Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Cette œuvre est hébergée sur « *Notes du mont Royal* » dans le cadre d'un exposé gratuit sur la littérature.

SOURCE DES IMAGES

Google Livres

317254

ΛΟΥΚΙΑΝΟΥ
ΣΑΜΟΣΑΤΕΩΣ ΑΠΑΝΤΑ.

LVCIANI
SAMOSATENSIS OPERA
OMNIA IN DVOS TOMOS DIVISA,

TOMVS I.

IOHANNES BENEDICTVS
Medicinæ Doctor, & in Salmurienſi Academia Regia linguæ Græcæ Profeſſor,

Ex antiquis libris, locorúmque ſenſu emendauit: & Latinam verſionem ita recognouit, vt maxima ex parte propriam fecerit.

Editio puriſſima, cum Indice locupletiſſimo.

BIBLIOTHEQUE DE LA VILLE LYON 1894

BIBLIOTHEQUE DE LA VILLE DE LYON

SALMVRII,
Ex Typis PETRI PIEDEDII.
Anno M. DC. XIX.
Cum Priuilegio Regis.

GENEROSO, ET ILLVSTRI HEROI

D. PHILIPPO MORNAYO, PLESSIACI MARLIANI DOMINO, BARONI DE LA FOREST, &c. Christianissimi Regis in sacro Consistorio Consiliario, Cataphractorum turmæ Ductori, Salmurienſis Vrbis & Ditionis Præsidi,

IOHANNES BENEDICTVS.

Vcubrationes meas in retexenda Luciani versionis parte maxima, vt illustrissimo nomini tuo consecrarem, PRAESES AMPLISSIME, *duæ potissimùm causæ me impulerunt. Vna quidem omnibus, qui hac in Academia publicum munus sustinent;*

communis. Cùm enim ea tuis auſpicijs, hoc in ſolo propter te ſolum celebri, nata ſit, tuóque in literas, cùm humanas, tum præcipuè ſacras, ſummo ſtudio aucta & promota floreat: quinetiam vnumquemque noſtrûm Mecœnatis amantiſſimi beneuolentia complectaris, tibi in ſymbolum debiti honoris, etiam quantuloſcunque induſtriæ noſtræ labores conſentaneum eſt conſecrandos eſſe. Altera verò mihi peculiaris, illa priore multò grauior. Cùm enim aliquando ſummum illum virum, ſuíque temporis inter doctiſſimos lumen Iſaacum Caſaubonum rogaſſes, vt ſiquem Græcæ profeſſioni obeundæ idoneum noſſet, illum tibi jndicaret; Quo tempore meus frater, priuſquam aliquot Bartaſſij librorum metricam verſionem, luci exhiberet, veridicum illum tripodem conſuluit. eadem opera ejus in manus venerunt (quod probè ſcis) meæ juueniles (quas ipſemet, quæ tua eſt humanitas, inſpicere dignatus es) exercitationes in

vertendo Græcè Horatio, pari tum metro, tum numero carminum. Ex quo mei Græcis in literis profectus ſpecimine, cùm vix ex ephebis exceſſiſſem, elaborato, ΜΑΚΑΡΙΤΗΣ illo, concepta ſpe fore vt obeundæ huiuſmodi prouinciæ eſſem idoneus non rogatus, ſed vltro nomen meum tibi ſignificauit. Ilico literis quàm humaniſſimis me hinc remotiſſimum ad hoc munus inuitaſti. Quibus acceptis obſtupui vtique, animíque dubius hæſi. Nam meę tenuitatis ſatis apud me conſcius, quid facerem, ſolicitè ambigebam. Qui dum πᾶς ὁ λόγος in Medicina eſſem (cui us tantùm in gratiam Græca cum Latinis diligenter quotidie conjungebam) Græcarum literarum Profeſſionem non meditabar, tantum abeſt vt ambirem. Verùm vbi hæc cogitatio mentem occupaſſet, non ſine diuina prouidentia factum eſſe, vt tanti viri conſilio adductus me vocares: D. O. M. ope, tuáque humanitate fretus tuę inuitationi lubens obtemperaui, id quoq;

ratus, honori, qui alit artes, mihi cessurum, si à viro suæ ætatis doctissimo commendatus apud Heroem singulari pietate in Deum, meritis in patriam ARTE ET MARTE insignibus spectatissimum, præstabilium scriptorum monumentis immortalibus orbe toto celebratissimũ, ad spartam hanc me conferrem. In qua ex quo tuis auspicijs opellam colloco, quoties tuæ in me beneuolentiæ probandæ occasio sese obtulit, toties tuis beneficijs cumulatus redij Quare, non hoc consilio, vt tuorum erga me meritorum magnitudini vlla ex parte respõdeam: sed vt tibi grati animi testimonium exhibeam, hasce lucubrationum mearum, quantumuis tenues primitias, illustrissimo nomini tuo do, dico, consecro. Quas si benignis oculis intueri digneris, non modò liuidos inuidorum morsus deuitabunt: sed etiam istiusmodi apud candidos doctorum virorum animos, qui quandoque in re ardua cæspitanti facilè ignoscunt, æstimationem ob-

tinebunt, vt nunquam laboris exantlati me pœniteat. Itaque PRAESES AMPLISSIME, *vt ego offero tibi deuoto, ita tu æquo animo munusculum accipe quæso, futurũ syncerę obseruantię qua te colo, & dum spiritus hos reget artus, colere pergam,* πεκμήριον *luculentum. Sic te Deus Nobilissimę tuę familię, & Reipub. Christianę incolumem diutissimè seruet. Sic vsque tua consilia pro florentissimi huius regni salute secundet, vt quod abhinc decennio Magnus ille Henricus (quod me audire probè memini) elogium de te pronuntiauit,* Nullum *scilicet,* esse sibi ΠΟΛΙΤΙΚΩΤΕΡΟΝ Consiliarium, *reipsa in dies comprobetur. Salmurij. 7. Idus Augusti. Anno* 1619.

BIBLIOTHEQUE DE LA VILLE LYON 94*

IOHANNIS BENEDICTI,

De hac sva graeci Contextus, & Latinæ versionis Luciani recognitione, ad candidum & φιλέλλωνα Lectorem

Præfatio.

BIBLIOTHEQUE DE LA VILLE LYON 1894

MIRVM tibi videri possit, Amice Lector, me post viginti celebria Doctorum virorum nomina, recognoscendis Luciani scriptis, & retextendæ maxima ex parte illorum in Latinam phrasim translationi manum admouisse: cùm verisimile sit eos viros, sui temporis lumina, Græcam linguam ita calluisse, vt probè intellectum authorem è Græcia in Latium pede nunquam cæspitante, animo nunquam dormitante transtulerint: me verò, iamprimum hoc eruditionis specimine innotescentem, nihil melius præstare potuisse, quàm excellentes illi interpretes præstiterint: adeò vt huic cœpto plus audaciæ sit tribuendum, quàm veræ laudis rependendum. Ego sanè ingenuè agnosco cùm eruditionis meæ mediocritatem, tum egregiam virorum illorum præstantiam, quam neque suspicere, neque laudare satis possum: imò cui plurimum deberi syncerè confiteor. Sed, veluti non rarò accidit, vt etiam indoctiores doctiorum inuentis non contemnenda superstruant & addant: ita & mihi contigisse, ni fallor, iudicabis, vt via, editæ antehac metaphraseos beneficio, reserata, pleriſque in locis scopum authoris clariùs & meliùs attingam. Occasionem exhauriendi laboris istius obtulêre mihi selectiores & graviores quidam authoris huius Dialogi, quos dum vtile dulci permixturus, publicè legebam, & singulas sententias ac voces diligenter expende-

bam, plerunque non placebat vetus interpretatio, quandoque etiam mendosa videbatur lectio, vnde fiebat vt non plenè, planéque satis locorum nonnullorum sensus caperem. Idcirco Græcum contextum, vel ex collatione variorum & antiquorum codicum, vel ex proprio iudicio emendabam: & sicubi mentem authoris melius reddere poteram, id sobriè quidem, & moderatè faciebam. Postea mihi succurrit, siquidem diuersi diuersorum Dialogorum & Tractatuum erant interpretes, singulorum partem saltem aliquam attentè examinare: quò perspicerem an Græca Latinis apprimè responderent. Hinc variorum interpretum varia ingenia, & quàm alius alio fœlicior esset metaphrastes, intellexi. Vtque quod sentio, ingenuè pro innato mihi animi candore dicam: comperi Thomam Morum tam fœliciter officio metaphrastæ functum, sententias singulas ad verbum seruata latinitate pura reddendo, vt vix aliquid nactus sim, quod melius redderem: imò potius ipsum hac in mea recognitione imitari voluerim. Ad hanc laudem proximè accedit Erasmus Roterodamus: in quo quanquam plura quàm in illo immutanda iudicaui, pauca quidem illa sunt, si cum reliquis compares. Tertius est Iacobus Micyllus, Erasmo ferè æquiparandus hoc in negotio: Reliqui interpretes inter se ferme pares, tribus illis, me iudice, multum cedunt. At omnium infœlicissimus mihi visus est Vincentius Obsopœus: qui non solùm superflua verborum luxurie mentem authoris passim obscurat, sed etiam plerunque vel non capit, vel corrumpit. Atque is est qui tertiam ad minimum illius partem Latinè exarauit. Cuius interpretationis, quanquam retineo quicquid possum, tam obscura reliqui vestigia, vt hæc prorsus mea non immeritò dici possit: non secus atque [Asini,] siue [Lucij] versio, quæ vsqueadeo misera priùs erat, vt suo nomini bene consuluerit vetus interpres, quum illud reticuit. Cæterùm hoc in cœpto sum versatus, non vt laudem magnis illis viris vllo pacto præripiam, præreptam in me transferam, ab istiusmodi vesana φιλοπμία tantum sum alienus, quantum virtus à vitio, ius ab iniuria distat. Hic animus, hoc consilium solummodo fuit, vt dum otio in aliquo negotio vti licebat, quod esset opis meæ (quæ quàm sit tenuis, agnosco) id in rem literariam conferrem. Velim igitur, Amice Lector, conatum hunc meum boni consulas, eóque sic fruaris, vt quod in eo

desiderabis, humaniter toleres: &, si saltus asperrimos superasse non videbor, clementer condones. Nolim enim tam bene de me sentire, vt contendam me tibi versionem istiusmodi exhibere, quæ omnis censuræ expers esse possit; quandoquidem ardua res est eadem elegantia, eadémque festiuitate authorem hunc de Græca phrasi in Latinam transferre: ita proprius est vnicuique linguæ genius, & inexplicabilis venustas. Fortè autem obijciat aliquis me debuisse eos locos notare, quibus in primis emendandis operam impendi. Id vtique facere nolui duabus præcipuè de causis. Vna, quoniam commoda forma, in gratiam eorum qui libros hosce secũ circunferre volent, editionẽ faciendã, & voluminum maiorem vel molem vel munerum vitandum putaui. Altera, quoniam confido eum qui veterem versionem cum hac recognitione, & priùs excusos Græcè codices cum nostro conferet, nullo negotio vel ex ipsa sermonis serie, & locorum sensu, nostræ mutationis rationem deprehensurum. Quamobrem duxi me satis in præsentia præstiturum, si, quoad fieri posset, purum authorem, & versionem antè vulgata commodiorem & fideliorem, cum Indice rerum opere illo contentatum exhiberem. Nunc supereſſet vt aliqua commendatione Lucianum cohonestarem, nisi sic, actum ab alijs multis, agerem. Et certè quid opus est vt post illos repetam eum esse Atticæ eloquentiæ exemplar syncerum, summa dicendi festiuitate, magna rerum varietate, magna scientia, multáque doctrina clarêre? Hic si res serias tractat, sit grauis: si iocosas, festiuus: si præcipit, si monet, si mordet, est prudens, est lenis, est asper: si orator causam agit, est facundus, acutus, solidus. Denique adeò fœcundo, flexilíque valet ingenio, vt velnti Proteus omnes formas, veluti Chamæleon omnes orationis colores suscipiat: varióque stylo penicillo varia argumenta explanet, dum in grauibus exurgit sublimis, in tenuibus incedit humilis, in medijs inter vtrumque dicendi genus fertur medius: semper sacrificat perspicuitati: sicubi lubet, obscuritatem affectare, dextrè id facit. Ex quibus constat nullum esse authorem, quo commodiùs vti possit, qui cunque Græcè discere studebit. Hic, si locos rectè deligas, tyronibus est facilis, prouectioribus accommodus, Græca lingua iam plenè imbutis vtilis. Hinc florentissimis Europæ gymnasijs commendatissimus, vt ex eo

studiosa iuuentus, tanquam ex fonte, purum Græcismum hauriret: illíque aliorum, qui in scholis prælegi solent, authorum fabulis scatentium, amplus & planus esset commentarius: & ex varietate scriptorum πολυτρόπε hominis huius, apud quem nulla ferè res est, quæ non veniat in sermonem, Græcè loquendi formularum flores decerpetet. Quæ cùm citra controuersiam ita sint, omne punctum tulit Lucianus, qui vtile dulci miscuit: dignus profectò quem omnis φιλόμουσος amet, quem alioqui impium vel pius non dedignetur, siquidem puris omnia pura, qui ceu Ponticæ apes, mel dulcissimum ex amarissimo absinthio conficiunt. Age ergo quicunque seria, quicunque iocosa quæris, hîc inuenies quod animum tuum quocunque tandem modo affectum reficillet, siue te domi hærentem, siue ruri versantem, siue peregrè euntem, politissimi authoris lectione recreare cupies. Hic inter agrorum sata læta, rerum omnis generis segetem tibi suppeditabit: in horto florido, rhetoricorum florum varias coronas nectet: in viridi & irriguo prato perenni eloquentiæ scaturigine, & limpidis facundiæ riuis te recreabit. Denique magno paruo ue sub lare degentem, moribus tuæ sorti conuenientibus, nunc falsa dicacitate vitia mordendo, nunc merita laude virtutem extollendo, nunc recta præcipiendo, te informabit.

Index eorum quæ primo Tomo continentur.

De Somnio, seu Vita Luciani. p.1
Contra eum qui dixerat, Prometheus es in verbis. 13
Nigrinus, seu de moribus Philosophi. 21
Iudicium Vocalium. 48
Timon, siue, Misanthropos. 57
Alcyon, siue de Transformatione. 97
Prometheus, siue Caucasus. 103

DEORVM DIALOGI.

Promethei, & Iouis. 120
Cupidinis, & Iouis. 121
Iouis, & Mercurij. 123
Iouis, & Ganymedis. 124
Iunonis, & Iouis. 129
Iunonis, & Iouis. 131
Apollinis, & Vulcani. 135
Vulcani, & Iouis. 137
Neptuni, & Mercurij. 139

Mercurij, & Solis. 141
Veneris, & Lunæ. 143
Veneris,& Cupidinis. 145
Iouis, AEſculapij,& Herculis. 147
Mercurij,& Apollinis. 149
Mercurij, & Apollinis, 150
Iunonis,& Latonæ. 152
Apollinis,& Mercurij. 154
Iunonis,& Iouis. 156
Veneris,& Cupidinis. 158
Dearum Iudicium. 160
Martis,& Mercurij. 173
Panos,& Mercurij. 174
Apollinis,& Bacchi. 177
Mercurij,& Maiæ. 179
Iouis,& Solis. 181
Apollinis,& Mercurij. 184

DIALOGI MARINI.

Doridis,& Galateæ. 186
Cyclopis,& Neptuni. 189
Alphëi,& Neptuni. 192
Menelai,& Protei. 193
Panopes,& Galenes. 175

Tritonis, Amymones, & Neptuni. 197
Noti, & Zephyri. 199
Neptuni, & Delphinum. 200
Neptuni, & Nereïdum. 202
Iridis, & Neptuni. 204
Xanthi, & Maris. 205
Doridis, & Thetidis. 206
Neptuni, & Enipëi. 208
Tritonis, & Nereïdum. 209
Zephyri, & Noti. 213

MORTVORVM DIALOGI.

Diogenis, & Pollucis. 217
Pluto, seu contra Menippum. 220
Menippi, Amphilochi, & Trophonij 222
Mercurij, & Charontis. 223
Plutonis, & Mercurij. 225
Terpsionis, & Plutonis. 227
Zenophantæ, & Callidemidæ. 230
Cnemonis, & Damnippi. 232
Simyli, & Polystrati. 233
Charontis, & Mercurij. 236
Cratetis, & Diogenis. 243

Alexandri, Annibalis, Scipionis, & Minois. 246
Diogenis,& Alexandri. 252
Alexandri,& Philippi. 256
Achillis,& Antilochi. 259
Diogenis,& Herculis. 262
Menippi, & Tantali. 265
Menippi,& Mercurij, 266
Æaci,Proteſilai,Menelai, & Paridis,268
Menippi,& Æaci. 270
Menippi,& Cerberi, 274
Charontis,& Menippi, 275
Plutonis, & Proteſilai, 277
Diogenis,& Mauſoli, 279
Nerei,Therſitæ,& Menippi, 282
Menippi,& Chironis. 283
Diogenis,Antiſthenis,& Cratetis, 285
Menippi,& Tireſiæ, 291
Aiacis,& Agamemnonis 293
Minois,& Soſtrati. 295
Menippus, ſeu Necyomantia 297
Charon, ſeu Contemplantes 320
De Sacrificijs. 348

Vitarum

Vitarum Auctio. 359
Piſcator, ſiue Reuiuiſcentes. 383
Cataplus, ſiue Tyrannus 426
De ijs qui mercede conducti in diuitum familijs viuunt. 453
Apologia pro ijs qui mercede conducti ſeruiunt. 501
Pro eo quòd inter ſalutandum verbo lapſus fuerat. 516
Hermotimus, ſiue de Sectis. 528
Herodotus, vel Aëtio. 620
Zeuxis, vel Antiochus. 626
Harmonides. 637
Scytha, ſeu Hoſpes. 644
Quomodò hiſtoria conſcribẽda ſit. 656
Hiſtorię Veræ liber primus. 707
Hiſtorię Verę liber ſecundus. 744
Tyrannicida. 782
Abdicatus. 803
Phalaris primus. 836
Phalaris ſecundus. 850

Alexander, seu Pseudomantis, 857
De Saltatione, 906
Lexiphanes, 955
Eunuchus, seu Pamphilus 974
De Astrologia, 983
Demonactis Vita. 996
Amores. 1018

Sommaire du Priuilege.

PAr lettres patentes du Roy il eſt permis à M. IEAN BENOICT Docteur en Medecine, & Profeſſeur de ſa langue Grecque en l'Academie Royale de Saumur, de faire imprimer par tels IMPRIMEVRS que bon lui ſemblera les œuures de Lucian en langue Greque & Latine de nouueau par lui reueuës & corrigées, Icelles faire vendre, debiter, & diſtribuer, dedans & dehors le Royaume. Faiſant Sa Majeſté inhibitiõs & defenſes à tous Libraires IMPRIMEVRS, & autres marchands quelſconques de faire imprimer, vendre ni diſtribuer, ſous quelque pretexte, & en quelque façon, & maniere que ce ſoit leſdites œuures de Lucian ſelon qu'elles ont eſté reuëües & corrigées par ledit Benoict ſans ſon congé & permiſſion, & ce pour l'eſpace de dix ans, à commencer du iour & date de l'impreſſion deſdits liures, ſur peine de confiſcation, & amende de quinze cens liures. Et outre ſa maieſté à voulu, qu'en inſerant vn bref extraict d'icelles Lettres, au commencemẽt ou à la fin deſdits liures, elles ſoyent tenues pour ſuffiſamment ſignifiées, à tous IMPRIMEVRS & Libraires, tout ainſi que ſi particulierement elles leur auoient eſté monſtrées & communiquées, comme appert par lesdites Lettres données à Tours le vingtieme iour de Iuillet mil ſix cens dix & neuf.

Par le Roy en ſon Conſeil.

DE LAIGEZ.

BIBLIOTHEQUE DE LA VILLE LYON 1894

ΛΟΥΚΙΑΝΟΥ ΣΑΜΟΣΑΤΕΩΣ

διάλογοι.

LVCIANI SAMOSATENSIS DIALOGI.

BIBLIOTHEQUE DE LA VILLE LYON 1894

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΕΝΥΠΝΙΟΥ, ἤτοι βίος Λουκιανοῦ.

DE SOMNIO, SEV vita Luciani.

ARGVMENTVM.

Occasio huius narrationis videtur sumpta esse ex 2. Xenophontis de dictis Socratis, vbi Prodicus Sophista eodem modo Herculi puerum egressu, narrat virtutem ac voluptatem apparuisse: & vtramque illum ad se pertrahere contendisse. Consilium autem & scopus in fine ab ipso Luciano explicatur: Nam vt adolescens s pra inopia deficientes, & ad d teriora animum applicantes, reuocaret; & ad literarum studia conuerteret, sermonem hunc ait à se institutum esse.

ΑΡΤΙ μὲν ἐπαύομαι εἰς τὰ διδασκαλεῖα φοιτῶν, ἤδη τέ μοι ἡλικίαν παρῆν· ὁ δὲ πατὴρ ἐσκοπεῖτο μὲν μετὰ φίλων ὅ, τι χρὴ διδάξαιτο με. τοῖς πλείοσιν οὖν ἔδοξε, πρὸς

NVPER cùm ineunte adolescentia in ludũ literariũ ire desiissem, pater meus qua me arte instrueret, vnà cum amicis disputiebat. Plerísque certè videbatur.

A

δεία μὴ, ἢ πόνε πολλῦ, ἢ χρόνε μακρῦ, ἢ δαπάνης ὐ σμικρᾶς, ἢ τύχης δεοίσ λαμπρᾶς. τὰ ὑμέτερα, μικρά τε εἶναι, ἢ παρεῖναί τινα πλὴ σπουδαίαν ἀπαιτεῖν. εἰ δέ τινα τέχνιν τῶν βαναύσων τύτων ἐμάνθανεν, τὸ μὴ πρῶτον ἐυδὺς αὖ αὐτὸς ἔχειν τὰ ἀρκοῦντα παρὰ τῆς τέχνης, ἢ μηκέτι οἰκότητος εἶναι, τηλικῦτος ὤν· ἀλλ εἰς μακρὰν ἢ ἢ τὸν πατέρα ὑφεωνεῖν, ἀποφέρων ἀεὶ τὸ γιγνόμενον. Δευτέρως ὖν σκέψεως ἀρχὴ πρῶτον, τίς ἀρίστη τῶν τεχνῶν, ἢ ῥᾴστη μαθεῖν, ἢ αὖθις ἐλευθέρῳ πρέπουσα, ἢ πρόχειρον ἔχουσι τὴν χορηγίαν, καὶ διαρκῆ τὸν πόρον. ἄλλε τοίνυν ἄλλιν ἐπαινέντος, ὡς ἕκαστος γνώμης ἢ ἐμπειρίας εἶχεν, ὁ πατὴρ εἰς τὸν θεῖον ἀποβλέπων, παρῆν γὸ ὁ πρὸς μητρὸς θεῖος, ἄριστος ἑρμογλύφος εἶναι δοκῶν, ἢ λιθοξόος ἐν τοῖς μάλιστα εὐδοκίμοις, ὁ δὴ μοι εἶπεν ἄλλιν τέχνιν ἐπικρατεῖν, σοῦ παρόντος. μὴ τοῦτον ἄνε, δέξας ἐμὲ, καὶ δίδασκε παραλαβὼν λίθων ἐργάτην ἀγαθὸν εἶναι, καὶ πυαρμοσῆν, ἢ ἑρμογλυφέα. διὰ γὸ ἢ τοῦτο, Humanitas, & labore multo, & tempore longo, & sumptu non exiguo, fortuna denique splendida opus habere: nostras autem facultates cùm tenues esse, tum celere quoddam auxilium postulare. Quòd si mechanicam aliquam artem didicissem, fore primùm vt statim ab ipsa arte necessaria vitæ compararem, nec ampliùs domi, etiam adhuc adolescens, paternis sumptibus viuerem: deinde vt non multò post patrem exhilararem, quum semper iustam mercedem referrem. Hinc secundæ consultationis caput est propositum, quænam ars optima, & ad discendum facillima, & libero homine digna esset: quæque minori sumptu egeret, quęst úmque continuum sufficeret. Proinde alio, vel ex sententia, vel ab experientia, aliam laudante; pater auunculum intuens (aderat enim is quoque statuarius optimus, sculpendo & poliendo marmore inter probatissimos artifices habitus) non fas est, inquit, aliam artem, te præsente potiorem haberi. Quare hunc abduc, (me demonstrans) & acceptum doce lapides probè expolire, & coagmentare, vt in statuarium præstantem euadat. Potest enim & hoc,

φύσεώς γε ὡς οἶδα ἔχων δεξιῶς. ἐτεκμαίρετο ὑπ' αὐτῶν ἐκ τοῦ κηροῦ παιδιᾶς· ὁπότε γὰρ ἀφεθείμην ἀπὸ τῶν διδασκάλων, ἀπόξεων αὐτὸν κηρὸν, ἢ βόας, ἢ ἵππους, ἢ καὶ A ἐνίοτε δὴ ἀνθρώπους ἀνέπλαττον, εἰκότως, ὡς ἐδόκουν τῷ πατρί. ἐφ' οἷς, παρὰ μὲν τῶν διδασκάλων, πληγὰς ἐλάμβανον. τότε δ' ὕπνος εἰς τὴν εὐφυΐαν καὶ ταῦτα ἦν. B καὶ χρησὰς εἶχον ἐπ' ἐμοὶ τὰς ἐλπίδας, ὡς ἐν βραχεῖ μαθήσομαι τὴν τέχνην, ἀπ' ἐκείνης γε τῆς πλαστικῆς. ἅμα τε οὖν ὑπέδυ ἡδὺς ἡμέρα τέχνης ἐναρ- C χομένης. καὶ ἐγὼ παρεδίδουν τῷ θείῳ, μὰ τὸν Δί' ὁ σοὶ δοκῶ τῷ προσώπατι ἀχθόμενος. δηλαδή μοι καὶ παιδιάν τινα ἐν ἀτεχνῶς ἐδόκει ἔχειν, καὶ πρὸς τὸν ἡλικιώτας ἐπιδείξειν, εἰ φανείην θεοὺς τε γλύφων, καὶ ἀγαλματία τινὰ μικρὰ κατασκευάζων ἐμαυτῷ τε, καὶ ἐκείνοις, οἷς προσηκόμην. καὶ τοῦτο πρῶτον ἐκεῖνο καὶ συνήθες τοῖς ἐρχομένοις ἐγίγνετο. ἐγκοπέα γάρ τινα μοι δοὺς ὁ θεῖος, ἐκέλευσέ μοι πρῶτα κωλικιδῶ πλάκος, ἐν μέσῳ κειμένης, ἐπειπὼν τὸ λοιπὸν, Ἀρχὴ δέ τοι ἥμισυ παντός. σκληρότερον ὑπῆν τὸ κηρίον τοῦτο

natura vt scis, præditus fœlici, ac dextera. Conjiciebat hoc ex ludicris illis quæ ex cera conficiebam, quum dimissus á præceptoribus, vel boues, vel equos, vel etiam homines, rectè per Iouem vt patri videbar, abrasa cera effingebam: quorum causa plagas à præceptoribus accipiebã. Tunc autem his laudibus ad excitandam ingenij dexteritatem me prosequebantur: & ex illa ad fingendum propensione, omnes spem bonam concipiebant, fore vt breui artem hanc addiscerem. Simul igitur idonea videbatur dies auspicandæ arti, & tradebar auunculo, rem per Iouem non iniquo admodum animo ferens. Quin mihi lusum quendam non insuauem res ipsa videbatur habere, & ad nominis apud æquales illustrationem facturum esse, si & Deos sculpere, & parua quædam simulachra, cum mihi, tum quibus vellem, adornare nosse comperirer. Primum quod auspicantibus fieri solebat. Celte data, tabulam in medio iacentem, leniter attingere iussit auunculus, tritum illud admonens, *Dimidium facti, qui capit, habet.* Cæterùm me duriùs præ imperitia percu-

ἀπειείας, καταύγη μὲν ἡ πλάξ. ὁ δὲ, ἀγανακτήσας, σκυτάλιον τινὰ κειμήλιον πλησίον λαβὼν, ἐπῆλθε, καὶ οὐδὲ περιεπλήκησε μικρὸν κατηρξατο. ὥστε δάκρυά μοι τὰ προοίμια τῆς τέχνης ἀποδεξάμενον, ὅτι τῷ οἰκίαν ἀφικνεῖσθαι, ζωηρὰς ἀπολολύζων, καὶ δακρύων τὼν ὀφθαλμὼν ὑποπλεως. καὶ διηγοῦμαι τῷ σκυτάλιον. καὶ τὸν μώλωπας ἐδείκνυον, καὶ κατηγόρουν πολλὴν τινα ὠμότητα, προσδεὶς ὅτι ὑπὸ φθόνου ταῦτα ἔδρασε, μὴ αὐτὸν ὑπερβάλωμαι κατὰ τὴν τέχνην. ἀγανακτησαμένης ὴ τῆς μητρὸς, καὶ πολλὰ τῷ ἀδελφῷ λοιδορησαμένης, ἐπεὶ νυὺξ ἐπῆλθε, κατέδαρθον ἔτι ὀδυρόμενος, καὶ τὴν νύχθ' ὅλην ὑπνωῶν. Μέχρι μὲν δὴ τούτων γελάσιμα, καὶ μειρακιώδη τὰ εἰρημένα. τὰ μὲν ταῦτα ἦ, ὡς ἔτι ξυνηπαφέοντα ὦ ἄνδρες ἀκούσεσθε, σμὰ καὶ πάνυ φιλικόων ἀκροατῶν δεόμενα. ἵνα γὰρ καθ' Ὅμηρον εἴπω, Θεῖός μοι ἐνύπνιον ἦλθεν ὄνειρος ἀμβρόσιον διὰ νυκτὸς, ἐναργὴς ἔπος, ὥστε μηδὲν ἀπολείπεσθαι τῆς ἀληθείας. ἔτι γοῦν καὶ μὴ τοσοῦτον χρόνον, τὰ τε σήματα μοι τῶν φανέντων ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς παραμένει, καὶ ἡ φωνὴ τῶν ἀκουσθέντων ἔναυλος,

tiente, tabula rumpitur. Indignatus auunculus, acceptáque scutica quæ prope iacebat, nequaquam mansuetè, atque vt animum adA denti conuenit, me initiauit: adeò vt lachrymæ artis proœmium mihi fuerint, Idcirco arrepta inde fuga domum repeto, continuóque eiulando, & lachrymis oculos opplendo, commemorabamB scuticam, vibices ostendebam, nimiámque illius crudelitatem accusábam, addens hæc illum inuidia fecisse, ne se in arte superarem. Cùm stomachata, &C multum fratri conuiciata fuisset mater, vbi nox superuenit, lachrymosus adhuc obdormiui, totámque noctem cogitabúdus decubui. Hactenus ridicula sunt, &D puerilia quæ diximus: quæ verò deinceps audietis, nequaquam contemnēda sunt, ô viri: sed quæ auscultandi percupidos auditores requirant. Nam vt ex Homero dicam. *Venére mihi diuina insomnia nocte Alma*, ita euiE dentia, vt à veritate nihil distarent. Nunc etiam post tantum temporis interuallum, & visorum species oculis inhæret, & auditorum vox auribus insonat, tam

οὕτω σαφῆ πάντα ἦν. Δύο γυναῖκες λαβόμεναι τῶν χειρῶν, εἷλκόν με πρὸς ἑαυτὴν ἑκατέρα μάλα βιαίως, καὶ χαρτερῶς. μικροῦ γοῦν με διεσπάσαντο πρὸς ἀλλήλας φιλοπρωτεύσαι. καὶ ὃ μὲν ἄρτι μὲν αὖ, ἢ ἑτέρα ἐπεκράτει, καὶ παρὰ μικρὸν ὅλον εἶχέ με. ἄρτι δ' ἄν, αὖθις ἀπὸ τῆς ἑτέρας εἱλκόμην. ἐβόων δὲ πρὸς ἀλλήλας ἑκατέρα. ἐμοὶ, ὡς αὐτῆς ὄντα με κεκτῆσθαι βούλοιτο. ἡ δὲ, ὡς μάτην τῶν ἀλλοτρίων ἀντιποιοῖτο. ἦν δ' ἡ μὲν ἐργατικὴ, καὶ ἀνδρεικὴ, καὶ αὐχμηρὰ τὴν κόμην, τὰς χεῖρε τύλων ἀνάπλεως, διεζωσμένη τὴν ἐσθῆτα, πτέρνας καταγέμουσα, οἷος ἦν ὁ θεῖος ὁπόταν ξέοι τοὺς λίθους. ἡ ἑτέρα δὲ, μάλα εὐπρόσωπος, καὶ τὸ σῶμα εὐπρεπὴς, καὶ κόσμιος τὴν ἀναβολήν. τέλος δ' οὖν, ἔφασαν μοι δικάζειν ὁποτέρᾳ βούλοιμην σωθῆναι αὐτῶν. προτέρα δ' ἡ σκληρὰ ἐκείνη, καὶ ἀνδρώδης ἔλεξεν. Ἐγὼ φίλε παῖ, ἁρμογλυφικὴ τέχνη εἰμὶ, ὦ χθὲς ἦρξω μανθάνειν, οἰκεία τέ σοι καὶ συγγενὴς οἴκοθεν. ὁ, τε δὴ πάππος σου, εἰπούσα τοὔνομα τοῦ μητροπάτορος, λιθοξόος ὦν, καὶ τῶν θείων ἀμφοτέρων. καὶ μάλα εὐδοκιμεῖτον ἡμᾶς. εἰδὲ θέλοις λήρων μὲν

plana fuerunt omnia. Duæ mulieres manibus prehensum, ad se vtraque valdé violenter ac potenter me trahebant: vnde parum ab fuit quin me discerperent, inter se contendentes. Nam altera quidem superabat, & propemodum totum tenebat me: modò contrà ab altera tenebar. Tum in se inuicem clamabant ambæ, hæc quidem quòd suum vellet me possidere: illa verò quòd aliena nequicquam sibi vendicaret. Erat autem altera operaria, virilis, & squalida coma, callosis manibus, succincta veste, marmoreo puluere oppleta, qualis erat auunculus quum lapides poliebat. Altera facie venusta, habitu decoro, veste modesta, mundáque. Postremò autem permittunt meo iudicio vtri earū conuersari malim. Et sic prior illa dura, & virilis locuta est. Ego, chare puer, Statuaria sum, quā heri discere cœpisti, tibi familiaris, & à parentibus congenita, Nam & auus tuus (aui materni nomē addens) fuit marmorarius, ambo præterea auunculi tui, & propter nos valdè claruerunt. Quod si velis tricis, ac

καὶ φλιωάφων τῶν παρὰ ταύτης
ἀπηχεῖς, δείξασα τιὼ ἑτέραν,
ἔπειτ δὲ καὶ συνοικεῖν ἐμοὶ παρε-
σται μὴ θρέψῃ γεννικῶς, καὶ τοὺς
ὤμους ἕξεις καρτεροὺς, φθόνου δ' A
παντὸς ἀλλότριος ἔσῃ, καὶ οὔποτε
ἄπει ἐπὶ τιὼ ἀλλοδαπὴν, τιὼ
πατρίδα, καὶ τοὺς οἰκείους κατα-
λιπών. ὑδὲ ἐπὶ λόγοις ἐπαινέ-
σονταί σε πάντες. μὴ μυσαχθῆς B
δὲ τῇ σώματος τοῦ ἐντελοῦς, μὴ δ'
τῆς ἐσθῆτος τὸ πυκρόν. ἀπὸ γὰρ
τῶν τοιούτων ὁρμώμενος καὶ
Φειδίας ἐκεῖνος, ἔδειξε τὸν Δία.
καὶ Πολύκλειτος τιὼ Ἥραν εἰρ-
γάσατο καὶ Μύρων ἐπῃνέθη, καὶ C
Πραξιτέλης ἐθαυμάσθη. σεσκυ-
ωῶται γοῦν, ἤτοι μὲ τῶν θεῶν.
εἰ δὴ τούτων εἷς γένοιο, πῶς μὴ
ἐκλεινὸς αὐτὸς παρὰ πᾶσιν ἀν-
θρώποις γένοιο; ζηλωτὸν δ' καὶ τὸν
πατέρα ἀποδείξεις. πείβλεπτον D
δ' ἀποφανεῖς καὶ τιὼ πατρίδα.
ταῦτα καὶ ἔτι τούτων πλείονα,
διαπαίουσα, καὶ βαρβαρίζουσα,
πάμπολλα εἶπεν ἡ τέχνη, μάλα
δὴ σπουδῇ συμείρουσα, καὶ πεῖθειν E
με πειρωμένη. ἀλλ' ἐκεῖνα μεμνη-
μαι. τὰ πλεῖστα γὰρ ἤδη μου τιὼ
μνήμην διέφυγεν. ἐπεὶ δ' ἓν ἐ-
παύσατο, ἄρχεται ἡ ἑτέρα ὧδέ
πως. Ἐγὼ δ' ὦ τέκνον, παιδεία

nugis circa quas ista versa-
tur, alteram indicans, abstinere, me verò sequi, mecúmque degere: primùm generosè educaberis, & robustos humeros habebis, ab omni quoque inuidia alienus eris: nec patria, tuísque familiaribus vnquam relictis, in terras alienas abibis, neque ob orationem laudabũt te omnes. Neque verò corporis vilitatem, aut vestium sordidiẽ auerseris. Nam ab his initijs profectus etiã Phidias ille Iouem spectandũ exhibuit, & Polycletus Iunonem fabricauit, Myron laudatus est, & Praxiteles in admiratione fuit: & hi quidem cum Dijs illis adorantur. Quòd si horum vnus euaderes, quomodo ipse apud omnes homines celebris non fieres? Patrem certè beatum efficeres, & patriam omnibus spectabilem redderes. Hæc atque his etiam plura balbutiendo, & barbarè pronunciando, pleraque dixit Statuaria, summo studio omnia connectens, & me in suam sententiam adducere contendens. Sed plura non memini: maxima enim pars mihi excidit. Cæterùm vbi tandem finem fecit loquendi, altera in hunc fermè modum orditur. Ego verò, ô fili

ἐμὲ ἤδη συνήθης σοι, καὶ γνωείμη, εἰ καὶ μηδέπω εἰς τέλος μου πεπείρασαι. πλείω μὲν οὖν τὰ ἀγαθὰ ποιεῖν λιθοξόος γιγνόμενος, αὐτὴ θεσπέρηκεν. ἐδὲν γὰρ ὅτι μὴ ἐργάτης ἔσῃ, τῷ σώματι πονῶν, καὶ τούτῳ τῷ ἅπασιν ἐλπίδα βίου τεθειμένος. ἀφανὴς μὲν αὐτὸς ὤν, ὀλίγα καὶ ἀγυιῆ λαμβάνων, ταπεινὸς τῷ γνώμῳ, ἀτελὴς δὲ τῷ θεσσοδον. ἄτε φίλοις ἐπιδικάσιμος, ἄτε ἐχθροῖς φοβερὸς, ἄτε τοῖς πολίταις ζηλωτὸς, ἀλλ' αὐτὸ μόνον ἐργάτης, καὶ τῶν ἐκ τοῦ πολλοῦ δήμου εἷς, ἀεὶ τὸν θεσπέσιον ὑποπτήσσων, καὶ τὸν λέγειν δυνάμενον θεραπεύων, λαγὼ βίον ζῶν, καὶ τοῦ κρείττονος ἔρμαιον ὤν. εἰ δὲ καὶ Φειδίας, ἢ Πολύκλειτος γένοιο, καὶ θαυμαστὰ πολλὰ ἐξεργάσαιο, τῷ μὲν τέχνῳ ἅπαντες ἐπαινέσονται, ἐκ ἔστι δὲ ὅς τις τῶν ἰδόντων, εἰ νοῦν ἔχει, εὔξαιτ' ἂν σοι ὅμοιος γενέσθαι. οἷος δὲ αὖ ἦς, βάναυσος, καὶ χειρώναξ. καὶ ἀποχειροβίωτος νομισθήσῃ. ἰὼ δέ μοι πείθη, θεᾶσον μέν σοι πολλὰ ἐπιδείξω παλαιῶν ἀνδρῶν ἔργα, καὶ πράξεις θαυμαστὰς, καὶ λόγους αὐτῶν

Humanitas sum, iam consueta & nota tibi, tametsi nondum ad finem periculum mei feceris. Quanta vtique bona sis adepturus si statuarius euadas, illa modò exposuit. Nihil enim aliud nisi operarius eris, corpore laborans, & in hoc totam vitæ spem positam habens, obscurus ipse degens, modicum & minimè generosum quæstum faciens, deiectus animo, tenuis reditibus, nec amicis in foro auxiliaris, nec inimicis formidabilis, nec ciuibus beatus prædicandus: sed illud solùm videlicet opifex, & è vulgo vnus, præstantiorem te semper formidãs, & dicendi peritum colens, leporis vitam viuens, potentioris denique lucrum existens. Quod si etiam Phidias, vel Polycletus fias, & præclara multa opera edas, artem quidem laudabunt omnes, nemo tamen ex aspicientibus, qui sanæ sit mentis, tibi similis esse optarit. Qualis qualis enim fueris, nihil nisi mechanicus artifex, manibus operans, & ex ijsdem victum quæritans censeberis. At cõtrà, si mihi obsequaris, primùm tibi multa priscorum virorum præclara opera, atq; admiratione digna ostendam. Deinde & orationes

ἀπαγγέλλωσι, καὶ πάντων ὡς εἰπεῖν, ἔμπειρον ἀποφαίνουσι. καὶ τὴν ψυχήν, ὅπερ σοι κυριώτατόν ἐστι, κατακοσμήσω πολλοῖς, καὶ ἀγαθοῖς κοσμήμασι, σωφροσύνῃ, δικαιοσύνῃ, εὐσεβείᾳ, φρονήσει, ἐπιμελείᾳ, συνέσει, καρτερίᾳ, τῷ τῶν καλῶν ἔρωτι, τῇ πρὸς τὰ σεμνότατα ὁρμῇ. ταῦτα γὰρ ὄντα ὁ τῆς ψυχῆς ἀκήρατος ὡς ἀληθῶς κόσμος. λήσει δέ σε οὔτε παλαιὸν ὑδὲν, οὔτε νῦν γιγνόμενον δέον, ἀλλὰ καὶ τὰ δέοντα προσέσται μετ' ἐμοῦ. καὶ ὅλως, ἅπαντα ὁπόσα ἐστὶ τὰ θεῖα, τὰ τε ἀνθρώπινα, ἃ εἰς μακρὰν σε διδάξομαι. καὶ ὁ νῦν πένης, ὁ τοῦ δεῖνος, ὁ βουλευσάμενός τι περὶ ἀγῶνος οὕτω τέχνης, μετ' ὀλίγον ἅπασι ζηλωτὸς, καὶ ἐπιφθονος ἔσῃ, τιμώμενος, καὶ ἐπαινούμενος, καὶ ἐπὶ τοῖς ἀείστοις εὐδοκιμῶν, καὶ ὑπὸ τῶν ἡμῖν καὶ πλούτῳ προύχόντων ἀποβλεπόμενος· ἐδόκησα μὴ τοιαύτην ἀμπεχόμενος, δείξασα σεαυτῆς, παῦσαι δὲ λαμπρὰν ἐσθῆτα φορεῖ, ἀρχῆς δὲ καὶ προεδρείας ἀξιούμενος· καὶ που ἀποδημῆς, οὐκ ἐπὶ τὰ ἀλλοδαπῆς ἀγνώς, οὐδ' ἀφανὴς ἔσῃ. τοιαῦτά σοι προλέγω τὰ γνωρίσιμα· ὥστε τῶν ὁρώντων ἕκαστος ὑπολήψεται, καὶ πάντων ὡς εἰπεῖν, ἔμπειρον ἀποφαίνουσι. καὶ τὴν ψυχήν, ὅπερ σοι κυριώτατόν ἐστι, κατακοσμήσω πολλοῖς, καὶ ἀγαθοῖς κοσμήμασι, σωφροσύνῃ, δικαιοσύνῃ, εὐσεβείᾳ, φρονήσει, ἐπιμελείᾳ, συνέσει, καρτερίᾳ, τῷ τῶν καλῶν ἔρωτι, τῇ πρὸς τὰ σεμνότατα ὁρμῇ. ταῦτα γὰρ ὄντα ὁ τῆς ψυχῆς ἀκήρατος ὡς ἀληθῶς κόσμος. λήσει δέ σε οὔτε παλαιὸν ὑδὲν, οὔτε νῦν γιγνόμενον δέον, ἀλλὰ καὶ τὰ δέοντα προσέσται μετ' ἐμοῦ. καὶ ὅλως, ἅπαντα ὁπόσα ἐστὶ τὰ θεῖα, τὰ τε ἀνθρώπινα, ἃ εἰς μακρὰν σε διδάξομαι. καὶ ὁ νῦν πένης, ὁ τοῦ δεῖνος, ὁ βουλευσάμενός τι περὶ ἀγῶνος οὕτω τέχνης, μετ' ὀλίγον ἅπασι ζηλωτὸς, καὶ ἐπιφθονος ἔσῃ, τιμώμενος, καὶ ἐπαινούμενος, καὶ ἐπὶ τοῖς ἀείστοις εὐδοκιμῶν, καὶ ὑπὸ τῶν ἡμῖν καὶ πλούτῳ προύχόντων ἀποβλεπόμενος· ἐδόκησα μὴ τοιαύτην ἀμπεχόμενος, δείξασα σεαυτῆς, παῦσαι δὲ λαμπρὰν ἐσθῆτα φορεῖ, ἀρχῆς δὲ καὶ προεδρείας ἀξιούμενος· καὶ που ἀποδημῆς, οὐκ ἐπὶ τὰ ἀλλοδαπῆς ἀγνώς, οὐδ' ἀφανὴς ἔσῃ. τοιαῦτά σοι προλέγω τὰ γνωρίσιμα· ὥστε τῶν ὁρώντων ἕκαστος ὑπολήψεται,

eorum exponendo, & omnium, vt ita dicam, expertum te reddendo, animũ, quæ tui pars est præcipua, multis ac præclaris ornamentis exornabo, Modestia scilicet, Iustitia, Pietate, Mãsuetudine, Æquitate, Prudentia, Fortitudine, Amore honesti, rerũ grauissimarũ Desiderio. Hæc enim sunt verè incorrupta animi ornamenta. Præterea neque quicquã ante actũ te latebit, néq; quod in præsentia est agendũ, sed illud multò ante mecum prospicies. Omnia in summa, quæcunque seu diuina sunt, seu humana, breui te docebo. Et qui nũc pauper es, istius nescio cuius filius, qui de adeò illiberali arte nescio quid consultas, haud multò post, omnibus insignis, & admirandus videberis, dum honoribus afficieris, laudibus eveheris, & rerum præstantissimarum gloria celebraberis, & ab iis qui genere, atque opibus antistant conspicieris: vestem quidẽ huiusmodi geres (ostendens suam, gerebat autem admodum splẽdidam) magistratu verò primóque consessu dignus existimaberis. Et si aliquò peregrè proficiscaris, etiam in aliena terra non ignotus, nec obscurus eris. Talibus ego ge ornamentis insignem reddam: vt te aspicientium

νος, ἢ πλησίον κινήσας, δείξει σε τῷ δακτύλῳ, ὅστος οὑμεῖνος λέγων. ἂν δέ τι ἀπουδῆς ἄξιον ἢ, καὶ τοὺς φίλους, ἢ καὶ ἅπ πλιν ὅλιν κατα- A λαμβάνῃ, εἰς σὲ πάντες ἀποβλέ- ψονται· καὶ γὰρ που τι λέγων τύχῃς, κεχηνότες οἱ πολλοὶ ἀκούσονται, θαυμάζοντες, καὶ ευδαιμονίζον- τές σε τ λόγων τ δυνάμεως, καὶ ἅπ πατέρα ἅ ευπολίας. ὁ δὲ λέ- B γουσιν ὡς ἆρα ἀθανάτοι γίγνονταί τινες ἐξ ἀνθρώπων, τοῦτο σοι πει- σόμενον· καὶ γὰρ ἐμοὶ αὐτὸς ἐπ τοῦ βίου ἀπέλθῃς, ὅπστε παύσῃ σωὸν τοῖς πεπαιδευμένοις, καὶ σεσο- C μιλῶν τοῖς ἀρίστοις. ὁρᾷς ἅ Δη- μοσθένην ὁμεῖνον, τίνος ἡὸν ὄντα, ὃν ἐγὼ ἠλίκον ἐποίησα; ὁρᾷς ἅ Αἰσχί- νην, ὃς τυμπανισρίας ἡὸς ἦν, ἀλλ' ὅμως αὐτὸν δι' ἐμὲ Φίλιππος D ἐπαίδευσεν; ὁδὲ Σωκράτης, καὶ αὐτὸς ἡὸν τ ἑρμογλυφικ τοῦτ τ ζαφὲς, ἐπειδὴ τάχιστα σωῆκε ἅ κριτόνος, καὶ δεσπιτεύσας παρ' αὐτῆς, πυτομόλησεν ὡς ἐμέ, E ἀκούεις ὡς παρὰ πάντων ᾄδεται; ἀφεὶς ὃ αὐτοὺς τηλικούτους, καὶ τοιούτους ἄνδρας, καὶ τοσούτους λαμπρούς, καὶ λόγους σεμνούς, καὶ ὄγ- μα ἐντρεπτικὸς, καὶ τιμὴν, καὶ δόξαν, καὶ ἔπαινον, καὶ σεμνότητα,

vnuſquiſque proximè aſtã- tem impellendo commo- nens, digito te demonſtret, atque hic ille eſt, dicat. Iam ſiquid magni momen- ti, vel ad amicos, vel ad ci- uitatem univerſam perti- nebit, omnes in te oculos conuertent: tum ſiquid dix- eris, plerique hiantes au- cultabunt, admirantes & prędicantes te beatum ob dicendi vim, tuúmque pa- trem ob prolis fœlicitatem. Et quod aiunt, ex homini- bus aliquos immortales reddi, hoc tibi conferam. Nam poſtquam ipſe ex hac vita deceſſeris, nunquam deſines conuerſari doctis, & conſuetudinem habere cum optimis quibusque. Demo- ſthenem illum vides, cuius filius fuerit, & quantum e- go eundem reddiderim. Vi- des & Æſchinem, qui tym- paniſtriæ filius erat, attã- men propter me etiam Phi- lippus rex illum coluit. Ip- ſe quoque Socrates ab iſta Statuaria educatus, ſimul atque meliora intellexit, il- láque relicta ad me tranſ- fugit, audis vt nunc ab om- nibus decantetur? At ſi reli- queris tãtos talésque viros, res adeò ſplendidas, ora- tiones tam graues,, habitũ tam decorum, honorem, famam, laudem, primos conſeſſus,

καὶ δυνάμιν, καὶ ἀρχὰς, καὶ τὸ ἐπὶ λόγοις εὐδοκιμεῖν, καὶ τὸ ἐπὶ σωφρονεῖ εὐδαιμονίζεσθαι, χιτώνιόν τε πανάγρον ἐνδύσῃ, καὶ ῥάμμα δουλοπρεπὲς ἀναλήψῃ, καὶ μοχλία, καὶ γλυφεῖα, καὶ κοπάς, καὶ κολαπτῆρας ἐν ταῖν χερσὶν ἕξεις, κάτω νενευκὼς εἰς τὸ ἔργον, χαμαιπετὴς, καὶ χαμαίζηλος, καὶ παντὸς τρόπου ταπεινός. ἀναχώρησον δὲ ἐδέποτε, ὑδὲ αὐδρῶδες, ὑδὲ ἐλευθέριον ὑδὲν ὀφθῇς, ἀλλὰ τὰ μὴ ἔργα ὅπως ἐυρυθμα, καὶ ἐυσχήμονα ἔσῃ σοι προσόντων. ὅπως δ' αὐτὸς εὐρυθμός τε, καὶ κόσμιος ἔσῃ, ἢ κἂν πεφορτικῶς, ἀλλ' ἀπριότερον ποιῶν σαυτὸν λίθων. Ταῦτα ἔτι λεγούσης αὐτῆς, ἐγὼ μείνας τὸ τέλος τῶν λόγων, ἀναστὰς ἀπεφηνάμην. καὶ ἅμα φοιτῶν ἐκείνῃ, καὶ ἐργατικῇ ἀπολιπὼν, μετέβαινον πρὸς παιδείαν μᾶλλον γεγηθώς, καὶ μᾶλλον ἐπί μοι καὶ εἰς νοῦν ἦλθεν ἡ σκυτάλη. καὶ ὅτι πληγὰς εὐθὺς ἐκ ὀλίγας ἀφορμὴν μοι χθὲς ἐνεβάλετο. ὑδὲ, ἀπολειφθεῖσα, τὸ μὴ πρῶτον ἠγανάκτει, καὶ τῷ χέρι συνεκρότει, καὶ τὸν ὀδόντας ἐνέτριε. τέλος δ', ὥσπερ ἡ Νιόβη ἀκούομεν, ἐπετήκει, καὶ εἰς λίθον μετεβέβλητο. εἰ δὲ

potentiam, imperia, denique & illam, quam ex dicendo consequêris gloriam, & qua te omnes ob prudentiam prædicabunt, fœlicitatem, tuniculam sordidam indues, habitúmque seruilem assumes, vectes, æla, celtes, scalpra præmanibus habebis, deorsum inclinatus in opus, humilis, humiliáque tentãs, omnibus denique modis abiectus. Nunquam autem caput eriges, virile nihil, liberum múe cogitabis: sed tantùm prouidebis, vt opera tua suis numeris & decore absoluta reddantur; at vt ipse concinnus & ornatus incedas, minimè curabis, imò saxis ipsis contemptiorem te reddes. Nondum hæc dixerat, quum non expectato fine orationis, surgens sententiam pronunciaui: & relicta illa deformi & operatrice, ad Humanitatem læto animo transiui, eóque magis quia mihi venit in mentem scutica, & plagæ non paucæ quas mihi pridie artem auspicanti statim ab initio inflixit. Tum illa relicta primũ indignabatur, manúsque complodebat, ac dẽtibus infrendebat: tandem quemadmodum Nioben audimus, ita hæc quoque diriguit, & in saxum mutata est. Quòd

παρέδοξα ἔπαθε, μὴ ἀπιστήσητε. θαυματοποιοὶ γὰρ οἱ ὄνειροι. ἡ ἑτέρα δ' ὡς πρός με ἀπιδοῦσα, τοιγαροῦν ἀμείψομαί σε ἔφη τῆσδε τῆς δικαιοσύνης, ὅτι καλῶς τὴν δίκην ἐδίκασας. καὶ ἤλθε ἤδη, ἐπιβῆθι τούτου τοῦ ὀχήματος, δεῦξασά τι ὄχημα ἑτερόπερων ἵπποις πτηνοῖς, τῷ Πηγάσῳ ἐοικότων, ὅπως ἴδῃς οἷα καὶ ἡλίκα μὴ ἀκολουθήσας ἐμοὶ, ἀγνοήσειν ἔμελλες. ἐπεὶ δὲ αὖ ἦλθον, ἡ μὲν, ἤλαυνε, καὶ ὑφηνιόχει. ἀφθεὶς δ' εἰς ὕψος ἐγὼ, ἐπεσκόπουν ἀπὸ τῆς ἕω ἀρξάμενος ἄχρι πρὸς ἑσπέραν, πόλεις, καὶ ἔθνη, καὶ δήμους, καθάπερ ὁ Τεπτόλεμος ἀποσπείρων τι ἐς τὴν γῆν. οὐκέτι μέντοι μέμνημαι ὅ, τι τὸ σπειρόμενον ἐκεῖνο ἐγὼ ἔσπειρον, τοῦτο μόνον, ὅτι κάτωθεν ἀφορῶντες οἱ ἄνθρωποι, ἐπῄνουν, καὶ μετ' εὐφημίας καθ' ὧς ἐμοίμην τῇ πτήσει, παρέπεμπον. δείξασα δέ μοι τὰ τοσαῦτα, κἀμὲ τ[illegible] ἐπῄνουν ἐκείνοις, ἐπαναγάγοις[illegible]ις, ἤκειν τὴν αὐτὴν ἐδόκει ἐκείνην ἐνδεδυκότα, ἣν εἶχον ἀφιππάμενος. ἀλλ' ἐμοὶ ἐδόκουν ὑπαρυφός τις ἐπανήκειν. καταλαβοῦσα οὖν καὶ τὸν πατέρα ἑστῶτα,

si incredibilia passa esse videtur, ne miremini: miranda enim sunt obiecta somniorum. Altera autem oculis in me conversis, proinde, inquit, iustitiam hanc tibi rependam quoniam causam hanc rectè iudicasti. Iam veni, currúmque hunc ascende (ostendebat currum qui ab alatis equis Pegaso similibus trahebatur) vt videas qualia & quanta ignoraturus fuisses, si me non secutus esses. Cæterùm postquam ascendi, hæc quidem agitare & aurigari cœpit. Ego verò in sublime sublatus, ab oriente incipiens, ad occidentem vsque contemplabar vrbes, gentes, & populos, qualis Triptolemus, in terram aliquid spargens. Verùm non ampliùs memini quid esset illud quod spargebam: nisi hoc solum quod homines me sursum aspicientes laudabant, & ad quoscunque volando perueneram, illi me cum fausta precatione deducebant. Porrò cùm mihi res tantas, & me laudantibus illis commonstrasset, iterum reduxit, non ampliùs illa veste indutum, in qua auolaueram: sed in eleganti cultu mihi videbar redire. Itaque patri, quem stantem,

καὶ περιμένοντα, ἐδείκνυεν αὐτῷ ἐκείνῳ τὴν ἐσθῆτα, κἀμὲ, οἷος ἥκοιμι. καί τι καὶ ὑπέμνησεν οἷα μικροῦ δεῖν περὶ ἐμοῦ ἐβουλεύσαντο. ταῦτα μέμνημαι ἰδὼν, αὐτίπαις ἔτι ὤν, ἐμοὶ δοκεῖ ἐκπαραχθεὶς πρὸς τὸν τῶν πληγῶν φόβον. μεταξὺ δὴ λέγοντος, Ἡράκλεις ἔφη τις, ὡς μακρὸν τὸ ἐνύπνιον, καὶ δικανικόν. εἶτ' ἄλλος ὑπέκρουσε, χειμερινὸς ὄνειρος, ὅτι μήκιστός εἰσιν αἱ νύκτες· ἢ τάχα που τρίπαρος ὥσπερ ὁ Ἡρακλῆς καὶ αὐτὸς ὅδε. τί δ' οὖν ἔπαθεν αὐτῷ πλησθεὶς ταῦτα πρὸς ἡμᾶς, καὶ μνησθῆναι παιδικῆς νυκτὸς, καὶ ὀνείρων παλαιῶν, καὶ ἅδην γεγηρακότων; ἴσως γὰρ ἡ ψυχρολογία. μὴ ὀνείρων τινῶν ἡμᾶς ὑποκριτάς τινας ὑπολήφθη; ἐκ ὧν γὰρ δὴ ἐδόκει γὰρ ὁ Ξενοφῶν ποτε δικαιούμενος τὸ ἐνύπνιον, ὡς ἐδόκει αὐτῷ καὶ ἐν τῇ πατρῴᾳ οἰκίᾳ, καὶ τὰ ἄλλα. ἴσως γὰρ ἂν ὑποκεῖσθαι τὴν ὄψιν, ἐδὲ ὡς φλυαρεῖν ἐγνωκὼς αὐτὰ διεξῇ· καὶ ταῦτα ἐν τῷ πολέμῳ, καὶ ἀποπνιγόμενος φραγμάτων, περιεστώτων πολεμίων. ἀλλά τι καὶ χρήσιμον εἶχεν ἡ διήγησις·

& me expectantem deprehenderat, veſtem illam, & me qualis venirem oſtendit, eumque ſubmonuit, quã parum abfuerit, quin minimè digna de me cum amicis ſtatuiſſet. Atque hæc quidem memini mihi viſa, puberem ætatem ingreſſo, & recenti plagarum metu, vt puto, perturbato. Sed interea dum hæc dicuntur, ô Hercules, inquit quiſpiam, quàm longum hoc ſomnium & iudiciale eſt. Alius deinde obloquens: Hyemale, inquit, eſt ſomnium, quoniam noctes ſunt longiſſimæ: aut fortè trinoctiale quemadmodum ipſe Hercules. Quid igitur illi in mentem venit nugari talia nobiſcum, mentionémque facere puerilis iſtius noctis, ſomniorúmque veterum, & ætate iam obſolœtorum: futilis eſt omnis frigida oratio. Numquid nos ſomniorum interpretes eſſe duxit? Nequaquam ô bone. [illegible]que enim Xenophon hoc [illegible]tauit, quũ olim exponeret ſomnium, quo pacto ipſi viſum fuerat in domo paterna, & deinceps. Noſtis enim vt viſionem ſuam, non vt coniectationem, neque quòd ita nugari ſtatuiſſet, narrauit, præſertim in bello & ſumma rerum deſperatione cõſtitutus, circumſtãtibus hoſtib⁹: ſed quòd vtilitatẽ quandã haberet illa narratio

καὶ τοίνυν κἀγὼ τοῦτον ὄνειρον ὑμῖν διηγησάμην ἐκείνου ἕνεκα, ὅπως οἱ νέοι πρὸς τὰ βελτίω τρέπωνται, καὶ παιδείας ἔχωνται. καὶ μάλιστα εἴ τις αὐτῶν ἁπορίᾳ πενίας ἐθελοκακεῖ, καὶ πρὸς τὸ ἧττον ἀποκλίνῃ, φύσιν ἐκ ἀγχυνῆ διαφθείρων. ἐπῤῥωθήσεται εὖ οἶδ' ὅτι καὶ ἐκεῖνος ἀκούσας τὸν μῦθον, ἱκανὸν ἑαυτοῦ παράδειγμα ἐμὲ ποιησάμενος, ἐννοῶν οἷος μὴ ὢν, πρὸς τὰ κάλλιστα ὥρμησα, καὶ παιδείας ἐπεθύμησα, μηδὲν ἀποδειλιάσας πρὸς τὴν πενίαν τὴν τότε, οἷος ὢν πρὸς ὑμᾶς ἐ-παιωλήλυθα, εἰ καὶ μηδὲν ἄλλο, οὐδενὸς χρῶν τῶν λιθογλύφων ἀδοξότερος.

Proinde etiam ego somniũ hoc vobis exposui, nimirũ, vt adolescentes ad meliora conuertantur, & literarum studio teneantur: maximè siquis ipsorum præ inopia peius de se statuit, animúmque ad deteriora inclinat, ingenium nõ illiberale perdendo. Confirmabitur enim, sat scio, talis quispiam, vbi sermonem hunc audierit, me sibi sufficiẽs exemplum proponẽdo, & cogitando qualis essem, quum ad optima animum appuli, & literarũ studia appetiui, minimè ob eam, in qua tum eram, paupertatem animo fractus: deinde qualis huc ad uos redierim: qui etsi nihil aliud, nullo tamen statuariorum istorum obscurior euasi.

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΕΙΠΟΝΤΑ ΠΡΟΜΗΘΕΥΣ ΕΙ ΟΝ ΛΟΓΟΙΣ.

Contra eum qui dixerat Prometheus es in verbis.

ARGVMENTVM.

Apologia quædam est contra eum, à quo Prometheus in verbis appellatus fuerat, qua quantum hanc collationem in se admittat, & quantum non, cum acerba quadam regestione, respondet. Vt autem in superiore narratione somnij, generis, educationis, ac studiorũ suorum rationes exposuit, ita hic videtur dictionem & dicendi genus suũ quale, & ad quod exemplum comparatum esset, indicare voluisse. Nempe, quod ad materiam & res attinet, Comœdiam: quod autem ad compositionem & ipsam orationis figuram spectat, Dialogos, quales scilicet Platonis sunt, se imitari.

ΠΡΟΜΗΘΕΥΣ ΛΟΓΟΣΤΟΥ ΛΟΥΚΙΑΝΟΥ.

ΕΡΓΟΝ ΕΜΟΙ ΤΑΥΤΑ ΤΟΥ ΠΡΟΜΗΘΕΩΣ ΕΙΝΑΙ ΦΗΣΙΣ; ΕΙ ΜΕΝ ΟΥΝ ΕΠΙ ΤΟΥΤΟΙΣ ΕΙΠΕΣ, Ω ΑΡΙΣΤΕ, ΩΣ ΠΗΛΙΝΟΙ ΚΑΜΟΙ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ ΟΝΤΩΝ, ΓΝΩΡΙΖΟΙΤΟ ΤΟΙΣ ΕΙΚΟΣΙ, ΚΑΙ ΦΗΜΙ ΟΜΟΙΟΣ ΕΙΝΑΙ ΑΥΤΟΙΣ, ΟΥ ΔΗΤΑΙΝΟΜΑΙ. ΠΗΛΟΠΛΑΣΤΟΥ ΔΕ ΑΚΟΥΕΙΝ, ΕΙ ΚΑΙ ΦΑΥΛΟΤΕΡΟΣ ΕΜΟΙ Ο ΠΗΛΟΣ, ΟΙΟΣ ΟΝ ΤΕΛΕΟΔΟΥ, ΒΟΡΒΟΡΟΣ ΤΙΣ ΠΡΟΣΜΙΚΤΟΣ· ΕΙ Ο ΑΦΡΕΠΑΙΝΩΝ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΩΣ ΔΗΘΕΝ ΕΥΜΗΧΑΝΟΥΣ ΟΝΤΑΣ, Η ΣΟΦΩΤΑΤΟΝ Η ΤΙΤΑΝΩΝ ΕΠΙΦΗΜΙΖΕΙΣ ΑΥΤΟΙΣ, ΕΦΑ ΜΗΤΙΣ ΕΙΡΩΝΕΙΑΝ ΦΗΣ, ΚΑΙ ΜΥΚΤΗΡΑ. ΟΙΟΝ ΤΟΝ ΑΤΤΙΚΟΝ, ΠΡΟΣΕΙΝΑΙ ΤΩ ΕΠΑΙΝΩ Η ΠΟΘΕΝ ΔΕ ΕΥΜΗΧΑΝΟΝ ΤΟΥΜΟΝ; ΤΙΣ ΔΗ Η ΠΕΡΙΠΗ ΣΟΦΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ ΕΝ ΤΟΙΣ ΓΕΑΜΜΑΣΙΝ; ΩΣ ΕΜΟΙΓΕ ΙΚΑΝΟΝ, ΕΙ ΜΗ ΠΑΥ ΣΟΙ ΓΗΙΝΑ ΕΔΟΞΕ, ΜΗ Η ΚΟΜΙΔΗ ΑΞΙΑ ΤΟΥ ΚΑΥΚΑΣΟΥ. ΚΑΙΤΟΙ ΠΟΣΩ ΔΙΚΑΙΟΤΕΡΟΝ ΥΜΑΣ ΑΝ ΕΙΚΑΖΟΙΣΘΕ ΤΩ ΠΡΟΜΗΘΕΙ, ΟΠΟΣΟΙ ΕΝ ΔΙΚΗΣΙ ΕΥΔΟΚΙΜΕΙΤΕ, ΞΥΝ ΑΛΗΘΕΙΑ ΠΟΙΟΥΜΕΝΟΙ ΤΟΥΣ ΑΓΩΝΑΣ; ΖΩΝΤΑ ΟΥΝ ΩΣ ΑΛΗΘΩΣ, ΚΑΙ ΕΜΨΥΧΑ ΥΜΙΝ ΤΑ ΕΡΓΑ· ΚΑΙ ΝΗ ΔΙΑ, ΚΑΙ ΤΟ ΘΕΡΜΟΝ ΑΥΤΩΝ ΟΣΟΝ ΔΙΑΠΥΡΟΝ. ΚΑΙ ΤΟΥΤΟ ΕΝ Η ΠΡΟΜΗΘΕΩΣ ΑΝ ΕΙΗ, ΠΗΛΟΥ ΔΗΛΑΔΗ ΠΟΙΤΕ ΟΤΙ ΜΗ Δ' ΕΝ ΠΗΛΩ ΤΕΛΑΠΤΕΤΕ, ΑΛΛΑ ΧΡΥΣΩ ΥΜΙΝ ΤΟΙΣ ΠΟΛΛΟΙΣ ΤΑ ΠΛΑΣΜΑΤΑ. ΗΜΕΙΣ Δ' ΕΙ ΕΣ ΤΑ ΠΛΗΘΗ ΠΑΡΕΙΟΝΤΕΣ, ΚΑΙ

ERgo Prometheum esse me ais? si ais ea ratione, ô optime, quasi lutea sint opera mea, collationem agnosco, meque illi simillem esse fateor, nec dici lutifigulus recuso: tametsi vilius mihi sit lutum, quale ex triuijs colligitur, cœnũ propemodum. Quod si meos sermones tanquam artificiosè contextos extollens, doctissimi illius Titanum nomine cohonestas, vide nequis ironiam, vel Atticam subsannationem huic laudi inesse dixerit. Etenim vnde tam ingenioſum est quod facio? Quæ verò tam eximia ista in scriptis meis sapientia, & prudentia? Nam mihi certè illud satis fuerit, si non prorsus terrena tibi videãtur, vel adeò digna Caucaso. At verò quãtò iustiùs vos compararì Prometheo poteratis, quicunq; in causis agendis celebres estis, cum veritate certamen instituentes? viua sanè, atque animata sunt opera vestra: & per Ionem etiam calor eorum ignitus est. Quod ipsum ex Promethei rebus sumptum videri possit, nisi si sic dirimatis, vos ex luto non fingere, sed aurea plerisque vestrûm figmenta esse. Nos autem qui ad vulgus prodimus, &

τὰς τοιαύτας τῶν ἀκεραίων
ἐπαγγέλλοντες εἴδωλα ἄπαξ ἐπι-
δείκνυμεθα. καὶ τὸ μὲν ὅλον ἐν
πηλῷ, καθάπερ ἔοικεν, μικρὸν ἔμ-
πεσόν, ἢ πλαστικὴ κατὰ ταὐτὰ A
τοῖς κεραμεῦσι· τὰ δ' ἄλλα,
οὔτε κίνησις ὁμοία πέφυκεν, οὔ-
τε ψυχῆς δεῖγμά τι, ἀλλὰ τέρψις
ἄλλως, καὶ παιδιὰ τὸ πρᾶγμα.
ὥστε μὴ ἐνθυμεῖσθε ὅπως, μὴ B
ἆρα οὕτω με Προμηθέα λέγοις
εἶναι, ὡς ὁ κωμικὸς τὸν Κλέωνά
φησιν οἶδα περὶ αὐτοῦ. Κλέων Προ-
μηθεύς ὅτι μὴ τὰ πράγματα.
καὶ αὐτοὶ δ' Ἀθηναῖοι τοὺς κε- C
ραμέας, καὶ ὑποποιοὺς, καὶ πλάστας,
ὅσοι πηλουργοί, Προμηθέας ἀπε-
κάλεσαν, ὑποσκώπτοντες εἰς τὸν πηλὸν
καὶ τὸ ἐν πυρὶ οἶμαι τῶν σκευῶν ὄπτησιν. καὶ εἴγε σοι τοῦτο βούλεται D
εἶναι ὁ Προμηθεὺς, παίων ἐυσό-
χως ἀποτετόξευται, καὶ εἰς τὴν
ἀπίκλιν δ' ἐμπέπτωκε τῶν σκωμμά-
των, ἐπεὶ καὶ εὔθρυπτα ἡμῖν τὰ
ἔργα, ὥσπερ ἐκείνοις τὰ χυτρίδια, E
καὶ μικρόν τις λίθον ἐμβαλὼν,
σωρεῖ φέρειν ἅπαντα. καίτοι φαίη
τις παραμυθούμενος, ἃ ταῦτα
εἰκάτω τῷ Προμηθεῖ, ἀλλὰ
τὸ καινουργὸν τοῦτο ἐπαινεῖν,
καὶ μὴ πρός τι ἄλλο ἀρχέτυ-

istiusmodi narrationes ibi proponimus, tanquã simulachra rerũ spectanda exhibemus. Et in summa, circa lutum quidem vt paulò ante dixi, ipsa hæc figulina versatur, perinde vt & aliorum figulorum. Cæterum neque motus similis ineſt, nec animæ seu vitæ vlla significatio, sed delectatio quædam & lusus est illud negocium. Ideo mihi cogitandum succurrit, num ita me Prometheum dixeris vt Comicus ille Cleonem. Illud de ipso nosti, *Cleon Prometheus ille post negotia est* Ipsi etiam Athenienses ollarum figulos, furnorũ constructores, & quicunque lutea fingunt, Prometheos olim appellabant, alludentes ad lutum, opinor, & ad illam, quæ fit in igne vasorum assaturam. Quòd si hoc sibi vult Prometheus iste tuus, omnino scitè iaculatus es, & ad Atticam illam dicteriorum mordacitatem collimasti: quandoquidem fragilia sunt opera nostra, perinde vt illorum ollulæ; quæ siquis vel exiguo lapillo percusserit, omnes contriuerit. Atqui dixerit aliquis consolando nos, te istã Prometheo non assimilasse, sed nouum hoc opus ad nullius

πον μεμιμημένον. ὥσπερ ἐκεῖνος
ἐν ὄντων ἀνθρώπων, τῶν ἐνόη-
σας αὐτὸς αὐτὸν ποιαῦτα
ζῶα μορφώσας, καὶ διακοσμήσας,
ὡς εὐκίνητά τε εἶη, καὶ ὀφθῆναι A
χαρίεντα. καὶ τὸ μὲν ὅλον, ἀρ-
χιτέκτων αὐτὸς ἦν. συνεργάζετο
δέ τοι καὶ ἡ Ἀθηνᾶ ἐμπνέουσα
τῷ πηλῷ, καὶ ἐμψυχα ποιοῦσα
εἶναι τὰ πλάσματα ὁ μὲν, ταῦτα B
αὖ εἶπεν, ἐγὼ τε τὸ εὐφημότα-
τον ἐξηγούμενος τὸ εἰρημένον.
καὶ ἴσως οὗτος ὁ νοῦς ἐμοὶ τῷ λε-
λεγμένῳ. ἐμοὶ δ' ἂ πάνυ ἱκανὸν,
εἰ καινοποιεῖν δοκοίην· μὴ δ' ἔχοι C
τις λέγειν ἀρχαιότερόν τι τοῦ πλά-
σματος, οὗ τοῦτο ἀπόγονόν ἐστιν.
ἀλλὰ εἰ μὴ καὶ χαρίεν φαίνοι-
το, αἰσχυνοίμην ἂν εὖ ἴσθι ἐπ' αὐ-
τῷ. καὶ ξυμπατήσας ἄν, ἀφανί- D
σαιμι. οὐδ' ἂν ὠφελήσειεν αὐτό.
παρὰ γὰρ ἐμοὶ ἡ καινότης, μὴ
καὶ σωτηρίᾳ ἄμορφον ὄν.
καὶ εἴγε μὴ οὕτω φρονοίην, ἄξιος
ἂν μοι δοκῶ εἶναι ἑκκαίδεκα γυ- E
πῶν κείρεσθαι. οὐ συνιεὶς ὡς πολὺ
ἀμορφότερα τὰ μετὰ ξένου
αὐτὰ πεποιῆται. Πτολεμαῖος
οὖν ὁ Λάγου δύο καινὰ ἐς Αἴ-
γυπτον ἄγων, κάμηλόν τε
βακτριανὴν παμμέλαιναν,

exempli imitationem effectum laudare: quemadmodum ille cùm nondum existerent homines, eos suo marte commentus est: ac talia formauit atque adornauit animalia, quę & facilè mouerentur, & aspectu gratiosa essent. In summa, architectus ipse erat: verùm etiam adiuuabat Minerua, quæ lutum inspirabat, illáque figmenta animabat. Talia quidem aliquis dixerit, atque in meliorem partem dictum istud expositerit: ac forsitan hæc illius fuit sententia. Sed hoc mihi non satis est, si noua fingere videar: nec quisquam dicere possit aliquid hoc figmento vetustius, cuius istud sit progenies. Verùm nisi etiam pulchrum videretur, puderet me sanè, sat scias, illius, & conculcando libenter abolerem. Nec eò prodesset illi apud me nouitas, quo minùs contereretur, si deforme esset. Ac nisi ita sentiam, dignus mihi videor qui à sedecim vulturibus attondear: vt qui non intelligam longè deformiora esse, quæ cum nouitate coniuncta, sibi tamen confidunt. Ptolemæus Lagi filius, quum aliquando duas res nouas in Ægyptum deduxisset, camelum videlicet Bactrianam totam nigram,

& hominem

καὶ δίχρωμον ἄνθρωπον, ὡς τὸ μὲν ἥμισυ μον αὐτῷ, ἀκριβῶς μέλαν εἶναι, τὸ δ' ἕτερον, ἐκ χλωρολεύκου λευκόν, ὁπόσοις δὲ μεμιγμένον, εἰς τὸ θέαμα συναγαγὼν τοὺς Αἰγυπτίους, ἐπεδείκνυτο αὐτοῖς ἄλλα τε πολλὰ θεάματα, καὶ τὸ τελευταῖον καὶ ταῦτα, πίθηκον ἥμιλευκον ἄνθρωπον. καὶ ὡρέτο ἐκπλήξειν τῷ θεάματι, οἱ δὲ, πρὸς μὲν τὸ κάμηλον ἐφοβήθησαν, καὶ ὀλίγου δεῖν ἔφυγον ἀναδοθέντες. καίτοι χρυσῷ πάντα ἐκεκόσμητο, καὶ ἁλουργίδι ἐπέστρωτο. καὶ ὁ χαλινὸς ὢν λιθοκόλλητος, Δαρείου τινός, ἢ Καμβύσου, ἢ Κύρου αὐτοῦ κειμήλιον. πρὸς δ' τὸν ἄνθρωπον, οἱ μὲν πολλοὶ ἐγέλων. οἱ δέ τινες, ὡς ἐπὶ τέρατι ἐμυσάττοντο. ὥστε ὁ Πτολεμαῖος συνεὶς ὅτι οὐκ εὐθυμεῖτο ἐπ' αὐτοῖς, οὐδὲ θαυμάζεται ὑπὸ τῶν Αἰγυπτίων ἡ καινότης, ἀλλὰ πρὸς αὐτῆς τὸ ἄρρυθμον, καὶ τὸ ἄμορφον κείνους, μετέπεμψεν αὐτὰ· καὶ τὸν ἄνθρωπον ἠνέπι διὰ τιμῆς ἦγεν ὡς πρὸς τὸ. ἀλλ' ἡ μὲν κάμηλος, ἀπέθανεν ἀμελουμένη. τὸν ἄνθρωπον δ' τὸν πίθον, Θέωνδι τῷ αὐλητῇ ἐδωρήσατο καλῶς αὐλήσαντι παρὰ τὸν πότον. ἐδόθη δὲ μὴ καὶ τεῶν κάμηλος ἐν Αἰγυπτίοις

& hominem bicolorē, cuius altera pars planè nigra, altera excellēter cādida erat, corpori æqualiter permixta, cōgregatis in theatrum Ægyptijs, exhibuit illis cum alia multa spectacula, tum inter postrema, hæc quoq; camelū videlicet, & semialbum hominē, putauitq; se magnā admirationē hoc spectaculo esse cōciaturū. At illi ad cameli cōspectū deterriti sunt, ac propemodū exilientes profugerūt: quanquā tota auro exornata, ac purpura instrata erat, gēmatūmq; frænū habebat, ex Darij alicuius, aut Cābysis, aut ipsius Cyri thesauris deprōptum. Ad hominis autem obtutū alij ridebant, alij verò vt mōstrū auersābātur. Itaque Ptolemæus, cùm intellexisset se nihil gloriæ ex his adeptum esse, nec Ægyptios rerum nouitatis admiratione capi, sed ab ijs, quæ numeris omnibus & forma sunt absoluta, huic anteponi, ipsa ostendi prohibuit, nec amplius hominem eo honore habuit, quo antea. Tum neglecta camelus interijt: bicolorem verò hominem Thespidi cuidam tibicini, cùm ad pocula bellè ceciniſſet, dono dedit. Porrò vereor ne & mea apud Ægyp-

ἢ. οἱ δ' ἄνθρωποι, τὸν χαλινὸν
ἔτι αὐτῆς θαυμάζωσι, καὶ τὴν
ἁλουργίδα. ἐπεὶ δ' οὐδὲ τὸ ὅλον
δυοῖν τοῖν καλλίστοιν συγκεῖσθαι
διαλόγου, καὶ κωμῳδίας, οὐδὲ
τοῦτο ἀπόχρη εἰς εὐμορφίαν, εἰ
μὴ καὶ ἡ μίξις ἁρμόνιος, καὶ
κατὰ τὸ σύμμετρον γίγνοιτο, ἔστι
μοι δοκῶ ἐκ δύο καλῶν ἀλλόκοτον
φύλον ξυντεθῆναι, οἷον ἐκεῖ-
νο τὸ περιεργότατον, ὁ ἱππο-
κένταυρος. ἃ δὲ αὖ φαίης ἐπέ-
σεσθαί τι ζῷον τοιοῦτο ψευδές, ἀλ-
λὰ καὶ ὑβριστότατον, εἰ χρὴ πι-
στεύειν τοῖς ζωγράφοις ὑπιδεικνυμένοις τὰς παρθενίας, καὶ
σφαγὰς αὐτῶν. τί οὖν οὐχὶ καὶ
ἔμπαλιν ψήσοιτ' ἂν εὐμορφόν τι
ἐκ δυοῖν τοῖν ἀρίστοιν ξυντεθὲν,
ὥσπερ ἐξ οἴνου, καὶ μέλιτος τὸ
ξυναμφότερον ἥδιστον; φημὶ ἔγω-
γε, οὐ μὰ τὸν περὶ γε τῶν ἐμῶν
ἔγωγε διατείνεσθαι, ὡς τοιοῦτόν
ὄντων, ἀλλὰ δεῖσθαι μὴ τὸ ἑκατέ-
ρου κάλλος ἡ μίξις συνέφθειρεν.
εἰ πάνυ γοῦν σωφρόνη, καὶ φίλα
ἐξ ἀρχῆς ἴσως ὁ διάλογος, καὶ ἡ
κωμῳδία· εἴγε ὁ μὲν, οἶκοι, καὶ
καθ' ἑαυτὸν νὴ Δία ἐν τοῖς πε-
ριπάτοις μετ' ὀλίγων τὰς διατριβὰς ἐποιεῖτο. ἡδὲ, παρ-

tios sint camelus, homines autem adhuc frænum illius & purpuram admirentur. Quóniam verò neque illud ex duobus optimis compositum, dialogo videlicet, & A Comœdia, per se ipsum satis valet ad formæ elegantiam, nisi compositio inter se consentiens, iustáque proportione temperata fuerit: licet saltem ex duobus pulchris, compositionem peregrinam B fieri, quale illud vulgatissimũ est, hippocentaurus. Nõ enim facilè dixeris, amabile aliquod animal esse hoc, sed potiùs contumeliosissimum: si modò pictoribus, illorum temulentiam & cædes exhibentibus credere C conuenit. Quid ergo? Annon rursum quoque bene formatum aliquid fieri potest, ex duobus optimis compositum, vt suauissimũ est quod ex vtroque, vino scilicet & D melle constat? Equidem fateor. Sed de meis compositionibus, quod ipsæ quoque tales sint, contendere non ausim: quin potiùs verear, ne vtriusque pulchritudinẽ, ipsa mixtio corruperit. Neq; enim omnino consueta atque inter se affinia ab initio Dialogi & Comœdia E fuêre. Siquidẽ ille domi, & secũ ipse, per Iouem, in ambularis, cũ paucis quibusdã, suas disputationes habebat: hæc verò

δοῦσα τῷ Διονυσίῳ ἑαυτὴν, διέπαιζε ὡμίλει. καὶ ξυνεπαίζε, καὶ ἐγελωτοποιεῖ, καὶ ἐπέσκωπτε, καὶ ἐν ῥυθμῷ ἔβαινε πρὸς αὐλόν. ἐνίοτε καὶ τὸ ὅλον ἀνα- παίστοις μέλεσι ὑποχορεύων τὰ πολλὰ, τὸν τῶ διαλόγου ἑταίρους ἐχλεύαζε, φερνιστὰς, καὶ μετεωροσοφιστὰς, καὶ τὰ τοιαῦτα περισκορπίζουσα. ἐς μίαν ταύτην προσέλευσιν ὑπεποίητο ἐκείνους ἐπισκώπτειν, καὶ τὴν Διονυσιακὴν ἐλευθερίαν καταχεῖν αὐτῶν· ἄρτι μὲν, ἀεροβατοῦντας δεικνύουσα, καὶ νεφέλαις ξυνόντας· ἄρτι δ', ψυλλῶν πηδήματα διαμερίζοντας, ὡς δῆθεν τὰ ἄσεα λεπτολογουμένους. ὁ διάλογος δ', σεμνοτάτας ἐποιεῖτο τὰς συνουσίας φύσεώς τε πέρι, καὶ ἀρετῆς φιλοσοφῶν. ὥστε τὴν μουσικὴν τοῦτο δὴς διὰ πασῶν εἶναι τὴν ἁρμονίαν ἀπὸ τῆς ὀξυτάτου ἐς τὸ βαρυτατον· ἀλλ' ὅμως ἐτολμήσαμεν ἡμεῖς τὰ ἄκρα ἔχοντα πρὸς ἄλληλα ξυναγαγεῖν, καὶ ξυναρμόσαι, ἐπάνω πειθόμενοι, οὐδὲ ξυμαρῶς ἀνεχόμενα τῆς κοινωνίας. δέδια τοίνυν μὴ αὖδις ὅμοιόν τι τῷ Περμηδεῖ τῷ σῷ πεποιηκὼς φαίνωμαι, τὸ ξῆλυ τῷ ἄρρενι ἐγκαταμίξας

se totam Dionysio tradens, in theatro conuersabatur, & colludebat, & risum mouebat, & dicacitate gaudebat, cúmque numerositate quadam ad tibiæ cantum procedebat. Interdum etiám anapæsticis versibus plerumque in sublime euecta, dialogi socios subsannabat, meditatores, ac vanos sublimium rerum disceptatores, aliáque id genus vocitando. Quin & vnam hanc viam ad sugillandum illos affectabat, & ad effundēdam in illos Dionysiacam libertatem: nunc quidem in aëre ambulantes illos, & cum nubibus versantes ostendens: nunc verò fingens pulicum saltus metientes, vt qui de rebus istis sublimibus nimium subtiliter argutarētur. Dialogus contrà, grauissimas disputationes habebat, cum de natura rerum, tum de virtute Philosophorum: ita vt musicorū illud, bis per omnes chordas, seu distantias tonorum, nempe ab acutissimo ad grauissimum vsque, illis conueniret. Et tamen ausi fuimus nos hæc ita sese habentia inter se conciliare & consociare, quæ neque omnino obsequūtur. neq; facilè societatē patiūtur. Vereor itaq; ne denuò simile aliquid Prometheo isti tuo feciſſe videar, vt qui fœminini masculino immis-

καὶ δὶ αὐτὸ δίκλω ὑποχω-
μᾶλλον ἢ μὴ καὶ ἄλλό τι τοι-
οῦτο φαγοίλω, ἐξαπατῶν ἴσως
τὸν ἀκούοντας, καὶ ὅσα παρε-
δεὶς αὐτοῖς κεκαλυμμένα τῇ
μιμελῇ, γέλωτα κωμικὸν ὑπὸ A
σεμνότητι φιλοσόφῳ· τὸ γὰρ τ
κλεπτικῆς, καὶ γὰρ κλεπτικῆς ὁ
Ζεὺς, ἄπαγε τοῦτο μόνον, ἂν αὖ
εἴποις ἐνεῖναι τοῖς ἡμετέροις.
ἢ παρὰ τὸ γὰρ αὖ ἐκλέπτομεν,
εἰ μὴ ἄρα τις ἐμὲ διέλαθε τοι- B
ούτους πιτυοξέμπας, καὶ βα-
γελάφους καὶ αὐτὸς συντεθεικώς; πάλιν ἀλλὰ τί ἂν παίδοι-
μι; ἐμμωνετέον γὰρ οἷς ἄπαξ ὑπε-
ιλόμην. ἐπεὶ τό γε μεταβου-
λεύεσθαι, Ἐπιμηθέως ἔργον, οὐ Προμηθέως ὄν.

euerim, & idcirco reus agar. Vel potiùs ne tale quid aliud videar, decepisse fortasse auditores & ossa pinguedine obducta ipsis apposuisse, risum scilicet comicum sub philosophica grauitate. Quod enim est furti. (nam furti est aliquis Deus) apage hoc solum, non dixeris inesse nostris scriptis. Vnde enim furaremur, nisi quis me latet, qui tales pinaum incuruatores & hircoceruos ipse composuerit. Verumtamen quid facerem? persistendum enim est in ijs quæ semel cœperis, quandoquidem mutare consilium Epimethei opus, non Promethei est.

ΠΡΟΣ ΝΙΓΡΙΝΟΝ ΕΠΙΣΤΟΛΗ.

AD NIGRINVM EPISTOLA.

Hoc Dialogo vitam ac mores Philosophorum describit, conferendo inter se vere Philosophos & simulatos, Et quod ijs qui serio Philosophari cupiunt, urbis Romæ consuetudo et luxus nequaquam conueniant, ostendendo. Cuius rei exemplum, Nigrinum, Platonicum philosophum, & turbas illas adulatorum, cœnas & lucrum sectantium, inter se componit. Quanquam haud scias, an etiam uera Philosophiæ sectatores hic laudando, pro more suo ironia utatur. Valde autem quadrat hic Dialogus in nostra quoque ætate homines eos, qui ornatu & habitu, ueterum illorum quasi successores quidam sunt.

Λυκιανὸς Νιγείνῳ τῷ φιλτάτῳ χαίρειν. Ἡ μὲν παροιμία φησὶ, γλαῦκα

LVCIANVS Nigrino salutem. Noctuæ

εἰς Ἀθήνας, ὡς γελοῖον ἂν εἴ τις ἐκεῖ κομίζοι γλαῦκας, ὅτι πολλαὶ παρ' αὐτοῖς εἰσιν. ἐγὼ δὲ εἰ μὴ δυναμαι λόγων ὀπὶ δεῖξαι βυκόμενος, ἔπειτα Νιγείνῳ γράψας βιβλίον ἔπεμπον, A ἐπιχόμενος ἂν τῷ γελοίῳ, γλαῦκας ὡς ἀληθῶς ἐμπορευόμενος. ἐπεὶ δὲ μόνῳ σοι δηλῶσαι πρὸς ἐμὲ γνώμην ἐθέλω, ὅπως τε νῦν ἔχω, καὶ ὅτι μὲν παρέργως εἰλημμαι πρὸς τῶν σῶν λόγων, ἀποφεύγοιμ' ἂν εἰκότως καὶ τὸ τῆς Θουκυδίδου λέγοντος, ὅτι ἡ ἀμαθία μὲν, θράσεις, ὀκνηρούς δὲ τὸ λελογισμένον ἀπεργάζεται. δῆλον γὰρ ὡς οὐχ C ἡ ἀμαθία μοι μόνη τοιαύτης τόλμης, ἀλλὰ καὶ ὁ πρὸς τοὺς λόγους ἔρως αἴτιος. ἔρρωσο.

Athenas, inquit prouerbium: quasi ridiculum sit, siquis eò noctuas apportet, quoniam apud illos abundant. Ego verò si dicendi vim ostendere volens, postea scriptum Nigrino librum mittam, rectè sim huic ioco obnoxius, vt qui noctuas in forum tulerim. Sed quandoquidem solummodò sententiam meam tibi declarare volo, quo nunc B. sim animo, & quòd non leuiter oratione tua sum captus: meritò Thucydidis illud effugero, quum ait, *Imperitia audaces, res autem consideratas timidos efficit*. Manifestum enim est, quòd non imperitia solùm, verùm etiam orationis amor, huiusmodi audaciæ mihi causa est, Vale.

ΝΙΓΡΙΝΟΣ, Η ΠΕΡΙ ΦΙΛΟΣΟΦΟΥ ΗΘΟΥΣ.

Σ σμικὸς ἡμῖν σφόδρα, καὶ ὦ μετέωρος ἐπανελήλυθας. οὐ D τοίνυν προσβλέπειν ἡμᾶς ἔτι ἀξιοῖς, οὐθ' ὁμιλίας μεταδίδως, οὔτε κοινωνεῖς τῶν ὁμοίων λόγων, ἀλλ' ἄφνω μεταβέβλησαι. καὶ

NIGRINVS, SEV DE PHILOSOPHI MORIBVS.

VT verò grauis admodum, & sublimis nobis redijsti! Non amplius nos aspicere dignaris, tantum abest vt colloquium tuum impertias, & quales antea, nobiscum sermones communices; at repente immutatus es, atque

ὅλως ἀφοπλικῶ τινι ἔοικας. ἡδέως δ' ἂν παρὰ σοῦ πυθοίμην ὅθεν οὕτως ἀτόπως ἔχεις, καὶ τί τούτων ἄτοπον. τί γὰρ ἄλλο γε ὦ ἑταῖρε, ἢ εὐτυχίας; πῶς λέγεις; ἐδοῦ πάρεσχον ἥκω σοι εὐδαίμων τε, καὶ μακάριος γεγωνιβόμος. καὶ τοῦτο δὴ τὸ ἀπὸ σκηνῆς ὄνομα, πεισόλβιος. Ἡράκλεις, οὕτως ἐν βραχεῖ; καὶ μάλα. τί δ' τὸ μὴ τοῦτο ὄντα, ἐφ' ὅτῳ ἂν χαίρῃς, ἵνα μὴ ἐν κεφαλαίῳ μόνῳ εὐφραινώμεθα, ἔχωμεν δέ τι καὶ ἀκριβῶς εἰδέναι τὰ παῦ ἀκούσαντες; οὐ θαυμαστὸν εἶναί σοι δοκεῖ πρὸς Διός, αὐτὶ μὲν δούλου μὲ ἐλεύθερον, αὐτὶ δ' πένητος, ὡς ἀληθῶς πλούσιον, αὐτὶ δ' ἀνοήτου τε καὶ τετυφωμένου, γλυκέα μετριώτερον; μεγίστη μὲν οὖν. ἀτὰρ οὔπω μανθάνω σαφῶς ὃ, τι καὶ λέγεις. ἐξάλλω μὲν δὴ ἐκ πόλεως, βουλόμενος ἰατρὸν ὀφθαλμῶν θεάσασθαί τινα. τὸ γάρ μοι πάθος τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ, μᾶλλον ἐπετείνετο. οἶδα τούτων ἕκαστα, καὶ νὴ ἀμέλει σε τινὶ τρόπῳ ἐπιτυχεῖν. δόξαν οὖν μοι διὰ πολλοῦ προσιέναι Νιγρῖνον τὸν πλατωνικὸν φιλόσοφον, ἕωθεν ἐξαναστὰς, ὡς αὐτὸν ἐφικόμην. καὶ

omnino fastidiosus videris euasisse. Lubens ex te audierim vnde ad hoc insolentiæ peruueneris, quæque sit eius causa. Quidnam aliud, ô amice, nisi fœlicitas? Quid ais? Præter institutum factus fœlix & beatus tibi venio: adeóque illud quod in scena solet vsurpari, terbeatus. Hercle, itane breui? Atque admodum. Et quid præterea est propter quod superbias, vt non summatim modò lætemur, sed etiam accuratè scire possimus, quum rem totam audiuerimus? Annon admiratione dignum tibi videtur, per Iouem, me pro seruo liberum, pro paupere reuera diuitem, pro stulto & superbo moderatum redire? Id maximum quidem est. At non planè intelligo quidnam sit illud, quod dicis. Recta in vrbem profectus sum, vt aliquem oculorum medicum viserem. Nam ille oculi affectus quo laborabam, magis magisque ingraueſcebat. Scio equidem singula; ideóque etiam optaui vt in bonum ac peritum incideres. Cùm igitur visum mihi esset Nigrinum Platonicum illum philosophum multis compellare, mane surgens, ipsum adeo, &

κόλας τὴν θύραν, τὸ παιδὸς εἰσαγγείλαντος, ἀπαλλάττω. καὶ παρελθὼν εἴσω, καταλαμβάνω τὸν μὲν, ἐν χερσὶ βιβλίον ἔχοντα, πολλὰς δ' εἰκόνας παλαιῶν σοφῶν ἐν κύκλῳ κειμένας. πρὸς- A κλιθ δ' ἐν μέσῳ κλινάριόν τι τ ἀπὸ γεωμετρείας σχημα[illegible]ματα γεγραμμένον, καὶ σφαῖρα καλάμου πρὸς τὸ τῶν παντὸς μίμημα ὡς ἐδόκει, πεποιημένη. σφάδρα οὖν με φιλοφρόνως ἀσπασάμενος, ἠρώτα δ', τι καὶ φράσοιμι. κἀγὼ πάντα διηγησάμην αὐτῷ. καὶ δὴ καὶ ἐν μέρει καὶ αὐτὸς ἠξίου εἰδέναι ὅ, τι τε φράσοι, ἢ εἰ αὖθις αὐτῷ ἐγνωσμένον εἴη στέλλεσθαι πρὸς ὑμᾶς B τὴν Ἑλλάδα. ὁ δὲ ἀσπαζόμενος, ὦ ἑταῖρε, φησὶ, περὶ τούτων λέγειν, καὶ ἐμοὶ ἐαυτὸν γνώμιλον διηγεῖσθαι, τοσαύτην τινά μου λόγων ἀμβροσίαν κατεσκέδασεν, ὥστε C καὶ τὰς σειρῆνας ἐκείνας, εἴ τινες ἄρα ἐγένοντο, καὶ τὰς ἀηδόνας, καὶ τὸν Ὁμήρου λωτὸν ἀρχαῖον ἀποδεῖξαι. οὕτω θεσπέσια ἐφθέγξατο· ὡς ἐγὼ δὲ αὐτῷ τε φιλοσοφίαν ἐπαινέσας, καὶ τὴν ἀπὸ ταύτης ἐλευθερίαν, καὶ τῶν δημοσίᾳ νομιζομένων ἀγαθῶν καταγελάσας, πλοῦτον, καὶ δόξης, D

pulsata ianua, cùm puer intro de me renuntiasset, accersitus sum. Tum in ædes ingressus, illum deprehendo librum præ manibus habentem, circum autem vndique multas veterum atque doctorum hominum imagines iacentes. Posita etiam erat in medio quædam tabella in qua geometricæ quædam figuræ descriptæ erant: & sphæra ex calamo, ad imitationem vniuersi, vt videbatur, composita. Admodum igitur benignè me amplexatus ille, interrogauit quidnam agerem. Quibus omnibus illi expositis, ego quoque per vices ex eo scire postulabam, & quid ipse ageret, & nunquid apud se statuisset in Græciam denuo nauigare. Ille verò, ô amice, posteaquam cœpisset de hisce rebus mecum colloqui, suámque sententiam explicare, tantam verborum ambrosiam mihi affudit, vt mihi planè videretur Sirenes illas, siquæ vnquam fuerunt, & Aëdonas, & lotum illum Homeri antiquum referre: adeò diuina quædam loquebatur. Huc enim dicẽdo prouectus est vt Philosophiam laudaret, & quæ ab ea manat, libertatem: & contrà, ista quę vulgo pro bonis habentur, irideret, nimirũ diuitias, gla-

καὶ βασιλείας, καὶ τιμῆς, ἔπ-
τε χρυσοῦ, καὶ πορφύρας, καὶ
τῶν ἄλλων περιβλέπτων τοῖς
πολλοῖς, τέως ἦ καί μοι δοκούν-
των. ἄφαρ ἤγαγε ἀτενὲς καὶ ἀ-
ναπεπαμμένη τῇ ψυχῇ δεξά-
μενος, αὐτίκα μὲν οὐ ἦ εἶχον
ἐπικάμαι ὅ ὤφ ἐπεπόνθειν, ἀλλὰ
παντοῖος ἐγιγνόμην. καὶ ἄρτι
μὲν, ἐλυπούμην ἐλλελειμμένων
μοι τῶν φιλτάτων, πλούτου τε, καὶ
ἀργυρίου, καὶ δόξης. καὶ μόνον οὐ
ἐδάκρυον ἐπ' αὐτοῖς καθηρημέ-
νοις. ἄρτι ἦ, αὐτὰ μὲν ἐδόκει μοι
παπταίνειν, καὶ καλὰ ἀγέλαστα. ἔχαι-
ρον δ' αὖ ὥσπερ ἂν ζοφερᾶς τινος
ἀέρος τοῦ βίου τοῦ πρόσθεν, εἰς
αὐθρίαν τε καὶ μέγα φῶς ἀνα-
βλέπων. ὥστε δὴ τὸ κανότατον
τῶν ὀφθαλμῶν μοι, καὶ τὸ περὶ
αὐτῶν ἀσθενείας ἐπελανθανό-
μην. τῇ ἦ ψυχῇ ὀξυδερκέ-
στερος κατημικρὸν ἐγιγνόμην.
ἐλελήθειν γὰρ τέως αὐτῇ τυ-
φλώττουσα περιφέρων. προϊὼν
ἦ, ἐς τόδε περιῆλθον, ὅ ὤφ ἄρτιος
ἡμῖν ἐπεκάλεις. γανυσός
τε γὰρ ὑπὸ τοῦ λόγου καὶ μετέ-
ωρος εἰμι. καὶ ὅλως μικρὸν
ἐκεῖ οὐδὲν ὀπινῶ. δοκῶ γάρ
μοι ὁμοιόν τι πεπονθέναι πρὸς
φιλοσοφίαν, οἷον περ καὶ οἱ Ἰν-
δοὶ πρὸς τὸν οἶνον λέγονται

riam, regna, honorem, aurũ
præterea & purpurã, & cæte-
ra quæ plerisq; prorsus spe-
ctabilia, mihi quoq; antea vi-
debantur. Quæ quidẽ inten-
to atque aperto animo ex-
cipiens, cõtinuò ita affectus
fui, vt cui, quod tum mi-
hi ad[illegible]erat, comparare pos-
sem[illegible]on haberem: sed in
omnes partes raperer. Ac
nunc quidem dolebam quòd
refellerentur quæ mihi cha-
rissima erãt, diuitiæ, argẽtũ,
& gloria, ac tantùm non
lachrymabar rejectis illis:
nunc verò eadem ipsi mihi
videbãtur vilia atque ridicu-
la esse: gaudebámq; rursum
tanquam ex tenebroso quo-
dam aëre prioris vitæ, ad
serenitatem & magnam ali-
quam lucem respiciens.
Quare sanè & oculorum,
quod absurdissimum erat, &
eorum infirmitatis obliuis-
cebar, anima verò perspica-
cior paulatim fiebam. hacte-
nus enim ignoraueram me
cæcucientem ipsam circun-
ferre. At inde progressus,
ad id adductus sum quod tu
mihi paulò ante obijciebas.
Nam & elatus oratione il-
lius, & tanquam in sublime
euectus sum, & omnino hu-
mile nihil amplius cogito.
Videor enim mihi philo-
sophia sic affici, vt vi-
no affecti feruntur Indi,

παθεῖν, ὅτε περὶ τοῦ ἔπους αὐτῶ. θερμότεροι γὰρ ὄντες φύσει, πόντες ἰσχυρὸν οὕτω ποτὸν, αὐτίκα μάλα ἐξεβακχεύθησαν, καὶ διπλασίως ἐκεῖνο τῶ ἀκράτου ἐξεμάνησαν. ὥστε σοι καὶ αὐτὸς ἔνδους καὶ μεθύων ἐκεῖνο τὸν λόγον, προσέρχομαι. καὶ μὴν τοῦτό γε, οὐ μεθύειν, ἀλλὰ νήφειν τε καὶ σωφρονεῖν ἔξην. ἐγὼ γὰρ βουλοίμην ἂν εἰ οἷόν τε, αὐτῶν ἀκοῦσαί τῶν λόγων. εὖ γὰρ οἶδ' ὅτι καὶ σωφρονεῖν αὐτῶν οἶμαι δεῖμε. ἄλλως τε εἰ καὶ φίλος καὶ περὶ τὰ ὅμοια ἐσπουδακὼς ὁ βουλόμενος ἀκούειν εἶη. δαρρεῖ ὦ γαθέ. τοῦτο γάρ τοι τοῦτο Ὁμήρου ἀσυδοσύλλαβα καὶ αὐτὸν παρακαλεῖς. καὶ εἰγε μὴ ἔφθης, αὐτὸς ἂν ἐδεήθην ἀκοῦσαί με διηγουμένου. μάρτυρα γάρ σε παρασήσασθαι πρὸς τοὺς πολλοὺς ἐθέλω, ὅτι οὐκ ἀλόγως μαίνομαι. ἄλλως τε, καὶ ἤδη μοι τὸ μεμνῆσθαι αὐτῶν πολλάκις. καὶ τοιούτῳ ἤδη μελέτῃ ἐποιησάμην. ἐπεὶ καὶ τις μὴ παρὼν τύχῃ, καὶ οὕτω δὶς ἢ τρὶς τῆς ἡμέρας ἀναγιγνώσκω πρὸς ἐμαυτὸν τὰ εἰρημένα· καὶ ὥσπερ οἱ ἐρασταὶ, τῶν παιδικῶν οὐ παρόντων ἔργ' ἄττα, καὶ λόγους εἰρημένους αὐτοῖς διαμνημονεύουσι, καὶ τούτοις ἐνδιατρίβοντες ἐξαπατῶσι τὴν νόσον,

quũ de eo primùm biberũt. Cũ enim natura essent calidiores, tã valido pŏtu imbuti, cŏtinuò bacchati sunt, & duplũ insaniuerunt meraco. Eodem pacto & ipse, quasi furore captus, & oratione ebrius obambulo: quãquam hoc non ebrietatis est, verùm sobrietatis & temperantiæ. Ego verò optarim, si fieri possit, illam ipsam audire orationem. Neque enim profecto eum fas est contemnere, præsertim cùm ille qui audire cupit, sit amicus, & similibus studijs operam dederit. Confide ô bone, nam iuxta Homericũ illud, *sponte festinantem hortaris*: ac nisi præuortisses, jam vltro rogassem me narrantem audires, testem enim te apud plerosque sistere volo, quòd non sine ratione insanio. præsertim cùm volupe mihi sit illorum meminisse sæpe, & hanc exercitationem iam amplexus sim. Quãuis enim nemo mihi adsit, tamen bis vel ter per diem sic ipse dicta illa mecum reuoluo. Ac quemadmodum amatores absentibus amasijs, opera aliqua, & sermones ab ipsis habitos, memoria repetũt, ijsq; immorando morbum fallũt,

ὡς παρόντων ὁρῶ τῶν ἀγαπωμένων. ἔνιοι γοῦν αὐτοῖς καὶ προσλαλεῖν οἴονται, καὶ ὡς ἀρτι λεγομένων πρὸς αὐτούς, ὧν τότε ἤκουσαν ἥδονται, καὶ προσέχαντες τὸν ψυχὴν τῇ μνήμῃ τῶν παρελπλυθότων σχολὴν ἔτι ἔχουσιν ἐν τοῖς ἐν ποσὶν ἀνιᾶσθαι, οὕτω δὴ κἀγὼ αὐτὸς φιλοσοφίας οὐ παρούσης, τὸν λόγους οὓς τότε ἤκουσα συναγείρων, καὶ πρὸς ἐμαυτὸν ἀναπολῶν, οὐ μικρὰν ἔχω παραμυθίαν. καὶ ὅλως, καθάπερ ἐν πελάγει καὶ νυκτὶ πολλῇ φερόμενος, εἰς πυρσόν τινα τόπον ἀποβλέπω, πάσι μοι παρεῖναι τοῖς ὑπ' ἐμοῦ προσποιοῦμαι δοκεῖν εἰόμενος. ἀεὶ δ' ὡς ἂν ἀκούων αὐτῶν τὰ αὐτὰ πρός με λεγόντων. εἰκότ' ἄν, καὶ μάλιστα ὅταν ἐνερείσω τὸν ψυχὴν, καὶ τὸ πρόσωπον αὐτῶν μοι φαίνεται. καὶ τῆς φωνῆς ὁ ἦχος ἐν τοῖς ἀκοαῖς παραμένει. καὶ γάρ τοι κἀγὼ τὸν κωμικὸν ὡς ἀληθῶς, ἐγκατέλιπε πρόνυχον τοῖς ἀκούουσι. παῦε ὦ θαυμάσιε μικρὸν ἀνακρούομενος, καὶ λέγε ἐξ ἀρχῆς ἀνακαβὼν ἥδη· ἐπεὶ ἀπρεπῶς, ὡς ἐμετείως με ἀπεκναίεις πεισάσων. σὺ λέγεις, καὶ οὕτω χρὴ ποιεῖν. ἀλλ' ἐκεῖνο ὦ ἑταῖρε, ἤδη τραγικοὺς, ἢ καὶ νὴ Δία κωμικοὺς φαύλως

perinde ac si illi ipsi amati adsint. Quidam verò secum ipsis colloqui putant, atque ijs quæ tum sibi audire videntur, quasi modò dictis gaudent, & præteritorum memoriæ animum applicates, nunquam desinunt obuios & præsentes amasios aspernari. Sic sanè & ipse non præsente philosophia, verba quæ tum audiui recolligens, & mecum reuoluens, non exiguum capio solatium. In summa, perinde ac si in pelago, & per noctem altam ferar, velut ad facem hanc aspicio, rebus omnibus quę à me geruntur, virum illum adesse putans, ac semper velut audiens ipsum illa ipsa sua mihi differentẽ. Interdum etiam, & maximè quum mente illi inhæreo, & vultus ipsius mihi apparet, & vocis sonus in auribus permanet. Etenim iuxta Comicum, *venerą aculeum quendam auditoribus reliquit.* Desine, ô admirande, paulum præludere, iámque dicta illa ab initio resumpta edissere, non enim mediocriter me istis ambagibus torques. Rectè dicis, atque ita facto opus est. Sed illud quæso, ô amice vidisti-ne aliquando, siue tragicos, siue per Iouem comicos histrio-

ἑώρακας ὑποκριτὰς, τ' συνιστο-
μένων λέγω τούτων, καὶ διαφθειρόντων τὰ ποιήματα, καὶ
τὸ τελευταῖον ἐκβαλλομένων,
καίτοι τῶν δραμάτων πολ-
λάκις εὖ ἐχόντων τε, καὶ γενι-
κωτάτων; πολλοὺς οἶδα τοι-
ούτους. ἀλλὰ τί τοῦτο; δέδοικα
μή σοι μεταξὺ δόξω γελοίως
αὐτὰ μιμεῖσθαι. τὰ μὲν, ἀτά-
κτως συνείρων, ἐνίοτε ἴσως καὶ αὐ-
τὸν ὑπ' ἀδυνείας τὸν νοῦν διαφθείρων. κἄπειτα τραχθῆς ἤρέ-
μα καὶ αὐτῷ καταγνῶναι τῆς δράματος. καὶ τὸ μὲν ἐμὸν, ὑ
πάνυ ἄχθομαι. ἡ δὲ ὑπόθεσις,
οὐ μέτριός με λυπήσειν ἔοικε
συνεκπίπτουσα, καὶ τὸ ἐμὸν
μέρος ἀσχημονοῦσα. τοῦτ' οὖν
παρ' ὅλον μέμνησό μοι τὸν λό-
γον. ὡς ὁ μὲν ποιητὴς ὑμῖν,
τῶν τοιούτων ἁμαρτημάτων
ἀνεύθυνος, καὶ τῆς σκηνῆς πόρ-
ρω ποι κάθηται, οὐδὲν αὐτῷ μέ-
λον τ' ἐν θεάτρῳ σφαλομένων.
ἐγὼ δ' ἐμαυτὸν σοι πεῖραν πα-
ρέχω, ὁποῖός τίς εἰμι τὴν μνή-
μην ὑπακοὴν, ὑδὲν ἀγγέλου
τὰ ἄλλα πραγμᾶ διαφέρων. ὥστε
κἂν ἐνδέστερόν τι δοκῶ λέγειν,
ἐκεῖνο μὲν ἔσω σχέτλιον, ὡς
ἄμεινον ἦν. καὶ ἄλλως ὁ ποιη-
τὴς ἴσως λέξει. ἐμὲ δ' κἂν

nes, illos dico qui exibilantur, quíque agendo poëmata corrumpunt, ac tandem eijciuntur theatris, tametsi ipsæ fabulæ sæpenumero bene se habeant, ac palmam etiam reportent. Multos noui tales. Sed quorsum hoc? Vereor ne interim ineptè illos imitari videar: alia quidem nullo ordine connectens, interdũ etiam præ imbecillitate ingenij sententiã ipsam corrumpens: tum sensim huc adducaris, vt fabulam ipsam condemnes. Sed quod ad me attinet non admodum ægrè id feram. Cæterùm argumentũ illud non mediocri dolore videtur me affecturum, si mecum reijciatur meásque partes dehoneſtet. Velim itaque vt per totam orationem hoc memineris, videlicet quod poëtã talium peccatorum est innocẽs, sedétque alicubi procul à scena, nec quicquam ea curat, quæ in theatro geruntur. Ego verò mei ipsius periculum tibi faciam, qualis scilicet histrio sim quantúmque memoria valeam: quod ad cætera attinet nihil à nuncio tragico distans. Quare siquid minùs rectè dicere visus fuero, illud præstò sit, quod scilicet melius hoc fuerat, & aliter forsitan ipse poëta dixerat. Nec

ἀκουσείσης, οὐ πάνυ πλυτίσομαι. ὡς εὖγε νὴ τὸν Ἑρμῆν καὶ τὴν ῥητόρων νόμον παρεσκευασμένος εἶ. ἔοικας γοῦν καὶ εἰναγὰ παρεδήσειν, ὡς δι' ὀλίγου τε ὑμῶν ἡ συνουσία ἐγένετο, καὶ ὡς ἀπ' αὐτοῦ ἥκεις πρὸς τὸν λόγον παρεσκευασμένος, καὶ ὡς ἄμεμπτον εἶχεν αὐτῷ ταῦτα λέγοντος ἀκούειν. σὺ γὰρ ὀλίγα, καὶ ὅσα οἷόν τε ἦν, συνεχάνεις τῇ μνήμῃ συγκεκομισμένος. οὐ ταῦτ' ἐρεῖν ἔμελλες; οὐδὲν οὖν αὐτῷ ἔτι σοι δεῖ πρὸς ἐμὲ νόμισον ἢ τοῦτό σε ἕνεκα πάντα σοι προῄρηκα, ὡς ἐγὼ καὶ βοᾶν καὶ κροτεῖν ἕτοιμός εἰμι. ἢν δὲ διαμέλλῃς, μνησικακήσω γε παρὰ τὰ ἀγῶνα, καὶ ὀξύτατα συνέξομαι. καὶ ταῦτα μὲν, ἃ σὺ δι' ἧλθες, ἐβουλόμην ἂν εἰρῆσθαί μοι. καὶ εἰναγὰ ἦ, ὅτι γε οὐχ ἑξῆς, οὐδὲ ὡς ἐκεῖνος ἔλεγε ῥῆσίν τινα περὶ πάντων ἐρῶ. πάνυ γὰρ τοῦθ' ἡμῖν ἀδιάφορον. οὐδὲ αὖ ἐκείνῳ πειθόμενος τοὺς λόγους, μὴ καὶ κατ' ἄλλο τι γλίσχρομαι τοῖς ὑποκειμένοις ἐκείνοις ὅμοιος, οἱ πολλάκις ἢ Ἀγαμέμνονος, ἢ Κρέοντος, ἢ καὶ Ἡρακλέους αὐτῷ πρόσωπον ἀναειληφότες, χρυσίδας ἠμφιεσμένοι, καὶ δεινὸν βλέποντες, καὶ μέγα κεχηνότες, μικρὸν φθεγσί me exibilaueris, admodū ægrè feram. Vt bene sanè, ita me Mercurius amet, & vt ferunt Rhetorum leges, vsus es proœmio. Illa vtique etiam additurus videris, vos vnà breui admodum esse cōuersatos: nec te præparatū venire ad dicēdum, ac satius esse illum ipsum dicentem audire: cùm pauca quædam, quæ potuisti memorię committere, duntaxat comportaris. Annon hæc quoque eras dicturus? Nihil igitur illis apud me tibi opus est. Existimes autem huius rei gratia, te ad præfationem pertinentia complexum esse omnia. Ideo tibi acclamare & applodere paratus sum. Sed si prolixior fueris, in cōtrouersia malignitatis meminero, & acutissimè sibilabo. Equidē & hæc quæ tu modò commemorasti, dicta mihi velim: & illa quoque, quòd neque ordine, neque ijsdem quibus ille verbis vsurus sū. Omninò enim hoc nō possum: neq; si suos illi tribuam sermones: ne alio ac nouo etiam modo histrionibus illis similis fiam, qui sæpenumero aut Agamemnonis, aut Creontis, aut ipsius etiā Herculis persona assumpta, ac vestibus auro contextis induti, & horrendum tuentes, mox ore in immensum

δογται, καὶ ἰσχνὸν καὶ γυναικῶδες, καὶ ἡ Ἑκάβης ἢ Πολυξένης πολὺ ταπεινότερον. ἵν' οὖν μὴ καὶ αὐτὸς ἐλέγχωμαι, πάνυ μείζονα τῆς ἐμαυτοῦ κεφαλῆς προσωπεῖον ἁρμοσάμενος, καὶ τὸν σκευὸν καταισχύνων, ἀπὸ γυμνοῦ σοι βούλομαι τοὐμοῦ προσώπου προσλαλεῖν, ἵνα μὴ συγχέας ἀπάσω που πρὸς τὸν ἥρωα, ὃν ὑποκρίνομαι. οὗτος αὐτὸς ὁ παύσεται τήμερον τὸς με πολλῇ τῇ σκηνῇ καὶ τῇ τραγῳδίᾳ χρώμενος. καὶ μὴν παύσομαί γε. πρὸς σὲ γὰρ ἤδη τρέπομαι. Ἡ μὲν ἀρχὴ τοῦ λόγου, ὅπως ἐν τῇ Ἑλλάδος, καὶ τῶν Ἀθήνησιν ἀνθρώπων, ὅπου φιλοσοφίᾳ καὶ πενίᾳ συνέπονται. καὶ οὔτε τῶν ἀστῶν, οὔτε τῶν ξένων οὐδένα τέρπονται ὁρῶντες, ὃς ἂν τρυφὴν εἰσαγειν εἰς αὐτοὺς βιάζηται. ἀλλ' οἱ καὶ τις ἀφίκηται παρ' αὐτοὺς οὕτω διακείμενος, ἡδέως τε μεταλαμβάνουσι, καὶ παραπαιδαγωγοῦσι, καὶ πρὸς τὸ κρεῖττον τῆς διαίτης μεθιστᾶσιν. ἐμέμνητο γοῦν πρός τῶν πολυχρύσων, ὃς ἐλθὼν Ἀθήναζε μάλα σπουδῆς, καὶ φορτικὸς ἀκολούθων ὄχλῳ, καὶ ποικίλῃ ἐσθῆτι, καὶ χρυσῷ, αὐτὸς μὲν φαῦλος ζηλωτὸς εἶναι

diducto, exiguum & gracile, adeóque muliebre quiddam loquuntur, ipsa etiam Hecuba Polyxenáue multò demissius. Ne igitur & ipse conuincar, maiorem omnino quàm pro capite meo personam induisse, ipsúmque ornatum dehonestare, ex nuda propriáque persona tecum colloqui volo, ne forte labens, quem ago heroem, conuellam. Hic homo non desinet hodie crebra illa scena, atque tragœdia vti. Equidem cessabo, & ad illa reuertar, quæ iam cœperam. Principium igitur orationis illius, commendatio quædã fuit Græciæ, & eorum hominum qui Athenis cõmorantur, quòd cum philosophia & paupertate educentur: nec ciuium & peregrinorum quenquam intueri gaudeant, qui voluptatem ad ipsos introducere conetur: sed si quis ita affectus ipsos conueniat, & paulatim ipsum transforment, & veteres mores dedoceant, atque ad vitæ puritatem trãsferant. Memorabat itaque quendam ex istis multo auro fulgentibus, qui cùm Athenas venisset admodũ insignis, & turba comitantium insolens, varia veste, auróque ornatus, omnibus qui-

πᾶσι τοῖς Ἀθηναίοις, καὶ ὡς αὖ εὐδαίμων ἀποβλέπεται. τοῖς δ' ἄρα δυσχεῖν ἐδόκει τὸ αὐθρώπιον. καὶ παιδεύειν ἐπεχείρουν αὐτὸν, οὐ πικρῶς, οὐδὲ αὐτικρυς ἀπειρεύοντες ἐν ἐλευθέρᾳ τῇ πόλει καθ' ὃν τινα τρόπον βούλοιτο βιοῦν. ἀλλ' ἐπεὶ καὶ τοῖς γυμνασίοις καὶ λουτροῖς ὀχληρὸς ἦν, θλίβων τοὺς βαδίζοντας, καὶ στενοχωρῶν τὸν ἀπαντῶντας, ἴσυχή τις αὐ ὠθεῖτο, ὡς ποιμήμονος λαυθάνειν, ὥσπερ οὐ περὶ αὐτὸν ἐαυτοῦ ἀποτείνων, δίδυκε μὴ παραπόληται μεταξὺ λουόμενος. καὶ μὲν εἰρήνη γε μακρὰ κατέχει τὸ βαλανεῖον. οὐδὲν οὕτω δεῖ σπουδῆς· ὁδὶ, ἀκούων ἃ λέγω, μεταξὺ ἐπαιδεύετο. τὴν μὲν ἐδάπτα τὴν ποικίλην, καὶ τὰς πορφυρίδας ἐαυτοῦ ἀπέδυσεν αὐτὸν, ἀσείως πάνυ τὸ αὐθηρὸν ἐπισκώπτοντες τὸ χρωμάτων, ἔαρ ἤδη λέγοντες, καὶ πόθεν ἀοὺς τοσοῦτος καὶ τάχα τοσοῦτος ἐστιν αὐτῷ. καὶ τὰ τοιαῦτα. καὶ τὰ ἄλλα ὑπ' οὕτως ἀπέπαυσεν, ἢ τὸ δακτυλίων τὸ πλῆθος, ἢ τὸ κόμης τὸ περίεργον, ἢ τὸ διαίτης τὸ ἀκόλαστον. ὥστε κατεμικρὸν ἐσωφρονίσθη, καὶ παραπολὺ βελτίων ἀπῆλθε, δημοσίᾳ πεπαιδευμένος· ὅτι δ' οὐ μεγάλου τινὸς

dem Athenienſibus in admiratione erat, & tanquã beatus ſuſpiciebatur: illis verò infœlix quidam homuncio videbatur. Eum illi erudire aggrediebantur non acerbè, nec apertè prohibentes, ne in libera ciuitate pro libito viueret. Sed cùm in gymnaſijs & balneis moleſtus eſſet, alios ſuis ſeruis premens, & obuios in anguſtum redigens, ſummiſſa voce quidã quaſi lateret, nec ipſum perſtringere vellet, Metuit, inquit, ille ne inter lauandum pereat: quanquam pax longa balneum occupat: ac proinde nihil opus eſt exercitu. Ille verò audiens quæ dicebat, interea erudiebatur. Præterea varia illa veſte & purpurea ipſum exuerunt, vrbanè admodum floridum nitorem colorum irridẽtes. Iam ver adeſt, dicebant, & vnde nobis hic pauo: & fortaſſe ſuæ hic eſt matris: & ſimilia. Atque eodem pacto cætera cauillabantur, nunc annulorum multitudinem, nunc comæ ſuperuacaneam curam, nunc victus intemperantiam. Quare paulatim ad modeſtiam eſt reuocatus, & longè melior abijt, publicè emendatus. Quod autem non puderet ipſos paupertatem confiteri, referen-

πίνιαν ὁμολογοῦντες, ἐμέμνητο φησί μου φωνῆς τινος, ἣν ἀκοῦσαι πάντων ἔφη κοινῇ περιμένων ἐν τῷ ἀγῶνι τῶν Παναθηναίων. λαφύσσοντα μὲν γάρ τινα τῶν πολιτῶν, ἄγεσθαι παρὰ τὸν ἀγωνοθέτην, ὅτι βαπτὸν ἔχων ἱμάτιον, ἐθεώρει. τοὺς δ', ἰδόντας, ἐλεῆσαί τε, καὶ παρεῖναι. καὶ τὸν κήρυκα ἀφέντα ὅτι παρὰ τὸν νόμον ἐποίησε, τοιαύτην ἐδῆτε βοὴν, φασὶν, ἀναβοῆσαι μιᾷ φωνῇ πάντας ὥσπερ ἐκκεκλημένους συγγνώμην ἀπονέμειν αὐτῷ τοιαῦτά γε ἀμπεχομένῳ. μὴ γὰρ ἔχειν αὐτὸν ἕτερα. ταῦτά τε οὖν ἐπῄνει. καὶ περὶ τῆς, τὴν ἐλευθερίαν τὴν ἐκεῖ, καὶ τῆς δίαιτης τὸ ἀνεπίφθονον. ἡσυχίαν τε καὶ ἀπραγμοσύνην, ἃ δὴ ἄφθονα παρ' αὐτοῖς ὄντα. ἐπεφαίνετό τε φιλοσοφίαν σωφρόνων τὴν παρὰ τοῖς τοιούτοις διατριβὴν, καὶ καθαρὸν ἦθος φυλάξαι δυναμένην. καὶ πλούτου καταφρονεῖν πεπαιδευμένην, καὶ τῷ κατὰ τὰ φύσει καλὰ ζῆν περαιρουμένην, τὸν ἐκεῖ βίον ὡς μάλιστα ἁρμοττόμενον. ὅστις δ' πλούτου ἐρᾷ, καὶ χρυσῷ κεκήληται, καὶ πορφύρᾳ, καὶ δυναστείᾳ μετρεῖ

bat mihi vocem quandam, quam aiebat publicè ab omnibus emissam audisse se in ludis Panathenaicis. Quendam ex ciuibus prehensum, & ad ludorum præsidem adductum fuisse, quòd in veste tincta spectaculo interesset. Cæteros autem qui hominem videbant misertos illius, ac veniam precatos esse. Cúmque præco publicaret eum contra leges fecisse, quòd tali cum veste ludos spectaret, omnes vna voce, quasi antea super hoc deliberassent, exclamasse vt venia daretur, sic induto, neque enim illum aliam vestem habere. Hæc præterea laudabat & libertatem quæ illic est, & victus rationem ab inuidia alienam, & tranquillitatem & securitatem, & sexcentas virtutes quæ apud illos sunt. Demonstrabat etiam mihi conuersationem eorum hominum philosophiæ consonam esse, morésque puros conseruare posse, viro etiam graui, & qui diuitias contemnere nouit, & secundum ea quæ natura honesta sunt, viuere statuit, vitam quæ ibi viuitur maximè accommodam esse. At qui diuitias amat, auróque demulcetur, purpura, potentiáque fœlicitatem metitur,

τὸ εὐδαιμον, ἄγευστος μὲν ἐλευθερίας, ἀπείρατος δὲ παῤῥησίας, ἀθέατος δὲ ἀληθείας, κολακεία τὰ πάντα, καὶ δουλεία συμπεφορως· ἢ ὅστις ἡδονῇ πᾶσαν ψυχὴν ἐπτερόφλας, ταύτῃ μόνῃ λαβέσθαι δεδωκε, φίλος μὲν πεπερφλεγων βαπεζῶν, φίλος δὲ πότων, καὶ ἀφροδισίων. ἀπάτωλεος γοητείας, καὶ ἀπάτης, καὶ ψευδολογίας· ἢ ὅστις ἀκόων τέρπεται κρεμάτων τε, καὶ τερετισμάτων, καὶ διεφθορότων ἀρμάτων. τοῖς δὲ τοιούτοις ωρέπηκεν ἐνταῦθα διατρίβειν. μεστὴ γὰρ αὐτοῖς τῶν φιλτάτων πᾶσα μὲν ἀγυιαὶ, πᾶσαι δὲ ἀγοραί. πάρεστι δὲ πάσαις πύλαις τὴν ἡδονὴν καταδέχεσθαι. τοῦτο μὲν, διὰ ὀφθαλμῶν. τοῦτο δὲ, διὰ ὤτων τε, καὶ ῥινῶν· τοῦτο δὲ, καὶ διὰ λαιμοῦ, καὶ διὰ ἀφροδισίων. ὑφ' ἧς δὲ ῥεύσης ἀειναόως τε καὶ δολερῷ ῥεύματι, πᾶσαι μὲν εὐρύνονται ὁδοί. συνεισέρχεται γὰρ μοι ἐκεῖ, καὶ φιλαργυρία, καὶ ἐπορκία, καὶ τὸ τοιοῦτο φῦλον τῆς ἡδονῆς. παρασύρεται δὲ ἡ ψυχὴς ὑποκλυζομένης πανταχόθεν, αἰδὼς καὶ ἀρετὴ, καὶ δικαιοσύνη. ἡ δὲ, ἔρημος ὁ χῶρος γενόμενος, δίψης ἀεὶ πιμπλαμένης, ἀνδρὶ πολλαῖς τε καὶ ἀχρείαις ἐπιθυμίαις. τοιαύτην ἀπέφαινε τὴν πόλιν,

qui libertatem non degustauit, loquendi ingenuitatem non est expertus, nec veritatem spectauit, sed cum assentatione, & seruitute in omnibus conuixit: aut qui totam animã voluptati addixit, eique soli seruire decreuit amãs opiparæ mensæ, amans vini & veneris, plenus præstigiarum, fraudis, & mendacij: aut qui citharariũ frequentamenta & pulsationes, perditásque cantilenas cum delectatione audit: talibus videlicet hominibus cõuenire huius loci consuetudinem. Ibi enim rerum dilectissimarum ipsis refertas esse plateas omnes, omniáque fora. Licere etiam ianuis omnibus voluptatem excipere: partim quidem per oculos, partim per aures & nares, partim per gulam & venerea. Qua deinde fluente perenni turbulentóque flumine, omnes viæ dilatantur. In vnum enim conueniunt adulterium, auaritia, periurium, & reliqua id genus voluptatum multitudo. Animo autem vndiquaque submerso, peruertitur verecundia, & virtus, & iustitia. Tum locus hisce desertus, sempérque siticulosus, multis, ferisque voluptatibus suppullulat. Talem ciuitatẽ ac tantorum bonorum magistram

καὶ τοσούτων διδάσκαλον ἀγαθῶν. ἔγωγ' οὖν ἔφη ὅτε τὸ πρῶτον ἐπανῆειν ἀπὸ τῆς Ἑλλάδος, πολισίου τινὸς ὑμούμενος, ὑπισχνουμένου ἐμαυτὸν, λόγον ἀπαιτοῦσι τῆς δεύρο ἀφίξεως, ἐμεῖνα δὴ τὰ τοῦ Ὁμήρου λέγων, Τίπτ' αὖ σ' ὦ δύστηνε λιπὼν φάος ἠελίοιο, τήλε Ἑλλάδα, καὶ τήλε δυτυχίαν ἐμεῖνιλυ, καὶ τήλε ἐλευθερίαν, ἦλυθες ὄφρα ἴδῃς τὸν ἐνταῦθα δὴ δόρυβον, συκοφάντας, καὶ περιπορεύσεις ὑπηφάνους, καὶ δεῖπνα, καὶ κόλακας, καὶ μαιφονίας, καὶ διαθηκῶν προσδοκίας, καὶ φιλίας ὑπωλιάζους; ἢ τί καὶ πράξειν διέγνωκας, μήτ' ἀπαλλάττεσθαι, μήτε χεῖνα τοῖς κρείττοσι δυνάμενος; οὕτω δὴ βουλευσάμενος, καὶ καθάπερ ὁ Ζεὺς τὸν Ἕκτορα ἐξαναχωρῶν ἐμαυτὸν ἐκ βελέων φασιν, ἐκ τ' αὐδῆς ἐκπαύσης, ἐκ θ' αἵματος, ἐκ τοῦ κυδοιμοῦ, τὸ λειπὸν οἰκουρεῖν εἱλόμην. καὶ βίον τινὰ τῆτον γυναικώδη, καὶ ἄτολμον τοῖς πολλοῖς δοκοῦντα περὶ ἐμὲ, ἀντὶ φιλοσοφίας, καὶ Πλάτωνος, καὶ ἀληθείας περιπολῶν καὶ διώκων ἐμαυτὸν ὥσπερ ἐν διαπρεπεῖ μυελεῖ δρῶ, σφόδρα που μετέωρος ὑπισκοπῶ τὰ γιγνόμενα.

gistram mihi describebat. Ego itaque, inquit, quando primùm ex Græcia reuersus fueram, cùm iam propiùs accessissem, constiti rationē A postulans mei huc aduētus, Homerica illa dicens. *Cur autem infœlix diserte lumine Phœbi* (Græcia nimirum, & fœlicitate, ac libertate illa) venisti vt videas loci huius tumultus, sycophantas, salutationes superbas, cœnas, adulatores, cædes, testamentorum expectationes, & amicitias simulatas? aut quid tandem facere decreuisti, cùm neq; discedere hinc, neque institutis hisce vti possis? Cùm ita mecum consultasse, & quemadmodum Iupiter Hectorem illum, ita me ipsum è telis, vt aiunt, subduxissem, *Eque hominum cade, atque tumultibus, éque cruore;* de cætero domi me continere statui: & vitam hanc muliebrem, & timidam plerisque visam anteponens, cùm ipsa philosophia, & Platone, & veritate colloquor. Ac me ipsum quasi in populoso theatro collocans, ex admodùm sublimi contemplor ea quę geruntur: quę istiusmodi sunt, vt partim multum delectationis & risus exhibere possint, partim etiā homi-

τητο μὲν, πολλὴν ψυχαγωγίαν

χὴ γέλωτα παρέχειν δυνάμενα. τοῦτο ὃ, πεῖραν αὐδὲ ὡς ἀληθῶς βεβαίαν λαβεῖν. εἰ γὰρ χρὴ χὴ κακῶν ἔπαινον εἰ πεῖν, μὴ ὑποληάβῃς μείζόν τι γυμνάσιον ἀρε- A τῆς, ἢ τῆς ψυχῆς δοκιμασίαν ἀληθεσέραν τῆς δε τ πόλεως, καὶ τ ἐνταῦθα διαῤῥιβῆς. οὐ γὰρ μικρὸν αὐτοῖς τοσαύτας μὴ ἐπιθυμίας, τοσούτοις ὃ θεά- B μασί τε καὶ ἀκούσμασι παντοδαποῖς ἕλκουσι, καὶ αὐτὰ λαμβανομένοις. ἀλλ' ἀτεχνῶς δεῖ τὸν Ὀδυσέα μιμησάμενον, παρα- πλεῖν αὐτὰ, μὴ δεδεμένου τὼ C χεῖρε. δεινὸν γάρ. μὴ ὃ τὰ ὦτα κηρῷ φράξάμενον, ἀλλ' ἀκούοντα, καὶ λελυμένον, καὶ ἀληθῶς ὑπήκοον. ἔνεστι ὃ καὶ φιλοσοφίαν θαυμάσαι, παραθεω- ροῦντα τὴν τοσαύτην ἄνοιαν, καὶ τῶν τῆς τύχης ἀγαθῶν κα- ταφρονεῖν, ὁρῶντα ὥσπερ ἐν σκηνῇ καὶ πολυπροσώπῳ δράμα- τι, τὸν μὲν, ἐξ οἰκέτου δεσπό- τὴν προϊόντα, τὸν δ' αὖτὶ E πλουσίου, πένητα. τ ὃ, σα- τράπην ἐκ πένητος, ἢ βασιλέα· τ ὃ, φίλον τούτου· τ ὃ, ἐχθρόν· τ ὃ, φυγάδα· τοῦτο γάρ τοι καὶ τὸ δεινότατόν ἐστιν, ὅτι καίτοι μαρτυρουμένης τῆς τύχης πά-

nis reuera constantis periculum facere. Nam si malorum quoque encomium aliquod proferre conuenit, ne credas maiorem vllam virtutis palæstram esse, aut veriora vsquam animorum experimenta fieri, quàm in hac ciuitate, & in ea qua hîc viuitur consuetudine. Neque enim parum est resistere tot cupiditatibus, tot spectaculis, tantísque aurium illecebris quæ vndique attrahunt, & capiunt. Sed oportet omnino Vlyssis exemplo, illa præternauigare, non quidem ligatis manibus, vt ille (nam hoc formidolosum foret) neque etiam auribus cera obturatis, sed audientẽ atque liberum: & verè animum supra hæc elatum habentem. Licet autem & philosophiam mirari, tantam hominum stultitiam cum illa comparando: & fortunæ bona contemnere, videndo veluti in scena, & multiplicium personarum fabula, alium quidem ex seruo dominum prodire, alium autẽ ex diuite pauperem: alium contra ex paupere satrapam, aut regem. Rursus alium huius amicum, alium inimicum, alium etiam exulem. Nam hoc certè vel grauissimum est, quod licèt fortuna testetur sese in hu-

ζειν τὰ τῶν ἀνθρώπων πράγματα, καὶ ὁμολογούσης μηδὲν αὐτῶν εἶναι βέβαιον, ὅμως ταῦτ' ὀσημέραι βλέποντες, ὀρέγονται καὶ πλούτου, καὶ δυναστείας, καὶ μεσοῦσι πᾶσι πάντες, ὑ γιγνομένων ἐλπίδων. ὃ δ' ἂν ἔφην, ὅτι καὶ γελᾶν ἐν τοῖς γιγνομένοις ἔνεστι, καὶ ψυχαγωγεῖσθαι, τοῦτο ἤδη σοι φράσω. πῶς γὰρ οὐ γελοῖοι μὲν πλουτοῦντες αὐτοὶ, καὶ τὰς πορφυρίδας προφαίνοντες, ὑ τοὺς δακτύλους προτείνοντες, καὶ πολλὰ ὑπερορῶντες ἀπειροκαλίαν; τὸ δ' ἀνιαρότατον, τοὺς ἐντυγχάνοντας, ἀλλοτρίᾳ φωνῇ προσαγορεύοντες, ἀγαπᾶν ἀξιοῦντες, ὅτι μόνον αὐτοὺς προσέβλεψαν· οἱ δὲ σεμνότεροι, καὶ προσκυνεῖσθαι παρὰ μικρὸν ὀνλες, ὑ πόρρωθεν, ὑδ' ὡς Πέρσαις νόμος, ἀλλὰ δεῖ προσελθόντα, καὶ ὑποκύψαντα, καὶ πόρρωθεν τῷ ψυχῷ ταπεινώσαντα, καὶ τὸ πάθος αὐτῆς ἐμφανίσαντα τῇ τοῦ σώματος ὁμοιότητι, τὸ σχῆμα, ἢ τὴν δεξιὰν καταφιλεῖν, ζηλωτὸν καὶ παρίβλεπτον τοῖς μηδὲ τούτου τυγχάνουσιν. ὃ δ' ἔσκε παρέχων ἑαυτὸν εἰς πολὺν χρόνον ἐξαπατώμενον. ἐπαινῶ δέ γε αὐτῶν τῆς

manis rebus ludere, fateaturq; nihil illarum esse stabile, nihilominus qui quotidie ista aspiciunt, & diuitias & potentiam appetunt, & pleni obambulant omnes earũ rerum spe, quarum euentus nunquam sequatur. Quod autem dixi licere ea quæ geruntur ridere, animúmque oblectare, illud tibi iam exponam. Quomodo enim non ridiculi sint diuites ipsi, qui & purpuras suas ostentant, & annulos prętendunt, & multas ineptias præ se ferunt? At quod omnium est absurdissimum, etiam obuios aliena voce salutant, & hoc contentos esse volunt, si solùm ipsos aspexerint. Quidam verò fastuosiores, etiam se adorari patiuntur, non è longinquo, neque Persico more: sed necesse est propiùs accedentem, & oculos summittentem, animúmque è longinquo demittentem, illiusque affectum corporis similitudine declarantem, pectus aut dextram deosculari: quod beatum & admirandum videtur jis etiam qui honorem hunc nusquam assequũtur. Ille verò stat in longum tempus se ipsum præbens decipiendum. Sed illorum laudo inhumanitatem, quod ne ore quidem nos appro-

ἀπαιδρωπίας, ὅτι μηδὲ τοῖς σώμασιν ἡμᾶς προσίενται. πολὺ γὰρ τούτων οἱ περιόντες αὐτοὶ καὶ διεφθαρμένοι γελοιότεροι νυκτὸς μὲν ἐξανιστάμενοι μέσης, περιθέοντες δὲ ἐν κύκλῳ τὴν πόλιν, καὶ πρὸς τῇ οἰκετῶν ἀποκλειόμενοι, κύων, καὶ κόλακες, καὶ τὰ τοιαῦτα ἀκούειν ὑποφέροντες. γέρας δὲ τῆς πικρᾶς ταύτης αὐτοῖς περιόδου, τὸ φορτικὸν ἐκεῖνο δεῖπνον, καὶ πολλῶν ἄστιον συμφορῶν. ἐν ᾧ, πόσα μὲν ἐμφαγόντες, πόσα δὲ παρὰ γνώμην ἐμπόντες, πόσα δὲ ὧν ἂν ἐχεῖθεν ἀπολαλήσαντες, ἢ μεμφόμενοι τὸ τελευταῖον, ἢ δυσφορούμενοι, ἀπαντῶν, ἢ διαβάλλοντες τὸ δεῖπνον, ἢ ὕβριν, ἢ μικρολογίαν ἐγκαλοῦντες· πλήρεις δὲ, αὐτῶν ἐμούντων, οἱ σκευοφόροι, καὶ πρὸς τοῖς χαμαιτυπείοις μαχόμενοι. καὶ μεθ' ἡμέραν οἱ πλείονες αὐτῶν κατακλιθέντες, ἰατροῖς παρέχουσιν ἀφορμὰς πειράσθαι. ἔνιοι μὲν γὰρ, τὸ κάμνοντα, οὐδὲ νοσεῖν ἀρκέζουσιν. ἔγωγε μέντοι πολὺ τῶν κολακευομένων ἐξωλεστέρους τοὺς κόλακας ἡγοῦμαι. καὶ γοῦν αὐτοῖς ἐκείνους καθίστασθαι τῆς ὑπερηφανίας αἰτίους. ὅταν γὰρ αὐτῶν τὴν ἀρίστην θαυμάσωσι, καὶ

bant. Verùm his magis ridiculi sunt qui illos sectantur & obseruant, qui media de nocte surgunt, & totam vrbem circumcursitant, quique à seruis excluſi foribus, canes & adulatores, & id genus alia audire sustinent. Præmium verò acerbæ illius circuitionis est onerosa illa cœna, & multarum calamitatum causa: in qua illi quàm multa pasti, quàm multa poti præter animum, quàm multa non dicenda proloquuti, postremò vel conquerentes, vel malè habentes, vel cœnam criminantes, vel contumeliam & sorditiem accusantes abeũt. Illis autem vomentibus, & ad prostibula pugnantibus, pleni sunt angiportus: & plerique ipsorum in multũ diem decumbentes, circumeundi occasionem medicis præbent. Quibusdam enim, id quod absurdissimum est, non est ægrotandi otium. Ego verò adulatores ipsos magis perditos esse puto, quàm quibus adulantur, illósque ferè ipsis istius superbiæ authores existere. Quum enim ipsorum opulentiam admirãtur, & aurum

σὸν χρυσὸν ἐπαινέσωσι, καὶ τοὺς πυλῶνας ἐωθεν ἐμπλήσωσι, καὶ προσελθόντες, ὥσπερ δεσπότας προσείπωσι, τί καὶ φρονήσειν ἐκείνους εἰκὸς ἦν; εἰ δὲ μὴ κοινῷ δόγματι κἂν πρὸς ὀλίγον ἀπόροντο τῆς δὲ τῆς ἐθελοδουλείας, ἣν ἂν οἶμαι τοὐναντίον ἀυτοὺς ἐλθεῖν ἐπὶ τὰς θύρας τῶν πλουσίων δεομένους τὸν πλησίον, μηκέτι ἄστον αὐτῶν μηδ' ἀμάρτυρον τὴν εὐδαιμονίαν καταλιπεῖν, μηδ' ἀόρατόν τε καὶ ἄχρηστον τῶν τραπεζῶν τὸ κάλλος, καὶ τῶν οἴκων τὸ μέγεθος; ἃ γὰρ ἕνεκα τοῦ πλουτεῖν ἐρῶσι, ὡς τοῦ διὰ τοῦτο πλουτεῖν εὐδαιμονίζεσθαι. καὶ ἵνα μὴ ἔχει μηδὲν ὄφελος εἶναι τοῖς πολλοῖς οἰκίας τῷ οἰκοῦντι, μηδὲ χρυσοῦ τῷ ἐλέφαντος, εἰ μή τις αὐτὰ θαυμάζοι. ἐχέτω ἐμοὶ ταῦτα τοι καθαιρεῖν αὐτῶν, καὶ ἀπευνοϊζειν τὴν δυναστείαν, ὑπτιεχίσματα τῷ πλούτῳ τὴν εὐπροσωπίαν νῦν ὄν, λατρεύοντες, εἰς ἀπόνοιαν ἄγουσι. καὶ τὸ μὴν, αὐθάδεις ἰδιώτας, καὶ ἀναφανδὸν τὴν ἀπαιδευσίαν ὁμολογοῦντας τὰ τοιαῦτα ποιεῖν, μετριώτερον ἂν φέροιτο νομισθείη. τὸ δὲ, καὶ τὸ φιλοσοφεῖν προσποιουμένους, πολλῷ ἔτι τούτων γελοιότερα

laudibus extollunt, & vestibula manè implent, & conuenientes tanquam dominos compellant, quid quæso illos cogitare consentaneum est? Quod si verò communi decreto paulùm abstinerent ab hac voluntaria seruitute, an non putas è diverso diuites ipsos ad pauperũ fores esse venturos, rogantes ne ignobilem & sine teste suam fœlicitatem relinquant, néue inutilem & ab omni vsu remotam mensarũ pulchritudinem, & domorũ magnitudinem perire sinãt? Neque enim tantum ipsas diuitias amant, quantum propter eas fœlices se prædicari. Ac sanè ita se res habet, vt neque pulcherrimarum ædium, neque auri, neque eboris vlla domino sit vtilitas, nisi sit qui illa admiretur. Oportebat igitur hoc pacto illorum extenuare, & vilem reddere potentiam, cõtemptum hunc quasi propugnaculum diuitijs opponendo: sed nunc eos colendo ad amentiam adducunt. Ac certè homines indoctos, & ignorantiam apertè confitentes, talia factitare, tolerabilius meritò existimetur. Verùm eos, qui se philosophari simulant, multò etiam ineptiora his, magisque ridicula facere,

ὁρᾷν, τοῦτ' ἤδη τὸ δεινότατον ἔστι. πῶς γὰρ οἴει τὴν ψυχήν διατεθεῖσθαί μοι, ὅταν ἴδω τινὰ μάλιστα τῶν προβεβηκότων ἀναμεμιγμένον κολάκων A ὄχλῳ, καὶ τοῦ ἐπ' ἀξίας τινὰ δορυφορούντα, καὶ τοῖς ὑπὸ τὰ δεῖπνα παραγγέλλουσι κοινολογούμενον, ὀψιμώτερον ἢ τῶν ἄλλων ἀπὸ τοῦ χρήματος ὄντα, καὶ B φανερώτερος; καὶ ὁ μάλιστα ἀγανακτῶ, ὅτι μὴ καὶ τὴν σκευὴν μεταλαμβάνωσι, τὰ ἄλλα γε ὁμοίως ὑποκρινόμενοι τοῦ σχήματος. ἃ μὲν γὰρ ἐν τοῖς C συμποσίοις ἐργάζονται, τίνι ἂν κολάκων εἰκάσομεν; ἂν ἐμφορεῖται μὲν ἀσχημονέστερον, μεθύσκονται δὲ φανερώτερον, ἐξανίστανται δὲ πάντων ὕστατοι, D πλεῖω δὲ ἀποφέρειν τῶν ἄλλων ἀξιοῦσιν· οἱ δὲ ἀστειότεροι, πολλάκις αὐτῶν καὶ φῦσαι προσῆλθησαν; καὶ ταῦτα μὲν οὖν γελοῖα ἠκούετο. μάλιστα δὲ ἐμέ- E μνητο τῶν ὑπὸ μισθῷ φιλοσοφούντων, καὶ τὴν ἀρετὴν ὤνιον ὥσπερ ἐξ ἀγορᾶς προπηλάντων· ἐργασίαν γοῦν ἐκάλει καὶ καπηλεῖα τὰς τούτων διατριβάς· ἠξίου δὲ τὸν πλούτου καταφρονεῖν διδάσκοντα, πρῶτον ἑαυτὸν παρέχειν ὑψηλότερον λημμά-

illud tandē omnium grauissimum est. Quomodo enim putas animo me affectum, quoties video aliquem istorum, maximè eorum qui ætate prouecti sunt, adulatorum turbis immisceri, & illorum aliquem, qui honores gerunt, satellitum more sectari, & cum ijs qui ad cœnam vocant, sermones conferre, quanuis sit cæteris insignior & magis conspicuus ex ornatu? Ideo maximè apud me indignor, quòd non itidem habitum mutēt, cum vtique quod ad cætera attinet, eodem modo fabulam agant. Nam quæ in conuiuijs committunt, cui adulatorum comparabimus? annon insolentiùs exaturantur, inebriantur manifestiùs, à conuiuio surgunt omnium vltimi, alijsque plura secum auferre volunt, & siqui sint vrbaniores, sæpenumero ad cantum incitantur? Atque hæc quidem ille ridicula cēsebat. Præcipuè verò eorum mentionem faciebat, qui pacta mercede philosophiā profitentur, virtutémque ipsam tanquam venalem de foro proponūt. Ideo tabernas & cauponas, illorum scholas appellabat. Censebat enim eum qui diuitias contemnere alios docere vellet, primum se quæstu superiorē

των. Αμέλει καὶ πράττων ταῦτα διετέλει· ὁ μόνον περὶ ἐμὲ τοῖς ἀξίοις συνδιατρίβων, ἀλλὰ καὶ τοῖς δεομένοις ἐπαρκῶν, καὶ πάσης περιουσίας καταφρονῶν. τοσούτου δέον ὀρέγεσθαι τῶν ἀλλοτρίων, ὥστε μηδὲ τῶν ἑαυτοῦ φθειρομένων ποιεῖσθαι πρόνοιαν. ὅς γε καὶ ἀγρὸν ἐκ πόρρω τῆς πόλεως κεκτημένος, οὐδὲ ὀπωπέναι αὐτὸν πολλῶν ἐτῶν ἠξίωσεν, ἀλλ' οὐδὲ πάνυ ἀρχαῖον αὐτὸν εἶναι διωμολόγει. ταῦτ' οἶμαι δηλονότι, ὅτι τούτων μὲν φύσει οὐδενός ἐσμεν κύριοι, νόμῳ δὲ καὶ διαδοχῇ τῇ παρ' ἐκείνων αὐτὰ εἰς ἀόριστον παραλαμβάνοντες, ὀλιγοχρόνιοι δεσπόται νομιζόμεθα. κἀπειδὰν ἡ προθεσμία παρέλθῃ, πάνυ ταχέως παραλαβὼν ἄλλος, ἀπολαύει τοῦ ὀνόματος. ὁ μικρὰ δὲ ἐκεῖνα παρέχει τοῖς ζηλοῦν ἐθέλουσι παραδείγματα· τὴν προφῆ τὸ ἀπηρτισμένον, καὶ τὴν γυμνασίων τὸ σύμμετρον, καὶ τοῦ προσώπου τὸ αἰδέσιμον, καὶ τῆς ἐσθῆτος τὸ μέτριον· ἐφ' ἅπασι δὲ τούτοις, τὴν διανοίας τὸ ἁρμοσθὲν, καὶ τὸ ἥμερον τοῦ τρόπου· παρῆν δὲ τοῖς συνοῦσι μήτ' αἰσχύνεσθαι τὸ ἀγαθὸν, ὅπερ τοὺς πολλοὺς ποιεῖν, προθεσμίας δεχομένους

gerere debere. Nimirum & ipse talia agebat, non solùm gratis cõuersando cum rogãtibus, sed & indigentibus necessaria suppeditãdo, omnémque opulentiam cõtemnẽdo. Tantũ aberat vt ea expeteret, quæ nihil ad ipsum attinerent, vt ne suarum quidem rerum, & si corrumperentur, curam gereret: qui agrum non procul ab vrbe habebat, ac tamen iam multis ab annis ne inuisere quidem eum erat dignatus: Imò ne dominum quidem illius se esse affirmabat. Illud, opinor, disputans, quòd natura rerum istarum nullius domini sumus: sed ex lege & per successionem vsum earũ incertum in tempus accipientes, temporarij possessores habemur. Ac posteaquam terminus ille constitutus præterierit, tunc alius easdem accipiens, illo nomine fruitur. Illa autem non parua præbent imitari volentibus exempla: victus scilicet frugalitas, exercitiorum iustus modus, personæ ipsius venerabilitas, & vestitus mediocritas, ac præter hęc compositæ mentis moderatio, morúmque mãsuetudo. Monebat autem secũ versantes ne bene agendi tẽpus prorogarent, vt multi solent, qui certum sibi tem-

ἑορτὰς, ἢ πανηγύρεις, ὡς ἀπ' ἐκείνων ἀρξομένους τοῦ μὴ ψεύσασθαι, καὶ τοῦ τὰ δέοντα ποιήσειν. ἀξία γὰρ ἀμέλητον εἶναι πρὸς τὸ καλὸν ὁρμήν. ἦλος δ' ἐν ἐμοὶ καὶ τοιούτων κατεγνωκὼς φιλοσόφων, οἳ ταύτην ἄσκησιν ἀρετῆς ὑπελάμβανον, ἐν πολλαῖς αὐτὴν ἀνάγκαις, καὶ πόνοις, τοὺς νέους αὐτὴν κατασκευάσειν. τοῦτο μὲν δεῖν οἱ πολλοὶ κελεύοντες, ἄλλοι δ', μαστιγοῦντες. οἱ δὲ χαριέστεροι, καὶ σιδήρῳ τὰς ἐπιφανείας αὐτῶν καταξύοντες. ἡγεῖτο γὰρ χρῆναι πολὺ πρότερον ἐν ταῖς ψυχαῖς τὸ ῥᾴδιον τοῦτο καὶ ἀπαθὲς κατασκευάσαι, καὶ τὸ ἄσκησιν παιδεύειν ἀνθρώποις προαιρούμενον, τοῦτο μὲν, ψυχῆς, τοῦτο δὲ, σώματος, τοῦτο δὲ, ἡλικίας τὸ καὶ τὸ πρότερον ἀγωγῆς ἐσοχθῆναι, ἵνα μὴ τὰ παρὰ δύναμιν ἐπιτάττων ἐλέγχηται. πολλοὺς γοῦν καὶ τελευτᾶν ἔφασκεν οὕτως ἀλόγως ἐπιτείνοντας. ἕνα δὲ καὶ αὐτὸς εἶδον, ὃς καὶ γευσάμενος τῶν παρ' ἐκείνοις κακῶν, ἐπεὶ δὲ τάχιστα λόγων ἀληθῶν ἐπήκουσεν, ἀμεταστρεπτὶ φεύγων, ὡς αὐτὸν ἀφίκετο. καὶ ἦλος ἐμοῦ ῥᾷον ἤκουσε. νῦν δὲ τούτων ἀπόντων, καὶ ἄλλων αὖθις ἀνθρώ-

pus præfiniunt, aut festos dies, aut cõuentus solennes, tanquam ab illis auspicaturi non mentiendi, & rectè agendi studium: animi enim erga res honestas affectionẽ non esse protelãdam sentiebat. Manifestè etiam Philosophos illos damnabat, qui virtutis eam meditationem putabãt, si necessitatib⁹ multis, ac laboribus sustinendis iuuenes exercerent: quorum alij vincire se jubebant, alij flagellis cædebant, alij verò elegantiores, ferro superficiem corporis abradebant. Putabat enim multò priùs in animis duritiem istã & indolentiam esse parandã: eúmque qui homines optimè instituere vellet, partim animi, partim corporis, partim etiam ætatis, & prioris educationis rationem habere debere; ne quid supra vires imponendo, reprehensionem incurreret. Multos quoque, qui præter rationem, ita supra vires intenderentur, mori aiebat. Vnum autem etiam ipse vidi, qui cùm iam ea apud illos mala degustasset, vbi primùm veram doctrinam audivit, irreuocabili cursu aufugiens inde, ad ipsum venit: & animo meliùs affecto videbatur. Iam verò digrediens ab istis, aliorum rursus hominum

των ἐμέμνητο, καὶ τὰς ἐν τῇ πόλει παραχὰς διεξῄει, καὶ τὸ ὠδεῖσμὸν αὐτῶν, καὶ τὰ θέατρα, καὶ τὴν ἱπποδρομιαν, καὶ τὰς τῶν ἡνιόχων εἰκόνας, καὶ τὰ τῶν ἵππων ὀνόματα, καὶ τὸν ἐν τοῖς γενωποῖς περὶ τούτων διαλόγους. πολλὴ γὰρ ὡς ἀληθῶς ἡ ἱππομανία. καὶ πολλῶν ἤδη κατεδαίων εἶναι δοκούντων ἐπαληθεύσαι. μετὰ δὲ ταῦτα, ἕτερα δ' ἐφέρετο τὴν ἀμφὶ τὴν νεκυίαν τε καὶ διαθήκας καλινδουμένων, προσιδεὶς ὅτι μίαν φωνὴν οἱ Ρωμαίων παῖδες ἀληθῆ παρ' ὅλον τὸν βίον προίενται, τὴν ἐν ταῖς διαθήκαις λέγων, ἵνα μὴ ἀποστερήσωσι τὴν ἀφετέρας ἀληθείας. ἃ δὴ καὶ μεταξὺ λέγοντος αὐτοῦ γελᾶν προσῆλθον, ὅτι καὶ συγκατορύττειν ἑαυτοῖς ἀξιοῦσι τὰς ἀμαθίας, καὶ τὴν ἀναλγησίαν ἣν γε φορὰν ὁμολογοῦσιν· οἰμῴ, ἐνδύντας ἑαυτοῖς κελεύοντες συγκατασκευάζεσθαι τὸν παρὰ τὸν βίον τιμῶν. οἱ δὲ, καὶ παραμένειν τινὰς οἰκέτας τοῖς τάφοις. ἄνιοι δὲ, καὶ στέφειν τὰς στήλας ἄνθεσιν, ἐωθότες ἔτι καὶ παρὰ τὸ τελευτᾶν διαμένοντες. εἰκάζειν δ' ἔξιον τί πάσχοντα τούτοις παρὰ τὸν βίον, εἰ τοιαῦτα περὶ τοῦ μὴ τὸν βίον

mentionem faciebat, & narrabat ciuiles tumultus, & plebis conflictationes, & theatra, & circum, & aurigarum ſtatuas, & equorum appellationes, & quæ de his in angiportu habentur colloquia. Multum enim profectò ibi eſt equorum inſanum ſtudium. Quinetiam multos qui pro grauibus haberi volunt, reprehendebat. Poſt hæc, veluti alterum fabulæ actum attingebat, eorum qui circa funera & teſtamenta verſantur. Hoc addens, quòd vnam hanc vocem, Romanorum pueri, per omnem ætatem veram emittant (eam dicens quæ in teſtamentis vſurpatur) nimirum ne ex ſua veritate damnum capiant. Illa verò etiã interea cùm ab eo dicerentur, riſu proſequi adactus ſum, quòd ſuam ignorantiã ſecum ſepeliri volunt, ſuámque ſtupiditatem ſcriptis confitentur: dùm alij veſtes, quibus in vita pretioſioribus vſi ſunt, eodem rogo ſecum cõburere mandant: alij verò ſeruos certos ad ſepulchra permanere: alij cippos ſertis coronari, in fatuitate ad mortem vſque perſeuerantes. Itaque coniecturam eorum quę in vita geſſiſſent, hinc duci volebant, cùm talia de ijs quæ poſt mortem

ἐπισκήπτουσι. τούτους γὰρ εἶναι τοὺς τὸ πολυτελὲς ὄψον ὠνουμένους, καὶ τὸν οἶνον ἐν τοῖς συμποσίοις μετὰ κρότων τε καὶ ἀρωμάτων ἐκχέοντας, τοὺς μέσου χειμῶνος ἐμπιπλαμένους ῥόδων, καὶ τὸ ἀπάνθεον αὐτῶν καὶ παρὰ καιρὸν ἀγαπῶντας· τὸ δὲ ἐν καιρῷ, καὶ κατὰ φύσιν, ὡς εὐτελὲς ὑστερηφανοῦντας. τούτους εἶναι τοὺς καὶ τὰ μύρα πίνοντας. ὃ καὶ μάλιστα δέδοικεν αὐτῶν, ὅτι μηδὲ χρῆσθαι ἴσασι τῇ ἐπιθυμίαις· ἀλλὰ καὶ ταύτῃσι παραγομοῦσι, καὶ τοὺς ὄρχους συγχέουσι, παντοδαπὴν τὴν τρυφὴν παραδόντες αὐτῶν ταῖς ψυχαῖς πατεῖν. καὶ τοῦτο δὴ τὸ ἐν τοῖς τραγῳδίαις τε καὶ κωμῳδίαις λεγόμενον, ἥδη καὶ παρὰ θύραν εἰσβιαζόμενοι. σολοικισμὸν οὖν ἐκάλει τὸ τοιοῦτο τῆς ἁδρᾶν. ἀπὸ δὴ τῆς αὐτῆς γνώμης κἀκεῖνα ἔλεγεν, ἀτεχνῶς τὸ μώμου τὸν λόγον μιμησάμενος. ὡς γὰρ ἐκεῖνος ἐμέμφετο τῷ ταύρου τὸν δημιουργὸν θεὸν, ὡς προσθέντα τῶν ὀφθαλμῶν τὰ κέρατα· οὕτω δὴ καὶ αὐτὸς ἠτιᾶτο τοὺς στεφανουμένους, ὅτι μὴ ἴσασι τοῦ στεφάνου τὸν τόπον. εἰ γάρ τοι ἔφη τὴν τῶν ἰῶν τε καὶ ῥόδων χαίρουσιν, ὑπὸ τὴν ῥῖνα μάλιστα ἐχρῆν αὐτοὺς στέφεσθαι,

sequutura sint, teſtamentis mandant. hos enim illos eſſe qui chara opſonia emunt, & vinum in cõuiuijs cum plauſu & odoribus effundunt: qui media etiam hyeme roſis A opplentur, earúmque raritatem intempeſtiuam amant: verùm quod ſuo tempore, & ſecundum naturam eſt, tanquam vile faſtidiunt. Hos illos eſſe qui vnguẽta bibunt: quo nomine vel maximè eos B carpebat, quòd ne vti quidẽ cupiditatibus ſcirent: ſed & in his peccarẽt, finéſque earum cõfunderent, animum voluptatibus vndique conculcandum permittentes: & hoc quod in tragœdijs & C comœdijs dicitur, Iam & præter ianuam incitati. Solœciſmum igitur vocabat hoc genus voluptatum. Cæterùm & illa ex eadem ſententia dicebat, prorſus Momi illius verba imitatus. Vt enim ille reprehẽdebat tauri artificem Deum, qui non D præpoſuiſſet oculis cornua: ſic & ipſe accuſabat eos qui coronas geſtabãt, quòd locum neſcirent vbi eas adhibere deberent. Nam ſi violarum, & roſarum odore delectantur, ſub naribus potiſſimùm eos coronari oporte- E

παρ' αὐτὴν τὸν οἷόν τε ἀναπνοὴν, ἵν' ὡς πλεῖστον ἀπέπνων τῆς ἡδονῆς. καὶ μὴν κἀκείνους διεγέλα, τοὺς θαυμάσιόν τινα τὴν ἀπουσὴν περὶ τὰ δεῖπνα ποιουμένους, χυμῶν τε ποικιλίας, καὶ πεμμάτων περιεργίας. καὶ γὰρ αὖ καὶ τούτοις φασκεν ὀλιγοχρονίου τε καὶ ἐφημέρου ἡδονῆς ἕρωτι, πολλὰς πραγματείας ὑπομένειν. ὅτε ἔραινε γοῦν τεττάρων δακτύλων αὐτοῖς εἵνεκα ταύτα πονεῖν τε καὶ πόνον, ἐφ' ὅσον ὁ μήκιστος ἀνθρώπου λαιμὸς ἔχει. ὅτε γὰρ ἀρὶν ἐμφαγεῖν ἀπολαύειν τῶν ὠνημένων, ὅτε βρωθέντων, ἥδιον ἡγεῖτο τὴν ἀπὸ τῶν πολυτελεστέρων τοιουτοτρόπων ἡδονὴν οὐκ εἶναι τὴν ἐν τῷ παρέργῳ γιγνομένην ἡδονὴν τοσούτων ὠνητῶν χρημάτων. εἰκότα πάσχειν ἔλεγεν αὐτοὺς, ὑπὲρ ἀναισθησίας τὰς ἀληθεστέρας ἡδονὰς ἀγνοοῦντας, ἃς ἁπασῶν φιλοσοφία χορηγός ἐστι τοῖς ποθοῦσιν ὡσαύτως συμβιοῦν. περὶ δὲ τῶν τοῖς βαλανείοις θορυβούντων, ἀλλὰ μὴν διεξήει. τὸ πλῆθος ὧν ἐπομένων, τὰς ὕβρεις, τοὺς πικραμένους τοῖς οἰκέταις, ἐν ἀγορᾷ δεῖν ἀναστρεφομένους. ἐν δὲ

bat, iuxta ipsam quantū fieri potest, respirationem, vt voluptatis inde quamplurimū attraheret. Illos præterea irridebat, qui miram quandam diligētiam in cœnis apparandis adhibent, dum saporum varietatem, & bellariorum curiosam compositionem sectantur. Etenim istos breuis & temporariæ voluptatis amore multa negocia sustinere aiebat. Indicabat autem ipsos quatuor digitorum causa, laborem hunc obire, cùm eorum mēsuram, vel longissimum hominis guttur æquet. Neque enim antequam emptorum quicquā comederint, vllam voluptatē capere: nec postquam deuorata fuerint, suauiorem illam, quæ fit ex pretiosioribus cibis, expletionem reddi. Restare igitur, vt illam, quæ velut in transcursu percipitur, voluptatem, tam grandi pecunia mercentur. Eos autem meritò malè affici, cùm præ imperitia, veriores illas voluptates nesciant, quas omnes philosophia subministrat, ijs qui se exercere volunt. Porrò de ijs quæ aguntur in balneis, multa commemorabat, multitudinē prosequentium, contumelias, eos qui seruis impositi gestantur, ac ferme efferuntur. Vnum

τι καὶ μάλιστα μισεῖν ἐφκει, πολὺ δ' ἐν τῇ πόλει τοῦτο, καὶ τοῖς βαλανείοις ἐπηχθειάζον. παριόντας γάρ τινας τῶν οἰκετῶν, δεῖ βοᾶν, καὶ παραγγέλλειν προσέχειν τοῖς ποσὶν, μή τι ὑψηλὸν ἢ λοῖλον μέλλωσιν ὑπαβαίνειν. καὶ ὑπομιμνήσκειν αὐτὸν, τὸ χαλεπώτατον, ὅτι βαδίζοι. δεινὸν οὖν ἐποιεῖτο, εἰ σώματος μὲν ἀλλοτρίῳ δεηθέντες μὴ δέονται, μηδὲ χειρῶν, μηδὲ τῶν ὤτων ἀκούοντες, ὀφθαλμῶν δὲ ὑγιαίνοντες ἀλλοτρίων δέονται προορωμένων· καὶ αὐδᾶν ἔχοντα, φωνὰς ἀκούοντες δυσχεραίνειν ἀνθρώποις ἀπειρουσι, καὶ πεπρωμένοις. ταῦτα γὰρ αὐτὰ πάσχουσιν ἐν ταῖς ἀγορᾶις ἡμέρας μέσης, καὶ οἱ τὰς πόλεις ἐπιτετραμμένοι. ταῦτά τε καὶ πολλὰ ἕτερα τοιαῦτα διελθὼν, κατέπαυε τὸν λόγον. ἐγὼ δὲ τέως μὲν ἤκουον αὐτοῦ τεθηπὼς, μὴ σιωπήσῃ προφθημένος. ἐπειδὴ δὲ ἐπαύσατο, τότε δὴ τὸ τῶν Φαιάκων πάθος ἐπεπόνθειν. πολλὴ γὰρ δὴ χρόνον εἰς αὐτὸν ἀπέβλεπον κεκηλημένος. εἶτα πολλῇ συγχύσει καὶ ὀλίγῳ κατειλημμένος, τοῦτο μέν, ἰδρῶτι καὶ τερβόμενος· τοῦτο δὲ, φθεγξασθαι βουλόμενος, ἐξέπιπτόν τε καὶ

autem maximè odisse videbatur, quod in vrbe & balneis valdè est vsitatū: quòd prætereuntes aliquos ex famulis clamare oporteat, & admonere vt pedibus prospiciant, siquid altum aut cauum subituri sint: atque ita commonefacere, (quod absurdissimum est) vt sese ire meminerint. Graue igitur & intolerabile putabat, si ad edendum, alieno ore non indigerēt, aut manibus, nec auribus ad audiendum; alienis autem oculis bene valētes, ad prospiciendum opus haberent: ac sustinerent voces audire, quæ miseris & excætatis hominibus conueniunt. Hæc enim ipsa accidunt in foro media die, etiā ijs, quibus demādata est reipublicæ cura. Hæc & alia huiusmodi multa oratione persequutus, dicendi finem fecit. Ego autem interim dū loquebatur cum admiratione auscultabam, metuens ne conticesceret. Vbi verò loqui desijt, quod. Phæacibus olim accidit, id ipsum ego passus sum. Longo enim tēpore ipsum, quasi delinitus, intuebar; deinde multa confusione & vertigine correptus, partim sudore manabā, partim loqui volentem oratio deficiébat, atque ego inhibebar. Vox deerat, & lin-

ἀνέχοντο μόνον. καὶ ἡ τε φωνὴ ἔλειπε, καὶ ἡ γλῶττα δὴ μάτην. καὶ τέλος, ἐδάκρυον ἀπορρύμενος. ἐγὼ γὰρ ἐξεπεπλῆγμην, ὡσὶ ὡς ἔτυχεν ἡμῶν ὁ λόγος κατέσχετο. βαθεῖα δὴ καὶ παίουσα ἡ πληγὴ ἐγένετο. καὶ μάλα εὐσόφως ἐπεχθεὶς ὁ λόγος, ἀνεπίδω εἴ τι ἐοίκοτε εἰπεῖν, διέκοψε τὴν ψυχήν. εἰ γάρ τι δεῖ καὶ ἐμὲ ἤδη φιλοσόφων προσάπτεσθαι λόγων, ὧδε περὶ τούτων ἔχειν μοι δοκεῖ. δοκεῖ μοι ἀνδρὸς εὐφυοῦς ψυχὴ, μάλα σκοπῷ τινι ἀπαλῷ προσοικέναι. τοξόῃ δὲ, πολλοὶ μὲν ἀνὰ τὸν βίον, καὶ μεστοὶ τὰς φαρέτρας ποικίλων τε καὶ παντοδαπῶν λόγων, ὧν μὲν πάντες εὐστοχα τοξεύουσιν. ἀμοιρὶ μὲν, ἀυτῶν πρόσω δὲ τὰς νευρὰς ἐντείναντες, ἐυτονώτερον τῆς δέοντος ἀφιᾶσι. καὶ ἅπτον μὲ καὶ ἤτοι τὸ ὁδὸς, τὰ δὲ βέλη ἀυτῆς ἐμφύεσιν ἐν τῷ σκοπῷ, ἀμὴ ἔτι τὸ σφοδρότητος διελθόντα, καὶ παροδεύσαντα, κεχηνῦαν μόνον τῷ ἐρύματι τῆς ψυχῆς ἀπέλιπεν. ἄλλοι δὲ, πάλιν ἤτοις ἀπεναντίως. ἔστι γὰρ ἀδυνεία τε καὶ ἀτονία, ὧδε ἀφικνεῖται τὰ βέλη αὐτοῖς ἄχρι περὸς τὸν σκοπὸν, ἀμὴ ἐπιλυθέντα, καὶ ἀπίπτῃ πολλάκις ἐν μέσῃ τῇ ὁδῷ. ἦν δέ ποτε καὶ ἀφικνῆται, ἄκρον μὲ ἐπιψαύσαν ἄπτεται.

gua hallucinabatur: poſtremò animi pendens lacrymabar. Neque enim ſummam cutem, ac leuiter me ipſius attigerat oratio: ſed profunda, & lethalis, vt ita dicam, erat plaga: támque ſcitè vibrata oratio ipſum, ſi ita dicendum eſt, animum intercîdit. Si enim decet nonnihil & me iam philoſophicos attingere ſermones, ita equidem de hiſce exiſtimo. Videtur mihi ſolertis hominis animus, molli ſcopo perſimilis eſſe. Sagittarij autem in hac vita multi, qui plenas quidem pharetras, varijs omniſque generis orationibus habent, cæterum non omnes aptè jaculantur: ſed alij, ipſarum neruo nimium intento, vehementiori quàm par eſt impetu emittunt: atque hi quidem viam attingunt, at ipſorum ſagittæ in ſcopo non manent, ſed præ vehementia ictus peruadẽtes ac permeantes, hiantẽ tãtùm vulnere animum relinquũt. Rurſum alijs cõtrario modo euenit. Nã præ imbecillitate viriũ, & lãguida iaculatione, ſagittæ ipſis ad ſcopũ vſq; nõ peruenĩũt, ſed ſoluto impetu plerũq; in media via deficiũt. Si verò etiam aliquando ſcopum pertingunt, ſummũ illũ quidẽ leuiter perſtringũt,

βαθεῖαν δὲ οὐκ ἐργάζεται τὴν πλη-
γήν· οὐ γὰρ ἐπ' ἰσχυρᾶς ἐμβο-
λῆς ἀπεστέλλετο. ὅστις δ' ἀγαθὸς
τοξότης, καὶ τούτῳ ὅμοιος,
πρῶτον μὲν ἀκριβῶς ὄψεται A
τὸ σκοπόν, εἰ μὴ σφόδρα μα-
λακὸς, εἰ μὴ στερρότερος τῶν βέ-
λεων. γίγνονται γὰρ δὴ καὶ ἄτρω-
τοι σκοποί. ἐπειδὰν δ' πάντα
ἴδῃ, τηνικαῦτα χρίσας τὸ βέ- B
λος, οὔτε ἰῷ καθάπερ τὰ Σκυ-
θῶν χρίεται, οὔτε ὀπῷ καθά-
περ τὰ Κυρήτων, ἀλλ' ἡρέμα δρι-
μυτικῷ τε καὶ γλυκεῖ φαρμάκῳ
τοῦτο χρίσας, ἀτεχνῶς ἐτόξευσε.
τὸ δ', ἐνεχθὲν εὖ μάλα σύτονος, C
καὶ διακόψαι ἄγει τὸ διελθεῖν,
μένει τε, καὶ πολὺ τὸ φαρμάκου
ἀφίησιν. ὃ δὴ σκιδνάμενον, ὅ-
λῳ ἐν κύκλῳ τὴν ψυχὴν πε-
ριέρχεται. τοῦτό τοι καὶ ἥδονή, D
καὶ δακρύσι μεταξὺ ἀκούοντες. ὅπερ καὶ αὐτὸς ἔπαθον, ἡσυ-
χῇ ἅμα τῷ φαρμάκου τὴν ψυ-
χὴν περιθέοντος. ἐπεὶ δ' οὖν
μοι πρὸς αὐτὸν τὸ ἔπος ἐκεῖνο
λέγειν, Βάλλ' οὕτως, αἴκέν τι
φόως αὐδρεσσι γένηαι. ὥσπερ γὰρ
οἱ τὴν φρυγίαν αὐλὴν ἀκούοντες,
οὐ πάντες μαίνονται, ἀλλ' ὁπό-
σοι αὐτῶν τὴν Ῥέαν λαμβάνου- E
σιν, ἔστι δ' πρὸς τὸ μέλος ἐκφορ-
μώσκονται τῷ πάθει· ὅτου δ'

at plagam altiorem non in-
fligunt: neque enim valido
impulsu emissæ fuerunt. Ve-
rùm qui bonus est iaculator,
& huic similis, primùm qui-
dem diligenter inspiciet sco-
pum, num sit valdè mollis,
num verò sagitta durior. Sūt
enim & scopi quidam inuul-
nerabiles. Vbi autem omnia
hæc perspecta habet, tum
demum vncta sagitta, non
veneno vt Scythicæ inun-
guntur, nec resina perinde
vt Curetū, sed sensim mor-
dicante & dulci pharmaco
illita, verè iaculari solet. Il-
la verò quantum par est acri-
ter delata, & quanta vi ad
penetrādum opus est vibra-
ta, intus remanet, multúm-
que de suo pharmaco emit-
tit, quod dispersum, animum
circumquaque totum ambit.
Hoc est quo oblectantur, &
cur inter audiendum lachry-
mantur: quod & mihi acci-
dit, cum illud medicamentū
tacitè animum mihi obiret.
Quare mihi succurrebat
Homericū illud ipsi dicere,
Sic iace, si qua viru noua per te lux oriatur. Quemadmo-
dum enim qui Phrygiam ti-
biam audiunt, non omnes
insaniunt, sed quotquot ip-
sorum à Rhea corripiuntur,
ijque audito carmine pertur-
bationis recordantur: Ita &

καὶ φιλοσόφων ἀκούοντες, ἃ πάντες ἔνδοθεν καὶ θαυμαστῶς ἀπάσιν, ἀλλοῖς ὑπὸν τι ἐν τῇ φύσει φιλοσοφίᾳ συγγενές. ὡς σεμνὰ, καὶ θαυμάσια, καὶ θεῖά γε ὦ ἑταῖρε διελήλυθας· ἐλελήθεις τέ με πολλῆς ὡς ἀληθῶς τῆς ἀμβροσίας, καὶ τοῦ λωτοῦ κεκορεσμένος. ὥστε καὶ μεταξὺ σοῦ λέγοντος, ἔπαθόν τι ἐν τῇ ψυχῇ, καὶ πεισομένῳ, ἀλγοῦμαι. καὶ ἵνα δὴ καὶ σοὶ εἴπω τέτοιωμαι. καὶ μὴ θαυμάσῃς· οἶδα γὰρ ὅτι καὶ οἱ περὶ τῶν λυσσώντων δηχθέντες, οὐ αὐτοὶ μόνοι λυσσῶσιν, ἀλλὰ καὶ πινας ἑτέρους καὶ αὐτοὶ ἐν τῇ μανίᾳ τὸ αὐτὸ τοῦτο διαθῶσι, καὶ αὐτοὶ ἔκφρονες γίγνονται. συμπαθαίνει γάρ τι τοῖς πάθεσι ἅμα τῷ δήγματι, καὶ πολυγονεῖται ἡ νόσος, καὶ πολλὴ γίγνεται τῆς μανίας διαδοχή. ἐκεῖν καὶ αὐτὸς ἡμῖν ἐρᾷν ὁμολογεῖς; πάνυ μὲν οὖν. καὶ περσεπὶ δέομαί γέ σου κοινολῶ τινα τῶν θεραπείαν ἐπινοεῖν. τὸ τοῦ ἄρα Τηλέφου ἀνάγκη ποιεῖν. ποῖον αὖ λέγεις; ἐπὶ τὸν πρώσαντα ἐλθόντας, ἰᾶσθαι παρακαλεῖν.

qui Philosophos audiunt, non omnes attoniti, & saucij abeunt, sed solùm illi quorũ ingenio quiddam philosophiæ cognatũ subest. Quàm grauia, & miranda, & diuina, ô amice, narrasti: multáque certè ambrosia, & loto saturatus, me non aduertente, fuisti. Quare dum ista diceres, nescio quis animo meo affectus accidebat: & nunc te tacente, molestia afficior: & vt tuo dicam exemplo, saucius sum. Neque id mireris: nosti enim eos qui à rabiosis canibus mordentur, non solos rabie corripi, sed si alios quospiam ipsi in ea insania, eodem modo afficiãt, illos etiam mente alienari. Etenim cum morsu simul aliquid affectionis istius transit in alium, propagatur morbus, fitque insaniæ istius multiplex successio. Num ipse etiam nobis te amare confiteris? Sanè quidem. téque præterea oro vt communem aliquam medicationem excogites. Illud igitur Telephi facere necesse erit. Quid illud est quod dicis? Vt ad eum qui nos vulnerauit reuersi, ab illo medelam petamus.

ΔΙΚΗ ΦΩΝΗΕΝΤΩΝ. IVDICIVM VOCALIVM.

ARGVMENTVM.

EST hic lusus valde festiuus atque elegans, ad exemplum iudicialis actionis compositus. Queritur enim Sigma de vi & iniuria Tau quòd ab eo plurimis dictionibus spolietur, & quasi de sua possessione deijciatur. Exordio benevolentiam captat simulatione modestia, & excusando necessitatem suam. Deinde per translationem ad Thesin venit. Nullam literarum suo loco & ordine mouendam esse. Hinc Iudicibus admonitis vt pro officio suo agant, & ceterarum ordinem atque dignitatem cuiusque conserment, narrationculam subiungit, qua confirmationem caussæ continet. Hanc postea longa primum enumeratione aliorum damnorum eidem sibi illatorum amplificat: deinde etiam collatione modestia sua, & illius petulantiæ tumerga se, tum erga cæteros etiam homines, & quàm idem etiam hominibus inuisum ac detestabile sit, docet.

Ἐπὶ ἄρχοντος Λεισιάρχου Φαληρέως, Πυανεψιῶνος ἑβδόμῃ ἱσταμένου, γραφὴν ἔδετο τὸ σίγμα πρὸς τὸ ταῦ ὑπὲρ τῶν ὑπὸ Φωνηέντων, βίας ἀπαρχόντων, καὶ ἁρπαγῆς, ἀφηρῆσθαι λέγον παύτων τὸ ἐν διπλῷ ταῦ. ἐληφεγομένων.

IMperãte Aristarcho Phalereo Non. Octob. litem intendit Σ. σῖγμα literæ T. ταῦ apud septẽ Vocales Iudices vi & raptui præfectas, expoliari se dicens omnibus illis vocibus quę per geminum ταῦ efferuntur.

Ἔχει μὲν ὦ Φωνήεντα δικαιοσύνῃ, ὀλίγα ἀδικούμενα ὑπὸ τούτου τοῦ ταῦ, καταγρωμένου τοῖς ἐμοῖς, καὶ καταγέλωντος ἔνθα μὴ δεῖ, οὐ βαρέως ἔφερον πάλαι βλάβην. καὶ

DOnec, Iudices Vocales, in paucis ab hoc ταῦ iniuriam sum affectus, cùm rebus meis abuteretur, indéq; auferret, vnde non par erat: id ego damnum non molestè tuli: quinetiam nonnulla

παρήκουον ἔνια τῶν λεγομένων
διὰ τ μετριότητος, ἣν ἔστε με
φυλάσσοντα πρός τε ὑμᾶς, καὶ
τὰς ἄλλας συλλαβάς. ἐπεὶ δ ἐς
τοσοῦτον ἦκει ἀναισχυντίας, καὶ
νόσου, ὥστε ἐφ οἷς ἠσύχασα
πολλάκις, καὶ ἀγαπῶν, ἤδη καὶ
πλέον προσβιάζεται, ἀναγ-
κάζων αὐτὸ ἐνδύνειν νῦν παρ'
οἷς ἀμφότερα εἰδόσιν ὑμῖν.
ἕως δ' μικρόν με ὑπὸ τ ἀπο-
λείψεως ἐπέρχεται τῆς ἐμαυ-
τοῦ. τοῖς γὰρ πεπραγμένοις
εἴ τι μεῖζον προσθεῖεν, ἀφεστὼς
τῆς οἰκείας ἀποθλίψει χώ-
ρας, ὡς ὀλίγου δεῖν ἡσυχίαν ἄ-
γοντα, μηδὲ ἐν γράμμασιν
ἐλλιμεῖσθαι, ἐν ὅσῳ δ κεῖσθαι
φόβῳ. δίκαιον οὖν ἐχ ὑμᾶς,
δικάζετε νῦν, ἀλλὰ καὶ τὰ
ὑπὲ γράμματα τ πείρας ἔχειν
καὶ φυλακήν. εἰ γὰρ ἔξεστι
τοῖς βουλομένοις ἀπὸ τῆς καθ'
αὐτὸ τάξεως εἰς ἀλλοτρίαν
ἄρξαι, καὶ τοῦτο ἐπιτρέψετε
ἑκάστοις, ὧν χωρὶς οὐδὲν καθόλου
γράφεται, ἐχ ὁρῶ τίνα τρό-
πον αἱ συντάξεις τὰ νόμιμα,
οἷς ἐτάχθη τὰ κατ' ἀρχὰς
ἔσονται. ἀλλ οὔτε ὑμᾶς οἴομαι
τὲ εἰς τοσοῦτον ἀμελείας τε καὶ
ῥᾳθυμίας ἥξειν, ὥστε ἐπιτρέ-
ψαι τινὰ μὴ δίκαια· οὔτε οἱ

nonnulla quæ dicebantur, me non audire simulaui, præ modestia illa, quam vos ipsi nostis me cùm erga vos, tum erga cæteras syllabas seruare. Postquam autem eò auaritiæ & dementiæ deuenit, vt non modò non sit contentum ijs quę persæpe dissimulaui, verùm etiam maiorem vim inferat; ipsa me necessitas cogit, vt accusem ipsum apud vos qui vtrumque nostrum nouistis. Non exiguus verò super exclusione mea me inuasit timor. Nam cùm prioribus facinoribus maiora semper addat, penitus tandem è propria sede me extruder: ita vt parum absit, quin dum me tacitum contineo, ne vnà cũ literis amplius annumerer, & pari verser in metu. Aequum est igitur, Iudices, non vos tantùm, sed & reliquas literas ab hocce dolo sibi cauere. Enimverò si vt libet vnicuique, è suo ordine in alium solida vi licebit irrumpere, idque vos, sine quibus nihil planè scribitur, permiseritis: non video quo pacto sua quique ordines iura, iuxta quæ à principio constituti sunt, obtinebunt. Sed non existimo vos vnquã ad tantam incuriam ac despectum progressuros, vt inχαυφήσητε τ ἀγῶνα ὑμεῖς

ἐμοὶ παραλειπτέον ἐστὶν ἀδικημάτων. ὡς εἰδὲ καὶ τῶν ἄλλων αὐξήσουσιν τότε αἱ τόλμαι, ἐνδοὺς ἀρξαμένων παραγομεῖν. καὶ ἂν ἐπολέμει μέχρι νῦν τὸ λάμβδα τῷ ῥῶ, διαμφισβητῶν περὶ τῆς ῥινὸς, καὶ κεφαλαλγίας. οὔτε τὸ γάμμα τῷ κάππα διηγωνίζετο, καὶ ἐς χεῖρας μικρᾷ δεῖν ἦρχετο πολλάκις ἐν τῷ καφείῳ ὑπὲρ γναφάλων. ἐπέπαυτο δ' ἂν καὶ πρὸς τὸ λάμβδα μαχόμενον τὸ, μόγις, ἀφαιρούμενον ἄυπν, καὶ μάλιστα παρεκλέπτον. καὶ τὰ λοιπὰ δ' ἂν ἠρέμει συγχύσεως ἀρχῆς παραγόμενα. καλὸν γὰρ ἕκαστον μένειν ἐφ' ἧς τέτυχκε τάξεως. τὸ δὲ ὑπερβαίνειν ἐς ἃ μὴ ἔξεστιν, λύοντός ἐστι τὸ δίκαιον. καὶ ὅ γε πρῶτος ἡμῖν τοὺς νόμους τούτους διατυπώσας, εἴτε Κάδμος ὁ Ἀγηνορίδης, εἴτε Παλαμήδης ὁ Ναυπλίου (καὶ Σιμωνίδῃ δέ τινες προσάπτουσι τὴν προμήθειαν ταύτην) οὐ τῇ τάξει μόνον, καθ' ἣν αἱ πρεσβεῖαι βεβαιοῦνται διάκρισιν, τί πρῶτον ἔσται, ἢ δεύτερον, ἀλλὰ καὶ ποιότητας, ἃς ἕκαστον

iusta permittatis. Nec si litē prodideritis, mihi tamen iniuria lacessito negligenda erit. Atque vtinam aliarum quoque literarum audacia, simul atque cœperunt leges violare, repressa fuisset. Neque enim pugnaret ad hunc vsque diem λάμβδα cum ῥῶ, disceptans de his vocibus κόρυζα *pumex*, κεφαλαλγία *capitis dolor*. Neque etiam γάμμα cum κάππα certamē inijsset: neque tam sæpe ad manus fermè veniſſet in fullonis officina pro voce γναφαλα. Defiisset etiam istud γάμμα cum λάμβδα dimicare particulā μόγις *agrè* illi extorquens, imò suffurans. Aliæ etiam literæ confusionem legibus contrariam nō aggrederentur. Præclarum enim est vnumquemque in Deo manere ordine quem sortitus est: at ea, quæ non licet, transcendere, eius est qui ius & æquum violat. Et qui primus vobis has leges expressit, siue ille fuerit Cadmus insularis, siue Palamedes Nauplij filius (quanquam nonnulli hanc prudentiam Simonidi tribuunt) non tātùm ordine dato, per quem sedes primariæ stabiliuntur, quænam prima, quænam secunda esse debeat, definiuerunt: verùm etiam qualitates vniuscuiusque nostrûm, virtutésque perspexerunt. Et

μῶν ἔχει, καὶ δυνάμεις συνεῖ-
ὸν. ὑμῖν μὲ ὦ δικασταί, πλὴ
εἰζω δεδόκασι τιμὴν ὅτι καθ'
ὑτὰ δύναδε φθέγγεδζ. ἡμι-
ώνοις ὄ, πλὴ ἐφεξῆς, ὅτι πε-
ήκης εἰς τὸ ἀκουδῆναι δεῖται.
ασῶν ὃ ἑκάτην ἐνόμισαν ἔχειν
ὄιεγεν ἔνια τῶν παίτων, οἷς ἀ-
φωνὴ πρόσεστι. καθ' αὑτὰ μὲ
ὧ τὰ φωνήεντα φυλάττειν
κε τοῖς νόμοις τούτοις. τὸ ὃ
ῶ τοῦτο, ἃ γὸ ἔχω αὐτὸ χείρο-
ὀνομάτων ῥήματι, ἢ ᾧ κα-
ῖται, ὃ μὰ τὸν θεοὺς, εἰ μὴ
ὑμῶν δύο σωπᾶλθον ἀγαθοὶ,
ι κεδηκοντες ὀργῆναι, τὸ
ἄλφα, καὶ τὸ υ, ἂν ἀν ἐ-
ίδη μόνον. τοῦτο οὖν ἐτόλ-
τεν ἀδικεῖν με πολὺ τῶν
ποτε βιασαμένων, ὀνομάτων
ἢ ῥημάτων ἀπελάσαι πα-
ων, ἀνδοξαι ὃ ὑμᾶ συν-
μῶν ἅμα καὶ προθέσεων,
ικκέτι φέρειν πλὴ ἔκτοπον
ονεξίαν: ὅθεν ὃ καὶ ἀπὸ π-
αρξάμενον, ὡς ἐγὰ λέγειν.
δήμοιν ποτὲ Κυβέλῳ. τὸ
ῆτι πολίχνιον ἀλ ἀκδὲς, ἄ-
ον ὡς ἐπῆλθε λόγος, Ἀθη-
ιν. ἐπηγόμην ὃ ἢ τὸ κράτι-
ῶ, γεντόνων τὸ βέλτιστον.

vobis quidem, judices, maiorem tribuerunt honorem, quia per vosmetipsos sonū edere potestis. Semiuocalibus verò secundum à vobis locum concesserunt, quia, vt audiantur, accessione vestra egent. Ex omnibus etiam literis, quibusdam sortem infimam sanciuerunt, mutis scilicet & voce carētibus. Has itaque leges per vos Vocales conservari decet. Hoc vero τῶν (non enim ipsum peiori vocabulo appellare queam, quàm eo quo nominatur, quod quidem per Deos immortales, nisi si duæ ex vobis conueniſſēt aspectu decoræ & bonæ, ἄλφα & ὖψιλὸν, n audiretur quidem) hoc inquam ausum est maiori me iniuria afficere quàm vnquam aliàs, adnitens à nominibus & verbis patrijs me extrudere, simul etiam ex coniunctionibus ipsis, & præpositionibus expellere, vt perferre nō amplius possim immanem istam auaritiam. Verùm iam dicendi tempus est, vnde & à quibus iniuriæ initium duxerit. Peregrinabar olim in Cybelo (id oppidulum est non iniucundum, colonia, vt fama obtinet, Athenienſium) ac ducebam mecum

stantissimum Rho, vt einorum meorum optimum:

κατηγόμην ἐν παρὰ κωμῳδῶν τινι ποιητῇ, Ἀυσίμαχος ὀνομαλεῖτο, βοιώτιος μὲν ὡς ἐφαίνετο τὸ γλῶσσαν ἀνέκαθεν, ἀπὸ μέσης δὲ ἀξιοῦντι λέγεσθαι τῆς Ἀττικῆς. παρὰ τούτῳ δὴ τῷ ξένῳ τινὶ τὸ τῶν τότε πλεονεξίαν ἐφώρασα. μέχρι μὲν γὰρ ὀλίγοις ἐπεχείρει τετταράκοντα λέγειν ἀποστερῶν με τῶν συγγενημένων μοι, σωνήθειαν ᾤμην σωτεθραμμένων γραμμάτων. ἔτι δὲ τὴμερὸν καὶ τὰ ὅμοια ἐπαινούμενον, ἴδια ταυτὶ λέγειν, καὶ οἰκεῖον ἐμοὶ τὸ ἄκουσμα, καὶ οὐ παύτι ἠδικούμην ἐπ' αὐτοῖς. ὁπότε δὲ καὶ ἐκ τούτων ἀξιάκουον ἐτόλμησε καπίτεργον εἰπεῖν, καὶ κήπυμα, καὶ πίπαν, εἶτα ἀπερυθριάσας, καὶ βασίλιπαν ὀνομάζειν, ἐμετρίως ἐπὶ τούτοις ἀγανακτῶ. καὶ πίμπραμαι, δεδιὼς μὴ τῷ χρόνῳ καὶ τὰ σῦκα τῦκά τις ὀνομάσῃ. καὶ μοι πρὸς Διὸς ἀθυμοῦντι, καὶ μεμονωμένῳ τῶν βοηθησόντων, καὶ σύγγνωτε τῆς δικαίας ὀργῆς. οὐ γὰρ περὶ τὰ μικρὰ καὶ τὰ τυχόντα ἔστιν ὁ κίνδυνος, ἀφαιρουμένῳ τῶν σωνήθων καὶ συνεθραμμένων μοι γραμμάτων. κίτταν μου καλὸν ὄρνεον, ἐκ μέσων ὡς ἔπος εἰπεῖν τῶν κόλπων ἁρπάσαν κίτ-

diuertebam verò apud poëtam quendam Comicum, Lysimachum nomine, Bœotium illum à maioribus, vt apparebat, qui se tamen è media Attica oriundum dici affectabat. Apud hunc hospitem huius τῶν αὐαritiam deprehendi. Etenim quãdiu paucis manus iniecit, dicẽdo τεσσαράκοντα *quadraginta* exuens me cognatis literis, eam esse literarum coalumnarum cõsuetudinem existimabam. Præterea cùm hanc vocem τήμερον & similes attraheret, suásque esse diceret, erat eà res auditu mihi tolerabilis, nec me vehementer mordebat. Verùm postquã sumpto ab ijs initio eò venit audaciæ, vt καπίτεργον, κήπυμα & πίπαν pronunciaret, deinde depositio omni pudore βασίλιπαν appellaret, nõ parum ob hæc indignor, & stomachor, veritus ne quis etiã temporis successu σῦκα τῦκα vocet. Ac per Iouem animum mihi despondenti, atque auxiliatoribus destituto, iustam iram quæso condonate. Cùm enim assuetis ac familiaribus meis literis sim spoliatus, nõ paruo vilique versor in periculo. Garrulam meam avem κίτταν, medio, quod aiunt,

χυ ὠλόμασεν. ἀφείλετο δέ μι
άσαν ἅμα νήσους τε, καὶ
ουσύφοις, ἀπαχορεύοντος Αρι-
ίρχου. πορίσασθε δὲ καὶ με-
ιούσων ἐκ ὀλίγας. ἐπ' Απικλῶ
ῆλθε, καὶ ἐκ μέσης αὐτῆς
ήρπασεν αὐόμως Υμηττὸν,
ώντων ὑμῶν, καὶ τῶν ἄλλων
λλαβῶν. ἀλλὰ τί λέγω ταῦ-
; Θεσσαλίας με ἐξέβαλεν
ης, Θεσσαλίαν ἀξιῶν λέγειν,
ὶ πᾶσαν ἀποκεκλεισμένον ἡ
ίλασσαν, οὐδὲ τῶν ἐν κήποις
σάμωνον σεύτλων. ὡς τὸ δὴ
όμωνον μηδὲ πάσαλόν
ι καταλιπεῖν. ὅτι δ' ἀνεξί-
κόν εἰμι γράμμα, μαρτύ-
τέ μοι καὶ αὐτοὶ μηδέπω τε
αλέσαντι τῷ ζήτα, σμά-
ρδον ἀποστάσαντι, καὶ πᾶ-
ἀφελομένῳ τὸν σμύρναν.
τε τῷ ξῖ, πᾶσαν περιβάντι
ῆκλον, καὶ τὸν συγγραφέα
ιούτων ἔχοντι Θουκυδίδην
μαχον. τῷ μὲν γὰρ γείτονί
ῥῷ νοσήσαντι, συγγνώμη καὶ
αὐτῷ φυτεύσαντί μου τὰς
δίνας, καὶ πείσαντί με ποτὲ
μελαγχολίας ἐπὶ κόρρης.
ὼ μὲ τοίνυν. τὸ δ' ταῦ
ο, σκοπῶμεν ὡς φύσει βίαι-
iphum ἐπὶ κόρρης *in maxillam*

sinu abreptam, κίτταν denominauit. Quinetiam φάσσαν *palumbum*, cum νήσσαις anatibus, & κοσσύφοις *merulis*, interdicente Aristarcho, eripuit mihi. Porrò non paucas μέλισσας *apes* detraxit. In Atticâ etiam venit, & ex media illa montem Hymettum iniustè sustulit, id vobis ipsis, alijsq; syllabis cernentibus. Sed quid ista commemoro? tota Thessalia me expulit, eámque dici vult Θεσσαλίαν. denique me omni θαλάσσῃ *mari* excluſit: neque σεύτλοις ipsis, *betis hortensibus*, pepercit: vt iam quod vulgò dici solet, ne πάσαλον *palũ* quidem mihi reliquerit. Iam verò quòd litera fim iniuriarum patiens, vos ipsos testes appello: quæ nunquam Zeta accusarim etsi smaragdum mihi detraxerit, totáque Smyrna me priuarit: Neq; ipsum Xy quãuis omnem σωσθήκλου violarit, ipsúmque Thucydidem talium quorũdam scriptorem, habeat patronum. Nam Rho meo vicino venia dãda quòd ægrotarit, & meas apud se μυρρίνας *myrtos* plantarit, & aliquando atra bile percitum mihi illiserit. Ac talis quidem sum. Vt verò τῶν illud etiam adversus reliquas lite-

ον καὶ πρὸς τὰ λοιπά. ὅτι γὰρ οὐ-
φὲν τῶν ἄλλων ἀπέχει τὸ γεγραμ-
μένων, ἀλλὰ καὶ τὸ δέλτα, καὶ τὸ
θῆτα, καὶ τὸ ζῆτα, μικρῷ δεῖν
πάντα ἠδίκησε τὰ στοιχεῖα, αὐ-
τά μοι κάλει τὰ ἀδικηθέντα
γράμματα. Ἀκούετε φωνήεντα
δίκασαι, τὸ μὲν δι λέγοντος,
ἀφείλετό μου τὴν ἐνδελέχει-
αν, ἐντελέχειαν ἀξιῶν λέγε-
σθαι παρὰ πάντας τοὺς νόμους;
τὸ θῆτα κρούοντος, καὶ τὴν κε-
φαλὴν πᾶς τρίχας τίλλοντος
ἐπὶ τῷ τὴν κολοκυνθης ἐστερῆσθαι;
τὸ ζῆτα, τὸ συρίζειν, καὶ σαλ-
πίζειν, ὡς μηκέτ' αὐτῷ ἐξεῖναι
μηδὲ γρύζειν; τίς ἂν τούτων
ἀφάρητος εἴη τίς ἐξαρκέσειε δίκη
πρὸς τὸ πονηρότατον τουτὶ
θηρίον; τὸ γὰρ, ἅτε οὐ τὸ ὁμόφυλον
τῶν στοιχείων μόνον ἀδικεῖ γένος,
ἀλλὰ καὶ πρὸς τὸ ἀνθρώπειον
μεταβέβηκε, τουτονὶ τὸν τρόπον.
ὁ γὰρ ὀπιπτεύων γε αὐτοῦ κατ'
οὐδὲν φέρεσθαι πᾶσι γλώτταις.
μᾶλλον γὰρ, ὦ δίκασαι, μεταξὺ
γὰρ μὲ πάλιν τὰ τῶν ἀνθρώπων
πράγματα ἀνέμνησε περὶ τῆς
γλώσσης, ὅτι καὶ ταύτης με τὸ
μέρος ἀπέλασε, καὶ γλῶτταν
ποιεῖ τὴν γλῶτταν. ὦ γλώσσης
ἀληθῶς νόσημα. τοῦ. ἀλλὰ με-

ras est violentum sua natura, spectemus: nec ab alijs abstinuit: verum & δέλτα, & θῆτα & ζῆτα ipsum, omnia-que propemodum elementa offendit. Accerse mihi elementa ab isto iniuriam passa. Auscultate Vocales judices Delta quid dicat. Sustulit mihi meam ἐνδελέχειαν, & ἐντελέχειαν, quod legibus omnibus adversatur, vult pronunciari. Audite θ. theta vt plangat, & capillos vellat eo quòd κολοκυνθη, *cucurbita*, sibi sit adempta. Audite ζ. zeta vt cõqueratur se frandari verbo συρίζειν *fistula canere*, item hoc σαλπίζειν, *tuba canere*, ita vt iam non sibi liceat γρύζειν, *hiscere*. Ecquis ista ferat? aut quæ pœna sat grauis erit huic τοῦ scelestissimo? Verùm hoc nõ tantùm sibi cognatũ genus elementorum lædit, sed iam etiam ad humanum genus transiuit, hoc quidem modo. Neque enim ipsos linguis recta ferri sinit, jmò verò, judices, jnterim enim res humanæ me monuerunt γλώσσης *linguæ*, quòd huius me parte abegerit, & γλῶτταν γλῶτταν, fecerit. ô linguæ vere vitium τοῦ! At iterum

ταῦτ' σοι μαι πάλιν ἐπ' ἐκεῖνο, καὶ τοῖς ἀνθρώποις συναγορεύσω ὑπὲρ ὧν εἰς αὐτὸν πλημμελεῖ. δεσμοῖς γάρ τισι φθονεῖν καὶ συναρέπειν αὐτῶν τινὶ φωνῇ ἐπιχειρεῖ. καὶ ὁ μή τι καλὸν ἰδὼν, καλὸν εἰπεῖν βούλεται. τὸ δὲ, παρεισπεσὸν, καλὸν εἰπεῖν αὐτὸν ἀναγκάζει, ἐν ἅπασι πρωτοδρείαν ἔχειν ἀξιῶν. πάλιν ἕτερος περὶ κλήματος διαλέγεται. τὸ δὲ, τλῆμον γάρ ὄζην ἀληθῶς, τλῆμα πεποίηκε τὸ κλῆμα. καὶ ὐ μόνον γε τοὺς τυχόντας ἀδικεῖ, ἀλλ' ἤδη καὶ τῷ μεγάλῳ βασιλεῖ, ᾧ καὶ γῆ καὶ θάλασσαν εἶξαι φασὶ, καὶ τ' αὐτῶν φύσεως ἐκστῆναι, τὸ δὲ, καὶ τούτῳ ἐπιβουλεύει. καὶ Κῦρον αὐτὸν ὄντα, τῦρόν τινα ἀποφαίνει. οὕτω μὲ οὖν ὅσον ἐς φωνὴν ἀνθρώποις ἀδικεῖ, ἔργῳ δὲ πῶς; κλάουσιν αἱ ἄνθρωποι, καὶ τινὶ αὐτῶν τύχῃ ὀδύρονται, καὶ Κάδμῳ καταρῶνται πολλάκις, ὅτι τὸ ταῦ, ἐς τὸ τ' στοιχείων ἦθος παρήγαγε. τῷ γὰ τούτου σώματι φασὶ τοὺς τυράννους ἀκολουθήσαντας, καὶ μιμησαμένους αὐτῶ τὸ πλάσμα, ἔπειτα σχήματι τοιούτῳ ξύλα τεκτήναντας, αὐ-

ad illud me conferam, & hominibus patrocinabor in ijs in quibus adversus ipsos peccat. Nam quasi quibusdam vinculis illorum vocem torquere & discerpere conatur. Proinde si quis aliquid pulchrum intuitus καλὸν dicere velit, hoc ταῦ irruens τὰλὸν enunciare cogit, adeò cupit in omnibus primas sedes obtinêre. Rursum alius περὶ κλήματος *de palmite* disserit; hoc autem ταῦ (quippe ærumnosum verè est) τλῆμα fecit quod erat κλῆμα. Nec plebeios tãtùm homines iniuria afficit: sed iam etiam magno illi Regi, cui & mare & terram cessisse dicunt, suisque naturis excessisse, istud inquam tali regi insidiatur, quem, cùm sit Cyrus, Tyrum pronunciandum exhibet. Hunc itaque in modum quantum ad vocem attinet, homines offendit: sed re ipsa, quomodo? Plorant mortales, ac suæ sortis vices deflent, & Cadmum sæpe diris prosequuntur, propterea quòd ταῦ in genus elementorum adduxerit. Aiunt enim tyrãnos eius literæ corpus secutos, atque figuram imitatos, postea simili figura cruces fabricasse quibus

ἀνθρώποις ἀμασκολοπίζειν ἐπ' αὐτά. ἀπὸ δὴ τούτου, καὶ τῷ τεχνήματι τῷ πονηρῷ τὴν πονηρὰν ἐπωνυμίαν συνελθεῖν. τούτων οὖν ἁπάντων ἕνεκα, πόσων δαγάτων τὸ ταῦ ἄξιον εἶναι νομίζετε; ἐγὼ μὲν οἶμαι δικαίως τοῦτο μόνον ἐς τὸν τὸ ταῦ τιμωρίαν καταλιπεῖν, τὸ τῷ ἤθματι τῷ αὐτὸ τὸν δίκλιν καταξεῖν. ὁ δὲ ταφεὺς εἶναι, ἀπὸ τούτου μὲν ἐδημιουργήθη, ἀπὸ δ' ἀνθρώπων ὀνομάζεται.

homines affigerent. indéque huic sceleratæ fabricæ improbam appellationem obuenisse. Ob hæc igitur omnia quot mortis generibus dignum esse τὸ ταῦ istud censetis? Equidem existimo meritò hoc solùm ad supplicium ipsius τοῦ relinqui vt pœnâ in suâ illa figura sustineat, quæ sanè, vt crux esset, istius opera effectum est: & sic ab hominibus appellatur.

ΤΙΜΩΝ, Η ΜΙΣΑΝΘΡΩΠΟΣ.

TIMON, SIVE, MISANTHROPOS.

ARGVMENTVM.

HOC Dialogo de Diuitijs tractatur. Quis scilicet verus Diuitiarum usus sit, & quomodo retineantur. Quibus patissimum obueniant, & quales reddant possessores. Occasio Dialogi à personâ Timonis sumpta est, quem Athenienses, quòd inhumanus planè esset, hominúmque congressu ac societatem vitaret, imò etiam publicis malis gauderet, μισάνθρωπον appellarunt: cuius mortui quoque sepulchrum (vt scribit Suidas) inaccessum & inuium factum fuit, cùm mare, tanquam ipsum quoque perosum illius inhumanitatẽ, inundatione eam terræ partem, vbi sepultus erat, à reliqua abstractam seclusisset. In quo & tale Epitaphium inscriptum fuisse fertur.

Hic iaceo, vitâ miserâque inopique solutus,
Nomen ne quaras, sed malè tute peri.

Huic igitur Timoni similes reddi & diuites, videtur intelligere velle Lucianus, vtpote quos diuitiæ & fastuosos & insolentes, & planè barbaros efficere consueuerũt. Fingit autem ab initio diuitem

fuisse, sed ob liberalitatem, & quòd absque iudicio in quosuis benignus esset, ad paupertatem redactum esse. Quam rem cùm Iupiter ex ipsius querela, qua cum illo expostulando, in hominum malitiã & ingratitudinem à principio inuehitur, cognouisset, misertus illius, eò quòd & in deos pius fuerat, & multa illi sacra peregerat, diuitem denuo facere statuit, ac Plutum cum thesauro ad ipsum mittit. Qui principio ire detrectat, ostendens illum sua culpa pauperẽ factum esse, & cum talibus hominibus minimè perdurare sepossè, atque aquè odisse eos, vt sordidos atque auaros illos, qui nunquam omnino se vtantur.

Mediocritate enim vtendi se gaudere. Atque hic locus vsum diuitiarum, & quomodo conseruari eadem debeant, docet. Deinde cùm Iupiter in sententia persisteret, atque ita Plutus ducente Mercurio ad Timonem proficisceretur, inter eundum fingitur claudicare. Ibi, interrogante Mercurio, causſam eius rei reddit, quòd quoties à Ioue mittatur, tardè incedat, neque videat quorsum eat, neque norit ad quos eat: quoties autem à Dite mittatur, etiam alatum esse. Quo figmento significare videtur, improbos ac malos semper melioribus successibus frui: probos autem, & à Ioue dilectos, aut nunquam, aut tardè in hac vita felices ac diuites fieri. Postremò interrogatus à Mercurio, cur deformis ac pallidus, tantopere ametur ab hominibus, respondet, Insciti, ac cæcitate illorum hoc fieri. Atq; ibi cum hos, tũ alios effectus suos exponit, quæ omnia postremò actione, & quasi ipsa re comprobantur, dum Timonem ab initio, Plutum reiicere atque aversari fingit, vt pote ex paupertate modestum ac temperantem iam factum, & agnoscentem superiora mala, in quæ ex Diuitiarum copia inciderat. Mox eundem acceptum cum summa cura asseruare, tumidúmque & insolentem, omnes alios homines vitare atque contemnere. Additi ad finem etiam Adulatoribus, scurris, assentatoribus, sycophantis, fumi venditoribus, & id genus alijs, qui vt corpus vmbra, sic ipsi diuitias atque fortunam comitantur.

τίμων.

Ζεῦ φίλιε, καὶ ξένιε, καὶ ἑταιρεῖε, καὶ ἐφέστιε, καὶ ἀστεροπητὰ, καὶ ὄμβριε, καὶ νεφεληγερέτα, καὶ ἐσχυδυπε. καὶ

Timon.

IVPITER Philie, hospitalis, sodalitie, domestice, fulgurator, iuramenti præses, nubicoge, grandistrepe, & siquod aliud tibi

εἴ τι σε ἄλλο οἱ ἐμβρόντητοι ποιηταὶ καλέσι, καὶ μάλιστα ὅταν ἀπορῶσι πρὸς τὰ μέτρα, τότε γὰρ αὐτοῖς πολυώνυμος γινόμενος, οὐκ εἰδεὶς τὸ πῖπτον τῷ μέτρῳ, καὶ ἀναπλήρεις τὸ κενὸν τῷ ῥυθμῷ, πῦρ σοι νῦν ἠστραπωμένος ἀστραπὴ, καὶ ἠβαρύβρεμος βροντὴ, καὶ ὁ ἀιδαλόεις, καὶ ἀργὴς, καὶ σμερδαλέος κεραυνός; ἅπαντα γὰρ ταῦτα λῆρος ἤδη ἀναπέφηνε, καὶ καπνὸς ποιητικὸς ἀτεχνῶς, ἔξω τῶν πατάγου τε ὀνομάτων. τὸ γὰρ ἀσίδιμόν σου, καὶ ἐκπυρόλον ὅπλον, καὶ πρόχειρον, ὡς οἶσθ' ὅπως τελέως ἀπέσβη, καὶ ψυχρόν ἐστι, μηδὲ ὀλίγον σπινθῆρα ὀργῆς κατὰ τῶν ἀδικουμένων διαφυλάττον. θαῦμα γοῦν τῶν ἐμπορεύειν τις ἐπιχειρούντων ἕωλον θρυαλλίδα φοβηθείη ἄν, ἢ τὸν τῶν πανδαμάτορος κεραυνὸν φλόγα. ὥστε δαλόν τινα ἐπαναπτέαδαι δοκεῖς αὐτοῖς, ὡς πῦρ μόνῳ, ἢ καπνὸν ἀπ' αὐτοῦ μὴ δεδιέναι. μόνον γὰρ τοῦτο οἰέσθαι ἀπολαύειν τῶν πραυμάτος, ὅτι ἀναπλησθήσονται τῆς ἀσβόλου. ὥστε ἤδη διὰ ταῦτά σοι καὶ ὁ Σαλμωνεὺς αὐτιβρέντην ἐτόλμα, ὑπάνυ τοι ἀπιθανος. ὧν ὥστε ὥστε ψυχρὸν τὸν ὀργὴν Διὸς, θερμουργὸς ἀνὴρ, καὶ μεγα-

cognomẽ attoniti poëtæ tribuunt, maximè quum hærẽt in versu (Nam tũ illis multi nominis factus, carminis ruinam fulcis metrique hiatum imples) vbi tibi nunc magnicrepum fulgur, grauifremum tonitru? vbi ardens, candens, ac terrificum fulmẽ? Nam hæc omnia iam nugas esse apparet, fumúmque poëticum, nec omnino quicquam præter nominum strepitum. Sed decantatum illud tuum telum eminus feriens, & promptum, nescio quomodo penitus extinctũ sit, & frigidum, & ne minimam quidem scintillam iræ contra nocentes asseruarit. Itaque quiuis ex his, qui peieraturi sunt, citiùs extinctũ ellychnium metuerit, quàm flammam fulminis cũcta domantis: ita titionem quempiam in ipsos vibrare videris vt nec ignem, nec fumum ex ipso manantem pertimescãt: sed hoc solum ex vulnere putent sibi inferri nocumẽtum, vt fuligine compleantur. Quibus rebus factum est, vt iam Salmoneus tibi sit ausus etiam obtonare: neque id admodum ab re: quippe aduersus Iouem vsque adeò frigidum, vir ad facinora feruidus, audaciáque tumi-

λαυχούμενος. πῶς γὰρ, ὅπου γε καθάπερ ὑπὸ μανδραγόρᾳ καθεύδεις; ὃς οὔτε τῶν ὀμνυόντων ἀκούεις, οὔτε τὸν ἀδικοῦντας ὁρᾷς ἐπισκοπεῖς. λημᾷς δὲ, καὶ ἀμβλυώπεις πρὸς τὰ γινόμενα, καὶ τὰ ὦτα ὑπεκκέκαφας, καθάπερ οἱ παρηβηκότες. ἐπεὶ νέος γε ἦσθα, καὶ ὀξύθυμος ὢν, καὶ ἀκμαῖος τὴν ὀργὴν, πολλὰ κατὰ τῶν ἀδίκων, καὶ βιαίων ἐπῄεις, καὶ ἐδέπτεσθ' ἥγες τότε πρὸς αὐτὸν ἐκεχειρίαν, ἀλλ' ἀεὶ ἐναργὴς παίπτως ὁ κεραυνὸς ἐν, καὶ ἡ αἰγὶς ἐπεσείετο, καὶ ἡ βροντὴ ἐπαταγεῖτο, καὶ ἡ ἀστραπὴ συνεχὴς ὥσπερ εἰς ἀκροβολισμὸν, προηκοντίζετο. οἱ σεισμοὶ δὲ, κοσμικὴ δόνησις. καὶ ἡ χιὼν, σωρηδόν. καὶ ἡ χάλαζα, πετηδόν. καὶ ἵνα σοι φορτικῶς διαλέγωμαι, ὑετοί τε ῥαγδαῖοι, καὶ βίαιοι. πίτυμος ἐκάστη ταγών. ὥστε πλὴν αὐτῆς ἐν ἀκαρεῖ χερσὶ ναυαγία ὅπῃ ἦν. Δευκαλίωνος ἐγίνετο, ὡς ὑποβρυχίων ἁπάντων καταδύντων, μόνης ἔν τι κιβώτιον περισωθῆναι προσοκείλαν τῷ Λυκωρείᾳ, ζάπυρόν τι τοῦ ἀνθρωπίνου σπέρματος διαφυλάττον εἰς ὀπισθονυκὴν κακίας μείζονος. τοι γὰρ τοι ἀκόλουθα τῆς ῥᾳδυμίας τὰ πί-

dus. Quidni enim faciat, vbi tu perinde ac sub mādragora dormis? qui neque peierantes audias, neque flagitiosos obserues: sed cæcutias lippitudine, & hallucineris ad ea quæ fiunt, aurésque tibi obsurduerint, quemadmodum iis qui senio confecti torpēt. Quandoquidem cùm iuuenis adhuc esses, acrique animo, & vehemens ad iracundiam, permulta in homines maleficos & violentos faciebas: Neque tum vnquam cũ illis inducias agitabas, sed perpetuò fulmen erat in negocio, & ægis cõcutiebatur, obstridebat tonitru, fulgur cõtinẽter iaculorum in morem densissimè ex edito loco deuolantium torquebatur, terræ quassationes cribri instar frequentes, nix cumulatim, grando saxorũ in morẽ, atque vt tecum grandius loquar, imbrésque rapidi & violenti, ac flumen quotidie exundans. Hinc tantum repẽte Deucalionis ætate naufragium ortum est, vt omnibus sub aqua demersis, vix vnica scaphula seruaretur, quæ in montem Lycorem appulit, humani generis quasi scintillulas quasdam seruans, vnde sceleratius etiam genus propagaretur. Quare dignũ socordia pra-

χειρα κομίζῃ παρ' αὐτῶν, ὅτε θύοντος ἔπι σοί τινος, ὅτε στεφανουμένου, εἰ μή τι ἄφαρ πάρεχον ὀλυμπιῶν. καὶ ὅτος, ὑπαίνου αὐαγκαῖα ποιεῖν δοκῶν, δῆλος εἰς ἔθος τι ἀρχαῖον συντελῶν. καὶ κατ' ὀλίγον Κρόνον σε ὦ θεῶν ὑψιμέδοντα, ἀποφαίνουσι, παρωσάμενοι τῆς τιμῆς. ἐῶ λέγειν ὁπόσακις ἤδη σου τ' νεὼν συλήκασιν. οἱ δ', καὶ αὐτῷ σοι ταῖς χεῖρας ὀλυμπάσιν ἐπιβεβλήκασι. καὶ σὺ ὁ ὑψιβρεμέτης ὤκνησας, ἢ αὐασῆσαι τοὺς κύνας, ἢ τοὺς γείτονας ἐπικαλέσασθαι, ὡς βοηδρομήσαντες, αὐτοὺς συλλάβοιεν, ἔτι συσκευαζομένους πρὸς τὴν φυγήν. δῆλος ὁ ὑψιμέδων, καὶ γιγαντολέτωρ, καὶ τιτανοκράτωρ, ἐκάθησο, τὸν πλοκάμους πεπλεγμένος ὑπ' αὐτῶν, δεκάπηχυν κεραυνὸν ἔχων ἐν τῇ δεξιᾷ. ταῦτα τοίνυν ὦ θαυμάσιε, πηνίκα παύσονται ὅτως ἀμελῶς παρεραμένα; ἢ πότε κολάσεις τοιοῦτοις τοσούτοις ἀδικίαν; πόσοι φαέθοντες, ἢ δευκαλίωνες, ἱκανοὶ πρὸς ὅτως ἀσέβημα τὸν ὕβριν τῆς βίας; ἵνα γὰρ τὰ κοινὰ ἐάσας, τὰμὰ ἐρῶ, τοσούτοις Ἀθηναίων εἰς ὕψος ἄρας, καὶ πλουσίους ἐκ πενεστάτων ἀποφήνας, καὶ πᾶσι

mium ab illis reportas, cùm nemo iam tibi sacra faciat, nec coronas offerat, nisi siquis obiter in Olympiis; qui quidem non admodum necessariam rem facere sibi videatur, sed priscum quendam ritum obseruare: ac pene Saturnum, ô Deorum generosissime, te reddunt, magistratu amouentes. O mitto dicere, quoties iam templũ tuum sacrilegio cõpilarint: quum tibi etiam ipsi manus in Olympiacis admoliti sũt. Interea tu altifremus ille, adeò piger fuisti, vt neque canes excitaris, neque vicinos aduocaris, qui opitulantes tibi illos comprehenderent, cùm adhuc ad fugã se compararent. Sed generosus ille, gigantũ extinctor, & Titanum victor sedebas, fulmen decemcubitale, dextra tenens, quum tibi cæsaries ab illis circũtonderetur. Hæc igitur, ô præclare, quãdo tam securè despicere desines? quando de tantis maleficiis pœnas sumes? Quot Phaëthõtes, aut Deucaliones, satis idonei sint ad expiandum tam inexhaustã morũ improbitatẽ? Etenim vt communibus omissis, de meis verba faciam. Ex quo tam multos ex Athenienſibus in sublime euexi, & diuites ex pauperrimis reddi-

τοῖς δεομένοις ἐπικουρήσας, μᾶλλον δ' ἀνθέξον εἰς εὐεργεσίαν τῶν φίλων ἐλπίδας τ' πλοῦτον, ἐπειδὴ πένης διὰ ταῦτα ἐγὼ μαι, οὐκ ἔτ' οὐδὲ γνωρίζομαι πρὸς αὐτ', ὥστε προσβλέπουσιν οἱ τέως θαυμάζοντες, κ' προσκυνοῦντες, κἀκ τῆς ἐμῆς νεύματος ἀπήρτηντο. ἀλλ' ἰὼν ποτ' κἀδ' ὧδ' βαδίζων ἐντύχοιμι τινὶ αὐτῶν, ὥσπερ τινὰ σκιὰν παλαιᾶς νεκρᾶς ὑπῆλθαν, ὑπὸ τῆς χρόνου ἀνατεθραμμένην παρέρχονται, μηδὲ ἀναγνόντες, οἵδε, κἀ πορρωθεν ἰδόντες, ἑτέραν ἐκτρέπονται, δυσκήντον, κ' ἀποτρόπαιον θέαμα ὄψεσθαι ὑπολαμβάνοντες, τὸν ὑ προ πολλῶν σωτῆρα, κἀ εὐεργέτην αὐτῶν γεγενημένον. ὥστε ὑπὸ τ' κακῶν ἐπὶ ταύτην τὴν ἐσχατιὰν τραπόμενος, ἀναλάμβανος διφθέραν, ἐργάζομαι τὴν γῆν, ὑπομισθῶν ὀβολῶν τεσσάρων, τὴν ἐρημίαν, κἀ τὴν διαίτην προσφιλοσοφῶν ἐνταῦθα. τοῦτο γοῦν μοι δοκῶ κερδανεῖν, μηκέτ' ὄψεσθ' πολλοὺς παρὰ τὴν ἀξίαν εὖ πράττοντας. ἀνιαρότερον γὰρ τοῦτο γε. ἦλθ ποτὲ οὖν ὦ Κρόνε, κ' Ῥέα ἡ, τ' βαθὺν τοῦτον ὕπνον ἀποσεισάμενος, κ' γνάθμον, ἃ τ' Ἐπιμενίδην

di, & omnibus egenis opem tuli, imò affatim, vt amicis benefacerem, vniuersas opes effudi, & propterea pauper euasi, iam ne agnoscor quidem ab illis, nec aspicere dignantur me, qui antea reuerebantur, adorabãt, meóque de nutu pẽdebãt. Quòd si quando per viam ingrediens, forte fortuna in eorũ quempiam incidero, perinde vt euersum hominis iam olim defuncti cippum, ac temporis longitudine collapsum prætereunt, quasi ne norint quidem. Porrò alij procul conspecto me, aliò sese detorquent existimantes sese inauspicatum, abominandũque visuros spectaculum, quem non ita pridẽ seruatorem, & de se bene meritum prædicabant. Itaque prementibus malis ad extrema redactus consilia, rhenone indutus, terram exerceo quatuor conductus obolis, & cum solitudine, & ligonehîc philosophor. Hoc interim lucri mihi videor facturus, quod non amplius intuebor pleroſque præter meritum fœlices: illud enim est perquam molestum. Iam igitur tandem aliquando, Saturni & Rheæ proles, excusso profundo isto, grauique somno (longiorem enim quàm Epimenides dor-

γὸ κεκοίμισαι, καὶ αὖ ἀρρίπισας τὸν κεραυνὸν, ἢ ἐκ τῆς Οἴτης ἐναυσάμενος, μεγάλῳ ποιήσας τῷ φλογὶ, ἐπιδείξαις τινὰ χολὴν εὐδρώδους, καὶ νεανικῆς Διὸς, εἰ μὴ ἀληθῆ ἐστι τὰ ἐκεῖσε Κρητῶν περὶ σοῦ, καὶ τὰ τῆς ταφῆς μυθολογούμενα. Ζ. τίς ὁ τος ἐστιν ὦ Ἑρμῆ, ὁ κεκραγὼς ἐκ τῆς Ἀτλικῆς παρὰ τὸν Τιμωνίδην ἐν τῇ χωρείᾳ; πυκνὸς ὅλος, καὶ ἀυχμῶν, καὶ ἐπιδίψιος. σκάπτει γ' οἶμαι ἐπικεκυφώς. λάλος ἀνθρωπος, καὶ θρασύς. ἦπου φιλόσοφός ἐστιν. ἐ γὰ ἂν οὕτως ἀσεβεῖς τοὺς λόγοις διεξίει καθ' ἡμῶν. Ερ. τί φὴς ὦ πάτερ; ἀγνοεῖς Τίμωνα τὸν Ἐχεκρατίδου, τὸν κολυτέα; ὁ τος ἐστιν ὁ πολλάκις ἡμᾶς καὶ ἱερῶν τελείων ἑστιάσας, ὁ νεόπλυτος, ὁ τὰς ὅλας ἑκατόμβας, παρ' ᾧ λαμπρῶς διώθαμεν ἑορτάζειν τὰ διάσια. Ζ. φεῦ τῆς ἀλλαγῆς. ὁ καλὸς ἐκεῖνος; ὁ πλούσιος, περὶ οὗ οἱ τοσοῦτοι φίλοι; τί παθὼν οὕτω τοιοῦτός ἐστιν; αὐχμηρὸς, ἄθλιος, καὶ σκαπανεὺς, καὶ μίσθωτος, ὡς ἔοικεν ὑπὸ βαρεῖαν κατενεχθεὶς τὴν δίκελλαν. Ερ. οὕτωσί μὲ εἰπεῖν, χρηστότης ἐπέτρεψεν αὐτὸν, καὶ φιλανθρωπία, καὶ ὁ περὶ τὸν θεομίσης

miuisti) denuo vibrato fulmine, aut ex Oeta redaccẽso, ingenti excitata flamma, iram aliquam strenui illius ac iuuenilis Iouis ostende, nisi vera sint ea quæ de te tuáque sepultura Cretenses fabulantur. *Iup.* Quis hic est Mercuri, qui sic ex Attica in mõtis Hymetti radicibus vociferatur est? horridus totus ac squalidus, & rhenone amictus? fodit autem, vt arbitror, in terram pronus, homo loquax & confidens, nimirum est philosophus, neque enim adeò impia aduersus nos erat dicturus, *Merc.* Quid ais ôpater, nõ nosti Timonem filiũ Echecratidis Colyttensem? Hic est qui nos plerumque sacro conuiuio excepit ex hostijs eximijs parato, ille repente ditatus, ille qui totas hecatombas, apud quem splendidè Iouialia festa consueuimus agitare. *Iup.* Eheu, quænam ista rerum commutatio! hiccine est honestus ille, diues, circum quem tam frequẽtes erant amici? Quid illi accidit vt hoc sit habitu, squalidus, ærumnosus, fossor conductitius, vt conijcio, cùm tam grauem ligonem gerat. *Merc.* Illum, vt ita dicam, probitas euertit, & humanitas, atque in omnes

ἅπαντας οἴκτου. ὡς ὃ ἀληθεῖ λόγῳ, ἀφύια, καὶ εὐήθεια, καὶ ἀκρισία περὶ τοὺς φίλους. ὃς οὐσωμίσει κόραξι, καὶ λύκοις χαριζόμενος. ἐπὴ ὑπὸ γυπῶν τοσούτων ὁ κακοδαίμων κειρόμενος τὸ ἧπαρ, φίλους εἶναι αὐτοῦ, καὶ ἑταίρους ἡγεῖτο τοὺς ἐπὶ εὐνοίας τῆς πρὸς αὐτὸν, καλέσαντας τὴν βορᾶ. οἱ δὲ, τὰ ὀστᾶ γυμνώσαντες ἀκριβῶς, καὶ περιλάσαντες, εἴ τις καὶ μυελὸς ἐνῆν, ἐμμυζήσαντες καὶ τοῦτον εὖ μάλα ἐπιμελῶς, ᾤχοντο, αὖον αὐτὸν, καὶ τὰς ῥίζας ὑποτετμημένον ἀπολιπόντες, ἀδὲ γωρεύοντες ἄπ, ἀδὲ προσβλέποντες. πόθεν γὰ, ἢ ἐπικουρήσωσιν, ἢ ἐπιδόντες ἐν τῷ μέρει. διὰ ταῦτα δικελλίτης, καὶ δυσπρεσίας ὡς ὁρᾷς, ἀπολιπὼν ὑπὸ αἰσχύνης τὸ ἄστυ, μισθοῦ γεωργεῖ, μελαγχολῶν τοῖς κακοῖς. ὅτι οἱ πλουτοῦντες παρ' αὐτῷ, μάλα ὑπερηφανικῶς παέρχονται, ἀδὲ τοὔνομα εἰ Τίμων κακοῖτο εἰδότες. Ζ. καὶ μὴν οὐ παεροπίεος ἀνὴρ, ἀδὲ ἀμελητέος. εἰκότα γὰ ἠγανάκτει δυσχερῶν. ἐπεὶ καὶ ὁμοια ποιήσομεν τοῖς καταράτοις κόλαξιν ἐκείνοις, ἐπιλελησμένοι ἀδρῶς, τοσαῦτα

egenos misericordia. vel reuera vecordia potius, facilitas, nullúsque in suscipiendis amicis delectus, quippe qui neutiquam intellexerit sese coruis, lupisque largiri. A Quin magis cum à vulturibus tam multis misero iecur eroderetur, ob id amicos & sodales iudicabat, quasi epulis gauderent, quòd erga sese benevolentia afficerentur. B Ille verò postquam ossa penitus nudassent, circumrosissentque, deinde siqua inerat medulla, hanc quoque admodũ diligẽter exuxissent, abierunt, exuccum, & radicitus succisum deserentes, C adeò vt non amplius agnoscant, aut aspiciant, tantum abest vt sint qui vicissim illi opitulentur, & impertiant. D Has ob res fossor, & sago, vt vides, opertus pelliceo, vrbem præ pudore fugiens, mercede agricolam agit, adversus ingratos atra bile stomachatur, qui quidem sua benignitate ditati, nunc admodum fastuosè præterẽat, E ac ne nomen quidem an Timon vocetur, nouerint, *lup.* At verò vir neutiquam fastidiendus & negligendus, qui iure optimo indignatur, quòd his agat in malis: siquidem & execrandos illos adulatores sumus imitaturi, si eius viri obliuiscamur, qui

ταύρων τε, καὶ αἰγῶν πίονα καύσαντος ἡμῖν ἐπὶ τῶν βωμῶν. ἔτι γοῦν ἐν τοῖς ῥισὶ τὴν κνίσσαν αὐτῶν ἔχω. πλὴν ὑπ' ἀσχολίας τε, καὶ θορύβου πολλοῦ τῶν ὑποκρουόντων, καὶ βιαζομένων, καὶ ἁρπαζόντων, ἔτι δὲ καὶ φόβῳ τῶν παρὰ τῶν ἱεροσυλούντων, πολλοὶ δ' ἦσαν, καὶ δυσφύλακτοι, καὶ οὐδὲ ἐπ' ὀλίγον καταμῦσαι ἡμῖν ἐφιᾶσιν, πολλοῦ ἤδη χρόνου καὶ ἀπέβλεψα εἰς τὴν Ἀττικήν. καὶ μάλιστα δὲ ἡ φιλοσοφία, καὶ λόγων ἔρεις ἐπεπόλασαν αὐτοῖς. μαχομένων γὰρ πρὸς ἀλλήλους, καὶ κεκραγότων, οὐδὲ ἐπακούειν ἔστι τῶν εὐχῶν. ὥστε ἢ ὑποβυσάμενον χρὴ τὰ ὦτα καθάπερ, ἢ ὑποβιβῆναι πρὸς αὐτῶν, ἀρετήν τινα, καὶ ἀσώματα, καὶ λήρους μεγάλῃ τῇ φωνῇ ξυνειρόντων. διὰ ταῦτά τοι καὶ τοῦτον ἀμεληθῆναι συνέβη πρὸς ἡμᾶς, οὐ φαῦλον ὄντα. ὅμως ὅτε πλοῦτον ὁ Ἑρμῆς παραλαβών, ἅπαντι παρ' αὐτὴν τάχος. ἀγέτω δὲ καὶ πλοῦτος καὶ θησαυρὸν μετ' αὐτοῦ, κἀμοὶ μέτοχος ἄμφω παρὰ τῷ Τίμωνι, μὴ δὲ ἀπαλλαττέσθω οὕτω ῥᾳδίως, κἂν ὅτι μάλιστα ὑπὸ χρηστήτος αὖθις ἐκδιώκῃ αὐτὸν τῆς οἰκίας.

tot pinguissimos tauros & capras nobis in aris adoleuit: quorum nidor mihi etiam num in naribus resider. Tametsi propter negotia, magnámque peierantium turbam, et eotum qui vi agunt & rapina viuunt, præterea ob formidinem quam mihi patiunt sacrilegi, qui multi sunt, & obseruatu difficiles, & ne minimum quidem nos conniuere sinunt, multo iam tempore Atticam non respexi: ac in primis ex quo philosophia, & verborū contentiones, apud istos increbruerunt, adeò vt istis inter se pugnantibus, vociferātibúsque, ne exaudire quidem mortalium vota liceat. Vnde mihi necessum est, aut auribus obturatis sedere, aut ab ipsis perdi, qui virtutem quandam, & nescio quæ incorporea, nugásque magna voce connectunt. Hinc factum est, vt hic quoque à nobis neglectus fuerit, quāvis non sit despicabilis. Quod reliquum est Mercuri, assumpto Pluto, celeriter ad hunc eas, Plutus autem vnà secum etiam ducat Thesaurum, & ambo apud Timonem perseuerent, nec tam facilè demigrent, etiamsi quàm maximè rursum illos præ bonitate domo exigat.

Cæterùm

περὶ δὲ τῶν κολάκων ἐκείνων, καὶ τῆς ἀχαριστίας, ἵνα ἐπιδείξωμαι τοῖς περὶ αὐτὸν, καὶ αὖθις μὴ σκέψωμαι, καὶ δίκην δώσουσιν, ἐπειδὰν τὸν κεραυνὸν ἐπισκευάσω. καίτοι ταράττομαι μὲν αὐτὸ, καὶ ἀποστομωθῆναι εἰσὶ δύο ἀκτῖνες αἱ μέγιστοι, ὁπότε φιλοτιμότερον ἀνόητόν τι περὶ τὸν σοφιστὴν Ἀναξαγόραν, ὅς ἔπεισε τοὺς ὁμιλητὰς μηδὲ ὅλως εἶναί τινας ἡμᾶς τοὺς θεούς. ἀλλ' ἐκείνου μὲν δίκαιον. ὑπερέχε γὰρ αὐτῶν τῇ χειρὶ Περίκλης. ὁ δὲ κεραυνὸς, εἰς τὸ ἀκρόπολιν παρασκηψας, ἐκεῖνό τε κατέφλεξε. καὶ αὐτὸς ὀλίγου δεῖν, συμπρίσας παρὰ τὴν πρᾶξαν. πλὴν ἱκανὴ ἐν τοσούτῳ καὶ αὕτη τιμωρία ἔσται αὐτοῖς, εἰ ὑπερπλουτοῦντα τὸν Τίμωνα ὀψῶσιν. Ερ. οἷον δὴ τὸ μέγα κεκραγέναι, καὶ ὀχλικὸν εἶναι, καὶ θρασύ. ἐ τοῖς δικαιολογουμένοις, ἀλλὰ καὶ τοῖς εὐχομένοις τοῦτο χρήσιμον· ἴδοὺ γὰρ αὐτικα μάλα πλούσιος ὁ Τίμων, βοήσας, καὶ παῤῥησιασάμενος ἐν τῇ εὐχῇ, ἐπιστρέψας ἡ Δία. εἰ δὲ σιωπῇ ἔσκαπτεν ἐπικεκυφὼς, ἔτι ἂν ἔσκαπτεν ἀμελούμενος. Πλὴν ἀλλ' ἔγωγε οὐκ ἂν ἀπέλθοιμι ὦ Ζεῦ παρ' αὐτόν. Ζ.

Cæterùm de ingratis illis palponibus, & in posterum consultabo, & pœnas dabunt simul atque fulmen præparauero. Nam fracti sunt, & retusa cuspide duo Aradij eius maximi, quùm nuper acriùs in sophistam Anaxagoràm iaculares, qui suis familiaribus persuadebat, nullos esse nos qui Dij vocamur. At ab illo aberrauit: nam obtenta manu Pericles eùm protexit: fulmen verò in Castoris & Pollucis templum detortum, tum illud exussit, tum ipsum ad saxum pene est comminutũ. Quanquam vel id supplicij satis magnum in istos fuerit, si ditissimũ videãt factũ fuisse Timonẽ. *Mer.* Quantũ habet momenti altum vociferari, & obstreperum, audacémque esse? idque non ijs modò qui causas agunt, verùm etiam qui vota faciunt conducibile. En mox è pauperrimo dives euaserit ille Timon, qui se precando clamosum & liberè loquentem præbuit, attentum verò Iouem reddidit. Quòd si incuruus fodiendo siluisset, neglectus etiamnum foderet. *Plut.* At ego ô Iupiter hùnc aditurus non sum. *Iup.*

διὰ τί ὦ ἄριστε πλοῦτε, καὶ ταῦτα, ἐμοῦ κελεύσαντος; Πλοῦ. ὅτι νὴ Δία ὕβριζεν εἰς ἐμὲ, καὶ ἐξεφόρει, καὶ εἰς πολλὰ κατεμέμιζε. καὶ ταῦτα, πάππων αὐτῷ φίλον ὄντα. καὶ μόνον οὐχὶ δι' ἀκραύοις με ἐξεώσθει τῆς οἰκίας, καθάπερ οἱ τὸ πῦς ἐκ τῶν χειρῶν ἀποῤῥιπτοῦντες. αὖθις οὖν ἀπέλθω παρασίτοις, καὶ κόλαξι, καὶ ἑταίραις παραδοθησόμενος; ἐπ' ἐκείνους ὦ Ζεῦ πέμπε με, τοὺς ἀληθησομένους τῆς δωρεᾶς, τοὺς περιέξοντας. οἷς τίμιος ἐγὼ, καὶ περιποθητός. οὗτοι δ' οἱ λάφυρα, τῇ πενίᾳ ξυμέσωσαν, ἵνα μὴ φορτιμῶσιν ἡμῶν. καὶ διαφέρειν πάρ' αὐτῆς λαβόντες, καὶ δέκελλαν, ἀγαπάτωσαν ἄθλιοι, τέτταρας ὀβολοὺς ἀποφέροντες, οἱ δεκαταλάντους δωρεὰς ἀμελητὶ περιέμενοι. Ζ. ὀλίγον ἔτι τοιοῦτον ὁ Τίμων ἐργάσεται περὶ σέ. πάνυ γὰρ αὐτὸν ἡ δέκελλα πεπαιδαγώγηκεν, εἰ μὴ παντάπασιν ἀνάλγητός ἐστι τὸν ὀφρῶν, ὡς ἐγὼ σε αὐτὸν τῆς πενίας φοβοῦμαι. σὺ μὲντοι πάνυ μεμψίμοιρος εἶναί μοι δοκεῖς, ὃς νῦν μὲν τὸν Τίμωνα αἰτιᾷ, διότι σοι τὰς θύρας ἀνεπετάσας, ἠφίει περιοσεῖν ἐλευθέρως, ὅτε ἀποκλείων, ὅτε ζηλοτυπῶν. ἄλλοτε δ' αὖ πρώην ἠγανάκτεις

Quid ita, optime Plute, præsertim à me jussus? *Plut.* quoniam per Iouem iniuria me affecit, ejciens, & in multas partes diuidens: idq; cùm illi paternus essem amicus, ac me pene dixerim, fuscinis ex ædibus extruserit, sicut qui è manibus ignem abijciunt. Num rursus ad istum ibo, parasitis, adulatoribus, & scortis donandus? Ad eos mitte me Iupiter, qui munus intellecturi sint, qui amplexuri, quibus in pretio sim, & exoptatissimus. At hi stupidi cum paupertate cõmercium habeant, quam nobis anteponunt: & acceptis ab ea rhenone, & ligone, miseri sat habeant, quatuor obolos lucrantes, qui decem talenta contemptim dono dare solebant. *Iup.* Nihil in te istiusmodi posthac facturus est Timon, quippe quem ligo abundè docuerit, (nisi prorsus nullum dolorem sentiunt illius ilia) te potiùs quàm paupertatem esse eligendum. Ac tu mihi querulus admodum esse videris, qui nunc Timonem incuses, quòd tibi liberè vagari permiserit patefactis foribus, nec zelotypus in te, domo concluserit. Aliàs autem contrà in diuites

καὶ τῶν πλουσίων, καὶ παρακεκλεῖσθαι λέγων πρὸς αὐτῶν ὑπὸ μοχλοῖς, καὶ κλεισὶ, καὶ σημείων ἐπιβολαῖς, ὡς μηδὲ παρακύψαι σοι ἐς τὸ φῶς δυνατὸν εἶναι· ταῦτα γοῦν ἀπωδύρου πρός με, ἀποπνίγεσθαι λέγων ἐν πολλῷ τῷ σκότῳ καὶ διὰ τοῦτο ὠχρὸς ἡμῖν ἐφαίνου, καὶ φθονητικὸς αὐανθρωπος, συνεσπακὼς τὸν δακτύλιον πρὸς τὸ ἔδος τῶν συλλογισμῶν, καὶ ἀποδραπέτας ἀπειλῶν, εἰ καιρὸς λάβοιο παρ' αὐτῶν. καὶ ὅλως, τὸ πρᾶγμα ὑπέρδεινον ἐδόκει σοι, ἐν χαλκῷ, ἢ σιδηρῷ θαλάμῳ, καθάπερ τὴν Δανάλην παρθενεύεσθαι ὑπ' ἀκριβέσι, καὶ παμπονήροις παιδαγωγοῖς αἰσθησεφόμενον τῷ τόκῳ, καὶ τῷ λογισμῷ. ἄτοπα γοῦν ποιεῖν ἔφασκες, ἐρῶντας μὲν εἰς ὑπερβολὴν, ἐξὸν δ' ἀπολαύειν, καὶ τολμῶντας, ἀδὲ ἐπ' ἀδείας χρωμένους τῷ ἔρωτι, κυρίους γε ὄντας, ἀλλὰ φυλάττειν ἐγρηγορότας, ἐς τὸ σημεῖον, καὶ τὸ μοχλὸν ἀσκαρδαμυκτὶ βλέποντας, ἱκανὼν ἀπόλαυσιν οἰομένους. ἐ τὸ αὐτὸν ἀπολαύειν ἔχειν, ἀλλὰ τὸ μηδενὶ μεταδιδόναι τῆς ἀπολαύσεως, καθάπερ τὸν ἐν τῇ φάτνῃ κύνα, μήτε αὐτὴν ἐσθίοντα τὴν κριθὴν, μήτε

stomachabaris, quum diceres te ab illis, repagulis, claubus, & impressis sigillis ita fuisse conclusum, vt ne prospicere quidem in lucem tibi Aliceret. Id igitur apud me deplorabas affirmans præfocari te nimijs tenebris: eóque pallidus nobis occurrebas, curis plenus, contractis contortisque digitis, vt fieri B solet in rationum collectionibus: quòd si quando daretur opportunitas, aufugiturum quoque ab illis te minitabare. In summa rem admodum acerbam iudicabas in æreo, ferreóue thalamo, C Danaës exemplo, virginem asseruari, atque à sedulis sceleſtiſſimiſque pædagogis educari, Fœnore, & Computo. Eos proinde absurdè facere aiebas, quòd te præter D modum adamarent, neque, cùm liceret, frui auderent, nec quánuis essent domini, securè suo amore vterentur: sed vigiles obseruarent, ad sigillum serámque immotis oculis intuentes, abundè F magnum fructum arbitrantes à se percipi, non quòd ipsis fruēdi facultas adesset, sed quòd nemini fruendi copiam facerent; non aliter quàm in præsepi canis, qui nec ipse hordeo vescitur,

τῷ ἵππῳ πεινῶντι ἐπιτρέπουσαν. καὶ μεσόπλ γε ἢ κατελάς αὐτῶν φειδομένων, ἢ φυλαττόντων, καὶ τὸ χαυνότατον, αὐτὸς ζηλοτυποῦντων. ἀγνοούντων ἢ ὡς καταράσεται μήτης, ἢ οἰκονόμος, ἢ παιδοτρίβ ὑποκισῶν λαθραίως, ἐμπαροινήσει τὸν χαλκοδάμονα, καὶ ἀνέρασον δεσπότλ, πρὸς ἀμαυρόν τι καὶ μικρόσωμον λυχνίδιον, καὶ δι-φαλέον θρυαλλίδιον, ἐπαγρυπνεῖν ἐάσας τοῖς τόκοις. πῶς οὖν ἔμ ἄδικον, πάλαι μὴν σὺ ταῦτα αὐτοπάλ, νῦν ἢ τῷ Τίμωνι τὰ ἐναντία ἐπιχαλεῖν; Πλ. καὶ μὴν εἰμὶ τάληθ ἐξετάζοις, ἄμφω σοι εὔλογα δόξω ποιεῖν. τὸ τε γὸ Τίμωνος τὸ παῦ τοῦτο ἀνειμένον, ἀμελές, καὶ ἂν ξυνοϊκὸν ὡς πρὸς ἐμὲ εἰκότως ἂν δοκοίν· τοὺς τε αὖ κατακλείσιον ἐν ὄψαις καὶ σκότῳ φυλάττοντας, ὅπως αὐτοῖς παχύτερος γνοίμλν, καὶ πμελὴς, ἢ ὑπόγλκος, ἐπιμελημένους. οὔτε προσαπολλύς αὐτὸν, οὔτε εἰς τὸ φῶς προάγοντας, ὡς μηδὲ ὀφθείλν πρός τινος, ἀνόητους ἡγούμλνον εἶναι, καὶ ὑβριστάς. οὐδὲν ἀδικουῦτά με ὑπὸ τοσούτοις δεσμοῖς κατασήποντας, ἂν εἰδότας

nec famelicum equum vesci sinit. Quinetiam ridebas istos qui pareerent, asseuarentque, & (quod esset absurdissimum) se ipsos zelotypia prosequerentur: nec intelligerent fore, vt aut sceleratissimus famulus, aut œconomus, aut puerorum præceptor furtim subiret, sudibrio habiturus infœlicem & inamabilẽ herum, quem postea sinat ad fuliginosam, & oris anguſti lucernulam, ac sticulosum scirpulum vsuris inuigilare. Annon igitur iniquum, cùm hæc olim incusaueris, nunc his contraria Timoni objcere? *Plut.* Atqui si veritatem inquisiueris, me vtrumque rationi consentaneum facere iudicabis. Nam & Timonis huius nimia lenitas, negligentia, non beneuolentia, quod ad me attinet, meritò videatur. Ilsos verò qui me ostijs ac tenebris inclusum seruant, & vt crassior, pinguior, imò immensus fiam, operam dãt, nec tamen attingunt ipsi, nec in lucem producunt ne à quoquam videar, illos inquam amentes & contumelioſos rectè putem, quippe qui me insontem tot in vinculis putrescere cogunt, non intelligentes breui sibi abeundum, & me alij cuiꝰ μετὰ μικρὸν ἅπασιν ἄλλφ

γυνὴ τῶν εὐδαιμόνων με καταλιπόντες. οὔτ' οὖν ἐκείνους, οὔτε τοὺς πάνυ προχείρους εἰς ἐμὲ τούτους ἐπαινῶ, ἀλλὰ τοὺς ὥσπερ ἀρίστην ὃς μέτριον ὁπηδήσοντας τῷ πράγματι, καὶ μήτε ἀφεξομένους τοῦ παραφέρεσθαι, μήτε προπετομένους τὸ ὅλον. σκόπει γὰρ ὦ Ζεῦ πρὸς τὸ Διὸς, εἴ τις γόμῳ γήμας γυναῖκα νέαν, καὶ καλὴν, ἔπειτα μήτε φυλάττοι, μήτε ζηλοτυποῖ τοῦ παραφέρεσθαι, ἀφιεὶς καὶ βαδίζειν ἔνθα αὐτῇ ἐθέλοι νύκτωρ, καὶ μεθ' ἡμέραν, καὶ ξωμεῖναι τοῖς βουλομένοις, μᾶλλον δ' αὐτὸς ἀπάγοι μοιχευθησομένου αὐτοῦ τὰς θύρας, καὶ μαστροπεύων, καὶ πάντας ἐπ' αὐτὴν καλῶν, ἆρα ὁ τοιοῦτος ἐρᾷν δόξειεν αὐτῆς; ἃ σὺ γε ὦ Ζεῦ τοῦτο φαίης ἄν, ἐρασθεὶς πολλάκις. εἰ δέ τις ἔμπαλιν ἐλευθέραν γυναῖκα εἰς τὴν οἰκίαν νόμῳ παραλαβὼν ἐπ' ἀρότῳ παίδων γνησίων, ὁ δὲ, μήτε αὐτὸς προσπάσαιτο ἀκμαίας καὶ καλῆς παρθένου, μήτε ἄλλῳ προσβλέπειν ὑπείκοι, ἄρρενον δὲ καὶ σεμνὸν παρθενεύσαι, καὶ τούτου ἐρᾶν φάσκων, καὶ ὄλλος ὢν ἀπὸ τῆς χρόας, καὶ τῆς σαρκὸς ἀπτεπτικώς, καὶ τῶν ὀφθαλμῶν ὑποδεδυκότων, ἔδ' ὅπως ὁ τοιοῦτος

piam, cui fortuna fauerit, relinquẽdum. Quocirca neque illos probo, nec hos qui nimium facilè mihi manus admouent: sed eos, qui, quod est optimum, mediocritate A vtuntur, vt nec prorsus abstineant, nec penitus profundant. Etenim per Iouem illud considera Iupiter, si quis vbi iuuenem & formosam vxorem lege duxerit, postea neque obseruet neque omnino zelotypia prosequatur, concedens illi vt B noctu atq; interdiu eat quò velit, & rem cum qubuslibet habeat, vel potiùs vltro producat vt adulteretur, fores aperiens, prostituens, & omnes ad eam inuitans, num C hic amare videbitur? profectò hoc tu nequaquam dices Iupiter, qui sæpenumero amorem senseris. Rursum si quis ingenuam lege domum D deducat, acceptam ad liberorum legitimorum procreationem: cæterùm nec ipse contingat florentem ætate, decoramque virginem, nec eam ab alio aspici sinat, E sed incluſam, orbam, sterilémque in perpetua virginitate contineat, ac interim se amore teneri dicat, & huno præ se ferat colore, corpore exhausto, refugis oculis, nũ fieri potest, vt talis quis-

ὐ παρὰ πάνυ δόξειεν αὖ, δέον παιδοποιεῖσθαι, καὶ ἀπολαύειν τῶν γάμων, καταμαραίνων συμπεφόσπορον οὕτω καὶ ἐπέρασον κόρην, καθάπερ ἰσχάδα τὴν θερμοφόρον πρέφων διὰ παντὸς τοῦ βίου; ταῦτα καὶ αὐτὸς ἀγαναικτῶ, πρὸς ἐνίων μὲν, ἀπίμως λακτιζόμενος, καὶ λαφυσσόμενος, καὶ ἁρπαλούμενος. ὑπ' ἐνίων δ', ὥσπερ στιγματίας δρεπέτης πεπεδημένος. Ζεύς. τί οὖν ἀγαναικτεῖς κατ' αὐτῶν; διδάσκει γὰρ ἄμφω καλῶ πρὸς δίκην. οἱ μὲν, ὥσπερ ὁ Ταντάλος, ἄποτοι, καὶ ἄβρυοι, καὶ ξηροὶ τὸ στόμα, ὑπικχάσκοντες μόνον τῷ χρυσίῳ. οἱ δὲ, καθάπερ ὁ Φινεὺς ἀπὸ τῆς φαρυγγος πρὸς τοφλὸν ὑπὸ ἁρπυιῶν ἁφαιρούμενοι. ἀλλ' ἄπιθι ἤδη σωφρονεστέρῳ παραπολὺ τῷ Τίμωνι ἐντευξόμενος. Πλῶ. ἐκεῖνος γὰρ ποτὲ παύσεται ὥσπερ ἐκ κοφίνου τετρυπημένου, πρὶν ὅλως εἰσρυῆναί με κατ' ἀπορδὴν ἁπαντάπασι, φάσας βουλόμενος ἂν ὑπερρύη, μὴ ὑπέραντλος εἰς πεσὼν, ὑπικλύσω αὐτόν; ὥστε ἐς ἃ τῶν Δαναϊδῶν πίθον ὑδροφορήσειν μοι δοκῶ, καὶ μάτην ἐπαντλήσειν, τὸ κύτους μὴ πέρατος. ἀλλὰ πρὶν εἰσρυῆναι, σχεδὸν ἐκχυθησομένου τοῦ ὑπερ-

piam desipere non videatur, quippe qui, cũ liberis oportuerit operã dare, fruiq; cõiugio, puellam adeò formosam atque amabilem sinat emarcescere, per omnem vitam, tanquam Cereri sacerdotem alens? Hæc & ipse indignor, quum à nonnullis ignominiosè cædor calcibus & lanior, & exhaurior, à nõnullis contrà perinde vt stigmaticus fugitiuus compedibus vincior. *Iup.* Quid igitur aduersus illos indignaris? vtrique enim egregias luũt pœnas: Hi quidem dum Tantali in morem, nec bibere, nec edere sinuntur, sed ore sicco, auro tantùm inhiant. Illi verò, dum ceu Phineo cibos harpyiæ ipsis è faucibus eripiunt. Sed abi Diam, cordatiorem multò nacturus Timonem. *Plut.* An ille aliquando desinet me velut ex foraminoso cophino, priusquam omnino influxerim, data opera exhaurire, quasi conetur occupãre, quo minùs influam, veritus ne si copiosiùs infundar, ipsum vndis obruam? Quò fit vt in Danaidum dolium aquam mihi videar allaturus, frustráque infusurus, vase non continente liquorem: imò priùs propemodum effuso quod influit,

ῥέοντος οὕτως, εὐρύτερον τὸ πρὸς τὴν ἔκχυσιν κεχηνὸς τῆς πίθου, καὶ ἀκώλυτος ἡ ἔξοδος. Ζεύς. ἀκουω εἰ μὴ ἐμφράξηται τὸ κεχηνὸς τοῦτο, καὶ εἰς τὸ ἅπαξ ἀναπεπαμένον, ἐκχυθέντος ἐν βραχεῖ σου, ῥᾳδίως εὑρήσει τὴν διαφέρειαν αὖθις, καὶ τὴν δίκελλαν ἐν τῇ πυγῇ τῆς πίθου. ἀλλ' ἄπιτε ἤδη, καὶ πλουτίζετε αὐτόν. σὺ δὲ μέμνησο ὦ Ἑρμῆ ἐπανιὼν, πρὸς ἡμᾶς ἄγειν τὸν Κύκλωπας ἐκ τῆς Αἴτνης, ὅπως ἡ κεραυνὸν ἀκονήσωντες, ἐπισκευάσωσιν, ὡς ἤδη γε τεθηγμένου αὐτοῦ δεησόμεθα.

Ερ. πρεσβευσω ὦ πλοῦτε. τί τοῦτο ὑποσκάζῃς; ἐλελήθεις με ὦ χωλὸς οὐ τυφλὸς μόνον, ἀλλὰ καὶ χωλός ἂν. Πλοῦ. ἐκ ἀεὶ τοῦτο ὦ Ἑρμῆ, ἀλλ' ὁπόταν μὲν ἀπὸ πυρά τινα πεμφθεὶς ὑπὸ τοῦ Διὸς, ἐκ οἶδ' ὅπως βραδύς εἰμι καὶ χωλὸς ἀμφοτέρως, ὡς μόλις τελεῖν ὅπῃ τὸ τέρμα, προγηράσαντος ἐνίοτε τοῦ πεμψάντος. ὁπόταν δ' ἀπαλλάττεσθαι δέῃ, πτηνὸν ὄφει, πολὺ τῶν ὀρνέων ὠκύτερον. ἅμα γοῦν ἔπεσεν ἡ ὕασληγξ. κἀγὼ ἤδη ἀνακηρύττομαι νενικηκὼς, ὑποπηδήσας τὸ σάδιον, ὑδὲ ἰδόντων ἐνίοτε τῶν θεατῶν.

quàm influxerit: adeò latus dolij hiatus ad effusionem, ac liber exitus. *Iupiter*. Proinde ni hiatum istum obturauerit, perpetuámque perstillationem sistere conetur, te propediem effuso, facilè rursus sagum & ligonem in fæce dolij reperiet. Verùm abite iam, illúmque ditate. Tu verò Mercuri memineris redeundo Cyclopas ex Aetna ad nos adducere, quò fulmen cuspide restituta resarciant. Nam eo nobis acuminato erit opus. *Merc*. Eamus Plute. Quid hoc? num claudicas? Equidem ignorabam ô præclare, te non cæcum modò, verùm etiam claudum esse. *Plut*. Hoc non est mihi petpetuum Mercuri; sed quando ad aliquem à Ioue missus proficiscor, nescio quomodo tardus & claudus vtrinque sum: ita vt ægrè metam pertingam, quũ nõ nunquam qui me operiebatur, priùs insenuit. Sed quum discedendum est alatum videbis, auibus longè celeriorem. Vnde fit vt amoto repagulo, protinùs voce præconis victor pronuncier, saltu stadium transmensus, ne videntibus quidem aliquoties spectatoribus. *Merc*. Ista haud vera

Ερμῆς. ἐκ ἀληθῆ ταῦτα φῄς.

ἐγὼ ὦ Ἑρμῆ πολλοὺς ἂν εἰπεῖν ἔχοιμί σοι, χθὲς μὴν οὐδὲ ὀβολὸν ὥστε τριακάδι βεβρόχειν ἐχόντας, ἄφνω δὲ πλουσίους, καὶ πολυτελεῖς, ὑπὲρ λευκῶν ζεύγους ἐλαύνοντας, οἷς οὐδὲ κἂν ὄνος ἐπῆρξε ποτε· καὶ ὅμως περφυρεοὶ, καὶ χρυσοχειρες περιέρχονται. οὐδ' αὐτοὶ πιστεύοντες οἶμαι, ὅτι μὴ ὄναρ πλουτοῦσιν. Πλοῦτος. ἑτερόφιον τοῦτ' ἔστιν ὦ Ἑρμῆ, καὶ οὐχὶ τοῖς ἐμαυτοῦ ποσὶ βαδίζω τότε· οὐδὲ ὁ Ζεὺς, ἀλλ' ὁ Πλούτων ἀποστέλλει με παρ' αὐτὸν, ἅτε πλουτοδότης, καὶ μεγαλόδωρος καὶ αὐτὸς ὤν. ἅπαντι γοῦν καὶ τῷ ὀνόματι ἐπὶ δὲν τοίνυν μετοικιδῆναι δεῖ με παρ' ἑτέρου πρὸς ἕτερον, ἐς δέλτον ἐμβαλόντες με, καὶ κατασημηνάμενοι σπουδῇ, φορηδὸν ἀράμενοι, μετακομίζουσι. καὶ ὁ μὲν, νεκρὸς ἐν σκοτεινῷ τινὶ τῆς οἰκίας κεῖται, ἐπὶ τὰ ζόνατα παλαιᾷ τῇ ὀδόνῃ σκεπόμενος, ἐρεμάχιτος τοῖς γαλεῶσι. ἐμὲ δὲ οἱ ἐπιλαπόντες, ἐν τῇ ἀγορᾷ ἐπιμύουσι κεχηνότες, ὥσπερ τοὺς χελιδόνας περιστερομύλου τετειχότες οἱ νεοττοί. ἐπειδὰν δὲ τὸ σημεῖον ἀφαιρεθῇ, καὶ τὸ λῖνον ἐκλυθῇ, καὶ ἡ θύρα ἀνοιχθῇ, καὶ ἀνακηρυχθῇ

narras. Imò ego tibi permultos commemorare queam, quibus heri ne obolus quidem erat vt restim emerent, qui hodie repentè diuites facti splendidè viuant, albis quadrigis vehantur, quibus ne asellus quidem ante suppetebat : ij tamen purpurati, & manibus aurum gestantes obambulant; qui ne ipsi credere possunt, quin per somnium diuites sint. *Plut.* Ist hæc alia res est, ô Mercuri, neque enim tum meis ipsius ingredior pedibus : nec à Ioue sed à Dite trãsmittor ad eos, qui & ipse opum largitor est, magnáque donans: quod suo etiam nomine declarat. Itaque quoties est mihi ab alio ad alium demigrandum, in tabellas inijciunt me ac diligenter obsignatum, & sarcinæ in morem sublatum transportant. Interea defunctus ille, alicubi in tenebricosa ædium parte iacet, vetere linteo in genua injecto tectus, de quo feles digladiantur. Porrò qui me speraverant obtinere, in foro operiuntur hiantes, non aliter quàm hirundinem aduolantem stridentes pulli. Deinde vbi signum detractum est, & lineus ille funiculus incisus, apertæque tabellæ, nouúsque meus do-

μου ὁ κανὸς διαφθορεὺς, ἤτοι συγγενής τις, ἢ κόλαξ, ἢ καταπύγων οἰκέτης, ἢ παιδικῶν τιμιος, ὑπεξυρημένος ἔτι τὴν γνάθον, αὐτὶ ποικίλων καὶ παντοδαπῶν ἡδονῶν, ἃς ἤδη ἔξωρος ὢν ὑπηρέτησεν αὐτῷ, μέγα τὸ μίσθωμα ὁ γηραιὸς ἀπολαβών, ἐκεῖνος μὲν, ὅστις ἂν ἢ ποτε ἀφιπασάμενός με αὐτῇ δέλτῳ, δεῦρο φέρων, αὐτὶ τοῦτου Πυῤῥίου ἢ Δρόμωνος, ἢ Τιβίου, Μεγακλῆς, Μεγάβυζος, ἢ Πρώταρχος μετονομασθείς, τὸν μάτην κεχηνότας ἐκείνους εἰς ἀλλήλους ἀποβλέποντας καταλιπὼν, ἀληθὲς ἄγγιστα τὸ πένθος, οἷος αὐτὸν ὁ θύννος ὢν μυχῷ τῆς σαγήνης διέφυγεν, ὀλίγον τὸ δέλεαρ καταπών. ὁ δὲ, ἐμπεσὼν ἀθρόως ἐς ἐμὲ ἀπειρόκαλος καὶ παχύδερμος ἄνθρωπος, ἔτι τὴν πόδα πηφεικὼς, καὶ εἰ παιδὸς ἄλλος μαστίξειέ τις, ὄρθιον ἐφιστὰς τὸ ὦς ἢ τὸν μυλῶνα, ὥσπερ τὸ ἀγάλματος προσκυνῶν, ἂν ἔτι φορητὸς ᾖ τοῖς ἐντυγχάνουσιν· ἀλλὰ τὰς τε ἐλευθέρους ὑβρίζει, καὶ τὸν ὁμοδούλους μαστιγοῖ, ἀποπειρώμενος εἰ ἢ αὐτῷ τὰ τοιαῦτα ἔξεστιν. ἄχρις ἂν ἢ ἐς πορνίδιόν τι ἐμπεσὼν, ἢ ἱπποτροφίας

minus est pronunciatus, siue cognatus quispiam, siue adulator, siue seruulus obscœnus, qui puerili obsequio fauorem meruerit, etiam tum mento subraso, pro varijs omnigenisque voluptatibus, quas ipsi iam obsolœtus suppeditauit, ingens scilicet præmium ferens generosus quisquis tandem ille fuerit, nonnunquam me ipsis cum tabellis arreptum, fugiens adportat nomine commutato, vt qui modò Pyrrhias, vel Dromo, vel Tibius, iam Megacles, aut Megabyzus, aut Protarchus appelletur. Cæterùm illos nequicquam hiantes, séque mutuum intuētes relinquit: ac verum luctum agentes, quòd eiusmodi thynnus ex intimo sagenæ sinu effugit, deuorata non exigua esca. Atque hic repentè totus in me irruens, homo ineptus & rudis, compedes adhuc horrescēs, & siquis alius loro increpet, stans arrectis auribus, & pistrinum tanquam templum adorans, non amplius ijs in quos incidit, est tolerabilis: sed & ingenuos contumelia afficit & conseruos flagris cædit, experiens num sibi quoque similia liceant: donec aut in scortulum illapsus, aut alendorum equorum studio

ἐπιθυμήσας, ἢ κόλαξι παρα-
δοὺς ἑαυτὸν ὁμιλοῦσιν, ἢ μιλ-
τιμορφότερον μὲν Νιρέως εἶναι
δοκῶν, ἐυγλουτέρων δὲ τῶ Κέκρο-
πος, ἢ Κόδρου, σωφρονεστέρων
δὲ τῶ Ὀδυσσέως, πλουσιώτερον
δὲ σωρὸν Κροίσου ἐκκενδήκα,
ἐν ὀκαρεῖ τῶ χρόνῳ ὀλίγον ὑπ πολ-
λῶν ἐπορκιῶν, καὶ ἁρπαγῶν, καὶ
πανουργιῶν συνειλεγμένα. Ερ.
αὐτά που χρὴ δὸν φῆς τὰ γιγνό-
μενα. ὁπόταν δ' οὖν ἀυτόπους
βαδίζῃς, πῶς ἔτω τυφλὸς ὢν
ἐυρήσεις τὴν ὁδόν; ἢ πῶς διαγι-
νώσκεις ἐφ' ὅς σε ὁ Ζεὺς
ἀποστείλῃ, κρίνας εἶναι τῶ πλου-
τεῖν ἀξίους; Πλῶ. οἶμαι γὰρ ἐυ-
ρήσειν με οἵ πνες εἰσι; Ερ. μὰ
τὸν Δία ἐ πάνυ. ἐγὼ δ' Αεισθένην
καταλιπὼν, Ιππονίκῳ καὶ Καλ-
λίᾳ προσήεις, καὶ πολλοῖς ἄλ-
λοις Αθηναίων ὐδὲ ὀβολῦ ἀ-
ξίοις. πῆ δὴ ἄλλα τὶ φράσεις
καταπεμφθείς; Πλῶ. ἄνω καὶ
κάτω πλανῶμαι φρίνοσῶν, ἄ-
χρις ἂν λάθω τινὶ ἐμπεσών.
ὁ δὲ, ὅστις ἂν πρῶτός μοι φρι-
τύχῃ, ἀπαγαγὼν ἕξει, σὲ δὲ
Ερμῆς ἐπὶ τῷ παρελόγῳ τῶ
κέρδους προσκυνῶν. Ερ.
ἀκούω ἐξηπάτηται ὁ Ζεὺς οἰό-
μενός σε κρίνειν τὰ ἀυτῷ δοκοῦντα

captus, aut adulatoribus sese tradens, deierantibus Nireo formosiorem esse, Cecrope, Codróue generosiorem, callidiorem Vlysse, ditiorem verò sedecim simul Crœsis, momento temporis semel effúdat infelix, quę minutatim multis ex periurijs, rapinis, & flagitijs fuerant collecta. Ista fermè sic se habent vti narras. Verùm vbi, tuis ipsius ingrederis pedibus, quî tandem cæcus cùm sis viam inuenire potes? aut quî dignoscis ad quosnã Iupiter te miserit, dignos illi viros qui diuitijs abundent? *Pl.* Enimvero credis me reperire istos ad quos mittor? *Merc.* Per Iouem haud quaquam. Neque enim Aristide præterito ad Hipponicum, & Calliam accessisses, tum ad multos alios Athenienses, ne obolo quidem dignos. Cæterùm quid facis emissus? *Plut.* Sursum ac deorsum circumcursans oberro, donec imprudens in aliquem incidero. Hic autem quisquis ille sit, qui fortè primus me nactus sit, abducit ac possidet, te Mercuri pro lucro præter spem obiecto adorãs. *Merc.* Num ergo fallitur Iupiter, qui credat ex ipsius sententia, ditari abs te eos, quos dignos

πλουτίζειν ὅσους ἂν οἴηται τῶ πλουτεῖν ἀξίους; Πλ. καὶ μάλα δικαίως ὦ γαθέ. ὃς γε τυφλὸν ὄντα εἰδὼς, ἔπεμπεν αὐτὸν ζητήσοντα δυσεύρετον ὕτω χρῆμα, καὶ πρὸς πολλῶ ἀνελλοιπὸς ἐν τῶ βίω. ὅθεν δὴ ὁ Λυγκεὺς αὐ ἂν εὕροι ῥᾳδίως ἀμαυρὸν ὕτω καὶ μικρὸν ὄν. τοιγαροῦν ἅτε τῶν μὲν ἀγαθῶν ὀλίγων ὄν- των, πονηρῶν δ' πλείστων ἐν ταῖς πόλεσι τὸ πᾶν ἐπεχόντων, ῥᾴον ἐς τὸν τοιούτους ἐμπίπτω πρίωνι, καὶ σαγηνεύομαι πρὸς αὐτῶν. Ερ. εἶτα πῶς ἐπεισ- δὺν καταλιπὼν αὐτὸν, ῥᾳδίως φεύγεις ἐκ εἰθὺς τὴν ὁδόν; Πλ. τος. ὀξυδερκὴς τότε πῶς καὶ ἀρτίπους γίγνομαι πρὸς μό- νον τ' χαιρὸν τῆς φυγῆς. Ερμῆς. ἔτι δήμοι καὶ τοῦτο ἀποκεινα. πῶς τυφλὸς ὤν, εἰρήσεται γὰ, καὶ πρόσθεν ὠχρὸς, καὶ βαρὺς ἐκ τοῖν σκελοῖν, τοσούτους ἐ- ρασὰς ἔχοις, ὥστε πάντας ἀπο- βλέπειν εἰς σέ; καὶ τυχόντας μὲ, εὐδαιμονεῖν οἴεσθ. εἰ δ' ἀποτύ- χοιεν, ἐκ ἀνέχεσθ ζῶντας. οἶδα γοῦν τινας ἐκ ὀλίγους αὐτῶν ὕτω σου δυσέρωτας ὄντας, ὥστε καὶ εἰς βαθυκήτεα πόντον φέρον- τες, ἔῤῥιψαν αὑτὸν, καὶ πε- πηδῶν κατ' ἠλιβάτων, ῥᾴδιον νομίζοντες τοῦτο σῦ, ὅπερ ἐδὲ τ'

existimarit qui diteſcerent, *Plut.* Et iure quidem optimo fallitur ô bone, quippe qui cùm me cæcum eſſe probè ſciat, emittat veſtigatum rem Avſque adeò repertu difficilem, & iam olim è vita ſublatam, quam nè Lynceus quidem facilè inueniret, cùm adeò ſit obſcura & minuta. Quare cùm rari ſint B boni, improbi verò in ciuitatibus omnia obtineãt, oberrans facilè in iſtius farinæ homines incido, & ab illis irretior. *Merc.* At quî fit vt quoties eos deſeris, facilè C aufugias, cùm viæ ſis ignarus? *Plut.* Tum demum acutùm cerno; pedibúſque valeo, ſolummodò quum fugiendi adeſt opportunitas. *Merc.* Illud etiam mihi reſponde: quî fit vt cùm oculis ſis captus (dicendum enim eſt) præterea pallidus, & cruribus grauis, tot habeas amatores, adeò vt omnes in te defigant oculos: & ſi potiantur, fœlices videantur; D ſin fruſtrentur, non ſuſtineãt viuere? Ex his quidem non paucos noui, qui ſic perditè te amarint, vt ſe aëreo è ſcopulo in alta piſcoſi maris, præcipites abiecerint, rati faſtidiri ſeſe abs te, propterea quòd illos nullo pacto E

ἀρχὴν ἑώρας αὐτούς. πλὴν ἀλλὰ καὶ σὺ αὖ εὖ οἶδα, ὅτι ὁμολογήσεις εἴ τι ξυνίης σαυτῷ, κορυβαντιᾷν αὐτοὺς, ἐρωμένῳ τοιούτῳ ἐπιμεμηνότας. Πλοῦτος. εἶεν γὰρ τοιοῦτον οἷός εἰμι ὁρᾷς αὐτοῖς χωλὸν, ἢ τυφλὸν, ἢ ὅσα ἄλλα μοι προσεστιν; Ερμῆς. ἀλλὰ πῶς ὦ πλοῦτε, εἰ μὴ τυφλοὶ καὶ αὐτοὶ πάντες εἰσί; Πλοῦτος. οὐ τυφλοὶ ὦ ἄριστε. ἀλλ' ἡ ἄγνοια, καὶ ἡ ἀπάτη, αὐτῶν νῶν κατέχουσι τὰ πάντα, ἐπισκιάζουσιν αὐτούς. ἔτι γὰρ καὶ αὐτὸς ὡς μὴ παντάπασιν ἄμορφος εἴην, προσωπεῖον ἐπιθέμενος ἐρασιωτατον, διάχρυσον, καὶ λιθοκόλλητον, καὶ ποικίλα ἐνδύς, ἐντυγχάνω αὐτοῖς. οἱ δὲ, αὐτοπροσωπον ὁμόμυοι ὁρᾷν τὸ κάλλος, ἐρῶσι, κἀ ἀπόλλυμαι· μὴ ἐντυγχάνοντες ὡς εἰγε τις αὐτοῖς ὅλον ἀποκυμώσας, ἐπέδειξέ με, δῆλον ὡς καὶ ἐγίνωσκον ἂν αὐτῶν, ἀμβλυώττοντες τὰ τηλικαῦτα, καὶ ἐρῶντες ἀνερράστων, καὶ ἀμόρφων πράγματων. Ερ. τί οὖν καὶ ἐν αὐτῷ ἦσθα τῷ πλουτεῖν νομίζοντι, καὶ τὸ προσωπεῖον αὐτὸ περιθέμενοι ἔτι ἀπατῶνται; καὶ ἰὼ τις ἀφαιρήται αὐτὸν, θᾶττον ἂν τὴν κεφαλὴν ἢ τὸ προσωπεῖον προέιντο; οὐ γὰρ δεῖ καὶ

reſpexiſſes. Quanquam ſat ſcio, tu quoque fateberis, ſi quo modo tibi ipſi notus es, furere iſtos qui huiuſmodi amore ſunt dementati. *Plut.* At enim credis me, qualis ſum, talem iſtis videri, nempe claudum, & cæcum, & quicquid aliud mihi ineſt vitij. *Merc.* Quid ni ô Plute, niſi & ipſi omnes ſint cæci? *Plut.* Haud cæci quidem, ô optime, verùm inſcitia, errórque quæ omnia occupãt, illis offundunt tenebras. Ad hæc ipſe quoque, ne per omnia deformis ſim, perſona valdè amabili tectus, inaurata, gemmiſque picturata, ac verſicoloribus amictus eis occurro: at illi rati ſeſe natiui vultus venuſtatem aſpicere, amore capiuntur, diſpereúntque niſi potiantur. Quòd ſiquis me toto corpore renudatum illis oſtenderit dubio procul futurum ſit vt ipſi ſe damnent, qui tantopere cæcutierint, amantes res neutiquam amandas, & deformes *Merc.* Quid ergo, poſtquam eò peruẽtum eſt vt iam diuites euaſerint, iámque perſonam ſibi circumpoſuerint, rurſum falluntur? adeò vt ſiquis illis adimere conetur, penè caput potiùs quàm perſonam abijciant? Neque enim veri-

ὅτε ἀγνοεῖν εἰκὸς αὐτὸν ὡς
ἐπίχρυσος ἡ συμφορία ὄζει,
ἔνδοθεν τὰ πάντα ῥᾳστώνας.
Πλουτ. ὦ ὁλόκληρα ἅ Ἑρμῆ καὶ
σοὶ τοῦτό μοι συναγωνίζεται.
Ερ. τὰ ποῖα; Πλουτ. ἐπειδάν
τις ἐντυχὼν τοιούτῳ, ἀναπετάσας
τὴν θύραν εἰσδέχηται μέ,
συμπαρεισέρχεται μετ' ἐμοῦ λα-
θὼν ὁ τύφος, καὶ ἡ ἀνοια, καὶ ἡ με-
λαγχολία, καὶ ἡ μαλακία, καὶ
ὕβρεις, καὶ ἀπάτη, καὶ ἄλλα ἄπλα
μυρία. ὑφ' ὧν δὴ τούτων ἁπάντων
καταληφθεὶς ἡ ψυχὴ, θαυ-
μάζῃ τε τὰ θαυμαστὰ, καὶ ὀ-
ρέγεται τῶν φευκτῶν. κἀμὲ τὸν
πάντων ἐμοὶ πατέρα τὸν εἰσ-
ελκυσθέντων κακῶν τοσοῦτ-
δορυφορήμονα ὧν αὐτῶν. καὶ
πάντα προτερεῖν πάσοι ἂν, ἢ
ἐμὲ προέσθαι ὑπομείνειεν ἄν. Ερ.
ὡς ἡ λεῖος εἶ ὦ πλοῦτε, καὶ ὀλι-
σθηρὸς, καὶ δυσκάθεκτος, καὶ δια-
φευκτικὸς, ὥστε μίαν αὐτιλαβὴν
παρεχόμενος βεβαίαν, ἀπ' ὥσ-
περ ἐγχέλεις, ἢ οἱ ὄφεις διὰ τῶν
δακτύλων διαπετεύεις· ἀλλ' οἶδα
ὅπως. ἢ πενία δ' ἔμπαλιν ἰξώ-
δης τε, καὶ ὑλαβὴς, καὶ μυεία τὰ
ἄγκιστρα ἐπιφυκότα ἐξ ἅπαν-
τος τοῦ σώματος ἔχουσα, ὡς πλη
σιάσαντας ἐνδῦσ' ἔχειν, καὶ μὴ ἐᾶν
ῥᾳδίως ἀπολυθῆναι. ἀλλὰ μα
τάξυ ἤδη φλυαροῦντας ἡμᾶς προάγμα οὐ μικρὸν δίλαθε. Πλουτ.

simile est etiam tum illos ignorare, auro bracteatam esse formam, quum intus cuncta inspexerint. *Plut.* Ad id non paucæ res, ô Mercuri, mihi sunt adiumento. *Merc.* Quænam? *Plut.* Simul atque qui me primùm nactus est, patefactis foribus exceperit, clanculùm vnà mecum introit fastus, vecordia, insania, mollities, contumelia, fraus, aliáque sexcenta: à quibus omnibus posteaquam est occupatus animus, miratur nõ miranda, appetit fugienda: méque cunctorum illorum quæ introierunt, malorum patrem stupet, illorum satellitio vallatum, quidvis potiùs passurus, quàm vt me reijcere compellatur. *Merc.* Vt læuis es, ô Plute, & lubricus, & retentu difficilis, ac fugax, neque vllam certam præbes ansam qua prensus teneare: verùm nescio quomodo anguillarum ac serpẽtum in morem inter digitos elaberis. At contrà Paupertas, viscosa, & prehensu faciles, toto corpore multos vncos gerit hamos, vt qui tetigerint, ilicò hæreant, nec facilè queant auelli. Verùm interea dum nugamur, rem haud paruam omisimꝰ. *Plut.*

τὸ ποῖον; Ερ. ὅπη ἡ θησαυρὸν οὐκ ἐπηγάγομεθα οὗπερ ἔδει μάλιστα. Πλῦ. θάρρει τούτου γε ἕνεκα. ἐν τῇ γῇ αὐτὸν καταλείπων, αὐέρχομαι παρ' ὑμᾶς, ἐπισκήψας ἔνδον μένειν ἐπικλείσαντα τὴν θύραν. αὐοίγειν δ' μηδενὶ, ὦ μὴ ἐμοῦ ἀκούσῃ βοήσαντος. Ερ. ἀκούω ἐπιβαίνωμεν ἤδη τῆς Ἀττικῆς. ἢν μοι ἕπου ἐχόμενος τῆς χλαμύδος, ἄχρις αὖ πρὸς ἡ ἑρμαῖ ἀφίκωμαι. Πλῦ. εὖ ποιεῖς ὦ Ερμῆ χειραγωγῶν. ἐπεὶ ἴσως ἀπολίπῃς με, Τυφβόλῳ τάχα ἢ Κλέωνι ἐμπεσοῦμαι πεινοῦσιν. ἀλλὰ τίς ὁ ψόφος οὗτος ὄζει, καθάπερ σιδήρου πρὸς λίθον. Ερ. ὁ Τίμων οὗτοσὶ σκάπτει πλησίον ὀρεινὸν, καὶ ὑπολιθον γήδιον. παπαὶ, καὶ ἡ πενία πάρεστι, καὶ ὁ πόνος ἐμεῖνος. ἡ καρτερεία δ', καὶ ἡ σοφία, καὶ ἡ αὐδεία, καὶ ὁ τοιοῦτος ὄχλος τῶν ὑπὸ τῷ λιμῷ ταλαιπωρουμένων ἁπάντων, πολὺ ἀμείνους τῶν σῶν δορυφόρων. Πλῦ. τί οὖν οὐκ ἀπαλλαττόμεθα ὦ Ερμῆ τὴν ταχίστην; ἐγὼ μὲν γὰρ οὐδὲν ἡμεῖς δεράπαμεν ἀξιόλογον πρὸς αὐδρα ὑπὸ πλικούτου στρατοπέδου πεπιεσμένον. Ερ. ἄλλως ἔδοξε τῷ Διΐ. μὴ ἀποδειλιῶμεν οὖν. Πλ. ποῖ τοῦτον ἀπάγεις

Quam? *Merc.* Nempe quòd thesaurum non adduximus quo vel in primis erat opus. *Plut.* Ista quidem ex parte bono sis animo. Nam non nisi in terra relicto illo, ad vos ascendo: jussóque intus manere foribus occlusis, neque cuiquam aperire, nisi me vociferantem audierit. *Merc.* Iam igitur Atticã adeamus, & me sequere chlamydi adhærens, donec extremam viam attigero. *Plut.* Rectè facis, Mercuri, quum me per viam ducis. Etenim si me desereres, forsan oberrans in Hyperbolum aut Cleonem inciderem. Sed quis hic fragor, ac si ferrum & lapis collidantur? *Merc.* Timon hic est, qui proximè montanũ & petricosum fodit solũ. Pape, & Paupertas adest, & Labor ille, tum Robur, Sapientia, Fortitudo, atque id genus aliorum turba quorum omnium agmen fames cogit, longè præstantius quàm tui sint satellites. *Plut.* Quin igitur quàm ocyssimè discedimus Mercuri? Neque enim quicquam æstimabile præstiterimus cum homine vallato istiusmodi exercitu. *Merc.* Secus visum est Ioui: quare nihil metuamus. *Plut.* Quonam, istum Argicida, manu

δ' ἀγειφόντα χειραγωγῶν; Ερ. ἐπὶ τυτονὶ τὸν Τίμωνα, ἐπέμφθημεν ὑπὸ τοῦ Διός. Πε. νυῖ ὁ Πλοῦτος ἐπὶ Τίμωνα ὁπότε αὐτὸν ἐγὼ κακῶς ἔχοντα ὑπὸ τῆς τρυφῆς παρελαβόμην, τούτοισι παραδοῦσα, τῇ σοφίᾳ, καὶ τῷ πόνῳ, γνήσιον αὖ δὴ καὶ πολλοῦ ἄξιον ἀπέδειξας; ὅτως ἆρα ἐυκατάφρονητος ὑμῖν ἡ πενία δοκῶ, καὶ ἐυαθύμητος, ὥσθ' ὁ μόνον κτῆμα εἶχον, ἀφαιρεῖσθέ με ἀκεβῶς πρὸς ἀφετλῶ ἐξεργασμένον, ἵν' αὖθις ὁ πλοῦτος παραλαβὼν αὐτὸν, ὕβρει καὶ τύφῳ ἐγχειρήσας ὅμοιον τῷ πάλαι μαλθακὸν, καὶ ἀγύμνη, καὶ αὐόητον ἀποφήνας, ἀποδῶ πάλιν ἐμοὶ ῥᾴκος ἤδη γεγυμνασμένον. Ερ. ἔδοξε ταῦτα ὦ πενία τῷ Διΐ. Πε. ἀπέχομαι. καὶ ὑμεῖς δ' ὦ πόνε, καὶ σοφία, καὶ οἱ λοιποὶ, ἀκολουθεῖτέ μοι. οὗτος δ' τάχα εἴσεται οἵαν με οὖσαν ἀπολείψει, ἀγαθὴν συνεργὸν, καὶ διδάσκαλον τῶν ἀρίστων. ἢ σωιὼν, ὑγιεινὸς μὲν τὸ σῶμα, ἐῤῥωμένος δ' τῷ γνώμῳ διετέλεσεν, αὖ δὲ ὀρθὸς βίον ζῶν, καὶ πρὸς αὐτὸν ἀποβλέπων. τὰ δ' πάριπα καὶ πολλὰ ταῦτα ὥσπερ ὄζειν, ἀλλότρια ὑπολαμβάνων. Ερ. ἀπέρχονται, ὑμεῖς δ' πρόσιωμεν αὐτῷ. Τί. τίνες εἰσὶ

adducis? *Merc.* Ad hunc Timonem à Ioue missi sumus. *Paup.* Itáne nunc Plutus ad Timonẽ, posteaquã ego ipsum antea delitijs malè corruptum suscepi: & his, videlicet Sapiẽtiæ & Labori traditum, strenuum, multíque precij virum reddidi? Adeóne despicienda, iniuriæque idonea Paupertas vobis videor, vt hunc quę mihi vnica erat possessio, eripiatis, iam exactissima cura ad virtutem exultum? vt Plutus hic vbi denuo susceperit, per contumeliam, & arrogantiam illi manu iniecta, mollem & ignauum, & vecordem, qualis olim erat, reddiderit: rursum mihi restituat vbi iam nihili factus erit. *Merc.* Sic ô Paupertas Ioui placitũ est. *Paup.* Equidẽ abeo: at vos Labor, & Sapientia reliquique sequimini me. Porrò hic breui cognoscet, qualis in se fuerim, quam nunc relinquit: nempe adiutrix bona, & rerum optimarum doctrix, qua cum donec habuit commercium, sano corpore, valentique animo perseuerauit, virilem exigens vitam, & ad sese respiciens: superuacua autem & vulgaria ista, aliena, ita vt sunt, existimãs. *Merc.* Discedunt illi, nos eum adeamus. *Tim.* Quinam estis,

ὦ κατάρατοι; ἢ τί βουλόμενοι δεῦρο ἥκετε, ἄνδρες ἐργάται, καὶ μιδοφόρον ἐνοχλήσοντες; ἀλλ' ὑ χαίροντες ἄπιτε, μιαροὶ πάντες ὄντες. ἐγὼ γὰρ ὑμᾶς αὖ- A τίκα μάλα βάλλων τοῖς βώλοις καὶ τοῖς λίθοις, συντείψω. Ερ. μιμιδαμῶς ὦ Τίμων μὴ βάλῃς. ἐὰν γὰρ ἀνθρώπους ὄντας βαλεῖς. ἀλλ' ἐγώ εἰμι, Ερμῆς οὗτος ὁ, ὁ Πλοῦτος. ἔπεμψέ ὁ Ζεὺς ἐπάκουσας τῶν εὐχῶν. ὥστε ἀγαθῇ τύχῃ δέχου τὸν ὄλβον, ἀπόσχου τῶν πόνων. Τί. καὶ ὑμεῖς οἰμώξεσθε ἤδη, καίτοι θεοὶ ὄντες ὡς φατέ. πάντας γὰρ ἅμα καὶ θεοὺς καὶ ἀνθρώπους μισῶ. τυτονὶ γοῦν τὸν τυφλὸν, ἕξεις ἀφεῖναι, καὶ ἐπιτείψειν μοι δοκῶ τῇ δικέλλῃ. Πλοῦ. ἀπώμοσθαι ὦ Ερμῆ πρὸς τὸν Διός. μελαγχολᾷν γὰρ ὁ ἀνθρωπος ἐμὲ πείσας μοι δοκεῖ, μή τι κακὸν ἀπλῶς προσλαβών. Ερ. μηδὲν σκαιὸν ὦ Τίμων. ἀλλὰ τὸ παῦρον τοῦτο ἄγαλμα, καὶ τραχὺ καταβαλὼν, πρόσεινας πὼ χεῖρε, λάμβανε πλοῦν ἀγαθὴν τύχην, καὶ πλούτει πάλιν, καὶ ἴσθι Ἀθηναίων τὰ πρῶτα, καὶ ὑπερέρα τῶν ἀχαιῶν ἐκείνων, μόνος αὐτὸς εὐδαιμονῶν. Τί. οὐδὲν ὑμῶν δέομαι, μὴ ἐνοχλεῖτέ μοι. ἱκανὸς ἐμοὶ πλοῦτος ἡ δικελλα. τὰ

ô sceleſti? aut qua gratia huc aduenistis, homini operario, ac mercenario negotium exhibituri? ſed non læti abibitis, improbi vos omnes: nam ilico vos ego glebis & ſaxis petitos comminuam. *Merc.* Nequaquam ô Timon ne ferito: neque enim mortales ferires. Ego enim ſum Mercurius, hic Plutus. Nos tuis precibus exauditis miſit ad te Iupiter. Quare, quod bene vertat, opes accipe deſiſtens à laboribus. *Tim.* Atqui vos iam ploraueritis, etiamſi Dij ſitis, vt dicitis: ſiquidem odi pariter omnes tum Deos tum homines. Sed cæcum hunc, quiſquis is eſt, certum eſt mihi impacto ligone comminuere. *Plut.* Abeamus, per Iouem, Mercuri: quandoquidem hic homo mihi videtur non mediocriter inſanire, ne malo quopiam accepto diſcedam. *Merc.* Nequid ferociter, Timon, quin potiùs hac ferocitate, & aſperitate depoſita, bonam fortunam porrectis manibus excipe, rurſus diues eſto, rurſus Athenienſiũ princeps, ſolúſque fortunatus ingratos illos deſpicito. *Tim.* Nihil mihi vobis eſt opus: ne obturbate: ſat opũ mihi ligo: ſum præterea for-

tunatiſſimus

ἢ ἄλλα, εὐδαιμονέστατός εἰμι μηδενός μοι πλησιάζοντος.
Ερ. οὕτως ὦ τᾶν ἀπανθρώπως; τὸν δὲ φέρω Διὶ μῦθον ἀπηνέα τε, κρατερόν τε; καὶ μὰν εἰ- A κὸς λῷ μισανθρωπον μὲ εἶναί σε, τοιαῦτα ἀπ' αὐτῶν δεινὰ πεπονθότα, μισόθεον ὄ μηδαμῶς, οὕτως ἐπιμελουμένων σου τῶν θεῶν. Τίμων. ἀλλὰ σοὶ μὲ ὦ B
Ερμῆ, καὶ τῷ Διΐ, πλεῖστα χάρις τῆς ἐπιμελείας. τουτονὶ δ' ἂν πλοῦτον ὐκ ἂν λάβοιμι. Ερ. τί δή; Τί. ὅτι καὶ πάλαι μυρίων κακῶν μοι αἴτιος οὗτος C κατέστη, κόλακές τε παρέδους, καὶ ἐπιβούλους ἐπαγαγών, καὶ μίσος ἐπεγείρας, καὶ ἡδυπαθείᾳ καταφθείρας, καὶ ἐπίφθονον ἀποφήνας. τέλος δ', ἄφνω D καταλιπὼν, οὕτως ἀπίστως, καὶ προδοτικῶς. ἡ βελτίστη δ' πενία, πόνοις με τοῖς αὐδεικνυτάτοις καταγυμνάσασα, καὶ μετ' ἀληθείας καὶ παῤῥησίας προσομιλοῦσα τά τ' αὐχαλέα κἀμοῦντι παρεῖχε, καὶ τὸ πολλῶν ἐλευθέρων καταφρονεῖν ἐπαίδευεν, ἀφ' αὐτῆς ἐμοῦ τὰς ἐλπίδας ἀπαρτήσασά μοι τοῦ βίου, καὶ δείξασα ὅσῳ λῷ ὁ πλοῦτος ὁ ἐμὸς, οὐ οὔτε κόλαξ δωπεύων, οὔτε συκοφάντης φοβῶν, ὁ δῆμος παροξυνθείς, ἢ ἐκκλησιαστὴς ληφοφορήσας, ἢ τύραννος

tunatissimus, si nemo ad me accesserit. *Merc.* Adeó-ne quæso inhumaniter? *Hæc ego sæua Ioui refero atque immania dicta?* Atqui par erat fortitan inuisos esse tibi homines, à quibus tam indignas iniurias accepisti: nequaquam autem Deos, cùm illi tantopere tui curam gerant. *Tim.* At tibi Mercuri, Iouique pro vestra cura, plurimam habeo gratiam: sed Plutum hunc recipere nolim. *Merc.* Quid ita? *Tim.* Quia mihi olim innumerabilium malorum author fuit, cùm me assentatoribus traderet, mihi insidiatores inueheret, odium conflaret, illecebris corrumperet, inuidiæ obnoxium redderet: denique quū me adeò perfidè & proditoriè destitueret. Contrà verò paupertas me laboribus viro dignissimis exercens, mecūque verè & liberè cōuiuens, & quibus opus erat suppeditauit laboranti, & vulgaria illa contemnere docuit, effecitque vt mihi vitæ spes omnis ex me ipso penderet, & demonstrauit quænam essēt opes meæ, quas neque adulator assentans, neque sycophăta territans, neque plebs irritata, nec cōcionator suf-

ὁ δ' ἐμὸς, οὐ οὔτε κόλαξ δωπεύων, οὔτε συκοφάντης φοβῶν, ὁ δῆμος παροξυνθείς, ἢ ἐκκλησιαστὴς ληφοφορήσας, ὁ τύραννος

ἐπιβουλεύσας, ἀφελέσθαι δύναιτ' ἄν. ἐρρωμένος τοιγαροῦν ὑπὸ τῶν πόνων, τούτοις τ' ἀγροῦ φιλοπόνως ἐπεργαζόμενος, ὀλίγων ὁρῶν τῶν ἐν ἄστει κακῶν, ἱκανά μοι διαρκῆ ἔχω τὰ ἀλφιτα A πρὸς τῆς διαίτης. ὥστε παλίνδεσμος ἀπιθι ὦ Ἑρμῆ, τὸν Πλοῦτον ἀπαγαγὼν τῷ Διΐ. ἐμοὶ γὰρ τοῦτο ἱκανὸν ἂν παντὸς ἀνθρώπου ἡδυπαθῆ οἰμώζειν ποιῆσαι. B

Ερ. μηδαμῶς ὦ γαθέ. οὐ γὰρ πάντες εἰσὶν ὀπτήδειοι πρὸς οἴμωγμόν. ἀλλ' ἔα τὰ ὀργίλα ταῦτα, καὶ μειρακιώδη. καὶ τὸν Πλοῦτον παράλαβε. ὅτοι ἀπόβλητά εἰσι δῶρα τὰ παρὰ τοῦ Διός. C

Πλοῦ. βούλει ὦ Τίμων δικαιολογήσωμαι πρὸς σὲ; ἢ χαλεπαίνεις μοι λέγοντι; Τί. λέγε. μὴ μαχρὰ μέντοι, μηδὲ μυρίους πρόοιμίων, ὥσπερ οἱ σοφισταὶ ῥήτορες. ἀνέξομαι γάρ σε ὀλίγα D λέγοντα διὰ τὸν Ἑρμῆν τουτονί.

Πλοῦ. ἐχέτω μέντοι ἴσως καὶ μακρὰ εἰπεῖν, ὅτι πολλὰ ὑπὸ σοῦ κατηρρησθέντα. ὅμως δ' ὅσα εἰ πυθοῖς, ὡς φῂς, ἠδικημένος. ὃς τῶν μὲν ἡδέων ἁπάντων ἄπορός σοι κατέστην, τιμῆς, καὶ προεδρείας, καὶ στεφάνων, καὶ τῆς ἄλλης E

fragium ferens, neque tyrannus insidians queat eripere. Itaque laboribus iam roboratus dum hunc agellũ gnauiter exerceo, neque quicquam eorum malorum quæ sunt in ciuitate aspicio, abundè magnum & sufficientem victum ligo mihi suppeditat. Quare tu Mercuri, quam venisti viam remetiens recurre, Plutum hunc ad Iouem deducens. Illud mihi sat fuerit si effecerit vt omnes mortales per omnem ætatem eiulent. *Merc.* Nequaquam ô bone, neque enim omnes ad eiulandum sunt accommodi. Quin iracunda ista pueriliáque missa face, ac Plutum excipe: non sunt reijcienda munera quæ à Ioue proficiscuntur. *Plut.* Vin Timon vt contra te partes defendam meas? an grauiter feres, si quid dixero? *Tim.* Dicito, sed nec multis, nec cũ procemijs, quemadmodum perditissimi isti oratores solent. Nam huius Mercurij gratia te feram pauca dicentem. *Plut.* Atqui mihi multis potiùs erat dicendum, multis nominibus abs te accusato. Vide tamen num qua in re te, quemadmodum ais, læserim, ego qui dulcissimarum quarumque rerum tibi author fui, honoris, præsidentiæ, coronarum, aliarúmque delitiarum. Mea etiam

ηρυφῆς. περίβλεπτος δέ τοι καὶ ἀοίδιμος δι' ἐμὲ ἔσῃ, καὶ περιαυτολόγος. εἰ δέ τι χαλεπὸν ἐπὶ τῶν κολάκων πέπονθας, αὐτὸς ἐγώ σοι. μᾶλλον δ' αὐτὸς ἀνδρίζομαι τοῦτο ὑπὸ σοῦ, διότι μετ' οὔτως ἀτίμως ὑπεβάλλες αὐτὸ ἐφ' οἷς κατηράσω, ἐπῃνῶσι, καὶ καπηλεύουσι, καὶ πάντα τρόπον ἐπιβουλεύουσί μοι. καὶ τό γε τελευταῖον ἔφησθα, ὡς προσδέδωκά σε. τοὐναντίον δ' αὐτὸς ἐγκαλέσαιμί σοι πάντα τρόπον ἀπελαθεὶς ὑπὸ σοῦ, καὶ ἐπὶ κεφαλὴν ἐξωσθεὶς τῆς οἰκίας. τοιγαροῦν αὖ τὴν μαλακὴν χλαμύδος, ταύτην τὴν διφθέραν ἡ τιμιωτάτη σοι πενία περιτέθεικεν. ὥστε μάρτυς ὁ Ἑρμῆς ἔσται, πῶς ἱκέτευον τὸν Δία μηδ' ἥκειν παρὰ σέ, ὕτω δυσμενῶς μοι προσενενεγμένον. Ερ. ἀλλὰ νυῶ ὁρᾷς ὦ πλοῦτε οἷος ἤδη γεγένηται; ὥστε σαρρᾶν, ξυνδιάστειλε αὐτῷ. καὶ σὺ μὴ σκάπτε ὡς ἔχεις. σὺ δὲ θησαυρὸν ὑπάγαγε τῇ δικέλλῃ. ὑπακούσεται γὰρ ἐμβοήσαντί σοι. Τί. πειστέον ὦ Ἑρμῆ, καὶ αὖθις πλουτητέον. τί γὰρ ἂν καὶ πάθοι τις, ὁπόταν οἱ θεοὶ βιάζωνται; πλὴν ὅρα γε εἰς οἷά με φαρμάγματα ἐμβαλεῖς· κακοδαί-

opera celebris, conſpicuus atque obſeruandus eras: verùm ſiquid ab adulatoribus moleſti tibi accidit, ego non ſum in culpâ. Quin potiùs à te ſum ipſe affectus contumelia, propterea quòd ita ignominioſè execrandis illis viris me obiecisti, qui te laudabant, & præſtigijs dementabant, mihíque modis omnibus insidias ſtruebãt. Porrò quod extremo loco dixiſti, te à me proditum, iſtud criminis in te poſſum retorquere, cùm ipſe ſim modis omnibus à te rejectus, præcépſque exactus ex ædibus: vnde pro molli chlamyde ſagum hoc chariſſima tibi paupertas circumpoſuit. Itaque teſtis eſt mihi hic Mercurius, quantopere Iouem orauerim ne ad te venirem, qui te tam hoſtiliter erga me geſſiſſes. *Merc.* At nunc vides, ô Plute, in cuiuſmodi hominem ſit commutatus? Proinde audacter cum illo conſuetudinem habe. Tu verò fode ita vt facis: tu interim theſaurum ſub ligonem adducito: audiet enim ſi tu accerſiueris. *Tim.* Parendum eſt Mercurij, rurſúſque diteſcendum. Quid enim facias cùm Dij ipſi compellant? Tamen vide in quæ negocia me miſerum conijcies? qui

μονα. ὃς ἄχρι νυῦ εὐδαιμονέ-
ξατα διάγων, χρυσὸν ἄφνω το-
σοῦτον λήψομαι οὐδὲν ἀδικήσας,
καὶ τοσαύτας φροντίδας ἀναδέ-
ξομαι. Ερ. ἀνάσχου ὦ Τίμων
δι' ἐμὲ, καὶ εἰ χαλεπὸν τοῦτο, καὶ
ὡς οἶσον ὄζει, ὅπως οἱ κόλακες
ἐκεῖνοι διαρραγῶσιν ὑπὸ τῆς
φθονε. ἐγὼ δ' ὑπὲρ τοῦ Αἴτνίου,
ἐς τὸ ὑψηλὸν ἀναπτήσομαι.
Πλ. ὁ μὲν, ἀπελήλυθεν ὡς δο-
κεῖ. τεκμαίρομαι γὰρ τῇ εἰρεσίᾳ
τῶν πτερῶν. σὺ δ' αὖτε πειθου.
ἀναπέμψω γάρ σοι τὸν θησαυρὸν
ἀπελθών. μᾶλλον δ' παῖε. σὲ
φημι θησαυρὲ χρυσὲ, ὑπακου-
σον Τίμωνι τουτῳῖ, καὶ παρέ-
χε σεαυτὸν ἀνελέσθαι. σκάπτε
ὦ Τίμων βαθείας καταφέρων.
ἐγὼ δ' ὑμῶν ἀνέξομαι. Τί.
ἄγε δὴ ὦ δίκελλα, νυῦ μοι
ἐπίῤῥωσον σεαυτῷ. καὶ μὴ κά-
μῃς ἐν τῷ βάθει τὸν θησαυρὸν
ἐς τοὐμφανὲς προκαλούμενον. ὦ
Ζεῦ τερπικέραυνε, καὶ φίλοι Κορύ-
βαντες, καὶ Ερμῆ κερδῶε, πόθεν
χρυσίον τοσοῦτον; ὄπου ὄναρ
ταῦτα ὄζει; δέδια γοῦν μὴ αὖ-
θρακας εὕρω, ἀπεγρόμενος. ἀλ-
λὰ καλὸν χρυσίον ὄζει ἐπίσημον,
ὑπέρυθρον, βαρὺ, καὶ τῶν προσο-
ψων ὑπηδίστον. ὦ χρυσὲ, δε-
ξίωμα κάλλιστον βροτοῖς. ἀθάνατον γὰρ πῦρ ἄτε διαφέπεις καὶ

cùm hactenus fœlicissimè vixerim, nihil mali, commeritus tantum auri repentè accipiam, tantúmque curarum suscipiam. *Mer.* Sustine A Timon mea gratia, tametsi graue est istud, & intolerandum, quò videlicet palpones illi inuidia rumpantur. Ego autem superata Ætna in cœlum reuolabo. *Plut.* Abijt quidem ille, sicut apparet, B Nam ex remigio alarum conijcio. Tu verò hîc operire, siquidē digressus Thesaurum ad te transmittam. Sed feri potiùs. Te compello auri Thesaure, Timonem C hunc exaudi: & te offer eruēdum. Fodi Timon altiùs impingens. Cæterùm à vobis ego discedo. *Ti.* Age verò, ô ligo, te validum mihi præsta, nec defatigare quoad D Thesaurū ex abdito in apertum euocaris. Hem prodigiorum author Iupiter, amici Corybantes, ac lucrifer Mercuri, vnde nam auri tantum? Num somniū hoc est? Metuo ne carbones repertu- E rus sim experrectus. Atqui aurum profectò est insigne, fuluum, graue, & aspectu longè iucundissimum. *Pulcherrima aurum faustitas mortalibus.* quippe quod ignis in morem ardens, noctes diés-

κύκτωρ, ἢ μεθ' ἡμέραν. ἐλθὲ ὦ φίλτατε, ἢ ἐρασμιώτατε. νῦν πείθομαί γε καὶ Δία ποτὲ γρυσὸν γενέσθαι χρυσόν. τίς γὰρ ἂν παρθένος αὐχένα παλλόμοις τοῖς κόλπις ὑποδέξαιτο οὕτω κάλον ἐρασὴν διὰ τῶν τεγῶν καταῤῥέοντα; ὦ Μίδα, ἢ Κροῖσε, ἢ τὰ ἐν Δελφοῖς ἀναθήματα, ὡς ὐδὲν ἄρα ὑμεῖς πρὸς Τίμωνα, ἢ τὸν Τίμωνος πλοῦτον. ὦ γε ὐδὲ βασιλεὺς ὁ Περσῶν ἴσος. ὦ δίκελλα, καὶ φιλτάτη σκαφίδιον, ὑμᾶς μὲ τῷ Πανὶ τούτῳ ἀναθεῖναι καλόν. αὐτὸς γὰρ ἤδη πᾶσαν θριάμβου τὴν ἐφαπτὰν, πυρίμον οἰκοδομησάμενος ὑπὲρ τῶν θησαυρῶν, μόνῳ ἐμοὶ ἱκανὸν ἐνδιαιτᾶσθαι. τὸν αὐτὸν καὶ τάφον ἀποθανὼν ἔξειν μοι δοκῶ. δεδόχθω γὰρ ταῦτα, καὶ νενομοθετήσθω πρὸς τὸν ἐπίλοιπον βίον, ἀμιξία πρὸς ἅπαντας, καὶ ἀγνωσία, καὶ ἀποφυλία. φίλος γὰρ, ἢ ξένος, ἢ ἑταῖρος, ἢ ἐλεεῖν βωμὸς, ὕθλος πολύς. καὶ τὸ οἰκτεῖραι δακρύοντα, ἢ ἐπικουρῆσαι δεομένῳ, πυρὰ νομία, καὶ κατάλυσις τῶν ἐθῶν. μονήρης γὰρ ἢ δίκαια κἀδίκως τοῖς λύκοις, καὶ φίλος εἷς Τίμων. οἱ δὲ ἄλλοι πάντες, ἐχθροὶ, καὶ ἐπίβουλοι. καὶ τὸ προσφιλοσοφεῖν πυρὶ αὐ-

que renides. Ades ô mihi chariſſimum, & deſideratiſſimum; nunc demum credo vel Iouem ipſum aurum eſſe factum. Etenim quæ tandem virgo non exporrecto ſinu vſque adeò formoſum amatorem excipiat, per tegulas illapſum? ô Mida & Crœſe, muneráque in templo Delphico dicata, vt nihil eratis ſi cum Timone, Timoníſque opibus comparemini, cui ne Perſarum quidem rex par eſt. Oligo, & rheno chariſſime, vos huic Pani ſuſpendi bonum eſt. At ego quàm maximè ſemotũ mercatus agrum, turriculáque ad ſeruandum aurum conſtructa, mihi ſoli viuendo ſatis erit inhabitare: & ibidem mihi defuncto ſepulchrum eſſe volo. Hæc igitur decreta ſunto, placitáque in reliquum vitæ: commercij cum quibuſuis fuga, ignoratio, & faſtidium omnium hominum. Porrò amicus, hoſpes, ſodalis, ara miſericordiæ, meræ nugæ: tum miſerari lachrymantẽ, egentibus opitulari, iniquitas, ac morum ſubuerſio: at vita ſolitaria, qualis eſt lupis, vnus ſibi amicus Timon: cæteri omnes hoſtes, & inſidiatores: cum horum quopiam congredi, piaculum: adeò vt

τῶν, μίασμα· καὶ εἴ τινα ἴδω μόνον, ἀποφρὰς ἡ ἡμέρα. καὶ ὅλως αὐδενιαύτων ἀνδρῶν, ἢ χαλκῶν, μηδὲν ἡμῖν διαφερέτωσαν. καὶ μήτε κήρυκα δεχώμεθα παρ' αὐτῶν, μήτε σπονδὰς σπενδώμεθα. ἡ ἐρημία ᾖ, ὅρος ἔστω πρὸς αὐτούς. φυλέται ᾖ, καὶ φράτορες, καὶ δημόται, καὶ ἡ πατρὶς αὐτὴ, ψυχρὰ, καὶ ἀνωφελῆ ὀνόματα, καὶ αὐτῶν ἀνδρῶν φιλοτιμήματα. πλουτείτω ᾖ Τίμων μόνος, καὶ ἀποφράττω ἀπάντων, καὶ τρυφάτω μόνος καθ' ἑαυτὸν, κολακείας καὶ σπονδῶν φορτικῶν ἀπηλλαγμένος, καὶ θεοῖς δυέτω, καὶ συνωχέτω μόνος ἑαυτῷ γείτων καὶ ὅμορος ὑποσείων τὰ ἄλλα. καὶ ἄπαξ ἑαυτὸν δεξιώσασθαι δεδόχθω, ἵνα δὴ ἀποθανεῖν, ἢ αὐτῷ στέφανον ἐπενεγκεῖν. καὶ ἄνομα μὲ ἔστω ὁ μισάνθρωπος ἥδιστον. τὰ τρόπου ᾖ γνωρίσματα, δυσκολία, καὶ τραχύτης, καὶ σκαιότης, καὶ ὀργὴ, καὶ ἀπανθρωπία. εἰ δέ τινα ἴδοιμι ἐν πυρὶ διαφθειρόμενον, καὶ σβεννύναι ἱκετεύοντα, πίτυν καὶ ἔλαιον κατασβεννύναι. καὶ ἵν' τινα τὸ χειμῶνος ὁ πνεύμων παραφέρῃ, ὁ δὲ, πρὸς χεῖρας ὁρέγων, αἰτιλαβέσθαι δέηται, ὠθεῖν καὶ τοῦτον ἐπὶ κεφαλὴν βαπτίζοντα, ὡς μὴ ᾖ

siquem aſpexero duntaxat, inauſpicatus ſit ille dies. In ſumma, non alio nobis habeantur loco, quàm ſaxeæ, vel æneæ ſtatuæ: & neque miſſum ab ipſis caduceatorẽ recipiamus, neque fœdera feriamus. Solitudo terminus eſto. Cæterùm tribules, cognati, populares, poſtremò patria ipſa, frigida quædam & inutilia nomina, & ſtultorum hominum gloriæ. Solus Timon diues eſto, deſpiciat omnes, ſolus ipſe ſecum oblectetur, abhorrens ab aſſentationibus, & odioſis laudibus: Dijs ſacra faciat, ſolus epuletur, ſibi ipſi vicinus, ſibi excuſſis alijs contermi-nus: & ſemel ſe ipſum comiter excipere decretum eſto, ſi ſibi moriendum ſit & admouenda corona. Denique nomen ſuauiſſimum eſto Miſanthropos, *hominum oſor*. Morum autem notæ, moroſitas, aſperitas, feritas, iracũdia, inhumanitas: quòd ſiquem cõſpexero incendio conflagrantem, & ſupplicãtem vt extinguam, pice, oleóque reſtinguere: & ſiquem hyeme flumen deferat, iſque porrectis manibus roget vt retineatur, eum demerſo capite propellere, ne

ἀνακύψαι δυνηθείη. οὕτω γὰρ
ἂν τὴν ἴσην ἀπολάβοιεν. εἰσηγήσατο τὸν νόμον Τίμων Ἐχεκρατίδης κολυττεύς, ἐπεψήφισε τῇ ἐκκλησίᾳ Τίμων ὁ αὐτός. εἶεν. A
ταῦτα ἡμῖν δεδόχθω· καὶ ἀσφαλῶς ἐμμενόμεν αὐτοῖς. πλὴν ἀλλὰ περὶ πολλοῦ ἂν ἐποιησάμην ἅπασι γνώριμά πως ταῦτα γενέσθαι, διότι ταχίστην. ἀγχόνη γὰρ ἂν τὸ B
πρᾶγμα γένοιτο αὐτοῖς. καίτοι τί τοῦτο; φεῦ τοῦ τάχους. πανταχόθεν συρρέουσι κεχονιμένοι, καὶ πνευστιῶντες, οὐκ οἶδ' ὅθεν ὀσφραινόμενοι τοῦ χρυσίου. πότερον οὖν ὅπως τὸν πάγον τοῦτον C
ἀναβαὶς ἀπελαύνω αὐτοὺς τοῖς λίθοις ἢ καταδεξίωσιν ἀνεγβολιζόμενος, ἢ τόγε τοσοῦτον παρανομήσομαι, εἰσπαίξ αὐτοῖς ὁμιλήσαντες, ὡς πλέον ἀπίωσιν παρεγχέοντες; τοῦτο οἶμαι καὶ ἄμεινον. ὥστε δεχώμεθα ἤδη αὐτούς, ὑποστάντες. φέρε ἴδω τίς ὁ πρῶτος αὐτῶν οὗτός ἐστι; D
Γναθωνίδης ὁ κόλαξ, ὁ παρὰ τοῦ ἕρμανον αἰτήσαντί μοι ὀξέως τὸν βόθρον, πάνδοκος ὅλοις παρ' ἐμοὶ πολλάκις ἐμπεσών. ἀλλ' εὖγε ἐπαίνου ἀφικόμενος. οἰμώξεται γὰρ παρὰ τῶν ἄλλων. Γνα. οὐκ ἐγὼ E
ἔλεγον ὡς οὐκ ἀμελήσουσι Τίμωνος ἀγαθοῦ ἀνδρὸς οἱ θεοί; χαῖρε Τίμων εὐμορφώτατε, καὶ

possit emicare. Hoc pacto parem gratiam reportent. Hanc legem tulit Timon Echecratides Colyttensis, & Timon ipse concionis subscripsit suffragijs. Age hæc decreta sunto: hæc fortiter tueamur. Cæterùm magni fecerim, si hoc omnibus innotescat, quòd opibus abundo: eos enim illud præfocauerit. Sed quid illud? Eheu, quæ celeritas ista? vndique concurrunt puluerulenti atque anheli, haud scio vnde aurum odorati. Vtrum igitur hoc conscenso colle saxis eos abigo, sublimi deiaculans: an hac tantùm in re legem violabimus, vt semel cum illis congrediamur, vt contempti, magis angantur? ita satius esse duco. Ideóque restemus quò illos excipiamus. Age prospiciam, primus eorum iste quis est? Nempe Gnathonides adulator, qui mihi nuper cœnam petenti, funem porrexit, quum apud me sæpenumero solida dolia vomuerit. Sed bene est quod ad me venit: nam primus omnium vapulabit. *Gnat.* Nonne dicebam fore vt Dij Timonem bonũ virum non negligerẽt? Salue Timon formosissime, sua-

ἥδιστε, καὶ συμποτικώτατε.
Τί. νὴ καὶ σύ γε ὦ Γναθωνίδη γυπῶν ἁπάντων βορᾳώτατε, καὶ ἀνθρώπων ἐπιβιωτότατε.
Γνα. ἀεὶ φιλοσκώμμων σύ γε. ἀλλὰ ποῦ τὸ συμπόσιον; ὡς καινόν τι σοι ᾄσομαι τῶν νεοδιδάκτων διθυράμβων ἥκω κομίζων. Τί. καὶ μὴν ἐλεγεῖά γε ἄσῃ μάλα πεπαιδωκὼς τὸν τοιοῦτον τῆς δικέλλης. Γνα. τί τοῦτο; παίεις ὦ Τίμων; μαρτύρομαι. ὦ Ἡφαιστε. ἰού. ἰού. προσκαλοῦμαί σε τραύματος εἰς Ἄρειον πάγον. Τί. καὶ μιλτώσω γε μικρὸν ἐπιβεβρυθνης, φῶτα τάχα προσκεκλήσῃ με. Γνα. μηδαμῶς, ἀλλὰ σύ γε παντὸς τὸ βάυμα ἴασαι μικρὸν ἐπιπάσας τοῦ χρυσίου. δεινὰς γὰρ ἰᾶσαι μόνον ὅτι τὸ φάρμακον. Τί. ἔτι μέλλεις; Γνα. ἄπειμι. σὺ δ' ἁ χαιρήσεις τὸν σαυτοῦ σὺν χρησοῦ ἡγούμενος. Τί. τίς ἔστ' ὅτου τὸν προσιόντα, ὁ ἀμαθέστατε; Φιλιάδης, κολάκων ἁπάντων ὁ βδελυρώτατος. ἔστος γὰρ ἐμοῦ ἀγρὸν ὅλον λαβών, καὶ τῇ θυγατρὶ προῖκα δύο τάλαντα μισθὸν τοῦ ἐπαίνου, ὁπότε ἅπαντά με, πάντων σιωπώντων, μόνος ὑπερῄνεσεν, ἐπιμωμησάμενος ὡς δικαιότερον εἶναι τῶν κυκλίων, uissime, conuiuator belliſſime. *Tim.* Tu quoque ſalue Gnathonides vulturum omnium voraciſſime, atque hominum perditiſſime. *Gna.* Grata ſemper tibi dicacitas: ſed vbi eſt conuiuium? nam nouam tibi adfero cantilenam ex his quos nuper didici dithyrambis. *Tim.* At elegos canes admodum miſerabiles, ab hoc doctus ligone. *Gna.* Quid iſtuc? feris ô Timon? anteſtor ô Hercules, hei hei, te quòd mihi vulnus inflixeris apud Areopagitas in ius voco. *Tim.* Atqui ſi cunctêre pauliſper, mox cædis me reum ages. *Gna.* Nequaquam, quin planè vulneri medêre paululum auri inſpergens: præſentiſſimum enim illud eſt remedium ad ſiſtendum ſanguinem. *Tim.* Etiam manes? *Gna.* Abeo. Sed malè tibi vertet quòd ex viro commodo tam ſæuus factus ſis. *Tim.* Quis hic eſt recalcaſter ille qui accedit? Philiades, aſſentatorũ omnium execratiſſimus. Hic cùm à me ſolidum acceperit fundum, tum in filiæ dotem talẽta duo, laudationis præmium, cùm me canentem reliquis omnibus ſilentibus ſolus ſupra modum laudaſſet, deierans me oloribus longè magis canorum, poſt-

ἐπειδὴ γοσυῶντα προῆλθεν εἶδέ με, καὶ προσῆλθον ὑπικουείας δεόμενος, πληγὰς ὁ ἡνίοχος προσενέτεινε. Φι. ὦ τῆς ἀναιδείας. νῦν Τίμωνα γνωρίζετε; νῦν Γναθωνίδης φίλος καὶ συμπότης; τοιγαροῦν δίκαια πέπονθεν ὕστος ἀχάριστος ὤν. ἡμεῖς δ' οἱ πάλαι ξυνήθεις καὶ ξυνέφηβοι, καὶ δημόται, ὅμως μετριάζομεν ὡς μὴ ὑπιπτεῖν δοκῶμεν. χαῖρε δ' ἔσοπτα. καὶ ὅπως τὸν μαφοὶς τούτοις κόλακας φυλάξῃ, τὸν ὑπὸ τῇ βαπτίζης μόνον, τὰ ἄλλα ὄψ, κοράκων ἀδὲν διαφέροντας, ὧν ἔπιστευτέα τῶν νῦν ἀδενί. πάντες ἀχάριστοι, καὶ πονηροί. ἐγὼ δ' τάλαντόν σοι κομίζων ὡς ἔχοις πρὸς τὰ κατεπείγοντα χρῆσθαι, καθ' ὁδὸν ἤδη πλησίον ἤκουσα ὡς πλουτοίης ἀφ' μεγίδη τινὰ πλοῦτον. ἤκω τοιγαροῦν ταῦτά σε γνουθετήσων. καίτοι σύ γε ἕτω σοφὸς ὤν, ἀδὲν ἴσως δεήσει τῶν παρ' ἐμοῦ λόγων, ὃς καὶ τῷ Νέστορι τὸ δέον παρῃνέσεις αὖ. Τί. ἔσχ' ταῦτα ὦ Φιλιάδη. πλὴν ἀλλὰ προῖδι, ὡς ἂν σὲ φιλοφρονήσομαι τῇ δικέλλῃ. Φ. ἄνθρωποι, κατέαγα τὸ κρανίον ὑπὸ τ' ἀχαρίστου, διότι τὰ συμφέροντα ὑπουθέτουν αὐτῷ.

quam me nuper ægrotãtem vidit (nam adieram opis indigus) plagas egregius ille vir impegit. *Phil.* O impudentiam! nunc demum A Timonem agnoscitis? nunc Gnathonides amicus & conuiua: enimvero digna se acçepit, cùm sit ingratus. At nos qui iam olim familiares sumus, æquæui, ac populares, tamen modestè agimus, B ne insilire videamur. Salue here, fac vt adulatores istos obserues nefarios, qui nusquam nisi in mensa adsunt: præterea à coruis nihil differunt. Nulli hominum huius ætatis est amplius fidendum: C ingrati omnes & scelesti. At ego cùm tibi talentum afferrem, quo ad vrgentem necessitatem vti posses, in via accepi te summas quasdam opes esse nactum. Proinde D veni his de rebus te moniturus, quanquam fortè tibi me monitore nihil erat opus, cùm vel ipsi Nestori, si necesse est, consilium dare queas. *Tim.* Ita fiet Phi- F liades. Verùm accede quò ligone comiter excipiam. *Phil.* Viri, caput mihi ab hoc ingrato effractum est, propterea quòd illum quæ in rem illius erant, admonui. *Tim.* Ecce, tertius

Τίμων. ἰδοὺ τρίτος οὗτος

ὁ ῥήτωρ Δημέας προσέρχεται, ψήφισμα ἔχων ἐν τῇ δεξιᾷ, καὶ συγγενὴς ἡμέτερος εἶναι λέγων. ἕκτος ἐκκαίδεκα παρ' ἐμοῦ τάλαντα μιᾶς ἡμέρας ἐντίσας τῇ πόλει, κατεδικάσθη χρεώστης, καὶ ἐδεδέτο, οὐκ ἀποδιδοὺς, κἀγὼ ἐλεήσας, ἐλυσάμην αὐτόν. ἐπειδὴ προῆλθε τῇ Ἐρεχθηίδι φυλῇ διανέμειν τὸ θεωρικὸν, κἀγὼ προσῆλθον αὐτῶν τὸ γιγνόμενον, ὡς ἔφη γνωρίζειν πολίτην ὄντα με. Δη. χαῖρε ὦ Τίμων. τὸ μέγα ὄφελος τοῖς χώροις. τὸ ἔρεισμα τῶν Ἀθηναίων. τὸ προβλημα τῆς Ἑλλάδος. καὶ μὴν πάλαι σε ὁ δῆμος ξυνειλεγμένος, καὶ αἱ βουλαὶ ἀμφότεραι περιμένουσι. πρότερον δ' ἄκουσον τὸ ψήφισμα, ὃ σοι ἔγραψα. Ἐπειδὴ Τίμων ὁ Ἐχεκρατίδου κολυττεὺς, ἀνὴρ οὐ μόνον καλὸς κἀγαθὸς, ἀλλὰ καὶ σοφὸς, ὡς οὐκ ἄλλος ἐν τῇ Ἑλλάδι, πρὸ πάντα χρόνον διατελεῖ τὰ ἄριστα πράττων τῇ πόλει. νενίκηκε δὲ πυξ, καὶ πάλιν, καὶ δρόμον ἐν ὀλυμπίᾳ μιᾶς ἡμέρας, καὶ τελείῳ ἅρματι, καὶ συνωρίδι πωλικῇ. Τί; ἐμὲ οὐ δὲ ἐθεώρησας ἐγὼ πώποτε εἰς ὀλυμπίαν. Δη. τί οὖν; θεωρήσεις ὕστερον. τὰ τοιαῦτα δὲ

huc orator Demeas accedit, tabulas dextra tenens, séque profitens mihi cognatum esse. Hic vna die de meo sedecim talenta ciuitati dependit, nam damnatus erat, ac vinctus. At quum soluendo non esset, ego misertus illum redemi. Porrò cùm illi sorte obuenisset, vt Erechtheidi tribui distribueret ærarium, atque ego adiens, id quod ad me redibat poscerem, negabat se ciuem me agnoscere. *Dem.* Salue Timon, præcipuum tui generis præsidium, fulcimentum Athenienſium, propugnaculum Græciæ; profectò iam pridem te populus frequens, & vtraque curia operitur. Sed priùs decretum audi, quod de te conscripsi. Quandoquidem Timon Echecratidæ filius Colyttensis, vir non modò probus & integer, verùm etiam sapiẽs, quantum alius in Græcia nemo, nunquam per omnem vitam destitit optimè de Republica mereri: præterea pugilatu, lucta, cursúque die eodem, adhæc solenni quadriga, equestríque certamine in Olympicis vicit. *Tim.* At ego ne spectator quidem vnquam in Olympicis sedi. *Dem.* Quid tum? spectabis posthac. Sed ista communia addi sa-

πολλὰ προθυμεῖσθαι ἄμεινον. καὶ
ἐπείσευσε ὁ κῶφ τὴ πόλεως περιι-
σχεῖς Ἀχαρνέας, καὶ κατέκοψε
Πελοποννησίων δύο μοίρας. Τί.
πῶς; διὰ γὸ τὸ μὴ ἔχειν ὅπλα, A
ἐδὲ προεγράφην ἐν τῷ κατα-
λόγῳ. Δη. μέτρια τὰ ὑπὲ
σαυτῦ λέγεις. ἡμεῖς ὄ, ἀχάρι-
στοι αὖ ἐσμὲν ἀμνημονοῦντες. ὅτι
ὃ καὶ ψηφίσματα γράφων, καὶ B
συμβουλεύων, καὶ στρατηγῶν, ἐ
μικρὰ ὠφέλησε τὴν πόλιν. ὑπὲ
τούτοις ἅπασι δέδοκται τῇ βου-
λῇ, καὶ τῷ δήμῳ, καὶ τῇ Ηλι-
αίᾳ κατ' φυλὰς, καὶ τοῖς δήμοις C
ἰδίᾳ, καὶ κοινῇ πᾶσι, χρυσοῦν
αὐτῆσθαι τὸν Τίμωνα παρὰ τὴν
Ἀθηνᾶν ἐν τῇ ἀκροπόλει, κε-
ραυνὸν ἐν τῇ δεξιᾷ ἔχοντα, καὶ
ἀκτῖνας ὑπὲ τῇ κεφαλῇ. καὶ στε- D
φανῶσαι αὐτὸν χρυσοῖς στεφάνοις
ἕπαξ, καὶ ἀνακηρυχθῆναι τοὺς στε-
φάνους σήμερον διονυσίοις τραγῳ-
δοῖς καινοῖς· ἀχθῆναι γὸ δι' αὐτὸν
δεῖ τήμερον τὰ διονύσια. εἶπε τὸν E
γνώμην Δημέας ὁ ῥήτωρ συγγε-
νὴς αὐτῦ, ἀγχιστεὺς, καὶ μαθητὴς
αὐτῦ ὤν. καὶ γὸ ῥήτωρ ἄριστος ὁ Τί-
μων. καὶ τἄλλα πάντα ὁπόσα
ἂν ἐθέλοι. τοῦτο μὲν οὖν σοι τὸ
ψήφισμα. ἐγὼ δέ σοι καὶ τὸν υἱὸν
ἐβουλόμην ἀγαγεῖν παρὰ σέ, ὃν
ὑπὲ τῷ σῷ ὀνόματι Τίμωνα ἀπ-

tius est. Tum anno superiore apud Acharnenses pro Rep. fortissimè se gessit, & Peloponnesiorum duas acies concidit. *Tim.* Qua ratione? quippe qui nec vnquam arma gesserim, nec miles vnquam conscriptus fuerim. *Dem.* Modestè quidem de te loqueris: Nos tamen ingrati futuri sumus, nisi meminerimus. Præterea scribendis plebiscitis, & in consultationibus, & in administrandis bellis, non mediocrem vtilitatem attulit Reip. Quamobrem visum est omnibus, curiæ, plebi, magistratibus tributim, plebeijs singulatim, communiter omnibus, aureum statuere Timonem iuxta Palladem in arce, fulmen dextra tenentem, & radios super capite habentem: eúmque septem aureis coronis coronare, háfque coronas hodie in Bacchanalibus per nouos Tragœdos promulgari: siquidẽ hodie illi Bacchanalia sunt agenda. Tulit hoc suffragium Demeas orator, cognatus illius propinquus, & discipulus. Etenim orator optimus est Timon, præterea quicquid voluerit. Quare hoc tibi suffragium attuli. vtinam & filium meum ad te adduxissem, quem tuo nomine Timonem denominaui.

νόμενα. Τί. πῶς ὦ Δημέα, ὃς οὐδὲ γεγάμηκας, ὅσα γε ἡμᾶς εἰδέναι; Δη. ἀλλὰ γαμῶ, λῦ δίδῳ θεὸς, ἐς νέωτα, καὶ παιδοποιήσομαι. καὶ τὸ γιγνηδσόμενον, ἄρρεν γὰρ ἔσται, Τίμωνα ἤδη καλῶ. Τί. οὐκ οἶδα εἰ γαμήσεις ἔτι ὦ οὗτος, πλιναῖον τίλιν παρ' ἐμοῦ πληγὴν λαμβάνων. Δη. οἴμοι. τί τοῦτο; τυραννίδι Τίμων ἐπιχειρεῖς, καὶ τύπτεις τοὺς ἐλευθέρους, οὐ καθαρὰς ἐλευθέρους, οὐδ' αὐτὸς ὤν; ἀλλὰ δώσεις ἐν τάχει τίλιν δίκλιν, τά τε ἄλλα, καὶ ὅτι τὴν ἀκρόπολιν ἐνέφρηνας. Τί. ἦ μὴν οὐκ ἐμπέφρηνται ὦ μιαρὲ ἡ ἀκρόπολις. ὥστε δῆλος εἶ, συκοφαντῶν. Δη. ἀλλὰ καὶ πλουτεῖς, ὑπ' ὀπαδοδόμου διωρυξας. Τί. οὐ διώρυχ' οὐδὲ ὗτος. ὥστε ἀπόθανά σου καὶ ταῦτα. Δη. διωρυχθήσεταί μοι ὕστερον. ἤδη δ' σὺ πάντα τὰ ὄντα αὐτῷ ἔχεις. Τι. ἀλλ' οὐ καὶ ἄλλην λάμβανε. Δη. οἴμοι τὸ μεταφρενον. Τί. μὴ κέκραχθι. καίτοι γάρ σοι καὶ κίτλιν. ἐπεὶ καὶ γελοῖα πάμπαν πάθοιμι, δύο μὲν Λακεδαιμονίων μοίρας καταφλᾶς ἄοπλος, ἓν δ' μιαρὸν ἀνθρώπιον μὴ ὑπερείλας. μάτλιν γὰρ ἂν εἶλον καὶ νενικηκὼς ὀλυμπια πύξ, καὶ πάλῃ.

Tim. Quî potes illud Demea, qui nunquam vxorem duxeris, quantum nobis scire licuit? *Dem.* At ducam nouo ineunte anno, si Deus dederit: liberísque operam dabo: tum quod nascetur (erit autem masculus) Timonem nuncupabo. *Tim.* An vxorē tu sis ducturus, haud equidem scio, tanta à me plaga accepta. *Dem.* Hei mihi, quid hoc est rei? Tyrannidem occeptas Timon, pulsásque ingenuos, ipse nec ingenuus, nec ciuis? verùm pœnas dabis propediem cùm alijs nominibus, tum quòd arcem incēderis. *Tim.* At ô sceleste non conflagrauit arx: proinde palam est te calumniatorem agere. *Dem.* Verùm effosso ærario diues factus es. *Tim.* Neque hoc effossum est. Hæc etiam absurda dicis. *Dem.* Verùm effodietur posthac. Interim verò omnia quæ in eo condita, possides. *Tim.* Alteram itaque plagam accipe. *Dem.* Hei scapulis meis! *Tim.* Ne vocifereris, alioqui tertiam tibi inferam. Etenim res planè ridicula mihi acciderit, si cùm inermis duas Lacedæmoniorum acies fuderim, vnum scelestum hominem non protriuero. Tũ frustra vicero in Olympijs pugilatu & luctа, Sed

ἀλλὰ τί τοῦτο; ὁ Θρασυκλῆς ὁ φιλόσοφος οὗτος ὅδε ἐστίν; οὐ μὰ οὐ ἄλλος. ἐκπεπάσας γοῦν τὸ πώγωνα, καὶ τὰς ὀφρῦς ἀφαιρεθείς, καὶ βρενθυόμενός τι πρὸς αὐτὸν, ἔρχεται, πανώλεις βλέπων, ἀφασεσοβημένος τὴν ὀπὶ τῷ μετώπῳ κόμιον, Αὐτοβορέας τις, ἢ Τείτων, οἷος ὁ Ζεῦξις ἔγραφεν. αὐτὸς ὁ τὸ σῆμα ὑσταλὴς, καὶ κόσμιος τὸ βάδισμα, καὶ σωφρονικὸς τὴν ἀναβολὴν, ἔωθεν μυρία ὅσα περὶ ἀρετῆς διεξιὼν, καὶ τῶν ἡδονῇ χαιρόντων κατηγορῶν, καὶ τὸ ὀλιγαρκὲς ἐπαινῶν, ἐπειδὴ λεσάμενος ἀφίκοιτο ὀπὶ τὸ δεῖπνον, καὶ ὁ παῖς μεγάλην τὴν κύλικα ὀρέξειν αὐτῷ, ὡς ζωροτέρῳ ὄντι χαίρῃ μάλιστα, καὶ σκιερὸν τὸ ὕδωρ ἐκπιὼν, ἐναντιώτατα ἐπιδείκνυται τοῖς ἑωθινοῖς ἐκείνοις λόγοις, περιαρπάζων ὥσπερ Ἰκτῖνος τὰ ὄψα, καὶ τὴν πλησίον παρεγκωνιζόμενος, καρύκης τὸ ἥδιστον ἀπάλεως, κυνηδὸν ἐμφορούμενος, ἐπικεκυφὼς, καθάπερ ἐν ταῖς λοπάσι τὴν ἀρετὴν εὑρήσειν προσδοκῶν, ἀκριβῶς τὰ πτύβλια τῷ λιχανῷ ἀποσμήχων, ὡς μηδὲ ὀλίγον τῆς μυπωτῆς καταλίποι· μεμψιμοιρεῖ δὲ ἀεὶ ὡς τὴν πλακοῦντα ὅλον, ἢ τὴν σὺν μόνος τῶν ἄλλων

quid hoc? annon Thrasycles Philosophus hic est? profecto ipsus est, promissa barba, subductisque supercilijs, & magnum quiddam secum murmurans, accedit, titanicum obtuens, coma super fronte crispata, Autoboreas alter, aut Triton, quales Zeuxis pinxit. Hic habitu frugalis, incessu moderatus, amictu modestus, mane mirum quàm multa de virtute disserit, damnans eos qui voluptate gaudent, frugalitatem laudans: at vbi lotus ad cœnam venit, puérque ingentem illi calicem porrexit (meraciore autem maximè delectatur) perinde vt Lethes aquam ebibens, matutinis illis sermonibus maximè contraria facit, dum milui instar præripit obsonia, & proximum oppositò cubito arcet, mento condimentis oppleto, dum canum ritu ingurgitat, & prono corpore, ac si virtutem in patinis sese inuenturum speret: dúmque catinos indice digito diligenter extergit, ne vel paululum alliati edulij relinquat: semper querulus, quasi deteriorem partem acceperit, vel si totam placentam, aut suem solus omnium

λάβοι, ὅτι ὦ λιχνείας καὶ ἀπλησίας ὄφελος. μέθυσος, καὶ πάρεσινος· οὐκ ἄχρις οὗ δῆς καὶ ὀρχησύος μόνον, ἀλλὰ καὶ λοιδορείας, καὶ ὀργῆς πρόσεστι. καὶ λόγοι πολλοὶ ἐπὶ τῇ κύλικι. τότε δὴ καὶ μάλιστα ὦρα σωφροσύνης καὶ κοσμιότητος, καὶ ταῦτα φησὶν ἤδη τοῦ τ' ἀκράτου πονήρως ἔχων, καὶ ὑποτραυλίζων γελοῖος. εἶτα ἔμετος ἐπὶ τούτοις. καὶ τὸ τελευταῖον, ἀράμενοί τινες, ἐμφέρουσιν αὐτὸν ἐκ τοῦ συμποσίου τῆς αὐληπείδος ἀμφοτέραις ἐπειλημμένον. πολλοὶ δὲ καὶ νήφων, ἑδενὶ τῶν προσόντων παραχωρήσειεν ἄν, ψεύσματος ἕνεκα, ἢ θρασύτητος, ἢ φιλαργυρίας. ἀλλὰ καὶ κολάκων δεῖ τὰ πρῶτα, καὶ ἐποφκεῖ πρόχειρότατα, καὶ ἡ χρηστεία προηγεῖται, καὶ ἡ ἀναισχυντία παρόμαρτεῖ. καὶ ὅλως πάσοφον τὸ χρῆμα, καὶ παντάχοθεν ἀκέραιος, καὶ ποικίλως ἐντελές. οἰμώξεις τοιαῦτα ποιῶν εἰς μακρὰν χρησὸς ὤν. τί τοῦτο; παπαῖ, χρύσιος ἡμῖν Θρασυκλῆς. Θρασυ. ἐκ τούτων ὦ Τίμων τοῖς πολλοῖς τούτοις ἀφῖγμαι. ὅσων οἱ τὸν πλοῦτόν σου τεθηπότες, ἀργυρίου, καὶ χρυσίου, καὶ δείπνων πολυτελῶν ἐλπίδι συμφερόμενοι, πολλῷ τῷ

accipiat, qui quidem edacitatis, & insatiabilitatis est fructus, temulentus, vino insanus, non ad cantum modò, saltationémque, verùm ad conuicium vsque & iram. Adhæc multus inter pocula sermo: tum enim maximè de temperantia, & sobrietate verba facit, idque cùm iam à mero malè affectus ridiculè balbutit. Accedit his deinde vomitus. Postremò sublatum illum de conuiuio efferunt aliqui, ambabus manibus tibicinæ inhærentem. Quanquam alioqui ne sobrius quidem vlli primas partes cesserit, vel mendacio, vel confidentia, vel auaritia. Quin & inter assentatores primas tenet, peierat promptissimè, anteit impostura, comitatur impudentia. In summa vir est omnifaria sapientia cumulatus, omni ex parte exactus, variéq; absolutus. Quare licet sit modestus, breui eiulabit. Quid hoc? papæ, tandem nobis Thrasycles? *Thras.* Non hoc animo ad te venio, Timon, quo plerique isti, qui nimirum tuas opes admirati, argenti, auri, opiparorum conuiuiorum spe adducti concurrunt, multam

κολακείαν ἐπιδειξόμενοι πρὸς
ἀνδρα, οἷόν σε ἁπλοϊκὸν, καὶ τῶν
ὄντων κοινωνικόν. οἶδα γὰρ ὡς
μάζα μοι παρὰ σοὶ δεῖπνον ἱκανὸν,
ὄψον δὲ ἥδιστον θύμον, ἢ κάρδα-
μον, ἢ εἴ ποτε τρυφῶμι ὀλίγον
τῶν ἁλῶν. ποτὸν δὲ ἡ ἐγγεάκερου-
νος. ὁ δὲ πίθων ἥκιστος, ἧς βάλει
πορφυρίδος ἀμείνων. τὸ χρυσίον
μὲν γὰρ, ἀδὲν πρωτερον τῶν ἐν
τοῖς αἰγιαλοῖς ψηφίδων μοι δο-
κεῖ. σὲ δὲ αὐτῆς χάριν ἐπάλλω,
ὡς μὴ διαφθείρῃ σε τὸ κάκιστον
τῶτο καὶ ἐπιβλαβέστατον κτῆμα
ὁ πλοῦτος, ὁ πολλοῖς πολλάκις
αἴτιος ἀνηκέστων συμφορῶν γε-
γονὼς. εἰ γάρ μοι πείθοιο,
μάλιστα ὅλον εἰς τὸν θάλατταν
ἐμβαλεῖς αὐτὸν, οὐδὲν ἀναγ-
καῖον αὐδὲ ἀγαθῷ ὄντα, καὶ
τὸν φιλοσοφίας πολλῶν ὁρᾷν
δυναμένῳ. μὴ μέντοι ἐς βάθος
ὦ γαθὲ, ἀλλ' ὅσον ἐς βυβῶνας
ἐπεμβὰς ὀλίγον πρὸ τῆς κυμα-
τώδους γῆς, ἐμοῦ ὁρῶντος μόνου.
εἰ δὲ μὴ τῶτο βέλει, σὺ δ' ἄλλον
τρόπον ἀμείνω καὶ ταχὺ ἐκ-
φόρησον αὐτὸν ἐκ τῆς οἰκίας. καὶ
μηδ' ὀβολὸν αὐτῷ αὐτὸς διαδι-
δοὺς ἅπασι τοῖς δεομένοις. ᾧ μὲ,
πέντε δραχμάς. ᾧ δ', μνᾶν. ᾧ δὲ
τάλαντον. εἰδέ τις φιλόσοφος

assentationem exhibituri apud te, hominem simplicem, & de rebus suis facilè impertientem. Scis enim offam in cœnam mihi satesse, opsonium verò suauissimum, cepam, aut nasturtium, aut siquando lubeat epulari lautiùs, paulum salis: potum verò ex fonte nouem fistulis scaturiente constare: tum hoc pallium quauis purpura potius. Nam aurum nihilo magis apud me est in precio, quàm calculi qui sunt in littoribus. Verùm tua ipsius gratia huc me contuli, ne te corrumpat pessima & insidiosissima possessio diuitiarum, quippe quæ multis sæpenumero immedicabiliũ malorum causa extiterit. Etenim, si me audies, potissimum opes vniversas in marè proijcies, vt pote non necessarias bono viro, quique Philosophiæ possit opes perspicere. Ne tamen in profundum, ô bone, sed fermè ad inguina vsque ingressus, paulò vltra fluctuosũ littus, me vno spectante. Sed si hoc nolis, tu eas alio potiore modo, confestim ex ædibus ejcito, ac ne obolum quidem tibi reliquum facias, largiens quibuscunque opus est, huic quidem quinque drachmas, alij minam, alij talentum. Porrò siquis erit Philosophus, æquum est vt

εἴη, διπλοεῖαν, ἢ τριπλοεῖαν φέρεσθαι δίκαιος. ἐμοὶ δ', καίτοι οὐκ ἐμαυτῷ χάριν αἰτῶ, ἀλλ' ὅπως μεταδῶ τῶν ἑταίρων τοῖς δεομένοις, ἱκανὸν εἰ ταύτην τὴν πήραν ἐμπλήσας παρέχοις, ἐν ᾗ ὅλως δύο μεδίμνους χωρῆσαν αἰγινητικούς. ὀλιγαρκὴς δ' καὶ μέτριον χρὴ εἶναι τὸν φιλοσοφοῦντα, καὶ μηδὲν ὑπὲρ τὴν πήραν φρονεῖν. Τί. ἐπαινῶ ταῦτά σου ὦ Θρασύκλεις. πρὸς γοῦν τὴν πήραν εἰ δοκεῖ, φέρε σοι τὴν κεφαλὴν ἐμπλήσω κονδύλων, ἐπιμετρήσας τὴν δικέλλην. Θρασ. ὦ δημοκρατία, καὶ νόμοι, παιόμεθα ὑπὸ τοῦ καταράτου ἐν ἐλευθέρᾳ τῇ πόλει. Τί. τί ἀγανακτεῖς ὦ γαστρὶ θρασύκλεις; μῶν παρῳκέκευσμαί σε; καὶ μὴν ἐπιβαλῶ χοίνικας ὑπὲρ τὸ μέτρον τέτταρας. ἀλλὰ τί τοῦτο; πολλοὶ ξυνέρχονται. Βλεψίας ἐκεῖνος, καὶ Λάχης, καὶ Γνίφων, καὶ ὅλως, τὸ σύνταγμα τῶν οἰμωξομένων. ὥστε τί ἂν ἐπὶ τὴν πέτραν ταύτην ἀνελθὼν, τὴν μὲν δίκελλαν ὀλίγον ἀναπαύω πάλαι πεπονηκυῖαν, αὐτὸς δ' ὅτι πλείστοις λίθοις ξυμφορήσας, ἐπιχαλάζω πόρρωθεν αὐτούς; Βλ. μὴ βάλλε ὦ Τίμων. ἄπιμεν γάρ.

duplam, triplámue portionem ferat. Mihi autem, quāquam mea ipsius gratia non postulo, sed vt amicis siquis indigent, impertiam, sat erit, si peram hanc, ne duos quidem integros modios Aeginetico capientem, plenam præbueris. Eum enim qui philosophatur conuenit paucis esse contētum, nihilque vltra peram cogitare. *Tim.* Equidem ista quæ dicis probo Thrasycles. Ergo si videtur, priusquam peram expleam, tibi caput pugnorum ictibus opplebo, insuperq; auctarium ligone dabo. *Thras.* O populi Imperium, & leges! à nefario homine in libera ciuitate pulsamur. *Tim.* Quid stomacharis ô bone Thrasycles? num te defraudaui? Atqui mensuræ chœnices quatuor adijciam. Sed quid hoc est? Complures simul aduenīūt, Blepsias ille, & Laches, & Gnaphon, jn summa, eorum agmen qui vapulabunt. Itaque quin ego in rupem hanc conscendo, ac ligonem quidem jam dudum fatigatum, paulisper interquiescere sino? At ipse congestis plurimis saxis, procul in ipsos grandino? *Blep.* Ne iace, Timon, abimus enim.

Tim. At

Τι. Ἀλλ' οὐ καὶ αἵματός γε ὑμῖν, οὐδὲ αἴνευ τραυμάτων.

Tim. At vos nec sine sanguine, nec sine vulneribus abibitis.

ΑΛΚΥΩΝ, Η ΠΕΡΙ ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΕΩΣ.

HALCYON SEV DE TRANSFORMATIONE.

ΑΡΓΥΜΕΝΤΥΜ.

IN hoc dialogo de potestate diuina disputat Socrates, quòd scilicet Deo possibilia sunt omnia, & quòd nos illius operum atque effectuum caussas, intellectu ac ratione consequi non possumus. Esse enim nos, quod ad collationem Dei & rerum aternarum attinet, pueros ac veluti cacos. Quòd autem Deus multa facilè efficiat, quæ nobis impossibilia videntur, probat primùm à signo siue exemplo tempestatum quæ illius prouidentia seu administratione, ex maximis & turbulentissimis subitò in summam tranquillitatem & serenitatem conuertuntur. Item ab incremento & collatione ætatum hominis, cum aquè mirum sit ex puero imbecilli ac paruo, virum tantum & tamfortem fieri. Postremò ab effectis & vi naturæ, quæ cùm Deo longè inferior sit, tamen ea quæ nobis ratione scilicet ac sensu omnia metientibus, impossibilia videri poterant, operatur. Occasio Dialogi sumitur à cantu & obiectu Alcedinis: Disputationis autem, à fabula quâ de transformatione illius narratur.

Χαιρεφῶν.

Chærephon.

Τ Ις ἡ φωνὴ ἥδε ἐβαλεν ἡμῖν, ὦ Σώκρατες, πόρρωθεν ἀπὸ τῶν αἰγιαλῶν καὶ τῆς ἄκρας ἐκείνης; ὡς ἡδεῖα τοῖς ἀκροωμένοις. τί ποτ' ἄρ' ἐστὶ τὸ φθεγγόμενον ζῷον; ἄφωνα γὰρ δὴ τά γε καθ' ὕδατος διαπώμενα.

Σω. Ἁλκυονίς τις, ὦ Χαιρεφῶν, ὄρνις ἐστὶν ἁλιτενής, ἣν ἐπιχώριοι μὲν καλοῦσιν ἀλκυόνα, Ἕλληνες δὲ ἀλκυόνα.

Viusmodi vox aures nostras pepulit ô Socrates, eminùs à littoribus, & illo promontorio? quàm iucunda auditu! Quodnam est vocale illud animal? Muta enim sunt ea quæ in aquis degunt. Soc. Marina quædam est avis, ô Chærephon, nomine Hal-

ὄρνις ἀλκυὼν ὀνομαζομένη, πολύθρηνος, καὶ πολύδακρυς. περὶ ἧς δὴ παλαιὸς ἀνθρώποις μυθεύεται λόγος. φασὶ γὰρ ἅπαξ ποτὲ εἶναι Αἰόλου τοῦ Ἑλληνος θυγατέρα, κουρίδιον ἄνδρα τοῦ ἑαυτῆς τεθνεῶτα θρηνεῖν πόθῳ φιλίας, Κήυκα τὸν τραχίνιον, τὸν Ἑωσφόρου τοῦ Ἀστέρος, καλὸν πατρὸς καλὸν υἱόν. εἶτα δὴ θεραπεῦσαν διά τινα δαιμονίαν βούλησιν, εἰς ὄρνιθος τέρπον πτερὸν πτερωθῆναι τὸ πελάγη, ζητοῦσαν ἀνοίκτου, ἐπειδὴ πλανομένη ἦλθε περὶ πᾶσαν, οὐχ οἵα τ' ἦν εὑρεῖν. Χαιρε. ἀλκυὼν τοῦτ' ἔστιν ὃ σὺ φῂς; οὐ πώποτε προσθεν ἠκηκοεσαν τῆς φωνῆς. ἀλλά μοι ξένη τις τῷ ὄντι προσπέπτωκε, χρώδη χρωῒ ὡς ἀληθῶς τὸν ἦχον ἀφίησι τὸ ζῷον. πτλίκον δέ τι καὶ ὄρνεον ὦ Σώκρατες; Σω. ἐμέγα· μεγάλῃ μήτοι διὰ τιμὴν φιλανδρείαν εἴληφε περὶ θεῶν πμιλύ. ὅτι γὰρ τῇ τούτου γενεθλίᾳ καὶ τὰς ἀλκυονίδας προσαγορευομένας ἡμέρας, ὁ κόσμος αἴρῃ, χειμῶνα μέσον διαφερούσας εὐδίαις. ὧν ὅτι καὶ ἡ τήμερον πάντως μᾶλλον. οὐχ ὁρᾷς ὡς ἀέρια μὲν τὰ ἔνθεν, ἀκύμαντον δ', καὶ γαλήνιον ἅπαν τὸ πέλαγος, ὅμοιον δὲ εἰπεῖν

cyon, multum lugens & lachrymans: de qua iam olim homines hanc fabulam cõmenti sunt. Aiunt Aeoli Græci filiam olim desponsam, iuuenem maritum, iugalis amicitię desiderio prosequi, Ceycem Trachinium, Heosphori Asteris filij, pulchri patris pulchrum filium. Deinde diuino quodam cõfilio alitem factam, in morem auis maria circumvolitare, illum quærendo, quem per vniuersam terram vagata nõ potuit inuenire. Char. Est verò halcyon hoc quod dicis? nusquam antea vocem hanc audiui: sed tanquam reuera peregrina in me incidit. Itaque lugubrem profectò sonum emittit illud animal. Quantum autem fit dicito Socrates. Soc. Non magnum: magnum tamen à Dijs honorem accepit, ob amorem quo virum est prosequuta. Nam quo tempore nidulatur & ouis incubat suis, dies quos vocant halcyonios, homines festiuitate celebrant, media hyeme ab alijs serenitate differentes. Quorum hodiernus dies omnium maximè est vnus. Nonne vides vt serenum est cœlum, placidum & tranquillum omne pelagus, speculo, vt ita dicam simile?

ἀλκυονίς; Χαι. λέγεις ὀρθῶς. φαίνεται γὰρ ἀλκυονὶς ἡ σήμερον ἡμέρα ἀνατέλλειν. καὶ χθὲς γε τοιαύτη τις ἦν. ἀλλὰ θεῶν πρὸς, τῷ ποτε χρὴ πείθεσθαι τοῖς ἐξ ἀρχῆς, ὦ Σώκρατες, ὡς ἐξ οὐκ ὄντων γυναῖκές ποτε ἐγένοντο, ἢ ὄρνιθες ἐκ γυναικῶν; πάντως γὰρ μᾶλλον ἀδύνατον φαίνεται παρὰ τὸ τοιοῦτον. Σω. ὦ φίλε Χαιρεφῶν, ἐοίκαμεν ἡμεῖς τῶν δυνατῶν τε καὶ ἀδυνάτων ἀμβλυωτοί τινες εἶναι καὶ παντελῶς. δοκιμάζοιμι γὰρ ἂν κἀγὼ δύναμιν ἀνθρωπίνην ἄγνωστον εἶναι, καὶ ἄπιστον, καὶ ἀόρατον. πολλὰ γὰρ φαίνεται ἡμῖν καὶ τῶν εὐπόρων ἄπορα, καὶ τῶν ἐφικτῶν ἀνέφικτα. συχνὰ μὲν καὶ διὰ ἀπειρίαν, συχνὰ δὲ καὶ διὰ νηπιότητα φρενῶν. τῷ ὄντι γὰρ νήπιος ἔοικεν εἶναι πᾶς ἄνθρωπος, καὶ ὁ παῦ γέρων, ἐπεὶ τοι μικρὸς παῦ καὶ νεογνὸς ὁ τοῦ βίου χρόνος πρὸς τὸν παντὸς αἰῶνα. τί δ' αὖ, ὦ γαθὲ, οἱ ἀγνοοῦντες τὰς τῶν θεῶν καὶ δαιμονίων δυνάμεις ἔχοιεν ἂν εἰπεῖν; πότερον δυνατὸν ἢ ἀδύνατόν τι τοιούτων; ἑώρακας Χαιρεφῶν πέρυσι ἡμέραν ὅσος ἦν ὁ χειμών; καὶ ἐνθυμοῦ γάρ τοι δέος ἐπελθεῖ. καὶ τὰς ἀφράτους ἐκείνας

Char. Rectè dicis. Omnino enim videtur hodiernus dies esse halcyonius: tum etiam hesternus talis erat. Sed per Deos, quomodò priscis hominibus habenda est fides, ex auibus mulieres, aut ex mulieribus aues factas esse? Hæc enim quauis alia re videtur magis impossibilis. *Soc.* O amice Chærephon de possibilibus & impossibilibus rebus prorsus hallucinantes judices esse videmur. Quippe rerum causas pro humana facultate expendimus, quæ illas nec nosse, nec credere, nec cernere potest. Inde permulta factu facilium difficillima, & non arduorum ardua nobis apparent: multa quidem propter imperitiam, multa quoque propter mentis infantiam. Reuera enim omnis homo infans est, maximè verò senex, quoniam omne vitæ nostræ tempus est exiguum, ac ferè nihil aliud quàm infantia ad vniuersum æuum comparatum. Quid autem ô bone, qui Deorum ac dæmoniorum potestates ignorãt, certi dicere possint vtrum quid possibile istorum sit an impossibile? Vidisti Chærephon, die abhinc tertio, quanta tempestas sæuierit? quam animo repetens, horresco. Vidisti

BIBLIOTHÈQUE DE LA VILLE LYON 1894

καὶ βρονταὶ, αἵθέμων τε ἐξαίσια μεγέθη; ἐπέλαβεν ἄν τις τὴν οἰκουμένην ἅπασαν ἢ δὴ συμπεσεῖσθαι. μετὰ μικρὸν δ' θαυμαστή τις κατάστασις εὐδίας ἐγένετο, καὶ διέμεινεν αὕτη γε ἕως τοῦ νῦν. πότερον οὖν οἴει μεῖζόν τι καὶ ἐργωδέστερον εἶναι, τοιαύτην ἀθρίαν ἐκ ζοφερᾶς τῆς ὑποκάτου λαίλαπος καὶ παραχῆς μεταθεῖναι, καὶ εἰς γαλήνην ἀναγαγεῖν τὸν ἅπαντα κόσμον, ἢ γυναικὸς εἶδος μεταπλάσαι εἰς ὁτιοῦν ζῴου τύπου ποιῆσαι; τὸ μὲν δὴ τοιοῦτο, καὶ τὰ παιδάρια τὰ παρ' ἡμῖν, τὰ πλάττειν ἐπιτάμμα πηλὸν, ἢ κηρὸν, ὅταν λάβῃ ῥᾳδίως ἐκ τοῦ αὐτοῦ πολλάκις ὄγκου, μεταχειρίζει πολλὰς ἰδέων φύσεις. τῷ δαιμονίῳ δὴ μεγάλῳ καὶ ὁ συμβαλτὴν ἀφθονίαν ἔχοντι πρὸς τὰς ἡμετέρας δυνάμεις, εὐχερῆ τυχὸν ἅπαντα τὰ τοιαῦτα, καὶ λεῖα. ἐπεὶ τί ὅλον οὐρανὸν πόσῳ τινὶ σαυτῷ δοκεῖς εἶναι μείζω, φράσας αὖ; Χ. τίς δ' ἀνθρώπων ὦ Σώκρατες, νοῆσαι δυνατ' ἄν, ἢ ὀνόματα τὰ τοιούτων; οὐδὲ γὰρ εἰπεῖν ἔφικτόν. Σ. ἴσχω δὴ θεωρεῖν ἀνθρώπων πρὸς ἀλλήλους συμβαλλομένων μεγάλας τινὰς ἀφορμὰς ἐν ταῖς δυνάμεσι,

& fulgura illa, & tonitrua, & inusitatos ventorum flatus? Suspicatus fuisset quispiam totam terram corruituram. At paulò post mirabilis quædam cum serenitate oborta A est tranquillitas, quæ in hoc vsque tempus perdurauit. Vtrum igitur maius atque operosius existimas, ex intolerabili procella & turbine orbi vniuerso talem inducere serenitatem, an mulierculæ B formam transmutatam, in auis speciem traducere? Nã & nostrates pueruli, qui ex luto aut cera formas ducere norunt, ex eadem materie in manus sumpta sine negotio multas specierum C naturas transformãdo effingunt. Cæterùm Deo magna, nec cum nostris viribus comparabili præstãtia prædito, facilia & plana sunt istiusmodi omnia. Numnam D quanto totum cœlum te ipso tibi majus videatur, dicere possis? *Char.* Ecquis hominum, ô Socrates intelligere possit & explicare quippiam horum? Neque enim humana voce ista explicari E possint. *Soc.* Proinde hominum inter se comparatorum magnos quospiam excessus existentes in poten-

καὶ ἀδυναμίαις ὑπαρχούσας. ἡ γὰρ τῶν ἀνδρῶν ἡλικία, πρὸς τὰ νήπια παντελῶς βρέφη, τὰ πεμπταῖα ἐκ γενετῆς, ἢ δεκαταῖα, θαυμασίην ὅσην ἔχει τὴν διαφορὴν δυνάμεώς τε, καὶ ἀδυναμίας, ἐν πάσαις σχεδὸν ταῖς κατὰ βίον πράξεσι, καὶ ὅσα διὰ τῶν τεχνῶν τούτων οὕτω πολυμηχάνων, καὶ ὅσα διὰ τὸ σώματος, καὶ τῆς ψυχῆς ἐργάζονται. ταῦτα γὰρ τοῖς νέοις ὡς αὖ εἶπον παισὶν, οὐδὲ εἰς νοῦν ἐλθεῖν δυνατὰ φαίνεται. καὶ τῆς ἰσχύος ὃ τε ἑνὸς ἀνδρὸς τελείου τὸ μέγεθος, ἀμύθητον ὅσον ἔχειν τε ὑπερέχειν πρὸς ἐκεῖνα. μυριάδας γὰρ τοιούτων εἷς ἀνὴρ παῦσαι πολλὰς χειρώσαιτ' ἂν ῥᾳδίως. ἡ γὰρ ἡλικία παντελῶς, ἄπορος ἅπου παύτων, καὶ ἀμήχανος ἔξαρχῆς παρακολουθεῖ τοῖς ἀνθρώποις κατὰ φύσιν. ὁπηνίκα οὖν ἄνθρωπος ὡς ἔοικεν ἀνθρώπου τοσούτῳ διαφέρει, τί νομίσομεν τὰ σύμπαντα οὐρανὸν πρὸς τὰς ἡμετέρας δυνάμεις φαυλίσαι ἄν, τοῖς τὰ τοιαῦτα θεωρεῖν ἐφικνουμένοις; πιθανὸν οὖν ἴσως δόξει πολλοῖς, ὅσον ἔχει τὸ μέγεθος τοῦ κόσμου τὴν ὑπερέχειν πρὸς τὸ Σωκράτους ἢ Χαιρεφῶντος εἶδος, τηλικοῦτον καὶ τὴν δύναμιν αὐτοῦ, καὶ τὴν φρόνησιν,

tijs, atque impotentijs contemplamur. Virilis enim ætas, ad pueros omninò infantes, à natiuitate quinquennes, aut decennes, mirum quantum discrimen habeat roboris & imbecillitatis in omnibus fermè quæ sunt in vita actionibus, tum in his quæ per ingeniosas illas artes, tum in his quæ corporis & animi viribus operãtur. Perspicuum enim est, hæc pueris, vt dixi, ne in mentem quidem venire posse: & adultæ ætatis viri vnius magnitudinem virium, immensam ad illa præstantiam obtinere. Siquidem horum multa millia vnus vir facilè subigeret. Etenim puericia in totum omnium expers est, ac sub initium ipso naturæ ductu, inualida homines consequitur. Quando igitur homo homini, vt videtur, in tantum antecellit, quid putabimus vniuersum cœlum nostris viribus collatum appariturum ijs qui hæc contemplando assequuntur? Itaque multis credibile videtur, quanto mundi magnitudo Socratis aut Chærephontis speciem superat, tanto & ipsius potentiam, sapientiam, & cogita-

καὶ διαφοραν, ἀνάλογον διαφέρειν τὴν περὶ ἡμᾶς διαθέσεως. σοὶ μὲν οὖν καὶ ἐμοὶ καὶ ἄλλοις πολλοῖς τοιούτοις ὄσι, πολλὰ ἄπ- A
ἄδυνατα τῶν ἑτέρων πάνυ ῥᾳδίων. ἐπὶ καὶ αὐλῆσαι τοῖς αὐλοῖς, καὶ ἀναγνῶναι, ἢ γράψαι τοῖς ἀγραμμάτοις γραμματικὸν τρόπον, ἀδυνατώτερόν ὄστι τέως, ἕως αὖ ὦσιν αὐτοῖς B
πεπήμονες, τὴν ποιῆσαι γυναῖκας ἐξ ὀρνίθων, ἢ ὄρνιθας ἐκ γυναικῶν. ἡ δὲ φύσις ἐν κενεῷ χαλὸν παραβάλλουσα ζῷον ἄπουν, καὶ ἄπτερον, πόδας ὑποθεῖσα, C
καὶ πτερώσασα, ποικιλίᾳ τε φαιδρύνασα πολλῇ, καὶ καλῇ, καὶ παντοδαπῇ χρωμάτων, μελίττων σοφὶν ἀπέδειξε θείαν μέλιττος ἐργάτην. ἔκ τε ὠῶν ἀφώνων, καὶ ἀψύχων, πολλὰ φθόγγα πλάττει D
πτηνῶν τε, καὶ πεζῶν, καὶ ἐνύδρων ζώων, ὡς λόγος τέχνας τινῶν ἱερᾶς αἰτίσεως μεγάλου προσχρωμένη. τὰς ἓν ἀθανάτων δυνάμεις μεγάλας οὔσας, ἴσμεν τοὶ E
καὶ σμικροὶ παντελῶς ὄντες, καὶ ἔτε τὰ μεγάλα δυνάμεθα καθορᾶν, οὔτ' ἂν τὰ σμικρὰ, τὰ πλείω δ' ἀποροῦντες, καὶ τὰ περὶ ἡμᾶς συμβαίνοντων πάντων, ὃν ἂν ἔχωμεν εἰπεῖν βεβαίως οὔτ' Ἀλκυόνων πέρι, οὔτ' ἀηδόνων. κλέος δ' μύθων,

tionem similiter à ratione nostra differre. Quare tibi, mihique, atque alijs nostri ordinis hominibus plerisque multa sunt impossibilia, quæ alijs facillima. Quoniã & tibia canere canendi imperitis, aut legere aut scribere illiteratis impossibilius est, dum nescient, quàm mulieres ex auibus, aut aues ex mulieribus fingere. Cæterùm natura ipsa in fauo propemodum sine pedibus atque alis animantem assimilans, suppositis pedibus, & adiectis alis, pulchráque & omnigena colorum varietate exornans, solertem apem, diuini mellis opificem absoluit. Ex ouis autem mutis & inanimatis, multa volatilium, pedestrium, & aquaticorum animalium genera effingit, ad quæ diuinis quibusdam, vt sermo est, magni ætheris artibus abutitur. Proinde Deorum immortalium virtutes quæ magnæ sunt, nos qui mortales & parui omnino sumus, & neque magna, neque etiam parua perspicere possumus, sed in plurib⁹ hæsitamus quę nobis accidũt, nihil certi seu de halcyonibus, seu de luscinijs dicere queamus. Præclaram verò hanc fabulam,

φίον παρέδοσαν πατέρες, τοῦτο
καὶ παισὶν ἐμοῖς ὦ ὄρνι θρήνων
μελῳδὲ, παραδώσω τῶν σῶν
ὕμνων πέρι. καί σου τ' εὐσεβῆ
καὶ φίλανδρον ἕξουσα πολλάκις
ὑμνήσω, γυναιξί τ' ἐμαῖς, ἔαν-
δίσασα τε καὶ Μυρτοῖ λέγων τά
τ' ἄλλα, πρὸς ὃ, καὶ τιμῆς οἵας
ἔτυχες παρὰ θεῶν. ἆρά γε καὶ σὺ
ποιήσεις τι τοιοῦτον ὦ Χαιρεφῶν;
X. πρόπειμαι ὦ Σώκρατες. B
καὶ τὰ ὑπὸ σοῦ ῥηθέντα, δι-
πλασίαν ἔχει τὴν παράκλησιν
πρὸς γυναικῶν τε καὶ ἀνδρῶν
ὁμιλίαν. Σ. ἰοῦσιν οὖν ἀσπασα-
μένοις τὴν ἀλκυόνα, πεφάγεν
ἤδη πρὸς ἄστυ χωρεῖν ἐκ τοῦ
Φαληρικοῦ. X. σπεύδωμεν οὕτως.

qualem à patribus accepimus, talem liberis meis, ô auis lamentationum modulatrix traditurus sum de tuis hymnis. Ac tuam cùm pietatem, tum amorem erga A maritum, vxoribus meis Xantippæ, & Myrtoni sæpe celebrabo: cùm alia multa, tum in primis, quem à Dijs honorem consecuta es, commemorando. Numquid & tu Chærephon tale quid mecum facturus es? *Char.* Sic facere conuenit, ô Socrates. Et quę à te dicta sunt, exhortatione duplici ad æquabilem conuersationem viros & vxores impellunt. *Soc.* Salutata igitur halcyone tempus est vt è Phalarico ad vrbem nos recipiamus. *Char.* Ita planè faciamus.

ΠΡΟΜΗΘΕΥΣ, ἢ Καύκασος.

PROMETHEVS, SIVE CAVCASVS.

ARGVMENTVM.

Videtur hoc dialogo Lucianus, id quod & in sequentibus facit, Deorum gentilium vanitatem, & ineptam de illis persuasionem hominum reprehendere atque irridere voluisse. Occasionem autem sumpsit ex fabula Promethei, quem poëtæ fingunt, eo quòd Iouem in distributione carnium decepisset, deinde & homines formasset, postremò autem è cœlo ignem surreptum terris intulisset, à Ioue Caucaso alligatum, aquilámq; immissam, quæ hepar illius carpẽdo attereret. Fingit itaque hic interea dum rupibus affigitur, caussam dicere, & apud Mercurium & Vulcanum, de crimi-

obiectis purgare. Primùm de distributione carnium, per extenuationem, dicendo iocum fuisse conuiualem non fraudem, neque tantum supplicium mereri, ex aduerso priora sua merita referendo. Secundo loco de plastice, vbi bifariam respondet, & super eo, an homines in vniuersum finxisse, Dijs damnosum fuerit: & super modo & forma, ostendens non modò nihil incommodi fictionem hominu attuliſſe Dijs, verumetiam vtilem & propè necessariam fuisse. Deinde & hac forma, ita vt Deos referrent facie, & rationis participes esſent, necesse fuisse creari. Vltimò de furto ignis respondet, neque cœlesti igni quicquam ademptum esſe, & ad officium Deorum pertinere, vt homines iuuent: præsertim cùm ea re ipſe neque opus habeant, neque vtantur, homines autem sacrificando indigeant, & ad ipsorum Deorum ministerium adhibeant. Occasio apologia sumitur ex eo, quòd cum Prometheus sui miserere Mercurium iuberet, ille contrà meritò cum pati hac dixerat.

Ερμῆς.

Μὴν Καύκασος, ὦ Ἥφαιστε, ὄρος, ὦ τ' ἄβλητον τάδε τουτονὶ προσπελάζειν δέησει. πρόσκοπόν μοι δοκῶ κρημνόν τινα ἐπιτήδειον, εἰ μὴ τῆς χθονὸς γυμνός ἐστιν, ὡς βεβαιότερον καταπαγῆναι τὰ δεσμά, καὶ ὅπως ἅπασι περιφανὴς εἶη κρεμάμενος. Ηφαι. πρόσκοπον ὦ Ερμῆ. ἀτὰρ δὴ ταπεινὸν καὶ προσγυμνον ἑστιν ὧδε λεκτέον, ὡς μὴ ἐπαμύνειν αὐτῷ τὰ πλάσματα αὐτὸς οἱ ἄνθρωποι, οὔτε μὴν κατὰ τὸ ἄκρον. ἀφανὴς γὰρ ἂν εἴη τοῖς κάτω. δεῖ δὲ δοκεῖ, κατὰ μέσον ἐνταῦθά

Mercurius.

NOn tibi Caucasum, ô Vulcane, cui miser hic Titan affigendus est. Itaque circumA ſpiciamus nũ qua sit in præcipiti præruptа rupes commoda, niue nudata, cui firmiùs infigantur vincula, & vnde hic suſpensus fiat omnibus conſpicuus. *Vulcan.* Circunſpiciamus Mercuri. Neque enim humili in loco & terræ proximo est affigendus: ne homines figmentum ipſius opem ferant ipſi. Neque rursus in ſublimi: nam ijs qui ſunt in radice montis non appareret. Sed ſi ita tibi viſum fuerit, hîc in medio

σου ὑπὸ τῆς φάραγγος ἀνέσαυ-
ρώδω, ἐκπεπταμένης τῷ χεῖρε
ἀπὸ τουτουὶ πρὸς τὸ ἐναντίον.
Ερ. εὖ λέγεις. ἀπότομοί τε
γὰρ αἱ πέτραι, καὶ ἀπρόσβατοι, A
πανταχόθεν πρέμα ὀπινευ-
κῆαι. καὶ τῷ ποδὶ στενῷ παύ-
τῳ ὁ κρημνὸς ἔχει τῷ ὀπί-
βατον, ὡς ἀκροποδητί που μό-
λις ἐξάνα. καὶ ὅλως ὀπιχαιρέ-
τατος ὁ σαυρὸς ἂν γένοιτο. μὴ B
μέλλε οὖν ὦ Προμηθεῦ, ἀλλὰ
ἀνάβαινε, καὶ πάρεχε σεαυτὸν
καταπαγησόμενον πρὸς τὸ ὄ-
ρος. Προ. ἀλλ' ὑμεῖς γοῦν ὦ
Ἥφαιστε, καὶ Ἑρμῆ, κατελεήσα- C
τέ με παρὰ τὴν ἀξίαν δυσ-
χωροῦντα. Ερ. τοῦτ' ἔφης, ὦ
Προμηθεῦ, τὸ κατελεήσατε,
ἀντὶ τοῦ ἀνασκολοπίσαι ἀυ-
τίκα μάλα παρακούσαντας τῶν D
ὑπταγμάτος. ἢ οὐχ ἱκανὸς
εἶναί σοι δοκεῖ ὁ Καύκασος, ἢ
ἄλλος ἂν χωρῆσαι δύο προσ-
παλευδιῶσαι. ἀλλ' ὄφελε μὲν
δεξιάν. σὺ δ' ὦ Ἥφαιστε, κατά-
κλαε, καὶ προσήλου, ἢ σφύραν E
ἐρρωμένως κατάφερε. δὸς καὶ
ἑτέραν, κατειλήφθω εὖ μάλα
καὶ αὐτή. εὖ ἔχει. καταπήσει
γὰρ ἤδη καὶ ὁ ἀετὸς ἀποκερῶν τὸ
ἧπαρ, ὡς πάντα ἔχοις ἀντὶ τῶν

supra conuallem, passis hinc atque illinc è regione manibus, cruci affigatur. *Merc.* Rectè dicis: prærupta enim hîc vndique sunt saxa, & inaccessa, sensim in decliue vergentia: támque angustũ habet pedi aditũ rupes ista, vt vix summis insistas pedibus. Hîc denique quàm maximè opportuna furca fiat. Ne igitur cunctêre, Prometheę, sed ascende, & præbe te monti affigendum. *Prom.* At vos saltem Vulcane, & Mercuri, misereſcite mei qui in hanc calamitatem immeritus incidi. *Merc.* Misereſcite ais ô Promethee: nimirum vt nos suo mandato immorigeros protinus in crucem tollat: an-non videtur tibi Caucasus satis idoneus ad duos alios palo affixos continendum? At porrige dextram. Tu verò Vulcane, reclude, affige clauum, & malleum potenter impinge. Præbe & alteram, quò & illa ritè implicetur. Bene se res habet. jam nunc deuolabit aquila tuum iecur depastura, vt pro opere illo tuo cùm pulchro, tum ingenioso quiduis reportes. *Prom.* O Saturne, ô Iapete, & tu Tellus mater, jnfœlix ego

χαλκῆς καὶ ἐυμηχάνου πλαστι-
κῆς. Προ. ὦ Κρόνε, καὶ Ἰαπετὲ, καὶ σὺ Γῆ μῆτερ, οἷα πέπονθα

ὁ κακοδαίμων, ἐδὲν δεινὸν εἰργασμένος; Ερ. οὐδὲν δεινὸν εἰργάσω ὦ Προμηθεῦ, ὃς πρῶτα μὲν τὴν νομὴν τῶν κρεῶν ἐγχειρισθεὶς, οὕτως ἄδικον ἐποίησω, καὶ ἀπατηλὴν, ὡς αὐτῷ μὲν τὰ κάλλιστα ἀφελέσθαι, τῶν Διὸς δὲ παρὰ λογίσασθαι, ὁσα κεκάλυφας ἀφέλει δημῷ; μέμνημαι Ησιόδου νὴ Δί' οὕτως εἰπόντος. ἔπειτα δὲ τὸν ἀνθρώπους ἀνέπλασας, πανουργότατα ζῶα. καὶ μάλιστα γε τὰς γυναῖκας. ἐπὶ πᾶσι δὲ τὸ πυρὸν κλέψας, καὶ τοῦτο ἔδωκας τοῖς ἀνθρώποις. τοσαῦτα δεινὰ εἰργασμένος, φὴς μηδὲν ἀδικήσας δεδέσθαι; Περ. ἔοικας ὦ Ερμῆ καὶ σὺ κατὰ τὸν ποιητὴν αὐλείπον αἰπόλιον, ὁς τὰ τοιαῦτα προφέρεις, ἐφ' οἷς ἔγωγε τῆς ἐν πρυτανείῳ σιτήσεως εἰ τὰ δίκαια ἐλήγετο ἐπιμησάμην ἂν ἐμαυτόν. εἰ γοῦν σχολή σοι, ἥδέως ἂν σοι καὶ διελεγξαίμην ὑπὲρ τῶν ἐγκλημάτων, ὡς δείξαιμι ἄδικα ἐγκαλοῦντα περὶ ἐμοῦ τὸν Δία. σὺ δέ, σωφρονίστης γὰρ εἶ, καὶ δικανικὸς, ἀπολόγησαι ὑπὲρ αὐτοῦ, ὡς δίκαιον τὸν ψῆφον ἔθετο, ἀνεσταυρῶσθαί με πλησίον τῶν Καυκασίων τούτων πυλῶν, ἐπὶ τῷ

quibus afficior pœnis, qui mali nihil commiserim? *Merc.* Nihil mali commisisti Promethee, qui primò quidem distribuendarum A carnium obiens munus, tam improbè & vafrè te gessisti, vt partem opimam tibi subduxeris, & ossibus candido adipe velatis Ioui imposueris? Memini mehercle Hesiodi qui sic locutus est. B Deinde homines versutissimum genus animantium, ac mulieres in primis effinxisti. Præter hæc omnia, ignem Deorum præstantissimam C possessionem furatus es, & hominibus dedisti. Cùm tot scelera perpetraueris, affirmas te insontē vinculis implicari? *Prom.* Videris tu quoque Mercuri, iuxta poëtam, innocuum incusare, qui D talia mihi objicis, ob quæ, si pro merito mecum ageretur, in Prytaneo publicè alendum me censuissem. Quare, si tibi vacat, libenter obiecta E mihi crimina apud te oratione diluerem, & rationibus demonstrarem iniustam sententiam à Ioue contra me pronunciatam. Tu verò, quandoquidem tam eloquio polles, quàm iuris scientia, Iouis partes tuère, & probatum ab ipso iustum suffragium, quum me huic Caucaso, prope Caspias hasce

Καυκάσου, οἰκτιστον θέαμα πᾶσι Σκύθαις. Ερ. ἔωλον μὲ ὦ Περμησσεῦ τὴν ἔφεσιν ἀγωνίᾳ, καὶ ἐς ἐδὲν δέον. ὅμως δ' οὖν λέγε. ἡ γὰρ ἄλλως θριμμύειν ἀναγκαῖον, ἕως ἂν ὁ ἀετὸς καταπτὰς σπλαγχνοτομός σου τὸ ἧπατος. τὴν δὲ τῷ μέσῳ δὴ τούτῳ χρόνῳ καλῶς ἂν ἔπ ἔχοι, εἰς ἀκρόασιν καταχρήσασθαι σοφιστικήν, οἷος εἶ σὺ παντελέστατος ἐν τοῖς λόγοις. Περ. ἀφέστερος οὖν ὦ Ερμῆ λέγε. ἡ ὅπως μου ὡς δεινότατα κατηγορήσῃς, μηδὲ καθυφῇς τι τῶν δικαίων τῶ πατρός. σὲ γὰρ ὦ Ηφαιστε, δικαστὴν ποιεῖσθαι λέγω. Ηφαι. μὰ Δί', ἀλλὰ κατήγορον αὐτὴ δικαστὴν ἴδιόν μοι ἔξων. ὃς τὸ πῦρ ὑφελόμενος, ψυχρὰν μοι τὴν καμινον ἀπολέλοιπας. Περ. ἐκοῦ διελόμενοι τὴν κατηγορίαν, σὺ μὲν περὶ τῆς κλοπῆς ἤδη συνέρρε. ἡ Ερμῆς γὰρ καὶ τὴν ἀνθρωποποιΐαν, καὶ τὴν κρεανομίαν αὐτὰ ἔσεται, ἄμφω γὰρ τεχνῖται, καὶ εὐπαθεῖν δεινοὶ ἐοίκατε εἶναι. Ηφαι. ὁ Ερμῆς ἡ γὰρ ἐμὲ ῥᾳδιεῖ. ἐγὼ γὰρ ἃ πρὸς λόγοις τοῖς δικανικοῖς εἰμι, ἀμφὶ τὴν καμινον ἔχω πολλά. ὁ δὲ ῥήτωρ ὅδε, καὶ τὰ τοιαῦτα οὐ

portas, affigendum iudicauit, vt miserrimum Scythis omnibus fiam spectaculum. *Merc.* Inanem, & inutilem tentas à Iouis sententia prouocationem. Verùm tamen dicito. Nam alioqui mihi tantisper est expectandum, dum aquila deuolet, quæ tui hepatis curam gerat. Itaque otio quod interea suppetet, rectè abutemur ad declamationem tuam audiendam, eámque captiosam, cùm sis in dicendo versutissimus. *Pro.* Tu igitur Mercuri prior dicito, & vide vt mihi quàm grauissima crimina obijcias, nec ius tui patris prodas. Te verò Vulcane iudicem constituo. *Vulc.* Non per Iouem, sed pro iudice me accusatorem habebis, tu qui surrepto igni gelidam officinam reliquisti. *Prom.* Diuisa igitur actione, tu quidem de furto orationem connecte: Mercurius verò me hominum formationis, & carnium distributionis reum aget: videmini enim ambo periti artifices, & dicendi facultate præditi. *Vulc.* Mercurius meo nomine verba faciet. Ego enim ad iudiciales dissertationes non sum comparatus: sed de rebus quæ ad focum pertinet multa quidem dicere possim: at ille est disertus orator, qui

παρέργως μεμελέτηται αὐτῷ.
Περμ. ἐγὼ μὲ ἐκεῖνό ποτε ὠμιλω
καὶ περὶ τῆς κλοπῆς τ' Ερμοῦ
ἐθελῆσαι αὖ εἰπεῖν, ὡδὲ ὀνει-
διεῖν μοι τὸ τοιοῦτο ὁμοτέχνῳ
ὄντι. πλὴν ἀνὴ εἰ καὶ τοιοῦτον, A
ὦ Μαίας παῖ, ὑφίσασαι, καιρὸς
ἤδη περαίνειν τὴν κατηγορίαν.
Ερ. πάνυ χρῶ ὦ Προμηθεῦ
μακρῶν δεῖ λόγων, ἢ ἱκανῆς
τινος παρασκευῆς, ὅπῃ τὰ σοὶ
πεπραγμένα. ἐχὲ ὃ ἀπόχρη
μόνα τὰ κεφάλαια εἰπεῖν τῶν
ἀδικημάτων. ὅτι ὑπισχνεῖτο
σοι μοιρᾶσαι τὰ κρέα, σαυτῷ
μὲ τὰ χάλλιστα ἐφύλαττες, ἠμ-
πάτησας ὃ τὸν βασιλέα, καὶ C
τοὺς ἀνθρώπους ἀνέπλασας,
ἀδὲν δέον. καὶ τὸ πῦρ κλέψας
παρ' ἡμῶν, ἐκόμισας παρ' αὐ-
τούς. καί μοι δοκεῖς ὦ βέλτιστε,
μὴ σωιέναι ὅπι τοῖς τηλικού- D
τοις, πάνυ φιλανθρώπου τοῦ
Διὸς πεπειραμένος. εἰ μὲ οὖν
ἕξαρνος εἶ μὴ εἰργάδαι αὐτά,
δεήσει καὶ διελέγχειν, καὶ ῥη-
σίν τινα μακρὰν ἀποτείνειν. ἢ
πειρῶ ὡς ἔνι μάλιστα ἐμφα- E
νίζειν τὴν ἀλήθειαν. εἰ δ' φὴς
τοιαύτῃ πεποιῆσθαι τὴν νο-
μιλὼ τῶν κρεῶν, καὶ τὰ περὶ τὸν
ἀνθρώπους κακουργῆσαι, ἢ τὸ
ρηταί μοι, καὶ μακρότερα ἂν εἴποιμι. λῆρος γὰρ ἄλλως τὸ τοιοῦ-

hæc non perfunctoriè curauit. *Prom.* Nunquam putassem Mercurium voluisse de furto dicere, idque mihi exprobraturum fuisse eum qui eandem artem exerceat. Sed quoniam, ô Maiæ fili, huiusmodi actionem aggrederis, iam tempestiuum est accusationē expedire. *Merc.* Longa profectò opus est oratione, multóque apparatu Promethee, si tua facinora velim insectari. Neque enim sola criminum capita recensere satis est. Nimirum quòd commisso tibi distribuendarum carnium officio, portionem optimam tibi seruaris, regique imposueris: quódque homines, quibus nihil opus erat, efformaris. Denique quòd subductum nobis ignem ad illos tuleris: qua in re, vir optime, Iouis benignitatem expertus, non tamen eam intellexisse videris. At verò si hæc te admisisse flagitia inficiaberis, longa oratione confutandus eris: mihique danda opera vt veritatem patefaciam. Sed si concesseris te carnes distribuisse, homines recēs effinxisse, abundè tua crimina commemorauī: nec pluribus est opus, alioqui hoc esset

τον. Προμ. εἰ μὲ καὶ ταῦτα λῆρος ὄζτιν ἃ εἴρηκας, ὀψόμεθα μικρὸν ὕστερον. ἐγὼ δ' ἢ ἐπίσαρ ἱκανὰ φὴς εἶναι τὰ κατηγορημένα, πειράσομαι ὡς ἂν οἷός τε ὦ, διαλύσασθαι τὰ ἐγκλήματα. καὶ πρῶτον μὲν ἄκουσον τὰ περὶ τῶ κρεῶν. καίτοι νὴ τὸν οὐρανὸν, ἢ γὼ λέγων ταῦτα, αἰσχύνομαι ὑπὲρ τοῦ Διὸς, εἰ οὕτω μικρολόγος ἢ μεμψίμοιρός ὄζτι, ὡς δῆτα μικρὸν ὀσφῦν ἐν τῇ μοίρᾳ εὑρὼν, ἀνασκολοπισθήσεσθαι πέμπειν παλαιὸν οὕτω θεὸν, μήτε τῆς συμμαχίας μνημονεύσαντα, μήτε αὐτὸ τῆς ὀργῆς τὸ κεφάλαιον ὅ ὄζτιν ἐννοήσαντα. καὶ ὡς μειρακίου τὸ τοιοῦτον ὀργίζεσθαι, καὶ ἀγανακτεῖν, εἰ μὴ τὸ μεῖζον αὐτὸς λήψεται. καίτοι τάς γε ἀπάτας ὦ Ἑρμῆ ταῖς τοιαύταις συμποτικὰς οὔσας, οὐ χρὴ οἶμαι ἀπομνημονεύειν. δεῖ δὲ εἴ καί τι ἡμάρτηται μεταξὺ εὐωχουμένων, παιδιὰν ἡγεῖσθαι, καὶ αὐτὸν ἐν τῷ συμποσίῳ καταλιπεῖν τὴν ὀργήν. ἐς δὲ τὸ αὔριον ταμιεύεσθαι τὸ μῖσος, καὶ μηποικακεῖν, ἢ ἔωλόν πῃ μίσος διαφυλάττειν, ἄπαγε, οὔτε θεοῖς πρέπον, οὔτε ἄλλως βασιλικόν. ἰὼ γοῦν ἄφελη τις τῶν συμποσίων τὰς κομψείας ταύτας, ἀπάτην, καὶ σκώμματα, καὶ

nugari. Prom. An nugæ sint quæ dixisti, posthac videbimus. Nunc verò quoniam absoluta est tibi, vt ais, adversum me accusatio, ego pro virili crimina diluere conabor. Primò quidem audi quæ dicam de carnibus: quanquam per cœlum, hæc de Ioue nunc dicere me pudet, eum adeò rixosum ac querulum esse, vt quoniam minutulum os in sua portione inuenit, me tanto nunc tempore pro Deo habitum palo affigendum huc misit, immemor sanè auxilij à me accepti, nec perpendens cuius sit momenti caput huius indignationis. Nemo enim non videt puerilem esse hanc excandescentiam & indignationem, quia maiorem partem non accepit. Verùm huiusmodi conuiualiũ fraudium, vt puto, memimisse non est æquum: quin siquid inter epulandum, delicti est commissum, pro ioco ducere, ibique iram in conuiuio relinquere conuenit. Absit autem vt quisquam odium in crastinum recondat, ac veteris iniuriæ recordetur, & pridiani facti meminerit, quod neq; Deum neque regem decet in primis. Quare si è conuiuijs dempseris festiuitates istas, fraudem, dic-

τὸ συλλαίνειν, καὶ ὀπτελᾶν, τὸ καταλιπόμενον ὄζει μέθης, καὶ κόρος, καὶ σιωπὴ, σκυθρωπὰ καὶ ἀτερπῆ πράγματα, καὶ ἥκιστα συμπόσιῳ πρέποντα. ὥστε ἐγὼ οὐδὲ μνημονεύειν εἰς τὴν ὑστεραίαν ἔτι ᾤμην τὸν Δία. οὐχ ὅπως καὶ τηλικοῦτα ἐπ' αὐτοῖς ἀγανακτήσειν, καὶ παίδευνα ἡγήσεσθαι πεπονθέναι, εἰ διανέμων τις κρέα, παιδιᾶς τινα ἕνεκα ἔπαιζε, πειρώμενος εἰ διαγνώσεται τὸ βέλτιον ὁ αἰγόμυιος. τίδει γὰρ Ἑρμῆ τὸ χαλεπώτερον, μὴ τὴν ἐλάφην μοῖραν ἀπονενεμῆσθαι τῷ Διΐ, τὴν δ' ὅλην ἁρπᾶσαι. τί οὖν διὰ τοῦτο ἐχθρὸν, τὸ τὸν λόγον, τῇ γῇ τὸν οὐρανὸν ἀναμεμίχθαι, καὶ δεσμὰ, καὶ σταυροὺς, καὶ Καύκασον ὅλον ὀπνοεῖν, καὶ ἀετὸν καταπέμπειν, καὶ τὸ ἧπαρ ἀνακόπτειν; ὅρα γὰρ μὴ πολλὰ ταῦτα καταγελᾷ τοῦ ἀγανακτοῦντος αὐτῷ μικροψυχίαν, καὶ ἀγνώμονα τῆς γνώμης, καὶ πρὸς ὀργὴν εὐχέρειαν. ἢ τί ἂν ἐποίησεν οὗτος ὅλον βοῦν ἀπολέσας, εἰ κριῶν ὀλίγων ἕνεκα τοιαῦτα ἐραίζεται; καίτοι πόσῳ οἱ ἄνθρωποι εὐγνωμονέστερον διάκεινται πρὸς τὰ τοιαῦτα, ὡς τέρψεως εἶναι τῶν θεῶν; ἀλλ' ὅμως

teria, sales, irrisionem, nihil supereſt præter temulentiã, ſatietatem, ſilentium, moroſas & iniucundas actiones, quæ conuiuio nullatenus conueniunt. Ideóque Iouem facti poſtridie non recordaturum putabam: nec tantum ob rem tantillam ſtomachaturum, ſéque grauiſſimam iniuriam accepiſſe exiſtimaturum, ſi cùm carnes diſtribuerem, ludere voluerim, experiendo num in delectu partium, præſtantiorem dignoſceret. Verùm Mercuri, rem pone grauiorem, me nimirum minorem portionem Ioui non diſtribuiſſe, ſed totum abſtuliſſe. Nunquid ideo, quod aiunt, terræ cœlum permiſcere par erat, & vincula & cruces, totúmq; Caucaſum excogitare, & aquilas quæ iecur tondeant demittere? vide quæſo annon hæc indignantem ipſum, puſilli, ignobilis, & in iram propenſi animi coarguant. Ecquid, bone, integro priuatus feciſſet, quũ ob pauculas carnes hæc agat? atqui homines quanto ſunt in his æquiores, quos ad iram Dijs acriores eſſe conueniebat? Verùm tamen illorum neme hactenus coquum cruce

εἰκὸς ἦν καὶ τὲς ὀργὴν ὀξυτέρων ἂν εἶναι ὅστις τῷ μαγείρῳ

μαυρᾶς αὖ τιμώσαιτο, εἰ τὰ κρέα ἔφαγον, καθεὶς τὸν δάκτυλον τῷ ζωμοῦ περιελικμήσαιτο, ἢ ὀπτομβρῶν ἀποσπάσας τῶν κρεῶν κατεβρόχθισεν, ἀλλὰ συγγνώμην ἀπονέμουσιν αὐτοῖς. εἰ δὲ καὶ παίουσι θρασυνθεῖεν, ἢ καὶ δύλοις ἐνέτεψαν, ἢ κἂν κόρρης ἐπάταξαν, ἀνεσκολοπίσθη δὲ ὁδοῖς παρ' αὐτοῖς τῶν τηλικούτων ἕνεκα. καὶ περὶ μὲν τῶν κρεῶν, τοσαῦτα. αἰσχρὰ μὲν καὶμοὶ ἀπολογεῖσθαι, πολὺ δὲ αἰσχίω κατηγορεῖν ἐμεαυτοῦ. περὶ δὲ τῆς πλαστικῆς, καὶ ὅτι τοὺς ἀνθρώπους ἐποίησα, καιρὸς ἤδη λέγειν. τοῦτο δὲ ὦ Ἑρμῆ δικαίως ἔχω τῆς κατηγορίας, οὐκ οἶδα καθ' ὁ πρότερον αἰτιάσωμαί με. πότερα, ὡς ἐδεῖ ὅλως ἐλθεῖν τοὺς ἀνθρώπους γενέσθαι, ἢ μὴ ἄμεινον ἦν ἀτρεμεῖν αὐτοὺς γῆ ἄλλως ὄντας ἀεργάσαν, ἢ ὡς πεπλάσθαι μὲ ἐχρῆν, ἄλλον δέ τινα καὶ μὴ τοῦτον διεγραμματίσθαι τὸν τρόπον; ἐγὼ δὲ ὅμως ἀμφοῖν ἐρῶ. καὶ πρῶτόν γε ὡς ἐδέμιλα τοῖς θεοῖς ἀπὸ τούτου βλάβη γε γέγονται. τῶν ἀνθρώπων ἐς τὸν βίον παρελθόντων, πειράσομαι δηλοῦν. ἔστι δὲ ὡς καὶ συμφέροντα καὶ ἀμείνω ταῦτα αὐτοῖς παρεσκεύασα, ἢ εἰ ἔρημοι καὶ ἀπάνθρωπον συνέ-

mulctauit, quòd carnes elixans, immissum iusculo digitum visus sit circumlambere, aut nonnihil tostarum carnium vellēs deglutiuerit: sed veniam ipsis concedunt. A Quòd si grauiùs fuerint irati, vel pugnis impetunt, vel alapas impingunt, nec vllum inuenias, qui in crucem sublatus fuerit. Et hæc de carnibus, turpis quidem meæ causæ defensio: sed turpior B illius accusatio. Iam verò sequitur tempus dicendi de plastice, & de hominibus à me formatis. Quod cùm geminam contineat accusationem, cuiusnam culpæ Mercuri me primò reum agas, C non satis compertum habeo. Vtrum, quòd nequaquam homines fieri oportebat, sed satius erat eos terræ rudis instar non moueri? an verò quòd eos efformari quidē oportuerit, sed aliam D ab ea quam induxi inducendam fuisse formam judicarit? Equidem de vtroque hoc capite verba faciam. Ac primùm quidem, Deos nihil detrimenti accepisse hinc, E quòd homines in vitam adducti sint, demonstrare conabor. Deinde etiam, longè magis in vtilitatem & commodum ipsis id vertere, quā si deserta, & hominibus de-

βαινε πάλαι γὰρ μῦσιν. ἰῶ τοίνυν πάλαι, ῥᾷον γὰρ οὕτω δῆλον αὖ γένοιτο εἰ τι ἠδίκησα ἐγὼ μεταχοσμήσας, καὶ νεωτέρισας τὰ περὶ τοὺς ἀνθρώπους, τὸ θεῖον μόνον καὶ τὸ ἐπουράνιον γένος. ἦν γὰρ ἄγαλμά τι χρῆμα καὶ ἄμορφον, ὕλαις ἄπασα, καὶ τοῖχοις ἀνημέρευτος λάσιος. οὔτε βωμοὶ θεῶν, ἢ νεώς. πόθεν ἄγαλμα, ἢ ξόανον, ἢ τί ἄλλο τοιοῦτο, οἷα πολλὰ νῦν ἅπαντα χόθι φαίνεται μετὰ πάσης ἐπιμελείας πεμφθέντα; ἐγὼ γάρ, ἀεί τι περιβουλεύω εἰς τὸ κοινόν, καὶ σκοπῶ ὅπως αὐξηθήσεται μὲν τὰ τῶν θεῶν, ἐπιδώσει δὲ καὶ τἄλλα πάντα ἐς κόσμον, καὶ κάλλος, ἐνενόησα ὡς ἄμεινον ἂν ὀλίγον ὄσον ἐκ πλέω λαβόντα, ζῶα πηλὸ συνήσαντι, καὶ ἀναπλάσαι, τὰς μορφὰς μὲν ἡμῖν αὐτοῖς περιποιήσασθαι. καὶ γὰρ ἐνέδει τι ὥμιλλον τῷ θείῳ, μὴ ὄντος τοῦ ἐναντίου αὐτῷ. καὶ περὶ ὅ ἔμελλεν ἡ ἐξέτασις γενομένη, εὐδαιμονέστερον ἀποφαίνειν αὐτό. δοκεῖ δὲ μοὶ αὐτὸ εἶναι. εὐμηχανώτατον δὲ ἄλλως, καὶ συνετώτατον, καὶ τὸ βελτίονος ἐνθυμούμενον. καὶ δὴ κατὰ τὸν ποιητικὸν λόγον, γαῖαν ὕδει φύρας, καὶ διαμαλάξας, ἀνέπλασα

stituta terra permansisset. Erat igitur olim (Sic enim faciliùs palàm fiet, numquid ego deliquerim in hac formæ humanæ renouatione) A solum diuinum, & cœleste genus numinum. Terra verò inculta & informis, tota syluis iísque squalidis hirtá horrescebat: Deorum nullæ erant aræ, aut templa. Vnde autem statua aut simulachrum, aut alia id genus, qualia multa vndiquaque omni studio còli constat? Ego verò, cùm semper aliquid in commune bonum consilio prouideam, ac dispiciam B quomodo res Deorum augeri possint, aliáque omnia decoris & venustatis incrementum capere. Nihil satius esse animum induxi, quàm si C pusillum luti aceiperem, & inde animantia componerem & effingerem, quæ forma nobis Dijs essent assimilia. Illud enim naturæ diuinæ deesse putabam, quòd nihil esset ipsi oppositum, ex D cuius collatione facta disquisitione, eam beatiorem esse constaret: veluti modò, si numen cum homine conferas qui mortalis est, quanquam ingenio, prudentia, & rerũ optimarũ notitia plurimũ pollet. Quare iuxta poëtæ dictum, Terra cum aqua pinsita & subacta homines

efformaui

τὸν ἀνθρώπους. καὶ τὴν Ἀθηναῖν παρακαλέσας συμπαλέσθαι μοι τὸ ἔργον. ταῦτ' ἔστιν ἃ μεγάλα ἐγὼ τοὺς θεοὺς ἠδίκηκα. καὶ τὸ ζημίωμα ὁρᾷς πηλίκον, εἰ ἐκ πηλοῦ ζῶα πεποίηκα, καὶ τὸ τέως ἀκίνητον, εἰς κίνησιν ἤγαγον. καὶ ὡς ἔοικε τὸ ἀπ' ἐκείνου, ἧττον θεοί εἰσιν οἱ θεοί, διότι καὶ ἐπὶ γῆς θνητὰ ζῶα πινὰ γεγόνηται. ἔτω γὰρ ἡ γαναικτεῖ ὁ Ζεὺς ὥσπερ ἐλαττωμένων τῶν θεῶν ἐκ τῶν ἀνθρώπων γενέσεως. εἰ μὴ ἄρα τοῦτο δέδοκε, μὴ καί τοι ἄπτοισιν ἐπ' αὐτὸν βουλεύσωσι, καὶ πόλεμον ἐγείρωσι πρὸς τοὺς θεούς, ὥσπερ οἱ γίγαντες. ἀλλ' ὅτι μὲν δὴ οὐδὲν ἠδίκησε πρὸς ἐμὲ ὁ Ἑρμῆς, καὶ τἄλλ' ἐμῶν ἔργων, δῆλον. ἢ σὺ δεῖξόν τι καὶ ἐν τοῦτο μικρότατον, κἀγὼ σωπήσομαι, καὶ δίκαια ἔσομαι πεπονθὼς πρὸς ὑμῶν. ὅτι δὲ χρήσιμα ταῦτα γεγόνηται τοῖς θεοῖς, ἅπας ἂν μάθοις, εἰ ἐπιβλέψειας τῷ νῦν οὐκέτι ἀνωμάλως καὶ ἀκαλλῆ ὄντα, ἀλλὰ πόλεσι, καὶ γεωργίαις, καὶ φυτοῖς ἡμέροις διακεκοσμημένῳ, καὶ τῷ θαλάτταν πλεομένῳ, καὶ τὰς νήσους κατοικουμένας, ἅπαντα χᾶ βωμοὺς, καὶ θυσίας, καὶ ναοὺς, καὶ πανηγύρεις. μᾶλλον δὲ Διὸς πᾶσαι μὲν ἀγυιαὶ, πᾶσαι

efformaui, Mineruam precatus vt opus mecum aggrederetur. Hæc sunt magna illa facinora quibus Deos offendi. At quanta sit mulcta vides, eo quòd ex luto animantia fabricaui, & quod tum erat immobile ad mobilitatem adduxi: & quemadmodum videtur ab eo tempore, Dij minùs sunt Dij, quoniam mortalia quædam animãtia in terris nata sunt. Sic enim stomachari videtur Iupiter: ac si viliores Dij ex hominum procreatione sint redditi, nisi fortè hoc veretur ne defectionẽ moliantur homines, & vt olim Gigantes, bellum Diis inferant. Patet itaque vos à mẽ, meisque operibus nulla iniuria læsos. Aut tu vel minimum quid profer, & ego has meritò pœnas vobis daturus conticebo. Quod autem hinc Dijs accedat vtilitas, ita cõperies, si inspexeris quàm non amplæ squalida ac deformis sit terra, sed vrbibus, agricultura, & mitibus plantis exornata, vt iam mare nauigetur, insulæ incolantur, vndique aræ, victimæ, templa, festiuitates statuantur: adeò vt viæ passim, & hominum conciones Iouis sint omnes

ἢ ἀνθρώπων ἀφροσύνη. καὶ γὰρ εἰ ἐμοὶ ἐμαυτῷ μόνῳ κτῆμα τοῦτο ἐπλασάμην, ἐπλεονέκτουν ἂν τῆς χρήσεως. νυνὶ δ' εἰς τὸ κοινὸν φέρων, τέθεικα ὑμῖν αὐτοῖς. μᾶλλον δὲ Διὸς μὲν καὶ Ἀπόλλωνος, καὶ σοῦ δή, ὦ Ἑρμῆ, χρὴ ἰδεῖν ἅπαντα χαλκοῦν ὄντι. Προμηθέως δὲ, οὐδαμοῦ. ὁρᾷς ὅπως ἐμαυτοῦ μόνα σκοπῶ, τὰ κοινὰ δὲ καταφρονῶ, καὶ ἐλάττω ποιῶ; τί δεῖ δέ μοι ὦ Ἑρμῆ καὶ τοῦτο. συνόνησον εἴ τι σοι δοκεῖ ἀγαθὸν ἀμάρτυρον ἢ κτῆμα, ἢ ποίημα, ὃ μηδεὶς ὄψεται, μὴ δὲ ἐπαινέσεται ὁμοίως ἤδη καὶ τερπνὸν ἔσεσθαι τῷ ἔχοντι. πρὸς δή τι τοῦτ' ἔφην, ὅτι μὴ γνωρισθέντων τῶν ἀνθρώπων, ἀμάρτυρον συνέβαινε τὸ κάλλος εἶναι τῶν ὅλων. καὶ πλοῦτόν τινα πλουτήσειν ἐμέλλομεν. ἢ τε ὑπ' ἄλλου τινὸς θαυμασθησόμενον, ἢ τε ἡμῖν αὐτοῖς ὁμοίως τίμιον. οὐδὲ γὰρ ἂν ἠξιοῦμεν πρὸς ὃ, τι ἔλαττον παραδῶμεν αὐτόν. ἢ δ' ἂν σωίσωμεν ἡλίκα εὐδαιμονήσομεν, ἢ χ ἐρῶντες ἀμοίρους τῶν ἡμετέρων τινάς. ἢ τῷ γὰρ δὴ καὶ τὸ μέγα δεῖ χθεῖν ἂν μέγα, εἰ τῷ μικρῷ παραμετροῖτο. ὑμεῖς δ', τιμᾶν ὀπὴ τῷ πολιτεύματι τούτῳ δέον,

plenæ. Nam si mihi soli possessionem hanc cõparassem, plus vtilitatis caperem. jam verò vt communi bono consulerem, vobis ipsis homines composui. Hinc & Ioui, & Apollini, tibi quoque Mercuri sacra delubra vbique videre est: verùm Prometheo, nullibi. Vides vt rei priuatæ commoda specto: remp. vero prodo, & imminuo? Prætera illud expende Mercuri, Num tibi videatur bonum sine teste, siue illud sit possessio, siue opus, quod nemo intueatur, nemo laudet, æquè iucũdum & delectabile futurum possidenti, atque quod testibus abundat? Quod ideo dixi, quia nisi essent homines, vniuersi pulchritudo testibus careret, & diuitias possideremus, quas ipsimet non tanti faceremus, si earum admiratione nemo caperetur. Nequeenim quicquam deterioris extaret sortis cum quo ipsas conferremus: nec intelligeremus quãta beatitudine fruamur, nisi quospiam nostrorum bonorum expertes videremus. Magnum enim hoc pacto, magnum videri possit, si cũ paruo comparetur. At vos cùm mihi pro bene consulto facinore honorem debea-

ἀνεσταυρώκατέ με, καὶ ταὐτὰ μοι πρὸ ἀμοιβῆς ἀποδεδώκατε τῆ βουλεύματος. ἀλλὰ καὶ παρ' οἱ τινες φῆς εἶναι ἐν αὐτοῖς, καὶ μοιχεύουσι, καὶ πλέ- A κουσι, καὶ ἀδελφὰς γαμοῦσι, καὶ πατρᾶσιν ἐπιβουλεύουσι. παρ' ἡμῖν γὰρ οὐχὶ πολλὴ τούτων ἀφθονία; οὐ δήπου διὰ τοῦτο ἀπέστατ' ἂν τις τ' ἐρανὸν, καὶ B πρὸ γῆ, ὅτι ἡμᾶς συνεκόσαντο; ἐπεὶ καὶ τοῦτο ἴσως φαίης ἄν, ὅτι ἀνάγκη πολλὰ ἡμᾶς ἔχειν πράγματα ἐπιμελουμένους αὐτῶν. καὶ γε διὰ τοῦτο καὶ ὁ νο- C μεὺς ἀχθέσθω. ὅτι τῷ ἔχειν ἡ ἀγέλῃ, διότι ἀναγκαῖον αὐτῷ ἐπιμελεῖσθαι αὐτῆς. καὶ εἰ τούτῳ γε ἐρῳδὸς τοῦτο, καὶ ἡδὺ ἄλλως, καὶ ἡ φρονὶς οὐκ ἀτερπὴς D ἔχουσά τινα διατριβήν. τί γὰρ ἂν ἐπορῶμεν, οὐκ ἔχοντες ὧν ἐπιθυμοῦμεν; ἢ τί ἂν ἐργαζόμενοι; ἢ τί ἀμβροσίας ἐνεφορούμεθα, ἀδὲν ποιοῦντες. ὃ δὴ μάλιστά με πονηρεῖ, τοῦτ' E ἔστιν. οἱ μεμφόμενοι πρὸ ἀνθρωποποιΐαν, καὶ μάλιστα ταῖς γυναιξὶν, ὅμως ἐρᾶτε αὐτῶν, καὶ διαλείπετε καπύοντες, ἄρτι μὲν, ταῦροι, ἄρτι δ', σάτυροι, καὶ κύκνοι γλυφόμενοι, καὶ θεοὺς ἐξ αὐτῶν ποιεῖσθε ἐξίστητε.

tis, cruci me affixistis, atque huiusmodi gratiam pro cōmento rependistis. Verum enimuero, flagitiosi sunt, inquis, inter ipsos, qui mœchantur, bella gerunt, sorores connubio sibi jungunt, parentibus insidiātur. Quasi verò apud nos huiusmodi scelerum multitudo non vigeat? Num idcirco vllus cœlum & terram culparit, quòd ex ijs prognati sumus? Quin & hoc fortè dixeris, necessum esse vt eorum cura nobis faceſſat negotium. Ideo igitur grauetur pastor qui gregem habeat, quòd eius curam gerere sibi necesse sit. Cui si sit hoc operosum, est etiam jucundum, & hæc non insuauis solicitudo quādam habet exercitationem. Nam quid faceremus, si nihil esset cui prouideremus? Desideremus tantùm, & nectar biberemus, & ambrosia saturaremur in ocio degentes. Sed quod me maximè torquet, hoc est, quòd qui conquerimini homines à me fuisse formatos, in mulieres in primis inuehi soletis, quas tamen impendio amatis: nec desinitis descendere modò taurorum, modò satyrorum, modò cycnorum specie assumpta, & ex ipsis Deas facere dignamini. Verùm o-

ἀλλ' ἐχθὲς ἴσως φήσεις ἀναπεπλάσθαι τὸν ἄνθρωπον, ἄλλον δέ τινα τρόπον, ἀλλὰ μὴ ἡμῖν ἐοικότα. καὶ τί ἄλλο παράδειγμα τούτου ἄμεινον προσενεγκάμην, ὃ πάντως καλὸν ἡπιστάμην, ἢ ἀσυνέτου καὶ ἀνελεύθερον ἔδει, καὶ ἄχρειον ἀπεργάζεσθαι τὸ ζῷον; καὶ πῶς ἂν ἢ θεοῖς ἔθυσαν, ἢ τὰς ἄλλας ὑμῖν τιμὰς ἀπένειμαν, εἰ μὴ τοιοῦτοι ἦσαν; ἀλλ' ὑμεῖς ὅταν μὲν ὑμῖν τὰς ἑκατόμβας προσάγωσιν, οὐκ οἴκαδε καὶ ἐπὶ τὸν Ὠκεανὸν ἐλθεῖν δεῖ μετ' ἀμύμονας Αἰθιοπᾶς. ἢ οὐ τῶν τιμῶν ὑμῖν καὶ τῶν θυσιῶν αἴτιον, ἀνεσταυρώκατε. περὶ μὲν οὖν τῶν ἀνθρώπων, καὶ ταῦτα ἱκανά. ἤδη δέ σοι δοκεῖ, ὅτι τὸ πῦρ μέτειμι, καὶ τῷ ἐπονείδιστον τούτῳ κλοπῷ. καὶ πρὸς θεῶν τοῦτό μοι ἀπόκρινα, μηδὲν οἰκήσας. ἔσθ' ὅτι ἡμεῖς τὸ πυρὸς ἀπολωλέκαμεν, ἀφ' οὗπερ καὶ παρ' ἀνθρώποις ἐστίν; οὐκ ἂν εἴποις. αὕτη γὰρ οἶμαι φύσις τοῦτο τοῦ κτήματος, οὐδὲν τι ἔλαττον γίγνεται, εἰ καί τις ἄλλος αὐτοῦ μεταλάβοι. οὐ γὰρ ἀποσβέννυται ἀναυσαμένου τινός. φθόνος δὴ οὐκ ἔστιν τοιοῦτο, ἀφ' ὧν μηδὲν ὑμεῖς ἠδικήσθε, τούτων

portebat, fortè dices, alio modo quàm ad noſtri ſimilitudinem homines effingi? Quodnam aliud exemplar iſto melius, quod prorſus eximium noram, mihi propoſuiſſem, niſi intelligentiæ expers, belluinum, & agreſte animal fuiſſet componendũ? & quomodo aut victimas Diis immolaſſent, aut alios honores vobis tribuiſſent, niſi ſic facti fuiſſent? Cæterùm vos, quum hecatombas offerunt, impigrè proficiſcimini, & ſi vel vltra Oceanũ ad inculpatos Æthiopas ſit eundum: & me qui huiuſcemodi honorum, & victimarum vobis ſum author, crucifixiſtis. Et hæc de hominibus commemoraſſe ſatis eſt. Iam verò ſi videtur, ad ignẽ, probroſúmque hoc furtum tranſeamus. Ac per Deos ad hoc ſine mora mihi reſponde. Num de igne quippiam amiſimus, ex quo eſt apud homines? id minimè dixeris: quando ſic natura comparatum eſt, vt ignis nihilo fiat minor, etiàm ſi quis cum alio communicet: non enim extinguitur accenſa re quapiam. Quare manifeſta eſt inuidia, quempiam impedire quominus egentibus vſum earum rerum impertiat, quas citra noxam concedere κωλύειν μεταδιδόναι τοῖς δε-

μιμήσεις. καίτοι θεοὺς γε ὄντας, ἀγαθοὺς χρὴ εἶναι, καὶ φιλοτίμους ἑαυτοὺς καὶ ἐξ ὑμῶν φθόνου παντὸς ἐξάναι. ὅπου γε εἰ καὶ τὸ πῦρ τοῦτο πῦρ ὑφελόμενος κατεκόμισα εἰς τὴν γῆν, μηδὲν ὅλως τι αὐτοῖς καταλιπών, ἐμέγα ὑμᾶς ἠδίκουν. ἀλλὰ γὰρ ὑμεῖς δεῖδε αὐτό, μήτε ῥιγοῦντες, μήτε ἔφοντες τὴν ἀμβροσίαν, μήτε φωτὸς ἐπιτεχνητοῦ δεόμενοι. οἱ δ' ἄνθρωποι καὶ εἰς τἆλλα μὲν ἀναγκαίως χρῶν τῷ πυρὶ, μάλιστα δ' εἰς τὰς θυσίας, ὅπως ἔχοιεν κνισσᾶν ἀγυιάς, καὶ τὸ λιβανωτοῦ θυμιᾶν, καὶ τὰ μηρία καίειν ἐπὶ τῶν βωμῶν. ὁρῶ δ' ὑμᾶς μάλιστα χαίροντας τῷ καπνῷ, καὶ τὴν ἐνωχλίαν ταύτην ἡδίστην οἰομένους, ὁπόταν εἰς τὸν οὐρανὸν ἡ κνίσσα χωρήσῃ ἑλισσομένη περὶ καπνῷ. ἐναντιωτάτη τοίνυν ἡ μέμψις αὕτη γέγοιτο αὐτὴ τῇ ἡμετέρᾳ ἐπιθυμίᾳ. θαυμάζω δ' ὅπως οὐχὶ καὶ τὸν ἥλιον κεκωλύκατε καταλάμπειν ἀυτούς. καίτοι πῦρ ἔτος ὂν πολὺ θειότερόν τε, καὶ πυρωδέστερον. ἢ κἀκεῖνον αἰτιάσθε, ὡς ἀπολοῦντα ἡμῶν τὸ κτῆμα. εἰρηκα. σφῶ καὶ ὦ Ερμῆ, καὶ Ηφαιστε, εἴ τι μὴ καλῶς εἰρῆσθαι δοκεῖ, διευθύνατε, καὶ διελέγχετε.

potestis. Atqui Deos omnes oportet esse bonos, bonorũ largitores, & ab omni inuidia alienos: quandoquidem, & si totũ hunc suffuratus in terrã detulissem, adeò vt nihil prorsus reliqui vobis fecissem, non magnam iniuriam intulissem. Neque enim apud vos vllo est in vsu, qui neque frigetis, neque ambrosiam coquitis, nec artificioso lumine indigetis. At hominibus cùm ad alia ignis vsus est necessarius, tum maximè ad sacrificia, quò possint compita nidore perfundere, thuris suffitus perficere, & pecudum coxas in aris adolere. Video autem vos fumo maximè gaudere, hócque iucũdissimum epulum existimare, quando cum fumo volutatus nidor ad cœlum peruenit. Quocirca nostræ cupiditati plurimùm contraria fuerit hæc querimonia. Miror autem vos solem non impediuisse quominus ipsis affulgeret: atqui hic illius ignis est diuinior, magísque micat: aut eum non reum feciſse, vt pote qui bona vestra dilapidet. Dixi. Vos Mercuri & Vulcane, si quid non rectè dictum videtur, corrigite, & arguite. tum rursus pro me respondebo.

κἀγὼ αὖθις ἀπολογήσομαι.

Ερ. ὦ ῥᾷδιον, ὦ Προμηθεῦ, πρὸς ἄνδρα γυναῖον σοφιστὴν ἀμιλλᾶσθαι. πλὴν ἀλλὰ ὅτι μὴ καὶ ὁ Ζεὺς ταῦτα ἐπήκουσέ σου. εὖ γὰρ οἶδα ὡς ἓξ καὶ δέκα γύπας ἂν ἐπέβησάς σοι τὰ ἔγκατα ἀφαιρήσοντας. οὕτω δεινῶς ἀυτῷ κατηγόρηκας, ἀπολογεῖσθαι δεινῶν. ἐκεῖνο δέ γε θαυμάζω, πῶς μάντις ὤν, οὐ προεγίνωσκες οὕτω κολασθησόμενος. Προ. ἠπιστάμην ὦ Ερμῆ καὶ ταῦτα μὰ, καὶ ὅτι ἀπολυθήσομαι αὖθις οἶδα. καὶ ἤδη τις ἐκ Θηβῶν ἀφίξεται πρὸς φίλος ὢν εἰς μαχαίρᾳν, καταπτήξουσαν ὃν φὴς ἐπιπηδεῦσαί μοι τὸν ἀετόν. Ερ. εἰ γὰρ γένοιτο ὦ Προμηθεῦ ταῦτα, καὶ ἐπιδοίμι σε λελυμένον, καὶ κοινῇ σὺν ἡμῖν εὐωχούμενον. ἡδύ τοι καὶ κρεανομοῦντά γε. Προ. δεῖπνει. καὶ συμευωχήσομαι ὑμῖν, καὶ ὁ Ζεὺς λύσει με, ἵν' αὐτὸ μικρᾶς εὐδαιμονίας. Ερ. τίνος ταύτης; μὴ γὰρ ὀκνήσῃς εἰπεῖν. Προ. οἶδα ὦ Ερμῆ τὴν Θέτιν; ἆρ' ἔχεις λέγειν. φυλάττειν γὰρ ἄμεινον τὸ ἀπόῤῥητον, ὡς μάθῃς εἴν, καὶ λύσιμα μοι αὐτὴ τῆς καταδίκης. Ερ. ἀλλὰ φύλαττε ὦ πιτυᾶ, εἰ δοκεῖ ἄμεινον. ἡμεῖς δ' ἀπιωμεν ὦ Ηφαιστε. καὶ γὰρ οὗτος ἤδη

Merc. Haud facile est Promethee cum tam generoso oratore certare. Verùm è re tua magnopere fuit, quòd hæc abs te non audiuit Iupiter. Nam vt probè scio, sexdecim vultures, tua viscera depasturos immisisset: ita grauiter ipsum accusasti dū tuam causam agere putabas. Sed illud vtique miror, quomodo cùm sis vates, huiusmodi pœnas te daturum non prænoueris. *Prom.* Hæc equidem sciui Mercuri: & scio fore vt à vīculis liberer. Et nūc quidam amicus tuus Thebis aduenier breui, sagittis aquilam oppressurus quam in me deuolaturam dicis. *Merc.* Vtinam hæc eueniant Promethee, te liberatum videam nobísque cōuiuam additum, sed non distribuentem carnes. *Prom.* Bono sis animo: & vobiscū epulabor, & me Iupiter liberabit, non exiguæ fœlicitatis gratia. *Merc.* Quænam sit illa ne pigeat te dicere. *Prom.* Nouisti Thetim Mercuri? At non est dicendum. Præstat enim celare arcanū: vt mihi pro iudicato sit merces & liberationis precium. *Merc.* Quandoquidem id satius est, Titan, recondas licebit. Nos verò, Vulcane, discedamus. Iam enim non

πλησίον ὁ ἀετός. ἰσχυρίζομαι οὖν καρτερῶς. εἰ δὲ γένοιτό σοι τὸν Θηβαῖον ὃν φῂς τοξότην ἐπιφανῆναι, ὡς παύσειέ σε ἀπατεμένου ὑπὸ τῆς ὀρνέου.

longè abest aquila. Tu verò fortiter sustine. Atque vtinam Thebanus illic sagittarius quem dicis, tibi iam exoriretur, vt te ab huius alitis laniatu liberaret.

ΘΕΩΝ ΔΙΑΛΟΓΟΙ. DEORVM DIALOGI.

Dialogi qui sequuntur, tam superorum quàm inferorum Deorum, quasi quandam syluam ac summam continent, omnium ferè fabularum, quæ partim apud Homerum & cæteros Epicos poëtas, partim à Tragicis, Aeschylo, Euripide, Sophocle & reliquis tractantur. Sunt autem vti breuiores, ita argutiores quoque, sine res, siue verba & compositionem spectes. Adeóque germanam illam Attica eloquentia festiuitatem & gratiam exprimunt. Videtur autem Lucianus non hoc tantùm agere voluisse, vt Deorum gentilium & Homericorum vanitatem argueret, atque irrideret. Quis enim veterum, saltem mediocriter sapientum atque doctorum vnquam fuit, qui huiusce modi nugis vllam fidem adhiberet, aut numen nostri & humanis affectionibus obnoxium esse crederet? Verùm illud quoque, vt (quod in Prometheo ipse de se dicit,) Heroicam illam Dialogi personam & Tragicam grauitatem, Comico risu temperaret. Et quia in omni genere scriptorum versatum esse oportet eum, qui veram ac solidam eloquentiæ atque doctrinæ laudem assequi cupit, quemadmodum ipse infrà in Lexiphane præcipit, existimo equidem etiam exempli, & exercitationis caussa ad hunc modum in hoc genere illum sese exercuisse. Nam vt hic Tragicorum & Homericorum fabulas, ita infrà Comicorum quoque argumenta retractat, & ad Dialogorum festiuitatem reuocat. Interim tamen etiam seria obiter monet ac docet, vt in Cupidine, vbi taceitè illud indicat, quod Cicero pro Cælio multis verbis commemorat: Studiosos, puta, & literarum amantes nullis externis ac pravis cupiditatibus alligari ac vinci. Quod idem & Theocritus de Musis apertè dicit:

Nam quos afficiunt illa (inquit) exhilarántque videndo,
Nulla venenosa ladunt hos pocula Circes.

ΠΡΟΜΗΘΕΩΣ, καὶ Διός.

[PROMETHEI ET] Iouis.

Προμ.

Τόν μεῶ Ζεῦ. δεινὰ γὰρ ἤδη πέπονθα. Ζεύς. λύσω σε φής, οὐ ἐχθρῶ βαρυτέρας πέδας ἔχοντα, καὶ τὸν Καύκασον ὅλον ἀφ' κεφαλῆς ἐπικείμενον, ὑπὸ ἑκκαίδεκα γυπῶν μὴ μόνον κείρεσθαι τὸ ἧπαρ, ἀλλὰ καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ὀρύττεσθαι, ἀφ' ὧν τοιαῦθ' ἡμῖν ζῶα τοὺς ἀνθρώπους ἔπλασας, καὶ τὸ πῦρ ἔκλεψας, καὶ ταῖς γυναιξὶν ἐδημιούργησας; ἃ μὲν γὰρ ἐμὲ ἠπάτησας ἐν τῇ διανομῇ τῶν κρεῶν, ὀψὲ μὲν ἤδη καὶ μόλις ἀνακαλυπτόμενά μοι παρφθείς, καὶ τί μοι ἐμέλησε τῶν σεαυτῷ φυλάττων, τί χρὴ λέγειν; Πρ. οὐκοῦν ἱκανῶς ἤδη τῶν δικῶν ἐκτέτικα, τοσοῦτον χρόνον τῷ Καυκάσῳ προσπεπλωμένος, τὸν ἥπατος ὀρνέων ἀπολούμενον ἀεὶ τὸν τρέφων τῷ ἥπατι; Ζ. οὐδὲ πολυσπούδαστον τοῦτο, ὃν σε δεῖ παθεῖν. Πρ. καὶ μὴν ὀλίγα ἀμείψασί με λύσεις ὦ Ζεῦ, ἀλλά σοι μεμύσω πάνυ ἀναγκαῖον. Ζ. κατασοφίζῃ με ὦ Προμηθεῦ. Πρ. καὶ τί πλέον ἔξω; οὐ γὰρ ἀγνοήσεις αὖθις ἔνθα ὁ

Prom.

O Lve me Iupiter; grauia enim iam passus sum. *Iup.* Soluam te, ais quem oportebat grauiores pedicas habẽtem, totúmque Caucasum capiti impositum, à sedecim vulturib⁹ nõ modò iecur tõderi, sed & oculos effodi, eo quòd huiusmodi nobis animalia, nimirum homines effinxisti, ignémque eis furatus, & mulieres fabricatus? Nam quòd in distributione carnium, appositis ossibus pinguedine obductis, & seruata tibi optima portione, me decepisti, quid attinet dicere? *Prom.* Nonne sat magnas iam exolui pœnas, tantum tempus Caucaso affixus, aquilam hepate nutriẽs, auium omnium miserrimè perituram. *Iup.* Ne millesima quidem pars est eorum, quæ te pati par est. *Prom.* Atqui non sine mercede me solues Iupiter: sed tibi rem valdè necessariam significabo. *Iup.* Decipis me Promethee. *Prom.* Ecquid plus habebo? Non enim in posterum ignorabis

Καύκασός ὅστιν, οὐδ' ἀπορήσεις δεσμῶν ἵν' τι τεχνάζων ἀλίσκωμαι. Ζ. εἰπὲ πρότερον ὅν τινα μισθὸν ἀποτίσεις ἀναγκαῖον ἡμῖν ὄντα. Προ. ἰὼ Αues. *Prom.* Si dixero quò
εἴπω ἐφ' ὅ, τι βασίζεις νυν, nunc eas, num fide dignus
ἀξιόπιστος ἔσομαί σοι καὶ περὶ τ ero tibi & de reliquis vatici-
ἄπολοίπων μαντευόμενος; Ζ. nans? *Iup.* Quidni? *Prom.*
πῶς γὰρ οὔ; Προ. πρὸς τὴν Ad Thetim, cum ipsa rem
Θέτιν, συνεσόμενος αὐτῇ. Ζ. Β habiturus. *Iup.* Hoc vti-
τουτὶ μέν ἔγνως. τί δ' οὖν τὸ ἐπὶ que nosti. Quid præterea?
τούτῳ; δοκεῖς γάρ τι ἀληθὲς videris enim veri quiddam
ἐρεῖν. Προ. μηδενὶ τῶν Ζεῦ κοι- dicturus. *Prom.* Noli Iu-
νωνήσῃς τῆ Νηρηίδι· ἰὼ γὰρ αὐ- piter cum hac Nereide rem
τὴ κυοφορήσῃ σὲ, τὸ τεχθὲν habere: si enim ex te præ-
ἅσα ἐργάσεταί σε, οἷα καὶ σὺ gnans fuerit, fœtus illius eo-
ἔδρασας τὸν Κρόνον. Ζ. τοῦτο dem te, quo tu Saturnũ, ex-
φῂς ἐκπεσεῖσθαί με τῆς ἀρχῆς; C cipiet modo. *Iup.* Mé-ne
Προ. μὴ γένοιτο τῶν Ζεῦ. πάλιν regno ais eiectum iri. *Prom.*
τοιοῦτόν τι ἡ μίξις αὐτῆς ἀπειλεῖ. Absit Iupiter. verùm tamen
Ζ. χαιρέτω τοιαῦτα τῶν Θέτις. tale quid tibi minatur ipsius
σὺ δ', ὁ Ἥφαιστος ἐπὶ τοῖσδε concubitus. *Iup.* Valeat
λυσάτω. igitur Thetis. Te verò Vul- D canus ob hæc soluat.

ΕΡΩΤΟΣ, ΚΑΙ ΔΙΟΣ.

CVPIDINIS, ET IOVIS.

Ε

ΕΡΩΣ.

Cvp.

Ἀλλ' εἰ καί τι ἥμαρτον ὦ Ζεῦ, σύγγνωθί μοι. παιδίον γάρ εἰμι, κοὐκ ἔτι σώφρων. Ζ. σὺ παιδίον ὦ ἔρως, ὃς ἀρχαιοτέρος εἶ πολὺ τοῦ Ἰαπετοῦ; ἢ διότι μὴ πώγωνα,

AT siquid etiam peccaui Iupiter, ignoſce mihi: puerulus enim ſum, & adhuc imprudens. *Iup.* Tú-ne puer Cupido, qui es Iapeto longè antiquior? An quia

μηδὲ πολιὰς ἔφυσας, διὰ ταῦτα
καὶ βρέφος ἀξιοῖς νομίζεσθαι, γέ-
ρων καὶ παππῶος ὤν; Ερ. τί
δέ σε ἠδίκησα ὁ γέρων ὡς φὴς ἐ-
γώ, διότι με καὶ πεδᾶσαι δια-
νοῇ; Ζ. σκόπει ὦ καταράτε
εἰ μικρὸν, ὃς ἐμοὶ μὴ οὕτως ἐν-
τρυφᾷς, ὥστε μηδὲν ὃ τι μὴ
πεπείκᾳς με, σάτυρον, ταῦρον,
χρυσὸν, κύκνον, ἀετόν. ἐμοῦ
δ' ὅλως ἠδέμιαν ἥντινα ἐρᾷ-
ναι πεπείκῃς. ἐδὲ σωφρόνως ἠδὺς
γυναικὶ διὰ σὲ χαλκημυθμός. ἀλ-
λά με δεῖ μηχανεύειν ἐπ' αὐ-
ταῖς, καὶ κρύπτειν ἐμαυτόν. αἱ δὲ,
ἢ μὴ ταῦρον, ἢ κύκνον φιλοῦσιν.
ἐμὲ δ' ἢν ἴδωσι, τεθνᾶσιν ὑπὸ τῶν
δέους. Ερ. εἰκότως. ἃ γὰρ φέ-
ρουσιν ὦ Ζεῦ ὀνηταὶ ὅσαι τιὼ
θεόσφιν. Ζ. πῶς οὖν τὸν
Ἀπόλλω ὁ Βρόγχος, καὶ ὁ Τά-
κανθος φιλοῦσιν; Ερ. ἀλλ' ἡ
δάφνη κἀκεῖνον ἔφευγε, καίτοι
κομήτην καὶ ἀγένειον ὄντα. εἰ
δ' ἐθέλεις ἐπέρασος εἶναι, μὴ
ἐπίσειε ἡ ἀχλύς, μηδὲ ἡ κεραυ-
νὸν φέρε, ἀλλ' ὡς ἥδιστον πεῖσον σεαυτὸν, ἑκατέρωθε καθειμένος
βοστρύχους, τῇ μίτρᾳ τούτοις ἀνει-
λημμένος, πορφυρίδα ἔχε,
ὑποδήσῃ χρυσίδας, ὑπ' αὐλῷ
καὶ τυμπάνοις ἔυρυθμα βαῖνε, καὶ
ὄψει σε πλείους ἀκολουθήσασι

nec barbam nec canos produxisti, ideo etiam infans putari cupis, senex & versutus adeò cùm sis? *Cup.* Sed qua iniuria affeci te, ego senex ille, vt tu ais, cur me vincire quoque cogites? *Iup.* Considera, sceleste, an parua, qui me ita ludibrio habes, vt nihil sit quod me non effeceris, veluti Satyrum, taurum, aurum, cycnum, aquilam. At quæ me amaret, nullam planè feciſti, nec me vxori propter te gratiorem fuisse intellexi. Sed me præstigijs erga illas vti; ac me ipsum occultare oportet. Illæ verò vel taurum vel cycnum osculãtur: me verò si aspiciant, præ formidine moriuntur. *Cup.* Meritò. Neque enim Iupiter, cùm sint mortales, tuum aspectũ ferunt. *Iup.* Quomodo igitur Apollinem Branchus ille, & Hyacinthus amant? *Cup.* At Daphne etiam fugiebat illum quanvis comatum & imberbem. Quòd si amabilis esse velis, ægidem ne concutias, neque fulmen geras, sed te quàm suauissimum effice, vtrinque demisso capillo, eóque mitra revincto: vestem purpuream sume, crepidas auratas subliga, ad tibiam & ad tympana, composito gressu incede, & plures te sequentes videbis,

σοι τῶν Διονύσου Μαινάδων. Ζ. ἄπαγε. οὐκ ἂν δεξαίμην ἐπίβασιν εἶναι τοιοῦτος γιόμενος. Ερ. ἀκούω ὦ Ζεῦ, μηδὲ ἐρᾶν θέλε, ῥᾴδιον γὰρ τοῦτό γε. Ζ. ἀλλ', ἢν μὴ ἐρᾶν μέ, ἀπραγμονέστερον δ' αὖτὸς ἐπιτυγχάνειν. ἐπὶ τούτοις οὖν σοῖς ἀφίημί σε.

quàm Bacchum Mænades. *Iup.* Apage: nolim amabilis esse hoc pacto compositus. *Cup.* Ergo amare noli Iupiter. Hoc enim est facile. *Iup.* Quin amare quidem volo, minore autem negotio illo potiri. Atque ob hæc nunc dimitto te.

ΔΙΟΣ, ΚΑΙ ΕΡΜΟΥ. IOVIS ET MERCVRII.

Ζεὺς.

Ἦν τῆς Ἰνάχου παῖδα τὴν καλὴν οἶσθα ὦ Ἑρμῆ; Ερ. ναί. τὴν Ἰὼ λέγεις. Ζ. ἀλλ' ἔστι παῖς ἐκείνη ὄψιν, ἀλλὰ δάμαλις. Ερ. τερατῶδες τοῦτο. τῷ τρόπῳ δ' ἐγκλάγη; Ζ. ζηλοτυπήσασα ἡ Ἥρα, μετέβαλλεν αὐτήν. ἀλλὰ καὶ καινόν ἄλλό τι δεινὸν ἐπιμηχανήσατο τῇ κηδεμόνι. βουκόλον πυκνὰ πολυόμματον Ἄργον τοὔνομα ἐπέστησεν, ὃς νέμει τὴν δάμαλιν, ἄϋπνος ὤν. Ερ. τί οὖν ἡμᾶς χρὴ ποιεῖν; Ζ. καταπλάμβους ἐς τὴν Νέμειαν, ἐκεῖ δέ που ὁ Ἄργος βουκολεῖ, ἐκεῖνον μὲν ἀπόκτεινον. τὴν δὲ Ἰὼ διὰ τῆς πελάγους ἐς τὴν Αἴγυπτον ἀπαγαγών, ἴσην ποίησον. καὶ

Iup.

Pulchram illam Inachi puellam nosti Mercuri? *Merc.* Etiam, Io dicis. *Iup.* Illa non amplius puella est, sed iuuenca. *Merc.* Monstrosum hoc. Sed quomodo mutata est? *Iup.* Zelotypia mota Iuno, mutauit ipsam. Quinetiam nouum aliud malum infœlici illi excogitauit: bubulcum quendam multioculum Argum nomine, custodem addidit, qui iuuencam insomnis pascit. *Merc.* Quid igitur facto opus est? *Iup.* Deuolans in Nemeam syluam (illic alicubi Argus pascit) illum quidem interficito: ipsam verò Io per pelagus in Ægyptum abducens, Ism facito. Cæterùm Dea illis

πολοιπὸν ἔσω θεὸς τοῖς ἐκεῖ. καὶ τὸν Νεῖλον ἀναχέτω, καὶ τοὺς αὐέμους ἐπιπεμπέτω, καὶ σωζέτω τοὺς πλέοντας.

esto. Nilúmque attollat, & ventos immittat, & nauigantes seruet.

ΔΙΟΣ, ΚΑΙ ΓΑΝΥΜΗΔΟΥΣ.

IOVIS ET GANYMEDIS.

Ζεύς.

Ἄγε ὦ Γανύμηδες, ἥκομεν γὰρ ἔνθα ἐχρῆν, φίλησόν με ἤδη, ὅπως εἰδῇς ἀκέντρωμφος ἀγκύλον με ἔχοντα, καὶ ὄνυχας ὀξεῖς, καὶ πτερά, οἷος φαινόμην σοι πτηνὸς εἶναι δοκῶν. Γα. ἀνθρωπε, ὃν ἀετὸς ἄρτι ἦδα, καὶ κατὰ πάμεγος ἁρπάσας με ἀπὸ μέσου τῶ ποιμνίου; πῶς οὖν τὰ μὲν πτερὰ ἐκεῖνά σοι ἀφῆρύηκε, σὺ δ' ἄλλος ἤδη ἀναπέφηνας; Ζ. ὦ μῆ οὔτε ἀνθρωπος, ὃν ὁρᾷς ὦ μειράκιον, οὔτε ἀετός. ὁ δὴ πάντων βασιλεὺς τῶν θεῶν εἰμι, πρὸς τὸ καιρὸν ἀλλάξας ἐμαυτόν. Γα. Τί φῄς; σὺ γὰρ ὁ Πὰν ἐκεῖνος; εἶτα πῶς σύριγγα οὐκ ἔχεις, καὶ κέρατα, καὶ λάσιος εἶ τὰ σκέλη; Ζ. μόνον γὰρ ἐκεῖνον ἡγῇ θεόν; Γα. ναί. καὶ δύο μὴν γε αὐτῷ ἔναρχμν πρόβατον ἐπὶ τὸ σπήλαιον ἄγοντες, ἔνθα

Iup.

Age Ganymedes (peruenimus enim quò oportebat) osculare me iam, vt videas me rostrum aduncum non ampliùs habere, neque acutos vngues, neq; alas, qualis apparebã quum volucris esse videbar. *Gan.* Mi homo, annon aquila modò fuisti, ac deuolans à medio ouili me rapuisti? Quo pacto igitur illę quidem alæ effluxerunt, tu verò iam alius appares? *Iup.* Sed neque homo, quem vides, adolescentule, neque aquila, sed omnium rex Deorum ego ipse sum, qui me ipsum ad tempus ita transformaui. *Gan.* Quid ais tu? Pan ille es? At quî fit vt fistulam non habeas, neque cornua, nec sis cruribus hirsutus? *Iup.* Solum-ne illum existimas Deum? *Gan.* Etiam: atque adeò ipsi ductum ad speluncam coleatum hircum immolamus, quo loco stat ipse.

ἔσηκε. σὺ δ' ἀνδραποδιστής τις εἶναί μοι δοκεῖς. Ζ. εἰπέ μοι, Διὸς δ' οὐκ ἤκουσας ὄνομα, οὐδὲ βωμὸν εἶδες ἐν τῷ Γαργαφῷ τοῦ ὄντος, καὶ βεβροντῶντος, καὶ ἀστραπὰς ποιοῦντος; Γα. σὺ ὦ βέλτιστε φὴς εἶναι, ὃς πρῴην κατέχεας ἡμῶν τὴν πολλὴν χάλαζαν, ὁ οἰκεῖν ὑπεράνω λεγόμενος, ὁ ποιῶν τὸν ψόφον, ὦ τὸν κριὸν ὁ πατὴρ ἔδυσεν; εἶτα τί ἀδικήσαντά με ἀνήρπασας ὦ βασιλεῦ τῶν θεῶν; τὰ δ' πρόβατά ἴσως οἱ λύκοι διηρπάσαντο ἤδη, ἐρήμοις ὑπιπεσόντες. Ζ. ἔτι γὰρ μέλῃ σοι τῶν προβάτων ἀθανάτῳ γεγονυμένῳ, καὶ ὑπὲρ ταῦτα σωφρονοῦντι μετ' ἡμῶν; Γα. τί λέγεις; ἡ γὰρ κατάξεις με ἄνδρα ἐς τὴν ἰδίαν τήμερον; Ζ. ἀδαμῶς. ἐπὶ μᾶλλον ἀέτὸς εἶναι αὐτὶ θεὸς γεγονὼς. Γα. ὀκνοῦν ὑπιζητήσει με ὁ πατὴρ, καὶ ἀγανακτήσει μὴ ἐνείσκων, καὶ πληγὰς ὕστερον λήψομαι, καταλιπὼν τὸ πρόβατον. Ζ. ποῦ γὰρ ἐκεῖνος ὀφετάί σε; Γα. μιδαμῶς. πρόθῦμος γὰρ ἦν αὐτόν. εἰ δ' ἀπάξεις με, ὑποσχόμενοι καὶ ἄλλον παρ' αὐτὸ κριὸν τεθύσεσθαι λύτρα ὑπὲρ ἐμοῦ, ἔχομεν δ' τὸν τελευτῆ μέγαν, ὃς ἡγεῖται πρὸς τὴν νομήν. Ζ. ὡς ἀφελὴς ὁ παῖς ὅδε, καὶ ἁπλοῦς.

Tu verò plagiarius quispiam mihi videris esse. *Iup.* Dic mihi, Iouis nomen non audisti? nec pluentis illius, tonantis & fulgura facientis aram in Gargaro vidisti? *Gan.* Tute, optime, ais esse, qui nuper grandinem copiosè nobis effudisti, qui habitare supra nos diceris, strepitum faciēs, cui arietem pater immolauit? Cuius tandem facinoris reum me rapuisti ô rex Deorum? Lupi autem oues fortè iam diripuerunt, desertas illas inuadendo. *Iup.* Tibi-ne immortali facto, ac nobiscum conuersaturo, est adhuc ouium cura? *Gan.* Quid ais? Annon etiam hodie in Idam me deduces? *Iup.* Nequaquam: quoniam frustra aquila pro Deo fuissem factus. *Gan.* Igitur quæret me pater, & stomachabitur non inueniens, & quia ouile reliqui, postea plagas accipiam. *Iup.* Vbinam ille videbit te? *Gan.* Nequaquam, jam enim ipsum desidero. Quòd si me dimittes, pollicеor tibi & alium arietem ab ipso immolatum iri, meæ liberationis pretium. Habemus autem trimum, eúmque magnum, qui cæteris in pascua præit. *Iup.* Quàm simplex est & ingenuus hic puer,

καὶ αὐτὸ δὴ τοῦτο, πῶς ἔπι. δὴ
ὦ Γανύμηδες, σμεῖνα μὲ πάντα
χαίρειν ἔα, καὶ σπλάθου αὐτῶν,
τῷ ποιμνίῳ, καὶ τ' Ἴδης. σὺ δ',
ἤδη γὰρ ἐπουράνιος εἶ, πολλὰ
ἐὺ ποιήσεις ἐντεῦθεν καὶ τ' πα-
τέρα καὶ τὴν πατρίδα. καὶ αὖ-
τὶ μὲν τυρῷ καὶ γάλακτος, ἀμ-
βροσίαν ἔδωγ καὶ νέκταρ πίη.
τοῦτο μέντοι καὶ τοῖς ἄλλοις
ἡμῖν αὐτὸς παρέξεις ἐγχέων. τὸ
δὲ μέγιστον, οὐκέτι ἀνθρωπος, δὴ
ἀθανάτος γενήσῃ. καὶ ἀστέρα σου
φανεῖται ποιήσω κάλλιστον. καὶ
ὅλως, εὐδαίμων ἔσῃ. Γα. ἐγὼ
δ' οὐ παίζειν ἐπιθυμήσω, τίς συμ-
παίξεταί μοι; ἐν γὰρ τῇ Ἴδῃ
πολλοὶ ἡλικιῶται ἦμεν. Ζ. ἔχεις
καλῶς λέγεις τὸν συμπαιξόμενόν
σοι τοῦτον ἔρωτα, καὶ ἀστραγάλους
μάλα πολλούς. θάρρει μόνον, καὶ
φαιδρὸς ἴσθι, καὶ μηδὲν ὑποπτ-
ευε τῶν κάτω. Γα. τί δ' ὑμῖν
χρήσιμος ἂν γενοίμην; ἢ ποι-
μαίνειν δέησει κἀνταῦθα; Ζ.
οὐκ. ἀλλ' οἰνοχοήσεις, καὶ ὅπως τῷ
νέκταρος τεταχθῇ, καὶ ἐπιμελή-
σῃ τοῦ συμποτοῦ. Γα. τοῦτο μὲ
οὐ χαλεπόν. οἶδα γὰρ ὡς χρὴ ἐγ-
χέαι τὸ γάλα, καὶ ἀναδῆναι τὸ
κισσύβιον. Ζ. ἰδοὺ πάλιν ἔτος
γάλακτος μεμνημένευεν, καὶ ἀν-
θρώποις διακονήσεσθαι οἴεται.

& hoc ipsum adhuc puer. Verùm ô Ganymedes, illa quidem omnia valere fine, & obliuioni trade, nimirum ouile, & Idam. Tu autem, iam enim cœlestis es, hinc & patri, & patriæ multa bene facies. Præterea pro caseo & lacte, ambrosiam edes, & nectar bibes: Hoc etiam alijs, scilicet nobis ipse infundens præbebis. Quódque maximum, non amplius homo, sed immortalis eris: atque faciam vt tuum sidus appareat pulcherrimũ. Omninò beatus eris. *Gan.* Si verò ludere cupiam, quis mecum colludet? in Ida enim multi eramus coætanei. *Iup.* Habebis & hîc collusorem tibi Cupidinem hunc, & astragalos valdè multos. Confidenti tantùm & læto fis animo, nihilque inferiorum desideres. *Gan.* Qua verò in re vobis ero vtilis? Num & hîc oues pascere oportebit? *Iup.* Minimè, sed vinum ministrabis, & ad nectar destinaberis, & conuiuium curabis. *Gan.* Hoc quidem non est difficile. Noui enim vt oporteat lac infundere, & pastorale poculum præbere. *Iup.* Eoce, rursus iste lactis meminit, & hominibus ministraturum se retur: hoc verò cœlum est; & nectar,

ταυτὶ δ' ἐρεχνός ἐστι, καὶ πίνο-

μὴν ὥσπερ ἔφλω τὸ νέκταρ. Γα. ἆρ' ἥδιον ὦ Ζεῦ τὸ γάλακτος; Ζ. εἶσῃ μετ' ὀλίγον. καὶ γευσάμενος, οὐκ ἔτι παύσῃ τὸ γάλα. Γα. κοιμήσομαί ἢ πρὸς τῆς νυκτός; ἢ μετὰ τοῦ ἡλικιώτου ἔρωτος; Ζ. οὐκ. ἀλλὰ διὰ τοῦτό σε ἁρπάσαι, ὡς ἅμα καθεύδοιμεν. Γα. μόνος γὰρ ἂν δύναιο, ἢ οὐχ ἥδιόν σοι καθεύδειν μετ' ἐμοῦ; Ζ. ναὶ μετὰ γε τοιούτου, οἷος εἶ σὺ Γανυμήδης ἕτω καλός. Γ. τί γάρ σε πρὸς τὸν ὕπνον ὀνίνησι τὸ κάλλος; Ζ. ἔχει τι θέλγητρον ἡδύ, καὶ μαλακώτερον ἐπάγει αὐτόν. Γα. καὶ μὴν ὅγε πατὴρ ἤχθετό μοι συγκαθευδοντι. καὶ διηγεῖτο ἕωθεν, ὡς ἀφεῖλον αὐτοῦ τὸν ὕπνον στρεφόμενος, καὶ λακτίζων, καὶ τι φθεγγόμενος μεταξὺ ὁπότε καθεύδοιμι. ὥστε πρὸς τὴν μητέρα ἔπεμπέ με κοιμησόμενον τὰ πολλά. ὅρα δή σοι εἰ διὰ τοῦτο ὡς φῆς ἁρπάσας με, καταδεῖναι αὖθις ἐς τὴν γῆν, ἢ πράγματα ἕξεις ἀγρυπνῶν. ἀνοχλήσω γάρ σε συνεχῶς στρεφόμενος. Ζ. τοῦτ' αὐτό μοι τὸ ἥδιστον ποιήσεις, εἰ ἀγρυπνήσαιμι μετὰ σοῦ. φιλῶν γὰρ διατελέσω πολλάκις, καὶ περιπτύσσων. Γα. ἀλλὰ σὺ μὲν εἰδήσεις, ἐγὼ δὲ κοιμήσομαι, σοῦ καταφιλοῦντος.

quemadmodum dixi, bibimus. *Gan.* Suauiúſne lacte, ô Iupiter? *Iup.* Scies paulò pòſt, & cùm guſtaueris, non amplius deſiderabis lac. *Gan.* Porrò vbi dormiam nocte? an cum coætaneo Cupidine? *Iup.* Minimè: ſed ob hoc te rapui, vt ſimul dormiamus. *Gan.* Solus enim non poſſis, ſed tibi ſuauius erit dormire mecum? *Iup.* Maximè ſanè cum tali, qualis es Ganymedes; tam formoſus. *Gan.* Quidnam te pulchritudo ad ſomnum iuuabit? *Iup.* Habet quoddam incitamẽtum ſuaue, eúmq; molliorem inducit. *Gan.* Atqui pater meus mihi condormienti indignabatur, & manè narrabat vt turbabam ipſius ſomnum me volutando, calcitrando, & quiddam inter dormiendum loquendo. Quapropter me dormiturum ad matrem plerúque mittebat. Tempus igitur eſt, ſi ad hoc, vt ais, rapuiſti me, vt me denuo in terram deponas, vel moleſtia afficieris vigilando. Turbabo enim te aſſiduò, dum me huc atque illuc reuoluam. *Iup.* Hoc ipſum mihi ſuauiſſimum feceris, ſi tecum vigilauero. Nam te ſubinde oſculabor, & amplectar. *Gan.* Videris ipſe; ego verò te deoſculante dormiam.

Ζ. εἰσόμεθα τότε τί πρακτέον. νῦν δ' ἄπαγε αὐτὸν ὦ Ἑρμῆ, καὶ πόντα τῆς ἀθανασίας, ἄγε οἰνοχοήσοντα ἡμῖν, διδάξας πρότερον ὡς χρὴ ὀρέγειν τὸν σκύφον.

Iup. Videbimus tunc quid agendum. Nunc verò abduc ipsum Mercuri, & epota immortalitate adduc vt nobis ministret, edoctum priùs quemadmodum oporteat A scyphum porrigere.

ΗΡΑΣ, ΚΑΙ ΔΙΟΣ.

IVNONIS, ET Iovis.

ΗΡΑ.

IVNO.

Ξ οὗ τὸ μειράκιον τοῦτο ὦ Ζεῦ, τὸ φρύγιον ἀπὸ τῆς Ἰδης ἁρπάσας δεῦρο ἀνήγαγες, ἐλαττόν μοι προσέχεις τὸν νοῦν. Ζ. καὶ τοῦτο γὰρ ὦ Ἥρα ζηλοτυπεῖς, ἤδη ἀφελὲς οὕτω καὶ ἀλυπότατον; ἐγὼ δ' ἤμελλον ταῖς γυναιξὶ μόναις χαλεπήν σε εἶναι, ὁπόσαι ἂν ὁμιλήσωσιν ἐμοί. Ηρα. οὐδὲ σκεῖνα μὲν εὖ ποιεῖς, οὐδὲ πρέποντα σεαυτῷ, ὃς ἁπάντων θεῶν δεσπότης ὤν, ἀπολιπὼν ἐμὲ τὴν νόμῳ γαμετὴν, ἐπὶ τὴν γῆν κάτεισι χρυσῶν, χρυσίον, ἢ ταῦρος γοῦν ἐγένου. καλὴ δὴ σκεῖναι μήν σοι, κἂν ἐν γῇ μένωσι. τὸ δὲ Ἰδαῖον τοῦτο παιδίον ἁρπάσας, ἀνέπτης ὡς γενναιότατος θεῶν. καὶ συνοικεῖ νῦν ἐπὶ κεφαλὴν μοι ἐπαχθὲν, οἰνοχοοῦν δὴ τῷ λόγῳ. οὕτως ἤπορεῖς οἰνοχόων; καὶ ἀπηγο-

Ex quo adolescentulum hunc Iupiter, Phrygiũ istum dico, ab Ida raptum huc adduxisti, minùs aduertis mihi animum. *Iup.* Etiam ob hunc Iuno zelotypa jam es, simplicem adeò, & minimè molestum? Ego verò putabam mulieribus solis difficilem te esse, quæcunque conuersantur mecum. *Iun.* Neque illa quidem rectè facis, nec conuenientia tibi ipsi, qui cùm sis Deorum omnium dominus, relicta me legitima coniuge, in terram descendis, vt assumpta auri, tauriue forma moecheris. Verùm illæ mulieres in terra manent; Idæo autem hoc puero rapto, in cœlum subuolasti, Deorum generosissime: & nunc ille nobiscũ habitat supra meum caput euectus, vt tibi quemadmodum aiunt pocilletur. Itáne verò carebas pocillatoribus?

aut

φεύξεσθαι ἀρα ἥτε Ηβη, ἢ ὁ Ηφαιστος διακονήσομαι; σὺ δὲ ἢ τὴν κύλικα ἐκ ἂν ἄλλος λάβοις παρ' ἐμοῦ, ἢ φιλήσας πρότερον αὐτον, ἁπάντων ὁρώντων. καὶ τὸ φίλημά σοι ἥδιον τοῦ νέκταρος. καὶ διὰ τοῦτο οὐδὲ διψῶν, πολλάκις αἰτεῖς πιεῖν. ἐνίοτε δὲ καὶ ἀποχρυσάμενος μόνον, ἔδωκας ἐκείνῳ. ἢ πόντος ἀπολαβὼν τὴν κύλικα, ὅσον ὑπόλοιπον ἐν αὐτῇ, πίνεις, ὅθεν καὶ αὐτὸς ἔπιε, καὶ ἔνθα προσήρμοσε τὰ χείλη, ἵνα καὶ πίνῃς ἅμα, καὶ φιλῇς. προῒὼν δὲ ὁ βασιλεὺς, ἢ ἁπάντων πατὴρ, ἀποδεδεμένος τὴν αἰγίδα, ἢ τ' κεραυνὸν, ἐκάθησο ἀφαγαλίζων μετ' αὐτοῦ, πώγωνα τιλικοῦτον καθειμένος. παντα οὕτω ὁρῶ ταῦτα. ὥστε μὴ ἄσου λανθάνειν. Ζ. καὶ τί δεινὸν ὦ Ηφ., μειράκιον οὕτω καλὸν μεταξὺ πίνοντα καταφιλεῖν, ἢ ἥδεσθαι ἀμφοῖν, καὶ τῷ φιλήματι, καὶ τῷ νέκταρι; ἢν γοῦν ἐπιβλέψω αὐτῷ κἂν ἅπαξ φιλήσαί σε, ἐκλέπει μέμψῃ μοι, πρότερον τὸ νέκταρος οἰομένῳ τὸ φίλημα εἶναι. Ηφ. παιδεραστῶν οὗτοι λόγοι. ἐγὼ δὲ μὴ οὕτω μανείην, ὡς τὰ χείλη προσενεγκεῖν τῷ μαλθακῷ

aut defessi adeò sunt Hebe, & Vulcanus ministrando? Tu verò etiam calicem non aliter ab eo accipis, quàm cùm priùs ipsum deosculatus fueris, omnibus aspicientibus: ipsóque nectare tibi suauius est hoc osculum: atque ob id non sitiens, sæpenumerò potum petis. Interdum autem vbi solùm degustasti, porrigis ipsi: deinde ipso bibente calicem arripis, & quantum in ipso restat, ebibis, qua parte ipse bibit, & vbi labia applicuit, vt & bibas simul, & osculeris. Nuper verò rex ille, atq; omnium pater, depositis ægide ac fulmine, sedebas talis cum ipso ludens, tu qui tantam barbam summittis. Itaque ne te putes latere, cum hæc omnia videã. *Iup.* At quid adeò graue hoc, ô Iuno, adolescentem adeò pulchrum, inter bibendum deosculari, & vtroque illo oblectari, osculo nimirum & nectare? Si igitur permittam ipsi vt te vel semel osculetur, non amplius accusabis me, quod osculum illius nectare præstantius puto. *Iun.* Pædiconum verba hæc sunt. Ego verò non ita insaniuero vt labia mea mollieulo isti Phrygi, támque effœminato

τούτῳ φρυγὶ οὕτως ἐκτεθη-

λυμῴῳ. Ζ. μή μου λοιδορᾶ ὦ γυναικοτάτη τοῖς παιδικοῖς. οὗτοσὶ γὰρ ὁ Σπλυδρίας, ὁ βάρβαρος, ὁ μαλθακὸς, ἁβρόν, καὶ ποδεινότερος, οὐ βούλομαι ἃ εἰπεῖν, μή σε παροξύνω ἐπὶ πλέον. Ηρα. εἶδε καὶ γαμήσειας αὐτὸν ἐμοῦ ἕνεκα. μέμνησο γοῦν οἷά μοι διὰ τὸν οἰνοχόον τοῦτον ἐμπαροινεῖς. Ζεύς. οὐκ. διὰ τὸν Ηφαιστον ἔδει τὸν υἱὸν οἰνοχοεῖν ἡμῖν χωλεύοντα, ἐκ τῆς καμίνου ἥκοντα, ἔτι τῶν σωγήρων ἀνθράκων, ἄρτι τὴν πυρόχαρα ἀποτιθέμενον, καὶ ἀπ' ἐκείνων αὐτῶν τῶν δακτύλων λαμβάνειν ἡμᾶς τὴν κύλικα, καὶ ἐπισασταμβύσε, φιλῆσαι μεταξύ, ὃν οὐδ' ἂν ἡ μήτηρ σὺν ἁβρότητι φιλήσειας, ὑπὸ τῆς ἀσβόλης κατηθαλωμένον τὸ πρόσωπον; ἡδέως ταῦτα. οὐ γὰρ καὶ παρὰ πολὺ ὁ οἰνοχόος ἐκεῖνος ἐμφορέσει τῷ συμποσίῳ τῶν θεῶν. ὁ Γανυμήδης δ', καταπεμπέος αὖθις ἐς τὴν Ἰδην. καθαρὸς γὰρ καὶ ῥοδοδάκτυλος, καὶ ἐπιχαρίως ὀρέγει τὸ ἔκπωμα. καὶ ὅ, σε λυπεῖ μάλιστα, καὶ φιλεῖ ἥδιον τὸ νέκταρος. Ηρα. νῦν καὶ χωλὸς ὁ Ζεῦ ὁ Ηφαιστος, καὶ οἱ δάκτυλοι αὐτῷ ἀνάξιοι τῆς κύλικος, καὶ ἀσβόλη μεστός ἐστι, καὶ ναυτικῶς ὁρῶν αὐτὸν, ἐξοτου

applicem. *Iup.* Ne contulcieris tu generosissima, meos amores masculos: nam mulierosus, & barbarus, & molliculus iste, suauior & desiderabilior, nolo autem dicere amplius, ne te magis irritem. *Iun.* Vtinam & illum in vxorem duxisses mei gratia. Memineris igitur quibus propter illum pocillatorem probris me afficis. *Iup.* Imò verò Vulcanum istum filium tuum oportebat nobis pocillari, claudicantem videlicet, & à fornace venientem, plenum adhuc fauillis, depositò paulò ante forcipe: & nos calicem ab illis ipsis digitis accipere, attractúmque ipsum interim osculari, quē neque mater tu libenter osculeris, facie ob fuliginem denigrata? Suauia hæc sunt: adeóque multum etiam pocillator iste cohonestat Deorum conuiuium. Ganymedes autem hic iterū in Idam est ablegandus, quippe purus ac candidus est, roseísque digitis, ac scitè poculum porrigit; quódque te magis mœrore afficit, ipso nectare iucundiùs osculatur. *Iun.* Nunc Iupiter, & claudus est Vulcanus; eiúsque digiti tuo calice indigni, est etiam fuligine plenus, quúmque vides ipsum, nauseas, ex quo

τὸν καλὸν κομήτην τοῦτον ἡ Ἴδη ἀνέθρεψε, πάλαι δ' οὐχ ἑώρας ταῦτα. οὐδ' οἱ ἀστυδῆρες, οὐδ' ἡ κάμινος ἀπέτρεπόν σε μὴ οὐχὶ πίνειν παρ' ἅπαν. Ζεύς. λυπεῖς ὦ Ἥρα σεαυτήν. οὐδὲν ἄλλο. κἀμοὶ ἐπιτείνεις δ' ἔρωτα ζηλοτυπῶσα. εἰ δὲ ἄχθῃ παρὰ παιδὸς ὡραίου δεχομένη τὸ ἔκπωμα, σοὶ μὲν ὁ υἱὸς οἰνοχοείτω. σὺ δ' ὦ Γανύμηδες, ἐμοὶ μόνῳ ἀναδίδου τὴν κύλικα. καὶ ἐφ' ἑκάστῃ, δὶς φίλει με, καὶ ὅτε πλήρη ὀρέγοις, καὶ αὖθις ὁπότε παρ' ἐμοῦ ἀπολαμβάνοις. τί τοῦτο δακρύεις; μὴ δέδιθι. οἰμώξεται γὰρ ὧν τις σε λυπεῖν ἐθέλῃ.

formosum istum & comatũ Ida educauit. Olim autem ista non videbas: neque fauillæ, neque fornax te absterrebant, quominus illo porrigente biberes. *Iup.* Ægritudine te ipsam Iuno afficis: & mihi tua zelotypia vehementiùs amorem auges. Quòd si graueris à formoso puero poculum accipere, tuus filius tibi potum ministret. Tu verò Ganymedes mihi soli calicem trade, & me cum quolibet bis osculare, tum quando plenum porrigis, tum quando rursus à me illum accipis. Quid ita lachrymaris? Ne metue. Pœnas enim dabit quicunque tibi molestus esse voluerit.

ΗΡΑΣ, ΚΑΙ ΔΙΟΣ. IVNONIS ET IOVIS.

ΗΡΑ. IVNO.

Τὸν Ἰξίονα τοῦτον ὁρᾷς ὦ Ζεῦ; ποῖόν τινα τὸν τρόπον ἡγῇ; Ζεύς. ἀνθρωπον εἶναι χρηστὸν ὦ Ἥρα, καὶ συμποτικόν. οὐ γὰρ ἂν σωφρόνως ἡμῖν, ἀνάξιος τῆς συμποσίου ὤν. Ἥρα. ἀνὴρ ἀνάξιος ὤν, ὑβριστής γε ὤν. ὥστε μηκέτι συνέσω. Ζεύς. τί δὲ ὕβρεσε; χρὴ γὰρ οἶμαι κἀμὲ εἰδέναι. Ἥρα. ἐρᾷ μου ὁ ἀνόητος, καὶ ἐπιβουλεύει μοι βιάσασθαι. Ζεύς. ἀλλὰ τοῦτο μὲν ἀπόλωλεν ἤδη. ἐπεὶ ἐγώ γε ἐκ τοῦ ἐπιβουλεύειν αὐτὸν ἔγνων ὅτι ἐρᾷ σου. Ἥρα. ἀλλὰ ἐπεχείρησε καὶ βιάσασθαι. Ζεύς. ἀλλ' οὐκ ἐβιάσατο. Ἥρα. ἀλλ' ἐπεθύμησε γοῦν. Ζεύς. ἀλλὰ καὶ ἐπιθυμήσας ἀπέστη. Ἥρα. ἀλλ' ἐπεβούλευσε. Ζεύς. ἀλλὰ καὶ ἐπιβουλεύσας μετεγνω. Ἥρα. ἀλλ' ἐπεχείρησε. Ζεύς. ἀλλὰ καὶ ἐπιχειρήσας ἐπαύσατο. Ἥρα. ἀλλ' ἐπεθύμησε

Δῆλαι. Ηερ. τί δ' ἄλλο; καὶ γὰρ αἰσχύνομαι εἰπεῖν αὐτό. τοιοῦτόν ἐστιν ὃ ἐτόλμησε. Ζεύς. καὶ μὴν διὰ τοῦτο καὶ μᾶλλον εἰπὲ, ὅσον καὶ αἰσχεῖς ἐπεχείρησε. μῶν οἷα ἐπείρα τινά; συνίημι γὰρ ὁποῖόν τι τὸ αἰσχρὸν, ὅπερ ἂν ὀκνήσειας εἰπεῖν. Ηερ. αὐτὴν ἐμὲ, οὐκ ἄλλην τινὰ ὦ Ζεῦ πολὺ ἤδη χρόνον. καὶ τὸ μὲν πρῶτον, ἠγνόουν τὸ πρᾶγμα, διότι ἀτενὲς ἀφεώρα ἐς ἐμέ. ὁ δ', οὐ ἔστενε, καὶ ὑπεδάκρυε. καὶ εἴ ποτε πιοῦσα παρεδοίην τῷ Γανυμήδει τὸ ἔκπωμα, ὃ δή, ἤτει ἐν αὐτῷ σκείνῳ πιεῖν. καὶ λαβὼν, ἐφίλει μετὰ ξύ. καὶ πρὸς τοὺς ὀφθαλμοὺς προσῆγε. καὶ αὖθις ἀφεώρα ἐς ἐμέ· ταῦτα ἤδη συνίην, ἐρωτικὰ ὄντα. καὶ ἐπιπολὺ μὲν ἠδυνάμην λέγειν πρὸς σέ. καὶ ὤμην παύσεσθαι τὴν μανίας τὸν ἄνθρωπον. ἐπεὶ δὲ καὶ λόγοις ἐτόλμησέ μοι προσενεγκεῖν, ἐγὼ μὲν ἀφεῖσα αὐτὸν ὅτι δακρύοντα, καὶ προσχλευδύμενον, ἀπηρεμαίαν τὰ ὦτα ὡς μὴ ἂν ἀκούσαιμι αὐτοῦ ὑβριστικὰ ἱκετεύοντος, ἀπῆλθόν σοι φράσουσα. σὺ δ' αὐτὸς ὅρα ὅπως μέτει τὸν ἄνδρα. Ζεύς. εὖγε ὁ κατάρατος ἐπ' ἐμοὶ αὐτὸν, καὶ μέχρι τῶν Ηρας γάμων; τε-

Iun. Quid verò aliud? Etenim pudet me dicere, ejusmodi illud est quòd commisit. *Iup.* Atqui eò magis dicere debeas, quòd turpia molitus est. Num igitur aliquam solicitauit ad stuprū? Intelligo enim cujusmodi sit turpe illud facinus, quod te pigeat dicere. *Iun.* Me ipsam, non aliam quampiam Iupiter, longo jam tempore: ac primum ignorabam quid rei esset, cur me intentis oculis aspiceret: ipse etiam ingemiscere, & sublachrymaretur: & si quando pota poculum Ganymedi traderem, in eodem potum peteret, atque interea oscularetur captum, oculisque admoueret, ac rursus me intueretur. Hæc amatoria esse intelligebam, & tibi dicere longo tempore verebar, atq; hominem à furore cessaturum putabam. Sed postquam verba mihi ausus est adhibere, ego dimittens illum adhuc lachrymātem, & ad genua prouolutum, obturatis auribus, vt ne supplicantis ipsius lasciuos sermones audirem, abij vt tibi dicerem. Tu verò vide quomodo sis vlturus hominem. *Iup.* Euge: sceleratus ille in me ipsum, ad Iunonis vsque nuptias, adeò

σθαι τὸν ἐμεθύσθη τὸ νέκταρος. ἀλλ' ἡμεῖς τέτων ἄπροι, καὶ πέρα τῶ μετρίω φιλανθρωποι. οἴγε καὶ συμπότας αὐτοὺς ἐποιησάμεθα. συγγνωστὸν ἂν, εἰ πόντες ὅμοια ἡμῖν, καὶ ἰδόντες ἐρᾶνια κάλλη, καὶ οἷα οὔποτε εἶδον ἐπὶ γῆς, ἐπεθύμησαν ἀπολαῦσαι αὐτῶν, ἔρωτι ἁλόντες. ὁ δ' ἔρως, βίαιόν τί ὄζι, καὶ ὐκ ἀνθρώπων μόνον ἄρχει, ἀλλὰ καὶ ἡμῶν αὐτῶν ἐνίοτε. Ηφ. σοῦ μὴν καὶ πάνυ οὗτός γε δεσπότης ὄζι. ἀγ ἄγει σε, καὶ φέρει τ' ῥινός φασιν ἕλκων. καὶ ἕπῃ αὐτῷ ἔνθα αὐ ἡγῆται σοι. καὶ ἀλλάττῃ ῥᾳδίως ἐς ὅ, τι αὖ κελεύσῃ. καὶ ὅλως κτῆμα καὶ παιδιὰ τὸ ἔρωτος σύ γε. καὶ νῦν τῷ Ἰξίονι οἶδα κἀδόπι συγγνώμην ἀπονέμεις, ἅτε καὶ αὐτὸς μοιχεύσας ποτὲ αὐτῆ τὴν γυναῖκα, ἣ σοι τ' Πειρίθων ἔτεκεν. Ζεύς. ἔπι γὰρ σὺ μέμνησαι ἐκεῖνον, εἰ τι ἐγὼ ἔπαιξα ἐς γῆν κατελθών; ἀτὰρ οἶσθα ὅμοι δοκεῖ πρὸς τὸ Ἰξίονος; χολάζειν μὴν μηδαμῶς αὐτὸν, μήδ' ἀποπωθεῖν τῆς συμποσίου. σκαιὸν γάρ. ἐπεὶ δ' ἐρᾷ, καὶ ὡς φῆς δακρύει, καὶ ἀφόρητα πάσχει. Ηφ. τί ὦ Ζεῦ; δέδια γὰρ μή τι ὑβριστικὸν καὶ σὺ εἴπῃς. Ζεύς. οὐδαμῶς. ἀλλ' ἐμεθύσθη τὸ νέκταρος. Cæterùm nos authores horum sumus, & vltra modum amatores hominum, qui quidem & conuiuatores nostros ipsos fecimus. Venia igitur digni sunt, si nobiscum similia potì, deinde conspectis cœlestibus formis quales nusquam in terris viderunt, amore capti, illis frui concupiuerunt. Est autem amor, violentum quiddam, nec solùm hominibus, sed & nobis ipsis interdum imperat. Iun. Tuus quidem penitus hic est dominus, téque fert & agit, naso (vt aiunt) trahens: & sequeris ipsum quocunque te duxerit, & facilè immutaris in quodcunque iusserit: denique tu possessio, & ludus es amoris. Et nunc Ixioni, scio, quòd veniam tribuis, vt qui vxorem ipsius olim adulterio vitiaris, quæ tibi Pirithoum peperit. Iup. Adhuc-ne meministi, siquid ego lusi quum in terram descendi? Sed nosti quid mihi videatur de Ixione? ipsum quidem nequaquam mulctandum, nec conuiuio extrudendum: rusticum enim illud. Sed quia amat, &, vt ais, lachrymatur, & intolerabilia patitur. Iun. Quidnam ô Iupiter? metuo enim ne & tu contumeliosum aliquid dicas. Iup.

μῶς. ἀλλ' εἴδωλον ἐκ νεφέλης πλασάμενοι αὐτῇ σοι ὅμοιον, ἐπειδὴν λυθῇ τὸ συμπόσιον, κἀκεῖνος ἀχρυπνεῖ ὡς τὸ εἰκὸς ἐπὶ τοῖς ἔρωσι, παρακαπακλίναμεν αὐτῷ φέροντες. οὕτω γὰρ παύσαιτο ἀνιώμενος, οἰηθεὶς τετυχηκέναι ἃ ἐπεθύμει. Ηρα. ἄπαγε. μὴ ὥραισιν ἴκοιτο, τῶν ἐμῶν αὐτὸν ἐπιθυμῶν. Ζεύς. ὅμως ὑπομένειν δεῖ. Ηρα. πῶς δ' οὐ λυπήσεις δεινὸν ἀπὸ τοῦ πλάσματος, εἰ νεφέλῃ ὁ Ἰξίων συμίσγοι; Ηρα. ἀλλὰ ἡ νεφέλη ἐγὼ εἶναι δόξω. καὶ τὸ αἰσχρὸν ἐπ' ἐμὲ ποιήσει διὰ τὴν ὁμοιότητα. Ζ. οὐδὲν τοῦτο φής. οὔτε γὰρ ἡ νεφέλη ποτὲ Ηρα. γένοιτ' ἄν, οὔτε σὺ νεφέλη. ὁ δὲ Ἰξίων μόνον ἐξαπατηθήσεται. Ηρα. ἀλλ' οἶσι πάντες ἀνθρωποι ἀπειρόκαλοί εἰσιν, αὐχήσει κατελθὼν ἴσως, καὶ δηλήσεται ἅπασι, λέγων συγγεγωνῆσθαι ἐμοὶ Ηρᾳ, καὶ σύλληπτος εἶναι τῷ Διΐ. καί πω τάχα ἐρᾷν με φήσειεν αὐτοῦ. οἱ δὲ, πιστεύσουσιν, οὐκ εἰδότες ὡς νεφέλῃ συγλῶ. Ζεύς. οὐκοῦν λῶίτι τοιοῦτον εἴπῃ, ἃς τὸν ἅδην ἐμπεσὼν πρόχῳ ἄθλιος περιδεδεὶς, συμπεσενεχθήσεται μετ' αὐτοῦ ἀεὶ, καὶ πόνον ἄπαυστον ἕξει, δίκλω δίδους τῷ ἔρωτος.

Nequaquam. Sed simulachrum tibi simile, effictum ex nube, postquam solutum fuerit conuiuium, illi vt verisimile est, præ amore vigilanti, ad concubitum admoueamus: sic enim angi desinet, ratus se rem expetitam esse consecutum. Iun. Apage. Ne quid tempestiuum consequatur, quando res quæ supra se sunt, concupiscit. Iup. Attamen patere ô Iuno. Quid enim tam graue tibi accidet ex hoc figmento, si cum nube Ixion congredietur? Iun. At nubes ego esse videbor: & in me turpitudinem cõmittet propter similitudinẽ. Iup. Nihil dicis. Neque enim nubes hæc Iuno vnquam fuerit, neque tu nubes. Ixion autem solùm decipietur. Iun. Sed vt omnes homines insolentes sunt, fortè quum descẽderit, gloriabitur, omnibúsque dicet se Iunonem compressisse. Iouísque riualem esse: forsitan etiam dixerit me ipsum amare: illi verò credent, nescij eum cum nube congressum esse. Iup. Igitur si quid tale dixerit, ad inferos detrudetur, & rotæ miser alligatus, cum ipsa perpetuò circumuoluetur, & laborem nunquam cessaturum sustinebit, pœnas amoris luens.

Ηφ. οὐ γὰρ δεινὸν τοῦτό γε ἀπὸ τῆς μεγαλαυχίας.

Iun. Non enim graue quidem hoc præ iactantia.

ΑΠΟΛΛΩΝΟΣ, ΚΑΙ ΗΦΑΙΣΤΟΥ.

APOLLINIS, ET VVLCANI.

ΗΦΑΙΣΤΟΣ.

VVLC.

Ἑωράκας ὦ Απολλον τὸ τῆ Μαίας βρέφος τὸ ἁπαλὸν τε καὶ χαρίεν, ὡς χαλόν τέ ὄζι, καὶ θεοσγενὲς πᾶσι, καὶ δηλοῖ τι ἤδη ὡς μέγα ἀγαθὸν ἀποβησόμενον; Απο. ἐμεῖνό γε φῶ βρέφος ὦ Ηφαιστε, ἢ μέγα ἀγαθὸν, ὃ τῷ Ιαπετῷ πρεσβύτερόν ὄζιν ὅσον ἐν τῇ παγκρατίῳ; Ηφαι. καὶ τίνα αὖ ἀδικῆσαι δύναιτο ἀρτίτοκον ὄν; Απο. ἐρώτα τὸν Ποσειδῶνα, οὗ τὴν τρίαιναν ἔκλεψεν. ἢ τὸν Αρη, καὶ τοῦτα γὰρ ἐξείλκυσε λαθὼν τὸ κολεὸν τὸ ξίφος, ἵνα μὴ ἐμαυτὸν λέγω, ὃν ἀφώπλισε τῷ τόξῳ, καὶ τοῖς βελεσιν. Ηφαι. τὸ νεογνὸν τοῦτο, ὃ μόγις ἐκινεῖτο ἐν τοῖς σπαργάνοις; Απο. εἶσῃ ὦ Ηφαιστε εἴ σοι προσελθῃ μόνον. Ηφαι. καὶ μὴν προσῆλθεν ἤδη. Απο. τί οὖν, πάντα ἔχεις τὰ ἐργαλεῖα, καὶ οὐδὲν ἀπόλωλεν αὐτῶν; Ηφαι. πάντα ὦ Απολλον. Απο. ὅμως σκέψαι ἀκριβῶς. Ηφαι. νὴ

VIdisti Apollo Maiæ infantulum illum nuper genitum, vt formosus est, omnibúsque arridet, & iam quiddã præ se fert, quasi in magnum aliquod bonũ sit euasurus? *Ap.* Illum-ne ego infantem ô Vulcane dixero, aut magnum bonum, qui quantum ad fraudulentiam attinet, ipso Iapeto antiquior est? *Vulc.* Ecquem iniuria afficere potuerit, iam primùm natus? *Ap.* Interroga Neptunum, cuius tridentem suffuratus est: aut Martem: nam & huius subtraxit clam è vagina gladium: vt de me ipso non dicam, quem arcu & sagittis exarmauit. *Vulc.* Hæccine infantulus ille, qui vixdum mouebatur in fascijs? *Ap.* Scies Vulcane si modò ad te venerit aliquando. *Vulc.* Atqui iam venit. *Ap.* Quid igitur? omnia habes ferramẽta, nullúmq; ipsorum est amissum? *Vulc.* Omnia ô Apollo. *Ap.* Attamen inspice diligenter. *Vulc.* Per Io-

διὰ τίνω πυρσόχειραν οὐχ ὁρῶ. Απο. ἀλλ' ὄψει αὐτὴν. πῦ ἐν σπαργάνοις τὸ βρέφος. Ηφαι. ὥπως ὀξύχειρ ὄδι, καὶ δάπερ ἐν τῇ μαζῇ ἐμελετήσας τὴν κλεπτικήν; Απο. ὃ γὰ ἤκουσας αὐτῦ καὶ λαλέντος ἤδη ζωμύλα, καὶ ἐπίτροχα. ὁδὲ καὶ διακονεῖσθαι ἡμῖν ἐθέλει. χθὲς γὰ θερσκαλεσάμενος τ' ἔρωτα, κατεπάλαισεν ἐυδὺς ὢν οἷος· ὅπως ὑφέλκων τὼ πόδε. εἶτα μεταξὺ ἐπαινούμενος, τ' Αφροδίτης μὲν τὸν κεστὸν ἔκλεψε θερσπυξαμένης αὐτὸν ἐπὶ τῇ νίκῃ. τὸ Διὸς γὰ γελῶντος, τὸ σκῆπτρον. εἰ γὰ μὴ βαρύτερος ὁ κεραυνὸς ἦν, καὶ πολὺ τὸ πῦς εἶχε, κἀκεῖνον ἂν ὑφείλετο. Ηφαι. γοργόν τινα τ' παῖδα φῄς. Απο. ὃ μόνον, ἀλλ' ἤδη καὶ μουσικόν. Ηφαι. τῷ, τῦτο τεκμαίρεσθαι ἔχεις; Απο. χελώνην που νεκρὰν εὑρὼν, ὀργανον ἀπ' αὐτῆς συνεπήξατο. πήχεις γὰ ἁρμόσας, καὶ ζυγώσας, ἔπειτα καλάμους ἐμπήξας, καὶ μαγάδιον ὑποθεὶς, καὶ ἐντεινάμενος ἑπτὰ χορδὰς, μελῳδεῖ πάνυ γλαφυρὸν ὦ Ηφαιστε, καὶ ἁρμόνιον, ὡς κἀμὲ αὐτῷ φδονεῖν τ' πάλαι κιθαρίζειν ἀσκοῦντα. ἔλεγε γὰ

uem forcipem non video. *Ap.* Sed videbis ipsum alicubi in fascijs infantis. *Vulc.* Adeóne aduncas habet manus, perinde ac si in ipso ventre furandi artem iam esset meditatus? *Ap.* Annon audiuisti ipsum jam arguta & volubilia loquentem? atque hic etiam ministrare vult nobis. Heri autem prouocato Cupidine, eum ilico palæstra superauit, ne scio quo pacto pedes illi subtrahens. Deinde interim dum laudabatur, Veneris surripuit cestum, cùm ob victoriam ipsum fuisset amplexata: Iouis etiam ridentis sceptrum: ac nisi grauius fuisset, multúmque ignem habuisset, ipsum quoque fulmen sustuliſſet. *Vulc.* Acrem mihi narras puerum. *Ap.* Non id solùm, sed jam etiam musicum. *Vulc.* Vndenam hoc conjicere potes? *Ap.* Testudinem mortuam alicubi nactus, ex ea compegit instrumentum. Brachijs enim adaptatis, & superinducto iugo, deinde calamis infixis, & subjecto hemispherio, & intentis inde septem chordis, elegans adeò & concinnum quiddam modulatur, vt ego quoque illi jam inuideam, qui jam olim personando citharam me exerceo. Dicebat autem

ἡ Μαῖα ὡς ἐδὲ μύοι τὰς νύκτας ἐν τῷ ἐρανῷ, ἀλλ' ὑπὸ περιεργίας ἄχρι τοῦ ᾅδου κατοι, κλέψων τί καὶ κἀκεῖθεν δηλαδή. ὑποπέρος δ' ὅτι. καὶ ῥάβδον τινὰ πεποίηται θαυμασίαν τινὰ δυνάμεως, ἣ ψυχαγωγεῖ, καὶ καταγει τοὺς νεκρούς. Ηφαι. ἐγὼ ἐκείνῳ ἔδωκα αὐτῷ παίγνιον εἶναι. Απο. τοιγαροῦν ἀπέδωκέ σοι τὴν μισθὸν τὴν πυράγχαν. Ηφαι. εὖγε ὑπέμνησας. ὥστε βαδιῶμαι ἀπολημψόμενος αὐτήν, εἴ που ὡς φῆς ἐνεσθείη ἐν τοῖς ἀπαργάνοις.

Maia fore vt neque noctu in cœlo maneret, sed præ nimio agendi studio ad inferos vsque descenderet, inde nimirum aliquid furto ablaturus. Est autem alatus, ac virgam quandam mirificæ potestatis fecit, qua animas euocat, & mortuos deducit, *Vulc.* Illam ipsi dedi vt esset ludicrum. *Ap.* Proinde & mercedem istam tibi retulit, forcipem videlicet. *Vulc.* Rectè sanè admonuisti, quare ibo vt illum recipiam, si cubi vt ais, inter fascias inueniri poterit.

ΗΦΑΙΣΤΟΥ, ΚΑΙ Διός.

VVLCANI ET Iovis.

ΗΦΑΙΣΤΟΣ.

Τί με ὦ Ζεῦ δεῖ ποιεῖν; ἥκω γὰρ ὡς ἐκέλευσας ἔχων τὸν πέλεκιν ὀξύτατον, εἰ καὶ λίθινος δέοι μιᾷ πληγῇ διατεμεῖν. Ζ. εὖγε ὦ Ηφαιστε. ἀλλὰ δίελέ μου τὴν κεφαλὴν εἰς δύο, κατενεγκών. Ηφαι. πειρᾶ μου εἰ μέμνηαι; πρόσταττε δ' ἤδη τἀληθές, ὅπως θέλεις σοι γενέσθαι. Ζ. διαιρεθῆναί μοι τὸ κεφάλιον. εἰ δ' ἀπειθήσεις, ἃ νῦν πρὸς τὸν ἐργαζόμενόν μου, ἀλλὰ

VVLC.

Quid me oportet facere Iupiter? Venio enim vt iussisti, securim habens acutissimam, etiam si lapides vno ictu opus sit dissecare. *Iup.* Rectè sanè, ô Vulcane. Sed jam impacta illa, diuide mihi caput in duas partes. *Vulc.* Tentas me, num insaniam? Impera igitur verè, quod vis tibi fieri. *Iup.* Diuidi mihi caluariam volo. Si verò non obedieris, me experieris non nunc primùm iratscentem. Verùm toto animo se-

χρὴ καθυπνεῖν ἐξ παντὶ τῷ θυμῷ, μηδὲ μέλλειν. ἀπόλλυμαι γὰρ ὑπὸ τῶν ὠδίνων, αἵ μου τὴν ἐγκέφαλον αὐασπέρθουσιν. Ηφαι. ὄφελ' ὦ Ζεῦ μὴ κακόν τι ποιήσωμεν. ὀξὺς γὰρ ὁ πέλεκυς ὅδε, καὶ ἢν ἐπαίωμεν, ἀδὲ κτλ. Τ. Εἰλείθυιαν μαιώσεται σε. Ζ. κατένευκε μόνον ὦ Ηφαιστε θαρρῶν. οἶδα γὰρ ἐγὼ τὸ συμφέρον. Ηφαι. ἄκων μὲν, κατοίσω δέ. τί γὰρ χρὴ ποιεῖν, σὲ κελεύοντος; τί τοῦτο; κόρη ἔνοπλος. μέγα ὦ Ζεῦ κακὸν εἶχες ἐν τῇ κεφαλῇ. εἰκότως γοῦν ὀξύθυμος ἦσθα, τηλικαύτην ὑπὸ τῇ μήτρᾳ παρθένον ζωογονῶν. καὶ ταῦτα ἔνοπλον. ἦπου στρατόπεδον, οὐ κεφαλὴν ἐλελήθεις ἔχων. ἅδε, πηδᾷ, καὶ πυρρίχιζει, καὶ τὸν ἀσπίδα τινάσσει, καὶ τὸ δόρυ πάλλῃ, καὶ ἐνθουσιᾷ. καὶ τὸ μέγιστον, καλὴ πάνυ καὶ ἀκμαία γεγένηται ἤδη ἐν βραχεῖ. γλαυκῶπις μὲν, ἀλλὰ κοσμεῖ καὶ τοῦτο ἡ κόρυς. ὥστε ὦ Ζεῦ μαίωτέά μοι ἀπόδος ἐγγυήσας μοι αὐτήν. Ζ. ἀδύνατα αἰτεῖς ὦ Ηφαιστε. παρθένος γὰρ ἀεὶ θέλει μένειν. ἐγὼ γοῦν τό γε ἐπ' ἐμοὶ, οὐδὲν ἀντιλέγω. Ηφαι. τοῦτ' ἐβουλόμην. ἐμοὶ μελήσει τὰ λοιπά. καὶ ἤδη συναρπάσω αὐτήν. Ζ. εἰ σοι φί-

riendum est, nec cunctandū. *Vulc.* Vide Iupiter ne quid mali faciamus: acuta enim securis est. Nec sine sanguine, nec ad Lucinæ morem tibi obstetricabitur. *Iup.* Incute modò Vulcane, audacter. Ego enim noui quid sit conducibile. *Vulc.* Inuitus quidem, sed tamen feriam: quid enim agat aliquis te iubente? Quid istuc? armata puella. Magnum ô Iupiter, in capite malum habebas. Quare meritò iracundus eras, cùm sub membrana cerebri tantam virginem viuam nutrires, ídque armatam. Nimirum nescius castra, non caput habebas. Hæc verò saltat, & cum armis tripudiat, & clypeum concutit, & hastam vibrat, & furore concitatur. Quódque maximum est, formosa admodum, ætatis maturæ breui adeò jam facta est. Cæruleis quidem est oculis, sed huic ornatum addit galea. Quare ô Iupiter, hoc mihi refer obstetricandi præmium, illam mihi desponde. *Iup.* Impossibilia petis Vulcane: vult enim virgo permanere. Ego certè quantum in me est, nihil repugno. *Vulc.* Hoc volebam, curæ mihi erunt reliqua: jámque ipsam rapiam. *Iup.* Si hoc tibi adeò facile

δεον οὕτω, ποίᾳ. πλὼ οἶδα ὅτι ἀδωκάτων ἐρᾷς.

est, facias licet. At illud scio te, quæ consequi nequeas, amare.

ΠΟΣΕΙΔΩΝΟΣ, ΚΑΙ Ερμοῦ.

NEPTVNI ET MERCVRII.

ΠΟΣΕΙΔΩΝ.

NEPT.

ΕΣτιν ὦ Ερμῆ νωῖν ἐνπυχεῖν τῷ Διΐ; Ερ. οὐδαμῶς ὦ Πόσειδον. Πο. ὅμως προσάγγειλον αὐτῷ. Ερ. μὴ ὀνόχλει φημί. ἄκμεσν γάρ ὥστε ἂν αὖ ἴδοις αὐτὸν ἐν τῷ παρόντι. Πο μῶν τῇ Ηρᾳ συίεσιν; Ερ. οὐκ. ἀλλ' ἑτεροῖόν τί ὄστ. Πο. σωίημι. ὁ Γανυμήδης ἔνδον. Ερ. οὐδὲ τοῦτο. ἀλλὰ μαλακῶς ἔχει αὐτός. Πο. πόθεν ὦ Ερμῆ; δεινὸν γὰρ τοῦτο φῄς. Ερ. αἰσχύνομαι εἰπεῖν. τοιοῦτόν ὄστ. Πο. ἀλλ' οὐ χρὴ πρὸς ἐμὲ δεῖσθαι ὄντα. Ερ. τέτοκεν ἀφτίως ὦ Πόσειδον. Πο. ἄπαγε. τέτοκεν ἐκεῖνος; ἐκ τίνος; ἐκοιῶ ἐλελήθει ἡμᾶς αὐδ' ἐγκυος ὤν; ἦ δὴ κἀδὲ ἐπεσήμαινεν αὐτῷ ἡ γαστὴρ ὄγκον τινά. Ερ. εὖ λέγεις. ἐκ γὰρ ἐκείνη εἶχε τὸ ἔμβρυον. Πο. οἶδα. ἐκ τῆ κεφαλῆς ἔτεκεν αὖδις, ὥσπερ τὴν Αθηναῖν. τοκάδα γὰρ τὴν κεφαλὴν

LIcet-ne Mercuri convenire Iouem nunc? *Merc.* Ne quaquam Neptune. *Nept.* Ipsi tamen me adesse renuncia. *Merc.* Ne molestus sis, inquam. Importunum enim hoc. Quare ne videris quidem ipsum in præsentia. *Nept.* An cum Iunone concumbit? *Merc.* Non: sed diuersum quiddam est. *Nept.* Intelligo. Ganymedes intus est. *Merc.* Neque illud. Sed incommoda est valetudine. *Nept.* Vnde hoc Mercuri? fem enim grauem dicis. *Merc.* Pudet me dicere, tale quiddam est. *Nept.* At nihil eo tibi opus est apud me qui tuus sum patruus. *Merc.* Peperit paulò ante Neptune. *Nept.* Apage. peperit-ne ille? exuo? nos igitur latuit eum esse hermaphroditum? at neque vterus eius tumorem vllum præ se tulit. *Merc.* Rectè dicis non enim ille fœtum intra se habebat. *Nept.* Noui. Rursus ex capite peperit, quemadmodum Mineruam:

ἔχει. Ερ. οὐκ. ἀλλ' ἐν τῷ μηρῷ ἐκύει τὸν ἐκ τῆς Σεμέλης βρέφος. Πο. εὖγε ὁ γυναῖος, ὡς ὅλος ἡμῶν κυοφορεῖ, καὶ παντα- χόθι τοῦ σώματος. ἀλλὰ τίς ἡ Σεμέλη ὅδε; Ερ. θνητὴ γαῖα. τῶν Κάδμου θυγατέρων μία. ταύτην συνελθὼν, ἐγκύμονα ἐποίησεν. Πο. εἶτα ἔτεκεν ὦ Ἑρμῆ αὐτὸ ἐκείνης; Ερ. καὶ μάλα, εἰ καὶ παράδοξον εἶναί σοι δοκεῖ. τὸν μὲν γὰρ Σεμέλην ὑπελθοῦσα ἡ Ἥρα, οἶδα ὅ ὡς ζηλότυπός ὅστι, πείθει αἰτῆσαι παρὰ τοῦ Διὸς, μὴ βεβιωτῶν καὶ ἀστραπῶν ἥκειν παρ' αὐτήν. ὡς δ' ἐπίθετο, καὶ ἦκεν ἔχων καὶ τὸ κεραυνὸν, ἀνεφλέγη ὁ ὄροφος. καὶ ἡ Σεμέλη μὲν διαφθείρεται ὑπὸ τοῦ πυρός. ἐμὲ δὲ κελεύει ἀπατεμόντα τὸν μηρὸν τὸ ἔμβρυον ἐπαμμιαῖον. καὶ ἐπειδὴ ἐποίησα, διελὼν τὸν ἑαυτοῦ μηρὸν, ἐνέθηκα, ὡς ἀποτελεσθείη ἐνταῦθα. καὶ νῦν τρίτῳ ἤδη μηνὶ ἔτεκεν αὐτό. καὶ μαλακῶς ἀπὸ τῶν ὠδίνων ἔχει. Πο. νῦν οὖν ποῦ τὸ βρέφος ὅστιν; Ερ. ἐς τὸν Νύσαν ἀποκομίσας, παρέδωκα ταῖς νύμφαις ἀναθρέψειν, Διόνυσον ἐπονομαδέντα. Πο. ἴκωμεν ἀμ-

caput enim habet puerperum. *Merc.* Minimè. sed in femore fœtum ex Semele receptum concepit. *Nept.* Euge generosus ille, vt totus & ab omni parte corporis prægnans fit. Sed quænam est ista Semele? *Merc.* Thebana mulier, ex Cadmi filiabus vna: huic congressus, prægnantem fecit. *Nept.* Deinde Mercuri pro ipsa peperit? *Merc.* Maximè. etiamsi absurdum id tibi videatur. Nã Semelen dolis aggressa Iuno (nosti autem quàm sit zelotypa) persuadet illi vt petat à Ioue, quò cum tonitru & fulgure ad se veniat. Quæ cùm verbis huius inducta credidisset, veniissétque Iupiter secum fulmen portans, conflagrauit tectum, ipsáque Semele ex igne perijt me autem iubet vt incisa illius aluo, fœtum illum imperfectũ & septimestrem sibi afferam. Quod vbi feciſsem, ille dissecto femore suo, ei indit, vt ibi perficeretur, & nunc tertio iam mense eum partu edidit: & nunc ex doloribus paulùm est languidus. *Nept.* Vbi igitur nunc est infans? *Merc.* In Nysam hinc ablatum, tradidi nymphis enutriendum, cognomine Dionysium. *Nept.* Ergo vtrum-

φότερα τῶ Διονύσῳ τούτῳ καὶ μήτηρ καὶ πατὴρ ὅδε ὅστις; Ερ. ἔοικεν. ἄπειμι δὴ οὖν ὕδωρ αὐτῷ φέρων τὸ βαῦμα οἷσων, καὶ τἄλλα ποιήσων, ὅσ' ἂν νομίζηται ὧσαφῶς λεχοῖ.

que, Dionysij huius & pater & mater ille est? *Merc.* Ita videtur. Abeo igitur, vt illi aquam ad vulnus afferam, aliáque præstem, quæ fieri solent, tanquam puerperæ.

A

ΕΡΜΟΥ, ΚΑΙ Ηλίου.

MERCVRII, ET SOLIS.

ΕΡΜΗΣ.

Μερc.

B

Ηλιε, μὴ ἐλάσῃς τήμερον ὁ Ζεύς φησι, μὴ ὄ αὔριον, μήδ' ἐς τρίτην ἡμέραν, ἀλλ' ἔνδον μένε. καὶ τὸ μεταξὺ μία τις ἔστω νὺξ μακρά. ὥστε λυέτωσαν μὴ αἱ ὧραι αὖθις τοὺς ἵππους. σὺ δὲ σβέσον τὸ πῦρ, καὶ ἀνάπαυε διὰ μακροῦ σεαυτόν. Η. καινὰ ταῦτα ὦ Ἑρμῆ καὶ ἀλλόκοτα ἥκεις παραγγελῶν. ἀλλά μὴ παραβαίνῃν τι ἔδοξα ἐν τῷ δρόμῳ, καὶ ἔξω ἐλάσαι τῶν ὅρων, κἀτά μοι ἄχθεται, καὶ τὴν νύκτα τεταλασίαν τὴν ἡμέρας ποιῆσαι, διέγνωκεν; Ερ. οὐδὲν τοιοῦτον. ἀλλ' ἐς ἀεὶ τοῦτο ἔσται. δεῖται δέ τι νῶν αὐτὸς σπουδαιοτέραν γνώσεται οἱ τὴν νύκτα. Η. τῶ δὲ καὶ ὅστις, ἢ πόθεν ἐξεπέμφθης ἀγγελῶν ταῦτά μοι; Ερ. ἐκ Βοιωτίας ὦ Ηλιε, παρὰ τῆς

C

D

E

NE currum agas hodie ô Sol, inquit Iupiter, neque cras, neque perendie. sed intus mane: atque interea vna nox esto longa. Quare rursus quidem horæ soluant equos: tu verò ignē extingue, & longùm quiesce, *Sol.* Noua hæc Mercuri, & aliena nuntiaturus venis. Sed nunquid in curriculo transgredi visus sum, & extra fines egisse: atque ideo iratscitur mihi, noctémque die triplo maiorem facere decreuit? *Merc.* Nihil tale: neque id in perpetuum erit: sed ipse nunc opus habet, noctem sibi fieri cōsueto longiorem. *Sol.* At vbi & nunc ille est? vel vnde missus es hæc mihi nuntiatum? *Merc.* Ex Bocotia, ô Sol, ab vxore Amphi-

Ἀμφιβύωνος γυναικὸς, ἢ σωέσιν. Η. ἐρᾷν αὐτῆς; εἶτα οὐχ ἱκανὴ νὺξ μία; Ερ. κἀμοῦ. τεχθῆναι γὰρ τινα δεῖ ἐκ τῆς ὁμιλίας ταύτης μέγαν, καὶ πολύαθλον θεόν. τοῦτον οὖν ἐν μιᾷ νυκτὶ ἀποτελεσθῆναι ἀδύνατον. Η. ἀλλὰ τελεσιουργείτω μὲν ἀγαθῇ τύχῃ. ταῦτα δ' ἦν ᾧ Ἑρμῆ ἃ ἐγίνετο ὑπὸ τῆς Κρόνου. αὐτοὶ γὰρ ἡμεῖς ἐσμεν. ἀεὶ ἀπόκοιτος ἐκείνου παρὰ τὴν Ῥέας ἦν. οὐδὲ ἀπολιπὼν αὖ τὸν οὐρανὸν ἐν Θήβαις ἐκοιμᾶτο, ἀλλὰ ἡμέρα μὲν ἦν ἡμέρα, νυξὶ δὲ κατὰ μέρος τὸν αὐτῆς, ἀνάλογον ταῖς ὥραις. ξένον δὲ, ἢ παρηλλαγμένον, οὐδέν. οὐδὲ ἂν ἐκοινώνησέ ποτε ἐκεῖνος θνητῇ γυναικί. νῦν δὲ δυσὶν γυναίοις ἔνεχα, καὶ ἀνέρράφθαι τὰ πάντα, καὶ ἀκαμπεστέρως μὲν γρύεσθαι τοὺς ἵππους τοῦ τὴν ἀρχὴν, δύσπορον δὲ τὸν ὁδὸν, ἀτειβῆ μὲν οὖσαν ἐξ ἧς ταῖν ἡμερῶν, τὸν δὲ ἀνθρώποις ἀθλίοις ἐν σκοτόνῳ διαβῆναι; τοιαῦτα ἀπολαύσονται τῶν Διὸς ἐρώτων. καὶ κατδυσωπῶμεν πειμένοντες, ἕως ἂν ἐκεῖνος ἀποτελέσῃ τὸν ἀθλητὴν, οὐ λέγεις τοῦτο μακρῷ τῷ ζόφῳ. Ερ. σώπα ὦ Ηλιε, μὴ

tryonis, cum qua concumbit. *Sol.* Illiusne amator? nec illi nox vna sufficit? *Merc.* Nequaquam. Nasci enim quendam oportet ex hoc concubitu, magnum, multorúmque certaminum victorem Deum. Hoc igitur vna nocte absolui non potest *Sol.* Sed quod felix faustúmque sit, absoluat. Verumtamen hæc Mercuri non fiebant tempore Saturni (soli enim nos sumus) nec à Rheæ lecto secubabat: neque relicto cœlo Thebis dormiebat. Sed dies quidem tum dies erat: nox verò, mensuram suam pro ratione horarum seruabat: peregrinum verò aut immutatum nihil. Neque vnquam ille cum mortali muliere rem habuit. At nunc infœlicis mulierculæ causa, oportet omnia peruerti: atque equos quidem desidia fieri præfractiores: viam verò transitu difficiliorem, vt pote quæ toto triduo non teretur. Homines præterea miser in tenebris viuere. Hoc boni ex Iouis amoribus illi consequentur, sedebúntque expectantes, donec athletam istum quem dicis, sub longis tenebris absoluerit. *Merc* Tace, ô Sol, nequid mali pro

πὶ κακὸν ἀπολαύσῃς τῶν λό-

γων. ἐγὼ δὲ παρὰ τὴν Σελήνην ἀπελθὼν, καὶ τὸν ὕπνον, ἀπαγγελῶ καὶ ἐκείνοις ἅπερ ὁ Ζεὺς ἀπέστειλε. τὴν μὲν, ὡς βραδέως βαίνειν. τὸν δὲ ὕπνον, μὴ ἀνιέναι τοῦ ἀνθρώπους, ὡς ἀγνοήσωσι μακρὰν οὕτω τὴν νύκτα γε γνησιμύθιον.

tuis hisce dictis nanciscare. Ego verò ad Lunam & Somnum hinc profectus, illis etiam renunciabo quæ Iupiter mandauit: illi quidem vt lentè procedat, huic Somno, ne relaxet homines, quò noctem hanc adeò longam fuisse ignorent.

ΑΦΡΟΔΙΤΗΣ, ΚΑΙ Σελήνης. VENERIS ET LVNAE.

ΑΦΡΟΔΙΤΗ.

VEN.

Τί ταῦτα ὦ Σελήνη φασὶ ποιεῖν σε ὁπόταν αὖ κατὰ τὴν Καρίαν ἔλθῃ, ἱστάναι μὲν σε τὸ ζεῦγος ἀφορῶσαν ἐς τὸν Ενδυμίωνα καθεύδοντα, ὡς καλὸν ὄντα, ἐνίοτε δὲ καὶ καταβαίνειν ἐπ' αὐτὸν ἐκ μέσης τῆς ὁδοῦ; Σε. ἐρώτα ὦ Ἀφροδίτη τὸν υἱὸν, ὅς μοι τούτων αἴτιος. Αφρ. ἑκὰς ἐκεῖνος ὑβριστής ἐστιν. ἐμὲ γοῦν αὐτὸν τὴν μητέρα, οἷα δεδράκει, ἄρτι μὲν, ἐς τὴν Ἰδην κατάγων, Αγχίσου ἕνεκα τοῦ Ιλιέως. ἄρτι δ' ἐς τὸν Λίβανον ὅπι τὸ ἀσύριον ἐκεῖνο μειράκιον, ὃ καὶ τῇ Περσεφάττῃ ἐπέρασιον ποιήσας, ἐκ ἡμισείας ἀφείλετό με τὸν ἐρώμενον. ὥστε πολλάκις ἠπεί-

QVid hoc rei est ô Luna, quod aiunt te facere, quoties ad Cariam venis: te quidem currum sistere dum dormientem Endymionem intueris, sub dio more venatoris iacentem: interdum etiam ex media via ad ipsum descendere? *Lun.* Interroga Venus filium tuũ, qui mihi harum rerum est author. *Ven.* Sine. Contumeliosus ille est, mè quippe matrem ipsius quibus modis affecit? nunc quidem Anchisæ Troiani causa in Idam deducens: nunc verò in Libanum ad Assyrium illum adolescentem, quem & Proserpinæ amabilem fecit, & me meis amoribus dimidia ex parte priuauit. Quare sæpius

λησα, εἰ μὴ παύσεται τοιαῦτα ποιῶν, κλάσειν μὲν ἀὐτῦ τὰ τόξα, καὶ τὴν φαρέτραν, πτερορρυήσειν δὲ καὶ τὰ πτερά. ἤδη δὲ καὶ πλησὰς ἀὐτῷ ἐνέτεινα εἰς τὰς πύγας τῷ σανδάλῳ. ὁ δὲ, οὐκ οἶδ' ὅπως τοπαραυτίκα δεδιὼς, καὶ ἱκετεύων, μετ' ὀλίγον ἐπλέλησεν ἁπάντων. ἀτὰρ εἰπέ μοι, καλὸς ὁ Ενδυμίων ἐστίν; ἐυπαραμύθητον γὰρ ἄτοπον τὸ δειλόν. Ζε. ἐμοὶ μὲν καὶ πάνυ καλὸς ὦ Αφροδίτη δοκεῖ. καὶ μάλιστα ὅταν ἐπιβαλλόμενος ἐπὶ τῆς πέτρας τὴν χλαμύδα καθεύδῃ, τὴν λαιὰν μὲν ἔχων τὰ ἀκόντια, ἤδη δὲ καὶ τῆς χειρὸς ὑποῤῥέοντα. ἡ δεξιὰ δὲ, περὶ τὴν κεφαλὴν ἐς τὸ ἄνω ἐπικεκλασμένη ἐπιφέρεται, τῷ προσώπῳ περικειμένη. ὁδὲ, ὑπὸ τοῦ ὕπνου λελυμένος, ἀναπνέει τὸ ἀμβρόσιον ἐκεῖνο ἄθημα. τότε τοίνυν ἐγὼ ἀφοφὴ καπτόμενα, ἐπ' ἄκρων τῶν δακτύλων βεβηκυῖα, ὡς ἂν μὴ ἀνεγερθείη, οἶδα τί ἂν σοὶ λέγοιμι τὰ μεταταῦτα. πλὴν ἀπόλλυμαί γε ὑπὸ τοῦ ἔρωτος.

minata sum, ni talia facere desinat, me arcus & pharetram ipsius fracturam, & alas amputaturam. Iampridem & plagas ipsi in nates incussi sandalio. Sed ille nescio quomodo protinus metuens ac supplicans, paulò post omnium obliuiscitur. Verùm dic mihi, formosúsne est hic Endymion? Huic enim malo illud solatio fuerit. *Lun.* Mihi quidem formosus admodum videtur, ô Venus, & maximè quando instrata super rupē chlamyde dormit, læua tenens sagittas, paulatim è manu prolabentes. Dextra verò circum caput sursum versus reflexa, faciei cui circumiacet, affert decorem. Ipse verò solutus somno, ambrosium illum halitum anhelat. Tunc igitur absque strepitu descendens, summisque digitis insistens, vt ne expergefactus perturbetur. Scis sanè quid post hęc dictura fuerim: sed equidem amore dispereo.

VENERIS

ΑΦΡΟΔΙΤΗΣ, ΚΑΙ Ἐρωτος. VENERIS ET CVPIDINIS.

ΑΦΡΟΔΙΤΗ. A VEN.

[illegible] Τέκνον ἔρως, ὁρᾷ οἷά [illegible] Ω [illegible] ποιεῖς. ἃ τὰ ἐν τῇ [illegible] γῇ λέγω ὁπόσα τοὺς ἀνθρώπους ἀναπείθεις, καθ' B αὑτῶν ἢ κατ' ἀλλήλων ἐργάζεσθαι, ἀλλὰ κἀ τὰ ἐν τῷ οὐρανῷ. ὃς τὴν μὲν Δίαν πολυμορφον ἐπιδεικνύεις, ἀλλαττων ἐς ὃ, τι ἂν σοὶ ἐπὶ τοῦ κάμερον δοκῇ. τὴν C σελήνην ἐκ καθαιρεῖς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ. τὸν ἥλιον ἐκ παρὰ τὴν Κλυμένην βραδύνειν ἐνίοτε ἀναγκάζεις ἐπιλελησμένον τῆς ἱππασίας. ἃ μὲν γὰρ ἐς ἐμὲ τὴν D μητέρα ὑβρίζεις, θαρρῶν ποιεῖς. ἀλλὰ σὺ γε τολμηροτατε, καὶ τὴν Φρύγα αὐτὴν χαυνῶσαν καὶ μητέρα τοσούτων θεῶν, ἀνέπεισας παιδεραστεῖν, καὶ τὸ E φρύγιον μειράκιον ἐκεῖνο ποθεῖν. καὶ νῦν ἐκείνη μέμηνεν ὑπὸ σοῦ. καὶ ζευξαμένη τοὺς λέοντας. περιλαβοῦσα καὶ τοὺς Κορύβαντας ἅτε μαινικοὺς καὶ αὐτοὺς ὄντας, ἄνω καὶ κάτω τὴν Ἰδην περιπολοῦσιν. ἡ μὲν, ὀλολύζουσα ὑπὸ τῷ Ἄττῃ. οἱ Κορύβαντες δ', ὁ μὲν αὐτῶν, τέρμα-

CVpido gnate, vide quæ facis. Non dico quæ te impulsore homines in terra, vel in se quisque, vel inuicem alij in alios admittunt: sed quæ in cœlo fiunt. Qui multiformem Iouem exhibes, illum in quodcunque tibi visum fuerit pro tempore immutans. Lunam autem è cœlo detrahis. Solem verò apud Clymenen aliquoties tardare compellis, oblitum aurigationis. Nam quicquid iniuriæ in me matrem tuam cõmittis, audacter facis. Verùm tu confidentissime, ipsam etiam Rheam, iam anum, tótque Deorum matrem, ad pusionis amorem compulisti & ad Phrygij illius adolescẽtis desiderium. Eáq; iam à te acta est in insaniam, iunctísque leonibus, & assumptis Corybantibus, quippe qui & ipsi furore quodam afflati sunt, sursum ac deorsum per-Idam oberrant: hæc quidem amore Attis ciulat. Corybãtum verò, alius suum ipse

ται ξίφει τ πῆχυν. ὁ δὲ, αὐτὸς ἡλω κόμην, ἴεται μεμηνὼς διὰ τῶν ὀρῶν. ὁ δὲ, αὐλεῖ τῷ κέρατι. ὁ δ', ὑπβομβεῖ τῷ τυμπάνῳ, ἢ ὑπκτυπεῖ τῷ κυμβάλῳ. καὶ ὅλως, θόρυβος ἢ μανία τὰ ἐν τῇ Ιδῃ ἅπαντά ὄζει. δέδια τοίνυν ἅπαντα. δέδια τὸ τοιοῦτο, μὴ τὸ μέγα σὲ κακὸν τεκοῦσα, μὴ ἀπομανεῖσά ποτε ἡ Ρέα, ἢ ἢ μᾶλλον ἔτι ἐν αὐτῇ οὖσα, κελεύσῃ τοὺς Κορύβαντας συλλαβόντας σε, διασπάσασθαι, ἢ τοῖς λέουσι παραβαλεῖν. ταῦτα δέδια κινδυνεύοντά σε ὁρῶσα. Ε. θάρρει μῆτερ, ἐπεὶ ἢ τοῖς λέουσιν αὐτοῖς ἤδη ξυνήθης εἰμί. ἢ πολλάκις ἐπαναβὰς ὅπὶ τὰ νῶτα, καὶ τ κόμης λαβόμενος, ἡνιοχῶ αὐτούς. οἱ δὲ, σαίνουσί με. ἢ τῶν χειρῶν δεξιούμενοι, ἐς τὸ στόμα πτελίχμησάμενοι, ἀποδιδόασί μοι. αὐτὴ μοὶ γὰ ἡ Ρέα, πότε αὖ ἐμεῖνη ὁρμὴν ἀγάγοι ἔως ἐμὲ, ὅλη ὅσα ἐν τῷ Ατῃ; καίτοι τί ἐγὼ ἀδικῶ, δεικνὺς τὰ καλὰ οἷά ὄζει; ὑμεῖς ὃ μὴ ἐρίζετε τ καλῶν. μὴ τοίνυν ἐμὲ αἰτιᾶσθε τῶν τέκνων. ἢ θέλῃς σὺ ὦ μῆτερ αὐτὴ μηκέτι ἐρᾶν μήτε σὲ τ Αρεως, μήτ' ἐκεῖνον σοῦ; Αφερ. ὡς δεινὸς

penem ense resecat: alius demissa coma per montes fertur insanus, alius cornu canit, alius tympano strepitum facit, alius cymbalum pulsat. A Breuiter, omnis vndiquaque Ida tumultus atque insaniæ plena est. Proinde cuncta timeo: metuo tale quid, ego quæ te magnum malum peperi, ne si quando resipiscat Rhea, vel etiam potiùs si insanire pergat, Corybantibus imperet, vt te correptum discerpant, aut leonibus objiciant. Hoc ego metuo, quũ te periclitantem video. *Cup.* B Bono animo esto mater, siquidem leonibus ipsis iam factus sum familiaris: ac sæpenumero consceso tergo, prehensáque iuba, equitis ritu illos agito. Illi verò cauda blandiuntur mihi, manúmque ore exceptam circum lambunt, illæsámque reddunt. Porrò Rheæ ipsi, quando tandem vacauerit, vt me vlciscatur, cùm in Atte tota sit? Ecquid ego delinquo, quum res pulchras C quales sunt demonstro? Vos ne appetite res pulchras: quare his de rebus ne in me crimen conferte. An vis mater vt neque tu posthac Martem, neque ille te amet? *Ven.* Quàm callidus es, &

εἶ, καὶ κρατεῖς ἁπάντων. ἀλλὰ μεμνήσῃ μου ποτὲ τῶν λόγων.

nulla in re non superas. Attamen horum quæ dixi, olim memineris.

ΔΙΟΣ, ΑΣΚΛΗΠΙΟΥ, ΚΑΙ Ηρακλέους.

IOVIS, ÆSCVLAPII, ET HERCVLIS.

ΖΕΤΣ.

IVP.

Αὐσμὸς ὦ Ἀσκληπιὲ καὶ Ἡράκλες, ἐριζοντες πρὸς ἀλλήλους ὥσπερ ἄνθρωποι. ἀφιεπῶ γὰρ ταῦτα, καὶ ἀλλόκοτα τὰ συμπόσια τῶν θεῶν. Ηρα. ἀλλὰ ἐθέλεις ὦ Ζεῦ τουτονὶ τὸ φαρμακέα προσκατακλίνεσθαί μοι; Ασκλη. νὴ Δία. καὶ ἀμείνων γάρ εἰμι. Ηρα. κἄπειτα ὦ ἐμβρόντητε; ἢ διότι σε ὁ Ζεὺς ἐκφερφύγωσεν, ἃ μὴ θέμις ποιῶντα, νῦν ὃ κατ' ἔλεον αὖθις ἀθανασίας μετείληφας; Ασκλη. ὁπλέλησαι γὰρ καὶ σὺ ὦ Ηράκλες ἐν τῇ Οἴτῃ καταφλεγείς, ὅτι μοι ὀφθαλμίζεις τὸ πῦρ; Ηρα. ἔκουν ἴσα καὶ ὅμοια βαβίωται ἡμῖν, ὃς Διὸς μὲν υἱός εἰμι, τοσαῦτα δὲ πεπόνηκα ἐκκαθαίρων τὸν βίον, θηρία καταγωνιζόμενος, καὶ ἀνθρώπους ὑβρεισὰς τιμωρούμενος. σὺ δὲ ῥιζοτόμος εἶ, καὶ ἀγύρτης· νοσοῦσι μὲν ἴσως ἀνθρώποις χρήσιμος ὁπλίσειν τῶν φαρμάκων,

Definite ô Æsculapi & tu Hercules inter vos rixari perinde vt homines, Indecora enim hæc, & à cõiuuio Deorum aliena. *Herc.* At vis, ô Iupiter, medicamẽtarium istum me priorem accũbere? *Æsc.* Ita per Iouem, Etenim sum melior. *Merc.* Qua in re, ô attonite? an quia te Iupiter fulmine percussit cùm facerés quę nefas erat: nunc autem ex misericordia iterum immortalitatis particeps factus es? *Æsc.* Tu verò Hercules oblitus es, te in Oeta conflagrasse, quandoquidem mihi ignem obiicis? *Herc.* Nequaquam æqualia & similia sunt quæ in vita gessimus, vt qui ipse Iouis quidem sim filius, tantos autem labores vitam expurgans sustinuerim, & feras debellans, & de contumeliosis hominibus pœnas sumens. Tu verò radicum incisor es, & circulator, fortè quidem ægrotantibus hominibus adhibendo remedia

ἀνδρῶδες ἢ ὑδὲν ὑπολελειμμένον. Ασκλη. εὖ λέγεις. ὅτι σε τὰ ἐγκώμια ἐκάσαμεν, ὅτε πρώην ἀνῆλθες ἡμίφλεκτος ἐκ ἀμφοῖν διεφθαρμένος τῷ σώματι, τῷ χιτῶνος, καὶ μετὰ τοῦτο, τῷ πυρός. ἐγὼ δὲ εἰ καὶ μηδὲν ἄλλο, ὅτε ἐδούλευσα ὥσπερ σὺ, ὅτε ἐξανὴν ἔρια ἐν Λυδίᾳ, πορφυρίδα ἐνδεδυκὼς, καὶ παιόμενος ὑπὸ τῆς Ὀμφάλης χρυσῷ σανδάλῳ. ἀλλ' ὑδὲ μελαγχολήσας, ἀπέκτεινά τε τέκνα, καὶ τὴν γυναῖκα. Ηερ. εἰ μὴ παύσῃ λοιδορούμενός μοι, ἀυτίκα μάλα εἴσῃ, ὡς ὁ πόλυ σε ὀνήσει ἡ ἀθανασία. ἐπεὶ ἀράμενός σε, ῥίψω ὑπὸ κεφαλλὴν ἐν τῷ ὑφανῷ, ὥστε μὴ ἢ τὸν παίσονα ἐάσασθαί σε, τὸ χρήσιον συμβίβασα. Ζ. παύσασθε φημι, καὶ μὴ ὑπταράξητε ἡμῶν τὴν ξυνουσίαν. ἢ ἀμφοτέρους ἀποπέμψομαι ὑμᾶς τὸν συμποσίε. καίτοι εὐγνώμον ὦ Ηερακλες τοῦτο κατακλίνεσθαί σου τὸν Ασκληπιὸν, ὅτε καὶ πρότερον ἀποθανόντα.

vtilis, virile autē nihil quā quam præstitisti. Æſc. Rectè dicis, quoniam & tuas inuſtiones curaui, quando nuper ad nos ſemiuſtulatus aſcendiſti, corpore ab ambobus corrupto, nimirum à tunica, & poſt eam, à flamma. Ego verò ſi etiam nihil aliud, tamen neque ſeruiui, neque purpuratus, vt tu, & ab Omphale aureo ſandalio verberatus lanas in Lydia carpſi: neque inſaniens, liberos & vxorem occidi. Herc. Niſi deſinas mihi conuiciari, protinus ſenties tibi non multum profuturam immortalitatem: ſiquidem è cœlo præcipitem te in caput dabo: vt ne ipſe quidem Pæō te effracto cerebro curauerit. Iup. Definite, inquam, & ne nobis hunt cœtum perturbate: aut vos è conuiuio ambos ablegabo. Atqui ô Hercules æquum eſt vt priore loco accumbat Æſculapius, quippe qui prior eſt mortuus.

ΕΡΜΟΥ, ΚΑΙ Ἀπόλλωνος.

MERCVRII ET APOLLINIS.

ΕΡΜΗΣ.

Τί σκυθρωπὸς εἶ ὦ Ἀπολλον; Ἀπο. ὅτι, ὦ Ἑρμῆ δυσερωτικοῖς ἐν τοῖς ἐρωτικοῖς. Ερ. ἄξιον μὲν λύπης τὸ τοιοῦτον. Β σὺ δ' οὖν τί δυσερῆς; ἢ τὸν ἔτι πάλαι Δάφνιν σε λυπεῖ ἔτι; Απο. ἐδάμων. ἀλλ' ἐραῶμαι πενθῶ τὸν λάκωνα τὸν Οἰβάλου. Ερ. τέθνηκε δὲ εἰπέ μοι ὁ Τάκινθος; Απο. καὶ μάλα. Ερ. τοῦ πό- C νου ὦ Ἀπολλον; ἢ τίς οὕτως ἀνέρως ἐστὶν, ὡς ἀποκτεῖναι τὸ καλὸν ἐκεῖνο μέρμιον; Απο. αὐτὸς ἐμὲ τὸ ἔργον. Ερ. ἆρα ἐμάνης ὦ Απολλον; Απο. κἀγὼ ἀλλὰ δυσχήμα τι ἀκούσιον ἐγένετο. Ερ. πῶς; ἐθέλω γὰρ D ἀκοῦσαι τὸν λόγον. Απο. ἐδίσκευον ἐμαινόμην. κἀγὼ συνεδίσκευον αὐτῷ. ὁ δὲ κάκιστα αὖ- E μων ἀπολούμενος ζέφυρος, ἤδη μὲν καὶ πολλῶν ἐρῶν τὸν αὐτὸν, ἀμελούμενος δ', καὶ μὴ φέρων τὴν ὑπερο-ψίαν, ἐγὼ μὲν αὐέρριψα ὥσπερ εἰώθειμεν τὸν δίσκον ἐς τὸ μέσον. ὁ δὲ, ἀπὸ τῆς Ταϋγέτου

MERCVR.

QVid tristis es Apollo? *Ap.* Quoniam, ô Mercuri, sum infœlix in amoribus. *Merc.* Dignum quidem mœrore hoc: sed quodnam est tuum infortunium? Te-ne adhuc affligit, quod in Daphne tibi accidit? *Ap.* Nequaquam: sed amasium doleo, Lacœnem illum Oebali filium. *Merc.* An mortuus est Hyacinthus? dic mihi. *Ap.* Maximè. *Merc.* Vnde Apollo? aut quis ab amore ita fuit alienus, vt occiderit formosum illum puerum? *Ap.* Meum ipsius hoc est factum. *Merc.* Numquid insaniuisti Apollo? *Ap.* Non: sed quoddam infortunium mihi præter animi sententiam accidit. *Merc.* Quomodo? rem enim hanc scire cupio. *Ap.* Discum ludere discebat, atque ego vnà cum illo ludebam. Cæterùm ventorum omnium perditissimus Zephyrus, jàm dudum etiam eius amore flagrabat. Sed cùm negligeretur, atque contemptum hunc non ferret: egò quidem vt consueueramus, discum in altum iaculabar: ille autem à Taygeto spirans,

καταπέυσας ἐπὶ κεφαλὴν τῷ παιδὶ, ἐνέσεισε φέρων αὐτὸν, ὥστε ἀπὸ τῆ πληγῆς αἷμά τε ῥυῆναι πολὺ, καὶ τὸ παῖδα εὐθὺς ἀποθανεῖν. ἐμὲ δ' ἐγὼ τὸ μὲν ζέφυρον, αὐτίκα ἡμιωλίμιν καταπτοξεύσας, φεύγοντι ἐπακόλουθος ἄχρι τοῦ ὄρους. τῷ παιδὶ δ', ἣν τάφον ἐχωσάμην ἐν Αμύκλαις, ὅπου ὁ δίσκος αὐτὸν κατέβαλε. καὶ ἀπὸ τοῦ αἵματος ἄνθος ἀναδῦναι τὴν γῆν ἐποίησα, ἥδιστον, ὦ Ερμῆ, καὶ εὐωδέστατον ἀνθέων ἁπάντων. ἔπ' ἐν γεράμματα ἔχον, ἐπαιάζοντα τῷ νεκρῷ. ἆρά σοι ἀλόγως λελυπῆσθαι δοκῶ; Ερ. ναὶ ὦ Απολλον. ἤδεις γὰρ θνητὸν πεποιημένος τὸν ἐρώμενον. ὥστε μὴ ἄχθου ἀποθανόντος.

ablatum hunc puero in caput inflixit, ita vt ex plaga sanguis multus manaret, vnde puer statim est mortuus. Sed ego Zephyrum quidem continuò sum vltus sagittis, & ad montem vsque fugientem insecutus. Puero autem, & sepulchrum Amyclis struxi, vbi discus eum prostrauit: & effeci vt ex eius sanguine terra florem reddat suauissimum Mercuri, & pulcherrimum omnium, qui præterea literas habet mortuum lugentes. Num tibi præter rationem mœstus fuisse videor? *Merc.* Ita sanè Apollo: mortalem enim te tibi amasium comparasse noras: quare illo jam mortuo ne doleas.

ΕΡΜΟΥ, ΚΑΙ Απόλλωνος.

MERCVRII ET APOLLINIS.

ΕΡΜΗΣ.

MERC.

Τὸ δὴ καὶ χωλὸν αὐτὸν ὄντα Ηφαιστον, καὶ τέχνιν ἔχοντα βάναυσον ὦ Απολλον, τὰς καλλίστας γεγαμηκέναι τήν τε Αφροδίτην, καὶ τὰν Χάριν; Απο. εὐτολμία τις ὦ Ερμῆ. πλὴν ἐκεῖνό γε ἔγωγε θαυμά-

ITáne Vulcanum, cùm & claudus sit & mechanicam artem exerceat, ô Apollo, pulcherrimas vxores duxisse Venerem & Gratiam? *Ap.* Fœlicitas quædã hæc, Mercuri. Verùm tamen illud ego

ζω τὸ, ἀνέχεσθαι συνόσας αὐτῷ. καὶ μάλιστα ὅταν ὁρῶσιν ἱδρῶντα μεθύοντον εἰς τὸν κάμινον, ὑπικεκυφότα, πολλὴν αἰθάλην ἐπὶ τῷ πρόσωπον ἔχοντα. καὶ ὅμως τοιοῦτον ὄντα αὐτὸν, περιβάλλεσί τε, καὶ φιλοῦσι, καὶ συγκαθεύδουσι. Ερ. τοῦτο καὶ αὐτὸς ἀγανακτῶ, καὶ τῷ Ἡφαίστῳ φθονῶ. σὺ δὲ κόμα μὲν Ἀπολλον, καὶ κιθαρίζεις, καὶ μέγα ἐπὶ τῷ κάλλει φρονῇς. κἀγὼ ἐπὶ τῇ εὐεξίᾳ, καὶ τῇ λύρᾳ. εἶτα ἐπειδὰν κοιμᾶσθαι δέοι, μόνοι καθευδήσομεν. Απο. ἐγὼ δὲ οὐκ ἄλλως ἀναφρόδιτός εἰμι εἰς τὰ ἐρωτικά. καὶ δύο γοῦν, οὓς μάλιστα ἠγάπησα τὸν Δάφνιν, καὶ τὸν Ὑάκινθον, ἠμφω, ἀποδιδράσκῃ με, καὶ μισεῖ. ὥστε εἵλετο ξύλον γενέσθαι μᾶλλον, ἢ ἐμοὶ συνεῖναι. ὁδὲ, ὥσπερ τὸν δίσκῳ ἀπώλετο. καὶ νῦν αὐτὸν ἐκείνων στεφανοῦσ ἔχω. Ερ. ἐγὼ δὲ ἤδη ποτὲ τὸν Αφροδίτην. ἀλλ' οὐ χρὴ αὐχεῖν. Απο. οἶδα. καὶ τὸν Ερμαφρόδιτον ὃν σὺ λέγεται τετοκέναι. πολλὰ ἐκεῖνό μοι εἰπὲ, εἴ τι οἶδα, πῶς οὐ ζηλοτυπεῖ ἡ Αφροδίτη τὸν Χάριν, ἢ ἡ Χάριες ταύτην; Ερ. ὅτι ὦ Απολλον ἐκείνη μὲν αὐτῷ ἐν τῇ Λήμνῳ

miror, quòd cum illo rem habere sustinent, & maximè quando sudore manantem vident, pronùm in fornace, & multa fuligine in faciem denigratum. Eum tamen quanquam talis est amplectuntur, osculantur, vnáque dormiunt. *Merc.* Hoc & ipse indignor, & Vulcano inuideo. Tu verò comam cura Apollo, ac citharam persona, & ob pulcritudinem superbi; ego verò ob bonam valetudinem, & lyram. Cæterùm vbi decumbendum erit, soli dormiemus. *Ap.* Ego verò etiam aliàs Venerem ad res amatorias non habeo propitiam. Quippe, quos duos maximè præter cæteros amaui, Daphnen & Hyacinthum, illa quidêm aufugit, atque odit me, adeò vt in lignum conuerti maluerit, quàm mecum rem habere: hic autem disco interfectus est, & nunc pro illis, coronas habeo. *Merc* Ego verò iam aliquando Venerem: sed non oportet gloriari. *Ap.* Noui: eámque Hermaphroditum ex te peperisse aiunt. Verùm illud mihi dicito si scias; quî fit vt Venus Gratiam, vel Gratia Venerem non æmuletur? *Merc.* Quoniam, Apollo, illa in Lemno cum ipso consuetu-

σωφρεστὴν. ἡ δ' Ἀφροδίτη, ἐν τῷ οὐρανῷ. ἄλλως τε, πρὸς τὸν Ἄρεα ἔχει τὰ πολλὰ, κἀκεῖνα ἐρᾷ. ὥστε ὀλίγον αὐτῇ τὸν χαλκέως τοῦτο μέλει. Απο. καὶ ταῦτα οἶσθ' Ἥφαιστον. εἰδέναι; Ερ. οἶδεν. ἀλλὰ τί ἂν δ' ἐράσαι δύναιτο, νεανίαν ὁρῶν νεανίαν, καὶ στρατιώτην αὐτὸν; ὥστε πλὴν ἀπειλεῖ γε δεσμά τινα ἐπιμηχανήσασθαι αὐτοῖς, καὶ συλλήψεσθαι, σαγηνεύσας ἐπὶ τῇ εὐνῇ. Απο. ὃν οἶδα. εὐξαίμην δ' ἂν αὐτὸς ὁ ξυλληφθησόμενος εἶναι.

dinem habet, Venus autem in cœlo. Aliàs sæpe cum Marte versatur, eúmque amat. Quapropter parum ipsi curæ est hic faber. *Ap.* Atque hæc putas ipsum Vulcanum scire? *Merc.* Scit. Sed quid agat? generosum videns iuuenem, eúmque militem. Quare silentium colit: nisi quòd minatur, se ipsis vincula quædam excogitasse, quibus in lecto irretitos comprehendat. *Ap.* Nescio. Sed ipse optarem ille esse qui comprehenderetur.

ΗΡΑΣ, ΚΑΙ ΛΗΤΟΥΣ. — IVNONIS ET LATONAE.

ΗΡΑ. — IVNO.

Καλὰ μὲν γὲ ὦ Λητοῖ καὶ τὰ τέκνα ἔτεκες τῷ Διΐ. Λη. οὐ πᾶσαι ὦ Ἥρα τοιούτους τίκτειν δυνάμεθα, οἷος ὁ Ἥφαιστός ἐστιν. Η. ἀλλ' οὗτος μὲν ὁ χωλὸς, ὅμως χρήσιμός γε ἐστὶ, τεχνίτης ὢν ἄριστος, καὶ κατασκεκόσμηκεν ἡμῖν τὸν οὐρανὸν, καὶ τὴν Ἀφροδίτην ἔγημε, καὶ προσδάζεται πρὸς αὐτῆς. οἱ δὲ σὺ παῖδες, ἡ μὲν αὐτῶν ἀρρενικὴ, περὶ τὰ μέλη, καὶ ὀρεία. καὶ τὸ τελευ-

PVlchros enimuero tu quoque Latona Ioui liberos peperisti. *Lat.* Non omnes Iuno, tales parere possumus, qualis est Vulcanus. *Iun.* At hic claudus est, sed vtilis tamen, quippe qui optimus est artifex, & cœlum nobis exornauit, & Venerem vxorem duxit, à qua studiosè obseruatur. Contrà verò tuorum liberorum, altera quidem vltra modum virilis, & montana: postremò

ταῖον, ἐς τὴν Σκυθίαν ἀπελθοῦσα,
πάντες ἴσασιν οἷα ἐωθότες ξενο-
κτονοῦσα, καὶ μιμεμένη τοὺς Σκύ-
θας αὐτοὺς, ἀνθρωποφάγους
ὄντας. ὁ δὲ Ἀπόλλων, ὡς σοι-
εῖ μὲ πάντα εἰδέναι, καὶ τοξεύ-
ειν, καὶ κιθαρίζειν, καὶ ἰατρὸς
εἶναι, καὶ μαντεύεσθαι, καὶ κατ-
ασκάμμασι ἐρασθεὶς τῆς μαντι-
κῆς, τὸ μὲν, ἐν Δελφοῖς, τόδ' ἐν
Κλάρῳ, καὶ ἐν Διδύμοις, ἀπα-
τᾷ τοὺς χρωμένους αὐτῷ, λο-
ξὰ καὶ ἐπαμφοτερίζοντα πρὸς
ἑκάτερον τῆς ἐρωτήσεως ἀπο-
κρινόμενος, ὡς ἀκίνδυνον εἶναι
τὸ σφάλμα. καὶ πλουτεῖ μὲν
ἀπὸ τῶν τοιούτων, πολλοὶ γὰρ οἱ
αὐόντοι, καὶ παρέχοντες αὐτὸν
καταψευδεσθαι. πλὴν ἀλλὰ ἀγνοεῖ
γέ πού τῶν σωφρονεστέρων,
τὰ πολλὰ ψευδόμενος. αὐ-
τὸς γοῦν ὁ μάντις ἠγνόει, ὅτι
φονεύσει μὲν ἡ ἐρώμενον τῷ
δίσκῳ, ὃ προεμαντεύσατο ἄν,
ὡς φεύξεται αὐτὸν ὁ Δάφνις. καὶ
ταῦτα, οὕτω καλὸν καὶ κομήτην
ὄντα. ὥστε καὶ ὁρῶ καθ' ὅτι καλ-
λιτεχνοτέρᾳ τῆ Νιόβης ἔδοξας.
Λυ. ταῦτα μέντοι τὰ τέκνα ἡ
ξενόκτονος, καὶ ὁ ψευδόμαντις
εἶδα, ὅπως λυπεῖ σε ὁρώμενα
ἐν τοῖς θεοῖς, καὶ μάλιστα ὅταν
ἐπαυλῆται ἐς τὸ κάλλος,

in Scythiam profecta, sciunt
omnes, qualia comedat, hos-
pites mactando, & Scythas
ipsos imitando, qui humana
carne vescuntur. Apollo au-
tem, simulat quidem sese
omnia scire, & iaculari, & ci-
thara canere, & medicari
morbos, & vaticinari: & e-
rectis vaticinandi tabernis,
hac quidem in Delphis, illa
in Claro, & Didymis, deci-
pit consulentes se, obliqua
& in vtramque partem inter-
rogationis inclinantia re-
spondendo, tutus vt sit error:
& hinc ditescit: multi enim
sunt amentes, qui se præsti-
gijs deludendos præbent.
Verùm non ignorant pru-
dentiores, ipsum multa mentiri: quippe, ille ipse vates
ignorabat se amasium disco interfecturum esse, nec præ-
dixerat fore, vt ipsum Daphne fugeret, idq; ita formo-
sum & comatum. Itaque non
video cur pulchriores liberos te quàm Nioben illam
procreasse putaris. *Lat.* At
verò hi liberi, hospitum vi-
delicet mactatrix ista, & mē-
dax ille vaticinator, scio
quàm graui molestia te affi-
ciant, quum inter Deos con-
spiciuntur: & maximè quan-
do hæc quidem ob pulchri-
tudinem laudatur, hic verò
in conuiuio citharam cum

ὁ δὲ, μιᾶς ἐν τῷ συμποσίῳ θαυμαζόμενος ὑφ' ἁπάντων. Η. ἐγέλασα, ὦ Λητοῖ, ἐκεῖνος θαυμαστὸς, ὃν ὁ Μαρσύας, εἰ τὰ δίκαια οἱ μῦσαι δικάσαι ἤθελον, ἀπέδειρεν ἄν, αὐτὸς κρατήσας τῇ μουσικῇ; νῦν δ' καταφρονηθεὶς ἄθλιος ἀπόλωλεν, ἀδίκως ἀλούς. ἡ δὲ καλή σου παρθένος, ὥστε καλή ὄντι, ὡς ἔοικεν ἤμελε ἀφθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ακταίωνος, φοβηθεῖσα μὴ ὁ νεανίσκος ἐξαγορεύσῃ τὸ αἶσχος αὐτῆς, ἐπαφῆκεν αὐτῷ τοὺς κύνας. ἐῶ γὰρ λέγειν ὅτι οὐδὲ τὰς τεκούσας ἐμαίνετο, παρθένος γε καὶ αὐτὴ οὖσα. Λη. μέγα φρονεῖς, ὅτι ξυνεῖ τῷ Διΐ, καὶ συμβασιλεύεις αὐτῷ. καὶ διὰ τοῦτο ὑβρίζεις ἀδεῶς. πλὴν ἀλλ' ὀψομαί σε μετ' ὀλίγον αὖθις δακρύουσαν, ὁπόταν σε καταλίπῃ, ἐς τὴν γῆν κατίῃ, ταῦρος ἢ κύκνος γεγονώς.

omnium admiratione perfonat. *Lun.* Risi Latona. Illene admiratione dignus, quem Marsyas, si modò iustè iudicare voluissent Musę, vt qui ipse Musica vicerat, excoriasset? Nunc autem deceptus ille miser perit, iniustè sanè damnatus. Hæc autem formosa tua virgo, ita formosa est, vt postea quam animaduertit se se ab Actæone conspectam fuisse, veritane adolescens ille turpitudinem ipsius evulgaret, immiserit illi canes. Vt interim non dicam, quòd neque parturientibus obstetricatura fuisset, si virgo vtique & ipsa esset. *Lat.* Valdè elato es animo ô Iuno, eo quòd cum Ioue concumbis, & cum ipso regnas: Ideóque intrepidè contumelioſa es. Verumtamen breui te rursus lachrymantem videbo, quum te relicta in terram descenderit, in taurum aut cygnum conuersus.

ΑΠΟΛΛΩΝΟΣ, ΚΑΙ Ερμῆ.

ΑΠΟΛΛΩΝ.

Τί γελᾷς ὦ Ερμῆ; Ερ. ὅτι γε λοιδορατα ὦ Απολλον εἶδον. Απο. εἰπὲ δή, ὡς

APOLLINIS ET MERCVRII.

Apollo.

Quid rides Mercuri? *Mer.* Quoniam maximè ridicula vidi Apollo. *Ap.* Dic igitur, vt

καὶ αὐτὸς ἀκούσας ἔχω ξυγγελᾶν. Ερ. ἡ Αφροδίτη ξυνοῦσα τῷ Αρει, κατείληπται. καὶ ὁ Ηφαιστος ἔδησεν αὐτὸν ξυλλαβών. Απο. πῶς; ἡδὺ γάρ τι ἐρεῖν ἔοικας. Ερ. ἐκ πολλοῦ οἶμαι ταῦτα εἰδὼς ἐζήτευεν αὐτούς. καὶ περὶ τὸν συνδυασμὸν ἀφανῆ δεσμὰ περιθεὶς, εἰσγάζετο ἀπελθὼν ὅπ᾽ ἦν κάμινον. εἶτα ὁ μὲν Αρης εἰσέρχεται λαθών, ὡς ᾤετο. καθορᾷ γὰρ αὐτὸν ὁ ἥλιος, καὶ λέγει πρὸς τὸν Ηφαιστον. ἐπεὶ δὲ ἐπέβησαν τὸ λέχος, καὶ ἐν ἕζυγι ἦσαν, καὶ ἐντὸς ἐγεγύμνητο τῶν ἀρκύων, περιπλέκεται μὲν αὐτοῖς τὰ δεσμὰ, ἐφίσταται δὲ αὐτοῖς ὁ Ηφαιστος. ἐκείνη μὲν οὖν, καὶ γὰρ ἔτυχε γυμνὴ οὖσα, οὐκ εἶχεν ὅπως ἐγκαλύψαιτο αἰδουμένη. ὁ δὲ Αρης τὰ μὲν πρῶτα διαφυγεῖν ἐπειρᾶτο, ἐλπίζε ῥήξειν τὰ δεσμά. ἔπειτα δὲ σωθεὶς ἐν ἀφύκτῳ ἐχόμενον ἑαυτὸν, ἱκέτευε. Απο. τί οὖν, ἀπέλυσεν αὐτὸν ὁ Ηφαιστος; Ερ. οὐδέπω. ἀλλὰ ξυγκαλέσας τοὺς θεοὺς, ὑπεδείκνυτο τὴν μοιχείαν αὐτοῖς. οἱ δὲ, γυμνοὶ ἀμφότεροι κάτω γενευκότες, ξυνδεδεμένοι ἐρυθριῶσι. καὶ τὸ θέαμα ἡδὺ

& ipse auditis illis habeam quod tecum rideam. *Merc.* Venus cum Marte concumbens deprehensa est, eósque comprehensos vinculis constrinxit Vulcanus. *Apol.* Quomodo? Suaue enim quiddam dicturus videris. *Merc.* His, vt puto, dudum cognitis, eos aucupabatur: & lecto occultis quibusdam vinculis circundato, abiens ad fornacem opus faciebat. Post hæc Mars clanculum ingreditur, vt putabat. Videt autem ipsum Sol ex alto, & Vulcano declarat. Vbi igitur lectũ conscendissent, & in opere essent, & jam intra retia tenerentur, ipsis quidem vincula circumuoluuntur, interuenit autem Vulcanus. Illa igitur (nam tum erat nuda) pudefacta non habebat quo se tegeret. Mars autem primo quidem fugere conabatur, séque vincula disruptũrum sperabat. Sed postea quam intellexit se sine effugij spe detineri, supplicabat. *Ap.* Quid igitur? soluit-ne ipsos Vulcanus? *Merc.* Nequaquam: sed conuocatis Dijs spectandum exhibuit adulterium. Illi autem ambo nudi deorsum inclinatis oculis, colligati erubescebant: & spectaculum mihi videbatur iucundissimum, cùm pro-

σον ἐμοὶ ἔδοξε μονονχὶ αὐτὸ
γιγνόμενον τὸ ἔργον. Απο. ὁ δὲ
χαλκεὺς ἐκεῖνος, ἢν αἰσθῆται
καὶ αὐτὸς ἐπιδεικνύμενος τὴν
αἰσχύνην τῶν γάμων; Ερ. μὰ
Δί', ὅς γε καὶ σπιγελᾷ αὐτοῖς
ἐφεστώς. ἐγὼ μέν τοι, εἰ χρὴ
παλαιὰ εἰπεῖν, ἐφθονουν τῷ
Αρει, μὴ μόνον μοιχεύσαντι
τὴν καλλίστην θεὸν, ἀλλὰ καὶ
δεδεμένῳ μετ' αὐτῆς. Απο. ἐκ-
οὖν καὶ δεδεῖσθαι αὖ ὑπέμει-
νας ὑπὲ τούτῳ; Ερ. σὺ δ' ἂν
αὖ ὦ Απολλον; ἰδὲ μόνον ἐπ-
ελθών. ἐπαινέσομαι γάρ σε
καὶ μὴ τὰ ὅμοια καὶ αὐτὸς ἔυ-
ξῃ ἰδών.

pemodum ipsum opus fierer. *Ap.* At non pudet fabrum illum sui coniugij turpitudinem exhibere spectandam? *Merc.* Non per Iouem, quippe qui ipsos astans irrideat. Ego verò, si verum fateri oportet, Marti inuidebam: nō solùm quòd cum formosissima Dea commisisset adulterium: sed etiam quòd vnà cū ipsa vinctus esset. *Ap.* Ergo & te sic ligari patereris? *Merc.* Tu verò non, Apollo? aspice modò accedens: nam te collaudabo, si quum videris, eadem ipse non optaris.

ΗΡΑΣ, ΚΑΙ Διός:

IVNONIS ET Iovis.

ΗΡΑ.

Ἐγὼ μὲν ἠχυνόμην ἂν ὦ Ζεῦ, εἴ μοι τοιοῦτος ἦν ὑός, θῆλυς ὅπως καὶ διεφθαρμένος ὑπὸ τῆ μέθης. μίτρᾳ μὲν ἀναδεδεμένος τὴν κόμην, τὰ πολλὰ δὲ μαινομένοις γυναιξὶ συνὼν, ἀβρύτερος τῶν ἐκείνων ὑπὸ τυμπάνοις καὶ αὐλοῖς καὶ κυμβάλοις χορεύων· καὶ ὅλως παντὶ μᾶλλον ἐοικὼς, ἢ

Ego quidem pudefierem Iupiter, si mihi talis esset filius, effœminatus adeò, & ebrietate perditus: mitra reuinctam habens comam, ac sæpe cum insanis mulieribus conuersans, mollior illis ipsis, ad tympana & tibias, & cymbala choreas agens: atque in summa cuiuis magis

σοὶ τῷ πατρί. Ζ. καὶ μὰ οὗτός γε ὁ Διονυσίβης, ὁ ἀβρότερος τῶν γυναικῶν, οὐ μόνον ὦ Ἥρα τὴν Λυδίαν ἐχειρώσατο, καὶ τοὺς κατοικοῦντας τὴν Τμῶλον ἔλαβε, καὶ τοὺς Θρᾷκας ὑπηγάγετο, ἀλλὰ καὶ τὴν Ἰνδοὺς ἐλάσας τῷ γυναικείῳ τούτῳ στρατιωτικῷ, τούς τε ἐλέφαντας εἷλε, καὶ τὴν χώραν ἐκράτησε, καὶ τὸν βασιλέα τοῦτον ὀλίγου αὐτοῦ ἁψάμενον τολμήσαντα, οὐχ ἁλόντα ἀπήγαγε. καὶ ταῦτα ἅπαντα ἐποίησεν, ὀρχούμενος ἅμα, καὶ χορεύων, θύρσοις χρώμενος κισσίνοις, μεθύων ὡς φησι, καὶ ἐνδεάζων. εἰ δέ τις ἐπιχειρήσειε λοιδορήσασθαι αὐτῷ, ὑβρίσας ἐς τὴν τελετὴν, καὶ τοῦτον ἐπεμορήσατο, ἢ καταδήσας τοῖς κλήμασιν, ἢ διαστρεβλῶσαι ποιήσας ὑπὸ τῶν μυῶν ὥσπερ νεβρόν. ὁρᾷς ὡς ἀνδρεῖα ταῦτα, καὶ ἐκ παίδων ἄξια τοῦ πατρός; εἰ δὲ παιδιὰ καὶ βυθὴ ἐφέστηκεν αὐτοῖς, οὐδεὶς φθόνος. καὶ μάλιστα εἰ λογίσαιτό τις ὅσος ἂν νήφων οὗτος ἦν, ὅπου ταῦτα μεθύων ποιεῖ. Η. σύ μοι δοκεῖς ἐπαινέσεσθαι καὶ τὸ εὕρημα αὐτοῦ τὴν ἄμπελον, καὶ τὸν οἶνον. καὶ ταῦτα, ὁρῶν οἷα οἱ μεθυσθέντες πιθῶσι σφαλλόμενοι, καὶ πρὸς ὕβριν παρόμοια.

quàm tibi patri similis. *Iup.* At verò hic muliebri mitra reuinctus, mollior mulieribus, non solùm, ô Iuno, Lydiam subiugauit, & Tmoli incolas cepit, & Thraces subegit: verùm etiam contra Indos, cum hoc muliebri exercitu profectus, & elephantos cepit, & terra potitus est, ipsúmque regem, qui aliquantum resistere ausus fuerat, captiuum abduxit. Atque hæc omnia fecit, saliens simul, & choreas agens, hastis vtendo hederaceis, ebrius interea, vt ais, atque furore correptus. Quod siquis ipsi conuiciari aggressus est cõtumelioseè de sacris eius loquendo, hunc etiam puniuit, vel palmitibus implicando, vel vt à matre tãquam hinnulus laceraretur, efficiendo. Vides quàm virilia hęc, & me patre non indigna. Si verò lusibus & delicijs inter hæc indulget, non est quod inuideas, & maximè si cogites, qualis hic sobrius futurus erat, quando etiam ebrius hæc facit. *Iun.* Tu mihi etiam laudaturus videris ipsius inuentum, vitem scilicet & vinum: ídque cùm videas, qualia inebriati isti factitent titubantes, & ad contumeliam ani-

καὶ ὅλως μεμηνότες ὑπὸ τῆ πότου. τ. χρωῖ. Ικάριον, ᾧ πρώτῳ ἔδωκε τὸ κλῆμα, οἱ ξυμπόται αὐτὸν διέφθειραν, πάντες τῆς δικέλλας. Z. A Iup. Nihil hoc dicis. Non enim vinum hæc, neque ipse Dionysius efficit, sed immoderatus potus, & vltra quàm decet, impleri mero. Qui autem moderatè biberit, hilarior, & suauior fuerit. Nulli autem compotorum tale quid fecerit, quale passus est Icarius. Sed tu adhuc zelotypia videris affici, ac Semeles reminiscì Iuno, siquidem Dionysij res pulcherrimas calumniaris.

mum conuertentes, denique præ potu insaniẽtes. Itaque Icarium, cui primo dedit palmitem, ipsi compotores ligonibus cęsum interfecẽre.

οὐδὲν τοῦτο φῄς. οὐ γὰρ οἶνος ταῦτα, οὐδὲ ὁ Διόνυσος ποιεῖ. τὸ ὑπὲρ ἄμβρον. τ. πόσεως, καὶ τὸ πέρα τῆς καλῶς ἔχοντος, ἐμφορεῖσθαι τῆς ἀκράτου. ὅς B δ' ἂν ἔμμετρα πίνῃ, ἱλαρώτερος μὲν, καὶ ἡδίων γένοιτ' ἄν. οἷον ὁ Ικάριος ἔπαθεν, οὐδὲν ἂν ἐργάσαιτο οὐδένα τῶν ξυμποτῶν. ἀλλὰ σὺ ἐπιζηλοτυπεῖν ἔοικας ὦ Ηρα, καὶ τ. Σεμέλης μνημονεύειν, εἰ γε διαβάλλεις τὸν Διονύσου τὰ κάλλιστα.

ΑΦΡΟΔΙΤΗΣ, ΚΑΙ Ερωτος.

VENERIS ET CVPIDINIS.

D

ΑΦΡΟΔΙΤΗ.

VENVS.

Τί δήποτε ὦ Ερως, τοὺς μὲν ἄλλους θεοὺς κατηγωνίσω ἅπαντας, τ. Δία, τ. Ποσειδῶ, τ. Απόλλω, τὴν Ηραν, ἐμὲ τὴν μητέρα, μόνης δ' ἀπέχῃ τ. Αθηνᾶς, καὶ ἐπ' ἐκείνης ἄπυρος μὲν σοι ἡ φαρέτρα, κενὴ δ' οἰστῶν ἡ φαρέτρα, σὺ δ' ἄτοξος εἶ, καὶ ἄσχολος; E. δέδια ὦ

QVid tandem causæ est, Cupido, cur cæteros omnes Deos expugnaris, Iouem, Neptunum, Apollinem, Iunonem, me denique tuam matrem, ab vna verò Minerua abstineas, tuáque fax nihil ignis aduersus ipsam habeat, vacua iaculis sit pharetra, tu arcu careas, nec iaculari noris? *Cup.*

Μῆτερ αὐτήν. φοβερὰ γάρ ὄτι, καὶ χαργητή, καὶ δεινῶς αἰδοίη. ὁπόταν οὖν ἐντεινάμενος τὸ τόξον ἐφ' ἑπτὰ αὐτὴν, ἐπισείσασα τὸ λόφον, ἐκπλήττει με, καὶ ἀναβόμιος γίγομαι, καὶ ἀπορρεῖ μου τὰ τοξεύματα ἐκ τῶν χειρῶν. Αφρ. ὁ Ἄρης γοῦν οὐ φοβερώτερος ἦν ἐκεῖνος ὅμως ἐφώπλισας αὐτὸν, καὶ ἐνίκησας. Ε. ἀλλ' ἐκεῖνος ἐκὼν παρίεται με, καὶ παρακαλεῖται. ἡ Ἀθηνᾶ δ', ὑποφεύγει ἀεί. καί ποτε, ἐγὼ μὲν ἄλλως παρέπιπτον, τὸ λαιστρικὸν ἔχων τὴν λαμπάδα. ἡ δὲ, εἴ μοι παρῇσει φησὶ, νὴ τὸν πατέρα, τῷ δορατίῳ σε διαπείρασα, ἢ τῷ ποδὸς λαβομένη, καὶ ἐς τὸν τάρταρον ἐμβαλοῦσα, ἢ αὐτὴ διασασαμένη, διαφθερῶ. πολλὰ τοιαῦτα ἠπείλησε. καὶ ὁρᾷς δεινή, καὶ ἐπὶ τῷ σχήματι ἔχει παράστατόν τι φοβερὸν, ἐχίδνας κατάκομον, ὅπερ ἐγὼ μάλιστα δέδια. μορμολυττεται γάρ με, καὶ φεύγω ὅταν ἴδω αὐτό. Αφρ. ἀλλὰ τὴν μὲν Ἀθηναῖν δέδιας ὡς φῄς, καὶ τὴν Γοργόνα. καὶ ταῦτα, μὴ φοβηθεὶς τὸ κεραυνὸν τὸ Διός. αἱ δὲ μάτην, διὰ τί σοι ὄφεις, καὶ ἕξω βελῶν εἰσιν; ἢ κἀκείναις λόφος ἐπισείεται,

Metuo ipsam, mater, est enim formidabilis, aspectu truculento, ac summopere virilis. Proinde siquando illam tenso arcu petam, galeæ cristam quatiens, expauefacit me, tum intremisco, & è manibus meis effluunt tela. *Ven.* Atqui Mars, annon erat hæc formidabilior? attamen exarmatum ipsum superasti. *Cup.* Imò ille vltro me admittit. & inuitat. Verùm Minerua toruè semper aspicit: quin aliquando temerè ad illam aduolaui, facem propius admouens: at illa, si ad me accesseris, inquit, te, per meum patrem, lancea transfixum, vel pede arreptum, & in tartara præcipitem datum, vel discerptum, perdam. Plurima item id genus minabatur. Ad hæc acribus oculis obtuetur, & in pectore faciem gestat horrendam, viperis comantem, quam magnopere formido: territat enim me, fugióque quoties eam aspicio. *Ven.* Esto sanè, Mineruam metuis, vt ais, illámque. Gorgonem, ídque cùm Iouis ipsius fulmen non reformidaris. Musæ verò, cur tibi sunt inuulnerabiles, & à tuis iaculis tutæ agunt? Num & hæ cristas quatiunt, & Gorgonas præ-

ἢ κἀκείναις λόφος ἐπισείεται,

καὶ Γοργόνας προφαίνουσιν; E. αἰδοῦμαι αὐτὰς ὦ μῆτερ. σεμναὶ γάρ εἰσι, καὶ ἀεὶ προφυτίζουσι. καὶ περὶ ὦδὴν ἔχουσι. καὶ ἐγὼ παίσασαι πολλάκις A αὐτάς, κηλούμενος ὑπὸ τῶν μέλους. Αφρ. ἔα καὶ ταύτας; ὅτι σεμναί. τὴν δ' Αρτεμιν τίνος ἕνεκα οὐ προσκεῖς; E. τὸ μὲν ὅλον, οὐδὲ καταλαβεῖν B αὐτὴν οἷόν τε, φεύγουσαν ἀεὶ διὰ τῶν ὀρῶν. εἶτα καὶ ἴδιόν τινα ἔρωτα ἔχει ἐμοί. Αφρ. τίνος ὦ τέκνον; E. θήρας, καὶ ἐλάφων, καὶ νεβρῶν, αἱρεῖν τε διώκουσα, καὶ κατατοξεύειν. καὶ ὅλως περὶ τὸ τοιοῦτο ὄζει. ἐπεὶ τόν γε ἀδελφὸν αὐτῆς, καίτοι τοξότην καὶ αὐτὸν ὄντα, καὶ ἑκηβόλον. Αφρ. οἶδα ὦ τέκνον, πολλὰ σὲ ἐπο- D ξεύσας.

tendunt? *Cup.* Ipsas reuereor, mater: sunt enim vultu reuerendo, sempérque aliquid meditantur, & cantionibus intentum animum habent: quinetiam non rarò illis assisto, carminis suauitate delinitus. *Ven.* Esto, has relinque, quoniam sunt reuerendæ: at Dianam cur non vulneras? *Cup.* Vt breuiter dicam, hanc per montes assiduò fugientem, assequi non possum: deinde proprio quodam amore tenetur. *Ven.* Quonam ô gnate? *Cup.* Nempe venatus ceruorum & hinnulorum, quos insectatur vt capiat, & iaculis confici at: ac prorsum tota rerum huiusmodi studio tenetur: tametsi fratrem eius, qui nimirum & ipse arcu valet, & ferit eminus *Ven.* Intelligo gnate. Illum sagitta sæpe vulnerasti.

ΘΕΩΝ ΚΡΙΣΙΣ.

ΖΕΥΣ.

DEARVM IVDICIVM.

IVPITER.

ΕΡμῆ, λαβὼν τουτὶ τὸ μῆλον, ἄπιθι ἐς τὴν Φρυγίαν παρὰ τὸν Περάμου παῖδα τὸν βουκόλον. νέμει δὲ τῆς Ἰδης ἐν τῷ Γαργάρῳ. καὶ λέγε πρὸς αὐτὸν, ὅτι σε ὁ Πάτερ, κελεύει

ACcipe, Mercuri, hoc pomum, & in Phrygiã proficiscere ad bubulcum illum Priami filium (pascit autem in Gargaro montis Idæ cacumine) ac illi dic. Iupiter iubet te, Pari, siquidem

ὦ Ζεὺς, ἐπειδὴ καλός τε αὐτὸς εἶ, καὶ σαφὼς τὰ ἐρωτικὰ, δικάσαι ταῖς θεαῖς, ὅτις αὐτῶν ἡ καλλίστη ἐστί. τῷ δὲ ἀγῶνος τὸ ἆθλον ἡ νικῶσα λαβέτω τὸ μῆλον. ὥρα δὲ ἤδη καὶ ὑμῖν αὐταῖς ἀπέναι πρὸς τὴν δικασήν. ἐγὼ δὲ ἀποψηφίσομαι τῷ δικάζοντα, ὅπως τε ὑμᾶς ἀγαπῶν. καὶ εἴη οἷόν τε ἴσως, ἡδέως ἂν ἁπάσας νενικηκυίας εἶδον. ἄλλως τε, καὶ ἀνάγκη μιᾷ τὸ καλλιστεῖον ἀποδοῦναι, πᾶσιν ἀπεχθάνεσθαι πλείοσι. διὰ ταῦτα μὲν αὐτὸς ἐγὼ οὐκ ἐπιτήδειος ὑμῖν δικασής. ὁ δὲ νεανίας αὐτὸς ὁ Φρὺξ, ἐφ' ὃν ἄπιτε, βασιλικὸς μέν ἐστι, καὶ Γανυμήδους τούτου ξυγγενής. τἆλλα δὲ, ἀφελὴς, καὶ ὀρειος. κἂν αὖ τις αὐτὸν ἀπεξιώσειε τοιαύτης θέας. Αφρ. ἐγὼ μὲν ὦ Ζεῦ, εἰ καὶ τὸν μῶμον αὐτὸν ἐπισήσειας ἡμῖν δικασὴν, θαρρῶν βαδίσομαι πρὸς τὴν ἐπίδειξιν. τί γὰρ ἂν καὶ μωμήσαιτό μου; χρὴ δὲ καὶ ταύτας αἱρεῖσθαι τὸν ἄνδρα τοῦτον. Ηρα. ἀλλ' ἡμεῖς ὦ Αφροδίτη δεδόχθω, ἐάν σοι ὁ Αρης ὁ σὸς ἐπιτρέπῃ τῇ δίκῃ ταύτῃ. ἀλλὰ δεχόμεθα καὶ τοῦτον, ὅστις ἂν ᾖ, τὸν Πάριν. Ζ. ἦ καὶ σοὶ θαυμάσιος δοκεῖ εἶναι ὁ ξένος οὗτος;

dem ipse formosus es, & rerum amatoriarum doctus, sententiam ferre inter Deas, quænam illarum sit formosissima. Certaminis autem præmium, ea quæ vicerit, pomum accipiat. Porrò tempus iam est vt & ipsæ ad Iudicem abeatis. Ego verò arbitrium reijcio vt qui vos ex æquo amem: ac si modò fieri posset, vos omnes libenter victrices viderem: in primis cùm necesse sit, eum qui pulchritudinis præmium vni adiudicabit, in plurium odium omnino incurrere. Quàre equidem ipse vobis idoneus iudex non sum. Verùm Phrygius ille adolescens, ad quem proficiscimini, regia quidem stirpe est prognatus, & Ganymedis huiusce consanguineus. Cæterùm simplex est & montanus: neque quisquam illum hac cognitione indignum meritò putauerit. *Ven.* Ego equidem Iupiter, etiamsi Momum ipsum præstituas nobis Iudicem, præsenti animo iuta sum, ad documentum mei præbendum: quid enim in me ille reprehenderit? Sed etiam hisce hominem placere oportet. *Iun.* Neque nos, Venus, timemus quicquam, non si isti tuo Marti arbitrium permittatur. Sed recipiis fuerit. *Iup.* Num tibi eti-

τα ὦ θύγατερ συνδοκεῖ; τί φής; ἀποτρέφη, καὶ ἐρυθριᾷς; ἔστι μὲν ἴδιον τὸ αἰδεῖσθαί γε τὰ τοιαῦτα, ὑμῶν δ' παρθένων. ὑπανέυεις ὦ ὅμως. ἄπιτε οὖν. καὶ ὅπως A μὴ χαλεπήνητε τῷ δικαστῇ αἱ νενικημέναι, μὴ δ' κακὸν ἐντεύξησθε τῷ νεανίσκῳ. ἐ γὰρ οἷόν τε ὅπως εἶναι καλὰς πάσας. Ερ. προϊωμεν οὐκοῦν B ἐπὶ Φρυγίας, ἐγὼ μὲν ἡγοῦμαι, ὑμεῖς δ' μὴ βραδέως ἀκολουθεῖτέ μοι. καὶ θαῤῥεῖτε, οἶδα ἐγὼ τὸν Πάριν. νεανίας ὅστις καλὸς, καὶ τἄλλα ἐρωτικὸς, καὶ C τὰ τοιαῦτα κείνων ἱκανώτατος, ὃς ἂν ἐκεῖνος δικάσειε κακῶς. Αφρ. τοῦτο μὲν ἅπαν ἀγαθὸν, καὶ πρὸς ἐμὲ λέγεις τὸ, δίκαιον ἡμῖν εἶναι τὸν δικαστήν. D πότερα δ', ἄγαμός ὅστις ἔστι, ἢ καὶ γυνή τις αὐτῷ συνοίκησιν; Ερ. ὁ παντελῶς ἄγαμός ὅστιν ὦ Αφροδίτη. Αφρ. πῶς λέγεις; Ερ. δοκεῖ τις αὐτῷ συνοικεῖν Ιδαία γυνὴ, ἱκανὴ μὲν, ἀ- E γροικος δ', καὶ δεινῶς ὄρειος. δῆ ὁ σφόδρα προσέχειν αὐτῇ ἔοικε. τίνος δ' ἕν ἕνεκα ταῦτα ἐρωτᾷς; Αφρ. ἄλλως ἠρόμην. Αθη. παρὰ προσβεύεις ὦ ἅτος, ἰδίᾳ ταυτὶ κοι-

am, filia, hæc probantur? Quid ais? auertis te, & erubescis? Vobis quidem virginibus proprium ad talia verecundari: sed tamen annuis. Abite igitur, ac videte quæcuuque victæ fueritis, nec Iudici fiatis infensiores, nec adolescẽtulo mali quicquam inferatis. Neque enim fieri potest, vt æqualiter omnes formosæ sitis. *Merc.* Procedamus ergo rectà versus Phrygiam: ac egoquidem præibo: vos autem non lentè sequimini me, & bono animo este. Noui ego Paridem hunc: adolescens est formosus: cæterùm amori deditus, & ad talia disceptanda maximè idoneus: neque ille malè iudicaueri. *Ven.* Hoc quidem omne bonum est, & è re mea est quod dicis, iustum videlicet esse nobis Iudicem. Vtrum autem cælebs hic est, an verò cum aliqua muliere consuescit? *Merc.* Non omnino cælebs est, Venus. *Ven.* Quid dicis? *Merc.* Videtur cum eo habitare quædam mulier Idæa, sat quidem formosa, sed rustica, & vehementer montana: sed eum ipsi mentem parùm adhibere constat. Cuius autem rei gratia hæc interrogas? *Ven.* Hoc temerè interrogaui. *Min.* Heus tu malè legationem obis, qui cum ista priuatim loqueris.

βολοχούμβος; Ερ. οὐδὲν ὦ Αθηνᾶ δεινὸν, οὐδὲ καθ' ὑμῶν. ἀλλ' εἴρετό με, εἰ ἄγαμος ὁ Πάρις ἐστίν. Αθη. ὡς δὴ τί τοῦτο πολυπραγμονοῦσα; Ερ. οὐκ οἶδα. φησὶ δ' ἔν ὅτι ἄλλως ἐπελθὸν, οὐκ ἐξεπίτηδες ἤρετό με. Αθη. τί οὖν ἄγαμός ἐστιν; Ερ. οὐ δοκεῖ. Αθη. τί δ' οὐ τῶν πολεμικῶν ἐστιν αὐτῷ ἐπιθυμία, καὶ φιλόδοξός τις, ἢ τὸ παῖ βυκόλος; Ερ. τὸ μὲν ἀληθὲς οὐκ ἔχω λέγειν, εἰκάζειν δ' ἔχω νέον ὄντα, καὶ τούτων ἀφέχεσθαι τυχεῖν, καὶ βούλεσθαι αὐτῷ τοιοῦτον αὐτὸν εἶναι κτλ. τὰς μάχας. Αφρ. ὁρᾷς; οὐδὲν ἐγὼ μεμφομαι, οὐδὲ προσεγκαλῶ σοι, τὸ περὶ τοιαύτην ἰδίᾳ λαλεῖν. μεμιμημοίρων γὰρ καὶ οὐκ Αφροδίτης τὰ τοιαῦτα. Ερ. καὶ ἄλυπη γοῦν τὰ αὐτά μ' ἤρετο. διὸ μὴ χαλεπῶς ἔχε, μηδ' οἴου μειονεκτεῖν, εἰ τι καὶ παύτῃ κατὰ τὸ ἁπλοῦν ἀπεκεινάμην. ἀλλὰ μεταξὺ λόγων ἤδη πολὺ προϊόντες, ἐπεπατήκαμεν τῶν ἀστέρων. καὶ σχεδόν γε κτλ. τὴν Φρυγίαν ἐσμεν. ἐγὼ γοῦν καὶ τὴν Ἴδην ὁρῶ, καὶ τὸ Γάργαρον ὅλον ἀνειλῶσ. εἰ δὲ μὴ ἐξαπατῶμαι, καὶ αὐτὸν ὑμῶν τὸν δικαστὴν τὸν Πάριν. Ηρα. ὅπου δ' ἐστὶν; ἐγὼ κάμοὶ

Merc. Nihil hoc mali, Minerua, nec contra vos: sed interrogabat me, an adhuc cælebs esset Paris. *Min.* Quid hoc ita curiosè scisscitatur? *Merc.* Nescio. Dixit enim hoc in mentem temerè sibi venisse, nec consultò interrogasse me. *Min.* Quid igitur? est-ne cælebs adhuc? *Merc.* Non videtur. *Min.* Numquid aliquo rei bellicę studio tenetur, atque amans gloriæ est, an nihil aliud quàm bubulcus? *Merc.* Verum non possum dicere: sed conjicere licet, eum cùm sit iuuenis, optare has res consequi, ac præcipuum in prelijs esse velle. *Ven.* Vides? Nihil ego cõquestor, nec crimini verto tibi, quod cũ hac seorsũ loquerist quærulorũ enim hæc, nõ Veneris. *Merc.* Etiam hæc eadẽ fermè interrogauit me: quãobrem ne grauiter feras: nec partes tuas putes inferiores, siquid etiam huic pro simplicitate mea respondi. Verùm inter loquendum jam multum progressi, stellas emensi sumus, & propemodum Phrygiam contingimus. Ego verò etiam Idam video, totúmque Gargarum exactè: & ni fallor, Paridem quoque vestrum judicem. *Iun.* At vbi est? non enim mi-

φάμενος. Ερ. ταύτῃ ὦ Ηερα, πρὸς τὰ λαιὰ σκόπει, μὴ πρὸς ἄκρῳ τῷ ὄρει. παρὰ ἢ τὴν πλευρὰν, ἔ τὸ ἄντρον καὶ τὴν αἶγλην ὁρᾷς. Ηερ. ἀλλ' οὐχ ὁρῶ τὴν αἶγλην. Ερ. τί φῄς; οὐχ ὁρᾷς βοΐδια καὶ τὸν ἐμὸν οὗτοσὶ δάκτυλον ἐν μέσων τῶν πετρῶν προερχόμενα, καὶ πίνα ἐν τῷ σκοπέλῳ καταβαίνοντα, καλαύροπα ἔχοντα, καὶ αἰείροντα μὴ πρόσω διακινδυνεύῃ τὴν αἶγλην; Η. ὁρῶ γάμ, εἰ γε ἐκεῖνός ἐστιν. Ερ. ἀλλ' ἐκεῖνος, ἐπειδὴ ἤδη πλησίον ἐσμὲν ἐπὶ τὴν γῆς, εἰ δοκεῖ, καταστάντες, βαδίζωμεν, ἵνα μὴ διαταράξωμεν αὐτὸν αἰφνιδίως ἀφαιρῶς καταπτάμενοι. Ηερ. εὖ λέγεις, καὶ ὅτω ποιῶμεν. ἐπεὶ ἤδη καταβεβήκαμεν, ὥρα σοι ὦ Αφροδίτη προϊέναι, καὶ ἡγεῖσθαι ἡμῖν τὴν ὁδόν. σὺ γὰρ ὡς τὸ εἰκὸς ἔμπειρος εἶ τῶν χωρίων, πολλάκις ὡς λόγος κατεληλυθυῖα πρὸς Αγχίσην. Αφ. ἐσφόδρα ὦ Ηερα τούτοις ἄχθομαι τοῖς σκώμμασιν. Ερ. ἀλλ' ἤν ἐγὼ ὑμῖν ἡγήσομαι. καὶ γὰρ αὐτὸς ἐνδιέτριψα τῇ Ἰδῃ, ὁπότε ὁ Ζεὺς ἤρα τοῦ μειρακίου τοῦ Φρυγὸς. καὶ πολλάκις δεῦρο ἦλθον ὑπ' ἐκείνου καταπεμφθεὶς εἰς σκοπιὰν τοῦ παιδός. καὶ ὁπότε ἤδη ἐν τῷ αἰετῷ ἦν,

hi apparet. *Merc.* Hæc versum Iuno, ad sinistram respice, non ad summum montem, sed secundum latus vbi antrum, & gregem vides. *Iun.* Sed gregem non video. *Merc.* Quid ais? an non vides buculas secundum hunc meum digitum, ex medijs rupibus progredientes, & quendam à scopulo decurrentem, pedum tenentem, & prohibentem ne longiùs dispergatur armentum? *Iun.* Video nunc tandem, si modò ille est. *Merc.* At ille est. Quoniam autem prope jam sumus, in terram, si videtur, demissi, pedibus iter faciamus, ne conturbemus illum, supernè ex improuisò deuolantes. *Iun.* Rectè dicis, atque ita faciamus. Cæterùm posteaquam descendimus, tuum iam est Venus, vt præeas, viámque nobis commonstres. Tu enim, vt consentaneum est, locorum perita es, quippe quæ, vt fama est, ad Auchisen sæpe descenderis. *Ven.* Non admodum Iuno, grauor tuis dicterijs. *Merc.* At igitur ego vos ducam. Et enim ipse in Ida sum versatus, quando Iupiter amabat Phrygium illum adolescentulum: ac sæpius huc ab illo missus veni, vt puerum obseruarem. Cúmque iam in aquila esset,

συμπαιεπάμιλλω αὐτῷ, καὶ συνεκούφιζον τὴν καλόν. καὶ εἰ γε μέμνημαι, ἀπὸ ταυτησὶ τῆς πέτρας αὐτὸν ἀνήρπασεν. ὁ μὲν γὰρ τότε ἔτυχε συρίζων πρὸς τὸ πόιμνιον. καταπάμπυος ὢν ὄπιθεν αὐτῆ ὁ Ζεὺς, κούφως μάλα τοῖς ὄνυξι περιβαλὼν, καὶ τῷ τόμαπι τῷ ἐπὶ τῆ κεφαλῆ πάρχν δακὼν, ἀνέφερε τὸ παῖδα τεταραγμένον, καὶ τῷ βαχίλῳ ἀπεστραμμένῳ ἐς αὐτὸν ἀποβλέποντα. τότε οὖν ἐγὼ τῷ σύριγγα ἔλαβον. ἀποβεβλημένῳ γὰρ αὐτῷ ὑπὸ τοῦ δέους. ἀλλὰ γὰρ ὁ διαιτητὴς οὑτοσὶ, φαίνεται. ὥστε προσείπωμεν αὐτόν. χαῖρε ὦ βουκόλε. Πα. νὴ τὸν σύριγγα ὦ νεανίσκε. τίς ὢν δεῦρο ἀφῖξαι πρὸς ἡμᾶς; ἢ τίνας ταύτας ἄγεις τὰς γυναῖκας; οὐ γὰρ ἐπιτήδειαι ὀρεοπολεῖν, οὕτω γε οὖσαι καλαί. Ερ. ἦ οὐ γυναῖκες εἰσίν. Ηραν γὰρ ὦ Πάνι, καὶ Αθηναῖν, καὶ Αφροδίτην ὁρᾶς, κἀμὲ τὸν Ερμῆν ἀπέστειλεν ὁ Ζεύς. ἀλλὰ τί βέμβιξ, καὶ ὠχριᾶς; θάρρει μὴ δείδιθι. χαλεπὸν γὰρ οὐδέν. κελεύει δέ σε δικάσαι γνώμῃ τῇ κάλλους αὐτῶν, ἐπειδὴ γάρ φησι καλός τε αὐτὸς εἶ, καὶ σοφὸς τὰ ἐρωτικὰ, σοὶ τὴν γνῶσιν ἐπιτρέπω. τὸ δὲ ἆθλον ἔσῃ, simul volabam, vnáque formosum illum subleuabam: & si bene memini, ab hac ipsa rupe illum in sublime abripuit. Nam hic quidem forte tum fistula canebat ad ouile: ipsi autem à tergo deuolans Iupiter, circumiectis leuiter admodum vnguibus, & ore in tiaram, quam super capite habebat, impresso, in altũ sustulit puerũ perturbatũ, & ceruice reflexa in ipsum intuentem. Tum ego fistulam sustuli, quam ille præ timore abiecerat. At enim hic arbiter propè est, itaque compellentus ipsum. Salue bubulce. *Par.* Tu quoque adolescens: Sed quis es qui ad nos huc aduenisti? aut quænam hæ mulieres quas adducis? non enim ad montes incolendos idoneæ videntur, formosæ adeò cùm sint. *Merc.* At mulieres non sunt. Sed Iunonẽ ô Pari, & Mineruam, & Venerem vides, & me Mercurium misit Iupiter. Sed quid tremis, & expallescis? Nihil timeas; nihil hîc periculi. Iubet autem te pulchritudinis ipsarum esse iudicem. Quandoquidem enim, inquit, & formosus ipse es, & rerum amatoriarum doctus, cognitionem hanc tibi committo: certaminis autem præmium scies,

ἀναγνοὺς τὸ μῆλον. Αλε. φέρ' ἴδω τί ἡ βούλεται. ἢ καλή φησι λαβέτω. πῶς ἂν οὖν ὦ δέσποτα Ερμῆ διωνδείλω ἐγὼ θνητὸς ἀνὴρ, ἡ ἄρχοικος ὤν, δικάσειν ἡμέλλησα παρ' ὁδὸν θέας, ἡ μέζονος, ἢ κατὰ βουκόλου; τὰ γὰρ τοιαῦτα κείνειν, τῶν ἀβρῶν μᾶλλον, καὶ ἀστικῶν. τὸ δ' ἐμὸν, αἴγα μὴν, αἰγὸς ὁποτέρα ἢ καλλίων, καὶ δάμαλις ἄλλης δαμάλεως, τάχ' ἂν δικάσαιμι κατὰ τὸ τέχνιον. αὗται δὲ πᾶσαί τε ὁμοίως καλαὶ, κοὐκ οἶδ' ὅπως ἄν τις ἀπὸ τῆς ἑτέρας ἐπὶ τὴν ἑτέραν μεταγάγοι τὸ ὄμμα ἀποστάσας. οὐ γὰρ ἐθέλει ἀφίσασθαι ῥᾳδίως. ἀλλ' ἔνθα ἂν ἀπερείσῃ τὸ πρῶτον, τούτου ἔχεται, καὶ τὸ παρὸν ἐπαινεῖ. κἂν ἐπ' ἄλλην μεταβῇ, κἀκεῖνο καλὸν ὁρᾷ, καὶ παρῆλθεν, καὶ ἐπὶ τῶν πλησίον παρῆλαμβάνεται. καὶ ὅλως περιέχυταί μοι τὸ κάλλος αὐτῶν, καὶ ὅλον περιείληφέ με. καὶ ἄχθομαι, ὅτι μὴ καὶ αὐτὸς ὥσπερ ὁ Αργος ὅλῳ βλέπειν διώαμαι τῷ σώματι. δοκῶ δ' ἄν μοι καλῶς δικάσαι, πάσας ἀποδὺς τὸ μῆλον. καὶ γὰρ εὖ καὶ τόδε τοῦτο μοὶ εἶναι συμβέβηκε, τῇ Διὸς ἀδελφῇ, καὶ γυναικὶ. τοιαύτας δ', ἀγαθέ-

lecto hoc pomo. Par. Cedo, vt videam quid sibi velit. *Pulchra*, inquit, *capiat*. Quo pacto igitur potero, ô here Mercuri, mortalis cùm sim ac rusticus, iudex esse tam mirandi spectaculi, atque adeò maioris, quàm pro bubulci captu? Nam causas huiusmodi disceptare, delicatorum magis est, & vrbanorum. Quod verò ad me attinet, vtra capella sit altera formosior, & iuuenca alia iuuenca, forsitan ex arte iudicare possim. Hæ autem & omnes similiter pulchræ sunt, & non video quo pacto aliquis ab vna ad aliam transferendo aspectum auellere queat. Nolit enim facilè absistere, sed cui se primùm applicuerit, ei inhæret, quódque præsens est, laudat: tum si ad aliud transierit, id quoq; formosum videt, & immoratur sempérque à propioribus capitur. Et in summa, ipsarum pulchritudo mihi est circumfusa, totúmque me complexa tenet: ac doleo, quòd non & ipse, quemadmodum Argus ille, toto corpore videre possum. Videor autem mihi bene iudicasse, si pomum hoc omnibus reddidero. Ad hæc etiam accedit illud, quòd hæc quidem Iouis soror & coniux est: illæ

ρας. πῶς οὖν ἡ χαλεπὴ καὶ ἄτως ἡ κρίσις; Ερ. οὐκ οἶδα. πλὴν οὐχ οἷόν τε ἀναδῦναι πρὸς τὸ Διὸς κεκελευσμένον. Αλε. ἓν τοῦτο ὦ Ερμῆ πεῖσαι αὐτὰς, μὴ χαλεπῶς ἔχειν μοι τὰς δύο τὰς νενικημένας, ἀλλὰ μόνων τῶν ὀφθαλμῶν ἡγεῖσθαι τὴν διαμαρτίαν. Ερ. οὕτω φασὶ ποιήσειν. ὥρα δέ σοι ἤδη περαίνειν τὴν κρίσιν. Αλε. πειρασόμεθα. τί γὰρ ἂν καὶ πάθοι τις; ἐκεῖνο ὦ πρῶτον εἰδέναι βούλομαι, πότερα ἀρκέσει σκοπεῖν αὐτὰς ὡς ἔχουσιν, ἢ καὶ ἀποδύσαι δεήσει πρὸς τὸ ἀκριβὲς τῆς ἐξετάσεως; Ερ. τοῦτο μὴν σὸν αὖ εἴη τὸ δικάζειν, καὶ πρόσταξε ὅπη καὶ θέλεις. Πα. ὅπη καὶ θέλω; γυμνὰς ἰδεῖν βούλομαι. Ερ. ἀπόδυτε ὦ αὗται. σὺ δὲ ἐπίσκοπει. ἐγὼ δὲ ἀπεστράφην. Αφρ. καλῶς ὦ Πάρι, καὶ πρῶτά γε ἀποδύσομαι, ὅπως μάθῃς ὅτι μὴ μόνας ἔχω τὰς ὠλένας λευκὰς, μὴ δὲ τῷ βοῶπις εἶναι, μεγαφρονῶ. ἐπίσης δὲ εἰμὶ πᾶσι, καὶ ὁμοίως καλή. Αθη. μὴ πρότερον αὐτὴν ἀποδύσῃ ὦ Πάρι, πρὶν ἂν ἣν κεστὸν ἀποθηται. φαρμακὶς γάρ ἐστι, μή σε

verò filiæ. Quomodo igitur non difficile sic fuerit iudicium? Merc. Nescio: nisi quòd Iouis imperium non licet detrectare. Par. Vnum igitur hoc Mercuri, persuade ipsis, ne succenseant mihi duæ illæ reliquæ, quæcunque victæ fuerint: sed qnicquid peccatum videbitur, id solis oculis imputent. Merc. Ita se facturas aiunt: iam verò tempus est, vt iudicium expedias. Par. Periculum faciemus, quid enim agam? Cæterùm illud primum scire velim, vtrum sat erit ipsas vt se habent spectare, an verò opus erit vt se exuant quò diligentiùs res examinari possit. Merc. Hoc tuum est vt pote Iudicis imperare vt sint quomodocunque voles. Par. Quomodocunque velim? nudas videre volo. Merc. Heus, vos exuite. Tu verò inspice eas, ego interim auertam faciem. Ven. Rectè Pari. Atque prima certè exuam me: vt noris, quòd non solùm candidos habeam lacertos, nec ob oculos magnos & decoros superbiam, sed æqualiter tota & similiter sim formosa. Min. Ne priùs ipsam, Pari, exueris, quàm cestum deposuerit: (Est enim incantatrix) ne te per illum præstigijs circumueniat. At-

κατακρυπτέσθω δ' αὐτῆς, καίτοιγε
ἔχρην μηδ' ὅτιοῦν κεκαλλωπισμένην παρεῖναι, μηδὲ τοσαῦτα
ἐντετριμμένην χρώματα, καθάπερ ὡς ἀληθῶς ἐταίρας τινὰς, A
ἀλλὰ γυμνὴν τὸ κάλλος ἐπιδεικνύειν. Πα. εὖ λέγουσι τὸ πεὶ
τῆς κεστοῦ. κἀγὼ ἀπόθες. Αφρ. ποῦν
οὐχὶ καὶ σὺ Ἀθηνᾶ τὴν κόρυν
ἀφελοῦσα, ψιλὴν τὴν κεφαλὴν B
ἐπιδεικνύεις, ἀλλ' ἐπισείεις τὴν
λόφον, καὶ τὴν δικαστὴν φοβεῖς;
ἢ δέδιας μή σοι ἐλέγχηται τὸ
γλαυκὸν τῶν ὀμμάτων ἄνευ τοῦ
φοβερῶς βλεπόμενον; Αθη. ἰδοὺ C
σοι ἡ κόρυς αὕτη ἀφήρηται. Αφρ.
ἰδοὺ σοι καὶ ὁ κεστός. Ηρα. ἀλλ'
ἀποδυσώμεθα. Πα. ὦ Ζεῦ τερά-
στιε τῆς θέας, τοῦ κάλλους, τῆς
ἡδονῆς, οἵα μὴν ἡ παρθένος, ὡς D
ὄντως βασιλικὸν αὐτὴ καὶ σεμνὸν
ἀπολάμπει, καὶ ἀληθῶς ἄξιον
τοῦ Διός. ὁρᾷς ὦ ἡδέως. καὶ
γλαφυρόν τι, καὶ τερπναγωγὸν
ἐμειδίασεν. ἀλλ' ἤδη μὲν ἄλις
ἔχω τῆς εὐδαιμονίας. εἰ δοκεῖ ὦ, E
καὶ ἰδίᾳ καθ' ἑκάστην ἐπιδεῖν
βούλομαι, ὡς νυνὶ γε ἀμφίβολός
εἰμι, καὶ οὐκ οἶδα πρὸς ὅ, τι τὴν
ἀποβλέψω, πάντη τοῦ ὄψεως
πλεοναζούσης. Αφρο. οὕτω ποιῶ-
μεν. Πα. ἄπιτε οὖν αἱ δύο.
σὺ δ' ὦ Ηρα μείνατε. Ηρα.

qui oportebat ipsam, neque tam studiosè ornatam, neque tot coloribus fucatã adesse, perinde atque aliquam verè meretricem: sed nudam formam exhibere spectandam. *Par.* Rectè sanè admonent de cesto: etiam depone. *Ven.* Cur non igitur & tu Minerua galea depositа, nudum caput exhibes spectandum, sed conum concutis, & judicem deterres? An vereris ne tibi objiciat cæruleum illum oculorum colorem, qui nihil metuendi præ se ferendo aspicitur? *Minerua.* Ecce tibi galea hæc est ablata. *Ven.* Ecce tibi & cestus hic. *Iun.* Sed exuamur. *Par.* O Iupiter prodigiorum author, quod spectaculum? quæ pulcritudo? quæ voluptas? qualis hæc virgo? vt verò regalis illa, & venerabilis effulget, adeóque verè Ioue digna! Tuetur suaue quiddam, blandúmque & illecebrosum etiam arrisit. Sed iam satis habeo fœlicitatis. Si videtur autẽ, etiam seorsim vnamquamq; inspicere volo: quoniam nunc certè ambiguus sum, neque satis scio ad quid me conferam, visu in omnes partes distracto. *Ven.* Sic faciamus. *Par.* Abite igitur vos duæ. Tu verò Iuno hîc mane. *Iun.* Maneo: ac

περιιδών. καπειδάν με ἀκειβῶς ἴδῃς, ὥρα σοι καὶ τἄλλα ἤδη σκοπεῖν, εἰ καλά σοι τὰ δῶρα τῆ νίκης τῆ ἐμῆς. ἦν γάρ με ὦ Πάρι δικάσῃς εἶναι κάλλει, ἀπάσης ἔσῃ τῆς Ἀσίας δεσπότης. Πα. ὐκ ἐπὶ δώροις μὲ τὰ ἡμέτερα, πλὴν ἀλλ' ἐπὶ τῷ ἄριστα. περαιτέρω γὰρ ἄφαρ αὐ δηλήσεται. σὺ δ' ἕπου τῇ Ἀθηνᾷ. Αθ. παρέσηκά σοι. κἄπειτα ἢν μὲ ὦ Πάρι δικάσῃς καλήν, οὔποτε ἥττων ἄπει ὐκ μάχης, ἀλλ' ἀεὶ κρατῶν. πολεμιῶν γάρ σε, καὶ νικηφόρον ἀπεργάσομαι. Πα. οὐδὲν Ἀθηνᾶ δεῖ μοι πολέμου, μάχης. εἰρήνη γὰρ ὡς ὁρᾷς παρὼν ἔχει τὴν Φρυγίαν τε καὶ Λυδίαν, καὶ ἀπολέμητος ἡμῖν ἡ τῆς πατρὸς ἀρχή. θάρρει δέ. οὐ μειονεκτήσεις γάρ, κἂν μὴ ἐπὶ δώροις δικάζωμεν. ἀλλ' ἔνδυθι ἤδη, καὶ ἕπου τῷ κόμῳ. ἱκανῶς γὰρ εἶδον. τῷ Ἀφροδίτῃ παρεῖναι καιρός. Αφρ. αὐτή σοι ἐγὼ πλησίον. καὶ σκόπει καθ' ἕν ἀκριβῶς, μηδὲν παραλέχων, ἀλλὰ διαβίβων ἑκάστῳ τῶν μελῶν. εἰ δὲ θέλεις ὦ καλέ, καὶ τάδε μου ἄκουσον. ἐγὼ γὰρ πάλαι ὁρῶσά σε νέον ὄντα, καὶ καλὸν, ὁπόθεν ὐκ οἶδα εἴ τινα ἕτερον ἡ Φρυγία τρέφει, μακα-

posteaquã me diligẽter inspexeris: alia iam spectandi tibi tẽpus erit, num pulchra tibi proposita meę victorię dona. Nã si me, Pari, formosiorem esse iudicaueris, totius Asiæ eris dominus. *Par.* At nõ donis res nostrę gerũtur. Sed abi mox enim agetur, quicquid æquũ videbitur. Tu verò accede Minerua. *Min.* Adsum tibi. Quòd si me Pari, formosiorẽ esse iudicaueris, nũquã victus, sed semper victor ex pugna abibis: bellatorẽ enim te, & victoriarũ compotẽ efficiam. *Par.* Nihil, Minerua, opus est mihi bello, & pugnis. Pax enim, vt vides, in præsentia tenet Phrygiam, ac Lydiã, & ab hostibus quietũ est patris imperiũ. Sed tamen confide, neq; enim eò minus feres, tametsi ob munera iudiciũ nõ feramus. Sed indue te iam, galeámq; impone, satis enim te inspexi. At nunc Venerem adesse tempus est. *Ven.* En prope te sum. & contemplare sigillatim vnumquodque diligenter, nihil prætercurrendo, sed singulis membris immorando. Si placet autem, ô formose hæc mea dicta accipe: ego enim iamdudum intuens te iuuenem & formosum, qualem nescio an vllum alium Phrygia nutriat: beatum quidem te ob

εἰζω μὴν τὸ κάλλος, ἀπιῶμαι ὃ τὸ μὴ ἀπολιπόντα τὸν σκοπέλους, καὶ ταυτασὶ τὰς πέτρας, κατ' ἄγυ ζῆν, ἀλλὰ διαφθείρειν τὸ κάλλος ἀν ἐρημίᾳ. τί μὴν γὰρ σὺ ἀπολαύσεσθαι τῶν ὀρῶν; τί δ' ἂν ἀπόναιντο τῆς σῆς κάλλους αἱ βόες; ἔφερες ὃ ἤδη σοὶ γεγαμηκέναι, μὴ μήτοι ἄγροικόν τινα, καὶ χωείτην, οἵαι κῶμαι τῶν Ἴδην αἱ γυναῖκες, ἀλλά τινα ἐκ τῆς Ἑλλάδος, ἢ Ἀργῶθεν, ἢ ἐκ Κορίνθου, ἢ Λάκαιναν, οἵα φησὶν Ἑλένη ἐστὶ, νέα, καὶ καλὴ, καὶ κατ' οὐδὲν ἐλάττων ἐμοῦ. καὶ τὸ δὴ μέγιστον, ἐρωτικήν. ἐκείνη γὰρ εἰ καὶ μόνον θεάσαιτό σε, οἶδ' ἐγὼ, πάντα ἀπολιποῦσα, καὶ παραφρονήσασα ἑαυτῆς ἕκαστον, ἕψεται, καὶ συνοικήσει. πάντως δὲ καὶ σὺ ἀκήκοας τι περὶ αὐτῆς. Πα. οὐδὲν ὦ Ἀφροδίτη. νῦν δὲ ἡδέως ἂν ἀκούσαιμί σου, τὰ πάντα διηγουμένης. Αφρ. αὕτη θυγάτηρ μὲν ἐστὶ Λήδας, ἐκείνης τῆς καλῆς. ἐφ' ἣν ὁ Ζεὺς κατέπτη, κύκνος γενόμενος. Πάρ. ποία δέ τις τοῦ ὄψιν; Αφρ. λευκὴ μὲν, οἵαν εἰκὸς ἐκ κύκνου γεγενημένην. ἁπαλὴ δὲ, ὡς ἐν ὠῷ βαφεῖσα. γυμνασὶ τὰ πολλὰ, καὶ παλαιστικήν. καὶ οὕτω δή τι πε-

pulchritudinem prędico, ſed reprehendo quòd relictis hiſce rupibus & ſaxis, in vrbe non viuis, ſed pulchritudinem hanc in ſolitudine labefactas. Quid enim commodi tu ex montibus, quid ex tua pulchritudine emolumenti boues capiant? Decebat autem te iam vxorem duxiſſe non vtique ruſticam aliquam & indigenam, quales in Ida ſunt mulieres, ſed ex Græcia aliquam, aut Argiuam, aut Corinthiam, aut Lacænam, qualis eſt Helena illa iuuenis, & formoſa, nec me vlla in re inferior, & quod maximum eſt, amori quoque dedita: illa enim ſi vel ſolùm te aſpexerit, ſatſcio relictis omnibus, ſéque ceu in deditionem tradita, ſequetur, tecúmque habitabit: omnino & tu de ipſa nonnihil audiſti. *Par.* Nihil Venus. Nunc autem omnia libenter audiero, quæ de ipſa narrabis. *Ven.* Hæc filia eſt formoſæ illius Ledæ, ad quã in cygnum conuerſus Iupiter deuolauit. *Par.* Qualis verò eſt aſpectu? *Ven.* Candida, qualem è cygno prognatam par eſt eſſe: tenera, vt quę in ouo nutrita fuerit, plerumque exercens ſeſe, & rei palæſtricæ dedita. Quæ tanto ſtudio paſſim expetitur, vt & bellum ipſius cauſa

εἰσπνύδαστος, ὥστε καὶ πόλεμον ἀμφ' αὐτῇ γηνέσθαι, τοῦ Θησέως ἔτι ἄρτι ἁρπάσαντος. οὐ μὴν, ἀλλ' ἐπειδὴ πάρεσμεν εἰς ἀκμὴν κατέστη, πάντες οἱ ἄριστοι τῶν ἀχαιῶν ἐπὶ τὴν μνηστείαν ἀπήντησαν. προσῆκε δὲ Μενέλαος τοῦ Πελοπιδῶν γένους. εἰ δὲ βούλεις, ἐγώ σοι καταπράξομαι τὸν γάμον. Πα. πῶς φῄς; τὴν τοῦ Μενελάου; Αφρ. νέος εἶ σὺ, καὶ ἄγροικος. ἐγὼ δὲ οἶδα ὡς χρὴ τὰ τοιαῦτα δρᾶν. Πα. πῶς; ἐθέλω γὰρ καὶ αὐτὸς εἰδέναι. Αφρ. σὺ μὲν ἀποδημήσεις ἐπὶ θάλατταν τὴν Ἑλλάδος. καὶ παραδὺς ἀφίκῃ ἐς τὴν Λακεδαίμονα, ὄψεταί σε ἡ Ἑλένη. τοὐντεῦθεν ἐμὸν ἂν εἴη τὸ ἔργον, ὅπως ἐρασθήσεταί σου, καὶ ἀκολουθήσει. Πα. τοῦτ' αὐτὸ καὶ ἄπιστον εἶναί μοι δοκεῖ, τὴν ἀπολιποῦσαν τὸν ἄνδρα, ἐθελῆσαι βαρβάρῳ καὶ ξένῳ συνεκπλεῦσαι. Αφρ. θάρρει τούτου γε ἕνεκα. παῖδε γάρ μοι ἔστον δύω καλὼ, ἵμερος, καὶ ἔρως. τούτω σοι παραδώσω ἡγεμόνε τῆ ὁδῷ γλυκυμύρω. καὶ ὁ μὲν ἔρως, ὅλως παρελθὼν ἐς αὐτὴν, ἀναγκάσει τὴν γυναῖκα ἐρᾶν. ὁ δ' ἵμερος, αὐτῷ σοι περιχυθεὶς, τοιοῦτος ὤν, ἱμερτόντε ἥσει, καὶ ἐρᾶσμιον. καὶ αὐτὴ δὲ συμπαρέσται,

susceptum fuerit, cùm Theseus illam nondum nubilem rapuisset. Postea verò cùm jam ad florem ætatis peruenisset, Græcorum præstantissimi quique ad petendas illius nuptias se contulerunt. Sed Menelaus ex Pelopidarum genere oriundus, reliquis est antepositus: si tamen velis, has nuptias tibi conficiam. *Par.* Quid dicis? iámne nuptæ? *Ven.* Iuuenis es adhuc, & rusticus. Ego verò noui quo pacto talia perficiantur. *Par.* Quomodo? volo enim & ipse scire. *Ven.* Tu quidem ad pelluſtrandã Græciam proficiscêris, atq; vbi Lacedæmona peruenêris, Helena te videbit. Postea meum erit efficere, vt tui amore capiatur, téque sequatur. *Par.* Hoc ipsum etiam incredibile esse mihi videtur, vt illa relicto coniuge, cum barbaro & peregrino homine velit è patria nauigare. *Ven.* Bono hac de causa esto animo. Duo enim mihi sunt formosi liberi, Amabilitas & Cupido: hos tibi tradam, vt sint itineris duces. Ac Cupido quidem totus in illam ingressus, mulierem amare coget. Tibi verò circumfusa Amabilitas, id quod ipsa est, expetibilem te reddet, & a-

δεήσομαι καὶ τῶν χαρίτων ἀκολουθεῖν. ἅπαντες αὐτῷ αἰτησόμεθα. Πα. ὅπως μὴ τάχα χωρήσει, ἄδηλον ὦ Ἀφροδίτη. πάλαι ἐρῶ γε ἤδη τῆς Ἑλένης. καὶ ἴσως οἶδ' ὅπως καὶ ὁρᾶν αὐτὴν δόξω. καὶ πάλαι εὖ δὴ τῆς Ἑλλάδος, καὶ τῇ Σπάρτῃ ὀδύρομαι, καὶ ἐπαίρομαι ἔχων τὴν γυναῖκα, καὶ ἄχθομαι, ὅτι μὴ πάντα ταῦτα ἤδη ποιῶ. Ἀφρ. μὴ πρότερον ἐρᾷ δῆς ὦ Πάρι, πρὶν ἐμὲ τὴν προμήτριαν, καὶ νυμφαγωγὸν, ἀμείψασθαι τῇ κρίσει. πρέπει γὰρ καμὲ νικηφόρον ὑμῖν συμπαρεῖναι, καὶ ἑορτάζειν ἅμα καὶ τοὺς γάμους, καὶ τὰ ὑπήνια. πάντα γὰρ ἔνεστί σοι, τὰ ἔρωτα, τὸ κάλλος, τὸν γάμον τοῦτον τὸν μέλλοντα πρίασθαι. Πα. δέδοικα μή μου ἀμελήσεις μετὰ τὴν κρίσιν. Ἀφρ. βούλει ἐπομόσομαι; Πα. μηδαμῶς, ἀλλ' ὑπόσχου πάλιν. Ἀφρ. ὑπισχνοῦμαι δή σοι τὴν Ἑλένην παρὰ δώσειν γυναῖκα, καὶ ἀκολουθήσειν γε ἐγὼ αὐτῇ, καὶ ἀφίξεσθαι παρ' ὑμᾶς εἰς τὴν Ἰλιον. καὶ αὐτὴ παρέσομαι, καὶ συμπράξω τὰ πάντα. Πα. καὶ τὸν ἔρωτα, καὶ τὸν Ἵμερον, καὶ τὰς χάριτας ἄξεις;

mabilem. Ipsa etiam vnà præsens, Gratias rogabo vt se comites præbeant: omnes ipsam ad hoc quod volumus, impellemus. *Par.* Quomodo fortassis hoc procedet, Venus, incertum est. Verumtamen amo jam Helenam, & nescio quo pacto etiam videre ipsam mihi videor, & Græciam versus nauigo, & in Sparta peregrinor, cúmque vxore reuertor, & doleo quòd non omnia hæc jam nunc facio. *Ven.* Ne priùs amaueris Pari, quàm pronubam me, & nuptiarum conciliatricem, judicio hoc remuneratus fueris. Decet enim & me victoria potitam vobis adesse, & celebritatem peragere nuptiarum pariter & victoriæ. Omnia enim hæc licet tibi, & amorem, & formam, & nuptias pomo isto mercari. *Par.* Ac metuo ne me post latum judicium negligas. *Ven.* Vis vt tibi iurem? *Par.* Nequaquam, sed promitte denuo. *Ven.* Promitto igitur fore, vt Helenam vxorem tibi tradam, téque ad ipsam proficiscentem comiter: deinde vt illa Ilium ad vos veniat. Atque adeò præsens adero, & ad omnia opitulabor. *Par.* Simulne & Amorem, & Amabilitatem, & Gratias adduces?

Αφρο. Θάρρει. καὶ ἡ ῥόδον, καὶ ἡ ὑμέναιον πρὸς τούτοις παρεγλήσομαι. Πά. ἐκεῖνα ἐπὶ τούτοις δίδωμι τὸ μῆλον, ἐπὶ τούτοις λάμβανε.

Ven. Bono sis animò: & Desiderium, & Hymenęum preterea assumam. *Par.* Ob hæc igitur do tibi pomum, ob hæc accipe.

A

ΑΡΕΩΣ, ΚΑΙ Ερμοῦ. MARTIS ET MERCVRII.

ΑΡΗΣ.

ΗΚουσας ὦ Ερμῆ οἷα ἠπείλησεν ἡμῖν ὁ Ζεὺς, ὡς ὑπερφυᾶ, καὶ ἀπίθανα; ἵνα ἐκδηλώσω, φησὶν, ἐγὼ μὲ ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ σειρᾷ καθήσω, ὑμεῖς δ' ἵνα ἀποκρεμασθέντες, καταστᾶν βιάζεσθέ με, μάτην πονήσετε. οὐ γὰρ ἂν καθελκύσετε. εἰ δ' ἐγὼ θελήσαιμι ἀνελκύσαι, οὐ μόνον ὑμᾶς, ἀλλὰ καὶ τὴν γῆν ἅμα, καὶ τὴν θάλασσαν συναρτήσας μετεωριῶ. καὶ τἆλλα ὅσα καὶ σὺ ἀκήκοας. ἐγὼ δὲ οὐ μὰ τὸν ἕνα ἁπάντων ἀμείνων, καὶ ἰσχυρότερός ἐστιν, ἂν ἀνταγωνίσωμαι. ὁμοῦ δὲ τῶν τοσούτων ἀνθρώπειον ὡς μὴ καταβαρήσειν αὐτὸν, κἂν τὴν γῆν κἂν τὴν θάλασσαν προσλάβωμεν, ἂν αὖ πειθήσειεν. Ερ. εὐφήμει ὦ Αρες. οὐ γὰρ ἀσφαλὲς λέγειν τὰ τοιαῦτα, μὴ

MARS.

B

AVdistin' Mercuri qualia nobis Iupiter sit minatus, quàm superba, quámque absurda? Ego, inquit, si voluero, cathenam ex cœlo demittam, vnde si vos suspensi me vi detrahere conemini, luseritis operam; nunquam enim deorsum traxeritis. Contrà ego si velim illam in altum attrahere, non vos solùm, sed terram, & mare simul subuectum in sublime sustulero. Ad hæc alia, quæ audire potuisti. At ego, siquidem cum vno quolibet conferatur singulatim, ita præstantiorem eum esse, viribúsque superiorem non negauerim: sed vnum tam multis antecellere, vt eum pondere nequeamus vincere, etiam si terram & mare nobis adiunxerimus, non crediderim. *Merc.* Bona verba Mars. Neque enim talia dicere tutum

C

D

E

καί τι κακὸν · ἀπολαύσωμεν τῆς φλυαρίας. Αρης. οἶει γάρ με πρὸς πάντας ἂν ταῦτα εἰπεῖν, ἀλλὰ σὺ πρὸς μόνον σὲ, οὗ ἐχεμυθεῖν ἠπιστάμην; Ερ. γοῦν μάλιστα γελοῖον ἔδοξέ μοι ἀκούσαντι μεταξὺ τῆ ἀπειλῆς, ὅτι ἂν δυνάμιν σιωπῆσαι πρὸς σέ. μέμνημαι γὰρ ἐγὼ πολλᾶς, ὁπότε ὁ Ποσειδῶν, καὶ ἡ Ηρα, καὶ ἡ Αθηνᾶ ἐπανασταίτες, ἐπεβούλευσαν ξυνδῆσαι αὐτὸν λαβόντες, ὡς παντοῖος ὢν δεδιώς. καὶ ταῦτα πρεῖς ὄντας. καὶ εἰ μή γε ἡ Θέτις κατελέησασα ἐκάλεσεν αὐτῷ σύμμαχον Βριάρεων ἑκατόγχειρα ὄντα, καὶ ἐδέδετο αὐτῷ κεφαλῇ, καὶ βεβυτῆ. ταῦτα λογιζομένῳ, ἐπῆει μοι γελᾶν ἐπὶ τῆ καλλιρημοσύνη αὐτῦ. Ερ. σίωπα. συφήμει. οὐ γὰρ ἀσφαλὲς οὔτ σοὶ λέγειν, οὔτ ἐμοὶ ἀκούειν τὰ τοιαῦτα.

est, ne quid forte mali ex hac petulantia capiamus. *Mars.* An verò credis apud quemlibet hæc dicturum me? Imò apud te solum id audeo, quem linguæ continentis esse noui. Sed quod mihi maximè ridiculum videbatur, tum quum hæc minitantem audirem, haud queam apud te reticere. Etenim memini cùm non ita multò ante Neptunus, Iuno & Minerua, mota aduersus eum seditione, molirentur comprehensum illum vincire, quantopere formidans in omnem speciem se verterit, idque cùm tres tantùm essent. Ac nisi Thetis misserata, Briareum centimanum ad opem ipsius vocasset, cum ipso fulmine & tonitru vinctus fuisset. Hæc reputanti mihi succurrebat Deius magniloquentiam ridere. *Merc.* Tace, bona verba. Neque enim tutum est ista vel tibi dicere, vel audire mihi.

ΠΑΝΟΣ, ΚΑΙ Ερμοῦ.

PANOS ET MERCVRII.

ΠΑΝ.

Χαῖρε ὦ πάτερ Ερμῆ. Ερ. γνὴ χὴ σύ γε. ἀλλὰ πῶς ἐγὼ σὸς πατὴρ; Παν. οὐχ ὁ κυλ-

PAN.

SAlue pater Mercuri. *Merc.* Salue vtique & tu. Sed quomodo ego sum tuus pater? *Pan.* Annon es Cyl-

λήνιος Ερμῆς ὢν πυγχάνεις;
Ερ. καὶ μάλα. πῶς οὖν υἱὸς
ἐμὸς εἶ; Παν. μοιχάδιός εἰμι,
ἐξ ἔρωτός σοι γιγνόμενος. Ερ.
νὴ Δία τράγου ἴσως τινὸς μοι-
χεύσαντος αἶγα. ἐμὸς γὰρ πῶς
κέρατα ἔχων, καὶ ῥῖνα τοιαύ-
την, καὶ πώγωνα λάσιον, καὶ
σκέλη δασέα, καὶ τραγικά, καὶ
ὁρᾷ ὑφ' ἅπτας πυγάς; Παν. ὅσα
ἂν ἀποσκώπτῃς εἰς ἐμέ, τὸν σε-
αυτοῦ υἱὸν ὦ πάτερ ἐπονείδιζον
ἀποφαίνῃ. μᾶλλον δὲ σεαυτὸν,
ὃς τοιαῦτα γυναῖς, καὶ παιδο-
ποιεῖς. ἐγὼ δὲ αἰτίαμαι. Ερ.
τίνα δὲ καὶ φῂς σου μητέρα;
ποῦ ἔλαθον αἶγα μοιχεύσας
ἔγωγε; Παν. ὦ αἶγα ἐμοὶ χεύ-
σας, ἀλλ' ἀπάμησον σεαυτὸν
εἴποτε ἐν Αρκαδίᾳ παῖδα ἐ-
λευθέραν ἐβιάσω. τί δακὼν τὸ
δάκτυλον ζητεῖς, καὶ ἀπορεῖς τὸν
ἀπορεῖς; τὸν Ικαρίου λέγω
Πηνελόπην. Ερ. εἶτα τί πα-
θοῦσα ἐκείνη αὐτὸ ἐμοὶ τράγῳ
σε ὅμοιον ἔτεκεν; Παν. αὐτῆς
ἐκείνης λόγον σοι ἐρῶ. ὅτε γάρ
με ἐξέπεμπεν ὅπη τὸν Αρκα-
δίαν, ὦ παῖ, μήτηρ μού σου ἔφη
ἐγώ εἰμι Πηνελόπη ἡ σωφρο-
σύνης. τὸν πατέρα δὲ γίνωσκε
θεὸν ἔχων Ερμῆν τὸν Μαίας καὶ

lenius ille Mercurius? *Merc.* Maximè. Quomodo igitur filius meus es? *Pan.* Adulterinus sum, ex amore tibi natus. *Merc.* Per Iouem hirci forsitan alicuius qui capram adulterauit. Nam meus quomodo fueris, qui & cornua habes, talémque nasum, & barbam hirtam, & pedes bifidos, hircinósque, præterea caudam super natibus? *Pan.* Quæcunque in me conuiciando dicis, ijs tuum ipsius filium pater, probrosum declaras, imò potiùs te ipsum qui eiusmodi generas, taléque liberos procreas. Ego verò extra culpam sum. *Merc.* Quam verò etiam dicis esse tuam matrem? Num alicubi nescius cum capra adulterium commisi? *Pan.* Non commisisti adulterium cum capra: sed reminiscere num aliquando liberam puellam in Arcadia per vim stupraris. Quid mordendo digitum, quæris, aç diu dubitas? Icarij filiam dico Penelopen. *Mer.* Quid igitur illi accidit quòd pro me, hirco te similem peperit? *Pan.* Illius ipsius dicta tibi referam. Quando enim me in Arcadiam ablegabat, ô puer, inquit, tua quidem mater ego sum, Penelope Spartana: noris autem te patrem habere Deum, Mercurium illum Maiæ & Iouis

Διός. εἰ δ' κερασφόρος καὶ τραγοσκελὴς εἶ, μὴ λυπείτω σε. ὁπότε γάρ μοι συνῆν ὁ πατὴρ ὁ σὸς, τράγῳ ἑαυτὸν ἀπείκασεν ἐς λάθοι. καὶ διὰ τοῦτο ὅμοιος ἀπέβης τῷ τράγῳ. Ερ. Μὴ νὴ Δία μέμνησαι ποιήσας τι τοιοῦτον. ἐγὼ οὖν ὁ ἐπὶ κάλλει μέγα φρονῶν, ἔπ' ἀγρίοις ἀυτὸς ὢν, σὸς πατὴρ κεκλήσομαι, καὶ γέλωτα ὀφλήσω παρὰ πᾶσιν ἐπὶ τῇ συμφορᾷ; Παν. καὶ μὴν ἀ καταμωμῶ σε ὦ πάτερ. μουσικός τε γάρ εἰμι, καὶ συρίζω παίυ καλῶς. καὶ ὁ Διόνυσος ἥδιον ἐμοῦ ἄνευ ποιεῖν ἀδύναται, ἀλλὰ ἑπόμενον καὶ διασωτίζοντα παροινικέ με. καὶ ἡγοῦμαι αὐτῷ τὸ χορεῖν. καὶ τὰ ποίμνια δ' εἰ θέατε μου ὁπόσα περὶ Τέγεαν καὶ ἀνὰ τὸ Παρθένιον ἔχω, παίυ ἥδεται. ἄρχω δ' καὶ τῶν Αρκαδίας ἁπάσης. πρόσθου δὲ καὶ Ἀθηναίοις συμμαχήσας, ὅτων πρὸς Μακεδόνι, ὥστε καὶ ἀριστεῖον ἁρέσθαι μοι, τὸ ὑπὸ τῇ ἀκροπόλει σπήλαιον. ἐμὲ γοῦν ἐς Ἀθήνας ἐλθεῖν, εἰσιὸν ὅσον ἐκεῖ τὸ Πανὸς ὄνομα. Ερ. εἶπε δέ μοι, γεγάμηκας ὦ Παν ἤδη; τοῦτο γὰρ οἶμαι καλοῦσί σε. Παν. ἀδαμῶς ὦ πάτερ. ἐρωτικὸς γάρ εἰμι. καὶ οὐκ ἂν ἀγαπήσαιμι σωφρονοῦσαν

filium. Quòd si cornutus es, ac pedibus hircinis, ne id ægrè tibi sit. Quando enim mecum rem habebat pater tuus, hirco se ipsum assimilauerat, vt lateret: & ob id hirco similis euasisti. *Merc.* Per Iouem memini me tale quiddam facere. Ego igitur ille qui ob formam elato sum animo, qui sum adhuc imberbis, tuus pater vocabor, & ob egregiam prolem omnium irrisioni obnoxius ero? *Pan.* Atqui pater, non futurus sum tibi dedecori: Musicus enim sum, & fistula prorsus stridulum cano. Nihilque sine me facere potest Bacchus: sed socium & consaltatorem me fecit, & chorum ipsi duco. Quin & ouilia mea si videas, quot & circum Tegeam, & per Partheniū habeo, admodum gaudeas. Toti etiam Arcadiæ impero. Nuper quoque Athenienſibus opem ferens ita ſtrenuè in Marathone me geſſi, vt fortitudinis præmium retulerim, ſcilicet antrum illud quod eſt ſub arce. Quòd ſi igitur Athenas venerim, cognoſces quãtum ibi ſit nomen Panos. *Merc.* At dic mihi Pan, iamne vxorem duxiſti? hoc enim opinor, dictitant te. *Pan.* Nequaquam pater, amori enim ſum deditus, nec cum

vna

μιᾷ. Ερ. ταῖς αἰξὶ δηλαδὴ ὀμβαίνεις. Παν. σὺ μὲν σκώπτεις, ἐγὼ δ', τῇ τε Ἠχοῖ, καὶ τῇ Πίτυϊ συνῴμην, καὶ ἀπασαις ταῖς τῶν Διονύσου Μαινάσι. καὶ πάνυ σπουδάζομαι παρ' αὐτῶν. Ερ. οἶδα ἔγωγε, ὦ παῖ, καὶ μάλα εὖ οἶδα· ἀλλὰ τί χαρίσῃ μοι τοῦτο πραγματευόμενος; Παν. φίλτατε ὦ πάτερ, ἡμεῖς δ', ἴδωμεν ταῦτα. Ερ. καὶ φιλοφρονοῦμαί σοι, καὶ φιλοφρονοῦμαι· πατέρα δὲ ὅταν μὴ καλέσῃς με, ἀκούοντός γε πάνυ.

vna rem habere cõtentus essem. *Merc.* Capras videlicet inis. *Pan.* Tu quidem cauillaris. At ego cum Echone & Pity, omnibúsque Bacchi Mænadibus rem habeo: & magno studio ab ipsis obseruor. *Merc.* Scis igitur, fili, quid mihi primùm petenti, gratificaturus sis. *Pan.* Impera, Pater, nós autem hæc videbimus. *Mer.* Et accede ad me, & me amanter complectere. Vide autem ne me patrem quoquam audiente appellaris.

ΑΠΟΛΛΩΝΟΣ, ΚΑΙ Διονύσου.

APOLLINIS ET BACCHI.

ΑΠΟΛΛΩΝ.

APOLLO.

Τί αὖ λέγομεν ὁμομήτορες ὦ Διόνυσε ἀδελφὼ εἶναι Ἔρωτα, καὶ Ἑρμαφρόδιτον, καὶ Πρίαπον, αὐτομολοῦντας ταῖς μορφαῖς, καὶ τοῖς ἀπηνδευμένοις; ὁ μὲν γὰρ, παγχάλκεος, καὶ τοξότης, καὶ δυνάμεως μικρᾶς περιβεβλημένος, ἁπάντων ἄρχων. ὁ δὲ, θῆλυς, καὶ ἡμίανδρος, καὶ ἀμφίβολος τὴν ὄψιν. εἰ δὲ καὶ διακρίναις εἴτ' ἔφηβός ἐστιν, εἴτε καὶ παρθένος. ὁ δὲ, καὶ πέρα τῶν εὐπρεπῶν αἰδοίοις ὁ

Vnquid Bacche dixerimus fratres esse Cupidinem, Hermaphroditum, & Priapum, cùm sint forma & studijs dissimiles? Ille enim est omnino formosus & iaculator, nec parua potestate munitus, omnibus imperat. Hic autem effoeminatus, ac semiuir, & ambigua facie, ita vt dignoscere nequeas sit-ne adolescens, an virgo. Tertius autem Priapus, etiam supra modum virilis est.

Πείαπος. Διο. μηδὲν θαυμάσῃς ὦ Απολλον. ἡ γὰρ ἡ Αφροδίτη αἰτία τούτῳ, ἀλλὰ οἱ πατέρες, διάφοροι γεγενημένοι. ὅπουγε καὶ ὁμοπάτριοι πολλάκις ἐκ μιᾶς γαστρὸς, ὁ μὲν, ἄρσην, ἡ δὲ, θήλεια, ὥσπερ ἡμεῖς γινόμεθα. Απο. ναί. ἀλλ' ἡμεῖς ὅμοιοι ἐσμὲν, καὶ τὰ αὐτὰ ἐπιτηδεύομεν. τοξόται γὰρ ἄμφω. Διο. μέχρι μὲν τόξου, τὰ αὐτὰ ὦ Απολλον. ἐκεῖνα δὲ, οὐχ ὅμοια. ὅτι ἡ μὲν Αρτεμις, ξενοκτονεῖ ἐν Σκύθαις. σὺ δὲ, μαντεύῃ, καὶ ἰᾷ τοὺς κάμνοντας. Απο. οἶδ' γὰρ τἀληθῆ ἀδελφῇ χαίρειν τοῖς Σκύθαις, ἢ γε καὶ παρεσκεύασαι, ὥστε ἑλλην ἀφίκηταί ποτε ἐς τὴν ταυρικὴν συνεκπλεῦσαι μετ' αὐτῆς, μυσαττομένη τὰς σφαγάς; Διο. ἔυγε ἐκείνη ποιῆσα. ὁ μὲν γάρ τοι Πείαπος, γελοῖον γάρ τι σοι διηγήσομαι, πρεσβὺς ἐν Λαμψάκῳ γεγόμενος, ἐγὼ μὲν παρῆειν τὴν πόλιν. ὁδὲ, ὡς ἐδεξάμενός με, καὶ ξενίσας παρ' αὐτῷ, ἐπειδὴ ἀνεπαυσάμεθα ἐν τῷ συμποσίῳ ἱκανῶς ἀποβεβρεγμένοι, κατ' αὐτὰς που μέσας νύκτας ἐπαναστὰς ὁ γεννάδας, αἰδοῦμαι ἃ λέγειν. Απο. ἐπείρα σε; Bac. Ne mireris Apollo: non enim huius rei causa est Venus, sed patres qui diversi fuêre: quandoquidem & ij qui eodem patre, eadémque matre nascuntur, sæpenumero alius mas, alius fœmina, quemadmodum & vos nascuntur. Apo. Ita sanè. Sed nos similes sumus, ijsdémque studijs tenemur: sagittarij enim ambo sumus. Bac. Quantum ad arcum attinet, eadem exercetis, Apollo: sed similia non sunt illa: quòd Diana hospites mactat apud Scythas: tu verò vaticinaris, & ægrotantibus mederis. Ap. An tu putas sororem delectari Scythis: quæ quidem se adornauit, siquis Græcus aliquando in Tauricam aduenerit, vt cum eo inde enauiget, perosa mactationes illas? Bac. Rectè sanè illa. Sed hic Priapus (ridiculum enim quiddam narrabo tibi, quod cùm Lampsaci nuper essem, mihi accidit) Ego quidem ad vrbem accesseram: ille verò me hospitiò apud se exceptum, postquam quieti nos dedimus, in conuiuio abundè poti, circa mediam propè noctem exurgens ille generosus: sed pudet dicere. Ap. Solicitauit-ne te? Bac. Tale quid est Ap. Tu verò quid Διὸς τοιοῦτόν ὅτι; Απο. σὺ δὲ τὰ

πρὸς ταῦτα; Διο. τί γὰρ ἄλλο, ἢ ἐγέλασα; Απο. εὖγε, τὸ μὴ χαλεπῶς, μηδ' ἀγεώδως. συγγνωστὸς γὰρ εἰ καλόν σε ὄντα ἐπείρα. Διο. τούτου μὲν A ἕνεκα καὶ ὅτι σὲ αὖ ὦ Απολλον ἀγάγοι ἡ πεῖρα. καλὸς γὰρ εὖ, καὶ κομήτης, ὡς καὶ νήφοντα ἄν σοι τὸν Πείαπον ὁπτιχειρῆσαι. Απο. ἀλλ' οὐκ ὀπτιχειρήσει γε ὦ Διόνυσε. ἔχω γὰρ μὴ καὶ κόμης καὶ τόξα.

ad hæc? *Bac.* Quid aliud, quàm risi? *Ap.* Rectè sanè, quòd nec acerbè, nec rusticè quicquam. Venia enim dignus est si te adeò formosum solicitauit. *Bac.* Huius igitur rei gratia, etiam te, Apollo, solicitauerit; formosus enim tu & comatus es, vt vel sobrius Priapus ille aggredi te queat. *Ap.* Sed me non aggredietur: Nam præter comam, etiam arcum habeo.

ΕΡΜΟΥ, ΚΑΙ Μαίας.

MERCVRII ET MAIAE.

ΕΡΜΗΣ.

ΕΣτι γάρ τις ὦ μῆτερ ἐν οὐρανῷ θεὸς ἀθλιώτερος D ἐμοῦ; Μαι. μὴ λέγε ὦ Ερμῆ τοιοῦτον μηδέν. Ερ. τί μὴ λέγω, ὃς τοσαῦτα πράγματα ἔχω μόνος κάμνων, καὶ πρὸς τοσαύτας ὑπηρεσίας διαπονούμενος; ἔωθεν μὲν γὰρ ἀναστάντα, σαίρειν τὸ συμπόσιον δεῖ. κἄπειτα διασῶσαντα πᾶν ὁπλισίαν, εἶτα συνθετήσαντα ἕκαστα, παρεστάναι τῷ Διΐ, καὶ διαφέρειν τὰς ἀγγελίας ταῖς παρ' αὐτοῦ ἄνω καὶ κάτω ἡμερόδρομοῦντα. καὶ ἐπανελθόντα ἔπ

MERCVR.

ESt verò, mater, Deus quispiam in cœlo me miserior? *Mai.* Ne quid Mercuri, huiusmodi dixeris. *Merc.* Quid non dicam, ego qui tot negocia solus sustineo, quibus delassor, in tam E multa ministeria distractus? Nam mane surgendum est mihi, & verrendum conuiuij cœnaculum. Tum vbi curiam in qua consultant, strauero, & singula composuero, Ioui assistendum, ac perferenda illius mandata toto die sursum ac deorsum cursitando: quúmque reuersus sum adhuc pulueulen-

κεκονιμένον, παρατιθέναι τὴν ἀμβροσίαν. πρὶν ὅ τε νεώνητον τοῦτον οἰνοχόον ἥκειν, καὶ τὸ νέκταρ ἐγὼ ἐνέχεον. τὸ δὲ πάντων δεινότατον, ὅτι μὴ ἢ νυκτὸς καθεύδω μόνος τῶν ἄλλων, ἀλλὰ δεῖ με καὶ τότε τῷ Πλούτωνι ψυχαγωγεῖν, καὶ νεκροπομπὸν εἶναι, καὶ παρεστάναι τῷ δικαστηρίῳ. ἐγὼ δὲ καθ' ἡμέρας ἔργα, ἐν παλαίστραις εἶναι, καὶ ταῖς ἐκκλησίαις κηρύττειν, καὶ ῥήτορσι διδάσκειν, ἀνηκέστῳ νεκρικὰ συνδιατρίβειν μειρακισμένον. καίτοι τὰ μὲν τῆς Λήδας τέκνα, παρ' ἡμέραν ἑκάτερος ἐν ἅιδου καὶ ἐν φάει εἰσίν. ἐμοὶ δὲ, καθ' ἑκάστην ἡμέραν καὶ ταῦτα κἀκεῖνα ποιεῖν ἀναγκαῖον. καὶ ὁ μὲν Ἀλκμήνης καὶ Σεμέλης υἱὸς, ἐν γυναικῶν δυσὶν ἡδόμενοι, ἐυωχοῦνται ἀφειμένοι. ὁ δὲ Μαίας τοῦ Ἀτλαντος, διακονεῖσθαι αὐτοῖς. καὶ νῦν ἄρτι ἥκοντά με ἀπὸ Σιδῶνος παρὰ τὴν Κάδμου θυγατέρα, ἔφ' ᾧ πέπομφε μεθ' ἑτέρων ὁ, τι πράττει ἡ παῖς, μηδὲ ἀνανεύσαντα, πέπομφεν αὖθις ἐς τὸ Ἄργος ἐπισκεψόμενον πάλιν Δαναΐδων. εἶτ' ἐκεῖθεν, ἐς

tus, apponenda ambrosiam. Porrò priusquam nouitius iste pocillator aduenisset, ego nectar etiam ministrabam. Quódque est omnium grauissimum: soli omnium ne noctu quidem quietem agere licet: sed oportet me etiam tunc defunctorum animas Plutoni adducere, maniumque ducem agere, & foro iudiciali assistere. Neque enim mihi sufficiebant diurna negocia, quod versor in palæstris, quod in concionibus præconis vices obeo, quod oratores edoceo: nisi hæc quoque prouincia accedat vt præterea res mortuorum componam. Atqui Ledæ filij alternis vicibus apud superos, atque inferos versantur. Mihi verò hæc & illa quotidie facere necesse est. Et hic quidem Alcmenæ, ille Semeles filius, ambo miseris mulieribus prognati, securî epulantur: at ego Atlantide Maia progenitus illis ministro. Quinetiam me recens Sidone à Cadmi filia reuersum, ad quam miserat me visum quid ageret puella, cùm nondum respirassem, misit iterum Argos, visum Danaën. Rursum inde in Bœotiam profectus, inquit,

Βοιωτίαν φησὶν ἐλθὼν, ἐν παρέ-

τῷ Ανπόπῳ ἰδέ. καὶ ὅλως, ἀπηγόρευκα ἤδη. εἰ γοῦν μοι δυνατὸν ἦν, ἡδέως ἂν ἠξίωσα πεπρᾶσθαι, ὥσπερ οἱ ἐν γῇ κακῶς δουλεύοντος. Mai. ἔα ταῦτα ὦ τέκνον, χρὴ δὲ πάντα ὑπηρετεῖν τῷ πατεῖ, νεανίαν ὄντα. καὶ νῦν ὥσπερ ἐπέμφθης, σύβει ἐς Αργος. εἶτα ἐς τὴν Βοιωτίαν, μὴ καὶ πληγὰς βραδιῶν λάβοις. ὀξύχολοι γὰρ οἱ ἐρῶντες.

obiter Antiopam visito: sed planè illud recusaui. Quare si possem, libenter venundari optarem, quemadmodum qui duram in terris seruitutem seruiunt. *Mai.* Missa fac ista, gnate: decet enim per omnia morem gerere patri, cùm sis iuuenis. Ac nunc quò iussus es, Argos contende, deinde in Bœotiam, ne si tardior fueris, etiam plagas accipias: nam iracundi sunt qui amant.

ΔΙΟΣ, ΚΑΙ Ηλίου. ΖΕΤΣ.

IOVIS ET SOLIS. IVP.

Οἷα πεποίηκας ὦ πατέρων κάκιστε. ἀπολώλεκας τὰ ἐν τῇ γῇ ἅπαντα, μειρακίῳ ἀνοήτῳ πιστεύσας τὸ ἅρμα. ὃς τὰ μὲν, κατέφλεξε, πρὸς ὀγλος ἐνεχθείς. τὰ δ', ὑπὸ κρύους διαφθαρῆναι ἐποίησε, πολὺ αὐτῶν ἀποσπάσας τὸ πῦρ. καὶ ὅλως, οὐδὲν ὅ, τι οὐ ξυνετάραξε, καὶ ξυνέχεε. καὶ εἰ μὴ ἐγὼ ξυνεις τὸ γιγνόμενον, κατέβαλον αὐτὸν τῷ κεραυνῷ, ὡδὲ λείψανον ἀνθρώπων ἐπέμεινεν ἄν. τοιοῦτον ἡμῖν τὸν καλὸν ἡνίοχον, καὶ δι-φρηλάτην ἐκπέπομφας. Ηλι.

QValia feciſti ô Titanum peſſime: qui quæ in terris ſunt omnia perdidiſti, ſtulto adoleſcenti commiſſo curru, qui alia quidem, ad terram delatus exuſſit, alia verò præ frigore corrumpi fecit, procul ab ipſis abſtracto igne. Denique nihil non perturbauit, & confudit. Ac niſi ego animaduerſis ijs quæ gerebantur, ipſum fulmine deturbaſſem, ne reliquiæ quidem vllæ hominum ſupereſſent: talem nobis pulchrum iſtum aurigam, & currus gubernatorem emiſiſti. *Sol.* Peccaui,

ἥμαρτον ὦ Ζεῦ. ἀλλὰ μὴ χαλέπαινε, εἰ ἐπείσθην ἁπλῶς πολλὰ ἱκετεύοντι. πόθεν γὰρ αὖ καὶ ἥλπισα τηλικοῦτον γνήσεσθαι κακόν; Z. οὐκ ἤδεις ὅσης ἐδεῖτο ἐπιμελείας τὸ πρᾶγμα, καὶ ὡς εἰ βραχύ τις ἐκβαίη τῆς ὁδοῦ, διόλλυται πάντα; ἠγνόεις δὲ καὶ τῶν ἵππων τὸν θυμόν, ὡς δεῖ σωφρονεῖν αὐτὸν ἀνάγκῃ τοῦ χαλινοῦ; εἰ γὰρ ἐνδοίη τις ἀφηνιάζουσιν εὐθύς. ὥσπερ ἀμέλει καὶ τοῦτον ἐξήνεγκαν, ἅρπι μὲν, ἐπὶ τὰ λαιὰ, μετ' ὀλίγον δ', ἐπὶ τὰ δεξιὰ, καὶ ἐς τὸ ἐναντίον τοῦ δρόμου ἐνίοτε, καὶ ἄνω, καὶ κάτω, ὅλως ἔνθα ἐβούλοντο αὐτοί. ὁ δὲ, οὐκ εἶχεν ὅ, τι χρήσαιτο αὐτοῖς. Ηλι. ταῦτα μὲν πάντα ὑπεπτόμην, καὶ διὰ τοῦτο ἀντεῖχον ἐπιπολύ, καὶ οὐκ ἐπίστευον αὐτῷ τὴν ἔλασιν. ἐπεὶ δ' κατελιπάρησε δακρύων, καὶ ἡ μήτηρ Κλυμένη μετ' αὐτοῦ, ἀναβιβασάμενος ἐπὶ τὸ ἅρμα, ὑπεθέμην ὅπως μὴ χρὴ βεβιηκέναι αὐτὸν, ἐφ' ὁπόσον δ' ἐς τὸ ἄνω ἀφέντα, ὑπερενεχθῆναι. εἶτα ἐς τὸ κάταντες αὖθις ἐπιτείνειν, καὶ ὡς ἐγκρατῆ εἶναι τῶν ἡνιῶν, καὶ μὴ ἐφιέναι τῷ θυμῷ τῶν ἵππων. εἶπον δ' κἀγὼ ἥλικος ὁ κινδυνος, εἰμὴ ὀρθὴν

Iupiter, sed ne iraſcaris, ſi credidi puero multũ ſupplicanti. Nam vnde tantum futurum malum exiſtimaſſem? *Iup.* Annon noras quàm multa diligentia negocium hoc opus haberet? & vt ſiquis etiam modicum excedat à via, pereant protinus omnia? Ignorabas etiam equorum vehementiam, vt oporteat vi quadam continere frænum? Siquis enim illis permittat, ſtatim frænos detrectant, vt nimirum iſtum contumaciter abſtulerunt, nunc quidem ad læuam, paulò poſt verò ad dextram: interdum etiam in cœpti curſus contrarium: ſurſum denique ac deorſum, quocunque ipſis libuiſſet. Ille verò neſciebat quomodo ijs eſſet vtendum. *Sol.* Hæc quidem omnia ſciebam, ideóque diu reſiſtebam, nec ipſi aurigationem credebam. Sed poſtquam lachrymando obſecrauit, & cum ipſo Clymene mater, in currum impoſitum ſubmonui, quomodo oporteret ipſum viæ inſiſtere, quantum verò in ſublime agitantem, ſurſum ferri: deinde rurſus in decliue vergere: vtque habenas regere, nec equis impetum permittere deberet. Dixi etiam quãtum periculum eſſet, ſi non recta via ageret. At ille, puer

ἐλαύνοι. ὁ δὲ, πῶς γὰρ ὦ, ἔφη, βαὶς τοσούτου πυρὸς, καὶ ἐπικύψας ἐς βάθος ἀχανὲς, ἐκπλάγη, ὡς τὸ εἰκός. οἱ δὲ ἵπποι, ὡς ἤσθοντο ὄντα ἐμὲ τὸν ἐπιβεβηκότα, καταφρονήσαντες τῆς μειρακίου, ἐξεῦ ἄπαντα τὰ ὀχήματα, καὶ τὰ δεινὰ ταῦτα ἐποίησαν. σὺ δὲ, τὰς ὠλίας ἀφεὶς, οἶμαι δεδιὼς μὴ ἐκπέσῃ, αὐτὸς εἶχε τὸ τῆς ἅρπυγος. ἀλλὰ σοὶ μὲν ἤδη ἔχει τίνα δίκην, κἄμοὶ ὦ Ζεῦ, ἱκανὸν τὸ πένθος. Ζ. ἱκανὸν λέγεις, τοιαῦτα τολμήσας; νῦν μὲν οὖν συγγνώμην ἀπονέμω σοι. ἐς ὃ τὸ λοιπὸν, ὦ τέκνον, ὅμοιον παρανομήσῃς, ἢ τινὰ τοιοῦτον σαυτὸν διάδοχον ἐκπέμψῃς, αὐτίκα εἴσῃ ὁπόσον τοῦ σοῦ πυρὸς ὁ κεραυνὸς πυρωδέστερος. ὣς ἐκεῖνον μὲν, αἱ ἀδελφαὶ θαπτέτωσαν ἐπὶ τῷ Ἠριδανῷ, ἵνα καὶ ἔπεσεν ἐκδιφρεύσας, ἠλέκτρου ἐπ' αὐτῷ δακρύουσαι. καὶ αἴγειροι γιγέσθωσαν ἐπὶ τῷ πάθει. σὺ δὲ, συμπηξάμενος τὸ ἅρμα, κατέαγε γὰρ καὶ ὁ ῥυμὸς αὐτοῦ, καὶ ἄτερος τῶν τροχῶν σωτέρισον, ἔλαυνε, καταλαγὼν τοὺς ἵππους. ἀλλὰ μέμνησο τούτων ἁπάντων.

enim erat, conscenso tanto igne, & vastæ adeò profunditati supernè incumbens, vt consentaneum est, obstupuit. Equi verò vt senserunt non me esse eum qui conscēdisset, contempto adolescentulo, è via diuerterunt, & hæc tanta mala perpetrarunt. Ille autem dimissis habenis, metuens, opinor, ne excideret ipse, gyrum rotæ apprehendit ac tenuit. Sed & ille iam pœnas suas dedit, & mihi, Iupiter, satis supplicij, luctus hic est. *Iup.* Satis, inquis, qui talia ausus sis? At nunc quidem veniam tibi tribuo: sed in posterum siquid simile deliqueris, aut talem quempiam tui successorem emiseris, continuò senties quanto fulmen nostrum igne tuo sit ardentius. Quare illum quidem sorores ipsius ad Eridanũ sepeliant, vbi curru excussus decidit, electrum ipsi illachrymantes. Deinde in populos præ dolore conuertantur. Tu verò compacto curru (fractus enim est temo eius, & attrita rotarum altera) subactis equis aurigare. Sed horum omnium memor esto.

ΑΠΟΛΛΩΝΟΣ, ΚΑΙ Ἑρμοῦ.

APOLLINIS ET MERCVRII.

ΑΠΟΛΛΩΝ. Α

APOLLO.

ΕΧεις μοι εἰπεῖν ὦ Ἑρμῆ, πότερος ὁ Κάστωρ ὅστις τούτων, ἢ πότερος ὁ Πολυδεύκης; ἐγὼ γὰρ οὐκ αὖ διακρίναιμι αὐτούς. Ερ. ὁ μὲν ἡμῖν ξυνήθης ἡμῶν, ἐκεῖνος Κάστωρ ἐστίν· ὅστις δ', Πολυδεύκης. Απο. πῶς διαγνώσεις; ὅμοιοι γάρ. Ερ. ὅτι οὗτος μὲν ὦ Απολλον, ἔχει ἐπὶ τῷ προσώπου τὰ ἴχνη τῶν τραυμάτων, ἃ ἔλαβε παρὰ τῶν φυταλιῶν πυκτεύων. καὶ μάλιστα ὁπόσα ὑπὸ τοῦ Βέβρυκος Αμύκου ἐρρώθη, τῷ Ιάσονι συμπλέων. ἀτερος δ', οὐδὲν τοιοῦτον ἐμφαίνει, ἀλλὰ καθαρός ἐστι, καὶ ἀπαθὴς τὸ πρόσωπον. Απο. ὦ νὴ τὸν, ὑπέδειξας τὰ γνωρίσματα. ἐπεὶ τἄλλα γε ἅπαντα, ἴσα, τὸ ὠὸν τὸ ἡμίτομον, καὶ ἀστὴρ ὑπερφαίνω, καὶ ἀκόντιον ἐν τῇ χειρί, καὶ ἵππος ἑκατέρῳ λευκός. ὥστε πολλάκις ἐγὼ οὐ μόνον, προσεῖπον Κάστορα, Πολυδεύκην ὄντα. τὸν δ', τῷ δὲ Πολυδεύκους ὀνόματι. ἀτὰρ εἰπέ μοι καὶ τόδε, τί δή ποτε ὃν

POtéſne mihi dicere, Mercuri, vter iſtorum Caſtor ſit, aut vter Pollux? ego enim non facilè ipſos diſcreuero. *Merc.* Ille qui nobiſcum heri verſatus eſt, Caſtor erat: hic verò eſt Pollux. *Ap.* Quomodo dignoſcis? ſunt enim ſimiles. *Mer.* Quoniam hic, ô Apollo, habet in facie veſtigia vulnerum, quæ pugilatu certans, aliquando ab aduerſarijs accepit: ac in primis quibus à Bebryce Amyco vulneratus eſt, quando cum Iaſone Colchos nauigabat. Alter autem nihil tale præ ſe fert, ſed pura eſt, & illæſa facie. *Apo.* Operæprecium feciſti, qui notas quibus dignoſci queant, me docueris. Nam cætera certè omnia æqualia ſunt, oui pars dimidia, ſtella deſuper imminens, & iaculum in manu, & equus vtrique albus. Quare ſæpe equidem Caſtorem appellaui hunc, qui Pollux erat: & rurſus Caſtorem Pollucis nomine Sed & illud mihi dic, cur non ambo no-

ἄμφω ξυνέεσιν ἡμῖν, ἀλλ' ἐξ ἡμισείας, ἄρτι μὲν, νεκρὸς, ἄρτι δ', θεός ἐστιν ἕτερος αὐτῶν. Ερ. Οὕτω φιλαδελφίας τοῦτο ποιοῦσιν. ἐπεὶ γὰρ ἔδει ἕνα μὲν τεθνάναι τῶν Λήδας υἱέων, ἕνα δ' ἀθάνατον εἶναι, ἐνείμαντο ἕτερος αὐτοὶ τὴν ἀθανασίαν. Απο. ἐξαιρετέως ὦ Ερμῆ τὴν νομὴν, εἴγε οἴδε ὄφονται ἕτερος ἀλλήλους, ὅσον ἐπόδουσι μάλιστα. πῶς γὰρ, ὁ μὲν, παρὰ θεοῖς, ὁ δὲ, παρὰ τοῖς φθιτοῖς ὤν; πλὴν ἀλλὰ ὥσπερ ἐγὼ μαντεύομαι, ὁ μὲν Ἀσκληπιὸς ἰᾶται, σὺ δὲ παλαίειν διδάσκεις, παιδοτρίβης ἄριστος ὤν. ἡ δὲ Αρτεμις μαιεύεται, καὶ τῶν ἄλλων ἔχεσις ἔχει τινὰ τέχνην, ἢ θεοῖς, ἢ ἂν ἀνθρώποις χρήσιμον. ἔστι δ', τί ποιήσουσιν ἡμῖν, ἢ ἀργοὶ εὐανχήσονται τηλικοῦτοι ὄντες; Ερ. ἀδαμῶς. ἀλλὰ τεταγμένοι εἰσὶν αὐτοῖς ὑπηρετεῖν τῷ Ποσειδῶνι. καὶ γὰρ πιεύειν δεῖ τὸ πέλαγος. καὶ αἴ που ναύτας χειμαζομένους ἴδωσιν, ὁπλισάμενοι ἐπὶ τὸ πλοῖον, σώζειν τοὺς ἐμπλέοντας. Απο. ἀγαθὴν ὦ Ερμῆ, καὶ σωτήριον λέγεις τὴν τέχνην.

biscũ versantur, sed ex dimidio, nunc quidem mortuus, nunc verò Deus est alter ipsorum. Merc. Fraterno amore hoc faciunt: Nam cùm oporteret alterum ex Ledæ filijs mortem obire, alterum immortalem esse, diuiserunt ita inter se ipsi immortalitatem. Ap. Non prudenti diuisione, Mercuri, siquidem neque sic sese mutuò aspicient, quod vt puto maximè desiderabant. Quomodo enim, cùm alter apud Deos, alter apud manes existat? Verumtamen, vt ego vaticinor, Aesculapius medetur, tu palæstricam doces, puerorum exercitator optimus. Diana verò obstetricatur, atque aliorum quisque suam artem habet, aut Dijs aut hominibus vtilem: at hi quid agent nobis, num otiosi, tam grandes cùm sint, nobiscum conuiuabũtur? Merc. Haud quaquam: sed illis iniunctum est, vt Neptuno ministrent, & pelagus obequitent, & sicubi nautas tempestate periclitantes aspexerint, nauigio insidentes, incolumes nauigãtes præstent. Ap. Bonam, Mercuri, & salutarem narras artem.

ΕΝΑΛΙΟΙ ΔΙΑΛΟΓΟΙ.

DIALOGI MARINI.

ΑΡΓΥΜΕΝΤΥΜ.

Neque horum Dialogorum diuersa aut alia ratio est, quod ad occasiones & argumẽta pertinet, quàm superiorũ. Nã & ipsi ex Homericis ac Tragicis fabulis desumpti sunt, & eadem elegantia ac festiuitate nitent. Nisi quòd omnes (quod idem tamen & in superioribus propè fit) de rebus amatorijs tractant. Vnde illud quoque verisimile est, Lucianum ostendere voluisse, quòd quacunque sub hac tota mundi machina mouentur & viuunt, inter cæteros affectus, præcipuè amori obnoxia sint, ac voluptatem appetant. Illúmque adeò generalem quendam omnium tam deorum quàm hominum domitorem esse. Quòd autem Deos maximè ex amore desipere atque insanire: deinde & voluptatibus deditos esse fingit, ex professione sua facere videtur. Fuit enim quanquam omnibus Philosophorum factionibus ex aquo propè infestus, ad Epicuream tamen magis quàm cæteras, inclinatus, qui & voluptatem, finem bonorum asserebant, & Deorum prouidentiam negabant. Id quod cum alibi passim, tum in Demonacte, & in Concilio Deorum animaduertere licet.

ΔΩΡΙΔΟΣ, ΚΑΙ Γαλατείας.

DORIDIS ET GALATEAE.

ΔΩΡΙΣ.

Doris.

Αλὸν ἐρασθὲν ὦ Γαλάτεια φασὶ τὸν σικελὸν τοῦτον ποιμένα ἐπιμεμηνέναι σοι. Γα. μὴ σκῶπτε Δωεί. Ποσειδῶνος γὰρ υἱός ἐστιν, ἐπιεικὴς αὖ

Ormosum amatorem, Galatea, nempe Siculum istum pastorem, tui amore insano deperire dicunt. *Gal.* Ne cauilleris Dori. Neptuni enim est filius, qualis qualis

ſit. Dor. Quid tum, ſi & Ioue ipſo progenit⁹, adeò agreſtis & hiſpidus appareat, quódq; omnium eſt deformiſſimum, vnoculus? putáſne genus ad formam ipſi quidquam profuturum Gal. Ne iſthuc quidem quòd hiſpidus eſt, & vt ais agreſtis, deformat ipſum, ſed virile magis eſt; oculus verò in fronte conuenit, quo nihilo minus cernit, quàm ſi duo eſſent. Dor. Videris Galatea, non amantem, ſed amatum habere Polyphemum, prout eum prædicas. Gal. Equidem haud amo: ſed hanc veſtram inſignem opprobrandi petulantiam ferre nequeo: mihíque videmini inuidia hoc facere: quoniam cùm aliquando gregem paſceret, nóſque in littore ludentes è ſpecula cerneret, in prominentibus Ætnæ pedibus, quà videlicet inter montem & mare littus ſeſe in longum porrigit, vos ne aſpexit quidem, ego verò viſa ſum omnium formoſiſſima, eóque in me ſolam oculum coniecit. Ea res vos malè habet: indicium enim eſt me forma eſſe præſtantiorem, & quæ amer, digniorem: vos contrà neglectas eſſe. Dor. Inuidendum putas ſi paſtori, & luſco formoſa viſa ſis? quanquam

§. Δω. πῶν, εἰ καὶ τοῦ Διὸς αὐτὸς πῶς ὢν, ἄγριος ἦτω καὶ λάσιος ἐφαίνετο. καὶ τὸ πάντων ἀμορφότατον, μονόφθαλμος; ὄφελε τὸ γλῶς ὀνῆσαι ἄν τι αὐτὸν πρὸς τὴν μορφήν; Γα. ἀλλ' ἐστὶ τὸ λάσιον αὐτῷ, καὶ ὡς φῂς ἄγριον, ἀμορφόν ὄντιν. ἀνδρῶδες γάρ. ὁ, τε ὀφθαλμὸς, ὑπερφέρει τῷ μετώπῳ, οὐδὲν ἀνδέστερον ὁρῶν, ἢ εἰ δύ' ἦσαν. Δω. ἔοικας ὦ Γαλάτεια οὐκ ἐρᾶσθαι, ἀλλ' ἐρωμένου ἔχειν τὸν Πολύφημον, οἷα ἐπαινεῖς αὐτόν. Γα. οὐκ ἐρώμενον. ἀλλὰ τὸ παῦν ὑπερδιστικὸν τοῦτο οὐ φέρω ὑμῶν. καί μοι δοκεῖτε ὑπὸ φθόνου αὐτὸ ποιεῖν. ὅτι ποιμαίνων ποτὲ, ἀπὸ τῆς σκοπιᾶς παίζοντας ἡμᾶς ἰδὼν ὑπὸ τοῖς πρόποσι τῆς Αἴτνης, καὶ μεταξὺ τῶν ὀρῶν καὶ τῆς θαλάττης αἰγιαλὸς ἀπομιμνήσεται, ὑμᾶς μὲν, οὐδὲ πρόσβλεψεν. ἐγὼ δὲ ἐξ ἁπασῶν ἦν καλλίστη ἔδοξα. ἦ καὶ μόνῃ ἐμοὶ ἐπέσχε τὸν ὀφθαλμόν. ταῦτα ὑμᾶς αἰνιᾶται. δῆγμα γὰρ ἐστ' ἀμείνονα εἶναι, καὶ ἀξιέρωτος. ὑμεῖς δ', παροφθῆτε. Δω. εἰ ποιμαίνοις καὶ ἐνδεὴς καλὴ τὴν ὄψιν ἔδοξας, ὑπόφθονος οἶει γεγονέναι; καίτοι τί ἄλλο ἐν σοὶ

ἐπαινέσαι εἶχεν, ἢ τὸ λευκὸν μόνον. καὶ τοῦτο οἶμαι, ὅτι ξυνήθης ἐστὶ τυρῷ καὶ γάλακτι. ταῦτα οὖν τὰ ὅμοια τούτοις ἡγεῖται καλά. ἐπεὶ τά γε ἄλλα ὁπότ' αὖ ἐθελήσῃς μαθεῖν οἷα τυγχάνῃς οὖσα τὴν ὄψιν, ἀπὸ πέτρας τινὸς εἰπὸν γαλήνην εἶναι, ἐπικύψασα ἐς τὸ ὕδωρ, ἴδε σεαυτὴν ὡδὶ ἄλλο, ἢ κέραν λευκὴν ἀκριβῶς. ὅτι ἐπαινεῖται ὦ τοῦτο, ἵν' μὴ ἐπαρέπῃ αὐτῷ καὶ τὸ εὐθυμία. Γαλα. καὶ μὴν ἐγὼ μὴ ἀκριβῶς λευκὴ, ὅμως ἐραστὴν κἀμὲ τοῦτον ἔχω. ὑμῶν ὦ ὅτι ἔστι ἵππος, ἢ ποιμήν, ἢ ναύτης, ἢ πορθμεὺς ἐπαινεῖ. ὁ δὲ Πολύφημος, τά τε ἄλλα, καὶ μουσικός ἐστι. Δωσίπαπε ὦ Γαλάτεια, ἠκούσαμέν ἀυτοῦ ᾄδοντος, ὁπότε ἐκώμασε πρὸς ἐμέ. Ἀφροδίτη φίλη, ὄνον αὖ τις ὄγκᾶσθαι ἔδοξε. καὶ αὐτὴ ὦ ἡ κιθάρα, οἷα κρανίον ἐλάφου γυμνὸν τῶν σαρκῶν. καὶ τὰ μὲν κέρατα, πήχεις ὥσπερ ἦσαν. ζυγώσας ὦ αὐτὰ, καὶ ἐνάψας τὰ νεῦρα, ὡδὶ κόλλοπι περιερέψας, ἐμελῴδει ἀμουσόν τι, καὶ ἀπῳδόν. ἄλλο μὲν αὐτὸς βοᾶν, ἄλλο ὦ ἡ λύρα ὑπῆχει. ὥστε ὡδὶ κατέχειν τὸ γέλωτα ἐδυνάμεθα, ἐπὶ τῷ ἐρωτικῷ

quid aliud in te probare potuit præter candorem? Idque puro: quoniã caseo & lacti assueuerit: proinde quicquid his est simile, pulchrum ducit. Alioqui vbi libebit scire quali sis facie, de scopulo quopiam in aquam, siquãdo tranquilla steterit, despectans, te ipsam contemplare, nihil videbis aliud nisi exquisitum candorem: verùm is non probatur, nisi rubor illi decus adiunxerit. *Gal.* Atqui ego illa merè candida, tamen hunc amatorem habeo: cùm interim nulla sit vestrûm quam aut pastor, aut nauta, aut portitor aliquis laudet. Polyphemus autem, vt alia ne dicam, est etiam musicus. *Dor.* Tace Galatea, canentem ipsum audiuimus, cùm ad te lasciuiẽs accederet nuper. Chara Venus, asinum rudere quispiam putasset. Ipsa autem lyra similis erat cerui cranio carnibus renudato: cornua verò tanquam cubiti prominebant, quibus iugatis, & alligatis fidibus, neque collope circumtorti agreste quiddam & absonum cantillabat, cùm interim ipse aliud voce caneret, aliud lyra succineret: ita vt temperare nobis nequiuerimus, quin rideremus amato-

ἐκείνῳ ἄσμασι. ἡ μὲν γὰρ ἠχὼ, εἰ καὶ ἀποκρίνεσθαι αὐτῷ ἤθελεν, ἔτι τῶ κάλως ἔχοι, βυχομένῳ. δὴ γοῦν ἐτο, εἰ φανείη μιμουμένη βαρεῖαν φωνὴν, καὶ καταγέλαστον. ἔφερε γὴ ὁ ἑπέρασος ἐν ταῖς A ἀγκάλαις ἀβυρμάτου, ἄρκτου σκύλακα, καὶ τὸ λάσιον αὐτῷ προσεοικότα. τίς ἂν οὖν φθονήσειέ σοι ὦ Γαλάτεια τοιούτου ἐρασοῦς; Γαλα. ἔχοιμι σὺ δῶρον, δεῦξον ἡμῖν τὸν σεαυτῆς, καλλίω δηλονότι ὄντα, καὶ ᾠδικώτερον, καὶ κιθαρίζειν ἄμεινον ἐπαΐοντα. Δω. δὴ ἐρασὴς μὲν ἐδεὶς ἔστι μοι, οὐδὲ σεμνύομαι ἑπέρασος εἶναι. τοιοῦτος γὴ, οἷος B ὁ Κύκλωψ ὄζει, κινάβρας ἀποζέων ὥσπερ ὁ τράγος, ὠμοφάγος ὥς φασι, καὶ στυγούμενος τὸν ἐπιδημοῦντας τῶν ξένων, σοὶ γένοιτο, καὶ σὺ αὐτερῴης αὐτῷ.

riam illam cantionem. Nam Echo quantumuis garrula, ne respondere quidem ipsi rugienti voluit: imò ipsam puduisset, si asperum & ridiculum illius cantum imitari visa fuisset. Ad hæc gestabat in vlnis amasius ille delicias suas, vrsi catulum, pilis hirtum, ipsi assimilem: Quis autē non inuideat tibi amicum istum, Galatea? *Gal.* Tu igitur Dori, tuum nobis commonstra, qui sit formosior, quí doctius voce canere, vel cithara melius ludere sciat. *Dor.* At mihi nullus est amator: neque me amabilem esse glorior. Talis autem qualis est hic Cyclops, C hircum olens, crudiuorus, vt aiunt, & hospites qui apud ipsum diuersantur deuorans, tibi contingat, eúmque tu mutuum ames.

D

ΚΥΚΛΩΠΟΣ, ΚΑΙ Ποσειδῶνος.

CYCLOPIS ET NEPTVNI.

ΚΥΚΛΩΨ.

CYCLOPS.

E

Πάτερ, οἷα πέπονθα Ω[illegible]ὸ τοῦ κατάρατου ξένου, ὃς μεθύσας, ἐξεπύφλωσέ με, κοιμωμένῳ ἐπιχειρήσας. Πο. τίς

OPater, qualia passus sum ab execrabili illo hospite, qui me inebriatum excæcauit, somno grauatum aggressus. *Nep.* Quis verò

ὦ ὁ τοῦτο τολμήσας ὦ Πολύφημε; Κυ. τὸ μὲν πρῶτον, Οὖτιν ἑαυτὸν ἀπεκάλει. ἐπεὶ δὲ διέφυγε, καὶ ἔξω ἦν βέλους, Ὀδυσσεὺς ὀνομάζεσθαι ἔφη. Πο. οἶδα ὃν λέγεις. τὸν Ἰθακήσιον. ἦλθε γὰρ Ἰλίῳ δι' ἀνέπλει. ἀλλὰ πῶς ταῦτ' ἔπραξεν, ἢ δὲ παίνυ εὐθαρσὴς ὤν; Κυ. καταλαβὼν ἐν τῷ ἄντρῳ ἀπὸ τῆς νομῆς ἀναστρέφας, πολλοὺς τινας ἐπιβουλεύοντας ἀπολοῦσι τοῖς ποιμνίοις. ἐπεὶ δὲ ἔδησα τῇ θύρᾳ τὸ πῶμα, πέτρα δή ἐστι μοι παμμεγέθης, καὶ τὸ πῦρ ἀνέκαιον, ἐναυσάμενος ὃ ἔφερεν δένδρον ἀπὸ τῆς ὄρους, ἐφαίνοντο ἀποκρύπτειν ἑαυτοὺς πειρώμενοι. ἐγὼ δὲ συλλαβὼν αὐτῶν τινας, ὥσπερ εἰκὸς ἦν, κατέφαγον λῃστὰς ὄντας, ἐνταῦθα ὁ πανουργότατος ἐκεῖνος, εἴτε Οὖτις, εἴτε Ὀδυσσεὺς ἦν, δίδωσί μοι πιεῖν φάρμακόν τι ἐγχέας. ἡδὺ μέν, καὶ ἔνοσμον, ἐπιβουλευτότατον δέ, καὶ ταραχῶδέστατον. ἅπαντα γὰρ εὐθὺς ἐδόκει μοι περιφέρεσθαι πόντῳ. καὶ τὸ ἄντρον αὐτὸ ἀνεστρέφετο. καὶ ἐπ' ὀλίγον ἐν ἐμαυτῷ ἦμην. τέλος δέ, ἐς ὕπνον κατεστάθην. ὁ δὲ, ἀποξύσας τὸ μοχλὸν, καὶ πυρώσας

hæc ausus est Polypheme? *Cyc.* Principio quidem se Neminem vocabat; sed postquam effugit, & extra tela vt dicitur, fuit, Vlyssem nominari se aiebat. *Nep.* Noui quem dicis, Ithacensem illum: ex Ilio autem nauigabat. Sed quo pacto hæc fecit, cùm animosus admodum non sit? *Cyc.* Deprehendi in antro, è pascuis reuersus multos quosdã, insidiantes videlicet pecuarijs. Posteaquam autem apposui foribus operculum (saxum autem mihi est perquam magnum) atque ignem, accensa quam ex monte detuleram arbore, suscitaui, visi sunt conantes sese abscondere. Ego verò comprehensos ex ipsis aliquos, vt par erat, deuoraui, vt pote qui prædones essent. Hîc versutissimus ille, siue Nemo, siue Vlysses erat, pharmacum quoddam infusum dat, bibẽdum, dulce quidem & fragrans illud: sed ad struendas insidias præsentissimum, & turbulentissimum. Mihi enim illud poto statim omnia circumagi videbantur, & antrum ipsum inuertebatur: nec amplius apud me prorsum eram. Postremò ad somnum pertractus sum. Ille verò exacuto vecte, eóque

σας γε, προσέτι ἐτύφλωσέ με καθεύδοντα. καὶ ἀπ' ἐκείνου τυφλός εἰμί σοι ὦ Ποσειδον. Πο. ὡς βαδὺν ἐχοιμήθης ὦ τέκνον. ὅς ἐκ ἀξέδορες μεταξὺ τυφλούμενος. ὁδὶ οὖν Ὀδυσεὺς πῶς ἀλέφυγε; οὐ γὰ ἂν εὖ οἶδ' ὅτι ἐδυνήθη ἀποκυλίσαι τὴν πέτραν ἀπὸ τῆ θύρας. Κυ. ἐγὼ ἐφειλον, ὡς μᾶλλον αὐτὸν λάβοιμι ἐξιόντα. καὶ καθίτας παρὰ τὴν θύραν, ἐδήουν τὰς χεῖρας ἐκπετάσας, μόνα παρεὶς τὰ πρόβατα ἐς τὴν νομὴν, ἀντελάμβανος τῷ κριῷ, ὁπόσα ἐχρῆν πρᾶττειν αὐτὸν ὑπ' ἐμοῦ. Πο. μανθάνω ὑπ' ἐκείνοις, ὅτι γε ἔλαθεν ἐξελθών σε. ἀλλὰ τὸν ἄλλες γε Κύκλωπας ἔδει ἐπιβοήσασθαι ἐπ' αὐτόν. Κυ. συνεκάλεσα ὦ πάτερ, καὶ ἦκον. ἐπεὶ δ' ἤροντο τὸ ἐπιβουλεύοντος τὸ ὄνομα, κἀγὼ ἔφην ὅτι Οὖτις ὄτι, μελαγχολᾶν οἰηθέντες με, ᾤχοντο ἀπόντες. οὕτω κατεσοφίσατό με ὁ κατάρατος τῷ ὀνόματι. καὶ ὁ μάλιστα ἡνίασέ με, ὅτι καὶ ὀνειδίζων ἐμοὶ τὴν συμφορὰν, οὐδὲ ὁ πατὴρ φησιν ὁ Ποσειδῶν ἰάσεταί σε. Πο. θάρσει ὦ τέκνον, ἀμυνῶμαι γὰ αὐτὸν, ὡς μάθῃ ὅτι εἰ κὴ πᾶσιν μοι ὀφθαλμῶν ἰᾶσθαι ἀδύνατον, τὰ

igne succenso, me dormientem insuper excæcauit: ab eóque tempore cæcus sum Neptune. *Nep.* Vt altè dormiuisti, qui non exilieris interim dum excæcareris. A Vlysses verò ille quo pacto effugit? Non enim, satscio, saxum à foribus dimouere potuit. *Cyc.* At ego amoui, quò faciliùs illum comprehenderem inter egrediẽdum. Ego verò collocatus ad fores, extentis manibus venabar, solis dimissis in pascua quibus, & arieti dato mandato eorum quæ pro me ab ipso fieri oporteret. *Nep.* Intelligo rem. Sub illis latuit te clàm se subducens. At cæteros certè Cyclopas oportebat te contra ipsum inuocare. *Cyc.* Conuocaui illos pater, & venerunt. Sed cùm me insidiatoris nomen interrogassent, eúmque dicerem esse Neminem, insanire me arbitrati, discesserunt. Ita mihi execrabilis ille, nomine imposuit. Et quod omnium maximè mihi ægrè fuit, contumeliosè obiecta mihi calamitate hac, ne paterquidem Neptunus, inquit, te sanabit. *Nep.* Confide fili, vlciscar enim ipsum: vt discat, etiamsi oculorum

χρῶ τῶν πλεόντων τὸ σώζειν αὐτούς, καὶ ἀπολλύναι ἐν ἐμοὶ κεῖσθαι. πλεῖ γὰρ ἔτι.

cæcitatem mederi non queam, nauigantes certè tamen seruare vel perdere penes me esse: nauigat autem adhuc.

ΑΛΦΕΙΟΣ, ΚΑΙ ΠΟΣΕΙΔΩΝΟΣ.

ALPHEI. ET NEPTVNI.

ΠΟΣΕΙΔΩΝ.

NEPTVNVS.

Τί τοῦτο ὦ Ἀλφειέ, μόνος τῶν ἄλλων ἐμπεσὼν εἰς τὸ πέλαγος, οὔτε ἀναμίγνυσαι τῇ ἅλμῃ ὡς ἔθος ποταμοῖς ἅπασιν, οὔτε ἀναπαύεις, σεαυτὸν διαχεόμενος, ἀλλὰ διὰ τῆς θαλάττης ξυνεχὴς, καὶ γλυκὺ φυλάττων τὸ ῥεῖθρον, ἀμιγὴς ἔτι καὶ καθαρὸς ἐφέρῃ. ἦ οἶσθ' ὅπου βύθιος ὑποδὺς καθάπερ οἱ λάροι, καὶ ἐρῶσθαι, καὶ ἔοικας ἀνακύψειν που, καὶ εὐθὺς ἀναφανεῖν σεαυτόν. Ἀλ. ἐρωτικόν τι τὸ πρᾶγμα ἔστιν ὦ Πόσειδον. ὥστε μὴ ἔλεγχε. ἠράσθης γὰρ καὶ αὐτὸς πολλάκις. Πο. γυναικὸς ὦ Ἀλφειέ, ἢ νύμφης ἐρᾷς. ἢ καὶ τῶν Νηρηίδων αὐτῶν μιᾶς; Ἀλ. οὐκ. ἀλλὰ πηγῆς ὦ Πόσειδον. Πο. ἦ δὲ, πῶ σοι γῆς αὕτη ῥεῖ; Ἀλ. ὑποπόντιός ἐστι σικελική. Ἀρέθουσαν αὐτὴν καλοῦσιν. Πο. οἶδα καὶ ἄμορφον ὦ Ἀλφειὲ τὴν Ἀρέ-

Quid hoc Alphee, quod tu solus aliorum in mare illapsus, neque cum salsugine misceris, more fluuiorum omnium, neque diffusis aquis te ipsum cohibes, sed per mare velut concretus, ac dulci custodito fluore, immixtus adhuc & purus properas? Nescio quo locorum in profundum, sicut gauiæ & ardeæ demersus, alibi videris emergere, & te ipsum rursus exhibere spectandum. *Alph.* Amatoria quædam res ista est Neptune: quamobrem ne mihi vitio vertas. Ipse autem etiam sæpenumero amasti. *Nept.* Mulierémne Alphee, an nymphā amas, an etiam Nereidum ipsarum aliquam? *Alph.* Minimè, sed fontem, Neptune: *Nept.* Hic vbi terrarum tibi manat? *Alph.* Insularis est in Sicilia, Arethusam ipsam vocant. *Nept.* Noui Alphee Arethusam illā non deformem: sed & limpidus

θουσαν, ἀλλὰ θαυμάς τε ὄψει, καὶ διὰ καθαροῦ αὐγάζει, καὶ τὸ ὕδωρ ὑπιστρέπει ταῖς ψηφίσιν, ὅλον ὑφ' αὐτῶν φαινόμενον ἀργυρεοειδές. Αλ. ὡς ἀληθῶς εἶδα τὴν πηγὴν ὦ Πόσειδον. παῖ ἐκείνης οὖν ἀπέρχομαι. Πο. ἀλλ' ἄπιθι μὲν καὶ εὐτύχει ἐν τῷ ἔρωτι. ἐκεῖνο δέ μοι εἰπὲ, τὴν Ἀρέθουσαν εἶδες αὐτὸς ἐμὶ, ἀφικὼς ὧν, ἡ δὲ, ἐν Συρακούσαις ὄζιν; Αλ. ἐπειρόμενόν με κατέχεις ὦ Πόσειδον, πείσφρα ἐρωτῶν. Πο. εὖ λέγεις, χώρει παρὰ τὴν ἀγαπωμένην. καὶ ἀναδὺς ἀπὸ τῆς θαλάττης, ξυναυλίᾳ μίγνυσο τῇ πηγῇ, καὶ ἓν ὕδωρ γίνεσθε.

pidus ille fons est, & per puram scaturiginē emanat, & nitet aqua, quæ super calculis argentea tota apparet. *Alph.* Vt verè nosti fontem hunc Neptune: ad illum igitur abeo nunc. *Nept.* Sed abi quidem, & amore fœliciter vtere. Illud autem mihi dic, vbi tu Arethusam conspicatus es, Arcas ipse cùm sis, fons autem ille Syracusis? *Alph.* Properantem me moraris Neptune, curiosè nimis interrogando. *Nept.* Probè dicis. Abi igitur ad amatam: ac è mari emergens, eodem alueo cum fonte illo miscearis, & in vnam aquam redigamini.

ΜΕΝΕΛΑΟΥ, ΚΑΙ Πρωτέως.

MENELAI, ET PROTEI.

ΜΕΝΕΛΑΟΣ.

Ἀλλὰ ὕδωρ μὲν σε γίνεσθαι ὦ Πρωτεῦ, οὐκ ἀπίθανον, ἁλιτύπην γε ὄντα, καὶ δένδρεον ἔτι φορητόν. καὶ ἐς λέοντα ὁπότε ἀλλαγείης, ὅμως ἔτι τοῦτο ἔξω πίστεως. εἰ δ' ἐν πῦρ γίνεσθαι δυνατὸν ἐν τῇ θαλάττῃ οἰκοῦντα, τοῦτο πάνυ θαυμάζω, καὶ ἀπιστῶ. Πρω. μὴ θαυ-

MENELAVS

AT in aquam te conuerti Proteu, incredibile nō est, siquidem es marinus: etiam arborem fieri, tolerabile: in leonem etiam aliquando muteris licèt, tamen neque hoc supra fidem est. Quòd si & te qui in mari habitas, in ignem cōuerti possibile est, hoc omnino miror, nec adducor vt credam. *Prot.* Ne mireris Menelaë:

μάστης ὦ Μενέλαε. γίγνομαι γάρ. Με. εἶδον κἀγὼ αὐτός. ἀλλά μοι δοκεῖς, εἰρήσεται γὰρ πρὸς σέ, γοητείαν τινὰ παρασκευὴν τῷ πράγματι, καὶ τῶν ὀφθαλμοῖς ἐξαπατᾶν τῶν ὁρώντων, αὐτὸς εἶναι τοιοῦτο γιγνόμενος. Πρω. καὶ τίς ἂν ἡ ἀπάτη ἐπὶ τῶν οὕτως ἐναργῶν γένοιτο; ὃν αἰσθανομένοις τοῖς ὀφθαλμοῖς εἶδες ἐς ὅσα μετεπίπτω ἐμαυτόν; εἰ δ' ἀπιστεῖς, καὶ τὸ πρᾶγμα ψευδὲς εἶναι δοκεῖ, φαντασία τις περὶ τὰ ὀφθαλμῶν ἰσχυρὰ, ἐπειδὰν πῦρ γένωμαι, περισταίνεγκαί μοι ὦ γυναικώτατε τὰ χεῖρε. εἶτα γὰρ εἰ ὁρῶμαι μόνον, ἢ καὶ τὸ κάειν τότε μοι προσέστιν. Με. ὦ ἀσφαλὴς ἢ πεῖρα ὦ Πρωτεῦ. Πρω. σὺ δέ μοι Μενέλαε δοκεῖς οὐδὲ πολύποδα ἑωρακέναι πώποτε, οὐδ' ὁπόσα ὁ ἰχθὺς οὗτος εἴδεναι. Με. ἀλλὰ τὸν μὲν πολύποδα, εἶδον. ἃ πάσχει δ', ἥδέως ἂν μαθοίμι παρὰ σοῦ. Πρω. ὁπόταν αὖ πέτρᾳ προστελθὼν ἁρμόσῃ τοῖς κοτύλαις, καὶ προσφὺς ἥσηται τῆς πλευρᾶς, ἐκεῖνον ὅμοιον ἀποφαίνεται ἑαυτὸν, καὶ μεταβάλλει τὴν χρόαν, μιμούμενος τὴν πέτραν, ὡς μὴ λάθῃ τοὺς ἁλιέας, μὴ

fieri enim soleo Men. Vidi & ipse. Sed videris mihi, dicam enim apud te, præstigias quasdam adhibere rei, atque intuentium oculos decipere, cùm tale nihil fias. Prot. Ecquæ deceptio in tam manifestis rebus fieri queat? Annon apertis oculis vidisti in quam multa ipse me transformauerim? Quod ni credis, & falsa res tibi videtur, scilicet species quædam inanis ob oculos versans; quum ignis factus fuero, admoue mihi ô generosissime, manum. Senties enim num videar tantùm ignis, an & vim vrendi habeam. Men. Periculosum est experimentum hoc Proteu. Prot. At tu Menelaë videris mihi neque polypum vidisse vnquam, neque etiam quid pisci huic accidere soleat, scire. Men. At polypum quidem vidi, quæ verò accidant illi; libenter ex te cognouerim. Prot. Cuicunque saxo acetabula sua accedens applicuerit, & cirramentis affixus adhæserit, illi seipsum similem efficit, mutátque colorem, imitando saxum, quò lateat piscatores, nihil ab illo varians, neque ob hoc manifestè

φαλλάττων, μὴ δ' φανερὸς

οὐ διὰ τοῦτο, ἀλλ' ἐοικὼς τῷ λίθῳ. Με. φασὶ ταῦτα. τὸ δὲ σὸν πολλῷ παραδοξότερον ὦ Πρωτεῦ. Πρω. ἆρ' οἶδα ὦ Μενέλαε. τίνι αὖ ἄλλῳ πιστεύσεις, τοῖς σεαυτοῦ ὀφθαλμοῖς ἀπιστῶν; Με. ἰδὼν, εἶδον. ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα τερατῶδες, τὸ αὐτὸν πῦρ καὶ ὕδωρ γίγνεσθαι.

apparens, sed omnino saxum referens. *Men.* Ferunt hæc: sed hoc tuum est incredibilius Proteu. *Prot.* Nescio Menelaë, cuinam alteri credas, cùm tuis oculis non credas. *Men.* Apprimè vidi: sed tamen monstrosa res est, eundem ignem atque aquam fieri.

ΠΑΝΟΠΗΣ, ΚΑΙ Γαλήνης.

PANOPES ET GALENES.

ΠΑΝΟΠΗ.

PANOPE.

Εἶδες ὦ Γαλιλώη χθὲς οἷα ἐποίησεν ἡ Ἔρις παρὰ τὸ δεῖπνον ἐν Θεσσαλίᾳ, διότι μὴ καὶ αὐτὴ ἐκλήθη ἐς τὸ συμπόσιον; Γα. οὐ ξυνεστιῶμαι ὑμῖν ἔγωγε. ὁ γὰρ Ποσειδῶν ἐκέλευσέ με ὦ Πανόπη ἀκύμαντον ἐν τοσούτῳ φυλάττειν τὸ πέλαγος. τί δ' οὖν ἐποίησεν ἡ Ἔρις μὴ παροῦσα; Πα. ἡ Θέτις καὶ ὁ Πηλεὺς ἀπελελύθεισαν ἐς τὸν θάλαμον, ὑπὸ δὲ Ἀμφιτρίτης καὶ τοῦ Ποσειδῶνος παραπεμφθέντες. ἡ Ἔρις δ' ἐν τοσούτῳ λαθοῦσα πάντας, ἐδυνήθη ῥᾳδίως, τῶν μὲν πινόντων, ἐνίων δὲ κεχτοπώ-

Vidisti-ne, Galene, heri quid fecerit Eris ad cœnam in Thessalia, quòd non & ipsa ad conuiuium inuitata fuerit? *Gal.* Non conuiuata sum ego vobiscum. Nam me Neptunus iusserat, tranquillum interea, Panope, seruare pelagus. Sed quid fecit Eris cùm præsens non esset? *Pan.* Thetis ac Peleus concessissent intro in thalamum ab Amphitrite ac Neptuno deducti. Interea autem Eris, clàm omnibus (id quod facile illi tum fuit, cùm alij biberent, nonnulli

των, ἢ τῷ Ἀπόλλωνι κιθαρίζοντι, ἢ ταῖς μούσαις ᾀδούσαις προσεχόντων τὸ νοῦν, ἐνέβαλεν ἐς τὸ συμπόσιον μῆλόν τι παγκαλον, χρυσοῦν ὅλον ὦ Γαλήνη. ἐπιγέγραπτο δ', ἡ καλὴ λαβέτω. κυκινδυόμενον δὲ τοῦτο ὥσπερ εἰκὸς ἦν, ἧκε ἔνθα Ἥρα τε, καὶ Ἀφροδίτη, καὶ Ἀθηνᾶ κατεκλίνοντο. καὶ πειδὴ ὁ Ἑρμῆς ἀνελόμενος ἐπελέξατο τὰ γεγραμμένα, αἱ μὲν Νηρηίδες ἡμεῖς, ἀπεσιωπήσαμεν. τί γὰρ ἔδει ποιεῖν, ἐκείνων παρουσῶν; αὐτὰς δὲ, αὐτὰς ποιοῦντο ἑκάστη. καὶ αὐτῆς εἶναι τὸ μῆλον ἠξίουν. καὶ εἰ μή γε ὁ Ζεὺς διέκρινεν αὐτὰς, καὶ ἄχρι χειρῶν προῆλθον τὸ πρᾶγμα. ἀλλ' ἐκεῖνος αὐτὰς μὲν, ἃ κρίνω φησὶ περὶ τούτου, κἀκεῖναι αὐτὸν δικάσαι ἠξίουν. ἄπιτε δ' ἐς τὴν Ἰδην παρὰ τὸν Πριάμου παῖδα, ὃς οὔδέ τι διαγνῶναι τὴν καλλίονα φιλόκαλος ὤν, καὶ ἂν ἐκεῖνος κεῖναι κακῶς. Γα. τί οὖν αἱ θεαὶ ὦ Πανόπη; Πα. ἤμελεν οἶμαι ἁπάσαις πρὸς τὴν Ἰδην. Πα. καί τις ἤδη μετὰ μικρὸν ἀπαγγέλλων ἡμῖν τὴν κρᾶτῆσαν; Πα. ἤδη σοι φημὶ ἄν ἄλλη κρατῆσαι, τῆς

applauderent, vel Apollini citharam personanti, vel Musis ore modulantibus animum adhibendo) proiecit in conuiuium pomum quoddam perpulchrum, totum aureum, Galene: cui erat inscriptum *Formosa accipiat*. Dum autem hoc, tanquam ex composito voluitur, peruenit eò loci, vbi Iuno, & Venus, & Minerua accumbebant. Et postquam Mercurius eo sublato inscripta legit: nos quidem Nereides conticuimus, quid enim agendum erat illis presentibus? Illæ verò inter se contendebant, ac quælibet suum illud esse volebat. ac nisi Iupiter ipsas diremisset, ad manus vsq; res processisset. Verùm ille, ipse quidem iudicium hac de re non feram, inquit, tametsi illæ ipsum iudicare vellent. Sed in Idam ad Priami filium abite, qui & discernere nouit, quænam formosior sit, vt pote elegantiæ studiosus & ipse, & qui non malè iudicauerit. *Gal.* Quid igitur ad hęc Deæ illæ, Panope? *Pan.* Hodie arbitror in Idã abeũt. *Gal.* Ecquis veniet paulò post, qui quę vicerit, nobis renunciet? *Pan.* At iam nunc tibi affirmo fore vt nulla alia vincat,

Αφροδίτης ἀγωνιζομένης, μὴ μή τι παθοῦ ὁ διαιτητὴς ἀμβλυώπῃ.

veniente in certamen Venere, nisi arbiter ipse omninò hallucinetur.

ΤΡΙΤΩΝΟΣ, ΑΜΥΜΩΝΗΣ καὶ Ποσειδῶνος.

TRITONIS, AMYMONES ET Neptuni.

ΤΡΙΤΩΝ.

Ἐπὶ τὸν Λέρναν ὦ Πόσειδον παραγίγνεται καθ' ἑκάστην ἡμέραν ὑδρευσομένη παρθένος, παγκαλόν τι χρῆμα, καὶ οἶδα ἔγωγε καλλίω παῖδα ἰδών. Πο. ἐλευθέραν πού ὦ Τρίτων λέγεις, ἢ θεράπαινά τις ὕδροφόρος ἔσθ'; Τρί. οὐκ οἶμαι. ἀλλὰ τῆς Δαναΐδος ἐκείνης θυγάτηρ μία τῶν πεντήκοντα καὶ αὐτὴ, Ἀμυμώνη τοὔνομα. ἐπιδείκνυσι γὰρ ἥπτις καλοῖτο, καὶ τὸ ὕδωρ. ὁ Δαναὸς δὲ σκληραγωγεῖ τὰς θυγατέρας, καὶ αὐτουργεῖν διδάσκει, καὶ πέμπει ὕδωρ τι ἀφυσομένας. καὶ πρὸς τὰ ἄλλα, παιδεύει ἀόκνους εἶναι αὐτάς. Πο. μόνη δὲ παραγίνεται μακρὰν οὕτω τὴν ὁδὸν ἐξ Ἄργους ἐς Λέρναν; Τρί. μόνη. πολυδίψιον δὲ τὸ Ἄργος ὡς οἶδα. ὥστε ἀνάγκη ἀεὶ ὑδροφορεῖν. Πο. ὦ Τρίτων, ἀ ματείως με διετάραξας εἰπὼν τὰ περὶ τὴ παιδός. ὥστε ἴωμεν ἐπ' αὐτήν.

TRITON.

AD Lernam Neptune, quotidie venit aquatum virgo perpulchra. Nec scio formosiorem puellam vidisse me. *Nept.* Liberamne aliquam dicis Triton, an verò famula quæpiam est quæ aquam ferre soleat? *Trit.* Minimè, sed Danai illius filia, vna ex qninquaginta istis, Amymone nomine. Eius enim nomen & genus scisciatus sum. Danaus autem duriter filias educat, & opus manu facere docet, & ad hauriendam aquam mittit, & ad alias res agendas instituit, impigræ ipsæ vt sint. *Nept.* Sola-ne venire solet longam adeò viam ex Argis ad Lernam vsque? *Trit.* Sola. nam Argos, vt scis, est siticulosum: quare illam semper aquatum venire necesse est. *Nept.* Non mediocriter affecisti me Triton, qui mihi hæc de puella narraris. Itaque eamus ad ipsam. *Trit.*

Τει. ἴωμεν. ἤδη γὰρ καιρὸς τῆς
ὑδροφορείας. καὶ ἡδὺ πού τι
μέσην τὴν ὁδὸν ἔστιν ἰέναι ἐς
Λέρναν. Πο. ἀκοινῶν ζεύξομεν τὸ
ἅρμα. ἢ τοῦτο μὲν πολλὴν ἔχει A
τὴν διατριβὴν ὑπάγειν τοὺς
ἵππους τῇ ζεύγλῃ, καὶ τὸ ἅρμα
ὑποσκευάζειν; σὺ δὲ ἄλλα δελ-
φῖνά μοι τινὰ τῶν ἀκέων παρά-
σπασον. ἐφιππάσομαι γάρ ἐπ' ἀυ- B
τῷ τάχιστα. Τεί. ἰδοὺ σοι ἔτοι-
μος ὁ δελφίνων ὠκύτατος. Πο.
εὖγε ἀπελαύνωμεν. σὺ δὲ παρα-
γένου ὦ Τείτων. κἀπειδὴ πάρ-
εσμεν ἐς τὴν Λέρναν, ἐγὼ μὲν C
λοχήσω ἐνταῦθά που. σὺ δὲ
ἀποσκόπει ὁπότ' ἂν ἄνδρ' ἐφεστῶσαν αὐτῇ. Τεί. αὕτη
σοι πλησίον. Πο. καλὴ ὦ
Τρίτων, καὶ ὡραία παρθένος. D
ἀλλὰ συλληπτέα ἡμῖν ἐστιν.
Αμυ. ἄνθρωπε, ποῖ με ξυναρ-
πάσας ἄγεις; ἀνδραποδίσῃ εἰ,
καὶ ἔοικας ἡμῖν ἀπ' Αἰγύπτου τῷ
θείῳ ἐπιπεμφθῆναι. ὥστε βοή-
σομαι τὸν πατέρα. Τεί. σιώ- E
πησον ὦ Ἀμυμώνη. Ποσειδῶν
ἐστι. Αμυ. τί Ποσειδῶν λέγεις;
τί βιάζῃ με ὦ ἄνθρωπε, καὶ ἐς
τὴν θάλατταν κατέλκεις; ἐγὼ
δὲ ἀποπνιγήσομαι ἢ ἀθλία κα-
ταδῦσα. Πο. θάρρει, ἡδὺν
δεινὸν πάθῃς. ἀλλὰ καὶ πηγὴν

Eamus. Iam enim tempus
est, quo aquatum ire solet:
ac media fermè in via est
petendo Lernam. *Nept.*
Proinde currum iunge: vel
an hoc longiorem rebus
moram inijciet, submittere
equos iugo, & currum appa-
rare? Tu verò potiùs del-
phinem mihi aliquem ex ve-
locibus illis huc fiste, ine-
quitando enim illi quàm ce-
lerrimè prouehar. *Trit.* Ec-
ce tibi delphinum hunc ve-
locissimum. *Nept.* Euge pro-
uehamur: tu verò Triton
adnata. Ac siquidem ad Ler-
nam adsumus, ego quidem
hîc in insidijs ero: tu verò
speculando obserua, quando
illam accedentem sentias.
Trit. Eccam tibi, propè est.
Nept. Formosa Triton, & in
flore ætatis virgo: sed nobis
est comprehendenda. *Amy.*
Heus homo, quò me hinc
correptam abducis? plagia-
rius quispiam es, ac videris
nobis ab Ægypto patruo im-
missus, quare patrem incla-
mabo. *Trit.* Tace Amymo-
ne, Neptunus hic est. *Amy.*
Quid Neptunum dicis? quid
mihi homo vim facis, at-
que hinc in mare abstrahis?
at infœlix ego submersa suf-
focabor, *Nept.* Bono sis a-
nimo: nihil mali patieris:
sed & fontem tibi cognomi-
ἐπώνυμόν σοι ἀναδοθῆναι ἐά-

σω ἐκφαῦδα, παταξας τῇ τειαίνῃ πλὴ πέτραν, πλησίον τῶ κλύσματος. καὶ σὺ εὐδαίμων ἔσῃ, κ' μόνη τῶν ἀδελφῶν ἐκ ὑδροφορήσεις ἀπαδανῶσα.

nem emanare hinc sinam, percusso tridente saxo, iuxta hoc æstuarium, túque beata eris, & sola sororum obita morte aquam non ge- A stabis.

NOTOΣ, KAI Ζεφύρου.

NOTI ET ZEPHYRI.

B

NOTOΣ.

Notvs.

ΤΑύτην ὦ Ζέφυρε πλὴ δάμαλιν, λῶ διὰ τὸ πελάγους ἐς Αἴγυπτον ὁ Ερμῆς ἄγει, ὁ Ζεὺς διεκόρησεν ἄλους ἔρωτι; Ζέ. ναὶ ὦ νότε. ἀ δάμαλις ἦ τότε. ἀλλὰ πᾶς λῶ τὸ ποταμῶ Ινάχου. νυῖ ἦ ἡ Ηρα τοιαύτῃ ἐποίησεν αὐτὴν ζηλοτυπήσασα, ὅτι καὶ πάνυ ἐώρα ἐρῶντα τὸν Δία. No. νυῖ οὖν ἔτι ἐρᾷ τῆς βοός; Ζε. κ' μάλα. κ' διὰ τοῦτο ἐς Αἴγυπτον αὐτὴν ἔπεμψε. καὶ ἡμῖν προσέταξε μὴ κυμαίνειν πλὴ θάλασσαν ἕως ἂν διανήξηται, ὡς ἀποτεκοῦσα ἐκεῖ. κύει ἦ ἤδη. Θεὸς γένοιτο κ' αὐτὴ, κ' τὸ τεχθέν. No. ἡ δάμαλις θεός; Ζέ. καὶ μάλα ὦ νότε. ἄρξει τε ὁ Ερμῆς ἅπαντων τῶν πλεόντων, καὶ ἡμῶν ἔσται δέσποινα, ὃν τινα ἐκ ἡμῶν ἐθέλῃ ἐκπέμψαι, ἢ κωλύσαι

NVm hanc, Zephyre, iuuencam, quam per mare in Ægyptum Mercurius ducit, Iupiter amore C captus vitiauit? *Zeph.* Etiam Note. At tum non iuuenca, sed Inachi fluuij filia erat. Nunc verò talem ipsam Iuno fecit, amoris æmulatione commota, propterea quòd videbat Iouem illam prorsus deperire. *Not.* Proinde D nunc etiam bouem illam amat? *Zeph.* Ita sanè, & ob id in Ægyptum ipsam misit, nobisque edixit ne conturbaremus mare donec illa transnataſſet, vt illic enixa E (fert autem iam vterum) Deus fiat tum ipsa, tum fœtus eius. *No.* An iuuenca Deus? *Zeph.* Ita sanè, Note, imperabitque, inquit Mercurius, nauigantibus, ac nostra erit domina, vt quemcunque volet nostrûm, emittat, vel prohibeat spi-

ἐπιπνεῖν. Νό. Θεραπευτέα τοιγαροῦν ὦ ζέφυρε, ἤδη δέ- σποινά γε ἔσα. νὴ Δία ἐυνυ- στέρα γὰρ ἥκω ἡμῖν. Ze. ἀλλ' ἤδη γὰρ διεπέρασε, καὶ ἐξένευ- σεν ἐς τὴν γῆν. ὁρᾷς ὅπως ἐκεῖνη μὲν τετραποδιστὶ βαδίζει. ἀνορθώσας δ' αὐτὴν ὁ Ερμῆς, γυναῖκα παγκάλλιστα αὖθις ἐποί- ησε; No. παράδοξα γοῦν ταῦ- τα ὦ ζέφυρε. οὐ γὰρ ἔστι τὰ κέρατα. οὐδὲ οὐρά, καὶ ἀκμὴ τὰ σκέλη, ἀλλ' ἐπέρασεν κόρη. ὁ μῦθος Ερμῆς τί παθὼν, μεταβέβλη- κεν ἑαυτόν. καὶ αὖ τὴ νεανίου, χυνοπρόσωπος γεγένηται; Ze. μὴ πολυπραγμονῶμεν. ὅτε ἄμεινον ἐκεῖνος οἶδε τὰ πρακτέα.

rare. Not. Ergo Zephyre, nobis erit obseruanda, cùm iã sit domina. Nam per Iouẽ eo pacto beneuolentior nobis erit. Zeph. Sedenim iam traiecit, & in terram enatauit. Vides vt non ampliùs quadrupes incedat: sed erectam ipsam, Mercurius denuo perpulchram mulierem reddidit. Not. Mira nimirum hæc Zephyre: nusquam ampliùs cornua, neque cauda, neque tibiæ bifidæ, sed amabilis puella est. Cæterùm Mercurio quidnam accidit, qui seipsum mutauit: & pro adolescente caninam faciem assumpsit? Zeph. Ne curiosiùs ista persequamur, quandoquidem quæ facienda sint, meliùs ille nouit.

ΠΟΣΕΙΔΩΝΟΣ, καὶ Δελφίνων.

NEPTVNI ET DELPHINVM.

ΠΟΣΕΙΔΩΝ.

Ἔτγε ὦ δελφῖνες, ὅτι ἀεὶ φιλάνθρωποί ἐστε, καὶ πάλαι μὲν τὸ τῆς Ἰνοῦς παιδίον ὑπὸ τὸν Ἰσθμὸν ἐκομίσατε, ἐπιδεξάμενοι ἀπὸ τῶν Σκιρωνίδων μετὰ τῆς μητρὸς ἐμπεσόν. καὶ νῦν σὺ τὸν κιθαρῳδὸν τοῦτον τὸν ἐκ Μηθύμνης ἀναλαβὼν, ἔξενεγκε

NEPTVNVS.

Recte facitis, Delphines, quod semper hominum amantes estis: & olim Inus filium in Isthmum portastis, exceptum à Scironijs scopulis, vnde cum matre præcipitatus erat. Et tu nunc assumpto Methymnensi citharœdo isto, in

ἐς Ταίναρον αὐτῇ σκευῇ, καὶ κιθάρᾳ. ἆρ' οὐκ ἐρρίπτεις κακῶς ὑπὸ τῶν ναυτῶν ἀπολλύμενον. Δελ. μὴ θαυμάσῃς ὦ Ποσειδον, εἰ τὸν ἀνθρώπους εὖ ποιοῦμεν, ἐξ ἀνθρώπων γε καὶ αὐτοὶ ἰχθύες γιγνόμενοι. Πο. καὶ μέμφομαί γε τῷ Διονύσῳ, ὅτι ὑμᾶς καταναυμαχήσας, μετέβαλε, δέον χειρώσασθαι μόνον, ὥσπερ τοὺς ἄλλους ἀπῆγαγετο. ὅπως γοῦν τὰ κτ' ἀείσεται τοῦτον ἐγκώμιον ὦ δελφίν; Δελ. ὁ Περίανδρος. οἶμαι ἔχαιρεν αὐτῷ. καὶ πολλάκις μετεπέμπετο αὐτὸν ἐπὶ τὴν τέχνην. ὁ δὲ, πλουτήσας παρὰ τοῦ τυράννου, ἐπεθύμησε πλεύσας οἴκαδε ἐς τὴν Μηθυμναν, ἐπιδείξασθαι τὸν πλοῦτον. καὶ ἐπιβὰς πορθμείου τινὸς κακούργων ἀνδρῶν, ὡς ἔδειξε πολὺν ἄργυρον, ἐπὶ κτ' μέσον τὸ Αἰγαῖον ἐγένετο, ἐπιβουλεύουσιν αὐτῷ οἱ ναῦται. ὁ δὲ, ἠκροώμην γὰρ ἅπαντα. παρῃνέων τῇ σκάφει, ἐπεὶ ταῦτα ὑμῖν δέδοκται, ἔφη, ἀνὰ τὴν σκευὴν ἀναλαβόντα με, καὶ ἆσαντα ὀλίγον τινα ἐπ' ἐμαυτῷ, ἐκόντα ἐάσατε ἅλλεσθαι ἐμαυτόν. ἐπέτρεψαν οἱ ναῦται. καὶ ἀναλαβὼν τὴν σκευὴν, καὶ

Tænarum cum ipso ornatu, & cithara enatasti: neque illum à nautis miserè perdi passus es. *Delp.* Ne mireris Neptune, si hominibus benefacimus? cùm ex hominibus pisces ipsi facti simus. *Nept.* Atque equidem ob id reprehendo Bacchum, quòd vos nauali prælio superatos ita transformauit, cùm debuisset, solùm in deditionem accipere, quemadmodum alios in potestatem redegit. Sed quo pacto quod huic Arioni accidit, sese habet Delphin? *Delp.* Periander, opinor, delectabatur ipso, & artis gratia sæpe accersebat. Ille autem à tyranno ditatus, domum in Methymnam nauigando, diuitias suas ostentare concupiuit. Ac conscenso sceleratorum quorundam hominũ pontone, posteaquam indicauit se multum auri & argenti secum ferre, vbi ad medium fermè Ægeum peruentum fuit, insidiari illi nautæ cœperunt. Ille verò (auscultabam enim omnia iuxta nauigium natando) quoniam hoc vobis ita visum est, inquit, at me saltem assumpto ornatu, & decantato priùs mihi ipsi funebri aliquo carmine, volentem finite præcipitare meipsum. Concesserunt nautæ. Tum ille as-

ἦσθ παὺ λιγυρῶς. καὶ ἔπεσεν εἰς τὴν θάλατταν, ὡς αὐτίκα πάντως ἀποθανούμενος. ἐγὼ δὲ ὑπολαβὼν, καὶ ἀναθέμενος αὐτὸν, ξενηξάμην ἔχων εἰς Ταίναρον. Πο. ἐπαινῶ τῆς φιλομουσίας. ἄξιον γὰρ τὸν μισθὸν ἀποδέδωκας αὐτῷ τῆς ἀκροάσεως.

sumpsit ornatum, & quiddam planè blandum cecinit, atque in mare, tanquam ilicò moriturus, præcipitem se dedit. Ego verò excepto atque impositò mihi illo, simul in Tænarum enataui. *Nept.* Tuum erga musicam studium laudo: dignam enim auditæ modulationis mercedem ipsi retulisti.

ΠΟΣΕΙΔΩΝΟΣ, καὶ Νηρηίδων.

NEPTVNI ET NEREIDVM.

ΠΟΣΕΙΔΩΝ.

NEPTVNVS.

Τὸ μὲν στενὸν τοῦτο, ἐς ὃ ἡ παῖς καταπέπτωκεν, Ἑλλήσποντος ἀπ' αὐτῆς καλείσθω. τὸν δὲ νεκρὸν, ὑμεῖς ὦ Νηρηίδες παραλαβοῦσαι, τῇ Τροιάδι παρασκευάσατε, ὡς ταφείη ἔσω τῶν ὀπλιτείων. Νη. μηδαμῶς ὦ Ποσειδον. ἀλλ' ἐνταῦθα ἐν τῷ ἐπωνύμῳ πελάγει τεθάφθω. ἐλεεῖσθαι γὰρ αὐτὸν, οἰκτρὰ πεπονθυῖαν. Πο. τοῦτο μὲν ὦ Ἀμφιτρίτη οὐ θέμις. οὐδὲ ἄλλως καλὸν ἐνταῦθά που κεῖσθαι ἔσω τῆ θαλάττῃ αὐτὸν, ἀλλ' ὅσον ἔφλυσε ἐν τῇ Τροιάδι ἐν τῇ χερρονήσῳ τεθάφθαι. ἐκεῖνο δὲ παραμυ-

FRetum hoc quidem angustum, in quod puella præcipitata est, Hellespontus ab ipsa vocetur. Ipsum autem cadauer, vos Nereides acceptum in Troadem auferte, vt ab incolis sepeliatur. *Ner.* Nequaquam Neptune, sed hîc in cognomine pelago sepeliatur. Miseremur enim ipsius, vt quæ maximè miserabilia passa fuerit à nouerca. *Nept.* At hoc, Amphitrite, fas non est, neque etiam aliàs honestum, hîc illam alicubi sub arena iacêre. Sed quod dixi, in Troadê in Chersonesò mox sepelietur. Illud autem pro solatio ipsi

δίον ἔσαι αὐτῇ, ὅτι μετ' ὀλίγον τὰ αὐτὰ καὶ ἡ Ινὼ πείσεται, καὶ ἐμπεσεῖται ὑπὸ τῶ Αθάμαντος διωκομένη εἰς τὸ πέλαγος, ἀπ' ἄκρας τῆς Κιθαιρῶνος, καθάπερ καθήκει ἐς τὴν θάλασσαν ἔχουσα καὶ τὸν υἱὸν ἐπὶ τῆ ἀγκάλης. Νη. ἀλλὰ κἀκείνῳ σῶσαι δέησει, χαρίσαμένος τῷ Διονύσῳ. Ποσειδῶν δ' αὖτε καὶ πίτθη ἡ Ινώ. Πο. ὃν ἐχρῆν ὅτω πονηρὰ οὖσαν, ἀλλὰ τῷ Διονύσῳ ἀχαρίστειν ὦ Αμφιτρίτη· οὐκ ἄξιον. Νη. αὕτη δ' ἆρα τί παθοῦσα κατέπεσεν ἀπὸ τῆς κριᾶς; ὁ ἀδελφὸς δ' ὁ Φρίξος ἀσφαλῶς ὀχεῖται; Πο. εἰκότως. νεανίας γὰρ, καὶ δύναται αὐτέχειν τοῖς τῆς φορᾶς. ἡ δ', ὑπὸ ἀηδείας ἐμβᾶσα ὀχήματος παραδόξου, καὶ ἀπιδοῦσα ἐς βάθος ἀχανές, ἐκπλαγεῖσα, καὶ τῷ δάμβει ἅμα ῥαθεῖσα, καὶ ἐλιγγιάσασα πρὸς τὸ σφοδρὸν τῆς πτήσεως, ἀκράτης ἐγένετο τῶν κεράτων τοῦ κριοῦ, ὧν τέως ἀπείληπτο. καὶ κατέπεσεν ἐς τὸ πέλαγος. Νη. ἀκούω ἐγὼ τὴν μητέρα τὴν Νεφέλην βοηθεῖν πεπρωμένην; Πο. ἔγωγ' ἡ πρεσβυτέρα.

erit, quòd paulò post eadem & Ino patietur, & persequente illam Athamante, in pelagus ex summo Cithærone, quà in mare porrigitur, filium etiam in vlnis A gestans præcipitabitur. *Ner.* Sed & illam, in Bacchi gratiam, seruare oportebit. Educauit enim illum Ino, eadémque nutrix illius fuit. *Nept.* Non decebat, cùm adeò praua esset. Sed Baccho B non gratificari, indignum esset, Amphitrite. *Ner.* Sed quid accidit huic, quod ab ariete decidit? Phryxus autem frater eius tutò vehitur? C *Nept.* Meritò: adolescens enim est, & contra impetum obsistere potest. Illa verò eius insueta, conscenso vehiculo inusitato, & in vastam profunditatem despiciendo, D perculsa animo, & pauore pariter attonita, præterea vertigine correpta præ volatus impetu, retinere non potuit arietis cornua, quibus eò vsque se sustentauerat: atque ita in mare E decidit. *Ner.* Annon matrem ipsius Nephelen opem ferre cadenti decebat? *Nept.* Decebat: sed Parca longè quàm Nephele potentior est.

μοίρα πολλῷ ἡ Νεφέλης δυνα-

ΙΡΙΔΟΣ, ΚΑΙ Ποσειδῶνος.

IRIDIS ET NEPTVNI.

ΙΡΙΣ.

IRIS.

ΤΗν νῆσον τὴν πλανωμένην ὦ Πόσειδον, ἀποσπασθεῖσαν τῆς Σικελίας, ὕφαλον ὀπτήχθαι συμβέβηκε. ταύτην φησὶν ὁ Ζεὺς στῆσον ἤδη, καὶ ἀκίνητον, καὶ πώποτε ἤδη ἅλλον ἐν τῷ Αἰγαίῳ μέσῳ βεβαίως μένειν, σπείρας παύ ἀσφαλῶς. δεῖται γάρ τι ἀυτῆς. Πο. περάξεται τοῦτο ὦ Ιρι. τίνα δ' ὅμως παρέξει αὐτῷ τὴν χρείαν ἀναφανεῖσα, καὶ μηκέτι πλέουσα; Ιρις. τὴν Λητὼ ἐπ' αὐτῆς δεῖ ἀποκυῆσαι. ἤδη γὰρ πονήρως ἔχουσα τῶν ὠδίνων ἔχει. Πο. τί οὖν; οὐχ ἱκανὸς ὁ οὐρανὸς ὑπέχειν; εἰ δὲ μὴ οὗτος, ἀλλά γε πᾶσα ἡ γῆ ἂν ὑποδέξαιτο δι' αὐτὸ τὰς ἀυτῆς γονάς; Ιρις. οὐκ ὦ Πόσειδον. ἡ Ηρα γὰρ ὅρκῳ μεγάλῳ κατέλαβε τὴν γῆν, μὴ παρασχεῖν τῇ Λητοῖ τῶν ὠδίνων ὑποδοχήν. ἡ τοίνυν νῆσος αὐτὴ ἀνώμοτός ἐστιν. ἀφανὴς γὰρ ἦν. Πο. συνίημι. στῆθι ὦ νῆσε, καὶ ἀκάθυδι

INsulam illam errantem, Neptune, quæ à Sicilia reuulsa, atque vndis submersa, mari innatat: eam, dixit Iupiter, iam erige, & cernendam exhibe, & fac vt manifesta in medio Ægæo firmiter maneat, tutò admodum stabilita: opus enim illa nonnihil habet. *Nept.* Hoc fiet, Iri: sed tamen quem vsum illi præbebit manifesta apparens, nec amplius fluctuans; *Ir.* Latonam in ea parere oportet: iam enim malè habet à doloribus. *Nep.* Quid igitur? annon ipsi cœlum sufficit, vt in eo pariat? At nisi sufficit illud: certè nec tota terra partus illius recipere possit. *Ir.* Non Neptune, Nam Iuno Tellurem magno iureiurando obstrinxit, ne quod Latonæ parturienti perfugium præberet. Hæc igitur insula iuramento non tenetur: tum enim fuit abscondita. *Nept.* Intelligo rem. Igitur subsiste insula: atque iterum è profundo emerge,

αὖθις ἐκ τοῦ βυθοῦ, καὶ

μηκέτι ὑποφέρου, ἀλλὰ βεβαίως μένε, καὶ ὑπόδεξαι ὦ εὐδαιμονεστάτη τὰ ἀδελφῆ τὰ τέκνα δύο, τὼ καλλίστους τῶν θεῶν. καὶ ὑμεῖς ὦ τέτονες, διαπορθμεύσατε τὴν Λητὼ ἐς αὐτήν. ἢ μαλλὰ ἅπαντα ἔστω. τὸν δ' ἐχόντα ὄφιν, ὃς νῦν ἐξοιστρεῖ αὐτὴν φοβῶν, τὰ νεογνὰ, ὅπως δὴ τεχθῇ, αὐτίκα μετέσται, καὶ πιμπρήσει τῇ μητρί. σὺ δὲ ἀπάγγελε τῷ Διΐ πάντα εἶναι εὐσχεπῆ. ἔσικεν ἡ Δῆλος. ἰκέτω ἡ Λητὼ, καὶ πικτέτω.

nec amplius sublabaris, sed immota maneas. Ac susci-pe fœliciſſima fratris mei liberos duos, Deorum pul-cherrimos. Et vos ô Tri-tones Latonam in ipſam traijcite, omniáque tran-quilla ſint. Serpentem au-tem illum, qui nunc ipſam deterrendo, velut œſtro ex-agitat, ipſi infantes, poſtea-quam in lucē editi fuerint, continuò aggredientur, ac matrem vindicabunt. Tu ve-rò Ioui renuncia, præclarè omnia ſe habere. Stabilita eſt inſula, veniat Latona, ac pa-riat.

ΞΑΝΘΟΥ, ΚΑΙ Θαλάσσης.

XANTHI ET MARIS.

ΞΑΝΘΟΣ.

XANTHVS.

ΔΕξαι με ὦ θάλασσα, δεινὰ πεπονθότα. κατάσβεσόν μι τὰ βαύματα. Θα. τί τοῦτο ὦ Ξάνθε; τίς σε κατέκαυσεν; Ξαν. Ἥφαιστος. ἀλλ' ἀπιμπράκωμαι ὅλως ὁ κακοδαίμων, καὶ ζέω. Θα. διατί δέ σοι ἐνέβαλε τὸ πῦρ; Ξαν. διὰ τὸν υἱὸν τὸν Θέτιδος. ἐπεὶ γὰρ φονεύοντα τὸν Φρύγας ἱκέτευσα, οὐδ' ὣς ἐπαύσατο τῆς ὀργῆς, ἀλλ' ὑπὸ τῶν νεκρῶν ἀπέφερέ μοι ῥοῦν, ἐλεήσας τὸν ἀθλίως, ἐπιλοιπον,

SVscipe me grauia paſſu ô Mare, mea vulnera extin-gue. *Mar.* Quid hoc rei eſt, ô Xanthe? quis te deuſſit? *Xan.* Vulcanus. Sed pror-ſus exuſtus ſum, miſer, & efferueſco: *Mar.* Cur au-tem tibi iniecit ignem? *Xan.* Propter filium Thetidis. Poſtquam enim illum Phry-gas occidentem ſupplex de-precatus ſum: ille autem ni-hil ab ira remiſit, ſed cada-ueribus obſtruxit mihi al-ueum, ego miſertus miſero-

ἐπικλύσαι θέλων, ὡς φοβηθεὶς, ἀπόχοιτο τῶν ἀνδρῶν. ἐνταῦθα ὁ Ἥφαιστος, ἔτυχε γὰρ πλησίον που ὢν, πᾶν ὅσον οἶμαι πῦρ εἶχε, καὶ ὅσον ἐν τῇ Αἴτνῃ, καὶ εἴ που δι ἄλλο δι, φέρων, ἐπῆλθέ μοι. καὶ ἔκαυσε μὲν τὰς πλελέας. καὶ μυρίκας. ὥπτησε δὲ καὶ τοὺς κακοδαίμονας ἰχθῦς, καὶ τὰς ἐγχέλυας. αὐτὸν δὲ ἐμὲ ὑφαλλόσαι ποιήσας, μικρᾷ δεῖν ὅλον ξηρὸν εἰργάσατο. ὁρᾷς δ' οὖν ὅπως διάκειμαι ὑπὸ τῶν ἐκκαυμάτων; Θα. δολερὸς ὦ Ξάνθε, καὶ θερμὸς ὡς εἰκός. τὸ αἷμα μὲν, ἀπὸ τῶν νεκρῶν. ἡ δέ μη δ' ὡς φῄς, ἀπὸ τοῦ πυρός. καὶ εἰκότως ὦ Ξάνθε, ὅς ἐπὶ τὴν ἐμὸν υἱὸν ὥρμησας, ὃν αἰδεσθεὶς ὅτι Νηρηίδος υἱὸς ἦν. Ξαν. ὃν ἔδει σοὶ ἐλεῆσαι γείτονας ὄντας τοὺς Φρύγας; Θα. τὸν Ἥφαιστον δὲ οὐκ ἔδει ἐλεῆσαι, Θέτιδος υἱὸν ὄντα τὸν Ἀχιλλέα;

rum, vt aquis eum inuoluerem occurri, quò perterritus, à virorum cæde cessaret. Ibi Vulcanus (nam tum propè aderat) vniuersò igne, opinor, quātū habebat, quantumque in Aetna, & si quibus alijs in locis erat, allato processit mihi obuiā: ac exussit quidem vlmos & myricas: assauit autem & infelices pisces & anguillas. Me verò cùm efferuescere fecisset, parum abfuit quin totum aridum reddiderit. Videsne igitur, quomodo his incendijs affectus sum? *Mar.* Turbidus & calidus es Xanthe, vt par est, cruore, à cadaueribus: calore autem, vt ais, ab igne. Ac meritò Xanthe, vt qui contra filium meum impetum feceris, non veritus, quòd filius esset Nereidis. *Xan.* Annon decebat me vicinorum Phrygum misereri? *Mar.* At verò Vulcanum non decebat Achillis filij Thetidis misereri?

ΔΩΡΙΔΟΣ, ΚΑΙ Θέτιδος.

DORIDIS ET THETIDIS.

ΔΩΡΙΣ.

Τί δακρύεις ὦ Θέτι; Θε. κἀλλίσην ὦ Δωρὶ κόρην

DORIS.

QVid flēs Theti? *Th.* Pulcherrimā Dori puellā

εἶδον ἐς κιβωτὸν ὑπὸ τῆ πατρὸς ἐμβληθεῖσαν, αὐτήν τε, καὶ βρέφος αὐτῆς ἀρτιγένητον. ἐκέλευσε δ' ὁ πατὴρ τὸν ναύτας, ἀναλαβόντας τὸ κιβώτιον, ἐπιπλεῦσαι πολὺ ἀπὸ τῆς γῆς ἀποσαλεύσαντας, ἀφεῖναι ἐς τὴν θάλασσαν, ὡς ἀπόλοιτο ἡ αθλία καὶ αὐτὴ, καὶ τὸ βρέφος. Δω. τίνος ἕνεκα ὦ ἀδελφὴ, ἐπὶ ἔμαθες ἀκριβῶς ἅπαντα; Θε. Ακρίσιος ὁ πατὴρ αὐτῆς, καλλίστην οὖσαν, ἐπαιδεύσεν εἰς χαλκοῦν τινα θάλαμον ἐμβαλών. εἶτα τὸ μὲν ἀληθὲς, οὐκ ἔχω εἰπεῖν. φασὶ δ' οὖν τὸν Δία, χρυσὸν γενόμενον, ῥυῆναι διὰ τῆ ὀρόφε ἐπ' αὐτήν. δεξαμένην δ' ἐκείνην ἐς τὸν κόλπον καταῤῥέυσαντα τὸν θεὸν, ἐγκύμονα γενέσθαι. τοῦτο αἰδόμενος ὁ πατὴρ, ἄγριός τις καὶ ζηλότυπος γέρων, ἠνάκτησε. καὶ τινος μεμηχανῆσθαι οἰηθεὶς αὐτὴν, ἐμβάλλει ἐς τὴν κιβωτὸν αὖθις τετοκυῖαν. Δω. ἦ δ', τί ἔπραττεν ὦ Θέτι, ὁπότε κομίζετο; Θε. παρ' αὐτῆς μὲν ἔσιγα ὦ Δωρὶ; καὶ ἔφερε τὴν κατάδικον. τὸ βρέφος δ' παρηντῆτο μὲν ἀποθανεῖν, δακρύουσα, καὶ τῷ πάππῳ δεικνύουσα αὐτὸ, κάλλιστον ὄν. τὸ δ', ὑπὸ ἀ-

vidi in arcam à patre conjectam, cúmque ipsa recens genitum infantem. Pater autem iussit nautas, vt postquã in altum à terra prouecti essent, acceptam arcam in mare proijcerent, quò periret & misera illa, & infans. *Dor.* Quorsum ô soror? siquidem omnia exactè comperta habes? *Thet.* Pater illius Acrisius, quia pulcherrima erat, in æreum quendam thalamum inclusam, perpetuæ virginitati destinarat. Deinde verum quidem dicere non possum. Iouem autem aiunt conuersum in aurum, ad ipsam per impluuium esse delapsum. Illam verò excepto in sinum demanante Deo, grauidam factam fuisse. Quod cùm pater animaduertisset, vt pote durus quispiam, & zelotypus senex, grauiter indignatus est. Et stupratam ab aliquo ipsam ratus, cùm recens peperisset, in hanc arcam conijcit. *Dor.* Cæterùm quid agebat illa quando ingrediebatur? *Th.* Pro se quidem tacebat, Dori, & ferebat damnationem: pro infante autem deprecabatur, ne morti traderetur, lachrymando, & auo pulcherrimum illum ostentando. Illæ autem præ

γνοίας τῶν κακῶν, καὶ ἐμειδία πρὸς τὴν θάλασσαν. ὑπεπίμπλαμαι αὖθις τῶν ὀφθαλμῶν δακρύων, μνημονεύουσα αὐτῶν. Δω. καὶμὲ δακρύσαι ἐποίησας. Ἀλλ' ἤδη τεθνᾶσιν; Θε. ἀδαμῶς. νήχεται γὰρ ἔτι ἡ κιβωτὸς ἀμφὶ τὴν Σέριφον, ζῶντας αὐτοὺς φυλάττουσα. Δω. τί οὖν οὐχὶ σώζομεν αὐτὴν, τοῖς ἁλιεῦσι τούτοις ἐμβαλοῦσαι ἐς τὰ δίκτυα τοῖς Σεριφίοις; οἱ δὲ, ἀνασασάμενοι, σώσουσι δηλονότι. Θε. εὖ λέγεις. οὕτω ποιῶμεν. μὴ γὰρ ἀπολέσθω μήτε αὐτὴ, μήτε τὸ παιδίον οὕτως ὂν καλόν.

malorum ignorantia, mari arridebat: quorum ego quum memini, rursum lachrymis oppleor. *Dor.* Et me flere fecisti: at iam ne mortui sunt? *Th.* Haudquaquam. Nam arca viuos illos custodiens circum Seriphum adhuc natat. *Dor.* Cur igitur non seruamus ipsam, in retia Seriphijs hisce piscatoribus immittendo? qui scilicet extractos illos, incolumes præstabunt. *Th.* Rectè dicis: ita faciamus. Non pereat ipsa, non infans adeò formosus.

ΠΟΣΕΙΔΩΝΟΣ, καὶ Ἐνιπέως.

NEPTVNI, ET ENIPEI.

ἘΝΙΠΕΥΣ.

ENIPEVS.

Οὐ καλὰ ταῦτα ὦ Πόσειδον. εἰρήσεται γὰρ ταληθές. ὑπελθών μου τὴν ἐρωμένην, εἰκασθεὶς ἐμοὶ, διεκόρησας τὴν παῖδα, ἣ ὤ, ᾤετο ὑπ' ἐμοῦ ταῦτα πεπονθέναι, καὶ διὰ τοῦτο παρεῖχεν ἑαυτήν. Πο. σὺ γὰρ ὦ Ἐνιπεῦ, ὑποπτικὸς ἦσθα, καὶ βραδύς. ὃς κόρης οὕτω καλῆς φοιτώσης ὁσημέραι παρὰ σὲ, ἀπολλυμένης ὑπὸ τοῦ ἔρω-

NOn honesta hæc sunt Neptune (verum enimdicam) qui circumuenta amica mea, mihi assimilatus, puellam vitiasti. Putabat enim illa mecum rem esse sibi, ideóque sui copiam faciebat. *Nept.* Tu enim Enipeu, fastidiosus es & tardus, qui puellam adeò formosam ad te quotidie itantem, & amore pereuntem

despexeris,

τος, καθεώρας, καὶ ἔχαιρες λυπῶν αὐτήν· ἡ δὲ, παρὰ τὰς ὄχθας ἀλύουσα, καὶ ἐπεμβαίνουσα, καὶ λιμνάζουσα, ἐνίοτε ἤυχετό σοι ἐντυχεῖν. σὺ δ' ἐδρύπτε A ἀντὶ αὐτῆς. Ενι. τί οὖν, διὰ τοῦτο ἐχρῆν σε ἀφαιρεῖσθαι τὸν ἔρωτα, καὶ ὑποκρίνεσθαι Ενιπέα αὐτὶ Ποσειδῶνος εἶναι, καὶ καταφρονεῖσθαι τὴν B Τυρὼ ἀφελῆ κόρην οὖσαν; Πο. οὐδὲ ζηλοτυπεῖς ὦ Ενιπεῦ, καίτοι πρότερον ὤν. ἢ Τυρὼ ἦν, ἃ δὴν δεινὸν πέπονθεν, οἰομένη σὲ διαλελοιπέναι. Ενι. κἄμνουσα; ἔφης γὰρ ἀπιὼν ὅτι Ποσειδῶν ἦσθα. ὃ καὶ μάλιστα ἐλύπησεν αὐτήν. καὶ ἐγὼ τοῦτο ἠδίκημαι, ὅτι τὰ ἐμὰ σὺ εὐφραίνῃ τότε. καὶ πεισθεὶς C τῷ πορφυρέῳ τῷ κύματι, ὃν ὑμᾶς συνέκρυπτε, ἅμα συννῆσαι τῇ παιδὶ αὐτῇ ἐμοῖ. Πο. σὺ γὰρ οὐκ ἤθελες ὦ Ενιπεῦ.

despexeris, eique ægrè facere gauisus sis. Illa verò iuxta ripas mœrens, & ingrediens, séque lauans, interim in te incidere optabat tu: verò deludebas illam. *Enip.* Quid igitur propterea te mihi amorem præripere, & Enipeum prò Neptuno simulare, & simplicem hanc puellam Tyronem decipere oportebat? *Nept.* Serò zelotypus es Enipeu, cùm priùs contemptor fueris. Nihil autem graue passa est Tyro, quando se putauit à te vitiatam esse. *Enip.* Nihil ne? Dixisti enim abiens Neptunum esse te: quod vel maximè dolore affecit ipsam: atque ipse eò abs te iniuria affectus sum, quòd voluptatem, quæ mea esse debuerat, percepisti tu: quódque circumpositio fluctu purpureo, qui vos abscondebat, cum puella pro me tute rem habuisti. *Nept.* Tu enim nolebas Enipeu.

ΤΡΙΤΩΝΟΣ, ΚΑΙ Νηρηίδων.

TRITONIS ET NEREIDVM.

ΤΡΙΤΩΝ.

Τὸ κῆτος ὑμῶν ὦ Νηρηίδες, ὃ ἐπὶ τὴν τοῦ Κηφέως θυγατέρα τὴν Ανδρομέδαν

TRITON.

BAlena illa vestra, Nereides, quam contra filiam Cephei Andromedam emi-

ἐπέμψατε, ὅτε τὴν παῖδα ἠδίκησεν ὡς αἰσθάνεται, καὶ αὐτὸ ἤδη τέθνηκε. Νη. τίνος ὦ Τρίτων; ἢ ὁ Κηφεὺς καθάπερ ἔλεαρ προθεὶς τὴν κόρην, ἀπέκτεινεν ἐπιὼν, λοχήσας μὴ πολλῆς δυνάμεως; Τρι. ὄκ. ἀλλ' ἴσως οἶμαι, ὦ Ἰφιάνασσα, τὸν Περσέα, τὸν τῆς Δανάης παῖδα, ὃν μὴ τῆς μητρὸς ἐν τῇ κιβωτῷ ἐμβληθὲν εἰς τὴν θάλασσαν ὑπὸ τοῦ μητροπάτορος, ἐσώσατε, οἰκτείραντες αὐτούς. Ἰφι. οἶδα ὃν λέγεις. εἰκὸς ἦν ἤδη νεανίαν εἶναι, καὶ μάλα γενναῖόν τε καὶ καλὸν ἰδεῖν. Τρι. οὗτος ἀπέκτεινε τὸ κῆτος. Ἰφι. διατί ὦ Τρίτων; ἢ γὰρ δὴ σωτὴρα ἡμῖν τοιοῦτα ἀπέκτεινεν αὐτὸν ἐχθρόν. Τρι. ἐγὼ ὑμῖν φράσω τὸ πᾶν ὡς ἐγένετο. ἑστάλη μὲν οὗτος ἐπὶ ταῖς Γοργόνας, ἆθλόν τινα τοῦτον τῷ βασιλεῖ ἐπιτελῶν. ἐπεὶ δὲ ἀφίκετο ἐς τὴν Λιβύην. Ἰφι. πῶς ὦ Τρίτων, μόνος, ἢ καὶ ἄλλους συμμάχους ἦγε; ἄλλως γὰρ δύσοδος ἡ ὁδός. Τρι. διὰ τοῦ ἀέρος. ὑπὸ πτερῶν γὰρ αὐτὸν ἡ Ἀθηνᾶ ἔθηκεν. ἐπεὶ δ' οὖν ἦκεν ὅπου ἐκοιμῶντο, αἰμῶν, ἐκφευδόν οἶμαι. ὁ δὲ,

sistis, nulla iniuria puellam affecit, vt putaris, & ipsa mortua iam est. *Ver.* A quo, Triton? Num Cepheus, tanquam illectamento aliquo proposita puella, aggressus illam occidit, ex insidijs cũ multa vi adortus? *Trit.* Non. Sed nostis puto, Iphianassa, Perseum illum Danaës filium, quem vnà cum matre in arca ab auo materno in mare proiectum, illorum misertæ, seruastis. *Iph.* Noui quem dicis. Vero autem cõsentaneum est illum iam adolescentem esse, & valdè eum generosum tum aspectu pulchrum. *Trit.* Hic balænam occidit. *Iph.* Quamobrem Triton? Neque enim huiusmodi præmia conseruationis persoluere nobis debebat. *Trit.* Ego vobis exponam omnem rem, vti gesta est. Missus hic fuit ad Gorgonas, vt hoc regi certamen perageret. Postquam autem in Libyam peruenit. *Iph.* Quomodo Triton? solus-ne, an & alios secum commilitones adduxit? alioqui difficile hoc iter. *Trit.* Per aërem profectus est: alatum enim illum Minerua fecit. Postquam autem eò loci venit vbi illæ degebant, illæ, opinor, dormiebant. hic amputato

ἀποτεμὼν ἡ Μεδούσης τὴν κεφαλὴν, φέρει ἀποπάμφως. Ιφι. πῶς ἰδὼν; ἀθέατοι γάρ εἰσιν. ἢ ὃς ἂν ἴδῃ, οὐκ ἔτ' ἄλλο μὴ ταῦτα ἴδοι; Τει. ἡ Ἀθηνᾶ τὴν ἀσπίδα προφαίνουσα, τοιαῦτα γὰρ ἤκουσα διηγουμένης αὐτῆς πρὸς τὴν Ἀνδρομέδαν, καὶ πρὸς τὸν Κηφέα ὕστερον, ἡ Ἀθηνᾶ δὴ ὅτι ἡ ἀσπὶς ὑποστιλβόεσσα, ὥστε ὑπ' κατόπτρου παρέχειν αὐτῷ ἰδεῖν τὴν εἰκόνα τῆς Μεδούσης. εἶτα λαβόμενος τῇ λαιᾷ τῆς κόμης, ἐπορῶν ὑπὸ τὴν εἰκόνα, τῇ δεξιᾷ τὴν ἅρπην ἔχων, ἀπέτεμε τὴν κεφαλὴν αὐτῆς. καὶ πρὶν ἀνέγερθαι τὰς ἀδελφὰς, ἀνέπτατο. ἐπεὶ δὲ κατὰ τὴν παφλίον ταύτην Αἰθιοπίαν ἐγένετο, ἤδη πρόσγειος πετόμενος, ὁρᾷ τὴν Ἀνδρομέδαν προκειμένην ὑπό τινος πέτρας προβλῆτος προσπεπαλαγμένην, καλλίστην θεῶν, καθειμένην τὰς κόμας, ἠμύγμενον πολὺ ὑπὸ τῶν μαστῶν. καὶ τὸν μὲν πρῶτον οἰκτείρας τὴν τύχην αὐτῆς, ἀνηρώτα τὴν αἰτίαν τῆς καταδίκης. κατὰ μικρὸν δὲ ἄλλως ἔρωτι, ἐχρῆν γὰρ σωθῆναι τὴν παῖδα, βοηθεῖν διέγνω. καὶ ἐπειδὴ τὸ

Meduſæ capite, auolauit. *Iph.* Quo pacto illas aſpexit? aſpici enim nequeunt: aut quiſquis illas aſpexerit, nihil ampliùs poſtea cernit. *Trit.* Minerua prælato illi clypeo (talia enim narrantem ipſum audiui apud Andromedam, & apud Cepheum poſtea) Minerua, inquam, in clypeo refulgente, tanquam in ſpeculo aliquo, exhibuit ipſi ſpectandam Meduſæ imaginem. Poſtea ſiniſtra arrepta illius coma, & inſpecta imagine, dextra autem ſublata harpe, caput ipſius abſcidit: & antequam ſorores expergiſcerentur, auolauit. Porrò vbi circa maritimam hanc Aethiopiæ oram veniſſet, terræ iam propinquior aliquanto volans, videt Andromedam expoſitam, in rupe quadam prominente palo affixam, pulcherrimam ô Dij, promiſſa coma, & ſeminudam longè infra vbera. Ac primùm illius fortunæ miſertus, damnationis cauſam interrogauit: & paulatim amore captus (oportebat enim incolumem ſeruari puellam) opem ferre illi ſtatuit. Et poſtquam balæna acceſſiſſet terribilis admodum,

κῆτος ἐπῄει μάλα φοβερὸν,

ὡς καταπέμψων τῷ Ἀνδρομέδαν, ὑπεραιωρηθεὶς ὁ νεανίσκος, προκύψαν ἔχων τὴν ἅρπην, τῇ μὲν, καθικνεῖται. τῇ δὲ, προδείκνυσι τὴν Γοργόνα, λίθον ἐποίει αὐτό. τὸ δὲ, τεθνηκε χρῶν, καὶ πέπτωκε αὐτῆς τὰ πολλὰ ὅσα εἶδε τὴν Μέδουσαν. ὁ δὲ, λύσας τὰ δεσμὰ τῆς παρθένου, ὑποχὼν τὴν χεῖρα, ὑπεδέξατο ἀκροποδητὶ καταβᾶσαν ἐκ τῆς πέτρας, ὀλισθηρᾶς ὔσης. καὶ νῦν γαμεῖ ἐν τοῖς Κηφέως. καὶ ἀπάξει αὐτὴν εἰς Ἄργος. ὥστε ἀντὶ θανάτου, γάμον τὸν τυχόντα ἔυρετο. Νη. ἐγὼ μὲν, ὦ παῦ τῷ γεγονότι ἀχθομαι. τί γὰρ ἡ παῖς ἠδίκει ἡμᾶς, εἰ τι ἡ μήτηρ ἐμεγαλαύχει τότε, καὶ ἠξίει καλλίων εἶναι; Τει. ὅτι ὅτως ἂν ἤλγησεν ἐπὶ τῇ θυγατρὶ μήτηρ γε οὖσα. Νη. μηκέτι μεμνήμεθα ὦ Δωρὶ ἐκείνων, εἴ τι βαρβαρικὸν γυνὴ ὑπὲρ τὴν ἀξίαν ἐλάλησεν. ἐγὼν γὰρ ἤδη μὲν τιμωρίαν ἔδωκε, φοβηθεῖσα ἐπὶ τῇ παιδί. χαίρωμεν οὖν τῷ γάμῳ.

quasi absorpturus Andromedam, in altum sublatus adolescens, manu ad capulum admota, tenens harpam, altera quidem ferit, altera verò Gorgonem spectandam proferens, in lapidem illam conuertit. Illa igitur mortua est, & diriguêre membra eius omnia quæ Medusam aspexerunt. At hic solutis vinculis quibus virgo alligata fuerat, suppositáque manu, susceptit illam summis pedum digitis è lubrica rupe descendentem: & nunc cum eadem nuptias in ædibus Cephei peragit: deinde Argos deducet. Itaque pro morte nuptias non vulgares nacta est. *Ner.* Equidè non admodum ægrè fero factum hoc. Quid enim iniuriæ nobis intulit puella, si quando se se superbè mater extulit, & nobis pulchriorem se existimauit? *Trit.* Quia cùm mater esset, sic dolorem magnum ob filiam percepisset. *Ner.* Ne istorum amplius, ô Dori, meminerimus, si quid barbara mulier præter decorum loquuta est. Satis enim supplicij tulit, quùm filiæ ita metuit. Nuptijs igitur gaudeamus.

ΖΕΦΥΡΟΥ, ΚΑΙ Νότου.

ZEPHYRI ET NOTI.

ΖΕΦΥΡΟΣ.

ZEPHYRVS.

A

Ὀ πώποτε πομπὴν ἐγὼ μεγαλοπρεπεστέραν εἶδον ἐν τῇ θαλάττῃ, ἀφ' ἧς εἰμι, καὶ πνέω. σὺ δ' ὦ Νότε; No. τίνα τοῦτον λέγεις ὦ Ζέφυρε τὴν πομπήν; ἢ τίνες οἱ πέμποντες ἦσαν; Ζε. ἡδίστου θεάματος ἀπελείφθης, οἷον οὐκ ἄλλο ἴδοις ἔτι. No. παρὰ τὴν Ἐρυθρὰν γὰρ θάλασσαν εἰργάζόμην. ἐπέπνευσα δέ πη καὶ μέρος τῆς Ἰνδικῆς, ὅσα παράλια τῆς χώρας. οὐδὲν ἂν οἶδα ὧν λέγεις. Ζε. ἀλλὰ τὸν σιδώνιον Ἀγήνορα εἶδες; No. ναί· τὸν τῆς Εὐρώπης πατέρα. τί μήν; Ζε. περὶ αὐτῆς ἐκείνης διηγήσομαί σοι. No. μῶν ὅτι ὁ Ζεὺς ἐρᾷσης ἐκ πολλοῦ τῆς παιδὸς; τοῦτο γὰρ καὶ πάλαι ὑπεσάμην. Ζε. οὐκοῦν μὴν ἔρωτα οἶδα. τὰ μὲν οὖν ταῦτα ἤδη ἄκουσον. ἡ μὲν Εὐρώπη καταλιποῦσα ἐπὶ τῶν ἠϊόνων παίζουσα, τὰς ἡλικιώτιδας παραλαβοῦσα. ὁ Ζεὺς δὲ ταύρῳ εἰκάσας ἑαυτὸν, συνέπαιζεν

NVnquam equidem pompam magnificentiorem vidi in mari, ex quo ego sum, & spiro. Tu verò annon vidisti Note? *Not.* Quamnam hanc dicis pompam Zephyre? aut quinam sunt qui illam duxerunt? *Zeph.* Suauissimo spectaculo caruisti, & quale non facilè aliud vnquam videris. *Not.* Iuxta rubrum mare occupatus fui, & Indiæ partem aliquam afflaui, quantum videlicet eius terræ mari adiacet: proinde nihil noui eorum quæ dicis. *Zeph.* At Sidonium illum Agenorem vidisti? *Not.* Etiam. Europæ scilicet patrem. Quid tum? *Zeph.* De illa ipsa narrabo tibi. *Not.* Num quòd Iupiter puellam illam iampridem amare cœpit? Hoc enim iam olim sciui. *Zeph.* Nosti igitur quod ad amorem attinet: quæ verò postea cõsecuta sunt, ea nunc audi. Descenderat Europa ad littus ludendi gratia, secum assumptis æqualibus suis. Iupiter autem tauro assimilatus, ludebat vnà cum

αὐταῖς, κάλλιστος φαινόμενος. λευκός τε γὰρ ἦν ἀκεραιότατος, καὶ τὰ κέρατα ἐυκαμπὴς, καὶ τὸ βλέμμα ἥμερος. ἐσκίρτα οὖν καὶ αὐτὸς ἐπὶ τῆς ἠιόνος, καὶ ἐμυκᾶτο ἡδίστου, ὥστε τὴν Εὐρώπην τολμῆσαι καὶ ἀναβλῦναι αὐτόν. ὡς δὲ τοῦτ' ἐγένετο, ὁ ἐρωμανὴς μὲν ὁ Ζεὺς ὥρμησεν ἐπὶ τὴν θάλατταν φέρων αὐτὴν, καὶ ἐνήχετο ἐμπεσών. ἡ δὲ, παύσασα ἐκπλαγεῖσα τῷ πράγματι, τῇ λαιᾷ μὲν εἶχετο τοῦ κέρατος, ὡς μὴ ἀπολισθάνοι. τῇ ἑτέρᾳ δὲ, ἀνεμωμένον ἢ πέπλον ξυνεῖχε. No. ἡδὺ τοῦτο θέαμα ὦ Ζέφυρε εἶδες, καὶ ἐρωτικὸν, νηχόμενον τὴν Δία, φέροντα τὴν ἀγαπωμένην. Ze. καὶ μὲν τὰ μετὰ ταῦτα ἡδέως παρεπολὺ ὦ Νότε. ἡ τε γὰρ θάλαττα εὐθὺς ἀκύμων ἐγένετο, καὶ τὴν γαλήνην ἐπασασαμένη, λείαν παρεῖχεν ἑαυτήν. ἡμεῖς δὲ πάντες ἡσυχίαν ἄγοντες, οὐδὲν ἄλλο, ἢ θεαταὶ μόνον τῶν γιγνομένων παρηκολουθοῦμεν. ἔρωτες δὲ παρεπετόμενοι, μικρὸν ὑπὲρ τὴν θάλατταν ὡς ἐνίοτε ἀκέραις τρισὶ ποσὶν ἐπιφαύειν τὸ φῶς φέροντες, ἦδον ἅμα τ' ipsis, pulcherrimus tum apparens. Nam & summè candidus, & cornibus pulchrè reflexis erat, vultúque mansueto. Saltabat igitur & ipse in littore, & mugiebat A suauissimè, ita vt Europa ipsum conscendere auderet. Cæterùm vbi hoc factum est, Iupiter citato cursu in mare ferens ipsam prorupit, B & illapsus natauit. Illa verò hac re admodum attonita, læua quidem cornu tenebat, vt ne delaberetur: altera verò peplum vento iactatum continebat. *Not.* Iucundum hoc spectaculum C Zephyre vidisti, & amatorium, Iouem natantem, dilectam ferentem. *Zeph.* At verò quæ consecuta sunt, multò suauiora Note. Nam & mare statim placidum D fuit, & tranquillitate attracta, planum se præbuit. Nos autem omnes silentiũ agentes, nihil aliud quàm spectatores solùm eorum quæ fiebant, comitabamur. Cupidines verò iuxta volantes, paulum supra mare, ita vt summis pedibus aquam interdum contingerent, accensas ferentes faces hymenæum canebant. Nereides autem emersæ vndis, E

ὕδατος ἠμυήσας ταῖς δᾷδας ὑμεναίους. αἱ Νηρηίδες δὲ ἀνα-

δῦσαι, παίσπευον ἐπὶ τῶν. δελφίνων ἐπικροτῆσαι, ἡμίγυμνοι αἱ πολλαί. τό, τε τῶν Τειτώνων γένος, καὶ εἴ τι ἄλλο μὴ φοβερὸν ἰδεῖν τῶν θαλαττίων, ἅπαντα περιεχόρευε τὴ παῖδα. ὁ μὲν γὰρ Ποσειδῶν ἐπιβεβηκὼς ἅρματος, παρεκρούμενός τε, καὶ τὴν Ἀμφιτρίτην ἔχων, παρῆγε γεγηθὼς, παροδοιπορῶν νηχομένῳ τῷ ἀδελφῷ. ἐπὶ πᾶσι δὲ τὴν Ἀφροδίτην δύο Τείτωνες ἔφερον, ἐπὶ κόγχης κατακειμένην, ἄνθη παντοῖα ἐπιπάλλουσαν τῇ νύμφῃ. ταῦτα ἐν Φοινίκῃ ἄχρι τῆς Κρήτης ἐγένετο. ἐπεὶ δ' ἐπέβη τῇ νήσῳ, ὁ μὲν ταῦρος οὐκ ἔτι ἐφαίνετο. ὁπλαβόμενος δὲ τῆς χειρὸς ὁ Ζεὺς, ἀπῆγε τὴν Εὐρώπην ἐς τὸ Δίκταιον ἄντρον, ἐνυδριῶσαν, καὶ κάτω ὁρῶσαν. ἥσατο γὰρ ἤδη ἐφ' ὅ, τι ἄγοιτο, ἡμεῖς δ' ἐμπεσόντες, ἄλλος ἄλλο τῶν πελάγους μέρος διεκυμαίνομεν. Νο. ὦ μακάριε Ζέφυρε καὶ θεᾶς. ἐγὼ δ', γρύπας, καὶ ἐλέφαντας, καὶ μέλανας ἀνθρώπους ἐώρων.

delphinum tergis insidentes obequitabant applaudendo, seminudæ pleræque. Præterea Tritonum genus, & siquid aliud marinorum aspectu formidabile non est, omnia circum puellam choreas agebant. Nam & ipse quidem Neptunus conscenso curru, & quasi pronubus incedens, vnà cum Amphitrite lætus præibat, viam natanti fratri aperiens. Præter omnia autem duo Tritones Venerem ferebant in concha recubantem, & omnigenos flores sponsæ aspergentem. Hæc à Phœnicia ad Cretam vsque gesta sunt. Postquam autem in insulam ascendit: hic quidem non ampliùs taurus visus est. Iupiter autem apprehensam manu Europam, in Dictæum antrum abduxit, erubescentem & oculos demittentem: jam enim intelligebat ad quid duceretur. Nos autem incumbentes mari, alius aliam illius partem fluctibus agitabamus. Not. O beatum, Zephyre, te qui isthæc videris: ego verò gryphas, & elephantos & nigros homines interim aspiciebam.

ΝΕΚΡΙΚΟΙ ΔΙΑΛΟΓΟΙ. MORTVORVM DIALOGI.

ARGVMENTVM.

Quanquam ex eadem occasione & hi Dialogi, quibus inferorum querelæ, iudicia, pœnæ, & id genus alia describuntur, excepti pauci quibusdam, quorum argumenta de suis temporibus sumpsisse Lucianus videtur, cum superioribus prognati sunt: alium tamen atque diuersum ab illis finem habent, aliáque monent ac docent. Suprà enim amores & affectus Deorum tractantur, at hic illud indicatur, atque etiam oculis penè subijcitur, quod apud inferos, & eos Iudices, quorum sententia post hanc vitam subijciendi omnes sumus, nulla personarum ratio, nulla potentia, diuitiarum, honorum, famæ, aut cuiuscunque fortunæ æstimatio futura est: sed quòd omnes, quod ad conditionem attinet, æquales futuri, & pro eo ac quisque in hac vita se gerit & meretur, supplicium aut præmium accepturi sumus. Tametsi illud quoque non ignotum Lucianum ex ironia magis pleraque hæc quàm quòd ita animo senserit, dixisse videri posse, vt pote Epicureum, &, vt ab alijs vocatur, ἄθεον, qui neque de dijs: neque de immortalitate animarum rectè quicquam senserit. Veruntamen etiam aliàs, cum de veris morib. philosophorum scribit, vt in Nigrino, Demonacte, et cæteris quibusdam, eiusmodi de præsentis vitæ reb. et actionibus præcipit, & tradit, quæ illum haud dubiè de futura quoque non nihil cogitatione ac sensu præcepisse confirmare possint. Vtut autem hæc se habent, digni tamen dialogi isti sunt, qui legantur, & ob oculos quàm sæpissimè reuocentur: vel ob hoc solum, vt à cupiditatibus rerum externarum desiderio mentem auocemus, & ad illud respiciamus, quod poëta dixit: Puluis & vmbra sumus. quódque post hanc vitam, neque opes, neque potentia, neque vlla alia fortuna defunctos sequentur, aut iuuabunt.

ΔΙΟΓΕΝΟΥΣ, ΚΑΙ Πολυδεύκους. ΔΙΟΓΕΝΗΣ.

DIOGENIS ET POLLVCIS. DIOGENES.

Ω Πολύδευκες, ἐντέλλομαί σοι ἐπειδὰν τάχιστα ἀνέλθῃς, σὺν γὰρ ὄρθρῳ οἶμαι τὸ ἀναβιῶναι ἄριστον, ἴσως που ἴδῃς Μένιππον ἐν κυσὶ, εὑρήσεις δ' αὐτὸν ἐν Κορίνθῳ κατὰ τὸ Κράνειον, ἢ ἐν Λυκείῳ, πολλῶν ἐρίζόντων πρὸς ἀλλήλους φιλοσόφων καταγελῶντα, εἰπεῖν πρὸς αὐτὸν, ὅτι σοι ὦ Μένιππε, κελεύει ὁ Διογένης εἰ σοι ἱκανῶς τὰ ἐνθάδε καταγελάστω, ἥκειν ἐνθάδε πολλῷ πλείω ὀπτασόμενον. ἐνταῦθα γὰρ ἐν ἀμφιβόλῳ σοι ἔτι ὁ γέλως ἴσως, καὶ πολὺ τὸ, τίς γὰρ ὅλως οἶδε τὰ μετὰ τὸν βίον; ἐνταῦθα δὲ, ἃ παύσῃ βεβαίως γελῶν, καθάπερ ἐγὼ νῦν. καὶ μάλιστα ἐπειδὰν ὁρᾷς τοὺς πλουσίους, καὶ σατράπας, καὶ τυράννους, ὥσπερ ταπεινοὺς, καὶ ἀσήμους ἐν μάγης οἰμωγῆς διαγινωσκομένους. καὶ ὅτι μαλθακοὶ καὶ ἀξιοῦσι εἶσι, μεμνημένοι τῶν ἐνθάδε. ταῦτα λέγε αὐτῷ, καὶ πρόσειπε, ἐμπλησάμενον πλὴν πέρας, ἥκειν δεῦρο

O tibi, Pollux, in mandatis, vt quumprimum ad superos ascenderis (tuum enim est, ni fallor, die crastino reuiuiscere) sicubi Menippum canem videris (inuenies autem ipsum Corinthi circa Craneum, aut in Lyceo, contendentes istos inter se Philosophos deridentem) dicas illi: Menippe, iubet te Diogenes, si satis ea quæ in terris geruntur, derisisti, huc multò plura derisurus venias. Illic enim in ambiguo tibi adhuc est risus, & in ore frequens istud. Quisnam omnino nouit quæ post vitam futura sunt? Hîc autem non desines constanter ridere, quemadmodum ego nunc: & maximè cùm videris diuites istos, ac satrapas, & tyrannos ita humiles & obscuros esse, solóque eiulatu ab alijs dignosci. Tum vt molles & ignaui sunt, eorum quæ apud superos geruntur reminiscentes. Hæc illi dicas, ac præterea vt pera

μων τε πολλῶν, καὶ εἴ που εὕ-
ροι ἐν τῇ τριόδῳ Ἑκάτης δεῖ-
πνον κείμενον, ἢ ὠὴν ἐκ κα-
θαρσίου, ἤ τι τοιοῦτο. Πολυ.
Μὴ ἀπαγγελῶ ταῦτα ὦ Διό- A
γενες. ὅπως ὃ εἰδῶ μάλιστα, ὁ-
ποῖός τίς ὅτι τὸν ὄψιν; Διο.
Γέρων, φαλακρὸς, τριβώνιον
ἔχων πολύδυτον, ἅπαντι ἀνέ-
μῳ ἀναπεπαμμένον, καὶ ταῖς B
ἐπιπυλαίαις τῶν ῥακίων ποικί-
λον. γελᾷ δ' ἀεὶ, καὶ τὰ πολλὰ
τῶν ἀλαζόνας τούτους φιλο-
σόφους ὑπισχνεῖται. Πολυ. ῥᾴ-
διον εὑρεῖν ἀπό γε τούτων. C
Διο. βούλει καὶ πρὸς αὐτὸν
ἐκείνους ἐντείλωμαί τι τῶν
φιλοσόφων; Πολυ. λέγε. οὐ
βαρὺ γὰρ οὐδὲ τοῦτο. Διο. τὸ μὲ-
ν ὅλον, παύσασθαι αὐτοῖς πα- D
ρεγγύα λησθαι, καὶ περὶ τῶν
ὅλων ἐρίζουσι, καὶ κέρατα
φύουσιν ἀλλήλοις, καὶ κροκοδεί-
λους ποιοῦσι, καὶ τοιαῦτα ἀπο-
ρεῖν ἐρωτᾶν διδάσκουσι τοὺς.
Πολυ. Μὴ ἐμὲ ἀμαθῆ καὶ ἀ- E
παίδευτον εἶναι φήσουσι, κα-
τηγορούντα τῆς σοφίας αὐτῶν.
Διο. σὺ δὲ οἰμώζειν αὐτοῖς
παρ' ἐμοῦ λέγε. Πολυ. καὶ
ταῦτα ὦ Διόγενες ἀπαγγελῶ.
Διο. τοῖς πλουσίοις δὲ ὦ φίλ-
τατον Πολυδεύκιον, ἀπάγγελλε

lupino multo impleta veniat: & ſicubi poſitam in triuio, Hecates cœnam, aut ouum ex luſtratione relictum, aut tale quid inueniat. *Poll.* At hæc illi renunciabo Diogenes. Sed quò meliùs illum agnoſcere queam, cuiuſmodi eſt facie? *Diog.* Senex eſt, caluaſter, pallio indutus lacero, & vento cuiuis peruio, & diuerſorum pannorum aſſumentis variegato. Ridet autem ſemper, ac plerumque Philoſophos iſtos arrogantes acerbè perſtringit. *Poll.* Facile erit illum ex his ſignis inuenire. *Diog.* Viſ-ne vt ad illos etiam philoſophos aliquid mandem tibi? *Poll.* Mandes licet: neque enim hoc mihi graue fuerit. *Diog.* In vniuerſum adhortare illos, vt deſinant nugari, & de toto contendere, & cornua ſibi mutuò affingere, & crocodilos facere: nec huiuſcemodi inepta mentem doceant interrogare. *Poll.* At indoctum me & ineruditum eſſe dicent, qui doctrinam illorum reprehendam. *Diog.* Tu verò meo nomine ipſos plorare iube. *Poll.* Et hæc nunciabo illis Diogenes. *Diog.* Diuitibus autem, ô chariſſimum Polluxium, noſtro nomine hæc renuncia.

ταῦτα παρ' ἡμῶν. τί ὦ μάταιοι τὸ χρυσὸν φυλάττετε; τί ὃ πιμωρεῖσθε ἑαυτὸν, λογιζόμενοι τοὺς τόκους, καὶ τάλαντα ἐπὶ ταλάντοις συντιθέντες, ὃς χρὴ ἕνα ὀβολὸν ἔχοντας, ἥκειν μετ' ὀλίγον; Πολυ. εἰρήσεται καὶ ταῦτα πρὸς ἐκείνους. Διο. ἀλλὰ καὶ τοῖς καλοῖς γε καὶ ἰσχυροῖς λέγε. Μεγίλλῳ τε τῷ κορινθίῳ, καὶ Δαμοξένῳ τῷ παλαιστῇ, οὔτε παρ' ἡμῖν ὕτε ἐξανθῆ κόμη, ὕτε τὰ χαροπὰ ἢ μέλανα ὄμματα, ἢ ἐρύθημα ἐπὶ τοῦ προσώπου ἔπ' ὀλίγον, ἢ νεῦρα εὔτονα, ἢ ὦμοι καρτεροί. ἀλλὰ πάντα μία ἡμῖν κόνις, φασὶ, κρανία γυμνὰ τῶν κάλλους. Πολυ. χαλεπὸν ὑδὲ ταῦτα εἰπεῖν πρὸς τοὺς καλοὺς, καὶ ἰσχυροί. Διο. καὶ τοῖς πένησιν ὦ λόγων, πολλοί σ' εἰσὶ, καὶ ἀχθόμενοι τῷ πράγματι, καὶ οἰκτείροντες τὴν ἀπορίαν, λέγε μήτε δακρύειν, μητ' οἰμώζειν, διηγησάμενος τὴν ἐντεῦθεν ἰσοτιμίαν. καὶ ὅτι οὐδὲν ἀμείνους αὐτῶν. καὶ Λακεδαιμονίοις δὲ τοῖς σοῖς, ταῦτα εἰ δοκεῖ, παρ' ἐμοῦ ἐπιτίμησον, λέγων ἀκλεεῖς ὄντας αὐτούς. Πολυ. μηδὲν ὦ Διόγνες περὶ Λακεδαιμονίων λέγε. οὐ γὰρ

Quid ô vani aurum custoditis? quid vos ipsos excruciatis, vsuras supputando, & talenta talentis accumulando, quos vnicum obolum habentes breui venire oportet? *Poll.* Hæc etiam illis dicentur. *Diog.* Sed & formosis illis & robustis dicas, Megillo puta Corinthio, & Damoxeno palæstritæ, apud nos neque flauam comam, neque cæruleos nigrósue oculos, neque faciei ruborem ampliùs vllum esse: neque rigidos neruos, neque validos humeros: sed omnia vnum, vt aiunt, puluerem, caluarias pulchritudine nudatas. *Poll.* Neque molestum erit, hæc dicere formosis illis, & robustis. *Diog.* Pauperibus etiam ô Lacon (multi autem sunt, quibus & ea res perquam molesta est, & inopia luctum mouet) dicas vt ne, lachrymentur, neque eiulent, exposita illis huius loci æqualitate, qua futurum est, vt videant eos qui fuerunt illic diuites, nihilo se ipsis hîc esse meliores. *Diog.* Tuis verò Lacedæmonijs, hæc si videtur, nomine meo obiicias, illos eneruatos esse dictitans. *Poll.* Nihil ô Diogenes de Lacedæmonijs dicas: non enim profectò feram. Sed quę ad αὐξόμαί γε. ἃ δὴ πρὸς τοὺς

ἄλλοις ἔφησθα, ἀπαγγελῶ. Δι. ἐάσωμεν τούτους, ἐπεί σοι δοκεῖ. σὺ δὲ οἷς ὑπέσχου, ἀπάγγελλε περὶ ἐμοῦ τὸν λόγον. A

cæteros mandasti, ea illis renunciabo. *Dio.* Hos missos faciamus, quando ita tibi videtur. Tu verò quibus ante dixi, sermones meos defer as.

ΠΛΟΥΤΩΝ, Η ΚΑΤΑ Μενίππου.

PLVTO, SEV CONTRA MENIPPVM.

ΚΡΟΙΣΟΣ. B

CROESVS.

Ο Υ φέρομεν ὦ Πλούτων, Μένιππον τουτονὶ τὸν κύνα περιεκωμῶντα. ὥστε ἢ ἐκεῖνον πείσατε καταπιεῖν, ἢ ἡμεῖς μεταστησόμεθα εἰς ἕτερον τόπον. Πλα. τί δ' ὑμᾶς δεινὸν ἐργάζεται ὁμιλητὴς ὤν; Κρῖσ. ἐπειδὰν ἡμεῖς οἰμώζωμεν, καὶ στενάζωμεν, ἐκεῖνον μεμνημένοι ὧν εἶχεν, Μίδας μὲν οὗτος, τὸν χρυσὸν, Σαρδαναπάλου δὲ, τὰς πολλὰς τῆς τρυφῆς, ἐγὼ δὲ, τοὺς θησαυροὺς, ἐπιτωθάζει, καὶ διαπτύει ἡμᾶς ἀπροκαλῶν. ἐνίοτε δὲ καὶ ᾄδων, ἐπιταράττει ἡμῶν τοὺς οἰμωγάς, καὶ ὅλως, λυπηρός ἐστι. Πλουτ. τί ταῦτα φασὶν ὦ Μένιππε; Μενι. ἀληθῆ ὦ Πλούτων. μισῶ γὰρ αὐτὸν ἀφυγείς, καὶ ἀλεθρίους ὄντας. οἷς γὰρ ἀπέχθηστε βιῶναι κακῶς, ἀλλὰ καὶ ἀποθανόντες, ἔτι μᾶ-

NOn possumus ferre, Pluto, Menippũ hunc Canem accolam. Itaque aut illum alibi colloca, aut nos aliò commigrabimus. *Plut.* Ecquid ille mali vobis facit, vobiscum pariter mortuus eùm sit? *Cr.* Quoniam nos ploramus, & ingemiscimus, ea recordantes quæ apud superos habuimus, vt te Midas iste aurum, Sardanapalus multas delicias, ego thesauros, irridet, eáque exprobrat, mancipia, & piacula nos vocitando. Interdum etiam cantando, gemitus nostros conturbat: atque modis omnibus est molestus. *Pl.* Quid ista dicunt Menippe? *Men.* Vera Pluto. Ignauos enim illos ac perditos odi, quibus malè vixisse, non satis fuit: sed etiam mortui, insuper recordatione, illis

μιλωται, ἢ περιέχονται τῶν ἄλλων. χαίρω τοιγαροῦν αὐτοῖς αὐτούς. Πλου. ἀλλ' ἐ χρή. λυποῦνται γὰρ ἐ μικρῶν στενάζοντες. Μενι. ἢ σὺ μωραίνεις ὦ Πλοῦτων, ὁμόψηφος ὢν τοῖς τούτων στεναγμοῖς; Πλου. ἐδαμῶς. ἀλλ' ὅτι αὖ ἐβελήσωμι φασίαζειν ὑμᾶς. Μένι. καὶ μὴν ὦ κάκιστοι Λυδῶν, καὶ Φρυγῶν, καὶ Ἀσσυρίων, ὅτω γνώσεσθε, ὡς οὐδὲ παυσομένου μου, ἐν ὅσα γε αὖ ἴητε, ἀκολουθήσω αὐτοῖς, ἢ καταδὼν, καὶ καταγελῶν. Κερῖ. ταῦτα οὐχ ὕβρεις; Μενι. οὔκ. ἀλλ' ἐκεῖνα ὕβρεις ἦν, ἃ ὑμεῖς ἐποιεῖτε, προσκυνεῖσθαι ἀξιοῦντες, καὶ ἐλευθέροις ἀνδράσιν ἐμβυφῶντες, καὶ τὸ θανάτου τοπαράπαν οὐ μνημονεύοντες. τοιγαροῦν οἰμώζετε, πάντων ἐκείνων ἀφηρημένοι. Κερῖ. πολλῶν γε ὦ θεοὶ καὶ μεγάλων κτημάτων. Μι. ὅσου μὲ ἐγὼ χρυσοῦ. Σαρ. ὅσης δ' ἐγὼ βυφῆς. Μένι. εὖγε οὕτω ποιεῖτε. ὀδύρεσθε μὲ ὑμεῖς. ἐγὼ δ', τὸ γνῶθι σαυτὸν πολλάκις σωείρων, ἐπάσομαι ὑμῖν. πρέποι γὰρ αὖ ταῖς τοιαύταις οἰμωγαῖς ἐπᾴδεσθαι.

quæ sunt apud superos, inhærent. Delector itaque ægrè ipsis faciendo. *Pl.* Sed non decet: rebus enim non exiguis priuati dolent. *Men.* Etiam tu deliras Pluto, qui ruo calculo gemitus istorum approbas? *Pl.* Nequaquam: verùm vos mutuò discordare nolim. *Men.* Atqui Lydorum, Phrygum, & Assyriorum pessimi, ita sentite de me, vt qui nunquam sim desiturus: nam quocunque iueritis, eòdem sequar, ægrè faciendo, occinendo, atque irridendo vos. *Cr.* Annon hæc contumelia est? *Men.* Minimè, sed illa contumelia erant, quæ vos faciebatis, quum adorari volebatis, & liberos homines ludibrio habebatis, mortísque prorsus immemores eratis. Proinde omnibus illis priuati nunc plorate. *Cr.* Multis certè ô Dij, magnísque possessionibus. *Mid.* Quanto quidem ego auro! *Sar.* Quãta verò ego voluptate! *Men.* Euge sic facite: vos quidem lugete: ego verò tritum illud, Nosce te ipsum, identidem connectendo, vobis óccinam. Id enim huiusmodi gemitibus accinere conuenit.

ΜΕΝΙΠΠΟΥ, ΑΜΦΙΛΟΧΟΥ, καὶ Τροφωνίου.

ΜΕΝΙΠΠΟΣ.

Σ Φῶ μὴν τοί ὦ Τροφώνιε, καὶ Ἀμφίλοχε, νεκροὶ ὄντες, οὐ οἶδ' ὅπως ναῶν κατηξιώθητε, καὶ μάντεις δοκεῖτε. καὶ οἱ μάταιοι τῶν ἀνθρώπων, θεοὺς ὑμᾶς ὑπειλήφασιν εἶναι. Τρο. τί οὖν ἡμεῖς αἴτιοι, εἰ ὑπ' αὐτῶν ἐκείνοι τοιαῦτα περὶ νεκρῶν δοξάζουσιν; Με. ἀλλ' οὐκ ἂν ἐδόξαζον, εἰ μὴ ζῶντες καὶ ὑμεῖς τοιαῦτα ἐτερατεύεσθε, ὡς τὰ μέλλοντα προειδότες, καὶ προειπεῖν δυνάμενοι τοῖς ἐρομένοις. Τρο. ὦ Μένιππε, Ἀμφίλοχος μὲν οὗτος αὖ εἰδείη ὅπῃ ἀυτῷ ἀποκειτέον ὑπὲρ ἀυτοῦ. ἐγὼ δ', ἥρως εἰμὶ, καὶ μαντεύομαι, ἴσως τις κατέλθοι παρ' ἐμέ. σὺ δ' ἔοικας οὐκ ἐπιδεδημικέναι Λεβαδείᾳ τοπαράπαν. οὐ γὰρ ἂν πίστευες σὺ τούτοις. Με. τί φῄς; εἰ μὴ ἐς Λεβάδειαν γὰρ παρελθὼν, καὶ ἐσαλμένος τῶν ὀθονίων, γελοίως μάζαν ἐν ταῖν χερσὶν ἔχων, ἐσερπύσω διὰ τοῦ στόματος ταπεινὸς ὢν ἐς τὸ ἀντίπαλον, οὐκ ἂν ἐδυνάμην εἰδέναι

MENIPPI, AMPHILOCHI, ET TROPHONII.

MENIPPVS.

A VOs nimirum Trophoni, & Amphiloche, cùm sitis mortui, haud scio quonam modo fanis estis donati, vatésque credimini, ac stulti mortales Deos esse vos arbitrantur. *Troph.* Quid igitur nostra ne culpa est, si per insciitiam illi de mortuis huiusmodi opinantur? *Men.* At opinati non fuissent, nisi quum viveretis, talia quædam portenta oftentassetis, ac si futurorum præscij fuissetis, eáque percontantibus prædicere potuissetis. *Troph.* Menippe: nouerit Amphilochus hic, ipsi pro sese respondendum esse. At ego heros sum, & vaticinor, siquis ad me descenderit. Tu autem videris nunquam omnino Lebadiam adijsse, non enim hæc non crederes. *Men.* Quid ais? Nisi Lebadiam adiuero, & linteis amictus, ridiculè offam manu gestans, per angustum aditum in specum irrepsero, te mortuum vt & nos esse, scire nequeam, ídque sola impo-

ὅπ νεκρὸς εἶ. ὥσπερ ἡμεῖς, μόνῃ

τῇ γοητείᾳ διαφέρων; ἀλλὰ πρὸς τὴ μαντικήν, πῦ ὁ ἥρως ὅστιν; ἀγνοῶ γάρ. Τρ. ἓν ἀνθρώπου τι καὶ θεῦ συγκείμενον. Με. ὃ μήτε ἄνθρωπός ὅστι, ὡς φῄς, μήτε θεὸς, καὶ συναμφότερόν ὅστι. νῶ οὐ ποῦ σου τὸ θεῦ ἐκεῖνο ἡμίτομον ἀπελήλυθε; Τρ. χρᾷ ὦ Μένιππε ἐν Βοιωτίᾳ. Με. ὃκ οἶδα ὦ Τροφώνιε ὅ, τι καὶ λέγεις. ὅτι μὺτοι ὅλος εἶ νεκρὸς, ἀκριβῶς ὁρῶ.

A

B

stura præcellentem? Sed age, per vaticinandi artem, quid est heros? etenim nescio. *Troph.* Est quiddam ex homine & Deo compositum. *Men.* Quod neque est homo, vt ais, neque Deus, sed vtrumque simul. Ergo dimidia illa tui, ac diuina pars quò nunc recessit? *Troph.* Reddit oracula, Menippe, in Bœotia. *Men.* Haud intelligo quid dicas Trophoni: atqui te totum mortuum esse, planè video.

ΕΡΜΟΥ, ΚΑΙ Χάρωνος.

MERCVRII ET CHARONTIS.

ΕΡΜΗΣ.

Λογισώμεθα ὦ πορθμεῦ, εἰ δοκεῖ, ὁπόσα μοι ὀφείλεις ἤδη, ὅπως μὴ αὖθις ἓξείζωμέν τι περὶ αὐτῶν. Χα. λογισώμεθα ὦ Ἑρμῆ. ἄμεινον γὼ ὀείπαι περὶ αὐτῶν, καὶ ἀπαραγμονέστερον. Ερ. ἄγκυραν ἐντειλαμένῳ ἐκόμισα πέντε δραχμῶν. Χα. πολλὰ λέγεις. Ερ. νὴ τὸν Ἀϊδωνέα, τῶν πέντε ὠνησάμην. καὶ βοπωτῆρα δύο ὀβολῶν. Χα. πῶς πέντε δραχμὰς, καὶ ὀβολοὺς δύο. Ερ. καὶ ἀκέστραν περὶ τὸ ἱστίον πέντε

C

D

E

MERCVRIVS.

SVpputemus, portitor, si videtur, quantum mihi debeas iam, ne denuo aliquando inter nos de eo contendamus. *Ch.* Supputemus Mercuri: nam id definire melius est, & minoris negocij. *Merc.* Anchoram, vt mandaras, quinque drachmis tibi comparaui. *Ch.* Magno dicis. *Merc.* Per Plutonem quinque emi illam: & lorum quo remum alligares, obolis duobus. *Ch.* Pone quinq; drachmas, & duos obolos. *Merc.* Et pro acu ad resarciendum velum,

ὀβολοὺς ἐγὼ κατέβαλον. Χα. καὶ τούτους προσίδει. Ερ. καὶ μὴν ὡς ὀπωλάτας τὸ σκαφίδιον τὰ ἀνεωγότα, καὶ ἤλοις ὦ, καὶ καλῴδιον, ἀφ' οὗ τὴν ὕδραν ἐποίησας, δύο δραχμῶν ἅπαντα. Χα. εὖγε ἄξια ταῦτα ὠνήσω. Ερ. ταῦτά ἐστιν, εἰ μή τι ἄλλο ἡμᾶς διέλαθεν ἐν τῷ λογισμῷ. πότε δὴ οὖν ταῦτ' ἀποδώσειν φὴς; Χα. νυνὶ μὲν ὦ Ερμῆ ἀδύνατον. ἰὼ ὦ λοιμός τις ἢ πόλεμος καταπέμψας ἀνθρώπους πλείους, ἐνέσται τότε ἀποκερδᾶναι ἐν τῷ πλήθει παραλογιζόμενον τὰ πορθμεῖα. Ερ. νυνὶ δὴ οὖν ἐγὼ καθεδοῦμαι, τὰ κάκιστα ζυγόμενος γνώσεσθε, ὡς ἂν ἀπὸ τούτων ἀπολαύσωμι. Χα. ἆ ἔστιν ἄλλως ὦ Ερμῆ. νυνὶ δὲ ὀλίγοι ὡς ὁρᾷς ἀφίκνοῦνται ἡμῖν. εἰρήνη γάρ. Ερ. ἄμεινον οὕτως, εἰ καὶ ἡμῖν παρατείνοιτο τὸ σὸν τὸ ὄφλημα. πλὴν ἀλλ' οἱμὴ παλαιοὶ ὦ Χάρων, οἷα δὴ οἷοι παρεγίνοντο, ἀνδρεῖοι ἅπαντες, αἵματος ἀνάπλεω, καὶ βαυματίαι οἱ πολλοί. νυνὶ δ' ἢ φαρμάκῳ τις ὑπὸ τῶν παιδὸς ἀποθανών, ἢ ὑπὸ γυναικὸς, ἢ ὑπὸ βυφῆς ἐζωδηκὼς τὴν γαστέρα, καὶ τὰ σκέλη. ὠχροὶ γὰρ ἅπαντες, καὶ ἀχθυγεῖς. οὐδὲ ὅμοιοι

quinque obolos exolui. *Ch.* Etiam hos adde. *Merc.* Et ceram ad oblinendas nauigij rimas, & clauos, & funiculum vnde hyperam feciſti, omnia hæc duabus drachmis emi. *Ch.* Rectè ſanè, hæc iuſto precio emiſti. *Merc.* Hæc ſunt: niſi quid aliud inter computandum me latuit. Quando autem hæc te redditurum promittis? *Ch.* Nunc quidem, Mercuri, nõ poſſum ſed ſi peſtis aliqua, aut bellum frequentes aliquos huc demiſerit, licebit tunc lucrari, falſò in multitudine portoria ſupputando. *Merc.* Proinde ego nunc ſedebo, peſſima quæque vt eueniant, precando, vt inde fructum aliquem capiam. *Ch.* Fieri aliter non poteſt, Mercuri. Nam pauci, vt vides, ad nos nunc deſcendunt. Pax enim eſt. *Merc.* Satius eſt ita eſſe, etiamſi nobis à te debiti ſolutio prorogetur. Verumenimuerò priſci illi, Charon, noſti quales aduenie bãt, fortes omnes, ſanguine pleni, & ſaucij plerique. Nunc verò aut veneno aliquis à puero interfectus, aut ab vxore: aut præ nimia voluptate, tumefacto ventre & cruribus aduenium. Pallidi enim omnes, & ignaui, neque illis

similes,

ἐκείνοις. οἱ δὲ πλεῖστοι αὐτῶν, διὰ χρήματα ἥκουσιν, ἐπιβουλεύοντες ἀλλήλοις ὡς εἰκάσαι. Χα. παύ γὰ περιπόθητά ὄστα ταῦτα. Ερ. ἀκούω ἀλλ' ἐγὼ δέξαιμι ἂν ἁμαρτάνειν, πικρῶς ἀπαιτῶν τὰ ὀφειλόμενα παρὰ σοῦ.

similes. Plurimi etiam ipsorum veniunt factis, vt videtur, mutuò sibi insidiis pecuniarum causa. *Ch.* Omnino enim illæ sunt expetibiles. *Merc.* Proinde neque ego videar peccare, si vel acerbiùs abs te exigam ea quæ mihi debes.

ΠΛΟΥΤΩΝΟΣ, ΚΑΙ Ερμοῦ.

PLVTONIS ET MERCVRII.

ΠΛΟΥΤΩΝ.

Τὸν γέροντα οἶδα, τὸν πάνυ γεγηρακότα λέγω, τὸ πλούσιον Εὐκράτιδα, ᾧ παῖδες μὲν οὐκ εἰσὶν, οἱ δὲ κληρονόμοι ὑπὲρ τοὺς μυρίους; Ερ. ναὶ, τὸ σικυώνιον φής. τί οὖν; Πλουτ. ἐκεῖνον μὲν ὦ Ερμῆ ζῆν ἔασον ἔτι τοῖς ἐνενήκοντα ἔτεσιν, ἃ βεβίωκεν, ἐπιμερήσας ἄλλα τοσαῦτα, εἰ γε οἷόν τε ἐστὶ, καὶ ἔτι πλείω. τοὺς δὲ γε κόλακας αὐτοῦ, Χαρῖνον τὸ νέον, καὶ Δάμωνα, καὶ τοὺς ἄλλους, καταπάσασον ἐφεξῆς ἅπαντας. Ερ. ἄτοπον ἂν δόξειε τὸ τοιοῦτον. Πλουτ. συμφοιτᾷ, ἀλλὰ δικαιότατον. τί γὰρ ἐκεῖνος παθόντες, εὑρὼν ἀποθνήσκειν

PLVTO.

Senémne nosti, senio confectum illum dico, diuitem Eucratem, cui liberi quidem nulli sunt: hæreditatis autem captatores quinquagesies mille. *Merc.* Etiam, illum Sicyonium dicis. Sed quid postea? *Pl.* Viuere illum quidem sine Mercuri, supra annos nonaginta quos exegit, additis totidem alteris, si possibile sit, atque etiam plutibus. Adulatores autem eius Charinum iuuenem, & Damonem, aliósque ordine omnes huc abripe. *Merc.* Atqui absurdum hoc videri queat. *Pl.* Nequaquam: sed iustissimũ, quorsum enim illi eũ mori optant, nisi quia

ἐκεῖνον; ἢ τῶν χρημάτω

ἀντιποιοῦνται, οὐδὲν προσήκοντες; ὁ δὲ πάντων δεινότατον, ὅτι καὶ τοιαῦτα εὐχόμενοι, ὅμως θεραπεύσειν ἔν γε τῷ φανερῷ. καὶ νοσοῦντος, ἃ μὴν βουλεύονται, πᾶσι προδήλα. θύσειν δ' ὅμως ὑπισχνοῦνται, ἰῶ βαίση. καὶ ὅλως, ποικίλη τις ἡ κολακεία τῶν ἀνθρώπων. διατεῖνται, ὁ μὲν, ἔστω ἀθάνατος. οἱ δὲ, προσαπώσαν αὐτῷ μετίωσπερ ἀνόητοι. Ερ. γελοῖα πείσονται, πανοῦργοι ὄντες. πολλὰ καὶ κεῖνος εὖ μάλα διαβουκολεῖ αὐτούς, καὶ ἐπελπίζει. καὶ ὅλως, ἀεὶ θανόντι ἐοικὼς, ἔρρωται πολὺ μᾶλλον τῶν νέων. οἱ δὲ, ἤδη τὸ κλῆρον ἐν σφίσι διηρημένοι, βόσκονται, ζωλὼ μακαρίαν πρὸς ἑαυτοὺς τιθέντες. Πλ. ἀκούω δὲ μὴν ἀποδυσάμενος τὸ γῆρας, ὥσπερ Ἰόλεως ἀνηβήσατο. οἱ δ' ἀπὸ μέσων τῶν ἐλπίδων τὸν νεκρὸν πολυθέντα πλοῦτον ἀπολιπόντες, ἥκέτωσαν ἤδη κακοὶ κακῶς ἀποθανόντες. Ερ. ἀμέλησον ὦ Πλούτων. μετελεύσομαι γάρ σοι ἤδη αὐτοὺς κατ' ἕνα ἐξῆς. ἑπτὰ δ' οἶμαί εἰσι. Πλ. καταγε. ὁ δὲ, παραπέμψει ἕκαστον, αὐτὸ γέροντος αὖθις νεοθηβης γιγνόμενος.

pecuniam illius captant; nulla propinquitate iuncti? Quod autem omnium sceleratissimum est, dum talia precantur, tamen in propatulo colunt: & quæ ipso ægrotante consultant, nemo ignorat. Attamen sacrificaturos sese promittunt, si convaluerit: in summa, illorum hominum varia quædam est adulandi ratio. Idcirco hic quidem esto immortalis, illi verò ante ipsum frustra hiantes abeant. *Merc.* Ridicula patientur, scelerati cùm sint. Ille etiam sæpe admodum scitè ipsos lactat, & spe inani pascit. Denique morienti semper similis, iuuenibus est multò valentior. Illi autem hæreditate inter se diuisa, pascuntur, vitam beatam sibi animo præcipientes. *Pl.* Proinde ipse exuta senectute, quemadmodum Iolaus ille, repubescat. Illi autem in ipsa media spe, relictis diuitijs illis quas per somnium possidebant, mali malè mortui iam huc veniant. *Merc.* Ne cures Pluto: illos enim ordine singulatim tibi accersam: septem autem, opinor, sunt. *Pl.* Deducas licet. Ille autem singulos præmittat, ex sene iterum adolescens factus.

ΤΕΡΨΙΩΝΟΣ, ΚΑΙ ΠΛΟΥΤΩΝΟΣ.

TERPSIONIS ET PLVTONIS.

ΤΕΡΨΙΩΝ.

Τοῦτο ὦ Πλούτων δίκαιον, ἐμὲ μὲν τεθνάναι τεσσαράκοντα ἔτη γεγονότα, σὲ δὲ καὶ τὰ ἐννενήκοντα γεγονότα Θουκέτιον ζῆν ἔτι; Πλ. δικαιότατον μὲν οὖν ὦ Τερψίων, εἴ γε σοὶ μέλει, ζῇ, μηδένα εὐχόμενος ἀποθανεῖν τῶν φίλων. σὺ δὲ, παρὰ πάντα τὸν χρόνον ἐπιβουλεύων αὐτῷ, περιμένων τὸν κλῆρον. Τερ. οὐ δῆτα ἐγὼ γέροντα ὄντα, καὶ μηκέτι χρώμενον τῷ πλούτῳ αὐτὸν δυνάμενον, ἀπελθεῖν τοῦ βίου, παραχωρήσαντα τοῖς νέοις; Πλ. καινὰ ὦ Τερψίων νομοθετεῖς· τὸν μηκέτι τῷ πλούτῳ χρήσασθαι δυνάμενον ὡς ἥδιστα, ἀποθνήσκειν. τὸ δὲ, ἄλλως ἡ μοῖρα καὶ ἡ φύσις διέταξεν. Τερ. ἔχω οὖν ταύτῃ ἀπαντᾶν τῆς διατάξεως, ἐγὼ δὲ τὸ πρᾶγμα ἐξῆς πως γίνεσθαι, τὸν πρεσβύτερον, πρότερον, καὶ μὴ τοῦτον, ὅστις καὶ τῇ ἡλικίᾳ μετ' αὐτόν, αὐαιρεῖσθαι δὲ μηδένα

IVstúm ne hoc eſt, ô Pluto, me triginta annos natum è vita migraſſe. Thucritum verò ſenem illũ plus quàm nonagenarium in viuis adhuc eſſe? *Pl.* Iuſtiſſimum vtique Terpſio: ſiquidem hic viuit, nullius amicorum mortem votis expoſcendo. Sed tu omni tempore hæreditatem expectans, ipſi inſidiaberis. *Terp.* Annon operæprecium erat, cùm ſit ſenex, nequeátque ſuis vti diuitijs amplius, eum dato iuuenibus loco, è vita migrare? *Pl.* Nouas fers leges Terpſio, vt qui non amplius vti poteſt diuitijs ad voluptatem, excedat è viuis. Sed hoc aliter & Parca, & natura ſtatuit. *Terp.* Eam proinde ob hunc ordinem iniquitatis poſtulo. Rem enim hanc ordine fieri par erat, vt ſenior, priùs: deinde poſt eum qui ætate ſequeretur, obiret: nequaquam autem præpo-

μῶς, μηδὲ ζῆν μὴν τὸν γέροντα, ὀδόντας βλέπειν λοιποὺς ἔχοντα, μόγις ὁρῶντα, οἰκέτας τέτρασιν ἐπικεκυφότα, κορύζης μὴν τὴν ῥῖνα, λήμης δὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς μεστὸν ὄντα, ἡδὲν ἔπηδὺ εἰδότα, ἔμψυχόν τινα τάφον τῶν νέων καταγελώμενον, ἀποθνήσκειν δὲ κωλίστους, καὶ ἐρρωμενεστάτους νεανίσκους. ἄνω γὰρ ποταμῶν τοῦτό γε. ἢ τὸ τελευταῖον εἰδέναι ἐχρῆν, πότε καὶ τεθνήξεσθαι τῶν γερόντων ἕκαστος, ἵνα μὴ μάτην αὖ ἐνίοις ἐτεροφύτευον. νυνὶ δὲ τὸ τῆ παροιμίας, Ἡ ἅμαξα τὸν βοῦν πολλάκις ἐλαύνει. Πλουτ. ταῦτα μὲν ὦ Τερψίων, πολὺ σωφρονέστερα γίνεται, ἢ ὡς σοὶ δοκεῖ. καὶ ὑμεῖς δέ τι παίζοντες, ἀλλοτρίοις ἐπιχαίρετε, καὶ τοῖς ἀτέκνοις τὰ γερόντων εἰσπράττετε, φέροντες αὐτούς; τοιγαροῦν γέλωτα ὀφλισκάνετε, ὡς ἐκείνων κατορυπτόμενοι. καὶ τὸ πρᾶγμα τοῖς πολλοῖς ἥδιον γίνεται. ὅσῳ γὰρ ὑμεῖς ἐκείνους ἀποθανεῖν ἤυχεσθε, τοσούτῳ ἅπασιν ἡδὺ προαποθανεῖν ὑμᾶς αὐτῶν. καίτοι γέ πινα ἔρωτα καὶ γερόντων ἐρῶντες.

fterè : vt qui decrepitus eſſet tres reliquos dentes haberet, vix videret, quatuor famulis inniteretur, qui nares grauedine, oculos lippitudine plenos haberet, nihil deniqueiucundi noſſet, & tanquam animatum ſepulchrum à iuuenibus derideretur, is viueret? Contrà formoſiſſimi ac robuſtiſſimi adoleſcentes morerentur. Nã hoc perinde eſt ac ſi flumina ſurſum ferantur. Vel denique ſcire oporteret, quando ſenum quiſque moriturus eſſet, ne quos fruſtrà delinirent. At nunc tritum illud accidit. Currus ſæpe bouem ducit. *Pl.* Hæc quidem Terpſio, prudentiùs fiunt quàm putes. Vos autem quorſum rebus alienis gaudetis, & ſenibus prole carentibus voſmet tantopere in adoptionem traditis? Idcirco ab ipſis ſepulti riſum concitatis. Idque plurimis fit periucundum. Nam quantò magis ipſos mori peroptatis, tantò iucundius eſt omnibus vos ipſis præmori. Etenim nouam artem hanc excogitaſtis, anus & ſenes quum amatis, præſertim ſi liberis careant : τοῦτ' ἴσως τέχνην ἐπινενοήκατε, καὶ μάλιστα εἰ ἄτεκνοι εἶεν. οἱ

ὦ ἔντεκνοι, ὑμῖν ἀνέρασοι. καίτοι, πολλοὶ ἤδη τῶν ἐρωμένων σωφρονοῦντες ὑμῶν τὴν παιδεραστίαν τῆς ἔρωτος, ὡς καὶ τύχωσι παῖδας ἔχοντες, μισεῖν αὐτοὺς πλάττονται, ὡς καὶ αὐτοὶ ἐρασταὶ ἦσαν. ἔπειτα ἐν τῇ διαθήκῃ, ἀπεκλείσθησαν μὲν οἱ πάλαι δωροφορήσαντες. ὁ δὲ παῖς, καὶ ἡ φύσις, ὥσπερ ἔστι δίκαιον, κρατοῦσι πάντων. οἱ δὲ, ὀδυνῶνται τοὺς ὀδόντας, ἀποσμυχόμενοι. Τερ. ἀληθῆ ταῦτα φῄς. ἐμοὶ γοῦν Θουκυδίτου πόσα καταφαγόντι, ἀεὶ τεθνηξόμενα δοκᾶν; καὶ ὁπότε ἐσοίμι, ὑποστενών, καὶ μύχιόν τι καταθάπτων δεῦρο ὠοῦ νεοττὸς ἀτελὴς ὑποκρώζων; ὡς ἔγωγε ὅσον αὐτίκα οἰόμενος ἐπβήσεσθαι αὐτὸν τῇ σορῷ, ἔπεμπόν τε πολλὰ, ὡς μὴ ὑπερβάλλοιντό με οἱ ἀντερασταὶ τῇ μεγαλοδωρεᾷ. καὶ τὰ πολλὰ ὑπὸ φροντίδων, ἀγρυπνος ἐκείμην, σκεδαννύμενος ἔκαστα, καὶ διατάττων. ταῦτα γοῦν μοι καὶ τὸ ἀποθανεῖν αἴτια γεγόνηται, ἀγρυπνία, καὶ φροντίδες. ὁ δὲ, τοσοῦτον μοι δέλεαρ καταπών, ἐφεστηκότα θαπτομένῳ περίλυπα ἐπιγελῶν. Πλ. εὖγε ὦ Θουκρίτε, ζώης ἐπιμήκιστον, πλουτῶν ἅμα, καὶ τοιούτων καταγελῶν.

Inamabiles verò vobis sunt, qui liberos habent. Atqui ex ijs qui amantur plurimi, minimè ignari vestri æstus in amando, etiamsi liberos habeant, se odisse ipsos simulant, vt & ipsi amatores habeant. Deinde in testamentis excluſi sunt qui olim munera contulerunt. Liberi verò & natura, vt iuſtum est, omnibus potiuntur: at illi dolore macerati, dentibus frendent. *Ter.* Hæc vera sunt quæ dicis. Quantum enim meorum Thucritus deuorauit, cùm semper mori videretur? & quoties ad eum ingrediebar, subtus ingemiſceret, & internum quiddam, perinde atque ex ouo pullus aliquis immaturus ſubcrocitaret? Itaque cùm exiſtimarē ipſū quam primum in ſepulchrum venturum, multa mittebam, vt ne riuales munerum magnitudine me ſuperarent. Sæpe etiam præ ſolicitudine inſomnis iacebam, ſingula numerans & diſponens. Illa igitur, vigiliæ & curæ mortis cauſa mihi fuêre. Ille verò deuorata mihi tanta eſca, pridie cùm ſepelirer irridens mihi adſtabat. *Pl.* Fuge ô Thucrite, viuas diutiſſimè, diuitijs ſimul affluens, & huiuſcemodi homines deridens.

μηδὲ πρότερόν γε σὺ ἀποθάνοις, ἢ πρεσβύτας πάντας τοὺς κόλακας. Τερ. τοῦτο μὲν ὦ Πλούτων ἡδὺ ἐμοὶ ἥδιον ἂν ἦν, εἰ καὶ Χαριάδης πρότερον τελευτήσεται Θουκυδίδου. Πλ. θαῤῥεῖ ὦ Τερψίων. καὶ Φαίδων γὲ, καὶ Μέλαντος, καὶ ὅλως ἅπαντες, πρεσβύτεροι ἀπὸ τῶν αὐτῶν φροντίσιν. Τερ. ἐπαινῶ ταῦτα. ζώης ὀπτιμίκιστος ὦ Θουκυδίδη.

neque tu priùs moriaris, quàm omnes istos assentatores præmiseris. *Terp.* Hoc sanè Pluto, iam mihi iucundissimum fuerit, si & Chariades ante Thucritum vita decedat. *Pl.* Bono sis animo Terpsio: etenim Phidon & Melantus, & denique omnes ijsdem confecti curis ipsum præcedent. *Terp.* Hæc probo: viuas diutissimè Thucrite.

ΖΗΝΟΦΑΝΤΟΥ, ΚΑΙ ΚΑΛΛΙΔΗΜΙΔΟΥ.

ZENOPHANTÆ ET CALLIDAMIDAE.

ΖΗΝΟΦΑΝΤΗΣ.

ZENOPHANTES.

ΣΥ δ' ὦ Καλλιδημίδη, πῶς ἀπέθανες; ἐγὼ μὲν γὰρ, ὅτι παρέφθιτος ὢν ὀψὲ τὴν ἰκανὴν ἐμφαγὼν, ἀπεπίγλω, οἶσθα. παρῆς γὰρ ἀποδυησομένῳ μοι. Καλ. παρῆν ὦ Ζηνόφαντες. τὸ δ' ἐμὸν, παράδοξόν τι ἐγένετο. οἶσθα γὰρ καὶ σύ που Πτοιόδωρον τὸν γέροντα. Ζη. τὸν ἄτεχνον, τὸν πλούσιον, ᾧ σε τὰ πολλὰ ἥδεσθαι συμφόντα; Καλ. ἐκεῖνον αὐτὸν ἀεὶ ἐθεράπευον, ὑπισχνούμενος ἐπ' ἐμοὶ τελευτήσεσθαι. ἐπεὶ δὲ τὸ

AT tu Callidemides quo pacto interijsti? Nam me, cùm Diniæ parasitus essem, immodica ingurgitatione præfocatum nosti: aderas enim morienti. *Call.* Aderam Zenophantes. Mihi verò, inopinatum quiddam accidit. Nam tibi quoque notus est Pœodorus ille senex. *Zen.* Orbum illum liberis, ac diuitem dicis, apud quem te sæpe versari conspiciebam? *Call.* Illum semper colebam, id mihi fore pollicens vt meo bono quamprimum moreretur. Verùm cùm ea res in lon-

πρᾶγμα ἐς μάκιστον ἐπεγένετο, καὶ γὰρ ἦν Τιθωνὸν ὁ γέρων ἔζη, ὀπίτομόν τινα ὁδὸν ὀπὶ τὸν κλῆρον ἤξευρον. φριάμβους γὰρ φάρμακον, ἀνέπεισα τὸν οἰνοχόον, ἐπειδὴ τάχιστα ὁ Πτοιοδώρος αἰτήσῃ πιεῖν, πίνει δ' ὀπειπὼν, ζωρότερον ἐμβαλόντα ἐς κύλικα, ἕτοιμον ἔχειν αὐτὸ, καὶ ὀπιδοῦναι αὐτῷ. εἰ δ' οὗτο ποιήσει, ἐλεύθερον ἐπωμοσάμην ἀφήσειν αὐτόν. Ζη. τί οὖν ἐγένετο; πάνυ γάρ τι παράδοξον ἐρεῖν ἔοικας. Καλ. ἐπεὶ τοίνυν λουσάμενοι ἤκομεν, δύο ἦσαν ὁ μειρακίσκος κύλικας ἑτοίμους ἔχων, τὸν μὲν, τῷ Πτοιοδώρῳ πίνειν ἔχουσιν τὸ φάρμακον, πίνει δ' ἑτέραν ἐμοὶ, σφαλεὶς ὡς οἶσθ' ὅπως, ἐμοὶ μὲν τὸ φάρμακον, Πτοιοδώρῳ δ', τὸ ἀφάρμακτον ἐπέδωκεν. εἶτα ὁ μὲν, ἔπινεν. ἐγὼ δ' αὐτίκα μάλα ὑπτιάζειν ἐκείμην, ὑποβολιμαῖος αὖτ' ἐκείνῳ νεκρός. τί οὗτο γελᾷς ὦ Ζηνόφαντες; ἢ μὴν ὡς ἔδει γε ἑταίρῳ αὐδεῖ ὀπιγελᾷν. Ζη. ἀστεῖα γὰρ ὦ Καλλιδημίδη πέπονθας. ὁ γέρων δ', τί πρὸς ταῦτα; Καλ. πρῶτον μὲν ὑπεταράχθη πρὸς

gum proferretur, & supra Tithonum senex viueret, compendiariam quandam excogitaui viam, qua ad hæreditatem perueniremi. Empto namque veneno, pocillatori persuaseram, vt simul atque Ptœodorus potum poscceret (bibit autem abundè) præsentius in calicem injectum in promptu haberet, ipsique porrigeret. Quod si faceret, iuraui me illum manumissurum. *Zen.* Quid igitur accidit? Nam inopinatum quiddam narraturus mihi videris. *Call.* Cùm loti veniſſemus, puer duobus paratis poculis, altero cui venenum inerat Ptœodoro, altero autem mihi, nescio quomodo errans, mihi venenum, Ptœodoro porrexit innoxium. Mox ille quidem bibit, at ego protinus humi porrectim stratus sum, suppositicium illius loco cadauer. Quid hoc rides Zenophantes? Atqui non conuenit amici malis illudere. *Zen.* Rideo: nam lepidè tibi hæc res accidit. Porrò quid ad hæc senex ille? *Call.* Primùm quidem repentino casu conturbatus est: deinde simul atque intellexit, id quod acciderat,

τὸ ἀπρόσδοκητον, εἶτα συνεὶς ὅμως

τὸ γεγυμνασμένον, ἐγέλα καὶ αὐτὸς οἷά γε ὁ οἰνοχόος εἰργασαμ. Ζη. πολλοῦ, μὴ ἄδε σὲ πῶ ὀπτόμενον ἐχέμυθα βαπτεδαι. ἦκε γὸ αὖ σοι διὰ τ λεωφόρου ἀσφαλέστερον, εἰ καὶ ὀλίγῳ βραδύτερος ἦν. A

risit & ipse quod pocillator fecerat, Zen. Verùm non oportuit ad compendium illud diuertere : siquidem tibi venisset populari via tutiùs, etiamsi paulò seriùs.

ΚΝΗΜΩΝΟΣ, ΚΑΙ Δαμιππου. B

CNEMONIS ET DAMNIPPI.

ΚΝΗΜΩΝ.

Τοῦτο ἐκεῖνο τὸ τ παροιμίας, Ο νεβρὸς τ λέοντα. C Δα. τί ἀγαναντεῖς ὦ Κνήμων ; Κνη. πωωωῦ, τ ἀγαναντῶ ; κληρονόμον ἀκούσιος καταλέλοιπα, καταφθαρεὶς ὁ ἄθλιος, ὃς ἐβουλόμην ἂν μάλιστα ζῆν πάντα, πεφαλιπών. Δα. πῶς τοῦτ' ἐγένετο ; Κνη. Ερμόλαον τὸν παῦ πλούσιον ἄτεκνον ὄντα, ἐθεράπευον ὡς θανάτῳ. κἀκεῖνος ὡς ἀνδρῶς πῶ θεραπείαν προσῆκτο. ἔδοξε δή μοι καὶ σοφὸν τοῦτ' εἶναι, θέσθαι διαθήκας ἐς τὸ φανερὸν, ἐν αἷς ἐκείνῳ καταλέλοιπα πάντα πάντα, ὡς κἀκεῖνος ζηλώσειε, καὶ τὰ αὐτὰ προέξειε. Δα. τί οὖν δὴ ἐκεῖνος ; Κνη. D E

CNEMON.

HOc illud est quod vulgo dici consueuit. Hinnulus leonem. Dam. Quid stomacharis Cnemon ? Cn. Quid stomacher rogas ? Hæredem inuitus reliqui miser astu delusus, ijs præteritis quos mea habere maximè cupiebam. Dam. Quinam id accidit ? Cn. Hermolaum illum insigniter diuitem, liberis orbum, imminente morte captabam : neque ille meum officium iniucundè admittebat. Interim scitum illud mihi visum est vt testamentum publicè proferrem, quo illum rerum omnium mearum hæredem instituerem : nimirum vt ille idem faceret, meo prouocatus exemplo. Dam. At quid tandem ille ? Cn. Quid ille suo in ὅπ μὴ ὁμῶ αὐτὸς ἐπεχαλῶ

ταῖς ἑαυτῦ διαθήκαις, ὃν οἶδα. ἐγὼ γοῦν ἄφνω ἀπέθανον, τῦ τέγους μοι ἐμπεσόντος. καὶ νῦν Ερμόλαος ἔχει τἀμά, ὥστε πῖς λάβρακ ἀγκίστρον τῷ δελέατι συγκατασπάσας. Δα. οὐ μόνον, ἀλλὰ καὶ αὐτόν σε τὸν ἁλιέα. ὥστε σόφισμα κατὰ σαυτῦ συντέθεικας. Κυν. ἔοικα. οἰμώζω τοιγαροῦν.

testamento scripserit, id quidem ignoro. Cæterùm ego tecti ruina oppressus è vita repentè decessi. Et nunc resmeas possidet hermolaus, lupi cuiuspiam in morem ipso hamo cum esca pariter auulso. *Dam.* Non modò hamum, sed etiam ipsum te piscatorem abstulit. Itaq; dolum istum, in tuum ipsius caput struxeras. *Cyn.* Ita videtur, ideóque lugeo.

ΣΙΜΥΛΟΣ, ΚΑΙ Πολυστράτης.

SIMYLI ET POLYSTRATI.

ΣΙΜΥΛΟΣ.

SIMYLVS.

ΚΕις ποτὲ ὦ Πολύστρατε καὶ σὺ παρ' ἡμᾶς, ἔτη οἶμαι ὑπὲρ τὰ ἑκατὸν βεβιωκώς. Πολ. ὀκτὼ ὀπὶ ἐννενήκοντα ὦ Σίμυλε. Σι. πῶς ὃ τὰ μετ' ἐμὲ ταῦτ' ἐβίωσ τριάκοντα; ἐγὼ γὸ ἀμφὶ τὰ ἑβδομήκοντά σου ὄντος, ἀπέθανον. Πολυ. καρτήδισα, εἰ καί σοι παράδοξον τῦτο δόξει. Σι. παράδοξον, εἰ γέρων τε, καὶ ἀδενὴς, ἀτεκνός τε προσέτι, ἥδεσ τοῖς ἐν τῷ βίῳ ἐδύνασο. Πολυ. τὸ μὲ πρῶτον, ἅπαντα ἐδυνάμην. ἔπι καὶ

VEnisti tandem & tu Polystrate ad nos, cùm annos vixeris haud multò pauciores centum opinor. *Pol.* Nonaginta octo Simyle. *Sim.* Sed quînam triginta istos annos egisti, quibus mihi superstes fuisti? nam te ferme septuagenario perij. *Pol.* Quàm suauissimè, & si hoc mirum tibi videbitur. *Sim.* Mirum verò, siquidem tibi seni, atque inualido, præterea liberis orbo, quicquam poterat esse in vita iucundum. *Pol.* Primùm nihil erat quod non possem: præterea

παῖδες ὡραῖοι ἦσαν πολλοὶ, καὶ γυναῖκες ἁβρότατα, καὶ μύρα, καὶ οἶνος ἀνθοσμίας, καὶ βάπτιξαι ὑπὲρ τὰς ἐν Σικελίᾳ. Σι. καινὰ ταῦτα. ἐγὼ γάρ σε πάνυ φιλοδώρουν ὑπεῖδόμην. Πολυ. ἀλλ' ὑπέρρει μοι ὦ γύναι πάρ' ἄλλων τἀγαθά. καὶ ἔωθεν μὲν ἐνδυς ἐπὶ θύρας ἐφοίτων μάλα πολλοί. μετ' ὀλίγον, πᾶν τοὐναντίον μοι δῶρα προσήνετο, ἅπαντα χρόδεν τῆς γῆς κάλλιστα. Σι. ἐπηρώτησας ὦ Πολύκρατες μετ' ἐμέ; Πολυ. οὐκ. ἀλλ' ἐρασὰς εἶχον μυρίους. Σι. ἐγέλασα. ἐρασὰς σὺ τηλικοῦτος ὤν, ὀδόντας τέτταρας ἔχων; Πολυ. νὴ Δία τῶν ἀείσους γε τῶν ἐν τῇ πόλει. καὶ γεροντά με, καὶ φαλακρὸν ὡς ὁρᾷς ὄντα, καὶ λημῶντα προσέπη, καὶ περιῤῥῶντα, ὑπερήδοντο θεραπεύοντες, καὶ μακάριος ἐμαυτῶν, εἴ τινα αὖ καὶ μόνον προσέβλεψα. Σι. μῶν καὶ σύ τινα τοιοῦτον ὁ Φάων τὴν Ἀφροδίτην ἐκ Χίου διεπορθμευσας, εἶτά σοι ἐυξαμένῳ ἔδωκε νέον εἶναι, καὶ καλὸν δὲ ὑπαρχῆς, καὶ ἀξιέρασον; Πολυ. οὐκ. ἀλλὰ τοιοῦτος ὤν, περιπόθητος ἦν. Σι. αἰνίγματα λέγεις. Πολυ. καὶ μὴν πρόδηλός γε ὁ ἔρως ὑπὸσὶ

pueri formosi compluresaderant, tum mulieres venustissimæ, vnguenta, vinum fragrans, postremò mensæ vel Siculis lautiores. *Sim.* Noua hæc: nam te parcissimum esse sciebam. *Pol.* Atqui vir præclare, ab alijs bona mihi subscatebant: tum diluculo protinus quamplurimi ad fores meas ventitabant: simúlque ex omni rerum genere, quæ terrarum vbiuis pulcherrimæ reperiuntur, munera mihi deportabantur. *Sim.* Num me defuncto regnum gessisti? *Pol.* Minimè: verùm amantes habebam sexcentos. *Sim.* Non possum non ridere: túne tam longæuus, cui super essent quatuor dentes, habuisti amantes? *Pol.* Per Iouem ciuitatis optimates habui, illíque me senem, & caluum vt vides, præterea lippitudine & grauedine laborantem iucundissimè colebant, adeò vt is fœlix videretur, quemcumque vel aspexisse modò. *Sim.* Num tu quoque, vt & Phaon ille, Venerem è Chio transuexisti, vt optanti tibi illa dederit iuuenescere, ac denuo formosum atque amabilem fieri? *Pol.* Nequaquam, quin cùm talis essem qualé dixi, adamabar tamen. *Sim.* Ænigmata narras. *Pol.* Atqui notissimus est hic amor

πολὺς ὢν, ὁ περὶ τοὺς ἀτέκνους, καὶ πλουσίους γέροντας. Σι. νυνὶ μανθάνω σου τὸ κάλλος ὦ θαυμάσιε, ὅτι παρὰ τῆς χρυσῆς Ἀφροδίτης ἦλθε. Πολ. ἀτὰρ ὦ Σίμυλε, ὅτι ὀλίγα τῶν ἐραστῶν ἀπολέλαυκα, μονογενὴς θεοσκωμύθους ὑπ' αὐτῶν. καὶ ἐθρυπτόμην ὑπὸ πολλάκις, καὶ ἀπέκλειον αὐτῶν τινας ἐνίοτε. οἱ δὲ, ἠμιλλῶντο, καὶ ἀλλήλοις ὑπερεβάλλοντο ἐν τῇ περὶ ἐμὲ φιλοτιμίᾳ. Σι. τέλος δ' οὖν, πῶς ἐβιβλεύσω περὶ τῆς κτημάτων; Πολ. ἐς τὸ φανερὸν μὲν ἔκαστον αὐτῶν κληρονόμον ἀπολιπεῖν ἔφασκον. οἱ δ' ὀπίσευέ τε, καὶ κολακευτικώτερον παρεσκεύαζεν ἑαυτόν. ἅλλας δὲ τὰς ἀληθεῖς διαθήκας ἐκείνας ἔχων, κατέλιπον, οἰμώζειν ἅπασι φράσας. Σι. τίνα δ' αἰ τελευταῖαι ἦ κληρονόμον ἔφρας; ἤπου τινὰ τῶν ἀπὸ τῆς γλώττης; Πολυ. μὰ Δί', ἀλλὰ νεώνητόν τινα τῶν μειρακίων τῶν ὡραίων φρύγα. Σι. ἀμφὶ πόσα ἔτη ὦ Πολύστρατε; Πολυ. σχεδὸν ἀμφὶ τὰ εἴκοσι. Σι. ἤδη μανθάνω ἅπαντα σοι ἐκεῖνος ἐχαρίζετο. Πολυ. ναὶ, ἀλλὰ πολὺ ἐκείνων ἀξιώτερος κληρονομεῖν, εἰ καὶ

cùm sit vulgò frequẽs, nempe erga senes diuites qui liberis carent. *Sim.* Nunc, vir egregie, tua forma vnde tibi profecta fuerit, intelligo, nimirum ab aurea illa Venere. *Pol.* Verùm ô Simyle, nòn paucas commoditates ab amantibus tuli, propemodum adoratus ab illis. Porrò sæpius illis illudebam, interdum & aliquos ex ipsis excludebam. Tum illi inter se decertabant, & in ambiendis primis apud me partibus, alius alium anteire nitebatur. *Sim.* Sed quid tandem de tuis facultatibus statuisti? *Pol.* Palàm quidem affirmabam, me eorum vnumquemque relicturum hæredem: quod cùm quisque crederet, certatim se quisque adulantiorem præbebat. Sed alias veras illas tabulas quas habebam reliqui, in quibus omnes illos plorare iussi. *Sim.* At postremæ illæ quem hæredem habebant? num è cognatis quempiam? *Pol.* Non per Iouem, imò nouitium quendam ex formosis illis adolescentibus, natione Phrygem. *Sim.* Quot circiter annos natum Polystrate? *Pol.* Ferme viginti. *Sim.* Iam intelligo quibus obsequijs ille te demeruerit. *Pol.* Attamen illis longè dignior erat qui hereditatem acciperet: quanquam

βάρβαρος ἰῶ, καὶ ὄλεθρος. ὃν ἤδη καὶ αὐτοὶ οἱ ἄριστοι θεραπεύουσιν. ἐκεῖνος τοίνυν ἐκλεγόμενός μου. ἢ νῦν ἐν τοῖς εὐπατρίδαις ἀριθμεῖται, καὶ ξυρημένος μὲ τὸ γένειον, ἢ βαρβαρίζων. Κόδρου δ' εὐγενέστερος, καὶ Νιρέως καλλίων, ἢ Ὀδυσσέως σωφρονέστερος λεγόμενος εἶναι. Σι. οὔ μοι μέλει. καὶ φρατηγησάτω τῆς Ἑλλάδος, εἰ δοκεῖ. ἐκεῖνοι δ', μὴ κληρονομείτωσαν μόνον.

barbarus ac perditus erat: quem iam ipsi optimates colunt. Is igitur mihi extitit hæres, jámque inter patricios numeratur, subraso mento, barbaróque cultu ac lingua: Codro autem generosior, Nireo formósior, Vlysse prudentior prædicatur. *Sim.* Non curo, vel totius Græciæ sit Imperator, si videtur, dummodo hæreditate illi non potiantur.

ΧΑΡΩΝΟΣ, ΚΑΙ ΕΡΜΟΥ.

CHARONTIS ET MERCVRII.

ΧΑΡΩΝ.

Ἀκούσατε ὡς ἔχει ὑμῖν τὰ πράγματα. μικρὸν μὲν ὑμῶν ὡς ὁρᾶτε, τὸ σκαφίδιον, ἢ ὑποβαθρόν ὅστι, ἢ διαρρεῖ τὰ πολλά· καὶ ἰῶ βαπῇ ὑπὸ θάτερα, οἰχήσεται φρίβατόν. ὑμεῖς δ', τοσοῦτοι ἅμα ἥκετε, πολλὰ ὀπισθερόμβοι ἕκαστος. ἰῶ οὖν μὴ τούτων ἐμβῆτε, δέδια μὴ ὕστερον μετανοήσητε. καὶ μάλιστα ὁπόσοι γεῖν ὦτ ἐπίστασθε. Νεκ. ἐπίστασθε. πῶς οὖν ποιήσαντες, εὐπλοήσωμεν; Χα. ἐγὼ ὑμῖν φράσω.

CHARON.

Avdite quo loco sint res vestræ. Equidem parua est nobis, ac supputris naucula, prout videtis, & vndique perfluit: quę si in alterutram partem inclinarit, pessum ibit. Vos autem tam multi simul confluitis, multásque sarcinas singuli affertis: quibuscum si conscenderitis, vereor ne facti vos pœniteat postea: præcipuè quicunque natare nescitis. *Mortui.* Quid igitur facto opus est, vt tutò nauigemus? *Ch.* Ego dicam vobis. Nudos vos ingredi oportet, omniáque hæc sarcinas γυμνοὺς ὀπιβαίνειν χρή, τὰ πε-

εἶτα τὰ ταῦτα πάντα ἐπὶ τὸ ἠιόνος καταλιπόντας. μόλις γὰρ ἂν καὶ οὕτω δέξαιτο ὑμᾶς τὸ πορθμεῖον. σοὶ δ' ὦ Ἑρμῆ, μελήσει τὸ ἀπὸ τούτου μηδένα παραδέχεσθαι αὐτῶν, ὃς ἂν μὴ ψιλὸς ᾖ, καὶ τὰ ἐπίπλα ὥσπερ ἔφλω, ἀποβαλών. παρὰ δὲ τὴν ἀποβάθραν ἐξὸν, διαγνώσκε αὐτὸν, καὶ ἀναλάμβανε, γυμνοὺς ἐπιβαίνειν ἀναγκάζων. Ερ. εὖ λέγεις, καὶ οὕτω ποιήσωμεν. σὺ δὲ τίς ὁ πρῶτος ὢν; Με. Μένιππος ἔγωγε. ὀκνῶ ἰδοὺ ἡ πῆρά μοι ὦ Ἑρμῆ, καὶ τὸ βάκτρον, ἐς τὴν λίμνην ἀποῤῥίψω. τὸν τρίβωνα δὲ δι' ἐκόμισα, εἰ ποιῶν. Ερ. ἔμβαινε ὦ Μένιππε ἀνδρῶν ἄριστε, καὶ τὴν πρόσοδείαν ἔχε παρὰ τὸν κυβερνήτην ἐν ὑψηλῷ, ὡς ἐπισκοπῇς ἅπαντας. ὁ καλὸς δ' οὗτος, τίς ἐστι; Χαρ. Χαρμόλεως ὁ μεγαρεικὸς, ἐπέραστος. ἔχει τὸ φίλημα δι' ἁλὸς ἀντὶ λωῒ. Ερ. ἀπόδυθι τοιγαροῦν τὸ κάλλος, καὶ τὰ χείλη αὐτοῖς φιλήμασι, καὶ τὴν κόμην τὴν βαθεῖαν, καὶ τὸ ἐπὶ τῶν παρῄων ἐρύθημα, καὶ τὸ δέρμα ὅλον. ἔχει καλῶς. εὔζωνος εἶ. ἐπίβαινε ἤδη. ὁ δὲ τὴν πορφυρίδα οὗτος, καὶ τὸ διάδημα, ὁ ἐλοσυρὸς, τίς ὢν τυγχάνεις; Λα.

perfluat in littore relinquere. [illegible] enim etiam sic capiet [illegible] iste ponto. Tibi verò, Mercuri, deinceps curæ erit, neminem ex ipsis excipere nisi qui sit nudus, & supellectilem abiecerit, vt dixi. Itaque stans ad tabulatum scansoriū ipsos cognosce, & nudos ingredi cogens suscipe. *Merc.* Rectè dicis: atque sic faciemus. Quis est hic primus? *Men.* Ego sum Menippus. Ecce autem peram & baculum in paludem proieci: Verùm rectè feci qui pallium non attulerim. *Merc.* Ingredere ô Menippe, vir optime, primúmque apud nauis gubernatorem, in summitate, locum occupa, vt omnes intuearis. Verùm quis est formosus iste? *Char.* Ego sum Charmoleus ille Megarensis amabilis, cuius osculum duobus talentis emptum est. *Merc.* Exue igitur istam pulchritudinem, & labia cum osculis, promissam etiam comam, & genarum ruborem, adeóque totam cutem. Bene se res habet, expeditus es, ingredere nunc. Hic verò purpuratus, & diademate vinctus, facie truculentus. Quis es tu? *Lam.* Lampichus Geloorum tyrannus. Λάμπιχος, Γελώων τύραννος.

Ερ. τί οὖν ὦ Λάμπιχε τοσαῦτα ἔχων πάρει; Λα. τί οὖν ἐχρῆν ὦ Ερμῆ, γυμνὸν ἥκειν τύραννον ἄνδρα; Ερ. τύραννον μὲν ἀδαμῶς, νεκρὸν δὲ μάλα. ὥστε ἀπόδυ ταῦτα. Λα. ἰδοὺ σοι ὁ πλοῦτος ἀπερρίπται. Ερ. καὶ τὸν τύφον ἀπόρριψον ὦ Λάμπιχε, καὶ τὴν ὑπερφίαν. βαρήσει γὰρ τὸ πορθμεῖον, συνεμπεσόντα. Λα. οὐκοῦν ἀλλὰ τὸ διάδημα ἔασόν με ἔχειν, καὶ τὴν ἐφεστρίδα. Ερ. ἀδαμῶς. ἀλλὰ καὶ ταῦτα ἄφες. Λα. εἶεν. τί ἔτι; πάντα γὰρ ἀφῆκα ὡς ὁρᾷς. Ερ. καὶ τὴν ὠμότητα, καὶ τὴν ἀνοιαν, καὶ τὴν ὕβριν, καὶ τὴν ὀργήν, καὶ ταῦτα ἄφες. Λα. ἰδοὺ σοι γυμνός εἰμι. Ερ. ἔμβαινε ἤδη. σὺ δ' ὁ παχὺς, ὁ πολύσαρκος, τίς εἶ; Δα. Δαμασίας ὁ ἀθλητής. Ερ. ναὶ ἔοικας. οἶδα γάρ σε πολλάκις ἐν ταῖς παλαίστραις ἰδών. Δα. ναὶ ὦ Ερμῆ. ἀλλὰ παράδεξαί με γυμνὸν ὄντα. Ερ. οὐ γυμνὸν ὦ βέλτιστε, τοσούτας σαρκας περιβεβλημένον. ὥστε ἀπόδυσαι, ἐπεὶ καταδύσεις τὸ σκάφος, καὶ ἕτερον πόδα ὑπερθεὶς μόνον. ἀλλὰ καὶ τὸν στέφανον τοῦτον ἀπόρριψον, καὶ τὰ μύρα· ὡς ὁρᾷς ἀληθῶς εἰμι, καὶ γυμνὸς ὡς ὁρᾷς ἀληθῶς εἰμι, καὶ τὰ κηρύγματα. Δα. ἰδοὺ σοι ἰσοτιμος τοῖς ἄλλοις νεκροῖς.

Merc. Quid cum tot sarcinis ades? Lam. Anne conueniebat nudum venire tyrannum? Merc. Nequaquam tyrannum, sed mortuum: itaque ista depone. Lam. Ecce diuitias abieci. Merc. Fastum etiam abiice Lampiche, & superbiam. Si enim hæc simul ingrediantur, pontonem grauabunt. Lam. Permitte saltem vt diadema habeam, & sagulum. Merc. Nequaquam, sed hæc etiam relinque. Lam. Ita sit, quid amplius? nam omnia, vt vides, abieci. Merc. Crudelitatem etiam, & amentiam, & insolentiam, & iracundiam depone. Lam. Ecce nudus sum. Merc. Ingredere nunc. Tu verò pinguis & carnosus, quis es? Dam. Sum athleta Damasias. Merc. Etiam ille esse videris: scio enim te sæpe in palæstris à me visum. Dam. Etiam Mercuri: sed me nudum excipe. Merc. Non es nudus ô bone vir, tanta carne circundatus: eam itaque exue. Nauim enim submerges, si vel alterum pedem imposueris. Sed & coronas istas, & præconia abijce. Dam. En planè nudus sum, vt vides, & simili cum alijs mortuis sta-

Ερ. οὕτως ἄμεινον ἀβαρῆ εἶναι. ὥστε ἔμβαινε. καὶ σὺ ὦ τᾶν πλέοντον ἀποθέμενος ὦ Κράτων, καὶ τὴν μαλακίαν ὁμοῦ πρόσπεσε, καὶ τὴν τρυφὴν, μηδὲ τὰ ἐπιτάφια κόμιζε, μηδὲ τὰ τῶν προγόνων ἀξιώματα. κατάλιπε ὦ καὶ ὄνομα, καὶ δόξαν. καὶ εἴ ποτέ σε ἡ πόλις ἀνεκήρυξεν εὐεργέτην ἢ λιλονόπ, καὶ τὰς τῶν ἀδελφεαντῶν ἐπιγραφὰς, μηδὲ ὅπ μέγαν τάφον ἐπὶ σοὶ ἔχωσαν λέγε. βαρυνεῖ γὰρ καὶ ταῦτα μνημονευόμενα. Κρα. οὐχ ἑκὼν μέν. ἀποῤῥίπτω δέ. τί γὰρ αὖ καὶ πάθοιμι; Ερ. βαβαί. σὺ γὰρ ὁ ἔνοπλος, τί βούλει; ἢ τί τὸ βρόπαιον τοῦτο φέρεις; Κρα. ὅτι νενίκηκα ὦ Ερμῆ. καὶ πείσευσα, καὶ ἡ πόλις ἐτίμησέ με. Ερ. ἄφες ἐν γῇ τὸ τρόπαιον. ἐν ᾅδου γὰρ, εἰρήνη, καὶ οὐδὲν ὅπλων δέησει. ὁ σεμνὸς γὰρ οὗτος ἀπό γε τοῦ σχήματος, καὶ βρενθυόμενος, ὁ τὰς ὀφρῦς ἐπηρκὼς, ὁ ὑπὸ τῆ φρονήσεως, τίς ἐστιν, ὁ τὸν βαδὺν πώγωνα καθειμένος; Με. φιλόσοφος τις ὦ Ερμῆ. μᾶλλον δὲ, γόης, καὶ τερατείας μεστός. ὥστε ἀπόδυσον καὶ τοῦτον. ὄψει γὰρ πολλὰ καὶ γελοῖα ὑπὸ τῷ ἱματίῳ κρυπτόμενα. Ερ. κατάθου σὺ τὸ σχῆμα τοῦτο. εἶτα

tura. *Merc.* Sic præstat esse leuem: ìtaque ingredere. Tu quoq; Craton depositis diuitijs, præterea mollitie, & delicijs, neque tecum feras epitaphia, neque tuorum maiorum dignitates: sed & genus, & gloriam relinque. Nec ciuitatis, de qua benemeritus es, publica præconia, nec statuarum inscriptiones: nec magnum tibi sepulchrum aggestum dicas: horum enim recordatio scapham etiam grauat. *Cr.* Inuitus certè: sed tamen abjiciam: quid enim faciam? *Merc.* Papæ, quid tibi vis armatus? aut quid trophæum istud circumfers? *Cr.* Quia vici Mercuri, & res præclaras gessi, propterea ciuitas hoc me honore affecit. *Merc.* Relinque trophæum in terra: apud inferos enim pax est, nihílque armis opus erit. Verùm quis ille est, ipso habitu grauitatem quandam præ se ferens, elatus, contractis supercilijs, meditabundus, promissa barba: quis iste est? *Men.* Philosophus aliquis Mercuri: imò præstigiator, & prodigiorum plenus. Itaque & hunc exue: videbis enim multa, eáque ridicula sub pallio abscondita. *Merc.* Hunc tu habitum depone primùm: deinde κατάθου σὺ τὸ σχῆμα τοῦτο. εἶτα

καὶ ταυτὶ πάντα. ὦ Ζεῦ, ὅσῳ μὲ πλεῖ ἀλαζονείαι κομίζῃ, ὅσῳ ἢ ἀμαθίαν, καὶ ἔριν, καὶ κενοδοξίαν, καὶ ἐρωτήσεις ἀπόρους, καὶ λόγους ἀκανθώδεις, καὶ ἐννοίας πολυπλόκους. ἀλλὰ καὶ ματαιοπονίαν μάλα πολλήν, καὶ λῆρον ὀλίγον, καὶ ὕθλους, καὶ μικρολογίαν. νὴ Δία, καὶ χρυσίον γε τοῦτο, καὶ ἡδυπάθειαν ἢ, καὶ ἀναισχυντίαν, καὶ ὀργήν, καὶ βυφλὼ, καὶ μαλακίαν. ἐλέηθι γάρ με, εἰ καὶ μάλα φθονερόπεις αὐτά. καὶ τὸ ψεῦδος ἢ ἀπόδου, καὶ τὸ τύφον, καὶ τὸ οἴεσθαι ἀμείνω εἶναι τῶν ἄλλων. ὡς εἶγε πάντα τοῦτα ἔχων ἐμβαίνοις, ποία πεντηκόντορος δέξαιτο ἂν σε; Φιλο. ἀποτίθεμαι τοίνυν αὐτά, ἐπείπερ οὕτω κελεύεις. Με. ἀλλὰ καὶ τὸ πώγωνα τοῦτον ἀποδέσθω ὦ Ερμῆ, βαρὺ τε ὄντα, καὶ λάσιον ὡς ὁρᾷς. πέντε μυῶν τρίχες εἰσὶ τοὐλάχιστον. Ερ. εὖ λέγεις. ἀπόδου καὶ τοῦτον. Φιλο. καὶ τίς ὁ ἀποκείρων ἔσται; Ερ. Μένιππος ὅτοσί, λαβὼν πέλεκυν τῶν ναυπηγικῶν, ἀποκόψει αὐτὸν, ἐπικόψας τῇ ἀνασάθρᾳ χρησάμενος. Με. ἀλλ' ὦ Ερμῆ. ἀλλὰ φρίττω μὴ ἄδος. χαὶ

hæc quoque omnia. O Iupiter, quantam ille arrogantiam, quantam insciti-am, quantum contentionum, inanis gloriæ, quæstionum dubiarum, spinosarum disputationum, & cogitationum perplexarum circumfert? imò quàm multos vanos labores, & deliramenta non pauca, & nugas, & rerum minimarum disquisitionem. Sed per Iouem aurum etiam hoc, & voluptatem, & impudentiam, & iram, & delicias, & molliciem (neque enim ista me latent, etiamsi studiosè celas) mendacium quoque & fastum abijce, illámque opinionem, qua te alijs præstantiorem esse ducis: nam si cum his omnibus ingrediaris quæ te quinqueremis accipiat? *Ph.* Depono igitur ea, quandoquidem sic iubes. *Men.* Sed & barbam hanc depona Mercuri, cùm adeò grauis, & hirsuta sit, vt vides: cuius capilli quinque sunt minarum ad minimum. *Ph.* Ecquis erit qui detondebit? *Merc.* Menippus iste sumpta securi qua naues fabricant, eam resecabit scansorio nauis tabulato superpositam. *Men.* Nequaquam Mercuri: sed da mihi ferram: hoc enim

erit,

λοιότερον γὸ τοῦτο. Ερ. ὁ πέλεκυς ἱκανός. Με. εὖγε. ἀνθρωπινώτερον γὸ νυνὶ ἀναπέφηνας, ἀποθέμενος αὐτῆς τὴν κινάβραν. βούλει μικρὸν ἀφέλωμαι καὶ τῶν ὀφρύων; Ερ. μάλιστα. ἆρ' τὸ μέτωπον γὸ καὶ ταύτας ἐπῆρκεν, ἃς οἶσθ' ἐφ' ὅτῳ αὐτείνων ἑαυτόν. τί τοῦτο, καὶ δακρύεις ὦ κἀθάρμα, καὶ φεύγεις θάνατον ἀποδειλιᾷς; ἔμβηθι δ' ἔγ. Με. ἐν ἔτι τὸ βαρύτατον τοῦ μάλης ἔχει. Ερ. τί ὦ Μένιππε; Με. κολακίαν ὦ Ερμῆ, πολλὰ ἐν τῷ βίῳ χρησιμεύσασαν αὐτῷ. Φιλο. ἐκφῶ καὶ σὺ ὦ Μένιππε, ἀπόδου τὴν ἐλευθερίαν, καὶ παῤῥησίαν, καὶ τὸ ἄλυπον, καὶ τὸ γηναῖον, καὶ τὸ γέλωτα. μόνος γοῦν τὰ ἄλλων γελᾷς; Ερ. μηδαμῶς. ἀλλὰ καὶ ἔχε ταῦτα, κἄφα γὸ καὶ πάνυ εὐφορα ὄντα, καὶ φέρε ἢ κατάπλοιμον χρήσιμα. καὶ σὺ ῥήτωρ ὦ σὺ, ἀπόδου τῶν ῥημάτων τὴν τοσαύτην ἀπρεπολογίαν, καὶ ἀντιθέσεις, καὶ παρισώσεις, καὶ περιόδους, καὶ βαρβαρισμοὺς, καὶ τἆλλα βάρη τῶν λόγων. Ρη. ἰοὺ ἰοὺ ἀποτίθεμαι. Ερ. εὖ ἔχει· ὥστε ἤδη ἀνελώμεθα. τὸ ἀγκύριον λύε τὰ ἀπόγεια. τὴν ἀποβάθραν ἀνάστησον. πίτασον τὸ ἱστίον.

erit magis ridiculum. *Merc.* Sufficiet securis. *Men.* Euge humaniorem reddidisti, sepositio eius fœtore hircino. Visne vt paulum de supercilijs auferam? *Merc.* Maximè. Nam hæc super frontem attollit, nescio quò se ipsum intendens. Quid hoc rei est? etiam ploras scelestè? & mortem formidas? ingredere igitur. *Men.* Vnum adhuc grauissimum gestat sub alis. *Merc.* Quidnam Menippe? *Men.* Adulationem Mercurii, quæ illi dum viueret multum profuit. *Rh.* Igitur & tu Menippe depone tuam libertatem, & loquendi audaciam, lætitiam, generositatẽ, & risum: solúsne omnium rides? *Merc.* Nequaquam, sed retine ista, leuia cùm sint & portatu facilia, atque ad nauigationem vtilia. Tu verò Orator depone istam tantam verborum contradictionem, antitheses, membrorum adæquationes, periodos, barbarismos, aliáque orationum pondera. *Rh.* En depono. *Merc.* Bene res se habent. Itaque solue funem, attollamus scalas, retrahatur anchora: expande velum,

εὐθωε ὦ πορθμεῦ τὸ πηδάλιον.
εὖ πάθωμεν. τί οἰμώζετε ὦ μάταιοι, καὶ μάλιστα ὁ φιλόσοφος σὺ, ὁ ἀρτίως τὸ πώγωνα δεδηωμένος; Φιλ. ὅτι ὦ Ερμῆ ἀθάνατον ᾠήμην τὴν ψυχὴν ὑπάρχειν. Με. ψεύδεται. ἄλλα γὰρ ἔοικε λυπεῖν αὐτόν. Ερ. τὰ ποῖα; Με. ὅτι μηκέτι δειπνήσει πολυτελῆ δεῖπνα, μὴ ὢ νύκτωρ ἐλθὼν, ἅπαντας λαθραῖον, τῷ ἱματίῳ τὴν κεφαλὴν κατειλήσας, περίειση ἐν κύκλῳ τὰ χαμαιτυπεῖα. καὶ ἔωθεν ἐξαπατῶν τοὺς νέους ἐπὶ τῇ σοφίᾳ, ἀργύριον λήψῃ. ταῦτα λυπεῖ αὐτόν. Φιλ. σὺ ὦ Μένιππε, ὃν ἄχθη ἀποθανών; Με. πῶς, ὃς ἔασουσα ἐπὶ τῷ θανάτῳ, καλέσαντος μηδενός; ἀλλὰ μεταξὺ λόγων, ἡ κραυγή τις ἀκούει, ὥσπερ τινων ἀπὸ γῆς βοώντων; Ερ. ναὶ ὦ Μένιππε. ἢ ἀφ' ἑνός γε χώρου. ἀθρόοι μὲν, ἐς τὴν ἐκκλησίαν συνελθόντες, ἅπαντες γελῶσι ἐπὶ τῷ Λαμπίχου θανάτῳ. καὶ ἡ γυνὴ αὐτῷ, συνέχει τοὺς τῶν γυναικῶν. καὶ τὰ παιδία νεογνὰ ὄντα, ὁμοίως κἀκεῖνα ἀπὸ τῶν πύλων βάλλει ἀφθόνοις τοῖς λίθοις. ἄλλοι δὲ Διόφαντον τὸν ῥήτορα ἐπαινέσειν ἐν Σικυῶνι, ἐπιτύχε portitor dirige clauū. Simus hilares. Quid ploratis ſtolidi? túq; Philoſophe in primis? qui paulò ante tua barba ſpoliatus es. *Ph.* Quoniam Mercuri, animam immortalem eſſe putabam. *Mer.* Mentitur: alia enim ipſum mœrore afficere videntur. *Merc.* Quænam illa? *Men.* Quia non amplius opiparas cœnas habebit: neque noctu exiens clam omnibus, circumuoluto palliolo capiti, proſtibula in orbem luſtra it: nec manè deceptis adoleſcentibus ſua ſapientia, pecuniam accipiet. Hæc ſunt quæ illi dolent. *Ph.* An tibi moleſtum non eſt Menippe, quòd mortuus es? *Men.* Quomodo moleſtum ſit mihi, qui ad mortem, nullo vocante, feſtinaui? Verùm nonne clamor quidam interim dum confabulamur veluti quorundam in terra vociferantium exauditus eſt? *Merc.* Etiam Menippe: verùm nō vnico loco. Sed quidam in vnum cœtum conuenientes, mortuum Lampichum læti irridentes & illius vxorem mulieres circunſtrepunt, atque illius liberi nuper nati, multis lapidibus à pueris obruuntur. Quidam Diophantum Rhetorem laudant, in Sicyone funebres orationes pro Cra-

τάφιος λόγος διεξιόντα, ὅτι Κρέοντι τούτῳ. καὶ νὴ Δία γε, ἡ Δαμασία μήτης κακύουσα, ἄχαρίς τὸ θρήνε σοῦ γυναιξὶν ἐπὶ τῷ Δαμασίᾳ. σὲ δ' ἔδεις ὦ Μένιππε διακρύει, καθ' ἡσυχίαν δὲ κεῖσαι μόνος; Με. ἔδαμας, ἀκούσῃ τῶν κυνῶν μετ' ὀλίγον ἀρυομένων οἰκτίσον ἐπ' ἐμοὶ, καὶ τὰ κορέκων τυπομένων τοῖς πλευροῖς, ὁπότ' ἂν συνελθόντες, θάπτωσί με. Ερ. γυναῖδας εἶ ὦ Μένιππε. ἀλλ' ἐπεὶ καταπλεύκαμεν ἡμεῖς, ὑμεῖς μὲ ἄπιτε πρὸς τὸ δικαστήριον, εὐδείαν ἐκείνως προϊόντες. ἐγὼ δ', καὶ ὁ περθμεὺς, ἄλλως μετελευσόμεθα. Με. συμπλοεῖτε ὦ Ερμῆ. προϊωμεν δὲ καὶ ἡμεῖς. τί οὖν ἔτι καὶ μέλλετε; δικασθῆναι δεήσει. καὶ τὰς καταδίκας φασὶν εἶναι βαρείας, βοχοὺς, καὶ γύπας, καὶ λίθους. δειχθήσεται δὲ ὁ ἑκάστου βίος.

tone isto recitantem. Atque per Iouem, Damasiæ mater vlulans, lamentationem pro Damasia cum mulieribus incœptat. Te verò, Menippe nemo deplorat, & solus iaces tranquillus? Men. Nequaquam: nam haud multò post, canes miserabiliter propter me latrantes audies, & cornuos alas concutientes, quando ad sepeliendum me conuenient. Merc. Generosus es, Menippe. Sed quia iam transfretauimus, abite vos rectà per hanc viam ad forum iudiciale. Ego verò, & portitor alios transuectabimus. Men. Fœliciter nauigate, ô Mercuri, Nos verò progrediamur. Quid adhuc cunctamini? Iudicari oportebit: & graues dicunt esse pœnas: rotas, vultures, saxa. Vniuscuiusque autem vita examinabitur.

ΚΡΑΤΗΤΟΣ, ΚΑΙ Διογένους.

CRATETIS ET DIOGENIS.

ΚΡΑΤΗΣ.

Μοίριχον τὸν Πλούσιον ἐγίνωσκες ὦ Διόγενες, τὸν πάνυ πλούσιον, τὸν ἐκ Κορίνθου;

CRATES.

MOerichum illum diuitem nórásne Diogenes, illum inquam insignitèr diuitem, illum Corin-

τὰ τὰς πολλὰς ὁλκάδας ἔχοντα, ἢ ἀνεψιὸς Αεισέας, πλούσιος καὶ αὐτὸς ὤν; τὸ ὁμηρικὸν ἐκεῖνο ἐκεῖθεν ἐπιλέγειν, Η μὲ ἀναίειξ, ἦ ἐγώ σε. Δι. τίνος ἕνεκα ὦ Κράτης, ἐδιαθέμενον ἀλλήλοις; Κρα. τῶ κλήρου ἕνεκα ἑκάτερος, ἡλικιῶται ὄντες. καὶ τὰς διαθήκας ἐς τὸ φανερὸν ἐπήγαγον. Αεισέαν μὲν ὁ Μοίριχος εἶχεν εἰ πρεσβύτερος, ἅπαντων, ἀφιεὶς τὰ ἑαυτῶ πάντων, Μοίριχον δ' ὁ Αεισέας, εἰ πρεσβύτερος αὐτῶ. ταῦτα μὲν ἐγέγραπτο. οἱ δ', ἐδιαθέμενον ἀλλήλοις, ὑπερβαλλόμενοι τῆ κολακείᾳ. καὶ οἱ μάντεις ἔντε ἀπὸ τῶν ἄστρων τεκμαιρόμενοι τὸ μέλλον, ἔντε ἀπὸ τῶν ὀνειράτων, ὥσπερ Χαλδαίων παῖδες, ἀμὰ καὶ ὁ Πύθιος αὐτὸς, ἄρτι μέν, Αεισέᾳ παρεῖχε τὸ κράτος, ἄρτι δ', Μοιρίχῳ. καὶ τὰ τάλαντα, ποτὲ μὲν ἐπὶ θάτερον, ποτὲ δ' ἐπ' ἐκεῖνον ἔρρεπε. Δι. τί οὖν δὴ πέρας ἐλάμβανε ὦ Κράτης; ἀκοῦσαι γὰρ ἄξιον. Κρα. ἄμφω τετάφθαι ἐπὶ μιᾶς ἡμέρας. οἱ δὲ κληρονόμοι, ἐς Εὐνόμιον καὶ Θρασυκλέα περιῆλθον, ἄμφω συγγενεῖς ὄντας, ἀδὲ πώποτε προσμαντευομένους ἔτω γενέσθαι ταῦτα. διαπλέοντες γὰρ ἀπὸ Σικυῶνος ἐς Κίρραν, κατὰ

tho profectum, cui tot erant naues onustæ mercibus, cuius consobrinus Aristeas, ipse etiam diues? Homericum illud in ore habere solebat. *Aut me consci tu, aut ego te. Diog.* Cuius rei gratia sese inuicem captabant Crates? *Crat.* Hæreditatis causa vterque, cùm essent coæui. Et palam testamenta publicauerant ambo, in quibus Mœrichus, si prior moreretur, Aristeam omnium rerum suarum dominum relinquebat: Mœrichum vicissim Aristeas, si prior è vita decederet. Hæc igitur cùm essent in tabulis scripta, illi sese inuicem colebant & adulatione superare contendebant. Porrò diuini, siue futurum ex astris coniectarent, siue vt Chaldæi ex somnijs: quin & Pythius ipse, nũc Aristeæ, nunc Mœricho victoriam præbebat, & modò ad hunc, modò ad illum trutina propẽdebat. *Diog.* Quid igitur tandem euenit Crates? nam audire est operæpretium. *Crat.* Eodem die ambo sunt mortui: cæterùm hæreditates ad Eunomium ac Thrasyclem deuenerunt, quorum vterq; illis cognatus erat: quibus hæc obuentura nusquam prædictum fuerat. Etenim cùm Sicyone Cirrham versus nauigarent,

μέσον τ πόδα λαγὼ πεπτωκότες τῷ Ἰάπυγι, ἀνέβαπτησαν. Διο. εὖ ἐπίσωσαν. ἡμεῖς δ, ὁπότε ἐν τῷ βίῳ ἦμεν, οὐδὲν τοιοῦτον ἐνενοοῦμεν περὶ ἀλλήλων. ὅτε πώποτε εὐξάμενος Ἀντισθένει ἀποθανεῖν, ὡς κληρονομήσαιμι τ βακτηρίας αὐτοῦ. εἶχεν δ παῦρον χαρτερὸν ἐκ κοτίνου ποιησάμενος. ὅτε οἶμαι σὺ ὦ Κράτης ἐπεθύμεις κληρονομεῖν ἀποθανόντος ἐμοῦ, τὰ κτήματα, καὶ τ πῖδον, καὶ τ πέρναν, χοίνικας δύο θέρμων ἔχουσαν. Κρ. οὐδὲν γὰρ μοι τούτων δεῖ. ἀλλ' οὐδὲ σοὶ ὦ Διόγνες, ἃ γὰρ ἐγὼ λαμβάνω, σύ τε Ἀντισθένης ἐκληρονόμησας, καὶ ἐγὼ σοῦ, πολλῷ μείζω, καὶ σεμνότερα τ Περσῶν ἀρχῆς. Διο. τίνα ταῦτα φῄς; Κρα. σοφίαν, αὐτάρκειαν, ἀληθειαν, παῤῥησίαν, ἐλευθερίαν. Διο. νὴ Δία μέμνημαι, τοῦτον διαδεξάμενος τ πλοῦτον παρ' Ἀντισθένους, καὶ σοῦ [illegible] πλείω κατέλιπόν. Κρα. ἀλλ' οἱ ἄλλοι ἡμέλουν τ τοιούτων κτημάτων, καὶ οὐδεὶς ἐθεράπευεν ἡμᾶς, κληρονομήσειν προσδοκῶν. ἐς δ τὸ χρυσίον πάντες ἔβλεπον. Διο. εἰκότως. οὐ γὰρ εἶχον

medio in cursu, obliquo orto Iapyge, pessundati sunt. *Dio.* Rectè factum. At nos cùm in vita essemus, nihil eiusmodi alter de altero cogitabamus: neq; vnquam optaui vt moreretur Antisthenes, A quò nimirum illius baculus ad me rediret hæredem: validum autem ex oleastro factum habebat. Neq; tu Crates opinor, cupiebas me mortuo in possessionũ mearum successionem venire, B puta dolij, ac peræ, cui inerãt duæ lupinorum chœnices. *Crat.* Neq; enim mihi quicquam, imò ne tibi quidem C Diogenes rebus istis etat opus. Nam quæ ad rem pertinebant, ea nimirum longè maiora & splẽdidiora quàm Persicum imperium, tu ab Antisthene, ego à te tanquam D iure hæreditatis accepi. *Diog.* Quænam sũt ista quæ dicis? *Crat.* Sapientiam, inquam, frugalitatẽ, veracitatẽ, loquendi audaciam, viuendi libertatem. *Dio.* Per Iouem memini me in istiusmodi opũ E hæreditatem Antistheni successisse, tibiq; eas multò ampliores reliquisse. *Crat.* Verũ reliqui mortaliũ hoc possessionũ genus aspernabantur: neq; ob spem potiundæ hæreditatis quisquam obsead aurum omnes intendeneque enim habebant

quijs captabat: sed oculos

ἔνθα δὴ ἔξαινντο τὰ τοιαῦτα παρ' ἡμῶν, διερρυηκότες ὑπὸ πλούτου, καθάπερ τὰ σαθρὰ τῶν βαλαντίων. ὥστε εἴ ποτε καὶ ἐμβάλλοι τις ἐς αὐτοὺς ἢ σοφίαν, ἢ παρρησίαν, ἢ ἀλήθειαν, ἐξέπιπτεν εὐθὺς, καὶ διέρρει, τοῦ πυθμένος ἔχειν ἃ δωσαμένου· οἷόν τι πάσχουσιν αἱ τοῦ Δαναοῦ θυγατέρες παρθένοι ἐς τὸ τετρυπημένον πίθον ἐπαντλοῦσαι. τὸ δὲ χρυσίον, ὀδοῦσι, καὶ ὄνυξι, καὶ πάσῃ μηχανῇ ἐφυλάττον. Κρ. ἐκεῖνο ἡμεῖς μὲν ἔχομεν καὶ ταῦτα τὸ πλεῖστον. οἱ δὲ, ὀβολὸν ἕξειν κομίζοντες. ἢν τοῦτον ἄρχει τοῦ πορθμέως.

quòd facultates eiusmodi à nobis traditas acciperent, quippe qui tanquam putria marsupia, delicijs diffluebãt. Quò fiebat, vt si quãdo quis in illos infunderet vel sapientiam, vel dicendi libertatem, vel veritatem, excideret ilico & efflueret, cùm id continere fundum non posset. Cuiusmodi quiddam accidit Danai filiabꝰ virginibus, quę in pertusum dolium aquam important. At ijdem aurum dentibus, & vnguibus, omníque vi seruabant. *Crat.* Proinde nos nostras opes hîc quoque possidebimus: illi obolũ, eúmque ad portitorẽ vsque tantũ ferentes venient.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ, ΑΝΝΙΒΑ, ΜΙΝΩΟΣ, ΚΑΙ ΣΚΙΠΙΩΝΟΣ.

ALEXANDRI, ANNIBALIS, SCIPIONIS & Minois.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ.

ΕΜὲ δεῖ παρακεκεῖσθαί σου ὦ λίβυ. ἀμείνων γάρ εἰμι. Αν. ἄμωμοι, μὴ ἐμέ. Αλε. ἀκουῶ ὁ Μίνως δικαστής. Μι. τίνες δ' ἐστέ; Αλε. ὅτος μὲν, Ἀννίβας ὁ καρχηδόνιος. ἐγὼ δ', Αλέξανδρος ὁ Φιλίππου. Μι. νὴ Δία ἔνδοξοί γε ἀμφότεροι. ἀλλὰ περὶ τίνος ὑμῖν ἡ ἔρις; Αλε. περὶ παρασκευῆς. φησὶ

ALEXANDER.

ME tibi, ô Libyce, præponi par est: præstantior enim sum. *Ann.* Minimè; sed me. *Al.* Ergo iudicet Minos. *Min.* At quinam estis? *Al.* Hic est Carthaginensis Annibal: ego Alexander Philippi filius. *Min.* Per Iouem ambo glorioſi. Sed qua de re vobis est altercatio? *Al.* De præstantia. Hic enim se meliorem fuisse quàm ego, ex-

στρατηγὸς ἐμοῦ. ἐγὼ δ', ὥσπερ ἅπαντες ἴσασιν, οὐχὶ τούτου μόνον, ἀλλὰ πάντων ἐμοῦ φημὶ διενεγκεῖν τὰ πολέμια. Mi. ἐκάτερος οὖν ἐν μέρει ἑκάτερος εἰπάτω. σὺ δὲ πρῶτος ὁ λίβις λέγε. Av. ἐν μὲν τοῦτο ὦ Μίνως ὠφάμην, ὅτι ἐντεῦθεν καὶ τὴν Ελλάδα φωνὴν ἠκέμαθον. ὥστε οὐδὲ τούτῳ πολέου ἔτος ἐνέγκοιτό μου. φημὶ δὲ τούτους μάλιστα ἐπαίνου ἀξίους εἶναι, ὅσοι τὸ μηδὲν ἐξ ἀρχῆς ὄντες, ὅμως ἐπὶ μέγα προεχώρησαν, δι' αὐτῶν δυνάμιν τε περιεβαλλόμενοι, καὶ ἀξιοι δόξαντες ἀρχῆς. ἐγὼ γοῦν μετ' ὀλίγων ἐξορμήσας ἐς τὴν Ιβηρίαν, τοσοῦτον ὑπερεχον ὤν τῷ ἀδελφῷ, μείζων ἠξιώθην, ἄρτιος κεκλῆσθαι. καὶ τοὺς γε Κελτίβηρας εἶλον, καὶ Γαλατῶν ἐκράτησα τῶν ἑσπερίων. καὶ τὰ μεγάλα ὄρη διέβην. τὰ περὶ τὸν Ηριδανὸν, ἅπαντας κατέδραμον. καὶ αἰφνιδίους ἐποίησα τοσούτους πόλεις. καὶ τὴν πᾶσαν Ιταλίαν ἐχειρωσάμην. καὶ μέχρι τῶν περάτων τοῦ ὠκεανοῦ πολέως ἦλθον. καὶ μέρος, ὥστε τὸν δακτυλίους

ercitus ducē dicit. Ego verò vt omnes sciunt, non isto solùm, sed omnibus fermè, qui ante meam ætatem fuère, in re militari fuisse me præstantiorem affirmo. *Min.* Ergo vicissim vterque dicat. Tu verò Libyce primus verba facito. *An.* Vnum hoc me iuuat Minos, quòd & hîc Græcam linguā didicerim: adeò vt neque etiam hac in re iste me superet. Porrò illos maximæ laudis dignos asserо, qui cùm principio nihil essent, magni tamen euaserunt & per se potentes facti, & principatu digni habiti. Ego igitur cum paucis Iberiam adortus, cùm pro fratre dux essem exercitus, maximis rebus idoneus, & præstantissimus sum iudicatus. Ibi tum Celtiberos cepi, & Galatas hesperios deuici. Et cùm magnos montes transcendissem, omnem Eridanum percurri: multásque ciuitates euerti, & planam Italiam subiugaui: & vsque ad præeminentis vrbis subvrbia grassatus sum: tótque vno die occidi, vt eorum annulos modijs metitus sim, & ex cadaueribus pontes fluuiis fecerim. Atque hæc

τοσούτους ἀπέκτεινα μοῖς ἀὐτῶν μεδίμνοις ἀπομετρῆσαι

καὶ τοὺς ποταμοὺς ἀφυρῶσαι νεκρῶν. καὶ ταῦτα πάντα ἔπραξα, οὔτε Ἀμμωνος υἱὸς ὀνομαζόμενος, οὔτε θεὸς εἶναι προσποιούμενος, ἢ σύμπαντα τὰ μητρὸς ἀληθῆ, ἀνὴρ ἄνθρωπος εἶναι ὁμολογῶν, κρατηροῖς τε τοῖς σωματοφυλακίτοις αὐτεξεταζόμενος, καὶ κρατίστοις τοῖς μαχιμωτάτοις συμπαλαίων. οὐ Μήδους καὶ Ἀρμενίους καταγωνιζόμενος ὑποφεύγοντας, πρὶν διώκειν τινά, καὶ τῷ τολμήσαντι παραδιδόντας εὐθὺ τὴν νίκην. Ἀλέξανδρος δέ, παρὼν ἀρχὴν παραλαβών, νύξησε, καὶ παρεπολύ ἐξέτεινε, χρησάμενος τῇ τύχῃ ὁρμῇ. ἐπεὶ δ' ἓν ἐνίκησέ τε, καὶ τὸ ὅλεθρον ἀνεῖλον Δαρεῖον ἐν Ἰσσῷ τε καὶ Ἀρβήλοις ἐμέρισεν, ἀποστὰς τῶν παρόντων, προσκυνεῖσθαι ἠξίου. καὶ διαταν τὴν μηδικὴν μετεδιήτησεν ἑαυτόν. καὶ ἐμαυφόνει ἐν τοῖς συμποσίοις τοὺς φίλους. καὶ συνελαμβανεν ὑπὲ θανάτῳ. ἐγὼ δέ, ἧρξα ἑπόμενος τῇ παιδείᾳ. καὶ ἐπειδὴ μετεπέμπετο, τὴν πολεμίων μεγάλων ἐπιστρατευσάντων τῇ Λιβύῃ, ταχέως ὑπήκουσα. καὶ παρῆν ἐγκαλῶν μόνος βαρβαρόφρων ὤν, καὶ ἀπαίδευτος

omnia peregi, cùm neq; me Ammonis filium appellarem neque me Deum fingerem, neque matris insomnia narrarem: sed me hominem fatererer, & contra duces prudentissimos decertarem, & contra fortissimos milites pugnarem: nec Medos aut Armenios expugnarem; qui priùs fugiunt, quàm quisquã eos persequatur, & cuiuis audenti victoriam facilè tradunt. Alexander verò acceptum à patre imperium auxit & fortunæ quodam impetu vsus multùm ampliauit. Qui postquam miserum illũ Darium in Issо & Arbelis deuicit, à paterna virtute degenerans adorari voluit, & ad Medorum delicias sese contulit: & amicorum cæde conuiuia contaminauit, & interficientibus opem tulit. Ego autem pariter patriæ dominatus sum: quæ cùm me reuocaret, hostiũ magna classe aduersus Libyam nauigante, statim parui: continuóque me hominem priuatum dedi & damnatus æquo animo rẽ tuli. Atq; hæc egi barbarus cùm essem, omnisq; Græcanicæ disciplinæ expers, nec Homerum vt iste didicissem,

ἰδιώτην ἐμαυτὴν παρέσχον. καὶ τὸ πεπραγμένον. καὶ ταῦτ' ἔπραξα, παιδείας τῆς Ἑλληνικῆς, καὶ οὔτε Ο-

μηεον, ὥστε ὅτος ῥαψῳδῶν. ὅτε ὑπ' Αριστοτέλει τῇ σοφιστῇ παιδευθείς, μόνῃ δὲ τῇ φύσει ἀγαθῇ χρησάμενος. ταῦτά ἐστιν, ἃ ἐγὼ Αλεξάνδρου ἀμείνονα φημὶ εἶναι. εἰ δ' ἔστι καλλίων ὅτοσὶ διὰ διάδημα ἢ κεφαλὴ διεδέδετο, Μακεδόσι μὲν ἴσως καὶ ταῦτα σεμνά. οὐμοὶ δὲ τοῦτ' ἀμείνονι δόξειεν ἂν γυναικὶ καὶ στρατηλάτῃ ἀνδρὸς, τῇ γνώμῃ πλέον, ἢ τῇ τύχῃ κεχρημένῳ. Μι. ὁ μὲν, εἰρηκεν οὐκ ἀφρονῶν ἢ λόγον, οὐδὲ ὡς λίβυν εἰκὸς ἦν ἄνδρα. σὺ δὲ ὦ Αλέξανδρε, τί πρὸς ταῦτα φῄς; Αλε. ἔχειν μοι δοκῶ Μίνως, μηδὲν πρὸς ἀνδρὶ οὕτω θρασυτῷ. ἵνα γὰρ ἡ φήμη διδάξαι σε, οἷος μὲν ἐγὼ βασιλεὺς, οἷος δὲ οὗτος λῃστὴς ἐγένετο. ὅμως δὲ ὅσα εἰ κατ' ὀλίγον αὐτῷ διεώκα. ὃς νέος ὢν ἔτι, παρελθὼν ἐπὶ τὰ πράγματα, καὶ τὴν ἀρχὴν τεταραγμένην κατέσχον, καὶ τὸν φονέα τοῦ πατρὸς μετῆλθον, καταφοβήσας τὴν Ελλάδα τῇ Θηβαίων ἀπωλείᾳ. στρατηλὸς ὑπ' αὐτῶν χειροτονηθεὶς, οὐκ ἠξίωσα τὴν Μακεδόνων ἀρχὴν περιέπων, ἀγαπᾶν ἄρχειν ὁπόσων ὁ πατὴρ κατέλιπεν. ἀλλὰ πᾶσαν ὑπενόησας

nec Aristotele sophista magistro, sed sola naturæ meæ solertia vsus essem. Hæc sunt quibus me Alexandro meliorem prædico. Quòd si præstantior est iste quoniam diademate reuinctum caput habuit, id decorum forsan est apud Macedonas: non tamen propterea melior videri debeat generoso viro, & imperatore bono: qui mentis sententia magis, quàm fortuna est vsus. *Min.* Hic certè non mollem habuit orationem, nec qualem pro se Libycum hominem decebat. Tu verò Alexander quid ad hæc dicis? *Al.* Nihil certè Minos, homini tam temerario respondendum esset. Satis enim vel sola fama te docuerit, qualis ego rex, qualis iste latro fuerit. Aduerte tamen, an parum ipsum superauerim, qui cùm essem adhuc adolescens rem aggressus regnum obtinui turbatum, & de patris interemptoribus supplicium sumpsi, & Græciam Thebarum subuersione perterrui. Tum ab ijs dux electus, dignum non putaui, Macedonum imperium curando, me contentum esse eo quod pater reliquerat. Sed totum terrarum orbem

πλὴν ζῆν, καὶ δεινὸν ἡγησάμενος εἰ μὴ ἅπαντων κρατήσαιμι, ὀλίγοις ἄγων, ἐσέβαλον ἐς τὴν Ἀσίαν. καὶ ἐπὶ τε Γρανικῷ ἐκράτησα μεγάλῃ μάχῃ, καὶ τὴν Λυδίαν λαβὼν, καὶ Ἰωνίαν, καὶ Φρυγίαν, καὶ ὅλως τὰ ἐν ποσὶν ἀεὶ χειρούμενος, ἦλθον ἐπὶ Ἰασὸν, ἔνθα Δαρεῖος ὑπέμεινε, μυριάδας πολλὰς κρατῶν ἀγων. καὶ τὸ ἀπὸ τούτου ὦ Μίνως, ὑμεῖς ἴστε ὅσους ὑμῖν νεκροὺς ἐπὶ μιᾶς ἡμέρας κατέπεμψα. φησὶ γοῦν ὁ Χάρων μὴ διαρκέσαι αὐτοῖς τότε τὸ σκάφος, ἀλλὰ σχεδίας διαπηξαμένους τοὺς πολλοὺς αὐτῶν, διαπλεῦσαι. καὶ ταῦτα ἐγὼ ἐπραξάμην, αὐτὸς παρακινδυνεύων, καὶ πρῶτος ἀξιῶν. καὶ ἵνα σοι μὴ τὰ ἐν Τύρῳ, μὴ δὲ τὰ ἐν Ἀρβήλοις διηγήσωμαι, ἀλλὰ καὶ μέχρις Ἰνδῶν ἦλθον, καὶ τὸν Ὠκεανὸν, ὅσον ἐποιησάμην τὴν ἀρχὴν, καὶ τοὺς ἐλέφαντας αὐτῶν εἶλον, καὶ Πῶρον ἐχειρωσάμην. καὶ Σκύθας δὲ, οὐκ εὐκαταφρονήτους ἀνδρας ὄντας τὴν Ταναΐν, ἐνίκησα μεγάλῃ ἐπιπομαχίᾳ. καὶ τοὺς φίλους εὐ ἐποίησα, καὶ τοὺς ἐχθροὺς ἠμυνάμην. εἰ δὲ καὶ θεὸς ἐδόκουν τοῖς πρὸ τὸ μέγεθος τῶν πραγμάτων

cogitatione voluens, & graue ducens, ni vniuersum occuparem, cum paucis Asiam inuasi: & apud Granicum magna pugna vici. Captáque Lydia, Ionia, ac Phrygia, denique subiugato quicquid obuium erat, Issum veni vbi me cum innumeris copijs Darius expectabat. Post hæc, ô Minos vos ipsi scitis, quot vno die mortuos vobis miserim. Dicit enim Charon, sibi tunc scapham non sufficisse: sed plerosque illorũ ratibus cõpactis traiecisse. Et hæc confeci me ipsum periculis opponens, & in pugna vulnerari non timens. Et vt quæ Tyri & Arbelis gesta sunt reticeam, ad Indos vsque veni, meúmque Imperium Oceano terminaui: & ipsorum elephantes cepi, & Porum captiuum abduxi. Scythas etiam non contemnendos homines superato Tanai, magno equitatu deuici: & amicos beneficijs deuinxi, & ab inimicis me vindicaui. Si verò Deus hominibus videbar, parcendum illis erat: siquidem rerum à me gestarum magnitudine adducti sunt vt tale quid de me crederent.

ἀνθρώποις, συγγνωστὰ ἐκείνοι, καὶ τοιαῦτά τι πιστεύσαντες περὶ

ἐμέ. τὸ δ' οὖ τελευταῖον, ἐγὼ
μέ, βασιλεύων, ἀπέδαμον. ὅστος ὄ,
ἐν φυγῇ ὢν, παρὰ Προυσίᾳ τῷ
βιδυνῷ, καθάπερ ἄξιον ἦν,
πανουργότατον
ὄντα. ὡς γὸ δὴ ἐκράτησε τῶν
Ιταλῶν, ἐῶ λέγειν. ὅτι οὐκ
ἰσχύι, ἀλλὰ πονηρίᾳ, καὶ ἀπι-
στίᾳ, καὶ δόλοις. νόμιμον ὄ, ἢ
σοφφανὲς, οὐδέν. ἐπεὶ δέ μοι
ὠνείδισε τὴν ζυφλὴν, ἐπιλελῆ-
σθαί μοι δοκεῖ οἷα ἐποίει ἐν Κα-
πύῃ, ἑτέραις συσὼν, καὶ τοὺς τῶ
πολέμου κωμῳδοὺς ὁ θαυμάσιος
καθηδυπαθῶν. ἐγὼ ὄ, εἰ μὴ μι-
κρὰ τὰ ἑαυτέια δόξας, ὅτι τὴν
ἕω μᾶλλον ὥρμησα, τί ἂν μέγα
ἔπραξα; Ιταλίαν ἀναμιὼτὶ
λαβὼν, καὶ Λιβύλω, καὶ τὰ μέ-
χρι Γαδείρων ὑπαγόμενος;
ἦ οὐκ ἀξιόμαχε ἔδοξέ μοι
ἐκεῖνα, ὑποπτήσσοντα ἤδη, καὶ
δεισότλω ὁμολογοῦντα. εἰπὲ κα.
σὺ ὄ ὦ Μίνως δίκαζε. ἱκανὰ γὸ
ἀπὸ πολλῶν καὶ τωῦτα. Σκι.
μὴ θεότερον, ἵν' μὴ καὶ ἐμοῦ
ἀκούσῃς. Μι. τίς γὸ εἶ ὦ βέλ-
τιστε; ἢ πόθεν ὢν ἐρεῖς; Σκι.
Ιταλιώτης Σκιπίων, στρατηγὸς,
ὁ καθελὼν Καρχηδόνα, καὶ κρα-
τήσας Λιβύων μεγάλαις μά-
χαις. Μι. τί οὖν καὶ σὺ ἐρεῖς;
Σκι. Αλεξάνδρου μὲ πλέον

Tandem mors me regnante occupauit: sed hunc, cùm apud Bithynum Prusiam exularet, vt vir pessimus & crudelissimus merebatur. Nam quo pacto Italos vicit, omitto dicere. Non enim virtute, sed versutia, perfidia & dolis id peregit: nùquam iusti, aut claritudinis alicuius memor. Sed quoniam delicias mihi obiecit: oblitus mihi videtur eorũ quæ Capuæ commisit, quum meretricibus deditus, vir ille mirabilis, belli gerendi occasiones voluptatibus prodidit. Ego verò, nisi quæ sub Occidente sunt, parua ratus, ad Orientem potiùs me contulissem, quidnam adeò magni præstitissẽ? Qui Italiam absq; sanguine capere, ac Libyam, omnémque tractum ad Gades vsque sub potestatem facilè redigere potuissem? Sed hæc nulla contentione digna putaui, quæ iam me formidarent & dominum agnoscerẽt. Dixi. Tu verò Minos iudica. Hæc enim è multis protulisse satis est. *Scip.* Ne priusquam me quoque audiueris. *Min.* Quisnam & cuias es vir optime, qui dicendi copiam poscis? *Sc.* Scipio sum Romanus, Imperator, qui Carthaginẽ deleui, & Afros magnis prælijs subegi. *Min.* Quid igitur tu dices? *Sc.* Alexãdro

εἶναι, τὸν δ' Αννίβα ἀμείνονα. ὃς ἐδίωξα νικήσας αὐτὸν, καὶ φυγεῖν καταναγκάσας ἀτίμως. πῶς οὖν ἂν ἀναίσχυντος εἴης, ὃς πρὸς Αλέξανδρον ἀμιλλᾶται, ᾧ οὐδὲ Σκιπίων ἐγὼ ὁ νενικηκὼς αὐτὸν, παραβάλλεσθαι ἀξιῶ; Μι. νὴ Δί' ἐυγνώμονα φῆς ὦ Σκιπίων. ὥστε πρῶτος μὲν κεκείσθω Αλέξανδρος. μετ' αὐτὸν ὅ, σύ. εἶτα εἰ δοκεῖ, τρίτος Αννίβας, οὐδὲ ἕτος ἐυκαταφρόνητος ὤν.

quidem me esse inferiorem, sed Annibale præstantiorem, qui ipsum persecutus deuici, & turpem fugam arripere coëgi. Quomodo igitur impudens iste non videatur, qui cum Alexandro certare ausit, cui ne ipse quidem Scipio, qui istum deuici, comparare me velim? Min. Per Iouem æqua dicis Scipio. Quapropter primus quidem iudicetur Alexander: tu verò secundus: tertius denique, si videtur, Annibal, quippe qui nec ipse est contemnendus.

ΔΙΟΓΕΝΟΤΣ, ΚΑΙ Αλεξάνδρου.

ΔΙΟΓΕΝΗΣ.

ΤΙ τοῦτο ὦ Αλέξανδρε, καὶ σὺ τέθνηκας ὥσπερ ἡμεῖς ἅπαντες; Αλε. ὁρᾷς ὦ Διόγενες. ἐ παρὰ δόξον ὄν, εἰ ἄνθρωπος ὢν ἀπέθανον. Δι. ἤκουσα ὁ Ἄμμων ἐψεύδετο, λέγων ἑαυτὸν σε εἶναι υἱόν. σὺ δὲ Φιλίππου ἆρα ἤδησθα; Αλε. Φιλίππου δηλαδή. πού γὰρ ἂν ἐτεθνήκειν Ἄμμωνος ὤν. Δι. καὶ μὴν καὶ περὶ τὴν Ὀλυμπιάδος ὅμοια ἐλέγοντο, δράκοντα ὁμιλεῖν αὐτῇ, καὶ βλέπεσθαι ἐν τῇ εὐνῇ. εἶτα οὕτω σε τεχθῆναι. τὸν δὲ Φίλιππον habuisse, & in lecto visum cubitu editum in lucem

DIOGENIS ET ALEXANDRI.

DIOGENES.

QVid hoc rei est Alexander, tu quoque perinde atque nos omnes mortuus es? *Al.* Vides Diogenes: nec mirum est, si cùm homo fuerim, defunctus sim: *Dio.* Num igitur Ammon ille, mentiebatur, quum te suum esse filium diceret, an verò tu Philippo patre prognatus eras? *Al.* Haud dubiè Philippo: nam si Ammone progenitus fuissem, non obijssem. *Dio.* Atqui de Olympiade similia quædam ferebantur, draconem cum ea consuetudinem fuisse: deinde te ex hoc conuenisse: portò deceptũ Phi-

ἐξαπατῆσαι οἰόμενον πατέρα σε εἶναι. Αλε. κἀγὼ ταῦτα ἤκουον ὥσπερ σύ. νυνὶ δ' ὁρῶ ὅτι οὐδὲν ὑγιὲς οὔτε ἡ μήτηρ, οὔτε οἱ τὸν Ἀμμωνίων προφῆται ἔλεγον. Διο. ἀλλὰ τὸ ψεῦδος αὐτῶν, ὦ ἄριστε, οὐκ ἄχρηστόν σοι ὦ Ἀλέξανδρε πρὸς τὰ πράγματα ἐγένετο. πολλοὶ γὰρ ὑπέπτηττον θεὸν εἶναί σε νομίζοντες. ἀτὰρ εἰπέ μοι, τίνι τὴν τοσαύτην ἀρχὴν κατέλειπας; Αλε. οὐκ οἶδα ὦ Διόγνες. οὐ γὰρ ἔφθασα ὑποσκήψαι περὶ αὐτῆς ἢ τοῦτο μόνον, ὅτι ἀποθνήσκων, Περδίκκᾳ τὸν δακτύλιον ἐπέδωκα. πλὴν ἀλλά τί γελᾷς ὦ Διόγνες; Διο. τί γὰρ ἄλλο, ἢ ἀνεμνήσθην οἷα ἐποίησε ἡ Ἑλλὰς, ἅτε σε παρειληφότα τὴν ἀρχὴν, κολακεύοντες, καὶ προσαιτοῦντες αἰσχύνοντες, καὶ θρασύτατον ὑπὲρ τοὺς βαρβάρους, ἔνιοι δὲ, καὶ τοῖς δώδεκα θεοῖς προστιθέντες, καὶ νεὼς οἰκοδομοῦντες, καὶ θύοντες ὡς δ' ἐφάκοντος εἰπέ μοι, ὦ σε οἱ Μακεδόνες ἔθαψαν; Αλ. ἐν Βαβυλῶνι κεῖμαι, τρίτην ταύτην ἡμέραν. ὑπισχνεῖται δὲ Πτολεμαῖος ὁ ὑποκριτὴς, ἢν ποτε σχολὴν ἄγω ἀπὸ τῶν θορύβων τῶν νυνὶ, εἰς Αἴγυπτον ἀπαγαγὼν με, θάψειν ἐκεῖ, ὡς ἡγούμενος εἶναι τῶν Αἰγυπτίων θεῶν.

lippum, qui se tuum patrem esse existimaret. *Al.* Hæc etiam vt tu ipse audiui. Nunc autem video, neque matrem, neque Ammonios illos vates A sani quicquam dixisse. *Dio.* At hoc illorum mendacium Alexander, tibi ad res gerendas non fuit inutile. Multi enim te Deum esse rati metuebant. Sed dic mihi cuinam tantum imperium B reliquisti? *Al.* Nescio Diogenes. Non enim per repentinam mortem mihi de eo quicquam statuere licuit, nisi hoc solum quòd moriens, Perdiccæ annulum C tradidi. Verùm quid rides Diogenes? *Dio.* Quidnam aliud, quàm quod memini quid Græci fecerint, quum nuper accepto imperio tibi adularentur, te Imperatorem eligerent, & ducem aduersus D barbaros: nonnulli etiam te duodecim Deorum numero adderent, templa ædificarent, & vt draconis filio sacra facerent? Sed dic mihi, vbi te Macedones sepeliuerunt? *Al.* Etiamdum in Babylone iaceo tertium iam E diem. Porrò Ptolemæus ille satelles meus, si quando detur otiũ ab his rerũ tumultibus qui nunc instãt, pollicetur in Ægyptum deportaturũ me, inibique sepulturum, vt fiam ex Dijs Ægyptijs vnus.

Διο. μὴ γελάσω ὦ Ἀλέξανδρε, ὁρῶν σὲ ἤδη ἔτι σε μωραίνοντα καὶ ἐλπίζοντα Ἀννυβᾶν, ἢ Ὀσιρι γοᾶσθαι; πολλοῦ ἀλλὰ ταῦτα μὲν ὦ θειότατε, μὴ ἐλπίσῃς. οὐ γὰρ θέμις ἀνελθεῖν τινα τῶν ἅπαξ διαπλευσάντων τὸν λίμνην, καὶ ἐς τὸ ἔσω τῆς χοιμᾶς παρελθόντων. οὐ γὰρ ἀμελὴς ὁ Αἰακός. οὐδ' ὁ κέρβερος ἀνυπόφορος. ἐκεῖνα γὰρ ἡδέως ἂν μάθοιμι παρὰ σοῦ, πῶς φέρεις ὁπότ' ἂν ἐννοήσῃς ὅσων εὐδαιμονίαν ὑπὸ γῆς ἀπολιπὼν, ἀφῖξαι, σωματοφύλακας, καὶ ὑπασπιστὰς, καὶ σατράπας, καὶ χρυσοῦν τοσοῦτον, καὶ ἔθνη προσκυνοῦντα, καὶ Βαβυλῶνα, καὶ Βάκτρα, καὶ τὰ μεγάλα θηρία, καὶ τιμὴν, καὶ δόξαν. καὶ τὸ ἐπίσημον εἶναι, ἐλαύνοντα, διαδεδεμένον ταινίᾳ λευκῇ τὴν κεφαλὴν, πορφυρίδα ἐμπεπορπημένον. οὐ λυπεῖ ταῦτά σε ὑπὸ τὸν μήνιλον ἰόντα; τί δακρύεις ὦ μάταιε; οὐδὲ ταῦτά σε ὁ σοφὸς Ἀριστοτέλης ἐπαίδευσε μὴ οἴεσθαι βέβαια εἶναι τὰ παρὰ τὴν τύχης; Ἀλλὰ σοφὸς, ἀπάντων ἐκεῖνος κολάκων ὑπερπεπτωκότας ὤν; ἐμὲ μόνον ἔασον τὰ Ἀριστοτέλους εἰδέναι, ὅσα μοὶ ἤπιστε παρ'

Diog. Non risero, Alexander, cùm te etiam apud inferos desipientem videam, & sperantem fore vt aliquando tias Annubis, vel Osiris? A Verùm hæc ne speres diuinissime. Neque enim fas est reuerti quemquam, qui semel paludem transmiserit, atque intra specus hiatum descenderit, propterea quòd B neque indiligens est Æacus, neque contemnendus Cerberus. Verùm illud abs te discere peruelim, quo feras animo quoties in mentem C tibi redit, quanta fœlicitate apud superos relicta, huc sis profectus, puta corporis custodibus, satellitibus, satrapis, auri tanta vi, populis qui te adorabant, Babylone, Bactris, immanibus D illis belluis, dignitate, gloria: deinde quòd eminebas conspicuus, dum vectareris, dum vitta candida caput reuinctum haberes, dum purpuram fibulis substrictam gestares. Numquid hæc te E discruciant, quoties animo recursant? Quid lachrymaris ô stolide? Annon hæc te docuit sapiens ille Aristoteles, ne res eas quæ à fortuna proficiscuntur, firmas putares? *Al.* Sapiens-ne ille, cùm sit assentatorum omnium perditissimus? Sine me solum Aristotelis facta scire, quàm

ἐμοῦ, οἷα ὁ ἐπέστελλεν. ὡς ὁ καταγελᾶτό μου τῇ περὶ παιδείαν φιλοτιμίᾳ, δωπεύων, καὶ ἐπαινῶν, ἀρτι μὲ ἐς τὸ κάλλος, ὡς καὶ τοῦτο μέρος ὂν ταγαθοῦ, ἀρτι δ' ἐς τὰς πράξεις, καὶ τ' ωλῆτον. καὶ γὰ αὖ καὶ τοῦτ' ἀγαθὸν ἡγεῖτ' εἶναι, ὡς μὴ αἰσχύνοιτο καὶ αὐτὸς λαμβάνων. γόης ὦ Διόγνες ἀνθρωπος, καὶ τεχνίτης. πλὴν ἀλλὰ τοῦτό γε ἀπολέλαυκα αὐτῆ τ' σοφίας, τὸ λυπεῖσθαι ὡς ἐπὶ μεγίστοις ἀγαθοῖς, ἃ κατειλήμπω μικρῷ γε ἔμπροσθεν. Διο. ἀλλ' οἶδα ὁ δρᾶσεις. ἄκος γάρ σοι τ' λύπης ἐπινοήσομαι, ἐπεὶ ἐνταῦθά γε ἐλλέβορος οὐ φύεται. σὺ δ', κἂν τὸ Λήθης ὕδωρ γαυδὸν ἐπαπαταμῶμος πῖε, καὶ αὖθις πῖε, καὶ πολλάκις. οὕτω γὰ ἂν παύσῃ ἐπὶ τοῖς Αεισοτέλους ἀγαθοῖς ἀνιώμενος· καὶ γὰ ἐγὼ Κλεῖτον ἐνεῖνον ὁρῶ, καὶ Καλλισθένη, καὶ ἄλλους πολλοὺς ἐπὶ σὲ ὁρμῶντας, ὡς διαπάσωνται, καὶ ἀμυνάμενοί σε ὧν ἔλεγες αὐτούς. ὥστε πλὴν ἑτέρᾳ σὺ ταύτῃ βάδιζε. καὶ πῖνε πολλάκις, ὡς ἔφην.

multa à me petierit, quæ mihi scripserit, vtque mea in disciplinis ambitione abusus sit, cùm mihi palparetur, ac prædicaret me, nunc ob formam, ac si hæc summi boni pars esset: nunc ob res gestas atque operas: nam has quoque in bonis esse censebat, ne sibi vitio verteretur quòd eas caperet, præstigiosus ille & fraudulentus homo, Diogenes. Quanquam illud fructus ex ipsius sapientia fero, quòd nunc vt summis de bonis excrucior, quæ paulò ante enumerasti. *Diog.* At scin' tu quid facies? ostendam tibi molestiæ istius remedium. Quandoquidem hîc veratrum non producitur, fac vt Lethæi fluminis aquam auidis faucibus attrahens bibas, iterúmque ac sæpius bibas: sic enim desines de bonis Aristotelicis discruciari. At Clitum illum, & Callisthenem video, & complures alios in te prodeuntes, vt te discerpant, & iniurias à te acceptas vlciscantur. Quare alteram hanc viam ito, & vt dixi, sæpe bibito.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ, ΚΑΙ ΦΙΛΙΠΠΟΥ.

ALEXANDRI ET PHILIPPI.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ.

PHILIPPVS.

Ντι μοι ὦ Ἀλέξανδρε, ὅκ ἂν ἔξαρνος γένοιο, μὴ ὄν ἐμὸς ἦὸς εἶναι, οὐ γὰρ ἂν ἐτεθνήκεις, Ἀμμωνός γε ὤν. Ἀλε. οὐδὲ αὐτὸς ἠγνόουν ὦ πάτερ, ὡς Φιλίππου τοῦ Ἀμύντου ὑός εἰμι. ἀλλ ἐδεξάμην τὸ μάντευμα, ὡς χρήσιμον ἐς τὰ πράγματα οἰόμενος εἶναι. Φι. πῶς λέγεις; χρήσιμον ἐδόκει σοι τὸ παρέχειν σεαυτὸν ἐξαπατηθησόμενον ὑπὸ τῶν τοιούτων; Αλε. οὐ τοῦτο. ἀλλ οἱ βάρβαροι κατεπλάγησάν με, καὶ οὐδεὶς ἔτι ἀντέστη, οἰόμενοι θεῷ μάχεσθαι. ὥστε ῥᾷον ἐκράτουν αὐτῶν. Φι. τίνων ἐκράτησας σύ γε ἀξιομάχων ἀνδρῶν, ὃς δειλοῖς ἀεὶ συνελαύνεσθε, τοξάρια, καὶ πελτάρια, καὶ γέρρα οἰσύινα περιβεβλημένοις; Ἑλλήνων κρατεῖν ἔργον ἦν, Βοιωτῶν, καὶ Φωκέων, καὶ Ἀθηναίων, καὶ τὸ Ἀρκάδων ὁπλιτικόν, καὶ τὴν Θετταλῶν ἵππον, καὶ τοὺς Ηλείων ἀκοντιστὰς, καὶ τὸ Μαντινέων πελταστικόν, ἢ Θρᾷκας, ἢ

NOn igitur nunc, Alexander, te filium esse meum inficiabere: nam si Ammonis fuisses, mortem non obijsses. *Al.* Nec ipse nescius eram pater, me ex Philippo Amyntæ filio prognatum: sed quia ad res gerendas mihi visum erat conducere, vsus sum vaticinij commento. *Ph.* Quid ais? conducibile id tibi visum est vt vatibus fallendum te exponeres? *Al.* Non isthuc: sed me formidarunt Barbari, nullúsque viribus meis restitit, cùm putarent sibi aduersus Deum prælíandum. Itaque faciliùs ipsos imperio meo subdidi. *Ph.* Quos tu tanto conatu dignos vsquam vicisti? qui cum timidis illis, arculis, peltarijs, gerrísque vimineis defendere se solitis, semper congressus es? Sed opus erat egregium Græcos armis domare, Bœotios, Phocenses, Athenienses: prætérea Arcadum peditatum, equitatu Thessalum, Eleorum iaculatores, Mantineos peltis instructos: vel Thracas, vel

Illyrios,

Ἰλλυριοὺς, ἢ ἢν Παίονας χειρώσασθαι, ταῦτα μεγάλα; Μήδων ὄν, ἢν Περσῶν, ἢν Χαλδαίων, καὶ χρυσοφόρων ἀνθρώπων, ἢν ἀβρῶν, ἂν οἶδα ὡς πρὸ σοῦ μύριοι μετὰ Κλεάρχου ἀφελθόντες, ἐκράτησαν, καὶ εἰς χεῖρας ὑπομεῖναί των ἐλθεῖν ἐκείνων, ἀλλὰ πρὶν ἢ τόξευμα ἐξικνεῖσθαι, φυγόντων; Ἀλε. ἀλλ' οἱ Σκύθαι γε ὦ πάτερ, ἢν οἱ Ἰνδῶν ἐλέφαντες, οὐκ εὐκαταφρόνητόν τι ἔργον. καὶ ὅμως ὑ διαθέσας αὐτοὺς, οὐδὲ προδοσίαις ὠνησάμενος ταῖς νίκαις, ἐκράτουν αὐτῶν. καὶ ἐπώμοσά ποτε, ἢ ὑποδόμενος ἐψευσάμην, ἢ ἄπιστον ἔπραξά τι ἕνεκα νίκης ἄλλης. ἢν τοὺς Ἕλληνας ὄν, τοὺς μὲν, αἰχμαλώτους παρέλαβον. Θηβαίοις ὄν, ἴσως ἀκούεις ὅπως μετῆλθον. Φιλώτα ταῦτα πρὸς. Κλεῖτος γὰρ ἀπήγγειλέ μοι, ὃν σὺ τῷ δορατίῳ διελάσας μεταξὺ δειπνοῦντα, ἐφόνευσας, ὅτι με πρὸς τὰς σὰς φράξεις ἐπῃνέτει ἐτόλμησε. σὺ ὄν ἢν τὴν Μακεδονικὴν χλαμύδα καταβαλὼν, καὶ δύν ὡς φασι μετενέδυς, ἢν πάρθην ὀρθὴν ἐπέθης, ἢν προσκυνεῖσθαι ὑπὸ Μακεδόνων, ὑπ' ἐλευθέρων αὐθρώπων ἠξίεις. ἢν τὸ πάντων γελοιότατον, ἐμιμεῖτο τὰ

Illyrios, vel etiam Pæonas subiugare, nonne hæc arduà sunt? An verò nescis vt Medos, Persas, Chaldæos, auro conspicuos, & delicatos homines, ante te duce Clearcho decies mille viri bello adorti expugnarint, nō sustinentes illos ad manum venire, sed antequam emissum fuisset telum, fugientes? *Al.* At verò Scythæ, pater, & Indorum elephantes; non est contemnendum opus. Attamen neq; cōcitatis inter ipsos dissidijs, nec emptis proditione victorijs, ipsos subegi: nec vnquā peieraui, nec quippiam pollicitus fefelli, fidem-ue solui victoriæ gratia. Adde quod & Græcorum alios sine sanguine cepi. Thebanos verò fortè audisti quomodo adortus sim. Pa.. Hæc omnia noui ex Clito, quem tu iaculo trāsuerberatum, inter epulas interfeciſti, eo quòd me, collatis vtriusque rebus gestis, laudare ausus fuisset. Tu verò abiecta chlamyde Macedonica, candyn vt aiunt, induisti, & tiaram rectam imposuisti, & à Macedonibus viris vtique liberis adorari voluisti. Et quod omnium fuit maximè ridiculum, hominum abs te deuictorum mores imitatus es. Omitto

τῶν γενικωτέρων. ἐῶ γὰρ λέγειν

ὅσα ἄλλα ἔπραξας λέοντι συγκατακλείων παιδευμένους ἄνδρας, καὶ γάμοις τοιούτοις γαμῶν, καὶ Ἡφαιστίωνα ὑπεραγαπῶν. ἓν ἐπῄνεσα μόνον ἀκούσας, ὅτι ἀπέχου τῆς τοῦ Δαρείου γυναικὸς καλῆς οὔσης, καὶ τῆς μητρὸς αὐτῆς, καὶ τῶν θυγατέρων ἐπιμελήθης. βασιλικὰ γὰρ ταῦτα. Αλε. τὸ φιλοκινδυνεῖν δ' ὦ πάτερ οὐκ ἐπαινεῖς, καὶ τὸ ἐν Ὀξυδράκαις πρῶτον καὶ θᾶλαττον εἰς τὸ ἐντὸς τοῦ τείχους, καὶ τοσαῦτα λαβεῖν τραύματα; Φι. οὐκ ἐπαινῶ τοῦτο ὦ Αλέξανδρε. οὐχ ὅτι μὴ καλὸν εἶναί οἶμαι καὶ πρόσκεισθαι ποτὲ τὸν βασιλέα, καὶ φρουρυδυνεύειν τὸ σῶμα, ἀλλ' ὅτι σοι τοιοῦτο ἦκεν συνέφερε. θεὸς γὰρ εἶναι δοκῶν, εἴ ποτε τρωθείης, καὶ βλέποιέν σε φοβούμενοι τὸν πόλεμον ἁρπαζόμενον, αἵματι ῥεόμενον, οἰμώζοντα ὑπὸ τοῦ τραύματος, ταῦτα γέλως ἂν τοῖς ὁρῶσι. καὶ ὁ Ἄμμων, γόης, καὶ ψευδόμαντις ἐλέγχετο. καὶ οἱ φορφῆται, κόλακες. ἢ τίς οὐκ ἂν ἐγέλασεν ὁρῶν τὸν Διὸς υἱὸν λιποψυχοῦντα, δεόμενον τῶν ἰατρῶν βοηθεῖν; νυνὶ μὲν γὰρ ὁπότε ἤδη τετύχηκας, οὐκ οἶει πολλοῖς εἶναι τὸν τὰ τοιαῦτα

enim quæcunque alia commisisti, quòd viros doctos in leonum claustra inclusisti, & tales nuptias peregisti, atque Hephæstionem supra modum amasti. A Vnum est quod solum laude dignum abs te gestum audiui, quòd à Darij vxore formosa tibi temperasti, & matris ac filiarum eius curam suscepisti: opus certè regiū. B *Al.* Sed in subeundis periculis alacritatem non laudas pater, vt quum apud Oxydracas primus intra mœnia desilij, tótq; vulnera accepi? *Ph.* Non laudo, Alexander. Non quòd non decorum esse putem vulnerari quandoque Imperatorem, & in subeundis periculis prætentare viam: sed quòd illud ex re tua minimè erat. Etenim C pro Deo habitus, si quando vulnus acciperes, téque viderent bello raptim efferri, sanguine manantem, & vulnus mœrentem, spectatoribus hæc erant ridendi argumentum. D Adde quod Ammon præstigiator, & mendacij reus vates arguebatur, & assentationis, prophetæ illius. Ecquis risum continuisset conspicatus Iouis filium animo deficientem, & ope medicorum indigētem? Nunc verò quum iam vita functus es, non multos esse

πολίσιν ἐκείνῳ ἐπικερτομοῦντας, ὁρῶντας τὸν νεκρὸν τὸν θεῖον ἐκτάδην κείμενον, μυδῶντα ἤδη, καὶ ἐξῳδηκότα, καὶ νόμον σωμάτων ἀπάντων; ἄλλως τε, καὶ τὸ χρήσιμον ὃ ἔφης Ἀλέξανδρε, τὸ διὰ τοῦτο κρατεῖν ῥᾳδίως, πολύ σε τῆς δόξης ἀφῃρεῖτο τῶν κατορθουμένων. πᾶν γὰρ ἐδόκει ἐνδεὲς εἶναι τοῦ θεοῦ γίνεσθαι δοκοῦν. Ἀλε. ἃ ταῦτα φρονοῦσιν οἱ ἄνθρωποι περὶ ἐμοῦ, ὡς Ἡρακλεῖ καὶ Διονύσῳ ἐναμιλλωμένου πράσσω με. καίτοι τὸν Ἄορνον ἐκεῖνον οὐθ' ἕτερος ἐκείνων λαβόντος, ἐγὼ μόνος ἐχειρωσάμην. Φι. ὁρᾷς ὅτι ταῦτα ὡς υἱὸς Ἄμμωνος λέγεις, ὃς Ἡρακλεῖ καὶ Διονύσῳ παραβάλλεις σεαυτὸν, καὶ οὐκ ἀνέχῃ ὦ Ἀλέξανδρε, οὐδὲ τὸ τύφον ἀπομαθόντα, καὶ γνόντα σεαυτὸν, καὶ σωφρονήσαντα νεκρὸς ὄν;

putas qui fictionem illam irrideant & maledictis carpant, quum Dei cadauer porrectum stratum, putridum iam & tumidum, iuxta corporum omnium morem, vident? Cæterùm quod ais, Alexander, tibi fuisse conducibile, quò faciliùs rerum potireris: id multum gloriæ rebus à te præclarè gestis detraxit. Nam etsi hæc à Deo geri viderentur, Dijs tamen longè inferiora agere visus es. *Al.* Haudquaquam hæc de me sentiunt homines: sed me cum Hercule & Baccho comparabilē statuunt. Quā enim Aornum neuter ipsorum cepit, ego solus facilè subegi. *Ph.* Vides vt ista tanquam Ammonis filius dicis, quando cum Hercule & Bacho te ipsum comparas, & vt non erubescis Alexander, nec arrogantiam dediscis, nec te ipsum cognoscis, neq; iam mortuus sapis?

ΑΧΙΛΛΕΩΣ, ΚΑΙ ΑΝΤΙΛΟΧΟΥ.

ACHILLIS ET ANTILOCHI.

ΑΝΤΙΛΟΧΟΣ.

Οἷα χθὲς περὶ τοῦ Ἀχιλλέως πρὸς σὲ Ὀδυσεῦ ἐν ᾅδου περὶ τοῦ θανάτου, ὡς ἀγεννῆ καὶ ἀνάξια τῶν διδασκάλων ἀμφοῖν, Χείρωνός τε, καὶ Φοίνικος; ἀκροώμην γὰρ ὁπότε

ANTILOCHVS.

Qvænam sunt illa Achilles quæ de morte Vlyssi pridie dicebas, nec generosa, nec ambobus tuis præceptoribus Chirone & Phœnice digna? Etenim audiebam cū diceres te

ἔφης βούλεσθαι ἐπάρουρος ὢν, ἀντεύειν παρά τινι τῶν ἀκλήρων, ᾧ μὴ βίοτος πολὺς εἴη, μᾶλλον ἢ πάντων ἀπάγειν τῶν νεκρῶν. ταῦτα μὲν οὖν ἀ- A ἰγνοῦ τινα φρύγα δειλόν, καὶ πέρα τοῦ καλῶς ἔχοντος φιλόζωον ἴσως ἐξελοῦ λέγειν. Πηλέως δὲ ὑὸν, τὸν φιλοκινδυνότατον ἡρώων ἁπάντων, ταπεινὰ οὕτω περὶ αὐτοῦ διανοεῖσθαι, πολλὴ ἀμαθία, καὶ ἀναιδὴς πρὸς τὰ πεπραγμένα σοι ἐν τῷ βίῳ. ὃς ἐξὸν ἀκλεῶς ἐν τῇ Φθιώτιδι πολυχρόνιον βασιλεύειν, ἐκὼν προεῖλου τὸν μετὰ δόξης θάνατον. Ἀχ. ὦ παῖ Νέστορος, ἀλλὰ τότε μὲ ἄπειρος ἦν τῶν ἐνταῦθα ὤν, τὸ βέλτιον ἐκείνων ὑποτερνῶ ἀγνοῶν, τὸ δύσλυτον δὲ νῦν τὸ βίου. νῦν δὲ σωφρονῶ ἤδη, ὡς ἐκείνη μὲ ἀναφελής, εἰ καὶ ὁ, τι μάλιστα οἱ ἀμφὶ Ῥαδάμανθυν. μετὰ νεκρῶν δὲ, ὁμοπάμων. καὶ ὅτε τὸ κάλλος ἐκεῖνο ὦ Ἀντίλοχε, ὅτε ἡ ἰσχὺς πάρεστιν. ἀλλὰ κείμεθα ἅπαντες ὑπὸ τῷ αὐτῷ ζόφῳ ὁμοίοι, καὶ κατ' οὐδὲν ἀλλήλων διαφέροντες. καὶ οὔτε οἱ τῶν Τρώων νεκροὶ δεδίασί με, οὔτε

malle rusticam vitã agendo; inopi cuipiam cui victus nõ suppeteret multus, operam locare, quàm defunctis omnibus imperare. Hæc certè ignaui hominis verba, Phrygem quempiam meticulosũ, atq; vitæ amatorem immodicum pronunciare forsitan decuisset. Sed Pelei filium, & in adeundis periculis heroũ omnium alacerrimum, tam humilia de se cogitare, pudendũ valdè, & rebus in vita præclarè ab ipso gestis planè contrarium. Nam cùm in Pthiotide ad longam vsque senectã regnare tibi licuisset, sed citra gloriam, lubens tamen glorioſam mortẽ prætulisti. *Ach.* At ô Nestoris fili tunc ignarus eram eorũ quæ hic sunt, & vtrũ eorum esset præstantius, nesciebam: itaq; infœlicem illam gloriolam vitæ anteponebam. At nunc tandem intelligo quàm ea sit inutilis: & si sint apud superos, qui quàm maximè res præclarè gestas carmine celebrent. Mortuorum autem vnus est omniũ honos. Nec illa pulchritudo Antiloche, nec robur corporis adest, Sed similes omnes, & alij ab alijs nihil discrepantes sub eadem caligine iacemus: nec me Troianorum manes verentur, nec Græcorum venerantur: sed exquisita est iuris

εἰ τῶν Ἀχαιῶν στρατεύσουσιν. ἰσοπρεία ὃ ἀκειβὴς, καὶ νεκρὸς ὁμοίως, ἠμὶ κακὸς, ἠδὲ καὶ ἐσθλός. ταῦτά με αἰνιᾷ, κἠ ἄχθομαι, ὅτι μὴ ζωντεύω ζῶν. Ανυ. ὅμως τί ἂν αὖ τις πάθοι ὦ Ἀχιλλεῦ; ταῦτα γὰ ἔδοξε τῇ φύσει, πάντως ἀποθνήσκειν ἅπαντας. ὥστε χρὴ ἐμμένειν τῷ νόμῳ, καὶ μὴ αἰνιᾶσθαι τοῖς διατεταγμένοις. ἄλλως τε, ὁρᾷς τὲ ἑταίρων ὅσοι περὶ σὲ ἐσμὲν οἵδε; μὴ μικρὸν ὃ κἠ Ὀδυσεὺς ἀφίξεσθαι πάντως. Φέρει ὃ παραμυθίαν καὶ ἡ κοινωνία τὸ πράγματος, καὶ τὸ μὴ μόνον αὐτὸν πεπονθέναι. ὁρᾷς τὲ Ἡρακλέα, καὶ τὲ Μελέαγρον, καὶ ἄλλους θαυμαστοὺς ἀνδρας, οἳ ὠκ ἂν οἶμαι δέξαιντο ἀπελθεῖν, εἴ τις αὐτοὺς ἀναπέμψειε θνητεύσοντας ἀλλήλοις κἠ ἀδίοις ἀνδράσιν; Αχι. ἐταιρικὴ μέ ἡ παραίνεσις. ἐμὲ ὃ ὠκ οἶδ' ὅπως ἡ μνήμη τὲ παρὰ τὲ βίου ἀνιᾷ. οἶμαι ὃ καὶ ὑμῶν ἕκαστον. εἰ ὃ μὴ ὁμολογεῖτε, ταύτῃ χείρους ἐστὲ, καθ' ἡσυχίαν αὐτὸ παρόντες. Ανυ. οὐκ. ἀμείνους ὦ Ἀχιλλεῦ. τὸ γὰ ἀνωφελὲς τὸ λέγειν ὁρῶμεν. σιωπᾷν γὰ, καὶ φέρειν, καὶ ἀνέχεσθαι, δέδοται ἡμῖν, μὴ κἠ γέλωτα ὀφλωμεν ὥσπερ σὺ, τοιαῦτα εὐχόμενοι.

æquabilitas, similisque alter alteri defunctus, siue ignauus, siue strenuus fuerit. Hæc sunt quæ me torquent & ob quæ doleo, quòd non potiùs viuo & operam loco. *Ant.* A At verò Achilles, quid agas quispiam? Naturæ namque visum est vt omnes omnino moriantur. Itaq; par est te legi obtẽperare, nec statutis discruciari: præsertim cùm B videas tuos fuisse socios quotquot adsumus, & paulò post aduenturus sit Vlysses. Affert autem solatiũ societas in ferendis malis. Vides Herculem, Meleagrum, alióque C admirabiles viros, qui ni fallor redeundi conditionẽ nõ acciperẽt, si quis eos mittere vellet ad inopes, & victus indigos, vt illis pro mercede seruirent. *Ach.* Hæc sociorũ quidem est admonitio: sed D nescio quo pacto memoria eorum quæ in vita fiunt, impendiò me cruciat, & vestrũ vnumquemq; ita affici arbitror. Quod ni confiteamini, eò deteriores estis, quòd hęc E toleratis. *Ant.* Minimè: sed longè meliores Achilles; quippe qui intelligimus quã sit inutile de ijs verba facere. Silere enim, & casus patienter ferre nobis cõcessum est, ne si talia in votis habeamus, ridiculi quemadmodum tu, simus.

ΔΙΟΓΕΝΟΥΣ, ΚΑΙ Ηρακλέους.

DIOGENIS ET HERCVLIS.

ΔΙΟΓΕΝΗΣ. A DIOGENES.

Οὐχ Ἡρακλῆς οὗτός ἐστιν; ἔμοιγε δοκεῖ ἄλλος μὰ τὸν Ἡρακλέα. τὸ τόξον, τὸ ῥόπαλον, τὸ λεοντῆ, τὸ μέγεθος, ὅλος Ἡρακλῆς ἐστιν. εἶτα τέθνηκε Διὸς υἱὸς ὤν; εἰπέ μοι ὦ καλλίνικε, νεκρὸς εἶ; ἐγὼ γάρ σοι ἔθυον ὡς θεῷ. γῆς ὦς θεῷ. Ηρα. καὶ ὀρθῶς ἔθυες. αὐτὸς μὲν γὰρ ὁ Ἡρακλῆς ἐν οὐρανῷ τοῖς θεοῖς συνέστι, καὶ ἔχει καλλίσφυρον Ἥβην. ἐγὼ δὲ εἴδωλον εἰμὶ αὐτοῦ. Διο. πῶς λέγεις εἴδωλον τοῦ θεοῦ; καὶ ἄνευ τοῦ ἐμὲ τεθνάναι ἢ τῷ ἡμίσει; Ηρα. ναί. οὐ γὰρ ἐκεῖνος τέθνηκεν, ἀλλ' ἐγὼ ἡ εἰκὼν αὐτοῦ. Διο. μανθάνω. αὐτάδελφόν σε τῷ Πλούτωνι παρέδωκεν ἀντ' ἐαυτοῦ. καὶ σὺ νῦν αὐτ' ἐκείνου νεκρὸς εἶ. Ηρα. τοιοῦτό τι. Διο. πῶς οὖν ἀνεισβὰς ὢν ὁ Αἰακὸς, ὃν ἔγωγε σε μὴ ὄντα ἐκεῖνον, ἀλλὰ παρεδέξατο ἀσωβολιμαῖον Ηρακλέα παρόντα; Ηρα. ὅτι ἐφάνην ἀνεισβὰς. Διο. ἀληθῆ

ANnon Hercules hic est? non alius mehercule. Arcus, claua, leonina pellis, ſtatura, totus denique Her- B cules eſt. An è vita deceſſit, qui Iouis erat filius? Dic mihi quæſo Victorioſe, mortuuſ-ne es? Ego enim tibi tanquam Deo in terris C ſacra faciebam. *Herc.* Rectè quidem ſacrificaſti. Ipſe enim Hercules in cœlo cum Dijs verſatur, & habet pulchram cruribus Heben. Ego verò eius ſum imago. *Diog.* Quid dicis, imago Dei es? D & fieri-ne poteſt vt quiſpiam dimidia parte ſit Deus, & dimidia moriatur? *Herc.* Etiam. Non enim ille mortuus eſt: ſed ego qui eius ſum imago. *Diog.* Intelligo rem. Te ſui ſuccedaneum Plutoni dedit, & E nunc pro ipſo mortuus es. *Herc.* Tale quid eſt. *Diog.* Quo pacto igitur accuratè animaduertens Æacus, non nouit te non eſſe illum, ſed hunc ſuppoſititium Herculem admiſit? *Herc.* Quoniam ille ipſe eſſe videor. *Diog.* Vera dicis: planè enim

λέγεις. ἀκριβῶς γὰρ, ὥστε αὐτὸς ἐκεῖνος εἶναι. ὅρα γοῦν μὴ τὸ ἐναντίον ᾖ. σὺ μὲν εἶ ὁ Ἡρακλῆς, τὸ δὲ εἴδωλον γεγάμηκε τὴν Ἥβην παρὰ τοῖς θεοῖς. Ἡρα. Ἀθρασὺς εἶ, καὶ λάλος. καὶ εἰ μὴ παύσῃ σκώπτων ἐς ἐμέ, εἰσῃ αὐτίκα οὐκ θεῶν εἴδωλόν εἰμι. Δι. τὸ μὲν τόξον γυμνὸν, καὶ τεθείκεον. ἐγὼ δὲ, τί ἂν ἔτι φοβοίμην σε, ἅπαξ τεθνεώς; ἀτὰρ εἰπέ μοι πρὸς τοῦ σὲ Ἡρακλέους, ὁπότε ἐκεῖνος ἔζη, σωμᾶ αὐτῷ, καὶ τότε εἴδωλον ὤν; ἢ εἰς μὲν ἦτε περὶ τὸν βίον, ἐπειδὴ ἀπεθάνετε, διαρρεύντες, ὁ μὲν, ἐς θεοὺς ἀπέπτατο, σὺ δὲ τὸ εἴδωλον, ὥσπερ εἰκὸς ἦν, εἰς ᾍδου πάρει; Ἡρα. ἐχρῆν μὲν μηδ' ἀποκεῖναθαι πρὸς ἀνδρα ὀπίτηδες ἐρεθελῆντα. ὅμως δ' ἦν καὶ τοῦτ' ἄκουσον. ὁπόσον μὲν Ἀμφιτρύωνος ἐν τῷ Ἡρακλεῖ ἦν, τοῦτο τέθνηκε, καὶ εἰμὶ ἐγὼ ἐκεῖνο πᾶν. ὃ δὲ ἦν τοῦ Διὸς, ἐν οὐρανῷ σώεσι τοῖς θεοῖς. Δι. σαφῶς νυν μανθάνω. δύο γὰρ φὴς ἔτεκεν ἡ Ἀλκμήνη καὶ τὸ μὲν Ἡρακλέα, τὸ μὲν, ἐκ Ἀμφιτρύωνος, τὸ δὲ, παρὰ τοῦ Διός. ὥστε ἐλελήθειτε δίδυμοι ὄντες ὁμομήτειοι. Ἡρα. οὐκ ὦ μάταιε· ὁ γὰρ αὐτὸς ἄμφω ἦμεν.

illi similis es, ita vt ipsemet ille sis. Videigitur ne contrà sit: vt tu quidem sis Hercules, tua verò imago apud Deos Heben in vxorem duxerit. *Herc.* Audax es admodum & loquax: ac nisi me cauillari desieris, senties quamprimum qualis Dei imago sim. *Dio.* Nudus quidem & paratus est arcus. Sed quid te timeam ego semel mortuus cùm sim? Verùm dic mihi per tuum Herculem, quando viuebat ille, an tunc etiam ipsius imago existens cum ipso versabaris? an verò vnus in vita eratis, post mortem verò separati alter quidem ad Deos auolauit, tu verò imago, vt par erat, ad inferos venisti? *Her.* Decebat certè nequaquam respondere viro de industria cauillanti. Attamen hoc audi. Quicquid Amphitryonis in Hercule erat, interijt, & ego illud omne sum: quod autem Iouis, in cœlo cum Diis versatur. *Dio.* Perspicuè intelligo. Duos, vt ais, Hercules eadem vice peperit Alcmena, hunc quidem ex Amphitryone, illum verò ex Ioue, ita vt eodem in vtero gemini lateretis. *Herc.* Minimè, stolide. Idem enim ambo eramus. *Dio.* Non

Διο. οὐκ ἔστι μαθεῖν τοῦτο ῥᾴδιον, συνδέτοις δ' οὖσιν Ἡρακλέαις, ἐκτὸς εἰ μὴ ὥσπερ ἱπποκένταυρός τις ἦν, εἰς ἓν συμπεφυκότες, ἀνθρωπος, καὶ θεός. Ηρα. οὐ γὰρ καὶ πάντες οὕτω σοι δοκοῦσι συγκεῖσθαι ἐκ δυοῖν, ψυχῆς, καὶ σώματος; ὥστε τί τὸ κωλῦον ἔστι, τὴν μὲν ψυχὴν ἐν οὐρανῷ εἶναι, παρὰ Διῒ ἐκ Διὸς, τὸ δ' ἀθάνατον ἐμὲ, παρὰ τοῖς νεκροῖς; Διο. δῆτ' ὦ βέλτιστε Ἀμφιτρυωνιάδη, καλῶς ἂν ταῦτ' ἔλεγες, εἰ σῶμα ἦσθα. νυνὶ δ' ἀσώματον εἴδωλον εἶ. ὥστε κινδυνεύεις πεπαλεῦν ἤδη ποιῆσαι τρίτον Ἡρακλέα. Ηρ. πῶς πεπαλεῦν; Διο. ᾧδέπως. εἰ γὰρ ὁ μὲν τις ἐν οὐρανῷ, ὁ δὲ, παρ' ἡμῖν σὺ τὸ εἴδωλον, τὸ δὲ σῶμα ἐν Οἴτῃ κόνις ἤδη γιγνόμενον, τρία δὴ ταῦτα γίνεται. καὶ σκόπει ὁποτέραν δὴ πατέρα τρίτον ὑπονοήσεις τῷ σώματι. Ηρα. θρασύς τις εἶ, καὶ σοφιστής. τίς δὲ καὶ ὢν τυγχάνεις; Διο. Διογμίους τῶν σινωπέων εἴδωλον. αὐτὸς δὲ, οὐ μὰ Δία μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσιν, ἀλλὰ τοῖς βελτίστοις νεκρῶν συνείμι, Ὁμήρου, καὶ τὴν τοσαύτης ψευδολογίας καταγελῶν.

facile est hoc intelligere duos esse compositos Hercules, nisi si quemadmodum Hippocentaurus aliquis, in vnum homo & Deus copulati estis. *Herc.* Annon omnes ita tibi videntur ex duobus componi, anima videlicet & corpore? Itaque quid prohibet quominus anima quidem, quæ erat ex Ioue, in cœlo sit, ego verò mortalis apud manes? *Diog.* At ô Amphitryoniades optime, rectè sanè dixisses, si corpus esses: nunc autem incorporea es imago. Itaque periculum est te iam triplicem fecisse Herculem. *Herc.* Quonam modo triplicem? *Diog.* Hoc modo. Nam si vnus in cœlo est, tu verò apud nos imago, corpus autem in Oeta iam in cineres redactum, vtique tria hæc sunt. Animaduerte igitur quem tertium patrem corpori excogitabis. *Herc.* Audax es, & sophista. Sed quisnam es? *Diog.* Diogenis Sinopensis imago. Ipse autem per Iouem, minimè cum Dijs immortalibus, sed cum mortuorum optimis conuersor, Homerum atque huiusmodi fabulas irridens.

ΜΕΝΙΠΠΟΥ, ΚΑΙ Ταντάλου.

MENIPPI ET TANTALI.

ΜΕΝΙΠΠΟΣ.

Τί κλάεις ὦ Ταύταλε; ἢ τί σεαυτὸν ὀδύρῃ, ὅτι τῇ λίμνῃ ἔσῳς; Ταν. ὅτι ὦ Μένιππε, ἀπόλωλα ὑπὸ τῆς δίψους. Με. οὕτως ἀρχὰς εἶ, ὡς μὴ ὀπικύψας πιεῖν, ἢ καὶ νὴ Δί' ἀφυσώμενος κοίλῃ τῇ χειρί; Ταν. οὐδὲν ὄφελος εἰ ὀπικύψαιμι. φεύγει γὰρ τὸ ὕδωρ ἐπειδὰν προσιόντα αἴσθηταί με. ἢν δέ ποτε καὶ ἀφύσωμαι, καὶ προσενέγκω τῷ στόματι, οὐ φθάνω βρέξας ἄκρον τὸ χεῖλος. καὶ διὰ τῶν δακτύλων διαῤῥυὲν, ὡς οἶσθ' ὅπως αὖθις ἀπολείπει ξηραν τὴν χεῖρά μου. Με. τεράστιόν τι πάσχεις ὦ Ταύταλε. ἀτὰρ εἰπέ μοι, τί γὰρ καὶ δεῖ σε πιεῖν; οὐ γὰρ σῶμα ἔχεις. ἀλλ' ἐκεῖνο μὲν ἐν Λυδίᾳ που τέθαπται, ὅπερ καὶ πεινᾷ, καὶ διψᾷ ἐδώατο. σὺ δὲ ἐν ψυχῇ, πῶς ἂν ἔτι ἢ διψώης, ἢ πίνοις; Ταν. τοῦτ' αὐτό ἐστι κόλασις ὅτι, τὸ διψᾷν μου τὴν ψυχὴν ὡς σῶμα ὄσαν. Με. ἀλλὰ τοῦτο μὲν οὕτω

MENIPPVS.

QVid fles Tantale? aut quid stagno immiens tuam fortunam deploras? *Tan.* Quoniam siti pereo Menippe. *Men.* Vsque adeò piger es vt non vel pronus incumbens, vel sanè caua vola hauriens, bibere noris? *Tan.* Nihil profecero si procumbam: fugit enim aqua simul atque me propiùs admoueri sensit. Quòd si aliquando hausero & ori admouero, priùs effluxit quàm summa rigem labia: atque inter digitos effluens aqua, haud scio quomodo rursus manum meam aridam relinquit. *Men.* Prodigiosum quiddam pateris Tantale. Verùm dic mihi, quorsum opus est bibere? corpus enim non habes: idque quod esurire & sitire poterat, in Lydia sepultum est. Tu verò cùm sis anima, quî postea sitire queas, aut bibere? *Tan.* Atqui hoc supplicij genus est vt anima sitiat, ac si sit corpus. *Men.* Sed hoc ita habere

πιστεύσομεν, ἐπεὶ φὴς τῷ δίψει
κολάζεσθαι. τί δ' ἔστι σοι τὸ δει-
νὸν ἔσται; ἢ δέδιας μὴ ἐνδεὴς
τοῦ ποτοῦ ἀποθάνῃς; οὐχ ὁρῶ
γὰρ ἄλλον μᾶλλον τόπον φεύγων, ἢ
θάνατον ἐντεῦθεν εἰς ἕτερον
τόπον. Tan. Ὀρθῶς μὲ λέγεις.
καὶ τοῦτο δ' ἔστι μέρος τῆς κατα-
δίκης, τὸ ἐπιθυμεῖν πιεῖν, ὧν
δεόμενον. Me. ληρεῖς ὦ
Ταύταλε, καὶ ὡς ἀληθῶς ποτοῦ
δεῖσθαι δοκεῖς, ἀκράτου γε ἐλλε-
βόρου μὴ Δία. ὅστις τοιαυτίον
πάθοι τῶν ὑπὸ λυττώντων κυνῶν δε-
δηγμένος πίνειν θέλοις, οὐ τὸ ὕ-
δωρ, ἀλλὰ τὴν δίψαν πεφοβη-
μένος. Tan. οὐδὲ τὸν ἑλλέβορον
ὦ Μένιππε ἀναίνομαι πιεῖν.
ἡδοῖτο μοι μόνον. Me. θαῤῥεῖ ὦ
Ταύταλε, ὡς οὔτε σὺ ἔτι ἄλλος
πεῖ τῶν νεκρῶν ἀδιώκατον γάρ.
κἀκεῖνοι οὐ πάντες ὥσωρ σὺ ἐκ
κατακλίνης διῶσι, τοῦ ὕδατος
αὐτοὺς οὐχ ὑπομένοντος.

credamus, siquidem affirmas te siti puniri. Quid ergo acerbi hinc tibi accidere poterit? Num metuis ne potus inopia moriare? At equidē haud video alteros inferos, neque locum alium in quem morte demigres. *Tan.* Rectè quidem dicis. Verùm hoc suppilcij genus est, sitire cùm nihil sit opus. *Men.* Desipis Tantale: & vti verum tibi fatear, non alio potu, quàm veratro mero, videris indigere. Nam tibi contrarium accidit atq; ijs quos rabiosi canes momorderint, vt qui non aquam, quemadmodum illi, sed sitim horreas. *Tan.* Ne veratrum quidem recusarim bibere, Menippe, si liceat modò. *Men.* Bono sis animo Tantale, pro comperto habens, neque te, neque mortuorum quemquam bibiturum. Nec enim fieri potest: quanquam nō omnibus, quemadmodum tibi, pœna irrogata est vt sitiant, aqua illos non expectante.

ΜΕΝΙΠΠΟΥ, ΚΑΙ Ἑρμοῦ.

MENIPPI ET MERCVRII.

ΜΕΝΙΠΠΟΣ.

Οὔκουν οἱ καλοί εἰσιν, ἢ αἱ καλαὶ ὦ Ἑρμῆ; ξενάγησόν με νέηλυν

MENIPPVS.

AT vbinā sūt formosi illi ac formosæ Mercuri? ducito me doceróq; vt pote recens hùc profectū hospitē.

ὄντα Ερ. ἀ σχολὴ μῦ ὦ Μένιππε. πλὴν κατ' ἐκεῖνο αὐτὸ ἀπόβλεψον, ὡς ἐπὶ τὰ δεξιὰ, ἔνθα Ταϋγέτος τέ ἐστι, καὶ ὁ Νάρκισσος, καὶ Νιρεὺς, καὶ Ἀχιλλεὺς, καὶ Τυρὼ, καὶ Ἑλένη, καὶ Λήδα, καὶ ὅλως, τὰ ἀρχαῖα κάλλη πάντα. Με. ὀστᾶ μόνον ὁρῶ, καὶ κρανία, τὰ σαρκῶν γυμνά, ὅμοια τὰ πολλά. Ερ. καὶ μὴν ἐκεῖνά ἐστιν, ἃ πάντες οἱ ποιηταὶ θαυμάζουσι τὰ ὀστᾶ, ὧν σὺ δοκεῖς καταφρονεῖν. Με. ὅμως τὴν Ελένην μοι δεῖξον. ἐγὼ γὰρ αὖ διαγνοίην ἔγωγε. Ερ. τουτὶ τὸ κρανίον ἡ Ελένη ἐστίν. Με. εἶτα αἱ χίλιαι νῆες διὰ τοῦτο ἐπληρώθησαν ἐξ ἁπάσης τῆς Ελλάδος, καὶ τοσοῦτοι ἔπεσον Ἑλλήνες τε καὶ βάρβαροι, καὶ τοσαῦται πόλεις ἀνάστατοι γεγόνασιν; Ερ. ἀλλ' ἴσως εἶδες ὦ Μένιππε ζῶσαν τὴν γυναῖκα. ὥρᾳ γὰρ αὖ καὶ σὺ ἀνεμίσητον εἶναι, τοιῇδε ἀμφὶ γυναικὶ, πολλὴν χρόνον ἄλγεα πάσχειν. ἐπεὶ καὶ τὰ αὐθις ξηρὰ ὄντα, εἴ τις βλέποι ἀποβεβληκότα τὴν βαφὴν, ἄμορφα δηλονότι αὐτῷ δόξει. ὅτε μὴν τοῦτοι αὖθις, καὶ ἔχει τὴν χροιὰν, κάλλιστά ἐστιν. Με. ἀκούω τοῦτο ὦ Ερμῆ θαυμάζω, εἰ μὴ συνίεσαν οἱ

Merc. Non mihi licet per ocium Menippe: verùm illuc dextrorsum respice. Illic & Hyacinthus est, & Narcissus, & Nireus, & Achilles, & Tyro, & Helena, & Leda: denique quicquid est veterum formarum. *Men.* Ossa tantùm video, & renudatas carnibus caluarias, pleraque omnia similia. *Merc* Atqui hæc sunt quæ poëtæ cuncti mirantur, ossa scilicet, quæ tu videris contemnere. *Men.* Helenam mihi commonstra, ipse enim non possim eam dignoscere. *Merc.* Hæc caluaria, Helena est. *Men.* Et huius gratia mille naues ex vniuersa Græcia impletæ sunt, tótque Græci & Barbari ceciderunt, tótque vrbes euersæ sunt. *Merc.* At non vidisti Menippe, viuam hanc mulierem: nam tu quoque dixisses vitio vertendum non esse, *Pro tali muliere diu tolerare labores*, Siquidem siquis arefactos flores abiecto decore coloris contempletur, deformes nimirum ipsi videantur: at ijdem donec florent, & colorem obtinent, sunt speciosissimi. *Men.* Proinde illud demiror Mercuri, si Græci non intellexerint sese pro re vsque Ἀχαιοὶ ὑπὲρ πράγματος οὕτως

ἀλιχρεονίου, καὶ ῥᾳδίως ἀπαυδοῦντος πονοῦντες. Ερ. ἐ σχολή μοι ὦ Μέρμιππε συμφιλοσοφεῖν σοι. ὥστε ὁπλεξάμενος τόπον, ἔνθα ἂν ἐθέλῃς, κεῖσο καταβαλὼν σεαυτόν. ἐγὼ δ', τοὺς ἄλλους νεκροὺς ἤδη μετελεύσομαι.

adeò momentanea, quæque tam facilè emarcescerent, laborare. *Merc.* Non mihi vacat Mercuri, tecum philosophari. Quare delectò loco vbicunque velis, prosterne temet, ac recumbe. Ego verò mortuos alios traducam.

ΑΙΑΚΟΥ, ΠΡΩΤΕΣΙΛΑΟΥ, Μενελάου, καὶ Πάριδος.

ÆACI, PROTESILAI, MENELAI, & Paridis.

ΑΙΑΚΟΣ.

Τί ἄγχεις ὦ Πρωτεσίλαε τὴν Ελένην περισπασόν; Πρ. ὅτι διὰ ταύτην ὦ Αἰακὲ ἀπέθανον, ἡμιτελῆ μὲν τὸν δόμον καταλιπών, γήμας τε τὴν νεόγαμον γυναῖκα. Αἰ. αὐτὴν τοίνυν τὸν Μενέλαον, ὅστις ὑμᾶς ἁπάσῃ ταύτης γυναικὸς ὀπὶ Τρωϊάνηγαγε. Πρω. εὖ λέγεις. ἐκείνην μοι αἰκιστέον. Μεν. οὐκ ἐμὲ ἔβλαψε, ἀλλὰ δικαιότερον τὸν Πάριν, ὃς ἐμοῦ τὸν ξένον τὴν γυναῖκα περὶ πάντα τὸν δίκαια ὤχετο ἁρπάσας. οὗτος γὰρ οὐχ ὑπὸ σοῦ μόνου, ἀλλ' ὑπὸ πάντων Ελλήνων τε καὶ βαρβάρων ἄξιος ἄγχεσθαι, τοσούτοις θανάτοις αἴτιος γεγονὼς.

ÆACVS.

QVamobrem Protesilae, in Helenam irruës, illam strangulas? *Prot.* Quoniam eius causa Ætace, imperfecta domo relicta, & quam nuper duxi, vxore vidua, mortuus sum. *Ae.* Accusa igitur Menelaũ, qui vos omnes pro tali coniuge recuperanda, contra Troiam duxit. *Prot.* Rectè dicis accusandum mihi esse illum. *Men.* Nequaquam me, sed multò iustiùs Paridem, qui hospiti mihi vxorem contra omne ius eripuit. Hic enim non modò abs te, verùm & ab omnibus, tum Græcis, tum Barbaris, meritò strangulari debebat, vt qui tam multis mortis causa extiterit.

Πρω. ἄμεινον ἦτω. σὺ τοιγαροῦν ὦ δύστηνε, ἐκ ἀφήσω ποτὲ ἀπὸ τῶν χειρῶν. Πα. ἀδικα ποιῶν ὦ Πρωτεσίλαε, κὴ ταῦτα, ὁμότεχνον ὄντα σοι. ἐρωτικὸς γὰρ κἀμὸς αὐτός εἰμι, κὰ τῷ αὐτῷ θεῷ κατέχομαι. οἶδα γὰρ ὡς ἀκούσιόν τί ὄτι, κἀί τις ἡμᾶς δαίμων ἄγει ἔνθα ἂν ἐθέλῃ. κὴ ἀδύνατόν ὄτιν ἀντιτάττεσθαι αὐτῷ. Πρω. εὖ λέγεις. εἴθε φύσει μοι τὸν ἔρωτα ἐνταῦθα λαβεῖν δυνατὸν ἦν. Αἰ. ἐγώ σοι κὴ περὶ τοῦ ἔρωτος ἀποκινοῦμαι τὰ δίκαια. φήσει γὰρ αὐτὸς μή, τῇ ἐρᾷν τῷ Πάριδι ἴσως γαμῆσαι αἴτιος. τοῦ θανάτου δέ σοι, οὐδένα ἄλλον ὦ Πρωτεσίλαε, ἢ σεαυτόν. ὃς ὑπλαδόμενος τὸν νεογάμου γυναικὸς, ἐπεὶ προετρέψασθε τὴν Τρῳάδι, οὕτω φιλοκινδύνως, κὰ ἀπονενοημένως προεπήδησας τῶν ἄλλων, δόξης ἐρασθεὶς, δι' ἣν καὶ πρῶτος ἐν τῇ ἀποβάσει ἀπέθανες. Πρ. ἐκουῶν κὴ οὐκ ἐμαυτοῦ σοι ὦ Αἰακὲ ἀποκινοῦμαι δικαιότερα. οὐ γὰρ ἐγὼ τούτων αἴτιος, οὐδ' ἡ μοῖρα, κὴ τὸ δὴ φῆς οὕτως ὑπεκλωσθαι. Αἰ. ὁρᾷς. τί οὖν τούτους αἰτιᾷ.

Prot. Meliùs sic: proinde te infœlix Pari, nunquam è manibus dimittam. *Par.* Iniuriam feceris Protesilae, idque ei qui eandem tecum artem exercet. Nam & ipse amori sum deditus, & ab eodem Deo teneor. Nosti autem, nobis inuitis quædam fieri, & nescio quem Deum ducere quocunque velit, eique repugnare impossibile esse. *Prot.* Rectè dicis. Vtinam igitur Cupidinem ipsum hîc comprehendere mihi liceat. *Ae.* At ego pro Cupidine iusta tibi respondebo. Dicit enim ille. Sese quidem Paridi fortassis fuisse causam amandi: mortis verò causam tibi neminem alium, quàm te ipsum fuisse, Protesilae, qui nuper ductæ coniugis oblitus, cùm Troadi appropinquaretis, omni contempto periculo, ac velut dementatus, ante reliquos omnes exiliisti, gloriæ nimirum cupidus, propter quam etiam primus in nauium egressu occisus fuisti. *Prot.* Ego etiam Æace tibi pro me ipso iustiora respondebo. Neque enim horum mihi causa fui, sed fatum, & quòd iam inde ab initio ita prædestinatum fuerat, *Ae.* Rectè. Quid igitur hos accusas?

ΜΕΝΙΠΠΟΥ, ΚΑΙ Αἰακοῦ.

MENIPPI ET ÆACI.

ΜΕΝΙΠΠΟΣ. Α

MENIPPVS.

Πρὸς τῷ Πλούτωνος ὦ Αἰακὲ, πειρήσομαί μοι τὰ ἐν ᾅδου πάντα. Αι. ῥᾴδιον ὦ Μένιππε ἅπαντα. ὅσα μύθοι κεφαλαιώδη, μανθάνε. εἰσὶ μὲν, ὅτι Κέρβερός ἐστιν. οἶδα καὶ τὸν πορθμέα τοῦτον, ὃς σε διεπέρασε, καὶ πάλαι. καὶ τὸν Πυριφλεγέθοντα ἤδη ἐφόρμας ἐσιών. Με. οἶδα ταῦτα, καὶ σὲ, ὅτι πυλωρεῖς. καὶ τὰς βασιλέας εἶδον, καὶ τὰς Ἐρινύς. τοὺς δ' ἀνθρώπους μοι τοὺς πάλαι δεῖξον. καὶ μάλιστα τοὺς ἐπισήμους αὐτῶν. Αι. οὗτος μέν, Ἀγαμέμνων. οὗτος δ' Ἀχιλλεύς. οὗτος ὁ, Ἰδομενεὺς πλησίον. ἑπτὰ Ὀδυσσεύς. εἶτα Αἴας, καὶ Διομήδης, καὶ οἱ ἄριστοι τῶν Ἑλλήνων. Με. βαβαὶ Ὅμηρε, οἷά σου τὰ ῥαψῳδίων τὰ κεφάλαια κεῖται ἔρριπται, ἄγνωστα, καὶ ἄμορφα, κόνις πάντα, καὶ λῆρος πολύς. ἀμβλυωπὰ ὡς ἀληθῶς κάρηνα. ὅστις ὁ ὦ Αἰακὲ, τίς ἐστι; Αι. Κῦρός ἐστιν. ὅστις ὁ; Κροῖσος. καὶ παρ' αὐτῷ,

PEr Plutonem, Æace, omnia mihi, quæ sunt apud inferos, expone. *Æ.* Haud facile, Menippe, omnia: sed quæ summatim indicari possunt, accipe. Hic quidem est Cerberus: nosti & portitorem hunc, qui te traiecit præterea lacum & Pyriphlegethontē iam vidisti, quum ingressus es. *Men.* Hæc noui: & te aditus custodem. Regem etiam vidi, & furias. Homines verò priscos, eósque maximè qui nobiles fuerunt, ostende. *Æ.* Hic est Agamemnon: ille Achilles; qui propiùs assidet, Idomeneus: deinde Vlysses, postea Aiax & Diomedes, atque Græcorum præstantissimi. *Men.* Papæ Homere, vt humi proiecta iacent tuarum rhapsodiarum capita, ignobilia, & informia, puluis omnia, & meræ nugæ: caduca reuera capita. Hic verò, Æace quisnam est? *Æ.* Cyrus est. Hic verò Crœsus, iuxtáque ipsum

Σαρδανάπαλος. ὁ δ' ὑπὲρ τούτους, Μίδας. ἐκεῖνος ὄ, Πέρξης. Με. εἶτα σὲ ὦ κάθαρμα ἡ Ἑλλὰς ἔφερπε ζευγνῦσα γέφυραν Ἑλλήσποντον, διὰ ὄρεων πλεῖν ἐπιθυμοῦντα; οἷος ὁ καὶ ὁ Κροῖσος ὅδε; τὸν Σαρδανάπαλον ὦ Αἰακὲ, παράδος μοι κἀγὼ κόρρης ἐπίβλεψον. Αι. μηδαμῶς. διαθρύψεις γὰρ αὐτῆς τὸ κρανίον γυναικεῖον ὄν. Με. ἐκεῖν, ἀλλὰ περισπύξομαί γε πάντως αὐδρεικώτερον ὄντα. Αι. βούλει σοὶ ἐπιδείξω καὶ τοὺς σοφούς; Με. νὴ Δία γε. Αι. πρῶτος ὅδε τοι ὁ Πυθαγόρας ὅδε. Με. χαῖρε ὦ Εὐτυχῆ, ἢ Ἀπολλον, ἤ ὅ, τι σοὶ ἥδιστον. Πυ. νὴ, καὶ σύ γε ὦ Μένιππε. Με. ἆρ' ἔστι χρυσοῦς ὁ μηρός ὅδε σοι. Πυ. οὐ γάρ. ἀλλὰ φέρε ἴδω εἴ τι σοὶ ἐδώδιμον ἡ πήρα ἔχει. Με. κυάμους ὦ γαστέρ. ὥστε οὐ τοῦτό σοι ἐδώδιμον. Πυ. δὸς μόνον. ἄλλα παρὰ νεκροῖς δόγματα. ἔμαθον γάρ, ὡς οὐδὲν ἴσον κύαμοι, καὶ κεφαλαὶ τοκέων ἐνδέδε. Αι. οὗτος ὄ, Σόλων ὁ Ἐξηκεστίδου, καὶ Θαλῆς ἐκεῖνος. καὶ παρ' αὐτὸν, Πιττακὸς, καὶ οἱ ἄλλοι. ἑπτὰ ὄ πάντες εἰσὶν ὡς ὁρᾷς. Με. ἄλυ-

Sardanapalus: vltrà hos omnes Midas, ille verò Xerxes. *Men.* Et te ô scelestè tota exhorruit Græcia, iungentem pontibus Helleſpontum, & per montes ipſos nauigare affectantem? Qualis verò eſt Crœſus? Sed huic Sardanapalo Æace, permitte mihi, vt inflicto colapho, caput demulceam. *Ac.* Nequaquam. Comminueres enim ipſi caluariam, cùm ſit adeò muliebris. *Men.* Attamen amplexabor illum, vt pote planè ſemiuirum. *Ac.* Vis vt tibi doctos etiam oſtendam? *Men.* Etiam per Iouem. *Ac.* En tibi primus hic eſt Pythagoras. *Men.* Salue Euphorbe, ſiue Apollo, ſiue denique quodcunque voles. *Pyth.* Ita ſanè: & tu quoque Menippe. *Men.* Annon amplius aureum illud femur habes? *Pyth.* Non: ſed age cedo, ſiquid edule habet hæc tua pera. *Men.* Fabas, ô bone: quare nihil hîc eſt quod tu poſſis edere. *Pyth.* Da modò. Nam hîc apud manes alia ſunt dogmata: didici enim nihil hîc fabis & parentum teſticulis inter ſe ſimile eſſe. *Ac.* Porrò, hic eſt Solon Execeſtidis filius, & Thales ille: & iuxta ipſos Pittacus, aliique: ſúntque vt vides, omnes ſeptem. *Men.*

ποι οὗτοι ὦ Αἰακὲ μόνοι, καὶ φαιδροὶ τῶν ἄλλων. ὁ δὲ ἀποδεδ πωλέως, ὥσπερ ἐγκρυφίας ἄρτος, ὁ τὰς φλυκταίνας ὅλος ἐξωθηκώς, τίς ὀδτις; Αι. Εμπεδοκλῆς ὦ Μένιππε, ἡμίεφθος ἀπὸ τῆς Αἴτνης παρών. Με. ὦ χαλκόπου βέλτιστε, τί παθὼν σαυτὸν ἐς τὸν κρατῆρα ἐνέβαλες; Εμ. μελαγχολία τις ὦ Μένιππε. Με. ἀ μὰ Δία, ἀλλὰ κενοδοξία, καὶ τύφος, καὶ πολλὴ κόρυζα. ταῦτά σε ἀπηνθράκωσεν ἀντὶ κρηπίσιν ἀξίον ὄντα. πολλὰ δ' ἂν ἐδέη σε τὸ σόφισμα ὄνησεν. ἐφωράθης γὰρ τεθνεώς. ὁ Σωκράτης δ' ὦ Αἰακὲ, πῶ ποτε ἄρα ὀδτι; Αι. μετὰ Νέστορος, καὶ Παλαμήδους ἐκεῖνος λαρεῖ τὰ πολλά. Με. ὅμως ἐβουλόμην ἰδεῖν αὐτὸν, εἴπου ἐνθάδε ὀδτιν. Αι. ὁρᾷς τὸν φαλακρόν; Με. ἅπαντες φαλακροί εἰσιν. ὥστε πόθεν ἂν εἴη τοῦτο τὸ γνώρισμα. Αι. τὸν σιμὸν λέγω. Με. καὶ σοῦθ' ὅμοιον. σιμοὶ γὰρ ἅπαντες. Σω. ἐμὲ ζητεῖς ὦ Μένιππε; Με. καὶ μάλα ὦ Σώκρατες. Σω. τί τὰ ἐν Ἀθήναις; Με. πολλοὶ τῶν νέων φιλοσοφεῖν λέγουσι. καὶ τά γε σχήματα αὐτά, καὶ τὰ βαδίσματα εἰ θέασαί τις, ἄνδρες φιλόσοφοι.

Læti sunt, Æace, hi soli, & præter cæteros, alacres. Sed hic cinere oppletus, qualis subcinetitius panis, hic crebris pustulis efflorescens, quisnam est? *Ae.* Empedocles Menippe, semicoctus ab Aetna monte huc profectus. *Men.* O æripes optime: quid tibi acciderat, vt teipsũ in crateres Aetnæ injiceres? *Emp.* Insania quædam Menippe. *Men.* Minimè per Iouem, sed quædam inanis gloriæ affectatio, & fastus, & multa dementia. Hæc fecerunt vt quanuis indignus, vnà cũ crepidis conflagrares. Verùm tamen nihil profuit tibi hoc commentum: deprehensus enim es & ipse mortuus. Vbi verò locorum est Socrates? *Ae.* Cum Nestore, & Palamede ille plerunque nugatur. *Men.* Cuperem tamen ipsum videre, sicubi locorum hîc esset. *Ae.* Vidésne caluum illum? *Men.* Galuisunt omnes: quare omnium hæc nota fuerit. *Ae.* Simũ istũ dico. *Men.* Et hoc simile est omnium: nam & simi omnes sunt. *Soc.* Méne quæris Menippe. *Men.* Etiã Socrates. *Soc.* Quo pacto res Athenis se habent? *Men.* Multi iuniorum se philosophari profitentur. Ac habitum certè ipsum, & incessum, si quis aspiciat, summi philosophi videntur

dentur

μάλα πολλοί. τὰ δ' ἄλλα ἐώ-
σεσθαι οἶμαι, οἷος ἦκε παρὰ σοὶ
Ἀρίστιππος, καὶ Πλάτων αὐ-
τός. ὁ μὲν ἀποπνέων μύρου.
ὁ δ', τῷ ἐν Σικελίᾳ τυράν-
νους θεραπεύειν ἐπιμαθών. Σω.
περὶ ἐμοῦ δ' τί φρονοῦσιν;
Με. εὐδαίμων ὦ Σώκρατες
ἀνθρωπος εἶ. τὰ γε τοιαῦτα
πάντες οὕτω σε θαυμάσιον
οἴονται ἀνδρα γεγονέναι, καὶ
πάντα ἐγνωκέναι ταῦτα. δεῖ
γὰρ οἶμαι τἀληθῆ λέγειν,
οὐδὲν εἰδότα. Σω. καὶ
αὐτὸς ἔφασκον ταῦτα πρὸς
αὐτούς. οἱ δὲ, εἰρωνείαν ᾤοντο τὸ
πρᾶγμα εἶναι. Με. τίνες δ' ἂν τοί
εἰσιν οἱ περὶ σέ; Σω. Χαρ-
μίδης ὦ Μένιππε, καὶ Φαῖ-
δρος, καὶ ὁ τοῦ Κλεινίου. Με.
εὖγε ὦ Σώκρατες, ὅτι καὶ
ταῦθα μέτει τὸν σαυτοῦ τέ-
χνῳ, καὶ ὀλιγωρεῖς τῶν κα-
λῶν. Σώ. τί γὰρ ἄν ἄλλο ἥδιον
πράττοιμι; ἀλλὰ πλησίον ἡ-
μῶν κατάκεισο, εἰ δοκεῖ. Με. μὰ
Δί', ἐπὶ τὸ Κρησίου γὰρ καὶ
Σαρδανάπαλον ἄπειμι, πλη-
σίον οἰκήσων αὐτῶν. ἔοικα γοῦν
ἐν ὀλίγα γελάσεσθαι, οἰμωζόν-
των ἀκούων. Αἰ. κἀγὼ ἤδη
ἄπειμι· μὴ καί τις ἡμᾶς νε-
κρῶν λάθῃ διαφυγών. τὰ πολλὰ

dentur, admodum multi. Cæterùm vidisti qualis ad te venerit Aristippus, & Plato ipse: alter quidem olens vnguenta, alter Siciliæ tyrannis adulari doctus. *Soc.* At de me quid sentiunt? *Men.* Beatus homo es ô Socrates, quod ad res huiusmodi attinet. Omnes itaque te admirabilem virum fuisse existimant, atque hæc omnia cognouisse (decet enim opinor verum hîc dicere) cùm nihil scires. *Soc.* Et ipse hæc illis dicebam: sed eam rem illi simulationem esse putabant. *Men.* Sed quinam isti sunt circa te? *Soc.* Charmides, Menippe, & Phædrus, & Cliniæ filius. *Men.* Euge Socrates, quoniam & hîc etiam artem exerces, nec formosos istos negligis. *Soc.* Quid enim aliud, quod sit suauius agerem? Sed si videtur, prope nos recumbe. *Men.* Non per Iouem: Crœsum enim et Sardanapalum adeo, eorum accola futurus, quippe mihi videor non pauca ridenda habiturus, quum plorantes illos audiam. *Ae.* Ego quoque iam abeo, nequis mortuorum clam nobis aufugiat. Multa etiam aliàs videbis Menippe,

δ' ἐσῇ δις ὄψει ὦ Μένιππε.

Με. ἄπιθι. καὶ ταυτὶ γὰρ ἱκανὰ ὦ Αἰακέ.

Men. Abeas licet: etenim hęc sufficiunt Aeace.

ΜΕΝΙΠΠΟΥ, ΚΑΙ Κερβέρου.

MENIPPI ET CERBERI.

A

ΜΕΝΙΠΠΟΣ.

MENIPPVS.

[illegible] Κέρβερε, συγγυνὴς γάρ [illegible] εἰμί σοι, κύων καὶ αὐ- B τὸς ὤν, εἰπέ μοι πρὸς τὴν Στυγὸς οἷος ὢν Σωκράτης ὁπότε κατῆει πρὸς ὑμᾶς. εἰκὸς δέ σε θεὸν ὄντα, μὴ ὑλακτεῖν μόνον, ἀλλὰ καὶ ἀνθρωπικῶς φθέγγεσθαι ὁπότ' ἐθέλοις. Κερ. πόρρωθεν μὲν ὦ Μένιππε, παντάπασιν ἐδόκει ἀβρέπτῳ προσώπῳ προσιέναι, καὶ οὐ πάνυ δεδιέναι τὸν θάνατον δοκῶν. καὶ τότ' ἐμφῆναι τοῖς ἔξω τοῦ στόμου ἐσῶσιν ἐθέλων. ἐπεὶ δὲ κατέκυψεν εἰσω τοῦ χάσματος, καὶ εἶδε τὸν ζόφον, καὶ μάλα ἐπὶ διαμέλλοντα αὐτὸν δακνῶν τῷ κωνείῳ, κατέπαυσα τοῦ ποδὸς, ὥσπερ τὰ βρέφη ἐκώκυε, καὶ τὰ ἑαυτοῦ παιδία ὠδύρετο, καὶ παντοίως ἐγλύετο. Με. ἀκὴν σοφιστὴς ὁ ἀνθρωπος ἦν, καὶ ὄκ ἀληθῶς κατεφρόνει τοῦ πράγμα-

HEus Cerbere, quandoquidem mihi tecum cognatio quædam intercecedit, cùm & ipse sim Canis, dic mihi per Stygem, qualis esset Socrates cùm huc descenderet. Verisimile est autem te, Deus cùm sis, non latrare modò, sed etiam humano more loqui, siquando velis. *Cer.* Cùm procul adhuc abesset, Menippe, videbatur vultu prorsus constanti accedere, ac si mortem nihil omnino formidaret, issque qui extra specum stabant hoc ipsum indicare vellet. Verùm simul atque despexit in hiatum, vidítque caliginem hanc, simúlque ego cunctantem illum aconito mordens, pede correptum detraxi, infantium ritu eiulabat, suósque deplorabat liberos, nihílque non faciebat in omnem speciem se conuertens. *Men.* Num igitur ille erat sophista, nec verè mortem contemne-

τος; Κερ. οὐκ. ἀλλ' ἐπεὶ σὲ ἀναγκαῖον αὐτὸ ἐφέρα, κατεθρασύνετο ὡς δῆθεν ἂν ἄκων πεισόμενος, ὁ πιστὸς ἔδει παθεῖν, ὡς θαυμάσονται οἱ θεαταί. ἢ ὅλως, πρὸς πάντων γε τῶν τοιούτων εἰπεῖν αὖ ἕτοιμα, ἕως τὸ στόμιον τολμηροὶ, καὶ αὐδρεῖοι. τάλλ' ἔνδοθεν, ἔλεγχος ἀκριβής. Με. ἐγὼ δ' πῶς σοι καταπλυθῆναι ἔδοξα; Κερ. μόνος ὦ Μένιππε ἀξίως τῶ γήρους, καὶ Διογένης σοὶ σύ. ὅτι μὴ ἀναγκαζόμενοι ἐσήκετε, μηδ' ὠδυρόμενοι, ἀλλ' ἐθελουσίοις γελῶντες, οἰμώζειν παραγγείλαντες ἅπασιν.

bat? *Cer.* Haud verè. Cæterùm vbi vidit id esse necesse, audaciam quandam præ se ferebat, quasi verò volens id esset passurus, quod volenti nolenti erat ferendum: videlicet vt spectatoribus esset miraculo. Atq; in vniuersũ, de omnibus huiusmodi viris verè dicere possim: ad fauces vsq; specus, intrepidi sunt & fortes: intus verò quum sunt, nihil mollius neque fractius. *Men.* Ego verò quonam animo tibi visus sum descendisse? *Cer.* Vnus mortalium descendisti, vt tuo genere dignum erat, & prior te Diogenes: siquidem nec coacti, nec intrusi intrastis: verùm vltronei & ridentes, atq; omnibus plorare renunciantes.

ΧΑΡΩΝΟΣ, ΚΑΙ Μενίππου.

CHARONTIS ET MENIPPI.

ΧΑΡΩΝ.

CHARON.

Ἀπόδος ὦ κατάρατε τὰ πορθμία. Με. βόα, εἰ τοῦτό σοι ἥδιον ὦ Χάρων. Χα. ἀπόδος φημὶ, αὐθ' ὧν σε διεπορθμευσάμην. Με. ὡς ἂν λάβοις παρὰ τῶ μὴ ἔχοντος. Χα. ἔστι δέ τις ὀβολὸν μὴ ἔχων; Με. εἰ μὴ καὶ ἄλλος τις, ὡς οἶδα. ἐγὼ γ', ὡς ἔχω. Χα. καὶ

Redde naulum sceleste. *Men.* Vociferare, siquidem hoc tibi iucundius est Charon. *Ch.* Redde, inquam, quod pró traiectione debes. *Men.* Haudquaquam accipere possis ab eo qui non habet. *Ch.* An est quispiam qui ne obolum quidem habeat? *Men.* Sic ne alius quispiam, equidem ignoro: ipse certè non habeo. *Ch.* Atqui

μὴν ἀγξω σε νὴ τὸν Πλούτωνα ὦ μαχαὶρ, ἰῶ μὴ ἀποδῷς. Με. καὶγὼ τῷ ξύλῳ σου πατάξας, διαλύσω τὸ κρανίον. Χα. μάτην οὖν ἔσῃ πεπλευκὼς τοσοῦτον πλοῦν; Με. ὁ Ερμῆς σοὶ ἐμὲ ἀποδότω, ὅς μα παρέδωκέ σοι. Ερ. νὴ Δία ὀναίμην, εἰ μέλλω γε καὶ ἀφαιρεῖσθαι τῶν νεκρῶν. Χα. ἐκ ἀποσήσομαί σου. Με. τούτουγε ἕνεκα νεώλκησας τὸ πορθμεῖον, παρόμενε. πλὴν ἀλλ' ὦ, γε μὴ ἔχω, πῶς ἂν λάβοις; Χα. σὺ δ' ἐκ ἤδεις ὡς κομίζειν δέον; Με. ἤδειν μὲν, ἐκ εἶχον δέ. τί οὖν, ἐχρῆν διατῦτο μὴ ἀποθανεῖν; Χα. μόνος ἂν αὐχήσεις πεζῇ πεπλευκέναι; Με. οὐ πεζῇ δῆτα βέλτιστε. καὶ γὰρ ἐλιτλησα, καὶ τὴν κώπην ἐπελαβόμην, καὶ ἐκ ἔκλαιον μόνος τῶν ἄλλων ἐπιβατῶν. Χα. οὐδὲν τοῦτα πρὸς τὰ παρόντα. τὸν ὀβολὸν ἀποδοῦναί σε δεῖ. οὐ γὰρ δέμις ἄλλως γενέσθαι. Με. ἀκοῦν ἀπάγαγέ με αὖθις ἐς τὸν βίον. Χα. χαλεπὸν λέγεις, ἵνα καὶ πλησιάσῃς πρεσβύτῃ. Με. μὴ ἀνόχλει πρὸς τοῦτο παρὰ τὸν Αἰακὸν οὖν. Χα. δεῖξον τί ἐν τῇ

μὴν ἀγξω σε νὴ τὸν Πλούτωνα ὦ μαχαὶρ, ἰῶ μὴ ἀποδῷς. Με. καὶγὼ τῷ ξύλῳ σου πατάξας, διαλύσω τὸ κρανίον. Χα. μάτην οὖν ἔσῃ πεπλευκὼς τοσοῦτον πλοῦν; Με. ὁ Ερμῆς σοὶ ἐμὲ ἀποδότω, ὅς μα παρέδωκέ σοι. Ερ. νὴ Δία ὀναίμην, εἰ μέλλω γε καὶ ἀφαιρεῖσθαι τῶν νεκρῶν. Χα. ἐκ ἀποσήσομαί σου. Με. τούτουγε ἕνεκα νεώλκησας τὸ πορθμεῖον, παρόμενε. πλὴν ἀλλ' ὦ, γε μὴ ἔχω, πῶς ἂν λάβοις; Χα. σὺ δ' ἐκ ἤδεις ὡς κομίζειν δέον; Με. ἤδειν μὲν, ἐκ εἶχον δέ. τί οὖν, ἐχρῆν διατῦτο μὴ ἀποθανεῖν; Χα. μόνος ἂν αὐχήσεις πεζῇ πεπλευκέναι; Με. οὐ πεζῇ δῆτα βέλτιστε. καὶ γὰρ ἐλιτλησα, καὶ τὴν κώπην ἐπελαβόμην, καὶ ἐκ ἔκλαιον μόνος τῶν ἄλλων ἐπιβατῶν. Χα. οὐδὲν τοῦτα πρὸς τὰ παρόντα. τὸν ὀβολὸν ἀποδοῦναί σε δεῖ. οὐ γὰρ δέμις ἄλλως γενέσθαι. Με. ἀκοῦν ἀπάγαγέ με αὖθις ἐς τὸν βίον. Χα. χαλεπὸν λέγεις, ἵνα καὶ πλησιάσῃς πρεσβύτῃ. Με. μὴ ἀνόχλει πρὸς τοῦτο παρὰ τὸν Αἰακὸν οὖν. Χα. δεῖξον τί ἐν τῇ

præfocabo te per Ditem impuriſſime ne riddas. *Men.* At ego illiſo baculo tibi caput diffindam. *Ch.* Num ergo te tam longo traiectu gratis tranſuexero? *Men.* Meo nomine Mercurius tibi reddat, vt qui me tibi tradiderit. *Merc.* Bellè mecum agatur per Iouem, ſi nomine mortuorum mihi ſit ſoluendum. *Ch.* Non omittam te. *Men.* Quin igitur vel huius gratia perge nauim trahere., quanquam quod non habeo, quinam accipias? *Ch.* At tu neſcies quid tibi fuerit afferendum? *Men.* Equidem ſciebam, verùm non habebam. Quid igitur? ideóne mihi non erat moriendum? *Ch.* Solus ergo gloriabere te gratis tranſuectum? *Men.* Haud gratis, ô præclare: ſiquidem ſentinam exhauſi, & remum arripui, & vectorum omnium vnus non eiulaui. *Ch.* Iſta nihil ad naulum: obolum reddas oportet, neque enim fas eſt ſecus fieri. *Men.* Proinde me rurſus in vitam reuehe. *Ch.* Bellè dicis vt pro eo plagas ab Aeaco accipiam. *Men.* Ergo moleſtus ne ſis. *Ch.* Oſtende

πήρᾳ ἔχεις. Με. Θέρμους εἰ θέλεῖς, καὶ τὴ Ἑκάτης τὸ δεῖπνον. Χα. πόθεν τοῦτον ἡμῖν ὦ Ερμῆ τὸν κυνᾶ ἤγαγες; οἷα δὲ καὶ ἐλάει παρὰ τὸν πλοῦν, τῶν ἐμβατῶν ἁπάντων καταγελῶν, καὶ ἐπισκώπτων, καὶ μόνος ᾄδων, οἰμωζόντων ἐκείνων. Ερ. ἀγνοεῖς ὦ Χάρων ὁποῖον ἀνδρα διεπόρθμευσας; ἐλεύθερον ἀκεραίως, καὶ δεινὸς αὐτῷ μέλει. ἔστ' ὄστιν ὁ Μένιππος. Χα. καὶ μὴν ἄν σε λάβω ποτέ; Με. ἂν λάβῃς ὦ βέλτιστε, δὶς ἂν ἀποθάνοις.

quid habeas in pera. *Men.* Lupinum si velis, & Hecatæ cœnam. *Ch.* Vnde nobis hunc canem adduxisti Mercuri? tum qualia garriebat inter nauigandum? vectores omnes irridens, & dicterijs incessens, vnúsque cantillans, illis plorantibus. *Merc.* Nescis Charon qualem virum transuexeris, planè liberum, cuíque nihil omnino sit curæ. Hic est Menippus. *Ch.* Atqui si vnquam posthac te recepero. *Men.* Si receperis ô præclare: bis quidem recipere non possis.

ΠΛΟΥΤΩΝΟΣ, ΚΑΙ Πρωτεσιλάε.

PLVTONIS ET PROTESILAI.

ΠΛΟΥΤΩΝ.

Δέσποτα, καὶ βασιλεῦ, καὶ ἡμέτερε Ζεῦ, καὶ σὺ Δήμητερ θύγατερ, μὴ καταρίδητε δέσποιν ἐρωτικήν. Πλε. σὺ δὴ τίνος δέῃ παρ' ἡμῶν; ἢ τίς ὢν τυγχάνεις; Πρω. εἰμὶ μὲν Πρωτεσίλαος ὁ Ιφίκλου, φυλάκιος, συστρατιώτης τῶν Αχαιῶν, καὶ θεσπέτου ἀποθανὼν τῶν ἐπ' Ιλίῳ. δέομαι

PLVTO.

O Domine, ô rex, ô noster Iupiter, & tu Cereris filia, ne despiciatis preces amatorias. *Pl.* Tu verò quid precaris à nobis? aut quis denique es? *Prot.* Equidem sum Protesilaus Iphicli filius, Phylacensis, commilito Græcorum, qui primus eorum qui ad Ilium profecti sunt, occisus fui. Precor autem

ὑ ἀφεθεὶς πρὸς ὀλίγον, ἀναβιῶναι πάλιν. Πλυ. τοῦτον μὲν τὸν ἔρωτα ὦ Πρωτεσίλαε, πάντες νεκροὶ ἐρῶσι. πλὴν οὐδεὶς ἂν αὐτῶν τύχοι. Προ. ἀλλ' ἐγὼ τῆς ζωῆς Αἰδωνεῦ ἐρῶ ἔγωγε, ἀλλ' γυναικὸς ὑ, ἣν νεόγαμον ἔτι ἐν τῷ θαλάμῳ κατέλιπον, ὡχόμην ἀποπλέων. εἶτα ὁ κακοδαίμων ἐν τῇ ἀποβάσει ἀπέθανον ὑπὸ τοῦ Ἕκτορος. ὁ οὖν ἔρως ὁ γυναικὸς, οὐ μετρίως ἀποκναίει μὲ ὦ δέσποτα. κἀ βούλομαι κἂν πρὸς ὀλίγον ἀφεθεὶς αὐτῇ, καταβῆναι πάλιν. Πλυ. ὦ ἄνθρωπε τὸ Λήθης ὕδωρ; Προ. κἀ μάλα ὦ δέσποτα. τὸ ὑ πρᾶγμα ὑπέρογκον ἐμοί. Πλυ. οὐκοῦν μενέμενον. ἀφίξεται γὰ ἐμεῖνη ποτὲ, οὐδέν σε ἀνιαθεῖν δήσει. Προ. ἀλλ' οὐ φέρω τὴν διατριβὴν ὦ Πλούτων. ἠράσθης ὑ καὶ αὐτὸς ἤδη, κἀ οἶσθα οἷον τὸ ἐρᾶν ἐστιν. Πλυ. εἶτα τί σε ὀνήσει μίαν ἡμέραν ἀναβιῶναι, μετ' ὀλίγον τὰ αὐτὰ ὀδυρόμενον; Προ. οἶμαι πείσειν κἀκεῖνην ἀκολουθεῖν παρ' ὑμᾶς. ὥστε ἀνθ' ἑνὸς, δύο νεκροὺς λήψῃ μετ' ὀλίγον. Πλου. οὐ δῆτα γένοιτο ταῦτα. ἐ ὑ

vt dimissus hinc, modicum temporis reuiuiscam. *Pl.* Hunc amorem, Protesilaë, omnes mortui amant: sed nullus tamen ipsorum potitur eo. *Prot.* At non vitæ, sed vxoris amore teneor, quam nuper ductam domi reliqui, ad bellum nauigando profectus. Deinde infelix, in egressu nauium, ab Hectore occisus sum. Itaque coniugis amor, nō mediocriter me torquet, Domine: volóque, si vel paululum ab ipsa conspectus fuero, rursum huc descendere. *Pl.* Non bibisti, Protesilae, Lethæam aquam? *Prot.* Etiam Domine: sed hæc res præualuit pondere. *Pl.* Igitur expecta: aduenietenim & illa quandoque, neque nunc quicquam opus erit vt ascendas iterum. *Prot.* Sed moram hanc Pluto, ferre nequeo. Amasti autem tu quoque aliquando, ac nosti, qualis res, Amor sit. *Pl.* Ecquid adeò iuuabit te vnum diem reuisere, deinde autem eadem hæc paulò post lugere? *Prot.* Spero me etiam illam adducturum, vt huc ad vos sequatur me: quare pro vno mortuo, paulò post duos recipies. *Pl.* Haud fas est ista fieri: nec vsquam simile quid

ἐγένετο πώποτε. Πρω. ἀναμνήσω σε ὦ Πλούτων. Ορφεῖ γὰρ δι' αὐτὴν ταύτην τὴν αἰτίαν τὴν Εὐρυδίκην παρέδοτε, καὶ τὴν ὁμωχὼν μου Αλκηστιν παρεπέμψατε Ηρακλεῖ χαριζόμενοι. Πλου. Θελήσεις δ' οὖν τὸ κεφάλιον γυμνὸν ὂν, καὶ ἄμορφον, τῇ καλῇ σου ἐκείνῃ νύμφῃ φανῆναι; πῶς δὲ κἀκείνη προσόψεταί σε, εἰ δὲ διαγνῶναι δυναμένη; φοβήσεται γὰρ εὖ οἶδα, καὶ φεύξεταί σε. καὶ μάτην ὅση τοσαύτην ὁδὸν ἐληλυθώς. Περ. ἀλλ' ὦ ἄνερ, σὺ καὶ τοῦτ' ἴασαι καὶ ὁ Ερμῆς κέλευσον, ἐπειδὰν ἐν τῷ φωτὶ ἤδη ὁ Πρωτεσίλαος ᾖ, καθικόμενον ἐν τῇ ῥᾳδίᾳ, νεανίαν ἐυθὺς καλὸν ἀπεργάσασθαι αὐτὸν, οἷος ἦν ἐν τῷ παρθ. Πλ. ἐπεὶ Περσεφόνη συνδοκεῖ, ἀναλαβὼν τοῦτον αὖθις, ποίησον νυμφίον. σὺ δὲ μέμνησο, μίαν λαβὼν ἡμέραν.

factum est. *Pro.* At ego in memoriam reuocabo tibi Plutto. Nam Orpheo ob ipsam hanc causam Eurydicen vxorem reddidistis, & cognatam meam Alcestin emisistis, Herculi gratificantes. *Pl.* Optaris autem cum ista nuda atque deformi caluaria, formosæ illi sponsæ tuæ in conspectum venire? Quo pacto autem illa etiam aspiciat te, quæ ne dignoscere quidem ampliùs te poterit? Terrebitur enim sat scio, téque fugiet: & frustra tantum iter remensus eris. *Pros.* Proinde mi vir, huic rei remedium adhibe: ac Mercurium iube, vt postquã ad lucem peruenerit Protesilaus, contactum virga, mox in adolescentem formosum conuertat eum, qualis erat cùm è sponsæ thalamo prodiret. *Pl.* Quoniam & Proserpinæ hoc videtur, hunc ad superos rursus perductum, Mercuri, sponsum facito. Tu verò memineris vnicum diem tibi esse permissum.

ΔΙΟΓΕΝΟΥΣ, ΚΑΙ Μαυσώλου.

DIOGENIS ET MAVSOLI.

ΔΙΟΓΕΝΗΣ.

Καρ, ὑπὸ τίνι μέγα φρονεῖς, καὶ πάντων ἡμῶν καταπεφρόνηκας ὑπερηφάνως;

DIOGENES.

HEus tu Car, quare es insolens? téque dignum censes qui nobis

ξιοῖς ; Μαυ. καὶ ὅτι τῇ βασι-
λείᾳ μὲν ὦ σινωπεῦ, ὃς ἐβασί-
λευσα Καρίας μὲν ἁπάσης, ἧς-
ξα δ' ἂν Λυδῶν εἰσιὼν. ἂν νή-
σους δ' τινας ὑπηγαγόμην, καὶ A
ἄχρι Μιλήτου ἐπέβην, τὰ
πολλὰ τῆ Ἰωνίας καταστρεφό-
μενος. καὶ καλὸς ἦν, καὶ μέ-
γας ἔτι καὶ ἐν πολέμοις καρτε-
ρός. τὸ δὲ μέγιστον, ὅτι ἐν Αλι- B
καρνασσῷ μνῆμα παμμέγεθες
ἔχω ὑπειμένον, πλίνον ἂν
ἄλλος νεκρὸς, μὴ δὲ ἵππος ἐς
κάλλος ἀξιοκινήμονον, ἕστηκεν,
καὶ αὐδρῶν, ἐς τὸ ἀκριβέστατον C
εἰκασμένων λίθου τῶ καλλίστου,
οἷον δὲ νεὼν εὕρῃ τις ἂν ῥᾳ-
δίως. ἢ δοκῶ σοι δικαίως ὑπὲ
τούτοις μέγα φρονεῖν ; Διο.
ἐπὶ τῇ βασιλείᾳ φημὶ, καὶ τῷ D
κάλλει, καὶ τῷ βάρει τοῦ τάφου ;
Μα. νὴ Δί'. ὑπὲ τούτοις. Δι. μὴ
γὰρ καλὲ Μαύσωλε, ὅτε ἡ ἰσχὺς ἔτι
σοι ἐκείνη, ἦσθ' ἡ μορφὴ πάρε-
στιν. εἰ γοῦν τινα ἑλοίμεθα δι-
καστὴν συμμορφίας πέρι, ὃν ἔχω E
εἰπεῖν τινος ἕνεκα τὸν σὸν κρα-
νίον θεωρήσειν ἂν τοῦ ἐμοῦ.
φαλακρὰ γὰρ ἄμφω, καὶ γυμνά.
καὶ τὸν ὀδόντας ὁμοίως θεω-
φαίνομεν, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς
ἀφῃρήμεθα, καὶ τὰς ῥῖνας ἀπο-
θεσπισμένους. ὁ δὲ τάφος, καὶ οἱ

omnibus anteponare? Mau. Primùm regni quidem nomine ô Sinopensis, quippe qui Cariæ vniuersæ rex fuerim, & Lydiæ gentibus aliquot imperauerim : tum & insulas nonnullas subegerim, Miletum vsque peruenerim, pleriſque Ioniæ partibus vastatis. Adhæc formosus eram ac procerus, & in rebus bellicis præualidus. Postremò, quod omnium est maximum, in Halicarnasso monumentum erectum habeo, singulari magnitudine, quantum nemo alius defunctorum, neque pari pulchritudine conditum possidet, viris & equis pulcherrimo ex saxo, ad viuam formam absolutissimo artificio expressis : quale fanum nemo facilè inueniat. Num iniuria tibi videor has ob res efferri? Diog. Ob imperium ais, ob formã, & sepulchri molem. Man. Per Iouem, ob hæc inquam. Diog. Atqui formose Mausole, neq; vires illæ, neq; forma tibi amplis adest: adeò vt siquem formæ arbitrum elegerimus, dicere nequeam, quamobrem ab illo tua caluaria meæ præferatur: nambæ enim caluæ sunt & nudæ, & dentes pariter ostendimus, atque oculis orbati sumus, simíſque naribus deformati. Cæterùm sepul-

πολυτελεῖς ἐκεῖνοι λίθοι, Αλικαρνασεῦσι μὴ ἴσως εἶεν ἐπιδείκνυσθαι, καὶ φιλοτιμεῖσθαι πρὸς τοὺς ξένους, ὡς δή τι μέγα οἰκοδόμημα αὐτοῖς ὄν. σὺ δὲ ᾧ βέλτιστε, οὐχ ὁρῶ ὅ, τι ἀπολαύεις αὐτῶν, πλὴν εἰ μὴ τοῦτο φὴς, ὅτι μᾶλλον ἡμῶν ἀχθοφορεῖς τοσουτοισὶ λίθοις πιεζόμενος. Μαυ. ἀνόητα ἦν μοι ἐκεῖνα πάντα. καὶ ἰσότιμος ἔσται Μαύσωλος, καὶ Διογένης. Διο. οὐκ ἰσότιμος ὦ γενναιότατε. οὐ γὰρ. Μαύσωλος μὴ δὲ οἰμώξεται, μεμνημένος τῶν ἄνω γῆς, ἐν οἷς εὐδαιμονεῖν ᾤετο. Διογένης δὲ καταγελάσεται αὐτοῦ. καὶ τάφον ὁ μὲν, ἐν Αλικαρνασσῷ ἕξει ἑαυτοῦ τοσοῦτο Ἀρτεμισίας τῆς γυναικὸς, καὶ ἀδελφῆς, κατεσκευασμένον. ὁ Διογένης δὲ, τοῦ μὲν σώματος, εἰ καί τινα τάφον ἕξει, οὐκ οἶδεν. οὐδὲ γὰρ ἔμελεν αὐτῷ τούτου. λόγον δὲ τοῖς ἀρίστοις περὶ αὐτῶν καταλέλοιπεν, αὐδεὲς βίον βεβιωκὼς ὑψηλότερον, ὦ Καρῶν αὐδεσποδωλιέστατε τοῦ σοῦ μνήματος, καὶ ἐν βεβαιοτέρῳ χωρίῳ κατεσκευασμένον.

chrũ & sumptuosa illa saxa, Halicarnasseis forsitan iactare licebit, & hospitibus gloriae causa ostentare, tanquam qui magnificam apud se structuram habeant. Verùm quid hinc commoditatis ad te redeat, vir egregie nequaquam video, nisi forsan illud commodum vocas, quòd plus oneris atque nos sustines, sub tam ingentibus saxis pressus. Mau. Ita-ne nihil illa mihi conducunt omnia? planéque pares erunt Mausolus ac Diogenes? Diog. Minimè pares, generosissime: minimè inquam. Nam Mausolus ingemiscet, quoties earum rerũ meminerit, ob quas beatum esse se in terris existimabat: Diogenes verò irridebit ipsum. Atque hic quidem, sepulchrum sibi Halicarnassi ab vxore Artemisia, & sorore paratum memorabit: Diogenes verò, de suo corpore ne id quidem nouit an habeat sepulchrum: neque enim erat id ipsi curae. Verùm apud viros excellentissimos sui famam reliquit, vt qui vitam exegerit viro dignam: tuo monumento, Carum abiectissime, celsiorem, ac tutiore in loco substructam.

ΝΙΡΕΩΣ, ΘΕΡΣΙΤΟΥ, καὶ Μενίππου.

NIREI, THERSITÆ, ET MENIPPI.

ΝΙΡΕΥΣ.

Ἰδοὺ δὴ Μένιππος ἑτοῖ δικάσει, πότερος εὐμορφώτερός ἐστιν. εἰπὲ ὦ Μένιππε, ἤ καλλίων σοι δοκῶ; Με. τίνες ὄ καὶ ἐστὲ πρότερον οἶμαι; χρὴ γὰρ τοῦτο εἰδέναι. Νι. Νιρεὺς, καὶ Θερσίτης. Με. πότερος ὁ Νιρεὺς, καὶ πότερος οὗτος ὁ Θερσίτης; οὐδέπω γὰρ τοῦτο δῆλον. Θερ. ἐγὼ μὲν οὖν τοῦτ' ἔχω, ὅτι ὅμοιός εἰμί σοι, καὶ οὐδὲν πολλῷ κάτω διαφέρεις, πλὴν σε Ὅμηρος ἐκεῖνος ὁ τυφλὸς ἐπῄνεσεν, ἁπάντων εὐμορφότατον προσειπών. ἀλλ' ὁ φοξὸς ἐγὼ, καὶ ψελὸς, οὐδὲν βελτίων ἐφάνην τῷ δικαστῇ. ὥρα δέ σοι ὦ Μένιππε ὃν τινα καὶ εὐμορφότερον ἡγῇ. Νι. ἐμέ γε τὴ Αγλαΐας, καὶ Χάροπος, ὃς κάλλιστος αὖθις ὑπὸ Ιλιον ἦλθον. Με. ἀλλ' οὐκ ἐγὼ ὑπὸ γῆν ὡς οἶμαι κάλλιστος ἦλθες, ἀλλὰ τὰ μὲν ὀστᾶ, ὅμοια. τὸ δὲ κρανίον, τοῦτο μόνον ἄρα διαφέροιτο, ἀπὸ τοῦ Θερ-

NIREVS.

Ecce profectò Menippus hic iudicabit vter noſtrûm ſit formoſior. Dic Menippe, annon tibi videor forma præſtantior? *Men.* At priùs quinam eſtis? nam hoc opinor ſcito eſt opus. *Nir.* Nireus & Therſites. *Men.* Vter Nireus, vter Therſites? nondum enim hoc ſatis liquet. *Th.* Iam vnum hoc obtineo quòd tibi ſum ſimilis, neque tantopere me præcellis, quantopere te cæcus ille Homerus extulit, omnium formoſiſſimum appellans: verùm ille ego faſtigiato vertice, & glabro, nihilo te deterior viſus ſum judici. Iam verò tempus eſt Menippe vt pronuncies vtrum altero formoſiorem putes. *Nir.* Nimirum me Aglaia & Charope prognatum, qui pulcherrimus Ilium veni. *Men.* Atqui non item ſub terram, vt puto, pulcherrimus veniſti: verùm oſſa tua alijs ſunt ſimilia. Porrò caluaria hoc vno inſigni à

σίτου κρανίᾳ, ὅτι εὐδρυπλον τὸ σόν. ἀλαπαδνὸν γὰρ αὐτό, καὶ οὐκ ἀνδρῶδες ἔχεις. Νι. καὶ μὴν ἔγωγ Ὁμηρον ὁπηνίκα ὦν ὁπότε συνεστράτευον τοῖς Ἀχαιοῖς. Με. ὀνείρατά μοι λέγεις. ἐγὼ γὰρ ἃ βλέπω, καὶ νῦν ἔχεις. ἐκεῖνα δ', οἱ τότε ἴσασιν. Νι. οὐκοῦν ἐγὼ ἐνταῦθα εὐμορφώτερός εἰμι ὦ Μένιππε; Με. οὔτε σὺ, οὔτε ἄλλος εὔμορφος. ἰσοτιμία γὰρ ἐν ᾅδου. καὶ ὅμοιοι ἅπαντες. Θερ. ἐμοὶ μὲν καὶ τοῦτο ἱκανόν.

Therſite caluaria dignoſci poſſit, quòd tua delicata eſt: molliculam enim ac neutiquam virilem hanc habes. *Nir.* Attamen Homerum percontare, qua ſpecie tum fuerim, cùm inter Græcorum copias militarem. *Men.* Somnia mihi narras: ea verò quæ nunc habes ego ſpecto: cæterùm illa norunt, qui id temporis viuebant. *Nir.* Quid igitur tandem? annon hîc formoſior ego ſum Menippe? *Men.* Neque tu, neq; alius eſt formoſus hoc in loco: ſiquidem apud inferos eſt æqualitas, ſimiléſque ſunt omnes. *Th.* Mihi quidem vel hoc ſat eſt.

ΜΕΝΙΠΠΟΥ, ΚΑΙ Χείρωνος.

MENIPPI ET CHIRONIS.

ΜΕΝΙΠΠΟΣ.

MENIPPVS.

Ἥκουσα ὦ Χείρων, ὡς θεὸς ὤν, ἐπιθυμήσειας ἀποθανεῖν. Χει. ἀληθῆ ταῦτ' ἤκουσας ὦ Μένιππε. καὶ τέθνηκα ὡς ὁρᾷς, ἀθάνατος εἶναι δυνάμενος. Με. τίς δέ σε ἔρως ἔσχε θανάτου, ἀνεράσθητοῖς πολλοῖς χρήματος; Χει. ἐρῶ σοι πρὸς σὲ ἀσυνίετον ὄντα. ἐκ γὰρ ἔτι ἡδὺ ἀπολαύειν τῆς ἀθανασίας. Με. οὐχ ἡδὺ γάρ, ζῶντα ὁρᾶν τὸ φῶς; Χει. οὐκ ὦ Μένιππε.

EQuidem inaudiui Chiron, te, Deus cùm eſſes, mortem tamen optaſſe. *Ch.* Vera hæc ſunt quæ audiuiſti Menippe: & mortuus ſum, vt vides, cùm potuerim immortalis eſſe. *Men.* At quænam te mortis cupido tenuit, rei vulgo nimirum inamabilis? *Ch.* Dicam tibi viro non imprudenti. Non erat amplius mihi iucundũ immortalitate frui. *Men.* Quid? an iniucundum erat viuere & lucẽ tueri? *Ch.* Erat Menippe.

τὸ γὸ ἡδὺ, ἔγωγε ποικίλον τί κὴ οὐχ ἁπλοῦν ἡγοῦμαι εἶναι. ἐγὼ γὸ ζῶν ἀεὶ, καὶ ἀπολαύων τῶν ὁμοίων, ἡλίου, φωτὸς, A
φορῆς. αἱ ὧραι γὸ αἱ αὐταὶ, καὶ τὰ γιγνόμενα ἅπαντα ἐξῆς ἕκαστον, ὥσπερ ἀκολουθοῦντα ἀλλήλοις ἀλλήλοις γίγνεται αὐτῶν. ἡ γὰρ ἐν τῷ αὐτῷ B
ἀεὶ, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ μεταλλάττειν ὅλως, τὸ τερπνὸν ἔχει. Με. εὖ λέγεις ὦ Χείρων. τὰ δ' ἄδου γ' πῶς φέρεις, ἀφ' οὗ προσελόμενος αὐτὰ ἥκεις; Χει. ὀκ ἀηδῶς C
ὦ Μένιππε. ἡ γὸ ἰσοτιμία, πάνυ δημοτικὸν, καὶ τὸ ἀνώμαλον οὐδὲν ἔχει τὸ διάφορον ἐν φωτὶ εἶναι, ἢ ἐν σκότῳ. ἄλλως τε, οὐδὲ διψῶν ὥσπερ ἄνω, οὔτε πεινῶν δεῖ, ἀλλ' ἀνεπιδεεῖς τού- D
των ἀπαύστων ἐσμέν. Με. ὅρα ὦ Χείρων μὴ παριππεύῃς σεαυτῷ, καὶ ἐς τὸ αὐτό σοι ὁ λόγος πάρισῃ. Χει. πῶς τοῦτο φῄς; Με. ὅτι εἰ τῶν ἐν τῷ βίῳ τὸ ὅμοιον ἀεὶ καὶ ταὐτὸν ἐγίνετό σοι προσκορὲς, καὶ ἐνταῦθα ὅμοια ὄντα, προσκορῆ ὁμοίως ἂν γένοιτο, καὶ δεήσει μεταβολῆς γε ζητεῖν τινα. καὶ ἐν τεύθεν ἐς ἄλλον βίον, ὃ γὰρ οἶμαι E

Nam quod iucundum vocant, varium illud, & neutiquam simplex esse duco. Verùm ego cùm semper viuerem, ijsdémque fruerer, sole, luce, cibo: tum eædem horæ, & quæcunq; in vita contingunt, ordine singula recurrerent, atque alijs alia per vices succederent, eorum cepit me satietas. Neq; enim in eo voluptas est sita, si semper ijsdem fruare, sed si omnino permutes. Men. Probè loqueris Chiron. Verùm quo animo fers ea quæ apud inferos habes, posteaquam ad hæc tanquam ad potiora te contulisti? Ch. Non iniucundo Menippe: siquidem æqualitas res est prorsum popularis: nihilque interest, vtrum in luce quis agat, an in tenebris: præterea neque sitiendum est nobis, quemadmodum apud superos, neque esuriendum: sed eiusmodi rerum omnium indigentia vacamus. Men. Vide Chiron, ne tibi contradicas, & eodem tibi recidat oratio. Ch. Quamobrem isthuc ais? Men. Quoniam si illud tibi fastidio fuit, quòd in vita semper ijsdem similibúsque rebus vtendum erat, cùm hîc itidem similia sint omnia, eodem modo tibi parient aliqua status commutatio, migrandum, id quod arbi-

fastidium, & quærenda erit atque hinc aliam in vitam

ἀδυνάτον. Χει. τί οὖν ἂν πάθοι τις ὦ Μένιππε; Με. ὅπερ οἶμαι, καὶ φασὶ, σωφρονοῦντα, ἀρέσκεσθαι, καὶ ἀγαπᾶν τοῖς παροῦσι, καὶ μηδὲν αὐτῶν ἀφόρητον οἴεσθαι.

ΔΙΟΓΕΝΟΥΣ, ΑΝΤΙΣΘΕΝΕΙΣ, ΚΑΙ ΚΡΑΤΗΤΟΣ.

ΔΙΟΓΕΝΗΣ.

ΑΝτίσθενες, καὶ Κράτης, σχολὴ ἄγομεν. ὥστε τί ἂν ἀπίμεν. ἐνταῦθα δὲ καθεδοῦ θεατὰς ἕξοντες, ὁ γοώμενοι τοὺς κατιόντας οἷοί τινές εἰσι, καὶ τί ἕκαστος αὐτῶν ποιεῖ; Α. ἀπίωμεν ὦ Διόγνες. καὶ γὰρ ἂν τὸ θέαμα ἡδὺ γένοιτο, τοὺς μὲν δακρύοντας αὐτῶν ὁρᾶν. τοὺς δὲ ἱκετεύοντας ἀφεθῆναι. ἐνίους δὲ, μόλις καταβάντας, καὶ ὑπὸ βάκτρου ὠθουμένους τοῦ Ἑρμοῦ, ὅμως ἀντιβαίνοντας, καὶ ἀντίτινας αὐτερείδοντας, οὐδὲν δέον. Κρα. ἐγὼ γοῦν καὶ διηγήσομαι ὑμῖν ἃ εἶδον ὁπότε κατῄειν κἀγὼ ὁδόν. Διο. διήγησαι ὦ Κράτης. ἔοικας γάρ τινα παγγέλοια ἐρεῖν. Κρα. καὶ ἄλλοι μὲν πολλοὶ συγκατέβαινον ἡμῖν,

tror fieri nō posse. Ch. Quid igitur faciendum Menippe? M. Illud nimirum, vt cùm sis sapiens, quemadmodum opinor, & vulgò prædicant, præsentibus rebus sis contentus, bonísque consulas quod adest, nec quicquam in his esse putes, quod ferri non queat.

DIOGENIS, ANTISTHENIS, ET Cratetis.

DIOGENES.

OCium nunc agimus Antisthenes, & tu Crates. Quare, cur ambulatum non imus ad Orci fauces, vt ibi videamus quinam sint qui descendunt, & quid quisque eorum agat? *Ant.* Eamus Diogenes. Etenim spectaculum hoc iucundum fuerit videre vt ipsorum alij lachrymantur, alij supplicant vt dimittantur: nonnulli etiam ægrè descendunt, & cruicem impellente Mercurio, tamen reluctãtur, & nulla necessitate resupini obnituntur. Cr. Ego verò etiam exponam vobis quæ in via vidi cùm huc descenderem. *Diog.* Expone Crates, videris enim quędam risu omnino digna dicturus esse. Cr. Cùm alij multi nobiscum descendebant,

ἐν αὐτοῖς δ' ἐπίσημοι, Ισμηνόδωρός τε ὁ πλούσιος, ὁ ἡμέτερος, καὶ Αρσάκης ὁ Μηδίας ὕπαρχος, καὶ Οροίτης ὁ ἀρμένιος. ὁ μὲν οὖν Ισμηνόδωρος, ἐπεφόνευτο γὰρ ὑπὸ λῃστῶν παρὰ τὴν Κιθαιρῶνα, ἐς Ελευσῖνα οἶμαι βαδίζων, ἔσεσέ τε, καὶ τὸ βαῦμα ἐν ταῖν χερσῖν εἶχε. καὶ τὰ παιδία τὰ νεογνὰ, ἃ κατελελοίπει, ἀνεκαλεῖτο, καὶ ἑαυτῷ ἐπεμέμφετο τῆς τόλμης. ὃς Κιθαιρῶνα ὑπερβάλλων, καὶ τὰ περὶ τὰς Ελευθερὰς χωρία παυέρημα ὄντα ὑπὸ τοῦ πολέμου, δοῦλον μόνοις οἰκέτας ἐπήγετο. καὶ τούτῳ φιάλας πέντε χρυσᾶς, καὶ κυμβία τέτταρα μεθ' ἑαυτοῦ ἔχων. ὁ δὲ Αρσάκης, μεσήρης γὰρ ἦδη, καὶ νὴ Δί' ἤδη ἄστεμος τὴν ὄψιν ἐς τὸ βαρβαρικὸν, ἤχθετο, καὶ ἠγανάκτει πεζὸς βαδίζων, καὶ ἠξίου τοῦ ἵππου αὐτῷ μεταχθῆναι. καὶ γὰρ ὁ ἵππος αὐτῷ συνετέθνηκει, μιᾷ πληγῇ ἀμφοτέρωι διαπαρέντες ὑπὸ θρᾳκὸς τινος πελταστοῦ, ἐν τῇ ὀπὶ τῷ Αορίῃ μετὸν κατακολούθῳ συμπλοκῇ. ὁ μὲν γὰρ Αρσάκης ἐπήλαυνεν, ὡς δηλοῖτο, πολὺ τῶν ἄλλων μετεωπεξορμήσας. ὑποστὰς δὲ ὁ θρᾷξ, τῇ

tum inter ipsos insignes, Ismenodorus ille diues ex nostris, & Arsaces Medorum præfectus, & Orœtes Armenius. Ismenodorus igitur (occisus enim fuerat à latronibus circa Cithæronem, quando Eleusinem, vt arbitror, proficiscebatur) & gemebat, & vulnus in manibus habebat, teriellos liberos quos reliquerat identidem vocando, sibique ipsi ob audaciam succensendo: qui cùm Cithæronem transiret, ac loca illa circa Eleutheras deserta, bellisq; vastata peragraret, duos tantùm seruos adduxisset, idque cùm phialas quinque aureas, & quatuor cymbia secum haberet. Arsaces autem (senior enim iam erat, & per Iouem pro barbarico illo ritu facie non inhonesta) grauiter ferebat, atque indignabatur, quòd pedibus incederet, sibique equum adduci volebat. Nam & equus vnà cũ eo mortuus erat, ambobus vna plaga transfossis à Thracè quodam scutato, in eo prælio quod cum rege Cappadocum ad Araxem fluuium cõmissum fuerat. Nam Arsaces infesto cursu in hostem ferebatur, longè ante alios, vt ipse narrabat euectus. Thrax verò illum expectando subsistens, ac scu-

πέλτη μὲν ὑποδὺς, ἀποσείεται τὴν Ἀρσάκου κοντόν. ὅτος δ' ὑποδεὶς τὴν σαρισσαν, αὐτόν τε διαπείρει, καὶ τὸν ἵππον. Αν. πῶς οἷόν τε ὦ Κράτης, μιᾶ πληγῇ τοῦτο γενέσθαι; Κρα. ἄκουσα ὦ Ἀντισθενες. ὁ μὲν γὰρ ἐπήλαυνεν, εἰκοσαπηχύν τινα κοντὸν προβεβλημένος. ὁ Θρᾴξ δ' ἐπειδὴ τῇ πέλτῃ ἀπεκρούσατο τὴν προσβολὴν, καὶ παρῆλθεν αὐτὸν ἡ ἀκωκὴ, ἐς γόνυ κλάσας, δέχεται τῇ σαρίσσῃ τὴν ἐπέλασιν, καὶ πλήσσει τὸν ἵππον ὑπὸ στέρνον, ὑπὸ δυμῇ καὶ σφοδρότητος ἑαυτὸν διαπείραντα. διελαύνεται δὲ καὶ ὁ Ἀρσάκης ἐς τὸ βουβῶνα διαμπάξ, ἄχρις ὑπὸ τὴν πυγήν. ὁρᾷς οἷόν τι ἐγένετο; ὁ τοῦ αὐδρεὸς, ἀλλὰ τοῦ ἵππου μᾶλλον τὸ ἔργον. ἠναγκάσθη δ' ὅμως, ὁμότιμος ὢν τοῖς ἄλλοις, καὶ ἠξίου ἱππεὺς καταβῆναι. ὁ δέ γε Ὀρέστης ὁ ἰδιώτης, καὶ πάνυ ἀπαλὸς τὼ πόδε, καὶ ὑπ' ἐσάγαν χαλεπὸς, οὐχ ὅπως βαδίζειν ἐδύνατο. πάσχουσι δ' αὐτὸ ἀτεχνῶς Μῆδοι πάντες, ἐπὶν ἀποβῶσι τῶν ἵππων, ὥσπερ οἱ ἐπὶ τῶν ἀκανθῶν ἐμβαίνοντες ἀκροποδητὶ, μόλις βαδίζουσιν. ὥστε ἐπὶ καταβαλὼν

tum obtendens, Arsacis hastam excussit: ipse autem submissa sarissa, ipsúmque & equum transuerberat. *Ant.* At Crates, quomodo hoc vna plaga fieri potuit? *Cr.* Facillimè, Antisthenes. Hic enim viginticubitalem contum prætendens cursu ferebatur: Thrax verò, vbi pelta obiecta plagam excussit*, ipsúmque cuspis præteriit, in genu procumbens, venientis impetum sarissa excipit, ac equum sub pectore vulnerat, qui præ furore ac vehementia cursus se ipsum transadegit. Tum etiam eadem hasta per inguina vtrinque ad nates penetrante Arsaces transfoditur. Vides quale hoc fuerit? non viri, sed potiùs equi opus. Verumtamen indignabatur ille, quòd non ampliore quàm alij honore haberetur: volebátque eques huc descendere. Orœtes autem priuatus quispiam erat, pedibus admodum mollis, quippe qui neque humi stare, nedum incedere poterat. Medis autem omnibus hoc prorsum accidit, vt postquã ab equis descenderint, veluti qui super spinas ingrediuntur, summis pedum digitis ægrè incedãt. Quãobrem cùm humi sponte

ἑαυτὸν, ἔκειτο, καὶ οὐδεμιᾷ μηχανῇ ἀνίστασθαι ἤθελεν, ὁ βέλτιστος Ἑρμῆς ἁρπάμενος αὐτὸν, ἐκόμισεν ἄχρι πρὸς τὸ πορθμεῖον. ἐγὼ δὲ ἐγέλων. Αν. κἀγὼ δὲ ὅτε κατῆειν, οὐδὲν ἀνέμειξα ἐμαυτὸν τοῖς ἄλλοις. ἀλλ' ἀφεὶς οἰμώζοντας αὐτοὺς, προσδραμὼν ἐπὶ τὸ πορθμεῖον, προκατέλαβον χώραν, ὡς ἂν ἐπιτηδείως πλεύσαιμι. παρὰ δὲ πᾶν ἦν, οἱ μὲν ἐδάκρυόν τε, καὶ ἀνιαπίων. ἐγὼ δὲ, μάλα ἐτερπόμην ἐν αὐτοῖς. Διο. σὺ μὲν ὦ Κράτης, καὶ Ἀντίσθενες, τοιούτων ἐτύχετε ξυνοδοιπόρων. ἐμοὶ δὲ, Βλεψίας τε ὁ δανειστὴς, ὁ ἐκ Πειραιῶς, καὶ Λάμπις ὁ ἀχαρνεὺς, ξενα-γὸς ὤν, καὶ Δάμις ὁ πλούσιος ἐκ Κορίνθου, συνκατῆεσαν. ὁ μὲν Δάμις, ὑπὸ τῶ παιδὸς ἐκ φαρμάκων ἀποθανόν. ὁ δὲ Λάμπις, δι' ἔρωτα Μυρτίου τῆ ἑταίρας, ἀποσφάξας ἑαυτόν. ὁ δὲ Βλεψίας, λιμῷ ἄθλιος ἐλέγετο ἀπεσκληκέναι, καὶ ἐδήλου ὡχρὸς ἐς ὑπερβολὴν, καὶ λεπτὸς ἐς τὸ ἀκριβέστατον φαινόμενος. ἐγὼ δὲ, καίπερ εἰδὼς. ἐβουλόμην δὲ τρόπον ἀποθανόι. ἔστι τῷ μὲν Δάμιδι αἰτιωμένῳ τὸν υἱὸν,

prostratus iaceret, neque vllo pacto resurgere vellet, optimus Mercurius sublatum ipsum ad cymbam vsque portauit: ego verò ridebam. *Ant.* Ego verò, quum huc descendebam neque me cæteris admiscui, sed relictis plorantibus illis, ad cymbam accurrendo, locum præoccupaui, quò commodiùs nauigarem. Inter nauigandum autem alij quidem flebant, alij verò nauseabant. Ego autem inter ipsos sedens valdè oblectabar. *Diog.* Tu quidem Crates, & tu Antisthenes in huiusmodi comites incidistis. Mecum autē Blepsias ille fœnerator ex Piræo, & Lampis Acharnan mercenariorū militum ductor, & diues ille Corinthius Damis, simul descendebant. Quorum Damis, à puero veneno interemptus fuerat: Lampis ob Myrtij meretricis amorem, se iugularat. Blepsias fame miser periisse dicebatur, & adhuc supra modum pallidus, & exquisitissimè tenuis apparebat. Ego verò, quanquam id noram, interrogabam tamen quo pacto quisque mortuus esset. Ac Damidi quidem accusanti filium:

non

καὶ ἄδικα μόνοι ἔπαθες ἔφλω ὑπ' αὐτῆ, ὃς πάλαντα ἔχων ὁμῆ χίλια, καὶ βυφῶν αὐτὸς ἐννενηκονταέτης ὤν, ὀκτωκαιδεκάετει νεανίσκῳ τέλταρας ὀβολοὺς παρεῖχες. σὺ δ' ὦ ἀκαρνανὶ, ἔσενε γὰρ κἀκεῖνος, καὶ κατηφέο τῇ Μυρτίῳ, τί αὐτῇ τ' ἔρωτα, σαυτὸν δ' ὅ τι; ὃς τὸν μὲν πολεμίους οὐδὲ πώποτε ἔβεσας, ἀλλὰ φιλοκινδύνως ἠγωνίζου περὶ τῶν ἄλλων. ὑπὸ δὲ τῆ πυχόντος παιδισκαείου, καὶ δακρύων ὑπαπλάστων, καὶ στεναγμῶν, ἐάλως ὁ γλυκαῖος. ὁ μὲν γὰρ Βλεψίας αὐτὸς, ἑαυτῆ κατηγόρει φιλάσως, πολλὴν δ' ἀνοιαν, ὅτι χρήματα ἐφύλαττε τοῖς μηδὲν προσήκουσι κληρονόμοις, εἰς ἀεὶ διώσεσθαι ὁ μάταιος νομίζων. πλὴν ἐμοιγε δοκῶ καὶ τυχὸν τερπωλὴν παρέσεσθαί τε τενόντες. ἀλλ' ἤδη μὲ ὑπὸ τῷ σομῷ ἐσμέν. ἀποβλέπειν χρὴ καὶ ἀποσκοπεῖν πόρρωθεν τοὺς ἀφικνουμένους. βαβαῖ. πολλοί γε, καὶ ποικίλοι, καὶ πάντες δακρύοντες, πλὴν τῶν γεγωνῶν τούτων, καὶ γηπίων. ἀλλὰ καὶ οἱ παῦ γεγηρακότες, ὀδύρονται. τί τοῦτο; ἆρα τὸ φίλτρον αὐτοῦ ἔχει τῆ βίου; τοῦτον οὖν τὸν κόσμον

non iniusta, inquam, ab illo passus es, qui cum talenta mille haberes coaceruata, atq; ipse in delicijs viueres annos nonaginta natꝰ, adolescenti illi octodecim annos agenti quatuor tantùm obolos suppeditabas. Tu verò Acarnan (gemebat enim & ille ac deuouebat Myrtium) quid amoremi incusas, non te ipsum? qui hostes quidem nunquam perhorruêris, sed te ultro periculis offerendo, ante alios in prælium descenderis: à puella verò vulgari illa, fictisque lachrymis ac suspirijs generosus ille tu captus fueris. Nam Blepsias ipse, sese ob nimiam stultitiam accusabat, quod pecuniam hæredibus nulla necessitudine sibi coniunctis custodierit, stolidus ille ratus se perpetuò victurum esse. Cæterùm mihi non vulgaré voluptaté gementes isti præbuerunt. Sed iam ad fauces sumus. Aspicere nos oportet, & è longinquo contemplari aduenientes. Papæ multi certè, & varij, omnésq; lachrymates, prætet puerulos istos, & infantes. Sed & senio confecti lugent, quid illud est? num aliquo vitæ philtro tenétur? Hũc igitur decrepitũ

ἔρεσθαι βούλομαι. δακρύεις τηλικοῦτος ἀποθανών; τί ἀγανακτεῖς ὦ βέλτιστε, καὶ ταῦτα, γέρων ἀριθμὸς; ἦπου βασιλεὺς ἦσθα; Πτω. ὐδαμῶς. Διο. ἀλλὰ σατράπης; Πτω. οὐδὲ τοῦτο. Διο. ἆρα οὖν ἐπλούτεις, εἶτα αὖθίς σε τὸ πολλὸν βυφλὸν ἀπολιπόντα τεθνάναι; Πτω. οὐδὲν τοιοῦτον. ἀλλ' ἔτη μὲν ἐγεγόνειν ἀμφὶ τὰ ἐνενήκοντα. βίον δ' ἄπορον ἀπὸ καλάμου καὶ ὁρμιᾶς εἶχον ἐς ὑπερβολὴν πτωχὸς ὤν, ἄτεκνός τε, καὶ πρεσβύτης χωλὸς, καὶ ἀμυδρὸν βλέπων. Διο. εἶτα τοιοῦτος ὢν ζῆν ἠθέλεις; Πτω. ναί. Ἡδὺ γὰρ ἦν τὸ φῶς. καὶ τὸ τεθνάναι, δεινὸν, καὶ φευκτέον. Διο. παραπλεῖς ὦ γέρων, καὶ μεταχωρεῖν πρὸς τὸ χεῖρον. καὶ ταῦτα, ἡλικιώτης ὢν τοῦ πρεσβύτου. τί οὖν ἂν τις λέγοι περὶ τῶν νέων, ὁπότε οἱ τηλικοῦτοι φιλόζωοι εἰσὶν; ἐγὼ δὲ ἡδέως ἔχω διακεῖσθαι τὸν θάνατον, ὡς τῶν ἐν τῷ βίῳ κακῶν φαρμακον. ἀλλ' ἀπιωμεν, μὴ καὶ τις ἡμᾶς ὑποπτεύσῃ ὡς ἀποδρᾶσιν βουλεύοντας, ὁρῶν περὶ τὸ σῶμα εἰλουμένους.

interrogare lubet. Quid ploras, optime, idque cùm senex aduenieris? an rex eras? *Mend.* Haudquaquam. *Diog.* An verò satrapa? *Mend.* Neque illud. *Diog.* An igitur diues fuisti: ideóque ægrè tibi est mortem obiisse relictis multis deliciis? *Mend.* Nihil tale: sed annos circiter nonaginta natus fui, vitam autem inopem egi, arundine & linea victum quæritans, summopere egenus, & liberis carens, præterea claudus, hebetíque visu. *Diog.* Et viuere cupiebas, talis cùm esses? *Men.* Etiam. Dulcis enim erat lux, mori autem graue & horrendum. *Diog.* Deliras ô senex, & te aduersus necessitatem iuueniliter geris, idque cùm huic portitori sis coæuus. Proinde quid iam de adolescentibus dicamus, quãdo decrepiti isti tantopere viuere cupiunt? quos mortem sectari decebat, tanquam remedium eorum malorum quæ secum fert senectus. Sed abeamus, nequis & nos suspicetur fugam moliri, quum nos hîc circa fauces oberrare viderit.

ΜΕΝΙΠΠΟΥ, ΚΑΙ Τειρεσίου.

MENIPPI ET TIRESIAE.

ΜΕΝΙΠΠΟΣ.

MENIPPVS.

Τειρεσία, εἰ μὴ καὶ Ω τυφλὸς εἶ, σκέπτου διαγιγνώσκειν ῥᾴδιον. ἅπασι γὰρ ἡμῖν ὅμοια τὰ ὄμματα κενά, μόνον ὃ αἱ χῶραι αὐτῶν. τὰ δὲ ἄλλα, ἂν ἔτ' αὖ εἰπεῖν ἔχοις, τίς ὁ Φινεὺς ἦν, ἢ τίς ὁ Λυγκεύς. ὅτι μὲν μάντις ἦσθα, καὶ ὅτι ἀμφοτέρα ἐγένου μόνος, αὐτὴ γυνὴ, τῶν ποιητῶν ἀκούσας οἶδα. σὺ δὲ τῶν θεῶν τοιαῦτα εἰπέ μοι, ὁπότερον ἐπιεικέστερον ἡδίονος τῶν βίων, ὁπότε ἀνὴρ ἦσθα, ἢ ὁ γυναικεῖος; Τει. ἀμείνων ἦν πολλοῦ γε ὁ Μένιππε ὁ γυναικεῖος. ἀπραγμονέστερος γάρ. καὶ δεσπόζουσι τῶν ἀνδρῶν αἱ γυναῖκες, καὶ οὔτε πολεμεῖν ἀνάγκη αὐταῖς, οὔτε παρεκπαλαίειν ἐξεῖναι, οὔτ' ἐν ἐκκλησίᾳ διαφέρεσθαι, οὔτ' ἐν δικαστηρίοις ἀξετάζεσθαι. Με. οὐκοῦν ἀκήκοας ὦ Τειρεσία τὰ Εὐριπίδου Μηδείας οἷα εἶπεν, οἰκτείρουσα τὸ γυναικεῖον, ὡς ἀθλίας ὄσας, καὶ ἀφόρητον πρᾶγμα

AN verò & cæcus sis, Tiresia, non amplius cognitu facile est. Nobis enim cunctis æquè vacui sunt oculi, ac solæ illorum sedes relictæ. Cæterùm neque amplius dicere possis, quis Phineus fuerit, aut quis Lynceus. At verò quòd vates fueris, quódque solus vtrumque vir & fœmina factus sis, poëtis auditis noui. Proinde per Deos, dic mihi vtram suauiorem vitam expertus es, an quum fuisti vir, an quum fœmina? *Tir.* Potior multò fuit, Menippe muliebris vita: expeditior enim, viriſque dominantur mulieres, ac neque in bellum prodire ipsis necesse est, neque ad propugnacula stare, neque in concionibus dissidere, neque in foro iudiciali contendere. *Men.* Annon Medeam Euripidis audiuisti Tiresia, qualia dixerit mulierum genus deplorãdo, quàm miseræ sint, & intolerabilem

ἢ ὠδίνων πόνον ὑφισα-
μὴν; ἀτὰρ εἰπέ μοι, ἐμνημό-
νευσάν μέ τι αἱ Μηδείας ἰαμ-
βεῖαι, καὶ ἔτεκες ποτὲ ὁπότε
γυνὴ ἦσθα, ἢ στεῖρα, καὶ ἄγονος
διετέλεσας ἐν ἐκείνῳ τῷ βίῳ; A
Τει. τί τοῦτο ὦ Μένιππε ἐρω-
τᾷς; Με. οὐδὲν χαλεπὸν ὦ
Τειρεσία. πλὴν ἀπόκεινται εἰ
σοι ῥᾴδιον. Τει. ἐστεῖρα μὲν B
ἦμην, οὐκ ἔτεκον δ' ὅμως. Με.
ἱκανὸν τοῦτο. εἰ γὰρ καὶ μὴ παῖδ'
εἶχες, ἐβουλόμην εἰδέναι. Τει.
εἶχον δηλαδή. Με. χρόνῳ δέ σοι C
ἡ μήτρα ἠφανίσθη, καὶ τὸ μόριον
τὸ γυναικεῖον ἀπεφράγη, καὶ
οἱ μαστοὶ ἀπετάθησαν, καὶ τὸ
αἰδοῖον ἀνέφυ, καὶ πώγωνα
ἐξήνεγκας, ἢ αὐτίκα ἐκ γυ-
ναικὸς ἀνὴρ ἀνεφάνης; Τει. D
οὐκ ὁρῶ τί σοι βούλεται τὸ
ἐρώτημα. δοκεῖς δ' οὖν μοι
ἀπιστεῖν, εἰ ταῦθ' οὕτως ἐ-
γένετο. Με. οὐ χρὴ γὰρ ἀπι-
στεῖν ὦ Τειρεσία τοῖς τοιούτοις,
ἀλλὰ καθάπερ τινὰ βλάκα μὴ E
ἐξετάζοντα εἴτε δυνατά ἐστιν,
εἴτε καὶ μή, παραδέχεσθαι; Τει. οὐ οὖν ᾄδῃ τἄλλα πιστεύ-
εις ἔτω γενέσθαι, ὁπόταν ἀκ-
ούσῃς ὄρνεα ἐκ γυναικῶν ἐ-
γένοντό τινες, ἢ δένδρα, ἢ θη-
λεῖα, οἷον Ἀηδόνα, ἢ οἷον Δά-

parturiendo laborem sustineam? Verùm die mihi (nam me isti Medeæ iambi commonefecerunt) peperisti-ne aliquando cùm mulier esses, an verò sterilis, & absque semine vitam illam degisti? *Tir.* Quid hoc Menippe interrogas? *Men.* Nihil acerbi, Tiresia: verùm responde si tibi molestum uon est. *Tir.* Non fui sterilis quidem, sed neque peperi tamen. *Men.* Sufficit hoc. Vtrum enim & vuluam habuisses, scire volebam. *Tir.* Habui scilicet. *Men.* Successù autem temporis vúluáne illa euanuit, & membrum muliebre obturatum est, mammillæque iterum complanatæ, deinde virile succreuit, & barbam produxisti: an verò repẽte vir ex muliere factus prodiisti? *Tir.* Non video quid sibi velit hæc interrogatio. Videris autem mihi in dubium reuocare, factumne hoc ita sit, an non. *Men.* Annon de his dubitandum est Tiresia: sed perinde ac fatuo alicui, pro veris ea recipienda non inquirendo fieri-ne possint, an non? *Tir.* Tu igitur neque cætera hoc pacto contigisse credis, puta quum audieris, vt quædam ex mulieribꝰ aues factæ sint, aut arbores, aut feræ, Luscinia videlicet, aut Daphne,

φιλω, ἢ τὴν τὸ Λυκάονος θυγατέρα; Με. Ἰὼ πυ κἀκείναις ἐντύχω, εἴσομαι ὅ, τι καὶ λέγουσι. σὺ δ' ὦ βέλτιστε, ὁπότε γυνὴ ἦσθα, καὶ ἐμαντεύου τότε ὥσπερ καὶ ὕστερον, ἢ ἅμα αὐτὴρ καὶ μάντις ἔμαθες εἶναι; Τει. Ὁρᾷς; ἀγνοεῖς τὰ περὶ ἐμοῦ ἅπαντα, ὡς καὶ δίελυσά τινα ἔριν τῶν θεῶν. καὶ μοι Ἥρα ἐπήρωσε μέν. ὁ δὲ Ζεὺς, παρεμυθήσατο τὴν μαντικὴν τιμὴν συμφορᾶν. Με. ἔτι ἔχῃ ὦ Τειρεσία τι ψευδομάτων; ἀλλὰ κἂν τοῦτο μάντεις τοῦτο ποιεῖς. ἔθος γὰρ ὑμῖν μηδὲν ὑγιὲς λέγειν.

aut Lycaonis filia? *Men.* Siquando in ipsas incidero, sciam quid &. ipsæ dicant. Tu verò, ô optime, an quum mulier eras, tum quoque vt & postea vaticinabaris? an verò vir & vates simul esse didicisti? *Tir.* Viden? quæ de me feruntur ignoras omnia, vt & deorum litem quandam diremi, & Iuno visu me priuauit: Iupiter autem hanc calamitatem data vaticinandi arte est solatus. *Men.* Adhucne Tiresia, hisce mendacijs caperis? Sed hoc facis more vatum. Consuetum enim est vobis nihil sani dicere.

ΑΙΑΝΤΟΣ, ΚΑΙ Ἀγαμέμνονος.

ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ.

Εἰ σὺ μανεὶς ὦ Αἶαν, σεαυτὸν ἐφόνευσας, ἐμέλησας δὲ καὶ ἡμᾶς ἅπαντας, τί ἀπῇξε Ὀδυσέα; καὶ προὔλιπες οὔτε προσέβλεψας αὐτὸν, ὁπότε ἦκε μαντευσόμενος, οὔτε προσεπεῖν ἠξίωσας ἄνδρα συστρατιώτην, καὶ ἑταῖρον. ἀλλ' ὑπερηφανικῶς μεγάλα βαίνων, παρῆλθες. Αι. εἰκότως δ' Ἀγάμεμνον.

AIACIS ET AGAMEMNONIS.

AGAMEMNON.

SI tu, dum furore correptus fuisti, Aiax, te ipsum interfeciſti, nósque omnes membratim concidere putasti, quid Vlyssem accusas? ac paulò ante nec ipsum aspexisti, cùm venisset vatem consultum: nec virum commilitonem ac socium dignatus es alloqui, sed superbè admodum, grandique incedens gressu, præteriisti. *Ai.* Meritò Agamemnon

αὐτος γάρ μοι ὁ μανίας αἴτιος κατέστη, μόνος αὐτεξεταζθεὶς ἐπὶ τοῖς ὅπλοις. Αγα. ἠξίους ὦ ἀναιδέστατε ἀνταγώνιστος εἶναι, καὶ ἀκονιτὶ κρατεῖν ἁπάντων; Αι. ναὶ, τάχε τοιαῦτα. οἰκεία γάρ μοι ἦν ἡ παρασκευὴ, τῷ ἀνεψιῷ γε οὔσα. καὶ ὑμεῖς οἱ ἄλλοι πολὺ ἀμείνους ὄντες, ἀπαίτησάτε τὸν ἀγῶνα, καὶ παρεχωρήσατέ μοι τῶν ἄθλων. ὁ δὲ Λαέρτου, ὃν ἐγὼ πολλάκις ἔσωσα κινδυνεύοντα κατακεκόφθαι ὑπὸ τῶν Φρυγῶν, ἀμείνων ἠξίου εἶναι, καὶ ὁπλισάμενος ἄμεινον ἔχειν τὰ ὅπλα. Αγα. ἀλλὰ τοιαῦτα ὦ γυναῖε τῇ Θέτιν, ἣ δέον σοι τὴν κληρονομίαν τῶν ὅπλων παραδιδόναι συγγνωστή γε ὄντι, φέρουσα, ἐς τὸ κοινὸν, κατέθετο αὐτά. Αι. οὐκ. ἀλλὰ τὸν Ὀδυσέα, ὃς αὐτεπαίνεσιν μόνος. Αγα. συγγνώμη ὦ Αἶαν, εἰ ἄνθρωπος ὢν, ὠρέχθη δόξης ἢ δίκου πράγματος, ὑφ' ὃ καὶ ἡμῶν ἕκαστος κινδυνεύειν ὑπομένει, ἐπὶ καὶ ἐμπράτσειν σου. καὶ ταῦτα, παρὰ Τρωσὶ δικασταῖς. Αι. οἶδα ἐγὼ ἅπερ μου κατεδίκασεν. ἀλλ' οὐ θέμις λέγειν τι περὶ τῶν θεῶν. τὸν μὲν Ὀδυσέα μὴ οὐκ ἐθέλειν ἂν οὐ δυναίμην ὦ Αγά-

Ille enim mihi furoris huius author extitit, vt qui solus mecum pro armis iudicio contenderit. *Ag.* Putábásne æquum vt aduersario careres & omnia sine puluere superares? *Ai.* Quidni, in tali vtique causa? Nam ea armatura cognationis quodam iure ad me pertinebat, cùm patruelis esset. Vósque reliqui, quanquam illo præstantiores eratis, certamen detrectastis, armáque mihi cessistis. At hic Laërtæ filius, quem ego sæpe seruaui in summo periculo, cùm iam à Troianis propè concideretur, melior esse me voluit, magísque hadendis armis idoneus. *Ag.* Accusa igitur Thetin, ô generose, quæ cum tibi armorum hæreditatem vt pote cognato, tradere debuisset, in medium allata illa posuit. *Ai.* Minimè: sed Vlyssem vt qui solus sese mihi opposuerit. *Ag.* Ignoscendum Aiax, si homo cùm esset appetiuit gloriam, rem dulcissimam, cuius gratia quilibet etiam nostrûm obire pericula sustinet: siquidem & te deuicit, idque Troianis ipsis iudicibus. *Ai.* Noui ego quæ me damnarit, sed fas non est de Diis quicquam dicere. Vlyssem igitur non possum non odisse, Aga-

μεμνον, οὐδ' εἰ αὐτή μοι Αθηνᾶ τοῦτο ἐπιτάττοι.

memnon, non si mihi ipsa Minerua hoc imperet.

ΜΙΝΩΟΣ, ΚΑΙ Σωκράτε.

MINOIS ET SOSTRATI.

ΜΙΝΩΣ.

Ὁ μὲν λῃστὴς οὗτος Σώκρατος, ἐς τὴν Πυριφλεγέθοντα ἐμβεβλήσθω. ὁ δὲ ἱερόσυλος, ὑπὸ τῆς Χιμαίρας διασπασθήτω. ὁ δὲ τύραννος ὦ Ἑρμῆ παρὰ τὸν Τιτυὸν ἀποτανθεὶς, ὑπὸ τῶν γυπῶν κειρέσθω καὶ αὐτὸς τὸ ἧπαρ. ὑμεῖς δὲ οἱ ἀγαθοὶ, ἄπιτε κατὰ τάχος ἐς τὸ Ηλύσιον πεδίον. καὶ τις μακάρων νήσους κατοικεῖτε, αὐθ' ὧν δίκαια ἐποιεῖτε παρὰ τὸν βίον. Σω. ἄκουσον ὦ Μίνως, εἴ σοι δίκαια δόξω λέγειν. Μι. νὴ ἀκούσω αὖθις. οὐ γὰρ ἀξελήλεγξαι ὦ Σώκρατες πονηρὸς ὢν, καὶ τοσούτους ἀπεκτονώς; Σω. ἐλήλεγμαι μὲν. ἀλλ' ὅρα εἰ δικαίως κολασθήσομαι. Μι. καὶ πάνυ, εἴ γε ἀποτίνειν τινὶ ἀξίαν δίκαιον. Σω. ὅμως ἀπόκειναί μοι ὦ Μίνως. βέβαιος γάρ τι ἐρήσομαί σε. Μι. λέγε μὴ μακρὰ μάγον, ὅπως καὶ τὸν ἄλ-

MINOS.

Hic quidem prædo Sostratus, in Pyriphlegethontem immittatur: hic autem sacrilegus à Chimæra discerpatur: tyrannus verò iste Mercuri, iuxta Tityum extensus, hepar & ipse vulturibus præbeat arrodendum. At vos boni in Elysium campum celeriter abite, & beatorum insulas habitate, pro ijs quæ iustè in vita fecistis. *Sost.* Audi ô Minos, num tibi iusta dicere videar. *Min.* An ego denuo nunc audiam? annon conuictus es Sostrate, quòd & malus fueris, & tam multos occideris? *Sost.* Conuictus quidem sum: sed vide an iusto afficiar supplicio. *Min.* Ita sanè: siquidem iustum est meritam cuique mercedem rependere. *Sost.* Attamen respondе mihi Minos: breue enim quiddam interrogabo te. *Min.* Dic dummodo non prolixè: vt & alios

λως διακείνωμαι ἤδη. Σω. ὁπόσα ἔπραξα ἐν τῷ βίῳ, πότερα ἐκὼν ἔπραξα, ἢ ἐπεκέλευσε μοι τοῦτο ἡ μοῖρα; Mi. τοῦτο ἡ μοῖρα δηλαδή. Σω. ἐκὼν ἢ οἱ ἄλλοι ἅπαντες, ἢ οἱ πονηροὶ δοκοῦντες ἡμεῖς, ἐκείνῃ ὑπηρετοῦντες, ταῦτα δρῶμεν; Mi. ναί, τῇ Κλωθοῖ, ἢ ἐκείνῳ ἐπέταξε γιγνόμενα, τὰ πραττόμενα. Σω. εἰ οὖν τις ἀναγκασθεὶς ὑπ' ἄλλου φονεύσειέν τινα, ἢ δυνάμενος ἀντιλέγειν ἐκείνῳ βιαζόμενος, οἷον, δήμιος, ἢ δορυφόρος, ὁ μέν, δικασὴ πειθεὶς, ὁ δὲ, τυράννῳ, τίνα αἰτιάσῃ τὸν φόνου; Mi. δῆλον ὡς τὸν δικασήν, ἢ τὸν τύραννον. ἐπεὶ ἐκεῖνό γε τὸ ξίφος αὐτό. ὑπηρετεῖ γὰρ τοῦτο ὄργανον ὂν τοῦ τὸν θυμὸν, τῷ πρώτως παρασχόντι τὴν αἰτίαν. Σω. εὖ γε ὦ Μίνως, ὅτι καὶ σπουδαιεύη τῷ παραδείγματι. ὦ δέ τις ἀποστείλαντος τὸ ἀργύριον, ἦκεν αὐτὸς χρυσὸν ἢ ἄργυρον κομίζων, τίνι τὴν χάριν ἴσον, ἢ τίνα ἐυεργετῶν ἀναγκαιότατον; Mi. ἐμοὶ φαίνεται ὦ Σώκρατες. διάκονος γὰρ ὁ κομίσας ἦν. Σω. ἐκὼν ὁρᾷς πῶς ἄδικα ποιεῖς κολάζων ἡμᾶς ὑπηρέτας γιγνομένους, ὧν ἡ Κλωθὼ

iam dijudicare possimus. *Sos.* Quæcunque in vita egi, vtrũ volens egi, an verò à Parca mihi agglomeratum est? *Min.* A parca scilicet. *Sos.* Proinde & boni omnes, & nos qui mali videmur, annon hæc agimus dum illi obsecundamus? *Min.* Ita profectò Clothoni illi obsequentes, quæ vnicuique cũm primùm natus est, agenda iniungit. *Sos.* Si quis igitur ab alio coactus quempiam occiderit, cùm ei nequeat contradicere à quo vi compellitur: verbi gratia, quum carnifex, aut satelles, ille quidem iudici, hic tyranno morem gerens, quemnam cædis istius reum ages? *Min.* Liquet reum agendum iudicem, aut tyrannum: siquidem neque ipsum gladiũ accusare possumus: subseruit enim hic, tanquam instrumentum quoddam ad illius explendum animum, qui primò causam hanc præbuit. *Sos.* Bene est Minos, quòd hæc etiam exemplo, quasi quodam auctario locupletas. Si quis autem ab hero missus, aurum vel argentum afferat vtri habenda est gratia, vtri beneficium hoc acceptum est ferendum? *Min.* Ei qui misit, minister enim tantùm fuit, qui attulit. *Sos.* Videsne igitur quàm iniusta facias, dum nos supplicio

δῶ προστάτῃ, καὶ τούτοις πᾶσιν τοῖς διακονησαμένοις ἀλλοτρίοις ἀγαθοῖς; οὐ γὰρ ἂν ἐκεῖνο εἴποι ἔχοι τις ἀντιλέγειν δίκαιον ὂν, ὡς ἀνθρώποις πᾶσιν ἀνάγκης προστεταγμένοις. Μι. ὦ Σώκρατες, πολλὰ ἴδοις ἂν ἄλλα οὐκ ἐπὶ λόγον ἐνόμενα, εἰ ἀκριβῶς ἐξετάζοις. Μ. πολλὰ ἀλλὰ σὺ τοῦτο ἀπολαύσεις τῆς ἐπερωτήσεως, διότι οὐ πλησὶς μόνον, ἀλλὰ καὶ σοφιστής τις εἶναι δοκεῖς. ἀπόλυσον αὐτὸν ὦ Ἑρμῆ, καὶ μηκέτι κολαζέσθω. ὅρα δὲ μὴ καὶ τοὺς ἄλλους νεκροὺς ἐρωτᾷν τὰ ὅμοια διδάξῃς.

afficis, qui ministri tantùm fuimus eorum quæ Clotho nobis imperauit: & dum hos honore prosequeris, qui aliena bona solùm administrarunt? Nemo enim dicere poterit, possibile esse ijs contradicere, quæ cum omni necessitate imperata fuêre. M. Multa, Sostrate, & alia videas licet, minimè secundum rationem fieri, si diligenter expendas. Verumtamen tu ex hac quæstione hoc boni consequeris, quòd non prædo solùm, sed etiam Sophista quidam esse videris. Solue ipsum Mercuri, nec puniatur amplius. Cæterùm vide ne & cæteros manes similia interrogare doceas.

ΜΕΝΙΠΠΟΣ, Η ΝΕΚΥΟΜΑΝΤΙΑ.

MENIPPVS, SEV NECYOMANTIA, Menippus, Philonides.

ΜΕΝΙΠΠΟΣ.

Χαῖρε μέλαθρον, πρόπυλά θ' ἑστίας ἐμῆς. ὡς ἄτιμός σ' ἐσεῖδον, ἐς φάος μολών. Φιλωνίδης. οὐ Μένιππος ἔτος ὄδε ὁ κύων; ἔμοιγε ἄλλος, εἰ μὴ ἐγὼ παραβλέπω Μενίππους ὅλους. τί δ' αὐτῷ βούλεται τὸ ἀλλόκοτον τοῦ σχήματος, πῖλος, καὶ λύρα, καὶ λεοντῆ; προσοιτέον ἢ ὅμως αὐτῷ.

MENIPPVS.

Salue atrium, domúsque vestibulum mea. Vt te lubens aspicio luci redditus. Ph. Nonne hic Menippus est Canis ille? non hercle alius, nisi hallucinor omnes pro Menippis accipiens. At quid sibi vult habitus istius insolentia? clua, lyra, leonis exuiæ? Adeundus tamen est.

χαῖρε ὦ Μένιππε. καὶ πόθεν ἡμῖν ἀφῖξαι; πολλῶ γὰρ χρόνον οὐ πέφηνας ἐν τῇ πόλει. Με. Ἥκω νεκρῶν κευθμῶνα, καὶ σκότου πύλας Λιπὼν, ἵν' ὦ- A δύσης χωρὶς ὠχρίσω θεῶν. Φιλω. ἠρέμα κλεις. ἐλελήθει Μένιππος ἡμᾶς ἀποδημῶν. καὶ τί δῆτα ὑπαρχῆς ἀναβεβίωκας; Με. ὄκ. ἀλλ' ἔτ' ἔμπνουν ἄϊδης μ' ἐδέξατο. Φιλω. τίς δ' ἡ αἰτία σοι τῆς καινῆς καὶ παραδόξου ταύτης ἀποδημίας; Με. νεότης μ' ἐπῆρε, καὶ θερίσσος τὸ νέου πλέον. Φιλω. παῦσαι μαχόμενος βαγῳδῶν, καὶ λέγε κατὼς πως ἁπλῶς κατέβας ἀπὸ τῶν ἰαμβείων. τίς ἡ στολή; τί σοι τῆς κάτω πορείας ἐδύνησεν; ἄλλως γὰρ οὐχ ἡδεῖά τις, οὐδὲ ἀπαράσιος ἡ ὁδός. Με. ὦ φιλότης, χρεὼ μὲ καταγαγεῖν εἰς ἄϊδαο, ψυχὴν χρησόμενον Θηβαίου Τειρεσίαο. Φιλω. ὅτος, ὦ γὰ ἡ παραπαίεις. ὁ γὰρ ἂν οὕτως ἐμμέτρως ἐρᾳφῳδεις πρὸς ἄνδρας φίλους. Με. μὴ θαυμάσῃς ὦ ἑταῖρε. νεωστὶ γὰρ Εὐριπίδῃ καὶ Ὁμήρῳ συγχρώμενος, οὐκ οἶδ' ὅπως ἀνεπλήσθη τῶν ἐπῶν, ἢ αὐτόματά μοι τὰ μέτρα ἐπὶ τὸ στόμα ἔρχεται. ἀτὰρ εἰπέ μοι, πῶς

Salue Menippe, vnde nobis aduenisti? iamdiu enim in vrbe visus non es. *Men. Venio relictis manium specu, & nigris Portis, vbi Orcus in-* A *colitur superis procul. Ph.* Hercle, clàm nobis Menippus vita functus est, reuixitque denuo. *Men. Non: sed me adhuc viuum recepit tartarus. Ph.* Quænam causa fuit tibi B nouæ huius & incredibilis peregrinationis? *Men. Iuuenta, magisque iuuenili animus me impulit. Ph.* Desine ô beate tragicum loqui, & ab iambis descendens, sic C simpliciter eloquere. Quænam hæc vestis? quid tibi inferno itinere fuit opus? alioqui i neque iucunda, neque delectabilis est via. *Men. Res, dilecte, grauis me infernas egit ad vmbras,* D *Consulerem vt manes Thebani Tiresiai. Ph.* Heus tu deliras: non enim ita consarcinatis versibus apud amicos caneres. *Men.* Ne mireris, amice: recens enim cum Euripide atque Homero versatus, E nescio quomodo versibus impletus sum, vt numeri mihi sua sponte in os confluant. Verùm dic mihi, vt se res in terris habent?

τὰ κάτω γῆς ἔχει, καὶ τί ποτ-

ἔστιν ἐν τῇ πόλει; Φιλω. καινὸν οὐδέν, ἀλλ' οἷα καὶ πρὸ τοῦ, ἁρπάζουσιν, ὑπορκοῦσι, τοκογλυφοῦσιν, ὀβολοστατοῦσιν. Με. ἄθλιοι, καὶ κακοδαίμονες. ἃ γὰρ ἴσασιν οἷα ἔναγχος κεκήρυκται παρὰ τοῖς κάτω, καὶ οἷα κεχειροτόνηται τὰ ψηφίσματα κατὰ τῶν πλουσίων, ἃ μὰ τὸν Κέρβερον, οὐδεμία μηχανὴ τὸ διαφυγεῖν αὐτούς. Φιλω. τί φῄς; δέδοκταί τι νεώτερον τοῖς κάτω περὶ τῶν ἐνθάδε; Με. νὴ Δία καὶ πολλά. ἀλλ' οὐ θέμις ἐνφέρειν αὐτὰ πρὸς ἅπαντας, οὐδὲ τὰ ἀπόρρητα ἐξαγορεύειν, μὴ καί τις ἡμᾶς γράψηται γραφὴν ἀσεβείας ὑπὲρ τοῦ Ραδαμάνθυος. Φιλω. μηδαμῶς ὦ Μένιππε πρὸς τοῦ Διός, μὴ φθονήσῃς τῶν λόγων φίλῳ ἀνδρί. πρὸς γὰρ εἰδότα σιωπᾶν ἐρεῖς. τὰ τ' ἄλλα, καὶ πρὸς μεμυημένον. Με. χαλεπὸν μὲν ὑπατάττεις τοὔπιταγμα, καὶ οὐ πάντῃ ἀσφαλές. πλὴν ἀλλὰ σοῦ γε ἕνεκα, τολμητέον. ἔδοξε δὴ τοῖς πλουσίοις τούτοις, καὶ πολυχρημάτοις, τὸ χρυσίον κατακλεισον, ὥσπερ τὴν Δανάην φυλάττοντας. Φιλω. μὴ πρότερον εἴπῃς ὦ γαθὲ τὰ

& quidnam in vrbe agunt? *Ph.* Nihil noui : sed vt priùs actitabant, rapiunt, peierant, fœnerantur, vsuras colligunt. *Men.* O miseri, atque infœlices. Nesciunt enim quid apud inferos decretum sit, & qualia contra diuites lata suffragia, quæ per Cerberum arte nulla subterfugere poterunt. *Ph.* Quid ais? noui-ne aliquid apud inferos decretum est de ijs qui hîc viuunt? *Men.* Per Iouem & quidem multa, sed quæ non licet apud omnes efferre, neque cùm sint arcana, reuelare, nequis fortè nos apud Rhadamanthum impietatis accuset. *Ph.* Nequaquam Menippe, per Iouem : ne amico sermonem hunc inuideas. Etemin apud hominem tacendi gnarum, quinetiam sacris initiatum edisseres. *Men.* Grauia profectò iubes, & neutiquam tuta : verùm tui vtique gratia est audendum. Ergo decretum est diuites istos, & pecuniosos, aurúmque tanquam Danaën seruantes abstrusum. *Ph.* Ne priùs, ô bone, quæ decreta sunt

BIBLIOTHÈQUE DE LA VILLE LYON 1894

δεδογμένα, πρὶν ἐκεῖνα διελθεῖν, ἃ μάλις' ἂν ἡδέως ἀκούσαμί σου, ἥτις αἰτία σοι τῆς καθόδου ἐγένετο, τίς ὁ τῆς πορείας ἡγεμών. εἶθ' ἑξῆς ἃ τε εἶδες, ἃ τε ἤκουσας παρ' αὐτοῖς. εἰκὸς γὰρ δὴ φιλόκαλον ὄντα σε, μηδὲν τῶν ἀξίων θέας ἢ ἀκοῆς παραλιπεῖν. Με. βουλευτέον καὶ ταῦτά σοι. τί γὰρ ἂν καὶ πάθοι τις, ὁπότε φίλος αὖθις βιάζοιτο; καὶ δὴ προκέχειρά σοι διεῖμι τὴν γνώμην τὴν ἐμὴν, καὶ ὅθεν ὡρμήθην πρὸς τὴν κατάβασιν. ἐγὼ γὰρ ἔτι μὲν ἐν παισὶν ἦν, ἀκούων Ομήρου, καὶ Ησιόδου, πολέμους, καὶ στάσεις διηγουμένων, οὐ μόνον τῶν ἀνθρώπων, ἀλλὰ καὶ αὐτῶν ἤδη τῶν θεῶν, ἔτι γε καὶ μοιχείας αὐτῶν, καὶ βίας, καὶ ἁρπαγὰς, καὶ δίκας, καὶ πατέρων ἐξελάσεις, καὶ ἀδελφῶν γάμους, πάντα ταῦτα ἡγούμην εἶναι καλὰ, καὶ ἐπιτερπῆ συνηθέμενος πρὸς αὐτά. ἐπεὶ δὲ εἰς ἄνδρας τελεῖν ἠρξάμην, πάλιν αὖ ἐνταῦθα ἤκουον τῶν νόμων, ταναντία τοῖς ποιηταῖς κελευόντων, μήτε μοιχεύειν, μήτε στασιάζειν, μήτε ἁρπάζειν. ἐν μεγάλῃ δ' ἦν ἀμφιβολίᾳ, ὃν ἐκείνοις πειθόμενος ἐμαυτῷ. dixeris, quàm ea percurreris quæ ex te libentissimè audiam: quæ videlicet descensus causa tibi fuerit, quis itineris dux, atque ordine deinceps quæ apud ipsos & videris, & audiueris. Verisimile enim est te, cùm eximiarum rerum studio teneaberis, eorum quæ visu vel auditu digna sunt nihil prætermisisse. *Men.* Parendum etiam in his tibi est. Quid enim facias amico vim inferente? Quare primùm tibi sententiam meam expediam, &quæ res me ad hūc descensum impulerit. Ego cùm adhuc puer essem, & audirem Homerum atque Hesiodum narrantes bella & seditiones, non semideorum modò, sed ipsorum etiam Deorum, præterea eorundem adulteria, violentias, rapinas, supplicia, patrum expulsiones, fratrum & sororum nuptias, hæc omnia præclara ducebam, nec ab ijs obiter mouebar. Postquam verò cœpi viris annumerari, hîc contrà leges audiui contraria poëtis iubentes, nec adulteria committere, nec seditiones mouere, nec rapinas exercere. Valdè igitur animi pendens constiti, nescius quo pacto me gererem. εἰδὼς ὅ,τι χρησαίμην ἐμαυτῷ.

οὔτε γὰρ τοὺς θεοὺς ἂν ποτε ἡγοῦμαι μοιχεῦσαι, καὶ στασιάσαι πρὸς ἀλλήλους, εἰ μὴ ὡς περὶ καλῶν τούτων ἐγίνωσκον, οὔτ' ἂν τοὺς νομοθέτας ταναντία τούτοις παρεγγυᾶν, εἰ μὴ λυσιτελεῖν ὑπελάμβανον. ἐπεὶ οὖν διηπόρουν, ἔδοξέ μοι ἐλθόντα παρὰ τοὺς καλουμένους τούτους φιλοσόφους, ἐγχειρεῖσαι τε ἐμαυτὸν, καὶ δεηθῆναι αὐτῶν χρηῶναί μοι ὅ, τι βέλοιντο, καί πινα ὁδὸν ἁπλῆν καὶ βεβαίαν ὑποδεῖξαι τοῦ βίου. ταῦτα μὲν δὴ φρονῶν, προσιέναι αὐτοῖς. ἐλελήθειν δ' ἐμαυτὸν ἐς αὐτὸ φασι τὸ πῦρ ὢν τῷ καπνῷ βιαζόμενος. παρὰ γὰρ δὴ τούτοις μάλιστα ἕυρισκον ὑπισκοποῦν τ' ἀγνοιαν, καὶ τὴν ἀπορίαν πλείονα. ὥστε μοι τάχιστα χρυσοῦν ἀπέδειξαν οὗτοι τ' τῶν ἰδιωτῶν βίον. ἀμελῆ, ὁ μὲν αὐτῶν, παρήνει τὸ παῦ ἥδεσθαι, καὶ μόνον τοῦτο ὢν παντὸς μεμέναι. τοῦτο γὰρ εἶναι τὸ εὐδαιμον. ὁ δ' τις ἔμπαλιν, πονεῖν τὰ πάντα, καὶ μοχθεῖν, καὶ τὸ σῶμα καταναγκάζειν, ῥυπῶντα, καὶ ἀνχμῶντα, καὶ πᾶσι δυσαρεστοῦντα, καὶ λοιδορούμενον, συνεχὲς ὑπερφυῶν τὰ παύημα ἐκεῖνα τὸ

Neque enim Deos vnquam putaui adulteria perpetrasse, & seditiones inter se exercuisse, nisi de his tanquam bonis iudicarint: nec legumlatores his contraria iussisse, nisi id conducere existimarint Quoniam igitur in dubio eram, visum est mihi hos adire qui philosophi vocantur, hisque in manus me dedere, & rogare vt me qua vellent in re vterentur, vitæque viam aliquam simplicem & certam commonstrarent. Hæc igitur mecum reputans ad eos iui, imprudens certè, quòd me ex fumo, vt aiunt, in flammam conjicerem. Etenim apud ipsos maxim diligenter obseruans, ignorantiam, magisque incerta omnia reperi, adeò vt auream priuatorum vitam esse satis ilicò indicarint. Alius nimirum vni me voluptati operam dare, & ad hoc solum studium me conferre iussit. In eo enim sitam esse fœlicitatem. Rursum alius omnino labori incumbere, corpúsque sordido squalidóque cultu subigere, miserè ab omnibus affectum & contumeliis obnoxium, sedulò inculcans celebria illa Hesiodi de virtute carmina,

Ησιόδου περὶ τῆς ἀρετῆς ἔπη,

καὶ τὸ ἱδρῶτα, καὶ τὸν ὀπὶ τὸ ἄκρον ἀναβασιν. ἄλλος καταφρονεῖν χρημάτων παρεκελεύετο, καὶ ἀδιάφορον οἴεσθαι τὴν κτῆσιν αὐτῶν. ὁ δέ τις αὖ πάλιν, ἀγαθὸν εἶναι καὶ τὸ πλοῦτον αὐτὸν ἀπεφαίνετο. περὶ μὲν γὰρ τοῦ κόσμου, τί χρὴ καὶ λέγειν; ὅς γε ἰδέας, καὶ ἀσώματα, καὶ ἀτόμους, καὶ κενὰ, καὶ τοιοῦτόν τινα ὄχλον ὀνομάτων ὁσημέραι παρ' αὐτῶν ἤκουον ἐναντίων. καὶ τὸ πάντων δεινῶν ἀτοπώτατον, ὅτι περὶ τῶν ἐναντιωτάτων ἕκαστος αὐτῶν λέγων, σφόδρα νικῶντας καὶ πιθανοὺς λόγους ἐποιεῖτο, ὥστε μήτε τῷ θερμὸν τὸ αὐτὸ πρᾶγμα λέγοντι, μήτε τῷ ψυχρὸν, ἀντιλέγειν ἔχειν, καὶ ταῦτα, εἰδότα σαφῶς, ὡς ἐκ ἂν ποτε θερμὸν εἴη καὶ ψυχρὸν ἐν ταὐτῷ χρόνῳ. ἀτεχνῶς οὖν ἔπασχον τοῖς νυσταζοῦσι τούτοις ὅμοιον, ἄρτι μὲν, ὑπνέουσιν, ἄρτι δ', ἀνανεύουσιν ἐμπαλιν. ἔτι δὲ πολλῷ τοῦτο ἐκείνων ἀτοπώτερον, τὸν γὰρ αὐτὸν τούτοις ἕνεισκον ὑπηρῶν, ἐναντιώτατα τοῖς αὐτῶν λόγοις ὑπηδέυοντας. τὸν γοῦν καταφρονεῖν παρῃνεῖτας χρημάτων, ἑώρων ἀφειδῶς ἐχο-

& sudorem, & ascensum in montis verticem. Alius pecunias contemnere, earúmque possessionem indifferentem putare iubebat. A Alius contrà bonas esse ipsas etiam diuitias pronunciabat. Quid verò de mundo dicam? qui ideas, incorporeas substantias, atomos, & inane, ac talem quandam pugnantium inuicem B nominum turbam in diem audiebam: & quod absurdorum omnium fuit absurdissimum, de maximè contrarijs cùm vnusquisque diceret, vincentes & C probabiles admodum rationes afferebat, vt nec ei qui calidum, nec ei qui frigidum idem esse contenderent, contra quicquam dicere potuerim, idque cùm D perspicerem fieri non posse vt idem eodem tempore frigidum sit & calidum. Prorsum igitur tale quid accidebat mihi quale his qui dormitant, scilicet vt modò annuerem, modò verò E abnuerem. Præterea hoc illis longè erat absurdius, quòd obseruata ipsorum vita, eam sermonibus ipsorum summopere contrariam comperi. Itaque eos qui pecuniam spernendam esse suadebant, ei tenaciter adhærentes, de fœnore

μύθους αὐτῶν, καὶ περὶ τούτων διαφερομένους, καὶ ἐπὶ μισθῷ παιδεύοντας, καὶ πάντα ἕνεκα τούτων ὑπομένοντας. τούς τε πλὴν δόξαν ἀποβαλλομένους, αὐτῆς ἕνεκα πάντα ἐπιτηδεύοντας. ἠδονῆς τε αὖ ἁδὸν ἅπαντας κατηγορεῖντας, ἰδίᾳ ὅ, μόνῃ ταύτῃ περισκεπτομένους. σφαλεὶς οὖν καὶ ταύτης τῆς ἐλπίδος, ἐπὶ μᾶλλον ἐδυσχέρανον ἑμαυτόν, ὅτι μὴ πολλῶν, καὶ σοφῶν, καὶ σφόδρα ἐπὶ συνέσει διαβεβοημένων, ἀνόητός τε εἰμι, καὶ τὰ ἀληθῆ ἔτι ἀγνοῶν περιέρχομαι. καί μοι ποτὲ διαλογιζομένῳ τούτων ἕνεκα, ἔδοξεν ἐς Βαβυλῶνα ἐλθόντα, δεηθῆναί τινος τῶν μάγων τῶν Ζωροάστρου μαθητῶν, καὶ διαδόχων. ἥκειν δ' αὐτὸν ἐπῳδαῖς τε καὶ τελεταῖς πεῖσαι ἀνοίγειν τε τὰς ᾅδου πύλας, καὶ καταγειν ὃν ἂν βάλωμαι ἀσφαλῶς, καὶ ὁπόσω αὖθις ἀναπέμπειν. ἄριστον οὖν ἡγούμην εἶναι παρά τινος τούτων διαπραξάμενον τὴν κατάβασιν, ἐλθόντα παρὰ Τειρεσίαν τὸν βιωτὸν, μαθεῖν παρ' αὐτοῦ, ὅτε μάντεως καὶ σοφοῦ, τίς ἐστιν ὁ ἄριστος βίος, καὶ ὃν ἂν τις ἕλοιτο εὖ φρονῶν. καὶ δὴ ἀναπηδήσας ὡς εἶχον τάχους, ἔτεινον ἐυθὺ

litigantes, pro mercede docentes, omnia denique eius gratia tolerantes: eos verò qui verbis gloriam aspernabantur, omnem vitæ suæ rationem eò referentes, eósque pene omnes qui voluptatem accusabant, ex ea sola priuatim pendentes videbã. Ergo hac spe frustratus adhuc magis indignabar, tacitè me ipsum consolando quòd cum multis & sapientibus, & celeberrimis viris, insipiénsque essem, & veri ignarus oberrarem. Tandem mihi horum causa aliquando peruigilanti, visum est vt Babylonem profectus, magorum aliquem ex Zoroastri discipulis & successoribus conuenirem. Audieram siquidé ipsos carminibus, & expiationibus quibusdam inferorum portas aperire, & quem voluerint tutò illuc deducere: indéque rursus reducere. Optimè ergo me facturum putaui si cum horum quopiam de descensu paciscens, Tiresiam Bœotium consulerem, ab eóque perdiscerem, tanquam à vate & sapiente, quæ vita sit optima, quámque potissimum sapiens eligat. Itaque quanta poteram celeritate exiliens Babylonem rectà contendi. Quò cùm per-

Βαβυλῶνος. ἐλθὼν δ', συγγίνομαί τινι τῶν Χαλδαίων σοφῷ ἀνδρὶ, καὶ θεσπεσίῳ τὴν τέχνην, πολιῷ μὲν τὸν κάρηνα, γήρᾳ δὲ μάλα σεμνὸν καθειμένῳ. τοὔνομα δὲ ἦν αὐτῷ, Μιθροβαρζάνης. δεηθεὶς δὲ καὶ καθικετεύσας, μόλις ἔτυχον παρ' αὐτοῦ, ἐφ' ὅτῳ βούλοιτο μισθῷ καθηγήσασθαί μοι τὴν ὁδόν. παραλαβὼν δέ με ὁ ἀνὴρ, πρῶτα μὲν ἡμέρας ἐννέα καὶ εἴκοσιν ἅμα τῇ σελήνῃ ἀρξάμενος, ἦλθε, κατάγων ἐπὶ τὸν Εὐφράτην, ἔωθεν πρὸς αὐτέλλοντα τὸν ἥλιον, ῥήσιν τινα μακρὰν ἐπιλέγων, ἣν οὐ σφόδρα κατήκουον. ὥσπερ δὲ οἱ φαῦλοι τῶν ἐν τοῖς ἀγῶσι κηρύκων, ἐπίδοχόν τι, καὶ ἀσαφὲς ἐτεθέγγετο. πλὴν, ἀφ' ἑσπέρας γέ τινας ἐπικαλεῖσθαι δαίμονας. μετὰ χρὼς τὸν ἑσπερινὸν, τρὶς ἀπ' ἐμοῦ πρὸς τὸ πρόσωπον ἀποπτύσας, ἐπανῆλθε πάλιν, οὐδένα τῶν ἀπαντώντων προσβλέπων. καὶ ὅτι παρ' ἡμῖν, τὰ μὲν ἀκρόδρυα, ποτὸν δὲ, γάλα, καὶ μελίκρατον, καὶ τὸ τοῦ Χοάσπου ὕδωρ. ξυνῆν δὲ θαύμαστος ἐπὶ πολύ. ἐπεὶ δὲ ἄλις εἶχε τῆς προσλαλιᾶς, περὶ μέσας νύκτας ἐπὶ τὸν Τίγρητα ποταμὸν ἀγαγὼν, ἐκάθηρέ τε με, καὶ

ueniſſem, verſor cum quopiam ex Chaldæis, ſapiente viro, arte admirando, capillos cano, promiſſaque barba valdè venerando. Nomen autem erat illi Mithrobarzanes. Orans igitur obſecránſque vix exoraui, vt qua tandem mercede vellet, in viam illam me deduceret. Tum vir ille me ſuſceptum, primùm quidem dies nouem & viginti cum luna ſimul incipiens abluit ad Euphratem deducens mane, orientem verſus ſolem, longum, quempiam ſermonem muſſitans, quem non admodum audie am. Nam quod in certamine præcones inepti ſolent, volubile quiddam & incertum proferebat: niſi quod dæmones quoſdam viſus eſt inuocare. Poſt illam igitur incantationem, cùm in meam faciem ter inſpuiſſet, denuo rediit, obuiorum nullum intuens. Cibus quidem nobis glandes erant, potus autem lac atque mulſum, & Choaſpis aqua; lectus verò in herba ſub dio. At poſtquam præparati iam ſatis hac diæta fuimus, media circiter nocte ad Tigridem fluuium me deductum purgauit,

ἀπέμαξε, καὶ ἀπεμύξατο δαδὶ,

& abſterſit

καὶ Σκίλλη, καὶ ἄλλοις πλείοσιν. ἅμα καὶ τὸ ἐπῳδεῖον ἐκείνου τοῦ Θορύσας. εἶτα ὅλον με καταμαγεύσας, καὶ περιελθών, ἵνα μὴ βλαπτοίμην ὑπὸ τῶν A φασμάτων, ἐπανάγει ἐς τὴν οἰκίαν, ὡς εἶχον διαπορίζοντα. καὶ τὸ λοιπόν, ἀμφὶ πλεῖν εἴχομεν. αὐτὸς μὲν οὖν μαγικὸν πνεῦσον ἐφόλωσε, τὰ πολλὰ ἐοικὼς αὐτῇ B Μηδικῇ. ἐμὲ δὲ τούτοισι φέρων, ἐνεσκεύασε τῷ πίλῳ, καὶ τῇ λεοντῇ, καὶ περιέθετο τὴν λύρα. καὶ παρεκελεύσατο, ὡς τις ἔροιτο μαντήιον, Μένιππον μὲ μὴ λέγειν, Ἡρακλέα δή, ἢ Θησέα, C ἢ Ὀρφέα. Φίλων. ὡς δὲ τί τοῦτο ὦ Μένιππε; ἢ συνήθη τὴν αἰτίαν οὔτε τῆς ἐσθῆτος, οὔτε τοῦ ὀνόματος. Με. καὶ μάλα περιφανὲς γε τοῦτο, καὶ ὑπὸ παντελῶς ἀπορρήτου. ἐπεὶ τί γὰρ οὗτοι περὶ ἡμῶν ζῶντες, ἐς ἅδου κατελήλυθεσαν, ἠγείτο εἰ μὴ ἀπειπάσθαι αὐτοῖς, ῥᾳδίως ἂν τὴν Αἰακοῦ φρουρὰν διαλαθεῖν, καὶ ἀκωλύτως παρελθεῖν, ὅτε συνηθέστερον, ἢ καινὸς μάλα περιπεμπόμενον τοῦ τοῦ σώματος. ἤδη δὲ οὖν ἐφαίνετο ἡμέρα, καὶ κατελθόντες ἐπὶ τὸν ποταμὸν, ἐκεῖ ἀναγωγὴν ἐχηνόμεθα. παρεσκεύασο δὲ αὐτῷ καὶ ἄλλα, ὅσα περὶ τὴν τελετὴν

& absterſit, facéq; ac ſcilla, aliiſq; pluribus, magicum illud carmen ſimul ſubmurmurans, luſtrauit. Deinde cū me iam totum incantaſſet, & circumiuiſſet, ne à ſpectris læderer, domū reducit, ita vt eram, retrogredientē: reliqua verò nocte nauigationi nos parauimus. Quare magicam quandā veſtē ille induit, eāq; Mediçæ multū ſimilē: ac me quidē his, clauā videlicet, leonis exuuijs, lyráque inſuper ornauit. Præterea iuſſit vt ſi quis nomen me rogaret, Menippum quidem ne dicerem ſed Herculem, Vlyſſem, aut Orpheū. Ph. Quid ita ô Menippe? Non enim neq; habitus, neq; nominū cauſam intelligo. Men. Atqui perſpicuū quidē illud eſt, ac neutiquam arcanum. Cùm enim hi ante nos viui ad inferos deſcēdiſſent, exiſtimauit ſi me illis aſſimilaret, fore vt façiliùs Æacicuſtodias fallerem, nullóq; prohibēte tranſirem, vt poteram notior tragico admodū illo cultu emiſſus. Iam igitur illuceſcebat dies, qūum in flūmen ingreſſi ad receſſum deuenimus. Erant autē ab ipſo parata cymba, ſacrificia, mulſum: deniq; quicquid ad ea ſacra cōpetebat tū impoſitis

σκάφος, καὶ ἱερεῖα, καὶ μελίκρατα, καὶ χρήσιμα. ἐμβαλόμενοι οὖν ἀ-

πάντα τὰ παρεσκευασμένα, ἔπου δὴ κἀγὼ αὐτοὶ βαίνομεν ἀχνύμενοι, δακρυόεν κατὰ δάκρυ χέοντες. καὶ μέχρι μὲν τινος ὑπερεφέρομεθα ἐν τῷ ποταμῷ. εἶτα δὴ A ἐσεπλεύσαμεν ἐς τὸ ἕλος, καὶ τὸν λίμνην, ἐς ἣν ὁ Εὐφράτης ἀφανίζεται. περιωθέντες δὲ καὶ ταύτην, ἀφικνόμεθα ἔς τι χωρίον ἔρημον, καὶ ὑλῶδες, καὶ ἀνήλιον. ἐς ὃ ἀποβάντες, ἠγεῖτο δὲ ὁ Μιθροβαρζάνης, βόθρον τε ὠρυξάμεθα, καὶ τὰ μῆλα ἐσφάξαμεν, καὶ τὸ αἷμα περὶ τὸν βόθρον ἐπείσαμεν. C ὁ δὲ μάγος, οὐ τοσούτῳ δ' ἀδὰ κεκμηκὼς ἔχων, ἀλλ' ἔτ' ἠρεμαίᾳ τῇ φωνῇ, παμμέγεθες δὴ ὡς οἷός τε ἦν ἀνακεκραγών, δαίμονάς τε ὁμοῦ πάντας ἐπεβοᾶτο, D Ποινὰς, καὶ Ἐρινύας, καὶ νυχίαν Ἑκάτην, καὶ περσεφόνειαν, πραμμιγῆ δὲ βαρβαρικά τινα καὶ ἄσημα ὀνόματα, καὶ πολυσύλλαβα. ἐνθὺς δὲ πάντα ἐτεταράχατο, καὶ ὁ Ἅιδης ἐσαλεύετο, καὶ ὑπὸ τῶν E ἐπῳδῶν τοῦδάφος ἀνερρήγνυτο, καὶ ἡ ὑλακὴ τοῦ Κερβέρου, πόρρωθεν ἠκούετο, καὶ τὸ φάσγανον ὑπερκάτηφες ἦν, καὶ σκυθρωπόν. ἐδεδίειν δὲ ὑπένερθεν ἀνῳγότας. καὶ ἡ λίμνη, καὶ ὁ Πυριφλεγέθων,

omnibus quæ parata erant, nos quoq; sic *Ingredimur tristes, lachrymisq; implemur obortis.* Atq; aliquātisper quidem in fluuio sublabebamur: deinde in paludē delati sumus, ac lacum quendam in quem Euphrates conditur. Quo etiam trāsmisso, in desertam ac syluosam & opacam quādam regionem deuenimus: in quam vbi descendimus (præibat enim Mithrobarzanes) foueam effodimus, & oues iugulamus, & foueam sanguine conspergimus. At magus interim facem accensam tenens, voce non ampliùs summissa, sed quàm poterat maxima vociferans, dæmonas simul omnes inclamat, Pœnas, Erynnes, Hecaten nocturnam, excelsamque Proserpinam, commixtis vnà barbaricis quibusdam ignotis & polysyllabis nominibus. Statim ergo tremere cœperunt omnia, solūque ex carmine rimis hiare, ac Cerberi latratus procul audiri: jámque res planè tristis ac mœsta fuit. *Vmbrarum & timuit rex Pluto fidibus imis.* Iam enim inferorum pleraque patebant, & lacus, & Pyriphlegethon, & Plutonis regia. Cúmque per

κατεφαίνετο δὴ ἤδη τὰ τῶλεῖσα, καὶ τῆς Πλούτωνος τὰ βασίλεια.

κατελθόντες δ' ὅμως διὰ τὸ
χάσματος, τὸν μὲν Ραδάμανθυν
ἐυρομεν τεθνεῶτα μικρῷ δεῖν
ὑπὸ τοῦ δέους. ὁ δὲ Κέρβερος, υ-
λάκτησε μὲν τοτε, καὶ παρεκινη-
σε. ταχὺ δέ μου κρούσαντος
πρὸς λύραν, παραχρῆμα ἐκοι-
μήθη ὑπὸ τοῦ μέλους. ἐπεὶ δ'
ἐφοβοῦμεν πρὸς λίμνην πλεομεν, μι-
κρῷ μὲ ἐδεῖ ἐπεραιώθημεν. ἤδη
γὰρ ἤδη πλῆρες τὸ πορθμεῖον,
καὶ οἰμωγῆς ἀνάπλεων. θαυ-
μαίνει δ' πάντες ἐπέπλεον. ὁ
μὲν, τὸ σκέλος, ὁ δ', πρὸς κεφα-
λὴν, ὁ δ', ἄλλο τι συντετειμ-
μένος. ἐμοὶ δοκεῖν, ἐκ τινος
πολέμου παρόντες. ὅμως δ' ὧν
ὁ βέλτιστος Χάρων ὡς εἶδε πρὸς
λεοντῆν, οἰηθεὶς με τὸν Ηρα-
κλέα εἶναι, ἐσεδέξατό με, καὶ
διεπόρθμευσέ τε ἄσμενος, καὶ
ἀπιβᾶσι διεσύμαινε τὸ ἄβα-
τον. ἐπεὶ δ' ἤμην ἐν τῷ σκότῳ,
φοβεῖ μὲ ὁ Μιθροβαρζάνης,
ἐπόμην δ' ἐγὼ κατόπιν ἐχό-
μενος αὐτοῦ, ἕως ποῦ λειμῶνα
μέγιστον ἀφικνούμεθα, τῷ ἀ-
σφοδέλῳ κατάφυτον. ἔνθα δὴ
περιεπέτοντο ἡμᾶς τετριγυῖαι
τῶν νεκρῶν αἱ σκιαί. κατ' ὀλί-
γον δ' προϊόντες, παρεγνώμεθα
πρὸς τὸ τοῦ Μίνω δικαστήριον.
νηὸς τινὸς ὑψηλῆς καθημένου.

hiatum descēdissemus, Rhadamanthum metu propè extinctum reperimus. At Cerberus quidem latrauit, & in furorem est versus. Sed cùm ilico lyram pulsassem, cantu extemplo delinitus obdormiuit. Postquam verò ad lacum venimus, tranare ferè non licuit. Iam enim onustus erat, & ciulatu plenus ponto: omnes verò saucij nauigabant, hic femur, ille caput, alius alio quopiam membro luxatus, adeò vt ex bello quopiam adesse mihi viderētur. At optimus Charon cùm leonis videret exuuias, esse me ratus Herculem, recepit, libénsque transuexit, quinetiam egressis viam commonstrauit. Tum quoniam in tenebris eramus, præibat quidem Mithrobarzanes, ego autem ponè ipsi adhærens sequebar, quoad in pratum quoddam maximum, & asphodelo consitum peruenimus. Ibi nos stridulæ mortuorum vmbræ obibant Tum paulò longiùs progressi ad Minois tribunal accessimus. Hic autem in sublimi quodam solio sedebat: adstabant autem illi Pœnæ,

ἐτύγχανε δ', ὁ μὲν, ὅτι δρό-
παρειλήκεισαν δ' αὐτῷ πυ-

ναὶ, καὶ ἀλάστορες, καὶ Ἐρεννύες. ἑτέρωθεν δὲ, πρόσωπα πολλοί τινες ἐφεξῆς ἁλύσει μακρᾷ δεδεμένοι. ἐλέγοντο δὲ εἶναι μοιχοὶ, πορνοβοσκοὶ, καὶ τελῶναι, καὶ κόλακες, καὶ συκοφάνται, καὶ τοιοῦτος ὅμιλος τῶν παντα κυκώντων ἐν τῷ βίῳ. χωλοὶ δὲ, οἵ τε πλούσιοι, καὶ τοκογλύφοι πρόσωπα ἦσαν, ὠχροὶ, καὶ πρεσβύτορες, καὶ ποδαγροὶ, κλοιὸν ἕκαστος αὐτῶν, ἢ κόρακα διτάλαντον ἐπικείμενος. ἐφεστῶτες οὖν ἡμεῖς, ἐρωτῶμέν τε τὰ γιγνόμενα, καὶ ἀκούομεν τῶν ἀπολογουμένων. κατηγόρουν δὲ αὐτῶν κακοί τινες καὶ παράδοξοι ῥήτορες. Φιλω. τίνες οὗτοι πρὸς Διός; μὴ γὰρ ὀκνήσῃς καὶ τοῦτο εἰπεῖν. Με. οἶδά που ταυτασὶ τὰς πρὸς τὸν ἥλιον ἀποτελουμένας σκιὰς ἀπὸ τῶν σωμάτων; Φιλω. πάνυ μὲν οὖν. Με. αὗται τοίνυν, ἐπειδὰν ἀποδαίνωμεν, κατηγοροῦσί τε, καὶ καταμαρτυροῦσι, καὶ διελέγχουσι τὰ πεπραγμένα ἡμῖν παρὰ τὸν βίον. σφόδρα τινὲς αὐτῶν ἀξιόπιστοι δοκοῦσιν, ἅτε ἀεὶ συνόντες, τῶν σωμάτων. ὁ δὲ οὖν Μίνως

infesti dæmones, Erinnyes. Ex altera verò parte adducebantur ordine multi longa catena vincti, qui dicebantur adulteri, lenones, publicani, adulatores, sycophantæ, atque istiusmodi turba quidquis in vita turbantium. Seorsum autem diuites ac fœneratores prodibant, pallidi, ventriosi, & podagrici, quorum vnicuique trabs, & coruus duorum talentorum pondo incumbebat. Nos igitur astantes, & quæ fiunt omnia conspicimus, & quæ ad defensionem dicuntur, auscultamus: accusabant autem noui quidam atque admirabiles oratores. *Ph.* Quinam hi sunt per Iouem? ne te pigeat hoc quoque dicere. *Men.* Nosti-ne vmbras istas, quas corpora soli opposita reddunt? *Ph.* Omnino sanè. *Men.* Hæ igitur nos vita functos accusant, testimonio suo conuincunt, & quicquid in vita peccauimus redarguunt, atque ipsarum nonnullæ fide valdè dignæ videntur vt pote quæ nobiscum semper versabantur, nostrísque à corporibus nusquam digrediebantur. Itaque Minos diligenter examinans, quem

καὶ μηδέποτε ἀφιεὶς ἄμελῶς ἐξετάζων ἀπέπεμ-

πην ἔχασον ἐς τὸν τῶν ἀσεβῶν χῶρον, δίκλω ὑφέξοντα κατ' ἀξίαν τῶν τετολμημένων. καὶ μάλιστα ἐκείνων ἤπτετο, τῶν ἐπὶ πλούτοις τε καὶ ἀρχαῖς πεφρωμένων, καὶ μονογουχὶ καὶ θεοστυγεῖσθαι πεπιμένοντων, τὸ τε ὀλιγοχρόνιον ἀλαζονείαν αὐτῶν, καὶ τὸ ἐπιφοσύνην μυσταπόμενος, καὶ ὅτι μὴ ἐμέμνηντο θνητοί τε ὄντες αὐτοὶ, καὶ θνητῶν ἀγαθῶν πεπυγκότες. οἷδε, ἀποδυσάμενοι τὰ λαμπρὰ ἐκεῖνα πάντα, πλούτους λέγω, καὶ δύναστείας, γυμνοὶ κἀτω γενευκότες, παρεισήκεισαν. ὥσπερ πνα ὄνειρον ἀναπεμπαζόμενοι τῶν παρ' ἡμῖν εὐδαιμονίαν. ὥστε ἔγωγε τοῦθ' ὁρῶν, ἐπεφρέχαιρον. καὶ εἴ πνα γνωείσαιμι αὐτῶν, θρασὺν ἂν ἡσυχῇ πως, ἐπεμίμησκον οἷος ἦν πρὸ τοῦ βίου, καὶ ἡλίκον ἐφύσα τότε, νίκα πολλοὶ μὴ ἔωθεν ἐπὶ τῶν πυλώνων παρεισήκεισαν, τῶν θρόδον αὐτῶν περιμένοντες, ὠδυρόμενοί τε, καὶ ἀποκλειόμενοι πρὸς τῶν οἰκετῶν. ὁ δὲ μόγις ἂν ποτε ἀνέβαλέ λας αὐτοῖς προφυγών τις, ἢ εὐδαίμονας ᾤετο καὶ μακαρίους μᾶλλον τὸ σῆθος, ἢ τῶν δεξιᾶν

libet in ſedes impiorum relegabat, dignas auſis pœnas ſubiturum: eóſque maximè ſupplicijs exercebat, qui diuitijs & dignitatibus ſuperbiuerant, quíque adorari ſe ferè expectabant, breuem eorum ſuperbiam, faſtúmque deteſtatus: quippe qui non meminiſſent mortales ipſi cùm ſint, ſeſe bona quoque mortalia conſequutos. At nunc iſti ſplendidis illis omnibus ſpoliati, diuitijs inquam, genere, imperijs, nudi, demiſſóque vultu ſteterunt, tanquam ſomnium quoddam, humanam hanc fœlicitatem recogitantes. Quæ cùm conſpicarer, ſummopere gaudebam. Et ſi quem ipſorum noſſem, tacitè ad ipſum accedens, qualis in vita fuerat memorabam, quantúmque tunc turgeret quum multi mane fores obſiderent egreſſum, eius expectantes, pulſi interim exclusíque à famulis. At ipſe vix tandem illis exoriens, purpureus, aut aureus, aut verſicolor, fœlices & beatos ſalutantes ſe facturum putabat, ſi pectus dextram-ue porrigens daret oſculandam.

πείχυσος, ἢ διαπίκιλος, ἀποφαίνειν τὸν θρασυπόντας, θρστείνων δοὶν καταφιλεῖν.

ἐκεῖνοι μὲ οὐῖ ἰωιῶντο ἀκούοντες. τῷ δ' Μίνωϊ, μία τις καὶ ἐκεῖνος χάρις ἐδικάσθη δίκη. τὸν γάρ τοι σκελιώτιλω Διονύσιον, πολλὰ καὶ ἀφόσια ὑπό τε Διώνος κατηγορηθέντα, καὶ ὑπὸ τῶν στοᾶς καταμαρτυρηθέντα, παρελθὼν Ἀρίστιππος ὁ Κυρηναῖος, ἄγων δ' αὐτὸν ἐπὶ τιμῇ, καὶ δώματα μέγιστον ἐν τοῖς κάτω, μικρᾶ δεῖν τῇ Χιμαίρᾳ ἐκεῖσθαι, παρέλυσε τὸν κατὰ δίκην, λέγων πολλοῖς αὐτὸν τῶν πεπαιδευμένων ἐκεῖσθαι ἀργυρίου χρείᾳ δεξιόν. ἀποστάντες δ' ὅμως τοῦ δικαστηρίου, ἐκεῖσε τὸ κολασήριον ἀφικνούμεθα. ἔνθα δὴ ὦ φίλε, πολλὰ καὶ ἐλεεινὰ ὧν ἀκοῦσαί τε, καὶ ἰδεῖν, μαστίγων τε ὑπὸ ἀμοῦ ῥόθος ἠκούετο, καὶ οἰμωγὴ τῶν ὑπὸ τοῦ πυρὸς ὀπτωμένων. καὶ τρίβλαι, καὶ κύφωνες, καὶ ζυγοί. ἐν ᾧ Χίμαιρα ἐσπάραττε, καὶ ὁ Κέρβερος ἐδάρδαπτε. ὠλολύζοντό τε ἅμα πάντες, βασιλεῖς, δοῦλοι, σατράπαι, πένητες, πλούσιοι, πτωχοί. καὶ μετεμέλε πᾶσι τῶν τετολμημένων. ὁπόσους δ' αὐτῶν καὶ ἐγνωρίσαμεν ἰδόντες, ὑπεδύοντο ἡμῶν τὸ ἐναλὲς τετελευτηκότων. οἱ δὲ, ἐπεὶ καὶ ὑπόρατο, καὶ ἀπεφέροντο. εἰ δ', καὶ προσβλέψειεν,

Illi verò audientes istâ moleste ferebant. At Minos vnum quoddam iudicium ad gratiam pronuntiauit Quippe Dionysium Siciliæ tyrannum multis & atrocibus criminibus à Dione aceusatum, & Stoicorum testimonio conuictum, Aristippus Cyrenæus interueniens (illum enim honore prosequuntur inferi, plurimúmque ibi valet eius authoritas) propemodum Chimæræ alligatũ, à pœna libetauit, asserens illum nonnullos eruditorum adiuuisse pecunia. Tum nos à iudiciali foro digressi, ad supplicij locum peruenimus. Ibi certè multa erant auditu, visúque miserabilia. Nã & flagrorum sonus simul audiebatur, & eiulatus hominum insigne flagrantium, & tormenta, & catenæ, & rotæ. Chimæra dilaniabat, Cerberus lacerabat: simúlque puniebantur omnes reges, serui, satrapæ, pauperes, diuites, mendici, & scelerum omnes pœnitebat. Et quosdam qui nuper è vita discesserant, conspicati agnouimus. Illi verò se occulebant, & auertebant, aut si aliquando nos respiciebant, id seruiliter admodum & adulatoriè facie-

μάλα δουλοπρεπῶς γε, καὶ

σολαχευτικόν. καὶ ταῦτα, πῶς εἶεν, βαρεῖς ὄντες, καὶ ὑπὸ πόσης παρὰ τὸν βίον τοῖς μόνοις πένησιν, ἠμιτέλεστα τῶν κακῶν ἐδέδοτο. καὶ ἀναπαυόμενοι, πάλιν ἀνολάζοντο. καὶ μικὰ κἀκεῖνα εἶδον τὰ μυθώδη, τὸν Ἰξίονα, καὶ τὸν Σίσυφον, καὶ τὸν Φρύγα Τάνταλον χαλεπῶς ἔχοντα, καὶ τὴν γῆγενῆ Τιτυόν. Ἡρακλέης ὅσος. ἐκεῖτο γὰρ τόπον ἐπέχων ἀχρεῖον. διελθόντες δὴ καὶ τούτοις, ἐς τὸ πεδίον ἐσβάλλομεν, τὸ Ἀχερούσιον. ἐνοεῖσκομεν δὲ αὐτόθι τοὺς ἡμιθέους τε, καὶ τὰς ἡρωίνας. καὶ τὸν ἄλλον ὅμιλον τῶν νεκρῶν κατὰ ἔθνη καὶ φῦλα διαστωμύλους. τοὺς μὲν, παλαιοὺς τινας, καὶ εὐρωπῶντας, καὶ ὡς φησὶν Ὁμηρος, ἀμενηνούς. τοὺς δὲ, νεαλεῖς καὶ πυκεσκόπας. καὶ μάλιστα τοὺς Αἰγυπτίους αὐτοὺς, διὰ τὸ πολυαρκὲς τῆς ταριχείας. τὸ μὲν τοι διαγινώσκειν ἕκαστον, οὐ πάνυ τι ῥᾴδιον. ἅπαντες γὰρ ἀτεχνῶς ἀλλήλοις γίνονται ὅμοιοι, τῶν ὀστέων γεγυμνωμένων. πλὴν μόγις καὶ διὰ πολλῆς ἀκριβείας αὐτοὺς ἐγνώσκομεν. ἔκειντο δὲ ἐπ' ἀλλήλοις ἀμαυροὶ, καὶ οὐδὲν ἔτι τῶν παρ' ἡμῖν καλῶν φυλάττοντες. ἀμέλει, πολλῶν ἂν ταὐτῷ σκελετῶν κειμένων, καὶ

bant: idque, quàm putas in vita molesti erant & fastosi? At pauperibus dimidium malorum remittebatur: cùmque interquieuissent, rursum cruciabantur. Sed illa quoque fabulosa vidi, Ixionem, & Sisyphum, malèque affectum Phrygem Tantalum, & terra genitũ Tityum. Quantus hercle erat! integrum enim agri locum stratus occupabat. Præteritis etiam hisce, in campum Acherusium irrumpimus: ibíque cũ semideos, tum heroinas, aliámque simul mortuorum turbam in gentes tribúsque dispositam inuenimus; alios quidẽ vetulos ac marcidos, vtque dicit Homerus, exanimos: alios verò iuuenes, & integros, maximè quidem Ægyptios: propter illam cõdiendi efficaciam. Verùm quemlibet dignoscere, nequaquam erat facile, adeò nudaris ossibus omnes erant sibi inuicem similes: nisi quòd vix tandem, diúque contemplantes ipsos cognoscebamus: quippe conferti iacebant obscuri atque ignobiles, nihílque amplius decoris illius qui est apud nos asseruantes. Cùm igitur ossa simul multa eodem in loco iacerent, omnésque

παίτων ὁμοίων, φοβερόν τι, καὶ διάκενον δεδορκότων, καὶ γυμνοὺς τοὺς ὀδόντας προφαινόντων, ἠπόρουν πρὸς ἐμαυτὸν ᾧτινι διακρίναιμι τὸν Θερσίτην ἀπὸ τοῦ καλοῦ Νιρέως, ἢ τὸν μετοίτην Ιρον, ἀπὸ τοῦ Φαιάκων βασιλέως, ἢ Πυρρίαν τὸν μάγειρον, ἀπὸ τοῦ Αγαμέμνονος. οὐδὲν γὰρ ἔτι τῶν παλαιῶν γνωρισμάτων αὐτοῖς παρέμενεν, ἀλλ' ὅμοια τὰ ὀστᾶ ἦν, ἄδηλα, καὶ ἀνεπίγραφα, καὶ ὥσπερ οὐδενὸς ἔτι διακεκριμένα σωμάματα. τοιγάρτοι σκιᾶνα ὁρῶντι, ἐδόκει μοι ὁ τῶν ἀνθρώπων βίος πομπῇ τινι μακρᾷ προσοικέναι, χορηγεῖν ὃ καὶ διατάττειν ἕκαστα ἡ τύχη, διάφορα καὶ ποικίλα τοῖς πομπεύουσι σχήματα προσάπτουσα. τὸν μὲν γὰρ λαβοῦσα ἡ τύχη, βασιλικῶς διεσκεύασε, παῤῥησίαν τε ὀπιθεῖσα, καὶ δορυφόρους παραδοῦσα, καὶ τιὼ κεφαλιὼ τιάραν τιθεῖσα τῷ διαδήματι. τῷ δ', οἰκέτου σχῆμα περιέθηκε. τὸν δέ τινα, καλὸν εἶναι σκόσμησε. τὸν δέ, ἄμορφον, καὶ γελοῖον παρεσκεύασε. παντοδαπὰ γὰρ οἶμαι δεῖν χρῆσθαι τιὼ τέχνῃ. πολλάκις δ', διὰ μέσης τῆς πομπῆς μετέβαλε τὰ εἰθισμένα σχήματα, ἕως ἔπαυσε τέλος διά-

inter se similes essent, terrificum quiddam vacuis oculorum orbibus intuentes, dentésque nudos ostendentes, animi pendebam quonam signo Thersiten à formoso illo Nireo discernerem, aut mendicum Irum à rege Phęacum, aut ab Agamemnone Pyrrhiam coquū. Quippe quibus iam nihil veteris indicij permansit, sed inter se similia sunt ossa, incognita, titulis carentia, nullíque vnquam dignoscenda. Hæc igitur spectanti mihi, hominum vita longæ cuipiam pompæ persimilis videbatur, cui fortuna præsit, & singula disponat, iísque qui pompam agunt, diuersos variósque habitus accommodet. Alium siquidem fortuna deligens regijs ornat insignibus, imposita tiara, additis satellitibus, & capite diademate reuincto. Alium verò seruili habitu amicit: hunc autem forma ornat, illum contrà deformem & ridiculum fingit: nam omnigenum, vt opinor, oportet esse spectaculū. Quin habitus quorundam plerunque in media etiam pompa demutat, non finens quo prodierant ordine,

πομπεῦσαι ὡς ἐτάχθησαν. δηλὰ μεταμφίεσασα, τὸν μὲ Κρέσσον ἠνάγκασε τῷ τῆ οἰκέτου καὶ αἰχμαλώτου σκεύῳ ἀναλαβεῖν. τὸν δὲ Μαιάνδειον, τέως ἐν τοῖς οἰκέταις πομπεύοντα, τῷ Πολυκράτους τυραννίδι μετενέδυσε. καὶ μέχρι μέ τινος εἴασε χρῆσθαι τῷ ἱματίῳ. ἐπειδὴ δὲ ὁ τῆς πομπῆς καιρὸς παρέλθοι, τῷ οἰκείῳ ἕκαστος ἀποδοὺς τῷ σκευῇ, καὶ ἀποδυσάμενος τὸ ἱμάτιον μετὰ τῆ σώματος, ὥσπερ ἦν πρὸ τῆ, γίγνεται, μηδὲν τῆ πλησίον διαφέρων. ἔνιοι δὲ ὑπ' ἀγνωμοσύνης, ἐπειδὴ ἀπολάβῃ τὸν κόσμον, ὑπισάσα ἡ τύχη, ἔχθονταί γε, καὶ ἀγανακτοῦσιν, ὥσπερ οἰκείων τινῶν στερισκόμενοι, καὶ οὐχ ἅ πρὸς ὀλίγον ἐχρήσαντο ἀποδιδόντες. οἶμαι δὲ καὶ τῶν ἐπὶ τῆ σκηνῆς πολλάκις ἑωρακέναι, τὸν βαρικοὺς ὑποκριτὰς τούτοις πρὸς τὰς χρείας τῶν δραμάτων, ἄρτι μὲ, Κρέοντας, ἐνίοτε δὲ, Πριάμους γιγνομένους, ἢ Ἀγαμέμνονας, καὶ ὁ αὐτὸς, εἰ τύχοι μικρὸν ἔμπροσθεν μάλα σεμνῶς, τὸ τῆ Κέκροπος ἢ μετ' ὀλίγον οἰκέτης φερηλθεν ἤδη δὲ πέρας ἔχοντος τῆ

eodem ad extremum progredi. Sed ornatu commutato Crœsum quidem coëgit, serui captiuíque vestes assumere: Mæandrium autem, olim inter seruos incedentem, Polycratis data tyrannide vicissim vestiuit: eóque cultu aliquantisper vti siuit. Verùm vbi pompæ tempus præteriit, tum quisque apparatum reddens, & amictum cum corpore exuens, qualis erat antè, efficitur, nihil à vicino differens. At nonnulli præ insciti, quum instans fortuna ornatum repetit, ægrè ferunt atque indignantur, tanquam proprijs quibusdam priuati, at non ea reddentes quibus ad exiguum tempus vtebantur. Existimo autem etiam in scena vidisse te plerunque histriones istos tragicos, qui in fabulatum vsum modò Creontes, modò Priami fiunt, [illegible] Agamemnones. Idémque si fors tulerit, paulò antè tam grauiter, Cecropis aut Erechthei formam imitatus, paulò pòst seruus, poëta iubente progreditur. Cúmque iam fabulæ finis adfuerit, & ipsorum

Ερεχθέως σχῆμα μιμησάμενος, ὑπὸ τῆ ποιητῆ κελευσμένος. δράματος, ἀποδυσάμενος

ἕκαστος αὐτῶν τὴν χρυσόπαστον ἐκείνην ἐσθῆτα, καὶ τὸ θρασυστόμιον ἀποθέμενος, καὶ καταβὰς ἀπὸ τῶν ἐμβατῶν, πένης, καὶ ταπεινὸς πεπέρχεται. οὐκ ἔστ' Ἀγαμέμνων ὁ Ἀτρέως, οὐδὲ Κρέων ὁ Μενοικέως, ἀλλὰ Πῶλος Χαριτλείους συνιεὶς ὀνομαζόμενος, ἢ Σάτυρος ὁ Θεογείτονος Μαραθώνιος. τοιαῦτα καὶ τὰ τῶν ἀνθρώπων πράγματά ἐστιν, ὡς τότε μοι ὁρῶντι ἔδοξεν. Φίλων. εἰπέ μοι ὦ Μένιππε, οἱ δὲ νῦν πολυτελεῖς τούτοις καὶ ὑψηλοὺς τάφους ἔχοντες σορούς, καὶ στήλας, καὶ εἰκόνας, καὶ ἐπιγράμματα, οὐδὲν τιμιώτεροι παρ' αὐτοῖς εἰσὶ τῶν ἰδιωτῶν νεκρῶν; Με. λήρεις ὦ ἑτος. εἰ γὰρ ἐθέλοις τὸν Μαυσωλὸν αὐτὸν, λέγω δὴ τὴν κεφαλὴν, τὸν ἐν τῷ τάφου περιβόητον, εὖ οἶδα ὅτι οὐκ ἂν ἐπαύσω [illegible]ν. οὕτω ταπεινῶς ἐρρίπτο ἐν παραβύστῳ που, λαυθανόντων ἐν τῷ λοιπῷ ὄχλῳ τῶν νεκρῶν. ἐμοὶ δοκεῖν, τοσοῦτον ἀπολαύουσι τῶν μνημάτων. πᾶς ὅσον ἐβαρύνετο τηλικοῦτον ἄχθος ἐπικείμενος. ἐπειδὴ γὰρ ὦ ἑταῖρε ὁ Αἰακὸς ἀπομερήσῃ ἑκάστῳ [illegible] τόπον, δίδωσι δὲ τὸ ἐλαττούμενον, κατακείσθαι,

vnusquisque vestem illam auratam exuerit, personam deposuerit, & ex cothurnis descenderit, pauper & humilis obambulat: nec amplius Agamemnō Atrei filius, nec Creon Menoetio prognatus, sed Polus Chariclei Sunienſis, aut Satyrus Marathonius Theogitonis filius nominatur. Sic se hominum res habent, vt mihi tum spectanti visum est. *Ph.* Dic Menippe, iſti qui sumptuosa, excelsaque sepulchra habent in terris, & columnas, & imagines, & titulos, nihilóne apud inferos plebeijs defunctis sunt honoratiores? *Men.* Heus tu nugaris: si enim Mausolum vidisses, Carem illum dico, sepulchro percelebrem, probè scio ridere nunquam desiisses: tam despectim in abstrusum antrum proiectus est, in reliqua mortuorum turba delitescens: hoc tantùm commodi meo iudicio percipiens ex hoc monumēto, quòd imposito tam graui pondere pressus laborat. Postquam enim, ô amice, Æacus vnicuique locum demensus est (dat autem cui maximum, non plus quàm pedem) necesse est

μέγιστον ἢ πλέον ποδὸς, ἀνάγκη σφᾶς τὸ μέτρον συμπεπλῆσθαι.

πλλῷ δ' ἂν οἶμαι μᾶλλον ἐγέλας, εἰ ἐθεάσω τὸν παρ' ἡμῖν βασιλέα, καὶ σατράπας, πτωχεύοντας παρ' αὐτοῖς, καὶ ἥτοι τειχοπωλοῦντας ὑπ' ἀπορίας, ἢ τὰ ψωττὰ διδάσκοντας χρέμματα, καὶ ὑπὸ τῶ τυχόντος ὑβριζομένους, καὶ κατ' κόρρης παιομένους, ὥσπερ τὰ ἀνδραπόδων τὰ ἀπριάτατα. Φίλιππον γοῦν τὸν Μακεδόνα ἐγὼ θεασάμενος, ἀδὲ κρατεῖν ἐμαυτῦ δυνατὸς ἦν. ἐδεήθη δέ μοι ἐν γωνιδίῳ τινὶ μισθῦ ἀκούμενος τὰ σαθρὰ τῶν ὑποδημάτων. πολλοὺς δὲ καὶ ἄλλους ἦν ἰδεῖν ἐν ταῖς τριόδοις μετατρωπῶντας, Ξέρξας λέγω, καὶ Δαρείους, καὶ Πολυκράτεις. Φιλῶ. ἄπαντα δίκην τὰ περὶ τῶν βασιλέων, καὶ μικρῦ δεῖν, ἄπιστα. τί δ' ὁ Σωκράτης ἔπραττε, καὶ Διογένης, καὶ εἴ τις ἄλλος τῶν σοφῶν; Με. ὁ μὲν Σωκράτης, κἀκεῖ περιέρχεται διελέγχων ἅπαντας. συμεῖναι δ' αὐτῷ Παλαμήδης, καὶ Ὀδυσσεὺς, καὶ Νέστωρ, καὶ εἴ τις ἄλλος λάλος γεγένητο. ἔτι μὴν καὶ ἐπῳδύοντο αὐτῷ, καὶ διωδύκεσαν ἐκ τῶν φαρμακοπωλείων τὰ σκέλη. ὁ δὲ βέλτιστος Διογένης, παραπλησίως μὲν Σαρδαναπάλῳ τῷ ἀσωτείῳ, καὶ Μίδᾳ τῷ φρυγὶ, καὶ

eo contentum iacêre, seséque ad loci modum contrahere. Risisses autem, opinor, multo magis, si vidisses reges nostros & satrapas, apud eos mendicantes, & vrgente inopia vel salsamenta vendêtes, vel prima elementa docentes, & vt à quolibet contumelijs afficiuntur, atque in faciem cæduntur, tanquam vilissima mancipia. Ego igitur Philippum Macedonem conspicatus, continere me non potui: ostensus est mihi calceos attritos in angulo quodam mercede resarciens. Multos etiam alios videre erat in triuijs mendicantes, Xerxes aio, & Darios & Polycrates. Ph. Admiranda hæc sunt, ac propemodum incredibilia, quæ de regibus narras. Quid autem Socrates faciebat, & Diogenes, & si quis est sapientum alius? Men. Socrates quidem ibi omnes redarguens obambulat: versantur autem cum illo Palamedes, Vlysses & Nestor, & si quis alius defunctorum est garrulus: quinetiam adhuc ipsi inflata sunt & tumida crura ex veneni hausti. At optimus Diogenes, accola est Assyrij Sardanapali, & Midæ Phrygis, & aliorum quorundam ex sumptuosis illis,

ἄλλοις περὶ τῶν τρυφερῶν.

ἀκούων ἢ οἰμωζόντων αὐτῶν, καὶ τὴν παλαιὰν τύχην ἀμαμβυμόνων, γελᾷ τε, καὶ τέρπεται. καὶ τὰ πολλὰ ὕπτιος κατακείμενος, ἄδει μάλα βαχεῖα καὶ ἀπνευστὶ τῇ φωνῇ. τὰς οἰμωγὰς αὐτῶν ὑπακούων, ὥστε ἀνιᾶσθαι τὸν ἄνδρα, καὶ διανοεῖσθαι μετοικεῖν ἐκ φέροντας τὸν Διογμίλιον. Φιλω. ταυτὶ μὲν ἱκανῶς. τί δὲ τὸ ψήφισμα λοιπόν, ὅπερ ἐν ἀρχῇ ἔλεγες κεκυρῶσθαι κατὰ τῶν πλουσίων; Με. εὖγε ἐμνημόνευσας. ἐγὼ γὰρ οἶδ' ὅπως περὶ τούτου λέγειν ἔμελλον, πάμπολυ ἀπεπλανήθην τοῦ λόγου. διατεῖνόντος γάρ μου παρ' αὐτοῖς, ἐθεώμεθα οἱ φρουτάρχαι ἐκκλησίαν περὶ τῶν κοινῶν συμφερόντων. ἐνθὰ δὴ οὖν πολλοὶ συνιόντας, ἀναμίξας ἐμαυτὸν τοῖς νεκροῖς, ἐγενόμην καὶ αὐτὸς ἐν τῇ ἐκκλησιαζόντων. ἐνταῦθα μὲν οὖν καὶ ἄλλα. τελευταῖον δὲ, τὸ περὶ τῶν πλουσίων. ἐπεὶ γὰρ αὐτῶν κατηγόρουν πολλὰ, καὶ δεινὰ, βία, καὶ ἀλαζονεία, καὶ ὑπερηφανία, καὶ ἀδικία, τέλος, αἰτίαν τινὰ τῶν δημαγωγῶν, ἀνέγνω ψήφισμα τοιοῦτον.

quos quum eiulantes audit, veterémque fortunam recẽsentes, & ridet, & delectatur, & sæpe supinus iacens, admodum aspera & immani voce cantat, eiulatus illorum obscurans, adeò vt id viri illi molestè ferant, cúmque Diogenem ferre non possint, de mutanda sede deliberent. *Ph.* De his quidem satis. Cæterùm quodnam illud decretum est, quod initio dixeras contra diuites esse sancitum? *Men.* Bene certè admones. Nescio enim quo pacto cùm hac de re dicere proposuissem, ab instituto sermone procul aberraui. Dum igitur ibi versabar, magistratus concionem aduocarunt pro reipublicæ commodis. Cùm ergo multos concurrere viderem, ego me quoque mortuis immiscens ilicò vnus fui eorum qui in concione aderant. Aliis igitur etiam de rebus est actum: postremò verò negotium de diuitibus: quibus postquam obiecta fuissent multa crimina, eáque atrocia, violentia, superbia, fastus, iniuria, surgens tandem ex populo primâs quidam, huiusmodi decretum legit.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

Ἐπειδὴ πολλὰ καὶ παράνομα οἱ πλούσιοι δρῶσι παρὰ τὸν βίον, ἁρπάζοντες, καὶ βιαζόμενοι, καὶ πάντα τρόπον τοὺς πενήτων καταφρονοῦντες, δέδοκται τῇ βουλῇ, καὶ τῷ δήμῳ, ἐπειδὰν ἀποθνήσωσι, τὰ μὲν σώματα αὐτῶν, κολάζεσθαι, καθάπερ καὶ τὰ τῶν ἄλλων πονηρῶν. τὰς δὲ ψυχὰς, ἀναπεμφθείσας ἄνω ἐς τὸν βίον, καταλύεσθαι ἐς τοὺς ὄνους, ἄχρις ἂν ἐν τῷ τοιούτῳ διαγάγωσι μυριάδας ἐτῶν πέντε καὶ εἴκοσιν, ὅσοι δὲ ὄνων γεγόνασι, καὶ ἀχθοφοροῦντες, καὶ ὑπὸ τῶν πενήτων ἐλαυνόμενοι. τοιούτου δὲ τεύξεσθαι τοῦ λοιποῦ, ἄξιον εἶναι αὐτοῖς ἀποθανεῖν. εἶπε τὴν γνώμην Κεφαλίων Σκελετίωνος νεκυσπείς, φυλῆς ἀλιβαντιάδος. τούτου ἀναγνωσθέντος τὸ ψήφισματος, ἐπεψήφισαν μὲν αἱ ἀρχαί. ἐπεχειρότονησε δὲ τὸ πλῆθος, καὶ ἐνεβεβόμβησε μὲν ἡ Βουλὴ, καὶ ὑλάκτησεν ὁ Κέρβερος. οὕτω δὲ ἐτελεσθήγετο, καὶ κύρια τὰ ἀνεγνωσμένα. ταῦτα μὲν δὴ σοι τὰ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ. ἐγὼ δὲ, ἐπεὶ παρῆλθον, ἱκέτευον

DECRETVM.

QVando quidem iniqua multa diuites in vita perpetrant, rapientes, ac vim inferentes, omníque modo pauperes despicientes, Curiæ, populóque visum est, vt quum obierint, eorum quidem corpora vt & aliorum sceleratorum puniantur, animæ verò sursum in vitã remissæ, in asinos demigrent, donec in tali statu quinquies ac vicies decem annorum millia transegerint, asini semper ex asinis renati, onera ferentes, & à pauperibus agitati. Dein vt liceat illis, vita excedere. Sententiam hanc pronunciauit Caluarius, patre Atidello, patria Manicensis, tribu Stygiana. Lectum hoc suffragium approbauerunt principes, sciuit plebs, adfremuit Proserpina, allatrauit Cerberus: sic enim rata authenticáque fiunt, quæ inferi statuunt. Hæc quidem in concione gerebantur. Ego verò Tiresiam adeo, cuius gratia veneram, & ore vt erat narrata supplicaui,

ὑπὲρ ἀφίγμαι ἕνεκα, τῷ Τειρεσίᾳ τὰ πάντα διηγησάμενον,

εἰπεῖν πρὸς με ποῖόν τινα ἡγεῖται τὸν ἄριστον βίον. ὁ δὲ γελάσας, Ἔστι δὲ τυφλόν τι γεγύνιον, καὶ ὠχρὸν, καὶ λεπτόφωνον, ὦ τέκνον φησὶ, τὸν μὲν αἰτίαν οἶδά σου τῆς ἀποδείας, ὅτι παρὰ τῶν σοφῶν ἐλήλυθε, οὐ τὰ αὐτὰ γιγνωσκόντων ἑαυτοῖς. ἀταρ οὐ θέμις λέγειν πρὸς σέ. ἀπείρηται γὰρ ὑπὸ τοῦ Ραδαμάνθυος. μηδαμῶς ἔφην ὦ πάτερον, ἀλλ' εἰπὲ, καὶ μὴ περίδῃς με σοῦ τυφλότερον περιόντα ἐν τῷ βίῳ. ὁ δὲ, ἀλλά με ἀπαγαγὼν, καὶ πολὺ τῶν ἄλλων ἀποστήσας, ἠρέμα προσκλίνας πρὸς τὸ οὖς, φησὶν, ὁ τῶν ἰδιωτῶν, ἄκρατος βίος, καὶ σωφρονέστερος, ὡς ἂν ἀφροσύνης παυσάμενος τοῦ μετεωρολογεῖν, καὶ τέλη, καὶ ἀρχὰς ἐπισκοπεῖν. καὶ καταπύσας τῶν σοφῶν τούτων συλλογισμῶν, καὶ τὰ τοιαῦτα λῆρον ἡγησάμενος, τοῦτο μόνον ἀεὶ ἅπαντος διηρώτα, ὅπως τὸ παρὸν εὖ θέωμεν, παρασβεσάμενος γελῶν. τὰ πολλὰ, καὶ περὶ μηδενὸς ἐσπουδακώς. ὡς εἰπὼν, πάλιν ὥρτο κατ' Ασφοδελὸν λειμῶνα. ἐγὼ δὲ, καὶ γὰρ ἤδη ὀψὲ ἦν, ἄγε δὴ ὦ Μιθροβαρζάνη φημὶ, τί διαμέλλομεν, καὶ οὐκ ἀπιμεν αὖθις

ut mihi diceret, quodnam optimum vitæ genus puaret. Hic verò subridens, est autem vetulus quispiam cæcus, pallidus, voce gracili, ô fili, inquit, tuæ perplexitatis causam scio à sapientibus istis profectam, non eadem inter se sentientibus. Verùm haud fas est id tibi proloqui: nam à Rhadamantho est interdictum. Nequaquam, inquam, ô patercule: sed dic quæso, neque me contemnas, qui in vita te cæcior oberro. Is igitur abducto mihi, & procul ab alijs abstracto, leniter ad aurem inclinans, optima inquit & sapientissima est priuatorum vita. Quamobrem ab hac vanissima rerum sublimium consideratione desistens, mitte principia & fines speculari: & vafros hosce syllogismos despuens, atque id genus omnia nugas ducens, hoc solum in tota vita persequere, vt præsentibus contentus, plerumque ridens, nulliúsque rei satagens prætercurras. Sic locutus iterum in asphodelorum pratum sese corripuit. Ego igitur (etenim iam vesper erat) age, inquam ô Mithrobarzanes quid cunctamur, nec rursus ad vitam hinc imus?

ἐς τ' βίον; ὁ δ', θεὸς τοῦτο, θάῤῥει φησὶν ὦ Μένιππε, ταχεῖαν γάρ σοι καὶ ἀωράγμονα τοῦτο δείξω ἄβατον. καὶ δὴ ἀπαγαγών με πρός τι χωρίον τῶν ἄλλου ζοφερώτερον, δείξας τῇ χειρὶ πόῤῥωθεν ἀμαυρόν τι καὶ λεπτὸν ὥσπερ διὰ κλειθρίας ἐσῳέον φῶς, ἐκεῖνο ἔφη ὅτι τὸ ἱερὸν τοῦ Τροφωνίου, κἀκεῖθεν κατέρχονται οἱ ἀπὸ Βοιωτίας. τοῦτο οὖν ἀνιόντι, καὶ εὐθὺς ἔσῃ ἐπὶ τ' Ελλάδος. ἡδεῖς δ' τοῖς εἰρημένοις ἐγὼ, καὶ τ' μάγον ἀσπασάμενος, χαλεπῶς μόλα διὰ τοῦ στόματος ἀνερπύσας, ὡς οἶσθ' ὅπως ἐν Λεβαδείᾳ γίγνομαι.

Ille verò ad hæc : Confide, inquit, ô Menippe, ostendam tibi semitam, qua celeriter nullóque negotio progrediemur. Cùm autem me in regionem alia obscuriorem A abduxisset, manu procul ostendens subobscurum, & tenue lumen tanquam per rimam influens illud, inquit, Trophonij est templum, & illac ad inferos ex Boëotia descendunt. Hac ascendens, & in Græcia statim eris. Ego igitur hoc sermone gauisus, salutato Mago ægrè admodum per fauces subrepens, nescio quo pacto in Lebadiam perueni. B

ARGVMENTVM NECYOMANTIÆ IN PRINCIPIO OMISSVM.

Videtur Lucianus hoc Dialogo illud maximè commendatum habuisse, quod in fine Menippus *ait à Tiresia in aurem sibi dictum fuisse. Priuatorum videlicet hominũ vitam optimã atque tutissimã esse. Cùm contrà diuitum & magnorum sit periculosa conditio, pompis solennibus, tragicísque fabulis similis, quarum tristis est exitus. Porrò præcipui loci hic sunt, De incerta doctrina Philosophorum. De Magorum superstitione & potestate. De inferorum locis, supplicijs, & aqualitate. Denique collatio vitæ humanæ cum pompa solenni, & cum fabulis Tragicorum.*

ΧΑΡΩΝ. Η ΕΠΙΣΚΟΠΟΥΝΤΕΣ.

CHARON, SIVE CONTEMPLANTES.

ARGVMENTVM.

EIusdem fermè argumenti est hic Dialogus cùm superiore. Nàm vt illic Menippus apud inferos videre atque audire supplicia & miseros exitus diuitum atque potentium fingitur. Ita hic Charon apud superos hominum dementiam contemplatur, stultaque illorum consilia & actiones deridendo. Quippe qui in humana incerta ac momentanea maximè sunt, puta robustate corporis, potentia, diuitijs, fortuna, gloria, & id genus alijs omnem spem atque fiduciam collocent. Mortis verò, quæ omnium certissima, & mox consecutura est, nullam rationem habeant. Id quod ipse Charon in fine Dialogi apertis verbis indicat, & paulò suprà quoque, vbi homines stultitiæ suæ admonet, & ad meliorem mentem reuocat. Tractantur autem hæc primo per speciem, propositu exemplis Milonis, Cyri, Crœsi, Polycratis, & aliorum: mox & in genere descriptis hominum & priuatorum & regum affectibus studijsque, postremò etiam confutata opinione, quam multi de defunctorum honoribus habebant. Et in summa nihil hominum modò res & corpora, verùm & ciuitates & flumina, denique omnia morti subiecta esse ostenduntur, quam eo faciliorem cuique esse, quo mundanis istis rebus ac opibus minus impeditus aut captus fuerit. Prior pars Dialogi etiam δραματικὴ est, dum Mercurius iam exoratus à Charonte, montes alios alijs imponit, & locum vnde prospectus in omnes terras pateat, extruit.

ΕΡΜΗΣ.

Ἰ γελᾷς ὦ Χάρων; ἢ τί τὸ πορθμεῖον ἀπολιπὼν, δεῦρο ἀνῆλήλυθας ἐς τὴν παρῆσιν ἡμέραν, οὐ πάνυ εἰωθὼς ἐπιχωριάζειν τοῖς ἄνω

MERCVRIVS.

QVid rides Charon? aut cur deserto ponton in hanc lucem ascendisti, superorũ rebus interesse neutiquam

πράγμασιν; Χα. ἐπεδύμησα ὦ Ἑρμῆ, ἰδεῖν ὁποῖά ἐστι τὰ ἐν τῷ βίῳ, καὶ ἃ πράττουσιν οἱ ἄνθρωποι ἐν αὐτῷ. ἢ πίνων τερπόμενοι, πάντες οἰμώζουσι καταπίπτοντες παρ' ἡμᾶς. οὐδεὶς γὰρ αὐτῶν ἀδακρυτὶ διέπλευσεν. αὐτοσχέδιος ἦν παρὰ τὸ ᾄδου, καὶ αὐτὸς, ὥσπερ καὶ ὁ Θετταλὸς ἐκεῖνος νεανίσκος, μίαν ἡμέραν λειπόντως ἤθελε, ἀπελήλυθα ἐς τὸ φῶς. καί μοι δοκεῖ ἐς δέον ἐντετυχηκέναι σοι. ξεναγήσεις γὰρ εὖ οἶδ' ὅτι με ξυμπεριενοστῶν, καὶ δείξεις ἕκαστα, ὡς ἂν εἰδὼς ἅπαντα. Ἑρ. οὐ σχολή μοι ὦ πορθμεῦ. ἀπέρχομαι γάρ τι διακονησόμενος τῷ ἄνω Διὶ τῶν ἀνθρωπίνων. ὁδὲ, ὀξύθυμός τέ ἐστι, καὶ δέδια μὴ βραδύνοντά με, ὅλον ὑμέτερον ἡγήσηται εἶναι, παραδοὺς τῷ ζόφῳ. ἢ ὥσπερ ὁ Ἡφαιστος τὸν ἐκ τῆς οἰκίας ἐποίησε, ῥίψῃ κἀμὲ τιτανῶν τὸ ποδὸς ἀπὸ τοῦ Θεσπεσίου βιλοῦ, ὡς ὑποσκάζων, γέλωτα παρέξειμι καὶ αὐτὸς οἰνοχοῶν. Χα. πειρᾶ οὖν με ἄλλως πλανώμενον ὑπὲρ γῆς, καὶ ταῦτα, ἑταῖρος, καὶ ξύμπλους, καὶ συμδιάκτορος ὤν; καὶ μὴν καλῶς εἶχεν ὦ πᾶ

tiquam assuetus? Cy. O prãui Mercuri videre qualia sint ea, quæ in vita geruntur, quidque homines in ea faciant: tum etiã quibus bonis priuati plorẽt omnes qui ad nos descendunt. Neque enim ex ipsis quisquam citra lachrymas traiecit. Quare exemplo Thessali illius iuuenis, exorato. Dite vt mihi vnum saltem diem à naue liceret abesse, in lucem ascendi, ac mihi videor in te opportunè incidisse. Nam me, sat scio, simul obambulans circunduces, & singula, vt qui noris omnia, ostendes. *Merc.* Non vacat ô portitor. Nam Ioui summo operam in negocio quod ad homines pertinet, nauatur⁹ abeo. Ille verò est iræ acris, vt planè vereat ne me cũctantem, caligini addictum vestrum sinat esse totum: vel quemadmodum nuper Vulcanum, ita & me correpto pede, è magno deijciat cœlo, quo & ipse pocillatoris munere fũgens, claudicãdo risũ præbeam C⁹. Despicies ergo me temerè in terra errãtẽ: præsertim cũ sis amicus, & nauigationis socius, & legationis collega? Atqui conueniret

Μαίας ἐκείνων χρῶ σε μεμνῆσθαι, ὅτι μὴ ὑπὸ πώποτέ σε ἢ αὐτλεῖν ἐκέλευσα, ἢ προσκωπον εἶναι. ἀλλὰ σὺ μὲ ῥέγκεις ἐπὶ τῷ καταφράκτου ἐπιβεβηκὼς, ὥμοις οὕτω καρτεροῖς ἔχων. ἢν εἴ τινα λάλον νεκρὸν εὕρῃς ἐκείνῳ, παρ' ὅλον τὸν πλοῦν διαλέξῃ. ἐγὼ δὲ πρεσβύτης ὤν, καὶ δικωπίαν ἕλκων, ἐρέπω μόνος. ἀλλὰ πρὸς τὸν πατρὸς ὦ φίλτατον Ερμῆδιον, μὴ καταλίπῃς με. πρεκήμασι δὲ τὰ ἐν τῷ βίῳ ἅπαντα, ὥς τι καὶ ἰδὼν ἐπανέλθοιμι. ὡς ἰοῦ με σὺ ἀφῇς, οὐδὲν τῶν τυφλῶν διοίσω. καὶ γὰρ οἱ ἐκεῖνοι φαλλονται διολισθαίνοντες ἐν τῷ σκότῳ, οὕτω δὴ κἀγώ σοι πάλιν ἀμβλυώπω πρὸς τὸ φῶς. ἀλλὰ δὸς ὦ κυλλήνιέ μοι ἐς ἀεὶ μεμνησομένῳ τι χάριν. Ερ. Τυπὶ τὸ πρᾶγμα, πλοῦν ἄπιον καταστήσεταί μοι. ὁρῶ γοῦν ἤδη τι μισθὸν τι πρεκήμασεως ὀλίγου, παντάπασιν ἡμῖν ἐσόμενον. ὑποπτητέον δὲ ὅμως. τί γὰρ ἂν καὶ πάθῃ τις, ὁπότε φίλος τις ὢν διάζοιτο; πάντα μὲν οὖν σε ἰδεῖν καθ' ἕκαστον ἀκριβῶς ἀμήχανον ὅσον ὦ πρεσβεῦ. πολλῶν γὰρ ἂν ἐτῶν ἡ διατριβὴ

Maiæ fili, illorum te meminisse, quòd te vel sentinam exhaurire, vel remigem agere nusquam iusserim. Quin tu interim, quanquam adeò robustis es humeris, in foris porrectus stertis, aut siquem garrulum defunctum offenderis, cum eo inter naui-gandum perpetuòconfabularis. Ego verò, quánquam senex, remum vtrinque trahens solus remigo. At te per patrem obsecro charissime Mercuriole, ne me deseras, sed circunducas per omnia quæ in vita cernuntur, vt aliquid noui conspicatus discedam. Nam si tu me reliqueris nihilo à cæcis differam. Vt enim illi lubrico gressu in caligine titubant: sic etiam ego contrà ad lucem hallucinabor. Quin tu ô Cyllenie, mihi in perpetuum memori futuro, gratiã hãc impertire. *Merc.* Res hæc profectò mihi causa verberum erit. Video igitur iam circunductionis huius mercedem non sine pugnis omnino nobis futuram: attamen est obsequendum. Quid enim amico quopiam vrgente facias? Omnia quidem te sigillatim, & ad amussim videre impossibile est ô portitor: nam hoc multorum annorum foret

ἠβούλοιτο. εἶτα ἐμὲ μὲν κηρύττειν δεήσει, καὶ διὰ τῶν ἀποδεδειγμένων τοῦτο τῷ Διΐ. σὺ δὲ καὶ αὐτὸν κωλύσει ἐνεργεῖν τὰ τοῦ θανάτου ἔργα, καὶ τὴν Πλούτωνος ἀρχὴν ζημιεῖν, μὴ νεκραγωγοῦντα πολλοῦ τοῦ χρόνου. καὶ ὁ τελώνης Αἰακὸς ἀγανακτήσει, μηδὲ ὀβολὸν ἐμπολῶν. ὡς δὲ τὰ κεφάλαια τῶν γεγονότων ἴδῃς, τότ' ἤδη σκεπτέον. Χα. αὐτὸς ὦ Ἑρμῆ ἐπινόει τὸ βέλτιστον. ἐγὼ γὰρ, οὐδὲν οἶδα τῶν ἐπὶ γῆς, ξένος ὤν. Ερ. τὸ μὲν ὅλον ὦ Χάρων, ὑψηλοῦ τινος ἡμῖν ἔδει χωρίου, ὡς ἀπ' ἐκείνου πάντ' ἴδοις. σὺ γὰρ εἰ μὲν ἐς τὸν οὐρανὸν ἀναβῆναι δυνατὸν ἦν, ὅκ ἂν ἐκάμνομεν. ἐκ περιωπῆς γὰρ ἂν ἀκριβῶς ἅπαντα κατεώρας. ἐπεὶ δὲ οὐ θέμις εἰδώλοις ἀεὶ ξυνόντα ἐπιβατεύειν τῶν βασιλείων τοῦ Διὸς, ὥστε ἡμῖν ὑψηλόν τι ὄρος περισκοπεῖν. Χα. οἶδα ὦ Ἑρμῆ ἅπερ εἰώθασι λέγειν ἐγὼ πρὸς ὑμᾶς, ἐπειδὰν πλέωμεν; ὁπόταν γὰρ τὸ πνεῦμα κατακλύσας, πλαγίᾳ τῇ ὀδόνῃ ἐμπέσῃ, καὶ τὸ κῦμα ὑψηλὸν ἀρθῇ, τότε ὑμεῖς μὲν τὸν ἀγχοῦν ἀναλύετε πρὸς ὀδόνιον στεῖλαι, ἢ ἐνδῦναι ὀλίγον τοῦ ποδὸς, ἢ σωτηρίαν τῷ πνεύ-

negocium. Deinde me, vt qui aufugissem, per præconem à Ioue publicari oporteret, tibi verò impedimento esset, quo minus mortis munia peragere posses. Plutonis etiam imperio damnum inferres si longo tempore mortuos non deduceres: publicanus quoque Æacus succenseret, quòd ne obolum quidem lucrifaceret. Sed iam hoc est disp iciendum, quo pacto summa rerum capita videre queas. *Ch.* Quod optimum factu fuerit, Mercuri, ipse videris. Ego verò cùm sim peregrinus nihil eorum noui quæ in terra geruntur. *Merc.* Breuiter, ô Charon, editiore loco nobis est opus, ex quo prospicias omnia. Tu verò si posses in cœlum ascendere, non laborarem: ex specula enim accuratè omnia despectares. Sed cùm nefas sit te, qui cum manibus semper versaris, regiam Iouis calcare, iam fuerit tempus excelsum aliquem montem disquirendi. *Ch.* Nosti Mercuri, quid vobis dicere consueuerim quū nauigamus? vbi enim procellosus ventus obliquo velo, incubuerit, adeò vt in sublime tollantur fluctus: ibi vos quæ est vestra imperitia, iubetis velum contrahere, aut pedem paulū remittere,

μαπ. ἐγὼ δ', τὴν ἡσυχίαν ἄγειν παραινέλευομαι ὑμῖν. αὐτὸς γὰρ εἰδέναι τὰ βέλτιω. κ᾽ τοῦτο καὶ σὺ πρᾶττε, ὁπόσα καλῶς ἔχειν νομίζεις, κυβερνήτης νεὼς ὤν. ἐγὼ δὲ ὥσπερ ὑπιβάτας νόμος, σιωπῇ καθεδοῦμαι, πάντα πειθόμενος κελεύοντί σοι. Ερ. ὀρθῶς λέγεις. αὐτὸς γὰρ εἴσομαι τί ποιητέον, καὶ ξυρήσω τὴν ἱκανὴν σκοπιήν. ἆρ᾽ οὖν ὁ Καύκασος ὑπηλότερος, ἢ ὁ Παρνασσὸς ὑψηλότερος, ἢ ἀμφοῖν ὁ Ολυμπος ἐνενοήσω; καίτοι οὐ φαῦλόν τι ἀνεμνήσθην ἐς τὸν Ολυμπον ἀποδῶν. συγκαμεῖν δέ τι καὶ ἐπιτρέψῃς μοι σὲ δεῖ. Χα. πρόσταττε, ἐπιτρέψω γὰρ ὅσα δυνατά. Ερ. Ομηρος ὁ ποιητής φησι, τὼ Αλωέως φέλας, δύο ὄντας, ἔτι παῖδας, ἐθελῆσαί ποτε τὴν Οσσαν ἐπὶ βάθρων ἀναστήσαντας, ὑπερθεῖναι τῷ Ολύμπῳ. εἶτα τὸ Πήλιον ἐπ᾽ αὐτῇ ἱκανὴν ταύτην κλίμακα ἔχειν, οἰομένους καὶ πρὸς βασιν ἐπὶ τὸν οὐρανὸν ἐλθεῖν. ἐγὼ μὲν οὖν τὸ μὲν ἔργον, ἀπαθὲς γὰρ ἦν, ἐπῃνεσα τότε. νῦν δ', οὐ γὰρ ἐπὶ κακῷ μέν, τί οὐχὶ οἰκοδομοῦμεν καὶ

aut cum ipso vento currere? ego autem moneo vos vt quiescatis, cùm quid sit optimum non ignorem. Tu quoque eodem pacto, cùm nunc sis gubernator, facito quicquid conuenire putaris. A Ego autem more vectorum tacitus sedebo, per omnia tibi iubenti obsecundans. *Merc.* Rectè mones: ipse enim quid facto opus sit, B sciuero, & speculam idoneã inuenero. Num igitur idoneus est Caucasus, aut Parnassus excelsior, aut Olympus vtroque eminentior? Atqui mihi in Olympum intuenti, quiddam non futile C venit in mentem. Verùm ad hanc rem tuo & labore, & obsequio pariter erit opus. *Ch.* Impera: pro virili parebo. *Merc.* Homerus poëta dicit, duos Aloëi filios, cùm pueri adhuc essent, olim statuisse radicitus euulsam Ossam Olympo superimponere: deinde & huic Pelion, quòd arbitrarentur ita se scalas ad cœlum ascensu D petendum sufficientes habituros. Verùm hi adolescentuli, quoniam erant impij, pœnas dederunt. Nos autem qui hæc in deorũ iniuriã minimè molimur, cur nõ & ipsi

τῶν θεῶν ταῦτα βουλεύο- E
αὐτοὶ κ᾽ τὰ αὐτὰ, ὑπερ-

λινδοῦντες ἐπάλληλα τὰ ὄρη, ὡς ἔχοιμι ἀφ' ὑψηλοτέρου ἀκριβεστέραν τὴν σκοπήν; Χα. καὶ δυνησόμεθα ὦ Ερμῆ δύ' ὄντες ἀναστῆσαι, ἀράμενοι τὸ Πήλιον ἢ τὴν Οσσαν; Ερ. διατί δ' οὐκ ἂν ὦ Χάρων; ἢ ἀξιοῖς ἡμᾶς ἀχρειοτέρους εἶναι τῶν βρεφυλλίων ἐκείνων; καὶ ταῦτα, θεοὺς ὑπάρχοντας; Χα. οὔκ. ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα δοκεῖ μοι ἀπίθανόν τινα τὴν μεγαλουργίαν ἔχειν. Ερ. εἰκότως. ἰδιώτης γὰρ εἶ ὦ Χάρων, καὶ ἄκρατος ποιητικός. ὁ δὲ γραμματικὸς Ομηρος, ἀπὸ δυοῖν στίχοιν αὐτίκα ἡμῖν ἀμβατὸν ἐποίησε τὸν οὐρανόν, οὕτω ῥᾳδίως συμπηξεὶς τὸ ὄρη. καὶ θαυμάζω εἴ σοι ταῦτα πρόσχημα εἶναι δοκεῖ, τὸν Ατλαντα θηλαδὴ εἰδότι, ὃς τὸν πόλον αὐτὸν εἷς ὤν, φέρει, ἀνέχων ἡμᾶς ἅπαντας. ἀκούεις ὅ ἴσως καὶ τῷ ἐμῷ ἀδελφῷ πέρει, τῷ Ηρακλέους, ὡς διαδέξοιτό ποτε αὐτὸν ἐκεῖνον ὁ Ατλαντας, καὶ ἀναπαύσειε πρὸς ὀλίγον τῷ ἄχθει, ὑποδὺς ἑαυτὸν τῷ φορτίῳ; Χα. ἀκούω καὶ ταῦτα. εἰ δ' ἀληθῆ ὅτι, σὺ ἂν ὦ Ερμῆ, ἢ οἱ ποιηταὶ Χάρωνι. ἢ τίνος γὰρ ἕνεκα

montem monti inuoluentes pariter ædificamus, quo videlicet exactiorem è sublimiori loco prospectum habeamus? Ch. Et poterimus Mercuri, duo tantùm cùm simus sublatum Pelion aut Ossam alij imponere? *Merc.* Quidni Charon? an nos præsertim cùm Dij simus, putas illis infantulis ignauiores? Ch. Nequaquam: sed res ista incredibilem quandam operositatem habere mihi videtur. *Merc.* Non iniuria: rusticus enim es Charon, nec in poëtarum fabulis versatus. At egregius Homerus duobus versibus nobis ilico scànsile cœlum reddidit, montibus adeò facilè congestis. Et miror si tibi hæc prodigiosa videntur, cùm videlicet non ignores Atlantem, qui vel solus cœlum ipsum fert, nos omnes sustinere. Fortè autem etiam de fratre meo Hercule audisti vt olim illi ipsi Atlanti successerit, ipséque se oneri tantisper dum ille interquiesceret, suppoſuerit. Ch. Hæc etiam audio: an autem vera sint, tu & poëtæ videritis. *Merc.* Verissima Charon. Nam cuius rei gratia viri illi sapientes mentirentur? εἰδῆτε. Ερ. ἀληθέστατα ὦ σοφοὶ ἄνδρες ἐψεύδοντο αὖ;

ὥστε αὐαμοχλεύωμεν τὴν Ὄσσαν πρῶτον, ὥσπερ ἡμῖν ὑφηγεῖται τὸ ἔπος, καὶ ὁ ἀρχιτέκτων Ὅμηρος, Αὐτὰρ ἐπ' Ὄσσῃ Πήλιον εἰνοσίφυλλον. ὁρᾷς, ὅπως ῥᾳδίως ἅμα καὶ ποιητικῶς ἠργασάμεθα; φέρε οὖν ἀναβὰς ἴδω, εἰ καὶ ταῦτα ἱκανά, ἢ ἐποικοδομεῖν ἔτι δεήσει. παπαῖ. κάτω ἔτι ἐσμὲν ἐν τῇ ὑπωρείᾳ τοῦ οὐρανοῦ. ἀπὸ μὲν τῶν ἑῴων, μόγις Ἰωνία, καὶ Λυδία φάνεται. ἀπὸ δὲ τῆς ἑσπέρας, οὐ πολὺ Ἰταλίας, καὶ Σικελίας. ἀπὸ δὲ τῶν ἀρκτώων, τὰ ἐπὶ τάδε τοῦ Ἴστρου μόνα. καὶ κεῖθεν, ἡ Κρήτη οὐ πάνυ σαφῶς. μετακινητέα ἡμῖν ὦ πορθμεῦ καὶ ἡ Οἴτη ὡς ἔοικεν. εἶτα ὁ Παρνασσὸς ἐπὶ πᾶσιν. Χα. ἕτω ποιῶμεν. ὅρα μόνον μὴ λεπτότερον ἠργασώμεθα τὸ ἔργον, ἀπομνήμονες τοῦ πάνυ. εἶτα συγκαταῤῥιφθέντες αὐτῷ, πικρᾶς τὰς Ὁμήρου οἰκοδομητικῆς πειρᾶσθαι ξυντεινόντες τὰ κρανίων. Ερ. Θάῤῥει. ἀσφαλῶς γὰρ ἕξει ἅπαντα. μετατίθει τὴν Οἴτην. ἐπικυλινδείσθω καὶ ὁ Παρνασσός. ἰδοὺ, ἐπανέιμι αὖθις. εὖ ἔχει. πάντα ὁρῶ. ἀνάβαινε ἤδη καὶ σύ. Χα. ὄρεξον ὦ Ἑρμῆ τὴν χεῖρα. οὐ γὰρ

Itaque primum Ossam eruimus vt carmen præscribit, & ipse architectus Homerus. At super Ossam Pelion arboribus densum. Vides quã facilè, & poëticè effecerimus? Age igitur conscensa mole videam, num hæc sufficiant, an verò plura superstruere oporteat. Papæ! sumus adhuc in cœli radice. Nam ab Oriente vix Ionia & Lydia cernitur: ab Occidente non amplius Italia & Sicilia. Porrò à Septentrione ea solùm quæ Istro adiacent: indéque nec admodũ apertè Creta. Quare nobis portitor Oeta etiam transponenda ficuti videtur: tandem Parnassũ omnibꝰ imponẽdꝰ. Ch. Sic faciamus. Vide solùm ne opus præter fidem producentes, tenuius efficiamus: deinde cum ipso deturbati, Homericam illam ædificãdi rationem amaram experiamur contritis casu caluarijs. Merc Bono es animo ô Charon? res omnis in vado erit. Oetam transpone: inuoluatur etiam Parnassus. En conscendam iterum: bene habet: omnia conspicio: tu quoque iam ascende. Ch. Porrige manum Mercuri: non enim me paruam molẽ conscendere facis.

ἐπὶ μικρᾷ μὲ ταύτῃ τὴν μηχα-

νεὼ ἀναβιβάζεις. Ερ. εἶγε καὶ ἰδεῖν ἐθέλεις ὦ Χάρων ἅπαντα. ἀλλ ἐνὶ δὲ ἄμφω, καὶ ἀσφαλῶς, καὶ φιλοθεάμονα εἶναι. ἀλλ ἔχου μου τῆς δεξιᾶς, καὶ φείδου μὴ κατὰ τῆς ὀλισθηρᾶς πατεῖν. εὖγε ἀνελήλυθας καὶ σύ. καὶ ἐπεὶπερ δικόρυμβος ὁ Παρνασσός ἐστι, μίαν ἑκάτερος ἄκραν ἐπιλαβόμενοι, καθεζώμεθα. σὺ δέ μοι ἤδη ἐν κύκλῳ περιβλέπων, ἐπισκόπει ἅπαντα. Χα. ὁρῶ γῆν πολλὴν, καὶ λίμνην τινὰ μεγάλην περιῤῥέουσαν, καὶ ὄρη, καὶ ποταμοὺς, τόν Κωκυτὸν, καὶ Πυριφλεγέθοντος μείζονας. καὶ ἀνθρώπους πάνυ σμικρούς. καὶ τινας φωλεοὺς αὐτῶν. Ερ. πόλεις σκεῖναί εἰσιν, οὓς φωλεοὺς εἶναι νομίζεις. Χα. οἶδα ὦ Ερμῆ ὡς οὐδὲν ἡμῖν πέπραχται, ἀλλὰ μάτην τὸν Παρνασσὸν αὐτῇ καταλιφ, καὶ τὸν Οἴτην καὶ τὰ ἄλλα ὄρη μετεκινήσαμεν. Ερ. ὅτι τί; Χα. οὐδὲν ἀκριβὲς ἔγωγε ἀπὸ τῆς ὑψηλῆς ὁρῶ. ἐβουλόμην δὲ οὐ πόλεις καὶ ὄρη αὐτὰ μόνον ὥσπερ ἐν γεωγραφίᾳ ὁρᾶν, ἀλλὰ τοὺς ἀνθρώπους αὐτοὺς, καὶ ἃ πράττουσι, καὶ τοιαῦτα ἐντυχὸν εἰδέναι οἷα λέγουσι. ὥσπερ ὅτε μαινόμενα, καὶ ἥκουν με ὅτι

Merc. Si quidem omnia videre vis Charon, hæc ambo consistere nequeunt: vt periculo vaces, & spectandi sis cupidus. Sed dextram meam prehende, & ne pedem in lubrico ponas, caue. Euge, tu quoque conscendisti. Iam verò siquidem biceps est Parnassus, altero vterque occupato, sedeamus. Tu verò oculis in orbem circunductis, omnia contemplare. *Ch.* Amplam video terram, & paludem quandam ingentem circunfluentem, & montes, & fluuios Cocyto & Phlegethõte maiores, & homines planè exiles, & horum nidulos quosdam. *Merc.* Vrbes illæ sunt, quos tu nidos arbitraris. *Ch.* Nosti Mercuri quàm nihil nobis effectum sit: quin frustra cum Castalia Parnassum, & Oetam aliósque montes sede mouimus. *Merc.* Quid ita? *Ch.* Equidem è sublimi nihil exactè despicio. Volebam autem non vrbes solùm, ipsósque mõtes ceu in tabula depictos intueri, sed ipsos homines tum quæ faciunt, tum quæ dicunt: sicuti quum tibi primùm obuius factus sum & ridentem intuitus inter-

γελάσω. ἀκούσας γάρ πνος, ἥδιω ἐς συμβολήν. Ερ. τί γὰρ τοῦτ' ἦν; Χα. ὅτι δεῖγμον οἶμαι κληθεὶς ὑπό πνος τῶν φίλων, ἐς τὴν A ὑστεραίαν μάλιστα ἥξω ἔφη. καὶ μεταξὺ λέγοντος, ἀπὸ τοῦ τέγους κεραμὶς ἐπιπεσοῦσα, ἢ οἶδ' ὅτου κινήσαντος, ἀπέκτεινεν αὐτόν. ἐγέλασα οὖν, ὅτι ἐπιτελέσαντος τὴν ὑπόσχεσιν. ἔοικα δὲ καὶ νῦν B ὑποκαταβήσεσθαι, ὡς μᾶλλον βλέπωμι, καὶ ἀκούωμι. Ερ. ἔχ' ἀζήμως. καὶ τοῦτο C γὰρ ἐγὼ ἰάσομαί σοι, καὶ ὀξυδερκέστατον ἐν βραχεῖ ἀπεφανῶ, παρ' Ομήρου τινα καὶ τοῦτο ἐπῳδὴν λαβών. κἀπειδὰν ἔτι τὰ ἔπη, μέμνη- D σο μηκέτι ἀμβλυώττειν, ἀλλὰ σαφῶς πάντα ὁρᾶν. Χα. λέγε μόνον. Ερ. Αχλυὺν δ' ἄρ τοι ἀπὸ ὀφθαλμῶν ἕλον, ἣ πρὶν ἐπῆεν, ὄφρ' εὖ γιγνώσκῃς ἠμὲν θεὸν, ἠδὲ καὶ ἀν- E δρα. Χα. τί δ' ἐστιν; Ερ. ἤδη ὁρᾷς; Χα. σαφῶς γε. πλὴν ὁ Λυγκεὺς ἐκεῖνος, ὡς πρὸς ἐμέ. ὥστε σὺ τὸ ὅτι τοῦτῳ προσδιδασκέ με, καὶ μὴ ἀποκρίνου ἐρωτῶντι. ἀλλὰ ἔρωμαί σε, ὡς μάθω εἰδὼ

rogasti quid riderem. Cùm enim quiddam audiuissem summopere sum delectatus. Merc. Quidnam hoc erat? Ch. Quidam ab amico puto ad cœnam inuitatus: in posterum, inquit, diem veniam maximè. Atque interim dum hæc diceret, delapsa tecto tegula, nescio quo mouente, ipsum interemit. Risi hominem, vt qui promissa non præstitisset. Sed nunc, vt melius & videam, & audiam, descendendum censeo. Mer. Quietus es: hoc enim tibi curabo: atque incantatione quadam ab Homero accepta, oculorum aciem acutissimã breui tibi reddam. Ac posteaquam carmina pronũciaro, memineris non amplius hallucinari, sed apertè cuncta contueri. Ch. Dic solùm. Merc. *Dimoui nubem, visum quæ texerat ante. Vt tandem agnoscas qui sint homines-ue, Dei-ue.* Ch. Quid est? Merc. Annon iãm vides? Ch. Maximè: cæcus sanè Lynceus ille, si mecum componatur. Itaque velim hoc me prædoceas, atque interroganti respondeas. Sed vin' tu vt te versibus homericis interrogem, vt intelligas neque me esse Homericæ eũ-

βούλῃ κἀγὼ σὲ Ομηρον κἀγὼ αὖτ' ἀμελήσοντα με τοῦ Ομήρου;

Ερ. ἢ πόθεν σὺ ἔχεις τί τὸν ἐκεί-
νου εἰδέναι, ναύτης ἀεὶ ἢ πρόσ-
κωπος ὤν; Χα. ὁρᾷς, ὀνειδιστι-
κὸν τοῦτο ἐς τὴν τέχνην. ἐγὼ δ'
ὅπως διεπρᾶξεν αὐτὸν ἀπο- A
θανόντα, πολλὰ ῥαψῳδοῦντος
ἀκούσας, ἐνίων ἔτι μέμνημαι.
καίτοι χειμὼν ἡμᾶς οὐ μικρὸς
τότε κατέλαβεν. ἐπεὶ γὰρ ἤρξα-
το ᾄδειν ὁ πάνυ ἄσιόν τινα B
ᾠδὴν τοῖς πλέουσιν, ὡς ὁ Πο-
σειδῶν συνήγαγε τὰς νεφέλας,
καὶ ἐτάραξε τὸν πόντον, ὥσπερ τι-
νὰ ζωμὸν τὴν βίαιναν, καὶ πάσας τὰς C
θυέλλας ὠθεῖσθαι, καὶ ἄλλα πολλὰ
κυκῶν τὸ θαλάσσιον ὑπὸ τῶν ἐπῶν, χειμὼν ἄφνω καὶ γνόφος
ἐμπεσών, ὀλίγου δεῖν περιέρ-
ρηξεν ἡμῖν τὴν ναῦν. ὅτι δὲ καὶ D
ναυτιάσας ἐκεῖνος, ἀπέκλεσε τὸν
ῥαψῳδὸν τὰς πολλὰς αὐτῷ
Σκύλλη, καὶ Χαρύβδει, καὶ Κύ-
κλωπι. Ερ. οὐ χαλεπὸν οὖν
ὦ ἑταῖρε τοσούτου ἐμέτου ὀλίγα
χοῦν διαφυλάττειν. Χα. εἰπὲ E
γάρ μοι. τίς δ' ὅδ' ἐστὶ πάλ-
λισος αὖθις, νῶτά τε, μέρας τε,
ἔξοχος ἀνθρώπων κεφαλήν,
καὶ εὐρέας ὦμους; Ερ. Μίλων
ὅδε ὁ ἐκ Κρότωνος ἀθλητής.
ἐπιχωριάζει δ' αὐτῷ οἱ Ελ-
λῆνες, ὅπη τὸν ἀράμενος,

temptorem? *Merc.* Et vnde tu illius aliquid scire posses, nauta semper, remexq; cùm sis? *Ch.* Vides, hæc opprobria sunt in artem. At ego cùm illum vita functum traijcerem, multa canentem audiui, quorum nonnulla etiamnũ memini. Porrò tempestas non parua tunc nos corripuit. Cùm enim cantilenam quandam nauigantibus non auspicatam auspicatus esset, ilico Neptunus, nubes coëgit, & iniecto tridente tanquam quodam hamo pontum turbauit, omnésq; procellas excitauit: cúmq; multis alijs carmine commotis turbis mare permiscerer, parum abfuit quin tempestas & caligo derepẽte incumbens, nauim nobis, subuerterit. Tunc etiam nauseabundus ille ipsi Scyllæ, & Charybdi, & Cyclopi bonam carminũ partem euomuit. *Merc.* Non ergo difficile fuit ex tanto vomitu pauca quædam reseruare. *Ch.* At dic mihi, *Crassus, ille quinam est, vir magnus, conspicuusque, Vertice sublimi, atque humeris latissimis amplis?* *Merc.* Milo hic est athleta Crotoniates: ei autem applaudunt Græci quòd sublatum taurum per medium stadium ferat,

φέρει διὰ τοῦ σταδίου μέσου,

Χα. ἢ πόσῳ δικαιότερον αὖ ἐμὲ ὦ Ἑρμῆ ἐπαινοῖεν, ὃς αὐτὸν σοι τὸν Μίλωνα μετ' ὀλίγον ξυλλαβὼν, ἀνδήσομαι ἐς τὸ σκαφίδιον, ὁπόταν ἥκῃ πρὸς ἡμᾶς ὑπὸ τοῦ ἀμαχωτάτου τῶν ἀνταγωνιστῶν καταπαλαισθεὶς τῷ θανάτου, μὴ ὀφόμενος ὅπως αὐτὸν ὑποσκελίζει; κἄπα οἰμώξεται ἡμῖν δηλαδὴ, μεμνημένος στεφάνων τούτων, ἢ τοῦ κέρατος. νυνὶ δὲ μέγα φρονεῖ, θαυμαζόμενος ὑπὸ τῆ τοῦ ταύρου φορᾷ. τί οὖν οἰηθῶμεν, ἆρα ἐλπίζειν ἑαυτὸν καὶ τεθνήξεσθαί ποτε; Ερ. πόθεν ἐκεῖνος θανάτου νυνὶ μεμνημένος ἂν ἐν ἀκμῇ τοσαύτῃ; Χα. ἴσα τοῦτον ὀκ εἰς μακρὰν γέλωτα ἡμῖν παρέξοντα, ὁπόταν ἐθέλῃ. μὴ δῆτα ἐμπόδιόν οὐχ ὅπως ταῦρον ἔτι ἄραδαι δυνάμενος. σὺ δέ μοι ἐκεῖνο εἰπὲ, τίς τ' ἄρ' ὅδ' ἄλλος ὁ σεμνὸς ἀνὴρ; ὡς ἔχ ἕλλην ὑποφαίνεται ἀπὸ χροιᾶς τῆς στολῆς. Ερ. Κῦρος ὦ Χάρων ὁ Καμβύσου, ὃς τὴν ἀρχὴν, πάλαι Μήδων ἐχόντων, νυνὶ Περσῶν ἤδη ἐπέτηδεν εἶναι. καὶ Ασυρίων ἐναγχος ἔτος ἐκρέτησε, καὶ Βαβυλῶνα παρεσήσατο. καὶ νυνὶ ἐλαύνειν ἐπὶ Λυδίαν ἔοικεν, ὡς καθελὼν τὸν Κροῖσον, ἀρχὴν ἁπάντων.

Ch. At quanto iustiùs me laudarent Mercuri, qui Milonem ipsum paulò post correptum, nauiculæ imponam, quum ad nos venerit à morte aduersariorum inuictissimo superatus, nescius quomodo ipsum supplantarit? Tum profectò plorabit, recordatus harum coronarũ, & applausus. Nunc verò sese effert quoniã est admirationi, propterea quòd taurum gestarit. Quid igitur arbitremur? nũ putare se aliquando morituru[m]? *Merc.* Quid? ille mortis in tãto vigore recordaretur? *Ch.* Missum hunc facito, risum nobis haud ita multò post exhibiturum quando naui gabit, & ne culicem quidem, nedum taurum ferre poterit. Sed illud tu mihi dicas velim: quis hic alius vir grauis? Græcus non est, Dvt ex veste videre est. *Merc.* Cyrus, ô Charon, Cambysis filius, qui imperium quod olim Medi obtinebant, ad Persas transtulit, idémque Assyrios nuper deuicit, & Babylonem expugnauit, & nunc expeditionem in Lydiam moliri videtur, vt superato Crœso, imperio in omnes potiatur. *Ch.* At

Χα. ὁ Κροῖσος ᾧ ποῦ ποτε κἀκεῖνός ὅτιν; Ερ. ἐκεῖσε ἀπόβλεψον ἐς τὴν μεγάλην ἀκρόπολιν, τὴν τὸ τειπλοῦν τεῖχος. Σάρδεις ἐκεῖναι. καὶ A τὸ Κροῖσον αὐτὸν ὁρᾷς ἤδη ἐπὶ κλίνης χρυσῆς καθήμενον, Σόλωνι τῷ Αθηναίῳ διαλεγόμενον; βούλει ἀκούσωμεν αὐτῶν ὅ, τι λέγουσι; Χα. παύ B μοι σοῦ. Κροῖ. ὦ ξένε Αθηναῖε, εἶδές μου τὸ πλοῦτον, καὶ τοὺς θησαυροὺς, καὶ ὅσος ἄσημος χρυσός ὅτιν ἡμῖν, καὶ C τὴν ἄλλην πολυτέλειαν, εἰπέ μοι τίνα ἡγῇ τῶν πάντων ἀνθρώπων εὐδαιμονέστατον εἶναι. Χα. τί ἆρα ὁ Σόλων ἐρεῖ; Ερ. θαῤῥεῖ. ἀδὲν ἀχθνὲς ὦ Χάρων. Σό. ὦ Κροῖσε, ὀλίγοι μοί εἰσιν εὐ D δαίμονες. ἐγὼ ᾧ ἂν οἶδα, Κλέοβιν, καὶ Βίτωνα ἡγοῦμαι εὐδαιμονεστάτους γενέσθαι, τοὺς τῆς ἱερείας παῖδας. Χα. τῆς ἀρχόθεν φησὶν ὅτος, τοὺς ἅμα ἁμάξιν ἀποθανόντας. ἐπεὶ ᾧ E μητέρες ὑποδιῶτες, εἴλκυσαν ἐπὶ τὸ ἀπήνης ἄχει πρὸς τὸ ἱερόν. Κροι. ἔσω. ἐχέτωσαν τὰ πρῶτα ἐκεῖνοι τὸ εὐδαιμονίας. ὁ δεύτερος ᾧ, τίς μὴ εἴη; Σο. Τέλος ὁ Αθηναῖος, ὃς εὖ τε τείθος. Κροι. ἐγὼ ᾧ κἀθαρμα,

vbi etiam est Crœsus ille? *Merc.* Illuc oculos in magnã illam arcem deflecte, quę triplici muro est septa Sardis illa. Annon Crœsum ipsum iam vides in aureo solio sedentem, & cum Athenienſe Solone disserentem? vis auſculemus qua de re verba faciant? *Ch.* Maximè sanè. *Crœ.* O hoſpes Athenienſis, quia iam diuitias meas, & theſauros, & quantum mihi sit rudis auri, aliámque supellectilem precioſá vidiſti, dic mihi, quem omnium hominum fœliciſſimum esse arbitreris. *Ch.* Quid tandem dicet Solõ? *Merc.* Bono es animo nihil ineptũ ô Charon. *Sol.* Pauci quidem, ô Crœse, fœlices sũt. Sed ex ijs quos noui, Cleobin & Bitonem sacerdotis illius filios arbitror fœliciſſimos extitiſſe. *Ch.* Argiuæ illius hic dicit, qui nuper vnà mortui sunt postquam iugum subeunres, matrem vehiculo insidentem ad templum vsque traxerunt. *Crœ.* Esto: habeant illi fœlicitatis primas: at quis tenebit secundas? *Sol.* Athenienſis ille Tellus, qui & bene vixit, & mortem pro patria oppetiuit. *Crœ.* Ego verò sceleſte non tibi videor fœlix esse? ἐβίω, καὶ ἀπέθανεν ὑπὲρ τῆ πατρῦ σοι δοκῶ εὐδαίμων εἶναι;

Σο. οὐδέπω οἶδα Κροῖσε, ἢν μὴ πρὸς τὸ τέλος ἀφίκῃ τοῦ βίου. Ὁ γὰρ θανάτου, ἀκριβὴς ἔλεγχος τῶν τοιούτων, καὶ τὸ ἄκρον πρὸς τὸ τέρμα εὐδαιμόνως διαβιῶναι. Χα. κἀλλιστε ὦ Σόλων, ὅτι ἡμῶν οὐκ ἐπιλέλησαι, ἀλλὰ τὸ παράθημα αὐτὸ ἀξιοῖς γράφεσθαι περὶ τῶν τοιούτων κείσεται. ἀλλὰ τίνας ἐκείνους ὁ Κροῖσος ἐκπέμπει, ἢ τί ἂν ἐπὶ τῶν ὤμων φέροιεν; Ερ. φλίνθους τῷ Πυθίῳ χρυσᾶς ἀνατιθησι, μισθὸν τῶν χρησμῶν, ὑφ' ὧν ἁλ ἀπολεῖται μικρὸν ὕστερον. φιλόμαντις γὰρ αὐτὸς ἐκτόπως. Χα. ἐκεῖνο γάρ ἐστιν ὁ χρυσὸς τὸ λαμπρὸν, ὃ ἀποσείλει τὸ ὑπόχρεον μετ' ἀριθμοῦ. νῷ γὰρ πρόσφορον εἶδον, ἀκέως ἀεί. Ερ. ἐκεῖνο ὦ Χάρων τὸ ἀοίδιμον ὄνομα, καὶ πειμάχιστον. Χα. καὶ μὰ οὐκ ὀρῶ ὅ, τι ἀγαθὸν αὐτῷ πρόσεστιν, εἰ μὴ ἄρα τοῦτο μόνον, ὅτι βαρύνονται οἱ φέροντες αὐτό. Ερ. ἀλλ' οἶδα ὅσοι πόλεμοι διατοῦτο, καὶ ἐπιβουλαὶ, καὶ λῃστεῖαι, καὶ ἐμπορίαι, καὶ φόνοι, καὶ δεσμὰ, καὶ πλοῦς μακρὸς, καὶ ἐμποδίαι, καὶ δουλείαις Χα. διατοῦτο ὦ Ερμῆ, τί μὴ πολλοῦ τοῦ χαλκοῦ διαφέρουσι;

Sol. Nondum ô Crœse noui, nisi ad vitæ finem perueneris. Huius enim rei mors est accuratus index, & vita fœliciter ad metam vsque transacta. *Ch.* Optimè Solon, qui nostri non sis oblitus, sed cymbam ipsam harum rerum iudicio dignam censes. Sed quinam sunt illi quos Crœsus emittit, aut quid humeris gestant? *Merc.* Lateres aureos Pythio dicat, pro mercede oraculi, quo paulò post peribit. Est autem vir ille vatibus mirificè deditus. *Ch.* Illud est aurum splendidum, quod cum rubore refulget subpallidum: illud enim nunc primùm video, cùm semper audiuerim. *Merc.* Hoc celebre illud est nomen, cuius gratia tantopere pugnatur. *Ch.* Atqui non video quid boni ipsi insit, nisi hoc solùm, quod qui ferunt, eo grauantur. *Merc.* Nescis quot propter ipsum bella, quot insidiæ, quot latrocinia, quot periuria, quot cædes, quot vincula, quàm longinqua nauigatio, quot mercaturæ, quot seruitutes? *Ch.* Idcirco-ne Mercuri, quòd parũ ipsi æri præstat?

οἶδα γὰρ τὸ χαλκοῦν, ὀβολοῦ ὡς οἶσθα πυρὰ τῶν καπηλεόντων ἑκάστου ὀνήσειν. Ερ. ναί. ἀλλ' ὁ χαλκὸς μὲν πολύς. ὥστε ἐκ παντὸς ἀπορδάζεται ὑπ' αὐτῶν. τοῦτον δ' ὀλίγον ὄντα πολλοῦ τοῦ βάθους οἱ μεταλλεύοντες, ἀνορύττουσι. πολὺ δὲ καὶ τοῦτος ὥσπερ ὁ μόλιβδος, καὶ τἆλλα. Χα. δεινὸν λέγεις τῶν ἀνθρώπων τὴν ἀβελτηρίαν, οἳ τοσοῦτον ἔρωτα ἐρῶσιν ἀχρῆ καὶ βαρέως κτήματος. Ερ. δῆτα ὁ Σόλων γε ὄνειρος ὢν Χάρωνι ἐρᾷν αὐτῆ φαίνεται, ὡς ὁρᾷς. καταγελᾷ δὲ τοῦ Κροίσου, καὶ τὴν μεγαλαυχίαν τοῦ βαρβάρου. καί μοι δοκεῖν ἐρέσθαί τι βούλεται αὐτόν, ἐπακούσωμεν οὖν. Σω. εἰπέ μοι ὦ Κροῖσε. οἴει γάρ τι δεῖσθαι τὴν πλοῦτον τούτων τὸν Πύθιον; Κροι. νὴ Δία. ὁ γὰρ ὄντι αὐτῷ ἐν Δελφοῖς ἀνάθημα οὐδὲν τοιοῦτον. Σο. ἀκούω μαντείου οἴει τὸν θεὸν ἀποφαίνειν, εἰ κτήσαιτο ἐν τοῖς ἄλλοις καὶ πλούτους χρυσοῦς; Κροι. πῶς δ' οὔ; Σό. πολλὰ μοι λέγεις ὦ Κροῖσε πενίαν ἐν τῷ ἀφθόνῳ, εἰ μὴ Λυδίας μεταστέλλεσθαι τὸ χρυσίον δέοιτ' αὐτόν; ἵν' ὑπομνήσω.

Nam æs noui, vt qui à singulis vectoribus obolum, vt nosti, accipiam, *Merc.* Maximè. Verùm æris magna est copia: ideóque non habetur in precio ab ipsis. Hoc verò paucum ex loco vald profundo metallorum scrutatores effodiunt. Hoc tamen ex terra, vt & plumbum & reliqua metalla prouenit. *Cr.* Grauem hominum stultitiam narras, qui pallidam, grauémque possessionem amore tanto prosequuntur. *Merc.* At Solon quidem ille, Charon, eam, vt vides, videtur non amare. Crœsum enim ipsum, hominísque barbari iactantiam irridet: & vt mihi videtur, vult ipsum aliquid percunctari. Quamobrem auscultemus. *Sol.* Dic mihi Crœse, putasne Pythium his lateribus indigere. *Croe.* Puto per Iouem. Nullum enim istiusmodi donarium Delphis habet. *Sol.* Arbitraris ergo fore vt Deum reddas beatum, si inter cætera lateres aureos possideat? *Croe* Quidni? *Sol.* Magnam mihi, Crœse, pupertatem in cœlo dicis esse, si Deos, cùm optent aurum, ex Lydia aduehere oporteat.

Κροι. πῶς γὰρ τοσοῦτος ἂν γένοιτο χρυσὸς, ὅσος παρ' ἡμῖν; Σο. εἰπέ μοι, σίδηρος οὐ φύεται ἐν Λυδίᾳ; Κροι. κομιδῇ γε. Σο. τὸ βελτίονος ἄρα ἐνδεεῖς ἐστε. Κροι. πῶς ἀμείνων ὁ σίδηρος χρυσοῦ; Σο. ἵνα ἀποκρίνῃ μηδὲν ἀναγκαστῶν, μάθοις ἄν. Κροι. ἐρώτα ὦ Σόλων. Σο. πότερον, ἀμείνοις οἱ σώζοντες τινας, ἢ οἱ σωζόμενοι ὑπὸ αὐτῶν; Κροι. οἱ σώζοντες δηλαδή. Σο. ἆρ' οὖν ἵνα Κῦρος, ὡς λοιμοποιοί τινες, ἐπὶ Λυδοῖς, χρυσᾶς μαχαίρας σὺ ποιήσῃ τῷ στρατῷ, ἢ ὁ σίδηρος ἀναγκαῖος τότε; Κροι. ὁ σίδηρος δηλαδή. Σο. καὶ εἴγε μὴ τοῦτον παρασκευάσατο, οἴχοιτο ἂν σοι ὁ χρυσὸς ἐς Πέρσας αἰχμάλωτος. Κροι. εὐφήμει ὦ ἄνθρωπε. Σο. μὴ γένοιτο μοὶ οὖν ὅτω ταῦτα. φαίνῃ δ' οὖν ἐμοὶ σὺ σίδηρον ὁμολογῶν. Κροι. ἐκοῦσι καὶ τῷ Διῒ κελεύεις σιδηρᾶς πλίνθους ἀνατιθέναι με, ἢ ὃ χρυσὸν ὄπισθεν αὖθις ἀναλαβεῖν; Σο. ἀλλὰ σίδηρος ἐκεῖνος γε δείσεται. ἀνὴρ ἥν τε χαλκὸν, ἥν τε χρυσὸν ἀναθῇς, ἄλλοις ἀνατεθεικὼς, Φωκεῦσιν, ἢ

Cræ. Vbi enim tantum prouenit aurum, quãtum apud nos? *Sol.* Dic mihi, num & ferrum in Lydia nascitur? Cræ. Nullum prorsus. *Sol.* Ergo potiore metallo indigetis. Cræ. Quinam ferrum est auro præstantius? *Sol.* Si respondere citra stomachum velis, facilè intellexeris. Cræ. Interroga Solon. *Sol.* Vtri præstantiores, an qui seruãt, an verò qui seruantur? Cræ. Qui seruant profectò. *Sol.* Si igitur Cyrus, vt quidam, in vulgus ferunt, Lydos adoriatur, aureósne gladios exercitui facies, an ferro tunc opus erit? Cræ. Ferro sanè. *Sol.* At nisi hoc comparaueris, captiuum ad Persas aurum tibi iuerit. Cræ. Bona verba quæso. *Sol.* Abfit vt hoc accidat. At saltem videris ferrum confiteri præstantius. Cræ. Ferreos ergo lateres me Deo consecrare, aurum autem reuocare iubes? *Sol.* At ne ferro quidem ille indiguerit. Sed siue æs, siue aurum dicaris, alijs sanè, nimirum Phocensibus, aut Bœotis, aut Delphis ipsis, aut denique alicui tyranno prædoni futuram possessionem, & lucrum

μοὶ ποτε κτῆμα, ἢ ἔρμαιον ἔσῃ Βοιωτοῖς, ἢ Δελφοῖς αὐτοῖς,

ἢ πυῤῥάνῳ λησῇ. τῷ ὄντι θεῷ ὀλίγον μέλει τῶν παρ' ἡμῶν χρυσοποιῶν. Κρο. ἀεὶ σύ μου τῷ πλούτῳ πρόσπολεμεῖς, καὶ φθονεῖς. Ερ. ὁ φέρει ὁ Λυδὸς οὗτος Χάρων τὴν παῤῥησίαν, καὶ τὴν ἀλήθειαν τῶν λόγων, ἀλλὰ ξένον αὐτῷ δοκεῖ τὸ πρᾶγμα, πένης ἄνθρωπος ἐκ πολυπήσων, τὸ ὂν παιδισκάριον ἐλευθέρως λέγων. μεμνήσεται δ' ἴσως μικρὸν ὕστερον τοῦ Σόλωνος, ὅταν αὐτὸν δέῃ ἁλόντα, ὅτι τὴν πυρὰν ἔσται τοῦ Κύρου ἀναβῆναι. ἤκουσα γὰρ τῆς Κλωθοῦς προφέρων ἀναγινωσκούσης τὰ ἑκάστῳ ἐπικεκλωσμένα. ἐν οἷς καὶ ταῦτ' ἐγέγραπτο, Κροῖσον μὲν ἁλῶναι ὑπὸ Κύρου, Κύρον δ' αὐτὸν, ὑφ' ὑιεινησὶ τῆς Μασσαγέτιδος ἀποθανεῖν. ὁρᾷς τὴν Σκυθίδα, τὴν ὅπου τοῦ ἵππου τὴν λευκὴν ἠφάνισται; Χα. νὴ Δία. Ερ. Τόμυρις ἐκείνη ὅδε. καὶ τὴν κεφαλὴν γε ἀποτεμοῦσα τοῦ Κύρου αὐτῆς, ἐς ἀσκὸν ἐμβαλεῖ πλήρη αἵματος. ὁρᾷς δ' καὶ τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν νεανίσκον; Καμβύσης ἐκεῖνος ὅδε. ὕστος βασιλεύσει μὲν τοῦ πατρός. καὶ μυρία σφαλεὶς ἔν τε Λιβύῃ, καὶ Αἰθιοπίᾳ, τὸ ἀποκτείνας τὸν Απιν. Χα. ὦ

inſperatum appẽderis. Deus autem tuos aurifices parum curat. Cræ. Tu ſemper diuitias mihi oppugnas, & inuides. Merc. Non fert Lydus iſte, ô Charon, libertatem & veritatem verborum: quin ei res abſurda videtur, hominem pauperem, ea quæ vrgeant, non trepidè ſed liberè dicere. Atqui Solonis paulò poſt meminerit, quum oportebit vt à Cyro captus, rogum conſcendat. Nam Clothonem audiui nuper legentem, quæ cuique deſtinata ſunt, in quibus & hæc erant ſcripta, Crœſum quidem à Cyro captiuum duci, Cyrum autem ipſum à Maſſagetide illa occiſũ eſſe. Viden' Scythicam illam equum album agitantem? Ch. Video per Iouem. Merc. Tomyris illa eſt, quæ Cyri caput propria manu truncatum, in vtrem ſanguine plenum intrudet. Sed & filium eius adoleſcentem vides? Cambyſes ille eſt. Hic poſt patrem regnabit, ac vbi mille modis in Lydia & Æthiopia errarit, tandémque inſaniuerit, occiſo Api morietur. Ch. O riſum in exhauſtum! Sed numquis ip-

τελευταῖον μανεὶς, ἀποθανεῖται πολλῷ γέλωτος. ἀλλὰ γὰρ τίς

αὖ αὐτὸν προσβλέψειεν ὅπως ὑπερφρονοῦντας τ ἄλλων; ἢ τίς αὖ πιστεύσειεν ὡς μετ' ὀλίγον ὅτος μέν, αἰχμάλωτος ἔσαι, ὅ δ' ὁ, τὴν κεφαλὴν ἔξει ἐν ἀσκῷ αἵματος; ἐκεῖνος δ' τίς ὅτιν ὦ Ερμῆ, ὁ τὴν πορφυρᾶν ἐφεστρίδα ἐμπεπορπημένος, ὁ τὸ διάδημα, ᾧ τ δακτύλιον ὁ μάγειρος ἀναδίδωσι, τ ἰχθῦν ἀνατεμὼν νηστῳ ὐμφιῤῥύτης βασιλεὺς δ τὶς ἔυχεται εἶναι; Ερ. εὖγε παρῳδεῖς ὦ Χάρων. ἀλλὰ Πολυκράτην ὁρᾷς τ Σαμίων τύραννον, πανευδαίμονα οἰόμενον εἶναι; ἀτὰρ ἢ οὗτος αὐτὸς, ὑπὸ τῶ παρεδρῶντος οἰκέτου Μαιανδρίου προδοθεὶς Ορόιτῃ τῷ σατράπῃ, ἀνασκολοπισθήσεται, ἄθλιος ἐκπεσὼν τ ὐδαιμονίας ὐ ἀχαρεῖ τὸ χρέμνου. καὶ ταῦτα γὰ τ Κλωθοῦς ἐπήκουσα. Χα. εὖγε ὦ Κλωθοῖ, γλωικῶς καὶ αὐτὸς ὦ βελτίστη, ἢ τὰς κεφαλὰς ἀπότεμνε, καὶ ἀνασκολόπιζε, ὡς εἰδῶσιν ἄνθρωποι ὄντες. ὐ τοσούτῳ δ' ἐπαιρέσθων, ὡς αὖ ἀφ' ὑψηλοτέρας ἀλγεινότερον καταπεσούμενοι. ἐγὼ δ' γελάσομαι τότε γνωρίσας αὐτῶν ἕκαστον πορφυρίδα, μίτρα, ἢ

sos aspicere sustineat quum alios ita contemnunt? aut quis crediderit fore vt ille breui sit captiuus, hic in vtre sanguine pleno caput habeat? Quis verò ille est Mercuri, cui pallam purpuream fibula nectit, quem diadema decorat, cui coquus piscem dissecto, annulum tradit, vbi Insula septa mari & regis se nomine iactat? *Merc.* Bellè certè versum sermoni assuis ô Charon. Cæterùm Polycratem Samiorum tyrannum vides, qui se ab omni parte fœlicem putat? Hic tamen ipse ab assistente famulo Mæandrio proditus Orœtæ satrapæ, miser sanè momento fœlicitate sua lapsus, cruci suffigetur. Nam hęc quoque ex Clothone audiui. *Ch.* Præclarè ô Clotho, generosè ipsos ô optima, ipsorúmque capita trunca, & crucifige, vt se homines esse norint. Verùm adeò in sublime attollantur, vt quanto altiori ruina, tanto grauiori dolore decidant. Ego autem tum ridebo, quum horum vnumquemque in naugio nudum agnouero, nec purpuram, nec tiaram, nec solium aureum afferentem.

γυμνὸν ἐν τῷ σκαφιδίῳ, μήτε κλίνην χρυσῆν κομίζοντας.

Merc. Ita

Ερ. καὶ τὰ μὲν τούτων, ὧδε ἔχει. τὸν δὲ πλῆθον ὦ Χάρων ὁρᾷς, τοὺς πλέοντας αὐτῶν, τοὺς πολεμοῦντας, τοὺς δικαζομένους, τοὺς γεωργοῦντας, τοὺς δανείζοντας, τοὺς πρεσβευτουῦντας; Χα. ὁρῶ ποικίλων τινὰ τύρβην, καὶ μεστὴν ταραχῆς τὸν βίον, καὶ τὰς πόλεις γε αὐτῶν ἐοικυίας τοῖς σμήνεσιν. ἐν οἷς ἅπας μὲν, ἴδιόν τι κέντρον ἔχει, καὶ τὸ πλησίον κεντεῖ. ὀλίγοι δέ τινες, ὥσπερ σφῆκες, ἄγριοι, καὶ φέρειν τὸ χωδεστερον. ὁ δὲ περιπετόμενος αὐτοὺς ὀλιγαχοῦ τος ὄχλος, τίνες εἰσίν; Ερ. ἐλπίδες ὦ Χάρων, καὶ δείματα, καὶ ἄνοιαι, καὶ ἡδοναὶ, καὶ φιλαργυρίαι, καὶ ὀργαὶ, καὶ μῖσοι, καὶ τὰ τοιαῦτα. τούτων δὲ ἡ ἄγνοια μὲν, κάτω ξυναναμέμικται αὐτοῖς, καὶ ξυμπολιτεύεται γε νὴ Δία, καὶ τὸ μῖσος, καὶ ἡ ὀργὴ, καὶ ζηλοτυπία, καὶ ἀμαθία, καὶ ἀπορία, καὶ φιλαργυρία. ὁ φόβος δὲ, καὶ ἐλπίδες, ὑπὲρ αὐτὰ πετόμενοι, ὁ μὲν, ἐμπίπτων, ἐκπλήττει. ἐνίοτε καὶ ὑποπτήσσειν ποιεῖ. αἱ δὲ ἐλπίδες ὑπὲρ κεφαλῆς οἰονταί τις ἐπιπλήττεσθαι αὐτῷ, ἀιωρούμεναι. ὁπότ' ἂν μάλιστα ἀναπτόμενοι, οἴχονται ἀ-

Merc. Ita certè res illorum se habebunt. Multitudinem autem vides Charon, quorum alij nauigant, alij bellum gerunt, alij litigant, alij agriculturam exercent, alij fœnerantur, alij mendicant. Cha. Variam quandam video turbam, vitámque perturbationum plenam, eorúmque vrbes apum examinibus similes: in quibus proprium quisque aculeum habet quo vicinum lancinat: pauci autem ex ipsis velut crabrones, inferiorem aqunt ferúntque. At agmen illud quod ipsos clanculum circunuolitat, quinam sunt? Merc. Spes, ô Charon, metúsque, amentiá voluptates, auaritia, iræ, odia, & id genus alia. Ex his autem ignorantia infimæ turbæ est permixta: atque Din eadem republ. per Iouem degit ira, odium, zelotypia, imperitia, hæsitantia, auaritia. Metus autem, & spes desuper volitantes, ille quidem illapsus horrorem incutit, aliquando verò tantùm trepidare facit. Hæ verò spes supra caput sublatæ, vbi maximè quispiã eas prehẽsurũ se putat, auolãtes abeunt,

κεχηνόσας αὐτοὺς ἀπολιπόντας, ὅπερ καὶ τὸν Ταύταλον κάτω πάσχοντα ὁρᾷς ὑπὸ τοῦ ὕδατος. ἰὼ σὺ ἀτενίσας, κατόψει καὶ μοίρας ἄνω σπλωδούσας ἑκάστῳ τὸν ἄτρακτον, ἀφ' οὗ ἤρτηται ξυμβέβηκεν ἅπαντας ἐκ λεπτῶν νημάτων. ὁρᾷς καθάπερ ἀράχνια τινα καταβαίνοντα ἐφ' ἕκαστον ἀπὸ τῶν ἀτράκτων; Χα. ὁρῶ πάνυ λεπτὸν ἑκάστῳ νῆμα ὑπεστολισμένον γε τὰ πολλά. τοῦτο μὲν, ἐκείνῳ. ἐκείνου δ', ἄλλῳ. Ερ. εἰκότως ὦ Ἑρμεῖ. ἔμαρτεν γὰρ ἐκείνῳ μὲν, ὑπὸ τούτου φονευθῆναι. τούτῳ δ', ὑπ' ἄλλου. καὶ κληρονομήσει γε τοῦτον μὲν, ἐκείνος, ὅτου ἂν ᾖ μικρότερον τὸ νῆμα. ἐκεῖνον δ' αὖ, τούτου. τοιόνδε γάρ τι ἡ σπλοκὴ δηλοῖ. ὁρᾷς δ' οὖν ὡς ἀπὸ λεπτῆς κρεμαμένους ἅπαντας; καὶ οὗτος μὲν ἀναπαυθεὶς ἄνω, μετέωρός ἐστι. καὶ μεταμικρὸν καταπεσὼν ἀποῤῥαγήσεται τοῦ λίνου, ἐπειδὰν μηκέτι αὐτέχῃ πρὸς τὸ βάρος, μέγαν τε ψόφον ἐργάσεται. οὗτος δὲ, ὀλίγον ἀπὸ γῆς ἀωρούμενος, ἰὼ καὶ πέσῃ, ἀψοφητὶ κείσεται, μόλις τοῦ πώματος. Χα.

illis ore hiante relictis: quod ipsi Tantalo in aqua vides apud inferos accidere. Quòd si oculos intenderis, Parcas etiam in alto conspicies vnicuique fusum volentes vnde ex tenuissimis filis omnes pendent, quæ vides vt veluti araneorum stamina ex fusis in vnumquemque descendunt? Ch. Equidem tenuissimum vnicuique filum vt plurimum video innexum: hoc quidem illi, illud verò alij. Mer. Rectè ô portitor: nam est in fatis vt ab hoc ille, hic ab alio interficiatur: atque vt hic sit illius hæres cuius filum fuerit breuius: ille verò, huius. Nam tale quid hæc connexio portendit. Vides ergo cunctos à tenui filo suspensos? Atque hic quidem in altum attractus, sublimis est: verùm paulò post vbi sustinendo ponderi non amplius par fuerit, diruptolino decidens, ingentem strepitum edet. Alius autem qui paululum tantùm à terra fuerit subductus, tametsi cadat, sine strepitu iacebit, adeò vt ruinam vix ipsi vicini exaudiãt. Ch. Hæc ô Mercuri fùt prorsùs

καὶ τοῖς γείτοσιν ἀκουόμενα· τοιαῦτα ὦ Ἑρμεῖ.

Ερ. καὶ μὴν οὐδ' εἰπεῖν ἔχοις ἂν κατὰ τὴν ἀξίαν ὅπως ὄντ' καταγέλασα ὦ Χάρων. καὶ μάλιστα αἱ ἄγαν σπουδαὶ αὐτῶν, καὶ τὸ μεταξὺ τῶν ἐλπίδων οἴχεσθαι, ἁρπάσαντος μηνομένους ὑπὸ τοῦ βελτίστου θανάτου. ἄγγελοι δ' αὐτοῦ, καὶ ὑπηρέται μάλα πολλοὶ ὡς ὁρᾷς, νόσοι, καὶ πυρετοὶ, καὶ φθόαι, καὶ περιπνευμονίαι, καὶ ξίφη, καὶ λησταὶ, καὶ κῶνεια, καὶ δικασταὶ, καὶ τύραννοι. καὶ τούτων οὐδὲν ὅλως αὐτοὺς εἰσέρχεται, ἐς ἂν εὖ πρόπωσιν. ὅταν δ' ὀφλαῶσι, πολὺ τὸ ὀπότοτοῖ, καὶ αἰ, αἰ, καὶ φεῦ μοι μοι. εἰ δ' ἐνδυς ἀρχῆς ἐνενόουν ὅτι ξυντοί τε εἰσιν αὐτοὶ, καὶ ὀλίγον τοῦτον χρόνον ὀπδημήσαντες τῷ βίῳ, ἅπασιν, ὥσωρ ἀνείρατος, πάντα ὑπὲρ γῆς ἀφέντες, ἔρχονται ἂν ἀφεστεῖσθαι, καὶ ἥδιον ἥνιῶντο ἀποθανόντες. νῦν δ' ἐς ἀεὶ ἐλπίσαντες χρῆσθαι τοῖς παροῦσιν, ἐπειδὰν ὀπίσω ὁ ὑπηρέτης καλῇ, καὶ ἀπάγῃ, πεθήσας τῷ πυρετῷ, ἢ τῇ φθόῃ, ἀγανακτοῦσι πρὸς τὸν ἀγωγὸν, οὐ ποτε προσδοκήσαντες ἀποστερήσεσθαι αὐτῶν. ἢ τί γὰρ ἂν ἀπουδῇ οἰκοδομοῦμενος, ἢ τοῦ ποιήσειεν ἐκεῖνος, ὁ τὴν οἰκίαν ἐργάτας ὀπαστέρχων, εἰ μάθοι

ridicula. *Merc.* Atqui ne verbis quidem pro dignitate possis exprimere quàm sint ridicula Charon: in primis nimia ipsorum studia, quódque inter spes intereunt ab optima morte arrepti: cuius nuncij & ministri vt cernis, permulti sunt: epiali, febres, tabes, pulmoniæ, gladij, latrocinia, cicutæ, judices, tyranni. Et horum omnino nihil ipsos subit, dum rebus secundis vtuntur. At vbi spe exciderint, illud in ore frequens ohe, hæ, hæ, hei mihi, hei mihi. Sed si inde ab ipso initio perpenderent mortales se esse, & postquã in vita breue tempus fuerint peregrinati, relictis in terra rebus omnibus, tanquam ex somnio migraturos, prudentiùs profectò viuerent, & moriendo minùs angerentur. Nunc autem quia præsenti rerum statu sperant se in perpetuum vsuros, quum irruens minister aut vocarit, aut abduxerit irretitos febre, vel tabe, abduci se ægrè ferunt, quòd se nusquam ab his abstrahendos expectarint. Sedenim quid non faceret ille qui domum diligenter ædificando operarios vrget,

ὅτι ἡμῶ, ἕξει τέλος αὐτῷ. ὁ δὲ, ἆρα ἐπιδεὶς τ ὄρφεν, ἀποι, τῷ κληρονόμῳ καταλιπὼν ἀπολαύειν αὐτῆς, αὐτὸς μὴ δ δειπνήσας ἄθλιος ἐν αὐτῇ; ἐκεῖνος μὲ γὸ ὁ χαίρων, ὅτι ἄῤῥενα παῖδα ἔτεκεν αὐτῷ ἡ γυνὴ, καὶ φίλους διὰ τοῦτο ἑστιῶν, καὶ τοὔνομα τὸ πατρὸς πιθέμενος, εἰ ἠπίστατο ὡς ἑπτέτης γιόμενος ὁ παῖς τεθνήξεται, ἆρα ἂν σοι δοκῇ χαίρειν ἐπ' αὐτῷ γιομένῳ; ἀλλὰ τὸ ἄπορον, ὅτι τ μὲ συντυχοῦντα ὁπὶ τῷ παιδὶ ἐκεῖνον ὁρᾷ, τ τῦ ἀθλητῦ πατέρα, τὸν ὁλύμπια νενικηκότος, τ γείτονα δὲ τ ἐκκομίζοντα τὸ παιδίον οὐχ ὁρᾷ, οὐδὲ οἶδεν ἀφ' οἵας αὐτῷ κρόκης ἐμπέπτωκε. πόλεμὸ γὸ περὶ τῶν ὅρων διαφέρομένους ὁρᾷς ὅσοι εἰσὶ, καὶ τὸς ξυναγείροντας τὰ χρήματα, εἶτα φρὶν ἀπολαῦσαι αὐτῶν καλουμένους, ὑφ' ὧν εἶπον, ὁπόντων ἀγγέλων τε, καὶ ὑδατηρετῶν; Χα. ὁρῶ πάντα ταῦτα, καὶ περὶ ἐμαυτὸν ἐγὼ ἐννοῶ, τί τὸ ἡδὺ αὐτοῖς παρὰ τ βίον, ἢ τί ἐκεῖνό ὄζιν, οὗ σπεύδουσι ἀγαναπῆσαι. Ερ. ἴω γοῦν τὸν βασιλέα ἴδῃ τις αὐτῶν, οἴωρ εὐδαιμονέστατοι εἶναι δοκοῦσιν

si nouerit fore vt finem ea habeat: is verò decedat, qui fastigium imposuerit, relicta hæredi domus ipsius fruitione, in qua ne cœnauerit quidem ipse miser? Ille verò qui lætatur, quòd sibi masculam prolem vxor pepererit, ideóque amicos conuiuio excipit, & patris nomen imponit, si sciret puerum septimo ætatis anno periturum, nunquid tibi videretur gaudere quòd is sit natus? Verùm in causa est, quòd in eum intuetur, cui res in filio prosperè cedunt, & qui pater est athletæ qui vicerit Olympia: vicinum autem qui natum cremandum effert nō intuetur, neque nouit à quo subtegmine ipsi pendeat. Quin & eorum qui de finibus dissident vides quanta sit turba, & eorum qui pecunias coaceruant: attamen priùs quā ipsis fruantur, ab imminentibus illis quos dixi, nuncijs & ministris auocantur? Ch. Video istæc omnia, & apud me cogito, quid sit ipsis in vita iucundum, aut quidnam sit illud, quo priuati tātopere stomachantur. Merc. Siquis etiam ex regibus eos aspiciat qui fœlicissimi videntur, extra aleam,

ἔξω τ ἀβεβαίου, καὶ ὡς

φὴς ἀμφιβόλου ἡ τύχης, πλείω τῶν ἡδέων τὰ ἀνιαρὰ εὑρήσει παρόντα αὐτοῖς, φόβους, καὶ ταραχὰς, καὶ μίση, καὶ ἐπιβουλὰς, καὶ ὀργὰς, καὶ κολακείας. τούτοις γὰρ ἅπαντες ξύνεισιν. ἐῶ πένθη, καὶ νόσους, καὶ πάθη, καὶ ἰσοτιμίας ἁπλῶς ἀρχόντα αὐτῶν. ὅπου δὲ τὰ τούτων πονηρὰ, λογίζεσθαι χαιρὸς οἷα τὰ τῶν ἰδιωτῶν ἂν εἴη. Χα. ἐθέλω γοῦν σοι ὦ Ἑρμῆ εἰπεῖν, ὥσπερ ἐοικέναι μοι ἔδοξαν οἱ ἄνθρωποι, καὶ ὁ βίος ἅπας αὐτῶν. ἤδη ποτὲ πομφόλυγας ἐν ὕδατι ἐθεάσω ὑπὸ κρουνῷ τινι καταῤῥάπτοντι ἀφισαμένας, τὰς φυσαλλίδας λέγω, ἀφ' ὧν ξυναγείρεται ὁ ἀφρός; ἀλλ' ἐκείνων τοίνυν αἱ μὲν, πίνες μικραὶ εἰσι. καὶ αὐτίκα διεφθάρησαν, ἀπέσβησαν. αἱ δὲ ἐπὶ πλέον διαρκοῦσι. καὶ προσωρυσῶν αὐταῖς τὰ ἄλλων, αὖται ὑπερφυσῶνται, ἐς μέγιστον ὄγκον ἄρασαι. εἶτα μέντοι κἀκεῖναι πάντως διερράγησάν ποτε. ἃ γὰρ οἷόν τε ἄλλως γενέσθαι. τοῦτο ὅ ἐστιν ὁ ἀνθρώπων βίος. ἅπαντες ὑπὸ πνεύματος ἐμπεφυσημένοι, οἱ μὲν, μείζους, οἱ δὲ ἐλάττους. καὶ οἱ μὲν, ὀλιγοχρόνιον ἔχουσι καὶ ὠκύμορον τὸ φύσημα.

& vt dicis, extra ancipitem fortunam constituti, tristia plura iucundis comperiet eis inhærere, metus, turbas, odia, insidias, iras, adulationes: his enim omnes distringuntur. Prætermitto luctus, morbos, animíque perturbationes, ipsis æquè atque vulgo dominantes: quandoquidem horum mala recensere non minùs temporis exigeret, quàm quæ sunt priuatorum. Cb. Volo igitur Mercuri, dicere tibi, cuinam assimiles homines mihi videantur, eorúmque vita omnis. Vidistin' aliquando bullas illas, torrente cum strepitu scaturiente, exurgentes: flatuosos dico tumores ex quibus spuma cogitur? Illarum igitur, aliæ quidem paruæ sunt, quę protinus ruptæ euanescunt: aliæ verò diutius durant, sibíque adjunctis alijs vehementer intumescunt, ac in maximum tumorem attolluntur: ac tandem aliquando illæ etiam prorsus ruptæ dissoluuntur. Neque enim secus fieri possit. Hæc tibi hominum vita. Singuli flatu tumescunt, hi maiores, illi minores, atque alij momentaneam móxque deficientem inflationem habent;

οἱ δὲ, ἅμα τῷ ξυσπᾶναι ἐπαύσαντο. πᾶσι δ' οὖν ἀπορραγῆναι ἀναγκαῖον. Ερ. οὐδὲν χεῖρον σὺ τῶ Ομήρου εἴκασας ὦ Χάρων, ὃς φύλλοις τὸ γένος αὐτῶν ὁμοιοῖ. Χα. καὶ τοιοῦτοι ὄντες ὦ Ερμῆ, ὁρᾶς οἷα ποιοῦσι, καὶ ὡς φιλοτιμοῦνται πρὸς ἀλλήλους ἀρχῶν πέρι, καὶ τιμῶν, καὶ κτήσεων ἁμιλλώμενοι; ἅπαντα καταλιπόντες αὐτοὺς, δεήσει ἕνα ὀβολὸν ἔχοντας, ἥκειν παρ' ἡμᾶς. βούλει οὖν ἐπείπερ ἐφ' ὑψηλῆ σοφῷ, ἀναβοήσας παμμέγεθες, παραινέσω αὐτοῖς, ἀπέχεσθαι μὲν τῶν ματαίων πόνων, ζῆν δὲ, ἀεὶ τὸ θάνατον πρὸ ὀφθαλμῶν ἔχοντας, λέγων ὦ μάταιοι, τί ἐπονεῖσθε περὶ ταῦτα; παύσασθε κάμνοντες. οὐ γὰρ ἐς ἀεὶ βιώσεσθε. οὐδὲν τῶν ἐνταῦθα σεμνῶν, ἀίδιον ὄντων, οὐδὲ ἂν ἀπάγοι τις αὐτῶν τι ξὺν αὐτῷ ἀποθανών. ἀλλ' ἀναγκαῖον μὲν, γυμνὸν οἴχεσθαι. τὴν οἰκίαν δὲ, καὶ τὴν ἀγρὸν, καὶ τὸ χρυσίον, ἀεὶ ἄλλων εἶναι, καὶ μεταβάλλειν τοὺς δεσπότας. εἰ ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα ἐκ τοῦ ἐμφανοῦς ἐμβοήσαιμι αὐτοῖς, ὅτι ἂν οἴει μέγα ὠφεληθῆναι τὸν βίον, καὶ σωφρονεστέρους ἂν

alij simul atque constituti sunt, desistunt. Itaque omnes rumpi necesse est. Mer. Tu nihilo deterius homero Charon, hominum vitam similitudine expressisti, qui genus ipsorum folijs assimilat. Ch. At tales quanuis sint, vides tamen qualia faciant, vt inter se auidè cõtendant de imperijs, honoribus, & possessionibus, quibus omnibus relictis, ipsos vnico cum obolo ad nos venire oportebit. Vis igitur siquidem in edito loco sumus, vt maxima voce acclamando eos adhorter, vt ab inanibus quidem laboribus abstineant, viuant autem, mortem ob oculos semper habentes; hísque verbis vtar, O stulti quid hæc tanto studio prosequimini: desistite à laboribus, neque enim in perpetuum viuetis: nihil ex ijs quæ hîc preclara habentur, est sempiternum, nec aliquid horum moriẽs quisquam secum auferre possit. Sed necesse est quemuis nudum abire, domum autem, agrum, aurum, esse semper aliorum, & dominos subinde mutare. Hæc & id genus alia, si ipsis vnde exaudiri possent, inclamarem, annon vitæ magno putas emolumento fore, ita vt longè

ηδιόζ παρα πολύ; Ερ. ὦ μακάριε, ὐκ οἶδα ὅπως αὐτὸν ἡ ἄγνοια, καὶ ἡ ἀπάτη διατε-
θείκασιν, ὡς μηδ' ἂν βυπαίνω ἔτι διανοιχθῆναι αὐτοῖς τὰ A
ὦτα; τοσούτῳ κηρῷ ἔβυσαν αὐτὰ, οἷόνπερ Ὀδυσεὺς τὸν ἑ-
ταίρους ἔδεσε δέει τῶ Σει-
ρήνων ἀκροάσεως. πόθεν οὖν ἂν B
ἐκεῖνοι δυνηθεῖεν ἀκοῦσαι, ἕως
καὶ σὺ κεκραγὼς διαῤῥαγῆς; ὅπερ
γὰρ παρ' ὑμῖν ἡ λήθη δεδύκασι,
τοῦτο ἐνταῦθα ἡ ἄγνοια ἐργά-
ζεται. πλὴν ἀλλ' εἰσὶν αὐτῶν C
ὀλίγοι, ἃ παρακεκινημένοι τῷ
κηρῷ ἐς τὰ ὦτα, πρὸς τὴν ἀ-
λήθειαν ἀποκλίναντες, ὀξὺ δε-
δορκότες ἐς τὰ πράγματα, καὶ
κατεγνωκότες οἷά ἐστιν. Χα.
οὐκοῦν ἐκείνοις γοῦν ἐμβοή- D
σωμεν; Ερ. πρεπτὸν τοῦτο λέ-
γειν πρὸς αὐτούς, ἃ ἴσασιν. ὁ-
ρᾷς ὅπως ἀποστάντες τῶν πολ-
λῶν, καταγελῶσι τῶν γιγνομέ-
νων, καὶ οὐδαμῆ οὐδαμῶς ἀρέ- E
σκονται αὐτοῖς, ἀλλὰ δῆλοί
εἰσι δεσμὸν κλύειν βουλεύοντες
παρ' ὑμᾶς ἀπὸ τοῦ βίου; καὶ γὰρ
καὶ μισοῦνται, ἐλέγχοντες αὐτῶν
τὰς ἁμαρτίας. Χα. εὖγε ὦ Ἑρμῆ ἀνά-
φαυ. πλὴν πάνυ ὀλίγοι εἰσὶν ὦ
Ἑρμῆ. Ερ. ἱκανοὶ καὶ οὗτοι.
ἔτι ἐπῴδουν εἰδέναι ὦ Ἑρμῆ,

prudentiores euaderent? Merc. O beate, nescis vt ipsos ignorantia, & error affecerit, adeò vt ipsorum aures ne terebro quidem ampliùs aperiri queant: tam multa cera eas obturarunt, haud aliter ac socijs Vlysses, veritus ne Sirenum cantus exaudirent. Quînam igitur audire possint, etsi vocem in tantum efferas vt rumparis? Nam quod apud vos Lethe potest, id apud nos ignorantia præstat. Verumtamen ex ipsis pauci sunt qui cera in aures non recepta in veritatem inclinant, acutum in rebus cernunt, & quales sint agnoscunt. Ch. Illis igitur acclamem? Merc. Illis ea quę sciunt, dicere fuerit superuacaneum. Vides vt à plebe semoti rident, quæ alij faciunt, eáque nullatenus probant, sed iam à vita ad vos fugam apertè meditantur? etenim etiam odiosi sunt illis quorum imperitiam redarguunt. Ch. Pellè ô generosi. verùm perpauci sunt ô Mercuri. Merc. Vel hos esse satis fuerit. Sed iam descendamus. Ch. Vnum adhuc scire opto Mercuri, quod quum me docueris,

ἀλλὰ κατίωμεν ἤδη. Χα. ὃν
χάριν μοι δείξας αὐτὸ, ἐντελῆ

ἔσῃ τὴν περιήγησιν πεποιημένος, τὰς ἀποθήκας τῶν σωμάτων, ἵνα καταρύπουσι θεάσωμαι. Ερ. ἰδοὺ ὦ Χάρων, καὶ σύμβους, καὶ τάφους καλοῦσι τὰ τοιαῦτα. σκόπει τὰ περὶ τῶν πόλεων ἐκεῖνα τὰ χώματα ἆρα, καὶ τὰς σήλας, καὶ πυραμίδας; ἐκεῖνα πάντα νεκροδοχεῖα, καὶ σωματοφυλάκια ἐστι. Χα. τί οὖν ἐκεῖνοι κεφανοῦσι τοὺς λίθους, καὶ χείσει μύρῳ; βιδὲ, καὶ πυραὺ ὑπαντες περὶ τῶν χωμάτων, καὶ βόθρον τινὰ ὀρύξαντες, κάπειτα τε ταυτὶ τὰ πολυτελῆ δεῖπνα, καὶ εἰς τὰ ὀρύγματα οἶνον καὶ μελίκρατον, ὡς γοῦν εἰκάσαι, ἐγχέουσιν; Ερ. οὐκ οἶδα ὦ πορθμεῦ τί ταῦτα πρὸς τὸν ἐν ᾅδου. πεπιστεύκασι δ' οὖν ταῖς ψυχαῖς αἰαπεμπομέναις κάτωθεν, δειπνεῖν μὲν ὡς οἷόν τε περιπεπομέναις τῷ κνίσσαν, καὶ ἤ καπνὸν, πίνειν δ' ἀπὸ τοῦ βόθρου τὸ μελίκρατον. Χα. ἐκείνους ἔτι πίνειν ἢ ἐσθίειν, ἅν τὰ κρανία ξηρότατα; καί τοι γελοῖός εἰμί σοι λέγων ταῦτα, ὁπόταν καταγνῶ αὐτούς. οἶδ' οὖν εἰ δύνανται ἀῦ ἔτι ἀπελθεῖν, ἅπαξ ὑποχθόνιοι ὀβολόμυοι ἐπεῖτοι καὶ

perfectam sanè institutionem tradideris: nimirum videre velim repositoria corporum, vbi terram defodiunt. *Merc.* Monumenta, tumulos, sepulchra hæc vocant. At vides-ne ante vrbes aggeres illos, columnas, & pyramidas? Illa omnia sunt cadauerum receptacula, & corporum conditoria. *Ch.* Quid ergo saxa illi coronãt, vnguentóque inungunt? alij præ tumulis constructo rogo, ac fouea effossa, sumptuosas illas exurunt cœnas, & vinum mulsúmque (quantum saltem coniecturis assequi possum) in ipsas foueas infundunt? *Merc.* Nescio, Portitor, quid hæc ad eos pertineant, qui apud inferos agunt. Verùm illis persuasum est vmbras ab inferis reduces, circum nidorem & fumum quantum possunt, volitando cœnare, & ex fouea mulsum bibere. *Ch.* Illos adhuc bibere & edere, quorum aridissimæ sunt calluariæ: atqui ridiculum est me tibi hæc dicere, cùm eos quotidie deducas, ac proinde scias an postquam semel terram subierint, denuo redire queant. Quinetiam ego prorsus ridicula paterer, Mercuri, tot

παγγελοῖα αὖ ὦ Ερμῆ ἔπαθον,

δα ὀλίγα πράγματ' ἔχων, εἰ ἔδει μὴ κατάγειν μόνον αὐτοὺς, ἀλλὰ καὶ αὖθις ἀνάγειν πομφύξ. ὦ μάταιοι, ἡ ἀνοίας. ὃν εἰδότες ἡλίκοις ὅροις διακέκριθ' τὰ νεκρῶν καὶ τὰ ζώντων πράγματα, καὶ οἷα τὰ παρ' ἡμῖν ὄντ. ἢ ὅπ κάτθαν'. ὁμῶς δ', τ' ἄτυμβος ἀνὴρ, ὅς τ' ἔλαχε τύμβ. ἐν δ' ἴῃ ἡμῖ Ιξος, κρείων τ' Αγαμέμνων. Θερσίτῃ δ' ἴσος Θέτιδος παῖς ἠὺκόμοιο, πάντες δ' εἰσὶν ὁμῶς νεκύων ἀμενηνὰ κάρηνα, γυμνοί τε, ξηροί τε, κατ' ἀσφοδελὸν λιμῶνα. Ερ. Ηράκλες, ὡς πλουσίου Ὁμήρου ἐπανῆλθες. ἀλλ' ἐπειδὴ ἀνέμνησάς με, θέλω σοι δεῖξαι τ' τὸ Αχιλλέως τάφον. ὁρᾷς δ' ὅπ τῇ θαλάττῃ; Σίγειον μὲν ἐκεῖνο τὸ Ἰλιακὸν, ἀντικρὺ δ', ὁ Αἴας τέθαπται ἐν τῷ Ροιτείῳ. Χα. οὐ μεγάλοι ὦ Ερμῆ οἱ τάφοι. τὰς πόλεις τὰς ὀπισήμους ἤδη δεῖξόν μοι, ἃς κάτω ἀκούομεν. πλὴν Νίνου τῆν Σαρδαναπάλου, καὶ Βαβυλῶνα, καὶ Μυκήνας, καὶ Κλεωνὰς, καὶ πλὴν Ιλιον αὐτῶν. πολλὰς γοῦν μέμνημαι διαπορθήσας ἐκεῖθεν, ὡς δέκα ὅλων ἐτῶν μὴ δὲ νεωλκῆσαι, μὴ δ' διαψύξαι τὸ σκαφίδιον.

negocijs occupatus, si oporteret ipsos non solùm deducere, sed etiam bibitures reducere. O stulti, quæ hæc amentia? Nescitis quàm lõgo finiũ interualło res mortuorum & viuentium sunt discretæ, quóque pacto se res habeant, apud nos, vbi Mortuus est æquè tumuli qui nescit honorem, Quíq; scit: vnus honos Agamemnonis, vnus & Iri est: Thersitæ & similis Thetidos formosus chilles, Vmbræ nam pariter siccæ, nudæque pererrant Asphodeli campos confracto vertice cunctæ. *Merc.* Hercule, quàm multa ex Homero hauris! Sed quia submonuisti me, volo ti sepulchrum Achillis indicare. Vides illud quod mari adiacet? Sigeum quidem illud Troianum est: è regione autem conditus est Aiax in Rhœteo. *Ch.* Non magna sunt monumenta. Verùm insignesillas vrbes mihi iam commonstra, de quibus tam magnifica in inferis audimus, Ninum Sardanapali vrbem, Babylonem, Mycenas, Cleonas, ipsúmque Iliũ, multos enim illinc oriũdos memini traijcere, adeò vt totis iam decem annis, neque nauim subduxerimus, neque ea interim refrixerit.

Ερ. ἡ Νῖνος μὲν ὦ πορθμεῦ ἀπόλωλεν ἤδη, καὶ οὐδὲν ἴχνος ἔτι λοιπὸν αὐτῆς. οὐδ' ἂν εἴποις ὅπου ποτ' ἦν. ἡ Βαβυλὼν δέ σοι σκέψαι ὁποία ἐστίν, ἡ εὐπυργος, ἡ τὸ μέγα περίβολον. οὐ μεταπολὺ ἀπὸ αὐτῆς ζητήσομεν, ὡσπερ ἡ Νῖνος. Μυκῆνάς γ', καὶ Κλεωνάς, ἀκούομαι δεῖξαί σοι. καὶ μάλιστα τὸ Ιλιον. ἀποπνίξεις γὰρ εὖ οἶδ' ὅτι τὸ Ομηρον καταλύσων ἐπὶ τὴν μεγαλοπρέπειαν τῶν ἐπῶν. πλὴν ἀλλὰ πάλαι μὲν ἦσαν εὐδαίμονες, νῦν δὲ τεθνήκασι καὶ αὗται. ἀποθνήσκουσι γὰρ αἱ πόλεις ὥσπερ οἱ ἄνθρωποι. καὶ τὸ παραδοξότερον, καὶ πνέουσί τινες. Ινάχου δὲ καὶ ἡ τάφος ἐν Αργει ἔτι καταλείπεται. Χα. παπαὶ τῶν ἐπαίνων Ομηρε, καὶ τῶν ὀνομάτων, Ιλιον ἰερὸν, καὶ εὐρυάγυιαν. καὶ εὐκτίμβυλα Κλεωναί. ἀλλὰ μεταξὺ λόγων, τίνες εἰσὶν οἱ πολεμοῦντες ἐκεῖνοι, ἢ ὦ πρὸς τίνος ἀλλήλους φονεύουσιν; Ερ. Αργεῖοι σφᾶς ὦ Χάρων, καὶ Λακεδαιμόνιοι, καὶ τὸ ἡμιθνῆτα ἐκεῖνον στρατηγὸν Οθρυάδην, τὸ ὀπτὰ φόντα τὸ τρόπαιον τῷ αὐτῷ ὀνόματι. Χα. ὦ πρὸς τίνος δ' αὐτοῖς ὦ Ερμῆ ὁ πόλεμος; tem? Ch. Cuius rei causa

Merc. Ninus quidem ô Portitor iam est euersa, ita vt ne reliquum quidem sit eius vestigium, nec vbi olim sita fuerit, facilè dixeris. Babylon autem illa est, multis turribus præclarè munita, magnóque ambitu mœniũ septa, haud ita multò post desideranda & ipsa, quemadmodum nunc Ninus. At Mycenas & Cleonas me tibi commonstrare pudet, ac in primis Ilium. Præfocabis enim sat scio Homerum vbi descenderis, qui vrbem illam tam magnificis versibus celebrarit. Verùm olim fœlices fuerunt: nunc autem etiam hæ interierunt. Moriuntur enim etiam vrbes ô Portitor, quemadmodum homines. Quódque longè mirabilius, solidi etiam fluuij, ita vt Inachi ipsius in Argo ne monumentum quidem supersit. Ch. Vah, quæ laudes Homere, & quæ nomina, ingens, viisque patentibus Ilium, tum Cleonæ bellè structæ. Sed interim dum loquimur, quinam illi sunt qui dimicant, aut cuius rei causa se mutuò cædunt. Mer. Argiuos vides & Lacedæmonios, ô Charon, atq; semimortuum imperatorem Othryadem, suo ipsius nomini trophæum inscribencœptum est hoc bellum;

Ερ. ὑπὲρ τοῦ πεδίου ἀυτοῦ, ὑπὲρ οὗ μάχονται. Χα. ὦ τῆς ἀνοίας, οὐδὲ ἃ ἴσασιν ὅτι καὶ ὅλων τῶν Πελοποννήσων ἕκαστος αὐτῶν κτήσωνται, μόγις ἂν ποδιαῖον λάβοιεν τόπον παρὰ τὸ Αἰακοῦ. τὸ δ' πεδίον τοῦτο, ἄλλοτε ἄλλοι γεωργήσουσι, πολλάκις ἐκ βάθρων τὸ τρόπαιον ἀναστάσαντες τῷ ἀρότρῳ. Ερ. ἆρα μὲν ταῦτα ἔσται. ἡμεῖς δ', καταβαίντες ἤδη, καὶ κατὰ χώραν ἑυθετήσαντες αὖθις τὰ ὄρη, ἀπαλλαπώμεθα, ἐγὼ μὲν καθὰ ἐκάλυν, σὺ δ' ἐπὶ τὸ προθυμεῖον. ἥξω δέ σοι μετ' ὀλίγον καὶ αὐτὸς νεκροσυλῶν. Χα. εὖγε ἐποίησας ὦ Ερμῆ. ἐυεργέτης ἀεὶ ἀναγεγράψῃ. ὠνάμην δέ τι διὰ σὲ ἀποδημίας. οἷά ὄψει τὰ τῶν κακοδαιμόνων ἀνθρώπων πράγματα, βασιλεῖς, πλίνθοι χρυσαῖ, ἑκατόμβαι, μάχαι. Χάρωνος δ', οὐδεὶς λόγος.

Mer. Pro ipsomet agro, in quo pugnant. Ch. O amentiam hominum, qui nesciunt se, etiamsi nunc eorum quisque totam Peloponnesum possideat vix tamen pedis vnius locum ab Æaco accepturos. Hunc autem agrũ alias alij colent, hoc trophæo à fundamentis per aratrum sæpe reuulso. Mer. Hæc quidem hoc modo se habebunt. At nos iam hinc descendamus, ac montibus his in suas sedes repositis, discedamus: ego quò sum iussus ire, tu ad pontonem. Ad te autem breui veniam mortuos adducens. Ch. Beneficio me affecisti Mercuri, atque in eorum album adscriberis, qui de me sunt benemeriti: quandoquidem tua ope in hac peregrinatione sum adiutus. O qualia infœlicium hominum negocia, reges, lateres aurei, hecatombæ, prælia. Charontis autem nulla habetur ratio.

ΠΕΡΙ ΘΥΣΙΩΝ. DE SACRIFICIIS.

ARGVMENTVM.

Deridet hoc sermone Lucianus vanitatem & superstitionem hominum circa colendos Deos, vt qui primum de dijs impia quædam opinentur ac sentiant. Deinde eosdem ineptiore ac alieniore cultu quã quipio natura ac dignitate numinis prosequantur. Propositio est, Ridicula sunt ea, quæ homines tum sentiunt de Dijs, tum circa illorum cultum faciunt. Id confirmat expositione, primum earum opinionum, quæ de dijs traduntur, quam veluti causam superstitionis istius esse ostendit. Deinde & ritum, quibus tum Græci, tum Ægyptij, quos cæteris multò ineptijs istu anteire indicat, vti solent. Et hunc quasi quendam effectum, ex superioribus opinionibus sequi, videtur velle intelligere.

Μὲν γὰ ἐν ταῖς θυσίαις οἱ μάταιοι περάθυσι, καὶ ταῖς ἑορταῖς, καὶ προσόδοις τῶν θεῶν, καὶ ἃ αἰτῶσι, καὶ ἃ εὔχονται, καὶ ἃ γιγνώσκουσι περὶ αὐτῶν, ὡς οἶδα εἴ τις ἔτω καταφής ἐστι, καὶ λελυπημένος, ὅστις οὐ γελάσεται τὴν ἀβελτηρίαν ἐπιβλέψας τῶν ἀνθρώπων. καὶ πολύ γε οἶμαι πρότερον τὸ γελᾶν πρὸς ἑαυτὸν ἀρξεται, πότερον εὐσεβεῖς αὐτοὺς χρὴ καλεῖν, ἢ τουναντίον θεοῖς ἐχθρούς, καὶ κακοδαίμονας; οὔτε γὰ ἔτω ταπεινὸν, καὶ ἀγλυνὲς τὸ θεῖον ὑπειλήφασιν, ὥστε εἶναι ἀνθρώπων ἐνδεὲς, καὶ κολακευόμενον, ἥδε-

Nimuerò quæ stulti homines factitant in sacrificijs, in diebus festis, in Deorum supplicationibus, & quę petunt, & quæ precantur, & quæ de ipsis sentiunt, equidem haud scio sit ne aliquis vsque adeò tristis & mœstus, quin risurus sit perspecta eorum quæ fiunt, absurditate. At multò antequam ridere incipiat, illud, opinor, secum expendet vtrum pios istos appellare conueniat, an contrà Dijs inimicos ac infœlices: qui quidem tã humile, atq; ignobile numen existimant esse, vt humanis obsequiis egeat, & adulatione gaudeat,

θαι, καὶ ἀγανακτεῖν ἀμελούμενον. τὰ γοῦν Αἰτωλικὰ πάθη, καὶ τοὺς τῶν Καλυδωνίων συμφορὰς, καὶ τὸν τοσούτους φόνους, καὶ τὴν Μελεάγρου διάλυσιν, πάντα γοῦν ἔργα φασὶν εἶναι τῆς Ἀρτέμιδος, μεμψιμοιρούσης ὅτι μὴ παρελήφθη πρὸς τὴν θυσίαν ὑπὸ τοῦ Οἰνέως. οὕτως ἄρα βαθέως καθῆκτο αὐτῆς ἡ τῶν ἱερείων διαμαρτία. καί μοι δοκεῖ ὁρᾶν αὐτὴν ἐν τῷ οὐρανῷ τότε μόνην, τῶν ἄλλων θεῶν ἐν Οἰνέως πεπορευμένων, δεινὰ ποιοῦσαν, καὶ ζητλιάζουσαν, οἵας ἑορτῆς ἀπολειφθήσεται. τὸν δ' αὖ Αἰθίοπας, καὶ μακαρείους, καὶ τετιμευδαίμονας εἴποι τις ἄν, εἴγε ἀπομνημονέυοι τὴν χάειν αὐτοῖς ὁ Ζεὺς, ὧν ἐν ἀρχῇ τῆς Ὁμήρου ποιήσεως πρὸς αὐτὸν ἐπεδείξαντο, δώδεκα ἐξῆς ἡμέρας ἑστιάσαντες. καὶ ταῦτα, ἐπαχθόμενον καὶ τοὺς ἄλλους θεούς. ὅτως οὐδὲν ὡς ἔοικεν ἀμιδὴ ποιοῦσιν, ὧν ποιοῦσιν. ἀλλὰ πωλοῦσι τοῖς ἀνθρώποις τἀγαθὰ, καὶ ἔνεστι ὠφελεῖσθαι παρ' αὐτῶν, ἢ μὴ, ὑγιαίνειν, εἰ τύχοι, βοϊδίου. ἢ ὄϊ, βασιλεύειν, ἑκατόμβης. ἢς πύλον, ταύρων ὀγδοήκοντα. καὶ τὸν ὃν

& se negligi doleat. Nam Ætolica illa mala, & Calydoniorum calamitates, & tot cædes, & Meleagri interitum, hæc omnia dicunt esse Dianæ opera, quæ grauiter ferret, se ab Oeneo ad sacrificium non fuisse adhibitam: vsque adeò altè dolor hic animo illius insederat, quòd sacris epulis fuisset fruſtrata. Et mihi videor vidisse ipsam in cœlo tunc solam, reliquis Dijs ad Oenei conuiuium profectis, grauiter ferentem, ac miserabiliter eiulantem quòd ab eiusmodi sacris esset abfutura. Contrà verò Æthiopas & fortunatos, & ter beatos quispiam dixerit, si gratiam ipsis referat Iupiter, quam initio Homericæ poëseos in ipsum contulerunt, quem perpetuos duodecim dies epulis exceperunt, idq; secum adductis etiam Dijs alijs. Ita nihil, vt apparet, gratis faciunt, quicquid illi faciunt: sed bona vendunt hominibus, & ab illis emenda sanitas, fortè bucula diuitiæ, quatuor bobus, regnum, hecatomba, præterea incolumis à Troia in Pylum reditus, nouem tauris: & ex Aulide in Ilium nauigandi

παρθένου βασιλικῆς. ὁ μὲ γὰρ
ἑκατόμβη τὸ μὴ ἁλῶναι τότε
τὴν πόλιν ἐπρίατο παρὰ τῆς
Ἀθηναίας βοῶν δώδεκα, καὶ πέ-
πλῳ. εἰκάζειν ὃ χρὴ πολλὰ
εἶναι, καὶ ἀλεκτρυόνος, ἢ σε-
φάνῳ, καὶ λιβανωτὸν μόνου
παρ' αὐτοῖς ὤνια. ταῦτα ὃ
οἶμαι καὶ Χρύσης ἐπιστάμενος
ἅτε ἱερεὺς, καὶ γέρων, καὶ τὰ
θεῖα σοφὸς, ἐπειδὴ ἄφραικτος
ἀπῆει παρὰ τὸν Ἀγαμέμνονος,
ὡσπὲ καὶ πεπαιδευσας τῷ Α-
πόλλωνι τὴν χάριν, διαμυλο-
γεῖται, καὶ ἀπαιτεῖ τὴν ἀμοι-
βὴν, καὶ μόνον οὐκ ὀνειδίζει,
λέγων, ὦ βέλτιστε Ἀπολλον,
ἐγὼ μὲν σου τὸν νεὼν, τέως ἀ-
σεφάνωτον ὄντα, πολλάκις ἐ-
στεφάνωσα. σὺ τοσαῦτά σοι
μηρία ταύρων τε καὶ αἰγῶν
ἔκαυσα ἐπὶ τὸν βωμῶν, σὺ δ'
ἀμελεῖς μου τοιαῦτα πεπον-
θότος, καὶ παρ' ὀλὲν τίθεσαι
τὸν εὐεργέτην. τοιγαροῦν οὕτω
κατεδυσώπησεν αὐτὸν ἐν τῷ
λόγων, ὥστε ἁρπασάμενος τὰ
τόξα, καὶ ὥρ τὸν ναυσάθμου
καθίσας ἑαυτὸν, κατετόξευσε
τῷ λοιμῷ τὸν Ἀχαιοὺς αὐτοῖς
ἡμιόνοις, καὶ κυσίν. ἐπεὶ δ'
βούλομαι καὶ τἄλλα εἰπεῖν, ἃ
πάντων λέγουσιν, οὐχ ὅσα περὶ

facultas regia puella; nam
quidam alius, ne tunc vrbs
caperetur, à Minerua bobus
duodecim erat mercatus, &
peplo. Verisimile est autem
multa esse apud illos & gal-
lo, & corolla, & thure solo
venalia. Quæ cùm sciret
Chryses, vt pote sacerdos, &
senex, & rerum diuinarum
peritus, posteaquam re in-
fecta redijsset ab Agamem-
none, tanquam qui prior
Apollini gratiam esset fœne-
ratus, expostulat, & vicem
repetit, nec solùm conuicia-
tur, quum dicit, Ego optimè
Apollo tuum templum cùm
id temporis non esset coro-
natum, sæpe coronaui, tót-
que taurorum, & caprarum
coxas in aris adoleui, at tu,
me huiusmodi injurijs affe-
ctum negligis, & de te be-
nemeritum nihili facis. Ita-
que sic illum hac oratione
exorauit, vt protinus arrepto
arcu & sagittis, se super na-
uium statione collocans, pe-
stem in Græcos ne omissis
quidem mulis & canibus, ia-
cularetur. Sed quoniam A-
pollinis semel memini, alia
præterea volo dicere, quæ sa-
pientes illi de ipso tradunt:
nō quàm infœliciter amarit,

ἀπαξ τὸν Ἀπόλλωνος ἐμνήσθην,
περὶ αὐτῶ οἱ σοφοὶ τὸν ἀνθρώ-
πων ἔρωτας ἐδυσχέρανεν, ὡδὲ

τοῦ Ταχίνθου ἢ φόνον, οὐδὲ τὴν Δάφνης πλὴν ὑποψίαν, ἀλλ' ὅτι καὶ καταδικασθεὶς ὑπὸ τῶν τῶν Κυκλώπων θανάτῳ, καὶ ξενηλατηθεὶς, διὰ τοῦτο ἐπὶ τῆς ἐσχάτης καταπέμπεται εἰς γῆν, ἀνθρωπίνην μεταβαλὼν τὴν τύχην. ὅτε δὴ καὶ ἐδημήτευσεν ἐν Θεσσαλίᾳ παρ' Ἀδμήτῳ, καὶ ἐν Φρυγίᾳ πρὸς Λαομέδοντα, παρὰ τούτῳ μὴν οὐ μόνος, ἀλλὰ μετὰ τοῦ Ποσειδῶνος, ἀμφοτέρους πλινθεύοντες ὑπὲρ ἀποδείας, καὶ ἐργαζόμενοι εἰς τὸ τεῖχος, καὶ οὐδὲ ἐντελῆ τὸν μισθὸν ἐκομίσαντο παρὰ τοῦ Φρυγὸς, ἀλλὰ πρόσωφλεν αὐτοῖς πλέον ἢ τεσσαράκοντα φασὶ δραχμὰς βοϊκάς. ἢ γοῦν οὐ ταῦτα συμνολογοῦσιν οἱ ποιηταὶ περὶ τῶν θεῶν, καὶ πολὺ τούτων ἱερώτερα περί τε Ἡφαίστου, καὶ Ποσειδῶνος, καὶ Κρόνου, καὶ Ῥέας, καὶ ὅλως τοῦ Διὸς οἰκίας, καὶ ταῦτα, παρακαλέσαντες τὰς μούσας σωφρόνως ἐν ἀρχῇ τῶν ἐπῶν, ὑφ' ὧν δὴ ἐνθεοι γιγνόμενοι, ὡς τὸ εἰκὸς ᾄδουσιν, ὡς ὁ μὲν Κρόνος, ἐπειδὴ τάχιστα ἐξέτεμε τὸν πατέρα τὸν οὐρανὸν, ἐβασίλευσέ τε ἐν αὐτῷ, καὶ τὰ τέκνα φησὶ. ὕστερον δὲ ὁ Ζεὺς κλαπεὶς

non Hyacinthi cædem, neq; Daphnes despicationem: sed vt ob Cyclopes interfectos damnatus, & in exilium pulsus fuerit. Propterea in terram humana sorte vsurus, è cœlo est demissus. Vt etiam in Thessalia apud Admetum mercenariam operam locarit, & in Phrygia apud Laomedontem, atque apud hunc quidem haud solus. Verùm cum Neptuno cùm ambo egestate pressi lateres fingerẽt, & in construendis mœnibus operam præstarent, nec mercedem integrã ab illo Phryge retulerint, sed illis de summa plus quàm triginta drachmas Troianas adhuc vt aiunt, debeat. Annon hæc in Deorum honorem fabulantur poëtæ: atque his etiam multò diuiniora de Neptuno, Prometheo, Saturno, Rhea, denique de vniuersa ferme Iouis familia? Idque musis in exordio inuocatis vt canentibus adsint, à quibus tanquam numine afflati, vt consentaneum est, canunt vt Saturnus statim execto patre Cœlo, inibi regnarit, & liberos deuorarit, quemadmodum Argiuus ille Thyestes, vtque Iupiter à Rhea furtim occultatus, sup-

καταπίοντα, ὥσπερ ὁ ἀργεῖος Θυέστης τὸν Ῥέας ὑποβαλλομένης τὴ

λίθον, ἐς τ Κρήτλω ἐκτεθεὶς, ὑπ' Αἰγὸς ἀνετράφη, καθάπερ ὁ Τήλεφος ὑπ' ἐλάφου, καὶ ὁ Πέρσης Κῦρος ὁ πρεσβύτερον, ὑπὸ τ κυνός. εἶτα ἀφελάσας τὸν πατέρα, καὶ ἐς τὸ δεσμωτήριον καταβαλὼν, αὐτὸς ἔσχε τ ἀρχήν. ἔγημε δὲ πολλὰς μὲν ἄλλας, ὑστάτην δὲ, τ Ἥραν τ ἀδελφὴν, κατὰ τὸν Περσῶν τοῦτο, καὶ Ἀσσυρίων νόμους· ἐρωτικὸς δ' ὢν, καὶ εἰς ἀφροδίσια κεχυμένος, ῥᾳδίως ἐνέπλησε παίδων τὸν οὐρανόν. τοὺς μὲν, ἀφ' ὁμοπάτρων ποιησάμενος, οἵους δὲ καὶ νόθους ἐκ τῆς ἐνητῆς καὶ ἐπιγείου ἥρως, ἄρτι μὲν, ὁ χρυσᾶδας γεγονὼς χρυσίον, ἄρτι δὲ, ταῦρος, ἢ κύκνος, ἢ ἀετός· καὶ ὅλως, ποικιλώτερος αὐτῆς Πρωτέως. μόνην δὲ τ Ἀθηναῖν ἔφυσεν ἐκ τ ἑαυτοῦ κεφαλῆς, ὑφ' αὐτὸν ἀτεχνῶς τὸν ἐγκέφαλον συλλαβών. τὸν μὲν δὴ Διόνυσον ἡμιτελῆ φασὶν ἐκ τ μηρὸς ἔτι καυμένης, ἀφάσας, ἐν τῷ μηρῷ φέρων καπώρυξε. κἄπα ἀφέτεμε, τ ὠδῖνας ἐνέσας. ὅμοια δὲ τούτοις καὶ περὶ τ Ἥρας ᾄδουσιν, ἄνευ τ προς τὸν ἀνδρα ὁμιλίας ὑπηνέμιον αὐτὴν παῖδα γενέσθαι τὸν Ἥφαιστον, ἢ μάλα δυστυχῆ τοῦτον, ἀγαθὸν βάναυσον, καὶ χαλ-

posito lapide, in Cretam fit expositus, & à Capra educatus, vt Telephus à Cerua, primúsque Cyrus Persa à cane. Deinde vt expulso patre, & in vincula coniecto, imperium ipse obtinuerit, aliásque complures vxores duxerit, postremam verò Iunonem sororem, idque iuxta Persarum, & Assyriorum leges: vtque in amorem propensus & in venerem effusus, liberis cœlum facilè implerit: quorum alios ex eiusdē sortis deabus, alios ex mortali, terrestríque genere nothos procrearit generosus ille, modò in aurum, modò in taurum, modo in cycnum, aut aquilam conuersus, ac denique ipso Proteo mutabilior. Solam autem Mineruam è suo ipsius capite progenuerit sub ipso cerebro planè conceptam. Nam Bacchum imperfectum adhuc vt aiunt, è matre etiamnum conflagrante surreptum, in suum femur illatum defodit: deinde vrgente partu execuit. His autem similia etiam de Iunone canunt, nempe hanc citra virilem congressum, subuentanea conceptu grauidam puerum edidisse Vulcanum, eum non valdè fortunatum, sed fornacarium, & fabrum ærarium,

ignipo-

κέα, καὶ πυείτιω, καὶ ἐν καπνῷ τοπῷ βιοῶντα, καὶ ἀπυδήρων ἀνάπλεων. οἷα δὴ καμινευτὴν, καὶ ὃς δὲ ἄρτιον τὸν πόδε χωλευθῆναι γὰρ αὐτὸν ἀπὸ τῆς πλωμάτος, ὁπότε ἐρρίφη ὑπὸ τῆς Διὸς ἐκ οὐρανοῦ. καὶ εἰ μὴ οἱ Λήμνιοι καλῶς ποιοῦντες, ἐπὶ φερόμενον αὐτὸν ὑπεδέξαντο, ἐτεθνήκει ἂν ἡμῖν ὁ Ἡφαιστος, ὥσπερ ὁ Ασυάναξ ἀπὸ τοῦ πύργου καταπεσών. καίτοι τὰ μὲν Ἡφαίστου, μέτεια. τὰ δὲ Προμηθέα, τίς οὐκοῖδεν οἷα ἔπαθε, διότι καὶ ὑπερβολὴν φιλανθρωπίας; καὶ γὰρ αὖ καὶ τοῦτον ἐς τὴν Σκυθίαν ἀγαγὼν ὁ Ζεὺς, ἀνεσταύρωσεν ἐπὶ τοῦ Καυκάσου. καὶ ἀετὸν αὐτῷ παρακαθίσας τὸ ἧπαρ ἐσημέρας κολάζοντα, ἕως μὲν ἦν ἀπέτελεσε τὴν κατάδικον. ἡ Ρέα δὲ, χρὴ γὰρ ἴσως καὶ ταῦτα εἰπεῖν, πῶς οὐκ ἀγανακτεῖ, καὶ δεινὰ ποιεῖ, γραῦς μὲν οὖσα, καὶ ἔξοχος οὖσα, καὶ τοσούτων μήτηρ θεῶν; παιδεραστεῖ δὲ ἔτι, καὶ ζηλοτυποῦσα, καὶ τὴν Αττιν ἐπὶ τῶν λεόντων φέρουσα; καὶ ταῦτα, μηκέτι χρήσιμον εἶναι δυναμένου. ὥστε, πῶς ἂν ἔτι μέμφοιτό τις τῇ Αφροδίτῃ, ὅτι μοιχεύει, ἢ τῇ σελήνῃ πρὸς τὸν Ενδυμίωνα

ignipotentem, & in fumo perpetuò viuentem, & scintillis oppletum, vt pote qui circa caminos versatur: tum etiam ne pedibus quidem integrum, eum enim claudicare à casu, ex quo à Ioue de cœlo deturbatus est: ac nisi pro sua beneficentia Lemnij, eum dum adhuc ferretur in aëre, suscepissent, perierat nobis Vulcanus, non aliter quàm è turri deiectus Astyanax. Verumenimuero toleranda videntur, quæ de Vulcano narrant. Sed quis nescit qualia passus sit Prometheus, propterea quòd humanæ gentis supra modum amans fuerit. Hunc enim in Scythiam deductum Iupiter in Caucaso cruci suffixit, adhibita aquila quæ iecur ipsius quotidie pertunderet. Hic igitur pœnas expendit. Porro Rhea (nam hæc pariter sunt referenda) annon indecorè atq; indignè facit? Iam anus cùm sit, iisque rebus intempestiua, tótque Deorum mater, attamen adhuc pueros amat, eósque zelotypia prosequitur, & secum Attin leonibus vectat, idque cùm non amplius vsui esse queat. Itaque quinam vitio quis vertat Veneri, quòd adulteretur, aut Lunæ quòd ad Endymionem

καπέση πολλάκις ἐν μέσῃ τῇ ὁδοῦ φέρε ἤδη τούτων ἀφέμενοι τὸν λόγον, ἐς αὐτὸν αὖ ἐλθωμεν τὸν οὐρανόν, ποιητικῶς ἀναπλάσαντες καὶ τὰ αὐτὰ Ὁμήρῳ καὶ Ἡσιόδῳ ὁδὸν, καὶ θεασώμεθα ὅπως ἕκαστον διακεκόσμηται τὰ ἄνω. καὶ ὅτι μὲν χαλκοῦς ἐστι τὰ ἔξω, καὶ ἐφ' ἡμῶν τὸν Ὁμήρου λέγοντος ἠκούσαμεν. ὑπερβαίνει δὲ καὶ ἀνακύψαντι μικρὸν ἐς τὸ ἄνω, καὶ ἀτενίσαντι ὅπη τοῦ νώτου γλαφυρώτερον, φῶς τε λαμπρότερον φαίνεται, καὶ ἥλιος καθαρώτερος, καὶ ἀστρα διαυγέστερα. καὶ τὸ πᾶν, ἡμέρα, καὶ χρυσοῦν τὸ δάπεδον. ἐπάνω δ' ἐστὸν μεσοῦν οἰκοῦσιν αἱ ὧραι, πυλωροῦσι γάρ. ἔπειτα δὲ, ἡ Ἶρις, καὶ ὁ Ἑρμῆς, ὄντες ὑπηρέται, καὶ ἀγγελιαφόροι τοῦ Διός. ἔξης δὲ, τὸ Ἡφαίστου τὸ χαλκεῖον αὐάμεσον ἁπάσης τέχνης. μετὰ δὲ, αἱ τῶν θεῶν οἰκίαι, καὶ τοῦ Διὸς τὰ βασίλεια, ταῦτα πάντως πεποικιλλῆσθαι τοῦ Ἡφαίστου κατασκευάσαντος. οἱ δὲ θεοὶ παρὰ Διὶ καθήμενοι, φαίνεται μοι τὰ οἴμαι ἄνω ὄντα μεγαληγορεῖν, ἀποσκοποῦσιν ἐς τὴν γῆν, καὶ πάντη περιβλέπουσιν ὑπερπτοντες, ἐπόθεν ὄψονται πῦρ ἀναπόμενον, ἢ ἀφεθεσθαι λίπωσιν, ἐλισσομένου frequenter è medio cursu diuertens descendat? Sed age missas iam faciamus hasce fabulas, iplúmque cœlum cõscendamus, poëtico more subuolantes, ea nimirum via quæ Homero & Hesiodo est eadem: & quo pacto quidq; sit apud superos ordinatum, contemplemur. Quòd autẽ forinsecus est æneum, vel ab Homero, qui id ante nostram ætatem dixit, audiuimus. Quod si superaueris, & paulum sublato capite, sursum aspexeris, & planè supra dorsum peruenerís, & lumen apparet candidius, & sol serenior, & astra fulgentiora: quicquid apparet, dies est, & solum vndique aureũ. Cæterùm ingredienti, primo loco habitant Horæ, etenim portas seruant: secundo Iris & Mercurius, vt pote ministri ac Iouis internuncij: deinde Vulcani fabrilis officina, omnigeno referta artificio. Postea Deorùm ædes, ac Iouis ipsius regia, quã Vulcanus pulcherrimè fabricauit. At verò Dij Ioui assidentes (conuenit enim vt opinor, res supernas verbis extollere) in terram despiciunt, & inclinato capite quoquoversum circunspectant, sicunde subuolantem ignem videant, aut surgẽtem

περὶ καπνῷ. καὶν μὲ δύηπις, ἐυωχοῦνται πάντες, ἐπικεχυνότες τῷ καπνῷ, καὶ τὸ αἷμα πίνοντες τοῖς βωμοῖς προσχέομεν, ὥσπερ αἰ μῦαι. ὧν δ' οἰκόσιτοι ὦσι, νέκταρ, καὶ ἀμβροσία τὸ δεῖπνον. πάλαι μὲν οὖν καὶ ἀνθρωποι συνεστιῶντο, καὶ συνέπινον αὐτοῖς, ὁ Ἰξίων, καὶ ὁ Ταντάλος. ἐπεὶ δ' ἥσαν ὑβρισταὶ, καὶ λάλοι, ἐκεῖνοι μὲν ἔτι καὶ νῦν κολάζονται. ἄβατος δὲ τῷ θνητῶν ἦλθε καὶ ἀπόρρητος ὁ οὐρανός. τοιοῦτος ὁ βίος τῶν θεῶν. τοιγαροῦν καὶ οἱ ἄνθρωποι συνῳδὰ τούτοις, καὶ ἀκόλουθα περὶ τὰς θρησκείας ἐπιτηδεύουσι. καὶ πρῶτον μὲν, ὕλας ἀπετέμοντο, καὶ ὄρη ἀνέθεσαν, καὶ ἄρκεα κατέθεσαν, καὶ τὰ φυτὰ ἐπεφήμισαν ἑκάστῳ θεῷ. μετὰ δὲ, νεμάσθωσι καθ' ἕθνη, σέβουσι, καὶ πολίτας αὐτῶν ἀποφαίνουσιν. ὁ μὲν Δελφὸς, τὸν Ἀπόλλω, καὶ ὁ Δήλιος. ὁ δ' Ἀθηναῖος, τὴν Ἀθηνᾶν. μαρτυρεῖται γοῦν τὴν οἰκειότητα, τῷ ὀνόματι. καὶ τὴν Ἥραν ὁ Ἀργεῖος. καὶ ὁ Μυσὸς τὴν Ῥέαν. καὶ τὴν Ἀφροδίτην ὁ Πάφιος. οἱ δ' αὖ Κρῆτες, ἀληθέσ παρ' αὐτοῖς ἀφεῖσαι μόνον τὸν Δία λέγουσιν, ἀλλὰ καὶ τάφον αὐτῷ δεικνύουσι. Ἀτ

nidorem, circáque fumum sese rotantem. Ac si quis fortè sacrum faciat, epulantur omnes inhiantes fumo, ac muscarum in morem, affusum aris sanguinem bibentes. Si verò domi cibum sumant, nectare & ambrosia victitant. Atque olim quidem etiam homines in cōuiuium & compotationem ab illis sunt adhibiti, nempe Ixion & Tantalus: sed quoniam stuprum moliti sunt, & garruli fuerunt, ob id in hunc quoque diem pœnas luunt: & reliquo mortalium generi inaccessum & abditum est cœlum. Huiusmodi est Deorum vita. Proinde etiam homines hisce consimilia & congrua in ipsorum cultu sectātur. Ac primùm quidem syluas consecrarunt, montes dedicarunt, suámque cuique Deo plantam assignarunt. Postea per gentes distributos colunt, ac veluti suos ciues faciunt: nempe Apollinem Delphi, Delíque: Mineruam Athenienses, quę vel ipso Athenes nomine se ei reipubl. familiarem esse testatur, Argiui Iunonem, Mygdonij Rheam, Paphij Venerem. Rursum autem Cretenses Iouem affirmant non solùm apud se fuisse educatum, sed etiam sepulchrum eius ostendunt. At

κυόουσι. καὶ ἡμεῖς ἄρα τοσοῦτον
ἠπατώμεθα χρόνον, οἰόμενοι
τὸν Δία βροντᾶν τε, καὶ ὕειν, καὶ
τἄλλα πάντα ἐπιτελεῖν. ὁδὲ,
ἐλελήθει πάλαι τεθνεώς, πυρὶ
Κρησὶ τεθαμμένος. ἔπειτα ὑμᾶς
ἐγείραντες, ἵν' αὐτοῖς μὴ
ἄοικοι, μὴ ὑμῖν αὖθις δῆθεν ὦσιν,
εἰκόνας αὐτῶν ἀπεικάζουσι, πα-
ρακαλέσαντες ἢ Πραξιτέλους,
ἢ Πολυκλείτου, ἢ Φειδίαν. οἱ
δ', ὃν οἶδ' ὅπου ἰδόντες, ἀνα-
πλάττουσι γοεικῶς μὲν τὸν Δία,
παῖδα δ' ἐς ἀεὶ τὸν Ἀπόλλωνα,
καὶ τὸν Ἑρμῆν ὑπηνήτην, καὶ
Ποσειδῶνα κυανοχαίτην, καὶ
γλαυκῶπιν τὴν Ἀθηνᾶν. ὅμως
δ' οὖν οἱ παιόντες ἐς τὸν νεὼ,
ὅτε τὸν ἐξ Ἰνδῶν ἐλέφαντα ἔτι
οἴονται ὁρᾶν, ὅτε τὸν ἐκ Θρᾴ-
κης μεταλλευθὲν χρυσίον, ἀλλὰ
τὸν Κρόνου καὶ Ῥέας ἐς τὸν γλῶ
τοῦ Φειδίου ματοκισμόν, καὶ τὴν
Πισαίων ἐρημίαν ἐπισκοπῆν
κεκελευσμένον, καὶ ἀγαπῶν-
τα εἰ διὰ πέντε ὅλων ἐτῶν θύ-
σει τις αὐτῷ πάγερον ὀλυμ-
πίων. θέμιδι δὲ βωμοὺς, καὶ
περῤῥήσεις, καὶ περιῤῥαντήρια,
περσαίροισι τὰς θυσίας. βοῦν
μὲν ἀγεστῆρα, ὁ γεωργός. ἄρ-
νας δὲ ὁ ποιμὴν καὶ αἶγα ὁ αἰ-
γιβάτης. ὁ δέ τις, λιβανωτὸν, ἢ

nos interim tam multis sæ-
culis fallimur, quum existi-
mamus Iouem tonare, plue-
re, aliáque omnia peragere:
nósque illud latuit, eum iam
olim fuisse defunctum, & a-
pud Cretenses sepultum. De-
inde verò fanis in honorem
illorum erectis, ne tectis aut
penatibus careant, effigies
illorum exprimunt, adhibito
ad id vel Praxitele, vel Poly-
cleto, vel Phidia. At hi ne-
scio vbi visos illos effingant,
Iouem quidem barbatum,
Apollinem verò semper pue-
rum, Mercurium ducentem
primam lanuginem, Nepeu-
num nigro capillitio, cæsijs
oculis Mineruam. Attamen
qui templa ingrediuntur,
nec ebur ex Indis allatũ, nec
è Thracia effossum aurum
iam videre se arbitrantur, sed
Saturni Rheæque filium à
Phidia in terram hospitem
translatum, & Pisanorum so-
litudinem obseruare iussum,
hoc præmio contentum, si
quinto quoque anno, præter
Olympiorum propositum,
ipsi quis sacra faciat. Tum
autem constitutis aris, ora-
culique septis, & puris vasis,
victimas adducunt: bouem
aratorem agricola, agnum
opilio, caprã caprarius: alius
thus, aut placentam. Pauper
verò Deum, eius tantũmodo
πάππον. ὁ δὲ πένης, ἱλάσατο

θεὸν, φιλήσας μόνον τὴν αὐτοῦ δεξιάν. ἀλλ' οἶγε θύοντας, ἐπ' ἐκείνους γὰρ ἐπανειμι, στεφανώσαντες τὸ ζῷον, καὶ πολὺ γε A πρότερον. ἐξετάσαντες εἰ ἐντελὲς εἴη, ἵνα μὴ ὧν τῶν ἀχρήστων τι καταφάγωσι, προσάγουσι τῷ βωμῷ, καὶ φονεύουσιν ἐν ὀφθαλμοῖς τοῦ θεοῦ, μορμύρον τι B μυκώμενον, καὶ ὡς τὸ εἰκὸς εὐφημοῦν, καὶ ἡμίφωνον ἤδη τῇ θυσίᾳ ἐπαυλοῦν. τίς ἂν οὐκ εἰκάσειεν ἥδεσθαι, ταῦθ' ὁρῶντας τοὺς θεούς; καὶ τὸ μὴ προγράμμα φησὶ, μὴ παιέναι εἴσω περιῤῥαντηρίων, ὅς τις μὴ καθαρός ἐστι τὰς χεῖρας. ὁ δ' C ἱερεὺς αὐτὸς, ἔσπικεν ἡμαγμένος, καθάπερ ὁ Κύκλωψ ἐκεῖνος, ἀνατέμνων, καὶ τὰ ἔγκατα ἔλαιρων, καὶ καρδιουλκῶν, καὶ τὸ αἷμα τῷ βωμῷ περιχέων. καὶ τί γὰρ οὐκ ἐνστρέφει ἐπὶ πλεῖον; ἐπὶ πᾶσι δὲ πῦρ ἀνακαύσας, ἐπέθηκε, φέρων, αὐτῇ D δορᾷ τοῦ αἴγα, καὶ αὐτοῖς ἐκείνοις τὸ προβατον. ἡ δὲ κνίσα, θεοπρεπὴς χωρεῖ ἄνω, καὶ ἐς αὐτὸν τὸν οὐρανὸν διασκίδναται πρέμα. ὁ μὲν γε σκύθης, καὶ πάσας τὰς θυσίας ἀφείς, καὶ μισάνθρωπος ταπεινὰς, E

dextram osculatus, propitiũ reddit. Iam verò quum immolant (ad illos enim redeo) coronatam pecudem quæ multo ante, sit ne ad sacra legitima explorarunt, ne quam ex his mactent, quas vetat religio, ad aram adducunt & ob oculos Dei iugulant, flebile quiddam emugientem, vtque verisimile est, bene ominantem, & iam dimidio vocis sono rei sacræ accinentem. Quis non conijciat Deos hoc spectaculo delectari? Quin & pro foribus posita tabula denunciat, ne quis intra pura vasa consistat, qui non sit puris manibus. Tum ipse sacrificus sanguine fœdatus, non aliter quàm Cyclops ille pecudem Dincîdit, intestina educit, cor auellit, & cruorem aræ circunfundit. Et quid tandem quod sit pietatis nõ perãgit? Post omnia demum incenso igni, capram cum ipsa pelle portatam, cúmque lana ouem imponit. Nidor interim ille diuinus & sacer sursum fertur, & in ipsum vsq; cœlum subuectus, paulatim diffunditur. Verùm Scytha omissis omnibus hisce hostijs, vt quas viles existimet, ipsos homines Dianæ mactat, remque gratam

αὐτοὺς ἀνθρώπους τῇ Ἀρτέμιδι σφάττοντα. καὶ ὅτω ποιῶν,

ἀφίσκει τῇ θεῷ. ταῦτα μὲν ἴσως μέτεια, καὶ τὰ ἀπ' Ασσυρίων γιγνόμενα, καὶ ἀπὸ Φρυγῶν, καὶ Λυδῶν. ὡς δ' ἐς τὴν Αἴγυπτον ἔλθῃς, τότε δὴ τότε ὄψει πολλὰ τὰ σεμνὰ, καὶ ὡς ἀληθῶς ἄξια τῆς ἱρανῆς. κεφαλὴν σόσωπον μὲν τὴν Διὸς Ἀμμωνίου καὶ τὴν βέλτιστον Ἑρμοῦ, καὶ τὴν Πανὸς ὅλον βάζον, καὶ Ἶβιν τινὰ, καὶ κροκόδειλον ἕτερον, καὶ πίθηκον. εἰ δ' ἐξέλοις καὶ τοῦτα δαίμονας ὀφρὰ εὖ εἰδῇς, ἀκούσῃ πολλῶν σοφιστῶν, καὶ γραμματέων, καὶ προφητῶν ἠρυημένων, δικυκμώνων. πρότερον δὲ φασιν οἱ λόγιοι, δύεσθαι βέβηλοι, ὡς ἀπὸ τῶν πολεμίων, καὶ τὴν μεγάλην τὴν ἐπανάστασιν οἱ θεοὶ φοβηθέντες, ἥκουσιν ἐς τὴν Αἴγυπτον, ὡς δὴ ἐνταῦθα ληφόμενοι τὸν πολεμίκης. εἶθ' ὁ μὲν αὐτῶν, ἀπὸ τοῦ βάζον. ὁ δὲ, κεῖον ἀπὸ τοῦ δέης. ὁδὲ, θηρίον, ἢ ὄρνεον. διὸ δὴ εἰσέτι καὶ νῦν φυλάττεσθαι ταὶ τότε μορφαὶ τοῖς θεοῖς. ταῦτα γὰ ἀμέλει ἐν τοῖς ἀδύτοις ἀπόκειται γεγραμμένα, ὡς ἐν ἢ πρὸ ἐτῶν μυρίων. αἱ δ' θυσίαι, καὶ παρ' ἐκείνοις αἱ αὐταί. πλὴν ὅτι πενθοῦσι τὸ ἱερεῖον, καὶ κόπτονται πεισάντες ἤδη πεφογευμένον. οἱ δὲ, καὶ

Deæ sic facit. Hæc quidem fortasse modesta videantur, quæq; factitant Assyrij, quæ Phryges, quæ Lydi. At si in Ægyptum venias: ibi demũ, A ibi res graues videbis multas, & cœlo reuera dignas: puta Iouem arietino vultu: canino Mercurium illum optimum. Panem verò totum hircum, alium etiam Ibin, B alium crocodilum, & simiã. *Verùm si discendo velis pernoscere & illa*, complures sophistas audies, & scribas, & prophetas qui tibi mento abraso narrent (Sed priùs vt dicunt *Fores occlude Prophane*) C nimirũ vt ab hostibus territi, illámque gigantum rebellionem veriti Dij in Ægyptum venerint, vt illic ab hostibns tuti latitarent: ideóque alius D ipsorum hircum præ formidine induerit, alius arietem, alius feram, alius auem. Atq; hinc esse vt Dij nunc etiam eas obtineant formas, quas id temporis assumserant. E Nam hæc diligenter mandata literis, ídque ante annos plus decies mille in adytis posita seruantur. Victimæ autem, etiam apud illos sunt eædem: nisi quòd hostiam luctu prosequuntur, iámque mortuæ membra circunfusi laniant, eámque soli sepeliunt, qui occiderunt. δαίπουσι, μόνον ἀποσφάξαν-

τες. ὁ μὲν γὰρ Απις ὁ μέγιστος θεὸς αὐτοῖς, ἂν ἀποθάνῃ, τίς οὕτω περιπόλλῃ ποιεῖται τὴν κόμην, ὅστις ἂν ἀπεξύρησε, καὶ ψιλὸν ὅπη τὴν κεφαλὴν τὸ πένθος ἐπεδείξατο, κἂν τὴν Νίσου ἔχῃ πολύχαιτον τὴν πορφυρᾶν; ἔστι δὲ ὁ Απις ἐξ ἀγέλης θεὸς, ἐπὶ τῷ μετώπῳ χαρακτὴρ μόνος, τολὺ καλλίων, καὶ σεμνότερος τῶν ἰδιωτῶν βοῶν. ταῦτα οὕτω γιγνόμενα, καὶ ὑπὸ τῶν πολλῶν πιστευόμενα, δεῖσθαί μοι δοκεῖ, τὸ μὲν ὑπερμήσοντος, οὐδενὸς, Ηρακλείτου δέ τινος, ἢ Δημοκρίτου. τὸ μὲν, γελασομένου τὴν ἄνοιαν αὐτῶν. τὸ δὲ, τὴν ἄγνοιαν ὀδυρομένου.

Nam Apis ille qui maximus ipsis est Deus, si moriatur, quis suam cæsariem adeò magni facit vt non detondeat, & nudo capite luctum præ se ferat, etiamsi vel purpuream Nisi comam habuerit? Est autem hic Apis Deus ex armento iam antea suffragijs designatus, vt pote multò formosior ac venerabilior gregarijs illis bobus. Hæc quæ ita se habent, & à vulgo creduntur, mihi postulare videntur, non aliquem àquo reprehendantur, sed Heraclitum quempiam, aut Democritum: hunc quidem qui eorum rideat amentiam, illum qui deploret insciam.

ΒΙΩΝ ΠΡΑΣΙΣ. VITARVM AVCTIO.

ARGVMENTVM.

Argumentum huius Dialogi planum est, vel ex ipsa inscriptione. Deridet enim philosophos, enumerando omnes propè illorum sectas, & exagitando ea, quæ in vnaquaque earum ridiculè maximè docentur. Fingit autem venales illas proponi hominibus à Ioue, mercatorum exemplo, vt, quemadmodũ illi, quum mancipia, iumenta, aut etiam alias res vendunt, vsum ac pretium cuiusque indicant, ita ipse quoque occasione hac mores, doctrinam, ac totum denique vitæ omnium rationem, maiore licentia exponere atque irridere posset.

ΖΕΤΣ. IVPITER.

Τ μὴν διατίθει τὰ βάθρα, καὶ παρασκεύαζε τὸν τόπον τοῖς ἀφικνουμένοις. σὺ δὲ σῶσον ἄχρι παραγαγὼν τοὺς βίους. ἀλλὰ κοσμήσας πρότερον, ὡς εὐπαρόσωποι φανῶνται, καὶ ὀπλείσους ἐπάξονται. σὺ δὲ ὦ Ἑρμῆ, κήρυττε, καὶ συγκάλει ἀγαθῇ τύχῃ τοὺς ὠνητὰς ἤδη παρεῖναι πρὸς τὸ πωλητήριον. ἀποκηρύξομεν δὲ βίους φιλοσόφους παντοδαποὺς εἴδους, καὶ προαιρέσεων ποικίλων. εἰ δέ τις οὐκ ἔχει τοπαρχοῦντα τάχιστα μεταβαλέσθω, εἰς νέωτα ὀπτήσει, κατασήσας ἐγγυητήν. Ερ. πολλοὶ συνίασιν. ὥστε χρὴ μὴ διατείνειν, μὴ δὲ κατέχειν αὐτούς. Ζ. πωλῶμεν οὖν. Ερ. τίνα θέλεις πρῶτον παράγωμεν; Ζ. τουτονὶ τὸν κομήτην, τὸν ἰωνικὸν, ἐπεὶ καὶ σεμνός τις εἶναι φαίνεται. Ερ. οὗτος ὁ πυθαγορικὸς, καταβήσῃ, καὶ πάρεχε σαυτὸν ἀναθεωρεῖν τοῖς συνειλεγμένοις. Ζ. κήρυττε δή. Ερ. τὸν ἄριστον βίον πωλῶ, τὸν σεμνότατον. τίς ὠνήσεται; τίς

v quidem compone scamna, & locum aduenientibus adorna: tu verò siste vitas ordine adductas. Verùm eas priùs exorna vt formosæ appareant, & quamplurimos alliciant. Tu autem Mercuri quod fœlix faustúmque sit, proclama, & emptores, vt iam ad forum adsint, conuoca. Philosophicas autem omnis generis, & variarum sectarum vitas proclamabimus. Quòd si quis præsentes pecunias numerare nequeat, is dato sponsore, sequenti anno soluet. *Merc.* Multi conueniunt. Itaque nec differre, nec diu ipsos detinere par est. *Iup.* Vendamus igitur. *Merc.* Quem vis vt primum producamus? *Iup.* Ionicum illum comatum: grauitatem enim quandam præ se fert. *Merc.* Heus tu Pythagorice descende, téque his qui sunt congregati, conspiciendum præbe. *Iup.* Proclama. *Merc.* Optimam vitam vendo, & maximè venerandam: quis emet? quis homine maior esse vult? quis cupit

τὸν εἰδέναι πῶς τὸ παντὸς ἁρμονίαν, καὶ ἀναβιῶναι πάλιν; Αγο. τὸ μὲν εἶδος, ὦ ἀγχυνής. τί δὲ μαλίστα οἶδεν; Ερ. ἀριθμητικὴν, ἁρμονομίαν, τεκτονείαν, γεωμετρείαν, μουσικὴν, γοητείαν. μάντιν ἄκρον βλέπεις. Αγο. ἔξεστιν αὐτὸν ἀνακρίνειν; Ερ. ἀνάκρινε ἀγαθῇ τύχῃ. Αγο. πόθεν πόθεν εἶ σύ; Πυθα. σάμιος. Αγο. ποῦ δὲ ἐπαιδεύθης; Πυ. ἐν Αἰγύπτῳ, παρὰ τοῖς ἐκεῖ σοφοῖς. Αγο. φέρε δὴ, ἵνα πείσωμαί σε, τί με διδάξεις; Πυ. διδάξω μὲν οὐδέν, ἀναμνήσω δέ. Αγο. πῶς ἀναμνήσεις; Πυ. καθαρὸν ἐργάσομαι τὴν ψυχὴν ἐξαπάντων ῥύπου ἐκκλύσας. Αγο. καὶ δὴ νόμισον ἤδη κεκαθάρθαι με. τίς ὁ τρόπος τῆς ἀναμνήσεως; Πυ. τὸ μὲν πρῶτον, ἡσυχία μακρὴ, καὶ ἀφωνία, καὶ πέντε ὅλων ἐτέων λαλέειν μηδέν. Αγο. ὥρα σοι ὦ βέλτιστε τὸν Κρίσου παῖδα παιδεύειν. ἐγὼ γὰρ λάλος, καὶ αὐδεῖας εἶναι βούλομαι. τί δὲ μὴ τὸ σιωπᾶν, ὅμως καὶ τῶν πενταετίαν; Πυ. μουσουργήσῃ, καὶ γεωμετρείῃ ἐνασκήσαι. Αγο. χαίειν λέγεις, εἰ πρότερον κιθαρῳδὸν χρὴ μόνον, κἄπειτα εἶναι σοφὸν χρή.

vniuersitatis harmoniãnosse, & reuiuiscere? *Merc.* Forma certè non est illiberali: verùm quid potissimum scit? *Merc.* Arithmeticam, Astronomiam, Prodigiorum scientiam, Geometriam, Musicam, Præstigiorum artem: vatem summũ vides. *Mercat.* Licet-ne ipsum interrogare? *Merc.* Quod fastum sit, interroga. *Mercat.* Cuias es tu? *Pyth.* Samius. *Mercat.* Vbi verò institutus es? *Pyth.* In Ægypto, apud sapientes qui illic sunt. *Mercat.* Age verò, si te emam, quid me docebis? *Pyth.* Nihil equidem te docebo, sed commonefaciam. *Mercat.* Quomodo commonefacies? *Pyth.* Primùm animam tuam puram faciam, à sordibus quibus est immersa, repurgans eam. *Mercat.* Atqui finge me iam purum esse: quis erit commonefaciendi modus? *Pyth.* Primùm quidẽ, longa quies, & taciturnitas, & quinquennale silentium. *Mercat.* Ergo bone vir, tibi Crœsi filius est erudiendus: ego enim loquax, non statua esse volo. Verùm quid post illud silentium, & quinquennium fiet? *Pyth.* In Musica, & Geometria exercebere. *Mercat.* Rem lepidam dicis: si priùs quàm sapiens fiam, citharœdum me esse oportet.

Πυ. εἶτ' ἐπὶ τουτέοισιν, ἀριθμέειν. Αγο. οἶδα καὶ νῶϊ ἀειθμεῖν. Πυ. πῶς ἀειθμέεις; Αγο. ἕν. δύο. τρία. τέτταρα. Πυ. ὁρᾷς, ἃ σὺ δοκέεις τέτταρα, ταῦτα δέκα εἰσί, καὶ τετράγωνον εἰ τελὲς, καὶ ἡμέτερον ὅρκιον. Αγο. ἢ μὰ τὸ μέγιστον τοίνυν ὅρκον τὰ τέτταρα, ἃ ποτε θειοτέρους λόγους ἤκουσα, οὐδ' μᾶλλον ἱερούς. Πυ. μῶν ὦ ξεῖνε, εἴσεαι γῆς τε πέρι, καὶ πέρος, καὶ ὕδατος, καὶ πυρὸς, ὅπῃ αὐτέοισιν ἡ φορὴ, καὶ ὁκοῖα ἐόντα μορφοῦται, καὶ ὁκωσκινέον)? Αγο. μορφοῖ γὰρ ἔχει τὸ πῦρ, ἢ ἀὴρ, ἢ ὕδωρ; Πυ. καὶ μάλα ἐμφανέα. οὐ γὰρ οἷά τε ἀμορφίῃ καὶ ἀσχημοσύνῃ κινέεσθαι. καὶ ἐπὶ τουτέοισι δὲ, γνώσεαι τ' θεὸν ἀειθμὸν ἐόντα, καὶ ἁρμονίλιν. Αγο. θαυμάσια λέγεις. Πυ. πρὸς δὲ τοῖσδεσι τοῖσιν εἰρημένοισι, καὶ σεωυτὸν ἕνα δικέοντα, καὶ ἄλλον ὁρεόμενον, καὶ ἄλλον ἐόντα εἴσεαι. Αγο. τί φῄς; ἄλλος εἰμὶ, καὶ οὐχ οὗτος, ὅσπερ νῦν πρὸς σὲ διαλέγομαι; Πυ. νῶϊ μὲν οὗτος, πάλαι δὲ ἐν ἄλλῳ σώματι, καὶ ἐν ἄλλῳ ὀνόματι ἐφαντάζεο. χρόνῳ δ' αὖδις, ἐς ἄλλο μεταβήσεαι. Αγο. τοῦτο φῄς, ἀθάνατον ἔσεσθαί με

Pyth. Post hæc numerandi artem addiscis. *Mercat.* Nunc etiam numerare scio. *Pyth.* Quomodo numeras? *Mercat.* Vnum, duo, tria, quatuor. *Pyth.* Vides ea esse decem, quæ tibi quatuor videntur, & perfectum trigonum, nostrúmque iuramentum. *Mercat.* Per maximum igitur iuramentum quatuor, nunquam neque diuiniores, neque sanctiores sermones audiui. *Pyth.* Post hæc verò hospes, de terra, aëre, aqua, & igne scies, cuiusmodi sit illis impetus, quam habeant formam, & quomodo moueantur. *Mercat.* Formam ne habent ignis, aër, & aqua? *Pyth.* Certè manifestam. Neque enim sine forma & specie moueri possent. Præterea ipsum etiam Deum numerum esse, & harmoniam cognosces. *Mercat.* Mira narras. *Pyth.* Ad hæc quæ dicta sunt, te ipsum quoque vnum videri, aliúmque conspici, & alium esse scies. *Mercat.* Quid ais? alius sum, & non is qui tecum nunc colloquor? *Pyth.* Nunc quidem ille es, quondam verò in alio corpore, alióque nomine videbaris, & progressu temporis iterum in aliud transibis. *Mercat.* Hoc-ne dicis, immortalem me fore

ἀλλ. αἰτόμυον ἐς μορφὰς πλείονας; ἀλλὰ τάδε μὲν ἱκανῶς. τὰ δ' ἀμφὶ δίαιταν, ὁποῖός τις εἶ; Πυ. ψυχρὸν μὲν ἐδεῖν πεπτέομαι. τὰ δ' ἄλλα, πλὴν κυάμων. Αγο. τίνας εἶπες μυσάττη τοὺς κυάμους; Πυ. ἐκ ἀνῆ ἱερόν εἰσι, καὶ θαυμασὴ αὐτῶν ἡ φύσις. σκέψαι γὰρ μὲν τὸ παῦ γονὴ εἰσι. καὶ λῶ ἀποδύσης κύαμον ἔπι χλωρὸν ἐόντα, ὄψεαι τοῖσιν αἰδοίοισι μορίοισιν ἐμφερέα τὴν φυλήν. ἐφηδέντα δ', λῶ ἐπαφῆς ἐς τὴν σελαναίην νυξὶ μεμεζημένην, αἷμα ποιήσεις. τὸ δ' μεῖζον, Αθηναίοισι νόμος, κυάμοισι τὰς ἀρχὰς αἱρέεσθαι. Αγο. καλῶς πάντα ἔφης, καὶ ἱεροπρεπῶς. ἀνῆ ἀπόδυσαι, καὶ γυμνὸν γάρ σε ἰδεῖν βούλομαι. ὦ Ηράκλεις, χρυσᾶς ὡπτῷ ὁ μηρὸς ὅσος. θεὸς, ὑβρυστός τις εἶναι φαίνεται. ὥστε ἀνήσομαι πάντως αὐτόν. πόσου τοῦτον ἀποκηρύττεις; Εμ. δέκα μνῶν. Αγο. ἔχω, τοσούτου λαβών. Ζ. χάρε τὸ ὠνησάμενον τοὔνομα, ἢ ὅθεν ὅθεν. Εμ. ἰταλιώτης ὦ Ζεῦ δοκεῖ τις εἶναι, ἢ ἀμφὶ Κρότωνα, καὶ Ταράντα, καὶ ἢ τυύτῃ Ελλάδα. ἢμὶ ἐχ εἷς, ἀλλὰ διακόσιοι σφὼν ἐωνήμεθα κ' κοινὸν ἀμφοῖν; Ζ. ἐπαγίνωσαι.

dum plures in formas mutabor? Sed de his satis. Iam quod ad victus rationem attinet, qualis es? *Pyth.* Nullum quidem animal edo, sed reliqua omnia, præter fabas. *Mercat.* Quamobrem odisti fabas? *Pyth.* Non odi: sed sacræ sunt, & ipsarum natura mirabilis: ac primùm genitale sunt in totum, & si fabam adhuc viridem exueris, videbis eam virilibus membris similem naturam habere. Elixam verò si certis noctibus Lunæ exposueris, sanguinem facies. Et quod maius est: consuetum est Athenienſibus, fabis magistratus eligere. *Mercat.* Prœclarè & religiosè omnia dixisti. Verùm te exue: etenim nudum te videre volo. Hercle. Femur est illi aureum. Deus, non mortalis videtur esse. Itaque illum omnino emam. Quāti illum æstimas? *Merc.* Decem minis. *Mercat.* Tanti acceptum habeo. *Iup.* Scribe nomen emptoris, & vnde sit. *Merc.* Italus videtur esse Iupiter, ex ijs qui Crotonem, & Tarentum, ibíque sitam Græciam incolunt. Atqui non vnus tantùm, sed propè treceuti ipsum communiter emerunt. *Iup.* Abducant.

ἄλλον παραγάγωμεν. Ερ. βούλει τὸν αὐχμῶντα ἐκεῖνον, τὸν πυγιαῖον; Ζ. παῦε μὰ οὼ. Ερ. ἵτος, ὁ τὴν πήραν ἐξηρτημένος, ὁ ἐξωμίας, ἐλθέ, καὶ περίδυ ἐν κύκλῳ τὸ σωμάδειον. βίον αὐδείκητον πωλῶ. βίον ἄειστον, καὶ γωνικόν. βίον ἐλεύθερον. τίς ὠνήσεται; Αγρ. ὁ κῆρυξ πῶς ἔφης; πωλεῖς τὸν ἐλεύθερον; Ερ. ἔγωγε. Αγρ. εἶτα οὐ δέδιας μή σοι δικάσωνται αὐθεντοδιομᾶν, ἢ καὶ προκαλέσωνταί σε ἐς Ἄρειον πάγον; Ερ. οὐδὲν αὐτῷ μέλει τῆς πράτεως, οἴεται γὰρ εἶναι παντάπασιν ἐλεύθερος. Αγρ. τί δ' ἂν τις αὐτῷ χρήσαιτο, μυπώντι, καὶ οὕτω κακοδαιμόνως διακειμένῳ; πλὴν εἰ μὴ σκαπανέα γε καὶ ὑδροφόρον αὐτὸν ἀποδείκτεον. Ερ. οὐ μόνον, ἀλλὰ καὶ ὡς θυρωρεῖν αὐτὸν ἐπιτήδειος, πολὺ πιστότερον χρήσῃ τῶν κυνῶν. ἀμέλει, κύων αὐτῷ καὶ τοὔνομα. Αγρ. πόσδατος δ' ἐστὶν, καὶ τίνα τὴν ἄσκησιν ἐπαγγέλλεται; Ερ. αὐτὸν ἐρῶ. κάλλιστον γὰρ οὕτω πιεῖν. Αγρ. δέδια τὸ σκυθρωπὸν αὐτῷ, καὶ κατηφὲς, μή με ὑλακτήσῃ δάκῃ γε. οὐχ ὁρᾷς ὡς δήγνυκε τὸ

alium adducamus. Merc. Vis squalidum illum ex Ponto? Iup. Maxim. Merc. Heus tu, cui ex humeris pera dependet, accede, & cõsessum hunc circumeas. Vitam virilẽ vendo: vitam optimam, & generosam, vitam liberam; quis emet? Mercat. Quid dixisti, præco? tú ne liberum hominem vendis? Merc. Maximè. Mercat. Annon times plagij te accusẽt, aut in Arcopago tibi litem intendat? Merc. Nihil ipsi curæ est quòd vendatur. Omnino enim liberum se esse putat. Mercat. At cui foret vsui hic sordidus, támq; miserè affectus: nisi quis fossorem, & aquæ gerulum facere ipsum velit. Merc. Non hoc tantùm: imò si ipsum quoq; ianitorem cõstitueris: ipso longè fideliore quàm a- lijs canibus vtêre: nimirum & ille canis appellatur. Mercat. Cuias autem est, & quàm artem profitetur? Merc. Ipsum interroga: sic enim facere præstiterit. Mercat. Vultum ipsius seuerum & tristem timeo, & ne me accedentem allatret, aut per Iouem mordeat: non vides vt baculum sustulit, & super-

προσελθόντα, ἢ καὶ νὴ Δία ξύλον, καὶ συμέσπακε ταῖς ὀφρύσι,

καὶ ἀπειλητικόν τι καὶ χολῶδες
ὑποβλέπεις; Ερ. μὴ δείδιθι.
πρᾶος γάρ ἐστι. Αγο. τὸ
πρόσωπον ὦ βέλτιστε, ποδαπὸς
εἶ; Διογ. παντοδαπός. Αγο. A
πῶς λέγεις; Δι. τὸ κόσμου
πολίτην ὁρᾷς. Αγο. ζηλοῖς δ'
τίνα; Δι. τὸν Ηρακλέα. Αγο.
τί οὖν οὐχὶ τὴν λεοντῆν ἀμπέ-
χῃ; τὸ μὲν γὰρ ξύλον, ἔοικας
ἀνάπτειν, Δι. τουτί μοι λεοντῆ
τὸ τριβώνιον. στρατεύομαι δ'
ὥσπερ ἐκεῖνος οὐ πρὸς ἡδονάς, B
οὐ κέλευστος, ἀλλ' ἑκούσιος, ἐκ-
καθαίρων τὸν βίον προαιρούμε-
νος. Αγο. εὖγε τῆς προαιρέσεως.
ἀλλὰ τί μάλιστα εἰδέναι σε φῶ-
μεν; ἢ τίνα τιμὴν τέχνης ἔχεις;
Δι. ἐλευθερωτὴς εἰμὶ τῶν ἀν-
θρώπων, καὶ ἰατρὸς τῶν παθῶν. C
τὸ δ' ὅλον, ἀληθείας καὶ παῤ-
ῥησίας προφήτης εἶναι βούλομαι.
Αγο. ἄγε ὦ προφῆτα, ἐμὲ δὴ
πρίωμαί σε, τίνα με τρόπον
διασκήσεις; Δι. πρῶτον μὲν πα-
ραλαβών σε, καὶ ἀποδύσας τὴν D
δυφλὴν, καὶ ἀπορίᾳ συγκατα-
κλείσας, τριβώνιον περιβαλῶ.
μετὰ δὲ, πονεῖν καὶ κάμνειν κατα-
ναγκάσω, χαμαὶ καθεύδοντα,
καὶ ὕδωρ πίνοντα, καὶ ἂν ἔτυχε
παραλάμβανον. τὰ δὲ χρήματα,
ἐμοὶ δὲ ἔχῃς, ἐμοὶ προδώσεις, E

cilia contraxit, & minaci i-
racundóque oculo ob-
tuetur? *Diog.* No timeas:
cicur enim est. *Mercat.* Primùm quidem ô bone, cuias
es? *Diog.* Omnis ego sum
soli. *Mercat.* Quid ais? *Diog.*
Mundi ciuem vides. *Mer-
cat.* Quem verò imitaris?
Diog. Herculem. *Mercat.*
Cur igitur leoninam pel-
lem non induis? nam bacu-
lo quidem illum refers. *Diog.*
Hoc palliolum leoninæ pellis
loco mihi est, & quemad-
modum ipse, aduersus vo-
luptates pugno non iussus
sed sponte mea, cùm vi-
tam repurgare constituе-
rim. *Mercat.* Euge, quàm
præclarum institutum. Sed
quid te potissimùm scire di-
camus? aut quam artem
nosti? *Diog.* Liberos ho-
mines facio, & medeor af-
fectibus. In summa veritа-
tis, & audaciæ in loquendo
propheta esse volo. *Mercat.*
Age Propheta si te emero,
qua re me exercebis? *Diog.*
Primùm vbi te accepero,
& delicijs exuero, inque
egestatem concluserо, te pal-
liolo amiciam: deinde ad
labores compellam: tam
humi dormire, aquâ bibere,
& ijs rebus quæ casu offe-
rũtur, vesci faciam. Quòd si
pecunias habes, meo cõmo-

εἰς τὴν θάλατταν φέρων, ἐμβαλεῖς. γάμου δ' ἀμελήσεις, καὶ παίδων, καὶ παιδιᾶς. καὶ ταῦτα σοι κενὰ ἔσται. καὶ τὴν πατρῴαν οἰκίαν ἀπολιπὼν, ἢ τάφον οἰκήσεις, ἢ πυργίον ἔρημον, ἢ κῆπον. ἢ πέρα δέ σοι θέρμων ἔσται μεσὴ, καὶ ὀπισθογράφων βιβλίων. καὶ ἔτως ἔχων, εὐδαιμονήσεις εἶναι φήσεις τῶ μεγάλου βασιλέως. ἰῶ μαστροῦδέ τις, ἢ φρεβλοῖ, τούτων οὐδὲν αἴσιον ἡγήσῃ. Αγ. πῶς τοῦτο φὴς τὸ μὴ ἀλγεῖν μαστιούμενον; οὐ γὰ γελῶντες, ἢ καρέβου τὸ δέρμα πεπεδέβλημαι. Δι. τὸ Εὐριπίδειον ἐκεῖνο ζηλώσεις, μικρὸν ἀναλλάξας. Αγ. τὸ ποῖον; Δι. ἢ φελῶ σοι ἀλγήσαι, ἢ γ' γλῶσσα ἔσαι ἀνάλγητος. ἃ δ' μάλιστα δεῖ σεσωπᾶναι, ταῦτα ὄζιν. ἰταμὸν χρὴ εἶναι, καὶ θρασὺν, καὶ λοιδορεῖσθαι πᾶσιν ἐξῆς, καὶ βασιλεῦσι, καὶ ἰδιώταις. οὕτω γὰ ἀποβλέψονταί σε, καὶ ἀνδρεῖον νομιοῦνται. βάρβαρος δ' ἢ φωνὴ ἔσαι, καὶ ἀπηχὲς τὸ φθέγμα, καὶ ἀτάκτως ὅμοιον κυνί. καὶ σεσωπηκὸν δ' ὑπεναντίον, καὶ βάδισμα, τοιούτῳ σεσωπῷ πρέπον. καὶ ὅλως, θηριώδη τὰ πάντα, καὶ ἄγρια, αἰδὼς δ', καὶ

eas in mare proijcies: nuptias, liberos, patriámque non curabis: sed tibi nugæ erunt hæc omnia: & relicta domo paterna, specum, aut desertam turriculam, aut dolium inhabitabis: plena lupinis, & opistographis libris pera tibi erit. Hoc modo instructus, magno illo rege fœliciorem te prædicabis. Si autem vapules, aut torquearis ab aliquo, nihil horum molestum esse putabis. *Mercar.* Quid dicis? num cæsus non dolebo? Neque enim testudinis, aut carabi cutem circunfero. *Diog.* Illud Euripidis imitabere: paucis immutatis. *Mercar.* Quale illud est? *Diog.* Dolente mente, lingua sit dolens nihil. Hæc verò in primis adesse tibi necesse est. Oportet vt sis impudens, & audax, & omnibus sine delectu, tam regibus, quàm privatis maledicas. Ita enim fiet vt omnes in te oculos conijciant, téque fortem esse existiment. Barbara quoque vox, & sonitus absonus, ac planè similis sit canino. Intentus sit vultus: & gressus, qui talem vultum decet: in summa, beluini & agrestes sint mores omnes: absint autem verecundia, æquitas, & modestia,

ἐπιείκεια, καὶ μετριότης, ἀπέστω,

καὶ τὸ ἐρυθριᾶν ἀπόξυσον τῷ προσώπου παντελῶς. δίωκε ὃ τὰ πολυανθρωπότατα τ χωρία. καὶ ἐν αὐτοῖς τούτοις μόνος, καὶ ἀκοινώνητος εἶναι θέλε, μὴ φίλου, μὴ ξένου προσιέμενος. καταλυσις γὰρ τὰ τοιαῦτα τῆς ἀρχῆς. ἐν ὄψει ὃ πάντων, ἃ μηδεὶς ἰδίᾳ ποιήσειεν ἄν τις παρρῶν, ποίει. καὶ τ ἀφροδισίων αἰρῦ τὰ γελοιότατα. καὶ τέλος, ἰῶ σοι δοκῇ, πολύποδα ὠμὸν, ἢ σηπίαν φαγὼν, ἀπόθανε. ταύτῃ σοι τῇ εὐδαιμονίᾳ προσχωρήσω. Αρ. ἄπαγε. μιαρὰ γὰρ, καὶ οὐ ἀνθρώπινα λέγεις. Διο. ἀλλ' ῥᾴστά γε ὦ ἄνθρωπος, καὶ πᾶσιν εὐχερῆ μεταθεῖν. ὁ γάρ σοι δώσει παιδείας, καὶ λόγων, καὶ λήρων, ἀλλ' ἐπίτομος αὕτη σοι πρὸς δόξαν ἡ ὁδός. καὶ ἰδιώτης γὰρ ἂν ἦς, ἤτοι σκυτοδέψης, ἢ ταριχοπώλης, ἢ τέκτων. ἢ βαπτίζῃς, οὐδέν σε κωλύσει θαυμάσιον εἶναι. ἰῶ μόνον ἡ ἀναίδεια καὶ τὸ θρασὺ παρῇ, καὶ λοιδορεῖσθαι καλῶς ἐπιμέλῃ. Αρ. πρὸς ταῦτα μὲν ὁ δέομαί σε. ναύτης δ' ἄν ἴσως. ἢ κηπουρὸς ἐν καιρῷ γοῦν. καὶ ταῦτα. ἢν ἐθέλῃ σε ἀποδόσθαι οὗτος τὸ μέγιστον δυ' ὀβολῶν. Ερ. ἔχε λαβών.

erubescendi etiam facilitatem de facie prorsus abstergas: loca hominibus frequentissima quæras, & in his solus, & sine vllo commercio esse velis, neque amicum, neque hospitem adeundo. Nam res istiusmodi hoc imperium dissoluerent. In conspectu verò omnium ea facias, quæ ne priuatim quidem quispiam alius facere ausit, & venerem maximè ridiculam eligas. Deniq; si tibi videtur, crudo polypo, vel sepia deuorata mortem oppetas. Hæc est illa fœlicitas, quam tibi conciliamus. *Mercat.* Apage, sceleſta enim & inhumana dicis. *Diog.* Sed, heustu, sanè facillima, & quę quis nullo negocio assequatur. Neq; enim ad gloriam consequēdam tibi opus erit eruditione, orationibus, ac nugis. Verùm compendiaria ad illam via est. Nam etsi plebeius fueris, siue coriarius, siue salsamentarius, aut faber, aut numularius: nihil tamen vetat quo minùs sis admirationi, si modò adsit impudētia, & audacia, & conuiciari egregiè didiceris. *Mercat.* Ad hæc non indigeo tua opera. forsan autem nauta, vel hortulanus per occasionem fieri posses: idque si velit iste duobus ad summū obolis te vendere. *Merc.* Eum accipe.

καὶ γὰρ ἄτιμοι ἀπαλλαξόμεθα, ἐνοχλοῦντος αὐτῷ, καὶ βοῶντος, καὶ ἅπαντας ἀπαξαπλῶς ὑβρίζοντος, καὶ ἀτρεμοῦντος κακῶς. Ζ. ἄλλον καλεῖ τὸν πορφυρίδι, τὸν ἐστεφανωμένον. Ερ. ἄγε δὴ πρόσεχε πᾶς. πολυτελὲς τὸ χρῆμα, καὶ πλουσίων δεόμενον. βίος οὗτος, ἡδύς. βίος βασιλέως. τίς ἐπιθυμεῖ ζυφῆς; τίς ὠνεῖται τὸν ἀβρότατον; Αγο. ἐλθὲ σύ, καὶ λέγε ἄφρ εἰδὼς τυγχάνεις. ὠνήσομαι γάρ σε, ἢν ὠφέλιμος ᾖς. Ερ. μὴ ἐνόχλει αὐτὸν ὦ βέλτιστε, μήδ' ἀνάκεινε. μεθύει γάρ. ὥστε κἂν ἀποκείναιτό σοι, πλὴν γλῶττάν ὡς ὁρᾷς διολιδαίνων. Αγο. καὶ τίς ἂν εὖ φρονῶν, περίαλτο διεφθαρμένον οὕτω καὶ ἀκόλαστον ἀνδράποδον; ὅσων ὃ καὶ ἀπόζει μύρων. ὡς ὃ, καὶ σφαλερὸν βαδίζει, καὶ πεφόρηται. ἀλλὰ κἂν σὺ ὦ Ερμῆ, λέγε ὁπόσα πρόσεστιν αὐτῷ, καὶ ἃ μεπαὼν τυγχάνει. Ερ. τὸ μὲν ὅλον, συμβιῶναι δεξιὸς, καὶ συμπεῖν ἱκανὸς, καὶ κωμάσαι μὲν αὐληπείδος ἐπιθήλειος ἐρῶντι καὶ ὃ, πεμμάτων ἐπιμήν

Nam ab eo libenter liberabimur, cùm nos clamoribus obtundat, prorsúsq; omnes contumelijs & maledictis lacessat. *Iup.* Alium accerse, purpuratum illum & coronatum Cyrenæum. *Merc.* Agite, animum aduortite omnes. Hæc res sumptuosa est, & diuitibus indiget. Vita hæc iucunda, vita ter beata est. Quis cupit delicias? quis mollissimum emet? *Mercat.* Accede tu, & dic quid noris. Emam enim te, si vtilis fueris. *Merc.* Ne obturba ipsum, ô bone, neque interroga: ebrius enim est. Itaque non poterit tibi respondere, lingua, vt vides, titubans. *Mercat.* Ecquis mentis compos, emat tam corruptum & immodestum mancipium? quot vnguenta olet, quàm lubrico, & errabundo gressu incedit! Sed dic Mercuri quibus artibus sit præditus, & quænam tractare soleat. *M.* In summa conuiuator est, & compotor egregius: & ad lasciuas saltationes vnà cum tibicina exercendas, amatori, & perdito cuipiam hero idoneus. Cæterùm parandorum bellariorum gnarus est, & in adornandis eduliis exercitatissimus:

καὶ ἀσώτῳ δεσπότῃ. πάλιν καὶ ὀψοποιὸς ἐμπειρότατος.

breuiter

καὶ ὅλως, σοφιστὴς ἡδυπαθείας. ἐπαιδεύθη μὲν οὖν ὡς Ἀθήνησιν. ἐδούλευσε δ' καὶ περὶ Σικελίαν τοῖς τυράννοις, καὶ σφόδρα ἡδὺς ἦν παρ' αὐτοῖς. τὸ δ' κεφάλαιον ἡ προαίρεσις, ἁπάντων καταφρονεῖν, ἅπασι χρῆσθαι, πανταχόθεν ἁρπάζειν τὴν ἡδονήν. Ἀγο. ὦρα σοι ἄλλον περιβλέπειν τῶν πλουσίων τουτωνὶ, καὶ πολυχρημάτων. ἐγὼ γὰρ, ὡς σπουδαῖος ἰλαρὸν οὐκέτι ἔσομαι. Ερ. ἄφοβος ἔοικεν ὁ Ζεὺς οὗτος ἡμῖν μηνύειν. Ζ. μετάσχου. ἄλλον παράγαγε. μᾶλλον δὲ τὼ δύο τουτί, τὸν γελῶντα, τὸν Ἀβδηρόθεν, καὶ τὸν κλαίοντα, τὸν ἐξ Ἐφέσου. ἅμα γὰρ αὐτὼ πεπρᾶσθαι βούλεσθον. Ερ. καταβάντον ἐς τὸ μέσον. τὼ ἀείσω βίω πωλῶ. τὼ σοφωτάτω πάντων ἀποκηρύττομαι. Ἀγο. ὦ Ζεῦ τὴ ἐναντιότητος. ὁ μὲν, οὐ διαλείπει γελῶν. ὁ δὲ, πινὰ ἔοικε πενθεῖν. δακρύει γὰρ τοπαρέμπαν. τί τοῦτ' ἔστ' οὗτος; τί γελᾷς; Δημόκειτος. ἐρωτᾷς; ὅτι μοι γελοῖα πάντα δοκεῖ τὰ πράγματα ὑμέων, καὶ αὐτοὶ ὑμεῖς. Ἀγο. πῶς λέγεις; καταγελᾷς ἡμῶν ἁπάντων; καὶ παρ' οὐδὲν τίθεσαι τὰ ἡμέτερα πράγματα; Δημο. ὧδε ἔχει.

breuiter voluptatis artifex est. Institutus autem est Athenis, & Siciliæ tyrannis seruiuit, apud quos in magno precio fuit. Summa verò propositi ipsius est, omnia contemnere, omnibus rebus vti, vndique voluptatem conquirere. *Mercat.* Tempus est vt aliquem ex diuitibus, & pecuniosis istis circunspiciendo quæras. Ego enim emendæ hilari vitæ non sum idoneus. *Merc.* Iste, ô Iupiter, quantum apparet, inemptus nobis manebit. *Iup.* Amoue illum, aliúmque adduc: ac potiùs duos istos, scilicet ridentem illum Abderitam, & flentem illum Ephesium: simul enim vendi volunt. *Merc.* Descendite in medium. Vitas optimas vendo, omnium sapientissimos proclamo. *Mercat.* Orem contrariam Iupiter. Ille quidem perpetuò ridet: hic aliquem videtur lugere: omnino enim plorat. Heus tu, quid hoc sibi vult, quid rides? *Dem.* Interrogas? quoniam ridicula videntur omnia quæ facitis, ac vos ipsi. *Mercat.* Quid ais? nos omnes irrides, rés{q;} nostras nihili facis? *Democ.* Sic est.

ἀσυδαῖον γὰρ ἐν αὐτοῖσιν οὐδέν. κενὰ δὲ τὰ πάντα, καὶ ἀτόμων φορὴ, καὶ ἀπειρίη. Αχρ. οὐμνοω, ἀλλὰ σὺ κενὸς ὡς ἀληθῶς, καὶ ἄπειρος. ὦ τῆς ὕβρεως, οὐ παύσῃ γελῶν; σὺ δὲ τί κλάεις ὦ βέλτιστε; πολὺ γὰρ οἶμαι κάλλιον σοὶ συμπαραλεῖν. Ηερ. ἡγοῦμαι γὰρ ὦ ξένε τὰ ἀνθρώπινα πρήγματα οἰζυρὰ, καὶ δακρυώδεα, καὶ οὐδὲν αὐτέων, ὅτι μὴ ὀπικήδειον. τῷ, δὴ οἰκτείρω τε σφέας, καὶ ὀδύρομαι. τὰ μὲν παρεόντα, οὐ δοκέω μεγάλα. τὰ δ' ὑστέρῳ ἐσόμενα, παμπαν ἀνιηρά. λέγω δὲ τὰς ἐκπυρώσιας, καὶ τὴν τοῦ ὅλου συμφορήν. ταῦτ' ὀδύρομαι. καὶ ὅτι ἔμπεδον οὐδὲν, ἀλλάκως ἐς κυκεῶνα πάντα συνειλέονται, καὶ ἔστι τοῦτο τέρψις, ἀτερψίη. γνῶσις, ἀγνωσίη. μέγα, μικρόν. ἄνω, κάτω, περιχορεύοντα, καὶ ἀμειβόμενα ἐν τῇ τοῦ αἰῶνος παιδιῇ. Αχρ. τί γὰρ ὁ αἰὼν ὅδε; Ηερ. παῖς, παίζων, πεσσεύων, διαφερόμενος. Αχρ. τί δαὶ οἱ ἄνθρωποι; Ηερ. θεοὶ θνητοί. Αχρ. τί δαὶ οἱ θεοί; Ηερ. ἄνθρωποι ἀθάνατοι. Αχρ. αἰνίγματα λέγεις ὦ ξένε.

serium enim nihil ipsis ineſt, ſed inania ſunt omnia quæ facitis, & atomorum concurſio, & infinitio. *Mercat.* Nequaquam, imò tu vanus es reuera, & imperitus. O contumeliam! non deſines ridere? Tu verò quid fles, ô optime? nam tecum colloqui longè, vt puto, meli⁹ fuerit. *Heracl.* Exiſtimo enim ô hoſpes, calamitoſas & flebiles eſſe res humanas, nihilque ex illis non eſſe fato obnoxium: eas idcirco miſeror, & lamentor. Præſentia autem magni non facio: futura verò planè ærumnoſa fore puto: conflagrationes dico, mundíque totius calamitatem: iſta ſunt quæ ego deploro: quódque nihil ſtabile eſt: ſed omnia in cyceone quodammodo conuoluuntur: tum quod eadem res delectat, & offendit, eſtque cognitio, ignoratio, magnum, paruum: ſurſum, deorſum feruntur omnia, pérque vices in hoc ſæculi ludo mutantur. *Mercat.* Quidnam eſt ſæculum? *Heracl.* Puer ludens, ludens talis, contendens. *Mercat.* Quid verò homines ſunt? *Heracl.* Mortales Dij. *Mercat.* Quid verò Dij? *Heracl.* Immortales homines *Mercat.* Heus tu ænigmata dicis, an griphos

τος, ἢ γείφους σωτηδεῖς; ἀτεχνῶς γὰρ ὥσπερ ὁ Λεξίας, οὐδὲν ἀποσαφεῖς. Ηρα. οὐδὲν γάρ μοι μέλει ὑμεων. Αγο. τοιγαροῦν οὐδὲ ἀνήσεταί σε A τις εὖ φρονῶν. Ηρα. ἐγὼ δὲ κέλομαι πᾶσιν ἥβηδὸν οἰμώζειν, τοῖσιν ὠνεομένοισι, καὶ τοῖσιν οὐκ ὠνεομένοισι. Αγο. τουτὶ τὸ κακὸν οὐ πόρρω μεB λαγχολίας ἔστιν, οὐδὲ ἕτερον ἄγωγε αὐτῶν ὠνήσομαι. Ερ. ἀθρεψκτοι καὶ οὗτοι μάσσιν. Ζ. ἄλλον ἀποκήρυτε. Ερ. βούλῃ C δ' ἀδόλωλον ἐκεῖνον, ἢ σωμύλον; Ζ. παῦε μᾶ οὖν. Ερ. δεῦρ' ἐλθὲ σύβιον ἀγαθὸν, καὶ σωστὸν ἀποκηρύττομεν. τίς ὠνεῖται ἢ ἱερωτατον; Αγο. εἰπέ μοι, τί μάλιστα D εἰδὼς τυγχάνεις; Σωκράτης. παιδεραστὴς εἰμι, καὶ σοφὸς τὰ ἐρωτικά. Αγο. πῶς ἂν ἐγὼ πρίωμαί σε; παιδαγωγοῦ γὰρ ἐδεόμην, τῷ παιδὶ καλῷ ὄντι E μοι. Σω. τίς δ' ἀνεπιτηδειότερος ἐμοῦ γίγνοιτο σωθῆναι καλῷ; καὶ γὰρ οὐ τῶν σωμάτων ἐραστής εἰμι, τὴν ψυχὴν δὲ ἠρῶμαι καλὴν. ἀμέλει, κἂν τοσοῦτον ἱμάτιον μοι καταχέωντες, ἀκούσῃ αὐτῶν παθεῖν. Αγο. ὥσπερ λέγεις, τὸ

componis? plan enim taqui Apollo, nihil explicas. *Herc.* Quia nihil vos curo. *Merc.* Itaque neque quisquam mentis compos te estem pturus. *Hercl.* At ego omnes à pueris plorare iubeo, tam eos qui me emunt, quàm qui non emunt. *Merc.* Hoc malum ab insania non distat: neutrum horum emã. *Merc.* Inempti etiam hi manent. *Iup.* Alium proclama. *Merc.* Visne facundum illum Athenienſem *Iup.* Maximè. *Merc.* Accede tu. Vitam bonam & prudentem proclamamus, quis emet sanctissimum hominem *Merc.* Dic mihi, quam potissimum artem nosti? *Soc.* Pæderastes sum, & in rebus quæ ad amorem spectant prudẽs. *Merc.* Quî ergo te emam? etenim opus habeo pædagogo, cùm mihi sit puer egregius. *So.* At quis magis me idoneus esse queat, qui cum egregio puero versetur? etenim non sum amator corporum: animam enim formosam esse duco: & quanquam sub eodem palliolo decumbunt, dicentes illos audies, à me nihil graue perpeti. *Merc.* Incredibilia dicis, eum qui sit pæderastes,

λεγόντων μηδὲν τῶν ἐμοῦ δεινὸν παιδεραστὴν ὄντα, μὴ πρᾶ-

ἡ ψυχὴ τὴ πολυπραγμονεῖν καὶ ταῦτα, ὦ Σωσία, ἐν τῷ αὐτῷ ἱματίῳ κατακειμένου. Σω. καὶ μὴν ὀμνύω γέ σοι τὸν κύνα, καὶ τὸν πλάτανον οὕτω ταῦτ' ἔχειν. Ἀγ. Ἡράκλεις ἡ ἀτοπίας τῶν θεῶν. Σω. τί σὺ λέγεις; καὶ δοκεῖ σοι ὁ κύων εἶναι θεός; καὶ ὁρᾷς τὸν Ἄνουβιν ἐν Αἰγύπτῳ ὅσος, καὶ τὸν ἐν οὐρανῷ σείριον, καὶ τὸν παρὰ τοῖς κάτω Κέρβερον; Ἀγ. εὖ λέγεις. ἐγὼ δὲ μαρτύρομαι. ἀλλὰ πόλιν τοιῶν τρόπον; Σω. οἰκῶ μὲν ἐμαυτῷ πόλιν αὐτάρκη, χρῶμαι δὲ πολιτείᾳ ξένῃ, καὶ νόμοις νομίζω τοὺς ἐμούς. Ἀγ. ἐν βουλομένου ἀκοῦσαι τῶν δογμάτων. Σω. ἄκουε δή. τὸ μέγιστον, ὃ περὶ τῶν γυναικῶν μοι δοκεῖ. δοκεῖ μηδεμίαν αὐτῶν, μηδενὸς εἶναι μόνου, πάντι δὲ μετεῖναι τῷ βουλομένῳ τῆς γάμου. Ἀγ. τί τοῦτο φῄς; ἀπηρῆσθαι τοὺς περὶ μοιχείας νόμους; Σω. νὴ Δία, καὶ ἁπλῶς γε πᾶσαν τὴν περὶ τὰ τοιαῦτα μικρολογίαν. Ἀγ. τί δὲ περὶ τῶν ὡραίων παίδων σοι δοκεῖ; Σω. καὶ οὗτοι ἔσονται τοῖς ἀείοις ἄβλον φιλήματα λαμπρὸν π, καὶ νεανικὸν ἐγκαυμάτοις. Ἀγ.

nihil præter animam curare, præsertim cùm iacendi sub eadem veste fiat copia. *Soc.* Atqui per canem, & platanum, rem sic habere, iuro. *Mercat.* Hercle, quanta absurditas Deorum! *Soc.* Quid tu dicis? non videtur tibi canis esse Deus? Nonne vides quantus sit in Ægypto Anubis, in cœlo Sirius, apud inferos Cerberus? *Mercat.* Rectè dicis: ego verò peccaui: verùm quod vitæ genus insistis? *Soc.* Mihi ipsi ciuitatem quandam extruxi quam incolo: peregrina autem politia vtor, meásque leges præscribo. *Mercat.* Vnũ aliquod ex tuis dogmatibus audire velim. *Soc.* Audi ergo maximum illud, quo sententiam meam de vxoribus propono. Censeo nullam debere cuiusquam esse propriam, sed ad quemuis accedere qui nuptias eius appetat. *Mercat.* Quid ais? sunt ne abrogandæ leges de adulterio? *Soc.* Ita per Iouem, vtq; vno verbo dicam, reliquæ omnes nugæ ea de re constitutæ. *Mercat.* Quid verò tibi de pueris iam maturis videtur? *Soc.* Et hi optimatibus, qui præclari aliquid gesserunt, præmium erunt, vt eos ament. *Mercat.*

βαβαὶ τ̃ φιλοθωείας. τ̃ ỹ σοφίας, τί σοι τὸ κεφάλαιον; Σω. αἱ ἰδέαι, καὶ τὰ τ̃ ὄντων παραδείγματα. ὁπόσα γὸ δὴ ὁρᾷς, τὴν γὴν, τὰ πὶ γῆς, τ̃ οὐρανὸν, τὴν θάλατταν, ἁπάντων τούτων εἰκόνες ἀφανεῖς ἐσ̃ὶν ἔξω τ̃ ὅλων. Αγο. ποῦ ỹ ἐσ̃ὶν; Σω. ὐδαμοῦ. εἰ γάρ που εἶεν, ὐκ ἂν εἶεν. Αγο. ὐχ ὁρῶ ταῦτ᾽, ἀπ̃ λέγεις τὰ παραδείγματα. Σω. εἰκότως. τυφλὸς γὸ εἶ τ̃ ψυχῆς τ̃ ὀφθαλμόν. ἐγὼ δὲ, πάντων ὁρῶ εἰκόνας, καὶ σὲ ἀφανῆ, κἀμὲ ἄλλου. καὶ ὅλως, δ̀πλᾶ πάντα. Αγο. τοιγαροῦν ὠνητέος εἶ, σοφὸς, κὴ ὀξυδερκὴς τις ὤν. φέρ᾽ ἴδω τί καὶ παρᾷξεις με ὑπὲρ ἀυτ̃ σύ. Ερ. δὸς δύο τάλαντα. Αγο. ὠνησάμην. Ο σου φὴς. ταργύριον μὴντοι ἐς αὖθις καταβαλῶ. Ερ. τί οὖ σοι τοὔνομα; Αγο. Δίων συρ̃ακούσιος. Ερ. ἄγε λαβὼν ἀγαθῇ τύχῃ. τ̃ ἐπικούρειον σὲ ἤδη καλῶ. τίς ὠνεῖται τ̃τον; ἔσ̃ι μὴν τ̃ γελῶντος ἐκείνου μαθητὴς, κὴ τ̃ μεθύοντος, οὗς μικρῷ πρόσθεν ἀπεκηρύττομεν. ἓν ỹ πλέον οἶδεν ἀυτῶν, παρόσον ἀσεβέστερος τυγχάνει. τὰ δ᾽ ἄλλα, ἡδὺς, κὴ λιχνεία φίλος. Αγο. τίς ἡ τιμή;

Papæ quanta beneuoli animi largitio? sed quæ tuæ sapientiæ est summa? Soc. Ideæ, & eorum quæ existunt paradigmata. Nam quæcunque vides, terram, quæ supra terram sunt, cœlum, mare, omnes horum imagines obscuræ extra vniuersitatem existunt. Mercat. Vbi autem existunt? Soc. Nullibi: nam si alicubi essent, non essent. Mercat. Hæc quæ dicis paradigmata non video. Soc. Meritò: cæcus enim est tibi animæ oculus. Ego autem omnium rerum video imagines, & te latentem, & me alium: in summa, duplicia video omnia. Mercat. Ergo emendus es, sapiens cùm sis, & acutè cernas. Age videam quid tu à me pro ipso exigas. Merc. Da duo talenta. Mercat. Emi quanti dixisti: pecuniam verò in posterum numerabo. Merc. Quodnam igitur tibi nomen est? Mercat. Dion Syracusius. Merc. Age, quod fœlix, faustúmque sit, accipe eum. Te iam voco Epicure. Quis hunc emet? Est risoris discipulus, Item illius ebrij, quos paulò ante proclamabamus. Vnius autem rei cognitione vincit ipsos, quatenus magis est impius. Cæterùm suauis est, & gulæ amans. Mercat. Quo precio venditur?

Ερ. δύο μναῖ. Αγο. λάμβανε. τὸ δεῖνα δ' ὅπως ἴδω, πῶς χαίρει τῶν ἐδεσμάτων; Ερ. τὰ γλυκέα σττεῖται, καὶ μελιτώδη. καὶ μάλιστα τὰς ἰσχάδας. Αγο. καλῶς μὲν οὐδέν. ὠνήσομαι γὰρ αὐτῷ παλάθας τῶν καρύων. Ζ. ἄλλον κάλει τὸν ἐν λευκῇ κουκουλίῳ ἐκεῖνον, τὸν σκυθρωπὸν, τὸν ἀπὸ τῆς στοᾶς. Ερ. οὗτος λέγεις. ἔοικασι δ' οὗτοι πολὺν τὸν πλοῦτον αὐτὸν περιυβρίν τῶν περὶ τὴν ἀγορὰν ἀπάντων. αὐτῷ τῷ ἀφετῷ πωλῶ. τὸν βίον τὸν τελεώτατον. τίς πάντα μόνος εἰδέναι θέλει; Αγο. πῶς τοῦτο φῄς; Ερ. ὅτι μόνος οὗτος σοφός. μόνος καλός. μόνος δίκαιος. εὐδρεῖος. βασιλεύς. ῥήτωρ. πλούσιος. νομοθέτης. καὶ τἄλλα, ὁπόσα ἐστίν. Ερ. ἀκούω ὦ γαθὲ, καὶ μάγειρος μόνος, καὶ νὴ Δία γε σκυτοδέψης, καὶ τέκτων, καὶ τὰ τοιαῦτα. Ερ. ἔοικεν. Αγο. ἐλθὲ ὦ γαθὲ, καὶ λέγε πρὸς τὸν ὠνητήν ἐ μὲ ποῖός τις εἶ, καὶ πρῶτον εἰ ὑγιὴς ἄχθη πιπρασκόμενος, καὶ δοῦλος ὤν. Χρύσιππος. οὐδαμῶς. οὐ γὰρ ἐφ' ἡμῖν ταῦτά ἐστιν, ὅσα δὲ ὢν ἐφ' ἡμῖν, ἀδιάφορα εἶναι συμβέβηκεν.

M. Duabus minis. Mercat. Accipe. Verùm vt hoc quoque sciam, quibus delectatur edulijs? Merc. Dulcia edit, & mellita, maximè verò ficus. Mercat. Bene se res habet: emam enim ipsi caricarum massas. Ch. Alium accerse: illum videlicet ad viuum detonsum, seuerόque vultu Stoicum. Merc. Rectè dicis videtur enim magna multitudo, quæ ad forum accurrit, illum expectare. Ipsam virtutem vendo, vitam perfectissimam. Quis vult omnia scire solus? Mercat. Quid istud est quod dicis? Merc. Quòd solus hic sapiēs est, solus pulcher, solus iustus, fortis, rex, rhetor, diues, legislator, & alia quotquot sunt. Mercat. Num, ô bone, solus etiam coquus est, & coriarius, & faber, & similia? Merc. Sic videtur. Mercat. Accede ô bone, & dic mihi tuo emptori, qualisnam sis, ac primùm an doleas quòd venderis, & seruis. Chry. Nequaquam: neque enim in nobis hæc sunt: quæcunque verò in nobis non sunt, ista indifferentia esse solent Mercat. Non intelligo quid dicas. Chry.

Αγο. οὐ μανθάνω ἃ λέγεις.

Χρυ. τί φὴς, οὐ μανθάνεις ὅτι τῶν τοιούτων τὰ μὲν, ὅτι προηγμένα, ταῦτ' ἔμπαλιν ἀποπροηγμένα. Αγρ. οὐδὲ νῦν μανθάνω. Χρυ. εἰκότως. ἃ γὰρ εἶ συνήθης τοῖς ἡμετέροις ὀνόμασιν, οὐδὲ καταληπτικὴν φαντασίαν ἔχεις. οὐδὲ σπουδαῖος ὁ τῆς λογικῆς θεωρείας ἐπιμαθὼν οὐ μόνον ταῦτ' οἶδεν, ἀλλὰ καὶ συμβαμα, καὶ παρασύμβαμα, ἁπτέον, καὶ ὁπόσων ἀλλήλων διαφέρει. Αγρ. πρὸς τὴν φιλοσοφίας, μὴ φθονήσῃς κἂν τοῦτο εἰπεῖν ὅ, τι σύμβαμα, καὶ τί παρασύμβαμα. καὶ γὰρ οὐκ οἶδ' ὅπως ἐπλήγην ἴσως τὸ ῥυθμοῦ τῶν ὀνομάτων. Χρυ. ἀλλ' οὐδεὶς φθόνος. εἰ γάρ τις χωλὸς ὢν, αὐτῷ ἐκείνῳ τῷ χωλῷ ποδὶ προσπαίσας λίθῳ, βαῦμα ἐξ ἀφανοῦς λάβῃ, ὁ τοιοῦτος εἴχε μὲν δήπου σύμβαμα τὴν χωλείαν, τὸ βαῦμα δὲ, παρασύμβαμα προσέλαβεν. Αγρ. ὦ τῆς ἀγχινοίας. τί δ' ἄλλο μᾶλλον φὴς εἶναι; Χρυ. τῶν λόγων πλεκτάνας, αἷς συμποδίζω τοὺς προσομιλοῦντας, καὶ ὑποφρίττειν, καὶ σιωπᾶν ποιῶ, φιμὸν ἀτεχνῶς αὐτοῖς περιτιθείς. ὄνομα δὲ τῇ δυνάμει ταύτῃ, ὁ ἀήττητος συλλογισμός.

Quid ais? non intelligis quòd horum quædam sunt prælata, quædam non prælata. *Mercat.* Ne nunc quidem intelligo. *Chry.* Meritò quidem, neq; enim assuetus es vocabulis nostris: neque imaginationem habes quæ facilè apprehendat. Verùm studiosus dialecticæ contemplationis, non hæc tantùm nouit: verùm etiam qualiter, & quantum accidens, & præter accidens inter se differant. *Mercat.* Per philosophiam quæso, ne inuideas explicare, quidnam sit accidens, & præteraccidens: nescio enim quomodo vocum istarum numero perculsus sum. *Chry.* Citra inuidiam dixero. Si quis claudus existat, illiscque pede claudo ad lapidem ex inopinato vulnus acceperit, is certè accidens habet claudicationem, vulnus autem præter accidens accepit. *Mercat.* O argutiam! præterea verò quidnam potissimum scire te profiteris? *Chry.* Retia sermonum, quibus implico, & obstringo, denique tacere cogo eos qui contra me disputant, planè frænum illis obducens. Isti verò tantæ orationis vi, nomen est, Syllogismus celeberrimus.

Αγο. Ηρακλεις, ἀμαχόν τινα, καὶ βίαιον λέγεις. Χρ. σκόπει γᾶρ. ἔστι σοι παιδίον; Αγο. τί μήν; Χρυ. τοῦτο ἰὼν ποτε κροκόδειλος ἁρπάσῃ, πλησίον ποταμοῦ πλαζόμενον εὑρών, καὶ τότε σοι ἀποδώσειν ὑπισχνεῖται αὐτό, ἰὼν ἐπὶ τῇ λήψει ὁ, τι δέδοκται περὶ τῆς ἀποδόσεως τοῦ βρέφους, τί φήσεις αὐτὸν ἐγνωκέναι; Αγο. δυσαπόκριτον ἐρωτᾷς. ἀπορῶ γὰρ ὁπότερον εἰπών, ἀπολάβοιμι. ἀλλὰ σὺ πρὸς Διὸς ἀποκρινάμενος, ἀνάσωσαί μοι τὸ παιδίον, μὴ καὶ φάσῃ αὐτὸ καταπιών. Χρυ. θάρρει. καὶ ἄλλα γάρ σε διδάξομαι θαυμασιώτερα. Αγο. τὰ ποῖα; Χρυ. τὸν ψευδόμενον, καὶ τὸν ἀληθεύοντα, καὶ ἐπὶ πᾶσι τοῦτο Ηλέκτραν, καὶ τὸν ἐγκεκαλυμμένον. Αγο. τίνα τοῦτον τὸν ἐγκεκαλυμμένον, ἢ τίνα τοῦτο Ηλέκτραν λέγεις; Χρ. Ηλέκτραν μὲν ἐκείνην τοῦτο παῖδα, τοῦτο Αγαμέμνονος, ἣ τὰ αὐτὰ οἶδέ τε ἅμα, καὶ οὐκ οἶδε. παρέστωτος γὰρ αὐτῇ τοῦ Ορέστου ἔτι ἀγνῶτος, οἶδε μὲν Ορέστην ὅτι ἀδελφὸς αὐτῆς, ὅτι δ' οὗτος Ορέστης, ἀγνοεῖ. τὸν δ' αὖ ἐγκεκαλυμμένον, καὶ πάνυ θαυμαστὸν ἀκούσῃ λόγον. ἀπόκριναι γάρ μοι, τῷ *Mercat.* Hercle fortem & inexpugnabilem syllogismũ dicis. *Chry.* Vide ergo, estne tibi puer? *Mercat.* Quid ni? *Chry.* Si crocodilus hunc ad flumen errantem nactus rapuerit, postea verò se redditurum polliceatur, hac lege vt verum dicas quod de pueri redditione decretum est: quid illum decreuisse dices? *Mercat.* Quæstionem rogas, ad quam respondere difficile est: dubito enim vtrum dicere debeam, quo puerum recipiam. Sed tu, quæso per Iouem, respondens, incolumem puerum mihi serua, ne priùs ipsum deuoret. *Chry.* Bono es animo: etenim alia magis mirate docebo. *Mercat.* Quænam sunt illa? *Chry.* Istum sermones metentem, illúmque dominantem, præterea eam quæ est supra omnes. Electram, & opertum illũ. *Merc.* Quis ille opertus sermo, aut quæ electra est quam dicis? *Chry.* Electram illam dico Agamemnonis valdè celebrem, quæ eadem nouit simul & non nouit. Astat enim Oreste illi adhuc incognito, nouit quidem Orestem suum esse fratrem, hunc verò Orestem esse ignorat. Rursus verò opertum illum, ac planè mirabilem sermonem audies. Respõde mihi:

πατέρα οἶδα τὸν σεαυτῆς; Αγο. ναί. Χρυ. τί οὖν, ἢν σοι παρασήσας τινὰ ἐγκεκαλυμμένον, ἔρωμαι, τοῦτον οἶδα, τί φήσεις; Αγο. δηλαδὴ ἀγνοεῖν. Χρυ. ἀλλὰ μὴν αὐτὸς οὗτος ἢν ὁ πατὴρ ὁ σός. ὥστε εἰ τοῦτον ἀγνοεῖς, δῆλος εἶ τὸν πατέρα τὸν σὸν ἀγνοῶν. Αγο. οὐμφυσον. ἀλλ' ἀποκαλύψας αὐτὸν, φήσομαι τὴν ἀλήθειαν. ὅμως δ' οὖν τί σοι τὸ τοῦτο τέλος, ἢ τί πράξεις πρὸς τὸ ἀκρότατον τῆς ἀρετῆς ἀφικόμενος; Χρυ. περὶ τὰ μέσα κατ' φύσιν καταγήσομαι. λέγω δὴ πλοῦτον, ὑγείαν, καὶ τὰ τοιαῦτα. πρότερον δ' ἀνάγκη πολλὰ πονῆσαι, λεπτογράφοις βιβλίοις παρεδρήσαντα τὴν ὄψιν, καὶ σχολιασμῶν ἐμπλήσαντα τὴν ψυχὴν, καὶ ἀτόπων ῥημάτων. καὶ τὸ κεφάλαιον, ἵνα μὴ δεῖσθαι γένωμαι σοφὸν, ἵνα μὴ δεῖς ἐτέξῃς τῆς ἐλλεβόρου πάλιν. Αγο. γλυκά σου ταῦτα, καὶ δεινῶς ἀνδρικά. τὸ δὲ γλίσχρον εἶναι, καὶ τοκογλύφον, καὶ γὰρ τοῦτό δοκῶ σοι πρόσοντα, τί φῶμεν, ἀνδρὸς ἤδη πεπωκότος τὴν ἐλλέβορον, καὶ τελείου πρὸς ἀρετήν; Χρυ. ναί. μόνῳ οὖν τῷ σοφῷ.

nosti-ne tuum patrem? *Merc.* Maximè. *Chry.* Quid igitur? si prope te statuerem quempiam opertum, atque interrogarem: Nosti-ne hunc? quid diceres? *Mercat.* Scilicet, me non nosse. *Chr.* Atque hic tuus erat pater. Itaque si istum non nosti, palam est te patrem tuum non nosse. *Mercat.* Nequaquam: sed si ipsum detexeris, verum nouero. Sed quisnam tuæ sapientiæ est finis? aut quid facturus es, si ad virtutis fastigiũ perueneris? *Chry.* In his quæ natura prima sunt, versabor, dico diuitias, sanitatem, & similia. Sed priùs oportet multos labores impendere, libris exiguis literis descriptis oculos admouèndo, interpretationes congerendo, sequeque solœcismis atque absurdis vocibus implendo. In summa, te sapientem fieri fas non est, quin ter ex ordine helleborum biberis? *Mercat.* Egregia sunt ista tua, fortíque viro digna. Verùm meticulosum esse fœneratorem (hoc enim tibi inesse video) num dicemus esse viri qui helleborum biberit, & iustam virtutis magnitudinem attigerit? *Chry.* Maximè: solum enim sapientem fœnus exercere decet.

ἐπεὶ γὰρ ἴδιον αὐτῷ συλλογίζεσθαι, τὸ δανείζειν δ', καὶ λογίζεσθαι τοὺς τόκους πλησίον εἶναι δοκεῖ τῷ συλλογίζεσθαι, μόνου αὖ εἶη τοῦ ἀσυνδέτου καὶ διάφορ ἐκείνου, καὶ τοῦτο. καὶ οὐ μόνον γε ἀπλῶς, ὥσπερ οἱ ἄλλοι τοὺς τόκους, ἀλλὰ καὶ τούτων ἑτέρους τόκους λαμβάνειν. ἢ γὰρ ἀγνοεῖς ὅτι τῶν τόκων οἱμαί, ὥσπερ καὶ τοὺς παῖδας, οἱ δεύτεροι, καὶ διάφορ αὐτῶν ἐκείνων ἀπόγονοι. ὁρᾷς δὲ δῆτα καὶ τὸν συλλογισμὸν ὁπηδὰ φησιν, εἰ τὸν πρῶτον τόκον λήψεται; καὶ τὸν δεύτερον, ἀλλὰ μὴν καὶ τὸν πρῶτον λήψεται, ἆρα καὶ τὸν δεύτερον. Αγ. ἰσῶν καὶ μισθῶν πέρι τὰ αὐτὰ φῶμεν, οἷς σὺ λαμβάνεις ἐπὶ τῇ σοφίᾳ παρὰ τῶν νέων, καὶ δῆλον ὅτι μόνος ὁ ἀσυνδέτως μισθὸν ἐπὶ τῇ ἀρετῇ λήψεται; Χρυ. μανθάνεις. οὐ γὰρ ἐμαυτῷ εἵνεκα λαμβάνω, τῷ δ' διδόντος αὐτὸ χάριν. ἐπεὶ γάρ ὅτιν οἱμαί τις ἁρπάζης, ὁ δ', περιεκτικός, ἐμαυτὸν μὲν ἀσκῶ εἶναι περιεκτικόν, τὸ δ' μαθητήν, ἁρπάζειν. Αγ. καὶ μὴν τοιοῦτον ἔφης, τὸν νέον μὲν εἶναι περιεκτικόν, σὲ δ' τὸν μόνον πλούσιον, ἁρπάζειν. Χρυ. σκώπτεις ὦ οὗτος.

Quandoquidem enim illius proprium est syllogismis concludere, fœnerari autem & vsuras compurare, atque syllogismis concludere, parum differre videntur, hoc etiam, vt & illud, soli studioso competit: nec illum simpliciter fœnus, quemadmodum alij solent, accipere decet, verùm etiam alterius quoque fœnoris fœnus. Nisi fortè ignoras, fœnus aliud esse primum, aliud secundũ, velut quandam illius progeniem. Vides autem quid syllogismus quidam concludat. Si primum fœnus acceperit, accipiet secundum. Atqui primum accipiet, Ergo & secundum. *Mercat.* Num ergo & de mercede, quam pro sapientiæ disciplina à iuuenibus accipis, similia dicamus? & sit manifestum solum studiosum pro virtute mercedem accepturum esse? *Chry.* Intelligis. Certè non mea causa, sed dantis gratia accipio. Cùm enim alius sit effusor, alius comprehensor, me quidem ipsum, vt sim cõprehensor, præparo, discipulũ verò vt fiat effusor. *Merc.* At tu contrarium dixisti, iuuenem esse comprehensorẽ, te verò qui solus dives es, effusorem. *Chry.* Heus tu scommate me perstringis.

ἀλλ' ὅρα μή σε ἀποτοξεύσω ἀναπόδεικτῳ συλλογισμῷ. Ασ. καὶ τί δεινὸν ἀπὸ τοῦ βέλους; Χρυ. ἀπορία, καὶ σιωπὴ, καὶ διαφθεῖραι τὴν διάνοιαν. ὦ γ μέγιστον, ἵνα ἐθέλω τάχιστά σε ἀποδείξω λίθον. Αγο. πῶς λίθον; οὐ γὰρ Περσεὺς εἶ βέλπτης εἶναί μοι δοκεῖς. Χρυ. ὦδέ πως. ὁ λίθος σῶμα ὄν; Αγο. ναί. Χρυ. τί δ', τὸ ζῶον σῶμα; Αγο. ναί. Χρυ. σὺ δ', ζῶον; Ασ. ἔοικα γοῦν. Χρυ. λίθος ἄρα εἶ, σῶμα ὤν. Αγο. μηδαμῶς. μή μ' ἀπόλυσόν με θεοῦ τοῦ Διὸς, καὶ ἐξ ἀναζῳῆς ποίησον ἄνθρωπον. Χρυ. ὦ χαλεπόν, μὴ ἔμπαλιν ἴδῃ ἄνθρωπος. εἰπὲ γάρ μοι, πᾶν σῶμα, ζῶον; Αγο. ὦ. Χρυ. τί δ', λίθος, ζῶον; Αγο. οὔ. Χρυ. σὺ δ', σῶμα εἶ; Αγο. ναί. Χρυ. σῶμα δ' ὤν, ζῶον εἶ; Αγο. ναί. Χρυ. οὐκ ἄρα λίθος εἶ, ζῶον γε ὤν. Αγο. εὖγε ἐποίησας, ὡς ἥδη μου τὰ σκέλη καθάπερ ἡ Νιόβης ἀπελύετο, καὶ πάγια ἦν. ἀλλὰ ἀνήσομαί γε σε. πόσον ὀφείλω αὐτῷ καταβαλών; Ερ. μυρίας δώδεκα. Αγο. λάμβανε. Ερ. μόνος σὺ αὐτὸν ἐώνησαι; Αγο. μὰ Δί', μὴ ἔτοι πάντες, οὓς

Sed vide tu ne te petam indemõstrabili syllogismo? *Merca.* Quid verò mali ex hoc telo accidet? *Chry.* Dubitatio, & silentium, mentísque subuersio. Quod autem est maximum, si voluero, te celerrimè in lapidem conuertã. *Mercat.* Quomodo lapidem me feceris? neque enim Perseus, ô bone, mihi esse videris. *Chry.* Hoc modo. Lapis est corpus. *Mercat.* Certè. *Chry.* Quid verò? nonne & animal est corpus? *Mercat.* Maximè. *Chry.* tu verò, nõne es animal? *Mercat.* Sic videtur. *Chry.* Lapis igitur es, cùm sis corpus. *Mer.* Nequaquam: sed me per Iouem solue, & de nouo fac hominem. *Chry.* Non est factu difficile: quare rursus sis homo. Dic enim mihi. Nonne omne corpus animal est? *Mercat.* Nõ *Chry.* An verò lapis, animal est? *Mercat.* Non. *Chry.* Tu verò corpus ne es? *Mercat.* Maximè. *Chry.* Corpusautẽ cũ sis, animal-ne es? *Mercat.* Maximè. *Chry.* Ergo non es lapis, animal cùm sis. *Mercat.* iuge effeceras vt iã mea crura nõ aliter ac Niobes refrigerata & saxea facta essent. Attamẽ te emã. Quãtum pro ipso numerabo? *Merc.* Duodecim minas. *Mercat.* Accipe. *Merc.* Solus-ne ipsum emisti? verũ illi omnes quos vides.

Mercat. Non per Iouem:

ὁρᾷς. Ερ. πολλοί γε, ἢ τῶν ὤμοις χαρτεροῖ, καὶ τοῦ διείζοντος λόγου ἄξιοι. Ζ. μὴ διάτειβε. ἄλλον κάλει. Ερ. τὸν περιπατητικόν σε φημί, τὸν πλούσιον. ἀγε δή, ἀνήσαδε τὸν συνετώτατον, τὸν πάντα ὅλως ἐπισάμενον. Αγο. ποῖος δέ τις ὅδε; Εε. μέτριος. σπουδαῖος. ἁρμόδιος τῷ βίῳ. τὸ δὲ μέγιστον, ἁπλοῦς. Αγο. πῶς λέγεις; Ερ. ἄλλος μὲν ὁ ἔκτοθεν φαινόμενος, ἄλλος δ' ὁ ἔντοθεν εἶναι δοκεῖ. ὥστε ἐὰν πρίῃ αὐτὸν, μέμνησο, τὸν μὲν, ἐσωτερικὸν, τὸν δὲ, ἐξωτερικὸν καλεῖν. Αγο. τί δὲ γινώσκει μάλιστα; Εε. τέλη εἶναι τὰ ἀγαθὰ, ἐν ψυχῇ, ἐν σώματι, ἐν τοῖς ἐκτός. Αγο. ἀνθρώπινα φρονεῖ. πόσου δέ ἐστιν; Ερ. εἴκοσι μνῶν. Αγο. πολὺ λέγεις. Εε. οὐκ ὦ μακάριε. καὶ γὰρ αὐτὸς ἔχειν τι ἀγύριον δοκεῖ. ὥστε ἂν αὖ φθαίοις ὠνούμενος. ἔτι δὲ εἰσὶ καὶ πάνυ μάλα παρ' αὐτῷ πόσον μὲν ὁ κόγχος βιοῖ τὸ χρόνον, ἐφ' ὅσον δὲ βάθος ἡ θάλασσα ὑπὸ τοῦ ἡλίου καταλάμπεται, καὶ ὀπτία τίς ἐστιν ἡ ψυχὴ τῶν ὀφέων. Αγο. Ἡράκλεις τὰ ἀκριβολογίας. Ερ. τί τούτων ὀξυδερκέστερα, γονῆς

Merc. Certè multi sunt iique validis humeris, & colligente sermone digni? Iup. Ne tempus teras: alium accerse. Merc. Te Peripateticum accerso, formosum, diuitem. Agite, emite hunc prudentissimum, qui omnia omnino scit. Mercat. Qualisnam ille est. Merc. Modestus, æquus, vita bene composita: quódque maximum est, duplex. Mercat. Quid dicis? Merc. Alius quidem foris apparet, quàm intus esse videtur. Itaque si emas ipsum, memento internum hunc, externum illum appellare. Mercat. Quid verò potissimũ nouit? Merc. Nouit triplicia esse bona, animæ scilicet, corporis, & rerum externarũ. Mercat. Humana sapit, sed quanti venditur? Merc. Viginti minis. Mercat. Multum certè dicis. Merc. Nequaquam ô beate; etenim pecuniam aliquam habere ipse videtur. Itaque non nimis citò ipsum emeris. Prætereà autem protinus ab eo disces quandiu viuat culex, & quàm profundè mare à sole illustretur, & qualis sit ostrearum anima. Mercat. Hercle quanta argutia! Merc. Quid si audias alia multa his acutiora, de semine, & generatione, déq; ὦ, εἰ ἀκούσοις ἄλλα πολλὰ τε πέρι, καὶ ψυχῆς, καὶ τὸ ἐν

τῆς μήτρας τῶν ἐμβρύων πλασ-
σικῆς; καὶ ὡς ἄνθρωπος μὲν γε-
λαστικὸν, ὄνος δὲ οὐ γελαστικὸν,
οὐδὲ τεκταινόμενον, οὐδὲ
πωλοῦμενον; Αγο. πάνσεμνα
φῂς, καὶ ὑπισχνῇ τὰ μαθήματα. ὥστε ἀνέμιξε αὐτὸν εἴκοσιν.
Ep. εἶεν. τίς λοιπὸς ἡμῖν καταλέλειπται; ὁ σκεπτικὸς οὗτος.
οὐ ὁ πυῤῥίας, φέρε ἰδεῖν, καὶ ἀπο-
κηρύττω κατὰ τάχος. ἤδη μὲ
ὑποῤῥέουσιν οἱ πολλοὶ, καὶ ἐν
ὀλίγοις ἡ πρᾶσις ἔσται. ὅμως δὲ,
τίς καὶ τοῦτον ὠνεῖται; Αγο. ἔγω-
γε. ἀλλ' οὐ πρότερον εἰπέ μοι,
σὺ τί ἐπίστασαι; Φιλόσοφος.
οὐδέν. Αγο. πῶς φῂς; ἔφησθα;
Φι. ὅτι οὐδὲν ὅλως εἶναί μοι
δοκεῖ. Αγο. οὐδὲ ἡμεῖς ἄρα ἐσ-
μὲν πύες; Φι. οὐδὲ τοῦτο οἶδα.
Αγο. οὐδ' ὅτι σὺ τίς ὢν τυγ-
χάνεις; Φι. πολὺ μᾶλλον ἔτι
τοῦτ' ἀγνοῶ. Αγο. ὦ τῆς ἀποείας.
τί δαί σοι τὰ σάθμια ταυτὶ βού-
λεται; Φι. ζυγοστατῶ ἐν αὐτοῖς
τοὺς λόγους, καὶ πρὸς τὸ ἴσον
ἀπευθύνω. καὶ ἐπειδὰν ἀκρι-
βῶς ὁμοίοις τε καὶ ἰσοῤῥοπέσι
ἴδω, τότε δὴ ἀγνοῶ τὸ ἀλη-
θέστερον. Αγο. τί ἄλλως ἦ, τί ἂν
πράττοις ἐμμελέστερον; Φι. τὰ πάντα
πλὴν ἐραστὴν μεταδιώκειν.
Αγ. τί δαί τὸ σοὶ ἀδώματον; Φι.

embryonis in vtero formatione, vtq; risibilis est homo, non risibilis autem asinus, neq; ad ædificandum, neque ad nauigandũ habilis? Mercat. Planè admiranda, & vtilia præcepta narras. Itaque viginti minis ipsum emam. Merc. Esto. Quis adhuc reliquus est? Iste Scepticus: Accede tu Pyrrhia, statim proclamandus es: multi jam effluunt, & in paucis erit venditio. Verumtamen quis emet istum? Mercat. Ego. Sed primùm dic mihi, tu quid nosti? Phil. Nihil. Mercat. Quid ita? Phil. Quia nihil omnino mihi videtur existere. Mercat. Nos verò nihil-ne sumus? Phil. Neq; hoc scio. Mercat. Neq; tu es quis? Phil, Hoc multò etiam magis ignoro. Mercat. O ignorantiam! Verùm quid sibi volũt hæ statera. Phil. Sermones in illis trutino, & ad æqualitatem redigo: postquam autem eos exquisitè similes, & æqualis esse põderis cognouero, tunc quis horũ verior sit, ignoro. Mercat. Ex alijs autem rebus, quid cõpositè facere soles? Phil. Omnia facio, præterquã quod fugitiuos non persequor. Mercat. Quid? anne hoc tibi impossibile est? Phil. Quia, ô bone, non comprehendo, ὅ τι ὦ γαθέ, οὐ καταλαμβάνω.

Ago. εἰκότως. βραδὺς γὰρ, καὶ νωθὴς πις εἶναι δοκεῖς. ἀλλὰ τί σοι τὸ τέλος τῆ ἐπισάσεως; Φι. ἡ ἀμαθία, καὶ τὸ μήτε ἀκούειν, μήτε ὁρᾶν. Ago. ἀκούω καὶ κωφὸς ἅμα, καὶ τυφλὸς εἶναι λέγεις. Φι. καὶ ἄκριτός γε πρὸς τί, καὶ ἀναίσθητος. καὶ ὅλως, τὸ σκώληκος ἐδὲν διαφερων. Aſo. ὠνητέος εἶ δὲ διὰ ταῦτα. πόσου τοῦτον ἄξιον χρὴ φάναι; Ep. μνᾶς ἀπὶκῆς. Aſo. λάμβανε. τί φῆς ὦ ἄνος, ἐφιαμίλλει σε; Φι. ἄδηλον. Ago. μηδαμῶς. ἐώνημαι γὰρ, καὶ παρχύειον κατέβαλον. Φι. ἐπέχω περὶ τούτου, καὶ διασκέπομαι. Ago. καὶ μὴν ἀκολούθει μοι, καὶ θᾶττον χρὴ ἐμὸν οἰκέτην. Φι. πῶς οἶδεν εἰ ἀληθῆ ταῦτα φῄς; Aſo. ὁ κῆρυξ, καὶ ἡ μνᾶ, καὶ οἱ παρόντες. Φι. πάρεισι γὰρ ἡμῖν τινες; Ago. ἀλλ' ἔγωγέ σε ἤδη ἐμβαλῶ ἐς τὸ μύλωνα, πείσω εἶναι δεσπότης κἀγὼ χείρων λόγον. Φι. ἐπέχω περὶ τούτου. Ago. μὰ Δί', ἀλλ' ἤδη γε ἀπαφνάμην. Ερ. σὺ μὲ παῦσαι ἀντείνων, καὶ ἀκολούθει τῷ ὠνησομένῳ. ὑμᾶς δ' ἐς αὖθις παρεγκαλέσομεν. ἀποκρύξειν γὰρ τοὺς ἰδιώτας, καὶ βαναύσους, καὶ ἀγοραίους βίους μᾶλλον.

Mercat. Rectè, tardus enim & piger videris esse. Verùm quis tibi scientiæ est finis? Phil. Ignorantia: & nihil videre, neq; audire. Mer. Ergo te surdum simul & cæcum dicis. Phil. Imò iudicio etiam & sensu careo: breuiter nihil à verme differo. Mer. Propterea emendus es. Quanti facis illum? Merc. Attica mina. Mer. Accipe heus tu quid dicis, tè ne emi? Phil. Incertum est. Mer. Nequaquam: emi enim, & pecuniam numeraui. Phil. Iudicium suspendo hac de re, & eam considero. Mer. Atqui sequere me vt famulum decet. Phil. Quis scit num vera dicas? Mer. Præco, mina, & qui adfuerunt. Phil. An aliqui etiam nobiscum sunt? Mer. Ego te iam coniectum in pistrinum, adducam vt credas me tuum esse herum, secundum peiorem causam. Phil. Hac de re assensionem etiam retineo. Mer. Sed per Iouem iam ostendi. Mer. Tu quidem desine obniti, & cum qui te emit sequere. Vos autem cras adūocabimus. Etenim idiotas, & fabriles, vilésq; vitas proclamaturi sumus.

ΑΝΑΒΙΩΣΚΟΜΕΝΤΕΣ, Η ΑΝΑΠΙΣΚΑΤΟΡ, SEV ΑΝΑΒΙΩΣΚΟΜΕΝΤΕΣ. REVIVISCENTES.

ARGVMENTVM.

Hic Dialogus, *quasi quadam Apologia superioris est, quantum ad Luciani personam attinet. Exponit enim ille causam hic, ur toties in philosophos inuehatur: Nempe quòd plerique simulato nomine, pro veris falsos se gerant, quaſtúmque magis, quàm virtutem sectentur. Series argumenti ita se habet: Finguntur Philosophi illi vetustiores, Pythagoras Socrates, Plato, Aristoteles, Chrysippus, Diogenes, atque alij, ad vlciscendum Lucianum, cum propter alia conuscia, tum quòd proximo Dialogo venales eos proposuerat, idq; etiam vilissimo precio, ab inferis redire, ac reuiuiscere, commeatu in vnum diem impetrato. Qui cùm illum saxis persecuti, in fugam conuersum cepissent, occidere primùm statuerunt. Ille verò prouocando ad ipsam Philosophiam, eóque obtento, vt causſam sibi dicere liceret, postquam à Diogene, vtpote Cynico, & cateris liberiore, communi omnium nomine accusatus esset, tanquam qui contumeliosissimè omnes Philosophia cultores, viros de tota virtute & rebus mortalium optimè meritos, proscidisset, ita se se defendit, vt diceret se minimè negare obiecta, sed consilio & ratione adductum, & hæc, & plura etiam his feciſſe: non quidem in veros Philosophos, sed in eos, qui nomine tantum illo se iactarent, cùm interim non modò Philosophiam veram ignorarent, sed planè diuersa etiam à præceptis & regulis illius facitarent. Proinde se non modò supplicio nullo dignum esse, sed contrà etiam præmijs, tanquam veræ Philosophiæ amatorem, atque assertorem, donari debere. Hoc Iudicio peracto, cum ille non solùm ab accusatione liberatus, verum etiam in societatem eorum, à quibus antè accusabatur, ascitus fuisset, à Philosophia deinceps & falsi illi Philosophi simulatores citantur, vt sua professionis causam redderent. Qui cùm iudicium hoc omnes fermè detrectaſſent, mittitur Lucianus vnà cum Elencho, vt illos inquirant, ac bonos quidem honoribus afficiant, malos autem adempto habitu stigmate inurant. Sed prius quàm id fieret, Lucianus seu Parrhisiades (ita enim se se apud Philosophiam appellat) puta quòd iam reipsa comprobaret, quod verbis antea dixerat, accepto hamo, eóque auro, carycis & placentis abscondito, quasi piscator ali-*

quis, allectos & attractos simulatores istos capit, captos autem de cæmmunitate reliquorum consensu de saxo præcipites mittit. Habet autem Dialogus *hic duos titulos, quorum alter ab iis, quæ à principio geruntur nomen accepit, alter ab exitu suo Catastrophe, sumptus est. Simillimúsque quod ad argumentum & eius tractationem attinet, alicui veteris Comœdiæ fabulæ est.*

ΣΩΚΡΑΤΗΣ.

Αλλε, βάλλε ἅ-
κατάεατον τοῖς
B ἀφθόνοις λίθοις.
ἐπίβαλλε τῶν
βάλων. ὠθεστε-
πίβαλλε καὶ τῶν ὀρεάκων.
πάῖε τοῖς ξύλοις ἅ ἁλιπέλειον.
ὅρα μὴ διαφύγῃ. καὶ σὺ ὦ
Πλάτων, βάλλε. καὶ σὺ ὦ
Χρύσιππε, καὶ σύ. πάντες ἅμα
ξυναπαίσωμεν ἐπ' αὐτὸν, ὡς
πάρῃ πάρῃσιν ἀφῆκεν, βάκτρα ἢ
βάκτροις. κοινὸς γὰρ πόλεμος,
καὶ ὃν ἔστιν οὗ τινα ἡμῶν ἠχ
ἥβεισε. σὺ ἢ ὦ Διόγνες, εἰ
ποτε ἄλλοτε, χρῶ τῷ ξύλῳ,
μηδὲ ἀῆς. δίδοτω τιὼ ἀξίαν,
βλάσφημος ὤν. τί τοῦτο; κεκ-
μήκατε ὦ. Αεισιππε. καὶ μὰ
Δι' ἐχθῶ. ἐσὲ σοφοὶ, μνησθε
ἢ δουλείδος ὀργῆς. Αεισοτελες,
ἐπαυσύδασον ἔπι ᾶσσον. καλ-
λῶς ἔχει. ἐάλωκε τὸ θηρίον.
ἐιλήφαμέν σε ὦ μιαρὲ. ἔσῃ

Mpete, impete
crebris lapidi-
A I bus hunc exe-
crandum, in-
cesse glebis, in-
cesse præterea
testis, percute fustibus
calumniatorem. Vide ne effu-
giat: et tu Plato, impete, & tu
Chrysippe, & tu: omnes si-
mul in illum obarmemur.
B *Per ut reddat op. mpere, bacu-*
lusque bacill-: siquidem com-
munis est hostis, nec è nobis
est quispiam quem iniuria
non affecerit. Tu verò ô
Diogenes, si vnquam aliàs
vtere baculo, nec remittas:
dignas conuiciator ille pœ-
C nas luat. Quid hoc rei est?
Numquid Aristippe, defessi
estis? atqui non oportebat.
Este cati, memores hementu
& iræ. Aristoteles magis
propera, bene habet: capta est fera. Prehen-
dimus te sceleste. Quare

protinus

βοῶν αὐτίκα οὓς πινας ὄντας ἡμᾶς, ἐκακηγόρεις. τῷ, τέρπῃ δὲ τις αὐτον καὶ μετέλθοι; ποικίλον γάρ τινα ἐπινοῶμεν θάνατον κατ' αὐτῆς, πᾶσιν ἡμῖν ἱκανῶς ἐξαρκέσαι δυνάμενον. καθ' ἕκαστον ἑπτάκις γοῦν δίκαιός ἐστιν ἡμῖν ἀπολωλέναι. Πλάτων. ἐμοὶ μέν, ἀνεσκολοπίσθαι δοκεῖ αὐτὸν νὴ Δία, μαστιγωθέντά γε πρότερον. τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐκκεκόφθω, τὴν γλῶτταν αὐτῆς ἐπιπολὺ πρότερον ἀποτετμήσθω. σοὶ δ' τί Ἐμπεδόκλεις, δοκεῖ; Ἐμπεδοκλῆς. ἐς τὸν κρατῆρας ἐμπεσεῖν αὐτὸν, ὡς μάθοι μὴ λοιδορεῖσθαι τοῖς κρείττοσι. Πλα. καὶ μὴν ἄμεινον ἦν καθάπερ τινα Πενθέα, ἢ Ὀρφέα, λάκιστον ἐν πέρασιν εὑρέσθαι μέρος, ἵνα καὶ μέρος αὐτῆς ἕκαστος ἔχων, ἀπαλλάττοιτο. Λουκια. μηδαμῶς, ἀλλὰ πρὸς ἱκετείαν φείσασθέ μου. Σω. ἄφετον. ὦ αὐ ἀφεξῆς ἔτι. ὁρᾷς δὲ δὴ καὶ τὸν Ὅμηρον ἃ λέγει, ὡς Οὐκ ἔστ' λέοσι καὶ ἀνδράσιν ὅρκια πιστά. Λου. καὶ μὴν καθ' Ὁμήρου ὑμᾶς καὶ αὐτὸν μετεύσω. αὐδήσεσθε γὰρ ἡμῖν ἀνισωτὰ μα. ζωχρῶν τ' οὐ

protinus intelliges quosnam viros maledictis lacessiueris. Sed quo quis pacto ipsum vlciscatur? varium quoddam mortis genus in ipsum excogitemus, quod nobis omnibus satisfacere possit: æquum est vt septies saltem singulis nobis pereat. *Plat.* Mihi quidem cruci videtur suffigendus vbi prius fuerit flagris cæsus, erutique ipsi oculi, & in multas partes abscissa lingua. Tibi vero quid videtur Empedocles? *Emped.* In crateras Ætnæ præcipitandus est, vt prestantiores conuicijs discat non lacessere. *Plat.* Quinimo esset optimum vt Penthei vel Orphei instar inter saxa dilaniatus inueniretur, vt quisque particulam eius habens, discederet. *Lucian.* Minimè. Verùm mihi parcatis obsecro per supplicem Iouem. *Socr.* Placuit: non dimitteris amplius. Homerum audis quid dicat. *Non est iura fides hominum generique leonum. Lucian.* Atqui ex Homero vos ipsos orabo: nam fortè carmina eius reuerebimini, méq; versus recitantem non spernetis. *Accipite ea, aurúmque viris sapientibus vltro, Munera*

ἴσως τὰ ἔπη, καὶ παρέξεσθε ἡμῖν ἀφορμὴν, καὶ ἄξια δίκης

ἄποινα, χαλκόν τε, χρυσόν τε, τὰ, δὴ φιλέουσι σοφοὶ ὥρ. Πλ. Ἀλλ' οὐδὲ ἡμεῖς ἀπορήσομεν πρὸς σὲ ὁμοιοκλῆς ἀντιλογίας. ἄκουε δή, Μὴ δή μοι φύξιν γε κακηγόρε βάλλεο θυμῷ, ἀλλ' οὐ γὰρ λέξας, ἐπὶ ἶκεο χεῖρας ἐς ἁμάς. Λυ. οἴμοι τῶν κακῶν. ὁμῶ Ομηρος ἡμῖν ἄπορος ἦν, ἢ μοίσῃ ἐλπίς. ἐπὶ τ' Εὐριπίδην δή μοι καταφευκτέον. τάχα γὰρ ἂν ἐκεῖνος σώσειέ με. Μὴ κτεῖνε τ' ἱκέτην. οὐ γὰρ θέμις κταρεῖν. Πλα. τί δ' οὐχὶ κἀκεῖνα Εὐριπίδου ὄντ', Οὐ δεινὰ πάσχειν, δεινὰ δ' οὐκ εἰργασμένους; Λου. νῶν οὕτω ἔκαπ ῥημάτων κτείνετέ με; Πλα. νὴ Δία. φησὶ γοῦν ἐκεῖνος αὐτὸς, Ἀχαλίνων στομάτων, ἀνόμου τ' ἀφειμίας, τὸ τέλος δυσχέρεια. Λου. ὀκνῶ ἐπειδὴ δέδοκται πάντως ἀποκτιννύναι, καὶ οὐδεμία μηχανὴ τὸ διαφυγεῖν με, φέρετε τοῦτο γοῦν εἴπατέ μοι, οἵτινες ὄντες, ἢ τί πεπονθότες ἀνήκεστον πρὸς ἡμῶν, ἀνήκεστα ὀργίζεσθε, καὶ ἐπὶ θανάτῳ συμεινήφατέ με; Πλα. ἅτινα μὲ εἴργασαι ἡμᾶς τὰ δεινὰ, σαυτὸν ἐρώτα ὦ κάκιστε, καὶ τοὺς καλοὺς ἐκείνους σου λόγους,

grata, bonúmque virum me prendite viuum. Plat. Verùm neque nobis aduersum te Homerica deerit responsio. Audi igitur. Nec mihi mente fugam tu persuadere valebis, Postquam te teneo, licèt aurea verba loquaris. Lucian. Hei malorum, siquidem spes maxima Homerus nos frustratur. Ad Euripidem igitur mihi confugiendum, forsan enim ille me seruauerit. Ne supplicem occide, est nefas occidere. Plat. Quid vero? nonne & illa sunt Euripidis? Par est mala pati qui patrauerunt mala. Lucian. Nunc ergo verba propter hæc me occiditis? Plat. Rectè per Iouem: idem enim inquit, Effraniorū & exlegū dementia extremum infœlicitas occupat. Lucian. Proinde quoniam omnino me interficere decreuistis, nullúmque mihi restat effugiū, agite hoc saltem mihi indicate, quinam sitis, aut quid tam atrox à nobis perpessi, atrocirer iracamini, méque occidendum comprehenderitis. Plat. Quibus nos affeceris contumelijs, à te ipso sceleratissime perquire, & à tuis bellulis sermonibus, in quibus & Philosophiam ipsam maledi-

ἐν οἷς φιλοσοφίαν τε αὐτὴν,

ἡμῶν ἠτόησεν, καὶ ἐς ἡμᾶς
ὕβρεικες, ὥστε ἐξ ἀγορᾶς
ἀποκηρύττων σοφὸς ἄνδρας.
καὶ τὸ μέγιστον, ἐλευθέρους. ἐφ'
οἷς ἀγανακτήσαντες, ἀνελπι- A
σάμενοι ὅτι σε, παρὰ τοσαῦτα
πρὸς ὀλίγον τὸν Ἀΐδωνέα, Χρύ-
σιππος οὗτοσὶ, καὶ Ἐπίκουρος,
καὶ Πλάτων ἐγὼ, καὶ Ἀριστοτέ-
λης ἐκεῖνος, καὶ ὁ σιωπῶν ἅπας B
Πυθαγόρας, καὶ Διογένης, καὶ
ἅπαντες, ὁπόσοις διέσυρες ἐν
τοῖς λόγοις. Λου. ἀνέπνευ-
σα. οὐ γὰρ ἀποκτενεῖτε με, εἰ
μάθητε ὁποῖός ἐγὼ περὶ ὑμᾶς
ἐγκυκλίω. ὥστε ἀπορρίψατε
τοὺς λίθους. μᾶλλον δὲ φυ-
λάξετε. χρήσεσθε γὰρ αὐτοῖς C
κατὰ τῶν ἀξίων. Πλα. λυ-
πεῖς. σὲ δὴ χρὴ τήμερον ἀπο-
λωλέναι. καὶ ἤδη γε λαίνου
ἔσω χιτῶνα κακῶν ἔνεκα, ὅσα
ἔοργας. Λυ. καὶ μὴν ὦ ἄρι-
στοι, οὐ ἔλεγεν ἐξ ἁπάντων οἰκεῖ-
ον τε ὑμῖν ὄντα, καὶ ἔννομον, καὶ
ὁμογνώμονα, κἂν εἰ μὴ φορτικὸν D
εἰπεῖν, κηδεμονα τῶν ὑπὲρ ἐμοῦ
ἐπιτηδευμάτων εὖ ἴσθ' ἀποκτενοῦντες,
ὡς ἐμὲ ἀποκτείνητε, τοσαῦτα
ὑπὲρ ὑμῶν πεπονηκότα. ὁρᾶ-
τε γοῦν μὴ τὸ τῶν γυῶν φιλο-
σόφων ἀυτὸ ποιῆτε, ἀχάριστοι,
κὴ ἀφίλοι, κὴ ἀγνώμονες φαι-

ctis petijsti, nósque con-
tumeljis lacceſſiuisti, cùm
tanquam ex foro ſapientes
viros, & quod maximum
eſt, liberos, venderes. Qua-
re indignati, impetrata à
Plutone venia, aduerſus te
prodijmus, Chryſippus iſte,
& Epicurus, & ego Plato,
& Ariſtoteles ille, & ſilens
iſte Pythagoras, & Dio-
genes, omnéſque quotquot
ſermonibus tuis inſectatus
es. *Lucian.* Reſpiraui. Non
enim me interficietis, ſi in-
tellexeritis qualiſnam erga
vos ego fuerim. Itaque ab-
ijcite lapides: imò potiùs
aſſeruate: vobis enim con-
tra meritos vſui erunt. *Plat.*
Nugaris: te certè hodie
mori neceſſe eſt: iámque
ob perpetrata ſcelera, la-
pideum induas amictum.
Lucian. Atqui viri optimi,
quem ſolum ex omnibus
laudare oportebat, fami-
liarem veſtrum, beneuolum,
conſentientem, ac niſi graue
eſt vt dicam, ſtudiorum
veſtrorum procuratorem,
probè ſcitote vos interfe-
cturos, ſi me interficiatis,
qui tot labores pro vobis
exantlaui. Videte igitur
ne huius temporis philoſo-
phorũ more faciatis, ingrati,
iracundi, ac perfidi erga

νόμμοι περὶ ἀνδρὸς εὐεργέτου. Πλα. ὦ τῆς ἀναισχυντίας: καὶ χάριν σοι τῆς κακηγορίας ὀφείλομεν; ὅστις ἀνδραπόδοις ἀληθῶς οἴει διαλέγεσθαι; ἢ ἵνα εὐεργεσίαν κακηγορίᾳ πρὸς ἡμᾶς ὑπὲρ τηλικαύτην ὕβρει, καὶ παρρησίᾳ τῶν λόγων; Λου. πῦ γὰρ ἐγὼ ὑμᾶς, ἢ πότε ὕβρικα, ὃς ἀεὶ φιλοσοφίαν τε θαυμάζων διατετέλεκα, καὶ ὑμᾶς αὐτοὺς ἐπῃνουν, καὶ τοῖς λόγοις, οὓς καταλελοίπατε, ὡμίλουν. αὐτὰ γοῦν ἃ φημι ταῦτα, πόθεν ἄλλοθεν ἢ παρ' ὑμῶν παρειλαβών, καὶ κατὰ μέλιτταν ἀπανθισάμενος, ἐπιδείκνυμαι τοῖς ἀνθρώποις; οἱ δὲ ἐπαινοῦσι, καὶ γνωρίζουσιν ἐκάστου τὸ ἄνθος, ὅθεν, καὶ παρ' ὅτου, καὶ ὅπως ἀνελεξάμην. καὶ λόγῳ μὲν ἐμὲ ζηλοῦσι τῆς ἀνθολογίας. τὸ δὲ ἀληθὲς, ὑμᾶς, καὶ τὰ λειμῶνα τὰ ὑμέτερον, οἷα τοιαῦτα δεδυνήκατε ποικίλα, καὶ πολυειδῆ τὰς βαφὰς, εἴ τις ἀναλέξασθαί γε αὐτὰ ἐπίσαιτο, καὶ ἀναπλέξασθαι, καὶ ἁρμόσασθαι, ὡς μὴ ἀπᾴδειν θατέρου θατέρῳ, ἔτ' ὅς τις οὕτω ταῦτα εὖ πεποιηθὼς παρ' ὑμῶν, κἄπειτα ἀπιστῶν ἐπιχειρήσειεν εὐεργέτας

virum beneficum videamini. *Plat.* O impudentiam! Numquid tibi ob conuitia gratiam debemus? verè hic cum mancipijs sibi rem esse existimat? an etiam tantam iniuriam, & debacchationem verborum pro beneficio computabit? *Lucian.* Vbinam ego, vel quandò iniuria vos affeci? ego qui semper philosophiam sum admiratus, vósque ipsos laudibus extuli, & cum sermonibus, quos reliquistis, assiduè sum versatus. Quin & hæc ipsa quæ dico vnde quàm à vobis accepta, & apicularum more decerpta hominibus ostendo? At illi laudant, & cognoscunt vniuscuiusque florem, vnde, à quo, & quomodo collegerim: méque orationem ob hoc florilegium commendant: imo verè vos ipsos, vestrúmque pratum, qui tot támque varios, ac multiplicis coloris flores produxistis, quos siquis colligere, connectere, & concinnare norit, ita vt alterum ab altero non dissonet, numquid qui tam egregiè à vobis affectus fuerit, viris benefactoribus obloqui conabitur,

ἄνδρας, ἀφ' ὧν εἶναί τις ἔδοξεν ἐντὸς εἰ μὴ τῆ Θάμυριν, ἢ τῆ Εὔρυτον εἰπεῖν τῷ φύσιν, ὡς τῆ μύσπας ἀπάδειν, παρ' ὧν εἴληφε τῆ ᾠδῆς, ἢ τῷ Ἀπόλλωνι ἐκδιδάσκειν, ἐναντία τοξεύων, καὶ ταῦτα, δοτῆρι ὄντι τῆ τοξικῆς. Πλα. τοῦτο μέν ὦ γύναιε, καὶ τῶν ῥητόρας εἰρηται σοι. ἐναντιώτατον γοῦν ὅτι τῷ πράγματι, καὶ χαλεπωτέραν σου ἐπιδείκνυσι τὴν τόλμαν, εἴγε τῇ ἀδικίᾳ καὶ ἀχαριστίᾳ πρόσεστιν, ὃς παρ' ἡμῶν τὰ τοξεύματα ὡς φῆς λαβὼν, κατ' ἡμῶν ἐτόξευες, ἵνα τοῦτον ὑποδεδραμὼς τῆ σκοπὸν, ἅπαντας ἡμᾶς ἀλορρεύειν κακῶς. τοιαῦτα παρὰ σοῦ ἀπειλήφαμεν, ἀνθ' ὧν σοι τῆ λειμῶνα ἐκεῖνον ἀναπετάσαντες, ὃν ἐνωλύομεν δρέπεσθαι, καὶ τὸ προκόλπιον ἐμπλησάμενον, ἀπελθεῖν. ὥστε, διά γε τοῦτο μάλιστα, δίκαιος ἂν εἴης ἀποθανεῖν. Λου. ὁρᾶτε πρὸς ὀργὴν ἀκούετε, καὶ οὐδὲν τῶν δικαίων προσίεσθε. καίτοι, ἐκ ἂν φήθην ποτὲ ὡς ὀργὴ Πλάτωνος, ἢ Χρυσίππου, ἢ Ἀριστοτέλους, ἢ τῶν ἄλλων ὑμῶν καθήκοιτο ἄν. ἀλλά μοι ἔδοκεῖτε μόνοι δὴ, πόρρω εἶναι τῆ τοιούτου. πλὴν ἀλλὰ μὴ ἄκριτόν γε ὦ θαυμάσιοι, μηδὲ

quorum gratia existimationis alicuius esse reputatur? Ni eiusdem naturæ, cuius Thamyris, vel Eurytus, vt musis occinat, à quibus canendi normam acceperit, vel Apollinem, idque iaculationis præceptorem, iaculando prouocet. *Plat.* Hoc, ô generose, Rhetorum more dixisti. Igitur rei maximè est contrarium, & proteruiorem tuam audaciam indicat, siquidem iniuriam atque ingratitudinem præ se fert, si cùm à nobis, vt fateris iacula acceperis, aduersus nos iaculatus es, hunc vnum scopum obseruans, vt nos omnes conuicijs lacessas. Talem à te consequimur gratiam, pro eo quod tibi pratum illud reseruauimus: nec vt decerperes, plenóque sinu discederes, inhibuimus. Itaque ob id maximè dignus es qui moriaris. *Lucian.* An videtis? aures iræ præbetis: & quæ iusta sunt minimè approbatis. Ego verò me nunquam in Platonis vel Chrysippi, vel Aristotelis vel aliorum vestri ordinis iram incidere posse existimassem. Verùm soli vtiq; hinc procul abesse, mihi videbamini. At verò, ô admirãdi, ne indẽnatũ, causáq; non cognita me interficiatis. πρὸ δίκης ἀποκτείνητε μη

ὑμέτερον γοῦν καὶ τοῦτο λαβὼν, μὴ βίᾳ, μηδ' ἐπὶ τὸ ἰσχυρότερον πολιτεύεσθαι, δίκῃ δὲ τὰ διάφορα διαλύεσθαι δίδοντας λόγους, καὶ δεχομένους ἐν τῷ μέρει. ὥστε δικάσω ἑλόμενοι, κατηγορήσατε μὲν ὑμεῖς, ἢ ἅμα πάντες, ἢ ὅν τινα ἂν χειροτονήσητε ὑπὲρ ἁπάντων. ἐγὼ δὲ ἀπολογήσομαι πρὸς τὰ ἐγκλήματα. κἄπειτα εἰ μέν τι ἀδικῶν φαίνομαι, καὶ τοῦτο περὶ ἐμοῦ γνοὺς τὸ δικαστήριον, ὑφέξω δικαίαν τὴν ἀξίαν. ὑμεῖς δὲ, βίαιον οὐδὲν τολμήσετε. ἰὼν δὲ πρὸς εὐθύνας κάτοισθα, καθαρὸς ὑμῖν καὶ ἀνεπίληπτος εὐείσκωμαι, ἀφήσουσι μὲν οἱ δικασταί. ὑμεῖς δὲ, εἰς τὸν ἐξαπατήσαντας ὑμᾶς, καὶ παροξύναντας κατ' ἐμοῦ, τὴν ὀργὴν τρέψετε. Πλα. τοῦτο ἐκεῖνο ἐς πεδίον τὸ ἴππον, ὡς παρακρουσάμενος τοὺς δικαστὰς, ἀπέλθοις. φασὶ γοῦν ῥήτορά σε, καὶ δικανικόν τινα εἶναι, καὶ παγκάλως ἐν τοῖς λόγοις. τίνα δὲ καὶ δικαστὴν ἐθέλεις γενέσθαι; ὃν τινα μὴ σὺ διαφθείρῃς, εἰ πολλὰ ποιεῖτε ἄδικα, πείσεις ὑπὲρ σοῦ ψηφίσασθαι. Λου. θαρρεῖτε. τούτου γὰρ

Vestrum est igitur vt nec violentia, nec sæuitia grauiore agatis, sed iure controuersias diluatis, locum dicendi causam pariter dantes, & accipientes. Itaque facto iudicis delectu, vos quidem accusate vel simul omnes, vel aliquem qui id agat pro omnibus constituite. Ego verò aduersus crimina me defendam: deinde siqua visus fuero in re iniurius, ídque de me judicium statuerit, meritas pœnas dabo: vósque violentum nihil perpetrabitis. Si verò dicta causa, insons & ab omni culpa alienus inueniar, me judices dimittent: vos verò in eos à quibus decepti, & in nos instigati estis, iram conuertetis. *Plat.* Hoc illud est in campum educere equum, vt deceptis iudicibus abeas: siquidem te rhetorem, & causidicum vehementem, atque in orationibus valdè callidum esse dicunt. Quem autem iudicem esse cupis? quem muneribus non corruptum (qualia iniusta multa perpetratis) adducas vt pro te sententiam ferat? *Lucian.* Confidite: huius vti que rei gratia nullum talem arbitrum susp-

ἕνεκα, οὐδένα τοιοῦτον διαπτὴ

ὕποπτον, ἢ ἀμφίβολον ἀξιώσαιμ' ἄν γενέσθαι, καὶ ὃς τις ἀποδώσεταί μοι τὴν ψῆφον. σκέψασθε γοῦν, τῷ φιλοσοφίαν αὐτῶν μεθ' ὑμῶν ποιῆσαι δικάστριαν ἔγωγε. Πλα. καὶ τίς ἂν κατηγορήσειεν, εἰ μὴ ἡμεῖς δικάσομεν; Λου. οἱ αὐτοὶ κατηγορεῖτε, καὶ δικάζετε. οὐδὲν οὐδὲ τοῦτο δίδια. τοσοῦτον ὑποφέρω τοῖς δικασταῖς, καὶ οὐ πειστικὰς ἀπολογήσασθαι ὑπολαμβάνω. Πλα. τί ποιῶμεν ὦ Πυθαγόρα, καὶ Σώκρατες; ἔοικε γὰρ ἀνὴρ οὐκ ἄλογα προκαλεῖσθαι, δικάζεσθαι ἀξιῶν. Σω. τί δὲ ἄλλο, ἢ βαδίζωμεν ἐπὶ τὸ δικαστήριον; καὶ τὴν φιλοσοφίαν παραλαβόντες, ἀκούσωμεν ὅ, τι καὶ ἀπολογήσεται. τὸ μὲν δίκης γὰρ οὐχ ἡμέτερον, ἀλλὰ δεινῶς ἰδιωτικὸν, ὀργίλων τινῶν ἀνθρώπων, καὶ τὸ δίκαιον ἐν τῇ χειρὶ πεφυκότων. παρέξομεν γοῦν ἀφορμὰς τοῖς κακηγορεῖν ἐθέλουσι, καταλέσαντες αὐδρα μὴ δὲ ἀπολογησάμενον ὑπὲρ ἑαυτοῦ. καὶ ταῦτα, δικαιοσύνῃ χαίρειν αὐτοὶ λέγοντες. ἢ τί ἂν εἴποιμεν Ανύτου καὶ Μελίτου πέρι, τῶν ἐμοῦ δικαστῶν, εἰ ὅτος τεθνήξεται, μὴ κατηγορησάντων, ἢ τῶν τότε ὃ τοπαράπαν ὕδατος μεταλα-

ctum vel ancipitem, mihi contingere velim, & qui suum calculum iniustè mihi tribuat. Ego Philosophiam ipsam vobiscum iudicem eligo. *Plat.* Ecquis accusauerit, si nos iudicemus? *Lucian.* Vosmetipsi accusate, & iudicate. Neque enim illud timeo, tam iusta causa antecello, támque abundè cautam me dicturum credo. *Plat.* Quid faciamus Pythagora, & Socrates? Nam cùm iste vir iudicio velit experiri, haud absurdè prouocare videtur. *Soc.* Quid verò aliud, quàm vt ad iudicium pergamus, assumptáque Philosophia quidnam sit responsurus audiamus? Nam causa non cognita cædere, non nostrum est, sed summæ ruditatis, hominum iracundorum, & ius in manu situm habentium. Nam obloqui volentibus occasionem præbebimus, si virum hunc non proposita sui defensione lapidibus petamus, ídque nosmetipsi iustitiam valere iubentes. Aut quid Anyto & Melito accusatoribus meis, vel qui me tum damnarunt iudicibus, respõdebo, si hic aquæ nõ compos factus moriatur?

βώ; Πλα. ἄριστα παραινεῖς ὦ Σώκρατες. ὥστε ἀπιωμὲν ἐπὶ τὴν φιλοσοφίαν, ἢ δὲ, δικασάτω. καὶ ἡμεῖς ἀγαπήσομεν οἷς ἂν ἐκείνη διαγνῶ. Λου. εὖγε ὦ σοφώτατοι. ἀμείνω ταῦτα, ἢ νομιζόμενα. τοὺς μὲντοι λίθους φυλάττετε ὡς ἔφην. δείσει γὰρ αὐτῶν μικρὸν ὕστερον ἐν τῷ δικαστηρίῳ. πῦ δ' ἡ τὴν φιλοσοφίαν ἔνοικοι πὶς αὖ; οὐ γὰρ οἶδα ἔνθα οἰκεῖ. καίτοι πάνυ πολλὴν ἐπελανήλυθα χρόνον ἀναζητῶν τὴν οἰκίαν, ὡς ξυγγνώμην ἄν μοι ἔχειν ἐντεῦθεν. εἶτα ἐντυγχάνων ἄνδρασι πρεσβύταις περιβεβλημένοις, καὶ ῥάβδους βαδεῖς καθειμένοις, παρ' αὐτῆς ἐκείνης ἥκειν φάσκουσιν, οἰόμενος εἰδέναι αὐτοὺς, ἠρώτων. οἱ δὲ, πολὺ μᾶλλον ἐμοῦ ἀγνοοῦντες, ἢ ὅλως ἀπεκρίνοντό μοι, ὡς μὴ ἐλέγχοιντο ἢ εἰδότες, ἢ ἄλλην ὁδὸν αὖ ἄλλης ἀπεδείκνυον. ἐδόκουν γοῦν καὶ πλησίον ἤδη τῆς οἰκίας ἐξευρεῖν δεδωκέναι τὴν οἰκίαν. πολλάκις δ' αὐτὸς εἰκάσας, ἢ ξεναγούντων τινός, ἥκειν ἂν ἐπὶ πύλας θύρας, βεβαίως ἐλπίσας τότε γοῦν εὑρηκέναι, τεκμαιρόμενος τῷ πλήθει τῶν ἐσιόντων καὶ ἐξιόντων εὐπαίτων

Plat. Optimè admones Socrates. Itaque Philosophiam adeamus: illa verò iudicet. Nos autem quicquid statuerit amplectemur.

A Lucian. Euge viri sapientissimi: meliora hæc & iustiora: lapides verò vt dicebã, seruate: ijs enim in iudicio paulò pòst opus erit. Verùm vbi quis philosophiam inueniat?

B Nescio enim vbi habitet, quanuis longo circumerrauerim tempore domum quærens, vt eam conuenire possem. Inde in quosdam vilibus amictos vestibus, barbásque prolixas gestantes incidi, qui se ad eam conferre dicebant, quos scire ratus, interrogaui. At illi eius rei me multò magis ignari, nihil omnino respondérunt, ne ignorantiæ

C arguerentur, aut ianuam aliam pro alia ostenderent. Ego verò in hunc vsque diem domum inuenire nequiui. Sæpius autem ipse suspicans, vel ductor e quopiam, ad quasdam ianuas

D perueni, certissimè tum inuenisse sperans, à multitudine ingredientium & egredientium sumpta cõiectura, qui omnes seueritatem præ se ferebant, forma decorá erant, & vultu meditabundi.

E

σκυθρωπῶν, καὶ τὰ ἡμάτια

ἐυσταλῶν, καὶ φερνιστικῶν τ
προσώπων. μετ' ὀλίγον οὖν ξυμ-
παραβυσθεὶς, καὶ αὐτὸς ἐσῆλ-
θον αὖ. εἶτα ἑώρων γυναῖόν τι
ἐχ ἁπλοϊκὸν, εἰ μὴ ὅτι μάλιστα
ἐς τὸ ἀσφαλὲς καὶ οἰκάσιμον
ἑαυτὴ ἐπερρύθμιζεν, ἀλλὰ κα-
τεφαίνη μοι αὐτίκα οὐδὲν τὸ
ἄφετον δοκοῦσα τ κόμης ἀκαλ-
λώπιστον ἐῶσα, οὐδὲ τὸ ἱματίου
τῷ αὐαβολῷ ἀνεπιτηδεύτως
πεπεστελλουσα. περίδηλος δὲ
ἦν κοσμουμένη αὐτοῖς, καὶ
πρὸς εὐπρέπειαν τῷ ἀθε-
ραπεύτῳ δοκοῦντι προσχρω-
μένη. ὑπεφαίνετο δέ τι καὶ
ψιμύθιον, καὶ φῦκος, καὶ τὰ
βάμματα πάνυ ἑταιρικά. καὶ
ἐπαινεμένη ὑπό τῶν ἐραστῶν, ἐς
τὸ κάλλος ἔχαιρε. κἀ εἴ δοίη τις,
προχείρως ἐδέχετο. καὶ τὸν
πλουσιωτέρους αὖ παρακα-
θεζομένη πλησίον, τοὺς πένητας
τῶν ἐραστῶν οὐδὲ προσέβλεπε.
πολλάκις δὲ καὶ γυμνωθεῖσης
αὐτῆς κἀ τὸ ἀκούσιον, ἑώ-
ρων περιδέραια χρυσᾶ, τῶν
ἐγχελέων παχύτερα. ταῦτα
ἰδὼν, ὅπ ποδὰς αὖ ἐυθὺς
ἀνέστρεφον, οἰκτείρας δηλαδὴ
τοὺς κακοδαίμονας ἐκείνους,
τῆς γνώμης, ἀλλὰ τῆ πώγωνος,
αὐτὴ τ Ἥρας ξυμόντας. Πλα-

Quare inter hos delitescens ingressus sum. Ibi mulierem vidi quandam non carentem fuco: & si in modum quàm maximè opportunũ, & incomptum sẽ aptabat: A verùm ilico deprehendi eam dependulos capillos non relinquere inornatos, nec non vestitus cultum studioſè affectare. Manifestum autem erat eam his mundicijs esſe B ornatam, decoris tamen gratia, cultu qui neglectus videretur, vti. Apparebat autem creta, fucus, & ver a perquam meretricia. Ab amatoribus autem laudata, C valdè gaudebat: & siquis aliquid dedisset, auidè excipiebat: & propè se opulentiores collocabat: at ne aspiciebat quidem pauperes amatores. Sæpius quoque D cùm se præter mentem denudasset, torques aureos, anguillis crassiores conspiciebam. Hæc cùm vidissem, confestim ad pedes conuersus sum, nimirum miseratus E illos infœlices, qui non naribus, sed barbis ad illam pertrahuntur, atque Ixionis instar, non cum Iunone, sed eius idolo cõgrediuntur: Plat. hoc quidẽ rect. dixisti: ἐλκομένους πρὸς αὐτῆς οὐ καὶ κατὰ τ Ἰξίονα εἰδώλῳ τοῦτο μὴν ὀρθῶς ἔλεξας.

ἡ γὰρ πρόδηλος, οὐδὲ πᾶσι γνώριμος ἡ θύρα. πάλιν δὲ καὶ δεήσει καθίζειν ἐπὶ τῷ οἰκίαν. ἐνταῦθα γὰρ ἐν κεραμεικῷ ὑπομενῶμεν αὐτόν. ἥδε, ἤδη που ἀφίξεται, ἐπανιοῦσα ἐξ Ἀκαδημίας, ὡς πεποίηται καὶ ἐν τῇ Ποικίλῃ. τοῦτο γὰρ ὁσημέραι ἔθος ποιεῖν αὐτῇ. μᾶλλον δὲ ἤδη πρόσεισιν. ὁρᾷς τὸν κόσμιον τοῦ ἀπὸ τοῦ ἱματίου, τοῦ ὑπὸ σωφροσύνης τὸ βλέμμα, τοῦ ὑπὸ σωφροσύνης ἡρέμα βαδίζουσαν; Λου. πολλοῖς ὁμοίας ὁρῶ τὸ γε σχῆμα, καὶ τὸ βάδισμα, καὶ τὸν ἀναβολόν. καίτοι μία πάντων ἔγε ἀληθὴς φιλοσοφία καὶ ἐν αὐταῖς. Πλα. εὖ λέγεις, ἀλλὰ δηλώσει ἥτις ἐστὶν, φθεγξαμένη μόνον. Φιλο. παπαῖ. τί Πλάτων καὶ Χρύσιππος ἄνω, καὶ Ἀριστοτέλης, καὶ οἱ λοιποὶ ἅπαντες, αὐτὰ δὴ τὰ κεφάλαιά μου τῶν μαθημάτων, τί αὖθις ἐς τὸ βίου; ἆρά τις ὑμᾶς ἐλύπει τῶν κάτω, ὀργιζομένοις χρῶ ἑοικότε. καὶ τίνα τοῦτον ξυλλαβόντες ἄγετε; ἢ πόθεν λωποδύτης τις, ἢ ἀνδροφόνος, ἢ ἱεροσύλος ἐστί; Πλα. νὴ Δία ὦ φιλοσοφία, πάντωνγε ἱεροσύλων ἀσεβέστατος. ὃς τὴν ἱερωτάτην σὲ, κακῶς ἀγορεύειν ἐπεχείρησε

Non enim manifestum, nec ad ipsius ædes ire oportebit. Hîc enim in Ceramico ipsam opperiemur: iámque aderit illa reuertens ex Academia vt in Pœcilo etiam deambulet: id enim quotidie facere consueuit. Quin potiùs iam præstò est. Videsne illam habitu decoram, aspectu mansuetam, & ob meditationem placidè incedantem? *Lucian.* Multas habitu, gressu, & vestitu videó similes. Atqui hæc omnium vna inter has est Philosophia. *Plat.* Rectè dicis. Verùm quænam sit, loquuta solùm, indicabit. *Phil.* Papæ! cur Plato, & Chrysippus, & Aristoteles, necnon reliqui omnes, ipsa mea disciplinarum capita apud superos? cur rursus in vitam? numquis ex inferis vobis fuit molestus? iratis similes estis. Quisnam iste est, quem comprehensum ducitis? numquid fur est, vel homicida, vel sacrilegus? *Plat.* Ita per Iouem, ô Philosophia, omniúmque sacrilegorum maximè impius, qui te sanctissimam maledictis incessere conatus est, nósque

καὶ ἡμᾶς ἅπαντας, ὁπόσοι π παρ' σοῦ μαθόντες, τοῖς μεθ' ἡμᾶς καταλελοίπαμεν. Φιλο. εἶτα ἠγανακτήσατε λοιδορησαμένου τινός, καὶ ταῦτα, εἰδότες ἐμὲ οἷα πρὸς τ κωμῳδίαν, ἀκούουσα ἐν Διονυσίοις; ὅμως φίλωτε αὐτῷ ἥκομαι, καὶ ὅτε ἐδικασάμην, ὅτε ἠπασάμην προσελθοῦσα. ἐφίημι ὑ παίζειν τὰ εἰκότα, καὶ τὰ ξυνήθη τῇ ἑορτῇ. οἶδα γὰρ ὡς οὐ αὖ τι τοῦτο σκώμματος χεῖρον ἐμοίητο, ἀλλὰ τοιαῦτον ῥᾴθ αὖ ἢ καλὸν, ὥσπερ τὸ χρυσίον, ἀποστίλβον τοῖς κόμμασι, λαμπρότερον ἀποφαίνει, καὶ φανερώτερον γίνεται. ὑμεῖς ὔ, οὐκοῖδα ὅπως ὀργίλοι, καὶ ἀγανακτικοὶ γεγόνατε. τί δ' οὖν αὐτὸν ἄγχετε; Πλα. μίαν ἡμέραν τυπτόμενοι, ἥκομεν ἐπ' αὐτὸν, ὡς τοσαύτην τιμὴν ἀξίαν ὧν δεδρακε. φημὶ γὰρ ἡμῖν δίκηγελλον οἷα ἔλεγεν ὅπως ἐς τὰ πλήθη καθ' ἡμῶν. Φιλο. εἶτα προς δίκης οὐδὲ ἀπολογησάμενον ἀποκτενεῖτε; δῆλος γοῦν ἔστιν εἰπεῖν τί θέλων. Πλα. οὐκ. ἀλλ' οὐ σὲ τὸ παῦ ἀνεβαλλόμεθα. καί σοι ὅ, τι ἂν δοκῇ, τοῦτο ποιήσει φὴς σύ; Λουκ. τοῦτο αὐτὸ ὦ

omnes, quotquot abs te quippiam didicimus, ac posteris vtendum reliquimus. *Phil.* Num maledicente quopiam indignati estis, cùm sciatis quænam ego à Comœdia audire soleo in Dionysijs? attamen ipsam amicam duco, neque in ius voco, seu accedens incuso: verùm conuenientia, & festo consueta ludere sino. Noui enim nihil reddi deterius à scommate. Sed contrà, quod bonum est, quemadmodum aurum quũ erutum inciditur, clariùs refulget, fitque splendidius. At vos nescio quomodo iracundi, & queruli euasistis. Cur igitur ipsum strangulatis? *Plat.* Hoc vnico die impetrato, contra illum venimus, vt iniuriarum quas intulit, meritas pœnas exoluat. Nam fama nobis denuntiauit, qualia in vulgus progrediens aduersum nos dixerit. *Phil.* An eum indicta causa interficietis? atqui videtur vèlle quippiam dicere. *Plat.* Minimè. Sed negocium omne tibi committemus: quódque tibi visum fuerit, litis finem faciet. *Phil.* Quid tu dicis? *Lucian.* Hoc idẽ ô hera Philosophia.

τέλος τῆς δίκης. Φιλο. τί δέσποινα φιλοσοφία, ἦρ' ἢ

μόνη τάληθὲς ἐξευρεῖν δύναιο, μόλις γοῦν εὐέρμιλλο πολλὰ ἱκετεύσας, τὸ σοὶ φυλαχθῆναι τὴν δίκην. Πλα. νυῦν ὦ κατάρατε, δέσποιναν αὐτὴν καλεῖς, σοφὴν δ' τὸ ἀπιμύατον φιλοσοφίαν ἀπέφαινες, ἐν τοσούτῳ ἀποκηρύττων θεάτρῳ, κἀ μέρη δὺ ὀβολῶν ἕκαστον εἶδος αὐτῆς τῶν λόγων; Φιλο. ὁρᾷτε μὴ οὐ φιλοσοφίαν οὗτός γε, ἀλλὰ ῥήτορας ἄνδρας ἐπὶ τῷ ἡμετέρῳ ὀνόματι πολλὰ κἀμαρτὼ φράττοντας, ἠγόρευε κακῶς. Λου. εἶσιν αὐτίκα, ἐὰν ἐθέλῃς ἀπολογουμένου ἀκούειν. μόνον ἀπίωμεν ἐς Ἄρειον πάγον· μᾶλλον δ' εἰς τὴν ἀκρόπολιν αὐτὴν, ὡσαὶ ἐκ πειρωπῆς ἅμα καταφανείη πάντα τὰ ἐν τῇ πόλει. Φιλο. ὑμεῖς δ' ὦ φίλαι, ἐν τῇ ποικίλῃ στοᾷ περιπατήσατε. ἥξω γὰρ ὑμῖν, ἐκδικάσασα τὴν δίκην. Λου. τίνες δ' εἰσὶν αὗ φιλοσοφίαι; πάνυ γὰρ κόσμιαι καὶ αὐταὶ δοκοῦσιν. Φιλο. ἀρετὴ μὲν ἡ ἀνδρώδης αὕτη, σωφροσύνη δ' ἐκείνη, καὶ δικαιοσύνη παρ' αὐτὴν ἡ πρεπυμένη δὲ παιδεία. ἡ ἀμυδρὰ δὲ αὕτη, καὶ ἀσαφὴς τὸ χρῶμα, ἡ ἀλήθεια ὄνομα ἐστιν. οὐχ ὁρᾷς ἰλιγγιῶσα καὶ λέγεις. Φιλο. ἢ

A

B

C

D

E

F

siquidem sola veritatem inuenire potes, multisque precibus vix obtinui, vt causa tibi seruaretur. *Plat.* Nunc, ô execrande, ipsam dominã appellas, at pridie Philosophiam rem esse vilissimam asserebas, cùm duobus obolis singulatim, vnamquamq; sermonum eius speciem proclamares? *Phil.* Videte ne non Philosophiam hic maledictis infectatus sit, sed præstigiatores viros sub nostro nomine multa & fœda perpetrantes. *Lucian.* Quãprimum cognosces, si causam dicentem audire velis. Eamus tantùm in Areopagum, imò potiùs in ipsam arcem, vt tanquam ex specula, omnia quæ in vrbe sunt, simul pateant. *Phil.* At vos amicæ, in Poecilo tantisper deambuletis. Ad vos veniam quum item dijudicauero. *Lucian.* Quænam hæ sunt, ô Philosophia? nam hæ quoque admodum honestæ videntur. *Phil.* Virtus est, virilis ista, Modestia illa, & iuxta ipsam Iustitia. At antesignana Disciplina: obscura verò hæc, & dubij coloris, est Veritas. *Lucian.* Non video quam dicas. *Phil.* Incomptam illam,

ἀκαλλώπιστον ἐκείνην· οὐχ ὁρᾷς

ἢ γυμῶν, πλὴν ὑποφεύγουσαν ἀεί, καὶ διολισθάνουσαν; Λου. ὁρῶ γὰρ μόλις. ἀλλὰ τί χὴ καὶ ταύτας ἄγεις, ὡς πλήρης γνώμης καὶ συντελὴς τὸ συνέδριον ἢ ἀληθειαν δέ γε, ἢ ξωμήτορον ἀναβιβάσασθαι θρὸς ἢ δίκην βούλομαι. Φιλ. νὴ Δία, ἀκολουθήσατε ἢ ὑμεῖς. ἐ βαρὺ γὰρ μίαν δικάσαι δίκην. καὶ ταῦτα, περὶ ἡμετέρων ἐσομένην. Αληθεια. ἄπιτε ὑμεῖς. ἐγὼ γὰρ οὐδὲν δέομαι ἀκούειν, ἃ πάλαι οἶδα ὁποῖά ἐστι. Λου. ἀλλ' ἡμῖν γε ἀληθεια, συνδέονται ξυνδικάζοις ἄν, ὡς καὶ καταμωμήσοις ἔχωσα. Φιλ. ἐκεῖν ἐπάγωμαι καὶ τῷ θεραπαινιδίῳ τούτῳ, ξυγγενώμεθα μοι ὄντε. Λου. ἢ μάλα ὁπόσας ἂν ἐθέλῃς. Φιλ. ἕπεσθον ὦ ἐλευθερία, καὶ παῤῥησία μεθ' ἡμῶν, ὡς τὸν δείλαιον τοῦτον ἀνθρωπίσκον ἐρεσὴν ἡμέτερον ὄντα, καὶ κινδυνεύοντα ὑπὲρ μηδεμιᾶς προφάσει δικαίᾳ, σῶσαι δυνηθῶμεν. σὺ δ' Ελεγχε, ἄνεῦ προμείνον. Αν. μηδαμῶς ὦ δέσποινα. ἥκέτω δὲ καὶ οὗτος, καὶ εἴ τις ἄλλος. οὐ γὰρ τοῖς τυχοῦσι θηρίοις προσπολεμῆσαι δέησει μοι, ἂν μὴ ἀλαζόσιν ἀνθρώποις, καὶ δυσελέγκτοις ἀεί τινας ἀποφυγὰς εὑρισκομένοις.

nudam, subterfugiētem semper, ac subterlabentem non vides? *Lucian.* Nunc ægrè video. Sed quare has etiam non ducis, vt plenus, perfectúsque sit consessus? siquidem veritatem patronam in A judicium adducere volo. *Phil.* Pet Iouem, vos quoq; sequimini: non enim graue erit causam vnam iudicare, præsertim cùm de rebus nostris sit futura. *Ver.* Abite vos, B nihil enim audire mihi est opus, quæ qualia sint iampridem noui. *Lucian.* Verùm ô Veritas, nostra interest, vt judicio interſis, atque singu- C la indices. *Phil.* Igitur has famulas, mihi maximè benefiolas adducam. *Lucian.* Imò & quotquot volueris. *Phil.* Sequimini Ingenuitas, & Loquendi libertas: vt mi- D serum hunc homuncionem amatorem nostrum, ac nullo prætextu iusto periclitantem, seruare possimus. At tu Elenche, illic remane. *Lucia.* Nequaquam ô hera: sed hic quoq; veniat, & siquis alius. E Non enim mihi cum feris triuialibus erit depugnandum, sed cum arrogantibus hominibus, quos redarguere difficile est, cùm effugia semper inueniant. Quare necessarius est Elenchus.

ὥστε ἀναλκὴς ὁ ἔλεγχος.

Φιλο. ἀναγκαιότατος μὲν οὖν. ἄμεινον δ' εἰ καὶ τὴν ἀπόδειξιν παραλάβοις. Αλή. ἕπεσθε πάντες, ἐπείπερ ἀναγκαῖοι δοκεῖτε πρὸς τὴν δίκην. Αει. ὁρᾶς, προσεταιρίζεται καθ' ἡμῶν ὦ φιλοσοφία, τὴν ἀλήθειαν. Φιλο. εἶτα δεδίατε ὦ Πλάτων, καὶ Χρύσιππε, καὶ Αριστοτελες, μή τι ψεύσηται παρ' αὐτῶ ἀλήθεια οὖσα; Πλα. ὦ τοῦτο, ἀνὴρ δεινῶς παιθανός ὅστις, καὶ κολακικός. ὥστε παραπείσει αὐτήν. Φιλο. θαῤῥεῖτε. ἂν δὲ μὴ φήσῃ ἄδικον, δικαιοσύνης τῆς συμπαρούσης. ἀπώλεσεν οὖν. ἀλλ' εἰπέ μοι σὺ, τί σοι τοὔνομα; Λου. ἐμοὶ Παῤῥησιάδης, Αληθίωνος τοῦ Ελεγξικλέους. Φιλο. πατρὶς δὲ; Λου. Σύρος ὦ φιλοσοφία, τῶν ἐπ' Εὐφράτῃ. ἀλλὰ τί τοῦτο; καὶ γὰρ τούτων πολλοὺς οἶδα τῶν ἀντιδίκων μου, οὐχ ἧττον ἐμοῦ βαρβάρους τὸ γένος. ἕτερος δ', καὶ ἡ παιδεία, οὐ γὰρ Σολέας, οὐ Κυπρίους, οὐ Βαβυλωνίους, οὐ Σταγειρίτας. καίτοι πρόσεχε σὺ, οὐδὲν ἂν γένοιτο ἔλαττον, οὐδ' εἰ τὴν φωνὴν βάρβαρος εἴη τις, εἰ γε ἡ γνώμη ὀρθὴ καὶ δικαία φαίνοιτο οὖσα. Φιλο. εὖ λέγεις. ἄλλως γὲν τοῦτο

Phi. Ergo maximè necessarius. Melius si Demonstrationem etiam tecum assumas. *Ver.* Sequimini omnes, siquidem necessarij ad iudicium videmini. *Arist.* Vides ô Philosophia, sociam contra nos Veritatem, sibi assumit. *Phil.* An veremini Plato,& Chrysippe,& Aristoteles, nequid in eius gratiam mentiatur, Veritas cùm sit? *Pla.* Non hoc, sed callidus admodum est, & blandus,ita vt ipsam persuasione flectere possit. *Phil.* Confidite, nihil hac justitia præsente, iniquè fiet. Abeamus igitur. Verùm dic mihi tu, quod tibi nomen est? *Lucian.* Vocor Parrhesiades, Alethionis Elenxiclei filius. *Phil.* Patria verò quænam? *Lucian.* Syria, ô Philosophia,iuxta Euphratem. Sed quid hoc? Noui enim quosdam ex meis aduersarijs, non minùs me barbaros esse genere, moribus autem,& disciplina,non Solenses, aut Cyprios, aut Babylonios, aut Stagiritas. Quanquam quod ad te attinet, nihil refert, siquis voce sit barbarus, dummodo iustè ac rectè sentire videatur. *Phil.* Rectè dicis. Verùm & hoc quæro,quamnam artem nosti? nam &

ἠρόμην. ἡ τέχνη δέ σοι τίς;

ἄξιον γὰρ ἐπίστασθαι τοῦτό γε.
Λου. μισαλαζών εἰμι, καὶ μισο-
χρὴς, καὶ μισοψευδὴς, καὶ μισό-
τυφος. καὶ μισῶ πᾶν τὸ τοιοῦτῶ-
δες εἶδος τῶν μιαρῶν ἀνθρώ-
πων. πάνυ δὲ πολλοί εἰσιν ὡς
οἶδα. Φιλο. Ἡράκλεις, πολυ-
μισῆ τινα μέτει τὴν τέχνην.
Λου. εὖ λέγεις. ὁρᾷς γοῦν ὁπό-
σοις ἀπεχθάνομαι, καὶ ὡς
κινδυνεύω δι' αὐτήν, ἃ μὲν
ἄλλα καὶ τὴν ἐναντίαν αὐτῇ
πάνυ ἀκριβῶς οἶδα. λέγω δὴ
τὴν ἀπὸ τοῦ φιλῶ τὴν ἀρχὴν
ἔχουσαν. φιλαλήθης γὰρ, καὶ
φιλόκαλος, καὶ φιλανθρωπικὸς,
καὶ ὅσα τῷ φιλεῖσθαι συγγενῆ.
πλὴν ἀλλ' ὀλίγοι πάνυ τυγχά-
νουσι τῆς τέχνης. οἱ δὲ ὑπὸ
τὴν ἐναντίαν ταύτην ὁμοῦ, καὶ τῷ
μίσει οἰκειότεροι, πεντακισμυ-
ριοι. κινδυνεύω τοιγαροῦν τὴν
μὲν, ὡς ἀρχὰς ἀπομαθεῖν ἤδη,
τὴν δὲ, πάνυ ἠκριβωκέναι. Φι-
λο. καὶ μὴν ἀκήκοα. τὸ γὰρ
αὐτὸ καὶ τάδε φασὶ, καὶ τάδε.
ὥστε μὴ διαίρει τὸ τέχνα. μία
γὰρ ἔοικεν, ἢν εἶναι δοκῇς. Λου. ἄμεινον σὺ οἶδα ταῦτα ὦ
φιλοσοφία. τὸ μὲν τοι ἐμὸν, τοι-
οῦτόν ἐστιν, οἷον τὸν μὲ πονηροὺς
μισεῖν, ἐπαινεῖν δὲ τοὺς χρηστοὺς,
καὶ φιλεῖν. Φιλο. ἄγε δὴ,

hoc quoque scire est operæ pretium. *Lucian.* Arrogantiæ, impostura, mendacij, & fastus sum osor: & omne istiusmodi sceleſtorum hominum genus odi: admodum autem multi sunt, vt nosti. *Phil.* Hercle! multi odij artem exerces. *Lucian.* Rectè dicis. Vides igitur quàm multis odio sim, vtq; propter eam periclitor? Verùm & cõtrariam admodum artem probè noui: eam inquam, quæ ab amare principium habet. Etenim Veritatis, Honestatis, ac Synceritatis sum amator, atque omnium quæ amandis sunt cognata. Verùm pauci admodum hac arte sunt digni: qui verò sub aduersa sunt ordinati, magísque odio familiares, sunt infiniti. Periclitor igitur, illam quidem ob segnitiem dediscere jam, sed hanc nimium callere. *Phil.* Atqui non oportebat: eiusdem enim ferunt esse & ista, & illa. Itaque indiuisibilis est ars: nam vnica est, etsi duæ esse videantur. *Lucian.* Meliùs tu hæc nosti, ô Philosophia. Ego verò talis sum vt prauos odio prosequar, probos verò laudem & amem. *Phil.* Age, quò oportebat, jam deuenimus:

πάρεστιν γὰρ ἔνδα ἐχρῆν

ἐνταῦθά που ἐν τῷ προνάῳ τῆς πολιάδος δικάζωμεν. ἱέρεια, δίδες ἡμῖν τὰ βάθρα, ἡμεῖς δ' ἐν τοσούτῳ προσκυνήσωμεν τὴν θεόν. Λου. ὦ πολιὰς, ἐλθέ μοι κἀ τὰ ἀλαζόνων συμμαχος, ἀναμνήσθεισα ὁπόσα σπορχουμένων ὁσημέραι ἀκούεις αὐτῶν. καὶ ἃ πράττουσι μόνη ὁρᾷς, ἄτε δὴ σπίσκοπος οὖσα, νῦν καιρὸς ἀμύνασθαι αὐτοῖς, ἐμὲ δὲ λῦσον κρατούμενον ἴδῃς, καὶ πλείοις ὦσιν αἱ μέλαιναι, σὺ προθεῖσα τὴν σεαυτῆς, σῶζε. Φιλο. εἶεν, ἡμεῖς, μὲν ὑμῖν καὶ δὴ καθήμεθα ἕτοιμοι ἀκούειν τῶν λόγων, ὑμεῖς δὲ, προελόμενοί τινα ἐξ ἁπάντων, ὅστις ἄριστα κατηγορῆσαι δοκῇ, ξυνείσετε τὴν κατηγορίαν, καὶ διελέγχετε. οὐ γὰρ οἷόν τε πάντας ἅμα λέγειν. σὺ δὲ ὦ Παῤῥησιάδη, ἀπολόγησαι τομεταῦθ. Αναβιῶντες. τίς οὖν ὁ σπιτηδειότατος ἡμῶν ἂν γένοιτο πρὸς τὴν δίκην σοὶ τῷ Πλάτων, ἢ τε μεγαλόνοια θαυμασὴ, καὶ ἡ καλλιφωνία δεινῶς ἀττικὴ, καὶ τὸ κεχαρισμένον, καὶ πειθοῦς μεστόν, ἢ τε σύνεσις, καὶ τὸ καιρῷ τῶν ἀποδείξεων, πάντα ὥστε τὴν κατηγορίαν δέχου, καὶ

Hic in Minervæ vestibulo judicemus. Heus tu sacerdos, dispone sedilia: nos interim Deam adorabimus. *Lucian.* Obsecro Dea, fer adversus arrogantes opem, ac recordare quantum ipsos quotidie peierantes audias. Et sola quæ perpetrant, vides tanquam speculatrix. Nunc illos ulciscendi tempus adest. Si verò me vinci cernas, pluresq; esse nigros calculos, tu tuo addito me servua. *Phil.* Esto. Iam consedimus, querelas vestras audire parati. Vos verò quempiam ex omnibus eligatis, qui optimè videatur accusare, & accusationem exponite, ac confutate. Non enim omnes simul loqui possibile est. Tu autem Parrhesiades dehinc respondebis. *Renuit.* Quis igitur è nobis maximè idoneus erit ad causam hanc agendam? tua Plato mirabilis est animi celsitas, & Attico lepore referta facundia, venusta & persuasionis plena: etiam prudentia, & diligentia, nec non tempestiua demonstrationum pellacia, hæc omnia tibi abundè adsunt. Itaq; dicendi primas suscipe, omniumque nomine quę par est, eloquere

ἀκειβὲς, καὶ τὸ ἐπαγωγὸν ἐς ταῦτά σοι ἀθρόα προσεστιν, ὥστε ἀπάντων ἐπὶ τὰ εἰκότα

Nunc in

γιῶ ἀναμνήσθητι πάντων ἐκείνων, καὶ συμφορεῖς εἰς τὸ αὐτό, εἴ τι σοι πρὸς Γοργίαν, ἢ Πῶλον, ἢ Πρόδικον, ἢ Ἱππίαν εἰρηται. δεινότερος ἔτ' ὁς ἔστιν. ἐπίπαττε οὖν ἐν ταῖς εἰρωνείαις, καὶ τὰ κομψὰ ἐκεῖνα καὶ συνεχῆ ἐρώτα. κἂν σοι δοκῇ, κἀκεῖνο προσβύσσον, ὡς ὁ μέγας Ζεὺς πτηνὸν ἅρμα ἐλαύνων, ἀγανακτήσειεν, ἂν, εἰ μή τις ὑποσχῇ τὴν δίκην. Πλα. μηδαμῶς. ἀλλὰ τινα τῶν ὀφθοτέρων προσειπώμεθα, Διογένη τοῦτον, ἢ Ἀντισθένη, ἢ Κράτητα, ἢ καὶ σὲ ὦ Χρύσιππε. οὐ γὰρ δὴ καλλύνει γε τῷ παρόντι, καὶ δεινότητος συγγραφικῆς ὁ καιρός, ἀλλά τινος ἐλεγκτικῆς, καὶ δικανικῆς παρασκευῆς. ῥητωρ γὰρ ὁ Παρρησιάδης ἐστίν. Δι. ἀλλ' ἐγὼ αὐτῷ κατηγορήσω. καὶ γὰρ οὐδὲ πάνυ μακρῶν οἴμαι τῶν λόγων δεήσεσθαι. καὶ ἄλλως ἤδη, ἅπαξ ἅπαντας ὕβρεισμαι, δι' ὀβολῶν πωλούμενος ἀποκεκηρυγμένος. Πλα. ὁ Διογένης ὦ φιλοσοφία, ἐρεῖ τι λόγον τι καὶ ἅπαντων. μέμνησο γὰρ ὦ γενναῖε, μὴ τὰ σεαυτοῦ μόνον προσβεύειν ἐν τῇ κατηγορίᾳ, τὰ κοινὰ δὲ ὁρᾶν. εἰ γάρ τι καὶ πρὸς ἀλλήλους διαφερόμεθα ἐν ταῖς λόγοις,

Nunc in memoriam reuoca illa omnia, & in vnum confer, siquid in Gorgiam, vel Polum, vel Prodicum, vel Hippiam ā te est dictum, hic est ad dicendum habilior. A Insperge igitur Ironias, crebrasque illas ac festiuas interrogationes. Quin si videtur illud inculca, vt magnus ille Iupiter alatum impellens currum indignaturus est, B nisi pœnas iste expendat. *Plat.* Nequaquam: sed ex his vehementioribus aliquē eligamus, Diogenem hunc, vel Antisthenem, vel Cratetē, vel etiā te Chrysippe: nō C enim elegantiæ in præsenti, nec facultatis conscribendi tempus est, sed refutationis & iudicialis actionis apparatus. Rhetor enim est Parrhesiades. *Diog.* Proinde ipsum accusabo. Neq; enim longa oratione opus fore arbitror: præterea me supra D omnes iniuria affecit, cùm duobus obolis venalis fuerim proclamatus. *Plat.* Diogenes ô Philosophia, omnium nomine verba faciet. E Verùm, ô generose, memineris, non solùm pro te hac accusatione postulare, sed rem communem etiam respicere. Siquid enim alij ab alijs rationib⁹ discrepamus id nunc minimè seruaueris, ea

μηδ' ὅστις ἐστὶν ὁ ἀληθέστερος νῦν λέγε. ὅλως γὰρ, ὥσπερ φιλοσοφίας αὐτῆς ἀγανάκτει πεπειρασμένης, καὶ κακῶς ἀκουούσης ἐν τοῖς Παρρησιάδου λόγοις. τὰς προαιρέσεις ἀφεὶς, ἐν αἷς διαλλάττομεν, ὃ κοινὸν ἅπαντες ἔχομεν, ἅπτου μάχει. ὅρα, σὲ μόνον προνοησόμεθα, καὶ ἐν σοὶ τὰ πάντα ἡμῶν νῦν κινδυνεύεται, ἢ σεμνότατα δόξαι, ἢ τοιαῦτα πιστευθῆναι, οἷα ἕκαστος ἀπέφηνε. Διο. θαῤῥεῖτε, οὐδὲν ἐλλείψομεν. ὑπὲρ ἁπάντων ἐρῶ. καὶν ἡ φιλοσοφία δὲ πρὸς τοὺς λόγους ὀπισθαδρήσασα, φύσει γὰρ ἥμερος, καὶ πρᾶός ἐστιν, ἀφεῖναι διαβουλεύηται αὐτὸν, ἀλλ' οὐ τὰ ἐμὰ ἐνδείσει, δείξω γὰρ αὐτῇ ὅτι μὴ μάτην ξυλοφορῶμεν. Φιλο. τοῦτο μὲν μηδαμῶς, ἀλλὰ τῷ λόγῳ μᾶλλον. ἄειρον γὰρ, ὥσπερ τῷ ξύλῳ. μὴ μέλλε δ' οὖν. ἤδη γὰρ ἐπέχυται τὸ ὕδωρ, καὶ πρὸς σὲ τὸ δικαστήριον ἀποβλέπει. Λου. οἱ λοιποὶ καθιζέσθωσαν ὁ φιλοσοφία, καὶ ψηφοφορείτωσαν μεθ' ὑμῶν. Διογένης δ', κατηγορείτω μόνος. Φιλο. οὐ δέδιας ἂν μή σου καταψηφίσωνται; Λου. ἥδομαι. πλείστοι γοῦν κρατῆσαι βούneque quis sit veracior nunc dicas. Sed hoc solùm, quoniam Philosophia iniuria est affecta, indigneris, & quoniam in Parrhesiadis sermonibus malè audiuit: atque opiniones omitte, in quibus dissidemus, communemque omnium causam defende. Vide, te solum præfecimus, & in te omnia nostra nunc periclitantur, vt vel grauissima censeantur, vel qualia hic expressit, credantur. *Diog.* Confidite, nihil omittemus: pro omnibus verba faciam. Ac quanuis Philosophia verbis exorata (natura enim mansueta est ac mitis) ipsum dimittere decernat: meo tamen officio non deero: nam ipsi me non fruſtra baculum gestare, ostendam. *Phil.* Non hoc: sed potiùs sermone: sic enim optimum est, non ligno rem agere. Ergo ne cunctetis. Iam enim effusa est aqua, conciliúmque in te oculos conuertit. *Lucian.* Reliqui consideant ô Philosophia, & suffragia vobiscum ferant: ac solus Diogenes accuset. *Phil.* At numquid vereris ne contra te sententiam pronuncient? *Lucian.* Nequaquam: imò plures volo vincere. *Phil.* Generosa sunt

ἐσμεν. Φιλο. Ἡμεναῖά σου ταῦτα. καθίσατε δ' ἂν. σὺ δ' ὦ Διόγενες, λέγε. Διο. Οἷοι μὲν ἡμεῖς ἀνδρες ἐγενόμεθα ὅτι τὸν βίον ὦ φιλοσοφία, πάνυ ἀκριβῶς οἶδα. καὶ οὐδὲν δεῖ λόγων. ἵνα δὲ τὰ κατ' ἐμὲ σιωπήσω, ἀλλὰ Πυθαγόραν τοῦτον, καὶ Πλάτωνα, καὶ Ἀριστοτέλη, καὶ Χρύσιππον, καὶ τοὺς ἄλλους, τίς οὐκ οἶδεν ὅσα ἐς τὸν βίον καλὰ εἰσκομίσαντες; ἃ ὃ τοιούτους ὄντας ἡμᾶς, ὁ τεπαταρακτος οὑτοσὶ Παρρησιάδης ὕβρικεν, οὐδὲν ἐρῶ. ῥᾴστως γὰρ τις ὡς φασιν ὤν, ἀπολιπὼν τὰ δικαστήρια, καὶ τοὺς ἐν ἐκείνοις εὐδοκιμήσεις, ὁπόσον ἢ δεινότητος, ἢ ἀκμῆς ἐπεπόρισο ἐν τοῖς λόγοις, τοῦτο πᾶν ἐφ' ἡμᾶς συσκευασάμενος, οὐ παύεται μὲν ἀγορεύων κακῶς, γόητας, καὶ ἀπατεῶνας ἀποκαλῶν, τὰ πλήθη δ' αὐ ἀναπείθων καταγελᾶν ἡμῶν, καὶ καταφρονεῖν, ὡς τὸ μηδὲν ὄντων. μᾶλλον δὲ καὶ μισεῖσθαι ποιεῖς τὸν πολλῶν ἤδη πεποίηκεν αὐτούς τε ἡμᾶς, καὶ σὲ τὴν φιλοσοφίαν, φλυαρίας, καὶ ληρεῖς ἀποκαλῶν τὰ σὰ, καὶ τὰ ἀσυδαιότατα, ὧν ἡμᾶς ἐπαίδευσας, ὑπὸ χλευασμοῦ διεξιὼν, ὥστε ἑαυτὸν μὲν, κροτεῖσθαι, καὶ

hæc tua verba. Sedete igitur: tu verò Diogenes loquere. *Dio.* Quales viri nos in agenda vita fuerimus ô Philosophia, tute optimè nosti, nihilque verbis est opus. Nam vt de me fileam: quis ignorat quanta Pythagoras iste & Plato, & Aristoteles, & Chrysippus aliique bona in vitâ introduxerint? Verùm quibusnam contumelijs, quanuis tales exiterimus, sceleſtiſſimus hic parrheſiades nos laceſſiuerit, iam dicam. Cùm enim Rhetor vt aiunt, eſſet, derelicto foro, ac illius exiſtimatione, quicquid vehementiæ, ac vigoris oratorij conſecutus eſt, vniuerſo illo contra nos collecto, non deſinit inſectari maledictis præſtigiatores ac deceptores ſubinde vocans, & vulgo, vt nos, tanquam nullius momenti ſimus, derideat, & contemnat perſuadens. Quinimo multorum iam odium nobis tibique Philoſophia, conflauit, nugas & commenta vocans tua documenta, réſque maximè ſerias, quibus nos imbuiſti, ſubſannatione inceſſens: ita vt à ſpectatoribus plauſu excipiatur & laudetur: nos

ἐπαινεῖσθαι παρὰ τῶν θεατῶν,

ἡμᾶς ὑ, ὠθεῖζεσθαι. φύσει γὰρ τοιοῦτόν ἐστιν ὁ πολὺς λεὼς, χαίρουσι τοῖς ἀποσκώπτουσι, καὶ λοιδορημένοις. καὶ μάλιστ' ὅταν τὰ σεμνότατα εἶναι δοκοῦντα, διασύρηται. ὥσπερ ἀμέλει καὶ πάλαι ἔχαιρον Ἀριστοφάνει, καὶ Εὐπόλιδι, Σωκράτην τινὰ ὀπτανιοῦντι χλεύασία παρέχουσιν ἐπὶ τῇ σκηνῇ, καὶ κωμῳδοῦσιν ἀλλοκότοις τισὶ περὶ αὐτὸν κωμῳδίαις. καίτοι ἐκεῖνοι μὲν καθ' ἑνὸς ἀνδρὸς ἐτόλμων τὰ τοιαῦτα, καὶ ἐν Διονυσίοις ἐφεωρτάζοντο ἀπὸ δρᾶν. καὶ τὸ σκῶμμα, μέρος τι ἐδόκει τῆς ἑορτῆς. καὶ ὁ θεὸς ἴσως χαίρει, φιλόγελως τις ὤν. ὁ δ', τὸν ἀεὶ σοὶ ξυγκαλῶν, ὦ πολλῶ φρυάττεσθαι, καὶ παρασκευάζεσθαι, καὶ βλασφημίας τινὰς ἐκ παλαιοῦ βιβλίου ἐγγράφας, μεγάλῃ τῇ φωνῇ διαρρήδην κακῶς Πλάτωνα, Πυθαγόραν, Ἀριστοτέλη τοῦτον, Χρύσιππον ἐκεῖνον, ἐμὲ, καὶ ὅλως ἅπαντας, οὔτε ἑορτῆς ἐφειείσης, οὔτε ἰδίᾳ τι πρὸς ἡμῶν παθών. εἰ γὰρ ἄν τινα συγγνώμην αὐτῷ τὸ παράγγελμα, εἰ ἀμυνόμενος, ἀλλὰ μὴ ἄρχων αὐτὸς ἔδρασε. καὶ τὸ πάντων δεινότατον, ὅτι ταῦτα ποιῶν, καὶ τοῦτο τὸ σὸν ὄνομα ἐπιφθονοφοίτα, ἐπονδύεται. καὶ

verò cõtumelijs afficiamur. Ea enim est vulgi natura, vt cauillantibus & conuiciantibus gaudeant: ac præcipuè quum rebus specie grauissimis detrahitur: vt nimirum & olim gaudebat Aristophane & Eupolide, quum hunc Socratem irrisionis gratia in scenam introducerent, & absurdas quasdam de illo comœdias commentarentur. Atque illi contra virum vnum talia sunt ausi, etiam in Dionysijs, vbi id facere erat concessum, & cauillatio, festi pars quædam videbatur, ac si Deus ille fortassis gauderet, vt pote ioci amans. Hic autem accitis optimis quibusque, multò iam tempore commentatus, ac præmeditatus obtrectationes quasdam, eásque magno libro complex⁹, magna voce Platonem, Pythagoram, Aristotelem hunc, Chrysippum illum, me, ac denique omnes maledictis insectatur, cùm neque festiuitas id permittat, neque priuatim vlla in re à nobis læsus fuerit. Hæc enim illi res veniam obtineret, si vt iniuriæ vindicem, non vt aggressorem se gessisset. Sed illud omnium est grauissimum, quòd hæc faciendo, tuum ô Philosophia, nomen sibi vendicat, & repræsentato

ὥσπερ ἐλθὼν, τὸν διάλογον ἡμέτερον οἰκέτην ὄντα, τούτῳ ξυναγωνιστὴν καὶ ὑποκειτὴν χρῆσθαι καθ' ἡμῶν. ἔτι καὶ Μένιππον αὐαπείσας ἑταῖρον ἡμῶν αὐδρα ξυγκωμῳδεῖν αὐτῷ τὰ πολλά. ὃς μόνος οὐ πάρεστιν, οὐδὲ κατηγορεῖ μεθ' ἡμῶν τοσούτους τὸ κοινόν, αὐθ' ὧν ἁπάντων ἄξιόν ἐστιν αὐτὸν ὑποσχεῖν τὴν δίκην. ἢ τί γὰρ ἂν εἰπεῖν ἔχοι, τὰ σεμνότατα διασύρων ὑπὸ τοσούτων μαρτύρων; χρήσιμον γοῦν καὶ τοῖς ἐκείνους τοιοῦτον, εἰ θεάσαιντο αὐτὸ κολαζόμενον, ὡς μὴ ἄλλος τις ἔτι καταφρονοίη φιλοσοφίας. ἐπεὶ τόγε τὴν ἡσυχίαν ἄγειν, καὶ ὑβριζόμενον ἀνέχεσθαι, ἐπιεικείας, ἀνανδρίας, καὶ ξυνδείας εἰκότως ἂν νομίζοιτο. τὰ μὲν γὰρ τελευταῖα, τίνι φορητά; ὃς καθάπερ ἀνδράποδα παρήγαγον ἡμᾶς ἐπὶ τὸ πωλητήριον, καὶ κήρυκα ὑπισχόμενοι, ἀπεμπόλησαν ὡς φασι, τοὺς μὲν, ὑπὸ πολλῶν, ἑνίους δ', μόλις ἀξιοκήτους. ἐμὲ δ' ὁ πονηρότατος ἁπάντων, δυ' ὀβολῶν. οἱ παρόντες δ' ἐλέγχων αὐθ' ὧνπερ αὐτοί τε ἀνελληλύθασιν, ἀγανακτήσαντες ἡμῖν, τὰ αἴσχιστα ὑβρισμένοις.

dialogo familiari noſtro, eo adiutore & mimo contra nos vtitur: ac præterea Menippo amico noſtro vt multa ſecum cauillaretur, perſuaſit: qui ſolus non adeſt, neque nobiſcum, prodita ſocietate, accuſat: pro quibus omnibus æquum eſt vt pœnas pendat. Quid enim contra hæc dicere poſſet, cùm res haſce grauiſſimas coram tot teſtibus carpſerit? Quare illis in vtilitatẽ vertat iſtud, ſi pœnas dantem ſpectauerint, vt nemo poſthac Philoſophiam contemnat. Quandoquidem hac in re ſilere, & contumeliam tolerare, non modeſtiæ, ſed ignauiæ & amentiæ eſſe merito cenſeretur. Cæterum poſtrema, cuinam videantur tolerabilia? Siquidem nos tanquã mancipia in venalitium deductos, adhibito, vt aiunt, præcone, diuendidit: nonnullos ingenti precio, quoſdam mina Attica, me verò nequiſſimus hic, duobus obolis: ita vt circunſtantes riderent. Eam ob cauſam indignatione perciti, & ipſi venimus, & te rogamus, vt nos turpiſſimis affectos iniurijs, vlciſcaris. *Renin.* Euge ô dio- καὶ σὲ ἀξιῶμεν τιμωρήσειν. *Philo.* εὖγε ὦ Διόγλυες;

ὑπὲρ ἁπάντων καλῶς, ὁπόσα ἐγκέλῳ, ἅπαντα εἴρηκας. Φιλο. πάνυ μὲν ἐπαινοῦντες. ἔγχει τῷ ἀπολογουμένῳ· σὺ δ' ὦ Παρρησιάδη, λέγε ἤδη ἐν τῷ μέρει. σοὶ γὰρ τὸ ὕδωρ ῥεῖ νῦν. μὴ μέλλε οὖν. Παρρ. ἃ πάντα μου ὦ φιλοσοφία κατηγόρησε Διογένης, ἀλλὰ τὰ πλείω, ὅσα A
ἦν χαλεπώτερα, ἃ οἶδ' ὅ, τι παθὼν, παρέλιπεν. ἐγὼ δ' τοσούτου δέω ἔξαρνος γενέσθαι, ὡς B
καὶ εἶπον αὐτά, ἢ ἀπολογίαν τινὰ μεμελετηκὼς ἀφῖχθαι, ὥστε κἂν εἴ τινα ἢ αὐτὸς C
ἄλλος ἀπεσιώπησεν, ἢ ἐγὼ, μὴ πρότερον ἔφθην εἰρηκὼς, νῦν πρόθυμός εἰμι δηλῶσαι. ἅτε γὰρ οὐ μάθοις ὅστινας ἀπεχθήρυτον, καὶ κακῶς ἠγόρευον, ἀλαζόνας, καὶ λήπτας ἀποκαλῶν. D
μοι μόνον τοῦτο παραφυλάττετε, εἰ ἀληθῆ περὶ πάντων ἐρῶ. εἰ δέ τι βλάσφημον, ἢ βαρὺ φαίνοιτο ἔχων ὁ λόγος, οὐ τὸν διελέγχοντα ἐμὲ, ἀλλὰ ἐκείνους E
οὐ οἶμαι δικαιότερον ἀπάδειν, τὰ τοιαῦτα πιθωμένους. ἐγὼ γὰρ ἐπειδὴ τάχιστα ξυνεῖδον ὁπόσα τοῖς ῥητορεύουσι τὰ δυσχερῆ ἀναγκαῖον γενέσθαι, ἀπάτην, καὶ ψεῦδος, καὶ θρασύτητα, καὶ βωμολοχίαν, καὶ ὠθισμοὺς,

genesomnia pro omnibus vt par erat, egregi dixisti. *Phil.* Definite laudare. I nfunde responsuro. Tu verò Parrhesiades, vicissim fare: tibi enim aqua nunc defluit: ergo ne cunctaris. *Parrh.* Non omnia mea, ô Philosophia in accusatione sua Diogenes recensuit: sed plura, quæ acerbiora erant, nescio cur prætermisit. Tantum verò aberit vt ea me dixisse negem vel præmeditatam quã dam excusationem prætendam, vt siqua hic ipse reticuit, vel ego antehac non protuli, mihi nunc proponenda putem. Ita enim intelliges, quosnam arrogantes, & præstigiatores appellans proclamauerim, & maledictis insectatus sim. Proinde hæc solum obserua te, nunquid de cunctis verum dixero. Quòd si blasphemi vel asperi quid habere videbitur oratio: non me qui redarguo, sed illos qui talia committunt, culpandos potiùs arbitror. Ego enim quumprimum intellexi quã improbæ res causidicos necessariò comitentur, nimirum fraus, mendacium, temeritas, vociferatio, conflictatio, aliáque infinita:

καὶ μυρία ἄλλα, ταῦτα

μοὶ ὥσπερ εἰκὸς ἦν, ἀπέφυγον. ὅπῃ ὦ τὰ σὰ ὦ φιλοσοφία καλὰ ὁρμήσασα, ἤξιον ὅπουσον ἔτι μοι λοιπὸν τοῦ βίου, καθάπερ ἐκ ζάλης, καὶ κλύδωνος, ἐς εὐδιον πνα λιμένα ἐσπλεύσασα, ὑπὸ σοὶ σκεπόμενος, καταβιῶναι. καὶ πρίν μόνον παρέκυψα ἐς τὰ ὑμέτερα, σὲ μὲν ὥσπερ ἀναγκαῖον ἦν, καὶ τοὺσδε ἅπαντας, ἐθαύμαζον, ἀρίστου βίου νομοθέτας ὄντας, καὶ τοῖς ἐπ' αὐτὸν ἐπειγομένοις ἥκιστα ὀρέγοντας, τὰ κάλλιστα, καὶ ξυμφοράτατα παραινοῦντας, εἴ τις μὴ παραβαίνοι αὐτὰ, μηδ' διολιδάνοι, ἀλλ' ἀτενὲς ἀποβλέπων ἐς τοὺς κανόνας, οἷς προστεθείκατε, πρὸς τούτοις ῥυθμίζοι, καὶ ἀπευθύνοι τ' ἑαυτοῦ βίον. ὅπερ νὴ Δία καὶ τῶν καθ' ἡμᾶς αὐτοὺς ὀλίγοι ποιοῦσιν. ὁρῶν δ' πολλοὺς μὲν ἔξωθι φιλοσοφίας ἐχομένους, ἀλλὰ δόξης μόνον τῆς ἀπὸ τοῦ σχήματος, τὰ μὲν προσήκοντα ταῦτα, καὶ δημόσια, καὶ ὁπόσα πᾶσι μιμεῖσθαι ῥᾴδιον, εὖ μάλα ἐοικότας ἀγαθοῖς ἀνδράσι, τὸ γλύκισμα λέγω, καὶ τὸ βάδισμα, καὶ τὴν ἀναβολήν. ὅτι δὲ τοῦ βίου ἐφαπτομένους τῷ ὄντι, καὶ

hæc equidem vt par erat, declinaui: & ad tua bona me conferens, ô Philosophia, reliquum vitæ curriculum, tanquam ex procella & tempestate ad tranquillum portum appulsus, sub tua tutela viuere expetiui. Ac posteaquam obiter tantùm statuta vestra intuitus essem, te quidem vt necessum erat, hósque omnes admirabar, qui optimæ vitæ fuissent institutores, & manus ad ipsos festinantibus porrigerent, & ad optima ac vtilissima adhortarentur, siquis ea non transgrederetur, nec interlaberetur: sed intentis oculis ad regulas illas à vobis propositas, ad eas vitam suam componeret, ac dirigeret, quod quidem perIouem pauci nostrûm faciunt. Cùm autem viderem multos non Philosophiæ, sed gloriæ tantùm quæ ex ea capitur studio teneri: & in his quæ sunt in promptu & vulgaria, quæque cuiuis imitari sit facile, viris bonis valdè similes esse, barba dico, gressu, & vestitu: vita autem & factis speciei cõtradicere, & studia vestris cõtraria am-

καὶ τῶν πραγμάτων αὐτῶν ταναντία ἡμῖν ὅτι πεφεύγοντας

καὶ διαφθείροντας τὸ ἀξίωμα
τῆς ὑποκρίσεως, ἠγανάκτουν.
καὶ τὸ πρᾶγμα ὅμοιον ἐδόκει
μοι, καθάπερ ἂν εἴ τις ὑποκρι-
τὴς βαγῳδίας, μαλθακὸς
αὐτὸς ὤν, καὶ γυναικίας, Ἀχιλ-
λέα, ἢ Θησέα, ἢ καὶ τὸν
Ἡρακλέα ὑποκρίνοιτο αὐ-
τὸν, μήτε βαδίζων, μήτε
φθεγγόμενος ἡρωϊκὸν, ἀλλὰ
θρυπτόμενος ὑπὸ τηλικούτῳ
προσωπείῳ. οὐδὲ ἂν ἡ Ἑλένη
πότε, ἢ Πολυξένη ἀνάσχοιτο πέ-
ρα τῶν μετείων αὐτῆς προσοικο-
τα, ἐχ ὅπως ὁ Ἡρακλῆς ὁ
καλλίνικος, ἀλλά μοι δοκεῖ,
τάχ' ἂν ὀπτεῖναι τῷ ῥο-
παλῳ παίων τὸν τοιοῦτον, αὐ-
τόν τε, καὶ τὸ προσωπεῖον,
οὕτως ἀτίμως καταπεφιλυ-
σμένος πρὸς αὐτό. τοιαῦτα καὶ
αὐτὸς ὑμᾶς πάσχοντας, ὑπ'
ἐκείνων ὁρῶν, οὐκ ἠνεγκα
τὴν ἀναίδειαν τῆς ὑποκρίσεως,
εἰ πίθηκοι ὄντες, ἐπαλαμησαν
ἡρώων προσωπεῖα περιθέσθαι,
ἢ τὸν ἐν Κύμῃ ὄνον μιμήσα-
σθαι, ὃς λεοντῆν περιβαλλό-
μενος, ἠξίου λέων αὐτὸς εἶναι,
πρὸς ἀγνοοῦντας τοὺς Κυμαίους
ὀγκώμενος μάλα βαχὺ, καὶ
καταπληκτικόν, ἄχρι δή τις
καὶ ὄνον, πολλάκις ἠλεγξε, καὶ

plecti, ac professionis dignitatem corrumpere, indignabar. Eáque res mihi videbatur similis esse Tragico histrioni molli & effœminato, qui Achillem, aut Theseum, aut Herculem ipsum ageret, cùm tamen neque incederet, neque loqueretur Heroicè, sed sub larua istiusmodi lasciuiret: vt nec Helena, nec Polyxena, cùm id earum modestiæ minùs conueniret, tolerare possent. Nec se continuisset Hercules Callinicus, quin ocyssimè talem claua percussum contriuisset, ipsum inquam, & personam illam, quæ tam effœminatè eum repræsentando contaminasset. Et cùm ipse talia vos ab illis perpeti viderem, non tuli hypocriseos impudentiam: quòd cùm simiæ essent, personas Heroum assumere, vel Cumanum illum asinum imitari auderent, qui leonina pelle indutus, leo quoque ipse videri volebat, cùm aduersus Cumæos ignaros valdè asperum, horrendúmque rugitum ederet, donec quidam hospes se leonem, & asinum videre sæpe arguit, & fuste cædens insecutus est.

αὐτὸν ξένος καὶ λέοντα ἰδὼν,
ἀπέδιωξε παίων τοῖς ξύλοις.

ϗ μάλιστά μοι δεινὸν ὦ φιλοσοφία καταφαίνετο, τοῦτο ἦν. οἱ γὰρ ἄνθρωποι εἴ τινα τούτων ἑώρων πονηρὸν, ἢ ἄχθιμον, ἢ ἀπελγές τι ἐπιτηδεύοντα, ἐκ ἔστιν ὅς τις οὐ φιλοσοφίαν αὐτῷ ἐπῆτο, καὶ τὸν Χρύσιππον ἐνδὺς ἢ Πλάτωνα, ἢ Πυθαγόραν, ἢ ὅτῳ ἂν τὸ ἐπώνυμον, ὁ διαμαρτάνων ἐμεῖνος ἐποιεῖτο, ϗ ὃ τὸν λόγοις ἐποιεῖτο. καὶ ἀπὸ τοῦ κακῶς βιοῦντος, πονηρᾷ περὶ ὑμῶν εἰκάζον, τῶν ἐφ' πολλῷ τιθηνικότων. οὐ γὰρ περιζῶντας ὑμᾶς ἡ ἐξέτασις αὐτὸς ἐγίνετο, ἀλλ' ὑμεῖς μὲν ἐκ ποδῶν, ἐκεῖνον δ' ἑώρων σαφῶς ἅπαντες δεινὰ, καὶ ἄσεμνα ἐπιτηδεύοντα, ὥστε ἐρήμῳ μᾶλίσκεσθε μετ' αὐτὸ, ϗ ἐπὶ τῷ ὁμοίαν διαβολὴν συγκατεσκάσθε. ταῦτα ἐκ ἠνεγκα ὁρῶν ἔγωγε, ἀλλ' ἤλεγχον αὐτὸν, καὶ ἐκέκευον ἀφ' ὑμῶν. ὑμεῖς δ', ἡμᾶν ἐπὶ τούτοις δέον, εἰς δικαστήριον ἄγετε. οὐκοῦν ἦν τινα καὶ τῶν μεμυημένων ἰδὼν ἐξαγορεύοντα τῶν Θεῶν τὰ ἀπόῤῥητα, ϗ ἐξορχούμενον, ἀγανακτήσω, ϗ διελέγξω, ἐμὲ τὸν ἀσεβοῦντα ἡγήσεσθε εἶναι; ἀλλ' οὐ δίκαιον. ἐπεὶ καὶ οἱ ἀθλοθέται μαστιγοῦν εἰώθασιν,

Sed quod mihi videbatur maximè indignum, hoc erat: quòd nemo non eorum qui ex ijs quempiam viderent flagitiosum quid aut turpe, aut impudicum committentem, Philosophiam ipsam accusabat: illico etiam Chrysippum, aut Platonem, aut Pythagoram, vel cuiuscunque cognomen, vel cuiuscunque doctrinam delinquens ille assumebat: & ex eo quòd malè viueret aliquis, de vobis multò antè vita functis malè sentiebant. Non enim de vobis viuentibus, sed è medio sublatis inquisitio fiebat: omnes verò manifestè cernebant eum atrocia, & indecora perpetrare; vos verò cum ipso damnabamini, similique calumnia pariter conuellebamini. Equidem ego cùm hęc viderem non tuli, verùm eos redarguebam, & à vobis secernebam. At vos propter hoc honore me dignum, in iudicium rapitis. Nunquid si initiatum quempiam viderem, arcana Dearum prodentem, ac in publicum mysteria efferentem, ideóque indignarer, & reprehenderem, me impium esse existimaretis? At iniustum est: quandoquidem certaminum quoque præfecti, eum

ἰῶ τις ὑποκεῖτης Ἀθηναῖε, ἢ Ποσειδῶνα, ἢ τὸν Δία ὑποδεδυκὼς, μὴ καλῶς ὑποκρίνοιτο, μηδὲ κατ' ἀξίαν τῶν θεῶν, ἢ οὐδέν που ὀργίζονται αὐτοῖς A ἐκεῖνοι, ὅτι τὸν πεπειρημένον αὐτῶν τὰ πρόσωπεῖα, καὶ τὸ σχῆμα ἐνδεδυκότα, ἐπέδειραν παίειν τοῖς μαστιγοφόροις, ἀλλὰ καὶ ἥδιστο ἂν οἶμαι, μαστιζομένων. οἰκέτῃ μὲν γὰρ, ἢ ἄγγελον, μὴ δεξιῶς ὑποκρίνασθαι, μικρὸν τὸ πταῖσμα. τὸν Δία δ', ἢ τὸν Ἡρακλέα μὴ κατ' C ἀξίαν ἐπιδείξασθαι τοῖς θεαταῖς, ἀποτρόπαιον ὡς, καὶ αἰσχρόν. καὶ γὰρ αὖ τόδε πάντων ἀτοπώτατόν ἐστιν, ὅτι τοὺς μὲν λόγοις ὑμῶν, παίειν ἀκελεύστοις οἱ πολλοὶ αὐτῶν, καὶ D δάκρυ ἐπὶ τούτῳ μόνον αἰσχυνόμενοι, καὶ μελετῶντες, ὡς ταῦτα ὑπομένοιεν, οὕτω βιῶσι. πάντα μὲν γὰρ ὅσα φασὶν, οἷον χρημάτων καταφρονεῖν, καὶ δόξης, καὶ μόνον τὸ καλὸν οἴεσθαι ἀγαθὸν, καὶ ἀόργητον εἶναι, τῆς λαμπρᾶς τούτων ὑποφορᾶς, καὶ ἐξ ἰσοτιμίας αὐτοῖς διαλέγεσθαι, καλὰ ὦ θεοὶ, καὶ σοφὰ, καὶ θαυμάσια λέγειν ὡς ἀληθῶς. οἱ δὲ, καὶ αὐτὰ ταῦτα ὑπὲρ μισθοῦ διδάσκουσι, καὶ τοὺς πλουσίους τιθηνοῦσι,

histrionem qui quum Mineruam, vel Neptunum, vel Iouem assumpsit agendum, non rectè, neque ex dignitate Deorum simulauit, flagellare consueuerunt. Ac non irascuntur ipsis Dij illi, quòd eum qui suas personas assumpsit, habitúmque induit, flagelliferis cædendum tradiderunt, verùm vt puto, vapulantibus delectantur. Seruum enim vel nuntium minùs aptè agere, paruus est error. Sed Iouem aut Herculem non pro dignitate spectatoribus ostendere, turpe ac piaculo simile esse videtur. Quinimo etiam hoc omnium est absurdissimum, quòd cùm ex ijs multi dogmata vestra exactè calleant: ita tamen viuunt, ac si illa ideo tantùm legerint, ac meditari sint vt contraria exerceant. Etenim quæcunque dicunt, vt contemnendas esse pecunias, & gloriam, solúmque honestum bonum putandum, ira vacandum, & res hasce splendidas esse despiciendas, & cum ipsis æqualiter conuersandum, eximia sunt ô Dij & scita, aut summopere mirãda profectò. Verùm hi hæc ipsa mercede docent, & diuites

καὶ πρὸς τὸ ἀργύριον κεχήνασιν, ὀρνιλώτεροι μᾶλλον τῶν κωμῳδίων ὄντες, δειλότεροι ὑπὸ τῶν λαγῴων, κολακευτικώτεροι ὑπὸ τῶν πιθήκων, ἀσελγέστεροι ὑπὸ τῶν ὄνων, ἁρπακτικώτεροι ὑπὸ τῶν γαλῶν, φιλονεικώτεροι ὑπὸ τῶν ἀλεκτρυόνων. τοιγαροῦν γέλωτα ὀφλισκάνουσιν, ὡθιζόμενοι ἐπὶ ταῦτα, καὶ περὶ τὰς τῶν πλουσίων θύρας ἀλλήλοις παροδυόμενοι, καὶ δεῖπνα πολυανδρώπα δειπνοῦντες, καὶ ἐν αὐτοῖς τούτοις ἐπαινοῦντες φορτικῶς, καὶ περὶ τὰ καλῶς ἔχοντα ἐμφορούμενοι, καὶ μεμψιμοιρεῖ φαινόμενοι, καὶ ὅτι τὸ κύλικος ἀτερπὲς, καὶ ἀπῳδὰ φιλοσοφοῦντες, καὶ τὸ ἄκρατον ὑ φέροντες. οἱ ἰδιῶται δ', ὁπόσοι ξυμπίνουσι, γελῶσι δηλαδὴ, καὶ καταπύουσι φιλοσοφίας, εἰ τοιαῦτα καθάρματα ἀνέχεται. τὸ δὲ πάντων αἴσχιστον, ὅτι μηδενὸς δεῖσθαι λέγων ἕκαστος αὐτῶν, ἀλλὰ μόνον πλούσιον εἶναι τὸν σοφὸν κεκραγὼς, μικρὸν ὕστερον αὐτεῖ προσελθὼν, καὶ ἀγανακτεῖ μὴ λαβὼν, ὅμοιον, ὡς εἴ τις ἐν βασιλικῷ σχήματι ὀρθὼ παρὰν ἔχων, καὶ διάδημα, καὶ τἆλλα, ὅσα βασιλείας ἐπιδεξιέρων δεόμενος. ὅταν δὲ

admirantur, & pecunijs inhiant, caniculis iracundiores, leporibus timidiores, simijs blandiores, asinis petulantiores, felibus rapaciores, gallis cõtentiosiores. Itaque risum mouent, quum de his rixantur, & circum ianuas diuitum se inuicem pulsant, & in conuiuijs frequentibus epulantur, in eísque tædium laudando pariunt, ac præter decorum sese ingurgitant, & queruli apparent, & inter calices iniucunda & absona philosophantur, ac merum non ferunt. Idiotæ autem quotquot compotant, rident scilicet, ac Philosophiam conspuunt, quoniam huiusmodi educat piacula. Illud verò omnium est turpissimum, quòd quum vnusquisque eorum nullius se rei indigum profiteatur, sed solum diuitem esse sapientem vociferetur, paulò post tamen poscit, & ni accipiat stomachatur: perinde ac siquis regiè ornatus rectam gestet tiaram, & diadema, cæteráque regni insignia, friuolarum tamen rerum indigus, mendicet. Proinde quum illis quippiam est accipiendum,

γνωρίσματα, προσαιτοίη, ἢ αὐτὸς αὐτοὺς τι δεῖ λαμβάνειν,

πολὺς ὁ περὶ τῶ κοινωνικὸν εἶναι δεῖν λόγος, καὶ ὡς ἀδιάφορον ὁ πλοῦτος. καὶ τί γὰρ τὸ χρυσίον, ἢ τὸ ἀργύριον, οὐδὲν τῶν τοῖς ἁλιμαλοῖς ψηφίδων διαφέρον; ὅταν δέ τις ἐπικουρίας δεόμενος ἑταῖρος ἢν παλαιὸς, καὶ φίλος ἀπὸ πολλῶν, ὀλίγα αὐτῆ προσελθὼν, σιωπὴ, καὶ ἀπορία, καὶ ἀμαθία, καὶ παλινῳδία τῶν λόγων πρὸς τὸ ἐναντίον. οἱ γὰ πολλοὶ περὶ φιλίας ἐμπίπτουσι λόγοι, καὶ ἡ ἀρετὴ, καὶ τὸ καλὸν, ὧν οἶδ' ὅπῃ πυτὲ οἴχεται. πάντως τοῦτα ἀποπάμμυα, πεφόρτα ὡς ἀληθῶς ἔπη. μάτην ὁσημέραι πρὸς ἀυτῶν ἐν ταῖς διατριβαῖς σκιαμαχούμυα. μέχρι γὰ τούτου, φίλος ἕκαστος αὐτῶν ἐς ὅσον αὖ μὴ ἀργύριον, ἢ χρυσίον ἢ προκείμυον ἐν τῶ μέσῳ. ἰῶ δέ τις ὀβολὸν ἐπιδείξηται μόνον, λέλυται μὲ ἡ εἰρὴνη, ἀκατονδὶ ὄ, καὶ ἀκήρυκτα πάντα. καὶ τὰ βιβλία ἐξαλήλιπται, καὶ ἡ ἀρετὴ πέφευγε, ὅθον τι καὶ οἱ κύνες πάρουσιν. ἐπειδή τις ὀστῶν ἐς μέσους ἀυτὸν ἐμβάλῃ, αἰκαπὶ δήσαντες, δάκνυσιν ἀλλήλυς, καὶ ἢ προφαπάσαντα τὸ ὀστῶν, ὑλακῶσι. λέγεται γὰ καὶ βασιλεύς τις αἰγύπτιος, πιθήκυς ποτὲ

multa oratione prosequuntur, oportere de suo libenter conferre, & indifferentes esse diuitias: quid enim aurum & argentum littoralibus à lapillis differat? At quum vetus quispiam amicus & familiaris, opis egens, paucula quædam ex multis postulatum venit, taciturnitas, inopia, ruditas, & dictorum in cõtrariũ palinodia. Varij autẽ illa de amicitia sermones, &virtus,& honestum quônã abeant ignoro: nam omnino auolantia,& verè alata verba hæc sunt, quibus illi quotidie ín disputationibus inter se vmbratili certamine depugnant. Eousq; enim vnusquisque eorum est amicus, quousque nec de auro, nec de argento,quicquam in medium affert. Quòd siquis obolum tantummodò indicarit, confestim pax soluitur, omniáque turbantur, atque implacata redduntur, libri obliterantur, virtus aufugit, iísque accidit quod canibus, in quorum medium siquis os proiecerit,exiliunt, séq; inuicem mordent, eíque qui os præripuit, allatrant. Fertur autem rex quidam Ægyptius símias tripudiare docuísse, eáque animalia,

πυρρίχζειν διδάξαι, καὶ τὰ ζῶια

μιμητικότατα δὲ ὄντι τῶν ἀνθρωπίνων, ἐκμαθεῖν τάχιστα καὶ ὀρχεῖσθαι, ἀλουργίδας ἀμπεχόμενα, καὶ προσωπεῖα περικείμενα, καὶ μέχρι πολλοῦ εὐδοκιμεῖν τῇ θέᾳ, ἄχρι δή τις θεατὴς ἀστεῖος, κάρυα ἀπὸ κόλπου ἔχων, ἀφῆκεν ἐς τὸ μέσον. οἱ δὲ πίθηκοι, ἐδόντες. καὶ ἐκλαδόμενοι τὸ ὀρχήσεως, τοῦθ' ὅπερ ἦσαν, πίθηκοι ἐφαίνοντο αὖτε πυρρίχεων, καὶ ξυνέτεινον τὰ προσωπεῖα, καὶ τὴν ἐσθῆτα κατέρρηγνυον, καὶ ἐμάχοντο περὶ τοῦ πρέπει τὸ ὀφθῆναι ἀλλήλοις. τὸ δὲ σύνταγμα τῆς πυρρίχης, διελέλυτο, καὶ κατεγελᾶτο ὑπὸ τοῦ θεάτρου. τοιαῦτα καὶ ἄλλοι ποιοῦσι. καὶ ἔγωγε τοὺς τοιούτους κακῶς ἠγόρευον, καὶ οὔποτε παύσομαι διελέγχων, καὶ κωμῳδῶν. περὶ ὑμῶν δέ, ἢ τῶν ὑμῖν παραπλησίων, εἰσὶ γάρ εἰσί τινες ὡς ἀληθῶς φιλοσοφίαν ζηλοῦντες, καὶ τοῖς ὑμετέροις νόμοις ἐμμένοντες, μὴ ἄν τω μανείην ἐγὼ, ὡς ἐλάσφημον εἰπεῖν τι, ἢ σκαιόν. ἢ τί γὰρ ἂν εἰπεῖν ἔχοιμι; τί γὰρ τοιοῦτο βεβίωται; τοὺς δ' ἀλαζόνας ἐκείνους, καὶ θεοῖς ἐχθροὺς ἄξιον οἶμαι μισεῖν. ἢ σὺ γὰρ ὦ Πυθαγόρα, καὶ Πλάτων, καὶ Χρύσιππε,

(nam ad imitandum humanas actiones maximè sunt apta) celerrimè didicisse, vt purpureis vestibus induta, & personis circundata saltarent, idque spectaculum multo tempore claruisse, donec spectator quidam vrbanus, quas nuces in sinu habebat, in medium proiecit. Quibus conspectis, simiæ saltationis oblitæ, id quod erant, simiæ pro saltatoribus fuerunt, & personas conterebant, & vestem discerpebant, & pro fructu inter se pugnabant. Ita vt Pyrriches ordo solueretur, & à theatro derideretur. Talia & hi perpetrant; & ego tales insectatus sum conuicijs, nec redarguere vnquam desinam, & comicè perstringere. Sed quod ad vos, vobisque similes attinet (sunt enim sunt profectò nonnulli qui Philosophiam amplectuntur, vestrisque legibus immorantur) absit ita insaniam, vt quid probrosum & sinistrum proferam. Nam quid dicere possem? quid enim in vita simile commisistis? Sed arrogantes illos, & Deorum inimicos, odio dignos esse puto. Tu enim Pythagora, & Plato, & Chrysippe,

καὶ Ἀριστοτέλει, φαμὲν προσήκειν ὑμῖν τοὺς τοιούτους, ἢ οἰκεῖόν τι, καὶ ξυγγενὲς ἐπιδείκνυσθαι τῷ βίῳ; νὴ Δία Ἡρακλῆς φασι, καὶ Πίθηκος. ἢ διότι πώγωνας ἔχουσι, καὶ φιλοσοφεῖν ἀσκοῦσι, καὶ σκυθρωποί εἰσι, διατοῦτο χρὴ ὑμῖν εἰκάζειν αὐτούς; ἀλλ' οὐκ ἂν εἰ πιθανοὶ γοῦν ἦσαν καὶ ὅτι τῆς ὑποκρίσεως αὐτῆς. νῦν δὲ, θᾶττον ἂν γελᾶσα μιμήσαιτο, ἢ τοὺς φιλοσόφους. εἰρηκα τὰ ἐμαυτοῦ, ὁποῖα εἶχον. σὺ δὲ ὦ ἀλήθεια, μαρτύρει πρὸς αὐτούς, εἰ ἀληθῆ ἐστι. Φιλο. μετάσχοι δ' ὦ Παρρησιάδη παῤῥησιάζεσθαι θαρῥωτέρῳ ἔτι. τί ποιῶμεν ἡμεῖς; πῶς ὑμῖν εἰρηκέναι αὐτὴ ἔδοξεν; Ἀρετή. ἐγὼ μὲν ὦ φιλοσοφία, μεταξὺ λέγοντος αὐτοῦ, καὶ τῆς γῆς δῦναι ηὐχόμην. οὕτως ἀληθῆ πάντα εἶπεν. ἐγνώριζον γοῦν ἀκούσασα ἕκαστον τῶν ποιούντων αὐτὰ, καὶ ἐπῄνουν μεταξὺ τοῖς λεγομένοις, τοῦτο μὲν, ἐς τόνδε. τοῦτο δὲ, ὁ δεῖνα ποιεῖ. καὶ ὅλως ἔδειξε τοὺς ἀνθρώπους ἐναργῶς, καθάπερ ἐπί τινος γραφῆς τὰ πάντα προσεικότας, οὐ τὰ σώματα μόνον, ἀλλὰ καὶ τὰς ψυχὰς αὐτοὺς ἐς τὸ ἀκριβέστατον ἐπεικασάς.

& Aristoteles, qua in re tales vobiscum dicitis conuenire, aut proprium, ac cognatum in vita præstitisse? Ita per Iouem, Hercules, inquiunt, & Simia. An quia barbas habent, & se Philosophari profitentur, & seueritatem vultu prętendunt, propterea cum vobis sunt comparandi? At tuliſſem, si saltem illi ad simulationem fuissent apti. Nunc verò citiùs vultur luſciniam imitabitur, quàm illi Philosophos. Quę pro me dicenda habebam exposui. At tu Veritas numquid vera sint apud ipsos testificare. *Phil.* Nunc longiùs ô Parrhesiades, absiste. Quid nos faciamus? quomodo vir hic vobis videtur dixisse? *Veritas.* Ego quidem ô Philosophia, dum iste perorabat, terram subire optabam: adeò vera omnia dixit. Itaque audiens vnumquemque eorum qui talia faceret, agnoscebam: interimque ex ijs quæ dicebantur, hoc ad istum, hoc verò ad certum illum qui faceret referebam. Denique viros illos perspicuè indicauit, tanquam ex aliqua pictura expressos: nec solùm corpora sed animas etiam ipsas absolutissimè effinxit. *Phil.*

Φιλο. καγὼ παύ ηρυθρίασα ὦ ἀρετή. ὑμῖς ὔ, τί φατές; Ἀναβιῶντες τί ὔ ἄλλο, ἢ ἀρεῖσθαι αὐτὸν τὸ ἐγκλήματος, ἰῷ φίλον ἡμῖν, καὶ εὐεργέτιν ἀναγεγράφθαι; τὰ γοῦν Ἰλιέων ἀτεχνῶς πεπόνθαμεν, βαγῳδόν τινα τοῦτον ἐφ' ἡμᾶς κεκινηκαμεν, ἀσύμφορον τοῖς Φρυγῶν ξυμφοραῖς. ᾀδέτω γοῦν, καὶ τοὺς θεοῖς ἐχθροὺς ἐκβαγῳδείτω. Διο. καὶ αὐτὸς ὦ φιλοσοφία, παύ ἐπαινῶ τ' ἀνδρα, καὶ ἀνατίθεμαι τὰ κατηγορήματα, καὶ φίλον ποιοῦμαι αὐτὸν, γνναῖον ὄντα. Φιλο. εὖγε ὦ Παρρησιάδη. ἀφίεμέν σε τ' αἰτίας, καὶ ἁπάσαις κρατεῖς. καὶ τὸ λοιπὸν, ἴσθι ἡμέτερος ὤν. Παρρ. προσεκύνησα τὴν γε προτίμη. μᾶλλον ὔ βαιοτέρον αὐτὸ ποιήσειν μοι δοκῶ. σεμνοτέρον γὰρ ὦ μέγα σεμνὴ νίκη τ' ἐμὸν βίοτον κατέχοις, καὶ μὴ λήξοις στεφανοῦσα. Αρε. ἐκοῦν δευτέρου κρατῆρος ἤδη καταρχώμεθα προσκαλῶμαι κἀκείνοις, ὡς δίκην ὑφόξωσιν, αὖθ' ὧν εἰς ἡμᾶς ὑβρίζουσι. κατηγορήσει ὔ Παρρησιάδης ἑκάστου. Παρρη. ὀρθῶς ὦ ἀρετὴ ἔλεξας. ὥστε σὺ παῖ συλλογισμὲ, κατακύλας ἐς τὸ ἄντρον, προσκάλει τοὺς φιλοσόφους.

Ego quoque planè erubui, ô Virtus. Vos verò quid dicitis? *Reuiu.* Quid aliud, quàm à crimine eum absolui, inter amicósque & benefactores nostros ascribi debere? Planè enim nobis idem quod Ilienſibus, accidit: hunc tanquam Tragœdum quempiã in nos excitauimus, qui Phrygum calamitates decantaret. Canat igitur, & Dei inimicos tragicè exagitet. *Diog.* Ego quoque ô Philosophia, planè hominẽ laudo, quæque illi obieci retracto: & quia generosus est, amicum eum facio. *Phil.* Euge ô Parrhesiades ab accusatione te absoluimus, in omnibus vincis. Cæterùm te nostrum esse scias. *Parrh.* Hanc primam adoraui: verùm aliud magis tragicum opus mihi supereſſe puto. Siquidem ô valdè veneranda Victoria quotidie vitam meã reddis venerabilem, nec coronare desinis. *Virtus.* Numquid igitur à secundo iam ordiamur cratere, & illos citemus, vt ob ea quibus in nos iniurij fuêre, pœnas expendant? Parrhesiades autem vnumquemq; accusabit. *Phil.* Rectè ô Virtus, elocuta es. Quapropter heus tu minister Syllogisme in vrbẽ te confer, & Philosophos ad-

Συλλογι. ἄκουε. σίγα. τὸν φιλοσόφοις ἥκειν ἐς ἀκρόπολιν ἀπολογησομένους ὅτι τ' ἀρετῆς, καὶ φιλοσοφίας, καὶ δίκης. Παῤῥη. ὁρᾷς; ὀλίγοι σωίεχονται, γνωρίσαντες τὸ κήρυγμα. ἄλλως γὰρ, δεδίασι τὴν δίκην. οἱ πολλοὶ δ' αὐτῶν, ἂν δ' ὅλην ἀγοράσωσιν, ἀμφὶ τὸν πλοῦσιον ἔχοντες. εἰ δ' βάλει πάντας ἥκειν, κἀγὼ τάδε ὦ συλλογισμὲ κήρυπε. Φιλο. μηδαμῶς. ἀλλὰ σὺ ὦ Παῤῥησιάδη, πρόσκαλει, κἀθόπ σοι δοκεῖ. Παῤῥη. ἰδὲν τόδε χαλεπόν. ἄκουε. σίγα. ὅσοι φιλόσοφοι εἶναι λέγουσι, καὶ ὅσοι προσωκὴν αὐτοῖς οἴονται ἐκ ὀνόματος, ἥκειν ἐς ἀκρόπολιν ὅτι τὴν διανομήν. δύο μναῖ ἑκάστῳ δοθήσονται, καὶ στεμμάτιος πλακοῦς. ὅς δ' ἂν πώγωνα βαθὺν ὅτι δείξηται, καὶ παλάθην ἐχάδων, ὅτος γε προσεπλήφθη. κομίζειν δ' ἕκαστον σωφροσύνην μὴ, καὶ δικαιοσύνην, ἢ ἐγκρατείαν, μηδαμῶς. ὦ ἀναίσκαια γὰρ ταῦτά γε, ἵν' μὴ παρῇ. πέντε δ' συλλογισμοὶ ἅπαντος. ὁ γὰρ δῆμος ἄνευ τούτων εἶναι σοφόν. κεῖται δ' ἐν μέσοισι δύο χρυσοῦ τάλαντα, τῷ, δήμῳ, ὃς μᾶλλον πᾶσιν ἐξόλος εἶη. βαβαὶ. ὡς πλήρης

Syllog. Audî, tace. Philosophi in arcem ascendant, vt apud Virtutem, Philosophiã, & Iustitiam accusationem diluant. *Parrh.* Vidēs-ne? pauci conueniunt citatione cognita. Nam iustitiam præsertim timent. Nec ocioſi sunt pleriq; ipsorum, dum circa diuites versantur. Sed si vis vt veniant omnes, præconium his verbis pronũcia Syllogisme. *Phil.* Minimè: sed tu Parrhesiades, prout tibi visũ fuerit illos aduoca. *Parrh.* Hoc non est difficile. Audi, tace. Quicunq; se Philosophos esse dicunt, & quicunq; nomen hoc ad se spectare arbitrantur, ad distributionem in arcem veniant: duæ minæ singulis dabũtur, & sesamina placenta. Quicunq; verò barbam profundam ostenderit, ille caricarũ massã insuper accipiet. Nemo verò modestiam, & iustitiam & continentiam afferat (hæc enim necessaria non sunt, si non adsint) sed ex modis omnibus quinque syllogismos. Non enim fas absque his sapientem esse *In medioque auri duo sunt obiecta talenta, Dandа illi qui sit melior certamine cunctis.* Papæ quàm refertus

est con-

ρ᾽ ἡ ἀνοδος ὠθιζομένων, ἐπεὶ τὰς δύο μνᾶς ὡς ἤκουσαν μόνον. παρὰ δὲ τὸ Πελάσγικον ἄλλοι, καὶ κατὰ τὸ Ἀσκληπιεῖον ἕτεροι. καὶ περὶ τὸ Ἄρειον πάγον, ἔπι πλείους, ἔνιοι δὲ, καὶ κατὰ τὸ τοῦ Τάλω τάφον. οἱδὲ, καὶ πρὸς τὸ Ἀνακεῖον παρεμπεσόντες κλίμαξας, ἀνέρπουσι βομβοῦντες. νὴ Δία καὶ βοῦβυσθον, ἐσμὸς δίκλω, ἵνα καθ᾽ Ὅμηρον εἴπω, ἀλλὰ κἀκεῖθεν εὖ μάλα πολλοὶ, κἀν τεύθεν μυρίοι, ὅσσά τε φύλλα, καὶ ἄνθεα γίνεται ἔαρι. μεσὴ δὲ ἡ ἀκρόπολις ἐν βεβαρεῖ, κλαγγῇ δὲ παρεγκαθιζόντων, καὶ πάντα χᾶ πέρα. πώγωνα. κολακεία. ἀναισχυντία. βακτηρία. λιχνεία. συλλογισμός. φιλαργυρία. οἱ ὀλίγοι δὲ, ὁπόσοι πρὸς τὸ πρῶτον κήρυγμα ἐκεῖνο ἀνήκεσαν, ἀφανεῖς, καὶ ἄσημοι, ἀναμιχθέντες τῷ πλήθει τῶν ἄλλων, καὶ λελήθασιν ἐν τῇ ὁμοιότητι τῶν ἄλλων σχημάτων. τοῦτο δὲ ὁρῶ τὸ δηλότατον ὅτι ὦ φιλοσοφία, καὶ ὅ τις ἀν μέμψαιτό σου μάλιστα, τὸ μὲν δὲ ἐμβάλλειν γνώρισμα καὶ σημεῖον αὐτοῖς. πανούργοι γὰρ οἱ χρῆται εἰσὶ πολλάκις τῶν ἀληθῶς φιλοσοφούντων. Φιλο. ἔσται τοῦτο μετ᾽ ὀλίγον, ἀλλὰ

est conflictantium ascensus, postquam duarum minarum mentionem tantùm audiuerunt. Ad Pelasgicum alij, alij iuxta templum Æsculapij, & circum Areopagum etiam plures, nonnulli quoque penes Tali sepulchrum: pars etiam admotis scalis templo Dioscurorum, cum strepitu ascendunt, per Iouem etiam confertim, examinis apum instar: & vt Homeri verbis vtar: sed indè quamplurimi, illic quoque innumeri, *Quot folia & flores nascuntur tempore vere.* Plena autem est arx breui tempore, cum clangore confidentium: estque vndique pera, barba, adulatio, impudentia, baculus, edacitas, syllogismus, auaritia. Ac pauci illi, quotquot ad primum illud præconium ascenderunt, obscuri & ignoti, reliquorum turbæ immixti, sub aliarum formarum similitudine delitescunt. Est & hoc ô Philosophia molestissimum, & in quo te maximè quis reprehendat, quòd nullas illis notas & signa imposuisti: siquidem præstigiatores isti, sæpius ad persuadendum, verè philosophantibus sunt aptiores. *Phil.* Fiet illud paulò post: sed iam excipiamus. *Platonicus.* δεχόμεθα ἤδη. Πλατωνικός.

αὐτὸν ἡμᾶς πρότερος χρὴ τὸν πλατωνικοὺς λαβεῖν. Πυθαγορείκος. ἴσκ, ἀλλὰ τὸν πυθαγορείκοις ἡμᾶς. πρότερος γὰρ Πυθαγόρας ἦν. Στωϊκός. λη-
A ρεῖτε. ἀμείνους ἡμεῖς οἱ ἀπὸ τῆς στοᾶς. Περιπα. οὐ μὰ οὐ. ἀλλ' ἔν γε τοῖς χρήμασι, πρότεροι αὖ ἡμεῖς εἰσμεν, οἱ ἐν τῷ περιπάτου. Ἐπι. ἡμῖν τοῖς ἐπικυ-
B ρείοις τὸν πλακοῦντας δότε, καὶ τὰς παλάθας. περιμενοῦμεν, κἂν ὑστάτοις δέη λαμβάνειν. Ακαδη. πῶς τὰ δύο τάλαντα; δείξομεν γὰρ οἱ
C ἀκαδημαϊκοὶ ὅσον τῶν ἄλλων ἐσμὲν ἐλεγκτικώτεροι. Στωϊ. οὐχ ἡμῶν γε τῶν στωϊκῶν παρόντων. Φιλοσο. παύσασθε φιλονεικοῦντες. ὑμεῖς δ' οἱ κωμικοί, μήτε ᾠδεῖτε ἀλλήλοις,
D μήτε τοῖς ξύλοις παίετε. ἐπ' ἄλλα γὰρ ἴστε κεκλημένοι. καὶ νῦν ἔγωγε ἡ φιλοσοφία, καὶ ἡ ἀρετὴ αὕτη, καὶ ἡ ἀλήθεια, διακρινοῦμεν τίνες οἱ ὀρθῶς φιλο-
F σοφοῦντες εἰσίν. εἶτα ὅσοι μὲν ἂν εὑρεθῶσι κατὰ τὰ ὑμῖν δοκοῦντα βιῶντες, εὐδαιμονήσουσιν, ἄριστοι κεκλημένοι. τοὺς γόητας δὲ, καὶ ὑδὲν ἡμῖν προσήκοντας, κακοὺς κακῶς ἀπειλοῦμεν, ὡς μὴ ἀντιποιοῖντο τῆς

Nos Platonicos par est accipere primos. *Pythagoricus.* Minimè : sed nos Pythagoricos. Prior enim fuit Pythagoras. *Stoicus.* Desipitis. nos Stoici sumus præstantiores. *Peripateticus.* Minimè quidem : verùm nos ex Peripato primi simus in pecunijs. *Epicureus.* Nobis Epicureis date placentas, & caricarum massas. Quod ad minas attinet, expectabimus, quanuis oporteat nos postremos accipere. *Academicus.* Vbi sunt illa duo talenta? siquidem nos Academici ostendemus, quantum alijs simus contentiosiores. *Stoic.* non præsentibus nobis Stoicis. *Phil.* Definite contendere, vos verò Cynici, ne vos inuicem pulsetis, neque baculis cædatis : nam vos ad alia vocatos esse scitis. Nunc equidem ego Philosophia, & hæc Virtus, Veritásque iudicabimus quinam sint qui verè philosophantur. Indeque nostrûm institutis viuere inuenientur, fœlices erunt quòd optimi habiti fuerint. Sed præstigiatores illos, nílque ad nos spectantes, malos male perdemus : ne superbi illi quæ sunt supra se affectent. Quid hoc rei est?

αὐτὸν ; ἀλαζόνες ὄντες. τί

τοῦτο; φεύγετε νὴ Δία κατὰ τῶν γε κρημνῶν οἱ πολλοὶ, ἀλλόμενοι. κενὴ δ' ἤδη ἡ ἀκρόπολις. πλὴν ὀλίγων τούτων, ὁπόσοι μεμψήκασιν, οὐ φοβηθέντες τὸν κοπιν. οἱ ὑπηρέται ἀνέλεσθε τὸν σκύφον, ἵνα ὁ Κυνίσκος ἀπέρριψεν ἐν τῇ τροφῇ. φέρ' ἴδω τί καὶ ἔχει, πότερα διφθέρας, ἢ βιβλίον, ἢ ἄρτους τῶν αὐτοπυριτῶν; Παρρ. οὔκ. ἀλλὰ χρυσίον τουτί, καὶ μύρον, καὶ μαχαιρίδιον δυτικόν, καὶ κάτοπτρον, καὶ κύβους. Φιλ. εὖγε ὦ γυναῖε. τοιαῦτά σοι ἦν τὰ ἐφόδια τῆς ἀσκήσεως, καὶ μετὰ τούτων, ἀξίους λοιδορεῖσθαι ἅπασι, καὶ τοὺς ἄλλους παιδαγωγεῖν. Παρρ. τοιοῦτοι μὲν ἡμῖν οὗτοι. χρὴ δὲ ὑμᾶς σκοπεῖν ὅτῳ τρόπῳ ἀγνοούμεθα ταῦτα πεπαύσεται, καὶ διαγνώσονται οἱ ἐντυγχάνοντες οἵτινες οἱ ἀγαθοὶ αὐτῶν, καὶ οἵτινες αὖ πάλιν οἱ τὸ ἑτέρου βίου. σὺ δ' ὦ ἀλήθεια, ἀπέυεισκε. χρὴ σὲ γὰρ τοῦτο γνόντ' ἄν, ὡς μὴ ὑπερκρατῇ σου τὸ ψεῦδος, μὴ δὲ ὑπὸ τῆ ἀγνοίᾳ λανθάνωσιν οἱ φαῦλοι τῶν ἀνδρῶν ἐς τὰς χρήσεις μεμιγμένοι. Αλη. ἐπ' αὐτῷ εἰ δοκεῖ Παρρησιάδῃ, ποιησόμεθα τὸ τοιοῦτον, ἐπεὶ χρήσεις ὦπαυ,

Fugitis per Iouem multi per confragosa desilientes: iámque arx est vacua: præter paucos illos qui iudicium non formidantes remansêre. Vos verò ministri peram tollite, quàm Cynisscus fugiendo abiecit. Age videam quid habeat, an lupinos, librúmue, aut panes cibarios? *Parrh.* Minimè: sed aurum hoc, & vnguentum cultrum sacrificuli, & speculum, & talos. *Phil.* Euge ô generose, hęc tibi exercitationis erant viatica: cúmque his æquum esse censebas omnibus conuiciari, atque alios docere. *Parrh.* Tales illi sunt nobis. Cæterùm oportet vos considerare, quo pacto desinent hæc ignota esse, & dignoscentur qui tecum consuescunt, quinam illorum sint boni, quinam contrà alterius sint vitæ. Tu autem Veritas illud comperito. Nam è re tua fuerit, vt tibi mendacium non præualeat: neu præ ignorantia praui homines immixti bonis deliteścant. *Verit.* Hac in re ex Parrhesiadis arbitrio, siquidē probus, ac nobis beneuolus

καὶ ἕυνους ἡμῖν, καὶ σὲ ὦ φιλοσοφία, μάλιστα θαυμάζων, παραλαβόντα μὲθ' αὑτοῦ τὸν ἔλεγχον, ἅπασι τοῖς φάσκουσι φιλοσοφεῖν ἐντυγχάνειν. εἴθ' ὃν μὲ αὖ ἕυρῃ γνήσιον ὡς ἀληθῶς φιλοσοφίας, στεφανωσάτω θαλῆ στεφάνῳ, καὶ ἐς τὸ πρυτανεῖον καλεσάτω. ἰὼ δὲ τινι οἷοι πολλοί εἰσι, καταρᾶτῳ αὐδεὶ ἐπιτυχὴ φιλοσοφίας ἐντύχῃ, τὸ τριβώνιον περιεσπάσας, ἀποκειράτω τὸν πώγωνα ὃν χρῶ πάνυ βαρυκουείκῃ μαχαίρᾳ, καὶ ὅπι τοῦ μετώπου στίγματα ἐπιβαλλέτω, ἢ ἐγκαυσάτω κατὰ τὸ μέσοφρυον. ὁ δὲ τύπος τοῦ κωπῆρος, ἔστω ἀλώπηξ, ἢ πίθηκος. Φιλ. εὖγε ὦ ἀλήθεια. ὁ δὲ ἔλεγχος ὦ Παρρησιάδη, τοιόσδε ἔστω, οἷος ὁ τῶν ἀετῶν πρὸς τὸν ἥλιον εἶναι λέγεται. ἢ μὰ Δία. ὥστε κἀκείνους ἀντιβλέπειν τῷ φωτὶ, καὶ πρὸς ἐκεῖνο δοκιμάζεσθαι. ἀλλὰ προσθεὶς χρυσίον, καὶ δόξαν, καὶ ἡδονὴν, ὃν μὴ αὖ αὐτῶν εἰδῇς ὑπεροράντα, καὶ μηδαμῶς ἐλκόμενον πρὸς τὴν ὄψιν, οὗτος ἔστω, ὁ τῷ θαλῷ στεφόμενος. ὃν δ' ἂν ἀτενίζῃς ἀποβλέποντα, καὶ τὴν χεῖρα ὀξέως ἐκτείνοντα ἐπὶ τὸ χρυσίον, ἀπάγειν ἐπὶ τὸ

A

B

C

D

E

est visus, teque ô Philosophia maximè admiratur: ita faciamus: vt assumpto secum Elencho, conueniat omnes qui se philosophari profitentur: tum quem verè legitimum Philosophiæ alumnum inuenerit, corona coronet oleagina, & in prytaneum vocet. Si verò in aliquem, quales multi sunt, execrandum virum, ac Philosophiæ simulatorem inciderit, attritam vestem dilaceret, barbámque hirci tonsoria nouacula abradat, frontíque stigmata imprimat, vel inter media supercilia inurat sitque inustionis figura Vulpes, aut Simia. *Phil.* Euge Veritas. Talis autem ô Parrhesiades, sit Elenchus, qualis aquilarum pullus ad solem esse fertur. Non per Iouem tamen, ita vt lumen obtueantur, indéque probentur. Verùm expositò coram illis auro, gloria, voluptate, quem ipsorum ea despicere videris, & nequaquam ad aspiciendum trahi, is esto qui oleagino ramo coronetur. Quem verò fixis oculis intuentem, manúmque ad aurum protendentem deprehenderis, hunc abrasa priùs barba,

χαμᾶθεν τοῦτον, ἀποκείραντα πρότερον τὸν πώγωνα. Παῤῥη. ὡς ἔδοξεν ἔσαι ταῦτα ὦ φιλοσοφία. καὶ ὄψει αὐτίκα μάλα τῶν πολλῶν αὐτῶν, ἀλωπεκίας, ἢ πιθηκοφόρους. ὀλίγους δ' καὶ ἐστεφανωμένους. εἰ βούλεσθε μὴν τοι, καὶ τούτων τινὰ ἀνάξω τινὶ ὑμῖν νὴ Δί' αὐτῶν. Φιλο. πῶς λέγεις, ἀνάξεις τὸν φυσῶντας; Παῤῥη. καὶ μάλα, ἐὰν ἡ ἱέρεια μοι ἐθέλῃ πρὸς ὀλίγον χρῆσθαι τὴ ὁρμιᾷ ἐκείνῳ καὶ τὸ ἄγκιστρον, ὅπερ ὁ ἁλιεὺς ἀνέθηκεν ὁ ἐν Πειραιῶς. Ιε. ἰδοὺ δὴ λάβε καὶ τὴ κάλαμόν γε ἅμα, ὡς πάντ' ἔχοις. Παῤῥη. ἐκὼν ὦ ἱέρεια, καὶ ἰχάδας μοι τινὰς δὸς αὐτοσὶ, καὶ ὀλίγον τοῦ χρυσίου. Ιε. λάμβανε. Φιλο. τί περᾴτειν αὐτὴρ διανοεῖται; Παῤῥη. ἐλεάσας τὸ ἄγκιστρον ἰχάδι, καὶ χρυσίῳ, καθεζόμενος ὅπ τὸ ἄκρον τοῦ τειχίου, καθῆκεν ἐς τὴν πόλιν. Φιλο. τί ταῦτα ὦ Παῤῥησιάδη ποιεῖς; ἢ που τὸν λίθους· ἁλιεύσειν διέγνωκας ἐν τῇ Πελασγικῇ; Παῤῥη. σώπησον ὦ φιλοσοφία, καὶ Ποσειδῶν ἀγαθὲ, καὶ Αμφιτρίτη τῶν ἰχθύων. ἀλλ' ὁρῶ τινα

inurendum abducas. *Parrh.* Hæc, ô Philosophia, erunt, vt censes: & confestim permultos eorum vulpe „ vel simia notatos A videbis, paucos verò coronatos: quinimo si placuerit, nonnullos illorum vobis per Iouem huc adducam. *Phil.* Quid ais? fugientes adduces? *Parrh.* B Ita quidem, si sacerdos funiculum hunc, & hamum à Piræensi piscatore dicatum, velit mihi parumper commodare. *Sacerd.* En C accipe, calamúmque simul, vt habeas omnia. *Parrh.* Quin igitur Sacerdos, caricas aliquas, parúmque auri da mihi properè. *Sacerd.* Accipe. *Phil.* Quidnam vir hic facere intendit? *Parrh.* D Hamo carica & auro infectato, summo muro insidens in vrbem demisit. *Phil.* Quid agis ô Parrhesiades? numquid lapides ex Pelasgico piscari decreuisti? *Parrh.* Tace Philosophia, ac prædam expecta. Tu vero piscator Neptune, tu quoq; chara Amphitrite, multos pisces nobis immitte. At lupum quendam ingentem video, vel potiùs E

τὴν ἄγκιστρον περίμψας. σὺ δ' φίλη, πολλὰς ἡμῖν ἀπέπεμπε λάβεσθαι συμβήσῃ, μᾶλλον δ'

χρύσοφρυς. Ελευ. οὔκ. ἀλλὰ γαλεός ὅστ. προσέρχεται δὴ τῷ ἀγκίστρῳ κεχηνώς. ὀσφραίνεται τοῦ χρυσίου. πλησίον ἤδη ὄντ. ἥψατο. εἴληπται. A ἀνασπάσωμεν. Παῤῥη. καὶ σὺ ὦ ἔλεγχε, νῦν ξυνεπλάβου τῇ ὁρμῇ. ἄνω ὅστ. φέρ' ἴδω τίς εἶ ὦ βέλτιστε ἰχθύων. αὖων B γε τόσων. Ηράκλεις τῶν ὀδόντων. τί τοῦτο ὦ γλαυκότατε εἴλησαι, λιχνεύων περὶ τὰς πέτρας, ἔνθα λήσειν ἤλπισας, ὥσπερ δεδυκώς; ἀλλὰ νῦν ἔσῃ φανερὸς C ἅπασιν, ἐκ τῶν βραγχίων ἀπηρτημένος. ἀλλὰ ἕλκωμεν τὸ δέλεαρ, καὶ τὸ ἄγκιστρον τουτί. κενόν σοι τὸ ἄγκιστρον. ἢ δ' ὃς ἤδη προσέσχηται, καὶ τὸ D χρυσίον ἐν τῇ κοιλίᾳ. Διογ. μὰ Δία ἀλλ' ἐξεμεσάτω, ὡς δὴ κἀγὼ ἄλλος δελεάσωμεν. Παῤῥη. εὖ ἔχει. τί φῄς ὦ Διόγενες; οἶσθα τοῦτον ὅστις ὄστ. ἢ προσήκει σοι τί ἀνήρ; Διο- E γε. οὐδαμῶς. Παῤῥη. τί οὖν; πόσου ἄξιον αὐτὸν χρὴ φάναι; ἐγὼ μὲν δὺ' ὀβολῶν πρίαμην αὐτὸν ἐπιμησάμενος. Διο. πολὺ λέγεις. ἄβρωτός τε γάρ ὅστ, καὶ εἰδεχθὴς, καὶ σκληρὸς, καὶ ἄτιμος. ἄφες αὐτ- ρας. σὺ δὲ ἄλλον ἀνάσπασον, χε κεφαλὴν ἀπὸ τῆς πέτρας τὸ ἄγκιστρον. ἐκεῖνο

auratam *Libert.* Minimè felis est, accedit ad hamum hians, aurum odoratur, prope iam adest, tetigit, captus est, attrahamus. *Parrh.* Tu quoque Elenche, nunc vna funiculum arripe: attractus est. Age videam quis sis ô piscium optime. Clamat iste: quales hercle dentes! Quid hoc rei est ô generosissime, circa petras liguriendo captus es, vbi te latitaturum sperabas? at nūc à branchiis pendens manifestus eris omnibus. Escam hanc, & hamum hunc extrahamus. En vacuus hamus: carica cum auro venit iam adhæret. *Diog.* Per Iouem euomat, vt alios etiā inescemus. *Parrh.* Benè habet, quid ais ô Diogenes? túne hunc quisnam sit nosti? num ad te attinet? *Diog.* Nequaquam. *Parrh.* Quid igitur? quo precio dignus hic est dicendus? ego enim pridie duobus obolis eum æstimaui. *Diog.* Nimium dicis: nam & cibo est inutilis, & turpis, & durus, & neglectus. Hunc in caput à saxo præcipitem da. Tu verò alium demisso hamo atttahe: at-

μὴν τοι ὄρα ὦ Παρρησιάδη, μὴ κάμπτόμενός σοι ὁ κάλαμος, ἀποκλασθῇ. Παρρ. θαῤῥεῖ ὦ Διόγενες, κοῦφοί εἰσι, καὶ τῶν ἀφυῶν ἐλαφρότεροι. Διο. νὴ Δία ἀφυέστατοί γε. αὐάσπα ὦ ὅμως. Παρρ. ἰδὲ πῶς ἄλλος τὸν ὁ πλατὺς, ὥσπερ ἡμίτομος ἰχθὺς περισέρχεται; ψηφάπτει κεχηνὼς ἐς τὸ ἄγκιστρον. κατέπιεν. ἕλκεται. ἀνασπάσω. τίς ἐστιν; Διογ. ὁ πλατωνικὸς εἶναι λέγων. Πλατ. κἀγὼ σὲ ὦ κατάρατε, ἥκεις ἐπὶ τὸ χρυσίον; Παρρ. πῇ φῂς ὦ Πλάτων; τί ποιῶμεν αὐτόν; Πλα. ἀπό σ' ἀυτῆς πέτρας καὶ οὗτος. Διο. ἐᾶν ἄλλον καθείδω. Παρρ. κἀμοὶ μὲν ὁρᾷ τινα παίγκαλον περιστάντα, ἁπασαν ἐν βυθῷ δόξαν ποικίλον τῷ χρόαν, ταινίας τινὰς ἐπὶ τῶ νώτου ἐπιχρύσους ἔχοντα. ὁρᾷς ὦ ἔλεγχε τὸν Ἀριστοτέλη περιστόμωμος, οὗτος ὅστις ἐστὶν; ἦλθεν. εἶτα πάλιν ἀπενήξατο. περισκόπῳ ἀκριβῶς. αὖθις ἐπανῆλθεν. ἔχανεν. ἐλπίδα. αὖ μήδω. Αει. μὴ ἀνέρῃ με περὶ ἀυτῶ ὦ Παρρησιάδη. ἀγνοῶ γὰρ ὅστίς ἐστιν. Παρρ. ἀκῦεν κ' οὗτος Αειστέλες κ' τ' πουτὸν ἰχθὺν ὁρῶ κ' τωυτὸν πεζῶν; Διο. ἀλλ' ἰδοὺ πολλοὺς ὁμόχρους, ἀκανθώδεις, καὶ τὴν

qui videsis ô Parrhesiades ne tibi calamus inflexus abrumpatur. *Parrh.* Confide Diogenes, leues sunt & aphyis tenuiores. *Dio.* Per Iouem leuissimi : attamen A trahe. *Parrh.* Ecce. Quisnam alius hic latus, tanquam semisectus piscis accedit? Pfetta quædam hamo inhians : deglutiuit : tenetur : attrahatur: quisnam est? *Dio.* B Platonicũ se asserit. *Plat.* Et tu execrande ad aurum accedis? *Parrh.* Quid ais Plato ? quid illo agamus? *Plat.* Ab hac eadem petra & ille. *Dio.* Ad capiendum alium demittatur. *Parrh.* C Atqui bellissimum quendam accedentem video, ac si in profundo varij coloris appareat, ac vittas quasdam auratas super dorso habeat. D Videsne Elenche ? Hic est qui Aristotelem simulat: venit, deinde rursus enatauit. circunspice diligenter : iterum venit, hiauit, captus est : extrahatur. *Aristot.* Ne me Parrhesiades de ipso interroges: quis enim sit ignoro. *Parrh.* Numquid ô Aristoteles etiam, iste è saxo dejiciendus ? *Dio.* At ecce E multos hîc consplcio pisces, paricolores, spinosos,

ἐπιφάνειαν ἐντέρα χυμβύνης, ἥκιστα δυσληπτότερος. ἦπου ραγλίνης ἐπ' αὐτὸν δήσει. ἀλλ' οὐ πάρεστιν. ἱκανὸν εἰ καὶ ἕνα τινὰ ἐκ τῆς ἀγέλης ἀναπασαμήν. ἥξει γὰρ ἐπὶ τὸ ἄγκιστρον δηλαδή, ὃς ἂν αὐτῶν θρασύτατος ᾖ. Ελεγ. καλῶς, εἰ δοκεῖ, σιδηρώσας γε πρότερον ἐπιπολὺ τὴν ὁρμιᾶς, ὡς μὴ ἀποτρίσῃ τοῖς ὀδοῦσι, κατατρώσῃ τὸ χρυσίον. Παῤῥη. καλῶς λέγεις. σὺ δὲ Ποσειδὼν, ἐπίτεινε τὴν ἄγκυραν. βαβαὶ, μάχονται περὶ τοῦ δελέατος. καὶ οἱ μέν, ξυμάμα πολλοὶ περιεχώρησαν τὴν ἰχθύα. οἱ δὲ, ὥσπερ φωτες, ἔχονται τοῦ χρυσίου. εὖ ἔχει. περιεπάρη τις μάλα καρτερῶς. φέρε ἴδω τίνος ἐπώνυμον σεαυτὸν εἶναι λέγεις. καίτοι γελοῖός τέ εἰμι ἀναγκάζων ἰχθῦν λαλεῖν. ἄφωνοι γὰρ οὗτοι. ἀλλὰ σὺ ὦ ἔλεγχε, εἰπὲ ὄνπνα ἔχει διδάσκαλον αὐτῶ. Ελεγ. Χρύσιππον τουτονί. Παῤῥη. μανθάνω, διότι χρυσίον οἴεται περιεῖλῶ τῷ ὀνόματι. σὺ δ' οὖν Χρύσιππε, πρὸς τὴν Αθηνᾶς εἰπὲ οἶδα τὸν ἀφ' ἑρμᾶς, ἢ τοιαῦτα παρήνεις αὐτοὺς ποιεῖν; χρὴ Δία ὑβριστικὰ ἐρωτᾶς ὦ Παῤῥησιάδη. προσήκειν τι ἡμῖν

in ſuperficie aſperiores echinis captu difficiliores. Verriculo opus eſſet, at non adeſt : ſatis erit ſi vel vnum ex grege attrahamus : veniet autem ad hamum is nimirum qui eſt ipſorum audaciſſimus. *Elench.* Demitte, ſi videtur : priuſque ferro multum munias funiculum, ne eum deuorato auro dentibus ſecet. *Parrh.* Demiſi. Tu verò Neptune capturam abſolue. Papæ! pro eſca depugnant : aliique ſimul multi caricam circumrodunt : alij verò adhærent auro tenaciter. Bene habet, valdè robuſtus aliquis tranſfixus eſt. Age ſciam cui te cognominem eſſe dicas. Atqui ridiculus ſum, qui piſcem loqui cogam. muti enim ſunt illi. Verùm Elenche, dic quemnam magiſtrum hic habeat. *Elench.* Chryſippum hunc. *Parrh.* Intelligo : puta quoniam aurum ineſt nomini. Tu igitur Chryſippe, per Minervam dicito : noſti-ne viros iſtos, vel ipſos vt talia faciant, hortaris? *Chry.* Per Iouem Parrheſiades interrogas contumelioſè, qui nobis cum talibus conueni-

ὑπολαμβάνων, τοιούτοις ὄν-

τας. Παρ. ἐ. εὖγε ὦ Χρύσιππε γενναῖος εἶ. οὕτω γοῦν καὶ αὐτὸς ἐπὶ κεφαλὴν μετὰ τῶν ἄλλων, ἐπεὶ καὶ ἀκανθώδης ὄστ. καὶ δέος μὴ διαπαρῇ τις τὸν λαι- A μὸν, ἐδόντων. Φιλο. ἅλις ὦ Παρρησιάδη τὰ ἄγχας, μὴ καί τις σοι, οἷον πολλοὶ εἰσιν, οἴηται ἀποπνίξας τὸ χρυσίον, καὶ τὸ ἄγκιστρον. εἶτά σε ἀποτίσαι τῇ ἱερείᾳ δέησει. ὥστε ἡμεῖς μὲν ἀπιόντες B περιπατησόμεθα. καιρὸς δὲ καὶ ὑμᾶς ἀπέναι ὀδὲν ἥκετε, μὴ καὶ ὑστεροῦντες γένησθε τῆς προθεσμίας. σὺ δὲ καὶ ὁ ἔλεγχος ὦ Παρρησιάδη, κύκλῳ ἐπὶ πάντας αὐτοὺς ἰόντες, ἢ στεφανοῦτε, ἢ ἐγκαταλάμπετε ὡς C ἔφλω. Παρρ. ἔστιν ταῦτα ὦ φιλοσοφία. χαίρετε ὦ βέλτιστοι D ἀνδρῶν. ἡμεῖς δὲ καταβαίνομεν ὦ ἔλεγχε, καὶ τελοῦμεν τὰ παραγγελλόμενα. ποῖ δὲ καὶ πρῶτον ἀπέναι δέησει; μῶν ἐς τὴν Ἀκαδημίαν, ἢ ἐς τὴν Στοάν; ἀπὸ τοῦ Λυκείου ποιησόμεθα τὴν ἀφορμήν. οὐδὲν δοίσει τοῦτο. πλὴν εἰδὼς ἐγὼ ὡς ὅποι ποτ' ἂν ἀπέλθωμεν, ὀλίγων μὲν τῶν στεφάνων, πολλῶν δὲ E τῶν χαυνείων δεησόμεθα.

re suspicaris. Parrh. Euge Chrysippe, generosus es. Ergo & iste cum alijs in caput præcipitetur: siquidem est spinosus, verendumque est, ne qui comederit guttur configat. Phil. Prædæ satis est ô Parrhesiades, nequis (vt multi solent) auro & hamo deglutitis abeat: deinde te sacerdoti rependere oporteat. Proinde nos eamus ambulatum. Tempus etiam est vt vos vnde venistis reuertamini: ne vltra præscriptum diem commoremini. Tu verò Parrhesiades, & Elenche, omnes in orbem obeundo, vel coronate, vel inurite, vt dixi. Parrh. Hæc fient Philosophia. Valete homines optimi. Nos verò Elenche descendamus, & iussa exequamur. Sed quò primùm erit eundum? Num in Academiam, vel in Stoam? A Lyceo initium faciamus: nihil hoc refert. At hoc ego noui, fore vt quocunque perueniemus, paucis coronis, multis cauterijs indigeamus.

ΚΑΤΑΠΛΟΥΣ, Η ΤΥΡΑΝΝΟΣ.

CATAPLVS, SIVE TYRANNVS.

ARGVMENTVM.

Vti supra in Menippo, diuitum exitus ac pœnas descripsit, recitato etiam decreto, quo animæ illorum in asinos migrare iubentur, ita hic sub Megapenthu persona, Tyrannorum vitam, mores, exitus, & quæ tandem post hanc vitam, animorum supplicia & cruciatus illos maneant, exponit: amplificatiũ hũ etiam antitheſi quadam, dum sutorem Micyllum, & Philosophum Cynicum, vtrumque pauperem, alterum etiam virtuti ac sapientiæ deditum, cum illo conponit. Illud videlicet innuens, quòd, qui potentiam & diuitias sectantur, & vitam plerumque pessimam atque nequissimam agãt, & mortem quàm grauissimam animo patiantur. Contrà autem, qui à rebus istiusmodi, ij sdémque malorum omnium principijs & causis, animum remotum ac liberum habent, quique virtutem pro ijs, quæ vulgus appetit & miratur, colunt, illos & mortem contemnere solere, neque vllis conscientiæ flagriis facilè perterreri. Tractat autem hæc, pro more ac instituto suo, fabuloso rursum dramate quodam, ficta vmbrarum transfretatione apud Acherontem, in qua dum & tyrannus hic traijciendus foret, mora cæteris, renitente ac mortem deprecante illo, injicitur. Quam rem Charonte atque alijs grauiter ferentibus, tandem Mercurius collo attractum illum, in nauem compellit, adiuuantibus ad id pauperibus illu Cynisco & Micyllo. Porrò vbi iam traiectum esset, rursus apud Rhadamanthum eodem pacto iudicium subterfugere velle idem fingit, sed tamen & ibi in medium protractus, & à Cynisco accusatus, extremo tandem supplicio damnatur.

ΧΑΡΩΝ.

CHARON.

Ιεν ὦ Κλωθοῖ, τὸ μὲ σκάφος τῶτο, ἡμῖν πάλαι ἐυζεπὲς, κὴ πρὸς ἀπαγωγὴν

AGe Clotho, iamdudum hæc scapha nobis est parata, & ad traiectionem

εὖ μάλα παρεσκευασμένον· ὁ, δὲ αὐτέτλος ἐγκέκυται, καὶ ὁ ἱστὸς ὥρθωται, καὶ ἡ ὀθόνη παρακέκρυσται, καὶ τῶν κωπῶν ἑκάστη τετόρωται. κωλύει τε οὐδὲν ὅσον ἐπ' ἐμοί, τὸ ἀγκύλιον ἀναπετάσαντας, ἀποπλεῖν. ὁ δ' Ἑρμῆς βραδύνει, πάλαι παρεῖναι δέον. κενὸν γοῦν ὀπιβατῶν ὡς ὁρᾷς τὸ πορθμεῖον, πολεῖς ἤδη τὴμερον ἀναπεπλευκέναι δυνάμενον. καὶ χαλὸν ἀμφὶ βουλυτόν ὅστιν. ἡμεῖς δ', ἀλέπω οὐδὲ ὀβολὸν ἐμπεπολήκαμεν. εἶτα ὁ Πλούτων εὖ οἶδ' ὅτι ἐμὲ ῥαδυμεῖν ἐν τούτοις ὑπολήψεται. καὶ ταῦτα, παρ' ἄλλῳ οὔσης τῆς αἰτίας. ὁ δὲ καλὸς ἡμῖν κάγαθὸς νεκροπομπὸς, ὥσπερ τις ἄλλος καὶ αὐτὸς ἄνω τὸ τῆς λήθης ὕδωρ πεπωκὼς, ἀναστρέφει πρὸς ἡμᾶς ἐπιλέλησται. καὶ ἤτοι παλαίει μετὰ τῶν ἐφήβων, ἢ κυβεύει, ἢ λόγους τινὰς διεξέρχεται, ἐπιδεικνύμενος τὴν λῆρον τὸν αὐτῶν. ἢ τάχαπου καὶ κλωπεύει ὁ γραῦδας παρελθών. μία γὰρ αὐτῷ καὶ αὕτη τῶν τεχνῶν ὁδὶ οὐ ἐλευθεριάζει πρὸς ἡμᾶς. καὶ ταῦτα, ἐξ ἡμισείας ἡμέτερος ὤν. Κλω. τί δ' οἶδας ὦ Χάρων, εἴ τις

commodè admodum instructa: siquidem exhausta est sentina, malus erectus, velum passum, remi singuli scalmo alligati: nihilque per me obstat, quin extracta anchora soluamus. Moratur autem Mercurius qui iamdiu adesse deberet. Itaque vectoribus vt vides, vacuus est hic ponto, qui iam ter hodie traiecisse potuisset. Et iam ad vesperam vergit dies: nos autem nondum vel obolum lucrifecimus. Porrò Pluto, sat scio, me interea desidere suspicabitur, idque cùm alius sit culpa. Cæterùm bonus ille & egregius vmbrarum dux, vt manium aliquis, ipse hausta apud superos obliuionis aqua, ad nos redire non meminit. Et vel cum ephebis luctatur, vel citharam pulsat, vel aliquas orationes pronunciat, suas nugas ostentans: vel alicubi furatur inter redeundum ille generosus: hæc enim est eius artium vnâ. Hic igitur liberè erga nos se gerit, idque cùm noster sit dimidia ex parte. *Clo.* At quî scis ô Charon, annon aliquod ipsi negocium acciderit, si diutiùs ad res superũ eius opera

ἀσχολία προσκέσειν αὐτῷ. τῶ

Διὸς ἐπὶ πλέον δεηθέντος ἀποχρήσασθαι πρὸς τὰ ἄνω πράγματα; δεσπότης ἢ κηδεμών ἐστιν. Χα. Μὰ Δί' οὐκ ἔγωγε· ὥστε ὦ Κλωθοῖ πέρα τοῦ μέτρου δεσπόζειν κοινοῦ κτήματος, ἐπεὶ καὶ ἡμεῖς ποτε αὐτὸν ἀπέπεμψαμεν δέον κατεχόμενον, μὰ Δί' ἔγωγε οἶδα τὴν αἰτίαν. παρ' ἡμῖν μὲν γὰρ ἀσφόδελος μόνον, καὶ κυάμοι, καὶ πόπανα, καὶ ἐναγίσματα. τὰ δ' ἄλλα, ζόφος, καὶ ὁμίχλη, καὶ σκότος. ἐν ᾧ ἀεροφῷ, φασὶ, πάντα, καὶ οὐ τὰ ἀμβροσία πολλὴ, καὶ τὸ νέκταρ ἄφθονον. ὥστε μοι κἀκεῖνος παρ' ἑκείνοις βραδύνειν ἔοικε. καὶ παρ' ἡμῶν μὲν αὐτίπαλαι, καθάπερ ἐκ δεσμωτηρίου τινὸς ἀποδιδράσκων. ἐπειδὰν δ' καιρὸς καπέναι, ὀρλῆι, καὶ βάδιζε, μόγις ποτὲ κατέρχεται. Κλω. μηκέτι χαλέπαινε ὦ Χάρων. πλήθους γὰρ αὐτὸς οὗτος ὡς ὁρᾷς, πλουσίους τινας ἡμῖν ἀγών. μᾶλλον δ' ὥσπερ τι αἰτίλιον, ἀθρόους αὐτοὺς τῇ ῥάβδῳ σοβῶν. ἀλλὰ τί τοῦτο; δεδεμένον τινὰ ἐν αὐτοῖς. καὶ ἄλλον γελῶντα, ἕνα δέ τινα καὶ πήραν ἐξημμένον, χοντα, δειμὺ ἐνορῶντα, καὶ οὐχ ὁρᾷς ὃ καὶ ὁ Ερμῆς

Ioui sit opus? Herus autem est & ille. Cl. At non ita vt communi ministro præter modum imperitare debeat: siquidem nos eum abeundi tempore nunquam detinuimus: sed ego causam scio. Nam apud nos est tantùm asphodelus, libamina, placentulæ, exequiæ: cætera verò, caligo, nebula, tenebræ. Sed in cœlo clara sunt omnia, ambrosia multa, nectar copiosum. Idcirco suauiùs apud illos morari mihi videtur: sed à nobis auolare solet, quasi è carcere aliquo aufugiat. Descendendi verò tempore, lentè, pededentim, ægrè tandem aduenit. Clo. Mitte iram istam Charon: nam hic prope adest vt vides, complures nobis adducens, vel potiùs densam turbam velut gregem virga abigens. Sed quid hoc rei est? Quendam inter ipsos vinctum, & alium ridentem, alium cui pera dependet, quíque manu baculum tenet. Video, asperúmque iactuetur, aliósque accelerat. Annon & Mercurium ipsum sudore diffluentem,

καὶ ξύλον ἐν τῇ χειρὶ ὁρῶ ἐτέροις ἄλλοις ἐπαπειλοῦντα. αὐτὸν ἰδοῦσα ῥᾳδίως

καὶ τῶ πόδε κεκονιμένον. καὶ πνευστιῶντα, μεσὸν γοῦν ἄσθματος αὐτῷ τὸ σῶμα; τί ταῦτα ὦ Ερμῆ; τίς ἡ ταραχή; τεταραγμένῳ γὸ ἡμῖν ἔοικας.
Ερ. τί δ' ἄλλο ὦ Κλωθοῖ, ἢ τουτονὶ τὸν ἀλιτήριον ἀποδεδρᾶσονται μεταδιώκων, ὀλίγου δεῖν λειπόνεως ὑμῖν τήμερον ἐχθρὸμίμω; Κλω. τίς δὲ ὅστιν; ἢ τί βουλόμενος ἀπεδίδρασκε; Ερ. τοῦτὸ μὲν σαφὲς ἦλον, ὅτι ζῆν μᾶλλον ἐβούλετο. ἔστι γὰ βασιλεύς τις, ἢ τύραννος ἀπὸ γοῦν τῶν ὁρμῶν, ἐξ ὧν αὐλακεύει πολλῆς τινος εὐδαιμονίας ἐσεσθαι λέγων. Κλω. εἶθ' ὁ μάταιος ἀπεδίδρασκεν ὡς ὀπτιῶναι δυνάμενος, ὁπλελοιπότος ἤδη τὸ ὁπικεκλωσμένου αὐτῷ νήματος; Ερ. ἀπεδίδρασκε λέγεις; εἰ γὰ μὴ ὁ γενναιότατος ἦτος, ὁ τὸ ξύλον, συνήρησέ μοι, καὶ συλλαβόντες αὐτὸν ἐδήσαμεν, καὶ οὐκέτο ἡμᾶς ἀποφυγών. ἀρ' οὖ γάρ μοι παρεδέδωκεν αὐτὸν ἡ Ἄτροπος, παρ' ὅλην τὴν ὁδὸν αὐτέτεινε καὶ αὐτέτασα. καὶ τῶ πόδε αὐτερείδων πρὸς τοὐδαφος, οὐ παντελῶς ἐκέτευε, καὶ καταλιπάρει

pedibus puluerulentis, anhelantem, adeò vt ipsi os spiritu sit plenum, cernis? Quid hoc rei est ô Mercurii? quæ hæc properatio? nobis enim perturbatus videris. *Merc.* Quid aliud ô Clotho, quàm quod scelestum hunc fugientem insequens, vobis hodie nauis desertor propemodum sura factus? *Cl.* At quisnam est? aut quid sibi volens aufugit? *Merc.* Hoc manifestum est, quòd mallet viuere. Est autem rex aliquis, vel tyrannus, quantum ex eiulatu eius conjicere est, ex eóque quod magna se fœlicitate priuatum conqueritur. *Cl.* An stolidus ille aufugiebat quasi posset superuiuere, cùm jam innexum illi filum defecisset? *Merc.* Aufugiebat dicis? Nam nisi generosissimus iste, qui baculum gestat, auxilio mihi fuisset: ficque ipsum comprehensum non amisissemus nobis effugisset. Nam ex quo illum mihi tradidit Atropos, per totam viam obniti & retrahere non destitit: sed pedibus solo firmiter innitens, nequaquam ductu fuit facilis. Interdum supplicabat & deprecabatur postulàs se paulisper dimitti

ἐυάγωγος ἦν. ἐνίοτε γὰ καὶ ἀφεθῆναι πρὸς ὀλίγον ἀξιῶν

καὶ πολλὰ δώσειν ὑπισχνούμενος. ἐγὼ δὲ ὥσπερ εἰκὸς, οὐκ ἀνίειν, ὁρῶν ἀδυνάτων ἐφιέμενον. ἐπεὶ δὲ κατ' αὐτὸ ἤδη τὸ στόμιον ἦμεν, ἐμοῦ τὸν νεκρὸν Α ὡς ἔθος ἀπαριθμοῦντος τῷ Αἰακῷ, κἀκείνου λογιζομένου αὐτὸν, ἐκ τῆς ἀδελφῆς πεμφθὲν αὐτῷ σύμ- Β βολον, λαθὼν, ὅτι οἶδ' ὅπως ὁ τεθνεὼς, ἀπὸν ὠχέτο. ἐνέδει οὖν νεκρὸς εἰς τὸν λογισμόν. καὶ ὁ Αἰακὸς ἀνατείνας τὰς ὀφρῦς, μὴ ὅτι πάντων ὦ Ερμῆ φησι, χρὴ τὴν C κλεπτικὴν. ἄλλα σοι αἱ ἐν οὐρανῷ παιδιαί. τὰ νεκρῶν δὲ, ἀκριβῆ, καὶ οὐδαμῶς λαθεῖν δυνάμενα. τέτταρας ὡς ὁρᾷς πρὸς τοῖς χιλίοις ἔχει τὸ σύμβολον ἐγκεχαραγμένους. σὺ δέ μοι παρ' ἕνα ἥκεις ἄγων, εἰ μὴ τοῦτο φὴς, ὡς παραλελόγισαί σε D ἡ Ατροπος. ἐγὼ δὲ ἐρυθριάσας πρὸς τὸν λόγον, ταχέως ὑπεμνήσθην τῶν κατὰ τὴν ὁδὸν. κἀπειδὴ περιβλέπων οὐδαμοῦ τοῦτον εἶδον, σωτὴρ τὴν ἀποδρασιν, ἐδίωκον ὡς εἶχον τάχιστα κατὰ τὴν ἄγουσαν πρὸς τὸ φῶς. ἔπιπτε δ' αὐδαίρετος μοι ὁ βέλτιστος ἕταιρος. καὶ ὥσπερ ἀπὸ E σκοπῆς ἐκ τοῦ ὄρους στόντες, καταλαμβάνομεν αὐτὸν ἤδη ἐν Ταινάρῳ.

pollicénsque multa se daturum. At ego, vt par erat, non dimisi, videns impossibilia optantem. Porrò cùm jam in ipsis faucibus essemus, & defunctos Æaco pro more numerarem, ipsósque ille recenseret ad tesseram à tua sorore sibi missam, perditissimus iste nescio quomodo clam nobis aufugerat. Itaque mortuus vnus summæ deerat: tum Æacus contractis supercilijs: ne in omnibus Mercuri, vtere arte furandi. Sufficiant tibi tui in cœlo lusus: accuratæ autem sunt mortuorum res, nec quicquam nos latere potest. Quatuor supra mille vt vides, inscriptos habet tessera. Tu verò præter vnum adducis: nisi hoc dicas quòd te circumuenit Atropos. Ego rubore ad hæc dicta suffusus, eorum quæ in via acciderant protinus memini. Cúmque circunspiciens istum neutiquam viderem, intellecta eius fuga, quàm celerrimè per eam viam quæ ducit ad lucem sum secutus cum hoc spontaneo comite optimo: & tanquam è carceribus currentes, ipsum iam in Tænaro deprehen-

πρὸ τοσοῦτον ἦλθε διαφυγεῖν.
Κλω. ἡμεῖς δὲ ὦ Χάρων. ὀλιγωρείαν ἤδη τῆ Ερμῆ καταγιγνώσκομεν. Χα. τί οὖν ἔτι διαμέλλομεν, ὡς ἐχ ἱκανῶς ἡμῖν γεγυμνώσθαι διατείνης; Κλω. εὖ λέγεις. ἐμβαινέτωσαν. ἐγὼ δὲ περιχειρισαμένη τὸ βιβλίον, καὶ περὶ τῶν ἀποβάθραν καθεζομένη, ὡς ἕνος ἑπιβαίνοντα ἕκαστον αὐτῶν, διαγνώσομαι τίς ἐγ πόδην, καὶ ὅπως τεθνεὼς ἦ τρόπον. σὺ δὲ παραλαμβάνων, σύβαζε, ἐγ σωτῖδει ὦ Ερμῆ, σὺ δὲ τὰ νεογνὰ ταυτὶ περῶτα ἐμβαλῶ. τί γὰρ ἂν καὶ ἀποκείναντό μοι; Ερ. ἰδοὺ δή σοι ὦ πορθμεῦ, τ' ἀριθμὸν ἕτοι οἱ τριακόσιοι μετ' ἐντεθειμένων. Κλ. βαβαὶ τ' εὐαγχίας. ὁμοφακίας ἡμῖν νεκρικὰ ἥκεις ἄγων. Ερ. βούλει ὦ Κλωθοῖ, τὸν ἀκλαύστους ἐπὶ τούτοις ἐμβιβασώμεθα; Κλω. τὸν γέροντας λέγεις; οὕτω πίεσι. τί γὰρ μὲ δεῖ φρόγματα ἔχειν, τὰ περὶ Εὐκλείδου πῶς νῦν ζητάζουσαν; οἱ γὰρ ἐξήκοντα ὑμεῖς πάσετε ἤδη. τί τοῦτο; ἢ ἐπακούουσί μου βεβυσμένοι τὰ ὦτα ὑπὸ τῶν ἐτῶν. δέησει τάχα καὶ τούτους ἀφαιρεῖσθαι

dimus, vsque adeò parum abfuit quin effugisset. *Cl.* Et nos ô Charon ignauiæ Mercurium damnabamus. *Ch.* Quid ergo diutius cunctamur, quasi non satis morati simus? *Cl.* Rectè dicis, inscendant. Ego verò sumpto in manibus libro, ingredientes singulos, qui, & vnde, quóque pacto mortui sint, circum scalas sedens, pro more dignoscam, tu verò exceptos compone, & ordine colloca Mercuri. Verùm infantulos hosce primos inijce: quid enim mihi respondere queant? *Merc.* En tibi ô portitor sunt hi numero trecenti cum ijs qui fuerunt expositi. *Ch.* Papæ quàm opima præda! mortuos immaturos nobis adducis. *Merc.* Vis ne Clotho cum his, indefletos introducamus? *Cl.* An senes dicis? ita facias. Quid enim opus est, vt ea quæ fuerunt ante Euclidem scrutando, negocium mihi facessam? Vos qui plusquàm sexagenarij estis, jam adeste. Quid hoc rei est? Ita-ne eorum aures annis sunt obturatæ, vt me non exaudiant? forsan & hos sublatos importare oportebit.

παρεγαγεῖν. Ερ. ἰδοὺ πάλιν ἕτοι δυεῖν δέοντες τεθρακόσιοι, πάντες ἢ πεπτεφοί, καὶ καθ' ὥραν τεθνηκότες. Κλω. νὴ Δί', ἐπεὶ ἀσφαλίσει γε πάντες ἤδη εἰσί. τὸν θαυμαστίας ὅτι τούτοις ὦ Ερμῆ παρήγαγε. ἢ φέρετόν μοι εἰπατε, ὅπως ἀποθανόντες, ἥκετε. μᾶλλον δ' αὐτὴ φέρε τὰ γεγραμμένα ὑμᾶς ὅπισθεν ἴδωμαι. πολεμοῦντας ἀποθανεῖν ἔδει χθὲς ἐν Μηδίᾳ τέτταρας ὅτι τοῖς ὀγδοήκοντα, καὶ τὸν Ὀξυάρτου υἱὸν μετ' αὐτῶν Γωβάρλω. Ερ. πάρεισι. Κλω. δι' ἔρωτα αὐτὸν ἀπέσφαξαν ἑπτά. ἢ ὁ φιλόσοφος Θεαγένης, διὰ τὴν ἑταίραν τὴν Μεγαρόθεν. Ερ. οὗτοί πλησίον. Κλω. ποῦ δ' οἱ περὶ τῆς βασιλείας ὑπ' ἀλλήλων ἀποθνήσκοντες; Ερ. παρεῖσιν. Κλω. ὁ δ' ὑπὸ τοῦ μοιχοῦ καὶ τῆς γυναικὸς φονευθείς; Ερ. ἰδοὺ σοι πλησίον. Κλω. τοὺς δὲ δικασταίων ἕνεκα παρήγαγε. λέγω δὴ τοὺς ἐπὶ τυμπανίσι, καὶ τοὺς ἀπεσκολοπισμένους. οἱ δ' ὑπὸ λῃστῶν ἀποθανόντες ἑκκαίδεκα, ποῦ εἰσιν ὦ Ερμῆ; Ερ. πάρεισιν οἵδε οἱ θαυμαστίαι, ὃς ὁρᾷς. ταὶ δὲ γυναῖκες ἅμα βούλει παρήγαγε;

Merc. En duodequadringenti, marcidi omnes, & præmaturi, suóque tempore decerpti. *Cl.* Per Iouem quandoquidem omnes iam sunt vuæ passæ. Saucios præterea adducito Mercuri. Vos quo mortis genere è vita excesseritis, mihi primùm dicite. Verùm ipsamet quid cuique vestrûm inscriptum sit inspiciam. Decretum erat vt heri quatuor & octoginta pugnantes in Media occiderent, cúmque his Gobares Oxyartis filius. *Merc.* Adsunt. *Cl.* Præ amoris impatientia septem sibi mortem consciuerunt: & Theagenes propter Megarense scortum quo potiri non poterat. *Merc.* Hi propè adsunt. *Cl.* Porrò vbi illi qui de imperio certantes, mutuis se cædibus confecêre? *Merc.* Hic astant. *Cl.* Et qui ab adultero & vxore est interfectus? *Merc.* En tibi adest. *Cl.* Eos qui sententia iudicis damnati fuerunt, adduc, fustibus inquam cæsos, & cruci affixos. Illi verò sedecim, qui à latronibus sunt interfecti vbi sunt Mercuri? *Merc.* Adsunt saucij illi quos vides. Porrò vis vt mulieres simul adducam?

Cl. Maximè,

Κλω. μάλιστα καὶ τῶν ἀπὸ ναυαγίων γέ. ἅμα γὰρ τεθνᾶσι, καὶ τὸ ὅμοιον τέρπον. καὶ τῶν ἀπὸ συρετῶν ἦν, καὶ τούτοις ἅμα. καὶ τὸν ἰατρὸν μετ' αὐτῶν Ἀγαθοκλέα. ἀτὰρ ὁ φιλόσοφος Κυνίσκος, ὃν ἔδει τὴν Ἑκάτης τὶ δεῖπναν φαγόντα, καὶ τὰ ἐν τῶν καθαρσίων ᾠὰ, καὶ πρὸς τούτοις γε, σπιᾶν ὠμιὸν, ἀποθανεῖν; Κυνι. πάλαι σοι παρέσκηκα, ὦ βελτίστη Κλωθοῖ. τί δέ με ἀδικήσαντα, τοσοῦτον εἴασας ἄτρυτον χρόνον; φαῦλον γὰρ, ὅλον μοι τὸν ἄρακτον ἐπέκλωσας. καίτοι πολλάκις ἐπειρᾶτό σου τὸ νῆμα διακόψας ἐλθεῖν. ἀλλ' οὐδ' οἷόν τε ἦν ὅπως ἄρρηκτον ἦν. Κλω. ἔρρωσό γε καὶ ἰατρὸν εἶναι τῶν ἀνθρωπίνων ἁμαρτημάτων ἀπαλλάττων. ἀλλ' ἔμβαινε ἀγαθῇ τύχῃ. Κυνι. μὰ Δί'. ἦν μὴ πρότερόν γε τουτονὶ τὸν Λεκτρύονα ἐμβιβασώμεθα. δέδια γὰρ μή σε παραπείσῃ δεόμενος. Κλω. φέρ' ἴδω τίς ἐστι. Ερ. Μενέπτολεμος ὁ Λακύδου. τύραννος. Κλω. ἐπίβαινε σύ. Μεν. μηδαμῶς ὦ δέσποινα Κλωθοῖ. ἀλλά με πρὸς ὀλίγον ἐᾶσον ἀνελθεῖν. εἶτά σοι ἀντίμολος ἥξω, καλοῦντος μηδενός.

Cl. Maximè, & naufragio perditos: simul enim, parique modo perierunt. Simul etiam quos febris extinxit, cúmque illis Agathoclem medicum. Cæterùm vbi est philosophus Cyniscus, quę Hecates cœna, lustralibus ouis, quinetiam sepia crudâ deuotatis mori decretum erat? *Cyn.* Iamdudum tibi asto optima Clotho: sed qua in re iniurium me tandiu apud superos reliquisti? Nam mihi fusum ferè totum agglomerasti, quanquam filum rumpere sæpe conatus sum vt venirem: sed nescio quo pacto infragile erat. *Cl.* Equidem te humanorum peccatorum inspectorem, & medicum relinquebam. Iam autem, quod fœlix faustúmque sit, inscende. *Cyn.* Non per Iouem, quin priùs vinctum hunc inscędere adegerimus: vereor enim ne te precibus à tua sententia dimoueat. *Cl.* Age videam quis sit. *Mer.* Lacydæ filius Megapenthes tyrannus. *Cl.* Inscende tu. *Mer.* Minimè domina Clotho: sed me paulisper reuerti sinito: deinde vltro à nemine vocatus veniam.

Κλω. τί δ' ἔστιν, οὗ χάειν ἀφικέσθαι θέλεις; Μεγα. πῶ οἰκίαν ἀντελέσαι μοι πρότερον ἐπίτρεψον. ἡμιτελὴς γὰρ ὁ δόμος καταλέλειπται. Κλω. Α ληρεῖς. ἀλλ' ἔμβαινε. Μεγα. οὐ πολυὺ χρόνον ὦ μοῖρα αὐτῷ. μίαν με ἔασον μεῖναι τήνδε ἡμέραν, ἄχρις ἂν τὴ γυναικὶ περὶ Β τῶν χρημάτων, ἔνθα τὸ μέγα εἶχον θησαυρὸν κατορωρυγμένον. Κλω. ἄφαρ. ἐὰν ἂν τύχῃς. Μεγα. ἀπολεῖται οὖν χρυσὸς τοσοῦτος; Κλω. ἐκ ἀπολεῖται. ἁρπάσει τούτουγε ἕνεκα. Μεγακλῆς γὰρ αὐτὸν ὁ σὸς ἀνεψιὸς παραλήψεται. Μεγα. ὦ τὸ ὕβρεως, ὁ ἐλθὼν, οὐ γοῦν ῥαδιουργίας ἕνεκα ἀπέκτεινα; Κλω. ἐκεῖνος αὐτός. καὶ ἐπιβιώσεταί σοι ἔτι τεσσαράκοντα, καὶ μικρόν τι πρὸς, τοὺς παλλακίδας, καὶ τὴν ἐδῶτα, καὶ τὸ χρυσὸν ὅλον σοῦ Ε παραλαβών. Μεγα. ἀδικεῖς ὦ Κλωθοῖ, τὰμὰ τοῖς πολεμιωτάτοις διανέμουσα. Κλω. σὺ γὰρ οὐχὶ Κυδιμάχου αὐτὰ ὄντα ὦ γλυκαιότατε παρειλήφεις, ἀποκτείνας τε αὐτὸν, καὶ σφάξας; Μεγα. ἀλλὰ γνῶ

Cl. Sed quid est, quorsum ad vitam redire vis? *Megap.* Permitte mihi vt domum priùs perficiam, quam semifactam reliqui. *Cl.* Deliras. insende. *Megap.* Non multum flagito temporis ô Parca. Sine me vnicum hunc diem manere apud superos, donec vxori de pecuniis mandata dedero, atque vbi defossum habebam thesaurum indicauero. *Cl.* Placuit. Non id consequeris. *Megap.* Num igitur tantum auri peribit? *Cl.* Non peribit: bono, quod ad hoc attinet, sis animo: consobrinus enim tuus Megacles id accipiet. *Megap.* O contumeliam! inimicus ille, quem præ ignauia ego antea non occidi? *Cl.* Ille ipse, tibíque annos quadraginta superstes erit, imo paulò amplius, pellices tuas, vestes, & quicquid est auri nactus. *Megap.* Præter ius facis Clotho, quum res meas mihi infensissimis hostibus attribuis. *Cl.* Nonne tu Cydimachi bona ipsa, ô generosissime, accepisti, occiso ipso: liberísque eius cùm adhuc spiraret, iugulatis? *Megap.* Sed mea nunc erant. *Cl.* Itaque exactum

τὰ παιδία ἔτι ἐμπνέοντα σπέρμα ἰῶν. Κλω. ἐκῶν ἐξήκει

σοι ὁ χρόνος ἤδη τῆς κτήσεως. Μεγα. ἄκουσον ὦ Κλωθοῖ, ἃ σοι ἰδίᾳ, μηδενὸς ἀκούοντος, εἰπεῖν βούλομαι. ὑμεῖς δ', ἀποστητε πρὸς ὀλίγον. αὖ μὰ ἀφῆς ἀποδρᾶναι, χιλιά σοι τάλαντα χρυσίου ὀπισθόμυου δώσειν ὑπισχνοῦμαι σήμερον. Κλω. ἔπι γὰ χρυσὸν ὦ γελοῖε, καὶ τάλαντα διὰ μήμης ἔχεις; Μεγα. καὶ τὼ δύο γ' κρατῆρας εἰ βούλει, προσθήσω, οὓς ἔλαβον ἀπὸ κτείνας Κλεόκριτου, ἕλκοντας ἑκάτερον χρυσοῦ ἀμφόδου τάλαντα ἑκατόν. Κλω. ἕλκετε αὐτόν. ἔοικε γὰ ὡς ἐπεμβήσεσθαι ἡμῖν ἑκών. Μεγα. μαρτύρομαι ὑμᾶς. ἀτελὲς μένει τὸ τεῖχος, καὶ τὰ νεώρια. ἐξετέλεσα γὰ ἂν αὐτὰ, ἐπιβιὼς πέντε μόνας ἡμέρας. Κλω. ἀμέλησον. ἄλλος τειχεῖ. Μεγα. καὶ μὴν τοῦτό γε πάντως εὐγνωμον αὐτῶ. Κλω. τὸ ποῖον; Μεγα. ἐς τοσοῦτον ἐπιβιῶναι, μέχρις ἂν ἀναγάγωμαι Πισίδας, καὶ Λυδοῖς ἐπιθῶ τοὺς φόρους, καὶ μνῆμα ἑαυτῶ παμμεγεθες ἀνασήσας, ἐπιγράψω ὁπόσα ἔπραξα μεγάλα καὶ στρατηγικὰ παρὰ τὸν βίον. Κλω. ἕτος, ὡς ἐπὶ μίαν ἡμέραν αἰτεῖς, ἀλλὰ χρόνον εἴκοσιν ἐτῶν διαστρεβλοῦ.

est tui dominij tempus. *Megap.* Audi Clotho, quæ tibi priuatim, nullo audiente volo dicere. vos pauliſper ſecedite. Si me aufugere ſinas, mille ſignati auri talenta me tibi hodie daturum polliceor. *Cl.* Adhuc-ne ridiculum caput, talentorum meminiſti? *Megap.* Sed enim duos, ſi velis cratetas addam, quos occiſo Cleocrito accepi, vtrumque pondo centum puri auri talentorum. *Cl.* Illum trahite. Nobis enim videtur non ingreſſurus vltro. *Megap.* Teſtor vos: murus manet imperfectus, & nauium ſtatio inchoata: quæ omnia exegiſſem, ſi ſolos quinque dies ſuperuixiſſem, *Cl.* Ne cures: alius extruet. *Megap.* Atqui hoc ſaltem omnino æquum poſtulo. *Cl.* Quid hoc? *Megap.* Vt tantiſper viuam dum Piſidas ſubiugauero, & tributum Lydis impoſuero, mihique ipſi magnificentiſſimo monumento erecto, inſcripſero quicquid magni, & Imperatore digni, à me in vita geſtum fuerit. *Cl.* Heus tu, non vnum diem poſtulas, ſed fermè viginti annorum moram. *Megap.* Atqui feſtinationis, mei-

Μεγα. καὶ μὴν ἐγγυῶμαι ὑμᾶν

ἕτοιμος παραχθῆναι τῷ τάχει, καὶ τὴν ἐπανόδου. εἰ βούλεσθε ὦ, καὶ ἀνταῦθα ἔστιν ὑμῖν αὐτὴ ἐμαυτὴν παραδοῦναι τὴν ἀγαπητόν. Κλω. ὦ μακαρία, ὃν πύλαι πολλάκις ὑπὸ γῆς καταλιπεῖν; Μεγα. πάλαι ταῦτ' ἠυχόμην. νυνὶ δ' ὁρῶ τὸ βέλτιον. Κλω. ἥξει κἀκεῖνός σοι μετ' ὀλίγον, ὑπὸ τῶ νεωστὶ βασιλεύοντος αἰσχρωμένος. Μεγα. ἀκούω ἀλλὰ τοῦτό γε μὴ ἀντείπῃς δὲ μοῖρά μοι. Κλω. τὸ ποῖον; Μεγα. εἰδέναι βούλομαι τὰ μετ' ἐμὲ, ὁντινα ἕξει τὸν τρόπον. Κλω. ἄκουε. μᾶλλον γὰρ ἀνιάσῃ μαθών. τὴν μὲν γυναῖκά σοι, Μίδας ὁ δοῦλος ἕξει. καὶ πάλαι γὰρ αὐτὴν ἐμοίχευεν. Μεγα. ὁ κατάρατος, ὃν ἐγὼ πεδύλοις ἄντικρυς ἀφῆκα ἐλεύθερον. Κλω. ἡ δυγάτηρ δέ σου, ταῖς παλλακίσι τὴν νυμφαγωγοῦσα ἐγκαταλεχθήσεται. εἰκόνες γὰρ καὶ αὐδριάντες, ἃς ἡ πόλις ἀνέστησέ σοι πάλαι, πάντες ἀνατρέψαντες, γέλωτα παρέξουσι τοῖς θεωμένοις. Μεγα. εἰπέ μοι, τῶν φίλων γὰρ οὐδεὶς ἀγανακτεῖ τοῖς δρωμένοις; Κλω. τίς γὰρ ἰῶ σοι δικαίως ἀγνοεῖς ὅτι

meique reditus ſponſores vobis dare ſum paratus. Imò ſi velitis etiam mei ſucceda-neum tradam vobis Agapetum. *Cl.* O ſceleſte, quem ſæpe optaſti in terra relin-quere? *Megap.* Hoc olim optabam: ſed video nunc quid ſit ſatius. *Cl.* Veniet & ille tibi haud ita multò poſt, ab eo qui recens regem agit, è medio ſublatus. *Megap.* Sed illud ô Parca tu mihi nõ negaueris. *Cl.* Quidnam? *Megap.* Scire velim vt res me defuncto ſe ſint habituræ. *Cl.* Audi: nam edoctus ma-gis angeris. Tuam vxorem Midas ſeruus habebit, quam iam olim adulterio corrupe-rat. *Megap.* Ille ſceleroſus quem eius ſuaſu manumiſi. *Cl.* Tua verò filia pellicibus eius qui nunc tyrannidem obtinet, annumerabitur. Porrò ſtatuæ, quas olim tibi vrbs erexit, omnes euerſæ, ſpectantibus ri-ſum præbebunt. *Megap.* Dic mihi, nullúſne ex a-micis ob ea quæ fiunt indi-gnatur? *Cl.* Quiſnam tibi fuit amicus? aut quis iuſta de cauſa concilia-tus? Neſcis omnes qui te ado-

φίλος; ἢ σὲ τίνος αἰτίας καὶ πάντες οἱ παρεσκευῆντες,

καὶ τῶν λεγομένων καὶ πραττομένων ἕκαστα ἐπαινοῦντες, ἢ φόβῳ, ἢ ἐλπίσι, ταῦτ' ἔδρων, ἅτ' ἀρχῆς ὄντες φίλοι, καὶ πρὸς τὸ κρεῖττον ἀποβλέποντες; Μεγα. καὶ μὴν ἀπέθνησκον ἐν τοῖς συμποσίοις, μεγάλῃ τῇ φωνῇ ἐπηυχοντό μοι πολλὰ, καὶ ἀγαθὰ, πρὸ ἀποθανεῖν ἕκαστος αὐτῶν ἕτοιμος, εἰ οἴοντε εἶναι. καὶ ὅλως, ὄρχος αὐτοῖς ἦν ἐγώ. Κλω. τοιγαροῦν παρ' ἐνὶ αὐτῶν χθὲς δειπνήσας, ἀπέθανες. τὸ γὰρ τελευταῖόν σοι πεῖν ἐκεῖνο, ἐκεῖνο δεῦρ' εἰ κατέπεμψέ σε. Μεγα. τῦτ' ἄρα πικρῶς πως ἠδόμην. τί βουλόμενος ὁ ταῦτ' ἔπραξε; Κλω. πολλά με ἀπακείνεις. ἐμβῆναι δεῖ. Μεγα. ἕν με πίνει μάλιστα ὦ Κλωθοῖ, δι' ὅτου ἐπόδυσαι καὶ πρὸς ὀλίγον ἐς τὸ φῶς ἀνακύψαι πάλιν. Κλω. τί δ' τῦτό ἐστιν; ἔοικε γάρ τι πραμμέγεθες εἶναι. Μεγα. Καρίων ὁ ἐμὸς οἰκέτης, ἐπεὶ τάχιστά με ἀποθανόντα εἶδε, περιδείλιν' ὤφιαν ἀνελθὼν ἐς τὸ οἴκημα, ἔνθα σκεύεμαι, σκολῆς οὔσης, οὐδεὶς γὰρ οὐδὲ ἐφύλαττέ με, Γλυκέριον τὴν παλλακίδα μου, καὶ πάλαι ὤ οἴμαι κεκοινωνήκει, ἐπαρροιθίως τὴν θύραν, ἐπορθεῖ,

rabant, & eorum quæ dicebas ac faciebas singula laudabant, id vel metu, vel spe feciſſe? imperij nimirum amici erant, & temporis rationem habebant. Megap. Atqui cùm in conuiuijs libarent magna voce multa bona mihi precabantur, parati ſinguli ante me mori, ſi fieri poſſet. In ſumma per me iurabant. Cl. Quare heri cum quodam ex ipſis cœnatus, obijſti: nam poculum tibi poſtremò allatum huc te demiſit. Megap. Hoc illud eſt quod amari quiddam ſenſi. Quid verò hoc façinoreꝰ voluit? Cl. Multa percunctaris, cùm iam inſcendiſſe oportuiſſet. Megap. Vnum me maximè angit Clotho, cuius gratia pauliſper ad lucem emergere cuperem. Cl. Quid iſtud eſt? id permagni quid videtur eſſe. Megap. Carion famulus meus quumprimum vidit me extinctum, circa veſpertinum crepuſculum, conclaue in quo iacebam ingreſſus, cùm vacaret (neque enim me cuſtodiebat quiſquam) Glycerium pellicem meam, cum qua iam ante rem habere ſolebat, attractis foribus

καὶ δὰρ οὐδενὸς ἔνδον παρόντος. εἶτα ἐπειδὴ ἄλις εἶχε τῆς ὀπιθυμίας, ἀποβλέψας ἐς ἐμὲ, σὺ μὲν, φησὶν ὦ μιαρὲ ἀνδρώπων, πληγάς μοι πολλάκις ἤδη ἀδίκως ἐνέτεινας. καὶ ταῦτ' ἅμα λέγων, παρέπιλλε τέ με, καὶ κατ' κόρρης ἔπαιε. τέλος δ', πλατὺ χρεμψάμενος, καὶ καταπτύσας μου, καὶ ἐς τὰ τῶν ἀσεβῶν χώρον ἄπιθι ἐπειπὼν, ὥχετο. ἐγὼ δ', ἐνεπιμαραίμην μὲν, καὶ εἶχον δ' ὅμως ὅ, τι καὶ δράσαιμι αὐτὸν, αὖος ἤδη καὶ ψυχρὸς ὤν. καὶ ἡ μιαρὰ δ' παιδίσκη, ἐπεὶ ψόφος, παρεστώτων τινῶν ἤκουσε, στέλλω χείσασα τὸν ὀφθαλμοὺς ὡς δακρύσασα ἐπ' ἐμοὶ, κωκύουσα, καὶ τοὔνομα ὀπικαλουμένη, ἀπελλάπετο. ὧν εἰ λαβοίμην; Κλω. παῦσαι ἀπειλῶν. ἀλλ' ἔμβηθι. ἡμεῖς ἤδη σε ἀπαντῶμεν ἐπὶ τὸ δικαστήριον. Μεγα. καὶ τίς ἀξιώσει κατ' ἀνδρὸς τυράννου ψῆφον λαβεῖν; Κλω. κατ' τυράννου μὲν οὐδείς, κατ' νεκροῦ δ' ὁ Ραδάμανθυς, ὃν ἀκριβῆ μάλα ὄψει δικαιον, καὶ κατ' ἀξίαν ὀπιτιθέντα ἑκάστῳ τὰ δίκαια. τὸ νῦν δ' ἔχον, μὴ διατείβε. Μεγα. κἂν ἰδιώτην με πείσῃς ὦ

tanquam nemo intus esset, subegit. Deinde postquam libidini satisfeciſſet, conuersis in me oculis. Tu quidem, inquit, homuncio sceleste, mihi plagas nihil commerito sæpe inflixisti. Cúmque hæc diceret, simul vellicabat me, & alapas impingebat. Tandem cùm lato screatu me conspuisset & in regionem impiorum abire me iussisset, discessit. At ego quanquam ira succendebar, tamen quia iam frigidus & exanguis eram, hominem vlcisci non potui. Porrò sceleſta famula cùm aduenientium quorundam strepitum sensisset, oculis saliua inunctis, ac si me defleuisset, eiulando, noménque meum inclamando, discedebat: quos si prehendero. Cl. Desine minari: & inscende: iam enim tempus est vt in iudicium concedas. Megap. Ecquis contra tyrannum pronunciare volet? Cl. Contra tyrannum nemo: sed contra mortuum Rhadamanthus, quem in ferendis pro cuiusque merito sententijs, mox æquissimum videbis: quare in præsentia ne cunctaris. Megap. Priuatum me & ex

μοῖρα τῶν πενήτων ἕνα, κἂν δοῦλον αὐτὶ τοῦ πάλαι βασιλέως. ἀναβιῶναί με ἔασον μόνον. Κλω. πῶς ὦ ὁ τὸ ξύλον; κἀ σὺ ὦ ὦ Ερμῆ, σύρετ' αὐτῶ εἴσω τοῦ ποδός. ὑ γὰρ ἂν ἐμβαίη ἐκών. Ερ. ἕπου νῦν δεμπέτα. ἄγου τοῦτον σὺ προθυμεῦ, καὶ τἄ δεῖνα. κἀ ὅπως ἀσφαλῶς ἀμέλει πρὸς τ' ἰσὸν δεδήσεται. Μεγα. καὶ μὴν ἐν τῇ προσδείᾳ καθίζεσθαί με δεῖ. Κλω. ὅπ τί; Μεγα. ὅπ νὴ Δία τύραννος ὢν, καὶ δορυφόρους εἶχον μυείους. Κλω. εἶτ' οὐ δικαίως σε παρέπιλλεν ὁ Καείων, οὕτως σκαιὸν ὄντα; πικρὸν δ' οὖν τὶ σὺ γραννίδα ἕξεις, χρυσάμενος τοῦ ξύλε. Μεγα. τολμήσει γὰρ Κυνίσκος ἐπανατείνασθαί μοι τὸ κάλλον; ἐκ ἐγώ σε προλῶ, ὅπ ἐλεύθερος ἄρα, καὶ βαχὺς ἦσθα, κἀ ὀπτιμπτικὸς, μικρᾶ δεῖν προσπατάλευσα; Κλω. τοιγαροῦν μνεῖς καὶ σὺ τῷ ἴσῳ προσαπαπαλευμένος. Μίκυλλος. εἰπέ μοι ὦ Κλωθοῖ, ἐμοῦ γ' οὐδεὶς ὑμῖν λόγος. ἢ διότι πένης εἰμὶ, διὰ τοῦτο καὶ τελευταῖον ἐμβῆναί με δεῖ; σκυτοτόμος Μίκυλλος. Κλω.

pauperibus vnum, quinetiam pro rege seruum facias licet, dummodo reuiuiscere me sinas. *Cl.* Vbi ille est qui fustem gerit? & tu Mercuri, istum correpto pede intrò trahite. Non enim inscendat vltro. *Merc.* Sequere nunc fugitiue, accipe hunc tu portitor, atque illum: vtque malo diligenter alligetur, cura. *Megap.* Atqui me primas occupare par est. *Cl.* Quid ita? *Megap.* Quia rex fui, innumerósque satellites habui. *Cl.* Annon te meritò vellicabat Carion, cum sæuus adeò fuisses? acerbam certè deguſtato huius baculo tyrannidem obtinebis. *Megap.* Audebit-ne Cynisçus mihi baculum illidere? Nonne ego te nuper, quòd liberiùs, & asperiùs obiurgares, cruci propemodum affixi? *Cl.* Quamobrem & tu malo affixus manebis. *Micyllus.* Dic mihi Clotho: nullam mei rationem habetis. An quia sum pauper me postremum inscendere par est? *Cl.* Tu verò quis es? *Micyl.* Sutor sum Micyllus. *Cl.* An molesta tibi est mora? Non

Κλω. σὺ δὲ τίς εἶ; Μι. ὁ εἶτα ἄχθη βραδύων; οὐχ

ὁρᾷς ὁπόσα ὁ τύραννος ὑπ-
ἀγνεῖται δώσειν, ἀφεθεὶς πρὸς
ἀλίγον; θαῦμα γοῦν ἔχει με,
εἰ μὴ ἀγαπητὴ καὶ σοὶ ἡ-
διατριβή. Mi. ἄκουσον ὦ A
βελτίστη μοιρῶν. ὑ πάνυ με ἡ
τῦ Κύκλωπος ἐκείνη ὑφαίνῃ
δωρεὰ, τὸ ὑπισχνεῖσθαι, ὅτι
τύματον ἐγὼ τ ἕπιν κατέδο-
μαι. αὖ τε γοῦν πρῶτον, αὖ τε B
τύματον, οἱ αὐτοὶ ὀδόντες πε-
ριμένουσιν. ἄλλως τε οὐδ' ὁ-
μοῖα τὰμὰ τοῖς τῶν πλουσίων.
ἐν διαμέρου γὰρ ἡμῶν οἱ βίοι
φασίν. ὁ μὲν γὰρ τύραννος, εὐ-
δαίμων εἶναι δοκῶν παρὰ τ C
βίον, φοβερὸς ἅπασι, καὶ πε-
βλεπτος, ἀπολιπὼν χρυσὸν τὸ
τοῦτον, καὶ ἀργύριον, καὶ ἐσθῆτα, καὶ
ἵππους, καὶ δεῖπνα, καὶ παῖδας
ὡραίους, καὶ γυναῖκας εὐμορ-
φους, εἴκοτως λώϊτο. καὶ ἀπο-
στενάζων αὐτῶν, ἤχθετο. ὁ γὰρ
ὀδὴ ὅπως καθαρὸν ἐξῶ πνι
πρόσεστι τοῖς τοιούτοις ἡ
ψυχὴ, καὶ ἂν ἐθέλει ἀπαλλάτ-
τεσθαι ῥᾳδίως, ἅτε αὐτοῖς E
πάλαι προσπεπηγυῖα. μᾶλλον δ'
ὥσπερ ἄρρηκτός τις ἧτος ὁ δε-
σμὸς ὅδε, ᾧ δεδέσθαι ξυμβέ-
βηκεν αὐτούς. ἀμέλει, κἂν
ἀπάγῃ τις αὐτοὺς μὴ βίᾳ,
ἀνακωκύουσι. καὶ τἆλλα ὄντες

Non vides quàm multa se daturum polliceatur hic tyrannus, si vel paulum in vitam remittatur? Quare me tenet admiratio, cur non & tibi mora sit iucunda. *Mic.* Audi Parcarum optima. Non admodum me delectat munus illud Cyclopis, quum pollicetur se postremum Vtim voraturum: nam siue primum, siue postremum, ijdem me dentes manent. Præterea res meæ, non vt diuitum se habent. Nam vitæ nostræ ex diametro (vt aiunt) inter se distant. Hic enim tyrannus qui beatus in vita videbatur, horrendus omnibus ac suspiciendus, felicto tam multo auro, & argento, vestibus, equis, epulis, pueris floridis, & mulieribus formosis, non iniuria cruciatur: ab Dijsque se abstractum grauatur. Etenim anima nescio quo pacto hisce veluti visco affixa hærèt, nec facilè demigrare vult, vt quæ his iamdudum addicta sit. Quin potiùs ac si infragile sit vinculũ istud quo ipsos illigari cõtingit, quũ à quopiam vi abducũtur, altũ eiulant. Ac cũ in cæteris sint feroces, in hac via quę ad inferos ducit,

ἁπαντῆς, δηλοὶ πρὸς ταύτην

ἐυρίσκονται τῷ ὀπὶ τὸν μέλλω φέρουσαν ὁδὸν. ὀπισθέφοιται γοῦν εἰς τὸπίσω, ὥσπερ οἱ δυσήκοοι, καὶ παρακαλοῦντος ἀποβλέπειν τὰ ἐν τῷ φανερῷ βούλοιτο, οἷα ὁ μαινόμενος ἐκεῖνος ἐπίει. καὶ πάσῃ τῇ ὁδῷ ἀποδιδράσκων, καὶ ταῦτά σε καταλιπαρῶν. ἐγὼ δὲ, ἅτε μηδὲν ἔχων ἐνέχυρον ἐν τῷ βίῳ, ἢ ἀγρὸν, ἢ οἰκίαν, ἢ χρυσὸν, ἢ σκεῦος, ἢ δόξαν, ἢ εἰκόνας, εἰκῆ τὸς ἐυζώνους λῶ. καὶπερ ἤδη μόνον. ἡ Ἄτροπος ἔνευσέ μοι, ἀσμένως ἀποῤῥίψας τὴν ἀμίλλω, καὶ τὸ κρηπίδα τινὰ ἐν ταῖν χεροῖν ἔχων, ἀναπηδήσας εὐθὺς αὐτοπέδητος, οὐδὲ τῇ μελαντηρίαν ἀπογινώσκοντος, εἰπέμην. μᾶλλον δὲ ἠρυθρίων, εἰς τὸ πρόσω ὁρῶν. οὐδὲν δὲ μετῶν κατόπιν ἐπέστρεφε, καὶ μετεκάλει. καὶ νὴ Δί᾽ ἤδη καλὰ τὰ παρ᾽ ὑμῖν πάντα ὁρῶ. τό, τε γὰρ ἰσοτιμίαν ἅπασιν εἶναι, καὶ μηδένα τοῦ πλησίον διαφέρειν, ὑπερήδιστον ἔμοιγ᾽ οὕτω δοκεῖ. τεκμαίρομαι δὲ μάλ᾽ ἀπαιτεῖσθαι χρέα τοὺς ὀφείλοντας ἐνταῦθα, μὴ δὲ φόρους ἐπιτελεῖν. τὸ δὲ μέγιστον, μὴ δὲ ῥιγοῦν τὸ χειμῶνος, μὴ δὲ τρέμειν, μὴθ᾽ ὑπὸ

meticulosi deprehenduntur. Itaque veluti perditè amantes à tergo subinde respiciũt, & ea quæ apud superos geruntur è longinquo cernere cupiunt: sicut stultus hic faciebat, cùm & in via fugeret, & hîc tibi supplicaret. At ego, vt qui nullum in vita pignus haberem, non agrum, non domuum multitudinem, non aurum, non supellectilem, non gloriam, non imagines, meritò ad mortem expeditus fùi, ac postquam mihi solùm innuit Atropos, scalpro, soleáque libenter abiectis, crepidam præ manibus habens, ilico exilij discalceatus, nec abstersо atramẽto, sum secutus: imò potius præiui, ad anteriora respiciens: cùm nihil à tergo relictum me conuerteret, & reuocaret. Et per Iouem iam pulchra apud vos omnia video. Nam pares omnibus esse honorum gradus; nullúmque vicino præstare, res mihi longè suauissima videtur. Conijcio etiam hîc neque æs alienum à debitoribus reposci, neque tributum pendi: quòdque maximum est, neminem hyeme rigere, nec ęgrotare, nec à potẽtiorib⁹ colaphos infligi.

τῶν δυναστῶν ῥαπίζεσθαι.

εἰρήνη ὄ πᾶσα, καὶ τὰ πράγματα ἐς τοὔμπαλιν ἀνεστραμμένα. ἡμεῖς μὲν γὰρ οἱ πένητες, γελῶμεν, αὐτῶνται δ καὶ οἰμώζουσιν οἱ πλούσιοι. A
Κλω. πάλαι σοῦ σε ὦ Μίκυλλε γελῶντα ἑώρων. τί δ' οὖν ὦ σε μάλιστα ἐπὶ γέλᾳ;
Μι. ἄκουσον ὦ τιμιωτάτη μοι θεῶν. παρῳκίαν αὖ τυραννίδι, πάνυ ἀκριβῶς ἑώρων τὰ γιγνόμενα ὑπ' αὐτῆ. καί μοι ἐδόκει τότε ἰσόθεός τις εἶναι. ὅ τε γὰρ πορφύρας τὸν ἄνδρα ὁρῶν, ἐμακάριζον, καὶ τῶν ἀκολουθούντων τὸ πλῆθος, καὶ τὸ χρυσοῦν, καὶ τὰ λιθοκόλλητα ἐκπώματα, καὶ τὰς κλίνας τὰς ἀργυρόποδας. ἔτι δὲ καὶ ἡ κνίσα ἡ τῶν σκευαζομένων ἐς τὸ δεῖπνον, ἀπέπνιγέ με. ὥστε ὑπερήνθρωπός τις αὐτὴρ καὶ τειρύβιος κατεφαίνετο. καὶ μογογυιὰ καλλίων, καὶ ὑψηλότερος, ὅλῳ πήχει βασιλικῷ ἐπαιρόμενος τῇ τύχῃ, καὶ σεμνῶς περιβαίνων, καὶ ἑαυτὸν ἀγυιαίζων, καὶ τοὺς ἐντυγχάνοντας ὑπολήπων. ἐπεὶ δ' ἀπέδυνεν, αὐτός τε παγγέλοιος ὤφθη μοι ἀποδυσάμενος τὴν πορφύραν, καὶ μαυτὸν κάλλιστα ἐτερπόμην, ἀπὸ

sed omnia pace consistere, résque hominum in contrarium versas esse. Nos enim pauperes ridemus, ac diuites tristantur & plorant. *Cl.* Te iamdiu ridentem vidi Micylle: sed quid potissimum tibi risum mouebat? *Micyl.* Audi, Dearum mihi maximè veneranda. Cùm apud superos propter tyrannum habitarem, valdè diligenter inspiciebam, quæ ab ipso fiebant: ac ille tunc mihi Deo par videbatur. Nam cùm purpuræ florem spectarem, & comitantium turbam, & aurum, & pocula gemmis distincta, lectósque pedibus argenteis suffultos, eum fœlicem prædicabam: præterea eorum quæ in cœnam parabantur, nidor me afficiebat. Itaque vir homine maior, & ter beatus videbatur, imò fermè pulchrior, & altior, toto cubito regio fortunæ successu se erigens, & grauiter incedens, ac seipsum resupinans, obuiósque obstupefaciens. Sed postquam vita functus est, ipse deliciis exutis, visus est mihi prorsus ridiculus: ac me ipsum magis irridebam qui sceleratum illũ obstupuissẽ, fœlicitatem

ἔτι μᾶλλον κατεγέλων, οἷον τῆς κίφσης πεπαιεσμένος

αὐτῆ τὴν εὐδαιμονίαν, καὶ μακαρίζων ὅτι τῷ αἵματι τῶν ἐν τῇ λακωνικῇ θαλάττῃ κοχλίδων. ὁ μόνον ὄ τοῦτον, ἀλλὰ καὶ τὸν δανειστὴν γνίφωνα ἰδὼν σπόγγια, καὶ μεταγινώσκοντα, ὅτι μὴ ἀπέλαυσε τῶν χρημάτων, ἀλλ' ἄγευστος αὐτῶν ἀπέθανε, τῷ ἀσώτῳ Ροδοχάρει τὴν οὐσίαν ἀπολιπὼν, ἥτος γὲ ἄγχιστα ἦν αὐτῷ γήρως, καὶ ᾧ ἐξῆν ὅτι κλῆρον ἐκαλεῖτο κατ' ὄ νόμον, ὃν εἶχον ὅπως καταπαύσω τὸν γέλωτα. καὶ μάλιστα μεμνημένος ὡς ὠχρὸς ἀεὶ, καὶ αὐχμηρὸς ἦν, φειδωνίδος τὸ μέτωπον ἀνάπλεως, καὶ μόνοις τοῖς δακτύλοις πλουτῶν, οἷς τάλαντα καὶ μυριάδας ἐλογίζετο, καταμικρὸν συλλέγων τὰ μετ' ὀλίγον ἐκλυθησόμενα ᾧ τοῦ μακαρίου Ροδοχάρους. ἀλλὰ τί δὴ ἀποχρώμεθα ἤδη; καὶ μεταξὺ γὲ πλέοντες, τὰ λοιπὰ γελασόμεθα, οἰμώζοντας αὐτοὺς ὁρῶντες. Κλω. ἔμβαινε, ἵνα καὶ ἀνιμήσωμαι ὁ πορθμεὺς τὸ ἀγκύριον. Χα. οὗτος, ποῦ φέρῃ; πλῆρες ἤδη τὸ σκάφος. ἀπὸ πρύμνης. ἐς αὐλιον ἕωθέν σε διαπορθμεύσομεν. Μι. ἀδικεῖς ὦ Χάρων,

eius ex nidore tantùm æstimando, & ob sanguinem, qui Laconici maris cochleis innascitur, beatum prædicando. Neque hîc solum mihi ludo fuit: sed cùm fœneratorem illum Gniphonem gementem viderem, & consilij pœnitentem, quòd pecunijs non esset fruitus, sed non gustatis illis objisset, & nepoti Rhodochari facultates reliquisset (hic enim ipsi erat genere proximus, & primus ex lege in hæreditatem vocabatur) risum compescere non poteram: præcipuè cùm meminissem quàm pallidus & squalidus esset, vultúmque curis tristem gereret, solísque digitis diues esset, quibus talenta, & myriadas supputabat, minutatim colligendo ea quæ paulò post à beato Rhodochari erant dissipanda. Sed quid iam hinc non soluimus? Etenim reliqua inter nauigandum ridebimus, quum plorantes ipsos videbimus. Cl. Insende, vt Portitor anchoram extrahat. Cb. Heus tu, quò pergis? plena iam scapha: ibi expecta: cras luce prima te traijciemus. Micyl. Iniquus es, ô Charon qui mortuum iam exoletum relinquis.

ἕωλον ἤδη νεκρὸν ἀπολιμπάνων

ἀμέλει, χαίρομαί σε παραγόμενον ἐπὶ τῶ Ραδαμάνθυος. οἴμοι τ' κακῶν, ἤδη πλέουσιν, ἐγὼ δ' μόνος ἐνταῦθα περιλελείμμαι. κἀιτοι, τί οὐ διανήχομαι κατ' αὐτοὺς; οὐ γὰρ δέδια μὴ ἀπαγορεύσας ἀποπνιγῶ, ἤδη τεθνεώς. ἄλλως, ἐδὲ τ' ὀβολὸν ἔχων τὰ πορθμία καταβαλεῖν. Κλω. τί τοῦτο; περίμενον ὦ Μίκυλλε. οὐ θέμις οὕτω σε διελθεῖν. Μι. καὶ μὴν ἴσως ὑμῶν καὶ προκαταλήψομαι. Κλω. μηδαμῶς, ἀλλὰ προσελάσαντες, ἀναλάβωμεν καὶ αὐτόν. καὶ σὺ ὦ Ἑρμῆ, συνάρπασον. Χα. πῦ νυῶ καθεδεῖται; μικρὰ γὰ πάντα ὡς ὁρᾶς. Ερ. ἐπὶ τοῦ ὤμου εἰ δοκεῖ, τῦ πυραμίνου. Κλω. καλῶς ὁ Ἑρμῆς ἐνενόησεν. ἀνάβαινε οὖν, καὶ τ' τένοντα τῦ ἀλιτηρίου καταπάτει. ἡμεῖς δ' ἐυπλοῶμεν. Κυνίσκος. ὦ Χάρων, καλῶς ἔχει σοι τὰς ἀληθείας ἐντεῦθεν εἰπεῖν. ἐγὼ τὸν ὀβολὸν μὴ ἃ ἂν ἔχοιμι δοῦναί σοι, καταπλεύσας. πλέον γὰ οὐδὲν ὅτι τ' πῆρας, ὡ ὁρᾶς, ἢ τούτου τῦ ξύλου. τἆλλα γ', ὡ αὐτλεῖν ἐθέλῃς, ἕτοιμος, καὶ προθυμος εἶναι. μέμφῃ γ' οὐδὲν, ὡ ἐυπρες, καὶ

Te profectò apud Radamanthum iniuriæ accusabo. Hei misero mihi! jam nauigant: & ego solus hîc relinquar. Atqui, cur ad eos natatu non contendo? Non enim timeo ne defatigatus suffocer, cùm iam mortuus sim: præsertim, cùm ne obolum quidem habeam quo naulum soluam. Cl. Quid hoc rei est? expecta Micylle; non enim fas est ita transfretare. Mycil. Atqui fortè prior vobis tranauero. Cl. Nequaquam: sed admota potiùs naue, ipsum recipiamus: tu quoque Mercuri nobiscum arripe. Ch. Vbi nunc sedebit? nam plena, vt vides, sunt omnia. Merc. Tyranni humeris, si videbitur, insidebit. Cl. Hoc scitè Mercurius excogitauit. Ascende igitur, & scelesti huius ceruicem conculca: nos autem faustè nauigemus. Cynisc. Æquum est ô Charon, vt verum hinc tibi dicam, ne obolum quidem pro traiectu tibi dare potero: præter peram enim quam vides, & baculum hunc, planè nihil habeo. Cæterùm si velis, sentinam exhaurire, & remigem agere sum paratus. Nec conquerêris, si modò agilem,

κάρτερόν μοι ἐρετμὸν δῶς μόγον. Χα. ἔρεπε. καὶ τοῦτ' ἰκανὸν παρὰ σοῦ λαβεῖν. Κυ. ἦ καὶ ὑποκελεύσει δήπουθεν; Χα. νὴ Δί', ὥσπερ εἰδῆς κέλευσμά τι τῶν ναυτικῶν. Κυ. οἶδα καὶ πολλὰ ὦ Χάρων τῶν ναυτικῶν. ἀλλ' ὁρᾷς, αὐτεπιχεῖσιν οὗτοι δακρύοντες. ὥστε ἡμῖν τὸ ἅλμα ὀπισθαρχήσεται. Πλούσιος. οἴμοι τῶν κτημάτων. Ἄλλος. οἴμοι τῶν ἀγρῶν. ὀπόποι, τίνι οἰκίαν οἵαν ἀπέλιπον. Ἄλλος. ὅσα τάλαντα ὁ κληρονόμος ἀναθήσει λαβών. Ἄλλος. αἰ, αἰ, τῶν νεογνῶν μου παιδίων. Ἄλλος. τίς ἆρα ταῖς ἀμπέλοις βυγήσει, ἃς πέρυσιν ἐφυτευσάμην; Ερμῆς. Μίκυλλε, σὺ δὲ οὐδὲν οἰμώζεις; καὶ μὴν οὐ θέμις ἀδακρυτὶ διαπλεῦσαί τινα. Μι. ἄπαγε. οὐδέν ἐστιν ἐφ' ὅτῳ ἂν οἰμώξομαι εὐπλοῶν. Ερ. ὅμως ἂν μικρόν τι πρὸς τὸ ἔθος ὀπισθέναξον. Μι. οἰμώξομαι τοίνυν, ἐπειδή σοι ὦ Ερμῆ δοκεῖ. οἴμοι τῶν κατυμάτων. οἴμοι τῶν χρηπίδων τῶν παλαιῶν. ὀπόποι, τῶν σανδαλίων ὑποδημάτων. ὦ τὲ πὸ ἀστος διαμῶμαι, οὐδὲ τὸ

firmúmq; remũ mihi dederis. Cb. Remiga: nam hoc à te satis sit accipere. Cyn. Num remiges etiam cantu accendere opus erit? Cb. Per Iouem, siquidem nauticam aliquam exhortationẽ tenes. Cyn. Multas equidem teneo Charon: verùm hi plorando, vt vides, obstrepunt: vnde futurum est vt cantus nobis interturbetur. Dines. O meas possessiones! Alius. O meos agros! me miserum qualem reliqui domũ! Alius. Quàm multa talenta hæres à me accepta dilapidabit! Alius. Væ væ meis infantulis! Alius. Quis vites meas, quas anno superiore plantaui, vindemiabit? Merc. Mycille, tu verò nihil ploras? atqui non fas est quenquam citra lachrymas nauigare. Mi. Apage: nam cùm fausta nauigatione deferar, nihil est quod plorem. Merc. Attamen pro more paulum ingemiscito. Mi. Plorabo igitur: quandoquidem ita vis, Mercuri. O meas soleas! ô veteres crepidas! eheu putres calceos! Non amplius infœlix ego, ab aurora ad vesperam vsque ieiunus manebo: nec hyeme discalceatus,

κακοδαίμων ἕωθεν ἐς ἑσπέραν χειμῶνος ἀνυπόδητος τὰ

κὴ ἡμίγυμνος πεινοσήσω, τὸν ὀδόντας ὑπὸ τῶ κρύους συγκρεοτῶν. τίς ἄρα μου τὴν σμίλην ἕξει, καὶ τὸ κεντητήριον; ἱκανῶς τεθρύμμεθα. ἡδὺ ἤδη καὶ καταπεπλεύκαμεν. Χα. ἄγε δὴ τὰ πορθμία ἀπόδοτε. καὶ σὺ ὦ, δός. παρὰ πάντων ἤδη ἔχω. δὸς καὶ σὺ τὸ ὀβολὸν ὦ Μίκυλλε. Μι. παίζεις ὦ Χάρων, ἢ καὶ ὕδατός φασιν ἤδη γράφεις, παρὰ Μικύλλε ἤδη τινὰ ὀβολὸν προσδοκῶν. ἀρχὴν ὦ, ὅτε οἶδα εἰ τραγωνάν ὅτιν ὀβολὸς, ἢ στρογγύλον. Χα. ὦ καλῆς ναυτιλίας, καὶ ἐπικερδοῦς τὴμερον. ἀποβαίνετε δ' ὅμως. ἐγὼ δ' ἵππους, καὶ βόας, καὶ κύνας, καὶ τὰ λοιπὰ ζῶα μέτειμι. διαπλεῦσαι γὰρ κἀκεῖνα δεῖ. Κλω. ἄπαγε αὐτὸν ὦ Ερμῆ παραλαβών. ἐγὼ δ' αὐτὴ, ἐς τὸ ἀντιπέρας ἀποπλευσοῦμαι, Ινδοπάτιν, καὶ Ηραμίθρην τὸν Συρὸς διάξουσα. τεθνᾶσι γὰρ δὴ πρὸς ἀλλήλων, περὶ γῆς ὅρων μαχόμενοι. Ερ. προΐωμεν ὦ ἕταροι. μᾶλλον δ' πάντες ἕξῆς ἕπεσθέ μοι. Μι. Ηράκλεις τὸ ζόφος. τῶ νῶ ὁ καλὸς Μέγιλλος; ἢ τῶ, διαγνῶ τις ἐνταῦθα εἰ καλλίων Φρυνίχης Σιμμίχης;

& seminudus obambulabo, dentes præ frigoris acerbitate complodendo: quis cultrum meum, quis subulã habebit? satis lamentatus sum, ferè iam ad portum appulimus. Ch. Age verò priùs naulũ reddite: tu quoq; redde: iam ab omnibus habeo: da tu quoque obolum Micylle. Mycyl. Iocaris ô Charon, aut quemadmodum aiunt, in aqua scribis, qui à Micyllo obolum expectes: principio autẽ, ne noui quidem quadratusne, an rotundus sit obolus. Ch. Egregiam verò & quæstuosam nauigationem hodiernam. Descendite tamen. Ego equos, & boues, & canes, reliquáque animalia adibo: nam oportet vt & illa traijciant. Cl. Illos exceptos abducito Mercuri. Equidem in aduersam ripam renauigabo Indopatem & Heramithrem Syræ filios aduectura. Iam enim de finibus agrorum pugnando mutuis se vulneribus confecerunt. Merc. Heus vos, progrediamur: imò verò ordine sequimini me omnes. Micyl. Hercle quænam est hæc caligo? vbi nunc pulcher ille Megillus? aut quo pacto dignoscat hîc aliquis an Simmiche sit Phryna formosior? καλλίων Φρυνίχης Σιμμίχης;

πάντα γὰρ ἴσα, ἢ οὐ ὁμόχροα, καὶ οὐδὲν οὔτε καλὸν, οὔτε καλλιον. ἀλλ' ἤδη γε τὸ τριβώνιον, πρότερον τέως ἄμορφον εἶναι δοκοῦν, ἰσότιμον γίγνεται τῇ πορφυρίδι τοῦ βασιλέως. ἀφανῆ γὰρ ἄμφω, καὶ ὑπὸ τῷ αὐτῷ σκότῳ καταδεδυκότα. Κυνίσκε, σὺ δὴ πῶ ποτε ἆρα ὢν τυγχάνεις; Κρ. ἐνταῦθα λέγω σοι Μίκυλλε. ἀλλ' ἅμα εἰ δοκεῖ, βαδίζωμεν. Μι. εὖ λέγεις, ἔμβαλέ μοι τὴν δεξιάν. εἰπέ μοι, ἐτελέσθης γὰρ ὦ Κυνίσκε τὰ Ελευσίνια, ἢ οὐχ ὅμοια τοῖς ἐμοῖ τὰ ἐνθάδε σοι δοκεῖ; Κυνί. εὖ λέγεις. ἰδοὺ οὖν πρόσερχεταί τις δαδουχοῦσά τις, φοβερόν τι, καὶ ἀπειλητικὸν προσβλέπουσα. ἦ ἆρά που Ερεννύς ἐστιν; Μι. ἔοικεν ἀπό γε τοῦ σχήματος. Ερ. παραλάμβανε τούτους ὦ Τισιφόνη. τέτταρας ἐπὶ τοῖς χιλίοις. Τι. ἀλλὰ μὴν πάλαι γε ὁ Ραδάμανθυς οὗτος ὑμᾶς περιμένει. Ραδα. πρόσαγε αὐτοὺς ὦ Ερεννύ. σὺ δὴ ὦ Ερμῆ, κήρυττε, καὶ προσκάλει. Κυνι. ὦ Ραδάμανθυ, πρὸς τοῦ πατρός, ἐμὲ πρῶτον ἐπίσκεψαι παραγαγών. Ραδ. τίνος ἕνεκα; Κυν. τίνος, ἃ συνεπράξαμεν πονηρὰ

Quiduis enim hîc par est, & cõcolor: pulchrũ nihil, nihil pulchrius. Quin palliastrum meum, quod fœdum antehac videbatur, æquè nunc est in precio, atque ipsa regis purpura. Nam obscuræ sunt ambo, iisdémque tenebris immersa. Tu verò vbi tandem es Cynisce. *Cyn.* En tibi Micylle hîc adsum: sed si videtur, simul eamus. *Micyl.* Probè dicis, dextram mihi injice. Dic mihi: tu enim Eleusinijs sacris es initiatus: num tibi quæ hîc fiunt illis similia videntur? *Cyn.* Rectè dicis. Ecce quædam accedit facem gestans, terrificum quiddam & minitabũdum obtuens. Annon est Erinnys? *Mycyl.* Videtur certè ex habitu. *Merc.* Excipe Tisiphone hos quatuor supra mille. *Tisiph.* Atqui jamdudum Rhadamanthus hic vos expectat. *Rhad.* Adduc ipsos, Erinny. Tu verò Mercuri, illos vt pote præco accersse. *Cyn.* O Rhadamanthe, per patrem obsecro, primum me inspice. *Rhada.* Quorsum? *Cyn.* Omnino quendam accusare velim, de ijs quæ in vita me conscio commisit.

πάντως βούλομαι κατηγορῆσαί δέ σαντι αὐτῷ περὶ τοῦ βίου,

ἐκ αὖ οὖν ἀξιόπιστος εἶμι λέγων, μὴ οὐχὶ πρότερον αὐτὸς φανεὶς οἷος εἰμι, καὶ βίου τινὰ ἐπίδειξαι τρόπον. Rhad. Τίς ὢν σύ; Κυνι. Κυνίσκος ὦ ἄριστε. τὸν γνώμιμον φιλόσοφος. Rhad. Δεῦρο ἐλθέ, καὶ πρῶτος ἐς τὸν δικαστὴν κατάστηθι. σὺ δὲ πρόσκαλει τὸν κατηγόρεις. Εἰ. εἴ τις Κυνίσκου τουτουὶ κατηγορεῖ, δεῦρο προίτω. οὐδεὶς προσέρχεται. ἀλλ' οὐχ ἱκανὸν τοῦτο ὦ Κυνίσκε. ἀποδυτέον, ὅπως ἐπισκοπήσω σε ἀπὸ τῶν στιγμάτων. Κυνι. πῶς γὰρ ἐγὼ στιγματίας ἐγνώσμην; Rhad. ὁπόσα αὖ τις ὑμῶν πονηρὰ ἐργάσηται παρὰ τὸν βίον, καὶ ἕκαστον αὐτῶν ἀφανῆ στίγματα ἐπὶ τῇ ψυχῇ περιφέρει. Κυνι. ἰδοὺ σοι γυμνὸς παρέσηκα. ὥστε ἀναζήτει ταῦτα, ἅττερ σὺ φῂς τὰ στίγματα. Rhad. καθαρὸς ὡς ἔοικεν οὗτος, πολλῶν τούτων τειῶν ἢ τεττάρων ἁμαυρῶν πάνυ, καὶ ἀπαφῶν στιγμάτων. καίτοι, εἰ τοῦτο, ἔχρῃν μέν, καὶ σημεῖα, τῶν ἐγκεκαυμένων, ὡς οἶδα δι' ὅπως ἀλαλήλεται), μᾶλλον Κυνίσκε, ἢ πῶς καθαρὸς ἐξ ἐγώ σοι φράσω. πάλαι πονηρὸς δι' ἀπαιδευσίαν γιγνόμενος

Non enim dicta mea fuerint fide digna, nisi qualis ipse sim & quomodo vixerim, priùs manifestum fiat. *Rhad.* Tu verò quis es? *Cyn.* Cyniscus, ô optime, professione philosophus. *Rhad.* Adesdum, primúsque in iudicio consiste: tu verò accusatores accerse. *Mer.* Si quis est huius Cyniſci accusator, huc prodeat. Nemo accedit: sed hoc, Cyniſce, non sufficit, quare vestes exue, vt tua stigmata considerem. *Cyn.* Vbinam iusta sunt mihi stigmata? *Rhad.* Quot scelera quisque vestrûm in vita perpetrauit, tot notas, sed quæ non appareant, in anima circumfert. *Cyn.* Nudum ecce tibi me sistò: itaque istas perquire quas dicis notas. *Rhad.* Hic per omnia est purus, præter tres quatuórue planè obscuras, euanidásque notas: sed quid hoc? vestigia, signáque inustionum: sed nescio quo pacto deleta, imò potiùs excisa sint. Quid hæc ô Cyniſce? aut quî denuo purus es factus? *Cy.* Ego tibi dicam. Olim cùm propter imperitiam prauus essem, ὃ ἐκκέκοπται. πῶς ταῦτα ἄρχῃς ἀναπέφηνας; Κυνι. multâsque

καὶ πολλὰ διατῦπτο ἐμπολήσας στίγματα, ἐπειδὴ τάχιστα φιλοσοφεῖν ἠρξάμην, κατ' ὀλίγον ἁπάσας τὰς κηλῖδας ἐκ τῆς ψυχῆς ἀπελουσάμην. Ραδα. ἀγαθῷ γέ τινι, καὶ εὐσημοτάτῳ χρησάμενος τῷ φαρμάκῳ. ἀλλ' ἀπιθι ἐς τὰς μακάρων νήσους, τοῖς ἀρίστοις συνεσόμενος. καταγορήσας γε πρότερον οὗ φῆς τυραννοῦν, ἄλλους προσκάλει. Μικυ. καὶ τοῦτον ὦ Ραδάμανθυ, μικρόν ὅστι, καὶ βραχείας τινὸς ἐξετάσεως δεόμενον. πάλαι γοῦν σοι καὶ γυμνὸς εἰμι. ὥστε ἐπισκόπει. Ραδα. τίς ὢν τυγχάνεις; Μι. ὁ σκυτοτόμος Μίκυλλος. Ραδα. εὖγε ὦ Μίκυλλε, καθαρὸς ἀκεῖθεν, καὶ ἀνεπίληπτος. ἄπιθι καὶ σὺ παρὰ Κυνίσκον τουτονί. ἤδη προσκάλει. Ερ. Μεγαπένθης Λακύδου, ἥκετον. ποῖ τρέπῃ; προσιθι. σὲ δὲ τύραννον προσκαλῶ. προβαλλ' αὐτὸν ἐς Τισιφόνην ἐς τὸ μέσον, ὅπη βάκιλον ὠθοῦσα. σὺ δὲ ὦ Κυνίσκε, κατηγόρει, καὶ διέλεγχε ἤδη. πλησίον γὰρ ἀνὴρ οὐδὲ λόγων ἔδει. γνώσῃ γὰρ αὐτὸ στιγμάτων. ὅμως δὲ, καὶ αὐτὸς

multâsque ideo notas contraxisse, simul atque philosophari cœpi, paulatim maculas omnes ex anima elui. *Rhad.* Bono profectò, & præsentissimo vsus es remedio. Sed in beatorum insulas ito cum optimis conuersaturus. Quum priùs tyrannum quem dicis, accusaris, alios accerse. *Micyl.* Quod ad meam causam attinet parua, breuique inquisitione indiget. Iamdudum tibi nudus adsum: itaque me inspice. *Rhad.* At quisnam es? *Micyl.* Sutor Micyllus. *Rhad.* Euge Micylle, exquisitè purus es, nullisque stigmatibus notatus: abi tu quoque ad hunc Cyniscum. Tyrannum iam accerse. *Merc.* Megapenthes Lacydæ filius prodeat. Quò te vertis? accede: te tyranne voco: ipsum Tisiphone in caput impulsum protrude in medium. Tu verò Cyniscе accusa nunc & conuince: vir enim iste prope adest. *Cyn.* Quanquam in vniuersum verbis non est opus, siquidem eum, qualis sit, ilico ex notis cognoscere posses; ipse tamen virũ tibi retegã;

σῶτοσί. Κυίσ. τὸ μὲν ὅλον, αὐτίκα μάλα. οἵός ὅστιν ἀποκαλύψω σοὶ τὸν ἄνδρα,

κἀκ τῶ λόγου δείξω φανερώτερον. ἵστοσι γὰρ ὁ τεισκατάρατος, ὁπόσα μὲ ἰδιώτης ὢν ἔπραξε, παραλείψειν μοι δοκῶ. ἐπεὶ δὲ τοὺς θρασυτάτοις προσεταιρούμενος, καὶ δορυφόροις συναγαγὼν, ἐπανάστας τῇ πόλει τύραννος κατέστη, ἀκεῖτους μὲ ἀπέκτεινε πλείονας ἢ μυρίους. τὰς δὲ οὐσίας ἑκάστων ἀφαιρούμενος, καὶ πλούτου πρὸς τὸ ἀκρότατον ἀφικόμενος, οὐδεμίαν μὴν ἀκολασίας ἰδέαν παρῆλθεν. ἀπάσῃ δὲ ὠμότητι, καὶ ὕβρει κατὰ τῶν ἀθλίων πολιτῶν ἐχρήσατο, παρθένους διαφθείρων, καὶ ἐφήβους καταισχύνων, καὶ πάντα τρόπον τοῖς ὑπηκόοις ἐμπαίζων. καὶ ὑπερηφανίας μὴν γε, καὶ τύφου, καὶ τοῦ πρὸς τὸν ἐντυγχάνοντας φρυάγματος, οὐδὲ κατ' ἀξίαν δικαίου ἂν παρ' αὐτοῦ λαβεῖν τὼ δικίω. ῥᾴδιον γοῦν ἂν τις τὸν ἥλιον, ἢ τοῦτον ἀπαξάπαντι πρόσβλεψιν. ὃ μὲν καὶ τὸ τῶν κολάσεων πρὸς ὠμότητα κινοῦρον ἀπῆ, τίς ἂν δικηπαθεῖν δικαίως, ὅστις μὴ ὢ τῶν τοιῶτα, ὅτι μὴ ὅλως κενή τις εἴη, προκαλέσας τὸν ὑπὸ

& oratione clariùs ostendam. Ac flagitia quæ ter sceleſtus ille commiſit dum priuatam vitam agebat, omittenda mihi cenſeo. Sed poſtquam aſcitis in ſocietatem audaciſſimis viris, collectiſque ſatellitibus inſurrexit, & tyrannus vrbi præfectus eſt, plures quàm ſexcentos indicta cauſa trucidauit. Deinde cùm ſingulis facultates eripuiſſet, ſummáſque diuitias attigiſſet, nullam libidinis ſpeciem prætermiſit, ſed omni crudelitate, & contumelia contra miſeros ciues eſt vſus, virgines vitiando, adoleſcentes ſtuprando, & quouis modo ſubditis inſultando. Pro ſuperbia verò, faſtúque, eiúſque in obuios fremitu, ſupplicium meritum ſumere non poſſis. Faciliùs certè ſolem quiſpiam quàm illum intentis oculis conſpexiſſet. Porrò noua etiam ſupplicia ad crudelitatem eius explendam inuenta, qui nec à neceſſarijs abſtinuerit, quis recenſere poſſit? Quòd ſi ab eo interemptos huc aduocaueris, ſtatim cognoſces hæc inanem non eſſe calumniam, ipſi inſtructam.

οἰκειοτάτων ἀπέχετο; καὶ ὅτι κατ' αὐτοῦ διαβολὴ, αὐτίκα αὐτῷ πεφορευμένους. μᾶλλον

ἢ ἄκλητοι ὡς ὁρᾷς πάρεισι. καὶ πεισάντες, ἄγχουσιν αὐτόν. ἔστι παίτες ὦ Ραδάμανθυ, φεὺς τὸ ἀλιτηρίου πεθνᾶσιν. οἰμώζ, γυναικῶν ἕνεκα ἐυμόρφων ἐπιβουλευθέντες. οἱ δὲ, ἡέων φεὺς ὕβριν ἁπαρνηθέων ἀγανακτήσαντες. οἱ δ', ὅτι ἐπλούτουν. οἱ δὲ, ὅτι ἦσαν δεξιοὶ, καὶ σώφρονες, καὶ οὐδαμῆ ἠρέσκοντο τοῖς δρωμένοις. Ραδα. τί φεὺς ταῦτα φὴς ὦ μακάριε σύ; Μεγα. τὸν μὲ φόνους εἴρηκα, οἷς λέγει. τὰ δ' ἄλλα παίτα, τὰς μοιχείας, καὶ τὰς τῶν ἐφήβων ὕβρεις, καὶ τὰς διαφθορὰς τῶν παρθένων, ταῦτα παίτα, Κυνίσκος μου κατεψεύσατο. Κυνι. ἐμὲν καὶ τούτων ὦ Ραδάμανθυ, παρέξω σοι μάρτυρας. Ραδα. τίνας τούτους λέγεις; Κυνι. φεοσκάλει μοι ὦ Ερμῆ τὸν λύχνον αὖτε, καὶ τὴν κλίνην. μαρτυρήσουσι γὰρ αὐτοὶ παρελθόντες, οἷα φράζοντι σωνεπίστατο αὐτῷ. Ερ. ἡ κλίνη, καὶ ὁ λύχνος ὁ Μεγαπένθους παρέχω. εὖγε ἐποίησαν ὑπακούσαντες. Ραδα. εἶπατε οὖν ὑμεῖς ἃ συνίστε Μεγαπένθει τούτῳ. φεότερα δὲ σὺ ἡ κλίνη λέγε. Κλι. παίτα ἀληθῆ κατηγόρησε

Imò verò non vocati adsunt vt vides, & circunstantes ipsum angunt. Hi omnes Rhadamanthe, ab hoc scelerato sunt interempti, alij propter formosas coniuges insidijs petiti, alij ad libidinem abductos fuisse filios stomachati: alij quòd diuites essent: alij quòd boni, & prudentes, & nequaquam factis eius delectarentur. *Rhad.* Quid ad hæc respondes sceleste? *Megap.* Quas dicit cædes, equidem perpetraui: reliqua verò omnia, nempe adulteria, in puberes libidinem, virginum stupra, hæc omnia Cyniscus falsò criminatur. *Cyn.* Quin & horum testes tibi proferam Rhadamanthe. *Rhad.* Quosnam dicis? *Cyn.* Illius lucernam Mercuri accerse mihi, & lectum. Nam in medium progressi testabuntur, quænam ille sese consciis perpetrarit. *Merc.* Et lectus & lucerna Megapenthis adsint: bene est quod obtemperarint. *Rhad.* Dicite igitur ea quæ vobis conscijs Megapenthes iste commisit. Tu verò lecte prior fare. *Lect.* Vera omnia Cynisco obiecit: quæ quidem domine

Κυνίσκος. ἐγὼ μὲν τοίνυν ταῦτα

εἰπεῖν ὦ δέσποτα Ραδάμανθυ, αἰσχύνομαι. τοιαῦτα ἰών, ἃ ἐπ' ἐμοῦ διεπράξατο. Ραδα. σαφέσατα μὲν οὖν καταμαρτυρεῖς, μηδ' εἰπεῖν αὐτὰ ὑπομένουσα. καὶ σὺ δὲ ὁ λύχνος ἤδη μαρτύρει. Λυχ. ἐγὼ τὰ μὲν πρόσθεν μόνα, ἃ οἶδα. οὐ γὰρ παρῆν. ἃ δὲ τῶν νυκτῶν ἔπραξεν, καὶ ἔπαθεν, οὐκέτι λέγειν. πολλὰ ἀλλὰ ἐθεασάμην γε πολλά, καὶ ἄρρητα, καὶ πᾶσαν ὕβριν ὑπερπεπωκότα. καίτοι πολλάκις ἐκὼν τοὔλαιον ἐκ ἔπινον, ἀποσβέναι θέλων. ὁ δὲ, καὶ προσσύρας με τοῖς δρωμένοις, καὶ τὸ φῶς μου πάντα χρόνον κατεμίανεν. Ραδα. ἄλις ἤδη τῶν μαρτύρων. ἀλλὰ καὶ ἀπόδυθι τὴν πορφυρίδα, ἵνα καὶ τὸν ἀριθμὸν ἴδωμεν τῶν στιγμάτων. παπαὶ, ὅλος οὗτος πελιδνὸς, καὶ κατάσχαρος, μᾶλλον δὲ κυανοῦς ὅσον ἀπὸ τῶν στιγμάτων. τίνα οὖν κολασθεὶς τρόπον; ἆρ' ἐς τὸν Πυριφλεγέθοντά ὅστις ἐμβλητέος, ἢ παραδοτέος τῷ Κερβέρῳ; Κυνι. μηδαμῶς. ἀλλ' εἰ θέλοις, ἐγώ σοι καινήν τινα καὶ φρικτοτάτην αὐτῷ τιμωρίαν ὑποθήσομαι. Ραδα. λέγε, ὡς ἐγώ σοι μεγίστην ἐπὶ τούτῳ χάριν εἴσομαι. Κυνι. ἔδος ὅστις εἶμι

Rhadamanthe, pudet me dicere, eiusmodi fuerunt quæ supra me patrauit. *Rhad.* Manifestissimo testimonio eum damnas, quanquam ea efferre non sustines. Tu verò Lucerna iam testare. *Lucer.* Equidem quæ facta sint interdiu nescio: non enim adfui: sed quæ noctu faceret vel pateretur, piget me dicere. Cæterùm nefanda multa, & quouis iniuriæ genere superiora spectaui: quanquam sæpe extingui volens, oleum vltro non bibebam. At ille me suis facinoribus adhibuit, meámque lucem modis omnibus contaminauit. *Rhad.* Iam satis est testium. Verùm purpuram quoque exue vt stigmatum etiam numerum videamus. Papæ! hic totus est liuidus & notatus, imò potiùs notarum vi cæruleus. Quonam igitur supplicij genere est puniendus? An est in Phlegethōtē iniciendus, Cerberóue tradendus? *Cyn.* Nequaquam. Sed si velis nouum quoddam supplicium, eíque cōueniens tibi proponam. *Rhad.* Dicas: nam ego tibi eo nomine gratiā habebo maximā. *Cyn.* Mos est, ni

τοῖς ἀποθνήσκουσι πᾶσι, πίνειν τὸ λήθης ὕδωρ. Ραδ. παῦ μ' ὦν. Κωμ. οὐκοῦν μόνος ἔχ ἁπάντων, ἄποτος ἔσῃ. Εχ. διατί δή; Κωμ. χαλεπῶς ἔτως ὑφέξει τὼ δίκλω, μεμνημένος οἷος ἦν, ἢ ὅσον ἐδυνάτο ἐν τοῖς ἄνω, καὶ ἀπαιτημαζόμενος τὼ βυφλώ. Ραδ. εὖ λέγεις. καὶ καταδεδικάδω, καὶ παρὰ τὸν Τάνταλον ἀπαχθεὶς ἔτοσὶ, δεδέδω, μεμνημένος ὧν ἔπραξέ κῳ τὸν βίον.

fallor, vt qui moriuntur, omnes aquam obliuionis bibãt. *Rhad.* Maximè. *Cyn.* Omniũ ergo solus hic à potu arceatur. *Rhad.* At quamobrem? *Cyn.* Graues ita dabit pœnas quum meminerit qualis esset quantáque potentia apud superos polleret, quúmque delicias animo recolet. *Rhad.* Rectè dicis. Hunc in modum condemnetur, & ad Tantalum adductus ligetur, eorúmque quæ in vita egit, recordetur.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΠΙ Μισθῷ συνόντων.

DE IIS QVI MERCEDE CONDVCTI IN diuitum familijs viuunt.

ARGVMENTVM.

Aulica vita molestias & incommoda oratione hac depingit Lucianus, quámque indigna ea sit homine, præsertim docto & liberaliter instituto, exponit. Confutatis etiam causis, quibus se tuentur, qui hoc vitæ genus sectantur, & in seruitutem vltrò sese præcipitant. Exordium ab attentione incipit, amplificando rei magnitudinem, fidémque faciendo dicto, ab eorum persona, qui in eadem vita aliquandiu vixerunt. Mox & beneuolentiam captat Timocli, cuius ad quem scribit ab officio amicitiæ, indicans se hac propterea illi scribere, vt quia illum iam olim de hac vita suscipienda, consilia agitare intellexerit, ne quid olim, si res malè cadat, & illum consilij sui pœnitere incipiat, accusare sese possit, vt à quo admo-

nitus, aut reuocatus non fuerit, præsertim quando sciat hanc vitã non modò per se difficilem atque periculosam esse : verùm etiam homini philosopho, aut quocunque denique disciplinarum genere docto, minimè conuenire. Exordio in hunc modum peracto, confutationem statim subiungit earum causarum, quibus sese tueri solent qui hoc vitæ genus vltrò amplectuntur. Diluit autem omnes eas per inuersionem, ostendens ea maximè vel sequi, vel negari, quæ illi cum primùm euitare, vel consequi student : ac postremò etiam turpe esse homini docto & ingenuo, ob solam spem voluptatis alicuius, in voluntariam seruitutem sese dare. Atque hinc iam ad ipsam rem accedit : propositis per diuisionem iis, de quibus dicturus sit. Principio igitur recensет quanta incommoda, quantaque molestia perferenda sint, antequam in aulam recipiatur. Deinde, quæ & quanta toleranda, atque adeo deuoranda, vbi iam receptus fuerit, circa prima conuiuia, circa pactionem mercedis, circa seruitutem reliquam, quæ nec exceptum atque perdomitum, paulatim in contemptum adducit, & ad adulandum impellit. Præterea & meru periculisque inuoluit, ob quæ varia exinde querelæ, & vita mutata pœnitentia sequuntur. Atque hæc omnia nõ domi solùm perferenda esse indicat, verumetiam foris, vbi interim multò sordidiora ministeria imponuntur, etiam à mulieribus, quibus æquè ac viris adulandum est. Posthæc & circa munerum compensationes, quæ pacto quinq; ac dispensatores conciliandi, & circa mercedis solutionem, quanta cum molestia exigenda illa, quantáque aliorum etiam inuidia accipienda sit : & postremò, quàm ignominiosi exitus plerosque maneant, senes iam & exhaustos, cùm clàm aut turpiter ab aula profugiunt, aut reiiciuntur. Quæ omnia ad finem, velut in tabella quadam proposita, breui sed eleganti admodum imagine depingit, & ob oculos ponit, amplificatuetiam in media passim oratione iis, quæ maximè vrgere aut commendare voluit.

Αἰ τί σοι πρῶτον ὦ φίλοτης, καὶ τί ὕστατον φασὶ καταλέξω τούτων, ἃ πάσχειν, ἢ ποιεῖν ἀνάγκη τὸν ὑπὸ μισθῷ

Cquid tibi primum Amice, & quid postremum vt aiunt, recẽsea, ex his quæ tũ facere, tũ pati

συμόντας, καὶ ταῖς τῶν ἐυδαιμόνων τούτων φιλίαις ἀξιαζομένους, εἰ χρὴ φιλίαν τὴν τοιαύτην αὐτῶν δουλείαν ἐπονομάζειν; οἶδα γὰρ πολλὰ, καὶ A
χρεὼν τὰ πλεῖστα τῶν συμβαινόντων αὐτοῖς, ἐμ αὐτὸς μὰ Δία τῷ τοιούτου πειραθείς. οὐ γὰρ ἐν ἀνάγκη μοι B
ἐ πεῖρα ἐγένετο, μὴ ὦ θεοί, γένοιτο, ἀλλὰ πολλοὶ τῶν ἐς τὸ βίου τοῦτον ἐμπεπλωκότων, ἀξιάζευον παρ' ἐμὲ οἰμωγὴν, ἔτι ἐν τῷ καλῷ ὄντες, ἀποδυρόμενοι ὁπόσα, καὶ ὁποῖα ἔπαθον. C
οἵδ' ὥσπερ ἐν δεσμωτηρίῳ τινος ἀποδράντες, ἐκ ἀνδρῶς μνημονεύοντες, ὧν ἐπεπόνθεσαν. ἀλλὰ γὰρ ἐυφραίνοντο, ἀναλογιζόμενοι οἷων ἀπηλλάγησαν. D
ἀξιοπιστότεροι δ' ἦσαν ἔτοι ἐμοὶ πάσης ὡς εἰπεῖν τῆς τελετῆς ἀξελληλυθότες, καὶ πάντα ἀξ ἀρχῆς ἐς τέλος ἐπεπλευσαντες. οὐ παρέργως ἄν, οἶδ' ἀμελῶς ἐπήκουον αὐτῶν, καθάπερ ναυαγίαν τινὰ, καὶ σωτηρίαν παράλογον διηγουμένων, οἷοί εἰσιν οἱ πρὸς τοῖς ἱεροῖς ἀξυρημένοι τὰς κεφαλὰς, σὺν ἅμα πολλοὶ τὰς τεκμηρίας, καὶ ζάλας, καὶ ἐκρωπήρεια, καὶ ἐκβολὰς, καὶ

coguntur qui mercedis gratia sese in alienum conuictũ tradunt, & in locupletum istorum amicitiam accensentur, si modò eiusmodi illorum seruitutem conuenit amicitiam appellare? Noui enim multa, atque adeò pleraque omnia eorum quæ ipsis accidunt, non quòd per Iouem ipse tale quid expertus sim (Neque enim mihi vnquam incidit experiundi necessitas, ac nequãdo incidat, Dij prohibeant) sed quòd plerique eorum qui in hoc vitæ genus inciderunt, mihi confessi sint: quorum alij in ipsis malis etiamdum constituti, quæ & quanta ferrent, deplorabant: alij tanquam è carcere quodam profugi, nõ sine voluptate commemorabant ea quę perpessi fuerant. imò quantas effugissent ærumnas, computare iuuabat. Atque hi quidem digniores mihi visi sunt, quibus fides haberetur, vt qui eius sacri ritus omnes (vt ita dixerim) compleuissent, omniáque ab initio ad finem vsq; perspexissent. Non ergo perfunctoriè, & oscitanter hos audiebã veluti naufragium aliquod, & inopinatam salutem enarrantes. Cuiusmodi sunt isti, qui in tẽplis deraso capite simul multi, decumanos fluctus, procellas, rupes, iactu-

ἐχῶν κλάσεις, καὶ πηδαλίων ἀποκαμπάσεις διεξιόντες. ἐπὶ πᾶσι δ', τὸν Διοσκούρους ἐπιφανομένους. οἰκεῖοι γὰρ τῆς τοιαύτης βαγῳδίας οὗτοί γε. ἢ πίνα ἄλλον ἐκ μηχανῆς θεὸν ἐπὶ τῷ καρχησίῳ καθεζόμενον, ἢ πρὸς τοῖς πηδαλίοις ἐξῶτα, καὶ πρός τινα κίονα μακρὸν ἀπευθύνοντα τὴν ναῦν, οἳ προσενεχθεῖσα ἔμελλεν, αὐτὴ μὲ ἠρέμα, καὶ κατ' ὀλίγον διαλυθησεσθαι, αὐτοὶ δ' ἀσφαλῶς ἀποβήσεσθαι, χάριτι καὶ εὐμενείᾳ τοῦ θεοῦ. ἐκεῖνοι μὲν οὖν τὰ πολλὰ ταῦτα πρὸς τὴν παρουσίαν χρείαν ἐμβαγῳδοῦσιν, ὡς παρὰ πλειόνων λαμβάνοιεν, οὐ δυσχεῖς μόνον, ἀλλὰ καὶ θεοφιλεῖς τινες εἶναι δοκοῦντες. οἱ δὲ, τὸν ἐν ταῖς οἰκίαις χειμῶνας, καὶ τρικυμίας, καὶ νὴ Δία πανταχυμίας τε, καὶ δεκαχυμίας εἰ οἷόν τε εἰπεῖν, διηρούμενοι, καὶ ὡς τὸ πρῶτον εἰσέπλευσαν, μαλλιῶδες ὑποφαινομένου τὸ πελάγους, καὶ ὅσα πράγματα παρὰ τὸ πλοῦν ὅλον ὑπέμιμναν, ἢ διαφθοροῦσι, ἢ ναυτιῶσι, ἢ ὑφαρπαγόμενοι τῇ ἁλμῃ. καὶ τέλος, ὡς πρὸς πέρας τινὰ μόνον, περιῤῥήξαντες τὸ δύσπνουν

ras, malos fractos, gubernaculorum ruptiones narrant: in primis autem Dioscuros apparentes (nam hi propriè ad hanc tragœdiam pertinent) aut quempiam alium ex machina Deum summis antennis insidentem, aut clauo astantem, & ad molle aliquod littus nauim dirigentem, ad quod vbi appulisset, futurum erat vt paulatim ac lentè solueretur, at ipsi tutò descenderent, idque ope ac fauore diuino. Itaque isti tam multa ad præsentem necessitatem tragicè exaggerant, vt à pluribus stipem accipiant, cùm non modò calamitosi, verùm etiam diis chari videantur. Porrò ij dum quas tempestates in domibus tulerunt, illósque tertios, quintos, decimósque fluctus si fas est dicere, referrent: vtque primum à littore soluerint mari tranquillo, quótque molestias toto nauigationis tempore sustinuerint, dum vel sitiebant, vel nauseabant, vel salo perfundebantur: deniq; vt infelici nauigio in cautem quampiam sub vndis latentem, aut in præruptum scopulum effracto miseri

ὕφαλον, ἢ σκόπελον ἀπόκρημνον, ἀβλιοι καὶ κακῶς ἔχοντες

ξαντο, γυμνοὶ, καὶ πάντων ἐνδεεῖς τῶν ἀναγκαίων. ἐν δὲ τούτοις, καὶ τῇ τούτων διηγήσει, ἐδόκουν μοι τὰ πολλὰ οὗτοι ὑπ' αἰδοῦς ὑπικρύπτεσθαι, καὶ ἑκόντες εἶναι ὑπλανθάνεσθαι αὐτῶν. ἐγὼ ἔγωγε κἀκεῖνα, καὶ τιν' ἄλλα ἐκ τῶν λόγων ξυμπιδεὶς, ἐυείσκω προσόντα ταῖς τοιαύταις ξυνουσίαις, ἃ ἐκ οἶμαι σοι πάντα ὦ καλὲ Τιμόκλεις, διεξελθεῖν. δοκῶ γάρ μοι ἐκ πολλοῦ ἤδη καταμεμονκέναι σε περὶ τούτῳ τῷ βίῳ ὑπιβλέποντα. καὶ προσόντον γε, ὁπωσοῦν περὶ τῶν τοιούτων ὁ λόγος ἐνέπεσεν. εἶτα ἐπήνεσέ τις τῶν παρόντων τὴν τοιαύτην μισθοφοράν, πεισευδαίμονας εἶναι λέγων, οἷς μετὰ τῶν φίλων ἔξεστι τῶν ἀρίστων Ρωμαίων, καὶ δειπνεῖν δεῖπνα πολυτελῆ, καὶ ἀσυμβόλα, καὶ οἰκεῖν ἐν καλῷ, καὶ ἀποδημεῖν μετὰ πάσης ῥᾳστώνης, καὶ ἡδονῆς, ἐπὶ λευκοῦ ζέυγους εἰ τύχοι ἐξυππιάζοντας, προσέτι καὶ μισθὸν τῆς φιλίας, καὶ ὧν εὖ πάσχουσι τούτων λαμβάνειν, ἐκ ὀλίγον ὄξιν. ἀτεχνῶς γὰρ ἄπαντα καὶ ἀνήροται τοῖς τοιούτοις τὰ πάντα φύεσθαι. ὁπότε οὖν ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα ἤκουες,

ægrè enatarint, nudi, cũctarúmque rerum neceſſariarũ inopes. Hæc inquam cùm referrent, viſi ſunt mihi multa præ pudore ſubticere, & volentes ac ſcientes obliuiſci. At ego tùm illa, tum alia nonnulla ex illorum narrationibus cõiectans, deprehendi quicquid ærumnarum cum iſtiuſmodi conuictibus eſt coniunctum: quæ omnia, ô præclare Timocles, tibi percenſere non grauabor. Iamptidem enim mihi videor animaduertiſſe, te de capeſſenda hac vitæ ratione cogitare. Ac primùm quidem, cùm hac de re ſermo incidiſſet, mox præſentium aliquis mercenarium iſtiuſmodi vitæ genus laudare cœpit, fortunatiſſimos eos affirmans quibus cũ eo quod amicos haberent Romanorum optimates, & ſumptuoſis in conuiuijs immunes epularentur, in ſplendidis ædibus verſarentur, & omnigena cum recreatione, ac voluptate in alba rheda, ſi liberet, reſupinati peregrinarentur, non parui eſſet emolumenti mercedem amicitiæ, & benefactorum iſtorum accipere: cùm haud dubiè nec ſata, nec culta, omnia iſtis proueniant. Hæc igitur, atq; id genus alia cùm audires,

ἑώρων ὅπως ἐπεχύθεις πρὸς
αὐτὰ, καὶ πάνυ σφόδρα πρὸς
τὸ δέλεαρ ἀπαπεπλαμμένον
παρεῖχες τὸ στόμα. ὡς ἂν τόλε
ἡμέτερον εἰς αὖθις ποτὲ ἀ-
ναίσιον ᾖ, μηδ' ἔχοις λέγειν ὡς
ἐρῶντές σε τηλικοῦτο μὴ τῆς
καρίδος ἄγκιστρον καταπίνον-
τα, ὃ ἐπελαβόμεθα, εἶδε
πρὶν ἐμπεσεῖν τῷ λαιμῷ πε-
ειστάπαλιν, οὐδὲ περιε-
δηλώσαιμεν, ἀλλὰ περιμείναν-
τες ἑλκομένου, καὶ ἐμπε-
πηγότος, ἤδη σφόμενον, καὶ
πρὸς ἀνάγκην ἀγόμενον ὁ-
ρᾶν, ὅτ' ἤδη ὄφελος, ἐῶν-
τες, ἐπεδακρύομεν, ὅπως
μὴ ταῦτα λέγῃς ποτὲ πάνυ
εὔλογα, ὡς λέγονται, καὶ
ἄφυκτα ἡμῖν, ὡς ἐκ ἀδι-
κεῖσθαι μὴ προμεμυσάντες,
ἄκουσον ἐξ ἀρχῆς ἁπάντων.
καὶ τὸ δίκτυόν γε αὐτὸ, καὶ τῶν
κύρτων τὸ ἀδιέξοδον ἔκτοθεν
ἐπὶ σχολῆς, ἀλλὰ μὴ ἔνδο-
θεν ἐκ τοῦ μυχοῦ περιεπισκό-
πησον. καὶ τὸ ἀγκίστρου ᾗ τὸ
ἀγκύλον, καὶ πῶς ἐς τὸ ἔμ-
παλιν τῆς σκόλοπος ἀνασεσ-
φῶσθαι, καὶ ἡ τειαίνης τὰς ἀ-
κμὰς εἰς τὰς χεῖρας λαβὼν, καὶ
πρὸς τὸ γνάθου περιφυσηθῆνα
ι ὀξέα, μηδ' ἄφυκτα,

animaduerti vt his inhiares, & valdè patulum os ad eſcam præberes. Proinde vt in poſterum culpa vacem, nec expoſtulare queas, quòd cum te videremus tantum cum ſquilla deglutientem hamum, non retineremus, nec priuſquam in guttur demergeretur, reuelleremus, nec præmoneremus: ſed quòd poſtquam illecto & impacto iam trahi, & per vim te duci, videre expectaſſemus, tum adſtantes quum nihil opis afferri poſſit, fleremus: hæc inquam, ne aliquando poſſis dicere: quæ ſi dicantur, meritò omnino dicantur, nec à nobis refelli queant, quo minus peccaſſe videamur, quòd iſta non prædixerimus: audi ab initio omnia. Ac rete quidem ipſum, ſagenáſque imperuias, foris, non intus ex penetrali per ocium ante contemplare. Et cùm hami vncum, & reflexam aculeiaciem, & tridentis cuſpides in manus aſſumpſeris, & ad malam inflatam expertus fueris: niſi prorſus acuta, nec ineuitabilia, nec vulneribus

ἀποπιεζόμενος, ἵν' μὴ πάν-
μηδ' ἀνιαρὸς ἐν τοῖς βαύμασι

φαίνηται βιαίως ἀπωθοῦντα, καὶ ἀμοχθὶ ἀπολαμβανόμενα, ἡμᾶς μὲν ἐν τοῖς δειλοῖς, καὶ διὰ τοῦτο πεινῶσιν· ἀνάγκαφε. σπιστὸν ὄ παρακαλέσας θαρρεῖν, ἐπιχείρει τῇ ἀγρᾷ, εἰ θέλεις, καθάπερ ὁ λάρος, ὅλον περιχανὼν τὸ δέλεαρ. ῥηθήσεται ὄ ὁ πᾶς λόγος. τὸ μὲν ὅλον, ἴσως διὰ σέ. πλὴν, ἀλλ' ἄγε περὶ τῶν φιλοσοφούντων ὑμῶν μόνων, οὐδὲ ὁπόσοι ἀσυδαιτέραν τὴν προαίρεσιν προείλοντο ἐν τῷ βίῳ, ἀλλὰ καὶ περὶ γραμματικῶν, καὶ ῥητόρων, καὶ μουσικῶν, καὶ ὅλων τῶν ἐπὶ παιδείᾳ σωζῆναι, καὶ μισθοφορεῖν ἀξιουμένων. κοινῶν ὄ ὡς ἁπάντων ὄντων, καὶ ὁμοίων τῶν ξυμβαινόντων ἅπασι, δῆλον ὡς οὐκ ἀζήμιετα μὲν, αἰσχρὸν ὄ τὰ αὐτὰ γιγνόμενα τοῖς φιλοσοφοῦσιν, εἰ τῶν ὁμοίων τοῖς ἄλλοις ἀξιοῖντο, καὶ μηδὲν αὐτῶν σεμνότερον οἱ μισθοδοται ἄγοιεν. ὅ, τι δ' ἂν οὖν ὁ λόγος αὐτὸς ἁπλῶς ἔχειν σκῃ, τούτου τὴν αἰτίαν μάλιστα μὲν οἱ πιστεύοντες αὐτοῖ, ἔπειτα ὄ οἱ ὑποβαλλόντες αὐτὰ, δίκαιοι ἔχειν. ἐγὼ ὄ αὐάπτος, εἰμὶ ἀληθείας καὶ παῤῥησίας ἐπίπονόν τί ὄν. τὸν μὲν τοῦ ἄλλου πλῆθους, inflígendis moleſta, & vehementer trahentia, & inexplicabiliter retinentia videantur: nos quidem inter formidoloſos, atque idcirco famelicos adſcribe: téque ipſum ad fiduciam hortatus, piſcationem hãc aggredere, ſi vis, lari in morem totam eſcam hiatu deglutiens. Atque in vniuerſum quidem forſitan tua cauſa omnis hic ſermo inſtituetur: quanquam non ſolũ pro vobis philoſophis, aut his quicunque vitæ grauiùs inſtitutum ſibi delegerũt: verùm etiam pro grammaticis, rhetoribus, & Muſicis, omnibúſque qui ad docendi munus cũ alijs viuere, quæſtúmque facere propoſuerunt. Cæterùm cùm ferè communia, ſimiliáque ſint ea quæ his omnibus accidunt: palam eſt philoſophorum cõditionem nihil eximij habere: imò eo turpiùs illis iſta contingere, quòd ij qui conducunt, nõ alijs præmijs eos quã reliquos dignãtur, nihilóq; magis in honore habẽt. Quicquid igitur narrationis ſeries inueniet, eius culpam in eos potiſſimum conferre par eſt, qui talia faciũt, deinde in eos qui talia ſuſtinent. Egoverò culpari non debeo, niſi veritas & libertas in dicendo reprehenſionem mereatur. Verumenimuero reliquum hominum vulgus,

οἷον γυμναστάς τινας, ἢ κόλακας ἰδιώτας, καὶ μικροὺς τὰς γνώμας, καὶ ταπεινοὺς αὐτόθεν ἀνθρώπους, ὥστε ἀποτρέπειν ἄξιον τοιούτων συμπλοκῶν, ἢ δὲ οὐ πείθεσθαι, ὥστε μὴ ἀπαθῶς καλῶς ἔχει, μὴ ἀποληφθησόμενοι τῶν μισθωμάτων, εἰ καὶ πάνυ πολλὰ ὑβρίζοιντο ὑπ' αὐτῶν. ὀκνηροὶ γὰρ, καὶ ἀναίσθητοι τῆς διατριβῆς. ἄλλως τε, ἢ δὲ χρῆναι αὐτὶ ἄλλο, πρὸς ὃ, τι ἔχει ἀποκλίναντας αὐτοὺς, παρέχειν αὐτοὺς ἐνεργούς. ἐν ᾧ ὧν τις αὐτῶν ἀφέληται τοῦτο, ἄτεχνοι αὐτάκα, καὶ ἀργοὶ, καὶ πεινῶντες εἰσιν. ὥστε οὐδὲν ὅτι αὐτοὶ δεινὸν πάσχοιεν ἄν, ὅτ' ἐκεῖνοι ὑβρίσαι δοκοῖεν, ἐς τοῦτο ἀμύδρα φασὶν ἐνεργοῦντες. ὅπου γάρ τοι τὸ ὑβρίζειν ταύτῃ ἐξ ἀρχῆς παρέχονται ἐς τὰς οἰκίας. καὶ ἡ τέχνη, φέρειν, καὶ ἀνέχεσθαι τὰ γιγνόμενα. περὶ ὧν ὀλίγον πρόσθεν τοῦ πεπαιδευμένων, ἄξιον ἀγανακτεῖν, καὶ πειρᾶσθαι ὡς ἔνι μάλιστα μετάγειν αὐτοὺς, καὶ πρὸς ἐλευθερίαν ἀφαιρεῖσθαι. δοκῶ δέ μοι καλῶς ἂν ποιῆσαι, εἰ τὰς αἰτίας, ἀφ' ὧν ὀπὸ τοιοῦτον βίον ἀφικνοῦνται τινες παρεξετάσας, δείξαιμι ὑπὸ πάνυ βιαίας, οὐδὲ ἀναγκαίας. οὕτω γὰρ ἂν αὐτοῖς

puta palæstricos, adulatores ineptos, & sordidi animi, abiectíque ingenij homines, ne opere quidem precium fuerit, ab istiusmodi cõuictibus dehortari, neque enim obtẽperarent: neque illis vitio vertere æquum sit, quòd non relinquant suos conductores etiamsi plurimis contumelijs affecti ab illis fuerint. Sunt enim ad eam vitæ rationem accommodati, eáq; non indigni: præsertim cùm nihil aliud habeant, ad quod se cõuertãt, & in quo se exerceãt: adeò vt siquis hanc vitã illis adimat, inertes ilico, desides, inutiléſq; sint. Quamobrem nec ipsi rem aliquam indignam patiuntur, nec illi contumelioſi videantur, si (quod aiunt) in matellã imminxerint. Etenim iam inde ab initio ad cõtumelias illas parati sese in familias conferunt: atque sola hæc ars illis suppetit, ferre & perpeti quicquid acciderit. Cæterùm eruditorum causa, de quibus ante verba feci, meritò indignandum, & pro virili parte enitendum vt eos inde reuocatos in libertatem vindicemus. Videor autẽ mihi rectè facturus, si causis, ob quas ad hoc vitę genus quidã se conferunt, excussis, eas nec vrgẽtes nec necessarias esse demõstrauero. Sic enim omnis

ἡ ἀπολογία περαναιρεῖτο, καὶ ἡ προφάσις ὑποθέσις τῆς ἐθελοδουλείας. οἱ μὲν δὴ πολλοὶ, τὴν πενίαν, καὶ τὴν τῶν ἀναγκαίων χρείαν προτιθέμενοι, ἵνα νὸν τοῦτο προκαλυμμα οἴονται προβεβλῆσθαι τῆς πρὸς τὸν βίον τοῦτον αὐτομολίας. καὶ ἀποχρῆν αὐτοῖς νομίζουσιν, εἰ λέγοιεν, ὡς ξυγγνώμης ἄξιον πεῖσαι τὸ χαλεπώτατον τῶν ἐν τῷ βίῳ, τὴν πενίαν διαφυγεῖν ζητοῦντες. εἶτα ὁ Θέογνις προχείρως, καὶ πολὺ τὸ, Πᾶς γὰρ ἀνὴρ πενίᾳ δεδμημένος, καὶ ὅσα ἄλλα δείματα ὑπὲρ τῆς πενίας οἱ ἀγχινέφαλοι τῶν ποιητῶν ἐξενηνόχασιν. ἔγωγ' εἰ μὲν ἑώρων αὐτοὺς φυγῇ τινα ὡς ἀληθῶς τὴν πενίας ἐνεισκομιδοὺς ἐκ τῶν τοιούτων ξυμφορῶν, ὃν ἂν ὑπὲρ τῆς ἄγαν ἐλευθερείας ἐμικροψυχοῦμεν πρὸς αὐτούς. ἐπεὶ δ' ὡς ὁ καλός που ῥήτωρ ἔφη, τοῖς τῶ νοσούντων σιτίοις ἐοικότα λαμβάνουσι, τίς ἔτι μηχανὴ μὴ οὐχὶ καὶ πρὸς τοῦτο κακῶς βεβουλεῦσθαι δοκεῖν αὐτοὺς, ἀεὶ μιμήσεως ὁμοίας αὐτοῖς τῆς ὑποθέσεως τὸ βίου; πενία γὰρ εἰς ἀεὶ, καὶ τὸ λαμβάνειν ἀναγκαῖον, καὶ ἀπόθετον οὐδέν,

excusatio illis præripietur, primúmque subeundæ seruitutis voluntariæ argumẽtum. Plerique igitur paupertatem, & rerum necessariarum inopiam proponunt, satísque idoneum hunc prætextum obtendisse putant, quo suum illud ad vitam hanc transfugium excusent: ac sibi sufficere credunt, si dicant venia dignum esse quod faciunt, quum rei in vita molestissimę, nempe paupertatis effugium quærunt. Postea Theognis est in promptu, crebrúmq; illud in ore. *Omnem nanque virum paupertas enecat.* Et quotquot alia terricula abiectissimi quique poëtæ de paupertate protulerunt. Equidem si viderem ex huiusmodi conuictu, eos verè paupertatis effugium aliquod nanciscí, non admodum anxiè cum eis de amplectenda libertate disceptarem. Sed quandoquidem, vt egregius ille orator dixit, ægrotorum alimentis similia capiunt, qua ratione vitare possint, quominus in hoc ipsum malè sibi consuluisse videantur, nimirum semper illis manente eodem vitæ illius argumento? Semper enim manet paupertas, semper accipiendi necessitas, nihil quod seponatur,

οὐδὲ περιττὸν ἐς φυλακὴν, ἀλλὰ τὸ δοθὲν, κἂν δοθῇ, κἂν ἀθρόως ληφθῇ, πᾶν ἀκριβῶς, καὶ τῆς χρείας ἐνδεῶς καταλείσκεται. καλῶς ἂν εἶχε, μὴ τοιαύτας τινὰς ἀφορμὰς ἐπινοεῖν, αἳ τὴν πενίαν παύσουσι, παραβοηθῆσαι μόναι αὐτῇ, μηδ' αἱ τέλεον ἐξαιρήσουσι. καὶ γὰρ γε τῶν τοιούτων, καὶ ἐς βαθυκήτεα πόντου ἴσως ῥιπτεῖν ἔδει ὦ Θέογνι, καὶ πετρέων ὡς φησὶ κατ' ἠλιβάτων. εἰ δέ τις αἰεὶ πένης, καὶ ἀνδρεὶς, καὶ ὑποδμῳὸς ὤν, οἴεται πενίαν αὐτῷ τούτῳ διαπεφευγέναι, ἃ οἶδα πῶς ὁ τοιοῦτος οὐκ ἂν δόξειεν ἑαυτὸν ἐξαπατᾶν. ἄλλοι δ', πενίαν μὲν οὐτιδὰ οὐκ ἂν φοβηθῶσιν, οὐδὲ καταπλαγῶσί φασιν, εἰ ἐδυνάμην τοῖς ἄλλοις ὁμοίως πονοῦντες, ἐπιπολάζειν τὰ ἁλφιτα. νῦν δ', πεπονηκέναι γὰρ αὐτοῖς τὰ σώματα, ἢ ὑπὸ γήρως, ἢ ὑπὸ νόσων, ἐπὶ πλείστῃ φασὶν οὖσαν τὴν μισοφορίαν, ἀπωτηκέναι. φέρ' οὖν ἴδωμεν εἰ ἀληθῆ λέγουσι, καὶ εἰ ἐκ τῶν ἁπάντων περιγίγνεται αὐτοῖς τὰ διδόμενα, μὴ πολλὰ, μὴ δὲ πολλοῦ τῶν ἄλλων πονοῦσιν. εὐχὴ γὰρ ἂν εἰκότα εἴη ταῦτά γε, μὴ πονήσαντα, μηδὲ καμόν-

nihil superest quod reseruetur. Verùm quicquid datum fuerit, vt detur, vt affatim capiatur, prorsus omne insumitur, ita tamẽ vt ne id quidem in vsus sufficiat. At bene cederet, si non comminiscerentur occasiones huiusmodi, quæ paupertatem seruant, eíque duntaxat opitulantur, sed quæ illam planè tollerent. Atque forsitan idcirco, esset in altum thare proijcienda, vt dicis Theogni, & præruptis de scopulis præcipitanda. At si quis semper pauper, & egenus, & mercede conductus mereat, hoc ipso sese arbitretur aufugisse paupertatem, non video quî fieri possit quominus hic ipse sese fallere videatur. Rursùm alij negant sese paupertatem formidaturos, si modò reliquorum hominum in morem possint suo labore sibi victum suppeditare. At nunc sibi fractas esse corporis vires, seu senio, seu morbis, eóque ad eam vitam mercenariam videlicet facillimam cõfugere. Age igitur, verúmne dicant videamus, & num ea quæ dantur, illis ex facili suppetant, nec multum, nec plus, quàm alij in consequendo victu laborent. Nam id quidem etiam votis expetendũ, vt citra laborem, nullóque

ἕτοιμον ἀργύριον λαβεῖν. τοῦτο οὖν, καὶ ῥηδίως κατ' ἀξίαν ἀδύνατον. τοσαῦτα πόνων, καὶ κάμνουσιν ἐν ταῖς συμφοραῖς, ὥστε πλείονος ἐνταῦθα ἐπὶ τοῦτο μάλιστα τὴ ὑγείας δεῖσθαι, μυρίων ὄντων ὁσημέρας τῶν ἐπιτριβόντων τὸ σῶμα, καὶ ταῖς ἐσχάτοις ἀπογνώσιν καταπονούντων. λέξομεν δ' αὐτὰ ἐν τῷ τρισκαιδεκάτῳ κεφαλαίῳ, ἐπειδὰν καὶ τὰς ἄλλας αὐτῶν συμφορὰς διεξιώμεν. τὸ γὰρ νῦν εἰπεῖν, ἱκανὸν ἴσως ἀποδεῖξαι, ὡς οἱ διὰ ταυτὶ λέγοντες αὐτὸν ἀποδίδοσθαι τῷ τρέφοντι, ἀληθεύοιεν ἄν. λοιπὸν δὴ καὶ ἀληθέστατον μοι, εἴπερ ἄρα τοῖς αὐτῶν λεγομένοις, ἡδονῆς ἕνεκα, καὶ τῶ πολλῶν καὶ ἀθέων ἐλπίδων, ἐπιθυμῶν αὐτὸν εἰς τὰς οἰκίας, καταπλαγῆναι μὲ τὸ πλῆθος τῶ χρυσῶ, καὶ τῶ ἀργύρου, εὐδαιμονίσαντας δ' ἐπὶ τοῖς δείπνοις, καὶ τῇ ἄλλῃ τρυφῇ, ἐλπίσαντας δ' ὅσον αὐτίκα χαμαὶ ῥᾳδίως ἐπισομένους, πίεσθαι τῶ χρυσίου. ταῦτα ὑπάγει αὐτὸν, καὶ δούλους αὐτ' ἐλευθέρων τίθησιν. ἀχ' ἡ τῶ αὐαγκαίων χρεία, ἢ ὥφελον, ἀλλ' ἡ τῶν ἀναγκαίων ἐπιθυμία, καὶ ἡ τῶν πολλῶν καὶ

negocio paratum argentum accipias. Sed hoc pro rei dignitate dici nequit: tantum laboris, tantum doloris in his conuictibus perferendũ, vt hîc ne valetudo quidem ad id par sit, quippe cùm quotidiè sexcenta non desint negocia, quæ corpus conficiant, ádque extremam vsq; defectionem delassent. Verùm hæc idoneo tempore dicemus, quum reliquas etiã illorum molestias commemorabimus. In præsẽtia sat erat ostendere, neq; eos vera dicere, qui ea de causa in seruitutem addicere sese aiunt. Supereſt iam vt eam causam referamus, quæ quidem vt verissima est, ita ab illis minimè profertur: nempe istos voluptatis gratia, multísque atque amplis spebus incitatos, in diuitum familias insilire, auri, atq; argenti vim admirando. Præterea quòd fœlices sibi videantur ob cõuiuia, reliquásq; delicias, spérentq; futurum vti mox, nemine vetante, affatim aurum bibant. Hæc sunt quæ illos adducũt, atq; ex liberis seruos faciunt: non rerum necessariarum penuria quam prætexunt, sed non necessariarum cupiditas, atque ingentium illarum & amplarum opum admiratio.

πολυτελῶν ἐκείνων ζῆλος.

τοιαρεῶν ὥσπερ δυστέρωτας
αὐτοὺς καὶ κακοδαίμονας ἐραστάς,
ἔντεχνοί τινες, καὶ τεθρωνες
ἐρώμενοι, παραλαβόντες, ὑ-
περφιλῶς πειρῶνται, ὅπως A
ἀεὶ ἐραδήσονται αὐτῶν θερα-
πεύοντες, ἀπολαύσαι ἢ τῶν
παιδικῶν, ἀμὴ ἅδε μέχρι φι-
λήματος ἄκρου μεταδιδόντες.
ἴσασι γὰρ ἐν τῷ τυχεῖν πλὴ B
διάλυσιν τῆς ἔρωτος γινομέ-
νην. τούτων οὖν ἀποκλεί-
ουσι, καὶ ζηλοτύπως φυλάτ-
τουσι. τὰ δὲ ἄλλα, ἐπ' ἐλ-
πίδος ἀεὶ τὸν ἐρασὴν ἔχουσι.
δεδ[illegible]κασι γὰρ μὴ αὐτὸν ἢ ἀπό- C
γνωσις ἀπαγάγῃ τῆς ἄγαν ἐπι-
θυμίας, καὶ ἀνέραστος αὐτοῖς
γένηται. προσμειδιῶσιν οὖν,
καὶ ὑπισχνοῦνται, καὶ ἀεὶ ποιή-
σουσι, καὶ χαριοῦνται, καὶ
ἐπιμελήσονται ἢ πολυτελῶν.
εἶτ' ἤλαθον ἄφνω γηράσαντες,
ἔξωρες γεγόμενοι, καὶ οὗ-
τος τῆς ἐρᾶν, κἀκεῖνος τοῦ με-
ταδιδόναι. πέπρακται δ' οὖν D
αὐτοῖς οὐδὲν ἐν ἅπαντι τῷ
βίῳ πέρα τῆς ἐλπίδος. τὸ μὲν
δὴ δι' ἡδονῆς ἐπιθυμίαν ἅπαν-
τα ὑπομένειν, οὐ πάνυ ἴσως
ὑπαίτιον, ἀλλὰ συγγνώμης, εἴ
τις ἡδονῆ χαίρει, καὶ τούτῳ
δεῖ ἅπαντας θεραπεύει, ὅπως E

Enimuero quemadmodum miseros istos, atque infœlices amantes, callidi quidam & veteratores amasij receptant, & fastidiosè colunt, quò iugiter amantes, ipsis inseruiant: cærerum pro amoris fructu, ne summum quidem osculum impertiunt: amorem enim facta copia dissolui intelligunt? Hanc igitur amoris dissolutionem arcent, & diligenter cauent, cærerùm amantem spe semper retinent: metuentes ne desperatio minuat cupiditatis ardorem, amantémque à se alienet. Proinde semper arridet, pollicentúrque, semperque facturi sunt, sempérque gratificaturi, sempérque ingentium sumptuum rationem habituri: donec imprudentes ambo senuerint, atque vtriq; iam præterierit ætas, huic ad amandum, illi ad dandum. Itaque nihil ipsis in omni vita præter spem est peractum. Ac sanè propter voluptatis cupiditatem omnia ferre, non omnino fortè vitio vertendum: quin magis venia danda siquis voluptate capiatur, & hanc vndequaque consectetur, vt ea potiatur: quanquam

μεδέξει αὐτῆς. καίτοι αἰσχρὸν

turpe

ἴσως, καὶ ἀνδραποδώδες, ἀποδόσθαι διὰ ταύτην ἑαυτόν. πολὺ γὰρ ἡδίων ἡ ἐκ τῆς ἐλευθερίας ἡδονή. ὅμως δ' οὖν ἐχέτω τινὰ συγγνώμην αὐτοῖς, εἰ ὅπου τυγχάνοιτο, τὸ γοῦν δι' ἡδονῆς ἐλπίδα μόνον πολλαὶ ἀνδίας ὑποιμένειν, γελοῖον οἶμαι, καὶ ἀνόητον. καὶ ταῦθ' ὁρῶντας, ὡς οἱ μὲν πόνοι, σαφεῖς, καὶ προδήλοι, καὶ ἀναγκαῖοι. τὸ δ' ἐλπιζόμενον ἐκεῖνο, ὅ, τι δή ποτε ὄζει τὸ ἡδύ, ὅτε ἐγεύσατό πω τοσοῦτος χρόνος. προσέτι γ', εἰ δὲ γλυκάσθαι ἔοικεν, εἰ τις ἐκ τῆς ἀληθείας λογίζοιτο. οἱ μὲν γε τῆς Ὀδυσσέως ἑταῖροι, γλυκύ τινα τὸν λωτὸν ἐσθίοντες, ἠμέλουν τῶν ἄλλων, καὶ πρὸς τὸ παρὸν ἡδὺ, τῶν καλῶς ἐχόντων καταφρόνουν. ὥστε οὐ πάντῃ ἄλογος αὐτῶν ἡ λύπη τοῦ καλοῦ, πρὸς τὸ ἡδὺ ἐκεῖνο τὴν ψυχὴν διαπεπτωκυίας. τὸν γὰρ λιμῷ ξυνόντα, παρεσθίοντα ἄλλῳ τὸν λωτὸν ἐμφορουμένῳ, μηδὲν μεταδιδόντι, ἀλλ' ἐλπίδος μόνης, τοῦ καὶ αὐτὸν παρασχεύασθαί ποτε δεδόσθαι, τῶν καλῶς καὶ ὀρθῶς ἐχόντων ἐπιλελησμένον, Ἡράκλεις ὡς καταγέλαστον, καὶ πλησίον πονηρὸν ὁμοιωθῆναι ὡς ἀληθῶς δοκοῦντα.

turpe forsan ac seruile, siquis ob eam in ius alienum se tradat. Nam longè suauior est voluptas quæ ex libertate proficiscitur. Attamen hoc illis aliquo pacto ignoscēdū si modò consequantur. Verumenimuerò ob solam voluptatis spē multas perferre molestias, ridiculū & stultū arbitror, maximè cùm videant labores esse certos, manifestos & ineuitabiles: porrò illud quod speratur, quod nihil aliud tandem est nisi voluptas, ne tam longo quidem tempore contigisse: præterea nec verisimile videri vt aliquādo fiat, si modò quis rem ex veritate reputet. At Vlyssis quidem socij, dulci degustata lōto, reliqua negligebant, ac præsenti voluptate deliniti, honesta contemnebant, vt non prorsus in illis cum ratione pugnarit honestatis obliuio: nimirum animo voluptatis illius sensu occupato. Verùm si quis famelicus alij cuipiam loto sese ingurgitanti, nec quicquam inde impertienti, assistat, idque solam ob spem quòd credat fore vt & ipsi degustandum lotum aliquando porrigat: assistat inquam, recti atque honesti oblitus, Dij boni, quàm hoc ridiculum, & verbetibus Homericis reuera dignum.

τὰ μὲν τοίνυν πρὸς τὰς ξυνουσίας αὐτὸν ἄγοντα, καὶ ἀφ' ὧν αὐτὸν φέρουσιν ἐπιτήδειοι τοῖς πλουσίοις χρῆσθαι πρός ὅ, τι ἂν ἐθέλωσι, ταῦτά ἐστιν, ἢ ὅτι ἐγγύτατα· τούτων δὲ πλὴν, εἰ μὴ καὶ ἐκεῖνόν τις μεμνῆσθαι ἀξιώσειε, τῶν καὶ μόνῃ τῇ δόξῃ ἐπαιρομένων, τὸ ξυνεῖναι ἐυπαιδεύτοις τε καὶ ἐυπαρύφοις αὖθ' ἑαυτόν. εἰσὶ γὰρ οἳ καὶ τοῦτο περιβλεπτὸν καὶ ὥσπερ τῶν πολλῶν νομίζουσιν, ὡς ἔγωγε τοὐμὸν ἴδιον, οὐδὲ βασιλεῖ τῷ μεγάλῳ αὐτὸ μόνον σωτῆναι, καὶ σωθῆν ὁρᾶσθαι, μηδὲν χρηστὸν ἀπολαύων τῆς ξυνουσίας, δεξαίμην ἄν. τοιαύτης δ' αὐτοῖς τῆς ὑποδοχῆς οὔσης, φέρε ἤδη πρὸς ἡμᾶς αὐτὸν ἐπισκοπήσωμεν, οἷα μὲν πρὸς τὸ εἰσδεχθῆναι καὶ τυχεῖν ὑπομενοῦσιν, οἷα δ' ἐν αὐτῷ ἤδη ὄντες, πάθοιεν. ἐπὶ πᾶσι δὴ, ἢ πῆς αὐτοῖς ἡ καταστροφὴ τῆς δράματος γένηται. τὸ μὲν δὴ σχεῖν γε εἰπεῖν ἔστιν, ὡς εἰ μὴ πονηρὰ ταῦτα, ἕυλινά γοῦν, καὶ οὐ πολλῆς δεήσει τοῦ πόνου, ἀλλὰ θελῆσαι δεῖ μόνον. εἶτά σοι πάντα ἔσται τὸ παῖ ἐυμαρῶς. ἀλλὰ πολλῆς μὲν ἡ διαδρομῆς, συνεχοῦς δὲ καὶ ἀνθελκούσης, ἕωθέν τε

Ergo quæ istos ad diuitum conuictum adducunt, & quibus impulsi sese illis dedunt, ad quodcunque libitum fuerit vtendos, hæc sunt, aut his quàm simillima. Nisi siquis eos commemorandos esse iudicet, qui sola gloria incitantur, ad consuetudinem cum illustribus & opulentis viris captandam. Sunt enim qui hoc admirandum, supráque plebem esse existiment. Nam quod ad me propriè attinet, recusarim vel cum magno Rege solùmodo viuere, conuictórq; videri, si nullus ex eo conuictu fructus ad me redeat. Cùm igitur causa eius vitæ susciplendæ sic illis habeat, age iam consideremus apud nosmetipsos, cuiusmodi sint illis perferenda priusquam admittantur, & obtineant, cuiusmodi verò in ipsa vita iam constituti patiantur: postremò qualis fabulæ catastrophe illis contingat. Neque enim illud dicere licet, hæc etsi molesta sint, captu saltem esse facilia, neque multo labore ad ea opus esse, sat esse simodò velis: quiduis postea factu fore facile. Imò necesse est diu sursum, ac deorsum cursites, manè excitatus assiduè proforibus

ἐξαρτισάμενον, πεπεμψόμενον ὠθούμενον, καὶ ἀποκλειόμενον, καὶ αἰσχυντον ὄντα ποτε, καὶ ὀχληρὸν δοκοῦντα τοῖς θυρωροῖς κακῶς συρίζοντι, καὶ ὀνομακλητορι λιβυκῷ ταπεινόμενον. καὶ μισθὸν τελοῦντα τῆς μνήμης τοῦ ὀνόματος. καὶ μὴν καὶ ἐσθῆτος ἴσως ὑπαρχούσης δαπάνην ἐπιμεληθῆναι χρὴ, πρὸς τὸ τῶν διαφερομένων ἀξίωμα, καὶ χρώματα αἱρεῖσθαι, οἷς ἂν ἐκεῖνος ἥδηται, ὡς μὴ ἀπάδῃς, μὴ δὲ σκυθρωπὸς βλέπεσθαι, καὶ φιλοπόνως ἐπιδύναι, μᾶλλον δὲ ὑπὸ τῶν οἰκετῶν προθυμουμένων, καὶ ὥσπερ τινὰ πομπὴν αὐταρκῆ ποιεῖσθαι. ὁ δὲ, οὐδὲ προσβλέπει πολλὰς ἐξῆς ἡμέρας. ὦ δέ ποτε καὶ τὰ ἄριστα πράξῃς, καὶ ἴδῃ σε, καὶ προσκαλέσας ἔρηταί τι, ὧν ἂν τύχῃ, τότε, πολὺς μὲν ὁ ἱδρὼς, ἀθρόος δὲ ὁ ἴλιγγος, καὶ τρόμος ἄκαιρος, καὶ γέλως τῶν παρόντων ἐπὶ σῇ ἀπορίᾳ. καὶ πολλάκις ἀποκρίνασθαι δέον τίς ὦ βασιλεὺς τῶν Ἀχαιῶν, ὅτι χίλιαι νῆες ἦσαν αὐτοῖς λέγεις. τοῦτο οἱ μὲν χρηστοὶ, αἰδῶ ἀπάλεσαν. οἱ δὲ πολυμερεῖς, δειλίαν. οἱ δὲ κακοήθεις, ἀπαιδευσίαν. σὺ δ' οὐ σωφρονίσῃς

obuerseris, vt perdures quum protruderis, quum excluderis, quum impudens interdum atque importunus videris, quādo ianitori malè A syrissanti, ac nomenclatori Lybico subijceris, quúmque nominis tui recordationem mercede redimis. Quinetiam vestitus tibi est apparandus supra tuas facultates, pro illius quem colis dignitate, deligendi colores quibus delectatur, ne discrepes, oculósque illius offendas. Oportet etiam vt ipsum assecteris gnauiter, vel potiùs antecedas, atque interim à famulis protrudaris, ac veluti pompam quādam expleas. At ille per multos dies ne aspicit quidē te. Quòd si res optimè tibi aliquando cesserit, & tè respexerit, & accersitum quidlibet interrogarit, tum Ddenique tum multus sudor, multa æstuatio, intempestiua trepidatio, sannæque eorum qui adsunt ob tuam perplexitatem, ac sæpe cùm sit. respondendum quis esset Græcorum rex, mille naues illis fuisse dicis. Hoc autem modesti pudorem vocant, audaces timiditatē, improbi verò insciti am. Tu igitur primam hanc diuitis comitatem periculosissimam expertus,

πιεζόμενος δ' ὑπὸ φιλοφρο-

συὸς, ἀπήλθες καταδικάσας σεαυτὸν πολλῷ τῷ ἀπόγνωσιν. ἐπιδὰν ὃ πολλὰς μὲν αὐτὸς νύκτας ἰαύσῃς, ἤματα δ' ἀματόεντα διαγάγῃς, οὐ μὰ Δία τὴν Ἑλένης ἕνεκα, οὐδὲ τῶν Πριάμου πραγμάτων, ἀλλὰ τὴν ἐλπιζομένων πέντε ὀβολῶν, τύχῃς ὃ καὶ βαγικῆς τινος θεᾶς συνιούσης, ἐξέτασις τοιαύτη ἔσται, εἰ οἶδα τὰ μαθήματα. καὶ τῷ μὲν πλουσίῳ ἢ διατείβῃ, καὶ ἀηδὴς, ἐπαινούμενος, καὶ εὐδαιμονιζόμενος. σοὶ δ', ὃ καὶ τὴν ψυχὴν ἀγών, καὶ ὥσπερ ἅπαντος τοῦ βίου τότε πρακτέον δοκεῖ. ὑπεισέρχεται γὰρ εἰκότως, τὸ μὴ δι' ἄλλου αὖ καταδεχθῆναι πρὸς τὴν προτέραν ἀποβληθέντα, καὶ δόξαντα εἶναι ἀδόκιμον. ἀνάγκη τοίνυν ἐς μυρία διαιρεθῆναι τότε, τοῖς μὲν ἀντιτεχνᾶσθαι, φθονοῦντα, τάδει γὰρ καὶ ἄλλος εἶναι τῶν αὐτῶν ἀντιποιούμενος, ἀυτὸν δὲ πάντα εὐδαίμονα εἰρηκέναι νομίζοντα, φοβούμενον δὲ, καὶ ἐλπίζοντα, καὶ πρὸς τὸ σκυθρωπὸν πρόσωπον ἀτενίζοντα. καὶ εἰ μὲν σκαυλίζοι τι τῶν λεγομένων, ἀπολλύμην. εἰ δὲ μειδιῶν ἀκούει, χαίρε, καὶ πολλοὺς εἶναι τοὺς ἀνταῖα

damnata tui animi magna imbecillitate discedis. Porrò vbi iam multas noctes insomnes duxeris, multósque dies cruentos egeris, non per Iouem Helenæ, & Priami pergamorum causa, verū spe quinque obolorum: contigerit autem tibi quispiam Deus tragicus qui tibi adsit: exinde restat vt exploreris num literas noris. Atque ea quidem exercitatio diuiti nō est iniucunda, quippe qui laudatur interim, ac fœlix prædicatur. Cæterùm tibi videtur tum de anima, omníque vita propositum esse certamen: nam id meritò te subit, futurum vt alius nemo te admittat, cùm à priore rejectus fueris, visúsque despicabilis. Cogeris igitur in varias curas distrahi, dum ijs inuides qui tibi reluctantur (finge enim & alios esse eiusdem fortunæ competitores, te verò tibi videri cuncta tenuiter respondisse) dum etiā metuis, & speras, fixísque es in eius faciem oculis: dúmq: peris, siquid negligat eorum quæ dicis: at gaudes siquid ridens audit, ac bona spe fultus consistis. Consentaneum autē est multos esse qui tibi aduersentur, aliósque tuo loco ponere veliat: quorum ἐυελπιν καταδεσάμενον. εἰκὸς καὶ σοὶ φθονεῖσθαι, καὶ ἄλλους

αὐτὴ σῦ πδεωμύσ. ὧν ἕκασος
ὥσωρ ἐν λόχου τοξεύων, λέ-
λησθεν. εἶτ' ἐννόησον αὖδρα ἐν
βαθεῖ πώγωνι, καὶ πολιᾷ τῇ
κόμῃ ζητεζόυμενον, εἴ τι οἶδεν
ὠφέλιμον, καὶ τοῖς μὲν, δο-
κοῦντα εἰδέναι, τοῖς δ', μή.
μέσος δ' ἐν τοσούτῳ χρόνος, ἐν
πολυπραγμονεῖται σου ἅπας
ὁ παρελήλυθὼς βίος. κἂν
μέν τις ἢ πολίτης ὑπὸ φθόνυ, ἢ γείτων ἐκ πάνος ἐυτε-
λεῖς αἰτίας πεφευγεκὼς, αὖα
κρινόμυος εἰπῇ μοιχὸν, ἢ παι-
δεραστὴν, τῶτ' ἐκεῖνο ἐκ τῶν
Διὸς δέλτων ὁ μάρτυς. ἂν δ'
πάντες ἅμα ἐξῆς ἐπαινῶσιν,
ὕποπτοι, καὶ ἀμφίβολοι, ἐν δε-
δεκασμένοι. χρὴ τοίνυν πολλὰ
ἐυτυχῆται, ἐν μηδὲν ὅλως ἐν-
αντιωθῆναι. μόνως γὰρ αὖ ὕτω
κρατήσειας. εἶεν. καὶ δὴ ἐυτύ-
χηταί σοι πάντα ἐκ τύχης
μείζονος. αὐτός τε γὰρ ἔσῃ πε-
σὸν λόγοις, ἐν τῶν φίλων
οἱ ἐντιμότατοι, ἐν οἷς μάλιστα
πιστεύει τὰ τοιαῦτα, ἐκ ἀπέ-
βλαψαν. ἔπ' δ' ἐν ἡ γυνὴ βύλε-
ται, ἐκ αὐτὴ λέγει δ' ἐδὲ ὁ ἐπίβο-
πος, οὔτε ὁ οἰκονόμος. ἐδέ τις
ἐμέμψατό σου τὸν βίον, ἀλλὰ
πάντα ἴλεω, καὶ πανταχόθεν
ἀσφαλῶς. οὐ μαχέῃ, καὶ

vnuſquiſque clanculum velut ex inſidijs in te iaculatur, Deinde cogita promiſſa barba, & cana cæſarie virum examinari, numquid bonæ rei norit, & alijs quidem ſcire, alijs ſecus, videri. Media interim ætas, omníſque tua vita anteacta curioſiùs diſquiritur. Quòd ſiquis, vel ciuis inuidia, vel vicinus leui quapiam de cauſa prouocatus te deferat, & adulterum vel pæderaſtem diçat: illud vulgo tritum, ex Iouis tabulis eſt teſtis. Et ſi omnes pariter te laudent, ſuſpecti, dubij, ac largitione redempti videbuntur. Operæ precium igitur eſt vt omnia proſperè tibi cedãt, nihílque prorſus aduerſetur, nam hoc ſolùm pacto vincere poſſis. Age ſanè, omnia etiã maiore fortuna tibi ſucceſſerint: ipſe enim tuã doctrinã probauit, & amicorum præcipui, & quibus ille plurimam in rebus huiuſmodi fidem habet, non ſunt dehortati: præterea vult etiã cõiux, nõ refragatur procurator, non œconomus. Nemo etiã tuã vitã inſimulauit dextra omnia, omníq; ex parte fauſta fũt ſacra. Viciſti igitur ô beate, & coronate es Olympia: imò potiùs

ἅπτα τὰ ἱερά. κεκράτη-
κας τὰ ὀλύμπια. μᾶλλον δ'

Βαβυλῶνα εἵλησας, ἢ τὴν Σάρδεων ἀκρόπολιν κατῄρηκας. καὶ ἕξεις τὸ τῆς Ἀμαλθείας κέρας, καὶ ἀμέλξεις ὀρνίθων γάλα. δεῖ δή σοι αὐτῇ τῶν τοσούτων πόνων, μέγιστα ἥλιχα γενέσθαι τἀγαθά, ἵνα μὴ φύλλινος μόνον ὁ στέφανος ᾖ, καὶ τὸν τε μισθὸν, ὃν συναφέρηται τὸν ἀεὶ δίνην, καὶ τοῦτον ἐν χαμηλῷ τῆς χρείας ἀπεργομένους ἀποδιδῶσι, καὶ τιμὴ ἄλλων τιμῶν ὑπὲρ τοὺς πολλοὺς ὑπαρχειν. πόνων μὲν οὖν ἐκείνων, καὶ πλῶ, καὶ δρόμων, καὶ ἀγρυπνιῶν, ἀπαπεπαῦσθαι. καὶ τοῦτο δὴ τὸ τῆς συγκλῆς, ἀποστείναντα τὸ πόδε, καθεύδειν, μόνα ἐκεῖνα προαπόντα, ὧν ἕνεκα τὴν ἀρχὴν παρελήφθης, καὶ ὧν ἔμπλεος εἶ. ἐχέτω μὲν οὕτως ὦ Τιμόκλεις, καὶ οὐδὲν αὖ λίαν μέγα κακὸν, ὑποκύψαντα φέρειν τὸ ζυγὸν, ἐλαφρόν τε, καὶ εὔφορον, καὶ τὸ μέγιστον, ὀπίζησον ὄντα. ἀλλὰ πολλῷ, μᾶλλον ὦ τᾶν παντὸς δεῖ. μυρία γὰρ ἔστιν ἀφόρητα, ἐλευθέρῳ ἀνδρὶ ἐν αὐταῖς ἤδη ταῖς σωφροσύναις γιγνόμενα. σκέψαι δ' αὐτὸς ἐξῆς ἀκούων, εἴ τις ἂν αὐτὰ ὑπομείνειε δουλεύειν, παιδείᾳ καὶ ἐπ

Babylonem cepisti, vel Sardium arcem occupasti. Et habebis Amaltheæ cornu, & gallinarum lac mulgebis. Iam sanè par est vt pro tantis laboribus quammaxima bona capias, ne corona tua sit duntaxat frondea, & merces non contemnenda præstituatur, eáque commodè ad vsum nullo negotio persoluatur, reliquus item honor vulgari maior tibi deferatur: te verò à laboribus illis, à luto, à curfitationibus, à vigilijs, in ocium recipias: & quod in votis esse solet, porrectis pedibus dormias, ea tantùm faciendo quorum causa primum receptus es, & conductus. Sic quidem rem se habere oportebat, Timocles, neque futurum erat ingens malum, subdita ceruice iugum ferre, leue nimirum & portatu facile, quódque omnium est maximum, auro illitum. Sed multum abest vt ita se res habeat, imò nihil horum non desideratur: siquidem in medijs ipsis id genus conuictibus sexcẽtę res accidunt, ingenuo viro neutiquam tolerandæ. Quæ cùm ordine audieris, ipse tecum reputato, num ea perpeti quisquam queat, cui vel minimum cũ eruditione

ἐλάχιστον ὁμιλητικῶς. ἄρξομαι δ' ἀπὸ τῆς πρώτου δείπνου, ὃ δοκῶ, ὃ σε εἰκὸς δειπνήσειν τὰ πρωτόλεια τῆ μελλούσης ξυνουσίας. εὐθὺς οὖν πρόσειπε παραγγέλλων τις ἥκειν ἐπὶ τὸ δεῖπνον, ὡς ἀπόμιλητος οἰκέτης. ὃν χρὴ πρότερον ἵλεων ποιήσασθαι, παραβύσαντα ἐς πὺξ χεῖρα, ὡς μὴ ἀδέξιος εἶναι δοκεῖς, τοὐλάχιστον, πέντε δραχμάς. ὁ δ', ἀχθόμενος, ἢ ἄπαγε. παρὰ σοῦ δ' ἐγώ; καὶ Ἡράκλεις μὴ γένοιτο ἐπειπὼν, τέλος ἐπείσθη. καὶ ἄπεισί σοι πλατὺ ἐγχανών. σὺ δ' ἐδῆτα καθαρὰν πρόχειρον, ἢ σεαυτὸν κοσμιώτατα σχηματίσας, λουσάμενος ἥκεις, δεδιὼς μὴ πρὸ τῶν ἄλλων ἀφίκοιο. ἀπιέναι δ', ὥσπερ ἢ τὸ ὕστατον ἥκειν, φορτικόν. αὐτὸ οὖν πρήσας τὸ μέσον τῆ κεφῆ, εἰσελήλυθας. καί σε πάνυ ἐντίμως ἐδέξαντο. καὶ παραλαβών τις, κατέκλινε μικρὸν ὑπὸ τῆ πλουσίου, μετ' ὀλίγον τῶν παλαιῶν φίλων. σὺ δ' ὥσπερ τῆ Διὸς ἢ οἶκον παρελθὼν, πάντα τεθαύμακας, μιμοῦν, μετέωρος εἶ. ξένα

commercium fuerit. Exordiar autem si videtur, à primo conuiuio vnde consentaneum est te cõsuetudinem illam auspicaturum. Statim igitur ad te venit quispiam qui te ad cœnam accedere iubeat, famulus nõ incomis, quem tibi priùs propitium reddere oportet, inditis in manum, ne videaris inciuilis, ad minimum quinque drachmis. Ille verò acciſſans, apage inquit: numquid ego à te accipiam? quibus addit, Dij prohibeant: tandem flectitur, ac discedit, latè diducto rictu te deridens. Porrò tu sumpta veste nitida, mundissimóque cultu, lotus venis, solicitús interim ne ante alios venias: inurbanũ enim illud, sicuti postremum venire graue. Proinde obseruata opportunitate media ingrederis, téque omnino honorificè excipiunt. Tum arrepta manu, quispiam iubet te paulum supra diuitem, inter duos fermè veteres amicos accumbere. Túque veluti Iouis ædem ingressus, nihil non admiraris, & ad omnia quę gerũtur intẽtus es. Noua enim & incognita tibi

καὶ ἐφ' ἑκάστῳ τῶν πρασσομένων σοι καὶ ἄγνωστα πάντα.

καὶ ἢ τε οἰκετεία εἰς σὲ ἀποβλέπει, ἢ τ παρόντων ἕκαστος ὅ,τι πράξεις ἐπιτηρεῖ. οὐδ' ἅμα τῷ ἅμιλλες τῷ πλησίῳ τέτο, ἀλλὰ καὶ προεῖπέ πσι τῶν οἰκετῶν ἐπισκοπεῖν, ὅπως ἐς τὸν παῖδας, ἢ ἐς τὴν γυναῖκα, εἰ πολλάκις ἐκ περιωπῆς ἀποβλέψεις. οἱ μὲ γὰ τ σωφρόνων ἀκόλουθοι ὁρῶντες ἐμπεπληγμένον, ἐς τὴν ἀπειρίαν τῶν δραμάτων ἀποσκώπτουσι, τερπνότερον ποιούμενοι τ μὴ παρ' ἄλλῳ πότερόν σε ἐκδεδυκέναι, καὶ τὸ καινὸν εἶναί σοι τὸ χειρόμακτρον πρὸ μῶν. ὥστε ἢν εἰκὸς ἰδεῖν τε ἀνάγκη ὑπ' ἀπειρίας, ἢ μήτε ἀνῶντα πεῖν αἰτεῖν τολμᾷν, μὴ δὲ ξηρὸ οἰνόφλυξ πεσεῖναι, μήτ τῶν ὄψων παρατεθέντων ποικίλων πρός τινα τάξιν ἐσπευασμένων, ἐξ ἐκεῖνα ἐφ' ὃ.τι πρῶτον ἢ δεύτερον τ χεῖρα ἐνέγκῃς. ὑποβλέπειν ἂν ἐς τὸν πλησίον δεήσει, κἀκεῖνον ζηλᾶν καὶ μανθάνειν τὸ δεῖπνον τὴν ἀκαλουθίαν. τὰ δ' ἄλλα, ποικίλος εἶ, καὶ θορύβου πλέως τ ψυχῆς, πρὸς ἕκασά τ προπεπομένων ἐκπεπληγμένος. ἢ ἁπλῆ, εὐδαιμονίζεις τ πλοῦτον τῷ χρυσῷ, καὶ τῷ ἐλέφαντος, ἢ τ τοσαύτης ὕλης. ἆρα ἂν

omnia. Interim familia te spectat, & præsentium quisq; quid facias, obseruat. Neque non ea res curæ est diuiti, qui aliquos ex famulis præ- A monuit vt explorent quomodo in pueros, vxorémque te geras, num subinde ex obliquo respectes. At conuiuarum assectlæ quum vident te propter imperitiam ad ea B quæ fiunt stupefactum, deridentclanculum, coniectãtes te nunquam ante apud quempiam alium cœnasse, nouúmque tibi esse, vt mantile apponatur. Proinde verisimile est necesse esse vt C præ hæsitantia sudes, ac neque cùm sitias, potum petere audeas, ne vinosus videare, neque varijs appositis opsonijs, & ordine quodam compositis, scias cui priùs aut posteriùs manum D admoueas. Quare ad eum qui proximus ac cumbit respicias oportebit, eúmque imitatus, conuiuij rationèm addiscas. Cæterùm varius es, animóque penitus perturbato, quum singula quæ illic E geruntur, stupes. Et modò diuitem illum beatum prædicas, ob aurum, & ebur, tantásque delicias: modò te ipsũ

οἰκτείρεις σεαυτὸν, ὡς τὸ μηδὲν ὤν, εἶτα ζῆν ὑπολαμβάνεις. ἐνίοτε δ' καὶ κἀκεῖνο εἰσέρχεταί σε, ὡς ζηλωτόν τινα βιώσῃ τὸν βίον, ἅπασιν ἐκείνοις ἐμβυφήσων, καὶ μεθέξων αὐτῶν τῆς ἰσοτιμίας. οἶει γὰρ εἰσαεὶ Διονύσια ἑορτάσειν, καί που καὶ μειράκια ὡραῖα διακονούμενα, καὶ ἠρέμα προσαμφιδιῶντα, γλαφυρωτέραν ὑποχέαντα σοι τὴν μέλλουσαν διαπερῶν, ὥστε συνεχῶς τὸ ὁμηρικὸν ἐκεῖνο φθέγγεσθαι, Οὐ νέμεσις Τρῶας καὶ ἐυκνήμιδας Ἀχαιοὺς πολλὰ πονεῖν καὶ ὑπομένειν ἕνεκα τῆς τοσαύτης εὐδαιμονίας. φιλοτησίαι τὸ ὅπι τοῦτο. καὶ σκύφον ἐμεγέθη τις αἰτήσας, προσῆλθέ σοι τῷ διδασκάλῳ. ἢ ὅ, τι ἄμπωτε προσειπών. σὺ δ' λαβὼν, ὅ, τι μὴ τί σε καὶ αὐτὸν ὑπειπεῖν ἔδει, ἠγνόησας ὑπ' ἀπειρίας. καὶ ἀγροικίας δόξαν ὤφλες. ἐπίφθονος δ' οὕτω ἀπὸ τῆς προπόσεως ἐκείνης πολλοῖς τῶν παλαιῶν φίλων γεγήσῃ. καὶ πρότερον ὅπι τῇ κατακλίσει ἐλύπησας τινας αὐτῶν. ὅτι τὴν μέρον ἦκων, προυκείσῃς ἀνδρῶν πλουτῆ δουλείαν ἐντελῆ κατῶν. ἐνδὺς οὕτω καὶ τοιοῦτος

miseraris, qui quanuis nihil sis, viuere te tamen putas. Nonnunquam & illud in mentem venit, fore vt admirandam vitam viuas, quippe qui sis omnibus illis delicijs fruiturus, cunctorúmq; ex æquo particeps futurus. Arbitraris enim te Bacchanalia semper celebraturum. Quin & adolescentuli formosi ministrantes, placidéque arridentes, elegantius in posterum hoc vitæ genus pollicentur: ita vt Homericum illud assiduò in ore habeas: *Haud vitio vertí debet si Troïa pubes, Armatique simul Danai*, multum laboris sustineant ob tantam fœlicitatem. Ad hæc accedunt ad bibendum inuitatiunculæ. Ac postulato perquam ingenti [illegible]no tibi aliquis præbibit, præceptorem te, aut alio quouis tãdem nomine compellans. At tu recepto scypho, quid tibi sit respondendum, præ imperitia ignoras, & rusticus existimaris. Cæterùm ea propinatio multorum veterum amicorum inuidiam tibi creauit, quorum nonnullis iam ante tuo accubitu fuisti molestus, quòd cùm aduenieris modò, ijs anteponare, qui multorũ annorũ seruitutem exãtlarũt. Protinꝰ itaq; talia quędã de te inter illos dicta τις περὶ σοῦ λόγος ἐν αὐτοῖς,

τοῦτο ἡμῖν πρὸς τοῖς ἄλλοις δεινοῖς ἐλείπετο. καὶ τί ἀρτι ἐσελήλυθότων ἐς τὴν οἰκίαν, δευτέρεις εἶναι. καὶ μόνοις τοῖς Ελλησι τέτοισαὐτεκὴ ἡ Ρωμαίων πόλις. καίτοι τί ὄφελος ἐφ' ὅτῳ προτιμῶνται ἡμῶν; ῥήματα δύσηνα λέγοντες, οἷονταί τι παμμέγεθες ὠφελεῖν; ἄλλος δ', ἃ γὰρ εἶδες ὅσα μὲ ἔπιεν, ὅπως δὲ τὰ παρατεθέντα συλλαβὼν κατέφαγεν; ἀπειρόκαλος ἄνθρωπος, καὶ λιμῶ πλέως. ἃ δ' ὄναρ λευκῆ ποτε ἄρτου ἐμφορηθείς, οὐτιχε νομαδικῆ, ἡ φασιανῆ ὄρνιθος. ὧν μόλις τὰ ὀστᾶ ἡμῖν καταλέλοιπε. τέτος ἄλλος ὦ μάταιοι φησὶ, πέντε ἃ δ' ὅλων ἡμερῶν ὄψεσθε αὐτὸν, ἐνταῦθα πως ἐν ἡμῖν τὰ ὅμοια παρανιώμενον. νυνὶ μὲ γὰρ ὥσπερ τὰ κρέα τῶν ὑποδημάτων ἐν τιμῇ τινι καὶ σπουδῇ ὄντων, ἐπειδὰν ὁ πατηθῇ πολλάκις, καὶ ὑπὸ τῆ πλῆ ἀναπλασθῇ, ὑπὸ τῆ κλίνῃ ἀθλίως ἐρρίφη, κόρεων ὥσπερ ἡμεῖς ἀνάπλεως. ἐκεῖνοι μὲ ἐν τοιαῦτα περὶ σῆ πολλὰ γρέφουσι. καί που ἤδη πρὸς διαβολάς τινες αὐτῶν παρασκευάζονται. τὸ δ' ἦν συμπόσιον ὅλον ἐκεῖνο, σόν ὄντ, καὶ περὶ σῆ οἱ πλέῖστοι τ

ferũtur. Illud reliquis malis noſtris deerat, vt etiam illis qui nuper in familiam cõmigrarunt, poſthabeamur. Iɼ̃, ſolis hiſce Græculis patet vrbs Romana : quanquam quid eſt cur nobis præferantur? Num mirificam quandam vtilitatem afferre videntur, quum miſera quædã verbula dicunt? Rurſus alius hæc. Annon vidiſti quantũ biberit, & quàm auidè correpta fercula deuorarit? Homo inelegans, & famelicus, qui ne per ſomniũ quidem vnquã fuerit albo pane ſaturatus, multo minùs aue Numidica, aut phaſiano: è quibus vix reliqua nobis oſſa fecit. Porrò tertius, fatui, inquit, ante totos quinq; dies, videbitis hunc pariter hîc inter nos quiritantem. Nam nunc quidem vt calcei noui ſolent, honorem & curam aliquam obtinet: ſed poſtquã crebrò calcatus, lutóque deformatus fuerit, ſub lectum miſerè abijcietur, cimicibus quemadmodum nos refert⁹. Illi igitur inter ſe talia de te multa verſant: iámque ex ipſis aliqui ad calumniandum ſe comparant. Quare totum illud conuiuiũ tuũ eſt, & plurimi de te ſermones. Cæterũ tu propter ĩſuetudinem, te-

λόγων. σὺ δ' ὑπ' ἀνδρείας πρέον

τῶ ἰκανῶ ἐμπιὼν οἴνε λεπτῶ, καὶ δεινός, πάλαι σ' γαστὴρ ἐπειρούσης, πονήρως ἔχεις. καὶ ὔτε παρεξαναστῆναί σοι καλὸν, ὔτε μένειν ἀσφαλές. ἀποτεινομένου τοίνυν τῶ πότου, καὶ λόγων ἐπὶ λόγοις γινομένων, καὶ θεαμάτων ἐπὶ θεάμασι παρεόντων, ἅπαντα γὰρ ἐπιδείξασθαί σοι τὰ αὐτῶ βούλεται, κόλασιν οὐ μικρὰν ὑπομένεις μήτε ὁρῶν τὰ γιγνόμενα, μήτ' ἀκούων εἴ τις ᾄδει, ἢ κιθαρίζει, παῦρα πεμόμενος μειρακίσκος. ἀλλ' ἐπαινεῖς μὲ ὑπ' ἀνάγκης, ἔυχη ἢ σεισμῶ συμπεσεῖν ἐμεῖνα πάντα, ἢ πυρκαϊάν τινα παρεπαγελθῆναι, ἵνα ποτὲ καὶ διαλυθῆ τὸ συμπόσιον. τῦτο μὲν δή σοι τὸ παρῶν ὦ ἑταῖρε, καὶ ἥδιον ἐμεῖνο δεῖπνον, ὃν ἔμοιγε· τῦ δύμου, καὶ τῶν λευκῶν ἁλῶν ἥδιον, ὁπηνίκα βούλομαι, καὶ ὁπόσον ἐλευθέρως ἐσπομένῳ. ἵνα γοῦν σοι τὸν ὀξυρεγμίαν τὸν ἐπὶ τούτοις παρῶ, καὶ τὸ ἐν τῇ νυκτὶ ἔμετον, ἔωθεν δεήσει περὶ τῦ μιᾶς ξυμβῆναι ὑμᾶς ὁπόσου τε καὶ ὁπότε τῦ ἔτους χρὴ λαμβάνειν. παρόντων δὲ δύο ἢ τριῶν φίλων, παρασταλέσας σε, καὶ καθίζεσθαι κελεύσας, ἄρχεται λέγειν. τὰ μὲν ἡμέτερα,

nuis, acrísque vini plus æquo potus, iamdudum vrgente aluo malè habes : attamen neq; decorum tibi ante alios surgere, neque manere tutum. At producta interim potatione, dum sermo alius ex alio nascitur, dum spectaculo spectaculum accedit (omnia enim sua tibi ostentare cupit) non mediocriter discruciaris, cui non liceat, neque videre quæ geruntur, neque auscultare siquis voce citharaque canat, magni precij adolescentulus. At laudas tamen inuitus : cæterùm animo illud optas, vt vel terræ motu illa omnia concidant, aut incendium aliquod renuncietur, quò tandem aliquando conuiuium dirimatur. Habes, amice, primum illud & suauissimũ conuiuium, mihi certè nec cepa, nec sale candido iucundius, quando, quantúmq; liberè velim edenti. Vt igitur ructus acidos, qui his accedunt, prætermittam, & nocturnum vomitum, manè vobis erit de mercede conueniendum: quantum, & quo anni tempore tibi sit accipiendum. Ergo præsentibus duobus, tribúsue amicis, accersito te, & sedere iusso, sic loqui incipit. Cuiusmodi sint

οποῖά ἐστιν, ἑώρακας ἤδη, καὶ
ὡς τῦφος ἐν αὐτοῖς οὐδὲ εἷς.
ἀβαγώδητα ἦ, καὶ πρὸς πάν-
τα, καὶ δημοτικά. χρὴ δέ σε οὕ-
τως ἔχειν ὡς ἁπάντων ἡμῖν κοι-
νῶν ἐσομένων. γελοῖον γὰρ εἰ τὸ
χαριέστατον, ἢ ψυχή σοι ἢ
ἑαυτῇ, ἢ καὶ νὴ Δία τῶν παίδων,
εἰ παῖδες εἶεν αὐτῷ παιδεύσεως
δεόμενοι, σπείρειν, τῶν ἄλλων
μὴ σπόνδων ἡδέως ἀπολειπόν-
των. ἐπεὶ ἦ καὶ ὠείδης τι δεῖ, ἐρῶ μὲν
τὸ μέτριον καὶ αὐτάρκες τῷ σῷ
τρόπῳ, οὐ συνήθως ἐς ὑπερβολὴν μι-
σοῦ ἐλπίδι προσεληλυθὰς ἡ-
μῶν τῇ οἰκίᾳ, τῶν δ' ἄλλων ἕνε-
κα, ἃ ξυνοίας τε παρ' ἡμῶν, καὶ
τιμῆς, ἣν παρὰ πᾶσιν ἔχεις. ὅ-
μως δ' οὖν οὐκ ἀφείδω τι. σὺ δ'
αὐτὸς ὅ, τι βούλει, λέγε, με-
μνημένος ὦ φίλτατε κἀκείνων,
ἅσπερ ἐν ἑορταῖς ἐτησίοις εἰκὸς
ἡμᾶς παρέξειν. οὐ γὰρ ἀμελήσο-
μεν δὲ τοιούτων, εἰ καὶ μὴ
πάνυ αὐτὰ συντρέφομεθα. πολ-
λὰ δ' οἶδα τοῖς ἔτεσι καὶ τοιαῦτα
ἀφορμή. καὶ πρὸς ἐκεῖνα τοί-
νυν ἀποβλέπων, μετριώτερον
δηλονότι ἐμβάλοις ἡμῖν τὸ μι-
σθόν. ἄλλως τε, οὐ φρόντιστον ἂν
εἴη τοῖς πεπαιδευμένοις ὑμῖν
χρήσιμον εἶναι χρημάτων. ὁ μὲν,
deceat vos eruditos viros,

res nostræ, vtque nihil fastus ipsis ineſt, iam vidiſti: ſed vt oſtentatione carēt, moderatę ſūt ac populares omnes. Sic autem animū inducas velim, A vt omnia nobis fore cōmunia putes. Ridiculum enim foret ſi cū potiſſimā mei partem, nimirum animam meā, vel per Iouē liberorū (ſiquos habeat liberos quibus eruditione ſit opus) tibi committam, non aliarum item rerū te mecum ex æquo dominum duçam. Cærerū quādo certi quippiam eſt præſiniendum, B equidē video tuæ vitæ frugalitatem, animúmq; paucis contentum, atq; intelligo te mercedis ſpe nō adductum, C in familiam noſtram veniſſe, verùm aliarum rerū gratia, puta noſtræ in te beneuolētiæ, & honoris, quem apud omnes conſequēris: aliquid tamē præſiniendum. Quinetiam ipſe quid velis, dicito, habita ratione, vir amiciſſime, illorum etiam munerum quæ nos anniuerſarijs feſtis tibi daturos eſt cōſentaneū: D neque enim iſta negligemus, & ſi hæc pactione non complectamur. Scis autē cōplures per annum eiuſmodi occaſiones incidere. Horum igitur habita ratione, æquiorem nimirum mercedem nobis irroges, præſertim cùm pecunias negligere. Ille his E

ταῦτ' εἰπὼν, ἢ ὅλον σε διασείσας τῇ ἐλπίσι, πλησίον ἑαυτῷ πεποίηκεν. σὺ δ', πάλαι τάλαντα, ἢ μυριάδας ὀνειροπολήσας, ἢ ἀγροὺς ὅλους, ἢ σωρηκίας, συνίης μὲν πρέμα τὴν μικρολογίας σκώπτειν δ' ὅμως τὴν ὑποχεσιν. ἢ τὸ πάντα ἡμῖν κοινὰ ἔσται, βέβαιον, ἢ αἰνιδὲς ἔσεσθαι νομίζεις, ἢ εἰδὸς ὅτι τὰ τοιαῦτα, χείλεά μὲν τ' ἐδήγνυεν, ὑπερώλου δ' οὐκ ἐδήγνυε. τελευταῖον δ' ὥσ' εἰδοῖς αὐτῷ ἐπέρξεσθαι. ὁδὲ, αὐτὸς μὲν, ἅ φησιν ἐρεῖν, τῶν φίλων δέ τινα τῶν παρόντων κελεύει, μέσον ἐλθόντα τῶν ῥημάτων εἰπεῖν, ὃ μήτ' αὐτῷ γένοιτ' ἂν βαρὺ, ἢ ἄλλα τούτων ἀναγκαιότερα δαπανῶντι, μήτε τῷ λαμβάνοντι ἐυτελές. ὁδὲ, ὠμοτέρων τις ἂν παίδων κολακείᾳ ἐυρρόφος, ὡς μὲν οὐκ εὐδαιμονέστατος εἶ φησι τῶν ἐν τῇ πόλει ἁπάντων ὧν ἔστος οὐκ ἂν εἴποις, ᾧ γε τοῦτο μέγιστον ὑπῆρχεν, ὃ πολλοῖς πάνυ γλιχομένοις, μόλις ἂν γένοιτο παρὰ τὴν τύχης. λέγω δ', ὁμιλίας ἀξιωθῆναι, ἢ ἑστίας κοινωνῆσαι, ἢ ἐς τὸ μέγιστον οἰκίαν τῆς ἐν τῇ Ῥωμαίων ἀρχῇ καταδεχθῆναι; τοῦτο γὰρ τὰ Κροίσου τάλαντα, ἢ τὸν Μίδου πλοῦτον, εἰ σωφρονεῖν οἶδα.

dictis totũ ſpe te cõcuſſit, ac ſibi tractabile reddidit. Tu verò qui dudũ talenta, multáq; nũmorũ millia, totóſq; agros & domuũ multitudinẽ ſõnaras, quanquã hominis parcimoniã tacitus apud te intelligis, tamẽ ob pollicitationẽ tibi blãdiris: atq; illud, *Cõmunia nobis erunt omnia*, ratũ verũq; fore arbitraris: ignoras huiuſmodi dicta, *Sũmã è labrũ, nõ imo è corde profecta*. Tãdem præ pudore ipſe illi ius ſtatuendi defers: verùm ille facturum ſeſe negat: & aliquem ex amicis præſentibus in eo negotio medium intercedere iubet, qui ſalarij modum pronuntiet, vt neq; ipſi ſit graue, in alia magis neceſſaria ſumptus facienti, neq; accepturo tenue videatur. Atq; is ſeniculus quiſpiã à pueris cũ adulatione educatus, heus tu, inquit, nũ infici eris, te omnium qui ſunt in vrbe eſſe fortunatiſſimũ, cui hoc primũ cõtigit quod multis valdè cupientibus vix à fortuna dari poſſit nempe vt in huius hominis cõſuetudinẽ admittaris, vt communes penates habeas, íq; familiã in Romanorũ imperio primariam recipiaris? Id enim Crœſi talenta & Midæ diuitias ſuperat, ſi modo modeſtus eſſe noris,

εἶδον ἔγωγε πολλοὺς τῶν εὐδοκίμων, ἐθελήσαντας ἂν εἰ καὶ πρόσθεν δόξαν δέοι, μόνης τῆς δόξης ἕνεκα, φαυλεῖναι ταύτῃ, καὶ ὁρᾶσθαι περὶ αὐτὸν ἐταίρους, καὶ φίλους εἶναι δοκοῦντας. ὡς ἔγωγε οὔπω σε τῆς εὐποτμίας μακαρίζω. ὅς καὶ προσλήψῃ μισθὸν τὴν τοιαύτης εὐδαιμονίας. ἀφεῖναι οὖν νομίζω, εἰ μὴ παύῃ ἄσωτος εἶ, τοσοῦνδέ τι εἰπὼν ἐλάττονα, καὶ μᾶλλον πρὸς τὰς σὰς ἐκείνας ἐλπίδας. ἀγαπᾷν δ' ὅμως σε ἀναγκαῖον. οὐ γὰρ οὐδ' ἂν φυγεῖν ἔτι σοί δυνατὸν ἐντὸς ἀρκύων ἤδη μέσων. δέχῃ τοίνυν τὸ χαλινὸν μύσας. καὶ τὰ πρόσωπα εὐαγωγὸς εἶ πρὸς αὐτὸν, οὐ παύῃ πειρασάμενα, οὐδ' ὀξέως νύττοντα, μέχρις ἂν λάθῃς τέλεον αὐτῷ συνήθης ἤδη ὤν. οἱ μὲν ἔξω ἄνθρωποι, τὸ μὴ τοῦτο ζηλῶσί σε, ὁρῶντες ἐντὸς τῆς κλειδὸς διατρίβοντα, καὶ ἀκωλύτως εἰσιόντα, καὶ τῶν παύρων τινὰ ἔνδον γελῶντα μόνον. σὺ δ' αὐτὸς οὐδέπω ὁρᾷς, οὕτινος ἕνεκα εὐδαίμων αὐτοῖς εἶναι δοκεῖς. πολλοῦ ἄλλα χαίρεις γε, καὶ σεαυτὸν ἐξαπατᾷς, καὶ ἀεὶ τὰ μέλλοντα βελτίω ἡγήσεσθαι νομίζεις. τὸ δ' ἔμπαλιν ἢ σὺ

Equidem multos vidi celebres viros, qui voluissent, etsi dandum quid fuisset, solius gloriæ causa, cum isto viuere, & huius familiares, atque amici videri. Non possum tuam fœlicitatem satis prædicare, qui fauſtæ huius fortunæ præmium etiam accipies. Ergo hoc sufficere putem, nisi planè sis nepos. Ac minimum quiddam pronuntiat, si præsertim cum tua spe comparetur. Attamen boni consulas necesse est. Neque enim iam possis effugere, cùm intra retia tenearis. Frenum igitur ore compresso recipis, eíque non admodum torquenti, nec acutè pungenti te præbes obsequiosum, donec illi tandem paulatim assueueris. Tum hominum qui sunt foris, eo nomine te admirantur, quòd te conspiciant intra cancellos versantem, nullóq; prohibente ingredientem, & illustrem inter domesticos factum. At ipse nondum vides, quamobrem illis beatus videaris. Attamen gaudes, téq; ipsum decipis, ac semper meliora fore putas, nihilominus accidit secus quàm speraſti, & quēadmodū adagio dicitur, Mandrabuli in morem res

ἥλιπορες, γίγνεται, καὶ ὡς ἡ παροιμία φησὶν, Ἐπὶ μανδραβούλου

χωρεῖ τὸ πρᾶγμα, καθ' ἑκάστην ὡς εἰπεῖν τὴν ἡμέραν ἀποσμικρυνόμενον, καὶ εἰς τοὐπίσω αὐαποδίζον. ἠρέμα οὕτω, ὥσπερ ἐν ἀμυδρῷ τῷ φωτὶ τότε πρῶτον διαβλέπων, ἀρχὴ καταποιεῖν, ὡς αἱ μὲν χρυσαῖ ἐκεῖναι ἐλπίδες, οὐδὲν ἀλλ', ἢ φῦσαί τινες ἦσαν ὑπόχρυσοι. βαρεῖς δ', καὶ ἀληθεῖς, καὶ ἀπαρέγκλητοι, καὶ συνεχεῖς οἱ πόνοι. τίνες οὗτοι ἴσως ἐρήσῃ μοι. οὐκ ὁρῶ γὰρ ὅ, τι τὸ ὑπόπτον ἐν τοιαύταις ξυνοικίαις ἐστὶν, οὐδ' ὑπόνοια ἄτοπα ἔφηδα τὰ καματηρά, καὶ ἀφόρητα. ἀκούω ἄκουσον ὦ γενναῖε, μὴ εἰ κάματος ἔνεστιν ἐν τῷ πράγματι μόνον ζητάζων, ἀλλὰ καὶ τὸ αἰσχρὸν, καὶ ταπεινὸν, καὶ συνόλως δουλοπρεπὲς, ὃν ἐν παρέργῳ τὴν ἀκροάσεως πιθέμενος. καὶ πρῶτόν γε μέμνησο μηκέτ' ἐλεύθερον τὸ ἀπ' ἐκείνης, μήδ' ἐνπαρέδυσι σεαυτὸν οἴεσθαι. πάντα γὰρ ταῦτα, τὸ ἦθος, τὴν ἐλευθερίαν, τὸν πρὸ γόνους ἔξω τῶν ἀδῶν καταλείψων ἴσθι, ἐπειδὰν ὑπὸ τοιαύτην συντὸν λαβεῖαν ἀπεμπολήσῃς, εἰσόψῃ. οὐ γὰρ ἐξελθόντι σοι ἡ ἐλευθερία ξυνεισελθεῖν, ἐφ' ταπεινὰ εἰσόψῃ. δῆλος· οὕτως, procedit, quotidie, vt ita dixerim, in deterius ruens, ac retrò labens. Vnde paulatim, velut in luce dubia, tum demum dispiciens, intelligere incipis, aureas illas spes, nihil aliud fuisse quàm inauratas quasdam ampullas: labores autem esse graues, veros, ineuitabiles, atque assiduos. Quinam hi sint forsan me rogabis: neque enim video quid in hac consuetudine sit adeò molestum, neque intelligo ista quæ commemoras grauia, & intolerabilia. Audi igitur vir generose, non insit-ne huic rei molestia solùm inquirens, sed fœditatẽ, vilitatem, atque omnino seruilitatem quã inesse dicam, non negligens. Principiò memineris ex eo tempore non amplius liberum atque ingenuum te putare, hæc enim omnia, genus, libertatem, progenitores extra limen relicturum te scias, quum in huiusmodi seruitutem temetipsum addicens, ingredieris. Siquidem libertas tibi comes ire nolet, rem tam ignobilem, humilméq; subeunti. Seruus itaq; etsi nomine ipso grauiter offenderis, non vnius,

οὕτως ἀθυμῆ πράγματα καὶ εἰ μὴ παύσαιτο τῷ ὀνόματι.

καὶ ὑχ ἑνὸς ἀλλὰ πολλῶν δοῦλος ἀναγκαίως ἔσῃ, καὶ ἐπτεύσεις κάτω γενευκὼς ἑωθεν ἐς ἑσπέραν, ἀεικελίῳ ὀπὶ μισθῷ. καὶ ἅτε δὴ μὴ ἐκ παίδων τῇ δουλείᾳ ξυμβαφεὶς, ὀψιμαθὴς ὢν, καὶ πόρρω που τῆς ἡλικίας παιδευόμενος πρὸς αὐτῆς, οὐ πάνυ εὐδόκιμος ἔσῃ, οὐδὲ πολλοῦ ἄξιος τῷ δεσπότῃ. διαφθείρει γάρ σε ἡ μνήμη τῆ ἐλευθερίας ὑπομιμνῆσκουσα, καὶ ἀποσκιρτᾶν ἐνίοτε ποιεῖ, ἢ δὲ αὐτὸ ἐν τῇ δουλείᾳ πονήρως ἀπαλλάξειν. πλὴν εἰ μὴ ἀποχρῆ σοι, πρὸς ἐλευθερίαν νομίζεις τὸ μὴ Πυρρίου, μηδὲ Ζωπυρίωνος υἱὸν εἶναι, μηδ' ὥστερ τις βιβυνὸς ὑπὸ μεγαλοφώνῳ τῷ κήρυκι ἀπημπολῆσθαι, ἀλλ' ὁπόταν ὦ βέλτιστε, τῆς νουμηνίας ἐπιστάσης, ἀναμιχθεὶς τῷ Πυρρίᾳ, καὶ τῷ Ζωπυρίωνι, πρεσβυτέρῳ τὼ χεῖρε ὁμοίως τοῖς αὐτοῖς οἰκέταις, ἢ λάβῃς ἐκεῖνο ῥ', τι δήποτε ἐστὶ τὸ διδύμιον, τοῦτο ἡ φράσις δηλοῖ. κήρυκος γὰρ οὐ ἔδει ἐπ' ἀνδρὶ ἑαυτὸν ἀποκηρύξαντα, καὶ μαχρῷ χρόνῳ μνησευσόμενον ἑαυτῷ ἢ δεσπότην. εἶτ' ὦ λίαν πρὸς τὴν φιλοσοφίαν

sed multorum necessariò seruus eris: & capite obstipo à diluculo ad vesperam, idque vili mercede, operam nauabis. Adde quod non admodum probaberis, neque magni fies ab hero, vt qui ad seruitium à puero non fueris institutus, sed serò didiceris, & ætate multum aliena ad id erudiri cœperis. Excruciat autem te subiens libertatis memoria, facitq; vt interdum reluctaris, & ob id seruitus tibi molestior accidat. Nisi ad libertatem tibi sufficere putas, quod non Pyrrhiæ, nec Zopyrionis sis filius, nec, vti Bithynicũ aliquod mancipium, à præcone vociferãte diuenditus. Atqui vir optime, quum instante nouilunio Pyrrhiæ & Zopyrioni commixtus, manum itidem vt alij famuli porrigis, capísque quodcunque illud est tandẽ quod datur, hæc est venditio. Nam præcone nihil opus erat ad hominem qui sui fuerit præco, multóque tempore ipse sibi dominum ambiuerit. Age sceleste, libenter dicam, in eum præcipuè qui sese philosophum esse dicit, siquis te pirata captum

κάθαρμα, φάσκων καὶ μάφάσκοντα, εἰ μή σε τις ἢ

inter

πλέοντα καταπονηθῆς συλλαβὼν, ἢ λῃστὴς ἀπέδοτο, ὠκτειρες ἂν σεαυτὸν, ὡς παρὰ τὴν ἀξίαν δυσχεραίνοντα. ἢ εἴ τις σου συλλαβόμενος, ἢ γε δοῦλον εἶναι λέγων, βόας ἂν τοὺς νόμους, καὶ δεινὰ ἐποίεις, καὶ ἠγανάκτεις, καὶ ὦ γῆ, καὶ θεοὶ, μεγάλῃ τῇ φωνῇ ἐκεκράγεις ἄν. σεαυτὸν δ', ὀλίγων ἕνεκα ὀβολῶν ἐν τούτῳ τῇ ἡλικίας, ὅτε καὶ εἰ φύσει δοῦλος ἦσθα, καιρὸς ἦν πρὸς ἐλευθερίαν ἤδη ὁρᾶν, αὐτὴν ἀρετὴν καὶ σοφίαν φέρων ἀπημπολήκας, οὐδὲ τῶν πολλῶν ἐκείνους λόγους αἰσθάνει, οὓς ὁ καλὸς Πλάτων, ἢ ὁ Χρύσιππος, ἢ Ἀριστοτέλης διεξελυλύθασι, τὸ μὲν ἐλευθέριον ἐπαινοῦντες, τὸ δουλοπρεπὲς δ' διαβάλλοντες. καὶ ἐν ἀγορᾷ κολάζειν ἂν ὀρθρίοις, καὶ ἀμφιδρόμοις, καὶ βωμολόχοις ἀντεξεταζόμενος, καὶ ἐν τοσούτῳ πλήθει Ρωμαϊκῶν μόνος ξενίζων τῷ τείβωνι, καὶ πονηρὸς τῶν Ρωμαίων φωνὴν βαρβαρίζων, εἶτα δεινῶν δεῖπνα δορυβώδη, καὶ πολυανθρώπα, συγκλύδων τινῶν, καὶ τῶν πλείστων μοχθηρῶν. καὶ ἐν αὐτοῖς ἐπαινεῖς φορτικῶς, καὶ τίνες πόθεν τ' μετέωρος ἔχοντος, ἢ δὲν τι ἐν πόλῃ κακὸν ἐγένετο,

inter nauigandum aut prædo in seruitutem tradidisset, te ipsum deplorares, vt qui indignam fortunæ iniuriam patereris: aut siquis manu iniecta te duceret, seruum esse asserens, leges inclamares, grauiter ferres, atque indignareris: & ô terra, ô Dij, magno clamore vociferareris. Nunc verò, ipse te ob paucos obolos, id ætatis in qua, etiamsi seruus natus esses, tamē tempestiuum fuisset iam ad libertatem respicere, cum ipsa virtute ac sapientia adductum vendidisti, nihil illa reueritus quæ permulta ab egregio Platone, Chrysippo, Aristotele disseruntur, quum libertatem laudant, seruitutem damnāt. Nec pudet te cum hominibus assentatoribus, mercenarijs, & scurris ex æquo æstimari, & in tanta Romanorum turba solum peregrino in pallio versari, & malè linguam Romanam pronunciare, præterea tumultuosa conuiuia agitare, magna hominum copia, conuenarum quorundam, ac plurimorum improborum cōferta. Inter quæ laudas odiosè, bibísque præter modum: deinde manè ad tintinabulum expergefact⁹,

ἀποστεισάμενος τὸ ὕπνου τὸ ἥδιστον, συμπεπλεγδεὶς ἄνω, καὶ κάτω, ἔτι τ' χθιζὸν πηλὸν ἔχων ἐπὶ τοῖν σκελοῖν. ὅτως ἀπορεῖα μὴ σε θέρμων ἔχει, ἢ τῶν ἀγρίων λαχάνων, ἐπέλιπον ἢ καὶ αἱ κρῆναι φέουσαι τὸ ψυχρὸν ὕδατος, ὡς ἐπὶ ταῦτά σε τὸν ἀμπελίας ἐλθεῖν; ἀλλὰ δῆλον ὡς οὐχ ὕδατος, οὐδὲ θέρμων, ἀλλὰ πεμμάτων, καὶ οἴνων, καὶ οἵνου ἀνθρωπίου ἐπιθυμῶν, ἑάλως, καθάπερ ὁ λάβραξ, αὐτὸν μάλα δικαίως τ' ὀψοφάγον τούτων λαμὸν διαπαρείς. παρὰ πόδας τοιαῦτ' τ' λιχνείας ταύτης τὰ πήχεα. καὶ ὥσπερ οἱ πένητες, κλοιῷ δεδεὶς τ' βάλανον, ἄλλοις μὲ, γέλωτα παρέχεις. σαυτῷ ἢ, δοκεῖς βυφᾶν, ὅτι ἔστι σοι τῶν ἰχάδων ἀφθόνως ἐνβαλεῖν. ἢ δὶ ἐλευθερία, καὶ τὸ ἐυγλωὲς, αὐτοῖς φυλέταις καὶ φράτορσι, φρῶδα πάντα, καὶ ὑδὲ μνήμη τις αὐτῶν. καὶ ἀγαπᾷ εἰ μόνον τὸ ἀμελὲς παρεῖναι τῷ πράγματι, δῆλον αὖτ' ἐλευθέρα δοκεῖν, οἷ ἢ πόνοι μὴ κτ' τὸν πάνυ τούτοις οἰκέτας. ἀλλ' ὅρα εἰ μετεωτέρᾳ σοι πεπτέτακται τῶν Δρόμωνι καὶ Τιβίῳ πεπεταγμένων. ὧν μὲ γὲ ἕνεκα τῶν μαθημάτων ἐπιθυμεῖν φήσεις πα-

discussa somni parte dulcissima, vnà sursum ac deorsum circumcursas, hesterno luto tibijs etiamdum adhærente. An vsq; adeò lupinorum, aut agrestium olerum tenuit te penuria, & frigida manantes aqua fontes defecerũt, vt per desperationem ad ista deuenires? At palam est te, non aquæ, non lupini, sed bellariorũ & opsoniorũ, ac vini fragrãtis cupiditate captũ fuisse quemadmodum lupus ille piscis, tuóq; merito euenisse, vt auidas illas fauces hamus transfixerit. Itaq; præstò sũt huius intẽperantiæ præmia: & perinde atq; simiæ, à trũco reuinctus collo: alijs quidem risui es: tibi verò delicijs affluere videris, cui liceat affatim expleri caricis. Cæterùm libertas, ingenuitas, cum gentilibus, & tribulibus euanida sunt omnia, nulláq; rerum istarum memoria. Ac ferendum foret, si res ista cũ turpitudine solùm coniũcta esset, quod è libero seruus videaris: non labores etiam accederent cum illa famulorum colluuie cõmunes. Sed vide num quæ tibi imperantur leuiora sint his quę Dromoni aut Tibio mandantur. Nam doctrinæ, cuius cupiditate simularat te in familiam suam recepisse sese,

ρείληφέ σε, ὀλίγον αὐτῷ μέλει. τί γὰρ κοινὸν φασὶ λύρᾳ, καὶ ὄνῳ; πάνυ γοῦν ἐχ ὁρᾷς ἐκτετηκότα τῷ πόθῳ τὸ Ομήρου σοφίας, ἢ τὸ Δημοσθένους δεινότητος, ἢ τὸ Πλάτωνος μεγαλοφροσύνης. ὧν ἰδοὺ πᾶς ἂν τῆς ψυχῆς ἀφέλῃ τὸ χρυσίον, καὶ τὸ ἀργύριον, καὶ πᾶς περὶ τούτων φροντίδας, τὸ καταλειπόμενόν ἐστι τῦφος, καὶ μαλακία, καὶ ἡδυπάθεια, καὶ ἀσέλγεια, καὶ ὕβρεις, καὶ ἀπαιδευσία. δέῃ δή σου ἐπ' ἐκεῖνα μόνα, οὐδαμοῦ. ἐπὶ τῷ πώγωνα ἔχεις βαθὺν, καὶ σκυθρωπός τις εἶ τὴν προσοψιν καὶ ἱμάτιον ἑλληνικὸν ἐνεργῶς περιβέβλησαι, καὶ πάντες ἴσασί σε γραμματικὸν, ἢ ῥήτορα, ἢ φιλόσοφον, καλεῖν αὐτῷ δοκεῖ ἀδαμεμίχθαι καὶ τοιοῦτόν τινα τοῖς προϊοῦσι, καὶ προπομπεύειν αὐτῷ. δοξει γὰρ ἐκ τούτου καὶ φιλομαθὴς τῶν ἑλληνικῶν μαθημάτων, καὶ ὅλως, περὶ παιδείαν φιλόκαλος. ὥστε κινδυνεύεις ὦ γύναι, αὐτὴ τῶν θαυμασίων λόγων, ἢ πώγωνα καὶ τὸν τρίβωνα μεμιδωκέναι. χρὴ δ' ἂν σε ἀεὶ σοὶ αὐτῷ ὁρᾶν, καὶ μηδέ ποτε ἀπολείπεσθαι, ἀλλ' ἕωθεν ἐξαναστάντα, παρέχειν σεαυτὸν ὀφθησόμενον ἐν τῇ

exigua ipsi cura est. Quid enim, vt aiunt, asino cum lyra est commercij? Annon vides vt macerentur desiderio vel Homericæ sapientiæ, vel Demosthenicæ vehemētiæ, vel Platonicæ sublimitatis? quorū ex animis siquis aurum, argentum, atque harum rerum curas tollat, nihil fuerit reliquum præter fastū, mollitiem, lasciuiam, luxum, ferocitatem, & imperitiam. Atque ad ista nihil prorsum opus te. Verùm quoniam promissam habes barbam, & vultu grauitatem præ te fers, atque Græcanico pallio decenter amictus es, norúntq; omnes te grammaticum esse vel rhetorem, vel philosophum, pulchrum ille sibi putat, vt huiusmodi quispiam suorum anteambulonū pōpæ permisceatur. Futurum enim hac re, vt Græcanicarū disciplinarum studiosus, & omnino in eruditione elegās putetur. Itaque vir egregie, in periculum venis, ne non admirandas illas artes, sed barbam & pallium mercede locaueris. Proinde vt perpetuò apud illum conspiciaris oportet, nec absis vnquā, sed diluculo excitatus in famulitio temet conspiciendum præbeas, nec ordinem dese-

θεραπείᾳ, καὶ μὴ λιπεῖν τινὰ

πάξιν. ὅλ' ἐπιβάλλων ἐνίοτε σοι τὴ χεῖρα, ὅ, τι ἂν τύχοι, λπρεῖ, τοῖς ἐντυγχάνουσιν, ἐπιδεικνύμενος ὡς ὑπ' ὀδῷ βαδίζων, ἀμελὴς ὢν τῶν μεσῶν, ἵνα εἰς καλὸν τὸ ἐν τῷ περιπάτῳ διατίθηται σχολήν, σὺ δ' ἄθλιος, τὰ μὲν, παρεσμῶν, τὰ δ', βάδην ἅπαντα πολλά, καὶ κάταντα, τοιαύτη γὰρ ὡς οἶδε ἡ πόλις, περιελθών, ἱδρωκάς τε, καὶ πνευστιᾷς. κἀκείνου ἔνδον τινὶ τῶν φίλων, ᾧ εἰς οὖν ἦλθε διαλεγομένου, μηδ' ὅπως καθίζῃς ἔχων, ὀρθὸς ὢν ἀποβλέπεις ἀφαιγνώσκειν τὸ βιβλίον προσχεισάμενος. ἐπειδὰν δ' ἄστον τε καὶ ἄποτον ἡ νὺξ καταλάβῃ, λουσάμενος πονηρῶς ἀφεὶς, περὶ αὐτὸ που τὸ μεσονύκτιον ἥκεις ἐπὶ τὸ δεῖπνον, ὃν ἔθ' ὁμοίως ἔντιμος, οὐδὲ περίβλεπτος τοῖς παροῦσιν, ἐὰν μὴ τις ἄλλος ἐπεισέλθῃ νεαλέστερος, ἐς τὸ πίσω σύ. καὶ κάτω ἐς τὴν ἀτιμοτάτην γωνίαν ἐξωθεῖς, κατάκεισαι μάτην, μόνον τὰ παρεφορεύμενα τὰ ὀστᾶ, εἰ ἀφίκοιτο μέχρι σοῦ, καθάπερ οἱ κύνες περιεδίων, ἢ τὸ σκληρὸν τὴ μαλάχης φύλλον, ᾧ τὰ ἄλλα συνειλῆσιν, εἰ ἁρπαφθείη ὑπὸ τῶν παρακαθημένων, ἀσύμβολος ὑπὸ λιμῶ παρορώμενος. ras. Porrò ille nõ nunquã iniecta tibi manu, quicquid in mentem inciderit, de eo tecum nugatur, obuijs ostentans, quàm ne per viam quidem ingrediens, incurius sit literarũ, sed otium quod suppetit, ambulando in re honesta collocet. At tu miser nunc cursim, nunc gradatim, scansim sæpe & descensim (nam scis huiusmodi esse vrbem) tum sudas, tum anhelas. Eo interim domi cum amico quopiam ad quẽ accessit, confabulante, cùm tibi locus desit vbi sedeas, librum in manum sumis, quẽ nescius quid agas, stans legis. Postquam autem impastum, impotúmque te nox occupauit, vix intempestiuè lotus circa noctem ferè mediam, ad cœnam venis, nõ amplius pari in pretio habitus, neq; consp iciend⁹ ijs qui adsunt. Verùm siquis recentior aduenerit, tu post tergum reijceris. Itaque in angulum aliquem abiectissimũ retrusus, accumbis testis eorum quæ apponuntur, ossa duntaxat, si ad te vsque peruenerint, more canum circumrodens: vel durum maluæ foliũ, quó reliqua inuoluũt, si fastidiatur ab ijs qui priori loco accumbunt, præfame libenter accepturus.

νος. ἐμὲ μὲν οὐδὲν ἄλλο ἢ ἄλλο ὕβρεις ἄπεστιν. ἀλλ' ὅτε οὐκ ἔχεις μόνος, οὐ γὰρ ἀναγκαῖον ὅτι καὶ σὲ τῶν ἀεὶ τοῖς ξένοις, καὶ ἀγνώσοις αὐτὸ ποιεῖν. ἀγνωμοσύνη γὰρ σὴ τοῦτό γε, ὅτε ἢ ὄρνις ὁμοία ταῖς ἄλλαις, ἀλλὰ τῷ μὲν πλησίῳ, παχεῖα, καὶ πιμελὴς, σοὶ δ' νεοσσὸς ἡμίτομος, ἢ φάτνη τις ὑποσκελὴς, ὕβρεις αὖ πικρὸς, καὶ ἀτιμία. πολλάκις δ' ἤδη ἐπιλείποι ἄλλου τινὸς, αὐτοῦ δ' ὡς ἐπὶ παρόντος ἀφαιρούμενος ὁ διάκονος τὰ σοὶ παρακείμενα φέρων, ἐκείνῳ παρατίθεικεν, ὑποτονθορύσας. σὺ γὰρ ἡμέτερος εἶ. τιμωμένου μὲν γὰρ ἐν τῷ μέσῳ ἢ τινος ὑπογαστρείου, ἢ ἐλάφου, χρὴ σὲ πάντως ἢ τὸ διανεμόμενα ἴλεων ἔχειν, ἢ τὰ Περσεως μερίδα φέρεσθαι, ὅσα κεκαλυμμένα τῇ πιμελῇ. τὸ γὰρ τῷ ῥηγὶ ὑποστὰ τὴν λοπάδα παρεσάναι, ἕως ἂν ἀπαχορεύσῃ ἐμφορούμενος, σὲ δ' ἄπωθεν τοῦ χέως παραδεχόμενον, τίνι φορητὸν ἐλευθέρῳ ἀνδρὶ, καὶ ὁπόσην αἱ ἔλαφοι τὴν χολὴν ἔχουσι; καίτοι ἐδέπω ἐκεῖνο ἔφην, ὅτι τῶν ἄλλων ἥδιστόν τε καὶ παλαιότατον οἶνον πινόντων, μόνος σὺ πυρηνόχυτα καὶ παχὺν πίνεις,

Neque verò deest aliud contumeliæ genus. Tu neque ouum solus habes. Neque enim conuenit vt eadem requiras quæ hospitibus atq; ignotis ministrantur, siquidē hæc tua insciti a est. Nec similis alijs tibi apponitur auis: verùm diuiti illi pinguis & succulenta: tibi verò dimidiatus pullus, subdurúsue aliquis palumbꝰ, in manifestā cōtumeliā, & ludibriū. Sæpe etiam, siquando desit alij, repente minister te præsente tollens ea quæ tibi erant apposita, ei apponit: illud tibi in aurem immurmurans: tu profectò noster es. Et quum vel fœta suis media secatur, vel ceruus: aut distributorē tibi modis omnibus propitium habeas oportet, aut Promethei partem feras, ossa nimirum adipe obducta. Nā quod ei qui supra te accūbit, patina finitur astare, quoad satiatus repudiet, te contrà tā celeriter prętercurrat, quis ferat, qui modò sit ingenuus, cuique quantum ceruis insit bilis? Atque illud equidem nondum dixi, quòd reliquis suauissimum ac vetustissimū vinum bibentibus, tu solus malum quoddam & crassum bibis: sēper curās vt in argēto

θεραπεύων ἀεὶ ἐν ἀγυιεῖ,

ἢ χρυσῷ πίνειν, ὡς μὴ ἐλεγχθείης ἀπὸ τῆ χρώματος, οὕτως ἄπιμος ὢν ξυμπότης. καὶ εἴθε γε καὶν ἐκείνου ἐς κόρον ἦν πιεῖν. νῦν δ' πολλάκις ἀπήσαντος, ὁ παῖς οὐδ' ἅπαξ ἔοικεν. ἀνιᾷ δή σε πολλά, καὶ ἀθρόα, καὶ ἀθρόα τὰ πάντα, καὶ μάλιστα ὅταν σε παρευδοκιμῇ κιναιδός τις, ἢ ὀρχησοδιδάσκαλος, ἢ ἰωνικὰ ξωνείρων, ἢ ἐξανδραποδιστικὸς ἀνθρωπίσκος. τοῖς μὲν δὴ τὰ ἐρωτικὰ ταῦτα διακονουμένοις, καὶ γραμματίδια ἀπὸ κόλπου διακομίζουσι, πόθεν σύ γ' ἰσότιμος κατακείμενος; ταραχὴν ἂν μυχῷ τῷ συμποσίου, καὶ ἂν αὐδᾶς κατασβεσθικὼς, σβέγξ ὡς τὸ εἰκός, καὶ σεαυτὴ οἰκτείρεις, καὶ αὐτὰ πλὴν τύχης, οὐδὲ ὀλίγα σοι τ' ἀφείτων ὑπ' ἐκάστων. ἥδεως δ' ἂν μοι δοκῇς καὶ ποιητὴς γενέσθαι τ' ἐρωτικῶν ἀσμάτων, ἢ καὶν ἄλλα ποιήσαντος, ἀλλ' ἀναβαλέσθαι ἀξίως. ὁρᾷς γὰρ οἱ τὸ σπουδαιοτίμαστ, καὶ εὐδοκιμεῖν ὅτι. ἀπόστηθι δ' ἂν εἰ καὶ μάζον, ἢ μαίτιν ἀποκείναστ δέσι, τ' κλῆθρις πολυταλάντοις, καὶ ἀρχὰς, καὶ ἀθέσοις τὸν πλούτοις ἀπιχνουμένων. καὶ γὰρ αὖ καὶ τούτοις ὁρᾷς

vel auro bibas, ne color arguat, te vsque adeò neglectũ esse conuiuam. Atq; vtinam ex eo ad satietatem bibere liceret. At nunc vbi crebrò popoſceris, minister audisse dissimulat. Adde quod multa confertim, imò ferè omnia te discruciant: maximè quum tibi cinædus aliquis antefertur, aut choreæ ducẽdæ præceptor, aut qui iocos Ionicos contexit Alexandrinus quispiam homunculus. Nam quî speres tu vt in accubitu æqueris ijs qui amatoria subministrant, quíque in sinu literulas gestant? Proinde in aliquo conuiuij latibulo præpudore abstrusus, suspiras vt consentaneum est, téq; ipsũ deploras, tuámque fortunã incusas: quæ tibi ne gratiarũ quidem guttulam asperserit. Ac prorsus ita videris affectus, vt optes poëta fieri vt amatorias cãtiones conscribas, sin minùs ab alijs conscriptas, dignè canere possis. Vides enim qua in re situm sit vt quis præferatur, ac probetur. Quin & illud ferre queas, vt magi quoque aut arioli personam, si necesse fit, induas, ex horum genere qui amplas hæreditates, qui imperia, qui cumulatas opes pollicẽtur: quãdoquidẽ hos quoq; vides à diuitib⁹ valdè εὖ φερομένους ἐν ταῖς φιλίαις,

καὶ πολλῶν ἀξιουμένοις. κἂν ἕν τι τούτων, ἥδεως ἂν θέοιο, ὡς μὴ ἀπόβλητος καὶ περίττος εἴης. ἀλλ' οὐδὲ πρὸς ταῦτα ὁ κακοδαίμων πάνυ ὑγιὲς ἔχει. τοιγαροῦν ἀνάγκη μεῖναι, καὶ σιωπῇ ἀνασχέσθαι, ὑποιμώζοντα, καὶ ἀμελούμενον. ἢν μέν γὰρ κατείπῃ σέ τις ψεύσεως οἰκέτης, ὡς μόνος ὢν ἐπῄνεσας ἢ τὸν δεκαετίνην παῖδα σκοπὸν ὀρχούμενον, ἢ κιθαρίζοντα, κινδυνος οὐ μικρὸς ἐν τῷ πράγματος. χρὴ οὖν χερσαίου βαζάχου δίκην θλίβοντα, κεκραγέναι, ὡς ὀπισθοτονος ἔσῃ ἐν τοῖς ἐπαινοῦσι, καὶ κορυφαῖος, ἀμελούμενον. πολλάκις δὲ καὶ τῶν ἄλλων σιωπησάντων, αὐτὸς ἐπιπεῖν, ἐσκεμμένον τινὰ ἔπαινον, πολλὴν τὴν κολακείαν ἐμφανίζοντα. τὸ μὲν γὰρ λιμῷ ξηρὸν ὄντα, καὶ νὴ Δία γε θλίβοντα, μύρῳ χρίεσθαι, καὶ στεφανοῦσθαι τὴν κεφαλὴν, ῥόδινα καὶ μελίσσιον. ἔοικας γὰρ τότε σκιὴν ἑώλου τινὸς νεκροῦ, ἄρτος ἀναλίσματα. καὶ γὰρ ἐκείνου καταχέαντες μύρων, καὶ τὸν στέφανον ἀποδέντες, αὐτοὶ πίνουσι, καὶ ἀνωχωῦται τὰ καὶ ζηλότυπός τις ᾖ, καὶ

amari plurimiq; fieri. Eóque vel vnum quodlibet horum fieri percupias, ne reijculus & inutilis fias. Atqui tu infœlix, neque ad ista es docilis. Quare necesse est vt te submittas, tacitúsque clam apud te plorando feras te negligi. Etenim si te famulus aliquis susurro deferat, qui solus omniũ non laudaueris heræ puerum saltantem, aut cithara canentem, ista scilicet ex re non leue discrimen impendet. Oportet igitur vt ranæ terrestris in morem sitiens vocifereris, atque operam des, vt inter laudantes sis insignis & præcipuus. Quin sæpiculè, silentibus reliquis, tibi prouisa quæpiam laus est proferenda, quæ multam commonstret assentationem. Nã te esurientem & sitientem vnguento collini, & capite gestare coronam, aliquantulum est riduculum. Tunc enim similis es columnæ obsoleti cadaueris, libamina ducentis. Nam ei infuso vnguento, & imposita corona, bibunt ipsi, edúntque apparatas epulas. Porrò si zelotypus fuerit herus, eíque sint formosi pueri, vel vxor iuuenis, παρεσκευασμένα. ἢν μὲν γὰρ παῖδες ἔυμορφοι ὦσιν, ἢ γύνη

γωνη, ἢ σὺ μὴ παντελῶς πέρρω
Ἀφροδίτης ἢ χαρίτων ἦς, δόκει ἐν
ἐρημίᾳ τὸ πρᾶγμα, ἀλλ' ὁ κίν-
δυνος ἐγκαταφέγνυσθαι. ὥστε δὴ
καὶ ὀφθαλμοὶ βασιλέως πολλοί, A
οὐ μόνον τὰληθῆ ὁρῶντες, ἀλλ'
ἀεί τι καὶ προσεπινοοῦντες,
ὡς μὴ νυστάζειν δοκοῖεν. δεῖ
οὖν ὥσπερ ἐν τοῖς περσικοῖς δεί-
πνοις κάτω νεύοντα, κατα-
κεῖσθαι, δεδιότα μή τις
εὐνοῦχός σε ἴδῃ προσβλέ-
ψαντα μᾶλλον τῶν παλλακίδων,
ἐπεὶ ἄλλος γε εὐνοῦχος ἐντε- C
ταμὼν πάλαι τὸ τόξον ἔχων,
ἃ μὴ θέμις ὁρῶντα, διαπείρας τῷ οἰστῷ μεταξὺ πίνοντος, τὴν γνάθον. εἶτ'
ἀπελθὼν τὸ δεῖπνον, μικρόν D
τι κατέδαρθες. τοῦτο δὴ τὸ φιλτάτη
ἀλεκτρυόνων ἀνεγερόμενος, ὦ
δείλαιος ἐγὼ φῄς, καὶ ἄθλιος,
οἵας τὰς πάλαι διατριβὰς
ἀπολιπών, καὶ ἑταίρους, καὶ
βίον ἀπράγμονα, καὶ ὕπνον E
μεθυόμενον τῇ ἐπιθυμίᾳ, καὶ
πρεπάτους ἐλευθερίους, εἰς
οἷον βάραθρον φέρων ἑαυτὸν
ἐνέστεικα. τίνος ἕνεκα ὦ θεοί,
ἢ τίς ὁ λαμπρὸς μισθὸς
τούτου ἐστίν; ἃ γὰρ καὶ ἄλλως μοι
πλείω τούτων ἐξῆν ποιεῖσθαι δυ-
ναστ[illegible], καὶ σωφρονεῖν τὸ ἐλεύθερον, καὶ τὸ πάντα ἐπ' ἐξουσίας.

& tu non omnino sis à Venere & Gratijs alienus, non est tuta pax, nec periculum cõtemnendum. Aures enim & oculi regis multi sunt, qui non solùm vera vident, sed semper aliquid addunt, ne conniuere videantur. Quãobrem vultu demisso, quẽadmodum in Persicis conuiuijs, tibi est accumbendum, verito nequis eunuchus videat te oculos in concubinam aliquam conijcientem: moxque alter eunuchus, cui iamdudum arcus in manu tensus est, qui videris quæ videre nefas, inter bibendum malam iaculo transfigat. Iam peracto conuiuio vbi paululum dormieris, sub galli cantum expergefactus, O me miserum, inquis, ô infortunatum, cuiusmodi pristinos conuictus & amicos reliqui, & vitam tranquillam, somnúmque ad cupiditatem dimensum, ac liberas deambulationes, in quale barathrum memet incussi? Quorsum Dij immortales? aut quàm splendidum est hoc prẽmium? Nõ enim fieti poterat vt aliàs hisce plures commoditates suppeterent: accedebat libertas, omniáque pro arbitrio faciendi potestas.

γωῦ δὲ τὸ τῦ λόγου, λέων κρέκη δεδεὶς, ἄνω καὶ κάτω πεισύεσμαι, τὸ πάντων οἰκτιρον, εἰ δ' εὐδοκιμεῖν εἰδὼς, εἰ δὲ κεχαιρισμένος εἶναι δυνάμενος. ἰδιώτης γὰρ ἔγωγε τῶν τοιούτων, καὶ ἄτεχνος, καὶ μάλιστα παραβαλλόμενος αὐτοῖσι, τέχνῃ τὸ πρᾶγμα πεπιπλημένοις. ὡς γ', καὶ ἀχάριστός εἰμι. καὶ ἥκιστα συμποτικὸς, οὐδ' ὅσον γέλωτα ποιῆσαι δυνάμενος. σωίημι γ' ὡς καὶ ἐποχλῶ πολλάκις βλεπόμενος, καὶ μάλιστ' ὅταν ἡδίων αὐτὸς αὐτῦ εἶναι θέλῃ. σκυθρωπὸς γὰρ αὐτῷ δοκῶ. καὶ ὅλως, ὃν ἔχω ὅπως ἀφώσομαι πρὸς αὐτόν. ἐμὲ μὲν γὰρ ἐπὶ τῇ σεμνῇ φυλάττω ἐμαυτῦ, ἀνδρὶ ἔδοξα, καὶ μονονυχὶ φευκτέος. ἐμὲ γ' μειδιάσω, καὶ ῥυθμίσω τὸ πρόσωπον εἰς τὸ ἥδιον, κατεφρόνησεν εὐθὺς καὶ διέπτυσε. καὶ τὸ πρᾶγμα ὅμοιόν μοι δοκεῖ, ὥσπερ ἂν εἴ τις κωμῳδίαν ὑποκρίνοιτο, τραγικὸν πρόσωπον περικείμενος. τὸ δ' ὅλον, τίνα ἄλλον ὁ μάταιος ἐμαυτῷ βιώσομαι βίον, ἢ παρόντα τὸν ἄλλῳ βεβιωκότα; ἔπι σοὶ πάντα διαλογιζομένῳ, ὁ καθ' ἡμᾶς ἴχνος. καὶ

Nunc verò, quod aiunt, leo cordula vinctus, sursum ac deorsum circũferor. Quódque omnium est maximè deplorandum: nec efficere possum vt placeam, nec gratiam emereri queo: harum enim rerum rudis sum, ac imperitus, maximè si cum illis comparer qui hæc velut artem profitentur. Proinde iniucundus sum, ac minimè conuiuijs aptus, quippe qui ne risum quidem concitare norim. Quinimo sæpe molestum illi esse conspectum meum intelligo, ac in primis quum ipse seipso vult esse iucundior. Illi enim tetricus videor. In summa, nullo pacto ipsi accommodari possum. Etenim si meam grauitatem tuear, iniucundus, ac propemodum fugiendus videor. Cõtrà si riserò vultúmque quàm possum, maximè ad hilaritatem composuero, contemnit ilico, & respuit. Idque perinde mihi videtur esse ac siquis in persona tragica Comœdiã agat. Postremò quam tandem aliã vitam viuam mihi demens, posteaquam alteri hanc vixi? Dum hæc tecum loqueris, sonuit tintinabulum, tibíque ad eadem est redeundũ,

καὶ τῶν ὁμοίων ἔχεσθαι,

κὴ πεινοσεῖν, καὶ ἐσάναι, ὥσα-
λείψαντά γε πρότερον τὸν
βουβῶνας, καὶ τὰς ἰγνύας, εἰ
θέλεις διαρκέσαι πρὸς τὰ ἄ-
λλον. εἶτα δεῖπνον ὅμοιον, καὶ A
ἐς τὴν αὐτὴν ὥραν πεινη-
γμένον. καίσοι τὰ τῆ διαίτης,
πρὸς τὸ πάλαι βίον αὐτίστρο-
φα. καὶ ἡ ἀγρυπνία ὄ, καὶ
ὁ ἱδρὼς, καὶ ὁ κάματος, ἠρέ- B
μα ἤδη ὑποῤῥέοισιν ἢ φδό-
λιν, ἢ πεπνευμονίαν, ἢ κώλου
ἄλγημα, ἢ τὴν καλὴν ποδάγ-
ρην αὐαπλάσοντες. αὐ- C
τέχεις ὄ ὅμως. κὴ πολλάκις
καταικεῖσθαι δέον, οὐδὲ τῆ-
το συγκεχώρηται. σκῆψις
γὸ ἡ νόσος, καὶ φυγὴ τῶν
καθηκόντων. ἔδοξεν. ὥστε ἀξ
ἅπαντων ὠχρὸς ἀεὶ, κὴ ὅσον D
ἐδέπω. τεθνηξομένῳ ἔοι-
κας. κρὶ τὰ μὲν ἐν τῆ πό-
λει, ταῦτα. ἰὼ δέ πυ καὶ
ἀποδημῆσαι δέοι, τὰ μὲν
ἄλλα ἐῶ. ὕοντος ὄ πολλάκις,
ὕστατος ἐλθὼν, τοῖτο γάρ σοι
ἀποκεκλήρωται, καὶ τὸ ζεύ-
γας πειμένῃς, ἐς ἃ ὰν ὄκ ἔτ'
οὔρης καταιγομένῃς, τῷ μαγεί-
ρῳ σε, ἢ τῷ τὰ δεσποίνης
κομμωτῆ, συμπερφβύσωσιν,
οὐδὲ τῶν φρυγάνων δαψιλῶς
ὑποβαλόντες. ὄκ ἐγὼ δέ σοι καὶ διηγήσωμαι ἃ μοι

obambulandum, ſtandum, ſed ceromate inunctis ante femoribus poplitibúſque, ſi modò velis par eſſe labori. Deinde conuiuium idem, & eadem apparatum hora: iámque viuendi ratio ſuperiori contraria. Tum vigiliæ, ſudor, defatigatio, paulatim quaſi ſuffoſſis cuniculis inducũt vel tabem, vel pulmonis inflammationem, aut colicum dolorem, aut egregiã illam podagram. Attamen reluctaris: ac ſæpe cùm tibi per valetudinem eſſet decũbendum, neque hoc conceditur: nam ſimulari morbus putatur, vt officia defugias. Itaque præter omnes perpetuò pallés, & iam iam morituro ſimilis es. Et hactenus quidem de ijs quæ in vrbe ſunt ferenda. Quòd ſi quando ſit peregrinandum (vt ne interim referam alia incommoda) ſæpe ſit vt pluuio cœlo, vbi poſtremus veneris (nam is locus tibi ſorte contigit) vehiculum opperiaris, donec nullo iam reliquo loco vbi diuerſeris, prope coquum aut heræ comptorem te reclinent, ne ſtipulis quidem affatim ſubſtratis. Nec me piget tibi referre quod

Θεσμόπολις ἔτος ὁ στωϊκὸς διηγήσατο, ξυμβαῖνόν οἱ αὐτῷ παύγελοῖον. καὶ γὰ Δί' ἂν ἀνέλπιστον, ὡς ἄν καὶ ἄλλῳ τοῦτον συμβαίη. συνῴκει μὲν γὰρ πλουσίᾳ τινὶ καὶ γυναικὶ τῶν ἐπιφανῶν ἐν τῇ πόλει. λέγειν δ' ἤ ἀποδημεῖσά ποτε, τὸ μὲν πρῶτον, ἐκεῖνο παθεῖν ἔφη γελοιότατον, συγκαθίζεσθαι παρ' αὐτῷ παραδεδόσθαι φιλοσόφῳ ὄντι, κίναιδόν τινα τῶν πεπιλωμένων τὰ σκέλη, καὶ τὸν πώγωνα περιεξυρημένον. διὰ τιμῆς δὲ αὐτὸν ἐκείνης ὡς τὸν ἑτῖκὸς ἦγε, καὶ τοὔνομα δ' τῶ κιναίδου ἀπεμνημόνευε. χελιδόνιον γὰρ καλεῖσθαι. τοῦτο τοίνυν πρῶτον ἡλίκον, σκυθρωπῷ, καὶ γέροντι ἀνδρὶ, ἢ πολιῷ τὸ γήρειον, οἷδα δ' ὡς βαθὺν πώγωνα, καὶ σεμνὸν ὁ Θεσμόπολις εἶχε, παρακαθίζεσθαι φύκος ἐντετριμμένον, καὶ ὑπογεγραμμένον τὼ ὀφθαλμοῖς, ἢ διαστεγανευμένον τὸ βλέμμα, καὶ τ' ῥάκηλον ἐπικεκλασμένον. οὐ χελιδόνα μὰ Δί', ἀλλὰ γύπα τινὰ πεπιτετριμμένον τ' πώγωνος τὰ πέρα. καὶ εἰ γε μὴ πολλὰ δεηθείη αὐτῷ, καὶ τ' κεφάλαιον ἔχοντα, ἐπὶ τῇ κεφαλῇ ἂν συγκαθίζεσθαι.

Thesmopolis ille Stoicus narrauit sibi accidisse, planè ridiculum illud, quod & ipsum alij cuiuis accidere posse non desperaueris. Cõuiuebat enim cum opulenta quadam ac delicata muliere ex illustribus illis ciuibus. Cùm autem aliquando peregrè proficiscendum esset, id primum maximè ridiculum sibi accidisse dixit, traditum fuisse, sibi qui philosophus esset, quendam cinædum picatis cruribus, derasa barba, propè se collocãdum: quem vt conijcio, illa secum honoris gratia ducebat. Nomen quoque cinædi commemorabat: aiebat enim Chelidonium appellari. Hoc vtique primum cuiusmodi fuit, iuxta virum tetricum, & senem, canóque mento (scis autem quàm profundam & venerabilem barbam habuerit Thesmopolis) assidere hominem fucatum, picturatis oculis, lubrico aspectu, fracta ceruice, non Chelidonem per Iouem, *ideſt hirundinem*, sed vulturem magis, reuulsis barbæ plumis. Ac nihil magnopere deprecatus fuisset, flammeum etiam in capite gestans, assedisset. Præterea autem perpetuo

τὰ δ' ἄλλα, παρ' ὅλιον

τὴν ὁδὸν μυρίας τὰς ἀνδρίας
ἀναφέρεσθαι, ὑποφθόντος, καὶ τε-
ρετίζοντος. εἰ δὲ μὴ ἐπέσχεν
αὐτὸς, ἴσως ἂν καὶ ὀρχουμένου
ἐπὶ τῆ ἁπήνῃ. ἕτερον δ' οὖν τι
καὶ τοιοῦτον αὐτῷ προστεθῆ-
ναι. καλέσασα γὰρ αὐτὸν ἡ γυ-
νὴ, Θεσμόπολί φησιν, οὕτως
ὄναιο, χαίειν οὐ μικρᾶ αὐτὸ-
σῃ, δὸς, μηδὲν ἀντειπὼν,
μηδ' ὅπως ἐπὶ πλείον σου
δεήσομαι περιμείνας. τὸ δὲ,
ὅπερ εἰκὸς ἦν, ὑποχρμένου
πάντα πράξειν, δέομαί σου
τοῦτ' ἔφη; χρηστὸν ὁρῶσά σε,
καὶ ἐπιμελῆ, καὶ φιλόστοργον
τὴν κυνίδιον ἐμὴν οἶδα, τὴν μυρ-
ρίνιον, ἀναλαβὼν ἐς τὸ ὄχημα,
φύλαττέ μοι, καὶ ἐπιμελῶς,
ὅπως μηδενὸς ἐνδεὴς ἔσται.
βαρυύεται γὰρ ἡ ἀθλία τὴν γα-
στέρα. καὶ χρὴν ὡς ἐπίτεξ
οὖσα. οἱ δὲ κατάρατοι οὗτοι,
ἢν ἀπειθῆς οἰκέται, οὐχ ὅπως
ἐκείνης, ἀλλ' οὐδ' ἐμοῦ αὐτῆς
πολλοῦ ποιοῦνται λόγον ἐν
ταῖς ὁδοῖς. μὴ τοίνυν τί σμι-
κρὸν οἰηθῇς εὖ ποιήσειν με, τὴν
περιττοτάδασόν μοι, καὶ ἥδι-
στον κυνίδιον διαφυλάξας.
ὑπέσχετο ὁ Θεσμόπολις, πολ-
λὰ ἱκετευούσης, καὶ μογοναυχὶ καὶ δυσφορούσης. τὸ δὲ

hoc itinere molestias innumerabiles pertulisse sese illo cantillante, garrientéque: demum (nisi ipse hominem coërcuisset) fortassis etiam in rheda saltante. Secundo loco tale quiddam etiam sibi mandatum fuisse addebat. Accersito illo, mulier Thesmopoli, inquit, ita tibi benefaciant, officium non exiguum poscenti præsta, nihil refragans, nec vt te sæpius rogem expectans. Cúmque hic, vt par erat, omnia facturum se promisisset: hoc, inquit, te rogo, quandoquidem video te virum probum, diligentem, & amátem: caniculam quam nosti, Myrrhinam in vehiculũ recipe, eámque mihi serua, & cura ne quid illi desit: misera enim illa graui est ventre, & partui propinqua. At isti sceleſti & immorigeri famuli, nõ dicam eius, sed ne mei quidem ipsius magnopere rationem habent in peregrinationibus. Quare putes te mihi non mediocre beneficium facturum, si charissimam mihi, iucundissimámque caniculam seruaris. Recepit Thesmopolis cùm illa tantopere rogaret, ac propemodum fieret. Res autem prorsus ridicula erat: ca-

πίδιον ἐκ τοῦ ἱματίου προκύπτον μικρὸν ὑπὸ τὸ πώγωνα, καὶ καταυξῆσαν πολλάκις, εἰ καὶ μὴ ταῦτα ὁ Θεσμόπολις προσεπῄδει, καὶ βαύζον λεπτῇ τῇ φωνῇ. τοιαῦτα γὰρ τὰ μελιτταῖα, καὶ τὸ ῥᾴδιον τοῦ φιλοσόφου περιλιχμώμενον, μάλιστα εἴ τι τοῦ χθιζοῦ αὐτῷ ζωμοῦ ἐγκατεμέμικτο. καὶ ὁ κίναιδος, ὁ ξυνέδριος, ὃν ἀμούσως ποτε καὶ εἰς τοὺς ἄλλους τοὺς παρόντας ἐν τῷ ξυμποσίῳ ἀποσκώπτων, ἐπειδή ποτε καὶ ἐπὶ τὸν Θεσμόπολιν καθῆκε τὸ σκῶμμα. περὶ δὲ Θεσμοπολίδος ἔτι τοῦτο μόνον εἰπεῖν ἔχω, ὅτι αὐτὴ στωϊκοῦ, ἤδη κυνικὸς ἡμῖν γεγένηται. τὸ δ' οὖν κυνίδιον, καὶ τετοκέναι ἐν τῷ πείβωνι τὴν Θεσμοπολίδος ἐπυθόμην. τοιαῦτα ἐνυβρίζουσι τοῖς ξυνοῦσι, καταμικρὸν αὐτοὺς χειροήθεις τῇ ὕβρει παρασκευάζοντες. οἶδα δ' ἐγὼ καὶ ῥήτορα τὸν Καρχάρων ὅτι τῷ δείπνῳ κελευσθέντα, μελετήσοντα μὰ τὸν Δί' ὀκ ἀπαιδεύτως, ἀλλὰ παύτορως, καὶ ξυγκεκροτημένως. ἐπηνείτο γοῦν μεταξὺ πινόντων, οὐ πρὸς ὕδωρ μεμιγμένον, ἀλλὰ πρὸς οἶνου ἀμφορέα λέγων. καὶ τοῦτο ἐφασκεν τὸ τόλμημα

nicula è pallio paulum infra barbam prospectans, ac subinde immeiens (etsi Thesmopolis hæc non addidit) ac gracili voce latrans (tales enim catellæ sunt in delicijs) neque non Philosophi mentum oblingens, maximè siquid pridiani iuris inhæreret. Porrò cinædus assessor ille, nunquam insulsè alios etiam qui conuiuio intererant dicterijs perens, postquã ad Thesmopolidem dicacitas peruenit, de Thesmopolide vnum hoc dicere possum, eum è Stoico Cynicum iam nobis esse factum. Equidem audiui caniculam etiam in Thesmopolidis pallio pepęrisse. Huiusmodi ludibrijs, imò potiùs contumelijs conuicto-res excipiunt, mansuetos illos ad ferendas contumelias paulatim reddentes. Noui præterea Carcharorum oratorem, qui iussus in conuiuio declamauit, neutiquam incruditè per Iouem, sed vehementer, magnóque cumapplausu. Tum autem laudabatur inter bibendum, quòd non ad aquæ mensuram, sed ad vini amphoram diceret: ausúmque illud susceptisse dicebatur

ἐπὶ διακοσίαις δραχμαῖς ἐλέγετο. ταῦτα μὲν ἴσως μέτρια. ἢν δ' ποιητικὸς ἀνὴρ, ἢ συγγραφικὸς ὁ πλούσιος ἢ, παρὰ τὸ δεῖπνον τὰ αὐτῷ ῥαψῳδῶν, τότε καὶ μάλιστα διαῤῥαγῆναι χρὴ, ἐπαινοῦντα, κολακεύοντα, καὶ βόπους ἐπαίνων καινοτέρους ἐπινοοῦντα. εἰσὶ δ' οἳ καὶ ἐπὶ κάλλει θαυμάζεσθαι ἐθέλουσι. καὶ δεῖ Ἀδώνιδας αὐτὸν, καὶ Ταχίνθους ἀκούειν, πάχεως ἐνίοτε τὴν ῥῖνα ἔχοντας. σὺ δ' οὐκ ἐὰν μὴ ἐπαινῇς, ἐς τὰς λιθοτομίας τὰς Διονυσίου ἐνθὺς ἀφίξῃ, ὡς καὶ φθονῶν καὶ ἐπιβουλεύων αὐτῷ. χρὴ δὲ καὶ σοφοὺς, καὶ ῥήτορας εἶναι αὐτὸν, κἂν εἴ τι σολοικίσαντες τύχωσιν, αὐτὸ τὸ τῆς Ἀττικῆς, καὶ τῆς Ὑμηττοῦ, μεστοὺς δοκεῖν τοὺς λόγους, καὶ νόμον εἶναι τὸ λοιπὸν, ὅπῃ λέγειν. κἀκεῖ φορητὰ ἴσως τὰ τῶν ἀνδρῶν. αἱ δὲ οὐκ γυναῖκες, καὶ γὰρ αὖ καὶ τόδε ἔστι τῶν γυναικῶν ἀσυδάζεται, τὸ εἶναί τινας αὐταῖς πεπαιδευμένους, μισθοῦ ἐστοτελεῖς ξυνόντας, καὶ τῷ φορείῳ παρεπομένους, ἔν γάρ τι καὶ τοῦτο τῶν ἄλλων κοσμαπισμάτων αὐταῖς δοκεῖ, ὡς λέγονται ὡς πεπαιδευμέναι τέ εἰσι, καὶ φιλόσοφοι, καὶ ποιῶσιν ἔσματα

pro ducentarum drachmarum pretio. Hæc quidem fortasse sunt tolerabilia. Porrò si diues ipse aut poëseos fuerit, aut historiæ scriptor, qui sua scripta recitet in cõuiuio, tum disrumparis oportet laudando, assentando, nouósque laudandi modos excogitando. Sunt autem qui volunt admirabiles forma videri: quos & si nares cubitali magnitudine amplas habeant, & Adonidas, & Hyacinthos oportet vocare. Quos nisi tu laudaris, protinus in lapicidinas Dionysiacas asportaberis, tanquam qui illi tum inuideas, tum insidieris. Oportet etiã vt illi sint sapientes & oratores: ac quanuis solœcissimum aliquem commiserint, id quod dici solet, Attica eloquentia, & Hymetti melle plena videatur oratio, atque deinceps in legem abeat vt ita loquantur homines. Atqui ferenda fortasse faciunt viri. At verò mulieres (nam mulieribus hoc etiam studio est, vt doctos aliquos in suo conuictu conductitios habeant, quique sese mercede assectentur) hoc quoque vnum ad reliquum cultum pertinere putant, si dicantur eruditæ, si philosophæ, si carmina com-

οὐ πολὺ τῆς Σατορνῶς ἀποδέοντα, διὰ δὴ ταῦτα, μισθωτὸν καὶ αὐτὰ περιαγόντα ῥήτορας, καὶ γραμματικοὺς, καὶ φιλοσόφους. ἀκροῶνται δ' ἐμπῶν ψιλίκα, γελοῖον γὰρ καὶ τοῦτο, ἢ τοι μεταξὺ κοσμούμεναι, καὶ τὰς κόμας περιπλεκόμεναι, ἢ παρὰ τὸ δεῖπνον. ἄλλοτε γὰρ ἐν ἄρισι σχολῇ. πολλάκις δὲ καὶ μεταξὺ τῶ φιλοσόφω τί διεξιόντος, ἡ ἄβρα παρελθοῦσα, ὠρεξε περὶ τὸ μοιχοῦ γράμματον. οἱ δὲ περὶ σωφροσύνης ἐκεῖνοι λόγοι, ἑστᾶσι περιμένοντες ἕως ἂν ἐκείνη ἀντιγράψασα τῷ μοιχῷ, ἐπανακάμψῃ πρὸς τὴν ἀκρόασιν. ἐπειδὰν δέ ποτε διὰ μακροῦ τοῦ χρόνου Κρονίων, ἢ Παναθηναίων ἐπιστάντων, πέμπηταί τί σοι ἐφεστρίδιον ἄθλιον, ἢ χιτώνιον ἐπόστατον, ἐνταῦθα μάλιστα πολλῶν δεῖ καὶ μεγάλων γυέσθαι τὴν πομπήν. καὶ ὁ μὲν πρῶτος, ἐνδὺς ἐπισκευασμένου παρασκευάσας τὸ δεσπότου, πρόσχαμον, καὶ περιμένουσας, ἀπέρχεται, μόλις ἐκ ὀλίγου τὴν ἀγγελίας πρόσλαβών. ἔνδεν δὲ τεσσαράκοντα πολλὰ εἶπε, καὶ ὡς ὑπέμνησε, ponere Sapphicis haud inferiora, ac propterea etiam hæ conductitios Rhetores, Grammaticos, & Philosophos secum circunducunt. Hos autem audire solent (id quod ipsum est ridiculum) quum vel comuntur, vel capillos religant, vel in conuiuio: aliàs enim non vacat. Cæterùm sæpe etiam interim dum Philosophus disserit, interueniens ancilla literas ab adultero missas porrigit. Ac præclari illi de pudicitia sermones intermittuntur, opperientes donec illa rescripserit adultero, & ad auditionem redeat. Quum autem longo post tempore Saturnalibus, aut Panathenæis instantibus, miserit tibi miseram vmbellam, aut subputrem tunicam, multam magnámque pompam celebrare oportet. Ac primus quidem, qui statim id facere destinantem subauscultarit dominum, præcurrit, priórque monet, & accepto non exiguo nuncij præmio, discedit. Mane verò tredecim veniunt referentes, vt vnusquisque multa dixerit, vt submonuerit, vt sibi dato arbitrio com-

ἤκουσι κομίζοντες, ἕκαστος ὡς καὶ ὡς ἐπράξατο, τὸ κάλ-

λισνέπελέξατο διεξιών. ἅπαντες δ' οὖν ἀπαλλάττονται λαβόντες, ἔπι καὶ βεβυθυάμβοι, ὅτι μὴ πλείω ἔδωκας. ὁ μὲ γὰρ μισθὸς αὐτὸς, κ' δύο ὀβολοὶ, καὶ τέτταρας. καὶ βαρὺ αὐτῶν σὺ, καὶ ὁ χλιαρὸς δοκεῖς. ἵνα δ' οὖν λάβῃς, κολακευτέος μὴ αὐτὸς, καὶ ἱκετευτέος. θεραπευτέος ἢ καὶ ὁ οἰκονόμος, οὗτος μὲ, καὶ ἄλλος θεραπείας τρόπος. καὶ ἀμελητέος ἢ οὐδ' ὁ ξύμβολος, καὶ φίλος. καὶ τὸ λοιπὸν, ἤδη προσοφείλετο ἱματιοκαπήλῳ, ἢ ἰατρῷ, ἢ σκυτοτόμῳ τινί. ἄωρα οὖν σοι τὰ δῶρα, καὶ ἀνόνητα, πολὺς ἢ ὁ φθόνος. καί που καὶ διαβολή τις ἠδέως ὑποξυίσεται πρὸς ἀνδρα ἤδη τοῖς κ' σὲ λόγοις ἡδέως ἐνδεχόμενον. ὁρᾷ γὰρ ἤδη σε μὲ τοσοῦτ συνεχῶν πόνων ἀντεξυχωμένον, καὶ πρὸς τιὴ θεραπείαν σκάζοντα, καὶ ἀπηνδηκότα, ἢ ποδάγραν ἢ ὑπανιῶσαν. ὅλως γὰρ ὥσπερ λῷ ποσιμώτατον, ἐν σοὶ ἀπανθισάμενος, καὶ τὸ ἐγκαρπότατον τῆς ἡλικίας, καὶ τὸ ἀκμαιότατον τῦ σώματος ὀπτεύσας, καὶ ῥάκος σε πολυχρὲς ἐργασάμενος, ἤδη περιβλέπει, modiora subiecerit. Omnes itaque donati præmio discedunt: ac non fine murmure, quòd plura non dederis. Salarium enim ipsum est duorum circiter, & quatuor obolorum: idque si tu postules, grauis, & importunus videris. Quod vt accipias, hero ipsi blandiendum est & supplicandum: est & captandus officijs œconomus. Estque hic alius etiam seruitutis modus. Neq; verò negligendus is quem in consilium adhibet, nec amicus. Deinde quod acceperis, iamdudum debebatur vel vestiario, vel medico, vel cerdoni cuipiam. Quare intempestiua, atque inutilia tibi sunt dona, multáque accedit inuidia, quinetiam calumnia sensim excitatur apud virum qui iam libenter admittit, si quid contra te dicatur: quippe qui perspiciat te iam assiduis laboribus attritum, & ad munia famulatus obeunda claudicantem, atque obaudientem, & podagram tibi subortientem. Proinde posteaquam id quod erat in te florentissimum decerpsit, æquique partè maximè frugiferam, ac præcipuũ corporis vigorem detriuit, iámque te lacerum pannum reddidit: tum circunspicit in quod

sterquilinium

σὲ μὲ οἱ τὸ κάτεχον ἀποβρίψη φέρων, ἄλλον ὃ ὅπως τὸ δυναμένων τὸν πόνον καρτερεῖν πεῖσαι λήψῃ. ἢ ἤτοι μειράκιον αὐτὸν ἔτι ἐπείρασας τότε, ἢ τὸ γυναικὸς ἄβρεγε παρθένον χέρων αἰκίᾳ διαφθείρας, ἢ ἄλλο τι τοιοῦτον σπιλωθείς, νύκτωρ ἐγκεκαλυμμένος, σπὶ βάκτλον ὠδεὶς, ἐξελήλυθας ἔρημος ἁπάντων, καὶ ἄπορος, ἢ βελτίω ποδάγραν αὐτῷ γήρᾳ παραλαβών. καὶ ἃ μὲ τέως ἥδεις, ἀπομαθὼν ἐν τοσούτῳ χρόνῳ, θυλάκου ὃ μείζω τὴν γαστέρα ἐξανασήμος, ἀπλήρωτόν τι, καὶ ἀπαράιτητον κακόν. καὶ γὰρ ὁ λαιμὸς ἀπαιτεῖ σε τῆ ἕξει. καὶ ἀπομανθάνων αὐτὰ, ἀγανακτεῖ. καί σε ἐκ αὖ τις ἄλλος δέξαιτο ἔξωρον ἤδη γεγονότα, καὶ τοῖς γεγηρακόσιν ἵπποις ἐοικότα. ὧν οὐδὲ τὸ δέρμα ὁμοίως χρήσιμον. ἄλλως τε, καὶ ἢ ἐκ τῆ ἀπωθῆσαι διαβολὴ πρὸς τὸ μεῖζον εἰκάζομένη, μοιχὸν, ἢ φαρμακέα σε, ἢ τι τοιοῦτον ἄλλο δοκεῖν ποιεῖ. ὁ μὲ γὰρ κατήγορος, καὶ σιωπῶν ἀξιόπιστος. σὺ δ' ἔλλιπ, καὶ ῥᾴδιος τὸ τρέπον, καὶ πρὸς πᾶσιν ἀδικίαν εὔκολος. τοιούτοις γὰρ ἅπαντας ὑμᾶς εἶναι

sterquilinium te deportatum abijciat, atque alium perferendis laboribus idoneum in tuum locum assumat. Ibi insimulatus, vel quòd pusionẽ eius tentaris, vel quòd homo senex vxoris ancillam virginem vitiaris, vel alio huiusmodi crimine impositio, noctu obuolutus, in ceruicem extrusus, discedis desertus ab omnibus, & rerum omnium inops, optimã podagrã vnà cum senectute comitem sumens. Cùm interim quæ quondam scieueris, tanto tẽporis spatio dedidiceris, tum ventrem culeo reddideris amplioré, inexplebile quoddam, & implacabile malum (etenim gula ea quibus insueuit, flagitat: quæ quum dediscit, indignatur) nemo te posthac est recepturus, vt qui iam sis exolerus, & senio confectis equis similis: quorum ne pellis quidẽ perinde ac antea est vsui. Quin ex hoc ipso quod electus es, calumnia maiorem ad verisimilitudinẽ conficta, facit vt aut adulter, aut venefic⁹, aut aliud quippiam tale videaris. Nam accusator etiam tacens fide dignus habetur: tu verò Græculus, moribus leuibus, & ad scelus omne facilis. Vos enim omnes huiusmodi esse ducũt, idq; iure optimo. οἴονται. καὶ μάλα εἰκότως.

δοκῶ γάρ μοι καὶ ἡ τοιαύτης δόξης αὐτῶν, ἣν ἔχουσι περὶ ὑμῶν, καταγνωσθῆναι τῷ αἰτίαν. πολλοὶ γὰρ οἱ ἐς τὰς οἰκίας παρελθόντες, ὑφ' ὧν τε μηδὲν ἄλλο χρήσιμον εἰδέναι, μαντείας, καὶ φαρμακείας ὑπέχοντο, καὶ χάριτας ἐπὶ τοῖς ἐρωτικοῖς, καὶ ἀπαγωγὰς τοῖς ἐχθροῖς. καὶ ταῦτα πεπαιδευμένοι λέγοντες, καὶ τερέοντας ἀμπεχόμενοι, καὶ πώγωνας ἐκ συκαμίνου τοὺς καθειμένοι. εἰκότως οὖν τῷ ὁμοίαν περὶ πάντων ὑπόνοιαν ἔχουσιν, ὡς ἀεὶ σοῖς ὄντο, τοιούτους ὁρῶντες, καὶ μάλιστα ἐπιτηδεύοντας αὐτῶν τῷ ἐν τοῖς δείπνοις, καὶ τῇ ἄλλῃ ξυνουσίᾳ κολακείαν, καὶ τῷ πρὸς τὸ κέρδος δουλοπρέπειαν. ἀποσεισάμενοι δὲ, αὐτὸν μισῆσαι, καὶ μάλα εἰκότως. καὶ ἅπαντος ζητοῦσιν ὅπως ἀφθόνως ἀπολέσωσιν, ἣν δυνῶνται. λογίζονται γὰρ ὡς ἀφανιοῦσουσιν αὐτῶν τὰ πολλὰ ἀνθρώπινα καὶ φύσεως ἀπόῤῥητα, ὡς ἅπαντα εἰδότες ἀκριβῶς, καὶ γυμνοὺς αὐτὸν ἐπιπλεύκοτες. τοῦτο τοίνυν ἀποπνίγει αὐτούς. ἅπαντες γὰρ λίσοις τούτοις βιβλίοις, ὧν φυρὰ δ' ἔκειθεν ἡ διφθέρα.

Nam mihi causam aduertisse videor cur ita de vobis sentiant. Etenim plerique qui in familias veniunt, quoniã boni aliud nihil norunt, diuinationem ac veneficia policentur, amorum conciliationes, abductiones in hostes: idque eruditos sese affirmantes, pallijs inuoluti, barbáſque non contemnendas promittentes. Quare eadem de omnibus meritò ſuſpicantur: quos optimos putabant, cùm tales viderant, ac in primis vſitatam illis, & in conuiuijs, reliquóque conuictu adulationem obſeruent, quinetiam in captando lucro ſeruilem animum. Eiectos autem eos oderunt, neque iniuria: & vndiquaque rationem quærunt, qua ſi poſſint, eos funditus perdant. Cogitãt enim fore vt multa illa ſuæ naturæ arcana, vt quibus exactè ſint nota, & qui nudos illos viderint, in vulgus efferant. Illud igitur eos angit. Omnes enim ſunt ſimiles pulcherrimis iſtis libris: quorum aurei vmbilici, purpurea foris pellis: ſed intus, vel eſt Thyeſtes liberos ſuos

ἀκριβῶς ὅμοιοί εἰσι τοῖς καλλιχρύσοις μὲν οἱ ὀμφαλοὶ, πορφυρᾶ δ' ἔνθεν, ἢ Θυέστης ὃν τῶν

τέχνων ἐστώμυλος, ἢ Οἰδίπους τῇ μητρὶ ξυνὼν, ἢ Τηρεὺς δυο ἀδελφὰς ἅμα ὀπυών. τοιοῦτοι καὶ αὐτοί εἰσι, λαμπροὶ, καὶ περίβλεπτοι. ἔνδον δ' ὑπὸ τῇ πορφύρᾳ, πολλὴν τὴν βαρβαρικὴν σκέπουτες. ἔχουσι γὰρ αὐτῶν ἕκαστος ἢ Ἰλιάδης, ἢ ἐφέσιον μακρὸν εὑρήσεις Εὐριπίδου τινός, ἢ Σοφοκλέους. τὰ δ' ἔξω, πορφύρα ἐυανθὴς, καὶ χρυσοῦς ὁ ὀμφαλός. πῶς τ' οὖν ξυνεπιστάμενοι αὐτοῖς, μισῶσι, καὶ ἐπιβουλεύουσιν, εἴ τις ἀποστὰς, ἀκριβῶς καταγνοίη αὐτοὺς ἐπιβαρυθήσει, καὶ πρὸς πολλοὺς ἐρεῖ. βούλομαι δ' ὅμως ἔγωγε ὥσπερ ὁ Κέβης ἐκεῖνος, εἰκόνα τινὰ τοῦ τοιούτου σου βίου γράψαι, ὅπως ἐς αὐτὴν ἀποβλέπων, εἰδῇς εἴ σοι παρεπιτήδειον ἔσται ἐς αὐτήν. ἢ δέως μὲν οὖν Ἀπελλῆ τινος, ἢ Παρράσιου, ἢ Αετίωνος, ἢ καὶ Εὐφρανόρος ἂν ἐδεήθην ἐπὶ τῷ γραφεῖ. ἐπεὶ ὃ ἄπορον νῦν εὑρεῖν τινα οὕτω γοναῖον, καὶ ἀκριβῆ τὴν τέχνην, φιλιωτικῶς οἷόν τέ σοι ἐπιδείξω τὴν εἰκόνα. καὶ δὴ γράφω, πρωτόπλαια μὲν ὑψηλὰ, καὶ ἐπίχρυσα, καὶ μὴ κάτω ἐπὶ τῷ ἐδάφους, μηδ' ἄνω τῆς γῆς, ἐπὶ λόφου κειμένα,

comedens, vel, Oedipus matris maritus, vel Tereus cum duabus pariter sororibus rē habens. Tales & ipsi sunt splendidi, & admirandi, sed qui sub purpura multam A tragœdiam intus occulant: quorum vnumquemque si euolueris, Euripidis alicuius, aut Sophoclis non paruam fabulam inuenies, erūt verò fortis splendida purpura, & aureus vmbilicus. B Harum itaque rerum sibi conscij, oderunt illos, atque insidias parant, siquis ab illis defecerit, qui eos probè cognitos depingat, qualésque sint, euulget. C Iam verò libet mihi Cebetis illius exēplo & imaginem quandam huius vitæ tibi depingere, quam contemplatus scire queas, num ex vsu tuo sit D eam adire. Equidem magnopere cupiam, vel Apellem quempiam, vel Parrhasium, vel Aëtionem, vel Euphranorem ad tabulā hanc depingendam adhibere. E Verùm quia fieri non potest vt aliquem artificem tam egregium, támque absolutum nanciscar, tenuem pro virili imaginem tibi adumbrabo. Ergo pingatur sublime ac inauratum vestibulum, neque id humi situ in solo, verùm procul à terra, in collis

καὶ ἡ αὔλοδος ὑπόπλους, καὶ ἀνάντης, καὶ ὀλισθον ἔχουσα, ὡς πολλάκις ἤδη τοὺς τῷ ἄκρῳ ἔσεσθαι ἐλπίσαντας, σκληρὰ προσπταίσαι, διαμαρτόντος τοῦ ποδός. ἔνδον δ', ὁ πλοῦτος αὐτὸς καθῆσθαι, χρυσοῦς ὅλος ὡς δοκεῖ, παῦ εὐμορφος, καὶ ἐπέρασος. ὁ δ' ἔρως μόγις ἀνελθών, καὶ πολὺν ἱδρῶτα ἀφεὶς τῇ θύρᾳ, τεθηπέτω, ἀφορῶν ἐς τὸ χρυσίον. παραλαβοῦσα δ' αὐτὸν ἡ ἐλπὶς, εὐπροσώπος καὶ αὐτὴ, καὶ ποικίλα ἀμπεχομένη ἐσαγέτω, σφόδρα ἐκ πεπλημμελοῦν τῇ εἰσόδῳ. τοιοῦτος μὲν ὁ, ἢν μὴ ἐλπὶς, ἀεὶ προσηγείσθω. διαδεξάσθωσαν δ' αὐτὸν ἄλλαι γυναῖκες, ἀπάτη, καὶ δουλεία, παραδότωσαν τῷ πόνῳ. ὁδὸ, πολλὰ τὸν αὖλιον καταγυμνάσασα, τελευτῶν, ἐγχειρισάσθω αὐτὸν τῷ γήρᾳ, ἤδη ὑποπεπτωκότα, καὶ τεθαμμένον τὸν χρόαν. ὑστάτη δ' ἡ ὕβρις ὑπολαβοῦσα, συρέτω πρὸς τὸν ἀπόγνωσιν. ἡ δ' ἐλπὶς, τὸ ἀπὸ τούτου, ἀφανὴς ἀποπταάτω, καὶ μηκέτι καθ' ὃν εἰσῆλθε τὸν χρυσοῦν θυρῶνα, ἔξ ὅπου δ' ἄπορος φοβοῦ καὶ λελησθαι ἐξόδου δεῖσθαι, γυμνὸς προσιάσθω. ὠχρὸς. γέρων. τῇ ἑτέρᾳ μὲν τὸν αἰδῶ σκέπων, τῇ δεξιᾷ δ', αὐτὸς ἑαυτὸν ἄγχων, ἀπαντᾶ-

A faſtigio, cuius aditus valdè ſit accliuis & lubricus, ita vt plerumque, qui iam in vertice ſe fore ſperarent lapſo pede præcipitati ceruicem frangant. Intus autem Opulentia ſedeat, tota, ſicuti videtur, aurea, formoſa admodum, & amabilis. Porrò amator vbi vix tandem conſcendit, iámque ad fores acceſſit, obſtupeſcat, oculis in B aurum defixis. Deinde & Spes, quæ & ipſa ſpecioſo vultu eſt, & verſicoloribus amicta, manu prehenſum introducat, mirè iam ipſo ingreſſu attonitum. Exinde C Spes illi ſemper præeat: tum aliæ mulieres Fallacia, & Seruitus eum exceptum Labori tradant: hic verò miſerum illum diu exercitatum tandem Senectæ tradat iam morbidum, & colore commutato. Poſtrema verò Cõtumelia, arreptum illum ad D Deſperationem pertrahat: ab eóque tempore Spes auolãs euaneſcat. Tum ille non amplius per fores aureas per F quas fuerat ingreſſus, ſed per poſticũ & occultum exitum expellatur, nudus, uentricoſus, pallidus, ſenex: læua pudorem occultans, dextra ſeipſum ſtrangulans.

τω δ' ἔξιόντι ἡ μετάνοια δακρύουσα ἐς οὐδὲν ὄφελος, καὶ τὸ ἄθλιον ἐπαπολλύουσα. τοῦτο μὲν ἔστω τὸ τέλος τῆς γραφῆς. σὺ δ' ἤδη ἐν ᾧ ἄρεις Τιμόκλεις, αὐτὸς ἤδη ἀκριβῶς ἐπίσκοπῶν ἔκαστα, εἰ νόησον εἴ σοι καλῶς ἔχει, πρὸς ἐλθόντα εἰς τὴν εἰκόνα κατ' ταύτας τὰς θύρας, ἐκείνῳ τῷ ἐμπαλιν αἰσχρῶς οὕτως ἐκπεσεῖν. ὃ, τι δ' ἂν πράξῃς μέμνησο τοῦ σοφοῦ λέγοντος, ὡς θεὸς αἴτιος, αἰτίᾳ ὃν ἐλομένου.

Occurrat autem exeunti pœnitudo fruſtrà lachrymãs, & miſerum inſuper conficiens. Atque hic eſto picturæ finis. Tu igitur optime Timocles, ipſe diligenter conſideratis ſingulis, expende num è re tua ſit vt in hanc imaginem per aureas illas fores ingreſſus, per illas longè diſſimiles tam turpiter excidas. Quicquid autem feceris, memineris ſapientis illius, qui dixit, Deum in culpa nõ eſſe, ſed eum qui delectum fecerit.

ΑΠΟΛΟΓΙΑ ΠΕΡΙ τῶν ἐπὶ μισθῷ συγόντων.

APOLOGIA PRO IIS qui mercede conducti ſeruiunt.

ARGVMENTVM.

Hæc Apologia eſt, non in genere omnium eorum, qui mercede conducti ſeruiunt, ſed libri ſeu Orationis ſuperioris propriè, & autoris ipſius Luciani. Nam poſt ſcriptum illud editum, ſenior iam in aulam atque familiam Cæſaris ſeſe contulerat, & conditionem procuratoris, vt videtur, principis in Ægypto acceperat, vt infra ex ipſa quoque oratione patet. Hoc igitur factum ſuum, quia cum ſuperiore ſcripto prorſus pugnare videtur, defendit primùm à diuiſione ſeu diuerſitate conditionum, quòd longè alia res ſit, principi operam ſuam locare, quàm apud diuitem aliquem priuatum ſeruire. Deinde quòd non omnes mercenarios miſeros dixerit, ſed ſolùm eos, qui prætextu doctrinæ & literarum ſeruiant: ſe verò alio pacto mercedem accipere, quàm illos, nempe cum præter ſalarium ingens, etiam in magna exiſtimatione viuat: publicis que rebus procurandis præfectus, tam certam quoque ſpem, totius ali-

cuius prouincia, aut regni aliquando administrandi, propositam habet. Denique quòd cùm nemo quicquam ferè gratis faciat, & tamen bonum virum conueniat, certo alicui operi intentum esse, neque ignauiter feriari, neque ipse adhucdum eo perfectionis venerit, vt omnem mercedem, aut honorem prorsus contemnere queat. Atque huic defensioni, præmittit Sabini (eius ad quem scribit) accusationem per prosopopœiam, qua seipsum fingit ab illo grauiter accusari, vt qui supra quidem de seruitute apud diuites optimè atque vtilissimè scripserit, nunc autem contrà, quasi mutata sententia, idem vita genus ingressus sit, perinde quasi aliud lingua fenare voluerit, aliud animo senserit, exaggerata hac vitæ, scriptorúmque diuersitate ac repugnantia, multis varijsque tum similibus, tum exemplis. Exorditur autem per præoccupationem, à simulatiue admirationis, quam & ipsam à circunstantijs ætatis & caussa amplificat.

Αλλα σκοπῶ πρὸς ἐμαυτὸν ὦ καλὲ Σαβῖνε, ἄπιθά σοι εἰκὸς ἐπελθεῖν ὧδε εἰπεῖν, ἀναγνόντι ἡμῶν τὸ πρὸς τὸν μισθῷ συνόντων βιβλίον. ὅτι μὲν γὰρ οὐκ ἀγελαστὶ διεξήεις αὐτό, καὶ πάνυ μοι φοβερὸν. ἃ δ' μεταξὺ καὶ ὅτι πᾶσιν ὑμῖν σοὶ ἐλέγετο, ταῦτα νυῦν ἐφαρμόττειν ζητῶ τοῖς ἀνεγνωσμένοις. εἰ τοίνυν μὴ κακῶς ἔχω μαντικὴν δοκῶ μοι ἀκούειν σου λέγοντος, εἶτά τις αὐτὸς ταῦτα γεγραφὼς, καὶ κατηγορίαν οὕτω δεινὴν κατὰ τοῦ τοιούτου βίου διεξελθὼν, ὕστερον πάντων ἐπιλαθόμενος,

Amdudum apud me cogito, præclare Sabine, quæ tibi nostrum de ijs qui mercede conducti seruiunt, libellum legenti in mentem venisse dicenda verisimile est. Nam quòd in eo legendo risum non tenueris, mihi certò constat: sed quid interim in singula diceres, id nunc nostris à te lectis accommodare quæro. Quare nisi malè vaticinor, te dicentem audire mihi videor. Ecquis iste est, qui cũ hæc scripserit, & graui adeò accusatione hoc vitæ institutum incesserit, postea tamen omnium oblitus,

ὀστράκου φησὶ μεταπεσόντος, ἑκὼν ἑαυτὴ φέρων ἐς δουλείαν οὕτω ταχέως ἀνῆκε; πόσοι Μίδαι, καὶ Κροῖσοι, καὶ Πακτωλοὶ ὅλοι μετέπεισαν αὐτὴ ἀφεῖναι μὴ τὴν ἐκ παίδων φίλην καὶ σωτηρίαν ἐλευθερίαν, πρὸς αὐτῷ ὄντα τῷ Αἰακῷ γε νόμιμον, καὶ μονονουχὶ ἕτερον πόδα ἐν τῷ πιθμένι ἔχοντα, παρέχειν ἑαυτὴ ἕλκεσθαι, καὶ φέρεσθαι, καὶ ὑπὸ κλοιῷ τινι χρυσῷ τὴν αὐχένα δεδέντα, οἷα ὀξὺ τῶν τρυφώντων πλουσίων τὰ σφιγγία, καὶ τὰ κουρεῖα. πολλὴ γοῦν ἡ διαφωνία τῷ ναῦν βίου πρὸς τὸ σύγχαιμα, καὶ τὸ ἄνω τῷ ποταμῷ χωρεῖν, καὶ ἀνεστράφθαι τὰ πάντα, καὶ παλινῳδεῖν πρὸς τὸ χεῖρον, τοῦτ' ἂν εἴη, οὐχ ὑπὲρ Ἑλένης μὰ Δί', οὐδ' ὑπὲρ τῶν ἐπ' Ἰλίῳ γνωρίμων, μὴ ἔργῳ ἀναζεπομένων τῶν λόγων, καὶ ὡς πρότερον εἰρῆσθαι δοκούντων. ταῦτα μὲν πρὸς ἑαυτὴ, ὡς τὸ εἰκὸς, λέλεκταί σοι. ἐπάξεις δ' ἴσως καὶ πρὸς αὐτὴ ἐμὲ ξυμβουλὴν τινα τοιαύτην, οὐκ ἄκαιρον, ἀλλὰ φιλικὴν, καὶ οἵαν σοι χρηστὴν, καὶ φιλοσόφῳ ἀνδρὶ πρέπουσαν·

velut testula, quod aiunt, transmutata, seipsum vltrò in seruitutem adeò manifestam, & conspicuam coniecit? Quot Midæ, quot Crœsi, quot Pactoli, vel toti hunc hominem à sententia dimouerunt, vt charam illam, & à pueris connutritam libertatem repudiet, & quanquam ab Æaco non procul abest, alterúmq; pedem in cymba (harõtis propemodum habet, seipsum tamen trahendum, ac ferendum huc illud præbeat, ac si collario quopiam aureo sit illigatus, quales sunt illi torques & colaria delicatorum diuitum. Longè ergo vita quam nunc viuis, à tuo scripto dissidet, & hoc certè fuerit, quod aiunt, flumen sursum ferri, rerum omnium ordinẽ subuerti, atque in deterius recantare, non Helenæ per Iouem, nec eorum gratia quę apud Ilium gesta sunt, sed quòd facto euersa sunt ea, quæ ante probè à te dici videbantur. Hæc sanè tecum te dixisse verisimile est. Ac forsitan ad me ipsum eius generis consilium afferes, non intempestiuum, sed amicum, & quale tibi cum viro bono, tum philosopho conueniat. Itaque si tuam

λω μὲν οὖν κατ' ἀξίαν ὑποδύε-
σθαι τὸ σὸν πρόσωπον ὑποκεί-
νομαι, εὖ ἂν ἡμῖν ἔχοι, καὶ τῷ
λογίῳ θύσομεν. εἰ δὲ μή, ἀλλὰ
σὺ προθύσεις τὰ ἐνδέοντα. ὥρα
τοίνυν μεταπηδήσαντας ἡμᾶς
τὴν σκηνὴν, ἐμὲ μὲν σιωπᾶν, καὶ
ἀνέχεσθαι τιμωμένου, καὶ καλ-
ὑμνου, εἰ δέοι, ὑπὲρ σωτηρίας, σὲ
δὲ ὑποπάττειν τὰ φαρμάκων, καὶ
συμίλλειν ἅμα προχέοντα, ἔχοντα,
καὶ τὸ καυτήριον διάπυρον. καὶ
δὴ παραλαβὼν τὴν ῥῆσιν, σὺ
ταῦτα πρός με ὁ Σαβῖνος ἤδη
λέγεις, πάλαι μὲν ὦ φιλότης, ὡς
εἰκὸς εὐδοκίμει παρὰ σοὶ τοῦτ' τὸ
σύγγραμμα. καὶ ἐν πολλῷ ὄχλῳ
ἀνεγνώσθη, ὡς οἱ τότε ἀκροασά-
μενοι διηγοῦντο, καὶ ἰδίᾳ παρὰ
τοῖς πεπαιδευμένοις, ὁπόσοι
ὁμιλεῖν οἷοί τε, καὶ διὰ χει-
ρὸς ἔχειν ἠξίωσαν. ἥ τε γὰρ
τῶν λόγων παρασκευὴ, οὐ
μεμπτὴ, καὶ ἡ ἱστορία πολ-
λὴ, καὶ ἐμπειρία τῶν πραγμά-
των, καὶ ὅτι ἕκαστα σαφῶς
ἐλέγετο. καὶ τὸ μέγιστον, ὅτι
χρήσιμα πᾶσιν ἦν, καὶ μά-
λιστα τοῖς πεπαιδευμένοις ὡς
μὴ ὑπ' ἀγνοίας σφᾶς αὐτοὺς
εἰς δουλείαν ὑπάγοιεν. ἐπεὶ
δέ σοι μετέδοξε βέλτιον τοῦτ'
εἶναι, καὶ τὸν μὲν ἐλευθερίαν μακρὰ χαίρειν ἐᾶν, ζη-

quam induo personam, vt decet egero, bene nobiscum agetur, & eloquentiæ Præsidi Mercurio sacrificabimus. Sin minus, quæ deerunt tu addes. Iam ergo fuerit tempus, vt transformata scena, ego quidem taceam, & me secari, atque vri sustineam, si ad salutem necesse sit, tu verò medicinas adornes, scalprum in promptu habens, & cauterium candens. Nunc igitur tu, ô præclare Sabine, à me acceptis dicendi vicibus, sic mecum agis. Olim quidem amice, liber hic tuus vt par erat in precio est habitus, & vulgo ostentatus (vt qui tum audiuerunt, nobis narrarunt) & peculiariter apud eruditos, quotquot cũ ipso versari, & præ manibus habere dignati sunt. Etenim & verborum apparatus culpa vacat, multámque historiam & rerum experientiam continet, & singula dilucidè dicuntur. Maximum verò est, quòd illa omnibus, ac potissimum eruditis cónferunt: ne per rerum inscitiam sese in seruitutem introducant. Sed cùm mutata sententia statueris vitæ aulicæ statũ meliorem esse, & libertati longũ vale dicere, & iãbicũ illud ge-

λῶσαι ὃ τὸ ἀγχυνέστατον ἐκεῖνο ἰαμβεῖον, Οπου τὸ κέρδος, περὶ φύσιν δουλευτέον, ὅρα ὅπως μηδεὶς ἔπ ἀκούσηταί σου αὐλαγνώσκοντος αὐτό. ἀλλὰ μήδ ἄλλῳ παράσχῃς τ̃ τ̃ παρόντα σοι βίον ὀζώντων, ἐπελθεῖν τὰ γεγραμμένα. εὖχου δ Ερμῆ τῷ χθονίῳ, καὶ τ̃ ἀκηκούτων πρόστηθον, πολλῷ λήθῳ κατασεδάσαι. ἢ δόξεις τῷ τὸ κοσκινδίου μύθου ταυτόν τι πεπονθέναι, κ̃ σωτῆ ὁ Βελλεροφόντης, γεγραφὼς τὸ βιβλίον. μὰ γὸ τ̃ Δί οὐχ ὁρῶ τὴν ἀπολογίαν, ἥτις ἂν εὐπρόσωπός σοι γένοιτο πρὸς τὸν κατηγορουμένας. καὶ μάλιστα, ὧν σὺν γέλωτι αὐτὸ ποιῶσιν, ἐπαινοῦντες μ̃ τὰ γεγραμμένα, κ̃ τ̃ ἐν αὐτοῖς ἐλευθερίαν, ἀνῃ ὃ τ̃ συγγραφέα δουλεύοντα ὁρῶντες, καὶ ἑκόντα ὑποτιθέντα τ̃ αὐχένα τῷ ζυγῷ. ὃν ἀπεικότα γοῦν ἂν λέγοιεν, εἰ λέγοιεν, ἢ τοι ἄλλου τοῦ ξυναύσου αὐδ ἐς εἶναι τὸ βιβλίον, κ̃ σὲ τ̃ κολοιὸν, ἀλλοτρίοις πτεροῖς ἀγάλλεσθαι, ἢ εἰ ἔστ σὺν ὄζῃ, ὁμοιά σε τῷ Σαλαμίῳ ποιεῖν. ὃς πικρότατον κ̃ μοιχῶν τοῖς Κροτωνιάταις νόμον θεὶς, κ̃ θαυμαζόμενος ἐπ αὐτῷ,

A

B

C

D

E

neroso animo indignũ imitari, *Vbi est lucrum: natura adacta, fruies*: vide ne quis id te legentem audiat: imò nulli eorum, qui præsentem tuæ vitæ conditionem cernunt, tua scripta recensenda præbeas. Verùm ab Inferorum legato Mercurio precare, vt eos qui ista olim audiuernnt, multa oblivione aspergat. Alioqui simile quid fabulæ illi Corinthiæ accidisse tibi videbitur, vt quemadmodum Bellerophontes, librum contra te ipsum scripseris. Per Iouem enim non video, quæ tua aduersus accusatores, specioſa saltem defensio esse possit: præsertim si cum risu actionem intendant: ac laudent quidem tua scripta, & eam quæ illis ineſt libertatem: te verò scriptorem videant seruientem, & sponte collum iugo subdentem. Itaque nihil absurdi pronunciarint si dicant, vel alius generosi viri esse hunc libellum, te verò graculum alienis plumis exultare: vel si tuus sit, te similia Salætho facere, qui cùm legem durissimam Crotoniatis in adulteros tulisset, ob eámque admirationi esset,

μετσμικρὸν ἀυτὸς ἑάλω, μοιχεύων τὸ ἀδελφῷ τὴν γυναῖκα. ὥρα πόδα τοίνυν καὶ σὲ τὸν Σάλαυθον ἐκεῖνον, φαίη τις ἄν. μᾶλλον δὲ πολὺ μετειώτερος ἐκεῖνος, ἔρωτι μὲν ἁλοὺς ὡς ἔφασκεν ἀπολογούμενος, ἑκὼν δὲ μάλα εὐψύχως ἐς τὸ πῦρ ἁλλόμενος, καίτοι ἐλεουμένων αὐτὸν ἤδη Κροτωνιατῶν, καὶ ἐνδιδόντων φυγεῖν εἰ βούλοιτο. τὸ δὲ σὸν, ὃ παρὰ μικρὸν ἀτοπώτερον, ἀκεισθέντος μὲν ἐν τοῖς λόγοις τὴν τοιαύτου βίου δουλοφρένειαν, καὶ καταγρύντος εἴ τις εἰς πλουσίου τινὸς ἐμπεσὼν, καὶ καθείρξας ἑαυτὸν, ἀπέχοιτο, μυρία τὰ δυσχερῆ πάσχων, καὶ ποιῶν. ἐν γήρᾳ δ' ὑσάτῳ, καὶ σχεδὸν ἤδη τοῦ τοῦδε, οὕτως ἀλυγῆ λαβεῖαν ἐπανῃρημένου, καὶ μονονουχὶ καὶ ἐμπεμπεύοντος αὐτῇ. ὅσῳ γοῦν φασὶν ἐπισημότερος εἶναι δοκεῖς, τοσούτῳ καταγελαστότερος ἂν δόξειας εἶναι, ἀνεπιφωνοῦντος τὸν νῦν βίον τῷ βιβλίῳ. καίτοι τί δεῖ κενὴν ἐπὶ σὲ κατηγορίαν ζητεῖν, μὴ τὴν θαυμασὴν ἐκείνην βαγῳδίαν λέγουσαν, Μισῶ σοφιστὴν, ὅστις οὐχ αὑτῷ σοφός; καὶ ἀποφήσουσι δ' οἱ κατηγορεῖν τες

paulò post cum sui fratris vxore in adulterio est deprehensus. Quare non ineptè quispiam te Salæthum illum esse diceret. Nisi quòd longè tolerabilius est eius factum, qui quod fecit, cùm causam ageret, amore se captum fecisse fatebatur, & sponte maximo animo in ignem insilijt: tametsi Crotoniatæ hominis miserebantur, & exulandi, si vellet, copiam faciebãt. At tu fecisti multò absurdiùs, qui vitę quidem eiusmodi seruilem conditionem accuratè tuis in libris persequeris, cúmq; incusas qui in diuitis famulitium incidat, & se velut in vincula conijciens, infinitas molestias pati & inferre sustineat: at in extrema senectute, iámque fere vltra limẽ illius, adeò illiberalem seruitutem elegisti, ac propemodum de ea te iactas. Quanto itaque vt aiunt, insignior esse videris, tanto videaris risu dignior, cùm tua vita tuis scriptis reclamet. Ecquid attinet nouam accusandi rationem aduersum te quærere, post admirãdam illam tragœdiam quæ dicit. *Sapientem eum odi qui sibi ipse non sapit?* Nec alia tuis accusatoribus exempla in te deerunt. καὶ ἄλλων παραδειγμάτων

ἐπὶ σέ. ἀλλ' οἱ μέν, τοῖς βαρβαρικοῖς ὑποκριταῖς εἰκάσουσιν. οἱ δὲ ἐπὶ τῆς σκηνῆς, Ἀγαμέμνων ἕκαστος αὐτῶν, ἢ Κρέων, ἢ αὐτὸς Ἡρακλῆς εἶσιν. ἔξω δή, Πῶλος, ἢ Αἰσχύλος, ἀποδεδυκότες τὰ πρόσωπεῖα, γιγνονται ὑπομισθοι βαρβαρικῶν τινες, ἐκπεπληγμένοι, καὶ συκοφαντούμενοι. ἐνίοτε δὲ, μαστιγούμενοί τινες αὐτῶν, ὡσαὶ τῷ θεάτρῳ δοκῆ. ἄλλοι δὲ, τὸ τῶν πιθήκου πεπονθέναι σε φήσουσιν, ὃν Κλεοπάτρα τῇ παίδι φασὶ χαίρειν. ἐκεῖνον δὲ διδαχθέντα πέως μὲν ὀρχεῖσθαι παίδι κοσμίως, καὶ ἐμμελῶς, καὶ ἐπιπολὺ θαυμάζεσθαι μόνον ἐν τῷ ἁθήματι, καὶ τὸ πρέπον φυλάττοντα, καὶ τοῖς ἄδουσι καὶ αὐλοῦσι συγκείμενον ὑμέναιον. ἐπεὶ δὲ εἶδεν ἰχάδας οἶμαι, ἢ ἀμύγδαλον πρόσω κειμένην, μακρὰ χαίρειν φράσαντα τοῖς αὐλοῖς, καὶ ῥυθμοῖς, καὶ σχήμασι, συναρπάσαντα, καταφαγεῖν, ἀποῤῥίψαντα, μᾶλλον δὲ σωτείψαντα τὸ πρόσωπον. καὶ σὺ τοίνυν φαῖεν ἄν, ὦ χ ὑποκριτὴς, ἀλλὰ ποιητὴς τῶν καλλίστων, καὶ νομοθέτης ἡδυσμένος, ὑπὸ ταυτησὶ τῆ ἰχάδος παραφανείσης, ἠλέγχθης πίθηκος ὤν, καὶ

Verùm alij te tragœdiarum actoribus assimilabũt: quorum quisque in scena quidem est, vel Agamemnon, vel Creon, vel ipse Hercules: extra verò Polus, aut Aristodemus, depositis personis fiunt mercenarij tragœdiæ actores, qui excidunt, & exibilantur, & quorum aliqui nonnunquam flagris cæduntur, vt spectatoribus visum fuerit. Alij idem quod simiæ tibi contigisse dicent, quam celebris illa Cleopatra dicitur habuisse. Ea enim probè edocta, cùm aliquandiu compositè modulatéque non sine magna spectantium admiratione, saltantis habitum exhibuisset, & decorum seruasset, atque hymenæum voce ac tibia canentibus respondisset: posteaquam caricas puta vel amygdalã proculiacentem vidit, abiecta vel discerpta potiùs persona, tibijs, modulis, saltationibus longum vale dixit, correptam verò amygdalam arrodere cœpit. Sic etiam tu, dixerint illi, qui non histrio, sed author rerum pulcherrimarum, & legislator fuisti, obiecta hac carica, te simiam esse prodidisti, vt qui summis tantũ labijs sis philosophus,

ἀπ' ἄκρου χείλους φιλοσοφῶν,

καὶ ἕτερα μὲν κένθων ἐνὶ φρεσὶν, ἄλλα δὲ λέγων, ὡς εἰκότως ἄν τινα ὑπὸ σῦ εἰπεῖν, ὅτι ἃ λέγεις, καὶ ἐφ' οἷς ἐπαινεῖσθαι ἀξιοῖς, χείλεα μὲν σου ἐδίμηνε, λάρῳλω δ' ἀυχμῶσαν καταλέλοιπε. τοιγαροῦν, παρὰ πόδα ἐυδὺς ἔπισας δίκλω, σεσηπτῶς μὲ φρασωμάμος σεὸς τὰς ἀνθρώπων χρείας, μὴ μικρὸν ὄ μονονυχὶ τοῦ κήρυξιν ἄγομοσάμενος τὴν ἐλευθερίαν. καὶ ἐοίκει ἡ Ἀλήθεια τότε κατόπιν ἐφεσῶσά σοι ἐυδοκιμοῦντι, ἐφ' οἷς κατηγόρεις τ' ἄλλων, καὶ ἀσελγᾶν, ὡς ἂν θεὸς εἰδυῖα τὰ μέλλουσά σοι ἐς τὰ ὅμοια μεταβολὴν, καὶ ὅτι οὐκ εἰς τὸ κόλπον πτύσας σεόσθεν, ἠξίους κατηγορεῖν τ' διὰ ποικίλας πινὰς τύχας, τοιαῦτα σραπέειν τοιομόντων. εἰ γοῦν τοιόδοιτό πις τῷ λόγῳ τὸ Αἰσχίνου μὲν τὸ κῦ τὸν Τιμάρχου κατηγορείαν αὐτὸν ἀλῶναι, καὶ φωραθῆναι τὰ ὅμοια πάσχοντα, πόσον ἂν εἶει παρὰ τῶν ὁρώντων γλυέδαι τὸ γέλωτα, εἰ Τίμαρχον μὲν ἐυδυνεν ὑπὸ τοῖς καθ' ὥραν ἡμαρτημόνοις, αὐτὸς δ' γέρων ἤδη, τοιαῦτα εἰς ἑαυτὸν παρομόμει; τὸ δ' ὅλον, ἐκείνῳ τῷ φαρμακοπώλῃ ἔοικας, ὃς

aliáque mente occultes, alia dicas. Ita vt meritò de te quis dicere possit, ea quæ profiteris, & ex quibus laudem captas, labra tua quidem rigasse, palatum verò aridum reliquisse. Quamobrem ilico pœnas soluisti, qui cùm ante audacia procaci humanarum rerum necessitatibus insultaris, paulò post ipse libertatem velut sub præconibus abiuraris. Nec dubium est, quin Adrastea tum à tergo stans, te ea probantem quæ alijs vitio vertebas, deriserit, vt pote quæ cùm sit dea, sciuerit futurum vt ipse mutata sententia ad simile vitæ genus transires, cúmque priùs in tuum sinum non spuisses, accusare velles eos qui propter varias fortunæ vicissitudines, talia facere sustinêt. Siquis igitur fingat Aeschinem post grauem illam orationem qua Timarchum accusauit, ipsum quoque accusatum quòd eodem in facinore esset deprehensus, quantum putas spectantibus risum fuisse obortum, quòd Timarchum criminis, ad quod ætas hominem tulit, reum faceret, ipse verò iam senex eadem in se admitteret? Denique similis videris illi pharmacopolæ,

ἀποκηρύττειν βηχὸς φάρμακον, καὶ αὐτίκα παύσειν τὸν πάσχοντας ὠφιχνούμενος, αὐτὸς μεταξὺ ἀπορούμενος ὑπὸ βηχὸς ἐφαίνετο. ταῦτα μὲν, καὶ τοιαῦτα πολλὰ ἕτερα εἰποι τις ἄν, οἷος σὺ κατηγορῶν ἐν οὕτως ἀμφιλαφεῖ τῇ ὑποθέσει, καὶ μυείας τὰς ἀφορμὰς παρεχομένῃ. ἐγὼ δ' ἤδη σκοπῶ τίνα καὶ βάπτωμαι πρὸς τὴν ἀπολογίαν. ἆρά μοι πράττειν ἔθελοκακήσαντα, καὶ τὰ γῶτα ὑπορρέψαντα, καὶ ἀδικεῖν ὀκ ἀρνούμενον, ὅτι τὴν κοινὴν ἐκείνην ἀπολογίαν καταφυγεῖν; λέγω δὴ τὴ τύχη, καὶ μοίραν, καὶ εἱμαρμένῃ, καὶ παρεληλυθέναι συγγνώμην ἔχειν μοι τὸς ὑπτιμῶντας, εἰδότας ὡς οὐδενὸς ἡμεῖς ἐσμὲν κύριοι. ἦ ὑπό τινος κρείττονος, μᾶλλον δὲ μιᾶς τῶν πεπρωμένων, ἀγόμεθα, οὐκ ἐκόντες, ἦ αὐθαίρετοι πάντα πᾶσιν ὄντες, ἃ ἂν λέγωμεν, ἢ ποιῶμεν. ἢ τοῦτο μὲν κομιδῇ ἰδιωτικὸν, καὶ οὐδὲ ἂν σύ με ὦ φιλότης ἀνάγκοιο, τοιαύτην ἀπολογίαν πεφεύξομαι, καὶ συμπορεύσειν τῷ Ὁμήρῳ παραλαμβάνοντα, καὶ ἐκείνου ἔπη ῥαψῳδοῦντα, Μοῖρά σ' οὔ τινά φημι πεφυγμένον ἀνδρῶπων εἶναι.

qui cùm remedium contra tussim venditaret, eáque affectos statim liberaturum se polliceretur, interim ipse tussi torqueri cernebatur. Hæc atque id genus alia multa quispiam qualis tu accusando objiceret, in tam copioso argumento, quódque mille ansas aduersario præbeat. At ego iam reputo qua via me ad defensionem couertam. Num optimum fuerit, vt ego sponte ignauus, dato tergo, nec improbitate negata, ad communem illam excusandi rationem confugiam? ad fortunam, inquam, ad fatum eiúsque necessitatem ineuitabilem, & veniam ab ijs, qui me obiurgant, deprecer, vt qui non ignorent nos rei nullius esse dominos, sed à potentiore regi, fortunæ scilicet vnius, aut fati arbitrio, idque inuitos, adeò vt culpa vacemus omnino quicquid dicamus, aut faciamus. An verò nimis est vulgaris hæc defensio, ac neque tu, amice, feras vt excusationem huiusmodi prætendam, & patronum Homerum habeam, eiúsque hæc carmina proferã, *Fatorum nexus fugisse haud dixero quenquam.*

καὶ τὸ, Γεγομμένῳ ἐπέγνησε λίνῳ, ὅτε μιν τεκε μήτηρ. εἰ δὲ τοῦτον ἀφεὶς τὸν λόγον, ὡς οὐ πάνυ ἀξιόπιστον, ἐκεῖνο λέγοιμι, μήτε ὑπὸ χρημάτων, μήτε ὑπ' ἄλλης τινὸς ἐλπίδος τοιαύτης δελεασθεὶς, ὑποσῆναι τὴν παρεῦσαν συμφοράν, ἀλλὰ τῷ σώφρονι, καὶ αὐδείαν, καὶ μεγαλόνοιαν τὸ αὐδρὸς θαυμάσας, ἐθελήσαι κοινωνῆσαι πράξεων τῷ τοιούτῳ, δέδοικα μὴ πρὸς τῇ ὑπερεφυῇ κατηγορίᾳ κολακείας αἰτίαν προσλάβω, κατὰ εὐεικοσιπλῆ φασὶν ἐκείνου τὸν ἦλον, καὶ μείζονι γε τὸ σμικρότερον. ὅσῳ κολακεία τῶν ἄλλων ἁπάντων κακῶν, τὸ δουλοπρεπέστατον εἶναι, καὶ ταύτῃ χείριστον νενόμισται. τί οὖν ἄλλο, εἰ μήτε ταῦτα, μήτε ἐκεῖνα λέγειν δοκεῖ, ὑπόλοιπόν ἐστιν, ἢ ὁμολογεῖν μηδὲ ἓν ὑγιὲς εἰπεῖν ἔχειν; μία μοι ἴσως ἐκείνη ἀγκυρα ἔτι ἄβεργος, ὀδύρεσθαι τὸ γῆρας, καὶ τὴν νόσον, καὶ μὴ τούτων τὴν πενίαν, πάντα ποιεῖν καὶ πάσχειν ἀπαιδευσίαν, ὡς ἀφύλοι τις αὐτήν. καὶ ἐν τῷ τοιούτῳ, ὦ ἄνδρες ἴσως καὶ τὴν τῆς Εὐριπίδου Μήδειαν παρακαλέσαι, ἐκείνα τὰ ἰαμβεῖα, μικρὸν

atque illud. *Filum parca dedit nascenti, atque abalienauit*. Quod sihac ratione omissa, tanquã fide parum digna, illud dicerem, neque pecunia, neque A vlla alia huiusmodi spe inescatum me, præsentem conuictum ferre: sed prudentiã, fortitudinẽ, & magnanimitatem viri admiratum, rerũ gerendarum consortẽ ei esse B voluisse: vereor ne ad priorẽ accusationem adulationis accedat nota, deinde comperiar, quod aiunt, clauũ clauo pellere, & maiore quidem minorem: quatenus adulatio aliorum omnium C malorum esse maximè seruile, & ob hoc pessimum censetur. Quid igitur aliud, si neque hęc, neque illa dicenda videntur, nobis restat, nisi D vt fateamur, nos sani nihil habere quod dicamus? Vna mihi forsan illa supereſt anchora integra, vt senectutem & morbum deplorem: posteà paupertatem, quæ vt euitari queat, hominem nihil E non & facere, & pati persuadet. Quo loco forte non fuerit intempestiuum Medeã illam Euripidis ad opem vocare, quæ huc progressa, jambos illos nonnihil huc detortos pro me tibi occinat

παρελθοῦσαν εἰπεῖν ὑπὲρ ἐμοῦ αὐτὰ παρῳδήσασαν, Καὶ μάν-

δαίνω μέ, οἷα δρᾷν μέλλω κακά. Πενία δ', χρειῶν τῶν ἐμῶν βουλευμάτων. τὸ μὲν γὰρ τῆς Θεογνίδος καὶ ἐγὼ μὴ λέγω, τίς ἂν οἴδεν ἐκ ἀπαξιοῦντος, καὶ ἐς βαθυκήτεα πόντον σφᾶς αὐτὸς ῥίπτειν, καὶ κρημνῶν γε ἠλιβάτων, εἰ μέλλοι τις οὕτως ἀποδιδράσκειν τὴν πενίαν; ταῦτα μὲν εἶναι δοκεῖ, ἃ τις ἂν ὡς ἐν τοιούτῳ ἀπολογήσασθαι ἔχοι, οὐ πάνυ ἐνσεσωπηκὼς ἕκαστον αὐτῶν. σὺ δέ μοι θαῤῥεῖ ὦ ἑταῖρε. ὡς οὐδενὶ τούτων ἐμοὶ χρησομένῳ, μὴ γὰρ τοσοῦτος ποτὲ λιμὸς καταλάβοι τὸ Ἄργος, ὡς ἢ κοίλην Ἀραβίαν σπείρειν ἐπιχειρεῖν. ἀλλ' ἡμεῖς ἅπαντες ἐλλόγου ἀπολογίας, ὡς ἐπ' ἀπορίᾳ τὰ τοιαῦτα κρησφύγετα φεύγειν κατηγορίαν ζητεῖν. ἀλλά μοι ἐκεῖνο ἐννόησον, ὡς πάμπολυ τὰ τοιαῦτα διαφέρει, ἐς οἰκίαν τινὸς πλουσίου εἰσιόντα παρελθόντα, δουλεύειν, καὶ ἀνέχεσθαι ὅσα μοι φησὶ τὸ βιβλίον, ἢ δημοσίᾳ πράττοντά τι τῶν κοινῶν, καὶ ἐς δωρεὰν πολιτευόμενον, ἐπὶ τούτῳ παρὰ βασιλέως μισθοφορεῖν. διελθὼν δὲ καὶ ἐδίᾳ καταδεὴς ἑκάτερον.

Intelligo quàm sint mala, hæc quæ nunc paro, Sed mentis imperio reclamat pauperies. Nam Theognidis illud, quanuis non citem, quis ignorat, qui non censet indignum, siquis se ipse vel in profundum mare proijciat, vel è rupe præcipitet, si modò paupertatem hoc pacto effugiat? Hæc videntur esse quæ quis in eiusmodi causa pro se dicere posset, quanquam eorum vnumquodque non est admodum speciosũ. Tu verò amice bono es animo, siquidem nulla huiusmodi defensione sum vsurus. Neq; enim tanta fames Argos vrgere vnquam poterit, vt cauam Arabiam serere aggrediatur: neque nos adeò iustæ defensionis inopes fuerimus, vt adacti penuria, huiusmodi perfugia aduersus accusationẽ quæramus. Quin illud mihi considera quam magno hęc inter se discrimine distẽt videlicet in diuitis alicuius familiam ingressũ mercede seruire, quæq; meus recẽset libell⁹ perferre, atq; publicè rẽ populi tractãtẽ, ac pro virili rempub. administrãtem, hoc nomine stipẽdia ab imperatore accipere? Quare percurrẽs & seorsim vtrumque disponens considera. Comperies enim (Musi-

σκαπεῖ. εὑρήσεις γὰρ τὸ τῶν

μουσικῶν δὴ τοῦτο, δὶς διὰ πασῶν τὸ πρᾶγμα. καὶ τοσοῦτον ἐοικότας ἀλλήλοις τοὺς βίους ὅσον μόλιβδος ἀργύρῳ, καὶ χαλκὸς χρυσῷ καὶ ἀνεμώνη ῥόδον, καὶ ἀνθρώπῳ πίθηκος. μισοῦσι γὰρ ἀλλήλους, κἀνταῦθα, καὶ τὸ ὑπ' ἄλλῳ τάττεσθαι. τὸ δὲ πρᾶγμα, παμπόλλην ἔχει τὴν διαφωνίαν. ἐκεῖ μὲν γὰρ δουλεία σαφὴς, καὶ οὐ πολὺ τῶν ἀργυρωνήτων καὶ οἰκοτρίβων διαφέρουσιν οἱ ἐπὶ τοιούτῳ πραττόμενοι· οἱ δὲ τὰ κοινὰ διὰ χειρὸς ἔχοντες, καὶ πόλεσι, καὶ ἔθνεσιν ὅλοις σφᾶς αὐτοὺς χρησίμους παρέχοντες, ὃν ἂν εἰκότως ἐκ μόνου τοῦ μισθοῦ διαβάλοιντο, καὶ ἐς ὁμοιότητα καὶ κοινωνίαν τῆς κατηγορίας καθέλκοιντο. ἐπεὶ ὃν ἂν φθάσῃ τις ἁπάσας αἱρεῖν τὰς τοιαύτας πράξεις. καὶ ὅτε οἱ τοιαῦτα ἔθνη ἐπιζοπεύοντες, οὔθ' οἱ τὰς πόλεις ἁρμόττοντες, οὔθ' οἱ τὰς φάλαγγας, ἃ πρατόπεδα ὅλα ἐγχειριζόμενοι, ὀρθῶς ποιήσουσιν, ἐπεὶ καὶ μισθὸς αὐτῶν τῷ ἔργῳ πρόσεστιν. ἀλλ' ὃν ἀφ' ἑνὸς οἶμαι χρὴ ἀναβλέπειν τὰ πάντα, οὐδ' ἰσοτιμίαν τῶν μισθοφορούντων καθιστάναι.

corum illud prouerbium, bis per omnes) hoc est, *longissimo internallo ea inter se dissidere*: tum has duas vitæ rationes tantum inter se cõuenire, quantum cum argento plumbum, æs cum auro, anemone cum rosa, cum homine simia. Siquidem & illic & hîc merces accipitur, & alteri est parendum. Sed in rei ratione ingens est dissonantia. Illic enim manifesta est seruitus, & qui ad officium huiusmodi se conferunt; non multum emptitijs seruis, & vernis præstant. Qui verò rempub. tractant, séque vrbibus, ac totis gentibus vtiles præbent, nullo iure ob solam mercedem traducantur, inque criminis similitudinem & communitatem trahantur. Alioqui fieri non poterit quin hac ratione præfecturæ omnes exautorentur, vt neque tot tantarúmque gentium præsides, neque ciuitatum rectores, neque ordinum militarium ductores, imò nec ipsi totius exercitus imperatores rectè facere videantur: quando horum omnium laboribus proposita sunt præmia. Cæterùm vnico mercedis nomine non oportet opinor, omnia euertere, nec mercedem accipientibus æqualẽ cõditionis gradum

τὸ δ' ὅλον, ὦ τοὺς μισθαρνοῦντας ἅπαντας ἐγὼ φαύλῳ βίῳ συνεῖναι ἔφασκον, ἀλλὰ τοὺς ἐπὶ ταῖς οἰκίαις ἐπὶ πρεπόσει παιδεύσεως δουλεύοντας, ἤκουεν. τουτὶ δ' ὦ ἑταῖρε τὸ ἡμέτερον πρᾶγμα, πανταπασιν ἕτερόν ὄν, εἰ γε τὰ μὲν οἰκοι, ἰσότιμα ἡμῖν. δημόσια δ', τὰ μείζονος ἀρχῆς κοινωνοῦμεν, καὶ τὸ μέρος σωδιαπράττομεν. ἔγωγ' οὖν εἰ σκέψαιο, δόξαιμ' ἄν σοι οὐ τὸ σμικρότατον τῆς αἰγυπτίας ταύτης ἀρχῆς ἐγκεχειρεῖσθαι, τὰς δίκας εἰσάγειν, καὶ τάξιν αὐταῖς τὴν προσήκουσαν ἐπιθέναι, καὶ τῶν προπομπῶν καὶ λεγομένων ἁπάντων ὑπομνήματα γράφεσθαι, καὶ τοὺς τε ῥητορείας τῶν διαλεγομένων ῥυθμίζειν, καὶ τοὺς τῆς ἀρχοντος γνώσεις πρὸς τὸ σαφέστατον ἅμα καὶ ἀκεραιότατον σοὶ πίστει τῇ μείζονι διαφυλάττειν, καὶ παραδιδόναι δημόσια πρὸς τὸν ἀεὶ χρόνον ἀποκεισομένας. καὶ ὁ μισθὸς οὐκ ἰδιωτικὸς, ἀλλὰ παρὰ τῆς βασιλέως. οὐ σμικρὸς οὐδὲ ὀλίγος, ἀλλὰ πολυτάλαντος. καὶ τὰ μὲν ταῦτα ὦ, ὑ φαῦλαι ἐλπίδες, καὶ ἔθνος ὀπιβαπῆναι, ἢ πῦρ

gradum tribuere. Denique non omnes mercenarios in vili vitæ ratione versari dicebam: sed eos qui in familijs doctrinæ prætextu seruiunt miserabar. At nostrum negocium, ô amice, penitus est diuersum: quanquã quæ ad domesticam vitam pertinent, nobis paria sunt cum illis: publicè tamen summi imperij participes sumus, eiúsque partem cum rege administramus. Equidem ego, si consideres, videbor tibi non minimam Ægyptiaci regni portionem obtinere, dum lites instituo, ipsasque compono, dictorum factorúmque omnium commentarios scribo, & litigantium orationes corrigo, principísque ipsius decreta in sensu dilucidissimo simul & exactissimo summa fide conseruo, & in omne æuum reponenda reipub. trado. Deinde nõ àpriuato, sed à principe mercedem accipio, eámque nõ exiguam, sed multorum talentorum. Postea, si recta ratione res procedat, spes non inanis supereſt, vt alicui prouinciæ præficiar, aut regium aliquod negotium mihi demandetur.

εἰ τὰ εἰκότα γίγνοιτο, ἀλλ' ἄλλας πράξεις βασιλικὰς.

ἐθέλω γοῦν ἐν πρώτῃ χρησά-
μενος τῇ παῤῥησίᾳ, καὶ ὁμόσε
χωρήσας τῷ ἐπιφερομένῳ ἐγ-
κλήματι, καὶ ὑπερβολὴν
ἀπολογησάμενος. καὶ δή φημί σοι
μηδένα μηδὲν ἀμισθὶ ποιεῖν.
εἰ δὲ τὸν τὰ μέγιστα πράτ-
τοντας εἴρηκας, ὅπου μὴ ὁ βα-
σιλεὺς αὐτὸς, ἄμισθός ἐστιν. οὐ
φόρους λέγω, οὐδὲ δασμούς, ὁ-
ποσοι παρὰ τῶν ἀρχομένων ἐπέ-
τειοι φοιτῶσιν, ἀλλ' ἔστι βασι-
λεῖ μισθὸς μέγιστος, ἔπαινοι, καὶ
ἡ παρὰ πᾶσιν εὐκλεια, καὶ τὸ
ἐπὶ ταῖς εὐεργεσίαις εὐφρο-
συνεῖσθαι. εἰκόνες ὑπὲρ νεῶ, καὶ
τεμένη, ὁπόσα, παρὰ τῶν ἀρ-
χομένων ἔχουσι, μισθοὶ καὶ ταῦ-
τά εἰσιν ὑπὲρ τῶν φρουρίδων,
καὶ προνοίας, ἵν' ὑπὲρ αὐτῶν
προσκοποῦντες ἀεὶ τὰ
κοινὰ, καὶ βελτίω ποιοῦντες,
ὡς δὴ μικρὰ μεγάλοις εἰκάζῃν,
ἵν' ἐθέλῃς, ἀφ' ἑνὸς ἀπὸ τῆ
σωρῷ κορυφῆς, ἐφ' ἕκα-
στον τούτων, ἀφ' ὧν σύγκειται
καταβαίνειν, ὄψει ὅπ μεγέθει
καὶ σμικρότητι διαλλάττομε
τὰ ἀκρότατον. τὰ δ' ἄλλα, μι-
σθοφόροι ὁμοίως ἅπαντες. εἰ
μὲν ἓν τοῦτον ἐπεδείκνυ τὸν νό-
μον, μηδένα μηδὲν πράττειν,
ἔνοχος ἂν εἰκότως ἐδόκουν τῇ
παρανομίᾳ. εἰ δὲ τοῦτο μὲν

Volo igitur loquendi libertate ingenti vtens, & cum obiecto crimine cominus congrediens, illud præstantissimè refellere. Equidem affirmo tibi neminem gratis quicquam facere. Nec summarum rerum administratores excipias, quando nec ipse rex mercedis est expers. Non dico tributa, neque vectigalia quæ quotannis penduntur à subditis: at regi merces fuerit maxima si laudetur, si ab omnibus celebretur, si pro collatis beneficijs adoretur. Imagines etiam, templa, delubra quæcunque à subditis habent, mercedis loco sunt & ipsa, pro curis, & prouidentia qua reipub. semper prospiciunt, eámque in melius prouehunt. Et vt magnis parua componam, si initio à cumuli cacumine ducto, per singula ex quibus constat, descendere velis, nos non nisi magnitudine & paruitate à summis differre videbis: cæterùm mercenarios pariter omnes esse. Quòd si legem hanc tulissem, vt nemo quicquam ageret, non iniuria iniquitatis reus viderer. Sin hoc in libello nullibi à me

οὐδαμοῦ τῶ βιβλίου λέλεκται μοι, χρὴ ἢ τ' ἀγαθὸν ἀνδρὶ ἐνεργὸν εἶναι, τί ἂν ἄλλο ἐς δέον αὐτῷ χρῶτο, ἢ φίλοις συμπονῶν περὶ τὰ βέλτιστα, καὶν τῷ μέσῳ ὑπαίθριος πεῖραν αὐτῆς διδοὺς, ὅπως ἔχει πίστεως, καὶ σπουδῆς, καὶ εὐνοίας πρὸς τὰ ἐγκεχειρισμένα, ὡς μὴ τὸ ὁμηρικὸν ἐκεῖνο, Ἔτωσιον ἀρούρης ἄχθος εἴη. πρὸ ἢ τῶν ὅλων, μεμνῆσθαι χρὴ τῶν ἐπιμωμένων, ὅτι ἀ σοφῷ ὄντι μοι, εἰ δή τις καὶ ἄλλος ὀξύ που σοφὸς, ἐπιμίσουσιν, ἀλλὰ τῷ ἐκ τοῦ πολλοῦ δήμου, λόγοις μὴ ἀσκήσαντι, καὶ τὰ μύστικα ἐπαινουμένῳ ἐπ' αὐτοῖς, πρὸς ἢ τίμιον ἄκρατον ἐκείνῳ τ' κορυφαίων ἀρετῶν, οὐ πάνυ γεγυμνασμένῳ. ἢ μὰ Δί' οὐδ' ἐπὶ τούτῳ αἰτιάσαί μοι ἄξιον, ὅτι μὴ ἢ ἄλλῳ ἔγωγ' οὕτω ἐντετύχηκα, τίμιον τοῦ σοφοῦ τὸ ὀφθῆναι ἀποπληρωθῆναι. σὺ μὲν οὖν καὶ θαυμάσαιμ' ἂν ἐπιμωμένου μου τῷ γνωρίμῳ, εἰ γε ἐπιμώμενος, οὐ πρὸ πολλοῦ ἤδεις ἐπὶ ῥητορικῇ δημοσίᾳ μεγίστας μισθοφορᾶς ἐνεγκάμενον, ὁπότε κατ' ἰδίαν τὸ ἑσπερίου Ὠκεανοῦ καὶ τὴν κελτικὴν ἅμα ἐπιὼν ἐπέτυχες ἡ-

dictum est: virum autem bonum alicui operi decet esse intentum: quid aliud est in quo suam operam collocare debeat, quàm in iuuandis ad res optimas amicis, inque medio sub dio specimen sui dando, quanta fide, diligentia & beneuolentia demandata munia prosequatur, ne sit illud Homericum, *Pondus inutile terræ*. Ante alia autē, meos obiurgatores meminisse oportet, se non sapientem virum (si modo aliquis alius est sapiens) obiurgaturos, sed plebeium, in orationibus exercitatum, qui mediocrem ex ijs laudem comparauit: at verò ad summam illam procerum virtutem, non est admodum institutus. Quanquam ne hoc quidem nomine dolere debeo per Iouem, quòd in neminem incidi, qui omnes sapientiæ, quam profitebatur, numeros expleret. Te verò, quòd hanc viuendi rationem mihi vitio vertis, non possum non mirari, siquidem eum obiurgaueris, quem olim nosti pro cāusis publicè agendis mercedes maximas accepisse, quo tempore ad visendum Occidentalem Oceanum profectus peragrata simul Gallia in nos incidisti,

μῖν, τοῖς μεγαλομίσθοις τῶν σοφιστῶν ἐναριθμουμένοις. ταῦτά σοι ὦ ἑταῖρε, καίτοι ἐν μυρίαις ταῖς ἀσχολίαις ὤν, ὅμως ἀπελογησάμην, ὡς ἐν παρέργῳ δήμου τινὸς λευκὸν παρὰ σοῦ καὶ πλήρη μοι ἐνεχθῆναι. ἐπεὶ περός γε τοὺς ἄλλους κἂν συνάμα πάντες κατηγορῶσιν, ἱκανὸν αὖ εἴη μοι τὸ, ὑφ' ἑνὸς τοῦ Ἱππολείδου.

cùm quæstuosis rhetoribus annumeraremur. Hæc tibi, amice, ego quanquam sexcentis negotijs districtus, respondi: non parui facturus si candidum plenúmque calculum à te reportauero. Nã quod ad alios attinet, etiamsi simul omnes accusent, illud mihi suffecerit, Non curat Hippoclides.

ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΕΝ ΤΗ ΠΡΟΣΑΓΟΡΕΥΣΕΙ ΠΤΑΙΣΜΑΤΟΣ.

PRO EO QVOD INTER SALVTANDVM verbo lapsus fuerat.

ARGVMENTVM.

Respondet hac Apologia, pro errato, quod inter salutandum ipsi excidérat, cum mane & in prima salutatione, quando χαῖρε, hoc est Aue seu salue dicendum fuerat, ipse ὑγίαινε, hoc est, Vale dixisset. Orationis status est iuridicialis assumptitius. Fatetur enim & ipse peccasse se, quia ordinem inuerterit, & quod postremum dici conueniebat, à principio vsurparit. Sed tamen culpam hanc mitigat atque eleuat. Primùm vsu ac potestate ipsorum verborum, ostendens τὸ χαίρειν non in principijs tantùm à veteribus, sed etiam in fine atque dicessu vsurpatum fuisse, ὑγιαίνειν autem vtroque loco frequenter à multis, à quibusdam etiam in principio semper positum fuisse, deinde & efficaciorem atque auspicatiorem vim ac significationem habere, idque probat multis & poëtarum & aliorum testimonijs adductis, item historiarum exemplis, vbi vel eodem errore

ὑγιαίνῃ pro χαίρῃ positum fuisset vel aliàs vsurpatum, commodum aliquod vtentibus attulisset. Post hæc ordinis inuersioni opponit euentum erroris, quòd tale verbum, pro alio dixerit, cuiusvis seu potestas, hæc est, valere seu sanum esse, cuiuis tempori, non matutino tantùm, conueniat, & quòd hæc salutatio cæteris potior atque efficacior sit. Denique & principes hoc idem primum atque præcipuũ suis mandant, vt salutis seu valetudinis curam gerant, & priuati quoque in re salutando salues esse iubent. Hinc & causſam erroris siue euentus huius, in deum aliquem transfert. Animi autem consternationem, quæ causſam errori dederit, à consueto, & obiecto seu casu defendit. Deinde & voluntatem principis pro se interpretatur ficta conformatione, idque argumento à consequentibus, & exemplo ducto. Ad finem, ficta alia ac noua obiectione, orationem in votum seu precationem definit. Exordium à loco communi sumitur.

Χαλεπὸν μὲ ἄνθρωπον ὄντα, δαίμονός τινος ἐπήρειαν διαφυγεῖν. πολὺ δ' χαλεπώτερον ἀπολογίαν εὑρεῖν παραλόγου καὶ δαιμονίου πταίσματος. ἅπερ ἀμφότερα νυῦ ἐμοὶ συμβέβηκεν. ὃς ἀφικόμηνος παρὰ σὲ, ὡς προσεῖπον τὸ ἐωθινὸν, δέον τὴν σωτηρίαν ταύτην φωνὴν ἀφεῖναι, καὶ χαίρειν κελεύειν. ἐγὼ δ' ὁ χρυσοῦς ἐπιλαθόμηνος, ὑγιαίνειν σε ἠξίουν. εὐφημον μὲν καὶ τοῦτο, ὦ ἀνὴρ χαιρῇ δ', ὡς ἐπ' τὴν ἕω. ἐγὼ μὲν οὖν ἐπὶ τούτῳ ἐνδυὸς ἐ-

Difficile est, homo cùm sis fortunæ alicuius offensionem euitare: longè verò difficilius inopinati, diuinóque impulsu commissi erroris defensionem inuenire. Quod vtrumq; mihi nunc accidit, qui cùm mane te salutaturus adiissem, & consuetam hãc vocem emittere, téque salueure jubere debuissem, ego aureus ille oblitus, valere te iussi. Quod quidem verbum boni est ominis, sed intempestiuum, vt quod auroræ non conueniat. Ob id igitur sudabam, eru-

λόν τε, καὶ ἀνυδρίων, καὶ παντοίως ἐν ἀπορίᾳ. οἱ παρόντες ᾤοντο, οἱ μὲν, παρὰ παίειν, ὡς τὸ εἰκός. οἱδὲ, ληρεῖν ὑφ' ἡλικίας. οἱδὲ, χθεσινῆς κραιπάλης ἀνάμεσον ἔτι ὄντα μὲ εἶναι, εἰ καὶ ὅτι μάλιστα σὺ σπουδαίως ἤνεγκας τὸ γεγονός. οὐδὲν ὅσον ἄχρι τοῦ μειδιάματος ὑπεμιμνήσκοντος τὴν γλώττης δι- A μαρτίαν. ἔδοξεν οὖν μοι καλῶς ἔχειν παραμυθίαν τινὰ ἐμαυτῷ συγχέαι, ὡς μὴ πάνυ ἀνιῴμην ὑπὲρ τοῦ πταίσματος, μηδὲ ἀφόρητον ἡγοίμην, εἰ πρεσβύτης αὐτὸς τοσοῦτον ἀπεσφάλην τοῦ καλῶς ἔχοντος, ὑπὸ τοσούτων μαρτύρων. ἀπολογίας μὲν γὰρ οὐδὲν ἔδει οἶμαι ὑπὲρ γλώττης, εἰς οὕτως εὐφημον ἐκπεσούσης. ἀρχομένου μοι οὖν τοῦ λόγου, παύ- B σασθαι ἐμέλλω τοῦ πταίσματος. πρόσιοντι δὲ, πολλὰ προὐφαίνετο τὰ λεκτέα. οὐ μὴν πρότερον ἐρῶ αὐτὰ, ἵνα μὴ πρὶν τοῦ χάσκειν αὐτὸ, καὶ τοῦ εὖ πράττειν, καὶ τοῦ ὑγιαίνειν προείπω τὰ εἰκότα. τὸ μὲν δὴ χαίρειν, ἀρχαία μὲν ἡ προσαγόρευσις. ἐμοὶ δὲ ἐφάνη μόνον, διὰ τοῦτο τῆς προτιμῆς ἔντευξιν, ἀλλὰ καὶ πρότερον μὴ ἰδόντες

beſcebam, & præ inopia conſilij peruarius eram. Eorum autem qui aderant, alij quidem me lingua lapſum eſſe, vt erat conſentaneum: alij verò præ ætate delirare, alij denique heſterna crapula plenum adhuc eſſe exiſtimabant: tametſi tu animo maximè æquo caſum hunc ferebas, vt qui ne leui quidem riſu linguæ erratum notares. Viſus ſum igitur mihi præclarè facturus ſi conſolationem aliquam ipſe mihi componerem, ne hoc lapſu nimis ægrè afficerer, néue intoleiabile putarem, C ſi ſenex ego, præſentibus tot teſtibus, à decoro tantum deflexi. Nihil enim, opinor, opus erat defenſione pro lingua, quæ in tam boni ominis precationem labendo incidit. Quare mihi ſcribere incipienti videbar in D dubiam qnæſtionem incurſurus eſſe: ſed progredienti multa dicenda ſe obtulerunt: quę tamen priùs non dicam, quàm de verbis *Salucre*, *Bene ager* & *Valere*, quæ conſentaneum eſt, expoſuero. Verbum igitur *Salu re*, antiqua eſt ſalutatio, quam vſurpabant non ſolùm mane, primáq; in cõpellatione, ſedetiã cũ ante ſe mutuò nõ vidiſſẽt, E

ἀλλήλους, ἔλεγον αὐτό. ὡς τὸ, Χαῖρ' ὦ δωσάσα τάδε γᾶς Τιρυνθίας. καὶ μὴ τὸ δεῖπνον ἐς λόγους ἤδη παρεστίους βεπόμενοι, ὡς τὸ, Χαῖρ' Ἀχιλεῦ, δαιτὸς μ' εἴσης ὃν ὀπάδευες, Ὀδυσσεὺς ὁπότε τὴν ἐπεσταλμένην παρεσβείαν αὐτῷ ἐξέπεμπεν. καὶ ἤδη ἀπόντες παρ' ἀλλήλων, ὡς τὸ, Χαίρετ', ἐγὼ δ' ὑμῖν θεὸς ἄμβροτος, οὐκέτι θνητός. ἴδιος ὢν χαιρὸς οὐδεὶς ἀπειρημένος τῇ παρούσῃ, οὐδὲ ὡς νῦν μόνος ὁ ἑωθινός, ὅπουγε καὶ ἐπὶ τὰ ἀπαισιώτατα καὶ ἀπευκτότατα ὁμῶς ἐχρῶντο αὐτῇ, ὡς ὁ τὸ Εὐριπίδου Πολυνείκους ἤδη τελευτῶν τὸν βίον, Καὶ χαίρετ', ἤδη γάρ με περιβάλλει σκότος. καὶ μόνον φιλοφροσύνης αὐτοῖς τοῦτο σύμβολον, ἀλλὰ καὶ ἀπειθείας, καὶ τὸ μηκέτι χρήσεσθαι ἀλλήλοις. τὸ γοῦν μακρὰν χαίρειν φράσαι, τὸ μηκέτι φροντιεῖν δηλοῖ. ᾧ τοῦτο δ' αὐτὸ Φιλιππίδης ὁ ἡμεροδρομήσας λέγεται ἀπὸ Μαραθῶνος ἀγγέλλων τὴν νίκην, εἰπεῖν πρὸς τοὺς ἄρχοντας καθημένους, καὶ φροντιστὰς ὄντας τὸ τέλος δὲ μάχης, Χαίρετε, νικῶμεν. καὶ τοῦτο εἰπὼν, συναπεθανεῖν τῇ ἀγγελίᾳ, καὶ τῷ χαίρειν συνεκπνεῦσαι.

quale illud est. *Salue ô soli rex istius Tirynthij.* Deinde à cœna cùm iam ad sermones vinosos conuerterētur: quale illud *Salue Pelide nil cœnæ aequalis eges nunc.* quum suæ legationis mandata Vlysses ipsi exponeret. Præterea cùm iam à se mutuo discederent, quale illud, *Saluete, atque Deum me agnoscite non mortalem.* Certum autem tempus nullum huic salutationi est attributum: neque vt nunc, solum matutinum, quandoquidem in infaustis, abominandísque rebus similiter vsurpabant, vt Euripidis Polynices iam moriens, *Saluete,* inquit, *nam totus tenebris iam tegor.* Nec solùm illis erat beneuolentiæ, sed etiam odij symbolum, cùm significarent nihil amplius inter se commercij fore. Nam qui longum saluere dixisset, innuebat se non amplius curaturum. Primus autem hoc verbo vsus fuisse fertur Philippides, cùm vno die cursu iret à Marathone Athenas vsque emensus victoriam sedentibus magistratibus, & de pugnæ euentu solicitis annunciaret. *Saluete: vincimus;* eóque dicto statim cum nuncio interiisse, & cum verbo *Saluere*, expirasse.

ἐν ἐπιστολῆς δ' ἀρχῇ, Κλέων ὁ Ἀθηναίων δημαγωγὸς, ἀπὸ Σφακτηρίας πρῶτον χαίρειν προὔθηκε, εὐαγγελιζόμενος πῶ νίκῃ πῶ ἐκεῖθεν, καὶ πῶ τῶν Σπαρτιατῶν ἅλωσιν. καὶ ὅλως γε, μετ' ἐκεῖνον ὁ Νικίας ἀπὸ Σικελίας ἐπιστέλλων, ἐν τῷ ἀρχαίῳ τῶν ἐπιστολῶν διέμεινεν, ἀπ' αὐτῶν ἀξιάγλωσσος τῶν πραγμάτων. δὴ ὁ θαυμαστὸς Πλάτων, ἀνὴρ ἀξιόπιστος νομοθέτης τῶν τοιούτων, τὸ μὲν χαίρειν κελεύει ἐν παύῳ ἀποδοκιμάζειν ὡς μοχθηρὸν ὄν, ἐν οὐδὲν σπουδαῖον ἐμφαῖνον. τὸ δ' εὖ πράττειν αὐτ' αὖτε εἰσάγει, ὡς κοινὸν σώματός τε καὶ ψυχῆς εὖ διακειμένων σύμβολον. ἐν ἐπιστέλλων γε τῷ Διονυσίῳ, αἰτιᾶται αὐτὸν, ὅτι ποιῶν ἐς τὸν Ἀπόλλω, χαίρειν τὸν θεὸν προσεῖπεν, ὡς ἀνάξιον τοῦ Πυθίου, καὶ οὐχ ὅπως θεοῖς, ἀλλ' οὐδὲ ἀνθρώποις δεξιοῖς πρέπον. ὁ μὲν γε θεσπέσιος Πυθαγόρας, εἰ καὶ μηδὲν αὐτὸς ἡμῖν ἴδιον καταλιπεῖν τῆς αὐτοῦ ἠξίωσεν, ὅσον Οἰκέλλῳ τῷ λευκανῷ, καὶ Ἀρχύτᾳ, καὶ τοῖς ἄλλοις ὁμιλητῆς αὐτοῦ τεκμαίρεσθαι, ὅτε τὸ εὖ πράττειν προὔγραφεν, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ ὑγιαίνειν ἄρχεσθαι ἐκέλευεν.

In Epistolæ autem initio, Cleon ille Athenienſium tribunus, cùm ex Sphacteria ſcriberet, primo loco *Saluere* poſuit, lætum illic partæ victoriæ nuncium mittens, expugnatis videlicet Spartanis. Denique poſt illum Nicias dux, cùm ex Sicilia ſcriberet, antiquam epiſtolarum formam retinuit, ſtatim ab ipſis rebus exordiendo. Sed mirabilis ille Plato, vir fide dignus, & legum huiuſmodi lator, hoc verbũ *Saluere* iubet planè improbare tanquam malum, nihilque ſerium præ ſe ferens. Eius autem loco verbum, *Bene agere*, introducit, tanquam commune corporis animique bene affectorum ſymbolum. Ac miſſis ad Dionyſium literis, reprehendit ipſum, quòd verſus in Apollinem ſcribens, Deum ſaluere iuſſiſſet, tanquam Deo indignum, ac nedum Dijs, ſed ne præſtantiſſimis quidẽ viris decorum. At certè diuinus Pythagoras, tametſi nihil ipſe nobis proprium ſuorum ſcriptorũ relinquere voluit, quantum ex Oecello Lucano, & Archyta, aliiſque ipſius diſcipulis cõijcio, nec verbũ, *Bene agere*, præpoſuit, ſed à verbo *Valere* ordiri iuſſit.

ἅπαντες γοῦν οἱ ἀπ' αὐτῆς ἀλλήλοις ἐπιστέλλοντες, ὁπότε σπουδαῖόν τι γράφοιεν, ὑγιαίνειν εὐθὺς ἐν ἀρχῇ παρεκελεύοντο, ὡς καὶ αὐτὸ ψυχῇ τε καὶ σώματι ἁρμοδιώτατον, καὶ σωτήριον ἅπαντα περιειληφὸς τὸν ἄνθρωπον ἀγαθά. καὶ τοῦτο περιπλοῦν αὐτοῖς τρίγωνον, τὸ διαλλήλων, τὸ πενταγράμμον, ᾧ συμβόλῳ πρὸς τοὺς ὁμοδόξους ἐχρῶντο, ὑγεία πρὸς αὐτῶν ὠνομάζετο. καὶ οὐ γὰρ ἠξίουν τὸ μὴ ὑγιαίνειν εἶναι, οὔτε τὸ εὖ πράττειν, οὔτε τὸ χαίρειν πάντως καὶ τὸ ὑγιαίνειν. εἰσὶ δὲ οἳ καὶ τὸν τετράκτυν, τὸ μέγιστον ὅρκον αὐτῶν, ἢ ἐντελῆ αὐτοῖς ἀριθμὸν ἀποτελεῖν. οἱδὲ, καὶ ὑγείας ἀρχὴν ἐκάλεσαν. ὧν καὶ Φιλόλαός ἐστι. καὶ τί σοι τοὺς παλαιοὺς λέγω, ὅπου καὶ Ἐπίκουρος αὐτὴρ παὺ χαίρων τῷ χαίρειν, καὶ τῇ ἡδονῇ πρὸ ἁπάντων αἱρούμενος, ἐν τῇ σπουδαστέραις ἐπιστολαῖς, εἰσὶ δ' αὖ ὀλίγαι, καὶ ἐν τῇ πρὸς τοὺς φιλτάτους μάλιστα, ὑγιαίνειν εὐθὺς ἐν τῇ ἀρχῇ πρεσβύτατόν που δ' αὖ καὶ ἐν βαρυφθόγγῳ, καὶ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ κωμῳδίᾳ εὑρεῖς τὸ ὑγιαίνειν, πρεσβύτατον εὐθὺς λεγόμενον.

Itaque omnes ipsius sectatores, cùm ad se inuicem literas mitterent, quoties serij quippiam scribebant *Valere*, statim ab initio iubebant, vt quod tam corpori quàm animo erat accommodatissimũ, omniáq; simul hominis bona complectebatur. Et triplex, illorum triangulus qui alternatim inter se iũcti, quinquelinearem figuram constituit, quo symbolo apud eiusdem sententiæ sectatores vtebãtur, Sanitas ab ipsis appellabatur In summa, ipsum quidem Bene valere putabãt esse, verùm neque *Bene agere*, neque *Saluére* omnino idem quod *Valere*. Sunt autem & qui Quaternionem maximũ ipsorum iuramentum, aut perfectum ipsis numerum perficere dicãt: alij verò etiã valetudinis principium vocarunt: ex quibus etiam est Philolaus. Ecquid tibi priscos dicam, quando & Epicurus, quanquã verbo *Gaudere*, gaudebat, & voluptatem rebus omnibus anteponebat, in epistolis quas de rebus paulò grauioribus scripsit (quæ quidem sunt paucæ) & in ijs quas ad amicissimos potissimum misit, statim à principio bene valere imperat? Sæpe etiam & in Tragœdia, & in veteri Comœdia statim à principio dictum illud *Bene vãlere* inuenias.

τὸ μὲ γὰ Οὖλέ τε, καὶ μέγα χαῖρε, σοφῶς προτεταγμένον, τῷ χαίρειν τὸ ὑγιαίνειν ἔχει. ὁ δ' Ἀλεξις, Ω δέσποθ', ὑγίαινε. ὡς χέρνιος ἐλήλυθας. ὁ δ' Ἀχαιὸς, Ἥκω πεφορηὼς δεινά, σὺ δ' ὑγίαινέ μοι. καὶ ὁ Φιλήμων, Αἰτῶ δ' ὑγείαν πρῶτον. εἶτ' εὐπραξίαν. πέιτον ὄ, χαίρειν. εἶτ' ὀφείλειν μηδενί. ὁ μὲ γὰ τὸ σκόλιὸν γράψας, οὗ καὶ Πλάτων μέμνηται, τί καὶ ἔτος φησιν; Ὑγιαίνειν μὲ ἄειςον. τὸ δ' ὕστερον, καλὸν ἡγέεσθαι. πείτον ὄ, πλουτεῖν. τῷ χαίρειν ὃ τοπαράπαν οὐκ ἐμνήσθη. ἵνα σοι τὸ γνωριμώτατον ἐκεῖνο, καὶ πᾶσι διὰ στόματος λέγω, Ὑγεία πρεσβεία μακάρων, μετὰ σεῦ νέοιμι τὸ λειπόμενον βιοτᾶς. ὥστε εἰ πρεσβεία ὄτιν ὑγεία, καὶ τὸ ἔργον αὐτῆς τὸ ὑγιαίνειν, πρωτακτέον τῶν ἄλλων ἀγαθῶν. μυεία ὄ καὶ ἄλλα ἔκ τε ποιητῶν, καὶ συγγραφέων, καὶ φιλοσόφων καταδεῖξαί σοι ἔχων, πρωτιμώντων τὸ ὑγιαίνειν, τοῦτο μέ, παραπήσομαι ὡς μὴ εἰς ἀπροσκαλίαν πνὰ μειρακιώδη ἐκπέσω μοι τὸ σύγγραμμα, καὶ κινδυνεύσωμεν ἄλλῳ ὕλῳ ἐκρυῆναι τὸ πλοῖον. ὀλίγα δέ σοι τῶν ἀρχαίας ἱστορίας, ὁπόσα μέμνη-

Vale, & multum mihi *Salue*, prudenter illi verbo *Salutare* verbum illud *Valere* præpositum habet. Alexis autem, *O Here Vale, vt tarde admodum aduenis.* Achæus etiam, *Venio peracta re graui, at tu mihi vale.* Et Philemon, *Primùm valere cupio, dein agere bene, Saluere tertio, vltimo debere nil.* Nam qui conuiuale illud carmen scripsit, cuius etiam meminit Plato, quid etiam ait? *Equidem hoc iudico primũ, Valere, dein pulchrum videri, Post esse ditem.* Verbi autem *Saluere* omnino non meminit. Et vt notissimum quoque illud, & quod omnibus in ore est tibi dicam, *Superùm antiquissima Diua Salus. Tecum mihi liceat, Viuere quod supereſt.* Itaq; si antiquissima est Sanitas, eiúsque opus est *Bene valere*, bonum hoc alijs est anteponendum. Quanuis autem sexcenta alia exempla tum ex poëtis, tum ex historicis & philosophis commemorare possim, vbi verbum hoc *Valere* anteponunt, hoc tamen omittam, ne scriptum meum in iuuenilem ineptiam incidat, & clauum clauo trudere videar. Sed pauca ex veteri historia deprompta, quæ memoria teneo,

μαι οἰκεῖα τῷ παρόντι προσχρήσαι, καλῶς ἔχειν ὑπέλαβον. ὅτε Ἀλέξανδρος τὴν ἐν Ἰσσῷ μάχην ἀγωνιεῖσθαι ἔμελλεν, ὡς Εὐμένης ὁ σαρδιανὸς ἐν τῇ A πρὸς Ἀντίπατρον ἐπιστολῇ λέγει, ἕωθεν εἰσελθὼν εἰς τὴν σκηνὴν αὐτὸς ὁ Ἡφαιστίων, εἴτ' ἐπλαδάρμος, εἴτ' ἐπιταραχθεὶς ὡς ἐγὼ, εἴτε καὶ θεῶ B τινος τοῦτο καταναγκάσαντος, ταῦτὸν ἐμοὶ ἔφη, Τήιαινε βασιλεῦ, καιρὸς ἤδη παρατάττεσθαι. ταραχθέντων δ' τῶν παόντων C πρὸς τὸ παράδοξον τῆ προσωρεύσεως, καὶ τοῦ Ἡφαιστίωνος ὀλίγου δεῖν ὑπ' αἰδοῦς ἐκθανόντος, Ἀλέξανδρος δέχεσθαι εἶπε τὴν κλῆσιν. τὸ γὰρ σῶσαι ἐπανήξειν ἀπὸ τῆς μάχης, ἤδη D μοι ὑπαισχνεῖται. Ἀντίοχος δ' ὁ σωτὴρ, ὅτε τοῖς Γαλάταις συνάπτειν ἔμελλεν, ἔδοξεν ὄναρ ἐπιστάτῃ τῷ Ἀλεξάνδρου, κελεύειν σύνθημα πρὸ τῆς μάχης παραδοῦναι E τῇ στρατιᾷ τὸ ὑγιαίνειν. καὶ ἀπὸ τούτου συνθήματι, τὴν θαυμασὴν ἐκείνην νίκην ἐνίκησε. καὶ Πτολεμαῖος ὁ Λάγου, Σελεύκῳ ἐπιστέλλων, σαφῶς αἰνίσσεται τὴν τάξιν, ἣν ἐγεν αὐτὸν προσιόντων, ὅτι

scitè facturũ putaui si propria huic causæ adscriberẽ. Quãdo Alexander pugnam illam ad Issum iniurus erat, vt Sardianus Eumenes in epistola ad Antipatrum dicit, mane in eius tentorium ingressus Hephæstion, siue oblitus, siue sicut ego perturbatus, siue etiã numine quopiam impellente adactus, idẽ quod ego dixit. Bene vale rex: tempus iam est in aciem duci exercitum. Conturbatis autem cæteris qui tum aderant ob inopinatam salutãdi formã, ipsóque Hephæstione propemodum præ pudore exanimato, Alexander, recipio inquit omen: illud enim nos è pugna incolumes reuersuros, iam mihi pollicetur. Antiochus autẽ cognomento Soter, quando cum Galatis prælium esset conserturus, Alexandrum in somnis astare sibi putauit, qui iuberet vt ante pugnam exercitui tesseram hanc *Valere* daret. Ac sub hac tessera præclaram illam victoriam est consecutus. Ptolemæus etiã Lagi filius missis ad Seleucũ literis planè ordinem inuertit, à principio quidẽ epistolæ valere illũ iubens: pro eo autem vbi alij *Val* scribunt, ἀρχῇ μὲν τῆς ἐπιστολῆς ὑγιαίνειν, αὐτὸ τὸ ἐρρῶσθαι

ὑποχάψας τὸ χαίρειν, ὡς Διονυσόδωρος ὁ τὰς ἐπιστολὰς αὐτῶν συναγαγὼν φησιν. ἄξιον ὃ καὶ Πύρρου τοῦ Ἠπειρώτου μνησθῆναι, ἀνδρὸς μετ' Ἀλέξανδρον τὰ δεύτερα ἐν στρατηίαις ἐνεγκαμένου, καὶ μυείας βοπὰς τ' τύχης ἐνεγκόντος. οὗτος τοίνυν ἀεὶ θεοῖς εὐχόμενος, καὶ θύων, καὶ ἀγαπᾶσθαι οὐδὲ πώποτε ἢ νίκην, ἢ βασιλείας ἀξίωμα μεῖζον, ἢ εὐκλειαν, ἢ πλούτου ὑπερβολὴν, ἠτήσατο παρ' αὐτῶν, ἀλλ' ἓν τοῦτο ἠυχέτο, ὑγιαίνειν. ὡς ἓς' ἂν τοῦτ' ἔχῃ, ῥᾳδίως αὐτῷ τῶν ἄλλων προσγενησομένων. καὶ ἄρτια οἶμαι ἐφρόνει, λογιζόμενος ὅτι οὐδὲν ὄφελος τῶν ἁπάντων ἀγαθῶν, ἓς' ἂν τὸ ὑγιαίνειν μόνον ἀπῇ. ἀλλὰ νῦν ἑκάστου ἡμεῖς ἴδιος ὑφ' ἡμῶν ἀποδέδεικται. τάχα ἂν εἴποι τις. σὺ δ' τοῦτον ἀναλλάξας, εἰ καὶ μηδὲν ἄλλο ἔφησθα, ὅμως τῷ δικαίῳ λόγῳ ἂν ἔξω εἶναι τὸ ἁμαρτηκέναι, ὥσπερ ἂν εἴ τις περὶ τῇ κνήμῃ τὸ κράνος, ἢ περὶ τῇ κεφαλῇ τὰς κνημῖδας ἐπιδήσατο. ἀλλ' ὦ βέλτιστε, φαῦλον ἂν κἀγὼ πρὸς αὐτ', εἰκότως ἂν ταῦτ' ἔλεγες, εἴ τις ὅλως ἡμεῖς ἴδιον ὑγείας μὴ δέομεν. νῦν δ' ἐξ ἔωθεν, καὶ μεσούσης ἡμέρας,

Saluere subscribens quēadmodum Dionysiodorus tradit, qui epistolas eius collegit. Æquum etiam Pyrrhi Epirotæ meminisse, qui post Alexandrum secundas tenuit in re militari, variásque fortunæ vices pertulit, hic cum Deos precando, sacrificādo, & donaria consecrādo semper veneraretur, nunquam tamen ab illis vel victoriam vel regni maiestatem ampliorem, vel gloriam, vel diuitiarum abundantiam postulauit, sed vnum hoc, vt bene valeret precabatur vt pote cui, hoc fruenti cætera facillimè suppeterent. Atque me iudice optimè sentiebat, illud secum reputans, nullum cæterorum omnium bonorum fore fructum, si sola Sanitas abesset. Sed nūc cuiusque proprium tempus quo vsurpabatur à nobis est demonstratum. Fortassis autem dixerit quispiam. Tu verò hoc immutato, etsi nihil aliud dixisses, iusta tamen de causa extra culpam non esses: perinde ac siquis galeam tibiæ, vel capiti ocreas alligaret. Verùm ô optime, ego illi responderem, meritò sanè hæc diceres, siquod in vniuersum tempus esset quod sanitate opus non haberet. Nunc verò & mane,

καὶ νύκτωρ, ἀεὶ τὸ ὑγιαίνειν ἀναγκαῖον. καὶ μάλιστα τοῖς ἄρχουσι, καὶ πολλὰ πράττουσιν ὑμῖν, ὅσῳ καὶ περὶ πολλὰ δεῖσθαι τοῦ σώματος. ἔτι γ', ὁ μὲ χαίρειν εἰπὼν, μόνον εὐφήμῳ τῇ ἀρχῇ ἐχρήσατο, καὶ ἔστιν εὐχὴ τὸ πρᾶγμα. ὁ δ' ὑγιαίνειν παρακελευόμενος, καὶ χρήσιμόν τι δρᾷ, καὶ ὑπομιμνήσκει τὸ πρὸς τὸ ὑγιαίνειν συντελοῦντων. καὶ οὐ συνεύχεται μόνον, ἀλλὰ καὶ παραγγέλλει. τί δ' οὐχὶ καὶ ἐν τῷ τῶν ἐντολῶν βιβλίῳ, ὃ ἀεὶ καὶ παρὰ βασιλέως λαμβάνετε, τοῦτο πρῶτον ὑμῖν ὅτι παράγγελμα, τὴν ὑγείας τὴν ὑμετέρας αὐτῶν ἐπιμελεῖσθαι; καὶ μάλα εἰκότως. οὐδὲν γὰρ ἂν εἴη ὄφελος, ὑμῶν πρὸς τἆλλα, μὴ οὕτω διακειμένων. ἀλλὰ καὶ ὑμεῖς αὐτοὶ, εἴ τι κἀγὼ τῶν Ρωμαίων φωνῶν ἐπαΐω, τὸν πρωταγορεύοντας ἀντιδεξιούμενοι, τῷ τῆς ὑγείας ὀνόματι πολλάκις ἀμείβεσθε. καὶ ταῦτα πάντα εἶπον, οὐχ ὡς ἐκ περιουσίας ἀφελὼν μὲ τὸ χαίρειν, ἐπιτηδεύσας δ' αὐτὸ ἀπὸ εἰπεῖν τὸ ὑγιαίνειν, μὴ ὡς τοῦτο μὲ ἄκων παθών. ἢ γελοῖος ἂν ὢν ξενίζων, καὶ τὸν χαιρεῖς τῶν προσαγορεύσεων ἀναλλάττων. χάειν δ' ὁμολογῶ τοῖς θεοῖς,

& meridie, noctúque bene valere semper necesse est: in primis verò principibus vobis, qui multa negocia geritis, eóque ad multa sano corpore opus habetis. Præterea autem ille qui dixit *Salue*, auspicato tantùm principio est vsus, eáque res est votum. Sed qui *valere* iubet, is & quiddam vtile facit, & eorum admonet quę ad sanitatem conferunt: nec comprecatur modò, sed etiam imperat. Quid autem? nonne in mandatorum libello, quem semper à rege quoque accipitis, hoc primum vobis præcipitur, vt vestram valetudinẽ curetis? Ac meritò sanè: neque enim vlla vestri vtilitas ad res cæteras obeundas foret nisi integri ac sani essetis. Quinetiam vos ipsi, si Romanam linguam ego nonnihil intelligo, quum salutantes resalutatis, illis plerumque sanitatis nomine respondetis. Et hæc omnia dixi, non quòd verbum *Saluere* consultò demerim, & *Valere* pro eo dicere affectarim: sed quòd inuito mihi exciderit: alioqui ridiculus essem si inusitatam vocem inducerem, & tempora salutationum immutarem. Gratiam autem Dijs habeo,

ὁτι μοι τὸ σφάλμα ἐς ἄλλο μακρῷ ἀσπάστερον περιέβαλε, καὶ εἰς τὸ ἄμεινον παρώλισθον. καὶ τάχα τῆς ὑγείας, ἣν Ἀσκληπιῷ αὐτῷ ὀπυοίᾳ τῷδ' ἐπράχθη, δι' ἐμοῦ σοι τὸ ὑγιαίνειν ἐπιχειρουμένου. ἐπεὶ ἔγωγε, πῶς ἂν αὐτὸ ἔπαθον ἄνευ θεοῦ, μηδέπω πρότερον ἐν τῷ μακρῷ βίῳ ταραχθεὶς ὅμοιον; εἰ δὲ δεῖ καὶ ἀνθρωπίνῳ τινὰ λόγῳ τὸ γεγονότος ἀπολογίαν εἰπεῖν, ἆδην ξένον εἰ παύσασθαι σπουδάζων ὑπὸ σοῦ γνωρίζεσθαι, ἐκ τῆς ἄγαν ἐπιθυμίας εἰς τοὐναντίον διαταραχθείς, ἐνέπεσον. τάχα δ' ἂν τινα ἐκπλήξειε τῶν κατ' ὀρθὸν λογισμὸν, καὶ σπατιωτῶν πλῆθος. ὧν οἱ μέν, προπηδῶντες, οἱ δ', ἐν τῇ τάξει τῆς προπαρασκευάσεως μὴ μένοντες. σὺ δ' εὖ οἶδ' ὅτι καὶ οἱ ἄλλοι εἰς αὐτὸ, ἢ ἀπαιδευσίαν, ἢ παραφερούσιν παραφέρουσι τὸ πρᾶγμα, αὐδοῦς αὐτὸ σύμβολον, καὶ ἀφελείας ἐποιήσω, καὶ ψυχῆς μηδὲν ἀγροῖκον, καὶ ἔντεχνον ἐχούσης. ὡς τόγε παύσασθαι ῥᾳδιαλέον ἐν τοῖς τοιούτοις, οὐ πόρρω θρασύτητος καὶ αὐθαδείας ὄν. καὶ ἔμοιγε εἴη μηδὲν μὴ τοιοῦτον σφάλλεσθαι. εἰ δ' συμβαίη, πρὸς

quòd mihi erratum hoc, in verbum aliud longè auſpicatius eſt conuerſum, & in melius prolapſus ſum. Et fortaſſe hoc Salutis vel Æſculapij ipſius conſilio factum eſt, qui tibi per me ſanitatem promittat. Nam quo pacto ipſe equidem illud ſine Deo commiſiſſem, qui per lõgam ætatem antea nunquam ſimili modo fui perturbatus? Si quam verò facti defenſionem humanam afferre oportet, nihil nouum putes ſi quũ à te in optimis cognoſci properabam, nimia cupiditate conturbatus, in contrarium incidi. Iam & à recta cogitatione, militũ etiam frequentia facilè quempiam deturbauerit, quorum alij aduerſos protrudunt, alij in ordine ſalutationis non manent. Tu verò, ſatſcio, quanuis alij factum hoc in amentiam, aut imperitiam, mentiſue impotentiam detorqueant, illud pro verecundiæ & ſimplicitatis indicio accepiſti, animæque nihil vafri nihil callidi habentis ſignum eſſe duxiſti: nam nimia in his rebus audacia, à temeritate & impudentia non diſtat. Atque vtinam mihi contigat nunquam in hunc modum errare: ſi verò contingat,

εὐφημίαν αὐτὸ βέπεσθαι. ὁπὸ τοῦ τῦ τοῦ τοιοῦδέ τι λέγεται γλυκέως. ὁμῶ, ἔτυχε δίκην τινὰ δικάσας ὀρθῶς, καὶ ἀπολύσας ἐγκλήματος τοῦ μεγίστου ἀδίκως συκοφαντούμενον ἄνθρωπον. ὁ δὲ, χαίειν ὁμολογῶν μεγάλῃ τῇ φωνῇ, χάειν οἶδά σοι ἔφη ὦ αὐτοκράτωρ, ὅτι κακῶς καὶ ἀδίκως ἐδίκασας. καὶ τῶν περὶ Σεβαστὸν ἀγανακτησάντων, καὶ διασπάσασθαι τὸν ἄνθρωπον ἐθελόντων, παύσασθε χαλεπαίνοντες ἐκεῖνος ἔφη. οὐ γὰρ τὴν γλῶτταν αὐτῦ, ἀλλὰ τὴν γνώμην ἐξετάζειν ἄξιον. ἐκεῖνος μὲν, οὕτω. σὺ δ' εἴτε τὴν γνώμην σκέψασαι, πάνυ εὔνουν εὑρήσεις, εἴτε τὴν γλῶτταν, εὔφημος καὶ αὐτή. ἔοικα δ' ἐγὼ ταῦτα ἤδη γλυκόμενος, εἰκότως ἄλλό τι φοβηθήσεσθαι, μή ποτε δόξω ἐξεπίτηδες ἡμαρτηκέναι, ὡς τὴν ἀπολογίαν ταύτην συγγράψαιμι. καὶ εἴη γε ὦ φίλτατε Ασκληπιὲ τοιοῦτον φανῆναι τὸν λόγον, ὡς μὴ ἀπολογίαν, ἀλλ' ἐπιδείξεως ἀφορμὴν εἶναι δοκεῖν.

id in fauſtam precationem vertatut. Temporibus igitur primi Auguſti, etiam tale quid acciditſſe dicitur. Hic enim cùm aliquando litem quandam rectè diremiſſet, hominémque calumnioſè accuſatum maximo crimine abſoluiſſet, ille gratias agẽs magna voce, gratiam, inquit, habeo tibi Imperator, quòd male atque iniuſtè iudicaſti. Ibi cùm qui Auguſtum circunſtabant, indignarentur, hominémq; diſcerpere vellent. Deſinite indignari, inquit ille: neque enim linguam eius, ſed animum exa-minare æqnum eſt. Sic quidem ille. Tu verò, ſiue mentem ſpectes, planè benenolum me comperies: ſiue linguam, ipſa quoque bene ominatur. Cæterum videor hoc loci iam conſtitutus, aliud quiddam meritò veriturus, ne qui data opera erraſſe me putent, vt hanc ſcribendæ apologiæ occaſionem haberem. Atque vtinam Æſculapi chariſſime, eiuſmodi hæc appareat orãtio, vt non apologia, ſed oſtentationis occaſio captata videatur.

ΕΡΜΟΤΙΜΟΣ, Η ΠΕΡΙ αἱρέσεων. HERMOTIMVS, SIVE DE SECTIS.

ARGVMENTVM.

Hic Dialogus didacticus est. Disputat autem de secta philosophorum, quanam optima sit, & ad felicitatem quam omnes promittunt, certissimè ducat. Et quia impossibile apparet, ex tam multis, támque diuersa sentientibus, quid optimum atque verissimum sit, eligere, tandem concluditur, Satius esse non philosophari, quàm frustra ætatem ac operam in eo, quod assequi nequeas, consumere. Series Dialogi ita se habet. Occasionem & exordium ab incessu & habitu Hermotimi, Stoicæ philosophiæ sectatoris, sumitur: qui, quoniam viginti iam annos perpetuos philosophos audierat, neque tamen adhuc mediam ad virtutem viam superauerat, disputationi occasionem & materiam subministrat. Prima igitur quæstio tractatur, quanto omnino tempore opus sit, ad virtutem & felicitatẽ consequendam. Luciano longitudinem illius vt nimiàm accusante, Hermotimo autem contrà præmia, & mercedem tanti laboris opponente. Atque hoc disputationis proœmio, & quasi quadam sylua præmissa, mox ad principalem quæstionem venitur, pura quanam philosophorum secta certissima atque optima sit, & quomodo eadem deprehendi debeat. Ibi Hermotimo Stoicam præferente, eiúsque rationes quasdam non satis idoneas adhibente, à Luciano deridetur magis quàm confutatur. Idem autem mox totam hanc disputationem quasi de integro orditur. Ac primò quidem Virtutis Icone quadam proposita, ostendit cùm multi adeò sint, qui viam ad illam polliceantur, in tam diuersa turba, támque graui causa optimum & certissimum ducem quærendum atque eligendum esse. Quem cùm alter ex Stoicis sumendum esse, rursum diceret, eiúsque rei argumentum etiam hic non satis idoneum afferret, Lucianus per prosopopœiam reliquorum philosophorum, se ipsos immeritò, causa indicta, damnari, ac Stoicis, istis recentioribus, præponi, querentium, apologiam subiungit, Hermotimúmque reprehendit, qui quos nunquam cognouit ac legerit, temere adeò damnet. Et hunc locum ità concludit, vt dicat, quoniam in incerto sit, quanam philosophandi via alijs præferri debeat, omnes æquè relinquendas esse. Hinc variis similitudinibus vtrinque res agitur, Hermotimo defendente Stoicã viam,

BIBLIOTHEQUE DE LA VILLE LYON 1894

viam, & contendente, apud vnum aliquem deprehensa veritate, non esse opus, alios vltrà consulere: contrà autem opponente Luciano, sed apud vnum aliquem, nondum inuentam ac deprehẽsam illam esse, & ob id pariter omnes perscrutandos & cognoscendos esse. Quo obtento, iam & de tempore agitur, quo ad cognoscendos omnes opus sit, quod tam longum præfinitur, vt impossibile videatur, vel partem illorum, etiam per omnem ætatem ab vno aliquo euolui atque cognosci posse. Rursum igitur quod suprà concluditur, quoniam impossibile sit omnes euoluere, & tamen idem necessarium, si veram viam ad virtutem deprehendere velis, satius esse in totum ab illis abstinere. Et hinc quoque ad similitudines deueniunt, Hermotimo contra hanc longitudinem temporis contendente, non esse necesse, vt omnium omnia scripta euoluantur, sed ex parte cognosci ac iudicari totum posse. Luciano autem contrà negante, nisi si totum idem vniforme sit, & antea aliquando, quale sit, visum ac cognitum fuerit. Nam philosophiam ipsam non vnius generis esse, sed de multis ac diuersis rebus tractare. Post hac idem alijs quoque argumentis ostendit difficultatem eligendi & iudicandi, tum de ipsis vijs, tum de ducibus & præceptoribus. Deinde vt maximè de via & duce constet, inanem tamen ac vanam spem propositam esse, & hæc multis similitudinibus passim amplificantur. Postremò per fictionem concesso eo, vt Stoicorum optima via sit, testimonio ipsius Hermotimi comprobat, neminem adhuc illorum inuentum fuisse, qui, quod promitteret alijs, ipse præstitisset. Denique & mores & vitam illorum cum officio & effectu virtutis pugnare, quod & exemplo cuiusdam Stoici præceptoris confirmat. Concludit igitur philosophandum hoc pacto non esse, id quod mox Hermotimus facit, ex pœnitentia, priore vita atque habitu reiectis.

ΛΥΚΙΝΟΣ.

Σον ὦ Ερμότιμε τῷ βιβλίῳ καὶ τῇ τοῦ βαδίσματος σπευδ ἠτεκμήραδζ, παρὰ τὸ δίδασκαλον ἐπειγομένῳ ἔοικας. ἐνενόεις γοῦν τι μεταξὺ φωνῶν, καὶ τὰ χείλη διεσάλευες, ῥῆμα τοῦτον δοκίζων, καὶ

LVCIANVS.

Vantũ ô Hermotime, cum ex libello, tum ex gressus festinatione cõijcio, ad præceptorem properare videris. Aliquid saltem inter eundum mẽte voluebas, & tacitè submurmurãdo labia mouebas

LI

BIBLIOTHEQUE DE LA VILLE LYON 1894
BIBLIOTHEQUE DE LA VILLE DE LYON

χεῖρα. ὧδε κἀκεῖσε μετέφερες, ὥσπερ τινα ῥῆσιν ἐπὶ σεαυτοῦ διαπεπλυμένος. ἐρώτημα ἦν, ἢ πῦρ ἀγκύλων σωπηθεὶς, ἢ σκέμμα σοφιστικὸν ἀναφερόντιζον, ὡς μὴ ὁδῷ βαδίζων ὀχλοῖς, ἀλλ' ἐγρηγορὼς εἶης, ἀεί τι ἀσυμβαλόν τι φράπτων, καὶ ὃ πρὸς ὁδοῦ σοι γένοιτ' ἂν εἰς τὰ μαθήματα. Ερμότιμος. νὴ Δί' ὦ Λυκῖνε, τοιοῦτό τι. πλὴν γὰρ χθιζὰ σωκράτην, ἃ εἶπε πρὸς ἡμᾶς, ἀνεπεμπάζομεν, ὅπως τῇ μνήμῃ ἔκασα. χρὴ δὲ μηδένα καιρὸν οἶμαι παρεῖναι, εἰδότας ἀληθὲς ὂν τὸ ὑπὸ τῶν κώων ἰαθῆναι ἐρημίαν, ὡς ἔφα, Βραχὺς μὲν ὁ βίος, μακρὴ δὲ ἡ τέχνη. καί τοι ἐκεῖνος ἰατρικῆς πέρι ταῦτ' ἔλεγεν, ἐμοὶ δὲ περὶ φιλοσοφίας τὰ τοιαῦτα. φιλοσοφία δὲ, καὶ μακρῷ τῷ χρόνῳ ἀνέφικτος, ὦ μὴ παύσῃ τις ἐγρηγόρως ἀτενὲς ἀεὶ καὶ μόλις ἀποβλέπων ἐς αὐτήν. καὶ τὸ κινδύνευμα οὐ περὶ μικρῶν, ἢ ἆθλον εἶναι ἐν τῷ πολλῷ τῶν ἰδιωτῶν συρφετῷ παρεπολόμεθα, ἢ εὐδαιμονῆσαι φιλοσοφήσαντα. Λυ. τὰ μὲν ἆθλα ὦ Ερμότιμε, θαυμάσια, ἡλίκα εἴρηκας. οἶμαι γοῦν σε πόρρω εἶναι αὐτῶν, εἴγε χρὴ εἰκάζειν τῷ τε

manumq; huc illuc ferebas, quasi orationē apud te digereres, vel quæstionem aliquam obliquā componeres, vel sophisticam speculationem excogitares, vt neq; per viam incedens otiareris, sed operi sedulò vacares, aliquid serij sēper faciendo, quódq; ad præcepta tibi conferat. *Hermet.* Per Iouē Luciane, tale quiddā est. Nā quæ hesterno in conuētu nobis dixit, singula repetēs memoria recolebā. Æquum verò esse opinor nūllū præterire tēp⁹ siquidē verū esse scim⁹ illud Coi medici dictū, Nimirū, *breuem esse vitam, artem verò longam*. Quod quidē de arte medica est effatus, quæ minore negotio perdiscitur. At Philosophia ne lōgo quidē tēpore comprehēditur, nisi quis summa vigilantia acres oculos in eam semper defigat. Neq; paruis de rebus periclitamur: aut enim in multa priuatorū colluuie dispereundo miserū esse, aut philosophando fœlicē vitā ducere oportet. *Lucian.* Perquam admiranda certè fūt, ô Hermotime, præmia quę dixisti. Cæterùm opinor, te ab ijs nō remotū esse, siquidem ducenda est coniectura ex tēpore quod multū in philosophiæ studijs collocasti: χρόνῳ ὁπόσον φιλοσοφεῖς, καὶ

πρὸς τῷ πόνῳ, οἷόν μοι ὑμέτερον ἐκ πολλοῦ ἤδη ἔχειν δοκεῖς. εἰ γάρ τι μέμνημαι, χθὲς ἢ πρῴην ἔτη ταῦτά ἐστιν, ὦφ' ὅτε οὐδὲν ἄλλο ποιοῦντα ἐώρακα, ἢ περὶ τοὺς διδασκάλους φοιτῶντα, καὶ ὡς τὸ πολὺ ἐς βιβλίον ἐπικεκυφότα, καὶ συγγράμματα τῶν σωφρονεστέρων ἀπογραφόμενον, ὡχρὸν ἀεὶ καὶ κατεφθαρμένον, καὶ τὸ σῶμα κατεσκληκότα. δοκεῖς δέ μοι μηδὲ ὄναρ ποτὲ ἀνιέναι σαυτῷ, ὅπως ὅλως εἶναι ἐν τῷ περιγράμματι. ταῦτ' οὖν σκοπουμένῳ μοι, φαίνῃ ὅτι ἐς μακρὰν ἐπλήφεις τὴν εὐδαιμονίας εἴγε μὴ λέληθας ἡμᾶς καὶ πάλαι αὐτῇ συνών. Ερμω. πόθεν ὦ Λυκῖνε ὃς νῦν ἄρχομαι παρακόπτειν ἐς τὴν ὁδόν, ἣν ἀρετὴ πάνυ πόρρω κεῖσθαι Ἡσιόδου οἰκεῖ, καὶ ἔστιν ὁ οἶμος ἐπ' αὐτὴν μακρός τε, καὶ ὄρθιος, καὶ βηχὺς, ἰδρῶτα ὀλίγον ἔχων τοῖς ὁδοιπόροις; Λυ. οὐχ ἱκανὰ οὖν ἴδρωταί σοι ὦ Ερμότιμε, καὶ ὁδοιπόρηται; Ερ. οὔ φημι· ἀδὲν γὰρ ἐκωλυέ με πανευδαίμονα εἶναι, ὅτι τῷ ἄκρῳ γλόμβον. τὸ δὴ νῦν, ἀρχόμεθα ἔτι ὦ Λυκῖνε. Λυ. ἀλλὰ τὴν γε ἀρχὴν, ὁ αὐτὸς ἔφης Ἡσίοδος ἥμισυ τοῦ παντὸς

præterea ex labore quē non mediocrē iamdudū impēdisti. Nā si bene memini, hic ferme annus est vigesimus ex quo nihil aliud te faciētē vidi, quàm præceptores frequentātē, & vt plurimum in librū incūbentem, & dissertationum cōmentarios describētē, ita vt perpetuò prę curis palleres, & corpore mácresceres. Ac mihi videris ne per somniū quidē vnquā te ipsū relaxasse, ita totus in re fuisti. Itaq; mihi hæc cōsideranti, videris fœlicitatē breui consecuturus, nisi nobis insciis cum ipsa iādudū versaris. *Hermot.* Vnde illud conijcis Luciane, cùm in viā iam primum prolato capite prospiciā: virtus verò procul admodū ex Hesiodi sententia habitet, eiùsq; via sit lōga & ardua, & aspera, nec euntibus paucū sudorē moueat. *Lucian.* Ergo nondum tibi satis est sudatum, neq; satis confectum itineris? *Hermot.* Minimè inquā. Nihil enim prohiberet quominus per omnia beatus essem, si fastigium attigissem: at nunc adhuc, ô Luciane, incipio. *Lucian.* At principium, ille ipse Hesiodus, dimidium totius esse dixit. Itaque si dixerimus te iam in medio esse

ἄνοδον εἶναί σε ἤδη λέγοντες, ὃν μὴ ἁμάρτοιμεν. Ερμο. οὐδέπω οὐδ' ἂν τοῦτο. πάμπολυ γὰρ ἂν ἡμῖν λύοιο. Λυ. ἀλλὰ ποῦ γάρ σε φῶμεν τὴν ὁδὸν τυγχάνειν ὄντα; Ερ. ἐν τῇ ὑπωρείᾳ κάτω ἔτι ὦ Λυκῖνε, ἄρτι προβαίνειν βιαζόμενον. ὀλισθηρὰ γάρ, καὶ βαρεῖα, καὶ δεῖται χειρὸς ὀρέξοντος. Λυ. ἀκούω· ὁ διδάσκαλός σοι τοῦτο ἱκανὸς ποιῆσαι, ἄνωθεν ἐκ τῆς ἄκρου καθάπερ ὁ τῆς Ὁμήρου Ζεὺς, χρυσῆν τινα σειρὰν καθιείς, τοῖς αὐτοῦ λόγοις, ὑφ' ὧν σε ἀναπαῦ δηλαδή, καὶ ἀνακουφίζει πρὸς αὐτόν τε ἅμα καὶ αὐτὸς πρὸ πολλοῦ ἀναβεβηκώς. Ερμο. αὐτὸ ἔφηδα ὦ Λυκῖνε τὸ γιγνόμενον. ὅσῳ γοῦν ἐπ' ἐκείνῳ, πάλαι ἀπεπαύμεθα ἄνω, καὶ σιωπῶμεν αὐτοῖς. τὸ δ' ἐμὸν, ἔτι ἐνδεῖ. Λυ. ἀλλὰ θαρρεῖν χρή, καὶ θυμὸν ἔχειν ἀγαθὸν, ἐς τὸ τέλος ἥξειν ὁδοῦ ὁρῶντα καὶ τὴν ἄνω εὐδαιμονίαν, καὶ μάλιστα ἐκείνῃ συμπροθυμουμένου. πλοῦ, ἀλλά τίνα σοι ἐλπίδα ἐπιφαίνει, ὡς δύποτε ἀναβησομένῳ; ἐς νέωτα εἰκάζεις ἐπὶ τὸ ἄκρον ἔσεσθαί σε, οἷον μὴ τὰ μυστήρια τὰ ἄλλα, ἢ Παναθήναια; Ερ. ὀλίγον φῂς ὦ Λυκῖνε. Λυ.

ascensu, à vero non aberrauerimus. *Hermot.* Nequaquã hoc dixeris, etsi multum nobis confectum sit. *Lucian.* At vbinam itineris esse te dixerimus? *Hermot.* infra adhuc in ipsa montis radice, ô Luciane modò porrò ire conantem. Est autem lubrica, & aspera, & opus habet aliquo qui manum porrigat. *Lucian.* Proinde idoneus est ad id agendum præceptor tuus, desuper è cacumine, quemadmodum Homericus ille Iupiter, demissa catena aurea, suis nimirum præceptis, quibus te attrahat, attollátque ad se, & ad virtutem, quò ipse iampridem conscendit. *Hermot.* Hoc ipsum quod fit, Luciane, dixisti. Etenim quãtum ad illius operam attinet, iamdudum trahor sursum, & cum ipsis versor: sed quod ad me attinet, adhuc sum inferior. *Lucian.* Atqui confirmandus est animus, cùm viæ finem, & sitam in summo fœlicitatem cõspicias, maximè verò cohortante illo. Quam verò tibi spem facit, quum tandem aliquando conscenderis? An te anno sequenti in summo fore coniectabat, veluti post alia sacra, aut post Panathenæa? *Hermot.* Exiguũ est quod dicis Luciane. *Lucian.* An subsequẽti quinquẽ-

Ερ. καὶ τοῦτο ὀλίγον ὡς πρὸς ἀρετῆς ἄσκησιν, καὶ εὐδαιμονίας κτῆσιν. Λυ. μετὰ δύο μὰ Δὶ ὀλυμπιάδας πάντως. ἢ πολλοῦ γ' ἂν ὑμῶν ῥᾳθυμίαν καταγνοίη τις, εἰ μὴ δι' ὀλίγου τοσούτου χρόνου δύναισθε, ὅσον περὶς ἀπὸ Ἡρακλείων στηλῶν εἰς Ἰνδοὺς ἀπελθεῖν. εἶτ' ἐπανελθεῖν ῥᾴδιον, εἰ καὶ μὴ εὐθύ, μὴ δι' ἀεὶ βαδίζοι τις, ἀλλ' ἐν τοῖς διὰ μέσου ἔθνεσι περιπλανώμενος. καὶ τοι πόσῳ τινὶ βούλει ὑψηλοτέραν καὶ λιπαρωτέραν θῶμεν εἶναι τὴν ἄκραν, ἐφ' ἧς ὑμῖν ἡ ἀρετὴ οἰκεῖ, ἢ Ἀόρνου σπείνης, ἣν ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν, Ἀλέξανδρος κατακράτος εἷλεν; Ερμο. οὐδὲν ὅμοιον ὦ Λυκῖνε. οὐδ' ἔστι τὸ πρᾶγμα τοιοῦτον, οἷον σὺ εἰκάζῃς, ὡς ὀλίγῳ χρόνῳ καταρραθῆναι, καὶ ἁλῶναι, ὃν δ' ἂν μυρίοι Ἀλέξανδροι προσβάλωσιν, ἐπὶ πολλοὶ ἂν οἱ ἀνιόντες ἦσαν. νῦν δ' ἀνέρχονται μὲν οὐκ ὀλίγοι μάλα ἐρρωμένως, καὶ προσέρχονται ἐπὶ πολύ. οἱ μέν, ἐπὶ παῦρον ὀλίγον. οἶδε, ἐπὶ πλέον. ἐπειδὰν δὲ κατὰ μέσον τὸν ὁδὸν γένωνται, πολλοῖς τοῖς ἀπόροις καὶ δυχερέσιν ἐντυγχάνουσι, ἀποδυσπετοῦσί τε, καὶ ἀναστρέφουσιν, ἀθυμοῦντες, καὶ ἰδρῶτι ῥεόμενοι, ου-

nio? *Hermot.* Hoc quoque est exiguum cùm ad virtutem excerdendam, tum ad fœlicitatem cõsequendã. *Lucian.* Proinde ad summũ post duo lustra. Alioqui magnæ quis ignauiæ vos arguat, nisi id poteritis ex temporis spatio, quo quiuis ter eat redeátq; facilè à columnis Herculis ad Indos, quanuis neq; rectà neque semper progrediatur, sed per gentes in medio sitas oberret. Atqui quanto altiorem, & accliuiorem vis ponamus esse verticem montis in quo vobis habitat virtus, Aorna illa petra, quam intra paucos dies Alexander summa vi occupauit? *Hermot.* Nihil simile est Luciane: nec eiusmodi est negocium, cuiusmodi tibi fingis, vt breui tempore conficiatur & capiatur, non si sexcenti Alexandri vires suas coniunxerint quoniam multi sunt conati conscendere, nunc verò non pauci valdè forti animo conscendunt, & aliquantum pergunt, alij parum admodũ, alij plusculum. Cæterùm vbi medium itineris attigerint, multas difficultates & perplexitates nacti, fastidio capiũtur, & regrediũtur, anhelãtes & sudore manantes,

φέροντες τὰ κάματον. ὅσοι δ' αὖ εἰς τέλος διακαρτερήσωσιν, ἤτοι πρὸς τὸ ἄκρον ἀφικνοῦνται, καὶ τὸ ἀπ' ἐκείνου, εὐδαιμονῆσι, θαυμάσιόν τινα βίον τὰ λοιπὸν βιοῦντες, οἷον, μύρμηκας ἀπὸ τοῦ ὕψους ἐπισκοποῦντές τινας τῶν ἄλλων. Λυ. παπαὶ ὦ Ερμότιμε. ἡλίκους ἡμᾶς ἀποφαίνεις. οὐδὲ κατὰ τοὺς πυγμαίους ἐκείνους, ἀλλὰ χαμαὶ παντάπασιν ἐν χερῶ τὰ γῆς. εἰκότως. ὑψηλὰ γὰρ ἤδη φρονεῖς, καὶ ἀνωθεν. ἡμεῖς δ' ὁ σορφετὸς, καὶ ὅσοι χαμαὶ ἑρχόμενοι ἐσμὲν, μὴ τῶν θεῶν καὶ ὑμᾶς προσευξόμεθα ὑπερνεφέλοις γνωμόνοις, καὶ ἀνελθόντας οἱ πάλαι αὐτοὺς ἴδετε. Ερμο. εἰ γὰρ γνοιτο καὶ ἀνελθεῖν ὦ Λυκῖνε. ἀλλὰ πάμπολυ τὸ λοιπόν. Λυ. ὅμως ἐκ ἔφην ὀπίσω, ὡς χείνῳ παραβαλεῖν. Ερμο. οὐδ' αὐτὸς γὰρ οἶδα ὦ Λυκῖνε τἀκείθεν. εἰκάζω μέντοι οὐ πλείω τῶν εἴκοσιν ἐτῶν ἔστ' ἄν, μεθ' ἃ πάντως που καὶ ὅπῃ τῷ ἄκρῳ ἐσόμεθα. Λυ. Ηρακλεις, πολὺ λέγεις. Ερμο. καὶ γὰρ περὶ μεγίστων ὦ Λυκῖνε οἱ πόνοι. Λυ. τουτὶ μὲν ἴσως ἀληθές. ὑπὲρ ὃ τῶν εἴκοσιν ἐτῶν, ὅτι διάσῃ τοσαῦτα, πότε-

nec laborem ferentes. Quicunq; autē ad finē perdurarint, hi ad fastigiū perueniūt, ab eóq; tempore fœlicitatis compotes facti, vitā quandā admirandam per reliquam ætatem viuunt, aliósq; homines tanquā formicas è sublimi contemplantur. *Lucian.* Papæ Hermotime, quātulos nos facis, neq; cum Pygmæis nos comparas, sed omnino cum humi repentibus animalculis. Meritò, nam alta iam à principio sapis. Nos verò vilis plebecula, & quot-quot humi repimus, cū Dijs etiam vos qui nubibus altiores euasistis, & quò iamdudū festinatis ascēsu peruenistis, precatione venerabimur. *Hermot.* Vtinam Luciane daretur ascēndendi facultas, sed viæ multū supereſt. *Lucian.* tamen non dixisti quantum, vt id cum tempore cōpares. *Hermot.* Neq; enim ipse, Luciane, probè scio, nihilominꝰ conijcio non pluribus quàm viginti annis opus fore, quibus exactis in summo iugo consistam. *Lucian.* Multum hercle dicis. *Hermot.* Etenim pro rebus maximis suscipiuntur labores. *Lucia.* Id fortè quidem est verum. Te verò tot annos, nempe viginti, victurum num præceptor

ἐγὼ, ὁ διδάσκαλός σου ὑπέσχετο, ἀ μόνον σοφὸς, ἀλλὰ καὶ μαντικὸς ὢν, ἢ χρησμολόγος τις, ἢ ὅσοι ταῖς Χαλδαίων μεδόδοις ἐπίστανται; φασὶ γοῦν εἰδέναι τὰ τοιαῦτα. οὐ δῆτά γε εἰκὸς ἐπὶ τῷ ἀδήλῳ, εἰ βιώσῃ μέχρι πρὸς τὴν ἀρετὴν, τοσούτους πόνους ἀνέχεσθαι, καὶ τὰλαιπωρεῖν νύκτωρ καὶ μεθ' ἡμέραν, ἂν εἰδότα εἴ σε πλησίον ἤδη τὸ ἄκρον γνόμενον, τὸ χρεὼν ἐπισὰν, καταπαύσει λαβόμενον τῆς ποδὸς, ἐξ ἀτελοῦς τῆς ἐλπίδος. Ερμο. ἄπαγε. δύσφημα γὰρ ταῦτα ὦ Λυκῖνε. ἀλλ' εἰ μὴ βιῶναι ὡς μίαν γοῦν ἡμέραν εὐδαιμονήσω, σοφὸς γνώμενος. Λυ. καὶ ἱκανή σοι αὕτη τῶν τοσούτων καμάτων μία ἡμέρα; Ερμο. ἐμοὶ μὲν καὶ ἀκαιρίαν ὁπόσον ἱκανόν. Λυ. τὰ δ' ἀνώτω ὅτι εὐδαίμονα, καὶ τοιαῦτα, ὡς πάντα χρῆν ἐπίστασθαι δ' αὐτὰ, πόθεν ἔχεις εἰδέναι; οὐ γὰρ δὴ αὐτός που ἀνῆλθες. Ερμο. ἀλλὰ τῷ διδασκάλῳ πιστεύω λέγοντι. ὁ δ', πάνυ οἶδεν, ἅτε ἀκρότατος ἤδη ὤν. Λυ. ἔλεγε δ' ὁ πρὸς θεῶν, ποῖα τὰ περὶ αὐτῶν, ἢ τίνα τὴν εὐδαιμονίαν εἶναι φ' ἧκεν;

tuus tibi est pollicitus, non solùm sapientia, sed diuinādi etiam arte pollens, aut sortis dicendæ peritus, vnde ue ex illis qui Chaldaicam disciplinam callent? Aiunt quippe eos talia nosse. Neque enim sanè æquum foret vt incertum vsq; ad virtutem sis victur⁹, tot labores sustinere, noctes diésque ærumnas perferres, nescius an te iam cacumini proximum Parca instans pede correptū tractura sit ab imperfecta spe auulsū. *Hermot.* Apage ista Luciane, siquidem maledica sunt. At viverem vtinam, vt sapientiā assecutus vnicum saltem diē fœlicitate fruerer. *Lucian.* Et pro tot tantísque laboribus vnica dies tibi sufficiat? *Hermot.* Mihi quidem etiam exiguum momentum satis esset. *Lucian.* Cæterùm vnde nosse potes rebus supernis inesse fœlicitatem, vt earum gratia quiduis perferre oporteat? Nunquam enim eò ipse conscendisti. *Hermot.* At ego dicenti præceptori credo: planè enim id nouit, vt qui iam sit excelsissimus. *Lucian.* At per Deos, qualia illa, quam-ue illic esse fœlicitatem aiebat? Nunquid diuitias aliquas, & gloriam,

ἢ πλοῦτον τινὰ πλεῖστον, καὶ δόξαν,

καὶ ἡδονὰς ἀνυπερβλήτους; Ερμο. ἐυφήμει ὦ ἑταῖρε. οὐδὲν γὰρ ὄφελος ταῦτα πρὸς τὸν ἐν τῇ ἀρετῇ βίον. Λυ. ἀλλὰ τίνα φησὶ ταῦτα εἶναι, εἰ μὴ ταῦτα ἔξεστι πρὸς τὸ τέλος τῆς ἀσκήσεως ἐλθόντας; Ερμο. σοφίαν, καὶ ἀνδρείαν, καὶ τὸ καλὸν αὐτὸ καὶ τὸ δίκαιον, καὶ τὰ πάντα ὁπόσα βεβαίως πεπίσμενον, ἢ ἕκαστα ἔχει. πλούτους δὲ, καὶ δόξαν, καὶ ἡδονὰς, καὶ ὅσα τοῦ σώματος, πάντα ταῦτα κάτω ἀφῆκε, καὶ ὑποδυσάμενος, ἀνέρχεται, ὥσπερ φασὶ τὸν Ηρακλέα ἐν τῇ Οἴτῃ κατακαυθέντα, θεὸν γενέσθαι. καὶ γὰρ ἐκεῖνος ἀποβαλὼν ὁπόσον ἀνθρώπινον εἶχε παρὰ τῆς μητρὸς, καὶ καθαρόν τε, καὶ ἀκήρατον φέρων τὸ θεῖον, ἀνέπλασε ἐς τὸν θεὸν διευκρινηθὲν ὑπὸ τοῦ πυρός. καὶ οὗτοι δὴ ὑπὸ φιλοσοφίας, ὥσπερ ὑπό τινος πυρὸς, ἅπαντα ταῦτα περιαιρεθέντες, ἃ τοῖς ἄλλοις θαύματα εἶναι δοκεῖ, ὀρθῶς δοξάζουσιν, ἀνελθόντες ἐπὶ τὸ ἄκρον, εὐδαιμονῶσι, πλούτου, καὶ δόξης, καὶ ἡδονῶν ὁμοῦ οὐδὲ μεμνημένοι ἔτι, καταγελῶντες τῶν οἰομένων ταῦτ' εἶναι. Λυ. νὴ τὸν Ηρακλέα ὦ Ερμότιμε τὸν ἐν Οἴτῃ, ἀν-

& voluptates incredibiles? *Hermot.* Bona verba quæso, amice: nihil enim ista faciunt ad vitam cum virtute exigendam. *Lucia.* At quænam sunt illa bona, nisi hæc sunt, quæ habituros illos dicit qui finem exercitationis pertigerint? *Hermot.* Sapientia, fortitudo, honestum ipsum, & justum, & omnium, vt singula se habent, certa cum persuasione scientia. Diuitias verò, gloriam, & voluptates, & quæcunque sunt corporis bona, infra reliquit: & exutus ascendit, vt combustum in Oeta monte Herculem Deũ factum ferunt. Etenim ille cùm abiecisset quicquid humani à matre contraxerat, & puram atque incorruptam diuinitatem ferret, illa ab igne discreta ad Deos subuolauit. Ad hunc modum hi à philosophia, ceu ab igne quopiam spoliati his omnibus quæ alijs non rectè sentientibus, miranda videntur, conscenso cacumine beatam degunt vitam: nec diuitiarũ, gloriæ, ac voluptatum meminerunt ampliùs, sed eos derident qui hæc alicuius esse momenti sentiunt. *Lucian.* Sanè per Oeteum Herculem Hermotime, viris

ἀρετῆς, καὶ εὐδαίμονα λέγεις περὶ αὐτῶν. πλοῦ, ἀλλὰ τόδε μοι εἰπέ. καὶ καταρρεῖταί ποτε ἐκ τῆς ἄκρας, ὡς ἐξελκύσαι χρησόμενοι τοῖς κάτω, ἃ καταλελοίπασιν; ἢ ἀνάγκη ἅπαξ ἀνελθόντας αὐτοὺς, μένειν, καὶ συνεῖναι τῇ ἀρετῇ, πλούτου, καὶ δόξης, καὶ ἡδονῶν καταγελῶντας; Ερμο. οὐ μόνον τοῦτο ὦ Λυκῖνε, ἀλλ' ὃς ἂν ἀποτελεσθῇ περὶς ἀρετὴν, οὔτε ὀργῇ, οὔτε φόβῳ, οὔτ' ἐπιθυμίαις ὁ τοιοῦτος ἂν δουλεύῃ. οὐδ' ἂν λυπῖτο. οὐδὲ ὅλως, πάθος ἔτι τοιοῦτον πάθοι ἄν. Λυ. καὶ μὴν εἰ γέ με δεῖ, μὴ δὲν ὀκνήσαντα, εἰπεῖν τἀληθές, ἀλλ' οὐφημεῖν χρὴ οἶμαι, μηδ' ὅσον εἶναι ἐξετάζειν τὰ τοιαῦτ' ἐκεῖνα μυθώδη. Ερμο. μηδαμῶς, ἀλλ' εἰπὲ ὅ, τι καὶ λέγεις. Λυ. ὅσα ὦ ἑταῖρε, ὡς ἔγωγε καὶ πάνυ ὀκνῶ. Ερμο. ἀλλὰ μὴ ὄκνει ὦ γενναῖε, πρὸς γε μόνον ἐμὲ λέγων. Λυ. τὰ μὲν τοίνυν ἄλλα ὦ Ερμότιμε, διηρεμμένῳ σοι παρεπόμην, καὶ ὑπέτεινον οὕτως ἔχειν, σοφοὺς τε γίγνεσθαι αὐτὸν, καὶ ἀνδρείους. καὶ δικαίους, καὶ τἆλλα. καί πως ἐκηλούμην πρὸς τὸ λόγον. ὁπότε δὲ καὶ πλούτου ὤφην καταφρονεῖν σφᾶς, καὶ

digna, & fœlicia de ipsis refers. Atqui id mihi dicas, Nunquid è fastigio descendunt vnquam si velint, vt rebus infra relictis vtantur? an verò vbi semel ascenderunt, manere coguntur, & cum virtute conuersari, diuitias, gloriam, & voluptates irridendo? *Hermot.* Non solùm hoc, Luciane, sed quicunque in virtute perfectus euasit, huiusmodi vir nec iræ, nec metui, nec cupiditatibus seruit, nec tristitiæ, nec denique vlla animi perturbatione afficitur. *Lucian.* Sed enim si mihi, nihil verito fas esset verum dicere: sed linguis fauendum puto, nec fas esse inquirere quæ sapientes faciunt. *Hermot.* Nequaquam, sed apertè loquere. *Lucian.* Vide, ô amice quàm verear. *Hermot.* At ne vereare, generose, apud me solum dicere. *Lucian.* Enimuero alia quæ dixisti, Hermotime, sequebar, & ita se habere credebam: eósque esse sapientes, & fortes, & iustos, & cætera: tuóque sermone quodammodo demulcebar: sed quum dixisti ipsos diuitias contemnere, & gloriam, & voluptates, nec

δόξης, καὶ ἡδονῶν, καὶ μήτε

ὀργίζεσθαι, μήτε λυπεῖσθαι, παν ὐ ταῦθα, μόνω γὰρ ἔσμεν, ἔφησιν, ἀφαμιλλητὶς ἀφροντίστως εἰδὼς ποιοῦντα. βούλει φῶ τίνα; ἢ ἱκανὸν καὶ ἄνευ τοῦ ὀνόματος; Ερμο. μηδαμῶς, ἀλλὰ καὶ τοῦτο εἰπέ, ὅστις ἰδὼν. Λυ. διδάσκαλος αὐτὸς οὗτος ὁ σὸς, αὐτὴς τἀτ' ἄλλα, αἰδοῦς ἄξιος, καὶ γέρων ἤδη ἐς τὸ ὕστατον. Ερμο. τί οὖν δὴ ἐποίει; Λυ. τὸν ξένον οἶδα τὸν Ηρακλειοπόλιτην, ὃς ἐν πολλῷ σωφιλοσόφει αὐτῷ, μαθητὴς ὤν; τοῦ ξανθοῦ; τοῦ θειοτάτου; Ερμο. οἶδα ὃν λέγεις. Δίωνα αὐτῷ τοὔνομα. Λυ. ἐκεῖνον αὐτὸν, ἐπὶ τὸν μισθὸν οἶμαι μὴ ἀποδίδου κατ' καιρὸν, ἀπήγαγε παρὰ τὸν ἄρχοντα ἕναγχος, πειθεὶς γε αὐτῷ δοιμάτιον περὶ τὸν τράχηλον. καὶ ἐβόα, καὶ ὠργίζετο. καὶ εἰ μὴ τῶν συνήθων τινὲς ἐν μέσῳ γιγόμενοι, ἀφείλοντο τὸν νεανίσκον ἐκ τῶν χειρῶν αὐτῷ, εὖ ἴσθι, τοσοῦτος ἂν, ἀπέδαξεν αὐτῷ τὸν ῥῖνα ὁ γέρων, ὅπως ἠγανάκτει. Ερμο. πονηρὸς γὰρ ἀεὶ ἐκεῖνος, καὶ ἀγώμων ὦ Λυκῖνε περὶ τὰς ἀποδόσεις. ἐπὶ τοὺς γε ἄλλους, οἷς δανείζει, πολλοὺς ὄντας, οὐδὲν τοιοῦτο πω διατέτεικεν.

iraſci, nec triſtitia affici, hîc vtique, ſoli enim ſumus, hęſi, recordatus quæ facientem vidi: vis dicam quẽ? an verò, nomine etiam ſupreſſo, ſatis eſt? *Herm.* Nequaquam: ſed hoc etiam dicito quis ille ſit. *Lucian.* Ille ipſe præceptor tuus, vir aliàs venerandus, & iam ſummè ſenex. *Herm.* Quid igitur ille fecit? *Lucian.* Hoſpitem illum Heracleotem noſti, qui multo iam tempore in ijſdem Philoſophiæ ſtudijs diſcipulus eius fuit? flauum illum? illum contentioſum? *Herm.* Noui quem dicis: Dion vocatur ille. *Lucian.* Illum ipſum dico: quem cùm in tempore mercedem non penderet, nuper ad Prætorem duxit pallio eius collo circumiecto: & clamabat interea, & excandeſcebat. Ac niſi ex familiaribus eius aliqui in medium veniſſent, & adoleſcentem è manibus eius eripuiſſent, certò ſcias, ſenem illum ei naſum mordicus auulſurum, fuiſſe, adeò ſtomachabatur. *Herm.* Malus enim eſt ille & ingratus, ô Luciane, in pendenda mercede. Alioqui in alios multos quibus pecunias fœneratur, nihil vnquã talecõſtituit.

ἀποδιδόασι χὴ αὐτῷ κὴ χρεὼν τόκους. Λυ. τί δ', ἂν μὴ ἀποδιδῶσιν ὦ μακάριε, μέλει τι αὐτῷ, καθαρθέντι ἤδη ἀπὸ φιλοσοφίας, καὶ μηκέτι τῶν ἐν τῇ Οἴτῃ καταλελειμμένων δεομένῳ; Ερμο. οἶει γὰρ ὅτι ἑαυτὸν χρεῖος ἐποίησε περὶ τὰ τοιαῦτα ἐπιδάκνειν; ἢ ἔστιν αὐτῷ παιδία νεογνά, ὧν κήδηται, μὴ ἐν ἀπορίᾳ καταβιώσωσι. Λυ. δέον ὦ Ερμότιμε ἀναγαγεῖν κἀκεῖνα ἐπὶ τὸν ἀφετὸν, ὡς σωφρονεῖν αὐτῷ, πλούτου καταφρονοῦντα. Ερμο. οὐ σχολή μοι ὦ Λυκῖνε περὶ τούτων διαλέγεσθαί σοι. ἀναβὰς γὰρ ἤδη ἀκροάσασθαι αὐτῶ, μὴ καὶ λάθω τελέως ἀπολειφθείς. Λυ. θαῤῥεῖ ὦ γενναῖε. τὸ τιμιώτερον γὰρ ἐπιγέγραται. ὥστε ἐγὼ ἀφίημί σοι ὅσον ἔτι λοιπὸν τοῦ δρόμου. Ερμο. πῶς λέγεις; Λυ. ὅτι ἐν τῷ παρόντι οὐκ ἂν ἴδοις αὐτὸν, εἰ μὴ πιστεύειν τῷ προγράμματι. πίνακιον γάρ τι ἐπιφέρεται τοῦ τῶν Πυλάδου, μεγάλοις γράμμασι λέγον, τιμιώτερον οὐ συμφιλοσοφεῖν. ἐλέγετο δ' παρ' Εὐκράτει, τῷ πάνυ δεσπόσας χθὲς, γενέθλια θυγατρὸς ἑστιῶντι,

siquidē præscripto tempore reddunt fœnora. *Lucian.* Quidverò, nisi reddāt ô beate, id-ne curat ille quem Philosophia iam purgauit, nec rebus in Oeta mōte relictis amplius indiget? *Hermot.* Putas-ne illum sui causa rerum harū studio teneri? Sed liberos habet paruulos, qui ne inopē vitā agant, solicitè curat. *Lucian.* Operæ precium esset Hermotime, vt & illi ad virtutē promouerentur, quò communi cū illo fœlicitate, diuitias contēnendo, fruerētur. *Hermot.* Nō vacat mihi, Luciane, tecum hisce de rebꝰ differere: propero enim ad audiendū ipsum, ne imprudens penitus absim. *Lucian.* Bono animo esto ô bone. Nā in hodiernum diem indictæ sunt feriæ. Quare ego tibi, quod viæ reliquū est, remitto. *Hermot.* Quid ais? *Lucian.* Fore vt in præsentia non videas ipsum, si programmati est credendum. Etenim appensa foribus tabella, maiusculis elementis exarata, monebat his verbis, *Hodie dissertationibus philosophicis non vacabimus.* Porrò eum apud Eucratem filiæ suæ natalitia celebrantem, heri cœnasse dicebant: multa præterea super philosophicis rebus

πολλά τε συμφιλοσοφῆσαι ἐν

τῷ συμποσίῳ, καὶ πρὸς Εὐθύδημον τὸν ἐκ τοῦ Περιπάτου παροξυνθῆναί τι, καὶ ἀμφισβητῆσαι αὐτῷ, περὶ ὧν ἐκεῖνοι εἰώθασιν ἀντιλέγειν τοῖς ἀπὸ τῆς Στοᾶς. ὑπό τε αὖ τῆς κραυγῆς, πονήρως τὴν κεφαλὴν διατεθῆναι, καὶ ἐρρῶσθαι μάλα πολλὰ ἐς μέσας νύκτας, ἀποταθείσης ὡς φασι τῆς συνουσίας. ἅμα δ' ἂν ἐπεπόκειμαι πλέον τοῦ ἰκανοῦ, τῶν παρόντων ὡς εἰκὸς φιλοτησίας προπινόντων. καὶ ἐδεδειπνήκει πλέον, ἢ κατὰ γέροντα. ὥστε ἀναστρέψας, ἤμεσέ τε ὡς ἔφασκον πολλά, καὶ μόνον ἀειθμῷ παραλαβὼν τὰ κρέα, ὁπόσα τῷ παιδὶ κατόπιν ἑστῶτι παρεδεδώκει, καὶ σημηνάμενος ἐπιμελῶς, τὸ ἀπ' ἐκείνου καθεύδει, μηδένα εἰσδέχεσθαι παρηγγείλας. ταῦτα δὴ Μίδου ἤκουσα τοῦ οἰκέτου αὐτοῦ διηγουμένου πρὸς τῶν μαθητῶν, οἳ καὶ αὐτοὶ ἀνέστρεφον μάλα πολλοί. Ερμο. ἐκράτησε δὴ πότερος ὦ Λυκῖνε, ὁ διδάσκαλος, ἢ ὁ Εὐθύδημος, εἴ τι καὶ τοιοῦτον ἔλεγεν ὁ Μίδας; Λυ. τὰ μὲν πρῶτα φασὶν ὦ Ερμότιμε, ἀγχώμαλα σφίσι γενέσθαι. τὸ δ' οὖν τέλος τῆς νίκης, καθ' ὑμᾶς ἐγένετο, καὶ

in conuiuio commentatum esse: adhæc aduersus Euthydemum Peripateticum nonnihil exasperatum esse, suscepta cum eo his de rebus contentione, pro quibus nūquam non cum Stoicis digladiari solent Peripatetici: præ nimia vociferatione, capitis dolorem contraxisse, & ad mediam vsque noctem producta disputatione, plurimùm sudasse. Præterea plus æquo, opinor potauerat, cùm, vt verisimile est, qui aderant ipsum philotesijs prouocassent: & supra senis captum cibo se ingurgitarat. Itaque domum reuersus, vt aiunt, multum euomuit: & acceptis numeratisque carnibus, quas à tergo stanti puero asseruandas tradiderat, ijsque diligenter obsignatis, ab eo tempore dormit, neminémque admitti jussit. Hæc à Mida famulo eius accepi, cùm quibusdam ex discipulis, qui non pauci domum regressi sunt, narraret. *Herm.* Vter verò Luciane superauit meus-ne præceptor, an Euthydemus? numquid ea de re quidpiam dicebat Midas ille? *Luc.* Primùm quidem aiebat, Hermotime, illos pugna pares fuisse: at victoriæ finem penes vos fuisse, &

παρὰ πολὺ ὁ πρεσβύτης ἀφέ-
κε. τὸ γοῦν Εὐθύδημον, οὐδ'
αἱμωτιῶσαν ἀπελθεῖν, ἀλλὰ
βαῦμα παμμέγεθες ἔχοντα ἐν
τῇ κεφαλῇ. ἐπεὶ γὰρ ἀλαζὼν A
ἦν, καὶ ἐλεγκτικὸς, καὶ πει-
θεσθαι οὐκ ἤθελεν, οὐδὲ παρεί-
κε ῥᾴδιον αὐτὸν ἐλέγχεσθαι, ὁ
διδάσκαλός σου ὁ βέλτιστος,
ὃν εἶχε σκύφον, νεοσφαῖρον πινα B
καταφέρει αὐτῷ, πλησίον κα-
τακειμένου. καὶ οὕτως ἐπρέ-
πησεν. Ερμο. εὖγε. οὐ γὰρ ἄλ-
λως ἐχθρῶ θεὸς τὸν μὴ ἐθέ-
λοντας εἰκὴν τοῖς κρείττοσι. C
Λυ. ταυτὶ μὲν ὦ Ερμότιμε,
παύσω εὐλογα. ἤ τί γὰρ παθὼν
Εὐθύδημος, ἀνιαρὰ γέγοντα
παρώξυνεν, ἀόργητον, καὶ δυ-
μῷ κρεῖττονα, σκύφον οὕτω
βαρὺν ἐν τῇ χειρὶ ἔχοντα; ἀλ- D
λὰ σχολὴ γὰρ ἄγομεν, τί οὐ
δίκῃ μοι ἑταίρῳ ὄντι, ὧν
τρόπον ὡρμήθης τὸ πρῶτον
φιλοσοφεῖν, ὡς ἂν αὐτὸς εἰ δυ-
νατὸν, ἐπισωσοδιπορεύσω E
ὑμῖν, τοιαυτησὶ ἀξιάμενος;
οὐ γὰρ ἀποκλείσετέ με φιλα-
δήλ φίλοι ὄντες. Ερμο. εἰ
γὰρ ἐθελήσεις ὦ Λυκῖνε, ὄψει
ἐν βραχεῖ ὅσων διοίσεις τῶν
ἄλλων. παῖδας εὖ ἴσθι οἰήσῃ
ἅπαντας ὡς πρὸς σέ.

senem hûc longè superasse: neque Euthydemum incruentum abijsse, sed vulnus ingens in capite habentem. Cùm enim arrogans & contentiosus esset, nec persuaderi vellet, nec se facilè conuincendum præberet, optimus ille præceptor tuus, Nestoreum scyphum, quem habebat præ manibus, ipsi prope se accumbenti in caput illisit: sicque victoriam obtinuit. *Hermot.* Rectè quidem: non enim aliter erat cum his agendum qui cedere melioribus nolunt. *Lucian.* Hæc certè æqua sunt Hermotime. Quorsum enim Euthydemus, virum senem exasperabat, alienum ab iracundia, animóque potiorem, cùm tam grauem scyphum præ manibus haberet? Sed enim ocium iam agimus, cur non mihi tuo familiari exponas quonam modo ad philosophiæ studia primùm te contuleris vt & ipse si fieri possit vobiscũ iter, hinc initium ducens, suscipiam? nam quæ vestra est amicitia, me non excludetis. *Hermot.* Si modò velis Luciane, breui videbis quantum alijs præstabis. Omnes, certò scias præ te pueros existimabis, tantum ingenio præpollebis.

τοσοῦτον ὑπερφρονήσεις αὐτός.

Λυ. ἱκανὸν εἰ μὴ εἴκοσιν ἔτη γηρεύμην τοιοῦτος, οἷος σὺ νῦν. Ερμο. ἀμέλει κἀγὼ αὐτὸς πρὸ σὲ γεγονὼς, ἠξιάμην φιλοσοφεῖν τεσσαρακοντούτης χεδὸν, ὁπόσα οἶμαι σὺ νῦν γεγονας. Λυ. τοσαῦτα γὰρ ὦ Ερμότιμε. ὥστε τὴν αὐτὴν ἄγε λαβὼν, καμέ. δίκαιον γάρ. καὶ τοῦτόν γέ μοι τοῦτο εἰπὲ, δίδοτε αὖ πλέγειν τοῖς μανθάνουσιν, ὦ τι μὴ ὀρθῶς λέγεσθαι δοκῇ αὐτοῖς; ἢ οὐκ ἐφίετε τοῦτο τοῖς νεωτέροις; Ερμο. οὐ πάνυ. σὺ δ', ὦ τι βούλῃ, ἐρώτα μεταξύ, κἀγὼ ἀπόκρινοῦμαι. ῥᾷον γὰρ οὕτω μάθῃς. Λυ. εὖγε νὴ τὸν Ερμῆν ὦ Ερμότιμε αὐτὸν, οὗ ἐπώνυμος ὢν τυγχάνεις, ἀπόκριναί μοι, μία τις ὁδὸς ἔστιν ἡ ἐπὶ φιλοσοφίαν ἄγουσα, ἢ τῶν Στωϊκῶν ὑμῶν, ἢ ἀληθῆ ἐγὼ ἤκουον, ὡς κἀγὼ ἄλλοι πολλοί πνές εἰσι; Ερμο. μάλα πολλοὶ Περιπατητικοὶ, καὶ Επικούρειοι, κἀγὼ οἱ τὸν Πλάτωνα ἐπιχαριζόμενοι. κἀγὼ Διογένους ἄλλοι πνὲς, καὶ Αντισθένους ζηλωταὶ, καὶ οἱ ἀπὸ τοῦ Πυθαγόρου, καὶ ἔτι πλείους. Λυ. ἀληθῆ ταῦτα. πολλοὶ γάρ εἰσι. πότερον δὴ ὦ Ερμότιμε, τὰ αὐτὰ ἅπαντες λέγουσιν, ἢ διάφορα;

Lucian. Sufficeret mihi, si post viginti annos, qualis nunc es, euaderem. *Hermot.* Ego profectò ætate qua nũc es, annos ferme quadraginta natus (idque ætatis esse te puto) philosophiæ operam dare cœpi. *Lucian.* Id sum ætatis Hermotime. Itaque eadem via me ducito: id enim æquum est. Ac primùm mihi dic, An discentibus copiam contradicendi facitis, siquid ipsis videatur non rectè dictum? an verò iunioribus non conceditis? *Hermot.* Minimè. Sed tu, si quid volueris, interim quærendi & contradicendi copiam tibi facio: faciliùs enim ita disces. *Lucian.* Euge per Mercurium, Hermotime, cui es cognominis, dic mihi, est-ne vnica via ad philosophiam, videlicet Stoicorum vestrorum: an verò verum est quod audiui, alios etiam esse complures? *Herm.* Complures, nempe Peripatetici, Epicurei, Platonici: alij præterea Diogenis & Antisthenis æmuli, quinetiã Pythagorici, & longè plures. *Lucian.* Vera dicis: multi sunt. Vtrum autem Hermotime, eadem omnes, an diuersa dicunt? *Hermot.* Omnino diuersa.

Ερμο. καὶ πάνυ διάφορα.

Λυ. τὸ δέ γε ἀληθὲς οἶμαι πάντως που ἐν ἐκείνοις αὐτῶν, ἀλλ' οὐ πάντα, διάφορά γε ὄντα. Ερμο. πάνυ μὲν οὖν. Λυ. ἴθι δὴ ὦ φιλότης, ἀπόκριναί μοι τῷ, ποτε πιστεύσας τὸ πρῶτον σὺ, ὁπότε ἤεις φιλοσοφήσων, πολλῶν σοι θυρῶν ἀνεπεπταμένων, παρεὶς σὺ τὰς ἄλλας, εἰς τὴν τῶν Στωϊκῶν ἦκες, καὶ δι' ἐκείνης ἠξίους ὅπη τὴν ἀρετὴν εἰσίναι, ὡς δὴ μόνης ἀληθοῦς οὔσης, καὶ τὴν εὐθεῖαν ὑπδεικνυούσης, τῶν δ' ἄλλων εἰς τυφλὰ καὶ ἀνέξοδα φερουσῶν; τίνι ταῦτ' ἐτεκμαίρου τότε; καὶ μή μοι τὸ νῦν δὴ τὸν σεαυτὸν ἐννόει, ἢ εἴτε ἠμίσοφον, εἴτε σοφὸν ἤδη τὰ βέλτιω κείνῃ γε τοὺς πολλοὺς ἡμᾶς διωλάμβανον. ἀλλ' οὕτως ἀπόκεισαι, ὁποῖός τότε ἦθα ἰδιώτης, καὶ κἢ τὸ νῦν ἐμέ. Ερμο. οὐ συνίημι ὅ, τι σοι τοῦτο βούλεται ὦ Λυκῖνε. Λυ. καὶ μὴν οὐ πάνυ ἀγκύλον τὸ ἐρώτημα. πολλῶν γὰρ ὄντων φιλοσόφων, οἷον, Πλάτωνος, καὶ Αριστοτέλους, καὶ Ανπισθένους, καὶ τῶν ὑμετέρων προγόνων, τοῦ Χρυσίππου, καὶ Ζήνωνος, καὶ τῶν ἄλλων, ὅσοι εἰσὶ, τῷ, σὺ πιστεύσας, τοὺς μὲν ἄλλους εἴας, ἐξ ἁπάντων ὃ προελόμενος,

Luc. Atqui vnum omnino ex ipsis verum arbitror, non autem omnia, siquidem sunt diuersa. *Herm.* Maximè. *Lucian.* Age verò, amice, cuinam primùm credidisti, quando philosophiæ operam daturus ibas, vt cùm multæ tibi paterent fores, præteritis reliquis, in Stoicorum venires, & per eas ad virtutem aditum habere putares, ac si solæ veræ sint viæ rectæ indices, contrà verò reliquæ in cæca & deuia ducant? Quonam tunc argumento hæc deprehendebas? Ac ne te ipsum qualis nunc es consideres, siue es semisapiens, siue iam sapiens, qui optima præ multis nobis diiudicare possis. Sed ita respondeto vt idiota quispiam, qualis tunc eras, qualis & ego nũc sum. *Herm.* Non intelligo, Luciane, quid hæc tua uerba sibi velint. *Lucian.* Atqui nequaquam obliqua percontor. Cùm enim multi sint Philosophi sectatores Platonis, & Aristotelis, & Antisthenis, maiorúmque vestrorum, Chrysippi, Zenonis, atque aliorum, quotquot sunt, cuinam, omissis alijs, credidisti, delectúq; ex omnibus, quæ priùs dixisti,

ἄνδρ' προσήκοντα, ἀξιοῖς κ' τοῦτα φιλοσοφεῖν; ἆρα καὶ σὲ ὥσπερ τὸν Χαιρεφῶντα ὁ Πύθιος ἐξέπεμψεν ἐπὶ τὰ Στωϊκῶν, ἀρίστους ἐξ ἁπάντων προ- A εἰπών; ἔθος γὰρ αὐτῷ ἄλλον ἐπ' ἄλλο εἶδος φιλοσοφίας προτρέπειν, τὴν ἑκάστῳ οἰκείαν οἴμαι ἑκάστῳ εἰδότι. Ερμο. Μὴ οὐδὲν τοιοῦτον ὦ Λυκῖνε. οὐδὲ B ἐμοὶ μέλει γε τούτων τὸν θεόν. Λυ. πότερον, οὐκ ἄξιον θείας συμβουλίας ἡγούμενος αὐτὸ, ἢ ἱκανὸς ὢν αὐτὸς εἶναι ἐλέ- C σθαι τὸ βέλτιον κ' σαυτὸν, ἄνευ τοῦ θεοῦ; Ερμο. ὠμην γάρ. Λυ. οὐκοῦν καὶ ἡμᾶς αὖ διδάσκοις τοῦτο πρῶτον, ὅπως διαγνωστέον ἡμῖν εὐθὺς ἐν ἀρχῇ, τίς ἡ ἀρίστη φιλοσοφία D ἐστὶ, καὶ ἡ ἀληθεύουσα, καὶ ἵν' αὖ τις ἕλοιτο, παρεὶς τὰς ἄλλας. Ερμο. ἐγώ σοι φράσω. ἑώρων τὸν πλείστους ἐπ' αὐτὸν ὁρμῶντας. ὥστε εἰκάζον ἀμείνω εἶναι αὐτό. Λυ. πόσῳ πο- E νὶ πλείους τῶν Επικουρείων, ἢ Πλατωνικῶν, ἢ Περιπατητικῶν; ἠρίθμησας γὰρ αὐτοὺς δηλαδὴ, καθάπερ ἐν ταῖς χειροτονίαις. Ερ. Μὴ οὐ μεν ἠρίθμησα ἔγωγε. εἰκάζον δέ. Λυ. ὡς οὐκ ἐθέλεις διδάξαι

facto, secundum illa vis Philosophiæ studijs incumbere. Numquid etiam te, quemadmodum Chærephontem illum, Apollo Pythius ad Stoicorum placita misit, vbi prædixisset illos omnium esse optimos? Alium enim ad aliam philosophiæ speciem cohortari solet, quam, vt puto, vnicuique cõuenire nouit. Hermot. Sed nihil istiusmodi, Luciane, Deum de hisce rebus interrogaui. Lucian. Vtrum hanc rem diuina consultatione indignã ducebas, an verò ipse tibi videbare satis idoneus ad eligendum per te, quod erat optimum, nullo cõsulto numine? Hermo. Ita mihi videbar. Lucian. Quare etiam nos id primum doceas, quo pacto statim ab initio nosse queam quænam optima sit & verissima philosophia, & quam quis prætermissis alijs eligat. Hermot. Ego tibi dicam. Cùm viderem plurimos ad eandem se conferre: eam meliorem esse conijciebam. Lucian. Quorum igitur numerosior erat turba, Epicureorum, an Platonicorũ, an Peripateticorũ? Eos namq; perinde atq; in suffragijs numerasti. Hermot. At non numeraui, sed cõiectaui. Lucian. Nõ vis docere me, sed decipis me, ἀλλ' ἐξαπατᾷς, ὃς περὶ

qui

τῶν τοιούτων εἰκαιρῶ φῆς καὶ πλήθει κρῖναι, ἀποκρυπτόμενος λέγειν πρός με ταλήθες. Ερμο. οὐ μόνον τοῦτο ὦ Λυκῖνε, ἀλλὰ καὶ ἤκουον ἁπάντων λεγόντων, ὡς οἱ μὲν Επικούρειοι, γλυκύθυμοι, καὶ φιλήδονοι εἰσιν. οἱ Περιπατητικοὶ δ', καὶ φιλόπλουτοι, καὶ ἐριστικοί τινες. οἱ Πλατωνικοὶ δ', τετύφωνται, καὶ φιλόδοξοί εἰσι. περὶ δ' τῶν Στωϊκῶν, πολλοί ἔφασκον ὅτι ἀνδρώδεις, καὶ παντα γενήσεσθαι. καὶ ὅτι ὁ ταύτην ἰὼν τὴν ὁδὸν, μόνος βασιλεύς, μόνος πλούσιος. μόνος σοφός, καὶ σωτήρ, ἁπαντα. Λυ. ἔλεγον δ' ταῦτα πρὸς σὲ ἄλλα δηλαδὴ πρὸς ἀυτῶν. οὐ γὰρ δὴ ἐκείνοις αὖ αὐτοῖς ἐπίστευσας ἐπαινοῦσι τὰ αὐτῶν. Ερμο. οὐδαμῶς. ἀλλ' οἱ ἄλλοι ἔλεγον. Λυ. οἰμαι δὴ αὐτόδοξοι, καὶ ἔλεγον ὡς τὸ εἰκός. οὗτοι δ' ἦσαν οἱ τὰ ἄλλα φιλοσοφοῦντες. Ερμο. οὐ γὰρ. Λυ. οἱ δ' ἄρα ἰδιῶται ταῦτα ἔλεγον; Ερμο. καὶ μάλα. Λυ. ὁρᾷς ὅπως αὖθις ἀπατᾷς με. καὶ οὐ λέγεις πάλιν ἀλλ' οἶει Μαρίτῃ διαλέγεσθαί τινι. ὡς πεπυσμένῳ ὅτι Ερμότιμος. ἀνὴρ σωφρονέστατος, ἔτη τότε γεγονὼς

qui veritatem me celas, dicisque te numero & conjectura iudicasse. *Hermot.* Non hoc solùm Luciane, sed ex omnibus audiui Epicureos animum ad delicias, & ad voluptates appellere, Peripateticos verò diuitiarum amantes esse, & contentiosos, Platonicos autem fastosos, & gloriæ cupidos. Sed quod ad Stoicos attinet, multi viriles illos esse, atque omnia cognoscere dicebant, eúmque qui viam hanc insisteret solum diuitem, solum regẽ, solum sapientem, omnia denique simul esse. *Lucian.* Videlicet ista de illis tibi dixerunt alij: neque enim illis sua laudantibus credidisses. *Hermot.* Nequaquam: sed dicebant alij. *Lucian.* Qui contrariæ opinionis erant, id tibi, vt veri simile est, non dicebant. Hi autem erant qui in alijs disciplinis versantur. *Hermot.* Minimè. *Lucian.* An verò hæc dicebãt idiotæ. *Hermot.* Maximè. *Lucian.* Vides vt me iterum decipis, nec vera loqueris: sed te cum Margite aliquo colloqui putas: vt credam Hermotimum virum prudentẽ, annos

τεσσαράκοντα περὶ φιλοσοφίας, καὶ φιλοσόφων ἀνδρῶν, τοῖς ἰδιώταις ἐπίστευσε, καὶ κατ' ἐκεῖνα λεγόμενα, ἐποιεῖτο τὴν αἵρεσιν καὶ τῶν κρειττόνων ἀξιῶν. ἐγὼ δὲ πιστεύσαιμί σοι τοιαῦτα λέγοντι. Ερ. μὰ οἶδα ὦ Λυκῖνε, οὐχὶ τοῖς ἄλλοις μόνον ἐπίστευον, ἀλλὰ καὶ ἐμαυτῷ. ἑωρων γὰρ αὐτοὺς κοσμίως βαδίζοντας, ἀναβεβλημένους ἰσχναλῶς, φροντίζοντας ἀεὶ, ἀρρένωπους, ἐν χρῷ κουρίας τὸν πλείστους, ἐδὲν ἄβρὸν, ἐδὲ αὖ παίνυ ἐς τὸ ἀδιάφορον ὑπερεκπίπτον, ὡς ἔκτηλικτον εἶναι καὶ κωμικὸν ἀτεχνῶς, μὰ Δὶ τὸ μέσου κατασήματος, ὃ δὴ ἄριστον ἅπαντες εἶναί φασιν. Λυ. ἆρ' οὖν καὶ κακεῖνα εἶδες ποιοῦντας αὐτοὺς, ἃ μικρῷ πρόσθεν ἔλεγον αὐτὸς ἑωρακέναι σὺ τὸν διδάσκαλον Ερμότιμον πράττοντας; οἷον, δανείζοντας, καὶ ἀπαιτοῦντας πικρῶς, καὶ φιλονείκως παίνυ ἐριζοντας ἐν ταῖς ξυνουσίαις, καὶ ταῦτα ὅσα ἐπιδείκνυσθ'; ἢ τούτων ὀλίγον σοι μέλει. ἄγε δὴ ξυσταλὴς ἢ ἀναβολὴ, καὶ ὁ πώγων βαθὺς, καὶ ἐν χρῷ ἡ κουρά; καὶ πρὸς τὸ λοιπὸν ἄρα ἔχομεν τοῦτον ἡμῖν κανόνα, καὶ

quadraginta natum, de philosophia & philosophis idiotarum opinioni credidisse, & ex eorum dictis præstantissimorum sectam delegisse. Non ego tibi hæc dicenti fidem adhibuerim. *Hermot.* At scias Luciane me non alijs solùm, sed mihi ipsi fidem adhibuisse. Videbam enim ipsos decenter incedentes, frugaliter amictos, meditationibus semper intentos, aspectu tetricos, plurimos ad cutim tonsos, nihil molle, nihil quod medium excederet admittentes, quod vel stupendum, vel caninum esset: sed in medio statu constitutos, quem omnes optimum esse dicunt. *Lucian.* Annon ipsos etiam ea factitantes vidisti, quæ paulò ante dicebam ipse me vidisse præceptorem tuum factitantem? videlicet fœnerari pecunias, eas amarulenter repetere, in colloquijs pertinaciter contendere, & quæcunque alia ingenij sui documenta præbent? An verò hæc parum curas, si modò frugalis sit amictus, & promissa barba, & ad cutim abrasa coma? Quare in posterum regulâ hanc, amussimq; certâ habeamus, ad hęc explorãda,

σταθμῶν ἀκριβῆ τὸν τοιοῦτον, ὡς

Ερμότιμός φησι. καὶ χρὴ ἀπὸ σχημάτων, καὶ βαδισμάτων, καὶ κρεᾶς διαγινώσκειν τὸν ἀξίους. ὃς δ' ἂν μὴ ἔχῃ ταῦτα, μηδὲ σκυθρωπὸς ᾖ, καὶ φρονητικὸς τὸ περίσωπον, ἀποδοκιμασέος, καὶ ἀποβλητέος. ἀλλ' ὅρα μὴ καὶ ταῦτα ὦ Ερμότιμε παίζεις πρός με, πειρώμενος, εἰ ἀκαπατώμενος, συνίημι. Ερμο. διατί τοῦτ' ἔφηδα; Λυ. ὅτι ὦ γαθὲ, περὶ δειλαίων τινῶν ταύτην ἀξέτασιν λέγεις, τὴν ἀπὸ τῶν σχημάτων. παρὰ πολὺ γοῦν σκεῖνοι εὐσχημονέστεροι, καὶ ταῖς ἀναβολαῖς κοσμιώτεροι, Φειδίου τινός, ἢ Αλκαμένους, ἢ Μύρωνος πρὸς τὸ εὐμορφότατον εἰκάσαντος. εἰ δὲ καὶ ὅτι μάλιστα χρὴ τεκμαίρεσθαι τοῖς τοιούτοις, τί ἂν πάθοι τις, εἰ τυφλὸς ἂν ἐπιθυμοίη φιλοσοφεῖν; τῷ, διαγνῶναι τὴν ἀμείνω προαίρεσιν προηρημένου, ἔστε σχῆμα, ἔστε βάδισμα ὀφθῆναι διυκάμενος; Ερμο. ἀλλ' ἔμοιγε ὁ πρὸς τυφλὸς ὁ λόγος ὦ Λυκῖνε, οὐδέ μοι μέλει τῶν τοιούτων. Λυ. ἐχέλω μὲν ὦ χρηστε, καινόν τι τὸ γνώρισμα εἶναι τοῦ ὄντως μεγάλων, καὶ ἁπασι χρησίμων. πλὴν εἰ δοκεῖ, σὺ μὲν, ἔξω ἡμῖν φιλοσοφίας μενέτωσαν οἱ τυφλοὶ, ἐπεὶ σὺ μὲν

vt ait Hermotimus. Sic ex habitu, & gressu, & tonsura quinam sint optimi dignoscendum. Qui autem hæc nõ habuerit, nec seuero vultu & meditabundo fuerit, A reijciendus erit & repudiandus. At vide ne hisce etiam me ludas, periculum faciendo, num me decipi possim. Hermot. Quorsum hoc dixisti? Lucian. Quoniam B hæc quæ capitur ex habitu cognitio, ad statuas pertinet. Omnino enim illæ habitu sunt elegantiore, & amictu ornatiore, quas vel Phidias aliquis, vel Alcamenes, vel Myron, ad absolutissimæ formæ archetypum expressit. Quòd si argumentum ex huiusmodi rebus est capiendum, quid faciat cæcus si operam dare C philosophiæ cupiat? quo pacto dignoscere queat eum qui meliorẽ sectam delegit, cùm neque habitum, neque gressum cernere possit? Hermot. At mihi Luciane non est ad cæcos sermo, nec D talium curam gero. Lucian. Atqui conueniebat, ô bone, vt tantarum rerum, támque omnib⁹ vtiliũ cõmune esset documentũ. Sed enim si tibi ita videtur, cæci à Philosophia excluſi maneãt, quoniã ne videã quidẽ: quanquã his E ὁρᾶσι. καίτοι ἀναγκαῖον ἦ

τοῖς τοιούτοις μάλιστα φιλοσοφεῖν, ὡς μὴ πάνυ ἄχθοιντο ὅτι τῇ συμφορᾷ. οἱ δὲ δὴ βλέποντες, καὶ πάνυ ὀξυδερκεῖς ὄντες, τί ἂν δυνάιντο συνιδεῖν τῶν τῆς ψυχῆς, ἀπό γε τῆς ἔξωθεν ταύτης περιβολῆς; ὃ δὴ βούλομαι εἰπεῖν, τοιόνδε ἐστίν, οὐχ ὅτι τὴν γνώμην τῶν ἀνδρῶν ἔρωτι παρασχεῖς αὐτοῖς, καὶ ἐξίους ἀμείνων γίγνεσθαι ἐς τὰ τῆς γνώμης. Ερμο. καὶ μάλα. Λυ. πῶς οὖν οἷόντε σοι ἦν, ἀφ' ὧν ἔφησθα ἐκείνων τῶν γνωσιμάτων δοξάζειν, τὸν ὀρθῶς φιλοσοφοῦντα, ἢ μὴ; οὐ γὰρ φιλεῖ τὰ τοιαῦτα οὕτω διαφαίνεσθαι, ἀλλ' ἔστιν ἀπόρρητα, καὶ ἐν ἀφανεῖ κείμενα, λόγοις καὶ συνουσίαις ἀναδεικνύμενα, καὶ ἔργοις τοῖς ὁμοίοις ὁ γε μάλις. ὁ γοῦν Μῶμος, ἀκήκοας οἶμαι ἅπερ ἠπιάσατο τῆς Ηφαίστου. εἰ δὲ μή, ἀλλὰ νῦν ἄκουε. φησὶ γὰρ ὁ μῦθος τεῦξαι Αθηνᾶν, καὶ Ποσειδῶνα, καὶ Ηφαιστον εὐτεχνίας πέρι. καὶ τὸν μὲν Ποσειδῶνα, ταῦρόν τινα ἀναπλάσαι. τὴν Αθηνᾶν δέ, οἰκίαν ἐπινοῆσαι. ὁ Ηφαιστος δέ, ἄνθρωπον ἀρᾶ συνεστήσατο. καὶ ἐπειδὴ ὅτε τὸν Μῶμον ἦκον, ὃν δὴ δικαστὴν προείλοντο, διασάφησον ἑκάστου τὸ

necesse erat in primis philosophiæ studijs incumbere, nè prorsus sua calamitate grauarentur. Cæterùm qui vident, quanuis sint perspicacissimi, quonam modo ea quæ sunt animæ, ab hoc externo amictu perspicere queant? Istiusmodi autem est quod volo dicere, Non solùm sapientiæ virorum illorum amore captus, ipsos adiuisti, sed in sapientiæ studio melior euadere voluisti. *Hermot.* Ita sanè. *Lucian.* Quomodo igitur potuisti, ex notis illis quas dixisti peruidere qui rectè, qui secus philosopharetur? Non enim ista perspici ita queũt, sed arcana sunt, & obscuro in loco posita, quæ vix tandem sermonibus & dissertationibus, operibúsque similibus anidemaduertuntur. Audisti puto qua in re Momus Vulcanum reprehenderit: sin minus, audi nunc. Fert enim fabula Mineruam, Neptunum & Vulcanum de artis præstãtia contẽdisse. Neptunum quidem taurum effinxisse, Mineruam verò domum excogitasse. Porrò Vulcanus hominem composuit. Ac postquam ad Momum ventũ est, quem arbitrum delegerant, is considerato vniuscuiusq;

διασάφησος ἑκείνος ἑκάστου τὸ

ἔργον, τῶν μὲ ἄλλων, ἅπινα ἠπάσατο, πειττὸν αὖ εἶπ λέγφν. ἐπὶ τ' ἀνθρώπου ὃ τοῦτο ἐμέμψατο, ἡ τ' ἀρχιτέκτονα ἐπέπληξε τ' Ηφαιστον, διότι μὴ ἡ δυσίδας ἐποίησεν αὐτῷ κ' τὸ στέργον, ὡς αὐτοπεπαδεισῶν, γνώσιμα γίγεσθαι ἅπασιν ἃ βούλεται, καὶ ἐπιγοεῖ, καὶ ἢ ψεύδεται, ἢ ἀληθεύει. ἐκεῖνος μὲ οὖν ἅτε ἀμβλυώπων, οὕτω περὶ τῶν ἀνθρώπων διενοεῖτο. σὺ δ' ὑπὲρ τ' Λυγκέα ἡμῖν δέδορκας, καὶ ὁρᾷς τὰ ἔνδον ὡς ἔοικε διὰ τῦ στέργου, καὶ ἀνέῳκταί σοι τὰ πάντα, ὡς εἰδέναι μὴ μόνον ἃ βούλεται, καὶ ἃ γιγνώσκει ἕκαστος, ἀλλὰ καὶ πότερος ἀμείνων ἢ χείρων. Ερμο. παίζεις ὦ Λυκῖνε. ἐγὼ δ', κ' θεὸν εἰλόμην. καὶ οὐ μεταμέλει μοι τ' αἱρέσεως. ἱκανὸν δ' τοῦτο πρὸς γοῦν ἐμέ. Λυ. ὅμως δ' ἂν εἴποις, ὦ ἑταῖρε, καὶ πρὸς ἐμὲ, ἀλλὰ περιόψει με παρημελημένον ἐν πολλῷ τῷ συρφετῷ; Ερμο. οὐδὲν γὰρ ἂν σοι ἀφέσκοι, ὧν αὖ εἴπω. Λυ. οὐκ ὦ γαθέ. ἀλλ' οὐδὲν ἐθέλεις εἰπεῖν ὁποῖον αὖ με ἀρέσειεν. ἐπεὶ δ' οὖν σὺ ἐκὼν ἀποκρύπτῃ, καὶ φθονεῖς ἡμῖν ὡς μὴ ἴσον

opere, in alijs quidem quid reprehenderit, superuacaneum esset referre: at in homine hoc carpsit, & Vulcanum architectum increpauit quòd non ipsi etiam in pectore ostiola feciſſet, quibus apertis, innoteſceret omnibus quid vellet, & cogitaret: an mentiretur, an vera diceret. At ille quidem veluti executiens ita de hominibus ſtatuebat. Tu verò nobis vel ipſo Lynceo es perſpicacior qui, ſicuti videtur, per pectus ipſum quæ intus ſunt cernis paténtque tibi omnia, adeò vt non ſolùm certò teneas quid quiſq; velit & cogitet. verùm etiam vter ſit melior aut deterior. *Hermot.* Ludificaris me, Luciane. Ego verò Dei ductu delectum habui, neque me pœnitet electionis: & hoc mihi ſatis eſt. *Lucian.* Attamen ne ſic quidem mihi, amice, exponas, ſed me in infima plebe periturum vſque deſpicies? *Hermot.* Nihil enim placuerit tibi, eorum quæ dixero. *Lucian.* Minimè, ô bone: verùm nihil vis dicere quod mihi placeat. Quandoquidem igitur de induſtria me celas, mihíque inuides ne in philoſophiæ ſtudijs par tibi euadam,

γνωσίμεθά σοι φιλοσοφήσαντες.

ἐγὼ πειράσομαι ὅπως ἂν οἷός τε ὦ κατ' ἐμαυτὸν ἐξευρεῖν ἢ ἐκείβη πρὸς τούτων κρίσιν, καὶ τὴν ἀσφαλεστάτην αἵρεσιν. ἄκουε δὴ καὶ σύ, εἰ βούλει. Ερμο. ἀλλὰ βούλομαι ὦ Λυκῖνε. ἴσως γάρ τι γνώσιμον ἐρεῖς. Λυ. σκόπει δή, καὶ μὴ καταγελάσῃς, εἰ παντάπασιν ἰδιωτικῶς ἀναζητῶ αὐτό. ἀνάγκη γὰρ οὕτως, ἐπεὶ μὴ σὺ ἐθέλεις σαφέστερον εἰπεῖν, εἰδὼς ἄμεινον. ἔστω δή μοι ἡ μὲν ἀρετὴ, τοιόνδε τι, οἷον, πόλις τις εὐδαίμονας ἔχουσα τοὺς ἐμπολιτευομένους, ὡς φαίη ἂν ὁ διδάσκαλος ὁ σός, ἐκεῖθέν ποθεν ἀφιγμένος, σοφοὺς ἐς τὸ ἀκριβέστατον, ἀνδρείους ἅπαντας, δικαίους, σώφρονας, ὀλίγον θεῶν ἀποδέοντας. οἷα δὴ πολλὰ γίγνεται παρ' ἡμῖν, ἁρπαζόντων, καὶ βιαζομένων, καὶ πλεονεκτούντων, ἐνθὲν ἂν εἴδῆς φασὶν ἐν ἐκείνῃ τῇ πόλει τολμώμενον, ἀλλ' ἐν εἰρήνῃ καὶ ὁμονοίᾳ ξυμπολιτεύονται. μάλα εἰκότως. ἃ γὰρ ἐν ταῖς ἄλλαις πόλεσιν οἴμαι τὰς στάσεις, καὶ φιλονεικίας ἐγείρει, καὶ ὧν ἕνεκα ἐμβουλεύουσιν ἀλλήλοις, ταῦτα πάντα ἐκποδών ἐστιν ἐκείνοις. ἐγὼ δὲ οὔτε χρυσίον ἔτι, οὔτε ἡδονὰς, οὔτε δόξας ὁρῶσιν, ὡς

operam dabo vt per me possim adinuenire exactam iudicandi rationem, ad certissimam eligendi normam. Itaque tu etiam si vis audi. A Hermot. Equidem volo Luciane, præclarum enim quidpiam fortè dices. Lucian. At vide ne me irrideas, si illud inscitè perquiram. Ita B enim facto opus esse video, siquidem tu qui nosti quid sit melius, clarius explicare nō vis. Virtus igitur mihi esto qualis vrbs quam fœlices ciues incolant (sicuti tuus præceptor inde reuersus C dicere possit) summè sapientes, fortes omnes, iusti, moderati, parum Dijs inferiores. Cuiusmodi autem multa fiunt apud nos rapinam, violentiam, auaritiam, neminem in ea vrbe D audere videas, vt aiunt, sed pacati munera Reipub. simul obeunt. Nec iniuria. Quæ enim alijs in vrbibus seditiones, & contentiones excitant, & quorum gratia alter alteri molitur insidias, omnia è E medio illorum sunt sublata. Neque enim aurum, non voluptates, non honores respiciunt, vt de

διαφέρεσθαι περὶ αὐτῶν, ἀλλὰ πάλαι τὴν πόλεως ἀξεληλάκασιν αὐτὰ, ὡς ἀναγκαῖα ἡγησάμενοι ξυμπολιτεύεσθαι. ὥστε γαλλιῶν τινα, καὶ πανευδαίμονα βίον βιῶσι, ξυὼ εὐνομίᾳ, καὶ ἰσότητι, καὶ ἐλευθερίᾳ, καὶ τοῖς ἄλλοις ἀγαθοῖς. Ερμο. τί οὖν ἐστὶ Λυκῖνε; ἆρ' ἄξιον ἅπαντας ἐπιθυμεῖν πολίτας γίγνεσθαι τῆς τοιαύτης πόλεως, μήτε κάματον ὑπολογιζομένους τὸν ἐν τῇ ὁδῷ, μήτε πρὸς τὸ μῆκος τοῦ χρόνου ἀπαγορεύοντας, εἰ μέλλουσιν ἀφικόμενοι, ἐγγεγράφθαι καὶ αὐτοὶ, καὶ μεθέξειν τῆς πολιτείας; Λυ. νὴ Δί' Ερμότιμε, πάντων μάλιστα ἐπὶ τούτῳ σπουδαστέον. τῶν δ' ἄλλων, ἀμελητέον. καὶ μήτε πατρίδος τὴν ἐνταῦθα ἐπιλαμβανομένης, πολλὰ πρεῖσθαι λόγον, μήτε παίδων, ἢ γονέων, ὅτῳ εἰσὶν ἐπικατεχόντων, καὶ κλαθμυριζομένων ἐπικλάσῃ, ἀλλὰ μάλιστα μὲν κἀκείνους παρακαλεῖν ἐπὶ τὸν αὐτὸν ὁδόν. εἰ δὲ μὴ ἐθέλοιεν, ἢ μὴ δύναιντο, ἀποστεισάμενον αὐτοὺς, χαίρειν εἰπεῖν τὴν πανευδαίμονος ἐκείνης πόλεως. καὶ αὐτὸ ἀποῤῥῖψαντας τὸ ἱμάτιον, εἰ τούτου ἐπιλημμένοι κατερύκοιεν, ἐκδύμενον φεύγειν, ὡς

ipsis contendant : verùm iam olim hæc rati non necessaria ad ciuilem societatem, vrbe expulerunt. Itaque tranquillam quandam, modísque omnibus fœlicem degunt vitam bonis legibus, æqualitate, libertate, alijs denique bonis instructam. Hermot. Quid igitur Luciane? annon æquum est vt vrbis istiusmodi ciues fieri omnes cupiant, nec laboris in via sustinendi rationem habendo, nec ob temporis prolixitatem animum despondendo, dummodo vbi eò peruenerint, ciuium numero ipsi inserantur, & ciuitatis iure donentur Lucian. Sanè per Iouem Hermotime, in hoc omnium maximè est incumbendum; quiduis autem aliud negligendum: & neque patriæ hîc retinentis multa ratio habenda est, neq; exorari oportet parentum, aut liberorum, ei qui habuerit, detinentium complorationibus: sed illi maximè ad iter idem suscipiendum sunt cohortandi. Quòd si nolint, aut nõ possint, excussis illis, rectà ad vrbem illã ab omni parte beatam erit contendendum, imò relicto pallio, si eo prehenso detineret, erumpẽdũ

γὰρ δέος μή σέ τις ἀποκλείσῃ, καὶ γυμνὸν ἐκεῖσε ἥκοντα. ἤδη γάρ ποτε καὶ ἄλλοτε πρεσβύτου ἀνδρὸς ἥκουσα διεξιόντος, ὅπως τὰ ἐκεῖ πράγματα ἔχοι, καί με παρῄνεσεν ἐπειδὴ οἱ πρὸς τὴν πόλιν. ἡγήσεσθαι γὰρ αὐτός. καὶ ἐλθόντα, ἐγγενέσθαι, καὶ φυλέτην ποιήσεσθαι, καὶ φρατέρας μεταδώσειν τῶν αὐτῶν, ὡς μὴ πάντων εὐδαιμονοίην. ἀλλ' ἐγὼ ἐκ ἐπιδόμην ἔτι ἀνοίας, καὶ νεότητος τότε, περὶ πεντεκαίδεκα ἐτῶν ἐμοὶ. ἴσως γὰρ ἂν αὐτὰ ἤδη ἀμφὶ τὰ τριάκοντα, ἢ πρὸς ταῖς πύλαις ἦν ἄν. ἔλεγε δ' οὖν περὶ τῆς πόλεως, εἴτε μέμνημαι, ἄλλά τε πολλὰ, καὶ ἤδη καὶ τάδε, ὡς ξύμπαντες μὲν ἐπήλυδες, καὶ ξένοι εἶεν, αὐτόχθων δὲ οὐδείς. ἀλλὰ καὶ βαρβάρους ἐμπολιτεύεσθαι πολλοὺς, καὶ δούλους, καὶ ἀμόρφους, καὶ μικρούς, καὶ πένητας. καὶ ὅλως, μετέχειν τῆς πόλεως τῆς βουλομένου. ὃ γὰρ δὴ νόμον αὐτοῖς, ἐκ ἀπὸ ἡμιμάτων ποιεῖσθαι τὴν ἐγγραφὴν, οὐδ' ἀπὸ ἡμάτων, ἢ μεγέθους, ἢ κάλλους. οὐδ' ἀπὸ ἥβης, οὐδὲ λαμπρῶν ἐκ προγόνων. ἀλλὰ ταῦτα μὲν, οὐδὲ νομίζεσθαι παρ' αὐτοῖς,

Neque enim metuendum est nequis excludat te nudum eò venientem. Iam enim aliàs virum senem audiui dissérentem, quomodo ibi se res habeant, ísque me, vt sibi ad vrbem illam comes irem, hortabatur. Ipse enim se præiturum, cúmque vēnissem ciuibus inserturum & tribulem facturū, suo sodalitio donaturum me, pollicebatur, vt cum omnibus fœlicitate fruerer. Sed ego, quæ iuuenilis fuit amentia, tunc nondum quindecim annos natus, illi morem non gessi: quod si feciſſem, fortè iam in suburbio, ipsísque portis consisterem. Porrò de ciuitate, si bene memini, cum alia multa, tum etiam hæc prædicabat, omnes esse aduenas, neminem indigenam: quinetiam multos barbaros in ea versari, & seruos, & deformes, & paruos, & pauperes: denique participem fieri vrbis quicunque vellet, siquidem lex ipsis, vt nulla census habita ratione, non habitus, non magnitudinis, non pulchritudinis, non generis, non illustrium maiorum ciuitate donent: cùm hæc nihili ducant.

ἀποχλῶ δ' ἐκάστῳ πρὸς τὸ πολίτιλω γνώσῃ, σώφρον, καὶ ἐπιθυμίαν τῶν καλῶν, καὶ πόνον, καὶ τὸ ἀλυπαρὲς, καὶ τὸ μὴ ἐνδοῶσαι, μὴ ὃ μαλακιδῶσαι πολλοῖς τοῖς δυσχερέσι, καὶ τὸν ὁδὸν ἐντυγχάνοντα. ὡς ὅστις ἂν ταῦτ' ἐπιδείξηται, καὶ διεξέλθῃ, πορευόμενος ἄχρι πρὸς τὸν πόλιν, αὐτίκα μάλα πολίτιλω ὄντα τῶτον, ὅστις αὖ ἦ, καὶ ἰσότιμον ἅπασι, τὸ ὃ χείρων, ἢ κρείττων, ἢ εὐπατρίδης, ἢ ἀγλωνὴς, ἢ δοῦλος, ἢ ἐλεύθερος, καὶ ὅλως εἶναι, ἢ λέγειν ἐν τῇ πόλῃ. Ερμο. ὁρᾷς ὦ Λυκῖνε, ὡς οὐ μάτην, καὶ περὶ μικρῶν κάμνω, πολίτης ἐπιθυμῶν γνώσῃ καὶ αὐτὸς ὅτω καλῆς καὶ εὐδαίμονος πόλεως; Λυ. καὶ γὸ αὐτὸς ὦ Ερμότιμε, τῶν αὐτῶν σοι ἐρῶ. καὶ ἃ ἔστιν ὅ, τι ἄν μοι περὶ τότων εὐξαίμιλω γνώσθαι. εἰ μὲ οὖν πλησίον λῶ ἡ πόλις, καὶ φανερὰ ἰδεῖν ἅπασι, πάλαι ἂν εὖ ἴσθι μηδὲν ἐνδοιάσας, αὐτὸς ἦλθ ἐς αὐτὸν, καὶ ἐπολιτευόμλω ἂν ὰν πολλῷ. ἐπεὶ ὃ ὡς ὑμεῖς φατε, σύ τε, καὶ Ησίοδος ὁ ῥαψῳδὸς, πάνυ πόῤῥω ἀπῳκίσαι, ἀναγκη ζητεῖν ὁδόν τε ἥ ἄγουσιν ἐπ' αὐτὸν, καὶ ἡγεμόνα τ' ἄριστον. ἢ ἂν οἷς σὺ

Oportere autem, vt quicunque ius ciuitatis indipiscitur, intelligentia polleat, cupiditate rerum honestarum teneatur, laborem & macritatem non detrectet, non det tergum, non molleſcat, quum multas in via moleſtias nanciſcitur. Eum autē qui iſta præſtiterit, & ad vrbem vſque iter peregerit, protinus eſſe ciuem omnibúſque æqualem, quicunque tandem fuerit. Nec peior, an melior, nobilis an ignobilis, ſeruus an liber ille ſit, vel prorſus eſſe, vel dici in vrbe. *Hermot.* Vides Luciane, vt non fruſtra, nec paruis de rebus laboro, quum tam pulchræ, támque fœlicis vrbis ipſe ciuis fieri cupio? *Lucian.* Ego quoque Hermotime, eadem tecum amo, nihílq; eſt quod ante iſtā cōſequi optē. Quòd ſi propinqua vrbs eſſet, & omnium conſpectui expoſita, iampridem, probè ſcias, nihil ambigens, ad eam profectus fuiſſem, & in ea iamdiu verſarer. Siquidem igitur, vt dicitis, tu nimirum & poëta Heſiodus, longiſſimè eſt ſemota, neceſſe eſt viam quęrere quæ eò ducit, optimum etiam ducem. Nonne tu

οὕτω χρῶσαι ποιεῖν; Ερμ. καὶ πῶς ἂν ἄλλως ἔλθοι τις; λυ. οὐκοῦν σοὶ μὲν ἐπὶ τὸ ὑποχωρεῖσθαι, καὶ φάσκειν εἰδέναι, πολλὴ ἀφθονία τῶν ἡγεμονίων. πολλοὶ γὰρ ἕτοιμοι παρεσόμενοι αὐτόχθονες, ἐκεῖθεν ἕκαστος εἶναι λέγοντες. ὁδὸς γεμὴ οὐ μία καὶ ἡ αὐτὴ φαίνεται, ἀλλὰ πολλαὶ, καὶ διάφοροι, καὶ οὐδὲν ἀλλήλαις ὅμοιαι. ἡ μὲν γὰρ, ἐπὶ τὰ ἑῷα φέρειν ἔοικεν. ἡ δὲ, ἐπὶ τὰς ἄρκτους. καὶ ἄλλη, εὐυδρὸς καὶ μεσημβρίας. καὶ ἡ μὲν, διὰ λειμώνων, καὶ φυτῶν, καὶ σκιᾶς, ἔυυδρος, καὶ ἡδεῖα, οὐδὲν αὐτίπονον, ἢ δύσβατον ἔχουσα. ἡ δὲ, πετρώδης, καὶ τραχεῖα, πολὺν ἥλιον, καὶ δίψος, καὶ κάματον παρεχομένη. καὶ ὅμως, αὗται πᾶσαι παρὰ τὴν πόλιν ἄγειν λέγονται, μίαν οὖσαν, ἐς τὰ ἐναντιώματα τελευτῶσαι. ἔνθα δή μοι καὶ ἡ πᾶσα ἀπορία ἔστιν. ἐφ' ἑκάτερα γὰρ ἂν ἔλθω αὐτῶν, αὐτὴς κατὰ τὴν ἀρχὴν ἡ ἁπάντων ἕκαστος ἐφεστὼς, ἐν τῇ εἰσόδῳ μάλα τις ἀξιόπιστος ὁρέγει τε τὴν χεῖρα, καὶ παρίστησι κατὰ τὴν αὐτὴν ἀπέναι, λέγων ἕκαστος αὐτῶν μόνος τὴν εὐθεῖαν εἰδέναι. τὰς δὲ ἄλλας,

sic faciendum putas? Hermot. Ecquo pacto quispiam alia ratione eò perueniret? Lucian. Adest tibi ingens hominum multitudo qui te ducturos promittant, & se viam tenere dicant. Multi namq; adsunt ad hoc parati, qui se indigenas profitentur. Via autem nō vnica, eadémque, sed multæ, ac diuersæ, nihilque inter se similes apparent: hæc enim ad occasum, illa ad ortum ferre videtur: hæc ad Septentrionem, illa ad meridiē. Rursus hæc quidem perprata, plantas, & vmbram, humida, iucunda, nihil duri, nihil asperi habet. Illa verò petricosa, aspera, multum solis, & sitis, & laboris exhibet. Attamen hæ omnes ad vrbem illam, quæ vna est, ducere dicuntur, quanquam in contraria desinunt. Inde perplexa dubitatione totus teneor. Nam in quamcunque ipsarum venero, vnusquisque qui in viæ principio stat, in aditu fide dignus manum porrigit, & in suam ingrediar hortatur, quam rectam esse se solum scire dicit: alios verò

πλανᾶσθαι, μήτε αὐτὸς ἐλπλυδότας, μήτε ἄλλοις ἡγήσασθαι δυναμένοις ἀκολουθήσαντας. καὶν ὅπι τ πλησίον ἀφίκωμαι, καλεῖνος τὰ ὅμοια ὑπισχνεῖται περὶ τ αὐτῆ ὁδῆ, καὶ τὸν ἄλλοις κηρίζει, καὶ ὁ παρ' αὐτῷ ὁμοίως, καὶ ἑξῆς ἅπαντες. τό,τε τοίνυν τὸ πλῆθος τῶν ὁδῶν, καὶ τὸ ἀνόμοιον αὐτῶν, οὐ μετρίως ταράττει με, καὶ ἀπορεῖν ποιεῖ. καὶ μάλιστα οἱ ἡγεμόνες ὑπερδιατεινάμενοι, καὶ τὰ ἑαυτῶν ἕκαστοι ἐπαινοῦντες. οὐ γὰρ οἶδα ὦ Λυκῖνε πίστεύσας, ἢ ἂν σφαλείης. Λυ. τίσι λέγεις; τοῖς κῆ πόιαν ὁδὸν ἐλθοῦσιν; ἢ τίνι τ ἡγεμόνων ἀκολουθήσασιν; αὐδὲις γὰ ἡμῖν τὸ αὐτὸ ἄπορον, ἐν ἄλλη μορφῆ ἀναφαίνεται, ἀπὸ τ πραγμάτων ὅπι τὸν αὖ δεῦρο μετελπλυδόσι. Ερμο. πῶς τοῦτο φῄς; Λυ. ὅπι ὁ μὲ, τὼ Πλάτωνος βαπτόμενος, καὶ συνοδοιπορήσας μετ' αὐτῦ, ἐκείνου ἐπαινέσεται ἀλλονότι. ὁ δ', τὼ Ἐπικούρου ἐκείνω. καὶ

aberrare, qui neque eò ipsi peruenerint, neque alijs sequentibus præire possint. Quod si ad vicinũ accessero, ille etiam similia de via sua pollicetur, alijsq; obtrectat: sic &vicinus ipsius, omnésq; deinceps. Quare cum multitudo, tum dissimilitudo viarum non mediocriter me turbat, facítque vt hæream dubius, maximè verò duces qui summa peruicacia contendunt, suáque singuli laudibus extollunt. Nescio enim ad quam conuersus, aut quem potiùs sequens, ad vrbem illam peruenia̅. Hermot. At ego te ab omni hæsitatione liberabo Luciane. Nam si ijs qui priùs iter confecerunt fidem habeas, non aberrabis. Lucian. Quibus dicis? quam viam ingressis? aut quem ducem sequutis? iterum enim nobis idem dubium, in alia forma appareret, facto à rebus ad homines transitu. Hermot. Quonam modo istud dicis? Lucian. Quoniam hic qui in Platonis viam est digressus, eúmque ducem sequitur, illam videlicet laudabit, ille verò viam Epicuri,

ἄλλος ἄλλω. σὺ δ', ἢ ὑμετέραν. ἢ πῶς γὰρ ὦ Ἑρμότιμε ἂν οὕτως; Ερμο. πῶς γὰρ οὔ; Λυ. οὐ τοίνυν ἀπέλυσάς με τῆς ἀπορίας, ἐπεὶ ἔτι ὁμοίως ἀγνοῶ τῷ μᾶλλον χρὴ πιστεῦσαι τῶν ὁδοιπόρων. ὁρῶ γὰρ ἕκαστον αὐτῶν, καὶ αὐτὸν, καὶ τὸν ἡγεμόνα, μιᾶς πεπιεσμένον, καὶ ἐκείνην ἐπαινοῦντα, καὶ λέγοντας ὡς αὕτη μόνη ἄγει ἐπὶ τὴν πόλιν, οὐ μέντοι ἔγωγε εἰδέναι εἰ ἀληθῆ φησιν. ἐπὰν δ' ὅτι μὲ ἀφίκηται πρός τι τέλος, καὶ εἰδέναι τινὰ πόλιν, δώσω αὐτῷ ἴσως. εἰ δ' ἐκείνην εἶδεν, ἣν ἐγὼ, ἐν ᾗ ἐπιθυμοῦμεν ἐγώ τε, καὶ σὺ πολιτεύσασθαι, ὡς δέον εἰς Κόρινθον ἐλθεῖν, ὃ δὲ εἰς Βαβυλῶνα ἀφικόμενος, οἴεται Κόρινθον ἑωρακέναι, ἄδηλον ἔμοιγ' οὐκέτι. ὁ γὰρ πάντως ὁ τινὰ πόλιν ἰδὼν, Κόρινθον εἶδεν, εἴγε μόνη πόλις ἐστὶν ἡ Κόρινθος. ὃ δὴ μάλιστα εἰς ἀπορίαν με καθίστησιν, ἐκεῖνό ἐστι, τὸ εἰδέναι ὅτι πᾶσα ἀνάγκη μίαν εἶναι τὴν ἀληθῆ ὁδόν. καὶ γὰρ ἡ Κόρινθος μία ἐστίν. αἱ δ' ἄλλαι, πανταχόσε μᾶλλον, ἢ εἰς Κόρινθον ἄγουσιν, εἰ μή τις οὕτω σφόδρα παραπέποι, ὡς ἐλθεῖν καὶ τὴν εἰς Ταρβοχείους, καὶ τὴν εἰς Ινδοὺς ἄγουσαν,

& alius aliam: tu verò vestrã. Nam quî non ita fiat Hermotime? *Hermot.* Et cur nõ? *Lucian.* Proinde dubium non soluisti, sed adhuc similiter ignoro cuinam ex viatoribus potiùs fides adhibenda sit. Video namque vnumquemque ipsorum, ipsúmque & ducem vnius periculum fecisse, quã laudat, dicítque solam esse quæ ad vrbem ducat. Ego autẽ scire nequeo num verum dicat. Sed illi fortè cõcessero, quòd ad finem aliquem deuenerit, & aliquam vrbem viderit. Cæterùm num illam viderit, quam oportebat, in qua ego & tu versari percupimus (vt si Corinthum venire oporteat, at ille Babylonem profectus Corinthum vidisse se putet) etiamnum mihi non constat. Neque enim qui ciuitatem aliquam vidit, Corinthum vidit: siquidem non sola vrbs est Corinthus. Illud autem omnium maximè incertum me facit, quòd scio vnam esse necessariò, eámq; veram viam: siquidem vnica est Corinthus. Aliæ verò quóuis potiùs quàm Corinthum ducunt: nisi quis adeò mente sit captus, vt eam quæ ad Hyperboreos, & ad Indos ducit,

εἰς Κόρινθον στέλλειν. Ερμο. καὶ πῶς οἷόν τε ὦ Λυκῖνε; ἄλλη γὰ ἀλλαχόσε ἄγει· Λυκι. ἀκούω καλὲ Ερμότιμε, οὐ μικρᾶς δεῖ βουλῆς ὑπὲρ τῆς αἱρέσεως τῶν ὁδῶν τε, καὶ ἡγεμόνων. οὐδὲ τοῦτο δὴ τὸ τοῦ λόγου ποιήσομεν, ἔνθα ἂν ἡμᾶς οἱ πόδες φέρωσιν, ἐκεῖσε ἀπιμεν. ἐπεὶ A
λήσομεν οὕτως, αὐτὶ τοῦ εἰς B
Κόρινθον ἀφούσης, πρὸς ὑπὸ Βαβυλῶνος, ἢ Βάκτρων ἀπόντες. οὐδὲ γὰ οὐδὲ ἐκεῖνο καλῶς ἔχει, τῇ τύχῃ ὑπιδέπειν, ὡς τάχα ἂν πρὸς ἀείσω ἐλεC
μένοις, εἰ καὶ ἄνευ ἐξετάσεως ὁρμήσαιμεν ὑπὲ μίαν τῶν ὁδῶν λυπηρᾶν. δυνατὸν μὲ γὰ μὴ τοῦτο γένεσθ. καὶ ἴσως ποτὲ ἐγένετο ἐν τῷ μακρῷ χρόD
νῳ. ἡμᾶς δέ γε περὶ τῶν οὕτω μεγάλων, ἃ οἴμαι δεῖν περιβόλως ἀναρρίπτειν, οὐδὲ ἐς σπουδὴν κομιδῇ καταπλεύσειν τῆ ἐλπίδι, ὑπὲ ῥιπὸς ὡς ἡ παροιμία φησὶ, τὸν Αἰγαῖον, ἢ τὸ E
Ιόνιον διαπλεῦσαι θέλοντας. ὅτε δὲ δὴ ἀπασώμεθ' ἂν εὐλόγως πρὸς τύχης, εἰ τοξεύουσα, καὶ ἀκοντίζουσα, μὴ πάντως ἔτυχε τοῦ ἀληθοῦς, ἑνὸς ὄντος ἐν μυρίοις τοῖς

Corinthum mittere putet. *Hermot.* At quî id fieri possit Luciane? alia namque aliò tendit. *Lucian.* Quare egregie Hermotime non paruo opus est consilio in eligendis cùm vijs, tum ducibus. Neque quod dictitant, faciemus, quocunque nos pedes ferant, ibimus. Nam sic non per eam quæ Corinthum, sed quæ Babylonem, aut Bactra ducit, imprudentes iremus. Neque enim bene consultum est, si fortunæ rem committamus, vt tanquam optimam eligẽtes, etiam sine perueſtigatione, in vnam aliquam quamcunq; tandem temerè feremur. Illud enim fieri potest, & fortè iam olim in tanta temporis longinquitate factũ est. Nec equidem par esse puto, vt de rebus adeò magnis spem temerè abijciamus, aut in angustum coactam concludamus, virgultea scapha, quod aiunt, Ægæum aut Ionium mare transmittere volentes. Quando neque fortunam rectè accusaremus, si sagittando, & iaculando, Verum nõ sit prorsũ assequuta, quippe quod in sexcentis mendacijs est vnicum. Quod ne Homerico quidem sagittario concessum est, qui cùm

ψεύδεσιν, ὅπερ οὐδὲ τῷ Ομηρικῷ τοξότῃ ξυνήνεγκεν. ὃς, δέον τὸ

πλεῖ ἀδύ. καὶ τοξεῦσαι, ὁ ὄ, τὴ μᾶλλον ἕτερον. ὁ Τεῦκρος οἶμαι. ἀλλὰ πολὺ μεῖζον ἐλογίσατο τῶν πολλῶν, βωθήσεσθαι, καὶ περιπεσεῖσθαι τῷ τοξεύματι ἐλπίζειν, ἢ πάντως ἐκεῖνο τὸ ἓν ἐξ ἁπάντων. ὁ δὲ κίνδυνος ὅτι οὐ μικρὸς, εἰ αὐτὸ τοῦτο ἐπ' ἐυθὺ ἀρούσης, ἐς τὰ πεπλανημένων μέσα ἀγνοοῦντες, ἐμπέσοιμεν, ἐλπίζοντες ἄμεινον αἱρήσεσθαι τὴ τύχη ἡμῶν, εἰκάζειν οἶμαι. οὐδὲ γὸ ἀναστρέψαι ἔτι, καὶ ἀνασωθῆναι ὀκνῶ ῥᾴδιον, ὦ ἅπαξ ἐκπλεύσῃ τις αὐτὸν, τὰ ἀπόντα λυσάμενος, ἀνὴ ἀνάγκη, ἐν τῷ πελάγει διαφέρεσθαι, ναυτιῶντα ὡς τὸ πολὺ, καὶ δεδιότα, καὶ καρηβαρεῶντα ὑπὸ τοῦ σάλου, δέον ἐξ ἀρχῆς σκοπεῖν ἐκπλεῦσαι, ἀναβάντα ἐπὶ σκοπήν τινα, σκέψασθαι εἰ εὐφορόν ὅτι, καὶ οὔριον τὸ πνεῦμα τοῖς εἰς Κόρινθον διαπλεῦσαι ἐθέλουσι. καὶ νὴ Δία, κυβερνήτην ἕνα τὸν ἄριστον ἐκλέξασθαι, καὶ ναῦν εὐπαγῆ, οἵαν διαρκέσαι πρὸς τηλικοῦτον κλύδωνα. Ερμο. οὕτω γε ἄμεινον ὦ Λυκῖνε παραπολύ. πάλιν οἶδά γε ὅτι ἅπαντας ἐν κύκλῳ περιελθὼν,

sagittis columbam petere debuisset, funē rupit. Is autem opinor Teucer fuit. Sed longè magis rationi est consentaneum, speres fore vt multa vulnerentur, & in teli iactum incidant, quàm omnino vnum illud ex omnibus. Non exiguum autem esse periculum, si non in rectam, sed in aliquam ex deuijs incidamus imprudētes, sperantes fore vt meliorem pro nobis fortuna eligat, exprimo ni fallor. Neque enim amplius reuerti, & retro incolumē seruari facile est, siquis fune soluto naui se commiserit: verùm necesse est in pelago iactari, plerumque nauseando, trepitando, & capitis grauedine laborando propter fluctuum agitationem, cùm operæprecium fuisset ab initio ante discessum conscensa specula explorare num nauigabile esset mare, & secundus flaret ventus Corinthum nauigare volentibus: & per Iouem optimus quispiam gubernator eligendus fuisset, & bene compacta nauis, quæ tantis fluctibus sustinendis par esset. Hermot. Sic quidem Luciane, multò melius fieret. Verùm scio equidem te perlustratis omnibus, non

ἐπ' ἄλλοις αὖ εὐ ἔχοις, οὔτε ἡγεμόνας ἀμείνους, οὔτε κυβερνήτας ἐμπειροτέρους τῶν Στωϊκῶν. καὶ ἢν ἐθελήσῃς γε ἀφικέσθαι ποτὲ πρὸς Κόρινθον, ἐκείνοις ἕψῃ, καὶ τὰ Χρυσίππου, καὶ Ζήνωνος ἴχνη προϊών. ἄλλως δ', ἀδύνατον. Λυ. ὁρᾷς τοῦτο ὡς κοινὸν ὦ Ἑρμότιμε εἴρηκας; εἴποι γὰρ ἂν αὐτὸ καὶ ὁ τῷ Πλάτωνι ξυνοδοιπορῶν, καὶ ὁ Ἐπικούρῳ ἑπόμενος, καὶ οἱ ἄλλοι, μὴ ἀπελθεῖν με εἰς τὴν Κόρινθον, εἰ μὴ μεθ' ἑαυτῶν ἕκαστος. ὥστε, ἢ πᾶσι πιστεύειν χρή, ὅπερ γελοιότατον, ἢ ἀπιστεῖν ὁμοίως. μακρῷ γὰρ ἀσφαλέστατον τοιοῦτον, ἄχρις ἂν εὕρωμέν τἀληθὲς ὑπισχνούμενον. ἐπεὶ φέρε, εἰ καθάπερ νῦν ἔχω, ἀγνοῶν ἔτι ὅστις ἐξ ἁπάντων ὄντων ὁ ἀληθεύων, ἑλοίμην τὰ ὑμέτερα σοὶ πιστεύσας, ἀνδρὶ φίλῳ, ἀτὰρ μόνα γε εἰδότι τὰ τῶν Στωϊκῶν, καὶ μίαν ὁδὸν ὁδοιπορήσαντι ταύτην, ἔπειτα θεῶν τις ἀναβιώναι ποιήσειε Πλάτωνα, καὶ Πυθαγόραν, καὶ Ἀριστοτέλην, καὶ τὸν ἄλλους, οἳ δή, περιστάντες, ἐρωτῷεν με, καὶ νὴ Δί' εἰς δικαστήριον ἀγαγόντες, ὕβρεως ἕκαστος δικάζοιντο, λέγοντες, ὦ βέλτιστε Λυκῖνε, τί

alios, non meliores duces, non peritiores gubernatores quàm Stoicos inuenturum: & si quādo Corinthum proficiſci velis, illos ſecuturum per Chryſippi & Zenonis veſtigia incedendo: alioqui non poſſis. Lucian. Vides Hermotime vt hoc ex communi ſententia dixiſti? Id ipſum enim dixerit, qui Platonem comitatur, & qui Epicurum ſequitur, alijque, me non niſi ſecum Corinthum aditurum. Itaque vel omnibus credendum, quod maximè ridiculum eſt, aut ſimiliter diffidendum: quod eſt longè tutiſſimum, donec vera pollicentem inuenerimus. Age verò, ſi vt nunc ſunt res meæ ignorans adhuc quis ex omnibus verum dicat, veſtras partes, tibi credendo, deligerem, viro quidem amico, ſed Stoicæ tantùm diſciplinæ gnaro, ſolāque hanc viam ingreſſo: deinde Deorum aliquis in vitam reuocaret, Platonem & Pythagoram, & Ariſtotelem atque alios: illi autem circunſtantes interrogarent me, & tractum in ius, contumeliæ ſinguli reum facerēt, dicētes, Quid cauſę fuit, optime Luciane, cur adhibita

παιδὼν, ἢ τίνι ποτὲ πιστεύσας, Χρύσιππον, καὶ Ζήνωνα παρεθέμην σεαυτῷ, ἡμῶν, πρεσβυτέρων ὄντων πάμπολυ, χθὲς, καὶ πρώην ἡμῶν, μήτε λόγου μεταδοὺς ἡμῖν, μήτε πειραθεὶς ὅλως ὧν φαμὲν, εἰ ταῦτα λέγοιεν, τί ἂν ἀποκριναίμην αὐτοῖς; ἢ χαρίσεσθαί μοι, ἂν εἴπω, ὅτι Ἑρμοτίμῳ ἐπείσθην φίλῳ ἀνδρὶ, ἀλλὰ φαῖεν ἂν οἶδ' ὅτι, ἡμεῖς ὦ Λυκῖνε, οὐκ ἴσμεν τὸν Ἑρμότιμον τοῦτον, ὅστις ποτέ ἐστιν, οὐδὲ ἐκεῖνος ἡμᾶς. ὥστε οὐκ ἐχρῆν καταγνῶναι, οὐδὲ ἐρήμην ἡμῶν καταδικάσαντα, ἀνδρὶ πιστεύσαντα μίαν ἀδὴν ἐν φιλοσοφίᾳ, καὶ οὐδὲ ταύτην ἴσως ἀκριβῶς καταγνόντα. οἱ δέ γε νομοθέται ὦ Λυκῖνε, οὐχ οὕτω παρεσκεύασαν τοῖς δικασταῖς ποιεῖν, οὐδὲ τὸ ἕτερον μὲν ἀκούειν, τὸν δὲ ἕτερον, οὐκ ἐᾶν λέγειν ὑπὲρ ἑαυτοῦ, ἃ οἴεται ξυμφέρειν, ἀλλ' ὁμοίως ἀμφοῖν ἀκροᾶσθαι, ὡς ῥᾷον αὐτεξετάζοντας τοὺς λόγους, εὑρίσκειν τἀληθῆ τε, καὶ ψευδῆ. καὶ ἐμοὶ γε μὴ οὕτω ποιοῦσιν, ἐφιέναι δίδωσιν ὁ νόμος εἰς ἕτερον δικαστήριον τοιαῦτα, ἅπερ αὐτῶν καὶ προσέρριπτο μοι, εἰκὸς ἐρεῖν αὐτούς. ἢ τάχ' ἂν τις εἰπεῖ μοι λέγων ὦ Λυκῖνε,

neſcio cui fide, Chryſippum & Zenonem nobis longè ſenioribus, heri ac pridie natis antepoſueris, cùm neque nobiſcum communicaueris, neque eorum quæ dicimus, periculum feceris. Si hæc dicerent, quidnam illis reſponderem? Num ſuffecerit, ſi dicã, me Hermotimo viro amico credidiſſe? At, ſcio, dicerent illi. Nos, Luciane, Hermotimum hunc nõ nouimus, neque ille nos. Quare nec omnes deſpiciendi, nec indicta cauſa condemnandi fuimus, ei fidem adhibendo qui vnicam in philoſophia viam, ac neque eam fortaſſis exquiſitè nouerit. At, ô Luciane, non præſcribunt judicibus legiſlatores vt ita faciant, nimirum vt altero tãtum audito, alteri facultatẽ dicendi ea quæ conferre ſibi putat, non concedant: ſed vtramque partem pariter audiant, vt faciliùs examinatis orationibus, verum & falſum comperiant. At niſi ſic faciant, poteſtatem facit lex ad judicium aliud prouocandi, vt ſibi dicenda dicant. Aut ſi fortè quiſpiam illorum interrogaret me, dicẽs, Dic mihi, Luciane,

ſi quis

εἰπέ μοι λέγων ὦ Λυκῖνε, εἴ τις ἀιθίοψ μηδὲ πώποτε ἄλλους ἀνθρώπους ἰδὼν, οἵοι ἡμεῖς ἐσμὲν, διὰ τὸ μὴ ἀποδεδημηκέναι τὸ παράπαν, ἔν τινι συλλόγῳ τῶν Αἰθιόπων διϊσχυρίζοιτο, καὶ λέγοι μηδαμόθι τῆς γῆς ἀνθρώπους εἶναι λευκοὺς, ἢ ξανθοὺς, μηδὲ ἄλλό τι, ἢ μελανας, ἆρα πιστεύοιτ' ἂν ὑπ' αὐτῶν; ἢ εἴποι τις ἂν πρὸς αὐτὸν τῶν πρεσβυτέρων Αἰθιόπων, σὺ δὴ, πόθεν ταῦτα οὕτω σαφῶς οἶδα, ὃ δὲ ἀπεδήμησας παρ' ἡμῶν οὐδαμόσε, οὐδὲ νὴ Δία τὰ παρὰ τοῖς ἄλλοις οἰκεῖά ἐστι, φαίην ἂν ἔγωγε δίκαια ἐρωτῆσαι τὸν πρεσβύτην; ἢ πῶς ὦ Ερμότιμε συμβουλεύεις; Ερμο. οὕτω δικαιότατα δὲ ἐκπλήττει δοκεῖ μοι. Λυ. καὶ δὲ ἔμοιγε ὦ Ερμότιμε. ἀλλὰ τὸ μετὰ τοῦτο, ἃ ἔτ' οἶδα, εἰ ὁμοίως καὶ σοὶ δόξει. ἐμοὶ μὲν δὲ καὶ τοῦτο πάνυ δοκεῖ. Ερμο. τὸ ποῖον; Λυ. ἐπάξει δηλαδὴ ὁ ἀνὴρ, καὶ φήσει πρὸς με ὥσπερ. ἀλόγον τοίνυν κεῖσθαι τινα ἡμῶν ὦ Λυκῖνε, τὸν Στωϊκὸν μόνα εἰδότα καθάπερ ὁ σὸς φίλος οὗτος, ὁ Ερμότιμος. ἀποδημήσας δὲ μηδὲ πώποτε, μήτε εἰς Πλάτωνος, μήτε παρὰ Ἐπικούρου,

siquis Æthiops qui homines alios quales nos sumus nusquam vidisset, quòd nunquam omnino peregrè fuisset profectus, in aliquo Æthiopum cœtu affirmaret, dicerétque nullibi gentium homines esse albos, vel flauos, nec alterius coloris quàm nigros, numquid ipsis fidem faceret? Diceret autē ipsi aliquis ex senioribus Æthiopum, Tu verò audacissime, vnde hæc nosti, nusquam enim peregrè à nobis es profectus, neque scis qualia sint quæ apud alios populos extant, annon rectè dicerem senem hunc iusta interrogasse? aut quid tu Hermotime consilij habes? *Hermot.* Id ipsum. Nam mihi videtur eum iustissimè consternasse. *Lucian.* Et mihi quidem Hermotime. Sed quod posthac dicturus sum, nondum scio an id mecum sentias: id enim equidem omnino sentio. *Hermot.* Quale-nam illud est? *Lucian.* Addet nimirum ille, & sic mihi dicet. Eadem igitur ratione, Luciane, nobis proponatur aliquis, qui solā Stoicorum placita calleat, sicuti amicus hic tuus Hermotimus: nec peregrè vnquam sit profectus, neq; ad Platonis Academiam, neq; ad Epicurū,

μὴ ὅλως πρὸς ἄλλον τινά. εἰ τοίνυν λέγοι, μηδὲν οὕτω καλὸν εἶναι, μηδὲ ἀληθὲς παρὰ τοῖς πολλοῖς, οἷα τὰ τῆς στοᾶς ὄντα, καὶ ἃ ἐκεῖνη φησὶν, ὡς αὖ συλλόγως θρασὺς εἶναι δόξειέ σοι, περὶ παντὸς ἀποφαινόμενος. καὶ ταῦτα, ἐν εἰδὼς, οὐδὲ πώποτε ἐξ Αἰθιοπίας τὸ ἕτερον πόδα προελθὼν τί βούλῃ ἀποκείνωμαι σοὶ τῷ ἀληθέστατον ἐκεῖνο δηλαδὴ, ὅτι ἡμεῖς τὰ μὲν Στωϊκῶν, καὶ πάνυ ἐκμανθάνομεν, ὡς ἂν κατὰ ταῦτα φιλοσοφεῖν ἀξιοῦντες. ὡς ἀγνοοῦμεν δ' καὶ τὰ ὑπὸ τῶν ἄλλων λεγόμενα. ὁ γὰρ διδάσκαλος, καθάπερ μεταξὺ καὶ διέξεισιν πρὸς ἡμᾶς, καὶ αὐαβέπει γε αὐτὰ, προσθεὶς αὐτός. ἢ νομίζεις ἐνταῦθα σωπήσεσθαι ἡμῖν τὸν ἀμφὶ τὸν Πλάτωνα, καὶ Πυθαγόραν, καὶ Ἐπίκουρον, καὶ τοὺς ἄλλους. οὐχὶ δὲ ἀναγελάσαντας ἂν εἰπεῖν πρὸς ἐμὲ, οἷα ποιεῖ ὦ Λυκῖνε ὁ ἑταῖρός σου ὁ Ἑρμότιμος. ἀξιοῖ τοῖς αὐτοῖς δίκοις περὶ ἡμῶν πιστεύειν, καὶ οἴεται τοιαῦτα εἶναι τὰ ἡμέτερα, ὁποῖα ἂν ἐκεῖνοι φῶσιν, ἢ ὡς εἰδότες, ἢ κρυπτόμενοι τὸ ἀληθές. ἀκούω δ' τινὰ καὶ τῶν ἀθλητῶν ἤδη ἀσκούμενον πρὸ τῆς ἀγῶνος, παλαίζοντα εἰς τὸ

neque omnino ad alium quempiam. Itaque si diceret nihil ita pulchrum, nihil ita verum apud multos reperiri, qualia Stoicorum sunt, quæque illi asserunt, annon meritò tibi videretur esse temerarius, qui de omnibus definiret, idque cùm vnius sectæ gnarus esset, neque vnquam ex Æthiopia vel alterum pedem protulisset. Quid vis ipsi respondeam? Verissimum illud videlicet, Nos Stoicorum placita etiam perdiscere, ac si secundum illa philosophari velimus: sed quæ dicuntur ab alijs non ignorare. Præceptor enim illa quoque inter differendum nobis proponit, idémque subuertit. Num verò hîc tacituros existimas Platonicos, & Epicureos, tum etiam alios? Annon in risum soluti dicerent, qualia facit familiaris tuus Hermotimus, Luciane: æquum censet aduersarijs fidem de rebus nostris habere, & dogmata nostra putat esse cuiusmodi dicunt illi, siue ea nesciunt, siue verum celant. Numquid siquem ex athletis exercentem se viderit ante certamen, calcitrantem in aërē,

ἄερα, ἢ πυξ κενὼν σκηλὼν πνα καταφέροντα, τ' ἀντιγωνιστὴν δῆθεν παίοντα, εὐθὺς ἀναπηδήσει ἀυτ', ἀγωνοθέτης ὢν, ὡς ἀμαχόντινα. ἢ ἐκεῖνα μὲ οἰόσεθ' ῥᾴδια εἶναι, καὶ ἀσφαλῆ τὰ νεανιεύματα, ἄδηλος αὐτομολῶν αὐτῷ, τ' ὢ νίκιν σιωπῶντα κείνεδε, ὁπόταν καταγωνίσηται τ' ἀντίπαλον ἀυτ', καὶ κρατήσῃ; ὃ δ' ἀπαγορεύσῃ. ἄλλως ὢ, οὐ. μὴ τοίνυν μὴ ὢ Ερμότιμος, ἀφ' ὧν αὐ οἱ διδάσκαλοι αὐτῶν σκιαμαχῶσι περὶς ἡμᾶς ἀπόντας, οἰέσθω κρατεῖν αὐτὸς, ἢ τὰ ἡμέτερα τοιαῦτα εἶναι, ὡς ἀναῤῥήδην ῥᾳδίως. ἐπὶ τὸ τοιῦτον ὅμοιον αὖ εἶναι τοῖς τ' παιδίων οἰκοδομήμασιν. ἃ κατασκευάσαντες ἐκεῖνοι ἀθρόως, εὐθὺς ἀναῤῥέπουσιν. ἢ καὶ νὴ Δία τοῖς τοξεύειν μελετῶσιν. οἱ κάρφη πνὰ συνδήσαντες, ἔπειτα ἐπὶ κοντῷ πήξαντες, καὶ πόρρω περιθέμενοι, σοχάζονται ἀφιέντες. κἂν τύχωσί ποτε, καὶ διαπείρωσι τὰ κάρφη, ἀνέκφορον εὐθὺς, ὡς τι μέγα ποιήσαντες, εἰ διεξελήλυθεν αὐτοῖς τὸ βέλος διὰ τῶν φρυγάνων. ἀλλ' οὐ Πέρσαι γε οὕτω ποιοῦσιν, οὐδὲ Σκυθῶν, ὅσοι τοξόται. ἀλλὰ πρῶτον μὲ αὐτοὶ κινούμενοι ἀφ' ἵππων,

aut pugnis inanem quampiam plagam inferentem, quasi cæderet aduersarium, ideo illum certaminis præses vt inuictum statim proclamabit? Annon contrà existimabit facilem esse ac tutam hanc strenuitatem, nullo ipsi repugnante aduersario: tum verò decernendam victoriam, quum aduersariũ ipsum expugnarit & deuicerit: hic vero cesserit alioqui nequaquam? Proinde neque Hermotimus ab ijs de quibus præceptores sui aduersus nos absentes, vt aduersus vmbras pugnant, illos victores esse putet, vel talia esse nostra, vt facilè subuertantur. Quoniam illud esset persimile puerorum ædiculis, quas illi infirmas parant, & protinus subuertunt. Vel per Iouem ijs qui sagittando se exercent qui colligatis stipulis, contóque infixis, nec procul positis emisso telo iaculantur, & si fortè stipulas attigerint & penettarint, ilico exclamant ac si rem magnam præstiterint, quòd telum ipsis hæc eremia transuerberarit. Atqui non Persæ, non Scythæ quotquot sunt sagittarij, sic faciunt. Sed primùm quidem ipsi dum ab equis mouẽtur, vt plurimũ iaculantur, ὡς τὸ πολὺ τοξεύουσιν. ἔπειτα

Deinde etiam, ea quæ sagittis petunt moueri volunt, nec loco consistere, nec telum expectare donec inciderit, sed vt plurimum aufugere. Feras autem plerumq; sagittis conficiunt, & volucres nonnulli assequuntur. Quòd si quando opus est vt ictum in scopum intendere experiãtur, lignum solidum, vel scutum è crudo bouis tergore confectum proponentes transfigunt, atque ita suas etiam sagittas arma penetraturas credunt. Quare ô Luciane Hermotimo dic nostro nomine, præceptores ipsius proposita cremia telis petere, deinde dicere armatós homines à se superatos esse, inque nostras imagines depictas pugiles agere, quibus vt par est superatis nos victos esse existiment. At illis dicere possit vnusquisq; nostrûm ea quæ de Hectore Achilles, *Namque mea galea faciem spectare timebunt*. Hæc simul omnes, singulatim vnusquisque dixerit. Mihi autem videtur Plato aliquid ex ijs quæ in Sicilia acciderunt, vt qui multa sciat, narraturus. Dicunt enim Geloni Syracusanorum tyrannó fœtidum os fuisse, idque ipsum perquam diu latuisse,

Ἔτι, καὶ τὰ τοξευόμενα κινεῖσθαι ἐξίεσιν, οὐχ ἑστῶτα, οὐδὲ περιμένοντα τὸ βέλος, ἕστ' ἂν ἐμπέσῃ, ἀλλὰ διαδιδράσκοντα ὡς ἔνι μάλιστα. θηρία γέ τοι ὡς τὸ πολὺ καταπτοξεύουσι, καὶ ὀρνίθων ἔνιοι τυγχάνουσιν. ὧν δέ ποτε δεῖ ἐπὶ σκοπῶν δέρη πεφθῆναι τῶν τόνων ἢ πλευρῆς, ξύλον αὐτίτυπον, ἢ δορὰν ὠμοβοΐνην προσθέμενοι, διελαύνουσι, καὶ οὕτω πιστεύουσι, κἂν δι' ὅπλων σφίσι χωρῆσαι τὸν ὀϊστούς. εἰπὲ τοίνυν ὦ Λυκῖνε παρ' ἡμῶν Ἑρμοτίμῳ, ὅτι οἱ διδάσκαλοι αὐτῷ φεύγοντα προσθέμενοι, καταπτοξεύουσι. εἶτα φασὶν, ἀνδρῶν ὡπλισμένων κεκρεμασμένα. καὶ εἰκόνας ἡμῶν γραψάμενοι, πυκτεύουσι πρὸς ἐκείνας. καὶ κρατήσαντες ὡς τὸ εἰκὸς κρατεῖν ἡμῶν οἴονται. ἀλλὰ φαίημ' ἂν ἕκαστος πρὸς αὐτὸν τὰ τοῦ Ἀχιλλέως ἐκεῖνα, ἃ φησι περὶ τῆς Ἑκτορέης, Οὐ γὰρ ἐμῆς Κόρυθος λεύσουσι μέτωπον. ταῦτα μὲν οἱ ξύμπαντες, ἐν τῷ μέρει ἕκαστος. ὁ Πλάτων δ' ἂν μοι δοκῇ καὶ διηγήσασθαί τι τῶν ἐν Σικελίᾳ, ὡς αὖ εἰδὼς τὰ πλείστα. τῷ γὰρ συρακουσίῳ Γέλωνι, φασὶ δυσῶδες εἶναι τὸ στόμα, καὶ τοῦτο ἐπιπολὺ διαλαθεῖν αὐτὸ,

φθένος τολμῶντος ἐλέγχειν τύραννον ἄνδρα, μέχρι δή τινα γυναῖκα ξένην συνενεχθεῖσαν αὐτῷ, τολμῆσαι καὶ εἰπεῖν ὅπως ἔχοι. Ἦ, παρὰ τὴν γυναῖκα ἐλθόντα τὴν ἑαυτοῦ, ὀργίζεσθαι, ὅτι οὐκ ἐμίσησε πρὸς αὐτὸν, εἰδυῖα μάλιστα τὴν φύσιν αὐτοῦ; τὴν δ', παραιτεῖσθαι συγγνώμην ἔχειν αὐτῷ. οὐδὲ γὰρ τὸ μὴ πεπειρᾶσθαι ἄλλου ἀνδρὸς, μὴ δὲ ὁμιλῆσαι πλησίον, οἰηθῆναι ἄπαρον τοῖς ἀνδράσι τοιοῦτό τι ἀπορρεῖν τοῦ σώματος. καὶ Ἑρμότιμος τοιγαροῦν ἅτε μόνοις τοῖς Στωϊκοῖς ξυνὼν, φαίη ἂν ὁ Πλάτων, εἰκότως ἀγνοεῖ ὁποῖα τῶν ἄλλων τὰ σώματά ἐστιν. ὁμοία δ' ἂν καὶ Χρύσιππος εἴποι, ἢ ἔτι πλείω τούτων, εἰ μὴ λιπὼν αὐτὸν ἄκειτον, ὅτι τὰ Πλάτωνος ὡμήσαιμι, πιστεύσας τινὶ τῶν μόνῳ Πλάτωνι ὡμιληκότων. ἐνί τε λόγῳ ξυνελὼν φημι, ἄχρις ἂν ἄδηλον ᾖ τίς ἀληθὴς ἡ περαίρεσις ἐν φιλοσοφίᾳ, μηδὲ μίαν αἱρεῖσθαι. ὕβρεις γὰρ ἐς τὰς ἄλλας τὸ τοιοῦτον. Ερμο. ὦ Λυκῖνε, πρὸς τὰ ἑστίας, Πλάτωνα μὲν, καὶ τοὺς ἄλλους ἀζημίως ἐάσωμεν. Ἀριστοτέλη δὲ, καὶ Ἐπίκουρον, οὐ γὰρ κατ' ἐμὲ αὐτάρκως

cùm nemo virum qui rex esset, arguere auderet, donec peregrina mulier cum ipso congressa, vt res se haberet, dicere ausa est. Eum verò ad A vxorē iratum venisse, quòd fœtoris quem ipsa potissimum nosse debuerat, minimè monuisset. Ipsam autem sibi veniam concedi deprecatam esse, quòd non alium B experta virum, neque propiùs collocuta, talem à viris omnibus animam ore exhalari putaret. Itaque Hermotimus quia cum solis Stoicis commercium habuit, dixe- C rit Plato, qualia sint aliorum ora meritò ignorat. Similia quoque Chrysippus, atque his plura diceret, si ipsum incognitum relinquerem, & soli cuipiam ex ijs qui cum D Platone versati sunt adhibita fide, ad Platonem me conferrem. Vno verbo summam complectēs dico, Dum incertum fuerit quænam vera sit Philosophiæ secta, nullam esse eligendam. Hoc enim est in alias contume- E lioſum. *Hermot.* Per Vestam obsecro Luciane, Platonem, Aristotelem, Epicurum, aliósq; missos faciam⁹. Neq; enim cū illis cōfligere

ζεσθαι αὐτοῖς. νεῦσον, ἐγώ τε, καὶ σὺ, ἐφ' ἡμῶν αὐτῶν μετάσωμεν εἰ τοιοῦτόν ἐστι τὸ φιλοσοφίας πρᾶγμα, οἷον ἐγώ φημι αὐτὸ εἶναι. Αἰθίοπας δ', ἢ τὴν Γέλωνος γυναῖκα, τί δεῖ καλεῖν ἐκ Συρακουσῶν ἐπὶ τὸν λόγον; Λυ. ἐμοὶ μὲν δοκοῦσιν ἐκπεσὼν, εἰ σοὶ δοκοῦσι πλείους εἶναι τοῦς τὸν λόγον. σὺ δὲ λέγε ἤδη. θαυμαστὸν γάρ τι ἐρεῖν ἔοικας. Ερ. δοκεῖ μοι ὦ Λυκῖνε καὶ πάνυ δυνατὸν εἶναι μόνον τὰ τῶν Στωϊκῶν ἐκμαθόντα, εἰδέναι καλῶς ἀπὸ τούτων, κἂν μὴ τὰ τῶν ἄλλων ἐπεξέλθῃ τις ἐκμανθάνων ἕκαστα. οὕτως δ' σκόπει, εἴ τις λέγοι πρὸς σὲ μόνον τοῦτο, ὡς αἱ δύο δυάδες, ἢ τέτταρα ἀριθμὸν ἀποτελοῦσιν, ἆρα δέοιτ' ἂν πλείονα σε πιθανὸς τῶν ἄλλων, ὅσοι ἀριθμητικοὶ, μή τις ἆρα εἴη πέντε, ἢ ἕπτα λέγων αὐτὰς εἶναι; ἢ αὐτίκα εἰδείης ἂν ὅτι οὗτος ἀληθῆ λέγοι; Λυ. αὐτίκα ὦ Ερμότιμε. Ερ. τί ποτ' οὖν ἀδύνατον εἶναι φῂς δοκεῖ, ἐντυγχάνοντά τινα μόνον τοῖς Στωϊκοῖς λέγουσι ταληθῆ, πείθεσθαί τε αὐτοῖς, καὶ μηκέτι δεῖσθαι τῶν ἄλλων, εἰδότα ἂν αὖ ποτε τὰ τέτταρα πέντε

me decet. Cæterùm nos, ego inquam & tu, per nos ipsos discutiamus, num sit res philosophica, cuiusmodi eam esse affirmo. Æthiopas autem, aut Gelonis vxorem, quid ex Syracusis ad hunc sermonem vocare opus erat? *Lucian.* Procul sanè abeant, si tibi ad sermonem hunc videntur superuacanei. Tu verò iam loquere: videris enim mirum quid dicturus. *Hermot.* Videtur mihi Luciane, id omnino fieri posse, vt qui Stoicorum duntaxat placita didicerit, ex his Verum noscat, quanuis aliorum singula discendo non persequutus sit. Sic etiam considera, siquis hoc solùm tibi dixerit geminas dyades quaternarium numerum absoluere: num erit circumeunda vt ex omnibus alijs arithmetices peritis sciscite ris, numquis sit qui eas quinque aut septem constituere dicat? annon ilico intellexeris eum virum vera dicere? *Lucian.* Ilico Hermotime. *Hermot.* Cur igitur fieri nō posse putas, vt qui in Stoicos vera dicentes tantùm inciderit, ipsis credat, nec alijs op⁹ amplius habeat, cùm sciat nunquam fore vt quatuor quinq; sint, non si sexcenti Platones,

γένοιντο, οὐδ' ἂν μυρίοι Πλά-

φωνες, ἢ Πυθαγόρεοι λέγωσιν; Λυ. οὐδὲν πρὸς ἔπος ὦ Ερμότιμε. τὰ γὰρ ὁμολογούμενα, τοῖς ἀμφισβητουμένοις εἰκάζεις, πάνυ διαφέροντα αὐτῶν. ἢ τί ἂν φαίης; ἔστιν ὅτινι συντέτυχκας, λέγοντι ταὶ δύο δυάδας συντεθεῖσας, τὴν ἑπτὰ, ἢ ἕνδεκα ἀριθμὸν ἀποτελεῖν; Ερ. ὃν ἔγωγε. ἢ μαίνοιτ' ἂν ὁ μὴ τέτταρα ξυμβαίνειν λέγων. Λυ. τί δαί; συντετύχκας πώποτε, καὶ περὶ χαείτων, πειρῶ ἀληθεύειν, στωϊκῷ τινι, καὶ ἐπικουρείῳ, μὴ διαφερομένοις περὶ ἀρχῆς, ἢ τέλους; Ερμο. οὐδαμῶς. Λυ. ὅρα τοίνυν μή πως με παραλογίζῃ ὦ γλυκύτατε. καὶ πάντα, φίλον ὄντα. ζητουμένων γὰρ ἡμῶν οἵτινες ἀληθεύουσιν ἐν φιλοσοφίᾳ, σὺ τοῦτο περιαρπάσας, ἔδωκας φέρων τοῖς Στωϊκοῖς, λέγων ὡς οὗτοί εἰσιν, οἱ τὰ δὶς δύο, τέτταρα τιθέντες. ὅπερ ἄδηλον εἰ οὕτως ἔχει. φαῖεν γὰρ ἂν οἱ Επικούρεοι, ἢ Πλατωνικοὶ, σφᾶς μὲν οὕτω ξυντιθέναι, ἡμᾶς δὲ, πέντε, ἢ ἑπτὰ λέγειν αὐτά. ἢ οὐ δοκεῖσοι τοῦτο ποιεῖν, ὁπόταν ὑμεῖς μὲν μόνον τὸ καλὸν, ἀγαθὸν ἡγεῖσθε εἶναι, οἱ Επικούρειοι δὲ, τὸ ἡδὺ; καὶ ὅταν ὑμεῖς λέγητε

aut Pythagoræ dicant. *Luc.* Nihil ad versum, ô Hermotime. Nam ea quæ certa sunt dubijs assimilas, valdè inter se dissidentia. Aut quid dicas? Est-ne aliquis in quem incideris qui dicat geminas dyadas coniunctas, septenarium, aut vndecenarium numerum constituere? *Hermot.* Non ego, aut insaniret, qui quatuor non conuenire diceret. *Lucian.* Quid autẽ? incidisti-ne aliquando, (per gratias obsecrò da operam vt verum eloquaris) in Stoicum aliquem & Epicureum, qui de principio, aut fine nõ dissiderent? *Hermot.* Nusquam. *Lucian.* Vide, ô generose, ne me, præsertim amicum fallas. Cùm enim quæramus quinã in philosophia verum dicant, tu illud præreptum, Stoicis attribuisti, dicens hos esse qui bis duo quatuor esse statuerint. Quod quidem an ita se habeat incertum est. Etenim Epicurei vel Platonici dicere possent, se quidem ita componere, nos verò quinq; aut septem illa esse dicere. Annõ videtur tibi hoc facere, quãdo vos solum honestum bonum esse ducitis, Epicurei verò solum jucundum? & quando vos dicitis τὸ ἡδύ; καὶ ὅταν ὑμεῖς λέγητε

σώματα εἶναι ἅπαντα, ὁ Πλάτων δὲ νομίζει καὶ ἀσώματόν τι ἐν τοῖς οὖσιν εἶναι; ἀλλ' ὅμως ἔφλω, πλεονεκτικῶς πάνυ τὸ ἀμφισβητούμενον συλλαβὼν, ὡς αὐταμφιλόγως ἴδιον τῶν Στωϊκῶν δίδως αὐτὸ ἔχειν, καίτοι ἀντιλαμβανομένων τῶν ἄλλων, καὶ λεγόντων αὐτῶν τοῦτο εἶναι, ἐν ᾧ δὴ κείσεως μάλιστα εἶμαι δεῖ. αὖ μὲν ἐμοὶ πρόδηλον γίγνεται τοῦτο, ὡς Στωϊκῶν ὄντι μόνων τὰ δὶς δύο, τέτταρα ἡγεῖσθαι, ὥρα σιωπᾶν τοῖς ἄλλοις. ἄγει δὲ αὖ τοῦτο πέρι διαμαχόμενοι, πάντων ὁμοίως ἀκουστέον, ἢ εἰδέναι ὅτι χρὴ λέγειν δικάζειν δόξομεν. Ερμο. ἃ μοι δοκεῖς ὦ Λυκῖνε ξυμβήσεσθαι πρὸς βούλομαι εἰπεῖν. Λυ. ἀκούω σαφέστερον χρὴ λέγειν, εἰ ἔστιν ὅτι, ἀλλὰ μὴ τοιοῦτον φήσεις. Ερμο. ἴσως αὐτίκα δῆλον τί λέγω. θῶμεν γὰρ πάνυ δύο ἐσελθεῖν ἐς τὸ Ασκληπιεῖον, ἢ ἐς τὸ Διονύσου τὸ ἱερόν. εἶτα μοιχοῦ φιάλην πᾶσι δεῖ ἱερῶν ἀποκωλύεσθαι. δεήσει δήπου ἀμφοτέρους ἐρευνηθῆναι αὐτὸν, ὁπότερος κατὰ κόλπου ἔχει τὴν φιάλην. Λυ. καὶ μάλα. Ερμο. ἔχει δὲ πάντως ὁ ἕτερος. Λυ. πῶς γὰρ,

Corporea esse omnia: Plato verò putat aliquid in rerum natura esse incorporeum? Sed quod dixi, auidè prorsus quæstionem comprehendens, vt citra controuersiam Stoicis proprium illud habendum dedisti, quanuis id sibi vendicarent alij, sumumque esse assererent, hîc certè iudicio potissimũ opus esse existimo. Si igitur palam est solorum esse Stoicorum putare bis duo esse quatuor, iam est alijs tacendũ. Sed quamdiu de hoc ipso contendent, omnes paritèr sunt audiendi, aut pro comperto habendum quòd ad gratiam iudicare videbimur. Hermot. Non videris mihi, Luciane, intelligere quid dicere velim. Lucian. Clariùs ergo est dicendum: num diuersum quid, nõ verò tale quid eloquêris. Hermot. Scies illicò cuiusmodi sit quod dico. Ponamus enim duos aliquos in Æsculapij, vel Bacchi famum ingressos, deinde sacram aliquã phialam amissam esse: ambos perscrutari oportebit, vter illorum abditam in sinu phialam habeat. Lucian. Maximè. Hermot. Omnino autem alter habet. Lucian. Quidni,

εἴ γε ἀπόλωλεν; Ερμο. ἀκουῶ αὖ παρὰ τῷ πρεσβύτερῳ ἥυρηκ αὐτίω, ὃς ἔπι τ ἕτερον ἀποδύσεις. πρόδηλον γὸ ὡς ὃς ἔχει. Λυ. πρόδηλον. Ερμ. καὶ εἰ μὲν ἐυρίσκομεν ἐν τῷ τὸ πρεσβύτερου κόλπῳ, ὁ ἕτερος πάντως ἔχει. καὶ οὐδὲν ἐρεύνης δεῖ δὲ οὕτω δεῖ. Λυ. ἔχει γάρ. Ερμο. ἡμεῖς τοίνυν εἰ ἐυρίσκομεν ἤδη παρὰ τοῖς Στωϊκοῖς τὴν φιάλλω, ὃς ἔτι ἐρευνᾶν τὸν ἄλλους ἀξιώσομεν, ἔχοντες ὃ πάλαι ἐζητοῦμεν. ἢ τίνος γὸ ἕνεκα ἔτι κάμνομεν; Λυ. οὐδενὸς, εἰ γε ἐυρίσκετε. ἡ ἐυρόντες, ἔχοιτε εἰδέναι, ὡς ἐκεῖνο ἡμῖν τὸ ἀπολωλός. ἢ εἰ ὅλως γνώριμον ὑμῖν εἴη τὸ αὐτόθημα. νῦν δὲ ὦ ἑταῖρε, πρότερον μὲ ὑ δύο εἰσὶν οἱ παρελθόντες ἐς τ νεὼν, ὡς ἀναγκαῖον εἶναι τ ἕτερον αὐτοῖν, τὰ φώλεια ἔχειν, ἀλλὰ μάλα πολλοί τινες. εἶτα ἡ τὸ ἀπολόμενον αὐτὸ, ἄδηλον ὅ, τι ποτὲ ὄζη, εἴτε φιάλη τις, ἢ καύφος, ἢ στέφανος. ὅσοι γοῦν ἱερεῖς, ἄλλος ἄλλο εἶναι λέγουσι, ἡ οὐδὲ πεῖ τ ὕλης αὐτῆς ὁμολογοῦσιν. ἡ μὲν οἱ μὲ, χαλκῆ. οἱ δὲ ἀργύρεου. οἱ δὲ, χρυσοῦ. οἱ δὲ, κασσίτερα εἶναι αὐτὸ φάσκουσιν. ἀνάγκη τοίνυν ἅπαντας ἀποδύσαι τοὺς

siquidem amissa est? Hermot. Proinde si ipsam apud priorem inueneris, non etiam alterum exues: palam enim est non habere. Lucian. Palam est sanè. Hermot. Si A verò in sinu prioris non inuenerimus, alter omnino habet, neque sic vlla perscrutatione opus est. Lucian. Habet enim. Hermot. Ergo nos B quoque si iam apud Stoicos phialam inuenerimus, alios perscrutari amplius nolumꝰ, habentes quod iamdudum quærebamus. Etenim cuius rei gratia adhuc laborarem? C Lucian. Nullius: siquidem inueneritis, & inuēta scire potestis, id esse quod amissum fuerat: aut si planè cognitum vobis esset donarium. Nunc autem, amice, Primùm quidem duo in templū non sunt D ingressi, vt necesse sit alterum ipsorum habere furta, sed quamplurimi. Deinde etiam incertum est quidnam id sit quod amissum est, phiala-ne aliqua, an scyphꝰ, an corona. E Quotquot enim sunt sacerdotes, alius aliud esse dicūt, ac neque de materia ipsa cōueniunt: sed alij æneum, alij argenteum, alij aureum, alij stanneum ipsum esse dicunt. Itaq; planè necesse est eos omnes qui ingressi sunt

εἰσελθόντας, εἰ βούλῃ εὑρεῖν τὸ ἀπολωλός. ἢ γὰρ αὖ παρὰ τῷ πρώτῳ ζυγὸς ἔνεστι φιάλιον χρυσοῦν, ἔτι ἢ τοῦ ἄλλου σοι ἀποδυτέον. Ερμο. διὰ τί ὦ Λυκῖνε; Λυ. ὅτι ἄδηλον εἰ φιάλη τὸ ἀπολόμενον ἦν. εἰ δὲ ἢ τοῦτο ἅπαντων ὁμολογεῖσθαι, ἀλλ' οὔτι γε χρυσοῦν ἅπαντές φασιν εἶναι τὸ φιάλιον. εἰ δὲ καὶ μάλιστα γνώριμον γένοιτο, ὡς φιάλη ἀπόλοιτο χρυσῆ, ἢ οὐ παρὰ τῷ πρώτῳ ἔνεστι φιάλιον χρυσοῦν, οὐδὲ οὕτω παύσῃ διερευνώμενος τοὺς ἄλλους. ἢ γὰρ δῆλόν που εἰ αὐτὴ ἦν ἡ τοῦ Διός. ἢ οἴει πολλὰς φιάλας εἶναι χρυσᾶς; Ερμο. ἔγωγε. Λυ. δεήσει δὴ ἐπὶ πάντας ἰέναι ἐρευνῶντα, καὶ τὰ παρ' ἑκάστῳ εὑρεθέντα πάντα, εἰς μέσον καταθέντα, εἰκάζειν ὅ, τί ποτε αὐτῶν πρέποι ἂν θεῖον κτῆμα οἰέσθαι. καὶ γὰρ αὖ τὸ τοῦ πολλοῦ ἀπορίαν παρέχομεν, τοῦτο ὅτι ἕκαστος τῶν ἀποδυσομένων ἔχει τι πάντως. ὁ μέν, σιδηροῦν. ὁ δέ, φιάλιον, ὁ δέ, κέραμον. καὶ ὁμοῦ, ὦ χαλκοῦν. ὁ δέ, ἐκ χρυσοῦ. ὁ δέ, ἀργύρου. εἰ δὲ ὅ ἔχει, τοῦτο ἱερόν ἐστιν, οὐδέπω δῆλον, πᾶσα τοίνυν ἀνάγκη ἀπορεῖν, ὅν τινα ἱερόσυλον εἴπῃς. ὅπου γε, ἢ εἰ πάντες

exuere, si rem amissam inuenire velis. Ac quanuis apud primũ phialam aureã statim inueneris, exuendi tibi sunt etiamnũ alij. *Hermot.* Quid ita Luciane? *Lucian.* Quia nõ liquet, sit-ne phiala quod amissum erat. Tametsi verò hoc omnes confiteantur: nõ tamen omnes auream phialam esse affirmãt. Ac etiamsi notissimum id esset amissam esse phialam auream, túque phialam auream apud primũ inuenisses, ne sic quidẽ alios perscrutari desineres. Etenim sit-ne Dei illa, tibi non constat: aut non putas multas esse phialas aureas? *Hermot.* Sanè censeo. *Lucian.* Oportebit igitur omnes perscruteris, & omnibus quæ apud vnum quemque inueneris, in medio depositis, conijcias quodnam ex ijs diuinum donarium existimare conueniat. Etenim hoc multam dubitationem præbet, quòd eorum qui exuti fuerunt, vnusquisque omnino aliquid habet: hic scyphum, ille phialam, alius coronam: Hic quidem ex ære, ille verò ex auro, alius tandem ex argento. An verò sacrum sit, quod habet, nondum liquet. Quare prorsus cogeris dubitare quẽ sacrilegũ appelles. Quandoquidem etsi omnes

τὰ ὅμοια εἶχον, ἄδηλον ἦν
καὶ οὕτως, ὅστις ὁ τὰ τοῦ θεοῦ
ὑφηρημένος. ἔστι γὰρ καὶ ἰδιωτικὰ ἔχειν. τὸ δ' αἴτιον τῆς
ἀγνοίας, ἔν ὅστιν οἶμαι, τὸ ἀνε- A
πίγραφον εἶναι τὴν ἀπολομένην φιάλην. θῶμεν γὰρ φιάλην
ἀπολωλέναι. ὡς εἰ γε ἐπεγέγραπτο τοῦ θεοῦ τὸ ὄνομα, ἢ τοῦ
ἀναθέντος, ἧττον ἂν ἐσπουδομεν· καὶ εὑρόντες τὴν ἐπιγεγραμμένην, ἐπεπαύμεθ' ἂν
ἀποδύοντες, καὶ ἐνοχλοῦντες
τοὺς ἄλλους. οἶμαι δέ σε ὦ
Ερμότιμε, καὶ ἀγῶνας ἤδη γυμνικοὺς ἑωρακέναι πολλάκις.
Ερμο. καὶ ὀρθῶς οἴει. πολλάκις γοῦν, καὶ πολλαχοῦ. Λυ.
ἦ οὖν ποτε καὶ πρὸ τοῦ τοὺς ἀθλοθέτας αὐτοὺς ἐσκοπεῖσθαι; D
Ερμο. νὴ Δία ἔναγχος ὀλυμπίασιν ὅτι τὰ λαιὰ τῶν Ελλανοδικῶν, Εὐανδρείδου τοῦ
ἠλείου θέαν μοι παρεσκευασμένου ἐν τοῖς ἑαυτοῦ πολίταις.
ἐπεδύμουν γὰρ ἐγγύθεν ἅπαντα E
ὁρᾶν τὰ περὶ τοὺς Ελλανοδίκας γιγνόμενα. Λυ. οἶσθα
οὖν ἢ οὔπω, πῶς κληρῶσιν ὅν
τινα ᾧ τινι χρὴ παλαίειν, ἢ
παγκρατιάζειν; Ερμο. οἶδα γάρ.
Λυ. ἴσως ἄμεινον σὺ εἴποις,
ἐγγύθεν ἑωρῶν. Ερμο. τὸν μὲ

similia haberent, neque sic constaret, quisnam Deo sacra sustulisset. Etenim hæc etiam priuata habere licet. Ignorantiæ autem vna, opinor, est causa, quòd amissa phiala nullo titulo sit inscripta. Ponamus enim amissam esse phialam, quæ si vel Dei vel eius qui consecrauit, nomen inscriptum haberet, minus laboraremus: & inuenta ea quæ titulo notata esset, alios exuere & perturbare desineremus. Opinor autem te, Hermotime, etiã gymnicos ludos sæpe iam vidisse. *Hermot.* Et rectè quidem opinaris, nam & sæpe, & multis in locis vidi. *Lucian.* Numquid igitur etiam aliquando iuxta Athlothetas consedisti? *Hermot.* Per Iouem nuper in Olympijs ad iudicum læuam: Euandrida Elei filio inter suos ciues spectaculum mihi præoccupante. Omnia enim quæ à iudicibus fiunt, propiùs videre cupiebam. *Lucian.* Scisne igitur & hoc quomodo sorte comperiant cuinam eum quoque sit luctandum, aut pancratio decertandum? *Hermot.* Planè scio. *Lucian.* Quare tu melius dicere possis, vt qui propiùs videris. *Hermot.* Olim cũ præsideret Hercules,

παλαιὸν, ὅτι Ηρακλέους

ἀγωνοθετουῦτος, φύλλα δάφνης. Λυ. μή μοι τὰ πάλαι ὦ Ερμότιμε, ἃ ἦ εἶδες ἐγγύθεν, ἐκεῖνα λέγε. Ερμο. κάλπις ἀργυρᾶ τεθείκειται ἱερὰ τοῦ Διός. ἐς ταύτην ἐμβάλλονται κλῆροι μικροὶ, ὅσον δὴ κυαμιαῖοι τὸ μέγεθος, στιγμαμβύοι. ἐγγέγραπται ἦ ἐς δύο μέν, ἄλφα ἐν ἑκατέρῳ. ἐς δύο ἦ, τὸ βῆτα. καὶ ἐς ἄλλους δύο, τὸ γάμμα. καὶ ἑξῆς κατὰ τὰ αὐτά, ἕως πλείους οἱ ἀθληταὶ ὦσι, δύο ἀεὶ κλῆροι τὸ αὐτὸ γράμμα ἔχοντες. περιστελθὼν δὴ ὁ ἀθλητῶν ἕκαστος, περισευξάμενος τῷ Διΐ, καθεὶς τὴν χεῖρα ἐς τὴν κάλπιν, ἀναμασᾷ τῶν κλήρων ἕνα. καὶ μετ' ἐκεῖνον, ἕτερος, καὶ παραχὼς μαστροφόρος ἑκάστῳ, αὐτέχει αὐτοῦ τὴν χεῖρα, ἕως παρέχων ἀναγνῶναι ὅ, τι τὸ γράμμα ἔχει, ὃ ἀνέσπασεν. ἀπαύτων ἦ ἤδη ἐχόντων, ὁ Αλυτάρχης οἶμαι, ἢ ὁ Ελλανοδικῶν αὐτῶν εἷς, ἐπὶ τοῦτο μέμνημαι, περιὼν, ἐπισκοπεῖ τοὺς κλήρους ἐν κύκλῳ ἑξόντων. καὶ οὕτω ὁ μὲν τὸ ἄλφα ἔχοντα, τῷ τὸ ἕτερον ἄλφα ἀνέσπακότι, παλάσσειν ἢ τὸ βῆτα, τῷ τὸ βῆτα ἀμείψας.

lauri folia. *Lucian.* Ne mihi prisca, Hermotime, sed quæ propiùs vidisti, narres. *Hermot.* Argentea vrna Deo sacra in medio posita est: in eam paruæ sortes conjiciuntur, fabæ magnitudine, literis inscriptæ. Duabus, vtriq; nimirum *alpha.* inscribitur: duabus item *beta*, duabus quoque alijs *gamma.* ac deinceps, ordine literarum, si sint athletæ plures, duæ semper sortes eandem literam habent. Tum athletarum quisque accedit, & inuocato Ioue, manúque in vrnam immissa, vnam ex sortibus trahit, & post eum alter. Et astans vnicuique flagellifer, protensa manu obstat quominus legant quænam sit litera quam traxit. Sed quum iam habẽt omnes, Alytarches opinor, aut iudicum vnus (non enim hoc amplius memini) circumeundo, sortes in orbem stantium inspicit. Sicque eum qui *alpha.* habet, cum eo qui *alpha.* alterum traxit, aut lucta aut pancratio decertaturum committit: eum quoque qui *beta.* cum eo qui *beta*, similiter, alióſque

παγκρατιάζειν συνάπτει. ὁ δὲ καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς ἀμοιχάμ-

μοὶ χ̓ ταυτά. οὕτω μ̓ ὀδ, ἵν̓ ἄρτιοι ὦσιν οἱ ἀγωνισταί, οἷον ὀκτὼ, ἢ τέτταρες, ἢ δώδεκα. ἵν̓ ὁ περιττοὶ, πέντε, ἑπτά, ἐννέα, γράμμά τι περιττὸν ἑνὶ κλήρῳ ἐγγεγραφὲν, συμβάλλεται αὐτοῖς, ἀντίγραφόν ἄλλο ἀκέχον. ὃς δ̓ ἂν τοῦτο ἀνακαθέσῃ, ἐφεδρεύει, περιμένων ἕως ἂν ἐκεῖνοι ἀγωνίσωνται. οὐ γὰρ ἔχει τὸ ἀντίγραμμα. καὶ ἔστι τοῦτο οὐ μικρὰ εὐτυχία τῷ ἀθλητῇ, τὸ μέλλειν ἀκμῆτα τοῖς κεκμηκόσι συμπεσεῖσθαι. Λυ. ἔχ̓ ἄρεμα. τούτου γὰρ ἐδεόμην μάλιστα. οὑκοῦν ἐννέα ὄντες, ἀνασάξαντες ἅπαντες, καὶ ἔχοντες τοὺς κλήρους. περιὼν δή, βούλομαι γάρ σε Ἑλλανοδίκην αὐτὴ ἐμαυτῇ ποιῆσαι, ἐπισκόπησον τὰ γράμματα. ἢ οὐ προτέτευον οἶμαι μάθοις ἂν ὅστις ὁ ἔφεδρός ἐστιν, ἵν̓ μὴ ἐπὶ πάντας ἔλθῃς, καὶ συζεύξῃς αὐτοῖς. Ερμο. πῶς ὦ Λυκῖνε τοῦτο φῄς; Λυ. ἀδύνατόν ἐστιν εὐθὺς εὑρεῖν τὸ γράμμα ἐκεῖνο τὸ δηλοῦν τὸν ἔφεδρον. ἢ τὸ μὲν γράμμα ἴσως ἂν εὕροις, οὐ μὴν εἴσῃ γε εἰ ἐκεῖνός ἐστιν. ἐγὼ γοῦν προειρηται ὅτι τὸ. κ. ἢ τὸ. μ. ἢ τὸ. ι. ἐστὶ τὸν προτέτευον

eadem ratione qui eaſdem literas ſortiuntur. Sic enim committũtur, ſi pari numero ſint athletæ, vt octo, vel quatuor, vel duodecim, ſi verò impares, quinque, ſeptem, nouem, ſuperuacua aliqua litera vni ſorti inſcripta, vnà cùm alijs in vrnam mittitur, literam aliam ſibi reſpondentem non habens: quã qui traxerit, victori immi- net, expectans dum illi certauerint: non enim oppoſitam literam habet. Nec parua eſt iſta fœlicitas athletæ, quòd viribus integer, cum defeſſis eſt certatur⁹. Lucian. Quieſce. Hoc enim potiſſimum egebam. Itaque cùm ſint nouem traxerũt omnes, habéntque ſortes. Tu verò circumeundo (nã te pro ſpectatore judicem facere volo) literas inſpice. Non priùs cogniturum te puto quis ſit imminèns victori futurus, quàm ad omnes veneris, eóſque copulaueris. Hermo. Quomodo hæc dicis, Luciane? Lucian. Non potes illico literam illam inuenire quæ victori imminentem indicat. Aut literam fortè inueneris, nec tamen ſcies ille ne ſit. Non enim ante dictum eſt, literã cappa. vel my. vel iota. eam eſſe quæ ephedrum deſignat. Sed quum in τὸν ἔφεδρον. ἀλλ̓ ἐπειδὴ τῷ

α. ἐντύχῃς, ζητεῖς τ τὸ ἕτερον α. ἔχοντα, καὶ εὑρὼν, ἐκεῖνος μὴ ἤδη συνέζευξας. ἐντυχὼν δ αὖθις τῷ βήτα, τὸ ἕτερον βῆτα ὅπου ὅτι ζητεῖς, τὸ ἀντίπαλον τῷ εὑρεθέντι. καὶ ἐπὶ πάντων ὁμοίως ἄχρις ἂν ἐκεῖνός σοι περιλειφθῇ, ὁ τὸ μόνον γράμμα ἔχων τὸ ἀναταγώνιστον. Ερμο. τί δ' εἰ ἐκεῖνῳ πρῶτῳ, ἢ δευτέρῳ ἐντύχῃς, τί ποιήσεις; Λυ. οὐκ οἶδα· ἀλλὰ σὺ ὁ Ελλανοδίκης, ἔδοξέ μοι δεῖναι ὅ, τι καὶ πράξεις. πότερον, ἀυτίκα ἐρεῖς ὅτι οὗτός ὅστιν ὁ ἔφεδρος, ἢ δήσεις ἐπὶ πάντας ἐν κύκλῳ ἐλθόντα ἰδεῖν, εἴ που ἀυτῷ γράμμα ὅμοιόν ὅστιν, ὡς εἴ γε μὴ τοὺς πάντων κλήρους ἴδοις, οὐκ ἂν μάθοις τ ἔφεδρον; Ερμο. καὶ μὴν ὦ Λυκῖνε, ῥᾳδίως ἂν μάθοιμι ἐπὶ χρῶν τ ἐγγέα, ἰδὼν τὸ. ε. ἕυρῳ πρῶτον, ἢ δεύτερον, οἶδα ὅτι ἔφεδρος ὁ τοῦτο ἔχων ἐστί. Λυ. πῶς ὦ Ερμότιμε; Ερμο. οὕτω. τὸ. α. δύο αὐτῶν ἔχουσι. καὶ τὸ. ε. ὁμοίως δύο. τῶν λοιπῶν δ τεσσάρων ὄντων, οἱ μὲ, τὸ. γ. καὶ αὐηλῶ ἤδη ἐς τοὺς ἀθλητὰς

alpha. incideris, quæris aliũ qui *alpha.* habeat, quo inuento eos ad luctam copulas. Deinde quũ in *beta.* incidisti, quæris vbi sit *beta.* alterum, inuento oppositum. Et sic cum omnibus agis donec, ille tibi relictus fuerit, qui solitariam aduersario carentem literam obtinet. *Hermot.* Quid? si in illum primum, vel secundum incideris, quid facies? *Lucian.* Nihil equidem: verùm tu iudex scire velim quid sis facturus. Vtrum dices hunc esse ephedrum, an verò in orbem eundo omnes erunt inspiciendi, num alicubi litera sit ipsi similis, vt nisi sortes omnium videris, ephedrum nosse non possis? *Hermot.* Atque Luciane facilè nouero saltem in nouem: si literã *Epsilon.* inuenero primam, aut secundam, scio ephedrum esse eum qui hãc habet. *Lucian.* Quomodo Hermotime. *Hermot.* Isto. Literam *alpha.* duo ex ipsis habent: literam etiam *beta.* duo similiter: ex reliquis autẽ quatuor, alij literã *gamma.* alij *delta.* omnino extraxerũt: & iam in athletas octo quatuor literæ assũptæ sunt.

οἱ δ, τὸ. δ. πάντως ἀνεσπάκασι, ὀκτὼ ὄντας τὰ τέσσαρα γράμ-

ματα. ἆλλο οὐῶ ὅτι μόνον
αὖ οὕτω πεκτὸν εἶη τὸ ἑξῆς
γράμμα τὸ. ε. καὶ ὁ τοῦτο
ἀνεσπακὼς, ἔφεδρός ὅστ. Λυ.
πότερον ὦ Ἑρμότιμε, ἐπαινέσω
σε ἐπ σωφρόσεως, ἢ θέλεις αὐ-
τείπω τά γε μοι δοκοῦντα,
ὁποῖα αὖ ἦ. Ερμο. νὴ Δία,
διαπορῶ μέντοι ὅ, τι αὖ εὔ-
λογον ἀντειπεῖν ἔχοις πρὸς τὸ
τοιοῦτον. Λυ. σὺ μὲν γὰρ ὡς
ἑξῆς πάντως γεγραμμένων
γραμμάτων, εἰρηκας, οἷον,
πρώτου τοῦ. α. δευτέρου ὃ
τοῦ. β. καὶ κατὰ τάξιν
ἄγεις αὖ ἐς ἓν αὐτῶν τελευτή-
σῃ ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀθλητῶν.
καὶ δίδωμί σοι ἀγωνίσασθαι
οὕτω γενέσθαι. τί δαί, εἰ
ἐξελόντες ἀτάκτως πέντε
γράμματα, ἀφ ἁπάντων τὸ.
χ. καὶ τὸ. σ. καὶ τὸ. ζ.
καὶ τὸ. κ. καὶ τὸ. θ. τὰ μὲν
γὰρ ἄλλα τέτταρα, δηλα
ὅτι τῶν κλήρων τῶν ὀκτὼ
γράφομεν. τὸ ὃ. ζ. μόνον
ἐπὶ τοῦ ἀνάτου ὁ δὴ κ δη-
λοῦν ἔμελλεν ἡμῖν ὁ ἔφεδρον.
τί ποιήσεις πρῶτον εὑρὼν τὸ.
ζ; τῷ, διαγνώσῃ ἔφεδρον
ὄντα ὁ ἔχοντα αὐτὸ, ἢν μὲν
ἐπὶ πάντας ἐλθὼν εὕρῃς οὐδὲν
εἶχες ὅπερ νῦν τῇ τάξει

Constat igitur solam deinceps superesse literam *epsilō*. eúmque ephedrum esse à quo extracta fuerit. *Lucian.* Vtrum te Hermotime, ob singularem ingenij industriam laudem: an vis, quæ mihi obijcienda videntur, opponam? *Hermot.* Volo per Iouem, namque animi pendeo, nescius quid probabile habeas his opponendum. *Luci.* Etenim tu, vt literæ ex ordine omnino pinguntur, dixisti, veluti primum *alpha*: secūdum *beta*. & pro suo ordine cætera, donec in ipsorum vnum desinat numerus athletarum. Sic in Olympijs fieri tibi concedo. Quid autem si electis nullo ordine quinque literis ex omnibus videlicet *chi*. & *sigma*. & *zeta*. *ro*. *cappa*. & *theta*. nam quatuor alias sortibus octo duplices inscribimus: solā autē *zeta*. nono, quæ nobis ephedrum erat indicatura. Quid facies quū *zeta*. primā inueneris quomodo dignosces ephedrum esse eum qui ipsā habuerit, nisi omniū perquisitione facta nihil consonum ipsi repereris? Non enim vti nunc ex eorum ordine conijcere posses.

αὐτῷ συμφωνοῦν; οὐ γὰρ
ἀυτῶν τεκμαίρεσθαι.

Ερμο. Δυσαπόκριτον τὸ ἐρωτᾷς. Λυ. Ἰδοὺ δὴ καὶ ἑτέρως τὸ αὐτὸ σκόπησον. τί γὰρ εἰ μὴ γράμματα γράφοιμεν ἐπὶ τῶν κλήρων, ἀλλὰ πινὰ σημεῖα, καὶ χαρακτῆρας, οἷα πολλὰ Αἰγύπτιοι γράφουσιν ἀντὶ γραμμάτων, κυνοκεφάλοις τισὶν ὄντας, καὶ λεοντοκεφάλοις ἀνθρώποις; ἆρ' οὐκ εἶναι μὲ ἐκόσμουν, ἐπείπερ ἀλλόκοτά ἐστι; φέρε γὰρ τὰ μονοειδῆ καὶ ἁπλᾶ ἐπιγράψωμεν, ὡς οἱόντε εἰκάσαντες ἀνθρώποις ἐπὶ δυοῖν κλήροιν, δύο ἵπποις ἐπὶ δυοῖν, καὶ ἀλεκτρυόνας δύο, καὶ κυνᾶς δύο. τῷ δ' ἐνάτῳ, λέων ἔστω τὸ ἐπίσημον. ἵν' τοίνυν τῷ λεοντοφόρῳ τούτῳ κλήρῳ ἐν ἀρχῇ ἐντύχῃς, πόθεν ἔξεις εἰπεῖν ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ τὸν ἔφεδρον ποιῶν, ἵν' μὴ πρεσβεωρήσῃς ἅπαντας ἐπιὼν, εἴ τις καὶ ἄλλος λέοντα ἔχει; Ερμο. ἀκήκοα, τί σοι ἀποκρίνωμαι ὦ Λυκῖνε. Λυ. εἰκότως· οὐδὲ γὰρ ἐνορόσωπον ἐστίν. ὥστε ἵν' ἐθέλωμεν ἢ τὸν ἔχοντα τὴν ἱερὰν φιάλην εὑρεῖν, ἢ τὸν ἔφεδρον, ἢ τὸν ἀφιξόμενον ἡμῖν, ἐς τὴν πόλιν ἐκείνην τὴν Κόρινθον, μετὰ καὶ ἐξετάσομεν ἄκρως ἐπὶ πάντας ἀναγκαίως ἀφιξόμενοι, καὶ ἀποδύοντες,

Hermot. Hoc interrogas cui respondere difficile est. Luc. En id ipsum alia ratione cõsidera. Quid si non literas sortibus inscriberemus, sed signa, & characteres aliquos qualia multa literarum vice fingunt Ægyptij, caninis nimirum, aut leoninis capitibus homines? an verò missa faciemus illa, siquidem sunt aliena? Age verò vniformiá & simplicia illa inscribamus, quantum fieri potest homines duabus in sortibus exprimendo, duos equos in duabus, & gallos duos, & canes duos. Nonæ verò leonis imago insculpta sit. Proinde si in leoniferam hanc sortem initio incideris: vnde dicere possis hanc esse quæ ephedrum constituit, nisi omnes scrutando circumspicias, numquis alius leonem habeat? Hermot. Nihil habeo Luciane, quod tibi respondeam. Lucian. Non iniuria. Nihil enim est speciosi. Quare si velimus inuenire vel eum qui sacrã phialam habet, vel ephedrum, aut ducem qui nos optimè in vrbem illam Corinthum ducat, ad omnes necessariò accedemus, summáque diligentia tentando, & exuendo,

ἢ πειθεωρεωῦντες. μόλις γὰρ
αὖ ἔτω τἀληθὲς ἐμμαθησόμθα.
ἢ εἴγε τις μέλλει σύμβουλός
μοι ἀξιόπιστος ἔσεσθαι, φιλοσοφίας
πέρι, ὧτινα φιλοσοφητέον, A
ἔτος αὖ εἴη μόνος ὁ τὰ ὄντα
πάντων ἀκριβῶς λελογισμένα εἰδώς.
οἱ δ' ἄλλοι, ἀτελεῖς. καὶ ὃν αὖ
πιστεύσωμι αὐτοῖς, ἔστ' αὖ καὶ
μιᾶς ἀπείρατοι ὦσι. τάχα γὰρ B
αὖ ἡ ἀρίστη ἐκείνη εἴη. οὐ γὰρ
δὴ εἴ τις παρασταίμενος καλὸν
ἄνθρωπον, λέγοι τοῦτον εἶναι
κάλλιστον ἀνθρώπων ἁπάντων,
πιστεύσαιμι αὐτῷ, ἵν' μὴ εἰ- C
δείην ὅτι πάντας ἀνθρώπους
ἑώρακεν. ἴσως μὲν γὰρ καὶ οὗτος
καλός. εἰδὲ πάντων κάλλιστος,
ὃν αὖ ἔχοι εἰδέναι, μὴ ἰδὼν
ἅπαντας. ἡμεῖς γ', ὃν οὐ τὸ
μόνον καλὸν, ἀλλὰ τοῦ καλλί-
στου δεόμεθα. καὶ ἵν' μὴ τοῦτο D
ἔυρωμεν, οὐδὲν ἡμῖν πλέον πε-
ραιτέρω ἀγωνούμεθα. οὐ γὰρ ἀγα-
πήσομεν ὁποίῳ δήποτε καλῷ
ἐντυχόντες, ἀλλ' ἐκεῖνο τὸ ἀ-
κρότατον ζητοῦμεν κάλλος, ὅπερ E
ἀνάγκη ἓν εἶναι. Ερμο. ἀλλὰ μὴν.
Λυ. τί οὖν ἔχεις μοί τινα
εἰπεῖν, ἀπάσης ὁδοῦ πεπει-
ραμένον ἐν φιλοσοφίᾳ, καὶ ὃς
τά τε ὄντα Πυθαγόρου, καὶ
Πλάτωνος, καὶ Ἀριστοτέλους,

& circunſpiciendo explorabimus. Etenim vix ita veritatem edifcemus. Quòd ſiquis fide dignus mihi futurus eſt ſuper Philoſophia conſiliarius, qui conſulat quam perſequi debeam, hic eſto vnicus, qui quæ ab illis dicuntur, omnia norit: reliqui autem nullius momenti. Nec ipſis crediderim dum etiam vnius eſſunt neſcij, quæ omnium fortè ſit optima. Neque enim ſiquis adducto homine formoſo, diceret hunc eſſe omnium hominum formoſiſſimum, ipſi crederem, niſi eum omnes homines vidiſſe ſcirem. Forſitan enim etiam hic eſt formoſus: ſed ſcire non poteſt ſit-ne omniũ formoſiſſimus, cùm omnes non viderit. At nos non formoſo duntaxat, ſed formoſiſſimo opus habemus, quem niſi inuenerimus nobis nihilo plus actum putabimus. Nõ enim contenti erimus in qualemcumque tandem formoſum inciderimus: ſed ſummam illam formæ elegantiam, quæ neceſſariò eſt vna, quærimus. *Hermot.* Vera ſunt hæc. *Lucian.* Quid igitur, mihi-ne habes aliquẽ dicendum, qui omnem in philoſophia viam ſit expertus, & à Pythagora à Platone, ab Ariſtotele,

καὶ Χρυσίππου, καὶ Ἐπικούρου, καὶ τῶν ἄλλων λεγόμενα εἰδὼς, τελευτῶν, μίαν εἵλετο ἐξ ἁπασῶν ὁδὸν, ἀληθῆ τε δοκιμάσας, καὶ πείρᾳ μαθὼν, ὡς μόνη ἄγει εὐθὺ τὴν εὐδαιμονίας· εἰ γάρ που τοιοῦτον εὕροιμεν, παυσόμεθα πράγματα ἔχοντες. Ερμο. οὐ ῥᾴδιον ὦ Λυκῖνε τοιοῦτον ἄνδρα εὑρεῖν. Λυ. τί δὴ οὖν πρᾴξομεν ὦ Ερμότιμε; ἢ καὶ ἀπαρρητεύτεον οἴμαι, ἐπεὶ μηδενὸς ἡγεμόνος τοιούτου ἐς γε τὸ παρὸν εὐπορήσομεν. ἆρα τόδε πάντων κράτιστόν ἐστι, καὶ ἀσφαλέστατον, αὐτὸ ἕκαστον ἀρξάμενον, διὰ πάσης προαιρέσεως χωρῆσαι, καὶ ἐπισκέψασθαι ἀκριβῶς τὰ ὑπὸ πάντων λεγόμενα; Ερμο. ἔοικεν ἀπό γε τούτων. πλὼ ἐκεῖνο μὴ ἐναντίον ᾖ, ὃ μικρῷ πρόσθεν ἔλεγες, ὡς οὐ ῥᾴδιον ἐπιβάντα ἑαυτὸν, καὶ πετάσαντα τῷ οἰδόγλῳ, ἀφανισθῆναι αὖθις. πῶς γὰρ οἷόν τε πάσας ἐπελθεῖν τὰς ὁδοὺς ἐν τῇ προτέρᾳ ὡς φῂς καταχθησομένῳ; Λυ. ἐγώ σοι φράσω. τὸ τῦ Θησέως ἐκεῖνο μιμησόμεθα. καί τι λίνον παρὰ τῆς Αριάδνης λαβόντες, εἰσιμεν ἐς τὸ Λαβύρινθον ἕκαστον, ὡς

à Chrysippo, ab Epicuro, aliisque dicta sciat: denique qui vnam viam ex omnibus elegerit, quam veram comprobarit, & experientia didicerit solam esse quæ ad fœlicitatem rectà ducit. Nam si quempiam huiusmodi reperissemus, difficultatibus hærere desineremus. Hermot. Eiusmodi virum inuenire Luciane, non est facile. Luc. Quid faciemus igitur Hermotime? Non abijciendus est animus, quia nullus in præsētia nobis suppetit dux huiusmodi. Nunquid hoc omnium est optimum & tutissimum, vt quisque ab initio exorsus, sectam omnem percurrat, & quæ ab omnibus dicuntur, accuratè inspiciat? Hermot. Id ex te faciendum videtur: nisi quod paulò ante dicebas, repugnet, videlicet eum qui se mari tradiderit, & velum expanderit, non facilè denuo recurrere. Nam quî poterit omnes peragrare vias, qui in prima, vt dicis, detinebitur? Lucian. Exponam illud tibi. Illud Thesei commentum imitabimur, filóq; ab illa Ariadne tragica accepto, in quemuis labyrinthum ingrediemur, vt

ἔχειν ἀπερχομένους μηνύσομεν αὐτὸ, ἰέναι. Ερμο. τίς οὖν ἡμῖν Ἀριάδνη γένοιτ' ἂν ἢ πόθεν τὸ λίνον ἐυπορήσομεν; Λυ. θάρρει ὦ ἑταῖρε. δοκῶ γάρ μοι εὑρηκέναι. οὗτινος ἐχόμενοι, ἐξέλθοιμεν ἄν. Ερμο. τί οὖν τοῦτο ἐστιν; Λυ. οὐκ ἐμὸν ἐρῶ, ἀλλά τινος τῶν σοφῶν, τὸ νήφειν, καὶ μέμνησο ἀπιστεῖν. λιὼ γὰρ μὴ ῥᾳδίως πιστεύωμεν ἀκούοντες, ἀλλὰ δικαστικῶς αὐτὸ ποιῶμεν, ἀπολιπόντες καὶ τοῖς ἔξω λόγον, ἴσως συμβαρῶς ἂν τοὺς λαβυρίνθους ἐκφύγοιμεν. Ερμο. εὖ λέγεις. καὶ τοῦτο ποιῶμεν. Λυ. εἶεν. ὁπῇ πύα δὴ αὐτῶν πρῶτον ἔλθοιμεν ἄν; ἢ τοῦτο μὲν οὐδὲν διοίσει; ἀρξάμενοι δ' ἀφ' ὁτουοῦν, οἷον, ἀπὸ Πυθαγόρου, λιὼ ἅττω τύχῃ, πόσῳ ἂν χρόνῳ οἰόμεθα ἐκμαθεῖν τὰ Πυθαγόρου ἅπαντα; καί μοι δόκει καὶ τὰ ἔτη ἐκεῖνα τὰ τῆ σιωπῆς. σὺν δ' οὖν τοῖς πέντε, ἑκατὸν καὶ τεσσαράκοντα οἶμαι. εἰ δὲ μή, ἀλλὰ πέντε γε εἴκοσι. Ερμο. θᾶττον οὕτως. εἶτα ἐξῆς τῷ Πλάτωνι θατέρῳ δηλαδὴ τοσοῦτα ἕτερα. ἔτι μὲν καὶ Ἀριστοτέλει ἂν ἐλάττω. Λυ. οὐ γάρ. Ερμο. Χρυσίππῳ δὲ

illud deducentes, nullo negocio egredi possimus. *Hermot.* Quænam igitur nobis Ariadne fuerit? aut vnde filum comparabimus? *Lucian.* Bono sis animo, amice. Mihi enim inuenisse videor, cuius ductum sequuti, egrediamur. *Hermot.* Quidnam igitur illud est? *Lucian.* Non meum dicam, sed sapientum cuiusdam, nempe, *Sobrius esto, & memento diffidere.* Etenim si non facilè auditis credamus, sed more judicum, alijs quoque loquendi copiam fecerimus, facilè forsitan ex labyrinthis effugiemus. *Hermot.* Rectè dicis. Hoc faciamus. *Lucian.* Esto, Sed quem ipsorum primum adibimus? an verò nihil interest? Si à quolibet inceperimus, veluti à Pythagora, si ita contingat, quantum temporis collocandum putamus in perdiscēdis Pythagoræ placitis? Excipe mihi illos silentij annos. Opinor autem cum illis quinque triginta satis fore: sin minus, omnino quidem viginti. *Hermot.* Ponamus ita esse, Deinceps verò totidem alij Platoni sunt concedendi: nec pauciores etiam Aristoteli. *Lucian.* Nō certè. *Herm.* Chrysippo autem

γε ὐκ ἔτ' ἐρήσομαί σε πόσα. οἶδα γὰρ παρὰ σοῦ ἀκούσας, ὅτι τεπαρεήκοντα μόγις ἱκανά. Λυ. οὕτως. Ερμω. εἶτα ἑξῆς Επικούρῳ, καὶ τοῖς ἄλλοις. ὡς ὑ ὃ πολλὰ τοῦτα πίθηκι, ἐνεῦθεν μάθοις ἂν, ἵν' ἐγνοήσῃς ὅσοι ὀγδοηκοντούτης εἰσὶ Στωϊκοὶ, ἢ Επικούρειοι, ἢ Πλατωνικοὶ, ὁμολογοῦντες μὴ πάντα εἰδέναι τὰ τ ἑαυτοῦ αἱρέσεως ἕκαστος, ὡς μηδὲν ἐνδεῖν σφίσιν ἐς τὰ μαθήματα. εἰ ὃ μὴ, ἀλλὰ Χρύσιππός γε, καὶ Αριστοτέλης, καὶ Πλάτων φαῖεν ἂν. καὶ πρὸ τούτων, ὁ Σωκράτης ὐδὲν φαυλότερος αὐτῶν. ὃς ἐπεκράγει πρὸς ἅπαντας, ὡς ὅπως μὴ πάντα, ἀλλὰ μηδ' ὅλως εἰδέναι τι. ἢ τοῦτο μόνον, ὅτι ὐκ οἶδε. λογισώμεθα οὖν ἐξ ἀρχῆς. εἴκοσι τῷ Πυθαγόρᾳ ἐπιθεμεν. εἶτα Πλάτωνι τοσαυτ' ἕτερα. εἶτα ἑξῆς τοῖς ἄλλοις. πόσα δ' ἂν ταῦτα συντεθέντα, ἐν κεφαλαίῳ γένοιτ' ἄν, εἰ δέκα μόνας θείμεν τὰς αἱρέσεις ἐν φιλοσοφίᾳ; Ερμο. σφόδρα διακόσια ὦ Λυκῖνε. Λυ. βούλει, οὖν ἀφαιρῶμεν τὸ τέταρτον, ὡς πεντεκαίδεκα ἔτη ἱκανὰ εἶναι, ἢ τὸ ἥμισυ ὅλον;

quot sint tribuendi, te non interrogabo amplius. Scio enim ex te audisse, quadraginta vix sufficere posse. *Lucian.* Ita sanè. Deinde Epicuro, & alijs. Quòd autem non nimis multos pono, inde perdisces, si animaduertas quot sint octogenarij Stoici, vel Epicurei, vel Platonici, quorum quisque fatetur sibi nondum esse cognita suæ sectæ omnia placita, adeò vt nihil ipsis ad præcepta desit. Sin minus, Chrysipp⁹ saltē & Aristoteles & Plato confiteantur, & ante hos Socrates, nihilo deterior ipsis, qui magna voce apud omnes professus est non se non omnia, sed prorsus nihil scire, nisi hoc solum quòd nihil sciret. Denuo igitur ab initio supputemus, Pythagoræ viginti posuimus, deinde Platoni totidem alios, atque alijs deinceps. Quot igitur essent anni isti in summam collecti, si decem tantùm sectas in philosophia numeraremus? *Hermot.* Plures quàm ducenti Luciane. *Lucian.* Vis igitur quartam partem auferamus: ita vt sufficiant anni quindecim, vel denique dimidium? *Hermot.* Videris ipse quid sit

Ερμο. αὐτὸς ἂν εἰδείης ἄμεινον.

ἐγὼ ὃ ὁρῶ τοῦτο, ὅτι ὀλίγοι ἂν καὶ ἅπαξ διὰ πασῶν ἐξέλθοιεν, ἂν ἡμεπὴς εὐθὺς ἀρξάμενοι. Λυ. πῖ οὖν πάθοι τις ὦ Ερμότιμε, εἰ τοιοῦτόν ἐστι τὸ πρᾶγμα; ἢ ἀναξέπλεον ἐκεῖνα τὰ ἥδη ὁμολογημένα, ὡς ἂν αὖ τις ἕλοιτο ἂν πολλῶν τὸ βέλτιστον, μὴ οὐχὶ πειρηθεὶς ἁπάντων. ὡς τόν γε ἄνευ πείρας αἱρούμενον, μαντείᾳ μᾶλλον, ἢ κείσει τἀληθὲς ἀναζητοῦντα, οὐχ οὕτως ἐλέγομεν; Ερμο. ναί. Λυ. πᾶσα τοίνυν ἀνάγκη ὅπῃ τοσοῦτον βιῶναι ἡμᾶς, εἰ μέλλομεν εὖ γε αἱρήσεσθαι, ἁπάντων πειρηθέντες, καὶ ἑλόμενοι, φιλοσοφήσειν. καὶ φιλοσοφήσαντες, εὐδαιμονήσειν. πρὸν ὃ οὕτω ποιῆσαι, ἐν σκότῳ φασὶν ὀρχεῖσθαι ἄν, οἷς αὐτύχωμεν προσπαίοντες, καὶ ὅ, τι ἂν πρῶτον ἐς τὰς χεῖρας ἔλθῃ, τοῦτ' εἶναι τὸ ζητούμενον ὑπολαμβάνοντες, διὰ τὸ μὴ εἰδέναι τἀληθές. εἰ ὃ μὴ ἕνεκα μὴ ἄλλως κατά τινα ἀγαθὴν τύχην πειπεσόντες αὐτῷ, οὐχ ἕξομεν βεβαίως εἰδέναι, εἰ ἐκεῖνό ἐστιν ὃ ζητοῦμεν. πολλὰ γὰρ ἔστιν ὅμοια αὐτοῖς, λέγοντα ἕκαστον αὐτὸ εἶναι τἀληθέστατον. Ερμο. ὦ Λυκῖνε,

sati⁹. Ego equidē hoc video, fore vt pauci sectas omnes percurrant, tametsi ab ipso ortu incipiāt. *Luc.* Quid igitur faciat aliquis Hermotime si ita se res habet? an subuertenda sunt ea quæ iā cōfessi sumus, neminem videlicet electurum vnquam id quod ex multis est præstantissimum, nisi facto priùs omnium periculo: ita vt qui citra experientiam delectum non habuerit, diuinatione potiùs aut iudicio Veritatem perquirat. Annon hoc dicebamus? *Hermot.* Ita sanè. *Lucian.* Proinde summopere est necessarium vt ætatē tantum temporis agamus, si & bene delecturi sumus, omnium facto periculo, factóq; delectu philosophiam amplexuri, & philosophiā callentes, beati futuri. Sed priusquam id feciſſemus, in tenebris (quod aiunt) saltarem⁹ impingentes in quæcunque incideremus: & quod primū venirer in manus, id quod quæritur, esse putaremus, propter veritatis ignorationem. Quòd si etiam alicubi bona quadam fortuna in illud delapsi inuenerimus, certò scire non poterimus, sitne id quod quærimus. Sūt enim multa ipsis similia, quæ singula affirmāt se illud Veriſſimū esse *Her.* Nescio, Luciane,

ἂν οἶδ' ὅπως εὔλογα μοι δοκεῖς μοι λέγειν. ἀτὰρ, εἰρήσεται γὰρ ταληθές, ὁ μετείως αὐτὰς με διεξιὼν αὐτὰ, καὶ ἀκριβολογούμενος οὐδὲν δέον. ἴσως γὰρ καὶ ἔοικα, ὡς ἐπ' ἀγαθῷ ἥκειν λυθέναι τήμερον ἐκ τῆς οἰκίας. καὶ ἥκειν, ἐντετυχηκέναι σοι. ὃς με πλησίον ἤδη τῆς ἐλπίδος ὄντα, εἰς ἀπορίας φέρων ἐμβέβληκας, ἀδύνατον ἀποφαίνων τὴν ἀληθείας ζήτησιν, ἐτῶν γε τοσούτων δεομένην. Λυ. ὅπως ἂν ᾖ ἑταῖρε, πολὺ δικαιότερον μέμφοιο ἂν τῷ πατρί σου Μενεκράτει, καὶ τῇ μητρὶ, ἥ πώς ποτ' ἐκαλεῖτο, οὐ γὰρ οἶδα, ἢ καὶ πολὺ πρότερον τῇ φύσει ἡμῶν, ὅτι σε μὴ κατὰ τὸν Τιθωνὸν πολυετῆ, καὶ μακρόβιον ἔθεσαν, ἀλλὰ πεπερασμένον βιῶναι τὸ μέτριον ἐτῶν ἑκατόν, ἀνθρωπον ὄντα. ἐγὼ γὰρ μὴ σὺ σκεπτόμενος, εὗρον τὸ ἐκ τοῦ λόγου ἀποβαῖνον. Ερμο. οὐκ. ἀλλ' ὑβρεισὴς ἀεὶ σὺ, καὶ ὃν οἶδ' ὅ, τι παθὼν, μισεῖς φιλοσοφίαν, καὶ ἐς τοὺς φιλοσόφους ἀποσκώπτεις. Λυ. ὦ Ερμότιμε, εἴτις μὴ ἡ ἀλήθειά ἐστιν, ὑμεῖς ἂν ἄμεινον εἴποιτε οἱ

quàm probabilia mihi videaris dicere, verùm vt verum dicam, non mediocriter me discrucias ista differendo, nimiúmque argutè disquirendo, cùm nihil opus sit. Fortasse etiam inauspicatò videor hodie domo pedem extulisse, cùm egressus in te inciderim, qui me spei iam proximum, in desperationem iniecisti, Veritatis inuentionem impossibilem esse ostendens, vt quæ tot annos requirat. *Lucian.* Proinde multò iustiùs cum patre tuo Menecrate, & matre tua, quodcunque tandem illi nomen fuerit (neq; enim teneo) expostulares: vel etiam potiùs cum natura nostra, quòd te non vt Tithonum annosum & longæuum fecerint: sed homini vitam centum annorum quàm longissimam præfiniuerint. Cæterùm ego tecum considerando reperi, quod è dissertatione nostra consequutum est. *Hermot.* Minimè: sed tu semper es contumeliosus, atque haud scio quid faciat vt Philosophiam oderis, & philosophiæ studiosos cauilléris. *Lucian.* Quæ sit Veritas, Hermotime, vos qui sapientes estis, tu videlicet, & tuus præceptor, melius diceretis. Ego verò σοφοὶ, σύ τε, καὶ ὁ διδάσκαλος.

ἐγὼ ᾔ, τόγε τοσοῦτον οἶδα, ὡς οὐ πάνυ ἡδεῖά ἐστιν αὐτὴ τοῖς ἀκούουσιν, ἀλλὰ παρευδοκιμεῖται ὑπὸ τῶν ψεύδους παραπολύ. εὐπροσωπότερον γὰρ ἐκεῖνο. καὶ διὰ τοῦτο, ἥδιον. ἡ δὲ, ἅτε μηδὲν κίβδηλον ἑαυτῇ συνειδυῖα, μετὰ παῤῥησίας διαλέγεται τοῖς ἀνθρώποις, καὶ διὰ τοῦτο ἄχθονται αὐτῇ. ἴσθι γέ τοι καὶ σὺ νῦν ἄχθη μοι, τἀληθῆ ἐλευθέρως περὶ τούτων μετ' σοῦ, καὶ φιλώσωμεν, οἷον ἐρῶμεν ἐγώ τε, καὶ σύ, ὡς οὐ πάνυ ῥᾳδίων. ὥσπερ εἰ ἀφθείαντος ἐρῶν ἐτύγχανες, καὶ ᾤου τεύξεσθαι, ὑπολαμβάνων ἀνθρωπον εἶναι, ἐγὼ ᾔ, καταφὼν ὡς λίθος, ἢ χαλκὸς εἴη, ἐμιμύσω πρός σε ὑπ' εὐνοίας, ὅτι ἀδυνάτων ἐρᾷς, καὶ τότε φύσουν ἐμὲ εἶναι ᾧτε ἂν σωτῆρα, διότι σε οὐκ εἴων ἐλαπατᾶσθαι, ἀλλόκοτα, καὶ ἀνέλπιστα ἐλπίζοντα. Ερμο. ἀκουῶ τοῦτο ὦ Λυκῖνε φὴς, ὡς ὁ φιλοσοφητέον ἡμῖν, ἀλλὰ χρὴ ἀρχὰς παραδιδόντας αὐτοὺς, ἐδιώτας καταβιῶναι. Λυ. καὶ ποῦ τοῦτο ἤκουσας ἐμοῦ λέγοντος; ἐγὼ οὐχ ὡς οὐ φιλοσοφητέον φημὶ, ἀλλ' ἐπείκαρ φιλοσοφητέον, ὁδοὶ τε πολλαὶ εἰσιν ἐπὶ φιλοσοφίαν.

hoc tantum scio, ipsam audientibus non valdè esse iucundam, sed à mẽdacio plerumque obscurari: quod quia speciosius, ideo & iucundius est. Sed hæc, vt pote nullius impuritatis sibi conscia, magna libertate apud homines loquitur, eóque nomine molesta est. Et etiã tu sanè es mihi infensus, qui tecum hisce de rebus Veritatem comperi, & explicaui qualia sint ea quæ ego & tu amamus, quàm non sint inuentu facilia. Veluti si statuam amares, eáque te potiturum putares, hominem esse existimans. Ego verò qui lapidem, aut æs esse perspexissem, pro mea in te beneuolentia tibi significarem, te rerum quibus potiri nequeas, amore capi, & tunc me tibi infensum putares, quòd te absurda nec sperãda sperantem decipi non siuissem. *Hermot.* Hoc igitur Luciane dicis: nobis non esse dãdam operam philosophiæ, sed desidiæ addictis priuatã vitam exigendam. *Lucian.* Et vbi me hæc dicentem audisti? Non enim dico nõ esse philosophiæ incumbendũ: sed siquidem philosophiæ est incũbendũ, multæq; sunt viæ quarum quæque affirmant se ad philosophiam

ἐκφύσει, καὶ ἀρετὴν ἄγειν φάσκουσι. ἢ δ' ἀληθὴς ἐν αὐταῖς, ἄδηλος, ἀκριβῆ ποιήσασθαι τὴν διαίρεσιν. ἀδύνατον δέ γε ἡμῖν ἐφαίνετο, πολλῶν προτεθέντων, ἐλέσθαι τὸ ἄριστον, εἰ μὴ ἐπὶ πᾶσι τοῖς περιφώμοις. εἶτά πως μακρὰ ἡ πεῖρα ἔφη. σὺ δ', πῶς ἀξιοῖς; αὖθις γὰρ ἐρήσομαι, ὅτῳ προσήκει ἂν ἐντύχῃς, τούτῳ ἕψῃ, καὶ συμφιλοσοφήσεις; κἀκεῖνος ἕρμαιον ποιήσεταί σε; Ερμο. καὶ τί σοι ἀποκρινοίμην ἂν ἔπ; οὔτε αὐτὸν τινα κρίνειν οἴονται εἶναι φῆς, ἓν μὴ φοίνικος ἔτη βιῶν, πάντας ἐν κύκλῳ περιών, καὶ περιφώμους, οὔτε τοῖς προπεπειραμένοις πιστεύειν ἀξιοῖς, οὔτε τοῖς πολλοῖς ἐπαινοῦσι, καὶ μαρτυροῦσι. Λυ. τίνας φῂς τοὺς πολλοὺς εἰδότας, καὶ πεπειραμένους ἁπάντων; εἰ γάρ τις τοιοῦτός ἐστιν, ἱκανὸς ἐμοὶ γὰρ κἂν εἷς, κἂν ἐπὶ πολλῶν δέηται. ἐὰν δὲ τοὺς ὁπόσ εἰδότας λέγῃς, οὐδέν τι τὸ πλῆθος αὐτῶν προσέξεταί με πιστεύειν, ἄχρις ἂν ἢ μηδὲν, ἢ ἓν εἰδότες, περὶ ἁπάντων ἀποφαίνωνται. Ερμο. μόνος δὴ σὺ πλὴν ὀλίγων κατείδες, οἱ δ' ἄλλοι, ἀνόητοι ἅπαντες,

& virtutem ducere, nec perspicuum est quænam ex ipsis vera sit, accuratè faciendum esse delectum. Nā mihi videbar propositis multis, quod esset optimum eligere non posse, nisi omnium fieret periculum. Deinde longum visum est experimentum. Tu verò quid sētis. Rursus enim te interrogabo, quem primū nāciscēris, eum ne sequeris, & cum eo philosophiæ operam dabis? is verò te lucrum insperatum putabit? *Hermot.* Ecquid tibi respondeam amplius? qui neminem iudicare posse asseris, nisi phœnicis annos viuat, omnes in orbem pellustrando, & tentando: neque ijs qui priùs experti sunt, nec collaudantibus, nec testimonio probantibus credere æquum censes. *Lucian.* Quosnam dicis multos illos qui facto cunctorū periculo probè norunt? Siquis enim est istiusmodi, sufficiat mihi etiam vnus, nec multis opus fuerit. Porrò si imperitos proferas, non me illorum multitudo adducet vt credam, donec aut nihil, aut vnum scire de omnibús ostendant. *Hermot.* Proinde tu sol⁹ Veritatē perspexisti: aut cęteri quotquot philosophātur inepti sūt. *Lucian.* Falsò

ὅσοι φιλοσοφοῦσι Λυ. κατα-

ψεύδη μου ὦ Ερμότιμε, λέγων, ὡς ἐγὼ προτίθημι τὴν ἐμαυτοῦ τῶν ἄλλων, ἢ ταῦτα ὅλως οὐ τοῖς εἰδόσι. καὶ ἃ μνημονεύεις ὧν ἔφην, ὡς αὐτὸς εἰδέναι πάλαι δὲς ὑπὸ τοῦ ἄλλοις διατεινόμενος, ἀλλὰ μὴ πάντων αὐτὸ ἀγνοεῖν ὁμολογῶν.

Ερμο. Ἀλλ' ὦ Λυκῖνε, τὸ μὲν ἐπὶ πάντας ἐλθεῖν χρῆναι, καὶ πειραθῆναι, ὥφασι, καὶ τὸ μὴ ἂν ἄλλως ἐλέσθαι τὸ βέλτιον, ἢ οὕτως, εὔλογον ἴσως. τὸ δὲ τῇ πείρᾳ ἑκάστῃ τοσαῦτα ἔτη ἀποδιδόναι, παγγέλοιον, ὥσπερ οὐχ οἷόν τε ὂν ἀπ' ὀλίγων, καταμαθεῖν τὰ πάντα. ἐμοὶ δ' καὶ πάνυ ῥᾴδιον εἶναι δοκεῖ τὸ τοιοῦτον, καὶ οὐ πολλῆς διατριβῆς δεόμενον. φασὶ γέ τοι τῶν πλαστῶν τινα, Φειδίαν οἶμαι, ὄνυχα μόνον λέοντος ἰδόντα, ἀπ' ἐκείνου ἀναλελογίσθαι ἥλικος ἂν ὁ πᾶς λέων γένοιτο, κατ' ἀξίαν τοῦ ὄνυχος ἀναπλασθείς. καὶ σὺ δ', εἴ τίς σοι χεῖρα μόνην ἀνθρώπου δείξειε, τὸ ἄλλο σῶμα κατακαλύψας, εἴσῃ οἶμαι ἀμέλει ὅτι ἄνθρωπός ἐστι τὸ κεκαλυμμένον, κἂν μὴ τὸ πᾶν σῶμα ἴδῃς. καὶ τοίνυν τὰ μὲν κεφαλαιώδη, ὧν ἅπαντες λέγουσι, ῥᾴδιον καταμαθεῖν ἐν ὀλίγῳ μοίρᾳ ἡμέρας,

me accusas Hermotime, quòd me ipsum alijs anteponam, & in eruditorum ordine collocem. Nec eorum meministi quæ dicebam, quando altiùs quàm alij veritatem me nescire contendebam, sed eam cum omnib⁹ ignorare confitebar. Hermot. Atqui Luciane, ad omnes accedendum esse, quæq; dicunt tentanda, neque alio quàm hoc modo eligendũ id quod est melius, rationi forsan est consentaneum. Sed tot annos vnicuique experimento impendendos, planè ridiculum, quasi verò non possint è paucis cuncta perdiscì. Mihi quidem cum plane facilis res ista videtur esse, tum non multa disquisitione op⁹ habere. Dicunt vtique statuarium quendam, puto Phidiam, leonis vngue tantùm conspecto, ex eo æstimasse quantus foret leo totus, ad rationem vnguis formatus. Tu verò siquis solam hominis manum tibi cõmonstret, obuelato corpore reliquo scies ilico hominem esse, id quod obuelatum est, quanuis totum corpus nõ videas. Itaq; sũma capita eorum quę dicũt omnes, exigua dieipar ticula facile est perdiscere.

τὸ δ' ὑπεράκριβες τοῦτο, καὶ μακρᾶς τῆς ἐξετάσεως δεόμενον, καὶ πάνυ ἀναγκαῖον ἐς τὴν αἵρεσιν τοῦ βελτίονος, ἀφ' ἑνὸς κεῖναι καὶ ἀπ' ἐκείνων. λυ. παπαὶ ὦ Ερμότιμε. ὡς ἰσχυρὰ ταῦτ' εἰρηκας, ἀπὸ τῶν μερῶν ἀξιῶν τὰ ὅλα εἰδέναι. καίτοι ἐγὼ τὰ ἐναντία ἀκούσας, μέμνημαι, ὡς ὁ μὲν τὸ ὅλον εἰδὼς, εἰδείη καὶ τὸ μέρος. ὁ δὲ μόνον τὸ μέρος, οὐκέτι καὶ τὸ ὅλον. οὕτω καί μοι τόδε ἀπόκρινai, ὁ Φειδίας ἆρά ποτε ἰδὼν ὄνυχα λέοντος, ἔγνω ἂν ὅτι λέοντος ἐστιν, εἰ μὴ ἑωράκει ποτὲ λέοντα ὅλον; ἢ σὺ ἀνθρώπου χεῖρα ἰδὼν, ἔχοις ἂν εἰπεῖν, ὅτι ἀνθρώπου ἐστὶ, μὴ πρότερον εἰδὼς, μηδ' ἑωρακὼς ἄνθρωπον; τί σιγᾷς; ἢ βάλει ἐγὼ ἀποκείνομαι ὑπὲρ σοῦ τά γε ἀναγκαῖα, ὅτι οὐκ ἂν εἴχες ὅπως κινδυνεύει ὁ Φειδίας ἄτεχνος ἀπελήλυθέναι, μάτην ἀναπλάσας τὸν λέοντα. οὐδὲν γὰρ πρὸς τὸν Διόνυσον ὦ παῖ λέγων. ἢ πῶς ταῦτ' ἐκείνοις ὅμοια; τῷμὲν γὰρ Φειδίᾳ, καὶ σοὶ, οὐδὲν ἄλλο τὸ γνωρίζειν τὰ μέρη ἄπιον ἦν, ἢ τὸ εἰδέναι τὸ ὅλον, ἄνθρωπον λέγω καὶ λέοντα. ἐν φιλοσοφίᾳ δ', οἷον τῇ Στωϊκῇ, πῶς ἂν

Sed hæc nimium accurata & longa perquisitio, non est admodum necessaria ad melioris electionem : sed ab ijs quæ dixi iudicium sumere licet. *Lucian.* Papæ Hermotime, quã fortia hæc sunt quæ dixisti, quum vis totum ex partibus nosse. Quanquam contraria audire memini, eum scilicet qui totum norit, partem etiam nosse, sed qui partem duntaxat norit, totum non nosse. Hoc etiam mihi respondе, num Phidias conspecto leonis vngue, leoninum esse cognouisset, ni leonem integrum aliquando vidisset? Vel tu, conspecta hominis manu, hominis esse dicere posses, cùm antea neque nosses, neque vidisses hominem? Cur taces? Numquid vis vt pro te ad rem pertinentia respõdeam, quia non posses? Itaque periculum est ne Phidias infecta re abeat, leone frustra formato. Nihil enim ô puer, ad rem dicis. Vel quomodo hæc illis similia sunt? Neque enim Phidiæ, tibique alia cognoscendarum partium causa fuit, quàm prior toti cognitio: hominis dico & leonis. In Philosophia etiã vt in Stoica, quo pacto.

ἀπὸ τοῦ μέρους καὶ τὰ λοιπὰ εἰδοις; ἢ πῶς ἂν ἀποφαίνοιο ὡς καλάς; οὐ γὰρ οἶδα τὸ ὅλον, οὗ μέρη ἐκεῖνά ἐστιν. ὁ δὲ φής, ὅτι τὰ κεφάλαια ῥᾴδιον ἀκοῦσαι ἁπάσης φιλοσοφίας, ἐν ὀλίγῳ μορίῳ ἡμέρας, οἷον, ἀρχὰς αὐτῶν, καὶ τέλη, καὶ τί θεοὺς οἴονται εἶναι, τί ψυχήν, καὶ τίνες μὲν σώματα πάντα φασὶ, τίνες δὲ καὶ ἀσώματα εἶναι ἀξιοῦσι. καὶ ὅτι οἱ μὲν, ἡδονὴν, οἱ δὲ, τὸ καλὸν, ἀγαθὸν, καὶ εὐδαιμονίαν τίθενται. καὶ τὰ τοιαῦτα. οὐ τοσοῦτον μὲν ἀκούσαντας, ἀποφήνασθαι ῥᾴδιον, καὶ ἔχοντα δέον. εἰδέναι δ' ὅστις ὁ ταλαιπωρῶν λέγων ἐστὶν, ὅσα μὴ οὐχὶ μορίου ἐστὶν ἡμέρας, ἀλλὰ πολλῶν ἡμερῶν δέηται. ἢ τί γὰρ ἐκείνων παθόντες, ὑπὲρ αὐτῶν τούτων ἑκατοντάδας, καὶ χιλιάδας βιβλίων ἔκαστοι συγγεγράφασιν, ὡς πεισαιεν οἶμαι ἀληθῆ εἶναι τὰ ὀλίγα ἐκεῖνα, καὶ ἃ σοὶ ἐδόκει ῥᾴδια, καὶ εὐμαθῆ. νῦν δ' μαντεύσεσθαι οἶμαι δέησει σοι καὶ ταῦτα πρὸς τὴν αἵρεσιν τῶν κρειττόνων, εἰ μὴ ἀφέξη διατείβειν, ὡς ἀκριβῶς ἐλέγξαι αὐτὸς, ἅπαντα, καὶ ὅλον ἕκαστον καταγνόντα.

ex parte reliqua cognosce? aut quo pacto demonstrabis esse honesta? Non enim nouisti totum cuius illæ partes sunt. Verùm quod dicis facile esse philosophiæ totius summa capita audire exigua diei particula, nimirum quæ sint rerum principia, qui fines, quid de Dijs sentiant, quid de anima: quinam omnia esse corporea dicant, quinam incorporea censeant: quódque alij quidem voluptatem, alij verò honestum, summum bonum ac fœlicitatem esse statuant: atque id genus alia: hæc quidem sic audita fuisse, demonstrare facile est, nullíusque negotij: sed scire quis vera dicat, vide ne non vnius diei particulam requirat, sed multis diebus indigeat. Aut cur illi de his ipsis rebus centenos, millenósque libros singuli conscripserunt, nisi vt persuaderent, opinor, vera esse pauca illa, & quæ intellectu facilia tibi videntur. Nunc autem vate, vt puto, indiges hîc ad meliorum electionem faciendam, nisi recipias disquisitionem illam, vt quum omnia, & vnumquemque totum exploraueris, accuratè deligas. Hæc enim sic fuerit compendiosa, nec ἐπίτομος γὰρ αὕτη γένοιτ' ἄν.

ὃν ἔχουσα πειπλοκὰς, οὐδὲ ἀναβολὰς, εἰ μεταστειλάμενος τὸν μάντιν, ἀκούσας τῶν κεφαλαίων ἁπάντων, σφαγιάζοιο ἐφ' ἑκάστοις. ἀπαλλάξει γάρ σε ὁ θεὸς μυείων πραγμάτων, δείξας ἐν τῷ τοῦ ἱερείου ἥπατι ἅπινά σοι αἰγετέων. εἰ δὲ βούλει, καὶ ἄλλό τι ἀπραγμονέστερον ὑποθήσομαί σοι, ὡς μὴ ἱερεῖα καταθύεις ταυτὶ, μηδὲ θυσιάζῃ τῷ μηδὲ ἱερέα πινὰ τῶν μεγαλομίσθων παρακαλεῖν. μὴ ἐς κάλπιν ἐμβαλὼν γραμματεῖα, ἔχοντα τῶν φιλοσόφων ἑκάστου τοὔνομα, κέλευε παῖδα τῶν ἀνήβων ἀμφιθαλῆ τινα, προσελθόντα πρὸς τὴν κάλπιν, ἀνελέσθαι ὅ τι ἂν πρῶτον ὑπὸ τὴν χεῖρα ἔλθῃ τῶν γραμματείων, καὶ τοιοῦτον, ἤν τε λαχόντα ἐκεῖνον, ὅστις ἂν ᾖ, φιλοσόφει. Ερμο. ταυτὶ μέν, ὦ Λυκῖνε ὡμολόγηκα, καὶ ἃ ἤρου σέ. σὺ δὲ εἰπέ μοι, ἤδη ποτὲ οἶνον ἐπρίω αὐτός; Λυ. καὶ μάλα πολλάκις. Ερμο. ἆρ' οὖν περιεῖς ἅπαντας ἐν κύκλῳ τοὺς ἐν τῇ πόλει καπήλους, ἀπογευόμενος, καὶ παραβάλλων, καὶ ἀντεξετάζων τοὺς οἴνους; Λυ. οὐδαμῶς. Ερμο. χρὴ δὲ οἶμαί σοι τῷ πρώτῳ

ambages, nec moram habebit, si accersito vate, auditisque summis omnium capitibus, ad singula victimas immolaris. Nam te Deus infinitis negocijs liberabit, in sacro hepate quænam sint eligenda tibi demonstrans. Quòd si velis, aliud etiam minoris negocij compẽdium tibi subijciam, quod sequutus neque victimas offeras, neque aliquem ex sacerdotibus magna mercede conducendis ascisças. Sed coniectis in vrnam literulis, quæ vniuscuiusque philosophi nomen habeant, iube impuberem puerum cui parens vterque sit, vt ad vrnam accedens eam literam extrahat quæ prima sub manum venerit, atq; in posterum illius qui tibi sorte obtigerit, quicunque sit, philosophiam sectare. *Herm.* Scurrilia ista non tui sunt ingenij Luciane. Tu verò dic mihi, ipsene aliquando vinum emisti? *Lucian.* Et persæpe quidem. *Herm.* Ergo-ne omnes vrbis caupones in orbem obibas gustando, comparando, & expendendo vina? *Lucian.* Nequaquam *Hermot.* Oportet enim, opinor vt in quod bonum & dignum incideris,

χρησῷ καὶ ἀξίῳ ἐντυχόντι ἀποφέρεσθαι. Λυ. νὴ Δία. Ερμο. καὶ ἀπό γε τοῦ ὀλίγου ἐκείνου γεύματος, εἶχες ἂν εἰπεῖν ὁποῖος ἅπας ὁ οἶνος ὄστιν; Λυ. εἶχον γὼ. Ερμο. εἰ δ' ἦλεγες προσελθὼν τοῖς καπήλοις, ἐπειδὴ κοτύλιον πρίασθαι βούλομαι, δότε μοι ὦ οὗτοι ἀκπιεῖν ὅλον ἕκαστος ὑμῶν τὸ πῶμα, ὡς διαπειρῶντος ἐπεξελθών, μάθοιμι ὅστις ἀμείνω τὸν οἶνον ἔχει, καὶ ὅθεν μοι ὠνητέον. εἰ ταῦτ' ἔλεγες, ἆρ' ἂν οἴει καταγελάσαι σου αὐτούς; εἰ δὲ χρὴ ἐπιτηδεύειν τοιχλοίης, ταχ' ἂν καὶ προσφέραι τὸ ὕδατος; Λυ. οἶμαι ἔγωγε. καὶ δίκαιά γ' ἂν πάθοιμι. Ερμο. κατὰ ταὐτὰ δὴ καὶ ἐν φιλοσοφίᾳ. τί δεῖ ἀκπιεῖν τὸν πῶμα, δυναμένους ἀπ' ὀλίγου τοῦ γεύματος εἰδέναι ὁποῖόν τὸ παῦν ὄστιν; Λυ. ὡς ὀλισθηρὸς ὦ Ερμότιμε, καὶ διαδιδράσκεις ἐκ τῶν χειρῶν. πάλιν, ἵνα οὕτως γε. οἰόμενος γὼ ἐκπεφευγέναι, ἐς τὸν αὐτὸν κύριον ἐμπέπτωκας. Ερμο. πῶς τοῦτ' ἔφης; Λυ. ὅτι ὁμολογούμενον πρᾶγμα λαβὼν, καὶ κάζεις αὐτῷ τὰ ἀνομοιότατα

ex eo auferas. *Lucian.* Ita per Iouem. *Hermot.* At ex illa degustati vini portiuncula cognoscere potuisti cuiusmodi sit totum. *Lucian.* Potui certè. *Hermot.* Sed si caupones adiens diceres, Quoniam vini sestarium emere volo, heus vos date mihi singuli ebibendum integrum dolium, vt exhausto toto, norim quis optimum habeat vinum, & vnde mihi sit emendum. Si inquam hæc diceres, annon putas ipsos te derisuros? imò si magis turbares, fortè aquam etiam affusuros? *Lucian.* Id certè existimo, & pro meritis exciperer. *Hermot.* Eodem modo se res habent in philosophia. Quid opus est dolium exhaurire, cùm ex degustata portiuncula, quale sit totum, nosse possimus? *Lucian.* Vt lubricus es, Hermotime, & è manibus elaberis. Attamen parum promouisti. Nam cùm effugisse te putaris, in eandem tagenam incidisti. *Hermot.* Quorsum hoc dicis? *Lucian.* Quoniam rem per se planam, omnibúsque cognitam, scilicet vinum cum rebus dissimillimis comparas, & de quibus vt pote obscuris

γνώριμον ἅπασι, τὸν οἶνον, εἰ-
χρὴ περὶ ὧν ἀμφισβητοῦσιν

ἅπαντες ἀφανῶν ὄντων. ὥστε ἔγωγε οὐκ ἔχω εἰπεῖν καθότι σοι ὅμοιος φιλοσοφία καὶ οἶνος εἴη. ἆρα κατὰ τοῦτο μόνον, ὅτι καὶ φιλόσοφοι ἀποδίδονται τὰ μαθήματα, ὥσπερ οἱ κάπηλοι, κεραιζόμενοί γε οἱ πολλοὶ, καὶ δολώσαντες, καὶ κακομεθύσαντες. οὐτωσὶ δ' ἐπισκοπήσωμεν ὅ, τι καὶ λέγεις. τὸν οἶνόν φῃς τὸν ἐν τῷ πίθῳ ὅλον αὐτὸν αὑτῷ ὅμοιον εἶναι, καὶ μὰ Δί' οὐδὲν ἄτοπον. ἀλλὰ καὶ εἴ τις γεύσαιτο ἀφυσάμενος ὀλίγον ὅσον ἀπῇ, εἰσεῖδε ἂν τί κα ὁποῖός ἅπας ὁ πίθος ἐστίν. ἀκόλουθον καὶ τοῦτο, καὶ οὐδὲν ἂν ἔγωγέ τι αὐτείποιμι. ὅρα δὴ καὶ τὸ μετὰ τοῦτο, φιλοσοφία, καὶ οἱ φιλοσοφοῦντες, οἷον ὁ διδάσκαλος ὁ σὸς, ἆρα ταῦτα πρὸς ὑμᾶς λέγει ὁσημέραι, καὶ περὶ τῶν αὐτῶν, ἢ ἄλλα ἄλλοτε; πολλὰ γὰρ ἐστι. προσθήλον ὦ ἑταῖρε. ἢ οὐκ ἂν εἰκὸς ἔτι παρέμμεναι αὐτῷ καὶ τὴν Ὀδυσσέα περινοστῶν, καὶ περιπλανώμενος, εἰ τὰ αὐτὰ ἐλέγχοι, μὴ ἀπέχειν ἂν σοι καὶ ἅπαξ ἀκούσαντι; Ερμο. πῶς γὰρ οὔ; Λυ. πῶς οὖν οἷόν τέ σοι ἦν, ἀπὸ τοῦ πρώτου γεύματος αὐτά γε, μὴ ἀεὶ ἕτερα εἰδέναι τὰ πάντα; οὐ γὰρ τὰ καινὰ ἐπὶ καινοῖς ἐλέγετο.

omnes ambigunt. Itaque non possum dicere qua in re similia tibi sunt vinum, & philosophia, nisi in hac solum, quòd philosophi præcepta tradunt, sicuti caupones, commiscendo, adulterando, & malè metiendo. Ad hũc autem modum quod dicis consideremus. Vinum quod est in dolio totum sibi simile esse dicis. Neque id per Iouem est absurdum. Verùm etiam siquis haustã vel minimam particulam gustauerit, cogniturum illico quale sit dolium integrum. Hoc quoque est consentaneum, neque huic contradixero. At vide posthac, philosophia, & philosophi, veluti præceptor tuus, num hæc quotidie dicit vobis, & de ijsdem verba facit, an verò aliàs alia proponit? multa enim sunt, vt patet, amice. Annon verò etiamnum, vt par est, apud ipsum, instar Vlyssis circumeundo, & oberrando perduras, si eadem loquitur, vel tibi satis est aliquid semel inaudiuisse? *Hermot.* Quidni? *Lucian.* Quînam igitur potuisti ex primo gustu omnia cognoscere? NŌ enim eadẽ, sed noua sẽper alia nouis addebantur.

οὐχ ὥσπερ ὁ οἶνος ἀεὶ ὁ αὐτὸς ἰών, ὥστε ὦ ἑταῖρε, ἰὼ μὴ ὅλον ἐκπίῃς τὸ πῶμον, καὶ ἄλλως, μεθύων περαίνεις, ἀτεχνῶς γὰρ ἐν τῷ πυθμένι δοκεῖ μοι ὁ θεὸς καταχρύψαι τὸ φιλοσοφίας ἀγαθὸν ὑπὸ τὴν βύρσα αὐτῶν, δείσας οὐ ὅλον ἐξαντλῆσαι εἰς τέλος. ἢ οὐ ποτ' ἂν εὕρῃς τὸ νεκτάρεον ἐκεῖνο πῶμα, οὗ πάλαι διψῶν μοι δοκεῖς. σὺ δ' οἴει τὸ τοιοῦτον αὐτὸ εἶναι, ὡς εἰ μόνον γεύσαιο αὐτοῦ, καὶ παράπαν μικρὸν ὅσον, αὐτίκα παίσοφον γυμνόρμνον, ὥσπερ φασὶν ἐν Δελφοῖς τὴν προφῆτιν, ἐπειδὰν πίῃ τοῦ ἱεροῦ νάματος, ἔνθεον εὐθὺς μίγνεσθαι, καὶ χρᾶν τοῖς προσιοῦσιν. ἀλλ' οὐχ οὕτως ἔχειν ἔοικε. σύ γ' οὖν ὑπὲρ ἥμισυ τοῦ πίθου ἐκπεπωκὼς, ἀναχρᾶσθαι ἔτι ἔλεγες. ὅρα τοίνυν μὴ τῷδε μᾶλλον φιλοσοφία ἔοικεν. ὁ μὲν γὰρ πίθος, ἔτι μυέτω σοι, καὶ ὁ κάπηλος, ἐνέστω δὲ μὴ οἶνος, ἀλλὰ πανσπερμία τις πυρῶν ὑπὲρ ἄνω. καὶ μὴν τοῦτο, κύαμοι. εἶτα, κριθαί. καὶ ὑπὸ τούτοις, φακοί. εἶτα, ἐρέβινθοι, καὶ ἄλλα ποικίλα πρός. εἰ δὴ σὺ ὠνήσασθαι ἐθέλων τῶν σπερμάτων, καὶ ὃς ἀφελὼν τὸ πυρῶν,

Nec vti vinum, semper idem erat, adeò vt nisi vas totum exhauseris, nequicquã inebriatus obambulaueris. Nã planè in fundo sub ipsa fæce mihi visus est Deus Philosophiæ summum bonum abstrusisse. Itaque totum ad extremum exhaurire oportebit: alioqui nectaream illam potionem quam iamdiu sitire mihi videris, nusquã inuenias. Porrò tu putas huiusmodi esse philosophiã, vt si solùm degustaueris, ac de ea tantillum traxeris, protinus euadas omnibus sapientiæ numeris absolutus. Veluti de illa diuinatrice Delphica perhibent, quę simulatque sacra fluenta degustarat, illico afflata numine, consulentibus oraculum responsa dabat. Atquì rẽ nõ ita se habeꝛe verisimile est. Itaque tu cùm iam dimidium dolij bibisses, incipere adhuc perhibebas. Ergo vide ne huic potiùs similis sit philosophia. Nam dolium adhuc & caupo tibi maneat, atque insit non vinum, sed omnifaria seminum mixtio: triticum desuper, postea fabæ, deinde hordeum, & sub his, lentes, mox cicera, præterea varia alia semina. Iam si semina emere velis, & institor accepto tritico

οὖν ἴωσ, ἀνέδωκέ σοι δεῖγμα ἐς τὸν χεῖρα, ὡς ἴδοις, ἆρα οὐκ ἔχοις ἂν εἰπεῖν εἰς ἐκεῖνο ἀποβλέπων, εἰ καὶ οἱ ἐξέβινδοι καθαροὶ, καὶ οἱ φακοὶ ἐυτακεῖς, καὶ οἱ κύαμοι ἁ διάκενοι; Εικο. οὐδαμῶς. Λυ. οὐ τοίνυν οὐδὲ φιλοσοφίαν ἀφ' ἑνὸς, ὧν φήσει τις τῶ τοιούτου, μάθοι ἂν ἅπασαν ὁπηλίκη ἐστὶν. οὐ γὰρ ἔν τι ἴωσ, ὥσπερ ὁ οἶνος, ὥσθ' ὁ αὐτὸν ἀπεικάζεις, ἀξιῶν ὁμοίαν εἶναι τῷ χρήματι. τὸ δ', ἕτερόν τι ὤφθη, οὐ παρέχον τὴν ἐξετάσεως δεόμενον. οἶνον μὲν γὰρ φαῦλον φορίαζ, ἐν δυοῖν ὀβολοῖν ὁ κάνδυλος. αὐτὸν δέ τινα ἐν τῷ συρφετῷ παραπολεῖσθαι, ὡς καὶ αὐτὸς ἐν ἀρχῇ ἔφηθη, οὐ μικρὸν εἶναι κακόν. ἄλλως δ', ὁ μὲν, ὅλον ἀξιῶν ἀπιεῖν τὸν πίδον, ὡς κοτύλιον φορίαιτο, ζημιῶσαι ἂν τὸν κάπηλον, οὕτως ἀπίθανα χρυσόρρυτος. φιλοσοφία δ', οὐδὲν ἂν τοιοῦτο πάθοι, ἀλλὰ κἂν ὅτι πάμπολλα πίῃς, οὐδὲν ἐλάττων ὁ πίδος γίγνεται, οὐδὲ ζημιώσεται ὁ κάπηλος. ἐπιῤῥεῖ γὰρ κατὰ τὸν παρεῖσαν τὸ ῥεῦμα, ἀναπληρώμενον ἐς τὸ ἔμπαλιν, μὴ γὰρ τὸ ἐμβαλλόμενον, οὐ

tibi specimen inspiciendum in manum indiderit: possesne illud intuitus dicere, an cicer mundum, an lentes maceratu faciles, & fabę non inanes insint? *Hermot.* Nequaquam. *Lucian.* Proinde neque Philosopiam ab vno quod primum quis dixerit, vniuersam cuiusmodi sit cognosces. Non enim vnum quid est, sicuti vinum, cum quo eam comparas, specimini similem esse ratus. Sed hæc aliud quiddam est, quod disquisitione non perfunctoria opus habet. Nam malum vinum emere, iacturam affert duorum obolorũ: sed in fæce diserire non exiguum est malum. Alioqui qui totum vas epotare voluerit, vt sestarium emat, damno cauponem afficiet, tam insolenter deguſtando. Sed philosophię nihil tale accidit: verùm etsi quamplurimum biberis, vas tamen non imminuitur, neque cauponi damnum infertur. Nam iuxta prouerbium labor exhaustus affluit, & contra quàm Danaidum dolio euenit. Illud enim non continet, quod infunditur, sed protinus perfluit,

ἢ ὁ τῶν Δαναΐδων πίθος. ἐκεῖνος σωτειχεν, ἀνὰ διέρρει ἐυθύς.

hinc

ὀντῶθεν ὦ, ἰω ἀφέλης τι, πλεῖον τὸ λοιπὸν γήσεται. ἐθέλω δέ σοι καὶ ἄλλο ὅμοιον εἰπεῖν φιλοσοφίας περὶ γεύματος. ἢ μή με νομίσῃς βλασφημεῖν περὶ αὐτῆς, ἰω εἴπῳ ὅτι φαρμάκῳ ὀλεθρίῳ ἔοικεν, οἷον κωνείῳ, ἢ ἀκονίτῳ, ἢ ἄλλῳ τοιούτων. οὐδὲ γὰρ ταῦτα, ἐπεὶ καὶ θανατηφόρα ὄντα ἀποκτείνῃ ἂν, εἴ τις ὀλίγον ὅσον ἀκριβείας ἀποξύσας αὐτῶν, ἄκρῳ τῷ ὄνυχι ἀπολείσαιτο. ἀλλὰ ἰω μὴ τοσοῦτον ὅσον χρὴ, καὶ ὅπως, καὶ ᾧ ἰω οἷς, ὡς ἂν ἀποθανοῖο προσενεγκάμενος. σὺ δὲ ἡξίους τοὐλάχιστον χαρκεῖν, ὡς ἀποτελέσαι τιν τὸ ὅλον γνῶσιν. Ερμο. ἔστω ταῦτα ὡς βούλει Λυκῖνε. τί οὖν ἐκρὴ ἔτι χρὴ βιῶναι, καὶ τοσαῦθ' ὑπομεῖναι πράγματα; ἢ ὡς ἂν ἄλλος φιλοσοφήσαιμι; Λυ. οὐ γὰρ ὦ Ερμότιμε. ἢ δεινὸν οὐδὲν, εἰ καὶ ἀληθὲς ἔλεγες ἐναρχῆ, ὡς ὁ μὲν βίος βραχὺς, ἡ δὲ τέχνη μακρή. νῦν δὲ ὡς οἶσθ' ὅ, τι παθὼν ἀγανακτεῖς, εἰ μὴ αὐθημερὸν ἡμῖν πρὶν ἢ λιῶσαι ἥλιον, Χρύσιππος, ἢ Πλάτων, ἢ Πυθαγόρας ἡδέως συνελαύνεις ἐς σπουδ, ὃ δ' ἐν νῷ

hinc verò siquid abstuleris, plura tamen reliqueris. Cæterùm aliud quiddam simile de Philosophiæ gustu tibi volo dicere: ac ne putes me in eius infamiam loqui si dixero similem esse, exitiali pharmaco, veluti cicutæ, vel aconito, vel id genus alij. Neque enim ista quanquam sunt lethalia, mortem inferant, siquis tantillum ex ijs abrasum summo vngue degustauerit. Sed nisi quantum, quomodo, & cum quibus oportet sūpseris, mori possis. Tu verò vel minimum, ad perficiendam totius cognitionem sufficere volebas. Hermot. Ista, Luciane, sint, prout vis. Quorsum igitur centum amos viuere, & tot negocia sustinere oportet? annon aliter philosophari possemus? Lucian. Nequaquam, Hermotime. Neque id graue est: si verum est quod initio dicebas, vitam esse breuem, artem verò longam. At nescio quî nunc fiat, vt stomacheris, si non hodie antequam sol occidat Chrysippus, aut Plato, aut Pythagoras euadas. Hermot. Tu me obsides Luciane, & in augustum adigis, nihil à me mali passus: præ inuidia

Ερμο. περιέρχῃ με ὦ Λυκῖνε, ἢ ἐμοῦ δεινὸν πάσχων; ὡσὼ φθονῶ

σηλασὴ, ὅπ ἐγὼ μὴν, προὔχοπον ἐν τοῖς μαθήμασι, σὺ δ' ὀλιγώρησας ἑαυτῦ, τηλικοῦτος ὤν. Λυ. οἶσθ' οὖν ὃ δρᾶσεις; ἐμοὶ μὴν, ὥσπερ κορυβαντιῶντι, μὴ προσέχε τὸν νοῦν, ἀλλ' ἕα ληρεῖν. σὺ δ' ὡς ἔχεις, πρόχωρει ἐς τὸ πρόσθεν· ὁδὸν, καὶ πέρανε κατὰ τὰ ἀπ' ἀρχῆς σοι δεδογμένα περὶ τούτων. Ερμο. ἀλλ' ἐκ ἐᾷς σὺ βίαιος ὢν εἰρεῖδαί τι, ἵν' μὴ πειραθῶ ἀπαίτων. Λυ. καὶ μὴν εὖ εἰδέναι χρὴ, ὡς ὅτι ἂν ποτε ἄλλο εἴρηκα. βίαιον δ' λέγων ἐμὲ, ἀναίτιον δοκεῖς μοι κατὰ τὸν ποιητὴν αἰτιᾶσθαι αὐτὸν, ἕως ἂν μὴ ἕτερός σοι λόγος συμμαχήσας, ἀφέληται τὴν βίαν, ἤδη ἀγόμενον. ἴδου γέτοι καὶ τάδε πολλῷ βιαιότερα φαίη ἄν σοι ὁ λόγος. σὺ δ' ἐκεῖνον παρεὶς, ἐμὲ ἴσως αἰτιάσῃ. Ερμο. τὰ ποῖα; θαυμάζω γὰρ εἴ τι ἄῤῥητον καταλέλειπται αὐτῷ. Λυ. ἐχ ἱκανὸν εἶναι φησι τὸ πάντα ἰδεῖν, καὶ διεξελθεῖν δι' αὐτῶν, ὡς ἔχειν ἤδη ἑλέσθαι τὸ βέλτιστον, ἀλλ' ἔτι τὰ μείζου ἐνδεῖν. Ερμο. τίνος τούτου; Λυ. κριτικῆς τινος ὦ θαυμάσιε, καὶ ἀξετασικῆς παρασκευῆς, καὶ νῦ ὀξέος,

nimirum, quoniam ego nonnihil in præceptis profeci, tuque te ipsum, ætate tam grandis, negligis. *Lucian.* Scis igitur quid facias? Mihi quidem tanquam insanienti mentem ne aduerta, sed delirare sinas: tu verò, vt iam te habes, in via progrediere, & quæ ab initio de his decreuisti perage. *Hermot.* At tu in me es adeò violentus, vt nihil eligere sinas, nisi cuncta tentarim. *Lucian.* Atqui me nunquam aliud dicturum, probè scias oportet. Quúmque violentum me appellas, videris mihi insontem, iuxta Poëtam, incusare, nisi dum altera pro te faciens oratio, quod iam illatum est, auferat à violentia. En tibi etiam violentiora multò proponeret oratio. Sed illa fortè omissa me incusabis. *Hermot.* Qualianam? miror enim si aliquid indictum reliquerit. *Lucian.* Dicit non sufficere omnia vidisse, eáque percurrisse, vt quod est optimum eligere possis: sed re maxima adhuc opus esse. *Hermot.* Quanam illa? *Lucian.* Iudicij quodam acúmine, ô admirãde, & examinandi arte, & mẽte solerti, &

καὶ διανοίας ἀκριβῶς, καὶ ἀδεκάστου, οἵαν χρὴ εἶναι τὴν περὶ τῶν τηλικούτων δικάσουσαν. ἢ μᾶλλον οὐ ἅπαντα ἑωραμένα εἴη. ἀποδοτέον οὖν φησι καὶ τῷ τοιούτῳ χρόνον οὐκ ὀλίγον, καὶ περιδεκτέον ἅπαντα, εἰς μέσον αἱρεῖσθαι διαμέλλοντα, καὶ βραδύνοντα, πολλάκις ἐπισκοποῦντα, μήτε ἡλικίαν τοῦ λέγοντος ἑκάστου, μήτε ὄγκον, ἢ δόξαν ἐπὶ σοφίᾳ αἰδούμενον, ἀλλὰ κατὰ τοὺς Ἀρεοπαγίτας αὐτὸ ποιοῦντα. οἱ γὰρ νυκτὶ καὶ σκότῳ δικάζοισιν, ὡς μὴ ἐς τοὺς λέγοντας, ἀλλ' ἐς τὰ λεγόμενα ἀποβλέποιεν. καὶ τότ' ἤδη ἔξεστί σοι βεβαίως ἐλομένῳ φιλοσοφεῖν.

Ερμο. μὴ τὸν βίον φῄς. ἐν γὰρ τούτων, οὐδενὸς ἀνθρώπων βίος ἱκανὸς ἔσεσθαι ἂν ὡς ἐπὶ πάντων ἐλθεῖν, καὶ ἕκαστον ἀκριβῶς ἐπιδεῖν. καὶ ἐπιδόντα, κεῖναι. καὶ κείναντα, ἑλέσθαι. καὶ ἑλόμενον, φιλοσοφῆσαι. μόγις καὶ ἂν ἔτως εὑρεθείῃ φῆς τἀληθές, ἄλλως δ' οὔ. Λυ. ὀκνῶ γάρ σοι εἰπεῖν ὦ Ερμότιμε, ὅτι ἀδὲ τοῦτό πω ἔχομεν, ἀλλ' ἔτι μοι δοκοῦμεν λελανθέναι ἡμᾶς αὐτούς, οἰόμενοι μή τι εὑρηκέναι βέβαιον. εὑρόντες δ' οὐδὲν, ὥσπερ οἱ ἁλιεύοντες

acri atque incorrupto ingenio, quale illud esse debet quod de rebus tantis est iudicaturum: aut nequicquam omnia visa fuerint. Ac rei tali non exiguum tempus tribuendum affirmat: omnibúsque in medio positis eligendum eum qui differt, & cunctatur, sæpe contemplando, quíq; non cuiusque dicentis ætatem, non habitũ, non sapientiæ opinionem reuerenter habet, sed Areopagitarum more facit: qui noctu & in tenebris iudicant, ne dicentes, sed quæ dicuntur, respiciant. Et tunc licebit tibi philosophari quum certò elegeris. *Hermot.* Post vitam dicis. Ex his enim sequitur nullius hominis vitam satis longam esse posse, vt omnia perlustret, & accuratè singula perspiciat, perspectáque iudicet, iudicata eligat, delectúque habito philosophetur. Hac enim sola ratione, non alia verum inueniri posse asseris. *Lucian.* Piget me tibi dicere Hermotime, neq; hoc sufficere: verùm adhuc videmur nosmet ipsos fallere, quum certi quippiam inueniisse putamus, attamen nihil inuenimus: quemadmodum piscatores,

πολλάκις καθέντες τὰ δίκτυα,
καὶ βάρος τινὸς αἰσθόμενοι,
ἀνέλκουσιν, ἰχθῦς παμπόλλους
γε περιβεβληκέναι ἐλπίζοντες.
εἶτα, ἐπειδὰν κάμωσιν ἀπαντῶν-
τες, ἢ λίθος τις ἀναφαίνεται
αὐτοῖς, ἢ κεράμιον, ἢ μόλιβδος σε-
σαγμένον, σκόπει μὴ κἠμεῖς
τι τοιοῦτον ἀνεσπάκαμεν. Ερμο.
μανθάνω τί σοί τὰ δίκτυα
ταῦτα βούλεται. ἀτεχνῶς γάρ
με περιβάλλεις αὐτοῖς. Λυ.
ὦκῆν πειρῶ διεκδῦναι. σοὶ
θεῷ γὰρ οἶδα νεῦν, εἰ καί
τις ἄλλος. ἐγὼ γὰρ καὶν ἐφ' ἅ-
παντας ἐλθωμεν πειρώμενοι,
καὶ τοῦτο ἐργασώμεθά ποτε,
οὐδέπω οὐδὲ τοῦτο δῆλον
ἔστω δι' ἐμοῦ νομίζω, εἴ τις ἐξ
αὐτῶν ἔχει τὸ ζητούμενον,
ἢ πάντες ὁμοίως ἀγνοοῦσι.
Ερμο. τί φῄς; οὐδεὶς τούτων
τις πάντως ἔχει; Λυ. δῆλον.
ἢ σοὶ ἀδύνατον δοκεῖ
ἅπαντας ψεύδεσθαι, τὸ δ' ἀ-
ληθὲς, ἄλλό τι εἶναι ποθὲν
μηδενὸς αὐτῶν που εὑρημένου;
Ερμο. πῶς οἷόν τε; Λυ.
οὕτως. ἔστω γὰρ ὁ μὲν ἀληθὴς
ἀριθμὸς ἡμῖν, εἰκοσιν. οἷον,
κυάθους τις εἰκοσιν ἐς τὴν χεῖρα
λαβὼν, ἐπικλείσαιμος, ἐρω-
τήσω δέκα τινὰς, ὁπόσοι εἰσὶν

qui retibus sæpe demissis, perceptóq; aliquo pondere, trahunt vt qui se magnam piscium copiam irretiuisse sperent. Deinde postquam trahendo delassati fuerint, aut ingens lapis, aut vas arena refertum ipsis apparet. Vide ne nos etiam quippiam huiusmodi traxerimus. Hermot. Non intelligo quid ista retia sibi velint: nam me ijs plane irretitum tenes. Lucian. Ergo da operam vt effugias. Iuuante enim Deo natare scis, siquis et iam alius. Etenim etsi omnes experiendo pellustremus, idque aliquando faciamus, nequaquam planum esse hoc existimo, num quis illorum habeat quod quæritur, an verò similiter omnes ignorent. Hermot. Quid ais? an id horum omnino nullus habet? Lucian. Non liquet. An tibi videtur fieri non posse vt mentiantur omnes, ipsáque Veritas alia quæpiam res sit, quam eorum nemo inuenerit? Hermot. Qui potest fieri? Lucian. Hoc modo. Sit enim verus nobis numerus, viginti. Exempli causa, fabis viginti in manum sumptis, & conclusis, quispiam decem homines interroget, quot

οἱ κύαμοι ἐν τῇ χειρὶ αὐτῆ. οἴεσθ' εἰκάζοντες, ὁ μέν, ἑπτά· ὁ δ', τριάκοντα λεγέτωσαν, ὁ δέ τις, δέκα, ἢ πεντεκαίδεκα. καὶ ὅλως, ἄλλος ἄλλον τινὰ ἀριθμόν. ἐνδέχεται μέντοι καὶ τυχὸν τινὰ ἀληθεῦσαι. ἢ γάρ; Ερμο. ναί. Λυ. οὐ μὴν οὐδὲ τοῦτο ἀδύνατον, ἅπαντας ἄλλον ἄλλους ἀριθμοὺς εἰπεῖν, τοὺς ψευδεῖς, καὶ οὐκ ὄντας, μηδένα δ' αὐτῶν φάναι, ὅτι εἴκοσιν ὁ αὐτὸς κυάμους ἔχει. ἢ τί φής; Ερμο. οὐκ ἀδύνατον. Λυ. τί οὖν; ταῦτα τοίνυν ἅπαντες μὲν οἱ φιλοσοφοῦντες περὶ εὐδαιμονίας ζητοῦσιν ὁποῖόν τί ἐστι, καὶ λέγουσιν ἄλλος ἄλλό τι αὐτὸ εἶναι. ὁ μέν, ἡδονήν. ὁ δ', τὸ καλόν. ὁ δ', ἅσα ἕτερά φασι περὶ αὐτῆς. εἰκὸς μέν ἐστιν ἓν γὰρ τούτων ἔν τι εἶναι τὸ εὐδαιμον. οὐκ ἀπεικὸς δ' ἐστὶ καὶ ἄλλό τι παρ' αὐτὰ πάντα. καὶ ἔοικα μὲν ἡμεῖς αὖ πάλιν ἢ ἐγχειρῶ, πρὶν πρῶτον ἀρχὴν εὑρεῖν, ἐπείγεσθαι πρὸς τὸ τέλος. δεῖ δ' οἶμαι πρότερον φανερὸν γενέσθαι, ὅτι ἔγνωσταί τἀληθές. καὶ πάντως ἔχει τις αὐτὸ εἰδὼς ἢ φιλοσοφούντων. εἶτα μετὰ τοῦτο, τὸ ἐκεῖθεν αὖ λοιπὸν ζητῆσαι, ᾧ πιστέον

fabas in manu habeat, hi verò coniectantes, alius quidē septem, alius triginta dicat: alius decem aut quindecim, denique alius alium numerum: accidit vt aliquis fortè fortuna verum dicat, nonne? Hermot. Ita certè. Lucian. Ergo neque hoc impossibile est, vt omnes alij alios numeros dicant, eósque falsos, & qui non sunt: adeò vt nullus eorum dicat virum in manu viginti fabas habere. Tu quid ais? Hermot. Impossibile non esse. Lucian. Eodem modo quicunque philosophantur quærunt cuiusmodi res sit fœlicitas, & alius aliud eam esse dicit: hic quidem voluptatem, ille honestum: alius alia de ipsa comminiscitur. Verisimile igitur est vnum quiddam ex illis esse fœlicitatem. Nec est absurdum, præter hęc omnia quiddam aliud esse. Ac nos secus quam oportet, ante inuentum principium ad finem videmur festinare. At opinor, priùs oportebat manifestum esse, Veritatem esse cognitam, & omnino esse penes aliquem ex philosophis qui eam norit. Deinde ex ordine quærendum erat, cui sit fides adhibenda. Hermot. Itaque hoc asseris Luciane, ὄντ. Ερμο. ὥστε ὦ Λυκῖνε,

τοῦτο φὴς ὅτι οὐδὲ ἂν διὰ πάσης φιλοσοφίας χωρήσωμεν, οὐδὲ τότε πάντως ἕξομεν τἀληθὲς εὑρεῖν. Λυ. μὴ ἐμὲ τοῦ γε δεῦρο ἐρώτα, ἀλλὰ τὸν λόγον αὐτὸν διάς αὐτόν. καὶ ἴσως ἂν ἀποκρίναιτό σοι ὅτι οὐδέπω, ἐς ἂν ἄδηλον ᾖ εἰ ἔν τι τούτων ὄντων ὧν οἵδε λέγουσιν. Ερμο. οὐδέ ποτε ἄρα, ἐξ ὧν σὺ φὴς, εὑρήσομεν, οὐδὲ φιλοσοφήσομεν, ἀλλὰ δήσει ἡμᾶς ἰδιώτας τινὰ βίον ζῆν, ἀποστάντας τῆς φιλοσοφεῖν. Λυ. τοῦτο ξυμβαίνει γε ὧν φὴς ἀδύνατον εἶναι φιλοσοφῆσαι, καὶ ἀνθρώπῳ γε ὄντι. ἀξιοῖς γὰρ τὸν φιλοσοφήσειν μέλλοντα, ἑλέσθαι πρῶτον φιλοσοφίαν τὴν αἵρεσιν. ἡ δὲ αἵρεσις, ὅτῳ σοι ἐδόκει μόνως ἀκεραίως ἂν γένεσθαι, εἰ διὰ πάσης φιλοσοφίας χωρήσαντες, ἐλοίμεθα τὸν ἀληθέστατον. εἶτα λογιζόμενος ἐτῶν ἀριθμὸν, ὁπόσος ἑκάστῳ ἱκανὸς ὅσιν, ἐξεπίτηδες, ἀπομιμούμενον τὸ πρᾶγμα ἐς γραῦς ἄλλας, ὡς ἥδιστον γένεσθαι τἀληθὲς τῷ ἑκάστου βίου. τελευτῶν δὲ, καὶ τοῦτο αὐτὸ δὴ ἀνευδιάσειν ἀποφαίνεις, ἄδηλον εἶναι λέγων, εἴτε ἕυρηται πρὸς τῶν φιλοσοφούντων πάλαι τἀληθὲς,

nos tametsi philosophiam omnem obiuerimus, nunquã tamen facultatem nobis paraturos inueniendi veritatẽ. *Lucian.* Ne me interroges ô bone, quin potiùs istum sermonem: & fortasse respõdebit tibi nusquam hoc fore quoad incertum fuerit, num vnum quiddam illorum sit, de quibus hi verba faciunt? *Hermot.* Proinde nunquam, vt ex tuis dictis colligo, inueniemus, neque operam philosophiæ dabimus, sed ea abdicata, vitam priuatam viuamus oportebit. *Lucian.* Illud quidem accidit quod dicis, non esse promptum philosophiæ incumbere, eámq; ab homine comprehẽdi non posse. Iubes enim vt is qui philosophiæ operam est daturus, optimam primũ eligat. Ipsius autem delectus accuratè habẽdi ratio in hoc solo consistere videtur, si perlustrata omni philosophia, verissimam eligamus. Deinde annorum quoque numerum cõputando, quãtus vnicuique perscrutandæ sufficiat, supergressus es, rem in alia sæcula producẽs, itavt veritatis inuentio præstitutũ vniuscuiusque vitæ tempus trãsgrediatur. Postremò, hoc ipsum etiam ambiguũ reddis quũ dicis esse incertũ, num à priscis philosophis inuẽta sit

εἴτε ἢ μή. σὺ δ' πῶς Ερμότιμε δύναιο ἂν ἐπομόσασθαι εἰπεῖν ὅ, τι ἔυρηται παρὰ αὐτῶν; ἐγὼ μέν, οὐκ ἂν ὀμόσαιμι. καίτοι πόσα ἄλλα παρεῖδον ἐκών σοι, ἐξετάσεως μακρᾶς καὶ αὐτὰ δεόμενα; Ερμο. τὰ ποῖα; Λυ. ὃν ἀκούεις τῶν Στωϊκῶν, ἢ Επικουρείων, ἢ Πλατωνικῶν εἶναι φασκόντων, τὸν μέν, εἰδέναι τὸν λόγοις ἑκάστοις, τὸν δέ, μή, καίτοι τάχ' ἄλλα πάνυ ἀξιοπίστους ὄντας; Ερμο. ἀληθῆ ταῦτα. Λυ. τὸ τοίνυν διακρῖναι τοὺς εἰδότας, ἢ διαγνῶναι, ἀπὸ τῶν οὐκ εἰδότων μέν, φασκόντων δέ, οὔ σοι δοκεῖ πάνυ ἐργῶδες εἶναι; Ερμο. ἦ μάλα. Λυ. δεήσει τοίνυν σε, εἰ μέλλεις Στωϊκῶν τὸν ἄριστον ἐσεσθαι, εἰ ἢ μὴ ἐπὶ πάντας, ἀλλ' οὖν ἐπὶ τοὺς πλείστους αὐτῶν ἐλθεῖν, ἢ περαθῦσαι, καὶ τὸν ἀμείνω προσήκασθαι διδάσκαλον, γυμνασάμενόν γε πρότερον, ἢ κριτικὸν τῶν τοιούτων δυνάμων ποιησάμενον, ὡς μή σε λάθῃ ὁ χείρων προκειδείς. ἢ σὺ ἢ πρὸς τοῦτο ὄφελος, ὅσου δεῖ τὸ χρόνου, ὃν ἐκὼν παρῆκα, δεδιὼς μὴ σὺ ἀναγκαίσῃς. καίτοι τό γε μέγιστόν τε ἅμα, ἢ ἀναγκαιότατον,

veritas, nec-ne. Tu verò Hermotime quî posses interposito iureiurando affirmare ab ipsis inuentam esse? ego quidem iurare nolim. Quàm multa verò alia prætermitto lubens, quibus indagatione longa esset opus. *Hermot.* Quænam illa? *Lucian.* Nonne audis Stoicos, aut Epicureos, aut Platonicos dicentes, hos quidem rerum omnium rationes tenere, illos verò minimè, quanquam cæterùm fide sunt penitus digni? *Hermot.* Vera hæc sunt. *Lucian.* Proinde diiudicare, & dignoscere peritos ab imperitis, semet tamen peritos perhibentibus, nonne tibi prorsus operosum videtur? *Hermot.* Ita sanè, *Lucian.* Oportebit igitur, si Stoicorum optimum es cognituros, si non ad omnes, saltem ad maximam eorum partem accedas, factóque experimẽto meliorem tibi præceptorẽ præstituas, qui te priùs exerceat, & de his iudicandi facultatem tibi suppeditet, ne nescius deteriorem elegeris. Atqui tu hoc etiam perpende, quantum temporis requirat, quod vltrò prætermisi, veritus ne stomachareris. Quãquã quod maximũ simul, & summè necessarium,

ἐν τοῖς τοιούτοις, λέγω δὴ
τοῖς ἀδήλοις τε, καὶ ἀμφι-
βόλοις, ἓν τοῦτό ὅστιν οἶμαι.
καὶ μόνη σοι αὕτη πίστις, καὶ
βέβαιος ἐλπὶς ἐπὶ τῷ ἀλη-
θείᾳ τε καὶ ἕυρεσιν αὐτῆς,
ἄλλη δ' οὐδὲ ὀπίσω, ἢ τὸ κρί-
νειν δύνασθαι, καὶ χωρίζειν
ἀπὸ τῶν ἀληθῶν τὰ ψευδῆ, καὶ
ὑπάρχειν σοι καὶ κατὰ τὸν
ἀργυρογνώμονας διαγιγνώσκειν
ἅ, τε δόκιμα, καὶ ἀκίβδηλα,
καὶ ἃ παρακεκομμένα, καὶ
εἴ ποτε τοιαύτῳ τινὰ δώσα-
μεν, καὶ τέχνῃ πορισάμενος,
ἥξεις ἐπὶ τῷ ἐξέτασιν τῶν λεγο-
μένων· εἰ δ' μὴ, εὖ ἴσθι ὡς οὐδὲν
κωλύσει σε τῶν ῥινὸς ἕλκεσθαι
ὑφ' ἑκάστων, ἢ θαλλῷ πεφθει-
χθέντι ἀκολουθεῖν ὥσπερ τὰ
πρόβατα. μᾶλλον δ' ἴτῳ ὀπι-
θαπεζίῳ ὕδατι ἐοικὼς ἔσῃ, ἐφ'
ᾧ, τι ἂν μέρος ἑλκύσῃ σέ τις
ἄκρῳ τῷ δακτύλῳ ἀρόμενος.
ἢ καὶ νὴ Δία καλάμῳ τινὶ,
ἐπ' ὄχθῃ παραποταμίᾳ πε-
φυκότι, καὶ πρὸς πᾶν τὸ πνέον
καμπτομένῳ, κἂν μικρά τις
αὔρα διαφυσήσασα, διασαλεύ-
σῃ αὐτὸν, ὡς εἴ γέ τινα ἕυρῃς
διδάσκαλον, ὃς ἀποδείξεως
πέρι, καὶ τῶν ἀμφισβητουμένων
διακρίσεως, τέχνῃ τινὰ οἶδας,

est in rebus huiusmodi, ob-
scuris inquam, & ambiguis,
vnum hoc est opinor. Et
sola tibi firma, certáque
spes consequendæ veritatis
relicta est, aliud autem
nihil, quàm vt discernere
queas & seiungere vera à
falsis, vtque argentariorum
in morem dignoscere pos-
sis quæ proba, & syncera,
& quæ adulterina. Hanc
facultatem tandem conse-
quutus, & artem, con-
ferre te potes ad eorum quæ
dicuntur explorationem: sin
minus probè scias, nihil
prohibiturum quominus
ab vnoquoque, quod aiunt,
nare traharis, & præmon-
strata fronde, perinde vt
oues sequaris. Vel aquæ
potiùs, quæ apponitur
mensæ, similis eris: in quam-
cunque partem te quispiam
traxerit, summo digito
duceris. Vel per Iouem a-
rundini ad fluuialem ripam
enatæ, semet ad quemcun-
que flatum flectenti, quam
vel exigua afflans aura com-
mouerit. Ita si præcepto-
rem inuenias, qui ali-
quam artem calleat, qua
demonstrationes, & dubio-
rum diiudicandorũ rationẽ
te doceat, negotia nimirum

διδάξει σε, παύσῃ δηλαδὴ

πράγματα ἔχων. αὐτίκα γάρ σοι τὸ βέλτιον φανεῖται, καὶ παλαισθεὶς ἀναχθεὶς τῇ ἀποδεικτικῇ ταύτῃ τέχνῃ, καὶ τὸ ψεῦδος ἐλεγχθήσεται. καὶ σὺ βεβαίως ἑλόμενος, καὶ κρίνας, φιλοσοφήσεις. καὶ ἤδη τετιμημένον εὐδαιμονίαν κτησάμενος, βιώσῃ μετ' αὐτῆς, ἅπαντα συλλήβδην ἔχων τὰ ἀγαθά. Ερμο. εὖγε ὦ Λυκῖνε. παρὰ πολὺ γὰρ τῶν τ' ὀμείνω, καὶ ἐλπίδος οὐ μικρᾶς ἐχόμενα λέγεις, καὶ ζητητέος ὡς ἔοικεν ἡμῖν ἀνὴρ τις τοιοῦτος; διαγνωστικός τε, καὶ διακριτικὸς ποιήσων ἡμᾶς. καὶ τὸ μέγιστον, ἀποδεικτικός. ὡς τά γε μὴ πιστὰ, ῥᾴδια ἤδη, καὶ ἀπράγμονα, καὶ οὐ πολλῆς διατειβῆς δέοντα. καὶ ἔγωγε ἤδη χαίρειν σοί φημι, ἐξευρόντι σωτήριόν τινα ταύτην ἡμῖν, καὶ ἀείσιτον ὁδόν. Λυ. καὶ μὲν ἤδη γε χαίρειν ἄν μοι εἰδείης εἰκότως. ἤδη γὰρ σοι ἐξευρηκὼς ἔδειξα, ὡς ἐγγυτέρω σε ποιήσειν τῆς ἐλπίδος. τὸ δ', πολὺ πρῤῥωτέρω γεγόναμεν, ἢ πρότερον ἦμεν. καὶ κατὰ τὸν παρεμμαζόμενος, πολλὰ μοχθήσαντες, ὁμοίως ἐσμέν. Ερμο. πῶς τοῦτο φῄς, πάνυ

habere desines. Siquidem quod est optimum illico tibi comparebit, ipsáque veritas adducta arte illa demõstratiua, atque mendacium deprehendetur: túque certo delectu habito, & firmo adhibito iudicio philosophaberis: & ter optabilem fœlicitatem assecutus, cum ipsa simul omnia bona possidens vitam exiges. *Hermot.* Euge Luciane. Nam longè meliora hæc sunt quæ dicis, & spem non mediocrem præ se ferunt. Et quærendus videtur nobis huiuscemodi vir, qui nos dignoscendi, & distinguendi, quódque maximum est, demonstrandi facultate instruat, ita vt hæc postea facilia, nec operosa sint, nec multæ exercitationis indiga. Atque ego tibi gratiam habeo, quòd compendiariam hanc & optimam viam nobis commentus sis. *Lucian.* Atqui nullo iure mihi gratiam habeas: neque enim tibi quicquam meo marte inuentum commonstraui, quo te spei propiùs admouerim. Sed longè quàm antea remotiores sumus: vtque vulgo fertur, exhausto lab[illegible] multo, eodem in statu consistimus. *Hermot.* Quî hoc dicis?

γάρ τι λυπηρόν τι, καὶ δύσελπι ἐρεῖν ἔοικας. Λυ. ὅτι ὦ ἑταῖρε, κἂν ἕνα ζητοῦμεν ἐπιζητούμενόν τινα εἰδέναι τε ἀποδείξειν, καὶ ἄλλον διδάξειν, ὃς αὐτίκα οἶμαι πιστεύσομεν αὐτῷ, ἀλλά τινα ζητήσομεν τὸν κρίναι δυνάμενον, εἰ ἀληθῆ ὁ ἀνὴρ λέγει. κἂν τοῦτον εὐπορήσωμεν, ἄδηλον ἔτι ἡμῖν, εἰ ὁ ἐπιγνώμων τοῦτος οἶδε διαγιγνώσκειν τὸν ὀρθῶς κρίνοντα, ἢ μή. καὶ ἐπ' αὐτὸν αὖθις τοῦτον, ἄλλου ἐπιγνώμονος οἶμαι δεῖ. ἡμεῖς γὰρ πόθεν ἂν εἰδείημεν διακρίνειν τὸν ἄριστα κρίνειν δυνάμενον; ὁρᾷς ὅπως τοῦτο ἀποτείνεται, καὶ εἰς ἀπέραντον μήκυνται, σκοπεῖ ποτε, καὶ καταληφθῆναι μὴ δυνάμενον; ἐπεὶ καὶ τὰς ἀποδείξεις αὐτὰς, ὁπόσας οἷόν τε εὑρεῖσκειν, ἀμφισβητουμένας ὄψει, καὶ μηδὲν ἐχούσας βέβαιον. αἱ γοῦν πλεῖσται αὐτῶν, ὑπ' ἄλλων ἀμφισβητουμένων πείθειν ἡμᾶς βιάζονται εἰδέναι. ἀ δ', τὰς πάνυ φαινομένας τὰ ἀφανέστατα συνάπτουσι, καὶ δεῖν[illegible] αὐτῶν εἶναι φάσκουσιν. ὥσπερ εἴ τις οἴοιτο ἀποδείξειν εἶναι θεοὺς, διότι βωμοὶ αὐτῶν ὄντες φαίνονται. ὡς ὁ Ερμότιμος,

Nam triste quiddam, vixque sperandum dicturus videris. Lucian. Quòd ô amice, quãuis inueniamus aliquem qui se & demonstrationem scire, eámque alium docere velle profiteatur, non statim ipsi fidem vt puto habebimus, sed quæremus aliquem qui iudicare queat, an vera loquatur ille. Ac quanuis hunc comparauerimus, nondum liquet num explorator iste norit dignoscere rectè iudicaturum, nec-ne. Et in hunc, alio exploratore rursum opus esse puto. Nos enim vndenam discernere nossemus eum qui optima potest iudicare? Videsne quò vsque protendatur, & vt immensum fiat, suspenso esse animo, & non posse cõprehendere, siquidem ipsas etiam demõstrationes, quotquot inueniuntur, controversas videbis, nihilque certi habere. Nam harum plurimæ per alia dubia persuadere nos cogunt scire: aliæ obscurissima manifestis coniungentes, quæ nihil commune cum ipsis habent, demonstrationes eorum esse affirmant. Veluti si quis putaret se demonstraturum esse Deos, quia illis structæ aræ cernũtur. Itaq; Hermotimę,

ὧν οἶδ' ὅπως καθάπερ οἱ ἐν κύκλῳ θέοντες, ὅπῃ τὴν αὐτὴν ἀρχῶν, καὶ ἀπορίαν ἐπανελήλυθαμεν.

Ερμο. διά με ἐργάσω ὦ Λυκῖνε, ἄνθρακάς μοι τὸν θησαυρὸν ἀποφήνας, καὶ ὡς ἔοικεν, ἀπολεῖταί μοι τὰ τοσαῦτα ἔτη, καὶ ὁ κάματος ὁ πολύς. Λυ. ἀλλ' ὦ Ερμότιμε, πολὺ πλανᾶσθαι οἴεσθε, ὡς ἐννοήσεις ὅτι οὐ μόνος ἔξω μυθεῖς τῶν ἐλπιζόντων ἀγαθῶν, ἀλλὰ πάντες ὡς ἔπος εἰπεῖν, περὶ ὄγκου σκιᾶς μάχονται οἱ φιλοσοφοῦντες. ἢ τίς ἂν δύναιτο δὶ ἐκείνων ἁπάντων χωρῆσαι, ὧν ἔφην; ὅσον ἀδύνατον καὶ αὐτὸς λέγεις εἶναι. νῦν δ', ὅμοιόν μοι δοκεῖς ποιεῖν, ὥσπερ εἴ τις δακρύοι, καὶ ἀπιῶτο τὸν τύχον, ὅτι μὴ δύναιτο ἀνελθεῖν ἐς τὸν οὐρανόν, ἢ ὅτι μὴ βύδιος ὑπὸ νοτοῦ εἰς τὸν θάλατταν, ἀπὸ Σικελίας ἐς Κύπρον ἀφαδύσεται, ἢ ὅτι μὴ ἀρθεὶς πτίλοις ἀυθημερὸν ἀπὸ τῆς Ελλάδος, εἰς Ινδοὺς τελεῖ. τὸ δ' αἴτιον τῆς λύπης, ὅτι ἠλπίκει οἶμαι, ἢ ὄναρ ποτὲ ἰδὼν τοιοῦτον, ἢ αὐτὸς αὐτῷ ἀναπλάσας, οὐ πρότερον ἐξετάσας εἰ ἐφικτὰ εὔχεται, καὶ κατὰ τὸν ἀνθρώπου φύσιν.

neſcio quomodo, vt qui in circulo currunt, ad principium ipſum, eandémque dubitationem rediuimus. *Hermot.* Qua me affeciſti iniuria Luciane, carbones mihi pro theſauro commonſtrans. Vtque veriſimile eſt, tot anni, tantúmque laboris mihi peribit. *Lucian.* At multò minùs mœrebis, Hermotime, ſi cogitaris te non ſolùm ſperatis bonis excludi, ſed omnes vt ita dicam, philoſophos de aſini vmbra digladiari. Numquis ea omnia quę dixi, obire poſſet? Id quod ipſe etiam fieri non poſſe confiteris. Nunc autem mihi videris idē facere, ac ſiquis fleret, & fortunam incuſaret, quòd in cœlum aſcendere non poſſet, vel quòd vrinando in mare ingreſſus, à Sicilia in Cyprum delatus non emergeret: vel quòd tanquam volucris in ſublime ſublatus vno die à Græcia ad Indos non deuolaret. Cauſa autem huius triſtitiæ ea eſt, quòd hoc ſperauerat, cùm tale quid olim vel in ſomnis vidiſſet, vel ipſe ſibi finxiſſet, nec priùs perquiſiuiſſet an ea optaret quę conſequi poſſet, & quæ cum hominis natura conuenirent. Te verò amice,

καὶ σὲ ὦ ἑταῖρε,

πολλὰ καὶ θαυμασὰ ὀνειροπολῆσαι νύξας ὁ λόγος, ἀπὸ τοῦ ὕπνου ἐκθορεῖν ἐποίησεν. εἶτα ὀργίζῃ αὐτῷ, ἐπὶ μόλις τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀνοίγων, καὶ τὸ ὕπνον ὃ ῥᾳδίως ἀποσειόμενος ὑφ' ἡδονῆς ὧν ἑώρας; πάσχουσι δ' αὐτὸ καὶ οἱ τῷ κενῷ μαχαιρίαν ἑαυτοῖς ἀναπλάττοντες, ἵνα μεταξὺ πλουτῶσιν αὐτοῖς, καὶ θησαυροὺς ἀνορύττουσι, καὶ βασιλεύουσι, καὶ τἆλλα εὐδαιμονοῦσιν, οἷα πολλὰ ἡ θεὸς ἐκείνη ῥᾳδιουργεῖ, ἡ εὐχὴ μεγαλόδωρος οὖσα, καὶ πρὸς ὃ τι ἂν αὐτὴν πλέουσα, κἂν πλοῦτος θέλῃ τις γενέσθαι, κἂν κολοσσαῖος τὸ μέγεθος, κἂν ὅλα χρυσᾶ εὐείσκειν. ἵνα τοίνυν ταῦτα ἐννοῆσαν αὐτοῖς. ὁ παῖς προσελθὼν, ἐρωτά τι τῶν ἀναγκαίων, οἷον, ὅθεν ἄρτους ὠνητέον, ἢ ὅ, τι ἢ φατέον πρὸς τὸν ἀπαιτοῦντα τοὐνοίκιον, ἐκ πολλοῦ πεπεμψόντα, οὕτως ἀναναιτῆσιν, ὡς ὑπὸ τοῦ ἐρεθισμοῦ καὶ παρενοχλήσαντος ἀφαιρεθέντες ἅπαντα ἐκεῖνα τἀγαθά. καὶ ὀλίγου δέοιτι τὴν ῥῖνα τοῦ παιδὸς ἀποζαγεῖν. ἀλλὰ σὺ ὦ φιλότης, μὴ πάθῃς αὐτὸ πρὸς ἐμὲ, εἴ σε θησαυροὺς ἀνορύξαντα, καὶ πεπόμβον, καί τινας ἐννοίας

multa & admiranda versantem in somnijs, vbi te pupugit hæc oratio, è somno exilire fecit. Deinde succenses ipsi, vix adhuc oculos aperiens, nec facilè somnum excutiens præ voluptate eorum quæ vidisti. Idem accidit ijs qui beatitatem inanem sibi confingunt, si interea dum diteſcunt, & thesauros effodiunt, & reges agunt, & in cæteris fœlices sunt (qualia multa Dea illa Euche, hoc est, Votum facilè operatur, donis magnificum, nullâque in re cõtradicens, siue quis velit fieri volucer, siue colossæa magnitudine conspicuus, siue montes totos aureos inuenire) Si igitur hæc illis animo versantibus, veniat puer qui necessariarum rerum aliquid postulet, velut vnde panis sit emendus, vel quid respondendum ei qui mercedem conductæ domus iamdudum expectans reposcit, ita stomachantur, ac si qui interrogauit, & interpellauit omnibus illis bonis ipsos priuasset: ac parum abest quin pueri nasum mordicus auellant. Verùm, amice, ne eo sis animo erga me, si te effodientem thesauros, & volantem, &

σωφρονεῖς ἐνυπνίοις, καὶ πᾶσας ἐλπίδας ἀνεφίκτους ἐλπίζοντα, φίλος ὢν, οὐ περιεῖδον διὰ παντὸς τοῦ βίου, ὀνείρῳ ἥδεῖ μὲ ἴσως, ἀτὰρ ὀνείρῳ γε συνόντα. διανάστα δή, ἀξιῶ φράσειν τι τῶν ἀναγκαίων. καὶ ἅμα σε παρεπέμψει ἐς τὸ λοιπὸν τοῦ βίου, τὰ κοινὰ ταῦτα φροντίσοντα. ἐπεὶ, ὅ γε νῦν ἔπραττες, καὶ ἐπενόεις ἁδὴν τῶν ἱπποκενταύρων, καὶ χιμαιρῶν, καὶ γοργόνων διαφέρει. καὶ ὅσα ἄλλα ὄνειρα, ἢ ποιηταὶ, καὶ γραφεῖς ἐλεύθεροι ὄντες, ἀπαπλάττουσιν, ἅττε γλαύμυκα πώποτε, ἅττε γλαῦκας διωκόμυκα. καὶ ὅμως ὁ πολὺς λεὼς πιστεύουσιν αὐτοῖς, καὶ κηλοῦνται ὁρῶντες, ἢ ἀκούοντες τὰ τοιαῦτα, διὰ τὸ ξένα, καὶ ἀλλόκοτα εἶναι. καὶ σὺ δὴ μυθοποιοῦ τινος ἀκούσας, ὡς ἔστι τις γυνὴ σοφὴ τὸ κάλλος, σοῦ τοὺς χαλεπὰς αὐτοὺς, ἢ πλὴν οὐρανίαν εἶναι, μὴ πρότερον ἐξετάσας εἰ ἀληθῆ λέγει, ἢ εἰ ἔστι που ἡ γῆς ἡ ἀνθρώπος αὕτη, ἥρας ἐνδὺς, ὥσπερ φασὶ τὸν Μήδειαν, ἐξ ὀνείρατος ἐρασθῆναι τοῦ Ἰάσονος. ὃ δὴ μάλιστά σε προσῆλθον, ὑπόσοι τοῦ αὐτοῦ σοι

eximias cogitationes concipientem, & quæ nequeas assequi sperantem, ego tuus amicus, non permisi te per omnem vitam, cum somnio, fortè quidem iucundo, sed tamen somnio conuersari: sed volo vt experrectus res agas quæ ex vsu sunt, & quæ te communia cogitantę per reliquum vitæ spatium comitentur. Siquidem quod modò faciebas, & mente versabas, nihil ab Hippocentauris, & Chimæris, & Gorgonibus differt: nec ab alijs quæ somnia, quæ poëtæ, quę pictores liberi confingunt, quæ nec fuerunt vnquam, nec esse possunt: quibus tamen vulgus credit, talibúsque visis vel auditis demulcetur, quia noua sunt & mōstrosa. Et tu audito quopiā fabulatore qui dicat esse mulierem aliquam insigniter formosam, Gratijs ipsis, & Vrania formosiorem, priùs quàm expenderis an vera dicat, & an sit vspiam gentium hæc mulier, amore statim captus es, vt perhibent Medeam ex solo somnio exarsisse in Iasonis amorē. Quod autem te potissimū ad amorem illexit, alióſq; quotquot illius simulachri tecum amore inflammatur, hoc fuit τὸ ἔρωτα ἐπιγράφεσθαι, καὶ τοὺς εἰδώλου ἐρῶσι, τοῦτο ἴσως,

ὥσγε μοι εἰκάζοντι φαίνεται, τὸ τὸν λέγοντα ἐκεῖνον περὶ τ γυναικὸς, ἐπείπερ ἐπίστευθη τὸ πρῶτον, ὅτι ἀληθῆ λέγει, ἀκόλουθα ἐπάγειν. εἰς τοῦτο γὰ ἐωρᾶτε μόνον, καὶ διατοῦτο εἵλκευ ὑμᾶς τ ῥινὸς, ἐπείπερ ἅπαξ τῷ πρώτῳ λαβὼ ἐνεδώκατε αὐτῷ, καὶ ἤγλο ἐπὶ τ ἀγαπωμένῳ, δι' ἧς ἔλεγλο εὐθείας ὁδοῦ. ῥᾴδια γὰ οἶμαι τὰ μετ' ταῦτα. καὶ οὐδεὶς ὑμῶν ἔτι ἐπιστρεφόμενος εἰς τ εἴσοδον, ἠρώτα εἰ ἀληθὴς ὅτι, καὶ εἰ μὴ ἔλαθε, καθ' ὧ ὃν ἐχρῆν εἰσελθὼν, ἀνῃκολούθει τοῖς τῶν προπεπομπευκότων ἴχνεσι, καθάπερ τὰ πρόβατα πρὸς τ αὐτῶν ἠγούμενον, δέον ἐπὶ τῇ εἰσόδῳ, καὶ κατ' τ ἀρχὴν εὐθὺς σκέψασθαι, εἴπερ εἰστητέον. ὃ δέ φημι, παφέστεργον αὖ μάθοις, ὧν τι τοιοῦτον ὅμοιον παρατεωρήσῃ αὐτῷ. λέγοντος γάρ τινος τ μελαλοτόλμων τούτων ποιητῶν, ὡς γένοιτό ποτε τερικέφαλος, καὶ ἐξάχεις αὖ ἄνθρωπος, αὖ τοπρῶτον ταῦτα ἀπαραγμόνως ἀποδέξῃ, μὴ σκεπάσας εἰ δυνατὸν, ἀλλὰ πιστεύσας, εὐθὺς ἀκολούθως αὖ ἐπάγοι καὶ τὰ λοιπὰ, ὡς καὶ ὀφθαλμοὺς ὁ αὐτὸς εἶχεν ἓξ, καὶ ὦτα ἓξ,

vt mihi conjicienti videtur, quòd qui de muliere verba faciebat, siquidem creditus est primùm vera dixisse, consentanea orationi inducebat. In id enim solum intenti eratis, ideóque vos naso trahebat postquam semel primam ansam ipsi tradidistis, & ad dilectam ducebat ea via quam rectam dicebat. Facilia enim vt puto quæ postea sunt agenda. Neque quispiam ex vobis ad ingressum conuersus, inquirebat, num esset verus, & an per obliuionem ingressus esset eā viam quam deuitare oportebat. Verùm præeuntium vestigijs insistebat, sequendo vt oues præcedentem pastorem, cùm æquum fuisset statim in aditu perpendere nūquid erat ingrediendum. Clariùs autē intelliges quod dico, si tale quiddam non absimile compares cū ipso. Nam si aliquis ex poëtis illis summè audacibus dicat olim fuisse tricipitem quendam, & senis manibus instructum hominē: tuq; hæc primùm nullo negocio admiseris, & prius credideris, quā exploraueris an id fieri possit: pari ratione reliqua etiam inferet, eùm scilicet sex etiam oculos, & sex aures

καὶ φωνὰς βεῖς ἅμα ἠφίει, καὶ ἦδε διὰ τειῶν στομάτων, καὶ δακτύλοις τειάκοντα εἶχεν, ὃχ ὥσπερ ἕκαστος ἡμῶν δέκα ἐν ἀμφοτέραις χερσί. καὶ εἰ πολεμεῖν δέοι, αἱ βεῖς ἓξ χεῖρες ἐκάστη, πέλτην, ἢ γέρρον, ἢ ἀσπίδα εἶχον. αἱ βεῖς δὲ, πέλεκυν κατέφερεν. ἡ δὲ, λογχὴν ἠφίει. ἡ δὲ, τῷ ξίφει ἐχρῆτο. καὶ τίς ἔτι ἂν ἀπιστήσειε ταῦτα λέγοντι αὐτῷ; ἀκόλουθα γὰρ τῇ ἀρχῇ, περὶ ἧς ἐχρῆν οὐδὲν σκοπεῖν, εἴπερ δεκτέα, καὶ εἰ συγχωρητέα ἦν τοῖς ἔχειν. ὧν δὲ ἅπαξ ἐκεῖνα δῶς, ἐπορρεῖ τὰ λοιπὰ, καὶ οὐδέποτε στήσεται. καὶ τὸ ἀπιστεῖν αὐτοῖς οὐκ ἔτι ῥᾴδιον, ἐπείπερ ἀκόλουθα, καὶ ὁμοιά ἐστι τῇ συγχωρηθείσῃ ἀρχῇ, ἅπερ καὶ ὑμεῖς πάσχετε. ὑμῶν δ' ἐρώντων καὶ προθυμίας, οὐκ ἐξετάσαντες τὰ κατ' ἀλήθειαν ἑκάστην, ὅπως ὑμῖν ἔχει. προχωρεῖτε γὰρ τῇ ἀκολουθίας ἑλκόμενοι. οὐκ ἐνοοῦντες εἴ πῃ γένοιτ' ἂν ἀκόλουθόν τι αὐτῶν, καὶ ψεῦδος ὄν. οἷον. εἴ τις λέγει τὰ δὶς πέντε, ἑπτὰ εἶναι. καὶ σὺ πιστεύσειας αὐτῷ, μὴ ἀριθμήσας ὑπὸ σαυτῷ. ἐπάξει δηλαδὴ, ὅτι καὶ τετράκις πέντε.

habuisse, trésque simul voces emisisse, triplicíque ore comedisse, & digitos triginta, non vt nostrûm vnusquisque in ambabus mánibus decem habuisse, & si bellandum esset, tres manus singulas, peltam, parmam Persicam, aut clypeum tenuisse: tres verò, hanc quidem securim incussisse, illam verò hastam vibrasse, aliam autem gladio vsam fuisse. Ecquis ipsi hæc dicenti non crederet? Nam cum initio conueniunt, quod protinus erat considerandum, an admittẽdum, & concedendum esset ita se habere. Sed si semel illa concesseris, influunt reliqua, nec sistentur vnquam. Nec iam facile est fidem illis denegare, siquidem consentanea sunt & similia concesso principio. Quæ vobis etiam accidunt. Tantus enim est vester amor & alacritas, vt non scrutati quomodo se habeant, quæ vobis in aditu offeruntur, progrediamini rerum consequentia pertracti: nec in mentem veniat, an falsum etiam sit quod priori est consentaneum. Veluti, si quis dicat, bis quinque septem esse, & credas ipsi, non facta apud te supputatione: inferet etiam quater quinq; quatuordecim omnino esse: τεσσαρεσκαίδεκα πάντως ὄν.

κὴ μέχρις αὖ ὅτε ἐθελήσῃ, οἷα καὶ ἡ θαυμασὴ γεωμετρία ποιεῖ. κἀκείνη γὸ τὸν ἐν ἀρχῇ, ἀλλοκοτά τινα αἰτήματα αἰτήσασα, κὴ συγχωρηθῆναι αὐτῇ ἀξιώσασα, ἃδὲ συσῆναι δυνάμενα, ῥημεῖά τινα ἀμερῆ, καὶ γραμμὰς ἀπλατεῖς, καὶ τὰ τοιαῦτα, ὁπ σαθροῖς τοῖς θεμελίοις τούτοις οἰκοδομεῖ τὰ τοιαῦτα, κὴ ἀξιοῖ εἰς ἀπόδειξιν ἀληθῆ λέγειν, ἀπὸ ψευδοῦς τῆς ἀρχῆς ὁρμωμένη. κ' ταυτὰ τοίνυν κὴ ὑμεῖς ὄντες, ταῖς ἀρχαῖς τ' προαιρέσεως ἑκάστης, πιστεύετε τοῖς ἐξῆς. κὴ γνώρισμα τ' ἀληθείας αὐτῶν τὴν ἀκολουθίαν ἡγεῖσθε εἶναι, ψευδῆ οὖσαν. εἶτα οἱ μὲ ὑμῶν, ἐναπθνήσκουσι τοῖς ἔλπισι, πρὶν ἰδεῖν τἀληθές, καὶ καταγνῶναι τ' ἐξαπατησάντων ἐκείνων. οἱ δ', κἂν αἰδῶνται ἐξηπατημένοι, ὀψέποτε λέγοντες ἤδη γηράμενοι, ὀκνοῦσιν αὐαιρέφειν, αἰδούμενοι εἰ δεήσει τηλικούτοις αὐτοῦ ὄντας ὁμολογῆσαι, ὁπ πράγματα παίδων ἔχοντες, οὐ συνίεσαν. ὥστε ἐμμένουσι τοῖς αὐτοῖς, ὑπ' αἰσχύνης, καὶ ἐπαινοῦσι τὰ παρόντα. καὶ ὁπόσους ἂν δύνωνται, παρῴξουσιν ὁπ τὰ αὐτὰ, ὡς ἂν μὴ

quod quidem faciet quousque libuerit: qualia etiam admirabilis geometria facit. Illa enim ijs qui artem exordiuntur, absurda quædam postulata proponens, eáque sibi concedi volens, quanquam consistere nequeunt, indiuidua puncta, latitudinem non habentes lineas, & id genus alia putridis super fundamentis ædificat, cúmque à falso principio exordiatur, vera tamen ad faciendam demonstrationem vult dicere. Haud secus etiã vos datis vniuscuiusque sectæ principijs, ijs quæ inde sequuntur fidem habetis, & eorum consequentiam, etsi falsam, veritatis indicium esse existimatis. Tum pars vestrûm conceptis spebus immoriuntur, antequam veritatem viderint, & impostores illos cognouerint: pars verò quanuis se deceptos sentiant tandem ad senium iam prouecti regredi metuunt, cùm pudeat ipsos id ætatis confiteri, se puerilibus negocijs occupari, non intellexisse. Proinde in ijsdem studijs præ pudore perseuerant, & præsentem conditionem laudant: & quoscunque possunt ad eadem hortantur, ne

soli

μόνοι ἀξιοπαθήμονες ὧσιν, ἀλλ' ἔχωσι παραμυθίαν τὸ καὶ πολλοὺς καὶ ἄλλους τὰ ὅμοια παθεῖν αὐτοῖς. καὶ γὰρ αὖ κἀκεῖνο ὁρῶσιν, ὅτι ὧν τὰληθὲς εἴπωσιν, ἐπὶ τοῖς πολλοῖς δόξουσιν, ἀδὲ πιθήσονται ὁμοίως. ὃν αὖ οὕτω ἐχόντες εἴποιεν εἰδότες ἃ δεῖ, ὁμοίως τοῖς ἄλλοις δόξουσιν. ὀλίγοις δ' ἂν πάνυ σπουδαίοις, ὧν αὐθρείας πολλῶν λέγειν, ὅτι ἀξιοπαθήσονται, καὶ τοὺς ἄλλους ἀποτρέπειν, τῶν ὁμοίων πειρωμένους. εἰ δ' οὖν τινι τοιούτῳ συντύχοις, φιλανθρωπία τε χρῆσαι τοιούτου, καὶ χρηστόν, καὶ δίκαιον. καὶ εἰ βούλει, φιλόσοφον. οὐ γὰρ ἀφορίσαιμι τοῦτο μόνῳ τῷ ὀνόματος. οἱ δ' ἄλλοι, ἢ οὐδὲν ἀληθὲς ἴσασιν οἰόμενοι εἰδέναι, ἢ ἰδόντες, ἀποκρύπτονται διὰ δειλίας, καὶ αἰσχύνης, καὶ τὸ ἀφῃρῆσθαι βούλεσθαι. καίτοι πρὸς τῆς Ἀθηνᾶς, ἅπαντα μὲν ἀφῶ, ἐάσω μὲν, ἀυτὸ καταβαλόντες, καὶ λήθῃ τις ἔξω αὐτῶν, ὥσπερ τῶν περὶ Ἐπιμενίδου. ἄρχοντος πρεσβυτέρων. ἐπιθέμενοι δὲ ταύτῃ φιλοσοφίαν ὀρθὴν εἶναι τὴν Στωϊκῶν, ἄλλως δὲ

soli sint decepti, sed hoc solatij habeant: quòd multi etiã alij communibus secũ malis conflictantur. Etenim id vident, fore vt si verum fatererentur, nõn amplius vt nunc, & supra plebem venerandi viderentur, & simili honore afficerentur. Quare non vltro fateantur, cùm non sint nescij fore vt si his rebus exeidissent, similes alijs censerentur. In perpaucos autẽ incidas, qui præ fortitudine audeant confiteri sibi impositum fuisse, aliósque dehortentur, qui similia experiuntur. Quòd siquem eiusmodi virum nanciscaris, hunc veritatis amantem, & bonum, & iustum, & si velis philosophum appella. Huic cùm soli appellationem illam non inuidero. Cæteri verò, vel nihil veri sciunt, scire putantes, vel si sciant, id metus aut pudoris causa occultant, & quia volunt alijs honore præferri. Porrò, per Mineruam, quæcunque dispuraui, missa faciamus hoc ipsò loco abiecta, & eorum inducatur oblitio, qualis fuit rerum antè Euclidem ducem gestarum. Ponamus autem rectam esse præ omnibus hanc Stoicorum philosophiam, & dispiciamus

μήδ' ἀπτναῶν, εἰδωμεν εἰ ἐφικτὴ

αὕτη, ἢ δυνατή ὄστιν. ἢ μάτην κάμνουσιν, ὁπόσοι ἐφίενται αὐτῆς. ταὶ μὴν γὸ ὑποσχέσεις ἀκούω θαυμασάς τινας, ἵνικα εὐδαιμονήσουσιν οἱ ἐς τὸ ἀκρότατον ἐλθόντες. μόνους γὸ τούτους πάντα συλλαβόντας ἔξειν τὰ τῷ ὄντι ἀγαθά. τὸ μὴ ταῦτα ᾖ, σὺ ἄμεινον εἰδήσεις, εἴ τινι ἐντετύγηκας Στωϊκῷ τοιούτῳ, ἢ Στωϊκῶν τῷ ἀκρῳ, οἵῳ μήτε λυπεῖσθαι, μήθ' ὑφ' ἡδονῆς καταπαθῆναι, μήτ' ὀργίζεσθαι, φθόνου ᾖ κρείττονι, ἢ πλούτου καταφρονῆσαι, καὶ σωόλως εὐδαίμονι, ὁποῖον χρὴ τὸ κανόνα εἶναι, καὶ γνώμονα τῶ κατ' ἀρετὴν βίου. ὁ γὸ καὶ κατ' μικρότατον ἐνδέων, ἀτελής, κᾆν πάντα πλείω ἔχῃ. εἰ ᾖ τοῦτο οὐχί, οὐδένα εὐδαίμονα. Ερμο. οὐδένα τοιοῦτον εἶδον. Λυ. εὖγε ὦ Ερμότιμε, ὅτι οὐ ψευδῆ ἐκών. εἰς τί γοῦν ἀποβλέπων φιλοσοφεῖς, ὅταν ὀρᾷς μήτε τὸ διδάσκαλον τὸν σὸν, μήτε τὸ ἐκείνου, μήτε τὸ περὶ αὐτῶ; μηδ' ἂν εἰς δεκαγονίαν ἀναγάγῃς μηδένα αὐτῶν σοφὸν ἀκριβῶς, ἢ διὰ τοῦτο εὐδαίμονα γεγονηκόμον; οὐδὲ γὸ ἂν ἐκεῖνο ἀρᾷς εἴποις, ὡς ἀπό-

numquis eam adipisci queat, vel num frustra laborent quicunq; eius consequendæ desiderio flagrant. Etenim promissiones admirādas audio, quando qui summum fastigiū attigerint, fœlicitate potientur. Solos nimirum illos bonis simul omnibus haud dubiè potituros. Sed enim quod dicam deinceps, meliùs ipse noris, si quē nactus fueris istiusmodi Stoicū & inter Stoicos summū, qui posset nec mœrore affici, nec à voluptate pellici, nec irasci: inuidia autem validior, & diuitiarum contemptor, atq; invniuersum fœlix esset, qualem oportet esse regulam, & indicem vitæ quæ secundum virtutem viuitur. Etenim in quo vel minimum quid desideratur, imperfectus est, tametsi cæteris omnibus abūdet. Si tamen hoc non obtinuerit, nondum est fœlix. *Hermot.* Nullum talem vidi. *Lucian.* Euge Hermotime, quia non mentiris vltrò. Ad quem igitur finem intentus philosophiæ vacas, quando neq; tuum præceptorē, neq; illius, neq; illo priorem, neq; si ad decimam generationem ascenderis, quenquam Stoicorum perfectè sapientem, & propter hoc fœlicem fuisse vides? Neque enim illud rectè dixeris sufficere, si-

χεν καὶ πλησίον γένη τῆς εὐδαιμονίας. ἐπεὶ οὐδὲν ὄφελος. ὁμοίως γὰρ ἔξω τῆς ὁδοῦ ἐστιν, ἢ ἐν τῷ ἁμάξῃ, ὅ, τε παρὰ τὴν θύραν ἔξω ἑστὼς, καὶ ὁ πόρρω. διαλλάττουσιν δ' ἂν ὅτι μᾶλλον οὗτος ἀπιστήσεται, ὁρῶν ἐγγύθεν οἷων ἐστέρηται. εἶτα ἵνα πλησίον γένῃ τῆς εὐδαιμονίας, δώσω γὰρ τοῦτό σοι, τοσαῦτα πονεῖς, καταξύχων σεαυτόν. καὶ παρὰδεδάμηκέ σε ὁ βίος ὁ τοσοῦτος ἐν ἀκμῇ σῴματι, καὶ ἀκμαίαις κατὰ γνώμαις. καὶ εἰσοῦθις πονήσεις ὡς φῂς ἄλλα εἴκοσιν ἔτη τοὐλάχιστον, ἵν' ὀγδοηκοντούτης γένωμαι. ἢ τίς ἐγγυητὴς εἶ σοι, ὅτι βιώσῃ τοσαῦτα; ὅμως ἧς ἐν τοῖς μηδέπω εὐδαιμονοῦσιν, εἰ μὴ μόνος οἴει τεύξεσθαι τούτου, καὶ αἱρήσειν διώκων. ὃ πολλοὶ σοῦ μᾶλλον πολλοὶ, καὶ ὠκύτεροι παρὰ πολὺ διώκοντες, οὐ κατέλαβον. ἀλλὰ καὶ καταλάβε εἰ δοκεῖ, καὶ ἔχε ὅλον συλλαβών. τὸ μὲν δὴ πρῶτον, οὐχ ὁρῶ ὅ, τί ποτ' ἂν εἴη τηλικοῦτον, ὡς ἀντάξιον δοκεῖν τῶν πόνων τῶν τοσούτων. ἔπειτα ἐς πόσον ἔτι τὸν λοιπὸν χρόνον ἀπολαύσεις ἀυτῆς, γέρων ἤδη, καὶ παντὸς ἡδέος ἐξωρεγμένος, καὶ θᾶττον πόδα

quis fœlicitati proximus fuerit: siquidem inde nihil emolumenti. Nihilo secus enim extra viam, & sub dio sumus, tum qui foris ad ianuam stat, A tũ qui procul adhuc distat. Differunt autem quòd ille magis discrucietur, qui è propinquo videt ea quibus est priuatus. Deinde vt proximè ad fœlicitatem accedas (illud enim tibi concedam) B tot labores te ipsum absumẽdo exantlas: & tibi in tædio & labore, & vigilijs deorsum procumbenti tantum ætatis præterijt. Ac denuo, vt aïs, alios viginti ad minimũ annos in labore exiges, vt euadas octogenarius. Ecquis C sponsor tibi te tot annos victurum fidem fecit? Nihilominus eorum eris qui nõdum sunt compotes fœlicitatis, nisi tu solus hoc te cõsequuturum putes, & perse- D quendo capturum, quòd ante te pleriq; & strenui, multõq; velociores persecuti, non assecuti sunt. Sed si videtur, assequere, totum assecutus obtine. Non video tamen primùm quanti sit momenti il- E lud bonum, vt sit dignum tot laboribus præmium: deinde quandiu per reliquum vitæ tempus eo fruëris, cùm iam senex sis, & ætate ad quamuis voluptatem intempestiua, pedémque alterum

φασὶν ἐν τῇ σορῷ ἔχων, εἰ μή τι ἐς ἄλλον ὦ ἡγυαῖε βίον προγυμνάζεις σεαυτόν. ὡς ἐς κρεῖττον ἐλθὼν, ἄμεινον διαγάγοις, εἰδὼς ὁπηνίκα τρόπον χρὴ βιῶν. ὅμοιον, ὡς εἴ τις ἐς τοσοῦτον σκευάζοι τε, καὶ ξυζεπίζοι, ὡς δεῖπνόν ἄμεινον, ἄχρις αὖ κἀδὴν ὑπὸ λιμοῦ διαφθαρείς. ἀλλὰ μὰ, δοκεῖ κρεῖττό που κατὰ νενόηκας εἶναι, ὡς ἡ μὲν ἀρετὴ, ἐν ἔργοις δήπου ἐστὶν, οἷον ἐν τῷ δίκαια πράττειν, καὶ σοφὰ, καὶ ἀνδρεῖα. ὑμεῖς δὲ, τὸ δὲ ὑμεῖς ὅταν εἴπω, τοὺς ἄκρως τῆ φιλοσοφούντων φημὶ, ἀφέντες ταῦτα ζητεῖν, καὶ ποιεῖν, ῥημάτια δύσλυτα μελετᾶτε, καὶ συλλογισμοὺς, καὶ ἀποείας, καὶ τὸ πλεῖστον τοῦ βίου ἐπὶ τούτοις διατείβετε. καὶ ὃς ἂν κρατῇ ἐν αὐτοῖς, καλλίνικος ὑμῖν δοκεῖ. ἀφ' ὧν οἶμαι καὶ τὸ διδάσκαλον τοῦτον θαυμάζετε, γέροντα ἀνδρα, ὅτι τοὺς προσομιλοῦντας ἐς ἀπορίαν καθίστησι, καὶ οἶδεν ὡς χρὴ ἐρέσθαι, καὶ σοφίσασθαι, καὶ παπρᾶξαι, καὶ ἐς ἄφικτα ἐμβαλεῖν. καὶ τὸ καρπὸν ἀτυχῶς ἀφέντες, οὗτος ὁ λῶν περὶ τὰ ἔξω, περὶ τὸ φλοιὸν ἀσχολεῖσθε, τὰ φύλλα κατασχόντες

quod aiũt, in capulo habeas, nisi te ô generose, ad vitam aliam hac exercitatione præparas: vt quum ad eam veneris, suauiùs viuas, quomodo viuendum sit edoctus. Perinde ac siquis se exercitijs præpararet ac instrueret ad meliùs cœnandum, donec imprudens fame necaretur. Atqui ne illud quidem, vt puto, animaduertisti, virtutẽ in actione consistere, velut in iustè, sapienter, & fortiter factis. Vos autem, (at vos quum dico, summos illos philosophos intelligo) omisso horum quærendorũ & faciendorum studio, verbula misera meditamini, & syllogismos, & dubia, maximámque vitæ partẽ in hisce conteritis: in quibus qui vicerit, victor egregius vobis videtur. Quo puto nomine etiam hunc vestrum præceptorem miramini, senem virũ, quòd secum versantes in dubia conijciat, & calleat quo pacto interrogare, sophismatis implicare, dolosèagere & in laqueos ineuitabiles immittere oporteat. Ac sic omisso planè fructu qui ex opere percipitur, circa corticem estis occupati, folia tantùm alij in alios in vestris disputationibus effundentes.

ἀλλήλων ἐν ταῖς ὁμιλίαις, ἢ

τὸ ἄλλα ᾄδειν, ἃ πράττετε ὦ Ἑρμότιμε πάντες ἑωθεν ἐς ἑσπέρην; Ἑρμο. οὐκ, ἀλλὰ ταῦτα. Λυ. ἢ οὖν ὀρθῶς τις φαίη, ἢ σκιὰν ὑμᾶς θηρεύειν, ἀφέσαντας τὸ σῶμα, ἢ τῦ ὄφεως τὸ σύφαρ, ἀμελήσαντας τῦ ὀλκῦ; μᾶλλον δὲ τὸ ὅμοιον ποιεῖν, ὥσπερ εἴ τις ἐς ὄλμον ὕδωρ ἐκχέας, ὕδατι σιδηρῷ πληποι, πράττειν ἀναγκαῖόν τι καὶ πρόῤῥησιν οἰόμενος, οὐκ εἰδὼς, ὅτι μὴ ἀποβαλὴ φασὶ τὸν ὦμον πληπών, ὕδωρ ὁμοίως τὸ ὕδωρ βλύει. καί μοι δὸς ἐνταῦθα ἤδη ἔρεσθαί σε. εἰ ἐθέλοις αὖ ἔξω τῦ λόγων τὰ ἄλλα ἐοικέναι τῷ διδασκάλῳ, ἢ τῳ μὲ ὀργίλος, ἢ τῳ δὲ μικρολόγος, ἢ τῳ δὲ φιλόγελως ὤν, ἢ φιλήδονος, νὴ Δί' εἰ μὴ τοῖς πολλοῖς δοκεῖ. Ἑρμο. τίσι γάρ; Λυ. ὦ Ἑρμότιμε, θέλεις διηγήσομαί σοι παρόντων ἤκουσα, ἐπὶ φιλοσοφίας τινὸς λέγοντος παῦ γεγηρακότος, ᾧ πάμπολλοι τῶν νέων ἐπὶ σοφίᾳ συνεσπάζοντο ἄπιστόν τι τὸ παρά τινος τῶν μαθητῶν ἠδικῆσθαι, ἠγανάκτει, λέγων ἐπιτήμερον εἶναι, καὶ ἀνυπόδετον τῦ ὀφλήματος, ὃ ἔδει παρὰ ἐκκαίδεκα ἡμερῶν ἐκτετικέναι τῇ ἕνη καὶ νέᾳ. οὕτω δὲ συνῆδεν,

An verò alia sunt quæ facitis omnes Hermotime, à manè ad vesperam? *Hermot.* Minimè: sed hæc ipsa. *Lucian.* Annon igitur rectè quis dixerit, vos relicto corpore vmbram venari, vel serpentis exuuium neglecto tractu? vel potiùs idem agere, ac siquis infusam in mortarium aquâ ferreo pistillo tunderet, ratus se rem necessariam, & conducibilem agere: cùm tamen ignoret aquam similiter aquâ manere, quanuis tundendo, quod aiunt, humeros decutiat. Permitte mihi vt te hic interrogem, num excepta eruditione per omnia præceptori tuo similis esse velles, nimirum ita iracundus, ita minutus, ita rixosus, ita voluptarius, tametsi per Iouem non multis videatur. *Hermot.* Quibusnã? *Lucian.* Vis Hermotime tibi narrem, quæ nuperrimè virum quendam senio confectum, quem ad sapientiam discendam plurimi iuuenes adeunt, de philosophia disserẽtem audiui? Cùm enim à quodam ex discipulis meredem exigeret, indignabundus dicebat eum debiti tempus præstitutum præteriisse, quem oportebat ante sedecim dies, mensis tricesimo nimirum id persoluisse. Sic enim inter se conueniisse.

καὶ ὅτι σαῦτα ἠγανάκτει. παρεχὼν ὁ Θεῖος τῷ νεανίσκου, ἀγροικος ἀνθρωπος, καὶ ἰδιώτης εἰς τὰ πρὸς τὰ ὑμέτερα. παῦσαι εἶπεν ὦ θαυμάσιε, τὰ μέγιστ' ἀδικῶν λέγων, εἰ ῥηματία παρὰ σοῦ πριάμενοι, μηδὲν πω ἀποτετίκαμεν διάφορον. καίτοι ἃ μὲν ἡμῖν πέπρακας, ἔστ' ἔχεις καὶ αὐτὸς, καὶ οὐδὲν ἔλαττον χρονέ σοι τῶν μαθημάτων. τὰ δ' ἄλλα, ὧν ἐγὼ ἀρχῆς ὑπεδυμῶν, συνέζησά σοι τὸ νεανίσκου. ὅθ' οὐδὲν ἀμείνων γεγένηται διὰ σέ. ὃς τοὐμοῦ γείτονος Ἐχεκράτους τὴν θυγατέρα συναρπάσας, παρθένον οὖσαν, διέφθειρε. καὶ ὀλίγου δεῖν ἔφυγεν βιαίων, εἰ μὴ ἐγὼ ταλάντου ὠνησάμην τὸ πλημμέλημα παρὰ πένητος ἀνδρὸς τοῦ Ἐχεκράτους. ἡ μητέρα δ' αὐτοῦ ἐπόησεν, ὅτι αὐτῆς ἐλάβετο τοῦ κόλπου ἀποκομίζοντος τὸ κάδιον, ὡς ἔχοι συμβολὰς οἶμαι καταθεῖναι. τὰ μὲν γὰρ ἐς ὀργὴν, καὶ θυμὸν, καὶ ἀναισχυντίαν, καὶ ἐς τόλμαν, καὶ ψεῦδος, μαχοῦ τινι ἐμαινόμενον εἶχε πέρισσον, ἢ νῦν. καίτοι ἐβουλόμην ἂν αὐτὸ ἐς ταῦτα ὠφελῆσαι τοῦ σοῦ μᾶλλον, ἢ τοῦ ἐκείνα εἰδέναι, ἃ καθ' ἑκάστην ἡμέραν πρὸς ἡμᾶς

ideóque indignabatur. Tum adolescentis auunculus qui aderat, homo rusticus, ac præ vobis imperitus, desine, inquit, ô admirande, dicere te maxima iniuria fuisse affectũ
A si à te verbula mercati, mercedem nondum soluimus. Etenim ea quæ nobis vendidisti, etiamdum ipse habes, neque quicquam tibi de tuis
B præceptis est imminutum. Cæterùm quod ab initio optabam, quum hunc adolescẽtem tibi commendaui, nihilo melior tua opera factus est. Quippe quivicini mei Echecratis filiæ virgini raptæ vi-
C tium intulit: & de vi illata fuisset accusat⁹, nisi ab Echecrate paupere talento scelus redemisssem. Matri etiam ipsi nuper alapas impegit, quia ipsum in sinu efferentem cadum deprehẽderat, vt haberet ni fallor, symbolas quas in conuiuia conferret. Etenim quantum ad iracũdiam, excandescentiam, impudentiam, audaciam, & mendaciũ
D attinet, superioribus annis
E longè melius sese habebat, quàm nunc. Atqui maluissem vt in his corrigendis apud te profeciisset, quã illa didicisset, quæ quotidie no-

οὐδὲν δεομένους, ἐπὶ τὸ δεῖπνον διεξέρχεται, ὡς κροκόδειλος ἥρπασε παιδίον, καὶ ὑπέσχηται ἀποδώσειν αὐτὸ, ἂν ἀποκείνηται ὁ πατὴρ ἃ οἶδ' ὅ, τι. ἢ ὡς ἀναγκαῖόν ἐστιν ἡμέρας οὔσης, μὴ νύκτα εἶναι. ἐνίοτε δὲ καὶ κέρατα ἡμῖν ὁ γενναῖος ἀναφύει, ἃ οἶδ' ὅπως πεπλεγμένων τὸν λόγον. ἡμεῖς δ', γελῶμεν ἐπὶ τούτοις. καὶ μάλιστα ὅταν ἐπβυσαμένους τὰ ὦτα, μελετᾷ πρὸς αὐτὸν ἕξεις τινὰς, καὶ ἕξεις, καὶ καταλήψεις, καὶ φαντασίας, καὶ τοιαῦτα πολλὰ ὀνόματα διεξιών. ἀκούομεν δ' αὐτῶ λέγοντος, ὡς καὶ ὁ θεὸς ἃ ἐν οὐρανῷ ἐστιν, ἀλλὰ διαπαίτων πρόϊτηκεν, οἷον, ξύλων, καὶ λίθων, καὶ ζώων, ἄχρι καὶ τῶν ἀπημοτάτων. καὶ ἡ μήτηρ ἐρομένη αὐτὸν τί πάντα λήρεῖ, καταγελάσας αὐτῆς, ἐμοὶ δὲ τὰ λήρια ταῦτα ἔφη ἐκμανθάνω ἀκριβῶς, οὐδὲν κωλύσει με μόνον πλούσιον, μόνον βασιλέα εἶναι. τοὺς δ' ἄλλους, ἀνδράποδα, καὶ κτήνη νομίζεσθαι, ὡς πρὸς ἐμέ. τοιαῦτα τοῦ ἀνδρὸς εἰπόντος, ὁ φιλόσοφος ὅσα οἷόν ἀπόκρισιν ἀπεκείνατο ἂν Ἑρμότιμε, ὡς

bis, è quorum re non est, in cœna disserit: scilicet vt crocodilus puerum rapuit, quæ se redditurum promisit, si nescio quid responderet pater: vel vt necesse est noctem non esse, si dies est. Nonnunquam etiam generosus ille cornua nobis affingit, nescio quomodo sermonem connectens. Nos autem hæc deridemus. Maximè verò quum obturatis auribus, apud se meditatur habitus quosdam, & dispositiones, & comprehensiones, & imaginationes, multáque id genus nomina commemorando. Quinetiam ipsum audimus dicētem, Deum in cœlo nō esse, sed omnia permeare, veluti ligna, lapides, animalia, imò etiam viliſſima. Quúmque mater ipsum interrogat, cur ita nugetur, ipsam irridet: sed si has nugas, inquit, diligenter didicero, nihil obstabit quominus ſim ſolus diues, ſolus rex: alios verò mancipia, & piacula præ me putem. Cùm hæc dixisset ille, vide mi Hermotime, cuiusmodi responsum, quàm sene dignum philosophus ille reddiderit. At nisi, inquit,

προσβυπλύσεφη δ', ἐμοὶ δὲ

μὴ ἐμοὶ ἐπλησίασεν ἕτος, ὃν οἴει μακρῷ χείρω αὐτὸν ἀφεῖσθαι; ἢ καὶ νὴ Δία ἴσως τῷ δημίῳ παραδέδωκας; ὡς ἐμοὶ γε χαλινόν τινα ἐμβέβληκεν αὐτῷ ἡ φιλοσοφία, καὶ ἡ πρὸς τοῦτο αἰδώς. καὶ διατοῦτο, μετειώτερός ἐστιν ὑμῖν, καὶ φορητὸς ἔτι. φέρει γάρ τινα αὐχμὸν αὐτῷ, εἰ ἀναξίως φαίνοιτο τοῦ σχήματος, καὶ τοῦ ὀνύματος. ἃ δὴ παρακολουθοῦντα, παιδαγωγεῖ αὐτόν. ὥστε δίκαιος ἂν εἴην, εἰ καὶ μὴ ὧν βελτίω ἀπόφησιν μισθὸν παρ' ὑμῶν λαβεῖν, ἀλλ' οὖν ἐκεῖνόν γε, ἃ μὴ δέδρακεν, ἀιδούμονος φιλοσοφίαν, ἐπεὶ καὶ αἱ τίτθαι τοιάδε λέγουσι περὶ τῶν παιδίων, ὡς ἀπτέον αὐτοῖς ἐς διδασκάλου. καὶ γὰρ ἂν μηδέπω μαθεῖν ἀγαθόν τι δύνωνται, ἀλλ' οὖν φαῦλον οὐδὲν ποιήσουσιν ἐκεῖ μένοντες. ἐγὼ μὲν οὖν τἄλλα πάντα ἀπολέλυσταί μοι δοκῶ, καὶ ὅπως ἂν ἐδεκῆς τῶν εἰδότων τὰ ἡμέτερα, ἥκέ μοι ἐς ἀγῶνα παραλαβών, ὅλως τε ὅπως ἐρωτᾷ, καὶ πῶς ἀποκείνεται, καὶ ὅσα μεμάθηκε, καὶ ὅσα ἤδη ἀνέγνωκε βιβλία, περὶ ἀξιωμάτων, περὶ συλλογισμῶν, περὶ καταλήψεως, περὶ καθηκόντων, καὶ ἄλλα ποικίλα. εἰ δ'

is se addixisset mihi, Nonne multò atrociora commissurum fuisse putas? aut fortè per Iouem carnifici tradendum? At nunc frænū saltem iniecit ipsi philosophia, & præter hanc verecūdia. Propterea vobis est modestior, atque etiam tolerabilis. Hoc enim illi pudorem incutit, si indignus appareat habitu, & nomine, quę comitantia ipsum moderantur. Itaque iustus fuero, si mercedem à vobis accepero, non quòd meliorem reddiderim, sed pro ijs saltem quæ non admisit reueritus philosophiā. Siquidem etiam nutrices talia de pueris dicunt, nimirū præceptoris ædes illis adeundas esse. Etenim quanuis boni aliquid nondum possint discere, saltem nihil mali committent dum ibi manebunt. Cæterùm omnes officij mei partes impleſſe mihi videor. Assume autem quęcunque volueris qui doctrinæ nostræ sit gnarus, & cras veni; videbis vt interrogat, & vt respondet, & quæ didicit, & quos libros iam legit, de axiomatibus, de syllogismis, de comprehensione, de officijs: aliáque diuersa.

ἢ τὴν μητέρα ἔτυπτεν, ἢ παρθένους συνήρπαζε, τί ταῦτα πρὸς ἐμέ; οὐ γὰρ παιδαγωγόν με ἐπεστήσατε αὐτῷ. τοιαῦτα γέρων ἀνὴρ ὑπὲρ φιλοσοφίας ἔλεγε. σὺ δὲ καὶ αὐτὸς ἂν φαίης ὦ Ἑρμότιμε, ἱκανὸν εἶναι ὡς διὰ τοῦτο φιλοσοφοίημεν, ὡς μηδὲν τῶν φαυλοτέρων πεφροντικέναι; ἢ ἐπ' ἄλλαις ἐλπίσιν ἀρχῆς φιλοσοφεῖν ἠξιοῦμεν. οὐχ ὡς τῶν ἰδιωτῶν κοσμιώτεροι εἶναι πειρώμεθα; τί οὖν ἂν ἀποκρίναιο καὶ τοῦτο; Ερμο. τί δ' ἄλλο, ἢ ὅτι καὶ δακρύσαι ὀλίγου δέω; ἐς τοσοῦτό μου κατέπεσε τὸ λόγος ἀληθὴς ὤν, καὶ ὀδύρομαι ὅσον ἆθλιος χρόνον ἀνάλωκα, καὶ πρόσοδόν τινα μισθοὺς ἐκ ὀλίγοις τελῶν αὐτὶ τῶν πόνων. νυνὶ γὰρ ὥσπερ ἐκ μέθης ἀναπνέω, ὁρῶ δὲ ἃ μὲν ἔστιν ἔργα, ὅσα δὲ πόνοι διὰ ταῦτα. Λυ. καὶ τί δεῖ δακρύων ὦ χρῆσθαι; τὸ γὰρ τοῦ μύθου ἐκεῖνο πάνυ σωφρονεῖν οἶμαι, ὃν Αἴσωπος διηγεῖτο. ἔφη γὰρ ἄνδρα πόντινα ἐπὶ τῇ ἠιόνι καθεζόμενον, ἐπὶ τὴν κυματώδη, ἀριθμεῖν τὰ κύματα. σφαλέντα δὲ, ἀχθεσθῆναι, καὶ ἀνιᾶσθαι, ἄχρι δὴ τὴν κεφαλὴν παρασῆσαν

Quòd si vel matrem percussit, vel rapuit virgines, quid hæc ad me attinent? non enim me pædagogum ipsi præfeciſtis. Hæc ille ſenex de philoſophia diſſerebat. Tu-ne etiam diceres Hermotime, ſatis eſſe, ſi ob id philoſopharemur, vt nihil eorum quæ peiora fūt committeremus? Annon ab initio alia ſpe inducti vacare philoſophiæ volebamus? Nonne vt omnia perluſtrādo rudi vulgo moderatiores eſſemus? Quid igitur nōne hoc reſponderes? *Herm.* Quid aliud, quàm quod propemodum lachrymor, vſque adeò me commouit vera tua oratio. Et quod impendi tempus lugeo, & quos feci ſumptus, mercedes non exiguas pro laboribus pendendo. Nunc enim tanquam ex ebrietate ad me rediens, video cuiuſmodi illa ſint quæ amabam, & quantas ærumnas pro illis exhauſerim. *Lucian.* Sed quid ô bone lachrymis eſt opus? Nam id prudentius eſſe puto, quod Æſopus in fabulis commemorat: vbi dicit, quendā in littore maris conſediſſe vt numeraret vndas, & doluiſſe ac grauiter tuliſſe quòd erraret, donec aduenies vulpes

εἰπεῖν αὐτῷ, τί ὦ γύναι ἀδικᾶ σε τὰ παρελθόντων ἕνεκα; δέον τὰ ἐντεῦθεν ἀριθμεῖν ἀμελήσαντα ἐκείνων. καὶ σὺ τοίνυν ἐπίσκεψαι οὕτω σοι δοκεῖ, ἢ τὸ λοιπὸν αὖ ἄμεινον ποιήσας βίον τε κοινὸν ἅπασι βιῶν ἀξίαν, καὶ συμπολιτεύσῃ τοῖς πολλοῖς, οὐδὲν ἀλλόκοτον, καὶ τετυφωμένον ἐλπίζων. καὶ ἐκ ἀμείνων, ἰὼ σῶν εὖ φρονεῖς, εἰ μέχρις αὖθρωπος μεταθήσῃ, καὶ μεταχωρήσεις πρὸς τὸ βέλτιον; ταῦτα πάντα σὲ φιλότης, ὁπόσα εἶπον, μή με νομίσῃς κατ' ἴδιαν σοῦ παρεσκευασμένον, ἢ ἔχθραν τινὰ ἀλλήλοιν πρὸς Στωϊκοὺς ἐπιπεπρεσβεῦσθαι εἰρηκέναι, ἀλλὰ κοινὸς ἐπὶ πάντας ὁ λόγος. τὰ γὰρ αὐτὰ, πρὸς σὲ εἶπον αὖ, εἰ τὰ Πλάτωνος, ἢ Ἀριστοτέλους ἤρεσε, τῶν ἄλλων ἀκρίτων ἐρήμων κατηγορεῖς. νῦν δ' ἐπεὶ τὰ Στωϊκῶν προετίμησας, πρὸς τοῦτ' ἀποτετάδε ὁ λόγος ἔδοξεν, ἀδὲν ἀλλοῖον ἔχων. Ερμο. εὖ λέγεις. ἀπιμι γοῦν ἐπαυτὸ τοῦτο, ὡς μεταβαλοίμην καὶ αὐτὸ δὴ τὸ χρῶμα. ὄψει γοῦν ὡς εἰς μαχαιρᾶν οὔτε πώγωνα ὤμην γοῦν λάσιον, καὶ βαθὺν, οὔτε διαστὰν κεκολασμένῳ, ἀλλ'

dixit ipsi. Cur ô generose propter præteritas vndas cruciaris? Oportet vt omissis illis hinc numerare incipias. Et tu quandoquidem ita tibi videtur, in posterum meliùs feceris, si communem omnibus vitam viuere decreueris, & cum vulgo verseris, nihil absurdi aut fastuosi sperans. Nec te pudeat, siquidem sapit, quòd senex consilium mutaris, & ad meliora transeas. Hæc omnia quæ dixi, ne putes amice me aduersus Stoicos instructum, quasi mihi cum illis essent susceptæ peculiares inimicitiæ, dixisse. Sed est communis in omnes hæc oratio. Eâdem enim in te dixissem, si vel Platonis, vel Aristotelis sectatorem te præbuisses, cæteris indicta causa damnatis. Nunc verò siquidem disciplinam Stoicam prætulisti, in Stoicos inuehi visa est oratio, quanquam nihil in ipsos habet peculiare. Herm. Rectè dicis. Iam itaque abeo vt habitum etiam ipsum mutem. Videbis igitur propediem, neque barbam vt nunc hirsutam & profundam, neque victus rationem tem-

μέτα πάντα, καὶ ἐλευθέρα. τάχα ἴσως καὶ πορφυρίδα μεταμφιάσομαι, ὡς εἰδῆτε ἅπαντες, ὅτι μηκέτι μοι τῶν λήρων ἐκείνων μέτεστιν. ὡς εἰδέ γε καὶ ἐξεμέσαι δυνατὸν ἦν ἅπαντα ἐκεῖνα, ὁπόσα ἤκουσα παρ' αὐτῶν. καὶ εὖ ἴσθι, ὡς ἂν ἔπινον καὶ ἐλλέβορον πιεῖν διὰ τοῦτο ἐς τὸ ἔμπαλιν, ἢ ὁ Χρύσιππος, ὅπως μηδὲν ἔτι ἐνοήσωμι ὧν φασι. σοὶ δ' οὖν οὐ μικρὰν χάριν οἶδα ὦ Λυκῖνε, ὅτι με περιφερόμενον ὑπὸ δολερᾶ τινος χειμάρρου, καὶ βαλχέος, ὑπολαβόντα ἐμαυτὸν, καὶ κατ' ὀλίγον συρρέοντα τῷ ὕδατι, ἀπέπαυσας, ἐπιστὰς τὸ τῶν βαγῳδῶν τοῦτο, θεὸς ἀπὸ μηχανῆς ἐπιφανείς. δοκῶ δέ μοι ὡς ἀληθῶς ἂν καὶ ξυρήσασθαι τὴν κεφαλὴν, ὥσπερ οἱ ἐκ τῶν ναυαγίων ἀποσωθέντες ἐλευθέρους, ἅτε καὶ σωτήρια τιμήσαντα ἄξιον, τοσαύτην ἀχλὺν ἀποσεισάμενος τῶν ὀμμάτων. φιλοσόφῳ γὰρ ἐς τὸ λοιπὸν, κἂν ἄκων ποτὲ ἐν ὁδῷ βαδίζων ἐντύχω, οὕτως ἐκβαπήσομαι, καὶ πεισήσομαι, ὥσπερ τοὺς λυττῶντας τῶν κυνῶν.

peratam, sed remissa & libera omnia. Mox purpuram induam, vt norint omnes, non ampliùs esse rem mihi cum nugis illis. Atque vtinam ea omnia euomere possem quæ ex ipsis audiui. Ac probè scias, neque me pigeret helleborum bibere propter hoc ipsum, alio fine quàm Chrysippus, ne quid eorum quæ dicunt, mihi veniret in mentem. Quare magnam habeo tibi gratiam Luciane, quòd me à turbido asperóque torrente iactatũ, meopte motu traditum, & secundo flumine cum aqua fluentem retraxisti, mihi iuxta Tragœdorum illud superueniens, Deus ex improuiso ostensus. Videor autem mihi non absurdè facturus si caput abrasero, vt qui è naufragio incolumes euaserunt, veluti festiuitatem meæ salutis hodie celebraturus, excussa ex oculis meis tanta caligine. Porrò in posterum quemcunque philosophum, etsi inuitus inter eundum nanciscar, nõ secus ac rabiosos canes auersabor, & deuitabo.

ΗΡΟΔΟΤΟΣ, Η Αετίων. HERODOTVS, vel Aëtio.

ARGVMENTVM.

Ostendit hac præfatione Lucianus, se exemplo Herodoti, & post hunc Aëtionu pictoris adductum, vt in conuentu totius Macedoniæ, exhibere se, ac specimen aliquod sui præbere voluerit. Esse enim compendiosiorem hanc viam ad laudem & gloriam comparandam, quàm singulas ciuitates circumeundo, magno negocio, multóque tandem tempore inclarescere. Exordium à voto incipit, post narratione vtriusque & Herodoti, & Aëtionis exemplum exponit, qua quia maiorem scriptionis partem absoluit, vtriusque nominis titulum quoque dedit. Hinc Adaptatio sequitur, qua suum institutum cum superioribus exemplis comparat, amplificata per collationem, præsenti conuentu cum Olympico, à loci & hominum qualitate. Postremò petit, vt illorum exemplo, se quoque pro aliquo mediocri Oratore habeant, non cum optimis ac vetustissimis illis, sed cum præsentibus conferendo.

ΑΕΤΙΩΝ.

Ηροδότου εἴθε μὲ καὶ τἆλλα μιμήσασθαι δυνατὸν ἦν. οὐ πάντα φημὶ ὅσα παρῆν αὐτῷ, μεῖζον γὰρ ἂν ἦν τοῦτό γε, ἀλλὰ κἂν ἓν ἐκ τῶν ἁπάντων, οἷον, ἢ κάλλος τῶν λόγων, ἢ ἁρμονίαν αὐτῶν ἢ τὸ οἰκεῖον τῇ Ιωνίᾳ, ἢ παρρησίαν, ἢ ὃ γνώμης τὸ πειθανὸν, ἢ ὅσα μυρία καλὰ ἐκεῖνος ἅμα συλλαβὼν ἔχει, πόρρω δ' εἰς μίμησιν ἐλπίδος. ἃ δ' ἐποίησεν ἐπὶ τοῖς συγχαρ-

AETIO.

TINAM verò & alias Herodoti virtutes imitari possem? non dico omnes quibus fuit præditus: maior enim voto res hæc foret: verùm ex omnibus vnam, videlicet aut orationum elegantiam, aut earundem compositionem, aut propriam & naturalem Ionicæ linguæ dictionẽ, aut sententiarum præstantiam, aut quæcunq; cum infinita, tum pulchra confertim habet, imitationis spem excedentia. Verùm quæ pro libris à se

μάσι, καὶ ὡς πολλαχῶς τοῖς Ἕλλησιν ἐν βραχεῖ κατέστη, ἐγὼ ἢ σύ, ἢ ἄλλος ἂν μιμησαίμεθα. πλεύσας γὰρ οἴκοθεν ἐκ τῆς Καρίης ἐπὶ τὴν Ἑλλάδος, ἐπεσκοπεῖτο πρὸς ἑαυτὸν, ὅπως αὐτὰ τάχιστα, καὶ ἀπραγμονέστατα ἐπιστήμιος, ἢ πλείονος γνώσιος, ἢ ἄλλος τις, καὶ τὰ συγγράμματα. τὰ μὲν οὖν πλείονα συνῶντα, νῦν μὲν Ἀθηναίοισι, νῦν δὲ Κορινθίοισι ἀναγινώσκειν, ἢ Ἀργείοισι, ἢ Λακεδαιμονίοισι ἐν τῷ μέρει, ἐργῶδες, καὶ μακρὸν ἡγεῖτο εἶναι, καὶ πεῖθω ἐ μικρὰν ἐν τῷ ποιεῖν τῷ ἔσεσθαι. οὕνεκεν ἠξίου διαπρῆξαι τὸ πρᾶγμα, ἐὰν ἐν ὀλίγον ἀγείρων, καὶ συλλέγων ἢ γνώσιν, ἐπεβούλευε εἰ δυνατὸν εἴη, ἀθρόους που λαβεῖν τοὺς Ἕλληνας ἅπαντας. ἐνίσατο ἐν ὀλύμπια τὰ μεγάλα. καὶ ὁ Ἡρόδοτος, τοῦτ' ἐκεῖνο ἧκειν οἱ νομίσας ἢ χρεών, ἐ μάλιστα ἐγλίχετο, πλήθουσαν τηρήσας πανήγυριν, ἀπαντᾷ σφίσιν ἤδη τῆ ἀρίστων συνειλεγμένων, παρελθὼν ἐς τὸ ὁπισθόδομον, οὐ θεατὴν, ἀλλ' ἀγωνιστὴν ὀλυμπίων παρεῖχεν ἑαυτὸν, ἄδων τὰς ἱστορίας, καὶ κηλῶν τοὺς παρόντας, ἄχρι τῶ καὶ μούσας

conscriptis fecit, vtque multifariam Græcis breui innotuit, ego & tu, & quiuis alius facilè imitaremur. Nam domo ex Caria rectà in Græciã naui profectus, apud se dispiciebat quo pacto quã celerrimè, minimóq; negocio inclarescceret, & celebraretur ipse, ipsiúsque scripta. Sedenim terras obeundo, nunc Athenienſibus, nunc Corinthijs ea legere, vel Argiuis, vel Lacedæmonijs viciſſim, operosum, & longũ esse ducebat: & moram in hoc fore non exiguam prospiciebat. Quare statuebat negocium contrahere, non ita particulatim ac paulatim notitiam congregando, & colligendo. Ideóque diligenter obseruabat, an Græcos vnà cõgregatos alicubi omnes deprehendere posset. Itaque cũ Olympia magna celebrarentur, Herodotus, illam ejus quod expetebat obtinendi occasionem, obuenisse sibi ratus, obseruata celebritatis frequentia, cùm iam vndiquaque optimates conuenissent, in ædis sacrarium ingressus est vbi non spectatorem Olympiorum ipse se exhibebat, historias à se conscriptas canendo, & præsentes demulcendo, ita vt libros eius κηλῶσαι ταῖς βίβλοις ἀυτῶ,

ἐννέα καὶ ἀυτὰς οὔσας. ἤδη ἔν
ἅπαντες ἀυτὸν ἤδεσαν πολὺ
μᾶλλον, ἢ τὸν ὀλυμπονίκας
ἀυτούς. καί ἐστιν ὅστις ἀϊήκοος
ἰωῖ τὸ Ηροδότου ὀνόματος, οἱ
μέ, ἀυτοῖ ἀκούσαντες ἐν ὀλυμ-
πίᾳ, οἱ δ', ἐκ τῶν τὰ πανηγύ-
ρεως ἥκόντων πυνθανόμενοι. καὶ
εἰ τοῦ γε φανείη μόνον, ἐδείκνυτο ἂν τῷ δακτύλῳ. ὅτος
ἐκεῖνος Ηρόδοτός ἐστιν, ὁ τὰς μάχας περσικὰς ἰασὶ συγγεγραφώς.
ὁ τὰς νίκας ἡμῶν ὑμνήσας. τοι-
αῦτ' ἐκεῖνος ἀπέλαυσε τῶν
ἰσοτειῶν, ἐν μιᾷ συνόδῳ παν-
δημόν τινα κοινὴν λαβὼν τὴν
Ελλάδος λαβὼν, καὶ ἀναχωρη-
χθεὶς ἐχ ὑφ' ἑνὸς μὰ Δία
ἀηρυκος, ἀλλ' ἐν ἁπάσῃ πό-
λει, ὅθεν ἕκαστος ἦν τῶν πανη-
γυειστῶν. ὅσῳ ὕστερον κατα-
νοήσαντες, ἐπιτομόν τινα τοῦ-
τον ὁδὸν ἐς γνῶσιν, Ιππίας τε
ὁ ἐπιχώριος αὐτῶν σοφιστὴς,
καὶ Πρόδικος ὁ κεῖος, καὶ Ανα-
ξιμένης ὁ χῖος, καὶ Πῶλος ὁ
ἀκραγαντῖνος, καὶ ἄλλοι συχνοὶ,
λόγους ἔλεγον ἀεὶ καὶ αὐτοὶ
περὶ τὴν πανήγυειν, ἀφ' ὧν
γνώσιμοι ἐν βραχεῖ ἐγίγνοντο.
καὶ τί σοι τοὺς παλαιοὺς ἐκείνους
λέγω σοφιστὰς, καὶ συγγραφέας,
καὶ λογογράφους, ὅπου καὶ τὰ

nouem musarum nominibus nuncuparint. Proinde iam erat illis multò notior, quàm Olympiorum victores. Nec quisquam erat cui nomen Herodoti esset inauditum: cùm alij in Olympia audiuissent, alij ex ijs qui ex celebritate venerant, accepissent. Ac ficubi tantùm appareret, digito monstrabatur: hic ille est Herodotus, qui Persicas pugnas Ionicè conscripsit, qui victorias nostras celebrauit. Hoc ille commodi ex suis historijs reportauit, quòd in vno cõuentu ab omni populo commune suffragium accepit, nec ab vno præcone per Iouem, sed in omni vrbe, vnde panegyristarum quisque erat promulgatus. Quod postea cùm animaduertissent, hanc esse viam compendiosam ad cognitionem parãdam, Hippias illius gentis sophista, & Prodicus Ceus, & Anaximenes Chius, & Polus Agrigentinus, aliíque complures, orationes habebant sẽper ad publicum totius Græciæ conuentum, vnde breui innotescebant. Ecquid tibi priscos illos sophistas, historicos & oratores recenseo, quãdoquidem postremo hoc tempore dicunt pictorem Aëtionem Roxanes τελευταῖα ταῦτα, καὶ Αετίωνα

φάτιν ἢ ζωγράφον, συγγενέσθαι τε Ρωξάνης, καὶ Ἀλεξάνδρου γάμον, εἰς Ὀλυμπίαν καὶ αὐτὸν ἀγαγόντα, τε εἰκόνα ἐπιδείξαι, ὥστε Προξενίδην ἑλλανοδίκην τότ' ὄντα, ἀδέντα τῇ τέχνῃ χαμβρὸν ποιήσασθαι τε Ἀετίωνα. καὶ τί τὸ θαῦμα ἐστὶν τῇ γραφῇ; αὐτὸς ἤρετό τις, ὡς τε Ἑλλανοδίκην δι' αὐτὸ, ἐκ ἐπιχωρίῳ τῷ Ἀετίωνι συμβάλλεσθαι τε θυγατρὸς τε γάμον. ἔστι ἡ εἰκὼν ἐν Ἰταλίᾳ. κἀγὼ εἶδον, ὥστε καὶ σοὶ ἂν εἰπεῖν ἔχοιμι. θάλαμός ὅτι περικαλλὴς, καὶ κλίνη νυμφική. καὶ ἡ Ρωξάνη κάθηται, πρὸ καλόν τι χρῆμα παρθένος ἐς γλῶ ὁρῶσα, αἰδουμένη ἑστῶτα τε Ἀλέξανδρον. ἔρωτες δέ τινες μειδιῶντες, οἱ μὲν κατόπιν ἐφεστῶς, ἀπάγει τε κεφαλῆς τε καλύπτραν, καὶ δείκνυσι τῷ νυμφίῳ τε Ρωξάνην. ὁ δέ τις, μάλα δουλικῶς ἀφαιρεῖ τὸ σανδάλιον ἐκ τῶν ποδὸς, ὡς καταπλήσοιτο ἤδη. ἄλλος τε χλανίδος τε Ἀλεξάνδρου ἐπειλημμένος ἕρως, καὶ ἕτερος ἕλκει αὐτὸν πρὸς τε Ρωξάνην, παίζοντος ἀπαλῶς. ὁ βασιλεὺς ἦ, αὐτὸς μὲν, στέφανόν τινα ὀρέγει τῇ παιδί. πάρεδρος ἦ, καὶ νυμφαγωγὸς, Ἡφαιστίων

& Alexandri depictas nuptias in Olympiam tulisse, ac imaginem spectandam ostentasse, adeò vt Proxenides, quem tunc certaminum iudicem Græci constituerant, artis præstantia delectatus, Aëtionem sibi generum asciuerit? Sed quæret aliquis quid adeò miri picturæ illius inesset, vt Græcorum iudex ideo Aëtioni peregrino filiam nuptum collocarit. Est imago in Italia, quam equidem vidi, adeò vt quidnam sit illud tibi dicere possim. Thalamus est elegantissimus, & nuptialis lectus, vbi sedens Roxane, & adstantem Alexandrum reuerita, quod maximè virginem decet, in terram intuetur. Cupidines quoque ridentes, quorum alter à tergo stans, à capite flammeum aufert, & sponso Roxanen commonstrat: alter verò seruiliter admodum sandalia pedibus detrahit, vt iam decumbat. Alius etiam Cupido Alexandrum amiculo arreptum magna admodum vi ad Roxanem trahit. Tum rex ipse coronam puellæ porrigit. Sponsæ verò assessor, & dux Hephæstion astat, facem ardentem tenens,

συμπαρέδρου, δᾷδα κρατοῦντι

ἔχων, μειρακίῳ πάνυ ὡραίῳ ἐπιχειρῶν, ὑμέναιος οἶμαι ὅτιν. ἐ γὰ ἐπιγέγραπται τοὔνομα. ἑτέρωθι δ' ἡ εἰκών, ἄλλοι ἔρωτες παίζουσιν ἐν τοῖς ὅπλοις τῶ Αλεξάνδρου, δύο μὲν τινὲ λόγχας αὐτῶ φέροντες, μιμούμενοι τὸν ἀχθοφόρους, ὁπότε δοκὸν φέροντες, βαρύνονται. ἄλλοι δύο, ἵνα πνὰ ὅπ τὴν ἀσπίδος καταπειρῶσιν, βασιλέα δῆθεν καὶ αὐτὸν, σύρουσι, τὰ ὀχεῖα τὰ ἀσπίδος ἐπειλημμένοι. εἷς δ' ἐς τὴ θώρακα ἐσελθὼν ὕπτιον κείμενον, λοχῶντι ἔοικεν, ὡς φοβήσειεν αὐτὸν, ὁπότε καὶ αὐτὸν ὑπόσυρτο σύροντες. οὐ παιδιὰ δ' ἄλλως ταῦτά ἐστιν, οὐδὲ περιεργασία ἐν αὐτοῖς ὁ Αετίων, ἀλλὰ δηλοῖ τῶ Αλεξάνδρου καὶ τὴ ἐς τὰ πολεμικὰ ἔρωτα. καὶ ὅπου ἅμα καὶ Ρωξάνης ἔρως, καὶ τὸ ὅπλων ἐπελέλησο. πλὴν ἀλλ' οὐ γε εἰκὼν αὕτη, καὶ ἄλλως γαμήλιόν τι ὅπ τὴ ἀληθείας διεφαίνη ἔχουσα, ὑπομνηστικὸν τῶ Αετίωνι τὴ τῶ Προξενίδου θυγατέρα. καὶ ἀπῆλθε γήμας καὶ αὐτὸς, πάρεργον δὲ Αλεξάνδρου γάμων, ὑπὸ νυμφαγωγῷ τῷ βασιλεῖ, μισθὸν εἰκασμένου γάμου, ὑποσλαβὼν ἀληθῆ

formoso valdè iuueni innixus; hunc hymenæum esse puto: nomen enim non est inscriptum. Ex altera verò tabulæ parte, alij Cupidines in armis Alexandri ludunt, quorum duo eius hastam ferunt, similes baiulis illis, qui trabis onere grauantur. Duo verò quendam super clypeo iacentem, quasi regem ipsum, arreptis clypei ansis trahunt. Porrò vnus in thoracem supinè iacentem ingressus insidianti est similis, vt ipsos quum trahendo ad se peruenissent, perterrefaciat. Neque verò hæc sunt ludicra, neque superuacaneã operam in his Aëtio collocauit: sed Alexandri studium in res bellicas indicant, eámque simul & Roxanen amasse, & armorum immemorem non fuisse. Verumenimuero hæc imago nuptiale quiddam præ se ferebat. vt quæ Proxenidæ filiæ nuptias Aëtioni conciliaret, qui vxore ducta abijt, ac præter Alexandri nuptiarum propositum, ab auspice rege veras nuptias, mercedem expressæ nuptiarum imaginis accepit. Herodotus quidem: nam

γάμον. Ηρόδοτος μὲν οὖν

ad ipsum

ἐπαίειμι γὰρ ἐπ' ἐκεῖνον, ἱκανὰ νομίζων τῶν ὀλυμπίων τὴν πανήγυριν ἄγεσθαι, καὶ συγγραφέα θωμαστὸν δεῖξαι τοῖς Ἕλλησι τὰς Ἑλληνικὰς διεξιόντα, ὡς ἐκεῖνος διεξῆλθεν. ἐγὼ δή, καὶ πρὸς φιλίης, μή με κορυβαντιᾶν ὑπολάβητε, μὴ δὲ τὰ μὰ εἰκάζειν τοῖς ἐκείνου. ἴλεως ὁ ἀνὴρ ἀλλὰ τοῦτό γε ὅμοιον παθεῖν φημὶ αὐτῷ. ὅτε γὰρ τοιοῦτον ἐπεδήμησα τῇ Μακεδονίᾳ, πρὸς ἐμαυτὸν ἐσκοπούμην, ὅτι μοι χρηστέον τῷ πράγματι. καὶ ὁ μὲν ἵμερος ἦτος ἦν, ἅπασι γνωσθῆναι, ἢ ὅτι πλείστοις Μακεδόνων δεῖξαι τὰ μά. τὸ δὲ αὐτὴ πειρώμενον, τινὰ καὶ τῶν ἔτοιμος ξυγγίνεσθαι πόλει ἐκάστῃ, οὐκ εὐμαρὲς ἐφαίνετο. εἰ δὴ τηρήσαιμι τινὰ δὲ ὑμέων τὸ σιώπεσθον, εἶτα παρελθὼν ἐς μέσον δεῖξαι τὸ λόγον, ἐς δέον ἦτος ἀποβήσεσθαί μοι τὰ τῆς ξυνόδου. αὐτοί τε ἤνεσθε συνελήλυθατε, ὅπερ ὄφελος ἐκάστης πόλεως. αὐτὸ δὲ τὸ κεφάλαιον Μακεδόνων ἁπάντων, καὶ ὅσον δέχεται πόλις ἀρίστη, ὅσα ἐν τῇ Πίσῃ μὰ Δί, καὶ δὲ τὰ ἐκεῖσε στενοχωρίαν, καὶ σκηνὰς, καὶ καλύβας, καὶ πηλὸς. οἵ τε αὖ πανηγυρισταὶ, οὐ συρφετώδης ὄχλος, ἀθλητὰ ἢ

ad ipsum redeo, Olympiorum celebritatem idoneam ducebat, ad fidem Græcis faciendam admiratione dignum esse scriptorem, qui, quemadmodum ille, res Græcanicas memoriæ tradidit. Sed quod ad me attinet, etiam per Iouem Philium quæso ne insanire me suspicemini, cúmque rebus illius meas comparare. Propitius sit mihi vir ille. Verùm idem quod illi, accidisse mihi dico. Quum enim primùm in Macedoniam sum profectus, apud me dispiciebam, quid in hoc negocio mihi gerendum. Iámque omnibus innotescendi amore tenebar, atque etiam quàm plurimis Macedonibus mea scripta ostendẽdi. Sed obambulãdo, cum quaq; vrbe cõmercium habere eõ anni tempore non facile videbatur. Sed si obseruato conuentu vestro venirem & ederem orationem, commodè sic, quæ in votis erant, euentum sortitura censebam. Vos itaque conueniſtis ex singulis ciuitatibus quiq; præstantissimi, neque non lectissima omnium Macedonum summa. Conuentum vestrum excipit ciuitas optima, non vt Pisa loco angusto, tentorijs, rugurijs, & æstu. Præterea panegyrin agitant, non vilis plebecula,

μᾶλλον φιλοθεάμονες, ἐν παρέργῳ οἱ πολλοὶ τ' Ηρόδοτον πεθόμενοι, ἀλλὰ ῥητόρων τε, καὶ συγγραφέων, καὶ σοφιστῶν οἱ δοκιμώτατοι, ὅσον οὐ μικρὸν ἔδη, μὴ τοὐμὸν παραπολὺ ἀνδρεστερον φαίνηται τ' ὀλυμπίων. ἀλλ' ἰὼ μὰ τοὺς ὑμεῖς Πολυδάμαντι, ἢ Γλαύκῳ, ἢ Μίλωνι παραθεωρῆτέ με, κομιδῆ ὑμῖν δόξω θρασὺς ἀνθρωπος εἶναι. ἰὼ ὦ πολὺ ἐλεινὸν ἀπαγορεύοντες τ' μνήμῃ, ἐρ' ἀπὸ μόνου ἀποδύσαντες ἴδητε, τάχ' ἂν ἐ παύ μαστιγώσιμος ὑμῖν δόξαιμι, ὡς ἔν γε τηλικούτῳ σταδίῳ, ἱκανὸν ἔμοιγ' οὐ καὶ τοῦτο.

magis cupida spectandi athletas, vulgus Herodoti negligens: sed rhetorum, historicorum & sophistarum omnium celeberrimi: adeò vt iam parum mihi deesse videatur, quin mea actio perinde vt Olympiorum celebris sit habenda. Sed si vos Polydamanti, vel Glauco, vel Miloni me contendatis, homo audax admodum videbor. Sin verò longè illorum remota memoria, per se solum exutum videatis, fortè nequaquam verberibus dignus censebor: quòd tanto in stadio mihi vtique fnffecerit.

ΖΕΥΞΙΣ, Η Αντίοχος.

ZEVXIS VEL ANTIOCHVS.

ARGVMENTVM.

Apologia quadam, scriptorum Luciani, est, qua ille ostendit non tantùm nouitati se peregrinitati studere se, sed & rerum, sententiarúmque elegantiæ, deinde & aptæ compositionis harmoniæ. Cæterùm quòd sola nouitas illorum in admiratione sit, fieri communi quadam hominum natura, qui sola nouitate plerumque detineantur, interim aliorum nulla habita ratione. Idem enim & Zeuxidi olim in pictura Centauri, in quam præter nouitatem argumenti, multam artem impenderat, & Antiocho, in pugna contra Galatas accidisse, hostibus nouitatem & insolentiam elephantorum, non ipsius apparatum pertimescentibus. Tractatur autem eadem fermè ratione, qua & superior oratio: nisi quòd hic ipsa causa à principio ponitur, exempla autem, eáque

amplificata sequuntur. Etiam tituli eadem ratione, vt supra, impositi sunt.

Ναγλος ἐγὼ μὲν ὑμῖν δείξας τὸν λόγον, ἀπῆειν οἴκαδε. πεσόντες δέ μοι τῶν ἀκηκοότων πολλοὶ, κωλύει γὸ οὐδὲν οἶμαι καὶ τὰ τοιαῦτα πρὸς φίλους ἤδη ὄντας ὑμᾶς λέγειν, περισπόντες ἦν ἐξετάζοντο, καὶ θαυμάζουσιν ἐφίκεσαν. ὑπολὺ γοῦν παρεμαρτοῦντες, ἄλλος ἄλλοθεν ἐβόων, καὶ ἐπῄνουν, ἄχρι που καὶ ἐρυθριᾶν με, μὴ ἄρα πάμπολυ τὴν ἀξίας τῶν ἐπαίνων ἀπολειποίμιν. τὸ δ' ἓν κεφάλαιον ἅπασιν, τοῦτο ἦν. καὶ πάντες ἓν καὶ τὸ αὐτὸ ἐπεσημαίνοντο, τὴν καινότητα τῶν συγγραμμάτων ἐπαινοῦντες, καὶ πολὺ ἐν αὐτῇ τὸ νεωτερισμόν. μᾶλλον δ' αὐτὰ εἰπεῖν ἄμεινον, ἅπερ ἐκεῖνοι ἀπεφθέγγοντο. ὦ τὴν καινότητος. Ἡράκλεις τὴν παραδοξολογίας. ἐυμήχανος ἀνθρωπος. οὐδὲν ἄν τις εἴποι τὴν ὑπονοίας νεαρώτερον. οἱ μὲν, τοιαῦτα πολλὰ ἔλεγον, ὡς ἐκπλήττοιτο δηλαδὴ τοῦ τὴν ἀκροάσεως. ἢ τίνα γὸ ἂν αἰτίαν εἶχον ψεύδεσθαι, καὶ

Vm nuper habita apud vos oratione domum me conferrem, eorum qui me audierant multi me conuenerunt (nihil enim prohibere puto quominus etiam ista vobis dicam, qui iam amici mei estis), & tanquam mirabundi salutarunt. Qui dum itinere multo me deducerēt, alius aliunde exclamabat & laudabat, ita vt erubescerem, metuens ne laudum meritis longè inferior essem. Fuit igitur illis hæc laudationum summa: & omnes vnum idémque approbabant, cum inusitatam scriptorum materiam, tum multum in ea nouitatis studium. Multò verò satius est referre eadem quæ illi pronunciarunt. O nouitatem! ô admirabilem orationem! Ingeniosus homo est: nihil quisquam hoc tuo artificio nouius esse dixerit. Illi talia multa dicebant, prout oratione mea commoti fuerant. Nam quid eis causæ fuisset cur mentirentur, atq;

κολακεύειν τὰ τοιαῦτα, ξένον ἄνθρωπον, οὐ πάνυ πολλῆς αὐτοῖς φροντίδος ἄξιον τὰ ἄλλα; πλὴν ἐμέ γε ἐξεπίστατο δ, οὐ μετρίως A ἰδία ὁ ἔπαινος αὐτῶν. καὶ ἐπειδή ποτε ἀπελθόντων καθ' ἑαυτὸν ἐλογιζόμην, ἐνόουν. οὐκοῦν τοῦτο μόνον χαίρειν τοῖς ἐμοῖς ἔρεσιν, ὅτι μὴ B συνήδη, μηδὲ κατὰ τὸ κοινὸν βαδίζοι τοῖς ἄλλοις, ὀνομάτων δὲ ἅρα καλῶν ἐν αὐτοῖς, καὶ πρὸς τὸ ἀρχαῖον καινότατα συγκειμένων, ἢ νὴ ὀξέος, ἢ περινοίας τινὸς, ἢ χαρίεντος ἁπλότητος, ἢ ἁρμονίας, ἢ τέχνης τὸ ἐφ' ἅπασι, τούτων δὲ πρῶτον ἴσως τοὐμόν. οὐ γὰρ ἂν παίζοντες αὐτὰ ἐπῄνουν μόνον τὸ καινὸν τῆς προαιρέσεως, καὶ ξενίζον. ἐγὼ δὲ ὁ μάταιος, φιλῶ ὁπότε ἀναπεδῶντες ἐπαινοῖεν, τάχα μέντοι καὶ αὐτὸ τοῦτο προσδέχεσθαι αὐτοὺς, ἀλλ' ἦν γὰρ εἶναι τὸ τοῦ Ὁμήρου, καὶ πλὴν νέαν ᾠδὴν κεχαρισμένην ἀοιδάρχειν τοῖς ἀκούουσιν. ἐμοὶ μὲν τοσοῦτον γε, οὔτε ὅλον τὴν καινότητι νέμειν ἠξίουν, ἀλλὰ πλὴν μὲ, ὥσπερ ἐν προσθήκης μοίρᾳ συνεπικοσμεῖν τι, καὶ πρὸς τὸ ἔπαινον συντελεῖν καὶ αὐτόν. τὰ δὲ τῷ ὄντι ἐπαινούμενα,

his laudibus blandirentur homini extraneo: cæterùm ipsis non multum curando? Verumtamen me, neque enim dissimulabo, non mediocriter laus illorum cruciabat: & hæc solus ab illis relictus apud me cogitabam. Ergo solum meis scriptis hoc inest iucundum, quòd consuetæ compositionis nō sunt, neque communi cum alijs pede procedunt. Sed fortè procul à meis scriptis remota sunt pulchra vocabula, ad veterem regulam composita, ingenij C acumen & solertia, & gratia Attica, & sermonis cohærentia, & ars quæ in omnibus exiſtit. Non enim omissis illis, solam instituti nouitatem, & insolentiam collaudassent. At D stolidus ego quum subsilientes me laudarent, statim quidem id ipsum etiam adduxi putabā. Verum enim illud, Homeri, Nouā quāque cantilenam audientibus esse gratam. Nec tantum, nec E totum nouitati tribuendum sentiebam, quæ est veluti quædam ornamenti accessio, & laudis complementum: illa verò esse quæ reuera laudantur, & ab

καὶ τοῦτ' ἀκουόντων εὐφημούμενα, ἐκεῖνα εἶναι. ὥστε οὐ μετρίως ἐταράττετο, καὶ ἐκινδύνευον πιστεύειν αὐτοῖς, ἵνα καὶ μόνον ἐν τοῖς Ἕλλησιν εἶναι λέγοιτο. καὶ τὰ τοιαῦτα. τὸ δ' ἐπὶ τῷ παρ' ἐμοὶ, αἱ θῆκαι ἡμῶν ὁ θησαυρὸς ἦσαν. καὶ ὁλίγου δεῖν θαυματοποιῷ τινος ἔπαινον ἐπαινεῖσθαι πρὸς αὐτῶν. ἐθέλω γοῦν ὑμῖν καὶ τὸ τὰ γραφέως διηγήσασθαι. ὁ Ζεῦξις ἐκεῖνος, ἄριστος γραφέων γενόμενος, τὰ δημώδη, καὶ τὰ κοινὰ τούτων ὅσα ἔγραφεν, ἢ ὅσα παίζων ὁλίγα, ἥρωας, ἢ θεοὺς, ἢ πολέμους, ἀεὶ δὲ καινοποιεῖν ἐπειρᾶτο. καί τι ἀλλόκοτον αὖ καὶ ξένον ἐπινοήσας, ἐπ' ἐκείνῳ τὴν ἀκρίβειαν τῆς τέχνης ἐπεδείκνυτο. ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις τολμήμασι, καὶ θήλειαν ἱπποκένταυρον ὁ Ζεῦξις αὐτὸς ἐποίησεν, ἀναζεφουσάγε προσέτι παιδία ἱπποκενταύρω διδύμω, κομιδῇ νηπίω. τὸ εἰκὸς ταύτης αὐτίχαφός ἐστι νῦν Ἀθήνησι, πρὸς ὃν ἐπείνῳ ἀκείσθαι τὴν σάθμην μετενηνεγμένην. τὸ ἀρχέτυπον δ' αὐτὸ, Σύλλας ὁ Ῥωμαίων στρατηγὸς, ἐλέγετο μετὰ τῶν ἄλλων εἰς Ἰταλίαν πεπομφέναι πρὸ Μαλέαν οἶμαι καταδύσης τῆς ὁλκάδος,

auditoribus acclamatione excipiuntur. Itaque non modicè commouebar eò penè adductus vt ijs crederem, qui vnum ac solum inter Græcos esse me prædicabãt: aliáque id genus. Sed quod vulgo fertur, Carbones erant nostèr thesaurus. Ac propemodum vt præstigiator aliquis ab ipsis laudor. Volo itaque pictoris institutum vobis explicare. Zeuxis ille omnium pictorum præstantissimus, popularia illa, & communia, aut quæ perpauca sunt, Heroas, aut Deos, aut bella non pingebat, sed noui quippiam comminisci semper conabatur, cúmque insolens & nouum quid excogitasset, in eo solertiam artis ostendebat. Inter cætera audacia opera Zeuxis fœminam Hippocentaurum fecit, pueros hippocentauros geminos admodum paruos nutrientem. Huius imaginis exemplum nunc est Athenis, ad veram imaginem accuratissimè expressum; ipsum verò archetypum Sylla Romanorum imperator, cum rebus alijs in Italiam mississe ferebatur. Deinde circum Maleam submersa naui oneraria,

BIBLIOTHEQUE DE LA VILLE LYON 1894

ἀπολέσθαι ἅπαντα, καὶ τὴν γραφικήν. πλὴν ἀλλὰ τήνγε εἰκόνα τὴν εἰκόνος εἶδον. καὶ αὐτὸς ὑμῖν ὡσὰν οἷός τ' ὦ, δείξω τῷ λόγῳ, εἴ μὰ τὴν Δία γραφικός τις ὢν, ἀλλὰ πάνυ μέμνημαι, ἃ περὶ πολλοῦ ἰδὼν ἔν τινος τῶν γραφέων Ἀθήνησι. καὶ τὸ καὶ θαυμάσαι τότε τὴν τέχνην, τάχ' ἂν μοι καὶ νῦν πρὸς τὸ σαφέστερον διηγήσασθαι συναγωνίσαιτο. ὅτι χλόης ἐν θαλλοῦ ἡ κένταυρος αὐτὴ πεπίνται, ὅλη μὲν τὴν ἔμπροσθεν χαμαὶ κεκλιμένη, καὶ ἀποτέταται εἰς τοὐπίσω οἱ πόδες. τὸ δὲ γυναικεῖον ὅσον αὐτῆς, ἠρέμα ἐπάνεστι, καὶ ἔστ' ἀγκώνος ὅσον. οἱ δὲ πόδες οἱ ἔμπροσθεν, οὐκ ἔτι. καὶ οὗτοι ἀποτάδην, οἷον ὅτι πλευρὰν κεκλιμένης. ἀνὴρ ὁ μὲν, ὀκλάζοντι ἔοικεν, ὧν καμπύλος ὑπεσκελισμένῃ τῇ ὁπλῇ. ὁ δὲ, ἔμπαλιν ἐπανίσταται, καὶ τὸ ἑδάφους ἀντιλαμβάνεται, οἷόν εἰσιν ἵπποι, πειρώμενοι ἀναπηδᾶν. τῶν νεογνοῖν δὲ, τὸ μὲν ἄνω, ἔχει αὐτὴ ἐν ταῖς ἀγκάλαις, καὶ θέρει αὐθρωπικῶς, ἐπέχουσα τὸν γυναικεῖον μαστόν. τὸ δ' ἕτερον, ὑπὸ τὴν ἵππου θηλάζει, ἐς τὸ πωλικὸν τρέπον. ἄνω δὲ τῆς εἰκόνος, οἷον ἀπό τινος σκοπῆς ἐπικύπτων ἀνήρ τις, ἡμιόμνια, ἰῆσαμq; picturâ perijsse. At veræ imaginis imaginem vidi, quam oratione quoad fieri poterit, vobis ostendam: non per Iouẽ quòd facultate graphicè exprimẽdi sim præditus, sed quia planè memini, quippe quã nuperrime in pictoris cuiusdã ædibꝰ viderim Athenis. Ipsa verò admiratio in quã tunc ars me rapuit, fortasse mihi etiam nũc ad rem dilucidiùs declarãdam adminiculo erit. Hæc Centaurus in virenti gramine facta est: eáq; parte qua equam refert, humi iacet tota, pedésque posteriores retro extendunrur. Qua verò mulier est, se nsim exurgit, & cubito incumbit. Pedes autem anteriores non sunt itidem porrecti, vt potè quæ super latere iaceat: sed alter, in genu inflexo est similis, subtracta vngula curuus: alter contra exurgit, & solum prehendit, quod fere faciunt equi, quando subsilire conantur. Infantium autem alterum desuper vlnis complexa humano more nutrit, muliebrem mammam ori applicãs: alterum equino lactat vbere equarum in morem. Cæterum ex superiori tabulæ parte velut è specula, mulieris illius infantes vtrinque nutricantis maritus Hippocentaurus,

νυς δηλαδὴ τὸ τὰ βρέφη ἀμφοτέρωθεν πεδωμένης, ἐπικύπτοντος γελῶν, οὐχ ὅλος φαινόμενος, ἀλλ' ἐς μέσον τὸ ἵππου, λέοντος σκύμνον ἀνέχων τῇ δεξιᾷ, καὶ ἅμα ἑαυτὸ αἰωρῶν, ὡς δεδιξαιτο σὺν παιδιᾷ τὰ βρέφη. τὰ μὲν οὖν ἄλλα τὸ γραφικῆς, ἐφ' ὅσα τοῖς ἰδιώταις ἡμῖν, ἁπάντη ἐμφανῆ ὄντα, πάνυ ὅλως ὅμως ἔχει δυάμιν τὸ τέχνης. οἷον, τὸ ἀποτεῖναι τὰς γραμμὰς ἐς τὸ εὐθύτατον, καὶ τὸ χρωμάτων ἀκριβῆ τὸ κράσιν, καὶ εὔκαιρον ἐπιβολὴν ποιήσασθαι, καὶ σκιάσαι ἐς δέον. καὶ τὸ μεγέθους τὸ λόγον, καὶ τὴν τῶ μέρων πρὸς τὸ ὅλον ἰσότητα, καὶ ἁρμονίαν, γραφέων παῖδες ἐπαινέτων. οἷς ἔργον εἰδέναι τὰ τοιαῦτα. ἐγὼ δ' τὸ Ζεύξιδος ἐκεῖνο μάλιστα ἐθαύμασα, ὅτι ἐν μιᾷ καὶ τῇ αὐτῇ ὑποθέσει ποικίλως τὸ πρέπον ἐπεδείξατο τὸ τέχνης. τὸ μὲν ἀνδρεῖα, ποιήσας πάντη φοβερὸν, καὶ κομᾶ ἔγχιον. σβαρὸν τῇ χαίτῃ. λάσιον τὰ πολλά. οὐ χεῖ τὸ ἵππου αὐτῆ μόνον, ἀλλὰ καὶ καθ' ἕτερον τὸ ἀνθρώπου. καὶ ὀφρᾶς αὐτῆ τὸν ὦμος ἐπὶ πλεῖσον, τὸ βλέμμα, καίτοι γελῶντος, ἐμφαίνεις

inclinat⁹ ridet, nec totus apparet, sed media parte equi catulum leonis dextra sustinet, & supra se attollit, vt hoc lusu pueros territet. Porrò reliquæ picturæ partes, quanquam nobis rudibus & idiotis, non sunt planæ & conspicuæ, omnem tamen artis virtutem habent: Vti linearum quam rectissimos ductus, & colorum scitam mixtionem, & eorum opportunam applicationem, & commodam inumbrationem. At magnitudinis proportionem, & mensurarum ad totum æqualitatem atque compagem pictores commendent, quorum muneris est talia scire. Ego verò Zeuxidis illam industriam potissimum laudarim, quòd in vno eodémque argumento varié artis excellentiam demonstrauit: vt pote qui virum fecit prorsus terribilem, ac vehementer agrestem, coma superbum, multa ex parte hirtum, non solùm qua equus, sed etiam qua homo est, & sublimibus finxit humeris, vultu, quanquam ridentis, tamen planè ferino, & montano, & immansueto.

ὅλον, καὶ ὄρειόν τι, καὶ ἀνήμερον.

τοιοῦτον μὲν ἐκεῖνον. τὴν δὲ θήλειαν ὑπέρευγε τὸ καλλίστης, ὅσαι μάλιστα αἱ θεσσαλαί εἰσιν, ἀδμῆτες ἔτι, καὶ ἄβατοι. τὸ δὲ ἄνω ἡμίτομον γυναικὸς, πάγκαλον, ἔξω τῶν ὤτων. ἐκεῖνα δὲ μόνα, σατυρώδη ἐστὶν αὐτῇ. καὶ ἡ μίξις δὲ, καὶ ἁρμογὴ τῶν σωμάτων, καὶ δὴ συνάπτεται, καὶ συνδέεται τῷ γυναικείῳ τὸ ἱππικὸν, ἠρέμα, καὶ ἐξ ἀθρόως μεταβαίνουσα, καὶ ἐκ προσαγωγῆς βεπομένη, λανθάνει τὴν ἅψιν ἐκ θατέρου εἰς τὸ ἕτερον ὑπαγομένη. τὸ γεννηθὲν δὲ τὸ ἐν τῇ γυναικὶ, ὁμοῖς ἄγριον, καὶ ἐν τῷ ἁπαλῷ ἤδη φοβερόν. καὶ τοῦτο θαυμαστὸν, οἷον ἔδοξέ μοι, καὶ ὅτι παιδικῶς μάλα πρὸς τὸ συμμον τῶν λεόντος ἀναβλέποντες, μεταξὺ τῆς θηλῆς ἑκάτερος ἐπειλημμένοι, ἐν χερὶ τὴν μητρὶ προσαμῶντο. ταῦτα δὲ ἐν ὑπολαμβάνοντος ὁ Ζεῦξις, αὐτὸς μὲν ἐφέτο ἐκωλύσειν τοὺς ὁρῶντας ἐπὶ τῇ τέχνῃ. οἱ δὲ, αὐτίκα μὲ ἐβόων. ἢ τί γὰρ ἂν ἔπεισιν, καλλίστῳ θεάματι ἐντυγχάνοντες; ἐπῄνουν δὲ μάλιστα πάντες, ἄτερ καὶ ἐμοὶ προσῆλθε ἐκεῖνοι. τῆς ὑπονοίας τὸ ξένον, καὶ τὴν γνώμην τῆς γραφῆς ὡς ἰδέαν, καὶ τοῖς ἔμπροσθεν ἀγνοημένην οὖσαν.

Sic quidem illum expressit. Porrò fœminam ad equæ pulcherrimę speciem extulit, quales potissimũ sunt Thessalæ indomitæ, & sessoris expertes. Dimidiã verò mulieris partem, summa elegantia formauit: exceptis auribus, quas solas habet satyriricis similes. Cæterùm mixtio, & commissura corporum quatenus muliebris pars cũ equina coit & coniungitur, sensim, non affatim trãsiens, & paulatim descendens, aspectu non percipitur, ita ex altero in alterum lenis fit deductio. Porrò infantum alter, non secus ac pater, agrestis est, & in tenera ætate iam terribilis. Et hoc mihi visum est admiratione dignum, quòd vterque dum vbera tenent, cuti matris affixi, leoninum catulum pueriliter respiciant. Itaq; cùm hæc singulari artificio expressisset Zeuxis, existimauit se artis præstantia spectantes in admirationem tracturum. Illi autem actutum exclamabant. Quid enim facerent pulcherrimum nacti spectaculum? Enimuero laudibus illum extollebant omnes, ob quæ me nuper illi, nempe ob insolens inuentum, nouúmq; picturæ consilium prioribus ignotum.

ὥστε ὁ Ζεῦξις συνεὶς ὅτι
αὐτὸν ἀφελεῖ ἡ καινοτέρα
καινὴ ὄψις, καὶ ἀπάγει τὴν τέ-
χνης, ὡς ἂν παρέργῳ πίστεσι
τῷ ἀκείβειαν τῶν πραγμάτων, A
ἄγε δή ἔφη ὦ Μικκίων πρὸς τὸν
μαθητήν, περίβαλε ἤδη τὴν
εἰκόνα. καὶ ἀράμενοι, ἀποκομί-
ζετε οἴκαδε. οὗτοι γὰρ ἡμῶν, τὸ
πλοῦν τὴν τέχνης ἐπαινοῦσι. τὸ δὲ
ἐφ' ὅτῳ, εἰ καλῶς ἔχει, καὶ κρί-
νειν τῷ τέχνῳ, οὐ πολὺ ποιοῦν-
ται λόγον. ἀλλὰ παρευδοκι-
μεῖ τῷ ἀκείβειαν τῶν ἔργων ἡ τῆς B
καινοτομεῖσθαι καινοτομία. ὁ μὲν
οὖν Ζεῦξις, οὕτως ὀργιλώτερον
ἴσως. Ἀντίοχος δὲ, ὁ σωτὴρ ἐπι-
κληθεὶς, καὶ οὗτος ὁμοίου τι
παθεῖν λέγεται ἐν τῇ πρὸς
Γαλάτας μάχῃ. εἰ βούλεσθε, D
διηγήσομαι καὶ τοῦτο, ὁπῖον
ἐγένετο. εἰδὼς γὰρ τοὺς Γαλά-
τας ὄντας, καὶ πλήθει παμπόλ-
λους ὁρῶν, καὶ τὴν φάλαγγα
καρτερῶς συναρηρῦαν, καὶ ἐπὶ
μετώπου μὲν πρασπίζοντας τοὺς E
χαλκοθώρηκας αὐτῶν, ἐς βά-
θους δὲ ἐπὶ τεττάρων, καὶ εἴκοσι
τεταγμένους ὁπλίτας, ἐπὶ κέ-
ρως δὲ ἑκατέρωθεν τὸ ἴσωσον
διωμοσίαν οὖσαν, ἐν δὲ τοῖς μέσοις,
τὰ ἅρματα ἐκπηδήσεσθαι μέλ-
λοντα, δρεπανηφόρα ὀγδοήκοντα, καὶ συνωχεῖσθαι ἐπ' αὐτοῖς

Vt verò Zeuxis animaduer-
tit eos argumenti nouitate capi, & ab artis contemplatione auocari, ita vt rerum scitè expressarum industriam parui penderent, Age Miccio, dixit ad discipulum, picturam inuolue, & sublatam domum auferte. Hi namque nostræ lutum artis laudant: sed mentis & scopi, num rectè, & ex arte factum sit opus, nullam rationem habent. Verùm argumenti nouitas operis præstantiam gloria vincit. Ita quidem se gessit Zeuxis, forsan quàm par erat iracundiùs. Cæterùm Antiocho, cui cognomen Soteri, simile quiddam in pugna aduersus Galatas accidisse fama est. Quam historiam vobis narrabo si vultis. Cùm sciret Galatas viribus pollere, magnásque videret esse eorum copias, phalángem fortiter coniunctam, in fronte propugnatores loricis æneis instructos, in medio cataphractos quatuor & viginti ordinatos, in cornu vtrinque viginti millia equitum, porrò è medio currus octoginta falcatos erupturos, præterea

δὶς τοσαύτας, ταῦτα ὁ ῥῶν, πάνυ πονηρὰς εἶχε τὰς ἐλπίδας, ὡς ἀμαχὸν ὄντων ἐκείνων αὐτῶν. ἐκεῖνος γὰρ δὴ ὀλίγον τὸ στρατείας ἐκείνης παρασκευαδείσης, οὐ μεγαλωστὶ, οὐδὲ κατ' ἀξίαν τοῦ πολέμου ἀφίκετο, κομιδῇ ὀλίγους ἄγων, καὶ τούτων πελταστικὸν τὸ πολὺ, καὶ ψιλικόν. οἱ γυμνῆτες γὰρ, ὥσπερ ἥμισυ τῆς στρατιᾶς ἦσαν. ὥστε ἐδόκει αὐτῷ ἤδη ἀπενδεδαι, καί τινα εὐπρεπῆ διάλυσιν εὑρῆσθαι τοῦ πολέμου. ἀλλὰ Θεοδότας ὁ Ῥόδιος, ἀνὴρ γενναῖος, καὶ τακτικῶν ἔμπειρος, οὐκ εἴα παρὼν ἀθυμεῖν. καὶ ἦσαν γὰρ ἐκκαίδεκα ἐλέφαντες τῷ Ἀντιόχῳ. τούτοις ἐκέλευσεν ὁ Θεοδότας, τέως μὲν ἔχειν, ὡς οἷόν τε κατακρύπτοντας, ὡς μὴ καταδήλοι εἶεν. ὑποφαινόμενοι τῷ στρατῷ. ἐπειδὰν δὲ σημήνῃ ὁ σαλπιγκτὴς, καὶ δὴ συμπλέκεσθαι, καὶ εἰς χεῖρας ἰέναι, καὶ ἵππος ἡ τῶν πολεμίων ἐπελαύνηται, καὶ τὰ ἅρματα οἱ Γαλάται, ἀνοίξαντες τὰ φάλαγγα, καὶ διασήσαντες ἐπαφῶσι, τότε ἀνὰ τέτταρας μὲν τῶν ἐλεφάντων, ἀνὰ πάντα ἐφ' ἑκάτερα τοῖς ἱππεῦσι. [illegible] ὀκτὼ δὲ ἀντεπαφεῖναι τοῖς ἁρματηλάταις,

bis totidem bigas. Hæc cùm videret, malum pugnæ euentum expectabat, ve cui cum inuictis militibus esset decertandum. Ipse enim ob breuitatem temporis cum exercitu, nec magnificè, nec pro belli dignitate instructo venit, perpaucos adducens, eósque peltatos pleroſque, & leuis armaturæ milites, plus mediam partẽ exercitꝰ. Itaq; videbatur ipsi iam fœdus iciendum esse, & decoram belli solutionem inueniendam. Verùm Theodotas Rhodius, vir generosus, aciei instruendæ peritus, eum sẽ præsente animis çadere non siuit. Antiochus sedecim elephantos habebat, quos Theodotas occultari iussit, quandiu fieri posset, ne exercitum supereminentes apparerent; sed posteaquam tubicen signum dedisset, & congrediendum atque ad manus veniendum esset, & equitatus hostium procederet, & Galatæ aperta, diuisáque phalange currus immitterent, tunc cum quaternis elephantis vtrinque occurrere equitibus & reliquos octo aurigis, bigarúmque ductoribus im-

καὶ συμφορήσεις. εἰ γὰρ τοῦτο γένοιτο, φοβηθήσονται αὐτῶν ἔφη οἱ ἵπποι, καὶ ἐς τὸν γαλάτας αὖθις ἐμπεσοῦνται φεύγοντες. καὶ οὕτως ἐγένετο. οὐ γὰρ πρότερον ἰδόντες ἐλέφαντα οὔτε αὐτοὶ Γαλάται, οὔτε οἱ ἵπποι αὐτῶν, οὕτω πρὸς τὸ παράδοξον τῆς ὄψεως ἐταράχθησαν, ὥστε πύρρω ἔτι τῶν θηρίων ὄντων, ἐπὶ μόνον τετελεσμένων ἤκουσαν, καὶ τοὺς ὀδόντας εἶδον ἀποστίλβοντας ὑπομελάνων τὸ παντὸς σώματος, καὶ τὰς προβοσκίδας, ὡς ἂν εἰ μέλανος τοῦ παντὸς σώματος, καὶ τὰς προνομαίας, ὡς ἐς ἁρπαγὴν ὑπεραιωρουμένας, πρὶν ἢ τὸ τύχευμα ἐξικνεῖσθαι, συγκλίναντες, σὺν ὀδυνηρῷ κόσμῳ ἔφευγον. οἱ μὲν πεζοὶ, πρὸς ἀλλήλων τοῖς δορατίοις, καὶ συμπατούμενοι ὑπὸ τῶν ἵππων, ὡς ἔτυχον, ἐμπεσόντων ἐπ' αὐτούς. τὰ ἅρματα δὲ ἀναστρέφοντα, καὶ ταῦτα ἔμπαλιν εἰς τοὺς οἰκείους ἐν αἱματοῖ διεφέρετο ἐν αὐτοῖς, ἀλλὰ τὸ τῆς Ὁμήρου Δίφρους δ' ἀφειμυβαλίαζον. οἱ ἵπποι δ' ἐπείπερ ἅπαξ τὸ εὐθὺ ὁδοῦ ἀπεζεύχθησαν, ἐκ ἀναχόμενοι τῶν ἐλεφάντων, τοὺς ὀπισθίους ἀποβαλλόντες, κεῖν' ὄχεα κροτάλιζον τέμνοντες νὴ

immittere. Hoc enim facto, inquit, ipsorum equi perterrebuntur, & in Galatas impetum facient fugientes. Talísque fuit consilij euentus. Cùm enim nec Galatæ, nec ipsorum equi elephantos antea vidissent, ita nouo elephantorum spectaculo turbati sunt, vt quanquam adhuc procul erant illæ belluæ, quum tantùm stridentes audiuerunt, & dentes insignirer candentes viderunt, velut ex toto nigro corpore, & proboscides tanquam ad rapinam sublatas, priusquàm emissum fuisset telum, versis retrò habenis, nullóque ordine aufugerint. Sedenim pedites se inuicem hastis configentes, ab equitibus in ipsos prolapsis conculcabantur. Currus autem subuersi, denuo in suos non sine sanguine ferebantur: ac iuxta illud Homeri. Sursum ac deorsum voluebantur currus. At verò equi cùm semel à recta via declinassent, elephantorum impetum non sustinentes, sessores excutiebant, & currus strepebant proscindentes per Iouem, & dissecantes falcibus, quos-

Δία, καὶ διαιρούντες τοῖς δρεπα-

πεσόντες, εἴ πινας τῶν φίλων καταβάλοιεν. πολλοὶ δ' ὡς ἐν τοσούτῳ θορύβῳ τοσούτῳ καταβάλλοντο. ἐπίπτοντο δὲ καὶ οἱ ἐλέφαντες συμπατοῦντες, καὶ συναναῤῥιπτοῦντες ἐς ὕψος ταῖς προβοσκίσιν, καὶ συναρπάζοντες, καὶ ταῖς ὀδοῦσι περιπείροντες. καὶ τέλος, οὗτοι κρατοῦσι παραδίδοσι τῷ Ἀντιόχῳ τὴν νίκην. εἰ γελάσεται δή, οἶμαι, ἐτεθνήκεσαν, πολλῷ τῷ φόνου χωρὶς μόνου. οἱδὲ, ζῶντες ἐλαμβάνοντο. πλὴν παῦ ὀλίγοι, ὁπόσοι ἔφθασαν ἐς τὰ ὄρη ἀναφυγόντες. οἱ Μακεδόνες δὲ, ὅσοι σὺν Ἀντιόχῳ ἦσαν, ἐπαιώνιζον. καὶ περιστάντες ἄλλος ἄλλαχόθεν, αὐτὸν τὸν βασιλέα, καλλίνικον ἀναβοῶντες. ὁδὲ, καὶ δακρύσας ὡς φασιν, ἀκούσαμεν ἔφη ὦ στρατιῶται, οἷς γε ἀνανταίοις ἐν ἐκκαίδεκα τούτοις θηρίοις ἐχρήσατο. ὡς εἰ μὴ τὸ καινὸν τοῦ θεάματος ἔκπληξε τοὺς πολεμίους, τί ἂν ἡμεῖς ἦμεν πρὸς αὐτούς; ὅπῃ τε τῷ βοπάρῳ, κελεύει ἄλλο μηδὲν, ἐλέφαντα δὲ μόνον ἐγκολάψαι. ὥρα τοίνυν μεσκοπεῖν, μὴ καὶ τοὐμὸν ὅμοιον ἦ τῷ Ἀντιόχῳ. τὰ μὲ ἄλλα, οὐ ἄξια μάχης. ἐλέφαντες δὲ πῆνες, οὐ ξένα

cunque ex amicis deiecissent: multi autem, vt in tanto tumultu, deijciebantur: quos elephanti sequebantur conculcantes, & in altum suis proboscidibus proijcientes, vnáque rapientes, & dentibus transfigentes. Tandem illi suo robore victoriam Antiocho tradiderunt. Galatæ autem alij, magna clade edita, occubuerunt: alij viui capti sunt, paucis exceptis, qui in montes confugerunt. Porrò Macedones quicunque cum Antiocho in prælium descenderant, pæana canebant, & accurrentes aliunde alius, victorem regem clamantes coronabant. At ille lachrymatus, vt aiunt, Pudeat nos, inquit, ô milites, quibus harum sedecim beluarum ope salus obtigit: ita vt nisi spectaculi nouitas hostes perterruisset, quid nos præ ipsis fuissemus? Trophæo autem nihil nisi elephantum insculpere iussit. Itaque jam tempus est vt considerem, num ego sim Antiocho similis. Cætera quidem quæ pugna non sunt digna: sed tantùm sunt elephantes, & noua terriculamenta spectantibus,

μορμολύκεια πρὸς τοὺς ὁρῶν-

ἦας, καὶ θαυματοποιΐα, ἔλλως ἐκεῖνα χρῶ ἐπαινοῦσι πάντες. οἷς δ' ἐγὼ ἐπιπονοίδειν, εἰ πάνυ ταῦτα ἐν λόγῳ παρ' αὐτοῖς ὄφειν. ἀλλ' ὅτι μὲν Ἡλεία ἱπποκένταυρος γεγραμμένη, τοῦτο μόνον ἐκπλήττονται. καὶ ὥσπερ ὄφις καινὸν, καὶ τερατῶδες δοκεῖ αὐτοῖς. τὰ δ' ἄλλα, μάτην ἅπαντα τῷ Ζεύξιδι πεποίηται. ἀλλ' οὐ μάτην. γραφικοὶ γὰρ ὑμεῖς, καὶ μετὰ τέχνης ἅπασα θεᾶσθε. εἰκὸς μόνον ἄξια τοῦ θεάτρου δεικνύειν.

metum & admirationem parientia, tamen ab omnibus laudantur. At quibus confidebam, horum rationem non habent: sed hoc solum mirantur, depictam videlicet Hippocentaurum fœminam: ídque, sicut est, nouum & monstrosum ipsis videtur. At cætera nequicquam à Zeuxide facta sunt. At non nequicquam. Etenim vos qui estis pingendi periti, etiam cum arte singula expenditis, dummodo digna sint quæ in theatro spectanda proponantur.

ΑΡΜΟΝΙΑΗΣ. HARMONIDES.

ΑΡGVMENTVM.

Commendat se amico, ex principibus cuidam suo, adductus, vt ipse fingit, exemplo Hermonidæ, qui cùm magistrum suum de paranda gloria & immortalitate consuluisset, monitus ab eodem fuerit, vt artem quam à se didicisset, non omnibus Græcis, nam id impossibile fore, sed optimatibus ac præstantissimis quibusque ostentaret, sic enim fore, vt cùm illi ipsi laudati fuerint, vbicunque ipsum laudarent, veram ex eo gloriam ac laudem consequeretur. Statuisse igitur se eodem pacto, & huic commendari se, suâque deberi, vt qui primum ea præstantia, eóque iudicio sit, vt quod ipse suo calculo approbasset, deinde & cæterorum omnium probaretur, amplificando hanc personæ illius excellentiam, per collationem. Deinde & ex eadem patria secum natus sit, vt vel eo nomine fauere ac

patrocinari sibi debeat. Postremo & à scriptorum ratione facilitatem ac meritum causæ ostendit. Orditur statim ab expositione exempli, cuius occasione adductum ac motum sese fingit. Concludit autem Orationem per comprecationem & votum, à Dijs precando, vt cœptam laudem suam crescere ac perpetuam esse velint. Titulus eadem ratione, qua in superioribus inditus est.

Ρμονίδης ὁ αὐλητὴς, ἤρετο ποτὲ Τιμόθεον διδάσκαλον αὐτοῦ ὄντα, εἰπέ μοι ἔφη ὦ Τιμόθεε, πῶς ἂν ἔνδοξος γενοίμην ἐπὶ τῇ τέχνῃ καὶ τί ποιοῦντα, εἴσονταί με οἱ Ἕλληνες ἅπαντες; τὰ μὲν γὰρ ἄλλα εὖ ποιῶν, ἐδιδάξω με ἤδη ἁρμόττειν τὸν αὐλὸν ἐς τὸ ἀκριβές, καὶ ἐμπνεῖν ἐς τὴν γλωττίδα λεπτόν τι, καὶ ἐμμελὲς, καὶ ὑποβάλλειν τοὺς δακτύλους ἐναφῶς ὑπὸ πυκνῇ τῇ ἄρσει, καὶ θέσει, καὶ βαίνειν ἐν ῥυθμῷ, καὶ σύμφωνα εἶναι τὰ μέλη πρὸς τὸ χορὸν, καὶ τὰς ἁρμονίας ἑκάστης διαφυλάττειν τὸ ἴδιον. τῆς φρυγίου, τὸ ἔνθεον. τῆς λυδίου, τὸ βακχικόν. τὸ δωριστὶ, τὸ σεμνόν. τὸ ἰωνιστὶ τὸ γλαφυρόν. ταῦτα μὲν οὖν πάντα ἐκμεμαθήκαμεν παρὰ σοῦ. τὰ μέγιστα δὲ, καὶ ὧν ἕνεκα ἐπεθυμήσαμεν τῆς αὐλητικῆς, οὐκ

Armonides tibicen Timotheum magistrum olim his verbis interrogauit. Dic mihi Timothee, quomodo arte mea clarus euadam, & quid faciam vnde me Græci omnes norint? Nam alia quidem tuo beneficio iam didici, scilicet tibiam accuratè componere, tenuem & canorum sonum in lingulam inspirare, & appositè digitos crebrò tollendo & ponendo applicare, & ad numeros progredi modósque ad chorum congruos facere, & Harmoniæ cuiusque proprietates obseruare. Phrygiæ impetum diuinum, Lydiæ furorem, Doricæ grauitatem, Ionicæ iucunditatem. Hæc inquam omnia ex te didici. Sed maxima illa quorum gratia artem ludendi tibia expetiui,

ὀρῶ πῶς ἂν ἀπ' ἀυτῆς μοι προσγένοιτο ἡ δόξα, ἡ περὶ τῶν πολλῶν, καὶ τὸ ἐπίσημον εἶναι ἐν πολίταις, καὶ δείκνυσθαι τῷ δακτύλῳ. καὶ ἰδοῦ που φανῶ, εὐθὺς ἐπιστρέφεσθαι πάντας εἰς ἐμὲ, καὶ λέγειν τοὔνομα, οὗτος ἐκεῖνος Ἁρμονίδης ἐστὶν, ὁ ἄριστος αὐλητής. ὥσπερ ὅτε καὶ σὺ ὦ Τιμόθεε, τοπροῶτον ἐλθὼν οἴκοθεν ἐπὶ Βοιωτίας, ὑπηύλησας τῇ Πανδιονίδι. καὶ νικήσας ἐν τῷ Αἴαντι τῷ ἐμμανεῖ, τὸ ὁμώνυμόν σοι ποιήσαντος τὸ μέλος, οὐδεὶς ἰδὼν, ὃς ἠγνόει τοὔνομα, Τιμόθεον ἐκ Θηβῶν. ἀλλ' ἔνθα ἂν καὶ νυκτοφανὴς, συνθέουσιν ἐπὶ σὲ πάντες, ὥσπερ ἐπὶ τὴν γλαῦκα τὰ ὄρνεα. ταῦτ' ὀξὺ, εἰ ἅπερ ἠυξάμην αὐλητὴς γενέσθαι, καὶ ἐφ' οἷς πεπόνηκα τὸν πόνον τὸν πολύν. ἐπεὶ τόγε αὐλεῖν αὐτὸ, καὶ ἄνευ τοῦ ἔνδοξον εἶναι δι' αὐτὸ, οὐκ ἂν δεξαίμην, ἀγνώστῳ μοι προσγιγνόμενον, οὐδ' εἰ Μαρσύας, ἢ Ὀλυμπος γένοιτο μέλλοιμι λαμβάνων. οὐδὲν γὰρ ὄφελος ἀπορρήτου φασὶ, καὶ ἀφανοῦς τῆς μουσικῆς. ἀλλὰ σὺ ἔφη καὶ ταῦτα παίδευσόν με, ὅπως μοι χρηστέον ἐμαυτῷ, καὶ τῇ τέχνῃ. καί σοι

A

B

C

D

E

nescio quomodo inde mihi obuenire queant, celebris apud multos opinio, & in cœtibus claritudo, vt digito monstrer, & vbicunque visus fuero, protinus omnes in me conuertantur, & nomen dicant. Hic ille est Harmonides tibicen præstantissimus. Quemadmodũ quando, cum primùm domo è Bœotia venisses, Pandionidi tibicinem egisti: cúmque in Aiace furente, eum vicissis qui tuo cognominem cantum modulabatur, nemo erat, qui nomen tuum, Timotheum Thebanum ignoraret. Imò etiam nunc vbicunque visus fueris; ad te concurrunt omnes, vt ad noctuam auiculæ. Hæc sunt quorum gratia tibicen euadere optaui, & pro quibus magnum illum laborem exhausi. Quandoquidem tibia canere, per se citra famæ accessionem non expetiuerim, si ignoto mihi obtingat, non si Marsyas, aut Olympus non sentiens euasurus sim. Siquidem incelebris, & ignotæ Musicæ nullum est emolumentum. At tu, inquit, doce me etiam hæc quomodo mihi me ipso, & arte sit vtendum. Ac tibi duplici nomine gratiam habebo, διττὼ εἰσομαι τὼ χάριν

καὶ ὅτι τῇ αὐλήσει, καὶ τὸ μέγιστον, καὶ ὅτι τῇ δόξῃ αὐτῆς. ἀποκρίνεται οὖν αὐτῷ ὁ Τιμόθεος, ἀλλ' ὦ Ἁρμονίδη, ἐρᾷς μὲν ἔχειν εὖ ἴσθι οὐ μικρᾶ πράγματος, ἐπαίνου, καὶ δόξης, καὶ ἐπίσημος εἶναι, καὶ γιγνώσκεσθαι παρὰ τῶν πολλῶν· τοῦτο δ', εἰ μὲν οὕτως πως ἐς τὰ πλήθη παιὼν ἐπιδεικνύμενος, ἐθέλοις ποιεῖσθαι, μακρὸν ἂν γίγνοιτο, καὶ οὐδὲ οὕτως ἅπαντες εἰσονταί σε. πᾶ γὰρ ἂν εὑρεθείη ἢ θέατρον, ἢ σταδίου οὕτω μέγα, ἐν ᾧ πᾶσιν αὐλήσεις τοῖς Ἕλλησιν; ὡς δ' ποιήσας γνωσθήσῃ αὐτοῖς, καὶ ἐπὶ τὸ πέρας ἀφίξῃ τῆς ἐυχῆς, ἐγὼ καὶ τοῦθ' ὑποθήσομαί σοι. σὺ γὰρ αὔλει μὲν καὶ παρὰ τὰ θέατρα ἐνίοτε. ἀτὰρ, ὀλίγον μελέτω σοι τῶν πολλῶν. ἢ δ' ἐπίτομος, καὶ ῥᾳδία ἐπὶ τὴν δόξαν ἄρουσα, ἥδε ἔστιν. εἰ γὰρ ἐπλεξάμενος τῶν ἐν τῇ Ἑλλάδι τοὺς ἀρίστους καὶ ὀλίγους αὐτῶν, ὅσοι κορυφαῖοι, καὶ ἀναμφιλόγως θαυμασοί, ἐπ' ἀμφότερα πρὸς, εἰ τούτοις φημὶ ἐπιδείξαιο τὰ αὐλήματα, καὶ ἅτοι ἐπαινέσονταί σε, ἅπασιν Ἕλλησι νόμιζε ἐν ὅτῳ βεβαχεῖ. καὶ τὸ

cùm propter tibiæ cantum quem callebo, tum quod maximum est, propter gloriam quam ex eo obtinebo. Cui sic respondet Timotheus. Rem non exiguam, vt probè scis Harmonides, laudem, & gloriam amas, qua sis insignis, & à vulgo cognoscaris. Sed hoc, si in cœtus prodeundo vt specimen artis edas, tibi parare velles, longum foret, neque sic te nossent omnes. Etenim vbi gentium, aut theatrum, aut stadium ita magnum inuenireтur, in quo Græcis omnibus tibia modulareris? Vt autem illis innotescas & voti tui cõpos fias, hoc consilium tibi dabo. Tu quidem in theatris tibia nonnunquã lude, sed vulgus parum tibi sit curæ. Hæc via quæ ad gloriam ducit est compendiaria & facillima: si collectis Græciæ optimatibus, eorúmque paucis, quicũque primores sunt, & citra controuersiam admirandi, spectatæ vtrinque fidei, si inquam his tuæ modulationis specimen exhibeas, & hi te laudent, puta te tam breui tẽpore Græcis omnib⁹ iã innotuisse. et vide qua ratione rẽ hanc tibi cõ-

ἤδη γίγνοιτο γνώριμος πρᾶγμα ὅσα πῶς συνθή-

struo.

μι. εἰ γὸ ὅς ἅπαντες ἴσασι, καὶ ὅς θαυμάζουσιν, ἔτοι ἴ, εἰσομαί σε αὐλητικὸν εὐδόκιμον ὄντα, τί σοι δεῖ τῶ πολλῶν, οὔτε παντὸς ἀκολουθήσοντος τοῖς ἀμείνονι κρῖναι δυναμένοις; ὁ γάρ τοι πολὺς ὄχλος λεώς, αὐτοὶ μὲ ἀγνοοῦσι τὰ βελτίω, βαίαυσοι ὄντες οἱ πολλοὶ αὐτῶν. ὅτινα δ' ἂν οἱ τοιοῦτοι ἐπαινέσωσι, πιστεύσομι μὴ μὲν ἀλόγως ἐπαινεθῆναι τοῦτον. ὥστε ἐπαινέσουσι καὶ αὐτοί. καὶ γὸ οὐ καὶ ἐν τοῖς ἀγῶσιν, οἱ μὲ πολλοὶ θεαταί εἰσι κρεττῆσσί ποτε, καὶ συείσαι. κείνοισι ἴ ἑπτὰ, ἢ πέντε, ἢ ὁσοι δή. ταῦτα ὁ μὲ Ἁρμονίδης οὐκ ἔφθη ποιῆσαι. μεταξὺ γὸ αὐλῶν φασιν, ὅτε τοιοῦτον ἠγωνίζετο, φιλοτιμότερον ἐμφυσῶν, ἀναπέπνευσε τῷ αὐλῷ, καὶ ἀσεφανώτος ἐν τῇ σκιωῇ ἀπέθανε, τὸ αὐτὸ καὶ πρῶτον καὶ ὕστατον αὐλήσας ἐν Διονυσίοις. ὁ μὺτοι τῦ Τιμοθέου λόγος, οὐκ αὐλητοῦς, οὐδὲ Ἁρμονίδη μόνον εἰρῆσθαι μοι δοκεῖ, ἀλλὰ πᾶσιν, ὅσοι δόξης ὀρέγονται, δημόσιόν τι ἐπιδεικνύμενοι, τῦ παρὰ τῶν πολλῶν ἐπαίνου δεόμενοι. ἔγωγ' οὖν ὁ ποτε καὶ αὐτὸς ἐνενόουν τὰ ὅμοια περὶ τῶν ἐμαυτῦ, καὶ ἐζήτουν ὅπως ἂν τάχιστα

A

B

C

D

E

struo. Nam si ij quos norunt, & mirãtur omnes, te præclarũ tibicinem esse cognoscent, quid vulgo tibi op⁹, qui meliores rerũ judices omnino sequetur? Siquidẽ popularis ista multitudo, quæ magna ex parte mechanicis opificib⁹ constat, fere sẽper ea quæ sunt optima ignorat. Quemcumq; autẽ proceres laudauerint, eum non temerè laudatũ credunt. Itaque & ipsi laudabunt. Quippe in ipsis quoque certaminibus multi sũt spectatores, qui aliquãdo applaudunt, & explodunt: at septem aut quinque, aut quot libet iudicium ferunt. Hæc quidẽ Harmonides nõ præstitit. Etenim inter tibias vt fertur, cùm primũ in certamẽ descẽdisset, ambitiosiùs spiritum intendens, in ipsa tibia expirauit, & in scena non coronatus obijt, cùm idem & primum & postremũ in Bacchanalibus tibia cecinisset. Hoc Timothei consilium, non tibicinibus, non Harmonidæ tantũ dari mihi videtur, verùm omnibus qui gloriam appetunt, & publicum ingenij specimen edentes, vulgi laudem reposcũt. Proinde ego quum similia de rebus meis animo versabam, & quærebam qua ratione quamprimum

γνωσθείλω πᾶσι, τῷ Τιμοθέου λόγῳ ἑπόμενος, ἐσκοπούμην ὅστις ἄριστος εἴη τῶν ἐν τῇ πόλει, καὶ ὅτῳ πιστεύσουσιν οἱ ἄλλοι, καὶ ὃς ἀντὶ πάντων ἀρκέσειεν ἄν. οὕτω σὺ ἄρα σὺ ἔμελλες ἡμῖν φαίνεσθαι τῷ δικαίῳ λόγῳ, ὅπερ τὸ κεφάλαιον ἀρετῆς ἁπάσης οἱ γνώμων φασὶ, καὶ ὁ ὀρθὸς κανὼν τῶν τοιούτων. εἰ δέ σοι δείξαιμι τἀμά, καὶ σὺ ἐπαινέσειας αὐτά, εἴη γὰρ οὕτω φανήσεσθαι. καὶ δὴ ἐπὶ πέρας ἥκειν με τῆς ἐλπίδος, ἐν μιᾷ ψήφῳ τοὺς ἁπάντας λαβόντα. ἢ τίνα γὰρ ἂν ἔτι σὲ ἑλόμενος, οὐχὶ παραπαίειν ἂν εἰκότως νομισθείλω; ὥστε λόγῳ μὲν ἐφ' ἑνὸς ἀνδρὸς ἀναρρίπτομαι τὸν κύβον. τὸ δὲ ἀληθὲς, ὥσπερ ἂν εἰ τοῖς ἅπασι τὰ χόδην ἀνθρώποις ἐπιδεικνύμενος τοὺς λόγους. ἄλλο γὰρ, ὡς καθ' ἕνα τε, καὶ σὺν ἅμα πάντων συνειλεγμένων, μόνος ἂν τοὺς ἀμείνων ἂν ἤδα. οἱ μόνοι τῶν Λακεδαιμονίων βασιλεῖς, τῶν ἄλλων ἑκάστου μίαν ψῆφον φερόντων, ἀμείνοι μόνοι ἑκάτερος αὐτῶν, δύο ἔφερον. σὺ δὲ, καὶ τὰς τῶν ἐφόρων, καὶ τὰς τῶν γερόντων φέρουσα, καὶ ὅλως ἁπάντων ὁ πολυψηφότατος ἐν παιδείᾳ. σύγε

innoteſcerem omnibus, Timothei conſilium ſecutus, conſiderabam quis ciuium eſſet præſtantiſſimus, & cui fidem cæteri adhiberent, quíque pro omnibus ſufficeret. Tu igitur nobis reuera talis videri debebas, quoniã virtutis omnis caput es, vtaiunt, gnomon & recta regula rerum huiuſmodi. Quòd ſi mea ſcripta tibi commonſtrarem, eáque laudares, fieret vt ſic agnoſcerentur, & continuò ſpei compos eſſem, in vno calculo cunctos aſſecutus. Annon ſi aliquem tibi præferrem, errare meritò exiſtimarer? Itaque iuxta prouerbium, in vno viro aleam iaciemus. Ac reuera, perinde fuerit ac ſi omnium gentium hominibus meos libros oſtendam. Itenim liquet quòd & ſeorſim ſingulos, & collectim vniuerſos ingenij præſtantia antecellis. Sanè Lacedæmoniorum reges, cùm reliqui vnum quiſque calculum ferrent, ipſi ſoli, vterque duos ferebant. At tu ephororum, præterea ſenum, denique omnium calculos in eruditione æquas,

καὶ μάλιστα ὅσῳ τῷ λευκῷ ἀεὶ καὶ σώζουσιν φέρεις, ὃ καὶ θαρρεῖν με τῷ παρόντι ποιεῖ, διά γε τὸ μέγεθος τοῦ τολμήματος, καὶ παῦ δικαίως ἂν φοβηθέντα. κἀκεῖνο ἴσθι νὴ Δία, ὡσαύτως καὶ αὐτῷ θαρρεῖν ποιεῖ, τὸ μὴ πανταπάσιν ἀλλότριον τάμὰ εἶναί σοι. ὃς πόλεώς τε ἐκείνης εἰμὶ, ἵν' πολλάκις εὖ ἐποίησας, τὸ μὲ ἄρρητον, ἰδίᾳ, τὸ δ' δεύτερον, κοινῇ μετὰ πάντος τοῦ ἔθνους. ὥστε ἵν' που καὶ νῦν ἐμοὶ ἐς τὸ χεῖρον ῥέπωσιν αἱ ψῆφοι ἐν τῷ λόγῳ, καὶ ἐλάττους ὦσιν αἱ ἀμείνους, σὺ γὰρ τῆς Ἀθηνᾶς ἄρρητός ἐσσι, ἀναλαβὲ τὸ ἐνδέον παρὰ σεαυτοῦ. καὶ τὸ ἐπανόρθωμα οἰκεῖόν σοι δοκείτω. καὶ γὰρ οὐδὲ ἐκείνό μοι ἱκανὸν, εἰ πολλοὶ ἐθαύμασαν ἄρρητέρων εἰ ἔνδοξος ἦδη ἐγὼ, εἰ ἐπαυξήνται ἀρρὴς τῶν ἀκουσάντων οἱ λόγοι. πάντα ἐκεῖνα, ἀπαλαίωμα ὀνείρατά φασι, καὶ ἐπῶν σκιαί. τὸ δ' ἀληθὲς, ἐν τῷ παρόντι δειχθήσεται. οὕτως ἀκεραὶς ὅρος τῶν ἐμῶν. οὐδὲν ἀμφίδοξον ἔτι, οὐδ' ὡς ἄν τις ἐνθουσιάσειεν, ἀλλ' ἢ ἄλειπτον καὶ παιδείαν δεῆσει νομίζεσθαι, σοί γε δόξαν, ἢ πάντων. εὐφημεῖν δὴ χρὴ, ἀρρὴς

A

B

C

D

E

eóq; magis quòd albũ semper & salutiferum fers. Quo fit vt in præsentia confidam, cùm alioqui ob magnitudinem ausi meritò metuerem. Quinetiam illud animum addit per Iouem, quòd meæ res alienæ tibi non censeantur: cùm ex ea vrbe sim oriundus, quam primũ quidem priuatis, deinde etiam publicis beneficijs tota cũ gente cohonestasti. Quare si fortè nunc in peius vergant calculi in sententijs ferendis, & pauciores sint qui meliores: tu adiecto Mineruæ suffragio, ex te ipse quod deerit suppleto, tibíq; propriũ supplementum censeatur. Neq; enim id mihi sufficit, si multi ante sunt admirati, si clarus ego iam sum, si meæ orationes ab auditoribus laudantur. Illa omnia vt est in prouerbio, somnia sunt euanida, & verborum vmbræ. Cæterùm ipsa veritas nunc ostendetur. Hic lucubrationum mearum exactus est terminus. Non amplius est dubium, nec quisquam ambiget, quin id omnium optimum iuxta disciplinas existimari oporteat, quod tibi visum fuerit. Sed eum bona verba dicere par est, qui in tantum certamen descendit. Vtinam

δόξαιμι γὰρ ἂν θεοὶ, λόγου ἄξιοι. καὶ βεβαιώσαιτε ἡμῖν τὰ παρὰ τῶν ἄλλων ἔπαινον. ὡς τὸ λοιπὸν θαῤῥοῦντας, ἐς τὸν πολλοὺς παρεῖναι. πᾶν γὰρ ἥδιον φάδιον, ἧττον φοβερὸν τῷ ὀλύμπια τὰ μεγάλα νενικηκότι.

nam certè pretio digni censeamur ô Dij, ac eam quæ nobis ab alijs euentura est, laudem confirmetis, vt in posterum fidenti animo in publicũ prodeamus. Quippè omne stadium minùs reformidandum est ei, qui magna Olympia deuicerit.

ΣΚΥΘΗΣ, Η Πρόξενος.

SCYTHA, SEV HOSPES.

ARGVMENTVM.

Laudat Macedonicos quosdam ciues, patronos, vt videtur, suos: vt à quibus manimè adiutus atque apud caeteros promotus fuerit. Facit autem hoc collatione quadam Anacharsidis Scythe & Solonis Athenienſis, ad quem cùm alter Athenas profectus, à Toxare, populari suo adductus fuisset, & humaniter acceptus ab illo, & breui totius ciuitati notus atque acceptus factus est. Eodem igitur pacto & ſe, cùm in Macedoniam venisset ab omnibus, vt ad illos, de quibus encomium hoc instituit, diuerteret, ijsdémque sese commendaret, admonitum fuisse, ait. Vt enim apud Athenienſes aliquando Periclẽ, Aristotelem & Solonem, quasi caeterorum omnium instar fuisse, ita hos inter Macedonas reliquos excellere. Titulum, ex eadem ratione qua superiores, hic quoque oratio habet. Cetera plana sunt.

ΟΥτος Ανάχαρσις ἀφίκετο ἐκ Σκυθίας ἀθλιάζειν παιδείας ἐπιθυμίᾳ τῆς ἑλληνικῆς, ἀλλὰ καὶ Τόξαρις πρὸ αὐτοῦ, σοφὸς μέν, καὶ φιλόκαλος ἀνὴρ, καὶ ἐπιθυμιῶν φιλομαθὴς τῶν ἀρίστων.

ON primus Anacharsis disciplinæ Græcanicæ studio ex Scythia venit Athenas: sed ante illum Toxaris, vir sapiens honestatis & studiorum optimorum amans.

οἶκοι ὄ, ὁ τῶ βασιλείω γένους ὢν, οὐδ' τ πλουσίων, ἀλλὰ Σκυθῶν τῶν πολλῶν, καὶ δημοτικῶν, οἱοί εἰσι παρ' αὐτοῖς οἱ ὀκτάποδες καλούμενοι. τοῦτο δέ ἐστι, δύο βοῶν θεατοῖς εἶναι, καὶ ἁμάξης μιᾶς. ὅτος ὁ Τόξαρις, ὡς ἀπῆλθεν ἔτι ὀπίσω ἐς Σκύθας, ἀπ' Ἀθηνέων ἀπέθανε. καὶ μετ' ὀ πολύ, καὶ ἥρως ἐδόξε. καὶ ἐντέμνονται αὐτῷ ξένῳ ἰατρῷ οἱ Ἀθηναῖοι. τοῦτο γὰρ τοὔνομα, ἥρως γενόμενος, ἐπεκτήσατο. τ δ' αἰτίαν τ ἐπωνυμίας, καὶ αὖθ' ὅτου ἐς τοὺς ἥρωας κατελέγη, καὶ τῶν Ἀσκληπιαδῶν εἰς ἐδόξεν, ἔχω λέγειν ἴσως διηκριβωσθαι, ὡς μάθητε, οὐ Σκύθαις μόνοις ἐπιχώριον ὂν ἀπαθανατίζειν, καὶ πέμπειν παρὰ τ Ζάμολξιν, ἀλλὰ καὶ Ἀθηναίοις ἔξεστι θεοποιεῖν τοὺς Σκύθας. ὅπ τ Ἑλλάδος κατ' τ λοιμὸν τ μέγαν, ἔδοξεν τ Ἀρχιτέλους γυνὴ, ἀρεοπαγίτου ἀνδρὸς, ὅπως αὐτὰ οἱ τ Σκύθων, κελεῦσαι εἰπεῖν Ἀθηναίοις, ὅτι παύσονται τῷ λοιμῷ ἐχόμενοι, ἢν τοὺς στενωποὺς οἴνῳ πολλῷ ῥάνωσι. τοῦτο συχνάκις γενόμενον, ὁ δὲ ἠμέλησαν Ἀθηναῖοι οἱ ἀκούσαντες, ἔπαυσε μηκέτι λοιμώττειν αὐτούς, εἴτε

Non erat autē regiæ ſtirpis, nec eorum qui pileos geſtāt, ſed vnus è vulgo & plebe Scytharum: cuiuſmodi ſunt qui apud illos vocantur Octipedes: quo ſignificant aliquem duorum boum, vniúſque plauſtri eſſe dominum. Hic Toxaris nuſquam ad Scythas redijt, ſed Athenis diem obijt. Nec multò poſt, & Heros eſt habitus, & ipſi quanquā peregrino Medico Athenienſes hoſtias immolant. Nā hoc nomen, heros factus, inſuper adeptus eſt. Sedenim cauſam nominis, & quamobrē in heroum numerum eſt relatus, vnúſque ex Aſclepiadibus habitus, non erit fortè alienū narrare, vt cognoſcatis, nō Scythis tātū moris eſſe immortalitate donare, & ad Zamolxim mittere, ſed etiam Athenienſibus licere Scythas in Græcia deos facere. Quo tempore ſæua peſtilentia graſſabatur Athenis, exiſtimauit Architelis areopagitæ viri vxor, aſtantē ſibi Scytham iuſſiſſe vt Athenienſibus diceret ceſſaturam peſtem, ſi vino mulro conſpergerēt angiportus. Quod cùm ſæpe feciſſent (nō enim conſilium neglexerunt Athenienſes) non amplius graſſata eſt peſtis, ſiue vapores infeſtos odore ſuo vinum ἀτμούς τινας πονηροὺς ὁ οἶνος

σβέσας τῇ ὁδμῇ, εἴτε ἄλλό τι πλέον εἰδὼς ὁ ἥρως ὁ Τόξαρεις, ἅτε ἰατρικὸς ὤν, συνεβούλευσεν. ὁ δ' ἦν μισθὸς τῆς ἰάσεως, ἔτι καὶ νῦν ἀποδίδοται A ἀυτῷ, λευκὸς ἵππος καταδυόμενος ἐπὶ τῷ μνήματι. ὅθεν ἔδοξεν ἡ Δειμαινέτη, προσελθοῦσα αὐτῷ, ἐντείλασθαι ἐκεῖνα τὰ περὶ τοῦ οἴνου. καὶ ἐυρέθη κεῖθι B ὁ Τόξαρεις τεθαμμένος, τῇ τε ἐπιγραφῇ γνωσθείς, εἰ καὶ μὴ πᾶσα ἐφαίνετο. ἔτι καὶ μάλιστα ὅτι ἐπὶ τῇ στήλῃ Σκύθης ἀνὴρ ἐγκεκόλαπται, τῇ λαιᾷ μὲν, τόξον C ἔχων ἐντεταμένον, τῇ δεξιᾷ δ', βιβλίον ὡς ἔδοκει. ἔτι καὶ νῦν ἔδοις ἂν αὐτοῦ ἔτι ἥμισυ, καὶ τὸ τόξον ὅλον, καὶ τὸ βιβλίον. τὰ δ' ἄλλα τῆς στήλης, καὶ τὸ προσωπον, ὁ χρόνος ἤδη ἐλυμήνατό που. ἔστι δὲ ὁ πολὺ ἀπὸ τοῦ Διπύλου, ἐν ἀριστερᾷ εἰς Ακαδημίαν ἀπόντων, ὁ μέγα τὸ χῶμα, καὶ ἡ στήλη χαμαί. πλὴν ἀλλ' ἔστηταί γε ἀεί. καὶ φασὶ πυρετιαίνοντός τινας, ἤδη πε- E παῦσθαι ἀπ' αὐτοῦ. καὶ μά τὸν Δί', οὐδὲν ἄπιστον. ὅς ὅλην ποτὲ ἰάσατο τὴν πόλιν. ἀλλὰ γὰρ οὐδὲν ἐνεργὰ ἐμνήσθην αὐτοῦ, ἔξη μοι ἔτι ὁ Τόξαρεις. ὁ Ἀνάχαρσις δὲ, ἄρτι

extinxit, siue quid aliud efficacius cognitum heros Toxaris, vt pote medendi peritus, consuluit. Itaq; curationis merces, etiam nunc illi persoluitur, videlicet albus equus qui ad eius monumentum immolatur: vnde accedentē illū, Dimænete ostēdit illa de vino mādata dedisse. Atq; ibi inuentus est Toxaris sepultus, ipsáq; inscriptione cognitus, quanquam integra nō apparebat. In primis verò quòd super columnam Scythico vir ornatu sculptus erat, læua intensum arcum tenens, dextra librum vt videbatur. Et etiamnum præter eius dimidium, & arcum totum, & librum videas: reliquum verò columnæ, & faciem, temporis longinquitas iam labefactauit. Est autem non D procul à Dipylo, à læua in Academiam euntium, non magnus tumulus, humíque cippus, verùm semper est coronatus: & aiunt quosdam febricitantes ab eo subleuatos (neque id per Iouem à vero abhorret) qui totam vrbem olim sanauit. Atenim ad id veniemus cuius gratia mentionem eius feci. Viuebat adhuc Toxaris, quum naui deuectus Anacharsis, ex

καταπαλευκῶς, αὐχὴν ἐπ

Πέρσαις, οἷα δὴ ξένος, καὶ βαρβαρος, οὐ μετρίως τεταραγμένος ἐπὶ τῷ γνώμῃ. πάντα ἀγνοῶν. ψοφοδεὴς περὶ τὰ πολλά. ὡς ἔγνω ὅ, τι χρήσαιτο ἑαυτῷ. καὶ γὰρ σωφρονεῖν καταγελώμενος. παρὰ τῶν ἀρώντων ἐπὶ τῇ σκευῇ, καὶ ὁμόγλωσσον οὐδένα ἔυρισκε. καὶ ὅλως, μετέμελεν αὐτῷ ἤδη τῆς ὁδοῦ, καὶ ἐδέδοκτο, ἰδόντα μόνον τὰς Ἀθήνας, ἐπὶ πόδα ἀυδὶς ὀπίσω χωρεῖν. καὶ πλοίου ἐπιβάντα, πλεῖν αὖθις ἐπὶ Βοσπόρου. ὅθεν οὐ πολλὴ ὁδὸς ἔμελλεν αὐτῷ ἔσεσθαι οἴκαδε ἐς Σκύθας. οὕτως ἔχοντι τῷ Ἀναχάρσιδι, ἐντυγχάνει δαίμων τις ἀγαθὸς, ὡς ἀληθῶς ὁ Τόξαρις ἤδη ἐν τῷ κεραμικῷ. καὶ τὸ μὲ πρῶτον, ἡ στολὴ αὐτὸν ἐπαπάσατο, πατρίως οὖσα. εἶτα μύθοις, οὐ χαλεπῶς ἔμελλε καὶ αὐτὸ γνώσεσθαι τὸ Ἀνάχαρσιν, ὅτε γένους τῷ δοκιμωτάτου ὄντα, καὶ ἐν τοῖς πρώτοις Σκυθῶν. ὁ Ἀνάχαρσις ἦ, πόθεν αὖ σὺ εἶνον ἔγνω ὁμοεθνῆ ὄντα, ἑλλιωσὶ ἐσαλμένον, ὑπεξυρημμένον τὸ γένειον, ἄζωστον, ἀσίδηρον, ἤδη σωμύλον, αὐτῶν τ' Ἀττικῶν ἕνα τ' αὐτοχθόνων; οὕτω μετεπεποίητο ὑπὸ τῦ χρόνου. ἀλλὰ Τόξαρις

Pyræo venit, veluti peregrinus & barbarus, animo non mediocriter perturbato, omnia ignorans, ad multa meticulosus, nescius quid ageret. Siquidem à quibus videbatur, ludibrio haberi se ob vestem intelligebat: & nullum eandem linguam callentem inueniebat. Atque omnino iam illum susceptæ profectionis pœnitebat, & visis duntaxat Athenis, vestigia retrorsum relegere decreuerat: atque conscensa naui, rursus in Bosporum nauigare, vnde non multum illi itineris domum ad Scythas conficiendum restabat. Sic affecto Anacharsidi, bonus quispiam dæmon incurrit, nimirum Toxaris in Ceramico. Ac primùm quidem patria vestis ipsum pertraxit: deinde Anacharsidem nosse non futurum erat ipsi difficile, vt qui ex lectissimo genere ortum ducebat, & inter Scytharum primores locum obtinebat. Vnde verò Anacharsis gentilem illum esse agnouit, cùm Græcam vestem gereret, abraso mẽto esset, discinctus, sine ense, iam facundus, & ex Atticis indigenis vnus. Adeò iam temporis spatio erat immutatus. Verùm Toxaris

σκυθιστὶ προσειπὼν αὐτὸν, οὐ σὺ
ἔφη Ἀνάχαρσις ὢν τυγχάνεις, ὁ
Δαυκέτου; ἐδάκρυσεν ὑφ' ἡδο-
νῆς ὁ Ἀνάχαρσις, ὅτι καὶ ὁμό-
φωνον εὑρήκει τινὰ, καὶ τόπον εἰ- A
δότα ὅστις ἦν ἐν Σκύθαις, καὶ
ἤρετο. σὺ δ' πόθεν οἶδα ἡμᾶς
ὦ ξένε; καὶ αὐτὸς ἔφη ἐκεῖθέν
εἰμι παρ' ὑμῶν, Τόξαεις τοὔ-
νομα, οὐ τῶν ἐπιφανῶν, ὥστε B
καὶ ἐγνῶσθαί ἄν σοι κατ' αὐτό.
μῶν ἔφη ὁ Τόξαεις εἶ, περὶ οὗ
ἐγὼ ἤκουσα, ὡς τις Τόξαεις
ἔρωτι τῆ Ἑλλάδος, ἀπολιπὼν
καὶ γυναῖκα ἐν Σκυθίᾳ, καὶ C
παιδία νεογνὰ, οἴχοιτο ἐς
Ἀθήνας, καὶ νῦν διατρίβει
κεῖθι, πεμφθεὶς ὑπὸ τῶν ἀρί-
στων; ἐγὼ ἔφη ἐκεῖνός εἰμι,
εἴ τις καμοῦ λόγος ἔπι παρ' D
ὑμῖν. ἄκουε δὴ ὅς ὁ Ἀνά-
χαρσις, μαθητοῦ σου ἴδε με
γεγυμνάσθαι, καὶ ζηλωτὴν τῆς
ἔρωτος, ὃν ἐράσθης, ἰδεῖν τὴν
Ἑλλάδα. καὶ κατά γε τὴν ἐμ-
πειρίαν τούτου ἀποδημήσας,
ἧκω σοι, μυρία παθὼν ἐν τοῖς E
διὰ μέσου ἔθνεσι. καὶ εἰ μὴ
σοὶ ἐνέτυχον, ἔγνωσο ἤδη πρὶν
ἥλιον δῦναι, ὅπισω αὖθις ἐπὶ
ναῦν καπέναι. οὕτως ἐτετα-
ράγμην, ξένα καὶ ἄγνωστα
πάντα ὁρῶν. ἀλλὰ πρὸς

Scythica lingua ipsũ affatus: nonne tu, inquit, es Anacharsis Daucetæ filius? Lachrymatus est præ gaudio Anacharsis, quòd lingua sibi consonum aliquem inuenisset, quique nosset qualis inter Scythas esset: tum interrogauit. Tu verò vnde me nosti hospes? Cui ille, Vestras ego sum, appellor Toxaris, non clara stirpe oriundus, vt ex eo tibi notus sim. Num, inquit, Toxaris ille es, quem audiui amore Græciæ, relictis in Scythia vxore, liberisque infantibus, Athenas venisse, ibique nunc degere, & apud optimates in precio esse? Ego inquit, ille sum, siqua de me apud vos fama supereſt. Proinde, inquit Anacharsis, scias factum esse me discipulum tuum, tuique amoris æmulum, quo perductus es vt Græciam videres. Itaque negotiationis huius exemplo peregrè profectus, venio mala sexcenta passus apud gentes in medio sitas. Ac nisi in te incidissem, decreueram, antequam sol occidisset, gressum ad nauim referre, ita turbatus eram quòd peregrina, & ignota omnia conspicerem. At per Acinacẽ, & Zamolxin

Ἀκινάκου, καὶ Ζαμόλξιδος,

τῶν πατρώων ἡμῖν θεῶν, σύ
με ὦ Τόξαρι παραλαβών,
ξενάγησον, καὶ δεῖξον τὰ κάλ-
λιστα τῶν Ἀθηνῶν. εἶτα καὶ
τὰ ἐν τῇ ἄλλῃ Ἑλλάδι, νό- A
μων τε τοὺς ἀρίστους, καὶ
ἀνδρῶν τοὺς βελτίστους, καὶ
ἤθη, καὶ πανηγύρεις, καὶ βίον
αὐτῶν, καὶ πολιτείαν, δι' ἃ σ'
σύ τε, κἀγὼ μᾶλλόν σε, τοσοῦτόν B
ὁδὸν ἥκομεν. ἢ μὴ πρεπόντως
ἐθέατον αὐτῶν ἀναστρεφόμενα.
τοῦτο μὲν ἔφη ὁ Τόξαρις, ἥκιστα
ἐρωτικὸν εἴρηκας, ὅτι τὰς θύ-
ρας αὐτὰς ἐλθόντα, οἴχεσθαι
ἀπόντα. πάλιν ἀλλὰ θαρρεῖ. C
ἢ οὐ ὡς φῄς, ἀπέλθῃς, οὐδ' ἂν
ἀφίη σε ῥᾳδίως ἡ πόλις. οὐκ
οὕτως ὀλίγα τὰ θελγήθρα ἔχει
περὶ τοὺς ξένους, ἀλλὰ μάλα
ὀπλίσεταί σου, ὡς μήτε γυ-
ναικὸς ἔτι, μήτε παίδων, εἴ σοι
ἤδη εἰσὶ μεμνῆσθαι, ὡς δ' ἂν D
τάχιστα πᾶσαν ἴδοις τὴν πόλιν
τῶν Ἀθηνῶν, μᾶλλον ἢ τὴν Ἑλ-
λάδα ὅλην, καὶ τὰ Ἑλλήνων
κάλλιστα ἐγώ σοι ὑποδήσομαί σοι. ἔστι E
σοφὸς ἀνὴρ ἐνταῦθα, ὀπτικὸς
μέν, ἀποδημήσας δὲ μάλα πολ-
λαχοῦ τε Ἀσίαν, καὶ ἐς Αἴγυπτον.
καὶ τοῖς ἀρίστοις τῶν ἀνθρώπων
συγγενόμενος, τἄλλα, οὐ μὲν
πλουσίων, ἀλλὰ καὶ κομιδῇ
πένης, ὅμως γέγονε οὕτω

Deos noſtrates, tu me aſſum-
ptum ô Toxari, circumduci-
to, & quæcunque Athenis
ſunt pulcherrima mihi com-
monſtrato. Deinde cætera
quæ ſunt in reliqua Græcia,
& leges optimas, & viros
præſtantiſſimos, & mores,
& celebritates, & vitam
ipſorum, & reip. admini-
ſtrationem: ob quæ tu, ego
verò poſt te, tantum itine-
ris emenſi ſumus: nec re-
dire non ſpectatis ijs me ſi-
nas. Hoc equidem, inquit
Toxaris, minimè amanter
dixiſti, te vix fores ingreſ-
ſum, fuiſſe retrogreſſurum.
Atqui confidenti ſis animo:
neque enim abibis, vt ais,
neque te vrbs facilè dimit-
tet. Nec adeò exiguas ha-
bet illecebras ad retinen-
dos peregrinos, vt non te
capiat, & vxoris, ac libero-
rum, ſiquos habes obliuio-
nem non inducat. Vt verò
quàm celerrimè vniuerſam
Athenarum vrbem, imò
Græciam totam, & res Græ-
corum præclaras videas, tibi
cõſiliũ dabo. Hîc eſt vir ſapi-
ens, indigena quidẽ, ſed qui
diu in Aſia & Ægypto pere-
grinatꝰ eſt, & cũ optimis qui-
buſq; viris verſatus. Cæterũ
nõ diues, ſed pauper admo-
dũ. Videbis ſenẽ hoc modo

δημοτικῶς ἐσταλμένον. πλὴν διά γε τὴν σοφίαν, καὶ τὴν ἄλλην ἀρετὴν, πάνυ τιμῶσιν αὐτόν. ὥστε καὶ νομοθέτῃ χρῶνται πρὸς τὴν πολιτείαν, καὶ ἐξίεσι κατὰ τὰ ἐκείνου προστάγματα βιῶν. εἰ τοῦτον φίλον κτήσαιο, καὶ μάθοις οἷος ἀνὴρ ἔστ, πᾶσαν νόμιζε τὴν Ελλάδα ἐν αὐτῷ ἔχειν. καὶ τὸ κεφάλαιον ἤδη αὖ εἰδέναι τῶν τῆδε ἀγαθῶν, ὡς ὁκ ἔστιν ὅ, τι αὖ μεῖζόν σοι καλὸν χαρίσασθαι δυναίμεθ', ἢ συσπάσας ἐκείνῳ. μὴ τοίνυν μέλλωμεν ἔφη ὦ Τόξαρι Ανάχαρσις, ἀλλά με λαβὼν, ἄγε παρ' αὐτόν. ἀτὰρ ἐκεῖνο δέδια, μὴ δυσπρόσοδος, καὶ ὁν παρέργῳ θῆται σου τὴν ἔντευξιν ὑφ' ἡμῶν. ἐυφήμει ἦ δ' ὅς, ἐκείνῳ τὰ μέγιστα χαρεῖσθαί μοι δοκῶ, ἀφορμὴν παρασχὼν τῆς ξένου ἀνδρὸς εὐποιΐας. ἕπου μόνον. εἶση γὰρ ὅσον περὶ τοὺς ξένους ἡ αἰδὼς, καὶ ἡ ἄλλη ἐπιείκεια, καὶ χρηστότης. μᾶλλον δ' ἂν δαίμονα οὗτος αὐτὸς ἡμῖν πρόσοισιν, ὁ ἐπὶ συμφορᾶς, ὁ λαλῶν ἑαυτῷ. καὶ ἅμα προσιὼν τὸν Σόλωνα, τοῦτό σοι ἔφη δῶρον μέγιστον ἥκω ἄγων, ξένον ἀνδρὸς φιλίας δεόμενον. σκύθης δ' ἐστὶ τῶν παρ' ἡμῖν εὐπατριδῶν.

populi more amictum. Verumtamen cum propter sapientiam, tũ propter alias virtutes ipsum colunt: adeò vt eo legislatore vtantur ad reipub. administrationem, eiúsque præceptis in vita instituenda parere dignentur. Si hunc tibi amicum parauerís, & cuiusmodi vir sit, dídiceris, in eo te Græciam vniuersam habiturum puta, & bonorum quæ illic sunt summam cogniturum, ita vt nullo maiori officio tibi possim gratificari quã si te huic commendauero. Ne igitur cunctemur ô Toxari, inquit Anacharsis, sed me ad illum ducito. Sed enim illud vereor, ne sit aditu difficilis, tuámque pro me postulationem flocci faciat. Bona verba quæso, inquit ille, rem maximè gratam ipsi me facturum puto, quum occasionem offeram benefaciendi viro peregrino. Sequere me solummodo. Nã cognoscés quanta sit illius in hospites reuerentia, quanta æquitas, ac benignitas. Imò potiùs forte quadam hic ipse ad nos accedit, nempe ille qui cogitabundus secum loquitur. Simul Solonẽ cõpellans, hoc tibi magnũ, inquit, donũ adduco, virũ peregrinũ, amicitiæ indigũ. Est autẽ Scytha ex nostræ gentis nobilibus.

ἐγ ὅμως τἀκεῖ πάντα ἀφεὶς, ἥκει συνεσόμενος ὑμῖν, ἐγ τὰ κάλλιστα ὀφόμενος τ Ελλάδος. καγὼ ἐπιτομόν τινα ταύτην ἔξευρον αὐτῷ, ὅπως ῥᾷστα ἐγ αὖ τοὺς μάθοι πάντα, καὶ γνώσιμος γλώσσῃ τοῖς ἀρίστοις. τοῦτο δ' ἐστί σοι πορισαγαγεῖν αὐτόν. εἰ τοίνυν ἐγὼ Σόλωνα οἶδα, οὕτω ποιήσεις, καὶ προξενήσεις αὐτῷ, καὶ πολίτην γνήσιον ἀποφανεῖς τ Ελλάδος. ἐγ ὅσον σοι ἔφην μικρὸν ἔμπροσθεν ὦ Ἀνάχαρσι, πάντα ἑώρακας ἤδη, Σόλωνα ἰδών. τοῦτο αἱ Ἀθῆναι. τοῦτο ἡ Ἑλλάς. οὐκ ἔστι ξένος. σύμπαντες σε ἴσασι. πάντες σε φιλοῦσι. πηλικοῦτόν ἐστι τὸ κτᾶσθαι τ πρεσβύτην τοῦτον. ἀπάντων ἐπιλήσῃ τ ἐν Σκυθίᾳ, σωὸν αὐτῷ. ἔχεις τ ἀποδημίας τὰ ἆθλα, τοῦ ἔρωτος τὸ τέλος. οὗτός σοι ὁ ἑλληνικὸς κανών. τοῦτο δεῖγμα τ φιλοσοφίας τ ἀπλικῆς. οὕτω τοίνυν γίγνωσκε, ὡς εὐδαιμονέστατος ὤν. ὃς συνέσῃ Σόλωνι, καὶ φίλῳ χρήσῃ αὐτῷ. μακρὸν αὖ εἶη διηγήσασθαι, ὅπως μὲν ἤδη ὁ Σόλων τῷ δώρῳ, οἷα ἦ εἶπεν. ὡς ἦ τὸ λοιπὸν συνῆσαν, ὁ μὲν, παιδεύων, καὶ διδάσκων τὰ κάλλιστα, ὁ

Attamen bonis omnibus ibi relictis, vobiscum conuersaturus, & res Græciæ præclaras visurus venit. Porrò ei hoc compendium excogitaui, vt facillimè etiam omnia discat, & optimis quibusque innoteſcat, nimirum vt ipsum tibi adducerē. Ergo si Solonem bene noui, sic facies, ipsum suscipies, & verum Græciæ ciuē efficies. Iámque Anacharsi, quod paulò ante dicebam, viso Solone, omnia vidisti. Hoc sunt Athenæ, hoc est ipsa Græcia. Non amplius es peregrinus, omnes te norunt, omnes te amant. Tantum bonorum in hoc sene tibi consistere puta. Res Scythicas, cum ipso conuersans, obliuioni trades. Habes tuæ peregrinationis præmia, finem amoris. Hic tibi Græca est regula, Atticæ philosophiæ exemplū. Cognosce igitur te esse fœliciſſimum, qui cum Solone versaberis, eóque amico vteris. Longum esset referre quantum hoc munere delectatus sit Solon, & quibus verbis responderit, vtque deinceps mutua consuetudine sint vsi, hic quidem Solon, instituens & docens pulcherrima quæq;,

Σόλων, καὶ φίλον ἅπασι

ποιῶν τ' Ανάχαρσιν, καὶ προσ-
άγων τοῖς Ελλήνων καλοῖς,
καὶ πάντα τρόπον ἐπιμελού-
μενος, ὅπως ἥδιστα διαφέρῃ
ἐν τῇ Ελλάδι. ὁδὲ, τὸν μὲν
τοῦ σοφίαν αὐτῷ, καὶ μηδὲ τ'
ἕτερον πόδα ἐκὼν εἶναι ἀπο-
λειπόμενος. ὡς γοῦν ὑπέσχετο
αὐτῷ ὁ Τόξαρις ἐξ ἑνὸς ἀν-
δρὸς τὸν Σόλωνος, ἅπαντα
ἔγνω ἐν ἀκαρεῖ, καὶ πᾶσιν ἦν
γνώριμος, καὶ ἐτιμᾶτο δι'
ἐκεῖνον. οὐ γὰρ μικρὸν ἦν Σό-
λωνα ἐπαινῶν, ἀλλ' οἱ ἄνθρω-
ποι καὶ τοῦτο, ὡς νομοθέτῃ
ἐπείθοντο, ἐφίλουν, οὓς ἐκεῖ-
νος δοκιμάζοι. καὶ ἐπίστευον
ἀρίστους ἄνδρας εἶναι τὰ τε-
λευταῖα. καὶ ἐμυήθη μόνος
βαρβάρων Ανάχαρσις, δημο-
ποίητος ἡμόμωμος, εἰ χρὴ Θεο-
ξένῳ πιστεύειν καὶ τοῦτο ἱσο-
ρεῶντι περὶ αὐτοῦ. καὶ ὡς μὲν
ἐξ ἀρχῆς οἶμαι ἐς Σκύ-
θας, εἰ μὴ Σόλωνα ἀπέθανε.
βούλεσθε οὖν ἤδη ἐπαγάγω τῷ
μυθῷ τὸ τέλος, ὡς μὴ ἀκέφα-
λος περινοσῇ; ὥρα γοῦν εἰ-
δέναι οὗ πόθου μοι εἵνεκα, ὁ
Ανάχαρσις ἐκ Σκυθίας, καὶ
Τόξαρις ταχὺ ἐς Μακεδονίαν
ἥκετον, ἐπὶ τὸν Σόλωνα γέροντα
ἄνδρα ἐπαγόμενοι Αθηναῖον.

& omnibus amicum faciens Anacharsin, Græcorúmque optimis adducens, tum omne studium adhibens, vt quàm iucundissimè in Græcia viuens renideret. Ille verò eius sapientiam admiratus, ne altero quidem pede lubenter à senis latere secedens. Prout igitur pollicitus fuerat Toxaris, ex vnico Solone omnia momento cognouit: omnibúsque notus erat, & propter illum in precio habebatur. Non enim Solon parum eum laudabat. Verùm homines, vt legislatori parebant, sic amabant, quos ille probaret, eósque viros optimos denique esse credebant. Solus verò ex barbaris initiatus est Anacharsis ciuitate donatus: si Theoxeno fides est habenda, qui hoc etiam de ipso memoriæ prodidit. Sed neque vt puto, nisi mortuo Solone, rediit ad Scythas Anacharsis. Vultis igitur fabulæ finem iam subdam, ne sine capite obambulet? Proinde iam tempus est cognoscendi cuius rei gratia Anacharsis ex Scythia, & Toxaris in præsentia venerunt in Macedoniam, ad quos Solonem etiam virum senem adduxi ex Athenis.

φημὶ δὴ ὅμοιόν τι καὶ αὐτὸς πάθειν τῷ Ἀναχάρσιδι. καὶ θεὸς χαείτων, μὴ νεμεσήσητέ μοι ἢ εἰκὸνος, εἰ βασιλικῷ ἀνδρὶ ἐμαυτὸν εἴκασα. βάρβαρος μὲν γὰρ κἀκεῖνος. καὶ οὐδὲν τι φαίης ἂν τὼν Σύρεις ἡμᾶς φαυλοτέρους εἶναι τῶν Σκυθῶν. ἀτὰρ, οὐδὲ κατὰ τὸ βασιλικὸν εἰκαιοτέω τάμὰ ἐς τὴν ὁμοιότητα, κατ' ἐκεῖνα δέ. ὅτε γὰρ πρῶτον ἐπεδήμησα ἐμῶν τῇ πόλει, ἐξεπλάγην μὲν ἐυδὺς ἰδὼν τὸ μέγεθος καὶ τὸ κάλλος, καὶ τῶν ἐμπολιτευομένων τὸ πλῆθος, καὶ ἢ ἄλλην δυνάμιν, καὶ λαμπρότητα πᾶσαν. ὥστε ὀπιπολὺ ἐτεθήπειν πρὸς ταῦτα, καὶ ἐκήκοειν τῷ θαύματι, οἷόν τι καὶ ὁ νηπιώτης ἐκεῖνος νεανίσκος ἐπεπόνθει πρὸς τὴν Μενελάου οἰκίαν. καὶ ἔμελλον οὕτω διατεθήσεσθαι τὴν γνώμην, ἰδὼν πόλιν ἀκμάζουσαν ἀκμῇ τοσαύτῃ, καὶ κατὰ τὴν ποιητὴν ἐκεῖνον, εὐδαίμονα ἀγαθοῖς πᾶσιν, οἷς θάλλει πόλις. ὅτω δὴ ἔχων, ἐσκοπούμην ἤδη περὶ τῶν προκειμένων. καὶ τὸ μὲν δεῖξαι τῶν λόγων ὑμῖν, πάλαι ἐδέδοκτο. τίσι γὰρ ἂν ἄλλοις ἔδειξα, σιωπὴν παρελεύσας τηλικαύτην πόλιν;

Dico simile quid mihi accidisse atque Anacharsidi: ac pet Gratias ne mihi similitudinem vitio vertite, si cum viro regio memet comparo. Etenim etiam barbarus ille erat. Nec vlla in re nos Syros Scythis illis deteriores esse dixeris: neque res meas cum regia dignitate in similitudinem adduco, sed cum illis quæ dixi. Quum enim primùm in vestram vrbem veni, statim obstupui, visa magnitudine, & pulchritudine ipsius, & incolarum multitudine, aliáque potentia, omníque splendore. Itaque diu attonitus hærebam, nec satis mirari illa poteram. Cuiusmodi quiddam insulari illi iuueni Menelai ædes contemplanti accidit. Ac futurum erat vt animo sic afficerer intuitus vrbem tam præclarè vigentem, ac iuxta poëtam, bonis omnibus florentem, quibus ciuitas florere potest. Sic affectus, discipiebam quid faciendum esset. Iámque olim vobis aliquam orationem edere decreueram. Nam quibus alijs edidissem, tanta vrbe silentio præterita?

ἐζήτουν γάρ, οὐδὲ ἀποκρύφομαι τἀληθές, οἵτινες οἱ πρεσβύτεροι εἶεν, καὶ οἷς ἄν τις προσελθὼν, καὶ συγγενόμενος ἐπαίνους προσάπτας, συναγωγίσαιτο πρὸς τὰ ὅλα. ἐνταῦθά μοι οὐχ εἷς, ὥσπερ τῷ Ἀναχαρσίδι καὶ οὗτος βάρβαρος, ὁ Τόξαρις, ἀλλὰ πολλοί, μᾶλλον δὲ πάντες τὰ αὐτὰ, μόνον οὐκ αὐτοῖς συλλαβαῖς ἔλεγον. ὦ ξένε, πολλοὶ μὲν καὶ ἄλλοι χρηστοὶ, καὶ δεξιοὶ αἰεὶ τὴν πόλιν, καὶ ὃν ἄν ἀλλαχόθι τοιούτους εὕροις ἄνδρας ἀγαθούς. δύο δὲ μάλιστα ἔστον ἡμῖν ἀνδρε ἀείσω, ἡβᾷ μὲν, καὶ ἀξιώματι, πολὺ προὔχοντε ἁπάντων. παιδείᾳ δὲ, καὶ λόγων δυνάμει, τῇ ἀττικῇ δεκάδι παραβάλλοις ἄν. ἡ δὲ παρὰ τῷ δήμου εὐνοια, πάνυ ἐρωτικὴ πρὸς αὐτούς. καὶ τοῦτ᾽ γίγνεται, ὅ, τι ἂν ἄριστον ᾖ τῇ πόλει. ἡ μὲν γὰρ χρηστότητα, καὶ ἡ πρὸς τὸν ξένους φιλανθρωπίαν, καὶ τὸ ἐν μεγέθει τοσοῦτῳ ἀνεπίφθονον, καὶ τὸ μετ᾽ εὐνοίας αἰδέσιμον, καὶ τὸ σῶφρον, καὶ τὸ εὐπρόσοδον, αὐτὸς ἄν ἄλλοις διηγήσαιο, πειρασθεὶς μικρὸν ὕστερον. καὶ ἡ αὐτῆς οἰκίας ἔστον, υἱὸς, καὶ

Quærebã enim, neque celabo veritatem, quinam proceres essent, & quos aggressus, præsules conscripta de illis historia, ad omnia vterer adiutoribus. Hîc mihi non vnus, vt Anacharsidi, atque hic barbarus Toxaris, sed multi, imò omnes eadem, tãtùm non iisdem syllabis respondebant. Multi quidem, iique boni & industrij viri, ô hospes, in vrbe sunt, nec alibi bonos eiusmodi viros inuenires. Verũ duos potissimũ viros optimos habemus, genere, & authoritate omnibus præstantes: quos eruditione, & dicendi facultate, cum Attica decade rectè comparaueris. Populi autem erga eos beneuolentia planè est amatoria. Et hoc fit, quod est ciuitati optimum. Nam benignitatem, & humanitatem erga hospites nullámque in tanta magnitudine inuidentiam, ac reuerentiam cum beneuolentia coniunctam, & mansuetudinem, & morum facilitatem, ipse paulò post expertus alijs narrabis. Atque vt mireris impensiùs, vnius eiusdémque sunt familiæ, filius & pater: hic quidem si Solonem, aut

ὡς μᾶλλον θαυμάσῃς, μιᾶς καὶ πατρός. ὁ μὲν, εἴ τινα Σόλωνα,

ἢ Περικλέα, ἢ Ἀριστείδην ὁπο-
νοεῖς. ὁ δ', υἱός. καὶ ὀφθεὶς μὲ
αὐτίκα, ἁπάξεταί σε. οὕτω
μέγας ἐστὶ, καὶ καλὸς ἀρρενωπίην
τινα τὴν εὐμορφίαν. εἰ δὲ καὶ A
φθέγξαιτο μόνον, οἰχήσεταί σε
ἀπὸ τῶν ὤτων ἀναδησάμενος.
τοσαύτην Ἀφροδίτην ὁπὶ τῇ
γλώττῃ ὁ νεανίσκος ἔχει. ἤδη
τοι πόλις ἅπασα κεχηνότες, B
ἀκούουσιν ὁπόταν ἀν δημηγορή-
σων παρέλθοι. ὁποῖόν φασι τὸν
τότε Ἀθηναίοις, περὶ τὸν
Κλεινίου πεπονθέναι, παρ'
ὅσον τοῖς μὲν, οὐκ εἰς μακρὰν C
μετεμέλησε τοῦ ἔρωτος, οὐ κα-
τεφάνησαν τὸ Ἀλκιβιάδου. τὸν-
τον δ', ἡ πόλις οὐ φιλεῖ μόνον, ἀλλὰ καὶ ἀσπάζεται ἤδη
ἀξιοῖ. καὶ ὅλως ἐν τοῦτο ἡμῖν D
δημόσιον ἀγαθὸν ἐστι, καὶ μέγα
ὄφελος ἅπασιν, ἀνὴρ οὗτος,
εἰ δὴ αὐτός τε καὶ ὁ πατὴρ αὐ-
τὸν, δέξαιντό σε, καὶ φίλον ποι-
ήσαιντο, πᾶσαν ἕξεις τὴν πό-
λιν. καὶ ὁπομνύσαι χρὴ τὴν E
χεῖρα τοῦτο μόνον, καὶ ὃν ἔτ'
ἐνδιαίσιμα τὰ σά. ταῦτα νὴ
τὸν Δί' ἅπαντες ἔλεγον, εἰ χρὴ
καὶ ὅρκον ἐπάγειν τῷ λόγῳ. καί
μοι ἤδη πεῖσω μὴν, τὸ πολ-
λοστὸν τῶν παρόντων εἰρη-
κέναι ἔδοξα. οὐκ ἔδεσε

Pericleṁ, aut Ariſtidem animo verſas. Ille verò filius, ſimul atque viſus fuerit tibi, te rapiet: adeò magnus eſt, & maſcula quadam forma decorus: qui ſi tantummodo loquatur, ducet te ab auribus reuinctum, tantam verborum ſuauitatem in lingua ſitam hic iuuenis habet. Quinetiam vniuerſa ciuitas ad audiendum inhiat, quoties ad populum verba facturus prodit. Cuiuſmodi quiddam Athenienſibus in Cliniæ filio accidiſſe dicunt, niſi quod non multò poſt eos amoris pœnituit, quo Alcibiadem ſunt proſecuti. Hunc autem ciuitas non diligit ſolùm, ſed reuerentia etiam dignatur. Denique hoc nobis populare bonum eſt hic vir, & ingens commoditas omnibus. Hic ſi te, eiúſque pater ſuſceperint, & amicum fecerint, totam ciuitatem habebis, & ſolummodo intẽdenda eſt manus, nec tuæ res amplius ambiguę erunt. Hæc per Iouem dicebant, omnes, ſi adhibendum etiam eſt iuramentum orationi. Ac mihi iam harum rerum periculũ faciẽti, minimã partẽ eorũ quę ſupersũt dixiſſe videor. Quare nec deſidiam, nec dilationem patitur hoc opus, τοίνυν, οὐδὲ ἀμβολαῖς ἔρχον

ὡς ὁ Κεῖος φησίν, ἀλλὰ χρὴ πάντα μὲν καλῶν κινεῖν, πάντα δὲ πράττειν, καὶ λέγειν, ὡς φίλοι ἡμῖν τοιῶτοι γένοιντο. ἰὼ γὰρ τοῦθ' ὑπάρξῃ, εὐδία πάντα, καὶ γαλῆς ἔσεις, καὶ λειοκύμων ἡ θάλασσα, καὶ ὁ λιμὴν πλησίον.

vt ait poëta Ceius. Verùm mouendus omnis rudens, nihil non faciendum ac dicendum, quo illorum amicitiã nobis conciliemus: qua si potiamur placida sunt omnia, nauigatio secunda, tranquillum mare, & in propinquo portus.

Πῶς δεῖ ἱστορίαν συγγράφειν.

QVOMODO HISTORIA conscribenda sit.

Argvmentvm.

Didascalicus liber est, continens precepta ac regulas de historia scribenda. Diuiditur autem in duas partes. In priore exposita fine seu officio Historici, & confutatis ijs, qui duplicem Historiæ finem faciunt, Vtile videlicet & Delectabile, mox vitia recensetur, quæ tum in verbo, & compositione, tum in ipsis rebus vitanda sunt, & hoc sub exemplo aliorum, quo quique modo aut genere peccarint, ostendendo. In posteriore autem parte primum, quæ adferre ad hanc rem, quæque antea quasi domi sua comparata habere debeat, is qui ad scribendam historiam accedit, exponit. Deinde regulas primùm de rebus, deinde de expositione & phrasi verborum, postremò & de partibus operis tradit: etiam hic exemplis aliorum præcepta sua confirmando. Orditur autem ab occasione, quam collationis Abderitici morbi amplificat.

Ἀβδηρίταις φασὶ Λισιμάχου ἤδη βασιλεύοντος, ἐμπεσεῖν πρᾶγμα οὐ καλὸν φίλων τοιῶτο, πυρετοῦ γὰρ τὰ πρῶτα παν-

Abderitis aiunt Lysimacho iam regnante, morbum, optime Philo, huiusmodi quendam incidisse, videlicet primùm omnes in tota ciuitate

febri

ἅπαμεὶ ἅπαντας, ἀπὸ τῆς πρώτης
εὐθὺς ἐῤῥωμένως, καὶ λιπαρεῖ
τῷ πυρετῷ. περὶ δὲ τὴν ἑβδό-
μην, τοῖς μὲν, αἷμα πολὺ ἐκ
ἐκείνων μὲν, τοῖς δὲ ἱδρὼς ἐπι- A
γιγνόμενος πολὺς καὶ οὗτος, ἔλυσε
τὸν πυρετόν. ἐς ἡλοῖον δὲ τὴν
πάντος περίστασιν τὰς γνώμας
αὐτῶν. ἅπαντες γὰρ ἐς τραγῳ-
δίαν παρεκινοῦντο, καὶ ἰαμ- B
βεῖα ἐφθέγγοντο, καὶ μέγα
ἐβόων. μάλιστα δὲ τὴν Εὐριπίδου
Ανδρομέδαν ἐμοιρόδυρον, καὶ
τὴν τὸ Περσέως ῥῆσιν ἐν μέλει
διεξήεσαν. καὶ μεχρὶ μὲν ἡ πόλις C
ὠχρῶν ἁπάντων, καὶ λεπτῶν,
τῶν ἑβδομαίων ἐκείνων τραγῳ-
δῶν, σὺ δὲ ὦ θεῶν τύραννε,
καὶ ἀνθρώπων Ερως. καὶ πάλλα
μεγάλη τῇ φωνῇ ἀναβοώντων,
καὶ τοῦτο ἐπὶ πολὺ, ἄχρι δὴ
χειμὼν, καὶ κρύος δὲ μέγα γε- D
νόμενον, ἔπαυσε λυμεωμένας αὐ-
τοὺς. αἰτίαν δέ μοι δοκεῖ τὸ
τοιοῦτον παραστῆσαι, Αρχέλαος
ὁ τραγῳδὸς, εὐδοκιμῶν τότε,
μεσοῦντος θέρους ἐν πολλῷ τῷ E
φλογμῷ τραγῳδήσας αὐτοῖς
τὴν Ανδρομέδαν, ὡς πυρέξαι
τε ἀπὸ τοῦ θεάτρου τὸν πολλὸν,
καὶ ἀναστάντας ὕστερον ἐς τὴν
τραγῳδίαν παρελιδαίνειν, ἐπὶ πολὺ ἐμφιλοχωρούσης τῆ

febri correptos fuisse, eáque à primo statim die valida, & continua. Circa septimum autem diem, alijs multam sanguinis è naribus fluxionem, alijs copiosum sudorem obortum, febrim soluisse. Cæterùm ridicula quædam perturbatio mentes illorum obsessit. Omnes enim ad tragœdiæ actionem permouebantur, & iambos recitabant, & vociferabantur. In primis verò Euripidis Andromedam flebiliter canebant, & Persei sermonem concinnè referebant. Plenáque erat ciuitas pallidis omnibus, macilentísque septimanis illis tragœdis, illúdque & tu Deorum, tu tyranne hominum Amor, aliáque magna voce clamantibus, ídque perquam diu, donec hyems magno cum frigore oborta delirium ipsorum compescuit. Causam verò eius rei mihi videtur præbuisse Tragœdus Archelaus, illo tempore celebris, qui media æstate multo æstu Andromedæ fabulam ipsis egit. Ita vt multi ex theatro redirent febricitantes, & sequenti die mentibus euersi in eandem tragœdiam delaberentur, illorum memoriæ suauiter

Ανδρομέδας τῇ μνήμῃ αὐτῶν. καὶ τῷ Περσέως ἔτι σὺν τῇ Μεδούσῃ, τῷ ἐκφύσει γωμίῳ πεπτερωμένου. ὡς οὖν ἔν φασιν ἐνὶ παραβαλεῖν, τὸ ἀβδηριτικὸν ἐκεῖνο πάθος, καὶ νῦν τοὺς πολλοὺς τῶν πεπαιδευμένων πεπλήγδην. οὐχ ὥστε βαγῳδεῖν, ἔλαττον γὰρ ἂν τοῦτο παρέπεσον, ἀλλοτρίοις ἰαμβείοις, οὐ φαύλοις κατεγνωσμένοι, ἀλλ' ἀφ' οὗ δὴ τὰ ἐν ποσὶ ταῦτα κεκίνηται, ὁ πόλεμος ὁ πρὸς τοὺς βαρβάρους, καὶ τὸ ἐν Ἀρμενίᾳ βαῦμα, ἢ αἱ συνεχεῖς νίκαι, οὐδεὶς ὅς τις οὐχ ἱστορίαν συγγράφει. μᾶλλον δὲ Θουκυδίδαι, καὶ Ἡροδότοι, ἢ Ξενοφῶντες ἡμῖν ἅπαντες. ἢ ὡς ἔοικεν, ἀληθὲς ἄρ' ἦν ἐκεῖνο, τὸ, Πόλεμος ἁπάντων πατὴρ, εἰ γε καὶ συγγραφέας τοσούτους ἀνέφυσεν, ὑπὸ μιᾷ τῇ πληγῇ. ταῦτα τοίνυν ὦ φίλότης, ὁρῶντα, ἢ ἀκούοντά μοι, τὸ τῶν Σινωπέως ἐκεῖνο εἰσῆλθεν. ὁπότε γὰρ ὁ Φίλιππος ἐλέγετο ἤδη ἐπελαύνειν, οἱ Κορίνθιοι πάντες ἐταράττοντο, καὶ ἐν ἔργῳ ἦσαν. ὁ μὲν, ὅπλα ἐπισκευάζων. ὁ δὲ, λίθους παρεφέρων. ὁ δὲ, ὑποποδμῶν τὸ τεῖχος. ὁ δὲ, ἔπαλξιν ὑφιστάζων. ὁ δὲ ἄλ-

inhabitante Andromeda, ac Perseo vnà cum Medusa singulorum animis adhuc obuolante. Vt igitur, alterum, quod aiunt cum altero comparetur, Abderiticum illud malum etiam hoc tempore pletosque doctorum inuasit: non vt ipsi quoque tragœdias agant, nam in hoc minùs delirarent, alienis iambicis, iisque haud malis occupati. Sed ex quo res præsentes moueri cœperunt, puta bellum istud contra barbaros, & acceptum in Armenia vulnus, & cõtinuæ illæ victoriæ, nemo non historiam conscribit. Imò verò Thucydides, Herodoti, & Xenophontes nobis facti sunt omnes. Et vt apparet, verum fuit illud, Bellum omnium pater est, quandoquidem historiarum scriptores tam multos vna hac plaga procreauit. Hæc igitur, amice, videnti & audienti mihi Sinopensis illius factum in mentem venit. Quando enim Philippus cũ exercitu iam aduentare ferebatur, perturbati & operi intenti omnes Corinthij, alius arma adornabat, alius lapides comportabat, alius muros substruebat, alius propugnaculũ suffulciebat, alius

λος, ἄλλό τι τῶ χρησίμων ὑπηρε-
τῶν. ὁ δὲ Διογένης ὁρῶν ταῦτα,
ἐπεὶ μηδὲν εἶχεν ὅ, τι καὶ πράτ-
τοι, μηδεὶς γὰρ αὐτῷ ἐς οὐδὲν ἐ-
χρῆτο, διαζωσάμενος τὸ περι-
βόητον, σοῦδ' ἦν μάλα καὶ αὐτὸς
ἐκύλιε τὸ πίθον, ἐν ᾧ ἐτύγχα-
νεν οἰκῶν, ἄνω καὶ κάτω τῶ κρη-
γύου. καί τινος τῶν συνήθων ἐρω-
μένου, τί ταῦτα ποιεῖς ὦ Διό-
γενες, κυλίω ἔφη κἀγὼ τὸν πίθον,
ὡς μὴ μόνος ἀργεῖν δοκοίην ἐν
τοσούτοις ἐργαζομένοις. καὶ σὺ τὸς
σαυτῷ ὦ Φίλων, ὡς μὴ μόνος ἄ-
φωνος εἶμι ἐν οὕτω πολυφώνῳ
τῷ χωρῷ, μηδὲ ὥσπερ κωμι-
κὸν δορυφορικὸς, κεχηνὼς
σιωπῇ παρεφερόμενος, καλῶς
ἔχειν ὑπέλαβον, ὡς δυνατόν
μοι κυλίσαι τὸν πίθον. οὐχ ἱστο-
ρίαν συγγράφειν, οὐδὲ φάξεις
αὐτὰς διεξιέναι, οὐχ οὕτω με-
γαλότολμος ἐγὼ. μηδὲ τοῦτο
δείσῃς περὶ ἐμοῦ. οἶδα γὰρ ἡλί-
κος ὁ κίνδυνος, εἰ κατὰ τῶν πρῶν
κυλίει τις. καὶ μάλιστα, οἷον
τουμὸν τοῦτο πιθάκιον, οὐδὲ
πάνυ καρτερῶς κεκεραμευμέ-
νον. δέησει γὰρ αὐτίκα μάλα
πρὸς μικρόν τι λιθίδιον προσ-
πταίσαντα, συλλέγειν τὰ ὀστρα-
κα. τί οὖν ἔγνωσαί μοι; καὶ ὅπως
ἀσφαλῶς μεθήξω τὸ πολέμιον,

aliud quod ad rem pertineret subministrabat. Quæ cùm videret Diogenes, & nihil haberet quod ageret, nulla enim in re quispiam ipsius ministerio vtebatur, pallio succinctus, ipse etiam dolium in quo habitabat, magna per Cranium sedulitate sursum ac deorsum voluebat. Ac rogante quopiam ex familiaribus, cur hoc facis Diogenes? Meum etiam dolium voluto, inquit, ne solus inter tot laborantes ociari videar. Quare Philo, ego etiam ne solus tam loquaci tempore sim mutus, neque velut Comicum satellitium, hians silentio præteruehar, rectè facturum me putaui, si quoad possem dolium volutarem, non autem historiam conscriberem, nec res gestas narrarem: nō equidem adeò sum temerarius, neque etiam hoc de me timeas licet. Noui enim quantum hoc sit periculum, si quis per saxa voluat, tale in primis quale meum est doliolum, ne validè quidem satis fictum, adeò vt si vel ad exiguum lapidem offendat, ilicò testulæ sint colligendæ. Quid igitur decretum mihi est? & quomodo in belli partem veniã extra teli iactum constitutus?

αὐτὸς ἔξω βέλους ἐσῶ, ἐγὼ

σοι φράσω. τὰ μὲ καπνὸ, καὶ κύματος, καὶ φροντίδων, ὅσαι τῷ συγγράφειν ἔνεισιν, αὐτὸς ἐμαυτὸν, εὖ ποιῶν. παραίνεσιν δέ τινα μικρὰν, καὶ ὑποδήκας ταύτας ὀλίγας ὑποδήσομαι τοῖς συγγράφουσιν, ὡς κοινωνήσαιμι αὐτοῖς τῆς οἰκοδομίας, εἰ καὶ μὴ τῆς ὀπῆς, ἄκρῳ γε τῷ δακτύλῳ τῷ πηλῷ προσαψάμενος. καίτοι οὐδὲ παραινέσεως οἱ πολλοὶ δεῖν οἴονται ὁρίσιν ὅτι τὸ πρᾶγμα, οὐ μᾶλλον ἢ τέχνης τινὸς ὅτι τὸ βαδίζειν, ἢ βλέπειν, ἢ ἐσθίειν. ἀλλὰ παύρῳ δοκεῖν, καὶ προχείρως ἔχειν, καὶ ἅπαντος εἶναι ἱστορίαν συγγράψαι, ὡς τις ἐρμηνεῦσαι τὸ ἐπελθὸν δύναται. τὸ δ', οἶδά που καὶ αὐτὸς ὢν ἑταῖρε, ὡς οὐ τὸ συμπαραγενέσθαι, οὐδὲ ῥᾳδίως συντεθῆναι δυναμένων τοῦτ' ὄντων, ἀλλὰ εἴπερ ἐν λόγοις, καὶ ἄλλο πολλῆς τῆς φροντίδος δεόμενον, ὡς τις ὁ Θουκυδίδης φησὶν, ὡς ἀεὶ κτῆμα συνθέσει. οἶδα μὲν οὖν ἐγὼ παύσω πολλοὺς αὐτῶν ἐπιστρέφων, ἐνίοις δ' ἂν παύσω ἐπαχθὴς δόξων. καὶ μάλιστα ὁπόσοις ἀποτετέλεσται ἤδη, καὶ ἐν τῷ κοινῷ δέδεικται ἡ ἱστορία. εἰ δ' ἄρα καὶ ἐπήνηται ὑπὸ τῶν ποτὲ ἀπράγμονων, μανία, εἰ γε

Dicam equidē tibi. A fūmō & fluctu, & curis quæ scriptorem historiæ circūstant, abstinebo me ipsum. Sed paruam admonitionem, hásque præceptiones paucas scribentibus subministrabo: vt exædificationi saltem illis adsim, etiamsi ab inscriptione abfuero, summo digito lutum attingendo. Quanquam neque admonitione plerique opus esse sibi ad hanc rem putant, non magis quàm aliqua arte ad vadendum, aut videndū, aut edēdum: sed planè facillimū ac promptum, & cuiusuis hominis esse existimant, historiā scribere, siquis modò verbis exprimere possit quod in mentem venit. Cæterùm ipse nosti, amice, istud neque esse ex facillimis, neque ex ijs quæ componi negligenter possunt: sed siquid aliud ex ijs quæ oratione traduntur cura opus habet, hoc certè habere, siquis vt Thucydides ait, historiam quasi perpetuam possessionem adornet. Scio equidem fore vt paucos admodum ab errore reuocem, nonnullis etiam molestus videar, quibuscunque in primis opus iā est absolutū, & historia in publicū edita. Quòd si ab ijs qui tum audiuerunt, etiā est laudata, insania profectò

ἐλπὶς, ὡς οἱ τοιῦτοι μεταπεισθουσιν, ἢ μεταχάραξουσί τι τῶν ἅπαξ κεκυρωμένων, καὶ ὥσπερ ἐς τὰς βασιλείους αὐλὰς ἀπογεγραμμένων. ὅμως δ', ἢ χεῖρον καὶ πρὸς αὐτὸν ἐκείνους εἰρῆσθαι, ἴν' εἴ ποτε πόλεμος ἄλλος συστήσει, ἢ Κελτοῖς πρὸς Γέτας, ἢ Ἰνδοῖς πρὸς Βακτρίους, οὐ γὰρ πρὸς ἡμᾶς γε τολμήσειεν ἂν τις ἀπάντων ἤδη κεχειρωμένων, ἔχωσιν ἄμεινον συμπεσεῖν, ἢ καινὰ τοῦτον προσαγόντες, ὧν γε δόξειαν αὐτοῖς ὀρθὸς εἶναι εἰ δὲ μὴ, αὐτοὶ μὲν καὶ τότε τῷ αὐτῷ πήχει, ὥσπερ καὶ νῦν, μεδοῦντων τὸ πρᾶγμα. ὁ ἰατρὸς δ', οὐ πάνυ ἀνιάσεται, ὧν πάντες Ἀβδηρῖται ἐκόντες Ἀνδρομέδαν βαγῳδῶσι. Διηθῆ δ' ὄντος τοῦ τῆς συμβουλῆς ἔργου, τὰ μὲν γὰρ αἱρεῖσθαι, τὰ δ' φεύγειν διδάσκει, φρονεῖν πρῶτα εἰπόντα, ἅπτεσθαι φευκτέον τῷ ἰσοδείαν συγχάφοντι, καὶ ἂν μάλιστα καθαιρευτέον. ἔπειτα, οἷς χρώμενος, ἐκ ἂν ἁμαρτοι τὸ ὀρθῶς, καὶ ἐπ' εὐθὺ ἀρούσης, ἀρχὴν τε οἵαν αὐτῷ ἀρκτέον, καὶ τάξιν ὧν τινα τοῖς ἔργοις ἁρμοστέον, καὶ μέχρον ἐκάστου, καὶ ἃ σιωπητέον, καὶ οἷς ἐνστατεπτέον, καὶ ὅσα παραδραμεῖν

fuerit, ſperare illos aliquid immutaturos, aut tranſcripturos eſſe eorum, quæ ſemel rata facta ſunt, & veluti in regiam aulam relata. Sed tamen non abs re fuerit, etiam ipſos admonere: vt ſi bellum aliud Celtæ contra Getas, vel Indi contra Baçtrianos aliquando committant (nemo enim iam ſubiugatis omnibus contra nos mouere auſit) meliùs componere poſſint, adhibita hac regula, ſi recta videatur ipſis: ſin minùs ipſi etiam tunc, eodem quo nunc cubito rem metiantur. Medicus autem non admodum ægrè feret, ſi omnes Abderitæ Andromedam vltro agãt. Cùm autem duplex ſit conſilij opus, & alia eligere, alia vitare doceat: age primùm dicamus quænam fugienda ſint ei qui hiſtoriam ſcribit, & à quibus maximè parum ſe tueri debeat. Deinde quibus rebus vtendo non aberrauerit à recta via, & eò quò tendit ducente: nempe quo exordio incipiendum, quo ordine res inter ſe ſint componendæ, quis modus ſingulis adhibendus, quæ ſilentio prætereunda, qui-

ἄμεινον, καὶ ὅπως ἑρμηνεῦσαι
αὐτὰ, καὶ συναρμόσαι. ταῦτα μὲν, καὶ τὰ τοιαῦτα, ὕστερον. νῦν δὲ, τὰς κακίας ἤδη εἰπωμεν, ὁπόσαι τοῖς φαύλως συγγράφουσι παρακολουθοῦσιν. ἃ μὲν οὖν κοινὰ πάντων λόγων ἐστὶν ἁμαρτήματα, ἔν τε φωνῇ, καὶ ἁρμονίᾳ, καὶ διανοίᾳ, καὶ τῇ ἄλλῃ ἀτεχνίᾳ, μακρὸν τε ἂν εἴη ἐπελθεῖν, καὶ ἡ παροῦσα ὑποθέσεως οὐκ ἴδιον. κοινὰ γὰρ ὡς ἔφην ἁπάντων λόγων ἐστὶν ἁμαρτήματα ἔν τε φωνῇ, καὶ ἁρμονίᾳ. ἃ δὲ ἐν ἱστορίᾳ διαμαρτάνουσι, τὰ τοιαῦτα ἂν ἔνεστι σκοπεῖν, οἷα καμοὶ πολλάκις ἀκροωμένῳ ἔδοξε. καὶ μάλιστα δὲ ἅπασιν αὐτοῖς ἀναπεπτάσθω τὰ ὦτα. οὐκ ἄκαιρον δὲ μεταξὺ καὶ ἀπομνημονεῦσαί ἐνια, παραδείγματος ἕνεκα, τῶν ἤδη οὕτω συγγεγραμμένων. καὶ πρῶτόν γε ἐκεῖνο, ἥλικον ἁμαρτάνουσιν, ἐπισκοπήσωμεν. ἀμελήσαντες δὲ οἱ πολλοὶ αὐτῶν τὰ ἱστορεῖν τὰ γεγενημένα, τοῖς ἐπαίνοις ἀρχόντων, καὶ στρατηγῶν διατείνουσι, τὸν μὲν οἰκείους, ἐς ὕψος ἐπαίροντες. τὸν πολεμίους δὲ, πρὸς τὸ μετεῖναι καταρρίπτοντες, ἀγνοοῦντες ὡς

bus immorandum, & quemodo exponenda & coaptanda, quæ percurrere est satius. Atque hæc quidem, & his similia posteriore loco tractabimus. Nunc autem ea vitia commemorabimus, quæ sequuntur malè scribentes. Quæ igitur communia sunt orationum vitia in voce, in concinnitate, in sententia, cæterisque inscitè compositis, longum esset persequi, & ab instituto præsenti etiã alienum. Nam cõmunia, vt dixi, omnium orationum sunt vitia in voce, & concinnitate verborum. Quæ verò in historia quidam peccant, talia comperies obseruando, qualia mihi sæpe audienti sunt visa: maximè verò si omnibus illis patulas aures præbueris. Sed non intempestiuum fuerit, quædã interim exempli causa cõmemorare, ex ijs quę iam ita conscripta sunt. Ac primum quidem illud, quantum peccent, consideremus. Quum pleriq; ipsorum, neglecta rerum gestarum narratione, in laudibus Imperatorum, & Ducũ immorantur, suos quidem in cœlum extollentes, hostes verò præter modum deprimentes, nescij historiam non angusto isthmo, sed

οὐ στενῷ τῷ ἰσθμῷ διώρισαι,

καὶ διατετείχισται ἡ ἱστορία πρὸς τὸ ἐγκώμιον, ἀλλά τι μέγα τεῖχος ἐν μέσῳ ἐστὶν αὐτῶν. καὶ τὸ τὴν μουσικὴν δὴ τοῦτο, δὶς διὰ πασῶν ἐστι πρὸς ἄλληλα. ἄγε τῷ μὲν ἐγκωμιάζοντι, μόνου ἐνὸς μέλει, ὅπως ὡς ἐπαινέσαι, καὶ ὑφῆναι τὴν ἐπαινούμενον. καὶ εἰ ψευσαμένῳ ὑπάρχει τυχεῖν τοῦ τέλους, ὀλίγον αὖ φροντίσειεν. ἢ ὃ, ἐὰν αὖ τι ψεῦδος ἐμπέσῃ ἡ ἱστορία, οὐδὲ ἀκριβείαν ἀπαιτοῖτο. οὐ μᾶλλον, ἢ τὴν ἀρτηρίαν, ἰατρῶν παῖδές φασιν, τὴν βρόχον παραδέξασθαι, ἐάν τι ἐς αὐτὴν καταπεσόν. ἔτι ἀγνοεῖν ἔοικασιν οἱ τοιοῦτοι, ὡς ποιητικῆς μὲν, καὶ ποιημάτων, ἄλλα ἐστὶ χαρακτῆρες, καὶ κανόνες ἴδιοι. ἱστορίας δὲ, ἄλλοι. ἐκεῖ μὲν γὰρ, ἀκρατὴς ἡ ἐλευθερία, καὶ νόμος εἷς, τὸ δόξαν τῷ ποιητῇ. ἔνθεος γὰρ, καὶ κάτοχος ἐν μουσῶν, κἂν ἅπτων ἐστεφηρεῖν ἅρμα ζεύξασθαι θέλῃ, κἂν ἐφ' ὕδατος ἄλλους, ἢ ἐπ' αὐθρείκων ἄκρων ψευσαμένους ἀναβιβάσηται, φθόγος ἀδεής. οὐδὲ ὁπόταν ὁ Ζεὺς αὐτῶν ἐστὸ μιᾶς σειρᾶς ἀφασσάσας αἰωρῇ ὁμοῦ γῆν, καὶ θάλατταν, δεδίασι, μὴ ἀποῤῥαγείσης σφείνης, συμπεσῇ τὰ

magno intergerino muro distinctam & diuisam esse ab Encomio: quódque aiunt Musici bis per omnes chordas inter se distare. Siquidem is qui Encomium scribit, A hoc vnum curat, vt quouis modo quem laudandum susscepit, extollat & oblectet: ac parui pendit, si mentiendo finem assequatur. At historia nihil falsum, ne pauxillum B quidem inseri sibi permittit, non magis quàm medici dicunt tracheam seu asperam arteriam, absorptum in se quicquã reciperc. Hi præterea videntur ignorare poëti- C ces & poëmatum alias esse promissiones, regulásque proprias, historiæ autem alias. Illic enim est mera libertas, vnáque lex, quod poëtæ visum fuerit. Etenim D fanaticus est, & à Musis afflatus: & siue equos alatos currui iungere voluerit, siue super aquam alios, aut super summas aristas cursuros conscendere faciat, nemo E vetat. Neque quum Iupiter ipsorum, vna catena suspensam simul terram, ac mare attraxerit, metuunt ne dirupta illa conterantur præcipitata omnia. Quinetiã si

πάντα κατενεχθέντα. ἀλλὰ κἂν

Ἀγαμέμνονα ἐπαινέσαι θέλουσιν, οὐδεὶς ὁ κωλύσων, Διὶ μὲν αὐτὸν ὅμοιον εἶναι τὴν κεφαλήν, καὶ τὰ ὄμματα, τὸ στέρνον δὲ, τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ τῷ Ποσειδῶνι. τὴν δὲ ζώνην, τῷ Ἀρεϊ. καὶ ὅλως, σωθῆναι δεῖ πάντων θεῶν ἡθύσματι δεῖ τὸν Ἀτρέως, καὶ Ἀερόπης. οὐ γὰρ ἱκανὸς ὁ Ζεὺς, οὐδὲ ὁ Ποσειδῶν, οὐδὲ Ἄρης, μόνος ἕκαστος αὐτάρκως πρῶσαι τὸ κάλλος αὐτῶν. ἢ ἱστορία δὲ, ὥσπερ κολακείαν τοιαύτην προσλάβῃ, τί ἄλλο, ἢ πεζόν τις ποιητὴν γίγνεται, τῆς μεγαλοφωνίας μὲν ἀπεστερημένην, τὴν λοιπὴν δὲ περιττείαν χωρὶς τῶν μέτρων, καὶ δι' αὐτὸ σαφεστέραν ἀποφαίνουσα; μέγα τοίνυν, μᾶλλον δὲ οὐ μέγα τοῦτο κακὸν, εἰ μὴ εἰδείη τις χωρίζειν τὰ ἱστορίας, καὶ τὰ ποιητικῆς, ἀλλ' ἐπεισαγει τῇ ἱστορίᾳ τὰ τῶν ἑτέρας κοσμήματα, τὸ μῦθον, καὶ τὸ ἐγκώμιον, καὶ τὰς ἐν τούτοις ὑπερβολάς. ὥσπερ ἂν εἴ τις ἀθλητὴν τῶν καρτερῶν τούτων, καὶ κομιδῇ ἐρυθρὸν ἀλουργεῖ περιβάλοι, καὶ τῷ ἄλλῳ κόσμῳ τῷ ἐταιρικῷ, καὶ φύκιον ἐντείνοι, καὶ ψιμύθιον τῷ προσώπῳ, Ἡρακλέους ὡς καταγέλαστον αὐτὸν ἀπεργάσαιτο, αἰχμὴν τῇ

Agamemnonem laudare volint, nemo prohibet. quominus capite & oculis Iouẽ, pectore verò fratrem eius Neptunum, balteo Martem referat. Atque omnino illum Atrei, & Aëropes filium ex Dijs omnibus quiddam compositum esse oportet. Neque enim sufficit Iupiter, neque Neptunus, neq; mars, vt pulchritudinem ipsius singuli compleant. At verò historia siquam huiusce modi adulationẽ recipiat, quid aliud quàm pedestris quædam poëtice redditur, ista grandiloquentia carens: reliquam verò loquacitatem prodigiosam versibus nudã, ideóque manifestiorẽ, prodens? Magnũ igitur, imò plꝰ quàm magnum malum, siquis nesciat ea quæ historiæ, & poëtices sunt propria separarẽ, sed introducat in historiam alterius ornamenta, fabulam nimirum, & laudem, eósque qui his insunt excessus. Non secus ac siquis validum ac vehementer robustum athletam purpurã alióque meretricio ornamento induceret, & faciei fucum ac cerussam illineret, hercle quàm ridiculum illum faceret, illo

καθήκῃ ἐκείνῳ. καὶ οὐ τοῦτο φημι ὡς οὐχὶ καὶ ἐπαινετέον ἐν ἱστορίᾳ ἐνίοτε, ἀλλ' ἐν καιρῷ τῷ προσήκοντι ἐπαινετέον, καὶ μέχρι ἐπακτέον τῷ πράγματι, τὸ μὴ ἐπαχθὲς τοῖς ὕστερον ἀναγνωσομένοις αὐτά. καὶ ὅλως, πρὸς τὰ ἐπιτηδευόμενα τοιαῦτα, ἅπερ μικρὸν ὕστερον ἐπιδείξομεν. ὅσοι δ' οἴονται καλῶς διαιρεῖν εἰς δύο τὴν ἱστορίαν, εἰς τὸ τερπνὸν, καὶ χρήσιμον, καὶ διὰ τοῦτο εἰωθῆσιν ἢ τὸ ἐγκώμιον εἰς αὐτὴν, ὡς τερπνὸν, καὶ συμφέρον τὸν συντυγχάνοντας, ὁρᾷς ὅσον ἁμαρτάνουσι; πρῶτον μὲν, κεφαλῇ τῇ διαιρέσει χρώμενοι. ἓν γὰρ ἔργον ἱστορίας καὶ τέλος, τὸ χρήσιμον, οὗπερ ἐν τῷ ἀληθοῦς μόνου σωμάτων. τὸ τερπνὸν δ', ἄμεινον μὲν, εἰ καὶ αὐτὸ παρακολουθήσειεν, ὥσπερ καὶ κάλλος ἀθλητῇ. εἰ δὲ μὴ, οὐδὲν κωλύσει ἀφ' Ἡρακλέους γεγονέναι Νικόστρατον τὸν Ἰσιδότου, γεννάδαν ὄντα, καὶ τῶν αὐταγωνιστῶν ἑκατέρων ἀλκιμώτερον, εἰ αὐτὸς μὴ αἰσχρὸς ὀφθῆναι εἴη τὴν ὄψιν, Ἀλκαῖος δ' ὁ καλὸς ὁ μελησίοις, αὐταγωνίζοιτο αὐτῷ, καὶ ἐρῳωμένος ὡς φασι τὸν Νικοστράτου ὤν. καὶ τοίνυν ἡ ἱστορία,

ornatudefœdatum? At non hoc dico quasi non sit aliquando in historia laudandum: sed conuenienti tempore laudandum, eíque rei modum adhibendum esse censeo, ne qui eadem in posterum legent, moleſtia afficiantur. Et in ſumma, hæc ita ſunt moderanda quaſi posteris ſcribantur, vt & paulò poſt oſtendemus. Porrò qui hiſtoriam in duo rectè diuidi putant. In Iucundum, & Vtile, & ob id encomium etiam in eam aſciſcunt, tanquam ſuta iucunditate legentes delectans, vides quantum à vero aberrent? Primùm quidem, quum falſa diuiſione vtuntur. Vnum enim hiſtoriæ opus, vnúſque finis eſt Vtilitas, quæ ex veritate colligitur. Iucundum verò melius erit, ſi illam, vt forma athletam ſequatur. Sin minùs, nihil vetat ab Hercule prognatum eſſe Nicoſtratum Iſidoti filium, cùm ſit generoſus, & vtroque colluctatore fortior, ſi ipſe facie turpiſſimus videatur, Alcæus autem formoſus ille Mileſius ipſius Nicoſtrati amaſius, cum eo colluctetur. Proinde hiſtoria

εἰ μὴ ἄλλως τὸ τερπνὸν παρεμπεφύσαιτο, πολλοὺς ἂν τοὺς ἀγράπας ἐπισπάσαιτο. ἄχρι δ' ἂν καὶ μόνον ἔχῃ τὸ ἴδιον ἀντελὲς, λέγω δὴ τὴν τῆς ἀληθείας δήλωσιν, ὀλίγου τοῦ κάλλους φροντιεῖ. ἔτι καὶ ἐκεῖνο εἰπεῖν ἄξιον, ὅτι οὐδὲ τερπνὸν ἐν αὐτῇ τὸ κομιδῇ μυθώδες, καὶ τὸ τῷ ἐπαίνῳ μάλιστα θέλγοντες, παρ' ἑκάτερον τοῖς ἀκούουσιν ἴωμεν, μὴ τὸ συμφέρον, καὶ τὸ πολιὸν δῆμον ἐπιγοήσαι, ἀλλὰ τὸν δικαστικῶς, καὶ νὴ Δία συκοφαντικῶς θεσπέσιε γε ἀκροασταὶ μύθους. οὓς ἂν οὐ τις λάθοι παραδραμὼν, ὀξύτερον ἢ τὸ Ἀργοῦ ὀξῶντας, καὶ πανταχόθεν τὸ σώματος. ἀργυρασμοιβικῶς δὴ τὰ λεγόμενα ἕκαστα ἐξετάζοντας, ὡς τὰ μὲν παρακεκομμένα, εὐθὺς ἀποῤῥίπτειν, παραδέχεσθαι δὲ τὰ δόκιμα, καὶ ἔννομα, καὶ ἀκριβῆ τὸν τύπον θεοῦ οὗς ἀποβλέποντα χρὴ καὶ συγγράφειν. τὰ δ' ἄλλων ὀλίγου φροντίζει, κἂν διαῤῥήγνυσιν ἐπαινοῦντες. ἴωμεν δ' ἀμελήσαντες ἐκείνων, ἐπὶ κύνης πέρα τὸ μετέωρον τὴν ἰσοπέδιαν μύθοις, καὶ ἐπαίνοις, καὶ τῇ ἄλλῃ θωπείᾳ, τάχ' ἂν ὁμοίαν αὐτὴν ἀφράσαιμι τῷ ἐν Λυδίᾳ Ἡρακλεῖ.

si jucundum auctarij vice haberet, multos à quibus scriberetur, alliceret. Sed quatenus propriam habet duntaxat perfectionem, veritatis dico patefactionem, pulchritudinem parui pendit. Hoc quoque dici meretur, rem valdè fabulosam, quódque in laudem maximopere inclinat, vtrinque audientibus non esse iucundum: dum non de fæce hominum & promiscua plebe hoc intelligamus, sed de ijs qui iudicantium, ac per Iouem, sycophantarum more auscultant: quos nihil subterfugere potest, vt pote acutius Argo, & toto corpore intuentes: mensariorum autem more singula quæ dicuntur explorantes, ita vt adulterina protinus abijciant, proba & legitima, atque ad verum typum expressa recipiant. Ad quos respiciat oportet qui historiam conscribit: alios verò parum curet, quanuis laudando disrumpantur. Sed si hisce neglectis historiam præter modum fabulis, laudibus, alijsque blãditijs iucundam reddas, celerrimè similem eam efficies Herculi Lydio.

ἑωρακέναι γάρ που σε εἰκὸς γεγραμμένον, τῇ Ὀμφάλῃ δουλεύοντα, παῦν ἀλλόκοτον σκευὴν ἐσκευασμένον, ἐκεῖνόν μοι, τὴν λέοντα αὐτῆς περιβεβλημένον; καὶ τὸ ξύλον ἐν τῇ χειρὶ ἔχοντα, ὡς Ἡρακλέα δῆθεν οὖσαν. αὐτὸν δέ, ἐν κροκωτῷ, καὶ πεφυκέναι, ἕειλα ξαίνοντα, καὶ παρόμοιον τοῦτο τὸ Ὀμφάλης τῷ σανδάλῳ. καὶ τὸ θέαμα αἴσχιστον, ἀφεστῶσα ἡ ἕδρις τοῦ σώματος, καὶ μὴ περισχάζουσα, ἢ τοῦ διὰ τὸ ἀνδρώδες ἀρρενόμενος καταθηλυνόμενον. καὶ οἱ μὲν πολλοί, ἴσως καὶ ταῦτά σου ἐπαινέσονται. οἱ ὀλίγοι δὲ ἐκεῖνοι, οὓς σὺ καταφρονεῖς, μᾶλλον δή, καὶ εἰς κόρον γελάσονται, ὁρῶντες τὸ ἀσύμφυλον, καὶ ἁρμοσον, καὶ δυσκόλυντον τοῦ πράγματος. ἑκάστου γὰρ μὴ ἴδιόν τι, καλὸν ὄντι. εἰ δὲ τοῦτο ἐναλλάξειας, ἀηδιεῖς τὸ αὐτὸ παρὰ τὴν χρῆσιν γίγνεται. ἐᾶν λέγειν ὅτι οἱ ἔπαινοι, ἐνίοτε μὲν ἴσως τερπνοί, τῷ ἐπαινουμένῳ. τοῖς δ' ἄλλοις, ἐπαχθεῖς. καὶ μάλιστα ἢν ὑπερφυεῖς τὰς ὑπερβολὰς ἔχωσιν, οἷοις αὐτοῖς οἱ πολλοὶ ἀπεργάζονται, τὸν εὔνοιαν τὸν παρὰ τῶν ἐπαινουμένων ἀπερώμενοι, καὶ ἐνδιατρίβοντες, ἄχρι τοῦ

Quem te alicubi depictum vidisse verisimile est, pictum illum Omphalae seruientem, atq; alieno admodum ornatu indutum: Illam videlicet leonina eius pelle vestitam, clauam manu tenentem, eóq; Herculem præ se ferentem: Ipsum verò crocoto purpuráq; amictum, lanificio incũbentẽ, ac sandalio Omphalæ vapulantem. Quódque turpissimum est spectaculũ, vestis à corpore abhorrens, nec ei habilis, partémq; Dei virilem indecorè effœminãs. Ac multi quidẽ fortassis etiã hęc tua laudabunt, pauci verò illi quos tu contemnis, suauiter admodum, & ad satietatem vsque ridebunt, aspicientes indoctam, dissonam, maléq; cohærentem rei cõpositionem. Nam quod vniuscuiusque rei proprium est, id pulchrum est. Quod si mutaueris, id ipsum deforme ad vsum redditur. Omitto dicere, laudes vni fortasse, ei puta qui laudatur, esse iucundas: alijs autem molestas: in primis si ingentes hyperbolas habeant: quales plerique faciunt, dum eorum quos laudant, beneuolentiam captant, ijsque immorantur, donec

πᾶσι φαίνῃ τὴν κολακείαν ἐξεργάσασθαι. οὐδὲ γὰρ κατὰ τέχνην αὐτὸ δρᾶν ἴσασιν, οὐδὲ ὑποπιάζουσι τὴν ἀπιστίαν. ἀλλ' ἐμπίπτοντες, ἀθρόα πάντα, καὶ ἀπίθανα, καὶ γυμνὰ διεξίασιν. ὥστε ἃ δὲ τυγχάνουσιν οὐ μάλιστα ἐφίενται. οἱ γὰρ ἐπαινούμενοι φεύγουσιν ὑπ' αὐτῶν, μισοῦσι μᾶλλον, καὶ ἀποστρέφονται ὡς κόλακας, εὖ ποιοῦντες. καὶ μάλιστα ὧν ἀνδρώδεις τὰς γνώμας ὦσιν. ὥσπερ Λεισθένους μονομαχίαν γράψαντος Ἀλεξάνδρου, καὶ Πώρου, καὶ ἀναγνόντος αὐτῷ τοῦτο μάλιστα τὸ χωρίον τῆς γραφῆς, ᾤετο γὰρ χαριεῖσθαι τὰ μέγιστα τῷ βασιλεῖ, ὑπολαμβάνοντι ἀρετῆς τινας αὐτῷ, καὶ ἀπαραλλάκτους ἔργα μείζω τῆς ἀληθείας, λαβὼν ἐκεῖνος τὸ βιβλίον, πλέοντες δ' ἐπύγχανον ἐν τῷ ποταμῷ τῷ Ὑδάσπει, ἔῤῥιψεν ἐπὶ κεφαλὴν ἐς τὸ ὕδωρ, ἐπειπὼν, καὶ σὺ ὑπ' οὔτως ἐλθὲ ὦ Λεισθένους, τοιαῦτα ὑπὲρ ἐμοῦ μονομαχήσαντα, καὶ ἐλέφαντας ἐν ἀκοντίῳ φονεύοντα. καὶ ἔμελλέ γε οὕτως ἀγανακτήσειν ὁ Ἀλέξανδρος, ὅς γε καὶ τὴν τοῦ ἀρχιτέκτονος τόλμαν ἐπῄνεσεν, ὑποδραμόντος

omnibus manifestam adulationem reddant. Neque enim secundum artem id facere norunt, neque assentationem tegunt, sed irruentes conferta omnia, & incredibilia, nudáque exponunt. Quare non consequuntur, quod maximè intendunt. Nam qui ab illis laudantur, oderunt potiùs, & auersantur vt adulatores: idque rectè: & maximè si generoso animo sint præditi. Quemadmodum Aristobulo accidit, qui singulare certamen Alexandri & Pori conscripsit. Eo enim legente hunc potissimum locum quo pugnam hanc describerat (putabat enim se maximam gratiam apud regem initurum, falsò assignatis illi rebus quibusdam præclarè gestis, effictisq; factis veritate maioribus) Alexander librum accepit (tum autem in flumine Hydaspi nauigabant) eúque præcipitem in aquam proiecit: & te, inquiés, eodé modo decebat Aristobule præcipitari, qui talia pro me singulari certamine pugnaueris, & elephantos sagitta interfeceris. Et certè ita fuerat indignaturus Alexander, vt qui nec architecti illius audaciam ferre potuerit, pollicentis se montem

Ἀθὼ εἰκόνα ποιήσειν αὐτῷ, καὶ μετακοσμήσειν τὸ ὄρος ἐς ὁμοιότητα τῦ βασιλέως. ἀλλὰ κόλακα ἐυδὺς ἔπιγνοις ἂν ἄνθρωπον, ὃς ἔτ' ἐπὶ ἐς τὰ ἄλλα ὁμοίως ἐχρῆτο. πῶ τοίνυν τὸ τερπνὸν ἐν τούτοις, ἐκτὸς εἰ μή τις κομιδῆ ἀφρόντος εἴη, ὡς χαίρειν τὰ τοιαῦτα ἐπαινέμψος; ὧν παραπόδας οἱ ἔλεγχοι, ὥσπερ οἱ ἀμορφοι τῶν ἀνδράντων. καὶ μάλιστά γε τὰ γύναια τοῖς γραφεῦσι παραγγελεύομαι, ὡς καλλίστας αὐτὰς γράφειν. οἴονται γὰρ ἄμεινον ἕξειν ἢν ὅ-λην, ἰῶ ὁ γραφεὺς ἀυτῶν ἐρυθήματός τε πλεῖον ἐπαθήσῃ, καὶ τὸ λευκὸν ἐγκαταμίξῃ πολὺ τῷ φαρμάκῳ. τοιῦτοι τῶν συγγραφόντων οἱ πολλοί εἰσι τὸ τήμερον, καὶ τὸ ἴδιον, καὶ τὸ χρειῶδες, ὅ, τι ἂν ἐκ τῆς ἱστορίας ἐλπίσωσι, θεραπεύοντες. οὓς μισεῖσθαι χαλῶς εἶχεν, ἐς μὲ τὸ παρὸν, κόλακας παρασήλους, καὶ ἀτέχνους ὄντας. ἐς τοὐπίσω δ', ὑποπτον ταῖς ὑπερβολαῖς πᾶν ὅλως φαγματείαν ἀποφαίνοντας. εἰ δέ τις πάντως τὸ τερπνὸν ἡγεῖται καταμεμίχθαι δεῖν τῇ ἱστορίᾳ πάσῃ, τὰ ἄλλα, ἃ σωὶ ἄλλοις καλλεσι λόγε, ὧν ἀμελήσαντες οἱ πολλοὶ, τὰ μηδὲν

Atho ad illius imaginem effícturum, mõtémq; ipſum ad regis ſimilitudinem trãsformaturũ: nec eo homine quẽ adulatorem agnouit, ad res cæteras ampliùs vt antea ſit vſus. Vbi igitur in hiſce eſt iucundum? niſi ſiquis ita ſit amens, vt huiuſmodi laudibus oblectetur, quarum in pſõptu eſt confutatio: quẽamdodum deformes homines, potiſſimũ verò mulierculæ, quæ pictoribus mandant, vt ſe quàm pulcherrimas pingant. Arbitrantur enim meliùs habituram ſibi eſſe faciem, ſi pictor ipſis & plurimum ruborem illinat, & pigmento muſtum candoris immiſceat. Tales hodie ſunt pleriq; ſcriptores, qui propriæ vtilitati, quam ex hiſtoria ſperauerint, inſeruiunt. Quos odiſſe conuenit, vt qui in præſens manifeſti adulatores, & inertes ſint: in poſterum verò, ſuſpectam ob veritatis exceſſum totam reddant. Quòd ſi quiſpiam omnino putat toti hiſtorię iucũditatẽ eſſe permiſcẽdã, præſtet cætera illa, quę veritate comite delectabilia ſunt inter reliqua orationis ornamẽta: quibus plerique neglectis, ea quæ nihil ἀληθείᾳ τερπνόν ἐστιν ἐν τοῖς

προσόντα ἐπεισκυκλῆσαι. ἐγὼ δ' οὕτω καὶ διηγήσομαι ὅπερ μέμνημαι ἔναγχος ἐν Ἰωνίᾳ συγγραφέων τινῶν, καὶ νὴ Δία ἐν Ἀχαΐᾳ περιῶν ἀκούσας τὰ αὐτὰ τοῦτον τὸν πόλεμον διηγουμένων. καὶ πρὸς χαρίτων, μηδεὶς ἀπιστήσῃ τοῖς λεχθησομένοις, ὅτι γὰ ἐλπὶς ὅτι καὶν ἐπωμοσάμην, εἰ ἀσεῖον ὦν ὅρκον ἐνόμιζον συγγράμματι. εἷς μὲν τις αὐτῶν ἀπὸ μουσῶν ἐνθὺς ἤρξατο, παρακαλῶν τὰς θεὰς συνεφάπτεσθαι τοῦ συγγράμματος. ὁρᾷς ὡς ἐμμελὴς ἡ ἀρχὴ, καὶ παρὰ πόδα ἡ ἰσοῤῥοπία, καὶ τῷ τοιούτῳ εἴδει τῶν λόγων πρέπουσα; εἶτα μικρὸν ὑποβάς, Ἀχιλλεῖ μὲν, τὸν ἡμέτερον ἄρχοντα εἰκάζει, Θερσίτην δ', τὸν Περσῶν βασιλέα, οὐκ εἰδὼς ὅτι ὁ Ἀχιλλεὺς ἀμείνων ἦν αὐτῷ, εἰ Ἕκτορα μᾶλλον, ἢ Θερσίτην καθήρει. καὶ εἰ πρόδηλον ἦν φεύγοντος ἐδίωκε δέ μιν μείζων ἀμείνων. εἶτ' ἐπῄνει ὑπὲρ αὐτοῦ τι ἐγκώμιον, καὶ ὡς ἄξιος εἴη συγγράψαι τὰς πράξεις, οὕτω λαμπρὰς οὔσας. ἤδη δ' καπνὸν, ἐπῄνει καὶ τὸν πατρίδα τὴν Μίλητον, πρόσθεν, ὡς ἄμεινον ποιοῖ τοῦτο τοῦ Ὁμήρου, μηδὲν μηνθέντος τὸν πατρίδα.

ad rem, ingerunt atque inuoluunt. Ego verò etiam narrabo quæcunque memini nuper audire me, cùm in Ionia, ac per Iouem in Achaia, quosdam historiarum scriptores idem hoc bellum exponentes auscultarem. Ac per Gratias nequis fidem à me dicendis deneget: siquidem vera illa esse iureiurando affirmarem, si commentario iusiurandum inserere vrbanum foret. Vnus quidem ex illis statim à Musis exorsus est, inuocando Deas, vt opus scribenti adessent. Vides quàm concinnum principium, quã in promptu historia, quàm tali orationis speciei conueniens? Deinde paulùm progressus, Achilli nostrum Imperatorẽ, Thersitæ Persarum regem comparabat: ignorans meliorem ipsi futurũ fuisse Achillem, si Hectorem potiùs quàm Thersiten interfecisset, & si prior fortis quispiam fugeret, eum autem fortior persequeretur. Deinde in sui encomium addebat, dignum esse se qui res adeò splendidas scriptis mandaret. Indéque iam profectus patriã suam Miletum laudabat: addens se Homero meliùs agere, qui patriæ non meminit.

ὅτι ὁπὶ τέλει τῆ φερομίου ὑπαρχέτο διαῤῥήδην καὶ σαφῶς, ὁπὶ μεῖζον μὲ αὔξειν τὰ ἡμέτερα, τὸν βαρβάροις ἢ κατα-
πολεμήσειν καὶ αὐτὸς, ὡσαὐ A δώνται. ἠ ἦρξατο γε ἡ ἱστορίας οὕτως, αὖπα ἅμα ἡ τῆ πολέμου ἀρχῆς διεξιών. ὁ γὰ μιαφώτατος, καὶ κάκιστ' ἀπολούμενος Οὐολόγεσος, ἦρξατο πολεμεῖν, δι' αἰτίαν τοιάνδε. ἕτος μὲ, τοιαῦτα. ἕτερος ἢ Θουκυδίδης ζηλωτὴς ἄκρος οἷος, εὖ μάλα τῷ ἀρχετύπῳ εἰκασμένος, καὶ πὰ ἀρχὼ ὡς B ἐκεῖνος, σὺν τῷ ἑαυτῦ ὀνόματι ἦρξατο, χαριεστάτω ἀρχῶν ἁπασῶν, καὶ ξυμῆ τῆ ἀπίκιῆ ἀποπνέουσαν. ὅθεν γὰ, Κρεπέρειος καλπουρνιανὸς πομπήϊος πολίτης, συνέγραψε τὸν πόλεμον C τῶ Παρθυαίων, καὶ Ρωμαίων, ὡς ἐπολέμησαν πρὸς ἀλλήλους, ἀξιάκμους ξυγγὺς ξυνισαμένε. ὥστε μετά γε τοιαύτω ἀρχὼ, τί ἄν σοι τὰ λοιπὰ λέγοιμι, ὁποῖα ὀν Αρμενίᾳ ἐδημηγόρησε, τὸν κερκυραῖον ἀυτὸν ῥήτορα παρασκευάμενος; ἢ οἷον Νισιβηνοῖς ἔοικεν, τοῖς μὴ τὰ Ρωμαίων αἰσθομένοις ἐπήγαγε, παρὰ Θουκυδίδου χρησάμενος ἅλον ἀφ' ὅλης πλὴν μόνε τῆ πελασγικῆ,

Deinde in fine proœmij planè ac dilucidè pollicebatur, sese res nostras in maius euecturum: barbaros contrà quoad posset debellaturum. Atque hunc quidem in modum est orsus historiam, simul & causas vnde id bellū cœpisset, commemorando. Nam sceleſtiſſimus ille & pessimè perditus Vologesus hac de causa bellum mouere cœpit. Atque hic quidem in hunc modum. Alter verò summus Thucydidis imitator, valdè similis archetypo, cum suo nomine principium duxit vt ille, festiuissimum illud principiorum omnium, animúmque Atticum spirās. Vide enim, Creperius Calpurnianus Pompeij ciuis conscripsit bellum Parthorum, & Romanorum, quo pacto illud inter se gesserunt ab eo moto statim exorsus. Itaque post istiusmodi principium, quid dicam tibi cætera quæ in Armenia perorauit, Corcyrensem illum oratorem repræsentans? aut qualem pestem Nisibenis immiserit, qui Romanorum partes sequi noluerant, omnia prorsus à Thucydide mutuatus, excepto Pelasgico solo,

καὶ τ τειχῶν τῶν μακρῶν. ἐν οἷς οἱ τότε λοιμωξάντες, ᾤκησαν. τὰ δ' ἄλλα, καὶ ἀπὸ Αἰθιοπίας ἤρξατο. ὥστε κ ἐς Αἴγυπτον καταβῆναι, καὶ ἐς τὴν βασιλέως γῆν τὴν πολλήν. κ ἐν ἐκείνῃ γε ἔμεινεν εὖ ποιῶν. ἔγωγ' οὖν θάπτοντα αὐτὴν ἔτι καταλιπὼν τοὺς ἀθλίους Ἀθηναίους ἐν Νισίβει, ἀπῆλθον, ἀκριβῶς εἰδὼς καὶ ὅσα ἀπελθόντος, ἐρεῖν ἔμελλε. κ γὰρ αὖ καὶ τοῦτο ὑπεικῶς πολὺ γοῦν ὄτι, τὸ οἴεσθαι τοῦτο εἶναι τοῖς Θουκυδίδου ἐοικότα λέγειν, εἰ ὀλίγον ἐνδέοις, τὰ αὐτὰ ἐκείνα λέγοι τις μικρὰ κἀκεῖνα, ὡς κ αὐτὸς ἂν φαίης. ὑ δ' αὐτίκα νὴ Δία, κἀκεῖνα ὀλίγου δεῖν παρέλιπον. ὁ γὰρ αὐτὸς ὅτος συγγραφεὺς, πολλὰ καὶ τ ὅπλων, καὶ τῶν μηχανημάτων, ὡς Ρωμαῖοι αὐτὰ ὀνομάζουσιν, ὅπως ἀνέγραψε, καὶ τάφρων, ὡς ἐκεῖνοι, καὶ γέφυρων, κ τὰ τοιαῦτα. καί μοι ἐνόησον ἤλικον τὸ ἀξίωμα τ ἱστορίας, καὶ ὡς Θουκυδίδ᾽ ἁρμόττον, μεταξὺ τῶν ἀττικῶν ὀνομάτων, τὰ ἰταλιωτικὰ ταῦτ' ἐγκεῖσθαι, ὥσπερ τὴν πορφύραν ὑποκοσμοῦντα, κ ἐμπρέποντα, καὶ πάντως

longíſque muris, in quibus habitarunt, qui tunc peſte laborabant. Cæterùm ab Æthiopibus etiam cœpit; quare in Ægyptum A etiam deſcendit, & in magnam illam regis terram, in qua, idque rectè, manſit. Ego itaque relicto illo miſeros Athenienſes Niſibe ſepeliente, abij, ſatis ſciens B etiam ea quæ me digreſſo dicturus erat. Nam rurſus abundè illud ſuppetit, putare hoc eſſe Thucydidi ſimilia dicere, ſi parum reuerC ritus, ea quæ ſunt ipſius diceret quiſpiam, parua & illa, vt ipſe dixeris etiam. Non ob eam cauſam per Iouem, & parum abfuit quin illa prætermiſerim. Nam idem hîc ſcriptor multa quoD que armorum & tormentorum genera ijſdem nominibus quibus illa Romani vocant, perſcripſit, & foſſam, itidem vt illi, & pontem, & ſimilia dixit. Ac mihi cogita quanta hæc hiſtoriæ dignitas, & quàm Thucydidi conE ueniens, inter Attica vocabula, Italica iſta interponi tanquam ornantia purpuram eíque decora & conſonantia. Alius verò quiſpiam ipſorum

αὐάδη̃λα. ἄλλος δέ τις αὐτῶν,

nuduma

ὑπόμνημα τῶν γεγονότων γυμνὸν συναγαγὼν ἐν γραφῇ, κομιδῇ πεζὸν, καὶ χαμαιπετὲς, οἷον καὶ γραπτώτης ἄν τις τὰ καθ' ἡμέραν ἀποχαράξαιμος, συνέθηκεν, ἢ τέκτων, ἢ χαλκεύς τις συμπεπηγὼς τῇ γραπῇ. πλὴν ἀλλὰ μετριώτερός γε ὁ ἰδιώτης οὗτος ἦν, αὐτὸς μὲ αὑτὸν ἄλλος ὤν, οἷος ἦν, ἄλλῳ δέ τινι χαρίεντι, καὶ δυνησομένῳ ἱστορίαν μεταχειρίσασθαι πεπονημένως. τὸ μόνον ἠπασάμην αὐτῷ, ὅτι ἅπαξ ἐπέλαβε τὰ βιβλία βαρυκώτερον, ἢ κατὰ τῶν συγγραμμάτων τύχῃ, Καλλιμόρφου ἰατροῦ τῆς τῶν κοντοφόρων ἑκτης ἰσοστατῶν Παρθικῶν. καὶ ὑπεγράψατο ἑκάστῳ ὁ ἀριθμός. καὶ νὴ Δία, καὶ τὸ προοίμιον ὑπέρψυχρον ἐποίησεν. ἅπαξ συναγαγὼν οἰκεῖον εἶναι ἰατρῷ ἱστορίαν συγγράφειν, εἴγε ὁ Ἀσκληπιὸς μὲν, Ἀπόλλωνος ἦν υἱὸς, Ἀπόλλων δ', μουσηγέτης, καὶ πάσης παιδείας ἄρχων. καὶ ὅτι ἀρξάμενος ἐν τῇ Ἰάδι γραφειν, ἐκ οἶδ' ὅπῃ δόξαν, αὐτίκα μάλα ὅτι τῶν κοινῶν μετῆλθεν, ἰατρεῖλιν μὲ λέγων, καὶ πίρλιν, καὶ ὀκόσα. καὶ γνῶσι. τὰ δ' ἄλλα, ὅσα ὁμοδίαιτα τοῖς πολλοῖς, καὶ τὰ πλείστα, οἷα ἐκ περιόδου. εἰ δὲ nudũ rerũ gestarũ cõmentarium in scripta relatum: admodũ pedestre, humiq; serpens cõposuit: perinde ac siquis miles, aut faber, aut caupo, qui cum exercitu circumuagaretur, ea quę quotidie geruntur, annotasset. Verùm modestior est hic priuatus, qui qualis sit, statim apparuit atque alteri cuipiam, qui sit gratus, & historiã possit aggredi, materiã submininistrauit. Hoc vnũ in eo reprehẽdere velim, quòd ita tragicè suos libros inscripsit, magis quã pro scriptorũ ipsorũ fortuna, Callimorphi medici hastatorũ legionis sextæ, historiarũ Parthicarũ: & subscriptus erat vnicuiq; libro numerus. Ac per Iouẽ, procœmiũ etiã plus quã frigidũ fecit, ita colligens, Medici propriũ esse historiã cõscribere, siquidẽ Æsculapius est Apollinis filius, Apollo Musarũ dux, & omnis eruditionis princeps. Deinde quòd & Ionica lingua exorsus scribere, mox nescio qua sẽtẽtia derepente ad cõmunẽ trãsiit, ἰατρεῖλιν dicens, & πίρλιν, & ὀκόσα, & γνῶσι. Cætera verò cum vulgo communia, plurima etiam ceu ex triuio desumpta. Quòd si oportet me sapientis viri me- μὲ δεῖ καὶ σοφῷ ἀνδρὸς μνηθῆ-

ναι, τὸ μὲν ὄνομα, ἐν ἀφανεῖ κεί-
σθω, τὴν γνώμην δ' ἐρῶ. καὶ
τὰ πρόσω ἐν Κορίνθῳ συγ-
γράμματα, κρείττω πάσης ἐλπί-
δος. ἐν ἀρχῇ μὲν γὰρ ἐνδυς ἐν τῇ
προτάσει τὸ προοίμιον πειόδῳ,
συνηρώτησε τοὺς ἀκροωμένους,
λόγον πάνσοφον δεῖξαι
ἀπέυδων, ὡς μόνῳ ἂν τῷ σοφῷ
πρέποι ἱστορίαν συγγράφειν.
εἶτα μὴ μικρὸν, ἄλλος συλλο-
γισμός. εἶτα, ἄλλος. καὶ ὅλως,
ἐν ἅπασι σχήμασι συνηρώτητο
αὐτῷ τὸ προοίμιον τὸ τῆς
κολακείας ἐς κόρον. καὶ τὰ ἐγ-
κώμια, φορτικὰ, καὶ κομιδῇ
γωμολοχικά. οὐκ ἀσυλλόγιστα
μέντοι, ἀλλὰ συνηρωτημένα, καὶ
συνηγμένα κἀκεῖνα. καὶ
μὲν κἀκεῖνο φορτικὸν ἔδοξέ
μοι, καὶ ἥκιστα φιλοσόφῳ ἀν-
δρὶ, καὶ πώγωνι πολιῷ, καὶ
βαθεῖ, πρόπον, τὸ ἐν τῷ προοι-
μίῳ εἰπεῖν, ὡς ἀξιάρετον τοῦτο
ἔχει ὁ ἡμέτερος ἄρχων, οὔτε τὰς
πράξεις καὶ φιλόσοφοι ἤδη συγ-
γράφειν ἀξιοῦσι. τὸ γὰρ τοιοῦτον,
εἴπερ ἄρα, ἡμῖν ἔδει καταλι-
πεῖν λογίζεσθαι, ἢ αὐτὸ εἰπεῖν.
καὶ μὲν, οὐδὲ ἐκεῖνο ὅσιον
ἀμνημονεῦσαι, ὃς τοιαῦτ' ἀρ-

minisse, nomẽ quidẽ in obſcuro ſit poſitũ, ſẽtentiã autẽ dicã, ſcriptáq; Corinthi nuper edita, omni ſpe meliora. A Statim enim à principio, in prima exordij periodo, quæſtionẽ lectoribꝰ proponebat, ſermonẽ omnino eruditũ exhibere properans, quòd ſoli B ſapiẽti hiſtoriã ſcribere cõueniret. Deinde paulò poſt ſyllogiſmꝰ alius ſequebatur, deinde aliꝰ. Deniq; in omni figura quæſtionibꝰ ſcatebat ipſi proœmiũ ad ſatietatẽ vſq; adulatoriũ. Moleſta quoque C valdéque ſcurrilia encomia, ſyllogiſtica tamẽ, & diſputatoria, & cõtracta illa. Quinetiã illud perquã ineptũ mihi videbatur, & viro philoſopho, & barba cana, promiſſáque minimè dignũ, quòd in D proœmio diceret, Principem noſtrũ hoc præter cæteros eximiũ habiturũ, quòd eiꝰ res geſtas etiam philoſophi memoriæ iã prodere dignarẽtur E Nã iſtud, ſiquidem tale erat, nobis cogitãdũ potiꝰ relinqui, quã ipſũ dicere par erat. At verò neq; fas eſt illiꝰ obliuiſci, qui hoc exordio eſt vſꝰ. Venio dicturus de Romanis & Perſis. Et paulò poſt. Neceſſe enim erat Perſis malè euenire. Et rurſũ fuit Oſroës,

χὴν ἤρξατο. Ἔρχομαι ἐρέων περὶ Ῥωμαίων, καὶ Περσέων. καὶ μακρὸν
ὕστερον. ἔδει γὰρ Πέρσῃσι ῥηϊδίως κακῶς. καὶ πάλιν, ὡς Οσρόης,

Ϝ, οἱ Ἕλληνες Ὀξυρόῃν ὀνυμέουσι. καὶ ἄλλα πολλὰ τοιαῦτα, ὁρᾷς, ὁμοίως οὗτος ἐκεῖνῳ, παρ' ὃν ὁ μὲν, Θουκυδίδης, οὗτος δ', Ἡροδότῳ εὖ μάλα ἐῴκει. ἄλλος τις ἀοίδιμος ἐπὶ λόγων δυνάμει, Θουκυδίδῃ καὶ αὐτὸς ὅμοιος, ἢ ὀλίγῳ ἀμείνων αὐτῷ, πάσας πόλεις, καὶ πάντα ὄρη, καὶ πεδία, καὶ ποταμοὺς ἑρμηνεύσας τρεῖς τὸ σαφέστατον, καὶ ἰχνευέστατον, ὡς ᾤετο. τὸ δ', ἐς ἐχθρῶν κεφαλὰς ὁ ἀλεξίκακος βέλεσι. τοιγὰρ ψυχρότης ἐνῆν τῷ τηλικούτῳ καπνακίῳ γλόνα, καὶ τὸν κρύσταλλον τὸν κελτικόν. ἢ γοῦν ἄπτις ἡ τῶ αὐτοκράτορος, ὅλῳ βιβλίῳ μόγις ἐξημάνθη αὐτῷ. καὶ Γοργὼν ὅπ τῶ ὀμφαλῶ, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῆς ὀκ κυανοῦ, καὶ λευκοῦ, καὶ μέλανος. καὶ ζώνη ἰριοειδὴς, καὶ δράκοντες ἑλικηδὸν, καὶ βοστρυχηδόν. ἢ μὴ γὰ Οὐολογέσου ἀναξυρὶς, ἢ ὁ χαλινὸς τῶ ἵππου, Ἡρακλεὶς ὅπως μυριάδες ἑπῶν ἕκαστον τούτων, καὶ οἷα ἰῶν ἢ Ὀσρόου κόμη, διανέοντος τ' Τίγρητα. καὶ ἐς οἶον ἄντρον κατέφυγε κιττῷ, καὶ μυρρίνῃ, καὶ δάφνῃ, ἐς ταυτὸ συμπεφυκότων, καὶ σύσκιον ἀκριβῶς σκηνὴν τῇ ἑστείᾳ ταύτῃ, καὶ

quē Græci Oxyroën nominãt: aliáq; id genus multa. Similis hic illi, nisi quòd ille quidē Thucydidem, hic verò Herodotũ bene admodũ referebat. Alius quispiã dicēdi facultate celebris, ipse etiam Thucydidi similis, vel paulò melior ipso, omnes ciuitates, omnes montes, & campos, & fluuios, quã planissimè & validissimè, vt sibi videbatur, est interpretatus. Sed quod in hostiũ capita vertat malorũ auerrũcator Hercules: tanta frigiditas inerat, vt Caspias niues, & glaciē Gallicã superaret. Clypeus quidē Imperatoris vix toto libro illi descriptus est, & Gorgō in vmbone, ciúsq; oculi ex nigro, albo, & cæruleo cōpositi: & iridi similis balteus, orbísque & cæsariei in modum implicati dracones. Nam Vologesi bracca, aut frænũ equi Herculē, quot millia versũ vnũquodq; horũ continebat! Et qualis erat Osroæ coma, per Tigrim natantis: & in quale antrũ effugit, tectũ hedera, mytto, lauróque, quę eodem loco creuerãt, illúdq; accuratè vmbrosũ fecerãt. Cõsidera igitur quã hęc ad historiã sint necessaria, & quã non absq; his, ea quę illic gesta sũt

ποιούτων αὐτὸ. σκόπει ὡς ἀ-
ὡς ἂν ἄνευ ἀυτῶν, ἢ λειμὼ τὴ

τῶν ἐκεῖ παραχθέντων. ἐκ τοῦ γὰρ
ἀδηλείας τῆς ἐν τοῖς χρησί-
μοις, ἢ ἀγνοίας τῶν λεκτέων,
ἐπὶ ταῖς τοιαύταις τῶν χωρίων
καὶ ἀπράξεων ἐκφράσεις τρέπον- A
ται. καὶ ὁπόταν ἐς πολλὰ καὶ
μεγάλα πράγματα ἐμπέσω-
σιν, ἐοίκασιν οἰκέτῃ νεοπλού-
τῳ, ἀρτι τοῦ δεσπότου κλη-
ρονομήσαντι. ὃς οὔτε τῶν ἐδη-
τὰ οἶδεν ὡς χρὴ περιβαλέσθαι,
οὔτε δειπνῆσαι κατὰ νόμον. ἀλλ'
ἐμπηδήσας πολλάκις, ὀρνί- B
θων, καὶ συείων, καὶ λαγωῶν
παρακειμένων, ἐμπλατα-
ται ἔτερος πρὸς, ἢ ταρίχου,
ἕως ἂν διαῤῥαγῇ ἐδίων. οὕτως
δὴ οὖν, οὐ παρέπιπτον, καὶ βαύ-
ματα συνέχαλε παῦ ἀπόλα-
να, καὶ θαμάτοις ἀλλοκότοις, C
ὡς εἰς δάκτυλον τὸ ποδὸς
τὸν μέγαν βοδεῖς τις, αὐτίκα
ἐτελεύτησε. καὶ ὡς ἐμβοήσαν-
τος μόνου Πείσκου τὸ στρατη-
γοῦ, ἑπτὰ καὶ ὀκτὼ τῶν πολε-
μίων ἀπέθανον. ἔτι δ', καὶ ἐν
τῷ τῶν νεκρῶν ἀριθμῷ, τοῦτο
μὲ, καὶ παρὰ τὰ γεγραμμένα
ἐν ταῖς τῶν ἀρχόντων ἐπιστο-
λαῖς ἐψεύσατο. ἐπὶ γὰρ Εὐξώ-
πῳ, τῶν μὲν πολεμίων, ἀπο- D
θανεῖν μυριάδας ἑπτὰ, καὶ
πεντήκοντα, καὶ ἑξ πρὸς διακοσίοις. Ῥωμαίων δ', μόνους δύο,

scire poteramus. Nam præ imbecillitate cognitionis vtilium, & præ ignorantia dicendorum, ad huiusmodi locorum & antrorum descriptiones diuertuntur. Ac quoties in multa præclarè gesta inciderint, similes sunt famulo recens dicto ex domini hæreditate, qui non nouit quo pacto sit induenda vestis, neque vt ex lege cœnandum est: sed in mensam sæpe irruens, quanuis apposité sint gallinaceæ, suillæ, leporinæ carnes, pulmento aliquo sic impletur, vt inter edendum disrumpatur. Hic igitur quem antè dixi, descripsit vulnera planè incredibilia, & atrocia mortis genera, veluti, vt quidam in maiore pedis digito vulneratus, ilico decessit, & vt inclamante solùm exercitus duce Prisco, septem & octo hostes occiderunt. Præterea & in occisorum numero, etiam contra quàm in Imperatorum epistolis scriptum continetur, hoc mentitus est. Nam circa Europum hostium septuaginta millia cum ducentis triginta sex cecidisse dicit. Romanorũ verò duos tantũ,

καὶ βαυμασίας ἠξέσθαι ἐννέα. ταῦτα δὲ οἶδα εἴ τις ἂν εὐφρανῶν, ἀνάχριτο. καὶ μὲν κἀκεῖνο λεκτέον, οὐ μικρὸν ὄν. ὥσπερ γὰρ τὸ κομιδῇ ἀπλοῦς εἶναι, καὶ ἀποκεκαθάρθαι πλὴ φωνὴν ἐς τὸ ἀκριβέστατον, ἠξίωσεν οὕτω καὶ τὰ ὀνόματα ποιῆσαι τῶν Ρωμαίων, καὶ μεταχρᾶψαι ἐς τὸ ἑλληνικὸν, ὡς Κρόνον μὲν, Σατουρνῖνον λέγειν. Φρόντιν δὲ, τὸν Φρόντωνα. Τιτάνιον δὲ, τὸν Τιτανὸν, καὶ τἆλλα πολλῷ γελοιότερα. ἔτι ὁ αὐτὸς οὗτος, περὶ τὸν Σεβηριανὸν τελευτῆς ἔχαφεν, ὡς οἱ μὲν ἄλλοι πάντες ἀπεπάτησαν, διόμνυοι ξίφει τεθνάναι αὐτόν. ἀποθανὼν δ' αὖν, σιτίων ἀποχόμενος. τοῦτον γὰρ αὐτῷ ἀλυπότατον δόξαι τὸν θάνατον, καὶ εἰδὼς, ὅτι τὸ μὲν πρῶτος ἐκείνῳ παῖς, τειῶν οἶμαι ἡμερῶν ἐνήστευτο. ἀπόσιτοι δ', καὶ ἑπτὰ διαρκοῦσιν οἱ πολλοὶ, ὥστε εἰ μὴ τοῦθ' ὑπολάβοι τις, ὡς Ὀσρόης εἰσήκει περιμένων ἕως ἂν Σεβηριανὸς λιμῷ ἀπόλῃ). καὶ διατοῦτο ἐκ ἐπῆγε διὰ τὴν ἑβδόμης. τοὺς δ', καὶ πιεπικοῖς ὀνόμασιν ὧ καλὲ Φίλων ἐν ἰσοτείᾳ χρωμένους, πῦ ἂν τις θείη, τοὺς λέγοντας, ἐλέλιξε μὲν ἡ

A nouémq; fuisse vulneratos: quæ haud scio an sanæ mētis quisquã ferre queat. Quinetiam illud, non exiguum quidem, est dicẽdum. Nam præ nimio studio Atticæ elegantiæ, vtq; quàm accuratissimè voces puras redderet, voluit eodem pacto, & Romanorũ nomina efferre, & in Græca transcribere: veluti Cronon: B Saturninum dicere, phrontin autem, Frontonem, Titaniũ, Titianum, & id genus alia multò magis ridicula. Hic ipse præterea de Seuerini morte scripsit: quòd cæteri C quidem omnes decepti sunt, qui putarunt ipsum gladio interfectum esse, cùm tamen inedia perierit. Hæc enim mors omnium minimè moleſta ipsi visa est, cum ignorarit triuũ D fuisse dierum, opinor, totum id malum: multos verò ad diem vsque septimum inediam perferre. Nisi siquis hoc putet Osroën astantem expectasse, dum Seuerianus fame esset enectus: E & ob hoc eum per septem dies in aciem non eduxisse. Porrò eos qui & poëticis vocabulis, optime Philo, in historia vtuntur, quonam loco ponamus? eos qui dicunt, ἐλέλιξε, STRIDOREM DEDIT machinæ

μηχανὴ, τὸ τεῖχος ἅπαν μεγάλως ἐδύπησε; καὶ πάλιν ἐν ἑτέρῳ μέρει τῆς καλῆς ἱστορίας, ἔδεισα μὴ δὴ, οὕτω τοῖς ὅπλοις περιεσμαραγεῖτο, καὶ ὄτοβος ἦν, καὶ κόναβος ἅπαντα ἐκεῖνα. καὶ ὁ στρατηγὸς ἐμερμήνιζεν, ᾧ βούτῳ μάλιστα προσαγάγοι τοὺς τοῦ τείχους. εἶτα μεταξὺ οὕτως ἐυτελῆ ὀνόματα, καὶ δημοτικὰ, καὶ πωλικὰ πολλὰ παρενεβέβυστο, τὸ, ἐπέστειλεν ὁ στρατοπεδάρχης τῷ κυείῳ, καὶ οἱ στρατιῶται ἠλόραζον τὰ ἐγχείζοντα. καὶ ἤδη λελεμβύοι περὶ αὐτὸν ἐγίνοντο. καὶ τὰ τοιαῦτα. ὥστε τὸ τραγικὸν ἐοικὸς εἶναι βαδίζῳ, τὸ ἕτερον μὲν πόδα, ἐπ' ἐμβάτου ὑψηλοῦ ἐπιβεβηκότι, θατέρῳ δὲ, σανδάλου ἐυποδεδεμένῳ, καὶ μὴν κἀ ἄλλους ἴδοις ἂν, τὰ μὲν προοίμια, λαμπρὰ, καὶ βαρυκὰ καὶ ἐς ὑπερβολὴν μακρὰ συγγράφοντας, ὡς ἔλπεται θαυμαστὰ ἤλικα τὰ μεταπίπτα πάντως ἀκούσεσθαι. τὸ σῶμα δὲ αὐτὸ, τῆς ἱστορίας μικρόν τι καὶ ἀγωνιῶντας, ὡς καὶ τοῦτο ἐοικέναι παιδίῳ, εἴ που ἔρωτα εἶδες παίζοντα, προσωπεῖον

& murus cadens, vehemẽter ἐδύπησε, FRAGOREM DEDIT. Et in altera parte præclaræ huius historiæ. Edessa igitur ita περιεσμαραγεῖτο CIRCVMSTREPEBAT armis, & ὄπλοβος & κόναβος SONVS, ac STREPITVS erant illa omnia. Et Imperator ἐμερμήνιζε ANIMO VERSABAT, quo pacto potissimum muros inuaderet. Deinde inter hęc tã vilia nomina, plebeia, & inopia multa infarta erant, veluti ἐπέστειλεν ὁ στρατοπεδάρχης τῷ κυείῳ SCRIPSIT CASTRORVM PRAEFECTVS DOMINO. Item οἱ στρατιῶται ἠλόραζον τὰ ἐγχείζοντα. MILITES EMEBANT NECESSARIA. Item ἤδη λελεμβύοι περὶ αὐτὸν ἐγίνοντο IAM LOTI AD IPSOS VENERVNT: & similia. Quare mihi res hæc videtur esse similis tragœdo, qui altero pede, in alto cothurno incedat, altero subligatum sandalium ferat. At verò alios etiam reperias, qui proœmia splendida, tragica, & summopere prolixa componant, quo speres te, quæ sequuntur omnino mirãda, esse auditurum. At corpus ipsum historiæ paruum & ingenerosum subtexunt. Ita vt hoc simile sit puero, sicubi Cupidinem vidisti ludentem, personam Her-

Ηρακλέους πάμμεγα, ἢ Τιτᾶνος περικείμενον. εὐθὺς γοῦν οἱ ἀκούσαντες, ὑποφθέγγονται αὐτοῖς, τὸ, ὦδίνειν ὄρος. χρὴ δὲ μὴ οὕτως, ἀλλ' ὁμοία τὰ πάντα, καὶ ὁμόχροα εἶναι, καὶ σωμάδον τὴν κεφαλὴν τὸ ἄλλο σῶμα, ὡς μὴ χρυσοῦν μὲν τὸ κράνος εἴη, θώραξ δὲ πάνυ γελοῖος ἐκ ῥακῶν ποθέν, ἢ ἐκ δερμάτων σαπρῶν συγκεκαπυμένος. καὶ ἡ ἀσπὶς οἰσύϊνη, καὶ χειρίνη περὶ ταῖς κνήμαις. ἴδοις γὰρ ἂν ἀφθόνους τοιούτους συγγραφέας, τῶν Ροδίων Κολοσσοῖς τοῖς κεφαλοῖς ναυώδεσι σώματι ὑποτιθέντας. ἄλλους αὖ ἐμπαλιν ἀκεφάλα τὰ σώματα ἐπάγοντας, ἀπροσωπήτους, καὶ εὐθὺς ἐπὶ τῶν πραγμάτων, οἳ καὶ προσεταιρίζονται τὸν Ξενοφῶντα οὕτως ἀρξάμενον, Δαρείου, καὶ Παρυσάτιδος παῖδες γίγνονται δύο. καὶ ἄλλους τῶν παλαιῶν, ἐκ εἰδότες ὡς δυνάμει τινὰ προοίμιά ἐστι λελησθότα τοὺς πολλούς, ὡς ἐν ἄλλοις δείξομεν. καίτοι ταῦτα πάντα φορητά ἐστιν, ὅσα ἢ ἐρημωσίας, ἢ τῆς ἄλλης διατάξεως ἁμαρτήματά ἐστι. τὸ δὲ καὶ περὶ τοὺς τόπους αὐτοὺς ψεύδεσθαι, οὐ παροψαγὰς μόνον, ἀλλὰ καὶ σταθμοὺς ὅλους,

culis permagnam, vel Titanis induentem. Statim igitur auditores inclamant ipsis illud, PARTVRIVIT MONS. Decet autem non ita, sed similia, eiusdémque coloris omnia esse, & capiti reliquum corpus respõdere, vt non aurea sit galea, thorax planè ridiculus, ex pannis alicunde vetustis, aut putridis pellibus consutus. Item vimineus clypeus, & tibialia ex corio porcino facta. Videas enim perquam multos huiusmodi historiarum scriptores, qui Rhodij Colossi capùt, pumilionis corpori imponant. Vt rursum alios qui corpora sine capite inducant, absque procœmijs, & statim à rebus ipsis incipientes: qui etiam in societatẽ ascisceunt Xenophontem, qui sic orsus est. Darij & Parysatidis duo filij nascuntur: atq; veteres alios: cùm nesciant, potestate quædam esse procœmia, quæ multos latent: vt in alijs ostendemus. Quanquam hæc omnia tolerabilia sunt, quæcunque elocutionis, aliúsue dispositionis sunt vitia. At verò in locorum descriptione mentiri, non parasangas modò, sed totas etiam mansiones,

φίνι τῶν καλῶν ἔοικεν; εἰς γοῦν
ἕτω ῥᾳδίως συνῆκε τὰ
πράγματα, οὔτε συρῳ πίνι ἐν-
τυχών, οὔτε τὸ λεγόμενον δὴ
φέτο, ἢ ἐπὶ κουφείων τὰ τοι-
αῦτα μυθολογούντων ἀκού-
σας. ὥστε περὶ Εὐρώπου λέγων,
οὕτως ἔφη. Ἦδε Εὔρωπος, κεῖ-
ται μὲν ἐν τῇ Μεσοποταμίᾳ,
σταθμοὺς δύο τοῦ Εὐφράτου
ἀπέχουσα. ἀπῴκισαν δ' αὐτὴν
Ἐδεσσαῖοι. καὶ οὐδὲ τοῦτο ἀπέ-
χρησεν αὐτῷ, ἀλλὰ καὶ τὴν
ἐμὴν παιδίαν τὰ Σαμόσατα,
αὐτὸς ἐν τῷ αὐτῷ βιβλίῳ ἀφά-
μυνος ὁ γραναΐος, αὐτῇ ἀκρο-
πόλει, καὶ τείχεσι μετέθηκεν ἐς
τὴν Μεσοποταμίαν, ὡς περιω-
είσθαι αὐτὴν ὑπ' ἀμφοτέρων
τῶν ποταμῶν, ἑκατέρωθεν
ἐν χερσὶ παρημειβομένων, καὶ
μονονουχὶ τοῦ τείχους ψαύον-
των. τὸ δὲ, καὶ γελοῖον, εἰ σοι νῦν
ὦ Φίλων ἀπολογοίμην, ὡς οὐ
Παφλαγών, οὐδὲ μεσοποταμί-
της σοι ἐγὼ, οἷς μὲ φέρων ὁ θαυ-
μαστὸς συγγραφεύς, ἀπῴκισε. νὴ
Δία κἀκεῖνο κομιδῇ πιθανὸν
περὶ τοῦ Σεβηριανοῦ ὁ αὐτὸς
οὗτος εἶπεν ἐπομοσάμενος, ἢ
μὴν ἀκοῦσαί τινος ἢ ἀφ' αὐ-
τοῦ τοῦ ἑτέρου διαρρόντων. οὔτε
γὰρ ξίφει ἐθέλησαι αὐτὸν ἀποθανεῖν, οὔτε φαρμάκου πιεῖν,

cuinam honesto comparabimus? Vnus igitur tam ignauiter res ipsas collegit, quàm qui neque in Syrum incidit, neque quod dici solet, eos audiuit qui talia in tonstrinis fabulantur. Quare sic de Europo locutus est. Europus sita est in Mesopotamiá, duabus mansionibus ab Euphrate distãs: eam autem coloniam deduxerunt Edessæi. Neque hoc satis illi fuit: sed & patriam meam Samosata, generosus ille, in eodem libro sublatam vnà cum ipsa arce, & muris in mesopotamiam transtulit, ita vt terminaretur vtroque flumine, quæ vtrinque proximè præteruehuntur, & muros propemodum alluunt. Hoc etiam ridiculum esset, Philo, si nunc apologiam tibi contexerem, quòd neque Parthus, neque Mesopotamita sim, inter quos relatum me, egregius iste scriptor collocauit. Quin & illud per Iouem admodum credibile idem dixit de Seueriano, appositio etiã iuramento, quòd audiuisset ex aliquo eorum, qui ex eo ipso opere aufugerunt: neque gladio illum mori voluisse, neque venenum bibere,

οὔτε βρόχον ἁλάσθαι, ἀλλά
τινα θάνατον ἐπιγόνησαι βαρι-
κὸν, καὶ τῇ τόλμῃ ξενίζον-
τα. τυχεῖν μὲν γὰρ αὐτὸ ἔχοντα
παμμεγέθη σκεύσματα ὑάλα, A
δ καλλίσης ὑάλου. ἐπεὶ δ
πάντως ἀποθανεῖν ἔγνωσο,
κατάξαντα τὸ μέγιστον τῶν
σκύφων, ἐνὶ τῶν θραυσμάτων
χρήσασθαι εἰς σφαγὰς, ἐντεμόν-
τα τῇ ὑάλῳ τὸ λαιμὸν, οὕτως
οὐ ξιφίδιον, ἀ λογχαείονεὗρεν,
ὡς αὐθρεῖός γε αὐτῷ, καὶ ἡ-
ρωϊκὸς ὁ θάνατος γένοιτο. εἶτα C
ἐπιδὴ Θουκυδίδης ἐπιτάφιον
τινα εἶπε τοῖς πρώτοις τῶ
πολέμου ἐκείνοις νεκροῖς, καὶ
αὐτὸς ἠνέσατο χρῆσαι ἐπει-
πεῖν τῷ Σεβηριανῷ. ἅπασι γὰρ D
αὐτοῖς, πρὸς τ οὐδὲν αἴτιον
τῶν ἐν Ἀρμενίᾳ κακῶν, τ Θου-
κυδίδην, ἡ ἔριδος. θάψας δὴ
τ Σεβηριανὸν μεγαλοπρε-
πῶς, ἀναβιβάζεται ὀπὶ τ
τάφον Ἀφρανίον τινα σίλωνα
ἑκατόνταρχον, ἀνταγωνιςὴν E
Περικλέους, ὃς τοιαῦτα καὶ
τοσαῦτα ἐπερρήτορευσεν αὐτῷ,
ὥσε με νὴ τὰς χάριτας πολλὰ
παῦ δακρύσαι ὑπὸ τῦ γέλω-
τος. καὶ μάλιστα ὁπότε ὁ ῥή-
τωρ ὁ Ἀφρανίος, ὀπὶ τέλει τῦ

neque laqueo collum in-
nectere, sed mortem quan-
dam tragicam, & auda-
cia mirandam excogitasse.
Etenim cùm haberet ingen-
tia vitrea, pulcherrimo ex
vitro pocula: & mori decre-
uisset, maximum omnium
fregisse, vnóque eius frag-
mento ad sui cædem vsum
esse, quo guttur incidit. Ita
neque gladiolum, neque
lanceam nactus est, quò vi-
rilem & heroicam mortem
sibi inferret. Postea autem
quoniam Thucydides fune-
brem orationem habuit pro
ijs qui primi eo in bello oc-
cubuerunt, ipse quoque ta-
lem pro Seueriano haben-
dam esse censuit. Omnibus
enim ipsis cum Thucydi-
de, qui nequaquam in
culpa fuit eorum malorum
quæ in Armenia acciderunt,
est contentio. Seueriano
igitur magnificè sepulto, ad
tumulum adducit Afranium
quendam Silonem Centu-
rionem, æmulum Periclis,
qui talia ac tanta pro ipso
perorauit, vt per Gratias,
præ effuso risu abundè la-
chrymarer, in primis quum
rhetor iste Afranius, sub per-
orationem cum miserabili
affectu lachrymans, sum-
ptuosarum cœnarum,

λόγου δακρύων ἅμα σὺ οἰμωγῇ περιπαθεῖ, ἐμέμνητο τῶν

πολυτελῶν ἐκείνων δείπνων, καὶ προπόσεων. εἶτα ἐπέθηκεν ἑαυτοῦ τινα τῷ κορωνίδα. ἀνασκίρτησας γὰρ τὸ ξίφος εὐηχῶς πάνυ, καὶ ὡς Αφρανίου εἰκὸς ἦν, πάντων ὁρώντων, ἀπέσφαξεν ἑαυτὸν ἐπὶ τῷ τάφῳ, ὡς ἀνάξιος ὢν μὴ πρὸ ἐκείνου ποτὲ πολλῷ ἀποθανεῖν, εἰ τοιαῦτα ἐρρητόρευε. καὶ τοῦτο ἔφη ἰδόντας τοὺς παρόντας ἅπαντας, θαυμάσαι, καὶ ὑπερεπαινέσαι τὸν Αφρανίον. ἐγὼ δὲ καὶ τἆλλα μὲν ἅπαντα κατεγέλασα, μονονοὺ καὶ ζωμῶν, καὶ λοπάδων μεμνημένος, καὶ ἐπιδακρύοντος τῇ τῶν πλακουντῶν μνήμῃ· τοῦτο δὲ μάλιστα ἠπασάμην, ὅτι μὴ πρὸ συγγραφέα, καὶ διδάσκαλον τοῦ δράματος προαποσφάξας, ἀπέθανε. πολλοὺς δὲ καὶ ἄλλους ὁμοίους τούτοις ἔχων σοι ὦ ἑταῖρε καταριθμήσασθαι, ὀλίγων ὅμως ἐπιμνησθείς, ἐπὶ τὴν ἑτέραν ὑπόσχεσιν ἤδη μετελεύσομαι, καὶ συμβουλὴν, ὅπως ἂν ἄμεινον συγγράφοι τις. εἰσὶ γάρ τινες, οἳ τὰ μεγάλα μὲν τῶν πεπραγμένων, καὶ ἀξιομνημόνευτα παραλείπουσιν, ἢ παραθέουσιν. ὑπὸ δὲ ἰδιωτείας, καὶ ἀπειροκαλίας, καὶ

& propinationum illarum mentionem faciebat. Deinde Aiacis coronidem imposuit. Nam gladio admodum generosè è vagina educto, idque vt Afranium decebat, omnium in conspectu, super tumulo se ipsum iugulauit, non indignus per Martem qui multò ante mortuus fuisset, si talia declamasset. Atque hoc dixit, præsentes omnes qui id viderunt, miratos esse, summísque laudibus Afranium extulisse. Ego verò etiam cætera damnabam, vt qui tantùm non offarum, & ollarum meminisset, & memoriæ placentarum illachrymaretur. Hoc verò maximè reprehendi, quòd non scriptore ipso, & actore fabulæ huius ante se iugulato, mortuus sit. Multos autem etiam alios his similes, amice, enumerare possem tibi, cùm tamen paucos commemorauerim. Verùm ad alteram promissionis partem iam transibo, puta ad consilium, quo pacto quis historiam meliùs conscribat. Sunt enim quidam, qui rerum gestarum maximas, & memoria dignissimas, prætermittunt, aut percurrunt. Præ imperitia autem, & ineptia, & igno-

ἀγνοίας τῶν λεκτέων, ἢ σιωπητέων, τὰ μικρότατα παύλιπαρῶς, καὶ φιλοπόνως ἑρμηνεύοσιν ἐμβραδύνοντες. ὥσπερ αὖ εἴ τις τὸ Διὸς, ἢ ὃν ὀλυμπία τὸ μὲν ὅλον κάλλος τοσοῦτον καὶ τοιοῦτον ὄν, μὴ βλέποι, μηδ' ἐπαινοῖ, μηδὲ τοῖς ἃ εἰδόσιν ἀρκεῖτο. τὸ ὑποποδίου ἦ, τό, τε ἐυδυνεργὲς, καὶ τὸ εὐξεστον θαυμάζοι, καὶ ἡ κρηπῖδος τὸ εὔρυθμον. καὶ ταῦτα παύ μ' πολλῆς φροντίδος διεξιών. ἔγωγ' οὖν ἤκουσά τινος, ἢ μὲν ἐπ' Εὐρώπῃ μάχλω ἐν οὐδὲ ὅλοις ἑπτὰ. ἕπεσι παρραδραμόντος. εἴκοσι ἦ μέτρα. ἢ ἔτι πλείω ὕδατος ἀνηλωκότος εἰς ψυχὰν, καὶ οὐδὲν ἡμῖν προσήκουσαν διήγησιν, ὡς μαῦρός τις ἱππεὺς Μαυσάκας τοὔνομα. ὑπὸ δίψους πλανώμενος ἀνὰ τὰ ὄρη, καταλάβοι Σύρους τινὰς τῶν ἀγροίκων, ἄριστον παραπεμψόμενοι. καὶ ὅπ. τὰ μὲ προσφορὰ, ἐκεῖνοι φοβηθεῖεν αὐτ'. εἶτα μὴν τοι μαθόντες ὡς τῶν φίλων εἴη, κατεδέξαντο, καὶ εἰστάσαντο. καὶ γὸ τινα τυγχεῖν αὐτῶν ἀποδεδημηκότα καὶ αὐτὸν ἐς τὴ Μαύρων. ἀδελφῷ αὐτῷ, ὃν τῇ γῇ στρατευομένου,

rantia cùm eorum quæ dicenda, tum quæ tacenda sunt, res minimas admodum prolixè & laborioſè immorando perſequuntur. Non aliter ac ſiquis Iouis Olympici pulchritudinem vniuerſam, quæ tanta eſt ac talis, nec videat, nec laudet, neque etiam ijs, qui de ea neſciunt, quicquam narret: ſed ſubſellij rectitudinẽ, & expolitionem, & crepidæ concinnitatem admiretur, & hæc planè magno ſtudio exponat. Equidem audiui quendam, qui pugnam eam quæ ad Europum commiſſa fuit, ne totis quidem ſeptem verbis percurrit: viginti autem menſuras aut etiam amplius, aquæ conſumpſit in frigidam, & nihil ad nos pertinentem narrationem: vt Maurus quidem eques nomine Mauſacas præ ſiti per montes errans, Syros quoſdam agreſtes prandium apponentes deprehenderit, vtque primùm illi formidarint ipſum: deinde hominem, vbi ex amicis eſſe intellexiſſent, receperint, & cibum præbuerint. Nam illorum fortè quidam in Mauritaniam aliquando profectus fuerat, cùm frater ipſius ea in terra militaret.

μῦθοι τὸ μὲν τοῦτο μακροὶ, καὶ διηγήσεις, ὡς θηράσειεν αὐτὸς ἐν τῇ Μαυρουσίᾳ, καὶ ὡς ἴδοι πάνυ ἐλέφαντας πολλοὺς ἐν τῷ αὐτῷ συνημμένους, καὶ ὡς ὑπὸ λέοντος ὀλίγου δεῖν καταβρωθείη, καὶ ἠλίκοις ἰχθῦσι ἐνέτυχε ἐν Καισαρείᾳ. καὶ ὁ θαυμασὸς συγγραφεὺς, ἀφεὶς ταῦτα ἐν Εὐρώπῃ γιγνόμενα σφαγὰς τοσαύτας, καὶ ἐπελεύσεις, καὶ ἀσυνδέτους ἀναγκαίας, καὶ φύλακας, καὶ ἀντιφύλακας, ἄχρι βαθείας ἑσπέρας ἀφεισήκει ὁρῶν Μαλχίωνα τὸν Σύρον ἐν Καισαρείᾳ, σκάρους παμμεγέθεις ἀξίους ὠνήματος. εἰ δὲ μὴ νὺξ κατέλαβε, τάχα κὴ συνεδείπνει μετ' αὐτῶν, ἤδη τῶν σκάρων ἑψευασμένων. ἅπερ εἰ μὴ ἐνεχείρησε σπουδῶς τῇ ἰσχνείᾳ, μεγάλα ἂν ἡμεῖς ἠγνοηκότες ἦμεν, καὶ ἡ ζημία Ρωμαίοις ἀφάρπτος, εἰ Μαυσάκης ὁ μαΰργος διλῶν, μὴ εὗρε πεῖν, ἀλλ' ἄδειπνος ἐπανῆλθεν ἐπὶ τὸ στρατόπεδον. καίτοι πόσα ἄλλα μακρῷ ἀναγκαιότερα ἐκὼν ἐγὼ νῦν παρίημι. ὡς καὶ αὐλητρὶς ἦκεν ἐν τῷ πλησίον κώμης αὐτοῖς, καὶ ὡς δῶρα ἀλλήλοις αὐτέδοσαν, ὁ μαΰργος

& narrationes, vt ipse in Mauruſia venatus ſit, vtque multos elephantos eodem in loco ſimul paſcentes viderit, vtque propemodum à leone deuoratus fuerit, & Cæſareæ magnos piſces emerit. Et egregius hic hiſtoricus, omiſſis tot cædibus circa Europum factis, tot hoſtium impetibus, & fœderibus neceſſarijs, & cuſtodibus inter ſe oppoſitis, vſque in profundam veſperam ſubſtitit aſpiciens Malchionem Syrum Cæſareæ ſcaros ingentes ementem. Et niſi nox ipſum occupaſſet, fortè etiam ſcaris iam apparatis cum ipſo cœnaſſet. Quæ niſi ille tam dililgenter hiſtoriæ tradidiſſet, res magnas ignoraturi eramus: & dānum hoc Romanis intolerabile fuiſſet, ſi Mauſacas iſte ſitiens, potum non inueniſſet, ſed incœnatus ad caſtra redijſſet. Atqui quàm multa alia longè magis neceſſaria, volens ego nunc prætereo? vt & tibicina quædam ex propinquo vico ad eos venit, vtque alter alteri dona dederunt, nempe Maurus hic Malchioni lanceam, ille Mauſacæ

μῦ, τῷ Μαλχίωνι λόγχην,

ὁ δ', τῷ Μαυσάκᾳ πόρπιν. καὶ ἄλλα πολλὰ τοιαῦτα τῆς ἐπ' Εὐρώπῳ μάχης, ἃ σὺ δὴ τὰ κεφάλαια. τοιγάρτοι εἰκότως ἂν τις εἴποι τὸν τοιούτοις, τὸ μὲ ῥόδον αὐτὸ μὴ βλέπειν, τὰς ἀκανθας δ' αὐτῆς τὰς παρὰ πλὴ ῥίζαν ἀκριβῶς ἐπισκοπεῖν. ἄλλος ὦ Φίλων, μάλα καὶ οὗτος γελοῖος, οὐδὲ τὸν ἕτερον πόδα ἐκ Κεγχρεῶν πώποτε προβεβηκὼς, οὐδ' ἄχρι κυνοσάργους ἀπόδημήσας, οὔτι γε Συρίαν, ἢ Ἀρμενίαν ἰδὼν, ὧδε ἤρξατο. μέμνημαι γάρ. ἅττα ὀφθαλμῶν ἀπιστότερα. γράφω τοίνυν ἃ εἶδον, οὐχ ἃ ἤκουσα. καὶ οὗτος ἀκριβῶς ἅπαντα ἐωράκει, ὥστε τοὺς δράκοντας ἔφη τῶν Παρθυαίων, σημεῖον δὲ πλήθους τοῦτο αὐτοῖς, γίγνεσθαι δὲ εἶναι ὁ δράκων ἄγει ζώντας δράκοντας, παμμεγέθεις εἶναι ἡνωμένους ἐν τῇ Περσίδι, μικρὸν ὑπὲρ πλὴ Ἰβηρίαν. τούτοις δ', τέως μὲ ὀπτὼ κόντων μεγάλων ἐνδεδεμένοις, ὑψηλοὺς ἀναφέρεσθαι, καὶ πόρρωθεν, ἐπαλαιόντων, δέος ἐμπίπτειν. ἐν αὐτῷ δὲ τῷ ἔργῳ, ἔπειδὰν ὁμοῦ ἴωσι, λύσαντες αὐτοὺς, ἐπαφιᾶσι τοῖς πολεμίοις. ἀμέλει πολλοὶς τῶν ἡμετέρων

fibulam: atque alia id genus multa, ipsa certè præcipua capita pugnæ in Europo commissæ. Proinde meritò dixerit quispiam, tales scriptores, rosam quidem ipsam non videre, spinas autem quæ iuxta radicem enascuntur, accuratè contemplari. Alius, ὁ Philo, hic etiam admodum ridiculus, qui ne alterum quidem pedem extra Corinthum extulerat vnquam, neque ad Cenchreas vsque profectus fuerat, nedum Syriam, Armeniámue viderat, in hunc modum exorsus est: Memini enim. Aures quàm oculi minùs fide dignæ sunt. Quare scribo quæ vidi, non quæ audiui. Atque ita diligenter omnia viderat, vt diceret Parthorum dracones (signum autem hoc multitudinis est ipsis, mille enim dracones viuos draco producit) ingentes esse, & in Perside gênerari paulùm supra Iberiam: hos autem longuriis antea illigatos, in altum attolli, & procul aduentantibus, metum incutere. In ipso verò prælio, quando congrediuntur, solutos ipsos in hostes immittunt. Nimirum multos nostrorum

οὕτω καταποθῆναι. καὶ ἄλλος, πεισπειρεσθέντων αὐτοῖς, ἀποπνιγῆναι, καὶ συγκλασθῆναι. ταῦτα δὲ ἑφεξῆς ὁρᾶν αὐτὸς, ἐν ἀσφαλεῖ μάλιστα ἀπὸ δένδρου ὑψηλοῦ ποιούμενος τὴν σκοπήν. καὶ εὖγε ἐποίησε, μὴ ὁμόσε χωρήσας τοῖς θηρίοις, ἐπεὶ οὐκ ἂν ἡμεῖς θαυμαστὸν ἕνα τῶν συγγεγραφέναι νῦν εἴχομεν, καὶ ἀπὸ χειρὸς αὐτὸν μεγάλα καὶ λαμπρὰ ἐν τῷ πολέμῳ τούτῳ ἐργασάμενον. καὶ γὰρ κινδυνεύσας πολλὰ, καὶ ἐρρωμένως περὶ Σάρεσιν, ἀπὸ τοῦ Κρανίου δηλονότι βαδίζων ἐπὶ τὴν Λέρναν. καὶ ταῦτα Κορινθίων ἀκουόντων ἀνεγίνωσκε, τῶν ἀκριβῶς εἰδότων, ὅτι μηδὲ κατὰ τοίχου γεγραμμένου πόλεμον ἑωρακέναι, μὴ ὅτι ὅπλα σαφῶς γε ἤδει, οὐδὲ μηχανήματα, οἷά ἐστιν, οὐδὲ τάξεων, ἢ καταλογισμῶν ὀνόματα. πάνυ γοῦν ἔμελεν αὐτῷ πλαγίαν μὲν τὴν φάλαγγα, ἐπὶ κέρως δὲ λέγειν τὸ ἐπὶ μετώπου ἄγειν. εἰς δέ τις βέλτιστος, ἅπαντα ἐξ ἀρχῆς ἐς τέλος τὰ πεπραγμένα, ὅσα ἐν Ἀρμενίᾳ, ὅσα ἐν Συρίᾳ, ὅσα ἐν Μεσοποταμίᾳ, τὰ ἐπὶ τῷ Τίγρητι, τὰ ἐν Μηδίᾳ, πεντακοσίοις οὐδὲ ὅλοις ἔπεσι πεζελαβὼν, συνέγραψε. καὶ τοῦτο

hoc pacto deuoratos esse: alios verò ipsis transfixos, fuisse necatos & confractos. Se autem astitisse, & vidisse, cùm in tuto ab arbore excelsa spectaret. Et rectè sanè fecit, quòd cum hisce bestijs congressus non sit. Neque enim nos tam egregiũ scriptorem nunc haberemus, qui manu ipse hoc in bello magna & præclara gessisset. Etenim multa pericula subijt, & vulneratus est iuxta Suram, cùm à Cranio videlicet Lernam iret. Atque hæc Corinthijs audientibus recitabat, qui probè sciebant ipsum ne in pariete quidem vidisse depictum bellum: ac neque arma nouisse, neque quales sint machinæ, neque qualia aut acierum, aut ordinum nomina. Prorsus enim ipsi curæ fuit, obliquam quidem, phalangem vocare: dicere autem cornua instruere, quod est exporrecta fronte educere. Quidam etiam optimus, quæcunque à principio ad finem vsque gesta fuerunt in Armenia, in Syria, in Mesopotamia, ad Tigrim, in Media, quingentis non integris versibus complexus, conscripsit: quo facto hi-

ποιήσας, ἱστορίαν συγγεγραφέναι φησί. τὴν μέντοι ἐπιγραφὴν ὀλίγου δεῖν μακροτέραν τῆς βιβλίου ἐπέγραψεν, Ἀντιοχιανοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος ἱερονίκου. ὁ δόλιχον γάρ που οἶμαι ἐν παισὶ νενικήκει τὸν ἐν Ἀρμενίᾳ, καὶ Μεσοποταμίᾳ. καὶ ἐν Μηδίᾳ Ῥωμαίοις νῦν πραχθέντων ἀφήγησις. ἤδη δ' ἐγώ τινος καὶ τὰ μέλλοντα συγγεγραφηκότος ἤκουσα, καὶ τὴν ἅλωσιν Οὐολογέσου, καὶ τὴν Ὀσρόου σφαγὴν, ὡς παραβλητήσεται τῷ λέοντι. καὶ ὅτι πᾶσι, τὸ πεπρωμένον ἡμῖν θρίαμβον. οὕτω πάνυ μαντικῶς ἅμα ἔχων, ἔσπευδεν ἤδη πρὸς τὸ τέλος τὴν γραφῆς. ἀλλὰ καὶ πόλιν ἤδη ἐν τῇ Μεσοποταμίᾳ ᾤκισε, μεγέθει τε μεγίστην, καὶ κάλλει καλλίστην. ἔτι μέντοι σκοπεῖ, καὶ διαβουλεύεται, εἴτε Νίκαιαν αὐτὴν ἀπὸ τῆς νίκης χρὴ ὀνομάζεσθαι, εἴτε Ὁμόνοιαν, εἴτε Εἰρήνιαν. καὶ τοῦτο μὲν ἔτι ἄκριτον, καὶ ἀθώνυμος ἡμῖν ἡ καλὴ πόλις ἐκείνη, λήθῃ πολλῇ, καὶ κορύζης συγγεγραφυίας γέμουσα. τὰ δ' ἐν Ἰνδοῖς πραχθησόμενα, ὑπέσχετο ἤδη γράψειν, καὶ τὸν περίπλουν τὸν ἔξω θαλάσσης. καὶ οὐχ ὑπόσχεσις ταῦτα μόνον, ἀλλὰ καὶ τὸ

A

B

C

D

E

storiam à se scriptam aiebat. Inscriptionem verò propemodum libro longiorem inscripsit, his verbis. Antiochiani Apollinis sacri certaminis victoris (Dolichum enim puer vicerat) eorum quæ in Armenia, Mesopotamia, & Media à Romanis nũc gesta sũt, historica narratio. Iam & quendam ego audiui, qui futura scripserat, cùm Vologesi expugnationem, tum Osroæ cædem, vt leoni obijciendus erat: postremò triumphum illum nobis exoptatissimum. Ita vatis in morem se habens, iam ad finem scribendi properabat. Quin & ciuitatem in Mesopotamia idem iam condidit, magnitudine maximam, & pulchritudine pulcherrimã. Adhuc tamen deliberat, an eam Nicæam à victoria nominari conueniat, an verò Homonœam, an etiam Irænem. Et hoc adhuc est anceps, manétque nobis sine nomine præclara illa ciuitas, multis nugis, & fastu historico referta. Quæ autem apud Indos agentur, ea se iam scripturum promisit, & maris exterioris circumnauigationem. Neq; tantũ hæ sũt promissiones: sed Indicæ

προοίμιον ἤδη συντέτακται, καὶ τὸ τέλειον τάγμα. καὶ οἱ Κελτοὶ, καὶ Μαύρων μοῖρα ὀλίγη σὺν Κασσίῳ πάντες οὗτοι ἐπεραιώθησαν τὸν Ἰνδὸν ποταμόν. ὅ, τι δὴ δράξουσιν, ἢ πῶς δέξονται τῶν ἐλεφάντων ἐπέλασιν, ὃν εἰς μάχην ἡμῖν ὁ θαυμαστὸς συλλεγεὶς, ἀπὸ Μυζουρείδος, ἢ ἀπ' Οξυδρακῶν ἐπιστελεῖ. τοιαῦτα πολλὰ ἐπ' ἀπαιδευσίας λήρησι, τὰ μὲ ἀξιόρατα οὔθ' ὁρῶντες, οὔτ' εἰ βλέποιεν, κατ' ἀξίαν εἰπεῖν δυνάμενοι. ἐπινοοῦντες δ, καὶ ἀπαραλάττοντες ὅ, τι κεν ἐπ' ἀκμείαν γλῶτταν φασὶν ἔλθῃ. καὶ ὅτι τῷ ἀριθμῷ τῶν βιβλίων ἔπεσθαι ὁμῶνται, καὶ μάλιστα ὅτι ταῖς ἐπιγραφαῖς. καὶ γὰ αὖ καὶ αὗται, παγγέλοιοι. τὸ δεῖνος Παρθικῶν νικῶν, τοσάδε. ἡ αὖ παρθίδος, πρῶτον, δεύτερον, ὡς ἀτθίδος δηλονότι. ἄλλος ἀστειότερον παραπολύ. ἀγάγων γὰ Δημητρίου σκυλασεύς παρθονικά. οὐδὲ ὡς ἐν γέλωτι ποιήσασθαι, καὶ σκώψαι ταῖς ἱστορίαις ὑπὸ καλὰς οὔσας, ἀλλὰ τῶ χρησίμου ἕνεκα. ὡς ὅστις αὖ ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα φεύγῃ, πολὺ μέρος ἤδη ἐς τὸ ὀρθῶς συγγράφειν οὗτος προσείληφε.

historiæ procemium iam est compositum, & ordo tertius. Et Galli, pársq; exigua Maurorum, hi omnes cum Cassio fluuium Indum traiecerunt. Cæterùm quid facturi sint, aut quomodo elephantorum incursus excipient, non multò post egregius ille scriptor, à Muziride vel Oxydracis ad nos scribet. Multa huiusce modi præ insicitia nugantur, quæ sunt digna visu non videntes, neque si viderent, ea pro dignitate exponere sciẽtes, sed excogitantes, & effingentes, quicquid (vt aiunt) temerè in linguam venerit: etiam librorum numero, maximè verò inscriptionibus superbientes. Etenim hæ prorsus sunt ridiculæ vt istius nescio cuius, Parthicarum victoriarum tot libri. Rursum, Parthidos primus, secundus, vt Atthidos scilicet. Alius etiã multò vrbanius. Nam legi. Demetrij cuiusdam Sagalacensis Parthonicica. Non quòd irrideam & cauiller historias adeò præclaras, sed vtilitatis causa hæc commemoro: ita vt quisquis hæc & similia fugerit, is bonã partem historiæ rectè conscribendæ iam consequutus sit.

Imò

μᾶλλον ὃ ὀλίγων ἔτι προσδεῖται, εἴγε ἀληθὲς ἐκεῖνό φησιν ἡ διαλεκτικὴ, ὡς τ' ἀμέσων ἡ θατέρου ἀφαίρεσις, τὸ ἕτερον πάντως αὐτεισάγει. ἢν δή τὸ χωρίον σοι φαίη τις αὖ ἀκριβῶς ἀνακεκαθάρται. καὶ αἴ τι ἄχαιθαι, ὁπόσαι ἦσαν, καὶ βάτοι, ἐκκεκομμέναι εἰσί. τὰ δ' τ' ἄλλων ἐρείπια, ἤδη ἐκπεφόρηται. καὶ εἴ τι βαχὺ δή, καὶ τοῦτο λεῖόν ἐστιν. ὥστε οἰκοδομεῖν τι δεῖ ἤδη, ἢν αὐτ' ὡς δείξῃς, ἢν ἀναβλέψαι μόνον τὰ τ' ἄλλων γυμνάσας ὤν, ἀλλά τι καὶ αὐτὸς ἐπινοῆσαι δεξιόν. καὶ ὃ οὐδεὶς ἄν, οὐδ' οὐδὲ ὁ Μῶμος μωμήσαιτο ἄν. φημὶ τοίνυν τ' ἀρίστην ἱστορίαν συγγράφοντα, δύο μὲν ταῦτα κορυφαιότατα οἴκοθεν ἔχοντα, ἦκειν, σωφροσύνη τε πολιτικῇ, καὶ δυνάμεως ἑρμηνευτικῇ. τὴν μέν, ἀδίδακτόν τι τ' φύσεως δῶρον. ἡ δὲ δύναμις ὅ, πολλῇ τῇ ἀσκήσει, καὶ συνεχεῖ τῷ πόνῳ, καὶ ζήλῳ τ' ἀρχαίων προσγεγενημένῳ ἔξω. ταῦτα μὲν οὖν ἄτεχνα, καὶ οὐδὲν ἐμοῦ συμβούλου δεόμενα. οὐ γὰρ σωφρονοῦντα καὶ ὀξεῖς ἀποφαίνειν τὸν μὴ παρὰ τῆς φύσεως τοιοῦτους φησὶ τ' τὸ ἡμῖν τὸ βιβλίον. ἔστι πολλοῦ ἄν, μᾶλλον

Imò pauca adeò etiam illi deſunt, ſimodò verumillud eſt quod Dialectica tradit, nimirum eorum inter quæ nullum eſt medium, altero eleuato, alterum contra deprimi. At verò dicat aliquis, A area ipſa iam probè purgata eſt, ſpinæ quotquot erant & rubi ſũt exciſi, aliorum verò iam exportatæ ruinæ: & ſiquid olim fuit aſperum, planum iam eſt. Quare iam tẽpus B eſt vt ædificium aliquod conſtruas ipſe, quo oſtendas te non ſolùm alienis eruẽdis eſſe generoſum: ſed etiã proprijs comminiſcẽdis aptum: C quæ nemo, ne ipſe quidem Momus queat reprehẽdere. Aio igitur eum qui optimè hiſtoriam conſcribere volet, domo debere hæc duo præcipua afferre, Prudentiam D politicam, & exponendi facultatem. Quorum alterum nulla doctrina traditum, naturæ quoddam eſt donum. Exponendi autem facultas, exercitatione multa, labore aſſiduò, & priſcorum imitatione comparanda eſt. Atqs E hæc quidem extra artẽ ſunt, neque me conſultore indigent. Neque enim prudentẽ & acutum reddere eum, qui non fuerit natura, talis meus hic libellus polliceturſiquidem magni faciendus, imò

ἢ τὸ παντὸς ἂν ἄξιον, εἰ μεταπλάσαι καὶ μετακοσμῆσαι τὰ τηλικαῦτα ἐδύνατο. ἢ ἐκ μολίβδου χρυσὸν ἀποφῶαι, ἢ ἀργυρον ἀπὸ κασσιτέρου, ἢ ἀπὸ Κόνωνος, Τίτορμον, ἢ ἀπὸ Λεωτροφίδου, Μίλωνα ἐργάσασθαι. ἀλλά που τὸ τῆς τέχνης, καὶ τὸ τῆς συμβουλῆς χρήσιμον, ὡς ἐς ποίησιν τῶν πρεσόντων, ἀλλ' ἐς χρῆσιν αὐτῶν τινὶ προσήκουσαν. οἷόν τι ἀμέλει καὶ Ικκος, καὶ Ηερδίζης, καὶ Θέων, καὶ εἴ τις ἄλλος γυμναστὴς ὑπορρινοτο αὐτοι τοῦτον Περδίκκαν παραλαβόντες, εἰ δὴ οὗτός ἐστιν ὁ τῆ μητρὶ ἐρασθείς, καὶ διὰ ταῦτα καθ' ἑκάστην νύκτα, ἀλλὰ μὴ Αντιόχος ὁ τοῦ Σελεύκου Στρατονίκης ἐκείνης, ἀποφαίνειν ὀλυμπονίκην, καὶ Θεαγένει τῷ Θασίῳ, ἢ Πολυδάμαντι τῷ Σκοτουσσαίῳ ἀντίπαλον, ἀλλὰ ἢ δοθεῖσαν ἀποδεῖσιν ζυφυᾶ πρὸς ὑποδοχὴν τῆς γυμναστικῆς παρασκευὴ ἀμείνω ἀποφαίνειν μὴ τὴν τέχνης. ὥστε ἀπέστω καὶ ἡμῶν τὸ ἐπίφθονον τοῦτο τῆς ὑποσχέσεως, εἰ τέχνην φαμὲν ἐφ' οὕτω μεγάλῳ καὶ χαλεπῷ τῷ πράγματι ἐφευρηκέναι. οὐ γὰρ ὀνήσουσι παραλαβόντες, ἀποφαίνειν συγγραφέα

potiùs cuiuis anteferendus foret, si res huiusmodi transformare & immutare posset. Puta vel ex plumbo aurum facere, vel ex stanno argentum, vel ex Cononе Titormum, vel ex Leotrophide Milonem efficere. Verùm artis, & consilij hæc est vtilitas, non vt supperitent ea quæ adsunt, sed vt illis conuenienter vti doceant. Quo pacto nimirum & Iccus, & Herodizes, & Theon, & siquis alius palæstræ magister, pollicerentur tibi se acceptum Perdiccam (si hic ille est qui nouercam amauit, ex eóque contabuit, at non Antiochus Seleuci filius Stratonices illius amore captus.) Olympionicen reddituros, & vel Theageni Thasio, vel Polydamanti Scotussæo æquiparandum: quum materiam eximiam à natura datam, ad palæstræ exercitationem susciendam, mukò præstantiorem arte redderent. Quare à nobis abfit hæc promissionis inuidia, vt artem aliquam rei adeò magnæ & difficili nos inuenisse dicamus. Neque enim quemuis acceptum, historiæ scriptorem nos reddituros asserimus: sed

φαμὲν, ἀλλὰ τῷ φύσει συνετῷ, καὶ ἄσκησα πρὸς λόγους ἱκανῶς ἐπιδεῖξαι ὁδούς τινας ὀρθὰς, εἰ δὴ τοιαῦτα φαίνοιτο. ἆρ' οὐκ ἂν ἧττον ἀμαρτάνοι τὸ συνετὸν εἶναι τῆς τέχνης, καὶ διδασκάλου, ὧν ἀγνοεῖ. ἐπεὶ κἂν ἐκιθαρίζειν μὴ μαθὼν, καὶ ἤθελεν, καὶ πάντα ἂν ἥψατο. νῦν δ' μὴ μαθὼν, ἐκ ἂν τι αὐτῶν χειρουργήσειεν. ἐπιδείξαντος δέ τινος, ῥᾷστά τε ἂν μάθοι, καὶ εὖ μεταχειρίσαιτο ἐφ' ἑαυτῷ. καὶ τοίνυν καὶ ἡμῖν τοιοῦτος τις ὁ μαθητὴς νῦν παραδέδοται, συνετόν τε καὶ εὐπειθῆ ἐκ ἀγχινοῦς, ἀλλ' ὀξὺ δερκῶς, οἷος καὶ στρατόπεδα ἐπιστήσασθαι ἂν, εἰ ἐπιβάλοιτο, καὶ γνώμην στρατηγικὴν, ἀλλὰ μὴ τὴν πολιτικῆς, καὶ ἐμπειρίαν στρατηγικὴν ἔχων. καὶ νὴ Δία, καὶ ἐν στρατοπέδῳ γεγονώς ποτε, καὶ γυμναζομένους, ἢ παραπομπεύοντας στρατιώτας ἑωρακώς, καὶ ὅπλα εἰδὼς, καὶ μηχανήματα ἔνια, καὶ τί ἐπὶ κέρως, καὶ τί ἐπὶ μετώπου. πῶς οἱ λόχοι, πῶς οἱ ἴλαρχεῖς, καὶ πόθεν, καὶ τί ἐκλαύνειν, ἢ παρελαύνειν.

ei qui sit natura prudens, & in dicendo optimè exercitatus, viam aliquam rectã, si qua talis apparet, ostensuros, qua vtendo citiùs ac facilius, ad propositum scopum perueniat. Neque enim dixeris eum qui fuerit intelligentia præditus, arte & doctrina earum rerum quas ignorat, opus non habere: quoniam si absque doctrina citharam pulsare, & tibia canere posset, etiam omnia sciret. Nunc autem non edoctus nihil eorum manu pulsare posset: sed docente aliquo facillimè disceret, & rectè per se ipsum administraret. Proinde nobis quoq; nunc talis discipulus tradatur, qui neq; ad intelligendũ, neq; ad dicendum sit ignauus, sed acutũ tueatur, possitq; rebus vti, si cõmittantur illi, ac militarem animum habeat, & cũ prudentia politica, Imperatoriam experientiam. Denique per Iouem, in castris etiam sit versatus, & milites ipsos, seu quũ ad prælia exercẽtur, seu quum in aciẽ educuntur, viderit, & arma, & machinas aliquas norit, & quid sit diductis cornibus, quid exporrecta frõte aciẽ instruere: quomodo cohortes, & turmæ ordinẽtur, vnde & quid equũ emittere, quid obequitare.

ὦ ὅλως, ὁ τ κατοικιδίων τις, οὐδὲ οἷος πιστεύειν μόνον τοῖς ἀπαγγέλλουσι. μάλιστα δ καὶ πρὸ τ πάντων, ἐλεύθερος ἔστω πλὴν γνώμῃ, καὶ μήτε φοβείσθω μηδένα, μὴ δ ἐλπιζέτω μηδέν. ἐπεὶ ὅμοιος ἔσται τοῖς φαύλοις δικασταῖς, πρὸς χάριν, ἢ πρὸς ἀπέχθειαν ὑπὶ μισθῷ δικάζουσι. ἀλλὰ μὴ μελέτω αὐτῷ μήτε Φίλιππος ὁ μικρομμύος τ ὀφθαλμὸν ὑπὸ Ασέρος τ ἀμφιπολίτου τ τοξότου ὀν Ολώσθῳ. ἀλλὰ τοιοῦτος, οἷος ἦν, δειχθήσεται. μήτε Αλέξανδρος ἀνιάσεται ὑπὶ τῇ Κλείτου σφαγῇ, ἀμῶς ὀν τῷ συμποσίῳ γνωμιμήν, εἰ σαφῶς ἀναγεγράφοιτο. οὐδὲ Κλέων αὖτ φοβήσει, μέγα ὀν τῇ ἐκκλησίᾳ δυνάμενος, καὶ κατέχων τὸ βῆμα, ὡς μὴ εἰπεῖν ὅτι ὀλέθριος καὶ μανικὸς ἀνθρωπος ἦτος ἦν. οὐδὲ ἡ σύμπασα πόλις τ Αθηναίων, ἦν τὰ ὀν Σικελίᾳ καλῶς ἴσορρῃ, καὶ τὴν Δημοσθένους λῆψιν, καὶ τὴν Νικίου τελευτήν, καὶ ὡς ἐδίψων, καὶ οἷον τὸ ὕδωρ ἔπινον, καὶ ὡς ἐφονεύοντο πίνοντες οἱ πολλοί. μνήσεται γὰρ, ὅτῳ δικαιότατον, ὑπ' οὐδενὸς τ νοῦν ἐχόντων αὐτὸς ἔξειν τ αἰτίαν, ἦν τὰ δυσχερῶς, ἢ αἰσχρῶς

Denique non sit ex ijs qui domi desident: neque solùm ijs credat qui renuntiant. In primis verò, & ante omnia, libero sit animo, ac neque quēquam metuat, neque quicquam speret: quoniam similis esset malis iudicibus, qui vel ad gratiam, vel ad odium accepta mercede sententiam ferunt. At non curet, neque Philippū oculo ab Astere Amphipolitano sagittario ad Olynthum orbatum: sed talem ostendat qualis tunc erat. Neque ipsi se excruciet Alexander ob Cliti cædem crudeliter in conuiuio perpetratam, si planè sit depingendus. Neq; ipsum deterreat Cleon, quòd in concione sit præpotens, & tribunal contineat, quominùs ab eo pernicioſus, & insanus homo pronūcietur. Neque tota ciuitas Athenienſium, si clades in Sicilia acceptas memoret, captum Demosthenem, mortuum Niciam dicat, quomodo siti laborarunt, qualem aquam biberunt, & vt plerique potu perierunt. Nam quod est iustissimum, nemo sanæ mentis existimabit, eum in culpa esse, si quæ infœliciter, aut stultè

ἦν τὰ δυσχερῶς, ἢ αἰσχρῶς

μεθυπαθία ὡς ἐπραχθη διηγῆται. ὁ γὰρ ποιητὴς αὐτῶν, ἀλλὰ μόνυτης ἦν. ὥστε κἂν καταναυμαχῶσι, τότε ὁ ἐκεῖνος ὁ καταδύων ὄξι. κἂν φεύγωσιν, ὁ ἐκεῖνος ὁ διώκων, σκοτὸς εἰ μὴ ἔυξαδαι δέον μή τι παρέλιπεν. ἐπιστοίχει, εἰ σιωπήσας αὐτὰ, ἢ πρὸς τοὐναντίον εἰπὼν ἐπανορθώσας ἐδώκατο, ῥᾷστον ἦν ἐνὶ καλάμῳ λεπίῳ τὸ Θουκυδίδου ἀνασέψαι μὴ τὸ ἐν ταῖς ἐπιπολαίοις παρατείχισμα, καταδῦσαι ὑπὸ τὴν Ερμοκράτους τειχίσι, καὶ τὸ κατάρατον Γύλιπον διαπεῖραι μεταξὺ ἀποτειχίζοντα, καὶ ἀποταφρεύοντα τὰς ὁδούς. καὶ τέλος, Συρακουσίους μὲν εἰς τὰς λιθοτομίας ἐμβαλεῖν, τὸν δ' Αθηναίους περιπλεῖν Σικελίαν, καὶ Ιταλίαν, μὴ τῶν παρόντων τὸ Αλκιβιάδου ἐλπίδων. δοκῶ οἶμαι, τὰ μὲν παραχθέντα, οὐδὲ Κλωθὼ ἂν ἔτι ἀνακλώσειεν, οὐδ' Αἶσα μεταβάλοιτο. τὸ δὲ συγγραφέως ἔργον ἦν, ὡς ἐπράχθη εἰπεῖν. τοῦτο δ' ἂν ἂν δύναιτο, ἄλγις ἂν ἢ φοβῆται Αρταξέρξης ἰατρὸς αὐτὸν ὤν, ἢ ἐλπίζει κἀνδύειν πορφυρῶν, καὶ στρεπτὸν χρυσοῦν, καὶ ἵππον

gesta sunt, vt gesta sunt, narrabit: siquidem talium non est author, sed nunciator. Quare siue prælio nauali ceciderint, non is est qui eos submersit: siue fugiant, non is est qui persequitur, nisi optandum erat, ne quid prætermitteret. Quandoquidem si ea tacendo, aut in diuersum narrando, corrigi possent, facillimum fuerat Thucydidi vno ac tenui calamo, munitiones Epipolarum inuertere, Hermocratis triremem submergere, & execrabilem istum Gylipum confodere interea dum vias obstruit, & fossis intercludit: denique & Syracusanos in lapicidinas conijcere: Athenienſibus verò copiam facere, tũ Siciliam, tum Italiam, cum prima illa Alcibiadis spe, circumnauigandi. At puto, quæ facta sunt, neque Clotho reuoluat denuo, neque Atropos immutet. Proinde historici vnum est opus vt res prout gestæ sunt, exponat. Hoc autem facere nõ poterit, donec vel Artaxerxem metuerit, qui eius est medicus, vel sperauerit Candyn purpureum, vel torquem aureum, & ex Nisæis equis aliquem se esse accepturum, videlicet laudum

τῶ νικώντων λήψεσθαι μισθὸν

τ' ἐν τῇ γραφῇ ἐπαίνων. ἀλλ' οὐ Ξενοφῶν αὐτὸ ποιήσει δίκαιος συγγραφεύς, οὐδὲ Θουκυδίδης, ἀλλὰ κἂν ἰδίᾳ μισῇ τινας, πολὺ ἀναγκαιότερον ἡγήσεται τὸ κοινὸν, καὶ τὴν ἀλήθειαν περὶ πλείονος ποιήσεται τῆς ἔχθρας. κἂν φιλῇ, ὅμως ἂν ἀφέξεται ἁμαρτάνοντος. ἓν γὰρ ὡς ἔφην, τοῦτο ἴδιον ἱστορίας, καὶ μόνῃ δυτέον τῇ ἀληθείᾳ, εἴ τῳ ἱστορίαν γράφειν ἔοι. τῶν δ' ἄλλων ἁπάντων ἀμελητέον αὐτῷ. καὶ ὕλης, πῆχυς εἷς, καὶ μέτρον ἀκριβὲς, ἀποβλέπειν μὴ εἰς τοὺς νῦν ἀκούοντας, ἀλλ' εἰς τοὺς μεταταῦτα συμφορήσοντας τοῖς συγγράμμασιν. εἰ δέ τῳ παρευτέλεια δοκεῖ τῆς τῶν κολακευόντων μαείδος εἰκότως ἂν νομισθείη. ὃς πάλαι ἡ ἱστορία ἐξ ἀρχῆς ἐνθυς ἀπέφαπτο οὐ μεῖον, ἢ κομμωτικὴ ἢ γυμναστική. Ἀλεξάνδρου γοῦν καὶ τοῦτο ἀπομνημονεύουσιν. ὃς ἡδέως ἂν ἔφη περὶ ὀλίγου ἀναβιοῦναι ὥστε Ονησίκριτος ἀποθανὼν, ὡς μάθοιμι ὅπως ταῦτα οἱ ἄνθρωποι τότε ἀναγνώσονται. εἰ δὲ νῦν αὐτὰ ἐπαινοῦσι, καὶ ἀναπάζονται, μὴ θαυμάσῃς. οἴονται γὰρ οὐ μικρῷ τινι τῷ θελήσαι τοῦτο ἀμάσσειν

scripto insertarum mercedē. At neq; Xenophon illud faciet, iustus scriptor, neque Thucydides: sed siue priuatim aliquos oderit, id quod publicum est, magis necessarium putabit esse, veritatēq; pluris faciet quā inimicitiā: siue amauerit, tamē non parcet illi, quisquis peccauerit. Vnum enim hoc, vt dixi, historiæ est proprium: ac soli veritati immolandum, ei qui ad scribendam historiam se contulerit: cætera verò negligenda omnia. Vna deniq; vlna, certáq; mensura est, vt non ad præsentes auditores aspicias, sed ad eos qui in posterum, in legendis scriptis hisce versabuntur. At siquis continuò beneuolentiam captat, meritò in adulatorum parte recensebitur: quos olim historia statim ab initio est auersata, non minùs quàm comendi artem, gymnastice. Alexandri igitur hoc quoq; dictum refertur. Libenter, inquit, in vitam redirem, Onesicrates, post mortem, vt cognoscerem quo pacto hæc legerent homines qui tum erunt. Quòd si nunc ea laudant, & amplectuntur, mirū non est: putant enim isto non paruo illectamento quisque sibi se beneuolētiā meam conciliaturos. ἔχθος τῶν παρ' ἡμῶν ἐωνεῖται.

Ομήρῳ γοῦν, καίτοι περὶ τὸ μυθῶδες τὰ πλεῖστα συγγεγραφότι περὶ τοῦ Αχιλλέως, ὅμως οὐ πιστεύειν τινὲς καταγνῶσι, μόνον τοῦτο εἰς ἀπόδειξιν τῆς ἀληθείας μέγα τεκμήριον τιθέμενοι, ὅτι μὴ περὶ ζώντος ἔγραφεν. οὐ γὰρ εὐσεισκοίσιν, οὔτινος ἕνεκα ἐψεύδετ' ἄν. τοιοῦτος οὖν μοι ὁ συγγραφεὺς ἔστω ἄφοβος, ἀδέκαστος, ἐλεύθερος, παρρησίας, καὶ ἀληθείας φίλος. ὡς ὁ Κωμικός φησι, τὰ σῦκα σῦκα, πλὴν σκάφιον ὄ, σκάφιον ἀνομάσων, οὐ μίσει, οὐδὲ φιλίᾳ νέμων, οὐδὲ φειδόμενος, ἢ ἀλεῶν, ἢ αἰσχυνόμενος, ἢ δυσωπούμενος. ἴσος δικαστὴς ἔστω τοῖς ἄπασιν, ἄλλοι τὸ μὴ ἑτέρῳ τι ἀπογείμαι πλέον τοῦ δέοντος, ξένος ὢν τοῖς βιβλίοις, καὶ ἄπολις, αὐτόνομος, ἀβασίλευτος, ὑπὲρ τίνος τῷδε, ἢ τῷδε δόξει λογιζόμενος, ἀλλὰ τί πέπρακεν) λέγων. ὁ δ' οὖν Θουκυδίδης, εὖ μάλα τοῦτο ἐνομοθέτησε, καὶ διέκρινεν ἀρετὴν, καὶ κακίαν συγγραφικὴν, ὁρῶν μάλιστα θαυμαζόμενον τὸν Ηρόδοτον, ἄλλοι τὸ καὶ μούσας κληθῆναι ἅπαν τὰ βιβλία. κτήματα γάρ φησι μᾶλλον ἐς ἀεὶ συγγράφεως,

Itaq; Homero, quāuis multa fabulosa de Achille scripserit, aliqui adducuntur vt credāt, solum hoc ad demonstrationem veritatis magnum existimantes argumentū, quòd nō de viuo illo scripsit. Nullam enim causam reperiunt, cuius gratia mentiretur. Talis igitur mihi Historicus esto: vt metu careat, muneribus non corrumpatur, liber sit, dicendi libertatē ac veritatem amet: & quemadmodum ait ille Comicus, ficus ficus, ligonem ligonem nominet, nihil odio, nihil amicitiæ tribuens, nō parcēs, aut miserescens, aut erubescens, non verecundans: æqualis iudex ac beneuolus omnibus, ita vt alterutri plus æquo nihil tribuat, peregrinus in libris, ciuitate carens, suis legibus viuens, nulli regi subiectus: non quid huic, illiue sit placiturum, cogitans, sed id quod actum est, exponens. Thucydides igitur hoc bene admodū lege sanciuit, & virtutes ac vitia historicorum inter se discreuit, cùm videret Herodotum in maxima admiratione esse, adeò vt Musæ vocarentur ipsius libri. Nam satius est, inquit, possessiones in perpetuum,

ἢ τὸν παρὸν ἀγώνισμα. καὶ μὴ τὸ μυθώδες ἀπαράξεσθαι, ἅμα τῷ ἀληθείαν τὴν γεγυμνωμένων ἀπολείπειν τοῖς ὕστερον. καὶ ἐπάγει τὸ χρήσιμον. καὶ ὁ τέλος ἂν τις εὖ φρονῶν ὑποθοῖτο ἰσοείας, ὡς εἴ ποτε καὶ αὖθις τὰ ὅμοια καταλάβοι, ἔχοιεν φησὶ πρὸς τὰ προγεγραμμένα ἀποβλέποντες, εὖ χρῆσθαι τοῖς ἐν πόλεσι. καὶ τῷ μὴ γνώμῃ τοιαύτῃ ἔχων ὁ συγγραφεὺς, ἥκετω μοι. τῷ δ' φωνῇ, καὶ τῷ τῆς ἑρμηνείας ἰσχνῷ, τῷ μὲ σφοδρὸν ἐκείνῳ, καὶ κάρχαρον, καὶ συνεχῆ ταῖς περιόδοις, καὶ ἀγκύλῳ ταῖς ὑπαγωγήσεσι, καὶ τῷ ἀλλῳ τῆς ῥητορείας δεινότητα, μὴ κομιδῇ τιθηνημένος ἀρχέτω τῆς γραφῆς, ἁπλουστέρου διακείμενος. καὶ ὁ μὲ νοῦς, σύνοιχος ἔστω, καὶ πυκνός. ἡ λέξις δ', σαφὴς, καὶ πολιτικὴ, οἷα ὑπὸ σπουδαστοῦ τοῦ ὑποκειμένου. ὡς γὰρ τῇ γνώμῃ τὸ συγγραφέως σκοπὸς ὑποθέμεθα, παῤῥησίαν, καὶ ἀλήθειαν, οὕτω δ' καὶ τῇ φωνῇ αὐτῇ, εἷς σκοπὸς ὁ προτος, σαφῶς δηλῶσαι, καὶ φανότατα ἐμφανίσαι τὸ πρᾶγμα μήτε ἀποῤῥήτοις, καὶ ἔξω

quàm certamen in præsens conscribere: nec amplecti fabulosa, sed posteritati relinquere veritatem. Deinde & vtilitatem addit: & quem quisque prudens orationis finem statuere debeat, vt si quando similia rursus acciderent, ad hæc, inquit, descripta respicientes, rebus ciuitatis rectè vti possent. Ac huiusmodi sententiæ scriptor ad me veniat vocem autem & expositionis vim, illam quidem vehementem & asperam, ac periodis continuam, & argumentationibus rotundam, præterea reliquam oratoriam facultatem non afferens, ne admodum acuminatus scribendi initium faciat, sed sedatiorem se præbeat. Sententiæ autem inter se cohæreant, ac solidæ sint: dictio verò perspicua & ciuilis, quàm significantissimè materiam explanans. Nam vt menti scriptoris hosce scopos proposuimus, dicendi libertatem, & veritatem: ita & voci eius vnus hic esto scopus, vt rē planè aperiat, & quā lucidissimè declaret, verbis neque obscuris,

πάτου ὀνόματος, μήτε τοῖς ἀγοραίοις τούτοις, καὶ καπηλικοῖς, μὴ ὡς μὴ τοὺς πολλοὺς συνιέναι, τοὺς δὲ πεπαιδευμένους ἐπαινέσαι. καὶ μὴν καὶ ῥήμασι κεκοσμήσθω ἀνεπαχθέσι, καὶ τὸ ἀνεπιτήδευτον μάλιστα ἔχοισιν. ἐπεὶ τοῖς κατηυθυμοῦσι τὸ ζωμῶν ἐοικότας ἀποφαίνει τοὺς λόγους. καὶ ἡ μὲ γνώμη κοινωνείτω, καὶ φορτικόν τι καὶ ποιητικῆς, πᾶς ὅσον μεγαλήγορος, καὶ δημώδης καὶ ἀκούειν. καὶ μάλιστ' ὁπόταν παρατάξεσι, καὶ μάχαις, καὶ ναυμαχίαις, συμπλέκηται. δέησει γὰρ τότε ποιητικοῦ τινος ἀνέμου ἐπουρίσαντος τὰ ἀκάτια, καὶ συμφλοίσαντος ὑψηλοῦ, καὶ ἐπ' ἄκρων τῶν κυμάτων πλοῦν. ἡ λέξις δ' ὅμως ὅτι γῆς βεβηκέτω, τῷ μὲν κάλλει, καὶ τῷ μεγέθει τῶν λεγομένων συνεπαιρομένη, καὶ ὡς ἔνι μάλιστα ὁμοιουμένη, μὴ ξενίζουσα δ', μηδ' ὑπὲρ τὸ κοινὸν ἐνθουσιῶσα. κίνδυνος γὰρ αὐτὴν τό, τε μέγιστον παρακινῆσαι, καὶ κατενεχθεῖσαι ἐς τὸ τῆς ποιητικῆς κοῦφον. ὥστε μάλιστα πειστέον πλωτικῶτα τῷ χαλινῷ. καὶ σωφρονητέον,

neque ab vsu remotis, neque etiam vulgaribus hisce & tabernarijs, sed quæ vulgus intelligat, & eruditi laudent. Quinetiam figuris ornetur non molestis, & non affectatis: siquidem illud orationem condimentis similem reddit. Ac sententia sit parriceps, & affinis etiam poëtices, quatenus grandiloqua est illa, & in sublime elata: idque in primis quoties acies hus, & pugnis, naualibúsq; prælijs concurrit. Opus enim tunc erit poëtico quopiam vento, qui secundo flatu vela implear, ac sublimẽ, pérque summos fluctus sublatã nauem prouehat. Ac dictio tamen humi incedat, cum pulchritudine quidem, ac magnitudine eorum quæ dicuntur sublata: & ijs quàm maximè assimilata: sed nihil peregrini præ se ferat, nec intempestiuè exultans, quasi quodam furore concitetur. Periculum enim est, ne quod maximum est, de statu mentis emoueatur, & in istum Corybantem poëtices impingat. Quare maximè tunc fræno credendum, & ratione vtendum:

εὐδόκας ὡς ἱπποτυφία τις, καὶ ἐν λόγοις πάσης οὐ μικρὸν γίγνεται. ἄμεινον οὖν ἐφ' ἵππου ὀχουμένῃ τότε τῇ γνώμῃ, τὴν ἐρμιμείαν περιὴ συμπαρα-
A θεῖν, ἐχομένην τοῦ ἐφιππίου, ὡς μὴ ἀπολείποιτο τῆς φορᾶς. καὶ μίαν, καὶ συνδικὴν τῶν ὀνομάτων συνκράτῳ, καὶ μέσην
B χρηστέον, οὔτε ἄγαν ἀφιστᾶσαν, καὶ ἀπαρτῶσαν, βαχὺ δὲ, οὔτε ῥυθμῷ παρ' ὀλίγον, ὡς οἱ πολλοὶ, συνάπτοντα. τὸ μὲν, δὲ ἐπαίσιον. τόδε ἀνδρὸς τοῖς
C ἀκούουσι. τὰ δὲ πράγματα αὐτὰ, οὐχ ὡς ἔτυχε συντακτέον, ἀλλὰ φιλοπόνως καὶ ταλαιπώρως πολλάκις περὶ τῶν αὐτῶν αὐανεώντα. καὶ μάλιστα μὲν παρόντα, καὶ ἐφορῶντα. εἰ δὲ μὴ τοῖς ἀδεκαστοτέρην ἐζηζουμένοις περσέχοντα, καὶ ὃς εἰκάσειεν ἄν τις, ἥκιστα περὶς χάριν, ἢ ἀπεχθείαν
D ἀφαιρήσειν, ἢ περοθήσειν τοῖς γεγονόσι. καὶ ταῦτα ἤδη καὶ σοφιστοῦ τινος, καὶ συνετικοῦ τῶ παιδευτέρου ἔσω. καὶ ἐπειδὰν ἀθροίσῃ ἅπαντα, ἢ τὰ πλεῖστα, περότον μὲν ὑπόμνημά τι συμφαινέτω αὐτῷ, καὶ σῶμα ποιείτω ἀκαλλὲς ἔτι, καὶ
E ἀδιάρθρωτον, εἶτα σπουδὴς τὴν

illud scientes, quòd & in verbis non mediocre malum est inanis gloria seu hippotyphia. Proinde satius fuerit sententia super equo incedente, dictionem humi currere, ephippio adhærentem, ne à vehementia cursus superetur. At verò temperata, mediáque compositione vocabulorum est utendum, vt neque nimium distrahas illa & dissocies: id enim foret asperum, neque quod plerique student, numerosè connectas: alterum enim vitiosum est, alterum auditoribus iniucundum. Res autem ipsæ nõ sunt temerè construẽdæ, sed sæpe de ijsdem magno studio & labore interrogandus, ille in primis qui præsẽs fuerit, & testis oculatus: sin minùs ijs aduertendus animus qui narrabũt incorruptiùs, & quos putaueris minimum ad gratiam, vel odiũ rebus gestis detracturos vel addituros. Iam etiã hîc esto aliquis ad id quod probabilius erit, sum conijciendum, tum componendum habilis. Ac postquam omnia, vel maximam partem collegerit, primùm ea in commentarios regerat, & corpus adhuc rude & informe componat. Postea superaddito ordine formam inducat, τάξιν, ἐπαγέτω τὸ κάλλος,

καὶ χρωννύτω τῇ λέξει, καὶ χρηματιζέτω. καὶ ῥυθμιζέτω. καὶ ὅλως ἐοικέτω τότε, τῷ τὸ Ομήρου Διΐ, ἄρτι τὸ μὲν ἱπποπόλων Θρηκῶν γλῶ ὁρῶντι, ἄρτι δὲ πρὸς Μυσῶν. καὶ ταῦτα δὲ αὐτὸς, ἄρτι μὲν τὰ Ρωμαίων ἰδίᾳ σκοπέτω, καὶ διλούτω ἡμῖν οἷα ἐφαίνετο αὐτῷ ἀφ' ὑψηλῆς ὁρῶντι, ἄρτι δὲ τὰ Περσῶν. εἶτ' ἀμφότερα, εἰ μάχοιντο. καὶ ἐν αὐτῇ δὲ τῇ παρατάξει, μὴ πρὸς ἓν μέρος σκοπέτω, μήδ' ἐς ἕνα ἵππέα, ἢ πεζὸν, εἰ μὴ Βρασίδας τις εἴη προπηδῶν, ἢ Δημοσθένης ἀνακόπτων πρὸ ὑπόπαστον, ἐς τοὺς στρατηγοὺς μὲν τὰ πρῶτα, καὶ εἴ τι παρεκελεύσαντο, κἀκείνου ἀκουέτω, καὶ ὅπως, καὶ ᾗ τινι γνώμῃ, καὶ ὑπονοίᾳ ἔταξαν. ἐπειδὰν δὲ ἀναμιχθῶσι, κοινὴ ἔστω ἡ σκέψις, καὶ ζυγοστατείτω τότε, ὥσπερ ἐν τρυτάνῃ τὰ γιγνόμενα. καὶ συμβιωκέτω, καὶ συμφευγέτω. καὶ πᾶσι τούτοις μέτρον ἐπέστω, μὴ ἐς χρόνον, μήδ' ἀπειροκάλως, μηδὲ νεαρῶς, ἀλλὰ ῥᾳδίως ἀπολυέσθω. καὶ κήρυκας ἐνταῦθά που ταῦτα, ἐπ' ἐκεῖνα μεταβαινέτω, μὴ κατεπείγῃ. εἶτα ἐπανίτω λυθεὶς ὁπόταν ἐκείνα πλῆ-

dictionis colorem adhibeat, rebus explicandis, numeris aptandis vacet. Deniq; Homerico illi Ioui similem se præstet, qui nunc equestrium Thracũ, nunc Mysorũ terrã aspicit. Eodem enim pacto & ipse, nunc ad Romanorum, nunc ad Persarũ res seorsim respiciat, & quales sibi ex alto despicienti apparuerint, nobis exponat: deinde vtroq; si pugnauerint, contẽpletur. At verò in ipsa acie, ne ad partem vnam, neq; ad equitẽ vnum, aut peditẽ oculos cõuertat, nisi Brasidas fuerit, qui de naui prosiliat, vel Demosthenes qui descẽsum in terrã prohibeat. Ac primùm quidem duces intueatur, ac siquid iusserint, illud audiat, & quomodo, quáq; sẽtentia & consilio aciẽ instruxerint. Postquam autem manus cõsertæ fuerint, communis esto contemplatio, ac tum, velut in trutina examinet ea quæ geruntur, simul etiam persequatur, simúlque fugiat. Et omnibus hisce modus adhibeatur, ne ad satietatem vsq; ne ineptè, ne iuueniliter, sed facilè absoluatur. Atque his hîc subsistere jussis, si festinet, ad illa transeat: deinde solutus redeat, quum illa reuocauerint.

καὶ πρὸς πάντα σπευδέτω, καὶ ὡς δυνατὸν, ὁμοχρονείτω, καὶ μεταπετέσθω ἀπ' Ἀρμενίας μέν, εἰς Μηδίαν, ἐκεῖθεν δὲ ῥοιζήματι ἑνὶ, ἐς Ἰβηρίαν, εἶτα ἐς Ἰταλίαν ὡς μηδενὸς χωρὶς ἀπολείποιτο. μάλιστα δὲ κατόπτρῳ ἐοικυῖαν παρεχέσθω τὴν γνώμην, ἀθόλῳ, καὶ τηλαυγεῖ, καὶ ἀκριβεῖ τῷ κέντρῳ, καὶ ὁποίας ἂν λάβηται τὰς μορφὰς τῶν ἔργων, τοιαύτας καὶ δεικνύτω αὐτά. διάφορον δὲ, μὴ παρέχεσθω, μηδὲν. οὐ γὰρ ὥσπερ τοῖς ῥήτορσι γράφουσιν, ἀλλὰ τὰ μέν, λεκτέα ἐστὶν, καὶ εἰρήσεται. πρόχειρα γὰρ ἤδη. δεῖ δὲ τάξαι, καὶ εἰπεῖν αὐτά. ὥστε, ὅ τι εἴπωσι ζητητέον αὐτοῖς, ἀλλ' ὅπως εἴπωσιν. ὅλως δὲ, νομιστέον τὰ ἱστορίαν συγγράφοντα, Φειδίᾳ, ἢ Πραξιτέλει γλῦμα ἐοικέναι, ἢ Ἀλκαμένει, ἢ τῷ ἄλλῳ ἐκείνων. ἃ δὲ γὰρ ἁπλῶς ἐκεῖνοι χρυσὸν, ἢ ἄργυρον, ἢ ἐλέφαντα, ἢ τὰ ἄλλα ὕλην ἐτεύξαν. ἀλλ' ἦν μέν, ὡσπερεῖ, καὶ παρῆν πρόβλητα, Ἠλείων, ἢ Ἀθηναίων, ἢ Ἀργείων πεποιημένων. οἱ δὲ, ἔτλασσον μόνον τὸ ἔργον τὸ ἐλέφαντος, καὶ ἔξεον, καὶ ἐκόλλων, καὶ ἐρρύθμιζον,

Ac ad omnia properet, & quatenus fieri potest, idem tempus habeat: transuolétque ex Armenia in Mediam: hinc autem vno impetu in Iberiam, inde in Italiam, ita vt nullam occasionem prætermittat. Præcipuè autem speculo similem mentem præbeat, liquido nimirum & splendido, quódque accuratum centrum habeat, & quales operum formas receperit, easdem etiam tales spectandas exhibeat: at nihil peruersum, nihil colore, nihil specie diuersum reddat. Non enim perinde atq; oratoribus scribunt, sed hęc quidem sunt, quæ dici debent, & dicentur, siquidem iam facta sunt: verùm ea collocare ordine, & exponere oportet. Quare, non quid dicant, ipsis est quærẽdum, sed quomodo dicant. Prorsus autem putandum est, eum qui historiam scribit, Phidiæ, aut Praxiteli, aut Alcameni, aut alij cuipiam illorum similẽ esse oportere. Neq; enim illi aurum, vel argentum, vel ebur, aliam ue materiã faciebant: sed ea præexistebat, & suppeditantibus Eleis, vel Athenienſibus, vel Argiuis, præparata erat. Illi verò fingebant tantùm, & secabant ebur, & poliebant, & conglutinabant, & concinnabãt,

καὶ ἐπιχρύσου τῷ χρυσῷ. καὶ τοῦτο ἰδίον ἦν τέχνης αὐτῶν, εὖ δεῖν οἰκοδομήσασθαι τὴν ὕλην. τοιοῦτο δή τοι καὶ τὸ τοῦ συγγραφέως ἔργον, εἰς καλὸν διαθέσθαι τὰ πεπραγμένα, καὶ εἰς δυνάμει ἐναργέστατα ὑπὸ δεῖξαι αὐτά. καὶ ὅταν τις ἀκροώμενος οἴηται, μεταταῦτα ὀψὲ ἂν τὰ λεγόμενα, καὶ μὴ τότε ἐπαινῇ. τότε δὴ τότε ἀπηκρίβωται, καὶ τὸν οἰκεῖον ἔπαινον ἀπείληφε τὸ ἔργον, τῷ τε ἱστορίας Φειδίᾳ. πάντων δὲ ἤδη παρεσκευασμένων, καὶ ἀπροοιμίαστον μὲν ποτε ποιήσεται τὴν ἀρχὴν, ὅταν μὴ πάνυ κατεπείγῃ τὸ πρᾶγμα, προδιορθώσασθαί τι ἐν τῷ προοιμίῳ. δυνάμει δὲ καὶ τότε προοιμίῳ χρήσεται, τῷ ἀποσαφοῦντι περὶ τῶν λεκτέων. ὁπόταν δὲ καὶ προοιμάζηται, ἀπὸ δυοῖν μόνοιν ἄρξεται. οὐχ ὥσπερ οἱ ῥήτορες ἀπὸ τριῶν, ἀλλὰ τὸ τῆς εὐνοίας παρεὶς, προσοχὴν, καὶ εὐμάθειαν ἐυποιήσει τοῖς ἀκούουσι. προσθέξουσι μὲν γὰρ αὐτῷ. ἰδοὺ δείξει. ὡς περὶ μεγάλων, καὶ ἀναγκαίων, καὶ οἰκείων, καὶ χρησίμων ἐρεῖ. εὐμαθῆ δὲ, καὶ σαφῆ τὰ ὕστερα ποιήσει. καὶ αὐτὸς προεκπεσόμενος.

atque auro incrustabant. Et hoc illorum artis erat, commodè materiam exædificare. Huiusmodi etiam est scriptoris opus, vt quæ facta sunt, rectè disponat, eáque quàm fieri potest, clarissimè proponat. Ac quando auditor, se ea quæ narrantur, audire putauerit, ac postea laudauerit, tum demum opus hoc erit absolutum, propriámque laudem historico illi Phidiæ, seu artifici suo reportarit. Porrò iam adornatis omnibus, aliquando etiam sine proœmio exordietur, scilicet quum res non admodum vrgebit, vt opus præfatione aliqua præparetur. Potentia verò etiam tunc proœmio vtetur, quo dicenda declaret. Quum autem proœmium adhibebit, à duabus tantùm rebus exordietur, non more rhetorum à tribus: sed omisso beneuolentiæ loco, attentionem & docilitatem parabit auditoribus. Ipsi enim animum aduertent, si de magnis rebus, aut necessarijs, aut ad ipsos pertinentibus, aut vtilibus, se dicturum ostenderit. Intellectu autem facilia, & plana posteriora faciet, si causas præmittet, &

καὶ περιοείζων τὰ κεφάλαια τ̃ γεγενημένων. τοιούτοις τοῖς προοιμίοις οἱ ἄριστοι τ̃ συγγραφέων ἐχρήσαντο. Ηρόδοτος μ̀ν, ὡς μὴ τὰ γνώμενα ἐξίτηλα τῷ χρόνῳ γένηται, μεγάλα, καὶ θαυμαστὰ ὄντα, καὶ ταῦτα, νίκας Ἑλληνικὰς δηλοῦντα, καὶ πᾶσι βαρβαρικάς. Θουκυδίδης δ̀, μέγαν τε καὶ ἀξιολογώτατον, καὶ μείζω τ̃ προγεγενημένων ἐκεῖνον τ̃ πόλεμον. καὶ γὰρ παθήματα ἐν αὐτῷ μεγάλα ξυνέβη γενέσθαι. μέγα δ̀ τὸ προοίμιον ἀνάλογον τοῖς πράγμασιν, ἢ μικρωπόμπον, ἢ βραχυόμφαλον. εὐαφὴς δ̀, καὶ εὐάγωγος ἔστω ἡ ἐπὶ τὴν διήγησιν μετάβασις. ἅπαν γὰρ ἀτεχνῶς τὸ λοιπὸν σῶμα τ̃ ἱστορίας, διήγησις μακρά ἐστιν. ὥστε ταύτ̃ τ̃ διηγήσεως ἀρετὰς κατακεκοσμήσθω, λείως τε, καὶ ὁμαλῶς προϊοῦσα. καὶ αὐτὴ ὁμοίως, ὥστε μὴ προσκόπτειν, μήτε κοιλαίνεσθαι. ἔπειτα τὸ σαφὲς ἐπανθείτω τ̃ λέξει, ὡς ἔφην, μεμιγμένον, καὶ τ̃ συμπεριπλοκ̃ τ̃ πραγμάτων. ἀπόλυτα γὰρ καὶ ἐντελ̃ πάντα ποιήσει. καὶ τὸ πρῶτον ἐξεργασάμενος, ἐπάξει τὸ δεύτερον ἐχόμενον αὐτ̃, καὶ

rerum gestarum summa capitâ præfiniet. Procœmijs huiusmodi optimi historiarum scriptores vsi sunt. Herodotus quidem, ne res gestæ longinquitate temporis interirent, magnæ adeò, atque admiratione dignæ, ídque cùm victorias Græcorum, & clades barbarorum declarẽt. Thucydides autẽ, quòd magnũ etiam ipse bellum illud futurum existimaret, & memorabile maximè, & ante gestis maius, cùm in eo magna damna contigissent. Magnum autem erit procœmium, quod rebus proportione respondebit, seu longum, seu breue fuerit. Transitio autem ad narrationem mollis & placida sit. Omnino enim omne reliquum historiæ corpus, longa est narratio. Quare & virtutibus orationis exornetur, lẽuiter & æqualiter procedens, sibi similis, ita vt neque extet, neque hiatus habeat. Deinde & perspicuitas efflorescat, dictione, ceu dixi, & complexione rerum adornata. Absoluta enim & perfecta omnia reddet: & primo ad finem perducto, mox secundũ inferet, illi continuatum,

ἀλύσεως τρόπῳ συνηρμοσμένον, ὡς μὴ διακεχόφθαι, μηδὲ διηγήσεις πολλὰς εἶναι, ἀλλήλαις παρακειμένας, ἀλλ' ἀεὶ τὸ πρῶτον τῷ δευτέρῳ, μὴ γειτνιᾶν μόνον, ἀλλὰ καὶ κοινωνεῖν, καὶ ἀνακεκράσθαι τὰ ἄκρα. τάχος ὅπῃ πάσι χρήσιμον. καὶ μάλιστα εἰ μὴ ἀπορεῖα τῶν λεκτέων εἴη. καὶ τοῦτο ποιεῖσθαι χρὴ μὴ τοσοῦτον ἀπὸ τῶν ὀνομάτων, ῥημάτων, ὅσον ἀπὸ τῶν πραγμάτων. λέγω δὲ εἰ παρέθοιτο μὲ τὰ μικρὰ, καὶ ἥδιον ἀναγκαῖα, λέξεις δ' ἱκανῶς τὰ μεγάλα. μᾶλλον δ', καὶ πλεονεκτεῖσθαι πολλά. ὁδὲ γὰρ ἰὼν ἑστιᾷς τοὺς φίλους, καὶ πάντα ἡτοιμασμένα, διὰ τοῦτο ἐν μέσοις τοῖς πέμμασι, καὶ τοῖς ὀρνέοις, καὶ λοπάσι τοσούτοις, καὶ σύσσιν ἀγρίοις, καὶ λαγῳοῖς, καὶ ὑστρικοβρίοις, καὶ σκαρδόμυσι ἐνδήσεις, καὶ ἔτνος, εἴ τι κἀκεῖνο παρεσκεύασο. ἀμελήσεις δὲ τῶν ἐντελεστέρων. μάλιστα δὲ σωφρονητέον ἐν τοῖς τῶν ὁρῶν, ἢ τειχῶν, ἢ ποταμῶν ἐρημίαις, ὡς μὴ δυνάμενον λόγων ἀπειροκάλως παρεπιδείκνυσθαι δοκοῖς, καὶ τὸ σαυτοῦ δόξῃς, παρεὶς τὴν ἰσχνείαν, μὴ ἀλίγον πρόσωφελούμενος, τῶν χρησίμων,

& in modum catenæ coaptatum, vt nihil interruptum insit, neque multæ sint narrationes mutuò sibi adiacentes: sed semper quod primum est, secundo non vicinum sit modò, sed etiam cum eo communicet, & per extrema commisceatur. Breuitas in omnibus est vtilis: & maximè si rerum dicendarum inopia non fuerit: & hanc non tam à nominibus & verbis, quàm à rebus ipsis suppeditari oportet. Dico autem si parua, minúsque necessaria percurras, magna autem copiosè exponas. Quin potiùs multa prætermittenda. Neque enim si conuiuio accipias amicos, omniáque fuerint apparata, ob hoc inter media bellaria, & auiculas, & patinas tam multas, & capros, & lepores, & sumina, saperdam quoque appones, & pulmentum, si illud etiam fuerit apparatum. Sed quæ viliora sunt, negliges. In primis verò sibi temperandum in descriptionibus montium, vel murorum, vel fluminum, ne vim orationis ineptè ostentare videaris, & omissa historia tuum ipsius negocium agere. Sed quum illa paulùm attigeris, vtilitatis

καὶ σαφῶς ἕνεκα, μεταβήσῃ, ἐκφυγὼν τὸ ἰξὸν τὸ ἐν τῷ πράγματι, καὶ τὴν τοιαύτην ἅπασαν λιχνείαν, οἷον ὁρᾷς τι καὶ Ὅμηρος ὡς μεγαλόφρονα ποιεῖ. καίτοι ποιητὴς ὤν, παρεδεῖ τὸν Ταύταλον, καὶ τὸν Ἰξίονα, καὶ Τιτυὸν, καὶ τοὺς ἄλλους. εἰ δὲ Παρθένιος, ἢ Εὐφορίων, ἢ Καλλίμαχος ἔλεγε, πόσοις ἂν οἶει ἔπεσι τὸ ὕδωρ ἄχει πρὸς τὸ χεῖλος τοῦ Ταντάλου ἤγαγε; εἶτα πόσοις ἂν Ἰξίονα ἐκύλισε; μᾶλλον δὲ ὁ Θουκυδίδης αὐτὸς, ὀλίγα τῷ τοιούτῳ εἰδει τοῦ λόγου χρησάμενος, σκέψαι ὅπως εὐθὺς ἀφίσταται, ἢ μηχάνημα ἐρμηνεύσας, ἢ πολιορκίας σχῆμα δηλώσας ἀναγκαῖον, καὶ χρειώδες ὄν, ἢ ὅτι πόλεως σχῆμα, ἢ Συρακουσίων λιμένα. ὅταν μὲν γὰρ τὰ λοιμὸν διηγῆται, καὶ μακρὸς εἶναι δοκῇ, σὺ τὰ πράγματα ἐννόησον. εἰσὶ γὰρ ὧν τὸ τάχος. καὶ ὡς φεύγοντος ὅμως ἐπιλαμβάνεται αὐτὸς τὰ μεγαληγορήματα, πολλὰ ὄντα. ἵν' δέ ποτε καὶ λόγοις ἐροῦντά τινα δεήσῃ εἰσάγειν, μάλιστα μὲν ἐοικότα τῷ προσώπῳ, καὶ τῷ πράγματι, οἰκεῖα λεγέσθω. ἔπειτα, ὡς σαφέστατα καὶ ταῦτα. πλὴν ἐφεῖταί σοι

& perſpicuitatis tantùm gratia, mox inde digrediaris: euitato quòd in illa re eſt glutino, omníque huiuſmodi ganea, veluti magnanimum Homerum facere vides: qui quãquã eſt poëta, Tantalum, Ixionem, Tityum, aliósque percurrit. At ſi Parthenius, vel Euphorion, vel Callimachus eadem tractaret, quàm multis putas verſibus aquam ad labia vſque Tantali adduxiſſet? Deinde quàm multis idem Ixionem volutaſſet? Quin & Thucydides ipſe modicè hac orationis ſpecie vſus, vide quàm citò ab ea recedat, ſiue machinamentum exponat, ſiue neceſſariam atque vtilem obſidionis ſpeciem declaret, aut etiam ciuitatum formas, aut Syracuſanum portum deſcribat. Quum enim in peſtis narratione longior eſſe videtur, tum res ipſas conſidera: ſic enim breuitatem cognoſces, ac celeritatem: & vt rerum multitudo fugientem ipſum apprehendit. Quòd ſi quãdo quiſpiam orationem habens erit introducendus, conuenientia perſonæ, reíq; propria, eáque quàm planiſſimè dicantur: niſi quòd licet tibi

tunc

τότε καὶ ῥητορεῦσαι, καὶ ἐπιδεῖξαι τὸ τῶν λόγων δεινότητα. ἔπαινοι μὲν γὰρ, ἢ ψόγοι, παῦν περισμῳοί, καὶ περιεσκεμμένοι, καὶ ἀσυκοφάντητοι. καὶ μὴ ἀποδείξεων, καὶ ταχείας, καὶ μὴ ἀκαίρους, ἐπεὶ ἔξω τοῦ δικαστηρίου ἐμεῖνοί εἰσι, καὶ τὸν αὐτὸν Θεόπομπον αἰτίαν ἔχειν, φιλαπεχθημόνως κατηγορῆσαι τῶν πλείστων, καὶ διατεῖναι ποιουμένῳ τὸ πρᾶγμα, ὡς κατηγορεῖν μᾶλλον, ἢ ἱστορεῖν τὰ πεπραγμένα. ὑμῖν δὲ καὶ μῦθος εἴ τις παρεμπέσοι, λεκτέος μὲν, οὐ μὴν πιστευτέος παντως, ἀλλ' ἐν μέσῳ θετέος τοῖς ὅπως ἂν ἐθέλωσιν, εἰκάζουσι περὶ αὐτῶν, σοὶ δὲ ἀκίνδυνος, καὶ πρὸς οὐδέτερον ὀπτὸς ἐρεπτέος. τὸ δὲ ὅλον, ἐμεῖνα μοι μέμνησο. πολλάκις τὸ αὐτὸ ἐρῶ. καὶ μὴ πρὸς τὸ παρὸν μόνον ὁρῶν γράφε, ὡς οἱ νῦν ἐπαινέσονταί σε, καὶ τιμήσουσιν, ἀλλὰ τοῦ σύμπαντος αἰῶνος ἐπιχαρισόμενος, πρὸς τὸν ἔπειτα μᾶλλον σύγγραφε, καὶ παρ' ἐμεῖνον ἀπαίτει τὸν μισθὸν τῶν γραφῆς, ὡς λέγεται καὶ περὶ σοῦ. ἐμεῖνος μὲν τοι ἐλεύθερος ἀνὴρ ἦν, καὶ παῤῥησίας μεστός. οὐδὲ κολακευτικὸν, οὐδὲ δουλοφρενῆς, ἀλλ' ἀληθείας ὑπὲρ πάντα τὸν

tunc rhetorem agere, & grauitatem orationis ostentare. Etenim laudes, aut vituperia parcè, circunspectè (ita vt calumnia vacent) præterea cum demonstratione, & celeriter ac tempestiuè adhibenda sunt: siquidem hæc à foro sunt aliena. Alioqui in eadem eris culpa qua Theopompus, qui plurimos odiosè nimis accusat, & eam rem in studium quoddam vertit, vt accuset magis, quã res gestas historiæ tradat. Iam verò & fabula: si qua fortè incidat, dicenda quidem erit, non tamen confirmanda, sed in medio ponẽda ijs qui vt volent, de ea coniecturam facient. Tibi verò sit extra periculum, & in neutram partem inclinet. In vniuersum autem illud memineris: sæpius idem dicam. Ne ad præsens tempus duntaxat respiciens, scribas, vt qui nunc viuunt te laudent & colant: sed ad vniuersum ævum cogitationem intendens, ob posteritatẽ potiùs historiã cõponas, & ab illis mercedẽ scriptionis deposcas, vt & de te aliquando dicatur: Ille sanè vir fuit liber, & ad dicẽdũ fiducia plenus; nihil adulatoriũ, neq; seruile, sed veritatẽ in omnib⁹ secut⁹. Qui sapiet, hoc supra spes si quis ferre, [illegible]

τὰς γυῶ ἐλπίδας θεῖτο αὖ, ἅτ-
τως ὀλιγοχρονίους οὔσας. ὁρᾷς
τὸ κνίδιον ἐκεῖνον ἀρχιτέκτονα,
οἷον ἐποίησεν; οἰκοδομήσας γὰρ τὸ
ἐπὶ τῇ Φάρῳ πῦργον, μέγιστον,
καὶ κάλλιστον ἔργων ἁπάντων,
ὡς πυρσεύοιτο ἀπ' αὐτῆς τοῖς
ναυτιλλομένοις ἐπὶ πολὺ τῆς
θαλάττης, καὶ μὴ καταφέροιντο
εἰς τὴν παρατονίαν, παγχά-
λεπον ὡς φασιν οὖσαν, καὶ ἄφευ-
κτον, εἴ τις ἐμπέσοι εἰς τὰ ἕρ-
ματα. οἰκοδομήσας οὖν τὸ ἔργον,
ἔνθεν μὲν κατὰ τῶν λίθων
τὸ αὐτοῦ ὄνομα ἐπέγραψεν. ἐπι-
χρίσας δὲ πηλῷ, καὶ ἐπικα-
λύψας, ἐπέγραψε τοὔνομα τοῦ
τότε βασιλεύοντος, εἰδὼς ὅτι
καὶ ἐβούλετο, πάνυ ὀλίγου χρόνου
συνεκπεσούμενα μὲ τῷ χρί-
σματι τὰ γράμματα, ἀναφαν-
δόμενον δὲ, Σώστρατος Δεξιφά-
νους κνίδιος, θεοῖς σωτῆρσιν ὑπὲρ
τῶν πλωϊζομένων. οὕτως οὐδὲ
ἐκεῖνος ἐς τὸ τότε χαριεῖν, οὐδὲ
τὸν αὐτοῦ βίον τὸ ὀλίγον ἐώρα,
ἀλλ' εἰς τὸ γυῶ, καὶ τὸ ἀεί,
ἄχρις ἂν ἑστήκῃ ὁ πύργος, καὶ
μένῃ αὐτοῦ ἡ τέχνη. χρὴ τοίνυν
καὶ τὴν ἰσοτιμίαν οὕτω γράφεσθαι
σοὶ τῷ ἀληθεῖ μᾶλλον πρὸς
τὴν μέλλουσαν ἐλπίδα, ἢ πρὸς
σοὶ κολακείᾳ πρὸς τὸ

præsentes, quæ adeò sunt momentaneæ, ponat. Annon vides Cnidium illum architectum vt fecerit? Cùm enim extruxisset illã in Pharo turrim, maximum, atque pulcherrimum omnium operum, vt ex ea accensę faces magno maris spatio nauigantibus illucerent, ac ne in Parætoniam, locum, vt aiunt, omnino periculosum, & inextricabilem, siquis in scopulos inciderit, deferrentur. Postquam igitur hoc opus exædificasset, intùs in saxis suũ nomẽ inscripsit: quo calce illita occultato, nomẽ ei qui tum regnauit, superinscripsit, ratus, id quod etiam euenit, fore vt breui admodum, literæ illæ cum illita calce caderent: hoc verò appareret: Sostratus Cnidius, Dexiphanis filius, Dijs seruatoribus pro salute nauigãtiũm. Hoc pacto neque temporis illius, neque breuis suæ vitæ rationem habebat: sed ad præsens, perpetuúmque tempus respiciebat, quòd dum turris illa staret, sua ars etiam maneret. Quare sic etiam cum veritate potiùs ad spem futuram, quàm cum adulatione, ad eorum qui nunc laudantur voluptatem, historiã est conscribenda. ἢ τοῖς γυῶ ἐπαινουμένοις.

οὗτος σοι κανὼν καὶ στάθμη ἰσοσκελὴς δικαίας. κἂν εἰ μὴ σταθμήσονται τινες αὐτῇ, εὖ ἂν ἔχοι, κἂν εἰς δέον ἡμῖν μεγαπταῖα. εἰ δ' ἄμη, κεκύλισται ὁ πόδος ἐν κρανίῳ.

Hæc tibi historiæ iustæ regula & amussis: ad quam si qui perpendant, bene se res habet, & commodum hæc à nobis scripta sunt: sin minùs, volutatum est in Cranio dolium.

ΑΛΗΘΟΥΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ Λόγος πρῶτος.

HISTORIÆ VERÆ LIBER PRIMVS.

ARGVMENTVM.

Vt suprà Historia præcepta & regulas tradidit, ita in his duobus libris exemplum eiusdem proponit, non quidem rerum verè gestarum, sed fictarum, simul vt formam aliquam operis, ceu videtur, proponeret, simul vt animos à rebus seriis auocatos, paulisper reficeret & delectaret. Quid autem in hu narrationibus potissimum spectandum sit, nempe qua occasione, quóue consilio argumentum hoc tractarit, ipse in proœmio exponit.

Ὥσπερ τοῖς ἀθλητικοῖς καὶ περὶ τὴν τῶν σωμάτων ἐπιμέλειαν πεπονημένοις, οὐ τὴν εὐεξίας μόνον, ἀλλὰ καὶ τὴν τῶν γυμνασίων φέροντός ἐστιν, ἀλλὰ καὶ τὴν κατὰ χειμῶνα γινομένης ἀνέσεως, μέρος τινὰ τῆς ἀσκήσεως τὸ μέγιστον αὐτῶν καταλαμβάνουσιν, οὕτω δὴ καὶ τοῖς περὶ λόγους ἐπουδακόσιν ἡγοῦμαι προσήκειν μετὰ τὴν πολλὴν τῆς σπουδαιοτέρων ἀναγνώσεως εἶναί τε τὴν διάνοιαν, καὶ πρὸς τὰ ἑπόμενα κάμπτον ἀκμαιοτέραν παρασκευάζειν.

Os est athletarum, ac eorum qui sũmam diligentiam corpus exercent, non modò bonæ habitudinis, atque exercitationis rationem habere, verùm etiam tempestiuæ remissionis; quam maximam vtique exercitationis partem arbitrantur. Idem literarum studiosis cõuenire duco, vt post multam rerum seriarum lectionem, animum relaxent, eúmque ad laborem postea suscipiendum, vegetiorẽ cõparent.

ἦροιτο δ' ἂν ἐμμελὴς ἡ ἀνάπαυσις αὐτοῖς, εἰ τοῖς τοιούτοις τῶν ἀναγνωσμάτων ὁμιλοῖεν, ἃ μὴ μόνον ἐκ τοῦ ἀσείου τὸ κεχαρισμένον φιλεῖ παρέχειν τὴν ψυχαγωγίαν, ἀλλά τινα καὶ θεωρίαν ἐπ' ἄμισον ἐπιδείκνυσθαι, οἷόν τι καὶ περὶ τῶνδε τῶν συγγραμμάτων φρονήσειν ὑπολαμβάνω. οὐ γὰρ μόνον τὸ ξένον τῆς ὑποθέσεως, ἀλλὰ τὸ χαρίεν τῆς μεταρρέσεως ἐπαγωγὸν ἔσεσθαι αὐτοῖς, ἀλλ' ὅτι ψεύσματα ποικίλα, πιθανῶς τε καὶ ἐναλλὰξ ἀξενιωλόγαμον, ἀλλ' ὅτι καὶ τῶν ἱστορημάτων ἕκαστον ἐκ παλαιῶν ποιητῶν τε, καὶ συγγραφέων, καὶ φιλοσόφων, πολλὰ τερατώδη καὶ μυθώδη συγγεγραφότας. ὃς καὶ ὀνόματα ἀνέγραφον, εἰ μὴ καὶ αὐτῷ σοι ἐπὶ τῶν ἀναγνώσεως φαίνεται ἔμελλε. Κτησίας ὁ Κτησιόχου, ὁ Κνίδιος, συνέγραψε περὶ τῶν Ἰνδῶν χώρας, καὶ τῶν παρ' αὐτοῖς, ἃ μήτε αὐτὸς εἶδε, μήτε ἄλλου εἰπόντος ἤκουσεν· ἔγραψε δὲ καὶ Ἰαμβοῦλος περὶ τῶν ἐν τῇ μεγάλῃ θαλάττῃ, πολλὰ παρήδοξα, γνώριμον μὲν ἅπασι τὸ ψεῦδος πλασάμενος, ἀλλ' ἀτερπῶς δ' ὅμως σωθεὶς τῷ ὑποθέσιν. πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι τὰ αὐτὰ

Conueniens autem hoc ociũ fuerit ipsis: si talium rerum in lectione versentur, quę nõ solùm ex facetijs, & lepore tenuem animi recreationem præbeant: verùm etiam non rudem speculationem præ se ferant: quale quiddã de hisce scriptis sensuros existimo. Non enim solummodò materiæ nouitas, atq; instituti festiuitas, neque quod varia mendacia, probabiliter, & verisimiliter cõfinximus, eos ad legẽdum illiciet: sed quòd eorum quæ narrãtur, singula non sine morsu taxãt aliquẽ veterum poëtarum, & scriptorum & philosophorũ, qui portẽtosa, & fabulosa multa literis mandarunt: quorum nomina subiecissem, nisi futurum esset vt ea tibi ex lectione innotescerent. Ctesias Cnidius, Ctesiochi filius, de Indorum regione, ijsq; rebus quę apud ipsos fũt, ea scripsit quæ neque ipse vidit, neque ex aliis relatione accepit. Iambulus quoque de his quę in mari magno sunt, multa præter hominũ opinionem literis mandauit, & notum quidem mendacium finxit, attamen non insuaue argumentum contexuit. Alij præterea multi facto similis argumenti delectu,

τούτοις προσελόμενοι, συνέγρα-

λαν, ὡς δή τινας ἑαυτῶ, πλάνας τε, καὶ ἀποδημίας, θηείων τε μεγέθη ἱστορῶντες, καὶ ἀνθρώπων ἀμότητας, καὶ βίων ἀγνωτητας. ἀρχηγὸς ὢν αὐτοῖς καὶ διδάσκαλος τοιαύτης βωμολοχίας, ὁ τῶ Ομήρε Οδυσσεὺς, τοῖς περὶ τὸν Αλκίνοον διηγούμενος ἀνέμων τε δουλείαν, καὶ μονοφθάλμους, καὶ ὠμοφάγους, καὶ ἀγρίους πνας ἀνθρώπους. ἔτι δὲ πολυκέφαλα ζῶα, καὶ τὰς ὑπὸ φαρμάκων τῶν ἑταίρων μεταβολὰς, οἷα πολλὰ ἐνεῖνος ψεύδη ἰδιώτας τὸν Φαίακας ἐτερατεύσατο. τούτοις οὖν ἐντυχὼν ἅπασι, τῶν ψεύσασθαι μέλλοντα σοφόν τὸν ἄνδρα ἐμεμψάμην, ὁρῶν ἤδη σύνηθες ὂν τῶτο καὶ τοῖς φιλοσοφεῖν ὑπισχνουμένοις. ἐκεῖνο δὲ αὐτὸν ἔθαύμασα, εἰ ἐνόμιζε λήσειν ὐκ ἀληθῆ συγγράφοντες. διόπερ καὶ αὐτὸς ὑπὸ κενοδοξίας ἀπολιπεῖν τι ἀπονδάσας τοῖς μεθ' ἡμᾶς, ἵνα μὴ μόνος ἅμιλλος ὢ τῶ ἐν τῷ μυθολογεῖν ἐλευθερίας, ἐπεὶ μηδ' ἐν ἀληθὲς ἱστορεῖν εἶχον, οὐδ' ἐν γὲ ἐπεπόνθειν ἀξιόλογον, ὅτι τὸ ψεῦδος ἐμαπόμην, πολλῶ τῶν ἄλλων ἐυγνωμονέστερον. καὶν ἐν γὲ δὴ τῶτο ἀληθεύων λέγω, ὅτι ψεύδομαι, ὅτω δ' ἂν μοι δοκῶ καὶ τῶν περὶ

suos errores ac peregrinationes, ingentia belluarum corpora, hominum feritates, & inusitatos mores narrarũt. Cuiusmodi scurrilitatis author & magister ipsis fuit Homericus ille Vlysses, qui apud Alcinoum & ventorum seruitutem, & vnoculos, & crudiuoros, & feros quosdã homines: præterea multorum capitum animalia, sociósque meretricum venefícijs mutatos, multáq; monstris similia rudi Phæacum populo edisserens est mentitus. In quæ omnia cùm incidissem, non magno vitio viris illis vertebam quòd mentirentur, cùm iam viderẽ id illis esse consuetum qui se philosophos esse profitẽtur. Illud verò in ijs mirãr sum, si cùm nõ vera dicerent, id alios latere existimarẽt. Quapropter cùm ipse etiam præ gloriæ studio, posteris aliquid relinquere velim, ne solus expers sim libertatis in cõminiscendis fabulis, quandoquidem veri nihil habeo quod narrẽ (nihil enim memorabile mihi contigit) ad mendacium me conuerti, multò æquiùs quàm alij. Nam etsi vnum hoc verè dicam quòd mentior, idcirco tamen aliorũ criminationem euitaturus mihi videor, τῶν ἄλλων κατηγορίαν ἐκφυγεῖν,

αὐτὸς ὁμολογῶν μηδὲν ἀληθὲς
λέγειν. γράφω τοίνυν περὶ ὧν
μήτ' εἶδον, μήτ' ἔπαθον, μήτε
παρ' ἄλλων ἐπυθόμην. ἔτι δὲ
μὴ ὄντων, μὴ δὲ τὴν ἀρ-
χὴν γενέσθαι δυναμένων. διὸ δεῖ
τὸν ἐντυγχάνοντας μηδαμῶς
πιστεύειν αὐτοῖς. Ὁρμηθεὶς γάρ
ποτε ἀπὸ Ἡρακλείων στηλῶν, καὶ
ἀφεὶς ἐς τὸ ἑσπέριον Ὠκεανὸν,
εὐρίῳ ἀνέμῳ τὸ πρῶτον ἐπλεύσαμεν.
αἰτία δέ μοι τῆς ἀποδημίας,
καὶ παράστασις, ἡ τῆς διανοίας περι-
εργία, καὶ πραγμάτων κενε-
ῶν ἐπιθυμία, καὶ τὸ βούλεσθαι
μαθεῖν ὅ, τι τὸ τέλος ἔχει τοῦ
Ὠκεανοῦ, καὶ τίνες οἱ πέραν κα-
τοικοῦντες ἄνθρωποι. τούτων γέ
τοι ἕνεκα, πάμπολλα σιτία ἐνε-
βαλόμην. ἱκανὸν δὲ καὶ ὕδωρ ἐνε-
θέμην. πεντήκοντα δὲ ἡλικιω-
τῶν προσεποιησάμην, πλὴν αὐτῶν
ἐμοὶ γνώμην ἐχόντας. ἔτι δέ, καὶ
ἔπλων πολύ τι πλῆθος παρε-
σκευασάμην. καὶ κυβερνήτην
τε ἄριστον μισθῷ μεγάλῳ πεί-
σας, παρέλαβον. καὶ τὴν ναῦν, ἄ-
κρατος δὲ λίθων, ὡς πρὸς μέγαν καὶ
βίαιον πλοῦν ἐσπρατυσάμην. ἡμέρας μὲν οὖν καὶ νύκτα εὐρίῳ ἀνέ-
μῳ πλέοντες, ἔτι τῆς γῆς ὑποφαινομένης, ἐσφόδρα βιαίως
ἐφερόμεθα. τῇ ὀπίσω δὲ, ἅμα

quòd ipsemet me nihil veri dicere fateor. Ea igitur scribo quæ neque ipse vidi, neque passus sum, neque ex alijs audiui, quæ præterea neque omnino sunt, neque ab initio esse potuerunt. Quare qui hæc legerit, nullam eis fidem adhibeat oportet. Egressus olim ab Herculeis columnis, & in Occidētalem Oceanum delatus, secundo vento nauigaui. Causa autem huius peregrinationis & argumētum fuit animi curiositas, & uouarum rerum cupiditas, cùm scire vellem tum quis Oceani finis esset, tum qui homines vltra Oceanū habitarēt. Idcirco igitur multum commeatum imposui, & aquæ quantum satis erat, ac coætaneos quinquaginta eiusdē animi mecum adiunxi, & armorum copiam paraui, gubernatorémque optimum magno pretio conductum accepi. Nauim autem quæ actuaria erat, vt pote ad magnam ac violētam nauigationem muniui. Cùm itaque diē & noctem secundo vento nauigaremus, adhuc apparente terra, non admodum magna vi prouecti sumus. Sequenti verò die, simul oriente sole, & ventus increuit, sub occasum, ὅ, τε ἄνεμος ἐπε-

ἦθος, καὶ τὸ κῦμα πυξάνετο, καὶ ζόφος ἐπεγίγνετο, καὶ οὐκ ἔτ' ἦν ἐπὶ σείλαι τὸ ὀθόνιον ἀνατεῖναι ἔτι. ὑπὸ δὲ ἀνάγκης τῷ πνεύματι παραδόντες ἑαυτοὺς, ἐχειμαζόμεθα ἡμέρας ἐνέα, καὶ ἑβδομήκοντα. τῇ ὀγδοηκοστῇ δ', ἄφνω ἐκλάμψαντος ἡλίου, κατοπτεύομεν πόρρω νῆσον ὑπάλιον, καὶ δασείαν, ἐπὶ βραχεῖ περιηχουμένην τῷ κύματι. καὶ ὃ ἦν τὸ πολὺ τῆς χαλάσης κατεπαύετο. προσχόντες οὖν, καὶ ἀποβάντες, ὡσεὶ ἐν μακρᾷς παλαιπωρίας πολλῷ μᾶλλον ἐπὶ τῆς γῆς χέσθαι ἐκείμεθα. διαναστάντες δ' ὅμως, ἀπεκείναμεν ἡμῶν αὐτῶν, πεντήκοντα μὲν φύλακας τοῦ νεὼς παραμεῖναι, εἴκοσι δὲ σὺν ἐμοὶ ἐπανελθεῖν ἐπὶ κατασκοπὴν ἐν τῇ νήσῳ. προελθόντες δ' ὅσον σταδίους ξεῖς ἀπὸ τῆς θαλάσσης δι' ὕλης, ὁρῶμεν πύλας χαλκᾶς πεποιημένας, ἐλλιμενικοῖς γράμμασι κατεγεγραμμένας, ἀμυδροῖς δ', καὶ ἐκτετριμμένοις, λέγουσαν, ἄχει τῶν Ἡρακλῆς καὶ Διόνυσος ἀφίκοντο. ὧν δὲ καὶ ἴχνη δύο πλησίον ἐπὶ πέτρας, τὸ μὲν, πλεθριαῖον, τοῦ ἑτέρου. ἐμοὶ δοκεῖν. τὸ μὲν, τῆς Διονύσου τὸ μικρότερον. δᾴτερον δ', Ἡρακλέους. προσκυνήσαντες οὖν, προήειμεν. οὔπω δὲ πολὺ παρήειμεν,

& fluctus intumuit, & caligo suborta est, neque iam contrahi velum poterat. Itaque nos vento commisimus, & tradidimus, déque nouem & septuaginta fluctuauimus. Verùm octogesima die, oriente iam sole repentè non procul conspicimus Insulam altam, arboribus consitam, non aspero fluctu circumsonantem: iam enim magnus procellæ impetus quieuerat. Quam cùm adiuissemus, & descendissemus, vt ex multa maris molestia diu humi iacuimus: deinde verò surreximus: & è nobis triginta delegimus qui ad nauis custodiam remanerent, viginti verò qui mecum ad insulæ explorationem ascenderent. Per syluam igitur tria circiter à mari stadia progressi, æneam columnam videmus, Græcis literis, sed exoletis & attritis inscriptam. Verba erant, Huc vsque deuenerunt Hercules & Bacchus. Erant autem vestigia duo in propinquo saxo, vnum iugeris magnitudine, alterum minus: ita vt minus istud Bacchi, alterum Herculis esse mihi videretur. Tum adorato loco processimus. Nec dum longè abieramus,

καὶ ἐφισάμεθα ποταμῷ, οἴνου ῥέοντι ὁμοιοτάτῳ μάλιστα, οἷος ὁ Χίος ἐστίν. ἄφθονον δὲ καὶ ῥεῦμα, καὶ πολύ, ὥστε ἐναχθῆναι ἂν ναυσίπορον εἶναι δυνάμενα. ἐπῆλθεν δὲ ἡμῖν πολὺ μᾶλλον πιστεύειν τῷ ὑπὸ τῆς στήλης ὑπογεγράμμενῳ, ὁρῶσι τὰ σημεῖα τοῦ Διονύσου ὑπομνήματα. δόξαν δέ μοι καὶ ὅθεν ἄρχεται ὁ ποταμὸς καταμανθάνειν, ἀνῆειν παρὰ τὸ ῥεῦμα. καὶ πολλὴν μὲν οὐδεμίαν εὗρον αὐτῷ, πολλὰς δὲ, καὶ μεγάλας ἀμπέλους, πλήρεις βοτρύων. παρὰ δὲ πολλὴν ῥίζαν ἐκφύσεις, ἀνέρρει ταχὺ οἴνου διαυγοῦς, ἀφ' ὧν ἐγίνετο ὁ ποταμός. πολλὴ δὲ καὶ ἰχθῦς ἐν αὐτῷ πολλοὺς ἰδεῖν, οἴνῳ μάλιστα καὶ πολὺ χροιὰν καὶ πολὺν γεῦσιν παρεσκευακότας. ἡμεῖς δὲ ὁρῶντες ἀγρεύσαντές τινας, καὶ ἐμφαγόντες, ἐμεθύσθημεν. ἀμέλει, καὶ ἀπατεμόντες αὐτῶν, ἐνείσκομεν βυβλοὺς μεσούς. ὕστερον μέντοι ὑπονοήσαντες τὸν ἄλλοις ἰχθῦς, τὸν ἀπὸ τοῦ ὕδατος παραμιγνῶντες, ἀκεραίνυμεν τὸ σφοδρὸν τῆς οἰνοφαγίας. τότε δὲ τὸν ποταμὸν παρελθόντες, ἦν διαβατὸς ἡμῖν, ἐνεγκάμενοι ἀμπέλων χεῖμα τεράστιον. τὸ μὲν γὰρ ἀπὸ τῆς γῆς, ὁ στέλεχος αὐτῆς, εὐσαρκὴς, καὶ παχύς. τὸ δὲ ἄνω, γυναῖκες ἦσαν, ὅσον ἀπὸ

quum venimus ad fluuidm, qui vino Chio simillimus fluebat. Fluxus autem copiosus multúsq; erat, adeò vt alicubi nauib⁹ esset peruius. Nobis verò in mẽtem venit, vt inscriptioni columnæ maiorem multò fidem adhiberemus, cùm signa peregrinationis Bacchi animaduerteremus. Cúmque fluminis principium inuestigare statuissẽ, aduerso fluxu ascendi, atq; ibi quidem nullum fontem inueni, sed magnas multásq; vites vuis refertas: quarum cuiusque ex radicibus guttæ limpidi vini fluebant, ex quibus flumen efficiebatur: in quo multos pisces colore & sapore vino maximè similes cernere erat. Ex quibus cùm aliquos piscati essemus ac comedissemus, temulenti euasimus: quos etiam præcidentes, fæce plenos inuẽniebamus. Sed postea re animaduersa, commixtis piscibus alijs qui in aqua versantur, vini illius, vnde vescuntur isti, vehemẽtiam temperauimus. Traiecto autem flumine, quà traijci poterat, portentosas vites inuenimus. Nam truncus inferior qui à terra surgit ramosus erat & crassus: superior autem mulieres erant, ab vtero ferè sursum, quotquot

τῶν λαχόντων, ἅπαντ' ἔχοντα τέλεια. τοιαύτῃ παρ' ἡμῖν τὴν δάφνην γράφουσιν ἅρτι τοῦ Ἀπόλλωνος καταλαμβάνοντος, ἀπὸ δενδρουμένην. ἀπὸ δὲ τῶν δακτύλων ἄκρων ἐξέφυοντο αὐταῖς οἱ κλάδοι, καὶ μεσαὶ ἦσαν βοστρύων. καὶ μὴν καὶ τὰς κεφαλὰς ἐκόμων ἑλίξί τε, καὶ φύλλοις, καὶ βοστρύσι. προσελθόντας δ' ἡμᾶς, ἠσπάζοντο, καὶ ἐδεξιοῦντο, αἱ μέν, λυδίον, αἱ δὲ, ἰνδικὸν, αἱ πλείσται δ', τὴν ἑλλάδα φωνὴν προϊέμεναι. καὶ ἐφίλουν δ' ἡμᾶς τοῖς στόμασιν. ὁ δ' φιλησθεὶς, αὐτίκα ἐμέθυε, καὶ παραφορὰς ἐλάμβανε. δρέπεσθαι μὲν τοι οὐ παρεῖχον τὸ καρπῶν, ἀλλὰ συνεπλέκοντο, καὶ ἐβόων, ἀποσπωμένου. αἱ δ', καὶ μίγνυσθαι ἡμῖν ἐπεθύμουν. καὶ δύο τινὲς τῶν ἑταίρων πλησιάσαντες αὐταῖς, οὐκ ἔτ' ἀπελύοντο, ἀλλ' ἐν τῶν αὐλείων ἐδέδεντο. συνεφύοντο γὰρ, καὶ συνερριζοῦντο. καὶ ἤδη αὐτοῖς κλάδοι ἦσαν οἱ δάκτυλοι, καὶ ταῖς ἑλίξί περιπλεκόμενοι, ὅσον οὐδέπω καὶ αὐτοὶ καρποφορήσειν ἔμελλον. καταλιπόντες δ' αὐτὼν, ἐπὶ ναῶν ἐρέσσομεν. καὶ τοῖς ἀπολειφθεῖσιν ἐπιζητούμεθα ἐλθόντες τὰ πλοῖα, καὶ τὴν ἀμπελομιξίαν.

A

B

C

D

E

furſum omnia perfecta habentes. Talem apud nos Daphnen deſcribunt, quam cùm Apollo iam comprehenderet, in arborem verſa eſt. A ſummis autem earum digitis exoriebantur palmites, uuis pleni. Quin & capitibus pro comis inerant capreoli, & folia, & vuæ. Nos autem accedentes ſalutabant, & dextras iungebant: quarum aliæ Lydia, aliæ Indica, plurimæ Græca lingua loquebantur. Nos quoque ore deoſculabantur, & qui oſculum acceperat, ilico ebrius & mentis inops reddebatur. At fructū decerpi non ſinebant, ſed quum auellebatur, dolebant, & clamabant. Nobis autem commiſceri gliſcebant: duóque ex ſocijs cum illis congreſſi, ſolui non potuerunt, ſed ex pudendis cōnexi ſunt. Statim enim coaluerūt, ac inter ſe radices egerūt. Iámq; digiti ipſis erant palmites, & capreolis circumimplicabantur, iamiámque fructum laturi erant. Quibus relictis ad nauim fugimus: quò reuerſi, ijs qui remanſerant, cum alia narrauimus, tum ſociorum connectionem & cómmixtionē cum vitibus. Sumptis exinde amphoris, & ἄλλα, καὶ τῶν ἑταίρων τὴν συμπλοκὴν λαβόντες ἀμφορέας πίναξ,

καὶ ὑδρευσάμενοί τε ἅμα, καὶ ἐκ τοῦ ποταμοῦ οἰνησάμενοι, καὶ αὖθις πλησίον αὐλισάμενοι, ἕως ἐν ἀνήχθημεν ὑπὸ σφοδρᾶ βιαίῳ πνεύματι. περὶ μεσημβρίαν δὲ, οὐκ ἔτι τὴν νῆσον φαινομένην, ἄφνω τυφὼν ἐπιγενόμενος, καὶ περιδινήσας τὴν ναῦν, καὶ μετεωρίσας, οἷον ἐπὶ σταδίους τετρακοσίους, οὐκ ἔτι καθῆκεν εἰς τὸ πέλαγος, ἀλλ' ἄνω μετέωρον ἀκρεμόνα, ἀνεμος ἐμπεσὼν τοῖς ἱστίοις, ἔφερε κολπώσας τὰ ὀθόνια. ἑπτὰ οὖν ἡμέρας, καὶ τὰς ἴσας νύκτας ἀεροδρομήσαντες, οὐδὲν καθορῶμεν γῆ πλησίον ἐν τῷ ἀέρι, καθάπερ νῆσον λαμπρὰν, καὶ σφαιροειδῆ, καὶ φωτὶ μεγάλῳ καταλαμπομένην. προσενεχθέντες δ' ἀυτῇ, καὶ ὁρμισάμενοι, ἀπέβημεν. ἐπισκοποῦντες οὖν τὴν χώραν, εὑρίσκομεν οἰκουμένην τε, καὶ γεωργουμένην. ἡμέρας μὲν οὖν, οὐδὲν αὐτόθεν καθεωρῶμεν. νυκτὸς δ' ἐπιγενομένης, ἐφαίνοντο ἡμῖν ἄλλαι νῆσοι πλησίον, αἱ μὲν, μείζους, αἱ δὲ, μικρότεραι, πυρὶ τὴν χέρσον προσοικοῦσαι. καὶ ἄλλη δέ τις κάτω, καὶ πόλις ἐν αὐτῇ, καὶ ποταμοὺς ἔχουσα, καὶ πλάτη, καὶ ὕλας, καὶ ὄρη. ταύτην δὲν τὴν καθ' ἡμᾶς οἰκουμένην εἰκάζομεν. δόξαν δὲ ἡμῖν καὶ ἔτι

aquam simul, & è fluuio vinum hausimus, ac prope eum pernoctauimus. Diluculo autem, spirante non vehementi vento, soluimus. Meridie verò, cùm non appareret ampliùs insula, turbo repentè exorsus est, qui circumuolutam, & in sublime eleuatam nauim, ad ter mille ferè stadia, non iam in pelagus depositit, sed sublatam suspendit, ingruénsque ventus, sinuatum carbasum impulit. Septem ergo dierum, totidémque noctium iter per aërem emensi, octaua die cernimus in aëre magnam quandam terram, velut insulam lucidam, rotúdam, magna luce micantem: in quam delati, portúmque ingressi descendimus. Tum regionem explorantes, comperimus eam habitari, & coli. Ibi interdiu nihil cernebamus, noctu aliæ insulæ nobis apparebant, hæ quidem maiores, illæ verò minores, quarum color ignem referebat. Erat & alia subtus terra, quæ vrbes & fluuios, & maria, & syluas, & montes in se continebat, quam coniiciebamus eam esse, quæ à nobis incolitur. Sed cùm vellemus

πρόσωπον προσελθεῖν. ξυνελήφθημεν τοῖς Ἱππογύποις παρ' αὐτοῖς καλουμένοις, ἀπαντήσαντες. οἱ δὲ Ἱππόγυποι, οὗτοί εἰσιν ἄνδρες ἐπὶ γυπῶν μεγάλων ὀχούμενοι. καὶ καθάπερ ἵπποις τοῖς ὀρνέοις χρώμενοι, μεγάλοι γὰρ οἱ γῦπες, καὶ ὡς ἐπίπαν τετράφαλοι. μάθοι δ' ἄν τις τὸ μέγεθος αὐτῶν ἐντεῦθεν. νεὼς γὰρ μεγάλης φορτίδος ἑκάστου τῶν πτερῶν, μακρότερον καὶ παχύτερον φέρεται. τούτοις οὖν τοῖς Ἱππογύποις προστέτακται περιπτομένοις τὴν γῆν, εἴ τις ἐυρεθείη ξένος, ἄγειν ὡς τὸν βασιλέα. καὶ δὴ καὶ ἡμᾶς ξυλλαβόντες, ἄγουσιν ὡς αὐτόν. ὁ δέ, θεασάμενος, καὶ ἀπὸ τῆς σκηνῆς εἰπόντας, Ἕλληνες ἄρα ἔφη ὑμεῖς ὦ ξένοι. συμφησάντων δέ, πῶς δῆτα ἀφίκεσθε ἔφη τοσοῦτον ἀέρα διελθόντες; καὶ ἡμεῖς τὸ παρ' αὐτῷ διηγούμεθα. καὶ ὃς ἀγάμενος τὸ καθ' ἑαυτὸν ἡμῖν διέξεισι, ὡς καὶ αὐτὸς ἄνθρωπος ὤν, τοὔνομα Ἐνδυμίων, ἀπὸ τῆς ἡμετέρας γῆς καθυφθέν, ἀναπαῦσαι ποτέ. καὶ ἀφικόμενος, βασιλεύσειε τῆς χώρας. εἶναι δὲ τὴν γῆν ἐκείνην ἔλεγε, σελήνην. ἀλλὰ θαρρεῖν τε

vlterius progredi, ab Hippogypis quos sic vocant, in quos incidimus, cõprehensi fuimus. Hi autem Hyppogypi, homines sunt, qui magnis vulturibus vehuntur, illisque auibus tanquam equis vtuntur. Nam magni, & vt plurimum tricipites sunt vultures. Hinc autem illorum magnitudinem discas, si dixerimus eos singulas alas, nauis onerariæ malo lõgiores, & crassiores ferre. His igitur Hippogypis ea cura demandata est, vt terrã circumuolitent, & siquem peregrinum inueniant, eum ad regem adducãt. Illi nos cõprehensos ad ipsum ducunt: qui vt nos conspexit, & ex veste coniecit, Vos ô hospites, inquit, Græci estis. Ille assentientibus nobis, quomodo, inquit, tantum aërem peruagari huc deueneristis? Et nos illi rem omnẽ retulimus. Tum ille incipiens, ea quæ sibi acciderant nobis narrabat: vt ipse homo cùm esset nomine Endymion, ex nostra terra in somnis raptus est, & huc delatus, regioni imperauit. Dicebat autem illam esse terram, quæ luna nobis videtur: sed bono esse animo, nullúmq; periculum τὴν ἡμῖν κάτω φαινομένην παρεκελεύετο, καὶ μηδένα κίν-

δωον ὑφορᾶσθαι. πάντα γὰρ ἡμῖν παρέσεσθαι ὧν δεόμεθα. ἰὼν δ' καὶ κατορθώσω ἔφη τὸν πόλεμον, ὃν ἐνφέρω νῦν πρὸς τοὺς τὸν ἥλιον κατοικοῦντας, ἀπιόντων A εὐδαιμονέστατα παρ' ἐμοὶ καταβιώσετε. κἀγὼ ἡμεῖς ἠρόμεθα τίνες τε εἶεν οἱ πολέμιοι, καὶ τὴν αἰτίαν τὴν διαφορᾶς. ὁ δ', Φαέθων φησὶν, ὁ τὸν ἐν τῷ B ἡλίῳ κατοικούντων βασιλεὺς, οἰκεῖται γὰρ δὴ καθάπερ καὶ ἡ σελήνη, πολὺν ἤδη πρὸς ἡμᾶς πολεμεῖ χρόνον. ἤρξατο δ' ἐξ αἰτίας τοιαύτης. Τῶν ἐν C τῇ ἀρχῇ τῇ ἐμῇ ποτε τοὺς ἀπορωτάτους σωφρονῶν, ἐβουλήθην ἀποικίαν εἰς τὸν ἑωσφόρον στεῖλαι, ὄντα ἔρημον, καὶ ὡσὰν μηδενὸς κατοικούμενον. ὁ τοίνυν Φαέθων φθονήσας, ἐκώλυσε τὴν ἀποικίαν, κατὰ μέσον τὸν πόρον ὑπαντήσας σὺν τοῖς Ἱππομυρμήκων. τότε μὲν οὖν νικηθέντες, οὐ γὰρ ἴσῃ αὐτὶ παλοι τῇ παρασκευῇ, ἀνεχωρήσαμεν. D νῦν δ', βούλομαι αὖθις ἀγείρειν τὸν πόλεμον, καὶ παρασκευάσαι τὴν ἀποικίαν. ἰὼν οὖν ἐθέλητε, κοινωνήσατέ μοι τοῦ πόνου. χῦπας δ' ὑμῖν ἐγὼ παρέξω τῶν βασιλικῶν ἕνα ἑκάστῳ, E ᾧ ποιησόμεθα τὴν ἔξοδον. ὅτως

suspicari iubebat, quoniam necessaria cuncta nobis erãt adfutura. Quòd si ex animi sententia, inquit, bellum quod Solis incolis nunc infero, prosperè confecero, omniũ fœliciſſimè apud me viuetis. Hinc nos interrogauimus qui essent hostes, quæque dissidij causa. Tum ille, Phaëton, inquit, Solis incolarum rex, ille enim incolitur sicuti & Luna, iamdiu bellum contra nos gerit. Cœpit autem hac de causa. Ego olim paupertimis quibusque, qui erant in meo regno, collectis, coloniam in Luciferum, tunc desertum & à nemine habitatum, mittere volui. Phaëthon autem inuidia commotus, transitum prohibuit, medio in itinere in Hippomyrmecibus occurrens. Tunc quidem victi, non enim apparatu æquales eramus, secessimus. Nunc autem denuo bellum inferre, & coloniam accersere volo. Si velitis igitur, estote socij expeditionis, vnúmque ex regijs vulturibus vnicuique, aliámque armaturam præbebo: & cras proficiscemur. Ita fiat, inquam, siquidem

καὶ τὴν ἄλλην σκευὴν. αὔριον ἕψομαι ἐγὼ γενέσθαι, ἐπειδὴ σοὶ

δοκεῖ. τότε μὲ οὖν παρ' αὐτῷ ἑστιαθέντες, ἐμείναμεν. ἕως δὲ ἡμᾶς ἀναστήσαντες, ἐταράττομεθα. καὶ γὰρ οἱ σκοποὶ πλησίον εἶναι ἐσήμαινον τοὺς πολεμίους. τὸ μὲ οὖν πλῆθος τῆς στρατιᾶς, δέκα μυριάδες ἐγένοντο, ἄνευ τῶν σκευοφόρων, καὶ τῶν μηχανοποιῶν, καὶ τῶν πεζῶν, καὶ τῶν ξένων συμμάχων. τούτων δὲ ὀκτακισμύριοι μὲν ἦσαν οἱ Ἱππόγυποι, διςμύριοι δὲ, οἱ ἐπὶ τῶν λαχανοπτέρων. ὄρνεον δὲ καὶ τοῦτο ὅτι μέγιστον, ἀντὶ τῶν πτερῶν λαχαίοις παντὶ λάσιον. τὰ δὲ ὠκύπτερα ἔχει, ἑπταδακτύλοις φύλλοις μάλιστα προσεοικότα. ἐπὶ δὲ τούτων, οἱ κεντροβόλοι τετάχατο, καὶ οἱ σκορδομάχοι. ἦλθον δὲ καὶ ἀπὸ τῆς ἄρκτου σύμμαχοι, τετρακισμύριοι μὲν Ψυλλοτοξόται, πεντακισμύριοι δὲ ἀνεμοδρόμοι. τούτων δὲ, οἱ μὲν Ψυλλοτοξόται ἐπὶ ψυλλῶν μεγάλων ἱππάζονται. ὅθεν καὶ ἡ προσηγορίαν ἔχουσι. μέγεθος τῶν ψυλλῶν, ὅσον δώδεκα ἐλέφαντες. οἱδὲ Ἀνεμοδρόμοι, πεζοὶ μόνοι εἰσὶ, φέρονται δὲ ἐν τῷ ἀέρι ἄνευ τῶν πτερῶν. ὁ δὲ τρόπος τῆς φορᾶς, τοιόσδε. χιτῶνας ποδήρεις ὑποζωσάμενοι, κολπώσαντες ἑαυτοὺς τῷ ἀνέμῳ, καθάπερ

hæc tua est sententia. Tunc epulis ab ipso excepti, mansimus. Diluculo autē, quoniā ab exploratoribus hostes appropinquare nunciabatur, acies instructa est nobis excitatis. Quare exercitus cōstabat centum millibus, exceptis lixis, & machinarum fabris, peditibus & conductitijs militibus. Horum autem octinginta millia erant Hippogypi, & eorum qui à Lachanopteris vehebantur, viginti millia. Auis etiā hæc est maxima, oleribus vndiquaq; loco pennarum hirta. Quæ verò ex his velociores erant, pennas habebant lactucæ folijs maximè similes. His vecti Cenchroboli, & Scorodomachi ordinantur. Venerunt etiā à Septētrione auxiliares copiæ, Psyllotoxotę numero triginta millia, Anemodromi quinquaginta millia. Ex his quidem Psyllotoxotæ in magnis pulicibus equitant, vnde & appellationem habēt. Pulicū verò magnitudo est circiter duodecim elephantorum. Anemodromi autem sūt pedites, & sine pennis in aëre feruntur. Modus autem quo ferūtur talis est. Succingunt talares tunicas, quibus velorum instar sinuatis, tanquam naues aguntur. ἱστία, φέρονται ὥσπερ τὰ σκάφη.

τὰ πολλὰ δ' οἱ τοιῶτοι ἐν ταῖς μάχαις πελτασταί εἰσιν. ἐλέγοντο δ' ἀπὸ τῆς χώρας Καππαδοκίαν ἀστέρων ἥξειν, Σβουδοβάλανοι μέν, ἑπτακισμύριοι, A Ἱπποκέραγοι δ', πεντακισχίλιοι. τούτους ἐγὼ οὐκ ἐθεασάμην. οὐ γὰρ ἀφίκοντο. διὸ οὐδὲ γράψαι αὐτῶν τὰς φύσεις ἐτόλμησα. B τερατία γὰρ καὶ ἄπιστα περὶ αὐτῶν ἐλέγετο. αὐτὴ μὲν τὸ Ἐνδυμίωνος ἦν δυνάμις. σκευὴ δὲ πάντων ἡ αὐτή. κράνη μὲν ἀπὸ τῶν κυάμων. μεγάλοι γὰρ παρ' αὐτοῖς οἱ κύαμοι καὶ καρτερροί. θώρακες δὲ φολιδωτοὶ πάντες, δέρμανοι. τὰ γὰρ λέπη τῶν θέρμων συρράπτοντες, ποιοῦσι θώρακας. ἄρρηκτον δ' οὐκ C ἔστι γίγνεται τὸ θέρμου τὸ λέπος, ὥσπερ κέρας. ἀσπίδες δὲ καὶ ξίφη, οἷα τὰ ἑλληνικά. ἐπεὶ δὲ καιρὸς ἦν, ἐτάξαντο ὧδε. τὸ μὲν δεξιὸν κέρας, εἶχον οἱ Ἱππόγυποι. καὶ ὁ βασιλεὺς τῶν ἀρίστους περὶ αὐτὸν ἔχων. καὶ ἡμεῖς ἐν τούτοις ἦμεν. τὸ δ' εὐώνυμον, οἱ Λαχανόπτεροι. τὸ μέσον δέ, οἱ σύμμαχοι, ὡς ἕκαστοι. τὸ δὲ πεζὸν, ὅσον μὲν ἀμφὶ τὰς ἑξακισχιλίας μυριάδας, ἐτάχθησαν δὲ ὧτος. ἀράχναι παρ' αὐτοῖς πολλοὶ, καὶ hi autem in prælijs plerumque sunt peltati. Dicebantur autem ab his stellis quæ Cappadociæ imminent, aduentaturi Struthobalani numero septuaginta millia, Hippogerani quinquaginta millia. Hos ego non vidi, quia non venerunt. Ideo neque ipsorum naturas describere ausim: etenim portentosa & incredibilia de his dicebantur. Et is quidem erat Endymionis exercitus. Omnium armatura eadem. Fabales erant galeæ: magnæ autem apud illos & duræ sunt fabæ. Loricæ squameæ, ex lupinis omnes. Loricas enim ex consutis lupinorum siliquis conficiunt. Lupini autem siliqua, tanquam cornu ibi nascitur infragilis. Scuta, & enses sunt quales Græcorum. Vbi verò sese obtulit occasio, sic in aciem instructi sunt. Dextrum cornu, Hippogypi tenebant, & rex, circa se optimos quosque habens, inter quos nos etiã eramus. Læuum Lachanopteri. Medium auxiliarij vtique singuli. Peditatus autem circiter sex millibus myriadum constabat: qui sic in aciem instructi sunt. Araneæ apud illos multæ ac magnæ sunt, μεγάλοι γίγνονται, πολὺ τῶν

Κυκλάδων νήσων ἕκαστος μείζων. τούτοις προσεταξε διυφῶναι τὸ μεταξὺ τῆς σελήνης, καὶ τοῦ ἐωσφόρου ἀέρος. ὡς δὲ τάχιστα ἐξειργάσαντο, καὶ πεδίον δὴ ἐποίησαν, ἐπὶ τούτου παρέταξε τὸ πεζόν. ἡγεῖτο δὲ αὐτῶν, Νυκτερίων ὁ Εὐδιάναχτος. τέτος αὐτός. τῶν δὲ πολεμίων, τὸ μὲ εὐώνυμον, εἶχον οἱ Ἱππομύρμηκες. καὶ ἐν αὐτοῖς, ὁ Φαέθων. θηρία δὲ ὄζι μέγιστα, ὑπόπτερα, τοῖς παρ' ἡμῖν μύρμηξι προσοικότα, πλὴν τοῦ μεγέθους. ὁ γὰρ μέγιστος αὐτῶν, καὶ πλεθρος ἦν. ἐμάχοντο δὲ, οὐ μόνον οἱ ἐπ' αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ μάλιστα τοῖς κέρασιν. ἐλέγοντο δὲ ἔτοι εἶναι ἀμφὶ τὰς πέντε μυριάδας. ἐπὶ δὲ τοῦ δεξιοῦ αὐτῶν, ἐτάχθησαν οἱ Ἀερονώνωπες, ὄντες καὶ οὗτοι ἀμφὶ πέντε μυριάδας, πάντες τοξόται, κώνωψι μεγάλοις ἐποχούμενοι. μετὰ δὲ τούτους, οἱ Ἀερονόρδακες. ψιλοί τε ὄντες. καὶ πεζοί. πλὴν μάχιμοί γε καὶ ἕτοι. πόρρωθεν γὰρ ἐσφενδόνων ῥαφανίδας ὑπερμεγέθεις. ὁ βληθεὶς δὴ ἐπολίζον αὐτέχρη ἐθνήσκετο. ἀπέθνησκε δὲ, δυσοσμίας πρὸς αὐτίκα τῷ βάυματι ἐπιχυμένης. ἐλέγοντο

Cycladibus insulis vnaquæque multò maior. Has iussit intexere medium aëris, quod à Luna in Luciferum diffunditur. Quod vbi primùm fecerunt, campúmque strauerunt, in eo peditatum instruxit, cui præerat Nycterion Eudianactis filius. Tertius ipse. Hostium autem læuum cornu tenebant Hippomyrmeces, inter quos medius Phaëthon. Bestiæ autẽ sunt maximæ, alatæ, formicis nostris assimiles, exceptà magnitudine. Harum maxima duorum erat iugerum. Non solùm autem qui ipsis insidebant, sed etiam ipsæ maximè cornibus pugnabant: & horum quinquaginta ferè millia esse dicebant. In dextro autem collocati sunt Aëroconopes quorum quinquaginta ferè millia erant, omnes sagittarij, magnis culicibus insidentes. Post hos autem Aërocordaces, expediti quidem illi ac pedestres, verùm bellicosi: nam raphanos ingentes eminus vibrabant, quibus qui fuerat percussus ne paulum quidem resistere poterat, & fœtore vlceri protinus superueniente moriebatur. Nã sagittæ ma-

δὲ χείειν τὰ βέλη μαλόχης
ἰῷ. ἐχρῶντο δ' αὐτῶν, ἐτάχ-
θησαν οἱ Καυλομύκητες, ὁπλί-
ται ὄντες, καὶ ἀγχέμαχοι τὸ
πλῆθος μύριοι. ἐκλήθησαν δὲ
Καυλομύκητες, ὅτι ἀσπίσι μὲν
μυκητίνοις ἐχέωντο, δόρασι δὲ
καυλίνοις, τοῖς ἀπὸ τῆ ἀσπαρά-
γου. τελησίον δὲ αὐτῶν, οἱ
Κυνοβάλανοι ἔσησαν, οὓς ἔ-
πεμψαν αὐτῷ οἱ τῆ σειρίου κα-
τοικοῦντες, πεντακισχίλιοι. καὶ
οὗτοι ἄνδρες κυνοφοβόσωποι,
ὅπι βαλανίων πέρωτων μαχό-
μενοι. ἐλέγοντο δὲ κἀκείνων
ὑστερίζειν τῶν συμμάχων, οὓς
ἦ ἀπὸ τῆ Γαλαξίου μετεπέμ-
πετο σφενδονήτας, καὶ οἱ Νε-
φελοκένταυρες. ἀλλ' ἐκεῖνοι μὲν,
ἦ μάχης ἤδη κεκεμένης ἀπί-
κοντο, ὡς μήποτε ἄφελον. οἱ
σφενδονῆται δὲ, οὐδ' ὅλως
παρεγένοντο. διόπερ φασὶν αὐ-
τοῖς ὕστερον ὀργισθέντα τὸν Φαέ-
θοντα, πυρπολῆσαι τὴν χώραν.
τοιαύτη μὲν καὶ Φαέθων ἐπήει
παρασκευῇ. συμμίξαντες δὲ,
ἐπειδὴ τὰ σημεῖα ἤρθη, καὶ
ὠγκήσαντο ἑκατέρων οἱ ὄγοι,
τούτοις μὲν αὐτὶ σαλπίγων
χῶνται, ἐμάχοντο. καὶ τὸ μὲ
εὐώνυμον τῶν ἡλιωτῶν, αὐ-
τίκα ἔφυγε οὐδὲ ἐς χεῖρας

luæ, veneno delibutæ dicebantur. Hos iuxta constituti Caulomycetes armati, cominus pugnantes, numero decies mille. Dicuntur autem Caulomycetes, quoniam scutis quidem fungeis vtebantur, hastilibus verò asparagorum virgultis. Collocati sunt prope ipsos Cynobalani quinquies mille, quos Sirij canis incolæ ipsi miserunt. Et hi canina facie homines, alatis glandibus inuecti pugnabant. Dicebāt autem posteriores venire aliquos ex commilitonibus, funditores scilicet, quos ex Galaxia aduocauerat, & Nephelocentauros: qui cōmisso prælio aduenerunt. At vtinam nunquam venissent. Sed funditores non venerunt omnino. Quare iratum illis Phaëthontem, igne regionē vastasse aiunt. Et is quidem Phaëthontis exercitus erat. Postquam verò signa erecta sunt, & vtrorumque asini ruditu constrepuêre, nam his tubicinum loco vruntur, congressi pugnarunt. Tum læuum cornu Heliotarum protinus aufugit, quia venientes ad manus Hippogypos non sustinuit;

λεξάμενον τὸν Ἱππογύπους.

quos

καὶ ἡμεῖς ἐπόμενοι κτείνοντες, τὸ δεξιὸν δ' αὐτῶν, ἐκρά-
τει τῆς ὑπὸ τῷ ἡμετέρῳ συνωνύμου. καὶ ἐπεξῆλθον οἱ Αερο-
κώκωπες διώκοντες, ἄχρι πρὸς A
τοὺς πέζους. ἐνταῦθα δ' ἀπ-
εκείνων ὑπβοηδρομώντων, ἔφυ-
γον ὑπεκλίναντες, καὶ μάλιστα
ἐπεὶ ἤσθοντο τῶν ὑπὸ τῷ συνω-
νύμῳ σφῶν νενικημένους. τῆς
δὲ τροπῆς λαμπρᾶς γιγνομένης, πολλοὶ μὲν ζῶντες ἁλίσκοντο, πολλοὶ δ' καὶ ἀπεθνῄσκο-
το. καὶ τὸ αἷμα ἔῤῥει. πολὺ μὲν C
ὑπὸ τῶν νεφῶν, ὥστε αὐτὰ βά-
πτεσθαι, καὶ ἐρυθρὰ φαίνε-
σθαι, οἷα παρ' ἡμῖν δυομένου
τοῦ ἡλίου, φαίνονται. πολὺ δ'
καὶ εἰς τὴν γῆν κατέσταζεν, ὥς
τέ με εἰκάζειν, μὴ ἄρα τοιού- D
του τινὸς καὶ πάλαι αἵματος γιγνομένου, οἵπερ ὑπέλαβεν Ὅμηρος τὸν Δία ὑπὸ τῷ τοῦ Σαρπηδόνος θανάτῳ. ἀναστρέ-
ψαντες δ' ἀπὸ τῆς διώξεως, δύο τρόπαια ἐστήσαμεν, τὸ μὲν, E
ὑπὲρ τῶν ἀρχαίων τῆς πεζομαχίας. τὸ δὲ τῆς ἀερομαχίας, ὑπὲρ τῶν νεφῶν. ἅρτι δὲ τούτων γιγνομένων, ἠγγέλλοντο ὑπὸ τῶν σκοπῶν οἱ Νεφελοκένταυροι, προσελαύνοντες. οὓς ἔδει πρὸ τῆς μάχης ἐλθεῖν τῷ Φαέθοντι.

quos secuti interficiebamus. Interea verò dextrum illorum cornu, sinistrum nostrum superabat: quum etiam egressi Aëroconopes ad pedites vsque insequebantur, qui opem hîc ferentibus illis, declinantes fugerunt, & maximè quum deiectum latus læuum senserunt. Illis in fugam insignem conuersis: multi viui capti sunt, multi etiam cæsi, quorum sanguis fluebat, multus quidem in ipsas nubes, ita vt colore rubro inficerentur, & apparerent quales apud nos occidente sole cernuntur: multus etiam in terram stillabat: ita vt conijcerem, num tale quid olim in cœlo contigisset, quum in morte Sarpedonis Iouem sanguine pluisse Homerus existimauit. Posteaquam fugatis illis reuersi sumus, duo trophæa statuimus, vnum pedestris pugnæ in telis aranearum commissæ, alterum aëriæ in nubibus consertæ. His modò peractis, nunciatum est ab exploratoribus Nephelocentauros aduentare, quos Phaëthonti ante prælium aduenisse oportuisset. Hi quum adfuerunt,

καὶ δὴ ἐφαίνοντο προσιόντες,

θέαμα παραδοξότατον, ἔκ
τε ἵππων πτερωτῶν, καὶ ἀνθρώ-
πων συγκειμένοι. μέγεθος δ',
τῶν μὲν ἀνθρώπων, ὅσον τῶ
Ροδίων Κολοσσοῦ· ἐκ ἡμισείας
ἐς τὸ ἄνω. τῶν δ' ἵππων, ὅ-
σον νεὼς μεγάλης φορτίδος. τὸ
μὲν τοι πλῆθος αὐτῶν, οὐκ ἀνέ-
γραψα, μή τῳ καὶ ἄπιστον δό-
ξῃ. τοσοῦτον ἴσθι, ἡγεῖτο δ' αὐτῶν
ὁ ἐν τῷ ζωδιακῷ τοξότης.
ἐπεὶ δ' ἤσθοντο τοὺς φίλους
νενικημένους, ὅτι τὸν Φαέ-
θοντα ἔπεμπον ἀγγελίαν αὖ-
θις ὀπίσω. αὐτοὶ δ' διαταξά-
μενοι, τεταραγμένοις ἐμπί-
πτουσι τοῖς σελιναίταις, ἀτά-
κτοις περὶ τὴν δίωξιν καὶ τὰ
λάφυρα διεσκεδασμένοις. καὶ
πάντας μὲν τρέπουσιν. αὐτὸν δ'
τὸν βασιλέα καταδιώκουσι
πρὸς τὴν πόλιν, καὶ τὰ
πλεῖστα τῶν ὀρνέων αὐτῷ κτεί-
νουσιν. ἀνέσπασαν δὲ καὶ τὰ
τρόπαια, καὶ κατέδεσμον ἅ-
παν τὸ ὑπὸ τῶν ἀραχνῶν πε-
πλον ὑφασμένον. ἐμὲ δ', καὶ δύο
τινὰς τῶν ἑταίρων, ἐζώγρησαν.
ἤδη δὲ παρῆν καὶ ὁ Φαέθων.
καὶ αὖθις ἄλλα τρόπαια ὧν
ἐκείνων ἵσταν. ἡμεῖς μὲν οὖν
ἀπῳχόμεθα ἐς τὴν ἅλιον αὖ-
θημερόν, τὼ χεῖρε ὀπίσω δεδεμένοι ἀραχνίου ἀποκόμματι. οἱ

spectaculum incredibile præbuerunt, ex equis alatis, & hominibus compositi. Magnitudo hominum erat ex dimidio corpore sursum quanta Rhodij colossi: equorum verò, quanta gnaæ nauis onerariæ. Multitudinem ipsorum equidem non scripsi, ne cui incredibilis videatur, tanta erat. Præfectus illis erat Zodiaci Sagittarius. Vbi autem deuictos amicos cognouerunt, nuncium Phaëthonti miserunt, vt rediret. Tum ipsi instructa acie irruerunt in Selenitas turbatos, & ab hostium fuga inconditos, & ad auferenda spolia dispersos, quos omnes in fugam vertunt, adeóque regem ipsum ad vrbem vsque persequuntur, eiúsque quàm plurimas aues conficiunt. Auulserunt etiam trophæa, totúmque campum ab araneis contextum decurrerunt: me quoque duósque ex socijs viuos ceperunt. Iámque & Phaëthon aderat: & sub illis alia trophæa statuerũt. Nos autem ipso die ad Solẽ deducti sumus, manibus à tergo aranex segmento illi-

ὑ, πολιορκεῖν μὴ ἐκ ἔγνωσαν τὴν πόλιν. ἀναστρέψαντες ὑ, τὸ μεταξὺ τοῦ ἀέρος ἀπετείχιζον, ὥστε μηκέτι τοὺς ἀνωτάτω ἀπὸ τοῦ ἡλίου πρὸς τὴν σελήνην A ἥκειν. τὸ ὑ τεῖχος, ὃν ἦν λίθων νεφελωτόν. ὥστε σαφὴς ἔκλειψις τῆς σελήνης ἐγεγόνει. καὶ νυκτὶ ὅλῃ ἐχεῖτο, πᾶσα κατειχέτο. πεζόμαχος δὲ τούτοις ὁ B Ενδυμίων, πέμψας, ἱκέτευε καθαιρεῖν τὸ οἰκοδόμημα, καὶ μὴ σφᾶς περιοράν ἐν σκότῳ βιοτεύοντας. ὑπισχνεῖτο δὲ καὶ φόρους τελέσειν, καὶ σύμμαχος C ἔσεσθαι, καὶ μηκέτι πολεμήσειν. καὶ ὁμήρους ἐπὶ τούτοις, δοῦναι ἤθελεν. οἱ δὲ περὶ τὸν Φαέθοντα, χωρὶς τῶν ἐκκλησίας, τῇ περιτειχίσει μὲν, οὐδὲν παρέλυσαν τῆς ὀργῆς. τὴν ὑστεραίαν δὲ, μετέγνωσαν. καὶ ἐγένετο εἰρήνη ἐπὶ τούτοις. κ' τάδε συνθήκας ἐποιήσαντο οἱ ἡλιῶται καὶ οἱ σύμμαχοι πρὸς Σελιωίτας καὶ τοὺς συμμάχους, ἐπὶ τῷ καταλῦσαι μὲν τοὺς ἡλιώτας τὸ διατείχισμα, καὶ μηκέτι ἐς τὴν σελήνην ἐσβάλλειν. ἀποδοῦναι δὲ καὶ τὸν αἰχμαλώτους, ῥητῶν ἑκάσον χρημάτων. τοὺς δὲ Σελιωίτας, ἀφεῖναι μὲν αὐτονόμους τύχῃ ἄλλους ἀστέρας. ὅπλα δὲ μὴ ἐπιφέρειν τοῖς ἡλιώταις.

gatis. Hi ciuitatem non obsidere decreuerunt: sed reuersi medium aëris valauerunt: ita vt nō amplius radij Solis ad Lunam peruenirent. Duplex autem erat murus, nubeus, ita vt Lunæ manifesta defectio facta fuerit, & continua nocte tota oppressa. Quare pressus Endymion, misit legatos qui orarent vt hoc ædificium demolirentur, nec sinerent se in tenebris versari. Quod vt consequeretur, promittebat se tributa persoluturum, belli socium futurum, nec ampliùs bellum illaturum. Insuper & obsides offerebat. Phaëthon autem & socij bis conuocato concilio, primò quidem in ira perstiterunt, postremò sententiam mutarunt. Ac pacis conditiones huiusmodi fuerunt. Fœdus inierunt Heliotæ & horum socij cum Selenitis eorúmque socijs, hac lege vt Heliotę vallum deijciant, neque posthac Lunam inuadant, statutóque precio captiuos reddant. Selenitæ verò vt stellas alias liberas dimittant, arma non amplius Heliotis inferant:

συμμαχεῖν ὃ τῇ ἀλλήλων, ἰὼ
πὶς ἐπίη. φόρον ὃ ἐπιτελεῖν
ἑκάστου. ἔτους τ βασιλέα τῶν
Σελληνιτ τῷ βασιλεῖ τ ἡλιωτ,
δρόσου ἀμφορέας μυρίους. A
καὶ ὁμήρους ὃ σφῶν αὐτῶν
δοῦναι μυρίους. πλὴν δ' ἀποι-
κίαν πλὴ ἐς τ ἐωσφόρον, κοι-
νὴν ποιεῖσθ, καὶ μετέχειν τ ἄλ-
λων τ βελομένων. ἐγγεγρ̃φθαι ὃ B
ταῖς στυλίσκαις στήλη ἠλεκτρίνη,
καὶ ἀνασῆναι ἐν μέσῳ τῷ αἰεὶ
ἐπὶ τοῖς μεθορίοις. ὤμοσαν ὃ
ἡλιωτῶν μ̃, Πυρωνίδης, καὶ Θε-
ρίτης, καὶ Φλόγιος. Σελληνιτῶν C
ὃ, Νύκτωρ, καὶ Μένιος, καὶ
Πολυλαμπής. τοιαύτη μ̃ ἡ εἰ-
ρήνη ἐγένετο. ἐνδυμ̃ ὃ τὸ τεῖχος
καθηρέθη, καὶ ἡμᾶς τοὺς αἰχμα-
λώτους ἀπέδοσ̃. ἐπεὶ ὃ ἀφικό-
μεθα ἐς πλὴν σελλίνου, ἀσπα- D
σίαζον ἡμῖν, καὶ κατάζοντο μ̃
δακρύων, οἵ τε ἑταῖροι, καὶ ὁ
Ενδυμίων αὐτός. καὶ ὁμῶ, ἠξίου
μεῖναί τε παρ' αὐτῷ, καὶ
κοινωνεῖν τ ἀποικίας, ἰσχυρι-
ζόμενος δώσειν πρὸς γάμον τ E
ἑαυτοῦ παῖδα. γυναῖκες γὰρ
οὐκ εἰσὶ παρ' αὐτοῖς. ἐγὼ ὃ
οὐδαμῶς ἐπειθόμην, ἀλλ' ἠ-
ξίουν ἀποπεμφθῆναι κάτω εἰς
πλὴν θάλατταν. ὡς ὃ ἔγνω
ἀδύνατον ὂν πεῖσαι, ἀποπέμπ̃ ἡμᾶς, ἑστίασας ἑπτὰ ἡμέρας.

viciſſim autem opem ferãt,
ſiquis inuaſerit : tributum
verò quotannis pendat rex
Selenitarum regi Heliotarũ,
decies mille roris amphoras,
& de ſuis decies mille det
obſides : miſſa verò ad Lu-
ciferum colonia fiat com-
munis, & qui volet, alio-
rum ſit particeps. Tum fœ-
dera columnæ electrinæ in-
ſculpantur & medióque in
aëre in confinijs erigatur.
Ex Heliotis fidem dederũt
Pyronides, Therites, &
Phlogius : ex Selenitis, Ny-
ctor, Menius, & Polylampes.
Facta eſt pax iſtiuſmodi.
Confeſtim murus euerſus
eſt, nóſque captiuos reddi-
dêre. Vbi ad Lunam reuerſi
ſumus, cùm ſocij tum En-
dymion ipſe nobis obuiam
venerunt, & cum lachry-
mis ſalutarunt. Atque hic
quidem rogabat, & vt apud
ſe maneremus, commu-
níque colonia vteremur,
& mihi filium (nam apud
ipſos mulieres nullæ ſunt)
nuptui collocaturum polli-
cebatur. At ego nequaquam
parũi, ſed dimiſſionem in
mare popoſci. Is verò vt
cognouit ſe non perſuaſurũ,
nos ſeptenis diebus con-
uiuio exceptos dimiſit.

ἃ δ' ἐν τῷ μεταξὺ διατρίβων ἐν τῇ σελήνῃ, κατενόησα, καινὰ, καὶ παράδοξα, ταῦτα βούλομαι εἰπεῖν. Πρῶτα μὲν τὸ μὴ ἐν γυναικῶν γίνεσθαι αὐτοὺς, ἀλλ' ἀπὸ τῶν ἀῤῥένων. γάμοις γὰρ τοῖς ἄῤῥεσι χρῶνται. καὶ οὐδὲ ὄνομα γυναικὸς ἴλως ἴσασι. μέχρι μὲν ἂν πέντε καὶ εἴκοσιν ἐτῶν, γαμεῖ ἕκαστος. ἀπὸ δὲ τούτων, γαμεῖ αὐτός. κύουσι δὲ οὐκ ἐν τῇ νηδύϊ, ἀλλ' ἐν ταῖς γαστροκνημίαις. ἐπειδὰν γὰρ συλλάβῃ τὸ ἔμβρυον, παχύνεται ἡ κνήμη. καὶ χρόνῳ ὕστερον ἀνατέμνοντες, ζῶά τινα νεκρά. ἐνδέντες δὲ αὐτὰ πρὸς τὸ ἀνεμοκεχηνότα, ζωοποιοῦσι. δοκεῖ δέ μοι καὶ ἐς τὸν Ἑλλιμαῖα ἐκεῖθεν ἥκειν τὸ γαστροκνημίας τοὔνομα, ὅτι παρ' ἐκείνοις αὐτὶ γαστρὸς κυοφορεῖ. μεῖζον δὲ τούτου ἄλλο διηγήσομαι. γένος ἐστὶ παρ' αὐτοῖς ἀνθρώπων, οἱ καλοῦνται Δενδρῖται. γίνεται δὲ τὸ τρόπον τοῦτον. ὄρχιν ἀνθρώπου τὸ δεξιὸν ἀποτεμόντες, ἐν γῇ φυτεύουσι. ἐκ δὲ αὐτοῦ, δένδρον ἀναφύεται μέγιστον, σάρκινον, οἷον φαλλός. ἔχει δὲ καὶ κλάδους, καὶ φύλλα. ὁ δὲ καρπὸς, ἔστι βάλανοι παχυταῖοι τὸ μέγεθος. ἐπειδὰν οὖν πεπανθῶσι, βυγόσαντες αὐτὰς,

Quæ, autem interim dum apud Lunam commorabar, animaduerti noua, & incredibilia, hæc narrare volo. Primùm quidem illi ex mulieribus non gignuntur, sed ex maribus: masculis enim nuptijs vtuntur: ac neque nomen mulieris omnino norunt. Quare ad quintum & vigesimum vsque annum quisque nuptum datur: exinde nuptum accipit. Concipiunt non in ventre, sed in suris. Concepto fœtu, crus crassescit, tandem suo tempore præcidentes, mortuos educunt: tum expositos illos ad ventum hiantes, vitæ tradunt. Atque inde mihi ad Græcos venisse videtur illud gastrocnemiæ nomen, quod apud illos ventris loco sura concipit. Sed aliud hoc maius dicam. Genus hominum apud illos est, qui Dendritæ dicuntur. Hi hoc modo nascuntur. Dextrum hominis testiculum in terra plantant: ex eóque exoritur arbor maxima, carnea, ceu priapus, habétque ramos, & folia, fructus verò sunt cubitales glandes: quas quum maturæ fuerint, decerpunt, & ex ijs homines excludunt.

ἐκκολάπτουσι τὸν ἄνθρωπον.

αἰδοῖα μόνοι τρέφεται ἔλεφαντινα. οἱ δὲ πένητες αὐτῶν, ξύλινα. καὶ διὰ τούτων ὀχεύουσιν, καὶ συνοικίζουσι ταῖς γαμεταῖς αὐτῶν. ἐπειδὰν δὲ γηράσῃ ὁ ἄνθρωπος, ὐκ ἀποθνήσκει, ἀλλ' ὥσπερ καπνὸς διαλυόμενος, ἀὴρ γίνεται. τρέφει δὲ πᾶσιν ἡ αὐτή. ἐπειδὰν γὰρ πῦρ ἀναχαύσωσι, κατέχουσι ὀπῶσιν ἐπὶ τῶν ἀνθράκων. πολλοὶ δὲ παρ' αὐτοῖς εἰσιν ἐν τῷ ἀέρι πετόμενοι. ὀπωμένων δὲ, περιχεόμενοι, ὥσπερ νὴ Δία πηλὸν, λάπουσι τὸν ἀναθυμιώμενον καπνὸν, καὶ ἐμφορῶνται. οὕτω μὲν νὴ Δία τρέφονται τοιούτῳ. πόσιν δὲ αὐτοῖς ὄξος, ἀπὸ ἀποθλιβόμενος εἰς χύλικα, καὶ ὑγρὸν ἀέριον, ὥσπερ ἀέρσον. οὐμὲν ἀπουρῶσί γε, καὶ ἀφοδεύουσιν. ἀλλ' οὐδὲ τέτριμται, ὥσπερ ἡμεῖς. ἀλλ' οὐδὲ τὸ σπουδαῖον οἱ παῖδες ἐν ταῖς πυγαῖς παρέχουσιν, ἀλλ' ἐν ταῖς ἰγνύσιν, ὥσπερ τὸ γαστροκνημίαν. σπλεῖ γὰρ εἰσι τετριμμένοι. καλὸς ὁ νομίζεται παρ' αὐτοῖς, ὃν που τις φαλακρὸς καὶ ἄκομος ᾖ. τοὺς δὲ κομήτας καὶ μυσάττονται. ἐπὶ δὲ τῶν κομητῶν ἀστέρων, τοὐναντίον, τοὺς κομήτας καλοὺς νομίζουσιν. ἐπεδήμουν γὰρ τινες, οἳ

Pudenda autem habent apposititia, quidã eburnea, pauperes verò lignea, quibus coëunt, & coniugibus miscentur. Postquam autem senuerit aliquis, non moritur, sed in fumum resolutus aër fit. Cibus est omnibus vnus. Nam super accensi ignis prunis ranas assant, quæ apud ipsos magno numero in aëre volitant: quibus assatis, velut ad mensam circunfusi, euaporatum ex illis fumum lambunt, & epulantur. Ac tali quidem cibo aluntur. Potus est aër in calicem expressus, qui liquorem roris instar ex se reddit. Non mingunt autem, nec egerunt, neque ea qua nos parte perforati sunt. Neque pueri natibus rem obscœnam præstant, verùm poplitibus supra suram, vbi perfossi sunt. Pulcher apud illos habetur, qui caluus est, & depilis: sed comatos abominantur. Contrà quàm apud eos qui cometas stellas inhabitant: nam comatos pulchros existimant. Quidam enim aduenerunt,

κὴ περὶ ἐκείνων διηγοῦντο. καὶ μέλι καὶ ῥόφα φύουσι, μικρὸν ὑπὲρ τὰ γόνατα. κὴ ὄνυχας ἐν τοῖς ποσὶν οὐκ ἔχουσιν, ἀλλὰ πάντες εἰσὶ μονοδάκτυλοι. ὑπὲρ δὲ A
τὰς πυγὰς ἐκάστῳ αὐτῶν, κέρκος βραχὺ ἐκπέφυκε μακρὸς, ὥσπερ οὐρὸς, θάλλουσα ἐς ἀεὶ, καὶ ὑπὸ τίου αὐαπίπτοντος, οὐ καταπλωμῶν. ἀπομύττονται δὲ B
μέλι δριμύτατον. κἂν πιεσθῶσι ἢ πονῶσιν, ἢ γυμνάζωνται, γάλακτι πᾶν τὸ σῶμα ἀλείφουσιν, ὥστε καὶ τυρὸς ἀπ' αὐτῶ πήγνυσθαι, ὀλίγον τὸ μέλιτος ἐπισάξαντες. ἔλαιον δὲ C
ποιοῦνται ἀπὸ τῶν κρομμύων πάνυ λιπαρόν τε, καὶ εὐῶδες, ὥσπερ μύρον. ἀμπέλους δὲ πολλὰς ἔχουσιν ὑδροφόρους. αἱ γὰρ βάγες τῶν βοτρύων, εἰσὶν ὥσπερ χάλαζα. καὶ μοι D
δοκεῖ ἐπειδὰν ἐμπέσωσιν ἄνεμοι διασείσῃ τὰς ἀμπέλους ἐκείνας, τότε πρὸς ἡμᾶς καταπίπτει ἡ χάλαζα, διαῤῥαγέντων τῶν βοτρύων. τῇ μὲν οὖν γαστρὶ, ὅσα πίνει χεῶνται, πιόντες ἐν αὐτῇ, ὅσων δέονται. E
αὐοικτὴ γὰρ αὐτοῖς αὕτη, καὶ πάλιν κλειστὴ ὀπίσω. ἕτερον δὲ ἐν αὐτῇ οὐδὲν ἔμπας φαίνεται ἔνδοθε, καὶ λάσιός ἐστιν, ὡς τε κὴ τὰ νεογνὰ ἐπειδὰν ῥιγῶσιν,

qui nobis illorum mores narrarunt. Barbam autem paulum supra genua producunt: nec in pedibus vngues habent: at vnicus illis est digitus. In speciem caudæ brassica cuiusque natibus innascitur, prolixa, semper virens, quæ & resupino cadente non frangitur. Mel acerrimùm emungunt: qui siquando vel labori, vel exercitationi incubuerint, lacte totum corpus oblinunt, ita vt modico melle instillato, caseus ex eo coaguletur. Oleum ex cepis exprimunt pingue admodum & vngueti instar, odoratum. Multas vites habent aquæ feraces: vuarum autem acini sunt veluti grando. Ac mihi videtur, diruptis vuis illis in nos grando cadere, quum ventus irruens vites concusserit. Ventre tanquam sacculo vtuntur, eíque quicquid opus habent, indunt. Nam illis aperiri, rursus claudi potest. Neque in illo intestinum vllum, aut hepar apparet: sed solummodò intus est villosus, & hispidus: iea vt pueruli quum rigent,

ἐς τοῦτο ὑποδύε). ἐσθὴς δὲ τοῖς μὲν πλουσίοις, ὑαλίνη, μαλθακή. τοῖς πένησι δ', χαλκῆ, ὑφαντή. πολύχαλκα γὰρ τὰ ἐκεῖ χωρία. ἢ ἐργάζονται τὸ χαλκὸν ὕδατι ὑποῤῥέξαντες, ὥσπερ τὰ ἔρια. περὶ μὲντοι τῶν ὀφθαλμῶν, οἵους ἔχουσιν, οὐκ ἂν μοὶ εἰπεῖν, μή τις με νομίσῃ ψεύδεσθαι διὰ τὸ ἄπιστον τοῦ λόγου. ὅμως δὲ καὶ τοῦτο ἐρῶ. τοὺς ὀφθαλμοὺς περιαιροῦσιν ἔχουσι. καὶ ὁ βουλόμενος ἀξιολῶν τὸν αὑτοῦ, φυλάττει ἐς αὖθις ἐνθὴ ἐνθεῖν. οὕτω δὲ εὐθέμενος, ὁρᾷ καὶ πολλοὶ τῶν σφετέρων ἀπολέσαντες, παρ' ἄλλων ξενοπαθοῦσιν. εἰσὶ δ' οἳ καὶ πολλοὺς ἀποθέτους ἔχουσιν, οἱ πλούσιοι. τὰ ὦτα δὲ, πλατάνων φύλλα ἐστὶν αὐτοῖς, πλὴν γε τοῖς ἀπὸ τῶν βαλανείων. ἐκεῖνοι γὰρ μόνοι ξύλινα ἔχουσι. καὶ μὴν καὶ ἄλλο θαῦμα ἐν τοῖς βασιλείοις ἐθεασάμην. κρατῆρα μέγιστον κεῖται ὑπὸ φρέατος, οὐ πάνυ βαθέος. αὖ μὲν οὖν εἰς τὸ φρέαρ καταβῇ τις, ἀκούει πάντων τῶν παρ' ἡμῖν ἐν τῇ γῇ λεγομένων. ἐὰν δὲ εἰς τὸν κρατῆρα ἀποβλέψῃ, πάσας μὲν πόλεις, πάντα δὲ ἔθνη ὁρᾷ, ὥσπερ ἐφεστὼς ἕκαστος. τότε καὶ τοὺς οἰκείους ἐγὼ ἐθεασά-

in eum ſubeant. Amictus diuitibus quidem vitreus, mollis: pauperibus verò æneus, contextus. Nam ea loca æris ſunt feracia: quod illi aqua maceratum, vt lanam carpunt. Quales autem habeant oculos, dicere vereor, nequis ob rei abſurditatem, mentiri me putet. Attamen etiam hoc dicam. Oculos exemptiles habent: quique vult ſuos exemptos ſeruat, dum ijs ad cernendum opus habeat: quos quum repoſuit, cernit. Multíque proprijs amiſſis, alienos mutuantur, & cernunt. Quíque multos reconditos poſſident, illi diuites ſunt. Aures ijs ſunt platani folia, præter quam ijs qui formantur ex glandibus. Illi enim ſoli ligneas habent. Porrò miraculum aliud in regia vidi. Super puteo non admodum alto poſitum eſt ſpeculum maximum. Et qui in puteum deſcenderit, audit omnia quæ apud nos dicuntur in terris. Qui verò in ſpeculum conſpicatus fuerit, ciuitates omnes, gentes omnes videt, ac ſi omnibus intereſſet. Tunc familiares omnes,

μὲν, καὶ πᾶσαν τὴν πατρίδα. εἰ δὲ
καὶ ἐκεῖνοί με ἑώρων, οὐκ ἔτι ἔχω
τὸ ἀσφαλὲς εἰπεῖν. ὅστις δὲ μὴ
πιστεύσῃ ταῦτα οὕτως ἔχειν, ἂν
ποτε καὶ αὐτὸς ἐκεῖσε ἀφί- A
κηται, εἰσεται ὡς ἀληθῆ λέγω.
τότε δὲ οὖν ἀσπασάμενοι τὸν
βασιλέα, καὶ τοὺς ἀμφ' αὐ-
τὸν, ἐμβαίνομεν, ἀνηχθημεν. ἐμοὶ
δὲ καὶ δῶρα ἔδωκεν ὁ Ενδυ- B
μίων, δύο μὲν τὼ ὑαλίνων κυ-
ώνων, πέντε δὲ χαλκοῦς, καὶ
παντοδαπὴν θηριῶν. ἃ πάντα
ἐν τῷ κήτει κατέλιπον. συνέ- C
πεμψε δὲ ἡμῖν καὶ Ιππογύ-
πους χιλίους, περιπέμποντας
ἄχρι σταδίων πεντακοσίων.
ἐν δὲ τῷ παράπλῳ, πολλὰς μὲν
καὶ ἄλλας χώρας παρημεί- D
ψαμεν, κατεσχομεν δὲ καὶ τὸν
ἑωσφόρον ἀρτι σωοποιζομενον.
καὶ ἀποβαντες, ὑδρευσαμε-
θα. ἐμβαντες δὲ εἰς τὸν Ζωδια-
κὸν, ἐν ἀειστερῷ κατειχομεν τὸν
ἥλιον, ἐν χερὶ τῷ γλυκεῖ παρα- E
πλέοντες. οὐ γὰρ ἀπέβημεν,
καίτοι πολλὰ τῶν ἑταίρων ἐπεθυ-
μούντων. ἀλλ' ὁ ἄνεμος οὐκ
ἀφῆκεν. ἐθεώμεθα μέντοι τὴν
χώραν εὐθαλῆ τε, καὶ πόα-
να, καὶ εὐυδρον, καὶ πολλῶν
ἀγαθῶν μεστὴν. ἰδόντες δὲ ἡ-

omnémque patriam vidi: an verò & illi me viderint, satis exploratum non habeo. Qui autem hæc ita se habere non credet, siquando illuc ipse se cōtulerit, me vera dixisse cognoscet. Tum salutato rege, eiúsque aulicis, naui conscensa soluimus. Cæterùm munera mihi dedit Endymion, vestes quidē vitreas duas, æreas autem quinque, lupineámque panopliam, quæ omnia in ceto amisi. Misit & nobiscum Hippogypos mille, qui nos quingentis stadijs deducerēt. Inter nauigandum, multas quidem etiam alias regiones præterlapsi sumus: Appulimus verò ad recens conditam apud Luciferum ciuitatem, vbi ad hauriendam aquam descendimus. Hinc Zodiacum ingressi, solem à siniſtra prætergressi sumus, terræ margini adnauigantes. Non enim descendimus, quanquam id socij magnopere expetebant. Sed non permisit ventus: quanquam videbamus regionem fœcundam, pinguem, irriguam, multorúmque bonorum plenam. Porrò Nephelocentauri, hi videlicet qui Phaëthonti meruerant,

μᾶς οἱ Νεφελοκένταυροι, μισθοφορωντες παρὰ τῷ Φαέθοντι,

ἐπέπλησαν ὅτι τὸ ναῦν. καὶ μαθόντες ὑπασπόνδους, ἀπεχώρησαν. ἤδη δὲ καὶ οἱ Ἱππόγυποι ἀπελελύθεισαν. πλεύσαντες δὲ πλὼ ὅπωσαν νύκτα, καὶ ἡμέραν, περὶ ἑσπέραν ἀφικόμεθα ἐς πλὼ Λυχνόπολιν καλουμένλω, ἤδη τὸ κάτω πλοῶ διώκοντες. ἡ δὲ πόλις αὕτη, κεῖται μεταξὺ τῶ πλειάδων, καὶ τῶ ὑάδων ἀέρος. ταπεινοτέρα μᾶλλον τῶ ζωδιακῶ. ἀποβάντες δὲ, ἀνθρωπον οὐδένα μᾶλλον ἐυρομεν, λύχνους δὲ πολλοὺς περιθέοντας, καὶ ἐν τῆ ἀγορᾶ, καὶ περὶ τὸ λιμένα διατείβοντας. τὸν μὲν, μικρούς, καὶ ὤσπερ εἰωθεῖν, πένητας. ὀλίγους δὲ τὸ μεγάλων, καὶ δυνατὸ, πάνυ λαμπροὺς, καὶ πλειφανεῖς. οἰκήσεις δ' αὐτοῖς, καὶ λυχνεῶνες ἰδία ἑκάστω πεποίλωτο. καὶ αὐτοὶ ὀνόματα εἶχον, ὥσπερ οἱ ἄνθρωποι. καὶ φωνὴν προϊεμένων ἠκούομεν, καὶ οὐδὲν ἡμᾶς ἠδίκουν ἀλλὰ καὶ ὅτι ξενίαν ἐκάλουν. ἡμεῖς δ', ὅμως ἐφοβόμεθα. καὶ δὴ δειπνῆσαι, ἔτε ὑπηώσαί τις ἡμῶν ἐτόλμησεν. ἀρχεῖα δ' αὐτοῖς ἐν μέσῃ τῇ πόλει πεποίλτο. ἔνθα ὁ ἄρχων αὐτῶν, δι' ὅλης νυκτὸς κάθη, ὀνομαστὶ καλῶν ἕκαστον. ὃς δ' ἂν μὴ ὑπακόσῃ,

nos conſpicati in nauem deuolarunt: ſed cùm fœdus initum didiciſſent, abierunt. Et iam Hippogypi diſceſſerant. Cæterùm cùm nauigaſſemus ſequenti nocte, ac die, circa veſperam peruenimus ad Lychnopolin, quam vocant: iam iter noſtrum ad inferiora ſecantes. Hæc autem vrbs ſita eſt in medio Pleiadum, & Hyadum aëre, Zodiaco vtique inferior. Vbi cùm deſcendiſſemus, hominem quidem nullum inuenimus, ſed lucernas multas circumcurrentes, & in foro, & circa littus deambulantes, alias quidem paruas, & vt ita dicam pauperes, paucas verò magnas & potentes, ſplendidas admodum, & illuſtres. Domus illis, & lychneones ſeorſim cuique ſuppetebant, & nomina ceu homines habebant: eáſque vocem emittentes audiebamus, nullámque iniuriã nobis inferebãt, imò ad hoſpitium inuitabãt. Attamen metuebamus, nec quiſquam noſtrum, apud illas cœnare, aut dormire auſus eſt. Palatium autem illis in media vrbe eſt extructum, vbi per totam noctem ſedet earum princeps, vnamquamque nomine compellans. Quæcunq; non paret,

κατα δικάζεται ἀποθανεῖν, ὡς λιποῦν τὴν τάξιν. ὁ δὲ θάνατος ὄψις σβεδίων. παρεστῶτες δὲ καὶ ἡμεῖς, ἐωρῶμεν τὰ γιγνόμενα, καὶ ἠκούομεν ἅμα τῶν λύχνων ἀπολουμένων, καὶ τὰς αἰτίας λεγόντων, δι' ἃς ἐβεβάδιζον. ἔνθα καὶ τὸν ἡμέτερον λύχνον ἐγνώρισα. καὶ προσελθὼν αὐτὸν, περὶ τῶν κατ' οἶκον ἐπυθανόμην, ὅπως ἔχοιεν. ὁ δέ μοι πάντα διηγήσατο. τὴν μὲν οὖν νύκτα ἐκείνην, αὐτοῦ ἐμείναμεν. τῇ ἐπιούσῃ δὲ, ἅπαντες, ἐπὶ τὸν πλησίον τῶν νεφῶν. ἔνθα δὴ καὶ τὴν Νεφελοκοκκυγίαν πόλιν ἰδόντες, ἐθαυμάσαμεν. οὐ μὴν τοι ἐπέβημεν αὐτῆς. οὐ γὰρ εἶα τὸ πνεῦμα. βασιλεύει μὴν τοι αὐτῶν Κορωνὸς ὁ Κοπυφίωνος. καὶ ἐγὼ ἐμνήσθην Αἰσχυλίδου τοῦ ποιητοῦ, ἀνδρὸς σοφοῦ, καὶ ἀληθοῦς, καὶ μάτην ἐφ' οἷς ἔχραγεν ἀπεσυμμόρου. τέτην δ' ἀπὸ ταύτης ἡμέραν, καὶ τὸν Ὠκεανὸν ἤδη σαφῶς ἐωρῶμεν. γῆν δὲ οὐδαμοῦ, πλὴν γε τῶν ἐν τῷ ἀέρι. καὶ αὐτὴ δὲ, πυρώδεις ἦν, καὶ φαυλεῖς ἐφαντάζοντο. τῇ τετάρτῃ δὲ περὶ μεσημβρίαν, μαλακῶς ἐνδιδόντος τοῦ πνεύματος, καὶ σωιζάντων, ἐπὶ τὴν θάλατταν κατετέθημεν. ὡς δὲ τοῦ ὕδατος ἐψαύσαμεν,

ad mortem condemnatur, vt aciei desertrix: extingui mors illis est. Ibi nos astantes, ea quæ fiebant, considerabamus, simúlque lucernas respondentes audiebamus, causásque dicentes cur serò venirent. Hîc lucernam nostram agnoui, eámque alloquens sciscitabar, quomodo se haberēt res domesticę, eáque mihi omnia narrauit. Itaque ibi noctem illam commorati, postridie soluimus, ac prope nubes nauigauimus. Hîc visa vrbe Nephelococcygia, mirati sumus: in eam tamen non descendimus, quia ventus non sinebat. Rex illorum est Coronus filius Cottyphionis. Tum memini Aristophanis poëtæ, viri sapientis & veridici, cui frustra non crediderīs in his quæ dixit. Tertia autem ab hac die Oceanum iam manifestè videbamus: terram verò nusquam, nisi aërias illas, quæ iam ignęæ ipsæ & micantes mihi videbantur. Quarta verò die circa meridiem molliter aspirante aura & subsidente, in mare deponimur. Vt verò aquam attigimus,

θαυμάσιον ὡς ἐφηδόμεθα, καὶ ἐφηχαιρόμεθα, καὶ δεῖπνον πᾶσιν ἐκ τῶν παρόντων ἐποιούμεθα. καὶ ἀποῤῥίψαντες, ἐνηχόμεθα. καὶ ἡ ἔτυχε γαλήνη οὖσα, καὶ ἐυσταθοῦσα τὸ πέλαγος. Εοικε δὲ ἀρχὴ κακῶν μειζόνων γίγνεσθαι πολλάκις ἡ πρὸς τὸ βέλτιον μεταβολή. καὶ γὰρ ἡμεῖς δύο μόνας ἡμέρας ἐν ὕδατι πλεύσαντες, ἡ τρίτη ἐπιφαινούσης, πρὸς ἀνίσχοντα τὸν ἥλιον ἄφνω ὁρῶμεν θηρία, καὶ κήτη. πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα, ἓν δὲ μέγιστον ἁπάντων, ὅσον σταδίων χιλίων καὶ πεντακοσίων τὸ μέγεθος. ἐπῄει δὲ κεχηνὸς, καὶ πρὸ πολλοῦ παράπλου τὸν θαλάττιον, ἀφρῷ τε περικλυζόμενον, καὶ τοὺς ὀδόντας ἐκφαῖνον, πολὺ τῶν παρ' ἡμῖν φαλλῶν ὑψηλοτέρους. ὀξεῖς δὲ πάντας, ὥσπερ σκόλοπας. καὶ λευκοὺς, ὥσπερ ἐλεφαντίνους. ἡμεῖς μὲν οὖν τὸ ὕστατον ἀλλήλοις προσοισπόντες, καὶ περιλαβόντες, ἐμυόμεθα. τὸ δὲ, ἤδη παρῆν. καὶ ἀπαρροφῆσαν ἡμᾶς, αὐτῇ νηὶ κατέπιεν. οὐ μὴν τοι ἔφθη συναρράξαι τοῖς ὀδοῦσιν, ἀλλὰ διὰ τῶν ἀφανισμάτων ἡ ναῦς εἰς τὸ εἴσω διεξέπεσεν. ἐπεὶ δὲ ἔγνω ἡμᾶς, τὸ μὲν

mirum quantopere lætaremur & gauderemus, vnde ex ijs quæ ſuppetebãt omnibus cœnam exhibuimus, cúmque tranquillum & placidum eſſet mare in id ad natãdum nos proiecimus. Videtur autem plerumque mutatio in melius maiorum malorũ eſſe principium. Nam biduí tantùm nauigatione peracta cùm tertius illuceret dies, verſus orientem ſolem repente videmus beluas, & cete: multa etiam alia. Ex quibus vnum maximum erat omnium mille circiter & quingentorum ſtadiorum magnitudine. Adueniebat hians, ac iamdiu mare perturbans, ſpumáque circunfuſum, ac dentes exerens, phallis noſtris multò longiores, omnes inſtar pali acutos, & inſtar eboris candidos. Itaque nos vltimum vale viciſſim dicentes, & amplexantes præſtolabamur. Illud verò iam aderat, & nos abſorbens cũ ipſa naui deglutiuit. At dentibus non confregit priùs quàm per eorum raritatem intro nauis deciderat. Poſtquam intus fuimus, primùm erant tenebræ, nihílque videbamus.

προσῶπον, σκότος ἦν, καὶ κάδην

ἐωρῶμεν. ὕστερον δὲ αὐτῆς ἀναχαινόντος, εἰσορῶμεν κῆτος μέγα, καὶ παντὶ πλατύ, καὶ ὑψηλόν, ἱκανὸν μυρίανδρον πόλει οἰκεῖν. ἔκειντο δ' ἐν μέσῳ καὶ μικροὶ ἰχθύες, καὶ ἄλλα πολλὰ θηρία συγκεκομμένα, καὶ σκοίων ἰσία, καὶ ἀγκῶνες, καὶ ἀνθρώπων ὀστέα, καὶ φορτία. κατὰ μέσον δὲ, καὶ γῆ, καὶ λόφοι ἦσαν, ἐμοὶ δοκεῖν, ὑπὸ τοῦ ἰλύος, ὑπ' αὐτοῦ κατέπινε συνιζάνουσα. ὕλη οὖν ἐπ' αὐτοῖς, καὶ δένδρα παντοῖα ἐπεφύκει, καὶ λάχανα ἐβεβλάστηκει, καὶ ἐώκει πάντα χειρασμένοις. περίμετρος δὲ τῆς γῆς, σταδίοι διακόσιοι καὶ τεσσαράκοντα. ὧν ἦν ἰδεῖν καὶ ὄρνεα τὰ θαλάττια, λάροις, καὶ ἀλκυόνας, ἐπὶ τῶν δένδρων νεοττεύοντα. τότε μὲν οὖν ἐπολὺ ἐδακρύσαμεν. ὕστερον δὲ ἀνασήσας τοὺς ἑταίρους, τῇ μὲν ναυῒ παρεσκευάσαμεν· αὐτοὶ δὲ τὰ πυρεῖα συντείναντες, καὶ ἀνακαύσαντες, δεῖπνον ἐκ τῶν παρόντων ἐποιούμεθα. παρέκειτο δὲ ἀφθονα καὶ παντοδαπὰ κρέα τῶν ἰχθύων. καὶ ὕδωρ ἔπιομεν ἐκ τοῦ στόματος ἐξερεύγοντος. τῇ ὑστεραίᾳ δὲ διαναστάντες, εἴποτε ἀναχανοι τὸ κῆτος, ἐξορῶμεν· ἄλλοτε μὲν ὄρη, ἄλλοτε δὲ μόνον ὕδατος, πολλάκις δὲ νῆσους.

Tandem eo hiante videmus cetum ingentem, vndiquaque latum, altúmque, ciuitatis capacem, quæ incolarum decem millia capere posset. In medio quoque parui erant pisces, aliæque multæ beluæ concisæ, nauiúmque mali, & anchoræ, hominúmque ossa, & onera. Circa medium verò, & terra, & colles erant, vt conijcio, ex eo quem absorpserat limo, accumulati. In his innata erat sylua, arboréſq; omnigenæ, oleráque accreuerant, omniáque cultis agris erant similia. Circuitus terræ ducentorum & quadraginta stadiorum erat. Erat etiam videre, marinas aues, laros, & halcyones in arboribus nidificantes. Ac tum plurimum fleuimus. Tandem cùm sociorum animos erexissem, nauim fulciuimus: ipsique accenso ex attritis silicibus igne, ex ijs quæ aderant cœnam parauimus. Appositæ sunt multæ omnigenûm piscium carnes, & aquam ex Lucifero allatam adhuc habebamus. Sequenti die excitati, siquando hiasset cetus, nunc montes, nunc cœlum duntaxat, sæpe verò insulas conspicabamur.

καὶ γὰρ ἠδαπόμεθα, φερομένου αὐτοῦ ὀξέως πρὸς πᾶν μέρος τῆς θαλάττης. ἐπειδὴ δὲ ἐθάδες τῇ διαπείρᾳ ἐγιγνόμεθα, λαβὼν ἐπὰ τ ἐπιρρων, ἐβάδιζον ἐς τὴν ὕλην, περισκέπτεσθαι τὰ πάντα βουλόμενος. οὔπω δὲ ὅλους πέντε διελθὼν σταδίους, εὗρον ἱερὸν Ποσειδῶνος, ὡς ἐδήλου ἡ ἐπιγραφή. καὶ μετ' ὀλίγον, καὶ τάφοις πολλοῖς, καὶ στήλας ἐπ' αὐτῶν, πλησίον τε, πηγὴν ὕδατος διαυγοῦς. ἔτι δὲ καὶ κυνὸς ὑλακὴν ἠκούομεν, καὶ καπνὸς ἐφαίνετο πόρρωθεν. καὶ τινα καὶ ἔπαυλιν εἰκάζομεν. σπουδῇ οὖν βαδίζοντες, ἐφιστάμεθα πρεσβύτῃ καὶ νεανίσκῳ, μᾶλλα πρεσβύμους πρέσπαν τινα ἐργαζομένοις, καὶ ὕδωρ ἀπὸ τ πηγῆς ἐπ' αὐτὴν διοχετεύοισιν. ἡδέντες οὖν, ἅμα, καὶ φοβηθέντες, ἔστημεν. κἀκεῖνοι δὲ ταυτὸν ἡμῖν ὡς τὸ εἰκὸς πάσχοντες, ἀναυδοὶ παρέσκεσαν. χρόνῳ δ' ὁ πρεσβύτης ἔφη, τίνες ὑμεῖς ἄρα ἐστὲ ὦ ξένοι; πότερον ἔφη, τ ἁλιέων δαιμόνων, ἢ ἀνθρωποι δυσχεῖς, ἡμῖν παραπλήσιοι; καὶ γὰρ ἡμεῖς ἄνθρωποι ὄντες, καὶ ἐν γῇ βαπέντες, νῦν θαλάττιοι γεγοναμεν, καὶ σωνηχόμεθα τῷ περιέχοντι τούτῳ θηρίῳ,

Etenim eam ad omnem maris partem velociter ferri percipiebamus. Postquam autem huic mansioni fuimus assuefacti, assumptis septem socijs, omnia lustrandi studio, per syluam ambulabam. Nec dum tota quinque stadia emensus, Neptuni quoddam sacellum inueni, quemadmodum declarabat inscriptio: nec multò post, sepulchra multa, desuperque cippos, iuxtaque fontem aquæ limpidæ. Quinetiam latratum canis audiuimus, eminúsque apparuit fumus, vnde domum ibi esse conijciebam⁹. Itaque gressum accelerantes offendimus senem & adolescentem, qui valdè alacriter sulcum faciebant, in eúmque aquam è fonte deriuabant. Ergo læti simul, ac territi constitimus. Pariter & illi, vt consentaneum erat, muti astiterunt. At tandem aliquãdo Quinam estis ô hospites? inquit senex. Vtrum ex marinis Dijs estis, an infœlices homines nobis similes? Etenim nos qui sumus homines in terris olim enutriti, marini nunc sumus, & cum hac qua continemur belua fluctuamus,

τῷ περιέχοντι τούτῳ θηρίῳ,

οὐδὲ ὁ πάρεμμι, ἀκριβῶς εἰδότες. τεθνάναι μὲν γὰρ εἰκάζομεν, ζῆν δὲ πιστεύομεν. πρὸς ταῦτ' ἐγὼ εἶπον. καὶ ἡμεῖς τοι ὦ ἄνθρωποι νεήλυδες ὦ πάτερ ἐσμὲν, ἀπτῷ σκάφει πρώην καταποθέντες. προσήλθομεν δὲ ἐγὼ, βουλόμενοι μαθεῖν τὰ ἐν τῇ ὕλῃ ὡς ἔχει. πολλὴ γάρ τις καὶ λάσιος ἐφαίνετο. δαίμων δέ τις ὡς ἔοικεν ἡμᾶς ἤγαγε, σέ τε ἐνορμώσις, καὶ εἰσορμώσις ὅπ μὴ μόνοι ἐν τῷδε καθείργμεθα τῷ θηείῳ. ἀλλὰ φράσον ἡμῖν τὴ σεαυτὸ τύχω, ὅστις ὢν, καὶ ὅπως δεῦρο εἰσῆλθες. ὁ δὲ, οὐ πρότερον ἔφη ἐρεῖν, οὐδὲ πίνεσθαι παρ' ἡμῶν, πρὶν ξείνιον τῶν παρόντων μεταδῶναι. καὶ λαβὼν ἡμᾶς, ἦγε ἐπὶ τὴν οἰκίαν. ἐπεποίητο δὲ αὐτάρκη. καὶ στιβάδας ἐνῳκοδόμητο. καὶ τἆλλα ἐκέκτητο. παρεθεὶς δὲ ἡμῖν λάχανά τε, καὶ ἀχερδεῦνα, καὶ ἰχθῦς, ἔπι δὲ καὶ οἶνον ἐγχέας, ἐπειδὴ ἱκανῶς ἐκορέσθημεν, ἐπυνθάνετο ἃ ἐπεπόνθειμεν. κἀγὼ πάντα ἐξῆς διηγησάμην, τὸν τ' χειμῶνα, καὶ τὰ ἐν τῇ νήσῳ, καὶ τὸ ἐν τῷ ἀέρι πλεῖν, καὶ τὸν πόλεμον, καὶ τἆλλα, μέχρι ἐς τὸ τοῦτος καταδύσεως.

nec quid simus, satis nouimus: perijsse quidem videmur, sed viuere credimus. Ad hæc ego, Et nos inquã, ô pater homines aduenæ nouisumus, pridie cum naui ipsa deglutiti. Accessimus autem studio discendi quo modo ea se habeant, quæ in sylua sunt, etenim magna densáque videbatur. Deus autem aliquis vt verisimile est nos adduxit, vt te viso sciremus nos hac in bellua non solos esse inclusos. Sed tuam ipsius fortunam nobis edissere, quisnam sis, & quo pacto huc introieris. Ille verò, Non priùs dicam, inquit, nec intelligetis ex me, quàm hospitio excepti præsentibus bonis fruamini: simúlque nos acceptos in ædes duxit, quas sibi idoneas construxerat, in issque toros ædificarat, aliáque instruxerat. Cùm autem olera, & glandes, piscésque apposuisset, præterea etiam vinum infudisset, postquam saturi fuimus, rogabat quid nobis accidisset. Cui omnia ordine exposui, scilicet tempestatem illam, & quid in Insula contigisset, tũ nauigationẽ in aëre, bellũq; & cętera quò vsque in cetũ ingressi sumus.

ὁδ' ὑπερθαυμάσας, καὶ αὐτὸς ἐν μέρει τὰ καθ' αὑτὸν διεξήει, λέγων, τὸ μὲν γένος εἰμὶ ὦ ξένοι, κύπριος. ὁρμηθεὶς δὲ κατ' ἐμπορείαν ἀπὸ τῆς πατρίδος μετὰ τούτου, ὃν ὁρᾶτε, καὶ ἄλλων πολλῶν οἰκετῶν, ἔπλεον εἰς Ἰταλίαν, ποικίλον φορτίον κομίζων ἐπὶ νεὼς μεγάλης, ὡς ἐπὶ σώματι τῶν κητῶν διαλελυμένῳ ἴσως ἐωράκατε. μέχρι μὲν οὖν Σικελίας, εὐτυχῶς διεπλεύσαμεν. ἐκεῖθεν δὲ ἁρπασθέντες αὐτόματῳ σφοδρῷ, τετάρτῃ ἐς τὸν Ὠκεανὸν ἀπήχθημεν. ἔνθα τῷ κήτει περιτυχόντες, καὶ αὐταῖς ἐκείναις καταποθέντες, δύο ἡμεῖς τῶν ἄλλων ἀποθανόντων, ἐσωθήμεν. θαύσαντες δὲ τὸν ἑταῖρος, καὶ ναὸν τῷ Ποσειδῶνι δειμάμενοι, τούτου τὸν βίον ζῶμεν, λάχανα μὲν κηπεύοντες, ἰχθῦς δὲ σιτούμενοι, καὶ ἀκρόδρυα. πολλὴ δὲ ὡς ὁρᾶτε ἡ ὕλη. καὶ μιν καὶ ἀμπέλους ἔχει πολλάς, ἀφ' ὧν ἥδιστος οἶνος γίγνεται. καὶ τὴν πηγὴν δὲ ἴσως εἴδετε καλλίστου καὶ ψυχροτάτου ὕδατος. ξύλα δὲ ἀπὸ τῶν φύλλων ποιούμεθα, καὶ πῦρ ἄφθονον καίομεν, καὶ ὄρνεα δὲ θηρεύομεν τὰ εἰσπετόμενα, καὶ ζῶντας ἰχθῦς ἀγρεύομεν, ἐξιόντες

Is verò ſummopere miratus, res ſuas viciſſim explicabat, genere quidem, hoſpites, aiebat ille, ſum Cyprius. Verùm è patria cum hoc filio quem videtis, cúmque multis alijs famulis, ad mercaturam profectus, in Italiam, naui magna, quam in ore ceti diſſolutam fortè vidiſtis, mercibus varijs onuſta nauigabam. Atque ad Siciliam vſque fœliciter nauigauimus: Indéque vehementi vento abrepti, tertia die in Oceanum delati ſumus, vbi cetum nacti, vnà cum naui comitibúſque abſorpti, mortuis alijs, nos duo euaſimus. Sepultis autem ſocijs, erectáque Neptuno æde, vitam hanc viuimus, olera colentes: veſcimur autem piſcibus & glandibus. Magna verò, vt videtis, eſt ſylua, vitéſque multas habet, ex quibus iucundiſſimum vinum oritur: & fortè fontem optimæ & frigidiſſimæ aquæ vidiſtis. Lectum frondeum facimus, copioſum ignem ſuccendimus, inuolantes aues aucupamur, & viuos piſces piſcamur in beluæ branchia

egreſſi

ἐπὶ τὰ βραχέα τῆ θαλάσσης, ἔνθα καὶ λουόμεθα, ὁπόταν ὀπτῶμεν. καὶ μίλα καὶ λίμνη οὐ πόρρω ὄντα ἁλμυρά, σταδίων εἴκοσι τὸ περίμετρον, ἰχθῦς ἔχουσα παντοδαπούς. ἐν ᾗ καὶ νηχόμεθα, καὶ πλέομεν ἐπὶ σκάφους μικροῦ, ὃ ἐγὼ αὐτοπηξάμην. ἔτη δὲ ἡμῖν ὅτε τὰ καταπόσεως ταῦτα, ἕβδομον, καὶ εἰκοστόν. καὶ τὰ μὲν ἄλλα, ἴσως φέρειν δυνάμεθα. οἱ δὲ γείτονες ἡμῖν, καὶ πάροικοι, σφόδρα χαλεποὶ, καὶ βαρεῖς εἰσιν, ἄμικτοί τε ὄντες, καὶ ἄπειροι. ἦ γὰρ ἔφην ἐγὼ, καὶ ἄλλοι τινές εἰσιν ἐν τῇ κλίμακι πολλοὶ μὲν οὖν ἔφη, καὶ ἄξενοι, καὶ τὰς μορφὰς ἀλλόκοτοι. τὰ μὲν γὰρ ἑωσφόρεια, καὶ οὐραῖα τῆς ὕλης, Ταειχάνες οἰκοῦσιν, ἔθνος ἐγχελυωπὸν, καὶ καρβατοπρόσωπον, μαχλῶν, καὶ δραστὸν, καὶ ὠμοφάγον. τὰ δὲ τὰ ἑτέρας πλευρᾶς, καὶ τὰ δεξιὸν τεῖχον, Τετρωγλοδύται. τὰ μὲν ἄνω, ἀνθρώποις ὁμοιότατα. τὰ δὲ κάτω, τοῖς γαλεώταις. ἦθος μὲν τοι ἄδικοι εἰσι τῶν ἄλλων. τὰ λοιπὰ δὲ, Καρκινόχειρες, καὶ Κυνοκέφαλοι, ἀμμαχίαν τε, καὶ φιλίαν πρὸς ἑαυτοὺς πεποιημένοι. πλὴν δὲ μισογύναι, νέμονται Παγουρίδαι, καὶ Ψιττάκοδες,

egressi: vbi lauamus, siquando velimus. Quinetiam non procul est stagnum salsum, ambitu viginti stadiorum, quoduis piscium genus A continens, in quo namus, & nauigamus in parua scapha quam ipse compegi. Annus autem ex quo absorpti fuimus, hic est vigesimus septimus. Cætera autem B forsitan tolerare possemus: sed vicini nostri, & accolæ vehementer difficiles sunt, & molesti, inhumani & agrestes. Numquid, inquam ego, alij quoque ceto in- C sunt? Multi, inquit ille, hospitibus sæui, ac visu deformes. Nam occidentalem & extremam syluæ partem Tarichanes incolunt: gens anguillarum aspectu, ca- D rabea facie, bellatrix, audax, crudiuora. Latus ad dextram aliud Tritonomendetes tenent, superioribus partibus similes hominibus, inferioribus verò felibus: alijs vtique minùs E iniutij. Læuum verò Carcinochires, & Cynocephali fœdere & amicitia inter se iuncti. Mediterraneam denique regionem Paguradæ, & Psittopodes,

γμος μάχιμον, καὶ δεινικώτατον. τὰ ἑῶα ὑ πρὸς αὐτῷ τῷ σώματι, τὰ πολλὰ μὲ, ἐξημά θοι, περιπλυζόμενα τῇ θαλάττῃ. ὅμως ὑ ταῦτα ἐγὼ ἔχω, φόρον ψιττόποσιν ὑποτελῶν ἑκάστου ἔτους, ὄστρεα πεντακόσια. τοιαύτη μὲ ἡ χώρα ὑπάρχει ἡμᾶς ὑ χρὴ ὁρᾶν ὅπως διωκησόμεθα τοσούτοις ἔθνεσι μάχεσθαι, καὶ ὅπως βιοτεύσομεν. πόσοι δ' ἔφιν ἐγὼ οὗτοι πάντες εἰσί; πλείους ἔφη τ χιλίων. ὅπλα ὑ τίνα εἰσὶν αὐτοῖς; οὐδὲν ἔφη, πλὴν ὁσα τ ἰχθύων. ἐᾶν ἔφην ἐγὼ, ἀρὶς ἂν ἔχει διὰ μάχης ἐλθεῖν αὐτοῖς, ἅτε οὖσιν ἀθώπλοις, αὐτούς γε ὡπλισμένους. εἰ γὰ κρατήσομεν αὐτῶν, ἀδεῶς τὸλοιπὸν οἰκήσομεν. ἔδοξε ταῦτα. καὶ ἀπελθόντες ἐπὶ ναυῒ, παρεσκευαζόμεθα. αἰτία ὑ τῶ πολέμου ἔμελλεν ἔσεσθαι, τὸ φόρε ἢ ὐκ ἀπόδοσις, ἤδη τ προθεσμίας ἐνεστώσης. καὶ δὴ οἱ μὲ, ἔπεμπεν, ὑ δυσμὸν ἀπαιτοῦντες. ὁ δὲ, ὑπερφυῶς ἀποκριναμενος, ἀπέδιωξε τὸν ἄγγελον. πρῶτον οὖν οἱ Ψιττόποδες, καὶ οἱ Παγουρᾶδαι, χαλεπαίνοντες τῷ Σκιντάρῳ, ὅτι γὰ ἐκαλεῖτο μὴ πολλῶ genus bellicosum, cursúque velocissimum. Sed quæ ad Orientem versus ipsius beluæ os sita sunt, multa quidem deserta sunt, vt quę mari proluuntur. Ego tamen hæc teneo, vectigal pendēs Psittopodibus, ostrea quingēta quotannis. Et regio hæc hoc modo se habet. Est autem operæprecium vt prospiciamus quomodo cum tot gentibus congredi poterimus, & qua ratione viuemus. Quot inquam ego, omnes hi sunt? Plures, inquit, quàm mille. Quænam verò ipsorum sunt arma? Nullis, inquit, nisi piscium ossibus vtuntur. Igitur, inquam ęgo, nobis optimè cedet si cum illis pugnemus, vt pote armatis cum inermibus. Si enim ipsos superabimus, posthac intrepidè locum hunc incolemus. Quæ vt probauimus, ad nauim reuersi, accingebamur. Belli autem futura erat hæc causa, quòd tributum non penderetur. Instante iam pacti tempore, miserunt illi tributi petitores. Hic verò superbè respondens, nuncios persequutus est. Primùm igitur Psittopodes, & Paguradæ Scintharo, sic enim vocabatur, irati, magno tumultu irruerunt. Nos verò θορύβου ἐπήεισαν. ἡμεῖς ὑ,

θὴν ἔφοδον ὑποπτεύοντες, ἐξαυλισάμενοι, ἀνεμένομεν, λόχον ὑπὲρ τρεπτάξαντες ἀνδρῶν πέντε, καὶ εἴκοσιν. εἵροντο δ' αὐτοῖς ἐν τῇ ὑπέδρᾳ, ἐπειδὰν ἴδωσι παρελκυθέντας τοὺς πολεμίους, ἐπανίσασθαι. καὶ οὕτως ἐποίησαν. ἐπαναστάντες γὰρ, κατόπιν ἔκοπτον αὐτούς. καὶ ἡμεῖς δ', καὶ αὐτοὶ, πέντε καὶ εἴκοσι τὸ ἀριθμὸν ὄντες, καὶ γὰρ καὶ ὁ Σκίνθαρος, καὶ ὁ παῖς αὐτῶ, συνεστρατεύοντο, ἠντιάζομεν. καὶ συμμίξαντες ἡμῖν, καὶ φόβῳ, διεκυδυένομεν. τέλος δ', τρεπτὸν αὐτῶν ποιησάμενοι, κατεδιώξαμεν, ἄχρι πρὸς τοὺς φωλεούς. ἀπέθανον δ' τ' μὲ πολεμίων, ἑβδομήκοντα, καὶ ἑκατόν. ἡμῶν δ', εἷς, καὶ ὁ κυβερνήτης, τείχλης πλευρᾶ διαπαρεὶς τὸ μετάφρενον. σκέψιν μὲ οὖν τὴν ἡμέραν, καὶ τὴν νύκτα, ἐπιτηδεύσαμεν τῇ μάχῃ, καὶ τροπαῖον ἐστήσαμεν, φάλαγγι ξηρᾶν δελφῖνος ἀναπήξαντες. τῇ ὑστεραίᾳ δ', καὶ οἱ ἄλλοι αὐδρώποι, παῆσαν, τὸ μὲ δεξιὸν κέρας ἔχοντες οἱ Ταειχαῖς, ἡγεῖτο δ' αὐτῶν Πήλαμος, τὸ δὲ εὐώνυμον, οἱ Κυνοκέφαλοι. τὸ μέσον δὲ, οἱ Καρκινόχειρες. οἱ γὰρ Τειτανομενδῆται, ἡσυχίαν ἦγον, οὐδετέροις συμμαχεῖν προαιρούμενοι.

aduentum ſuſpicantes, poſitis quinque & viginti virorum inſidijs, foris illos expectabamus. Iis verò qui in inſidijs erant præſcriptum erat, vt inſurgerent, vbi prætergreſſos hoſtes vidiſſent: quod etiam fecerunt. Nam erecti à tergo ipſos cædebant. Nos etiam ipſi, viginti quinque numero (etenim Scintharus, eiúſque filius vnà militabant) obuiam venimus, congreſſique animo, viribúſque decernebamus. Denique conuerſos in fugam, ad ſuas vſque latebras inſequuti ſumus. Cæſi ſunt ex hoſtibus centum & ſeptuaginta, è noſtris vnus, & gubernator, tergum triglæ coſtæ perfoſſus. Die igitur & nocte illa in prælio manſimus, & trophæum ſtatuimus, arida ſpina Delphini ſuſpenſa. Poſtridie alij etiam re cognita adfuerunt. Dextrum quidem cornu Tarichanes, quos Pelamus ducebat: læuum Cynocephali, mediũ Carcinochires tenebant. Nam Tritonomendetes quieſcebant: neutri parti fauentes.

ἡμεῖς δὲ, περιπαρήσαντες αὐτοῖς τὸ Ποσειδώνιον, περιεμείξαμεν, πολλῇ βοῇ χρώμενοι. ἐνήχετο δὲ τὸ κῆτος, ὥσπερ τὰ σπήλαια. βεβλαμμένοι δ' αὐτὸν ἔτε γυμνῆτας, καὶ καταδιώξαντες ἐς πλοῖα ὕλλα, τολοιπὸν ἐπεκρατήσαμεν τῆς γῆς. καὶ μετ' οὐ πολὺ κήρυκας ἀποστείλαντες, νεκροὺς τε ἀνηρῶντο, καὶ περὶ φιλίας διελέγοντο. ἡμῖν δ' οὐκ ἐδόκει σπένδεσθαι. ἀλλὰ τῇ ὑστεραίᾳ χωρήσαντες ἐπ' αὐτὸν, πάντας ἀφλὶω ἐξεκόψαμεν, πλὴν τῶν Τετωνομενδήτων. οὗτοι δ' ὡς εἶδον τὰ γιγνόμενα, διαδραμόντες ἐκ τῶν βραγχίων, ἀφῆκαν αὐτοὺς εἰς τὴν θάλατταν. ἡμεῖς δὲ τὴν χώραν ἐπελθόντες, ἔρημον ἤδη οὖσαν, τῶν πολεμίων τὸ λοιπὸν ἀδείως κατῳκοῦμεν, τὰ πολλὰ γυμνασίοις τε καὶ κυνηγεσίοις χρώμενοι, καὶ ἀμπελουργοῦντες, καὶ τὸν καρπὸν συγκομιζόμενοι τ' ἐκ τῶν δένδρων. καὶ ὅλως, ἐῴκειμεν τοῖς ἐν διαιτητηρίῳ μεγάλῳ καὶ ἀφύκτῳ βυφῶσι, καὶ λελυμένοις. ἐνιαυτὸν μὲν οὖν καὶ μῆνας ἑπτὰ τοῦτον διήγομεν τὸν τρόπον. τῷ δ' ἐνάτῳ μηνὶ, πέμπτῃ ἰσταμένου, περὶ τὴν

At nos circum Neptuni templum illis obuij facti, magno cum clamore manus conseruimus, & vt antra solent, cetus resonabat. His in fugam versis, vt pote qui essent expediti, & in syluam abactis, postmodum terra potiti sumus. Nec multò post missis præconibus cadauera sustulerunt, & de ineunda amicitia compellarunt. Sed visum non est fœdus cum illis percutere: quin postera die eos aggressi, omnes funditus cecidimus præter Tritonomendetes: qui vt vidêre quæ contigerant, dilapsi per ceti branchias, in mare desilierunt. Igitur regionem ingressi, iam hostibus vacuam, postea sine metu habitauimus, palæstris & venationibus nos exercentes, vineas colentes, decerptúmque ex arboribus fructum comportantes. Denique similes ijs fuimus, qui in magno carcere, vnde nulla spes effugij, concluſi, delicijs & voluptatibus indulgent. Quam vitæ rationem annum & menses octo exegimus. Sed noni mensis die quinta, circa secundam oris apertionem

δευτέραν τοῦ στόματος ἀνοίξεως,

ἅπαξ γὰρ δὴ τοῦτο κατ' ἐνιαυτὸν ἑκάστοτε ἐποίει τὸ κῆτος, ὥστε ἡμᾶς σχεδὸν τὰς ἀνοίξεις τεκμαίρεσθαι τὰς ὥρας, περὶ οὗ τῷ δευτέρᾳ ὡς ἔφην ἀνοίξιν, ἄρνω βοήν τε πολλὴν, καὶ θόρυβος ἠκούετο, ὥσωρ κελεύσματα, καὶ εἰρεσίαι. παραχθέντες δ' ἂν, ἀνεπτύσαμεν ἐπ' αὐτὸ τὸ σῶμα τῶ θηρίου. καὶ αὐτοὶ τὸν ὀδόντων, καθεωρῶμεν ἅπαντα. ὧν ἐγὼ εἶδον θεαμάτων παράδοξότατον, ἄνδρας μεγάλους ὅσον ἡμισταδιαίους τὰς ἡλικίας, ἐπὶ νήσων μεγάλων περιπλέοντας, ὥσωρ ἐπὶ τριήρων. οἶδα μὲν ἀπίστοις ἐοικότα ἱστορήσων. λέγω δ' ὅμως. Νῆσοι ἦσαν ἐπιμήκεις μὲ, ὡς παύρου ὑψηλαὶ, ὅσον ἑκατὸν σταδίων ἑκάστη τὸν περίμετρον. ἐπὶ δ' αὐτῶν ἔπλεον τῶν ἀνδρῶν ἐλείνων ἀμφὶ τοὺς εἴκοσι, καὶ ὀκτώ. τούτων δὲ οἱ μὲ παρ' ἑκάτερα τῆς νήσου καθήμενοι, ἐφεξῆς ἐκωπηλάτουν, κυπαρίσσοις αὐτοκλάδοις μεγάλαις, καὶ αὐτοκόμοις, ὥσπερεὶ ἐρετμοῖς. κατόπιν δὲ ἐπὶ τῆς πρύμνης. ὡς ἐδόκει., κυβερνήτης ἐπὶ λόφου ὑψηλοῦ ἱσήκει, χαλκοῦν ἔχων πηδάλιον, σταδιαῖον τὸ μῆκος. ἐπὶ δὲ τῆ πρῴρᾳ

(hoc enim vnoquoque anni tempore semel faciebat Cetus, ita vt ex apertione, anni tempora conijcerem[9]) circa secundam, inquam, apertionem, & clamor multus, & tumultus audiebatur, veluti exhortantium nautarum, & remigantium. Quibus turbati, ad beluæ os prorepsimus, stantésque intra eius dentes aspiciebamus omnia. Spectaculorum quæ vidi inusitatissimum, hoc fuit, homines nimirum magni, dimidij stadij statura, qui magnis insulis tanquam triremibus nauigabant. Et quanuis sciam me non verisimilia narraturum, dicam tamen. Insulæ erant non admodum altæ, sed longæ, singulæ centum stadiorum ambitu: in quibus ex viris illis circiter viginti & octo nauigabant. Horum aliqui vtrinque insulæ lateribus insidentes ordine remigabant, cupressis magnis vnà cum suis frondibus, tanquam remis. Pone autem ad ipsam puppim, vt videbatur, gubernator in colle alto stabat, gubernaculum æneum, vnius stadij longitudine regens. Ad proram verò,

ἕσον τεσσαράκοντα ὡπλισμένοι αὐτῶν ἐμάχοντο, παντὶ ἐοικότες ἀνθρώποις, πλὴν τῆς κόμης. αὕτη δὲ, πῦρ ἦν, καὶ ἐκαίετο. ὥστε οὐδὲ κορύθων ἐδέοντο. αὐτὶ δὲ ἰσίων, ἄνεμος ἐμπίπλων τὴν ὕλην, πολλὴν ἐνοῦσαν ἐν ἑκάστῃ, ἐκόλπου τε αὐτὴν, καὶ ἔφερε τὴν νῆσον, οἱ ἐδέλει ὁ κυβερνήτης. κελευστὴς δ' ἐφειστήκει αὐτοῖς. καὶ πρὸς τὴν εἰρεσίαν ὀξέως ἐκινοῦντο, ὥσπερ τὰ μακρὰ τῶν πλοίων. τὸ μὲν ἓν πρῶτον, δύο ἢ τρεῖς ἑωρῶμεν. ὕστερον δ' ἐφαίνοντο ὅσον ἑξακόσιοι. καὶ διαταττες, ἐπολέμουν, καὶ ἐναυμάχουν. πολλαὶ μὲν οὖν αὐτόπορροι σὺν πράσσοντο ἀλλήλαις. πολλαὶ δὲ καὶ ἐμβληθεῖσαι κατεδύοντο. αἱ δὲ συμπλεκόμεναι, καρτερῶς διηγωνίζοντο, καὶ οὐ ῥᾳδίως ἀπελύοντο. οἱ γὰρ ἐπὶ τῆ πρῴρας τεταγμένοι, πᾶσαν ἐπιδείκνυντο προθυμίαν. ἐπιμβαίνοντες, καὶ ἀναρρῶντες. ἔζωγρει ὃ ἐδύνατο. αὐτὶ δὲ χειρῶν σιδηρῶν, πολύποδας μεγάλους ἀνδεδεμένους ἀλλήλοις ἐπερρίπτουν. οἱ δὲ, περιπλεκόμενοι τῇ ὕλῃ, κατεῖχον τὴν νῆσον. ἔβαλλον μὴν τοι, καὶ ἐπίτρωσκον ὀστέοις τε ἀμαξοπληθέσι, καὶ κάρυοις πληθριαίοις.

ex his quadraginta circiter armati pugnabant, hominibus, præter comam, omnino similes: hæc enim ignis erat, & ardebat, adeò vt galeis non esset opus. Pro velis verò ventus ingruens in syluam, quæ plurima cuique inerat, sinuabat illam: & quò vellet gubernator insulã deferebat. Præfectus autem ipsis instabat, ipsi verò confestim ad remigium mouebantur, quemadmodum longæ naues consueuerunt. Primùm igitur duos aut tres videbamus: postremò sexcenti apparuerunt: qui inter se dissidentes bellum, præliúmq; nauale committebãt. Multæ quidem oppositis proris contritæ sunt, multæque dissolutæ submersæ sũt. Aliæ confligentes fortiter certabant, neque facilè ab inuicem soluebantur. Nam qui in prora instructi pugnabant, omnem incessendo & cædendo industriã ostendebant: & nemo viuos capiebat. Ac pro ferreis rostris magnos polypos inuicem connexos iaciebant, qui syluæ complicati. Insulas tenebant. Percutiebant etiam & vulnerabãt ostreis, quorũ vnum currũ impleat, & spõgijs magnitudine iugeris,

ἦρχεν δὲ τῶν μὲν, Αἰολοκένταυρος. τῶν δὲ, Θαλασσοπότης. καὶ μάχη αὐτοῖς ἐγένητο, ὡς ἔδοκει, λείας ἕνεκα. ἐλέγετο γὰρ ὁ Θαλασσοπότης πολλὰς ἀγέλας δελφίνων τῶν Αἰολοκενταύρου ἐλαυνέναι, ὡς ἐγὼ ἀκούειν ὀνειδιζομένων ἀλλήλοις, καὶ τὰ ὀνόματα τῶν βασιλέων ὀνειδιζομένων. τέλος δὲ, νικῶσιν οἱ τοῦ Αἰολοκενταύρου. καὶ νήσους τε τῶν πολεμίων καταδύουσιν ἀμφὶ τὰς πεντήκοντα, καὶ ἑκατόν, καὶ ἄλλας τρεῖς λαμβάνουσιν αὐτοῖς αἰδοίοις. οἱ δὲ λοιποὶ, ὡρύμναν προυσάμενοι, ἔφευγον. οἱ δὲ, μέχρι τινὸς διώξαντες, ἐπειδὴ ἐκπέρας ἐγένοντο, τραπόμενοι πρὸς τὰ ναυάγια, τῶν πολεμίων ἐπεκράτησαν, καὶ τὰ ἑαυτῶν ἀνείλοντο. καὶ γὰρ ἐκείνων καταδύσαι νήσους ὀλίγας τοὺς ἑπτὰ καὶ εἴκοσι. ἔσπασαν δὲ καὶ τρόπαιον τῆς ναυμαχίας, ὅτι τῇ κεφαλῇ τοῦ κήτους μίαν τῶν πολεμίων νῆσον ἀνασταυρώσαντες. ἐκείνῳ μὲν οὖν πλὴν νύκτα περὶ τὸ θηρίον ἠυλίσαντο, ἀγκύρας δὲ καὶ τὰ ἀπόγαια, καὶ ἐπ' αὐτῶν γὰρ ἀγκύρεσις ἐγένητο

His autem præerat Æolocentaurus. Illis verò Thalassopotes. Quibus ob prædam orta est pugna: nam Thalassopotes dicebatur multos Æolocentauri delphinum greges abegisse, vt audire erat ex mutuis exprobrationibus, & ex eo quòd nomina regum inclamabant. Tandem vicerunt qui ab Æolocentauro stabant, & insulas circiter centum & quinquaginta submerserunt, & tres alias cum viris ipsis ceperunt: at reliquæ collisa puppi fugerunt. Quas vbi paulùm persecuti fuissent, sub. vesperam ad naufragia reuersi, plurima obtinuerunt, suásque res receperunt: nec pauciores quàm octoginta insulas submerserunt. Tum insularis pugnæ trophæum in capite Ceti statuerunt, suspensa vna ex hostium insulis. Illa igitur nocte circa beluam demorati sunt, alligatis ipsi nauium retinaculis, factáque statione ad anchoras. Nam magnis, vitreis, & validis anchoris vtebantur.

ἀγκυρῶν πλησίον ὡρμισάμενοι. μεγάλαις, ὑαλίναις, καρτεραῖς.

τῇ ὑστεραίᾳ δὲ δύσαντες ὑπὸ τῆς κήτους, καὶ τοὺς οἰκείους θαλλόντες ἐκ αὐτῆς, ἀπέπλεον ἡδόμενοι, καὶ ὥσπερ παιᾶνας ᾄδοντες. ταῦτα μὲν τὰ κατὰ τὴν νησομαχίαν γενόμενα.

Postridie cùm supra cetum sacra fecissent, subsque ibi sepeliuissent, læti, & vt pæana canentes, abierunt. Hæc sunt quæ insulari in pugna acciderunt.

ΑΛΗΘΟΥΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ
λόγος δεύτερος.

HISTORIÆ VERÆ
LIBER SECVNDVS.

Ὁ δὲ ἀπὸ τούτου χρόνος οὐκέτι φέρων ἐγὼ τὴν ἐν τῷ κήτει διαγωγήν, ἀχθόμενός τε τῇ μονῇ, μηχανήν τινα ἐζήτουν, ὅτῳ τρόπῳ ἂν ἐξελθεῖν γένοιτο. καὶ τὸ μὲν πρῶτον, ἔδοξεν ἡμῖν διορύξασι κατὰ τὰ δεξιὰ τοῖχον, ἀποδρᾶναι. καὶ ἀρξάμενοι, διεκόπτομεν. ἐπειδὴ δὲ προελθόντες ὅσον πέντε σταδίους, ἐδοκοῦμεν, τῷ ὀρύγματος ἐπαυσάμεθα. τὴν δὲ ὕλην καῦσαι διέγνωμεν. οὕτω γὰρ ἂν τὸ κῆτος ἀποθανεῖν. εἰ δὲ τοῦτο γένοιτο, ῥᾳδία ἔμελλεν ἡμῖν ἔσεσθαι ἡ ἔξοδος. ἀρξάμενοι οὖν ἀπὸ τῶν οὐραίων ἐκαίομεν. καὶ ἡμέρας μὲν ἑπτὰ καὶ νύκτας ἴσας ἀναισθήτως εἴχε τοῦ κάματος. ὀγδόῃ δὲ καὶ ἐνάτῃ συμπεσόν

Xinde cùm illam vitæ rationem ferre non possem ampliùs, illiusque mansionis me tæderet, quærebam quânam arte nobis exitus pateret. Ac primùm nobis visum est effosso pariete dextro fugam tentare. Sed cùm pertundere cœpissemus, & ad quinque progressi stadia nihil effecissemus, à fossione destitimus: syluam verò incendere decreuimus, vt sic Cetus moreretur: quod si fieret, facilis egressus nobis futurus esset. Itaque initium incendij ab extremitate duximus: at ille dies septem totidémque noctes se vti non sensit. Octaua tandem ac nona

αὐτῆ νοσοῦντος. ἀρχόμενον γοῦν αὐτὸν ἐπέσχασε. καὶ ἔπειτα ἀναχαίτοι, τάχ' συμέμνε. δεκάτῃ δὲ, καὶ ἑνδεκάτῃ, τέλεον ἀπενεχρώθη, καὶ δυσωδες A λῶ. τῇ δωδεκάτῃ δὲ, μόγις ἐνοήσαμεν ὡς εἰ μή τις χανόντος αὐτῆ τὰ σιαγόνε διέξει τὸν γομφίους, ὥστε μηκέτι συγκλεῖσαι, κινδυνεύσομεν καταπλακεισθέντες ἐν B νεκρῷ αὐτῷ ἀπολέσθαι. οὕτω δὴ τὸ σῶμα μεγάλοις δοκοῖς διερείσαντες, ἐς ναῦν ἐπεσκευάζομεν, ὕδωρ τε ὡς ὀπωλεῖον ἐμβαλλόμενοι, καὶ τἆλλα C ἐπιτήδεια. κυβερνήσειν δ' ἔμελλεν ὁ Σκίνδαρος. τῇ δ' ἐπούσῃ, τὸ μὲ, ἤδη τεθνήκει. ἡμεῖς δ' ἀνελκύσαντες τὸ ὠλοῖον, ᾗ διὰ τῶ ὀραιωμάτων διαγα- D γόντες, ὀκ τῶ ὀδόντων ἐξάψαντες, πρέμα καθήκαμεν ἐς τὴν θάλατταν. ἐπιβάντες δ' ἐπὶ τὰ νῶτα. ᾗ δύσαντες τῷ Ποσειδῶνι, αὐτῆ πυρὰ τὸ τρόπαιον, ἡμέρας βῆς ἐπαυλισάμενοι, E ὑλωμία δὲ λῶ, τῇ τετάρτῃ ἀπεπλεύσαμεν. ἔνθα δὴ πολλοῖς τ' ὀκ τ' ναυμαχίας νεκροῖς ἀπλωτῶμεν, ᾗ περισωκέλλομεν. ᾗ τὰ σώματα καταμερδόντες, ἐθαυμάζομεν. ᾗ ἡμέρας μὲν πῆας ἐπλέομεν, illum ægrotare intellexi-mus : quum ignauius hiabat, quum siquando hiaret, statim os comprimebat. Decima denique & vndecima mortuus est, & fœtuit. At duodecima vix sensimus nos periclitarine in cadauere concluſi moreremur, nisi quis dentes molares suffulciret, ita vt fauces non amplius præcluderet. Ita verò ore magnis trabibus diducto, nauim parabamus, tum plurimam aquam, tum alia necessaria imponendo. Gubernator futurus erat Scintharus. Postera die iam mortuus erat Cetus, quum retractam nauim, & per raritatem dentium deductam, & explicatam, in mare demisimus. Tum consensо dorso, factisque ibi iuxta trophæum Neptuno sacris, post tridui moram, quarto die, quia placidum erat mare, discessimus. Hîc nos in multa nauali prælio deuictorum cadauera incidimus & impegimus, quorum corpora metiti mirabamur. Posteaquam autem temperato cœlo vtentes, aliquot dies nauigauimus;

ἀυκρότῳ αἰεὶ χρώμενοι. ἔ-

πειτα βορέου σφοδρῶ πνεύσαντος, μέγα κρύος ἐγένετο. καὶ ὥστ' αὐτῆ παῖ ἐπάγη τὸ πέλαγος. οὐ ξεπωτολῆς μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐς βάθος, ὅσον ἐς τετρακοσίας ὀργυιάς, ὥστε καὶ ἀποβαίνειν, διαδρᾶναι ἐπὶ τῶ κρυστάλλω. ἐπιμόντος οὖν τοῦ πνεύματος φέρειν οὐ δυνάμενοι, τοιόνδε τι ἐπενοήσαμεν. ὁ δὲ τῶν γνώμων ἀποφηνάμενος, ἰῶ Σκίνδαρος. σπάψαντες γὰρ ἐν τῶ ὕδατι ἀπήλαιον μέγιστον, ἐν τούτω ἐμείναμεν ἡμέρας τεσσαράκοντα, πῦρ ἀναπαίοντες, καὶ ἰχθυοτροφοῦντες τοὺς ἰχθῦς. ἐνεπορούμεθα δὲ ἀνορύττοντες. ἐπεὶ δὲ ἤδη ἐπέλιπε τὰ ὀπτήδεια, ἐσπλεύσαντες, καὶ τὴν ναῦν πεπηγυῖαν ἀναστάσαντες, καὶ ἐπιστάντες τῶ ὀθόνιω, ἐσυρόμεθα ὥσπερ πλέοντες λείως καὶ ἐσφαιρωτῶς, ὅτι τὸ πέλαγος ὁμαλὸν ἦν. ἡμέρᾳ δὲ πέμπτη ἀλέα τε ἦν, καὶ ὁ πάγος ἐλύετο. καὶ ὕδωρ πάντα αὖθις ἐγίγνετο. πλεύσαντες δὲ ὅσον τεσσαράκοντα σταδίους, νήσῳ μικρᾷ καὶ ἐρήμη ἐσπαντεχθημεν. ἐκ δὲ ὕδωρ λαβόντες, ἐπελείπει γὰρ ἤδη, καὶ δύο ταύρους ἀγελαίους καταβαλόντες, ἀπεπλεύσαμεν.

ortus est vehemens boreæ flatus, vnde adeò magnum frigus, vt totum mare concreuerit, non in superficie modò, sed in quadringentarum vlnarum profunditatem, vt egressi super glaciem curreremus. Sed cùm perseuerantem ventum ferre non possemus: tale quiddam excogitauimus: author autem consilij fuit Scintharus. Maximum antrum in aqua fodimus, in quo dies triginta mansimus ignem accendendo, & piscibus victitando, quos inter fodiendum inueniebamus. Sed vbi iam defecit commeatus, egressi nauem impactam euulsimus, ac velum expandimus, pérque glaciem delabentes, læuiter & leniter tanquam nauigantes trahebamur. Quinta autem die glacies tepore liquescebat, omniáque rursus aqua fiebant. Inde trecenta circiter stadia emensi, in paruam desertámque insulá delati sumus. vnde hausta aqua, quoniam nobis iam defecerat, confectísque arcu duobus syluestribus tauris, soluimus.

οἱ δὲ ταῦροι οὗτοι, τὰ κέρατα οὐκ ἐπὶ τοῦ κεφαλῆς εἶχον, ἀλλ' ὑπὸ τοῖς ὀφθαλμοῖς, ὥσπερ ὁ Μῶμος ἠξίου. μετὰ δὲ πολὺ δὲ εἰς πέλαγος ἐμβαίνομεν, οὐχ ὕδατος, ἀλλὰ γάλακτος. καὶ νῆσος ἐν αὐτῷ ἐφαίνετο λευκή, πλήρης ἀμπέλων. ἣν δὲ ἡ νῆσος, πυρὸς μέγιστος πάνυ συμπεπηγώς, ὡς ὕστερον ἐμφάζοντες ἐμάθομεν, σταδίων εἰκοσιπέντε τὸ μέγεθος. αἱ δ' ἄμπελοι βοτρύων πλήρεις. οὐ μὴν τοι οἶνον, ἀλλὰ γάλα ἐξ αὐτῶν ἀπεθλίβομεν. ἱερὸν δ' ἐν μέσῃ τῇ νήσῳ αὐτοκοδόμητο, Γαλατείας τῆς νηρηίδος, ὡς ἐδήλου τὸ ἐπίγραμμα. ὅσον οὖν χρόνον ἐκεῖ ἐμείναμεν, ὄψον τε ἡμῖν καὶ σῖτον ἡ γῆ παρεῖχε. ποτὸν δὲ τὸ ἐκ τῶν βοτρύων γάλα. βασιλεύειν δὲ τούτων τῶν χωρίων ἐλέγετο Τυρὼ ἡ Σαλμωνέως μὲν τοῦ ἐντεῦθεν ἀπαλλαγέν, ταύτην περὶ τὸ Ποσειδῶνος λαβοῦσα τὸ πέλαγος. μείναντες δὲ ἡμέρας ἐν τῇ νήσῳ πέντε, τῇ ἕκτῃ ἐξορμήσαμεν, αὔρας μέν τινος παραπεμπούσης, λειοχύμονος δὲ οὔσης τὸ θαλάττης. τῇ ὀγδόῃ δὲ ἡμέρᾳ πλέοντες, ἐκ ἔτι εἶδὰ τὸ γάλακτος, ἀλλ' ἤδη ἐν ἁλμυρῷ καὶ κυανῷ ὕδατι,

Hi autem tauri non in fronte, sed sub oculis, vt volebat Momus, habebant cornua. Nec multò post in mare non aqueum, sed lacteum ascendimus: vbi alba insula vitibus referta apparebat: quæ maximus erat caseus vehementer coagulatus, vt eo postea comesto didicimus: quæque viginti quinque stadiorum longitudine constabat. Vites autem vuis scatebant, ex quibus non sanè vinum, sed lac expressimus. In media insula, templum Galateæ Nereidi sacrum extructum erat, vt inscriptio declarabat. Itaque quandiu ibi mansimus, opsonium & cibum terra nobis præbuit: potum, lac ex vuis expressum. Tyro Salmonei filia post obitum, hoc honore à Neptuno decorata, regionum harum imperio potiri dicebatur. Exactis in insula quinque diebus, sexta portum egressi sumus impellente nos aura, & tranquillo ab vndis mari stante. Porrò octaua die cùm non amplius in lacte, sed in aqua salsa cæruleáque nauigaremus.

καθορῶμεν ἀνθρώπους πολλοὺς ἐπὶ τῶν πελάγους διανέοντας, ἅπαντα ἡμῖν ὁμοιοτάτους, καὶ τὰ σώματα, καὶ τὰ μεγέθη, πλὴν μόνων τῶν ποδῶν. ταῦτα γὰρ φέλλινα εἶχον· ἀφ' οὗ δὴ οἶμαι καὶ ἐπωνύμως ἐκαλοῦντο Φελλόποδες. ἐθαυμάζομεν οὖν ἰδόντες ἀβαπτίζομένους, ἀλλ' ὑπερέχοντας τῶν κυμάτων, καὶ ἀδεῶς ὑποπτερύγιτας. οἱ δὲ, καὶ προσέπεσαν, καὶ ἠσπάζοντο ἡμᾶς Ἑλληνικῇ φωνῇ. ἔλεγόν τε εἰς Φελλὼ ἅμα αὐτῶν παραπέμψαι ἐπείγεσθαι. μέχρι μὲν δή τινος συνωδοιπόρουν ἡμῖν παρεσθέοντες. εἶτα ἀποβαπόμενοι τῆς ὁδοῦ, ἐβάδιζον, εὐπλοΐαν ἡμῖν ἐπευξάμενοι. μετ' ὀλίγον δὲ, πόλαι νῆσοι ἐφαίνοντο. πλησίον μὲν δὴ ἀφιστεῶν ἡ Φελλὼ, ἐς ἣν ἐπεῖνοι ἔσπευδον, πόλις ἐπὶ μεγάλου καὶ στρογγύλου φελλοῦ κατοικουμένη. πόρρωθεν δὲ, καὶ μᾶλλον ἐν δεξιᾷ πέντε μέγισται καὶ ὑψηλόταται. καὶ πῦρ πολὺ ἀνεκαίετο. κατ' ὄψιν τε ἐφέρετο, μία πλατεῖα, καὶ ταπεινὴ, σαφέσιν ἀπέχουσα ὡς ἑλάττους πεντακοσίων. ἤδη δὲ πλησίον τε ἦμεν. καὶ θαυμασή τις αὔρα περιέπνευσεν ἡμᾶς, ἡδεῖα καὶ εὐώδης, οἵαν

multos homines supra mare decurrentes cernimus, corporibus & magnitudine nobis omnino similes, sed non pedibus, quos habebant suberinos: vnde Phellopodes, vt puto, vocabantur: quos quum non demergi, sed supra fluctus extare, intrepidéque incedere videremus, admiratione capiebamur. Illi ad nos accesserunt, & Græca lingua salutarunt: dixerúntque se in patriam Phello properare. Hi nos aliquandiu sunt comitati à latere currentes: postea auersi à via, fœlicem nauigationem comprecati iuerunt. Paulò post insulæ multæ apparuerunt. Propè quidem à læua Phello, ad quam illi festinabant, quæ ciuitas super magno, rotundóque subere habitabatur. At è longinquo, & ad dextram magis, quinque maximæ, & excelsissimæ, vbi multus ignis accensus erat. Ad proram autem lata, humilisque vna, distans stadijs non minùs quingentis. Iámque propè eramus quum mirabilis quædam aura nos afflauit, suauis & odorata, qualem à fœlici Arabia spirare dicit historicus Herodotus:

φησὶν ὁ συγγραφεὺς Ἡρόδοτος,

ὀσπάζειν τὴ εὐδαίμονος Ἀραβίας. οἷον γὰρ ἀπὸ ῥόδου, καὶ νάρκισσου, καὶ ὑακίνθου, καὶ κρίνων, καὶ ἴων, ἔτι δὲ μυρσίνης, καὶ δάφνης, καὶ ἀμπελάνθης, τοιοῦτον ἡμῖν τὸ ἡδὺ προσέβαλλεν. ἡδέντες δὲ τῇ ὀδμῇ, καὶ χερσὶ δὲ μακρῶν πόνων ἐλπίσαντες, κατ' ὀλίγον ἤδη πλησίον τῆ νήσου ἐγινόμεθα. ἔνθα δὴ καὶ καθειρωμένῳ λιμένας τε πολλοὺς περὶ πᾶσαν ἀκλύστους κῦμ' μεγάλοις, ποταμούς τε διαυγεῖς ῥέοντας ἀρέμα ἐς τὴ θάλασσαν. ἔτι δὲ λειμῶνας, καὶ ὕλας, καὶ ὄρνεα μουσικὰ, τὰ μὲν ἐπὶ τῶν ἠόνων ᾄδοντα, πολλὰ δὲ καὶ ἐπὶ τῶ κλάδων. ἀὴρ δὲ κῦφος καὶ εὔπνους περιεκέχυτο τὴ χώραν. καὶ αὖραι δέ τινες ἡδεῖαι διαπνέουσαι, ἀρέμα πῶ ὕλιν διεσάλευον. ὥστε καὶ ἀπὸ τῶν κλάδων κινουμένων, τερπνὰ καὶ συνεχῆ μέλη ἀπησυείζετο, ἐοικότα τοῖς ἐπ' ἐρημίας αὐλήμασι τῶν πλαγίων αὐλῶν. καὶ μιῶ καὶ δυοῖν σύμμικτος ἠκούετο, οὐ δυσχερὴς, ἀλλ' οἷα χθόνιος ἂν ἐν συμποσίῳ, τῶν μὲν αὐλούντων, ἄλλων δὲ, ἐπαινούντων, ἐνίων δὲ, ἢ κιθαίζειν. τούτοις ἅπασι

nam qualis à roſa, narciſſo, hyacintho, lilijs, violis, præterea myrto, lauro, ampelanthe, talis odor ſuauiter nobis aſpirauit: quo dum recreabamur, & boni aliquid longis ex laboribus ſperabamus, paulatim ad inſulam acceſſimus. Hîc & portus videmus plurimos tranquillos, & magnos, fluuiósque limpidos in mare leniter ingredientes. Præterea prata, & ſyluas, & canoras aues, quarum aliæ in littoribus, multæ verò ſuper frondibus canebant. Aër lenis, & placidè ſpirans regioni circunfuſus: ac ſuaues auræ perſpirantes leniter ſyluam mouebant: ita vt ex motis ramis dulces & continui cantus ederentur, ſimiles ijs modulationibus, quæ in deſertis obliquis à fiſtulis reddi ſolent. Quinetiam promiſcua vox audiebatur, non tumultuoſa, ſed qualis in conuiuio ederetur, quum alij tibia canunt, alij laudant, nonnulli etiam ad tibiam, vel citharam ſaltant. Dum his demulcebamur, in portum deuenimus:

κεχρωμένων πρὸς αὐλὸν, κηλούμενοι, κατήχθημεν

ὁρμίσαντες ὑ πὶ ναῦ, ἀπε-
βαίνομεν, ἔ Σκιν θαρον ἐν αὐ-
τῇ, καὶ δύο τ ἑταίρων ἀπολι-
πόντες. προϊόντες δὲ διὰ λει-
μῶνος ἐναν θοῦντος, ἐντυγχά-
νομεν τοῖς φρουροῖς, καὶ περι-
πόλοις. οἱ δὲ, δήσαντες ἡμᾶς
ῥοδίνοις στεφάνοις, οὗτος γὰ μέ-
γιστος παρ' αὐτοῖς δεσμός ὅστιν,
ἀνῆγον ὡς τ ἄρχοντα. παρ' ὧν
δὴ καθ' ὁδὸν ἠκούσαμεν, ὡς ἡ
μὲ νῆσος εἴη τ μακάρων προσ-
χωρευομένων, ἄρχο δὲ ὁ
κρῆς Ραδάμανθυς. καὶ δὴ
ἀναχθέντες ὡς αὐτὸν, ἐν τάξει
τῶν διακ ομένων ἔστημεν τέ-
ταρτοι. ὧν δὲ ἡ μὲ πρώτη
δίκη, περὶ Αἴαντος τ Τελα-
μῶνος, εἴτε χρὴ αὐτὸν σωφρονεῖν
τοῖς ἥρωσιν, εἴτε καὶ μή. κατη-
γορεῖτο δὲ αὐτ, ὅτι μεμηνὼς,
καὶ ἑαυτὸν ἀπεκτόνοι. τέλος ὑ.
πολλῶν ῥηθέντων, ὁ Ραδάμαν-
θυς ἀπεφαίνετο. νικᾶ μὲ αὐτὸν
πόμενον τ ἑλλεβόρου, παρα-
δοθῆναι Ἱπποκράτει τῷ κῴῳ
ἰατρῷ. ὕστερον δὲ σωφρονήσαν-
τα, μετέχειν τ συμποσίου.
δευτέρα δὲ ἦν κρίσις ἐρωτική,
Θησέως καὶ Μενελάου περὶ τ
Ἑλένης διαγωνιζομένων, πο-
τέρῳ αὐτὴ χρὴ συνοικεῖν.
Μενελάῳ συνεῖναι αὐτὴν,

in quem appulsa nauí, & relictis in ea Scintharo, duobúsque socijs descendimus. Et cum procederemus per floridum pratum in custodes, & excubiarum circuitores incidimus, qui nos roseis coronis, quod est maximum apud ipsos vinculum, vinctos ad regem deduxerunt. A quibus in via intelleximus eam esse beatorum Insulam, in eáque regnare Cretensem Rhadamanthum: ad quem adducti, sterimus in quarto iudicandorum ordine. Prima causa erat de Aiace Telamonio, an illi in Heroum numero esse liceat, necne. Accusabatur autem quòd furijs actus seipsum necasset. Denique multo priùs habito sermone visum est Rhadamantho, vt nunc bibiturus helleborum, Hippocrati medico Coo traderetur, exinde ad mentem reuersus, heroum conuiuio interesset. Secunda causa amoris erat, Thesei scilicet & Menelai pro Helena contendentium, vtri illa cohabitare debeat. Et eam quidem Rhadamanthus adiudicauit Menelao, vt qui tot labores exantlasset,

καὶ ὁ Ραδάμανθυς, ἐδίκασε
ἃ τε καὶ τοσαῦτα πονήσαντι,

καὶ κινδυνεύσαντι τὸ γάμου ἕνεκεν. καὶ γὰρ αὐτῷ Θησεῖ καὶ ἄλλας εἶναι γυναῖκας, πλὴ τὴν Ἀμαζόνα, καὶ τὰς τοῦ Μίνωος θυγατέρας. τρίτη δ' ἐδικάσθη περὶ προεδρείας, Ἀλεξάνδρῳ τε τῷ Φιλίππου, καὶ Ἀννίβᾳ τῷ Καρχηδονίῳ. καὶ ἔδοξε προέχειν ὁ Ἀλέξανδρος. καὶ θρόνος αὐτῷ ἐτέθη παρὰ Κύρου τὸν Πέρσην, τὸν πρότερον. τέταρτοι δ' ἡμεῖς προσηνέχθημεν. καὶ ὁ μ' ἤρετο, τί παθόντες, ἔτι ζῶντες ἱερὸν χωρίον ἐπεβαίημεν. ἡμεῖς δὲ, πάντα ἑξῆς διηγησάμεθα. οὕτω δὲ μεταπεσόμενος ἡμᾶς, ἐπὶ πολὺν χρόνον ἐσκέπτετο, καὶ τοῖς συνέδροις ἐκοινοῦτο περὶ ἡμῶν. συνήδρευον δὲ ἄλλοί τε πολλοὶ, καὶ Ἀριστείδης ὁ δίκαιος, ὁ Ἀθηναῖος. ὡς δ' ἔδοξεν αὐτῷ, ἀπεφήναντο, τὸν μὲν πολυπραγμοσύνης καὶ τὸν ἀποδημίας, ἐπεὶδὴ ἀποπαύσωμεν, δοῦναι τὰς ζημίας. τὸ δὲ νῦν, ῥητὸν χρόνον μείναντας ἐν τῇ νήσῳ, καὶ συνδιατρίψαντας τοῖς ἥρωσιν, ἀπελθεῖν. ἔπεξε δὲ καὶ πλὴ προθεσμίαν τὸν ἐπδημίας, μὴ πλεῖον μηνῶν ἑπτά. τοιγαροῦν, αὐτομάτων ἡμῖν τῶν στεφάνων ἀπορρυέντων, ἐλελύμεθα,

tot pericula pro nuptijs adijsset: siquidem vxores alias, Amazonem illam, & filias Minois Theseus habebat. Tertia causa iudicata est, vtrum Alexandro Philippi filio, an verò Annibali Carthaginensi priores partes deberentur: visúmque est vt præcelleret Alexander, eíq; posita est sedes iuxta priorem Cyrum Persarum regem. Nos quarto loco adducti sumus. Tum ille nos interrogauit, cur viui adhuc ad sacrum hunc locum veniſſemus. Nos autem illi ex ordine cuncta narrauimus. Tum nobis è loco paulum summotis, secum diu pensitabat, & de nobis cum assessoribus communicabat. Confederant autem ei, cùm alij multi, tum etiam Athenienſis ille Aristides cognomento justus, ex cuius sententia decretum est vt vita functi curiositatis, & peregrinationis pœnas daremus. Nunc verò, postquam præscriptum tempus in Insula manſiſſemus cum heroibus conuersantes, inde abiremus. Terminum autem mansionis: non ampliùs quã mensium septem præscripsit. Hinc sponte sua defluentibus coronis soluti sumus,

καὶ εἰς τὴν πόλιν ἠρμέθα, εἰς τὸ τῶν μακάρων συμπόσιον. αὕτη μὲν οὖν ἡ πόλις πᾶσα χρυσῆ. τὸ δὲ τεῖχος περίκειται σμαραγδίνον. πύλαι δὲ εἰσὶν ἑπτὰ πᾶσαι μονόξυλοι κινναμώμινοι. τὸ μὲν πλῆθος ἔδαφος τῆς πόλεως, καὶ ἡ ἐντὸς τοῦ τείχους γῆ ἐλεφαντίνη. ναοὶ δὲ πάντων θεῶν, βηρύλλου λίθου ᾠκοδομημένοι. καὶ βωμοὶ ἐν αὐτοῖς μέγιστοι, μονόλιθοι, ἀμεθύστινοι, ἐφ' ὧν ποιοῦσι τὰς ἑκατόμβας. περὶ δὲ τὴν πόλιν, ῥεῖ ποταμὸς μύρου τοῦ καλλίστου, τὸ πλάτος πηχῶν ἑκατὸν βασιλικῶν. βάθος δέ, ὥστε νεῖν ἐυμαρῶς. λουτρὰ δέ ἐστιν αὐτοῖς, οἶκοι μεγάλοι, ὑάλινοι, τῷ κινναμώμῳ ἐγκαιόμενοι. αὐτὸ μὲν τὸ ὕδατος, ἐν τοῖς πυέλοις δρόσος θερμή ἐστιν. ἔδωκε δὲ χεῶνται, ἀραχνίοις λεπτοῖς, πορφυροῖς. αὐτοὶ δὲ σώματα μὲν οὐκ ἔχουσιν. ἀνὴ ἀναφεῖς, καὶ ἀσαρκοί εἰσι. μορφὴν δὲ καὶ ἰδέαν μόνον ἐμφαίνουσι. καὶ ἀσώματοι ὄντες, ὅμως ἔνεστι, καὶ κινοῦσι, καὶ φρονοῦσι, καὶ φωνὴν ἀφιᾶσι. καὶ ὅλως ἔοικε γυμνή τις σώματος ὁμοιότητα περικειμένη.

& in vrbem ad beatorum conuiuium adducti. Hæc vrbs tota est aurea, muróque smaragdino cincta. Porrò septem sunt portæ ex solo cinamomi ligno: pauimentum ciuitatis, & quæ intra mœnia est terra, eburnea. Deorum omnium templa ex berylo lapide constructa sunt, in ijs aræ maximæ, ex vno lapide nimirum amethysto constant, in quibus hecatombas immolant. Circa ciuitatem fluit amnis vnguenti optimi. cuius latitudo centum cubitorum regiorum est, altitudo ad natandum commoda. Porrò balnea magnas vitreas domos habent, in quibus cinamomum vritur. Aquæ vice ros est tepidus in peluibus; vestibus vtuntur purpureis, ex tenuissimis aranearum telis. Illi corpora non habent, sed sunt impalpabiles, & sine carne. Formam autem & speciem tantùm præ se ferunt. Incorporei tamen cùm sint, stant, mouentur, intelligunt, & vocem emittunt. In summa, videtur eorum anima nuda circumuagari, similitudine corporis circũdata. At nisi quis tetigerit,

ἡ ψυχὴ αὐτῶν περιπολεῖν. ἢ τὸ εἰ χαῶ μὴ ἅψαιτό τις, οὐκ ἂν

non

ἐλέγξῃς μὴ εἶναι σῶμα τὸ ὁρώμενον. εἰσὶ γὰρ ὥσπερ σκιαὶ ὀρθαὶ, οὐ μέλαιναι. γηράσκει δ' οὐδείς. ἀφ' ἧς αὐ ἡλικίας ἦλθη, παραμένει. οὐμὲν οὐ δ' νὺξ παρ' αὐτοῖς γίγνεται, A οὐδὲ ἡμέρα πάνυ λαμπρά. ἀλλὰ καθάπερ τὸ λυκαυγὲς ἤδη πρὸς ἕω, μηδέπω ἀνατείλαντος ἡλίου, τοιοῦτον φῶς ἐπέχει πᾶν γῆν. καὶ μὲν τοι καὶ ὥρων, μίαν ἴσασι τοῖς ἔτους. ἀεὶ γὰρ παρ' αὐτοῖς ἔαρ ἔστι, καὶ εἰς B αὔξεσι πνεῖ ὁ ζέφυρος. ἡ δ' χώρα, πᾶσι μὲν ἀνθεσι, πᾶσι δ' φυτοῖς ἡμέροις τε καὶ σικυοῖς τέθηλεν. αἱ μὲν γὰρ ἄμπελοι, δωδεκάφορεί εἰσι, καὶ κτὶ μῆνα ἕκαστον καρποφοροῦσι. τὰς δ' ῥοιὰς, καὶ τὰς μηλέας, ἢ πᾶν ἄλλο ὀπώραν, ἔλεγον μὲ C εἶναι τεσσαρδεκάφορον. ἑνὸς γὰρ μηνὸς τὸ παρ' αὐτοῖς μηνοῦν, δὶς καρποφορεῖν. αὐτὶ δ' πυρῶν, οἱ σάκχες ἄρτους ἑτοίμους ἐκ' ἄκρου φύουσιν, ὥσπερ μύκητας. πηγαὶ δ' περὶ πᾶν πόλιν ὕδατος μὲν, πέντε, καὶ ἑξήκοντα, D καὶ τετρακόσιαι, μέλιτος δ', ἄλλαι τοσαῦται. μύρου δ', πεντακόσιαι. μικρότεραι μὲν τοι αὗται. καὶ ποταμοὶ γάλακτος ἑπτὰ, καὶ οἴνου ὀκτώ. τὸ δ' συμπόσιον, ἔξω τῆς πόλεως περίπτυ,

non possit deprehendere non esse corpus quod videt. Nam sunt vt vmbræ rectæ, non nigræ. Nemo etiam senescit, sed eaqua venit ætate, permanet. Neq; etiam nox apud ipsos, neque prorsus clara dies est: sed quale est sub auroram crepusculū nondum orto sole, talis lux terram habet. Vnum quoque duntaxat nouerunt anni tempus. Nam apud ipsos semper est Ver, vnusq; ventus spirat Zephyrus. Ac locus omnibus floribus, omnibus plantis cùm mansuetis, tum vmbrosis viret. Etenim vineæ duodecies ferunt, & singulis mensibus fructum edunt, malos etiam, & punicas, cæteráque pomos ter decies ferre dicunt. Nam mense, quem Minoum appellant, bis fructum producere tradunt. Frumenti vice, spicæ paratos panes in summitate, vt fungos emittunt. Fontes circum vrbem sunt, aquæ quidem trecenti sexaginta quinque, E mellis verò, alij totidem, vnguenti quingenti, sed hi minores sunt. Flumina lactis, septem: vini, octo. Conuiuium extra vrbem in Elysio

ἐν τῷ Ηλυσίῳ καλουμένῳ πεδίῳ. λειμὼν δέ ἐστι καλλιστος. καὶ περὶ αὐτὸν, ὕλη παντοία, πυκνὴ, σκιαζουσα τὸν κατακείμενον. καὶ χλωρολὶ μὲν οὐκ ἔστι αὐτόθεν ὑποβέβληται, διακονοῦσι δὲ, καὶ διαφέρουσιν ἕκαστα οἱ ἄνεμοι, πλὴν γε τοῦ οἰνοχοεῖν. τούτου γὰρ οὐδὲν δέονται, ἅμα δ' ἔστι δένδρα περὶ τὸ συμπόσιον ὑάλινα, μεγάλα, καὶ διαυγεστάτης ὑάλου. ὁ καρπὸς δ' ἔστι τούτων τῶν δένδρων, ποτήρια παντοῖα καὶ τὰς κατασκευὰς, καὶ τὰ μεγέθη. ἐπειδὰν δ' ἐν παρῇ τις εἰς τὸ συμπόσιον, βυγήσας ἕν, ἢ καὶ δύο τῶν ἐκπωμάτων, παρατίθεται. τὰ δὲ, αὐτίκα οἷνα πλήρη γίγνεται. οὕτω μὲν πίνουσιν. ἀντὶ δὲ τῶν στεφάνων, αἱ ἀνθόνες, καὶ πάλλα τὰ μουσικὰ ὄρνεα, ἐκ τῶν πλησίον λειμώνων τοῖς σώμασιν ἐπιπολάζουσα, καταπίπτει αὐτοῖς μετ' ᾠδῆς ἁπαλῆς. καὶ μύρῳ καὶ μυρίζονται ὡδί. νεφέλαι πυκναὶ ἀναστέλλεται μύρον ἐκ τῶν πηγῶν, καὶ τῶν ποταμῶν, καὶ ἐπιπίπτει τὸ συμπόσιον, ῥεῦμα τῶν ἀνέμων ἀποθλιβόντων, οἷοι λεπτὸν, ὥσπερ δρόσον. ἐπὶ τῷ δείπνῳ, μουσικῆ τε, καὶ ᾠδαῖς χαλάζουσιν.

campo celebratur: quod pratum est pulcherrimum, & circa illud, nemus omni arborum specie consitum, vmbram faciens discumbentibus: stratum autem è floribus substernunt. Omnia ministrant, & afferunt venti: præter quàm quòd vinum non fundunt: siquidem eo non indigent. Nam circa conuiuium sunt arbores vitreæ magnæ, summè pellucidi vitri: omniúmque arborum fructus sunt potula ex omni specie operis, & magnitudinis. Vbi autem quis ad conuiuium accesserit, vnum vel duo pocula decerpta mensis apponit: eáque vino protinus implentur. Sic quidem bibunt. Pro sertis verò lusciniæ, cæteræque volucres canoræ, flores è proximis pratis ore legentes, ipsos tanquam niue, cum cantu superuolando, aspergunt. Porrò & ad hunc modum inunguntur. Nubes densæ vnguentum ex fontibus, & flumine attractum, conuiuio imminentes, ventis sensim exprimẽtibus, tenuissimum quiddam velut rorem pluunt. Atque in cœna Musicæ vacant, & cantilenis,

ἄδεται δ' αὐτοῖς τὰ Ὁμήρου ἔπη μάλιστα. καὶ αὐτὸς δὲ παῤῥησι, καὶ συνευωχεῖται αὐτοῖς, ὥσπερ † Ὀδυσσεὺς καταπεπλεγμένος. οἱ μὲν οὖν χοροὶ, ἐκ παίδων εἰσὶ, καὶ παρθένων. ἐκαρχοιτὸ δὲ, καὶ συνᾴδουσιν, Εὔνομός τε ὁ λοκρὸς, καὶ Ἀρίων ὁ λέσβιος, καὶ Ἀνακρέων, καὶ Στησίχορος. καὶ δὴ καὶ τοῦτον παρ' αὐτοῖς ἐθεασάμην, ἤδη τῆς Ἑλένης αὐτῷ διηλλαγμένης. ἐπειδὰν δὲ οὗτοι παύσωνται. ᾄδοντες, δεύτερος χορὸς παρέρχεται ἐκ κύκλου, καὶ χελιδόνων, καὶ ἀηδόνων. ἐπειδὰν δὴ καὶ οὗτοι ᾄσωσι, τότε δὴ πᾶσα ἡ ὕλη ἐπαυλεῖ, καὶ αὐλημῶν καταρχόντων. μέγιστον δὴ πρὸς εὐφροσύνην ἐκεῖνο ἔχουσι, πηγαί εἰσι δύο πλησίον τὸ συμπόσιον, ἡ μὲν, γέλωτος, ἡ δ', ἡδονῆς. ἐκ τούτων ἑκάτεραι, πάντες ἐν ἀρχῇ τῆς εὐωχίας πίνουσι. καὶ τοιοῦτον ἤδη μοι, καὶ γελῶντες, διάγουσι. βούλομαι δὲ εἰπεῖν καὶ τῶν ἐπισήμων οὓς τινας παρ' αὐτοῖς ἐθεασάμην. πάντας μὲν τοὺς ἡμιθέους, καὶ τοὺς ἐπὶ Ἴλιον στρατεύσαντας, πλὴν γε δὴ τοῦ λοκροῦ Αἴαντος. ἐκεῖνον δὲ μόνον ἔφασκον ἐν τῷ τῶν ἀσεβῶν χώρῳ κολάζεσθαι.

in primisque canuntur Homeri versus, ipseque adest, & supra Vlyssem discumbens cum illis epulatur. Choreæ sunt è pueris & virginibus: inter quos cantum auspicantur, concinúntque Eunomus Locrus, Arion Lesbius, & Anacreon, & Stesichorus: quem Helena iam ipsi reconciliata apud eos vidi. Et postquam hi finem canendi fecerunt, succedit chorus secundus ex cycnis, hirundinibus, & philomelis, quæ postquam cecinerint, iam tota sylua ventis auspicantibus resonat. Maximum autem ad lætitiam illud habent, quòd circa conuiuium duo sunt fontes, vnus quidem risus, alter verò voluptatis: ex quibus ambobus initio conuiuij omnes bibunt, deinde reliquum læti ac ridentes exigunt. Cæterùm aliquos ex insignibus viris quos apud eos vidi, recensere volo, omnes quidem semideos, & qui contra Ilium militarunt, præter Aiacem Locrensem, quem solũ in sedibus impiorũ supplicio affici affirmabãt.

βαρβάρων δ', Κύρους τε ἀμφοτέρους, καὶ τ' Σκύθην Ἀναχαρσιν, καὶ τ' Θρᾷκα Ζάμολξιν, καὶ Νομᾶ τ' Ἰταλιώτην. καὶ μὴν καὶ Λυκοῦργον τ' Λακεδαιμόνιον, καὶ Φωκίωνα, καὶ Τέλλον, τὸν Ἀθηναῖον. καὶ τοὺς σοφοὺς, πλὴν Περιάνδρου. εἶδον δ' καὶ Σωκράτους τ' Σωφρονίσκου, μειρακυλλίῳ μὲν Νέστορι, καὶ Παλαμήδει συνόντα περὶ δ' αὐτὸν, ἦσαν Ὑακίνθου τε ὁ Λακεδαιμόνιος, καὶ ὁ Θεσπιεὺς Νάρκισσος, καὶ Ὕλας, καὶ ἄλλοι καλοί. καί μοι ἐδόκει ἐρᾶν τοῦ Ὑακίνθου. τὰ πολλὰ δ' οὖν ἐνένοουν διηλέγχειν. ἐλέγετο δ' καλεπαίνειν αὐτῷ ὁ Ῥαδάμανθυς, καὶ ἐπιτήδεια ἐκέλευε πολλάκις ἐμβαλεῖν αὐτὸν ἐκ τῆς νήσου, ἵνα φλυαρῇ, καὶ μὴ θέλῃ ἀφεὶς τὴν εἰρωνείαν, σὺν ἡμῖν ζῆν. Πλάτωνα δὲ μόνος οὐ παρῆν, ἀλλ' ἐλέγετο καὶ αὐτὸς ἐν τῇ ὑπ' αὐτοῦ ἀναπλασθείσῃ πόλει οἰκεῖν, χρώμενος τῇ πολιτείᾳ, καὶ τοῖς νόμοις, οἷς συνέγραψε πολιτευόμενος. οἱ μῦθοι δὲ περὶ Αἰσίππου τε, καὶ Ἐπικούρου, τὰ πρῶτα παρ' αὐτοῖς ἐφέροντο, ἡδεῖς τε ὄντες, καὶ κεχαρισμένοι, καὶ συμποτικώτατοι. παρῆν δὲ καὶ Αἴσωπος ὁ φρύξ. τοῦτον

Ex barbaris autem vtrumque Cyrum, Scythámque Anacharsim, & Thracem Zamolxin, & Numam Italum, quinetiam Lycurgum Lacedæmonium, Phocionémque & Tellum Athenienses, & excepto Periandro, sapientes omnes. Vidi etiam Socratem Sophronisci filium, cum Nestore, & Palamede nugantem: circa quem erant Hyacinthus Lacedæmonius, & Thespiensis Narcissus, Hylas, alijque formosi. Videbatur autem mihi, idque multis argumentis, Hyacynthum amare. Et ferebatur Rhadamanthus illi succensere, ac sæpenumero comminatus esse, si pergeret ineptire, & nisi omissa simulatione conuiuaretur, se illum ex Insula eiecturum. Solus Platò non aderat, sed conditam à se ciuitatem habitare dicebatur, vbi repub. & legibus quas tulerat, vteretur. Porrò Aristippus, & Epicurus primas apud illos ferebant, cùm iucundi, hilaréque essent, & compotores suauissimi. Aderat & Phryx Æso-

δὲ, ὅσα καὶ γελωτοποιῶν χεῖρον). Διογένης μὲν γε ὁ σινωπεὺς, τοσοῦτον μετέβαλε τὸ τρόπω, ὥστε γῆμαι Λαΐδα τὴν ἑταίραν, ὀρχεῖσθαί τε τοῦτο μέθης πολλάκις ἀνιστάμενον, καὶ παροινεῖν. τῶν δὲ Στωϊκῶν, οὐδεὶς παρλῶ. ἔτι γὰρ ἐλέγοντο ἀναβαίνειν τὴν τῆς ἀρετῆς ὄρθιον λόφον. ἠκούομεν δὲ καὶ περὶ Χρυσίππου, ὅτι οὐ πρότερον αὐτῷ ἔπεσε νήσου ἅψασθαι, πρὶν τὸ τέταρτον ἑαυτὸν ἐλλεβορίσηται. τοὺς δὲ Ἀκαδημαϊκοὺς ἔλεγον ἐθέλειν μὲν ἱλαδεῖν, ἐπέχειν δ' ἔτι, καὶ διασκέπτεσθαι. μὴ δὲ γὰρ αὐτὸ τοῦτο πῶς καταλαμβάνειν, εἰ καὶ νῆσός τις τοιαύτη ἔστιν. ἄλλως τε, καὶ τὴν ὑπὸ τοῦ Ραδαμάνθυος οἴμαι κρίσιν ἐφοβοῦντο, ἅτε καὶ τὸ κριτήριον αὐτοῦ ἀνηρηκότες. πολλοὺς δὲ αὐτῶν ἔφασκον ὁρμήσαντας, ἀκολουθεῖν τοῖς ἀφικνουμένοις, ὑπὸ νωθείας δὲ ἀπολειπεσθαι, μὴ καταλαμβάνοντας, καὶ ἀναστρέφειν ἐκ μέσης τῆς ὁδοῦ. ὅτου μὲν οὖν οὐδὲν ἀξιολογώτατοι τῶν παρόντων. τιμῶσι δὲ μάλιστα τὸν Ἀχιλλέα. καὶ μετὰ τοῦτον, Θησέα. περὶ δὲ συμποσίας, καὶ ἀφροδισίων, ὅτω φρονοῦσι. μισγονται μὲν ἀναφανδὸν, πάντων ὁρώντων, καὶ γυμναῖς,

pus, quo morione vtuntur. Ac Diogenes Sinopensis, tantùm à pristinis moribus degeneravit, vt Laidem meretricem vxorem duxerit, & subinde surgendo temulentus saltet, debacchetúrque. Stoicorum nullus aderat: etenim arduum virtutis collem conscendere dicebantur. Quin & de Chrysippo audiuimus, illi fas non esse priùs in insulam ingredi, quàm quartò se helleboro purgarit. Academicos venire velle dicebant, sed hærere adhuc, & considerare, quòd non satis capiant talísne sit insula, necne. Verùm vt conijcio, Rhadamanthi iudicium metuerunt, vt qui vim iudicandi sustulerint. Quanquam multos ex ipsis impulsos esse dicebant ad eos sequendum qui præcesserant: sed præpigritia defecisse, nec assequi potuisse, sed è medio itinere redijsse. Ergo eorum qui aderant, hi maximè memorabiles erant. In primis verò Achillem, & post hunc, Theseum colunt. Quod ad coitum, & Venerem attinet, ita sentiũt. Cõmiscentur palam, omnium in conspectu, idque cùm fœminis,

καὶ ἄρσεσι, καὶ οὐδαμοῦ τοῦτο εἰώθεσαν αὐτοῖς δοκεῖ. μόνος δὲ Σωκράτης διώμνυτο, ἢ μὴν καθαρῶς πλησιάζειν τοῖς νέοις. καὶ μὴν πάντες αὐτῷ ἐπιορκεῖν κατεμαρτύρουν. πολλάκις γοῦν ὁ μὲν Τάκυνθος, ἢ ὁ Ναξιώτης, ὠμολόγουν. ἐκεῖνος δ', ἠρνεῖτο. αἱ δὲ γυναῖκες, εἰσὶ πᾶσαι κοιναὶ, καὶ οὐδεὶς φθονεῖ τῷ πλησίον, ἀλλ' εἰσὶ τοῦτο μάλιστα πλατωνικώτατοι. καὶ οἱ παῖδες δὲ, παρέχουσι τοῖς βουλομένοις, οὐδὲν ἀπολέγοντες. οὕτω δὲ δύο ἢ τρεῖς ἡμέραι διελήλυθεισαν, καὶ παρεγενόμην ἐγὼ Ομήρου τῷ ποιητῇ, σχολῆς οὔσης ἀμφοῖν, τά τε ἄλλα ἐπυνθανόμην, καὶ ὅθεν εἴη, λέγων τοῦτο μάλιστα παρ' ἡμῖν εἰώθει νῦν ζητεῖσθαι. ὁ δὲ, αὐτὸς μὲν ἀγνοεῖν ἔφασκεν. οἱ μὲν, δὲ Χῖον. οἱ δὲ, σμυρναῖον. πολλοὶ δὲ, κολωφώνιον αὐτὸν νομίζουσιν. εἶναι μέντοι ἔλεγε βαβυλώνιος. καὶ παρά γε τοῖς πολίταις, οὐχ Ομηρος, ἀλλὰ Τιγράνης καλεῖσθαι. ὕστερον δὲ ὁμηρεύσας παρὰ τοῖς Ελλησιν. ἀλλάξαι τὴν προσηγορίαν, ἔτι δὲ καὶ πρὶν ἢ ἀφικέσθαι σχεῖν ἐπρώτων, εἰ ἄρα ἐκείνου εἰσὶ γεγραμμένοι. καὶ ὃς ἔφασκε πάντας αὐτῷ εἶναι,

tum maribus: quod haudquaquam turpe arbitrantur. Solus Socrates deierabat, se cum adolescentibus innocenter versari, & quidem cùm omnes illum peierare scirent: siquidem Narcissus & Hyacinthus fatebantur, ille verò negabat. Communes sunt fœminæ omnes, neque quisquam vicino inuidet: sed sunt in hac re maximè Platonici. Pueri quoque sui copiam volentibus faciunt, nihil reluctantes. Vix autem, duos tres-ue dies ab aduentu meo præterierant, quando Homerum adiui, cùm vtrique vacaret: & cùm alia scisciatus sum, tum cuias esset, dicens illud apud nos adhuc maximè controuerti. Ille verò se nescire, respondit. Nam quidam Chium, alij Smyrnæum, nonnulli Colophonium arbitrantur. Ipse verò se Babylonium esse aiebat: & à suis ciuibus, non Homerum, sed Tigranem vocari: postea verò cũ apud Græcos obsses esset, appellationem mutasse. Præterea rogabam, num ab ipso scripti essent versus illi qui reijciuntur. Ille autem suos omnes esse asseuerabat.

κατεγίνωσκον οὖν τῶν ἀμφὶ Ζηνόδοτον, καὶ Ἀρίσταρχον γραμματικῶν πολλὴν τὴν ψυχρολογίαν. ἐπεὶ δ' ταῦθ' ἱκανῶς ἀπεκέκριτο, πάλιν αὖτ' ἠρώτων, τί δή ποτε ἀπὸ τῆς Ἰλιάδος τὴν ἀρχὴν ἐποιήσατο. καὶ εἶπεν ὅς, οὕτως ἐπελθεῖν αὐτῷ, μηδὲν σπουδάσαντι. ἐγὼ μὲν γὰρ κἀκεῖνο ἐπεδόμουν εἰδέναι, εἰ πρότερον ἔγραψε τὴν Ὀδύσσειαν τῆς Ἰλιάδος, ὡς πολλοί φασιν. ὁ δ' ἀρνεῖτο. ὅτι μὲν γὰρ οὐδὲ τυφλὸς ἦν, ὃ καὶ αὐτὸ πρὸ αὐτῶν λέγοισιν, αὐτίκα ἐπῃσάμην. ἑώρα γάρ, ὥστε οὐδὲ πωδαγᾶσθαι ἐδεόμην. πολλάκις δ' ἐγὼ ἄλλοτε τοῦτο ἐποίουν, εἴ ποτε αὐτὸν σχολὴν ἄγοντα ἑώρων. πρόσθεν γὰρ ἂν τι ἐπωνυμάζειν ἐνόμιζον αὐτόν. ἐγὼ δ', ὡς πρόσθεν πάντα ἀπεκείνετο. καὶ μάλιστα κατὰ τὴν Δίκλιν, ἐπειδὴ ἐπερώτησεν. ἦν γάρ τις γραφὴ κατ' αὐτοῦ ἀπηνεγκαμένη ὕβρεως ἀπὸ Θερσίτου, ἐφ' οἷς αὐτὸν ἐν τῇ ποιήσει ἔσκωψε, καὶ ἐνίκησεν Ὅμηρος, Ὀδυσσέως συνηγορήσαντος. κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν χρόνον τοῦτον, ἀφίκετο καὶ Πυθαγόρας ὁ Σάμιος, ἑπτάκις μεταβεβιωκὼς, καὶ ἐκτετελεσμένος τὰ ἀλλαχοῦ, καὶ ἐν τοσούτοις ζώοις τὴν ψυχὴν τὴν πρεσβυτέραν.

Quare Zenodoti & Aristarchi Grammaticorum frigidas obseruationes, damnabam. Vbi autem hæc abundè respondisset, iterum rogabam quamobrem ab ira poëmatis initium duceret. Sic enim, inquit, mihi nihil studio agenti in mentem venit. Tum & illud scire cupiebam, an, quod multi dicunt, Odysseam Iliade priorem scripserit. Ille verò negabat. Ipsum verò cæcum nõ esse, quod etiam dicunt, mox cognoui; vidi enim. Itaque veritus sum percontari. Quin idem aliàs sæpe agebam, vbi illi vacare viderem. Cúmque illum adirem, & interrogarem, is ad omnia promptè respondebat, præsertim postquam causam vicit. Nam illum contumeliæ Thersites accusauerat, quòd se in poësi esset cauillatus. At patrocinante Vlysse vicit Homerus. Eodem tempore aduenit Pythagoras Samius septies mutatus, qui in tot animalibus vixit, & animæ errores consummauit.

λῶ δὲ χρυσοῦς ὅλον τὸ δεξιὸν ἡμίτομον. καὶ ἐκείθι μὲν συμπολιτεύεσθαι αὐτοῖς, ἐνεδιάζετο δὲ ἔτι, πότερον, Πυθαγόραν, ἢ Εὔφορβον αὐτὸν ὀνομάζειν χρή. ὁ μὲντοι Ἐμπεδοκλῆς, ἦλθε μὲν καὶ οὗτος περίεφθος, καὶ τὸ σῶμα ὅλον ἐπιπεμφθός. οὐμὲν παρεδέχθη γε, καίτοι πολλὰ ἱκετεύων. ἀφιόντος δὲ τὸ χρόνου, ἐνίκησεν ὁ ἀγών, τὰ παρ' αὐτοῖς θανατούσια. ἠγωνοθέτει δὲ Ἀχιλλεὺς τὸ πέμπτον, καὶ Θησεὺς τὸ ἕβδομον. τὰ μὲν οὖν ἄλλα, μακρὸν ἂν εἴη λέγειν. τὰ δὲ κεφάλαια τῶν παρεληλυθότων, διηγήσομαι. πάλαι μὲν ἐνίκησε Κάρος ὁ ἀπὸ Ἡρακλέους, Ὀδυσσέα περὶ τοῦ στεφάνου καταγωνισάμενος. πυγμὴν δὲ ἴσην ἐνέμετο Ἀρείου τε τοῦ αἰγυπτίου, ὃς ἐν Κορίνθῳ τέθαπται, καὶ Ἐπειοῦ, ἀλλήλοις συμπεσόντων. παγκρατίου δὲ οὐ πέπεται ἆθλα παρ' αὐτοῖς. ἔστι μέντοι δρόμου, ὃν ἔπι μέμνηται τὶς ἐνίκησε. ποιητῶν δὲ, τῇ μὲν ἀληθείᾳ, παρὰ πολὺ ἐκράτει Ὅμηρος. ἐνίκησε δὲ ὅμως Ἡσίοδος. τὰ δ' ἆθλα, λῶ ἅπασι στέφανος, πλακεὶς ἐκ πτερῶν ταωνίων. ἀρτι δὲ τοῦ ἀγῶνος

Aurea autem totâ erat pars eius dextra: & visum est, vt communi cum illis republica vteretur: & dubitabat adhuc vtrum Pythagoræ, an Euphorbi nomine appellandus esset. Venit etiam Empedocles ille circumcoctus, totóque corpore assatus: ac receptus non est, quantuis id multis precibus postularet. Progressu verò temporis initum est certamen quod apud illos Thanatusia vocatur. Quintum Achilles: septimum Theseus instituit. Porrò quid in totum actum sit, commemorare longum esset; verùm summam, & capita rerum perstringam. Lucta vicit Carus Hefaclides, qui pro corona cum Vlysse decertauit. Pugilatu fuerunt pares Arius Ægyptius, qui Corinthi sepultus est, & Epeus vnà congressi. Pancratij autem nulla præmia apud eos proponuntur. Nec amplius memini quis cursu superauerit. Ex poëtis, vt verè dicam, quanquam longè excellebat Homerus, vicit tamen Hesiodus. Cæterùm præmia omnibus erant corona ex pauonum plumis contexta. Tum absoluto certamine nunciatum est eos

οἱ ἐν τῷ χωρίῳ τῶν ἀσεβῶν κολαζόμενοι, ἀποῤῥήξαντες τὰ δεσμὰ, καὶ τῆς φρουρᾶς ἐπικρατήσαντες, ἐλαύνειν ἐπὶ τὴν νῆσον. ἡγεῖσθαι δὲ αὐτῶν, Φάλαριν τε τὸν Ἀκραγαντῖνον, καὶ Βούσιριν τὸν Αἰγύπτιον, καὶ Διομήδη τὸν Θρῆκα, καὶ τὸν περὶ Σκείρωνα, καὶ Πιτυοκάμπτην. οὓς δὲ ταῦτ' ἤκουσεν ὁ Ῥαδάμανθυς, ἐπιτάττει τοὺς ἥρωας ἐπὶ τὸ νῖκος. ἠγωνίσατο δὲ Θησεύς τε, καὶ Ἀχιλλεὺς, καὶ Αἴας ὁ Τελαμώνιος, ἤδη σωφρονῶν. καὶ συμμίξαντες, ἐμάχοντο. καὶ ἐνίκησαν οἱ ἥρωες, Ἀχιλλέως τὰ πλεῖστα κατορθώσαντος. ἠρίστευσε δὲ καὶ Σωκράτης ἐπὶ τῷ δεξιῷ τεταχθεὶς πολὺ μᾶλλον, ἢ ὅτε ζῶν ἐπὶ Δηλίῳ ἐμάχετο. τρεσάντων γὰρ τῶν πολεμίων, ἐκ ἔφυγε. καὶ τὸ πρόσωπον ἄδετος ἦν. ἐφ' οἷς καὶ ὕστερον ἀγῶνα αὐτῷ ἀεισεῖον, καλός τε, καὶ μέγας παρέδεισος ἐν τῷ προαστείῳ. ἔνθα συγκαλῶν τοὺς ἑτέρους, διελέγετο, νεραϊζόμενον τὸν τόπον προσαγορεύσας. συλλαβόντες οὖν τοὺς νενικημένους, καὶ δήσαντες, αὖθις ἀπέπεμψαν ἔτι μᾶλλον κολασθησομένους.

qui in impiorum loco plectèrentur, ruptis vinculis, & superata custodia in insulam irrumpere. Eorum verò duces esse Phalarim Agrigentinum, Busirim Ægyptium, Diomedem Thracium & Scironem, & Pityocampten. Quibus auditis Rhadamanthus, ad littus Heroas componit. Ducebat exercitum Theseus, & Achilles, & Aiax Telamonius, iam mentis compos. Illi consertis manibus pugnarunt: vicerúntque Heroës Achille in primis rem strenuè gerente. Fortiter se gessit & Socrates in dextro cornu constitutus, multóque fortiùs, quàm quum viuus adhuc apud Delium pugnaret. Nam ingruentibus hostibus non fugit, sed intrepido vultu constitit. Ideóque præmio donatus est, horto videlicet suburbano, magno & pulchro, in quem conuocatis alijs disserebat: quem locum Necracademiam nuncupauit. Comprehensos igitur, & vinctos illos qui victi fuerant, multò grauiùs puniendos iterum dimiserunt. Pugnam hanc scripsit Homerus, suósque libros

ἔγραψε δὲ καὶ ταύτην τὴν μάχην Ὅμηρος. καὶ ἀπόντι μοι,

ἔδωκε τὰ βιβλία κομίζειν τοῖς παρ' ἡμῖν ἀνθρώποις. ἀλλ' ὕστερον καὶ ταῦτα μετὰ τῶν ἄλλων ἀπωλέσαμεν. ὧν ἡ ἀρχὴ τῆς ποιήματος αὕτη, Νῦν δέ μοι ἔννεπε μοῦσα μάχην νεκύων ἡρώων. τότε δὴ οὖν κυάμους ἑψήσαντες, ὥσπερ παρ' αὐτοῖς νόμος, ἑστιῶνται πολεμον κατορθώσασιν, εἰστιῶντό τε ὀπτίκα, καὶ ἑορτὴν μεγίστην ἦγον. μόνος δ' ταύτης οὐ μετεῖχε Πυθαγόρας, ἀλλ' ἄσιτος πόρρω ἐκαθέζετο, μυσαττόμενος τὴν κυαμοφαγίαν. ἤδη δὲ μηνῶν ἓξ διελελυθότων, περὶ μεσοῦντα ἢ ἕβδομον, νεώτερα συνίστατο πράγματα. Κίνυρος γὰρ ὁ τοῦ Σκιρθάρου παῖς, μέγας τε ὤν, καὶ καλὸς, ἤρα πολλῶν ἤδη χρόνον τῆς Ἑλένης. καὶ αὕτη δὲ οὐκ ἀφανῶς ἦν, ὀπτιμαλῶς ἀγαπῶσα τὸν νεανίσκον. πολλάκις γοῦν καὶ διένευον ἀλλήλοις ἐν τῷ συμποσίῳ, καὶ περιῤῥίπτουν. καὶ μόνοι ἐξανιστάμενοι, ἐπλανῶντο περὶ τὴν ὕλην. καὶ δὴ ὑπ' ἔρωτος, καὶ ἀμηχανίας, ἐβουλεύσατο ὁ Κίνυρος ἁρπάσας τὴν Ἑλένην. ἐδόκει δὲ καὶ ἐκείνῃ ταῦτα, οἴχεσθαι ἀπόντας ἔς τινα τῶν ὀπτειμάτων νήσων, ἤτοι ἐς

abeunti mihi dedit, ad nostros homines deferendos. Sed eos unà cum reliquis A posteà amisi. Huiusmodi autem erat poëmatis initium. *Nunc mihi Musa refer pugnam heroum extinctorum.* Tunc igitur cùm pro more fabas coxissent, re in Β bello præclarè gesta, Epiniciorum epulum celebrarunt, & solenne festum egerunt. Solus Pythagoras abstinuit, seditque procul impastus, ab illo fabarum esu abhorrens. C Iam verò sex mensibus exactis, circa septimi medium, novæ res ortæ sunt. Nam Cinyrus Scinthari filius, magnus, & formosus, Helenam jamdudum amabat, Ipsámque iuuenis insano amore captam esse, manifestum, erat: siquidem in conuiuio alter alteri annuebat, & præbibebat, solíque surD gentes in sylua deerrabant. Tandem præ amoris impotentia consilium cepit Cinyrus rapiendi Helenam. Hoc verò probabat illa, ut in aliquam adiacentium insularum siue in Phello, siue in Tyroessam secederent. Iám-

τὴν Φελλὼ, ἢ ἐς τὴν Τυρόεσσαν,

συμωμόται δὲ πάλαι προσειλήφεσαν βίᾳ τῶν ἑταίρων τ ἐμῶν, τοὺς θρασυτάτους. τῷ μὲν τοι πατρὶ, ὃν ἐμιμνύσκε ταῦτα. ἠπίστατο γὰρ ἂν αὐτὸ κωλυθησόμενος. ὡς δ' ἐδόκει αὐτοῖς, ἐτέλουν τὴν ἐπιβουλήν. ἡ ἐπεὶ νὺξ ἐγίνετο, ἐγὼ μὲν οὐ παρῆν. ἐπύγχανον γὰρ ἐν τῷ συμποσίῳ κεκοιμημένος. οἱ δὲ, λαθόντες τοὺς ἄλλους, ἀπολαβόντες τ Ἑλένην, ἅμα ἀσυνδήτῳ ἀνήχθησαν. περὶ δὲ τὸ μεσονύκτιον ἀνεγρόμενος ὁ Μενέλαος, ἐπεὶ ἔμαθε τ ἐυνὴν κενὴν τ γυναικὸς, βοήν τε ἧκεν. καὶ τ ἀδελφὸν παρελαβὼν, ἦει πρὸς τὰ βασίλεια τοῦ Ραδαμάνθυος. ἡμέρας δ' ὑποφαινούσης, ἔλεγον οἱ σκοποὶ καθορᾶν τ ναῦν, πολὺ ἀπέχουσαν. οὕτω δὴ ἐμβιβάσας ὁ Ραδάμανθυς πεντήκοντα τῶν ἡρώων εἰς ναῦν μονόξυλον, ἀφροδελίνην, παρήγγελε διώκειν. οἱ δὲ, ὑπὸ προθυμίας ἐλαύνοντες, περὶ μεσημβρίαν καταλαμβάνουσιν αὐτὸν, ἤδη ἐς τ γαλακτοδῆ Ὠκεανὸν ἐμβάλλοντας, πλησίον τ Τυρρήνης. παρὰ τοσοῦτον ἦλθον διαδρᾶναι. καὶ ἀναδησάμενοι τὴν ναῦν ἁλύσει ῥοδίνῃ, κατέπλεον. ἡ μὲν οὖν Ἑλένη,

que olim coniuratos tres ex meis sociis, audaciſſimos aſſumpſerunt. Nec patri hoc ſignificauit, quia ſciebat ſe illi pœnas daturum. Atque vt decreuerant, conſilium exequuti ſunt. Vbi verò nox aduenit non adfui, quia in conuiuio dormiebam. Tum illi clam alijs correpta Helena, maturè ſe ſubduxerunt. Menelaus autem cùm circa medium noctis excitatus, thorum vacuum ſenſiſſet, protinus clamore ſublato, & fratre ſecum accepto, ad regiam Rhadamanthi contendit. Porrò illuceſcente die aiebant exploratores nauim procul diſtantem apparere. Itaque Rhadamanthus cùm quinquaginta heroës in nauim aſphodelinam, ſolidóque ex ligno conflatam impoſuiſſet, juſſit eos perſequerentur. At illi remis alacriter incumbentes, eos circa meridiem deprehendunt, cùm jam in lacteum Oceanum introirent: tantum viæ emenſi erant, vt elabe rentur. Cum igitur nauem roſea catena reuinxiſſent, reverſi ſunt. Ac Helena quidem flebat, &

ἐδάκρυέ τε, καὶ ἠρώμετο, καὶ ἐνεκαλύπτετο. τὸν δ' ἀμφὶ τὸν Κίνυρον αὐτικείνας πρότερον ὁ Ῥαδάμανθυς, εἴ τινες καὶ ἄλλοι αὐτοῖς συνίσασιν, ὡς οὐδένα εἶπον, ἐκ τῶν αἰδοίων δήσας, ἀπέπεμψεν ἐς τὸ τῶν ἀσεβῶν χῶρον, μαλάχῃ πρότερον μαστιγώσαντας. ἐψηφίσαντο δὲ καὶ ἡμᾶς ἐμπροσθεσμοις ἐκπέμπειν ἐκ τῆς νήσου, πλὴν ὀπίσω σαν ἡμέραν μόνην ἐπιμείναντας. ἔνθα δὴ ἐγὼ νιόμιλόν τε, καὶ ἐδάκρυον, οἷα ἔμελλον ἀγαθὰ καταλιπὼν, αὖθις πλανηθήσεσθαι. αὐτοὶ μὲν τοι παρεμυθοῦντο λέγοντες, οὐ πολλῶν ἐτῶν ἀφίξεσθαι πάλιν πρὸς αὐτούς. καὶ μοι ἤδη θέρους τε, καὶ κλισίαν ἐς τοὐπιὸν παρεδείκνυσαν, πλησίον τῶν ἀρίστων. ἐγὼ δὲ προσελθὼν τῷ Ῥαδαμάνθυϊ, πολλὰ ἱκέτευον εἰπεῖν τὰ μέλλοντα, καὶ ἐπιδεῖξαί μοι τὸ πλοῦν. ὁ δέ, ἔφασκεν ἀφίξεσθαι μὲ ἐς ἡλιὼ παιδία, πολλὰ δὲ πρότερον πλανηθέντα, καὶ κινδυνεύσαντα, τὸ δὲ χρέων, ὅκ ἔπι τὸ ἐπικάδου προσθεῖναι ἠθέλησεν, ἀλλὰ δὴ καὶ δείκνυς τὰς πλησίον νήσους, ἐφαίνοντο δὲ πάντε τὸ ἀριθμὸν, καὶ ἄλλη ἕκτη πόρρωθεν, ταύτας μὲ εἶναι ἔφασκε

erubescebat, & se operiebat. Et cùm ex Cinyro, sociisque priùs perquisiuisset Rhadamanthus, numqui alij conscij essent, neminémque dixissent: vinctos ex pudendis homines, maluáque priùs cæsos in sedem impiorum amandauit. Decreuerunt etiam nos ante præstitutum tempus ex insula dimittere, concessa vnius posteræ diei commoratione. Hîc ego mœrore correptus lachrymabar, vt pote qui eiusmodi fœlicitate relicta rursus erraturus essem. At illi consolabantur, quòd futurum dicerent, vt propediem ad se redirem. Iámque mihi futuram sedem, vicinúmque optimis quibusque tentorium ostendebant. Ego verò Rhadamanthum compellans obnixè rogabam, vt futura mihi prædiceret, & nauigationem præmonstraret. Is autem me multis priùs erroribus, & periculis exantlatis, in patriam rediturum respondit. Sed tempus redituſ addere noluit: at indicatis vicinis insulis, quæ numero quinque apparebant, aliáque sexta longiùs, hæ sunt, aiebat, impiorum

ταὶς Τ ἀσεβῶν, ταὶς πλησίον, ἀφ' ὧν δὴ ἅφη ὁρᾶς τὸ παλὺ πῦρ καιόμενον. ἕκτη δ' ἐκείνη τῶν ὀνείρων ἡ πόλις. μετ' αὐτὴν δὲ, ἡ τ Καλυψῦς νῆσος. ἣν οὐδέπω σοι φαίνεται. ἐπειδὰν δὲ ταύτας παραπλεύσῃς, τότε δὴ ἀφίξῃ ἐς τὴν μεγάλην ἤπειρον τὴν ἐναντίαν τῇ ὑφ' ἡμῶν κατοικουμένῃ. ἐν ταύτῃ δὲ πολλὰ παθὼν, καὶ ποικίλα ἔθνη διελθὼν, καὶ ἀνθρώποις ἀμίκτοις ὁμιλήσας, χρόνῳ ποτὲ ἥξεις εἰς τὴν ἑτέραν ἤπειρον. τοσαῦτ' εἶπε. καὶ ἀναστὰς ἀπὸ τῆς γῆς μαλάχης ῥίζαν, ὤρεξέ μοι ταύτην, κελεύσας ἐν τοῖς μεγίστοις κινδύνοις ταύτῃ προσεύχεσθαι. παρήνεσε δὲ καὶ εἴ ποτε ἀφικοίμην ἐς τὴν δε τ γῆν, μήτε πῦρ μαχαίρᾳ σκαλεύειν, μήτε θέρμους ἐσθίειν, μήτε παιδὶ ὑπὲρ τὰ ὀκτωκαίδεκα ἔτη πλησιάζειν. τούτων δὲ μεμνημένον, ἐλπίδας ἔχειν τοῦ εἰς τὴν νῆσον ἀφίξεως. τότε μὲν οὖν τὰ περὶ τὸν πλοῦν παρεσκευαζόμην. καὶ ἐπεὶ καιρὸς ἦν, συνεστιώμην αὐτοῖς. τῇ ὑστεραίᾳ δὲ ἐλθὼν παρὰ Ὅμηρον τὸν ποιητὴν, ἐδεήθην αὐτὸν ποιῆσαί μοι δίστιχον ἐπίγραμμα. καὶ ἐπειδὴ ἐποίησε,

insulæ vicinæ, in quibus ignis accensi multum vides. Illa verò sexta Somniorum est vrbs, & post illam Calypsûs insula, quæ tibi nondum apparet. Quas postquam prætернauigaueris, tunc in magnam continentem deuenies, ei quam incolimus oppositam. Hîc multa passus, variásque gentes peruagatus, & apud inhumanos homines peregrinatus, tandem aliquando in alteram terram deuenies. Hæc vbi dixisset, euulsam è terra maluæ radicem mihi porrexit, iubens vt eam maximis in periculis inuocarem. Admonuit etiam vt siquando in hanc terram deuenirem, ignem gladio ne foderem, ne-ue lupinis vescerer, neue puero supra octodecim annos nato congrederer: quorum si meminissem, reditum hanc in insulam sperarem. Ibi demum nauigationis commeatum comparaui, cúmque opportunum esset, cibum cum illis sumpsi. Die verò sequenti, Homerum adiui rogaturus, vt duorum versuũ epigramma mihi cõderet. Quod vbi fecit,

στήλιν βηρύλλου λίθου ἀνασήσας, ἐπέγραψα πρὸς τῷ λιμένι. τὸ δὲ ἐπίγραμμα, ὧδε τοιόνδε.

Λουκιανὸς τάδε πάντα φίλος μακάρεσσι θεοῖσιν
Εἶδέ τε, καὶ πάλιν ἦλθε φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν.

Μείνας δ' ἐκείνῳ τ' ἡμέρας, ἡ ὁπούσης ἀνηγόμην, τῶν ἡρώων παραπεμπόντων. ἔνθα μοι καὶ Ὀδυσσεὺς προσελθὼν, λαθραῖ τῆς Πηνελόπης διδοῖ ἐπιστολὴν εἰς Ὠγυγίαν τὴν νῆσον Καλυψοῖ κομίζειν. συνέπεμψε δέ μοι ὁ Ῥαδάμανθυς τὸν πορθμέα Ναύπλιον, ἵν' εἰ καταχθείημεν ἐς τὰς νήσους, μηδεὶς ἡμᾶς συλλάβοι, ἅτε κατ' ἄλλην ἐμπορίαν πλέοντας. ἐπεὶ δὲ τὴν ὀδμὴν ἀέρα προσιόντες παρελπλύθειμεν, αὐτίκα ἡμᾶς ὀδμή τε δεινὴ διεδέχετο, οἷον, ἀσφάλτου, καὶ θείου, καὶ πίσσης, ἅμα καιομένων. καὶ ψόφος ἦν δεινὸς, καὶ ἀφόρητος, ὥσπερ ἀπ' ἀνθρώπων ὀπλισμένων. καὶ ὁ ἀὴρ ζοφερὸς καὶ ὁμιχλώδης, καὶ κατέσαζεν ἑαυτῷ δεῖσος πτῆξιν. καὶ μυῖαι καὶ μασίγων φόρος ἠκούετο, καὶ οἰμωγὴ ἀνθρώπων πολλῶν. ταῦς μὲν οὖν ἄλλαις, οὐ προσέχομεν.

erecta berylli lapidis columna, iuxta portum inscripsi. Erat autem epigramma huiusmodi.

Lucianus charus diuis hac cuncta beatis
Vidit, & hinc patrias iterum remeauit ad oras.

Illa die commoratus: postera deducentibus Heroibus discessi. Huc mè conueniens Vlysses, inscia Penelope epistolam ad Calypsonem in Ogygiam insulam deferendam tradit. Nobiscum etiam Rhadamanthus portitorem Nauplium misit, vt si in Insulas deferremur, nemo nobis tanquam mercatum alium adeuntibus, manus iniiceret. Postquam verò progressi odoratum aërem præteriuimus, contiuuò nescio quis odor teterrimus, velut bituminis, sulphuris & picis, simul ardentiū, nos excepit. Nidor etiam grauis & intolerabilis, qualis assorum hominum: obscurus quoque & caliginosus aër, à quo ros quidam piceus distillabat. Quin & verberum strepitus exaudiebatur, & multorum hominum eiulatus. Ad alias autem non applicuimus.

ἦς δ' ἐπέβημεν, τοιάδε ἰδεῖν. κύκλῳ μὲν πᾶσα ἐρημωδὴς, καὶ ἀπόξυρος, πέτραις, καὶ βάτοις κατεσπαρμένη. δένδρεον δ', οὐδὲ ὕδωρ ἐνῆν. ἀνερπύσαντες δ' ὅμως κατὰ τὸν ἐρημικὸν, τριβὴν διά τινος ἀκανθώδους, καὶ σκολόπων μεστῆς ἀβάτου, πολλὴν ἀμορφίαν τῆς χώρας διελθόντες. ἐλθόντες δ' ἐπὶ τὸν εἱρκτὸν, καὶ τὸ κολαστήριον, θεσπέσια μὲν τὴν φύσιν τοῦ τόπου ἐθαυμάζομεν. τὸ μὲν γὰρ ἔδαφος αὐτὸ, μαραίνεται, καὶ σκόλοψι πάντη ἐξυσώδηκεν. κύκλῳ δὲ, ποταμοὶ περιέρρεον, ὁ μὲν, βορβόρου, ὁ δεύτερος δὲ, αἵματος. ὁ δὲ ἔνδον, πυρὸς, πάνυ μέγας ὤν τος, καὶ ἀπέρατος. καὶ ἔρρει, ὥσπερ ὕδωρ. καὶ ἐκυμαίνετο, ὥσπερ θάλασσα. καὶ ἰχθῦς δὲ εἶχε πολλοὺς. τοὺς μὲν ἄλλοις θεοσεικότας. τοὺς δὲ μικροὺς, ἀσπάξει πεπυρωμένους. σκάλοψι δὲ αὐτοὺς λυχνίσκοις. εἴσοδος δὲ μία, στενὴ διὰ πάντων. καὶ πυλωρὸς ἐφειστήκει Τίμων ὁ Ἀθηναῖος. παρελθόντες δὲ ὅμως, τὸ Ναυπλίου καθημενουμένου, ἑωρῶμεν κολαζομένους, πολλοὺς μὲν βασιλέας, πολλοὺς δὲ ἰδιώτας. ὧν ἐνίους καὶ ἐγνωρίζομεν. ἐθρύλλουν δὲ

Illa verò quam conſcendimus, talis erat. Tota circum præceps & arida, cautibus & ſaxis aſpera. At neque arbor, neque aqua inerat. Irrepſimus tamen per præcipitia, pérque ſpinoſam, aculéiſque plenam ſemitam proceſſimus, pérque multam regionis deformitatem tranſiuimus. Et cùm ad carcerem, ſupplicíique locum deueniſſemus, primùm quidem naturam eius mirati ſumus. Nam ſolum ipſum gladijs, paliſque efflorescebat vbique, circum quod duo fluuij, cœnoſus vnus, ſanguineus alter fluebant: intus verò igneus, atque hic ingens & immenſus, qui velut aqua fluebat, & maris inſtar agitabatur, piſcibus etiam ſcatebat, quorum aliquot torribus ſimiles erant, parui verò, carbonibus ignitis, quos Lychniſcos vocabant. Aditus vnus, & perquam anguſtus erat. Ianitor adſtabat Timon Athenienſis. Ingreſſi tamen duce Nauplio, vidimus eos qui ſupplicio afficiuntur, reges multos, priuatos multos: quorum nonnullos agnouimus. Vi-

καὶ τὸν Κίνυρον καπνῷ ἐκτυφόμενον, ἐκ τῶν αἰδοίων ἀπηρτημένον. προσετίθεσαν δὲ οἱ περιηγηταὶ καὶ τὸν ἐπ' ἄστρων βίους, καὶ τὰς αἰτίας, ἐφ' οἷς κολάζονται. καὶ μέλισσας ἀπασῶν τιμωρίαις ἐπεμένον οἱ ψευσάμενοί τι παρὰ τὴν ἕξιν, καὶ οἱ μὴ τἀληθῆ συγγεγραφότες. ἐν οἷς καὶ Κτησίας ὁ Κνίδιος ἦν, καὶ Ἡρόδοτος, καὶ ἄλλοι πολλοί. τούτους οὖν ὁρῶν ἐγὼ, χρηστὰς εἶχον εἰς τοὐπιὸν τὰς ἐλπίδας. οὐδὲν γὰρ ἐμαυτῷ ψεῦδος εἰπόντι συνηπιστάμην. ταχέως οὖν ἀναστρέψας ἐπὶ ναῦν, οὐ γὰρ ἐδυνάμην φέρειν τὴν ὄψιν, ἀπεπλεύσαμεν τὸν Ναύπλιον, ἀπέπεμψα. καὶ μετ' ὀλίγον, ἐφαίνετο πλησίον ἡ τῶν ὀνείρων νῆσος, ἀμυδρά, καὶ ἀπαφὴς ἰδεῖν. ἔπαγε δὲ καὶ αὐτὴ τοῖς ὀνείρασι τὴν παραπλησίαν ἐπεχώρει γὰρ προσιοῦσιν ἡμῖν, καὶ ὑπέφευγε, καὶ παρωτέρω ἐπέβαινε. καταλαβόντες δέ ποτε αὐτὴν, καὶ ἐπλεύσαντες ἐς τὸν Ὕπνον λιμένα παραπορευόμενον, πλησίον τῶν πυλῶν τῶν ἐλεφαντίνων, ἢ τὸ τοῦ Ἀλεκτρυόνος ἱερὸν ἔστι, πρὸ δείλης ὀψίαν ἀπεβαίνομεν. παρελθόντες δ' ἐς τὸν πύλῳ, πολλοὺς ὀνείρους καὶ ποικίλους ἑωρῶμεν.

dimus & Cinyrum, fumo denigratum, & ex pudendis suspensum. Addebant & perductores singulorum vitas, pœnarúmque causas: quarum omnium maximas illi sustinebant, qui in vita mentiti erant, quique non vera scriptis mandarant. Inter quos erat & Ctesias Cnidius, & Herodotus, aliíq; multi. Quos cùm viderẽ, bonam in posterum spem concepi, nam nullius mendacij conscius mihi eram. Itaque ad nauem statim reuersus, neque enim tale spectaculum ferre amplius poteram, salutato Nauplio discessi. Ac paulò post non procul apparebat Somniorum insula, obscura, visúque non perspicua, quæ Somniis quiddam simile habebat. Nobis enim accedentibus cedebat, & subterfugiebat, ac longiùs se subducebat. Sed ea tandem comprehensa, appulsáque naui in portum qui Somnus appellatur, prope portas eburneas, vbi ædes est Gallinaceo sacra, sub obscuram vesperam descendimus. Hìc portam ingressi, multa, diuersáque Somnia vidimus.

Sed

πρῶτον δ' βούλομαι περὶ τῆς πόλεως εἰπεῖν, ἐπεὶ μηδ' ἄλλῳ πω μεμνῆσθαι περὶ αὐτῆς. ὃς δ' καὶ μόνος ἐπεμνήσθη Ὅμηρος, οὐ πάνυ ἀκριβῶς συνέγραψε. κύκλῳ μὲν περὶ πᾶσαν αὐτὴν ὕλη ἀφέηκε. τὰ δένδρα δ' ἐστὶ μήκωνες ὑψηλαὶ, καὶ μανδραγόραι. καὶ ἐπ' αὐτῶν πολύ τι πλῆθος νυκτερίδων τὸ γὰρ μόνον ἐν τῇ νήσῳ γίνεται ὄρνεον. ποταμὸς δὲ παρρέει πλησίον, ὑπ' αὐτῶν καλούμενος Νυκτίπορος. καὶ πηγαὶ δύο περὶ ταῖς πύλαις, ὀνόματα καὶ ταύταις, τῇ μὲν, Νήγρετος, τῇ δὲ, Παννυχία. ὁ δὲ περίβολος τῆ πόλεως ὑψηλός τε, καὶ πυκνός, ἰσχὺν τὴν χθονίων ὁμοιότατος. πύλαι μὲν τοι ἔπειαν, οὐ δύο καθάπερ Ὅμηρος εἴρηκεν, ἀλλὰ τέτταρες. δύο μὲν πρὸς τὸ τῆς βλακείας πεδίον ἀποβλέπουσαι, ἡμὲν, σιδηρᾶ, ἡδὲ, κεράμου πεποιημέναι, καθ' ἃς ἐλέγοντο ἀποδημεῖν αὐτῶν οἵ τε φοβεροὶ, καὶ φονικοὶ, καὶ ἀπηνεῖς. δύο δὲ, πρὸς τὰ λιμένα, καὶ τὴν θάλατταν. αἱ μὲν, κεράτιναι, αἱδὲ, καθ' ἃς ἡμεῖς παρήλθομεν ἐλεφάντιναι. εἰσιόντων δ' ἐς τὴν πόλιν, ἐν δεξιᾷ μάλ' ἐστὶ τὸ Νυκτῶον, σέβεται γὰρ θεῶν πολίτην μάλιστα

Sed de vrbe primùm verba facere volo: quoniam nemo adhuc de ea scripsit: & qui solus eius meminit Homerus, non admodum accuratè scripsit. Circum hanc vndique sylua surgit: cuius arbores alta sunt papauera, & mandragoræ, quibus magna multitudo vespertilionum insidet. Nam sola hæc auis nascitur hac in Insula: iuxtáque fluuius præterlabitur qui Nyctiporus illis appellatur. Sunt & circum portas fontes duo quibus suum est nomen, huic Negretus, illi Pannychia. Mœnia ciuitatis excelsa sunt, & varia, iridi colore simillima. Enimuero portæ sunt non duæ, vt dixit Homerus, sed quatuor. Quarum duæ quidem Molitiei respiciunt campum: altera ferrea, fictilis altera, per quas horrenda, sæua, & immitia somnia proficisci dicebantur. Duæ verò ad portum & mare conuersæ, altera cornea, altera eburnea, per quam ingressi sumus. Ciuitatem ingressis ad dextram Noctis est templum: quam Deam potissimùm colunt:

καὶ τὸ Αλεκτρυόνα. ἐμείνω δὲ πλησίον τῆς λιμνύος τὸ ἱερὸν πεποίηται. ἐν ἀριστερᾷ δὲ, τὰ τοῦ ὕπνου βασίλεια. οὗτος γὰρ δὴ ἄρχει παρ' αὐτοῖς, σατράπας δύο, καὶ ὑπάρχοις πεποιημένος, Ταραξίωνά τε τὸν Ματαιογλώνους, καὶ Πλουτοκλέα τὸν Φαντασίωνος. ἐν μέσῃ δὲ τῇ ἀγορᾷ, πηγή ἐστιν, ἣν καλοῦσι Καρεώτιν. καὶ πλησίον ναοὶ δύο, ἀπάτης, καὶ ἀληθείας. ἔνθα καὶ τὸ ἄδυτόν ἐστιν αὐτοῖς, καὶ τὸ μαντεῖον, οὗ προεστήκει προφητεύων Αντιφῶν, ὁ τῶν ὀνείρων ὑποκριτής, ταύτης ἐπὶ τῷ ὕπνῳ λαχὼν τῆς τιμῆς. αὐτῶν μὴν τῶν ὀνείρων, ἔστε φύσις, ἔστε ἰδέα ἡ αὐτή. ἀλλ' οἱ μὲν, μακροί τε ἦσαν, καὶ καλοὶ, καὶ ἡδεῖς. οἱ δὲ, μικροὶ, καὶ ἄμορφοι. καὶ οἱμὲν, χρύσεοι, ὡς ἐδόκουν. οἱ δὲ, ταπεινοί τε, καὶ ἐυτελεῖς. ἦσαν δ' ἐν αὐτοῖς καὶ πτερωτοί τινες, καὶ τετρατώδεις, καὶ ἄλλοι, καθάπερ ἐς πομπὴν διεσκευασμένοι. οἱ μὲν, ἐς βασιλέας, οἱδὲ ἐς θεούς, οἱδὲ ἐς ἄλλα τοιαῦτα διεσκευασμένοι. πολλοὺς δὴ αὐτῶν καὶ ἐγνωρίσαμεν, πάλαι παρ' ἡμῖν ἑωρακότες. οἱ δὴ, καὶ προσῆσαν, καὶ ἠσπάζοντο, ὥσαν καὶ συνήθεις ὑπάρχοντες, καὶ

& Gallinaceum, cui prope portum ædes sacra constructa est. Ad sinistram verò Somni regia. Is enim apud ipsos regnat, satrapis duobus & præfectis creatis, nimirum Taraxione Matæogenis filio, & Plutocle Phantasionis. In foro medio fons est quem Careotin vocant: duóque adiacent delubra, Imposturæ, & Veritatis. Vbi & illorum est adytum, & Oraculum, cui præfectus erat interpres Antipho, somniorum ille coniector, hunc apud Somnum honorem sortitus. Somniorum autem, neque natura, neque forma eadem est. Sed longa sunt alia, pulchra, & iucunda: alia breuia, & deformia. Nonnulla etiam aurea, vt videbantur: nonnulla quoque abiecta, & vilia. Erant & inter illa quædam alata, & monstrosa: & alia velut in pompam instructa, nimirum in Reges, in Deos, & alia huiusmodi. Quin ex illis multa agnouimus, quæ apud nos videramus olim: quæ & nos adibant, ac veluti iam familiaria salutabant: & quæ nos

παρελαβόντες ἡμᾶς, καὶ κατακοιμίσαντες, πάνυ λαμπρῶς, καὶ δεξιῶς ἐξένιζον, πλὴν τε ἄλλων ὑποδοχῇ μεγαλοπρεπῶς παρασκευάσαντες, καὶ ὑπισχνούμενοι βασιλέας τε ποιήσειν, καὶ σατράπας. ἔνιοι δ', καὶ ἀπῆγον ἡμᾶς ἐς τὰς πατρίδας, καὶ τοὺς οἰκείους ἐπεδείκνυον, καὶ ἀνθημερὸν ἐπανῆγον. πρίασας μὲ οὖν τριάκοντα, καὶ ἴσας νύκτας παρ' αὐτοῖς ἐμείναμεν, καθεύδοντες, εὐωχούμενοι. ἔπειτα δ', ἄφνω βρυγμῆς μεγάλης καταῤῥαγείσης, ἐγερόμενοι, καὶ ἀναθορόντες, ἀνήχθημεν σπισπάμενοι. πεντήκοντι δὲ σταδίοις τὴν Ωγυγίαν νήσον παρῆλθόν, ἀποβαίνομεν. πρῶτον δ' ἐγὼ λύσας τὴν σπυρίδα, ἀνεγίνωσκον τὰ γεγραμμένα. ἦν δὲ τοιάδε. Ὀδυσσεὺς Καλυψοῖ χαίρειν. Ἰδὼν μὲ ὡς τὰ πρῶτα ἐξέπλευσα παρὰ σέ, τὴν σχεδίαν κατασκευασάμενος, ναυαγίᾳ χρησάμενον, μόλις ὑπὸ Λευκοθέας διασωθῆναι εἰς τὴν Φαιάκων χώραν. ὑφ' ὧν ἐς τὴν οἰκίαν ἀποπεμφθεὶς, κατέλαβον πολλοὺς τῆς γυναικὸς μνηστῆρας, ἐν τοῖς ἡμετέροις βυφώντας. ἀποκτείνας δ' ἅπαντας, ὕστερον ὑπὸ Τηλεγόνου τοῦ ἐκ Κίρκης μοι

acceptos, sopitósque splendidè admodum, & eleganter exceperunt, apparato alio magnifico diuersorio, vt quæ se nos factura reges & satrapas pollicerentur. Nonnulla & in suam quemque patriam abduxêre, & domesticos ostendêre, rursus eadem die reduxêre. Diebus ergo triginta, totidémque noctibus, dormientes, epulantes apud ea mansimus. Postea tonitru cum ingenti fragore edito, excitati exilijmus, saturíque discessimus. Inde in Ogygiam tertio die delati descendimus. Priúsque resignatis literis, quæ scripta erant, legebam. Erántque illa huiusmodi. Vlysses Calypsoni Salutem. Velim scias me, vbi primùm rate instaurata, abs te discessi, facto naufragio, vix incolumem à Leucothea delatum in regionem Phæacum. A quibus domum dimissus, deprehendi multos vxoris procos, qui rebus nostris ad voluptatem vterentur: quos cùm omnes interfecissem, tandem à Telegono, quem ex Circe

ἡμιόλιον, ἀπηρέθιμαι. καὶ νῦν εἰμὶ ἐν τῇ μακάρων νήσῳ, πάνυ μεταποῶν ὅτι τῷ καταλιπεῖν τὴν περὶ σοὶ δίαιταν, καὶ τὴν τοσοῦτον σὲ περιπεφυκυῖαν ἀθανασίαν. ἣν οὐκ ἔχω λάβωμαι, ἀποδρὰς, ἀφίξομαι πρὸς σε. ταῦτα μὲν ἔδηλου ἡ ἐπιστολή. καὶ περὶ ἡμῶν, ὅπως ξενισθείημεν. ἐγὼ δὲ, προελθὼν ὀλίγον ἀπὸ θαλάττης, εὗρον τὸ ἀπήλαιον τοιοῦτον, οἷον Ὅμηρος εἶπε, καὶ αὐτὴ ταλασιεργοῦσαν. ὡς δὲ ἐπιστολὴν ἔλαβε, καὶ ἀπεδέξατο, πρῶτα μὲν, ὅσον πολὺ ἐδάκρυεν. ἔπειτα δὲ, παρεκάλει ἡμᾶς ἐπὶ ξενίαν, καὶ εἰστία λαμπρῶς καὶ περὶ τοῦ Ὀδυσσέως ἐπυνθάνετο, καὶ περὶ τῆς Πηνελόπης, ὁποία εἴη τὴν ὄψιν, καὶ εἰ σωφρονοίη, καθάπερ Ὀδυσσεὺς πάλαι περὶ αὐτῆς ἐκόμπαζε. κἀ ἡμεῖς τοιαῦτα ἀπεκρινόμεθα, ἃ ἂν εἰκάζομεν εὐφραίνειν αὐτήν. τότε μὲν οὖν ἀπελθόντες ἐπὶ ναῦν, πλησίον τῆς νήσου ἐκοιμήθημεν. ἕωθεν δὲ ἀνηγόμεθα, σφοδρότερον κατιόντος τοῦ πνεύματος. καὶ δὴ χειμασθέντες ἡμέρας δύο, τῇ τρίτῃ περιπίπτομεν τοῖς Κολοκυνθοπειραταῖς. ἄνδρωποι δὲ εἰσιν οὗτοι ἄγριοι, ἐπὶ

fuſceperam, è medio ipſe ſublatus ſum. Nunc autem in beatorum inſula ſum, vbi tui conuictus relicti pœniter me, & illius immortalitatis quam obtuleras. Quòd ſi per occaſionem licebit, arrepta fuga, ad te veniam. Et hæc quidem epiſtola ſignificabat: præterea rogabat vt hoſpitio nos exciperet. Ego autem paulum à mari progreſſus, talem inueni ſpeluncam, qualem Homerus deſcripſit, ipſamque lanificio operam dantem. Poſtquam literas accepit, admiſitque, primùm quidē abundè fleuit: deinde nos ad hoſpitium inuitauit, epuliſque ſplendidis excepit, interim de Vlyſſe multa ſciſcitans, & de Penelope, cuiuſmodi forma eſſet: num caſta eſſet quemadmodum olim de ea iactauerat Vlyſſes. Nos verò ea quibus potiſſimum eam delectari conijciebamus, reſpondemus. Tum ad nauem digreſſi, prope littus obdormiuimus. Mane verò vehementiùs inſurgēte vento ſoluimus. Tandem poſt bidui tempeſtatem, die tertia in Colocynthopiratas incidimus: qui homines ſunt feri, cóſq; prædantur qui ex

πλησίον νήσων λησεύοντες τὸν περιπλέοντας. πλοῖα δ' ἔχουσι μέγιστα κολοκυνθίνας, τὸ μῆκος πηχέων ἓξ. ἐπειδὰν γὰρ ξηρανθῶσι, κοιλάναντες αὐτὰς, καὶ ἕλκοντες τῷ ἐντερώνῃ, ἐμπλέουσιν, ἰσοῖς μὴν τοῖς κωπηλάταις, ἀντὶ δὲ τῆς σιδήρου, τῷ φύλλῳ τῆς κολοκυνθης. προσβαλόντες οὖν ἡμῖν, ἀπὸ δύο πληρωμάτων ἐμάχοντο, καὶ πολλοὺς κατέραυμάτιζον, βάλλοντες αὐτὰς λίθων. τῷ σπέρματι τῆς κολοκυνθῶν, ἀγχωμάλως δ' ὑπολυναυμαχοῦντες, περὶ μεσημβρίαν, εἰδόμεν καὶ ἡμεῖς τῶν Κολοκυνθοπειρατῶν, προσπλέοντας τοὺς Καρυοναύτας. πολέμιοι δ' ἦσαν ἀλλήλοις, ὡς ἔδειξαν. ἐπειδὴ γὰρ κἀκεῖνοι ἤσθοντο αὐτοὺς ὑπόντας, ἡμῶν μὲν ὠλιγώρησαν. βαπόμενοι δ' ἐπ' ἀλλήλους, ἐναυμάχουν. ἡμεῖς δ' ἐν τοσούτῳ ἐκφάραντες τὴν ἐδώδιμον, ἐφεύγομεν, ἀπολιπόντες αὐτοὺς μαχομένους. καὶ δῆλοι ἦσαν κρατήσοντες οἱ Καρυοναῦται, ἅτε καὶ πλείους. πέντε γὰρ εἶχον πληρώματα, καὶ ἀπὸ ἰσχυροτέρων νεῶν μαχόμενοι. τὰ γὰρ πλοῖα σφῶν αὐτοῖς κελύφινα, καρύων ἡμίτομα, κεκενωμένα.

vicinis insulis circumnauigant. At verò maximas habent naues ex cucurbitis, sex cubitos longas. Nam exsiccatam aliquam cauant, egestáq; medulla nauigant, vtentes arundineis malis, & lini vice, cucurbitæ folio. Itaque in nos impetu facto, duabus ex nauibus instructi pugnarunt, multósque sauciarunt è nostris, vice lapidum iaculati grana cucurbitarum. Cúmque iamdiu cominus è naui pugnaremus, circa meridiem ponè Colocynthopiratas, vidimus adnauigantes Caryonautas: qui vt postea declararunt, hostili in se inuicem erant animo. Nam vt eos aduentare senserunt, nobis neglectis in eos conuersi è naui conflictati sunt. Nos interea sublato velo, relictísque conflictantibus illis, fugam arripuimus. Manifestò autem superiores futuri videbantur Caryonautæ, vt qui plures erant. Nam instructæ illis erant naues quinque, è quibus fortioribus pugnabant: siquidem erant corticeæ, ex dimidio nucis euacuato, erátque vnúquodque

μέγεθος ἑκάστου ἡμιτόμου

ἐς μῆκος, ὀργυιαὶ πεντεκαίδεκα. ἐπεὶ δ' ἀπεκρύψαμεν ἀυτὸν, ἐθεώμεθά τε τὸν θαυμάτιον, καὶ τολοιπὸν ἐν τοῖς ὅπλοις ὡς ὀπίσω ἦμεν, ἀεί τινας ὑπεβουλὰς προσδεχόμενοι. ἐ μάτην. ἦν γοῦν δεδυκὼς ὁ ἥλιος, καὶ ἀπό τινος ἐρήμης νήσου προσήλαυνον ἡμῖν ὅσον εἰκοσιν ἀνδρες, ὑπὸ δελφίνων μεγάλων ἀγόμενοι. λῃσταὶ καὶ οὗτοι, καὶ οἱ δελφῖνες αὐτὸς ἔφερον ἀσφαλῶς. καὶ ἀπαπηδῶντες, ἐχρεμέτιζον, ὥσπερ ἵπποι. ἐπεὶ δὲ πλησίον ἦσαν, διαχύσαντες οἰμὼ, ἔνθεν, οἱ δὲ, ἔνθεν, ἔβαλλον ἡμᾶς σπάνιαις ξηραῖς, καὶ ὀφθαλμοῖς καμνόνων. τοξευομένων δὲ ἡμῶν, καὶ ἀκοντιζόντων, οὐκέτι ὑπέμειναν. ἀλλὰ βοηθέντες οἱ πολλοὶ αὐτῶν, πρὸς τὴν νῆσον κατέφυγον. περὶ δὲ τὸ μεσονύκτιον, γαλήνης οὔσης, ἐλάθομεν προσπλεύσαντες ἀλκυόνος καλιᾷ παμμεγέθει. καδίων που ἑξήκοντα ἦν αὐτῇ τὸ περίμετρον. ἐπέπλει δὲ ἡ ἀλκυὼν, τὰ μὲν θαλάττουσα, οὐ πολὺ μείων τῆς καλιᾶς. καὶ δὴ ἀναπαμένη, μικρὸν μὲν κατέδυσε τὴν ναῦν τῷ ἀέρι τῶν πτερῶν. ὑχετο γοῦν φέυγουσα, γοεραί τινα φωνὴν προϊεμένη. ὑπβαίντες

quindecim vlnas longum. Vbi verò è conſpectu eorum euaſimus, ſaucios curare cœpimus, & poſtea in armis ſtetimus, aliquas inſidias ſemper expectantes: nec fruſtra. Nondum enim ſol occiderat, quum à deſerta quadam inſula, viri circiter vigenti magnis delphinibus inſidentes, nobis adequitabant: quos latrones tutò vehebant delphines, perinde ac equi ſubſultantes & hinnientes. Cùm autem iam adeſſent hinc atque hinc diuiſi, nos aridis ſepijs, & cancrorum oculis petebant. Verùm cùm illos ſagittis & iaculis inceſſeremus, nec ſuſtinere poſſent, ſaucij multi ad Inſulam confugerunt. Circa mediam verò noctem, cùm mare tranquillum eſſet, in Alcyonis nidum miræ magnitudinis non aduertentes appulimus. Nam circuitus eius ſexaginta ſtadiorum erat. Illi infidebat Alcyon oua fouens, nido non multò minor: quæ cùm auolaret, nauim alarum vento propemodum ſubmerſit. Itaque lugubri quadam voce emiſſa aufugit. Nos

δὲ ἡμεῖς, ἡμέρας ἤδη φαινούσης, ἐθεώμεθα τὴν καλιὰν, μεγάλη τῇ σκοπῇ κεχρημένην, ἐκ δένδρων συμπεφορημένην. ἦσαν δὲ καὶ ὠὰ πεντακόσια, ἕκαστον αὐτῶν χοῦ πίθου πλεῖον ἢ δύο χόες. ἤδη μέντοι καὶ οἱ νεοττοὶ ἐνῆσαν ἐφαίνοντο, καὶ ἔκρωζον. πελέκεσι γοῦν διακόψαντες ἓν τῶν ὠῶν, νεοττὸν ἄπτερον ἐξεκολάψαμεν, εἴκοσι γυπῶν ἀδροτέρων. ἐπεὶ δὲ πλέοντες ἀπεχρώμεθα καλιᾶς ὅσον σταδίους διακοσίους, τέρατα ἡμῖν μεγάλα, καὶ θαυμάσια ἐπεσήμαινεν. ὅ, τε γὰρ ἐν τῇ πρῴρᾳ κυβερνήτης Σκίνθαρος φαλακρὸς ἤδη ὤν, ἀνεκόμησε. καὶ τὸ πάντων ἤδη παραδοξότατον, ὁ γὰρ ἰσὸς τῆς νεὼς ἐβλάστησε, καὶ κλάδοις ἀνέφυσε, καὶ ἐπ' ἄκρῳ ἐκαρποφόρησεν. ὁ δὲ καρπὸς, ἦν σῦκα, καὶ σφόδρα μεγάλα, καὶ οὕτω πεπειρα. τοῦτ' ἰδόντες, ὡς τὸ εἰκὸς ἐταράχθημεν, καὶ ἠυχόμεθα τοῖς θεοῖς ἀποτρέψαι τὸ ἀλλόκοτον τῆς φαντάσματος. ὅπου γὲ πεντακοσίους σταδίους διελθόντες, εἰδομεν ὕλην μεγίστην, καὶ λάσιον, πυκνὸν, καὶ κυπαρίττων. καὶ ἡμεῖς

verò illucescente die in nidum ingressi, similem illum ingenti nauí, & ex congestis arboribus conflatum contemplabamur. Ineiant autem oua quingenta, quorum vnumquodque Chio dolio erat capacius: iámque pulli intus crocitantes conspiciebantur. Cùm igitur vnum ex ouis securibus præcidissemus, pullum implumem viginti vulturibus ampliorem exclusimus. Postquam autem digressi fuimus propè ducentis à nido stadijs, magna, mirandáque prodigia nobis obuenerunt. Nam proræ cheniscus subitò alas emisit, & exclamauit: & gubernator Scintharus qui iam caluus erat, comam denuo produxit: quódque est omnium incredibilissimum, ipse nauis malus germinauit, & ramos propagauit, & in vertice fructum edidit: qui ficus erant, vuæque permagnæ nondum maturæ. His visis non immeritò turbati sumus, & à Dijs precati vt portentosam visionem auerterent. Necdum quingentis stadijs processeramus, quum vidimus maximam syluam, eámque pinis & cupressis horridam. Nos autem esse continentem arbitrabamur. ἢ εἰκάσαμεν ἄπτερον εἶναι,

τὸ δ' ὑπὸ πέλαγος ἄβυσσον,
ἀειζώοις δένδρεσι καταφυτευόμενον. εἰστήκει δὲ τὰ δένδρα
ὅμως ἀκίνητα, ὀρθά, καθάπερ
ἐπιπλέοντα. πλησιάσαντες δὲ A
οὖν, καὶ τὸ πᾶν καταμηχανήσαντες, ἐν
ἀπόρῳ ἐγιγνόμεθα τί χρὴ δρᾶν.
ἔστε γὰρ διὰ τῶν δένδρων πλεῖν
δυνατὸν ἦν, πυκνὰ γὰρ, καὶ
πανταχῇ ἐφῆρχεν, οὔτ' ἀνα- B
στρέφειν ῥᾴδιον ἐδόκει· ἐγὼ δ'
ἀνελθὼν ἐπὶ τὸ μέγιστον δέν-
δρον, ἀπεσκόπουν τὰ ἐπέκεινα
ὅπως ἔχοι. καὶ εἶδον ἐπὶ
σταδίους μὲν ἑξήκοντα ἢ ὀλί-
γῳ πλείους, πλὴν ὕλης οὔσης.
ἔπειτα δὲ αὖθις ἕτερον ὠκεα-
νὸν ἐνεθεώμην. καὶ δὴ
ἔδοξεν ἡμῖν ἀναθεμένοις πλὴν
ναῦν ἐπὶ τὸν κόμον τῶν δέν- D
δρων, πυκνὰ γὰρ ἦν, ἐπιβιβάσαι,
εἰ δυνάμεθα, ἐς τὸν ἕτερον
θάλασσαν. καὶ ὅπως ἐποιοῦμεν.
ἐνδήσαντες γὰρ αὐτὴν κάλῳ
μεγάλῳ, καὶ ἀνελθόντες ἐπὶ
τὰ δένδρα, μόλις ἀνημπεσάμε-
θα. καὶ δύντες ἐπὶ τῶν κλάδων,
παιδαντες τε τὰ ἱστία, καθά- E
περ ἐν θαλάττῃ ἐπλέομεν, τῷ
πνεύματι προσθέντες ἐπισυρόμε-
νοι. ἔνθα μὲ καὶ τὸ Ἀντιμάχου
τοῦ ποιητοῦ ἔπος εἰσῆλθε. φησὶ
γάρ που κἀκεῖνος, Τοῖσιν δ'

at erat immensæ profunditatis pelagus, radice carentibus arboribus consitum: Ipsæ tamen arbores stabant immobiles, erectæ, ac si supernatarent. Quò cùm accessissemus, rémque totam animaduertissemus, quid facto esset opus, ambigebamus. Neque enim per arbores, quia densæ, contiguæque erant, nauigare poteramus: neque redire facile videbatur. Itaque in altissimam arborem conscendi, ex qua contemplarer quomodo res illic se haberent: ac vidi C syluam hanc quinquaginta vel paulò plura stadia protensam, alterúmque deinde Oceanum succedentē. Tunc nobis visum est nauim arborū comæ imponere, quoniam densa erat, & si possemus, in alterum mare transferre. Quod & fecimus. Nauim enim magno fune colligatam, conscensis arboribus, vix subueximus. Quam cū super ramis posuissemus, explicatis velis, tanquam in mari nauigabamus, cùm protrudente vento tractim duceremur. Hîc & mihi Antimachi poëtæ versus in mentem venit: nam alicubi ille dicit: *Iu qui syluosum tenent per cærula cursum,*

ὑλήεντα διὰ πλόον ἐρχομένοισιν

φελδόντες δ' ὅμως τῷ ὕλῃ, ἀφικόμεθα πρὸς τὸ ὕδωρ, καὶ πάλιν ὁμοίως καταδέντες τῷ ναῦν, ἐπλέομεν διὰ καθαροῦ, καὶ διαυγοῦς ὕδατος., ἄχει δὴ ἐπέσημεν χάσματι μεγάλῳ ἐν τῷ ὕδατος διεζωσμένῳ, καθάπερ ἐν τῇ γῇ πολλάκις ἑωρῶμεν κατὰ σεισμῶν γιγόμενα διαχωρήματα. ἡμῖν δὲ ναῦς, καθελόντων ἡμῶν τὰ ἱστία, ῥᾳδίως ἔση παρ' ὀλίγον ἐλθοῦσα κατενεχθῆναι. κατακλυσθέντες δ' ἡμεῖς, ἐωρῶμεν βάθος σον σταδίων χιλίων, μάλα φοβερὸν, καὶ παράδοξον. εἰσήκει γὰρ τὸ ὕδωρ ὥσπερ μεμετεισμένον. περιβλέποντες δὲ κατὰ δεξιὰ, ὁρῶμεν πόρρωθεν γέφυραν ἐπεζευγμένην ὕδατος, συνάπτοντος τὰ πελάγη κατὰ τὴν ὑποφάνειαν, καὶ τῆς ἑτέρας θαλάττης ἐς τὴν ἑτέραν διαῤῥέοντος. προσελάσαντες οὖν ταῖς κώπαις, κατ' ἐκεῖνο παρεσκεάμεθα, καὶ μικρὸν πολλῆς ἀγωνίας ἐπεράσαμεν. ὕστατα προσδοκήσαντες. τοὐντεῦθεν ἡμᾶς ὑπεδέχετο πέλαγός τε προσηνὲς, καὶ νῆσος εὐμεγάλη, συνοικουμένη δὲ αὐτὴ ἀνθρώποις ἀγρίοις, Βουκεφάλοις, κέρατα ἔχουσι, οἷον παρ' ἡμῖν τοὺς

Sylua tamen superata, ad aquam deuenimus: atque iterum nauì pariter demissa per puram & limpidam aquam nauigauimus, donec hiatui magno incubuimus, quem dirimens aqua fecerat, quemadmodum in terris à terræ motu voragines fieri nonnunquam videmus. Nauis autem mox detractis velis, facilè constitit, quanquam parum abfuit quin deláberetur in præceps. Nos autem deorsum intuentes, voraginem perquam horrendam & incredibilem, mille circiter stadiorum vidimus. Nam aqua velut diuisa stabat. Ad dextram verò circunspicientes cernimus procul pontem continuatum, aqua duo maria quoad superficiem iungente, & ex alio mari in aliud defluente. Ergo remorum vi præteruecti sumus, magnóque labore præter spem traiecimus. Hinc nos suscepit mare placidum, Insuláque non magna ad quam facilis est aditus. Hanc incolunt homines feri, Bucephali, cornuti qualem apud nos

Μινόταυρον ἀπαπλάττουσιν. ἀποβαίντες δ', προσήειμεν ὑδρευσόμενοι, καίτοι καὶ σιτίου πλησμονὴν, εἰ ποθεν ἀμησόμεθα. ὡς δὲ οὐχ εὑρομεν. καὶ ὕδωρ μὲν ἀπὸ πλησίον εὑρομεν. ἄλλο δ' οὐδὲν ἐφαίνετο, πλὴν μυκηθμὸς πολὺς οὐ πόρρωθεν ἠκούετο. δόξαντες οὖν ἀγέλην εἶναι βοῶν, κατολίγον προχωρήσαντες, ἐπεκείμεθα τοῖς ἀνθρώποις. οἱ δὲ, ἰδόντες ἡμᾶς, ἐδίωκον. καὶ ἡμεῖς μὲν τῶν ἑταίρων λαμβάνουσιν. οἱ δὲ λοιποὶ, πρὸς θάλατταν καταφεύγομεν. εἶτα μέντοι πάντες ὁπλισάμενοι, οὐ γὰρ ἐδόκει ἡμῖν ἀτιμωρήτους περιδεῖν τοὺς φίλους, ἐμπίπτομεν τοῖς Βουκεφάλοις, τὰ κρέα τῶν ἀνῃρημένων διαιρουμένοις. φοβήσαντες δὲ πάντας, ἐδιώκομεν, καὶ κτείνομέν γε ὅσον, πεντήκοντα, καὶ ζῶντας αὐτῶν δύο λαμβάνομεν καὶ αὖθις ὀπίσω ἀπεστρέφομεν, τοὺς αἰχμαλώτους ἔχοντες. σπίον μέντοι οὐδὲν εὑρομεν. οἱ μὲν οὖν ἄλλοι, παρήνουν ἀποσφάττειν τοὺς παρειλημμένους. ἐγὼ δὲ, ὡς ἐδοκίμαζον. ἀλλὰ δήσας, ἐφύλαττον αὐτοὺς, ἄχρι οὗ ἀφίκοντο πρέσβεις, ἀπαιτοῦντες παρὰ τῶν Βουκεφάλων λύτρα τῶν συνειλημμένων.

Minotaurum fingunt. Hîc descendimus vt aquatum iremus, & commeatum, si cubi possemus, quia iam defecerat, caperemus. Nec procul aquam illic inuenimus: at præterea nihil apparebat, sed multus mugitus non procul audiebatur. Ergo rati boum esse gregem, paulatim progressi, in homines incidimus: qui nos vbi viderunt, insequuti, tres ex socijs ceperunt: reliqui verò ad mare confugimus. Armati deinde omnes (neque enim socios inultos negligere consilium erat) irruimus in Bucephalos, qui carnes occisorum inter se diuidebant. Terrefactos omnes insequuti sumus, & quinquaginta circiter interfecimus, duósque ex illis viuos cepimus, quos vinctos trahentes, denuo reuersi sumus. At commeatum nullum inuenimus. Quare nonnulli suadebant vt captiui iugularentur: at mihi non probabatur: quin vinctos seruaui, donec legati à Bucephalis repeterent: redimerentque captiuos.

ἐμυκώμεθα δ' αὐτῶν διανευόντων, καὶ χρεών τι μυκωμένων, ὥσπερ ἱκετευόντων. τὰ λύτρα δ' ἦν τυρὸς πολλοὶ, καὶ ἰχθῦς ξηροὶ, καὶ κέμμυα, καὶ ἔλαφοι τέτταρες, ζεῖς ἑκάστη πόδας ἔχουσα, δύο μὲν τοὺς ὀπισθεν. οἱ δὲ πρόσω, ἐς ἕνα συμπεφύκεσαν. ἐπὶ τούτοις ἀποδόντες τοὺς συνειλημμένους, καὶ μίαν ἡμέραν ἐπιμείναντες, ἀνήχθημεν. ἤδη δ' ἰχθύες τε ἡμῖν ἐφαίνοντο, καὶ ὄρνεα παρεπέτετο, καὶ ἄλλα ὁπόσα γῆς πλησίον ἔσης, σημεῖα προυφαίνετο. μετ' ὀλίγον δ', ἡ ἀνδρας εἴδομεν κατὰ πρῶτα ναυπλίας χρωμένους. αὐτοὶ δὲ καὶ ναῦται, καὶ νῆες ἦσαν. λέξω δ' τὸ πλοῖον ἢ τρόπον. ὕπτιοι κείμενοι ἐπὶ τοῦ ὕδατος, ὀρθώσαντες τὰ αἰδοῖα, μεγάλα δ' φέροντα, ἐξ αὐτῶν ὀθόνιον πετάσαντες, καὶ τοῖς χερσὶ τὸν ποδεῶνας κατέχοντες, ἐμπίπτοντος τοῦ ἀνέμου, ἔπλεον. ἄλλοι δ' μετὰ τούτους, ἐπὶ φελλῶν καθημένοι, ζεύξαντες δύο δελφῖνας ἤλαυνόν τε, καὶ ἠνιόχευον. οἱ δ' προϊόντες, ἐπεσύροντο τοὺς φελλούς. οὗτοι ἡμᾶς ὅτε ἠδίκουν, ὅτε ἔφευγον, ἦ ἤλαυνον ἀδεῶς τε, καὶ

Etenim ex nutibus, & mœesto quodam mugitu, velut ſupplicantes intelligebamus. Erat autem redemptionis precium, multi caſei, piſces ſicci, cepæ, & quatuor cerui, quorum vnicuique tres erãt pedes, duos quidem poſteriores, in vnum verò coaluerant anteriores. His conditionibus redditis captiuis, vnum tantùm diem cõmorati diſceſſimus. Iámque piſces nobis apparebant, & aues aduolabant, & eiuſmodi alia, quæ terræ vicinæ ſigna eſſe ſolent, occurrebant. Paulò poſt homines vidimus qui noua ratione nauigabant. Ipſi enim & nautæ & naues erant. Quem nauigationis modum explicabo. Supini ſuper aquam iacentes, erectis pudendis, quæ grandia ferunt, ex ijs linteum extendebant, & manibus pedem tenentes, incidente vento nauigabant. Poſt hos, & alij ſuberibus infidentes, iunctis duobus delphinis remigabant, & equitabant, alij præcedentes ſubera trahebant. Hi neque iniuria nos affecerunt, neque fugerunt, ſed intrepidè, & pacatè vehebantur, noſtræ nauis figuram

εἰδωλικῶς, τὸ εἶδος δ' ἡμετέρου

πλοίου θαυμάζοντες, καὶ παντοθεν περισκοποῦντες. ἐπέρασε δ' ἤδη περὶ πρόθυμον νήσῳ οὐ μεγάλῃ. κατῳκεῖτο δὲ αὕτη ὑπὸ γυναικῶν ὡς ἐνομίζομεν, ἑλλάδα φωνὴν προϊεμένων. προσῆσαν γὰρ, καὶ ἐδεξιοῦντο, καὶ ἠσπάζοντο, πάνυ ἐπιμελῶς κεκοσμημέναι, καλαὶ πᾶσαι, καὶ παῖδες, ποδήρεις τοὺς χιτῶνας ὑποῤῥωγυῖαι. ἡ μὲν οὖν νῆσος, Ἀκμονία ἐκαλεῖτο Καβαλλῆτα. ἡ δὲ πόλις αὐτη, Τραμαρδία. λαβοῦσαι δ' οὖν ἡμᾶς αἱ γυναῖκες, ἐκάτερ πρὸς ἑαυτὴν ἀπῆγε, καὶ ξένον ἐποιεῖτο. ἐγὼ δὲ μικρὸν ὑποφὰς, οὐ γὰρ ἐπιστὰ ἐμαντευόμην. ἀκριβέστερόν τε περιβλέπων, ὁρῶ πολλῶν ἀνθρώπων ὀστᾶ, καὶ κρανία κείμενα. καὶ τὸ μὲν, βοὴν ἰσχάνειν, καὶ τὸν ἑταίρους συγκαλεῖν, καὶ ἐς τὰ ὅπλα χωρεῖν, οὐκ ἐδοκίμαζον. προσελθοῦσα δὲ μαλάχην, πολλὰ ἱκέτευον αὐτὴν διαφυγεῖν ἐκ τῶν παρόντων κακῶν. μετ' ὀλίγον δὲ, ὡς ξένης διακονουμένης, εἶδον τὰ σκέλη οὐ γυναικὸς, ἀλλ' ὄνου ὁπλάς. καὶ δὴ ἀσπασάμενος τὸ ξίφος, συλλαμβάνω τε αὐτῆ. καὶ ἥνισεν, δὲ, ἄκουσα μὲν, εἶπε δὲ ὅμως,

mirãtes, & vndique circumspectantes. Sub vesperam appulimus ad insulam non magnam, quae vt arbitrabamur, à mulieribus Graeca lingua loquentibus habitabatur. Nam ad nos acceſſerunt, & exceperunt, salutarúntque meritricio cultu comptae, pulchrae omnes, & iuuenculae, talares tunicas trahentes. Insulae nomen erat Cabaluſa, ciuitatis Hydamardia. Itaque nos ſuſceperunt hae mulieres, & ſecum quemque ſingulae abduxerunt, hoſpitémque fecerunt. At ego ſubſtiti, quia nihil boni vaticinabar: & circunſpiciens accuratiùs multorum hominum oſſa, & caluarias iacentes vidi. Cúmque nec vocem attollendam, nec conuocandos ſocios, nec ad arma eundum eſſe iudicarem: acceptam in manus maluam obnixè orabam vt ex praeſentibus malis euaderem. Ac paulò poſt cùm miniſtraret hoſpita, non crura mulieris, ſed aſini vngulas vidi. Mox eam educto gladio corripio, & vinctam de omnibus interrogo. Illa verò, quamuis inuita, dixit tamen, ſe mulieres eſſe

περὶ τῶν ὅλων αὐτέκεινον. ἡ δὲ αὐτὰς μὲ εἶναι θαλασσίας

γωναῖκας, Ονοσκελέας προσαγορευομένας. βοφιῶ ὃ ποιεῖσι τῶν ἐπιδημούντας ξένους. ἐπειδὰν γὰρ ἔφη μεθύσωμεν αὐτοὺς, συνευνηθέντα, κοιμωμένοις ἐπιχειρέομεν. ἀκούσας δὲ ταῦτα, ἐκεῖνος μὲ κατέλιπον αὐτῆ δεδεμένον. αὐτὸς δὲ ἀνελθὼν ἐπὶ τὸ τεῖχος, ἐβόων τε, καὶ τὸν ἑτέρους συνεκάλουν. ἐπεὶ δὲ συνῆλθον, τὰ πάντα ἐμιλλώμην αὐτοῖς, καὶ τά τε ὀστᾶ ἐδείκνυον, καὶ ἦρον εἴσω πρὸς ἣ δεδεμένον. ἦδε, αὐτίκα ὕδωρ ἐχρύετο. καὶ ἀφανὴς λοῦ. ὅμως δὲ, τὸ ξίφος εἰς τὸ ὕδωρ καθῆκα, πειρώμενος. τὸ δὲ, αἷμα ἐχρύετο. ταχέως οὖν ἐπὶ ναυῒ κατελθόντες, ἀπεστλεύσαμεν. καὶ ἐπεὶ ἡμέρα ὑπῆνυσε, τὰ τε ἤπειρον ἀποβλεπόμενοι, εἰκάζομεν εἶναι ἣ αἰπήρεαν τῆ ὑφ' ἡμῶν οἰκουμένη κειμένου. προσκυνήσαντες δὲ, καὶ προσευξάμενοι, πρὶ τ μελλόντων ἐσκοπέομεν. καὶ τοῖς μ, ἐδόκει ἐπιβᾶσι μόνον αὖθις ὀπίσω ἀναφέρειν. τοῖς δὲ, τὸ μ πλοῖον αὐτῆ καταλιπεῖν. ἀνελθόντας δὲ εἰς τ Μεσόγαιαν, πειρᾶσθαι τ ἐνοικούντων. ἐν ὅσῳ δὲ ταῦτα ἐλογιζόμεθα, χειμὼν σφοδρὸς ἐπέπεσεν, καὶ προσπεράσας τὸ σκάφος τῷ αἰγιαλῷ διέλυσεν.

marinas, quæ Onoscelæ appellantur: & peregrinis hospitibus vesci. Nam inebriatis, inquit, concumbimus, & manus violentas sopitis afferimus. His auditis vinctam illam ibi reliqui: tum ipse conscenso tecto clamaui, & socios conuocaui. Quibus vbi conueniſſent, rem omnem ſignificaui, & ossa ostendi, intúsque ad vinctam illam duxi: verùm protinus in aquam versa est, & euanuit. Ego verò experiri volens, gladium in aquam condidi, illáque mox facta est sanguis. Ocyus igitur repetita naui soluimus. Hinc postquam illuxit dies, terram conspeximus quam cõijciebamus esse eam quæ orbi nostro est opposita. Prouoluti igitur, & precati, quid futurum esset, dispiciebamus. Quibusdam autem placebat ascendere duntaxat, ac denuo redire: alijs verò illic relicta naui, ad regionem mediterraneam, exploratum incolas proficiſci. Quæ dum cogitaremus, oborta vehemens tempestas, nauim littori impactam comminuit.

ἡμεῖς ὖ, μόλις ἐξενηξάμεθα, τὰ ὅπλα ἕκαστος, καὶ εἴ τι ἄλλο οἷός τε ἦν ἁρπασάμενοι. ταῦτα μὲν τὰ μέχρι τῆς ἑτέρας γῆς συνενεχθέντα μοι ἐν τῇ θαλάττῃ, καὶ παρὰ τὸν πλοῦν ἐν ταῖς νήσοις, καὶ ἐν τῷ ἄερι, καὶ μετὰ ταῦτα ἐν τῷ κήτει, καὶ ἐπὶ ἡλιδρόμῳ, παρά τε τοῖς ἥρωσι, καὶ τοῖς ὀνείροις, καὶ τὰ τελευταῖα, παρὰ τοῖς Βουκεφάλοις, καὶ ταῖς Ονοσκελέαις. τὰ δ' ὅτι τῆς γῆς, ἐν ταῖς ἑξῆς βίβλοις διηγήσομαι.

Nos verò armis, & quod quisque poterat, correptis ægrè enatauimus. Hæc sunt quæ mihi donec ad terram alteram venirem, in mari, & nauigando in Insulis, & in aëre, ac postea in Ceto, & cum ab eo exissemus, apud Heroas, & Somnia: postremò apud Bucephalos & Onosceleas contigêre. Quæ verò in terra acciderunt, sequentibus libris enarrabo.

ΤΥΡΑΝΝΟΚΤΟΝΟΣ. TYRANNICIDA.

ΑΡΓΥΜΕΝΤΥΜ.

Quod ad Argumentum Declamationis attinet, infrà ab ipso authore ponitur. Cæterùm genus orationis Iudiciale est. Status Qualitatu. De eo enim potissimum quæritur: Dignus-ne sit præmio Tyrannicidæ, qui filium tyranni occidit, an non. Incidit tamen legalis quoque. Nam & de eo, qui tyrannicida vocandus sit, & de legis sententia disputatur. Exordium attentione & docilitate comparanda fermè consumitur, dum & summam petitionis, & rei magnitudinem pariter ac nouitatem exponit. Nisi quòd interim & beneuolentiam sibi ex merito facti, & aduersario ex suspicione inuidiam parat. Narratione, grauitatem atque sauiciam tyrannidis primùm persequitur, eiúsque omnem caussam in filium tyranni transfert, vt videatur videlicet certo consilio filium ante patrem aggressus esse, deinde & modum peractæ cædis & consilium suum exponit. Hinc Propositio siue petitio sequitur. Post quam confirmatio, in qua principio petitionem suam commendat amplificatione euentus & bonorum, quæ ex hoc facto secuta sint, cum

aduersarij obiectione comparata. Deinde verbis legi opponit definitionem tyrannicida, à genere comprobatam, puta quòd non solùm is, qui sua manu & gladio tyrannum occidit, hoc nomine dicendus sit, sed etiam qui per alium, & quocunque modo illum tollit. Postea etiam à fine legis argumentatur contra scriptum. Vltimo locum, quem Rhetores à summo ad imum vocant, siue etiam communem, tractat: in quo consilium siue voluntas, conatus, actio, eáque per comparationem, aut affectionem amplificata, postremò & euentus considerantur. Peroratio autem loci patheticis constat, nam ipse quidem pro se affectus mouet à modo & instrumento actionis, à tyranni autem persona, hypotyposi quadam, seu descriptione dictorum ac factorum illius. Ad finem Propositionem repetit, & sui beneficij veluti memoriam quandam in auribus auditorum relinquit.

ΑΝήλθέ τις εἰς τὴν ἀκρόπολιν ὡς ἀποκτενῶν τὸν τύραννον. καὶ αὐτὸν μὲν οὐχ εὗρε. τὸν δ' υἱὸν αὐτὸ ἀποκτείνας, καταλιπὼν τὸ ξίφος ἐν τῷ σώματι. ἐλθὼν ὁ τύραννος, καὶ τὸν υἱὸν ἰδὼν ἤδη νεκρόν, τῷ αὐτῷ ξίφει ἑαυτὸν ἀπέκτεινεν. αἰτεῖ ὁ ἀνελθὼν, καὶ τὸν τοῦ τυράννου υἱὸν ἀφελών, λέγας, ὡς τυραννοκτόνος.

QVidam in arcem conscendit, vt tyrannum occideret: quem cùm non inuenisset, filium occidit, & gladium in corpore reliquit. Vbi venit tyrannus, filiúmque vidit mortuum, eodem gladio se confecit. Qui in arcem conscenderat, & tyranni filium interfecerat, præmium vt tyrannicida poscit.

Δ Το τυράννους ἀποκτείνας, ὦ ἄνδρες δικασταί, μιᾶς ἡμέρας, τὸν μὲν, ἤδη παγκάκοτα, τὸν δ', ἀκμάζοντα, καὶ τοῖς διαδοχὴν τῶν ἀδικημά-

C Vm duos eadem die tyrannos occiderim iudices, alterum quidē ætate iam affecta, alterū annis florentē, & ad scelerum successionem

τῶν ἑτοιμότερον, ἥκω μίαν ὅμως ἐπ' ἀμφοτέροις αἰτήσων δωρεάν, μόνος τῶν πώποτε τυραννοκτόνων πλην μιᾶ δύο πονηροῖς ἀποσκευασάμενος, καὶ φονεύσας, τὸ μὲ παῖδα, τῷ ξίφει. τὸν πατέρα δὲ, τῇ περὸς τὸν υἱὸν φιλοστοργίᾳ. ὁ μὲν οὖν τύραννος, ἀνθ' ὧν ἐποίησεν, ἱκανὼν ἡμῖν δέδωκε τιμωρίαν, ζῶν μὲ, τὸν υἱὸν ὀπαδὸν προαναρπασθέντα περὶ τὴν τελευτήν. τελευταῖον δὲ, ἀναγκασμὸς τὸ παραδοξότατον αὐτὸς αὑτῷ γένεσθαι τυραννοκτόνος. ὁ παῖς δὲ ὁ ἐκείνου τέθνηκε μὲν ὑπ' ἐμοῦ, ὑπηρέτησε δέ μοι καὶ ἀποδαγὼν περὸς ἄλλον φόνον, ζῶντι μὲν συναθλικῶν τῷ πατρὶ, μὴ θανάτου δὲ παρανοκτονήσας, ὡς ἐδύνατο. τὴν μὲν οὖν τυραννίδα ὁ πατὴρ εἰμὶ ἐγώ. καὶ τὸ ξίφος, ὁ πάντα εἰργασται, ἐμόν. τὴν δὲ τάξιν ἐναλλαξα τῶν φόνων, καὶ τὸν τρόπον ἐκαινοτόμησα τῶν πολιτῶν τελευτῆς. τὸν μὲν ἰσχυρότερον, καὶ ἀμύνασθαι δυνάμενον, αὐτὸς ἀπελῶν. τὸν γέροντα δὲ, μόνῳ παραχωρήσας τῷ ξίφει. ἐγὼ μὲν οὖν καὶ περὶ τοτέρων τι ἐπὶ τούτοις ὤμην γνήσεσθαί μοι παρ' ὑμῶν, καὶ δωρεὰς

capessendam paratum: vnicum tamen pro ambobus præmium petitum venio, qui quidem vnus omnium quotquot tyrannicidæ fuerunt, vnico vulnere duos maleficos fuerim amolitus, necíque dederim, filium videlicet enſe, patrem verò ſummo filij deſiderio. Itaq; tyrannus pro his quæ commiſit, abundè magnas pœnas nobis dependit, quippe qui & viuus aſperexerit filium priùs immatura morte ſublatum, & quod omnium eſt inuſitatiſſimum, compulſus ſit denique ſui tyrannicida fieri. At filius quidem illius à me eſt peremptus: cæterùm occiſus, ad cædem alteram, ſuam operam mihi cõmodauit: dum qui viuo patri ſcelerum ſocius fuerat, eiuſdem poſt mortem, quatenus licuit, parricida extitit. Ego itaque ſum iſqui tyrannidem ſuſtuli, meúſque gladius, qui omnia confecit. Sed cædis ordinem commutaui, & modum conficiendi ſceleratos innouaui: quum robuſtiorẽ, & qui ſe tueri poterat, ipſe peremi: ſenem verò ſoli gladio conceſſi. Quibus de cauſis quiddã etiam amplius à vobis me conſequuturum putabam, & præmia la-

turum

λήψεσθαι ἰσαρίθμους τοῖς ἀνηρημένοις, ὡσαὶ ὑ τῶν παρόντων ἀπαλλάξας ὑμᾶς μόνον, ἀλλὰ καὶ τῶν μελλόντων κακῶν ἐλπίδος, καὶ τῆς ἐλευθερίας βέβαιον παραχὼν, ὑδενὸς παραλελειμμένου κληρονόμου τῶν ἀδικημάτων. μεταξὺ δὲ κινδυνεύω, τοσαῦτα κατορθώσας, ἀμέρεσθαι ἀπελθεῖν παρ' ὑμῶν, καὶ μόνος στέρεσθαι τῶν παρὰ τῶν νόμων ἀμοιβῆς, οὓς διεφύλαξα. ὁ μὲν οὖν ἀπλέων, οὗτοσὶ δοκεῖ μοι οὐ κακόμοιρος ὡς φησι τῶν κοινῶν τοῦτο ποιεῖν, ὃς ἐπὶ τοῖς τετελευτηκόσι λελυπημένος, καὶ ἀμυνόμενος τὸν ἐκείνοις τὸ θανάτου ἄτιμον γελασμένον. ὑμεῖς δ', ἄνδρες δικασταὶ, πρὸς ὀλίγον τὰ ἐν τῇ πυρρανίδι, καίπερ εἰδόσιν ὑμῖν ἀκριβῶς διηρθρωμένα. καὶ γὰρ τὸ μέγεθος οὕτω μάθοιτ' ἂν τῆς εὐεργεσίας τῆς ἐμῆς, καὶ αὐτοὶ μᾶλλον εὐφρανεῖσθε, λογιζόμενοι ὧν ἀπηλλάγητε. οὐ γὰρ ὥσπερ ἄλλοις πολίταις ἤδη συνέβη πολλάκις ἁπλοῦν καὶ ἡμεῖς τυρρανίδα, καὶ μίαν δουλείαν ὑπομείναμεν, ὑδ' ἑνὸς ὑπενεγκάμενοι ἐπιθυμίαν δεσπότου, ἀλλὰ μιᾶς τῆς πάντοτε τὰ ὅμοια δρώσης τῶν

turum quę numero interemptos æquarent: vt pote qui non modò præsentibus malis, sed futurorum etiam formidine vos liberarim, quſque nullo scelerum hærede relicto stabilem in libertatē vos asserverim. Interim tamen, re tam strenuè gesta, in discrimen adducor, ne præmio fraudatus à vobis discedam, solúsq; mercedem non feram, quam leges à me seruatæ præstituunt. Quare qui contradicit, is mihi videtur non reipub. studio, quemadmodum dicit, hoc facere, sed quòd illos perijsse doleat, & illorum mortis authorem vlcisci cupiat. Vos autem judices, mihi paulisper attendite, dum tyrannidis mala, tametsi optimè nostis ipsi, commemoro: siquidem hoc pacto futurum est, vt & mei beneficij magnitudinem intelligatis, & ipsi plus capiatis voluptatis, reputando quibus malis liberati sitis. Neque enim, sicut alijs quibusdā sæpe accidit, simplicem etiam nos tyrannidem, & vnicam seruitutem sustinuimus, nec vnius domini libidinem pertulimus: verùm soli omnium quos similis habuit calamitas,

δύο αὐθ' ἑνὸς τυράννους εἴχομεν, καὶ πρὸς διπλᾶ οἱ δυσυχεῖς ἀδικήματα διηρούμεθα, μετριώτερος ὢν ὁ πρεσβύτης ἢ παρὰ πολὺ, καὶ πρὸς τὰς ὀργὰς ἠπιώτερος, καὶ πρὸς τὰς κολάσεις ἀμβλύτερος, καὶ πρὸς τὰς ἐπιθυμίας βραδύτερος, ὡς αὐ ἤδη τὴν ἡλικίας τὸ μὲν σφοδρότερον τῆς ὁρμῆς ἐπεχούσης, τὰς δὲ τῶν ἡδονῶν ὀρέξεις χαλιναγωγούσης. καὶ πρός γε τοῦτο ἀρχὴν τῶν ἀδικημάτων ἐποιοῦντο τὸν παῖδα ἀκων προσπίπτειν ἐλέγετο, οὐ πάνυ τυραννικὸς αὐτὸς ὤν, ἀλλ' εἴκων ἐκείνῳ. φιλότεκνος γὰρ ἐς ὑπερβολὴν ἐγίγνετο, ὡς ἔδειξε. καὶ πάντα ὁ παῖς ἢ αὐτῷ, καὶ ἐκείνῳ ἐπείθετο. καὶ ἡδίκει ὅσα κελεύοι, καὶ ἐκόλαζεν ὃς προσάπτοι, καὶ πάντα ὑπηρέτει. καὶ ὅλως, ἐτυραννεῖτο ὑπ' αὐτοῦ, καὶ φορυφόρος τῆς τοῦ παιδὸς ἐπιθυμίας ἦν. ὁ γεανίας δὲ, τῆς μὲν τιμῆς παρεχώρει καθ' ἡλικίαν ἐκείνῳ, καὶ μόνου ἔλαχε τοῦ τῆς ἀρχῆς ὀνόματος. τὸ δ' ἔργον τῆς τυραννίδος, καὶ τὸ κεφάλαιον, αὐτὸς ἦν, καὶ μᾶλλον καὶ ἀσφαλὲς, ἀπ' αὐτοῦ παρεῖχε τὴν διωμοσίαν. τῆς δ' ἀπολαύσεως, μόνος ἐκαρποῦτο τῶν ἀδικημάτων. ἐκείνος ἦν ὁ τὸν φορυφό-

duos pro vno tyrannos habebamus, & in geminas iniurias distrahebamur infœlices. Porrò senex multò moderatior erat, quippe in ira mitior, in supplicijs lenior, ad voluptates tardior: vt pote cui iam ætas vehementiam appetitus cohiberet, voluptatúmque cupiditates refrænaret. Quin ad suscipienda scelera nolens, à filio impelli ferebatur, cùm ipse non admodum tyrannicus esset, sed illi morem gereret. Nam nimiopere filium amabat, vt re declarauit. Omniáque illi erat filius, illi parebat, quas volebat iniurias, inferebat, affi&ciebat supplicio quoscunque præcipiebat, ac in omnibus obsecundabat. Denique filius tyrannum agebat in patrem, pater filij cupiditatum erat satelles. Tametsi huic ætatis causa honorem cedebat adolescens, solóque imperij à nomine temperabat: ipse tamen tyrannidem exercebat, eiúsque caput erat. Et quanquam tutamẽtum præsidiúmque principat⁹ ab illo mutuabatur, scelerum tamen emolumentis solus fruebatur. Ille erat qui satellites

φυς συνέχων, ὁ δὲ φεραυλὶ κρατύνων, ὁ τὸν τυραννεύοντα σκοπῶν, ὁ τὸν ἐπιβουλεύοντας φοβῶν, ἐκεῖνος, ὁ τὸν ἐφήβους ἀπάγων, ὁ συμβοηθῶν τοῖς γάμοις, ἐκεῖνος αἱ παρθένοι ἀνήγοντο, καὶ εἴ τινες φυγαὶ, καὶ εἴ τινες φυγαὶ, καὶ χρημάτων ἀφαιρέσεις, καὶ βάσανοι, καὶ ὕβρεις, πάντα ταῦτα τολμήματα τῷ νεανίᾳ. ὁ γέρων δὲ ἐκεῖνος, ἠκολούθει, καὶ συνῳδίκει, καὶ ἐπῄνει μόνον τὰ τοῦ παιδὸς ἀδικήματα. καὶ τὸ πρᾶγμα ἡμῖν ἀφόρητον καθειστήκει. Ὅταν γὰρ αἱ τῶν γονέων ἐπιθυμίαι τῷ ἐκ τῆς ἀρχῆς ἡδονῆς παρηλλάξωσιν, οὐδένα φόβον τοιοῦνται τῶν ἀδικημάτων. μάλιστα δ' ἐκεῖνο ἐλύπει, τὸ εἰδέναι μακρὰν, μᾶλλον δ' ἄπιστον τὴν δουλείαν ἐσομένην, καὶ ἐκ διαδοχῆς παραδοθησομένην τῇ πόλει, ἄλλοτε ἄλλῳ δεσπότῃ, καὶ πονηρῷ, κληρονόμημα γενησόμενον τῷ δήμου, ὡς τοῖς γε ἄλλοις ἡ μικρά τις ἐλπὶς αὕτη, τὸ λογίζεσθαι, καὶ πρὸς ἀλήθειαν λέγειν, ὅτι ἤδη παύσεται, ὅτι ἤδη τεθνήξεται. καὶ μετ' ὀλίγον ἐλευθέροι γενησόμεθα. ἐπ' ἐκείνων δ', οὐδὲν τοιοῦτον ἦν ἐλπίζειν, ὅτι ἐπανῄξει ἤδη ἕτοιμον τῆς ἀρχῆς διάδοχον.

continebat, qui custodiam muniebat, qui tyrannidem affectantes è medio tollebat, qui insidiatores deterrebat, qui ephebos subducebat, qui coniugia violabat. Illi virgines adducebantur: tū siquę cædes, siqua exilia, & pecuniarum expilationes, & cruciatus, & contumeliæ, ea omnia iuuenis temeritate gerebantur. Porrò senex ille obsequebatur, socium scelerum sese præbebat, & filij flagitia duntaxat comprobabat. Imò res intolerabilis nobis creabatur. Nam quum animi cupiditates ex imperio licentiam assumunt, nullum flagitijs modum imponunt. In primis verò illud me discruciabat, quòd prospicerem diuturnã, imò potiùs æternam fore eam seruitutem, & per successionem aliàs alij domino, tradẽdam rempub. populúmque homini scelesto hæreditatis instar obuenturum. Id enim alijs spem non exiguam facit, quod reputant, quod inter se dicunt: at mox coërcebitur, at mox demorietur, post modum liberi erimus. Sed de illis, tale nihil sperabatur: quin iã paratũ tyrannidis hæredem intuebamur. Itaque nullus ex generosis,

τοιγαροῦν οὐδὲ ἐπιχειρεῖ τις

ἐτόλμα τῶν γνωρίμων, καὶ τὰ αὐτὰ ἐμοὶ προαιρουμένων, ἀλλ' ἀπήγορο παντάπασιν ἡ ἐλευθερία, καὶ ἄμαχος ἡ τυραννὶς ἐδόκει, πρὸς τοσούτους ἐσαφῶς τῆς ἐπιχειρήσεως. ἀλλ' οὐκ ἐμὲ ταῦτ' ἐφόβησεν, οὐδὲ τὸ δυσχερὲς τῆς πράξεως λογισάμενος ἀπέκνισα, οὐδὲ πρὸς τὸ κίνδυνον ἀπεδειλίασα. μόνος ἦ μόνος πρὸς οὕτως ἰσχυρὰ καὶ πολλῷ τῷ τυραννίδι. μᾶλλον ἦ οὐδὲ μόνος, ἀλλὰ μὴ τὸ ξίφους. φθάσαν τὸ συμμεμαχημένου, καὶ τὸ μέρος σωτηρίαν κτονηκότος, πρὸ ὀφθαλμῶν μοὶ, τῷ τελευτῷ ἔχων, ἀλλ' ἐξόμνυσ ἦ ὅμως ἡ κοινῷ ἐλευθερίαν ἡ σφαγῆς ἡ ἐμῆς. ἐντυχὼν ἦ τῇ πρώτῃ φρουρᾷ, καὶ βιασάμενος εὐρέως τὸν δορυφόρους, καὶ τὸν ἐντυγχάνοντα κτείνων, καὶ τὸ ἀνδριάμενον πᾶν διαστείρων, ἐπὶ τὸ κεφάλαιον αὐτὸ τῶν ἔργων ἴεμαι, ἐπὶ τῷ μόνῳ τῆς τυραννίδος ἐμοὶ, ἐπὶ τῷ ὑποθέσιν τῶν ἡμετέρων συμφορῶν. καὶ ἐπιὼν τῷ τῆς ἀκροπόλεως φρουείῳ, καὶ ἰδὼν γενικῶς ἀμυνόμενον, καὶ ἀνδριάμενον πολλοῖς

A

B

C

D

E

issque qui in meam eunt sententiam, rem aggredi audebat: sed desperabatur omnino libertas, atque inexpugnabilis videbatur tyrannis: quippe cùm esset cum tam multis confligendum. At me nihil ista deterruerunt, neque perpensâ negocij difficultate refugi, neque periculum reformidaui. Verùm solus, solus inquam, aduersus adeò validam, magnámque tyrannidem, vel potiùs non solus, sed gladio comite cõscendi, qui mecum pugnauit, & ex parte tyrannum interemit, quum mors mihi ob oculos interim versabatur, perpendebam tamen me mea cæde publicam libertatem redempturum. Ergo cùm in primam custodiam irruissem, nec facilè satellites summouissem, quemuis obuium interimens, quoduis obstaculum amoliens, ad ipsum negocij caput tendebam, ad vnicum tyrannidis robur, ad calamitatum nostrarum argumentum. Et facto in arcis propugnaculum impetu, cùm viderem illum fortiter sese tuentem, & resistentem, multis tamen vulneribus occidi,

θαύμασιν, ὅμως ἀπέκτεινα.

καὶ ἡ μὲ τυραννὶς, ἤδη καθῄρητο, καὶ πέρας εἶχέ μοι τὸ τόλμημα. καὶ τὸ ἀπ' ἐκείνης, πάντες μὲ ἐλεύθεροι, ἐλείπετο δ' ὁ γέρων ἔτι μόνος αὖ ὅπλος, ἀποβεβλημένος τοὺς φύλακας, ἀπολωλεκὼς τ' μέγαν ἐκεῖνον αὐτῷ δορυφόρον, ἔρημος, οὐδὲ χειρὸς ἄξιος. ἐνταῦθα τοίνυν πρὸς ἐμαυτὸν ὦ ἄνδρες δικασταί, τὰ τοιαῦτα ἐλογιζόμην. πάντ' ἔχει μοι καλῶς, πάντα πέπρακται, πάντα κατῳδῶται, τίνα αὖ ὁ περίλοιπος κολασθεὶς τρόπος; ἐμὲ μὲ γὰρ ἀνάξιός ἐστιν, καὶ τῆ ἐμῆς δεξιᾶς, καὶ μάλιστα ἔτι ἔργῳ λαμπρῷ, καὶ νεανικῷ, καὶ ἡνιαίῳ ἀπηρτισμένος, καταισχύνων κἀκεῖνον τὴν σφαγήν. ἄξιον δὲ πῦρ δεῖ ζητῆσαι δήμιον, ἀλλὰ μὴ τὸν συμφορᾶς, μὴ δ' ἀυτὸν καρδαίνειν. ἰδέτω, κολασάτω παρακείμενον ἐκέτω τὸ ξίφος. τούτῳ τὰ λοιπὰ ἐντέλλομαι. ταῦτα βουλευσάμενος, ἀυτὸς μὲ ἐκπεδῶν ἀπηλλαπόμην. ὁ δ', ὅπερ ἐγὼ προυμαντευσάμην, διεπράξατο, καὶ ἐτυραννοκτόνησε, καὶ τέλος ἐπέθηκε τῷ ἐμῷ δράματι. πάρειμι δὲν κομίζων ὑμῖν τὴν δημοκρατίαν, καὶ δαρρεῖν ἤδη προκηρύττων ἅπασι.

Et iam tum erat ſublata tyrannis, iam tum mihi confectum facinus: ex eo tempore liberi omnes: niſi quòd ſupererat ſenex ſolus, inermis, eiectis cuſtodibus, amiſſo magno illo ſuo ſatellite, deſertus, neque forti ampliùs dextra dignus. Ibi nimirum mecum ipſe iudices, hæc animo reputabam. Cuncta mihi præclarè habent, cuncta confecta, cuncta geſta ſunt ex animi ſententia. Quomodo verò puniatur qui ſuperſtes eſt? Me quidem, meáque dextra nequaquam eſt dignus, præſertim ſi poſt ſplendidum, & iuuenile, & generoſum facinus interimatur, priorem illam cædem dedecoraturus. Dignus illo carnifex eſt quærendus: ſed poſt calamitatē, ne vel hanc ipſam lucrifaciat: videat, crucietur, appoſitum habeat enſem, huic cætera mando. Hæc vbi mecum ſtatuiſſem, ipſe illine diſcedo. At ille feciſ quod prædiuinaueram, tyrannum occidit, meæque fabulæ finem impoſuit. Adſum igitur populatem adminiſtrationē vobis adportans, cunctíſque vt bono ſint animo pronuncians,

καὶ τὴν ἐλευθερίαν εὐαγγελιζόμενος. ἤδη γὰρ ἀπολαύετε τῶν ἔργων τῶν ἐμῶν. κενὴ μὲν ὡς ὁρᾶτε πονηρῶν ἡ ἀκρόπολις. ἐπιτάττει δ' οὐδεὶς, ἀλλὰ καὶ τιμᾶν ἔξεστι, καὶ δικάζειν, καὶ ἀντιλέγειν περὶ τῶν νόμων. καὶ πάντα ταῦτα γεγόνασι δι' ἐμὲ ὑμῖν, καὶ διὰ τὴν τόλμαν τὴν ἐμὴν. καὶ γὰρ τῆς ἐκείνου φόνου, μεθ' ὃν οὐκ ἔτι ζῆν πατρὶ ἐδόκει. ἀξιῶ δ' ἐγὼ ἐπὶ τούτοις, ἃ ὀφειλομένων ἀθλων μοι παρ' ὑμῶν δωρεὰν, καὶ φιλοκερδὴς, οὐδὲ μικρολόγος τις ὤν, οὐδ' ἐπὶ μισθῷ τὰ πατρίδα εὐεργετεῖν παρεσκευασμένος, ἀλλὰ βεβαιωθῆναί μοι βουλόμενος τὰ κατορθώματα τῇ δωρεᾷ, καὶ μὴ διαβληθῆναι, μήτε ἄδοξον γνώμης τὴν ἐπιχείρησιν τὴν ἐμὴν, ὡς ἀτελῆ, καὶ χάριτος ἀναξίαν κεκριμένην. ὑποσὶ δ' ἀντιλέγει, καὶ φησὶν, ὡς εὔλογον ποιεῖν με τιμᾶσθαι θέλοντα, καὶ δωρεὰν λαμβάνειν. ἃ γὰρ εἶναι τοιαῦτα, οὐδὲ παραδέχεσθαί μοι τὸν κατὰ τὸν νόμον, ἀλλ' ἐνδεῖν τι τῷ ἔργῳ τῷ ἐμῷ, παρὸς ἀπαίτησιν τῆς δωρεᾶς. πυνθάνομαι τοίνυν αὐτοῦ, τί λοιπὸν ἀπαιτεῖς παρ' ἐμοῦ; ἢ βουλήθην; ἢ ἀνῆλθον; ἢ ἐφόνευσα; ἢ ἠλευθέρωσα; μή τις ἀντιτάττῃ; μή τις κελεύει;

lætúmq; libertatis nuncium euulgans. Iam meis fruimini factis : vacua, ſicut videtis, ſceleratis hominibus eſt arx. Imperat nemo, honores deferre licet,& cauſas agere, & ex legibus contradicere. Atque hæc omnia vobis mea contigerunt opera, meáque fortitudine,& ex vnius illius cæde, poſt quem patet non potuit ampli? viuere. Igitur dignum cenſeo , vt his pro meritis debitũ mihi à vobis præmiũ tribuatur, non quòd lucri ſim amans,& ſordidus, &de patria bene mereri mercedis gratia ſtatuerim : verũ quòd cupiã officia mea præmio confirmari, nec ijs detrahi, neque inglorios fieri meos conatus, ſi iudicentur irriti & honorario indigni. At hic contradicit,negátque æquum facere me , qui munere decorari , & præmium ferre velim. Neque enim tyrannicidã eſſe me,neq; quicquam à me pro legis ſententia confectum eſſe : verùm facinori meo deeſſe quiddã, ad hoc vt præmium poſtulẽ. Ex illo igitur quæro , quid præterea requiris à me? nõne volui ? nonne aſcendi? nõne occidi ? nonne libertatem peperi ? numquis imperat ? numquis iubet ?

μή τις ἀπειλεῖ δεσπότης; μή τις με τῶν κακούργων διέφυγε; οὐκ ἂν εἴποις. ἀλλὰ πάντα εἰρήνης μεστὰ, καὶ πάντες οἱ νόμοι, καὶ ἐλευθερία σαφὴς, καὶ δημοκρατία βέβαιος, καὶ γάμοι ἀνύβριστοι, καὶ παῖδες ἀδεεῖς, καὶ παρθένοι ἀσφαλεῖς, καὶ ἑορτάζουσα πᾶσι κοινῶς εὐτυχίαν ἡ πόλις. τίς οὖν ὁ τούτων ἁπάντων αἴτιος; τίς ὁ ἐκεῖνα μὲν παύσας, τὰ δὲ παρεχόμενος; εἰ γάρ τις δοῖ τῷ ἐμῷ τιμᾶσθαι δίκαιος, παρεχωρῶ τῆς χάριτος. ἐξίσταμαι τῆς δωρεᾶς. εἰ δὲ μόνος ἐγὼ πάντα διεπραξάμην, τολμῶν, κινδυνεύων, ἀπειλῶν, ἀναιρῶν, κολάζων, δι' ἀλλήλων τιμωρούμενος, τί μοι διαβάλλεις τὰ κατορθώματα; τί δ' ἀχάριστον ποιεῖς με τῷ δήμῳ ποιεῖς εἶναι; ὃ γὰρ αὐτὸ ἐφόνευσας τὸν τύραννον. ὁ δὲ νόμος, τυραννοκτόνῳ δίδωσι τὴν δωρεάν. διαφέρει δὲ εἰπέμοι τί ἢ αὐτὸ ἀνελεῖν, ἢ τῷ θανάτου παρασχεῖν τὴν αἰτίαν. ἐγὼ μὲν γὰρ, οὐδὲν οἶμαι, ἀλλὰ τοῦτο μόνον ὁ νομοθέτης εἶδε, τὴν ἐλευθερίαν, τὴν δημοκρατίαν, τὴν τῶν δεινῶν ἀπαλλαγήν. τοῦτ' ἐπῄνεσε, τοῦτ' ἄξιον ἀμοιβῆς ὑπέλαβεν, ἅπερ οὐκ ἂν εἴποις μὴ δι' ἐμὲ

numquis minatur dominus? numquis sceleratorum meas effugit manus? haudquaquã dixeris. Sed omnia plena pacis, omnes restitutæ leges, manifesta libertas, stabilis democratia, inuiolata coniugia, tuti pueri, sine periculo virgines, publicámque fœlicitatem solennibus ferijs celebrat ciuitas. Quis igitur horum omnium est author? quis illa repressit? hæc peperit? Nam si priorũ quisquam honore hoc sit dignus, præmium cedo, à petendo munere desisto. Quòd si solus omnia peregi, audens, periclitans, crucians, perimens, alterum in altero puniens, quid mea calumniaris officia? cur minimè gratum erga me reddis populum? atenim tu non occidisti tyrannum. Porrò lex tyrannicidæ præmium decernit. Verùm dic mihi, quid interest verum ipse interimas, an mortis causam præbeas? Mea sententia, nihil. Verùm hoc solum spectauit legis conditor, libertatem, democratiam, malorum sublationem. Huic honorem decreuit, hoc præmio dignum iudicauit: quod opera me a contigisse non negaueris. Nam si eum occidi sine quo

γε ἠθέλησεν. εἰ γὰρ ἐφόνευσα δι'

ὃν ἐκεῖνος ζῆν οὐκ ἐδύνατο, αὐτὸς εἰργάσμαι τῇ σφαγῇ. ἐμὸς ὁ φόνος, ἡ χεὶρ ἐκείνη. μὴ τοίνυν ἀκριβολογοῦ ἔτι περὶ τοῦ τρόπου τοῦ τελευτῆ, μηδὲ ζήτα ζε ὅπῃ ἀπέθανεν, ἀλλ' εἰ μικτὸν ἐστιν, εἰ δ' ἐμὲ τὸ μικτὸν εἶναι ἔχει. ἐπεὶ κἀκεῖνο προσεξετάσειν μοι δοκεῖς, καὶ συκοφαντήσειν τοὺς εὐεργέτας, εἴ τις μὴ ξίφει, ἀλλὰ λίθῳ, ἢ ξύλῳ, ἢ ἄλλῳ τῷ τρόπῳ ἀπέκτεινε. τί δ' εἰ λιμῷ ἐξεπολιόρκησε τὸν τύραννον, ἢ ἀναγκὴν τῆς τελευτῆς παρέσχων, ἀνήκεις αὖ καὶ τότε παρ' ἐμοῦ αὐτόχειρα τῇ σφαγῇ; ἢ ἐνδεῖν ἔλεγές μοι τι πρὸς τὸν νόμον; καὶ ταῦτα, χαλεπώτερον τοῦ κακοῦργου πεφονευμένου; ἓν μόνον ζήτα ζε, τοῦτο ἀπαίτει, τοῦτο πολυπραγμόνει. τίς τῶν πονηρῶν λείπεται, ἢ τίς ἐλπὶς τοῦ φόβου, ἢ τί ὑπόμνημα τῶν συμφορῶν. εἰ δὲ καθαρὰ πάντα, καὶ εἰρήνη κα, συκοφαντοῦντός ὅτι τῷ τρόπῳ τῶν πεφονευμένων χρωμένω, ἀποστερεῖν ἐθέλειν τὴν ἐπὶ τοῖς πεπονημένοις δωρεάν. ἐγὼ δ' οὖν καὶ τοῦτο μέμνημαι δικαιορευμένον ἐν τοῖς νόμοις, ἐκτὸς εἰ μὴ διὰ τὴν πολλὴν δουλείαν, ἐπιλέλησμαι τῶν ἐν αὐτοῖς εἰρημένων, αἰτίας θανάτου εἶναι δύας,

viuere nõ poterat, ipse cædẽ peregi: occidi ego, sed illius manu. Itaque ne disceptatio de cædis modo, neq; illud perpende quemadmodum interierit, verùm an iã perierit, & an quod perijt, id à me sit profectum. Siquidem & illud excussurus mihi videris, & his aduersus de repub. bene meritos calumnijs vsurus: siquis non gladio, verũ lapide ligno-ue, vel alio quouis modo peremit. Quid si fame tyrannum obsedisse, ad mortis necessitatem compellens, numquid etiam tũc cædem mea manu peractam à me exigeres? aut aliquid desiderari diceres quo legi satis fieret? idque cum sceleſtus ille genere mortis atrociori ceciderit? Vnũ hoc perquire, hoc reposce, hoc excute, quis nocentium supersit, aut quæ metus expectatio, aut quæ calamitatum recordatio. Quòd si purgata omnia, si pacata, calumniatoris est, modum rei gestæ reprehendendo, præmio frustrare velle, quod ijs debetur, quæ virtute confecta sunt. Equidem & illud memini in legibus dissideri, nisi fortè ob diutinam seruitutem, eorum quæ in illis dicuntur, oblitus sum: causam mortis esse duplicem,

εἴ τις αὐτὸς ἀπέκτεινεν, ἢ εἴ τις μὴ αὐτὸς μὲν ἀπέκτεινε, μὴ ὃ τῇ χειρὶ ἔδρασε τὸ ἔργον, ἠνάγκασε δέ, καὶ παρέσχεν ἀφορμὴν τῷ φόνου τὰ ἴσα, καὶ τοῦτον ἄξιοῖ ὁ νόμος αὐτὸν ἀντικολάζεσθαι. μάλα δικαίως. ὃ γὰρ ἐβούλετο τῷ πεφευγμένου ἴσον γίγνεσθαι τὸ τῆς ἀδείας. καὶ πείθῃ λοιπὸν ἡ ἀξίωσις τὸ τρόπου τὸ σφαγῆς. εἶτα τὸν μὲν οὕτως ἀποκτείναντα, κολάζειν ὡς αὐθεφόνον δίκαιοῖς, καὶ οὐδαμῶς ἀφεῖσθαι θέλεις. τὸν δὲ κτείναντα τὸν αὐτὸν τοῦτῳ τρόπον εὖ ποιήσοντα τὴν πόλιν, οὐ τῶν ὁμοίων ἀξιώσεις τοῖς εὐεργέτας. οὐδὲ γὰρ ἐκεῖνο ἂν ἔχοις λέγειν, ὡς ἐγὼ μὲν ἀπλῶς αὐτὸν ἔσφαξα, ἠκολούθησε δέ τι τέλος ἄλλως χρηστὸν, ἐμοῦ μὴ θελήσαντος. τί γὰρ ἔτι ἐδεδίειν, τὸ ἰσχυρότερον πεφονευμένου; τί δὲ κατέλιπον τὸ ξίφος ἐν τῇ σφαγῇ, εἰ μὴ πάντως τὸν ἐσόμενον αὐτὸ πεφευμαντευόμενος; ἐκτὸς εἰ μὴ τοῦτο φῂς, ὡς ὁ τύραννος ὁ τεθνεὼς ἰῶ, οὐδὲ ταύτην εἶχε τὴν σωφροσύνην, οὐδὲ δωρεὰς ἐπ' αὐτῷ πολλὰς, εἰ ἀπιθάνοις, ἥδεως ἂν ὑμεῖς ἐδώκατε. ἀλλ' ἴσως ἂν εἴποις. εἶτα τοῦ τυράννου πεφονευμένου,

puta si quis ipse occidit, aut si non ipse quidem occidit, neque manu facinus peregit verùm compulit, præbuitq; mortis occasionem. Ex æquo & hunc quoque supplicio, affici oportere lex censet, idque iure optimo. Audaciam enim facto minùs valere noluit. Et postea superuacaneũ est cædis rationem quærere. Deinde hunc qui sic occiderit, nequaquam absoluẽdum, sed tanquam homicidam puniendum esse censebis. Eum verò qui consimili modo remp. beneficio affecit, debito benemeritis præmio nõ dignaberis. Neq; enim illud dicere possis, me quidem imprudentem feciſſe, sed exitũ quendam commodũ, præter animi sententiam, fortuitò sequutum fuisse. Nam quid amplius formidassem, eo qui validior erat, interempto? Cur verò gladium in vulnere reliquissem, nisi planè quod erat euentũrum, id ipse prædiuinassem? Nisi fortè illud dices, eum qui extinctus est, tyrannum non fuisse, neque appellationem hanc habuisse, neque vos multum præmij hoc nomine, si ille fuisset occisus, decreturos fuisse. Atqui dicere non queas. An interfecto tyranno,

A B C D E

τοῦ τυράννου πεφονευμένου,

τῷ δὲ αἰτίαν παρφόρητι τῆς σφαγῆς, ἀπολώσεις δ' ἀφειμένῳ; ὦ τῆς πολυπραγμοσύνης. μέλλῃ δέ σοι πῶς ἀπόθανεῖν, ἀπολαύοντι τῆς ἐλευθερίας, ἢ τῆς δημοκρατίαν ἀποδεδωκότα, περιττότερόν τι περισκοπεῖς; καίτοι ὁ γε νόμος ὡς φῂς, τὸ κεφάλαιον ζητεῖ τῶν πεπραγμένων. τὰ δὲ μέσον ἅπαντα ἐᾷ, καὶ ἐπὶ πολυπραγμονεῖ. τί γὰρ καὶ οὐχὶ ἀφελόμενος τις τύραννον, ἤδη πρίν ἔλαβε τυραννοκτόνου; καὶ μάλα δικαίως. ἐλευθερίαν γὰρ κἀκεῖνος αὐτῇ δουλείας παρέχεται. τὸ δ' ὑπ' ἐμοῦ γεγονὸς, οὐ φυγὴ, οὐδὲ δευτέρας ἐπαναστάσεως ἐλπὶς, ἀλλὰ παντελὴς κατάλυσις, καὶ παντελεθρία πάντος τοῦ νόσου, καὶ ῥιζόθεν τὸ δεινὸν ἅπαν ἀνηκεσμένον. καί μοι πρὸς θεῶν [redacted] ἀπ' ἀρχῆς ἐς τέλος, εἰ δοκεῖ, πάντα ζητάσατε, εἴ τι τῶν περὶ τὸν νόμον παραλέλειπται, καὶ εἰ ἐνδεῖ τῶν περσεῖται ὀφλόντων τυραννοκτόνῳ. πρῶτα μὲν δημόσιον χρὴ γυναῖκα, ἢ φιλόπολιν, ἢ περὶ τῶν κοινῶν σπουδεύειν ἐθέλουσαν, καὶ τῷ οἰκείῳ θανάτῳ τιμᾶν τῶν

ei qui cædis causam præbuit, præmium denegabis? O curiositatem! laboras quo pacto perierit, cùm interim libertate fruaris: aut ab eo qui democratiam restituit, superuacaneum aliquid requiris? Atqui lex, vti fateris, caput rei gestæ quærit: media verò missa facit omnia, neque vltra turiosiùs excutit. Quid enim? annon siquis tyrannum expuliſſet, tyrannicidæ præmium iã cepiſſet? cepiſſet iure optimo: siquidem ille pro seruitute libertatem contuliſſet. Id verò quod à me patratum est, nõ exilium habet, non instaurandæ tyrannidis metum: verùm absolutam sublationem, totiúsque generis internecionem, omnéque malum radicitus excisum. Ac mihi per Deos, iam ab initio ad finem vsque si videtur, rem totam perpendite, numquid eorum quæ pertinent ad leges sit prætermissum, numquid in me desideretur ex his, quæ tyrannicidæ adesse debent. Primùm animus illi generosus suppetat oportet, qui sit ciuitatis amãs, qui se quàm remp. periclitari malit, qui propria morte populi redimat salutem.

πολλῶν σωτηρίαν ἀνησομένῳ.

ἆρ' οὖν πρὸς τοῦτο ἐνεδέησα, ἐμαλακίσθην, ἢ προεισάμενός τινα τῶν διὰ μέσου κινδύνων ἀπάκμησα; ἢ κἂν εἴποις, μηδὲ τοίνυν ἐπὶ τούτου ἔπι μόνου, καὶ νόμιζε τὸ θελῆσαι μόνον, καὶ τὸ βουλεύσασθαι ταῦτα, εἰ καὶ μὴ χρησὸν ἀποβεβηκει. ἐκ τῆς τῆ γνώμης αὐτῆς καταιστάντα με, χάρις ἀξίαν, ὡς ἐνεργετήν λαμβάνειν. ἐλλιπῆ δὲ ἢ δυνηθέντος, ἄλλου δὲ μετ' ἐμὲ τετευχότος τοιούτου; ἄλογον εἰπέ μοι, ἢ ἄγνωμον ἵνα παρασχεῖν; καὶ μάλιστα εἰ ἔλεγον, αὖθις, ἐβουλόμην, ἠθέλησα, ἐπεχείρησα, ἐπεισάμην τῆ γνώμης, μόνος ἄξιός εἰμι πιμᾶσθαι, τί ἂν ἀπεκείνω τότε; νῦν δὲ, οὐ τοῦτο φημι, ἀλλὰ καὶ ἀφῆλθον, καὶ ἐκινδύνευσα, καὶ μυρία πρὸ τῆ νεανίσκου σφαγῆς ἐπόνησα. μὴ γὰρ οὕτω ῥᾴδιον, μηδ' εὐχερὲς ὑπολάβητε εἶναι τὸ φάσγανον, φρουρὰς διαβῆναι, καὶ δορυφόρων κρατῆσαι, καὶ βέλεσθαι τοσούτοις μόνον, ἀλλὰ χρὴ τὸ μέγιστον ἐν τῆ τυραννοκτονίᾳ, καὶ τὸ κεφάλαιον τοῦ ἔργων, τοῦτό ἐστιν. οὐ γὰρ δὴ αὐτός γε ὁ τύραννος, μέγα, καὶ δυσάλωτον, καὶ δυσκατέργαστόν ἐστιν, ἀλλὰ

Nũ mihi quicquã hac parte defuit? num mollem me præstiti? num præcognitis periculis, per quæ mihi perrumpendũ esset, per ignauiã reformidaui? Profectò non potes dicere. Hac igitur tãtum in parte cõmorare, existima me tantùm voluisse, ac statuisse ista, etsi nihil commodi euenerit, & me pro sola voluntatis deliberatione præmiũ reposcere, vt qui tãquã benemeritus illud accipiam. Nũ si volũtati meæ facultas defuisset, alius verò post me tyrannũ occidisset, dic quæso absurdum-ne, & præter equũ foret, præmium dare Ac in primis si dicerem, Ciues volui, statui, aggressus sum, voluntatis experimẽtum dedi, solus honorario sũ dignus. Quid tum respondeas? At nunc non hoc dico: sed ascendi, periculum adij, ante cædem adolescẽtis innumera præstiti. Neque enim vsquequaque adeò facile & expeditum putetis, præsidia superare, satellites opprimere, vnúmque hominẽ tã multos amoliri. Quin istud penè maximum est omnium, quæ sunt in tyrannicidio, totiúsq; negocij caput. Nam ipse iã tyrannus non magna res est, neq; expugnatu, neq; cõfectu difficilis: verùm ea quæ tuentur, τὰ φρουροῦντα, καὶ σωίεχοντα

τὴν τυραννίδα. ἃ εἴ τις αὖ νικήσῃ. πάντα οὗτος κατώρθωσε. καὶ τὸ λοιπὸν, ὀλίγον. τὸ δὲ μὴ ἄχεϊ τῶν τυράννων προσελθεῖν, ἂν αὖ ὑπῆρξέ μοι, μὴ οὐχὶ τοὺς περὶ αὐτοὺς φυλάκων, καὶ δορυφόρων ἁπάντων κεκρατηκότι, κἀκείνους ἅπαντας προνενικηκότι. εὐδὲν ἔτι προσίδομαι, μὴ ὅτι τούτων αὖδὶς μύω. φυλακῆς ἐκράτησα. δορυφόρους ἐνίκησα. ὁ τύραννον, ἀφύλακτον, ἄοπλον, γυμνὸν, ἀπέδωκα. τιμῆς ἄξιος ὅτι τούτοις εἶναί σοι δοκῶ, ἢ ἔτι ἀπαιτεῖς παρ' ἐμοῦ τὸ φόνου; μὴ εἰ καὶ φόνου ζητεῖς, οὐδὲ τοῦτο ἐνδεῖ. οὐδὲ ἀνάμακτός εἰμι, μὴ εἰργασμαι μεγάλῳ καὶ ἡνιαίαν σφαγὴν, νεανίσκῳ ἀκμάζοντος, καὶ πᾶσι φοβερῷ. δι' ὃν ἀνεπιβούλευτος κἀκεῖνος ἦν, ᾧ μόνῳ ἐδεδίει. ὃς αὐτὸ πολλῶν ἤρκει δορυφόρων. ἆρ' οὖν ἄξιος εἶ οὗτος δωρεᾶς, μὴ ἄτιμος ὅτι τηλικούτοις ἡγοῦμαι; τί γὰρ εἰ δορυφόρον ἔνα, τί δ' εἰ ὑπηρέτην τινὰ τοῦ τυράννου ἀπέκτεινα; τί δ' εἰ οἰκέτην τίμιον, οὐ μέγα ἂν ἔδοξε καὶ τοῦτο, ἀναλδόητα ἐν μέσῃ τῇ ἀκροπόλει, ἐν μέσοις τοῖς ὅπλοις,

continéntque tyrannidem: quæ quidem siquis superauerit, voti compos euasit, & pusillũ est id quod supereſt. Sed ad tyrannos peruenire nunquam mihi contigisset, ni priùs qui illos cingebant custodes oppressissem, omnésque satellites ante debellassem. Nihil amplius addo, sed his rursum insisto. Custodiam oppressi, satellites deuici; tyrannum incustoditum, inermem, nudum reddidi. Vtrum rebus hisce cõfectis, honore dignus tibi videor, an adhuc à me interemptionem exigis? Quin si illam quæris, neutiquam defideratur. Non sũ incruentus verùm cædem peregi magnã & strenuam: nẽpe florentis iuuenis, omnibúsque formidabilis: propter quem & ille ab insidijs tutꝰ erat, quo solo fretus stabat, qui complurium satellitum vices implebat. Annon igitur, quæso te, præmio dignus videor: an verò tantis rebus gestis honore defraudor? Quid enim si satellitem vnum, quid si ex tyranni ministris quempiam interemissem? quid si charum famulum? annon hoc quoque magnum visum fuisset, conscendisse, media in arce, medijs in armis

φόνον τινὸς ἠγάπαδαι τῶν τῦ τυραννου φίλων ; νυῶ ὃ καὶ ἅ πεφονευμένον αὐτὸν ἴδε. υἱὸς ἦν τυραννου. μᾶλλον ὃ τύραννος χαλεπώτερος, καὶ δεισότης, ἀπροσίτητος, καὶ κολασὴς ὠμότερος, καὶ ὑβρεισὴς βιαιότερος. τὸ ὃ μέγιστον, κληρονόμος τῶν ὅλων, καὶ διάδοχος, καὶ ὅπως πολὺ παρατεῖναι τὰς ἡμετέρας συμφορὰς δυνάμενος. βούλει τῦτο μόνον παράσχδαι μοι ; ζῆν δ' ἔτι ἅ τύραννον διαπεφευγότα ; χάρις δὲ ὅτι τύτοις αὐτῶ. τί φατέ ; ὑ δώσετε ; οὐχὶ κἀκεῖνον ὑφειμένδε ; οὐ δεσότης ; ὑ βαρύς ; ὦ ἀφόρητος ὦ ; νυῶ ὃ καὶ τὸ κεφάλαιον αὐτὸ ἐννόησατε. ὃ γὰρ οὗτος ἀπαιτεῖ παρ' ἐμοῦ, τῦτο ὡς ἐνοῦ, ἄρτι διεπραξάμην, καὶ ἅ τύραννον ἀπέκτεινα ἑτέρῳ φόνῳ, οὐχ ἁπλῶς, οὐδὲ παλυχημάτῳ, ὅσῳ ἐυκταιότατον ὦ αὐτῷ, ὅτι τηλικούτοις ἀδικήμασιν, ἀλλὰ λύπη περιβασανίσας πολλῇ, καὶ ἐν ὀφθαλμοῖς δείξας τὰ φίλτατα βιαίως περικείμενα, υἱὸν ἐν ἡλικίᾳ, εἰ καὶ πονηρὸν, ἀλλ' ἐμοὶ καὶ ἀκμάζοντα, καὶ ὅμοιον τῷ πατεῖ, αἵματος, καὶ λύθρου ἐμπεπλησμένον.

aliquem è tyranni familiaribus iugulasse ? Nunc eum qui occisus fuit, considera. Filius tyranni erat. Imò potius crudelior tyrannus, inexorabilis dominus, ad supplicia ditior, ad contumelias violentior, quódque est maximum, hæres & successor omnium, quíque nostras calamitates in longum posset prorogare. Vin' hoc solum mihi confectum esse? profugum verò tyrannum adhuc viuere? Iam horum nomine præmium reposco. Quid dicitis? non dabitis? annon & illum verebamini? annon dominus? annon grauis? annon intolerandus erat? Porro nũc ipsum negocij caput animaduertite. Etenim quod hic à me requirit, hoc quoad potui, optimè confeci, & tyrannum aliena cæde occidi, non simpliciter, nec vno vulnere, quod ipsi maximè optandum fuisset, tantorum videlicet scelerum conscio: sed cùm multo mœrore priùs torsissem, id quo nihil habebat, charius, miserabiliter prostratum ob oculos ponens, filium in ætate militari, tametsi scelestum, crescẽtẽ tamẽ, & patri simile, sanguine, tabóq; oppletũ.

ταῦτ' ἔστι πατέρων τὰ βαύματα. ταῦτα ξίφη δικαίων τυραννοκτόνων. οὗτος θανάτος ἄξιος ὠμῶν τυράννων. αὕτη τιμωρία πρέπουσα τοσούτοις ἀδικήμασι. τὸ δ' ἑαυτὸν ἀποθανεῖν, τὸ δ' ἑαυτὸν ἀγορῆσαι, τὸ ὃ μηδ' τοιοῦτο θάμα ἰδεῖν, οὐδὲν ἔχει τυραννικῆς κολάσεως ἄξιον. οὐ γὰρ ἠγνόουν ὦ οὗτος, οὐκ ἠγνόουν, οὐδὲ τῶν ἄλλων ἀδεῖς, ὅσην εἰκῆνος εὔνοιαν πρὸς τὸν υἱὸν εἶχε, καὶ ὡς ἂν μὴ ἐξίωσεν ὀπιβιῶναι οὐδὲ ὀλίγον αὐτῷ χρόνον. πάντες μὲν γὰρ πατέρες ἴσως πρὸς τοὺς παῖδας τοιοῦτοι. ὁ δὲ, καὶ πλεῖστον τοσοῦτον τι τῶν ἄλλων εἶχεν, εἰκότως, ὁρῶν μόνον ἐκεῖνον κηδεμόνα, καὶ φύλακα τῆς τυραννίδος, καὶ μόνον προκινδυνεύοντα τοῖς πατρῴοις, καὶ πολὺ ἀσφάλειαν τῇ ἀρχῇ παρεχόμενον. ὥστε εἰ καὶ μὴ διὰ τὴν εὔνοιαν, ἀλλὰ διὰ τὴν ἀπόγνωσιν, ἐνδοὺς ἀπεστέρει τιθηνεῖσθαι αὐτὸν, καὶ λογιζόμενον, ὡς οὐδὲν ἔτι τῆς ζωῆς ὄφελος τῆς ἐκ τοῦ παιδὸς ἀσφαλείας καθηρημένης. ἅπαντα τοίνυν αὐτῷ ἀθρόα περιέστηκε, τὴν φύσιν, τὴν λύπην, τὴν ἀπόγνωσιν, τὸν φόβον, τὰς ἐπὶ τῶν μελλόντων ἐλπίδας χρόνων, ἐπ'

Hæc sunt patentum vulnera, hi iustorum tyrannicidarum gladij: hæc mors digna crudelibus tyrannis, hæc vltio tantis sceleribus congrua. Cæterùm protinus interire, protinus sibi excidere, nihil habet tyrannico supplicio dignum. Non enim ignorabam vir egregie, non ignorabam, nec alius quisquam quanta benevolentia filium prosequeretur, quámque vel tantillum illi superstes esse nollet. Omnes enim patres fortasse hoc erga liberos sunt animo: sed hic alijs quiddam amplius habebat, ídque meritò: quippe qui videret illum vnicum esse qui curaret, seruarétque tyrannidem: quique pro patre pericula solus adiret, & tutamen imperio adderet. Itaque si non ob benevolentiam, saltem ob desperationem rerum sciebam brevi moriturum ipsum, quum reputaret nihil commodi in vita futurum ampliùs, tutamine filij sublato. Nimirum effeci vt hæc omnia cateruatim ipsum circunstarent, natura, dolor, desperatio, formido, quíq; metus

αὐτὸν ἐκφοβήσαιμι τοῖς συμμαχοις, ἢ παρὰ τὴν τελευταίαν ἐκείνην σκέψιν κατηναγκασμαι, ἀπόλωλεν ὑμῖν ἄτεκνος, λελυπημένος, ὀδυρόμενος, δακρύων, πεπενθηκὼς πένθος, ὀλιγοχρόνιον μέν, ἀλλ' ἱκανὸν πατρί. καὶ τὸ δεινότατον, αὐτὸς ὑφ' αὑτοῦ, ὅσπερ θανάτων οἴκτιστος, καὶ πολλῷ χαλεπώτερος, ἢ εἴ τις ἄλλος γέγονεν. τῶ μοι τὸ ξίφος; μή τις ἄλλος τοῦτο γνωσθείη; μή τινος ἄλλου ὅπλον τοῦτο ἴδῃς; τίς αὐτὸ ἐς τὴν ἀκρόπολιν ἀνεκόμισε; πρὸ τοῦ τυράννου τίς ἐχρήσατο; τίς αὐτὸ ἐπ' ἐκεῖνον ἀπέστειλεν; τῶ ξίφος κοινωνὸν, καὶ διάδοχον τῶν ἐμῶν κατορθωμάτων. μετὰ τοσούτους κινδύνους, μὴ τοσούτοις φόνοις ἀμελούμεθα, καὶ αὐάξιοι δοκοῦμεν διαφεύγειν. εἰ γὰρ μόνου τούτου τὴν τιμὴν ἤτουν παρ' ὑμῶν, εἰ γὰρ ἔλεγον, ἄνδρες, ἀποθανεῖν ἐτελήσαντι τῷ τυράννῳ, καὶ ἁπλῶς ὅτι τοῦ κοινοῦ κατειλημμένου, ξίφος τοῦτο ἐμὸν ὑπηρέτησε, καὶ πρὸς τὸ τέλος τ' ἐλευθερίας συνέζευξε πάντι, τοῦτο τιμῆς τε καὶ δωρεᾶς ἄξιον νομίσατε. δεσπότῃ οὕτω δημοτικοῦ κτήματος, ὃν αὖ

in posterum imminebant. His aduersus illum auxilijs sum vsus, ipsúmque ad id extremum consilium adegi. Interijt vobis orbus, excruciatus, plorans, lachrymans. Luxit luctum, non eum quidem diuturnum, verùm qui patri satis magnus esset. Postremò quod est omnium acerbissimũ, ipse sibi necẽ cõsciuit, quod quidem mortis genus miserrimũ est, & lõgè atrocius, quàm si ab alio inferatur. Vbi mihi gladius? nũquis alius hunc agnoscit? num cuiuspiã alius hæc fuit armatura? quis eum in arcem intulit? ante tyrãnum quis eo est vsus? quis eum illi misit? O particeps, ô meorum egregiè factorum successor ensis, post tãta pericula, post tantas cædes contemnimur, & indigni præmio iudicamur. Nam si huius tantùm nomine præmium à vobis deposcerem, si dicerem, judices, Tyranno cùm mori vellet, ídque temporis inermem esse se deprehendisset, gladius hic meus inseruiuit, & ad consequendam libertatem omnibus auxilio fuit, hunc honore & præmio dignum iudicassetis: porrò domino tam popularis boni-

ἠμελήσατε; οὐκ αὖ ἐν τοῖς εὐεργέταις ἀνεγράψατε; οὐκ αὖ τοῖς ἱεροῖς ἀνεθήκατε; οὐκ αν μὴ τῶν ἐκείνου προγόνων ἐμνήσατε; νῦν μοι ἐννοήσατε, οἷα πεποιηκέναι εἰκὸς ἦν τύραννον, οἷα δ' εἰρηκέναι πρὸ τελευτῆς. ἐπεὶ γὰρ ὑπ' ἐμοῦ φονευόμενος, καὶ πλωσκόμενος πολλοῖς τραύμασιν ἐς τὰ φανερὰ τοῦ σώματος, ὡς αν μάλιστα λυπήσειν ἔμελλον τὴν γεγυνηκότα, ὡς αὖ ἐκ τῆς πρώτης θέας διαταράξειν, ὁ μὲν, ἀνεβόησεν οἰκτρὸν, ἐπιβοώμενος τὴν γεγεννηκότα, οὐ βοηθὸν, οὐδὲ συμμαχον, ἤδει γὰρ προβύτην ὄντα, καὶ ἀδύνη, ἀλλὰ θεατὴν τῶν οἰκείων κακῶν. ἐγὼ γὰρ ἀπήλλαττόμην, ποιητὴς μὲν τῆς ὅλης τραγῳδίας γεγενημένος, καταλιπὼν δὲ τῷ ὑποκριτῇ τὸ νεκρὸν, καὶ τὸν σκηνὸν, καὶ τὸ ξίφος, καὶ τὰ λοιπὰ τὰ δράματος. ὑπεισὰς δ' ἐκεῖνος, καὶ ἰδὼν υἱὸν, οὐ εἶχε μόνον ὀλίγον ἐμπνέοντα, ἡμιθνῆτα. ἐμπεπλησμένον τὸ φόνου. καὶ τὰ τραύματα συνεχῆ. καὶ πολλὰ. καὶ καίρια. ἀνεβόησε τοῦτο. τέκνον. ἀπωλόμεθα. πεφονεύμεθα. τετυράννηκότου ἠμεθα. πῦ ὁ σφαγεύς;

gratiam non retulisſetis? Nonne inter eos qui de repub. ſunt bene meriti, ſcripſisſetis? nonne gladium inter ſacra monumenta repoſuiſſetis? nonne cum Dijs illum veneraremini Nunc cogitate, quid tyrannum feciſſe, quid ante mortem dixiſſe veriſimile ſit. Quum enim iuuenis qui à me trucidabatur, & multis vulneribus cõfodiebatur in corporis partibus mage conſpicuis, vt quàm maximè parentem diſcruciarem, & primo conſpectu perturbarem, miſerabiliter inclamauit, parentem implorans, non opitulatorem, non adiutorem, (ſciebat enim illum eſſe ſenem & imbecillum) ſed domeſticorum malorum ſpectatorem. Nam ego interim diſceſſeram, author qui fueram totius tragœdiæ, relinquens actori cadauer, ſcenam, gladium, & reliqua quæ ad actum fabulæ pertinebãt. Tum vbi ſuperuenit ille, vidítque filium quem habebat vnicum, paulum ſpirantem, ſanguinolentum, cæde plenum, & vulnera cõtinua, multáque, & lethalia. Sic exclamauit, O nate, extincti, interẽpti ſumus tãquam tyranni. Vbi iugulator?

cui me

τίνι με τηρεῖ; τίνι με φυλάττει, διὰ σὲ τέκνον τοσαυτηρημένον, ἢ μή πως γέροντος καταφρονεῖ; καὶ τῇ βραδυτῆτι κολάζειν δόκει, καὶ παρατείνει μοι τὸν φόνον, καὶ μακροτέραν μοι τὴν σφαγὴν ποιεῖ. καὶ ταῦτα λέγων, ἐζήτει τὸ ξίφος. αὐτὸς γὰρ ἄοπλος ἦν, διὰ τὸ πιστὸν τῷ παιδὶ θαρρεῖν. ἀλλ' οὐδὲ τοῦτο ἐνεδέησε. πάλαι δ' ἴσως ἂν ἐμοῦ καὶ τοῦτο παρεσκευασμένον, καὶ πρὸς τὸ μέλλον τόλμημα καταλελειμμένον. ἀποσπάσας δὴ τῆς σφαγῆς, ἠρώτα θανάτου ἕλκειν τὸ ξίφος, φησὶ πρὸ μικροῦ μοι με ἀπέκτεινας. νῦν δ' ἀνάπαυσον ξίφος. πατρὶ παντοίως παραμύθιον ἔλθε, καὶ θρασυτικὴν χεῖρα δυσχωρίᾳ συναγώνισαι. ἀπόσπασον. τυραννοκτόνησον. καὶ τοῦ πενθεῖν ἀπάλλαξον. εἶθε πρεσβύτου σοι ἐνέτυχον. εἶθε νῦν τάχιν προύλαβον τὸν φόνον. ἀπέθανον ἄν, ἀλλ' ὡς τύραννος μόνον. ἀλλ' ἔτι νομίζων ἔξω ἐκδίκου, νῦν δ' ὡς ἄτιμος. νῦν δ' ὡς οὐδὲ φονέως ἐπιποθῶν. καὶ ταῦθ' ἅμα λέγων, ἐπῆγε τὴν σφαγὴν, βέμων. οὐ δυνάμενος. ἀπηύδων μὲν, ἐσπῶν δὲ πρὸς τὴν ἀγωνίαν τῆς

cui me seruat? cui me relinquit? qui quidem per te filiam ante sum è medio sublatus: numquid me tanquam senem contemnit? & quasi lento supplicio simplectendus, mortem mihi prorogat, & longiorem cædem mihi reddit. Atque hæc locutus, ensem quærebat. Ipse enim inermis erat, eo quòd per omnia filio confideret. Verùm ne is quidem defuit; vt qui iamdudum fuisset à me paratus, atque ad facinus futurū relictus. Auulsō igitur ense è iugulo, & è vulnere exemptō, paulò ante, inquit, me occidisti. Nūc finem malis impone ô ensis: ades lugenti patri solatium, senilémque marium & infœlicem adiuua, iugula, occide tyrānum, luctu libera: vtinam prior in te incidissem, vtinā priorem cædis locum occupassem. Occidisse quidem, sed tanquam tyrannus dunta xat, sed qui crederem mihi superesse vltorem. Nūc autem tanquam liberis orbus, nunc tanquam occisore carens occumbo. Atque interea dum hæc diceret, gladium adegit tremens, neque sat potens. Cupiebat quidē, sed non suppetebant vires ad

τολμήματος. πόσαι κολάσεις ταῦτα; πόσα βαύματα; πόσοι θάνατοι; πόσαι τυραννοκτονίαι; πόσαι δωρεαί; καὶ τέλος, ἑωράκατε πάντες. τὸ μὲν νεανίαν προκείμενον, οὐδὲ μακρὸν, οὐδὲ ξυγκατηγωνισον ἔργον. τὸ πρεσβύτην δ', αὐτῷ πεπεκεχυμένον, καὶ τὸ αἷμα ἀμφοῖν ἀνακεκραμένον. τὴν ἐλευθέριον σκηνὴν, καὶ σπινίκιον ἀπονέμει, καὶ τὰ ἔργα τῷ ξίφει τῷ ἐμῷ. αὐτὸ δὲ τὸ ξίφος ἐν μέσῳ ἀμφοτέρων ὑπδεικνύμενον, ὡς ἂν ἀνάξιον γενήσηται τῆς δεσπότου, καὶ μαρτυρόμενον ὅτι μοι πιστῶς διηκονησατο, τοῦτο ὑπ' ἐμοῦ γιγνόμενον; μικρότερον ἴσως. νυνὶ δ' λαμπρότερόν ὅτι τῇ ἀμυότητι. καὶ ὁ μὲν κατέλειπεν τὴν τυραννίδα πᾶσαν, εἰμὶ ἐγώ. μεμέρισται δ' ἐς πολλὰς τὸ ἔργον, ὥσπερ ἐν δράματι. καὶ τὰ μὲν πρῶτα, ἐγὼ ὑπεκρινάμην. τὰ δεύτερα δ', ὁ παῖς. τὰ τρίτα δ', ὁ τύραννος αὐτός. τὸ ξίφος δ', πᾶσιν ὑπηρέτησεν.

facinus exigendum. Quot hîc supplicia? quot vulnera? quot mortes? quot tyrannicidia? quot præmia? Et vt finem faciam, vidistis omnes, iuuenem quidem illum priùs prostratum, non exiguum, nec facile opus. Senem postea ipsi circumfusum, amborúmque sanguinem commixtum, libertatis illam & victorialem victimam, meíque gladij facinora. At gladius ipse in medio amborum, declarans quàm non domino indignum se præstitit, testánsque quàm fidelem operam mihi nauarit. Hæc res à me gesta minoris esset momenti, nisi nouitate illustrior fieret. Atque is sum ego, qui tyrannidem sustuli. Cæterùm actio in multos est distributa, vt in fabulis fieri solet. Ac primas quidem partes egi ipse: secundas autem filius: portò tertias Tyrannus ipse: gladius autem omnibus inseruiuit.

ΑΠΟΚΗΡΤΤΟΜΕΝΟΣ. ABDICATVS.

ARGVMENTVM.

Argumentum Orationis infra patet. Porrò genus iudiciale est, Status qualitatis. Sub hac enim & Abdicationis caussas Quintilianus ponit, quarum duas species facit: alteram Criminis perfecti, & alteram imperfecti, ad quam & præsens caussa hac pertinet. Exordium maxima ex parte querela constat. Nam & de iniquitate patris conqueritur, qui se non secundum artem, sed ad præscriptum curare iubeat, & de ingratitudine, vt qui pro beneficio restitutæ sanitatis, eam sibi nunc gratiam referat, vt iterum abdicare cogitet. Hanc querelam, personarum, suæ & nouercæ videlicet, conditionibus amplificat: Inuidiæ paternæ accusationis etiam occurrens à consuetudine & more patrum, id quod statim ab initio facit. Exordium Propositio sequitur, cui Narrationem submittit, non tam exponendæ actionis gratia, quàm vt anteactam vitam suam & beneficium in patrem collatum iudicibus commendet. Confirmatio tribus locis consumitur: primo, quo ostendit non licere patri, vt in familiam receptum, denuo abdicet, à caussa legis & voluntate legislatoris, quod argumentum similitudine & fictionibus, seu κατὰ θεσιν amplificat. Secundo, quo iniquum esse docet, se, tam bene meritum de patre, iterum abdicari, & propræmio, pœna affici. Hic locus varie amplificatur, ex qualitate beneficij, à conditione personæ, à difficultate & accidentibus artis, à natura & lege &c. Postremo, neque caussas abdicationis satis idoneas aut efficaces esse probat. Neque enim se quicquam peccasse, neque nunc cogi debere, vt arte sua vbiuis vtatur, idque exemplo reliquarum artium, & ob artis huius conditionem & præstantiam, deinde ex sua persona, qui illam non impensis patrijs, dum, cùm à familia alienus esset, didicerit, alioqui etiam necessitatem quandam rei absurdam consecuturam esse. Denique non posse curari hunc morbum: quo loco multa de qualitate corporum, morborum & medicina in genere disputat, ostenditque etiam si aliàs sanabilis hic morbus esset, in nouerca tamen suspicioni periculum sibi metuendum esse, si quid ipsum fallat, aut ars destituat, atque ita Orationem concludit, admonens patrem periculi superioris, in quod ne iterum per iram & indignationem recidat, cauere ipsum iubet.

Ἀπομηρυχθείς τις, ἰατρεύειν ἐκέλευε μανέντα τὸν πατέρα, καὶ ὑπὸ τῶν ἄλλων ἰατρῶν ἀπεγνωσμένον ἰασάμενος φαρμάκου δόσει, ἀνέλήφθη αὖθις εἰς τὸ γήρας. ἐπὶ τούτῳ, μεμηνῦαν τῷ μητρυιᾷ, ἰάσασθαι κελευόμενος, ἀποκηρύττεται.

A

QVidam abdicatus artem medicam didicit. Patrem insania laborantem reliquis medicis desperantibus, dato pharmaco cùm sanasset, denuò receptus est in familiam. Post hæc nouercam insania correptam sanare iussus, abdicatur.

B

Τί καινὰ μὴ τοῦτα ὦ ἄνδρες δικασταί, ἐπὶ παρόδοξα, ὑπὸ τοῦ πατρὸς ἐν τῷ παρόντι γιγνόμενα, οὐδὲ νῦν πρῶτον τὰ τοιαῦτα ὀργίζεται, ἀλλὰ πρόχειρος οὗτος ὁ νόμος αὐτῷ, καὶ συνήθως ἐπὶ τοῦτ' ἀφικνεῖται τὸ δικαστήριον. ἐκεῖνο δὲ καινότερον νῦν δυσχεραίνω, ὅτι ἔγκλημα μὲν ἴδιον οὐκ ἔχων, κινδυνεύει δὲ τιμωρίαν ὑποσχεῖν ὑπὲρ τῆς τέχνης, εἰ μὴ πάντα δύναται πείθεσθαι τούτῳ κελεύοντι. οὗ τί γένοιτ' ἂν ἀτοπώτερον, ἐπιτρεπτέον ἐν προστάγματος, ἢ τοῦ ὡς ἡ τέχνη δύναται, μὴ

C

D

E

Audquaquam noua sunt hæc Iudices, neque miranda quæ in præsentia facit pater: neque nunc primùm ad hunc irascitur modum verùm lex hæc illi facilis est, & assuetus ad hanc causam accedit. Nunc verò nouum illud mihi accidit genus calamitatis, quòd etsi nullum crimen priuatum sustineo, tamen artis nomine pœnas dare periclitor, nisi huic iubenti per omnia parêre possit. Quare quid sit absurdius? vti curem ex præscripto, non ex artis facultate, sed ex patris voluntate? Optarim equidem vt Medicina,

ὃς δ' πατὴρ βούλεται; ἐβουλόμην μὲν οὖν τὴν ἰατρικὴν

καὶ τοιοῦτόν τι ἔχειν φάρμακον, ὃ μὴ μόνον τοὺς μεμηνότας, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἀδίκως ὀργιζομένους, παύειν ἐδύνατο, ἵνα καὶ τὸ τοῦ πατρὸς νόσημα ἰασαίμην. νυνὶ μὲν οὖν τὰ μὲν τῆς μανίας αὐτῷ, τέλεον πέπαυται, τὰ δὲ τῆς ὀργῆς, μᾶλλον ἐπιτέτακται. καὶ τὸ δεινότατον, τοῖς μὲν ἄλλοις ἅπασι, σωφρονεῖ. κατ' ἐμοῦ δὲ τοῦ θεραπεύσαντος, μόνου μαίνεται. ἃ μὲν οὖν μισθὸν τῆς θεραπείας, ὁρᾶτε οἷον ἀπολαμβάνω, ἀποκηρυττόμενος ὑπ' αὐτοῦ πάλιν, καὶ τοὺς γάμους ἀλλοτρίους μνώμενος δεύτερον, ὥσπερ διὰ τοῦτ' ἀναληφθεὶς ὡς ὀλίγον, ἵν' ἀπράτερος γένωμαι πολλάκις ἐμπεσὼν τῆς οἰκίας. ἐγὼ δέ, ἐν μὲν τοῖς δυνατοῖς, οὐδὲν κελευσθεὶς πεπραγμένον. ὡς ὀλίγου γοῦν ἄκλητος ἦκον ἐπὶ τὴν βοήθειαν. ὅταν δέ τι ᾖ τελέως ἀπεγνωσμένον, οὐδὲ ἐπιχειρεῖν βούλομαι. ἐπὶ δὲ γυναικὸς ταύτης, εἰκότως, καὶ ἀτολμότερός εἰμι. λογίζομαι γὰρ οἷα παθοιμ' ἂν ὑπὸ τοῦ πατρὸς ἀποτυχών. ὃς οὐδὲ ἀρξάμενος τῆς θεραπείας, ἀποκηρύττομαι.

etiam huiusmodi remedium haberet, quod non solum insanientes, sed etiam iniustè irascentes liberare posset, quo etiam patris morbo mederer. Nunc autem ipsa quidem insania leuatus est: cæterùm iracundia magis exacerbatur. Quódque est omnium grauissimum, erga cæteros omnes est sanus, insanus in me vnum à quo est curatus. Videtis igitur cuiusmodi mercedem curationis feram, quum rursus ab illo abdicor, rursus alienor, à familia, ceu ob id ipsum ad breue tempus receptus, vt maiore infamia sæpius ejicerer domo. At ego quidem in his quæ præstare queam, iussa patris non expecto; vt qui nuper non accersitus ad opitulandum venerim. Verùm vbi res est planè deplorata: tum nec aggredi velim. Porrò in hac muliere multo minùs ausim: nec temerè: siquidem reputo quid in me sit facturus pater, si res non successerit, cùm iam abdicet non aggressum curationem. Quare Iudices, nouercæ grauiter laborantis

ἔχθομαι μὲν οὖν ὦ ἄνδρες δικασταὶ ἐπὶ τῇ μητρυιᾷ, χαλεπῶς

ἔχουσιν. χρὴ δὲ λυ̃, καὶ ὅτι τῷ πατρὶ δι' ἐκείνων ἀνιωμένῳ. τὸ δὲ μέγιστον, ὑπ' ἐμαυτῷ ἀπειδεῖν δοκουῦντι, καὶ ἃ φεύγεσθαι ὑπουργεῖν οὐ δυναμένῳ, καὶ δι' ὑπερβολὴν τῆς νόσου, καὶ ἀδένειαν τ τέχνης. πολλοὺ οὖν δίκαιον οἶμαι ἀποκηρύττεσθαι, τ ἃ μὴ δυύσατα ποιεῖν, μὴ δ' ὑπ' ἀρχὴν ὑπιφερούμενον. δι' ἃς μὲν οὖν αἰτίας καὶ πρότερον ἀπεκήρυξέ με, ῥᾴδιον συνιδεῖν ἐκ τῶν παρόντων. ἐγὼ δὲ καὶ πρὸς ἐκείνας μὲ ὡς οἶμαι, ἱκανῶς τῷ μεταυῦτα βίῳ ἀπολογησάμενος. καὶ ταυτὶ δή, ἃ νυῦ ἐγκαλεῖ, ὡσαὐ οἷός τε ὦ ἀπολογήσομαι, μικρὰ ὑμῖν διηγησάμενος τῶν ἐμῶν. ὁ μὲν δυσάγωγος, καὶ δυαπειθὴς ἐγὼ, ὁ καταισχύνων τ πατέρα, καὶ ἀνάξια πεπόνθως τῆ γένους, πότε μὲν αὐτῷ τὰ πολλὰ ἐκείνα βοῶντι, καὶ διατεινομένῳ, ὀλίγα χρῶσαι αὐτολέγειν ἐφόμην. ἀπελθὼν δὲ τ οἰκίας, ἐνόμιζόν μοι δικαστήριον ἕστάναι μέγα, καὶ λῆρον ἀληθῆ τ μὴ ταῦτα βίον, καὶ τὸ φαίνεσθαι πάμπολυ τῶν τῆ πατρὸς ἐγκλημάτων ἐκείνων ἀφεστηκότα, καὶ περὶ τὰ κάλλιστα τῶν ὀπτηδευμάτων

vicè doleo: erat enim bona. Deinde patris nomine quem huius morbus cruciat. Maximè tamen mei ipsius causa, qui videar immorigerus patri, cùm non possim quæ iubeor præstare, partim ob morbi magnitudinẽ, partim ob artis imbecillitatem. At sanè non arbitror æquum esse vt abdicer, si quod efficere non queam, id ne recipiam quidem. Itaque quibus de causis priùs abdicarit me, facile fuerit ex hoc negocio conijcere: ad quas equidem vita post acta, satis vt opinor, respondi. Ad hæc autem quæ nunc objicit, pro virili sum responsurus, si priùs de meo statu pauca vobis exposuero. Ego intractabilis, & immorigerus ille, patrem dedecorans, & indigna meo genere patrans, id quidem temporis multa id genus vociferanti, & asseueranti, paucis contradicendum esse duxi. Verùm domo cedens, existimaui fore mihi magni judicij instar, verique calculi vice, si vitam postea viuerem, qua me à paternis illis criminibus quàm longissimè abesse appareret, & honestissimis studijs

ἐσσυδαιόντα, καὶ τοῖς ἀρίστοις συνόντα. προεωρώμην ἤ καὶ τοιοῦτόν τι, καὶ ὑπωπτεύομεν μὴ δὴ ὡς οὐ σφόδρα καταδεησόμενος πατρὸς ἀδίκως ὀργίζεσθαι, καὶ ἐγκλήματα ψευδῆ καθ' υἱοῦ συμπλάσαι. καὶ ὅσοι τινες, οἱ μανίας ἀρχὴν σφῶν εἶναι νομίζοντες, καὶ ἀπειλῶν, καὶ ἀκροβολισμὸν, ἐκ τῆς μακρᾶς ὑπεσυμβούλου τὸ κακὸν, μῖσος ἄλογον, καὶ νόμων ἀπιστίαν, καὶ βλασφημίας προχείρους, καὶ διαστρόφου σκώμματος, καὶ βοῆς, καὶ ὀργῆς, καὶ ὅλως, χολῆς μεστὰ πάντα, διὸ δὴ τάχα μοι καὶ ἰατρικῆς δεήσειν ποτὲ προσεδόκων. ἀποδημήσας οὖν, καὶ τοῖς εὐδοκιμωτάτοις ἅπ' ἄλλοδαπῆς ἰατρῶν συγγενόμενος, καὶ πόνῳ πολλῷ, καὶ προθυμίᾳ λιπαρεῖ χρησάμενος, ἔξεμαθον σὺν τέχνῃ ἐπανελθὼν ἤ, καταλαμβάνω τὸν πατέρα, σαφῶς ἤδη μεμηνότα, καὶ ὑπὸ τῶν ἐπιχωρίων ἰατρῶν ἀπεγνωσμένον, ἐκ τῆς βάδος ἐρώντων, οὐδὲ ἀκριβῶς φιλοχρηματούντων τὰς νόσους. ἀλλ' ὅμως γε εἰκὸς ἦν ποιεῖν χρηστὸν υἱὸν, οὔτε ἐμμανοῦς ὄντος τῆς ἀποκηρύξεως, οὔτε μετὰ πομπῆς ἥδεσθαι πεπεμένα.

dediſſe operam, cumque optimis viris habuiſſe conſuetudinem. Iam verò & huiuſmodi quiddam proſpiciebam, ac ſuſpicabar fore, vt pater, qui non admodum animo conſtaret, mihi ſine cauſa ſuccenſeret, falſáque in filium crimina ſtrueret. Neque deerant qui iſta morbi initium interpretarentur, minásque & tela mox irruituri mali, nempe odium abſque cauſa, mores aſperos, parata conuicia, cenſuram feueram, clamorem, iram, denique bilis omnia plena. Ob quæ mihi aliquando medicina opus fore credebam. Proinde peregrè profectus, ac probatiſſimorum, quos in peregrinis regionibus nanciſci potui, medicorum doctrina vſus, plurimo labore, vehementíque animi ſtudio artem perdidici. Poſtea reuerſus, inuenio patrem manifeſta inſania iam laborantem, & ab huius loci medicis deſperantibus deſtitutum: qui non altiùs introſpiciunt, nec admodum exactè morbos diiudicant. At ego ſanè, ſicuti par erat facere frugi filium, neque abdicationis iniuriam memini, neque dum accerſerer expectaui,

οὐδὲ γὰρ εἶχόν τι αὐτῷ ἴδιον
ἐγκαλεῖν, ἀλλὰ πάντα ἐμεῖνα
ἦν ἀλλότρια τὰ ἁμαρτήματα.
καὶ ὥσπερ ἔφην ἤδη, τῆ νό-
σου παρελθούσης οὐκ ἄκλητος, ὡς A
εὐθὺς ἰατρεύω, οὐ γὰρ ἔστιν
ποιεῖν ἔθος ὅτιν ἡμῖν, οὐδὲ ταῦτα
ἡ τέχνη παρεγγυᾷ, ἀλλὰ πάντων
πρῶτον διδασκόμεθα σαφῶ-
σαν εἶναι ἰάσιμον ὅτι τὸ νόση-
μα, εἶτ' ἀνίκητον, καὶ ὑπερβε- B
βηκὸς τοὺς ὅρους τῆς τέχνης. καὶ
ἡμεῖς μὲν ἐπιχειροῦμεν, ὅταν μὲν ἐμὲ
πάσχειν οἰώμεθα, καὶ
πᾶσαν ἀποδύμενοι ἐσφερόμεθα C
οὕτω τὸ νοσοῦντα. ὅταν δὲ
κεκρατηκὸς ἦ, καὶ γενικὸς
τὸ πάθος ἰδωμεν, οὐδὲ τῶν ἀρ-
χῶν προπάτορα, γόμον τινὰ
παλαιὸν τῶν προπατόρων τῆς D
τέχνης ἰατρῶν φυλάττοντες. οἱ
φασι μὴ δεῖν ἐπιχειρεῖν τοῖς
κεκρατημένοις. ἰδὼν οὖν ἤ πα-
τέρα ἔτι ἐντὸς τῆς ἐλπίδος,
καὶ τὸ πάθος οὐκ ἄρα τῶν
τέχνῶν ἐπιπολὺ τηρήσας, καὶ E
ἀκριβῶς ἀνετάσας ἕκαστον, ἐπε-
χείρουν ἤδη, καὶ τὸ φάρμακον
προσῆρμοττον ἐνέχεον. καίτοι
πολλοὶ τῶν παρόντων ὑπώ-
πτευον τῶν δόσιν, ἢ τῶν ἴασιν
ἐβέβαλον, καὶ πρὸς κατηγο-
ρίας παρεσκευάζοντο. μετὰ

Neque enim erat quicquam, quod illi propriè imputare posſem: verùm peccata illa omnia fuerant aliena: morbi nimirum, vt modò dixi. Cùm igitur nõ vocatus accesſiſſe, non ilico ſum medicatus, neque enim id noſtri eſt moris, neque id præcipit ars. Verũ omnium primum obſeruare docemur, ſanabiliſne ſit morbus, an inſanabilis, tranſiliátque artis terminos. Aç tum ſi eiuſmodi ſit malum, vt commodè poſſimus aggredi, aggredimur, totóque animitimur ſtudio, vt ægrotum ſeruemus. Sed ſi affectum iam inualuiſſe, ſuperaſſéque viderimus, nec manum omninò admolimur, idque veteſtam quandam primorũ medicinę parentum legem obſeruãtes, qui negant tentandos esse morbos qui iã inualuerunt. Itaque cũ patrẽ adhuc intra ſpem eſſe cognoſcerem, neque affectum arte potiorem, diu obſeruatis ac penſitatis ſingulis, ita demum aggreſſus ſum, atque cum fiducia pharmacum porrexi. Quanquam multi qui aderãt, hanc pharmaci adminiſtrationem ſuſpectam habebant, & meam medicationem calumniabantur, iámque ad accuſandum ſe comparabant. Aderat etiam nouerca pauida, ἣ καὶ ἡ μικρὰ φαβαμιδὴν,

καὶ ἀπιστοῦσα οὐ τῷ μισεῖν ἐμὲ, ἀλλὰ τῷ δεδιέναι, καὶ ἀκριβῶς εἰδέναι πονήρως ἐμεῖνον διακείμενον. ἠπίστατο γὰρ μόνη τὰ πάντα συνοῦσα, καὶ ὁμοδίαιτος τῇ νόσῳ. πλὴν, ἀλλ' ἐγὼ γε δὲν ἀπεδειλίασας, ἠπιστάμην γὰρ οὐ ψευσόμενά με τὰ σημεῖα, οὐδὲ προδώσουσαν τὴν τέχνην, ἐπῆγον τὴν ἴασιν ἐν καιρῷ τῆς ἐπιχειρήσεως. καίτοι καίμοί τινες τῶν φίλων, συνεβούλευον μὴ θρασυνέσθαι, μὴ καὶ διαβολήν τινα μείζω ἐνέγκῃ μοι τὸ ἀποτυχεῖν, ὡς ἐμμανομένῳ τὸν πατέρα φαρμάκῳ, καὶ μνησικακήσαντι, ὧν ἐπεπόνθειν ὑπ' αὐτοῦ. καὶ τὸ κεφάλαιον ἐγὼ μὲν οὕτως ἐνόουν ἦν, καὶ ἐσωφρόνει πάλιν, ἡ πάντα διεγίνωσκεν. οἱ παρόντες δ', ἐθαύμαζον. ἐπῄνει δὴ καὶ ἡ μήτηρ, καὶ φανερὰ πᾶσιν ἦν χαίρουσα, καίμοὶ συνδικαιοῦντι, κἀκείνῳ σωφρονοῦντι. ἕτος δ' οὖν, μαρτυρεῖν γὰρ αὐτῷ ἔχω, μήτε μελλήσας, μήτ' ἐμβαλόν τινα περὶ τούτων προσλαβών, ἐπειδὴ τὸ παῖ ἤκουσε τῆς παρούσης, ἔλυε μὲν τὴν ἀποκήρυξιν, μόνον δ' ἐξ ὑπαρχῆς ἐποιεῖτο με, σωτῆρα καὶ εὐεργέτην ἀποκαλῶν, ἀκριβῆ

& diffidens, non quòd me odisset, sed quòd metueret, cùm probè sciret illum graviter laborare. Nam sola nouerat omnia, quippe familiaris, assiduóque ægrotanti conuiuens. Attamen ego nulla re deterritus, siquidem sciebam fore vt neque signa me fallerent, neque ars me proderet, obseruato tempore opportuno adhibui medelam. Quanquam nonnulli ex amicis mihi suadebant ne fiderem, ne fortè res malè succederet, maiorē calumniam mihi accerserem, quasi acceptarum iniuriarum memor, patrem veneno vltus essem. In summa, protinus ille conualuit, pristinæque redditus sanitati, omnia cognouit. Familiares admirabantur, laudabat nouerca, palámque gaudebat, & quòd inclaruisset, & quòd ille resipuisset. At hic quidem nam id de ipso testari possum, neque cunctatus, neque quoquam his de rebus adhibito in consilium, re ex familiaribus cognita, irritam fecit abdicationem, ac denuo me filium fecit: seruatorem ac beneficum appellans, sese certum mei experimentum cepisse confitens,

πεῖραν εἰληφέναι ὁμολογῶν,

καὶ περὶ τῶν ἔμπροσθεν ἐκείνων ἀπολογούμενος. τοῦτο γὰρ ἡμῖν γενόμενον, ἔνιοι μὲν πολλοὺς, ὅσοι παρῆσαν χρηστοὶ ἐλύπει δ' ἐκείνους, ὅσοις ἀποκήρυξις υἱέος ἡδίων ἀνάληψεως. εἶδον γοῦν τότε οὐ πάντας ὁμοίως ἡδομένους τῷ πράγματι, ἀλλ' οὐδύς τινος καὶ χρόαν μεταβαλλομένου, καὶ βλέμμα τεταραγμένον, καὶ πρόσωπον ἀγνωμονοῦν, οἷον ἐν φθόνου, καὶ μίσους γίγνεται. ἡμεῖς μὲν οὖν ὡς τὸ εἰκὸς ἐν εὐφροσύναις, καὶ θυμηδίαις ἦμεν, ἀλλήλους ἀπειληφότες. ἡ μικρὰ δ' οὐ μικρὸν, ἐνδυς νοσεῖν ἤρξατο, νόσον ὦ ἄνδρες δικαστὰ χαλεπὴν, καὶ παράλογον. ἀρχόμενον γὰρ ἐνδυς τὸ δεινὸν, παρεφύλαξα. οὐ γὰρ ἁπλοῦν, οὐδ' ὁποτοῦν λαιον ἡ μανίας τὸ εἶδος, ἀλλά τι παλαιὸν ὑποικουροῦν ἐν τῇ ψυχῇ κακὸν ἀπερρήξε, καὶ ἐς τοὐμφανὲς ἐξενίκησε. πολλὰ μὲν οὖν καὶ ἄλλα ἔνι ἰδεῖν ὅτι σημεῖα τῶν ἀνιάτως μεμηνότων. ἓν δ' ἐκεῖνο κοινὸν ὅτι τὸ γυναικὸς ταύτης παρεφύλαξα. περὶ μὲν γὰρ τοὺς ἄλλους, ἡμερώτερα, καὶ πρόσφατά ἐστι. καὶ παρόντων, εὐμενῶς ἄγει ἡ νόσος. αὖ δὲ πανιατρὸν

déque illis ante factis semet excusans. Hoc factum multos quidem, quotquot boni aderant, exhilarauit: sed eos afflixit, quibus abdicatio filij erat reuocatione iucundior. Proinde tunc vidi nõ eodem modo ea re gaudentes omnes, sed colorem alicuius mutatum, vultum perturbatum, faciem iracundam, quemadmodum ex inuidia, odióque solet accidere. Nos igitur vt consentaneum est, altero alteri reddito, in lætitia, animíque gaudijs versabamur. Cæterùm nouerca paulò post, statim ægrotare cœpit, morbo Iudices graui, & inopinato: quem statim ab ortu tetrum obseruaui. Neque enim simplex, & leuis insaniæ species, sed vetustum quoddam iamdudum in anima delitescens malum erupit, victoriáque parta in apertum prodijt. Sunt autem nobis multa quoque alia insanabilis insaniæ signa. Verùm illud vnum commune in hac muliere animaduerti, quòd erga cæteros pacatior est ac mitis, illíque præsentibus conquiescit morbus: sed siquem medicum viderit, vel si de medico tantùm audierit,

ἴδῃ, καὶ ὅτ' ἀκούσῃ μόνον,

κατ' ἐκείνου μάλιστα παροξύνεται. ὅσῳ καὶ αὐτὸ τοῦτο, τὸ πονήρως καὶ ἀνηκέστως ἔχειν ὅτι τεκμήριον. ταῦθ' ὁρῶν, ἐγὼ μὲν ἠνιώμην, καὶ τὴν γυναῖκα ὠκτειρον ἀξίαν οὖσαν, καὶ παρὰ τὸ προσῆκον δυσχεραίνουσαν. ὁ πατὴρ δ' οὐδὲ ἰδιωτείας, οὐ γὰρ οἶδεν οὔτε ἀρχὴν τοῦ κατέχοντος κακοῦ, οὔτε τὴν αἰτίαν, οὔτε τὸ μέγεθος τοῦ πάθους, ἐκέλευεν ἰᾶσθαι, καὶ τὸ ὅμοιον ἐξήνεγκα φάρμακον. ᾤετο γὰρ ἐν εἶναι μανίας εἶδος, καὶ μίαν τινὰ νόσου, καὶ ταὐτότητα ταυτὸν, καὶ παραπλησίαν τὴν διαπεῖραν δεχόμενον. ἐπεὶ δ', ὅσῳ ἀληθέστατον, ἀδυνάτου εἶναι φημι σώζεσθαι τὴν γυναῖκα, καὶ ἠπιῶδες ὑπὸ τὴν νόσου ὁμολογῶ, ἀγανακτεῖ, καὶ ὀργίζεται, καὶ φησὶν ἐκόντα καθυφιέσθαι, καὶ προδιδόναι τὸν ἄνδρωπον, ἐγκαλῶν ἐμοὶ τὴν ἀδυνεσίαν τῆς τέχνης. καὶ πάσχει μὲ συμφορὰς τοῖς λυπουμένοις. ὀργίζονται γοῦν ἅπαντες τοῖς μὴ παρησίαν ταλαιπωρῆ λέγουσι. πλὴν ἔγωγε ὡς ἂν οἷός τε ὦ, διαμολογήσομαι πρὸς αὐτὸν, καὶ γὰρ ἐμαυτῷ, καὶ τῆς τέχνης. καὶ προσῆκόν γε ἀπὸ τοῦ νόμου ἄρξομαι, καθ' ὃν οὗτος

in hunc supra modum exasperatur. Quod & ipsum argumento est, illam maligno & insanabili malo teneri. Hæc cùm perspicerem, equidem acerbè ferebam, miserebárque mulieris vt debui, præter meritum tanto laborantis infortunio. At pater ob inscitiam, neque enim nouit, vel originem mali quo tenetur, vel causa, vel affectus magnitudinem, iussit vt medicarer, ac simile pharmacum exhiberem: arbitratus idem esse insaniæ genus, eundem morbum, eandem inualetudinem, quæ similem curandi rationem admitteret. Verùm vbi, quod verissimum est, dico fieri non posse vt seruetur mulier, néque morbo imparem esse fateor, indignatur, & succenset, atque me studio detrectare, ac mulierem destituere, mihi crimini vertens artis imbecillitatem. Atque huic quidem accidit quod dolentibus solet: liberè verum dicentibus succensent. Verùm ego pro viribus illi respondebo, tum meo ipsius nomine, tum artis. Ac primùm quidem à lege incipiam, ex qua hic me vult abdicare,

μὲ ἀποκηρύξαι βούλεται,

οὐδ' εἰδὴ ἐκ ἔθ' ὁμοίαν οὖσαν αὐτῷ νῦν τε καὶ πρότερον τὴν ἐξουσίαν. οὐ γὰ ἅπασιν ὦ πάτερ ὁ νομοθέτης, οὐδὲ πάντας υἱέας, οὐδὲ ὁπόκις ἂν ἐθέλωσιν ἀποκηρύττειν συγκεχώρηκεν, οὐδὲ ἐπὶ πᾶσαις αἰτίαις, ἀλλ' ὥσπερ τοῖς πατράσι τὰ τηλικαῦτα ὁρίζεσθαι ἔφηκεν, ὕτω καὶ τῶν παίδων προσυνόησεν, ὡς μὴ ἀδίκως αὐτὸ πάσχωσι. καὶ διατοῦτο οὐκ ἐλευθέραν ἔφη γίγνεσθαι, οὐδ' ἄκριτον τὴν τιμωρίαν, ἀλλ' εἰς δικαστήριον ἐπάλεσε, καὶ δοκιμαστὰς ἐπάδισε τοὺς μήτε πρὸς ὀργὴν, μήτε διαβολὴν τὸ δίκαιον κρινοῦντας. πόλλοῖς γὰ πολλάκις ἄλογοις αἰτίαις ὀργῆς παρεισαμβάς. καὶ τὸ μὲν, ψευδεῖ τινι διαβολῇ πειθόμενον, τὸν υἱὸν, οὐκέτι πιστεύοντα, ἢ γνησίῳ ἐχθρῷ, οὐκοῦν ἀγεῖτο ἀδίκημα γίγνεσθαι τὸ πραχθέν, οὐδ' ἐκ ἐρήμης τοὺς παῖδας ἐκδοὺς ἁλίσκεσθαι, ἀλλὰ κ ὕδωρ ἔγχεῖται, καὶ λόγος ἀποδίδοται, καὶ ἀνεξέταστον οὐδὲν καταλείπεται. ἐπὶ τοῖσιν ἔξεστι καὶ τὸ μὲν ἐγκαλεῖν μόνον ὁ πατὴρ κύριος, τὸ κρῖναι δ' εἰ εὔλογα αἰτιᾶται, ὑμεῖς οἱ δικάζοντες, αὐτὸ μὲ, ὃ μοι ὑπόκειται, καὶ ἐφ' ᾧ νῦν ἀγανακτεῖ,

quòd intelligat sibi non esse posthac eandem abdicandi facultatem, quæ priùs fuit. Neque enim legislator omnibus, ô pater, istam potestatem permittit, neque vti quoslibet filios, neque quoties libuerit, neque quibuslibet de causis, abdicent. Verùm vt patribus cõcessit certis de causis irasci, ita prospexit & liberis, ne id immerentibus accidat. Ideóque iussit ne libera esset, ac citra iudicium vindicta, sed ad judices vocat, æstimatores constituit, qui neque per iracundiã, neq; per calumniã iudicent quod iustũ est. Nouerat enim frequenter accidere multis, vt iniquas ob causas ad iram commouerẽtur: hic quidem cùm falsæ calumniæ crederet: ille famulo, vel vxori infensæ fidem haberet. Quare noluit rem iniudicatã agi, neque defensa causa liberos statim condemnari: verùm aqua infunditur, dicendi fit copia, nihil inexcusatum relinquitur. Quandoquidem igitur hoc solum authoritatis datur patri, vt in ius vocet: & vobis iudicibus, vt an iusta fit accusatio, iudicetis: id quidem quod mihi imponit, & cuius gratia nunc indignatur,

μεν δεῖπω σκοπεῖτε. πρότερον δ' ἐκεῖνο ἐξετάσατε, εἰ ἔτι δοτέον ἀποκηρύττειν αὐτῷ, ἅπαξ ἀποκηρύξαντι, χρησαμένῳ τῇ παρὰ τὸ νόμου ἐξουσίᾳ, καὶ ἀποπληρώσαντι τὴν πατρικὴν ταύτην δυναστείαν. εἶτ' αὖθις ἀναλαβόντι, καὶ λύσαντι τὴν ἀποκήρυξιν, ἐγὼ μὲν γὰρ ἀδικώτατον εἶναί φημι τοῦτον, ἀπεράντους γίγνεσθαι, καὶ τῶν παίδων τὰς τιμωρίας, καὶ πολλὰς τὰς καταδίκας, καὶ τὸν φόβον ἀίδιον, καὶ τὸν νόμον, ἄρτι μὲν συνοργίζεσθαι, μετὰ μικρὸν δὲ λύεσθαι. καὶ πάλιν ὁμοίως ἰσχυρὸν εἶναι. καὶ ὅλως, ἄνω καὶ κάτω στρέφεσθαι τὰ δίκαια, πρὸς τὸ ὅπη καιρὸς δοκοῖ τοῖς πράττουσιν. ἀλλὰ τὸ μὲν πρῶτον ἄξιον ἐφιέναι, καὶ ἀγαναντῆτι συναγανακτεῖν, καὶ κύριον τὴν τιμωρίας ποιεῖν τὴν χρῆσιν. ἐπὶ δὲ ἅπαξ ἀναλώσῃ τὴν ἐξουσίαν, καὶ κατακρήσηται τῷ νόμῳ, καὶ ἐμπλησθῇ τῆς ὀργῆς, εἶτα, μετὰ ταῦτα ἀναλάβῃ, χρηστὸν εἶναι μεταπειθεῖς, ἐπὶ τούτων ἀνάγκη μὲν μένειν, καὶ μηκέτι μεταπίπτειν, μηδὲ μεταβουλεύεσθαι, μηδὲ μετατίθεσθαι τὴν κρίσιν. τὸ μὲν γὰρ τῆς χρησάσης, πονηρὸν

nondum spectate, sed illud prius expendite, num amplius abdicandi ius ipsi sit concedendum, cùm semel abdicauerit, iámque sit vsus facultate quam lex concedit, atque hanc paternam potestatẽ expleuerit: deinde rursùm in familiã receperit, & priorem abdicationem abrogarit. Nam ego iniquissimum istud esse dico, vt infinitæ sint liberorum pœnæ, multæque cõdemnationes, & perpetuus metus: vtq; lex nunc irato inseruiat, nunc abrogetur: rursum vt eodem modo valeat: denique vt ius sursum ac deorsum voluatur, prout ex occasione patribus visum fuerit. Verùm initio æquum quidem erat vt concederet, cúmque indignante indignaretur, ac puniẽdi ius faceret ei qui genuisset. Porrò vbi semel potestatem absumpserit, ac lege abusus sit, iram expleuerit, posthęc rursum in familiam receperit, & in hanc opinionem transierit, vt frugi putet, in his perseueret necessum est, neque postea resiliendum, neque retractanda sententia, neque rescindendum iudicium. Etenim nullum erat iudicium vt puto, quo ex se natum cognosceret, frugi-ne,

ἢ χρῆσθαι ἀποβήσεσθαι, οὐδὲν ἧσσον γνώρισμα ἐσῖ. καὶ διὰ τοῦτο τοῖς ἀναξίοις τῶν ἡμετέρων παραιτεῖσθαι συγκεχωρήκατε, τοῖς ὅτε ἠγνοοῦμεν ἀναθρεψαμένοις. ὅταν δὲ μὴ κατ' ἀνάγκην, ἀλλ' ὑφ' ἑαυτοῦ καὶ δοκιμάσας ἀναλάβῃ, τίς ἔτι μηχανὴ μεταβάλλεσθαι, ἢ τίς ἔτι χρῆσις ὑπόλοιπος τοῦ νόμου; φαίη γὰρ ἂν πρὸς σε ὁ νομοθέτης, εἰ πονηρὸς οὗτος ἐσῖ, καὶ τοῦ ἀποκηρυχθῆναι ἄξιος, τί παῖδων ἀνέλαβες; τί δ' αὖθις ἐπανῆγες ἐς τὴν οἰκίαν; τί δ' ἔλυες τὸν νόμον; ἐλεύθερος γὰρ ἦσθα, καὶ τοῦ μὴ ποιεῖν ταῦτα κύριος. οὐ γὰρ ἀνέγραφόν σοι δοτέον τοῖς νόμοις, οὐδὲ πρὸς τὰς σὰς μεταβολὰς ἀνάγεσθαι τὰ δικαστήρια. ἐξῆν ἄρτι μὲν λύειν, ἄρτι δὲ κυρίους εἶναι τοὺς νόμους, καὶ τοὺς δικάσας καθῆσθαι μάρτυρας. μᾶλλον δ' ὑπηρέτας τῶν σοὶ δοκούντων, ὁτὲ μὲ κολάζοντας, ὁτὲ δ' ἀπολλάττοντας, ὁπόταν σοι δόκῃ. ἅπαξ μεμύησαι, ἅπαξ ἀνατέτροφας, ἅπαξ καὶ τὸ ἀποκηρύττειν αὖτὶ τούτων ἔχεις. καὶ τότε μὲν δικαίως αὐτὸ ποιεῖν δοκῆς. τὸ δ' ἄπαυστον τοῦτο, καὶ ἀίδιον,

an contrà esset euasurus. Atque hanc ob causam genere indignos abdicare concessum est, quos quum educabant, cuiusmodi futuri essent nesciebant. Cæterùm vbi non coactus, sed suapte sponte atque authoritate ex sese comprobatum recipit, qua deinde ratione possit mutare factum, aut quis supereſt legis vsus? Etenim dixerit legislator, hic si improbus erat, dignúsq; quem abdicares, cur reuocasti? cur in familiam denuo reduxisti? cur legem irritam feciſti? Nam liber eras, tuíque iuris vt hoc non faceres. Neque enim tibi concedendum est vt leges eludas, neque vt ad animi tui mutationes iudicia trahantur: neque vt leges nunc irritæ fiant, nunc authoritate polleant, judices interim testes sedeant, imò potiùs tuæ voluntatis ministri, modò punientes, modò absoluentes, quandocunque tibi visum fuerit. Semel genuisti, semel educasti, pro his etiam semel abdicare potes: tum quidem quum id iustè agere videberis. Verùm vt hoc fiat sine fine, vt perpetuò, vt frequenter, vt facilè, id supra pa-

καὶ πολὺ, καὶ ῥᾴδιον, μεῖζον

ἤδη τ̀ παρειμένης ὄντ' ἐξουσίας. μὴ δὴ πρὸς Διὸς ὦ ἄνδρες δικασταί, συγχωρήσητε αὐτῷ ἐκύρωσον τὴν ἀναλῆ γενομένην παρειμένῳ, καὶ λύσαντι τὴν γνῶσιν τὸ παλαιὸν δικαστηρίου, καὶ ἀκυρώσαντι τ̀ ὁρισμὸν, αὖθις ὅπως τ̀ αὐτὸν τιμωρίαν ἀναλαβεῖν, καὶ ὅπως τ̀ ἐξουσίαν τ̀ παρεικὸν ἀναβλέψειν, ἣν ἔξορος ἦν, καὶ ἕωλος ἡ προθεσμία, καὶ μόνῳ τούτῳ ἀκυρώσῃ, καὶ προσδέδεται μνήμην. ὁρᾶτε γὰρ που καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις δικαστηρίοις, ὡς ἀπὸ μέρους τ̀ κλήρῳ λαχόντων δικαστῶν, ἵν' τις ἀδίκου οἴηται γεγνῆσθαι τ̀ κρίσιν, δίδωσιν ὁ νόμος ἐς ἕτερον ἐφεῖναι δικαστήριον. ἵν' δέ τινες ἑκόντες αὐτοὶ συνδῶνται δικάσαι, καὶ προελόμενοι ἐπιτρέψασι διαιτᾶν, ἐᾶ ἔπ. οἷς γὰρ ἐξῆν μὴ ὃ τ̀ ἀρχὴν ἐμμένειν, εἰ τούτοις τις αὐθαίρετος εἵλετο, τέρπειν δεῖ δικαίως τοῖς ἐγνωσμένοις. οὕτω δὴ καὶ σύ. ὃν ἐξῆν μηκέτ' ἀναλαμβάνειν, εἰ μὴ ἀξίως ἐδόκει τῷ γήρᾳ, τοῦτον εἰ χρηστὸν γνησάμενος εἶναι πάλιν ἀφεῖλήφας, ἐᾶ ἔτ' ἀποκηρύττειν ἔξεις. ὅπου γὰρ ἂν ἄξιος αὖθις παθεῖν ταῦτα, ὑπ' αὐτῶν σῶν μεμαρτύρηται, καὶ χρηστὸς ἤδη ἀνωμολόγηται.

tris ius est. Quare per Iouem Iudices ne permittatis huic, qui sua sponte receperit, superioris iudicij sententiam irritam fecerit, iram exauthorauerit, vt rursum me ad eandem pœnam prouocet, & ad paternam potestatem recurrat, cuius exoletum iam & inutile est priuilegium, huícque soli inualidum, & antehac consumptum. Etenim illud considerate, quēadmodum in alijs judicijs, vbi judices sorte ferunt sententiam, siquis perperā pronũciatum existimat, permittitur ad alios judices prouocare. Sed siqui sua sponte de judicibus conuenerint, delectíque arbitris causam cõmiserint, non idem licet. Etenim siquis, quorum sententijs initio stare non cogebatur, hos sponte delegerit, iam æquum est boni consulere quæ statuerint. Itidem sanè & tu, quem non amplius recipere licebat, nisi videretur genere dignus, hunc si frugi esse arbitratus iterum admiseris, non amplius abdicandi ius habebis: siquidem indignum esse, in quem hæc denuo fiant ipse testatus es, iam de integro frugi esse filium confessus.

ἀμεταβόητον οὖν τὴν ἀπάλλαξιν, καὶ τὴν διαλλαγὴν βέβαιον εἶναι προσήκει, μὴ κρίσιν οὕτω πολλὴν, καὶ δύο δικασήρια. ἐν μὲν τὸ πρῶτον, ἐφ' οὗ παρητήσω. δεύτερον δὲ τὸ σὸν, ὅτε μετεβουλεύσω, καὶ ἀπάλλαξον ἐπέπεισας τὰ πρότερον ἐγνωσμένα λύσας, βεβαιοῖς τὰ μετ' ἐκεῖνα βεβουλευμένα. μὴ τοίνυν ἐπὶ τῶν τελευταίων, καὶ φύλαττε τὴν σαυτοῦ κρίσιν, πατέρα σε εἶναι δεῖ. τοῦτο γὰρ ἔδοξέ σοι. τοῦτ' ἐδοκίμασας. τοῦτ' ἐκύρωσας. ἐγὼ μὲν οὐδ' εἰ μὴ φύσει παῖς ἦν, θέμενος δὲ ἀποκηρύττειν ἤθελες, ἄξιναι ἂν σοι ἐνόμιζον. ὃ γὰρ τὴν ἀρχὴν ποιεῖν δίκαιον ἦν, τοῦτ' ἀδίκον λύειν ἅπαξ γενόμενον. ἢ δὲ καὶ φύσει, καὶ αὖθις προαιρέσει, καὶ γνώμῃ ἐπεποιημένον, πῶς εὔλογον αὖ ἀπωθεῖσθαι, καὶ πολλάκις ἡ μᾶς οἰκειότητος ἀπορρεῖν; εἰ δ' οἰκέτης ὢν ἐτύγχανον, καὶ τὸ μὲν πρῶτον πονηρὸν οἰόμενος, ἐπέδησας, μεταπεισθεὶς δὲ ὡς οὐδὲν ἠδίκουν, ἐλεύθερον ἀφῆκας εἶναι, ἆρ' ἂν σοι πρὸς κύριον ὀργιζόντι, αὖθις ἐξὴν ἐς τὴν ἐμαυτοῦ δουλοσύνην ἐπανάγειν;

Itaque non pœnitere receptionis, sed firmam reconciliationem esse conuenit, post sententiam toties pronunciatam, ac rem bis iudicatam; primùm quando abdicasti, deinde quando sententiam mutasti, & in patrimonij portionem asseruisti, rescissis decretis superioribus, confirmas illa quæ postea sunt placita. Proinde perseuera in his quæ proximè statuisti, tumúque ipsius iudicium serua. Pater sis oportet, quando-quidem id decreuisti, id probasti, id ratum feciſti. Ego quidem si natura non essem filius, sed adoptatum abdicare velles, ne id quidem tibi licere existimarim. Quod enim liberum erat initio non facere, id semel factum iniquum est rescindere. Porrò eum qui primùm natura sit filius, postea iudicio, sententiáque accersitus, quæso num par est rursum expellere, & eadem necessitudine sæpius priuare? Si verò seruus esse, túque primùm ratus improbum, in vincula coniecisses, deinde cognita innocentia, me manumisisses, num tibi alias iracenti, in eandem seruitutem reuocare liceret?

Neque

δύδαμῶς. τὰ γὰρ τοιαῦτα, βέβαια, καὶ διαπαντὸς κύρια ὑπάρχειν οἱ νόμοι ἀξιοῦσιν. ὥστε μὲ οὖν τὸ μηκέτ' ἐξεῖναι τούτῳ ἀποκηρύττειν, ὃν ἅπαξ ἀποκηρύξας, ἑκὼν ἀνέλαβεν, ἔτι πολλὰ εἰπεῖν ἔχων, ὅμως παύσομαι. σκέψασθε δ' ἤδη οἷον ὄντα, κ' ἀποκηρύξει με. κ' οὐδέπω τοῦτο φημι, ὡς τότε μὲ ἰδιώτην, νῦν δ' ἰατρόν. οὐδὲν γὰρ ἂν ὠφελῆσ' ἡ τέχνη συναγωνίσαιτο. οὐδ' ὅτι τότε μὲν νέον, νῦν δὲ ἤδη κ' πεφοβεβηκότα, καὶ τὸ μῖσον τὸ μηδὲν ἀδικῆσαι ἂν περὶ τῆς ἡλικίας ἔχοντα. μικρὸν γὰρ ἴσως καὶ τοῦτο. ἀλλὰ τότε μέν, εἰ καὶ μηδὲν ἠδικημένος ὡσοῦν ἔγωγε φαίην, ἀλλ' οὐδ' εὖ πεποιηκὼς, παρῆν εἶτο ἂν οἰκίας. νυνὶ δ' σωτῆρα ἔναγχος, καὶ ἐνεργέτην γεγενημένον, οὗ τί γένοιτ' ἂν ἀχαριστότερον, σωθέντα δ' ἐμὲ, καὶ τηλικοῦτον κίνδυνον διαπεφευγότα, τοῖς τοιούτοις ζυγοῖς ἀμείβεσθαι τὴν εὐεργεσίαν ὀφείλοντα, ἐᾶν ἕνα λόγον ἔχοντα, μὴ οὕτω ῥᾳδίως ὑπολελῆσθαι, κ' ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν ἐλαύνειν, ἃ ἐφθέντ' ἂν δικαίως, ἐφ' οἷς ἀδικῶν ἐλήφθη, μὴ μόνον δ' οὐ μετεγκαλοῦντα, ἀλλὰ καὶ σώσαντα, κ'

Nequaquam. Igitur istiusmodi acta leges firma volũt esse, ac perpetuò valere. Ego cùm pluribus etiam argumentis docere possem, non esse ius huic abdicare denuò quem semel abdicatũ sponte sua receperit, tamen ea missa faciam. Nunc spectate cuiusmodi filium parat abdicare. Neque hoc dicam me tunc imperitum fuisse, nunc esse medicum (nihil enim ars in hac causa suffragetur) tum iuuenem, nunc ætate proiectum, vt ætas etiam ipsa fidem faciat me nihil peccasse. Nam seue forsitan hoc quoque. Sed tunc quidem, quanquam nulla iniuria, vt ego quidem dixerim, at neque beneficio affectus, à familia me alienauit. Nunc verò cùm recens illi author fuerim salutis, ac beneficus exiterim, exigor. Qua re quid esse possit ingratius? vt mea seruatus opera, tantóque à discrimine elapsus, sanationem illam statim factis huiusmodi penset, nulla meritorum habita ratione? sed vsque adeò facilè obliuioni mandarit, atq; in solitudinem abigat eũ qui iure sit obsecutus, quum præter ius eijceretur: neque solùm non meminerit iniuriæ, verũ etiam & salutem attulerit, &

σωφρονεῖν παρασκευάσαντα. οὐ γὰρ μικρὸν ὦ ἄνδρες δικασταί, οὐδὲ τὸ τυχὸν εὖ πεποιηκὼς αὐτὴν, ὅμως τῶν τοιούτων νῦν ἀξιῶ μαι. ἀλλ' εἰ καὶ οὗτος ἀγνοεῖ τὰ τότε, πάντες ὑμεῖς ἴστε οἷα ποιοῦντα αὐτὴν, καὶ πάσχοντα, καὶ ὅπως διακείμενον, ἐγὼ παραλαβὼν, τῶν μὲν ἄλλων ἰατρῶν ἀπεγνωκότων, τῶν δ' οἰκείων φευγόντων, καὶ μηδὲ πλησίον προσιέναι τολμώντων, τοιοῦτον ἀπέφηνα, ὡς καὶ κατηγορεῖν δύνασθαι, καὶ περὶ τῶν νόμων διαλέγεσθαι. μᾶλλον ὦ ὁρᾷς ὦ πάτερ τὸ παρ' ἐμοῦ δεινμα, τοιοῦτον ὄντα σε παρ' ὀλίγον οἷα νῦν ἡ γυνὴ ὄβτ, πρὸς τὴν ἀρχαίαν φρόνησιν ἐπανήγαγον. οὐ δίκαιον οὖν τοιαύτην μοι γενέσθαι αὐτὴ ἐκείνων τὴν ἀμοιβὴν, οὐδὲ κατ' ἐμοῦ σε μόνον σωφρονεῖν. ὅτι γὰρ μὴ μικρὰ ἐμοῦ συνηγέτησαι, καὶ αὐτὴ αὐτῶν, ὧν ἐγκαλεῖς δηλόν ὄβτιν. οὐ γὰρ ὡς ἂν ἐλάττοις οὖσαν τὴν γυναῖκα, καὶ παμπονήρως ἔχουσαν, ἐκ λώμενον μισεῖς, πῶς οὐ πολὺ μᾶλλον, ὅτι σε τῶν ὁμοίων ἀπήλλαξα, σωφρονίσας, καὶ χάριν ὁμολογεῖς, τῶν οὕτω δεινῶν ἀπηλλαγμένος; σὺ δ' ὅστις

sanæ menti restituerit? Neq; enim exiguo Iudices, neque vulgari in hunc collato beneficio, tamen huiusmodi malis nunc videor dignus. Porrò quanquam hic ignorat, quo in statu tunc fuerit, vos tamē omnes nostis, quid facientem, quid patientem ipsum, quomodo affectum, ego curandum susceperim: ac medicis reliquis desperantibus, fugientibus familiaribus, nec propiùs accedere audentibus, talem reddiderim, vt etiam accusare, vt & de legibus disserere possit. Quin potiùs exemplum vides pater: cùm propemodum talis esses, qualis nunc est vxor, ad pristinam sanitatem te reuocaui. Quare non est æquum vt pro his officijs, huiusmodi gratiam mihi reponas, neque in me solum modo sanus sis. Etenim te non mediocribus à me beneficijs affectum esse, vel ex his ipsis liquet, quibus me criminaris. Quem enim odisti, quia vxorē in extremo periculo versantem, grauissimēq; affectam non sano, quî fit vt non potiùs summopere diligas, quia te simili morbo liberaui? & gratiā habeas tam acerbis ereptus malis? At tu, quod quidem est ingratissimū, simulatque ad te rediſti ἀγωμονέστατον σωφρονήσας

εὐθὺς ἐς δικαστήριον ἄγεις, καὶ σεσωσμένος κολάζεις, καὶ ὅπι τὸ ἀρχαῖον ἐκεῖνο μῖσος ἀναβέχεις, καὶ τ' αὐτ' ἀναγιγνώσκεις νόμον, καλὸν γοῦν τὸν μισθὸν ἀποδίδως τῇ τέχνῃ, καὶ ἀξίας ἀμοιβὰς τ' φαρμάκων ὅπι τ' ἰατρὸν, ὑγιαίνων μόνον. ὑμεῖς ὦ ὦ ἄνδρες δικασταὶ, τ' εὐεργέτην τοῦτον κολάζειν ἐπιβέψετε, καὶ τ' σώσαντα θελαύνειν, καὶ τ' σωφρονίσαντα μισεῖν, καὶ τ' ἀνασήσαντα πιμωρεῖσθαι. οὐκ, ἰῶγε τὰ δίκαια ποιῆτε. καὶ γὰρ εἰ τὰ μέγιστα νῦν ἁμαρτάνων ἐτύγχανον, ἰῶ μοι τις οὐ μικρὰ ποροφειλομένη χάρις, ἐς ἰὼ ἀποβλέποντα τοῦτον. καὶ ἧς μεμνημένον, καλῶς εἶχε, τ' μὲ παρόντων καταφρονεῖν, δι' ἐκεῖνα ὧν ποόχειρον τὴν συγγνώμην ἔχειν. καὶ μάλιστα εἰ τηλικαύτη τις ἡ εὐεργεσία τυγχάνει, ὡς παῦτα ὑπερπαίειν τὰ μεταταῦτα. ὅπερ οἶμαι κἀμοὶ ποὸς τοῦτον ὑπάρχειν, ὃν ἔσωσα, καὶ ὃς τὸ βίου παντὸς χρεώστης ἔξι μοι, καὶ ὦ τὸ εἶναι, καὶ τὸ σωφρονεῖν, καὶ τὸ σωτέναι παρέχεται. καὶ μάλιστα ὅτε οἱ ἄλλοι πάντες ἤδη ἀπεγνώκεσαν, καὶ ἥκους εἶναι ὡμολόγουν τῆς

protinus in ius trahis: reddita salute punis, & ad pristinum odium recurris, eandem legem recitas. Egregiam igitur mercedem persoluis arti, dignámque pro remedijs refers gratiam, qui quidem aduersus medicum tantùm sanus es. Vos autem judices, huic concedetis, vt de benemerito pœnas sumat, vt salutis authorem expellat, vt eum qui sanitati restituerit, oderit, vt per quem reuixit, vlciscatur. Nõ, si quod iustum est, facietis. Etenim si maximum aliquod flagitium in præsentia commisisem, tamen non mediocrem gratiam ante debebat, quòd cùm ille respiceret, cuius cum meminisset, conueniebat hũc præsentem iniuriam negligere, & ob illa priora facile ignoscere, maximè si tam ingens sit beneficium, vt omnia superet, quæ postea possint accidere. Quod equidem mihi in hunc competere puto, quem seruaui, qui mihi vitæ totius est debitor: cuique hæc præstiti, vt sit, vt sapiat, vt intelligat: præsertim cùm cæteri omnes iam desperarent, séque morbo vincendo impares esse fatererentur. Nam & illud, opinor, ad meriti

νόσου. τοῦτο γὰρ μεῖζον οἶμαι

ποιεῖν τὴν ἐμὴν ἐυεργεσίαν,
ὡς οὔτε υἱὸς ὢν τότε ἀναγ-
καίαν τὴν θεραπείας ἔχων
αἰτίαν, ἀλλ' ἐλεύθερος καθε-
στὼς, καὶ ἀλλότριος τῆ φυ-
σικῆς αἰτίας ἀφημμένος. ὅμως
οὐ περιεῖδον, ἀλλ' ἑθελοντὴς,
ἄκλητος, αὐτεπάγγελτος, ἦκον.
ἐβοήθησα, θεραπεύσας.
ἐσάωσα. ἀνέσησα, καὶ τὸν
πατέρα ἐμαυτῷ διεφύλαξα,
καὶ ὑπὲρ τὴν ἀποκρύψεως ἀπε-
λογησάμην, καὶ τῇ εὐνοίᾳ
τὴν ὀργὴν ἔπαυσα, καὶ τὸν
νόμον ἔλυσα τῇ φιλοσοργίᾳ,
καὶ μεγάλης ἐυεργεσίας τὸν ἐς
τὸν ὑὸς ἐπαύσοδον ἐφριάμην,
καὶ ἐν οὕτως ὑποφαλεῖ καμ-
πῇ τὴν πρὸς τὸν πατέρα πίστιν
ἐπεδειξάμην, καὶ μὴ τὸν τέχνης
ἐμαυτὸν εἰσεποίησα, καὶ γνή-
σιος υἱὸς ἐν τοῖς δεινοῖς ἀνε-
φάνην. πόσα γὰρ οἴεσθε παθεῖν
με; πόσα καμεῖν παρόντα;
ὑπηρετοῦντα; καμπτόμενον;
καμπτόμενον; νὴ μὰ, εἰκότα τῇ τῆς
πατρὸς ἀσθενείᾳ. νὴ Δία, τὴν τέχνην ἐπαγόντα, πρὸς ὀλίγον
ἐνδιδόντος τοῦ κακοῦ. ἔστι δὲ τῶν
ὄντων ἀπάντων τούτων ἐν τῇ
ἰατρικῇ τὸ ὑποφαλέστατον, τοῦτο
τοιούτοις ἰᾶσθαι, καὶ πλησιάζειν
οὕτω διακειμένοις. ἐς γὰρ τοῦτο

mei magnitudinem accedit,
quòd cum id temporis fi-
lius non essem, cùm nulla
de causa curationem susci-
pere cogeret: verùm liber
essem, alienus, naturali
causa solutus, tamen non
neglexi, sed vltroneus, non
vocatus, non iussus adij, suc-
curri, assiduus fui, sanaui,
restitui, meum patrem ser-
uaui, de abdicatione me
purgaui, iram beneuo-
lentia sedaui, legem pie-
tate sustuli, magnóque
beneficio reditum in fami-
liam emi, & in tempore
adeò periculoso fidem er-
ga patrem demonstraui,
méque ipsum artis ope in-
sinuaui, ac tristibus in re-
bus legitimus filius appa-
rui. Quàm multa enim me
fuisse passum arbitramini,
quantum & exhausisse la-
borum? dum assideo, dum
obsequor, dum opportu-
nitatem obseruo, nunc
cedens patris vehementiæ,
nunc artem admouens, mor-
bo paulatim inclinante. Est
enim hoc omnium quæ sunt
in medicina periculosissimũ,
hominibus huiusmodi me-
deri, & ad sic affectos
accedere. Fit enim non
rarò, vt exæstuante malo,

πλησίον πολλάκις ἀφιᾶσι τὸν

λύπαν, ὑπζέσαντος τῶ πάθους. καὶ ὅμως πρὸς οὐδὲν τούτων ἀπώκνησα, ἀλλ' ἀπεδειλίασα. σωὼν ὢν, καὶ πάντα τρόπον αὐτεξεταζόμενος τῇ νόσῳ, τὸ τελευταῖον ἐπῆρσα τῷ φαρμάκῳ. μὴ γὰρ τοῦτ' ἀκούσας εὐθέως ὑπολάβῃ τις, ποῖος ὢν, ἢ πόσος ὁ κάματος ἐγχειφαρμάκιον. πολλὰ γὰρ πρὸ τούτου ῥυέσθαι δεῖ, καὶ προπαροποιῆσαι τῇ πόσει, καὶ προπαρασκευάσαι ῥᾴδιον ἐς ἴασιν τὸ σῶμα, καὶ τὴν ἀπάσης ἕξεως φθορὰν πεῖσαι, κενοῦντα, καὶ ἐμφαίνοντα, καὶ οἷς χρὴ βέφοντα, καὶ κινοῦντα ἐς ὅσον χρήσιμον, καὶ ὕπνους ὑπνοῶντα, καὶ πρεμίας μηχανώμενον, ἅπερ οἱ μὲν ἄλλο τι νοσοῦντες, ῥᾳδίως πειθαρχεῖν αὖ. οἱ μαινόμενοι δ', διὰ τὴν ἐλευθερίαν τῆς νόσου, δυσάγωγοι, καὶ δυσλιτούργητοι, καὶ τῷ ἰατρῷ ὑποσφαλεῖς, καὶ τῇ θεραπείᾳ δυσκαταγώνιστοι. ὅταν γοῦν πολλάκις ποιησώμεθα, ἤδη πλησίον γιγνόμενα τὸ τέλους, καὶ ἐλπίσωμεν ἐμπεσόν τι μικρὸν ἁμάρτημα, ἐπακμάσαντος τῆς πάθους, ἅπαντα ῥᾳδίως ἐκεῖνα ἀνέζεψε, καὶ ἀνεπόδισε τὴν θεραπείαν, καὶ

rabiem in proximos emittant. At nihil horum subterfugi, nihil reformidaui: sed cum ipso conuersans, morbóque aduersans modis omnibus, tandem pharmaco superaui. Ne verò quisquam hoc audito protinus cogitet, quis, quantus-ue labor miscere pharmacum. Etenim multa sunt priùs facienda, præstruenda via potioni, præparandum corpus, quò faciliùs recipiat medicationem, totiúsque corporis habitus curandus, inaniendo, extenuando, cibis idoneis alendo, ad quiduis vtile mouendo, somnos considerando, quietes ciendo: quibus in rebus alio morbo laborantes facilè pareant. At qui laborant insania, ob animi libertatẽ intractabiles sunt, gubernatu difficiles, ipsi medico periculosi, & curatione vix expugnabiles. Proinde sæpenumero cùm effecerimus, vt iam adesse morbi finem speremus, leue aliquod erratum incidens, renouato malo, cuncta illa superiora facilè subuertit, curationem impedit, artem fallit. Eum igitur

ταῦτα πάνθ' ὑπομεμενηκότα, καὶ οὕτω χαλεπῷ νοσήματι περιπαλαίσαντα. καὶ παίδος ἁπάντων παιδῶν τὸ δυσαλωτότατον νενικηκότα, ἔτι τούτῳ ἀποκημύσσειν ἐπιτρέψετε, καὶ τοὺς νόμους ὡς βέλεται ἑρμηνεύειν, κατ' εὐεργέτου συγχωρήσετε, καὶ τῇ φύσει πολεμεῖν αὐτὸ ἐάσετε; ἐγὼ τῇ φύσει πειθόμενος, σώζω, καὶ διαφυλάττω ὦ ἄνδρες δικασταί τὸ πατέρα ἐμαυτῷ, κἂν ἀδικῇ ὅτος. εἰ δ' τὸ εὐεργετηκότα παῖδα τοῖς νόμοις, ὡς φησιν, ἀκολουθῶν διαφθείρει, καὶ τὸ ἦθους ἀποστερεῖ, μισόπαις ὅτος, ἐγὼ φιλοπάτωρ γίγνομαι, ἐγὼ τῇ φύσει ἀπατάζομαι, οὗτος τὰ τῆς φύσεως παρεῤῥᾷ, καὶ καθυβρίζει δίκαια, ὦ πατερὸς, μισοῦντος ἀδίκως. ὦ παιδὸς, φιλοῦντος ἀδικώτερον. ἐγκαλῶ γὰ ἐμαυτῷ, τὸ πατερὸς ἀναγκάζοντος, ὅτι μισούμενος, οὐ δέον φιλῶ. καὶ φιλῶ πλέον, ἢ προσῆκε. καίτοι γε ἡ φύσις τοῖς πᾶσι τὸν παῖδας μᾶλλον, ἢ τοῖς παισὶ τὸν πατέρας ἐπιτάττει φιλεῖν. ἀλλ' οὗτος ἐκὼν καὶ τοὺς νόμους παροράᾳ, οἱ τοὺς μὲν ἀδίκους παῖδας τῷ ἤθει φυλάττουσι, καὶ τῇ φύσει, ἢ τὸν γνησίων ἔλκει πρὸς

qui hæc omnia sustinuerit, qui cum morbo tam graui luctatus sit, qui malum malorum omnium expugnatu difficillimum vicerit, huic vt iterum abdicet, permittetis, vtque leges in benemeritum interpretetur suo arbitratu, concedetis, atque eum cum ipsa natura bellum gerere sinetis? Ego naturæ obsequens, Iudices, mihi ipsi patrem, licèt in me fuerit iniurius, seruo & custodio. Quòd si filium benemeritum, leges, vt ait, secutus, perdit, & à familia alienat: hic nimirum erit liberorum osor, ego pius in patrem. Ego naturam amplector: ille naturæ documenta temnit, & iura violat. O patrem iniustè odio prosequentem! O filium iniustiùs amantem! Nam mihi ipsi vitio verto, patre compellente, quòd exosus ego, cùm non debeam, amo, & plus quàm par est amo. Atqui natura comparatum est, vt patres liberos ament magis, quàm liberi parentes. Verùm hic studio tum leges contemnit, quæ filios nihil cõmeritos familiæ seruant: tum naturã, quæ parentes ad

τὸν γνησίους ἕλκει πρὸς

πόθον τῆ γεγυμνημένων πολύν, οὐχ ὅπως μείζως ἀρχὰς εὐνοίας ἔχων πρὸς ἐμὲ, μείζονα τὰ δίκαια μοι τῆς εὐνοίας ἐσφέρει, καὶ ἐπιδίδωσιν. ἢ τόγε ἔλαττον, ἐμὲ μιμεῖται, καὶ ζηλοῖ τὸ φίλτρον; ἰὼ ἐμοὶ τῆ συμφορᾶς. πρόσεστι καὶ μισεῖ φιλοῦντα, καὶ ἀγαπῶντα ἐλαύνει, καὶ εὐεργετοῦντα ἀδικεῖ, καὶ ἀπαναζόμενον ἀποκηρύττει, καὶ τὸν φιλόπαιδας νόμους, ὡς μισόπαιδας κατ' ἐμοῦ μεταχειρίζεται. ὦ μάχης, ἰὼ ἐσάγεις πάτερ τοῖς νόμοις κατὰ τῆ φύσεως. οὐκ ἔστι ταῦτα οὐκ ἔστιν ὡς θέλεις. καλῶς ἐρμηνεύεις ὦ πάτερ, καλῶς κειμένους τοὺς νόμους. ὁ πολεμεῖ φύσις καὶ νόμος ἐν τῆ εὐνοίαις. ἀκολουθοῦσιν ἀλλήλοις ἐνταῦθα, καὶ συναγωνίζονται τῆ λύσει τῶν ἀδικημάτων. ὑβρίζεις τῆ εὐεργέτιν. ἀδικεῖς τὴν φύσιν. τί καὶ τοὺς νόμους συναδικεῖς τῆ φύσει; οὓς καλοὺς, καὶ δικαίους, καὶ φιλόπαιδας εἶναι θέλοντας, οὐ συγχωρεῖς, καθ' ἑνὸς παιδὸς ὡς κατὰ πολλῶν κακῶν πολλάκις, καὶ ἡσυχάζειν οὐκ ἐῶν ἐν ταῖς πρωείαις τοὺς ἐν ταῖς τῶν παίδων πρὸς τοὺς πατέρας εὐνοίαις

vehemens natorum desiderium trahit. Non solũ enim cùm maiora beneuolentiæ erga me habeat principia, maiorem, vti debebat, beneuolentiam nõ affert & addit: aut quod minus est, me saltem imitatur, meúmque amorem æmulatur. Sed ô calamitatem! quin insuper odit amantem, amantem expellit, benemeritum lædit, complectentem abdicat, legésque liberis infensas, in me torquere conatur. O bellum, quod contra naturam legibus moues pater. Non sunt ista, non sunt, inquam, vt tu vis. Leges bene cõditas malè interpretaris pater. Non pugnat natura cum lege, in his quæ ad beneuolentiam pertinent. Hîc inter se consentiunt, sibíque inuicem auxiliantur ad delendas iniurias. Contumelia benemeritum afficis, naturã offendis. Cur legibus quoque simul cum natura facis iniuriam? Quæ cùm honestæ, iustæ, & liberorum amantes esse cupiant, esse non pateris, quum eas aduersus vnum filium, tãquã aduersus multos moues: nec quiescere finis in supplicijs, quæ velint in beneuolentia liberorum erga parentes conquiescere: quanuis ἡσυχάζειν ἐθέλοντας. καίτοι

ἐπὶ τοῖς μηδὲν ἡμαρτηκόσι, μὴ
ὀφείλουσι. καὶ μὴν οἵγε νόμοι
καὶ ἀχαριστίας δικάζεσθαι
δίδασι κ' τῶν τὸν εὐ-
εργέτας μὴ ἀντευποιούντων.
ὁ δὲ πρὸς τῷ μὴ ἀμείβεσθαι, κ'
ἐπ' αὐτοῖς οἷς εὖ πέπονθε κο-
λάζων ἀξιῶν, σκέψασθε εἴ τινα
ἂν βροτῶν ἀδικίας ἀπολέλοι-
πεν. ὡς ἐγὼ οὐδ' οὕτε ἀποκη-
ρύττειν ἔτι τούτῳ ἔξεστιν, ἅπαξ
ἤδη τὴν πατρικὴν ἐξουσίαν
ἀποπληρώσαντι, κ' χρησαμένῳ
τοῖς νόμοις, οὔτε ἄλλως δί-
καιον εὐεργέτην ἐκ τῆς τηλι-
καύτης γεγονημένον ἀπωθεῖσθαι,
καὶ τὴν οἰκίας παραιτεῖσθαι,
ἱκανῶς οἶμαι δεδεικται. ἤδη
δ' καὶ ἐπ' αὐτὴν τὴν αἰτίαν
ἐλθωμεν τῆς ἀποκηρύξεως, καὶ
τὸ ἔγκλημα ἐξετάσωμεν ὁποῖόν
ἐστιν. ἀνάγκη δὲ αὖθις ἐπὶ
τὴν γνώμην ἀναδραμεῖν τοῦ
νομοθέτου. ἵνα γάρ σοι τοῦτο
πρὸς ὀλίγον δῶμεν, τὸ ἐξεῖναι
ὁσάκις ἂν ἐθέλῃς ἀποκηρύτ-
τειν, καὶ κατά γε τοῦ εὐεργέτου
φήσεις τὴν ἐξουσίαν ταύτην
συγχωρήσομεν, οὐχ ἁπλῶς
οἶμαι, οὐδ' ἐπὶ πάσαις αἰτίαις
ἀποκηρύξεις. οὐδὲ τοῦτ' ὁ νο-
μοθέτης φησὶν, ὅτι ἂν τύχῃ ὁ
πατὴρ αἰτιασάμενος, ἀποκηρυττέτω. καὶ ἀπόχρη θελῆσαι μόνον,

non latæ sint in eos qui nihil peccarint. At sanè leges ingratitudinis actionem concedunt in eos, qui benemeritis non retulerint gratiam. At eum qui uon modò gratiam non refert, sed pro beneficijs acceptis pœnam inferre vult, considerate num quicquam facere possit iniquius. Itaque non licere huic denuo abdicare, qui paternam potestatem semel expleuerit, ac lege sit vsus: præterea non esse æquum, eum qui tanta contulerit beneficia expellere, & familia exigere, satis opinor demonstratum. Nunc autem ad ipsam abdicationis causam veniamus, & crimen cuiusmodi sit, expendamus. At rursus ad legislatoris mẽtem recurramus, necesse est. Etenim vt istud tibi demus ad breue tempus, licere quotiescunque velis abdicare, vtque præterea potestatem istam tibi largiamur aduersus benemeritũ: haud tamen simpliciter, opinor, neque quibuslibet de causis abdicabis. Neque hoc dicit legis conditor. Quicquid vtcunque criminatus fuerit pater, abdicato: & satis esse voluisse tantùm, &

καὶ μεμνῆσθαι. τί γὰρ ἂν ἔδει δικαστηρίου; ἀλλ' ὑμᾶς ποιεῖ τοῦτο ὦ ἄνδρες δικασταὶ σκοπεῖν, εἴτ' ὀπὶ μεγάλοις καὶ δικαίοις ὁ πατὴρ ὀργίζεται, εἴτε καὶ μή. οὐκοῦν τοῦτο ἤδη ἐξετάσατε. ἄρξομαι δὲ ἀπὸ τῆς μητρυιᾶς ἐνδύς. τὰ μὲν δὴ πρῶτα τὴν σωτηρίαν τῷ πατρὶ, λύσις ἐστὶ τῆς ἀποκηρύξεως, καὶ σωτὴρ καὶ εὐεργέτης, καὶ πάντα ἐστὶν ἐγώ. καὶ οὐδὲν οἶμαι τούτοις ἔγκλημα προσεῖναι ἐδύνατο. τὰ μὴ ταῦτα δ', τί τῶν πάντων αἴτια; τίνα θεραπείαν; τίνα ἐπιμέλειαν ἧς παρῆκα; ποτὲ ἀποκοίτους ἐξώμοσα; τίνας πότους ἀκαίρους, τίνας κώμους ἐγκαλεῖς; τίς ἀσωτεία; τίς πορνοβοσκὸς ὕβρεως; τίς ἡταίρητο; οὐδὲ εἷς. καὶ μὴν ταῦτά ἐστιν, ἐφ' οἷς μάλιστα ὁ νόμος ἀποκηρύττειν ἐφίησιν. ἀλλὰ νοσεῖν ἤρξατο ἢ μιμᾶται; τί δὲν ἐμοὶ τοῦτ' ἐγκαλεῖς. καὶ νόσου δίκην ἀπαιτεῖς; ἃ φησιν. ἀλλὰ τί; ὅτι θεραπεύειν προσετίθουν, ἃ θέλεις καὶ διὰ τοῦτ' ἂν ἄξιος εἶην ἀποκηρύξεως, ἀπειθῶν τῷ πατρί. ἐγὼ δ' τὸ μὲν εἶα προσετίθουν αὐτῷ, ἵνα κακὸν οὐ μιμήσωμαι, ἀπειθεῖν

questum esse. Nam si id esset, quid opus erat foro? Verùm vos istud expendere iubet, iudices, num grauibus, ac iustis de causis iracatur pater, nec ne. Hoc igitur iam considerate. Exordiar autem ab ijs quæ protinus insaniam huius sunt secuta. Primùm omnium quod fecit sanæ menti redditus, abdicationem rescidit: ego seruator, beneficus, breuiter omnia eram. In his, ni fallor, nihil criminis esse poterat. Deinde quid est omnium quod accusat? Quod obsequium? quam curam filio dignam prætermisi? quando foris cubui? quas intempestiuas potationes, quas comessationes obijcis? quæ propinatio? quis leno pulsatus est? quis accusauit? Nemo profectò. At qui hæc sunt ob quæ præcipuè lex permittit abdicare. At cœpit ægrotare nouerca. Quid istud mihi vertis crimini? & morbi pœnam à me reposcis? Non reposco, inquit. Sed quid? Quod eam curare iussus, recusas, ob hoc dignus fueris qui abdiceris, quippe immorigerus patri. Ast ego cuiusmodi sint ista quę iubet, in quibus cùm obsequi nequeam, videar immorigerus, paulisper differā.

δοκῶ, πρὸς ὀλίγον ἀπειθήσομαι.

πρότερον δ' ἁπλῶς ἐκεῖνό φημι, ὡς οὐ πάντα προστάττειν οὔτε τούτῳ δίδωσιν ὁ νόμος, οὔτ' ἐμοὶ τὸ πείθεσθαι πᾶσι πάντως ἀναγκαῖον. ἐν δ' ἦν τοῖς τῶν προσταγμάτων, τὰ μέν, ἀνεύθυνά ἐστι, τὰ δ' ὀργῆς, καὶ τιμωρίας ἄξια, ἐὰν νοσῇς αὐτὸς, ἐγὼ μὲν ἀμελῶ. ἐὰν τῶν κατ' οἶκον ἐπιμελεῖσθαι, ἐγὼ δ' ὀλιγωρῶ. ἐὰν τὰ κατ' ἀγρὸν ἐπισκοπεῖν προστάττῃς, ἐγὼ δ' οὐκ ἐῶ. πάντα ταῦτα, καὶ τὰ τοιαῦτα ἐυλόγοις ἔχει τὰς προφάσεις, καὶ τὰς μεμψεις πατειχάς. τὰ δ' ἄλλα, ἐφ' ἡμῖν ἐστι τοῖς παισὶν, ὄντα τῆ τεχνῶν, καὶ τῆς τούτων χρήσεως. καὶ μάλιστα, εἰ μηδὲν αὐτὸς ὁ πατὴρ ἀδικοῖτο. ἐπίστοι ἂν τῷ γράφειν πατὴρ προστάξῃ, ταῦτα μὲ τέκνον γράφε, ταυτὶ δ' μὴ, καὶ τῷ μουσικῷ, τῳδὶ μὲ ἁρμονίαν κρῦε, τῳδὶ δ' μὴ. καὶ τῷ χαλκεύοντι, τοιαῦτα μοι χάλκευε, τοιαῦτα δ' μὴ, ἆρα ἀνάκριτο ἀποκηρύττοντα, ὅτι μὴ κατὰ τὰ ἐκείνῳ δοκοῦντα ὁ παῖς χρῆται τῇ τέχνῃ; οὐδὲ εἰς οἶμαι. τὸ δ' τῆς ἰατρικῆς, ὅσῳ σεμνότερόν ἐστι, καὶ τῷ βίῳ χρησιμώτερον, τοσούτῳ καὶ ἐλευθεριώτερον εἶναι προσήκει τοῖς χρωμένοις, καί τινας

Sed illud priùs simpliciter dico: neque legem huic concedere vt quiduis imperet, neque me cogere vt in omnibus omnino paream. Huiusmodi sunt mandata quædam, vt si non parueris, pœnæ non sis obnoxius: quædam id genus, vt nisi obtemperaris, iram & supplicium merearis: veluti si ægrotes, ego verò non curem: siquid rerum domesticarum sit curandum, & ego negligam: si rei rusticæ inspectionem demandes: & ego recusē. Hæc omnia, ídque genusalia, probabiles paternæ querelæ prætextus afferunt. Porrò cætera liberorum sunt arbitrij, quæ ad artes, earúmque vsum pertinent: maximè si nulla in re patri fiat iniuria. Iam ficui pictori præcipiat pater: hæc pinge fili, non illa. Rursum musico, Harmoniam hanc pulsa, non illam; tum fabro ærario: ista cude, non illa: num quisquam illum patietur abdicare filium, eo quòd non ex ipsius arbitrio artem exerceat? Nemo opinor. Atqui medendi ars quanto est honoratior, vitæque conducibilior, tanto conuenit esse liberiores qui eam exercent: ac iustum

προνομείαν ἔχειν ἡ τέχνη δίκαιον τῆς ἐξουσίας τὸ χρήσεως. ἀναγκάζεσθαι δὲ μηδὲν, μηδὲ παρεσπάσθαι, πρᾶγμα ἱερὸν, καὶ θεῶν παίδευμα, καὶ ἀνθρώπων σοφῶν ἐπιτήδευμα. μήθ' ὑπὸ δουλείαν ἥκειν νόμου, μήθ' ὑπὸ φόβον, καὶ τιμωρίαν δικαστηρίου, μήθ' ὑπὸ ὕβριν, καὶ πατρὸς ἀπειλὴν, καὶ ὀργὴν ἰδιωτικήν. ὥστε καὶ εἰ τοῦτό σοι σαφῶς οὐπω σοι, καὶ διαῤῥήδην ἔλεγον, οὐ βούλομαι, οὐδὲ θεραπεύω δυνάμενος, ἀλλ' ἐμαυτῷ μόνῳ ἡ τέχνη οἶδα, καὶ τῷ παρεῖ, τοῖς δ' ἄλλοις ἅπασιν ἰδιώτης εἶναι βούλομαι, τίς τύραννος οὕτω βίαιος, ὡς ἀναγκάσαι ἂν ἄκοντα χρῆσθαι τῇ τέχνῃ; τὰ δὲ τοιαῦτα, ἱκετείαις, καὶ δήσεσιν, ἢ νόμοις, καὶ ὀργαῖς, καὶ δικαστηρίοις ὑπάγειν οἶμαι προσήκει. πείθεσθαι τὸν ἰατρὸν χρὴ, καὶ κελεύειν, βούλεσθαι, καὶ φοβεῖσθαι. ὅτι τῷ θεραπείαν ἀνάγκη. ἑκόντα δὲ ἐρχόμενον, ἥδεσθαι, παρεῖναι δ' ἀνάγκης ἄμοιρον. ἀτελὴς ἡ τέχνη, ὅπουγε τοῖς ἰατροῖς καὶ δημοσίᾳ αἱ πόλεις τιμὰς, καὶ προεδρίας, καὶ ἀτελείας, καὶ προνομίας δίδασι. ταῦτα

est vt ars in exercendi facultate aliquod priuilegium habeat: nec cogatur, nec imperio subijciatur, res sacra, Deorum doctrina, sapientum hominum studium: nec seruituti legis submittatur, neque timori, pœnisque tribunalium, neque suffragijs, neque patris minis, neque indocti hominis iræ sit obnoxia. Proinde si tibi palam & apertè ita respondissem, Nolo curare cùm possim, sed mihi soli artem didici: ac patri, cæterisque omnibus imperitus esse volo: quis est tyrannus vsque adeò ferox, vt arte vti nolentem cogat? Nam huiusmodi officia, supplicationibus & precibus, non legibus, ira, iudicijs elicere conuenit. Oportet medico persuadere non iubere, vt velit, non vt metuat, non est ad curationem trahendus sed vltro ac lubens accedat oportet, immunis à compulsione patris. Immunis est ars ipsa, quandoquidem etiam ciuitates publicitus honores, præeminentias, immunitates, priuilegia medicis tribuunt. Hæc igitur in genere poteram artis no-

μὲν οὖν ἁπλῶς αὐ εἶχον εἰπεῖν

ὦ τέχνης, εἰ καὶ σοῦ διδαξαμένου με, καὶ πολλὰ ἐπιμελησαμένου, καὶ ἀναλώσαντος, ὡς μάθοιμι παρὰ σοῦ μίαν ὁμως θεραπείαν, ταύτην δυναμένην οὖσαν, αὐτέλεγον. νυνὶ δὲ καὶ ἐκεῖνο ἐννόησον, ὡς παντάπασιν ἄγνωμον ποιεῖς, οὐκ ἐῶν με χρῆσθαι μετ' ἐλευθερίας ἐμῷ κτήματι. ταύτην ἐγὼ τὴν τέχνην οὐχ υἱὸς ὢν σὸς ἐξέμαθον, οὐδὲ τῷ σῷ νόμῳ ὑποκείμενος. καὶ ὅμως αὐτὴν μεμάθηκά σοι. καὶ παρ' ὅτου αὐτὴν ἀπολέλαυκας, οὐδὲν παρὰ σὲ πρὸς τὸ μαθεῖν ἔχων. τίνα διδάσκαλον ἐμισθώσω; τίνα φαρμάκων παρασκευὴν οὐκ ἐπραγματεύσω. ἀλλὰ πένης ἐγὼ, καὶ τῶν ἀναγκαίων ἀπορούμενος, καὶ τοῦ τῶν διδασκάλων ἐλεύθερος, ἐπαιδευόμην. καί μοι τοιαῦτα παρὰ τῆς πατρὸς ὑπὲρ τοῦ μαθεῖν ἐφόδια, λύπη, καὶ ἐρημία, καὶ ἀπορία, μῖσος οἰκείων, καὶ ἀποτροπὴ συγγενῶν. αὐτὴ τούτων τοίνυν χρῆσθαί μου τῇ τέχνῃ ἀξιοῖς, καὶ δεσπότης εἶναι θέλεις τῆς οὐ τὸν ἐκ παίδων δεσπότην πεποιημένων. ἀγάπα εἴ τι σε καὶ πρότερον ἐκὼν ὠφελῶν, εἰ ἐπόησα, μὴ δὲ μίαν

mine respondere, etiam si tu me illam docuisses, multum studij, multum pecuniarum impendisses, vt discerem, & vnam hanc curationem, quam præstare posset, tamen recusassem. Nunc verò cogita quàm iniquam rem agas, qui me, mihi à me ipso partis vti, non finas. Hanc ego artem perdidi, cùm neque tuus essem filius, neq; tuis legibus obnoxius. Atque hanc tamen tibi didici: huius fructum primus percepisti, etsi nihil ad eam discendam suppeditaueris. Quem præceptorem mercede conduxisti? quem pharmacorum apparatum comparasti? Nullum omnino. Verùm inops ego, rerúmq; necessariarũ indigens, à præceptoribus mei miseretis sum edoctus. Nam abs te patre mihi ad discendum dabatur huiusmodi viaticũ, molestia, solitudo, egestas, familiarium odium, cognatorum auersatio: pro quibus vti arte mea postulas, víque earum rerum esse dominus, quas mihi parauí cum dominus non esses. Contentus esto siquid antehac vltro, nullo prouocatus officio, bene de te sum meritus: cùm nullo nomine vllam gratiam abs te reposcere possem. μὴ δέ τοι μὲ χάριν ἀπαιτεῖν ἐᾷς

δωσάμενος, οὐ δὴ δεῖ πλὴν
ὑποψίαν τινὰ ἐμοὶ, ἀνάγκην
ἐς τοὐπίσω μοι γενέσθαι, οὐδὲ
τὸ ἐκόντα εὐεργετῆσαι, ἀφορ-
μὴν τῷ ἀκοντὰ κελεύεσθαι κα-
τασῆναι. οὐδὲ ἔθος ὑπάρξαι
τοῦτο, τὸ ἅπαξ τινὰ ἰασάμενον,
πάντας ἐς ἀεὶ θεραπεύειν, ὁπό-
σους ἂν ὁ θεραπευθεὶς θέλῃ;
ἐπεὶ θαυμάσας ἂν οὕτω καὶ
ἡμῶν εἵνεκεν τῶν θεραπευο-
μένων κεχειροτονηκότες, καὶ
μισθὸν τὸ δουλεύειν αὐτοῖς,
καὶ τὸ πάντα κελεύοντιν ὑπη-
ρετεῖν προσδεδωκότες. οὖ τί
γένοιτ' ἂν ἀδικώτερον; διότι
σε νοσήσαντα χαλεπῶς οὕτως
ἀνέσησα, διὰ τοῦτο νομίζεις
ἔξεῖναί σοι καταξεπᾶσαί μου
τὴν τέχνην; ταῦτα μὲν οὖν εἶχον
ἂν λέγειν, εἰ καὶ δυνατά μοι
οὕτως προσέταξεν. ἐγὼ δὲ μὴ
πάντως ἅπασι, μηδὲ πρὸς
ἀνάγκην ὑπήκουον. νυνὶ δὲ
ἤδη σκέψασθε καὶ οἷά ἐστιν ἀπὸ
τῶν ἐπιταγμάτων. ἐπεὶ γὰρ ἐμὲ
λάσω φησὶ μεμηνότα, μέμηνε δὲ
καὶ ἡ γυνὴ, καὶ τὰ ὅμοια πάσχει,
τοῦτο γὰρ οἴεται, καὶ ὑπὸ τῶν
ἄλλων ὁμοίως ἀπεγνωσμένη, δύ-
ναται δὲ πάντα ὡς ἔδει-
ξας, ἰῶ καὶ τούτῳ, καὶ ἀπάλλαξε ἤδη τοῦ νόσου. τοῦτο δὲ,
αὐτῷ μὲν ἀσφαλῶς ἀνῆσαι, πολὺ εὔλογον αὖ δόξειεν

Cæterùm non conuenit sanè
vt meum beneficium mihi
in posterum necessitatem
pariat, vt quod volens be-
A neфeci, occasionem præbeat,
vt postea nolenti præcipias:
vtque in consuetudinem ver-
tatur, vt qui semel aliquem
sanauerit, semper deinde cu-
ret omnes quos voluerit is
B qui sanatus est. Etenim quos
curassemus, eos nobis do-
minos creassemus: & nosmet
ipsos ipsis tradidissemus, pro
mercede seruitutem acce-
pturi, & ad omnia quæ iusse-
C rint, obtemperaturi. Qua re
quid esse potest iniquius?
Quoniam te grauiter labo-
rantem restitui, ob id existi-
mas tibi ius esse abutēdi mea
arte? Hæc ego dicere possē,
D etsi quæ præstare possem, ea
mihi imperaret, nec omnibus
omnino, vel inuitus obtem-
perassem. At nunc etiam per-
pēdite, cuiusmodi sint huius
mādata. Quādoquidē, inquit,
E me insaniētē sanasti, atq; vx-
or etiā insanit, similique af-
fectu laborat, sic enim opi-
natur, eodēq; modo à cæteris
medicis est destituta, túq; vt
re cōprobasti, potes omnia,
sanato hāc quoque, & mor-
bo libera. Quòd siquis ita
simpliciter audiat, vehe-
mentèr æquum videatur,

πρὸ μάλιστα ἰδιώτῃ, καὶ ἀπείρῳ ἰατρικῆς. εἰ δέ μου ἀκούσεται περὶ τέχνης διαλεγομένου, μάθοιτ' ἂν ὡς οὔτε πάντα ἡμῖν δυνατά ἐστιν, οὔθ' αἱ τῶν νοσημάτων φύσεις παραπλήσιοι, οὔτ' ἴσασι ἡ αὐτὴ, οὔτε φάρμακα τὰ αὐτὰ, ἐπὶ πάντων ἰσχυρά. καὶ τόδ' ἔστιν ἄλλο, ὡς πάμπολυ τὸ μὴ βούλεσθαί τι, τὸ μὴ δυνάσθαι διαφέρει. ἀνάσχεσθε δέ μου τὰ περὶ τούτων φιλοσοφουμένου, καὶ μὴ ἀπειρόκαλον, μήδ' ἀγαγώνιον, μήδ' ἀλλότειον, ἢ ἄχρηστον ἡγήσησθε περὶ τοιούτων λόγον. ἔστω μὲν δὴ σωμάτων φύσεις, καὶ κράσεις οὐχ αἱ αὐταὶ, κἂν ὅτι μάλιστα ἐκ τῶν ὁμοίων συνεστάναι ὁμολογῶνται, ἀλλὰ τὰ μέν, τῶνδε. τὰ δ', τῶνδε μᾶλλον ἢ ἔλαττον μετέχει. καὶ λέγω τοῦτο ἔτι περὶ τῶν ἀνθρώπων, ὡς οὐδὲ ταῦτα πᾶσιν ἴσα, ἢ ὅμοια, οὔτε τῇ κράσει, οὔτε τῇ συστάσει, διαφορὰ δὲ καὶ μεγέθει, καὶ εἴδει, ἀνάγκη καὶ τὰ νοσήματα ἐγγίνεσθαι αὐτοῖς. καὶ τὰ μέν, εὐίατα εἶναι, καὶ πρὸς τὴν θεραπείαν εὐαπάντητα. τὰ δὲ, τέλεον ἀπεγνωσμένα, καὶ ῥᾳδίως ἁλισκόμενα, καὶ κατακράτος ὑπὸ τῶν νοσημάτων λαμβανόμενα.

præsertim illiterato, artísque medicæ imperito. Sin autem me auscultetis pro arte respondentem, intelligetis nos neque omnia posse, neq; cõsimiles morborũ naturas, nec eandem medendi rationem, nec eadem remedia in omnibus efficacia. Ac tũ palam fiet, quantum interfit, nolis quippiam, an non possis. Vos interim patienter attendite mihi de rebus hisce philosophanti, & existimate nec inelegãtem, nec extra causam, nec alienam à re, nec intempestiuam fore de his disputationem. Primùm sanæ naturæ corporum ac temperamenta, nequaquam sunt eadem, tametsi maximè in cõfesso est ijsdem ex elementis constare. Verùm alia de his, alia de illis magis aut minùs participant: ídque de virorum corporibus etiã dico, quæ neque omnibus æqualia, similiáue cum temperamento, tum constitutione: vnde necessariò consequitur, vt morbi quoque tum magnitudine, tum specie differentes his accidant: vtque alia sanatu sint facilia, atque ad curationẽ sponte propensa, alia rursum prorsus desperata, vt quæ facilè corripiantur, & vi à morbis expugnentur.

τὸ τοίνυν οἴεσθαι πάντα πυρετὸν, ἢ πᾶσαν φθίσιν, ἢ περιπνευμονίαν, ἢ μανίαν, μίαν καὶ τὴν αὐτὴν οὖσαν τῷ χρόᾳ ὁμοίαν ἐπὶ παντὸς εἶναι σώματος, οὐ σωφρονούντων, οὐδὲ A λελογισμένων, οὐδὲ τὰ τοιαῦτα ἐξητακότων ὄχλον ἀνδρώπων, ἀλλὰ τὸ αὐτὸ ἐν μὲ τῷδε, ῥᾴδιον ἰᾶσθαι. ἐν δὲ τῷδε, οὐκ ἔτι. ὥσπερ οἶμαι καὶ πυρὸν, B ὃν ἔσπειρά τις τὸν αὐτὸν ἐς διαφόρους χώρας ἐμβάλῃς, ἄλλως μὲν ἐν τῇ πεδινῇ, καὶ βαθείᾳ, καὶ ποτιζομένῃ, καὶ ἐυηλίῳ, καὶ ἐυνέμῳ, καὶ ἐξεργασμένῃ ἀφύεται, εὐθαλὴς οἶμαι, καὶ εὔκαρπος, καὶ πολύχους καρπὸς. ἄλλως δ' ἐν ὄρει, καὶ ὑποκλίθρῳ χώρῃ. ἄλλως δ' ἐν δυσηλίῳ. C ἄλλως δ' ἐν ὑποψείᾳ. καὶ ὅλως, διαφόρως καθ' ἑκάστους τόπους, οὕτω δὲ καὶ τὰ νοσήματα παρὰ τοὺς ὑποδεχομένους τόπους. ἢ εὔφορα, ἢ εὔκρατα, ἢ ἐλάττω γίνεται. τοῦτο τοίνυν ὑπέβαλε ὁ D πατὴρ, καὶ ὅλον ἀνεξέταστον καταλιπὼν, ἀξιοῖ πᾶσαν μανίαν τὴν ἐν ἅπαντι σώματι, ὁμοίαν εἶναι. καὶ τὴν θεραπείαν ἴσην. πρὸς δὲ τούτοις τοσούτοις ἐστὶν. ὅτι τὰ γυναικεῖα σώματα πάμπολυ τῶν ἀνδρείων διαφέρει πρός τε νόσου διαφθορὰν, καὶ E

Proinde siquis existimet quālibet febrim, aut quamlibet tabem, aut peripneumoniam, aut insaniam quolibet in corpore vnam, atque eandem esse genere, nec inter prudentes, nec inter doctos, nec inter eos qui his rebus exquirendis laborarunt est reponendus. Quin idem malum in hoc corpore facilè sanabitur, in illo minimè. Quemadmodum opinor, si generis eiusdem triticum in diuersos agros immittas: aliter in plano solo, profundo, irriguo, aprico, ventis salubribus exposito, exculto proueniet, erítque fructus vber, lætus, copiosus. Rursum aliter in monte, & petricosa terra, aliter in opaca, aliter in monti subiecta: denique variè pro varia loci natura. Itidem & morbi pro ratione corporū in quæ inciderint, aut maiores, & vberiores, aut minores eueniunt. Verùm his omissis pater, nec omnino discussa re, vult quamuis insaniam quouis in corpore consimilem esse, similémque desiderare curationem. Præter hęc quæ tam multa sunt, facilè cognoueris, muliebria corpora lōgè à virilib⁹ differre, vel ad morbi corruptionem,

πρὸς θεραπείας ἐλπίδα, ἢ ἀπόγνωσιν, ῥᾴδιον καταμαθεῖν. τὰ μὲν γὰρ τῶν ἀνδρῶν ἐναπαγῆ, καὶ ἔντονα, πόνοις, καὶ κινήσεσι, καὶ ὑπαιθρίῳ διαίτῃ γεγυμνασμένα. τὰ δ', ἔκλυτα, καὶ ἀσυμπαγῆ ἐν σκιᾷ τεθραμμένα, καὶ λευκὰ αἵματος ἐνδείᾳ, καὶ θερμῆς ἀποείᾳ, καὶ ὑγρᾶς περιττῆς ἐπιῤῥοίᾳ. εὐαλωτότερα τοίνυν τῶν ἀνδρείων, καὶ τοῖς νόσοις ἐγκείμενα, καὶ πολὺ ῥᾳσιν ὑπειμένοντα, καὶ μάλιστα πρὸς μανίας εὐχερέστερα. ἅτε γὰρ πολὺ τὸ ὀργίλον, καὶ κῦφον, καὶ ὀξυκίνητον ἔχουσαι, ὀλίγῳ ὦν τε τῷ σώματος αὐτῶν ῥωμαν, ῥᾳδίως ἐς τὸ πάθος τοῦτο καταλιθαίνουσιν· οὐ δίκαιον τοίνυν παρὰ τῶν ἰατρῶν τὴν ὁμοίαν ἐπ' ἀμφοῖν θεραπείαν ἀπαιτεῖν, εἰδότας ὡς πολὺ τοῦ μέσου, βίῳ παντὶ, καὶ πράξεσιν ὅλοις, καὶ πᾶσιν ἐπιτηδεύμασιν, ἐξ ἀρχῆς εὐθὺς κεχωρισμένων. ὅταν τοίνυν λέγῃς, ὅτι μέμηνε. προσίδει ὅτι καὶ γυνὴ οὖσα. μέμηνε. καὶ μὴ σύγχει ταῦτα πάντα τῷ τῆς μανίας ὑπάγων ὀνόματι. ἐνὶ καὶ τῷ αὐτῷ δοκοῦσι. ἀλλὰ χρείσας ὡσανεὶ ὄσι, καὶ οὐ τῇ φύσει. τὸ

vel ad ſanandi ſpem, aut deſperationem. Siquidem virilia bene compacta ſunt, neruoſa: laboribus, agitationibus, vita ſubdiali exercita- A ta. Contrà fœmina, flaccida, malè compacta, in vmbra alita, candida ob ſanguinis inopiam, caloris penuriam, & humoris ſuperuacanei copiã. Quare faciliùs corri- B piuntur quàm virilia, vt pote morbis expoſita, nec curationem ferentia, præcipuè verò ad inſaniam procliuiora. Nam cùm multum habeant iracundiæ, & leuitatis, faciléque commoueantur: C porrò corporis exiguæ ſint vires, facilè in hoc malum prolabuntur. Proinde non conuenit in vtrisque eãdem à medicis medẽdi rationem requirere: cùm intelligatis hæc ab illis longiſſimo di- D ſtare interuallo, iam ab ipſo ortu ptotinus diſcreta, tum tora vitæ ratione, tum actionibus omnibus, tum quibuſlibet ſtudijs. Quare quũ dicis, Inſania laborat, adde hoc quoque, laborat mulier. E Neque confundas hæc omnia, ad vnam eandémque referens inſaniæ appellationem. Verùm ijs diſcretis, quemadmodum & natura diſcreuit, quid in quoque præſtari poſſit, conſidera

καὶ γὰρ ἡμεῖς, ὅσῳπερ ἐν ἀρχῇ τῶν λόγων εἰπὼν μέμνημαι, τοῦτο πρῶτον ὑποπτεύω, φύσιν σώματος τοῦ νοσοῦντος, καὶ κρᾶσιν. καὶ τίνος πλείονος μετέχει, καὶ εἰ θερμοτέρου, ἢ ψυχροτέρου, ἢ ἀκμαίου, ἢ παρηβηκότος. καὶ μέγα, ἢ μικρόν. καὶ πιμελὲς, ἢ ὀλιγόσαρκον. καὶ τὰ τοιαῦτα. καὶ ὅλως ἂν τις αὐτὰ προεξετάσῃ, πάνυ ἀξιόπιστος ἂν εἴη, ἀποχωρήσαντι τί, ἢ ἐπιχορηγοῦντος. ἐπεὶ καὶ ἡ μανία αὐτῆς μυρία εἶδη ἔχει, καὶ παμπόλλους ἔχει τὰς αἰτίας, καὶ οὐδὲ τὰς προσηγορίας αὐτὰς ὁμοίας. οὐ γὰρ ταὐτὸ παραφρονεῖν, καὶ παραπαίειν, καὶ λυττᾶν, καὶ μαίνεσθαι, ἀλλὰ ταῦτα πάντα τῷ μᾶλλον ἢ ἧττον ἔχειν τῆς νόσου, ὀνόματά ἐστιν. αἰτίαι τε, τοῖς μὲν ἀνδράσιν, ἄλλαι. ταῖς δὲ γυναιξίν, ἕτεραι. καὶ τῶν ἀνδρῶν αὐτῶν, τοῖς μὲν νέοις, ἄλλαι. τοῖς δὲ γεγηρακόσι, διάφοροι. οἷον, νέοις μὲν, πλῆθος ὡς τὸ πολὺ χέρουσι δὲ, διαβολὴ ἀκμαίοις, καὶ ὀργὴ ἄλογος πολλάκις κατ' οἰκείων ἐμπεσοῦσα, τὸ μὲν πρῶτον, διετάραξεν, εἶτα, κατ' ὀλίγον ἐς μανίαν ἐπεξεργασαμένων δὲ πολλὰ

Nam nos, quod initio dixisse memini, primum illud spectamus, ægroti corporis naturam, & temperamentum, & cuius qualitatis magè sit particeps, calidius an frigidius, vigens an ætate deficiens, magnum an pusillum, pingue an macilentum: & id genus omnia. Quæ siquis penitus expenderit, is demum erit idoneus cui, vel desperanti vel promittenti, fides habeatur. Quandoquidem & insaniæ species innumeræ sunt, & causæ complures, dissimilésque appellationes. Neque enim idem desipere ac delirare, rabiosum & insanum esse: verùm hæc omnia nomina significant, magis minusue morbo teneri. Porrò causæ aliæ sunt viris, aliæ fœminis. Rursum viris ipsis aliæ iuuenibus, aliæ senibus: puta iuuenibus plerumque repletio: senibus autem importuna calumnia, impotens ira quæ in domesticos sæpenumero incidit: ac initio perturbat animum: deinde paulatim in insaniam conuertit. Porrò mulierum corpora multæ res infestant, & facilè in

καθιστᾶσι, καὶ ῥᾳδίως ἐς

τὴν νόσον ἐπάγεται. μάλιστα
ὃ μῖσος κατά τινος πολὺ, ἢ
φθόνος ἐπ' ἐχθρῷ εὐτυχοῦντι, ἢ
λύπη τις, ἢ ὀργὴ κατ' ὀλίγον.
ταῦτα ἀποτρόμωμαι, καὶ μα- A
κρῷ χαίρω συβεφόμωμαι, μανίαι
ἀπόπλεῖ. τοιαῦτά σοι ὦ πάτερ,
καὶ ἡ γυνὴ πέπονθε, καὶ ἴσως τι
λελύπηκεν αὐτὴν ἔναγχος.
οὐδὲν γὰρ ἐκείνη ἐμίσει, πολλῶ B
ἔχεται γε, καὶ ὃν ἂν ἐκ τῶ παρόν-
των ἰατρὸν θεραπευ-
θῆναι δύναιτο, ὡς εἴγε ἄλλός
τις ἐπιτύχοιτο, εἰ τις ἀπαλλά- C
ξειε, μισεῖ τότε ὡς ἀδικοῦντα
ἐμέ. καὶ μὴν κἀκεῖνο ὦ πάτερ,
ὃν ἂν ὀκνήσαιμι εἰπεῖν, ὅτι εἰ
καὶ μὴ τελέως ἴστως ἀπέγνωσο,
ἀλλά τις ἔτι σωτηρίας ἐλ-
πὶς ἐπιφαίνεται, ὃν ἂν οὐδὲ D
οὕτω ῥᾳδίως προσπάμην,
οὐδ' ἂν προχείρως φάρμακον
ἐγχέαι ἐτόλμησα, δεδιὼς τὴν
τύχην, καὶ τὴν παρὰ τῶν πολ-
λῶν δυσφημίαν. ὁρᾷς ὡς οἴον-
ται πάντες εἶναί τι μῖσος πρὸς E
τοὺς προγόνους πάσας μη-
δυείας, κἂν ὦσι χρησταὶ, καί τι-
να κοινὴν μανίαν ταύτην γυ-
ναικείαν αὐτὰς μεμηνέναι; τά-
χα ἄν τις ἐπιώπευσεν, ἄλλως
χωρήσαντος τοῦ κακοῦ, καὶ τῶν
φαρμάκων οὐ δυναμένων,

morbum adducunt: præsertim siquem vehementer oderint, aut inimico fœlicitatem inuideant: siquid molestum sit, aut sicui succensent: hæc succensa, longóque tempore alita, insaniam efficiunt. Huiusmodi quippiam pater, vxori tuæ accidit: & fortè nuper aliquid ipsi mœrorem intulit: nihil enim illa oderat. At morbo tenetur: nec his malis vllius medici cura eripi possit. Quod siquis alius se facturum promittat, siquis eam liberarit, tunc me oderis licet, veluti iniurium. Atqui etiam illud ô pater, non verebor dicere: etiamsi non prorsus esset, vt est, desperandum, sed adhuc aliqua salutis spes ostenderetur, nec sic quidem facilè manum admouerem, neque potionem ministrare statim auderem, videlicet veritus fortunam, ac multorum hominum obtrectationem. Vides, vt omnes arbitrantur, priuignos inuisos esse nouercis omnibus, etiamsi probæ fuerint, eásq; hanc ceu communem quandam mulierum insaniam insanire. Quare facilè suspicaretur aliquis, si malum hoc secus eueniret, nec profuissent remedia, perfidam ac dolosam fuisse κακοήθη, καὶ δολερὰν τὴν θε-

φαπείαν γεγονέναι. καὶ τὰ μὲν τῆς γυναικὸς ὦ πάτερ, οὕτως ἔχει. καὶ πάνυ σοι τετηρηκὼς λέγω. οὐ ποτε ῥᾷον ἕξει, κἂν μυελαῖς πίνῃ τὸ φαρμάκου. διὰ τοῦτ' ἐπιχειρεῖν σε οὐκ ἄξιον, εἰ μὴ ὡς μόνον τὸ ἀπόπνιγεῖν με κατεπαίγεις, καὶ κακοδοξίᾳ περιβαλεῖν θέλεις. ἔασον ὥσπερ τοὺς ὁμοτέχνων φθονεῖσθαι. ἐὰν δέ με ἀποκηρύξῃς πάλιν, ἐγὼ μὲν καίτοι πάντων ἔρημος ἡγούμενος, οὐδὲν κακὸν σοῦ δεινὸν εὔξομαι. τί δ' ἄν, ὅπερ μὴ γένοιτο, αὖθις νόσος ἐπανέλθοι, φιλεῖ γάρ πως τὰ τοιαῦτα ἐρεθιζόμενα, παλινδρομεῖν, τί με τρᾴξει δείσει, θεραπεύσω μὲν εὖ ἴσθι καὶ τότε, καὶ ὅ ποτε λείψω τάξιν, ἣν τοῖς παῖσιν ἔταξεν ἡ φύσις, οὐδὲ τῷ γήρους τὸ ἐπ' ἐμαυτῷ ἀπλήσομαι. εἶτ' ἂν σωφρονήσῃς, αὖθις ἀναλαμβάνειν πώποτε πείσεῦσαί με δεῖ; ἰδοὺ ἥδη, καὶ ταῦτα ποιῶν, ὅπερ σὺ νόσον, καὶ ὑπομιμνήσκεις τὸ πάθος. χθὲς, καὶ πρῴην, ἐκ τηλικούτων κακῶν ἀνασῴλας, διατείνῃ, καὶ βοᾷς. καὶ τὸ μέγιστον, ὀργίζῃ, καὶ πρὸς μῖσος βλέπῃ, καὶ τοὺς νόμους ἀνακαλεῖς. οἵμοι πάτερ, τοιαῦτ' ἦν σου καὶ τὰ πάλαι μανίας τὰ προοίμια.

curationem. Atque vxoris tuæ, pater, ita sese res habet, quódque prorsus exploratum habeo tibi dico: nunquam meliùs est habitura, & si millies pharmacum biberit. Ideóque curationem aggredi æquum non est, nisi in hoc solum me vrges, vt frustrer, méque infamia vis operire. Patere vt mihi eiusdem artis professores inuideant. Quòd si me rursum abdicaris, ego quidē quauis rebus omnibus destituar, tamen tibi graue nihil imprecabor. Sed quid si, quod auertat deus, redeat morbus, solent enim huiusmodi mala irritata recurrere, quid erit mihi faciendum? Curaturum me, probè scias, tum quoque, nec vnquam officio defuturum, quod liberis natura præscribit: nec generis, quoad in me fuerit, obliuiscar. Deinde si resipueris, num mihi credendum fore vt me denuo recipias vnquam? Vides iam, vt ista quum facis, morbū accersis, & affectum reditus commonefacis. Heri ac nudiustertius tātis elapsus malis, contendis, vociferatis: quódque grauissimum est, irasceris: ad odium te cōuertis, legésque reuocas. Hei mihi pater, istiusmodi fuerant superioris insaniæ tuæ proœmia.

ΦΑΛΑΡΙΣ ΠΡΩΤΟΣ. PHALARIS PRIMVS.

ARGVMENTVM.

Phalaris Agrigentinorum tyrannus fuit: cui faber quidam Perillus siue Perilaus, taurum aeneum obtulit, ita factum, vt in eum homines damnati conijcerentur, succenso igne torrerentur, atque inter eruciandum, dum vociferarentur, mugitus boum ederent. Hunc taurum fingitur hic Delphos mittere, vt ibi in templo inter vetera donaria, deo consecraretur. Et quia apud omnes pro crudelissimo atque immanissimo idem habebatur, & ob id metuebat, ne donum hoc Delphi, vt ab impio & nefario profectum, reijcerent, Oratione hac contra famam hanc de se sparsam, per Legatos sese defendit. Oratio generis iudicialis est, status qualitatis. Nam & tyrannidem occupasse, & nocentes quosdam punijsse, se fatetur, sed id iure ac necessitate quadam factum ostendit. Exordium à voto incipit. Narratione consilia & causas suscepta tyrannidis, & quo modo eandem gesserit: postremò etiam qua necessitate, ad supplicia sumenda, & custodiam corporis comparandam, compulsus fuerit, exponit, quæ & ipsa confirmandi vicem habent. Post hæc autem Confirmatio sequitur, qua se à crimine crudelitatis defendit, Argumentis à simili, à legibus & causa, à signis & comparatione sumptis. Eleuando interim etiam tyranni nomen & inuidiam ab exemplis, & exaggerando necessitatem puniendi, ob multitudinem periculorum in dies in hoc genere succrescentium. Peracta causa, ad commendationem muneris transit, quam à causis & honestate dedicationis trahit. Peroratio à persona Legatorum fit, qua asseuratione dictorum, & ipsorum obtestatione perficitur.

ΕΜΠΕΜΨΕΝ ἡμᾶς ὁ Δελφοὶ ὁ ἡμέτερος δωσάσης Φάλαριδος, ἄξοντας τῷ θεῷ τὸν ταῦρον τοῦτον, καὶ ὑμῖν διατρέχομεν τὰ εἰκότα ὑπὲρ τε

MIsit nos, & Delphi, princeps noster Phalaris, Deo taurum hunc adducturos, & vobis vera cùm de se

μητῦ ἐκείνυ, καὶ ὑπὲρ τῦ ἀργυρίυ. ὧν μὴν οὐδὲν ἕνεκα ἥκομεν, ταῦτα ἐστιν. ἃ δέ με ὑμᾶς ἐπέστειλεν, Ἐγώ φημι ὦ Δελφοὶ, καὶ παρὰ πᾶσι μὲ τοῖς Ἕλλησι, τοιῦτος ὑπολαμβάνεσθαι, ὁποῖός εἰμι, ἀλλὰ μὴ ὁποῖον ἡ παρὰ τῶ μισούντων, καὶ φθονούντων φήμη ταῖς τῶ ἀγνοούντων ἀκοαῖς παρεδέδωκεν, αὐτὶ τῶ πάντων ἀλλαξαίμην ἄν. μάλιστα δ' παρ' ἡμῖν ὅσῳ ἱερεῖ τε ἐσθ, καὶ παρέδρει τῦ Πυθίου, καὶ μονογενὴς υἱὸς εἰμι, καὶ ὁμοεόφιοι τῦ Διός. ἡγοῦμαι γὰρ, εἰ ὑμῖν ἀπολογησάμην, καὶ πείσαιμι μάτην ἂν ὑμὸς ὑπειληφθαι, ἢ τοῖς ἄλλοις ἅπασι δι' ὑμῶν ἀπολελογημένος ἔσεσθαι. καλῶ δ', ὃν ἥκιστ' ἔστιν ἐνι δόκον παρελογίσασθαι, καὶ ψευδεῖ λόγῳ παρεισαγαγεῖν. ἀνθρώποις μὲν γὰρ, ἴσως ἐξαπατᾶται ῥᾴδιον. θεὸν δ', καὶ μάλιστα τοῦτον, διαλαθεῖν ἀδύνατον. ἐγὼ γὰρ οὐ τῶν ἀφανῶν ἐν Ἀκράγαντι ὢν, δηλ εἰ καί τις ἄλλος εὖ γεγονὼς, καὶ βαφεὶς ἐλευθερίως, καὶ παιδείᾳ προσεσχηκὼς, ἀεὶ διετέλουν, τῇ μὲ πόλει δημοτικὸν ἑμαυτὸν παρέχων,

ipso, tum de donario dicturos. Itaque hæc sunt quorum gratia huc venimus. Cæterùm hæc vobis exponenda mandauit. Ego, inquit, ô Delphi, talem mei existimationem esse apud Græcos omnes, qualis sum, at non qualem me odio prosequentium, aut inuidorum fama mendax apud ignotos traduxit, omni lucro permutarim. In primis verò apud vos, quatenus sacri estis & Pythij assessores, ac tantùm non Dei familiares, & contubernales. Etenim existimo si me vobis purgauero falsóque in crudelitatis suspicionem veniisse persuasero, fore vt & apud alios omnes hæc mea defensio per vos valeat. Porrò eorum quæ dicam, Deum ipsum testem appello, quem nemo fallere, nemo falso sermone decipere possit. Etenim forsitan hominibus facilè imponas sed Deum, maximè verò istum, latere nequeas. Ego equidem non ex obscuris Agrigentinis, verùm si quisquam alius, ex illustri loco natus, liberéque educatus, & ingenuis artibus imbutus, semper vrbi me populari præbui, & in administranda repub. collegis τοῖς δ' συμπολιτευομένοις

ἐπιεικῆ, καὶ μέτριον. βίαιον δ', ἢ σκαιὸν, ἢ ὑβριστικὸν, ἢ αὐθέκαστον, οὐδεὶς οὐδὲν ἐπεκάλει μου τῷ πρεσβυτέρῳ ἐκείνῳ βίῳ. ἐπειδὴ δ' ἑώρων τοὺς ταῦτά μοι πολιτευομένους ἐπιβουλεύοντας, καὶ ἐξ ἁπάντος τρόπου ἐπιβουλεύειν με ζητοῦντας, δίδοσθαι δ' ἡμῶν τοῦτ' ἡ πόλις, μίαν ταύτην ἀποφυγὴν καὶ ἀσφάλειαν εὑρίσκον τὴν αὐτὴν ἅμα, καὶ τῇ πόλει σωτηρίαν, εἰ ἐπιθέμενος τῇ ἀρχῇ, ἐκείνους μὲν ἀπαλλάξαιμι, καὶ παύσαιμι ἐπιβουλεύοντας, τὴν πόλιν δ' σωφρονεῖν καταναγκάσαιμι. καὶ ἦσαν γὰρ ὀλίγοι ταῦτ' ἐπαινοῦντες ἄνδρες μέτριοι, καὶ φιλοπόλιδες, οἱ καὶ τὴν γνώμην ἤδεσαν τὴν ἐμὴν, καὶ τὴν ἐπιχειρήσεως τὴν ἀναγκαίαν. τούτοις συναγωνισαῖς χρησάμενος, ῥᾳδίως ἐκράτησα τῆς ἐπιχειρήσεως. τοιγαροῦν, οἱ μὲν, οὐκ ἐπ' ἐτέρωσε, δὴ ὑπήκουον. ἐγὼ δ' ἦρχον. ἡ πόλις δ' ἀπαρρησίαστος ἦν. φυγαὶ δ', ἢ ἐλάσεις, ἢ δημεύσεις, οὐδὲ καθ' ἑνὸς τῶν ἐπιβεβουλευκότων ἐζημιοῦτο. καίτοι ἀναγκαῖον τὰ τοιαῦτα τολμᾶν ἐν ἀρχῇ τῆς δυναστείας μάλιστα. φιλανθρωπία γὰρ καὶ πραότητι, καὶ τῷ ἴσῳ, καὶ ἰσονομίας,

æquum & moderatum præstiti. Violentiæ autem, aut sæuitiæ, aut contumeliæ, aut seueritatis, nemo me prioribus illis vitæ annis incusauit. Verùm cùm perspicerem eos qui à me diffidebant in administrãda repub. insidias mihi moliri, omnibúsque modis mei interficiendi occasionem captare: cúmque tunc inter se ciues diffiderẽt, vnicum illud effugium, securitatémque reperi, mihi, ciuitatíque salutem, si occupato principatu, illos coërcerem & insidiatores cõpescerem, ciuitatémque ad moderationem adigerem. Erãtque non pauci viri & modesti, & reip. amantes qui hæc comprobarent, cum mentem meam atque instituti necessitatem nossent. Horum operavsus, facilè cœpti compos factum sum. Exinde illi non amplius turbas excitabant, sed obtemperabant, ego autẽ imperium obtinebã: ipsáque vrbs loquendi libertate priuata erat. Cæterùm cædes, expulsiones, proscriptiones, ne in insidiatores quidem exercui: quãquam hæc ad principatus in primis tuitionem audere est necesse. Etenim humanitate, clementia, mansuetudine, & honoris æqualitate

θαυμασίως ἐγὼ ἤλπιζον ἐς τὸ πείθεσθαι προσάξεσθ τούτοις. εὐθὺς γοῦν τοῖς μὲ ἐχθροῖς ἐσπείσμην, καὶ διηλλάγμην, καὶ συμβούλοις, καὶ συνεδροις ἐχρώμην τοῖς πλείστοις αὐτῶν. τὴν δὲ πόλιν αὐτὴν ὁρῶν ὀλιγωρίᾳ τῶν προεστώτων διεφθαρμένην, καὶ πολλῶν κλεπτόντων, μᾶλλον δὲ ἁρπαζόντων τὰ κοινὰ, ὑδάτων τε ἐπιῤῥοίαις ἀνεκτησάμην, καὶ οἰκοδομημάτων ἀνασάσιμον ἐκόσμησα, καὶ τειχῶν περιβολῇ ἐπέρρωσα, καὶ τὰς προσόδους, ὅσαι ἦσαν κοιναὶ τῇ τῶν ἐφεστώτων ἐπιμελείᾳ, ῥᾳδίως ἐπηύξησα, καὶ τὴν νεολαίας ἐπιμελούμην, καὶ τὴν γερόντων προσῳόουν, καὶ τὸ δῆμον ἐν θέαις καὶ διανομαῖς, καὶ πανηγύρεσι, καὶ δημοδοσίαις, δίκην. ὕβρεις δὲ παρθένων, ἢ ἐφήβων διαφθοραὶ, ἢ γυναικῶν ἀπαγωγαὶ, ἢ δορυφόρων ἐπιπέμψεις, ἢ δεσποτικόν τις ἀπειλὴ, ἀποτρόπαιά μοι καὶ ἐκτὸς ὦν. ἤδη δὲ καὶ περὶ τοῦ ἀφεῖναι τὴν ἀρχὴν, καὶ καταθέσθ τὴν δυναστείαν ἐσκεπτόμην, ὅπως μόνον ἀσφαλῶς παύσαιτο ἄν τις ἐννοῶν. ἐπεὶ τόγε ἄρχειν αὐτὸ, καὶ πάντα προσήκειν, ἐπαχθὲς ἤδη,

mirum in modum sperabam me illos ad præstandam obedientiam pertracturum. Statim igitur data fide cum inimicis in gratiam redij, & eorum plerisque consultoribus, & conuictoribus vsus sum. Et cùm vrbem ipsam incuria magistratuum labefactatam, multi expilarent, imò diriperent publicum ærarium, aquæ ductibus recreaui, & ædificiorum extructionibus exornaui, mœnibúsque muniui, & prouentus quotquot magistratuum cura communes erant, facilè auxi: iuuentutis curam gessi, senum commodis prospexi. Populum verò spectaculis largitionibus, solennitatibus, epulísque publicis continui. Virginum autem stupra, adolescentum corruptelæ, coniugum abductiones, satellitum immissiones, minæ heriles, meis etiam auribus abominanda erant. Iam verò de imperio dimittendo, & principatu deponendo apud me consilium inibam, cogitans qua in ratione vitæ tutò conquiescerem. Siquidem principem agere, omniáque administrare, prouinciam graue, inuidiosam, ac laboriosã

καὶ σὺ φθόνῳ κεκμαπκὸν ἐξ-

κει μοι εἶναι. τὸ δ' ὅπως μηκέτι τοιαύτης τινὸς θεραπείας δεήσεται ἡ πόλις, τοῦτ' ἐζήτουν ἐπ' ἐμοὶ μόνῳ ὁ ἀρχαῖος, περὶ ταῦτα εἶχον. οἶδε, ἤδη τε συνίστατο ἐπ' ἐμέ, καὶ περὶ τὸ τέρατα τῆς ἐπιβουλῆς, καὶ ἀποστάσεως ἐσκοποῦντο, καὶ συνωμοσίας συνεκρότουν, καὶ ὅπλα ἤθροιζον, καὶ χρήματα ἐπορίζοντο, καὶ τὸν ἀσυλίτονας ἐπεκαλοῦντο, καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα παρὰ Λακεδαιμονίους, καὶ Ἀθηναίους ἐπρεσβεύοντο. ἃ μὲ γὰ περὶ ἐμοῦ αὐτῶ, εἰ ληφθείλω, ἐδέδοκτο, ἤδη αὐτοῖς, καὶ ὅπως μὴ αὐτοχειρία διαπράξαιτο πρεῖλου. καὶ αἱ κολάσεις ἐπενόουν, δημοσίᾳ τρεβλούμενοι, ἀξέπον. τὸ μὲ δὴ μηδὲν παθεῖν τοιοῦτον, οἱ θεοὶ ἄπιοι, φράσαντες τὴν ἐπιβουλήν. καὶ μάλιστά γε ὁ Πύθιος, ὀνείρατά τ' ἐπιδείξας, καὶ τὸν μύωπας ἔκασα ἐπιπέμπων. ἐγὼ ὃ ἐνταῦθα ἤδη ὑμᾶς ὦ Δελφοὶ, ὅτι τὸ αὐτὸ δέος ἐμοὶ τῷ λογισμῷ ἡμωμένους, ἀξιῶ περὶ τ' τότε φρακτέων μοι συμβουλεῦσαι, ὅτε ἀφυλάκτως ὀλίγου δεῖν ληφθεὶς, ἐζήτουν τινὰ σωτηρίαν περὶ τ' παρόντων. περὶς ὀλίγον ἦν τῇ γνώμῃ ἐς Ἀκράγαντα

esse existimabam. Hoc verò etiam quærebam quo pacto huiusmodi administratione ciuitas non amplius opus haberet: & ineptus ego de his ambigebam. Atque hi iam in me conspirabant, déque insidiarum & defectionis modo deliberabant, & coniurationes adornabãt, arma colligebant, pecunias parabant, & vicinorum opem implorabant, & legatos in Græciam ad Lacedæmonios & Athenienses mittebant. Nam quæ illi de me, si caperer decreuerant, & vt ad mortem mea manu mihi cõscisendam adacturi essent, minabantur, & quæ supplicia comminiscerentur, publicè torquentes, efferebant. Sed Dijs acceptum refero, quòd detectis insidijs, nihil huiusmodi passus sim: in primis verò Apollini Pythio, qui insomnia mihi præmonstrauit, & rerum singularum monitores misit. Proinde tunc ô Delphi, cùm in eodem metu, cogitatione versati sitis, puto vos mihi de rebus tum agendis consilium dedisse, quum incautè propemodum captus, vrgentibus in malis salutem quærebam. Itaque mente Agrigentum

παρ' ἐμὲ ἀποδημήσαντες, καὶ ἰδόντες τὰς παρασκευὰς αὐτῶν, καὶ τὰς ἀπειλὰς ἀκούσαντες, εἴπατε τί δεῖ ποιεῖν, φιλανθρωπίᾳ χρήσασθαι πρὸς αὐτοὺς ἔτι, καὶ φείδεσθαι, καὶ ἀνέχεσθαι, ὅσον αὐτίκα μελλήσοντα πείσεσθαι τὰ ὕστατα. μᾶλλον δ' ἐμοὶ μὲν ἤδη ὑπέρκειται σφαγὴν, καὶ τὰ φίλτατα ἐν ὀφθαλμοῖς ὁρᾶν ἀπολλύμενα. ἃ τὰ μὲν τοιαῦτα πάνυ ἠλιθίου τινὸς εἶναι, γνώμαια δὲ, καὶ ἀνδρὸς ἀνοσιοπενθοῦντα, καὶ χολὴν ἔμφρονος, καὶ ἡδικημένου ἀνδρὸς ἀναλαβόντα, μεταθεῖν ἐκείνους. ἐμαυτῷ δ' ἐν τῶν ἐόντων, ἢ ἐς τὸ ὀπίσω ἀσφάλειαν παρασχεῖν. ταῦτ' οἶδ' ὅτι συνεβουλεύσατε ἄν. τί οὖν ἐγὼ μὴ τοῦτ' ἐποίησα; μεταχειλάμενος τὸν αἰτίους, καὶ λόγου μεταδοὺς αὐτοῖς, ἢ τοὺς ἐλέγχους παράσχων, καὶ σαφῶς ἐξελέγξας ἔκρυπτα, ἐπεὶ μήδ' αὐτοὶ ἔτι ἔξαρνοι ἦσαν, ἡμιωόμην ἀγανακτῆ τὸ πλέον. οὐχ ὅτι ἐπεβεβουλεύμην, ἀλλ' ὅτι μὴ εἰκῇ τῶν ἐν ἐκείνῃ τῇ παραιρέσει μεῖναι, ὡς δὲ ἀρχῆς ἐνεστώσης. καὶ τὸ ἀπ' ἐκείνου, φυλάττων μὲ ἐμαυτῷ, διατελῶ. ἐκείνων δ' τοὺς ἀεὶ ἐπιβουλεύοντάς μοι κολάζων.

ad me susceptа breui peregrinatione, visisque apparatibus, & auditis illorum minis, quid facto opus esset dixistis. Scilicet an humanitate amplius erga illos vti, ignoscere, & mox extrema passurus, perferre: ac potiùs nudam cædem sustinere, résque charissimas ob oculos pereuntes cernere, quàm stolidi cuiuspiam hæc esse reputando, & quæ generosum ac virilem animum decent cogitando, & prudentis. ac offensi viri iram suspiciendo, illos vlciscі, mihíque ex ijs quæ suppetunt, securitatem in posterum parare deberem. Hoc fatscio, consilium mihi dedistis. Quid igitur postea feci? Accersitis reis, datáque illis dicendi copia, productis argumentis, & singulis accuratè exploratis, posteaquam non ampliùs inficiari poterant, de ipsis supplicium sumpsi, indignatus non tam quòd mihi posuissēt insidias, quàm quòd non fuissent eo in proposito permanere, quod ab initio prosequendum mihi constituerā. Ab eóq; tēpore semper custodia satellitum me munio, & eos qui mihi moliuntur insidias, punio.

εἶθ' οἱ ἄνθρωποι ἐμὲ τ ὠμότητος αἰτιῶνται, οὐκ ὄπι λογιζόμενοι παρὰ πότερόν ἡμῶν ἰδίᾳ ἡ ἀρχὴ τούτων ἀφῖκται. συνελόντες δ' ταὐτὰ μέσω, καὶ ἐφ' οἷς ὠκολάζοντο, τὰς πονηρίας αὐτὰς ἠτιῶντο, καὶ τὰς δοκούσας ἐν αὐταῖς ὠμότητας. ὅμοιον ὡς εἴ τις παρ' ὑμῖν ἱερόσυλόν τινα ἰδὼν ἀπὸ τῆς πέτρας ῥιπτούμενον, ἃ μὲ ἐτόλμησε, μὴ λογίζοιτο, ὡς νυκτωρ ἐς τὸ ἱερὸν παρῆλθε, καὶ κατέσπασε τὰ ἀναθήματα, καὶ τῆς ξοάνου ἥψατο, κατηγορεῖν δ' ὑμῶν πολλὴν τ ἀχριότητα, ὅτι Ἕλλησές τε, καὶ ἱερὸν εἶναι λέγοντες, ὑπεμείνατε ἄνθρωπον Ἕλληνα τηλικοῦτον τῆς ἱερᾶς. καὶ γὰ οὐ πάνυ πόρρω τ πόλεως εἶναι λέγεται ἡ πέτρα κολάσει τοιαύτη περιβαλεῖν. δὴ οἶμαι αὐτοί τε γελάσεσθε, καὶ ταῦτα λέγη τις καθ' ὑμῶν, καὶ οἱ ἄλλοι πάντες ἐπαινέσονται ὑμῶν τὴν τ τῶν ἀσεβούντων ὠμότητα. τὸ δ' ὅλον, οἱ δῆμοι ὅταν ἐξετάζοντες ὁποῖός τις ὁ τοῖς πράγμασιν ἐφεστὼς ὤν ἐστιν, εἴτε δίκαιος, εἴτ' ἄδικος, αὐτὸ ἀπλῶς τὸ τ τυραννίδος ὄνομα μισοῦσι, καὶ τ τύραννον, κἂν Αἰακὸς, ἢ Μίνως, ἢ Ραδάμανθυς ἦ,

Tum homines crudelitatis me accusant, non reputantes amplius ab vtro nostrûm huius mali ortum sit principium. Sublatis autem ijs quæ sunt in propatulo, & causis ob quas puniuntur, ipsa supplicia criminantur, & eas quæ videntur inesse crudelitates. Perinde ac siquis viso apud vos sacrilego, qui ex saxo præcipitaretur, facinus eius non expenderet, vt in templum noctu est ingressus, & donaria abstulit, & in statuam manus iniecit; sed vos magnæ crudelitatis accusaret, quod cùm Græci & sancti esse perhibeamini, Græcum hominem prope templum (nam non procul ab vrbe saxum esse ferunt) huiusmodi supplicio subijcere sustinueritis. At vos, opinor, ridebitis, siquis hæc in vos dicat: ac cæteri omnes, vestram in impios crudelitatem probabunt. In summa, populi qui non perpendunt, qualis ille sit qui rerumadministrationi est præfectus, iustus-ne an iniustus, simpliciter ipsum tyrannidis nomen oderunt: ipsum tyrannum, quauis sit Æacus, vel Minos, vel Rhadamanthus,

ὁμοίως δὲ ἅπαντας ἀνελεῖν σπεύδουσι, τοὺς μὲ πονηροὺς αὐτῶν, πρὸ ὀφθαλμῶν τιθέμενοι, τοὺς δὲ χρηστοὺς, τῇ κοινωνίᾳ τῆ πρὸς ἐκείνους, τῷ ὁμοίῳ μίσει συμπεριλαμβάνοντες. ἔγωγ' οὖν ἀκούω καὶ παρ' ὑμῖν τοῖς Ἕλλησι πολλοὺς γενέσθαι τυράννους σοφοὺς ὡς τὸ φαύλῳ ὀνόματι δοκοῦντι, χρηστὸν καὶ ἥμερον ἤδη τὸ σπήδειγμα. ὧν ἐνίων, καὶ λόγοις εἶναι βραχέσι ἐν τῷ ἱερῷ ὑμῶν ἀποκειμένους, ἀγάλματα, καὶ ἀναθήματα τῷ Πυθίῳ. ὁρᾶτε δὲ καὶ τοὺς νομοθέτας τῷ κολαστικῷ εἴδει τὸ πλέον νέμοντας, ὡς τῶν γε ἄλλων οὐδὲν ὄφελος, εἰ μὴ φόβος προσείη, καὶ ἐλπὶς τῆς κολάσεως. ἡμῖν δὲ τοῦτο πολλῷ ἀναγκαιότερον τοῖς τυράννοις, ὅσῳ περὶς ἀνάγκην ἥκομεν. καὶ μισθοῦ τε ἅμα, καὶ ἐπιβουλεύσειν ἀθρόοις συνέσμυγμεν, ὅπου μηδὲ τῶν μορμολυκείων ὄφελός τι ἡμῖν γίγνεται, ἀλλὰ τῷ ὄντι τὸ τῶν Τυφῶος μύθῳ τὸ πρᾶγμ' ἔοικεν. ὅσῳ γὰρ ἂν ἐκκόπτωμεν, τοσῷδε πλείους ἡμῖν ἀναφύονται τῆς κολάζειν ἀφορμαί. φέρειν δ' ἀνάγκη, καὶ τὸ ἀναφυόμενον ἐκκόπτειν αἰεὶ, καὶ

modis pariter omnibus è medio tollere approperant, quum malos illorum sibi ob oculos ponunt, bonos verò communem ob appellationem eodem odio complectuntur. Cæterùm audio apud vos quoque in Græcia multos fuisse tyrannos sapientes, qui sub hoc vitioso, vt videtur, nomine, benignos & mansuetos se præbuerunt, quorum nonnullorum orationes breues vestro in templo repositæ sunt, vt ornamenta ac donaria sint Pythio. Respicite autem etiam legumlatores qui multum speciei pœnarum tribuunt, quasi cæterarum rerum nulla sit vtilitas, nisi metus adsit & pœnæ expectatio. Quod nobis tyrannis longè magis est necessarium, quo magis per vim præsumus, & cum osoribus ac insidiatoribus versamur, quandoquidem terricula nullius sunt emolumenti, sed res nostra fabulæ de hydra similis est. Quanto enim plures præciderimus, tanto plures puniendi occasiones nobis suppullulant. At ferre necesse est, sempérque renatum caput præcidere, & Iolai exemplo per Iouem inurere,

ἐπικαίειν γὰ Δία κ' τ' Ἰόλεων,

εἰ μέλλοιμεν ὑπερκρατήσειν. ἡ γὰρ ἄπαξ εἰς τὰ τοιαῦτα ἐμπεσεῖν ἀναγκασθέντα, ὅμοιον χρὴ τῇ ἐσομένῃ καὶ αὐτὸν εἶναι. ἢ φειδόμενον τοῦ πλησίον, ἀπολωλέναι. ὅλως δὲ, τίνα οἴεσθε οὕτως ἄγριον, ἢ ἀπήμερον ἄνθρωπον εἶναι, ὡς ἢ δέεσθαι μαστιγοῦντα. καὶ οἰμωγῶν ἀκούοντα, καὶ σφαδάζοντας ὁρῶντα, εἰ μὴ ἔχοι τινὰ μεγάλην τὸ κολάζειν αἰτίαν; ποσάκις γοῦν ἐδάκρυσα μαστιγουμένων ἄλλων, ποσάκις δὲ ὀρνῆναι, καὶ ὀδύρεσθαι ἐμαυτῷ τύχην ἀναγκάζομαι, μείζω κόλασιν αὐτὸς, καὶ χρονιωτέραν ὑπομένων; Ἀνδρὶ γὰρ φύσει μὲν ἀγαθῷ, διὰ δ' ἀνάγκην πικρῷ, πολὺ τὸ κολάζεσθαι τοῦ κολάζειν χαλεπώτερον. εἰ δὲ δεῖ μὴ παῤῥησίας εἰπεῖν, ἐγὼ μὲν εἰ αἵρεσίς μοι προτείθειη, πότερα βούλομαι, κολάζειν τινὰς ἀδίκως, ἢ αὐτὸς ἀποθανεῖν, εὖ ἴσθ', ὡς οὐδὲν μελλήσας, ἑλοίμην ἂν τεθνάναι μᾶλλον, ἢ μηδὲν ἀδικοῦντας κολάζειν. εἰ δέ τις φαίη, βούλει ὦ Φάλαρι, αὐτὸς τεθνάναι ἀδίκως, ἢ δικαίως κολάζειν τοὺς ἐπιβούλους, τοῦτο βουλοίμην ἄν. καίτοι γὰρ ὑμᾶς ὦ Δελφοὶ, συμβούλοις καλῶ, πότερον, ἄμεινον εἶναι ἀδίκως ἀπο-

si victoriã cõsequi cupimus. Eum enim qui semel in hæc incidere coactus fuerit, similem esse materiæ oportet, aut propinquis parcentem, perire. In summa quem hominem adeò sæuum & inclemẽtem esse putatis, vt flagris cedere, eiulatus audire, & cędes videre delectetur, nisi magnã infligendæ pœnæ causam haberet? Quoties igitur fleui dum flagris alij cædebantur? Quoties verò meam ipsius fortunã lugere ac deplorare cogor, ego qui grauius supplicium ac diuturnius sustineo? Etenim viro natura bono, verũ ex necessitate sæuo, multò durius est de alijs sumere, quàm de se sumi supplicium. Quòd si mea sentẽtia liberè est dicenda, ego equidem si mihi daretur optio, vtrum aliquos iniustè punire mallem, an potiùs ipse mori: probè sciatis, me propriam mortem nihil cunctando electurum esse potiùs, quàm vt insontes supplicio afficiam. Dixerit etiã aliquis, mauis Phalari, ipse iniustè mori, quàm insidiatores iustè punire: mallem certè. Rursus enim vos, ô Delphi, in consilium voco: vtrum satius sit, iniustè mori,

δικεῖν, ἢ ἀδίκως σώζειν τὸ ἐπιβεβουλευκότα. οὐδεὶς οὕτως ἄμουσός ἐστιν, ὃς οὐκ ἂν μᾶλλον, ἢ σώζων τὸν ἐχθρὸν, ἀπολωλέναι. καίτοι πόσους ἐγὼ καὶ τῶν ἐπιχειρησάντων μοι, καὶ φανερῶς ἐλεγξάντων, ὅμως ἔσωσα; οἷον Ἀχαρδον τουτονὶ, καὶ Τιμοκράτην, καὶ Λεωγόραν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, παλαιᾶς συνηθείας τὸ πρὸς αὐτοὺς μνημονεύσας. ὅταν δὲ βουληθῆτε τοὺμὸν εἰδέναι, τῶν εἰσφοιτώντων εἰς Ἀκράγαντα ξένους ἐρωτήσατε ὁπόσοις ἐγὼ πρὸς αὐτοὺς εἰμι, καὶ εἰ φιλανθρώπως προσφέρομαι τοῖς καταίρουσιν. ὃς γε καὶ σκοποὺς ἐπὶ τῶν λιμένων ἔχω, καὶ πυνθάνομαι, τίνες, καὶ ὁπόθεν καταπεπλεύκασιν, ὡς κατ' ἀξίαν τιμῶν, ἀποπέμποιμι αὐτούς. ἔνιοι δὲ καὶ ἀξιοπιστότεροι παρ' ἐμὲ, οἱ σοφώτατοι τῶν Ἑλλήνων, καὶ οὐ φεύγουσι τὴν συνουσίαν τὴν ἐμήν. ὥσπερ ἀμέλει καὶ πρόσθεν ὁ σοφὸς Πυθαγόρας ἦκεν ὡς ἡμᾶς, ἄλλα μὲν ὑφ' ἡμῶν ἀκηκοώς. ἐπεὶ δ' ἐπιέσθη, ἀπῆλθεν ἐπαινῶν με τὴν δικαιοσύνην, καὶ ἐλεῶν τὴν ἀναίσχυντον ὠμότητος. εἶτα οἶδα τὸ πρὸς τοὺς ἀθυμοῦντας

an verò iniustè seruare eum qui sit insidiatus. Nemo, me iudice, adeò vecors est, qui non malit viuere, quàm inimicos seruando, perire. Quanquam quot ego ex ijs qui me aggressi sunt, & conuicti palam, seruaui? Quorum de numero est Achanthus iste, & Timocrates, & Leogoras eius frater: veteris quæ mihi cum illis intercessit consuetudinis recordatus. Cæterùm quum me nosse volueritis, ex hospitibus qui Agrigentum frequentant quærite qualis sim erga ipsos, & num eò appellentibus humanum me præbeam. Qui exploratores in littoribus habeo qui scisciteutur, quinam sint & vnde nauigarint, vt illos merito honore exceptos dimittam. Nonnulli quoque ad me consultò veniunt, Græcorum sapientissimi, neque meam conuersationem fugiunt. Quemadmodum nuper sapiens ille Pythagoras ad nos venit, cùm longè alia de me inaudiuisset: qui posteaquã mei periculum fecisset, discessit me iustitiæ nomine collaudans, & miserescens quòd crudelitatem coactus exercerem. Postremò putatis me eũ qui erga peregrinos

φιλανθρωπον ὄντως ἀδίκως τοῖς οἰκείοις προσφέρεται, εἰ μή τι διαφερόντως ἠδίκητο; ταῦτα μὲν οὖν ὑπὲρ ἐμαυτοῦ ἀπολελόγημαι ὑμῖν, ἀληθῆ, καὶ δίκαια, καὶ ἐπαίνου μᾶλλον ὡς ἐμαυτὸν πείθω, ἢ μίσους ἄξια. ὑπὲρ δὲ τοῦ αὐλήματος, καιρὸς ὑμᾶς ἀκοῦσαι ὅθεν, καὶ ὅπως τὸν ταῦρον τοῦτον ἐκτησάμην, ὃν ἐμοὶ δοὺς αὐτὸς τῷ ἀνδριαντοποιῷ. μὴ γὰρ ὅτι μανείην, ὡς τοιούτων ἐπιθυμήσαι κτημάτων. ἀλλὰ Περίλαος ἦν τις ἡμέδαπος, χαλκεὺς μὲν ἀγαθός, πονηρὸς δὲ ἀνθρωπος. οὗτος πάμπολύ τι ἐμῆς γνώμης διημαρτηκὼς, ᾠήθη χαριεῖσθαί μοι, εἴ τινα κόλασιν ἐπινοήσειεν, ὡς ἂν ἅπαντος κολάζειν ἐπιθυμοῦντι. καὶ δὴ κατασκευάσας τὴν βοῦν, ἦκε μοι κομίζων, κάλλιστον ἰδεῖν, καὶ πρὸς τὸ ἀκριβέστατον εἰκασμένον. κινήσεως γὰρ αὐτῷ, καὶ μυκηθμοῦ ἔδει μόνον πρὸς τὸ καὶ ἔμψυχον εἶναι δοκεῖν. ἰδὼν γὰρ, ἀνέκραγον εὐθὺς, ἄξιον τὸ κτῆμα τοῦ Πυθίου. πεμπτέος ὁ ταῦρος τῷ θεῷ. ὁ δὲ Περίλαος παρεσκώπτε, τί δ' εἰ μάθοις ἔφη τὴν σοφίαν τὴν ἐν αὐτῷ, καὶ τὴν

animo est tam humano, tàm tam in proprios ciues iniustitiam exercere, nisi præter modum iniuria afficiatur? Hæc sunt meæ apud vos defensionis argumenta, vera, & iusta, laude potiùs, vt mihi persuadeo, quàm odio digna. Quod ad hoc donarium attinet, iam tempus est vt audiatis, vnde & qua ratione taurum hunc comparaui, non elocata statuarij opera. Neque enim tam sum demens, vt huiusmodi possessiones oprem. Sed Perilaus nostras, artifex quidem egregius, homo verò improbus, cùm à mea sententia longè aberrasset, existimauit se rem mihi gratam facturum, si nouum aliquod supplicij genus excogitasset, quasi modis omnibus supplicium de reis sumere cuperem. Is bouem fabricatum mihi attulit, visu pulcherrimum, & ad veri bouis imaginem accuratissimè expressum. Tantùm illi motus, & mugitus deerant, quo minùs viuus esse putaretur. Illo viso statim exclamaui, dignum Pythio munus: mittendus ad Deum hic taurus. Tum Perilaus astans, quid si, inquit, nosses qua sit arte compositus, & quem in

A B C D E

σοφίαν τὴν ἐν αὐτῷ, καὶ τὴν

χρείαν, ἵν' παρέχεται; καὶ ἀνοίξας ἅμα τ ταῦρον κατὰ τὰ νῶτα, ἵν' τινα ἔφη κολάζειν ἐθέλης, ἐμβιβάσας εἰς τὸ μηχάνημα τοῦτο, κ κατακλείσας, προσδῆναι μὲ τοὺς αὐλοὺς τοῖς σκέλεσι τοὺς βοός, πῦρ δ' ὑποκαίειν κελεύειν. καὶ ὁ μὲν, οἰμώξεται, καὶ βοήσεται, ἀλλ' ἥκιστοις τοῖς ὀδύναις ἐχόμενος, ἡ βοὴ δ', διὰ τ αὐλῶν μέλη σοι ἀποτελέσει, οἷα λιγυρώτατα, καὶ ἐπαυλήσει θρηνώδες, καὶ μυκήσεται γοερώτατον, ὡς τ μὲ, κολάζεσθαι, σὲ δὲ, τέρπεσθαι μεταξὺ καταυλούμενον. ἐγὼ δ' ὡς τοῦτ' ἤκουσα, ἐμυσάχθην τ κακομηχανίαν τοῦ ἀνδρὸς, καὶ τ ὀπτοίαν ἐμίσησα τοῦ κατασκευάσματος, καὶ οἰκείαν αὐτῷ τιμωρίαν ἐπέθηκα. καὶ ἄγε δὴ ἔφην ὦ Περίλαε, εἰ μὴ κενὴ ἄλλως ὑποσχέσις ταῦτά ὅτι, δεῖξον ἡμῖν αὐτὸς εἰσελθών, τ ἀληθείαν τ τέχνης, καὶ μίμησαι τοὺς βοῶντας, ἵν' εἰδῶμεν εἰ καὶ ἃ φῂς μέλη, διὰ τ αὐλῶν φθέγγεται. πείθεται μὲ τούτοις ὁ Περίλαος. ἐγὼ δ', ἐπεὶ ἔνδον ἦν, κατακλείσας αὐτὸν, πῦρ βαλὼν εἰπὼν τ ἄξιον μισθὸν ἦν ὁ διδάσκαλος τ μυσικῆς

vsum formatus? Ac simul aperto tauro ad dorsum, Siquem, inquit, punire velis, coniecto illo, & in hac machina concluso tibias hasce naribus bouis admoueri, & ignem succendi iube. Tum eiulabit, & vociferabitur, perpetuis detētus doloribus. Eius verò clamor, maximè stridulum per tibias cantum efficiet, & lugubre quiddam modulabitur, mugitum quoque mœstissimum edet: ita vt dum punietur ille, tu modulatione interim oblecteris. Quibus auditis artificis sæuitiam abominatus sum, & machinæ inuentionem odi, propriámque ipsi pœnam imposui. Et age, inquam, ô Perilae, ne vana videatur esse tua promissio, ipse ingressus, nobis veritatem artis comproba, ac vociferantes imitare, vt cognoscamus, num ea fit tibiarum modulatio quam dicis. Dicto audiens fuit Perilaus: quo intus concluso, ignem succendi iussi, dicens, debitum arti tuæ tam admirandæ præmium accipe, vt musicæ magister primus ipse tibia canas. Atque

ὑφάπτειν κέλευον, ἀπολάμπης σου τέχνης, πρῶτος αὐτὸς αὐλῇς. καὶ

ὁ μὲν, δίκαια ἔπαθεν, ἀπολαύων τῆς αὐτῆς συμμαχίας. ἐγὼ δ', ζῶντα, καὶ ἔτι ἔμπνουν ὄντα τὸν ἄνδρα, ἐξαιρεθῆναι κελεύσας, ὡς μὴ μάθοιεν τὸ ἔργον ἀναπεφανῶ, ἐκεῖνον μὲν ἄταφον καὶ ἀρημώτων ῥίπτειν ἐκέλευσα. καθάρας δὲ τὸ βῆμα, ἀπέπεμψα ὑμῖν ἀναθησόμενον τῷ θεῷ, καὶ ἐπιγράψαι γε ἐπ' αὐτῷ ἐκέλευσα πᾶσαν διήγησιν. τὸ ἀναθέντος ἐμὲ τοιοῦτο μα. τὴν τεχνίτην τὴν Περίλαον. τὴν ἐπίνοιαν τὴν ἐκείνου. τὴν δημιουργίαν τὴν ἐμήν. τὴν φρέπουσαν πεῖραν. τὰ τὸ σοφὸν χαλκέως μέλη. τὴν φρόντιν πεῖραν τὴν μουσικήν. ὑμεῖς δὲ ὦ Δελφοὶ, δίκαια ποιήσετε, θύσαντες μὲν ὑπὲρ ἐμοῦ μετὰ τῶν φρέσβεων, ἀναθέντες δὲ τὸν ταῦρον ἐν καλῷ τῷ ἱερῷ, ὡς πάντες εἰδεῖεν οἷος ἐγὼ φρὸς τοὺς πονηροὺς εἰμι, καὶ ὅπως ἀμαυρώσω τὰς πρεπὰς ἐς κακίαν ἐπιθυμίας αὐτῶν. ἱκανὸν γοῦν καὶ τοῦτο μόνον δηλῶσαί μου τὸ τρόπον, Περίλαος κολασθεὶς, καὶ ὁ ταῦρος ἀναπεδεὶς, καὶ μηκέτι φυλάξθεὶς φρὸς ἄλλων κολαζομένων ἀνήκεστα, μηδὲ μεκρωδήσας ἄλλο ἔτι, πλὴν μόνα τὰ τῆς τεχνίτου μυκήματα,

hic quidem pro meritis est exceptus, suæ ipsius excellentis industriæ fructum percipiens. Sed viuentem & adhuc spirantem, educi iussi, ne opus, ei immoriens, contaminaret: vtque A insepultus per scopulos præceps daretur, imperaui. Bouem autem expiatum vobis misi dedicandum Deo: omnémque de illo historiã inscribere iussi, mei dedi- B cantis nomen, Perilaum artificem, consilium ipsius, iustitiam meam, conueniens supplicium, peritiæ illius fabri modulationes, pri- C mam Musices experientiam. Vos autem Delphi, iustè facietis, si pro me vnà cum legatis sacra feceritis, taurúmque in eleganti de- lubro dedicaueritis, vt no- D rint omnes qualis sim in homines nefarios, & quo pacto insignes illorum perpetrandi sceleris cupiditates vlciscar. Itaque solo hoc facto meos mores abunde indicaui, quum supplicio E affectus est Perilaus, & dedicatus taurus, nec amplius ad aliorum tot quendorum modulationes reseruatus, postquam solos artificis sui mugitus cecinit:

τὰ τῆς τεχνίτου μυκήματα,

in quo

καὶ ὅπου ἐν μόνῳ αὐτῷ, καὶ πᾶσαν ἔλαβον τὴν τέχνην, καὶ κατέπαυσα τὸν ἄμετρον ἐκεῖνον, καὶ ἀπαράδοτον φόβον. καὶ τὰ μὲ παρόντα, ταῦτα παρ' ἐμοῦ τῷ θεῷ. ἀναθήσω ἴσως καὶ ἄλλα πολλάκις, ἐπειδὰν μοι πλείονα μηκέτι δοῦναι κολάσεων. ταῦτα μὲν ὦ Δελφοὶ τὰ περὶ τὸ Φαλάριδος, ἀληθῆ πάντα, καὶ οἷα ἐπράχθη ἔκαστα. καὶ δίκαιοι αὖ ἐσμὲν πιστευθῆναι ὑφ' ὑμῶν, μαρτυρούμενοι ὡσαύτως καὶ εἰδότες, καὶ μηδεμίαν τὸ ψεύδεσθαι νῦν αἰτίαν ἔχοντες. εἰ δὲ δεῖ, καὶ δεηθῆναι χρὴ ἀνδρὸς μάτην πονηροῦ δοκοῦντος, καὶ ἄκοντος κολάζειν ἀναγκασθέντος, ἱκετεύομεν ὑμᾶς ἡμεῖς οἱ Ἀκραγαντῖνοι, Ἕλληνές τε ὄντες, καὶ τὸ ἀρχαῖον Δωριεῖς, σεβέσθαι τὸν ἄνδρα, φίλον εἶναι ἐθέλοντα, καὶ πολλὰ καὶ δημοσίᾳ, καὶ ἰδίᾳ ἕκαστον ὑμῶν εὖ ποιῆσαι ὠρεγμένον. λάβετε αὐτῷ αὐτοὶ τὸν ταῦρον, καὶ ἀνάθετε, καὶ ἔυξασθε χρὴ τε τῆς Ἀκραγάντος, καὶ χρὴ αὖτε Φαλάριδος. καὶ μὴ τε ἡμᾶς ἀπράκτους ἀποπέμψητε, μήτ' ἐκεῖνον ὑβρίσητε, μήτε τὸν θεὸν ἀποστερήσητε καλλίονα τε ἅμα, καὶ δικαιοτάτου ἀναθήματος.

in quo solo artis periculum feci, & barbaræ illi atque inhumanæ cantioni finem imposui. Atque hæc quidem in præsens Deo offerre libuit. Quinetiam alia sæpe dedicabo, quum hoc beneficij in me contulerit, vt nemini pœnas inferre opus amplius habeam. Hæc equidem, ô Delphi, quemadmodum à Phalaride facta sunt, singula quàm verissimè percensuimus. Ac digni sumus quibus fides à vobis habeatur, cùm illi recognita testimonium perhibeamus, nullámque mentiendi causã habeamus. Quòd si etiã est supplicandũ pro viro quem falsò suspicatur improbum, quippe qui inuit & coactus in malos animaduertit, vobis supplicamus nos Agrigentini, qui & Græci sumus, & ex antiquo Dores, vt virum complectamini qui vestram beneuolentiam captat, quique publicè ac priuatim vestrum vnumquemque beneficijs multis demereri studuit. Vos igitur ipsimet taurum accipite, & dedicatum appẽdite: ac pro Agrigento pro que ipso Phalaride vota cõcipite: ac nolite nos infecta legatione dimittere, ne & illum contumelia afficiatis, & Deum pulcherrimo simul & iustissimo munere priuetis.

ΦΑΛΑΡΙΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ. PHALARIS SECVNDVS.

ARGVMENTVM.

Declamatio breuis, sed arguta est, qua ex Delphicis sacerdotibus quidam suadere fingitur, quò donum Phalaridis, de quo in superiore Oratione agitur, in templum recipiatur, ac deo consecretur. Genus causæ Deliberatiuum est, Status negocialis. Exordium habet densum, vt in quo vna ferè periodo, & suspiciones eas, quibus fauore aliquo adductus, aut aliàs corruptus, ad suadendum accessisse videri potuerit, à se remouet, & sola beneuolentia, studióque communis vtilitatis ad dicendum se progressum esse, docet: deinde & dociles & attentos eadem breuitate facit. Post Exordium Propositio sequitur. Hanc confirmat primùm ex loci honestate, ostendens, impium ac propè sacrilegum fore, si donum hoc à templo excludatur, neque enim quenquam posthac quicquam oblaturum esse & deum suis sacris, ac debito cultu priuatum iri. Deinde contra voluntatem ipsius dei esse, vt qui certis indicijs ac signis declararit, gratam istam legationem sibi esse. Hinc quod de crudelitate tyranni obijciebatur, diluit, confutatis testimonijs à conditione personæ & incertitudine: & contrà ab officio admonet, vt sacra magis procurent, & deo operentur potiùs quàm iudicijs vacent. Post hæc ad locum vtilitatis transit, docétque contra communem vtilitatẽ fore si dona excludantur. Nam ex his omnem prouentum esse Delphorum, & omnem item famam & gloriam. Denique nullo veterum exemplo hoc fieri. Etsi maximè in deliberationem hanc rem vocare velint, officio eos vti debere, iustè ac liberè iudicantium, non ex affectu aliquorum æstimare. Peroratio, repetitione argumentorum, cum admonitione eorum incommodorum, quæ ex hac re consecutura sint, & quòd nihil temerè innouandum sit, perficitur.

Ο ὔτε Ἀχαϊκῶν τῶν Δελφοὶ, προξενος ὢν, οὔτε ἰδιόξενος ὢν τοῦ Φαλάριδος, οὔτ' ἄλλου ἔχων

GO ô Delphi, cùm neque publicum Agrigentinis, neque priuatũ Phalaridi ipsi hospitiũ ante hac præbuerim, nec

πρὸς αὐτ', ἢ εὐνοίας ἰδίαν αἰτίαν, ἢ μελλούσης φιλίας ἐλπίδα, τῶν δ' πρέσβεων ἀκούσας τῶν ἥκόντων παρ' αὐτὸ, ὅπερ εἰκὸς καὶ μέτρια διεξιόντων, καὶ τὸ εὐσεβὲς ἅμα, καὶ τὸ κοινῇ συμφέρον, καὶ μάλιστα τὸ Δελφοῖς πρέπον προφερόμενος, ἀνέστην παρεγγυήσων ὑμῖν μήτε ὑβρίζειν ἀνδρὶ δικαίῳ εὐσεβοῦντα, μήτ' ἀπάθημα ἧδη τῷ θεῷ καθωμολογημένον, ἀπαλλοτριοῦν, ἢ πᾶσι τοῖς τῶν μεγίστων ἐς ἀεὶ ὑπόμνημα γενησόμενον, τέχνης κάλλιστης, ἢ ἐπινοίας κακίστης, ἢ δίκαιας κολάσεως. ἐγὼ μὲν οὖν καὶ τὸ εὐδοιάσαι ὑμᾶς ὅλως περὶ τούτου, ἢ δημιουργοὺς ἡμῖν προδοῦναι τῶν δράσειν, εἰ χρὴ δέχεσθαι τὸ ἀπάθημα, ἢ ὀπίσω αὖθις ἀποπέμπειν, ἀσόσιον ἧδη εἶναι νομίζω. μᾶλλον δ', οὐδὲ ὑποβολὴν ἀσεβείας ἀπολελοιπέναι. οὐδὲν γὰρ, ἂν μὴ ἡ ἱεροσυλία τὸ πρᾶγμα ᾖ, μακρῷ τῶν ἄλλων κολεπωτέρα. ἢ ὅσον τὸ τὰ ἧδη ἀνατεθέντα σῶζειν, τὸ μὴ δὲ πρὸ ἀρχῆς τοῖς ἀναθέναι βουλομένοις ἐπιτρέπειν ἀσεβέστερον, δέομαι δ' ὑμῶν ἀδελφὸς ἢ αὐτὸς ὤν, ἢ τὸ ἴσον μετέχων τῆς

aliam priuatam tribuendæ illi beneuolentiæ causam, aut olim ineundæ amicitiæ spem habeam: & legatos qui eius nomine venerunt audiuerim æqua modestáq; perorantes, siquidem & pietati simul, & publicæ vtilitati, præcipuè verò ei quod Delphis decorum est, censeo consulendum, surrexi vos cohortaturus, ne viri principis pietatem offendatis, ne etiam Deo iam destinatum munus alienetis. Præsertim cùm trium maximarum rerum perpetuum futurum sit monumentum, artis elegantissimæ, inuentionis pessimæ, & iusti supplicij. Itaque quòd & quid faciendum sit ambigitis, quódque magistratus vobis proposuerunt deliberandum, num munus sit suscipiendum, num verò ablegandum, impiũ esse puto: imò potiùs ab impietate summa non abesse. Neque enim aliud hæc res erit, nisi sacrilegium, alijs longè atrocius. Nec minùs impium erit factu, Deo donaria dedicare volentibus, id faciendi facultatem non concedere, quàm iam dedicata deseculari. Vos autẽ oro, ego qui sum ex Delphorum numero, & publicæ gloriæ, si cõ-

τι δημοσίᾳ εὐκλείας, εἰ φυλά-

τοιτο, καὶ τῆς ἐναντίας δόξης, εἰ ἐκ τῶν παρόντων προσ-
γένοιτο, μήτ' ἀποκλείειν τὸ ἱε-
ρὸν τοῖς εὐσεβέσι, μήτε πάλι-
κὸν προσ ἅπαντας ἀνθρώπους
διαβάλλειν, ὡς τὰ πεμπόμενα
τῷ θεῷ συκοφαντοῦσαν, καὶ ψη-
φῳ, καὶ δικαστηρίῳ δοκιμάζουσαν
τὸν ἀναθέντας. οὐδεὶς γὰρ
ἔτι ἀναθεῖναι τολμήσειεν ἄν,
εἰδὼς οὐ προσδεόμενον τὸν
θεὸν, οὔτε ἄν μὴ πρότερον Δελ-
φῶν δοκῇ. ὁ μὲν οὖν Πύθιος, τὸ
δικαίωμα ἤδη περὶ τὸ ἀνάθημα-
τος ψῆφον ἤνεγκεν. εἰ γοῦν ἐ-
μίσει τὸν Φάλαριν, ἢ τὸ δῶρον
αὐτὸ ἐμισάπτετο, ῥᾴδιον ἦν ἐν
τῷ Ἰονίῳ μέσῳ καταδῦσαι
αὐτό, μὴ τὴν ὀργὴν ὁλκάδος.
ὀδὶ, πολὺ τοιοῦτον ἐν εὐδίᾳ
τε διαπεραιωθῆναι, ὡς φασὶ,
παρέχον αὐτοῖς, καὶ σῶς ἐς τὴν
Κίρραν καταῦραι. ᾧ καὶ δῆλον,
ὅτι προσήκει φίλῳ τῷ μοναρ-
χῳ εὐσεβεῖαν. χρὴ δ' ὑμᾶς
τὰ αὐτὰ ἐκείνῳ ψηφισαμένους,
προσθεῖναι καὶ τὸν ταῦρον
τοῦτον τῷ ἄλλῳ κόσμῳ τῷ ἱε-
ρῷ. ἐπεὶ πάντων ἂν εἴη τοῦτ'
ἀτοπώτατον, πέμματά τινα
μεγαλοφυῆ οὕτω δῶρον
θεῷ, ἢ κατακλίσεσιν ἐν τῷ
ἱερῷ ψῆφον λαβεῖν, καὶ μισθὸν

seruetur, ex æquo particeps, & contrariæ opinioni obnoxius, si ex præsenti negotio contingeret, ne pijs hominibus templum præcluA datis, neque ciuitatem nostram omnium hominum calumnijs traducendam obijciatis, ac si quæ Deo mittuntur munera calumnietur, B & calculo, iudicióque donaria dedicantes probet. Nemo enim dicare quicquam audeat, certior factus, Deum beneuolentia nulla susceperturum, quod priùs Delphis visum non fuerit. Quare C Pythius iustum de donario suffragium iam tulit. Nam si vel Phalarin odisset, vel munus ipsum auersaretur, facilè fuerat cũ oneraria nauq qua aduehebatur illud in medio Ionio submergere. At ille cõtrà dedit ipsis, quẽadmodum testantur, vt & sereno cœlo traijcerent, & incolumes in Cirrham appellerent. Vnde liquet, ipsũ monarchæ pietatẽ accipere, E cui vos astipulantes oportet, hunc taurum reliquis templi ornamentis adiungere. Siquidem hoc esset omnium absurdissimum, vt qui munus adeò magnificum, deo misisset, vestris calculis ab ingressu templi arceretur, ac præmium impietatis reportaret, κομισαμένου τῆς ἀσεβείας, τὸ

μικείδῃ μὲν ὃ τὸ ἀναθέναι
ἄξιος. ὁ μὲ, οὐ τἀναντία μοι
γνωκὼς, καθάπερ ἐκ τ Ἀκρά-
γαντος ἀρτι κατεπλευκὼς,
σφαγὰς τινας, καὶ βίας, καὶ ἁρπα- A
γὰς, καὶ ἀπαγωγὰς ἐξαγγέλει τὰ
τυραννου, μόνον οὐκ αὐτόπτης
γεγονὼς λέγων, ὧν ἴσμεν οὐδὲ
ἄχρι τοῦ πλοὶς ἀποδεδημηκό-
τα. χρὴ δὲ τὰ μὲν τοιαῦτα, μὴ
δὲ τοῖς πεπονθέναι φάσκουσι πάν- B
τα πιστεύειν διηνεμμένοις. ἄδηλον
γὰρ εἰ ἀληθῆ λέγουσιν, ἀλλ ὅπως
αὐτοὺς, μὴ ἃ ὀπτάμεθα κατη-
γορεῖν. εἰ δ' οὖν τι καὶ πέφευγε
τοιοῦτον ἐν Σικελία, τοῦτ' οὐ
Δελφοῖς αἰσχυντέον πολυπρα-
γμονεῖν, εἰ μὴ αὐτὶ ἱερέων ἥδη,
δικασταὶ εἶναι ἀξιοῦμεν. καὶ δεῖν
δύειν, καὶ ἄλλα θεραπεύειν τὸν
θεὸν, καὶ σωσαναπλέναι, εἰ
πέμψειέ τις, σκοποῦντες, καθή-
μεθα, εἴ τινες τ κατ' τ Ἰόνιον
δικαίως, ἢ ἀδίκως τυραννοῦν-
ται. καὶ τὰ μὲν τῶν ἄλλων,
ἐχέτω ὅπῃ καὶ βούλεται. ἡμῖν
δὲ, αἰσχυντέον οἶμαι τὰ ἡμέ-
τερα αὐτῶν εἰδέναι, ὅπως τε
πάλαι διέκειτο, καὶ ὅπως νῦν
ἔχει, καὶ τί ποιῆσοι, λῷον ἔσαι.
ὅτι μὲν δὴ ἐν κρημνοῖς τε οἰκεῖ-
μεν αὐτοὶ, καὶ πέτρας γεωργοῦμεν
οὐκ Ὁμηρου χρὴ παραμένειν,

videlicet iudicatus indignus,
qui donum Apollini offerret.
Cæterũ is qui à me dissentit,
tanquam ex Agrigẽto recens
delatus, cædes quasdam, &
iniurias, & rapinas, & depræ-
dationes tragicè exaggerat à tyranno factas, ferme sẽ
testem oculatum fuisse dicẽs,
quem scimus ne ad nauigium
quidẽ vsq; profectum fuisse
peregrè. Ac neq; ijs credẽ-
dum omnino qui ista se per-
pessos esse asserunt. Etenim
incertum est vera-ne dicant,
siquidẽ non possunt non cri-
minari ea quæ explorata ha-
bemus. Quòd si tale quid in
Sicilia factum est, pelphis nõ
necesse est vt eius satagant,
nisi nõsacerdotes, sed iudices
esse iam vetimus: & cũ nostri
sit officij victimas immolare,
aliúmq; cultũ Deo præstare,
& siquis donaria mittat, ea
simul consecrare, contem-
plantes sedeamus, num qui
trans Ionium mare habitant
iusto vel iniusto imperio re-
gantur. Atq; res quidẽ aliorũ
se habeant prout voluerint.
At nobis opinor esse perne-
cessariũ, vt proprias norim⁹,
tum quis olim earum fuerit,
tũ quis nũc sit status, & quid
magis ex vsu sit nostro face-
re. Nam quod in præcipitijs
habitemus, & rupes co-
lamus, Homerus monitor
nobis, non est expectandus,

δηλώσοντα ἡμῖν, ἀλλ' ὁρᾷν παρεστι ταῦτα. καὶ ὅσον ἐπὶ τῇ γῇ, βαθεῖ λιμῷ ἀεὶ συνήμεθα αὖ, τὸ δ' ἱερὸν, καὶ ὁ Πύθιος, καὶ τὸ χρηστήριον, καὶ οἱ θύοντες, καὶ οἱ εὐσεβοῦντες, ταῦτα Δελφῶν τὰ πεδία. ταῦθ' ἡ περίοδος. ἐντεῦθεν ἡ εὐπορία, ἐντεῦθεν αἱ τροφαί. χρὴ γὰρ πάλαι ποθὲν περάσαι ὑμᾶς αὐτὸν λέγειν, καὶ τὸ λεγόμενον ὑπὸ τῶν ποιητῶν, ἄσπαρτα ἡμῖν, καὶ ἀνήροτα φύεται τὰ πάντα ὑπὸ γεωργῷ τῷ θεῷ, ὃς οὐ μόνον τὰ παρὰ τοῖς ἄλλοις ἀγαθὰ γιγνόμενα παρέχει, ἂν εἴπ ἐν Φρυξίν, ἢ Λυδοῖς, ἢ Πέρσαις, ἢ Ἀσσυρίοις, ἢ Φοίνιξιν, ἢ Ἰταλιώταις, ἢ Ὑπερβορέοις αὐτοῖς πάντα ἐς Δελφοὺς ἀφικνεῖται, καὶ τὰ δεύτερα μετὰ τὸν θεὸν, καὶ εὐπορούμεθα, ἡμεῖς τιμώμεθα ὑφ' ἁπάντων, καὶ εὐδαιμονοῦμεν. ταῦτα τὸ ἀρχαῖον. ταῦτα τὸ μέχρι νῦν. καὶ μὴν παυσαίμεθά γε ἅπαντες βιοῦντες. μέμνηται δ' οὐδεὶς πώποτε ἥμῶν ἀπαλλοτρίου ἀναθήματος παρ' ἡμῖν ἀναδοθεῖσ', ἢ δι' κωλυθέντα τινὰ θύειν, ἢ ἀναπεύσαι. καὶ διὰ τοῦτ' οἶμαι καὶ αὐτὸ ἐς ὑπερβολὴν πύξηται τὸ ἱερὸν, καὶ ὑπερπλουτεῖ ἐν τοῖς ἀναθήμασιν. δεῖ τοίνυν μηδ' ἐν τῷ παρόντι

qui nobis hæc patefaciat: sed coram oculis hæc intuemur. Et quantum in terra est, in extrema fame semper versaremur: verùm templum ipsum, & Pythius, & oraculum, & qui sacrificant, & qui pietatem exercent, hi Delphorum sunt campi, hi prouentus, hinc abundantia, hinc alimenta. Par enim est vt vera dicam vobis, etiam quod à poëtis dicitur, citra sementem, citráque culturam omnia nobis proueniunt, agricolæ Dei opera: qui non solùm ea bona nobis exhibet quæ apud alios nascuntur: sed siquid est apud Phyrges, aut Lydos, aut Persas, aut Assyrios, aut Phœnices, aut Italos, ipsos-ue Hyperboreos, omnia ad Delphos veniunt: & nos secundum à Deo honorem ab omnibus consequimur, opulenti, fœlices sumus. Hæc olim, hæc hactenus obtinuimus; atque vtinam ita viuere non desinamus. Nemo meminit latum à nobis vsquam fuisse suffragium, quo quēquam à sacrificando, vel offerēdo donario prohibuerimus. Quam ob causam, opinor, ipsū templū mirum in modum auctum est, & donarijs summopere locupletatū. Quare neque quicquam in

καινοτομεῖν μηδ' ἐν, μὴ ὑπὲρ τὰ πάτρια νόμον καθιστάναι, φιλοκερδεῖν τὰ ἀναθήματα, καὶ ξυλολογεῖν τὰ πεμπόμενα, ὁπόθεν, καὶ ἀφ' ὅτου, καὶ ὁποῖα. δεξαμένους δ', ἀσφαλῶς μόνως ἀναπέμπειν, ὡς πρότερον, ἀμφοῖν, καὶ τῷ θεῷ, καὶ τοῖς ἐυσεβέσι. δοκεῖτε δέ μοι ὦ ἄνδρες Δελφοὶ, ἄριστα βουλεύσεσθαι περὶ τῶν παρόντων, εἰ λογίσαισθε πρῶτον μὲν ὅσον, καὶ ἡλίκων ὄντων ἐστὶν ἡ σκέψις πρῶτον μὲν, ὑπὲρ τοῦ θεοῦ, καὶ τοῦ ἱεροῦ, καὶ θυσιῶν, καὶ ἀναθημάτων, καὶ ἐθῶν ἀρχαίων, καὶ θεσμῶν παλαιῶν, καὶ δόξης τοῦ μαντείου. ἔπειτα, ὑπὲρ τῆς πόλεως ὅλης, καὶ τῶν συμφερόντων τῷ τε κοινῷ ἡμῶν, καὶ ἰδίᾳ ἑκάστῳ Δελφῶν. ὅπ παῦσι δ', ἡ παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις εὐκλείας, ἢ κακοδοξίας. τούτων γὰρ οὐκ οἶδα εἴ τι μεῖζον, εἰ σωφρονεῖτε, ἢ ἀναγκαιότερον πρήγματ' ἂν περὶ μιᾶ οὗ ἕν βουλευόμεθα, ταῦτά ἐστιν. οὐ Φάλαρις τύραννος εἷς, οὐδὲ ταῦρος οὗτος, οὐδὲ χαλκὸς μόνον, ἀλλὰ πάντες βασιλεῖς, καὶ πάντες δυνάσται, ὅσοι νῦν χρῶνται τῷ ἱερῷ, καὶ χρυσὸς, καὶ ἄργυρος, καὶ ὅσα ἄλλα τίμια, πολλὰ πολλάκις ἀνατεθησόμενα τῷ θεῷ.

præsentia est innouandum, neque præter patriam consuetudinem lex constituenda: non accuratè expendenda donaria, nec genus quærendum, vnde, à quo, & qualia sint. Sed citra curiositatem susciendo consecranda sunt, vt vtrisque cùm Deo tum pijs hominibus inseruiamus. Videmini autem mihi, viri Delphi, rebus præsentibus optimè consulturi, si primùm reputetis quæ res, quantæque in considerationem veniant: ac primùm quidem Deus, & delubrum, & sacrificia, & donaria, prisci mores, antiqui ritus, & gloria oraculi: deinde ciuitas vniuersa, & communis nostrùm, & priuata singulorum Delphorum vtilitas: denique apud homines omnes gloria, vel infamia, Quibus nescio nũquid maius, si sapitis, magisue necessariumexistimabitis. Atqui hæc sunt de quibus consultamus: non vnicus Phalaris tyrannus, non hic taurus, non æs tantùm, sed omnes reges, omnes principes, quotquot templo nunc vtuntur: præterea aurum, & argentum, & quæcunq; alia pretiosa, multa sæpe Deo dedicabuntur.

πρῶτον μὲν γὰρ, τὸ κατὰ τὸν θεὸν
δεκτέον εἶναι, ἄξιον. τίνος ἕνεκα;
μήτε ὡς ἀεὶ, μήτε ὡς
πάλαι τὰ περὶ τὰ ἀναθήματα
ποιήσωμεν. ἢ τί μεμφόμενοι A
τοῖς παλαιοῖς ἔθεσι, καινοτο-
μήσομεν. καὶ ὃ μὴ ἅπαξ τοῦτο,
ἀφ' οὗ τὴν πόλιν οἰκοῦμεν, καὶ
ὁ Πύθιος χρᾷ, καὶ ὁ τρίπους
φθέγγεται, καὶ αἱ ἱέρειαι ἐμπνέ- B
ονται, γεγόνασιν ἡμῖν, νῦν κατα-
κινήσομεν, κείνεσθαι, καὶ ἀνε-
τάζειν τοὺς ἀναθέντας. καὶ
μὴν ἔγωγε κἀκεῖνα μὲν τὰ πα-
λαιὰ ἔθη, τὰ ἀνέκαθεν καὶ C
πᾶσιν ἐᾶναι, ὁρᾶτε ὅσων
ἀγαθῶν ἐμπέπλησται τὸ ἱερὸν,
ἀπείρων ἀναθέντων, καὶ οὐκ
ἂν ἔχοιμεν ἀριθμὸν ἐπιθεῖναι
διορισμένον τῷ θεῷ. εἰ δ' ὑμᾶς D
αὐτοὺς δοκιμασεῖς, καὶ ἀνετάσεις
ἐπιστήσετε τοῖς ἀναθήμασιν,
ὀκνῶ μὴ ἀπορήσωμεν τῶν δο-
κιμασθησομένων ἔτι, ἀδένος
ἐπιμένοντος, ἐπιδίκου αὐτοῦ E
καθίζεσθαι, καὶ ἀναλίσκοντα,
καὶ καταδαπανῶντα, παρ'
αὐτῷ κείνεσθαι, καὶ οὐκ ἐᾷ τῶν
ἄλλων τινὰ δωρεῖσθαι. ἢ τίνι
βίωτον, εἰ κεκρίσεται τὸ ἀνα-
θεῖναι ἀνάξιος;

Primùm enim expendẽdum
quid cum Dei voluntate cõ-
ueniat: cuius rei gratia, ne-
que vt ſemper, neque vt olim
moris fuit, in dedicandis do-
narijs nos geramus? aut quid
in conſtitutionibus antiquis
reprehendentes, nouis rebus
ſtudeamus. Et quod nũn-
quam ex quo hanc vrbem
incolimus, & Pythius ora-
cula reddit, & tripos loqui-
tur, & ſacerdos numine af-
flatur, fecimus, nunc inſti-
tuamus, vt qui huc mittunt
munera, iudicio & examini
fiant obnoxij. Atqui cùm ex
priſco illo inſtituto liceret
omnibus nullo diſcrimine
munera offerre, videte quot
bonis cumulatum ſit tem-
plum, omnibus offerentibus,
& ſupra facultates nonnullis
Deum donarijs cohoneſtan-
tibus. Quòd ſi voſmet ip-
ſos cenſores & indagatores
donarijs præficiatis, vereor
ne deſit nobis quod in po-
ſterum probemus, nemine
ſe conſtituente reum, & ſum-
ptus ac impenſas æquo ani-
mo faciente, vt iudicetur,
déque omnibus in periculum
veniat. Num cui acerba non
fuerit vita, ſi iudicetur in-
dignus qui Deo donaria con-
ſecret?

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ, Η Ψευδομαντις.

ALEXANDER, SEV PSEVDOMANTIS.

ARGVMENTVM.

Historica narratio est, vitam & res Alexandri cuiusdam impostoris, qui se Podalirij filium faciebat, & pro vate venditabat, exponens, lectu iucundissima, non per se modò, verumetiam quòd sub huius prastigiatoris exemplo, aliorum atque similium, quorum nonnullos superior atas quoque tulit, scelera atque impostura deprehendi, coarguíque possunt. Proœmio, difficultatem susscepti operis collatione quadam amplificat, institutúmque suum, exemplo defendit. Hinc ad Narrationem descendens, à descriptione personæ orditur. Cætera plana sunt.

Τ μὲν ἴσως ὦ φίλτατε Κέλσε, μικρόν τι τῶν τοῦτο, καὶ φαῦλον οἴει τὸ προσαγμα, προσάπειν τ' Αλεξάνδρου στι τὸ ἀβωνοτειχίτου, τὸ ζόντος βίον, καὶ ἐπινοίας αὐτοῦ, καὶ τολμήματα, καὶ μαγγανείας εἰς βιβλίον ἐγγράψαντα, πέμψαι. τὸ δ', εἴ τις ἐθέλοι προῖς τὸ ἀκριβὲς ἔχασον ἐπεξιέναι, καὶ μεῖζον ὄγκον, ἢ τὰς Αλεξάνδρου τοῦ Φιλίππου πράξεις ἀναγράψαι. τοσοῦτος εἰς ἀρετὴν ἐκείνος, ὅσος εἰς κακίαν ἄντος, ὅσος εἰς πρᾶξιν ἐκείνος.

V quidem charissime Celse, leuem fortè quandam ac facilem prouinciam mandare putas, quum inungis vt Alexandri Abonotichitæ impostoris vitam, & commenta, facinora, præstigiásque libro complexus tibi mittam. Verùm siquis accuratè singula persequi velit, hoc non minoris est negocij, quàm Alexandri Philippi filij res gestas conscribere: tantus fuit ille scelere, quantus hic virtute.

ἔμως ἢ, εἰ μὴ συγγνώμης
ἀναγνώσεσθαι μέλλοις, καὶ τὰ
ἐνδέοντα τοῖς ἱστορημένοις
προσλογιεῖσθαι, ὑποστήσομαί
σοι † ἆθλον. ἢ † Αὐγείαν βυ- A
σασίαν, εἰ μὴ πᾶσαν, ἀλλ' εἰς
δύναμίν γε † ἐμαυτῆ, ἀναμε-
μιγμένας πιεράσομαι, ὀλίγοις ὅ-
σοις τῶν κοφίνων ἐμφορήσας, ὡς
ἐπ' ἐκείνων τεκμαίρειο πόσοι B
πᾶσι, καὶ ὡς ἀμείληπτος ἰδεῖν ὁ κό-
πος, διὰ τειχάλοι βόες ἐν πολ-
λοῖς ἔτεσι ποιῆσαι ἐδύναντο.
αἰδοῦμαι μὲν οὖν ὑπὲρ ἀμφοῖν,
ὑπέρ τε σοῦ, καὶ ὑπὲρ ἐμαυτοῦ. σὲ C
μὲν, ἀξιοῦντος μνήμην, καὶ γρα-
φῇ παραδοθῆναι ἀνδρὸς τειρο-
χαπέστατον. ἐμὲ δ', ἀπορῶ
ποιεμένῳ ἐπὶ τοιαύτῃ ἱστορίᾳ,
καὶ προέξοντι ἀνδρῶν, οὓς D
ἂν ἀναγνώσεσθαι πρὸς τῶν
πεπαιδευμένων διὰ ἄξιον,
μὴ ἐν παιδιᾷ τινὶ μείζονι
διαφέρειν ὁρᾶσθαι, ὑπὸ πλήκτων,
ἢ ἀλωπήκων σπερμολόγων. E
μὴ διά τινα ἡμῖν ταύτην ἐπι-
φέρῃ τὴν αἰτίαν, ἕξομεν καὶ
αὐτοὶ εἰς παράδειγμα τοιοῦτον
ἀνενεγκεῖν. καὶ Ἀρριανὸς γὲ ὁ
τῆς Ἐπικτήτου μαθητὴς, ἀνὴρ
Ρωμαίων ἐν τοῖς πρώτοις, καὶ
παιδείᾳ παρ' ὅλον τὸν βίον συγ-
γηρύσας, ὅμοιόν τι παθὼν,

Attamen si cum venia lecturus sis, & quod deerit narrationi, suppleturus, hunc laborem subibo. Et Augiæ bubile, si non omne, saltem pro mea virili repurgare nitar, paucis aliquot elatis cophinis, ex quibus conijcias, quantus quámque immensus fuerit fimus vniuersus, quem ter mille boues multis annis reddere potuerunt. Sed interim tibi, mihíque ipsi à vituperio metuo. Tibi quidem qui velis memoriæ literísque mandari virum longè sceleratissimum. Mihi verò qui operam collocem, in scribenda huiusmodi historia, rebúsque gestis hominis, quem à viris eruditis legi non deceret, sed in frequentissimo, amplissimóque theatro spectari à simijs, aut vulpibus discerptum. Quanquam siquis hoc crimen nobis impegerit poterimus ipsi exemplum simile producere. Etenim Arrianus ille Epicteti discipulus, vir inter Romanorum primarios habitus, & per omnem vitam in literarum studio versatus, cùm simile quid fecerit, pro nobis responderit.

ἀπολογήσαιτ' ἂν ὑπὲρ ἡμῶν.

Τιλλιβόρου γοῦν τοῦ λῃστοῦ κἀκεῖνος βίον ἀναγράψαι οὐκ ἠξίωσεν. ἡμεῖς δ', πολὺ ὠμοτέρου λῃστοῦ μνήμην ποιησόμεθα, ὅσῳ μὴ ἐν ὕλῃ, καὶ ὄρεσιν, ἀλλ' ἐν πόλεσιν οὗτος ἐλῄστευεν, οὐ Μινύαν μόνην, οὐδὲ τὴν Ἰδην κατασχίζων, οὐδὲ ὀλίγα τῆς Ἀσίας μέρη τὰ ἐρημότερα λῃστῶν, ἀλλὰ πᾶσαν ὡς εἰπεῖν τὴν Ῥωμαίων ἀρχὴν ἐμπλήσας τῆς λῃστείας τῆς αὑτοῦ. πρῶτον δέ σοι αὐτὸν ἀναγράψω τῷ λόγῳ, πρὸς τὸ ὁμοιότατον εἰκάσας τῇ μορφῇ, ὡσανεὶ δυνώμενος, καίτοι μὴ πάνυ γραφικός πις ὤν. τὸ γὰρ σῶμα, ἵνα σοι καὶ τοῦτο δείξω, μέγας τε ἦν, καὶ καλὸς ἰδεῖν, καὶ εὐσχήμων ὡς ἀληθῶς. λευκὸς ἀκρόχροος, τὸ γένειον οὐ πάνυ πάσσος. κόμην τῇ μὲν, ἰδίαν, τῇ δὲ, καὶ πρόσθετον ἐπικείμενος, εὖ μάλα εἰκασμένην, καὶ τοῦ πολλοὺς ὅτι ἦν ἀλλοῖα, λελανθυῖαν. ὀφθαλμοὶ, πολὺ τὸ χαροπὸν, καὶ ἔνθεον διαφαίνοντες. φώνημα, ἡδίστου τε ἅμα, καὶ λαμπροτάτου. καὶ ὅλως, εὐδαιμόνων μιμητὸς ἦν ταῦτά γε. τοιόσδε μὲν τῇ μορφῇ. ἡ ψυχὴ δ', καὶ ἡ γνώμη, ἀλεξίκακε Ἡράκλεις, καὶ Ζεῦ ἀποτρόπαιε, καὶ Διόσκουροι σωτῆρες,

Nam is quidem Tillibori latronis vitam describere non censuit indignum. Nos verò latronis longè crudelioris mentionem faciemus, quippe qui non in syluis & montibus, sed in vrbibus ipsis est latrocinatus: nec Minyam tãtum & Idam pergrassatus, neque paucas quasdam Asiæ, eásque desertiores partes depopulatus, sed vniuersam, vt ita dicam, Romanorum ditionem suo latrocinio compleuit. Primùm autem hominem tibi verbis depingam, formã eius quàm proximè repręsentans: etsi non sim pingendi admodum peritus. Corpore igitur, vt tibi etiam hoc indicem, procerus erat, & aspectu decorus, planè diuina specie, colore cãdido, barba non admodum hirsuta, coma tectus partim natiua, partim appositicia, scitè admodum efficta, quam ascititiam esse vulgus ignorabat. Oculi versatiles illi diuina quadam acie refulgebant: vox suauissima erat, paritérque clarissima. In summa quoad ista, nulla ex parte poterat improbari. Hæc quidem illius forma erat. Cæterùm mens atque animus, ô malorum depulsor Hercules, & auersor hostiũ Iupiter, seruatorésque

πολεμίοις, καὶ ἐλθεῖν ἐπιχεῖν ἠθέλησε, ἢ συγγράφεσθαι τοιούτῳ τινί. συνέσει μὲν γὰρ, καὶ εὐγλωττίᾳ. καὶ δεινότητι, παμπόλυ τῶν ἄλλων διέφερε. καὶ τὸ περιεργον, καὶ ἐμμανὲς, καὶ μνημονικὸν, καὶ πρὸς τὰ μαθήματα εὐφυὲς, πάντα ταῦτα εἰς ὑπερβολὴν ἔκαστα ὑπῆρχεν αὐτῷ. ἐλλῆται δ' αὐτοῖς εἰς τὸ χεῖρισον. καὶ ὄργανα ταῦτα ἡγησάμενος ὑποβεβλημένα ἔλαθεν, αὐτίκα μάλα τῶν ὀπὶ κομψείᾳ διαβοήτων, ἀκρότατος ἀπετελέσθη ὑπὲρ τὸν Κέρκωπας, ὑπὲρ τὸν Εὐρύβατον, ἢ Φρυνώνδαν, ἢ Αἰσχύλημον, ἢ Σώστρατον. αὐτὸς γὰρ τῷ γαμβρῷ Ρουτιλιανῷ ποτὲ γράφων, καὶ τὰ μετριώτατα ὑπὲρ αὐτῶν λέγων, Πυθαγόρᾳ ὅμοιος εἶναι πέλοι. ἀλλὰ ἴλεως μὲν ὁ Πυθαγόρας εἴη, σοφὸς ἀνὴρ, καὶ τὴν γνώμην δεσπότης. εἰ δὲ κατ' ἄκρον ἐλεγχόμενος, πῶς ἂν εὖ οἶδα ὅπως πρὸς αὐτὸν εἶναι ἔδοξε. καὶ πρὸς χαρίτων, μή μοι νομίσῃς ἐφ' ὕβρει ταῦτα τῷ Πυθαγόρου λέγειν, ἢ συμπάθειν πειρώμενον αὐτὸν εἰς ὁμοιότητας τῶν πράξεων. ὃς εἴ τις τὰ χείρισα, καὶ ἐλαττώματα τῶν ὀπὶ διαβολῇ περὶ τοῦ Πυθαγόρου

Dioscuri: in hostes potiùs cõtingat incidere, quàm cum eiusmodi quopiã habere cõmercium. Siquidẽ ingenio, solertia, acumine longè præstabat cæteris. Tum curiositas, docilitas, memoria, & ad disciplinas ingenij fœlicitas, horum vnumquodque supra quàm dici possit, illi suppetebat: quibus tamen pessimam in partem est vsus. Et egregijs hisce instrumentis instructus, ilico omnium qui sceleribus essent nobilitati, facilè summus euasit, superior Cercopibus, superior Eurybato, vel Phrynonda, vel Aristodemo, vel Sostrato. Qui cùm Rutilliano genero aliquando scriberet, ac de se modestissimè loqueretur, Pythagoræ semet assimilabat. At verò sit mihi propitius Pythagoras, vir sapiens, & mente diuina: sed si ætate huius vixisset, puer, fat scio, præ hoc visus fuisset. Sed heus tu per Gratias, eaque putes hæc in Pythagoræ contumeliam me dicere, quasi velim eos similitudine rerum gestarum committere. Verùm si quis deterrima quæq; & probrosissima, quæ de Pythagora per calũniam feruntur (quibus equidem haudquaquam

λεγομένων, οἷς ἔγωγε καὶ αὐτὸς πεί-

δ᾽ ἴλιγγος ὡς ἀληθῶς ἐστιν, ὅμως συναγάγοι ἐς τὸ αὐτὸ πολλοστὸν ἂν μέρος ἅπαντα ἐκεῖνα ἡμῖν τὸ Ἀλεξάνδρου δεινότητος. ὅλως γὰρ ὑπονόησόν μοι, καὶ τῷ λογισμῷ διατύπωσον ποικιλωτάτην τινὰ ψυχῆς κρᾶσιν, ἐκ ψεύδους, καὶ δόλου, καὶ ὑποζοκιῶν, καὶ κακοτεχνικὴν συγκειμένην, φαιδρὰν, τολμηρὰν, παρέβολον, φιλόπονον ἐξειργασμένῳ τὰ νοηθέντα, καὶ πιθανὴν, καὶ ἀξιόπιστον, καὶ ἐπιτηδείαν τῷ βελτίονος, καὶ τῷ ἐναντιωτάτῳ τῆς βουλήσεως ἐπιτήδειαν. οὐδεὶς γοῦν τοιοῦτον ὑπηγήσατο, οὐκ ἀπήλθε δόξαν λαβὼν ἐφ᾽ αὑτῷ, ὡς εἴη πάντων ἀνθρώπων χρηστότατος, καὶ ἐπιεικέστατος, καὶ μεγαλοπρεπέστατος, καὶ ἁπλοϊκώτατός τε, καὶ ἀφελέστατος. ἐπὶ πᾶσι δὲ τούτοις, τὸ μεγαλουργὲς φρονῶν, καὶ τὸ, μηδὲν ἀεὶ μικρὸν ὑπονοῶν, ἀλλ᾽ ἀεὶ τοῖς μεγίστοις ἐπέχειν τὸν νοῦν. μειράκιον μὲν ἔτι ὤν, πάνυ ὠφελίμου, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, τὰ καλάμινα τεκμαίρεσθαι, καὶ ἀκούειν τῶν διηγουμένων, εἰσιὼν ἐπορεύετο, καὶ συνελῶν ἐπὶ μισθῷ τοῖς δεομένοις. ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις, λαμβάνει τις αὐτὸν ἐρέσθαι χρόνῳ, τὰ μαγεῖα, καὶ ἐπῳδὰς θεσπεσίους ἐπιζητοῦντα,

fidē perinde ve veris habuerim / siquis tamen conferat in vnum, ea omnia non fuerint Alexandrinæ versutiæ pars minima. Prorsum enim imaginare mihi, & cogitatione finge, quàm maximè variam ingenij temperaturā, ex mendacio, dolis, periurijs maleficijs compositam, prōptam, audacem, præcipitem, efficiendis ea quæ excogitasset, gnauam, appositam ad persuadendum, fide dignam, ad simulandum optima quæque aptam, & consilio contraria ptæ se ferētem. Nemo igitur cum illo primum cōgressus, non discessit quin hanc opinionem de illo susceperit; vt eum mortalium omnium optimum, æquissimumque, præterea simplicissimum, minimēque fallacem iudicaret. Accedebat ad hæc omnia grandium rerum conatus, cùm nihil pusillum cogitaret, sed ad maxima semper animum appelleret. Itaque cùm esset adhuc adolescens, venustus admodum, ut licebat ex stipula conijcere, & ex ijs audire quæ narrabat, promiscuè scortabatur, & rogantibus sui copiam mercede faciebat. Inter alios autem, accipit ipsum amans quidam præstigiator, ex ijs qui magias & miras incantationes profitentur,

καὶ χάεσιτας ἐπὶ τοῖς ἐρωτικοῖς,
καὶ ἐπαγωγὰς τοῖς ἐχθροῖς,
καὶ θησαυρῶν ἀνακομπάς, καὶ
κλήρων διαδοχάς. οὗτος ἰδὼν
εὐφυᾶ παῖδα, καὶ πρὸς ὑπη-
ρεσίαν τῇ αὐτῷ τροφίμων ἑτοιμό-
τατον, οὐ μεῖον ἐρῶντα τῆς κα-
κίας τῆς αὐτοῦ, ἢ αὐτὸς τῆς ὥρας τῆς
ἐκείνης, ἐξεπαίδευσέ τε αὐτὸν,
καὶ διετέλει ὑπουργῶν, καὶ
ὑπηρέτης, καὶ διάκονος χρώ-
μενος. ὁ δ' αὐτὸς ἐκεῖνος,
δημοσίᾳ μὲν δὴ ἰατρὸς ἦν,
ἤσκητο δὲ κρύβδην τὰ Θῶνος
τοῦ αἰγυπτίου γυναῖκα, φάρ-
μακα πολλὰ μὲν ἐσθλὰ μεμι-
γμένα, πολλὰ δὲ λυγρά. ὧν
ἐπαύστων κληρονόμος, καὶ διά-
δοχος αὐτὸς ἐγένετο. ἦν δὲ ὁ
διδάσκαλος ἐκεῖνος, καὶ ἐρα-
στὴς τὸ γῆρας τυανεὺς, τῶν
Ἀπολλωνίῳ τῷ τυανεῖ ποτὲ
συγγενομένων, καὶ τὴν πᾶ-
σαν αὐτοῦ βαγῳδίαν εἰδότων.
ἐρᾷς δὲ οἵας σοι διατείσης
ἀνδρὸς λέγω; ἤδη δὲ πώ-
γωνος ὁ Ἀλέξανδρος πυ-
ρολάμπος, καὶ τὸ τυανέως
ἐκείνου ἀποθανόντος, ἐν ἀπο-
είᾳ κακῶς, ἀπηνθηκὼς ἅμα
τῇ ὥρᾳ, ἀφ' ἧς βόρεσθαι ἐδύ-
νατο, ἐκ ἔτι μικρὸν οὐδὲν
ἐπιπόει. ἀλλὰ καινοτόμος

tum artes ad conciliandam
in amoribus gratiam, ad im-
mittenda in inimicos mala,
ad eruendos thesauros, ad
hæreditates susciendas.
A His cùm eximiæ indolis
puerum conspexisset, & ad
ministrandum suis actionibus propensissimum: vt pote
qui non minùs illius amaret
maleficium, quàm ipse huius
B formam: erudiuit eum, semper deinceps adiutore & ministro est vsus. Atque is apud
populum medicinam profitebatur: & norat quemadmodum Thonis Ægyptij
C coniux Pharmaca mixta, salubria multa, & noxia multa. Quorum omnium hæres hic & successor fuit. Porrò doctor ille & amator,
natione Tyaneus erat, ex
D ijs qui cum illo Apollonio
Tyaneo versati erant, totámque illius tragœdiam pernouerant. Vides quanam
è schola tibi hominem refero? Verùm vbi iam barba
plenus esset Alexander, Ty-
aneo illo vita defuncto, ad
E egestatem redactus, cùm
oris gratia defloruisset,
vnde victum parare poterat,
nihil postea patuum agitabat animo. Sed inito
commercio cum Byzantino
quodam annalium scriptore,

βυζαντίῳ τινὶ χρονογράφῳ,

τ̃ κακοδαιμόνων ἐς τὸν ἀγῶνας πολὺ καταφρονητέρῳ τῇ φύσιν, Κοκκωνᾶς ὄ ἐπεκαλεῖτο οἶμαι, περιέπεσον γοητεύοντες καὶ τὸν παχεῖς τ̃ ἀνθρώπων. οὕτω γὰ αὐτοὶ τ̃ παιεῖν τῶν μάγων φωνῇ τὸν πολλοὶς ὀνομάζουσιν, ἀποκείροντες. ἐν ὄ τούτοις, καὶ μακέτιν γυναῖκα πλουσίαν, ἔξωρον μ̃, ἐράσμιον ὄ ἔτ εἶναι βουλομένῳ, ἐξευρόντες, ἐπεσπίσαντό τε τὰ ἀρκοῦντα παρ' αὐτ̃ς, καὶ ἠκολούθησαν ἐκ τ̃ Βιθυνίας εἰς τὴν Μακεδονίαν. Πελλαία δὲ ἦν ἐκείνη, πάλαι μ̃ εὐδαίμονος χωρίου κ̃ τὸν Μακεδόνων βασιλέας, νυῦ δὲ ταπεινοὺς, καὶ ὀλίγοις τὸν οἰκήτορας ἔχοντος. ἐνταῦθα ἰδόντες δράκοντας θαμμεγέθεις, ἡμέρους πάνυ, καὶ πιθανοὺς, ὡς καὶ ὑπὸ γυναικῶν βέφεσθαι, καὶ παιδίοις συναθύειν, ἢ πατουμένους ἀνέχεσθαι, καὶ θηλυβρώμους μὴ ἀγανακτεῖν, καὶ γάλα πίνειν ἀπὸ θηλ̃ς κ̃ ταυτὰ τοῖς βρέφεσι, πολλοὶ δὲ γίνονται τοιῦτοι παρ' αὐτοῖς, ὅθεν καὶ τ̃ περὶ τ̃ Ὀλυμπάδος μῦθον διαφορ̃ῆσαι πάλαι εἰκὸς, ὁπότε ἐνύμφ τ̃ Ἀλέξανδρον, δράκον-

omnium qui in certamina descendunt, ingenij longè sceleratissimi: Cocconas autem cognominabatur vt puto: circumibant imposituris ludificantes, ac pingues homines (sic enim illi peculiari magorum lingua vulgus appellant) detondentes. Inter hæc, Macetin mulierem opulentam nacti sunt, exoleta iam forma: sed quæ etiamdum amabilis haberi studeret. Ab hac victus copia suppeditabatur, quam ex Bithynia in Macedoniam vsque sunt sequuti. Pellæa autem erat illa, qui locus olim floruit sub Macedonicis regibus: nunc à paucis, iisque humilibus incolitur. Ibi cùm immani magnitudine dracones conspicerent, cicures ac mansuetos, adeò vt à mulieribus alerentur, & cum pueris cùbarent, & se conculcari sustinerent, neque se premi indignè ferrent, denique infantum more lac è papilla sugerent (quales apud illos sunt permulti, vnde verisimile est olim illam de Olympiade fabulam increbruisse, quando concumbente cum illa huiusmodi puto quopiam dracone, Alexandrum conceperat,

τος πηδος οἷμαι τοιούτου συγκαθευδοντος αὐτῇ, ὠνοῦνται τῶν ἐρατεινοτάτων ἐν τῷ καλλίστου, ὀλίγων ὀβολῶν. καὶ κατὰ τὸν Θουκυδίδην, ἄρχεται ὁ πόλεμος ἐνθένδε ἤδη. ὡς γὰρ ἂν δύο κάκιστοι, καὶ μεγαλοπολμοι, καὶ πρὸς τὸ κακουργεῖν προχειρότατον· ἐς τὸ αὐτὸ συνελθόντες, ῥᾳδίως κατενόησαν τὴν τῶν ἀνθρώπων βίον ἅπαν δυεῖν τούτοιν μεγίστοιν τυραννίδοιν, ἐλπίδος, καὶ φόβου, καὶ ὅτι ὁ τούτων ἑκατέρῳ ἐς δέον χρήσασθαι δυνάμενος, τάχιστα πλουτήσειεν ἄν. ἐν ἀμφοτέροις γὰρ, τῷ τε δεδιότι, καὶ τῷ ἐλπίζοντι, εὑρὼν τὸν προγνωστικώτατόν τε, καὶ ποθεινοτάτου ὄντα, καὶ Δελφοὺς ὅτῳ πάλαι πλουτῆσαι, καὶ ἀοιδίμοις γενέσθαι, καὶ Δῆλον, καὶ Κλαρον, καὶ Βραγχίδας, τῶν ἀνθρώπων ἀεὶ, δι' ὃς προσέπιπτον τυραννοις, τὴν ἐλπίδα, καὶ τὸν φόβον, φοιτώντων ἐς ἱερὰ, καὶ προμαθεῖν τὰ μέλλοντα δεισάντων, καὶ δι' αὐτὸ ἑκατόμβας θυόντων, καὶ χρυσᾶς πλίνθους αὐτιθέντων. τοῦτα πρὸς ἀλλήλους συνθέμενοι, καὶ κυκῶντες, μαντεῖον συνήσαντο. καὶ χρηστήριον ἐβουλεύοντο. εἰ γὰρ ἓν τοῦτο προχωρήσειεν αὐτοῖς,

vnum ex his serpentibus, qui esset pulcherrimus, paucis obolis emunt. Atque vt Thucydidis vtar verbis, hinc iam bellum oritur. Nimirum cùm duo A facinorosissimi, magnáque audentes, neque non ad maleficia promptissimi, societatem iniuissent, facilè perpenderunt hæc duo potissimùm in hominum vita B tyrannidem obtinere Spem, atque Metum, quorum vtroque siquis commodè vteretur, fore vt ilico diteſceret. Nam vtrique, Metuenti scilicet, & C Speranti, maximè necessariam atque optatissimam esse præscientiam videbant; atque hac via Delphos olim ditatos, factósque celebres: præterea Delum, D Clarum, & Branchidas: nimirum hominibus per hos quos dixi tyrannos Spem, ac Metum, ad templa confluentibus, ac futura prædiscere cupientibus, ideóque hecatombas E immolantibus, aureósque lateres dedicantibus. His inter se versatis, atque vtro citróque agitatis, oraculum, & cortinam constituere statuerunt. Etenim si res ea processisset, spe-

rabant

αὐτίκα πλούσιοί τε καὶ εὐδαίμονες ἔσεσθαι ἐλπίζον, ὅσῳ μειζόνως ἢ κατὰ τὴν παροῦσαν παρὰ δόξαν ἀπήντησεν αὐτοῖς, καὶ κρεῖττον θεωρίας τῆς ἐλπίδος. τοιαύτῃ δὴν τὴν σκέψιν ἐποιοῦντο, πρῶτα μὲν περὶ τοῦ χωρίου, δεύτερον ὅ, πῇ ἡ ἀρχὴ καὶ ὁ τρόπος ἂν γένοιτο τῆς ἐπιχειρήσεως. ὁ μὲν οὖν Κοκκωνᾶς, τὴν Χαλκηδόνα εὐδοκιμεῖν ἔφη ἐπιτήδειον εἶναι, καὶ ἐμπόρων χωρίον, τῆ τε Θρᾴκῃ, καὶ τῇ Βιθυνίᾳ παροικοῦσαν, οὐκ ἔχθρᾳ οὐδὲ τῇ Ἀσίας, καὶ Γαλατείας, καὶ τῶν ἐπέκεινα ἐθνῶν ἀπάντων. ὁ δὲ Ἀλέξανδρος, ἐμπαλιν τὰ οἰκοι παρῄνει, λέγων ὅσῳ ἀληθὲς ἦν, πρὸς τὴν τῶν τοιούτων ἀρχὴν, καὶ ἐπιχείρησιν, ἀνθρώπων δεῖν παχέων, καὶ ἠλιθίων τῶν ὑποδεξομένων. οἵους τοὺς Παφλαγόνας εἶναι ἔφασκεν, ἐπὶ τοῖκοῦντας τὸ τοῦ Ἀβώνου τεῖχος, δεισιδαίμονας τοὺς πολλοὺς, καὶ ἠλιθίους, καὶ μόνον εἰ φανείη τις αὐλητὴς, ἢ συμπανιστὴς, ἢ κυμβάλοις κεκοσμημένος, κοσκίνῳ τὸ τοῦ λόγου μαντευομένους, αὐτίκα μάλα πάντας κεχηνότας πρὸς αὐτὸν, καὶ ὥσπερ πυκ-

rabant se protinus diuites ac fœlices fore. Quod quidem negocium primam ipsorum expectationem longè superauit, & spe melius euenit. Hinc despicere cœperunt, primùm quem locum deligerent, deinde qua ratione cœptum auspicarentur. Cocconas igitur Chalcedonem idoneam esse censebat, vt pote regionem mercatoribus frequentem, Thraciæ, Bithyniæque confinem, neque ab Asia, Galatiáque longè dissitam, cunctis item imminentibus populis. At è diuerso patriam suam præferebat Alexander: dicens quod res erat: ad res huiusmodi incipiendas, & auspicandas opus esse pinguibus & stolidis hominibus qui admittant, cuiusmodi Paphlagones affirmabat esse hos qui supra murum Aboni habitant, nempe superstitiosos plerosque & stolidos: qui si quis tantùm apparuerit, tibicinem, aut tympanistam, aut cymbala pulsantem adducens, cribro, quod aiunt, vaticinans, ilico vehementer in illum omnes inhient, & perinde vt

τῶν ἐπουρανίων προσβλέπουτας. ὀλίγης δ' δεῖ τοῦτο στάσεως αὐτοῖς γενομένης, τέλος, ἐλθὼν ὁ Ἀλέξανδρος, καὶ ἀφικόμενος εἰς τὴν Χαλκηδόνα, χρήσιμον γάρ τι ὅμως ἡ πόλις αὐτοῖς ἔχειν ἔδοξεν, ἐν τῷ Ἀπολλωνος ἱερῷ, ὅπερ ἀρχαιότατόν ἐστιν Χαλκηδονίοις, κατορυττόμενοι δέλτους χαλκᾶς, λεγούσας, ὡς αὐτίκα μάλα ὁ Ἀσκληπιὸς συὺ τῷ πατρὶ Ἀπόλλωνι, μετέσται εἰς τὸν πόντον, καὶ καθέξει τὸ τοῦ Ἀβώνου τεῖχος. αὗται αἱ δέλτοι ἀχθεσθεῖσαι εὑρεθεῖσαι, διαφοιτήσασι ῥᾳδίως τοῦτον τὸν λόγον ἐς πᾶσαν τὴν Βιθυνίαν, καὶ τὸν πόντον ἐποίησαν. καὶ πολὺ πρὸ τῶν ἄλλων, ἐς τὸ τοῦ Ἀβώνου τεῖχος. ἐνεῖσοι γὰρ καὶ νεὼν αὐτίκα ἐψηφίσαντο ἐγείρειν, καὶ τοὺς θεμελίους ἤδη ἔσκαπτον. ἐνταῦθα ὁ μὲν Κοκκωνᾶς, ἐν Χαλκηδόνι καταλείπεται, διπλοῦς τινας, καὶ ἀμφιβόλους, καὶ λοξοὺς χρησμοὺς συγγράφων. καὶ μετ' ὀλίγον ἐτελεύτησε τὸν βίον, ὑπὸ ἐχέδνης οἶμαι δηχθείς. προσεκαίμπτετο δὲ ὁ Ἀλέξανδρος κομῶν ἤδη, καὶ πλοκάμους καθειμένος, μεσόλευκον χιτῶνα πορφυροῦν ἐνδεδυκώς, καὶ ἱμάτιον ὑπὲρ

cœlitum quempiam intueantur. Qua de re cùm nonnihil inter eos controuersiæ fuisset, tandem vicit Alexander. Igitur cùm Chalcedonem venisset (nam id oppidum visum est hac parte nonnihil illis conducibile habere) in Apollinis templo, quod est apud Chalcedonios antiquissimū, tabellas æreas defodiūt, quæ dicerent, breui admodum Æsculapium vnà cum patre Apolline in Pontum aduenturum, atque Aboni murum inhabitaturum. Eæ tabellæ cum essent de industria repertæ, facilè effecerunt vt hic rumor in omnem Bithyniam, & Pontum dimanaret: multò autem ante alios in Aboni murum. Nam illi statuerunt protinus templum erigere: iámque locum fundamentis effodiebant. Relictus hîc in Chalcedone Cocconas, ancipitia quædam, atque ambigua, obliquáque conscribit respōsa. Deinde pòst, viperæ, vt opinor, morsu necatur. Accersitur in huius locum Alexander iam comatus, cæsarie promissa, purpuream tunicam albo distinctam indutus, supra

αὐτῷ λευκὸν ἀναβεβλημένος, ἄρσιν ἔχων κατὰ τὰ Περσέα, ἀφ' οὗ ἑαυτὸν ἐγγενεαλογει μητρόθεν. καὶ οἱ ὄλεθροι ἐκεῖνοι Παφλαγόνες, εἰδότες αὐτῷ ἄμφω τοὺς γονέας ἀφανεῖς, καὶ ταπεινοὺς, ὅμως ἐπίστευον τῷ χρησμῷ, λέγοντι,

Περσίδης γενεὴ, Φοίβῳ φίλος ἔσσεται οὗτος,

Δῖος Ἀλέξανδρος, Ποδαλφείου αἵματος ἔκγονος.

Οὗτος ἄρα ὁ Ποδαλειρειος, μάχλος, καὶ γυναικομανὴς τὴν φύσιν, ὡς ἀπὸ Τρίκκης ἄχρι Παφλαγονίας ἐξεδραμεῖν ἐπὶ τὴν Ἀλεξάνδρου μητέρα. ἔνθεν δὴ χρησμὸς ἦδη, ὡς Σιβύλλης θεομαντευσαμένης,

Εὐξείνου πόντοιο παρ' ἠϊόσ' ἄγχι Σινώπης,

Ἔσται τις κατὰ Τύρσιν ὑπ' Αὐσονίοισι θεσπίτης,

Ἐκ θεσπίης δεκάδος μονάδος, τελεσθεισῶν δεκάδων τε,

Πέντε ἑτέρας μονάδας, καὶ εἰκοσάδα τρισαείθμου,

Ἀνδρὸς ἀλεξητῆρος ὁμωνυμίῃ τετράκυκλον.

Ἐσβαλὼν γοῦν ὁ Ἀλέξανδρος μετὰ τοιαύτης βαγῳδίας, διὰ πολλῆς ἐς τὴν πατρίδα πρεπίβλητός τε, καὶ λαμπρὸς

eam candida veste amictus: falcem tenens more Persei, à quo se maternum genus deducere prædicabat. At perditissimi illi Paphlagones, quanquam ambos illius parentes norant obscuros atque humiles, credebant oraculo ita canenti:

Persides genere, gratus Phœbo iste videtur:

Diuum Alexander Podalirii sanguine cretus.

Hic nimirum Podalirius lubidinosus erat, ac natura mulierosus, adeò vt à Tricca ad Paphlagoniam vsque in Alexandri matrem fit incitatus. Repertum est aliud oraculum quasi Sibyllæ prædiuinantis.

Ad maris Euxini littus, iuxtáque Sinopam,

Tyrside erit quidam Ausonia de gente sacerdos:

Qui prima ex monade, ac decade extriplici referabit,

Quinque alias monades, vicenáque ter repetita,

Quadrorbem numerum, referentem nomina diui,

Qui veniet laturus opem mortalibus ægris.

Alexander itaque multo pòst in patriam cum huiusmodi tragœdia ingressus, conspicuus erat ac splen-

τοῖς λίθ, μεμιγμένοις τῷ σπυρίδι-
μος ἐνίοτε, καὶ ἀφροῦ
κωσπιπλάμυος τὸ στόμα.
ῥᾳδίως δ' τοῦτο ὑπῆρχεν αὐτῷ,
ἐρυθροῦ τῆς βαφικῆς βοτάνης
ἡνὶ βίζαν διαμασησαμένῳ.
τοῖς δ', θεῖόν τι, καὶ φοβερὸν
ἐδόκει ὁ ἀφρός. ἐπεποίητο δ'
αὐτοῖς πάλαι, καὶ κατεσκεύασο,
κεφαλὴν δράκοντος ἐδοκίνη,
ἀνθρωπομορφόν τι ἐπιφαί-
νουσα, καταχαφος, πάνυ εἰ-
κασμένη, ὅσον ἐριξὶν ἱππείας
φαίνουσά τε, καὶ αὖθις ἐπι-
κλείουσα τὸ στόμα. καὶ γλῶτ-
τα, οἵα δράκόντων δίπη, μέλαινα
ἐκπεφηνεν, ὑπὸ πειχῶν
καὶ αὖτη ἑλκομένη. καὶ ὁ πέλ-
λαιος δ' δράκων, ἐγγὺς ἦν ἐκ,
καὶ οἴκοι ἐδέφετο, κ' καιρὸν
ἐπιφανησόμενος αὐτοῖς, καὶ
συνδιαγωνιούμενος, μᾶλλον δ',
ἐξεταγωνιούμενος ἐσόμενος. ἤδη
δ' ἀρχεσθαι δέον, μηχανᾶται τ
τοιόνδε. Νύκτωρ γὸ ἐλθὼν
ἐπὶ τὸν θεμελίοις τῶ νεω
τῶν ἄρτι ὀρυσσομένους, σωσε-
σηκὼς δ' ἐν αὐτοῖς ὕδωρ, ἢ αὐτό-
θεν πόθεν συλλεγόμενον, ἢ ἐκ
ἐγγὺς πόρρω, ἐνταῦθα κατα-
πέπηγε χωρίον ὠὸν ἐξορυγέ-
νωμένον, ἔνδον φυλάττον ἑρπε-
τὸν τι ἀπτηνότερον· καὶ βυθίσας

didus, cũ sese nonnunquam afflatũ numine simularet, ore spuma pleno. Id quod ille lanariæ herbę ad tingendum aptæ radice cõmãducata facilè efficiebat. Cæterùm illis diuinum quiddã ac formidãdũ spuma illa videbatur. At multo antea sibi finxerant, parauerántque è limteis confectũ draconis caput, speciẽ humanã præ se ferens, lineis notatũ, planéq; expressum, quod pilis equinis os aperiret, & clauderet. Tũ lingua, sicut est draconũ, bisulca atra prominebat, quæ & ipsa trahebatur à pilis. Porrò Pellęus ille draco iãpridẽ erat inprõptu, domíq; alebatur, ab illis cũ res postularet, ostẽdẽdus, vnáq; partẽ tragœdiæ acturus, vel princeps potiùs hurius fabulæ futurus. Iam verò cũ esset incipiendum, tale quiddam machinatur. Cùm noctu venisset ad recens effossa templi fundamenta, in quibus consistiterat aqua, siue quòd indidem alicunde confluxerat, siue quod ex æthere decciderat? Illic anserinum ouum priùs excauatum deponit, quod serpẽtem recens editum occultabat. Id cùm altè demersisset in abditas lùti cauernas,

τοῦτο δὲ μυχῷ τῆ πηλῆ

ἐπίσω αὖθις ἀπηλλάττετο. ἔωθεν ὁ γυμνὸς ἐς τὴν ἀγορὰν προπηδήσας, διάζωμα ὑπὲρ τὸ αἰδοῖον ἔχων, καταχρυσοῦν καὶ τοῦτο, τὴν τοῦ ἄρεως σκεύην φέρων, σείων ἅμα τὴν κόμην ἀνέτων, ὥσπερ οἱ τῆ μητρὶ ἐνθουσιῶντες τε, καὶ ἐνθαλάττοντες, ἐδημηγόρει, ὅτι σωμὸν τινα ὑψηλὸν ἀναβὰς, καὶ τὴν πόλιν ἐμακάριζεν, αὐτῷ μάλα δὴ ξομβρίῳ ἐναρχῆ τὸ θεόν. οἱ παρόντες δ', συνδεδραμήκει γὰρ σχεδὸν ἅπασα ἡ πόλις ἅμα γυναιξὶ, καὶ γέρουσι, καὶ παισὶν, ἐθηῶντο, καὶ ἐθαύμαζον, καὶ προσεκύνουν. ὁ δ', φωνάς τινας ἀσήμους ἀθεγγόμενος, οἵαις χρῶνται ἀνὲ Ἑβραίων, ἢ Φοινίκων, ἐξέπληττε τοὺς ἀνθρώπους, οὐκ εἰδότας τί, πλὴν ὅτι τοῦτο μόνον, ὅτι πάντων ἐγκατεμέμνητο τὸν Ἀπόλλωνα, καὶ τὸν Ἀσκληπιόν. εἶτ' ἔδει δ' ἐρῶν ἐπὶ τὸ ἐσωθούν νεώ. καὶ ὅπως τὸ ὄρυγμα ἐλθὼν, καὶ τὴν προσκοδομημένην τῷ ἱερῷ πηγὴν, ἐμβὰς ἐς τὸ ὕδωρ, ὕμνους τε ἦδεν Ἀσκληπιῷ, καὶ Ἀπόλλωνος μεγάλῃ τῇ φωνῇ, καὶ ἐκάλει τὸν θεὸν ἥκειν τύχῃ ἀγαθῇ εἰς τὴν πόλιν. εἶτα φιάλην ἀπὸ χρυσῆς, ἀναδύντος τινὸς, ῥᾳδίως ἐπ-

rursum illinc discessit. Manè verò cùm nudus in forum prosiliisset nisi quod subligari, eóque inaurato circum pudēda tectus erat, cúmque falcem illam ferret, solutámque comam simul quateret, eorum more qui à Cybele Deorum matre afflati conueniunt, consensa sublimi ara concionabatur, eámque ciuitatem beatā prædicabat, quæ mox Deum propalam esset ostensura. Porrò qui aderant (nam concurrerat vniuersa propè ciuitas vnà cum mulieribus, senibus, pueris) admirabantur, vota faciebant, & adorabant. At ille voces ignotas sonans, quales sunt Hebræorum aut Phœnicum, attonitos eos reddebat, vt qui non intelligerent quid diceret: nisi solum hoc, quòd Apollinem & Æsculapium passim admiscebat. Deinde ad designatum templū cursu contendebat, accedénsque ad fossam, illúmque fontem oraculo præstructū, ingressus aquam, magna voce canebat laudes Apollinis & Æsculapij, inuitabátque Deum vt bonis auibus in vrbem veniret. Postea cùm postulatam phialam quispiā dedisset, eámque facilè im-

βαλὼν, αἱμάτῳ μὲ τῷ ὕδατος, καὶ τῷ πηλῷ τὸ ὠὸν ἐκεῖνο, ἐν ᾧ ὁ Ζεὺς αὐτῷ κατεκέκλειστο, κηρῷ λευκῷ, καὶ ψιμυθίῳ τινὶ ἁρμοζομένῳ τῷ πώματος ξυγκεχολλημένῳ, καὶ λαβὼν αὐτὸ εἰς τὰς χεῖρας, ἔχειν ἔφασκεν ἤδη τὸν Ἀσκληπιόν. οἱ δὲ, ἅτε ἐς ἀπέβλεπον ὅ, τι ἂν γίγνοιτο, πολὺ πρότερον θαυμάσαντες τὸ ὠὸν ἐν τῷ ὕδατι εὑρεθέν. ἐπεὶ δὲ καὶ καταίξας αὐτὸ ἐς κοίλην τινὰ χεῖρα, ὑπεδέξατο τὸ τοῦ ἑρπετοῦ ἐκείνου ἔμβρυον, καὶ οἱ παρόντες εἶδον κινούμενον, καὶ περὶ τοῖς δακτύλοις εἱλούμενον, ἀνέκραγον εὐθὺς, καὶ ἀσπάζοντο τὸν Θεὸν, καὶ τὴν πόλιν ἐμακάριζον, καὶ χαρᾶς ἕκαστος ἐνεπίμπλατο τῶν ἐνόντων, θησαυροὺς, καὶ πλούτους, καὶ ὑγείας, καὶ τἆλλα ἀγαθὰ αἰτῶν παρ' αὐτοῦ. ὁ δὲ, Ἀσκληπιὸς αὖθις ἐπὶ τὴν οἰκίαν ἤιετο, φέρων ἅμα καὶ τὸν ἀφτιχθόνιον Ἀσκληπιὸν δὶς τεχθέντα, ὅτε ἄλλοι ἄνθρωποι τίκτονται, ἐκ μὲν κορωνίδος μιᾶς Διὸς, οὐδὲ ἐκ κορώνης, ἀλλ' ἐκ χθονὸς μεχθημένου. ὁ δὲ λεὼς ἅπας, ἠκολούθει, πάντες ἔνθεοι, καὶ μεμηνότες

merſiſſet, vnà cum aqua lutóque haurit & ouum illud, in quo nimirum ille Deum concluſerat, cuius operculi commiſſura cera alba & ceruſſa erat ferruminata. Id cùm manu cepiſſet, affirmabat ſeſe iam tenere Æſculapium. Interim illi intentis oculis aſpiciebant quid accideret, multò priùs admirati ouum in aqua repertũ. Poſtquam autem eo fracto, ſerpentis illius fœtum in cauam manum recepit, quíque aderant mouentem ſeſe eum conſpexerunt, ac digitis circumuoluentem, exclamare cœperunt, & ſalutare Deum, & ciuitatem beatam prædicare. Tum votis affatim quiſque implebatur, theſauros, opes, ſanitatem, aliáque id genus bona flagitando. Hic ille rurſus curſim ſeſe domum abripuit, vnà ſecum aſportans modò editum in lucem Æſculapium, bis natum, cùm ſemel alij naſcantur homines, ídque non ex Coronide per Iouem, hoc eſt, non ex cornice, ſed ex anſere progenitum. Populus autem vniuerſus ſequebatur, omnes à Deo afflati, & ob ſpes animo conceptas furore correpti. Ergo interdiu

ὑπὸ τῶν ἐλπίδων. ἡμέρας

μὴ οὖν, οἵκοι ἔμεινεν, ἐλπίζων, ὅσον ἐπὶ τῆς φήμης, αὐτίκα μάλα παμπόλλοις τῶν Παφλαγόνων συνδεήσεσθαι. ἐπεὶ δὲ καθεπλησθη ἀνθρώπων ἡ πόλις, ἀπάντων τὸν ἐγκέφαλον, καὶ τὰς καρδίας ἀφεξυρημένων, οὐδὲν ἐοικότων σιτοφάγοις ἀνδράσιν, ἀλλὰ μόνη τῇ μορφῇ μὴ οὐχὶ θηρίατα εἶναι διαφερόντων, ἐν οἰκίσκῳ τινὶ ὅπη κλίνης κατεζόμενος, μάλα ἀτρέπτως ἐστιλβώτος, λαμβάνει εἰς τὸν κόλπον τὸ ἀπελλαῖον ἐκεῖνον Ἀσκληπιὸν, μέγιστόν τε, καὶ κάλλιστον ὡς ἔφην, ὄγκῳ καὶ ὅλον τῷ αὐτῷ βαλάντῳ περιειλημένας, καὶ τὴν οὐρὰν ἐξωθοῦσιν, πολὺς δὲ ἦν, ὡς καὶ ἐν τῷ ἀφηκολπίῳ ἀφηκεχύδαι αὐτῷ, καὶ χαμαὶ τὸ μέρος ἐπισύρεσθαι, μόνην τὴν κεφαλὴν ἔσω μάλιστ' ἔχων, καὶ ἀποκρύπτων, ἀνεχομένῳ πάντα ἐκείνῳ, ἀφοῦφανε τὴν ὀδοντίνην κεφαλὴν κ' ὀπτερα τὸ χαπῶγος, ὡς δῆθεν ἐκείνου τῶ φανομένου πάντως ἕσαι. εἶτά μοι ἐπιδόντος οἰκίσκον ἐ παν φαυλὸν, οὐδὲ εἰς κόρον τ' φωτὸς ἀνεχόμενον, καὶ πλῆθος ἀνθρώπων συγκλυδῶν, τεταραγμένων, καὶ ἀφηκπεπληγμένων, καὶ τ' ἐλπίδων ἐπαμφοτερισμένων. ὡς

domi se continebat, sperans fore, id quod & euenit, vt fama permoti, Paphlagonum pars maxima statim concurreret. Posteaquam autem redundauit hominibus, quibus omnibus iam ante cerebrum, & cor esset exemptū, quique nulla ex parte similes essent viris pane victitantibus, verùm qui præter solam figuram nihil à pecudibus distarent: in quibusdam ædiculis, in lecto sedens eo cum ornatu qui vatē mirè deceret: accipit in sinū Pelleū illū Æsculapiū, qui vt dixi, maximus erat & pulcherrimus. Quē cū suo collo totū circūuoluisset, caudam foras prominere sinēs (erat autem ingēs adeò, vt nō solū in sinu ipsius effūderetur: sed etiam pars humi traheretur) solum caput sub ala abditū tenens, illo ferēte omnia, caput illud draconis ex linteo confectū, altera ex parte tunicæ ostendebat, ac si illius, qui apparebat, omnino esset. Iam mihi cogita non admodū illustres ædiculas, neq; luminis ad satietatē vsq; capaces, tum hominū conuenarū turbam, qui tumultuentur iam antè spebus referti & erecti: quibus

εἰσελθόσι, τερατῶδες ὡς εἰκὸς τὸ
πρᾶγμα ἐφαίνετο, ὀφεως τὸ τέως
μικρὸν ἑρπετὸν, ἐντὸς ὀλίγων ἡ-
μερῶν τοσοῦτον δράκοντα με-
φηνέναι ἀνθρωπόμορφον. καὶ
ταῦτα καὶ πρᾶον. ἐπείγοντο
δ' αὐτίκα πρὸς τὴν ἔξοδον. καὶ
πρὶν ἀκριβῶς ἰδεῖν, ἐξηλαύ-
νοντο ὑπὸ τῶν ἀεὶ ἐπεισιόν-
των. ἑτέρυθμον δ' ἦν τὸ ἀρ-
τίθυρον ἄλλη ἔξοδος, οἷόν π
τὴν Μακεδόνας ἐν Βαβυ-
λῶνι ποιῆσαι ἐπ' Ἀλεξάνδρῳ
νοσοῦντι λόγος. ὅτε ὁ μὲν, ἤδη
πονήρως εἶχεν. οἱ δ', πεισάντες
τὰ βασίλεια, ἐπόθουν ἰδεῖν
αὐτὸν, καὶ προσειπεῖν τὸ ὕστα-
τον. τὴν δ' ἐπιδειξιν ταύτην,
οὐχ ἅπαξ ὁ μακρὸς, ἀλλὰ
πολλάκις ποιῆσαι λέγεται. καὶ
μάλιστα εἴ τινες τῶν πλουσίων
ἀφίκοιντο νεαρώτεροι. ἐνταῦ-
θα ὦ φίλε Κέλσε, εἰ δεῖ
τἀληθῆ λέγειν, συγγνώμην χρὴ
ἀπονέμειν τοῖς Παφλαγόσι, καὶ
Ποντικοῖς ἐκείνοις, παχέσι, καὶ
ἀπαιδεύτοις ἀνθρώποις, εἰ
ἐξηπατήθησαν ἀπαθμοὶ τοῦ
δράκοντος. καὶ γὰρ τοῦτο πα-
θεῖν ἔδει τοῖς ζωκλωμένοις ὁ Ἀλέ-
ξανδρος. ὁρῶντές γε ἐν ἀμυ-
δρῷ τῷ φωτὶ τὴν κεφαλὴν
ὄντος αὐτοῦ ἀνοίγουσάν τε, καὶ

ingressis visa res est, vt par
erat, portentosa, videlicet
ex modò pusillo serpente,
intra paucos dies tam im-
manem extitisse draconem,
humana specie, & insuper
A mansuetum. Protinus au-
tem ad egressum accele-
rabantur, & priusquam accu-
ratè essent contemplati, ex-
pellebantur ab ijs qui noui
semper ingrediebantur. E-
B ratque è regione ianuæ pa-
tefactum aliud ostium ad
exeundum; cujusmodi ægro-
rante Alexandro Macedonas
in Babylone fecisse ferunt:
C cùm illi grauissimè affe-
ctum ipsum, obsessa regia
intueri, & supremùm allo-
qui cuperent. Atque hoc
spectaculi scelestus hic non
semel, verùm crebriùs ex-
hibuisse dicitur: maximè
D si qui diuites nouitij adue-
nissent. Hoc loco, mi Celse,
si verum fateri oportet, æ-
quum est veniam dare Pa-
phlagonibus ac Ponticis il-
lis, crassis & ineruditis
E hominibus, si draconem
tangentes delusi sunt. Nam
hoc quoque largiebatur
Alexander ijs qui voluissent:
cùm viderent in obscura luce
caput nimirum illius nunc
aperire, nunc claudere os tum

συγκλείουσαν τὸ στόμα, ἄνω

πάνυ τὸ μηχάνημα ἐδέετο Δημοκρίτου τινός, ἢ καὶ αὐτὸς Ἐπικούρου, ἢ Μητροδώρου, ἢ τινὸς ἄλλου, ἀδαμαντίνου πρὸς ταῦτα, καὶ τὰ τοιαῦτα τῷ γνώμην ἔχοντος, ὡς ἀπιστήσαι, καὶ ἴσως μὲν, εἰκάσαι, καὶ εἰ μὴ εὑρεῖν τὸ τέρπον ἐδύνατο, ἐκείνου γοῦν προπεπεισμένος, ὅτι λέληθεν αὐτὸ τὸ τέρπος τὸ μαγγανείας. τόδ' οὖν πᾶν; ψεῦδος ἔστιν, καὶ γοῦν ἀδύνατον. κατ' ὀλίγον οὖν καὶ ἡ Βιθυνία, καὶ ἡ Γαλατία, καὶ ἡ Θρᾴκη, συνέρρει, ἑκάστου τὰ ἀπαγγελλόντων ὡς τὸ εἰκὸς λέγοντος, ὡς καὶ γηγενῆ ἴδοι τὸ θεῖον, καὶ ὕστερον ἅλμαυτο μετ' ὀλίγον παμμεγέθους αὐτὸν γεγηθυίας, καὶ τὸ πρόσωπον ἀνθρώπῳ ἐοικότος. γραφαί τε ὅτι τούτῳ, καὶ εἰκόνες, καὶ ξόανα, τὰ μὲν, ἐκ χαλκοῦ, τὰ δὲ, ἐξ ἀργύρου εἰκασμένα. καὶ ὄνομά γε τῷ θεῷ ἐπετέθη, Γλύκων γὰρ ἐκαλεῖτο, ἐκ τινος ἐμμέτρου καὶ θείου προσάγματος. ἀνεφώνησε γὰρ Ἀλέξανδρος,

Εἰμὶ Γλύκων, τείτον αἷμα
Διὸς φάος ἀνθρώποισι.

Καὶ ἐπειδὴ καιρὸς ἦν, ἅπερ ἔμελλε τὰ πάντα ἐμεμηχάνητο, καὶ χρὴν τοῖς ξυνωμόταις καὶ θαρρύνειν

artificio, vt res planè Democritum aliquem requireret, aut certè Epicurum, Metrodorúmue, aut quempiam alium, qui aduersus hæc & similia mentem haberet adamantinam, vt non crederet, sed quid res esset, conijceret: quanquam modum inuenire non posset: ídque saltem antè persuasum haberet, se modum ignorare præstigiaturæ: cæterùm quicquid id esset falsum esse, ac fieri non posse. Breui ergo confluxit tum Bithynia, tum Galatia, & Thracia, eorum qui renunciabant vnoquoque, vt fit, affirmante sese nascentem vidisse Deum, deinde paulo pòst eundem contrectasse factum iam grandem admodum, vultu etiam homini assimilem. Accedebant ad hæc picturæ, imagines, signa Deum referentia, partim ærea, partim argentea. Postremò nomen etiam inditum: nam Glycon appellatus est: ídque iussu diuino carmine prodito. Nam sic eloquutus est Alexander.

Ex Ioue tertia stirps, Glycon sum, ille salutifer orbi.

Et cũ iã ferret opportunitas, vt cui⁹ rei gratia erat omnia machinatus, scilicet responsa daret petẽtibus, diuinarétq;,

παρ' Ανπλόχου τῶ ἐν Κιλικίᾳ τὸ ἐνδόσιμον λαβὼν, ἢ γὰρ καὶ ἐκεῖνος μετὰ τὸν τοῦ πατρὸς τελευτὴν τὸν Αμφιάρεω, καὶ ἐν Θήβαις ἀφανισμὸν αὐτῶ, ἐμπεσὼν τῆς οἰκίας, εἰς τὴν Κιλικίαν ἀφικόμενος, οὐ πονήρως ἀπήλλαξε, προθεσπίζων καὶ αὐτὸς τοῖς Κίλιξι τὰ μέλλοντα, καὶ δὶ ὀβολοὺς ἐφ' ἑκάστῳ χρησμῷ λαμβάνων. ἐπεὶδὴν οὖν τὸ ἐνδόσιμον λαβὼν ὁ Αλέξανδρος, προλέγει πᾶσι τοῖς ἀφικομένοις, ὡς μαντεύσεται ὁ Θεὸς, ῥητὰ τινα προγράψαντα. ἐκέλευσε δ' ἕκαστον, οὗ δέοιτο αὐτῶ, ἢ μάλιστα μαθεῖν ἐθέλοι, ἐς βιβλίον ἐγγράψαντα, καταῤῥάπτεσθαί τε, καὶ κατασημήνασθαι κηρῷ, ἢ πηλῷ, ἢ ἄλλῳ τοιούτῳ. αὐτὸς δ' λαβὼν τὰ βιβλία, καὶ ἐς τὸ ἄδυτον κατελθὼν, ἤδη γὰρ ὁ νεὼς ἐγήγερτο, καὶ ἡ σκιὰ παρεσκεύαστο, καλέσειν ἔμελλε κατ' ὀνόμα τὸν δεδωκότας ὑπὸ κήρυκι, καὶ θεολόγῳ, ἢ παρὰ τοῦ θεοῦ ἀκούων ἕκαστα, τὸ μὲν βιβλίον ἀποδώσειν σεσημασμένον ὡς εἶχε, ἢ δ' πρὸς αὐτὸ ἀπόκρισιν, ὑπογεγραμμένην πρὸς ἕκαστον, ἀμειβόμενος τῶ θεῶ περὶ ὅτου τις ἔρροιτο. ὧν δὴ τὸ μηχάνημα τοῦτο, ἀνδρεῖον μὲν οὐ

accepta ansa ab Antilocho qui in Cilicia vatem egerat: nam is quoque post patris Amphiarai obitum, & ipsius apud Thebanos interitum, domo pulsus, atque in Ciliciam profectus, haud incommodè rem gessit, cùm futura prædicens Cilicibus, binos obolos pro singulis responsis acciperet. Inde igitur arrepta ansa prædicit Alexander omnibus qui aduenerant, fore vt Deus ipse responsa daret, cuius rei diem certum indicit. Iussit autem vt quisque quod requireret, & maximè discere vellet, id in libello conscriberet, quem consutum, cera vel luto, vel simili re quapiam obsignaret. Ipse verò receptis libellis in adytum ingressus (iam enim extructum erat templum, & apparata cortina) ordine per præconem ac theologum, vocaturus erat eos qui tradidissent; cúmque à Deo singula esset edoctus, libellos redditurus, ita vt traditi fuerant, obsignatos, subscripto illis responso, pro cuiusque argumento, Deo nimirum respondente, quacunque de re quis esset scisciturus. Erat autem hic dolus homini, cuiusmodi

σοὶ, εἰ δὲ μὴ φορτικὸν εἰπεῖν, καὶ οἴῳ ἐμοὶ, πρόσφιλον, καὶ γνῶναι ῥᾴδιον. τοῖς ἰδιώταις, καὶ κορύζης μεσοῖς τὼ ῥῖνα, τερατῶδες, καὶ παντὶ ἀπίστῳ ὅμοιον. ἐπιγόησας γὰρ ποικίλας τῶν σφραγίδων τὰς λύσεις, ἀνεγίνωσκέ τε τὰς ἐρωτήσεις ἐκάστας, καὶ τὰ δοκοῦντα πρὸς αὐτὰς ἀπεκρίνατο. εἶτα κατειλήσας αὖθις, καὶ σημηνάμενος, ἀπέδιδου μὲν πολλῷ θαύματος τοῖς λαμβάνουσι. καὶ πολὺ μᾶλλον παρ' αὐτοῖς τὸ, πόθεν γὰρ τοσοῦτος ἦν, ἃ ἐγὼ πάνυ ἀσφαλῶς σεσημηνάμην, αὐτῷ ἔδωκα. ὑπὸ σφραγῖσι δυσμιμήτοις, εἰ μὴ θεός τις ἀληθῶς ὁ πάντα γιγνώσκων ἦν. τίνες οὖν αἱ ἐπῳδαί, ἴσως ἐρήσῃ με. ἄκουε τοίνυν, ὡς ἔχοις ἐλέγχειν τὰ τοιαῦτα. πρῶτον μὲν σκεῦος ὦ φίλτατε Κέλσε, βελόνιον πυρώσας, τὸ ὑπὸ τῷ σφραγῖδα μέρος τοῦ κηροῦ διατήκων, ἐξήρει. καὶ μὲν τῷ αὐάγωσιν, τῇ βελόνῃ αὖθις ἐπιχλιαίνας τὸν κηρὸν, τότε καὶ τὸ ὑπὸ τῷ λίνῳ, καὶ τὸ αὐτῷ τὸ σφραγῖδα ἔχοντα, ῥᾳδίως συνεκόλλα. ἕτερος δὲ τρόπος ὁ διὰ τοῦ λεγομένου κολλυείου. σκευασὸν δὲ τοῦτο ὅστιν ἐκ πίττης βηρυττίας καὶ ἀσφάλτου,

tu es, aut etiã (si modò dictu non est inuidiosum) cuiusmodi sum ego, manifestarius & cognitu facilis. Verũ idiotis, & quibus obsitæ muco essent nares, prodigiosum, planéque incredibile quiddã esse videbatur. Nam ille varias artes resignandi sigilla commentus, quæ quisque sciscitabatur, ea legebat: tum quæ viderentur, ad interrogata respondebat. Deinde rursum cõplicatos, obsignatósque libros reddebat, non sine sũma admiratione eorũ qui recipiebant. Hinc illud apud eos frequẽs erat: Vnde nam iste scire potuisset, quæ ego illi tradidi, signis imitatu difficilibus obsignata tutò admodum, nisi quispiã esset Deus qui omnia reuera nosset? Forsitan igitur quæres ex me quænam sint artes istæ. Accipe, quò videlicet imposturas eiusmodi deprehendere queas. Prima hæc erat Celse charissime. Ceræ partẽ quæ sigillo subest acu candefacta liquefactam diducebat: tum vbi legisset, ceram acu rursum calefactã, eam quæ infra filo suberat, quæque sigillũ ipsum tenebat, facilè coagmentabat. Porrò secundus modus constat per id, quod collyrium vocant. Conficitur ex pice Beryttia, bitumine,

καὶ λίθου τοῦ διαφανοῦς τετριμμένου, καὶ κηροῦ, καὶ μαστίχης. ἐκ γὰρ τούτων ἁπάντων, ἀναπλάσας τὸ κολλύριον, καὶ θερμήνας πυρὶ, σάλῳ ἐπὶ σφραγῖδα προσχείας, ἐπιτίθει, καὶ ἀπήματτε τὸν τύπον. εἶτα αὖτικα ξηροῦ ἐκείνου γενομένου, λύσας ῥᾳδίως, καὶ ἀναγνοὺς, ἐπιθεὶς τὸν κηρὸν, αὐτὸ τύπου, ὥσπερ ἐκ λίθου τινὸς αὐτὴν σφραγῖδα εὖ μάλα τῷ ἀρχετύπῳ ἐοικυῖαν. τρίτον ἄλλο πρὸς τούτοις ἀκήκοον. πτάνου γὰρ ἐς κόλλαν ἐμβαλὼν, ἣ κολλῶσι τὰ βιβλία, καὶ κηρὸν ἐκ τούτου ποιήσας ἔτι ὑγρὸν ὄντα, ἐπετίθει τῇ σφραγῖδι. καὶ ἀφελὼν, αὐτίκα ἦν ξηρὸν γίγνεται, καὶ κέρατος, μᾶλλον ἢ σιδήρου παγιώτερον, τούτῳ δὴ ἐχρῆτο πρὸς τὸν τύπον. ἔστι δ' ἃ καὶ ἄλλα πολλὰ πρὸς τοῦτο ἐπενενοημένα, ὧν οὐκ ἀναγκαῖον μεμνῆσθαι ἁπάντων, ὡς μὴ ἀπειρόκαλοι εἶναι δοκοίημεν, καὶ μάλιστα σοῦ, ἐν οἷς κατ' ἄγαν φιλοχαλῶντος, καλλίστοις τε ἅμα, καὶ ὠφελιμωτάτοις συγγράμμασι, καὶ δικαιοτάτοις σωφρονίζειν τοὺς ἐντυγχάνοντας, ἱκανὰ παρεσκευάκει, καὶ πολλῷ ἐφίεσθαι, πολλῇ τῇ σπουδῇ

& perſpicuo lapide trito, cera, & maſtiche Cõfectum igitur ex his omnibus collyrium, igni calfactũ, inuncto priùs axungia ſuilla ſigno, applicabat, ac ſymboli figurã excipiebat. Tum eo protinus exſiccato, commodè reſignabat libellos, quos cùm perlegiſſet, impoſita cera, idem ſigillum ad archetypi ſimilitudinem ſcitè effictum, tanquam ex lapide reformabat. Tertiam aliam ratione præter has accipe. Calce in gluten quo libros agglutinant iniecta, atque ex his veluti cera confecta, mollem adhuc eam ſigillo admouebat, ſtatimque detrahebat. Nã ilico ſicceſcit, adeò vt cornu, vel potiùs ferro reddatur ſolidius. Hac ad imprimendum ſignum vti conſueuerat. Alia præterea multa ad id illi ſunt excogitata, quorum omnium meminiſſe non neceſſe eſt, ne ineptus videar, maximè cùm in his quos de magorum artibus conſcripſiſti cõmentarijs tum pulcherrimis, tum vtiliſſimis, quique modeſtos reddere queant lectores, abundè multa retuleris, & his multo copioſiora. reddebat igitur oracula & diuinabat nõ mediocri ad eã rem

τούτων πλείονα. ἔχει οὕτως, καὶ ἐνταῦθα χαίρωμεν, καὶ τὸ εἰκὸς

τῇ ὑπνοίᾳ προσυπῶν, τοῖς μὲν, λοξὰ, καὶ ἀμφίβολα πρὸς τὰς ἐρωτήσεις ἀποκρινόμενος. τοῖς δ', καὶ παῦ ἀσαφῆ. χρησμῳδικὸν γὰρ καὶ τοῦτο αὐτῷ ἔδοκει. τὸν δ', ἀπέρεπεν, ἵνα προΐῃ, ὡς ἄμεινον ἔδοξεν αὐτῷ εἰκάζοντι. τοῖς δὲ, διεγκεῖας προῄλεγε, καὶ διαίτας, εἰδὼς ὃ ὧν ἐν ἀρχῇ ἔφην, πολλὰ καὶ χρήσιμα φαρμακα. μάλιστα δ' εὐδοκίμουν παρ' αὐτῷ αἱ κυτμίδες, ἀκόπου τι ὄνομα πεπλασμένον, ὑπὸ λίπους ἀρχείου συντεθειμένον. ταῖς μὲν τοι ἐλπίσι, καὶ προκοπαῖς, καὶ κλήρων διαδοχαῖς, εἰσωΐδις ἀεὶ ἀνεβάλλετο, προσδεὶς ὅτι ἴσως πάντα ὁπόταν ἐθελήσω ἐγὼ, καὶ Ἀλέξανδρος ὁ προφήτης μου δεηθῇ, καὶ εὔξηται ὑπὲρ ὑμῶν. ἐτέτακτο δ' ἑκάστῳ χρησμῷ, δραχμὴ, καὶ δύ' ὀβολώ. μὴ μικρὸν οἰηθεὶς ὦ ἑταῖρε, μηδ' ὀλίγον χρυσοῦσθαι τὸν πόρον τοῦτον, ἀλλ' εἰς ἑπτὰ, καὶ ὀκτὼ μυριάδας ἑκάστου ἔτους ἡροίζεν, αἰσὰ δέκα, καὶ πεντακισχιλίους καὶ χρησμοὺς τῶν ἀνθρώπων ὑπὸ ἁπλότητος ἀναδιδόντων. λαμβάνων δ', οὐκ αὐτὸς ἐχρῆτο μόνος, οὐδ' εἰς πλοῦτον ἀπεθησαύριζεν, vtẽs ingenio, artéque negocium reddens probabilius: dum alijs obliqua quædã & ãbigua, alijs penitus obscura respondebat ad ea quæ proponebantur Quãdoquidem & hoc oraculis ille cõuenire iudicabat. Alios dehortabatur, alios adhortabatur, prout sibi magis conducere coniectasset. Nõnullis remedia morborũ, vitæque rationes præscribebat, cùm sciret, vt initio diximus, cõplura atque efficacia pharmaca. Maximè autẽ ab ipso probabantur Cytmides, remedij contra lassitudinem, adipe suillo confecti, confictum nomen. Porrò spes, rerúmque profectus, & hæreditatum obuentus semper in aliud tempus reijciebat, hoc addens, Cũcta hæc tum obtingẽt quum volam, quũq; me vates Alexãder mero gabit, próq; vobis vota faciet. Merces erat vnicuiq; respõso præstituta, nẽpe drachma cum obolis duobus Ne verò pusillũ & exiguũ fuisse putes amice, hũc quæstũ, cũ in annos singulos septẽ aut octogẽta millia cõgereret, hominibus vsq; adeò auidis vt singuli decẽ, vel quindecim rogationes traderẽt. Cęterũ ijs quæ accipiebat, nõ vtebatur, solus, nec ad congerendas in thesaurũ opes reponebat: sed

ἀλλὰ πολλὺς ἤδη περὶ αὐτὸν ἔχων συνεργοὺς καὶ ὑπηρέτας, καὶ ψευδώνυμα, καὶ χρησμοποιοὺς, καὶ χρησμοφύλακας, καὶ ὑποκριτὰς, καὶ ὑποφήτας, καὶ ἐξηγητὰς, ἅπασιν ἔνεμε ἐκάστῳ τὸ κατ' ἀξίαν. ἤδη δέ τινας καὶ ἐπὶ τὴν ἀλλοδαπὴν ἐξέπεμπε, φήμας ἐμποιήσοντας τοῖς ἔθνεσιν ὑπὲρ τοῦ μαντείου, καὶ διηγησομένους, ὡς θεοί τε καὶ αὐτὸς ἀφίκοιτο, καὶ ἀνευρεῖν δραπέτας, καὶ κλέπτας, καὶ λῃστὰς ἐξελέγξοι, καὶ θησαυροὺς ἀνορύξαι παράσχοι, καὶ νοσοῦντας ἰάσαιτο. τινὰς δὲ καὶ ἤδη ἀποθανόντας ἀναστήσειε. δρόμος οὖν καὶ ἀθισμὸς ἁπάντων ἦν ἐπὶ τὸν ἄνδρα, καὶ θυσίαι, καὶ ἀναθήματα, καὶ διπλάσια τῷ θεσπίτῃ, καὶ μαθητὴς τοῦ θεοῦ. καὶ γὰρ αὖ καὶ τοῦτος ἐξέπεσεν ὁ χρησμός.

Τιμήσαι κέλομαι τὸν ἐμὸν θεράποντα θεσπίτην.

Οὐ γάρ μοι κτεάνων μέλεται ἄγαν, οὐδ' ὑποφήτου.

Ἐπεὶ δὲ ἤδη πολλοὶ τῶν νοῦν ἐχόντων, ὥσπερ καὶ ἐκ μέθης βαθείας ἀναφέροντες, συνίσταντο ἐπ' αὐτὸν, καὶ μᾶλλον ὅσοι Ἐπικούρου ἐτύγχανον ὄντες, καὶ ἐν ταῖς πόλεσιν ἐπεφώρατο πρέμενοι ἐπὶ πᾶσι μαγγανείᾳ, καὶ συσκευῇ τῶν δραμάτων, ἐπ-

multos secum habebat adiutores, ministros, exploratores, tum qui uersibus oracula conderent, tum qui responsa seruarent, qui subscriberent, qui obsignarent, qui interpretarentur, quorum vnicuique pro merito lucrum impartiebat. Iam & emissarios aliquos in regiones alienas emandarat, qui oraculi famam in gentes inferrent, affirmarentque ipsum prædicere, inuenire fugitiuos, fures ac prædones indicare, thesauros effodiendos ostendere, ægrotos curare, quosdam etiam vita defunctos in vitā reuocare. Vndiquaque igitur cum cōflictatione concurrebatur: victimæ, donaria, duplicatæ vestes prophetæ discipulóque Dei offerebantur. Iam enim & tale quoddam oraculum exierat,

Muneribus decorare meum vatem, atque ministrum,
Præcipio: nec opum mihi cura, at maxima vatis.

Verum vbi iam plerique prudentes homines, velut ex alta ebrietate emergentes, in ipsum conspirassent, maximè Epicuri sectatores: & in vrbibus omnis præstigiatura, fictúsque fabulæ apparatus

φέρει φόβητρόν τι ἐπ' αὐτὸν, λέγων, ἀθέων ἐμπεπλῆσθαι, καὶ χριστιανῶν τὸ πόντον. οἱ περὶ αὐτῆ τολμῶσι τὸ κακὸν βλασφημεῖν. ὃς ἐκέλευε λίθοις ἐλαύνειν, εἰγε ἐθέλοιεν ἵλεων ἔχειν τὸν θεόν. περὶ δὲ Ἐπικούρου, καὶ τοιοῦτόν τινα χρησμὸν ἀπεφθέγξατο. ἐρεμνόποδός γάρ τινος τί φράζεις ὦ φίλου ὁ Ἐπίκουρος, μολυβδαίαις ἕρκεσιν ἔχων πέδας, ἐν βορβόρῳ κατηται. εἶτα θαυμάζεις εἰ ἐπὶ μέγα ἤρθη τὸ χρηστήριον, ὁρῶν τὰς ἐρωτήσεις τῶν προσιόντων συνετὰς, καὶ πεπαιδευμένας, ὅλως δὲ, ἀσυγκρ. τος αὐτῷ ὁ πόλεμος πρὸς Ἐπίκουρον ἦν. μᾶλλον εἰκότως. τίνι γὰρ ἄλλῳ δικαιότερον πρόσεστι πολέμει χρὴς ἄνθρωπος, καὶ τερατείᾳ φίλος, ἀληθείᾳ δὲ ἔχθιστος, ἢ Ἐπικούρῳ, ὃς εἰ τὴν φύσιν τῶν πραγμάτων κατενόησε, καὶ μόνῳ τῷ ἐν αὐτοῖς ἀληθείαν εἰδότι; οἱ μὲν γὰρ ἀμφὶ τὸν Πλάτωνα, καὶ Χρύσιππον, καὶ Πυθαγόραν, φίλοι. καὶ εἰρήνη βαθεῖα πρὸς ἐκείνους ἦν. ὁ δὲ ἄτεγκτος Ἐπίκουρος. ὅτω γὰρ αὐτὸν ὠνόμαζεν. ἔχθιστος. δικαίως πάντα ταῦτα ἐν γέλωτι καὶ παιδιᾷ

deprehenderetur, quendam ipsis terrorem incutit, dicens, impijs, & Christianis impleri Pontum: à quibus audacter maledictis pessimis impeteretur. Quos iussit lapidibus expellerent: si Deum habere propitium vellent. Porrò de Epicuro, huiusmodi prodidit oraculum. Scisciranti cuipiam quid ageret apud inferos Epicurus: plumbeis, inquit compedibus vinctus, in cœno sedet. Et adhuc miraris si magnopere creuit oraculi celebritas, cùm videas interrogationes adeuntium, quàm sint prudentes, quámque eruditæ? Omnino autem sæuum & implacabile cum Epicuro illi erat bellum, idque iure optimo. Nam cum quo tandem iustius bellum gerat, homo præstigiator, portentorum amans, verique inimicissimus, quàm cum Epicuro qui rerum naturam perspexit, quíque solus quid ijs veri insit, apprimè nouit? Verùm Platonis, Chrysippi, & Pythagoræ amicus erat, altámque cum illis pacem colebat. At intractabilis ille Epicurus (sic enim eum nominabat) erat illi plurimum inuisus, nec immeritò, quippe qui hæc omnia ridicula & ludrica

πιθέμενος. διὸ καὶ τὴν Ἀμαστριν ἐμίσει μάλιστα τῶν ποντικῶν πόλεων, ὅτι ἠπίστατο τὸν περὶ Λέπιδον, καὶ ἄλλους ὁμοίους αὐτοῖς, πολλοὺς ἐνόντας ἐν τῇ πόλει. οὐδὲ ἐχρησμῴδησε ποτε Ἀμαστριανῷ. αὐδεί. ὁπότε δή καὶ ἐτολμησεν ἀδελφῷ συγκλητικῷ χρησμῳδῆσαι, καταγελάσας ἀπήλαξεν, οὐχ εὑρὼν οὔτ' αὐτὸς πλάσασθαι χρησμὸν δεξιόν, οὔτε τὸν ποιῆσαι ὅπως καιρὸν αὐτῷ δυνησόμενον. μεμφομένῳ δ' αὐτῷ στομάχου ὀδύνην, προστάξαι βουλόμενος ὕειον πόδα μὴ μαλάχης ἐσκευασμένον ἐδίετο, ὧδέ πως ἔφη.

Μαλβακα χοιρείων ἱερὰ κυμίνου σπόδνῳ.

Πολλάκις μὲν ὡς προεῖπον, ἔδειξε τὸν δράκοντα τοῖς δεομένοις, οὐχ ὅλον, ἀλλὰ τὴν ἀρχὴν μάλιστα καὶ τὸ ἄλλο σῶμα προβεβλημένος, τὴν κεφαλὴν δέ, ἵνα κόλπου ἀθίατον φυλάττων. ἐθέλήσας δὲ καὶ μείζονος ὀπαδῆσαι τὸ θεῖον, ὑπέσχετο καὶ λαλοῦντα παρέξειν τὸν θεὸν αὐτὸν, ἄνευ ὑποφήτου χρησμῳδοῦντα. εἶτα ἡ χαλεπὸς γέρανον ἀρτήσας σιφλὰς, καὶ διὰ τῆς κεφαλῆς ἐκείνης τὸν μακρὸν αὐχένα ἐκ-

duceret. Quam ob causam inter vrbes Ponticas Amastrim in primis oderat: quoniam sciebat eos qui cum Lepido erant, aliósque his consimiles, complures in vrbe A versari. Nec vnquam Amastriano cuiquam oraculum reddidit: quin vbi conaretur fratri Proconsulis respondere, deridiculè discessit, cū B nec ipse inueniret quemadmodum idoneum oraculum fingeret, nec haberet qui sibi in tempore posset cōponere. Nam cùm illi de stomachi dolore conquerenti, vellet C præscribere, vti suillum pedem cum malua præparatum ederet, hunc in modum ait.

Maluacá porcorum sacra cum sinato Sipydno.

D Sæpe, quidem vt dixi, ostendit draconem ijs qui vellent, non totum, sed caudam potissimum, & reliquum corpus prætendens, caput ne videretur abditum in sinu seruabat. Cúmque magis attonitā vellet reddere multitudinem pollicitus est sese exhibiturum ipsum Deū loquentem, ac sine interprete responsa dantem. Deinde non magno negotio gruum arteriis contextis, & per illud arte assimilatum caput E

inſertis,

δειρας, ἄλλου τινὸς ἔξωθεν ἐμβοῶντος, ἀπεκείνετο πρὸς τὰς ἐρωτήσεις ἡ φωνὴ διὰ τῦ ὀδοντίνυ σκείνου Ασκληπιῦ περιαπλούσης. ἐκαλῦντο δ' οἱ χρησμοὶ οὗτοι, αὐτόφωνοι. καὶ οὐ πᾶσιν ἐδίδοντο, οὐδὲ ἀπέδιδον, ἀλλὰ τοῖς εὐπαρύφοις, καὶ πλουσίοις, καὶ μεγαλοδώροις. ὁ γοῦν Σευηριανῷ δοθεὶς ὑπὲρ τῆς Αρμενίας ἐξοδε, τὴν αὐτοφώνων καὶ αὐτὸς ἰῶ. περὶ ὧν πρὸ μὲν ἐμοῦ τινὶ εἰσβαλεῖν, οὕτως ἔφη,

Παρθοις, Αρμενίοις τε, θοῦ ὑπὸ δουρὶ δαμάσας,
Νοσήσεις Ρώμην, καὶ Θύμβριδος ἀγλαὸν ὕδωρ,
Στέμμα φέρων κροτάφοισι, μεμυγμένον ἀκτίνεσσιν.

Εἶτ' ἐπειδὴ πειθεῖς ὁ ἠλίθιος ἐκεῖνος κελτὸς, εἰσέβαλε, καὶ ἀπήλλαξεν, αὐτῇ στρατείᾳ ὑπὸ τῦ Οθρυάδου καταπολεμεῖς. τῦτον μὲν τ' χρησμὸν ἀφαιρεῖ ἀπὸ τῶν ὑπομνημάτων, ἐντίθησι δ' ἄλλον αὐτ' αὐτῦ,

Μὴ σύ γ' ἔπ' Αρμηνίους ἐλάαν στρατόν· ἡ γὰρ ἄμεινον,
Μή σοι θηλυχίτων ἀνὴρ τόξου ἄπο λυγρὸν
Πότμον ὀπωρήσειε, πεύσῃ βιότοιο, φάος τε.

inſertis, alió quopiam per has foris inſonante, ad interrogata reſpondebat, voce per Æſculapium illum linteo confectum ad aures promanante: quæ reſponſa ipſius voce reddita vocabantur: neque quibuſlibet, neque paſſim dabantur: verùm ſplendidis, opulentis, ac munificis. Itaque quod Seueriano redditum eſt, ſuper expeditione in Armeniam ſuſcipienda, erat ex Autophonis. Adhortans enim illum ad regionis illius inuaſionem, ſic ait,

Parthis, Armeniſque citato
Marte ſubactis,
Romam vrbem repetes, & clarum
Tybridis vndam.
Vertice ſerta gerens radijs diſtincta ſereno.

Deinde poſteaquam vecors ille Gallus, incurſione facta, cum exercitu ab Othryade fuiſſet cæſus, hoc oraculum ſuſtulit à monumentis, aliúdque eius in locum ſubſtituit huiuſmodi.

Agmen in Armenios ne duc:
neque enim expedit iſtud.
Ne tibi fœmineis vir amictus
veſtibus, arcu
Exitium immittat, vitáque ac
lumine priuet.

Καὶ γὰρ αὖ καὶ τοῦτο σοφώτατον ἐπενόησε, τοὺς μεταχρονίους χρησμοὺς ἐπὶ θεραπείᾳ τῶν κακῶς προτεθεσπισμένων, καὶ ἀποτετευγμένων. πολλάκις γὰρ τοῖς μὲν νοσοῦσι, πρὸ τῆς τελευτῆς, ὑγίειαν ἐπηγγέλλετο. ἀποθανόντων δὲ, χρησμὸς ἄλλος ἕτοιμος ἦν παλινῳδῶν,

Μηκέτι δίζησθαι νόσοιο λυγρῆς ἐπαρωγήν.

Πότμος γὰρ προφανὴς, οὐδὲ φυγεῖν δυνατόν σοι.

Εἰδὼς δὲ τὸν ἐν Κλάρῳ, καὶ Διδύμους, καὶ Μαλλῶ, καὶ αὐτὸν εὐδοκιμοῦντας ἐπὶ τῇ ὁμοίᾳ μαντικῇ ταύτῃ, φίλους αὑτὸν ἐποιεῖτο, πολλὰς τῶν χρησόντων πέμπων ἐπ' αὐτὸν, λέγων,

Ἐς Κλάρον ἴθι σὸν νῶν, τοὐμὸν πατρὸς ὡς ὄπ' ἀκούσῃ.

καὶ πάλιν,

Βραγχίδεων ἀδύτοισι πελάζεο, καὶ κλύε χρησμῶν.

καὶ αὖθις,

Ἐς Μαλλὸν χώρει, θεσπίσματα τ' Ἀμφιλόχοιο.

Ταῦτα μὲν ἐντὸς τῶν ὅρων μέχρι τῆς Ἰωνίας, καὶ Κιλικίας, καὶ Παφλαγονίας, καὶ Γαλατίας. ὡς δὲ καὶ εἰς τὴν Ἰταλίαν διεφοίτησε τὸ μαντεῖον τὸ κλέος, καὶ εἰς τὴν

Siquidem & hoc callidissimè commentus fuerat, vt priora oracula quæ perperam, maléque euenissent, posterioribus emendaret. Sæpius enim ægrotis priusquam morerentur prædixerat fore vt conualescerent: quibus morientibus alterum oraculũ ilico paratum erat, quod superiori diuersa caneret.

Posthac desine opem lethali quærere morbo.

Mors etenim manifesta, nec euitare licebit.

Porrò cùm non ignoraret, qui in Claro, ac Didymis, Mallóque responsa dabant, ipsos quoque huiusmodi quadam arte diuinandi celebres haberi, eos sibi reddebat amicos missis ad eos plerisque consultoribus, his verbis·

Nunc Claron ito mei vocem patris auditurus.

Et rursus,

Branchidica accedas adyta, atque oracula quæras.

Et itefum,

Mallon abi, Amphilochi quærens oracula vatis.

Et hactenus quidem de ijs quæ intra patriæ fines vsque ad Ioniam, Ciliciam, Paphlagoniam, Galatiãque designauit. Vt verò & Italiam oraculi fama peruasit, & ad ipsam Roma-

Ῥωμαίων πόλιν ἐπέπεσεν, οὐδεὶς ὅστις οὐκ ἄλλος πρὸ ἄλλου ἠπείγετο. οἱ μὲν, αὐτοὶ ἰόντες, οἱ δὲ πέμποντες. καὶ μάλιστα οἱ δυνατώτατοι, καὶ μέγιστον ἀξίωμα ἐν τῇ πόλει ἔχοντες. ὧν πρῶτος καὶ κορυφαῖος ἐφαίνετο Ρουτιλλιανὸς, ἀνὴρ τὰ μὲν ἄλλα, καλὸς, καὶ ἀγαθὸς, καὶ ἐν πολλαῖς τάξεσι ῥωμαϊκαῖς ἐλλογιμώτατος. τὰ δὲ περὶ τοὺς θεοὺς, παμπόσων, καὶ ἀλλόκοτα περὶ αὐτῶν πεπιστευκὼς, εἰ μόνον ἀλληλιμμένον που λίθον, ἢ ἐστεφανωμένον θεάσαιτο, προσέπιπτεν ἀεὶ, καὶ προσκυνῶν, καὶ ἐπιπολὺ παρεζὼς, καὶ εὐχόμενος, καὶ τἀγαθὰ παρ' αὐτῶν. οὗτος τοίνυν ἀκούσας τὰ περὶ τὸ χρηστήριον, μικρῶ μὲ ἐδέησεν ἀφεὶς τὴν ἐγκεχειρισμένην τάξιν, εἰς τὸ τοῦ Ἀβωνοῦ τεῖχος ἀναπτῆναι. ἔπεμπε δ' οὖν ἄλλους ἐπ' ἄλλοις. οἱ δὲ πεμπόμενοι, ἰδιῶταί τινες οἰκέται ῥᾳδίως ἐξαπατηθέντες, ἐπῆλθον. τὰ μὲν, ἰδόντες. τὰ δὲ, ὡς ἰδόντες, καὶ ὡς ἀκούσαντες διηγούμενοι, καὶ προσεπιμετρῶντες ἔτι πλείω τούτων, ὡς ἐντιμότερα εἶεν παρὰ τῷ δεσπότῃ. ἐξέκαιον γοῦν τὸν ἄθλιον λέγοντα, καὶ εἰς μανίαν ἐῤῥωμένην ἐνέβαλλον.

norum vrbē peruenit, nemo non eò certatim properabat: alij ibant ipsi, alij mittebant, potissimùm hi qui potentia, & authoritate plurimùm in Repub. pollebant: quorum princeps capútque fuit Rutillianus, vir aliàs quidem honestus ac probus, tum compluribus in prælijs Romanorum spectatæ virtutis: sed qui in his quæ ad Deos pertinent, parum sanè saperet, & de ijs absurda crederet: adeò vt ficubi lapidem vel inunctum, vel coronatum conspexisset, continuo procideret, atq; adoraret, ac diutiùs aduolutus vota faceret, bonáque ab illo peteret. Hic igitur audita oraculi fama, parum abfuit, quin relicto exercitu, quem tenebat, in Aboni murũ auolarit. Alios autem post alios eò legabat. Porrò qui mittebantur, imperiti quidam famuli facilè decepti, domum redibant, alia quidem visa, alia verò tanquam visa & audita narrantes, atque his plura accumulantes, quò fierent domino commendatiores. Itaque senem infœlicè inflammabant, & in vehementem insaniam impellebant.

ὁδὲ, ὡσαὐτοῖς πλείστοις καὶ δυνατωτάτοις φίλος ὤν, πεμφθεὶς, τὰ μὲν, διηρύθμους ὡς ἀκούσειε παρὰ τῶν πεμφθέντων. τὰ δὲ, καὶ παρ' αὐτῶν προσιδεῖν. ἐνέπλησε δὲ ὅλην τὴν πόλιν, καὶ διεταράξεν ὅτος, καὶ τὸν ἐν τῇ αὐλῇ τῶν πλείστους διεθορύβησεν. οἱ αὐτίκα καὶ αὐτοὶ ἠπείροντο ἀκοῦσαί τι τῶν καθ' αὐτούς. ὁ δὲ, τὸν ἀφικνεμένους φιλοφρόνως ὑποδεχόμενος, ξενίαις τε καὶ ἄλλαις δωρεαῖς πολυτελέσιν ἐργαζόμενος αὐτῶν, ἀπέπεμπεν, οὐ ἀπαγγελοῦντας μόνον τὰς ἐρωτήσεις, ἀλλὰ καὶ ὑμνήσοντας τὸν θεὸν, καὶ τερφθησομένους ὑπὸ τῶ μαντείου, καὶ αὐτῶ ψευσομένους. καὶ μηχανᾶταί τι ὁ τεθεσπαταέρατος οὐ ἄσοφον, οὐδὲ τῶ προσυχόντος λῃσοῦ ἄξιον. λύων γὰρ τὰ πεμπόμενα βιβλία, καὶ ἀναγνώσκων εἴ τι ἔυροι ἐπισφαλὲς, καὶ παρακεκινδυνευμένον ἐν ταῖς ἐρωτήσεσι, κατεῖχεν αὐτὸς, καὶ οὐκ ἀπέπεμπεν, ὡς ὑποχειρίους, καὶ μονονουχὶ δούλους διὰ τὸ δέος ἔχοι τῶν πεμφθέντας, μεμνημένους οἷα ἰῶ ἤρετο. συνίησι δὲ οἷα εἰκὸς τῶν πλουσίων, καὶ μέγα δυναμένους, τὰς πύστεις ποιεῖσθαι. ἐλάμβανεν οὖν πολλὰ

Hic verò, vt qui plurimis, ac potētissimis erat amicus, eos adibat narrans cùm ea quæ à se missis acceperat, tũ ea quæ ex sese effinxerat. Quare vrbem hic impleuit & cõcitauit: & plerosque ex aulicis expauefecit: qui de suis etiã rebus aliquid audire compulsi sunt. Porrò Alexander aduenientes comiter excipiebat, ac xenijs, aliisque magnificis donatos muneribus, ad eum remittebat: hoc agẽs vti non solùm renuntiarent oracula, verùm etiam Dei laudes canerent, ac portentosa quædam de oraculo, déque ipso mentirentur. Excogitat etiam ter sceleſtus ille quiddam neutiquam inscitũ, & ingeniosius quàm vt vulgari latroni conueniat. Etenim resignatis ac perlectis libellis, si quid inuenisset quod cum interrogantis discrimine ac periculo coniunctum videretur, apud se detinebat, neque remittebat, quò videlicet sibi manciparet, ac solùm non seruos redderet ob metum eos qui miserant, quum illis in mentẽ veniret, quibus de reb⁹ cõsuluissent. Intelligebat autẽ vt verisimile est, eos qui opibus ac potẽtia prætellerent, eiusmodi rogationes proponere. Ab his munera quam

παρ' ἐκείνων, εἰδότων ὅπ αὐτὸν ἐντὸς ἔχει τ' ἀρχῶν. βούλομαι δέ σοι καὶ τ' Ρυπιλλιανῷ δοθέντων χρησμῶν ὑπομνῆσαι εἰπεῖν. πυνθανομένῳ γὰρ αὐτῷ περὶ τοῦ παιδὸς ἐκ πρώτης γυναικὸς παιδείας ὥραν ἔχοντος, ὁντινα προσήκατο διδάσκαλον τῶν μαθημάτων αὐτῷ, ἔφη,

Πυθαγόρην, πολέμων τε διάκτορον ἐθλὸν ἀοιδοῦ.

A

B *Pythagoram, egregiéque canentem prælia vatem.*

Εἶτα μετ' ὀλίγας ἡμέρας τοῦ παιδὸς ἀποθανόντος, ὁ μὲν, ἠπόρει, καὶ οὐδὲν εἶχε λέγειν πρὸς τοὺς αἰτιωμένους, παρὰ πόδας οὕτως ἐλεγχθείς· ὁ δὲ Ρυπιλλιανὸς αὐτὸς φθάσας ὁ βέλτιστος, ἀπελογεῖτο ὑπὲρ τοῦ μαντείου, λέγων, τοῦτο αὐτὸ προδεδηλωκέναι τὸ θεὸν, καὶ δι' αὐτὸ ζῶντα μὴ, κελεῦσαι μηδένα διδάσκαλον ἐλέσθαι αὐτῷ. Πυθαγόραν δ', καὶ Ὅμηρον πάλαι τεθνεῶτας, οἷς εἰκὸς τὸ μαιράκιον ἐν ᾅδου νῦν συνεῖναι. τί τοίνυν μέμφεσθαι ἄξιον Ἀλεξάνδρῳ, εἰ τοιούτοις ἀνδράσιν ἐνδιατρίβειν ἠξίω; αὖθις δ' πυνθανομένῳ αὐτῷ τίνι τύχῃ ἐνέδεξατο, ἔφη,

Πρῶτον Πηλείδης ἐχθρόν. μετὰ ταῦτα, Μένανδρος.

C

D

E

plurima ferebat, quippe qui non ignorarent sese intra cassis eius teneri. Libet autem aliquot ex his responsis commemorare, quæ Rutilliano reddidit. Huic scisciranti de filio, ex vxore priore susceptio, iam ad disciplinas maturo, quem præceptorem in literis illi instituendo adhiberet, respondit,

Principio fuerat Pelides, deinde Menander.

Deinde paucis pòst diebus extincto puero, ipse quidem hærebat, nec habebat, quod incusantibus responderet, oraculo videlicet ita re præsenti confutato. At Rutillianus optimus vterò occupans, defendebat oraculum affirmans Deum portendisse hoc ipsum, cùm iussisset neminem è viuis adolescentulo deligi præceptorem, sed Pythagoram potiùs, atque Homerum iam olim defunctos, quibuscum credibile esset eum iam versari. Quid igitur Alexandro vitio vertere conuenit; si cum homunculis huiusmodi versari optauit? Rursus eidem percontanti cuius tandem animam esset sortitus, ait,

Εἶθ' ὃς νῦν φαίνῃ μετὰ δ' ἔσεαι ἠλιὰς ἀκτίς.

Deinde ù qui nunc es, pòſt fax phœbea futurus.

Ζήσεις δ' ὀγδώκοντ' ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν λυκάβαντας.

Octoginta annos, & centum produxeris annos.

Ὁδὶ ἑβδομηκοντούτης ἀπέθανε μελαγχολήσας, ἐδὲ πεισμένος τὴν τῆ Θεῆ ὑποχεσιν. καὶ οὗτος ὁ χρησμὸς τῶν αὐτοφώνων λῦ. ἐρομένῳ ᾧ αὐτῷ ποτε ἢ περὶ γάμου, ῥητῶς ἔφη, Γῆμον Ἀλεξάνδρου τε, σελναίης τε θύγατρα.

At hic ſeptuagenarius ex inſania interijt, haud expectato Dei promiſſo: quanquam hoc quoque oraculum ex Autophonis erat. Eidem etiam aliquando de vxore ducenda percontanti, diſertè reſpondit,

Ducito Alexandro natam, Lunáque puellam.

Διεδεδώκει δ' πάλαι λόγον ὡς τ θυγατρὸς, ἣν εἶχεν ἐκ σελήνης αὐτῷ γιγομένης. τὴν γὰρ σελήνην ἔρωτι ἁλῶναι αὐτῆ, καθεύδοντά ποτε ἰδοῦσαν, ὅπερ αὐτὴ ἔθος, κοιμωμένων ἐρᾶν τῶν καλῶν. ὅδ' ἐδὲν μελλήσας ὁ σωφρονέστατος Ρουτιλλιανὸς, εὐθὺς ἔπεμπεν ἐπὶ τὴν κόρην, καὶ τοὺς γάμους συνετέλει. ἑξηκοντούτης νυμφίος, καὶ σωφρὼν, τὴν πενθερὰν σελήνην ἑκατόμβαις ὅλαις λασκόμενος, καὶ τ ἐπουρανίων εἶς καὶ αὐτὸς οἰόμενος γεγονέναι. ὅδ' ὡς ἅπαξ τῶν ἐν Ἰταλίᾳ πραγμάτων ἐλάβετο, μείζω ἀεὶ πρασπενόει, καὶ πάντοσε τ Ρωμαίων ἀρχὴς ἔπεμπε χρησμοφόρους, ταῖς πόλεσι προλέγων, λοιμοὺς, καὶ πυρκαϊὰς φυ-

Siquidem iam olim rumorem diſſeminarat, filiam quam habebat, è Luna ſibi ſuſceptam fuiſſe, quæ ſui amore capta fuiſſet, quum dormientem aliquando conſpexiſſet: cùm ipſi ſit familiare formoſos dormientes adamare. Tum Rutillianus vir prudentiſſimus, nihil cunctatus, protinus accerſit puellam, nuptias conficit ſexagenarius ſponſus, & concumbit, ſocrum ſuam ſtolidis hecatombis Lunam placans: ſéque ex cœlitibus vnum euaſiſſe putans. At hic rem in Italia ſemel aggreſſus maiora in dies excogitabat, & in omnes Romanæ ditionis partes, qui perferrent oracula, dimittebat: prædicens ciuitatibus cauendã eſſe peſtilentiam, incendia,

λάκτεδζ, καὶ σεισμούς. καὶ ἀσφαλῶς βοηθήσειν ὡς μὴ γνοίητό τι τούτων, αὐτὸς ὑπισχνεῖτο αὐτοῖς. ἕνα δή τινα χρησμὸν αὐτόφωνον καὶ αὐτὸ, εἰς ἅπαντα τὰ ἔθνη ἐν τῷ λοιμῷ διεπέμψατο. λῷ δὲ τὸ ἔπος ἦν.

Φοῖβος ἀκερσεκόμης λοιμὸν νεφέλῃ ἀναβύκει.

Καὶ τοῦτο λῷ ἰδὼν τὸ ἔπος παντα χοῦ ὑπὸ τῶ πυλώνων γεγραμμένον, ὡς τοῦ λοιμοῦ ἀλεξιφάρμακον. τόδ' ἐς τοὐναντίον τοῖς πολίταις περιέρρει. καὶ γάρ τινα τύχῃ αὐτοὶ μάλιστα αἱ οἰκίαι ἐνεώθησαν, αἷς τὸ ἔπος ἐπεγέγραπτο. καὶ μή με νομίσῃς τοῦτο λέγειν ὅτι διὰ τὸ ἔπος ἀπώλλυντο, ἀλλὰ τύχῃ τινὶ οὕτως ἐγίνετο. τύχαι δ' οἱ πολλοὶ καὶ καταθαῤῥοῦντες τῷ στίχῳ, ἀμέλουν, καὶ ῥᾳδυμότερον διῆγον, οὐδὲν τῷ χρησμῷ πρὸς τὸν νόσον συντελοῦντες, ὡσανεὶ ἔχοντες περιαλγούσας αὐτῶν συλλαβάς, καὶ τὸν ἀκερσεκόμην Φοῖβον ἀποτοξεύοντα τὸν λοιμόν. ψευδῆναι μέντοι ἐν αὐτῇ Ῥώμῃ κατεστήσατο πάνυ πολλοὺς τῶν συνωμοτῶν, οἳ τὰς ἑκάστου γνώμας διήγγελλον αὐτῷ, καὶ τὰς ἐρωτήσεις

terræ motus: se certa remedia traditurum, ne quid horum accideret, pollicebatur. Vnum etiam oraculum Autophonum ipsum per gentes omnes grassante peste diuulgauit, vnico carmine comprehensum.

Intonsus nubem pestis depellit Apollo.

Quod carmen videre erat foribus vbiq; scriptum: tanquam aduersus pestilentiam remedio futurum. Sed ea res contrarium apud plurimos euentum est sortita. Nam nescio quo casu eæ potissimùm domus inanitæ sunt, quibus carmen erat inscriptum. Neque verò putes me dicere carmen fuisse in causa vt interierint. Quin hoc casu quodam sic accidit, cùm fortè pleriq; freti carmine, negligentiùs & segniùs vixerint, nihil aduersus pestem præter oraculum adhibentes, quasi syllabas pro se pugnantes, & intonsum Apollinem telis pestem propellentem haberent. Exploratores etiam ex sua coniuratione quamplurimos Romæ constituerat, qui sibi qua quisque mente esset indicarēt, ac priusquam oraculū adijssēt, illi significarent quidnam essent

προεμιλύνον, καὶ ὧν μάλιστα ἐρίενται, ὡς ἕτοιμον αὐτὸν πρὸς τὰς ἀποκείσεις, καὶ πρὶν ἥκειν τὸν πεμπομένους καταλαμβάνεται. καὶ πρὸς μὲν τὰς ἐν τῇ Ἰταλίᾳ, ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα προεμηχανᾶτο. τελετὴν τε γάρ τινα συνίστανται, καὶ δᾳδουχίας, καὶ ἱεροφαντίας, πεῖσαι ἀεὶ τελουμένων ἡμερῶν. καὶ ἐν μὲν τῇ πρώτῃ, περίρρησις ἦν ὥσπερ Ἀθήνησι, τοιαύτη. εἴ τις ἄθεος, ἢ χριστιανὸς, ἢ ἐπικούρειος, ἥκει κατάσκοπος τῶν ὀργίων, φευγέτω. οἱ δὲ πιστεύοντες τῷ θεῷ, τελείσθωσαν τύχῃ τῇ ἀγαθῇ. εἶτ' εὐθὺς ἐν ἀρχῇ προέλασις ἐγίνετο. καὶ ὁ μὲν, ἤρχετο λέγων, ἔξω χριστιανούς. τὸ δὲ πλῆθος ἅπαν ἐπεφθέγγετο, ἔξω Ἐπικουρείους. εἶτα Λητοῦς ἐγίνετο λοχεία, καὶ Ἀπόλλωνος γοναὶ, καὶ κορωνίδος γάμος, καὶ Ἀσκληπιὸς ἐκτέτο. ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ, Γλύκωνος ἐπιφάνεια, καὶ γλύσις τοῦ θεοῦ. τρίτῃ δὲ ἡμέρᾳ, Ποδαλειρίου τε ὧν, καὶ ἡ μητρὸς Ἀλεξάνδρου γάμος. δᾳδὶς δὲ ἐκαλεῖτο, καὶ δᾷδες ἐκαίοντο. καὶ τελευταῖον, σελήνης, καὶ Ἀλεξάνδρου ἔρως. καὶ πικτοίμην τῆ

percontaturi, quídque potissimum cuperent, vt priusquã veniſſent qui mittebãtur, ille iam ad reſpondendum eſſet paratus. Atque hæc quidem & id genꝰ alia machinamẽta, aduerſus Italicas vrbes præſtruxerat. Nam & initiationes quaſdam inſtituerat, tædarum per manus tradendarum geſtationes, & ſacrorũ cæremonias, quę quidẽ tribꝰ ex ordine diebus cõtinenter peragerẽtur. Ac primo quidẽ die, Atheniẽſiũ ritu, denũciatio fiebat huiuſmodi. Siquis impius, aut Chriſtianus, aut Epicureꝰ myſteriorũ explorator acceſſit, diſcedat. Sed qui deo credũt, fœliciter initiẽtur. Sub hæc protinus exigebãtur, illo præeunte ac dicẽte, Foras pellãtur Chriſtiani. Tũ multitudo acclamabat vniuerſa, Foras pellantur Epicurei. Dehinc Latonæ puerperium agebatur, & Apollinis natiuitas, tum Coronidis nuptiæ, demum naſcebatur Æſculapius. Secundo die Glyconis ortus, Deíque natiuitas. Tertius dies Podalirij, & matris Alexandri erant nuptiæ, Qui Dadis appellebatur, à facibus quæ accendebãtur. Poſtremò Lunę & Alexandri amor, ac naſcens Rutilliani coniunx. At verò facem geſtabat Ρουτιλλιανῆ ἡ γυνὴ, ἐδᾳδάχει

ἦ, καὶ ἱεροφαντεῖ ὁ Ενδυμίων Αλέξανδρος. καὶ ὁ μὲν, καθεύδων ἔνδον, κατέκειτο ἐν τῷ μέσῳ, κατήει ὑπ' αὐτὸν ἡ ὀροφὴ ὡς ἀπ' οὐρανοῦ αὐτὴ τῆς σελήνης, Ρουπιλλία τις ὡραιοτάτη, τῶν Καίσαρος οἰκονόμων τινὸς γυνή, ὡς ἀληθῶς ἐρῶσα τοῦ Αλεξάνδρου, καὶ ἀντερωμένη ὑπ' αὐτοῦ. καὶ ἐν ὀφθαλμοῖς τοῦ ὁλεθρίου ἐκείνου ἀνδρὸς, φιλήματά τε ἐγίνετο ἐν τῷ μέσῳ, καὶ περιπλοκαί. εἰ δὲ μὴ πολλαὶ ἦσαν αἱ δᾷδες, τάχ' ἂν τι καὶ τῶν ὑπὸ κόλπου ἐπεφαίνετο. μετὰ μικρὸν δὲ, εἰσήει πάλιν ἱεροφαντικῶς ἐσκευασμένος ἐν πολλῇ τῇ σιωπῇ. καὶ αὐτὸς μὲν ἔλεγε μεγάλῃ τῇ φωνῇ, ἰὴ Γλύκων. ἐπεφθέγγοντο δ' αὐτῷ ἐπακολουθοῦντες ὑμεναιοῦσθαι δῆθεν, καὶ κήρυκές τινες Παφλαγόνες, καρβατίναις ὑποδεδεμένοι, πολλὴν τὴν σκοροδάλμην ἐρυγγάνοντες, ἰὴ Αλέξανδρε, πολλάκις δ' ἐν τῇ διαδουχίᾳ καὶ ταῖς μυστικαῖς σκιρτήμασι γυμνωθεὶς ὁ μηρὸς αὐτὸ δηπίτηδες, χρυσοῦς διεφαίνη, δέρματος ὡς εἰκὸς ἐπιχρύσου περιτεθέντος καὶ πρὸς τὴν αὐγὴν τῶν λαμπάδων ἀποστίλβοντος. ὥστε καὶ γνωμένης ποτὲ ζητήσεως

mysteriáque agebat Endymion Alexander, qui dormiens in medio iacebat: atque in eum è tecti fastigio, tanquam è cœlo, Lunæ vicem agens descendebat, Rutillia quædam formosissima, cuiusdam è Cæsareæ domus præfectis vxor, quæ nimirum Alexandrum amabat, & ab illo vicissim amabatur. Tum ob oculos perditissimi illius mariti, oscula in propatulo, & complexus fiebant. Quòd nisi complures tædæ fuissent, forsan nonnihil eorum quæ sub sinu fieri solent, patratum fuisset. Paulo pòst rursum introibat ornatu sacerdotali, multo cum silentio. Deinde ipse primus clara voce sonabat, Io Glycon. Assonabant autem egregij cantores, & præcones quidam Paphlagones, carbatinis calceati, plurimum allij nidorem ructantes. Io Alexander. Porrò subinde inter gestandas tædas, atque inter mysticas saltationes, femur illius de industria renudatum, aureum apparebat, pelle vt conijcio, inaurata circundata, & ad tædarum fulgorem relucente. Itaque cũ inter duos desipiẽter sapiẽtes dę eo orta esset quęstio

δύο παὶ τῶν μωροσόφων ὑπ' αὐτῶ, εἴτε Πυθαγόρου ψυχὴ ἔχοι διὰ τὸν χρυσοῦν μηρὸν, εἴ τε ἄλλου ὁμοίαν αὐτῇ, καὶ τὴν ζήτησιν ταύτην αὐτῷ Αλεξανδρέῳ ἐπανενεγκόντων, ὁ βασιλεὺς Γλύκων χρησμῷ ἔλυσε τὴν ἀπορίαν,

Πυθαγόρου ψυχὴ, ποτὲ μὲν φθίνει, ἄλλοτε δ' αὖξῃ.

Μὴ ὑ θεσφατεῖν, δίνος φρενὸς ὄστιν ἀπορρώξ.

Καί μιν ἔπεμψε πατὴρ ἐλαθῶν ἐπαρωγόν.

καὶ πάλιν,

Ες Διὸς εἶσι, Διὸς βληθεῖσα κεραυνῷ.

Περιλέγων ὑ πᾶσιν ἀπέχεσθαι παιδίων συνουσίας ὡς ἀσεβὲς ὄν, αὐτὸς τοιόνδέ τι ὁ γυναίδας ἐτέχνήσατο. ταῖς γὸ πόλεσι ταῖς Ποντικαῖς, καὶ ταῖς Παφλαγονικαῖς, ἐπήγγελλε θεοσφόπους πέμπειν ἐς τελετὴν, ὑμνήσοντας παρ' αὐτῷ τὸν θεόν. καὶ ἔδει δοκιμαθέντας, καὶ διακριθέντας τοὺς εὐγενεστάτους, καὶ ὡραιοτάτους, καὶ κάλλει διαφέροντας, πεμφθῆναι ὡς ἐγκλησόμενος, ὥσπερ ἀργυρωνήτοις ἐχρῆτο συγκαθεύδων, καὶ πάντα τρόπον ἐμπαροινῶν. καὶ νόμον ὑ ἐπεποίητο

vtrum ob femur aureum, animam Pythagoræ haberet, an aliam Pythagoricæ illi similem, & hanc controuersiam ad ipsum Alexandrum retulissent: rex Glycon oraculo dubium soluit.

A

Pythagoræ mens emoritúrque, oritúrque vicissim.

Vatis at est animus diuina è mente profectus,

B

Hunc pater auxilio misit iustisque, piisque.

Et rursum.

Tecta Iouis repetet, Iouialifulmine tactus.

C

Porrò cum denunciaret omnibus, vt à puerorum concubitu abstinerent, ceu re nefaria, vir ille egregius huiusmodi dolum excogitauit. Ponticis ac Paphlagonicis vrbibus imperabat, vt tertio quoque anno mitterent oraculorum consultores qui Dei laudes apud se canerent. Et spectatos, selectósque illos, nobilissimos, ætate florentissimos, formáque eximios mitti oportebat. Quibus inclusis perinde vt emptitijs ad libidinẽ abutebatur, modis omnibus in eos debacchari solitꝰ. Præterea legẽ cõdiderat

D

F

ὑπὲρ τὰ ὀκτωκαίδεκα ἔτη, μηδένα τῷ αὐτῷ στόματι δεξιῶσῃ, μηδὲ φιλήματι ἀπαντάζεσθαι, ἀλλὰ τοῖς ἄλλοις προτείνων τὴν χεῖρα κῦσαι, μόνοις τοῦ ὡραίου κατεῖλει. καὶ ἐπαλλῆντο ἔτοι οἱ ἐντὸς τοῦ φιλήματος. τοιαῦτα ἐνύβριζεν, τοῖς αὐοήτοις διετέλει, γυναῖκάς τε αὐέδλυι διαφθείρων, καὶ παισὶ συσών. καὶ ὦ μέγα, καὶ ἐυκτὸν ἑκάστῳ, εἴ τινος γυναικὶ προσβλέψειεν, εἰ ἢ καὶ φιλήματος ἀξιώσειεν, ἀθρόαν τὴν ἀγαθὴν τύχην φέρετο ἕκαστος εἰς τὴν οἰκίαν αὐτῷ εἰσρυήσεσθαι. πολλαὶ ἢ καὶ ἤνεγκαν τετοκέναι παρ' αὐτοῦ, καὶ οἱ ἄνδρες ἐπεμαρτύροντο ὅτι ἀληθῶς λέγοιεν. ἐθέλω δέ σοι καὶ διάλογον διηγήσασθαι τὸν Γλύκωνος, καὶ τὸν Σακέρδωτος, παυσανίου τινὸς ἀνθρώπου, ὁποῖός τινος ἦν σοφίσιν εἴσῃ ἀπὸ τῶν ἐρωτήσεων. ἀνέγνων ἢ αὐτὸν, χρυσοῖς γράμμασι γεγραμμένον ἐν Τίῳ, ἐν τῇ τοῦ Σακέρδωτος οἰκίᾳ. εἶπε γάρ μοι ἔφη ὁ δέσποτα Γλύκων, τίς ἐι. ἐγὼ ἦ δ' ὅς, Ασκληπιὸς νέος, ἄλλος παρ' ἐκεῖνον ἢ πρότερος. πῶς λέγεις; ἢ θέμις ἀκοῦσαί σε τοῦτό γε. πόσα ἢ ὑμῖν ἔτη προμαντεύῃ χρησμῳδῶν;

nequis maior annis octodecim sese admoto ore complecteretur, neue cũ basio salutaret: sed reliquis manum duntaxat osculandum porrigens, solis formosis osculũ dabat: quibus inde cognomẽ inditum, vt intra osculum constituti dicerentur. Hunc in modum perpetuo stolidis illudebat, vxores impunè stuprabat, & cum pueris cõsuescebat. Quin magnum quiddam, omnibúsque optandum videbatur, sicuius vxorem vel aspexisset modò. Si quam etiam osculo dignatus fuisset, nemonon prosperam fortunam affatim in suã domum existimabat influxuram. Multæ præterea se ex ipso etiam peperisse gloriabantur, eásque verum dicere mariti testabantur. Lubet etiam dialogum tibi referre Glyconis & Sacerdotis, viri cuiusdam Tianei, cuius sapientiam cognoscees ex ijs quæ scisciatus est. Hunc equidem legi aureis literis Tij descriptum, ipsis Sacerdotis in ædib⁹. Dic mihi, inquit, domine Glycõ quisnam es? Sũ, ille inquit, nouus Æsculapius. Num alius ab illo priore? quid ais? haud fas est vt istud audias. Quot verò annos oracula dãdo permãsurus es? Ad millesimũ tertiũ. τεῖτον πρὸς τοῖς χιλίοις.

εἶτα, ποῖ μετασήσῃ; ἐς Βάκτρα, καὶ πλὼ ἐκεῖ γλῶ. δεῖ γὰρ ἀπολαύσαι καὶ τῶν βαρβάρων ἐπιδημίας τ' ἐμῆς. τὰ δ' ἄλλα χρησήρια, τὰ ἐν Διδύμοις, καὶ τὰ ἐν Κλάρῳ, καὶ τὰ ἐν Δελφοῖς, ἔχουσι τ' ἀποπάτρωα τῶν ἀπόλλω χρησμῳδοῦντα, ἢ ψευδεῖς εἰσιν οἱ νῦν ἐκπίπτοντες ἐκεῖ χρησμοί; μηδὲ τοῦτ' ἐξελήσῃς εἰδέναι. ἃ γὰρ δέομαι. ἐγὼ γάρ τίς ἔσομαι μετὰ τὸν νῦν βίον; κάμηλος. εἶτα, ἵππος. εἶτ' ἀνὴρ σοφός, καὶ ἀφνίτης οὐ μείων Ἀλεξάνδρου. τοιαῦτα μὲν ὁ Γλύκων τῷ Σακέρδωτι διελέχθη. ἐπεὶ τέλει γε, χρησμὸν ἔμμετρον ἐφθέγξατο, εἰδὼς αὐτὸν Λεπίδῳ ἑταῖρον ὄντα.

Μὴ πείσου Λεπίδῳ, ἐπεὶ οἱ λυγρὸς οἶτος ὀπηδεῖ.

Παύω γὰρ ἐδεδίει τ' Ἐπίκουρον, ὡς ἀφεῖπον, ὡς τινα αὐτῶν ἐπιτύχοιν, καὶ αὐτοφωρὶ τ' μαγγανείας αὐτῷ. ἕνα γοῦν τινα τῶν Ἐπικουρείων τολμήσαντα καὶ διελέγχειν αὐτὸν ἐπὶ πολλῶν παρόντων, ἐς κινδυνον οὐ μικρὸν κατέστησεν. ὁ μὲν γὰρ προσελθὼν, ἔλεγε μεγάλῃ τῇ φωνῇ, σὺ μὲν τοιγε Ἀλέξανδρε, τὸν δεινὰ παφλάζοντα προσαγαγεῖν ἐκέλευες

Deinde quò demigraturus? Ad Bactra, atque in eas regiones: siquidem oportet etiam barbaros mea præsentia frui. At reliquæ sortes, quæ in Didymis, Claro, Delphísque redduntur, vtrum ab authore proficiscuntur Apolline, an vana sunt quæ illic redduntur oracula? Ne illud quidem scire cupieris, nefas enim. Cæterum ego quis tandem post hanc vitam futurus sum? Camelus. deinde, equus, postea vir sapiens, nec inferior Alexandro vates. Huiusmodi fuit Glyconis cũ Sacerdote colloquium. Postremò & oraculum carmine reddidit: cũ non ignoraret ipsum esse Lepidi amicum.

Ne pare Lepido, nam que huic fatum inflat acerbum.

Etenim vt ante dixi, metuebat Epicurum, vt pote sapientem suis artibus atque imposturis infensum. Itaque ex Epicureis quempiam, ausum multis præsentibus ipsum coarguere, in discrimen non paruum adduxit. Nam is illi magna voce dictum venit. Tu nimirum Alexander Paphlagoni cuidam persuasisti, vt seruos suos apud Galatiæ præfectum capitis accerseret,

αὐτῷ τῷ ἡγουμένῳ τῆς Γαλατίας, τὸν ἐπὶ θανάτῳ ἀξίωσας, ὃς ἀπεκτονότας τὸν υἱὸν αὐτῆς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ παιδευόμενον. ὁ δὲ νεανίσκος, ζῇ, καὶ ἐπανελήλυθε ζῶν μὲν τὴν τῶν οἰκετῶν ἀπώλειαν, θηρίοις δὲ σὺ παραβεβλημένων. τοιοῦτον δέ τι ἐγεγλύπτο. ἀναπλεύσας ὁ νεανίσκος εἰς Αἴγυπτον ἄχρι τοῦ κλύσματος, πλοίου ἀναχωμένου, ἐπείθη καὶ αὐτὸς εἰς Ἰνδίαν πλεῦσαι. καπειδὴ περ ἐβεβάδιωεν, οἱ δυσχεῖς ἐκεῖνοι οἰκέται αὐτῆς, οἰηθέντες ἢ ἐν τῷ Νείλῳ πλέοντα διεφθάρθαι τὸν νεανίσκον, ἢ ὑπὸ λῃστῶν, πολλοὶ δ' ἦσαν τότε, ἀνῃρῆσθαι, ἐπανῆλθον, ἀπαγγέλλοντες αὐτῇ τὸν ἀφανισμόν. εἶτα ὁ χρησμὸς, καὶ ἡ κατάδικη, μεθ' ἣν ἐπέστη ὁ νεανίσκος, διηγούμενος τῇ ἀποδημίαν. ὁ μὲν, ταῦτα ἔλεγε. ὁ δὲ Ἀλέξανδρος, ἀγανακτήσας ἐπὶ τῷ ἐλέγχῳ, καὶ μὴ φέρων τὸ ὀνείδιος τῇ ἀληθείαν, ἐκέλευε τοὺς παρόντας λίθοις βάλλειν αὐτὸν, ἢ καὶ αὐτοὺς ἀναγεῖς ἔσεσθαι καὶ ἐπικούρους κληθήσεσθαι. τῶν δὲ, βάλλειν ἀρξαμένων, Δημόστρατός τις ἐπιδημῶν τῷ πόντῳ, πρῶτος πετρωθεὶς,

vt qui filium ipsius qui Alexandriæ erudiebatur, occidissent. Atqui viuit adolescens, incolumísque reuersus est, famulis supplicio iam affectis, qui tuo impulsu bestijs traditi perierunt. Porrò istiusmodi quiddam acciderat. Cùm adolescentulus in Ægyptum amne aduerso nauigasset, prouecto ad inūdationem vsque nauigio, persuasus etiam est vt in Indiam vsque nauigaret. Cúmque diutius abesset, infœlices illi ipsius ministri, rati vel in Nilo nauigantem interijsse adolescentem, vel etiam à latronibus (nam id temporis permulti grassabantur) esse peremptum, reuersi sunt domum, renunciantes eum è medio sublatum esse. Deinde proditum oraculum, damnati famuli, post hæc adest adolescens, qui suam peregrinationem enarrat. At Alexander indignatione percitus quòd coargueretur, nec veritatem exprobrationis ferens, eos qui aderant iussit vt lapidibus illum impeterent, alioqui & ipsos impios futuros, atque Epicureos appellandos. Verùm vbi petere cœpissent, Demostratus quidam qui versabatur in Ponto, primus

ἐῤῥύσατο τῦ θανάτου τὸν ἀνθρωπον, μικρᾶ δεῖν καταλευσθέντα παρὰ δίκαιος. τί γὰρ ἔδει μόνον φρονεῖν ἐν τοσούτοις μεμηνόσι, καὶ παραπολαῦσαι τῆς Παφλαγόνων μωρίας; καὶ τὰ μὲν καθ' ἑκάστον, τοιαῦτα. εἰ δέ τινι περισκαλουμένων κατὰ τάξιν τὸ χρησμῶν, περὶ μιᾶς ἢ τῦτο τῦ θεσπίζειν ἐλήγετο, καὶ ἐρωμένου τῦ κήρυκος εἰ θεσπίζοι, τῷ ἢ, αὐτὸν ἔνδοθεν ἐς κόραξας, ἢ ἔτι τὸν τοιῦτον οὔτε στέγης ἐδέχετο, ὅτε πυρὸς, ἢ ὕδατος κοινώνει, ἀλλ' ἔδει γὰρ περὶ γῆς ἐλαύνεσθαι, ὡς ἀσεβῆ, καὶ ἄθεον, καὶ ἐπικούρειον, ἢ ὡς ἐμοὶ ἢ μεγίστη λοιδορία. ἓν γοῦν καὶ γελοιότατον ἐποίησεν ὁ Αλέξανδρος. εὑρὼν γὰρ τὰς Επικούρου κυρίας δόξας, τὸ κάλλιστον ὡς οἶδα τῶν βιβλίων, καὶ κεφαλαιώδες, περιέχον τὰ τῆς ἀνδρὸς σοφίας τὰ δόγματα, κομίσας ἐς τὴν ἀγορὰν μέσην, ἔκαυσεν ἐπὶ ξύλων συκίνων, ὡς δῆθεν αὐτὸν καταφλέγων, καὶ τὴν σποδὸν ἐς θάλασσαν ἐξέβαλεν, ἔπι καὶ χρησμὸν ἐπιδιεξάμενος,

Πυρπολέειν κέλομαι δόξας ἀλαοῖο γέροντος.

hominem amplexus morti subduxit; propemodum lapidibus obrutum, idque iure optimo. Quid enim attinebat vnum inter tot insanientes, sanum esse, atque à Paphlagonum stultitia malum sibi accersere? Et hæc quidem illi euenerunt. Cæterùm aduocatis ex oraculorum ordine consultoribus (quod fiebat pridie quàm responsa redderet) præcone rogante an vaticinari vellet, si cuipiam ex adyto respondisset, in malam rem, neque tectum amplius hominem huiusmodi excipiebat, neq; ignis aquæ-ue particeps fiebat? verùm erat illi solum aliud alio vertendum, tanquam impio, & Epicureo: quod quidem probrum erat omnium grauissimum. Quare vnum quid ridiculum designauit Alexander. Nactus proprias Epicurei opiniones, librum, vt scis, longè pulcherrimum, summatim Epicureæ disciplinæ decreta complectentem, medium in forum deportauit, ac lignis siculnis exussit, tanquam videlicet authorem ipsum exurens: cinerémque in mare proiecit, edito insuper eam in rem oraculo.

Edico decreta senis comburere caci.

Οὐκ εἰδὼς ὁ καταρατος ὅσων ἀγαθῶν τὸ βιβλίον ἐκεῖνο τοῖς ἐντυχοῦσιν αἴτιον γίγνεται, ὅσην αὐτοῖς εἰρήνην, καὶ ἀπραξίαν, καὶ ἐλευθερίαν ἐνεργάζεται, δειμάτων μὲν, καὶ φασμάτων, καὶ τεράτων, ἀπαλλάττον, καὶ ἐλπίδων ματαίων, καὶ περιττῶν ἐπιθυμιῶν, νοῦν δὲ, καὶ ἀλήθειαν ἐντιθὲν, καὶ καθαίρον ὡς ἀληθῶς τὰς γνώμας, οὐχ ὑσσὸ δαδὶ, καὶ σκίλλη, καὶ ταῖς τοιαύταις φλυαρίαις, ἀλλὰ λόγῳ ὀρθῷ, καὶ ἀληθείᾳ, καὶ παῤῥησίᾳ. ἐν ᾧ τοῖς ἄλλοις ἓν τι καὶ μέγιστον τόλμημα τῆ μακρῷ αὐδρὸς ἄκουσον. Ἐλθὼν γὰρ ὁ μιχραὶ ἐπίβασιν ἐπὶ τὰ βασίλεια, καὶ πλὴν αὐλῆς, καὶ τὸν Ρουτιλλιανὸν εὐδοκιμοῦντα παρεδρὸν, διαπέμπεται χρησμὸν τῆ ἐν Γερμανίᾳ πολέμου ἀκμάζοντος, ὅτε θεὸς Μάρκος ἤδη τοῖς Μαρκομανοῖς, καὶ Κουάδοις συμπλέκετο. ἠξίου δὲ ὁ χρησμὸς δύο λέοντας ἐμβληθῆναι ζῶντας ἐς τὸν Ἴστρον μετὰ πολλῶν ἀρωμάτων, καὶ θυσιῶν μεγαλοπρεπῶν. ἄμεινον δὲ αὐτὸν εἰπεῖν τὸν χρησμόν.

Haud perpenderat ſceleſtus ille, quantum is liber commoditatum lectoribus afferret, quantámque ipſis pacem, tranquillitatem, libertatémque pareret, propterea quòd à pauoribus, ſpectris ac prodigijs liberaret, tum ſpes inanes, atque immodicas admeret cupiditates, mentem ſanam, ac veritatem inderet, planè luſtraret animum, non tæda, & ſcilla, alijſque id genus nugamentis, imò recta ratione, veritate, ac loquendi libertate. Accipe iam facinus quoddam hominis ſceleratiſſimi, vnum inter omnia multò impudentiſſimum. Cùm iam non mediocrem in Regiam, aulámque Cæſaream aditum ſibi parefeciſſet, ingreſſúmque ad Rutilianum inter ciues celebrem: vigente Germanico bello mittit oraculum, quando diuus Marcus cum Marcomanis, & Quadis confligebat. Illo iubebat vt duos leones in Danubium immitterent, cum multis aromatibus, magnificíſque victimis. Sed præſtat ipſum oraculum referre.

Ες δίνας Ιςρου διπετέος ποταμοῖο,
Εμβαλέειν κέλομαι δοιοὺς Κυβέλης θεράποντας,
Θῆρας ὀρειδρεφέας, καὶ ὅσα βέφει ἰνδικὸς ἀὴρ
Αἰθέα, ἠδ βοτάνας ἐυώδεας· ἀυτίκα δ' ἔσται
Νίκη, καὶ μέγα κῦδος, ἅμ' εἰρήνη ἐρατεινή.

Gurgitibus fluuij turgentia ab imbribus Istri,
Immisisse duos Cybeles edico ministros,
Monte ferax alitas: tum quantum alit Indicus aër
Florum atque herbarum bene olentum: moxque futura est
Et victoria, pax & amabilis, & decus ingens.

Γενομένων δ τούτων ὡς προσέταξε, τοὺς μὲ λέοντας ἐκπεφοβημένους ἐς τὴ πελεμίαν, οἱ βάρβαροι ξύλοις κατειργάσαντο, ὡς τινας κύνας, ἢ λύκοις ξενικούς. ἀυτίκα δ τὸ μέγιστον βαῦμα τοῖς ἡμετέροις ἐγένετο, δυσμενέων που χαδὸν ἀθρόων ἀπολομένων. εἶτα ἠκολούθησε τὰ περὶ Ακυλήιαν γενόμενα, καὶ ἡ παρ' ὀλιγον τὴ πόλεως ἐκείνης ἅλωσις. ὁδὲ, πρὸς τὸ ἀποβεβηκὸς τὴ Δελφικῇ ἐκείνῃ ἀπολογίαν, καὶ τὸν τῶ Κροίσου χρησμὸν ψυχρῶς παρῆγε, νίκην μὲ δὴ προσειπεῖν τὸν θεὸν, μὴ μέντοι δηλῶσαι Ρωμαίων, ἢ τῶν πολεμίων. ἤδη δ πολλῶν ὀπρεόντων, καὶ τὴ πόλεως αὐτῶν θλιβομένης ὑπὸ τῶ πλήθους τῶν ἐπὶ τὸ χρηστήριον ἀφικνουμένων, καὶ τὰ ὀπτήδεια

His factis vt præscripserat, leones cùm in regiones hostium enatassent, barbari tanquam canes, peregrinosue lupos, fustibus confecerunt. Tum protinus nostrorum magna strages est edita, viginti fermè millibus simul extinctis. Deinde secuta sunt ea quæ in Aquileia contigerunt, quum parum abfuit quin illa vrbs caperetur. At is ad id quod euenerat Delphicam illam defensionē, Crœsóque redditum oraculum, frigidè deorsit: dicens deum quidem prædixisse victoriam, haud tamen explicuisse, vtrum Romanorum esset futura, an hostium. Tandem cùm iam plurimi confluerent, premeretúrque ciuitas eorū multitudine qui ad oraculū ventitabant, neq; suppeditādis rebus ad victū

necessarijs

διάρκη μὴ ἔχούσης, ὀπυοεῖ τὸν νυκτερινὸς καλεμένους χρησμούς. λαμβάνων γὰρ τὰ βιβλία, ἐπεκοιμᾶτο ὡς ἔφασκεν αὐτοῖς, καὶ ὡς ὄναρ παρὰ τῆς θεᾶς ἀκούων ἀπεκρίνετο. οὐ μέντοι σαφεῖς τοῦ πολλοὺς, ἀλλὰ καὶ ἀμφιβόλοις, καὶ πεπαραγμένοις. καὶ μάλιστα εἴ ποτε δεόμενοι περιεργότερον τὸ βιβλίον, κατεφρεσμένον. ὁ γὰρ παρακινδυνεύων τὸ ὑπερβαῖνον ἄλλως ὑπέγραφε, χρησμοῖς ὡρέπτον καὶ τοιοῦτον οἰόμενος. καὶ ἦσαν τινες ἐξηγηταὶ ὑπὲρ τούτῳ καθεστῶτες, καὶ μισθοὺς ἐκ ὀλίγους ἐπλέγοντες παρὰ τῶν τὸν τοιούτους χρησμοὺς ὑπολαμβανόντων ὑπὲρ τῆς ἐξηγήσεως, καὶ διαλύσεως αὐτῶν. καὶ τοῦτο αὐτῶν τὸ ἔργον ὑπόμισθον ἦν. ἐτέλουν γὰρ οἱ ἐξηγηταὶ τῷ Αλεξάνδρῳ, πάλαντον ἀττικὸν ἑκάστοτε. ἐνίοτε δ', μήτε ἐρωμένου τινὸς, μήτε πεμφθέντος, ἀλλ' οὐδὲ ὅλως ὄντος, ἐχρησμῳδεῖ πρὸς ἔκπληξιν τῶν ἀνόντων, οἷον καὶ τοῦτο.

Δίζεαι ὅστις σεῦ ἄλοχον μάλα πάγχυ λελαθὼς,
Καλλιγύμειαν ὑπὲρ λεχέων σαλάγει καὶ δῶμα,

necessarijs sufficeret, oraculi genus comminiscitur, quod nocturnum appellabatur. Siquidem acceptis libellis indormire se aiebat, & tanquam diuinitus in somnio edoctus respondebat: nihil certi tamen, sed ambiguè plerumque ac confusim, maximè siquem libellum accuratiùs obsignatum conspexisset. Nam citra resignandi periculum, quicquid temerè in mentem venisset, subscribebat: ratus & hoc ipsum conuenire oraculis. Erant autem ad id nonnulli constituti interpretes, qui mercedem non exiguam colligebant ab ijs qui huiusmodi capiebant oracula, vt ea enarrarent, explicarentque. Atque hoc illorum munus erat conductitium. Nam interpretum quisque talentum Atticum pendebat Alexandro. Nonnunquam etiam cùm neque consuleret, neque missus esset quispiam, imò cùm neque esset huiusmodi quippiam, oraculum edebat vt stultos homines obstupefaceret, quale illud.

Illum quare, tua qui clam te
scandit apud te

Coniugis in thalamum, sultæ
que oculisque decora.

Δῆλος πρωτογονὴς, τῷ, σὴ σύ
γε πάντα πεποίθας.
Ὦπυιες γὰρ ἐκείνου. ὅσ' αὖθις
σὺν πυρὶ κοιπν,
Ἀντίδοσιν ταύτην ὕβρεως ἰδίας
ἀποτίνων.
Ἀλλ' ὅπῃ σοὶ δὴ φάρμακ' ἀπ'
ἀνθῶν λυγρὰ τέτυκται,
Ὡς μήτ' εἰσάιοις, μήτ' εἰσορόφας
ἃ ποιῆσαν.
Εὑρήσεις ὃ κάτω τοῦτο σῷ λέχει
ἀγχόθι τοίχου,
Πρὸς κεφαλῆς, ἣ σὴ θεράπαινα σιώπιδε Καλυψώ.

Primigenum, cui tu credebas omnia, vernam.
Eius enim florem libasti, hoc dedecus ille
Nunc tibi compensans, cum coniuge dormit herili.
Verùm, quid faciant, ne audire, & cernere possis,
Illi lethiferum tibi adornauére venenum.
Inueniésque tuo sub lecto, tum prope murum,
Ad caput: est illa tua conscia serua Calypso.

Τίς ὢν αὖ Δημόκριτος διεταράχθη, ἀκούσας ὀνόματα, καὶ τόπους ἀκριβῶς; εἶτα μετ' ὀλίγον κατεπύσειν ἄν, σωθεὶς τὴν ὑπόνοιαν αὐτῶν. ἀλλὰ καὶ βαρβάροις πολλάκις ἔρεσεν, εἴ τις τῇ πατρίῳ ἔροιτο φωνῇ συεσὶ, ἢ κελτισὶ, ἢ ῥᾳδίως ἐξευρίσκων τινὰς ὑπομνωμένας ὁμοδυνεῖς τοῖς δεδωκόσι. διὰ τοῦτο καὶ πολὺς ἐν μέσῳ χρόνος ἦν τῆς τε δόσεως τῶν βιβλίων, καὶ τῆς χρησμῳδίας, ὡς ἐν τοσούτῳ σχολὴν λύοιντό τε οἱ χρησμοὶ ἀσφαλῶς, καὶ ἐυρίσκοιντο οἱ ἑρμηνεύσαι δυνάμενοι ἕκαστα, οἷος καὶ ὁ τῷ σκύθῃ δοθεὶς χρησμός ἦν. Μόρφι ἐβάρβουλιξ εἰς σκιλὺ χθόνιχραγκ λείψι φάος.

Quis Democritus auditis accuratè nominibus & locis, non commotus fuisset? Verùm cognita eorum arte, ilico despuisset. Quinetiam barbaris non rarò respondit, siquis patria lingua, puta Syriacè vel Gallicè scisciteretur, quoties difficile erat inuenire conterraneos eorum qui rogationem proposuissent. Proinde multum temporis intercedebat inter libelli donationem, & oraculi redditionem, quo videlicet interim per ocium posset & tutò soluere libellos, & nanciscì qui cuncta possent interpretari. Quale fuit hoc oraculum Scythæ cuidam redditum. Morphi ebargulis in vmbram chnenchicranc, relinquet lucem.

ἄλλως πάλιν οὔτε παρόντι, οὔτε ὅλως πῃ ὄντι, ἔφη ἄνευ μέρους. ἀναστρέφειν ὀπίσω. ὁ γὰρ πέμψας σε, τεθνηκεν ὑπὸ τῶν γείτονος Διοκλέους τιμωρῶν, ληστῶν προσελθόντων Μάγνου, καὶ Κέλερος, καὶ Βουβάλου. οἳ καὶ ἤδη δέδενται ληφθέντες. ὀλίγοις δὲ καὶ τῶν ἐμοὶ δεδέντων ἄκουσον. ἐρωμένου γάρ μου εἰ φαλακρός ἐστιν Ἀλέξανδρος, καὶ κατασημηναμένου πεπέργως, καὶ προφανῶς, ὑπογράφεται χρησμὸς νυκτερήσιος, σαβαρδαλάχου μάλαχ ἄπις ἄλλος ἰῶ. καὶ πάλιν ἐμοῦ ἐρομένου ἐν δύο βιβλίοις διαφόρως τὸν αὐτὸν ἐρώτησιν, πόθεν ἰῶ Ὁμηρος ὁ ποιητής, ἐπ' ἄλλῳ καὶ ἄλλου ὀνόματος, τῷ ἑτέρῳ μὲ, ὑπέγραψεν ἐξαπατηθεὶς ὑπὸ τοῦ ἐμοῦ νεανίσκου. ἐρωτηθεὶς δὲ ἐφ' ὅ,τι ἥκει, θεραπείαν ἔφη αἰτήσων πρὸς ὀδυνῶν πλευρᾶς.

Κυτμίδι σε χρὴ σθαι κέλομαι,
δρασίλεω τέκε Λητώ.

Τῷ δ' ἑτέρῳ, ἐπειδὴ καὶ τοῦτο ἠκηκόει, ὡς ἐρομένου τοῦ πέμψαντος, εἴτε μοι πλεῦσαι ἐπ' Ἰταλίαν, εἴτε πεζοπορῆσαι λῷον, ἀπεκρίνατο οὐδὲν πρὸς τὸν Ὁμηρον,

Alias rursum cùm nec adesset quispiam, nec omnino tale quid esset, citra carmen elocutus est. Redito vnde venisti. Nam qui te misit, à vicino Diocle hodie est interemptus, cùm Magnus, Celer, & Bubalus latrones aduenissent, qui comprehẽsi iam detinentur in vinculis. Nunc etiam accipe pauca quædam quæ mihi ipse respõdit. Cùm sciscitarer essetne caluus Alexander: & libellos accuratè & palam obsignassem: responsum nocturnũ subscribitur, Sarbardalachi Malach Attis alter erat. Rursum cùm diuersis libellis eandem rogationem proposuissem, Cuias esset poëta Homerus, id que alio atque alio nomine, alteri quidem subscripsit, à puero meo deceptus, qui interrogatus quorsum veniisset, vt remedium, inquit, petam, aduersus lateris dolorem.

Cytmide te iubeo, & Latona rore perungi.

Alteri verò, quoniam à me missum consultorem audiuerat sciscitantem, vtrum mihi in Italiam naui, an pedibus contendere satius esset, respondit, nihil quidem quod ad Homerũ attineret.

BIBLIOTHEQUE DE LA VILLE LYON 1894

Μη σύ γε πλωΐμῳ αὐτὸν πεζὸν ὄντα καθ' οἶμον ὁδεύειν.

Carpe viam pedibus, rate ne sulcauerit vndas.

Πολλὰ γὰρ τοιαῦτα καὶ αὐτὸς ἐπεμηχανησάμην αὐτῷ, οἷον καὶ ἐκεῖνο μίαν ἐρώτησιν ἐπερωτήσας, ἐπιθεὶς τῷ βιβλίῳ κατὰ τὸ ἔθος, τὸ δεῖνος χρηστηριοῖ ὀκτὼ, ψευσάμενός τι ὄνομα, καὶ τοὺς ὀκτὼ δραχμὰς, καὶ τὸ γιγνόμενον ἔπι τοῖς ταῦτοις πέμψας. ὁδὲ, πιστεύσας τῇ ἀποπομπῇ τοῦ μισθοῦ, καὶ τῇ ἐπιγραφῇ τοῦ βιβλίου, περὶ μιᾶς ἐρώτησιν, ἣν ὁ αὐτὸς, πότε ἁλώσεται μαγγανεύων Ἀλέξανδρος, ὀκτώ μοι χρησμοὺς ἔπεμψεν, οὔτε γῆς φασιν, οὔτε οὐρανοῦ ἀπορμήους, ἀνοήτους ὄν, καὶ δυσνοήτους ἅπαντας. ἄνδρ ὕστερον αἰσθόμενος, καὶ ὅτι Ρουτιλλιανὸν ἐγὼ ἀπέτρεπον τοῦ γάμου, καὶ τὸ πάνυ περισκευάσαι ἐς τὰς χρησιείας ἐλπίσαν, ἐμίσει ὡς τὸ εἰκὸς, καὶ ἔχθιστον ἡγεῖτο. καί ποτε ὅπ' ἐμοῦ ἐρομένῳ τῷ Ρουτιλλιανῷ, ἔφη,

Νυκτιπλανὴς ὄρνις χαίρει, κοίτας τε δυσάγνοις.

Καὶ ὅλως, ἔχθιστος εἰκότως ἐμοὶ ἐγώ. καπειδὴ εἰσελθόντα με ἐς τὴν πόλιν ἤκουσε, καὶ ἔμαθεν ὡς ἐκεῖνος εἴην ὁ Λουκιανὸς,

Multa id genus aduersus ipsum sum machinatus, quale & illud, quum proposita vnica interrogatione, pro more inscripsi libro, cuiusdam rogationes octò, nomen aliquod mentitus, missis octo drachmis, quódque ad eas præterea accedit. Sed hic persuasus missa mercede, & libri inscriptione, ad rogationem vnam, quæ hæc erat quando deprehendendus esset impostor Alexander, octo misit oracula, quæ neque cœlum, quod aiunt, neque terram attingerent, verùm insulsa, & difficilia intellectu omnia essent. Quod cùm postea persensisset, præterea me Rutillianum à matrimonio dehortari conatum esse, & suasisse ne suas spes in diuinatione prorsus reponeret: odio me prosequebatur, vt par erat, sibíque acerrimum hostem iudicabat. Et Rutilliano de me aliquando percontanti, respondit.

Noctiuagus gaudet scortis, spurcóque cubili.

In summa, iure me inuisissimũ habebat. Proinde cũ me in oppidũ aduenisse sensisset, illúmq; Lucianũ esse cogno-

ἐπηρόμην ὅ τι ἡ στρατιώτας δύο, λογχοφόρον, καὶ κοντοφόρον παρὰ τῶ ἡγουμένου τῆ Καππαδοκίας, φίλου τότε ὄντος λαβὼν, ὡς με παραπέμψειαν μέχρι πρὸς τὴν θάλατταν, αὐτίκα μεταστέλλεται δεξιῶς πάνυ, καὶ μετὰ πολλῆς φιλοφροσύνης. ἐλθὼν ὅ ἐγὼ, καταλαμβάνω πολλοὺς περὶ αὐτόν. ὡσπερηρόμην ὅ καὶ τοὺς στρατιώτας τύχη τινὶ ἀγαθῆ. καὶ φησὶ, προύτεινέ μοι κῶπαι τὴν δεξιάν, ὥσπερ εἰωθε τοῖς πολλοῖς. ἐγὼ ὅ προσφυὲς ὡς φιλήσων, δήγματι χρησῶ πάνυ μικρῶ δὴν χαλινὸν αὐτῶ ἐποίησα τὴν χεῖρα. οἱ μὲν οὖν παρόντες, ἄγχειν με, καὶ παίειν ἐπειρῶντο, ὡς ἱεροσύλον. καὶ πρότερον ἔτι ἀγανακτήσαντες ὅτι Αλέξανδρον αὐτὸν, ἀλλὰ μὴ προφήτην προσεῖπον. ὁ ὅ, πάνυ γενικῶς καρτερήσας, κατέπαυέ τε αὐτοὺς, καὶ ὑπεχωρεῖτο πᾶσιν μεμαθηκὼς ἀποφαίνειν, καὶ δείξειν τὴν Γλύκωνος ἀρετὴν, ὅτι καὶ τοὺς πάνυ βαχχιωμένους, φίλους ἀπεργάζεται. καὶ μετασπάμενος ἅπαντας, ἐδικαιολογεῖτο πρός με, λέγων πάνυ με εἰδέναι καὶ τὰ ὑπ' ἐμοῦ

uisset (adduxeram autem milites duos, alterum lancea, alterum conto armatū, quos à Cappadociæ præside mihi tum amico acceperam, quò me ad mare vsque deducerent) accersit ilico, comiter admodum, magnáque cum humanitate. Ego cum adueniſſem, complures apud illum reperio. Porrò mecum etiam milites, quod bene vertit, adduxeram. Tum ille manum mihi porrigit oſculandam, vt vulgo conſueuerat. Ego admotus, tanquam oſculum daturus, acri morſu corripio, ita vt parum abfuerit, quin mancam illi manum reddiderim. Itaque qui aderant, ſtrangulare me, & cædere conati ſunt, vt ſacrilegum: priùs etiam indignati, quòd Alexandrum illum, non autem prophetam, compellaſſem. Sed id oppidò quàm generoſè ferens, compeſcebat ipſos, méque placidum facilè redditurum, pollicebatur, virtutémque Glyconis oſtenſurum, qui ſæuiſſimorum etiam hominum amicitiam ſibi conciliat. Moxque ablegatis omnibus, mecū expoſtulauit, aſſerēs ſe ſcire quæ Rutilliano ſuaſiſſem:

Ρουτιλλανῶ συμβουλευόμενα

καὶ τί παθὼν, ταῦτά με εἰργάσω, δυνάμενος ὑπ' ἐμοῦ ἐπὶ μέγα προαχθῆναι παρ' αὐτῷ. κἀγὼ ἄσμενος ἤδη ἐδεχόμην τὴν φιλοφροσύνην ταύτην, ὁρῶν οἵ κινδύνου καταισχύνειν. καὶ μετ' ὀλίγον προῆλθον φίλος γεγονημένος· καὶ τοῦτο οὐ μικρὸν θαῦμα τοῖς ὁρῶσιν ἔδοξεν, οὕτω μοι ῥᾳδίας γνομένης μεταβολῆς. εἶτα δή μου ἐπλεῖν προαιρουμένου, ξένια, καὶ δῶρα πολλὰ πέμψας, μόνος ὢν πρὸς τῷ Ξενοφῶντι ἔτυχον ἐπιδημῶν, ὁ πατέρα, ἢ τοὺς ἐμοὺς ἐς Ἀμαστριν προύπεμψε, διαιρεῖται καὶ πλοῖον αὐτὸς παρέξειν, καὶ ἐρέτας τοὺς ἀπάξοντας. κἀγὼ μὲ ὠμίλουν ἀπλοῦν τι εἶναι, καὶ δεξιόν. ἐπεὶ ὃ κατὰ μέσον τὸν πόντον ἐγγύμενον, δακρύοντα ὁρῶν τὸν κυβερνήτην, καὶ τοῖς ναύταις τι αὐτλέγοντα, ὡς ἀγαθὰς εἶχεν περὶ τῶν μελλόντων τὰς ἐλπίδας. ἐῶ ὃ αὐτοῖς ἐπεσταλμένον ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου, ἀφεμένους, ῥῖψαι ἡμᾶς εἰς τὴν θάλασσαν. ὅπερ εἰ ἐγεγόνητο ῥᾳδίως αὐτῷ ἐπετελέσατο τὰ πρὸς ἐμέ. ἀλλὰ δακρύων ἐκεῖνος, ἔπεισε καὶ τοὺς συναύτας

ecquid me læsisset vt ista in se facerem, cùm sua opera possem apud illum magnas ad res promoueri. Quam equidem humanitatem accipiebam libenter, perspiciens quo in periculo constitutus essem: & paulo pòst factus illi amicus prodiui. Neque ijs qui videbant, res ea parum stupenda videbatur, quòd tam facilè fuissem cõmutatus. Postea cùm naui discedere statuissem, missis xenijs, donísque multis (solus autem cum Xenophonte eram, patre cũ reliquis meis in Amastrim præmisso) pollicetur & nauim præbiturum sese, & remiges qui nos aueherent. Quòd quidem animo simplici, atque officioſè fieri censebam. Sed vbi iam in medio mari essemus, viderémque lachrymantem gubernatorem, & nautis nescio quid contradicentem, non bene de rerum mearum euentu sperare cœpi. Erat autem ipsis ab Alexandro mandatum, vt in altum prouecti, nos in mare præcipites darent. Quod si factum fuisset, facilè quod mecum gerebat bellum confeciſſet. Sed is qui lachrymabatur, connautas flexit, nequid in nos grauius patrarent. μηδὲν δεινὸν ἡμᾶς ἐργάσασθαι.

καὶ πρὸς ἐμὲ ἔφη, ἔτη ἑξήκοντα ὡς ὁρᾷς ἀνεπίληπτον βίον, καὶ ὅσιον πεπολιτευκώς, οὐκ ἂν βουλοίμην ἐν τούτῳ τῇ ἡλικίᾳ καὶ γυναῖκα, καὶ τέκνα ἔχων, μιάναι φόνῳ τὰς χεῖρας, δηλῶν ἐφ' οἷς ἡμᾶς ἀνειλήφει, καὶ τὰ ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου προστεταγμένα. καταθέμενος δ' ἡμᾶς ἐν αἰγιαλοῖς, ὧν καὶ ὁ καλὸς Ὅμηρος μέμνηται, ὅπισω ἀπήλαυνεν. ἔνθα ἐγὼ παραπλέοντας εὑρὼν Βοσπορανούς τινας πρέσβεις, παρ' Εὐπάτορος τοῦ βασιλέως εἰς τὴν Βιθυνίαν ἀποστάντας ἐπὶ κομιδῇ τῇ ἐπετείου συντάξεως, καὶ δεηθέντος αὐτοῖς τὰ πρόσφορα ἡμᾶς κἀκείνων, καὶ δεξιῶς αὐτῶν τυχών, ἀναληφθεὶς ἐς τὸ πλοῖον, διασώζομαι ἐς τὴν Ἀμαστριν, παρὰ τοσοῦτον ἐλθὼν ἀποθανεῖν. τοιγαροῦν τεύξεσθαι καὶ αὐτὸς ἐπεκελευσάμην αὐτῷ, καὶ πάντα κάλων σπίτου, ἀμυνόμενος βαλλόμενος, καὶ πρὸς τὰ ἐμβουλὴς ἤδη μισῶν αὐτὸν, καὶ ἔχθιστον ἡγούμενος διὰ τὴν τοῦ τρόπου μιαρίαν, καὶ πρὸς τὴν κατηγορίαν ὡρμημένον, πολλοὺς συναγωνιστὰς ἔχων, καὶ μάλιστα τὸν ἀπὸ Τιμοκράτους

Et sic me est alloquutus. Annos natus, vt vides, sexaginta, cùm anteactam vitam inculpatè, & piè exegerim, nolim in ætate tam grandi, præsertim cùm vxorem & liberos habeam, homicidio manus inquinare: indicans videlicet, cuius rei gratia nos susceptisset, quæque sibi mandasset Alexander. Expositis autem nobis in Ægialos, quorum etiam egregius Homerus meminit, iter relegit. Ibi fortè nactus prætervehentes legatos quosdã Bosporanos, Eupatoris regis nomine in Bithyniam proficiscentes, vt tributum annuum deportarent, periculum quod me circunsteterat narraui: tũm sese commodos & faciles præbuerunt: quorum in nauim receptus, incolumis in Amastrim perueni, postquam parum abfuisset quin perijssem. Exinde aduersus eum arma sumebam, omnémque mouebam funem, quò hominem vlciscerer, quem iam ante structas insidiàs oderam, próque summo hoste ducebam, propter morũ impietatẽ. Iãque ad accusationẽ intẽderã animum, non paucis mecum facientibus, & maximè qui erant ex Timocratis Heracleotæ scola philosophi. τῶν ἡρακλεώτου φιλοσόφους.

ἀλλ' ὁ τότε ἡγούμενος Βιθυνίας, καὶ τῶ πόντου, αὐτὸς ἐπέχε, μονονουχὶ ἱκετεύων, καὶ ἀντιβολῶν παύσασθαι. διὰ γὰρ τὴν πρὸς Ρυτιλλιανὸν A ἔυνοιαν, μὴ ἂν δυνάσθαι ἢ εἰ φανερῶς λάβοι ἀδικοῦντα, κολάσαι αὐτόν. οὕτω μὲ ἀνέκοπτεν τῆς ὀργῆς, ἢ ἀνεπαυόμην, ὡς ἐνδέοντι ὀρασιωόμενος, ἐφ' οὕτω δικαίου διακειμένου. ἐκεῖνο δ' πῶς οὐ μέγα ἐν τοῖς ἄλλοις τὸ τόλμημα τῶ Αλεξάνδρου, τὸ αἰτῆσαι παρὰ τῶ αὐτοκράτορος μετονομασθῆναι τὸ Αβώνου τεῖχος, ἢ Ιωνόπολιν κληθῆναι, καὶ νόμισμα καινὸν ἐγκεχαραγμένον, τῆ μὲν, τῆς Γλύκωνος. ἢ δ' ἑτέρα δ', Αλεξάνδρε, σεμνατά τε τοῦ πάππου Ασκληπιοῦ, καὶ τὴν ἀρχαίαν ἐκείνην φορμητορος τῆς Περσέως ἔχοντος; προεῖπον δὲ καὶ χρησμὸς περὶ ἑαυτοῦ, ὅτι ζήσαι εἰμαρται αὐτῷ ἔτη πεντήκοντα, ἢ ἑκατόν, εἶτα κεραυνῷ βληθέντα, ἀποθανεῖν, οἰκτίστῳ τέλει, οὐδὲ ἑβδομήκοντα ἔτη γεγονότα, ἀπέθανεν, ὡς Ποδαλειρίου υἱὸς διασαπεὶς τὰ πόδα μέχρι τοῦ βουβῶνος, καὶ σκωλήκων ζέσας, ὅτε

Verùm qui tum Bithyniæ Pontóq; præsidebat nos cohibuit, pene supplicans & obsecrans vt desisteremus. etenim ob necessitudinẽ quę sibi cum Rutilliano intercederet, nequaquam posse supplicio afficere, nec si manifesto in crimine deprehẽdisset. Atque ita quidem ab iracundia destiti, méque repressi, rẽ æquam, apud judicem hoc modo affectum, aggredi non ausus. Sed quid? annõ & hoc inter alia facinus audax Alexandri: à principe Romano postulare, vt Aboni murus, commutato vocabulo Ionopolis appellaretur, vtque numisma nouum signaretur, altera quidem ex parte, Glyconis imagine, altera verò Alexandri, qui insignia aui Æsculapij, & Perſei, vnde maternum genus ducebat, falcem teneret? Cæterùm cũ edito oraculo de se prædixisset, fatis decretum esse vt annos centum & quinquaginta viueret, dehinc fulmine ictus moreretur: interitu maximè miserando, nondum septuaginta natus annos, interijt, videlicet (vti conueniebat Podalirij filio) pede ad inguen vsque putrefacto, & vermibus scatens. Quo tempore etiam deprehensum est, quòd esset caluus, καὶ ἐφαίνετο φαλακρὸς ὢν,

παρέχων τοῖς ἰατροῖς ὑπερέχειν
αὐτὸς τὴν κεφαλὴν διὰ τὴν
ὀδύνην, ὃ οὐκ ἂν ποιῆσαι ἐδύ-
ναντο, μὴ οὐχὶ τὴν φενάκης ἀφη-
ρημένην. τοῦτο τέλος τῆ Ἀλε- A
ξάνδρου τραγῳδίας. καὶ αὐτὴ
τοῦ παντὸς δράματος ἡ κατα-
στροφὴ ἐγένετο, ὡς εἰκάζειν πρε-
πωδίας τινὸς τὸ τοιοῦτο, εἰ καὶ
τύχῃ συμβῆναι. ἔδει δὴ καὶ τὴν B
ἐπιτάφιον αὐτῆ ἄξιον γενέσθαι
τοῦ βίου, καὶ ἀγῶνα τινὰ συνίστα-
σθαι ὑπὲρ τοῦ κηρυκείου τῶν συ-
νωμοτῶν, καὶ χρηστῶν, ὅσοι
χορυφαῖοι ἦσαν, ἀνελθόντων C
ἐπὶ διαιτητὴν τὸν Ρουτιλλια-
νόν, τίνα χρὴ προκρίνειν
αὐτῶν, καὶ διαδέχεσθαι τὸ
μαντεῖον, καὶ στεφανοῦσθαι τῷ
ἱερατικῷ, προφητικῷ στέμ-
ματι. ὧν δὴ ἐν αὐτοῖς καὶ Παῖ- D
τος ἰατρὸς ἦν τέχνῃ, πολιὸς
ὢν, οὔτε ἰατρῷ πρέποντα,
οὔτε πολιῷ ἀνδρὶ ταῦτα ποιῶν.
ἀλλ' ὁ ἀγωνοθέτης Ρουτιλλια-
νὸς, ἀστεφανώτους αὐτοὺς ἀπέ- E
πεμψεν αὐτῷ, τὴν προφη-
τείαν φυλάττων μοι τὴν ἐντεῦ-
θεν ἀπαλλαγήν. ταῦτα σοι φι-
λότης, ὀλίγα ἐκ πολλῶν δεί-
γματος ἕνεκα γράψαι ἠξίωσα, καὶ
σοὶ μὲν χαριζόμενος, αὐδρὶ
ἑταίρῳ, καὶ φίλῳ, καὶ ὃν ἐγὼ

cùm medicis caput humectandum præberet, ad mitigandum cruciatum: quod haudquaquam, nisi detracto galericulo, facere potuissent. Hunc habuit exitum Alexandri tragœdia, atque hæc fuit totius fabulæ catastrophe: vt videri possit prouidentia quadam res esse gesta, quam casu sic euenit. Restabat illud, vt & epitaphium vita acta dignum illi fieret: nec non certamen aliquod statueretur, vt qui oraculo coniurarant, & quotquot insignes impostores erant, sese ad Rutillianum arbitrum conferrent, à quo pronunciaretur quis esset præferendus ad successionem oraculi susciendam, quis sacerdotali, propheticáque corona redimiendus. Inter hos erat Pætus, professione medicus, iam canus, qui ista nec medico, nec homini cano decora faciebat. At certaminis arbiter Rutillianus, eos demisit incoronatos, ipsi sibi diuinationem seruans, postquam hinc demigrasset. Hæc amice, ex multis pauca, exempli gratia scribenda putaui, vt tibi gratificarer, viro familiari & amico, & quem ego

πάντων μάλιστα θαυμάσας ἔχω, ὅτι τε σοφίᾳ, καὶ τῷ περὶ ἀλήθειαν ἔρωτι, καὶ τρόπου πραότητι, καὶ ἐπιεικείᾳ, καὶ ἀλυπίᾳ βίου, καὶ δεξιότητι πρὸς τοὺς συνόντας. τὸ πλέον δ', ὅπερ καὶ σοὶ ἥδιον, Ἐπικούρῳ τιμωρῶν, καὶ δι' εἰ ὡς ἀληθῶς ἱερῷ, καὶ θεσπεσίῳ τὴν φύσιν, καὶ μόνῳ μετ' ἀληθείας τὰ καλὰ ἐγνωκότι, καὶ παραδεδωκότι, καὶ ἐλευθερωτῇ τῶν ὁμιλησάντων αὐτῷ γνωμῶν. οἶμαι δ' ὅτι καὶ τοῖς ἐντυχοῦσι, χρήσιμόν τι ἕξειν δόξῃ ἡ γραφή. τὰ μὲν, δεξελέγχουσα, τὰ δ', ἐν ταῖς τῶν εὖ φρονούντων γνώμαις βεβαιοῦσα.

omnium maximè suspicio, & propter sapientiam, veritatisque studium, morúmque mansuetudinem & moderationem, atque ob vitæ tranquillitatem, & erga familiares humanitatem tuam. Tum etiam, quòd tibi fuerit iucundius, vt Epicurum vlciscerer, virum verè sacrum, ingenióque diuino, quíque solus quæ verè sunt honesta nouerit, & tradiderit, liberósque reddiderit eos, qui secum haberent consuetudinem. Denique arbitror fore vt ijs qui legerint, nonnihil vtilitatis afferre hic libellus videatur: dum quædam redarguit: quædam in mentibus eorum qui bene sentiunt, stabilit.

ΠΕΡΙ ΟΡΧΗΣΕΩΣ. DE SALTATIONE.

ARGVMENTVM.

Defendit hac Oratione saltandi artem Lucianus, contra Cratonem quendam, à quo studium eius rei reprehendebatur, vt effœminatum ac molle, ac viro, præsertim philosopho indignum. Colligit autem honestatem ac dignitatem artis, Primùm ab antiquitate, multis ac varijs exemplis ostendens, quantum in vsu saltandi studium veteribus fuerit, & quantopere eo omnes propè gentes iam inde ab initio delectata sint, quibus item laudibus eam artem cum poëta tum alij quidam celebrarint. Confutata interim tragœdiæ, Comœdiæque præstantia, quarum certamina atque actiones Crato saltationibus antepasuerat. Deinde & præstantiam artis à difficultate commendat, docens multarum ac variarum rerum peritum,

multísque tum ingenij tum corporis dotibus saltatorem præditum esse oportere. Inter quæ & effectum ac vim artis prosequitur, docens non oblectare tantùm eam, verùm & corporis agilitatem quandã decentem atque vtilem inde comparari, robúrq; & vires augeri. Deinde & animi quandam sapientiam ac mores hominum formari. Idque exemplis tum philosophorum, tum barbarorum quorundam amplificat. Postremò & vitia saltatorum aliquot recenset, & præcipiè quantum noceat, vt alias, ita vel in primis in hac arte Cacozelia seu nimia affectatio, exemplo docet, quæ res & ipsa ad difficultatem artis confirmandam pertinet. Exordium ab occasione sumitur. A quo mox Cratonis reprehensio sequitur, qui studium huius rei in Luciano reprehendit, à personæ qualitate & modo rei, addita etiam amplificatione quadam à collatione, quam antequam ad rem accedit, Lucianus, ab ina qualitate refutat, ipsúmque Cratonem indignè & absurdè facere ostendit, quòd rem nec visam, nec cognitam, temerè reprehendat. Atque ita ad argumentum, illo ausculdi operam pollicente, descendit.

ΑΤΚΙΝΟΣ.

Περὶ τούτων ὦ Κράτων, δεινήν τινα ταύτην κατηγορίαν ἐν πολλῷ οἶμαι παρεσκευασμένος κατηγόρηκας, ὀρχήσεών τε, καὶ αὐτῆς ὀρχηστικῆς, καὶ ὡσαύτως ἡμῶν τε χαιρόντων τῇ τοιαύτῃ θέᾳ, ὡς ὄπι φαύλῳ, καὶ γυναικείῳ θεάματι μεγάλου ἀποδύου ποιουμένων, ἄκουσον ὅσον τοῦ ὀρθοῦ διημάρτηκας, καὶ ὡς λέληθας σαυτὸν τοῦ μέγιστου τῶν ἐν τῷ βίῳ ἀγαθῶν κατηγορῶν.

LVCIANVS.

QVandoquidem tu Crato, iam olim opinor acerba accusatione adornata, criminatus es saltationes, ipsámque saltãdi artem, insuper & nos qui huiusmodi spectaculo gaudemus, ac si in re friuola & muliebri multum operæ ponamus, audi obsecro, quantum à recto aberraris, & vt per imprudentiam rem omnium in vita humana optimam accusaris.

καὶ συγγνώμη σοι, εἰ ἐξαρχῆς βίῳ αὐχμηρῷ συζῶν, καὶ μόνον τὸ σκληρὸν, ἀγαθὸν ἡγούμενος, ὑπ' ἀπειρίας αὐτῶν, κατηγορίας ἄξια εἶναι νενόμικας. Κρα. ἀλλὰ δέ τις ὦ ὦ λῶστε, καὶ ταῦτα, παιδείᾳ σώφρων, καὶ φιλοσοφίᾳ τὰ μέτρια ὁμιλικῶς, ἀφέμβος ὢν Λυκίνου τοῦ ὡρὶ τὸ θελκτῖον ἀσυνδάλευτον, καὶ τοῖς παλαιοῖς συνεῖναι, καὶ θησαυροῦ κατανλούμενος, ἀηλυδείαν ἀνθρωπον ὁρῶν, ἐφθῶσι μαλακαῖς, καὶ ἄσμασιν ἀκολάστοις ἐναβρυνόμενον, καὶ μιμούμενος ἐρωτικὰ γυναῖα τῶν παλαι, ταὶς μαχλοτάτας Φαίδρας, καὶ Παρθενόπας, καὶ Ροδόπας τινάς, καὶ ταῦτα πάντα ἐφ' ὑμῖν κρέμασι, καὶ τερπίσμασι, καὶ ποδῶν κτύπῳ καταγέλαστα ὡς ἀληθῶς φαίσματα, καὶ ἥκιστα ἐλευθέρῳ ἀνδρὶ, καὶ οἷῳ σοὶ πρέποντα, ὥστε ἔγωγε συδόμενος ὡς ἐπὶ τοιαύτῃ θέᾳ σχολάζοις, οὐκ ἠδέσθην μὲν ὑμᾶς σοῦ, ἀλλὰ ἠνιάσθην, εἰ Πλάτωνος, καὶ Χρυσίππου, καὶ Ἀριστοτέλους ἐπιλαθόμενος, ἐθέλησε, τὰ ὅμοια πεπονθὼς αὐτοῖς τὰ ὦτα πλησμονῇ χαμαιμύοις. καὶ ταῦτα, μυρίων ἄλλων ἔτι σπουδαιοτάτων, καὶ

Sed danda tibi venia, si asperæ vitæ ab initio addictus, & solam austeritatem optimam ratus, eas præ imperitia dignas accusatione censuisti. Cra. Cùm vir sies, ô optime, idque liberalibus disciplinis innutritus, & in philosophiæ studijs mediocriter versatus, remisso rerum ô Luciane, optimarum exercitio, & priscorum commercio, sedes tibiæ modulis aurem præbens, & hominem effœminatum spectans, mollibus vestibus, & lasciuis cantilenis sibi placentem, tum prisci sæculi mierculas amatorias imitantem nempe libidinosissimas Phædras, & Parthenopas, & Rhodopas. Et hæc omnia cũ citharæ pulsationibus, eiúsque procacibus frequentamentis, & pedum strepitu, reuera ridicula, nec ingenuum hominem, & qualis tu es, decentia. Quare quum ego certior sum factus te huiusmodi spectaculo vacare, non solùm me tui pudgit, sed etiam acerbè tuli quòd tu Platonis, & Chrysippi, & Aristotelis oblitus, sedes eodem modo affectus quo quibus aures pẽna leniter fricãtur. Maximè vero cũ alia sint innumera grauia & seria quæ audiri,

παιδάτων ἀσυδαίων, εἰ τούτων τις δέοιτο τῶν κυκλικῶν αὐλητῶν, καὶ τῶν κιθαρᾳ τὰ ἔννομα προσαδόντων. καὶ μάλιστα τὴν σεμνὴν βαρυῳδίας, καὶ τὴν φαιδροτάτην κωμῳδίας, ἅπερ καὶ συναγωνία εἶναι πέφυκεν. πολλῆς οὖν ὦ γυναικὸς τῆς ἀπολογίας σοι δεήσει πρὸς τοὺς πεπαιδευμένους, εἰ βούλει μὴ παντάπασιν ἀνεκρίδα, καὶ τὴν τῶν ἀσυδαίων ἀγέλης ἐξεληλάθαι. καίτοι τό γε ἀμύητον ἐκεῖνό ἐστιν εἶναι, ἀρνήσει τὸ παῖ ἐπεπαῖδαι, καὶ μηδὲ τὴν ἀρχὴν ὁμολογεῖν τι τοιοῦτον πεφυκέναι σοι. πρὸς δὴ τοίνυν, ὅρα ἅπως μὴ λάθῃς ἡμῖν ἐξ ἀσυδρὸς τὸ πάλαι, λυδή τις, ἢ βάκχη γυόμενος. ὅπερ οὐ σὸν αὖ ἔγκλημα εἴη μόνον, ἀλλὰ καὶ ἡμῶν, εἰ μή σε κατὰ τὸν Ὀδυσσέα ὑφ' ὑμῶν ἀποπαύσαντες, ὑπὸ ταῖς συμῳδοῖς διατριβαῖς ἐπανάξομεν, πρὶν λάθης τελέως ἐκπεσὼν τῶν ἐν τῷ θεάτρῳ σειρήνων κατεσκηνωμένος. καίτοι ἐκεῖναι μέν, τοῖς ἐκ μόνοις ἐπεβούλευον, καὶ διὰ τοῦτο κηρῷ ἐδέησε πρὸς τὸν παράπλουν αὐτῶν. σὺ δέ, καὶ δι' ὀφθαλμῶν ἔοικας ὅλως δεδουλῶσθαι. Λυκ. παπαῖ ὦ Κράτων,

& ſpectari poſſint, ſiquis hæc requirat, nempe circumforanei tibicines, & qui ad citharam legibus conſentanea canunt. Ac in primis grauis tragœdia, plenáque hilaritatis comœdia, quę ſpectaculis conuenire putarunt. Itaque, ô generoſe, multa tibi defenſione opus erit apud eruditos, ſi nolis omnino ſecerni, & è virorum grauium grege expelli. Atqui iſtud mihi optimum factu videtur, vt his omnibus negatione medearis, nec initio, te tale quid deliquiſſe, fatearis. In poſterum verò vide, ne imprudens ex viro quem olim egiſti, nobis Lyde, vel Baccha fias. Quæ non modò tua, ſed etiam noſtra foret culpa, ſi non Vlyſſis in morem à loto abſtractum, ad conſueta literarum ſtudia te reduceremus, priuſquam imprudens à Sirenibus in theatro excubantibus plenè occuperis. Verùm illæ quidem ſolis auribus inſidiabantur, ideóque ad earum ptæternauigationem opus fuit cera: tu verò per oculos in ſeruitutem redactus omnino videris. Luc. Papæ ô Crato

ὡς χάρμαρόν τινα ἔλυσας ἐφ' ἡμᾶς τὸν σαυτοῦ κύνα. πλὴν τό γε παράδειγμα τῆς τῶν Λωτοφάγων, καὶ σειρήνων εἰκόνα, πάνυ ἀνόμοιόν τι μοι δοκεῖς εἰρηκέναι, ὧν πέπονθα παρ' ὅσον, τοῖς μὲν τὸ λωτὸν γευσαμένοις, καὶ τῶν σειρήνων ἀκούσασιν, ὀλέθρος ἦν τὸ τε ἡδονῆς, καὶ τὸ ἀκροάσεως τυμπανισμόν. ἐμοὶ δ', πρὸς τῷ τὴν ἡδονὴν παραπολὺ ἥδιω πεφηνέναι, καὶ τέλος ἀγαθὸν ἀποβέβηκεν. οὐ γὰρ εἰς ἀηδίαν τῶν οἴκοι, οὐδ' εἰς ἀγνωσίαν τῶν κατ' ἐμαυτὸν πεπεῖσαμαι, δεῖ δὲ καὶ μηδὲν ὀκνήσαντα εἰπεῖν, μαχρῷ πυνθανόμενος, καὶ τῶν ἐν τῷ βίῳ διορατικώτερος, ἐκ τοῦ θεάτρου ἐπανελήλυθα. μᾶλλον δὲ τὸ τοῦ Ὁμήρου αὐτὸ εἰπεῖν καλὸν, ὅτι ὁ τοῦτο ἰδὼν τὸ θέαμα, τερπνότερος γέγονε, καὶ πλείονα εἰδώς. Κρά. Ἡράκλεις ὦ Λυκῖνε, οἷα πέπονθας. ὃς οὐδ' αἰσχύνῃ ἐπ' αὐτοῖς, ἀλλὰ καὶ σεμνυνόμενος ἔοικας. τὸ γοῦν δεινότατον τοῦτό ἐστιν, ὅτι μηδὲ ἰάσεως τινὰ ἡμῖν ὑποφαίνεις ἐλπίδα, ἐπαινεῖν τολμῶν τὰ ὕπως αἰσχρά, καὶ καταπύσα. Λυκ. εἰπέ μοι ὦ Κρῆτων, ταυτὶ δὲ περὶ ἀρχήσεως, καὶ τῶν ἐν τῷ

quàm aſperum canem tuum in nos ſoluiſti. Cæterùm hoc exemplum, puta ſumptam à Lotophagis, & Sirenibus ſimilitudinem, ab ijs quæ mihi acciderunt prorſus diſcrepantem mihi videris adduxiſſe. Etenim ij qui lotum guſtaſſent, & Sirenas audiuiſſent, in manducationis & auditionis pœnam, exitio mulctabantur. Mihi verò, præterquam quòd longè iucundiſſimam voluptatem percepi, bonus etiam exitus euenit. Non enim in rerum domeſticarum, propriarúmque facultatum ignorationem delapſus ſum, ſed ſi audacter eſt dicendum, longè prudentior, & in rebus humanis perſpicacior ex theatro rediui. Quin potiùs illud Homeri ſcitè dixeris, quòd cui viſum eſt illud ſpectaculum,

Multorum gnarus, ſimul oblectatus abiuit.

Cra. Hercle Luciane, quo affectus es modò, cùm te iſtorum non pudeat, ſed his gloriari videaris. Quare iſlud hac in re eſt grauiſſimum quòd nullam curationis ſpē nobis facis, qui laudibus efferre audeas tā turpia, & execranda. *Luc.* Dic mihi Crato, nũ ſæpe viſis quæ in ſalta-

θεάζῃ γνωμόων ἰδὼν, πελλάκις αὐτὸς ἐπιτιμᾷς, ἢ ἀπείρατος ὢν τῶ θεάματος, ὅμως αἰσχρὸν αὐτὸ καὶ καταπύγον ὡς φὴς νομίζεις; εἰ μὲ γὸ εἶδες, ἐξ ἴσου ἡμῖν κὴ σὺ γελήσεσ. εἰ δ' μὴ, ὄρα μὴ ἄλογος ἡ ἐπιτίμησις εἶναί σου δοξῇ, κὴ θρασεῖα, κατηγορεῦντος, ὧν ἀγνοεῖς. Κρά. ἔτι γὸ τοῦτό μοι τὸ λοιπὸν ἰῶ ἐν βαθεῖ τούτῳ πώγωνι, καὶ πολιᾷ τῇ κόμῃ, καθῆσθαι μέσον ἐν τοῖς γυναίοις, καὶ τοῖς μεμηνόσιν ἐκείνοις θεατῶς, κροτοῦντά τε, ᾠδοσέπ, καὶ ἐπαίνοις ἀωρεπιςάτοις ἐπιβοῶντα, ὀλέθρῳ τινὶ ἀνθρώπῳ εἰς οὐδὲν δέον καταπλωμώμ; Λυκι. συγγνωςά σου ταῦτα ὦ Κρόνων. εἰ δέ μοι πειθεῖπς ποτὲ, καὶ ὅσον πέρας ἕνεκα παρέλθοις ἑαυτὸν, ἀναπετάσας τὼ ὀφθαλμοὶς, εὖ οἶδα ὡς ἂν ἀνάσχοιο ἄν, μὴ οὐχὶ πρὸ τῶν ἄλλων θέαν ἐν ἐπιτηδείῳ καταλαμβάνων. ὅθεν καὶ ὄψει ἀκριβῶς, κὴ ἀκούσῃ ἅπαντα. Κρα. μὴ ὤρκωσιν ἀρα ἰκοίμιλω, εἴ τι τοιῶτον ἀναρρίμιλω ποτὲ, ἐς' ἂν δυσύς τε εἴλω τὰ σκέλη, καὶ τὸ ᾠόειον ἀπαρέπλτος, ὡς γωῦγε καὶ σὲ ἤδη ἐλεῶ, τελέως ἡμῖν ἐκβεβακχευμένον.

tione, & theatro geruntur, ea vituperas, an verò ſpectaculi ignarus, illud tamen, vt ais, turpe & execrandum eſſe ducis? Si enim vidiſti, par nobis hac in re euaſiſti. Sin minùs, vide ne iniqua & temeraria videatur increpatio tua, qui ignota tibi crimineris. *Cra.* Ergo hoc mihi adhuc ſupererat, vt cum tam promiſſa barba, caniſque crinibus, ſederem inter mulierculas, & inſanientes illos ſpectatores, applaudens, & laudibus indecentiſſimis acclamans homini perdito nullum in vſum fracto? *Luc.* Hæc tibi ignoſcenda Crato. Probè tamen ſcio, ſiquando mih crederes, téque expanſis oculis, tantillum experiendi gratia ſpectatorem præberes, nihil tibi futurum eſſe antiquius, quàm vt locum occupares commodum, vnde ſpectaculum accuratè cernere, omniáque audire poſſes. *Cra.* Nunquam ego venuſtatem conſequar, ſiquid huiuſmodi ſuſtinuero vnquam, donec cruribus ſim hirſutis, incomptáque barba, vt me tui nunc miſeret, modis omnibus inſanientis.

Λυκι. βούλει οὖν ἀφέμενος ὦ ἑταῖρε τῶν βλασφημιῶν τούτων, ἀκοῦσαί μου τι περὶ ὀρχήσεως λέγοντος, καὶ τῶν ἐν αὐτῇ καλῶν, καὶ ὡς οὐ τερπνὴ μόνον, ἀλλὰ καὶ ὠφέλιμός ἐστι τοῖς θεωμένοις, καὶ ὅσα παιδεύει, καὶ ὅσα διδάσκει, καὶ ὡς ῥυθμίζει τῶν ὁρώντων τὰς ψυχάς, καλλίστοις θεάμασιν ἐγγυμνάζουσα, καὶ ἀρίστοις ἀκούσμασιν ἐνδιατρίβουσα, καὶ κοινόν τι ψυχῆς καὶ σώματος κάλλος ἐπιδεικνυμένη; τὸ γὰρ καὶ μὴ μουσικῆς, καὶ ῥυθμοῦ παῦτα πάντα ποιεῖν, οὐ φόρος ἂν αὐτῆς, ἀλλ' ἔπαινος ἂν εἴη. Κρα. ἐμοὶ μὲν ἡ πάνυ σχολὴ μεμηνότος ἀνδρὸς ἀκροᾶσθαι, πλὴν νόσον γε αὐτὸ ἐπονείδιστος. σὺ δ', εἰ βούλει λῆρόν τινα κατασκεδάσαι μου, ἕτοιμος φιλικῶς ταύτην λειτουργίαν ὑποδύναι, καὶ παρασχεῖν τὰ ὦτα, καὶ ἀνεύκηρᾶ παρακούειν τῶν φαύλων δυνάμενος. ὥστε ἤδη σιωπήσομαί σοι. καὶ λέγε ὁπόσα ἐθέλοις, ὡς μὴ δ' ἀκούοντός τινος. Λυκι. εὖγε ὦ Κράτων. καὶ τούτου ἐδεόμην μάλιστα. εἴση γὰρ κατ' ὀλίγον εἰ λῆρος εἶναί σοι δόξει τὰ λεχθησόμενα. καὶ σκέψαι γε ἐκεῖνο πάνυ

Luc. Vis ergo, amice, omissis conuitijs istis, attendere mihi nonnihil de Saltatione dicenti, déque ijs quæ ipsi insunt decora, vtque spectantibus non modò est iucunda, sed etiam vtilis, tum quarum rerum peritiam, tum quarum doctrinam præstet, & vt aptè spectantium mentes componat, pulcherrimis spectaculis se exercens, & dandis præceptis optimis operam ponens, & communem quandam animæ & corporis pulchritudinem ostendens? Etenim quod hæc omnia facit cum Musica, & modulis, non vitio sed laudi tribuendum. *Cra.* Mihi quidem haudquaquam vacat hominem insanientem, suúmque morbum laudantem audire. Verùm si velis me nugis inanibus conspergere, paratus sum in hoc officioſè tibi inseruire, & aures præbere, cùm sine cera res malas audire possim. Quare tibi silentium impertiam: dic verò quicquid libuerit, ac si nemo audiat. *Luc.* Rectè profectò, Craton: & hoc expetebam maximè. Nam breui cognoſces an quæ dicentur, nugæ tibi sint censendæ. Ac primùm quidem omnino

ignorare

ἀγνοηκέναι μοι δοκεῖς ὡς ὁ νεώτερον τὸ τῆς ὀρχήσεως ἐπιτήδευμα τοῦτο ὄντιν, οὐδ' ἔχθες, οὐδὲ πρώην ἀρξάμενον, οἷον κατὰ τοὺς πατέρας ἡμῶν, ἢ τοὺς ἐκείνων, ἀλλ' οὐδὲ παλαιότατα ὀρχήσεως σπέρμα γενεαλογοῦντες, ἅμα τῇ πρώτῃ γενέσει τῶν ὅλων φαῖεν αὐτοῖσι καὶ ὄρχησιν ἀναφῦναι, τῷ πρώτῳ ἐκείνῳ ἔρωτι συναφανεῖσαν. ἡ γοῦν χορεία τῶν ἀστέρων, καὶ ἡ περὶ τοὺς ἀπλανεῖς τῶν πλανήτων συμπλοκή, καὶ εὐρυθμίος αὐτῶν κοινωνία, καὶ ἔντακτος ἁρμονία, τὰ πρωτόγονα ὀρχήσεως δείγματά ὄντι. κατ' ὀλίγον δ' αὐξανομένη, καὶ πρὸς τὸ βέλτιον ἀεὶ προδήκης πυγχάνουσα, νῦν ἔοικεν ἐς τὸ ἀκρότατον ἀποτετελέσθαι, καὶ γεγωνέναι ποικίλον τι, καὶ παναρμόνιον, καὶ πολύμουσον ἄγαλμα. πρῶτον δέ φασι Ῥέαν πεπαιδεῦσθαι τῇ τέχνῃ, ἐν Φρυγίᾳ μέν, τοὺς Κορύβαντας, ἐν Κρήτῃ δέ, τοὺς Κουρῆτας ὀρχεῖσθαι κελεῦσαι. καὶ ἃ τὰ μέτεια ὤνατο τῆς τέχνης αὐτῶν. οἱ γὰρ περιορχούμενοι, ἐξεσώσαντο αὐτῇ τὸν Δία, ὥστε καὶ σῶσαι εἰκότως ἂν ὁ Ζεὺς ὀφείλειν ὁμολογίαν αὐτοῖς, ἐκφυγὼν διὰ τῶν αὐτῶν ὄρχησιν τοὺς πατρώους ὀδόντας,

ignorare mihi videris, non nouam esse hanc artem Saltationis, nec heri, vel pridie natam, puta maiorum nostrorum, aut proauorum memoria. Sed qui quàm verissimè Saltationis ortum docuerunt, affirmant simul cum prima rerum vniuersitatis generatione Saltationem ortam esse, & cũ Amore vetustissimo illo Deo in lucem prodijsse. Etenim ipsa syderum chorea, & stellarum errantium cum non errantibus coniunctio, earúmque concinna communio, & constans harmonia, Saltationis illius primigeniæ sunt indicia. Quæ paulatim incrementa capiens, & in dies additionem in melius obtinẽs, nunc summam perfectionem videtur attigisse, & in varium quoddam, omnino cõcinnum, multiplicísque scientiæ Bonum euasisse. Primùm autem dicunt Rheam hac arte delectatam, in Phrygia quidem, Corybãtas, in Creta verò, Curetas saltare iussisse. Neque parum ars eorum illi profuit: quippe circumsaltantes seruarũt illi Iouem, ita vt ipsis merecedem salutis debere se Iupiter confiteatur, siquidem per saltationem illorũm paternos dẽtes effugit.

ἐν ὅπλοις ἡ ἀυτῶν ἡ ἔρχησις
λῶ, τὰ ξίφη μεταξὺ κροτοῦ-
των πρὸς τὰς ἀσπίδας, καὶ πη-
δήσεις τινὰς ἔνθεόν τι, καὶ πολεμι-
κόν. μετ' ὀλίγον, Κρητῶν οἱ κράτι-
στοι ἐνεργῶς ὀρχησάμενοι
αὐτὸ, ἀρίστοι ὀρχησταὶ ἐδόκουν,
αὐχὴ οἱ ἰδιῶται μόνον, ἀλλὰ
καὶ οἱ βασιλικώτεροι, καὶ πρω-
τεύειν ἀξιοῦντες. ὁ γοῦν Ομη-
ρος τὸν Μηριόνην ἐκ ἀρχήσα
βουλόμενος, ἀλλὰ κοσμῆσαι,
ὀρχηστὴν πεποίηκε. καὶ οὕτως
ἄρα ἐπίσημος λῶ, καὶ γνώριμος
ἅπασιν ὢν τὴν ὀρχηστικὴν, ὥστε
ἐχ οἱ Ελληνες μόνον ταῦτα
ἐπίσαντο περὶ αὐτὸ, ἀλλὰ καὶ
οἱ Τρῶες αὐτοὶ, καίτοι πο-
λέμιοι ὄντες. ἑώρων γὰρ οἶμαι.
καὶ τὸν ἐν τῷ πολεμεῖν αὐ-
τῶ κουφότητα, καὶ εὐρυθμίαν,
ὧν ἐξ ὀρχήσεως ἐκέκτητο. φησὶ
γὰρ τὰ ἔπη ὧδέ πως, Μηριόνη,
τάχα κέν σε καὶ ὀρχησὶν ὧρ
ἑόντα, Εγχος ἐμὸν κατέπαυσε.
καὶ ὅμως ὁ κατέπαυσεν αὐ-
τόν. ἅτε γὰρ ἀσκημένος ἐν τῇ
ὀρχηστικῇ, ῥᾳδίως οἶμαι διεδι-
δρασκε τὰς ἐπ' αὐτὸν ἀπο-
σεις τῶν ἀκοντίων. πολλοὶς γὰρ
καὶ ἄλλοις τῶν ἡρώων εἰπεῖν
ἔχων τοῖς αὐτοῖς ἐγγεγυμνα-
σμένοις, καὶ τέχνῃ τὸ πρᾶγμα

Saltabant autem armati, & gladios ad scuta collidebant interim, & furibundum bellicúmque quiddam saliebant. Mox Cretensium præstantissimi, summo studio idem exercentes, optimi saltatores euasêre, non tùm homines priuati obscuro loco orti, sed & nobiliores, ac primates. Quare Homerus non quòd Merionem sugillare, sed laudis ornamento decorare vellet, Saltatorem compellauit: qui eò claritudinis & notitiæ apud omnes venit ob saltandi peritiam, vt hæc non Græci solùm, sed & ipsi Troiani, quanquam hostes, de illo comperta haberent. Videbant enim, vt puto, eius in bellando agilitatem, cõcinnúmque motum quem ex saltatione acquisiuerat. Versus Homeri sic loquuntur. *Temea, Merione, quanuis saltare peritum, Hasta tibi stravisset.* Nec tamen ipsum prostrauit. Etenim vt pote in saltandi arte exercitatus, facilè, opinor, contorta in se iacula deuitabat. Et quanquam complures heroës recensere possem in hoc studio exercitatos, qui ex eo artem fecerũt, vnum puto sufficere

πεπαιδευμένους, ἱκανὸν ἡγοῦμαι

Νεοπτόλεμον, Ἀχιλλέως μὲν παῖδα ὄντα, πάνυ δὲ διαφέροντα ὀρχηστικῇ, καὶ εἶδος τὸ κάλλιστον αὐτῇ περιτεθεικότα, Πυρρίχιον ἀπ' αὐτοῦ κεκλημένον. καὶ ὁ Ἀχιλλεὺς ταῦτα ἅμα τὸ παιδὸς πρωθήκῃ ἴλιος, μᾶλλον ἔχαιρεν εἶναι, ἢ ὅτι τῷ κάλλει. καὶ τὴν ἄλλην ἀλκὴν αὐτοῦ. τοιγαροῦν τὴν Ἰλιον τέως ἀνάλωτον οὖσαν, ἡ ἐκείνου ὀρχηστικὴ καθεῖλε, καὶ εἰς ἔδαφος κατέρριψε. Λακεδαιμονίοις μὲν, ἀρίστοις Ἑλλήνων εἶναι δοκοῦσι, παρὰ Πολυδεύκους, καὶ Κάστορος καρυατίζειν μαθοῦσι, ὀρχήσεως δὲ τοῦτο εἶδος, ἐν Καρύαις τῇ Λακωνικῇ διδασκόμενον, ἅπαντα μετὰ μουσῶν ποιοῦσιν, ἄχρι τοῦ πολεμεῖν πρὸς αὐλὸν, καὶ ῥυθμὸν, καὶ ἔνταξιν ἔμβασιν τοῦ ποδός. καὶ τὸ πρῶτον σύνθημα Λακεδαιμονίοις πρὸς τὴν μάχην ὁ αὐλὸς ἐνδίδωσι. τοιγαροῦν καὶ ἐκ παίδων ἁπάντων, μουσικῆς αὐτοῖς, καὶ εὐρυθμίας ἠγούμεθα. ἴδοις δ' ἂν καὶ τοὺς ἐπιβίους αὐτῶν οὐ μεῖον ἐγχειδοῦντας, ἢ ὁπλομαχεῖν μανθάνοντας. ὅταν γὰρ ἀκροχειρισάμενοι, καὶ παίσαντες ἀλλήλους, καὶ παθόντες, ἐν τῷ μέρει παύσωνται,

Neoptolemum Achillis filium, qui Saltandi arte præcelluit, eíque ſpeciem pulcherrimam addidit, Pyrrichiam ab ipſo denominatam. Quibus de filio auditis Achilles, magis vt opinor, eſt gauiſus, quàm ob illius pulchritudinem & robur. Quare Ilium quod hactenus fuerat inexpugnabile, hæc illius ſaltandi induſtria diruit, & ſolo æquauit. Lacedæmonij quoque, qui Græcorum cenſebantur præſtantiſſimi, cùm ex Polluce & Caſtore didiciſſent caryatiſſare (quod ſaltationis genus Caryis vrbe Laconiæ docebatur, omnia cum cantu faciebant, adeò vt ad tibiarum modulos, & rythmum, moderatúmque pedis ingreſſum prælia committere ſolerent. Ac primùm quidem conſerendarum manuum ſignum Lacedæmonijs tibia dabatur. Proinde duce Muſica, & modulorum concinnitate, victoriam de omnibus reportabant. Vidiſſes autem eorum adoleſcentes, non minùs ſaltandi artem, quàm armis pugnandi rationem diſcere. Cùm enim ſummis digitis colluctari, ac ſe mutuò cædere deſiſſent,

εἰς ὄρχησιν αὐτοῖς ἡ ἀγωνία τελευτᾷ. καὶ αὐλητὴς μέ, ἐν τῷ μέσῳ κάθηται ἐπαυλῶν, καὶ κυπτῶν τῷ ποδί. οἱ δὲ, κύκλον ἀλλήλοις ἐπόμβοι, σχήματα παντοῖα ἐπιδείκνυνται πρὸς ῥυθμὸν ἐμβαίνοντες, ἄρτι μὲν πολεμικὰ, καὶ μετ' ὀλίγον ὑπὸ χορευτικὰ, ἃ Διονύσῳ καὶ Ἀφροδίτῃ φίλα. τοιγαροῦν καὶ τὸ ἆσμα, ὃ μεταξὺ ὀρχούμενοι ᾄδουσιν, Ἀφροδίτης ἐπικλησίς ἐστι, καὶ ἐρώτων, ὡς συγκωμάζοιεν αὐτοῖς, καὶ συνορχοῖντο. καὶ διδάσκει ὁ τῶν ἀσμάτων, διὸ δὴ ἄδεται, διδασκαλίαν ἔχει ὡς χρὴ ὀρχεῖσθαι. πόρρω γάρ φασιν ὦ παῖδες πόδα μεταβατε, καὶ κωμάσατε βέλτιον. τουτέστιν, ἄμεινον ὀρχήσασθε. ὅμοια δὲ καὶ οἱ τὸν ὅρμον καλούμενον ὀρχούμενοι ποιοῦσιν. ὁ δὲ ὅρμος, ὄρχησίς ἐστι κοινὴ ἐρήβων τε, καὶ παρθένων, παρ' ἕνα χορευόντων, καὶ ὡς ἀληθῶς ὅρμῳ ἐοικότων. καὶ ἡγεῖται μὲν ὁ ἔφηβος, τὰ νεανικὰ ὀρχούμενος, καὶ ἅσοις ὕστερον ἐν πολέμῳ χρήσεται. ἡ παρθένος δὲ, ἕπεται κοσμίως, τὸ θῆλυ χορεύειν διδάσκουσα, ὡς εἶναι τὸν ὅρμον ἐκ σωφροσύνης,

in saltationem lucta desinebat. Tum tibicen tibia canens in medio sedebat, pedibúsque strepebat. Illi verò alij alios ex ordine sequentes, omnigenas corporis figuras ad numerum ingredientes, nunc bellicas, mox saltatorias Baccho Venerique gratas exprimebant. Proinde etiam carmen, quod inter saltandum canebant, cognomentum à Venere, & Cupidinibus acceperat, ac si vnà cum illis choreæ & saltationi indulsissent. Alterum autem ex carminibus, etenim duo canebantur, saltandi præcepta continebat. Procul, aiunt, ô pueri, promouete pedem, & tripudiate meliùs, hoc est elegantiùs saltate. Similia faciebant qui Hormum saltabant. Est autem Hormus, Saltationis genus commune cùm adolescentibus, tum virginibus, alternatim ad choream dispositis, & monile reuera repræsentãtibus. Solet autem adolescens chorum ducere, more iuuenili saltãs, quo postea in bello vtatur. Hunc modestè sequitur puella, fœmineum saltare docens: vt Hormum ex Temperantia & Fortitudine cõpositũ rectè dicam⁹.

καὶ αὐδείας πλεκόμενον. καὶ

καὶ γυμνοποδίαι ὄ, αὐτοῖς ὁμοίως ὀρχησίς ὄστιν. ἃ ὄ Ὁμηρος ἐν Ἀριάδνης ἐν τῇ ἀσπίδι πεποίηκε, καὶ τὸν χορὸν, ὃν αὐτῇ Δαίδαλος ἐποίησεν, ὡς ἀνέγνωκοτι σοι παρείημι, καὶ τοὺς ὀρχηστὰς ὄ τοὺς δύο, οὓς ἐκεῖ ὁ ποιητὴς κυβιστητῆρας καλεῖ, ἡγουμένους τοῦ χοροῦ. καὶ πάλιν, ἃ ἐν τῇ ἀσπίδι λέγει, Κέρσι δ' ὀρχηστῆρες ἐδίνευον, ὡς τι κάλλιστον τοῦτο τοῦ Ἡφαίστου ἐμποιήσαντος τῇ ἀσπίδι. τὸν μὲν γὰρ Φαίακας καὶ πάνυ εἰκὸς ἦν ὀρχήσει χαίρειν, ἁβρούς τε ὄντας, καὶ ἐν πάσῃ εὐδαιμονίᾳ διατρίβοντας. ὁ μὲν οὖν Ὁμηρος, τοῦτο αὐτῶν μάλιστα θαυμάζοντα πεποίηκε τὸν Ὀδυσσέα, καὶ τὰς μαρμαρυγὰς τῶν ποδῶν θεώμενον. ἐν μὲν οὖν Θεσσαλίᾳ, τοσοῦτον ἐπέδωκε τῆς ὀρχηστικῆς ἡ ἄσκησις, ὥστε τοὺς θεσσάλους, καὶ θεσσαγωνίσας αὐτῶν, θεσσορχησῆσαι ἐκάλουν. καὶ δηλοῦσι τοῦτο αἱ τῶν ἀνδριάντων ἐπιγραφαὶ, οὓς τοῖς ἀριστεύουσιν ἀνίστασαν. θεσσύκεινε γὰρ φησι θεσσορχησῆσα ἡ πόλις. καὶ αὖθις, Εἰλατίῳνι τὰς εἰκόνας ὁ δῆμος, εὖ ὀρχησαμένῳ τοὺ μάχαρ. ἔτι λέγειν ὅτι

Erant & illis Gymnopodiæ, genus Saltationis. Cæterùm quæ Homerus memoriæ prodidit in clypeo super Ariadne, & choro quem illi instituerat Dædalus, ea, vt tibi lecta prætermitto: præterea duos illos saltatores quos ibidem poëta Cybesteteras vocat chorum ducentes. Rursùm quæ clypeo inesse memorat, *Cernere erat iuuenes; duos agitare choreas*: tanquam rem omnium pulcherrimam saltationem clypeo Vulcanus addidisset. Etenim verisimile erat Phæacas choreis gaudere, vt qui delicijs affluerent, ac in omni felicitatis genere degerent. Proinde Homerus, hoc præcipuè illorum in rebus admirantem facit Vlyssem, & pedum micationes contemplantem. Atque in Thessalia tantum creuit Saltationis exercitatio, vt populi præsides, eorúmq; antesignanos, præsaltatores nuncuparint. Quod indicant statuarum inscriptiones, quas strenuis viris erigebant. Prætulit enim, præsaltatorem ciuitas. Et iterum Elationi posuit hanc imaginem populus, propterea quòd pugnam rectè desaltarit. Mitto illud, nullas vnquam apud veteres celebratas fuisse τελετὰς ἀρχαίας οὐδεμιᾶς

ὄρχησιν ἐυρεῖν, ἄνευ ὀρχήσεως, Ὀρφέως δηλαδὴ, καὶ Μουσαίου, καὶ τῶν τότε ἀρίστων ὀρχηστῶν καταστησαμένων αὐτάς, ὡς τι κάλλιστον καὶ τοῦτο νομοθετησάντων σὺν ῥυθμῷ, καὶ ὀρχήσει μυεῖσθαι. ὅτι δ' οὕτως ἔχει, τὰ μὲν ὄργια σιωπᾷν ἄξιον, τῶν ἀμυήτων ἕνεκα. ἐκεῖνο δὲ πάντες ἀκούουσιν, ὅτι τοὺς διαχορεύοντας τὰ μυστήρια, διορχεῖσθαι λέγουσιν οἱ πολλοί. ἐν Δήλῳ δὲ γε καὶ δὴ αἱ θυσίαι ἄνευ ὀρχήσεως, ἀλλὰ σὺν ταύτῃ, καὶ μετὰ μουσικῆς ἐλήγοντο, παίδων χοροὶ συνελθόντες ἐν αὐλῇ, καὶ κιθάρᾳ, οἱ μὲν, ἐχόρευον, ὑπωρχοῦντο δὲ οἱ ἄριστοι, προκριθέντες ἐκ αὐτῶν. τὰ γοῦν τοῖς χοροῖς ἁρμόζοντα τούτοις ἄσματα, ὑπορχήματα ἐκαλεῖτο, καὶ ἐμπέπληστο τῶν τοιούτων ἡ λύρα. καὶ τί σοι τοὺς Ἕλληνας λέγω, ὅτου καὶ Ἰνδοὶ, ἐπειδὴ ἔωθεν ἀνεγάντες, προσεύχονται τῷ ἡλίῳ, οὐχ ὥσπερ ἡμεῖς τὴν χεῖρα κύσαντες, ἀρκούμεθα ἐντελῆ ἡμῶν εἶναι τὴν εὐχὴν, ἀλλ' ἐκεῖνοι πρὸς τὴν ἀνατολὴν στάντες, ὀρχήσει τὸν ἥλιον ἀσπάζονται, χηματίζοντες ἑαυτοὺς σιωπῇ, καὶ μιμούμενοι τὴν χορείαν τοῦ θεοῦ. καὶ τοῦτ'

festiuitates, sine saltatione, quippe quas Orpheus, Musæus, atque optimi id temporis saltatores instituerunt, atque hoc, vt honestissimum quiddam, rhythmo & saltatione initiari sãxerunt. Quòd autem hoc ita se habeat, æquum est vt orgia reticeant, propter non initiatos. Sed illud omnes audiunt, eos à vulgo desaltasse dici, qui mysteria prodiderunt. Porrò nulla in Delo sacra sine saltatione peragebantur, sed ea, etiam musica adhibebatur. Puerorum chori cum tibia, citharáque ingressi tripudiabant, quibus canentibus optimi quique saltationem accommodabant, ex eorum numero delecti. Quare cantilenas hisce choris conscriptas, Hyporchemata vocabant, talibúsque lyra impleta fuerat. Quid verò Græcos tibi commemorem, cùm Indi quoque posteaquã mane surrexerunt, Solem precentur, non quemadmodum nos manum deosculati, perfectam precationem esse putamus. Sed illi ad ortum excitati, saltatione Solem salutant; silẽtio semetipsos cõponẽtes, Deíq; choream imitãtes. Et hæc Indorũ est pre-

τὸν Ἰνδῶν καὶ εὐχὴ, καὶ χο-

θεοὶ, καὶ θυσία. διὸ καὶ τούτοις ἱλεοῦνται τὸν θεὸν δὶς, καὶ ἀρχομένης, καὶ δυομένης τῆς ἡμέρας. Αἰθίοπες δέ γε, καὶ πολεμοῦντες, σὺν ὁρμῇσει αὐτὸ δρῶσι. καὶ ὅτι ἂν ἀφίῃ τὸ βέλος αἰθίοψ αὐτὸς, ἀφελὼν τῆς κεφαλῆς, ταύτῃ γὰρ αὐτὴ φαρέτρας χρῶνται, περιδέοντες αὐτῇ ἀκτινηδὸν τὰ βέλη, εἰ μὴ πρότερον ὁρμήσαιτο, καὶ τῷ σχήματι ἀπειλήσειε, καὶ προεκφοβήσειε τῇ ὁρμήσει τὸν πολέμιον. ἄξιον δὲ, ἐπεὶ τὴν Ἰνδικὴν, καὶ τὴν Αἰθιοπίαν διεξελήλυθαμεν, καὶ ἐς τὴν γείτονα αὐτῶν Αἴγυπτον καταβῆναι τῷ λόγῳ. δοκεῖ γάρ μοι ὁ παλαιὸς μῦθος καὶ Πρωτέα τὸν φιλόπλιον, ὃν ἄλλο τι, ἢ ὁρχηστήν τινα γενέσθαι λέγειν, μιμητικὸν ἄνθρωπον, καὶ πρὸς πάντα σχηματίζεσθαι, καὶ μεταβάλλεσθαι δυνάμενον, ὡς καὶ ὕδατος ὑγρότητα μιμεῖσθαι, καὶ πυρὸς ὀξύτητα ἐν τῇ τῆς κινήσεως σφοδρότητι, καὶ λέοντος ἀγριότητα, καὶ παρδάλεως θυμὸν, καὶ δένδρου βάσιμα. καὶ ὅλως, ὅ, τι καὶ θελήσειεν. ὁ δὲ μῦθος, παραλαβὼν πρὸς τὸ παραδοξότερον, τὴν φύσιν αὐτῆς διηγήσατο, ὡς γιγνομένου ταῦτα, ἅπερ

catio, & chori, & sacrificium. Quibus bis, puta oriente & desinente die, deum placant. Æthiopes verò bellum cum saltatione ineunt. Nec quisquam Æthiopum, sagittam à capite demptam, (nam hoc loco pharetræ vtuntur, ipsi radiorum instar tela circumligantes) emittit, quin priùs saltauerit, ac specie minatus sit, & saltatione hostem antè deterruerit. Æquum verò est, vt India & Æthiopia peragratis, in vicinam Ægyptum oratione descendamus. Vetus enim illa fabula Proteum illum Ægyptium, nihil aliud quàm saltatorem fuisse mihi innuere videtur, hominem imitandi peritum, quique in varias species & formas mutare se posset, vt & aquæ humiditatem, & ignis celeritatem in motus vehementia, & leonis immanitatem, & Pardalis impetum, & arboris quassum, denique quicquid vellet, imitaretur. Cæterùm hæc fabula, rem contra omnium opinionem assumens, quasi in ea mutaretur, quæ imitabatur, ingenium ipsius explicauit. Qua facultate

ἐμιμεῖτο, ὅθεν δὴ καὶ τοῖς

νῦν ὀρχουμένοις παρέσεσιν. ἴδοις τ' ἂν ἓν αὐτὸν πρὸς τ' αὐτὸν καιρὸν ὠκέως διαλλαττόμενος, καὶ αὐτὸν μιμούμενος τὸν Πρωτέα. εἰκάζειν δ' χρὴ καὶ τῶν Ἐμπουσαν τιν' ἐς μυείας μορφὰς μεταβαλλομένην, τοιαύτην τινὰ καὶ ἄνθρωπον ὑπὸ τῶν μύθων παραδεδόσθαι. ἐπὶ τούτοις δίκαιον μὴ δ' τ' Ρωμαίων ὀρχήσεως ἀμνημονεῖν, ὧν οἱ συγγενέστατοι αὐτῶν, τῷ πολεμικωτάτῳ τ' θεῶν Ἄρει, οἱ Σάλιοι καλούμενοι, ἱερωσύνης δ' τοῦτο ὄνομα, ὀρχοῦνται σεμνοτάτην τὰ ἅμα, καὶ ἱερωτάτην. βιβυνὸς δ' μῦθος καὶ ἔτος, οὐ πάνυ τῶν Ἰταλιωτικῶν ἀλλότριος, οἳ τ' Πείανον δαίμονα πολεμικὸν, τῶν Τιτάνων οἶμαι ἕνα, ἢ τ' Ἰδαίων δακτύλων, τοῦτο ἔργον πεποιημένον, τὸ ἐνόπλια παιδεύειν, παραλαβόντα παρὰ τῆς Ἥρας τ' Ἄρη, παῖδα μὲν ἔτι, σκληρὸν δ', καὶ πρὸς τὸ μετιέναι ἀνδρεῖον, μὴ πρότερον ὁπλομαχεῖν διδάξαι, πρὶν τέλειον ὀρχήσεσιν ἀπεργάσασθαι. καὶ ἐπὶ τούτῳ, καὶ μισθὸς αὐτῷ παρὰ τ' Ἥρας ἐγένετο, δεκάτην αἰεὶ τῶν ἐκ τοῦ πολέμου περιγινομένων τῷ Ἄρει, παρ' αὐτῶν λαμβάνειν. τὰ μὲν δὴ

& huius temporis saltatores sunt præditi : ac proindè videris ipsos eodem tempore confestim immutari, ipsúmque Proteum imitari. Quinetiam conijciendum est, Empusam quæ in formas innumeras mutabatur, huiusmodi saltatricem à fabulis fuisse traditam. Præter hæc æquum est, vt neque Romanæ saltationis obliuiscamur, quam Romanorum nobilissimi quique, Marti Deorum bellicosissimo, qui Salij vocantur, quòd est sacerdotij nomen, grauissimam & religiosissimam exercent. Neque hæc Bithyna fabula, multum ab instituto Italorum abhorret, quæ perhibet Priapum bellatorem Deum, vnum opinor ex Titanibus aut Dactylis Idæis, opus illud factum, ad rerum militarium institutionem, Martem à Iunone acceptum adhuc puerum, sed durum, ac præter modum virilem, non priùs armis depugnare docuisse, quàm perfectum saltatorem reddidisset. Quamobrem & merces illi à Iunone destinata est, vt decimam partem spoliorum bello partorum à Marte semper acciperet. Neque enim

Διονυσιακὰ, καὶ Βακχικὰ, οἶμαί σε μὴ προσμένειν ἐμοῦ ἀκοῦσαι, ὅτι ὀρχήσεις εἰσὶν ἅπαντα ταῦτα. τριῶν γοῦν οὐσῶν τῶν ἁπλουστάτων ὀρχήσεων, κορδακος, καὶ σικιννίδος, καὶ ἐμμελείας, οἱ Διονύσου θεράποντες, οἱ Σάτυροι, πάντας ἐξευρόντες, ἀφ' αὐτῶν ἑκάστην ὠνόμασαν. καὶ ταύτῃ τῇ τέχνῃ κεχαρισμένος ὁ Διόνυσος, Τυρρηνοὺς, καὶ Ἰνδοὺς, καὶ Λυδοὺς ἐχειρώσατο, καὶ φύλον οὕτω μαχιμον τοῖς αὐτοῦ θιάσοις κατωρχήσατο. ὥστε ὦ θαυμάσιε, ὄρα μὴ ἀνόσιον ᾖ καταγορεῖν ὑπὲρ δαίμονος θεῖόν τε ἅμα, καὶ μυστικοῦ, καὶ τοσούτοις θεοῖς ἐπιτηδευμένου, καὶ ὅτι τιμῇ αὐτῶν ἀγαλλόμενος, καὶ τοσαύτην τέρψιν ἅμα, καὶ παιδιὰν ὠφέλιμον παρέχομένῳ. θαυμάζω δέ σου κἀκεῖνο, εἰδὼς Ὁμήρου, καὶ Ἡσιόδου μάλιστα ἐραστὴν ὄντα σε, αὖθις τὸ ὅτι τοὺς ποιητὰς ἐπαινέσομαι, πῶς αὐτίῤῥεγέσθαι ἐκείνοις τολμᾷς, περὶ τῶν πάντων ὀρχήσιν ἐπαινοῦσιν. ὁ μὲν γὰρ Ὅμηρος, τὰ ἥδιστα, καὶ κάλλιστα καταλέγων, ὕπνον, καὶ φιλότητα, καὶ μολπὴν, καὶ ὀρχηθμὸν, μόνην ταύτην ἀμέμπτως ἀνόμασε, περσμαρτυρήσας,

arbitror te expectare vt ex me audias Dionysiaca & Bacchica, illa omnia genus fuisse saltationis. Cùm itaque tria sint celeberrima saltationum genera, puta Cordax, Sicinnis, & Emmeleia, quibus Satyri Bacchi ministri inuentis, singulis à se nomen indiderunt: hac saltandi arte vtens Bacchus, Tyrrhenos, Indos, & Lydos subiugauit, & gentes adeò bellicosas ipsis cum thiasis saltatione debellauit. Quocirca, ô admirande, vide ne sit impium in crimen vocare tam diuinum institutum, & mysticum, & tantis à Dijs studioſè cultum, & in ipsorum honorem exerceri solitum, & quod tantam oblectationem simul, & vtilem lusum exhibet. Sed illud de te miror, cùm sciam te Homeri & Hesiodi amantissimum esse (Iterum enim ad poëtas redeo) qua fronte illis contradicere audeas, qui præ omnibus Saltationem laudant. Nam Homerus res omnium suauissimas & pulcherrimas recensens, nempe somnum, amorem, cantum, & saltationem, solam hanc inculpatam appellauit, ascribens

γὴ Διὰ καὶ τὸ ἡδὺ τῇ μολπῇ, ἄμφω ἀμφότερα τῇ ὀρχηστικῇ πρόσεστι. καὶ ᾠδὴ γλυκερὸ, καὶ ὀρχησμὸς ἀμύμων, ὃν σὺ νεῦ μωμᾶσθαι ἐπινοεῖς. καὶ πάλιν ἐν ἑτέρῳ μέρει τῆς ποιήσεως. Ἄλλῳ μὲν γὰρ ἔδωκε θεὸς πολεμήια ἔργα, Ἄλλῳ δ' ὀρχησύν τ', καὶ ἱμερόεσσαν ἀοιδήν. ἱμερόεσσα γὰρ ὡς ἀληθῶς, ἡ μετ' ὀρχήσεως ᾠδή, καὶ δῶρον θεῶν τοῦτο κάλλιστον. καὶ ἔοικεν εἰς δύο διῃρηκὼς ὁ Ὁμηρος τὰ παντα πράγματα, πόλεμον, καὶ εἰρήνην, τοῖς τοῦ πολέμου μόνα ταῦτα ὡς κάλλιστα ἀπενδεικνύναι. ὁ δ' Ἡσίοδος, οὐ παρ' ἄλλου ἀκούσας, ἀλλ' ἰδὼν αὐτὸς ἑωθινοὺς ὀρχουμένας τὰς μούσας, ἐν ἀρχῇ τῶν ἐπῶν τοῦτο περὶ αὐτῶν τὸ μέγιστον ἐγκώμιον διηγεῖται, ὅτι περὶ χρυσῆν ἰοειδέα πρὸς ἀπαλοῖσιν ὀχεύμασι τοῦ πατρὸς ἕ βωμὸν περιχορεύουσι. ἀλλὰ σὺ μὴ ὦ γυναῖε, μονομαχῶν θεομαχῶν, ὑβρίζεις εἰς τὴν ὀρχηστικήν. ὁ Σωκράτης δ', σοφώτατος ἀνήρ, εἴγε πιστευτέον τοῦτο περὶ αὐτοῦ λέγοντι τῷ Πυθίῳ, οὐ μόνον ἐσπήνει τὴν ὀρχηστικήν, ἀλλὰ καὶ ἐμανθάνειν αὐτὴν ἠξίου, μέγιστον

per Iouem, cantui dulcedinem, quæ ambo arti saltandi adsunt, & cãtio dulcis, & inculpata Saltatio, quam tu nunc vituperare cogitas. Rursus alia in parte suę poëseos, ait. *Nam Deus, hunc belli reddit virtute, choreis Illum, alium grato cantus modulamine clarum.* Suauis enim profectò cantilena quę cum Saltatione est coniuncta, & hoc Deorum munus pulcherrimum. Ac mihi videtur Homerus mortalium res omnes in duo diuisisse, Bellum, & Pacem, & rebus bellicis has solas vt pulcherrimas oppositisse. Atque Hesiodus, qui ex alio non audiuit, sed ipsemet vidit statim ab auroræ exortu saltantes Musas, sui carminis initio de illis hoc maximum profert encomium, Nimirum eas circum fontem ferrugineum mollibus pedibus tripudiare, choreas agentes circum patris aram. Tu verò generose, tantum non cum Dijs pugnans, in saltandi artem es contumeliosus. Verùm Socrates, vir sapientissimus, si hoc de ipso dicenti Pythio est credendum, non modò laudauit artem saltandi, sed eam etiam discere voluit, cùm concinnitati, elegantiæ, rhythmi, & numerositati,

καὶ κινήσει ἐμμελεῖ, καὶ εὐχημοσύνῃ τῆ κινουμένου. καὶ ὃν ἠδεῖτο γέρων ἀνήρ, ἓν τῶν σεμνοτάτων μαθημάτων καὶ τοῦτο ἡγούμενος εἶναι. καὶ ἔμελλέ γε ἐκεῖνος περὶ ὀρχηστικὴν ἢ μετεώρως σοφιεῖσθαι, ὅτε καὶ τὰ μικρὰ ἐκ ὤκνει μανθάνειν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ διδασκαλεῖα τῶν αὐλητρίδων ἐφοίτα, καὶ παρ' ἑταίρας γυναικὸς ἐκ ἀπηξίου σοφιστοῦ τι ἀκούειν ἢ ἀσπασίας. καίτοι ἐκεῖνος ἤρτι ἀρχομένου ἐώρα τὴν τέχνην, καὶ οὐδέπω εἰς τοσοῦτον κάλλος διηκριβωμένην. εἰ δ' τὸν νοῦν ἐπὶ μέγιστον προαγαγόντας αὐτὴν ἐθεάτο, εὖ οἶδα, πάντων ἂν ἐκεῖνός γε ἀφέμενος, μόνῳ τῷ θεάματι τούτῳ τὸν νοῦν ἂν προσεῖχε, καὶ τοὺς παῖδας ἐκ ἂν ἄλλο τι πρὸ αὐτῆς ἐδίδαξατο. δοκεῖς δέ μοι ὅταν κωμῳδίαν, καὶ βαγῳδίαν ἐπαινῇς, ἐπιλελῆσθαι ὅτι καὶ ἐν ἑκατέρᾳ ἐκείνων ὀρχήσεως ἴδιόν τι εἶδός ἐστιν. οἷον, βαγικῇ μὲ, ἡ ἐμμέλεια. κωμῳδικῇ δ', ὁ κόρδαξ. ἐνίοτε δὲ καὶ τετάρτη, σικιννίδος προσλαμβανομένης. ἐπεὶ δ' ἐν ἀρχῇ καὶ προσεπίμασας τὴν ὀρχήσεως, τὴν βαγῳδίαν, καὶ τὴν

motui decenti, eiúsq; quod mouetur venustati plurimum tribueret. Nec veritus est ætate iam grandior Saltationem inter maximè A serias disciplinas habere: nec ei perdiscendæ parum erat operæ impensurus, quẽ etiam leuiora discere non piguit: sed tibicinarum quoque scholas frequentauit, neque à meretrice muliere Aspasia serium quippiam audire dedignatus est. B Atqui ille artem non ita pridem natam vidit, nec tanta pulchritudinis accessione conformatam. Qui si C nunc eos quorum opera in summum vsque fastigium euecta est, spectaret, sat scio illum reliquis omnibus posthabitis, hisce duntaxat D spectaculis animum adhibiturum, neque pueros quicquam priùs Saltatione edocturum. Videris autem mihi cùm laudes Comœdiam & Tragœdiam, oblitus esse, in vtraque illarum proprium E Saltationis genus esse, puta in Tragœdia, Emmeliam, in Comœdia, Cordacem, nonnunquam & tertiam, quum Sicinnis assumitur. Quandoquidem autem initio Saltationi prætulisti Tragœdiam, & Comœdiam, & circumforaneos tibicines, κωμῳδίαν, καὶ αὐλητὰς κυκλίους,

καὶ κιθαρῳδίαν, ἀναγώνια ταῦτα, καὶ διαπτοεῖ τὰ σεμνὰ θεάσεις πῶν, φέρε νῦν ἀντεξετάσωμεν τῇ ὀρχήσει ἕκαστον αὐτῶν. κἂν τὸν μὲν αὐλὸν, εἰ δοκεῖ, καὶ τὴν κιθάραν, παρῶμεν. μέρη γὰρ τῆς ὀρχήσεώς ἐστι καὶ ταῦτα. τὴν βαρβαρικὴν δέ γε ἀπὸ τοῦ σχήματος πρώτου καταμαθωμεν, οἷα ὄψιν, ὡς εἰδεχθὲς ἅμα, καὶ φοβερὸν θέαμα εἰς μῆκος ἄρρυθμον ἠσκημένος ἄνθρωπος, ἐμβάταις ὑψηλοῖς ἐποχούμενος, προσωπον ὑπὲρ κεφαλῆς ἀνατεινόμενον ἐπικείμενος, καὶ σῶμα κεχηνὸς πάμμεγα, ὡς καταπόμενος τοὺς θεατάς. ἐῶ λέγειν περιστερίδια, καὶ περγαστρίδια, περιδετὰ, καὶ ἐπιτεχνητὰ παχύτητα περιαπτούμενος, ὡς μὴ τῷ μήκει ἡ ἁρμονία ἐκλείπῃ μᾶλλον ἐλέγχεται. εἶτ' ἔνδοθεν αὐτὸς κεκραγὼς, ἑαυτὸν ἀνακλῶν, καὶ κατακλῶν, ἐνίοτε καὶ πειράζων τὰ ἰαμβεῖα, καὶ τὸ δὴ αἴσχιστον, μελῳδῶν τὰς συμφορὰς, καὶ μόνης τῆς φωνῆς ὑπόδυσιν παρέχων ἑαυτόν. τὰ γὰρ ἄλλα, τοῖς ποιηταῖς ἐμέλησε, περὶ πολλοῦ ποτε γενομένοις. καὶ μέχρι μὲν Ἀνδρομάχη τις, ἢ

& citharæ cantum, ſpectaculis conuenientia hæc, ac proinde grauia nuncupans, age nũc eorum vnumquodque cum Saltatione comparemus. Verùm, ſi videtur, tibiam & citharam omittamus: quæ ſunt partes Saltatoris adminiſtræ. Porrò Tragœdiam primùm ab habitu cognoſcamus, cuiuſmodi ſit, quàm ſit deforme, ſimúlque horrendum ſpectaculum, ſcilicet homo in longitudinem inconcinnam factus, altis cothurnis ingrediens, larua caput obductum habens, & amplo hians ore, tanquam deuoraturus ſpectatores, non dico pectoralia, ventràlia, aſcititiam, & artificialem craſſitudinem fingens, ne longitudine diſcors compoſitio in tenui corpuſculo magis reprehendatur: deinde intus vociferans, ſe ipſum retorquens, & diſtorquens, nonnunquam iambos cantillans, quódque turpiſſimum eſt, calamitates modulans, ac ſoli voci ſemet obnoxium præſtans. Nam cætera priſcis poëtis curæ fuerũt. Et quandiu quis Andromachen, aut Hecubam agit, tolerabilis eſt cantio.

Ἐχέθω δή, φορητὸς ἡ φδή,

ὅταν γ' Ἡρακλῆς αὐτὸς εἰσελθὼν μονῳδῇ, ὁπίλαδόμυος αὐτῷ, καὶ μήτε πίλον λεοντῆν ἀναλαβεῖς, μήτε τὸ ῥόπαλον, ὃ περικεῖται, σολοικίαν εὖ φέρων εἰκότως φαίη ἄν τις τὸ πρᾶγμα. καὶ γὰρ αὖ, ὅπερ ἐνεκάλεις τῇ ὀρχηστικῇ, τὸ, ἄνδρας ὄντας μιμεῖσθαι γυναῖκας, κοινὸν τοῦτο καὶ τῆς τραγῳδίας, καὶ τῆς κωμῳδίας ἔγκλημα ἂν εἴη. πλείους γοῦν ἐν αὐτοῖς τῶν ἀνδρῶν αἱ γυναῖκες. ἡ κωμῳδία γέ, καὶ τῶν προσώπων αὐτῶν τὸ καταγέλαστον, μέρος τῆς τερπνῆς αὐτῆς γενέσεως ἔχει, οἷα δᾶδων, καὶ πιλίων, καὶ μαγείρων πρόσωπα. τὸ γὰρ τῆς ὀρχήσεως σχῆμα, ὡς μὲ κόσμιον, καὶ ἐυπρεπὲς, οὐκ ἐμὲ χρὴ λέγειν. δῆλα γὰρ τοῖς μὴ τυφλοῖς ταῦτα. τὸ γὰρ πρόσωπον αὐτὸ, ὡς κάλλιστον, καὶ τῷ ὑποκειμένῳ δράματι ἁρμόττον, οὐ κεχηνὸς γέ, ὡς σὺ φῂς, ἀλλὰ συμμεμυκός. ἔχει γὰρ πολλοὺς τοὺς ὑπ' αὐτῷ βοῶντας. πάλαι μὲ γὰρ αὐτοὶ καὶ ἤδον, καὶ ὠρχοῦντο. εἶτ' ἐπειδὴ κινημάτων, τὸ ἆσθμα τῷ ᾠδῷ ἐπετάραττεν, ἄμεινον ἔδοξεν ἄλλοις αὐτοῖς ὑπᾴδειν. αἱ δ' ὑποδέσεις, καὶ αἱ ἀμφοτέρωσε,

Sed quum Hercules in scenam ingressus carmen lugubre canit, sui oblitus, nec reuereritus leoninam pellem, & clauam qua circundatur, istud sanæ mentis homo, solœcisimum meritò vocarit. Quinetiam quod in arte saltandi vituperabas, viros nimirum esse mulierum imitatores, hoc quidem commune & Tragœdiæ, & Comœdiæ est vitium: ac plures in ijs sunt mulieres quàm viri. Quinetiam Comœdia, ridiculas personas, partem oblectationis ipsi tribuit, quales sunt Dauorum, Tibiorum, & coquorum personæ. Sed enim Saltationis habitus, quàm sit ornatus & decorus nihil attinet me dicere, cùm hæc non cæcutientibus sint perspicua. Ipsa verò persona est elegantissima, subiectæque fabulæ conuenit, nec illorum instar, hiat, sed comprimitur. Nam complures habet qui pro se vociferantur. Nam olim Saltatores ipsi canebant, & saltabant: deinde quia continuo motu grauatus anhelitus cantum turbabat, consultius visum est vt ipsis alij succineret. Porrò cõmunia vtrisque sunt argumenta

καὶ οὐδέν τι διαπεκριμψάμενοι τῶν τραγικῶν αἱ ὀρχηστικαί, πολλοῦ ὅτι ποικιλώτεραι αὗται, καὶ πολυμαθέστεραι, καὶ μυείας μεταβολὰς ἔχουσαι. εἰ δὲ μὴ A ἐναγώνιος ἡ ὄρχησις, ἐκεῖνο φημὶ εἶναι αἰτίαν, τὸ δόξαι τοῖς ἀγωνοθέταις μεῖζον, καὶ σεμνότερον τὸ πρᾶγμα, ὥστε εἰς ἐξέτασιν καλεῖσθαι. ἐῶ λέ- B γειν ὅτι πόλις ἐν Ἰταλίᾳ, τῇ Χαλκιδικῇ γένους ἡ ἀρίστη, καὶ τοῦτο ὥσπερ τι κόσμημα, τῷ παρ' αὐτοῖς ἀγῶνι προσέθηκεν. C ἐθέλω δέ σοι συνταῦθα ἤδη ἀπολογήσασθαι· καίτοι τὰ παραλελειμμένων τῷ λόγῳ, παμπόλλων ὄντων, ὡς μὴ δόξαν ἀγνοίας, ἢ ἀμαθίας παρέχωμαι. οὐ γάρ με λέληθεν ὅτι πολλοὶ D πρὸ ἡμῶν περὶ ὀρχήσεως συγγεγραφότες, καὶ πλείστην διατετριβὼς τῇ γραφῇ ἐποιήσαντο, πάντα τὰ ὀρχήσεως τὰ εἴδη ἐπεξιόντες, καὶ ὀνόματα αὐτῶν καταλέγοντες, καὶ οἷα ἕκαστα, καὶ ὑφ' ὅτου εὑρέθη, πολυμαθείας ταύτῃ ἐπίδειξιν ἱκανὴν παρέξειν. ἔγωγ' οὖν, μάλιστα μὲν τῷ περὶ ταῦτα φιλοτιμίαν, περιεργίαν τε, καὶ ὀψιμαθίαν, καὶ ἐμαυτῷ ἄκαιρον οἶμαι εἶναι. καὶ διὰ τοῦτο παρίημι.

nullâque in re à tragicis differunt saltatoria, nisi quòd ista sunt varietate ornatiora, eruditiora, innumerásque mutationes habent. Quòd si Saltatio non sit ad certamen composita, causam hãc esse dico, quòd certaminum præfecti, maiorem hanc & grauiorem censuerint, quàm vt in inquisitionem vocaretur. Missum facio ciuitatem in Italia, Chalcidici generis præstantissimam, eam velut ornamentum, certamini quod apud ipsos decertatur, adiecisse. Cæterùm hîc iam volo rerum non paucarum, quas in oratione prætermisi defensionem suscipere, ne quã ignorantiæ vel imperitiæ opinionem præbeam. Non enim nescio complures ante nos de Saltatione libros conscripsisse, plurimámque in scriptis operam posuisse, vt omnes Saltationis species recenserent, omniáque earum nomina enumerarẽt: tum cuiusmodi vnaquæque, quísque illius inuentor, existimantes hoc multiplicis eruditionis specimen sese præbituros. Ego verò contentionem circa ista, ineptam & ferę eruditionis, mihíque intempestiuam esse puto: proinde illam prætermitto.

ἔπειτα δ', καὶ ἐκεῖνό σε ἀξιῶ ἐν νοεῖν, καὶ μεμνῆσθαι, ὅτι μοι νῦν οὐ πᾶσαν ὀρχήσιν περίκειται γλυκαλογεῖν, οὐδὲ τὸν τῶν σκηπτῶν ὑπεισαμένῳ τῷ λόγῳ, ὀρχήσεων ὀνόματα καταριθμήσασθαι, πλὴν ὅσων ἐν ἀρχῇ ὀλίγων ἐπεμνήσθην, τὰς γνωκοτέρας αὐτῶν προσχειρισάμενος. ἀλλὰ τὸ γε ἐν τῷ παρόντι μοι κεφάλαιον τοῦ λόγου, τοῦτό ἐστι, τὴν νῦν ὄρχησιν καθεζῆσαν ἐπαινέσαι, καὶ δεῖξαι ὅτι ἐν αὐτῇ τέρπνα, καὶ χρήσιμα πεπλαβῆσαι ἔχει, καὶ πάλαι ἀρξαμένη ἐς τοσοῦτον κάλλος ἐπιδοῦναι, ἀλλὰ καὶ τὸν Σεβαζὸν μάλιστα. αἱ μὲν γὰρ πρῶται ἐκεῖναι, ὥσπερ τινες ῥίζαι, καὶ θεμέλιοι τῆς ὀρχήσεως ἦσαν. τὸ δ' ἄνθος αὐτῆς, καὶ τὸν τελειότατον καρπὸν, ὅσπερ νῦν μάλιστα ἐς τὸ ἀκρότατον ἀποτετέλεσται, τοῦτο νῦν ὁ ἡμέτερος λόγος διεξέρχεται, παρεὶς τὸ θερμαυτρίζειν, καὶ γέρανον ὀρχεῖσθαι, καὶ τὰ ἄλλα, ὡς μηδὲν τῇ νῦν ταύτῃ ἐπιπροσήκοντα. οὐδὲ γὰρ ἐκεῖνο τὸ φρύγιον ἢ ὀρχήσεως εἶδος, τὸ παρεσίνιον, καὶ συμποτικὸν μᾶλλον μίξεως γιγνόμενον, ἀρρενικὸν παλλάκης πρὸς αὐλημα γυναικεῖον ὀρχουμένων πρό-

Deinde, te illud etiam cogitare, & meminisse velim, mihi non esse propositum vt nunc omnis Saltationis genus recenseam, neq; hunc orationi meæ scopum instituisse, vt Saltationum nomina enumerem, præterquã earum quas vt generaliores delectas initio commemorauí. Verùm in præsentia mihi caput orationis istud est, vt nunc vsitatam Saltationem laudem, planúmque faciam quantum cum voluptatis, tum vtilitatis in se complectatur, & vt non olim cœpit tantum elegantiæ incrementum capere, sed potissimùm Augusti temporibus. Quippe priores illæ tanquam radices & fundamenta Saltationis fuêre. Sed florem illius, & absolutissimum fructum, qui nunc maximè summam perfectionem attigit, nostra hæc oratio exponit, omissa thermaystride, & gruis Saltatione, & alijs, vt quæ nunc vsitatæ non conueniant. Neque enim Phrygiã illam Saltationis speciem, petulantem & conuiualem, quę cum ebrietate exercetur, rusticis plerunque ad muliebrem tibiæ cantũ saltantibus

σεσ, καὶ καματηρὰ πηδήματα, καὶ νῦν ἔτι τοῖς ἀγροικίοις ὑπερπαίζοντα, ὡς ἀγοίας παρέλιπον, ἀλλ' ὅτι μηδὲν τούτῳ τῇ νῦν ὀρχήσει κοινωνεῖ. καὶ ὁ Πλάτων ἐν τοῖς νόμοις, τὰ μὲν, τινα εἴδη ἐπαινεῖ ταύτης, τὰ δ', πάνυ ἀπαξιῶν, διαιρῶν αὐτὰ ἐς τε τὸ τερπνὸν, καὶ τὸ χρήσιμον. καὶ ἀπλαύνων αὐτῶν ἀχαριστέρα, φησὶ μέν, καὶ θαυμάζων διότερα. καὶ περὶ μὲν αὐτῆς ὀρχήσεως, τοσαῦτα. τὸ δὲ πύστα ἐπεξιόντα μηκύνειν τὸν λόγον, ἀπειρέγκλιον. ἃ δὲ τὸν ὀρχηστὴν αὐτὸν ἔχειν χρὴ, καὶ ὅπως δεῖ παιδευθέντα, καὶ ἃ μεμαθηκέναι, καὶ οἷς κρατυνέειν τὸ ἔργον, ἤδη σοι δίειμι, ὡς μάθῃς, οὐ τῶν ῥᾳδίων, καὶ τῶν ἐυμεταχειρίστων ὄντων τὴν τέχνην, ἀλλὰ πάσης παιδεύσεως ἐς τὸ ἀκριβέστατον ἀφικνουμένην, οὐ μουσικῆς μόνον, ἀλλὰ καὶ ῥυθμικῆς, καὶ γεωμετρικῆς, καὶ ἐς ὅσον φιλοσοφίας μάλιστα, τῆς τε φυσικῆς, καὶ τῆς ἠθικῆς. τὴν γὰρ διαλεκτικὴν αὐτῆς περιεργίαν, ἄχαριν αὐτῇ γενόμενον. ἐμοὶ μὲν ῥητορικῆς οὐδὲ ἥψατο, ἀλλὰ καὶ ταύτης μετέχει, καὶ ὅσον ἥδοις τε, καὶ παθεῖν ὑπὸ δακτικὴν ὄντα, ἂν καὶ οἱ ῥήτορες γλίχωνται,

saltus vehementes & laboriosos, & qui etiamnum ruri redundãt, ignarus omisi: sed quia cũ huius tẽporis Saltatione nihil commune habet. A Quandoquidẽ Plato in legib⁹, alias quidẽ huius speciem probat, alias omnino reprobat, eas diuidẽdo in Iucũdã, & Vtilẽ, & ex illis indecẽtiores exigendo, alias verò anteponendo, & admirando. Et hęc quidem de Saltatione dicta sufficiant. Etenim singulis persequendis orationẽ producere, ineptum est. Verùm ea quæ Saltatorẽ habere oportet, & rationem qua eum exerceri par est, & quæ didicisse, quibúsque opus munire debet, iã tibi expediã, vt noris hanc artẽ non esse ex facilibus, & parabilibus, sed ex iis quæ disciplinæ cuiusuis fastigium pertingunt, nõ solùm musices, sed etiã rhythmices, & geometrices, cùm primis verò tuę philosophię & physices, & ethices: sed superfluam illam dialectices anxietatem, parum sibi commodam existimauit. Neque verò abhorretà Rhethorica, sed & illi⁹ est particeps, quatenus mores & affectus demonstrat, quos ipsi etiam rethores exprimere studẽt.

Neque

ἐκ ἀπήλλακται ἡ ἐν γραφικῆς, ἢ πλαστικῆς, ἀλλὰ καὶ ἐν τούτοις εὐρυθμίαν μάλιστα μιμουμένη φαίνεται, ὡς μηδὲν ἀμείνω μήτε Φειδίαν αὐτῆς, μήτε Ἀπελλῆν εἶναι δοκεῖν. πρὸ πάντων δ', Μνημοσύνην, καὶ τὴν θυγατέρα αὐτῆς Πολυμνίαν, ἴλεων ἔχειν αὐτῇ προσήκειται, καὶ μεμνῆσθαι πειρᾶται ἁπάντων. κ' γὰρ τοι τὸν ὁμηρικὸν Κάλχαντα, τὴν ὀρχησιν εἰδέναι χρὴ, τά τε ὄντα, τὰ ἐσόμενα, πρό τ' ἐόντα, ὡς μηδὲν αὐτὴ διαλανθάνειν, μὴ εἶναι πρόχειρον ἢ μνήμην αὐτῆ. καὶ τὸ μὲν κεφάλαιον ἡ ὑποθέσεως, μιμητική τίς ἐστιν ὑπόκρισις, καὶ δεικτικὴ, καὶ τῶν ἐννοηθέντων ἐξαγορευτική, καὶ τῆ ἀφανῶν σαφηνιστική. καὶ ὅσαπερ ὁ Θουκυδίδης περὶ τῆ Περικλέους ἔφη, ἐπαινῶν τὸν ἄνδρα, τοῦτο καὶ τὸ τῆ ὀρχήσεως ἀκέστατον ἂν ἐγκώμιον εἴη, γνῶναί τε τὰ δέοντα, καὶ ἑρμηνεῦσαι αὐτά. ἑρμηνείαν δ' ὑγιῆ, τῆ σαφηνείαν τῶν σχημάτων λέγω. ἡ δὴ πᾶσα τῷ ἔργῳ χορηγία, ἡ παλαιὰ ἱστορία ἐστὶν, ὡς προεῖπον, καὶ ἡ προχειρος αὐτῆς μήμη τε, καὶ μετ' εὐφροσύνης ἀνάδειξις. ἀπὸ γὰρ χάους εὐθὺς, καὶ τῆ πρώτης τῆ κόσμου γενέσεως ἀρξάμενος,

Neque aliena est à pingendi, & fingendi arte, verùm illarum in exprimendis membris concinnitatem maximè imitari videtur: vt nequaquam illa præstantior vel Phidias, vel Apelles videatur. Ante omnia verò Mnemosynen, eiúsque filiam Polymniam, sibi propitiam obtinere proponit, & omnium meminisse conatur. Etenim iuxta Calchantem Homericum, necesse est Saltatorem scire, *Quæ sint, quæ fuerint, quæ mox ventura trahantur*: vt eorum nihil ignoret, imò expeditam memoriá habeat. Quod autem est argumenti caput, hæc scientia est imitatrix, demonstratiua, mentis conceptuum explicatrix, & obscurorum declaratrix. Et quod de Pericle, ipsius in laudem dixit, hæc etiam summa fuerit Saltatoris laus, nosse quid deceat, idque explicare. Nunc verò interpretationem, habituum explicationem dico. Materiam autem omnem operi suppeditat vetus historia, vt ante dixi, eiúsque prompta recordatio, & cum decore demonstratio. Nam statim à chao, primáq; mundi origine, ducto initio,

χρὴ αὐτὸν ἅπαντα εἰδέναι, ἄχρι τῶν κατ' ἐμὲ Κλεοπάτραν τὴν αἰγυπτίαν. τούτῳ γὰρ τῷ διαστήματι πεπιεσθαι ἡμῶν τὰ τῆς ὀρχήσεως πολυμαθεῖα, καὶ τὰ διὰ μέσου μαλιστα ἴσως, οὐρανοῦ τομὴν, Ἀφροδίτης γονὰς, Τιτάνων μάχην, Διὸς γήρεσιν, Ῥέας ἁπάτην, λίθου ὑποβολὴν, Κρόνου δεσμὰ, καὶ τῶν περὶ Ἀδελφῶν κλῆρον. εἶτα ἔξῆς, Γιγάντων ἐπανάστασιν, πυρὸς κλοπὴν, ἀνθρώπων πλάσιν, Προμηθέως κόλασιν, ἔρωτος ἰσχὺν ἐκτέρου. καὶ μετὰ ταῦτα, Δήλου πλάνην, Λητοῦς ὠδῖνας, καὶ Πύθωνος ἀναίρεσιν, καὶ Τιτυοῦ ἐπιβουλὴν, καὶ τὸ μέσον τῆς γῆς ἐνεισκόμιζον, πίσσει τῶν ἀετῶν. Δευκαλίωνα ἐπὶ τούτοις, καὶ πλὴν μεγάλην ἐπὶ τούτου τοῦ βίου ναυαγίαν. καὶ λάρνακα μίαν, λείψανον τοῦ ἀνθρωπίνου γένους φυλάττουσαν, καὶ ἐκ λίθων ἀνθρώπους πάλιν. εἶτα, Ἰάχου ἀπαρχὴν, καὶ Ἥρας ὄλον, καὶ Σεμέλης κατάφλεξιν, καὶ Διονύσου ἀμφοτέρας τὰς γονὰς, καὶ ὅσα περὶ Ἀδώνιδος, καὶ ὅσα

vsque ad Cleopatræ Ægyptiæ tempora, ipsum cuncta scire necesse est. Hoc enim sæculorum interuallo nobis circunscribatur multiplex illa scientia Saltatori comparanda. Mediáque potissimùm sciat, Cœli sectionem, Veneris partus, Titanum pugnam, Iouis natiuitatem, Rheæ fraudem, lapidis suppositionem, Saturni vincula, trium fratrum sorte diuisam hæreditatem. Deinde Gigantum seditionem, ignis furtum, hominum formationem, Promethei supplicium, Amoris vtriusque robur. Post hæc Deli errationem, Latonæ parturientis dolores, Pythonis cædem, Tityi insidias, & medium terræ aquilarum volatu inuentum. Præterea Deucalionem, magnúmque illius ætate naufragium, & vnicam arcam quæ generis humani reliquias conseruauit, rursúsque natos ex lapidibus homines. Postea Iachi laceratione, & Iunonis dolum, & Semeles conflagrationem, & Bacchi vtramque stirpem. Quæ de Minerua, quæ de

Ηφαίστου, καὶ Ἐρεχθονίου, καὶ τὴν ἔριν τὴν περὶ τῆς Ἀττικῆς, καὶ ἀλιρρόθιον, καὶ τὴν ἐν Ἀρείῳ πάγῳ κρίσιν. καὶ ὅλως, τὴν ἀττικὴν πᾶσαν μυθολογίαν. ἀλλὰ περὶ μὲν τῆς Δήμητρος πλανήν, καὶ Κόρης εὕρεσιν, καὶ Κελεοῦ ξενίαν, καὶ Τριπτολέμου γεωργίαν, καὶ Ἰκαρίου ἀμπελουργίαν, καὶ τὴν Ἠριγόνης συμφοράν, καὶ ὅσα περὶ Βορέου, καὶ ὅσα περὶ Ὠρειθυίας, καὶ Θησέως, καὶ Αἰγέως. ἔτι δὲ, τὴν Μηδείας ὑποδοχὴν, καὶ αὖθις εἰς Πέρσας φυγὴν, καὶ τὰς Ἐρεχθέως θυγατέρας, καὶ τὰς Πανδίονος, ἃ τε ἐν Θρᾴκῃ ἔπαθον, καὶ ἔπραξαν. εἶτα, ὁ Ἀκάμας, καὶ ἡ Φυλλὶς, καὶ ἡ περονία δὲ τὴ Ἑλένης ἁρπαγὴ, καὶ ἡ ἀδελφεὰ τῶν Διοσκούρων ὅτι τὴν πόλιν, καὶ τὸ Ἱππολύτου πάθος, καὶ Ἡρακλειδῶν κάθοδος. ἀττικὰ δὲ καὶ ταῦτα εἰκότως ἂν νομίζοιτο. ταῦτα μὲν τὰ Ἀθηναίων, ὀλίγα πάνυ δείγματος ἕνεκα, ὧν πολλῶν τῶν παραλελειμμένων ἦν δῆλον. ἑξῆς δὲ, Μέγαρα, καὶ Νῖσος, καὶ Σκύλλα, καὶ πορφυρᾶς πλόκαμος, καὶ Μίνωος πόρος, καὶ

Vulcano, & Erichthonio referuntur, & illam de Attica disceptationem, primúmque in Areo pago iudicium. Denique omnem illam Atticam fabularum enarrationem. Præcipuè autem Cereris vagationem, repertam Proserpinam, Celei hospitalitatem, Triptolemi agriculturam, factam ab Icario vitium plantationem, Erigones calamitatem. Præterea quæcunque de Borea, quæcunque de Orithyia, de Theseo & Ægeo memoriæ prodita sunt. Adde Medeæ susceptionem, rursus eiusdem ad Persas fugam, regis Erechthei, & Pandionis filias, & quæ in Thracia passæ sunt, & fecerunt. Nec ignorandus est illi Acamas, non Phyllis, non primus Helenæ raptus, tum Castoris, & Pollucis aduersus vrbem expeditio, neque non mors Hippolyti, & reditus Heraclidarum. Nam & hæc Attica meritò censeantur. Et hęc quidem ex rebus Athenienſium, pauca sanè exempli gratia, ex multis à me prętermissis percurri. Hæc sequuntur, Megara, Nisus, Scylla, purpurei crines, Minois transitus, &

περὶ τὴν εὐεργέτην ἀχαριστία.
εἰς ἑξῆς ὁ Κιθαιρὼν, καὶ τὰ
Θηβαίων, καὶ Λακεδαιμο-
νίων πάθη, καὶ Κάδμου ἀπο-
δημία, καὶ βοὸς ὄκλασις, A
καὶ ὄφεως ὀδόντες, καὶ ἀνερ-
τῶν ἀρότοσις. καὶ αὖθις, τὴ
Κάδμου εἰς δράκοντα μετα-
βολὴ, καὶ πρὸς λύραν τεί-
χισις, καὶ μανία τῆς τειχοποιοῦ, B
καὶ τῆς γυναικὸς αὐτῆς τῆς
Νιόβης ἡ μεγαλαυχία, καὶ
ἡ ἐπὶ τῷ πένθει σιγὴ, καὶ
τὰ Πενθέως, καὶ Ἀκταίω-
νος, καὶ τὰ Οἰδιπόδου, καὶ C
Ἡρακλῆς σὺν τοῖς ἄθλοις
ἅπασι, ἄπεσι, καὶ ἡ τῶν παίδων
σφαγή. εἶθ' ἡ Κόρινθος πλέα
καὶ αὐτὴ μύθων, τὴν Γλαύ-
κην, καὶ τὴν Κρέοντα ἔχουσα.
καὶ πρὸ αὐτῶν, τὴν Βελλε-
ροφόντην, καὶ τὴν Σελήνης D
καὶ ἥλιον μάχην, καὶ
Ποσειδῶνος. καὶ μετὰ ταῦτα,
τὴν Ἀθάμαντος μανίαν, καὶ
τῶν νεφέλης παίδων ἐπὶ τὸ
κριὸ τὸν διάπλουν φυγὴν,
Ἴνους, καὶ Μελικέρτου ὑπο-
δοχήν. ἐπὶ τούτοις, τὰ Πε-
λοπιδῶν, καὶ Μυκηναῖα, καὶ τὰ
ἐν αὐτοῖς, καὶ πρὸ αὐτῶν, Ἰνα-
χοῦ, καὶ Ἰοῦς, καὶ ὁ φυγὰς αὐτῆς
καὶ Ἀτρέως, καὶ τὸ χρυσοῦν

erga de se benemeritam ingratitudo. Deinceps Citharon, Thebanorum & Labdacidarum ærumnæ. Cadmi peregrinatio, bouis procubitus, serpentis dentes, satorum ortus. Rursus Cadmi in draconem mutatio, & ad lyram murorum substructio, murorum structoris insania, & Niobes vxoris ipsius iactantia, atque in luctu silentium: tum ea quæ Pentheo, Actæoni, & Oedipo contigerunt. Item Hercules cum omnibus ipsius laboribus, & liberorum eius interneçio. Deinde & ipsa Corinthus scatet fabulis, Glaucam & Creontem habens: & ante eos Bellerophontem, Sthenebœam, Solis & Neptuni pugnam. Post hæc Athamantis insaniam, & Nepheles liberorum in ariete fugam aëriam, Inûs & Melicertæ susceptionem. Ad hæc accedunt res Pelopidarum, Mycenæ, & quæ ibi gesta sunt: & ante illos Inachus, Io, custósque ipsius Argus, Atreus, Thyestes, Aërope, vellus aureum, Pelopiæ nuptiæ, cædes

Ἄργος, καὶ Ἀγαύη, καὶ Θυέστης,
δεῖπνα, καὶ Πελοπείας γάμος, καὶ

Ἀγαμέμνονος σφαγὴ, καὶ Κλυταιμνήστρας τιμωρία. καὶ ἔτι πρὸ τούτων, ἡ τῶν ἑπτὰ λοχαγῶν στρατεία, καὶ ἡ τῶν φυγάδων καμβύων τῶν Ἀδράστου ὑποδοχὴ, καὶ ὁ ἐπ' αὐτοῖς χρησμὸς, καὶ ἡ τῶν πρόσθεν τῶν ἀταφία, καὶ Ἀντιγόνης διὰ ταῦτα, καὶ Μενοικέως ἀπώλεια. καὶ τὰ ἐν Νεμέᾳ ὑ, ἡ Τυφύλη, καὶ Ἀρχέμορος, ἀναγκαιότατα τῇ ὀρχήσει μνημονεύματα, καὶ πρὸ αὐτῶν, εἰστέον τὴν Δανάης παρθενείαν, καὶ Περσέως γένεσιν, καὶ τὸ ὑπὲρ τῆς Γοργόνας ἆθλον αὐτῷ προτεθὲν. ᾧ οἰκεία καὶ ἡ αἰδοποιὸν διήγησις, Καασσιόπεια, καὶ Ἀνδρομέδα, καὶ Κηφεὺς, οὓς καὶ ἄστρους ἐγκατέλεξεν ἡ τῆς μυθοποιΐας. κἀκεῖνα ὑ τὰ ἀρχαῖα τὰ Αἰγύπτια, καὶ Δαναΐδων, εἰστέον, καὶ τὴν ὑπὲρ παλλακίων ἐπιβουλήν. ὧν ὀλίγα ὑ καὶ ἡ Λακεδαιμόνιος τοιαύτα παρέχεται, τὸ Ταΰγετον, καὶ τὸ τοῦ Ἀπόλλωνος ἀντιφαγὲν ζέφυρον, καὶ τὴν ὑπὸ τῷ δίσκῳ τοῦ μειρακίου σφαγὴν, καὶ ἐκ τοῦ αἵματος ἄνθος, καὶ τὴν ἐπ' αὐτῷ αἰάζουσαν ὑπογραφὴν, καὶ τὸ Τυνδάρεω ἀνάστασιν, καὶ τὴν Διὸς ὑπὲρ τούτῳ κατ' Ἀσκληπιοῦ ὀργήν. ἔτι ὑ, καὶ τὸν Ἀγαμέμνονος καὶ Κλυταιμνήστρας φόνον. καὶ πρὸ τούτων ἡ τῶν ἑπτὰ λοχαγῶν στρατεία, καὶ ἡ τῶν φυγάδων καμβύων τῶν Ἀδράστου ὑποδοχὴ, καὶ ὁ ἐπ' αὐτοῖς χρησμὸς, καὶ ἡ τῶν πρόσθεν τῶν ἀταφία, καὶ Ἀντιγόνης διὰ ταῦτα, καὶ Μενοικέως ἀπώλεια. καὶ τὰ ἐν Νεμέᾳ ὑ, ἡ Τυφύλη, καὶ Ἀρχέμορος, ἀναγκαιότατα τῇ ὀρχήσει μνημονεύματα, καὶ πρὸ αὐτῶν, εἰστέον τὴν Δανάης παρθενείαν, καὶ Περσέως γένεσιν, καὶ τὸ ὑπὲρ τῆς Γοργόνας ἆθλον αὐτῷ προτεθὲν. ᾧ οἰκεία καὶ ἡ αἰδοποιὸν διήγησις, Καασσιόπεια, καὶ Ἀνδρομέδα, καὶ Κηφεὺς, οὓς καὶ ἄστρους ἐγκατέλεξεν ἡ τῆς μυθοποιΐας. κἀκεῖνα ὑ τὰ ἀρχαῖα τὰ Αἰγύπτια, καὶ Δαναΐδων, εἰστέον, καὶ τὴν ὑπὲρ παλλακίων ἐπιβουλήν. ὧν ὀλίγα ὑ καὶ ἡ Λακεδαιμόνιος τοιαύτα παρέχεται, τὸ Ταΰγετον, καὶ τὸ τοῦ Ἀπόλλωνος ἀντιφαγὲν ζέφυρον, καὶ τὴν ὑπὸ τῷ δίσκῳ τοῦ μειρακίου σφαγὴν, καὶ ἐκ τοῦ αἵματος ἄνθος, καὶ τὴν ἐπ' αὐτῷ αἰάζουσαν ὑπογραφὴν, καὶ τὸ Τυνδάρεω ἀνάστασιν, καὶ τὴν Διὸς ὑπὲρ τούτῳ κατ' Ἀσκληπιοῦ ὀργήν. ἔτι ὑ, καὶ τὸν

Agamemnonis, Clytemneſtræ pœna. Quin & ante illos, ſeptem principum aduerſus Thebas expeditio, & profugorum Adraſti liberorum ſuſceptio, proditúmque de illis oraculum, & cæſorum interdicta ſepultura, ob eámque Antigones & Menœcei interitus. Quæ etiam geſta ſunt in Nemea, Hypſipile, & Archemorus, ea ſunt quibus Saltatoris memoria inſtructa eſſe debet. Ante quæ geſta, ſciet Danaës virginitatis cuſtodiam, Perſei natiuitatem, certamen quod aduerſus Gorgonas ſuſcepit: cui etiam eſt propria rerum Æthiopicarum narratio, Caſſiopea, Andromeda, Cepheus, quos etiam aſtris inſeruit, eorum qui poſtea vixerunt credulitas. Priſca quoque illa Ægypti & Danai facta, & connubiales inſidias non ignorabit. Nec pauca id genus præbet Lacedæmon, Hyacinthum, & riualem Apollinis Zephyrum, puerique cædem à diſco illatam, ortúmque ex eius ſanguine florem, & gementem æ in eo inſcriptionem, Tyndari inſtaurationem, & Iouis ob id in Æſculapium excandeſcentiam. Præterea

Πάριδος ξενισμὸν, καὶ τὴν Ἑλένης ἁρπαγὴν, μετὰ τὴν ἐπὶ τῷ μήλῳ κρίσιν. νομιστέον γὰρ τὴν ἀσπαρτιατικὴν ἱστορίαν, καὶ τὴν Ἰλιακὴν συμπεφθαι, πολλὴν οὖσαν, καὶ πολυπρόσωπον. καθ' ἕκαστον γοῦν τῶν ἐκεῖ πεσόντων, δρᾶμα τὴν σκηνὴν κατέχειται. καὶ μεμνῆσθαι δεῖ τούτων ἀεὶ, μάλιστα ἀπὸ τῆς ἁρπαγῆς ἐνθυς, ἄχρι τῶν ἐν τοῖς νόστοις γεγονότων, καὶ τῆς Αἰνείου πλάνης, καὶ Διδοῦς ἔρωτος, ὧν ἀπ' ἀλλοτρίας καὶ τὰ περὶ τὸν Ὀρέστην δράματα, καὶ τὰ ἐν Σκυρίᾳ τῷ ἥρωϊ τὰ τολμηρά. ἀπ' ἐκείνης δὲ καὶ τὰ περὶ τούτων, ἀλλὰ τοῖς Ἰλιακοῖς συγγενῆ, Ἀχιλλέως ἐν Σκύρῳ παρθενεύσις, Ὀδυσσέως μανία, καὶ Φιλοκτήτου ἐρημία. καὶ ὅλως, ἡ πᾶσα Ὀδυσσέως πλάνη, καὶ Κίρκη, καὶ Τηλέγονος, καὶ ἡ Αἰόλου τῶν ἀνέμων δωρεὰ, καὶ τὰ ἄλλα, μέχρις τῶν μνηστήρων τιμωρίας. καὶ περὶ τούτων, ἡ κατὰ Παλαμήδους ἐπιβουλὴ, καὶ ἡ Ναυπλίου ὀργὴ, καὶ ἡ Αἴαντος μανία, καὶ ἡ δευτέρου ἐν ταῖς πύλαις ἀπώλεια. ἔχει πολλὰς ἀφορμὰς καὶ Ηλις τοῖς ὀρχεῖσθαι πειρωμένοις. τὸν Οἰνόμαον. τὸν Μυρτίλον. τὸν Κρόνον. τὸν Δία.

Paridem hospitio susceptum, Helenæ raptum, post latum de pomo iudicium. Planè enim existimandum Iliacam historiam copiosam & multiplicem cum Spartana esse coniunctam. Itaque iuxta vnumquemque in Troia occisorum, fabula scenæ proponitur. Atque horum memorem illum esse oportet semper, in primis quæ statim à raptu, ad procerum Græcorum vsque reditus in patriam acciderunt, & Æneæ errorum, & Didûs amoris. A quibus alienæ non erunt quæ aguntur fabulæ de Oreste, illiúsque heroïs apud Scythas ausa. Nec verò absona quæ ante hæc acciderunt, sed rebus Iliacis cognata, Achillis in Scyro cum virginibus conuersatio, Vlyssis insania, & Philoctetæ desertio. Denique vniuersa Vlyssis vagatio, Circe, Telegonus, Æoli in ventos imperium, & reliqua vsque ad procorum pœnas. Atque ante hæc, structæ Palamedi insidiæ, Nauplij ira, Aiacis insania, & alterius naufragium ad scopulos factum. Quinetiam Elis multa Saltatoribus argumenta suppeditat, nempe Oenomaum Myrtilum, Saturnum, Iouẽ,

πρῶτους τῶν ὀλυμπίων ἀγωνιστάς. πολλὴ δὲ καὶ ἡ κατ' Ἀρκαδίαν μυθολογία. Δάφνης φυγή. Καλλιστοῦς θηρίωσις. Κενταύρων παροινία, καὶ Πανὸς γονή. Ἀλφειοῦ ἔρως, καὶ ὕφαλος ἀποδημία. ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν Κρήτην ἀφικνῇ τῷ λόγῳ, πάμπολλα κἀκεῖθεν ἡ ὄρχησις ἐμφανίζεται. τὴν Εὐρώπην. τὴν Πασιφάην. τὸν ταύρους ἀμφοτέρους. τὸν Λαβύρινθον. τὴν Ἀριάδνην. τὴν Φαίδραν. τὸν Ἀνδρόγεων. τὸν Δαίδαλον. τὴν Ἰκάριον. τὴν Γλαῦκον. τὴν Πολυίδου μαντικήν. τὸν Τάλω. τὸν χαλκοῦν τὸν Κρητικὸν πεῖπολον. κἂν εἰς Αἰτωλίαν μετέλθῃς, κἀκεῖ πολλὰ ἡ ὄρχησις καταλαμβάνει. τὴν Ἀλθαίαν. τὴν Μελεάγρου. τὴν Ἀταλάντην. τὸν Δάλον, καὶ ποταμοῦ, καὶ Ἡρακλέους πάλην, καὶ σειρήνων γένεσιν, καὶ ἐχιδνάδων ἀνάδυσιν, καὶ μῦθον τὸν μαινίαν, Ἀλκμαίωνος οἴκησιν. εἶτα, Νέσσον, καὶ Δηϊανείρας ζηλοτυπίαν, ἐφ' ᾗ τὸν ἐν Οἴτῃ πυρὰν. ἔχει δὲ καὶ Θρᾴκην πολλὰ τῷ ὀρχησομένῳ ἀναγκαῖα. τὸν Ὀρφέα. τὸν ἐκείνου σπαραγμόν, καὶ τὴν λάλον ἀυτοῦ κεφαλήν. τὴν Αἶμον, καὶ τὴν Ῥοδόπην,

primos Olympiorum athletas. Fabulatum etiam seges est in Arcadia, Daphnes fuga, Callistûs ferina vita, Centaurorum temulentia, & Panos generationes, Alphei amor, & subter mare peregrinatio. Quòd si etiam oratione in Cretam peruenias, complura inde corrogabit Saltatio, nimirum Europam, Pasiphaën, vtrumque taurum, Labyrinthum, Ariadnen, Phædram, Androgeum, Dædalum, Icarum, Glaucum, Polyidi vaticinium, Talo, æneum Cretæ custodem. Si in Ætoliam quoque transfueris, vbi multa sumit Saltatio, Althæam, Meleagrum, Atalantam, Dalum, fluuij & Herculis luctam, Sirenum procreationem, Echinadûm ortum, & Alcmæonis sedata insania habitationem. Deinde Nessum, & Deianiræ zelotypiam, ideóque structam in monte Oeta pyram. Multa etiam habet Thracia Saltationis studioso necessaria, Orpheum, eiúsque lacerationem, eius caput loquens, cúmque lyra innatans, Hæmum, Rhodopē, Lycurgi supplicium,

τὴν ὀπαλέουσαν τῇ λύρᾳ, καὶ καὶ τὸν Λυκούργου κόλασιν. καὶ

Θεσσαλία ὑπ' ἔτι πλείω παρέ-
χεται, τὴν Πελίαν, τὸν Ἰάσονα, τὴν
Ἀλκήστιν, τὴν τῶν πεντήκοντα
ναῶν στόλον, τὴν Ἀργώ, τὴν λέ-
λον αὐτῆς τρόπιν, τὰ ἐν Λήμνῳ, τὸν Αἰήτην, τὸν Μηδείας
ὄνειρον, τὴν Ἀψύρτου σπαρα-
γμόν, καὶ τὰ ἐν τῷ παρά-
πλῳ ἡδύσματα. καὶ μετὰ ταῦτα,
τὴν Πρωτεσίλαον, καὶ τὴν Λαο-
δάμειαν. κἂν εἰς τὴν Ἀσίαν
πάλιν διαβῇς, πολλὰ κἀκεῖ
δράματα. ἡ μὲν Σάμος αὐτὴ,
καὶ τὸ Πολυκράτους πάθος,
καὶ τῆς θυγατρὸς αὐτῦ μέ-
χει Περσῶν πλανήν. καὶ τὰ
ἐπ' ἀρχαιοτέρα, ἡ τῦ Τα-
νταλου φλυαρία, καὶ ἡ παρ'
αὐτῶν θεῶν ἑστίασις, καὶ ἡ Πέ-
λοπος χρεουργία, καὶ ὁ ἐλε-
φαντίνος ὦμος αὐτῦ. καὶ ἐν
Ἰταλίᾳ δ', ὁ Ἠριδανὸς, καὶ
Φαέθων, καὶ ἀηγενεῖς ἀδελ-
φαὶ θρηνῦσαι, καὶ ἠλεκτρον
δακρύουσαι. εἴσεται καὶ ὁ τοιῦ-
τος καὶ τὰς ἑσπερίδας, καὶ τὸ
φρουρὸν τῆς χρυσῆς ὀπώρας
δράκοντα, καὶ τὸν Ἄτλαντος
μόχθον, καὶ τὸν Γηρυόνην, καὶ
τὴν ἐξ Ἐρυθείας ἔλασιν τῶν
βοῶν. ἐν ἀγνοήσει δ' καὶ
τὰς μυθικὰς μεταμορφώσεις
ἁπάσας, ὅσαι εἰς δένδρα,

Porro plura etiam Theſſalia ſuppeditabit, Peliam, Iaſonem, Alceſtim, quinquaginta nauium claſſem, Argo, eiúſque loquacem carinam, res Lemnias, Æëten, Medeæ ſomnium, Apſyrti dilaniationem, quæque inter nauigandum acciderunt. Poſtea Proteſilaum, & Laodamiam. Rurſus ſi in Aſiam denuo digrediaris, multæ etiam ibi ſunt fabulæ. Statim occurret Samus, Polycratis calamitas, eiúſque filiæ ad Perſas vſque erratio: quæque ſunt antiquiora, ſcilicet Tantali loquacitas, tum Deorum apud eundem conuiuium, Pelopis carnium conciſio, & elephantini humeri appoſitio. In Italia verò Eridanus, Phaëthon, lugentéſque eius ſorores in populos conuerſæ, & electrum lachrymantes. Hic quoque ſcier Heſperidas, & cuſtodem aurei pomi draconem. Atlantis laborem, & Geryonem, boúmque ex Erythia abactionem. Neque ignorabit etiam omnes fabuloſas transformationes, quæcunque in arbores, aut feras, aut aues factæ ſunt,

ἢ θηρία, ἢ ὄρνεα· ἠλάχηστον,

καὶ ὅσαι ἐκ γυναικῶν ἀν-
δρες ἐγένοντο. † Καινέα λέ-
γω, καὶ τὸν Τειρεσίαν, καὶ
τοὺς τοιούτους. καὶ ἐν Φοινίκῃ
δ', Μύρραν, καὶ τὸ ἀσσύριον
ἐκεῖνο πένθος μειζόμβριον. καὶ
ταῦτα εἴσεται. καὶ τὰ νεώτε-
ρα δ', ὅπως μὴ τὴν Μακε-
δόνων ἀρχὴν ἐτολμήθη τοῦ τε
Ἀντιπάτρου, καὶ παρὰ Σελεύ-
κου ἐπὶ τῷ Στρατονίκης ἔρω-
τι. τὰ δὲ Αἰγυπτίων μυστικώ-
τερα ὄντα, εἴσεται μᾶλλον, συμ-
βολικώτερον δ' ἐπιδείξεται.
τὸν Ἔπαφον λέγω, καὶ τὸν
Ὄσιριν, καὶ τὰς τῶν θεῶν εἰς
τὰ ζῶα μεταβολάς. περὶ πάν-
των δ', τὰ περὶ τοὺς ἔρωτας
αὐτῶν, καὶ αὐτὸς τὸν Διὸς,
καὶ εἰς ὅσα ἑαυτὸν μετεσκεύ-
ασεν. εἴσεται δὲ καὶ τὴν ἐν
ᾅδου ἅπασαν βαγῳδίαν, καὶ
τὰς κολάσεις, καὶ τὰς ἐφ' ἑκά-
στῃ αἰτίας. καὶ τὴν Πειρίθου, καὶ
Θησέως ἀχρὶ τοῦ ᾅδου ἑταιρεί-
αν. συμβαλόντι δ' εἰπεῖν, οὐδὲν
τῶν ἔξω τοῦ Ὁμήρου, καὶ Ἡσιό-
δου, καὶ τῶν ἀρίστων ποιητῶν, καὶ
μάλιστα τῆς βαγῳδίας λεγο-
μένων, ἀγνοήσει. ταῦτα πάν-
τα ὀλίγα ἐκ πολλῶν, μᾶλ-
λον δ' ἀπείρων τὸ πλῆθος
ἐξελών, τὰ κεφαλαιωδέστερα

& quæcunque in viros ex mulieribus transiuerunt, Cæneum dico & Tireſiam, aliósque huiuſmodi. In Phœnicia, Myrrham, lu- A ctúmque illum Aſſyrium diuiſum. Hæc etiam cognoſcet atque recentiora, quæ poſt Macedonum imperium ausus eſt Antipater, & Seleucus ob amorem Stra- B tonices. Abſtruſiora Ægyptiorum arcana cognoſcet quidem, ſed magis ex coniectura demonſtrabit: Epaphum dico, & Oſirin, & Deorum in animalia mu- C tationes. Ante omnia verò, quæ ad eorum amores pertinent, ipſiúſque Iouis, & quàs in formas ſeipſum mutauerit. Sciet etiam omnem Inferorum tragœdiam, cùm ſupplicia, tum eo- D rum cauſas. Pirithoi & Theſei ad inferos vſque ſocietatem ſeruatam. Vt autem paucis omnia comprehendam, nihil eorum quæ ab Homero, Heſiodo, præſtantiſſimíſque poëtis, E in primis verò tragicis dicta ſunt, ignorabit. Hæc admodum pauca ex multis, imò potiùs ex infinitis ſyluam hanc ſelectam, ac veluti ſumma capita percenſui. Reliqua

κατέλεξα, τὰ ἄλλα τοῖς

τι ποιητῆς ᾄδειν ἀφεὶς, καὶ τοῖς ὀρχησταῖς αὐτοῖς δεικνύναι, καὶ σοὶ προσεξευρεῖσθαι καθ' ὁμοιότητα τῶν προῃρημένων, ἅπερ ἅπαντα πρόχειρα καὶ πρὸς τὸν καιρὸν ἕκαστον τῷ ὀρχησομένῳ προπεπεισμένα καὶ προτεταμευμένα κεῖσθαι ἀναγκαῖον. ἐπεὶ ὃ μιμητικός ὅστι, καὶ κινήμασι τὰ ἀξιώματα δείξειν ὑποσχεῖται, ἀναγκαῖον αὐτῷ, ὥσπερ καὶ τοῖς ῥήτορσι, σαφηνείαν ἀσκεῖν, ὡς ἕκαστον τῶν δεικνυμένων ὑπ' αὐτοῦ δηλοῦσθαι, μηδενὸς ἐξηγητοῦ δεόμενον. ἀλλ' ὅπερ ἔφη ὁ Πυθικὸς χρησμὸς, δεῖ τὸν θεώμενον ὀρχηστήν, καὶ κωφῶ σιωπᾶν, καὶ μὴ λαλέοντος τοῦ ὀρχηστοῦ, ἀκούειν. ὃ δὴ καὶ Δημητρίειον τὸν κυνικὸν παθεῖν λέγουσιν. ἐπεὶ γὰρ καὶ αὐτὸς ὅμοιά σοι κατηγόρει τῆς ὀρχηστικῆς, λέγων τὸ αὐλεῖν, καὶ τῶν συρίγγων, καὶ τῶν κτύπων, παρεργόν τι τὸν ὀρχηστὴν εἶναι, μηδὲν αὐτὸν πρὸς τὸ δρᾶμα συντελοῦντα. κινούμενον γὰρ ἄλογον ἄλλως κίνησιν, καὶ ματαίαν, οὐδενὸς αὐτῇ νῦν προσόντος, τῶν δ' αὐθρώπων τοῖς περὶ τὸ πρᾶγμα

verò poëtis canenda, & saltatoribus ipsis demonstranda, tibíque iuxta dictorum similitudinem inuenienda reliqui. Quæ omnia Saltatori præparare, priúsque seponere necesse est, vt in promptu habeat, & quauis occasione promat. Qui siquidem est imitator, & gestibus se repræsentaturum pollicetur ea quæ canuntur, ei necessarium est, vt & oratoribus, vt perspicuitatem exerceat, qua quicquid demonstrabit, ita declaret, vt enarratore non egeat. Sed quod Pythico oraculo proditum est, oportet vt qui Saltationis est spectator, mutum intelligat, & non loquentem audiat. Quod Demetrio Cynico etiam accidisse ferunt. Qui cùm perinde ac tu Saltandi artem accusaret, dicens tibiæ, fistularum, & strepituum, Saltatorem velut auctarium esse, quippe qui nihil ad fabulam conferret, sed insulsum alioqui motum adhiberet, eúmque inanem, & ab omni ratione seiunctum. Cæterùm homines qui hac in re præstigijs illuderentur, vestitu serico,

γοητευομένοις, ἐδῶτι σκευῇ

καὶ προσωπείῳ εὐπρεπεῖ, αὐλῷ τε, καὶ τερετίσμασι, καὶ τῇ τῶν ᾀδόντων εὐφωνίᾳ, οἷς πρόσεῖδαι μηδὲν ὂν τὸ τῆς ὀρχήσεως πρᾶγμα. ὁ τότε κατὰ τὸν Νέρωνα εὐδοκιμῶν ὀρχησὴς, οὐκ ἀσωμάτος ὡς φασιν, ἀλλ' εἴ τις ἄλλος, ἔν τε ἱστορίας μνήμῃ, καὶ κινήσεως κάλλει διενεγκὼν, ἐδεήθη τοῦ Δημητρίου συγγνωμονεστάτῳ οἶμαι τῷ δέεσθαι, ἰδεῖν ὀρχούμενον. ἔπειτα κατηγορεῖν αὐτοῦ. καὶ ὑπεξῆλθε μὲν ἄνευ αὐλοῦ, καὶ ἀσμάτων ἐπιδείξεσθαι αὐτῷ. καὶ οὕτως ἐπέπαυσεν. ἡσυχίαν γὰρ τοῖς τε κτυποῦσι, καὶ τοῖς αὐλοῦσι, καὶ αὖπῳ παραγγελίας τῷ χορῷ, αὐτὸς ἐφ' ἑαυτοῦ ὠρχήσατο τὸν Ἀφροδίτης καὶ Ἄρεως μοιχείαν, ἥλιον μεμυθεύοντα, καὶ Ἥφαιστον ἐπιβουλεύοντα, καὶ τοῖς δεσμοῖς ἀμφοτέρους, τόν τε Ἀφροδίτην, καὶ τ' Ἄρη σαγηνεύοντα, καὶ τοὺς ἀφεστῶτας θεοὺς ἕκαστον αὐτῶν. καὶ αἰδουμένῳ μὲν τὸν Ἀφροδίτην, ὑποδεδυκότα δ', καὶ ἱκετεύοντα τὸν Ἄρη, καὶ ὅσα τῇ ἰσοείκτα ταύτῃ παρέστιν, ὥστε τοὺς χειροκροτοῦντας, τοῦτον ἔπαινον ἀποδῦναι τ' μέγιστον τῷ ὀρχησῇ, decenti latua, tibiáque, & laſcivis cantilenis, & canentium vocalitate, quibus exornari Saltatorem nihil eſt opus. Tunc Saltator qui celebris erat tempore Neronis, neutiquam imperitus, vt aiunt, ſed ſiquis etiam alius, cùm hiſtoriæ memoria, tum geſtus elegantia præcellens, rem vt puto, æquiſſimam à Demetrio poſtulauit, nimirum vt ſe ſaltantem ſpectaret, deinde accuſationem intenderet. Promiſit verò ſe nullis tibijs, nullis cantilenis adhibitis ſaltaturum: quod etiam præſtitit. Nam indicto ſilentio & ſtrepentibus, & tibia canentibus, ipſique choro ipſe per ſe ſaltauit Veneris, & Martis adulterium, Solem indicantem, Vulcanum inſidiantem, vinculis ambos, Venerem cum Marte illaqueantem, Deos ſpectaculo aſſiſtentes, Venerem pudore ſuffuſam, ſubuerentem, ſupplicantémque Martem, & quęcunque alia complectitur hæc fabula: ita vt Demetrius ſummoperę Saltatione illa exhilaratus, maximam hanc Saltatori laudem tribuerit, Δημήτριον ὑπερηδέντα τοῖς

ἀνέκραγε γὰρ, καὶ μεγάλῃ τῇ φωνῇ ἀνεβόησε, ἀκούω ἀνθρωπε ἃ ποιεῖς, καὶ οὐχ ὁρῶ μόνον, ἀλλά μοι δοκεῖς ταῖς χερσὶν αὐταῖς λαλεῖν. ἐπεὶ δὲ καὶ τὰ Νέρωνα ἐσῆλθε τῷ λόγῳ, βούλομαι καὶ βαρβάρῳ ἀνδρὶ τὸ ὅτι τοῦ αὐτοῦ ὀρχηστοῦ ἡδόμενον εἰπεῖν, ὅσῳ μείζονος ἐπαίνου ὀρχηστικῆς ἧττον ἄν. τῶν γὰρ ἐν τῷ πόντου βαρβάρων βασιλικός τις ἀνὴρ ἥκων ὡς τὸν Νέρωνα, ἐθεᾶτο μὲν τὰ ἄλλα τὸν ὀρχηστὴν ἐκεῖνον, οὕτω σαφῶς ὀρχούμενον, ὡς καίτοι μὴ ἐπακούοντα τῶν ᾀσμάτων. ἠμέλλησε γάρ τις ὢν, ἐπύγχανε συνιέναι ἁπάντων. καὶ δὴ ἀπὼν ἤδη ἐς τὴν οἰκίαν τοῦ Νέρωνος δεξιούμενος, καὶ ὅ, τι βούλοιτο αἰτεῖν κελεύοντος, καὶ δώσειν ὑπισχνουμένου, τὸν ὀρχηστὴν ἔφη δοὺς, τὰ μέγιστα εὐφρανεῖς. τοῦ δὲ Νέρωνος ἡσθέντος τί ἂν σοι χρήσιμος γένοιτο ἐκεῖ, πρὸς οἰκοις ἔφη βαρβάροις ἔχω, οὐκ ὁμογλώττους, καὶ ἑρμηνέων οὐ ῥᾴδιον εὑρεῖν πρὸς αὐτούς. ἐμοὶ οὖν τίνος δέονται, δαιμόνιε οὗτος, ἔχουσά μοι ἑρμηνεύσει. τοσοῦτον ἄρα κατεῖχετο αὐτοῦ ἡ μίμησις τοῦ ὀρχήσεως,

quum exclamauit, magnáq; voce pronunciauit, Audio quæ facis, ô homo, nec video tantùm, sed manibus ipsis loqui mihi videris. Quoniam verò circa Neronis tempora nostra versatur oratio, volo viri barbari super eodem saltatore tibi referre testimonium, quod maximæ Saltationis laudi vertitur. Quidam enim ponticus barbarus, homo regius cùm ob negocium ad Neronem venisset, hunc vnà cum alijs Saltatorem contemplabatur, adeò perspicuè saltantem, vt quanquam eorũ quę canebantur nihil exaudiret, (nam erat semigræcus) omnia tamen intelligeret. Iam verò cùm ad suos regressurus esset barbarus, eúmque Nero liberaliter tractaret, & siquid vellet, petere iuberet, ac se daturum polliceretur. Si mihi, inquit, Saltatorem dederis, me hoc munere plurimum exhilarabis. Percontante verò quem ipsi vsum domi præstiturus esset, Finitimos, inquit, barbaros habeo, lingua dissimiles, nec ad intelligendos illos, interpretes comparare facile est. Siquo igitur egeam, hic nutu mihi singula interpretabitur: tantum ipsum perculerat, imitatio Saltationis,

ἐπιστήμης τε, καὶ ταφὴς φανείσης, ἢ ἡ πλείστη διατριβή, καὶ ὁ σκοπὸς τῆς ὀρχηστικῆς, ἢ ὑποκείσεται ὅτιν, ὡς ἔφην κἀγὼ τὰ αὐτά, καὶ τοῖς ῥήτορσιν, ὁπόταν δεήσωμεν. καὶ μάλιστα τοῖς τὰς καλουμένας ταύτας μελέτας διεξιοῦσιν. οἶδα γοῦν καὶ ἐπ' ἐκείνοις μᾶλλον ἐπαινουμένην, τῷ ἐοικέναι τοῖς ὑποκειμένοις προσώποις, καὶ μὴ ἀπῳδὰ εἶναι τὰ λεγόμενα τῶν εἰσαγομένων ἀρίστων, ἢ τυράννοκτόνων, ἢ πενήτων, ἢ γεωργῶν, ἀλλ' ὃν ἔχοιμι τούτων τὸ ἴδιον, καὶ τὸ ἐξαίρετον δείκνυσθαι. ἐθέλω γάρ σοι καὶ ἄλλου βαρβάρου ῥῆσιν ὑπὲρ τούτου εἰπεῖν. ἰδὼν γὰρ πάντα πρόσωπα τῷ ὀρχηστῇ παρεσκευασμένα, τοσούτων γὰρ μερῶν τὸ δρᾶμα ἦν, ἐζήτει ἕνα ὁρῶν τὸν ὀρχησιν, τίνες οἱ ὀρχησόμενοι, καὶ ὑποκρινόμενοι τὰ λοιπὰ πρόσωπεῖα εἶεν. ἐπεὶ δὲ ἔμαθεν ὅτι αὐτὸς ὑποκρινεῖται, καὶ ὑπορχήσεται τὰ πάντα, ἐλελήθεις ἔφη ὦ βέλτιστε, σῶμα μὲν ἓν τὸ ἓν, πολλὰς δὲ τὰς ψυχὰς ἔχων. ταῦτα μὲν ὁ βάρβαρος. οὐκ ἀπεικότως δὲ καὶ οἱ Ἰταλιῶται τὸν ὀρχησιν παντομιμον καλοῦσιν, ἀπὸ τοῦ δρωμένου λαβόν. καλῶς γὰρ καὶ ἡ ποιητικὴ

cùm insignis, & perspicua apparuisset. Cæterum exercitatio cui maximè incumbit, & scopus Saltationis, est repræsentatio, cui eodem modo quo rhetores dat operam, præcipuè quo qui vacãt declamationibus quas vocant. At hæc quoque Saltationibus præcipuè laudi datur, vt propositis personis gestu respondeat, nec ea quæ dicuntur, ab introductis optimatibus, aut tyrannicidis, aut pauperibus, aut agricolis discrepent, sed in horum vnoquoque quod proprium exiſtit, & eximium, demonstretur. Volo itaque tibi sententiam referre quam super his tulit alter barbarus: qui cùm quinque personas Saltatori paratas vidisset, nam tot partibus constabat fabula, vnum conspiciens Saltatorem quærebat, quinam essent saltaturi, & reliquas personas acturi. Postea verò quàm intellexit, eundem acturum, & saltationem omnẽ executurum esse, Nosciebam, inquit, ô optime, te vnum quidem hoc corpus, sed plures animas habere. Et hæc quidem barbarus ille. Nec immeritò Itali saltatorem Pantomimum appellant, ab eo fermè quod agitur. Nec inelegans est poëtica

παραίνεσις ἐμείνη, τὸ ὦ παῖ πολυπόντου θαλάσσης περαίαν νόον ἔχων, πάσαις πολίεσσιν ὁμίλει. καὶ τῷ ὀρχηστῇ ἀναγκαία, καὶ δεῖ σοφωτάτου τοῖς θεάμασι, συνοικειοῦν ἑαυτὸν ἑκάστῳ τῶν θεωμένων. τὸ δ' ὅλον, φησὶ, καὶ πάθη δεῖξαι, καὶ ὑποκρίνεσθαι. ἡ ὄρχησις ἐπαγγέλλεται, νῦν μὲν ἐρῶντα, νῦν δ' ὀργιζόμενόν τινα εἰσάγουσα, καὶ ἄλλον μεμηνότα, καὶ ἄλλον λελυπημένον. καὶ ἅπαντα ταῦτα μεμετρημένως. τὸ γοῦν παραδοξότατον, τὴν αὐτῆς ἡμέρας ἄρτι μὲν Ἀθάμαντα μεμηνῶτα, ἄρτι δ' Ἰνὼ φοβουμένην δείκνυσι. καὶ ἄλλοτε Ἀτρεὺς ὁ αὐτός. καὶ μετὰ μικρὸν, Θυέστης. εἶτα, Αἴγισθος, ἢ Ἀερόπη. καὶ πάντα ταῦτα εἷς ἀνθρωπός ἐστι. τὰ μὲν οὖν ἄλλα θεάματα, καὶ ἀκούσματα, ἑνός ἑκάστου ἔργου τὴν ἐπίδειξιν ἔχει, ἢ γὰρ αὐλός ἐστιν, ἢ κιθάρα, ἢ διὰ φωνῆς μελῳδία, ἢ τραγικὴ δραματουργία, ἢ κωμικὴ γελωτοποιία. ὁ δ' ὀρχηστὴς, τὰ πάντα ἔχει συλλαβών, καὶ ἔνεστι ποικίλλων, καὶ παμμιγῆ τὴν παράστασιν αὐτὴν ἰδεῖν, αὐλὸν, σύριγγα, πηδῶντα, κύμβαλον φέροντα, ὑποκρίτου εὐφωνίαν, ᾀδόντων ὁμοφωνίαν.

illa cohortatio, ô fili, Polypi marini mentem habens, omnibus in vrbibus versare, quæ Saltatori est necessaria, quem rebus adhærentem, oportet semetipsum quibusque factis applicare. In vniuersum autem Saltario pollicetur se mores & affectus demonstraturam, & simulaturam, nunc quidem amantem, hùc irascentem aliquem introducens: mox alium insanientem, alium mœrentem: atque omnia ista seruata mensura. Quare quod maximè est admirandum, eodē die Athamanta furentem, & Inonem metuentem repræsentat. Aliàs Atreus ipse est, paulo pòst Thyestes, deinde Ægisthus, aut Aërope, quæ omnia vnus homo refert. Alia quidem quæ spectanda, vel audienda exhibentur, vnam quampiam rem ostendunt: aut enim tibia est, aut cithara, aut vocis modulatio, aut tragica fabulæ actio, aut comica scurrilitas. Verùm Saltator hæc omnia complectitur, cuius varium, & miscellaneum apparatum videre est, tibiam, fistulam, pedum strepitum, cymbali sonum, actoris vocalitatem, canentium concentum.

ὅτι δὲ τὰ μὲν ἄλλα, διττέρου τοῦ ἐν τῷ ἀνθρώπῳ ἔργα ἐστὶ τὰ μὲν, ψυχῆς, τὰ δὲ, σώματος. ἐν δὲ τῇ ὀρχήσει, ἀμφότερα συμμεμικται. καὶ γὰρ διανοίας ἐπιδειξιν τὰ γιγνόμενα ἔχει, καὶ σωματικῆς ἀσκήσεως ἐνέργειαν. τὸ δὲ μέγιστον, ἡ σοφία τῶν δρωμένων, καὶ μηδὲν ἔξω λόγου. Λεσβώνακτος γὰρ ὁ μυτιληναῖος, αὐλητὴς κακὸς, καὶ ἀγαθὸς, χαίρεσοφοις τὸν ὀρχησιν ἀπεκάλει, καὶ ἔλεγεν ὅτι τὸν θεατὴν αὐτῶν, ὡς βελτίων ἀναστρέφων ἀπὸ τοῦ θεάτρου. Τιμοκράτης δὲ ὁ διδάσκαλος αὐτῶ, ἰδών ποτε ἅπαξ ἐξεπτηδες ὀπισω, ὀρχησιν τὰ αὐτοῦ ποιοῦντα, οἷον μὲ ἔφη θεάματος ἡ πρὸς φιλοσοφίαν αἰδὼς ἀπεστέρησεν. εἰ δ' ὄντως ἀληθῆ ἃ περὶ ψυχῆς ὁ Πλάτων λέγει, τὰ τρία μέρη αὐτῆς καλῶς ὁ ὀρχησὴς δείκνυσι, τὸ θυμικὸν, ὅταν ὀργιζόμενον ἐπιδείκνυται. τὸ ἐπιθυμητικὸν, ὅταν ἐρῶντας ὑποκρίνηται. τὸ λογιστικὸν, ὅταν ἕκαστα τῶν παθῶν καλιναγωγῇ. τοῦτο μὲν γε ὃν ἅπαντι μέρει τῆς ὀρχήσεως, καὶ θάλαττα ἡ ἀφὴ ἐν τοῖς αἰσθήσεσι παρέσπαρται, καὶ λοιμὸς δ' ἀργοῦντων, καὶ τῆς ἐν τοῖς

Præterea alia quidem alterutrius in homine partis sunt opera, alia mentis, alia corporis. Verùm hæc in Saltatione commixta sunt. Nam ea quæ fiunt, mentis demonstrationem, & corporei exercitij vim habent. Maximum verò istud est, nempe rerum quæ aguntur sapientia, quum nihil præter rationem cõmittitur. Quocirca Lesbonax Mytilenæus vir honestus, ac bonus, Saltatores Manu sapientes appellabat, ibátque spectatum ipsos, tanquam melior à theatro reuersurus. Timocrates autem eius præceptor viso quondam semel (nec de industria aderat) saltatore res suas agente, Quali inquit, mea me erga philosophiam verecundia, spectaculo priuauit. Quòd si vera sunt quæ de anima disserit Plato, tres eius partes præclarè ostendit Saltator, Vim irascendi, quando irascentem exprimit: desiderandi, quando amantes repræsẽtat, ratiocinandi, quando singulos affectus ceu fræno regit. Et hoc quidem per omnes Saltationis partes sparsum est, vt Tactus per omnes sensus. Porrò cum pulchritudinis & concinnæ inter

ὀρχήσεως συμμορφίας, τί ἄλλο, ἢ τὸ τῷ Ἀριστοτέλους ἐπαλη-θεύειν, τὸ κάλλος ἐπαινοῦντος, καὶ μέρος τοῦτον ἡγουμένου τῆς ἀγα-θῆς καὶ τοῦτο εἶναι. ἀκούσας δὲ πο-τὲ καὶ περιπότερόν τι νεανιευο-μένου περὶ τὴν ὀρχηστικὴν σεσω-πίσθαι διωπᾶς, ὅτι καὶ αὐτὴ πυθαγορικόν τι δόγμα αἰνίτ-τε-ται. ἔτι δὲ καὶ τὴν ἀλλων ὀπτι-λευμάτων, τὴν μὲν, τὸ τερπνὸν, τὴν δὲ, τὸ χρήσιμον ὑποχεμένων, μόνη ἡ ὄρχησις ἄμφω ἔχει. καὶ πολύγε τὸ χρήσιμον ὠφελιμώ-τερον, ὅσῳ μὴ τὴν τερπνὴν γίγνε-ται. πόσῳ γὰρ τοῦτο ὁρᾶν ἥδιον, ἢ πυκτεύοντας νεανίσκους, καὶ αἵματι ῥεομένους, καὶ παλαίοντας ἄλλους ἐν κόνει, ὅς ἡ ὄρχησις πολλάκις ἀσφαλέστερον ἅμα. καὶ εὐμορφότερον, καὶ περιπλοτερον ἐπιδείκνυ). τὴν μὲν ἔν γε σωμα-τικὴν κίνησιν τὴν ὀρχηστικὴν, καὶ σχη-μὰς αὐτῆς, καὶ περιαγωγὰς, καὶ ἀπο-δήματα, καὶ ὑπλασμοὺς, τοῖς μὲν ἄλλοις, τερπνὰ εἶναι συμβέ-βηκεν ὁρῶσι. τοῖς δὲ ἐπεχουσιν αὐτοῖς, ὑγιεινότατα. γυμνασίων γὰρ τὸ κάλλιστόν τε ἅμα, καὶ εὐ-ρυθμότατον τὸ φάσκειν ἂν ἔγωγε εἶναι. μαλακώτερον μὲν τὸ σῶμα. καὶ κάμπτον. καὶ κυφίζον. καὶ εὐχερὲς εἶναι πρὸς μεταβολὴν διδάσκον

saltandum formæ curam ſuſcipiat, quid aliud quàm Ariſtotelis ſententiæ veritatem confirmat, pulchritudinem laudantis, atque tertium ei in bonis locum tribuentis. Cæterùm quendam audiui de ſaltatricium perſonarum ſilentio iuueniliùs dicentem, hoc Pythagoricũ præceptum innuere. Præterea cùm vitæ actionum, aliæ oblectationem, aliæ vtilitatem polliceantur, ſola Saltatio vtramque obtinet: eóq; vtilitas eſt commodior, quòd cum voluptate accedit. Quãto enim hoc viſu iucundius, quàm videre pugnis decertantes iuuenes, ac ſanguine manantes, aliósque in puluere luctantes, quos plerumque Saltatio tutiùs ſimul, & decentiùs, & iucundiùs demonſtrat. Quocirca concitatus Saltationis motus, eiúſque conuerſiones, & circumductiones, & ſaltus, & reſupinationes, aliis quidem ſpectantibus oblectamento fuêre: ipſis verò actoribus ſaluberrima. Etenim illud ego gymnaſiorum pulcherrimum, & aptiſſimum eſſe affirmauerim, quod emollit corpus, flexibile, & leue reddit, & ad mutationem promptum eſſe inſtituit,

robúrque

ἰσχύν τε οὐ μικρὰν περιποιῶν τοῖς σώμασι. πῶς οὖν οὐ παναρμόνιόν τι χρῆμα ἡ ὄρχησις, διηγουσα μὲν τὴν ψυχὴν, ἀσκοῦσα δὲ καὶ τὸ σῶμα, τέρπουσα δὲ τοὺς ὁρῶντας, διδάσκουσα δὲ πολλὰ τῶν παλαιῶν ἐν αὐλοῖς, καὶ κυμβάλοις, καὶ μελῶν εὐρυθμίαν, καὶ κινήσεσι, διὰ τῶν ὀφθαλμῶν, καὶ ἀκοῆς. εἰ γοῦν φωνῆς εὐμουσίαν ζητοῖς, ᾗ ἂν ἀλλαχόθι εὕροις, ἢ ποῖον πολυφωνότερον ἄκουσμα, ἢ ἐμμελέστερον, εἴ τε αὐλὸς, καὶ σύριγγος τὸ λιγυρώτερον, ἄλλοις καὶ τούτων ἐν ὀρχήσει ἀπολαῦσαι σοι πάρεστιν. ἐῶ λέγειν ὡς ἀμείνονα τὸ ἦθος ὁμιλῶν ἐπὶ τοιαύτῃ θέᾳ γίνῃ, ὅταν ὁρᾷς τὸ διαβρὸν, μισοῦν μὲν τὰ κακῶς γινόμενα, σπλαγχνούμενον δὲ τοῖς ἀδικουμένοις. καὶ ὅλως, τὰ ἤθη τῶν ὁρώντων παιδαγωγοῦν. ὃ δ' ἔστι μάλιστα ἐπὶ τῶν ὀρχουμένων ἐπαινέσαι, τοῦτο ἤδη ἐρῶ, τὸ καὶ ἰσχὺν ἅμα, καὶ ὑγρότητα τῶν μελῶν ἐπιτηδεύειν, ὁμοίως παράδοξον εἶναί μοι δοκεῖ, ὡς εἴ τις ἐν τῷ αὐτῷ καὶ Ἡρακλέους τὸ καρτερὸν, καὶ Ἀφροδίτης τὸ ἁβρὸν δείκνυσι. ἐθέλω δὴ καὶ τοῦτο δείξαί σοι τῷ λόγῳ, ὁποῖον χρὴ εἶναι τὸν ὀρχησόμενον ἐν τῇ ψυχῇ καὶ σώματι.

robúrque non exiguum corporibus acquirit. Quî ergo rerum omnium maximè cõcinna non sit Saltatio, quæ mentem acuit, corpus exercet, spectantes oblectat, priscáque multa docet tibijs, cymbalis, carminũ concinna cõpositione, & multitudine oculos & aures afficiente. Itaque si perfectam vocis actionem requiris, vbi alibi, aut quodnam auditionis argumentum inuenias, quod pluribus & concinnioribus vocibus constet, seu tibia, & fistula magis sonorum? His abundè satis in Saltatione frueris. Mitto dicere, quod huiusmodi spectacula frequentando, moribus melior euades, quando theatrum malefacta odisse vides, & iniuria affectos deflere, deniq; spectantium mores formare. Quod verò præcipuè in Saltatoribus est laudandum, iam illud dicam, nempe vires simul, & membrorum mollitiem colere, æquè mihi videtur insolens, ac si quis in eodem argumento, & robur Herculis, & mollitiem Veneris ostentaret. Iam etiam tibi subijcere volo hac oratione, qualem anima & corpore optimum Saltatorem esse oporteat.

καίτοι τῆς μὲ ψυχῆς, πρεσβεῖον τὰ πλεῖστα. μνημονικόν τε γὰρ, καὶ εὐφυᾶ, καὶ ξυνετὸν, καὶ ὀξὺν ἐπινοῆσαι, καὶ καιρὸν μάλιστα ἔσεσθαι φημι δεῖν αὐτόν. ἔτι γ' ἀκριτικον τε ποιημάτων, καὶ ἀσμάτων. καὶ μελῶν τ' ἀρίστων διαγνωστικὸν, καὶ τ' καλῶς πεποιημένων ἐλεγκτικόν. τὸ γὰρ σῶμα, κατὰ τὸν Πολυκλείτου κανόνα ἤδη ἐπιδείξειν μοι δοκῶ. μήτε γὰρ ὑψηλὸς ἄγαν ἔστω, καὶ πέρα τ' μετεῖναι σπιμμικνὸς, μήτε ταπεινὸς, καὶ νανώδης τὴν φύσιν, ἀλλ' ἐμμέτρως ἐκείνων. ἔτε πολυσαρκος, ἀπίδανον γὰρ, ἔτε λεπτὸς εἰς ἀβρβολιὸν. σκληρότητα δὲ τοῦτο, καὶ νεκρικόν. ἐθέλω γοῦν σοι καὶ δήμου τινὸς ἢ φάυλα τὰ τοιαῦτα ἐπισημαίνεσθαι, βοᾶς εἰπεῖν. οἱ γὰρ Ἀντιοχεῖς, εὐφυέστατη πόλις, καὶ ὄρχησιν μάλιστα προσβέβηκασι, κἄτως ἐπιτηρεῖ τῶν λεγομένων, καὶ τῶν γιγνομένων ἕκαστα, ὡς μηδὲν μηδὲν αὐτῶν διαλανθάνειν. μακρᾶ μὲν γὰρ ὀρχησοῦ εἰσελθόντος, καὶ τ' Ἕκτορα ὀρχουμένου, μιᾷ φωνῇ πάντες ἀνεβόησαν, ὡς Ἀσυάναξ, Ἕκτωρ ὅδε· ἢ τίς; ἄλλοτε δέποτε μηκίστου πρὸς ἀβρὸν τὸ μέτειον ὀρχεῖσθ' τ' Καπανέα ἐπιχειρέντος, καὶ

Quanquã plurima antè dixi de animæ dotibus. Quippe memorem, solertem, prudentem, acutum ad comminiscendum, & ad occasionem spectandam in primis, eum oportere esse affirmo: præterea poëmatum censorem, carminum & modulorũ præstantissimorum iudicem, & vitiosorum reprehensorẽ. Cæterùm corporis modum iuxta Polycleti canonem definiam. Neque sit nimium procerus, & immodicè longus, neque humilis, & natura nanus, sed exquisitè mediocris: neq; carnosus, hoc enim insicitum: neque gracilis impensè, hoc enim aridi cadaueris præ se fert imaginem. Memorabo etiam tibi populi cuiusdam ad huiusmodi notanda non inertis exclamationes. Antiochiæ ciues ingeniosissimi, & Saltationis obseruantissimi, ita dicta, factáque singula notãt, vt neminem quicquam eorũ lateat. Cùm enim pusillus Saltator ingressus esset, & Hectorem saltaret, vna voce exclamarunt omnes, hic videtur Astyanax, vbinam est Hector? Aliàs etiam, quum quidam immodicè procerus Capaneũ saltare aggrederetur, & Thebanorum muros

προσβάλλειν τοῖς Θηβαίων τεί-

χθσιν, θαῤῥῆσαι ἔφασαν τὸ τεῖχος, οὐδέν σοι δεῖ κλίμακος, ἢ ὀπὸ τῦ παχέος ὄ. καὶ μικρὸν ὑπορχησάμενον, πηδᾶν μεγάλα πειρωμένου, δεόμεθα ἔφασαν φείσασθαι τῆς θυμέλης. τὸ δ' ἐναντίον τῷ παχυλεπῆ ἐπεβόησαν, καλῶς ἔχε ὡς νοσοῦντι. τούτων ἕ τῦ χάριν ἐπεμνήσθην, ἵνα μὴ ὡς ἴδῃς ὅτι καὶ δῆμοι ὅλοι μεγάλων ἀμαθιῶν ἐπιπίπτουσιν ὀπὸ τῆ ὀρχηστικῆ, ὡς καὶ ῥυθμίζειν τὰ καλὰ, καὶ τὰ αἰσχρὰ αὐτῆ διώκειν. ὑγιαίνοντος δ' τοῦ μεταβάλλοντος πάντως ἔχω, ἢ τὸ σῶμα λελυμένος τε ἅμα, καὶ συμπεπηγὼς, ὡς λυτίζεσθαί τι ὅπῃ καιρὸς, ἢ συνεχάδαι καρτερῶς, εἰ τοῦτο δέοι. ὅτι δ' οὐκ ἀπήλλακται ὄρχησις ἢ τ' ἀναγωνίω χειρονομίας, ἀλλὰ μετέχει ἢ τ' Ἑρμῦ, καὶ Πολυδεύκους ; καὶ Ἡρακλέους, ὃν ἀθλήσει καλῶν ἴδοις ἄν, ἐκάστῃ τῶν μιμήσεων ὀπιχρών. Ἡροδότῳ μὲ οὖν τὰ δι' ὀμμάτων φαινόμενα, πρότερα εἶναι τ' ὤτων δοκεῖ. ὀρχήσει δ' καὶ τὰ ὤτων, καὶ ὀφθαλμῶν ἀφέσεσιν. ὥτω δ' ἕλκει ὄρχησις, ὥστε ἂν ἐρῶν τις, εἰς τὸ διάφορον παρέλθοι, ἐσωφρονίσθη ἰδὼν ὅσα ἔρωτος καὶ κακὰ τέλη. καὶ λύπη ἐκρύμπος, ἀφίσχεται τῦ

adoriri, Transcende, dixerunt, murum, tibi scalis nihil est opus. Quum etiam obesus, & crassus quidam Saltator, saltum ingentem moliretur, quæsumus te, inquiunt, parce thymelæ. Cõtrà summopere gracili, tanquam ægrotanti acclamarũt, Bene habe. Hæc ego nõ iocandi gratia commemoraui, sed vt scias totos populos artem Saltandi magno studio coluisse, adeò vt virtutes, & vitia eius deprehendere potuerint. Postea sit planè mobilis Saltator, corpore soluto simul & compacto, ita vt postulãte tempore flecti queat, & firmiter, si sit opus, consistere. Quòd autem aliena nõ sit Saltatio à manuum gesticulatione quæ fit in certaminibus, sed particeps Mercurij, Pollucis, & Herculis editarum in certamine virtutũ, facilè videris, si singulis imitationibus animum applices. Herodoto sanè quæ oculis excipiuntur, certiora esse videntur, quàm quæ auribus. Saltationi verò & oculorum & auriũ iudiciũ præstò est. Vsque adeò autem mouet Saltatio, vt si quis amans; ad theatrum accedat, ad sanam mentẽ redeat, quum viderit quàm mali sint amoris exitus : & tristitia affectus, egrediatur ex

θεάτου φαιδρότερος, ὥσπερ τι φάρμακον ληθεδανὸν. καὶ τί ἡ ποίησις, ὑπόνοιά τις, καὶ ἄχλυν πιών. σημεῖον δὲ ἡ τοῖς τὰ γιγνόμενα οἰκειότητος, καὶ τὸ γνωρίζειν ἕκαστον τῶν ὁρωμένων τὰ δεικνύμενα, τὸ δακρύειν πολλάκις τοὺς θεατὰς, ὁπόταν τι οἰκτρὸν καὶ ἐλεεινὸν φαίνηται. ἡ μὲν γε βακχικὴ ὄρχησις, ἐν Ἰωνίᾳ μάλιστα, καὶ ἐν Πόντῳ σπουδαζομένη, καίτοι σατυρικὴ οὖσα καὶ τῶν κεχειρωμένων τοὺς ἀνθρώπους τοῦ σκιρτᾶν, ὥστε τί ἡ τεταγμένον ἕκαστοι καιρὸν ἀπαιτοῦντα ὑπολαμβάνοντες τῶν ἄλλων, κἀθίστανται δὲ ἡμέρας πυκνὰς, καὶ κορύβαντας, καὶ σατύρους, καὶ βουκόλους ὀρῶντες. καὶ ὀρχοῦνταί γε ταῦτα οἱ εὐγνωμέστατοι, καὶ πεπαιδευμένοι ἐν ἑκάστῃ τῶν πολέων. οὐχ ὅπως αἰδούμενοι, ἀλλὰ καὶ μέγα φρονοῦντες ὅτι τῷ πράγματι μᾶλλον ἁρμόζουσιν, ἢ ἐπ' εὐγνωμοσύνῃ, καὶ λειτουργίαις, καὶ ἀξιώμασι πρεσβυτικοῖς. ἐπεὶ δὲ τὰς ἀρετὰς ἔφλυσι τὰς ὀρχηστικὰς, ἄκουε καὶ τὰς κακίας αὐτῶν. τὰς μὲν οὖν ἐν σώματι, ἤδη ἔδειξα. τὰς δὲ διανοίας, ἵνα σοι τηρεῖν δόξω δίκαιος ἀν. πολλοὶ γὰρ αὐτῶν ὑπὸ ἀμαθίας, ἀμηχάνου

theatro hilarior, tanquam potus pharmacum quod obliuionem inducat, & ex poëta luctum, & mœrorem tollat. Quòd autem ista populo fuerint familiaria, & ea quæ demonstrabantur, spectantium quisque norit, argumento sunt lachrymæ à spectatoribus non rarò profusæ, cùm lugubre quippiam & miserabile viderent. Bacchica Saltatio, in Ionia præcipuè, & Ponto celebrari solita, quanquam satyrica, gentis illius animos ita mancipauit, vt singuli statutis temporibus cæterarum rerum omnium obliti, solidum diem desideant spectantes Titanas, Corybantas, Satyros, & bubulcos. Quod saltationis genus nobilissimi quique, & cuiusque ciuitatis primores saltabant, neque ob id erubescebant, imò potiùs gloriabantur magis quàm ob nobilitatem, munera publica, & dignitates maiorũ. Postea verò quã Saltatorum virtutes dixi, eorundem etiam accipe vitia. Sed enim corporis vitia iam ostendi: mentis autem vitia ad hũc fere modum opinor, obseruabis. Multi enim illorum præ insciti, siquidẽ fieri nequit vt periti sint omnes,

ὃ ἅπαντας εἶναι σοφὺς, καὶ

σολοικίας δεινὰς ἐν τῇ ὀρχήσει
ἐπιδείκνυται. οἱ μὲν, ἄλογα
κινούμενοι, καὶ μηδὲν ὡς φασι
πρὸς τὴν χορδήν. ἕτερα μὲν
γὰρ ὁ πούς, ἕτερα δ' ὁ ῥυθμὸς A
λέγει. οἱ δ', εὔρυθμα μὲν, τὰ
παράγματα δ' μεταχρονα, ἢ
πρόχρονα, οἷον ἐγὼ ποτε εἶδον
μέμνημαι. τὰς γὰρ Διὸς γονὰς
ὀργύιαιός τις, καὶ τὴν τοῦ Κρό- B
νου τεκνοφαγίαν, παρωρχεῖτο
τὰς Θυέστου συμφορὰς, τῷ
ὁμοίῳ παρεγμῶς. καὶ ἄλλος δὲ
Σεμέλην ὑποκεκυφὼς βαλ-
λομένην κεραυνῷ, δὲ Γλαύκην C
αὐτὴ εἰκάζε, μεταχρονεστέραν
οὖσαν. ἀλλ' οὐκ ἀπόχε τοιού-
των ὀρχηστῶν, ὀρχήσεως αὐτῆς
οἶμαι καταγνωστέον, οὐδὲ τὸ ἔρ-
γον αὐτὸ μισητέον, ἀλλὰ τοὺς
μὲν, ὥσπερ εἰσὶν, ἀμαθεῖς νο-
μιστέον. ἐπαινετέον δὲ τοὺς ἐννό- D
μως, καὶ κατὰ ῥυθμὸν τὰ τέχνης
ἱκανῶς ἔχοντας δρῶντας. ὅλως δὲ,
τὸν ὀρχηστὴν δεῖ παντα χόθεν
ἀπηκριβῶσθαι, ὡς εἶναι τὸ παῦ
εὔρυθμον. εὔμορφον. σύμμετρον. E
αὐτὸ αὑτῷ ἔοικος. ἀσυκοφαντη-
τον. ἀνεπιλήπτον. μηδαμῶς
ἐλλιπές. ἐκ τῶν ἀρίστων κε-
κραμένην τὰς ἐνθυμήσεις. ἐξεῦ-
σθαι τὴν παιδείαν. βαθεῖαν τὰς
ἐννοίας. ἀνθρώπινον μάλιστα.

turpibus inter saltandum so-
lœcismis delinquunt. Quum
hi quidem ineptè mouētur,
& vt aiunt, nihil ad chordā:
alia quippe pes, alia rhythmꝰ
loquitur. Illi verò concinnè
quidem, sed res prioris vel
posteriotis temporis saltatio-
ni accōmodāt, quod vi-
dere me memini. Quidam
enim Iouis generationes, &
Saturnū liberos deuorantem
saltatione repræsētās, præter
argumētū Thyestæ calamita-
tes repræsentabat, rei simi-
litudine decipiens. Rursum
alius Semelen fulmine per-
cussam agens, ipsi Glaucen
assimilabat, tēpore posterio-
rem. Verùm ob istiusmodi
saltatores, Saltationē nōputo
condemnandam, neque ex-
ercitium ipsum odio prose-
quendum, sed illos potiùs, vt
sunt, imperitos censendos:
contrà laudandos, qui seruā-
tis legibus, & rhythmo artis,
commodè cūcta obeunt. In
summa, oportet Saltatorem
omnibus numeris esse absō-
lutissimū, vt omnis actio sit
cōcinna, decora, cōgrua, sibi
similis, calūniæ, & reprehen-
sioni nō obnoxia, nequaquā
imperfecta oportet, inquam,
Saltatorem temperatas ex
rebus præstantissimis habere
cogitationes, eruditione esse
acutū, animi conceptionibus
profundū, maximè humanū,

ὁ χορὸς ἔπαινος αὐτῷ τότ' ἂν γίγνοιτο ἐντελὴς παρὰ τῶν θεατῶν, ὅταν ἕκαστος τῶν ὁρώντων γνωρίζῃ τὰ αὑτοῦ. μᾶλλον δ' ὥσπερ ἐν κατόπτρῳ, τῷ ὀρχήσει ἑαυτὸν ἐλέσθαι, καὶ ἃ πάσχειν αὐτὸς, καὶ ἃ ποιεῖν εἰώθει. τότε γὰρ οὐδὲ κατέχειν ἑαυτοὺς οἱ ἄνθρωποι ὑφ' ἡδονῆς δύνανται, ἀλλ' ἀθρόοι πρὸς τὸν ἔπαινον ἐκχέονται, ταῖς τε ἑαυτῶν ψυχῆς ἕκαστος εἰκόνας ὁρῶντες, καὶ αὐτοὺς γνωρίζοντες. ἀτεχνῶς γὰρ τὸ Δελφικὸν ἐκεῖνο, τὸ Γνῶθι σαυτὸν, ἐκ τῆς θέας ἐκείνης αὐτοῖς περιγίγνεται. καὶ ἀπέχονται ἀπὸ τῆς θέας ἃ τε χρὴ αἰσχύνεσθαι, καὶ ἃ φεύγειν μεμαθήκοτες, καὶ ἃ πρότερον ἠγνόουν διδαχθέντες. γίγνεται δ' ὥσπερ ἐν λόγοις, οὕτω καὶ ἐν ὀρχήσει ἡ πρὸς τῶν πολλῶν λεγομένη κακοζηλία, ὑπερβαινόντων τὸ μέσον τῆς μιμήσεως, καὶ πέρα τοῦ δέοντος ἐπτεινόντων. καὶ εἰ μέγα τι δεῖξαι δέοι, ὑπερμεγέθεις ἐπιδεικνυμένων. καὶ εἰ ἁπαλὸν, καθ' ὑπερβολὴν θηλυνομένων, καὶ τὰ ἀνδρώδη, ἀγρίους τε ἀγρίως, καὶ θηριώδεις προσαγόντων, οἷον ἐγώ ποτε μεμίμημαι ἰδὼν ποιητὴν

Itaque perfectam à spectatoribus laudē consequitur, quū quisque spectantium sua ipsius acta demonstrari nouerit, imò potiùs velut in A speculo, se ipsum in Saltatore conspexerit, tum quæ sibi accidunt: tum quæ facere solet. Tunc enim homines præ voluptate nequeunt se continere, quin ad effundēdas laudes confertim proruant, quum singuli animarum suarum imagines cernunt, ac se ipsos agnoscunt. B Planè enim Delphicum illud, Nosce te ipsum, ex huiusmodi spectaculo reportant: atque è theatro discedunt, quæ expetenda, quæ fugienda sint edocti, & eorum quæ ignorabant, notitiam adepti. Cæterùm vt in orationibus, sic in Saltatione, accidit, quæ à multis ap- C pellatur mala affectatio, quoties imitationis modum trāsgrediuntur, & æquo vehementius eam intendunt: & siquid magnum est demonstrandum, illud iusto maius demonstrant: siquid verò molle, illud summopere ef- D fœminant: & viriles actiones ad immanitatem vsque ferinam euehunt. Quod Saltatorem quendam olim facientem memini me videre: qui priùs celebris erat,

ἐστι. σωφρονῶν μὲν τἆλλα, καὶ θαυμάζεσθαι ὡς ἀληθῶς ἄξιον. ὃ δ' οἶδα ἔγωγε τί ποτε τύχη εἰς ἀσχήμονα ὑποκρισιν. ἐπὶ καταβολῇ μιμήσεως ἠσχολημένος ὀρχούμενος γὰρ τὸν Αἴαντα, μετὰ τὴν ἧτταν ἐνθυμούμενον, εἰς τοσοῦτον ἐμπεπτωκεν, ὥστε οὐχ ὑποκρίνασθαι μανίαν, ἀλλὰ μαίνεσθαι αὐτὸς εἰκότως ἄν τις ἔδοξεν. ἐνὸς γὰρ τῶν σιδηρῶν ὑποδήματι κτυπούντων, τὴν ἐδῶτα κατέρρηξεν. ἑνὸς δὲ τῶν ὑπαυλούντων, τὸν αὐλὸν ἀράμενος, τῇ Ὀδυσέως παλαιὸν ἐξῳκότος, καὶ ἐπὶ τῇ νίκῃ μέγα φρονοῦντος, διεῖλε τὴν κεφαλήν, κατενεγκών. καὶ εἰ γε μὴ ὁ πῖλος αὐτέρκει, καὶ τὸ πολὺ τῆς πληγῆς ἀπεδέξατο, ἀπολώλει ἂν ὁ κακοδαίμων Ὀδυσεύς, ὀργῆς ἢ παραπίπτουσι πεῖσαι. ἀλλὰ τόγε θέατρον ἅπαν, συνεμαίνετο τῷ Αἴαντι, καὶ ἐπῄδων, καὶ ἐβόων, καὶ τὰς ἐδῶνας ἀπερρίπτουν. οἱ μὲν συνφεπόμενοι, καὶ αὐτὸ τοῦτο, ἰδιῶται, τὸ μὲν εὐσχήμονος ὀκ ἐσυνησθημένοι, οὐδὲ τὸ ἀσχῆμον, ἢ τὸ κρεῖττον ὁρῶντες, ἄκραν δὲ μίμησιν τῶν πάθους τοιαῦτα διάφοροι εἶναι. οἱ δὲ σεσιότεροι δὲ, σωφρονοῦντες μὲν, καὶ οὐ δυσφθόνως ἐπὶ τοῖς γνωρίμοις, ὀκ ἐλέγχοντες δὲ σιωπῇ τὸ ἀσχῆμον.

cætera sanè prudens, & admiratione dignus: sed qui nescio quo casu in repræsentationem nimio pere indecoram eruperat. Cùm enim Aiacem, simul atque causa excidissет, furentem Saltatione referret, tantùm à Saltationis decoro excidit, vt non repræsentare insaniam, sed insanire ipse meritò viderétur. Vnius enim ex illis qui ferreis soles strepebant, vestem discidit: vnius etiam ex illis qui tibia succinebant, correpta tibia, astantis Vlyssis, & ob victoriam sese efferentis caput, ea percutiens, diuisit: ac nisi pileus obstitisset, & vehementiam ictus excepisset, infœlix ille Vlysses, dementem Saltatorem nactus, perijsset. Quinetiam totum theatrum cum Aiace furebat, saltabrnt, vociferabantur, vestes proijciebant. Ac plebeij, idque idiotæ, decorum non percipientes, neque quid deterius, quid ue melius sis, cernentes, has actiones summam affectus imitationem esse existima ant: vrbaniores verò, tametsi rem probè intelligebant, & ob eam erubescerent, non tamē reprehendebant silentio:

τοῖς ἐπαίνοις, καὶ αὐτοὶ τὴν ἀφροσύνην τῆς ὀρχήσεως ἐπικαλύπτοντες, καὶ ἀκριβῶς ὁρῶντες ὅτι οὐκ Αἴαντος, μὴ ὀρχησαμένης μανίας τὰ γιγνόμενα ἦν. ὁ γὰρ ἀρκεσθεὶς τούτοις ὁ γενναῖος, ἀλλὰ καὶ μανῆναι τούτου γελοιότερον ἔπραξε. καταβὰς γὰρ εἰς τὸ μέσον ἐν τῇ βουλῇ, δύο ὑπατικῶν μέσος ἐκαθέζετο, πάνυ δεδιότων μὴ καὶ αὐτῶν τινα ὥσπερ κριὸν μαστιγώσῃ, λαβών. καὶ τὸ πρᾶγμα οἱ μὲν, ἐθαύμαζον. οἱδὲ, ἔγελων. οἱδὲ, ὑπενόησαν, μὴ ἄρα ἐκ τῆς ἄγαν μιμήσεως, εἰς τὴν τοῦ παθοῦς ἀλήθειαν ἐκπεσὼν ἔχθη. καὶ αὐτὸν μάντεις φασὶν ἀναπεφάνθαι, ὅτω μεταμῆναι ἐφ' οἷς ἐποίησεν, ὥστε καὶ νοσῆσαι ὑπὸ λύπης, ὡς ἀληθῶς ὑπὸ μανίας κατεγνωσμένον. καὶ ἐδήλωσέ γε τοῦτο σαφῶς αὐτός. αὐτομάτων γὰρ αὖθις τῶν συνασπιστῶν αὐτὸν τῷ Αἴαντα ὀρχήσασθαι αὐτοῖς, παρασκευαζόντων τε ὑποκριτὴν, ἔβη πρὸς τὸ θέατρον, ἱκανὸν ὄζον ἅπαξ μανῆναι, μάλιστα δ' αὐτὸν ἐνίκησεν ὁ ἀνταγωνιστὴς καὶ ἀντίτεχνος. τὸ γὰρ ὁμοίως Αἴαντος αὐτῷ σκαφέντος, τὸ κοσμίως, καὶ σοφρόνως τὴν μανίαν ὑπεκρίνατο, ὡς

sed laudibus amentiam Saltationis contegebant, & non Aiacis, sed Saltatoris amentiæ esse hæc quæ fiebant, planè videbant. Non enim, generosus ille, hisce A contentus, quiddam multò magis ridiculũ admisit. Progressus enim in medium senatum, inter duos consulares viros medius sedit, qui me- B tuebant, ne aliquem ex suo consessu arietis instar verberandum caperet. Quam audaciam alij mirabantur, alij laudabant. Alij verò suspicabantur fore vt à nimia C insaniæ affectatione, ad veram insaniam transiret. Et sanè perhibent illum cùm ad se redijsset, ita facti pœnituisse, vt præ tristitia ægrotauerit, quòd verè obiecta sibi fuisset insania. Quod D ipse manifestè declarauit. Rogantibus enim factionis socijs vt eundem Aiacem saltaret in sui gratiam, Satis est, inquit, quod histrionem in theatro agens, semel insaniui. Maximè ve- E rò discruciauit eius animum aduersarius, eiusdem artis æmulus, qui similis Aiacis descripti, ita ornatè & modestè insaniam repræsentauit, vt laudem reportarit, quòd intra Saltationis

ἐπαινεθῆναι μανέντος αὐτὸν τῶν

τῆς ὀρχήσεως ἥρων, καὶ μὴ παροινήσους εἰς τὴν ἀκολουθίαν. τοῦτα σοι ὦ φιλότης, ὀλίγα ὀλίγων πάμπολλων παραδείξα ὀρχήσεως ἔργα, καὶ ἐπιτηδεύματα, ὡς μὴ πάνυ ἀχθοιτό μοι ἐρωτικῶς θεωμένῳ ταῦτα. εἰ δ' βουληθείης κοινωνῆσαί μοι τῆς θέας, εὖ οἶδα ἐγὼ πάνυ ἀλωσομένου σε, καὶ ὀρχησομανήσοντα γε περιπ. ὥστε οὐδὲν δεήσομαι τῆς Κίρκης ἐκείνο πρὸς σὲ εἰπεῖν, τὸ, Θαῦμά μ' ἔχει, ὡς ἄπο πρὶν τάδε φάρμακ' ἔθελχθῆς. θελχθήσῃ γὰρ, καὶ μὰ Δί' οὐκ ὄνος κεφαλὴν, ἢ σὺς καρδίαν ἕξεις. ἀλλ' ὁ μὲν νοῦς σοι, ἐμπεδώτερος ἔσται. σὺ δ', ὑφ' ἡδονῆς μᾶλλον ὀλίγου τῶ κωκεῶνος ἄλλῳ μεταδώσεις πιεῖν. ὅπερ γὰρ ὁ Ὅμηρος περὶ τῆς Ἑρμοῦ ῥάβδου τῆς χρυσῆς λέγει, ὅτι καὶ ἀνδρῶν ὄμματα θέλγει, ἃ δ' αὖτε ἐγείρει τοὺς δ' αὖτε, καὶ καταγώγιος ἐγείρει, τοῦτο ἀτεχνῶς ὀρχήσεις ποιεῖ, καὶ τὰ ὄμματα θέλγουσα καὶ ἐγκηλοῤῥέναι ποιοῦσα, καὶ ἐπεγείρουσα πλὴν διαφόρων πρὸς ἕκαστα τῶν δρωμένων. Κεφ. καὶ μὴν ἤδη ἐγὼ ὦ Λουκῖνε, πείθομαί τε σοι, καὶ ἀπαπεπαμένα ἔχω καὶ τὰ ὦτα, καὶ τὰ ὄμματα. καὶ μέμνησο γε ὦ φιλότης, ἐπειδὰν εἰς τὸ

fines se continuerit, nec in actione furiosum egerit. Hæc tibi, ô amice, pauca ex perquam multis decerpta Saltationis, facta, & studiâ ostendi, ne mihi admodum succenseas, quòd ea libenter contemplor. Quòd si velles mecum spectaculi esse particeps, probè scio te illecebris illius captum iri, & Saltationis insano amore insuper furiturum. Itaque nihil opus erit, vt illud Circes occinam tibi, *Demulsum, obstupui poto te haud sine veneno.* Nam demulceberis, nec per Iouem, asini caput, aut suis cor habebis: verùm tibi mens firmior erit. Ac præ voluptate quam perceperis, ne paullum quidem alij de cyceone bidendum imperties. Nam quod dicit Homerus de aurea Mercurij virga, quòd quorum hominum oculos voluerit, ea demulcet, aliósque dormientes excitat: hoc planè facit Saltatio, quæ oculos demulcet, & expergefacit, & ad singula quæ fiunt, discutienda, mentem excitat. Cra. Atqui ego iam credo tibi Luciane, iámque mihi patēt aures, & oculi. Ac memineris saltē quum ad

θέαν ἴῃς καὶ ἐμοὶ παρὰ σεαυτῷ θέαν καταλαμβάνειν, ὡς μὴ μόνος σὲ μηδὲν σοφώτερος ἡμῶν ἐπανίοις.

theatrum ibis, me tecum vnà spectatum abducere, ne solus sapientior inde reuertaris.

ΛΕΞΙΦΑΝΗΣ. LEXIPHANES.

ARGVMENTVM.

Deridet hoc dialogo Lucianus Cacozelos istos, & affectatores obscuri, atque inusitati sermonis, qui dum verbis plerumque obsoletis, & ab vltima vetustate repetitis, interdum etiam nouis & à se confictis, omnia obscurant, & quasi quibusdam tenebris involuunt, egregiè eloquentes, ac docti perhiberi cupiunt. Ficto ad hoc exemplo Lexiphanis cuiusdam, quem, dialogum quendam, ad imitationem (vt ipse quidem videri vult) Symposij Platonis compositum, recitantem introducit, adeò ineptum atque ridiculum, vt propter verborum obscuritatem, qua tamen eiusmodi sunt, vt vix ab ipsis illis, antiqua comœdia scriptoribus, ex quibus pleraque ea desumpta sunt, si redeant, intelligi satis posse videantur: res quoque & ipsum argumentum eiusmodi sint, vt non facilè quicquam frigidius excogitari queat. Quo illud nimirum indicare voluit, affectatores istos, dum non re, quas dicant, sed verba, ad quæ res accommodent, quærunt, in vtroque pariter ridiculè ac stultè sese dare solere. Subijcit tamen ad finem paraneses quasdam, quibus eundem hunc Lexiphanem, rectam eloquentiæ, ac studiorum bonorum rationem edocet. Quale quiddam infra quoque in Rhetorum didascalo facit, vbi duplicem ad eloquentiam comparandam viam proponit: alteram asperam quidem, sed veram ac rectam, alteram autem compendiosam ac facilem, sed ad nouum atque affectatum istud genus, cuius exemplum hic proponit, ducentem.

ΛΥΚΙΝΟΣ.

LYCINVS.

Ἐξιφανὴς ὁ κα-
λὸς μετὰ βιβλίου.
Λε. νὴ Δί' ὦ
Λυκῖνε, γράμμα
θέρι πιπόν τι τὸ
ἐμῶν νεοχμόν. Λυ. ἤδη γάρ
τι περὶ αὐχμῶν ἡμῖν γράφεις; Λε. οὐ δῆτα, οὐδὲ αὐχμὸν
εἶπον. ἀλλ' ὥρα σοι τὸ ἀρτι-
γράφες ἔτυ καλεῖν. σὺ δέ, κυ-
ψελόβυσα ἔοικας ἔχειν ὦτα.
Λυ. σύγγνωθι ὦ ἑταῖρε. πο-
λὺ γὰρ αὐχμὸς τὸ νεχμὸν με-
τέχει. ἀλλ' εἰπέ μοι, τίς ὁ
νοῦς τῷ συγγράμματι; Λε.
ἀντισυμποσιάζω τῷ Ἀείσωνος
ἐν αὐτῷ. Λυ. πολλοὶ μὲν οἱ
Ἀείσωνες. σὺ δέ, ὅσον ἀπὸ τοῦ
συμποσίου, τὸν Πλάτωνά μοι
δοκεῖς λέγειν. Λε. ὀρθῶς
ἀνέγνως. τὸ δὲ λεχθὲν μοι, ὡς
ἄλλῳ παντὶ αὐόητον ἂν ἦν.
Λυ. ὧν ὀλίγα μοι αὐτοῦ ἀνά-
γνωθι τοῦ βιβλίου, ὅπως μὴ
παντάπασιν ἀπολειπόμενος τῆς
ἐξιάσεως. νέκταρος γάρ τινος
ἔοικας οἰνοχοήσειν ἡμῖν ἀπ'
αὐτοῦ. Λε. τὸν μὲν εἴρωνα,
πεσὼν κατάβαλε. σὺ δέ, ἔυπτερα
πτήσας τὰ ὦτα, ἤδη ἄκουε.

Exiphanes, for-
mosus ille, cum
libro adest.
Lex. Per Iouẽ,
Lycine meum
est hoc scri-
ptum hornum & recens. *Lyc.*
Iam enim nobis quippiam de
squaloribus scribis. *Lex.*
Haud equidem. Neque verò
squalorem dixi: sed venu-
stas quædam est, scriptum
adhuc recens ita appellare.
Tu autem aures sordibus op-
pletas videris habere. *Lyc.*
Ignosce, amice, nam hæ vo-
ces, αὐχμὸς & νεοχμὸς.
multum affinitatis inter se
habent. Sed dic mihi, quod-
nam est scripti istius argumẽ-
tum? *Lex.* Conuiuiũ, ab illo
Aristonis, hîc diuersum insti-
tuo. *Lyc.* Multi quidem Ari-
stones sunt: sed tu, quantum
ex symposio colligere licet,
Platonem dicere mihi vide-
ris. *Lex.* Rectè agnouisti.
Cæterùm quod dicitur, vt
cuiuis alteri fuisset inexpli-
cabile. *Lyc.* Proinde mihi
pauca ipsius libri recita, vt ne
omnino huius epuli sim ex-
pers: videris enim nectar ex
ipso quoddam nobis pocilla-
turus. *Lex.* Tu cauillatorem
humi proijce, auribúsque fa-
ctis permeabilibus ausculta

ἀπέχω ἢ ὀπιθύσρα, ἢ κυψελίς. Λυ. λέγε θαρρῶν. ὡς ἔμοιγε ὅτε κύψελός τις, ἅτε πειρανδρος ἐν τοῖς ὠσὶ κάθηται). Λε. σκόπει δὴ μεταξὺ ὅπως διαπεραίνομαι ὦ Λυκίνε τὸν λόγον, εἰ ἔναρχός γε ὄζει, καὶ πολλῶ τῶ εὐλογίαν ἐπιδεικνύμενος, καὶ εὔληξις, ἔπειτ' ἐυώνυμος. Λυ. ἔοικε τοιοῦτος εἶναι, σὺς γε ὠν. ἀλλ' ἄρξαι ποτέ. Λε. εἶτα δειπνησούμεθα ἢ ὅτι ὁ Καλλικλῆς. εἶτα τὸ δειλινὸν περιδιαπονούμεθα ἐν Λυκείῳ. νυνὶ δ' ἤδη καιρὸς ὄζει χρίεσθαι τὸ πλιοχαὲς, καὶ ἅμα τὸν ἥλιον θέρεσθαι, καὶ λουτρώμενος, ἀποστιλβῖν. καὶ ἤδη γε ἀπίπτεα. σὺ δ' ὦ παῖ, σκεγγίδα μοι, καὶ βύρσαν, καὶ φωσώνια, καὶ ῥύμματα, ναυσολεῖν ἐς τὸ βαλανεῖον, καὶ τυπὶν ὕστερον κομίζειν. ἔχεις δ' χαμάζε πρὸς τὴν ἐγγυθήκην δύ' ὀβολώ. σὺ δὲ τί καὶ πράξεις ὦ Λεξιφάνες, ἢ ἔξεις, ἢ ἐλεύσεσθαι ἐπ' αὐτόδι; κἀγὼ μὲν δὴ ἔρχω, πεπαλαιωμένος καὶ σὺν πόροις τε δὴ ἔρχω. καὶ τὰ ἀμφὶ τὴν ῥάμνον μαλακίζομαι, ἐπ' ἀσραβῆς ὀγκηθείς, ὁ δὲ ἀσραβικλάτης ἐπέσπερχε, καίτοι ἀσχολιάζων αὐτός. ἀλλὰ καὶ ἐν αὐτῷ θαμὰ ἡμῖν ἐλοῦ τῷ ἀγῶνι. κατέλαβον τοὺς ἐργάτας λιγυιζόντας

iam: absit autem obturatrix ista Cypselis. *Lyc.* Dic audacter. Nā mihi neq; Cypselus aliquis, neq; Periander in aurib⁹ residet. *Lex.* Aduerte itaque interea Lycine quo pacto peragam orationem: an commodū principiū habeat, ac multum eloquentiæ præ se ferat, bonis dictionibus & verbis ornata. *Lyc.* Videtur esse talis, tua cùm sit. Sed incipe tandem. *Lex.* Postea cœnabimus, inquit Callicles. Deinde in Lyceo vesperi obambulabimus. Iā nunc autem tēpus est insolatum vngendi, & ad solis splēdorē apricandi, & postquam lauerimus, panē esitādi. Atq; adeò abeundū iā est. Tu verò puer, strigilem mihi, vestem pelliceā, lintea, & saponem in balneum mitte, & abluto-riam affer. Habes autē humi iuxta armariolum duos obolos. Tu verò quid facies Lexiphanes, veniésne, an amplius hīc moraberis? At inquam ego, iam dudum lauaturio. Neque enim facilè incedo, & ex ijs quæ circa anum sunt, malè habeo, mula vectus clitellaria. Nam accelerabat multo tametsi claudicaret ipse. Sed & in ipso agro absque labore non fui. Nam operarios deprehendi cantionem τοὺς ἐργάτας λιγυιζόντας

σκευὴν φέρω. τὸν δ', πάρον τῷ ἐμῷ πατρὶ κατασκευάζοντας. συντυμβωρυχήσας οὖν αὐτοῖς, καὶ τοῖς ἀναχωσι τὰ ἄνδηρα, καὶ αὐτὸς ὀλίγα συγχερσώσας, ἐκείνοις μέν, διαφήκα, τοῦ τε κρύους ἕνεκα, καὶ ὅτι καύματα ἦν. οἶδα δ' ὡς ἐν κρύει σφοδρῷ γίνεται τὰ καύματα. ἐγὼ δ' περιελθὼν τὰ ἀρόματα, σκόροδά τε εὗρον ἐν αὐτοῖς πεφυκότα. καὶ γναπτάλους τινὰς ἀορύξας, καὶ τῶν σκανδίκων, καὶ βεκκαίων λαχανευσάμενος, ἔπι δ' κάχρις ὡριάμενος, ὅπως δ' οἱ λειμωνες ἀνθοσμίαι ἦσαν, ὡς αὐτοδιδακτὶ βαδίζειν, ἀνατεθεὶς ὑπὸ τὴν ἀερόβλυν, ἐβάρρυν τὸν ὄρρον. καὶ γυμνὸς βαδίζω τε ὀδυνηρῶς, καὶ ἐδίω θαμὰ, καὶ μαλακιῶ τὸ σῶμα, καὶ δέομαι διανεῦσαι ἐν τῷ ὕδατι ὑπολείψαντα. χαίρω δ' μὴ κάματον ἀπολαύσας. ἀποδρέξομαι οὖν καὶ αὐτὸς τὴν παῖδα, ὃν εἰκὸς ἦν παρὰ τὴν λεκανοπώλιδ', ἅπερ τῷ γρυμαιοπώλῃ μὲ πεισθῆναι. καίτοι ἐφοβήθην αὐτῷ ὑπὸ τὰ σέλγη ἅπαντα. ἀλλ' εἰς καιρὸν ἔστω αὐτὸς ἐμπολήσας γεώδη τυρὸν τέ τινα, καὶ ἐγκρυφίας, καὶ γητεία, καὶ φύκια, καὶ οἶβον

æstiuam cantillantes, eos nimirum, qui patri meo sepulchrum extruebãt. Postquam igitur vnà cũ illis fodissẽ, & ijs qui egesta terra marginẽ aggerebãt, ipse parũper operi manũ admouissẽ, illos tum vigentis frigoris, tũ vredinis causa dimisi. Scis autẽ in vehemẽti frigore vredines fieri. Ego verò cultos agros obambulans, in ijs nata allia reperi. Ac terræ clauis aliquot effossis, scanariisque herbis, & Bracanis esui collectis, præterea & hordeo coëmpto (nondum enim prata floribus erant fragrantia, vt pedibus incederem) sublatus in mulam attriui summum podicẽ, vnde nũc cũ dolore gradior, & frequenter sudo, & corpore languesco, opúsque habeo quamplurimum in aqua pernatare. Iuuat autem post laborẽ ablui. Proin & ipse curriculo puerum ablegabo, quem verisimile est, vel apud Lechitopolidem, vel apud eum qui sacculos vendit me expectare: quanquam edictum illi fuerat vt ad selga obuiam veniret. Sed hic in tempore, vt video, adest, mercatus panem colostratum, & alios subcinertios, & virescentes cepas, & fucas, & cœbum istum, & leporinam carnem, & τουτονὶ, καὶ λωγανιον, καὶ τὸ

ἔσος τὸ πολύπτυχον ἔγκατον,
καὶ φώκπας. εὖγε ὦ Ἀτικίων,
ὅτι μοι ἄδατον ἐποίησας τὸ πο-
λὺ τῆ ὁδῷ. ἐγὼ δ' ἥδ' ὅς, σίλ-
λος ὦ δέσποτα γεγώνεμαι, σὲ A
πεπεισμένον. σὺ δ' πῶς χθὲς ἐδεί-
πνεις; μῶν παρὰ Ονομακρίτῳ;
ἦ μὰ Δί' ἰδίᾳ ἐγὼ, ἀλλ' ἀγρόνδε
ᾠχόμην, ὑπὲρ καταπεύσας.
οἶδα δ' ὡς φίλαγρός εἰμι. ὑμεῖς
δ', ἴσως ᾠήθητέ με λαταγεῖν κοτ- B
τάβοις. ἀλλ' εἰσιὼν, ταῦτά τε
καὶ τὰ ἄλλα ἡδύνειν καὶ τὴ
καρδοπον σμῆν, ὡς θριδα-
κίνας μάσησθε ἡμῖν. ἐγὼ δ' C
ξηραλοιφήσω ἀπελθών. καὶ ἡμεῖς
ἦδ' ὅς ὁ Φιλῖνος, ἐγώ τε, καὶ
Ονόμαρχος, καὶ Ελλάνικος
ἕπεσθε, ἑψόμεθα. καὶ γὰρ ὁ γνώμων
σκιάζει μέσην πόλον. καὶ δέος D
μὴ ἐν λουτερίῳ ἀπολουσώμε-
θα, κατόπιν τῶν καθημένων,
μετὰ τὸ σύρφακος ἐύζωνως ζό-
μβοι. καὶ ὁ Ελλάνικος ἔφη, ἐγὼ
δ' καὶ δυσωπῶ. καὶ γὰρ τὰ κόρα
μοι ἐπιτεθόλωδον, καὶ σκαρ- E
δαμυκτῷ θαμὰ, καὶ ἀρτίδακρις εἰμι, καὶ τὰ ὄμματά μοι
φαρμακᾶ, καὶ δέομαι Ασκλη-
πάδου τινὸς ὀφθαλμοσόφου. ὃς παρόξας, καὶ ἐγχέας
μοι φάρμακον, ἀπεργάσεται ποιήσει τὸν ὀφθαλμοὺς,

multiplex ac rugosum bouis intestinũ; & phoctas. Rectè factum abs te Atticion, quòd magna itineris agendi parte me subleuasti. Ego verò inquit ille, fillus propemodum, here factus sum, dum te circunspicio. Cæterùm vbi tu heri cœnasti? Num apud Onomacritum? Haud quaquam per Iouem, inquã ego, sed contento cursu rus iui. Scis autem me ruris esse amantem. Vos autem fortasse putabatis me cottaborũ strepitu ludere. Verùm ingressus, hæc & alia condito, & mactram abstergito, vt thridacinas nobis pinsatis. Ego autem abiens in sicco vngar. Et nos, inquit Philinus, ego, & Onomarchus, & Hellanicus istẽ sequemur. Nam gnomon medium horologium inumbrat, & verendum est ne in sordido balneo lauemus, à tergo Carimantum, cum fæce vulgi confertim nos trudente. Tum Hellanicus, ego inquit, ægrè intueor, & mihi turbidæ sunt pupillæ, & nicto frequenter, recens etiam fleui, mihíque medicina vti gestiunt oculi, habeóque opus aliquo Æsculapij filio, oculis medendi perito, qui turbato, infusóque mihi medicamento efficiat vt ruborem oculi deponant,

καὶ μικρὸν λιμαλέους εἶναι, μὴ
δὲ ὑγρὸν βλέπειν. τοιαῦτα ἄττα διεξιόντες ἅπαντες οἱ παρόντες, ἀπήειμεν. κἀπειδὴ περ ἤκομεν εἰς τὸ γυμνάσιον ἀσφαιριμένοι ἦμεν, ὁ μὲν τις ἀκροχειρισμῷ, ὁ δὲ, βαλλισμῷ, καὶ ὀρθοπάλῃ ἐχρῆτο. ὁ δὲ, λίπα χρισάμενος, ἐλυγίζετο. ὁ δὲ, αὐτέβαλε τῷ κωρυκῳ. ὁ δὲ, μολυβδαίνας χερμαδίους ἀραγμένους ἔχων, ἐχειροβόλει. ἔπειτα συντριβέντες, καὶ ἀλλήλους καταπωπάσαντες, καὶ ἐμπιέξαντες τῷ γυμνασίῳ, ἐγὼ μὲν, καὶ Φιλῖνος ἐν τῇ θερμῇ πυέλῳ καταπονηθέντες, ἐξήειμεν. οἱ λοιποὶ δὲ, τὸ ψυχροβαφὲς κέρας διελφινίσαντες, παρέπλεον ὑποδρύχιοι θαυμασίως. αὖ ἀναστρέψαντες δὲ αὖθις, ἄλλοσε ἄλλα ἐθρῶμεν. ἐγὼ μὲν, ὑποδησάμενος, ἐξυόμην τὴν κεφαλὴν τῇ ὀδοντῇ ξύστρᾳ. καὶ γὰρ κνησμὸν, ἀλλὰ σκαφίον ἐνεκάρμιλλον, ὡς αὖ καὶ πρόπολλα τὸν κόννον, καὶ τὴν κορυφαίαν ἀποκεκομμένως. ἄλλος, ἐθερμαίνετο. ὁ δὲ, ἤμυε τὴν νῆστιν. ὁ δὲ, ἀφαιρῶν ποιῶν τὰς ῥαφανίδας, ἐμυζίλατο τὴν ἰχθυηρὰν ζωμῶ. ἄλλος, ἤσθιε φυλίας. ὁ δὲ, ἐρρόφει τὴν κριθῶν. κἀπειδὴ κατέκλιναν, ἐπ' ἀγκώνος ἐδειπνοῦ-

nec ampliùs lippitudine laborent, & humidum videãt. Collatis inter nos huiusmodi sermonibus, omnes qui aderam⁹, abiuim⁹. Et postquã venimus ad gymnasiũ, exuti vestibus, alius sũmis digitis, flexu ceruicis, & recta lucta certabat, alius pinguedine perũctus, mẽbra distorquebat, ali⁹ pila cõtẽdebat, alius plũbeos lapides obnixè tenẽs, manu iaciebat. Deinde vbi mutuò exercuissemus nos, & tergo vicissim tulissemus, gymnasióq; illusissem⁹, ego & Philinus in calido labro abluti, discessimus. Reliqui verò vbi caput frigidæ tinctũ, Delphinũ more immersissẽt, mirabili quodam modo inter aquas adnatabãt. Reuersi autẽ iterũ diuersa diuersis locis agebamus. Ego quidẽ subligatis crepidis, caput fricabãm dẽtato strigile: nõ enim in cepij sed in scaphij modũ tõsus erã, vt qui nõ multo antè mẽtũ ac verticẽ detõdissẽ. Alius autem calida glutiebat, alius ventrẽ reiectabat, alius raphanis in tenues partes cõcisis, absorbebat sallũ ac pisculentũ ius ex cauato pane, alius agrestes oliuas comedebat, alius hordeum ingurgitabat. Atque vbi iã tẽpus erat, in cubitum inclinati cœnabamus:

μῦν. ἐκεῖνο δ' ἦν σκλαδίαι, καὶ ἀσκαίται. τὸ μὲν δὴ δεῖπνον ὧδε ἀπὸ συμφορῶν. παρεσκεύαστο δὲ πολλὰ, καὶ ποικίλα, δίχηλα ὕεια, καὶ χηλίδες, καὶ ἠτειάμα, A καὶ ταχάδος ὑὸς τὸ ἐμβρυοδόχον ἔντερον, καὶ λοβὸς ἀπὸ ταγλίου, καὶ μυττωτὸς, καὶ ἀβυρτάκη, καὶ τοιαῦταί τινες χυμικεῖαι, καὶ B θρυμματίδες, καὶ θρία, καὶ μελιτοῦται. τὰ δὲ ὑποβρυχίων, τὰ σελάχια πολλὰ, καὶ ὅσα ὀστράκινα τὸ δέρμα, καὶ τεμάχη πογτικὰ τὰ ἀπὸ Σαφγάνης, καὶ C κωπαΐδες, καὶ ὄρνις σωφρονέστατος, καὶ ἀλεκτρυὼν ἤδη ἀπῳδός. καὶ ἰχθὺς ὧν περίσιτος. καὶ οἶνος δὲ ὅλον ἐπονομαζόμενος κωλικόν. ἄρτοι μὲν τοίνυν ἦσαν σφαῖροι, καὶ φακοῦλοι, καὶ ἄλλοι νεμηνιοῖοι, ὑπερημερεῖ τὴν ἑορτήν. καὶ λάχανα, τά τε ὑπόγεια, καὶ τὰ ὑπέργεια. οἶνος δὲ ὧν ὁ γέρων, ἀλλὰ τῶν ἀπὸ βύρσης, ἤδη μὲν ἀγλευκὴς, D ἄπεπτος δὲ ἔτι. ποτήρια δὲ ἐκεῖνο παντοῖα ὅπερ τὸ δελφινίδιον. βαπέζης, ὁ κρυπτόπους, καὶ ξυλίνης μυττοδρυσχὰς, ὑπολαβὴν ἔχων τὸ κέρκον, καὶ βομβύλιος, καὶ δειροκύπελλον, καὶ γηΐνη πολλὰ, οἷα Θηρικλῆς ὤπτα, ὑπορυχαλκᾶ τε, καὶ ἄλλα ἔνσομα. E

positæque erant sellæ, & grabatula quædam. Erat etiam collatitia cœna, multáque & varia apparata, bifidi suum pedes, laterum pulpæ, & sumen, & suis nuper enixæ intestinum quo fœtus recipit, & fibra auris è sartagine, & alliatum, & abyrtace, & similia quædam condimenta, thrymmatides, frictillę folijs ficulnis inuolutæ, & dulciaria ex melle. Et ex natatilibus cartilaginea multa, & quæcunque testis teguntur, & pisces pontici sportis excepti, & anguillæ, & gallina altilis, & gallus qui canere desiit. Etiam piscis erat parasitus, & ouem totam in furno assatam habebamus, & bouis annosi pernam anteriorem. At verò panes aderant siligniei, non mali, & alij nouilunares post festum dilati: & olera cum parua, tum ingentia. Vinum erat non vetus, sed ex ijs quæ ex vtribus offeruntur, quod nõ amplius mustum, nondum tamen planè coctum erat. Pocula verò generis omnis Delphinidi mensæ imposita erant, puta frontis occultator crater, clauatus, Mentoreum opus, ansam prehensu facilem habens, & bõbylius, & dirocypellũ, & fictilia multa, qualia Thericles coquebat, multi capacia, latiq; oris,

quæ da m

τὰ μὲν, Φωκαΐθεν. τὰ δὲ, Κνιδόθεν. πάντα μέντοι ἀνεμοφόρητα, καὶ ὑμενόφρακα, κυμβία δὲ ἦν, καὶ φιάλιδες, καὶ ποτήρια γραμματικά. ὥστε μεσὸν ἦν τὸ κυλίκιον. ὁ μέντοι ἰπνολέβης, ἐκπαφλάζων, ἐς κεφαλὴν ἡμῖν ἐπέβρεπε τὸν ἄνθρακας. ὀπινομένῳ δὲ ἀμυδρὶ, καὶ ἤδη ἀκροθώρακες ἦμεν. εἶτ' ἐχειρόμεθα κακχαεῖδ. καὶ εἰσκυλίσός τις ἡμῖν τὴν ποδόκτυπον, καὶ τριγωνίστριαν. μετὰ δὲ, ὁ μὲν τις, ἐπὶ τὴν κατηλιφα ἁρπαρίζων κάμινον, ὀπωρίζετο ἐκ νέου. ὁ δὲ, λικνίζων ἐπαίζει. ἄλλος, ἐρριπτοῦτο σὺν γέλωτι τὴν ὀσφύν. καὶ ἐν τούτῳ λελουμένοις, εἰσεκώμασαν ἡμῖν ἀυτεπάγγελτοι, Μεγαλώνυμός τε ὁ δικοδίφης, καὶ Χαιρέας ὁ χρυσοτέκτων, ὁ κατὰ νάτου ποικίλος, καὶ ὁ ὠοκατάξις Εὔδημος. κἀγὼ ἠρόμην αὐτοὺς, τί παθόντες, ὀψὲ ἥκοιεν. ὁ μὲν οὖν Χαιρέας, ἐγὼ ἦδη ὅς, λείρον τινα σκορόποις, καὶ ἀλλοβία, καὶ πέδας τῇ θυγατρὶ τῇ ἐμῇ. καὶ διὰ τοῦτο ὑμῖν ὀπιδέησιος ἀφῆγμαι. ἐγὼ δὲ ἦν δ' ὅς ὁ Μεγαλώνυμος, πρεὶ ἄλλα εἶχον. ἐμοὶ μὲν γὰρ ἄδικος ἡ ἡμέρα, ὡς ἴστε, καὶ ἄλογος, ὅσαι οὗ.

quædam ex Phocæa, quædam Cnido allata, leuia omnia, tenerisq; ex testis facta. Erant etiam cymbia, paruæque phialæ, literisque inscripta pocula, ita vt plenus esset abacus. At verò lebes furnarius ebulliens, nobis in caput euertit carbones. Bibimus autem continuis haustibus, & iam inebriati eramus, exinde cantharide vngebamur. Tum quidam introduxit nobis Podoctypam, & Trigonistriam. Alius deinde in tabulatum assultans, irrumpendi locum quærebat, alius digitorum crepitu ludebat, alius cum risu lumbos lasciuiter agitabat. Atque interea cùm iam lauissemus, ad nos, non accersiti, petulanter irruperant, Megalonymus causidicus, Chæreas aurifex, tergo variegatus, & Oocataxis Eudemus. Quos interrogaui quid causæ esset, cur serò venirent. Tum Chæreas, ego, inquit, segmentum & inaures, & pedicas filiæ meæ apparabam: ideóque ad repotia vobis aduenio. At ego, inquit Megalonymus, alijs rebus occupatus fui. Nõ enim iudicialis, sed nefastus fuit dies, vt scitis. Proinde cũ esset

ἐχεγλωττίας ὕσης, οὔτε ῥησιμβρεῖν εἶχον, οὔτ' ἡμερολεγδον, ὡς ὑδρογομεῖν. πυδόμυος ὁ ὅπως ὅτι ὁ γραπτὸς ὁπόσος ἐστί, λαβὼν ἄχρηστα ἱμάτια, ξυήτεια, καὶ ἀφορητα ἀποδήματα, ἠμφίεσμαι ἐμαυτόν. εἶτ' εὐθὺς ἐντυγχάνω δαδούχῳ τε, καὶ ἱεροφάντῃ, καὶ τοῖς ἄλλοις ἀῤῥητοποιοῖς, Δειν ίαν συρσιον ἄγοντι ἐπὶ πλὴν ἀρχοῦ, ἔγκλημα ἐπάροντας, ὅτι ὠνόμαζεν αὐτούς. καὶ ταῦτα, εὖ εἰδὼς ὅτι ἄρ' οὔπω ἐσώθησαν, ἀθώνυμοί τε εἰσι, καὶ οὐκέτ' ὀνομαστοὶ, ὡσαὶ ἱερώνυμοι ἤδη γεγωνιμοι. ἀκ οἶδα ἐγὼ ὃν λέγεις, τὸν Δεινίαν. ἐκάλει δ' οὖν με τοὔνομα. ἔστιν ἤδ' ὃς ἐν τοῖς σκιερρφείοις ἔγκεφαλικίδαλος ἀνθρωπος, τ' αὐτολικιθων, καὶ τῶν αὐτοκαβδάλων, ἀεὶ κουειῶν, ἐνδρομίδας ὑποδούμυος, ἢ βαυκίδας, ἀμφιμάσαλον ἔχων. τί οὖν μοι δ' ἐγὼ, ἔδωκεν ἀμηχέπι δήλω, ἢ λαξ πατήσας, ᾠχετο, καὶ μοι σκεινός γε ἤδ' ὅς, ὁ τέως αὐλούμυος ἤδη, ἔμπεδός ἐστιν. ὁ γὰ γραπτὸς, καίτοι ἀπιμαγελῶντι καρπώδησιμά τε αὐτῷ πεπεδεὶς, καὶ πεπεδέμενον ἐν ποδοκάκαις, καὶ ποδοχράβαις, ἐποίησεν εἶναι.

silentium in foro, neque perorare licuit, neque per diem dicendo aquam dispensare. Cùm autem audiuissem imperatorem fore conspiciendum vestibus inusitatis, bono stamine textis, subligatísque calceis antea non gestatis, me ipsum foras proripui. Exinde statim incidi in Daduchum, & Hierophantem, aliósque arcana facientes, qui Diniam obtorto collo trahebãt ad magistratum, accusantes quòd ipsos nominasset, idque cùm sciret eos ex quo initiati fuissent, esse sine nomine, neque amplius nominãdos, vt potè sacrinomines iam factos. Nescio, inquam ego, quemnam hunc Diniam dicas. Vocabat igitur me nomine. Est, inquit in tabernis aleatoriis homo perditus, ex egenis ac vilibus istis, sẽper comatus ac squalidus, endromidum, aut baucidarum calceamento subligatus, & manicata veste indut⁹. Quid igitur, inquã, dedit-ne pœnas aliquo modo, an calcibus calcans, aufugit? Atqui, dixit ille, qui antea tibiæ cantu recreabatur, iam vinctus est. Nã imperator à reliquo grege segregatũ, circũdatis illi manicis, intẽtóq; collari, in pedicis ac tibialib⁹ tormẽtis degere hominẽ fe-

ὥστε ἐν δεσμοῖς ὤν, ὑπὸ δέους τε ὁ κακοδαίμων ὑπὸ τοῦ δέους, καὶ περιδαλέσθαι ἰῶ, καὶ χρήματα αὐτῷ λυσιτελῆσαι ἐδίδου πωλεῖν. ἐμὲ δὲ ἤδη ὄντα ὁ Εὐδήμου, ὑπὸ τοῦ ἀκροκωφὲς μετεσκεύασατο Δαμασίας, ὁ πάλαι μὲν ἀθλητής, καὶ πολυνίκης, νυνὶ δὲ ἤδη ὑπὸ γήρως ἔξαθλος ὤν. οἶδα τὸν χαλκοῦν, τὸν ἐγὼ πὰ τῇ ἀγορᾷ. καὶ τὰ μὲν, πιθῶν. τὰ δ', ἔνιον, διετέλεσα. ἀποικιεῖν γὰρ ἔμελλε τὴν μειρακιν εἰς αὐδ' ἐρὸς τὸν θυγατέρα, καὶ ἤδη ἐκάλλωπεν αὐτόν. εἶτα μεμέμηκόν τι κακὸν ἐμπεσὸν, διέκοψε τὸν ἑορτόν. ὁ γὰρ υἱὸς αὐτῷ ὁ Δίων, οὐκ οἶδ' ἐφ' ὅτῳ λυπηθεὶς, μᾶλλον δὲ θεοχθιὰς ἀπήγξεν ἑαυτόν. καὶ εὖ ἴσε, ἀπωλώλει ἄν, εἰ μὴ ἐγὼ ἐπισὰς, ἀπηγχόνισά τε αὐτὸν, καὶ παρέλυσα τῆς ἐμβρόχης, ἐπὶ πολύ τε ὀκλάξ παρακαθήμενος, ἐπινύοντων τῶν ἀνθρώπων, βαυκαλῶν, καὶ διακωδωνίζων, μὴ πη ἔτι συγχὴς εἴη τὸν φάρυγγα. τὸ δὲ μάλιστα ὠνησαν, ἐκεῖνο ἰῶ, ὅτι ἀμφοτέραις καταχὼν αὐτῶν τὰ ἄκρα, διετέμον. μῶν ἐκεῖνον ἰῶ δ' ἐγὼ φῆς Δίωνα, τὸν καταπύγωνα, καὶ λακκοχέαν, τὸν μύστωνα, καὶ χνοῤῥάκτην

A cit. Quare vinctus ille miser præ metu pedebat, & crepabundus erat, pecuniáq; vitã redimere volebat. Me verò, inquit Eudemus, sub diluculum accersiuit Damasias, is qui olim athleta fuit, multásque victorias retulit: nunc autẽ præ senectute à certaminib⁹ abstinet. Nosti æreã statuam in foro positam. Ac

B alia quidem picando, alia inflammando peregi. Domo enim ad maritum hodie filiã erat deducturus, iámque exornabat illam: cùm interea

C anxium qnoddam malũ interueniens diremit festum. Nam filius ipsius Dion, nescio qua causa, mœrore affectus, imò Deorũ aliquo odio agitatus, seipsum strangulabat. Atque vt probè scitis,

D perijsset ille, nisi superueniẽs ego laqueum ipsi soluissem, diu in genua procumbendo assidens, hominémque compungens, cantillans, & vndiquaque explorans, num alicubi adhuc compressum haberet guttur. Quod autem

E potissimùm profuit, illud erat, quòd ambabus manibus comprehẽsa illius latera, vi compressi. Num illum, inquã ego, Dionem dicis, cinædũ, scrotũ pendens habẽtẽ mulierosum, & lẽtiscũ rodẽtem

νεανίσκον, ἀναφλῶντα, καὶ βλιμάζοντα, ἵν' τινα παίδη, καὶ πόθωνα αἰδηται μᾶλλον. ἐκεῖνός γε καὶ λεκαλέος. ἀλλὰ τοιγε τῷ θεὸν ἥδ' ὁς ὁ Εὔδημος θαυμάσας, Ἀρτέμις γάρ ὄντι αὐτοῖς ἐν μέσῃ τῇ αὐλῇ, σκοπάδειον ἔργον, ταύτῃ προσπεσόντες, ὅ, τε Δαμάσιος, καὶ ἡ γυνὴ αὐτῶ, πρεσβύτις ἤδη, καὶ τῷ κεφαλῷ πολιὰς ἀφιέσας, ἱκέτευον ἐλεῆσαι φᾶς. ἡ δ', αὐτίκα ἐπένευσε, καὶ ὤσ ἵλ'. καὶ ναὶ Θεόδωρον, μᾶλλον δὲ πειφανῶς Ἀρτέμιδωρον ἔχιστι τὸν νεανίσκον. ἀνέθεσαν οὖν αὐτῇ τά τ' ἄλλα, καὶ βέλη, καὶ τόξα, ὅπ χαίρει τούτοις. τοξότις γὰρ, καὶ ἐκηβόλος, καὶ τηλέμαχος ἡ Ἀρτέμις. πίνομεν οὖν ἥδ' ὅς μεγαλώνυμος. καὶ γὰρ καὶ λάγυνον τουτονὶ, παρηβηκότος, ἥκω ὑμῖν κομίζων, καὶ τυρὸν βυφαλίδας, καὶ ἐλαίας χαμαιπετεῖς. φυλάττω δ' αὐτὰς ὑπὸ σφραγῖσι θριπιδεστάτοις. καὶ ἄλλας ἐλαίας νεοτρὶς, καὶ πίλινα ταυτὶ ποτήρια, ὀξυόστρακα, ἐμπυδάκωτα, ὡς ἂν αὐτῶν πίνοιμεν. καὶ σκολιοῦντα ἂν ἑτέρων, προβυλῶδη τὴν πλοκήν. σὺ δ' ὦπαῖ, πλέον μοι τὸ ὕδατος ἔγχει, ὡς μὴ παραβαρεῖν

adoleſcentem, maſtrupantẽ, & obſcœna tractantẽ, ſiquẽ bene mutoniatum, & præputio carentem ſentiat, eum admittens. At ille certè etiam delicatus, & guloſus. At Deã, inquit, Eudemus admiratus, nam in media aula poſita eſt ipſis Diana, Scopadeũ opus: ad hanc procidentes & Damaſias, & vxor eius, iã anus, & capite prorſus cano, ſupplicabant ei, vt ſui miſereretur. Illa autem ſtatim annuit: & nunc Theodorum: ſeu potiùs Artemidorum adoleſcentem hunc habent. Quare præter alia, tum ſagittas, tũ arcus ei conſecrarunt, quia his delectatur. Sagittaria enim, & iaculatrix, & bellatrix Diana eſt. Bibimus igitur, inquit Megalonymus. Etenim & lagenam hanc vini vetuſtioris vobis affero, & caſei recentis maſſas, & oliuas humi collectas, cuſtodio autem illas ſub ſigillis cariofiſſimis, aliáſque natatiles oliuas, & lutea hæc pocula, acuti teſtacea, & deſtillantia, vt ex ipſis bibamus: præterea placentam ex inteſtinis concinnatam, & quibuſdam quaſi crobylis intextam. Tu verò puer plus aquæ infundas, ne capite grauari in-

ἀρξάμενος. καίτοί σοι τὸν παιδοβοσκὸν καλῶ ὅτι σε ἴσε χὸ δὲ ὀδυνῶμαι, καὶ διέμπλον ἔχω τὴν κεφαλήν. μὴ ὦ τοτὸν, σωυθλήσωμεν, εἶα, καὶ ἅπ' εἰώθαμεν. οὐ χὸ ἄκαιρον δήπουθεν ἀνοινοφλύειν. ἐπαινῶ τοῦτο ἰῶ δ' ἐγώ. καὶ χὸ ὅπερ ὄφελος ἐστὶν τῆς ἀπλικίσεως ἄκρον. εὖ λέγεις ἦδ' ὃς ὁ Καλλικλῆς. τὸ χὸ ἐρεθελεῖν ἀλλήλους συχάκις, λαληδόναν γίγνεται. ἐγὼ ὦ ἦ δ' ὃς ὁ Εὔδημος, κρυος γάρ ἔστιν, ἥδιον ἂν ἐυζωροτέρῳ ὑποπυκάζοιμι. καὶ χὸ χειμοδυὴς εἰμι. καὶ χλιανθεὶς, ἥδιον ἀκούοιμι τῶν χειροσόφων τούτων, τῆ τε αὐλητῆ, ᾗ ὁ βαρβιτῳδοῦ. τί ταῦτα ἔπραξας ὦ Εὔδημε ἰῶ δ' ἐγώ; ἀλογίαν ἡμῖν ὑποτάπεις ὡς ἀσόμοις οὖσι, καὶ ἀπεγλωπισμένοις. ἐμοὶ ὦ, ἡ γλῶτά τε ἥδη λογᾷ, καὶ δὴ καὶ παρόμιμος ὡς ἀρχαιολογήσων ὑμῖν, καὶ καταπίοντα ἀπὸ γλώττης ἅπαντας. ἀλλὰ σὺ τὸ ὅμοιον εἰργάσω μοι, ὥσπερ εἴ τις ὁλκάδα τεταρμένον ἐν οὐρίῳ πλέουσαν, ἐμπεπνευματωμένου τοῦ ἀκατίου, ξυφορεῦσαί τε, καὶ ἐκπεσκευασμένην, ἔκτοσε πινάξ ἀμφισόμοις, καὶ ἰκάδας

cipiam, ac deinde in te castigatorē accersam. Scitis enim quā grauiter doleam, quāq; dēsum caput habeā, neq; vaporibus peruium. Post potū autem vnà nugabimur, qualia, & quæ consueuimus. Nō enim intempestiuum scilicet hoc, temulenter agere. Tum ego, laudo, inquam, isthuc. Summum enim Atticæ proprietatis emolumentum sumus. Rectè dicis, inquit Callicles. Nā nugis mutuò prouocare nos, voluptatē quandam affert. Ego verò, inquit Eudemus, frigus enim est, meraciori vino malim intus stipari. Nā frigore pereo, & calfactus libētiùs audiuero digitis gesticulantes istos, & tibicinē hūc & barbitœdum. Quid hæc ais Eudeme? inquā. An tu silētiū nobis imperas, tāquā ore carētibus, & lingua priuatis? Mihi verò & lingua iāpridē dicturit, adeóque iā animo prouehebar, quasi antiqua quædā vobis narraturo, & lingua vos omnes abluturus. Sed tu mihi perinde feciſti, ac siquis nauem onerariam, tribus instructam velis, secūdo vento nauigantem, implentibus lintea Notis prosperè labentem, pérque summos fluctus euntem, retinaculis ancipitibus, anchoris ferreis,

σιδηρᾶς ἀφεὶς, καὶ ναυσιπέδας, ἀναχαιτίζοι τὸ ἑρμοῦ τὸ ῥόδιον, φδόνῳ τῆς εὐλωτερίας. ἰκανῶν ἤδη ὄς, σὺ μὲν εἰ βούλῃ, πλεῖ, καὶ νεῖ, καὶ θεῖ κατὰ τὸ κλύδωνος. ἐγὼ δ' ἀπόγειος πίνων ἅμα, ὥσπερ ὁ τῆς Ομήρου Ζεύς, ἢ ἀπὸ φαλάκρων, ἢ ἀπὸ τῆς ἀκροουρανίας, ὄψομαι διαφερόμενον σε τε, καὶ πλοῦ ναυῶν φρυμνήσιν ἀπὸ τοῦ ἀνέμου κατουρουμένων. Λυ. ἅλις ὦ Λεξίφανες καὶ ποτοῦ, καὶ ἀναγνώσεως. ἐγὼ χορτῶ ἤδη μεθύων σοι, καὶ ναυτιῶ. καὶ ἵν' μὴ τάχα ἀχθεσθῇ ταῦτα πάντα, ὁπόσα διεξεληλύθας, εὖ ἴσθι, κορυβαντιάσειν μοι δοκῶ, περιβομβούμενος, ὑφ' ὧν κατεσκέδασάς μου ὀνομάτων. καίτοι τὸ μὲν πρῶτον, γελᾶν ἐποίει μοι ἐπ' αὐτοῖς. ἐπειδὴ δὲ πολλὰ, καὶ πάντα ὅμοια ἦν, ἠλέουν σε τῆς κακοδαιμονίας, ὁρῶν οἷς Λαβύρινθον ἄφυκτον ἐμπεπλωκότα, καὶ νοσοῦντα νόσον πολυμιγῆ. μᾶλλον δὲ, μελαγχολῶντα. ζητῶ οὖν πρὸς ἐμαυτὸν, ὁπόθεν τὰ τοσαῦτα κακὰ συνελέξω, καὶ ἐν ὁπόσῳ χρόνῳ, καὶ ὅπου κατακλείσας εἶχες τοσοῦτον ἑσμὸν ἀτόπων καὶ διαστρόφων ὀνομάτων.

naualibúsque pedicis demissis retineat, & cursus impetũ inhibeat, inuidens videlicet tranquillitati. Proinde tu, inquit, si placet nauiga, nata, & curre per tempestatem. Ego autem interea bibens, de terra, vt Homericus ille Iupiter, vel è rupibus, vel è cœli vertice, te fluctibus agitatũ spectabo, & nauim ipsã de puppi vento versatam. *Lyc.* Satis ô Lexiphanes, & potus, & lectionis istius. Quare iam sum ebrius, & nauseo: ac nisi quamprimum, quæcunque recitasti, euomuero, probè scias, videor mihi mox fore insanus, obstrepẽtibus mihi vndique verbis istis, quæ mihi modò offudisti, quanquam illa risu excipere principio in mentem mihi veniebat. Verùm posteaquam multa, omniáque similia erant, miserebat me infœlicitatis tuæ, cùm te in labyrinthum irremeabilem incidisse, morbóque maximo laborare, imò potiùs atra bile percitum viderem. Itaque apud me ipsum cogito, vnde tam multa mala collegeris, & quàm longo tempore, & vbi denique cõclusum habueris tantum examen absurdarum & distortarum vocum, quarũ alias quidem ipse finxisti,

ὧν τὰ μὲν, αὐτὸς ἐποίησας.

τὸ ὑ, καταφωρυχμὰ ποθὲν
αὐτοσχεδιάσαντι τὸ ἰαμβεῖον, ὅλοιο,
θνητ' ἐπιλέγων τὰς συμφορὰς.
τοσοῦτον βόρβορον συμφερανίσας,
κατέπλησάς μου, μηδέν σε A
δεινὸν εἰργασμένου. δοκεῖς δέ
μοι μήτε φίλον τινὰ, ἢ οἰκεῖον,
ἢ εὔνουν ἔχειν, μή τε αὐδ' εἰ
ἐλευθέρῳ πώποτε, καὶ παῤῥησίαν
ἄγοντι ἐντετυχηκέναι. ὃς τάλη- B
δὲς εἰπὼν, ἔπαυσεν ἄν σε ὑδέρῳ
μὴ ἐχόμενον, καὶ νῦν τὸ πάθος
διαῤῥαγῆναι κινδυνεύοντα,
σωτῷ ὑ, ἔυσαρκον εἶναι δο-
κοῦντα, καὶ εὐρωστίαν οἰόμενον C
πλὴν συμφορᾶς. καὶ νῦν μὲ τῶν
ἀνοήτων, ἐπαινούμενον, ἀγνο-
ούντων ἃ πάσχεις. νῦν ὑ τῶν
πεπαιδευμένων, εἰκότως ἐλεέ-
μενον. ἡμεῖς καλὸν γὸ τουτο-
νὶ Σώπολιν ὁρῶ τ' ἰατρὸν D
προσιόντα. φέρε τούτῳ ἐγχει-
είσαντές σε, καὶ διαλεχθέντες
νοσ τ νόσου, ἴασίν τινά σοι
εὑρώμεθα. σωτὸς γὸ ἀνὴρ,
καὶ πολλοὺς ἤδη παραλαβὼν, E
ὥσωρ σὲ ἠμμανεῖς, καὶ πορ-
ζῶντας, ἀπήλλαξεν, ἐγχέας
φάρμακον. χαῖρε Σώπολι. καὶ
τουτονὶ Λεξιφάνη παραλα-
βὼν, ἔταῖρον ὡς οἶδα ἡμῖν ὄν-
τα, λήρῳ ὑ νῦν, καὶ ξένῃ περὶ
πλὴ φωνλὴ νόσῳ ξυνόντα, καὶ

alias autem defossas alicunde
eruens, iuxta jambicum il-
lud, *Pereas miserias qui ligis*
mortalium, tantum cœnum
vndequaque coactum in me
exhausisti, qui nullam tibi
iniuriam intuli. Porrò vide-
ris, mihi neminem amicum,
aut familiarem, aut beneuo-
lum habere, neque in virum
ingenuum, & liberè loquen-
tem incidisse, qui vera mo-
nẽdo, te liberaret ab hac in-
tercute aqua qua teneris: ob
quem affectum periculũ est,
ne disrumparis: quanquam
tibi ipsi bene habito corpo-
re videris esse, & calamitatẽ
hanc pro bona valetudine
ducis, & à stolidis, qui tuum
ignorant morbum, laudaris:
at meritò à doctis miserationẽ dignus putaris. Verùm
siquidem hunc Sopolim me-
dicum video commodum
accedentem, age huic te
tradamus, & expositò mor-
bo, tibi remedium aliquod
inueniamus. Vir enim pru-
dens est, & multorum, qui
vt tu semi insani & fatui
erant, susceptâ curatione, eos
à morbo infuso pharmaco
liberauit. Salue Sopoli, atq;
hunc Lexiphanem nostrum,
vt scis, socium, susci pe
curandum, qui nunc nugis,
& peregrino circa sermonem
morbo est correptus, &

κινδυνεύοντα, ἢδη τελέως ἀπολωλέναι. σῶσον ἐνί γε τῷ τρόπῳ. Λε. μὴ ἐμὲ Σώπολι, ἀλλὰ τουτονὶ Λυκῖνον, ὃς πεπαίζωσε μακκοᾶ, καὶ ἀνδρας πεφρενωμένους ὀλιδογνωμεῖν οἴεται. καὶ χῦ ἀ Μνησάρχου ἀ Σάμιον, σιωπῶν, καὶ γλωττάρμιαν ἡμῖν ἐπιβάλλει. ἀλλὰ μὰ τὴν Ἀθηναῖαν, καὶ τὸν μέγαν Θηριομάχον Ἡρακλέα, ὅσ' ὅσον τὸ χρῆν, καὶ τὸ φρενοφθορητὸν ἡμῶν ἀυτῶ. ὀπτέυομαι οὖν μὴ ὃ ὅλως ἐντυχάνειν ἀυτῷ. ἔοικα ὃ καὶ ῥιναυσπάσειν, τοιαῦτα ὀπτημώντος ἀκούων. καὶ ἤδηγε ἄπειμι παρὰ τὸν ἑταῖρον Κλεινίαν, ὅτι πυθάνομαι χρόνου ἤδη ἀχάδαρτον εἶναι ἀυτῷ τὴν γναθον, καὶ τοῦτὸ νοσεῖν, ὅτι μὴ ῥεῖ. ὥστε ἀκέπτ' ὃ δ' ἀναβαίνει ἀυτοῦ, ἀνῆ ἄβατος, καὶ ἀνήροτος ὅδε. Σω. τί ὃ, νοθεῖ ὦ Λυκῖνε Λεξιφάνης; Λυ. ἀυτὰ ταῦτα ὦ Σώπολι ὐκ ἀκούεις, οἷα φθέγγεται; καὶ ἡμᾶς τὸν νῦν περσοπιλοῦντας καταλιπὼν, πρὸ χιλίων ἐτῶν ἡμῖν διαλέγεται, διαστρέφων τὴν γλῶτταν, καὶ ταυτὶ τὰ ἀλλόκοτα σωπιδεὶς, καὶ σουσλῶ πιούμενος ἐκ' ἀυτοῖς, ὡς δή τι μέγα ὄν, εἰ

periclitatur ne prorsus pereat, eúmque quocunque tantum modo serua. *Lyc.* Nequaquam me, Sopoli, sed Lycinum istum, qui manifestè desipit, & homines mentis compotes, mente labiare putat: & iuxta Samium illum Mnesarchi filium, silentium, & linguæ ignauiam nobis intendit. Sed per Mineruam non erubescentem, pérque magnum Herculem ferarum debellatorem, ne tanti ipsũ, quantum Gry, vel Phni faciamus. Moneo autem omnino ne obuiam quidem ipsi esse veniendum. Videor verò mihi etiam ringi, quum talia increpantem audio. Ac iamvtique abeo ad sodalem Cliniam: quoniam audio vxorem eius iampridem non laborasse menfibus, & ideo ægrotare, quod non fluant. Quare non amplius inscenditur, sed inaccessa, & inculta manet. *Sop.* Quid verò Lycine, an ęgrotat Lexiphanes? *Lyc.* Annon audis Sopoli, hæc ipsa quæ loquitur? Et nobis qui nunc cum ipso versabamur, relictis, quasi ante mille annos nobiscum sermocinatur, linguam distorquens, & absurda ista cõponẽs, magnóq; studio id faciẽs, ac si magnũ quid esset. si peregrinis verbis vtatur,

τι ξενίζοι, καὶ τὸ καθεστηκὸς νόμισμα τῆς φωνῆς παραχάττοι.
Σω. μὰ Δί' οὐ μικρά γε λέγεις τῷ νόσον ὦ Λυκῖνε.
βουλητέα χρῶ τῷ αὐδεὶ πάσῃ μηχανῇ. καὶ τί δεῖ γὰρ τῶν χολωτῶν τινι φάρμακον τοῦτο κεραστὸν, ἀπιέναι, ὡς πιὼν, ἐμέσειε. φέρε αὐτὸς αὐτὸς πίθι ὦ Λεξίφανες, ὡς ὑγιὴς ἡμῖν, καὶ καθαρὸς γένοιο, τῆς τοιαύτης τῶν λόγων ἀτοπίας κενωθείς. ἀλλὰ πείθητέ μοι, καὶ πίθι, καὶ ῥᾴων ἔσῃ.
Λε. ὢ οἷα ὁ καὶ δρᾶσετέ με ὦ Σώπολι, σύ τε, καὶ Λυκῖνος, πεπεικότες τοῦτο τὸ φάρμακον. δέδοικα γοῦν μὴ πῶμα γένοιτό μοι τοῦτο τῶν λόγων τὸ πόμα.
Λυ. πίθι, καὶ μὴ μέλλε, ὡς ἀνθρώπινα ἤδη φρονοίης, καὶ λέγοις.
Λε. ἰδοὺ πείθομαι, καὶ πομαι. φεῦ, τί τοῦτο, πολὺς ὁ βορβορυγμός. ἐγκατρίβυθον τινα ἔοικα πεπωκέναι.
Σω. ἄρξαι δὴ ἐμεῖν.
βαβαί. ἀφεῖτον τοῦτο τὸ, μῶν. εἶτα μετ' αὐτὸ, ἀξελύλυθε τὸ, κᾆτα. εἶτα ἐπ' αὐτοῖς, τὸ, ἤδη ὅς, καὶ ἀμηχάνη, καὶ λῶστε, καὶ δήπουθεν, καὶ συνεχὲς τὸ, ἄπα. βίασαι δ' ὅμως, καὶ κάθες εἰς τὸ φάρυγγα τὸν δακτύλιον. οὐδέπω τὸ ἵκταρ ἐμέμεκας,

receptámque ſermonis monetã adulteret. *Sop.* Per Iouẽ non paruũ refers morbum ô Lycine. Itaque homini quauis arte eſt ſubueniendum. Atque adeò diuino quodam inſtinctu cuipiã inſano pharmacum hoc mixturus domo abiui, vt epotò hoc vomat. Age tu Lexiphanes primus ipſe bibe, vt ſanus & purus nobis fias, tali verborum abſurditate euacuatus. Verùm pare mihi, bibe & conualeſces. *Lex.* Neſcio quid mihi facietis Sopoli, tu & Lycinus, pharmacum hoc ebibẽdum præbentes. Metuo itaq; ne hęc ſermonum potio mihi ruinam creet. *Lyc.* Bibe neque cuncteris, vt humana deinceps ſapias, & loquaris. *Lex.* Ecce pareo, & bibo. Eheu quid hoc rei eſt? Quãtus tumultus ventris? Equidẽ diuinatorem aliquẽ dæmonem mihi videor bibiſſe. *Sop.* Incipe igitur vomere. Papæ. Primum hoc μῶν. Deinde poſt illud exiuit κᾆτα iſtud: poſtea ἤδη ὅς, & ἀμηχάνη, & λῶστε, & δήπουθεν, & continuum illud ἄπα. At coge tamen, & digitos in fauces immitte: nondum enim ἵκταρ illud euomuiſti, neque illud σκορδινᾶσθαι.

οὐδὲ τὸ σκοροδιᾶν, οὐδὲ τὸ τευτάζεσθαι, οὐδὲ τὸ σκύλλεσθαι. πολλὰ ἔτι ὑπόδυτα ἐστὶ καὶ μεγάλα σοι ἀπῶν ἡ γλῶττα. ἄμεινον οὖν εἰ καὶ κάτω διαχωρήσειεν αὖ ἔνια. ἢ χρὴ σιλληπορδίᾳ, μέγαν τινὰ πόρον ἐρράσεται σωτηρίας μὴ τῷ πνεύματος. ἀλλ' ἤδη μὲν καθαρὸς οὗτος, πλὴν εἴ τι μεμύηκεν ὑπόλοιπον ἐν τοῖς κάτω ἐντέροις. σὺ δὲ τοῦτο, παραλαβὼν αὐτὸν ὦ Λυκῖνε, μετὰ παίδευε, καὶ δίδασκε, ἃ χρὴ λέγειν. Λυ. ὅτῳ ποιήσομεν ὦ Σώπολι, ἐπειδήπερ ἡμῖν ὑποδοποίηται τὰ παρὰ σοῦ. καὶ σοὶ τὸ λοιπὸν ὦ Λεξιφάνες, ἢν συμβουλὴ, εἴπερ ἄρ' ἐθέλεις ὡς ἀληθῶς ἐπαινεῖσθαι ἐπὶ λόγοις, καὶ τοῖς πολλοῖσιν εὐδοκιμεῖν, τὰ μὲν τοιαῦτα πάντα, φεῦγε, καὶ ἀποβόπου. ἀρξάμενος δὲ ἀπὸ τῶν ἀρίστων ποιητῶν, καὶ ὑπὸ διδασκάλοις αὐτοὺς ἀναγνοὺς, μέτιθι ἐπὶ τοὺς ῥήτορας. καὶ τῇ ἐκείνων φωνῇ συμβαφεὶς, ἐπὶ τὰ Θουκυδίδου, καὶ Πλάτωνος ἐν κωμῳδίᾳ μέτιθι, πολλὰ καὶ τῇ καλῇ κωμῳδίᾳ, καὶ τῇ σεμνῇ βαγῳδίᾳ ἐγγυμνασάμενος. περὶ δὲ τούτων, ἅπαντα τὰ κάλλιστα

neque τευτάζεσθαι, neque σκύλλεσθαι. Multa latent adhuc abdita, quibus tibi vēter est plenus. Satius autem fuerit si per inferiora quoque secernantur nonnulla. Quare σιλληπορδία magnum edet strepitum cum flatu erumpens. At iam mundus quidem hic est, nisi siquid reliquum est in inferioribus intestinis. Tu verò posthac Lycine eum acceptum dedoce, & quæ dicenda sunt institue. Lyc. Ita faciemus Sopoli, siquidem via nobis à te est strata. Et quod reliquum est te moneo Lexiphanes, si cupis veram in dicendo laudem consequi, ac in multitudine hominum celebrari, omnia huiuscemodi fuge, & auerare. Vbi autem exorsus fueris ab optimis poëtis, eósque sub præceptoribus legeris, transi ad oratores. Tum educatus cum illorum sermone, ad Thucydidis & Platonis scripta in tempore accede, multum & in pulchra Comœdia, & in graui tragœdia te exercendo. Ex his enim vbi pulcherrima decerpseris, in dicendi facultate existimationem obtinebis.

ἀπαιδευσάμενος, ἔσῃ τις ἐν

λόγοις, ὡς νῦν γε ἐλελήθεις σαυτὸν τοῖς ὑπὸ τῶν κορυπλάθων εἰς τὴν ἀγορὰν πλαστομύοις ἐοικώς, κεχρωσμύος μὲν τῇ μίλτῳ, καὶ τῷ κυανῷ. τὸ δ' ἔνδοθεν, πλινός τε, καὶ εὐθρυπτος ὤν. ἐὰν ταῦτα ποιῇς, περισολίζον τὸν ἐπὶ τῇ ἀπαιδευσίᾳ ἔλεγχον ὑπομένας, καὶ μὴ αἰδεσθεὶς μεταμανθάνων, θαρρῶν ὁμιλήσεις τοῖς πλήθεσι, καὶ οὐ καταγελασθήσῃ, ὥσπερ νῦν, οὐδὲ διὰ στόματος ἐπὶ τῷ χείρονι τοῖς ἀρίστοις ἔσῃ, Ἑλλήνων, καὶ Ἀττικὸν ἀποκαλουμένων σε, τὸν μὴ ὄντα βάρβαρον ἐν τοῖς σαφεστάτοις ἀριθμεῖσθαι ἄξιον. περὶ πάντων δ' ἐκεῖνο μέμνησό μοι, μὴ μιμεῖσθαι τὸ ὀλίγον πρὸ ἡμῶν γενομένων σοφιστῶν τὰ φαυλότατα, μὴ δ' ἐρεσθίειν ἐκεῖνα, ὥσπερ νῦν, ἀλλὰ τὰ μὴ τοιαῦτα, καταπατεῖν, ζηλοῦν δὲ τὰ ἀρχαῖα τὰ παραδείγματα. μὴ δέ σε θελγέτωσαν αἱ ἀνεμῶναι τῶν λόγων, ἀλλὰ κατὰ τὸν τῶν ἀθλητῶν νόμον, ἡ στερρά σοι τροφὴ, σωφρόνως ἔχω. μάλιστα δὲ, χάρισι, καὶ ἀφελείᾳ θύε, ὧν πάμπολυ λίαν νῦν ἀπολέλειψο. καὶ ὁ τύφος δὲ, καὶ ἡ μεγαλαυχία, καὶ ἡ κακοήθεια, καὶ τὸ βρενθύεσθαι, καὶ λαφυσίζειν,

Vt nunc quidem non animaduertebas, te ijs similem esse, quæ ad forum à lutifigulis finguntur, esse quidem illitum minio ac cæruleo, intus verò luteum & fragilem. Hæc si feceris, téque aliquantisper argui insciticæ sustinueris, nec dedisce erubueris, confidenter in multitudine versaberis, neque sicuti nunc, derideberis, neque etiam in ore peiori conditione melioribus eris, Græcum & Atticum te vocantibus, qui neque barbarus, inter maximè perspicuos recenseri dignus sis. Ante omnia verò memineris non imitari sophistarum qui ante nostram ætatem fuêre, vilissima quæque, neque ea depascere, vt nunc, sed talia conculcare, prisca verò exempla imitari. Neque verò te demulceant anemonæ verborum, sed iuxta legem athletarum, solidus cibus tibi sit familiaris. In primis verò Gratijs, & Perspicuitati sacrifica, à quibus nimiopere nunc eras alienus. Fastus autem, & iactantia, & morositas, elata & curiosa loquutio absit.

ἀπέχω. καὶ τὸ διασπλαίνειν τὰ τῶν ἄλλων, καὶ οἴεσθαι ὅτι πρῶτος ἔσῃ αὐτὸς, λῦ τὰ πάντων συκοφαντῆς. ἢ μὴν κἀκεῖνο οὐ μικρὸν, μᾶλλον δὲ τὸ μέγιστον ἁμαρτάνεις, ὅτι οὐ πρότερον ταῖς διανοίαις τῶν λέξεων παρασκευασμὸς, ἔπειτα κατακοσμεῖς τοῖς ῥήμασι, ἢ τοῖς ὀνόμασιν, ἀλλ' ἴῶ που ῥῆμα ἔκφυλον εὕρῃς, ἢ αὐτὸς πλασάμενος οἰηθῇς εἶναι καλὸν, τούτῳ ζητεῖς διάνοιαν ἐφαρμόσαι, καὶ ζημίαν ἡγῇ, ἂν μὴ παρβύσῃς αὐτό που, κἂν τῷ λεχθέντι μηδὲ ἀναγκαῖον ἢ οἷον πρόσθου τὸν οὐ μάλωπα, οὐδὲ εἰδὼς ὅ, τι σημαίνει, ἀπέρριψας, ἁδὲν ἔοικότα τῷ ὑποκειμένῳ. ἢ οἴμῳ ἰδιῶται πάντες, ἐτέθησαν, ὑπὸ τῶ ξένου πληθύτες τὰ ὦτα. οἱ δὲ πεπαιδευμένοι, ἐπ' ἀμφοτέροις, ἢ σοί, ἢ τοῖς ἐπαινοῦσιν, ἐγέλων. τὸ δὲ πάντων καταγελαστότατον ἐκεῖνό ὅτι, ὅτι ὑπὸ Ἀττικὸς εἶναι ἀξιῶν, ἢ τὴν φωνὴν εἰς τὸ ἀρχαιότατον ἀπακριβούμενος, τοιαῦτα ἔνια, μᾶλλον δὲ τὰ πλεῖστα ἐγκαταμιγνύεις τοῖς λόγοις, ἃ μηδὲ πᾶς ἄρτι μανθανόντων, ἀγνοήσειεν.

præterea acerbitas illa ridendi aliorum scripta, & hęc opinio, fore vt primus sis, si omnium orationes reprehendas. Iam verò illud non paruum, sed potiùs maximum vitium committis, quòd non antea paratis sententijs quàm verbis, postea verbis eas exornas: sed sicubi peregrinum verbũ reperias, aut quod finxeris egregium esse ducas, huic sententiam accommodare quæris, ac damnum quoddã existimas, si illud alicubi non intruseris, etiamsi ad id quod dicitur, eo minimè sit opus, quẽadmodum paulo antè ἀ μάλωπα illũm, cùm nihil argumento conueniret, nescius quid significaret, proiecisti. Cuius vocabuli peregrinitate, omnes idiotę atque indocti perculsis auribus obstupuerũt: docti verò amborũ causa, tui nimirum, & eorum qui te laudabant, riserũt. Illud verò omnium maximè ridiculũ est, quod cũ plus quàm Atticus videri cupias, & sermonẽ ad vetustissimũ vsum diligẽter componere, talia quędã, imò plurima intermisces verba, quæ ne puer quidem, qui nuper discere cœpit, ignorare queat. Qualia sunt illa οἷον ἐκεῖνα, πῶς οἴει, ἢ ζῆς

δῶμαι ἡυχόμην, ἀκούων σου ἐπιδεικνυμένου, ὅτε χιτώνιον μὲν, καὶ τὸν ἀνδρεῖον φῶ λέγεσθαι. δουλάρια δὲ, καὶ τὸν ἄρρενας τῶν ἀκολούθων ἀπεκάλεις. ἀ πῆς δ' οἶδεν ὅτι χιτώνιον μὲν, γυναικὸς ἐσθὴς, δουλάεια δὲ, τὰ θήλεα καλοῦσι; καὶ ἄλλα πολὺ τούτων θερφανέστερα, οἷον τὸ ἴπατο, καὶ τὸ ἀπαντοίμους, καὶ τὸ καθεδεῖς, οὐδὲ μετοικικὰ τῆ Ἀθηναίων φωνῆς. ἡμεῖς δὲ, οὐδὲ ποιητὰς ἐπαινοῦμεν τοὺς κατ' γλῶτταν γράφοντας ποιήματα, τὰ δὲ σὰ, ὡς πεζὰ μέτροις παραβαλλειν, καθάπερ ὁ Δωσιάδου βωμὸς ἂν εἴη, καὶ ἡ τῆ Λυκόφρονος Ἀλεξάνδρα, καὶ εἴ τις ἔτι τούτων τλὴ φωνὴν καθοδαιμονέστερος. ἀν ταῦτα ζηλώσῃς, καὶ μεταμάθῃς, καὶ ἀρίστα βεβαλευμένος ἦσθ' ἑαυτῆ ἔσῃ. λῦ δὲ λάθῃς αὖθις εἰς τλὴ λιχνείαν καταλιδὼν, ἐμοὶ μὲ ἀποπεπλήρωται ἡ παραίνεσις, σὺ δὲ σεαυτὸν αἰτιάσῃ, ἂν γε καὶ ξωμῆς χείρων γενόμενος.

πῶς οἴει, κατ' γῆς δεῦρο ἡυχόμην, ἀκούων σου ἐπιδεικνυμένου, quum χιτώνιον, etiam virilem veſtem dici putabas: δουλάεια autem masculos pediſequos appellabas. Quę quis nō nouit, χιτωνίων quidem muliebrem veſtitum dici, δουλάεια verò fœminas? Atque alia multa longè his manifeſtiora quale eſt ἴπατο, & ἀπαντοίμους, & καθεδεῖς, quæ ne inquilina quidem ſunt Attici ſermonis. Nos autem neque eos laudamus poëtas, qui verbis minùs vſitatis poëmata ſcribūt. Tua verò, vt pedeſtrem orationem cū carmine conferamus, perinde vt Doſiadæ Ara, & Lycophronis Alexandra ſeſe habent, & ſiquid iſtis ſermone etiam miſeriore ſcriptum eſt. Hæc ſi imitatus fueris, & priore relicto didiceris, optimè tibi conſulueris. Sin autem imprudens iterum in iſtam ganeam prolapſus fueris, à me quidem plenam admonitionem acceperis: ſed ſi vtique te deteriorem factum intellexeris, te ipſum accuſabis.

ΕΥΝΟΥΧΟΣ. EVNVCHVS SEV PAMPHILVS.

ARGVMENTVM.

Historica quædam narratio est, qua Dioclis & Bagoæ, peripateticorum philosophorum, inter se contentionem exponit. Eunuchus autem inscribitur, quòd potissima contentionis pars in eo vertatur: vtrum Eunuchus debeat, aut possit philosophum agere, Cum alter ab indignitate rei, & ab accidentibus philosophicæ professionis hoc negaret, alter autem exemplis, & finè seu officio philosophi, item à consequentibus sese tueretur. Vbi interim tacitè illud quoque indicat Lucianus, quòd ea tum ætate philosophi ex vitijs & sceleribus magis, quàm ex doctrina, & vitæ integritate censebantur. Exordium ab admiratione trahitur, qua attentos facit, amplificando conditionem & professionem personarum, & rei qualitatem.

ΠΑΜΦΙΛΟΣ.

Ὅθεν ὦ Λυκῖνε, ἢ τί γελῶν ἡμῖν ἀφῖξαι; ἀεὶ μὲν γὰρ φαιδρὸς ὢν τυγχάνεις. τοῦτο δὲ πλέον τῶν σωφρόνων εἶναί μοι δοκεῖ, ἐφ' ὅτῳ μηδὲ κατέχειν διωατὸς εἶ τὸ γέλωτα.

ΛΥ. ἐξ ἀγορᾶς μὲν ἥκω σοι ὦ Πάμφιλε. τὸ γέλωτος δέ, αὐτίκα κοινωνὸν ποιήσομαί σε, ἢν ἀκούσῃς οἵᾳ δίκῃ δικαζομένῃ παρεγενόμην, φιλοσόφων πρὸς ἀλλήλους ἐριζόντων.

ΠΑΜ. καὶ τοῦτο μὲν ὡς ἀληθῶς γελοῖον

PAMPH.

NOnde nobis ô Lycine, aut quidnam ridens aduenis? Tu quidem semper es hilaris, verùm hoc solito maius videtur esse, de quo risum compescere nequeas.

Ly. E foro aduenio tibi Pãphile. Porrò mox efficiam vt tu quoque mecum rideas, simul atque audieris, cuiusmodi, Philosophorum inter se contendentium, litis actioni interfuerim.

Pam. Iam isthuc ipsum profectò ridiculum est quod ais,

λέγεις, τὸ, φιλοσοφοῦντας διαφέρεσθαι πρὸς ἀλλήλους. δέον, εἰ καί τι μέγα εἴη, κατ' εἰρηνίλην ἐν σοφίσι διαλύεσθαι τὰ ἐγκλήματα. Λυ. πόθεν ὦ μακάριε κατ' εἰρηνίλην ἐκεῖνοι, οἵγε ξυμπεσόντες, ὅλας ἁμάξας βλασφημιῶν κατεσκέδασαν ἀλλήλων, κεκραγότες, καὶ διαστενόμενοι; Παμ. ἦπου ὦ Λυκῖνε, περὶ τί λόγων διεφέροντο τὰ σωφρονοῦντα ταῦτα, ἑτεροδόξοι τυγχάνοντες; Λυ. οὐδαμῶς. ἀλλ' ἑτεροδοξότερόν τι τοῦτο λοιδορεῖν. ὁμοδόξοι γὰρ ἄμφω, καὶ ἀπὸ τῶν αὐτῶν λόγων. δίκη δ' ὅμως συνεστήκει, καὶ δικασταὶ ψηφοφορεῖσθαι ἦσαν οἱ ἄριστοι, καὶ πρεσβύτατοι, καὶ σοφώτατοι τῶν ἐν τῇ πόλει. καὶ ἐφ' ὧν ἂν τις ἡδέως, παρά μέλος τι φθεγξάμενος, οὐχ ὅπως ἐς τοσαύτην αὐαισχυντίαν ξαπόμενος. Παμ. οὐκοῦν λέγοις ἂν ἤδη τὸ κεφάλαιον τῆς δίκης, ὡς καὶ αὐτὸς εἰδείην ὅ, τι σοι τὸ κεκινηκὸς εἴη τὸν τοσοῦτον γέλωτα. Λυ. συντέτακται μὲν ὦ Πάμφιλε, ὡς οἶσθα, ἐκ βασιλέως μισθοφορά τις οὐ φαύλη κατὰ γένη τοῖς φιλοσόφοις, Στωϊκοῖς λέγω, καὶ Πλατωνικοῖς, καὶ Ἐπικουρείοις, ἔτι καὶ τοῖς

philoſophis inuicem lites agitare. Cùm oportuiſſet, etſi res erat magni momenti, animo tranquillo controuerſiam componere. *Lyc.* Vnde illi, ô beate, animo tranquillo litem diremiſſent, qui ſolida plauſtra conuitijs onuſta, alter in alterum effuderunt, vociferantes, miráque peruicacia contendentes? *Pam.* Nunquid Lycine, de diſciplinis pro more diſceptabant, quòd eſſent diuerſæ factionis? *Lyc.* Nequaquam: ſed aliud quippiam hoc erat. Nam eiuſdem ſectæ erant ambo, eiuſdémque ſcholæ: & tamen orta inter eos lis erat: quam qui cognoſcebant iudices, erant ciuitatis optimates, natu maximi, & ſapientiſſimi, apud quos quiſpiam inconcinnè loquutus pudefiat, tantum abeſt vt ad tantam impudentiam conuertatur. *Pam.* Quin tu igitur litis argumentum exponis, quò videlicet ipſe etiam cognoſcam quæ res tibi tantum riſum concitarit? *Lyc.* Scis Pāphile ſalarium, ídque neutiquam exiguum, ab imperatore fuiſſe cōſtitutum ſingulis Philoſophorum generibus, puta Stoicis, Platonicis, Epicureis, præterea

ἐν τῷ Περιπάτου, τὰ ἴσα τούτοις ἅπασιν. ἔδει γὰρ ἀποθανόντος αὐτῶν τινος, ἄλλον αὐτὸν ἀναδήσασθαι, δοκιμαζόντα ὑπὲρ τῶν ἀρίστων. καὶ τὰ ἆθλα, ἃ ἐποίει τις τῷ τὸν πλησίον, οὐδὲ ἱερεῖον, ἀλλὰ μύειαι καὶ τὸν ἐνιαυτὸν, ἐφ' ὅτῳ συνεῖναι τοῖς νέοις. Παμ. οἶδα ταῦτα. καί τινα φασὶν αὐτῶν ἔναγχος ἀποθανεῖν, τῶν Περιπατητικῶν οἶμαι τὸν ἕτερον. Λυ. αὕτη ὦ Πάμφιλε ἡ Ἑλένη, ὑπὲρ ἧς ἐμονομάχουν πρὸς ἀλλήλους. καὶ ἄχρι γε τούτου, γελοῖον οὐδὲν ὦν ἐνεῖδες, ὡς τὸ φιλοσόφους εἶναι φάσκοντας, καὶ χρημάτων καταφρονεῖν. ἔπειτα, ὑπὲρ τούτων, ὡς ὑπὲρ πατρίδος κινδυνευούσης, καὶ ἱερῶν παλαίων, καὶ τάφων προγονικῶν, ἀγωνίζεσθε. Παμ. καὶ μὰ τὸ δόγμα τοῦτό γε ὅτι τοῖς Περιπατητικοῖς, τὸ μὲν σφόδρα καταφρονεῖν χρημάτων, ἀλλὰ τίτου πλαδὸν καὶ τοῦτο οἰεσθε. Λυ. ὀρθῶς λέγεις. φασὶ γοῦν ταῦτα. καὶ κατὰ τὰ πάτρια ἐλίγνετο αὐτοῖς ὁ πόλεμος. τὰ μεταταῦτα δ', ἤδη ἄκουε. πολλοὶ μὲν γὰρ καὶ ἄλλοι, τὸν ἐπιτάφιον τῷ ἀποθανόντος ἐκείνου ἠγωνίζοντο. δύο δὲ

Peripateticis, ita vt vnicuiq; sectæ præmium esset æquale. Cæterùm demortuo ex his quopiam, alius in eius locum subrogandus erat qui esset optimatum calculis probatus. Porrò præmium, non erat pellis bubula iuxta poëtã, nec porcellus: verùm singulos in annos decem millia nummorum, quos accipiũt, vti doceant iuuentutẽ. Pam. Hęc scio. Quin aiunt quempiam ex illis diem nuper obiisse: alterum, ni fallor, è Peripateticis. Lvc. Hæc ipsa Helena, Pamphile, propter quam illi certamine singulari conflictabant. Et hactenus nihil in illis ridendum, nisi quòd cum philosophos esse se profiterentur, ac pecunias contemnere, tamen earum gratia perinde atque pro patria in discrimen adducta, pro religione maiorũ, pro monumentis progenitorum decertarent. Pa. Atqui Peripateticorũ istud est decretum. Nõ admodũ esse negligẽdas pecunias, sed eas in tertio bonorũ genere censendas. Lvc. Rectè dicis. Nã ista quidem aiunt: & more maiorum bellum ipsis ortum est. Verùm quæ secuta sint postea, iam accipe. Primùm compĕres alij, in defuncti illius funebribus ludis decertabant: sed inter

hos

μάλιστα ἦσαν οἱ ἀμφήκεις
αὐτῶν, Διοκλῆς τε ὁ πρεσβύ-
της, οἶδα ἔγω λέγω, ἢ ἐρίστικον,
καὶ Βαγώας ὁ εὐνοῦχος εἶναι
δοκῶν. τὰ μὲν οὖν τῶν λόγων, A
προηγώνισο αὐτοῖς, καὶ τὴν
ἐμπειρίαν ἑκάτερος τῶν δογμά-
των ἐπεδείκνυτο, ἢ ὅτι τῶν
Ἀριστοτέλους, καὶ τῶν ἀληθῆ
δοκούντων, εἴχετο. ἢ μὰ τὸν B
Δί', οὐδέτερος αὐτῶν ἀμεί-
νων ἦν. τὸ οὖν τέλος ἡ δίκης,
ἐς τοῦτο περιέστη. ἀφέμενος γὰρ
ὁ Διοκλῆς τῶν δικανικῶν τὰ
αὐτῶν, μετέβαινεν ἐπὶ τὸν Βα- C
γώαν, καὶ διελέγχειν ἐπειρᾶτο
μάλιστα τὸν βίον αὐτοῦ. κἀγὼ τοῦ-
τὰ ἦν καὶ ὁ Βαγώας, αὐτεξέτα-
ζε τὸν ἐμὸν βίον. Παμ.
εἰκότως ὦ Λυκῖνε. καὶ τὰ
πλείω γε τοῦ λόγου περὶ τού- D
του μᾶλλον ἐχρῆν εἶναι αὐ-
τοῖς, ὡς ἔγωγε, εἰ δικάζων ἐτύγ-
χανον, ἐπὶ τῷ τοιούτῳ τὸ
πλεῖον διατείνας ἂν μοι δοκῶ,
ἢ ἄμεινον βιοῦντα μᾶλλον, ἢ E
ἐν τοῖς λόγοις αὐτοῖς πρω-
χειρότερον ζητῶν, καὶ οἰκειότε-
ρον τῇ νίκῃ νομίζων. Λυ. εὖ λέ-
γεις. καίμοι ὁμολογοῦν γε τοῦτο
ἔχεις, ἐπεὶ ἦ ἄλις μὲν εἶχον
βλασφημιῶν, ἄλις ἦ ἐλέγ-

hos præcipuè duo viribus pares: puta Diocles ille senex: nosti quem dicam: contentiosum illum: præterea Bagoas qui Eunuchus esse videtur. Inter hos priùs de philosophicis decretis est decertatum: & vterque specimen suæ doctrinæ dedit, quo se Aristoteli's dogmatum sectatorem esse ostendit. Ac per Iouem in hoc certamine neuter altero superior erat. Quare litis exitus hic fuit. Diocles desinens suæ eruditionis specimen edere, ad Bagoam transiuit, ac vitam illius præcipuè arguere conatus est. Bagoas itidem istius vitam tarabat. *Pam.* Idquè merito Lycine: siquidem eius rei magis erat habenda ratio. Proinde si ego causæ iudex fuissem, maiori studio vt mihi videtur, eum quæsiuissem qui moribus præstantior, quàm qui in disputando promptior esset: atque illi potiùs quàm huic victoriam adiudicassem. *Lyc.* Rectè dicis: méque eiusdem sententiæ habes. Verùm vbi iam conuitijs & maledictis essent satiati; tandem Diocles dixit, neque principio

ϑ εἶναι τῶ Βαγώᾳ, μεταποιεῖσθαι φιλοσοφίας, καὶ τῶν ἐπ' αὐτῇ χειρείων, ἐυνούχῳ γε ὄντι, ἀλλὰ τὸν τοιοῦτος οὐχ ὅπως τούτων ἀποκεκλεῖσθαι ἠξίου, ἀλλὰ καὶ ἱερῶν αὐτῶν, καὶ περιῤῥαντηρίων, καὶ τῶν κοινῶν ἁπάντων συλλόγων, δυσοιώνιστόν τι ἀποφαίνων, καὶ δυσσύντυκτον θέαμα, εἴ τις ἑωθεν ἀχλιὼν ἐκ τῆς οἰκίας, ἰδοι τοιοῦτόν τινα. καὶ πολὺς ὢν ὁ περὶ τούτου λόγος, οὔτε ἄῤῥεν, οὔτε γυναῖκα εἶναι ϑ ἐυνοῦχον λέγοντος, ἀλλά τι σιῶδετον, καὶ μικτὸν, καὶ περ[illegible]ές, ἔξω τῆς ἀνθρωπίας φυσεως. Παμ. καινόν γε τὸ ἔγκλημα φὴς Λυκῖνε. καὶ ἤδη γελᾷν καὶ αὐτὸς ὦ ἑταῖρε προσδοκῶμαι, τῆς παραδόξου ταυτης κατηγορείας ἀκουων. τί δὴ οὖν ἄτερος; ἆρα τὴν ἡσυχίαν ἦγαγες; ἢ τί πρὸς ταῦτα καὶ αὐτὸς ἀντειπεῖν ἐτόλμησε; Λυ. τὰ μὲν πρῶτα, ὥσπερ αἰδοῦς, καὶ δειλίας, οἰκεῖον γὰρ αὐτοῖς τὸ τοιοῦτον, ἐπιπολὺ ἐσιώπα, καὶ ἐρυθρία, καὶ ἰδιων φανερὸς ἦν. τέλος δ', λεπτόν τι, καὶ γυναικεῖον ἐμφθεγξάμενος, ὡ δίκαια ποιεῖν ἔφη τὸν Διοκλέα, φιλοσοφίας ἀποκλείοντα, ἐυνοῦχον ὄντα,

Bagoæ fas esse, vt pote eunucho, philosophiæ operam dare, eiúsque præmia sibi vendicare. Imò hoc hominũ genus, non solùm ab hoc contubernio secludendum: verùm ab ipsis etiam sacris, purísque vasis, & à publicis omnibus cœtibus eijciendũ censuit: ostendens inauspicatum quoddam, occursúq; infaustum fore spectaculum, síquis mane domo egressus, quempiam huiusmodi videret. Atque hac de re multis verbis disserebat, affirmans Eunuchum neque mulierem esse, neque virum, sed quiddam ex vtroq; compositum, & conflatum, planéque mõstrum, ab hominum natura alienum. *Pam.* Nouum crimen narras Lycine. Iámque & ipse ad ridendum impellor, ô amice, tam inauditam accusationem audiens. Sed alter ille quid? num obticebat? an verò ipse ausus est ad ista respondere? *Lyc.* Initio quidem pudore ac metu (nam id istis est familiare) diutius obticebat, & erubescebat, eúmque sudare manifestum erat. Tandem tenuẽ quandam ac muliebrẽ edens vocẽ, negabat æquum facere Dioclẽ, qui se quòd Eunuchus esset, à philosophia secludeA B C D E

ret, cũ qua mulieres etiã cõmerciũ haberent. Adducebantur Aſpaſia, Diotima, Thargelia, quæ cauſam illius adiuuabant. Præterea Academicus quidã Eunuchus natione Gallus, qui paulò ante noſtrã ætatem inter Græcos claruit. Verùm Diocles, etiã illum ipſum, ſi extaret, & ſimilia curaret, etiam prohibuiſſet, nihil expauefactus opinione quam apud vulgus obtinebat. Idẽ etiã quædam cõmemorabat in eum à Stoicis, potiſſimùm verò à Cynicis dicta ad concitandum riſum, de mutilo corpore. Hac in re iudicũ cognitio verſabatur & caput quęſtionis erat, Nũ Eunuchus cenſendus eſſet idoneus qui ad philoſophiam admitteretur, quíque iuuenibus præfici poſtularet. Cùm alter diceret oportere habitum, & corporis integritatẽ philoſopho adeſſe, maximè verò gerendam illi eſſe promiſſam barbam, quò videlicet ijs qui diſcẽdi ſtudio accedunt, vir fide dignus appareat, non indignus decem illis millibus drachmarum, quæ ab imperatore capiuntur. Cæterũ Eunuchorum conditionem etiã quàm Spadonum eſſe deteriorem: ſiquidem hi virile quiddam

ἦν καὶ γυναιξὶ μετεῖναι. καὶ παρήγοντο Ἀσπασία, καὶ Διοτίμα, καὶ Θαργηλία, συνηγορήσουσαι αὐτῷ. καί τις ἀκαδημαϊκὸς εὐνοῦχος ἐν Κελτοῖς, ὀλίγον πρὸ ἡμῶν εὐδοκιμήσας ἐν ταῖς Ἑλλησιν. ὁ Διοκλῆς ὢν, κἀκεῖνον ἂν τ', εἰ περιῆν, καὶ τῶν ὁμοίων μετεποιεῖτο, εἴρξειν ἄν, ὃ καταπλαγεὶς αὐτὸ τὸ παρὰ τοῖς πολλοῖς δόξαν. καί τινας καὶ αὐτὸς ἀπεμνημόνευε λόγους, καὶ πρὸς ἐκεῖνον ἀπό τε Στωϊκῶν, καὶ Κυνικῶν μάλιστα εἰρημένους πρὸς τὸ γελοιότερον, ἐπὶ τῷ ἀτελεῖ τοῦ σώματος. ἐν τούτοις δὲ τοῖς δικαστῆς ἡ διατριβή, καὶ τὸ κεφάλαιον ἦν τοῦ σκέμματος, τοῦτο ἐπύγχανεν ὄν, εἰ δόκιμος εἰς εὐνοῦχος, ἐπὶ φιλοσοφίαν παρελθεῖν, καὶ νέων προστασίαν ἐγχειρισθῆναι ἀξιῶν. τοῦ μὲν, καὶ γένεια, καὶ σώματος συμμετρίαν προσεῖναι φιλοσόφῳ δεῖν λέγοντος. καὶ τὸ μέγιστον, πώγωνα βαθὺν ἔχειν αὐτόν. καὶ τοῖς προσιοῦσιν, καὶ μανθάνειν βουλομένοις, ἀξιόπιστον, καὶ πρέποντα ταῖς μυείαις, ἃς χρὴ παρὰ βασιλέως ἀποφέρεσθαι. τὸ δὲ τοῦ εὐνούχου, καὶ τῶν βακκίλων, χεῖρον εἶναι. τὸν μὲν γὰρ κἂν πεπιεσθαί

ποτε αὐδρείας, τοῦτον ὃ ἐξ ἀρχῆς ἐυνοῦς ἀποκεκόφθαι; καὶ ἀμφίβολόν τι ζῶον εἶναι κἂν ταυτὰ ταῖς κορώναις, αἳ μήτε πεσσεραῖς, μήτε κόρακι ἐνάριθμοῦνται ἄν. τὸ ὃ, οὐ σωματικὴν λέγοντος εἶναι τὴν κρίσιν, ἀλλὰ ψυχῆς, καὶ τὸ γνώμης ἐξέτασιν δεῖν γενέσθαι, καὶ τῆς τῶν δογμάτων ἐπιστήμης. εἶθ' ὁ Λεοντέυς ἐμαλεῖτο μάρτυς τοῦ λόγου, εἰς ὑπερβολὴν θαυμάσας Ερμείαν τὸν ἐυνοῦχον, τὸν ἐπὶ τοῦ Ατarνέως τύραννον, ἀφ' οὗ τὸ καὶ θύειν αὐτῷ κἂν ταυτὰ τοῖς θεοῖς. καίτοι καὶ ἐπόλμα προσδέναι ὁ Βαγώας τοιοῦτον, ὡς πολὺ ἐπιτηδειότερος ἐυνοῦχος τοῖς νέοις διαλέγεσθαι, οὐδὲ διαβολήν τινα προς αὐτὸν ἐνδέξασθαι δυνάμενος, οὐδὲ τὸ Σωκράτους ἐκεῖνο ἔγκλημα παιδεῖν ἄν, ὡς διαφθείρων τὰ μειράκια. ἐπὶ ὃ καὶ εἰς τὸ ἀγώνιον μάλιστα ἐπικωφθη, χαλεπόντος τοῦτο ὡς γοωῦντο, προσέρριψεν. εἰ γὰ ἀπὸ πώγωνος ἔφη ἔδει τοὺς φιλοσοφοῦντας, τὸ βάρος ἂν δικαιότερον προκρίθῆναι πάντων. ἐν τούτῳ, τέτος ἄλλος παρεστὼς, τὸ ὃ ὄνομα ἐν ἀφανεῖ κείσθω, καὶ μὴν

aliquando sunt experti: at illi statim ab initio excisa est virilitas: estque anceps animal, non aliter quàm cornices, quas neque in columbis, neque in coruis annumerare possis. Alter contrà responderet, eo iudicio non de corporis agi figura, sed de animi virtute, proinde mentis qualitatem, & dogmatum cognitionem esse expendendam. Eius rei testis citatus Aristoteles, qui Hermeam Eunuchum, Atarnensem tyrannum supra modum sit admiratus: adeò vt illi perinde atque Dijs sacra fecerit. Ausus est & illud addere Bagoas, multò magis idoneum esse erudiendis adolescentibus eunuchum, cùm nullam ob ipsos calumniam recipere possit, neque Socraticum illud crimen in hunc competat, quòd adolescentulos corrumpat. Deinde quæ ille in mentum imberbe fuerat cauillatus, ea hic facetè, saltem vt videbatur retorsit. Etenim si è barbæ prolixitate, inquit, philosophos æstimare conuenit, nimirum hircus ante omnes iure primas tenebit. Hîc tertius quidam astans (nomen hominis silebitur) Atqui iudices, inquit, iste

ἔφη ὦ ἄνδρες δικασταί, οὗτοσὶ ὁ ταῖς γναθοις λεῖος, καὶ τὸ φώνημα γυναικεῖος, καὶ τἆλλα σύχνῳ ἐοικώς, εἰ ἀποδύσαιτο, παῦ αὐδρεῖος ὑμῖν φανεῖται. εἰδὲ μή, ψεύδονται οἱ περὶ αὐτῦ λέγοντες, καὶ μοιχὸς ἑάλω ποτέ, ὡς ὁ Ἄξεν φησὶν ἀνδρα ἐν ἀνδρασιν ἔχων. ἀλλὰ τότε μὲν ἐς τ' εὐνοῦχον ἀναφυγὼν, καὶ τῦτο χρησφύγετον εὑρόμενος, ἀφείθη, ἀπισωσάντων τῆ κατηγορεία τῶν τότε δικαστῶν, ἀπόγνω φανερᾶς ὀλέθρε. νυνὶ δ', κἂν παλινῳδῆσαί μοι δοκῆ, τ' προκειμένου μισθῦ ἕνεκα. τούτων δὴ λεγομένων, παρὰ πάντων μὲν γέλως ἐγίγνετο, ὡς τὸ εἰκός. Βαγώας δ' μᾶλλον ἐταράττετο, καὶ παντοῖος ἐν μυείοις βαπόμενος χρώματα, καὶ ψυχρῷ τῷ ἱδρῶτι ῥεόμενος. καὶ οὔτε συγκατατίθεσθαι τῷ τῆς μοιχείας ἐγκλήματι καλῶς ἔχειν ᾤετο, οὔτε ἀρχεῖον αὐτῷ τὴν κατηγορείαν παύτην ἐς τ' παρόντα ἀγῶνα ἡγεῖτο εἶναι. Παμ. γέλοια ὦ Λυκῖνε ὡς ἀληθῶς ταῦτα, καὶ ἔοικεν οὐ τὴν τυχοῦσαν ὑμῖν διαπεβλῆ παρεχῆσθαι. τὸ δ' οὖν τέλος, τί ἐγένετο, καὶ πῶς ἔγνωσαν ἐπ' αὐτῶν οἱ δικασταί; Λυ. οὐχ ὁμοίως

malis læuibus, ac fœminea voce, reliquóque corporis habitu Eunucho assimilis, si vestes detrahantur, planè vir vobis apparebit. Alioqui mentiuntur qui ferunt eum aliquando in adulterio deprehẽsum, membra in membris, vt legum tabulæ loquuntur, habentem: atque id quidem temporis ad Eunuchum confugisse, eáque reperta latebra absolutum fuisse, cum iudicibus crimen persuaderi non posset, vt qui è specie hominem iudicarẽt Eunuchum. At nunc mihi palinodiam canturus videtur, ídque propter propositum præmium. Hæc cùm dicerentur, omnibus, vt par erat, risus est obortus. Porrò Bagoas magis perturbabatur, atque in colores versus innumerabiles, frigidq sudore manans, omnem in speciem sese variabat: ac neque decorũ sibi existimabat adulterij crimen agnoscere, neq; rursũ eam accusationẽ inutilẽ ad præsens certamen arbitrabatur. *Pam.* Hæc Lycine, profectò sunt ridicula, neq; vulgarẽ vobis, vti coniectãdum est, voluptatẽ præbuerunt. Verùm quò tandem res euasit? Et quid super his pronuntiarunt iudices? *Lyc.* Non erat eadem

πάντες ἦσαν, ἀφ' οὗ μοὶ, ἠξίουν ἀποδύσαντας αὐτὸν, ὥσπερ τοὺς ἀγωνοθέτους, ἐπισκοπεῖν εἰ δικαίως φιλοσοφεῖν, πάλαι πρὸς τῶν ὀρχεων. οἰδὲ, ἔτι γελοιότερον μεταστησάμενοι τινὰς τῶν ἀπ' οἰκήματος γυναικῶν, κελεύειν αὐτὸν συνεῖναι, καὶ ὁπόθεν, καὶ τίνα τῶν δικαστῶν τὸν πρεσβύτατόν τε, καὶ πεζότατον ἐρέσθαι, ὁρᾶν εἰ φιλοσοφεῖ. μὴ ὦ, ἐπεὶ πάντας ὁ γέλως κατεῖχε, καὶ ἐδόκει ὅστις οὐ τίλλοι γαστέρα ἄλλως βεβασανίσθαι ὑπ' αὐτῶν, ἐγνωσαν ἀπαλλάττειν ἐς τὴν Ἰταλίαν ἐκπέμψαι τὴν δίκην. καὶ νῦν ἄτερος μὲν, πρὸς τὴν τῶν λόγων ἐπίδειξιν ὡς φασι, γυμνάζεται, καὶ παρασκευάζεται, καὶ κατηγορίαν συγκροτεῖ, καὶ τὸ τῆς μοιχείας ἔγκλημα ὑποκινεῖ, ἐναντιώτατον αὐτῷ καὶ οὗτος κατὰ τοὺς φαύλους τῶν ῥητόρων τοῦτο ποιῶν, καὶ εἰς τὸν ἀνδρεῖα τὸν ἀντίδικον ἐκ τοῦ ἐγκλήματος καταλέγων. τῷ Βαγώᾳ δ', ἕτερα ὡς φασι μέλει, καὶ ἀνδρείζεται τὰ πολλὰ, καὶ διὰ χειρὸς ἔχει τὸ πρᾶγμα. καὶ τέλος, κρατήσειν ἐλπίζει, λῦν ἐπιδέξη ὡς οὐδὲν χείρων ᾖ τῆς ἵππους ἀναβαινόντων ὄγων. αὐτὴ δὲ ὦ ἐ-

omnium ſententia. Sed alij volebant vt nudatum illum, quemadmodum in emptitijs ſeruis fieri conſueuit, inſpicerent, num quod ad teſtes attinet, philoſophari poſſet. Alij rem magis iſta ridiculã ſtatuebant: nempe vt mulieribus aliquibus è luſtro accerſitis, iuberent illũ cõgredi & coire, aſtante interim è iudicibus quopiam, qui ætate prouectiſſimus, & fide ſpectatiſſima eſſet, qui inſpiceret num philoſophum ſe præſtaret. Poſtea verò, cùm riſus omnes occuparet, & nemo non cachinnãs ventre doleret, viſum eſt vt integra cauſa in Italiam reijceretur. Et nũc alter, vt aiunt, ad eloquẽtiæ oſtentationẽ ſemet exercet, atque inſtruit, & accuſationẽ adornat, quódque ſuæ cauſæ maximè aduerſatur, adulterij crimen commouet. Quod quidẽ facit iſte, more malorum rhetorũ, quum ex ipſo crimine aduerſarium inter viros recẽſet. At Bagoas, vt aiũt, diuerſa curat, ac ſæpe virum agit, negotiúmq; præ manibus habet: & ſe tandem victoria potiturum ſperat, ſi modò docere poſſit ſe nihilo deteriorem eſſe aſinis equas ineuntibus. Id enim, amice, viſum eſt optimum

ταῖρε, φιλοσοφίας ἀρίστη κείσεται ἔοικεν εἶναι, ἢ ἀπόδειξις ἀναντίλεκτος. ὥστε ἢ τὸν, ἔπι δέμοι κομιδῇ νέος ὄζειν, εὐξαίμην ἄν, οὐ τὴν γνώμην, οὐδὲ τὴν γλῶτταν, ἀλλὰ τὸ αἰδοῖον ἕτοιμον ἂς φιλοσοφίαν ἔχειν.

philosophiæ documentum, atque vna demõstratio, quæ refelli non queat. Proinde optarim vt filius meus, qui est iuuenis admodum, non animum & linguam, sed penem ad philosophiam paratum haberet.

ΠΕΡΙ ΑΣΤΡΟΛΟΓΙΑΣ. DE ASTROLOGIA.

ARGVMENTVM.

Astrologiæ defensio quadam est, à dignitate videlicet, quam ab antiquitate, & præstantia eorum, quæ [illegible]m ab initio coluere trahit, & à certitudine, quam ex similibus signis, ratiocinatione quadam colligit. Recenset autem principio varias gentes & populos, à quibus illa inuenta, tractata, ac locupletata fuerit. Deinde & homines, & quid quisque in illa singulatim vel obseruarit, vel tractarit. Quo loco & fabulas plerasque Græcorum Poëtarum, de Orpheo, Tiresia, Atreo, Thyeste, Bellerophonte, Phryxo, Dædalo, Endymione, Phaëtonte, ac cæteris quibusdam explicat. Postremo & vtilitatem artis tradit, quo futuru rebus per hanc obseruatis, & mala facilius tolerare, vt pote prauidentes illa, possumus, & bonorum spe nos ipsos confirmare. Exordio dociles facit, statim proposito de quo, & qualiter dicturus sit, & obiurgat eos qui artem, ob imperitiam vtentium ac profitentium reprehendunt.

Μφί τε ὑρανῦ, ἀμφί τε ἀςέρων ἡ γραφή. ὡς ἀνῦν τ' ἀςέρων, οὐδὲ ἀυτε περὶ ὑρανῦ,

DE cœlo, déque astris agit hic libellus: non de ipsis quidem astris, non de ipso cœlo,

ἀλλὰ μαντείης, καὶ ἀληθείης, ἢ δὲ ἐκ τουτέων ἐς ἀνθρώπων βίον ἔρχεται. ὁ δέ μοι λόγος, ἐκ ὑποθημοσυνίου ἔρχει, οὐδὲ διδασκαλίου ἐπαγγέλλεται, ὁκως ταύτῃ τῇ μαντοσυνίῃ διενεκτέον, ἀλλὰ μέμφομαι ὁκόσοι σοφοὶ ἐόντες, τὰ μὲν ἄλλα, ἐπασκέουσι, καὶ πᾶσι τοῖς ἑωυτέων ἀπηγέονται. μούνῃσι δ' ἀστρολογίῃ, οὔτε πρήσσουσιν, οὔτ' ἐπασκέουσι. καὶ ἦλθε σοφίη, παλαιὴ, οὐδὲ νέον ἐς ἡμέας ἀφίκετο, ἀλλ' ἔστιν ἔρρον ἀρχαίων βασιλήων, θεοφιλέων. οἱ δὲ νῦν, ἀμαθ[illegible] καὶ ῥᾳθυμίῃ, καὶ ἀφροσύνῃ, [illegible]πονίῃ, κείνοισί τε αὐτόχοα φρονέουσι, καὶ εὖτ' ἂν ἀνδρασιν ἐπικυρέωσι, ψευδέα μαντευομένοισι, ἄστρων τε κατηγορέουσι, καὶ αὐτῇσι ἀστρολογίῃσι μισέουσιν. οὐδὲ μὴν οὔτε ὑγιέα, οὔτε ἀληθέα νομίζουσι, ἀλλὰ λόγον ψευδέα, καὶ ἀνεμώλιον, οὐ δικαίως ἐμοὶ δοκέει φρονέοντες. οὔτε γὰρ τέκτονος ἀδρείη, τέκτοσιν ἀνὴρ ἀμφὶν ἀφυὴν, οὐδὲ αὐλητέω ἀμουσίη, μουσικὴς ἀσοφίη. ἀλλ' οἱ μὲν, ἀμαθέες τ' τεχνέων, ἐκάκισαν δ' ἐν ἑωυτῇ σοφὴν. θεοφιλὲς μὲν ἦν Αἰθίοπες τόνδε τὸν λόγον ἀνθρώποισι κατεστήσαντο. αὐτὴν δ' ἑωυτοῖσι, τὴν μὲν, ἡ σοφίη τ' ἄδηλος

verùm de diuinatione ac veritate, quæ ab illis in hominum vitam proficiscitur. Hic autem tractatus, neque præcepta continet, neq; doctrinam profitetur, quo pacto diuinationem hanc assequi liceat. Sed illud queror, doctos omnes cùm in cæteris omnibus exerceant sese, suisque omnibus tradant, solam Astrologiam nec habere in pretio, nec exercere. Atqui hoc doctrinæ genus vetustũ est, neque nuper ad nos peruenit: sed inuentum est priscorum regum, quos Dij amabant. At huius ætatis homines non solùm insciti, socordiáque, verùm etiã odio laboris, diuersa ab illis sentiunt. Cúmq; fortè inciderint in eos qui falsa prædicunt, astra culpant, & Astrologiam ipsam oderunt, quam neque sanam, neque veracẽ putant, sed falsam, & inanem: nõ rectè vt mihi quidem videtur, sentientes. Neque enim ob imperitiã fabri, ars ipsa culpatur: neque ob cantoris insciti am, Musica ipsa est inerudita, quin illi potiùs artiũ sunt ignari, quarum vnaquæque suapte natura scita est. Primùm igitur Æthiopes hanc rationem mortalibus tradiderunt. In causa fuit, partim eius gentis sapientia, ἑωυτοῖσι, τὰ μὲν, ἡ σοφίη τ' ἄδηλος

καὶ γὰρ τἆλλα, τῶν ἄλλων σοφώτεροι εἰσὶ Αἰθίοπες. τὰ δ', καὶ τὴν οἰκήσεως καὶ εὐμοιρίαν. αἰεὶ γὰρ σφίσιν εὐδίην, καὶ γαληναίην πεποίηκε. ἥδε τε τοῦ ἔτεος τροπέων ἀνέχει, μὴ ἐν μιῇ ὥρῃ οἰκέουσιν. ἰδόντες οὖν ὡσαύτως τὴν σελήνην καὶ ἐς πάντα ὁμοίην φαινομένην, ἀλλὰ πανσελήνους τε γιγνομένην, καὶ ἐν ἄλλοτε ἄλλῃ μορφῇ ξεπεμπομένην, ἐθώκευν αὐτοῖσι τὸ χρῆμα θωύματος καὶ ἀποείης ἄξιον. εἶδεν δ' ζητέοντες. εὗρον τουτέων τὴν αἰτίην, ὅτι οὐκ ἴδιον τῇ σελήνῃ τὸ φέγγος, ἀλλ' οἱ παρ' ἡελίου ἔρχεται. ἔνεσαν δὲ καὶ τῶν ἄλλων ἀστέρων τὴν φορήν, τὸν, δὴ πλανήτας ἡμεῖς καλέομεν, μούνοισι γὰρ τῶν ἄλλων ἀστέρων κινέεσθαι, φύσιν τε αὐτῶν, καὶ δυναστείην, καὶ ἔργα, τὰ ἕκαστος ἐπιτελέουσιν. ἐν δὲ, καὶ ὀνόματα αὐτοῖσιν ἐπέθεσαν. οὐκ ὀνόματα, ὅκως ἐδόκεον, ἀλλὰ σημήια. ταῦτα μὲν οὖν Αἰθίοπες ἐν τῷ οὐρανῷ ἐπέβλεψαν. μετὰ δὲ, γείτοσιν οὖσιν Αἰγυπτίοισιν, ἀτελέα τὸν λόγον παρέδοσαν. Αἰγύπτιοι δὲ πυρὰ σφέων δεξάμενοι ἡμιμοίρεα τὴν μαντικὴν, ὅτι μέζον ἤγησαν, μέρος τε τῆς ἑκάστου κινήσεως

Nam inter cætera, reliquos homines sapientia superant Æthiopes: partim regionis quam incolũt opportunitas: nam perpetua cęli serenitate, &tranquillitate obducuntur, nec anni mutationes patiuntur, sed eadem temperie fruuntur. Itaque cum viderent Lunam non eodem semper vultu apparere, sed variam fieri, & in aliã subinde formam verti, visa est ea res admiratione & disquisitione digna. Deinde cùm inquisissent, reperierunt hanc esse earum rerum causam, quòd Lunæ non esset lumen proprium, sed à sole mutuatum. Inuenerunt etiam aliarum stellarum motus, quas errones appellamus, nam stellarum hæ solæ mouentur: præterea naturam earum, ac potestatem, & effectus quos vnaquæque præstat. Quinetiam nomina ipsis indiderũt, non quę essent vtcunque nomina, sed rerum signa, quẽadmodum putabant. Hæc igitur in cœlo perceperunt Æthiopes: postea finitimis Ægyptijs imperfectam artẽ tradiderunt. Porrò Ægyptij diuinandi rationem quam ab illis dimidiatam acceperant, in maius prouexerũt: quippe qui mensuram etiam, ad quã vnaquæque stella mouetur

ἐσημήναντο, καὶ ἐτέων ἀριθμὸν, καὶ μηνῶν, καὶ ὡρέων διετάξαντο. καὶ μηνῶν μὲν σφίσι μέγιστον, ἡ σελήνη ἐστὶν, καὶ ἡ ταύτης ἀναστροφὴ ἐγένετο ἔτεος· ἥλιος, καὶ ἡ τοῦ ἡλίου περίοδος. οἱ δὲ, καὶ ἄλλα ἐμήσαντο πολλῷ μείζω τούτων. ἐν γὰρ δὴ τῷ παντὸς μέρεος, καὶ ἀστέρων τ' ἄλλων, ἀπλανέων τε, καὶ συγκαθέων, καὶ ἅμα κινεομένων, δυώδεκα μοίρας ἐτάμοντο ἐν τοῖσι κινεομένοισι, καὶ οἰκεῖα ζῶα ἐόντα, ἔχαζον αὐτῶν ἐς ἄλλην μορφὴν μεμιμέα· τὰ μὲν, ἐναλία· τὰ δὲ, ἀνθρώπων· τὰ δὲ, θηρῶν· τὰ δὲ, κτηνέων· ἀπὸ τέων δὴ καὶ ἱρὰ τὰ Αἰγύπτια πολυειδέα ποιέεται. ἐπεὶ γὰρ πάντες Αἰγύπτιοι ἐκ τῶν δυώδεκα μοιρέων πασέων ἐμαντεύοντο, ἄλλοι δὲ, ἀλλοίῃσι μοίρῃσιν ἔχεον. καὶ κριὸν μὲν σέβονται, ὁκόσοι ἐς κριὸν ἀπέβλεπον. ἰχθύας δὲ νῦ σιτέονται, ὁκόσοι ἰχθύας ἐπεσημήναντο. οὐδὲ τράγον κτείνουσιν, ὅσοι αἰγόκερων ἤδεσαν. καὶ οἱ ἄλλοι τἆλλα, ὡς ἕκαστοι ἐλάσσονται. ναὶ μὴν καὶ ταῦρον ἐς τιμὴν τοῦ κριοῦ ταύρου σέβονται. καὶ ὁ Απις αὐτοῖς χρῆμα ἱρώτατον, τιμῇ χαρίεν ἐπιπέμπεται. καὶ

indicarint. Ad hæc annorum, mensium, ac temporum numerum instituerint. Atque hi quidem luna, eiúsque conuersione menses metiuntur: annum verò sole, eiúsque circuitu definiunt. Illi etiam his maiora commenti sunt. Nam ex vniuerso cœlo, reliquísque stellis, inerrantibus, & fixis, neque se simul mouentibus, duodecim partes effecerunt in his etiam quæ mouentur, & vnamquamque suis animantibus repræsentarunt, partim marinis, partim hominibus, partim feris, partim volatilibus, partim pecudibus. Vnde & sacra Ægyptiorum variè fiunt. Neque enim omnes Ægyptij ex omnibus partibus diuinabant: sed alijs alij vtebantur partibus. Itaque arietem colunt, qui ad arietem spectant, piscibus non vescuntur, qui pisces annotarunt. Nec hircum occidunt, qui Capricornum nouerunt: & alij alia, prout singuli venerantur. Quinetiam Taurum in cœlestis tauri honorem colunt. Nam Apis apud illos, res in primis sacra, regionem depascitur: & qui eam incolunt partem, oraculum quoque dicarunt,

οἱ ἐκεῖ μαντήϊον τε ἀπατιδέασι,

σημήιον τ' ἀπὸ τοῦ ταύρου μαντικῆς. οὐ μὴν πολλὸν γ', καὶ Λίβυες ἐπέβησαν τῆς λόγου. καὶ γὰρ τὸ Λιβύων μαντήιον τῆς Ἀμμωνος, καὶ τοῦτο ἐς τὸν ἠέρα, καὶ ἐς τὴν τούτου σοφίην A εὑρηται παρὰ τὸν Ἄμμωνα. καὶ ἔστι κριοπρόσωπον ποιέονται. ἔγνωσαν γὰρ τουτέων ἕκαστα καὶ Βαβυλώνιοι. ἔστι μὲν λέγουσι B καὶ ὡς τῶν ἄλλων. ἐμοὶ γὰρ δοκέει, πολλὸν ὕστερον ἐς τούτους ὁ λόγος ἀφίκετο. Ἕλληνες γὰρ, οὔτε παρ' Αἰθιόπων, οὔτε παρ' Αἰγυπτίων ἀστρολογίης C ἥψαντο οὐδὲν ἄκουσαν, ἀλλὰ σοφίσιν Ὀρφεὺς ὁ Οἰάγρου, καὶ Καλλιόπης, ὡς ὅτος τάδε ἀπηγήσατο. οὐ μάλα ἐμφανέως, οὐδὲ ἐς φάος τὸν λόγον ὡς ἐνεγκεῖν, ἀλλ' εἰς γοητείην D καὶ ἱερολογίην, οἵη διανοίη ἐπέοικε. πηξάμενος γὰρ λύρην, ὄργιά τε ἐποιέετο, καὶ τὰ ἱερὰ ἤειδεν. ἠδὲ λύρη, ἐπάμυτος ἐοῦσα, πρὸς τὰ κινεομένων ἀστέρων ἁρμονίην συνεβάλλετο. E ταῦτα Ὀρφεὺς διζήμενος, καὶ ταῦτα ἀμηχανέων, πάντα ἔθελγε, καὶ πάντων ἐμέστευν. οὐ γὰρ ἐπείνην τὴν λύρην ἔβλεπεν, οὐδὲ οἱ ἄλλης ἔμελε μουσοργίης, ἀλλ' αὕτη Ὀρφέως ἡ μεγάλη λύρη. Ἕλληνές τε τάδε πρώτοι τε

signũ videlicet diuinationis, quã à cœlesti tauro petunt. Nec multo pòst Libyes quoque artem hanc sũt aggressi: siquidem & oraculũ Ammonis quod est apud illos, ad cœlum, & huius sententiam refertur, iuxta Ammonem, quem illi arietis specie fingunt. Calluerunt hæc omnia & Babylonij, atque hi quidem affirmant se primos omnium fuisse. Verùm vt existimo, multò posteriùs ad istos scientia peruenit. At verò Græci, nec ab Æthiopibus, nec ab Ægyptijs de Astrologia quicquã audiuerũt: verùm illis Orphe⁹ Oeagro Calliopéque prognatus, primus ista memoratuit, nõ ille quidẽ admodũ dilucidè, neque rem in lucem produxit, sed sententiam præstigijs ac mysticis inuolucris obtexit. Nam concinnata lyra Orgia celebrabat, sacrásq; cãtiones decantabat. Porrò lyra cùm septem haberet chordas, cõcentum mobilium stellarum repræsentabat. Hęc conquirens, atque hæc agitãs Orpheus, omnia demulcebat, omniáq; vincebat. Neque enim lyrã illã spectabat, neq; illi musices alterius studium erat: verùm hæc magna illã Orphei lyra. Quibus rebus Græci honorem tribuentes,

μοίρῳ ἐν αὐτῷ οὐρανῷ ἀπέκριναν. καὶ ἀστέρες πολλοὶ καλέονται λύρη Ορφέως. ἰῶ δέ κοτε Ορφέα ἴδῃς, ἢ λίθοισιν, ἢ ξυροῖη μεμιμημένον, μέσῳ ἕζεν ἐικελος ἀείδοντι, μὴ χε σὺν ἔχων ἢ λύρῃ. ἀμφὶ δέ μιν, ζῶα μιείκ ἔσηκαν. ἐν οἷς καὶ ἀνθρωπος, καὶ ταῦρος, καὶ λέων καὶ τῶν, ἔκασον, εὖτ' ἂν σημεῖα ἴδῃς, μέμνησό μοι τουτέων, ποίη σημείου ἀοιδὴ, ποίη δὲ καὶ ἡ λύρη, ποῖος δὲ καὶ ταῦρος, ἢ οἰκοῖος λέων, Ορφέως ἐπαΐουσιν. ἰῶ δή, τὰ, λέγω ἄπτα γνοίης, σὺ δὲ καὶ ἐν τῷ οὐρανῷ δέρκεο ἕκαστον τουτέων. λέγουσι δὲ Τειρεσίῃ, ἀνδρὸς βοιώτιον, τὸ, δὴ κλέος μαντοσύνης πάρα πολλὸν ἀείρεται, τοῦτον τὸν Τειρεσίῃ ἐν Ελλησιν εἰπεῖν, ὅτι τῶν πλανωμένων ἀστέρων, οἱ μὲν, θήλεες, οἱ δὲ, ἄρρενες ἐόντες, ὡς ἔστι ἐντελέοισι. τῷ, καί μιν δίκυια γλύφθαι, καὶ ἀμφίβιον Τειρεσίῃ μυθολογέουσιν, ἄλλοτε μὲν θῆλυ, ἄλλοτε δὲ ἄρρενα. Αρέως δὲ, καὶ Θυέστεω πάρι τὴν παρώρην βασιλήϊη φιλονεικεόντων, ἤδη τοῖσιν Ελλησιν αὐαφανδὸν ἀστρολογίης τε, καὶ σοφίης ἐμέλησε. καὶ τὸ ξύλινον τῶν Αργείων, ἀρχεῖν ἔγνωσαν ἑωυτῶν, ὅστις τὸ ἕτερον

locum illi in ipso cœlo designarunt, & complures stellæ Orphei lyra vocantur. Quòd siquando videris Orpheum, vel saxo expressum, vel coloribus effictum, sedet A in medio canenti simili, lyram manibus tenens. Circum hunc animantium innumera multitudo, inter B quæ & homo, & taurus, & leo. Cùm horum singula videris, horum quæso memineris, qualis illius sit cătus, qualis lyra, qualis taurus, qualis leo Orpheum audiăt. C Quòd si eorum quæ dico, causas intelligas, tum & in cœlo horum vnumquodque contemplator. Fertur autem & Tiresias, genere Bœotius, diuinandi gloria fuisse multum celebris. Hunc Tiresiam D apud Græcos aiunt dixisse, stellarum errantium alias esse fœminas, alias mares, nec eadem efficere. Vnde eundem Tiresiam ancipiti quoque sexu fuisse fabulantur, nunc fœminam, nunce marem. Porrò Atreo & Thyeste de paterno regno decertantibus, iam tum maximam Astrologiæ, cœlestísque doctrinæ curam fuisse Græcis palã est. Ac publico cõsensu statuerunt Argiui, vt vter

σοφίᾳ διαφερέσθαι. ἔνθα δὴ Θυέστης μέν, κριὸν σφίσι τὸν ἐν τῷ ἐρανῷ σημαίνεσθαι, ὑπέδειξεν. ἀπὸ τέου δὴ ἄρνα χρύσεον Θυέστην γεγενῆσθαι μυθολογέουσιν. Ἀτρεὺς δέ, τὸ ἡελίου πέρι, καὶ τῶν ἀστρολόγων αὐτῷ λόγον ἐποιήσατο, ὅτι οὐκ ἐς ὁμοίως φορέων ἥλιός τε, καὶ ὁ κόσμος κινέονται, ἀλλ' ἐς ἀντίξοον ἀλλήλοις διαφερόμενοι. καὶ οἱ μὲν δύσιες, δοκέουσι τὸ κόσμου δύσιες εἶναι, τὸ ἡελίου ἀνατολαί εἰσι. τάδε εἰπόντα, βασιλέα μὲν Ἀργείων ἐποιήσαντο, καὶ μέγα κλέος ὅτι σοφίῃ αὐτῷ ἐγένετο. ἐγὼ δὲ καὶ περὶ Βελλεροφόντεω τοιάδε φρονέω. πτηνὸν μέν οἱ ἡγέσθαι ἵππον ἐς μάλα πιθόμενοι, δοκέω δέ μιν ταύτῃσι τῇσι σοφίῃσι μεθέποντα, ὑψηλά τε φρονέοντα, καὶ ἄρρωστα ὁμιλέοντα, ἐς ὑεφανὸν οὐχὶ τῷ ἵππῳ ἀναβῆναι, ἀλλὰ τῇ διανοίῃ. ἔτι δέ μοι καὶ ἐς Φαέθοντα τὸν Ἀθάμαντος εἰρέσθαι. τὸν, δὴ κριῷ χρυσέῳ δι' αἰθέρος ἐλάσαι μυθέονται. ναὶ μέντοι καὶ Δαίδαλον τὸν Ἀθηναῖον, ξεῖνα μὴ οὐκ ἰσοεῖν, δοκέω γε μὴν οὐκ ἔξω ἀστρολογίης, ἀλλά οἱ αὐτὸς μάλιστα ἐχρήσατο, καὶ παιδὶ τῷ ἑαυτοῦ κατωνήσατο, Ἰκάρῳ δέ, νέοτητι,

scientia præcelleret, is imperio potiretur. Ibi Thyestes arietem illis in cœlo demonstrauit, atque hinc aureum arietem Thyestæ fuisse proditum est fabulis. Atreus verò de sole, déque vario illius exortu loquutus est, ostendens non eodem modo ferri solem & mundum, sed contrario inter se cursu rapi: & qui nunc videtur occasus, cùm sit occasus mundi, solis exortum esse. Hæc loquutum, Argiui regem crearunt, magnámq; doctrinæ laudem est assequutus. Equidem & de Bellerophonte similia sentio. Nec alatum illi fuisse equum admodum credo: verùm arbitror illum disciplinam hãc sectantem, sublimiáque cogitantem, & inter astra versantem, in cœlum non equo ascendisse, sed animo. Eadem de Phryxo Athamantis filio dixerim, quem aureo ariete per aërem vectum fabulantur. Quin & ipsum sanè Dædalum Atheniẽsem, etiamsi res est noua auditu, tamen haud existimo eum ab Astrologia fuisse alienũ: sed & ea maximè vsum esse, eandémque perdocuisse filiũ. At Icarus cũ iuuentutis calore

καὶ ἀταδαλίη χρεώμενος, καὶ
ὃς ὀπεικτὰ δι᾽ήμυθος, ἀλλ᾽
ἐς πόλον ἀερθεὶς τῷ νῷ, ἐξε-
πεσε τῆς ἀληθείης, καὶ παντὸς
ἀπεσφάλη τοῦ λόγου, καὶ ἐς
πέλαγος κατωνέχθη, ἀδύσσων
φρονημάτων. τὸν, Ελλίωες
ἄλλως μυθολογέουσι, καὶ κόλ-
πον ἐπ᾽ αὐτῷ ἐν τῇδε τῇ θα-
λάσσῃ ἰκάρειον εἰπὴν καλέουσι.
τάχα δ᾽ καὶ Πασιφάη παρὰ
Δαιδάλου ἀκούσασα ταύρου
τε πέρι, τοῦ ἐν τοῖς ἄστροις
φαινομένου, καὶ αὐτῆς ἀστρο-
λογίης, εἰς ἔρωτα τοῦ ταύρου
ἀπίκετο. ὅθεν νομίζουσιν ὅτι
Δαίδαλος μὲν τῷ ταύρῳ ἐ-
νύμφευσεν. εἰσὶ δ᾽, οἳ καὶ κατ᾽
μέρεα τὴν σπουδὴν διε-
λόντες, ἕκαστοι αὐτῶν ἄλλα
ἐπενοήσαντο, οἱ μὲν, τὰ ἐς τὴν
σελήνην αἴλου, οἱ δὲ, τὰ ἐς Δία,
οἱ δὲ, τὰ ἐς ἥλιον συναγείραν-
τες, δ᾽ρόμους τε αὐτέων πέρι
κινήσεος, καὶ δυνάμεος. καὶ
Ενδυμίων μὲν, τὰ ἐς τ᾽ σελή-
νην διετάξατο. Φαέθων δ᾽,
τοῦ ἡλίου δ᾽ρόμον ἐτεκμήρατο,
ἀ μὴν γε ἀζηκέως, ἀλλ᾽ ἀτελέα
τ᾽ λόγον ἀπολιπὼν, ἀπέθανεν.
οἱ δ᾽ τάγε ἀγνοέοντες, ἡλίου
παῖδα Φαέθοντα δοκέουσι, καὶ
δι᾽ηλέοντα. ἐλθόντα γὰρ μιν

& ſuperbia, non facilia diſquireret, ſed ad ipſum vſque polum animo tolleretur, à veritate excidit, totáque arte aberrauit, & in mare rerum immenſæ profunditatis præceps decidit. De quo Græci ſecus fabulantur, qui ab ipſo ſinum eius maris Icarium temerè vocant. Forſitan etiam Paſiphaë, cùm de tauro qui apparet inter aſtra, déque Aſtrologia loquentẽ Dædalum audiuiſſet, in artis amorem incidit: vnde factum exiſtimant, vt illam Dædalus tauro copularit. Sunt autem qui ſcientiam in portiones partiti, in ſingulis partibus ſinguli elaborarint, alij quæ ad Lunam, alij quæ ad Iouem, alij quæ ad Solem pertinent congerentes, neque non curſum ac motum, vímque illorum. Atque Endymion Lunæ rationem tradidit, Phaëthon ſolis curſum deprehendit, non certò quidem, ſed imperfectam artem moriens reliquit. Hæc qui ignorant, Solis filium Phaëthontem putant, fabulámque de ipſo haudquaquam veram narrant: adijſſe Solem patrem,

μῦθον ἐπ᾽ αὐτέῳ ἁδαμᾶ πεσὸν
παρὰ τ᾽ ἥλιον τὸν πατέρα

αὐτὸν τὸ τῶ φωτὸς ἅρμα ἡνιοχέυειν. τὸν δ', δοῦναι τέ οἱ, καὶ ἐπιδέδαι τ' ἱππασίης τὸν νόμον. ὁ δὲ Φαέθων, ἐπειδὴ ἀνέβη τὸ ἅρμα, ἡλικίη, καὶ ἀπειρείη, ἄλλοτε μὲν, πρόσγειος ἡνιόχευεν, ἄλλοτε πολλὸν τ' ἐγῆς ἀπαιωρεύμενος. τὸν δ' ἀνθρώπους, κρύος τε καὶ θάλπος ὐκ ἀναγκαῖον διέφθειρεν. ἐπὶ τοῖσι δὴ τ' Δία ἀγανακτέοντα, βαλεῖν φρονέει Φαέθοντα μεγάλῳ. πεσόντα δέ μιν, αἱ ἀδελφαὶ πειρῶσαι, πένθος μέγα ἐποίεον, ἔς τε μετέβαλλον τὰ εἴδεα. καὶ νῦν εἰσιν ἀγερωχοι, καὶ τὸ ἠλεκτρον ἐπ' αὐτῷ δάκρυον σταλάουσιν. ὄχ ὕτω ταῦτα ἐγένετο, οὐδὲ ὅσιον ἀυτοῖσι πείθεσθαι, οὐδὲ ἥλιος παῖδα ἐποιήσατο, οὐδὲ ὁ πᾶς αὐτῷ ἀπέθανε. λέγουσι δ' καὶ ἄλλα Ἕλληνες πολλὰ μυθώδεα, τοῖσιν ἐγὼ ὐ μάλα τι πείθομαι. χῶς γὸ δὴ ὅσιον πιστεῦσαι παῖδα Αἰνείλυ τ' Αφροδίτης γενέσθαι, καὶ Διὸς Μίνω, καὶ Αρεος Ασκάλαφον, καὶ Αὐτόλυκον Ερμέω; ἀλλ' ὕτοι ἔκγονοι ἀυτέων, θεοφιλέες ἐγένοντο. καὶ σφίσι γνωμεύοισι, τῷ μὲ, ἡ Αφροδίτη, τῷ δ', ὁ Ζεὺς, τῷ δ', ὁ Αρης ἐπέβλεψεν. ὁκόσου γὸ δὴ ἀνθρώποισι ἐν τῇ γνώμῃ ταύτῃ

ac postulasse ab eo vt sibi liceret lucis currum moderari: illum concessisse, & qua ratione aurigādum esset monuisse. Phaëthōtem verò conscenso curru, ob ætatem, & imperitiam, modò terræ propinquum, modò procul ab ea in sublime euectum, aurigam egisse, interim homines frigore atque æstu intolerabili confectos fuisse. Ob hæc indignatum Iouem ingenti fulminis telo percussisse Phaëthōtem. Quem deiectum sorores magno luctu prosequebantur, donec immutarent formas. Atque nunc hæ sunt populi, & lachrymarum vice, quibus fratrem deplorabant, electrum destillant. Nequaquam hæc ita gesta sunt, neque pium his habere fidem, neque Soli filius fuit, neque illi filius interijt. Sed & alia multa fabulosa Græci narrant, quibus non admodum credo. Nam quî pium sit credere Æneam fuisse Veneris filiū, Minoëm Iouis, Ascalaphum Martis, Autolycum Mercurij? Verū quisque horum Dijs chari fuerunt, quos nascentes, hūc Venus, illum Iupiter, alium Mars respiciebat. Etenim quicunque in generatione

εἰκοδεσποτέοισιν, ἤτοι ὅκως τυκίες, ἑωυτοῖσι πάντα εἴκελα ἀντελέοισι, καὶ χρόᾳ, καὶ μορφῇ, καὶ ἔργα, καὶ διανόην. καὶ βασιλεὺς μὲν ὁ Μίνως, Διὸς ἠγερέθουσι, καλὸς δ' Αἰνείης, Αφροδίτης βουλήσει ἐγένετο. πλέπτης δ' Αὐτόλυκος. ἡ δὲ οἱ κλεπτικὴ, ἐξ Ερμέω ἀπίκετο. ἄμμιν δὲ τὸν Κρόνον ὁ Ζεὺς ἔδησεν, ἀδὲ ἐς τάρταρον ἔρριψεν, ἀδὲ τἄλλα ἐμήσατο, ὁκόσα ἀνθρωποι νομίζουσιν, ἀλλὰ φέρεται γὰρ ὁ Κρόνος πρὸ ἔξω φορίῃ, πολλὸν ἀπ' ἡμέων, καὶ οἱ νωθρήτε ἡ κίνησις, καὶ οὐ ῥηϊδίη τοῖσι ἀνθρώποισι ὀρέγεσθαι. διὸ δὴ μιν ἑστάναι λέγουσιν, ὅκως πεπεδημένον. τὸ δὲ βάθος τὸ πολλὸν τοῦ μέσου, τάρταρος καλέεται, μάλιστα ἔκ τε Ομήρου τοῦ ποιητέω, καὶ τῶν Ησιόδου ἐπέων μάθοι ἄν τις τὰ πάλαι τοῖς ἀστρολογίοισι ὁμοφωνέοντα. εὖτ' ἂν ἡ σειρὴ τοῦ Διὸς ἀπηρτῆται, καὶ τοῦ ἡελίου τὰς βολὰς, τὰ, δὴ ἐγὼ ἤματα εἶναι συμβάλλομαι, καὶ τὰς πόλιας, τὰς, ἐν τῇ ἀσπίδι Ηφαιστος ἐποιήσατο, καὶ τὸν χορὸν, καὶ τὴν ἅλωσιν. τὰ μὲν γὰρ ὁκόσα ἐς τὴν Αφροδίτην αὐτῷ, καὶ τοῦ Αρεος τὴν μοιχείαν λέλεκται, καὶ τὸ ἐμφανὲς,

præsident hominibus, ἢ veluti parentes, omnia sibi similia producunt, colore forma, factis, animo. At rex quidem Minos Iouis auspicijs, Æneas formosus Veneris fauore est natus, fur verò Autolycus: quæ furacitas illi ex Mercurio contigit. Iam verò nec Saturnum Iupiter in vincula coniecit, nec præcipitem in Tartara dedit, neque cætera machinatus est, quæ putant homines. Verùm Saturnus externo motu fertur procul à nobis: segnis illi motus, nec hominibus animaduersu facilis: quam ob causam illum veluti vinctum stare dicunt. Cæterùm ingens aëris altitudo Tartarus appellatur. Sed potissimùm ex Homeri poëtæ Hesiódique carminibus liceat intelligere priscorum fabulas cum Astrologia consentire. Quum autem Iouis catenam narrat, ac Solis iacula, hæc vtique dies esse conijcio, & vrbes, quas in clypeo finxit Vulcanus, & chorum, & aream. Nam quæcunque de Veneris & Martis adulterio dixit, déque detectione,

haud

ὃν ἄλλοθεν, ἢ ἐκ τῆσδε τῆς σοφίης πεποιημένα. ἡ γὰρ δὴ ἐὼν Ἀφροδίτης καὶ τοῦ Ἄρεος ὁμοδρομίη, τῷ Ὁμήρου ἀοιδῷ ἀπεργάζεται. ἐν ἄλλοισι δ' ἔπεσι τὰ ἔργα ἑκάστου αὐτέων διοίσεται, τῇ Ἀφροδίτῃ μὲν εἰπών,

Ἀλλὰ σύ γ' ἱμερόεντα μετέρχεο ἔργα γάμοιο.

τὰ δὲ τοῦ πολέμου,

Ταῦτα δ' Ἀρηϊ θοῷ, καὶ Ἀθηναίῃ πάντα μελήσει.

Ἀνὴρ οἱ παλαιοὶ ἰδόντες, μάλιστα μαντικὴν ἐχέεσκον, καὶ οὐ παρέργως αὐτῷ ἐποιέοντο. ὥστε οὔτε πόλιας ᾤκιζον, οὔτε τείχεα περιεβάλλοντο, οὔτε φόνους ἐργάζοντο, οὔτε γυναῖκας ἐγάμεον, πρὶν ἂν δὴ παρὰ μαντέων ἀκούσαι ἕκαστα. καὶ γὰρ τὰ μαντήια αὐτέοισι, ἐκ ἔξω ἀστρολογίης ἦν, ἀλλὰ παρὰ μὲν Δελφοῖς, παρθένος ἔχει τὴν τρίποδα τείνει, σύριβολον δὲ παρθένου τῆς οὐρανίης. ἡ δ' ἐν ἄστροις κατὰ τὸν τρίποδα φθέγγεται, ὅτι ἡ ἐν τοῖσι ἄστροις ἀνέφανται. ἡ δὲ ἐν Διδύμοις δ', μαντήιον τοῦ Ἀπόλλωνος, ἐμοὶ δοκέει, ἡ φάτο ἐκ τῶν ἀστρίων Διδύμων ὀνομάζεται. οὕτω δ' αὐτοῖσι

haud aliunde quàm ex hac scientia sunt conficta, quandoquidem Veneris & Martis concursus, Homericæ cãtilenæ præbet argumentum; in alijs autem versibus vtriusque effectum descripsit; Veneris, quum ait,

Tute Venus iucunda magis connubia cura:

belli verò,

Cuncta citò hæc curæ fuerint Martis atque Minervæ.

Quæ cùm intelligerent veteres illi, maximè diuinationibus vtebantur, nec eam otiosam esse putabant, adeò vt nec vrbes condèrent, nec mœnia circunducerent, neque quènquam occiderent, néque ducerent vxores, priusquàm de singulis à vate responsum accepissent. Etenim nec ipsa oracula ab arte Astrologica erant aliena. Verùm apud Delphos virgo prædicẽdi munere fungitur, & cœlestem virginem denotat. Ac Draco sub tripode vocem edit, quoniam & inter stellas draco conspicitur. In Didymis verò est tẽplum Apollinis, & hoc ficuti mihi videtur, à cœlestibus illis Geminis denominatur. Vsque adeò verò Diuinatio visa est illis

ἦεν ἱερώτατον ἡ μαντοσύνη

ἔδοκεεν. ὥστε δὴ Ὀδυσσεὺς, ἐπειδὴ ἔκαμε πλανεόμενος, ἐθελήσας ἀρέσκειν καὶ ταῦτα περὶ τῶν ἑαυτοῦ πραγμάτων, ἐς τὸν ἄϊδην ἀπίκετο, καὶ οὐρανὸν ἴδη νέκυας, καὶ Τειρεσίην μάντιν, μὴ εἰς λόγους ἐλθεῖν Τειρεσίῃ σπουδομένων. καὶ ἐπειδὴ ἐς τὸν χῶρον ἦλθεν, ἔνθα ἡ Κίρκη ἐσήμηνε, καὶ ἔπαλξε τὸν βόθρον, καὶ τὰ μῆλα ἔσφαξε, πολλῶν νεκύων παρεόντων, ἐν τοῖσι καὶ τῆς μητρὸς τῆς ἑαυτοῦ τοῦ αἵματος πεῖν ἐθελόντων, οὐ πρότερον ἀφῆκεν οὐδενὶ, οὐδὲ αὐτῇ τῇ μητρὶ πρὶν Τειρεσίῃ γεύσασθαι, καὶ ἀναγκάσαι εἰπεῖν οἱ τὸ μαντήϊον. καὶ αὐτίκα το, διέφθαρται ὁρέων τὸ μητρὸς τὴν σκιήν. Λακεδαιμονίοισι δὲ Λυκοῦργος τὴν πολιτείην πᾶσαν ἐν τοῦτῳ διετάξατο, καὶ νόμον σφίσιν ἐτοιήσατο μηδαμὰ μὴ ἐς πόλεμον προχωρέειν, πρὶν τὴν σελήνην πλήρεα γενέσθαι. οἱ γὰρ ἴσον ἐνόμιζον εἶναι τὴν δυναστείην, αὐξανομένης τε σελήνης, καὶ φθινιζομένης. πάντα δὲ τὰ αὐτὴ διοικέεσθαι, ἀλλὰ μοῦνοι Ἀρκάδες ταῦτα οὐ ἐδέξαντο, οὐδὲ ἐτίμησαν ἀστρολογίην. αὐτοὶ δὲ, καὶ ἀσοφίῃ, λέγουσι καὶ τῆς

res sacra, vt Vlysses etiam cùm errando fessus vellet certò de rebus suis cognoscere, ad inferos penetrarit, non quò videret vmbras, & locum inamœnum, sed quòd cuperet cum Tiresia colloqui. Quisimul atque ad locum peruenit, quem Circe monstrarat, foueam fodit, oues mactauit, cúmque complures adessent vmbræ, atque inter has matris quoque, sanguinem bibere cupientes, non priùs permisit vlli, ne matri quidem, quàm Tiresias gustasset, & sibi vaticinium edere coëgisset: potuítque interim matris vmbram videre sitientem. Lacædemonijs autem Lycurgus omnem Reip. administrationem ex cœlo instituit, legémque tulit ne in bellum prodirent vnquam ante plenilunium. Non enim existimabant eandem esse ciuitatis administrationem crescente luna, & euanescente, cùm ab ea regantur omnia. Porrò Arcades soli hæc non receperunt, nec in precio habuerunt Astrologiam, sed quæ illorum est imperitia & stultitia, aiũt se Luna esse antiquiores.

σελήνης ἤμεναι προχωρέειν

ρσι. οἱμὲν οὖν περὶ ἡμέων οὕτω καρτα ἦσαν φιλομαθέες. οἱδὲ, νῦν. οἱμὲν αὐτέων, ἀδύνατα εἶναι λέγοισιν, ἀνθρώποισι τέλος ἐυρεῖν μαντικῆς. ἡ γὰρ εἶναι μὲν ὅτε πείθει, ὅτε ἀληθέα. ἐκ δὲ τ' Ἄρεα ἢ τ' Δία ἐν τῷ ἐμῷ ἡμέων ἕνεκα κινέεσθαι, ἀλλὰ τ' μὲ ἀνθρωπίων πρηγμάτων ὀλιγωρίαι ἄρρωστοι ποιέουσι, ἀδὲ ἔστιν ἀυτέοισι πρὸς τάδε κοινωνίη. κ' σφέας ἢ χρεὼν ἢ περιφορῆς ἀναγκαίφοντας. ἄλλοι δ' ἀστρολογίην ἀψευδέα μὲ, ἀνωφελέα δ' εἶναι λέγουσιν. οὐ γὰρ ὑπὸ μαντοσύνη, ἀλλὰ γενέσθαι, ὁκόσα τῆσι μοίρῃσι δοκέοντα ἐπέρχεται. ἐγὼ δ', πρὸς τάδε ἀμφω ἐκείνα ἔχω εἰπεῖν, ὅτι οἱμὲν ἀστέρες, ἐν τῷ οὐρανῷ τὴν περιτελίην εἰλέουσι, πάσσεσθαι δ' ὁρίσι τ' κινήσεως τῶν κατ' ἡμέας ἔκαστον ἐπιγίνεται. ἢ ἐθέλεις ἴππου μὲ θέοντος, καὶ ὀρνίθων, καὶ ἀνδρῶν κλονεομένων λίθους ἀναπαλίνεσθαι, καὶ καρφέα δονέεσθαι ὑπὸ τῶν ἀνέμων τὸ δ' ἔμμεν τῶν δ' ἄστρων μηδὲν ἄλλο γίγνεσθαι; καὶ ἐκ μὲν ὀλίγου πυρὸς ἀπορρώη ἐς ἡμέας ἔρχεται, καὶ τὸ πῦρ ἡ δ' ἡμέας καίει τι, ἀδὲ οἱ μέλει τὸ ἡμετέρου θάλπεος,

Noſtri maiores igitur, vſque adeò fuerunt Aſtrologiæ ſtudioſi. Huius verò ætatis homines, alij dicunt fieri non poſſe vt homines finem Artis diuinandi inueniant, cùm ea neque certa ſit, neque vera, neque Mars aut Iupiter noſtra cauſa in cœlo moueatur, ſed neque rerum humanarum curam vllam gerant, neque quicquam cum his commercij habeant: verùm per ſe motus neceſſitate circumagantur. Alij dicunt Aſtrologiam non mendacem quidem, at inutilem eſſe. Non enim mutari vaticinio, quæcunque decreta fatis inſtant. At ego ſanè vtriſque reſpondere poſſum, ſtellas in cœlo ſuo quidem motu volui: cæterùm obiter eius motus effectum ad nos peruenire. An vis currentis equi, & auium, & hominum motu lapides ſubſilire, ſtipulaſque moueri ventis curſu concitatis, cæterum vertigine ſyderum nihil aliud effici? Tum ab igni exiguo calor ad nos permanat neque noſtra tamen cauſa quicquam ignis vrit, neque illi curæ eſt noſter æſtus:

ἀστέρων ἢ οὐδεμίλιν ἀπορροίλιν δεχόμεθα; καὶ μὴν τοι τῇ ἀστρολογίᾳ τὰ μὲ φαῦλα ἐσθλὰ ποιῆσαι, ἀδύνατά ἐστιν. οὐδὲ ἀλλάξαι τι τῶν ἀπορρεόντων πραγμάτων, ἀλλὰ τὸν χρεωμένοις τάδε ὠφελεῖ. τὰ μὲ ἐσθλὰ εἰδόσιν ἀφιξόμενα, πολλὸν ἀπολαῦσιν συμφορεῖ. τὰ ἢ φαῦλα, εὐμαρέως δέχονται. οὐ γὰρ ὀρθιον ἀγωνίσιν ἐπέρχεται, ἀλλ' ἐν μελέτῃ, καὶ προσδοκίῃ, ῥηϊδια, καὶ ἁπλᾶ ἡγῆται. τάδε ἀστρολογίης πέρι; ἐγὼν ἐπολελαμβάνω.

ab astris autem nihil ad nos defluit? At sanè fieri non potest vt per Astrologiam ex malis bona faciamus, neque earum rerum quæ ab illis ad nos demanant, quicquam mutemus. Sed hanc utilitatem ars affert vtentibus. Bona multò ante delectant eos, qui ventura præscierint. Quæ verò non imprudentibus accidunt, facilè accipiuntur. Neque enim in illos irruunt: sed quia cogitata sunt & expectata, leuia, mitiáque videntur. Hæc mea est de Astrologia sententia.

ΔΗΜΩΝΑΚΤΟΣ ΒΙΟΣ. DEMONACTIS VITA.

ARGVMENTVM.

Oratio demonstratiua generis est, quæ historica ac didascalica tamen dictionis proprior, quàm encomiastica. Describit autem gentis vitam, studia, eruditionem & professionem Demonactis philosophi, quæque idem & priuatim & publicè fecerit, & ab alijs passus fuerit. Præterea & apomnemoneumata seu dicta illius memorabilia, aut aliàs argutè ac salsè responsa, in quibus recensendis, potissimam orationis partem consumit. Postremò etiam quæ circa mortem & sepulturam illius acta, quibúsque officijs & honoribus illum Athenienses & reliqui Graci prosecuti sint. Exordio attentos potissimum facit, laudando suam ætatem, quòd ea quoque viros memoria ac laude dignos, & veteribus illis, Herculi & Socrati simillimos, procrearit. Cuiusmodi sint Demonax hic & Bœotius ille Sostratus, de quo alibi ipse fecerit mentionem.

Μελλεν ἆρα μὴ ἔτι ὁ καθ' ἡμᾶς βίος τοιαυτα- παιν ἀμοιρος ἔσεσθαι ἀνδρῶν λόγου καὶ μνήμης ἀξίων, ἀλλὰ καὶ τῷ σώματος ἀρετὴν σαρφυᾶ, καὶ γνωμην ἐκφως φιλοσοφον, σκοπαίνειν. λέγω δ' εἰς τε τὸν βοιώτιον Σώκρατον ἀναφέρων, ὃν Ηρακλέα οἱ Ελλῆνες ἐκάλουν, καὶ φασὶ τὸν εἶναι. καὶ μάλιστα εἰς Δημώνακτα τὸν φιλόσοφον. οὓς καὶ εἶδον αὐτὸς, καὶ ἰδὼν, ἐθαύμασα. θαυμαστὸν δὲ τῷ Δημώνακτι, καὶ σπουδῆς συνεχῶς μέλω. περὶ μὲν οὖν Σωκράτους, ἐν ἄλλῳ βιβλίῳ γέγραπταί μοι, καὶ δεδήλωται, μέγεθός τε αὐτῆς, καὶ ἰσχύος ὑπερβολὴ, καὶ ἡ ὕπαιθρος ἐν τῷ Παρνασσῷ δίαιτα, καὶ ἡ σύμπονος συνὴ, καὶ τροφαὶ ὄρειοι, καὶ ἔργα ἐκ ἀπωφδὰ τοῦ ὀνόματος, καὶ ὅσα ἢ ἁρπάσας αἰρῶν ἔπεραξεν, ἢ ὁδοποιῶν τὰ ἄβατα, ἢ γεφυρῶν τὰ δύσπορα. περὶ δὲ Δημώνακτος, οὐδὲν δίκαιον λέγειν ἀμφοῖν ἕνεκα, ὡς ἐκεῖνός τε διὰ μνήμης εἴη τοῖς ἀείσοις τόδε καὶ ἐμὲ, καὶ οἱ γενναιότατοι τῶν νέων

Rofectò, neque noſtra ætas viris laude &memoria dignis in totum expers futura erat: ſed aliquem etiã virtute corporis eximium, ingenióque ſummè philoſophum editura. Quod autem dico, ad Bœotium illum Soſtratũ refero, quem Græci Herculem vocabant, & eſſe putabant. In primis verò ad Demonactẽ philoſophum: quos & ipſe vidi, & viſos ſuſpexi: cúmque altero nimirũ Demonacte diutiſſimè conſuetudinem habui. De Soſtrato verò alio in libro ſcripſi, eiúſque magnitudinẽ declaraui, ac roboris excellentiam: præterea eius apud Parnaſſum ſub dio viuendi rationem, lectúmque laborioſum, & alimenta mõtana, & opera à nomine non abſona. Inſuper quæ præclarè geſſit, quum aut latrones è medio ſuſtulit, aut viam in inuijs fecit, aut traiectu difficilia ponte iunxit. Iã verò æquum eſt vt duarum rerum gratia de Demonacte verba faciam, vt & quantum in me erit, viri præſtantiſſimi memores ſint illius, & generoſiſſimi quique iuuenes,

καὶ πρὸς φιλοσοφίαν ὁρῶντες, ἔχοιεν μὴ πρὸς τὰ ἀρχαῖα μόνα τῶν παραδειγμάτων σφᾶς αὐτοὺς ρυθμίζειν, ἀλλὰ καὶ τὸ ἡμέτερον βίου κανόνα προτίθεσθαι, καὶ ζηλοῦν ἐκεῖνον, ὃν ἴσμεν ὡς οἶδα ἐγὼ φιλοσόφων γνώμονα. Δῆμος μὲν γὰρ ὁ τοῦ Δήμωνος, κήρυκος, οὐ τῶν ἀφανῶν, ὅσα εἰς ἀξίωμα πολιτικὸν, καὶ κτῆσιν. οὐμενοῦν, ἀλλὰ καὶ παντῶν τούτων ὑπεράνω γνώμων, καὶ ἀξιώσας ἑαυτὸν τῶν καλλίστων, πρὸς φιλοσοφίαν ἥρμοσεν, οὐκ Ἀγαθοβούλου μὰ Δί', οὐδὲ Δημητρίου πρὸ αὐτοῦ, οὐδὲ Ἐπικτήτου ἐπεγειραντος, ἀλλὰ πᾶσι μὲν συνεγένετο τούτοις, καὶ ἔτι Τιμοκράτει τῷ Ἡρακλεώτῃ, σοφῷ ἀνδρὶ, φωνήν τε καὶ γνώμην μάλιστα κεκοσμημένῳ. ἀλλ' ὁ γὰρ Δημώναξ, οὐχ ὑπὸ τούτων τινὸς ὡς ἔφην παρακληθεὶς, ἀλλ' οἰκείας πρὸς τὰ καλὰ ὁρμῆς, καὶ ἐμφύτου πρὸς φιλοσοφίαν ἔρωτος ὀλίγου πάνυ δεῖν ἐκ παιδὸς κεκινημένος ἀφ' οὗ δὴ τὰ ἀνθρώπινα ἀγαθὰ ἅπαντα, ὅλον ἑαυτὸν παραδοὺς ἐλευθερίᾳ, καὶ παῤῥησίᾳ, διετέλεσεν, αὐτός τε ὀρθῶς, καὶ ὑγιεῖ, καὶ ἀνεπιλήπτῳ βίῳ χρώμενος, καὶ τοῖς ὁρῶσι, καὶ ἀκούουσι παράδειγμα πα-

& ad philosophiam respicientes, possint non modò ad vetera exempla se componere, sed ab ætate nostra sumptam regulam sibi proponere, illúmque imitari, qui omnium philosophorũ quos noui præstantissimus fuit. Erat itaque Demonax genere Cyprius, nõ obscuro loco natus, quantum ad dignitatem ciuilem, & possessionem attinebat. Verũ hic omnibus illis excelsior factus, & se ipsum rebus pulcherrimis dignum ratus, ad philosophiæ studium se cõtulit, non per Iouem ab Agathobulo, neque à Demetrio ante ipsum, neque ab Epicteto excitatus: sed cum his omnibus est conuersatus, præterea cum Timocrate Heracleota, sapiente viro, eloquentia & ingenio ornatissimo. At Demonax, à nullo eorum, vt dixi, inuitatus, sed propria ad res præclaras alacritate, & insito erga philosophiam amore, statim à puero permotus, omnia humana bona despexit: cúmque se libertati, & loquendi fiduciæ totum tradidisset, in ea constanter perstitit, cùm & ipse rectam, sanam, inculpatámque vitam viueret, & videntibus atque audientibus exemplum ex-

ρέχων τῷ ἑαυτῷ γνώμῳ, καὶ
ἐν τῷ φιλοσοφεῖν ἀληθειαν.
οὐμὲν ἀνεπιτηδειοτατος τὸ τοῦ λό-
γου τρόπος τούτοις ἦν, ἀλλὰ καὶ
ποιηταῖς συνήθης ἐγένετο,
καὶ τῶν ἀρχαίων ἐμέμνητο,
καὶ λέγειν ἤσκητο. καὶ τοι ἐν
φιλοσοφίᾳ περιπατήσεις, ὀκ
ἐπ' ὀλίγον, οὐδὲ κατὰ τὸν πα-
ροιμίαν, ἄκρῳ τῷ δακτύλῳ
ἁψάμενος, ἤσκητο. καὶ τὸ σῶ-
μα ὑπ' ἐγεγύμναστο καὶ πρὸς κα-
τηρείαν διεπεπόνητο. καὶ τὸ ὅλον,
ἐμεμελήκει αὐτῷ μηδενὸς ἄλ-
λου προσδεῖσθαι. ὥστε ἐπεὶ καὶ
ἔμαθεν ὀκ ἔτι ἑαυτῷ διαρκῶν,
ἑκὼν ἀπῆλθε τοῦ βίου, πολλῷ ὑπὸ
αὐτοῦ λόγου τοῖς ἀείοις τῶν Ελ-
λήνων καταλιπών. φιλοσοφίας
δὲ εἴδος οὐχ ἓν ἀποτεμνόμενος,
ἀλλὰ πολλὰ ἓς ταὐτὸ καταμίξας,
καὶ παύν τι ἐζέφαινε τίνι αὐτῶν
ἔχαιρεν. ἐῴκει δὲ τῷ Σωκράτει
μᾶλλον ὡκειῶσθαι, εἰ καὶ τῷ χρώ-
ματι, καὶ τῇ τοῦ βίου ῥᾳστώνῃ τοῦ
Σινωπέως ζηλοῦν ἔδοξεν, οὐ
παρεκχαράττων τὰ ἐς τὸν δίαυ-
λον, ὡς θαυμάζοιτο, καὶ ἀπο-
βλέποιτο ὑπὸ τῶν ἐντυγχανόν-
των, ἀλλ' ὁμοδίαιτος ἅπασι, καὶ
πιζὸς ὤν, καὶ ἐπ' ὀλίγον τύ-
φῳ κάτοχος, πωλῶν, καὶ ξυνεπο-
λιτεύετο. καὶ τὸν μὲν τοῦ Σωκράτους

hiberet, animũ ſuũ, veritatẽq; quã in philoſophãdo obſeruabat. At nõ illotis, quod aiũt, pedib⁹, ad hęc ſtudia acceſſit: ſed & cũ poëtis fuerat enutritus, & plurima memoriæ mãdarat, & in dicendo ſe exercuerat. Ea verò quæ in philoſophia tractantur, non paulũ, neq; vt eſt in prouerbio, ſũmo tãtũ digito attigerat, ſed exactè tenebat. Præterea corp⁹ exercuerat, & ad tolerantiã laboribus aſſuefecerat. Breuiter, Hoc curauit, ne alterius cuiuſquam egens eſſet. Quare poſtquã ſẽſit ſe ſibi nõ amplius ſufficere, vltro è vita migrauit, multo de ea re Græcorũ præſtãtiſſimis ſermone relicto. Philoſophię verò nõ vnã ſpeciẽ ſelectam colebat: ſed multis ad id cõmixtis, qua gauderet nõ patefecit. Apparebat quidẽ eũ Socrati ſe magis addixiſſe, tametſi habitu, & vitæ frugalitate Diogenẽ æmulari videretur. Nõ tamẽ adulterabat ea quæ ad victũ pertinẽbãt, admirationis emerendæ gratia, vtq; ab ijs reſpiceretur quibuſcũ verſaretur. Verũ ne tãtillũ quidẽ faſtu correptus, cõmuni cũ alijs victũdi ratione vtebatur, & cõmunibus reip. legibus parebat. Porrò Socraticã ironiam nõ admittebat, ſed Attica gratia εἰρωνείαν δὲ προσιέμενος, χαρι-

ντες ὃ ἀπίκως μεσὰς ἀποφαί-
νων τὰς συνουσίας, ὡς τὸν πρόσ-
ομιλήσαντας ἀπέναι, μήτε
καταφρονήσαντας ὡς ἀηδοῦς,
μήτ' τὸ σκυθρωπὸν τ ὀπτιμί- A
σεων ἀποφεύγοντας. παντοίως ὃ
ὧν ἐυφροσύνης ἠμομένους, καὶ
κοσμιωτέρους παρ' πολὺ, καὶ
φαιδροτέρους, καὶ πρὸς τὸ μέλ-
λον εὐελπίδας. ἁδεπώποτε B
γοῦν ὠργίσθη κεκραγὼς, ἢ ὑπερ-
διατεινόμενος, ἢ ἀγανακτῶν, ἀλλ'
εἰ ὀπτιμᾶν τῷ δέοι ἀλλὰ τ μὲ
ἁμαρτημάτων, καθάπετο. τοῖς
ὃ ἁμαρτάνουσι, συνεγίνωσκε,
καὶ τὸ παρὸ δεῖγμα παρὰ
τῶν ἰατρῶν λέξις λαμβάνειν,
τὰ μὲν νοσήματα ἰωμένων,
ὀργῆ ὃ πρὸς τὸν νοσοῦντας
ἠλεωμένων, ἡγεῖτο γὰρ ἀνθρώπε D
μὲν εἶναι τὸ ἁμαρτάνειν, θεῖ
ὃ, ἢ αὖ θεὸς ἰσοθέου, τὰ πλα-
θέντα ἐπανορθοῦν. τοιούτῳ δὴ
βίῳ χρώμενος, εἰς ἑαυτὸν μὲν
ἀδεὴς ἐβέβιο. φίλοις ὃ συ-
νέφερε τὰ εἰκότα. καὶ τὸν E
μὲν ἐυτυχεῖν δοκοῦντας αὐ-
τῶν, ὑπεμίμνησκεν ὡς ἐπ' ὀλί-
γοχρονίοις τοῖς δοκοῦσιν ἀγαθοῖς
ἐπαιρομένους. τὸν ὃ, ἢ πενίαν
ἀδυρομένους, ἢ φυγὴν δυσχε-
ραίνοντας, ἢ γῆρας, ἢ νόσον αὖ-

suas disputationes implebat, ita vt eius discipuli abirent, nec contemnentes eum vt non generosum, nec reprehensionum eius seueritatem refugientes: sed peruarij præ lætitia fierent, & longè modestiores, atque hilariores, déque futuro bene sperarent. Nunquam itaque visus est vociferans, aut supra modum contendens, aut indignans, etsi aliquis illi esset increpandus. Ipsa quidem peccata incessebat, sed peccantibus ignoscebat, petitò à medicis exemplo, qui morbos quidem curant, iram verò in ægrotos non exercent. Existimabat enim hominis esse peccare: Dei verò, & viri Deo paris errata emendare. Quare cùm ita vitam instituisset, nulla re indigebat: amicis verò, vbi par erat, operam præstabat. Quorum siqui secunda fortuna frui viderentur, eos commonefaciebat, ne bonis ad breue tempus duraturis efferrentur. Eos verò qui vel paupertatem lugerent, vel exilium molestè ferrent, aut senectutem, morbúmue incusarent, cum risu consolabatur, quòd non viderent breui fu-

πωμένους, σὺν γέλωτι παρεμυθεῖτο, οὐχ ὁρῶντας ὅτι μὴ

μικρὸν αὐτοῖς παύσεται μόνα τὰ αἰώνια, λήθη δὲ τις ἀγαθῶν, καὶ κακῶν, καὶ ἐλευθερία μακρὰ, πάντας ἐν ὀλίγῳ καταλήψεται. ἔμελε δ' αὐτῷ καὶ ἀδελφοὺς στασιάζοντας διαλλάττειν, καὶ γυναιξὶ πρὸς τοὺς γαμετοὺς εἰρήνην προτατεύειν. καί ποτε καὶ δήμοις παροιμιώδεσιν ἐμμελῶς διελέχθη. καὶ τοὺς πλείστους αὐτῶν, ἔπεισεν ὠφελεῖν τὴν πατρίδι τὰ μέτρια. τοιοῦτός τις ὢν ὁ τρόπος τῆς φιλοσοφίας αὐτοῦ, πρᾷος, καὶ ἥμερος, καὶ φαιδρός. μόνον αὐτὸν νηφία φίλα νόσος, ἢ θάλατος, ὡσανεὶ καὶ τὸ μέγιστον τῶν ἐν ἀνθρώποις ἀγαθῶν, τὴν φιλίαν ἠρεύμενον. καὶ διὰ τοῦτο φίλος μὲν ἦν ἅπασι, καὶ οὐκ ἔστιν ὅντινα οὐκ οἰκεῖον ἐνόμιζεν, ἀνθρωπόνγε ὄντα. πλέον δ', ἢ ἔλαττον ἔχαιρε, σωὼν εἰδὼς αὐτῶν μόνοις ἀχθόμενος, ὁπόσοι αὖ ἐδόκουν αὐτῷ ἀπὸ τῆς θεραπείας ἐλπίδα διαμαρτάνειν. καὶ ταῦτα πάντα μετ' ἀειστῶν, καὶ Ἀφροδίτης αὐτῆς ἐπιτερπέστατά τε, καὶ ἥδιστα, ὡς ἀεὶ τὸ κωμικὸν ἐκεῖνο, τὴν πειθὼ τοῖς χείλεσιν αὐτοῦ ἐπιτρίβεσθαι. τοιγαροῦν καὶ Ἀθηναίων ὁ δῆμος, τὰ πάντα δῆμος, καὶ οἱ ἐν τέλει,

turum vt ea quibus affliguntur, cessarent : bonorum autem & malorum obliuio. longáque libertas, omnes intra breue temporis spaciũ exciperet. Ipsi etiam curæ erat dissidentes inter se fratres conciliare, & vxoribus pacem cum viris firmare. Aliquando etiam apud populum seditionibus perturbatum concinnam orationem habuit, multósque illorum adduxit vt patriæ modestè subseruirent. Hoc modo se in Philosophiæ vsu mitem, mansuetum & hilarem præbuit Solummodo amici vel morbus, vel mors ipsum affligebat : quasi maximum in rebus humanis bonum, amicitiam duceret. Ideóque amicus erat omnibus, nec fuit quisquam qui homo esset, quem familiarem non existimaret. Plus autem, minúsue lætabatur, eorum solummodo consuetudinem deuitans, quotquot illi videbantur propter spem obsequij delinquere. Et hæc omnia ea cum gratia, & venere faciebat, dicebátque, vt semper, iuxta Comicũ illud Suadela labijs illi insideret. Itaque Athenienſiũ cùmomnis populus, tũ magistratus,

ὑπερφυῶς ἐθαύμαζον αὐτὸν, καὶ διετέλουν, ὡς τινα τῶν κρειττόνων προσβλέποντες. καίτοι ἐν ἀρχῇ προσέκρουε τοῖς πολλοῖς αὐτῶν, καὶ μῖσος οὐ μεῖον τῶν παρὰ τοῖς πλήθεσιν ἐκτήσατο, ὅτι τε τῇ παῤῥησίᾳ, καὶ ἐλευθερίᾳ. καί τινες ἐπ' αὐτὸν συνέστησαν Ἄνυτοι, καὶ Μέλιτοι. τὰ αὐτὰ κατηγοροῦντες, ἅπερ κἀκεῖνοι τότε, ὅτι οὔτε θεῶν ὤφθη πώποτε, οὔτε ἐμυήθη μόνος ἁπάντων τῶν Ἐλευσινίων. πρὸς ἅπερ ἀνδρείως μάλα στεφανωσάμενος, καὶ καθαρὸν ἱμάτιον ἀναλαβὼν, καὶ παρελθὼν εἰς τὴν ἐκκλησίαν, τὰ μὲν, ἐμμελῶς, τὰ δὲ, καὶ βαχύτερον ἢ κατὰ τὸν ἑαυτοῦ προαίρεσιν ἀπελογήσατο. πρὸς μὲν γὰρ τὸ μὴ τετυχέναι πώποτε τῆς Ἀθηνᾶς, μὴ θαυμάσητε ἔφη ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εἰ μὴ προέμενον αὐτῇ ἔθυσα. οὐδὲ γὰρ δεῖσθαι αὐτὴν τῶν παρ' ἐμοῦ θυσιῶν ὑπελάμβανον. πρὸς δὲ τὰ τῶν μυστηρίων, τοῦτο ἔφη ἔχειν τὴν αἰτίαν, τὸ μὴ κοινωνῆσαι σφίσι τελετῆς, ὅπου γε φαῦλα ἢ τὰ μυστήρια, ἢ σιωπήσεται πρὸς τὸν μηδέπω μεμυημένους, ἢ ἀποβλέψει

summopere illum mirabantur, eúmque vt ex optimatibus quempiam semper conspexerunt. Quanquam principio multos offendit, & odium non minus quàm à multitudine contraxit, propter libertatem, & loquendi fiduciam: & multi in illum Anyti & Meliti insurrexerũt, qui eadem Demonacti obijciebant, quæ illi olim Socrati, quòd nemo sacra facientem illum animaduertisset, quódque solus omnium nunquam Eleusinijs initiatus fuisset. Ad quæ viriliter admodum coronatus, nitidáq; veste amictus, & in concionem progressus, partim moderatè, partim asperiùs quàm pro sua professione, respondit. Etenim ad hoc, quòd nusquam sacra fecisset Mineruæ, Nolite mirari, inquit, Athenienses, si priùs illi nunquam sacrificauerim, neque enim illam oblatis à me sacrificijs indigere putabam. Ad alterum verò accusationis partem nempe mysteriorum, eam dixit sibi esse causam, cur cum illis hactenus non fuisset festiuitatis particeps, quia siue mala forent mysteria, nondum initiatis non reticuisset, sed ab orgijs eos auertisset, siue bona, αὐτὸν τῶν ὀργίων, ἀφ' τε καλὰ,

πᾶσιν αὐτὰ ἐξαχρεῦσειν ὑπὸ φιλανθρωπίας, ὥστε τοὺς Ἀθηναίους ἤδη λίθους ἐπ' αὐτὸν ἐν ταῖν χερσῖν ἔχοντας, πράους αὐτῷ, καὶ ἵλεως γενέσθαι αὐτίκα. καὶ τοσαυτεκαίνου ἀξιωμάτος, τιμᾶν, καὶ αἰδεῖσθαι. καὶ τὰ τελευταῖα, θαυμάζειν. καίτοι ἐνίους ἐν ἀρχῇ τῶν πρὸς αὐτὸν λόγων, βαχυτέρῳ ἐχρήσατο τῷ προοιμίῳ. αὔδρες γὰρ ἔφη Ἀθηναῖοι, ἐμὲ μὲν ὁρῶντες ἐστεφανωμένον, ὑμεῖς ἤδη καμὲ καταθύσατε. τὸ γὰρ πρότερον, οὐκ ἐχαλλιέρησατε. βούλομαι δ' ἕνια παραθέσθαι τῶν ὑσόχως τε ἅμα, καὶ ἀστείως ὑπ' αὐτοῦ λελεγμένων. ἀρξαμένου δ' ἀπὸ Φαβωρίνου καλοῦ, καὶ ὧν πρὸς ἐκεῖνον εἶπεν. ἐπεὶ γὰρ ὁ Φαβωρῖνος ἀκούσας τινός, ὡς ἐν γέλωτι ποιοῖτο τὰς ὁμιλίας αὐτοῦ, καὶ μάλιστα τῶν ἐν αὐταῖς μελῶν, τὸ ἐπικεκλασμένον σφόδρα, ὡς ἀγλυνὲς, καὶ γυναικεῖον, καὶ φιλοσοφίᾳ ἧκιστα πρέπον, προσελθὼν, ἠρώτα τὸν Δημώνακτα, τίς ὢν χλευάζοι τὰ αὐτοῦ. ἄνθρωπος ἔφη, οὐκ ἐναπόπτατα ἔχων τὰ ὦτα. ἐγκειμένῳ δὲ τοῦ σοφιστοῦ, καὶ ἐρωτῶντος, τίνα δὴ καὶ ἐφόδια ἔχων ὦ Δημώναξ, ἐκ παιδὸς ἐς

ea præ humanitate omnibus expoſuiſſet, adeò vt Athenienſes qui iam lapides in illum contorquendos præ manibus habebant, erga illum mites, & placidi euaſerint ilico: atque ex illo cœperint eum colere & reuereri, denique admirari. Quãquam ſtatim ab initio orationis ad illos habitæ, aſperiore vſus eſt proœmio. Viri enim inquit, Athenienſes, cùm me iam videatis coronatum, iam me immolate. Etenim nũquam antehac litaſtis. Nõnulla etiam addere volo, ſcitè & vrbanè ab illo dicta. Bonum autem fuerit à Phauorino, & jis quæ illi dixit incipere. Cùm enim ex aliquo Phauorinus audiſſet, illum ſuas diſſertationes ludibrio habere: maximè verò membrorum in illis nimium fractas delicias, vt non generoſam, at muliebrem mollitiem, ac Philoſophiæ minimè conuenientem, Demonactem adijt, ab eóque quæſiuit, quiſnam eſſet à quo ſubſannaretur: homo, inquit, cui ſunt aures deceptu non faciles. Inſtante verò quodam Sophiſta, atque interrogante, Quibuſnam viaticis inſtructus ô Demonax, à puero ad ὦ Δημώναξ, ἐκ παιδὸς ἐς

φιλοσοφίαν ἥκεις, ὄζχεις ἔφη. ἄλλοτε δέ ποτε ὁ αὐτὸς προσελθεῖν, ἠρώτα τὸν Δημώνακτα, τίνα αἵρεσιν ἀσπάζεται μᾶλλον ἐν φιλοσοφίᾳ. ὁδί, τίς γάρ σοι εἶπεν ὅτι φιλοσοφῶ; ἢ ἐπὼν ἤδη, παρ' αὐτῷ ἡδὺ μάλα ἐλέλασο. τὸ δ', ἐρωτήσαντος ἐκ ὅτῳ γελᾷ, ἐκείνος ἔφη, γελοῖόν μοι εἶναι ἔδοξεν, εἰ σὺ ἀπὸ τῶ πώγωνος ἀξιοῖς κρίνεσθαι τοὺς φιλοσοφοῦντας, αὐτὸς πώγωνα οὐκ ἔχων. τῶ δ' Σιδωνίῳ ποτὲ σοφιστῇ Ἀθήνησιν ἐυδοκιμοῦντος, καὶ λέγοντος ὑπὲρ αὐτῆς ἔπαινόν τινα τοιοῦτον, ὅτι πάσης φιλοσοφίας πεπείραται, οὐ χεῖρον δ' αὐτὰ εἰπεῖν, ἃ ἔλεγεν, ἐὰν Ἀριστοτέλης με καλῇ ἐπὶ τὸ Λύκειον, ἕψομαι. ἂν Πλάτων ἐπὶ τὴν Ἀκαδημίαν, ἀφίξομαι. ἂν Ζήνων ἐπὶ τὴν Ποικίλην, διατρίψω. ἂν Πυθαγόρας καλῇ, σιωπήσομαι. ἀναστὰς οὖν ἐκ μέσων τῶν ἀκροωμένων, Εἷτος ἔφη, προσειπὼν τὸ ὄνομα, καλεῖ σε Πυθαγόρας. Πύθωνος δέ τινος τῶν ἐν Μακεδονίᾳ ἐυπαρύφων, πεφυσημένου ὡραίως, ἐρεθιζομένου αὐτὸν, καὶ προτεινόντος ἐρώτημά τι σοφιστικὸν, καὶ κελεύοντος εἰπεῖν τὸ συλλογισμοῦ

Philosophiam accessisti: Festiculis, inquit. Idem aliàs Demonactem adijt, & interrogauit, quam philosophiæ sectam magis amplecteretur: Quis verò, inquit, tibi dixit me philosophari? jámque abiens suauiter admodum risit. Illo verò interrogante quid esset quod rideret, Demonax ridiculum, inquit, mihi visum est, si tu barba tenus iudicandos putas philosophos, qui barbam ipse non habes. Sidonio etiam qui Rhetor Athenis olim clarus fuit, dicente in ipsius laudem, eum philosophiam omnem esse expertum (malum autem non erit ea referre quæ dixit) Si me ad Lyceum vocarit Aristoteles, sequar: si ad Academiam Plato, veniam: si ad Pœciten Zeno, commorabor: si vocarit Pythagoras, tacebo. Surgens igitur è medio auditorum, Heus tu, inquit, nomine compellans, vocat te Pythagoras. Præterea Pythone quodam ex prætextatis Macedonibus, iuuene formoso illum prouocante, ac quæstionem sophisticam proponente, iubentéque vt syllogismi solutionẽ diceret, vnum inquit, noui fili, ἢ λύσιν, ἢ ἔφη οἶδα τέκνον,

ὅτι περαίνη. ἀγανακτήσαντος
ὃ ἐκείνου ἐπὶ τῷ τ' ἀμφιβο-
λίας σκάμματι, καὶ πυκνοτέρη-
σαντος, αὐτίκα σοι μάλα τὸν
ἄνδρα ἐπιδείξω. ὁδὶ, σὺ
γέλωτι πρώτιστα. καὶ γὰρ ἄνδρα
ἔχεις; ἐπεὶ δέ τις ἀθλητὴς κα-
ταγελασθεὶς ὑπ' αὐτῆς ὅτι ἐσθῆ-
τα ἄφθη ἀνδρεικὴν ἀμπεχόμε-
νος, ὁλυμπονίκης ὤν, ἐπάτα-
ξεν αὐτὸν εἰς τὴν κεφαλὴν λί-
θῳ, καὶ αἵματι ἐρρύη, οἱ μὲν παρόν-
τες, ἠγανάκτουν, ὡς αὐτὸς ἕκαστος τετυπημένος, καὶ ἐβόων
ἐπὶ τὸν ἀνδύπατον ἰέναι. ὁδὶ
Δημώναξ, μηδαμῶς ἔφη ἄν-
δρες πρὸς τὸν ἀνδύπατον,
ἀλλ' ἐπὶ τὸν ἰατρόν. ἐπεὶ δέ
ποτε καὶ χρυσοῦν δακτύλιον
ὁδῷ βαδίζων εὗρε, γραμμά-
τιον ἐν ἀγορᾷ περιθεὶς, κέλευ
τὸν ἀπολέσαντα, ὅστις εἴη τῆ
δακτυλίου δεσπότης, ἥκειν. καὶ
εἰπόντα ὀλκὴν αὐτῆ, καὶ λίθον,
καὶ τύπον, ἀπολαμβάνειν.
ἦκεν οὖν τις μειρακίσκος ὡ-
ραῖος, αὐτὸς ἀπολωλεκέναι
λέγων. ἐπεὶ δ' ἄδην ὑγιὲς ἔλε-
γεν, ἀπέδωκεν ἅ παῖ, καὶ τ' ἑαυ-
τῆ δακτύλιον φύλαττε. τοῦτον
γὰρ οὐκ ἀπολώλεκας. τῶν δὲ
ἀπὸ τῆς Ρωμαίων βουλῆς τις
ἀθλίως ὑὸν αὐτῷ δείξας

quòd concluderis. Cúmque ille indignaretur, ob ſcommatis ambiguitatem, & comminaretur, ſtatim tibi virum oſtendam. Hic verò ridens interrogauit. Etenim virum-ne habes? Cùm etiam athleta quidam ab eo deriſus quòd florida veſte indutus cerneretur, cùm eſſet Olympiorum victor, illi vulnus lapide in caput inflixit, vnde manauit ſanguis. Quod qui aderant indignabantur, ac ſi percuſſus quiſque fuiſſet, & clámabant vt ad Proconſulem iret. Sed Demonax, Nequaquam inquit, viri ad Proconſulem, ſed ad medicum. Olim etiam cùm deambulando annulum inueniſſet aureum in via, appoſita in foro ſchedula, poſcebat vt qui annulum amiſiſſet, quicunque tandem illius dominus eſſet, veniret, & indicato pōdere, gemma, & typo, eum reciperet. Venit ergo formoſus adoleſcēs, qui ſe amiſiſſe aiebat. Qui cùm ſani nihil diceret, Abi, inquit, ô puer, tuúmque annulum ſerua, etenim hunc non amiſiſti. Quiſpiam verò è Romanis ſenatoribus, cùm Athenis ipſi filium oſtendiſſet, valdè formoſum, ſed effœminatum

παῖν ὡραῖον, πλὴν δειλίαν ἧ,

καὶ διακεκλασμένον, προσπαροξύνει σε ἔφη ὁ ἐμὸς υἱὸς οὗτοσί. καὶ ὁ Δημώναξ, καλὸς ἔφη, καὶ σοῦ ἄξιος, καὶ τῇ μητρὶ ὅμοιος. τὸν δὲ κυνικὸν ἐν ἄρκτου δέρματι φιλοσοφοῦντα, ὃν Ὀνήρατον, ὥσπερ ὠνομάζετο, ἀλλ' Ἀρκεσίλαον καλεῖν ἤξίει. ἐρωτήσαντος δέ τινος τίς αὐτῷ ὅρος εὐδαιμονίας εἶναι δοκεῖ, μόνον εὐδαίμονα ἔφη τὸν ἐλεύθερον. ἐκείνου δὲ φήσαντος πολλοὺς ἐλευθέρους εἶναι, ἀλλ' ἐκεῖνον νομίζω, τὸν μήτε ἐλπίζοντά τι μήτε δεδοικότα. ὁδί, καὶ πῶς ἂν ἔφη τοῦτο τις δύναιτο; ἅπαντες γὰρ ὡς τὸ πολὺ τούτοις δεδουλώμεθα. καὶ μήν, ἔφη, εἰ καταφρονήσεις τὰ τῶν ἀνθρώπων πράγματα, εὑρήσεις αὐτὰ οὔτε ἐλπίδος οὔτε φόβου ἄξια, παυσάμενον πάντως καὶ τῶν ἀνιαρῶν, καὶ τῶν ἡδέων. περιχείνου δὲ τοῦ Πρωτέως ἐπιπλῶντος αὐτῷ, ὅτι ἐγέλα τὰ πολλὰ, καὶ τοῖς ἀνθρώποις προσέπαιζε, καὶ λέγοντος, Δημώναξ, ὦ κυνᾶς; ἀπεκρίνατο, Περιχείνε, ὦν ἀνθρωπίζεις; καὶ μήν καὶ φυσικόν τινα περὶ τῶν ἀντιπόδων διαλεγόμενον, ἀνασήσας, καὶ εἰς φρέαρ ἀγαγών, καὶ δείξας αὐτῷ τὴν ἐν τῷ ὕδατι σκιάν,

& delicijs fractum: salutat te, inquit, meus hic filius. Tum Demonax, pulcher ille est, inquit, téque dignus, & matri similis. Porrò Cynicum in pelle vrsi philosophantem, non Honoratum, quod illi nomen erat, sed Arcesilaum vocandum censuit. Cùm quidam interrogasset, quis illi terminus fœlicitatis esse videretur, respondit, solum esse fœlicem eum qui liber sit. Illo autem subijciente multos esse liberos, At illum puto, inquit, qui neque sperat, neque timet quicquam. Ille verò, quomodo, inquit, hoc fieri potest? omnes enim vt plurimum his seruimus. Atqui, inquit, si res humanas perpenderis, eas neque spe, neque metu dignas esse comperies, quum tristia, & iucunda omnia cessauerint. Peregrino autem Protei filio ipsum obiurgante quòd sepe rideret, & hominibus illuderet, dicentéque Demonax, nonne Cynicum agis? Respondit, Peregrine, nonne tu hominem? Physicum quoq; de Antipodibus differentem, surgens ad puteũ deduxit, illíq; vmbra in aqua demon-

ἤρετο, τοιούτους ἄρα τοὺς ἀντίποδας εἶναι λέγεις; ἀλλὰ καὶ μαγου πρὸς εἶναι λέγοντος, καὶ ἐπῳδὰς ἔχειν ἰσχυρὰς, ὡς ὑπ' αὐτῶν ἅπαντας ἀναπείθειν, καὶ παρέχειν αὐτῷ ὁπόσα βούλεται, μὴ θαυμάζειν ἔφη. καὶ γὰρ αὐτὸς ὁμότεχνός εἰμί σοι, καὶ εἰ βούλει, ἕπου πρὸς τὴν φιλόπολιν, καὶ ὄψει με διὰ μιᾶς ἐπῳδῆς, καὶ μικρῷ τῷ φαρμάκου πείσοντα αὐτὴν δοῦναί μοι τὸν ἄρτον, ἀντιπόμενος τὸ νόμισμα, ὡς τὰ ἴσα τῇ ἐπῳδῇ δυναμένου. ἐπεὶ ὁ Ἡρώδης ὁ παῖς, ἐπένθει τὸν Πολυδεύκη πρὸ ὥρας ἀποθανόντα, καὶ ἠξίου ὀχήματι ζεύγνυσθαι αὐτῷ, καὶ ἵππους παείσασθαι, ὡς ἀναβησόμενος, καὶ δεῖπνον παρασκευάζεσθαι, πρεσελθὼν, πρὸς Πολυδεύκους ἔφη κομίζω σοι πρὸς ὀπισολιῶν. ἀσθενοῦντος ὁ ἐμείνου, καὶ οἰκνοῦντος ὅτι κατὰ τὸ κοινὸν καὶ αὐτὸς τοῖς ἄλλοις συμβέβηκεν τῷ πάθει. αὐτῷ, καὶ ἐπόντος τί οὖν ὦ Δημώναξ, Πολυδεύκης ἀξιοῖ, ἀπαιτεῖ σε ἔφη, ὅτι μὴ ἥδη πρὸς αὐτὸν ἄπει. ὅσ' αὐτὸς, ἰὸν πενθοῦντι, καὶ ἐν σκότῳ ἑαυτὸν καθειρξαντι, πρεσελθὼν, ἔλεγε μάγος τε εἶναι, καὶ δυνάσθαι αὐτῷ ἀναγαγεῖν τὸ παιδὸς τὸ εἴδωλον,

strata, quæsiuit, Numquid tales esse Antipodas asseris? Præterea quopiam magum se esse profitente, carminaque efficacia habere, quibus omnes illiceret, & exhiberet quæcunque vellet, Ne miteris, inquit, Nam eandem quam tu artem calleo, Et si placet ad pistricem me sequere, & videbis me vnica incantatione, & exiguo pharmaco ipsam adducturum, vt mihi det panem nummum innuens, æqualem cum incantationibus vim obtinentem. Cùm verò Herodes illustris, Pollucem immatura morte sublatum lugeret, currúmque vellet ipsi iungi, & tanquam ascensuro præstò esse, aggressus hunc, Demonax, à Polluce, inquit, epistolam tibi affero. Cùm autem ille gauisus esset, & putaret illum cum suo dolore in communi concurrere, dixit, Quid igitur ô Demonax, sibi vult Pollux? incusat te, quòd ad ipsum non proficisceris. Hic ipse, alteri filium lugenti, & in tenebris se coërcenti, dicebat se esse magum, & filij vmbram ex inferis ipsi reducere posse,

εἰ μόνον ἄλλῳ βεῖς τινας ἀν-
θρώπους ὀνομάσειε, μηδένα
πώποτε πεπενθηκότας. ὁπότε
λύ ὁ μείρων ἐνδιατάσαντος,
καὶ ἀπορουμένου, ὡ γὸ εἰχέ πω
ἅ οἶμαι εἰπεῖν τοιοῦτον, εἶτ
ἔφη ὦ γελοῖε, μόνος ἀφόρητα
πάσχειν νομίζεις, μηδένα ὁρῶν
πένθους ἀμοιρεῖν; καὶ μὺ
καὶεινῶν καταγελᾶν ἠξίου, τ
ἐν τοῖς ὁμιλίαις παλαιοῖς,
καὶ ξένοις ὀνόμασι χρωμένων.
ἐνί γοῦν ἐρωτηθέντι ὑπ' αὐτ
λόγου τινὰ, καὶ ἁπλοϊκῶς
ἀποκριθέντι, ἐγὼ μὺ σε ἔφη
ὦ ἑταῖρε, νῦν ἠρώτησα. σὺ δέ
μοι ὡς ἂν Ἀγαμέμνονος ἀπο-
κείνη. εἰπόντος δέ τινος τῶν
ἑταίρων, ἀπίωμὺ Δημώναξ εἰς
τὸ Ἀσκληπιεῖον, καὶ προσευξώ-
μεθα ὑπὲρ τῦ υἱῦ, παῦ ἔφη
κωφὸν ἡγῇ τ Ἀσκληπιὸν, εἰμὴ
δύναται κἀντεῦθεν ἡμῶν εὐ-
χομένων ἀκούειν. ἰδὼν δέ ποτε
δύο τινὰς φιλοσόφοις κομιδῇ
ἀπαιδεύτοις ἐν ζητήσει ἐρίζον-
τας, καὶ τ μὲ, ἄτοπα ἐρω-
τῶντα, τὸν δὲ, οὐδὲν πρὸς
λόγον ἀποκρινόμενον, ὡ δοκεῖ
ὑμῖν ὦ φίλοι ἔφη, ὁ μὲ ἕτε-
ρος τούτων, βάρον ἀμέλγειν,
ὁ δὲ, ἀλλῷ κόσκινον ὑποτιθέ-
ναι; Ἀγαθοκλέους ὁ τῦ περιπατητικῦ μέγα φρονοῦντος,

si tres tantū homines illi nominaret, qui neminē vnquā luctu essent prosequuti. Cū ergo hic diu secū hæsitaret, siquidem, opinor, neminem huiusmodi proferre poterat, tandem ait, ô ridicule, an te solum intolerabilia ferre existimas, neminē videns luctus expertem? Quinetiā eos risu dignos censebat, qui in sermonibus vtebantur planè vetustis vocabulis, & peregrinis. Itaq; cùm aliquando quempiam aliquid interrogasset, illéque plus quàm Atticè respondisset, Ego quidē, inquit, amice nunc te interrogaui, tu verò mihi, vt Agamemnonis tēpore respōdes. Dicente quopiam ex amicis, abeamus Demonax in fanū, Æsculapij, pro filij salute oraturi, Valdè surdū, inquit, Æsculapium existimas, si nō potest nos hinc precantes exaudire. Cùm aliquando duos vidisset philosophos magnopere ineruditos in quæstione altercantes, alterum absurda rogantem, alterum nihil ad rem respondentem, Nonne videtur vobis, inquit, ô amici, horum alter hircum mulgere, alter illi cribrum supponere? Cùm Agathocles Peripateticus sese efferret,

quod

ὅτι μόνος αὐτὸς ὄντι, καὶ πρῶτος τῶν διαλεκτικῶν, ἔφη, καὶ μιλῶ ὦ Ἀγαθόκλεις, εἰ μὴ πρῶτος, καὶ μόνος. εἰ δὲ μόνος, καὶ πρῶτος. Κεχηνεν δὲ τὰ μάλιστα, ὁπότε διὰ τῆς Ἑλλάδος εἰς τὴν Ἀσίαν ἐπῄει πρεσβεύσων τῷ πατρὶ, πολλὰ καταγέλαστα καὶ λέγοντος, καὶ ποιοῦντος, ἐπειδή τῶν ἑταίρων τις ὁρῶν ταῦτα, ἔλεγεν αὐτὸν μέγα κάθαρμα εἶναι, μὰ τὸν Δί' ἔφη ὦ Δημώναξ, οὐδὲ μέγα. καὶ Ἀπολλώνιον δέ ποτε τὸν φιλόσοφον ἰδὼν μετὰ πολλῶν τῶν μαθητῶν ἀπελαύνοντα, ἤδη δὲ ἀπῄει μεταπεμπόμενος, ὡς ὅτι παιδείᾳ τῷ βασιλεῖ συμπεσούμενος, προσέρχεται ἔφη ὁ Ἀπολλώνιος, καὶ οἱ ἀρχόμενοι αὐτῷ. ἄλλου δέ ποτε ἐρομένου εἰ ἀθάνατος αὐτῷ ἡ ψυχὴ δοκεῖ εἶναι, ἀθάνατος ἔφη, μὴ ὡς πάντα. περὶ μὲν τοι Ἡρῴδου ἔλεγεν ἐλπίζειν τὸν Πλάτωνα, φάσκοντα οὐ μίαν ἡμῖν ψυχὴν ἔχειν. ἃ γὰρ εἶναι τὸν αὐτῆς ψυχῆς, Ῥηγίλλαον, καὶ Πολυδεύκη, ὡς ζῶντας ἐσιᾶν, καὶ τὰ τοιαῦτα μελετᾶν. ἐτόλμησε δέ ποτε καὶ Ἀθηναίοις ἐρωτῆσαι δημοσίᾳ, τῆς παῤῥησίας ἀκούσας, διὰ τίνα αἰτίαν ἀποκλείοιεν τοὺς βαρβάρους, καὶ ταῦτα,

quòd solus dialecticorum esset primus. Arqui, inquit, Agathocles, si primus, non solus, si solus non primus. Porrò cùm Cethegus vir Consularis, quando per Græciam in Asiam proficiscebatur, futur⁹ patris in exercitu vicarius, ridicula multa & diceret, & faceret, Posteaquã ex amicis quispiam eadem videns diceret illũ magnum scelus esse: per Iouẽ, inquit, Demonax non magnum. Cùm verò Apollonium philosophum aliquando conspexisset, cum multis discipulis in equo discedentem, quando accersitus abibat, vt regis esset præceptor, Accedit, inquit, Apollonius, eiúsque Argonautæ. Alio verò interrogante num ipsi anima videretur immortalis, Immortalis, inquit, sed vt cætera omnia. De Herode dicebat verum dixisse Platonem, affirmantem haud vnam nobis esse animam. Neque enim esse eiusdem animæ Regilaum & Pollucem, vt viuos epulis excipiat, & talia meditetur. Ausus est quoque aliquando Athenienses publicè interrogare, audita sacrorum præfatione, quam ob causam barbaros excluderent, idque

τῶ τὴν τελετὴν αὐτοῖς κατασκευάσαντος Εὐμόλπου, βαρβάρου, καὶ Θρᾳκὸς ὄντος. ἐπεὶ δὲ ποτε πλεῖν μέλλοντι αὐτῷ διὰ χειμῶνος, ἔφη τις τῶν φίλων, οὐ δέδοικας μὴ ἀναζ- A πάντος τῶ σκάφους, ὑπὸ ἰχθύων καταβρωθῆς; κἄτα ἀγνώμων ἂν εἶμι ἔφη, ὀκνῶ ὑπὸ ἰχθύων καταδαδῆναι, τοσούτοις αὐτὸς ἰχθῦς καταφαγών. ῥήτορι δέ τινι κάκιστα μελετήσαντι, συνεβούλευσεν ἀσκεῖν, καὶ γυμνάζεσθαι. τῶ γ', εἰπόντος B ἀεὶ ἐπ' ἐμαυτῶ λέγω, εἰκότως τοίνυν ἔφη τοιαῦτα λέγεις, μωρῶ ἀκροατῆ χρώμενος. καὶ μάντιν δέ ποτε εἰδὼν δημοσίᾳ ἐπὶ μισθῶ μαντευόμενον, οὐχ ὁρῶ ἔφη ἐφ' ὅτῳ C τὸν μισθὸν ἀπαιτεῖς. εἰ μὲν γὰρ ὡς ἀλλάξαί τι δυνάμενος τῶν ἐπικεκλωσμένων, ὀλίγον αἰτεῖς, ὁπόσον ἂν αἰτῆς. εἰ δ' ὡς δέδοκται τῶ θεῶ πάντα ἔσεσθαι, τί σου δύναται ἡ μαντική; πρεσβύτου δέ τινος Ρωμαίου εὐσωματωμένου. καὶ τὸν ἐνόπλιον αὐτῷ μάχην πρὸς πάλαλον ἐπιδεικνυμένου, καὶ ἐρομένου πῶς σοι δημοναξ μεμαχῆσθαι ἔδοξα, καλῶς ἔφη, ἂν ξύλινον D ἀνταγωνιστὴν ἔχῃς. καὶ μὴν καὶ πρὸς τοὺς ἀπόρους τῶν

cùm ea sacra Eumolpus barbarus & Thrax instituisset. Cùm etiam hyeme esset nauigaturus, dixit quispiam ex amicis, Annon times ne submersa naui à piscibus deuoreris? Atqui demens essem, inquit, si à piscibus depasci metuerem, cùm tot pisces ego ante comederim. Cuidam verò Rhetori pessimè declamanti, suasit vt exercitationi incumberet. Cúmque hic dixisset, semper apud me declamo, Meritò vtique ista dicis, cùm auditore stulto vtaris. Viso etiam vate qui mercedis gratia publicè vaticinabatur, Non video, inquit, quamobrem mercedem exigas. Etenim si hoc nomine exigis, quasi aliquid ex fati decretis mutare possis, parum illud est, quantumcunque postularis. Sin autem omnia vt Deo visum est euentura sunt, quid potest tua vaticinatio? Quodam verò sene Romano corpore bene habito, armatam aduersus palum pugnam E commonstrante, & interrogante, Quómodo Demonax tibi pugnasse videor. Rectè, inquit, siquidem ligneum aduersarium habebas. Quinetiam ad dubias

καὶ πρὸς τοὺς ἀπόρους τῶν

ἐρωτήσεων, παὺ ευσχόλως παρεσκεύασο. ἐρωμένῳ γάρ τινος ὀπὶ χλευασμῷ, εἰ χιλίας μνᾶς ξύλων κάυσωμι ὦ Δημώναξ, πόσαι μναῖ αὖ καπνὸ γένοιντο, ἔφη τὸν ἀποδόν. καὶ τὸ λοιπὸν παῦ, καπνός ὄϛι. Πολυβίου δέ τινος, κομιδῆ ἀπαιδεύτου ἀνθρώπου, καὶ σολοίκου, εἰπόντος, ὁ βασιλεὺς μὲ τῆ Ρωμαίων πολιτείᾳ τετίμηκεν, εἰδὲ σεαυτὸν Ελλησι μᾶλλον, ἢ Ρωμαίοις πεποίηκεν. ἰδών δέ τινα τῶν ὑπαρύφων, ὀπὶ τῷ πλάτει τὸ πορφύρας μέγα φρονοῦντα, κύψας αὐτῦ πρὸς τὸ ὦς, καὶ τῆς ἐσθῆτος λαβόμενος, καὶ δείξας, ἔφη, τοῦτο μόνοι σοὶ σῦ, πρόβατον ἐφόρει, καὶ λύκῳ πρόβατον. ἐπεὶ μόνοι λαβόμενος, ὤκνησεν εἰς τὸ ὕδωρ ζέον ἐμβλῆναι, καὶ ἠπάσατό πως ἀποδειλιάσαντα, εἰπέ μοι ἔφη, νῦν πατείδος αὐτὸ πίεσθαι ἔμελλον; ἐρομένου δέ τινος ὁποῖα νομίζεις εἶναι τὰ ἐν ᾅδου, πείμενον ἔφη, κἀκεῖσέ σοι ὀπισελῶ. Ἀδμήτῳ δέ τινι ποιητῇ φαύλῳ, λέγοντι γεγραφέναι μονόστιχον ὀπίγραμμα, ὅπερ ἐν ταῖς διαθήκαις κελεύκεν ὀπιγραφῆναι αὐτῦ τῇ σήλῃ, οὐ χείρων ἦ καὶ αὐτὸ ὀπῶν,

quęstiones aptè erat comparatus. Interrogante enim quopiam ludibrij gratia, Si mille minas ligni combussero, Demonax, quot erunt fumi minæ? Pōdera inquit, cinerem, & reliqua omnia fumus erunt. Polybio quodam, homine valdè indocto, & inepto, dicente, Imperator Romanorum ciuitate me donauit, Vtinam, inquit, te Græcum potiùs quàm Romanum fecisset. Cùm & prætextatum quendam vidisset, purpuræ latitudine superbientem, admoto illius auri capite, prehensáque veste, & commonstrata, inquit, hoc ante te ouis ferebat, & ouis erat. Cùm lauans in balneis, in aquam feruentem inscendere reformidaret, & quispiam eum vt meticulosum argueret, Dic mihi, inquit, Num pro patria idipsum passurus eram? Interrogante quodam, Qualia in Orco esse existimas? Præstolare, inquit, indéque tibi per literas significabo. Cuidam etiam Admeto malo poëtæ, dicēti se monostichon epigramma scripsisse, quod testamento mādasset inscribi suo cippo, quod referre nōn fuerit deterius,

Γαῖα λάβ' Ἀδμήτου ἔλυβρον, βῆδ' εἰς θεὸν αὐτός,

Corpus humo tegitur, Admetus ad astra volauit,

Γελάσας, εἶπεν, ὅτου καλόν ὄζιν ὦ Ἀδμητε τὸ ἐπίγραμμα, ὥστε ἐβουλόμην αὐτὸ ἤδη ἐπιγεγράφθαι. ἰδὼν δέ τις ἐπὶ τῶν σκελῶν αὐτῦ οἷα τοῖς γέρουσιν ἐπιοικῶς γίγνεται, ἄρετο, τί τοῦτο ὦ Δημώναξ ὁ ὄ, μειδιάσας, Χάρων μὰ δέδακεν ἔφη. καὶ μήτοι καὶ Λακεδαιμονίου τινὰ ἰδὼν τὸν αὐτῦ οἰκέτην μαστιγοῦντα, παῦσαι ἔφη, ἀμότιμον σαυτῦ τὸν δοῦλον ἀποφαίνων. Δαναὴς δέ τινος πρὸς τὸν ἀδελφὸν δίκην ἐχούσης, κέλευε ἔφη. οὐ γὰρ εἰ Δαναὴ ἡ Ἀκρισίου θυγάτηρ. μάλιστα δ' ἐπολέμει τοῖς οὐ πρὸς ἀλήθειαν, ἀλλὰ πρὸς ἐπίδειξιν φιλοσοφοῦσιν. ἵνα γοῦν ἰδὼν κυνικὸν, τρίβωνα μὲν, καὶ πήραν ἔχοντα, αὐτὸ δ' τῆς βακτηρίας, σκῦτος ὄγκον κεκραγότα, καὶ λέγοντα ὅτι Ἀντισθένους, καὶ Κράτητος, καὶ Διογένους ὄζει ζηλωτὴς, μὴ ψεύδου ἔφη. σὺ γὰρ Ὑπερίδου μαθητὴς ὢν τυγχάνεις. ἐπεὶ μήτοι πολλοὺς γ' ἀθλητὰς εὖρα κακομαχοῦντας, καὶ παρὰ τὸν νόμον τὸν ἀγῶνον, αὐτὸ τῦτο παγκρατιάζειν δόκουντας, ὦ ἀπειρότατε ἔφη,

Effuso risu, dixit, Adeò elegans, Admete, est epigramma, vt illud iam inscriptum esse optarim. Cùm vidisset quispiam eum cruribus innixum, prout accidere solet senibus, interrogauit. Quid hoc rei est? Demonax. Ille verò ridens, inquit, Charon me momordit. Intuitus Lacedæmonium seruum suum flagris cædentem, Desine, inquit, seruo tuo similem te ostendere. Cùm Danaë quædam fratri litem intenderet, judicio contende, inquit, Non enim es Danaë Acrisii filia. In primis verò aduersus eos pugnabat, qui non ad veritatis inuestigationem, sed ad ostentationem philosopharētur. Quare viso Cynico qui tritum pallium & peram habebat, pro baculo verò vehementer vociferabatur, dicebátque se Antisthenis, Cratetis, & Diogenis esse æmulum, Ne mentiaris, inquit. Tu enim es Hyperidæ discipulus. Cùm athletas multos videret malè, prætérque certaminis legem pugnantes, atque non pancratio sed morsu decertantes, Non abs re, inquit, nostri temporis athletas, comitantes socij, τοὺς νῦν ἀθλητὰς, οἱ παρομαρ-

ἕντες, λέοντας καλοῦσιν. ἀσεῖ-
ον δὴ κἀκεῖνο αὐτοῦ, καὶ δικτικὸν
ἅμα, τὸ πρὸς τὸν ἀδύνατον εἰ-
ρημένον. ἰῶ μὲ γὰρ τὸν πεπηλωμέ-
νων τὰ σκέλη, καὶ τὸ σῶμα ὅλον. A
κωνικῶ δέ τινος ὅτι λίθον
ἀναβαίντος, καὶ αὐτὸ τοῦτο κατη-
γορεμένου αὐτῷ, καὶ εἰς κυνα δί-
ην διαβάλλοντος, ἀγανακτή-
σας, καὶ καταστραδῶσαι τὸν κωνι-
κὸν κελεύσας, ἔμελλεν ἢ ξύλοις B
συντείνειν, ἢ καὶ τυχὸν ζημιώ-
σειν. δὴ οὖν Δημώναξ παρα-
τυχὼν, παρητεῖτο συγγνώμην
ἔχειν αὐτῷ, κατά τινα πάτριον
τοῖς κωνικοῖς παρρησίαν θρα- C
συνομένῳ. εἰπόντος δὲ τὸν αὐτο-
κράτορα, νῦν μὲν σοι ἀφίημι αὐ-
τὸν, αὖθις δὲ ὕστερον τοιοῦτόν τι τολ-
μήσῃ, τί παθεῖν ἄξιός ἐστι; καὶ ὁ
Δημώναξ, θρασυκαρδιῶσαι τό- D
τε αὐτὸν κέλευσον. ἄλλῳ δέ τι-
νι στρατοπέδων ἅμα, καὶ ἔθνης
τῶν μεγίστου τινὸς ἀρχὴν ἐμπι-
στευθέντι, ὡς βασιλέως ἐρω-
μένῳ πῶς ἂν τις ἄριστα ἄρξῃ,
ἀόριστος ἔφη. καὶ ὀλίγα μὲν
λαλῶν, πολλὰ δὲ ἀκούων. ἐρω-
μένῳ δέ τινι εἰ καὶ αὐτὸς πλα-
κοῦντας ἐᾷ ἐστιν, οἷον οὖν ἔφη
τοῖς μωροῖς τὰς μελίσσας πι-
στεύειν τὰ κηρία; πρὸς δὲ τὴν
Ποικίλην αὐδειάντα ἰδὼν τινὰ

leones appellant. Vrbanum quoque, simúlque mordax est illud quod Proconsuli dixit. Erat enim ex ijs cui illita pice sunt crura, totúmque corpus. Cùm autem Cynicus quidam lapide conscenso, hoc ipsum illi obijceret, ac impudicitiæ accusaret, indignatus Proconsul, Cynicum pertrahi iussit, quẽ aut fustibus contusurus, aut exilio mulctaturus erat. Verùm Demonax fortè intercueniens, veniam pro eo deprecatus est, quòd pro consueta Cynicis loquendi libertate id ausus esset. Respondente autem Procõsule, Nunc quidem impune istum tibi dimitto: sed si posthac tale quippiam ausus fuerit, quas pœnas meretur? Tum Demonax, illum iubeto dropace inungi. Alteri cui Rex & castrorum & maximi exercitus imperium crediderat quærenti qua ratione quispiam optimè imperare possit, Si ira vacet, inquit, & pauca quidem loquatur, multa verò audiat. Scisciranti cuidam num & ipse placentis vescererur, Numquid existimas apes fatuis suos fauos facere? Apud Pœcilen cùm statuam conspexisset manu mutilam. Tandem aliquãdo,

χεῖρα ἀποκεκομμένον, ὁ δὲ πρὸ

ἔστι Ἀθηναίοις εἰκόνι χαλκῇ τετιμηκέναι τὸν Κυναίγειρον. καὶ μὲν καὶ Ῥοῦφόν τον τὸν κύπριον, λέγω δὴ τὸν χωλόν, τὸν ἐν τῷ περιπάτου, ἰδὼν ὀπόλυ τοῖς Περιπατητικοῖς ἐνδιατείβοντα, οὐδέν ὅτιν ἔφη ἀναιδεστέρον χωλῆ περιπατητικῆ. ἐπεὶ δέ ποτε ὁ Ἐπίκτητος ὑπὲρ παίδων ἅμα συνεβούλευεν αὐτῷ ἀγαγέσθαι γυναῖκα, καὶ παιδοποιήσασθαι, πρέπειν γὰρ καὶ τοῦτο φιλοσόφῳ ἀνδρὶ, ἕτερον αὖθ' αὑτὸν καταλιπεῖν τῇ φύσει, ἐλεγκτικώτατα πρὸς αὐτὸν ἀπεκείνατο. ἀκούω σοῦ Ἐπίκτητε, δός μοι μίαν τῶν σαυτοῦ θυγατέρων. καὶ μὲν καὶ τὸ πρὸς Ἑρμῖνον τὸν Ἀριστοτελικὸν ἄξιον ἀπομνημονεῦσαι. εἰδὼς γὰρ αὐτὸν παγκάκιστον μὲν ὄντα, καὶ μυρία κακὰ ἐργαζόμενον, τὸν Ἀριστοτέλη δὲ, καὶ διὰ στόματος αὐτοῦ τὰς δέκα κατηγορίας ἔχοντα, Ἑρμῖνε ἔφη, ἀληθῶς ἀξιος εἶ δέκα κατηγοριῶν. Ἀθηναίων δὲ σκεπτομένων κατὰ ζῆλον τὸν πρὸς Κορινθίους καταστήσασθαι θέαν μονομάχων, πρεσβευσάντων εἰς αὐτούς, μὴ πρότερον ἔστι ταῦτα ὦ Ἀθηναῖοι ψηφίσησθε, ἂν μὴ τὸν ἐλέου τὸν βωμὸν καθέλητε.

inquit, Athenienſes æneâ imagine Cynægirum cohoneſtarunt. Quinetiam cùm Rufinum Cyprium, claudum illum dico, Peripateticum, vidiſſet diu in pergulis verſantẽ, Claudo Peripatetico, inquit, nihil eſt impudentius. Cum aliquando Epictetus ſimul obiurgando ſuaderet ei vt duceret vxorẽ, & liberis procreandis operam daret, cùm hoc etiam viro philoſopho conueniat, vt ſuo loco alterum naturæ relinquat, argutiſſimè ei reſpondit. Da mihi igitur, Epictete, vnam tuarum filiarum. Illud etiam eſt memoratu dignum, quo Herminum Ariſtotelicum notauit. Etenim cùm ſciret illum quouis ſcelere fœdatum eſſe, innumeráque flagitia perpetrare, Ariſtotelẽ verò, eiúſque decem categorias in ore ſemper habere, Hermine, inquit, decem categorijs reuera es dignus. Athenienſibus aliquando conſultantibus ad Corinthiorum imitationem de conſtituendo ſpectaculo gladiatorum, Ne priùs, inquit, Athenienſes hæc decernatis, quàm miſericordiæ aram ſubuertatis.

ἐπεὶ δ' εἰς Ολυμπίαν ποτὲ ἐλθόντι αὐτῷ, Ηλεῖοι εἰκόνα χαλκῆν ἐψηφίσαντο, μηδαμῶς τοῦτο ἔφη ὦ ἄνδρες Ηλεῖοι, μὴ δόξητε ὀνειδίζειν τοῖς προγόνοις ὑμῶν, ὅτι μήτε Σωκράτους, μήτε Διογένους εἰκόνα ἀνατεθείκασιν. ἤκουσα δ' αὖθις ποτε καὶ πρὸς τὸν τῶν νόμων ἔμπειρον ταῦτα λέγοντος, ὅτι κινδυνεύουσιν ἄχρηστοι εἶναι οἱ νόμοι, αὐτε πονηροῖς, αὐ τε ἀγαθοῖς γράφονται. οἱ μὲν γὰρ οὐ δέονται νόμων. οἱδὲ, ὑπὸ νόμων οὐδὲν βελτίους γίγνονται. τὸ δ' Ομήρου στίχον ἔνα ἥδε μάλιστα,

Κατθανὲ ὁμῶς ὅ, τ' ἀρηρὼς αὖτε, ὅ, τε πολλὰ ἐοργώς.

Ἐπῄνει δὲ καὶ τὸν Θερσίτην, ὡς κωμικόν τινα δημηγορεῖν. ἐρωτηθεὶς δέ ποτε τίς αὐτῷ ἀρέσκοι τῶν φιλοσόφων, ἔφη, πάντες μὲν θαυμασοί. ἐγὼ δὲ, Σωκράτη μὲν σέβω, θαυμάζω δὲ Διογένην, καὶ φιλῶ Αρίστιππον. ἐβίου δὲ ἔτη ὀλίγου δέοντα τῶν ἑκατὸν, ἄνοσος, ἄλυπος, οὐδένα ὀνοχλήσας πω, οὐδὲ αἰτήσας. φίλοις χρήσιμος. ἐχθρὸν οὐδένα εἶδε πώποτε ἐχθρός. καὶ τοσοῦτον ἔρωτα ἔρρωσε πρὸς αὐτὸν Αθηναῖοί τε αὐτοὶ, καὶ σχεδὸν ἡ Ελλὰς, ὥστε παριόντα,

Cùm in Olympiam aliquando veniſſet, eique imaginem æneam erigere decreuiſſent Elei, Nequaquam iſtud facietis, inquit, viri Elei, ne maiores veſtros afficere probro videamini, quòd neque Socrati, neque Diogeni ſtatuam repoſuerunt. Ipſum etiam hæc legum perito dicentem audiui, periculum eſſe ne ſint irritæ leges, ſiue malis, ſiue bonis ſcribuntur. Etenim hi non egent legibus, illi à legibus nihilo meliores reddūtur. Vnum potiſſimùm Homeri verſiculum canere ſolebat.

Strenuum & ſegnis fato morientur eodem.

Laudabat autem Therſiten, tanquam Cynicum concionatorem. Interrogatus quis illi potiſſimùm ex philoſophis probaretur, Omnes, inquit, admiratione ſunt digni; verùm ego Socratem colo, Diogenem admiror, Ariſtippum amo. Vixit annos ferme centum, nullo morbo, nullo mœrore affectus: nemini vllam moleſtiam intulit, nihil à quoquam petiuit: amicis officioſum ſe præbuit, nullum vnquam inimicum habuit. Atque ipſum amore tanto proſequuti ſunt Athenienſes atque vniuerſa Græcia, vt prætereunti

ἐπαναστῆναι μὲν τὸν ἄρχοντας, σιωπὴν δ' γίγνεσθαι παρὰ πάντων. τὸ τελευταῖον δ', ἤδη καθαρσίοις ὢν, ἄκλητος εἰς ἰδίαν τινὰ παιᾶνα οἰκίαν, ἐδείπνει, καὶ ἐκαθεύδε, τῶν ἐνοικούντων θεῖ τινα ὑπάρξειν ἡγεμόνα τὸ παρεῖναι, καὶ τινα ἀγαθὸν δαίμονα εἰσελθεῖν αὐτοῖς εἰς τὴν οἰκίαν. παιόντε δ', αἱ ἀρτοπώλιδες ἀνθείλκυον πρὸς αὐτὰς, ἕκάστη ἀξιοῦσα παρ' αὐτῆς λαμβάνειν τὸν ἄρτον. καὶ ἦν τὸ συντυχὸν ἑαυτῆς ἡδέως εἶναι φερόμενον. καὶ μὴν καὶ οἱ παῖδες ὁπόταν πρόσφορον αὐτῷ, πατέρα ὀνομάζοντες. ἐπειδὴ δέ ποτε Ἀθήνησι χλομάνης, εἰσῆλθεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν. καὶ φανεὶς μόνον, σιωπὴν ἐποίησεν αὐτούς. οὐδὲ, ἰδὼν ἔδη μετεγνωκότας, οὐδὲν εἶπε καὶ αὐτὸς ἀπαλλάγη. ὅτε δ' συμβῆναι αὐτῷ ἔθ' οἷός τε ὢν αὐτῷ ὑπουργεῖν, εἶπον πρὸς τοὺς παρόντας τὸν ἐναγώνιον τῶν κηρύκων πόδα,

Λήγει μὲν ἀγὼν τῶν καλλίστων ἄθλων ταινίας.

Καιρὸς δ' καλεῖν μηκέτι μέλλειν.

Καὶ πᾶσι μὲν ἀποχλοῦσι, ἀπῆλθε τὸν βίου φαιδρὸς, καὶ οἷος ἀεὶ τοῖς εὐτυχοῦσιν

magistratus assurgerent, magnúmque silentium omnes agerent. Postremò, cùm iam esset senio confectus, non vocatus in quamcunque domum incidisset præteriens, in ea cœnabat, & dormiebat: quam qui incolebant hoc aliquem esse Dei exortum ducebant, & bonum aliquem genium in ædes ingressum. Prætereuntem verò pistrices certatim ad se trahebant, vnaquæque cupiens vt à se panem acciperet: & quę dedisset, hoc sibi cedere fœlicitati putabat. Quinetiam illi poma solebant offerre pueri, patrem illum vocantes. Seditione verò Athenis aliquando orta, in concionem ingressus est: cúmque solummodò apparuisset, silentium ipsis imposuit. Quos cùm respuisse vidisset, nihil loquutus abijt. Porrò cùm intellexisset se sibi non amplius opem ferre posse, dicta ad præsentes, qua in certamine præcones vti solent clausula. Iam finis est pulcherrimorum munerũ. certaminis: non esse differẽdum amplius tempus monet. Et cùm ab omnibus abstinuisset hilaris è vita migrauit, & qualis obuijs semper apparuit. Paulò verò antequam

ἐφάνετο. ὀλίγον δ' πρὸ τῆς

τελευτῆς ἐρομένῳ τινὸς περὶ
ταφῆς τί κελεύεις, μὴ πολυ-
τελαγωνεῖτε ἔφη. ἡ γὰρ ὀσμή
με θαλφει. φαμένου δ' ἐκείνου,
τί οὖν ἂν αἴροι ὀρνέοις, καὶ A
κυσὶ βορὰν παρεσκεύαμεν τηλι-
κούτου ἀνδρὸς σῶμα; ἢ μὴν
οὐδὲν ἄτοπον ἔφη τοῦτο, εἰ μέλ-
λω καὶ ἀπεθανὼν, ζώοις τισὶ
χρήσιμος ἔσεσθαι, οἱ μὲν τοι Α-
θηναῖοι, καὶ ἔθαψαν αὐτὸν δη- B
μοσίᾳ μεγαλοπρεπῶς, καὶ ἐπο-
πολυὲπένθησαν, καὶ τὸν θῶκον
τὸν λίθινον, ἐφ' ᾧ εἰώθει ὁπό-
τε κάμοι, ἀναπαύεσθαι προσε- C
κύνουν, καὶ ἐστεφάνουν ἐς τιμὴν
τοῦ ἀνδρὸς, ἡγούμενοι ἱερὸν
εἶναι καὶ τὸν λίθον, ἐφ' οὗ ἐκαθέ-
ζετο. ὅπῃ μὲν γὰρ τὴν ἀκφο-
ραὴν, ὃν ἔστιν ὅς τις οὐκ ἀπλώ- D
σατο. καὶ μάλιστα τῶν φιλοσόφων.
ἔνιοι μὲν τοι καὶ συνοδώτες, ἐκόμι-
ζον. αὐτὸν ἄχρι θυρῶν τάφου. ταῦτα ὀλίγα παῦρα ἐκ πολ-
λῶν ἀπεμνημόνευσα. καὶ ἔστιν
ἀπὸ τούτων τοῖς ἀναγινώσκουσι
λογίζεσθαι, ὁποῖος ἐκεῖνος ἀνὴρ
ἐγένετο.

more retur, interrogante quopiam, De sepultura quid imperas? Ne huius rei satagatis, inquit, etenim fœtor me sepeliet. Respondente autem illo, Quid igitur, annon turpe fuerit, si tanti viri corpus volucribus & canibus dilaniandum obijciatur? Atqui nihil est absurdum, si mortuus quoque nonnullis animalibus vtilis sũ futurus. Cæterùm Athenienses magnifico funere illum elatum publicè sepelierunt, diúque luxerunt: ac sedem lapideam, super qua fatigatus quiescere solebat, adorarunt, & in viri honorem coronarunt, rati sacrum etiam esse lapidem, in quo sedisset. Nemo verò est qui funus non sit comitatus: ac potissimùm ex philosophis, qui suppositis humeris illum, tulerunt ad sepulchrum vsque. Hæc perpauca ex multis commemoraui, ex quibus lectori colligere liceat, cuiusmodi vir ille fuerit.

ΕΡΩΤΕΣ. AMORES.

ARGVMENTVM.

Hoc dialogo de amoribus, & eorum voluptate disputatur, introductis Charicli & Callicratide personis, quorum alter amorem mulierum vt antiquiorem, & natura magis consentaneum, deinde & diuturniorem, magisque mutuum, & vtrinque oblectantem, defendit, alter autem turpem ipsum in pueros affectum, sed honeste tamen, & philosophice nomine palliatum, commendat. Confutato eo quod alter de natura ducta opposuerat, & proposita muliebrium vitiorum insolentia ac fœditate. Occasio dialogi ex repetitione & memoria antehabiti sermonis sumitur, inuitante ad hoc etiam temporis opportunitate. Exordium autem & præparatio disputationis ab attentione & rei magnitudine, quam longa deinde narratio sequitur, continens causam & quasi fundamentum totius negotij, in qua illa quoque non indigna lectu sunt, descriptio templi Gnidiacæ Veneris, & exemplum impotentis amoris, quo quidam ipsam deæ statuam noctu aggressus est. Cuius commemoratio, contentioni ac disputationi principium & ingressum facit. Cæterùm haud scio, an & hic philosophos tacitè perstringat Lucianus, dum paderastas esse, solis illis permittit.

ΛΥΚΙΝΟΣ.

Ρωτικῆς παιδιᾶς ἑταῖρέ μοι Θεόμνηστε, ἐξεώσθης πεπλήρωκας ἡμῶν τὰ κεκμηκότα πρὸς τὰς συνεχεῖς ἀπουδὰς ὦτα. καί μοι σφόδρα δι-ῳχθῆ τοιαύτης αὐέσεως, εὐκαιρός ἡ τῶν ἱλαρῶν σου λόγων ἐρρύη χάρις. ἀσθενὲς γὰρ ἡ ψυχὴ διηνεκοῦς ἀπουδῆς αὐέχεσθαι. πεφύκασι δ' οἱ φιλότιμοι πόνοι,

LVCIANVS.

AMatorio lusu, amice Theomneste, summo mane nostras aures continuo studio defessas impleuisti: mihique relaxationem huiusmodi vehementer sitienti, iucundorum sermonum tuorum affluxit tempestiua gratia. Infirmior enim animus est, quàm vt studia continua sustinere queat. Desiderant autem solliciti labores,

μικρὰ τῶν ἐπαχθῶν φρονημάτων χαλασθέντες, εἰς ἡδονὰς ἀνέθαν. παύν δή με ὑπὸ τοῦ ὀρθρου, ἢ τῶν ἀκολάστων σου λόγων αἰμυλία, ἢ γλυκεῖα πειθὼ κατεύφρανεν. ὡς ὀλίγου δεῖν, Ἀριστείδης νόμιζον εἶναι, τοῖς μιλησιακοῖς λόγοις ὑπερκηλούμενος. ἄχθομαι τε νὴ τοὺς σοὺς ἔρωτας, οἷς πλατὺς ἐυρέθη σκοπὸς, ὅτι πέπαυται διηρυθμισμένος. καί σε πρὸς αὐτῆς ἀντιβολῶμεν Ἀφροδίτης, εἰ πειθὰ μὲ λέγειν ἔοικας, εἴ τις ἄρρεν, ἢ ἢ νὴ Δία θῆλυς ἐφέστηκέ σοι πόθος, ἡρέμα τῇ μνήμῃ ἀνακαλέσασθαι. ἢ γὰρ ἄλλως ἑορτασικὸν ἄγομεν ἡμέραν, Ἡράκλεια θύοντες. ἢ ἀγνοεῖς ὃ δήπου τὸ θεῖον ὡς ὀξὺς ἐπὶ πρὸς Ἀφροδίτην. ἥδιστα οὖν δοκεῖ μοι τῶν λόγων τὰς θυσίας προσπέσεσθαι. Θερμήνησος. θᾶττον ἂν μοι τὰ Λυκαίνε, θαλάττης κύματα, ἢ πυκνὰς ἀπ' ἠέρος νιφάδας ἀριθμήσειας, ἢ τοὺς ἐμοὺς ἔρωτας. ἔγωγ' οὖν ἅπασαν αὐτῶν κενὴν ἀπολελεῖφθαι φαρέτραν νομίζω. κἂν ἐπ' ἄλλον τινὰ πτῆναι θελήσωσιν, ἀνόπλοις αὐτῶν ἡ δεξιὰ γελασθήσεται. ἡδὺ γὰρ ἐκ τῆς ἀντιπαιδος ἡλικίας εἰς

vt paulum relaxatis grauibus curis, in voluptates remittantur. Quare me sub diluculum, hæc blanda, dulcísque lasciuorum verborum tuorum suadela valdè exhilarauit. Itaque parum abfuit, quin Aristides mihi viderer esse, Milesijs sermonibus supra modum delinitus. Doleóque per amores tuos, quibus latus inuentus est scopus, quòd narrare desiisti. Ac te per ipsam obsecramus Venerem, si abundè mihi dicere videris, si quod masculum, aut muliebre te incessit per Iouem desiderium, sensim memoria elicias. Nã alioqui festum diem celebramus: Herculi sacra peragentes. Cæterùm haud ignoras quã acer ad Venerem fuerit hic Deus. Proinde lubentissimè videtur mihi hæc sacrificia sermonum esse admissurus. *Theo.* Citiùs verò Luciane, maris fluctus, densásque niues è cœlo delabentes numeraueris, quàm meos amores. Itaque vacuam omnem eorum pharetram relictam esse puto: ac si ad alium auolare volent, inermis ipsorum dextra ridebitur. Propemodum enim quum ex adolescentia inter ephebos sum receptus, alijs τοὺς ἐφήβοις κριθεὶς, ἄλλως

ἐπ' ἄλλων ἐπιθυμίαις βουκολῆσαι. διάδοχοι ἔρωτες ἀλλήλων, καὶ πρὶν ἢ λῆξαι τοὺς πρώτους, ἄρχονται δεύτεροι, κάρηνα λερναῖα τῆς παλιμφυοῦς Ὑδρας πολυπλοκώτερα, φασὶ, Ἰολέων βοηθὸν ἔχειν δυνάμενα. πυρὶ γὰρ ὑπ' σβέννυται πῦρ. οὕτω τὶς ὑγρὸς τοῖς ὄμμασιν ἐνοικεῖ μύωψ, ὃς ἅπαν κάλλος εἰς αὐτὸν ἁρπάζων, ἐπ' ὀδυρὶ κόρῳ παύεται. καὶ συνεχὲς ἀπορεῖν ἐπέρχεταί μοι, τίς ἡ τοῦ Ἀφροδίτης ὁ χόλος. οὐ γὰρ Ἡλιάδης ἐγώ τις, οὐδὲ Λημνιάδων ἔρις, οὐδὲ Ἱππολύτειον ἀγριοκίαν ὠφρυώμενος, ὡς ἐρεθίσαι τὴν Θεὸν τὸν ἄπαυστον ταύτην ὀργήν. Λυκῖνος. πέπαυσο τὴν ὀπισθάσουσαν καὶ δυσχερεῖς ταύτης ἀποκείσεως Θεόμνηστε. ἄχθη γὰρ ὅτι τούτῳ τῷ βίῳ ἡ τύχη προσεκλήρωσέ σε, καὶ χαλεπὸν εἶναι νομίζεις, εἰ γυναιξὶν ὡραίαις, καὶ μὴ παίδων τὸ καλὸν ἀνδρωμένων ὁμιλεῖς; ἀλλά σοι καὶ καθαρσίων τάχα δεήσει πρὸς τὸ δυσχερὲς οὕτω νόσημα. δεινὸν γὰρ τὸ πάθος. ἀλλ' οὐχὶ τοῦτον τὸν πολὺν ἀκχέας λήσεν, ὃν δαίμονα σεαυτὸν εἶναι νομεῖς, ὅτι σοι ὁ Θεὸς ὁ ἀνθρωπικὴν χαρὰν ἐπέκλωσεν,

atque alijs cupiditatibus demulceor. Alij amores alijs succedunt, ac priùs quàm desinant primi, incipiunt secundi, Lernæa capita, magis quàm renascentis hydræ multiplicia, quæ neque auxiliatorem Iolaum habere possint. Non enim ignis igni extinguitur, ita humidus quidam asilus meis oculis inhabitat, qui omnem formam ad sese rapiens, nulla satietate expletur. Ac assiduè dubitare mihi in mentem venit, quænam sit hæc ira Veneris. Non enim ego sum Heliades quispiam, neque Lemniadum contentio, neque agreste illud Hippolyti supercilium, vt implacabilem hanc iram Deæ in me irritem. *Luc.* Omitte fictitiã hanc, Theomneste, & difficilem actionẽ. Etenim ægrè fers quòd te huic vitæ conditioni fortuna destinauit, & acerbum esse putas, si cum formosis mulieribus, cúmque pueris pulchrè florentibus versaris? Sed tibi purgatione ad morbum adeò molestum forsitan opus erit: grauis enim est hic affectus. Quin tu potiùs effusa multa hac dementia, beatum esse te putabis, quòd non squalidæ agriculturæ, non

οὐδ' ἐμπορικὰς ἄλυς, καὶ στρατιώτιν ἐν ὅπλοις βίον, ἀλλὰ λιπαραὶ παλαῖστραι μέλουσί σοι, καὶ φασιδρά μ' ἐδὴς μέχρι ποδῶν τὴν βυσσὸν καθειμένη. A διακριδὸν δ' ἠκριβωμένης κόμης ἐπιμέλεια. τῶν γραμμὴ ἐρωτικῶν ἱμέρων, καὶ ἀυτὸ τὸ βασανίζον, ἐυφραίνει, καὶ γλυκὺς ὀδυὶς ὁ τῆς πόθου δάκνει, πιεράσας γὰρ, ἐλπίζεις. τυχὼν δ', ἀπολέλαυκας. ἴση ἡ ἡδονὴ τὸ παρεῖναι, καὶ τὸ μέλλον. ἀναγκὴς γοῦν διηγουμένου σου τὸν πολιὸν, ὡς καὶ παρ' Ησιόδῳ καταλόγον, ὧν ἀρχῆθεν ἠράσθης, ἱλαραὶ μ' ἐπ' ὀμμάτων αἱ βολαὶ ταχέρως ἀνύγραινον. τὴν φωνὴν δ' ἴσην τῇ Λυκάμβου θυγατρὶ λεπτὴν ἀφηδυῶν, ἀπ' αὐτῆς τῆς χρήματος οὐδὺς δῆλος ἦς, ὃν ἐκείνων μόνων, ἀλλὰ καὶ τῆς ἐπ' αὐτοῖς μνήμης ἐρῶν. ἀλλ' εἴ τι σοι τῆς κατὰ τὴν Αφροδίτην πλεύσεως λείψανον ἀφεῖται, μηδὲν ἀποκρύψῃ. τῷ γὰρ Ηρακλεῖ, ἢ θυσίαν ἐντελῆ παρέχου. Θεὸς βαφάρος μὲν ὁ δαίμων ὦ Λυκῖνε, καὶ ταῖς ἀκάπνοις ὡς φασι τῶν θυσιῶν ἥκιστα τερπόμενος. ἐπεὶ δ' αὖτε ἡ ἑπέτειον ἑορτὴν λόγῳ γεραίρομεν, mercatorijs erroribus, non militari in armis vitæ conditioni te destinauit Deus, sed pingues palæstræ tibi sunt curæ, ac splendida vestis ad pedes vsque delicatè demissa. Eleganter verò compositæ comæ studium, ipsaque oblectationum amatoriarum tentatio delectat, dulcísque desiderij dens mordet. Dum B enim periculum facis, speras: vbi verò consequutus es, frueris. Pari autem voluptate præsens, & futurum afficiunt. Paulò ante igitur cũ narrares longum istum, perinde ac apud Hesiodum, catalogum eorum quos indè ab initio amasti, suaues quidem oculorum tuorum faces molliter liquescebant. Parem autem Lycambæ illius filiæ tenuem vocem iucundè D referes, ab ipso statim habitu præ te ferebas, quòd non illos solùm, verùm etiã ipsam illorum memoriam amares. Sed siquid tibi ex ea nauigatione quam secundum Venerem susceptisti, reliquum E supereſt, ne id nos cela, sed absolutum Herculi sacrificium præsta. *Tucom.* Tauriuorus est iste Deus, Luciane, & sacrificijs citra fumũ peractis, vt aiunt, minimè delectatur. Sed postquam annuam ipsius festiuitatẽ sermone celebramus,

αἱ μὲν ἐμαὶ διηγήσεις, ἐξ ἑωθινῆς παρεσκευάσθαι, κόρον ἔχουσιν. ἡ δὲ σὴ μῦσα, τὴν συνήθους μεταρμοσαμένη ἀσυλίας, ἱλαρῶς τῷ θεῷ συνδιατρίψει. καί μοι γνῶ δικαστὴς ἴσος, ἐπεὶ μήδ' εἰς ἕτερόν σε τῶν παίδων ῥέποντα ὁρῶ. πότερον ἀμείνονας ἡγῇ τοὺς φιλοπαίδας, ἢ τοὺς γυναίοις ἀσμενίζοντας; ἐγὼ μὲν γὰρ ὁ πλησίος ἑκατέρῳ, καθάπερ ἀκριβὴς ζυγαί, ταῖς ἐπ' ἀμφότερα πλάστιγξιν, ἰσορρόπως παλαντεύομαι. σὺ δ' ἐκτὸς ὢν, ἀδεκάστῳ κριτῇ τῷ λογισμῷ τὸ βέλτιον αἱρήσῃ. πάντα δὲ περιελὼν ἀκκισμὸν ὦ φιλότης, ᾧ πιστεύκε σοι ψήφου ἡ περὶ τῶν ἐμῶν ἐρώτων κρίσις, ἤδη φέρε. Λυ. παιδιᾶς ὦ Θεόμνηστε, καὶ γέλωτος ἡγῇ τὴν διήγησιν. ἦ δ' ἐπαγγέλλεταί τι καὶ σπουδαῖον. ἔγωγ' οὖν ἐξ ὀλιγοῦ τῆς ἐπιχειρήσεως ἤφαιμαι, εἰδὼς ὅτι λίαν ἀλλ' οὐ παλαιᾶς, ἐξ ὅτου δυοῖν ἀνδροῖν ἀκοὴν, περὶ τούτων σωτόνως ὡς ἀμελλητὶ μοιν, ἔτι τὴν μνήμην ἔναυλον ἔχω. διήρητο δ' αὐτῶν ἅμα τοῖς λόγοις τὰ πάθη. καὶ ἐχ ὥσπερ εὐκατ' εὐκολίαν ψυχῆς αὔπνους

meæ quidem narrationes ab aurora productæ, satietatem pariunt. Tua verò Musa à consueto translata studio, hilariter cum Deo diem hūc exigat. Ac mihi æquus esto iudex, siquidem neutram in partem huius affectus propendentem te video. Vtros meliùs habere putas, puerorum amatores, an qui fœminas amplectuntur? Nam ego vtroque perculsus, perinde atque accurata trutina, lancibus vtrinque stantibus, æquilibrio feror. Tu verò qui extra hanc sortem es, incorrupto iudice nimirū ratione, quod melius fuerit, eliges. Proinde omni recusādi simulatione sublata, ô amice, quem calculum tibi de meis amoribus iudiciū credidit, iam feras. Lvc. Ludicram hanc, & ridiculam narrationem putas Theomneste, attamen etiam serij quiddam pollicetur. Itaque ego rem nuper aggressus sum, sciens non admodū diu esse, ex quo auditis duobus viris de hac re ceu vehementer dimicantibus, recentem adhuc memoriam habeo. Diuisi autem erant eorum cum orationibus etiam ipsi affectus. Neque perinde ac tu, qui animi facilitate insomnis duplicem mercedem capis, ὧν, διπλοῦς ἀρυσσα μισθοὺς,

τὸν μῆ, βουκολέων, τὸν δ' ἀγ-
γυφα μῆλα νομεύων. ἀλλ' ὁ μὲ,
ὥσπερ ὑὸς παιδικοῖς ἥδετο, ἢ
θήλειαν Ἀφροδίτην βάραθρον
ἠρύμενος. ὁδ' ἀγήνωρ ἔρωτος A
ἄρρενος, εἰς γυναῖκας ἐπόντο.
δυοῖν οὖν μαχομένοιν παθοῖν
ἀγωνοθετήσας ἄμιλλαν, οὐδ'
ἂν εἰπεῖν δυναίμην, ὡς ὑπερ-
φρόνθω. καί μοι τὰ τῆ λόγων B
ἴχνη, ταῖς ἀκοαῖς ἐνεσφράγισται
χθὲς, ὡς ἀρτίως εἰρημένα.
πᾶσαν οὖν ὀπτιμόσεως ἀφορ-
μὴν ἐκ ποδῶν ἀποθέμενος, ἃ C
παρ' ἀμφοῖν ἤκουσα λεχθέντοιν,
σοὶ τὸ ἀκριβὲς ἐπέξειμί σοι.
Θεό. καὶ μὴν ἔγωγε ἀπαναστὰς
ἔνθεν, ἀπαντικρὺ καθεδοῦμαί
σου, δέγμενος Αἰακίδην ὁπότε
λήξειεν ἀείδων. σὺ δ' ἡμῖν τὰ D
πάλαι κλέα τῆς ἐρωτικῆς δια-
φορᾶς, μελῳδίᾳ περαίνειν.
Λυ. ἐπ' Ἰταλίαν μοι πλεῖν
διανοουμένῳ, ταχυναυτοῦν
σκάφος εὐθέτιστο, τούτων τῶν
δικρότων, οἷς μάλιστα χρῶνται
Λίβυρνοὶ δοκοῦσιν, ἔθνος Ἰονίῳ
κόλπῳ παρῳκισμένον. ὡς δ' E
ἐνῆλθον, πάντας ὁπλοφορίους θεοὺς
προσκυνήσας, καὶ Δία ξένιον
ἵλεων συνεφέλκεσθαι τῆς
ἀποδήμου τρατιᾶς ὁπικαλε-
σάμενος, ἐπ' ἄκρου ὀθονίῳ

hanc armenta regens, pecora
illã candida pascens. At hic
quidem supramodum amore
puerorum delectabatur, mu-
liebrem Venerem barathrũ
esse ducens: ille autem ab a-
more masculo pur⁹, libidine
in fœminas consternabatur.
Cùm igitur duorũ affectuũ
inter se pugnantium certa-
men institueris, dicere non
possim quãtum ex ea re cepi
voluptatis. Et mihi sermonũ
vestigia, vt quæ nuper dicta
sunt, auribus fermè obsigna-
ta hærent. Omnem igitur ob-
iurgationis ansa è medio
submota, quæ & ambobus
loquentibus audiui, accuratè
tibi commemorabo. *Theom.*
Quinetiam ego hinc surgẽs,
è regione tui sedebo, Æa-
cidam expectans dum car-
mina finiat ille. Tu verò no-
bis veterem gloriam amato-
riæ differentiæ canendo per-
age. *Luc.* Instituenti mihi in
Italiam nauigare, velox na-
uigium erat paratum, ex bi-
remibus istis, quibus Libur-
ni, gens quæ ad Ionium sinũ
habitat, potissimùm, vti vi-
dentur. Quantũ autẽ in me
erat, Deos omnes patrios
precatus, & inuocato Ioue
hospitali, vt expeditionẽ pe-
regrè susceptã propitius adi-
uuaret, ab vrbe vehiculo
mulari ad mare descendebã.
ζεύγει καθῆσθαι ὁπὶ θαλάσσαν,

εἶτα τοὺς παραπέμπτας με δεξιωσάμενος, ἠκολούθει ὁ παιδείας λιπαρὴς ὄχλος, οἱ συνεχῶς ἡμῖν ἐντυγχάνοντες, ἀνιαρῶς διεζευγνυντο. ἡ πρύμνης γοῦν ὀπτῆρας, ἐγγὺς ἐμαυτὸν ἱδρυσα τῷ κυβερνήτου. καὶ ῥοδίῳ τῷ τῶν ἐλατήρων μ᾽ μικρὸν ἀπὸ τῆς γῆς αἰωρηθέντες, ἐπεισημάλα ἐς κατόπιν ἡμᾶς ἐκύμαινον αὔρᾳ, τὸν ἰσὸν ἐκ τῶν μεσοκοίλων ἀκωχῇ κατ[illegible]ῶ τὸ κέρας περιστείλαμεν. εἶτ᾽ ἀθρόας κατὰ τῶν κώλων τὰς ὀδόνας ἐκχέαντες, πρέμα πιπλαμένου τοῦ λίνου, κατ᾽ οὐδὲν οἶμαι βέλους ἐλάττονι ῥίζῳ διεπάμεθα, βαρὺ τὸ κύματος ἀποβρυχομένου περὶ τὴν ῥίζουσαν αὐτῷ πρῷραν. ἀλλ᾽ ἄγε μὴν ἐν τῷ μεταξὺ πυρφόρῳ, ἀπουδὴς, ἢ παιδιᾶς ἐχόμενα συννέχθη, χαίρεις ὑπαΐειν μηκύνειν. ὡς ὁ τὴν Κιλικίας καὶ Ἔφαλον ἀμειψάμενος, εἰχόμεθα τοῦ Παμφυλίου κόλπου, Χηλιδονέας ὑποδεόντες, ὃν ἀμοχθεὶ τὸν εὐπλοῦς ἡ παλαιὰ Ἑλλάδος ὄρεως, ἐκλύσῃ τῶν Λυκιακῶν πόλεων ἐπιξενούμεθα, μύθοις τὰ πολλὰ χαίροντες. ἔδει γὰρ ἐν αὐτοῖς σαφὲς εὐδαιμονίας ὀφθαι λείψανον.

Iis deinde qui me deducebãt valere iussis (me autem frequens eruditorum turba sequebatur, qui nobiscum assiduò versari soliti, ægrè dissociabantur) conscensa puppi, iuxta gubernatorem me collocaui. Tum impetu remigum breui à terra in altum prouecti, siquidem à tergo etiam auræ nos agitabant, malo è media naui erecto statim carchesio antennam astrinximus. Deinde velis per funes confertim effusis, sensim impletis vẽtò linteis, nihilo minori impetu, opinor, quàm sagitta peruolauimus, fluctibus grauiter infrementibus circa proscindentem ipsos prorã. At verò quę inter nauigandum seria vel iocosa contulerimus, longiùs hîc persequi tempus non sinit. Postquam autem maritimam Ciliciæ oram præteruecti, Pamphilium sinum contigimus, vltra Chelidoneas, fœlices illos veteris Græciæ terminos, haud citra laborem cursu elati, ad singulas Lyciæ ciuitates diuertimus, fabulis sæpe nos oblectantes. Nullæ enim in ipsis manifestæ cernuntur fœlicitatis reliquiæ;

donec

ἄχρι τ' ἡλιάδος ἀλφάμυθοι Ρόδου, τὸ συνεχὲς τ' μεταξὺ πλῶ διαναπαῦσαι ωρὸς ὀλίγον ἐκείναμεν. Οἱ μὲ οὖν ὡῦ ἐρέται, τὸ σκάφος ἕξαλον ἐς γῆν ἀνακατάσαντες, ἐγγὺς ἐκλύωσαν. ἐγὼ δ' ἐυτρεπισμένῳ μοι ξενῶνος ἀπαντικρὺ τοῦ Διονυσίου κῆ ὁρᾶν ἐξάδιζον, ὑφ' ἡδονῆς ἀπολαύσεως ἐμπιπλάμενος. ἔστι γὰρ ὄντως ἡ πόλις ἡλίου, ωρέπον ἔχουσα τῷ θεῷ τὸ κάλλος. ἐκπεριὼν δ' τις ἐν τῷ Διονυσίῳ σοὰς, ἑκάστῳ γραφῇ κατώπτευον, ἅμα τῷ τέρποντι τῆς ὄψεως, ἡρωϊκοὺς μύθους ἀναπολούμενος. ἐυθὺ γάρ μοι δύο, ἢ καὶ τρεῖς ωροσπερρύησαν ὀλίγου διαφορᾷ, παῦ ἰσοείαν ἀφηγούμενοι. τὰ δ' πολλὰ καὶ αὐτὸς εἰκαζόμενος ωροὐλάμβανον. ἤδη δ' τῆς θέας ἄλις ἔχοντι, καὶ διανοουμένῳ μοι βαδίζειν οἴκαδε, τὸ ἥδιον ἐπῆ ξένης ἀπήντησέ μοι κεφδος, αὖδρες ἐκ παλαιῦ χρόνου συνήθεις, οὓς οὐδ' αὐτὸς ἀγνοεῖν μοι δοκεῖς, πολλάκις ἡμῖν ἰδίων ἐπιφοιτῶντας ἐνταῦθα. τ' ἐκ Κορίνθου Χαικλέα νεανίαν ἐκ ἄμορφον ἔχοντά τι, καὶ κομμωτικῆς ἀφκήσεως, ἅτε οἶμαι γυναίοις

donec ad Soli sacrā Rhodum delati, cōtinuū nauigationis hactenus actę laborē aliquātisper interpellare decreuimus. Remiges itaq; nauigio è mari in terram subducto, prope littus tētoria fixerunt. Ego verò parato mihi hospitio, è regione tēpli Dionysij lento gradu progrediebar, sūma interim voluptate fruens. Est enim re ipsa Solis hæc vrbs, cōuenientem Deo pulchritudinē præ se ferens. Porticus autē tēpli Dionysij obambulās, singulas picturas cōtēplabar, vnà cū ea voluptate, quā ex contēplatione capiebā, heroicas illas fabulas memoria repetēs. Statim enim mihi duo, vel etiā tres propemodū præcipui superuenēre, qui omnē historiam mihi narrabāt, pleraq; etiam ipse cōiectura percipiebam. Et cū iā satis essē cōtēplatus, domūque ire cogitarē, quod iucūdissimū est in peregrina regione lucrū mihi obtigit, viri iā olim familiares, quos neq; ipse nō nosse mihi videris, cū sæpe huc ad nos itātes videris. Nēpe Charicle illū Corinthiū, adolescētē haudquaquā deformē, aliquid ex arte fucandi habentē, vt qui mulieribus, opinor, pulchritudinem ostentare affectaret. Vnà quoque cum ipso

καὶ Καλλικρατίδαν τὸν Ἀθηναῖον, τὸν τέρπον ἀπλοϊκόν. προηγουμένως γὰρ πολιτικῶν λόγων προΐστατο, καὶ ταυτησὶ τῆς ἀγοραίου ῥητορικῆς. ὡ A ἦν καὶ τῷ σώματι γυμναστικὸς, ἢ δί ἄλλό τι μοι δοκεῖν τὰς παλαίστρας ἀγαπῶν, ἢ διὰ τοὺς παιδικοὺς ἔρωτας. ὅλως γὰρ εἰς τοῦτο ἐπόνει. τῷ ὄντι πρὸς τὸ θῆλυ μίσει, πολλὰ καὶ Περμησσεῖ κατηρᾶτο. πόρρωθεν οὖν ἰδὼν ἑκάτερός με, B γηθοις, καὶ χαρᾶς πλέοι προσέδραμον. εἶθ' ὁπόϊα φιλεῖ, δεξιωσάμενοι, πρὸς αὐτὸν ἐλθεῖν ἑκάτερος ἠξίουν με. κἀγὼ φιλονεικουμένους ὁρῶν περαιτέρω, τὸ μὲ τίμιεσν εἶπον C ἆ Καλλικρατίδα, καὶ Χαερίκλης, ἄμφω καλῶς ἔχον ὅδιν ὑμᾶς παρ' ἐμοὶ φοιτᾶν, ἵνα μὴ πολείω τὴν ἔριν ἐγείρητε. ταῖς δ' ἑφεξῆς ἡμέραις, βέλτιον γὰρ ἐν ταῦθα, ἢ τέτταρας διέγνωκα D μῆμφ, ἀμοιβαίως ἀνδεξιάσεσθέ με, κλήρῳ διαχρίθεὶς ὁ πρότερος. δοκεῖ ταῦτα. κἀκείνων μὲν τὴν ἡμέραν εἰσηρχον ἐγώ. τῇ δ' ὑστεραίᾳ, Καλλικρατίδας. εἶτα μετ' αὐτὸν, ὁ Χαερίκλης. ἐώρων δὴ καὶ παρὰ τὴν ἑστίασιν ἑκατέρου διάθεσιν. ἐναργὴ γὰρ ἦν

Callicratidem Athenienſem, moribus ingenuum. Nam ſe veluti ducem in ciuilibus orationibus, & in hoc forēſi genere dicendi gerebat. Erat autem & corporis exercitationibus deditus, ob nihil aliud, vt mihi videtur, palæſtras amans, quā ob puerorū amores: nā ad hoc prorſus animo cōſternabatur. Atq; ob odiū quo fœminas proſequebatur, multa etiā Prometheo imprecari ſolebat. Cū igitur vterque è longinquo me cōſpicatus eſſet, gaudio, lætitiáq; pleni accurrūt. Deinde quemadmodū fieri ſolet, me ſalutatum vterque vt ad ſe venirem, rogabant. Quos cū amplius hac de re viderem contendentes, hodie quidem inquam Callicratida & Charicles, vos ambos hodie ad me venire par eſt, ne maiorē contentionem excitetis. Sequentibus autem diebus (nā tres velquatuor hīc commorari conſtitui) viciſſim conuiuio me excipietis, quis prior id faciat ſorte diiudicādo. Hoc illis placuit. Atq; illa quidem die fui conuiuij magiſter, ſequēti verò Callicratides, deinde poſt ipſum Charicles. Porrò animaduertebam in conuiuio, manifeſta vtriuſq; affectionis indicia. Nam Athenienſis ille τερμίεια. ὁ μὲ γὰρ ἀθηναῖος,

ἐν μόρφοις παισὶν ἀχήσκητο. καὶ πᾶς οἰκέτης αὐτῷ ἡδὺν ἀγένυος ἦν, μέχρι τοῦ πρώτου ὑποφαφέντος αὐτοῖς χνῆ παραμένοντες. ἐπειδὴν δ' ἐν αὐλοῖς αὐ παρειαὶ πυκάζωσιν, οἰκονόμοι, καὶ τῶν Ἀθήνησι χωρίων κηδεμόνες ἀποστέλλοντο. Χαρικλεῖ μὲν οὖν πολὺς ὀρχηστρίδων, καὶ μουσικῶν χορὸς εἵπετο. καὶ παῖ τὸ δωμάτιον, ὡς ἐν Θεσμοφορίοις, γυναικῶν μεστὸν ἦν, οὐδ' ἐᾶς οὐδὶ ἀκαρῆ παρόντος, εἰ μή τι που νήπιον, ἢ γέρων ὑπερήλιξ ὀλοποιὸς ὀφθείη, τοῦ χρόνου ζηλοτυπίαν ἐκ ἔχοντος. ἐν μὲν οὖν ὡς ἔφην, καὶ ταῦθ' ἱκανὰ τῆς ἀμφοτέρων γνώμης δείγματα. πολλάκις μὲν ἐπ' ὀλίγον ἐψιμαχίαι τινὲς ἐπ' αὐτοῖς ἐκινήθησαν, οὐχ ὡς περᾶς ἔχειν τι τὴν ζήτησιν, ἀλλ' ἐπεὶ καιρὸς ἦν ἀπάγεσθαι, σύμπλους ἐβουλήθημεν αὐτὸν ἐπιγόμιον. ἔμελλον γὰρ εἰς Ἰταλίαν ἀπαίρειν ὁμοίως ἐμοί. καὶ δόξαν ἡμῖν Κνίδῳ περιορμῆσαι τὴν θεὰν, καὶ τὸ Ἀφροδίτης ἰδεῖν πεθήσαντες ἱερὸν, ὑμνεῖ) ὃ τύπτω τὸ τοῦ Πραξιτέλους εὐχερείας ὄντως ἐπαφρόδιτον, ἠρέμα τῇ γῇ προσωμίλησμεν, αὐτῆς

formosis pueris prorsus instructus erat, omnésq; serui ipsi propemodum imberbes erãt, nõ amplius apud illũ habitare soliti, cũ prima lanuginis lineamenta ducerẽtur. Postquã verò genę barba dẽsiore tegerẽtur, dispẽsatores, & fũdorũ quos Athenis habebat procuratores amandabãtur. At verò Chariclẽ magnus saltatricũ & psaltriarũ chorus sequebatur: ac tota illius domuncula, perinde vt in Cereris sacris, erat mulieribus referta: nec vir vel momẽtũ aderat, nisi infans aliquis, aut senex decrepitus, videlicet coquus cõspiceretur, in quẽ ob ætatem zelotypiæ suspicio nõ caderet. Erant igitur & hæc, vt dixi, vtriusq; satis certa animi documenta. Verũtamẽ sępe breues aliquę velitationes inter ipsos mouebãtur, ac si finẽ aliquẽ quęstio nõ haberet. At cũ iã soluẽdi tẽpus esset, nauigationis socios etiã volẽtes ipsos accelerabã. Nã perinde atque ego in Italiã nauigare cõstituebãt. Et cũ nobis visũ esset in Cnidũ spectãdi causa appellere, & Veneris tẽplum vidẽdi desiderio flagraremus (celebratur autẽ ibi Praxitelis promptitudinis illud verè amabile) paulatim ad terram subuecti sumus, ipsa, opinor,

εἶμαι τῆς Θεᾶ λιπαρᾷ γαλήνῃ πομπος ελάσης τὸ σκάφος. τοῖς μὲν οὖν ἄλλοις, ἔμελον αἱ συνήθεις παρασκευαί. ἐγὼ δ', τὸ ἐρωτικὸν ζεῦγος ἑκατέρωθεν ἀλαλάζωμος, κύκλῳ περιέμην τὴν Κνίδον, ὡς ἀγελαστὶ τὴν κεραμευτικῆς ἀκολασίας μετέχων, ὡς ἐν Αφροδίτης πόλει. ἰδοὺ δ' Σωσράτου, καὶ τἄλλα, ὅσα τέρψειν ἡμᾶς ἐδύνατο, περῶντον ἐμπεσεῖν δόντες, ὅτι τὸν νεὼν τῆς Αφροδίτης βαδίζομεν, νὴ μὰ, ἐγώ τε, καὶ Χαρικλῆς παίν προθύμως. Καλλικράτιδες δ' ὡς ὅτι θέαν ἥδιον ἄκων, ἤδιον αὖ οἶμαι τῆς κνιδίας Αφροδίτης τὴν ἐν Θεσπιαῖς ἀντιπαλλαξόμενος ἔρωτα. καί πως ἐυδὺς ἡμῖν ἀπ' αὐτῆς τὸ τέμενος, ἀφροδίσιοι περιέπνευσαν αὖραι. τὸ δ' ἄλσος, ἀπὸ εἰς ἔδαφος ἄγονον μάλιστα, λίθῳ πλατεῖ λείαις ἐστρωμένον, ἀμφὶ ὡς ἐν Αφροδίτης, ἅπαν ἐυ γόνιμον ἡμέρων καρπῶν· ἃ ταῖς κόμαις ἐυθαλέσιν ἄχει περῤῥώ βρύοντα τὸν πέριξ ἀέρα συνωρέφουν. πρεπτὸν γε μὴν ἡ πυκνόκαρπος ἐτιθήλει μυρρίνη παρὰ τὴν δεπόσιναν αὐτῆς, δαψιλὴς περφυῦσα, τῶν τε λοιπῶν δένδρων ἔκλυσον, ὅσα

Dea, plena tranquillitate nauigium deducente. Cæteris igitur consueta arma curæ erant. Ego verò amatorium istud par vtrinq; admotum habens, Cnidũ circũ circa obambulabam, nõ sine risu figulinæ istius proteruitatis participẽ me prębendo, vt in Veneris ciuitate. Porticus autem Softrati, & alia quæ nos oblectare poterant, cùm primum obiuissemus, ad Venèris templũ imus, nos scilicet, ego & Charicles, admodum alacriter: Callicratides autem, vt ad muliebre spectaculum, inuitus, libentiùs vt opinor, Veneri Cnidiæ Thespiensem illum Cupidinem permutaturus. Tũ statim ab ipso delubro venereæ nobis aspirarunt auræ. Nam subdialis pars atrij, non in pauimentum maximè infœcundum, lapidum læuibus tabulis instrata erat: sed vt in Veneris templo, tota erat fructuum mitium ferax, quorum arbores frondibus virentibus, in longum vsque promanantibus ambientem aërem contegebant. Abundè verò fructu densa myrtus, apud dominam suam pullulauerat, iam ab ortu ampla: singulæque arbores reliquæ

κάλλους μετείληχεν. οὐδὲ αὐτὰ γέροντος ἤδη χρόνῳ πολιὰ καθαίνεν, ἀλλ' ὥσπερ ἀκμῆς ἐρρυηκότα νέοις κλωσὶν ἴσα ὠσεια. τούτοις δ' ἀμέμικτο καὶ τὰ καρπῶν μὴ ἄλλως ἄγονα, ἀλλ' εὐμορφίαν ἔχοντα καρπόν, κυπαρίττωνος, καὶ πλατανίστων αἰθέρια μήκη. καὶ σὺν αὐταῖς, αὐτόμολος Ἀφροδίτης ἡ τῆς θεᾶς πάλαι φυγὰς Δάφνη. παντὶ γεμίζω δένδρῳ, περιπλέγδην ὁ φίλυρος περιφέρπων κισσός. ἀμφιλαφεῖς ἄμπελοι, πυκνοῖς καταῤῥίπτουσι βότρυσι. τερπνοτέρα γὰρ Ἀφροδίτη μετὰ Διονύσου. καὶ τὸ παρ' ἀμφοῖν ἡδύ, συγκρατον. εἰ δ' ἀποζευχθεῖεν ἀλλήλων, ἧττον εὐφραίνουσιν. ἵνα δ' ὑπὸ σκιᾷ ἄγαν παλινοικίοις ὕλαις, ἱλαραὶ κλισίαι τοῖς ἐνεστιᾶσθαι θέλουσιν. εἰς ἃ τῶν μὲν ἀστικῶν, σπουδαίως ἐπφοίτων τινές. ἀθρόος δ' ὁ πολιτικὸς ὄχλος ἐπαιωνύεχεν, ὄντως ἀφροδισιάζοντες. ἐπεὶ δ' ἱκανῶς τοῖς φυτοῖς ἐτέρφθημεν, εἶτα τὸ νεὼ παρήειμεν. ἔνθ' οὐ θεὸς, ἐν μέσῳ καθίδρυται. παρίας ὂν λίθου, δαίδαλμα κάλλιστον ἀπήρτανον, καὶ στεγεότητι γλαφυρῷ μικρὸν ὑπομειλίττον. πᾶν δ' τὸ κάλλος αὐτῆς

quotquot pulchritudinē ſuę ſortitæ nequaquā exacta iam ætate longa, canæ areſcebāt, ſed præ vigore turgentes & creſcentes, nouis ramis erant formoſæ. His etiā admixtæ erant, quæ alioqui fructuum quidem non ſunt feraces, ſed fructus loco pulchritudinē habent: cyparisſorum videlicet, & platanorū aërię proceritates: intérque ipſas trāſfuga Veneris Laurus, aliàs verò ab hac Dea fugitiua. Cuiuis autē arbori circūuoluta amatrix illa hedera obſerpebat, & vites fœcundæ crebris racemis dependebāt. Eſt enim Venus cum Bacchо iucundior, quódq; ab vtroq; dulce proficiſcitur, eſt cōtēperatum. Quòd ſi à ſe inuicem diſiungantur, minùs exhilarant. Erant autem ſub opacis hiſce ſyluis, amœna tabernacula, eorum vſui qui intus vellent conuiuiari cōparata. Quò nonnulli quidē vibani rarò ſe conferebant: ſed populi frequēs turba ſolenniter conueniebat, re ipſa Veneri indulgentes. Poſtquā autē abundè plātis oblectati fuimus, in templum introiuimus. Cuius in medio poſita eſt, ex Pario marmore, opus ſanè pulcherrimum, & diducto ore paulū ſubridēs. Tota autē eius pulchritudo

ἀκάλυπτον, οὐδεμιᾶς ἐσθῆτος ἀμπεχούσης γεγύμνωται, πλὴν ὅσα τῇ ἑτέρᾳ χειρὶ τὴν αἰδῶ λεληθότως ἐπικρύπτειν. τοσοῦτο μέλλω ἡ δημιουργὸς ἴσχυσε τέχνη, ὥστε τὴν αὐτὴν τοῦτον οὖσαν, καὶ καρτερὰν τοῦ λίθου φύσιν, ἑκάστοις μέλεσιν ἐπαρθῆναι. ὁ γοῦν Χαρικλῆς, ἐμμανές τι, καὶ παράφορον ἐμβοήσας, ὦ τυχὲστατος εἶπε θεῶν ὁ διὰ ταύτην δεθεὶς Ἄρης. καὶ ἅμα περισκέψασθαι, λιπαρεῖς τοῖς χείλεσιν ἐφ' ὅσον ἦν σώματος ἐκτείνων τὸν αὐχένα, κατεφίλει. σχῆ δ' ἐντεῦθεν ὁ Καλλικρατίδας, κἀγὼ θαυμάζειν. ἔστι δ' ἀμφίθυρος αὐτοῦ ὁ νεώς, καὶ τοῖς θέλουσι τὴν θεὸν ἰδεῖν ἀκριβῶς, καὶ κατόπιν, καὶ ἔνα μηδὲν αὐτῆς ἀθαύμαστον ᾖ. δι' εὐμαρείας οὖν ὅτι τῇ ἑτέρᾳ πύλῃ παρελθοῦσι, τὴν ὀπισθεν εὐμορφίαν διαδρῆναι. δόξαν κἀγὼ ὅλην τὴν θεὸν ἰδεῖν, εἰς τὸ κατόπιν τοῦ σηκοῦ περιελθόμην. ἐπεὶ δ' ἀνοιγείσης τῆς θύρας εἶδον τὸ κλειθρύλακος εἶναι πεπεισμένου μικαίου, θάμβος ἀφνίδιον ἡμᾶς εἶχε τοῦ κάλλους. ὁμοῦ δὲ θωπεύσεις, ἠρυχῇ πρὸ μικροῦ βλέπων, ἐπὶ τὰ παιδικὰ μέρη τῆς θεοῦ

detecta, nulla veste ipsam tegente, nuda conspicitur, nisi quòd oblita sui, altera manu pudenda abscondit. Tantum autem ars opifex valuit, vt solida adeò, durâque lapidis natura, singulis membris conueniret. Charicles igitur insanum quiddam & furibundum exclamans, O fortunatissime, inquit, Deorum Mars, qui propter hanc vinctus fuisti. Et simul accurrens, plenis labijs, quoad fieri potuit extento collo deosculabatur illam. Tacitè verò astans Callicratides, apud se mirabatur. Est autem biforis ipsius ædes, vt possint qui volùt Deam accuratè inspicere, etiam à tergo, vtque nihil ipsius cum admiratione non spectes. Facilè itaque licet per alteram portam accedentibus, posteriorem decorem intueri. Proinde cùm nobis visum esset totam Deã videre, in posteriorem templi partem circumiuimus. Ac recluſa ianua ab ædituo, qui & ipse creditur mulier esse, repente ad pulchritudinem illam obstupuimus. Itaque Athenienſis ille: qui paulò antè tacitus intuebatur, visis Deæ partibus, quæ in pueris

κατώπευσεν, ἀθρόως πολὺ τῆς Χαιρικλέους ἐμμανέστερον ἀνεβόησεν. Ἡράκλεις, ὅσον μὲν τὸ μεταφρένων εὐρυθμία, πῶς δὲ ἀμφιλαφεῖς αἱ λαγόνες, ἀγκάλισμα χειρὸς πλῆθες. ὡς δὲ εὐπερίγραφοι τῶν γλουτῶν αἱ σάρκες ἐπικυρτοῦνται, μήτ' ἄγαν ἐλλιπεῖς, αὐτοῖς ὀστέοις περισταλμέναι, μήτε εἰς ὑπόγλοιον ἐπικεχυμέναι πότητα. τῶν δὲ τοῖς ἰσχίοις ἐνεσφαιρισμένων καὶ ἐκατέρων τύπων, ὃν αὖ εἴποι τις ὡς ἡδὺς ὁ γέλως μηδέτε, ἢ κνήμης, ἐπ' εὐθὺ τεταμένης ἄχρι ποδός, ἀκριβωμένοι ῥυθμοί. τοιοῦτος ἄρα Γανυμήδης ἐν οὐρανῷ, Διὶ τὸ νέκταρ ἥδιον ἐγχέων. παρὰ μὲν γὰρ Ἥβης, ὅτ' αὖ ἐγὼ διακονουμένης, ποτὸν ἐδεξάμην. ἐνθουσιαστικῶς ταῦτα δὴ Καλλικρατίδου βοῶντος, ὁ Χαιρικλῆς ὑπὸ τοῦ σφόδρα θάμβους, ὀλίγου δεῖν ἐπεπήγει τακερόν τι, καὶ ῥέον ἐν τοῖς ὄμμασι πένθος ἀνυχαίνων. ἐπεὶ δὲ τὸ θαυμάζειν ὁ κόρος ἡμᾶς ἀπήλλαξεν, ἐπὶ θατέρῳ μηρῷ σπίλον εἰδόμην, ὥσπερ ἐν ἐλπὶ κηλίδα. ἤλεγχε δὲ αὐτὸ πλὴν ἀμορφίαν ἡ περὶ τἄλλα τοῦ λίθου λαμπρότης. ἐγὼ μὲν οὖν πάντη τἀληθὲς

appetuntur: continuò longè quàm Charicles, insaniore modo exclamauit: Hercle quanta dorsi concinnitas: vt prominentes lumbi amplexantis manus implentes! quàm scitè circunscriptæ clunium pulpæ incuruantur, neque tenues nimis ipsis ossibus astrictæ, neque in immensam effusæ pinguedinem! Formarum autem, quæ coxis vtrinque velut obsignantur, nemo dicere possit, quàm suauis sit risus: femoris & tibiæ in rectum protentæ ad pedem vsque, accurata proportio. Talis igitur & Ganymedes in cœlo, Ioui nectar iucundius infundit. Non enim ego ab Hebe ministrante potum acceperim. Cùm autem hæc quasi numine quodam correptus Callicratidas exclamaret, Charicles præ vehementi stupore, propemodum diriguit, humidum quendam & manantem in oculis dolorem colliquans. Cæterùm postquam ab admiratione satietas nos auertit, in altero femore maculam conspicimus, vt in veste labem. Cuius deformitatem arguebat reliquus totius marmoris nitor. Itaque ego verisimili coniectura veritatem colligendo, εἰκασίᾳ τοπάζων, φύσιν ᾠμίλουν

τῆ λίθου τὸ βλεπόμενον εἶ-
ναι. παίδος γὰ οὐδὲ τούτων
ὄντων ἔξω. πολλὰ γὰ τοῖς κατ'
ἄκρον εἶναι δυναμένοις καλοῖς,
ἡ τυχὸν παρεμποδίζει. μέλαι-
ναν οὖν ἐπιλῶδαι φυσικήν
τινα κηλῖδα νομίζων, καὶ κα-
τὰ τοῦτο τῆ Πραξιτέλους
ἐθαύμαζον, ὅπι τὸ λίθου τὸ
πυρρόφον, ἐν τοῖς ἥπιον ἐλέγ-
χεσθαι δυναμένοις μέρεσιν
ὑπεκρυψεν. ἡ δὲ παρεσῶσα
παλαιόν ἡμῶν ζάκορος, ἀπ'
ἀρχῆς λόγου καινὴν παρέδωκεν
ἱστορίαν. ἔφη γὰ ἐκ ἀσήμου
γήμους νεανίαν. ἡ δὲ πρᾶξις,
ἀνώνυμον αὐτὸν ἐσήμηνε, πολ-
λάκις ὑποδυομένη τῷ τεμέ-
νει, σὺν δείλαιῳ δαίμονι ἐρα-
σθῆναι τῆς θεᾶς, καὶ παννύ-
χιον αὐτὸν ἐνδιατρίβοντα τῷ
ναῷ, καταρχὰς ἔχειν δεισι-
δαίμονος ἀγιστείας δόκησιν. ἔκ
τε γὰ τῆς ἑωθινῆς κοίτης, πο-
λὺ προλαμβάνων τὸν ὄρ-
θρον, ἐπεφοίτα, καὶ μὴ δίχα
ἄκων ἐξάδιζεν οἴκαδε. τῇ δ'
ὅλῃ ἡμέρᾳ ἀπαυτικρὺ τῆς
θεᾶς καθεζόμενος, ὀρθὰς ἐπ'
αὐτῇ διηνεκῶς τὰς τῶν ὀμ-
μάτων βολὰς ἀπηρείδετο. ἀσήμου
δὲ αὐτῷ ψιθυρισμοῦ, καὶ κλε-
πτομένης λαλιᾶς, ἐρωτικῆς

id quod apparebat, ex na-
turâ lapidis esse existimabã.
Nam neque huiusce modi
rerum casus alieni sunt. Et
ijs quibus summè pulchris
licebat esse, multa fors
impedimenta objcit. Pro-
inde nigrum nævum mar-
moti innatum ratus, etiam
hac parte Praxitelem admi-
rabar, quòd eam lapidis de-
formitatem in ijs partibus
abscondisset quæ minus re-
prehendi possent. At ea quæ
nobis adstabat æditua, novã
incredibilis orationis histo-
riam tradidit. Dixit enim
adolescentem quendam non
obscuro loco natum (nomen
autem taceri fecit actio) cre-
brò ad delubrum hoc ven-
titantem, infœlici quodam
genio impulsum, Deam hãc
amasse, & quia totos plerum-
que dies in templo commo-
rabatur, ab initio religiosæ
sanctimoniæ existimationẽ
obtinuisse. Nam statim à lec-
to matutino, multò auro-
ram præuertens, huc ven-
titabat, ac post solis occasũ
inuitus domum repetebat:
totúmque diem è regione
Deæ sedendo, rectas oculo-
rum faces in ipsam assiduò
defigebat: atque interim ne-
scio quæ secũ susurrabat, cũ-
q; loquelam subriperetur, a-

ἀπεφαίνοντο μέμψεις. ἐπειδὴ ὃ καὶ μικρὰ τὰ πάθοις ἑαυτὸν ἀποβουκολήσαι θελήσειε, πρόσειπὼν, τῇ ὃ βαπτίζῃ τέτρατος ἀστραγάλοις λιθίνης δορκὰς ἀπαιθμήσας, διεπέπαυε τὴν ἐλπίδα. καὶ βαλὼν μὲν ὅτι σκοπῶ, μάλιστα δ' εἴ ποτε τὴν θεὸν αὐτὴν βουλήσειε, μηδενὸς ἀστραγάλου πεσόντος ἴσῳ σχήματι, προσεκύει, τῆς ὀπωρμίας τεύξεσθαι νομίζων. εἰδὼ ὁπόσα φιλεῖ, φαύλως κατὰ τῆς βαπτίζης ῥίπτειν, οἷά τ' ὀπὶ τὸ δυσθνητότερον ἀναστῆναι, ὅλην Κνίδῳ καταρώμενος, ὡς ἐπ' ἀνηκέστῳ συμφορᾷ, ἢ καπνοῦ. καὶ δὲ ὀλίγου σιωπήσας, ἑτέρῳ βόλῳ τὸν πρὶν ἀστοχίαν ἐθεράπευεν. ἤδη ὃ πλέον αὐτῷ τὰ πάθοις ἐρεθιζομένου, τοῖχος ἅπας ἐχαράσσετο, καὶ πᾶς μαλακὴ δένδρου φλοιὸς Ἀφροδίτην καλὴν ἐκύησεν. ἐπρᾶτο δ' ὀξίσου Διὶ Πραξιτέλης. ἢ πᾶν ὅ, τι κειμήλιον εὐπρεπὲς οἶκοι φυλάττοιτο, τοῦτ' ἐν ἀναθήμασι τῇ θεῷ πέρας, αἱ σφοδραὶ τῶν ἐν αὐτῷ πόθων ἐπιτάσεις ἀπενοήθησαν. εὑρέθη ὃ τόλμα τῆς ἐπιθυμίας μαστρόπος. ἤδη γὰρ

matorias peragebat querelas. Et cū vellet affectus illius molestiam paulū lenire, affatus Deam, quatuor talos Libycæ capreæ in mensam denumerando, lusu spem experiebatur. Ac quoties iecerat id quod in endebat, maximè si quando Deā ipsam fœlicioreiactu sortitus erat, nullo talo pari figura cadēte, adorabat eā, sperans se id esse consequuturum quod expetebat. Sin autē, vti solet, malè per mensam iecisset, & tali in peioris ominis partem surrexissent, toti Gnido malè precabatur, quasi ob immedicabilem, funestámq; cladem: & paulò pòst correptis illis, alio iactu priorem errorem emendabat. Iam verò cùm affectus eius magis irritaretur, totus paries insculpebatur, omnisque mollis arboris cortex formosā Venerem prædicabat. Eodem autem in pretio cum Ioue Praxiteles erat. Et quicquid pretiosæ supellectilis domi seruabatur, id in donarium Deæ offerebatur. Postremò, nimia desideriorum vehementia in eo in insaniam versa est: & inuenta est eius cupiditatis mastupatrix audacia. Cùm enim Sol ad Occasum iam inclinaret,

ἐπὶ δύσιν ἡλίου κλίνοντος,

ἠρέμα λαθὼν τὸν παρόντας, ὅπως τὴν θύρας παρεισερρύη. καὶ ἅμα ἀφανὴς ἐνδοτάτω, χθὲς οὐδὲ ἀναπνέων ἐφέρετο. ὡς ἤδη ὦ τῶν ζακόρων ἔξωθεν τὴν θύραν ἐφελκυσαμένων, ἔνθον ὁ καινὸς Ἀγχίσης κατεῖκτο. καὶ τί γὰρ ἀρρήτου νυκτὸς ἐγὼ τόλμαν, ἢ ἄλλος, ἐὰν ἀκριβὲς ὑμῖν διηγοῦμαι; τὰ ἐρωτικῶν περιπλοκῶν ἴχνη ταῦτα μεθ' ἡμέραν ὤφθη, καὶ τὸ στῖλον εἶχεν ἡ θεός, ὧν ἔπαθεν ἔλεγχον. αὐτὸν γέμω τὸν νεανίαν, ὡς ὁ δημώδης ἰσορρεῖ λόγος, ἢ κατὰ πέτρων φασιν, ἢ κατ' πελαγίου κύματος ἐνεχθέντα, παντελῶς ἀφανῆ γενέσθαι. ταῦτα τῆς ζακόρου διηγουμένης, μεταξὺ τοῦ λόγου διαβοήσας, εἶπεν ὁ Χαρικλῆς, ἀκούω τὸ σῆλυ κἀν λίθινον ᾖ, φιλεῖται. πρὸς εἴ τις ἔμψυχον εἶδε τοιοῦτο κάλλος; ἐρ' ὃν ἂν ἡ μία νὺξ τῶν τοῦ Διὸς σκήπτρων ἐπιμάτο; μεσιδιάσας δ' ὁ Καλλικρατίδας, οὐδέπω φησὶν ἴσμεν ὦ Χαρίκλεις, εἰ πολλῶν ἀκουσόμεθα τοιούτων διηγημάτων, ὅταν ἐν Θεσπιαῖς γενώμεθα. νῦν δὲ τὸ τοῦ σὲ ζηλουμένης Ἀφροδίτης ἐναργὲς δεῖγμα, πῶς ἐρασθεὶς τοῦ Χαρικλέους,

sensim ita vt qui aderant non animaduerterent, post ianuã clam irrepsit : & in intima parte stans, vt cerni non posset, ita se tacitus continebat, vt propemodum nõ spiraret. Ædituis autem ianuam foris pro more trahentibus, nouus iste Anchises intus est conclusus. At quid ego arcanæ noctis audaciam accuratiùs vobis exprimam, aut quispiam alius? Amatoriorum amplexuum vestigia hæc postridie cõspecta sunt : & maculã hãc habebat dea, eorum quæ passa erat, indicẽ. Ipsum verò adolescẽtem, vt vulgo fertur, vel de saxis, aiunt, vel in marinos fluctus præcipitẽ datũ, omnino euanuisse. Atq; hæc cũ ministra tẽpli narraret, interea exclamans Charicles, Igitur fœmineũ genus, inquit, etsi sit saxeũ, amatur. Quid autem siquis animatã videret istiusmodi formã? annõ vna nox Iouis sceptris æquiparetur? Subridẽs autẽ Callicratidas, Nõdũ, inquit, scimus Charicles, an multas huiusmodi narrationes audituri simus, siquando Thespias venerimus. Et nunc sanè Veneris illius quam æmularis, manifestum est hoc indicium. Quo pacto, interrogante Charicle,

δλαν πθανῶς μοι ἔδοξε λέγειν ὁ Καλλικρατίδας. ἔφη γὰρ, ὡς ὁ ἐρασθεὶς νεανίας, παντὸς μὲν ὁλῆς λαβόμενος, ὥστ' ὀλίγου τῶ παιδὸς ἔχειν ἐξουσίαν κορεσθῆναι, παιδικῶς τῷ λιθῳ περιστομίλησε, βουληθεὶς οἶδ' ὅτι μηδὲν περὶ δὲν εἶναι τὸ θῆλυ. πολλῶν οὖν ἀκρίτων ἀφυλακτουμένων λόγων, τὸν συμμιγῆ καταπαύσας ἐγὼ θόρυβον, ἄνδρες εἶπον ἑταῖροι, καὶ κοσμον ἔχειν δεῖ ζητήσεως, ὡς εὐσχήμονος ὄντι νόμου παιδείας. ἀπαλλαγέντες οὖν τοῦ ἀτάκτου, καὶ πρὸς τὸ δὲν ἔχούσης φιλονεικίας, ἐν μέρει λόγον τὸν αὐτὸς ἑαυτῶ δόξης, ἑκάτερος ἀποτείναδε. καὶ γὰρ δὲ ἔπω καιρὸς οἴκαδε ἀπιέναι. τῷ δὲ σχολῆ καταχρήσεον εἰς ἱλαρίαν, καὶ μετάτερψεως ὠφελήσει διαμφίλυ πονδίου. ὑπεκστάντες οὖν τοῦ νεὼ, πολὺς γὰρ ὁ κατ' εὐσέβειαν ἐπιφοιτῶν ὄχλος, εἰς ἕν τι τῶν συμποσίων ἀποκλίνωμεν, ὅπως δὶ ἡδέμας ἀκούειν τε, καὶ λέγειν ἅπ' ἴσῃ βουλομένοις, ἐξῇ. μεμνῆσθαι δὲ ὡς ὁ τήμερον πρὸς ἡδέως, ἂν ἔτ' αὖθις ἡμῖν περὶ τῶν ἴσων διοχλήσει. καλῶς ἔδοξα τοῦτα λέγειν. καὶ συγκατανευσάντων, ἐξήειμεν.

admodum verisimiliter dicere Callicratidas visus est mihi. Dixit enim, amatorem illum adolescentem, otio noctis solidæ potitum, ita vt totam istius affectus exatiandi facultatem haberet, quasi cū puero, cohæsisse marmori, cùm vellet nimirum, neque anteriori parte esse fœminā. Multis itaque ábsq; delectu effutitis verbis, compositō illorum tumultu promiscuo, Viri, inquam, amici, modestā insistite disputationem. Etenim decora est eruditionis lex. Sublata igitur hac incōposita, & nullum finem habente contentione, vicissim pro sua vterque sententia, orationem instituite. Nondū enim tempus est ad nauem redeundi, hócque otio vtendum ad hilaritatem, & ad ea studia quæ cum delectatione prodesse possint. Proinde hinc è templo abscedentes (multa enim turba religionis gratia huc ventitat) ad vnum ex conuiuijs accumbamus, vt per otium & cum silentio, & audire, & dicere quæ cuique libet, liceat. Illud autem memineritis, quòd qui hodie victus fuerit, is non ampliùs de ijsdem nobis molestus futurus sit. Visus sum rectè hæc dicere: iisque comprobantibus exiuimus:

ἐγὼ μὲν ἡδόμενος, οὐδεμιᾶς με
μεριζούσης φροντίδος. οἷα δὴ ἐπὶ
συνουσίας, μεγάλων ἐν ἑαυτοῖς
σκέμμασιν ἄνω καὶ κάτω κυκλοῦν-
τες, ὡς περὶ τὰ πρεσβυτικὰς A
ἀγωνιούμενοι πλατανῶσιν; ἐπεὶ
δ' ἥκομεν εἴς τι συμπεπτὲς, καὶ
παλίνσκιον, ἅτε δὴ θέρους ἀνα-
παυτήριον, ἡδὺς εἰπεῖν ὁ τόπος
ἦν, καὶ γὰρ οἱ κατ' κορυφὴν λι- B
γυρὸν ὑπηχοῦσι τέττιγες, ἐν
μέσῳ παῦ δικαστικῶς καθεζό-
μενον, αὐτίκα ἐπ' αὐτῶν ὀρθοῦσι
τὴν Ηλιάσαν ἔχων. προθεὶς δ' C
ἀμφοτέρωσε κλῆρον ὑπὲρ τοῦ,
τίνα χρὴ πρῶτον εἰπεῖν, ἐπει-
δὴ Χαρικλῆς ἐλελόγχει πρό-
τερον, εὐθὺς ἀνάρχεσθαι τοῦ
λόγου διεκελευσάμην. ὁδὲ,
τῇ δεξιᾷ τὸ πρόσωπον ἀναξί- D
ψας, ἡσυχῇ, καὶ μικρὸν ὑπο-
χών, ἄρχεται τῇ δὲ τῇ Σὲ
δέσποινα τῶν ὑπὲρ σοῦ λόγων
Ἀφροδίτη, σὺ ἐοικὸν αἱ ἐμαὶ
δεήσεις καλοῦσιν. ἅπαντι μὲ γὰρ
ἔργῳ, καὶ ἐπιχειρήσει ἰδίας πει- E
θοῦς ὑπισάξης, τελειότατόν
ὄντ'. οἱ δ' ἐρωτικοὶ λόγοι, πει-
θῶσ σου δέονται. σὺ γὰρ αὐ-
τῶν γνησιωτάτη μήτηρ. ἴδε δὴ
γυναιξὶ συμπαρες, ἡ θήλεια.
χάεισαι δ' καὶ τοῖς ἀνδράσι
μένειν ἄρρεσιν, ὡς ἐθελοντὴν ἔσεσθαι.

ego quidem lætus, nulla me
premẽte cura: illi verò cogi-
tabũdi, magnã in animis ſpe-
culationẽ ſurſum ac deorſũ
verſantes, perinde ac ſi de
prioribus partibus apud Pla-
tæas eſſent decertaturi. Poſt-
quã autẽ venimus in dẽſum
& opacũ, pro æſtatis tẽpore,
quietis locũ, Suauis hic loc⁹,
inquiẽs ego, Nã ſupra ver-
ticẽ canorũ reſonãt cicadæ,
in medio more judicis, con-
ſedi, ipſam illam ſuper cilijs
Eliæã præ me ferẽs. Pro-
poſita autẽ vtriſq; ſorte, vtrum
priore loco dicere oporteret:
poſteaquã Charicles priorẽ
locũ ſortitus eſt, continuò vt
orationẽ auſpicaretur, hor-
tatus ſum. Ille verò poſtquã
faciem dextra paululum at-
triuiſſet, ac pauliſper hæſiſ-
ſet, ad hũc modum orditur.
Te domina Venus, te auxi-
liatricẽ mihi pro te dicenti
meæ preces vocant. Nã cui-
cunq; operi, vel tantillã pro-
priæ ſuadelæ inſtillaueris, ab-
ſolutiſſimũ eſſe ſolet. Tum
verò amatorij ſermones tua
opera maguopere indigent:
quorũ es maximè germana
mater. Ades itaq; mulieribus
patrona, tu cùm ſis fœmina.
Largire autem & viris vt
maneant mares quales nati
ſunt. Ego igitur ſtatim
ab initio orationis, pri-
ὦν ἐγὼ ἐν εὐθὺς ἐν ἀρχῇ τοῦ λόγου

πλὴν τῆς μητρὸς, καὶ πάσης
γενέσεως τῆς τόρριζον, ὧν
ἀξιῶ, μάρτυρα ἐπικαλοῦμαι.
λέγω δὲ τὴν ἱερὰν τῶν ὅλων φύ-
σιν. ἣ τὰ πρῶτα πηξαμένη A
στοιχεῖα τοῦ κόσμου, γῆν, ἀέρα,
πῦρ, ὕδωρ, τὴν πρὸς ἄλληλα
τούτων ἐπικράσει παῖν ἐζωογό-
νησεν ἔμψυχον. ἐπισαμένη δ'
ὅτι θνητῆς ἐσομαι ὕλης δημιέρ-
γημα, καὶ βραχὺς χρόνος ὁ B
τοῦ ζῆν ἑκάστῳ καθειμαρται, ἢ
ἑτέρου φθορὰν, ἄλλου γένεσιν
ἐμηχανήσατο, καὶ τῷ θνήσκον-
τι, τὸ πικτόμενον ἀντεμέβησεν, C
ἵνα ταῖς παρ' ἀλλήλων δια-
δοχαῖς εἰς τὸν ἀεὶ χρόνον ζῶ-
μεν. ἐπεὶ δ' ἰδίᾳ ἄπορον ἐξ ἑνός
τι γεννᾶσθαι, διπλοῦν ἐν ἑκάστῳ
φύσιν ἐμηχανήσατο. τοῖς μὲν γὰρ D
ἄρρεσιν, ἰδίους καταβολὰς σπερ-
μάτων χαλεπαμένη, τὸ θῆλυ δ'
ὥσπερ γονῆς τι δοχεῖον ἀποφή-
νασα. κοινὸν οὖν ἀμφοτέρῳ
γένει πόθον ἐγκερασαμένη, συ-
νέζευξεν ἀλλήλοις δεσμὸν ἀ-
νάγκης ὅσον, κατασχάσασα μέ- E
νειν ἐπὶ τῆς οἰκείας φύσεως
ἑκάτερον. καὶ μήτε τὸ θῆλυ
παρὰ φύσιν ἀρρενωθῆναι, μήτε
τἄρρεν ἀσφαλῶς μαλακίζε-
σθαι. διὰ τοῦτ' αἱ σοὶ γυ-
ναῖξὶν ἀνδράσιν ὁμιλίαι, μέχρι

mam omnium matrem, primámq; generationis radicẽ, eorum quæ propono, testem aduoco. Dico autem sacram illam Vniuersorum naturam, quæ primis illis inter se cõglutinatis mundi elementis, terra videlicet, aëre, igne, & aqua, mutua illorum & temperata commixtione, omne procreauit animatum. Deinde sciens nos esse materiæ mortalis opificium, & breue vitæ tempus vnicuique præstitutum, effecit vt vnius interitus, alterius esset ortus, & morienti quod nascitur rependit, vt mutuis successionibus in perpetuum viuamus. Quoniam verò fieri nõ poterat vt ex vno aliquid procrearetur, duplicem in vnoquoque genere naturam effinxit, largitus maribus feminis propriam emissionem, fœminam verò ceu genituræ receptaculum faciens. Communi igitur vtrique generi indito desiderio, illos inter se coniunxit, sancta necessitatis lege præscripta, vt in propriâ natura vterque maneat, nec præter naturam marem fœmina, nec mas fœminam turpiter agat. Atque hoc pacto virorum cum mulieribus cõsuetudines, in hoc vsque tempus, hominũ vitã

δῆμος τὸν ἀνθρώπινον βίον

ἀθανάτοις διαδοχαῖς φυλάττει-
σιν. κἀδὴς αὐὴρ ἀπ' ἀνδρὸς
ἀυχεῖ γηγένθαι. δυοῖν δ' ὀνομά-
τοιν σεβασμίοιν πᾶσα τιμὴ
μήροισιν, ἐξίσου πατρὸς καὶ μη-
τρὸς προπιμωμένων. κατ' ἀρχὰς
μὲν οὖν ἔθ' ἡρωϊκὰ φερόντων ὁ
βίος, καὶ τῶν γειτόνων θεῶν σέ-
βων ἀρετῶν, οἷς ἐνόμισεν ἔθετησεν
ἡ φύσις ἐπειθάρχει. καὶ καθ'
ἡλικίας μὲν γυναιξὶ ζευγνύ-
μενοι, θνητῶν πατέρες ἐγέ-
νοντο τέκνων. κατὰ μικρὸν δ'
ὁ χρόνος ἀπ' ἐκείνου τὸ μεγέ-
θους ἐς τὰς ἡδονὰς καταβαί-
νων ζαράδρα, ξένας ὁδοὺς, καὶ
παρηλλαγμένας ἀπολαύσεων
ἔτεμεν. εἶδέ τις πάντα τολμῶντα
βυθὴν, τῇ φύσιν αὐτῇ παρ-
νόμησε. καί τις ἁρπαστὸς
ὀφθαλμοῖς τὸ ἄῤῥεν εἶδεν ὡς
θῆλυ, δυοῖν θάτερον, ἢ τυ-
φαννικῶς διασκήπτων, ἢ πείσας
παιδύραστος. συνῆλθε δ' εἰς
μίαν κοίτην μία φύσις. αὐτὸν
δ' ἐν ἀλλήλοις ὁρῶντες, οὐθ' ἃ
δρῶσιν, οὐθ' ἃ πάσχουσιν ἠδύνα-
το. κατ' ἐπῶν δέ φασιν ἀρό-
νων πεσόντων, ὀλίγης ἡδονῆς
ἀντιλαβόμενοι μεγάλων
ἀδοξίαν. εἰπεῖν γε μὴν εἰς το-
σοῦτον τυραννικῆς βίας ἡ τόλμα
προέκυψεν, ὡς μέχρι σιδήρου τὴν φύσιν ἐξεσυλήσασα.

succeſſionibus immortalem conſeruant. Nullus vir ex viro ſe natum eſſe gloriatur: A ſed intra duo venerabilia nomina, omnis honor manet, eorum qui ex æquo patrem ac matrem adorant. Initio igitur cùm adhuc heroica ſaperet vita, & vicinam Deo- B rum coleret virtutẽ, legibus à natura conſtitutis obtemperabat. Ac ſeruato ætatis modo, cum mulieribus coniuncti, generoſorum patres fiebant liberorum. Verùm C paulatim tempus ab illa magnitudine ad voluptatis voragines deſcendens, nouas & commutatas fruendi vias aperuit. Deinde, quæ nihil nõ audet voluptas, naturæ legem violauit. Quare aliquis D primus oculis marem conſpexit, tanquam fœminam, duorum alterum, aut tyrannica vi cogens, aut doloſis verbis inducens. Venítque vna in vnum lectum natura: E nec cùm ſe coëuntes conſpicerent, eorum quæ faciebãt, aut patiebãtur, ipſos puduit. Et quod, aiunt, ſemine per ſteriles rupes proiecto, breuem voluptatem magna infamia permutarunt. Dixeris verò tyrannicæ violentiæ audaciam eò vſque eſſe progreſſam, vt iam ſacrilego ferro naturam deprædentur.

τῶν δ' ἀρρένων τὸ ἄρρεν ἐκκε-
γώσαντες, εὗρον ἡδονῆς παιζέλ-
κοντα μέρα. οἱ δ' ἄθλιοι, καὶ
δυσυχεῖς, ἵν' ἐπιπλέον ὦσι
παῖδες, οὐδὲ ἔτι μόνοισιν ἄν-
δρες, ἀμφίβολον αἴνιγμα δι-
πλῆς φύσεως, οὔτ' εἰς ὃ γε-
γόνασι φυλαχθέντες, οὔτ'
ἔχοντες ἐφ' ὃ μετέβησαν. τὸ δ'
ἐν νεότητι παραμεῖναι ἄνδρα,
εἰς γῆρας αὐτὸν μαραίνει πρό-
ωρον. ἅμα γὰρ ἐν παισὶν ἀριθ-
μοῦνται, καὶ γεγενήκασιν, οὐδὲν
ἀνδρῶν μεταλαμβάνοντες. ἕτως ἡ μαρά, καὶ παντὸς κακοῦ
διδάσκαλος δυρὴ, ἄλλων ἀπ'
ἄλλης ἡδονὰς ἀναμοχθοῦντος ἐπι-
νοοῦσα, μέχρι τῆς ὑδρηδόνα
δυσμαθῶς συμφορῶς νόσου κα-
τώλισθεν, ἵνα μηδὲν ἀγνοῇ μέ-
ρος ἀσελγείας. εἰ γὰρ ἐφ' οἷς ἡ
πρόνοια δεσμὸν ἔταξεν, ἡμᾶς
ἕκαστος ἴδρυτο. τοῖς μὲν γυναι-
κῶν ἀν' ὁμιλίας ἠσκούμεθα, καὶ
παντὸς ἀνειδοῦς ὁ βίος ἐκαθάρευεν. ἀμέλει παρὰ τοῖς ἄδην
ἐκ πονηρᾶς διαθέσεως παρα-
χαράξαι δυναμένοις ζώοις, ἄλ-
λεσθαι τῆς φύσεως νομοθεσία
φυλάττει. λέοντες, οὐκ ἐπιμαί-
νονται λέοισιν, ἀλλ' ἡ κατ' καιρὸν Ἀφροδίτη πρὸς τὸ θῆλυ
τῆς ὄρεξιν ἀπτῶν ἐκκαλεῖται.

Et masculo maribus exhausto, superuacaneos voluptatis modos inuenerunt. Miseri autem illi & infœlices, vt eò magis pueri sint, non ampliùs viri manent, ambiguum naturæ duplicis ænigma, cùm neque ad quod nati sunt, conseruentur, neque id, ad quod transiêre, habeant: & flos ille qui in iuuentute permanet, eos in præmaturum senium tabefacit. Simul enim pueris annumerantur, & consenuerunt: nullum virilis ætatis interuallum habentes. Ita scelesta illa, & omnis mali magistra mollities, voluptates impudicas, aliam ex alia, excogitando, in eum morbum, qui neque decorè dici possit, prolapsa est, vt nullam obscœnitatis partem ignoraret. Quòd si in ijs, de quibus Prouidentia legem sanciuit, vnusquisque nostrûm sese firmaret, mulierum congressu contenti essemus: & ab omni probro pura foret vita. Certè inter ea animantia, quæ nihil ex mala affectione deprauare possunt, illibata naturæ lex custoditur. Leones non insaniunt in leones, sed venus tempestiua, libidinem eorum in fœminam excitat.

ταῦρος ἀγελαίοις βουσὶν ὁμιλεῖται, καὶ κριὸς ὅλῳ τῷ ποίμνῃ ἄρρενος πλησιάσας θήλεια. τί δ', οὐ συῶν μὲν ὗες μετὰ δώκοισι κάπρου, λυκαίναι δ' ὀμιλοῦσι λύκοις; καθόλου δ' εἰπεῖν, ἀθ' οἱ ἀέρια ῥιζοῦντες ὄρνεις, ἀθ' ὅσα ἐν ὑγρῷ καθ' ὕδατος εἴληχε λῆξιν. ἀλλ' ἀδ' ἐπὶ γῆς τι ζῶον, ἄρρενος ὁμιλίας ἐπωρέχθη, μένει δ' ἀκίνητα τῆς προνοίας τὰ δόγματα. ὑμεῖς δ' ὦ μάτην ἐπὶ τῷ φρονεῖν εὐλογοῦμενοι, σμῆνος ὡς ἀληθῶς φαῦλον ἀνθρωποι, τίνι κάμηνόσῳ παραπεμπόμενοι, ὅπῃ τ' κατ' ἀλλήλων ὕβριν ἠρέθισθε; τίνα τῆς ψυχῆς τυφλὴν ἀκαθησίαν κατασχόντες, ἀμφοῖν ἡσυχάκατε, φεύγοντες μὲν διώκειν ἔδει, καὶ διώκοντες ἀφ' ὧν ἔδει φεύγειν; καὶ καθ' ἕνα τοιαῦτα ζηλοῦν πάντων ἐλομένων, οὐδὲ εἷς ἔσαι. ἀλλὰ γὰρ ἐνταῦθα τοῖς σωκρατικοῖς καὶ ὁ θαυμασὸς ἀπαφύεται λόγος, ὑφ' οὗ παιδικὴ μὲν ἀκοὴ, τελείων ἐνδεεῖς λογισμῶν φαιγακίζον. τὸ δ' ἤδη κατ' φρόνησιν ἐς ἀκρον ἔχον, ὃκ ἂν ἁλοίη διώκεται. ψυχὴ γὰρ ἔρωτα πλάττουσι, καὶ τὸ τοῦ σώματος

Taurus armenti dux cum bobus miscetur: & Aries totum gregem masculo implet semine. Quid autem? annon suum cubilia sectantur apri, lupas autem ineunt lupi? Et vt in summa dicam, neque quæ aërem perstrepunt aues, neque quæ humidam aquæ sortita sunt mansionem, neque etiam aliquod in terris animal congressum maris appetit, sed manent inter ea immota Prouidētiæ decreta. Vos verò homines qui frustra nomine sapientiæ bene auditis, animal reuera malū, quonam nouo morbo delinquentes in mutuum flagitium prouocati estis? Quonam animi cæco stupore effuso, adeò vtraque aberratis à via, ea fugientes quæ sectari, & sectantes ea quæ fugere oportebat? Quæ si quisque singulatim imitari velit, ne vnus quidem superierit. Atenim hîc Socraticis præclara illa renascitur oratio, qua pueriles aures, perfectis ratiocinandi viribus adhuc carentes, decipiuntur. Illud autem quod iam per prudentiam ad summum euasit, subduci facilè nequit. Animi enim amorem quendam comminiscuntur, & cùm corporis pulchritudinem amare vereantur, ἔνυλον αἰδούμενοι φιλεῖν,

virtutis

ἀρετῆς καλέσιν αὐτὸν ἐραστάς.
ἐφ' οἷς μοι πολλάκις καγχάζειν
ἐπέρχεται. τί γὰρ παθόντες ὦ σεμνοὶ φιλόσοφοι, τὸ μὴ ἥδη μακρῷ χρόνῳ δεδωκὸς ἑαυτὸν πεῖραν ὁποῖόν ἐστιν, ᾧ πολιὰ προσοικοῦσα, καὶ γῆρας ἀρετὴν μαρτυρεῖ, δι' ὀλιγωρίας παρεμπέπτωτε. πᾶς γὰρ ὁ σοφὸς ἔρως ὅτι τὸ νέον ἐπόψονται, μηδέπω τῶν λογισμῶν ἐν αὐτῷ τοῖς ἃ βασανοῦνται κείσαις ἐχόντων. ἢ νόμος ἐστὶ, πᾶσαν μὲν ἀμορφίαν πονηρίας εἶναι κατάκριτον, οὐδὲ δ' ὡς ἀγαθὸν ἐπαινεῖσθαι τὸ καλόν. ἀλλά τοι καὶ τὸ μέγαν ἀληθείας προφήτην Ὅμηρον,

Εἶδος, τίς ἀλιθρότερος πέλει ἀνήρ;
Ἀλλὰ θεὸς μορφὴν ἔπεσι στέφει. οἱ δέ τ' ἐς αὐτὸν
Τερπόμενοι λεύσσουσιν, ὅδι' ἀσφαλέως ἀγορεύει,
Αἰδοῖ μειλιχίῃ. μετὰ δ' ἔρπει ἀγερώχοισιν.
Ἐρχόμενον δ' αὐτὰ ἄγυ, θεὸν ὡς εἰσορόωσι.

καὶ πάλιν εἶπέ που λέγων,

Οὐκ ἄρα σοί γ' ὅπι εἶδος, καὶ φρένες ἦσαν.

Ἀμείλῃ τῷ καλῷ Νιρέως ὁ σοφὸς Ὀδυσσεὺς πλὴν ὀπιθεῖ-

virtutis sese vocant amatores: ob quæ mihi sæpe accidit vt in cachinnos erumpam. Quare ô venerandi philosophi, quod iam longo tempore sui experimentum præbuit, quale sit, cui canities conueniens, & senectus virtutis dat testimonium, per negligentiam dimittitis? omnis autẽ præclarus ille amor in iuuenem concitatur, cùm vis ratiocinandi nondum habeat ad quæ iudiciũ conuertat? An lex hæc est, vt omnis quidem deformitas prauitatis damnetur, quod verò pulchrum est, id statim tanquam bonum laudetur? At iuxta magnum illum veritatis interpretem Homerum,

Alius pulchro minùs enitet ore,
At formam eloquio Deus ornat, eúmque tuentur
Leti omnes: suaui intrepidùs commixta pudore,
Hic fatur, medióque in cœtu præstat honore.
Pérque vrbem aspiciunt gradientem numinis instar.

Rursum alibi dixit.

At tibi formoso sub corpore nulla fuit mens.

Certè formoso illo Nireo cordatus Vlysses magis lau-

του. πῶς οὖν φρονήσεως μὴν, ἢ δικαιοσύνης, τῶν τε λοιπῶν ἀρετῶν, καὶ τελείοις ἀνδράσι συγκλῆρον εἰληχυῖα τάξιν, ὑδεὶς ἔρως ἐνδέχεται τὸ δ' ἐν παισὶ καλλιστα ὀξύτατας ὁρμὰς παθῶν ἐγείρει; παῖν χρὴ ἐρᾶν ἔδει φασὶ διὰ Λυσίαν ὦ Πλάτων, ὃν ἐφοιδωκεν, ἢ τὴν ἀρετὴ τιλεῖν Αλκιβιάδου εἰκὸς ἦν, ὅτι ἠκρωτηριαζε τὰ θεῶν ἀγαλματα, ἢ τὴν ἐν Ελευσῖνι τελετὴν αἱ παρὰ ποτὸν ἐκφορχοῦνται φωναί. τις ἐρασὴς ὁμολογεῖ ἡγεῖσθαι, φρουδιδομένων Αθηνῶν, ἢ Δεκελείας ἐπτειχίζομένης, καὶ βίου τυραννίδα βλέποντος, δὴ ἀλλ' ἐμοὶ οὐδεπω κατὰ τὸν ἱερὸν Πλάτωνα παῖς ὢν ἐμπέπλατο, πᾶσιν ἐπέραζος ἦν. μεταβὰς δ' ἀπὸ τῶ παιδὸς εἰς τὸν ἄνδρα, καθ' ἣν ἡλικίαν ἡ τέως ἀτελὴς φρόνησις ὁλοκληρον εἶχε τὸ λογισμὸν, ὑπὸ πάντων ἐμισεῖτο. τι δὴ παθεσιν αἰσχροῖς ὀνόμασιν ἐπιγεγραφοντες αὐδῶ, ψυχῆς ἀρετὴν λέγοισι τὴν τῶ σωματος εὐπρέπειαν, οἱ φιλοῦσι μᾶλλον, ἢ φιλόσοφοι; καὶ ταῦτα μὴν ἡμῖν ὑπὲρ τῶ μὴ δοκεῖν ἐπισημων ἀνδρῶν φιλαπεχθημόνως μεμνῆσθαι,

datur. Quo pacto igitur ſapiẽtiæ quidẽ, aut iuſtitiæ, cęterarúmq; virtutũ, quæ cum perfectis viris cõſortẽ nactæ ſũt ordinẽ, nullꝰ amor inceſſit, illa verò quę pueris ineſt forma vehemẽtiſſimos affectuũ impetꝰ excitat? Prorſus igitur Phędrũ ô Plato amare oportebat propter Lyſiam, quem prodidit: aut Alcibiadis virtutẽ diligere par erat, quia Deorum ſtatuas mutilabat, & in ſacris Eleuſinijs inter potandum voces myſteria produnt. Quis confitetur ſe amatorem factum eſſe, cùm Athenæ proderentur, & Decelia muris cingeretur, & vitæ tyrannidem videret? At donec quidẽ barba nondum, iuxta ſacrum illum Platonem, obſitus erat, omnibus fuit amabilis. Sed poſtquam à puero in virum trãſiit, qua ætate intellectus, qui hactenus fuerat imperfectus, integrã ratiocinandi vim obtinebat, ab omnibus odio habebatur. Quid igitur turpibus affectibus vocabulorũ inſcribẽtes verecundiã, animi virtutẽ appellant corporis elegãtiã, iuuenũ iſti amatores magis quã ſapiẽtiæ? Atq; hæc quidẽ à nobis dicta ſufficiant, ne clarorũ virorũ nimis inuidioſè mentionem facere videamur. Parumper ἐπὶ τοσοῦτον εἰρήσθω. μικρὸν

δ' ἀπὸ τῆς ἄγαν σπουδῆς ἐπὶ τὴν ὑμετέραν ὦ Καλλικρατίδα καταβὰς ἡδονὴν, ἐπιδείξω παιδικῆς χρήσεως πολὺ τὴν γυναικείαν ἀμείνω. καὶ τοῦτ' A πρῶτον, ἐγὼ πᾶσαν ἀπόλαυσιν ἡγοῦμαι τερπνοτέραν εἶναι, τὴν χρονιωτέραν. ὀξεῖα γὰρ ἡδονὴ παραπίπτουσα, φθείρει πρὶν ἢ γνωσθῆναι πεπαυμένη. τὸ δ' εὐφραῖνον, ἐν τῷ παρέλκοντι κρεῖττον, ὡς εἴπερ ἦν βίου μακρὰς προθεσμίας ἡ μικρολόγος ἡμῖν ἐπέκλωσε μοῖρα, ἦν C τὸ παῖν ἐμοὶ διηνεκὴς ὑγίεια, μηδεμιᾶς λύπης τὴν διάνοιαν ἐνευρυθμίσης. ἑορτὴν γὰρ ἂν, ἦν παντηγυρίσειν τὸν ὅλον χρόνον ἡγοῦμαι. ἀλλ' ἐπεὶ τῶν μειζόνων ἀγαθῶν ὁ βάσκανος δαίμων ἐνεμέσησεν, ἔνεστι τοῖς παροῦσιν ἥδιστα τὰ παρέλκοντα. γυνὴ μὲν οὖν ἀπὸ παρθένου μέχρις ἡλικίας μέσης, πρὶν ἢ τελέως τὴν ἑκάστου ῥυτίδα τοῦ γήρως ἐπιδεῖξαι, συνάγκαλον αἰδοῦσιν ὁμίλημα. κἂν παρέλθῃ τὰ τῆς ὥρας, ὅμως ἡ ἐμπειρία ἔχει τι λέξαι τῶν νέων σοφώτερον. εἰ δ' εἴκοσιν ἐτῶν ἀποπειρῶν παῖδά τις, αὐτὸς ἔμοιγε δοκεῖ παχηπᾶν, ἀμφίβολον Ἀφροδίτην μεταδιώκων. autē à vehementiori ſtudio, ad veſtram Callicratida, voluptatem deſcendens, oſtendā puerorū cōſuetudine muliebrē multò eſſe potiorē. Ac primū, omnem ego delectationem cēſeo iucūdiorē eſſe, quæ diuturnior eſt: ſiquidem voluptas quæ celerrimè præteruolat, priuſquam ſenſū percipiatur, deſinit. Id verò quod oblectat eo præſtātius, quò magis abūdat. Vtinā & vitæ longos terminos parca illa Parca nobis præfiniuiſſet, totúmque hoc ſpatiū perpetua eſſet ſanitas, quæ mentis edaci moleſtia vacaret. Nam quaſi feſtum, & celebritatem aliquam totum hoc tempus duceremus. Verùm poſtquā malignus dæmon maiora bona nobis inuidit, in præſentibus vtique rebus, dulciſſima illa ſunt quæ protrahuntur. Itaque mulier à virginitate ad mediam vſque ætatem, priuſquam extrema illa ſenectutis ruga incurſet, viris amplexu digna eſt conſuetudo, ac quanuis præterierit venuſtas, experientia tamen habet aliquid dictu ſapientius quàm iuuenes. At verò ſiquis puerū viginti annorū aggrediatur, is mihi affectione pathica laborare videtur, ambiguā venerē ſectādo. Nā & duri ſūt membrorū σκληροὶ γὰρ οἱ τῶν μελῶν

ἀπανθρωπεύτους ὄγκοι. καὶ βαρὺ μὲν αὐτὸ τὸ πάλαι μαλακὸν πυκνὸν ἐν ἰούλοις τὸ γένειον. οἱ δ' ὑφυεῖς μικροὶ θριξίν, ὡσανεὶ ῥυπῶντες. ἀλλ' ὅτι τούτων ἀφανέστερα, τοῖς πεπειρακόσιν ἡμῶν εἰδέναι παείημι. γυναικὶ δ' ἀεὶ πᾶσι, καὶ τῷ χρώματος ὑπολάμπει χάρις, καὶ δασυλείῃ μὲν ἀπὸ τῶν βοστρύχων τῆς κεφαλῆς ἕλικες, ὑακίνθοις τὸ καλὸν ἀνθοῦσιν ὅμοια πορφύεσσιτες. οἰμωγὴ, ὑπωμότοι κέχυνται, μεταφρένων κόσμος. οἱ δὲ, παρ' ὦτα, καὶ κροτάφοις, πολὺ τῶν ἐν λειμῶνι οὐλότεροι σελίνων. τὸ δ' ἄλλο σῶμα, μικρὸν ἀκμὴν πεῖρος ἀυταῖς ὑποφυομένης, ἠλέκτρου φασὶν, ἢ σιδωνίας ὑέλου διαφεγγέστερον ἀπαστράπτει. τί δ' ἐγὼ τῶν ἡδονῶν καὶ ταῖς ἀντιπαθείαις μεταδωκτέον, ἐπειδὰν ἥδιστον τοῖς διατεθεῖσιν οἱ πάσχοντες εὐφραίνωνται; χαῖρον γὰρ οὐ κατὰ ταυτὰ τοῖς ἀλόγοις ζώοις τὰς μονήρεις διατριβὰς ἀσμενίζομεν, ἀλλὰ πως φιλεταίρῳ κοινωνίᾳ συζυγόντες, ἡδέως πάντα ἀγαθὰ σὺν ἀλλήλοις ἠρόμεθα, καὶ τὰ δυσχερῆ κουφότερα μετ' ἀλλήλων. οὕτω εὑρέθη βράπεζα κοινὴ, καὶ φιλίας μεσίτην

thori iã adulti & viriles, atq; asperum quidẽ, pro eo quod molle fuit olim, obsitũ crebra lanugine mentum, & femora pilis pullulantia quasi squallerent. Quæ verò sunt his occultiora, vobis, qui periculum eius rei feciſtis, cognoscenda relinquo. In omni autem muliere, semper coloris resplendet gratia, & largæ cirrorum capitis texturæ, perinde ac pulchrè florentes hyacinthi, nigricãtes, aliæ quidem per tergũ effunduntur, scapularũ decus, aliæ verò secundum aures, & tempora, multò quàm in pratis apium est, crispiores. Reliquum verò corpus, ne minimo quidẽ ipsis subnascente pilo, Electro, vt aiunt, aut vitro Sidonio lucidius effulget. Cur autem non & mutuos voluptatũ affectus persequar quãdoquidẽ ex æquo cum ijs qui agendo afficiuntur, patientes quoque oblectantur? Ferè enim non vt bruta animantia, solitarias commorationes amamꝰ, sed amica sòcietate coniuncti, & quę bona sunt, inter nos mutuo iucundiora, & aduersa, inter nos mutuo leuiora ducimus. Vnde & inuenta est mensa communis, & apposita amicitiæ mediatrice illa, debitam ventri voluptatem ad-

βράπεζαν παρεθέμενοι, χαρὲ

τῷ ὀφειλομένῳ ἀπομεμβώμεθα
ἀπόλαυσιν, ἢ μοιοι τ' θάσιον,
εἰ τύχοι, πίνοντες οἶνον, κὰδὲ καθ'
αὐτὸν τ' πολυτελῶν ταμπλάκ-
μωσι σιτίων, ἀλλὰ δοκεῖ τερ-
πνὸν ἑκάστῳ τὸ μετ' ἄλλων. καὶ
τὰς ἡδονὰς κοινωσαμένοις μᾶλ-
λον, ζυφραινόμεθα. αἱ μὲ γὰρ
γυναικεῖαι συνόδοι, τ' ἀπολαύ-
σεως ἀντίδοσιν ὁμοίαν ἔχουσιν.
ἀλλήλαις γὰρ ἥκιστα διαφέντες,
ἡδέως ἀπολλάττῃ, εἰκὸς μὴ δι-
καστὴ τρισὶ σοφοῖς τεκτόνων, ὅτι
ἡ θήλεια τέρψις ὅλῃ μοίρᾳ
πλεονεκτεῖ τ' ἀρρένων. καλὸν δὲ
οἶμαι μὴ φιλαύτως ἀπολαῦ-
σαι θελήσαντας, ὅπως ἰδιά τι
χρηστὸν ἀποίσον σκοπεῖν, ὅλως
παρὰ τὰ λαμβάνοντας ἡδονὴν,
ἀλλ' ἐκεῖνο μετεισαμένους, ἃ τυ-
χάνουσιν αὐτὰ παρέχειν ὅμοια.
τοῦτο δ' ἂν αὖ ὅτι παίδων εἴ-
ποι τις, οὐχ οὕτω μεμηνεν. ἀλλ'
ὅμ', διαθεὶς ἢ νομίζῃ ποτὲ ταῦ-
τα, τὴν ἡδονὴν λέγειν ἕτερον λα-
βὼν, ἀπέρχεται. τῷ δ' ὑβρι-
σμένῳ, κατ' ἀρχὰς μὲ ὀδύναι, καὶ
δάκρυα. μικρὸν δ' ὕστερον χρόνου
τῆς ἀλγηδόνος χαλασθείσης,
πλέον ὡς φασιν ἡδὲν αὖ ὀχλή-
σεως. ἡδονὴ δ' ἐπισωῦ. εἰ δ'
δεῖ τι καὶ πρεσβύτερον εἰπεῖν,
δεῖ δ' ὡς Ἀφροδίτης τερψει,

metimur, non ſoli Thaſium, ſi contingat, bibẽtes vinum, neque ſingũli per ſe precioſis cibis nos implentes, ſed illud videtur delectabile, quo quiſque cum alio fruitur. Ac voluptatibus inter nos communicatis, maiori lætitia afficimur. Illi igitur cum mulieribus congreſſus ſimilẽ delectationis permutationẽ habẽt. Nã illi ſeſe mutuo æqualiter afficiẽtes, maiori cũ voluptate digrediũtur: niſi Tireſiæ iudici eſt attẽdendum, quòd videlicet muliebris delectatio, tota parte maſculã ſuperat. Honeſtũ autem eſſe arbitror, nõ nimio ſui amore frui volẽdo, quo pacto priuatim aliquid commodi auferãt, ſpectare, totã ab aliquo voluptatẽ accipientes, ſed illo, quod percipiunt diuiſo, ſimilia retribuere. Atqui nemo adeò inſanus eſt, qui hoc de pueris poſſit dicere. Sed alter quidẽ affect⁹, quocũq; tãdẽ modo hæc exiſtimat, eximia voluptate percepta abit: illi verò qui cõtumeliã hãc paſſ⁹ eſt, principio quidẽ dolores & lachrymæ oboriuntur, verùm vbi per tempus paulũ remiſit, nequaquam vt aiũt maiorẽ moleſtiã intuleris: voluptas autẽ ne vlla quidẽ eſt. Quòd ſi aliquid etiã curioſi⁹ oportet dicere, oportet autẽ in Veneris delubro,

γυναικὶ μᾶλλον ὦ Καλλιχρατίδα, καὶ παιδικώτερον χαίρειν, ἔξεστιν εὐφραίνεσθαι, δισσαῖς ἀπολαύσεως ὁδοὺς ἀνοίξαντα. τὸ δ' ἄρρεν, οὐδενὶ τρόπῳ χαίρειν τέρπειν ἀπόλαυσιν. ἂς εἰ μὲν ἡμῖν ἀρέσκειν δύναται, πρὸς ἀλλήλους ἢ ἡμεῖς ἀποτειχισώμεθα. εἰδὲ τοῖς ἄρρεσιν εὐπρεπεῖς αἱ μὴ ἀρρένων ὁμιλίαι, πρὸς τὸ λοιπὸν ἐρᾶτωσαν ἀλλήλων καὶ γυναῖκες. ἄγε νῦν ὦ νεώτερε χρόνε, καὶ τὰ ξένων ἡδονῶν νομοθέτα, καινὰς ὁδοὺς ἄρρενος βυθῆς ἐπινοήσας, χαίρουσι τῷ ἴσῳ ἄρσεσιν καὶ γυναιξίν. ἀλλήλαις ὁμιλησάτωσαν, ὡς ἄνδρες. ἀσελγῶν δ' ὀργάνων ὑποζυγωσάμεναι τέχνασμα, ἀπόρων τερέτισον αἴνιγμα, κοιμαδωδὸς γυνὴ μὴ γυναικὸς, ὡς ἀνὴρ. τὸ δ' εἰς ἀχόλιῳ ἀπαίσιος ἦκον ὄνομα, αἰσχύνομαι κἀγὼ λέγειν, τὰ τειβακῆς ἀσελγείας, ἀνέδην πομπευέτω. πᾶσα δὲ ἡμῶν ἡ γυναικωνῖτις, ἔστω φιλανὶς, ἀνδρογυνὰς ἔρωτας ἀσχημονοῦσα. καὶ πόσῳ χρεῖττον εἰς ἄρρενα βυθὸν βιάζεσθαι γυναῖκα, ἢ τὸ ἡνδρωμένον ἀνδρῶν, εἰς γυναῖκα θηλύνεσθαι. τοιαῦτα συντόνως μεταξὺ παιζομένου ὁ Χαρικλῆς ἐπαύ-

muliere licet Callicratida, pueri modo vtēdo delectari, aperta illius fruendæ duplici via. Nullo enim modo masculus muliebrem voluptatē præbet. Quare siquidem & vobis placere possunt mulieres, nos alij in alios munitionem extruamus. Si verò masculos cum masculis cōgredi decet, mulieres quoque sese mutuo in posterum ament. Age nunc ô iunior ætas, & nouarum voluptatum legislatrix, posteaquā nouas masculæ mollitiei vias excogitasti, parem quoq; mulieribꝰ largire potestatem. Congrediantur & illę inter se, quemadmodum viri: cōmisso autē lasciuorum instrumentorum machinamento, prodigioso seminis expertium ænigmate mulier cum muliere concumbat, vt vir. Et quod in aurē rarò venit vocabulum, pudet etiam dicere, illiꝰ Tribadum obscœnitatis, impudenter agitetur. Omne verò gynæceum nostrum, sit Phlænis, semimares quosdam amores turpiter vsurpans. Et quanto melius est in masculam libidinem cogi mulierē, quàm generosum illum virorum animum in mulierem effœminari? Talia cū magna contentione, inter dicendum indignatus, postquam dixisset Charicles finem fecit,

σατο, δεινόν τι καὶ ἀηδιῶδες ἐν τοῖς ὄμμασιν ὑποβλέπων. ἐφκει δέ μοι καὶ καθαρσίῳ χρῆσθαι πρὸς τοὺς παιδικοὺς ἔρωτας. ἐγὼ δ', ἅτε δυσχερῶς μειδιάσας, καὶ πρὸς τ' Ἀθηναῖον ἠρέμα τὼ ὀφθαλμὼ παραβαλὼν, παῦε, ἦν δ' ἐγώ, καὶ γέλωτος ὦ Καλλικρατίδα, δικαστὴς καθεδεῖσθαι προσδοκήσας, ἐκ οἵας ὅπως ὑπὸ τ' Χαεικλέους δεινότητος ἐπὶ σπουδαιότερον ἦγμαι. σχεδὸν γὰρ ὡς ἐν Ἀρείῳ πάγῳ πεφόβημαι καὶ πυρκαϊᾶς, ἢ νὴ Δία φαρμάκων ἀγωνιζόμενος, οὕτω σφόδρα ἐπαθήνατο. καιρὸς ἔν γ' ὁ νῦν, εἰ ποτὲ καὶ πρότερον, ἀπαντῆν σε ταῖς Ἀθήναις. Περικλέης δὴ πείθω, καὶ τῶν δέκα ῥητόρων τὰς Μακεδόσιν αὐθαδιζομένας γλώσσας, ἑνὶ τῷ σῷ λόγῳ διατεῖλαι, μιᾶς τῶν ἐν πυκνὶ δημηγορεῖν ἀναμνήσαντι. μικρὸν οὖν ὑπισχνεῖτο ὁ Καλλικρατίδας, ἐφκει δ' ἀπὸ τοῦ προσώπου μοι τεκμαιρομένῳ, καὶ λίαν ἀγωνίας μεστὸς εἶναι, λόγων ἀμοιβαίων ἀναρχεται. εἰ γυναιξὶν ἐκκλησία, καὶ δικαστήρια, καὶ πολιτικῶν πραγμάτων ἁπάντων μετουσία, γραπτὸς ἂν, ἢ προστάτης ἐλεγειοτόνησε, καὶ σε χαλκᾶν ἀνδριάντων ἐν ταῖς

horrendum & ferinum oculis intuens. Videbatur autem mihi & expiatione vti cõtra masculos amores. Ego verò tacitè suspicans & sensim oculos in Athenienſem conijciens: lusus, inquam, & risus, Callicratida, iudicem consedisse me arbitratus, nescio quo pacto Chariclis vehementia ad seriascogitationes adductus sum. Propemodum enim quasi in Areopago de cæde, atque incendio, aut per Iouem etiam de veneficio lis esset, animo fuit supra modum commoto. Tempus igitur, si vnquam antea fuit, nunc maximè est, vt Athenas repetas: Periclis autem suadelam, & decem illorum rhetorum linguas cõtra Macedonas armatas, vnica tua oratione exerceas, actionum earum quæ in Pnyce haberi cõsueuerunt, vnam aliquam recordando. Postquã igitur paulũ hæsisset Callicratidas (videbatur autem mihi ex facie conijcienti, contentionis esse plenus) aduersariam orationẽ orditur. Si mulieribꝰ, inquit, concionum, & fori, cæterarúmq; ciuilium rerum concessa esset cõmunicatio, dux & præses illarum creatus fuisses: ac te statuis æneis per fora passim positis, Charicles, cohonestarent. ἀγοραῖς ὦ Χαεικλεις ἐπιμων.

χεδὸν γὰρ ἢ ὑπὲρ αὐτῶν περὶ αὐτῶν, ὁπόσα προσῆκεν κατὰ σοφίαν ἐδόκουν, εἰ τις αὐτοῖς τὸν τοῦ λέγειν ἔχουσαν ἐφῆκεν. οὕτω μὴ ἀνοήτως ἂν εἶπον. οὐχ ἧττον Σπαρτιάτας ἀνθωπλισάμην Τελέσιλλα, διὰ ἣν ἐν Ἄργει θεὸς ἀριθμεῖται γυναικῶν Ἄρης. ἀλλὰ τὸ μελιχρὸν αὐχήμα Λεσβίων Σαπφὼ, καὶ ἡ τῆς Πυθαγορείου σοφίας συγκάτοχος Θεανώ. τάχα δ' οὐδὲ Περικλῆς οὕτως Ἀσπασίᾳ συνηγόρησεν. ἀλλ' ἐπειδήπερ ἄνωθεν πρέπει ἄρρενας ὑπὲρ θηλειῶν λέγειν, ἐπιτρέπωμεν καὶ ἄνδρες ὑπὲρ ἀνδρῶν. σὺ δ' ἵλεως Ἀφροδίτη γένοιο. καὶ γὰρ ἡμεῖς τὸν ἔρωτα τιμῶμεν. ἐγὼ μὲν οὖν ἐνόμιζον ἄχρι παιδιᾶς, ἱλαρᾶς τινὸς ἕνεκα ἡμῶν προκόψαι. ἐπεὶ δὲ οἱ περὶ τούτου λόγοι καὶ φιλοσοφεῖν ὑπὲρ γυναικῶν ἐπενοήθησαν, ἀσμένως τὴν ἀφορμὴν ἥρπακα. μόνος γὰρ ὁ ἀρρεν ἔρως κοινὸν ἀρετῆς, καὶ ἡδονῆς ὄντ' ἔχον. εὐξαίμην γὰρ ἄν, εἰ θέμις ἦν ἐν ἀνθρώποις, τὸν ἐπικοῦρον ποτὲ τῶν Σωκρατικῶν λόγων πλατανίστου, Ἀκαδημίας καὶ Λυκείου δένδρον εὐτυχέστερον, ἐγγὺς ἡμῶν ἐκφῦναι, πτερυγίαν ἔχον ἢ Φαίδρου προσανάκλισιν λιβάδος,

Fermè enim ne ipsæ quidem prò se ipsis, quæcunque sapientia præcellere videntur, siquis ipsis dicendi potestatem permitteret, cum tanta contentione dicerent. Non illa quæ contra Spartanos armata processit Telesilla, propter quam Mars inter mulierum Deos numeratur Argis. Non mellita illa, qua se Lesbus iactat Sappho, & Pythagoricæ doctrinæ filia Theano, fortassis neque Pericles ita Aspasiæ patrocinatus esset. At liquidem mares decet pro fœminis dicere, dicamus & viri pro viris. Tu verò propitia Venus esto. Etenim nos tuum Amorem veneramur. Ego certè putabam, iucundam hanc disputationem nostram ad iocum vsque esse proceſſuram. Quia verò animaduerti istius orationem pro mulieribus etiam philosophari, libenter occasionem hanc arripui. Solus enim masculus amor, commune virtutis, ac voluptatis est opus. Optarim autem, si id fieri posset, & platanum illam, quæ Socraticos olim sermones auscultauit, arborem Academia & Lyceo fœliciorem, prope nos stare, natam vbi Phædri fuit accubitus.

ὅσπερ ὁ ἱερὸς εἶπεν ἀνὴρ, πλείστων ἀληθέστερος χαρίτων. αὐτὴ τάχα αὖ ὥσπερ ἡ ἐν Δωδώνῃ φηγὸς ἐκ τῶν ὀρεσδάμνων ἱερὰν ἀπορρήξασα φωνὴν, τὸν παιδικοὺς ἐυφήμησεν ἔρωτας, ἐπὶ τῷ καλῷ μεμνημένη Φαίδρου. πολλὴ ἐπὶ τῷδ' ἀμήχανον, ἢ γὰρ πολλὰ μεταξὺ οὔρεά τε σκιόεντα, θαλάσσαί τε ἠχήεσσαι, ξένοι τε ἐπ' ἀλλοτρίας γῆς ἀπειλείμμεθα, κἀ πλεονέκτημα Χαρικλέους ἐστὶν ἡ Κνίδος. ὅμως πάλιν δὲ ὑμᾶς δώσομεν, εἰ ἐθέλοντες ὄκνῳ. μόνον ἡμῖν σὺ δάμασον ἐραστὰ, καὶ εἴκαιε, φιλίας ἐυγνώμων, ἱκέτευσον μυστικὸν ἔρωτα, ὃ κακὸν νήπιον, ὁποῖα ζωγράφων παίζουσι χεῖρες, ὃν ὁ πρωτόπαππος ἐγκύμονα ἔσχεν ἀρχὴν, τέλειον οὐδὲ τελθέντα. σὺ γὰρ ἐξ ἀφανοῦς καὶ κεχυμένης ἀμορφίας τὸ παῦ ἐμόρφωσας. ὥσπερ οὖν ὅλον κόσμου τάφον τινὰ κοινὸν ἀφελὼν τὸ περικείμενον χάος, ἐκεῖνο μὲν ἐς ἑκάστου ταρτάρου μυχοὺς ἐφυγάδευσας, ἔνθα ὡς ἀληθῶς σιδήρειαί τε πύλαι, καὶ χάλκεος οὐδὸς, ὅπως ὥσπερ ἀῤῥήκτου δεσμὸν φρουρᾶς, τῆς ἔμπαλιν ὁδοῦ εἴργωσι. λαμπρῷ δ' φησὶ τῷ αὐγῇ νύκτα πεπάσας,

quemadmodum sacer ille vir dixit, gratia præditus plurima. Fortassis ipsa quoque, vt fagus illa Dodonea, ex ramis sacram rumpens vocem, puerorum amores prædicaret, memor adhuc formosi illius Phædri: Verùm quia fieri illud non potest, Nam quàm multi medij, inter vtrosque, Montes vmbrosi, & resonantes æquoris vndæ: hospitésque in terra aliena relicti sumus, magnúmque Charicli momentum affert Gnidus: veritatem tamen metu victi non prodemus. Tu modò nobis ætherie Deus, in tempore assiste, amicitiæ fautor, & arcanorũ sacerdos Cupido, nequaquam prauus infans, qualem pictorum manus iocando fingunt, sed quem primario semine Principium procreauit, perfectum protinus editum. Tu enim ex obscura, atque confusa deformitate, Vniuersum hoc formasti. Proinde sublato, tanquam communi totius mundi sepulchro, circunfuso illo chao, illud quidem in vltimi Tartari secessus fugasti, vbi verè stant Ferrati postes, atque ærea limina portis, vt insuperabili addictum custodiæ, à recessu prohibeatur. Splẽdidæ autẽ luci obscura nocte prætenta,

παντὸς ἀψύχου τε, καὶ ψυχῆς ἔχοντος ἐγγύς διμερέστερος. δεύτερον δ' ἐγκεράσας ὁμόνοιαν ἀνθρώποις, τὰ σπέρματα φιλίας παῦσαι σώσας, ἵν' ἐξ ἀκμάκου καὶ ἁπαλῆς ἔτι ψυχῆς ἡ ἕωσις συνεκτρεφομένη, πρὸς τὸ τέλεον αὐξηθῇ. γάμου μὲν γὰρ, διαδοχῆς ἀναγκαίας εὕρεμα φάρμακα. μόνος δ' ὁ ἄρρην ἔρως, φιλοσόφου καλὸν ἔστι ψυχῆς ἐπίταγμα. πᾶσι δὲ τοῖς ἐπὶ τὸ πρεσβύτερα εἰς ἐπιστρέπειαν ἠσκημένοις, ἕπεται τιμὴ πλείων, ἢ ὅσα τῆς παρ' αὐτὰ χρείας ἐπιδεῖται. καὶ πάντη τὸ ἀναγκαῖον τοῦ καλοῦ χρεῖττον. ἄλλως μὲν γὰρ ὁ βίος ἀμαθὴς ἦν, οὐδέπω τὸ καθ' ἡμέραν πρᾶξαι πρὸς τὸ βέλτιον ἐσχολῶν, ἀγαπητῶς ἐπ' αὐτὰ τὰ ἀναγκαῖα συνετέλλετο. ὁ δὲ ἀγαθῆς διαίτης ἐπιὼν ὁ χρόνος, οὐ παρέργων εὕρεσιν. ἐπειδὴ δὲ αἱ μὲν ἐπιστημῶν χρεῖαι πρᾶξαι εἶχον, οἱ δὲ τῶν ἐπιγιγνομένων ἀεὶ λογισμοὶ τὰ ἀναγκαῖα ἀφειδέντες ἠνυκαίρουν, ἐπιγνοεῖν τι τῶν κρειττόνων, καὶ τούτου κατ' ὀλίγον ἐπιθυμίαι συνηύξοντο. τοῦτο δὴ ἡμῖν ἀπὸ τῶν ἐντελεστέρων τεχνῶν ἔνεστιν εἰκάζειν. αὐτίκα πρῶτοι τινὲς ἄνθρωποι γνώμενοι, omnium & anima carẽtium, & animam habentium opifex fuisti. Præcipuam verò hominibus concordiam infundendo, graues illos amicitiæ affectus coniunxisti, vt ex anima malitiæ adhuc experte, & tenera, connutrita benecuolentia in virilem perfectionem consummaretur. Nam inuentum quidem est cõiugium, necessariæ successionis remedium. Solus verò amor masculus, animi Philosophici pulchrum est mandatum. Omnia verò ea quæ ex integro ad decorem exercitatione prouehuntur, plus honoris cõsequuntur, quàm ea quæ præsenti necessitate opus habent. Atq; omnino honestum necessario est præstabilius. Itaq; quãdiu rudis fuit hominum vita, nondum quotidiana experiẽtia, quod melius est, per ocium quærendo: æquo animo in rerum necessariarum vsum se contrahebat: cùm melioris viuendi rationis, vrgens tẽpus, inuentionem nõ suppeditaret. Postquam verò vrgentes rerum necessariarum vsus finem capiebant, ac posterorũ cogitationes à necessitate liberatæ, occasiones captabant res meliores comminiscendi, exinde paulatim scientiæ accreuerunt. Cuius rei argumenta ex absolutissimis artibus capere licet. Primi homines vt primùm creati fuêre,

τὸ καθ' ἡμέραν λιμοῦ φάρμακον ἐζήτουν. εἶθ' ἁλισκόμενοι τῇ πρὸς τὸ παρὸν ἐνδείᾳ, τῆς ἀπορίας ἐκ ἐώσης ἐλέσθαι τὸ βέλτιον, πλὴ εἰκαίαν πόαν ἐσθιόμενοι, καὶ μαλθακὰς ῥίζας ὀρύττοντες, καὶ τὰ πλεῖστα δρυὸς καρπὸν ἐδίοντες. ἀλλ' ἡ μὲν, ἀλόγοις ζώοις μὴ χρόνον ἐρρῖφη. ὁ δὲ πυρὸν, καὶ κριθὰς εἶδον αἱ γεωργῶν ἐπιμέλειαι, ἐυρῆσαι κατ' ἔτος ἐνεάζοντα, καὶ ἐ δ' μανεὶς ἂν εἴποι τις, ὅτι δρῦς, σάκχος ἀμείνων. τί δ' ἐκ ἐν ἀρχῇ μὲ ἐυθὺ τὰ βίκ, σκέπης δεηθέντες ἄνθρωποι, νάκη, θηρία δείραντες, ἠμφιέσαντο, καὶ ἀσπιλυγας ὀρῶν, κρύους καταδύσεις ἐπενόησαν. ἢ πάλαι ῥιζῶν, ἢ φυτῶν αὖα κοιλώματα. πλὴ δ' ἀπὸ τούτων μίμησιν, ὅτι τὸ χρεῖττον ἀεὶ μετάγοντες, ὕφηναν μὲ ἑαυτοῖς χλανίδας, οἴκους δ' ᾠκίσαντο. καὶ λεληθότως αἱ περὶ ταῦτα τέχναι τὸν χρόνον λαβοῦσαι διδάσκαλον, αὐτὶ μὲ λιτῆς ὑφῆς, τὸ κάλλιον ἐποίκιλαν. αὐτὶ δ' ἐυτελῶν δωματίων, ὑψηλὰ τέρεμνα, καὶ λίθων πολυτέλειαν ἐμηχανήσαντο, καὶ γυμνὸν τοίχων ἀμορφίαν ἐυανθέσι βαφαῖς χρωμάτων κατέ-

contra famem quotidianam remedium quærebant. Tum præsenti indigentia cõpulsi, cùm per inopiã cõsilij, quod melius erat, eligere nõ liceret, trita herba vescebantur, modò molliores radices effodiendo, modò plerumque quercus fructũ comedendo. At posterior ætas, hæc brutis animantibus edẽda abiecit. Sationem autem frumenti & hordei agricolarũ diligẽtia inuenit, reperta ratione, qua quotãnis illa renascerentur. Ac neque insanus quispiam dixerit quercum esse aristã præstãtiorem. Quid autem? nonne ab ipso vitę initio homines tegumento indigentes vellera, feris excoriatis, induerũt, & speluncas montiũ, quas contra frigus subirent, excogitarunt? aut olim radicum, plantarúmue siccas cauitates? Sed sumptam ab his imitationem, in melius semper prouehentes, vestes sibi texere, & domos ædificare cœperunt. Sensim verò artes illæ quæ circa hæc versantur, tempus magistrum nactæ, prò vili panno, pulchriorem vestem variegarunt: próq; vilibus domunculis altas ædes, lapidúmq; magnificentiam fabricarunt, nudámque parietum deformitatem floridis colorum tincturis depinxerunt.

χαλεπὸν. πολλὴ ἐκδίκη γε τούτων τῶν τεχνῶν, καὶ ἐπιστημῶν, ἀφορμὰς ἔσα, καὶ ἐαυτῆαν ἐπιτηδευμάτων λάθῃ, ὡς ἀπὸ μικρᾶς λύσεως καταμικρὸν εἰς τὰς ἰδίας αὐξητικὰν ἀκτῖνας. ἕκαστος γὰρ εὑρών τι, παραδίδου τῷ μετ' αὐτόν. εἶθ' ἡ διαδοχὴ τῶν λαμβανόντων, οἷς ἤμελλεν ἤδη πρεσβεῖσα, τὸ ἐνδέον ἐπλήρωσε. μὴ δή τις ἔρωτας ἀῤῥένων ἀποτειπάτω παρὰ τῶν παλαιῶν χρόνου. γυναιξὶ γὰρ ὁμιλεῖν ἀναγκαῖον ἦν, ἵνα μὴ τελέως ἄσπερμον ἡμῶν φθαρῇ τὸ ἔθνος. εἰ δὲ πολλὰ σοφίαι, καὶ φιλοκάλου ταύτης ἀρετῆς ἐπιθυμίαι, μόλις ποτὲ τὸ μηδὲν ἐῶντος αὐξηθῆναι ἀνδρὸς εἰς τοὐμφανὲς ἐμέλλον ἥξειν, ἵνα τῇ θείᾳ φιλοσοφίᾳ, καὶ τὸ παιδεραστεῖν συναρμόσῃ. μὴ δῆτα Χαρίκλεις, ὃ μὴ πρώτιστον εὑρηκὸς, τοῦτο ἐπονειδίσῃς αὖθις ὡς φαῦλον ἔτι ὄντι, μηδ' ὅτι τῶν παιδικῶν ἐρώντων αἱ γυναικεῖαι συνόδοι πρεσβυτέροις ἐπιχάρουσι χρόνοις, ἐλάττω δ' ἑτέρων ἀλλὰ τὰ μὲν παλαιὰ τῶν ἐπιτηδευμάτων, ἀναγκαῖα νομίζομεν. ἃ δὲ αὖθις ἐνεσχολήσας τοῖς λογισμοῖς ὁ βίος ἐπεξεῦρεν, ὡς ἐκείνων ἀμείνω τιμητέον.

Verùm vnaquæq; harum artium & scientiarum, mutaçùm sit, & obliuioni profùdę subiecta, tāquā à paruo occasu, paulatim in proprios exorta est radios. Vnusquisque enim à se aliquid repertum, posteriori tradidit; tum ista accipientium successio, semper aliquid ijs quę antea didicerat, apponendo, quod deerat expleuit. Nequis igitur amores masculos ab antiquis temporibus deposcat. Tum enim necesse erat cum mulieribus congredi, ne genus nostrum seminis penitus expers interiret. Variæ autē doctrinæ, & elegantioris huius virtutis cupiditates, vix tandem per tempus, quod nihil imperuestigatū relinquit, in lucē venturæ erant, vt cum diuina philosophia, puerorum amores adolescerent. Quare Charicles, ne quod antea non fuit inuentum, sed postea excogitatū, vt pote malum arguas. Neue ob id, quod puerorum amoribus muliebres cōgressus antiquioribus inscribuntur temporibus, minores alteros putes. Sed vetera quidem studia, putamus necessaria: sed quæ postea ratiocinationib⁹ vacans hominū vita adinuenit, vt illis meliora, in pretio sunt habenda.

ἐμοὶ μὲν γὰρ ὀλίγου καὶ γελᾶν ἔναγχος ἐπῆλθε, Χαικλέους ἀλογα ζῶα, καὶ τὴν Σκυθῶν ἐρημίαν ἐπαινοῦντος. ὀλίγου δὲ καὶ τὸ ἄγαν φιλονεικίας καὶ μετενόει, ἠνύμφιος ἑλλιῶ. οὐδὲ γὰρ ὡς ἐναντία φθεγγόμενος, οἷς ἐπεχείρει λέγειν, ὑπεσκαλμένῳ τῷ τῆς φωνῆς τόνῳ, τὸ ῥηθὲν ἔκλεπτεν, ἀλλ' ἐπηρμένῃ φωνῇ λαρυγγίζων, οὐκ ἐρῶσι φησὶν ἀλλήλων λέοντες, οὐδ' ἄρκτοι, καὶ σύες, ἀλλ' αὐτῶν ἡ θεὸς τὸ θῆλυ μόνον ὁρμὴν κρατεῖ. καὶ τί θαυμαστόν; ἃ γὰρ οὐ λογισμῷ δικαίως ἄν τις ἕλοιτο, ταῦτα τοῖς μὴ δυναμένοις λογίζεσθαι δι' ἀφροσύνην οὐκ ἔνεστιν ἔχειν. ἐπεὶ τοι Προμηθεὺς, ἢ θεῶν τις ἄλλος, εἰ νῦν ἐκάστῳ συνέζευξεν ἀνθρώπων, οὐκ ἂν ἔρημία, καὶ βίος ὄρειος αὐτοὺς ἐποίμαινεν, οὐδὲ ἀλλήλοις βοσκὴν εἶχον. ἐξίσου δ' ἡμῶν ἱεραῖς δειμαίνουσι, καὶ μέσην ἑστίαν τὴν ἰδίων ἕκαστος οἰκῶν, ὑπὸ τοῖς κοινοῖς ἐπολιτεύοντο νόμοις. τί δὴ παράδοξον, εἰ ζῶα τὴν φύσεως καταχρίτα μηδὲν, ὧν λογισμοὶ παρέχονται παρὰ τῆς προνοίας λαβεῖν ἠτυχηκότα, παρατυφήρηται μὲν τῶν ἄλλων καὶ τὰς ἄῤῥενας ὀπτυμίας;

Mihi verò propemodum in mentem venit, vt riderem modò, quũ Charicles bruta animantia, & Scytharum solitudinem laudabat: imò ferè etiam præ nimia cõtentione eum quòd Græcus esset, pœnitebat. Neque enim veluti qui cõtraria loqueretur, quibus dicere aggrediebatur, dicta summisso vocis tono furabatur, sed elata voce proclamans, Haud amant, inquit, se mutuò leones, neque vrsi, aut sues, sed illos sola fœminei congressus cupiditas tenet. Ecquid hoc adeò mirum? Quæ enim ex ratiocinatione meritò aliquis capit, ea illis qui præ vecordia ratiocinari nequeunt, consequi non licet. Nam si Prometheus, vel Deorum quispiam alius, cuilibet animãti mentem humanam indidisset, non solitudo, non vita montana pasceret illos, neque promiscua pabula haberent: sed ex æquo nobiscũ templis ædificatis, & inhabitatis quisq; medijs priuatæ domus laribus, communibus regerentur legibus. Quid igitur mirum, si animalia naturæ damnata, quibus nihil eorum quæ ratio suppediat, à Prouidentia accipere contigit, cum cæteris mascula libidine priuantur?

οὐ ἐρῶσι λέοντες. οὐδὲ γὰρ φιλοσοφοῦσιν. οὐ ἐρῶσιν ἄρκτοι. τὸ γὰρ ἐν φιλίᾳ καλὸν, οὐκ ἴσασιν. ἀνθρώποις δ' ἡ μετ' ἐπιστήμης φρόνησις ἐν τῷ πολλάκις πειρᾶσθαι τὸ κάλλιστον ἑλομένη, βεβαιοτάτους ἐρώντων ἐνόμισε τοὺς ἄῤῥενας. μὴ τοίνυν ὦ Χαρίκλης, ἀκολάστου βίου συμφορήσας ἐπιπλοκὰς διηγήματα, γυμνῷ τῷ λόγῳ τὸ σεμνόστομον ἡμῶν κατατόμπευε, μηδὲ τὸν ἀφάνιον ἔρωτα τῷ νηπίῳ συναριθμεῖ. λογίζου γὰρ ὁ φὴς μὲ ἡλικίας, τὰ τοιαῦτα μεταμανθάνων. ὅμως δ' ἂν λογίζου καὶ γε, ἐπειδήπερ ὁ πρότερον, ὅτι διπλοῦς ἐστὸς ὁ ἔρως, ἑκατέραν ὁδὸν φοιτῶν, οὐδὲ ἑνὶ πνεύματι τὰς ἡμετέρας ψυχὰς ἐφιζάνων. ἀλλ' ὁ μὲν, ὡς ἂν οἶμαι κομιδῇ νήπια φρονῶν, ἀδήνου αὐτὸ τὸ διανόημα ἡνιοχεῖν δυναμένου λογισμοῦ, πολὺς ἐν ταῖς τῶν ἀφρόνων ψυχαῖς ἀθροίζεται. μάλιστα δ' αὐτῷ γυναικεῖοι πόθοι μέλουσιν. ἔστος ἔστιν ὁ τῆς ἐφημέρου ταύτης ὕβρεως ἑταῖρος, ἀκριτῷ φορᾷ πρὸς τὸ βουλόμενον ἄγων. ἕτερος δ' ἔρως ἀγωγίων πατὴρ χρόνων, σεμνὸν ὀφθῆναι, καὶ παντοδαπὴν ἱερωφαντῶν θέαμα,

Non amãt ſe mutuò leones: neque enim philoſophantur. Non amant vrſi, quia quod eſt in amicitia pulchrũ nõ intelligunt. At hominum illa cum ſcientia coniuncta prudentia, ex eo quod ſæpius fecerat periculum, optimum quod erat, eligens, maſculos amores omnium firmiſſimos eſſe iudicauit. Quare noli Charicles, meretriciis proteruæ vitæ narrationibus cõportatis, grauitatem noſtram nudo ſermone inſectari: nec cœleſtem illum Amorem infanti illi annumerare. Sed tandem ætate, relictis alijs, ad huiuſmodi ſtudia tranſeundo, at certè nũc apud te conſidera, ſiquidem id non feciſti priùs, quòd Amor duplex eſt Deus, nõ vna via ad nos ventitans, neque vno ſpiritu noſtros animos inceſſens. Sed alter, vt arbitror, puerilia ſapiens, cuius mentẽ nulla ratio gubernare poteſt, frequens in animis inſipientium congregatur: atque ipſi muliebria potiſſimùm deſideria curæ ſunt. Et hic eſt quotidianæ iſtius contumeliæ ſocius, abſque diſcrimine cuicunque volenti ſeſe celeriter applicans. Alter verò Amor, priſcorum pater temporum, viſu graue, ſacrúmque omninò ſpectaculum,

σωφρονούντων ταμίας παίδων,
ἵνα ταῖς ἑκάστου διανοίαις ἐμ-
πνέει. κἀ λαχόντες ἵλεω τοῦδε
τοῦ δαίμονος, ἡδονῇ ἀρετῇ με-
μιγμένῃ ἀσπαζόμεθα. διατ-
νᾶ γὰρ ὄντως κἀ ὁ βαγικὸν πνεύ-
ματα πνεῖ ὁ ἔρως. ἑνὸς δ' ὀνό-
ματος ἐχ ὅμοια τὰ πάθη κε-
κοινώνηκε. κἀ γὰρ αἰδὼς, ὠφε-
λείας ὁμοῦ κἀ βλάβης ἀμφίβο-
λός ἐστι δαίμων. Αἰδὼς, ἣν τ' αἴ-
δεσας μέγα σέβεται, ὃν δ' ὀνίνη-
σιν. ἐμοὶ δὲ δεῖσθαι γάμος ἐστὶν
ἓν, ἀλλ' ὅτι γᾶμαι εἰσὶ δύο. ἡ
μὲν κεν ἐπαινέσειε νοήσας, ἣ
δ' ὀπωπωμένη. διὰ δ' αἰδὼ καὶ
θυμὸν ἔχουσιν. εἰ δὲν οὐ παρέ-
δοξον, εἰ παθος, ἀρετῇ κοινὴν
πεφυκηρείαν ἔχειν ἔτυχεν, ὥστε
ἔρωτα καλεῖσθαι, κἀ γ' ἀκόλα-
στον ἡδονὴν, καὶ γ' σωφρονοῦσαν
εὔνοιαν. γάμοις οὖν φησι τὸ
μηδὲν οἴει, κἀ τὸ θῆλυ τοῦ βίου
φυγαδεύεις, ἵνα πῶς μείνωμεν
ἄνθρωποι; ζημιωτὸν μὲν ὦ κύ
τὸν σοφώτατον Εὐριπίδην, εἰ
δ' ἄνευ γ' πρὸς γυναῖκας συνό-
δου, φοιτῶντες ὅπ' ἱερὰ, καὶ
ναοὺς, ἀργύρου, καὶ χρυσοῦ
τέκνα παρὰ γ' διαδοχῆς ἐωνού-
μεθα. ἀνάγκη γὰρ βαρὺν κατ'
αὐχένα ζυγὸν ἡμῖν ὑπιδεῖσα,

promus temperatorum affectuum, blandum quiddam vniuscuiusq; mentibus inspirat. Tunc propitium nacti hunc Deum, voluptatem virtuti immixtam amplectimur. A Geminos enim reuera, iuxtà Tragicum, spiritus efflat Amor. Vnum autem & commune nomen dissimiles affectus habet. Nam & Verecundia, vtilitatis pariter & damni anceps est Dea, B

Quæ simul & fructus homini, & mala plurima confert.

Neque vero vnicum est genus contentionum, sed C

Sunt gemina in terris, quibus altercantur in vnum
Mortales causæ, varia quoque mente trahuntur,
Hanc laudet prudens, damnandam reprobet illam.

Nihil igitur mirum, si affectæ D virtuti cõmunem appellationem est sortitus, ita vt Amor vocetur, & flagitiosa illa voluptas, & modesta hæc benevolentia. Nuptias igitur pro nihilo ducis, inquit, & fœmineum genus è vita expellis? deinde quo pacto maneamꝰ homines? Beatum equidem esset ex Euripidis sapientissimi sententia, si absque illo cum mulieribus cõgressu, ad sacra, & templa Deorum ventitantes, argento atq; auro liberos à successione mercaremur. Necessitas enim graui iugo nostris ceruicibꝰ impositi,

τοῖς κελευομένοις πειθαρχεῖν διάζεται. τὸ μὲν οὖν καλὸν αἱρώμεθα τοῖς λογισμοῖς, εἰκέτω δὲ τῇ ἀνάγκῃ τὸ χρειῶδες. ἀρχὴ τέκνων, γυναῖκες ἀριθμὸς ἔστωσαν. ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις, ἄπαγε μή μοι γένοιτο. τίς γὰρ ἂν εὖ φρονῶν ἀνέχεσθαι δύναιτο, ἐξ ἑωθινῆς γυναικὸς ὡραϊζομένης ἐπικτήτοις σοφίσμασιν; ἧς ὁ μὲν ἀληθὴς χαρακτὴρ, ἄμορφος. ἀλλότριοι δὲ κόσμοι, τὸ τῆς φύσεως ἀπορρεπὲς βυκολοῦσιν. εἰ γοῦν ἀπὸ τῆς νυκτέρου κοίτης πρὸς ὄρθρον αὖ ἴδοι τις αὐτὰς, ἀλλοίας γυναῖκας, αἰσχύνομαι θηρίων τῶν πρὸ μιᾶς ὥρας ὀνομασθῆναι δυσκλυδωνίστων. ὅθεν ἀκριβῶς οἶκοι κατέχρισιν αὐτὰς, ἐδεννὶ τὴν ἐρρένων βλεπομένας. χρᾶται δὲ, καὶ θεραπαινίδων ὁ σύμμορφος ὄχλος, ἐν κύκλῳ παρεστῶσι, πυκίλοις φαρμάκοις καταφαρμακεύουσαι τὰ δύσχρω πρόσωπα. οὐ γὰρ ὕδατος ἀκράτῳ νάματι ἢ ὑγιὲς ἀπονιψάμενον κάλλος, ἐυδὺς ἄπονται ἀπουσῆς ἐγχρίματος τινὸς πράγματος, ἀλλ' αἱ πολλαὶ τῶν διαπασμάτων σωρηδὸν, τὴν ἀνθοῦσαν τοῦ προσώπου χρόαν φαιδρυνόμενοι. ὡς δὲ ὅπου θεατελὴς πομπὴς, ἄλλο τις

imperatis parere nos cogit. Quod pulchrum igitur est, id ratione eligamus, & cedat vtilitas necessitati. Quod ad liberorum procreationē attinet, mulieres aliquo sint in numero. In cæteris verò, rebus, apage ne mihi vlla fuerit. Quis enim sanę mentis sustinere queat, mulierem à summo statim mane ascititijs impostur is sese comentem? Cuius natiua facies, verè turpis est, aliena verò ornamenta, naturæ deformitatem tegunt. Siquis ergo mulieres ad auroram à nocturno lecto videat surgentes, turpiores putabit esse bestijs, quæ ante vnam horam malè ominatæ nominarentur. Vnde diligenter domi sese cōcludunt, vt ne ab vllo viró conspiciantur. Anus aurem, & ancillarum formæ consimilis turba circunstant varijs medicaminibus infœlices illas facies inficiendo. Neque enim vbi aquæ mero latice profundā crapulam abluēre, protinus ad serium aliquod negocium se conferunt: sed crebræ medicamentorum compositiones, fœdam faciei cutem exornant. Perinde autem vt publica pompa, ancillarum alia aliud admi-

ἄλλη τὴν ὑπηρετουσῶν ἐγκεχέ-

nistrat,

ἐίσας, λεκανίδας ἀργυρᾶς, καὶ
περιχύσεις, ἔσοπτρά τε. καὶ
καθαρὸν ἐν φαρμακοπώλου,
πυξίδων ὄχλον, ἀγγεῖα με-
τὰ πολλῆς χαλκοδαιμονίας. ἐν
οἷς ὀδόντων σμικτικὰ δυνά-
μεις, ἢ βλέφαρα μελαίνουσα
τέχνη ἐπισωρεύεται. τὸ δὲ
πλεῖστον ἀναλίσκει μέρος ἡ
πλοκὴ τῶν τριχῶν. αἱ μὲν,
ὑπὸ φαρμάκοις ἐρυθαίνειν δυ-
ναμένοις πρὸς ἡλίου μεσημ-
βρίαν, τὸν πλοκάμοις, ἴσα
ταῖς τῶν ἐρίων χροιαῖς, ξαν-
θῷ μεταβάπτοισιν ἄνθει, πλὴν
ἰδίαν καταχρίονται φύσιν. ὁπό-
σαις δ' αἰσχρὸν ἡ μέλαινα χαί-
τη νομίζεται, ἡ γεγαμηκό-
των πλοῦτον εἰς ταυτὸν ἀνα-
λίσκουσιν, ἄλλαι Ἀραβίαν χρυ-
σὸν ἐκ τῶν τριχῶν ἀποπνέουσαι.
σιδηρᾶ τε ὀργανα, πυρὸς ἀμ-
βλείᾳ φλογὶ χλιανθέντα, εἵ-
πλαι ἐλίκων οὐλότητα διαπλέ-
κει. καὶ πειρῶσι μὲν αἱ μέχρι
τῶν ὀφρύων ἐφειλκυσμέναι κό-
μαι, βραχὺ τῷ μετώπῳ με-
τεύχμιον ἀφιᾶσι. σοβαρῶς δ'
ἄχρι τῶν μεταφρένων αἱ ὄπι-
σθεν ὑπαλείνουσαι πλόκα-
μοι. καὶ μὴ τοῦτο, ἀνθοβαφῆ
πέδιλα τῆς σαρκὸς ἐνδοτέρω
τοῖς πόδας ὑποφαίνοντα,

nistrat, pelues argenteas, gutturnia & specula, vtque in pharmacopolæ officina, pyxidum turbã plena multæ infœlicitatis vascula. In quibus dentium vis absterſiua, aut palpebris denigrãdis ars comparata reconditur. Maximã autem partem textura capillorum absumit. Nam aliæ quidem medicamentis rubefaciendi ad solis meridiem vim habentibus, capillos perinde vt lanarum coloribus, flauo inficiũt flore, propriam damnantes naturam. Aliæ verò quibus nigra coma videtur ad formam sufficere, omnes maritorum opes in hanc impendunt, totam penè Arabiã ex capillis spirantes: ferreáque instrumenta, ignis obtusa flamma calefacta, vi quadam cincinnorum flexus inter se implicant: ac illæ comæ curiosiùs ad supercilia vsque attractæ, breue interstitium fronti relinquunt. Post tergũ autem in scapulas vsque demissi capilli superbè succutiuntur. Huc accedunt & varijs coloribus tincta sandalia intra carnem pedes ipsos astringentia: & tenuis, prætextu tantùm assumpta,

καὶ λεπτοῦφὴς ἐς περάσιν

ἐᾶν, ὥσπερ τὸ δοκεῖν γεγυμνῶσθαι. πάντα γὰρ τὰ ἐντὸς αὐτῆς γνωσιμώτερα τοῦ προσώπου, χωρὶς τῶν ἀμόρφως περιπεπωκότων μαζῶν, οὓς ἀεὶ περιφέρουσι δεσμώτας. τί δεῖ τὰ τούτων πλουσιώτερα καὶ διεξιέναι; λίθους ἐρυθραίους κατὰ τῶν λοβῶν, πεπαλυταλαντον ἡρτημένας βείδος, ἢ τὸν περὶ καρποῖς, καὶ βραχίοσι δράκοντας, ὡς ὤφελον ὄντως αὐτὶ χρυσίου, δράκοντες εἶναι. καὶ στεφάνη μὲν ἐν κύκλῳ τὴν κεφαλὴν περιέδει, λίθοις ἰνδικαῖς διάστροις. πολυτελεῖς δὲ τῶν ἀυχένων ὅρμοι καθεῖνται. καὶ ἄχρι τῶν σφυρῶν ἐκάτερον κατεβέβηκεν ὁ ἄθλιος χρυσὸς, ἅπαν εἴ τι τοῦ σφυροῦ γυμνοῦται, περισφίγγων. ἄξιον δ' ἦν σιδήρῳ τὰ περίσφυρα σκέλη περιεδεῖσθαι. καὶ περιδρὰ αὐτῶν ὅλον τὸ σῶμα νοθῆς εὐμορφίας ἀκαπατῶντι κάλλει διαμαίνουθῆ, ταῖς ἀναισχύντοις παρειαῖς ἐρυθαίνουσιν ὀπωρικοῖς φύκεσιν, ἵνα τὴν ὠχρὰν εὐανθὲς αὐτῶν, καὶ πόνα χροιὰν, τὸ πορφυροῦν ἄνθος ἐπφοινίξῃ. τίς οὖν ὁ μετὰ τοιαύτης παρασκευῆς βίος; εὐθὺς ἀπὸ τῆς οἰκίας ἔξοδοι. καὶ πᾶς

vestis, ne nudæ videantur. Omnia autem quæ intra ipsam sunt cognitu faciliora quàm facies, præter turpiter dependentes illas mammillas, quas semper circunferunt obligatas. Quid opus est mala istis opulentiora recensere? lapillos Erythræos, à fibris aurium multi pretij pondus, suspensos, aut circumpositos manibus, brachiisue dracones illos, qui vtinam pro auro, verè dracones essent. Etiam corona caput in orbem ambit, gemmis Indicis stellata. Pretiosa autem de ceruicibus monilia dependent, & vsque ad extremos pedes miserum illud descendit aurum, si quid malleoli nudum est, totum reuinciens: at æquum erat hæc religata cruta ferro vinciri. Quum verò totum corpus adulterinæ formositatis fallaci elegantia fuerit incantatum, impudentes etiam genas illitis fucis rubefaciunt, vt summè candidum, & pinguem ipsarum colorem, purpureus nitor superadditus, rubere faciat. Cæterùm quæ vita tantum sequitur apparatum? E domo statim egrediuntur, & spectator omnis

διατὴς ὀπτεύβων τὸν γεγαμικότας, ὧν ἐνίων οἱ κακοδαίμονες αὐδρες, οὐδὲ αὐτὰ ἴσασι τὰ ὀνόματα, κωλιάδας εἰ τύχοι, καὶ γλυκυλλίδας, ἢ τὴν φρυγίαν δαιμονα, καὶ τὸν δυσέρωτα κῶμον ὀπὶ τῷ ποιμένι. τελεταὶ δ' ἀπόρρητοι. καὶ γυναικὶ αὐδρῶν, ὕποπλα μυστήρια. καὶ γὸ τί δεῖ περιπλέκειν διαφθορὰν ψυχῆς; ἐπειδὰν δ' τούτων ἀπαλλαγῶσιν εἶκοι, εὐθὺ τὰ μακρὰ λοῦτρα. καὶ πολυτελὴς μὲ καὶ ἡδεῖα δάπεζα, πολὺς δ' ὁ μετ' ὧν αὐδρῶν ἀκκισμός. ἐπειδὰν γὸ ἐμπλεω γένωνται ταῖς παρ' αὐταῖς γαστριμαργίαις, ὃ δ' ἐστ' ἐ δ' τὸ φαρυγγος αὐταῖς παρεδέχεσθαι δυναμένου τί σιτίον, ἀκροις δακτύλοις ὀπογράφουσι, τῶν παρακειμένων ἕκαστον ἀπογεύονται, νύκτας ὀπὶ τούτοις διηγούμεναι, καὶ τὸν ἑτερόκλωστας ὕπνες, καὶ σκλήτητος ἐωυὶν γέμουσαν. ἀφ' ἧς αὐλασὰς ἕκαστος, εὐθὺ λουτροῦ χρεὶός ὄτι. ταυτὶ μὲν οὖν εὐσεβοῦς βίου τεκμήρια. τῶν δ' μικροτέρων εἴ τις ἐθελήσειε τὸ ἀληθὲς κατὰ μέρος ζητάζειν, οὕτως κατασκέψ) Πεμπθεῖ; τὴν μανίαν ἐκείνην ἀπορρήξας

maritos enecat. Quorum nonnullorum infœlices viti, ne ipsa quidem norunt nomina, Coliadas, si fors ferat, & Genetyllidas, aut Phrygiam illam Deam, & Comum illum, pastorem perditè amantem. Sed arcana sunt sacra, & absque viris suspecta mysteria. Quid enim attinet & animorum corruptelas complecti? Postquam autem his peractis iterum discesserunt: domi statim longa balnea, & sumptuosa ac suauis mensa, multáque ergà viros simulata recusatio, nam cùm satis superque ingluuiem impleuerint, neque gutur ipsarum cibi quicquam ampliùs recipere possit, quasi summis digitis inscribant, singula fercula degustant, noctes ad hæc narrantes, & diuersorum corporum somnos, & lectum muliebritate refertum, ex quo quisque surgens, lauacro opus habet. Atque hæc sunt vitæ constantis argumenta. Verùm siquis eorum quæ acerbiora sunt, veritatem vellet particulatim examinare, reuera Prometheum execraretur in hanc erumpens Menandri

φωνιὼ. εἶτ' ἐ δικαίως προσαπαπαλευμένον γρᾶφοισι τὸν Προμηθέα πρὸς ταῖς πέτραις, καὶ ἠλεκτρώπω λαμπάς. ἄλλο δ' οὐ γ' ἓν ἀγαθὸν, ὃ μισεῖν οἶμαι ἅπαντας τοὺς θεούς. γυναῖκας ἔπλασεν; ὦ πολυτίμητοι θεοὶ, ἔθνος μιαρόν. γαμεῖ τις ἀνθρώπων; γαμεῖ λάθριος. λοιπὸν γὰρ ἐπιθυμίαι. καὶ γαμηλίῳ λέχει, μοιχὸς ἐγγυφῶν. εἶτ' ἐπιβουλαὶ, καὶ φαρμακεῖαι, καὶ νόσοι, χαλεπώτατος φθόνος, μεθ' ἃ ζῇ πάντα ἢ βίον γυνή. τίς ταῦτα τὰ ἀγαθὰ διώκει; τίνι βίος ὁ δυσχερὴς ἔτος ἐμμένης; ἄξιον τοίνυν αὐτὰς εἶναι ταῖς ἡλίκοις κακοῖς, τὸν ἀρρενα τῶν παίδων ἐγωγε. ὄρθριος ἀναστὰς ἐκ τῆς εὐζύγου κοίτης, τὸν ἐπὶ τῶν ὀμμάτων ἔτι λοιπὸν ὕπνον ἀπονιψάμενος, ὕδατι λιτῷ ἢ ἱεραῖ χλαμύδι ταῖς ἐπωμίοις περόναις συνάψας, ἀπὸ τῆς παστάδος ἐσίας ἀξέρχεται κάτω πεσὼν, καὶ μηδένα τῶν ἐπαντῶν ἀγενοπρεπῶς προσβλέπων. ἀκόλουθοι δ' καὶ παιδαγωγοὶ, χερὸς ἀπτῷ κόσμιος ἕπονται, τὰ σεμνὰ τῆς ἀρετῆς ἐν χερσὶν ὄργανα κρατοῦντες. οὐ πρὸς τὸ κτένος ἐντομὰς κοίλου κατα-

vocem.

Ergo immerentem dicitan e Promethea,

Pendere fixũ Caucasi de rupibus?

Repertus ignis huic; aliud nihil boni.

A *Sed quod Deos odisse cunctos credidi,*

Inuenit idẽ fœminas, ô Dij boni;

Genus sceleſtum. Ducit aliquis coniugem?

Clam ducit: & mox cupiditates plurimæ,

B *Et nuptiali mœchus illudit thoro,*

Venena dehinc, insidiæ, morbi, inuidia,

Grauiſſima, quo fœmina omni quam soluer.

C Quisnam hæc bona sectatur? cuius animum adeò infœlix vita demulceat? Æquum igitur fuerit muliebribus hisce malis opponere masculam puerorum viuendi rationem. Postquam mane surrexit ex lecto non coniugali, reliquúmque somnum ab oculis

D abſterſit aqua vili, & sacram chlamydem humeralibus fibulis astrixit, paterna domo egreditur capite demisso, ac neminem omniũ ex aduerso intuens. Assectlæ autem, &

E pædagogi, turba conueniens ipsi, sequuntur, venerabilia virtutis instrumenta manibus tenentes: non sectipectinis incisuras, quibus coma demulceri queat,

μὴν ἀς, οὐδὲ ἔσοπτρα τῶν
αντιμόρφων χαρακτήρων ἀ-
γεάφους εἰκόνας, ἀλλ' ἢ πολυ-
πυχοι δέλτοι κατόπιν ἀκολου-
θοῦσιν, ἢ παλαιῶν ἔργων ἀ-
ρετὰς φυλάτ̃ουσαι βίβλοι. κἂν
εἰς μουσικοῦ δόμοι φοιτᾷν, συ-
μελὴς λύρα. πᾶσι γὰ τοῖς φι-
λοσόφοις ψυχῆς μαθήμασι λι-
παρῶς ἐναθλήσας, ἐπειδὰν ἡ
διάνοια τῶν ἐγκυκλίων ἀγα-
θῶν κορεσθῇ, τὸ σῶμα ταῖς
ἐλευθερίοις ἀσκήσεσιν ἐπονεῖ.
Θεσσαλοὶ γὰ ἵπποι μᾶλλοσιν
αὐτῷ. καὶ βραχὺ πλὴ νεότητα
πωλοδαμήσας, ἐν εἰρήνῃ με-
λετᾷ τὰ πολεμικὰ, ἀκόντας
ἀφιεὶς, καὶ βέλη δ' ὑψόχου
δεξιᾶς ἀποπάλλων. εἶθ' ἁλι-
παρὲς παλαίσρας, ἢ πρὸς
ἥλιου μεσημβρινὸν θάλπος
ἐγκονίζεται τὸ σῶμα πυκνοῦ-
μενον. οἵ τε τῶν ἀγωνίων πό-
νων ἀποσκάζοντες ἱδρῶτες,
μεθ' οὓς λιβὰ σώματα, ἢ
βάπτζα τῇ μὲ μικρὸν ὀπ-
νήουσα πρᾴξει. πάλιν γὰ
αὐτῷ διδάσκαλοι, ἢ παλαι-
ῶν ἔργων ἀνιπόμνησαι, καὶ
ὀπμελούμνησαι μνήμαι, τίς
ἀνδρεῖος ἥρως, ἢ τίς ὀπ
φρονήσει μαρτυρούμνος, ἢ
οἷοι δικαιοσύνῃ, ἢ σωφροσύνῃ διαπρέψαντο. τοιαύτην

neque ſpecula formarum oppoſitarum, non pictas imagines: ſed vel multiplices pugilares à tergo ſequuntur, vel veterum virtutes operum cuſtodientes libelli; quòd ſi adeunda ſit Muſici ſchola, ſequitur ſonora lyra. Omnibus autem philoſophicis animi diſciplinis abundè exercitatus, vbi iam mens cyclicis illis bonis ſatiata fuerit, corpus quoque liberis exercitationibus excolit. Nam illi curæ ſunt equi Theſſali, breuirérque iuuentutem domans in pace meditatur res bellicas, ſpicula emittendo, certáque dextra ſagittas vibrando. Deinde & vnctæ palæſtræ, & ad ſolis meridianum calorem opplorur puluere corpus denſatum, deſtillantéſq; contentioſorum laborum ſudores, poſt quos lauacra breuia, & menſa ſobria, rebus paulo pòſt gerendis non aduerſa. Rurſum enim ipſi præceptores, & veterum operum exempla inſinuantes & curantes recordationes, Nempe quis heros fortis fuerit, quis ob prudentiam publico teſtimonio cohoneſtatus, aut qui iuſtitiam ac temperantiã amplexati fuerint. Huiuſmodi

ἀρεταῖς ἁπαλὴν ἔτι τὴν ψυχὴν ἐπάρδων, ὅταν ἑσπέρα τὰ πρά-
ξιν δέῃσι, τῆς γαστρὸς ἀνάγκην τὸν ὀφειλόμενον δασμὸν ἀπο-
μείξασα, ἡδίοις ὕπνοις κα- A
θεύδει, τοῖς μετ' ἡμέραν καμά-
τοις ἐπιρεμῶν ἐπὶ χρόνον.
τίς οὖν αὖ ἐρασὴς ἐρήμῃ γέ-
νοιτο τοιούτου; τίνι δ' οὕτω
τυφλαὶ μὴν αἱ τῶν ὀμμάτων B
βολαί, περὶ ὃ οἱ τῆς διανοίας
λογισμοί; πῶς δ' ἂν αὖ ἀγα-
πήσαι τὸν παλαίστραις μὲν Ερ-
μείῳ, Ἀπόλλωνα δ' ἐν λύραις,
ἑπόμενόν τε ὡς Κάστορα, θείας
τε ἀρετὰς διὰ θνητοῦ διώκοντα
σώματος. ἁμὴ ἐμοὶ μὲν δαίμονες C
ἵλαοι, βίος εἰη διηνεκὴς ὄντες,
ἀπαντιχρὺ τὸ φίλτρον καθέζεσθαι,
καὶ πλησίον ἡδὺ λαλοῦντος ἀ-
κούειν. ξὶόντι δ' αὐτῷ, συνε-
ξιέναι, καὶ παντὸς ἔργου κοινω-
νίαν ἔχειν. εὐξαίμην μὲν οὖν ἔχων
τις δι' ἀπλαισίου, καὶ ἀκλινοῦς
βίου, τὸν τερπόμενον ἀλύπως
εἰς γῆρας ὁδεῦσαι, μηδεμι- D
ᾶς τύχης πιεζούσης βά-
σκανον ἐπήρειαν. εἰ δ' ἐν οἷος
ἀνθρωπίνης φύσεως νόμος, νό-
σος ἐπλαύσειεν αὐτῷ, κἀ-
μοὶ συνοσήσω, καὶ διὰ χει-
μερίου θαλάττης ἀναγομέ-
νῳ συνεπλεύσομαι. κἂν τυ- E

virtutibus tenerum adhuc animum imbuens, quando iã vesperа rebus gerendis finem imponit, tributo, quod ventri ex necessitate debetur dependo, suauiores somnos dormit, post diurnos istos labores ad tempus conquiescens. Quis igitur talis ephebi non fieret amator? cui verò adeò fuerit hebes oculorum acies, & luxata mentis ratiocinatio? Quomodo verò non amaret illum, in palæstris quidem Mercuriũ, inter lyras autem Apollinem, equitatorem verò ceu Castorem, ac diuinas virtutes mortali corpore prosequentem? At mihi quidem ô Dij cœlestes, vtinam perpetua fit hæc vita, ex aduerso amici sedere, & suaue loquentem propè audire, & cum exeunte, simul exire, & omne cum eo opus commune habere. Optarit igitur amator, vt suus amasius, per illæsam, & inconcussam vitã, absque molestia possit ad senectutẽ peruenire nullius fortunæ inuidam impressionem expertus. Quòd si verò etiam qualis est humanæ naturæ conditio, morbus quispiam ipsum inuaserit, cũ ægrotãte pariter ægrotabo: si etiam per mare procellosũ feratur, cũ eo nauigabo. Quòd si etiã

ρανικὴ βία δεσμὰ περιάψῃ, τὴν ἴσον ἐμαυτῷ περιθήσω σίδηρον. ἐχθρὸς ἅπας ὁ μισῶν ἐκεῖνον ἐμὸς ἔσῃ, καὶ φιλήσω τοὺς περὶ αὐτὸν εὐνοϊκῶς ἔχοντας. εἰδὲ λῃσταὶ, ἢ πολέμιοι θρασσόμενοι ἐπ' αὐτὸν ὁρμῶντας, ὑπερασπιοῦμαι καὶ παρὰ δύναμιν. κἂν ἀποθνήσκῃν, ζῆν οὐκ ἀνέξομαι. τελευταίας δὲ ἐντολὰς τοῖς μετ' ἐκεῖνον ὑπ' ἐμοῦ στερρομένοις ἐπιθήσομαι, κοινὸν ἀμφοτέροις ἐπιχῶσαι τάφον. ὀστέοις δὲ ἀναμίξαντας ὀστέα, μὴ δὲ τὼ χωρὶς κόνιν ἀπ' ἀλλήλων διαχρίναι. ταῦτα δ' οὐ περὶ τοὺς χαρέξουσιν οἱ ἐμοὶ περὶ τὸν αἴτιον φρωτες, ἀλλ' ἃ θεῶν γέντων ἡρωϊκὴ φρόνησις ἐνομοθέτησεν. ἐν οἷς ὁ φιλίας ἔρως, ἄχρι θανάτου συνεξέπνευσε. Φωκὶς ἐκ νηπίων ἔτι χρόνων, Ορέστῃ Πυλάδῃ συνῆψε. θεὸν δὲ τῶν περὶ ἀλλήλους παθῶν μεσίτην λαβόντες, ὡς ἐφ' ἑνὸς σκάφους τὸν βίου συνέπλευσαν. ἀμφότεροι Κλυταιμνήστραν ἀνῄρουν, ὡς Αγαμέμνονος παῖδες. ὑπ' ἀμφοῖν Αἴγισθος ἐφονεύετο. τὰς Ορέστῃ ἐλαυνούσας ποινὰς, Πυλάδης ἐπόσει μᾶλλον. κρινομένῳ συνηγωνίζετο. τέλος δὲ ἐρωτικῇ φιλίᾳ, ἐφ' ᾗ

tyrannica vis illi vincula innectat, par ferrum mihi circundabo. Quicunque illum oderit, meus inimicus erit, eúmque beneuolentia prosequentes amabo. Si verò prædones, vel hostes videam in ipsum irruentes, præter vires etiam armabor: si moriatur, viuere non sustinebo. Postrema autem mandata ijs, quos proximè post illum amaui, ista dabo, vt commune ambobus sepulchrum accumulēt: & ossa inter se permiscendo, ne mutum quidem puluerem à se mutuo separēt. Atq; hæc nō primi expriment mei amores quib⁹ dignos prosequor; sed illa Dijs proxima, heroum prudentia, velut quadam lege sanciuit: in quibus amicitiæ ille amor, ad mortem vsque simul expirauit. Phocis à teneris annis Orestem Pyladi coniunxit: qui cùm Deum mutuorum affectuum mediatorem accepissent, perinde atque in vno eodémque vitæ nauigio simul nauigarunt. Ambo Clytemnestram interemerunt tanquam Agamemnonis filij, ambo Ægisthum occiderunt. Pœnas quibus agitabatur Orestes, ægriùs ferebat Pylades, eum defendebat cùm damnaretur. Nec a-

τοῖς δ' Ελλάδος ὅροις ἐμέρησαν, μὴ ὅπι τοὺς ἐσχάτους Σκυθῶν τέρμονας ἔπλευσαν. ὁ μὲν, νοσῶν. ὁ δὲ, θεραπεύων. ἅμα δὲ τῇ Ταυρικῇ γῆς ἐπιβάντας, εὐθὺς ἡ μητροκτόνος αὐτοὺς Ἐρινὺς ὑπεδέξατο. καὶ τῶν βαρβάρων ἐν κύκλῳ περιεστώτων, ὁ μὲν, ὑπὸ τῆς συνήθους ἀνίας πεσών, ἔκειτο. Πυλάδης δὲ, ἀφρὸν ἀπέψα, σώματός τ' ἐπεμελεῖτο, πέπλοις τε περιεκάλυπτεν ἐμπίπτοις ὑπαῖς, οὐκ ἐρασθεὶς μόνον, ἀλλὰ καὶ πατρὸς ἐνδεικνύμενος ἤθος. νικῶντος δὲ τοῦ ἑτέρου μένοντος ἐπὶ τῷ φονευθῆναι, τὸν ἕτερον εἰς Μυκήνας ἀπέναι, κομιοῦντα γράμματα, μένειν δὲ ἀλλήλων ἀμφοτέρους θέλοισιν, ἑκάτερος ἐν πατρῷ ζῶντι ζῆν ἑαυτὸν ἡγούμενος. ἀπωθεῖται δὲ τὰς ἐπιστολὰς Ορέστης, ὡς Πυλάδου λαβεῖν ἀξιωτέρου, μόνον οὐκ ἐρασὴς αὐτὸς ἑαυτῷ ἡγούμενος.

Τὸ γὰρ σφαγιοῦσθαι τόνδ', ἐμοὶ βαρὺς μέγα.

Ο ναυστολῶν γὰρ εἰμὶ ἐγὼ τὰς συμφορᾶς.

καὶ μετ' ὀλίγα φησὶ,

matoriam illam amicitiam Græciæ terminis metiti sunt: sed ad vltimos Scytharum fines nauigarunt: alter morbo laborans, alter morbum emolliens. Et cùm in Tauricam terram ascenderent, statim occisæ matris Erinnys ipsos vsque hospitio excepit: ac barbaris vndique circunstantibus, alter quidem ex consueta insania collapsus, iacebat, Pylades autem spumam oris abstergebat, atque corporis Curam gerens, tegebat illud vestibus, non amatoris modò, sed & patris affectum præ se ferens. Quando igitur decretum fuit, vt altero ad cædem manente, alter literas laturus Mycenas proficisceretur, ambo manere alter pro altero volunt, vterque in altero viuente, se ipsum viuere existimans. Epistolas à se remouet, tanquam Pylade digniore, qui illas acciperet, tantum non amator pro amato factus.

Perire namque hunc est onus mihi graue:
Namque ego ille sum qui calamitatis has vebo.

Et paulò pòst dicit.

Huic quid in da litteras.

Τῷδε μὲ δίδου δίδυ,

Πέμψω γὰρ Ἄργος, ὥστε σοι καλῶς ἔχειν.
Ἡμᾶς δὲ ὁ χρήζων, κτενεῖτέτω.

Καὶ γὰρ οὕτως ἔχει τὸ πρᾶγμα. ὅταν γὰρ ἐκ παίδων ὁ αὐτὸς διδάσκαλος ἔρωτος ἐμβαρεὶς, ὅτι τῷ ἤδη λογίζεσθαι δυναμένῳ ἡλικίαν ἀνδρωθῇ, τὸ πάλαι φιληθὲν, ἀμοιβαίους ἔρωτας ἀνταποδίδωσι. καὶ δυσχερὲς αἰσθέσθαι ποτέρου πότερος ἐρᾶσθαι ὄζιν, ὥσπερ ἀπ' ἐσόπτρου τῆς τοῦ φιλήσαντος εἰκόνος ὅτι τὸν ἐρώμενον ὁμοίου πεσόντος εἰδώλου. τί δὴ οὖν τὸ καθ' ἡμᾶς βίου ξένιον ἀντὶ ζυφλῶν ἀνεδίζῃς θεοῖς νόμοις ὀφειλόμενον, ἐκ διαδοχῆς ἐφ' ἡμᾶς καταβεβηκός. ἀσμένως ὑπ' αὐτὸ δεξάμενοι, μεθ' ἁγνῆς διανοίας νεωκορῶμεν. ὄλβιος γὰρ ὡς ἀληθῶς κατὰ τὸν τῶν σοφῶν ἀπόφασιν, ᾧ παῖδες τε νέοι, καὶ μώνυχες ἵπποι. γηράσκει δ' ὁ γέρων κεῖνος ἐλαφρότατα, κἔροι τὸν, φιλέουσιν. αἴγε μὲν Σωκρατικὰ διδασκαλίαν, καὶ τὸ λαμπρὸν ἐκεῖνο τῆς ἀρετῆς δικαστήριον, τοῖς Δελφικοῖς τεῖπεσιν ἐπιμίξῃ. χρησμὸν γὰρ ἀληθείας ὁ πύθιος ἐθέσπισεν, ἀνδρῶν ἁπάντων Σωκράτης σοφώτατος.

Argos enim mittam, tibi vt res bene habeat,
Occidat autem nos, cui opus.

Nam sic se habet totum negocium. Quando enim à puero simul enutritus amor ille serius, in eã ætatem, quæ ratiocinatione vti potest, confirmatus fuerit, id quod olim est amatum, mutuos amores rependit, adeóq; difficile est percipere vter alterius sit amator, cùm perinde ac è speculo, amantis beneuolentiæ in amatum similis cadat imago. Quid igitur ceu peregrinam voluptatem nobis exprobras, id quod vitæ nostræ proprium est, & diuinis legibus definitum, pérque successionem ad nos transmissum. Libenter verò ipsum recipientes, cum pura mente, veluti rem sacram tractamus. Nam verè beatus ille est, iuxta sapientum sententiam,

Cui pueri molles, & equi solidam vngulam habentes,
Huic minimum graue est cana senecta viro,
Si quem adamant pueri.

Socraticæ verò doctrinæ, & splendidum illud virtutis examinandæ iudicium, etiam Delphicis cortinis est approbatum. Nam veritatis oraculum Pythius reddidit, omnium virorum Socrates sapientissimus:

ὃς ἅμα τοῖς ἄλλοις μαθήμασιν, ἅ δὴ ὦν τὸν βίον ὠνησε, καὶ τὸ παιδεραστεῖν ὡς μάλιστα ὠφελωῦ προσήκατο. δεῖ δ' τῶν νέων ἐραν, ὡς Ἀλκιβιάδου Σωκράτης. ὃς ὑπὸ μιᾷ χλαμύδι πατρὸς ὕπνους ἐκοιμᾶτο. καὶ ἔγωγε τὸ καλλιμάχειον ὀπὶ τέλει τῶν λόγων ἥδιστα προσθείμην ἂν ἅπασι κήρυγμα.

Αἶδε γὰρ ὦ κέρσισιν, ἐπ' ὄμματα λίχνα φέροντες,
Ἔρχιος ὡς ὑμῖν ὥρισε παιδοφιλεῖν.
Ὧδε νέων ἐράοιτε, πόλιν κἔναυλον ἔχοιτε.

Ταῦτ' εἰδότες ὦ νεανίαι, σωφρόνως παισὶν ἀγαθοῖς προσοιτε, μὴ δ' ὀλίγης τέρψεως ἕνεκα, τὴν μακρὰν ἐκχέοντες ἔυνοιαν, ἄχρι τῆς ἀκμῆς πλασὰ τὰ τοῦ φιλεῖν πάθη προβάλλεσθε. τὸν δὲ οὐράνιον ἔρωτα προσκυνοῦντες, εἰς γῆρας ἀπὸ παίδων βέβαια τηρεῖτε τὰ πάθη. τοῖς γὰρ οὕτω φιλοῦσιν, ἥδιστος μὲν ὁ τοῦ ζῆν χρόνος, οὐδεμιᾶς ἀφορέτου συνειδήσεως παροικούσης. ἀοίδιμοι δ' μὲν θάνατον εἰς πάντας ἐκφοιτῶσι κληδόνες. εἰ δ' δεῖ φιλοσόφων πιστεύειν, αἰδὴς μὲν γὰρ ἐκδέχεται τοὺς τοιούτους.

qui pariter cùm cæteris præceptis, quibus vitam humanam promouit, & puerorum amorem, ceu rem præcipuè vtilem, admisit. Conuenit autem iuuenes amare, vt Alcibiadem Socrates, qui sub vna eademque patris chlamyde somnos dormiuit. Atque equidem Callimachi illud præconiũ, ad finem orationis libentissimè omnibus apponerem,

Namque vtinam cupido sectantes lumine amatos,
Erchius vt pueros iussit amare senex,
Sic & ametis eos, sortique habitetis in vrbe.

His cognitis adolescentes, modestè cum bonis pueris versamini, neque modicæ delectationis gratia, longa effusa beneuolentia, vsque ad vigorem ætatis, fictos amandi affectus protendite: sed cœlestem Amorem adorantes, à pueritia ad senectutem vsque firmos affectus conseruate. Nam hoc pacto amantibus, suauissimum est vitæ tempus, nulla inhonesta conscientia inhabitante. Celebris autem illorum fama, post mortem ad omnes passim emanat. Quòd si verè Philosophis adhibēda est fides, etiã æther post terrã eos excipit, qui ista sectantur:

οἱ δ' ἄμεινον ἀποθανόντες, ἕξουσι τῆς ἀρετῆς γέρας, τὸ ἄφθαρτον. τοιαῦτα τοῦ Καλλικρατίδου σφόδρα νεανικῶς στεμνολογησαμένου, Χαρικλέα μὲν ἐκ δευτέρου λέγειν παύσωμεν, ἕτερον. ὥρα γὰρ ἤδη ἐπὶ ναῦν καταίνας διομένων δ' ὅ, τι φρονοῖεν ἀποφήνασθαι, δι' ὀλίγου τοὺς ἑκατέρου λόγους ἀριθμησάμενος, ὦν ἐξ ὑπογύου φημί, καὶ παρημελημένως, ὑμῖν ὦ ἑταῖροι, τὰ τῶν λόγων ἔοικεν ἀποχρήσεσθαι, διὰ τοιούτοις ὄν, καὶ νὴ Δι' ἐῤῥωμένης φρενῖτίδος ἐναρχῆ ταῦτ' ὄντα ἴχνη. χρεὼν γὰρ οὐδὲν ὄντα, ὅ, τι τῶν λεκτέων εἰπεῖν ἑτέρῳ δύναιτο παρήκατε. καὶ πολλὴ μὲν ἡ τῶν πραγμάτων ἐμπειρία, πλείων δ' ἡ τῶν λόγων δεινότης. ὡς ἔγωγε αὖ ἐυξαίμην, εἰ ἦν ἐν δυνατῷ, γενέσθαι Θηραμένης ἐκεῖνος ὁ κόθορνος, ἵν' ἄμφω νεικήσαντες, ἐξίσου βαδίζοιτε. πλὴν ἐπειδήπερ οὐκ ἐθέλετε, καὶ αὐτὸς ἐν τῷ μεταξὺ πλῷ, περὶ τῶν αὐτῶν ἃ κέκρικα διοχλεῖσθαι, τὸ μάλιστα παρεῖναι μοι δίκαιον, ἀποφανοῦμαι. γάμοι μὲν, ἀνθρώποις εὐωφελὲς πρᾶγμα, καὶ μακάριον, ὁπόταν εὐτυχῶνται. παμ-

qui meliori fato morientes, præmium hoc virtutis incorruptibile consequuntur. Atque hæc cũ Callicratidas, valdè iuueniliter iactando amplificasset, Chariclem denuo dicere conantẽ, repressi, tempus enim erat vt ad nauẽ descenderemus. Rogantibus autem illis, vt de eo quod sentirent sententiam dicerẽ, breuiter enumeratis vtriusque orationis argumentis. Non temerè, inquam, & negligenter, amici, orationes istæ videntur à vobis effutitæ ex tempore: sed continuæ & solidæ meditationis per Iouem manifesta hæc vestigia sunt. Nam eorum quæ ab vtroque dici poterant, fermè nihil est prætermissum. Multa verò rerum ineſt experientia: sed maior verborum grauitas. Itaque optarim equidem, si fieri posset, Theramenes ille cothurnus fieri, vt ambo victores æquo pede procederetis. At quoniam nihil remissuri videmini, & ego inter nauigandum, non decreui de rebus ijsdem interpellari, id quod mihi maximè videtur iustum esse, pronunciabo. Nuptiæ quidem ad vitam hominũ promouendam res in primis vtilis, & beata, quoties ex sententia cõtingũt. Puerorũ

δικοις δ' ἔρωτας, ὅσοι φιλίας ἀγαθὰ δίκαια πεφιλώνται, μόνης φιλοσοφίας ἔργον ἡγοῦμαι. διὸ δὴ γαμητέον μὲν ἅπασι, παιδεραστεῖν δ', ἀφειδῶ μόνοις φιλοσόφοις. ἥκιστα γὰρ ἐν γυναιξὶν ὁλόκληρος ἀρετὴ φύεται. καὶ σὺ δ' ὦ Χαρίκλεις, μηδὲν ἀχθεσθῇς, εἰ τῆς Ἀθηναίας ἡ Κόρινθος εἴξει. κἀγὼ μὲν ὑπ' αἰδοῦς σωτόμῳ λόγῳ τὴν κρίσιν ἐπαυσάμην, ἐξανέστην. ἐφρόνουν γὰρ ὑπερκατηφῆ τὸν Χαρικλέα, παραμικρὸν ὡς θανάτου καταχριτον. ὁ δ' Ἀθηναῖος, ἱλαρῷ τῷ βήματι φαιδρὸς ἀναπηδήσας, ἐφέρετο σφόδρα σοβαρῶς. εἰκάσειεν ἄν τις αὐτὸν ἐν Σαλαμῖνι Πέρσας καταπεναυμαχηκέναι. καὶ τοίνυν τὸν κρίσεως ἀπηναύμην, λαμπρότερον ἡμᾶς ἱστάντος αὐτὸ τὰ νικητήρια. καὶ γὰρ ἦν ἄλλως τῷ βίῳ μεγαλοφρονέστερος. ἠσυχῇ δὴ καὶ τὸν Χαρικλέα παρηγορησάμην ἐπὶ τῇ δεινότητι τῶν λόγων, σωφρόνως ὑπερθαυμάζων, ὅτι δυχερεστέρῳ μέρει δικαστῶν σωπηρότατον. ἀλλ' ἡμῖν ἐν Κνίδῳ διατριβὴν, καὶ τὰ παρὰ τὴν θεὸν λαλησόμενα, ἀσκόλιον ἱλαρὸν ἅμα, καὶ παιδιὰν ἔμμισον ἐχόντων, ἥδιστ' ἂν διεκείμεθα. σὺ δ' ὦ Θεόμνηστε, ὁ τὸν ἕωλον ἡμῶν,

autem amores, qui casta amicitiæ iura conciliant, solius Philosophiæ opus esse duco. Quare omnibus quidem cõiugio est vacandũ: sed pueros amare, solis Philosophis relinquetur. Minimè enim mulieribus perfecta virtus innascitur. Tu verò Chariacles nequaquam ægrè feras, si Athenis Corinthus cedet. Equidem ego præ verecundia breui oratione accelerato iudicio surrexi. Animaduertebam enim Chariclem supra modum tristem, propemodum ac si morte damnatus fuisset. Athenienſis autem alter, læto quodã modo alacer exiliens, incedebat valdè insolenter. Putasses ipsum ad Salaminem Persas nauali prælio debellasse. Et hoc saltem ex iudicio consequutus sum, quòd splendido victoriæ cõiuio nos excepit. Etenim erat aliàs vita magnificentior. Tacitè etiam Chariclem sum consolatus, ob grauitatem verborum, assiduè admirando, quòd difficiliori parti, tam potenter esset patrocinatus. Cæterùm & illa in Gnido cõmoratio, quæque apud Deã dicta sunt, habentia pariter & serium hilare, & iocũ eruditũ, ad hũc ferè modũ direpta sunt. Tu verò Theomneste, qui obso-

ἐπικαλεσάμενος μνήμην, εἰ δι-
καίως τότ' ἤδη, πῶς ἂν ἀπε-
φήνω; Θεο. Μελιτίδην, ἢ
Κόρσιβον οἴει με πρὸς θεῶν,
ἵνα τοῖς ὑπὸ σοῦ δικαίως κρι-
θεῖσιν ἐναντίαν φέρω ψῆφον;
ὃς ὑπ' ἄκρας ἡδονῆς τ' λεγομέ-
νων διατείβειν ἐν τῇ Κνίδῳ
ᾠήμην, ὀλίγου τοῦτο δωμάτιον
αὐτὸν ἡγούμενος εἶναι, τὸν
νεὼν ἐκεῖνον. ὅμως δ' οὖν,
εἰ δὲν γὰρ ἀπρεπὲς ἐν ἑορτῇ λέ-
γεσθαι, πᾶς ὁ γέλως καὶν πε-
ριέρχεσθαι, παιγνιεύειν δοκεῖ,
τὸν ἄγαν ὑπὸ τοῦ παιδεραστοῦ
καταφρωνωμένους λόγους, ἐθαύ-
μαζον μὲ ἐπὶ τῇ σεμνότητι,
πλὴν ἐ πάνυ συμμέτρως ἐφόμην,
ἐφίβῳ παιδὶ συνδιημερεύοντα,
ταντάλειους δίκας ὑποφέρειν.
ἢ τοῖς ὄμμασι τὸ κάλλος μο-
νονχὶ προσκλύζοντος, ἐξὸν
ἀφύσασθαι, διψῆν ὑπομένειν.
ἐ γὰρ ἀπόχρη τὸ θεωρεῖν ἐρώ-
μενον, ἢδ' ἀπαντικρὺ καθη-
μένου, καὶ λαλοῦντος ἀκούειν,
ἀλλ' ὥσπερ ἡδονῆς κλίμακα
συμπεξάμενος ἔρως, προσιόν
ἔχει βαθμὸν ὄψεως, ἵνα ἅδῃ.
κἂν θιγεῖν, ποθεῖ προσιόντων
ἐφάψασθαι. δ' ἄκρων χροῒ δα-
κτύλων καὶν μόνον ἅψῃ, τὰ ἑ-

letam harum rerum memoriam nobis excitasti, si iudex tum fuisses, quam sententiam tulisses *Theo.* Melitidem, aut Corœbum me putas esse per A Deos, vt ijs quæ iustè iudicasti, contrariam sententiam feram? Qui quidē præsumma eorum, quæ modò dicebantur, voluptate, in Gnido commorari me putabā, propemodū paruā hāc domunculā, ipsum illud templū esse existimans. Sed tamen (nihil enim indecorè die festa dicetur, & risus omnis, etiamsi nimius fuerit, ad celebritatē pertinere videtur) orationem illam ab amatore puerorum, cum nimio supercilio prolatam, admirabar quidem ob grauitatē, sed ad demulcēdū animum parum facere arbitrabar, cum puero impubere quotidianam consuetudinē habere, & interim Tantali pœnas sustinere, ac pulchritudine oculos tantum non inundante cū haurire liceat, sitim perferre. Neq; enim satis est aspicere eū quē amas, neq; ex aduerso sedentem, & loquentem audire, sed perinde atque scalis quibusdam voluptatis compactis, amor primū visus gradū habet, vt aspiciat amatum: deinde vbi aspexerit, cupit adductū cōtingere. Summis itaque digitis, tametsi solū attigerit,

ἀπολαύσεως, εἰς ἅπαν διαδεῖ τὸ σῶμα. τυχὼν δ' ἐυμαρῶς τούτου, τέταρτον πεῖραν ἐπάγει φιλήματος, οὐκ εὐθὺ πείρερχον, ἀλλ' ἠρέμα χείλη A προσεγγίσας χείλεσιν, ἃ πρὶν ἢ λαβεῖν τελείως ἄπεστι, μηδὲν ὑποψίας ἴχνος καταλιπών. εἶτα πρὸς τὸ παρῆκον ἁρμοζόμενος, ἀεὶ λιπαρεστέροις μᾶλλον ἀπτόμασιν ἐντέτηκεν, ἕως ὅτε καὶ διαστέλλων ἡσυχῇ τὸ σῶμα. τῇ δὲ χειρῶν ἀδρείαν παρίησιν ἀγκάλη. B αἱ γὰρ φανεραὶ τῶν αἰσθητῶν συμπαρεκπλοκαὶ, τὴν ἡδονὴν συνεκτείνουσιν. ἢ λαθραίως ὑπεξῶσι ἡ δεξιὰ κατὰ κόλπον δύσα, μαστοὺς ἑαρινὴ τὴν φύσιν ὑπερεοιδῶντας πίζει. καὶ C σφιγγόσης γαστρὸς, ἀμφιλαφὲς τοῖς δακτύλοις ὑπαφάπτεται ὁμαλῶς. μετὰ τοῦτο, καὶ παρατόχωσιν αὐτὸς ἥβης. καὶ τί τάρρητ' ἀναμάξηται μηδεῖ; τοσαύτης τυχὼν ἐξουσίας D ὁ ἔρως, θερμοτέρου πυὸς ἅπτεται πράγματος. εἶτ' ἀπὸ μηρῶν προσομιλαπάλμος, κατὰ τὸν κωμικὸν αὐτὸ ἐπάταξεν. ἐμοὶ μὲν ὕπω πολυέραστον γενοῖτο. μετεωρολέχαι δ', καὶ ὅσα ἡ φιλοσοφίας ὀρθῶ κρᾶ αὐ-

fruitionis istius delectatio totũ corpus mox percurrit. Postquam autem hoc potitus est facilè, tertium oculi conatum addit, non statim curiosum illum, sed labia labijs admouendo sensim, quæ priusquam planè contingat, absistit, nullo suspicionis vestigio relicto. Deinde verò ad id quod porrigitur applicans sese, semper exquisitioribus amplexibus illique-scit, interdum quoque tacitè os diducens. Nec manuum vllam segnem esse sinit. Nam manifestæ, eorum quæ sensu percipiuntur, amplexationes, voluptatẽ conglutinant. Aut clàm dextra molliter per sinum subingressa, mammillas, pro sua natura, modicè extantes, premit: & solidi ventris exuberans illud digitis contrectat æqualiter. Post hæc, & primam succrescentis pubis lanuginem. At quid attinet me occultiora ista longiùs persequi? Tãtam igitur nactus potestatem amor, feruidius quoddam opus attingit. Tum ducto à femoribus exordio, iuxta Comicum ipsum percutit. Mihi quidem ita pueros amare contingat. Illi verò qui de rebus sublimibus, nugantur, quique philosophiæ superciliũm,

ἥδιν πᾶν προτάφοις ὑφῆκαν-
σι, σεμνῶν ὀνομάτων κομ-
ψεύμασι τὸν ἀμαθεῖς ποιμαι-
νέδωσαν. ἐρωτικὸς γὰρ ἦν, εἴ
τις ἄρα καὶ ὁ Σωκράτης. καὶ A
ὑπὸ μίαν Αλκιβιάδης αὐτῷ
χλανίδα κλιθεὶς, οὐκ ἀπλῆξ
ἀφέθη. καὶ μὴ θαυμάσῃς. ἦν
γὰρ ὁ Πάτροκλος ὑπ' Αχιλ- B
λέως ἠγαπᾶτο, μέχρι τοῦ κρ'
ἀπαντικρὺ καθεζέσθαι, δέγμε-
νος Αἰακίδην ὁπότε λήξειεν
ἀείδων. ἀλλ' ἦν καὶ τῆς ἐκεί-
νων φιλίας μεσίτης ἡδονή. σὲ- C
νων γοῦν Αχιλλεὺς τὸν Πα-
τρόκλου θάνατον, ἀταμιεύτῳ
πάθει πρὸς τὴν ἀλήθειαν
ἀπερράγη. μηδὲν τε τῶν σῶν
εὐσεβὴς ὁμιλία καλλίων. τοὺς D
γε μὴν ὀνομαζομένους παρ'
Ελλησι κωμασταὶ, ἥδιστ' ἄλλ',
ἢ φίλοις ἐρασταὶ νομίζω.
τάχα φήσει τις αἰσχρὰ ταῦτ'
εἶναι λέγεσθαι, πλὴν ἀληθῆ
γε καὶ τὴν κατὰ Αφρο- E
δίτην. Λυ. ὅτ' ἀπέρχομαί
σου φίλε Θεόμνηστε, ἄλλην
ἀρχὴν καταβαλλομένου πέ-
ντων λόγων, ἧς ἀκούειν σε
ἑορτὴ μόνον εἰκὸς ἦν. τἄλλα
δ', τῶν ἐμῶν ὦτων πόρρω
ἀποικιεῖν. ἀφειμένοι δὲ τῆς

supra ipsa tempora attollunt, grauium verborum insolentia indoctos pascant. Amori enim deditus fuit Socrates, si quisquam alius, & sub vno eodémque pallio cum eo cubans Alcibiades, non intactus surrexit. Ac ne mireris: neque enim ab Achille Patroclus amabatur, eatenus vt ex aduerso illi sederet. Æacidem expectans, dum cantus finiat ille. Sed erat & illorum amicitiæ mediatrix voluptas. Cùm igitur Achilles Patrocli mortẽ gemeret, parum custodito affectu in veritatem erupit. Femorum & tuorum sancta conuersatio melior. Illos verò qui apud Græcos comastæ vocantur, nihil aliud quàm manifestos amatores existimo. Fortè dixerit aliquis hæc dictu esse turpia: at per Gnidiam Venerem sunt vera. *Luc.* Nec te feram, chare Theomneste. aliud principium tertij sermonis ponentem, quod audire festo solùm die par est: cætera verò procul à meis auribus amandare. Sed omissa diuturniori mora, in

παρέλκειν πλέον χρόνου, εἰς

ἀρχεῶν ἐξίωμεν. ἤδη γὰρ εἰκὸς ἔστιν, ὑφαπτέας τῷ θεῷ τὴν πυρὰν. ἔστι δ' οὐκ ἀτερπὴς ἡ θέα, τῶν ἐν Οἴτῃ παίδων διαμιμήσασθαι τὸν παρόντας.

forum exeamus. Verisimile enim est Deo iam accendi rogum. Nec iniucundum A est illud spectaculum quod ea commemorat præsentibus, quæ in Oeta passus est.

Τέλος τοῦ τρίτου τῶν Λουκιανοῦ μέρους.

DECLAMATIO D. ERASMI ROTERODAMI, LVCIANI Tyrannicidæ respondens.

Argumentum.

EIusdem generis hæc cum Tyrannicida, eiusdémque status est, sed aduersaria. Vt enim illic contenditur præmiũ esse dandum tanquam tyrannicidæ, ei qui filium tyranni interfecerat: ita hîc negatur eum satisfeciſſe legi, aut tyrannicidam esse, qui non ipsum tyrannum, sed filium tyranni occidisset. Exordio beneuolentiam captat, à persona Iudicum, deinde calumniæ aduersarij, quâ in suspicionem adductus fuerat, quasi ipse quoque tyrannidi faueret, quia illi præmiũ dandum negabat, respondet per absolutionem primùm, deinde & per inficiationem ex locis coniecturalibus, eleuata interim illius persona, atque ipso vicissim in suspicionem, ex modo actionis vocato. Post exordium propositio sequitur cũ attentione, & admonitione Iudicis, quòrsum in hac caussa maximè spectare debeat, atque inde ad confutationem venitur. In qua primùm refelluntur ordine capita illa, quæ alter in argumento ab imo ad summum tractarat, puta Voluntas, Conatus, Effectus. Ac voluntati quidem opponit voluntatem legis, vt quæ non quid quisque voluerit, sed quid effecerit, spectet, neque cogitationes, sed facta præmijs compenset. Conatum verò eleuat varijs ac multis similibus & exemplis, ostendens in nullo pacto, aut contractu, aut certamine, aut alijs denique id genus rebus satis esse, conari aliquid & cœpisse, sed præstari oportere. Effectum conditiones sequi, non conatum. Vt quod alter etiam conatum in legibus spectari dixerat, id diſtinguit, ostendens diuersam esse rationem præmiorum & pœnarum. In maleficijs interim & voluntatem puniri, in beneficijs autem nunquam præmium dari, nisi ei, qui quod lex proponit, re ipsa effecerit. Postremò & patriæ gratis inseruire ac officium præstare ciues debere & il-

lum satis mercedis pro conatu suo retulisse, laudem & gloriam. Effectum autem refellit, quia non simpliciter id effecerit, quod lex iubet, sed fortuna seu numine ita ferente, cædem filij, mortem patris consecutam esse. Non enim quia ipsius gladio tyrannus postea seipsum confecerit, ob id ipsius hoc factum esse. Deinde etiam incertum fuisse exitum, & quidnam pater, occiso filio facturus fuerit, & hic consilium quoque petituris subuertit, primò vt incertum & periculosum; neque certis rationibus firmatum, deinde etiam vt fictum, & post euentum rei, demum simulatum. Denique non idem esse occidere, id quod lex iubet, & mortis caussam qualemcunque præbere: idque iterum multis similibus probat. Atque hoc loco disputationem suprà cœptam renouat, de eo quatenus voluntas in legibus spectatur, & in quibus per se sufficiat, nempe in maleficijs & non in beneficijs, & ob id neque hîc præmium illi deberi, vt qui cœperit, non absolueuerit beneficium. Confutatis igitur hoc pacto voluntate, conatu & effectu, quarto loco id aggreditur, quod petitor in narratione potissimùm amplificat, puta filium fuisse caput & caussam tyrannidis, eóque sublato, etiam tyrannidem sublatam fuisse. Ac primò quidem filium ostendit non fuisse tyrannum, neque tyrannidis caput, confutatis signis, & cæteris rationibus: quæ alter ad eam rem probandam adduxerat. Deinde, vt maximè fuerit, legem iubere ipsum tyrannum, non vt quisque tyranno similis, aut nocentior etiam est, occidere. Et hîc multis verbis de authoritate legum disputat, & quod non temerè verba legum huc aut illuc deflectenda sint, alioqui multa pericula & incommoda ex eo secutura esse. Postremò etiam ipse locum ab imo ad summum tractat, & vt alter voluisse, egisse, effecisse se dixerat, ita hic contrà neque animum ad rem gerendam habuisse illum, neque recta via aggressum esse, neque denique id quod lex iubet, perfecisse ostendit. Et sub hæc orationem concludit, breui capitum repetitione, & conformatione seu prosopopœia, legum, reipubl. & deorum quoque expostulantium cum petitore, vt iniquè & præter meritum, præmium petente.

SI mihi cauſſa hæc Iudices, apud concionem populi habenda eſſet, populi, inquam, quæ ſtudijs potiùs, quàm exacto rerum iudicio duci conſueuit, eſſet agenda, ac non magis apud Iudices ex honeſtiſſimis ordinibus delectos, nimirum grauiſſimos ſapientiſſimóſque, nonnihil profectò vererer, ne omnium animis noua hac & inſperata lætitia geſtientibus, atque (vt ita dixerim) exultantibus, nec ſatis attentos, nec dociles eſſem auditores habiturus. Porrò fauentes, beneuolóſque multò minus: quippe qui frontem modo, quaſiqúe perſonam huius negotij intuentibus, non faciem ipſam propiùs contemplantibus videri fortaſſe poſſim; in communi totius ciuitatis gaudio, tum autem in cauſſa tam populari, velut importuniùs obſtrepere atque obturbare. Enimuerò quum omnis affectus inutilis eſt ad rectè iudicandum, tum ingens, intemperans, atque exundans lætitia, non ſolùm iudicium omne funditus tollere ſolet, verumetiam noſtri ſenſus non rarò nobis eripere: præſertim (ſi quemadmodum hæc noſtra) poſt graues diuturnáſque calamitates, ac veluti tempeſtatem ſæuiſſimam repentè prætérque ſpem (quaſi portus quidam) fuerit obiecta. Quid autem tam acerbum liberæ multitudini, quàm ſeruitus? Quid tam dulce, quid tam optatum, quàm libertas? Itaque non rebus modo ipſis, ſed vel inanibus harum rerum vocabulis, plebis animus queat ad quidlibet impelli: maximè primis his aliquot diebus, dum gaudiorum adhuc velut æſtus quidam impoſtus, omnia ſurſum ac deorſum miſcet, dum lætitiæ temulentia, dum gratulandi dulcis quædam ebrietas pectus occupans, animum ad cogitandum inſtituere non ſinit. Verùm veſtra Iudices ſingularis ſapientia perſpicacitáſque non hoc tantùm ſcrupulo me leuat, verùm & hanc mihi fiduciam ſuppeditat, vti ſperem futurum, vt hoc contradicendi munus, quod equidem nec inuidentia, nec fauore in Tyrannidem (ſicut iſte calumniabatur) ſed ſolita mea, & (vt opinor) nota Reip. charitate ſuſcepi, vobis non modò non inuidioſum, ſed fauorabile, plauſibiléque videatur. Etenim poſtquam viderem manifeſtá quadam Deorum beneuolentia, poſt diuturnam, ac miſerrimam

illam seruitutem, toties Reip. votis expetitam libertatem aliquando contigisse, nihil priùs curandum nobis esse iudicaui, quàm vt gratos nos exhiberemus in eos, à quibus nobis tam egregia felicitas esset profecta, quò videlicet munus suum huic vrbi proprium, perpetuúmque facere vellent, & constabilire, tuerique quod largiri non essent grauati, meminissémúsque ijsdem in manu esse, vt eriperent ingratis, quod optantibus dedissent. Sunt autem vel primæ gratitudinis partes, intelligere videlicet, cui beneficium acceptum ferre debeas. Et hac vna ratione mortales diuinæ beneficentiæ gratiam referre possumus: si beneficium acceptum agnoscamus: si celebremus, si ad illos authores referamus. Neque mihi committendum putaui, vt dum nimium candidi in ciuem esse volumus, in deos ingrati impijque reperiamur. Neque enim isthoc nomine nunc perinde laboratur, ne hoc præmij pereat ærario, & huius lucris accrescat (quanquã id quoque longa iam tyrannide exhaustius est, quàm vt inde temerè dari præmia conueniat immerentibus) Illud agitur, ne dij immortales, qui huius malè consulta, nobis verterunt bene, hoc tantum munus à nobis tanquam ingratis repoſcant, si quod ipsis solis debetur honoris, laudis, gratiæ, id illis fraudatis, in hominem contulerimus. At quem hominem obsecro? Nempe qui quum priuatus contra leges iuuenem occiderit, atque hac temeritate sua restitutæ libertatis periculosam occasionem modo præbuerit, idque adeò imprudens (vti mox docebimus) non veretur pulcherrimum tyrannicidæ titulum dijs eripere, sibi arrogare: Reipub. diem dicere, ac leges ipsas in ius vocare: ciuitatem ingratitudinis ream agere, nisi sibi totam hanc felicitatem ferat acceptam. Nullum quidem iudices facinus speciosius tyrannicidio, nullum dijs dignius: verùm hoc impudentior, qui sibi laudē tam eximiam vsurpat immeritus. Nullum præmium honestius illustriúsue, quàm quod tyrannicidæ debetur. Sed hoc impensius accuratiúsque spectandum, ne temerè decernatur indigno. Permulta siquidem, permulta ad id requiruntur, vt hoc tam egregio titulo, vt hoc tam diuino præmio dignus quis esse videatur: quorũ nihil in hunc cõpetere, paulò pòst euincemus. Proinde cùm non tolerandæ improbitatis mihi videatur, qui legibus, tum homicidij, tum temeritatis pœnas debeat, cum à legibus præmium omnium maximum petere:

petere dixi, imò flagitare: & ita flagitare, vt etiamsi vnum ex huius arbitrio dependerint, tamen multa insuper isti ededitori sint debiturae. Quae cuncta quum postulare iure potuisset: maluit tamen homo verecundus, vnico perspluto, reliqua sibi deberi vt haberet nimirum, quod obnoxiae Reip. quoties libido sit, possit improperare. Tum illud verum risu potius, an odio dignum existimem, quòd in tribunalibus, quod apud ornatissimum seueriſſimorum iudicum consessum, Thrasonem quendam nobis è comœdia retulit? Sensistis iudices, vt è corona plerique risum tenere nequierint, dum personatus iste Hercules tragœdiam illam suam nobis recitabat: de sese terque quaterque tyrannicida, de sapiente illo gladio commilitone suo, qui per se prudens senem interemit: digno videlicet, qui inter sydera collocetur, domino in deorum numerũ relato. Dij boni, quibus phaleris, quibus fucis, quib' ampullis facin' illud nobis suũ ornauit, iactauit, exaggerauit? quàm militari iactantia, quàm Stẽtorea voce, quàm fastuoso vultu, quàm arrogantibus supercilijs, quàm stupidis oculis, suum ipse vobis encomiũ detonabat? Quaeso Iudices, vt etiam nunc hominis vultum diligenter attendatis: nonne vobis minitari videtur? nonne dicere? ni mihi praemium decreueritis, haud feretis impune, incolumi diuino illo meo, ac fortissimo gladio, qui vel sine me, meas vices, vbi lubebit, acturus est. Quis tandem istam ferat iactantiam, vel in eo, qui verè tyrannum occidisset? Haec quoque me causſa Iudices (neque enim inficiandum est) commouit, vt huius obsisterẽ petitioni, vel magis, vt immoderatam arrogantiam, vt odiosam huius imputationem retunderem. Videbam iam inde ab initio, quum certatim vniuersa ciuitas dijs libertatis authoribus grataretur, vt hic sese ira tumens in medium ingesserit, quàm indignè tulerit victimas dijs seruatoribus immolatas. Sibi hunc honorem eripi, sese vnicum esse restitutae libertatis authorẽ proclamabat, leges, aras, focos, omnia publica, priuataque, suae dextrae, suo magnifico gladio deberi. Agite quid futurũ denique Iudices augguramini, si id ad huius intolerabilẽ iactãtiã, vestra authoritas vestra cõprobatio, si premiũ quasi pign' accesserit? Quid, nisi vt tyranno submoto, alter quidam huic ciuitati paretur, qui ventosae linguae, gloriaeque quasi tyrannidem quandam exerceat? Qui quotidie nobis odiosam istam suam tragœ-

diam ingerat, quotidie dextram istam Herculanam & gladium prodigiosum minitetur? Vtrum est hoc Iudices tyrannide liberari, an mutare Tyrannum? Videris ipsi quàm minaci fronte me iam obtueatur. Quid mihi succenses? Quid minitaris oculis? Quid terres supercilio? An mihi non licebit libertate in contradicendo (tuo scilicet munere) vti, quum tu sic abutare? qui liberum tibi putaris (id quod etiam in proscenio leges fieri vetant) crimen tam atrox, tam capitale in ciuem impingere, tantùm quia libuit, idque apud Iudices iratos, in tam frequenti ciuium corona, quod nequeas vel leuissimo confirmare argumento. Siquidem quàm reliqua glorioso, tam illud impudenter dicebas, mihi nullam fuisse causam, quare tibi contradicendi partes susciperem, nisi quo tyranni necem, quæ me discruciaret scilicet, vlciscerer. Quo quidem tuo exemplo si vicissim in te liberet vti, mox intelligeres quàm atrocia, quanto probabiliùs in te possint retorqueri. Nam tuum istud tam inuidiosum (quemadmodum tu quidem existimabas) conuicium, me longè minùs, etiam territabat, quàm (quod vulgo dicunt) ex pelui redditum fulgur. Etenim præterquam quòd neque affinitas, neque cognatio, neque necessitudo, neque emolumentum, neque prorsus alia res vlla mihi cum tyranno intercessit, cur mea referret illum viuere, sine quibus rebus nullam in quenquam criminis hærere suspicionem, tu quoque scires, nisi nũquam tribunalia vidisses, ac nisi hodie deuium te lucelli spes fecisset iureconsultum: equidem arbitror, meam fidem, integritatem, pietatem, totámque meam vitam sic huic Reipub. spectatam esse, vt isto crimine tibi potiùs improbitatis odium, quàm mihi suspicionem vllam conciliaris. Vides quàm multis adductus sim causis, vt tibi obsisterem? Denique (si scire vis) bona ciuium pars id à me enixissimè flagitauit, vt sui patrocinium aduersum te caperem, negantes sibi videri tyrannide liberos sese, nisi te à tyrannicidæ præmio deiicerem. Non quòd pudeat homini debere hanc felicitatem: tametsi id quoque durum, ei debere qui sic imputet. Sed debere arroganti, sanè quàm molestum est: at debere, cui nõ debeas, istuc verò nõ grauissimũ modò, verũ etiã stultissimũ. Equidẽ ne leoni quidẽ, vel verbo refragor, si modò is promereatur: sed obnoxiũ esse tã importuno imputatori, tum qui nihil iuuerit, id verò bis miserum est,

bis ſtultum eſt. Nullus enim inſolentiùs exprobrat beneficium, quàm qui quod non dedit, id vult dediſſe videri. Sed finge mihi nullam eſſe cauſſam cur tibi me opponerem, niſi quia ſic animo lubitum ſit meo, profectò nihil habes quod mihi iure ſuccenſeas. Etenim quum apud Iudices tam ſanctos agatur ſi verè præmium meruiſti, non tibi honorem eripio, verùm etiam vehementer illuſtro, quando non paulò magnificentius eſt tyrannicidæ præmium eruciſſe, quàm tuliſſe. Sin minus, æquus veniam dabis, ſi boni ciuis fungor officio, ſi nullo meo emolumento Remp. debiti præmij ream defendo, ſi ſtultitiæ crimen, ſi imprudentiæ infamiam à ciuitate depello, ſi nō ſino, vt noſtro omnium periculo hæc vrbs in deos exiſtat ingrata. Poſtremò ſi deorum immortalium cauſam ago, quibus honorem debitum tu conaris interuertere, vt vel hinc ſat liqueat, quanta religione reliquam cauſſam egeris, qui ſtatim ingrediens tam impudenter ſis calumniatus: Contradicit igitur, contra Remp. fauet tyranno. Quanquam ego illud quoque liberæ ciuitatis eſſe iudico, hoc loco vel tyrannorum cauſas citra fraudem agere licere. Neque tamen à vobis poſtulo Iudices, vt vel mihi proſit in cauſſa hoc meum erga Remp. ſtudium, vel huic obſit tam inſolens arrogantia: imò non deprecor inuidentiæ ſuſpicionem, non refugio vel atrociſſimam illam, quam iſte mihi conabatur impingere, inuidiam, vt tyranno fauiſſe videar, niſi certioribus, quàm vt à quoquā refelli poſſint, argumētis euincā, niſi demum & aduerſario perſuadeo, modò ne peruerſetur, vt quàm maximè ciuiliter quis agat, nullum ei deberi præmium. Sin exactiùs, ſeueriúſque, pœnā etiā ab ipſo deberi. Quæ quidē dum quàm poteſt breuiſſimè facio, queſo Iudices, vt me attentis animis atque auribus audiatis. Meminiſtis Iudices, vt iſte inter dicēdum ſubinde nobis conatus ſit ob oculos ponere, id vnum ſpectare iuſſerit, quātis malis tyrannide ſimus leuati. Hoc paſſim inculcabat, hac re bonā orationis partē occupabat, nihil nos aliud perpendere voluit, niſi quòd grauem ſeruitutem toleraſſemus, nunc optata libertate frueremur. Nimirum id tantùm vos ſpectare voluit, quod ad hoc iudicium nihil attinebat. Neque enim hoc in quæſtionem venit, quàm miſera ſit tyrannis, quàm optanda libertas. Sed de illo cognoſcitis Iudices, quum libertas huic vrbi ſit reſtituta, quāta hinc lau-

dis portio huius virtuti debeatur, & an id quod euentu cum huius facto coniunctum est, idem cum eius merito coniunctum videri oporteat. Relegam autem eadem vestigia, quibus ipse in caussam ingressus est, quod equidem refellendi genus simplicissimũ esse puto: sequárque partes illas, quibus iste rem secuit, id nimirum agens, vt quemadmodum ingenioſi conuiuatores ijsdem carnibus alio atque alio modo coquendis, condiendísque efficiunt, vt multa opsoniorum genera videantur, itidem iste nobis ex unico homicidio multa faciat tyrannicidia. Reperam igitur ordine gradus illos, quibus iste facinus suum sibi visus est mirificè attollere, & in quibus identidem restitabat. Quòd si me deturbante, vel in vno quolibet consistere poterit; tum ipse sese victorem pronuntiet licebit. Quot tyrannicidia, inquit, quot præmia? Primum quòd volui, deinde quòd conatus sum. Tum autem quòd filium occidi plus quàm tyrannum. Postremò, quòd pater ob mortem huius sibi necem conscisuit. Principio quòd voluit Iudices, quis non leuius esse videat, quàm vt sit refellendum? nisi quòd iste tanta voce intonabat, toties inculcabat, quòd tyrannum voluisset occidere, atque id (vt nihil iam accideret) tamen præmio dignum asseuerabat. Quid autem tam ridiculum, quàm nudæ voluntatis præmium à lege flagitare? quæ adeò nihil ad se pertinere putat, quid velint aut in animo statuant homines, vt neque pœnam irrogent si quid velis modo perperam (neque præmium ostendant, si quid officioſè velis: verùm id vnumquemque voluisse interpretantur, quod nulla vi coactus effecerit. Ergóne, inquies, non magna facti pars est voluisse, quod quidem arduis in rebus vel solùm sufficere solet? Rectè sanè. Sed apud deos modo: quippe quibus solis perspicuũ est, quid nolis aut velis, ab his præmium expectandum, si quid præclarum animo conceperis. Lex hominum vices agit, & quid in obscuris illis sinuoſi cordis specubꝰ mortales agitent, adeò sua referre nihil putat: vt non dicam abdita aut suspicioſa, sed ne ea quidem admittat quæ populari sunt opinione famáque iactata. Postremò vt non nisi comperta recipiat, non audiat nisi quæ sunt certissimis argumentis deprehensa, probata, euicta. Cedo, quod est facinus tam nefarium, cuius simplex voluntas in crimen vnquam est vocata? Ista iudicia Aeaci, Rhadamanthíque tribunalibus seruantur. Hic mihi non quid volueris,

sed quid feceris adferto. Quòd si nulla lex vlli flagitio supplicium minatur, quod in animo statueris, quæ tandem est impudentia, pro merito quod præstare volueris duntaxat, perinde quasi præstiteris, à lege quasi præmium postulare? Quæ quidē quū ad id vnū sit cōparata, vt maleficia vel deterreat, vel coërceat, multóq; magis ad eiꝰ partes pertineat, nocētibus erogare pœnā, quàm bene merētibus largiri præmia (id quod mox copiosius demōstrabimus) posteaquam in criminibus non accipit insimulationem meræ voluntatis quæso te, in petendis præmijs ostentationem voluntatis admittet? Quis autem est ciuium vel quantumlibet ignauus, qui non velit tyrannum occidere, si tutò liceat? Quis non vel leno, saltem emolumenti causa velit? Denique quis non facilè simulare possit voluisse se: videlicet quò præmium gratis auferat? Vis itaque dicam, quantum hoc totum habeat momenti, voluisse occidere? Nempe perinde est, quasi te somniaris occidisse. Par pari pensari conuenit. Qui præstitit beneficium, ei lex beneficium rependit: at qui bene voluit tantùm, ei quid debetur, nisi vt vicissim bene velit resp. I nunc, & hoc in gradu nos iubē consistere. Rem tam eximiam, inquis, animo versaui, statui, decreui: an præmium negabitis? Non fraudaberis præmio, si isthoc nomine postules: verùm illud interim præmij feres, velut homo nimium perfrictæ frontis, irrisus, explosus, exhibitus discedes, quem non puduerit id à lege postulare, quod ne leno quidem ausit à quoquam petere, vt rem pro voluntate auferat, nemo tam vecors qui cōcedat, ut voluntatem nescio quam, hoc est, minus quàm verba pretio redimat. At non volui tantùm, inquis: verùm & periclitatus sum, ascendi, submoui satellites. Primùm isthuc tu quidem consultè facis, quod de gradu illo desilijsti, in quo nimis profecto incommodè stabas, quanquā ne in hoc quidem multò commodiùs constiteris. Nam etiam si paulò minus absurdum videatur, haud ita multò minus impudens tamen est, quum lex palàm præmium decernat ei, qui factum præstiterit, te quod conatus modo sis, præmium poscere. Ergo-ne hoc quidem iuris erit apud te legibus, quod per illas est ciui priuato cum ciue priuato? Age quid siquis ciuium tecum inijsset contractum, ita vt ille pecuniam stipulatus, tu conditionem pactus esses, mirum ni suo vterque periculo, atque is nondum præstita conditione, nummos his verbis

abs te petat: Cedo mercedem, conatus sum, tentaui, adnisus sum: an non protinus impudenti homini respondebis: Cedo conditionē? Nam de tuo conatu quid mea refert? quādoquidē effectum abs te pactus sum, nō conatum. Puta totidē verbis tibi nunc respondere legem: Agnosco contractū, nō muto pacta: debeo præmium, sed si tu conditionem præstitisti, si tyrannum occidisti. Verbis aut obligantur, aut absoluuntur homines. Si conato pollicita sum præmium, non grauabor dare: sin ei qui facinus peregisset, quod tandem ius est referre quod est stipulatus, me non ferre quod sum pacta? In priuatis ac minutis cōtractibus nemo tam improbus inuenitur, vt lucrum cōditione promissum postulet, non præstita conditione, nemo tam stultus vt det, si quis postulet; & tu à Rep. maximum omnium præmium postulas, quòd conatus modò sis? Nihil mihi nisi nugas adfers, donec illud vnum audiam, quod te præstare oportebat. Volui, inquis, ascendi, perrupi custodias, submoui satellites, quantulū iam est illud quod superest? Quid adhuc desideras? Nēpe nihil in te desidero præter illud, cui soli debebatur præmiū. An non intellexisti in istiusmodi contractibus duplex esse periculum: quorum alterum ad hunc tantùm, alterum ad illum propriè pertineat: videlicet persoluendæ mercedis, & præstandæ conditionis? Ego meo periculo præmij dependendi onus recipio, neque tua referre putes, neq; refert quā angusta mihi res, vnde corradēdū quod debeā preciū. Tu itidē conditionē tuo suscipis periculo, neq; mea quicquā interest, quo sudore, quo periculo sit ea tibi præstāda. Totā istā curā, totū hoc negotiū tibi relinquo. Quòd si ego iā prestita abs te conditione cōmemorē tibi in agris meis malè proueniſſe segetes, merces naufragio perijsse, nihil auelli à malis debitoribus, nō sine graui dispēdio conflari posse pecuniam, quam tibi debeam, dic obsecro, nonne nugas agere me dices, negans horum quicquam ad te pertinere? Hoc vno modo posse satis fieri tibi, si pecunia numeretur. Neq; quisquā est iudex tā iniqu⁹, quī te tuo v. ti iure fateatur. Et mihi pulchrè satisfactū existimas, si tu mihi tragœdiā adferas, quātū adieris periculi, quātū sudorum, quātū vigiliarū exhauseris, dū studes præstare cōditionem? Res est (mihi credo) calūniosior, scrupulosiórq; quā vt legib⁹ tā occupatis cōueniat, alienā expēdere voluntatem, alienos pensiculari conatus: quorū suos quisque nimio solet æstima-

re, non suos difficile est adamussim perpendere. At facti, facilis est æstimatio. Proinde ea in legis cognitionē cadit: hinc reliqua omnia consuēuit metiri. Tametsi non piget interdum æqui bonique rationem habere. Verūm in his litibus, quæ de vetere illa formula pendent, inter bonos bene agier oportet: at in contractibus, quæ neque vi, neque dolo coierunt, quid est quod à præscripto recedatur, nisi quis velit omnino à pactis discedere? Quid vis? Circunspice, & si potes vsquam inuenire exemplum, non nego præmium. Sæpenumero in pugilum Olympicis, sæpe in certamine spectator (opinor) sedisti. Cedo, num quādo vidisti quenquam tam impudentem, qui palmam sibi hoc nomine vendicaret, quòd strenuè certasset? Non arbitror, atque id in re penè ludicra, certè ad voluptatem comparata. Et tu in tam serio omniúmque splendidissimo negotio id tibi postulas, quod in scenicis illis pudeat vel impudentissimum tentare? Age quoties & illud vidisti euenire, vt qui sese fortissimè, doctissimēq; gessisset in cursu, is à præmio longissimè abesset, & ignauissimo faueret euentus? Habeat ille sanè, quod causetur, excidisse habenas, consternatum equum, fractā rotam, iactet se vel arte, vel viribus tanto præcellentiorem, quanto Thersitæ præstitit Achilles, nisi metam prior attigerit, profectò postulandi præmij ius nullum habebit, fortunam suam incusare licebit. Cęterūm Agonothetæ nō indignabitur: propterea quòd hoc animo in certamen descenderit, vt eius vteretur cōditione. id est, ita demū præmiū ferret, si virtuti fortuna faueret vicisset. Alioqui si conatui, nō tantū effectui præmiū deberetur, tot palmis esset op⁹, quot in Olympicū certamē veniss̄et. Quā quā in huiusmodi ludis, qui solēnitatis voluptatisque gratia proponūtur, fit interdū, vt victis quoq; præmia statuātur, nō honoris, sed solatij gratia: verū serijs in reb⁹, atq; adeò periculosis, quęnā obsecro lex vnquā mercedē statuit, nisi si quis facin⁹ peregisset: & ita peregisset, vt omnes numeros implerit? A quo tu quātū abs̄is, mox audies: nā nunc de conatu tātū agimus. Lex igitur ciuicā promittit coronā ei, qui ciuē in bello seruarit. Quis vnquā ad hunc honorem vel aspirauit, quòd se telis obiecerit, quòd non sine multis vulneribus discesserit? Profectò nisi ciuē seruato, nemo ciuicam petit. Quis vnquam his verbis muralem petijt: Acriter contendi Iudices, vt mœnia superarem. Omnia fuit, sed depul⁹

ſus ſum. Quantumlibet eniſus ſit, niſi conſcenſo muro, nemo tam inuerecundus vt muralem coronam ſibi deberi dicat. Obſidionalem nemo flagitat, niſi depulſa obſidione. Poſtremò nullus honos petitur, niſi ab eo qui id effecerit, ad quod honor inuitat. Qui nauim in tempeſtate deſertam ad littus perduxerit, huic ex lege vendicatio eſt earum rerum, quæ naui vehebantur. Quorſum attinet hîc tuam iactare peritiam, ſudores, pericula, conatus? Nihil non feceris, quo nauem in tutum reduceres, ſed victus tempeſtate deſeruiſti, audebis quicquam ex his quæ ſunt in naui, tibi vendicare? Aut ſi auſis, futurum ſperas, vt quiſquam te vel pilum ſinat attingere: Non opinor. Si quis vnquam ouationem, ſupplicationem, triumphum obtinuit, quòd victoriam omnibus neruis eſſet eniſus, quòd gnauiter ſe geſſerit in bello, niſi ſuperior diſceſſerit, niſi præſcriptum à lege numerum hoſtium ſuderit, aude & tu tibi præmium promittere, quòd tyrannicidium ſis aggreſſus. Quòd ſi nemini hominum memoria contigit, deſine tibi uoua ſpe blandiri, deſine inaudito exemplo poſtulare, quod ſperare ſit improbiſſimum, dare poſtulanti ſtultiſſimum. Noli nobis commemorare, quanto capitis periculo murum arcis conſcenderis, qua virtute ſatellitium tyrannicum perruperis, alios depuleris, alios occideris; quorum maximam partem tibi liberum eſt fingere. Ad obtinendum tyrannicidæ præmium, duobus duntaxat verbis eſt opus, tyrannum occidi. Quantumuis conatum exaggeres, alleues, attollas, non niſi tyrannicidæ debetur præmium. Alioqui quid dices ſi eodem illo die, quo tu arcem conſcendiſti, permulti pariter aggreſſi, ſua quiſque virtute freti: quorum nemo tamen tyrannum interemiſſet: vtrum omnes tyrannicidæ præmio potientur ex æquo, nempe quia conati? Age quid ſi multis ſtrenuè rem aggreſſis, vni cuìpiam, qui ſit omnium ignauiſſimus (vt non ſemper virtuti reſpondet fortuna), eum contingat interficere, an non præteritis reliquis hic vnus honorem auferet? Quamobrem tandem? Non quia plus adierit periculi, ſed quoniam id confecit, cui lex honorem decreuit. Hic tu fortaſſe rurſus incipies deplorare, fruſtra ſumptam operam, negabis æquum eſſe virtutis egregios conatus merito fraudari præmio, niſi fortunæ ſuffragio adiuuentur. Sed quæ tandem poteſt eſſe iniqua conditio, quam nemo compellitur accipere, niſi cui cordi ſit? Quan-

tumlibet iniqua conditio proponitur, eam nimirum facit æquissimam, quisquis suapte sponte recipit. In aleæ ludo (si fas est hoc exemplū conferre) quid iniquius, quàm vel summum artificem ab imperitissimo superari, si modo iactus commodè cadat? Atque id adeò nemo tanquam iniquum causatur: propterea quòd cui lusus huius lex non probatur, ei liberum erat non suscipere. Itaque lex quod præstari velit, id palàm atque in medio proponit. Quid abs te præstari possit id tibi relinquit expendendū. Illa nihil mauult, quàm vt res quàm optimè cadat: quod si posteaquàm nihil iā intentatum reliqueris, quo minus effeceris, per fortunā stetit, intelligis (opinor) nihil habere te, quod legi succenseas. Fortunā, si ita lubet, in ius voca, cum lege nihil tibi rei: quæ vt nihil promittit, ita nihil debet, nisi præstanti. Neque verò existimemus Iudices, istud à maioribus qui hanc legem tulerunt, sine summa ratione fuisse factum, vt conato præmium non esse statuendum putarint: videlicet illud cauerunt, non tantum ne ancipites istas & inexplicabiles huiusmodi de conatu lites inuitarent, verumetiam quòd intelligerent tyranni cidij conatum non posse, nisi summo ciuitatis periculo suscipi. Vnde futurum prospiciebant, vt si conatui præmium statuissent, temeritate conantium resp. subuerteretur potiùs quàm restitueretur. Etenim tyrannis quid aliud est quàm graue capitaléque ciuitatis vulcus? huic si quis medeatur, ei merces digna proposita est, quam ita demum ferat, si remedium præsentaneum attulerit. Verùm huic malo neminē oportet admoliri manum, nisi certum artificem, qui sua diligentia peritiáque fretus, non sinat hoc licere fortunæ, vt dum ipse salutem dare conatur, illa vitam penitus eripiat. Quid? vtrum tu igitur in eiusmodi discrimine conatum præmio iudicas inuitandum esse: an potiùs pœna deterrendum, nisi quod conatus est quispiam, idem præstiterit? Nec illud te subleuat, quod mihi videbare raciocinando colligere, quum lex in maleficijs pœnam irroget simplici sceleris molitioni, par esse vt multò magis in benefactis conatus habeat rationem: nam oportere legem multo propensiorem videri ad compensandam virtutem quàm ad retaliandam culpam. Atque vide quàm hîc tota erras via. Principio non animaduertis hoc tyrannicidij facinus toto genere à reliquis discedere, propterea quod aliorum molitio cum priuato mo-

lientis periculo modò coniuncta est: huius cum publico reipub. discrimine copulata, vt temerè moliri tyrannicidium nihil aliud sit, quàm temeritate priuata rem omnium prodere. Deinde lex nec in quouis crimine, nec qualemcunque conatum in quæstionem venire sinit, verùm in paucis duntaxat, quæ vel propter insignem atrocitatem hoc odij merentur, vel eiusmodi sunt, vt priùs exitium adferant, quàm conatus dent significationem: quod genus parricidium, veneficium, proditio. Postremò non vides nihil esse simile, totáque natura rationéque discrepare, pœnæ legitimam irrogationem, & honoris largitionem. Nam alterum quidem propriè legum munus, alterum quasi quædam de iure concessio, legisque candor (vt ita dixerim) quidam est. Hoc ita habere sic demum intelliges, si reputes quàm multa sint quæ lex iubeat, addita pœna, ni pareas: quàm multa item vetet, nisi obtemperaris, supplicium minitans: contrà, vix vnum atque alterum esse, ad quæ præmijs sollicitet. Quædam enim eiusmodi sunt, vt durum ac seruile videatur ad ea metu mali adigi: quo de genere sunt, vxorem ducere, operam dare liberis. Hîc lex nimirum vrbaniùs ac verecundiùs tecum agit, patris, non magistratus sumit habitum, precio ad id inuitat, quod alioqui gratuito te præstare decebat. Rursus alia tametsi id genus sunt, vt à quouis non improbo ciue præstari velle oporteat, tamen & fortiora videntur, quàm vt à multis præstari queant: & periculosiora, quàm vt multi velint suscipere: nam inhumanum videtur cuiquam vitæ suæ contemptum imperare: ad hæc igitur præmio animat, quasi qúe calcar addit virtuti. Proinde non oportet hanc legum indulgentiam longius trahere, quàm ad quæ semel ipsa astringit. Nec mirandum est si attentior, si vigilantior, si exactior est in proprio natura lique munere suo, quàm in eo in quo pro temporis ratione in alienas partes descendit. Huic adstipulatur illud, quòd nouis etiam criminibus exemplum, aut nouum noua lege solet institui, aut à simili lege mutuo sumi. Neque tamen idem fieri consueuit, si quis quid noui facinoris cum laude patrauit, vt præmium à simili constitutione decernatur: nisi lex extet, quæ nominatim honorem statuat eius facto, quod roget, vix habebit: quod postulet, haudquaquam. Cur enim legi necesse sit passim ciuium suorum officium mercede redime-

re? quandoquidem ne sit impunita improbitas, id publicitus omnium refert: at probus esse nemo gratis potest. Quid autem est quod non vel gratus patriæ debeat ciuis? cui vel animam impenderis, quid mirandum, si quod acceperas id restituis? Vt supplicio dignus sis, nisi parenti pietatis officium persoluas, non præmium illico tibi debeatur, si persoluas. Itidem, si quid in leges committas, non potes effugere supplicium: at non statim illæ tibi præmium debituræ sint, si quid cum officio feceris. Nam si ciues omnes sese in officio cõtinerent, ne opus quidem esset vllis legibus: quippe quæ non ad bonos mores comparatæ, sed malis & moribus natæ sunt, id quod verè vulgo dictitant, ac phatmaci vice fungantur. Finge itaque nullas esse leges quemadmodum de aureo Saturni seculo fabulantur poëtæ, suo quemque sponte fungi officio: an tu hîc clamabis perire benefacta, quòd nulla lex præmium decernat? Vti lex non minatur nisi improbis, ita non pollicetur optimis ciuibus. Quorsum enim opus promisso, quum virtus absoluta abundè seipsa contenta sit? Proinde petere quod illa non sit pollicita, profectò plus quàm impudentissimum est: improbè flagitare quod ea candidè ciuilitérque promiserit, ciuis est probitatis non satis spectatæ. Tu quid merueris, paulò pòst excutietur; interim finge sanè præcipuam quandam vtilitatem attulisse, cui tamen ex lege præmium non debeatur. Vtrum protinus clamitabis infrugiferum fuisse officium, ciuitatem in ius vocabis, plebem ingratam vociferabere, minitabere iudicibus, nisi tibi mercedem ex animi tui sententia decernant? An potiùs ipsam virtutem abundè magnum sui præmium iudicabis? Oblectabis te conscientia recti. Hunc esse maximum fructum officij duces, quòd de alijs citra tuum emolumentum benemerendo ad deorum benignitatem videaris accedere? Nimirum hæc tibi futura sunt satis, si modò ciuis sis optimus. Quòd si non contentus istis, aliud adhuc nescio quod præmium desideres, certè maximo proximum est gloria: hoc tu iam propemodum tulisti. Quanto metiris precio volitare per ora mortalium, celebrari, laudari, digitis notari mille, oculos omnium in te coniectos circunferre? Ista, inquam, vel maxima præmij pars: nam pecunia sanè quàm exiguum momentum adfert. Tu conatus duntaxat es, perma-

gna portio, vel caput potiùs ipsum tuo deest facinori. At cum interim his rebus frueris, dum non occiso, tamen velut tyrannicida celebraris, quæso te, quantula pars abest è tuo præmio quod laturus eras, etiamsi tyrannum occidisses? Postremo isthuc ipsum præmium, penè dixerim, inuidendum mihi videtur, quod iam tibi licuit toties Reip. tyrannicidium imputare, quod in celebri iudicio tibi contigit honestissimum præmium flagitare, & in tam frequenti theatro spectante rep. magnificam istam tuam tragœdiam peragere. Mihi videtur Iudices, beneficij tulisse gratiam, quisquis exprobrare beneficium potuit. Tu fortunæ, tu deorum munus imputas ciuitati, & sunt fortassis qui tibi libertatem acceptam ferant. An hæc tanta præmia contemnis? quæ vel vero tyrannicidæ sufficere debuerant, nisi lex maluisset præmio conatum ab effectu distinguere. Quamque nullum me hercle præmium magis congruit ei, qui tyrannum conatus sit occidere, nec occiderit, quàm vt illi contingat tyrannicidæ præmium sperare, nec ferre tamen. Hiccine erat ille gradus, in quo nos tecum commorari iubebas? Quanquam hoc nomine tuus conatus minus promeretur præmium, quod aliorum proposito fortuna modo defuit, tibi voluntas, vt ais. Effeciſti quod voluisti id quod erat necesse, nec feciſti, nec voluisti. Sed iamdudum alium gradum (vt video) circumspectas, in quem te recipias: nam in hoc quàm citra omnem præmij spem consistas, intelligis. Age sequemur te per omnia, & aliunde aliò fugitantem persequemur, nec vsquam sinemus consistere. Atqui non tantùm aggressus sum, inquis, verumetiam occidi, nempe filium: atque id facinus in duo secas tyrannicidia, & quòd filium sustuleris plusquam tyrannum tum tyrannidis successorem: & quòd parenti, necato filio, mortis causam ministraris. De illo mox nunc hoc cuiusmodi sit inspiciamus. Parentem ais abs te, iugulato filio, eadē occisum opera: negas enim referre, qua via peremeris, modo sustuleris: imò splendidius isthuc videri vis, quòd tuo quidem ense, verùm ipsius dextera sit interemptus. Hæc tam honesta, Iudices, oratio possit parum attentum fallere, præsertim hoc rem fucis illis suis & phaleris venditante, dum nobis ob oculos ponit validum illum florentémque iuuenem, sic patri adamatum, crebris vulneribus confossum: parentem senem miserum, illi circumfusum, eodem exanimatum

enſe, ſanguinem vtriuſque inter ſe confuſum. Iſta quidem dictu ſplendida, ſed quid ad tuam cauſſam attinent? Nemo tam cæcus qui non videat, nemo tam effrons qui neget, ſpectaculum illud multò omnium iucundiſſimum extitiſſe ciuitati, quum ſenem tyrannum iuueni videret incumbentem, exanimem exanimi, & in altero gauderet ſeſe leuatum malis præteritis, in altero futurorum metu. Hæc quum per ſe maxima, quum Reip. ſint gratiſſima, quid attinet verbis exaggerare? Illud vnum in hoc iudicio vertitur, vtrum tibi acceptum ferri oporteat, quòd pater ſine controuerſia tyrannus occiſus eſt, an fortunæ ſuperúmque dexteritati. Quòd enim tuo gladio peremptus eſt, id verò quàm eſt futile nihilíque. Quid ſi tuo gladio ab eo qui eum vtendum abs te rogaſſet, tyrannus eſſet necatus, num tu protinus tyrannicidæ præmium petitum venires? Lex occiſori pollicetur honorem, tu eum iugulaſti, de quo certè controuerſum eſſe poterat, tyranni nomine cenſendus eſſet, nec ne: eum de quo nihil erat dubitationis reliquiſti. Si prudens, prudens excidiſti à præmio: ſin metu, multò minus etiam cauſſæ eſt poſtulandi muneris. Verùm illud tute vehementer vrgebas, vti prudens volénsque reliquiſſe videretur. Sed quod tandem erat iſtud tuum conſilium, quum tibi ſic in manu eſſet, non toto metu liberare Remp. ſed vltorem tui facinoris, & verum certúmque tyrannum relinquere? intelligebas (vt ais) omne negocium confectum extincto iuuene, propterea quòd modis omnibus futurum præſcires, vt ſenex illico ſibimet eodem gladio necem conſciſceret. Videte Iudices, in manifeſtiſſimo mendacio qua rima conatur elabi: niſi diuinandi ſcientiam commentus fuiſſet, non poterat hinc explicare ſeſe. Siquidem hæc vel augur, vel haruſpex, vel vates diceres, fortaſſe nonnullos inuenires, qui iſta prædicanti fidem eſſent habituri. Nunc quid impudentius? quid vanius? quid veri diſſimilius, quàm aſſeuerare, id certum præſciſſe te, quod tale ſit, vt quiuis alius exitus potiùs fuerit expectandus? An coniecturis eas aſſequutus id euenturum quod euenit? At quid aliud effici coniecturis poterat, niſi vt vel ſperares, vel ſuſpicarere? Porrò in re tam ancipiti, quæ dementia erat ſpem incertam ſequi, diſcrimen certum negligere? Sed audiamus obſecro certas illas coniecturas, quibus hic noſter vates præſenſit inopinatum omnibus exitum. Iam ætate fe-

sus erat, inquis, iam viribus defectus, nec obtineri iam autumabat posse tyrannidem adempto filio. Tum indulgentius amabat, quàm vt filio vellet esse superstes. Nonne sentis hæc adeò non esse naturæ rerum consentanea, vt iam omnibus videantur esse confutata, vel priusquam refellantur? Vtrum seni mentem vllam fuisse putas, an non putas? Si non putas, fieri potuit vt illi tutum videretur, quod neutiquam erat tutum, atque ita protinus toto falleris augurio: sin putas sapuisse, cur erat quod vsqueadeo diffideret? Quasi vero tyrannis viribus duntaxat vnius hominis, ac non multò magis ingenio, versutia, calliditate, largitione, crudelitateque contineatur: quæ omnia si magis in senem quàm in adolescentem competunt, cur tu in diuersum torques augurium? An non illa ætas vsu rerum callentior est? an non altius dissimulat? an non cauet diligentius? an non prospicit oculatius? irascitur implacabilius? tenacius iniuriæ meminit? meliúsque in longinquum consulit? His solis rebus imperium tyrannicum administratur. In militiæ duce quantulum est illud momentum, quod corporis vires adferunt? at in tyrannide profectò multò minus. Cur magis illum terreret ademptus filius, quàm extinctus satelles quispiam audacior? quum arx superesset approbè munita, superessent opes, arma, satellitum ingens agmen, tot in ciuitate factiosi potentésque, qui non solùm tyranni partes adiuuabant, verùm etiam tyrannos agebant: quos equidem spero nunc nobis non esse metuendos (nolim enim infausta ominari) at ita tamen, ne nimium securè negligantur. Vsqueadeóne senem cruda viridique (quod omnes norunt) senecta callidum, animosum, ambitiosum, non stultum, vna filij mors consternauit, vt rebus desperatis protinus è vita sibi migrandum duxerit? præsertim quum ille patris dominatum nihilo reddiderit tutiorem, sed multò inuidiosiorem, idque ob libidinem, atque ætatis insolentiam temeritatémque, adeò vt expedierit propemodum illi ad stabiliendam tyrannidem filium è medio tolli. Etenim quo propius ad iusti regni speciem accesserit tyrannis, hoc minus est inuidiæ obnoxia, magisque tuta. Iuuenis ille solum hoc augebat, quod maximè tyrannos solet euertere. Vera illa tyrannidis munimenta in callidi senis pectore erant collocata. Sed tenerius adamabat filium, quàm vt defuncto posset superesse. De matercula quapiam priuata loqueris, an de viro sene, callido, crudeli,

denique tyranno? Quid ego Iudices, in eo sermone argumentis coarguendo sumam operam, quem ipsa natura, quem mos, quem communis omnium sensus repudiat? Quis vnquam isthuc audiuit? tyrannum vsqueadeo pio in liberos fuisse animo, vt non dicam commori voluerit, sed conuiuere commodè quiuerit? Credite mihi, priuatorum isti sunt affectus, Tyrannus neque quid natura, neque quid pietas, neque omnino quid sit officium nouit. Exuit hæc omnia, simulatque tyrannum induit. Omnia commodis, omnia metu, omnia necessitate metitur. Solos hos amat (si quos tamen ille amat, qui vel deos ipsos odit) quos aut metuit, & tollere nondum expedit, aut quorum opera ministerióque ad fulciendum imperium indiget. Quòd si vllos ille posset amare, similes certè sui diligeret, impios, violentos, rapaces, scelestos, quando nihil ad conciliandam charitatem efficacius morum similitudine. Atqui ne improbi quidem illi chari sunt, nisi quatenus adiuuant, adeò vt præposterum, vel peruersum potius quendam Stoicum tyrannus exprimat. Neque enim quisquam tam Stoicus fuit, vt æquè vacarit omnibus affectibus atque tyrannus: hoc modo illos discernit, quod philosophus honesto metitur sua consilia, hic commodo. An ille vllum pietatis igniculum in quenquam mortalium sentire potuit, qui in patriam vitæ parentem altricémque, qui in cœlites omnium bonorum autores tam sit impius, vt illam crudelissima opprimat seruitute, horum phana despoliet, iura contemnat? Verùm vt largiamur tibi nonnihil, sinamúsque te priuatos affectus in tyrannicum pectus, hoc est, ignem in flumen transferre, an tandem persuadebis illud, vsque adeo indulgenter illum adamasse filium, vsqueadeo in eum omnes vitæ suæ spes, voluptates, opésque semel contulisse, vt illo sublato, ne minimam quidem vitæ causam sibi reliquam esse putaret? Repete, non dicam ex hac ciuitate, verùm ex vniuerso mortalium genere: non ex hoc seculo, sed ab orbe condito, & ab ipso (si vis) Promethei simulacro. Quotus quisque fuit pater, quota quæque matercula, quæ ob liberorum necem sibi fatum accersiuerit? Naturalis hic dolor, & quem nemo ferè non modestè ferat. Priuatis parentibus vel indulgentissimis, mulierculis intemperatissimis affectibus mediocris luctus sufficit, tyranni in filium charitati non nisi solâ morte satisfacturam esse tu Lynceus præuidebas? Agè, hoc quoque tibi donamus,

vicerit homo tyrannus priuatorum in liberos pietatem, vicerit indulgentia materculas omneis: quî tibi compertum esse potuit, vtrò se dolor paternus inclinaret? In rabiem, an in desperationem? Quo diligebat impotentius, hoc erat probabilius, vt senex natura ferus, ciuibus infensus, vel maximè vellet esse superstes, vel ob id denique, quò veterem illam iram, nunc filij nece acerrimè exasperatam irritatamq; Reip. supplicijs saturaret. Quòd si aliàs vitæ pertæsum fuisset, hæc nimirum vna causa poterat illum in vita retinere. Quid autem senili animo vindictæ cupidius? An nescis quàm impotentes ætas illa concipiat impetus, quo rapiatur æstu, quo flagrare soleat incendio, si quando atroci insigníque contumelia lacessatur? Quæ verò potuit esse atrocior, quàm filij cædes sic amati, vt tu quidem ais? Hæc nimirum quicquid in illo fuerit vnquam crudelitatis, quicquid sæuitiæ, quicquid immanitatis: si qua sanguinis sitis, si qua suppliciorum fames, denique si quid tyrannicum, id omne semel de integro poterat excitare, quasíque renouare. Mitiora etiam animalia, datæ orbitatis iniuria, in rabiem solet agere: & tu in tyranno (quo nullum animal immitius) nihil tale metuendum esse certissimus augur existimasti, quod in Tigribus videmus euenire? Quòd si tibi vni compertum erat, tyrannno sic in delicijs esse filium, quid igitur aliud tua fiebat opera, nisi vt sæuissima illa Tigris, rapto catulo, in rabiem versa, in miseram hanc ciuitatem dilaniandam discerpendámque insiliret? Id si nõ euenit, magna dijs gratia, tibi magnum debetur malum: qui quantum ad te pertinet, tam diram beluam in nostra capita fortunásque immiseris. Elige nunc vtrum malis, an verum fateri, nihil fuisse tyranno cum nostris affectibus commune, an confingere sic adamasse, vt matercularum quoque vicerit delicias. Certè neutro modo tua constabit diuinatio: quæ nisi constiterit, non est quod ad eius rei laudem aspires, quæ fortunæ commoditate te imprudente euenerit. Postremò donemus & hoc tibi, vt præsciueris, & certum præsciueris, deo videlicet quopiam te certiorem faciente (nam alioqui fieri nequaquam potuit) perinde est ac si non præscieris, quum præscientiæ tuæ fidem legi facere non possis. Profer quibus prædixeris id euenturum quod euenit: doce quis deorum quando isthuc tibi prænunciarit, nihil habes quod dicas. Verùm posteaquam

rem feliciter eueniſſe videres, tum demum poſt factum vates eſſe cœpiſti, quemadmodum vulgò tum fieri, tum dici conſueuit, poſt euentum ſtultos etiam ſapere: & quo fortunæ beneficium verbis in te tranſmoueres, tragœdiam iſtam nobis comminiſci cœpiſti, cauſas reperiſti, quibus præſciſſe videare. Sed dij boni, quàm non bonum poëtam te præſtitiſti, qui tam inconſiſtentia, tam cum natura pugnantia finxeris, ſæuiſſimum tyrannum ob pietatem erga filium vltrò vitam fugiſſe: ob vnius capitis necem tutum ſibi non putaſſe in vita commorari, quum omnia ſupereſſent quibus tyrannis & paratur & obtinetur, ſublato eo in quo omne tyrannidis præſidium collocarat, repentè rebus ſuis diffiſum ad inferos abijſſe. Age, mitto nunc argumenta, hæc omnia vera, non ficta credemus eſſe, tametſi ne fucum quidem vllum habent veri, ſi mihi ex omni hominum memoria vel vnum tyrannum potes nominare, qui liberos ſuos ſic adamarit, vt non ſpadones ac pallacas longè prætulerit: qui ſic illis indulſerit, vt non ſuſpectos haberet obſeruarétque; qui ſic illis ſit fiſus, vt non in barbaris quibuſdam latronibus, ac ſeruis ſtigmaticis plus quàm in illis fiduciæ poſuerit. Ego tibi permultos referre poſſim, qui filios ſic oderint, vt viuos eſſe pati non poſſent: adeò metuerint, vt ne cibum quidem vnà capere vellent: adeò diffiderent, vt tum demum ſe tutos eſſe putarent, ſi quis illos è medio ſubmouiſſet. Nullus inutilior tyranni ſatelles quàm filius. Ex extrema barbarie conductitios mauult ille ſicarios, fugitiuos, homicidas, ſacrilegos: his vitam ſuam mauult committere, qui ſua patria frui non poſſint, & alienam euertere gaudeant, qui barbaricis ferinisque viribus antecellant, & gigantes illos impios referant: qui propter animi cupiditatem non difficilè ad quiduis periculi ſuſcipiendum perducuntur, & propter ingentij feritatem à nullo facinore abhorrent. Hi ſunt idonei tyrannorum miniſtri, hi fiducia, munimentum, præſidiúmque tyrannidis multò tutiſſimum: hos ſi quis ademerit, cauſſam videatur dediſſe, cur rebus tyrannus diffidat. Nam filius qua tandem ratione dominatum ſuſtinebat: Aetate? at vtilior ætas grandior: Robore? vnus erat: Prudentia? magis ſapit ſenecta: Cuſtodijs quas obtinebat? at ſi aduerſus patrem obtinebat, mors illius ſeni etiam optanda. Si patris nomine, quid niſi vnus ſatelles ademptus erat,

Nam cuſtodiæ quò deficerent, niſi ad eum cui alebantur? Tutior igitur erat futurus tyrannus amoto filio. Res enim tyranno ſuſpecta, filius violentus & inſolēs, propterea quòd reliqui illi Barbari ſolo lucro contenti ſunt. Filius illud præmium ſpectat, tyrannidis ſucceſſionem. Nec vllus pietati locus, vbi mentem poſſidet dira regnandi libido. Ibi cōtemptis naturæ legibus, & filium horret pater, & patris interitum optat filius. Sed dicturis iamdudum neſcio quid: mane, præſeſſi, nihil inexpugnatum omittam. vrges, Niſi præter modum adamauit filium, niſi diffiſus eſt, cur ſibi mortem conſciuit? Iſthuc verò meritò demirandum, quippe quòd præter omnium, ac tuam etiam ſpem euenit. Verùm ego nihil ad me pertinere puto, vt tibi rationem reddam, quid illi dij in mentem iniiſerint, vt ſibi vim adferret: hoc tantum euincere ſat eſt, te nullis coniecturis hunc exitum certò præſcire potuiſſe, quantumlibet amarit filium: tametſi cauſa non admodum obſcura. Iam deorum ſi qui fuerunt huic infenſi Reip. iras diuturna noſtra calamitas ſatiauerat. Iam propitios noſtra vota, noſtra ſacra commouerant: aderat illud fatale tempus, quum impius ille ſenex dijs atque hominibus dignas admiſſorum pœnas daturus erat. Iam aderant vltrices Erynnes, aderant Furiæ, facibus & hydriſomnibus armatæ: hæ illi mentem ademerunt, hæ vanam formidinem incuſſerunt, hæ attonitum ad ſpontaneam ſui cædem impulerunt. Nihil minus arbitrabatur quàm fugiſſe, qui filium peremerat, quàm vna cæde contentum fore, qua quidem vna in re iure potes gloriari, quòd tyrannum vehementer fefelleris. Virum eſſe putabat, qui hoc facinus peregiſſet. Credebat eſſe talem, quales audierat eſſe ſolere tyrannos, qui magno ſuæ vitæ contemptu, tyranni caput impeterent: qui non adorirentur facinus, niſi ratione probè perſpecta, qua poſſent perficere. Hanc ſuſpicionem Pan ille, aut ſi quis alius eſt deus, nouis terriculis exagitabat. Arbitrabatur inſtare ſibi carnificem, ſenſit adeſſe neceſſitatem illam fatalem, quam nemini nocentium vitare licuit. Itaque quod huius vrbis pietati, quòd deorum bonitati debetur, tu id phaleratis dictis in te transferre conaris? Vbi diſcrimen erat ſubeundum, ibi fugitabas: nunc vbi res præter ſpem pulchrè cecidit, tutūque putas, fortunæ laudē in te deriuas. Sed finge diuerſum exitū fuiſſe conſequutū, pone tyrannum ira percitū,

passim ciues ad exquisita supplicia rapere, proscribere, iugulare, in exilium agere, possessionib⁹ exuere. Quid hîc dices Nō fines, opinor eorū malorū causā in te tanquā in authorē referri, & fortunæ argumento culpā deprecaberis. Negabis tibi imputādum esse, si quid fortuitò præter propositum euenerit. At nunc nonne iniurium est, quod boni, fortunæ cōmoditate præter spem euenit, id totum in te velut authorem velle traducere? Etenim te nihil expectasse minùs, quàm id quod euenit, vel ipsa res clamitat. Si hoc animo conscendisses arcem, vt filium, non patrem occidisses, credi poterat te talem quandam spem animo concepisse: nunc casu nescio an metu potius in iuuenem incidisti, & tum demique diuina ista mens & futurorum præsaga, sed quæ non nisi post euentum sua prodat oracula, te corripuit. Quum esset fugiēdum, ibi demum Iudices, in re tam tumultuosa, secum velut otiosus consultare cœpit, vtrum senem sua dextra dignum existimaret, ibi demum præuidere cœpit, fore vt pater ipse sibi manus adferret. Et quò commentum tam impudens Iudices, efficiat paulò probabilius, quæ nec vidit, nec videre potuit, ea perinde descripsit, nimirum (vt iactat) poëta, quasi spectator astiterit, quid in mentem venerit tyranno, quid dixerit, quid fecerit, quomodo ferrum strinxerit. Eiusdem profectò impudentiæ fingere præsciisse se, quod esset euentu consequuturum, & quod non videris, id ita narrare quasi videris. Quantò melius tuo commento, id est, fabulæ sua fides constitisset, si ita finxisses: te quum perempto iuuene, stricto gladio ad senem ire destinasses, repentè à tergo adfuisse Palladem illam Homericam, & iam euntem capillis reuocasse te; vetuisse ne tam luculentum facinus senili cæde obscurares, sese citra tuam operam curaturam, vt ille suapte manu, sed tuo gladio peremptus, gloriæ tuæ nihil tenebrarum offunderet, sed multum etiam adderet lucis: dehinc abditum te per rimam contemplatum, vel (quod est te dignius) repentè deam sepsisse te nebula, vt tyrannicæ necis tutus & otiosus spectator assisteres, nec priùs illinc discessisse, quàm negotiū omne confectū vidisses. Hæc si cōfinxisses, paulò minùs malum poëtam te præstitisses? Sed ocium, opinor, non suppetebat ad omnes fabulæ partes commodè tractandas, videlicet lucri cupiditate te protinus ad præmium postulandum rapiente. Nunc vel ipsa te prodit inconstantia,

figmentique coarguit. In arcem ascendisti, quò tyrannum occideres, neque tum præuidebas, quod sole ipso clarius videri vis. In medio negotio subito, nescio quis deus, oculos tibi restituit, vt videres futurum id quod accidit. Porrò si veris fidem facere voluisses, narrare debueras quemadmodum nocturnus explorator furtim arcem conscenderis, in ædes clanculum irrepseris, fortè fortuna obuio nemine, non dicam vt tolleres aliquid, sed vt experireris, si quod tutò facinus posses designare: hæc molienti commodùm fauisse fortunam: itaque quum adolescentem solum atque incustoditum offendisses (vt est ea nimirum ætas securior, periculique minus cogitans: præterea diuturna tyrannis iam magnam metus partem exuerat) tum haud scio (vt mores illius erant) multo vino sepultum, atque immodica libidine defessum, fortiter iugulasse scilicet, & somnum illi cum morte, id est, germanum (vt ait Homerus) cum germano coniunxisse: deinde vbi iam cardines procul stridere cœpissent, exaudito videlicet morientis gemitu, ibi te metu exanimatum ita fugisse, vt non vacarit gladium è vulnere tollere, quem nec parricidæ, nec sicarij solent relinquere, ne deprehendantur. Interea domi latitasse te, iamdudum de fuga cogitantem, & longinquas aliquas, semotásque mundi latebras animo circunspectantem, in quibus abditus posses irritati patris sæuitiam fallere. Iámque te ad sponaneum exilium accincto, repentè in vulgus exijsse famam, liberam esse ciuitatem, tyrannum vnà cum filio iugulatum, reliquos metu fugisse, lauthorem ignorari facinoris. Ibi repentè ad nouam tuæ fabulæ catastrophen immutasse te animum, & qui prius de salute fueras sollicitus, protinus ad præmij spem arrectum fuisse, lucríque auiditate, priusquàm tibi satis esset excogitata ratio, qua totam huius inopinati euentus laudem in te traduceres, prosiliisse in medium: id quod vidimus, clamitasse tuũ illum esse ensem, tuum facinus, non vnum præmium tuæ virtuti fore satis. Hæc nemo non credidisset, sunt enim rerum naturæ consentanea, vsu comprobata, omnium opinione recepta. At tu dum sedulò quidem, sed tamen parum ex arte, tuam nobis præscientiam niteris persuadere, quàm multa comminiscaris, non dicam tota facie à vero distantia, verumetiam cum sensu communi, cum more, cum natura penitus pugnantia?

primum tyrannum tam maternè filium adamasse, vt sine eo viuere noluerit: sic ob vnius mortem metu fuisse consternatum, vt in vita manere non sit ausus: sic illi toto pectore fisum, vt ipse nullas circum se custodias haberet: adeò fracti animi fuisse, vt tam chari pignoris truculenta cæde non potuerit ad vltionem inflammari tam inualidum, vt tua dextra fuerit indignus: tam inermem, vt ni tu illi gladium reliquisses tuum, defuturum fuisset, quo se iugularet. Non vides quòd non competat tam insignis in tyrannum pietas, tam secura in eam ætatem fiducia, tantus meus in hominem, excepto filio, reliquis omnibus præsidijs munitum, tanta consternatio in hominem tot periculis exercitatissimum, tanta imbecillitas in iratum? Quid igitur erat, cur tu senem illum tantopere contempseris, vt indignum habueris, qui tua ista magnifica dextera iugularetur? Túne indignum iudicabis quem occideres, quum eum Resp. non putarit indignum quem formidaret, quem maximo suo cum dolore ferret. Non talem illum Iudices, non talem sensimus, vt cuiquam contemnendus videri debuerit. Neque tu eum vnquam contempsisti, nisi fortè contemnere est, miserè formidare. Sciebas arcem armis refertam, sciebas supereße satellites, quorum vel vnus (si seni vires deerant) sufficiebat iugulando tibi. Non ignorabas (id quod nemo nostrûm nescit) quantum virium illi partim exercitatio, partim ingenij feritas etiam in illa senecta reliquerat. Tum non te fugiebat, frigidum illud senium sic interdum acri dolore inflammari, vt iuuenibus etiam validissimis sæpenumero fuerit intolerandum, si quando solitum illud robur quod ætatis gelu velut obtorpuerat, magno aliquo animi motu recanduit. Quis autem tam inualidus est, vt non illi pudor, ira, dolor ingens vires suppeditet? Hoc erat videlicet cur tu filium quàm patrem malueris occidere, quòd illum inopinantem, inermem, dormientem fortuna obiecit. Cum hoc pugnandum erat, armato, vallato, irato denique. Hoc erat cur gladium relinqueres, ratus ne tãtisper quidẽ morari tutum, dum reciperes, metuens videlicet ne tantillũ sarcinæ te redderet in fuga tardiorem. Reliquisti inuitus, quo tyrãno prodi posses: sed prodi maluisti quàm deprehẽdi. Neque ego nunc formidinẽ tuã accuso, imò miror magis quòd pedibus consistere, quòd fugere potueris, quum audires moueri tyrãnicam familiam,

ſtridere arma: intelligeres tibi non cum puero, ſed cum vigilantibus viris, accinctis, armatis, ſobrijs, irritatis, denique cum rabioſo patre dimicandum eſſe: non quòd illum vſque adeò filij mors commoueret, ſed quòd arbitraretur, & haud ſcio an verè ſe petitum fuiſſe, dexteram tuam erraſſe tantum in filio. I nunc & ſpera, non dicam hos Iudices viros omniũ perſpicientiſſimos, ſed vel è media plebe quenquam eſſe tam mucoſis naribus, cui non ſuboleat, imò qui non planè odoretur, præſentiátque totam hanc fabulam abs te confictam. Et quod poëtæ ſolent, quum hærent in explicando tragœdiæ argumento, hanc veluti deam diuinationem arte quadam induxiſti, quò præſenſionem tuam iudicibus probares, ſine qua videbas præmium obtineri non poſſe. Sed occaſionem, inquit, miniſtraui paternæ mortis, qui gladium quo ſe feriret reliquerim: atque id ſolum non modo ſatis eſſe putat ad petendum præmium, verùm etiam meritum eſſe, vt ipſe enſis inter arma deorum conſecretur, dominus pro deo præſenti colatur. O hominem ſuauem, ſi has ſpes verè concepit: impudentem, ſi quum non ſperet, poſtulat. Ita-ne tyranno gladius erat defuturus, niſi tuum illum reliquiſſes? Tu in arcem arma, hoc eſt, in ſyluam ligna portanda putaſti? Niſi forte tuum illud ferrum magicis precaminibus erat imbutum, vt vltro ad mortis adegerit neceſſitatem: an verò nihil referre putas, quàm præbeas occaſionem, quomodo, quo animo? Primum, gladium reliquiſti, quo nihil minùs deeſt Tyranno: nunquam ferrum abeſt, non in cubili, non in triclinio, non in ſacris: reliquiſti metu trepidus. Tua quidem in re illud interim demiror, qua fronte eum gladium tuum iuſſis appellare, quem habueris pro derelicto Metu: inquam, exanimatus reliquiſti, quem poſtea receptum optabas: reliquiſti rem ancipitem. Quid ſi tyrannus illum eundem enſem in ciuium iugulos diſtrinxiſſet? quid ſi eodem lectos aliquot ex huius vrbis iuuentute adoleſcentes filio ſuo inferias mactaſſet? Si tyrannum occidiſti, quia tuo occiſus eſt gladio, & horum omnium indigna cædes ad te pertinebit: quippe cuius enſe peracta eſt. Id ſi non euenit, nihil ad te pertinet, nam anceps occaſio quam in partem cadat, id dijs in manu eſt: ſi bene verterit, nihil gratiæ debetur ei qui dedit imprudens: ſin malè, temeritas imputatur. Neque enim culpa vacat, qui periculoſam miniſtrat occaſionem;

quæ ſi feliciter, mirentur omnes: ſin infeliciter, meritò aeciſſe dicant. At quanto probabilius erat, futurum vt tyrannus tuo enſe alios in vſus abuteretur. Scio me iudices hæc pluribus refellere verbis, quàm neceſſe videatur, quippe tam friuola: verùm id propoſitum eſt, nullum illius argumentum non excuſſum, non exagitatum, non reuictum prætermittere. Quare quæſo ne pigeat ita vt antehac feciſtis, patienter atque attentè cognoſcere, dum hunc ab gradu firmiſſimo deiicio, Hic ſibi vehementer fidebat, hunc acriter vrgebat locum. Negabat vitari poſſe, quin præmium deberetur, quod patri necis cauſam miniſtraſſet, ſi non relicto gladio (nam hoc opinor argumentum iam habet pro derelicto) certè necato filio. Nam ita in legibus diſſertum aiebat, nihil intereſſe vtrum manu ſua quis occidat, an mortis cauſam præbeat. Addebat, æquũ eſſe, vt cùm in maleficijs cauſã datã imputarent leges ad ſupplicij, multò magis idẽ obſeruarent in benefactis ad præmium. Hæc aiebat meminiſſeſe ſe in legibus eſſe diſputata, illud addens Thraſonicum, niſi ſibi diuturna ſeruitus legum memoriam obliteraſſet. Non tu legum oblitus propter diutinã deſuetudinẽ, ſed nunquam quid ſibi velint leges inquiſiſſe videris. Bis enim hic erras, qui neque cauſę datæ rationẽ, neq; dãtis animũ diſcernas, id quod legibus traditũ eſt, neç animaduertis lõgè diuerſã eſſe rationẽ maleficij & beneficij imputandi. Quid ais noue iuris interpres? Itáne ſatis eſſe iudicas vel ad pœnam, vel ad præmium, qualemcunque quomodocunque cauſam dediſſe? Nihil igitur refert, Hector an Aiacem occiderit manu, an gladium illum dederit, quo ſe poſtea confodit? Atqui hanc laudẽ nunquam ille ſibi vendicaſſet: tametſi probabile videri poterat, in eum vſum hoſti ab hoſte datum fuiſſe ferrum. Quin ergo fabros ærarios omnes vel ad pœnam vocamus, vel ad præmium, quoties armis in eorum officina perfectis, aut iugulantur ciues, aut ſeruantur? Poſtremò cur hoc quod tu petis præmium, non enſis iſtius tui opifex petit potiùs? Tyrannus gladium erat habiturus, te non porrigente: tu porrigere non poteras, niſi huius induſtria tibi miniſtraſſet. Age ſi telo inter venandum temerè miſſo, fortè tyrannum vicinum interfeciſſes, clamares tibi tyrannicidæ deberi præmium, an potiùs nihil tibi deberetur laudis, quòd imprudens & inſcius iaculum torſiſſes?

Imò in ius potiùs vocandus esses, qui missi teli temeritate ciuem (quod in te fuit) occideris: nam quod in tyrannum incidit, id nihil ad te. Quid si caupo vinum lene ac suaue, quale Polyphemo dedit Vlysses, tyranno vendidisses, atque ille eius dulcedine captus, auidiùs sese ingurgitasset, eáque re concepta febri decessisset, auderes-ne caupo, vini titulo tyrannicidæ præmium flagitare? At quis non te cum tua flagitatione, vt temulentum, vinóque madidum explodederet? Cæterùm quanto frigidiore titulo nunc idem postulas? Vtcunque coniecturis præcipi poterat: vt ætas vinosa tam illicibili vino auidiùs, intemperantiúsque frueretur, crapulam consequeretur morbus, præsertim in sene: morbum mors, vulgò hæc eueniunt. Tu eam tyranno mortis causam dedisti, cuius nullum extat in hominum memoria exemplum. Quis enim antehac ob filij necem sibi manus intulit? Accedam propius. Finge te tyranni coquum esse: probè callere palatum domini, medicos interdicere cibum, quo tamen ille oppidò quàm lubens vescatur: interminari morbum capitalem, ni temperet: id te non fugere. eum cibum tu arte tua, cupediisque & cõdimentis magis ac magis illecebrosum reddis. consequitur edentem morbus, quem prædixerant medici: emoritur tyrannus, liberatur ciuitas. Hiccine coquus è culina in forum prosiliens, & adhuc iure madẽs, fuligine niger, tyrannicidæ præmium postulabis? Mortarium, tonsillũ, & ollas ostentabis, arma scilicet quibus tyrannidem expugnaris? Non eris (opinor) tam impudens in ea causa, qua tamem ista tua multò est absurdior. Nam illi voluntas occidẽdi non defuit, probabilem præbuit causam. Tu nec in hoc iugulasti filium, quò pater vltrò vitam relinqueret, & causam dedisti, ad quiduis potius quàm ad istud idoneam. Accipe exemplum tuo similius, quàm ouum sit ouo (quod aiunt) simile. Quid si tyranni amicam, quam ille miserè ac perditè deperisset, occidisses: eáque cognita re tyrannus sibi vitam abrumperet, auderes ad præmium aspirare? auderes dicere, te certum præsciisse, fore vt tyrannus sponte fugeret è vita? Certè quanquam plures amicas extinctas sequuti sunt, quàm filios, nemo tamen tibi crederet, nemo tibi præmium decerneret, tuum factum periculosum & anceps diceret: omnes fortunæ gratias haberent, cuius cõmoditate res ea feliciter cessisset. Tibi abũdè magnũ præmiũ existimarẽt,

si commissi venia donatus discederes. Primum igitur diuersam imputandi maleficij, & adscribendi beneficij rationem conueniet distinguere, deinde caussæ æqualitatem, postremò animum: atque ita demum liquebit, quid tibi lex debeat. Nam quòd aiebas legem prolixiorem esse oportere ad reddendum præmium, quàm ad infligendam pœnam, id in priuilegijs, quæ in exemplum non vocantur, fortasse locum habet. In iure communi lògè secus est. Siquidem (vti superius demonstrauimus) nulli nocenti lex non minatur pœnam: paucis benefactis præmium ostendit. Tum in maleficijs etiam conatum simplicem supplicio prosequitur: in benefactis semper exitum requirit. Nec mirum, nec iniquum, si lex est diligentior in eo negotio, ad quod vnum est nata atque instituta, quàm in eo, in quo temporis ratione tanquam alienas sibi sumit partes. Ergo in vtroque communiter spectat, vt causa sit idonea: deinde vt animus adsit, non tantùm casus. Hoc rursum interest, quòd in benefactis nec causa idonea, nec animus idoneus satis facit legi, nisi his accesserit euentus item idoneus. In malefactis, si quid nocendi animo tentes, non expenditur nec euentus, nec causa: sed ex animo factum tuum lex metitur. Sic enim iudicat, tibi nihil ad scelus defuisse præter fortunam: qua te subleuari, quod tandem ius sit? In euentu simul & causam datam, & animum expendit. Si animum vitiosum comperit, nihil moratur causam, quàm sit idonea, putat animum & euentum ad pœnam commerendam sufficere. Sin animo simplici data est causa mali idonea, & non consequitur euentus: lex quasi conniuet ad id, & non putat ad suam cognitionem magnopere pertinere. Sin euentus est consequutus, etiam si de animi vitio doceri non potest, tamen temeritatis & negligentiæ nomine pœnam irrogat: partim propter suspectam dantis voluntatem, partim vt hæc latebra peccantibus eripiatur, imprudens feci, discántque homines vel suo periculo cauere, quod alieno faciant periculo. Ergo qui prudens & sciens, certam atque euidentem noxæ causam dederit: eum perinde lex cẽset, quasi facinus manu peregerit. Veluti si quis hostẽ opibus copiisque iuuerit, perinde est ac si ipsus arma cõtrà ferat. Siquidẽ id suppeditauit, sine quo bellũ geri non poterat. Aut si quis inimicũ suum per dolum nauigio solutili imponẽdũ curet, vt naufragio intereat: aut in cõclaue pẽsili

teſtudine inducat, vt ruina opprimatur: aut iuxta lectulum ægroti, loco pharmaci venenum ponat, futurum ſperans vt eo hauſto pereat, tametſi non bibit ægrotus, tamen veneficij poſtulari poteſt qui poſuit, proprer vicioſam animi voluntatem. Nam vehementer erat probabile id euenturum, quod ille moliebatur. Huic ſi detrahas nocendi voluntatem, nihil illi cum lege rei futurum eſt. Si detracta nocendi voluntate, apponas euentum: non effugiet temeritatis crimen, niſi illum inculpata ignorantia abſoluerit. Porrò ſi in loco non ad id deſtinato, puta in via publica, aut in fundo alieno, arcu temet exerceas: lex tecum non agit, niſi ſi quem occideris, aut vulneraris, aut ſi cui damnum dederis. Cæterùm quod facis, tuo facis periculo. Quòd ſi quid horum conſequutum eſt, cum lege tibi res eſt. Neque tibi tua patrocinabitur imprudentia: quippe quæ culpa temeritatis non vacet. Siquidem in te fuerat præcauere, quod probabiliter poterat prætimeri. Vides quanto diſcrimine diſſita ſint, inter quæ tu nihil intereſſe dicebas. Primùm non ſtatim imputatur ad præmium, quod ad pœnam, idque non à malignitate legum latoris, ſed partim ex ipſa rei natura proficiſcitur, partim à legum officio. Deinde diſcernitur animus, cauſa data dijudicatur: ſpectatur euentus. Âgè nunc ſi libet, tuam cauſam, qua tuum facinus æſtimari vis, expendamus. Finge te certam, ineuitabilem mortis cauſam tyranno dediſſe, ſed imprudentem, nulla tibi ſit præmij petitio. Quis enim inſciens bene mereri dicitur? Fortibus viris præmia dantur, non fortunatis tantùm. Nam euicimus iamdudum, opinor, ne poſthac affirmes te in hoc iugulaſſe filium, vt pater ſibi necem conſciſceret: quod euenturum ne vates quidem quiſquam præſcire poterat, tu neceſuſpicari. Imò poſteaquam rem plenam diſcriminis, fortunæ arbitrio commiſiſti, quia bene ſucceſſit, hoc nomine lex te non poſtulat: at idem ſi malè euenisſet, temeritatis pœnas eras debitur. Neque enim tibi ſuccurreret inculpata ignorantia. Quid enim æquè formidandum erat, quàm ne tyrannus, ſimulatque occiſo filio ſe peti inſidijs perſenſiſſet, omnia tyrannidis mala in nos conduplicaret? Iam vt de animo res tibi conſtet, cauſam dediſti nō ſolùm non idoneam, verumetiam periculoſiſſimam Reip. Vin' hoc tibi argumento euidentiſſimo demonſtrari? Finge te quępiā è ciuibus vitio occidiſſe: tū extincti patrē id facere,

quod modò fecit tyrannus. Vtrũ tu duplici cædis crimine teneberis, an simplici: Simplici opinor. At vxor & mariti mortẽ imputabit, qui necato filio, seni causam mortis dederis: atque his fermè tuis argumentis vtetur. Indulgentissimè filium adamabat, in illũ omnẽ familiæ curã reclinauerat, illo se oblectabat. atq; hęc de priuato sene cũ fide dicet, quę tu de tyrãno nimis durè (ne dicã ridiculè) dicebas. Addet ęa te sciisse, prænidisse futurum, vt ille vitã fugeret orbatus filio, in quo vno omnia vitę oblectamenta collocarat. Non tibi defuisse iugulandi senis voluntatẽ, sed hoc tantũ egisse, vt miserabiliùs sua dextra perimeretur, vt odium tuũ plenius miseri patris malis exaturares. Ideo iuuenẽ necasse, in hunc vsum gladiũ in vulnere reliquisse. Vides quanto sunt hæc probabiliora in hoc, quàm in tuo negotio: & tamẽ negabis paternam necem ad te pertinere, atq; animi suspicionem, causę qualitate purgabis. Negabis causã idoneã fuisse, cur ille sibimet manus adferret. Te nec pręscire, nec timere potuisse id, quod sit consequutũ: quòd ratũ extet exemplũ patris, ob filij necẽ spõte fugiẽtis è vita. Alioqui futurũ fuisse, vt & mater sibi fatum accerseret: quippe quã impotẽti amare sit cõsẽtaneũ, ac minus aduersũ dolorẽ animi viribus valere. Hæc nõ dubitares tibi profutura, ad alterum crimẽ depellendũ, & prodessent dubio procul. Atqui quod in maleficijs valet, ne quid imputetur, id multò magis in hac causa valet, ne quid acceptum feratur. Ibi te liberaret à voluntatis suspicione, quòd causas parum idoneas dederis, hic ex causis multò minùs idoneis propter personam tyranni, videri vis non modò quod euenit, fuisse suspicatus, verumetiam certum præscisse. Ibi temeritatis postulari non poteras, propterea quòd tametsi vitio abs te data est causa, tamen idonea non sit ad id quod euenit. Imò ipsi tota res imputabitur, & legibus pœnas dabit, sepultura prohibitus, quòd ciuitati citra causam idoneam, ciuem vnum ademerit. Tibi non nisi vnius filij mors imputabitur, etiam si mater quoque & filiæ & sorores, & tota tribus huius necem fuerit imitata. Hic poterat, nisi feliciter euenisset: quippe vbi summum Reipublicæ periculum & verteretur, & prætimeri probabiliter posset. Venio nunc ad quartum illud præsidium, Iudices, quod iste tutissimum, ac penè inexpugnabile iudicabat: vnde ego illum ita deturbabo, vt non solùm sit non habiturus,

quò tyrannicidij & huius laudis arcem obtineat: verùm vix etiam latebram inuenturus, vbi temeritatis ac maleficij pœnam effugiat, quò nimirum intelligat, quàm non inimicè, non curiosè (vt aiebat) secum agam: vt quum possim in crimen ac pœnam vocare, sat habeam ab honore non promerito secludere. Ait si tibi deberi præmiũ, vel hoc vno nomine, quòd iuuenem occiderit, iam pluſquam tyrannum, tum tyrannidis paratum hæredem, etiam si hunc euentum dij non dediſſent, vt ſenex ipſe vitam abrumperet. O deploratam impudentiam! Tu tibi præmium peteres, ſi tyrannum ſuæ furiæ non eſſent vltæ? Dij quiduis potiùs dederint, quàm iſthuc quod tu fingis. Sed tamen fingamus interim oratione, quandoquidem id tutò licet: tametſi ad ſolam mentionem inhorreſcit animus. Tũne, inquam, occiſo filio, relicto ſene viuo, tyrannicidæ præmium peteres? An potiùs nec ipſe ſupereſſes, qui poſſis petere: nec eſſet Reſp. quæ dare poſſet? Nam tu aut exquiſitis ſupplicijs exanimaris, aut in extremis Orcadis exul deliteſceres: nos pro tyranno iam immaniſſimum carnificem pateremur: & tuum caput vbicunque terrarum latitares, diris imprecationibus deuoueremus, qui nos tua incogitantia, vel præcipiti magis lucri cupiditate in tantam malorum tempeſtatem conieciſſes. Sed re filius erat tyrannus (inquis) patri præter inane nomen nihil erat reliquum. Quid ego audio? duos igitur hæc ciuitas tyrannos alebat? Nam de patre nemo vnquam dubitauit, quin tyranni vocabulum mereretur. Quando autem antehac vnquam fando auditum eſt, duos vna in ciuitate ſediſſe tyrannos? id quod magis etiam natura repudiat, quàm eodem in corpore gemina capita. In ijſdem aluearibus duo ſe reges pariter non ferunt. In armentis taurus tauro cedere cogitur. In ijſdem luſtris non conuenit duobus inter ſe leonibus: & tyrannus (quo nullum animal efferacius) parem in eadem vrbe patitur? Non vides neceſſariò fieri, vt è duobus, aut alter alterum oppugnet, aut alter alteri cedat? Vtrum tu fuiſſe mauis in patre, an in filio? Si iuuenis aduerſus ſenem obtinebat tyrannidem, quid à Repub præmium poſtulas? Tyranni partes adiuuiſti, non Reipub: Sin patri ceſſit: quid tandem illum vocare potes, niſi tyranni vel præfectum, aut ſatellitem? Quandoquidem ſeniori tyrannicam appellationem ne quidem audes detrahere. Verùm vt quoquo modo tyrannidem

omnem in

omnem in adolescentem oratione detiuares, quàm multa tu quidem non ex re, sed pro causæ tuæ commoditate cõminiscebaris? Cæterum quàm in his confingendis decori, quod in personis situm est, nullam habuisti rationem? Sic enim (vt memini) inducebas in fabulam senem iam ætate mitem, & qui omnem tyrannidis acerbitatem ob senectam exuisset: non secus atque mala, quæ natura acerba, tempore mitescunt, & in alium abeunt succum. Porrò iuuenem ferocem, illo incolumi gerentem tyrannidem, iámque patri viuo succedentem. Priuatus paterfamilias non fert filium se viuo succedere: & tu vis isthuc credi in tyranno? Ille non sinit vllum è liberis rem domesticam ex animi sui libidine moderari: & tyrannus sese veluti abdicans imperio, negocium omne in adolescentem reiecerat? Non dubito, quin & ipse videris, quàm dura sint ista, & quàm à communi sensu abhorrentia. Verùm quid faceres, nisi tales personas induxisses, exitum inuenire tragœdia tua non potetat? Quæso te, an vnquam auditum est Tyrannum ætate mitescere? Quando tu desines ea quæ sunt priuatorum, quæ bonorum principum, tyrannis tribuere? Vt eodem igni cera mollescit, limus durescit: ita ætate plerique redduntur mitiores ac temperantiores, tyrannus magis exasperatur. Vt tempus nonnullis pomis amaritudinem adimit, vt vinis nonnullis acorem conciliat: iridem tyrannis non adimit sæuitiam ætas, sed exaggerat. Vis ipsissimam tyrannici ingenij tibi demonstrem imaginem? Spinam cogita, quæ quo magis senescit, eo pungit acrius. Echinos cogita, qui quo plus habent ætatis, hoc testa sunt asperiore. Vulgaribus ingenijs fortasse nonnulla vitia senecta vel detrahit, vel certè mitigat, etiam si plura irritat, nonnulla parit. At tyrannorum mentibus ad scelus, ad crudelitatem natis, scelere & immanitate imbutis atque educatis, præter vitiorum omnium incrementum adferre senecta quid potest? Nisi fortè libidinem adimit? Quanquàm ista Tyrannidis quantula tandem est portio? Sed esto fuerit sanè propter ætatem ad voluptates segnior, verum erat fastidiosior: vnde fit, vt imbecillior sit ad coitum, ad raptum auidior. Fortasse pauciores huic execabantur ephebi, sed insigniores. Pauciores producebantur virgines, sed exquisitiores. Cur non autem & plures? videlicet, quo senile fastidium optione & varietate vinceret. Hoc ita esse,

quot ego tibi teſtes citare poſſem, qui quò nobiliores ſunt, quò fortuna præſtantiores habent liberos, hoc magis eis à flagitioſiſſimi ſenis cupiditate metuebant. An tu putas vnà cum viribus ſeneſcere libidinem? Multò ſecus habet. Imò quantum ætas improborum hominum facultati detrahit, tantum adijcit cupiditati. Quanquam tyrannicum animum his in rebus non tam voluptatis vius capit, quàm noſtra delectat contumelia. Vt frigeat in ſene tyranno Venus, certè feruet vigétque malitia, fæuitia, nocendi libido. Poſtremò totum illud vitiorum agmen, quæ propria tyrannorum ſunt, cupiditas, rapacitas, improbitas, impudētia, impietas, iracūdia, violētia, impotentia, ſuſpicio, fraus, perfidia, crudelitas, implacabilitas, immanitas, periuriū. Quid autē oportet omnia commemorare nobis omnibus heu nimium nota?) horum inquam nullum non ætate fit acerbius, propterea quòd iuuenta nonnunquam naturæ bonitate vincitur: præterea quædam mala nondum didicit: at ſenecta, ſi quid pudoris, ſi quid humanitatis, ſi quid melioris ingenij à natura inſitum eſt, id omne multo ac diuturno flagitiorum vſu penitus exuit, & prorſum in immaniſſimam quandam feram abijt. Id ita euenisſe, Iudices, in execratiſſimo illo ſene, quid ego coner argumentis docere, quum ſua cuique memoria abundè ſatis exemplum ſuppeditet? Quòd ſi iuuenis ſeſe gerebat inſolentiùs, videlicet patris abutens imperio: num tu hunc continuo tyranni nomine donabis. Ergo ex eadem tyrannide ſexcentos tyrannos facilè reddideris. Nam quis eſt omnino in tyranni familia, vel extremum mancipium, qui non ipſe penè tyrāno ſit ferocior, violētior, ſceleratior? Filius, inquis, emolumētis imperij potiebatur: patri præter nomē nihil ceſſit. Quaſi verò non ſit iſthuc omni tyrannidi commune. Longe minima fructuum pars, qui ſolent ex tyrannide capi, ad ipſum redire tyrannum. Quemadmodum in latrocinio fieri conſueuit: prædæ communiter in omnes diſtribuuntur, vel in eos potiùs quorum opera capiuntur. Alioqui non cohærebit cohors illa ſcelerata: niſi dux ille, quiſquis fuerit, plus etiam permittat ſuis, quàm ſibijpſi. Solum nomen ſibi propriè vendicat. Et in nullos eſt tyrannus indulgentior, quàm in ſcelerum miniſtros: quippe quorum opera ſentiat ſuum imperium contineri. Proinde ſub vnius vmbra ſatelles omnis, omnis miniſter, familiaris

leno, tyrannidem quandam in ciues exercet. Ridiculè fecero, si hoc quoque coher argumentatione probare, Iudices. Vidimus, sensimus, experti sumus, nisi fortè tam diutinæ calamitatis memoriam, tam pauculi dies obliterauerunt. Neque enim esset res vsqueadeo misera tyrannis, si vnius modò foret toleranda violentia. Quot ferendi latrones, quot sacrilegi, quot ex extrema barbarie aduenæ, feris quàm hominibus similiores? Neque desunt, qui se simulent apud tyrannum sceleribus suis gratiam promeritos esse, quò nimirum hoc nomine metuantur à ciuibus. Horum igitur vnumquemlibet tyrannum appellabis, & pro quolibet occiso tyrannicidæ præmium petes? Non in tantum omnem exues pudorem opinor. Sed pater ætate fessus, omnem dominatum in filium transtulerat, quicquid tyrannicum in vrbe gerebatur, id iuuenis violentia committebatur. Sed isthuc quantum absit ab imagine veri, quis tam cæcus, vt non videat? quis tam obliuiosus, vt non possit experimento refellere? Ego tibi complures nominare satellites possum filio insolentiores. Ad hæc, verisimillimum est nullius insolẽtiam minus approbasse senem quàm filij, vel quòd odit omnem tyrannidis affectatorem omnis tyrannus, vel quòd intelligit ex illius facinoribus longè plus inuidiæ odijque sibi conflari (Callidissimi autem tyranni est, eatenus legitimum imitari regnum, quatenus obtineri tyrannis possit) vel quòd pater etiam pessimus, tamen liberorum nonnihil offenditur vitijs, & ad crudelitatis ministeria alienis quàm suis vti mauult. Quòd si clam patre rapinas, raptus, atque id genus facinora designabat filius, profectò non tyrannum agebat, sed insolentem satellitem. Sin approbante patre, quasique per illum exercente tyrannidem, vtri tandem par erat imputari commissa, huic per quem gerebantur, an eicuius authoritate arbitrióque fiebant? Non arbitror obscurum, quin huic cui in manu erat nutu ne fierent vetare. Quid autem non agunt per alios tyranni? Nam ipsi quidem neque pueros emasculant, neque virgines abripiunt, neque proscribunt, neque bona diripiunt, neque phana dispoliant, neque hæreditatibus manum iniiciunt, neq; cõpilant ærarium, neq; tormentis excruciãt, neq; quenquã iugulãt, neq; armis vicos expugnãt, neq; incendũt villas. Totũ hũc tyrannicũ ludũ per ministros exercẽt. In vnũ tamẽ tyrãnici nominis inuidia cõpetit, in vnũ

occidendumlex præmium inſtituit, in vnum ſtringendi ferri ius facit, illos ſuæ cognitioni reſeruat. Quorum vt quiſque ſua opera tyranno profuit, ita aliud atque aliud vocabulum imponi poteſt, certè tyranni vocabulum nemini congruit, niſi vni illi, ſub cuius veluti clypeo, tota illa perniciosiſſimorum hominum colluuies latitat. Arbitror vobis, Iudices, ſæpenumero auditum eſſe, id quod eleganter à doctiſſimis viris eſt ſcriptum, tyrannis non longas modò, verumetiam plurimas eſſe manus, plurimos oculos, eóſque acerrimos, plurimas aures, eáſque longiſſimas. Omnino prodigioſum quoddam eſt animal tyrannus, multóque Titanibus illis Briareo & Encelado portentoſius, centenis capitibus, centenis linguis, centenis manibus, pedibúſque. Quot enim habet ſcelerum miniſtros, totidem habere membra videtur. Atque vt ex membris corpus, ita tyrannis ex huiuſmodi conſtat miniſtris. Verùm vt illud quod corpus appellatur nihil eſt aliud, quàm quiddam omnibus ex membris aggregatum, ita in tyrānide vnum quippiā eſt, quod neque pes ſit, neq; manus, neq; vllū aliud mēbrū, contineat autēvniuerſa: at ita contineat, vt ab ijs poſſit ſeparari, ídque tyrannus vocatur. Proinde exaggera quantumlibet iuuenis inſolentiam, violentiámque, præfectum arcis voces licebit, oculum nomines licebit, aut ſi mauis dextram: aut ſi ne id quidem ſatis, præcipuum tyranni caput dicas licebit: tyrannum certè vocare nequaquam potes. Vnum enim illud portentum tyranni nomine cenſet, cuius authoritate titulóque cuncta hæc membra velut animantur: ídque vnum forti ciui permittit occidere. Non vult te in oculum aliquem inuolare: non finit vt caput aliquod amputes, ne tale quiddam eueniat, quod de Lernæa hydra fabulantur poëtæ, vt pro vno capite reſecto, duo peſtilentiora ſubnaſcantur: pro vno excuſſo oculo, plures acriores ſuccedant: pro vna reſciſſa dextera, multæ robuſtiores ſubpullulent: vnius vitæ te dominum, arbitrúmque conſtituit, qui ſibi ſit auſus tyranni vindicare nomen: quo ſublato futurum ſit vt membra reliqua quaſi deſtituta ſpiritu, emoriantur, aut certè ſanētur. At quid ego tecum iam accuratis argumentationibus ago? Poſſum illico tuis te verbis reuincere, ac veluti tuo te laqueo capere. Iuuenem paulo antè magnū patris ſatellitē nominabas. Non inficiabere. Rurs ū alio loco dicebas omnē tyrannidem occupaſſe filium: ſolius

appellationis honorē cessisse. Quī cōuenit eundē & satellitem & tyrannū appellari? Tum si cessit, non igitur vsurpauit tyrāni nomen. Contractus autē verbis aut rati sunt, aut rescinduntur. Lex hac tecum formula contraxit, si quis tyrannum occiderit, præmium ferat. Quid tu mihi iuuenis flagitia commemoras? Id te lex voluit occidere, quodcunque illud esset animal, quod tyrannus diceretur. Magnum (vt ipse fateris) satellitem occidisti, non tyrannum: quid tibi cum lege rei est? At rem, inquis, legis sequutus sum, non syllabas: eum interfeci, qui caput erat tyrannidis, paratus hęres paterni dominatus: libertatem peperi, seruitutem sustuli: hoc lex sensit, huius rei authori præmium præstituit. Satellitem, inquam, occidisti, nihil moror quantum, quàm grauem, quàm ferocem, quàm sceleſtum: satellitem tamen occidisti tyrannidis, non caput: aut si caput, vnum è pluribus. Sed hæc omnia tibi ex animi sententia largiamur: fuerit sanè res tota tyrannidis filius: pater nihil nisi vocabulum quoddam inane tyranni: quemadmodum in fabulis habetur, Echo nympham, nihil aliud quàm meram quandam fuisse vocem sine corpore. Quī tibi licuit in re tanta, à verbis legis discedere? præsertim ita dilucidis, ut perspicuum magis nihil esse possit, & commentitiam interpretationem domi tuæ natam in iudicium adferre? Ego Iudices, nullum in Remp. exemplum perniciosius induci posse iudico, quàm si consuescant homines calumnioſi à præscripto legum recedere: & interpretamento, quod ad prætexendum facinus quisque suum maximè idoneum comminisci queat, id Iudicibus obijcere. Quis autem vnquam meminit de legis sententia quæri solere, nisi quum in scripto quiddam apparet ambiguè, obscuréue dictum: aut quum ex verbis & euentu absurditas quæpiam extitit, eáque manifesta? In priore non cuiusuis commentum, sed iuris prudentium responsa, sed Iudicum sententia recipi solet. In hoc posteriore, necessitas ipsa compellit aliquantisper à legis vocibus deflectere: & æquitatem iuris potiùs, quàm verba spectare. Duplex iraque periculum videtis Iudices: alterum ne superstitiosa cauillatione literarum legis ab eo quod lex spectauit abducamur: alterum ne passim à præscripto discedendo, leges omneis & iudiciorum religionem subuertamus. Quorum illud quidem multò leuius est: propterea quod vix vnquam acci-

dat, vt legislator obscurè quid voluerit, explicuerit: aut absurdũ quiddã exoriatur. Hoc multò periculosissimũ, perniciosissimũque. Etenim quæ tandẽ lex futura est, quã versutus calumniator, quò pœnam effugiat, non facilè possit aliquo commento subuertere? Neque quisquam non elabetur è iudicio vestro nocens, nisi qui sit vsque adeo nullius ingenij, vt ne friuolam quidem aliquam commentatiunculam queat inuenire. Atque vt cuique commodum erit, aut animi libido feret: ita pro sene iuuenem, pro tyranno satellitem, pro homicidio tyrannicidium: & passim aliud pro alio interpretabitur. Vestra interim Iudices religio, vestrum iusiurandum, qua tandem ratione seruabitur: quibus nihil futurum est certi, quod in cognoscendo sequamini: verum ambiguas diuersasque litigatorum coniecturas spectare necessum erit? Ergo quum in omni causa maximopere cauendum est, ne sine grauissima ratione à legis præscripto discedatur: tum in hac non periculosum modò, verùm etiam absurdissimum: quum legis verbis nihil possit esse dilucidius: sententia nihil æquius: interpretamento quod præter legis mentem inducitur, nihil pestilentius: An credimus legis huius autorem vsque adeo infantem, & verborum inopem fuisse, vt dicere non potuerit: qui quouis modo Tyrannidem sustulerit, huic præmium est; si modò istuc sensisset: Neque verò fugit illum, totam tyrannidem per satellites & præfectos exerceri solere, permultósque in his esse vel Tyrannis ipsis sceleratiores: atque vt ita dixerim, Tyrannicos magis & omnino supplicio digniores: nisi & omniũ omnia ministrorũ scelera Tyrãno imputarentur. In vnũ tamen illũ, qui hoc nomine censetur, tibi ferro grassãdi facultas data est. In reliquos non tibi permittitur idẽ: non quòd illos vita dignos iudicet lex, sed quòd vnius cæde totã tyrãnidem tolli velit, nõ multorũ cæde reddi duriorẽ. Tuũ erat legi simpliciter parere: neq; eius verba quasi plumbeã quandã regulã ad tuũ facinus accõmodare, verũ ad illius præscriptũ factorum tuorum rationem instituere. Præsertim in hoc exemplo, quo non aliud potest admitti pestilẽtius, vt ex legis arbitraria interpretatione, quẽ velis, interficiẽdi tibi pro tua libidine licentiam sumas. Nõ illud hîc spectãdũ, iudices, quã inuisus Reip. sit, qui occisus est, quã maiore etiã supplicio dignus: verùm id etiã atque etiã perpẽdere o-

portet, exemplum præter leges iugulandi homines, semel in ciuitatem receptum, semel vestris sententijs approbatum, denique prẽmio compensatum, quo tandem licentiæ sit processurum. Quod iste sibi in tyranni filium licere voluit, hoc alius sibi volet in ditissimum quenque ciuium licere: Quisquis pauper à locuplete contumelia afficietur, protinus tyrannum eum appellabit, & veneno aut ferro adorietur. Postremò si cui magistratus non placebit, si cui iudex erit inuisus, non dubitabit è medio tollere. Porrò ad facinoris defensionem, Sophistam quempiam aut Sycophantam consulet (si ipse ingenio stupidiore fuerit) & nouam legis interpretationem vobis adducet: dicet nil aliud sensisse legislatorem, quàm vt huiusmodi ciuium genus non nomine, sed re tyrannidem agẽtium, ferro, igni, veneno tollatur è medio. Atque ita breui futurum est, vt quod in vno factum semel & probauimus, & gauisi simus: id in multis sępius & doleamus, & improbemus. Credite mihi, non mediocre discrimen neque conuenienter accipiendum, vt titulo reperto, priuatus hominem indemnatum interficiat. Id ita esse facilè liquebit, siquidem animaduertimus, nihil omnium esse, quod lex parciùs, circumspectiúsque permiserit. Etenim (si memini) tribus duntaxat temporibus lex indulsit, vt quis citra iudicium hominem occidat. Primùm adulterum, sed in vxore deprehensum: id quod intemperanti & insuperabili mariti dolori donatum est. At ita si corpus vtrumque pariter interimat, si argumentis idoneis deprehensum fuisse doceat. Deinde in vi depellenda. At ita si demonstres te mortem effugere nequisse, nisi mortem intulisses: id lex ita interpretatur, quasi sese tueri potiùs, sit istuc, quàm alium occidere. Vterque tamen facti sui rationẽ reddere cõpellitur, statim sese prodere, nec expectare donec in ius trahatur: atque (vt ita dicã) vltrò semet reũ facere cogitur. Quòd si omnia cõstabunt argumẽta: ita demũ à lege dimittitur, vt venia, nõ laude dignus esse videatur. Postremò in tyrannicidio: vbi propter periculi susceptì magnitudinem lex præmium quoque proponit: at ita, si eum quem tibi lex isto velut insigni tyrannici nominis denotauit, fortiter occideris: non si sceleſtũ alio scelere sustuleris: neque patietur te ius occidendi permissum, latiùs quàm ad vnicum tyranni caput trahere, nisi si quis obsistat, vt per illius necem tibi necesse sit ad illum penetrare.

Iámque hoc factum tuum secunda illa ratione defenditur. Huic tertio generi fortasse proxima videatur hostem in bello feriendi facultas : quam tuæ tamen libidini lex non permisit. Nisi palàm hostis sit declaratus, nisi in Imperatoris verba iuraris, nisi ille aciem eduxerit, nisi signa canere iusserit, tibi fraudi futurum est, hostem interfeciſſe. Tu dicturus es : Hostem occidi, nam plus quàm hostilia faciebat, nomen hostis tantùm aberat, re hostem agebat. Lex respondebit, suarum partium fuisse, hostem declarare, ac tuo fortasse scelere fruetur: verùm ne serpat exemplum, pœnas de te sumet. Quid autem aliud abs te factum est? Vnum tibi lex nominatim designauerat: tu illius vocabulum tuapte authoritate in alium transfers, quod nisi in vnum non potest competere: neque traduci debet ab eo cui lex attribuerit, ne tibi fas sit aliquando quem voles magistratum, quem voles Iudicem, quem voles ciuem, tyrannum appellare. Neque verò sine grauissimis causis lex tot vinculis astrinxit hanc in vitam alterius licentiam. Perpendit nihil maius eripi cuipiam posse, quàm vitam : vidit in extinctum facilè varias causas confingi etiam impunè posse, quandoquidem ille non sit refutaturus, qui iacet. Vidit quàm multis titulis suum quisque dolorem posset prætexere, si post occisum hominem vlla causa recipiatur, præter eas quæ legibus sint expressæ. Quid quòd grauatim sibi quoque lex permisisse videtur, vt homini vitam eripiat: quàm comperta, quàm multa requirit argumenta, quàm multa concedit reo, quàm malignè agit cum actore, quem non nisi suo periculo vult accusare : quantum spatij largitur ei qui defertur : quàm liberam Iudicum reiectionem. Quantum igitur à mente legis abesse putes, vt cuilibet permittat, vel pro suo priuato dolore, vel domestica iuris interpretatione, hoc est, subuersione in cuiusquam vitam grassari? Neque ad rem pertinet, quantum criminum aceruum exaggeres, quantumuis etiam verorum, addo notorum : dicas parricidam, sacrilegum, incestum, proditorem, peculatorem, veneficum interfeci. Tyrannum lex iubet occidi. Atqui hic vnus multis tyrannis erat sceleratior, pestilentiórq; ciuitati. Ad ista tã multa crimina, lex tibi verbo respõdebit: nihil moror quã fuerit sceleratus, qui petijt: in vnũ tyrãnũ tibi iª fecerã occidẽdi in reliquos in ius trahẽdi. Si detulisses : auditus, reuictus, dãnatus à me palàm pœnas dedis-

ſet, omníque Reip. ſalubri exemplo fuiſſes. Nunc tu priuata libidine interficiés, pro ſaluberrimo exemplo, pernicioſiſſimum in ciuitatem induxiſti, & legum inſtaurationem, à legis violatione auſpicaris: hoc eſt, malis malo mederi ſtudes. An me clàm eſſe putas, quàm multi ſint in hac turba vita indigni, morte digniſſimi? At eos meæ cognitioni, non tuis manibus ſeruo: ſunt fora, ſunt tribunalia, ſunt Iudices, ſunt carceres, ſecures, carnifices. Cur tu mihi præire conaris? Cur nullo mandante magiſtratum occupas? & dum Tyrannicida videri vis, tyrannum imitaris? Nam quo alio nomine tantopere mihi eſt inuiſus ille, niſi quòd mihi parere recuſat, & præire conatur? Ei demum ferrum tractare licebit, cuius manibus ego permiſero. Si iuuenem occidiſſes, quòd non alia patuiſſet ad tyrannum via, darem veniam neceſſitati: nunc occidiſti, non obſiſtentem, non auxilium ferentem patri, ſed patris opem implorantem. Huius vnius cæde contentus diſceſſiſti, tyrannum nec impetiſti, in quem vnum tibi ius feceram. Meum erat expendere, vtrum ex vſu Reipub. fuerit, an iuuenis occideretur: malueram illum exquiſitioribus excruciatum ſupplicijs, exemplum omnibus edere. Neque hæc dico Iudices, quaſi parum gaudeam pariter cum patre ſublatum filium: vtinam eadem opera ſimul omnes ſint oppreſſi, quibuſcunque tyrannus placet. Sed quis prohibet, ſimul & gaudere, quòd deorum bonitas nobis hanc rem benè verterit, & tamen non committere, vt huius temeritas, ſi iudicio comprobetur, in legem atque in exemplum trahatur? Nec de iuuenis iniuria vindicanda nunc agitur, ſed de legis violatæ maieſtate. Non enim par eſt, vt cuiquam perſonæ præter ius extincti odium in ſcelere ſuffragetur. Neque tam ſpectandum in quem commiſſum ſit facinus, quàm quo exemplo commiſſum. Alioqui cur non eadem opera fas ſit in tyranni nepotes, pallacas, pueros, vxores, liberos, lenones graſſari? Bonam tyrannidis partem vxor ſæpenumero ſuggerit. Ad ſummam immanitatem nonnunquam libertus aliquis, aut vernula inſtigat: cur non & hos iugulas, ſi tibi ius eſt æſtimatione priuata meritorum ciuem iugulare? Quid quòd eſt aliquid tyranno nocentius, in quod tamen haudquaquam tibi ius ſit occidendi? Finge eſſe qui totam hanc vrbem, templa, domos, curiam conatus ſit incẽdere, imò qui iam compluribus

locis ignem ſubiecerit, ſed incendium ſubito exorto imbri reſtinctum: authorem nō obſcurum, verùm abditum latitare. Eū forte fortuna repertū, manu tua trucidas. Nū lex tuū factum approbabit? Non opinor. Atqui tyranno ille quanto erat nocentior? Tanto nimirum, quanto eſt atrocius ciuitatem ſemel funditus euertere, quàm expilare: ciues vniuerſos vno igni finire, quàm in pauca quædam ſæuire capita. Et tamen in vnum tyrannum ſtringendi ferri poteſtas priuatim permittitur. Illum deferendi modò ius habes. Hic in re tam aperta legis mentem calumniari, & nouo interpretamento tuum facinus palliare: quid tādem aliud eſt, quàm legum authoritatem euertere, atque id per cuniculos quoſdam agere quod tyrannus palàm ac vi facere cōſueuit? In recipienda lege fas eſt populo cauſam, æquitatémque legis excutere. Cæterùm receptę, & longo iam vſu comprobatæ, ſimpliciter oportet obtemperare. Neque enim exiſtimandum eſt maiores illos noſtros, viros ſine controuerſia ſapientiſſimos, ita ſine grauiſſimis rationibus inſtituiſſe, vt priuatim interficiendi Tyranni facultas vnico capite finiretur. Primùm ad iugulādi licentiam, feneſtram aperiendam ciuibus non putauerūt: deinde perſpiciebant tyrannidē fatale quoddā eſſe Reip. malū, quod minore noxa toleraretur, quàm malè exagitaretur: neque poſſe ſemel tolli, niſi ipſius cæde. Quo ſubmoto, videlicet qui legibus imperabat, non parebat, iam nihil opus eſſe priuata audacia, nimirum illis in reip. adminiſtrationem vindicatis. Quod ſi tyrannus in ius vocari potuiſſet, ne hunc quidem tuæ dextræ arbitrio permiſiſſet. Videbāt & illud: tyrānidem nonnullā habere monarchiæ legitimæ ſpeciē: hoc tantum intereſſe, quòd in monarchia populus regi paret, rex legibus: in tyrānide omnia vnius libidini ſubiecta ſunt. Rex publicam ſpectat vtilitatem, tyrannus priuatim ſuā: vnde publicitus expedit, vt tyranno veluti principi legitimo ciuitas pareat, donec idoneus aliquis vindex extiterit, qui legum authoritatem in priſtinum ſtatum reſtituat, atque id vnius (ſi fieri poteſt) capitis iactura. Nā hac moderatione in fatalibus illis peſtibus, quæ totum Reip. quaſi corpus corripiūt, legū prudentia conſueuit vti: vt exemplo magis, quàm admiſſi talione, morbo medeatur: ne dum ciuitatem ſanare ſtudet, magnam ciuitatis partem interimat. Hinc eſt quod in ſeditionibus publicis non niſi in ipſos authores cōſueuit animaduer-

ti, reliquis quos tẽpestas illa cõmouerat, dari venia: aut vix etiã dari venia, qui in publico Reip. tumultu quietẽ egissent. Quę potest autẽ pestis esse fatalior, quã tyrãnis? Quę sele latius in ciuitatis mẽbra diffũdit? Quota quęque vrbis pars ab hoc vitio syncera potest esse? Omitto iã quicquid est ambitiosorum ære alieno obstrictorũ, scelere contaminatorum, barbarorum (nã hæc tota sentina hominũ tyrannide gaudet: vt in qua nullis maiora quàm sceleratis sint præmia) bonos etiam ciues hoc malũ inuoluit, dũ vel timẽt fortunis suis, vel rectũ iudicãt seruire tempori. In hoc itaque rerũ statu leges nõ extinctæ, sed oppressæ modò, cautim & circũspiciẽter agunt: intelligunt hoc vlcus citra summam ciuitatis pernicie exasperari non posse, vnius capitis dispendio cõmodè sanari posse. Quare docto cuipiã medico prẽmium ostẽdũt, digito demonstrãt, quod mẽbrũ secari velint, quibus abstineri. Caput indicarũt illæ, tu dextrã secuisti. Illæ tyrannũ, tu tyranni satellitem occidisti. Quo præmio dignus? Nẽpe eo quo qui morbo inscitè exagitato, totum hominẽ in extremũ vitę discrimẽ adducat, quo qui hominẽ legibus vetantibus occidat. Neq; ego nunc te cædis reũ ago, aget alius fortassis, cuicũq; lubitũ erit: verùm illud modò cõsiliũ fuit, ostendere tibi quã insignitæ sit imprudẽtiæ in ea causa, tã eximiã tibi vendicare laudem, tam egregia poscere præmia, in qua nequeas obtinere, si modo tecum exactius ac seuerius agatur, vt graueis pœnas effugias. I nunc & curiosum me voca: qui tam candidè, támque ciuiliter tecum agam: vt quum te possim in graue discrimen vocare, sat habeam legis & Reipub. causam defendere, ne circumuenta præmium dare cõgatur ei, qui nihil boni sit promeritus. Id quod non iudicibus modò (quibus istuc iam dudum liquere puto) verùm tibi etiam ipsi eupio persuadere: & facturum me confido, si modo tantisper animum possis attendere. Vin' igitur, vt quemadmodum tu faciebas, itidem & nos summatim totam causam ob oculos reuocemus? dispiciamúsque quàm multa tuo in facto desiderentur ad id, vt legi satisfeceris: & quantum tu sis hallucinatus, quum multa diceres etiam superesse? Tria quædam requirit lex, & ita requirit, vt si quodlibet horum desit, aut pœnam te, aut certè nihil gratiæ debere se credat. Quorum ego non vnum aliquod,

ſed vnumquodque deeſſe docebo. Quod ſi facio, vtrum æquo animo cedes præmio, an impudenter petere perſiſtes? Ergo rem accipe. Niſi tria hæc tibi conſtiterint, non eſt quòd tyrannicidæ præmium petas; Animus, via, & effectus. Animus duo quædam complectitur, vel quid ſperaris, vel quid propoſueris. Nam ſi tyrannum per imprudentiam occidiſſes, ſi præter propoſitum, non magis profectò præmium tibi debeatur, quàm ſi quis tyranno amiciſſimus idem feciſſet, nam idem potuit accidere. Tu porrò quid propoſiti in arcem attuleris, ipſe videris: ita demum legi perſuaſum erit, te voluiſſe occidere tyrannum, ſi occideris. Non occidiſti, atque id etiam quum tibi in manu fuerit (vt ais) ſi libuiſſet interficere. Lex negat ſua referre, vtrum tyrannicidij propoſitum in arcem non attuleris, an allatum repentè mutaris. Iam quid ſperaris, excutiamus. Quanquam iſthuc leges non ita valde curioſè penſiculantur: ſed tamen in tam abſoluto facinore partes omneis conſtare oportet. Quid enim ſi tyrannum interfeciſſes, quò tyrannidem ipſe occupares, vtrum præmium ſperares? an ſupplicium metueres? Quid ſi quo priuatum animi tui dolorem vlciſcereris, tyrannum occidiſſes, atque id eſſet palàm, num præmium auderes poſcere? Quid, ſi latrones tyrannum forte fortuna obuium obtruncaſſent, num ad hunc honorem aſpirarent? Quid ſi quis tyranno priuatim infenſus, magna te pecunia conduxiſſet, quò ei tyranno venenum dares, dediſſéſque, num quæſo, tyrannicidæ præmium poſtulares? Ego hîc tecum non ago coniecturis: nihil dico in vitam tuam, quæ quidèm obſcurior eſt, quàm vt tu, alioqui tam glorioſus, quicquam de ea auſus fueris dicere: illud vnum affirmare non dubitem, qui tyrannum quùm totò licuerit, non occidit, planè noluit occidere. Qui eum occiderit, cuius mors extremum exitium Reip. videretur allatura, potius quàm vllam commoditatem: is aut priuatum dolorem vlciſci voluit, non libertatem publicam vindicare, aut emolumentũ ſuum ſequutus eſt Reip. periculo, non ſuo periculo Reip. ſtuduit prodeſſe. Poſtremò non potes niſi gloriæ ieiunio adductus videri, qui tam inſolenter ſe iactat. Non poteſt non videri lucrum ſequutus, qui tam improbè præmium flagitat. An non vides igitur quantopere hac parte à tota legis mente diſſentias? quem illa tuæ vitæ periculo ſua cauſa voluit occidere, cum tu non

periculosè in Remp. irritasti: quem sua causa noluit occidi, eum tu maximo nostro periculo tui compendij, aut animi fortasse gratia iugulasti. Sed finge te animum tyrannicida dignum ad facinus attulisse, lucri perinde vt vitæ contemptorem: magni tamen refert, qua ratione tyrannidem tollere aggrediaris. Iam enim omnia tibi ex animi tui libidine largior, quę tamen nemo alius tibi concessurus est. Te in filio iugulasse patrem, in non tyranno tyrannum. Largior istue Delium aliquem tibi prædixisse, vt certum præscire potueris, quod ipse etiam vix diuinare Delius potuerit. Licuisse tibi patrem occidere, si libuisset, verùm hoc pœnæ genus tibi magis placuisse. Sustuleris sanè tyrannidem, idque noua quadam & inusitata ratione. Vides quàm multa tibi dono. Tamen obsistam tibi, nec finam ferre præmium, propterea quòd ea via sustuleris, quæ legi non probatur, quæ non expediat moribus ciuitatis, quæ non sit forti viro digna. Age quid si tyranni filium infantem in cunis iugulasses, & rursum adfuisset Delius ille, per quem certum præscire posses, fore vt necato puero pater sibi mortem accerseret, atque id euenisset, vtrum te tanquam tyrannicidam suspiceret Respub. an potiùs tanquam immanem & ferum hominem execraretur, qui in eam sæuieris ætatem, cui etiam ab hoste armato parcitur, quę leonib⁹ etiã miseranda videatur? Quin ergo? Vtetur tuo maleficio Respub. cæterũ exemplum haudquaquam probabit. Quid si tyranni vxorem: quam ille miserè deamaret, per vim constuprasses, atque ille eius impatiens contumeliæ, fugerit è vita: vtrum tyrannicidij laudem flagitabis an raptus & adulterij supplicium potiùs formidabis? Res obscura non est, Conferam tuo facto propiora. Quid si tyranni medicus quum esses, veneno ægroranti dato, illum sustulisses, vtrum vt veneficum oderit te Resp. an vt virum fortem admirabitur? Tyrannum sublatum gaudebit, facti rationem, modúmque detestabitur. Quid si quum te tyrannus familiariter vteretur, tu in conuiuio prætextu necessitudinis venenum porrigeres? Denique si per magicas imagines ac maleficas quasdam deuotiones tyranno vitam ademisses: vtrum à lege præmium, an pœnam expectares? Atqui tyrannidem vtcunque sustulisti. Euentu gaudet lex. Verùm exemplum tam pernicioſum in Rempub. non recipit: vt consuescant ciues scelus vlcisci scelere, patrem in

filio iugulare. Vides quantum momenti sit in modo, viáque, vt factum tuum approbetur? Quod lex permittit vt fiat, non statim permittit, vt id via qualibet efficias. Adulterum ferro occidere licet, veneno aut incantamentis non licet. Cur ita? Quia pestilens exemplum omnino tractare venena. Nec id vlla causa quantumuis honesta, finit in ciuitatem irrepere. Quid quòd ne hostem quidem veneno, aut malis artibus interficere fas est? Nam nusquam non improbat maleficia lex: & veneno tincta tela etiam in bellis interdicta sunt. Quòd si modus facti spectatur in his, in quibus nullum petitur præmium, quanto magis id fiet in his, in quibus summum petitur? Lex triumphum statuit ei, qui certum hostium numerum fuderit. Fuderit aliquis non acie, sed aquis & pabulo veneno tinctis. Vtrum ciues hunc æquis oculis spectare poterunt triumphantem, an potiùs sicuti veneficum oderint, auersabuntur, execrabuntur? Quid quòd priuatis etiam in rebus via, modúsque perpenditur: quò magis idem oportebit, tum in publico, tum in splendidissimo facinore, vt à quo conueniat omnem sceleris suspicionem abesse? Age illud tecum reputa, si medico mercedem pactus esses, quò te morbo leuaret, atque ille non pharmacis, sed maleficijs & incantamentis morbum exemisset, vtrum præmium dabis, an magis hominem in ius trahes? iniuriæ malis artibus datæ reum ages? Clamabit ille, morbo te leuaui, qua via quid istuc tua refert? Hoc tantum spectabas, vt morbo liber esses, ei rei merces est promissa. Ingratum te vocabit, qui nisi sua opera, ne esses quidem, qui præmium negare posses. Tu protinus respondebis, opinor, medico te præmium esse pollicitum, non mago, neque debere quicquam nisi rem malam ei qui beneficium malè dederit quanquam ne dedisse quidem videtur, qui malum malo tollit. Id enim mutare est incommodum, non amouere. Dices enim animo nocitum, dũ corpori subuenitur. Atque istam litem vinces, etiam iniquo iudice. Atqui eadem, aut melior etiam, & vincibilior est tecũ causa legi, quàm quæ tibi futura fuerat cũ medico. Nam ibi de priuata mercedula disceptaretur, hic de publico honore. Ibi falsus est vnus, hic legi fraus facta, per quam cautum oportuit, ne quisquam ciuium circumueniatur. Ibi salus data, certa quidem & efficaci, sed suspecta & improbata via: hic nefario scelere (cur enim

non ſic appellatur homicidium, quod in ciuem contra legem admiſſum ſit?) non libertas reſtituta, ſed in extremum diſcrimen adducta Reſpublica quandoquidem tuum factum perinde habet, ac ſi medicus quiſpiam ad curam mercede conductus, venenum pro remedio miniſtret: quod tamen ægrotanti (ita vt non rarò conſueuit accidere) per occaſionem morbum adimat. Qui reualuit, ſuis fatis acceptum feret quod viuat. tibi mortem, tametſi vitarit, imputabit. Neque ſua referre putabit, vtrum imperitia, an perperam, ac ſtudioſè pro pharmaco venenum porrexeris: propterea quòd tui fuerat officij, aut non ſuſcipere negocium, aut fidem ſimul, & artem, & induſtriam, ac diligentiam, & quicquid à probato artifice ſolet requiri, ad curam adferre. Sed age, ſinimus adhuc poſſidere te, quod dudum ſumus largiti: vt planè iſta via tyrannum occideris, citra vllum Reipub. diſcrimen. Lex non approbabit facinus tuum: niſi non tantùm à crimine, verùm etiam ab omni criminis ſpecie procul abfuerit: ne videlicet ea quæ in hoc potiſſimum adhibita eſt in ciuitatem, vt maleficium omne ſecludat, incolumitatem ſuam quam conueniebat, aut Deo cuipiam, aut certè Dijs ſimillimo homini acceptam referri, ſceleri debere dicatur. Non approbabit, inquam, niſi Tyrannum ipſum quem nominatim indicauit ipſa, quáque permittit via ſuſtuleris: ne per rimam iſtam periculoſum exemplum in Remp. irrepat. Poſtremò non niſi ferro, non clancularijs ac maleficis artibus: niſi virtute, niſi manu, niſi vitæ tuæ manifeſto contemptu tyrannum trucidaris. Neque enim hoc tantùm ſpectat lex, vt Tyrannus in præſens ſubmoueatur: verùm illud multò magis reſpicit: vt omnes mortales intelligant in ea ciuitate viros eſſe fortes, qui non vereantur vitæ ſuæ diſpendio patriæ commodis conſulere: ac præclari exemplo facinoris, omnes etiam in poſterum ab affectatione tyrannidis deterreantur: cùm videant in ea ciuitate nullum eſſe tyrannis ſatis tutum præſidium: quandoquidem illud nemo neſcit, qui vitæ ſuæ ſit contemptor, eum eſſe alienæ vitæ dominũ. Nã quod omnino ſatellitiũ, quę excubię, qui parietes, quę arx, quę arma aduerſus huiuſmodi animũ Tyrãni caput defendant: qui patrię libertatẽ ſua vita bene credat emi? Poſtremò autem: vt maximè tibi conſtet animus, vt conſtet via, id quod eſt totius negotij caput, non effeciſti. Tantum enim abeſt vt tyrannum occideris:

vt quantum in te fuit, tyrannidem maiorem in modum auxeris, interfecto tyranni filio. Quid autem refert, malitia, an stultitia Remp. in discrimen adduxeris? Nam illo quod vulgò dicunt nihil verius: Intempestiuam beneuolentiam nihil à simultate differre. Tantum abest vt occideris tyrannum: vt ne suspicari quidem potueris id euenturum, vt ipse semet occideret. Sed iuuenem occidisti patre insolentiorem: quid tum postea, si patri & huius scelera lex imputat? Magnum proinde tyranni satellitem, non Tyrannum occidisti. Sed paratum tyrannidis hæredem occidisti: in tyrannidem succedit, qui prior, qui potior est in occupando. Verùm esto sanè, certum hæredem sustuleris: igitur qui tyrannus erat futurus, interemisti. Atqui quod futurũ est, id nõdũ est. Porrò lex eum qui iam tyrannus sit, tolli iubet: non quẽ aliquando futurum diuines. An qui statuam ex pacto debeat, & rudem truncum præstiterit, fidem persoluisse videatur? Non arbitrabor. Vbi nunc igitur sunt illa tam multa, quæ tibi ad præmium postulandum supererant? Vides quàm ne vnum quidem omnium tibi constet, quorum nihil oportebat deesse. Volui, inquis: id demum voluisse te lex credit, quod effeceris. Postea è re nata propositum est commutatum. Hoc igitur præmij tibi debetur, quod ei, qui in Olympijs medio è cursu, relicta meta, ad carceres reflectit habenas. At periclitatus es. Proinde id laudis auferes, quod is qui sudauit in Olympijs, nec vicit. Sed occidisti denique: verùm eum, quem neque lex permittebat arbitrio tuo, neque ex vsu publico fuerat occidi. At bene vertit ciuitati, quod feciſti. Numini igitur gratia debetur, tali, qualem Palladem Atticis fuisse ferunt: de qua prouerbium extat: quòd Athenienſium malè consulta, in bonum exitum vertere consueuit. Non tu leges seruasti, sed sustuliſti: non libertatẽ restituisti, sed numen aliquod huic vrbi propitium, quod euentum tuæ temeritati debitum, sua commoditate à nobis auertit, quod tuam stultitiam nobis vertit in occasionem restituendæ libertatis. Non ego ingratum erga te populũ constituo, imò tu populũ ingratum in Deos reddere laboras: quẽ cũ semel in periculũ vocaris, ne pro simplici Tyrannide duplicatam pateretur, nunc rursum in discrimen trahere conaris, ne ab iratis superis in pristinam seruitutem, aut grauius aliquod infortunium retrudatur. Quid tu te fucis & phalera-

Quid tu te fucis & phaleratis dictis in alienum meritum insinuas? Quid tibi in eo negocio laudem vniuersam vendicas, ex quo præter pœnam temeritatis, nihil ad te redire meritò possit? Si Reipublicæ, si Iudicibus probare potes, animum tuum Tyrannicida dignum, qui nullum periculum vitæ Reipublicæ caussa recusarit: si facinus non scelere, non pernicioso exemplo, sed legitima via peregisti, si fortuna tuis egregijs conatibus bene expeditum dedit euentum: aude Tyrannicidam te vocare: aude pulcherrimum, ac penè diuinum munus à Republica poscere, aude nobis seruatas leges, restitutam ciuitatem: aude templa, aras, focos, fortunas omneis, tutos pueros, inuiolatas virgines, impolluta matrimonia, denique hoc ipsum quòd hîc lege & apud Iudices agimus, exprobrare: aude mihi minari, quòd obstiterim: aude ciuitatem ingratitudinis insimulare, nisi laudem promeritam persoluerit: aude Iudices, vel iniquos, vel corruptos clamitare, nisi suis scitentijs præmium tibi decreuerint. Contrà: si suspectum quid volueris, si periculosum, si contra leges, si cum scelere coniunctum quod feceris: sit pudor, ac desine tandem improbè præmium flagitare, quod nulla ratione promerueris: pœnam, si sapis, incipe deprecari. Isthuc fortassis ab æquitate Iudicum, à ciuitate deorum munere læta, queas impetrare. Neque enim putes vnum me te à præmio deterrere. Imaginare isthac in caussa pariter & leges, & Rempub. & deos tibi aduersari. Puta leges his tecum verbis agere: Si nos verè restitutas videri vis, sine nostram authoritatem primùm in hac tua causa valere. Longè plus laudis ex hoc iudicio referes: si nobis cesseris: si parueris: si tuam cupiditatem nostro submiseris arbitrio: si primum exemplum in te ciuibus ediderís, reuixisse nos: si monstraris ciuitati iam non ex sceleratorum libidine, sed ex nostro præscripto cuique viuendum esse. Atque altera ex parte Rempub. hac tecum oratione vti puta. Si ciuem bonum mihi præstare studes, noli hanc stulticiæ notam mihi inurere: vt in posterum recognita, dicar ebrietate quadam gaudiorum ei præmium decreuisse, cui pœna magis deberetur: noli mihi deos, quos vix denique tam diutinis votis, tot sacris, tot precibus, tot meis malis placaui, commoui, propicios reddidi, denuo per ingratitudinem iratos atque infensos reddere. Sine vt mihi per te liceat, saltem illorum beneficio frui.

Quòd si te neque leges, neque Respub. commouet: certè Deorum orationem vereri debes, quos ita tecum agere putato. Quid tu in nostræ laudis possessionem ingeris? Quid honori nostro inuides? Cur non finis nos in hanc ciuitatem perpetuò benignos esse? Cur tu ipse tam ingratus existis? Ciuitas hæc semel mihi restitutam libertatem debet, tu bis debes, commoditati nostræ: & quòd Rempub. seruauimus, cuius tu pars es, & quòd commoditate nostra tuam periculosam stultitiam, vel scelus potiùs in maximam felicitatem verterimus. Etenim nisi nos dextri, propitijque adfuissemus, quid aliud tu quàm perieras, & per te Respub? Quòd si planè contendis, vt præmium aliquod feras, abundè magnum præmium à nobis persolutum est, quòd per nos res à te malè instituta, bene verterit. A legibus meritò maior relata gratia, si nostræ prosperitatis respectu, temeritatis simul & sceleris veniam condonarint. A ciuitate satis amplam laudem feres, si ea patiatur, vt in restitutæ libertatis historia tuum quoque nomen admisceatur. Hac laudis parte contentus desine nobis debitum velle præripere; ciuitati munus nostrum eripere, legibus authoritatem adimere. Sed finem facio, nimirum exstillata iam aqua. Quod superest, nunc vestræ partes sunt Iudices, statuere, vtrum secundum leges, secundum Deos, secundum Rempubl. sententiam dicere, an secundum hunc glorioſum ostentatorem pronunciare velitis. Vtrum hanc vrbis felicitatem huius temeritati, huius sceleri acceptam ferre malitis, sæpius exprobrandam, & breui fortassis à superis iratis (id quod abominor) auferendam: an in Deos quibus sine controuersia tota debetur, referre, eorundem pietate seruandam, augendam, benéque fortunandam. Vtrum magis ex vsu sit, vt primo hoc iudicio statim leges circumuentæ dicantur, an vt appareat legum restitutarum seueritatem, & Iudicum sapientiam aduersus vnius iniquam postulationem valuisse.

LVCIANI

Rerum in primo Tomo memorabilium.

Index.

A

Abderitarum morbo 658 a
Abdicationis causæ 825 c
Aboni murus 865 d
Academici non sunt in beatorum insulis 757 c
Acanthus à tyranno in quem conspirauerat, seruatus, 845 a
Accidens & præteraccidens quid sit 375 c
Achæi versus 522 a
Acherusius campus 311 b
Achillis sepulchrum in Sigeo 345 c
Achillis & Patrocli amor qualis 1071 b
de Achille fabulosa Homeri scripta 695 a
Achillis mollities in fine 259 c
Acinacis & Zamolxis Scytharum dij 648 e
Actæoni à quo & cur immissi canes 154 b
Acu candefacta referare sigilla 875 d
Acrisius Danaën inclusit 207 b
Zelorypus senex ibid. d filiã & filium eius exponit, ibi.
Admetus ineptus poëta 1011 e eiusquidam versus 1012 a
Admirãtis hypotyposis 44 e
Adulatio malorum omnium maximè seruile 510 e
Adulatores deteriores ijs quibus adulantur, & superbiæ illis authores 36 e
Æacus publicanus 323 b
ab Æaco non procul abest 503 a
Aëdonum fabula 23 d
Æginetici modij 96 a
Ægyptiorum superstitiones 358 a quid pingant literatum vice 576 a astrologiam auxerunt 985 e quæ animalia ab ijs colantur 986 d

Æneas formosus 992 a
Ænigmata narras 334 e 370 e
Æqualitas res popularis 284 c
Æschines 9 d 508 d
Æsculapi⁹ 185 c 147 b 148 d
Æsopi fabula de numerante vndas singulas 617 e
Æthiopes deos conuiuio excepere 346 b bellum cum saltatione ineunt 919 a
Astrologiam inuenerunt 984 e eorum sapientia, 9 52 a
Aëtion pictor 499 d Proxenidæ gener ibid.
Ætolica mala 349 a
Afranius Rhetor, centurio, Periclis æmulus 681 d e seipsum iugulat 682 a
Agamemnon 312 a 314 a 507 a 664 a
Agapetus 436 a
Agathocles medicus 433 a Peripateticus 1008 e
Agenor Europæ pater 213 d
bene Agendi tempus non prorogandum 39 e
Agrigentini ab antiquo Græci & Dores 849 d
Aiacis sepulchrum 345 d furor 293 e mentis compos 761 b Aiacis coronis 682 a
Aiax Locrensis in sedibus impiorum 755 e
Alcæus Milesi⁹ formos⁹ 665 e
Alcamenis statuæ in pretio 547 b
Alcestis ab inferis reuocata 279 a
Alcmenæ cum Ioue concubitus 141 & 142
Alcibiadis amoris pœnitet Athenienses 655 b à Socrate amatus 1066 a
Alcyonis fabula 98 a & deinc. alia fabula 774 d
Aleā in vno viro iacere 642 e
Alexandri magni res gestæ 249 c cur Deus videri voluit 256 c Clitum interficit 692 c votum super historia sua 694 e Annibali præponitur à Rhadamantho 253 c Babylone sepultus, ibid. eius nuptiæ & Roxanes 623 e
Alexandri cuiusdam impostoris vita, res gestæ 857 a
Alexidis versus 522 a
Aloei filiorum factum 324 d pœna ibid. e
Alpheus Arethusam amans 192 e
Alytarches Sortium contemplator & explorator 572 d
Amabilitas & Cupido Veneris liberi 26 a 171 d
Amantium stultitia 464 a & Amatores opulenti in pretio, inopes contrà 393 c
Amauit quidam Venerem marmoream 1032 c
Amatores iracundi 181 b
Amaltheæ cornu 470 a
Amantium actiones 132 b affectus 1062 c

Amastris 880 e
Amici malis non illudendum 231 e
Amoris vis 133 b 146 c 269 a duplex 1054 c eius gradus 1069 e
Ammonis oraculum 987 a
Amores 1018 a & deinc.
Amphilochi templa, vaticinia, 222 a
Amymones fabula 197 e
Amico vrgente quid facias? 322 e
Amicitia maximum bonorum 1001 e
Anacharsidis historia 646 e
Anacreon in beatis insulis 755 a fulmine à Ioue cur petitus, ibid.
Anaximenes cur innotuerit 622 d
Anchoræ vitreæ 743 e
Anchisæ & Veneris amor 164 d
Andromedæ fabula 211 d
Anemodromi 717 e
Anguillarum in morem inter digitos elabi 77 d
Animantium vita breuis 1037 b
Anima vt immortalis 1009 d
Animæ in homine plures ibid. eius tres partes 943 d
Animus scopo similis 45 b
Animi ornamenta incorrupta 8 a
Annibalis gesta 247 c
Annorum, mensium, horarúmque numerum instituerunt Ægyptij, 986 a
Annus Solis circuitu definitur ibid. a
Annuli Romanorum modijs mensurati 247 e
Antilochus vates apud Cilices 874 a
Antimachi versus 776 e
Antiochiæ ciues saltationis obseruantissimi 946 d
Antiochi soteris cum Galatis pugnaturi somnium faustum 523 d pugna cum Galatis 633 c
Antipho somniorum interpres 770 b
Antipodes an sint, 1006 e
Antisthenis baculus ex oleastro 245 b
Anubis Ægypti Deus 372 a
Anitus & Melitus Socratis accusatores 391 e
Aniti & Meliti in Demonactem 1002 a
Aorna petra ab Alexandro occupata 533 c 259 c
Apelles pictor 499 d
Apis Ægyptiorum Deus vnde capi soleat, quantum lugeatur mortuus. 359 a
Apis mellis opifex & quomodo formetur in fauo 102 b
Appollinem Branchus & Hyacinthus amant 122 d Daphne fugit, ibidem Hyacynthum disco

occidit 149 c ſe conſulentes decipit 153 b citharœdus, medicus, vates iaculator, ibid, & 389 a eius exilium ob Cylopes 351 a mercenaria opera apud Admetum, ibid. b apud Laomedontem cum Neptuno, ibid. vnde eius templum Delphicum ditatum 854 e vbi colatur 355 a Græcia peſtem immittit 350 d à nemine falli poteſt 837 d
Apollonius Thyaneus 862 d
Apollonius philoſophus 1009 b
in Aqua ſcribere 449 b
Aquileia vrbs 896 c
Aquilarum pulli vt probentur 420 c
Arabiam cauam ſerere 511 c
Araneæ Cycladibus maiores 7 192
Arbitrorum delectorum iudicio acquieſcendum 815 c
Arborei ſeu Dendritæ homines, & eorum fabula 725 d
Arborum vitrearum fabula 754 b
Arcades Aſtrologię contemptores 934 e Antiquiores ſe Luna dicunt ibid.
Archelaus tragicus poëta 657 d
Architelis vxor Dimenete 645 d eius viſio ibid.
Archytas Pythagoræ diſcipulus 520 c
Areopagitæ in tenebris iudicant, & cur 595 b
Arethuſa & Alpheus 192 e
Argiuorum & Lacedæmoniorum pro agro bellum 347 a
Argos ſiticuloſum 197 e
Argus toto corpore videns 123 d 166 d
Ariadnes filum Theſeo datũ 578 e eius chorus 917 a
Aries ab Ægyptijs colitur 586 d
Aries aureus Thyeſtæ 989 a
Aries Aureus Phryxi ibid. d
Arion Lesbius 755 a eius fabula 201 b
Ariſtarchus Grammaticus 579 a
Ariſtarchus Phaleræus Imperator 48 a
Ariſteas hæredipeta 244 a delinitus Mileſijs ſermon. 1019 a
Ariſtidis inopia 74 d
Ariſtippus Cyrenæus Dionyſium Siciliæ tyrannum liberat 310 a vnguenta olens 273 a eius mores 368 a & ſeq.
Ariſtippus & Epicurus in beatis inſulis iucũdi compotores 756 e
Ariſtobuli adulatorius liber ab Alexandro in flumen proijcitur 668 b c
Ariſtodemus ſceleribus nobilitatus 860 c hiſtrio 507 a
Ariſtonis conuiuium 955 d

Aristophanes poëta vir sapiens 731 d ille & Eupolis Socratem in scenam introducunt 404 a
Aristotelis sententia de bonis fortunæ 254 e vt Alexandro est abusus ibid.
Arius & Epeus pugiles pares 760 d
Arrianus Epicteti discipulus 858 e
Ars longa vita breuis 530 c
Arsacis Medorum præfecti mors 286 a
Artis mechanicæ facilitas & commoda 2 a b eiusdem incommoda 7 a instrumenta 10 a
Artium inuentiones 1051 a
Artis perito credendum 324 a
Artemidor⁹ adolescẽs 644 c
Artemisia Mausolo mortuo erexit sepulchrum 281 d
Arteria trachea nihil recipit 663 b
Asinus Cumanus Leonina pelle indutus 408 d
Asino nil commercij cum lyra 483 a
Asinis petulantiores 411 a
Asinorum ruditus loco tubarum 420 d
Aspasia meretrix 923 b 979 a
Aster Philippum Macedonẽm orbauit oculo 692 b
Astyanax è turri deiectus 353 b
Astrologia ab Æthiopib. inuenta 984 e ab Ægyptijs aucta 985 e Babylonijs nota 987 a vnde Græci habuerint ibi. b ab Arcadib. contempta 994 e eius commendatio & defensio 995 a & seq.
Athenarum encomium 29 c
Atlas cœlum fulciens 325 d
Athletæ fœlicitas 573 b
Atreus de sole locutus 989 a
Attis fabula 353 e amatus à Rhea 145 d
Attica subsannatio 14 b eloquentia 494 d decas 654 c
Auarorum graphica descriptio 67 a & seq. Tantalo similes 70 c
Augiæ bubile 858 a
Augusti primi come ingeniũ 527 a
Aurum sistit sanguinem 88 c mala propter aurum 332 d contemnendum vt calculi littorum 95 b
Aures quàm oculi minus fide dignę 685 c Aures portentosæ 728 c
Autolycus fur à sydere Mercurij 992 a
Auri munera grata sapientibus. 385 c

B

Babylon qualis vrbs 346 a
Babylonem cepisse 470 a
Babylonijs nota astrologia 987 a
Baccham ex viro fieri 909 c
Bacch⁹ è femore Iouis 352 d

in eum vini inuentorem calumniæ 156 e res gestę ibid. in Nysa educatus 140 e
Bacchi ministri Satyri 921 a ille Tyrrhenos, Indos & Lydos saltando vicit ibid.
Bacchica & Dionysia fuere genus saltationis 921 a
Bagoas philosophus eunuchus 977 a
si è Barbę prolixitate philosophus æstimandus, hircus primas tenebit 980 e
à Barba de philosophis iudicium 1004 b
in Balneis fieri solita 43 e
Beatorum insulę descriptio 74 e & sequent.
Bebryx Amycus Pollucem vulnerauit 184 c
Bellerophontis literę 505. b eius equi fabula quid significet 989 c
Bellum omnium pater 659 c
Bellum plenilunio adeundum, Lycurgi lex 994 d
in Bellum & Pacem Homerus res omnes diuisit 922 c
Bene agere 520 e bene agere non cunctandum 39 e
Bis per omnes 512 a
Biton & Cleobis omnium hominum fœliciſſimi 331 c
Bithynicum mancipium 480 c
Bithyna fabula 920 c
Blęsias fœnerator fame perijt 288 c d
Bonum nullum sine teste iucundum 114 b
Bona tria, animi, corporis & fortunæ 380 c
Bonorum possessio temporaria 39 c
Branchus amat Apollinem 122 d
Branchidæ quo pacto ditati 864 d
Brasidæ de naui descensus 699 c
Breuitatis commendatio 703 a
Briareus centimanus Ioui fert opem 174 c
Bruta solitudines amant 1044 e
Bubalus latro 899 a
Bucephali hominum genus 777 e 778 e

C

Cabalusa insula 780 b
Cadmus literis legem perscripsit 50 d eum execrantur ob T inuentum 55 d
Cacozeli irridentur in Lexiphane 955 & seq.
Calcei noui in honore habentur, veteres proijciuntur 474 d
Calculos duos ferebant Lacedæmoniorum reges 642 e
Callias qualis 74 c
Callicratides Atheniensis 1026. a eius oratio 1047 c

Callidemides veneno alteri parato extinctus 231 c
Callimachus in descriptionibus prolixior 704 a b
eiusdem locus 1066 b
Callimorphus medicus historiographus 673 c
Caluarius 317 d
Calydoniorum calamitates à Diana profectæ 349 a
Calypso serua 898 b
Cambyses 335 d filius Cyri, regnum & mors 335 d
thesauri 17 b
Camelus nigra 16 e
Candor sine rubore ad formam non probatur 188 b
Canis Cyrum primum nutrijt 352 a
Canis in præsepi 67 e
Canem in aliquem soluere 910 a
Canum consuetudo 412
Canicula nomine Myrrhina 492 c
Capaneum saltare 946 e
Capra Iouem nutrijt 352 a
Capitibus caninis & leoninis homines 576 a
Carbones pro thesauro 603 a
Carbones thesaurus 629 a
Carcharorum orator 493 d
Carcinochires 737 e
Careotis 770 a
Carimantes 958 d
Carion famulus 437 d
Caryatissare, saltandi genus à Caryea vrbe dictum 915 c
Carynautæ 773 c
Caspiæ portæ 396 c
Castor & Pollux similes 184 b viuunt 180 c alternis nautis fauent 185 d
Catena Iouis 173 b
Caucasus 324 b
Caulomycetes 720 a
Causa iusta eundem accusatorem & arbitrum non timent 391 b
Causa indicta credere, cuius sit 391 d
Caussidici perstringuntur 14 d eorum mores 406 e
Cebes 499 c
Cecrope Codro-ue generosior 74 a
Celer 899 a
Celsi laudes 906 a
Centaurus 630 b
Cenchroboli 717 c
Cerberus 310 d 317 d 372
Cercopes 860 c
Cestus Veneris 167 e
Cethegus 1009
Cetus fabulosus 733 a
Ceyx 98 a
Chæreas 961 d
Chærephon 544 a
Chalcedon 865 a
Chaldaica disciplina 535 a
Chaldæi diuini 244 d gens mollis 257 a
Chariades 230 a
Charicles Corinthius 1025 e illius oratio 1036 d
Charinus adulator 225 e
Charmides formosus 273 c
Charmoleus Megarensis 237
Charon ad superos venit 321 a alterum pedem in

cymba Charontis habere 503 b
Chelidonius cinædus 491 c
Chimæra 310
Chiron mortuus est cùm immortalis esse potuisset, & cur 283 d & seq.
Choaspis aqua 304 e
Chryses expostulatio 350 a
Chrysippus 374 e 375 376 377 378 379 619 b
Chrysippus non potest in beatas Insulas nisi 4 potus helleborum iro 757 b
Cinyrus Helenam amans rapuit in beatorum insulis 762 d
Cithara saltatoris administra 924 a
Clauum clauo pellere 510 b
Clearchus Medos & Persas deuicit 257 a
Cleobis & Biton hominum felicissimi 331 c
Cleocritus 435 c
Cleon 78 c 520 a 692 c
Cleonæ 340 b
Cleopatræ simia 507 b
Clitus 692 c cur ab Alexandro occisus 257 b
Cnemon 232 b
Cnidus 1027 e ibi memorabilia, Praxitelis opus, Cnidiæ Veneris templum 1028 c Sostrati porticus ibid. b
Cocconas 863 a
Cocytus 327 c
Codro generosior 74 a 236 a
Cœna Hecates 218 a
Coliades 1059 e
Colocynthopiratæ 773 e
à Columnis Herculis ad Indos 533 a
Comastæ Græcis qui dicantur 1071 d
Comicum satellitium 659 c
Comœdia spectaculis conuenit 609 a
Comus pastor perditè amãs 1059 a
Comœdię publicus vsus 18 e proprium ipsi saltationis genus, cordax 923 e eius personæ ridiculæ 925 b
Coniugium cur inuentum 1050 b eius vtilitas 1067 e
Conon 690 a
Consilium non mutandum & cur 20 b
Consilium, alia eligere, alia vitare docet 661 c
Contentum oportet esse præsentibus 285 a 318 d
Conuiuium adire primum, inurbanum, postremum graue est
Conuiualium fraudum non est æquum meminisse 109 d
quæ in Conuiuio debent esse, quæ non esse, 109 e & 110 a
Cordax saltationis genus 921 a
in Comœdia exercetur 923 e
Corinthij aduentu Philippi perturbati, quid fecerint 658 c

Cornix anceps animal 980 a
Coruebus 1069 a
Coronus 731 c
Coronas sub naribus potiùs quàm super capite ponendas 42 e
Corpora virorum quàm fœminarum robustiora 832 a
Corybantes 145 e quid faciant 146 a in Phrygia primùm saltarunt 913 e Iouem seruarunt, ibid.
Craton 239 a
Creon 314 a 507 a
Creperius Calpurnianus 671 c
Cretenses fabulantur de Iouis sepultura 62 a optimi saltatores 914 a
Cribro vaticinari 865 e
Crocodilus Stoicorum 615 a
Crœsus seruus 313 a eius lateres aurei 333 d
Crœsi cum Solone sermo 331 a
Crœsi & Solonis colloquium de felicitate 331 a &c
Crœsis sedecim ditior 74 a
Cruces ad effigiē τῶ πω 55 e
Ctesias 708 d 768 a
Cumanus asinus leonina pelle indutus 408 d
Cupido 1049 c imberbis 122 a Veneris filius 145 a eius vis 177 d æthereus Deus, amicitię fautor &c 1049 e Iapeto antiquior 12 e cur à Minerua abstineat 159 a cur à Musis 160 a cur à Diana 161 b
Curetes armati saltabant 914 a primi in Creta saltarunt 913 e Iouem seruarunt, ibid
Curetum sagittæ resina inunguntur 46 b
Currus bouem ducit 228 c
Cybelus, Athenienſium colonia 51 e
Cybele 869 a
Cyclopes 357 c Cyclopis munus quod sit 440 a
Cydimachus 434 e
Cynobolani 720 b
Cynocephali 737 e
Cynirus 772 c
Cynisicus vt mortuus, 433 a quid in vita faceret ibid.
Cypselis obturatrix 956 a
Cyrus 55 c 330 d primus à cane nutritus 352 a rex magnus dictus 55 c Cyri thesauri, 176 res gestæ 330 d
Cytmides 877 c

D

Dadis 888 c
Daduchus 962 a
Dædalus astrologiæ peritus 989 e
Damasias athleta 238 d 243 a 963 a
Damnippus 232 c

Damon adulator 225 d
Damoxenus palæstrita 219 a
Danae 1012 Danaes fabula 207 a & seq.
Danaus duriter educat filias 197 c
Danaidum dolium 76 e 246 b 592 e in Danaidum Dolium aquam afferre 70 e
Daphne fugit Apollinem 122 in arborem versa 713 a
Darius à puero necatus veneno 288 d
Darij thesauri 17 b
Decelia 1042 c
Decretum aduersus diuites 317
Deformitas eloquio compensatur 1041 d
Deli insulæ euersio 204 & seq. ibi peperit Latona, ibid.
Deliciarum & lautitiæ reprehensio 43 a
Delphica diuinatrix 592 c
Delphi assessores Pythij 837 b vnde victum habeant 854 a
Delphines hominum amantes 200 e
Demeas orator 90 a
Dementia infœlix 386 c
Demetrius Cynicus 938 d
Democriti mores 369 e & 873 a
Demonax 997 b vita, studia, &c. à 997 vsque ad 1017
Demonstratio 39 a
Demosthenes 9 c 699 c
Demosthenes imperator captus 692 d
Demostratus 893 e
Dendritæ 725 d
Deucalion 59 e eius arca 930 d
Deus in culpa non est, sed qui delectum fecit 501 b ex improuiso ostensus 619 c Deo parendum 83 e omnia facilia 100 c
Dij qua forma ad Ægyptios iuerunt 358 a Deorum adulteria taxat 115 e quales esse debeant 117 a de ijs nihil dicendum 294 e eorum per gentes distributio 355 d
Dij omnia vendunt mortalibus 349 d eius rei exempla ibidem d quid sint 379 e
Dialogus & comœdia 18 e
Dialogi priuatus vsus 18 e
Diana ægrè fert quòd ab Oeneo non fuerit ad sacrificium vocata 349 a sagittis gaudet 964 c cur amore non capiatur 160 b hospites in Scythia mactat 178 b obstetricatur 185 c
Didymis est Apollinis templum 993 e Didymi res-

pondent geminis, cœlesti signo ibid.
Dimenete Architelis vxor 645 d
Dinias 962 b
Diocles 977 b
Diogenes 245 c 315 e 364 365 eius venditio & præcepta 366 367 757 a
Diogenes qualem vitam egerit 281 c quid fecerit quum Corinthum inuaderet Philippus 658 a dolium voluens 659 a
Dion seipsum strangulat 963 c
Dion Heracleotes 538 c
Dionysius ex femore Iouis ortus 140 d eius insolentia 157 ioci amans 404 c
Dionysius Siciliæ tyrannus 310 a
Dionysiacę lapicidinę 494 c.
Dionysiaca & Bacchica genus saltationis 921 a
Dionysiaca libertas 19 b
Dionysij templum Rhodi 1025 a
Dionysiorum licentia 404 b
Dionysodorus 524 a
Diophantus 242 e
Dioscuri 456 a
Diotima 979 a
Discipuli leniter excipiendi 4 a in discipulis quid considerandum ad bene eos instituendum 40 c
Disciplina 396 c
Diuites ridiculi 356 & qui eos sectantur 36 a fœlicitatis suæ testes quàm diuitias malunt 37 c admonentur 219 a quanti fiant 236 a cur virtutem non desiderent 246 a Suffragium contra eos 317
Diuitiarum verus vsus 69 a
Diuitias quæ vitia comitentur 77 a quæ mala 81 b
Diuitiæ malè reconduntur 67 b quando à Ioue, quando à Dite dentur 72 b mutant hominum mores 73 b ad malos potiùs quàm ad bonos veniunt 75 b facilè dilabuntur 77 c quæ bona adferant 82 e non sunt malorum causæ, sed malè vtentes 83
Doctrina non omnes pariter afficiuntur 47 a
Dodonea fagus 1049 a
Dormientium gestu modò abnuunt, modò annuunt 302 e
Dormire sub Mandragora 59 a
Dosiadæ ara 973 c
Draco 993 d cur signum multitudinis Parthis 685 d

Dracones Pellæi 863 c cur
Draco ſub tripode 993 d
Dromo 736

E

Ebrij deſcriptio 94 a
Echo garrula 189 a
Echecrates 614 c
Elation ob ſaltationem clarus 917 e
Electra Stoicorum 376 d
Electro & vitro Sidonio lucidius 1044 c
Elei 1015 a
Eliæam ſupercilijs præ ſe ferre 1036 b
Elementa mundi 1037 a
Elenchus 397 d
Elephantis vt vſus ſit Anthiochus aduerſus Galatas 634 c
Eleuſinia ſacra 447 b
Elyſius campus 753 e
Emmeleia, ſaltationis genus 921 a in Tragœdia exercetur 923 e
Empedocles 272 a 760 a
Empuſa Saltatrix 920 a
Encomium quid facere ſoleat 663 a
Endymion 353 e 715 e 990 d Lunæ curſum inuenit 990 d
Endymionis & Lunæ amor 143 c
Enipeus Tyronem vxorem neglexit 208 e
Ephedius quis ſit 573 e
Epithetis vtuntur poëtæ aduerſum implendum 58 a
Epictetus 1014 a
Epicurus venditur 373 e 521 d 756 e 873 a 879 d
Epicuri liber exuſtus 894 e quid faciat in inferis 879 b
Epicurei quales ſint 549 a
Epimenidis ſomnus 61 e
Epimethei opus 20 b
Equa Theſſaliæ 632 a
Equum educete in campum 390 d
Equorum inſanum ſtudium Romæ 41 a
Erinnys 447 c
Eris pomum auteum proiecit 196 a
Euche Dea 604 b
Euclides 609 e ante Euclidem geſta 609 e
Eucrates Sicyonius 225 c natalitia filiæ celebrans 539 e
Eumenes 523 a
Eumolpus 1010
Eunomius 244 e
Eunomus 755 a
Eunuchus quid ſit 978 b non licere ei philoſophari ibid. eius & ſpadonis diſcrimen. 979 e
Euphranor 499 d
Euripidis loci 386 b c 511 a 519 c
Europa 213 e à Ioue rapta 214
Eurybatus 860 c

Eurydice reddita Orpheo 279 a
Eurytus 389 a

F

Fabæ cur ſacræ Pythagoræ 363 a fabis magiſtratus creant Athenienſes ibid.
Fabulæ priſcorum cũ aſtrologia conſentiunt 992 d
Fabularum congeries 930 931 932 933 934 935 936 937 idque ſecundum locos vbi habebantur.
Facilia apparent nobis difficillima 996
Fagus dodonea locuta 1049 a
Fatum cauſa rerum 269 e
Fatum ineuitabile 509 e
Fati neceſſitate ſeſe excuſant homines 509 b Fati vnius & fortunæ arbitrio nos regi 509 e
Felicitas mutat mores 22 a in quo eam conſiſtere putet vulgus 442 b
ſolus Fœlix qui liber eſt 1006 b
Ferri collatio cum auro 334 a
à Filo tenui ſuſpenſi omnes 338 d
de Finibus multi diſceptant 340 d
perinde ac ſi Fluuij ſurſum ferantur 228 b
Fluuius vino Chio ſimilis 712 a
Fluuij intereunt, cuius exemplum eſt Inachus 346 d
Fœminæ communes in beatis inſulis 758 a fœmina eſt ſeminis receptaculum 1037 d fœminæ & maris legitima eſt coniunctio, ibid e in coitu viro maiorem delectationem percipit 1045 b
Fœnus & Computum 67 c
Fœnus primum & ſecundum 378 b
Fœnerari ſoli ſapienti conuenit 377 e
Fœtor oris Gelonis tyranni 564 e
Formicæ portentoſæ 719 b
Formoſi, Megillus Corinthius 219 a Charmoleus Megarenſis 237 d 267 a & ſeq. Charmides, Phædrus Cliniæ filius 273 c
Fortuna & fati arbitrio nos regi 509 c
Frugalis victus in quibus conſiſtat 95 a
Funerum vanitas apud Romanos 41 d

G

Galatæ ab Antiocho fugati 635 c
Galateæ & Polyphemi amor 186 a ſe Nereidibus dicit formoſiorem 187 d eius templum 747 c
Galeam tibiæ, capiti ocreas adaptare 524 e
Gallinarum lac 470 a

Gallinaceo ſacra ædes 768 c 770 a
Ganymedes 125 126 Cur à Ioue raptus 128
Gragarus Idæ cacumẽ 160 e
Gaſtrocnemia vnde dicta 725 c
Gelon ore fuit fœtido 564 e
Gemini 993 e
Genetyllides 1059 a
Geometria artem exordientibus qualia proponat 608 a
hominum qui Geſtarentur irriſio 44 a b
Gloriæ ſtudium homini familiare 294 d
Glycerium pellex Megapenthis 437
Glycon 873 d eius colloquium cum ſacerdote 891 e
Gnathonides 870 d
Gniphon 433 a 96 d
Gobares 432 c
Græcæ loqui diſcere volenti quid faciendum 670 d
Graculum alienis plumis exultare 505 c
Gry 968 b
Gula flagitat conſueta 497 c
Guttur longum quatuor digitos 43 b
Gymnaſiorum quodnam optimum 944 e
Gymnopodiæ 917 a
Gymnaſtice comendi artem reijcit 694 d

H

Hæredipetæ Charinus & Damon 225 e
Hæreditas iure naturæ ad liberos pertinet 239 a
Halcionij dies 98 e
Harmoniarum quarundam proprietates 638 c
Harmonides tibicen 638 & ſeq.
Harpyiæ cibos Phineo eripiunt 70 c
Hebe 1031 e 277 a
Hecates cœna 218 a 277 a
Helena cuius filia 170 d pulchra ibid. à Theſeo rapta 171 a eius forma deſpicitur, & vituperantur Græci quòd pro ea bellum geſſerunt 267 e & ſeq. rapta eſt à Cinyro in beatis inſulis 762 d
Heliotæ 720 e
Heliades 1020 c
Hellanicus 958 d
Helleſpontus vnde ſic vocetur 202 c.
Helles fabula 203 b
Hephæſtion 523 a
Heracleotes 538 b
Heraclitus 370 a &c.
Heramithres 446 d
Herba lanaria 868
Hercules 12 c in Oeta conflagrauit 147 d 536 b ab Omphale ſandalio verberatur, lanas carpſit 148 b. liberos & vxorem occidit 148 Æſculapio poſthabitus, ibid. d in Venerem acer 1019 c
Hermeas 980 b

Hermi-

Herminus Aristotelicus 1014 c
Hercules cœlum ferens 325 d irrideturdiuinitas, venditur, eiusquè mores 262 a & sequent.
Hercules Lydius 666 e quomodo pictus 667 a
Hercules in scena 925 a tauriuorus deus 1021 e
Hermaphroditus 151 e qualis 177 d
Herodes 1007 c 1009 d
Herodoti virtutes 620 & seq. eius libri Musæ appellati 622 a quo præmio vsus sit 702 a nõ vera scripsit 768 b
Herodizes 690 b
Heros quid 223 a
Hephæstion 523 a
Hesiodi fabula de musarum saltatione 922 d
Hierophantes 962 a
Hinnulus leonem 232 c
Hippias 622 d
Hippocentaurus 18 b eius pictura 629 d.
Hippoclides non curat 526 b
Hippogerani 718 a
Hippogypi 715 a
Hippomyrmeces 719 b
Hipponicus 74 e
Hircocerui 20 a
Hircum mulgere, & cribrum supponere 1008 e
Historiam rectè scribere difficillimum 660 d in scribenda ea quid obseruandum 661 e primum vitium 662 d vt differt ab encomio 663 a, à poëst ibid. c in ea conuenienti tempore laudandum 665 a secundum vitium 665 b tertium vitium 677 e quartum vitium 678 e quintum vitium 679 c sextum vitium ibid. e septimum vitium 682 e Virtutes duæ 689 d quibus instructus esse debeat historiam scripturus 691 c & sequentib. historia posteros respiciat 694 c 696 705 d adulatores reijcit ibid. quo stylo scribenda 696 d & seq.
Historicus quæ præcipua afferre debeat domo 682 d res vt gestæ sunt narrare debet 693 d veritatem sequi 694 b qualis esse debeat 695 b & sequentib. quomodo conscribere 698 e & seq.
Histrio nullus punitus 410 a
Homerus 758 e cuias esset &c. 759 d.
Homeri loci 4 e 25 c 33 a 46 e 385 d e 386 a 417 b 473 c 509 e 510 a 515 b 922 a 929 b 993 b 1041 d
Homo bicolor 174
Homo est infans 99 c homines bullis similes 341 e

homo bicolor Thespidi dono datus 17 b homines inter se comparati longè discrepant 100 e eos creasse dijs vtile 112 a omnes moriuntur 261 a anima & corpore compositi 264 a eorum mores 299 a foliijs sunt similes 342 a quid sint 370 e nulla illis fides 385 d euitare fortunæ offensionem non possunt 517 a societatis sunt amantes 1044 e
Honestum solum bonum, dicunt Stoici, 567 e necessario est præstabilius 1050 c
Honoratus 1006 a
Horæ 354 c Horarum sedes 354 c
Humanitas, & quibus opus habeat 2 eiusdem descriptio 5 c oratio 6 e & 7 a commoda 7 e
Hyacinthus 758 a
Hyacinthus & Branchus Apollinem amant 122 d quomodo ab Apolline occisus 149 e ab eodem Amyclis sepultus 150 a In florem mutatus ibid.
Hydamardia 780 b
Hyperbolus 71 c
Hyporchemata 918 d

I

Iambulus 708 d
præter Ianuam incitari 42 c
Iapeto antiquior 135 e
Icarius palmitem à Baccho accepit 157 a occisus à compotoribus ibid.
Icarium mare 990 a
Icarus 989 e eius fabulæ expositio ibid.
Iccus 690 b in Ida Corybantes insaniunt 146 a
Idea Socratis 373 a
Ignis communicatus non minuitur 116 d eius necessitas 117 b ignis solis præstantior. ibidem e.
Ignorantia apud homines facit quod lethe apud inferos 343 b
Ilium 346 b
Ilienses 415 a
Imperat optimè qui ira vacat 1013 d
Imperitia audaces, res considerata timidos efficit 21 b
Impiorum insula 764 e 765 c
Inachus fluuius mortuus 346 d

Indi quomodo vino affecti 24 e cur, ibid. solem saltatione salutant 918 e
Indifferentia quæ sint 374 e
Indolentia animi paranda 40 b
Indopates 446 d
Inferorum pœnæ 243 c 300 & sequentib.
Innotescere quomodo quis possit 621 a & sequentib. 640 c
Ino in mare præcipitatur 203 a Bacchi nutrix ibid.
Insaniæ futuræ indicia 807
insanabilis signa 810 e
causæ 833 d
Insanire cum ratione 25 c
Insontem accusare 594 c
Insula ex caseo 747 a
Interitus vnius alterius est ortus 1037 e
Inuidiæ signa ex vultu 810 a
Io à Iunone in vaccam mutata 123 c Isis iussu Iouis facta 123 eius fabula 199 c & sequentib.
Iolaus 216 d 843 e.
Ionici joci 486 d
Iouis ædes 47 e catena 992 d
Ira vacans optimè imperat 1013 d
Iridis sedes 354 d
Isis Aegyptiorum dea 123 e
Ismenodorus 286 a
Iucundum solum bonum, ex Epicuro 567 c
Apud Iudicem aduersario fauentem æquæ causâ non agenda 904 b
Iuno ob Ganymedem zelotypa 128 b & sequentib. à quibus colatur 355 e
vt vulcanum concepit 352 e
Iupiter & eius varia epitheta 57 tauro assimilatus fert Europam 213, 214 vbi educatus 355 e Cretenses eius sepulchrum ostendunt ibid. quo pacto paternos dentes effugerit 113 e qualis esset iuuenis 59 b aram in Gargaro habet 125 a à capra educatus 352 a eius regia vbi 354 e quid sit eius catena 992 c multa fabulosa de Ioue 252 a
Iuramentum Socratis per canem & platanum 372 a
Iustitia 396 e
Ixion Iunonem sollicitauit 132 b 311 a 393 e obiecta nubes 134 a & sequentibus. cur pœnas luat 355 b

L

Labor exhauſtus affluit 592 e
relaxationē poſtulat 1018 a
ſummis Labijs philoſophus 507 e
Lac gallinarum mulgere 470 a
Lacedæmoniorum conſuetudo in ferendis calculis 642 e ſaltatio 915 c ad ſaltationem bellum inibant ibid. eneruati 219 e
Laconici maris cochleæ 443 a
Lachanopteri 717 b
Laches 96 d
Lacydas pater Megapenthis 433 e
Lampichus Geloorū tyrannus
Lampis amore meretricis perijt 288 c
Lari in morem 459 a
Laurus Veneris transfuga, & ab ea alias fugitiua 1029 b
Laus nimia eſt adulantis, ideóque odioſa. 668 a
Lectus & lucerna teſtes ſceleris vocantur 451 e
Leo cordula vinctus 489 a
Leogoras 845 a
Leotrophis 690 a
Lesbonax, ſaltatores manu ſapientes appellabat 943 b
Lethes aqua 93 c eam non bibere ſupplicium grauiſſimum 453 a
Liber quis ſit 1006 b
Libyes aſtrologiam aggreſſi ſunt 987 a
Literæ mutæ vltimam ſortem obtinuerunt 51 a
Lotus Homeri 23 d lotum referre ibid.
Lotus dulcis 465 c quales deguſtata ea fuerunt Vlyſſis ſocij ibid.
Lucerna fabuloſa 730 c
Lucianus natura felici præditus 5 auunculo traditus vt diſceret ſculpere ibid. c cur humanitatē prętulerit ſtatuariæ 10 d quo ſcopo ſomnium expoſuerit 13 a philoſophiam amauit 388 a & 407 a eius facultates tenues 2 a eius auunculus optimus ſtatuarius ibid. d. eius ſcripta Dialogi & Comœdiæ ſunt participia 19 e quales res oderit 399 a Mineruam orat 400 a in eum Diogenis oratio 403 a & ſequentib Reſponſio Luciani 406 a perpetuò vincit 415 d Alexandro pſeudomanti infenſus & inuiſus 900 d qua prouincia ſit vſus 513 b orator mediocriter exercitatus 515 c eius peregrinatio ibid. e eius orationis laus 627 a iudicium de ſuis orationibus 636 e

vbi est Lucrum natura adacta seruias 505 a
Sol & Luna incoluntur 716 b
Luna ad Endymionem descendens 143 d amore disperiens 144 d 353 e cur non semper eodem vultu appareat 985 b
Luxum cuiusdam cauillantur philosophi Athenienses 30 b & seq.
Lychnopolis 730 a
Lycophronis Alexandra 973 d in Lycorē appulit Deucalionis scapha 59 e
Lycurgus 994 c
Lyden ex viro fieri 909 c
Lynceus 75 a
Lynceo perspicacior 549 b
Lysimachus comicus 52 e

M

Macetis 863 a
Mæandri Polycrati successit 313 a 336 c
Mænades sequuntur Bacchum 123
Magi Babylonij ad inferos deducunt 303 c
Magnum cum paruo comparatum, magnum videtur 114 e
Magnus 899 a
Malchion Syrus 684 b
in Malis ferendis societas solatium fert 261 b
par est Mala pati qui patrauerunt mala 386 b
Maluæ radix inuocanda 765 c
Mandrabuli in morem res procedit 478 e
sub Mandragora dormire 59 a
Margites 545
Mars & Venus impliciti laqueis à Vulcano 155 a
Mars saltator 920 e
Marsyas 154 a 639 d
Mas semen prolificum emittit 1037 c
Mascula libido reprehenditur 1038 c defenditur 1048 d & seq.
In Matellā imminere 460 c
Mausacas 683 d
Mausolus 314 c 279 c 280 a & seq.
Medea 510 e 605 e
Medi quales quum ex equo descenderunt 287 e gens mollis 257 a mors 287 e
Medici quid spectent in ægroto 833 a rogandi 827 d immunitates ibid. e
Ars Medica facilis 530 c
Meditantis gestus 529 a
Medius status optimus 546 c
Megabyzus 73 c
Megacles 736 434 c
Megalonymus 961 c
Megapenthes tyrannus 433 e Cydimachi bona cepit 434 e eius scelera 450 a
Megillus 446 e
Megillus Coriuthius formosus 219 a
Melantus 230 a

Meleagri interit⁹ cauſa Diana 349 a
Melitus 391 e
Melitides 1069 a
Menandri locus 1060 a
Mendacium veritate ſpecioſius 583 a
Menecrates 582 b
Menelaus ex Pelopidis oriundus 1171 a
Menius 724 b
Menippus canis vbi verſari ſolitus 217 b eius deſcriptio 218 a ad mortem alacritas 242 c 277 a deſcenſus ad inferos 304 & ſeq.
Menſa communis vnde inuenta 1044 e
Menſes Luna definiuntur 986 a
Mercede conductorum calamitates 454 a & ſeq. mercedis nemo, ne rex quidem eſt expers 514 b
Mercenarios omnes eſſe 514 e
Mercurius fur 108 a 427 e eius mores 135 136 137 154 d eius negotia 179 e eloquentiæ præſes 504 a legatus inferorum 505 a eius furta 135 d cupidine vicit 136 b teſtudinem fecit ibid. d nuncius 137 a eius virga b officia 179 e palæſtram docet 185 c eius ſedes 354 d Mercurius perſtringitur 427 c Mer
rio eloquentiæ præ
ſacrificare 50
Meriones ſaltator 9
Metrodorus 8
Metus & ſpei effecta
d alia metus effe
978 e
Miccio diſcipulus Zeuxi
633 a
Midas ſeruus Megapentl
436 c
Midas Seruus 54c
Midam & Croeſum & Sa
danapalum Menippus i
ſectatur 220 & 2
Micyllus ſutor 439
Milo Crotoniates 329
Milo 690
Minerua 548 e vbi colatu
355 d Lutum Prometh
inſpirabat 16
Minerua à Iouis cerebr
137 d & ſequentibus
virgo perpetuò, arma
ta, terribilis ibid. &
159 a eius ſuffragium
643 b
Minos 992 a
Minous menſis 753c
Miſanthropos 86 c eius
deſcriptio 86 a & ſequentib.
Mithrobarzanes 304 a
306 b
Mneſarchi filius 969 a
Modeſtia 39 e
Mœrichus 243 e
Momus cur Deum reprehenderet 42 d qua in

re Vulcanum reprehenderit 548 d
Morborum deploratorum non ſuſpicienda cura 808 d nec ſimiles, nec curabiles omnes 830
Mors remedium malorum ſenectutis 390 d aduerſariorum inuictiſſimus 330 a eius nuntij 339 a quibus in primis moleſta 429 c 440 c quibus non moleſta 441 a
Mortales ſe eſſe ſi cognoſcerent homines prudentius viuerent 339 c
Mulieres duæ pugnant pro Luciano 5 mulieres doctos conductitios habentes 494 e procliuiores ad inſaniam quàm viri 832 b earum conditio 291 d Mulierum inter ſe tetra coniunctio 1046 c ad generationem ſint in numero, at non ad cætera 1036 a earum cultus immoderatus ibidem. de ijs dictum Menandri 1060 a
Muliebris Venus, barathrum 1023 a masculam meliorem eſſe demonſtrat 1043 a
Muliebris formæ commendatio 1044 b
Munus Cyclopis 440 a
Munera Iouis non reijcienda 82 c
Mutatio in melius quandoque maiorum malorum principium 732 a
Muſæ cur amore non teneantur 160 a
Mycenæ 346 b
Myron 6 c 547 c
Myrrhina 492 c canicula ibid.
Myrton & Xantippe Socratis vxores 103 a
Myrtium meretrix 288 d
Myrtus ſacra Veneri 1028 e

N

Narciſſus 758 a
Natura prima omnium mater 1037 a
Naufragorum habitus & oratio 455 e
Nauis ad nauigandum præparata vt ſit 427 a
Necracademia 761 d
Negretus 769 c
Neoptolemus ſaltandi arte præcelluit 915 a
Nephele mater Helles 203 e
Nephelocentauri 720 c
Nephelococcygia 731 b
Neptunus 548 e
Neptuni & Tyrûs amor 208 e
Neſtoreus ſcyphus 541 a
Nicias 520 f 692 d
Nicoſtratus 665 d

Nigrinus Platonicus philosophus 22 e
Nigrini qualis oratio 23 d liberalitas, & opum contemptus 39 a
Niobe 10 e
Nireus 312 a
Nireo formosior 74 a 236 a
Nisi coma purpurea 359 a
Ninus vrbs 345 e
Noctuas Athenas 20 e
ad Noctuam auiculæ concurrunt 639 c
Noctis templum 769 e
Nomen alterius filio imponere, honoris signum 91 e
Nosce te ipsum 221 e
Nouercæ quales erga priuignos 834 d
Nouitas grata 628 d quid sit ibid. d
Numa Italus 756 a
Numidica auis 474 c
Nuptiarum vtilitas 1067 e
Nycterion 719 a
Nyctiporus 769 b
Nyctor 724 b

O

Obolus præmium Charontis 246 c 275 e 342 b
Octipedes qui sint apud Scythas 645 a
Oculi exemptiles 728 b
Odium in crastinum non recondendum 109 e
Oebalus Hyacinthi pater 149 b
Octellus Lucanus 520 e
Oedipus 499 a
Oeta 326 c e
ab Oeneo ad sacra non adhibita Diana 349 a
Olympia coronatus 469 e
in Olympia, Ioui sacra fieri solita tantùm obiter 60 a
Olympias Alexandri mater 252 e concubuit cum draccone 863 e
Olympiorum victori formidanda reliqua stadia 644 a
Onosceleæ 781 a
Oracula non sunt ab Astrologia aliena 993 d
Oratio Carcharorum 493 d Attica eloquentia & hymetti melle plena Oratio 494 d quænam communia eius vitia 662 b quid in ea fugiendum 971 e eius effecta 45 a & b
Oratores decem Atheniensis contra Macedonas 1047 c
Ordinem suum esse obseruandum 50 d
Orestes, Pylades 1063 e
Orœtes 286 a
Orpheus Astrologiam docuit apud Græcos 987 c eius lyra ibid. e dilaniatus est 385 c
Ossa & Pelion Olympo superimposita 324 d
Othryades 346 e Seueriani superauit 881 d
Ouis instar præmonstrata fronde sequi 600 c

P

Pætus medicus 905 d
Paguradæ 737 e
Palamedes literarum inuentor, cuius filius 50 d
Pallas è cerebro Iouis exiliens 138 b
Pan Mercurij filius 175 cur hirco similis 176 a musicus ibid. res gestæ ibid. salacitas 177 a
Panis coloſtratus 657 e
Pannychia 769 c
Pantomimus appellatur saltator 941 c
Paphlagones superstitiosi & stolidi 865 d
Paratonia 706 b
aliter Parca, aliter natura statuit de vitæ tempore 227 d omnium bonorū & malorum causa est 296 a & sequent.
Parendum libenter patri 181 a
Paris Priami filius bubulcus 160 e formosus, amatoriarum rerum doctus 161 a 162 c cum Ideæa muliere consueuit ibid. e
Parnassus 324 b biceps 327 a
Parnassus Caucaso excelsior 324 b
Parrhasius 492 d
Parrhesiades quis sit 398 e
Partem vtramque boni Iudices audiunt 560 c
Parthenope 908 e
Pasiphaë cur tauro copulata dicatur 990 a
Patroclus ab Achille amatus 1071 b
Patrum erga liberos quantus amor 798 c liberos magis amant, quàm ab ijs amantur, 822 c
Pauperum consolatio 219 d
Paupertatis causæ 63 a epitheta quædam 77 d commoda 79 a in eam incidere facile est 77 e quæ virtutes eam comitentur 78 d quæ suppeditet 81 d quemuis enecat 461 c ad eam fugiendam nihil non fieri solet 510 d
Peccare est hominis, ignoscere Dei 1000 c
Peccantes quomodo tractandi ibid.
Pecunias esse tertium bonorum 976 d
Pegasus 112
Pella quo tempore floruerit 863 c
Pellæus draco 868 c
Penelope Icarij filia, mater Panos 175 d e
Pentheus dilaniatus 385 c
Perdiccas 690
Peregrina in regione familiares nanciſci iucundum lucrum 1025 d
Periclis suadela 1047 e
Perilaus 846 b bos ad supplicium Apollini dedicatus 848 b

Peripatetici quales 545 a
Peripateticus philosophus qualis 380 a
Persæ 563 e gens mollis 257 a
Persica conuiuia 488 a
Perseus Balenam occidit, & eius fabula 210 a
Perspicuitati sacrificandum 971 e
Phæaces 44 e admiratio eorum ibid. choreis gaudebant 917 c
Phæacum rex 312 a
Phædræ 908 c
Phædri accubitus 1048 e idem à Platone amatus 1042 a formosus 273 c
Phaethon 723 c 990 d rex incolarum solis 716 b
Phaethon ad Eridanum sepultus, eius sorores in populos conuersæ 183 c d eius fabulæ expositio 990 e
Phaon 234 e
Phalaridis vita 837 e
Pharia turris 706 a
Phauorinus 1003 c
Phello 748 a
Phellopodes ibid.
Phidias 6 b 7 d 547 b ex vngue leonem cognouit 585 d
Phidon 230 a
Philænis 1046 e
Philemon 522 a
Philiades 88 d
Philippus Macedo 315 b eius res gestæ 256 e eius perfidia, proditio 257 c oculo orbatus 692 b
Philippides 519 d
Philolaus 521 d
Philosophia contemnit bona vulgò laudata 23 e 24 a longo tempore addiscitur 530 c
Philosophiæ falsæ descriptio 393 a veræ descriptio 394 a eius sociæ Virtus, Modestia, Disciplina, Iustitia, Veritas, 396 e eius ingenuitas, & loquendi libertas, elenchus, 397 c maculas animæ eluit 449 a ea optima quam multi sectantur 544 d
Philosophus 381 c 392 debet esse paucis contentus 96 a philosophorum sententiæ diuersæ 301 d &c auditores eorum insanientibus comparantur 47 a. eos esse adulatores turpe 38 a eorum vitia c Philosophi fiunt qui ad philosophandum sunt nati 47 a perstringuntur eorum nugæ 64 b & 218 d 240 e mores & gula 93 a & seq. eorum diuersa doctrina 301 d vita & sermones discrepant 302 e vnde dignoscantur 392 c explorandi 420 d non

debent indignari 395 a mali cùm histrione comparantur 468 a cum asino Cumano ibidem d veræ philosophiæ, verisque philosophis odium conflant 409 a perstringuntur 411 a comparantur simijs 412 e inhiantium auro descriptio 417 a qui sint bona philosophorum 536 a & sequentibus. eorum sectæ quædam enumerantur 542 d eos contendere ridiculum 975 a illis salarium amplum constitutum ibid. e vt pæderastæ perstringunrur 1041 a eorum sectæ diuersæ 542 d
Phineo cibos harpyiæ eripiunt 70 c
Phlegethon 327 e
Phlogius 7[illegible] b
Phocis 1063 d
Phni 968 b
Phœnicis annos viuere 584 c
Phryna 446 e
Phrynondas 860 c
Phryxus 989 d ariete aureo vectum esse quid sit ibid.
Pingues homines qui dicantur 863 a
Pirithous Iouis filius 133 d
Pisa 625 e
Pisani 356 d
Pisces colore & sapore vini 712 c
Plagium est hominem liberum vendere 364 b
Platanus Socratem auscultans 1048 e
Plato 520 b 522 b Phædrum amauit 1042 a eius laudes 400 d e
Platonici quales 545 a
Plutus quando claudus & quando alatus 71 d eius epitheta 77 c cæcus & claudus 71 b
Plutocles 770 a
Plutonis nomen quid significet 72 b
in Pnyce habebantur actiones oratoriæ 1047 d
Podalirius 86 b
Podoctypa 961 b
Poëticus fumus 58 a eorum libertas 663 d
Polus 314 a 507 a 622 d
Pollux & Castor similes 184 b
Pollux ab Amyco vulneratus 184 c cur is & Castor alternis moriantur 185 a
Polybius 1011 a
Polycletus 6 b 7 d
Polycrates 113 a eius finis 336 b
Polydamas 690 d
Polylampes 724 b
Polyphemus amor eius & Galateæ 187 188 189

Polyphemi & Vlyſſis fabula 1[illegible]9 & ſeq.
Polypi aſtutia 194 d
Polyſtratus 233 d
Pomum aureum proiectum 196 a pulchræ præmium 161 a
Prælata, non prælata 375 a
Praxiteles 6 c
Priapus qualis 177 d eius ridiculum factum 178 d bellator Deus 920 d
Principatus, res moleſta 839 e
Principium totius dimidium 531 e
Prodicus 622 d
Promethеus 353 b palo affigitur 105 d cur 106 a cur vinculis ſolutus 121 b Promethei variæ acceptiones 14 & ſeq. homines formauit adiuuante Minerua 16 a b refutat obiecta crimina 109 a & ſeq. eius pœna 353 c eius pars 485 d
Proœmio vti præcipit Rhetor 28 a
Proſerpina 317 d
Protarchus 73 c
Proteſilaus 277 e 268 c
Protei variæ formæ 193 194
Protei Ægyptij fabula ſaltationi accommodata 919 c
Prouerbia quædam 411 a 478 c 483 a 488 a 494 d 503 a c 549 b 557 d 592 e 629 a 642 c 643 d 249 a 999 a b 1044 c
Proxenides iudex Olympicorum certaminum
Prytaneum
Pſetta
Pſittopodes
Pſyllotoxotæ
Ptœodorus 230 d
Ptolemæus Lagi filius 523 e
Pulchritudo tertium bo[illegible] 944 a
Pulchrum eſt quod vnic[illegible] proprium eſt 6[illegible]
Pueritia qualis ſit 1[illegible]
Puerorum ſtudia 1060 [illegible] ſeq.
Pylades, Oreſtes amici 10[illegible]
Pyronides 7[illegible]
Pyrrhias 73 b 312 a 381 480 c
Pyrrichia ſaltatio vnde dicta 91
Pyrrhus Epirota Alexand. ſecundus 524
Pythagoras 360 361 362 3[illegible] 520 e 845 e 271 c 759 eius venditio 360 e ſeptu transformatus 860

Q

Quaternio maximum iuramentum, & numeri perfectio 521
Quatuor, iuramentum Pythagoræ 362 [illegible]

R

Rabidi canis morſus rabioſum facit, & rabioſi ſuo

morsu rabiem excitant 47 b c
Ranæ terrestris in morem vociferari sitientem 487 b
Regis oculi & aures multæ sunt 488 a
Regum molestiæ 341 a
Reipublicæ administrationē ex cœlo instituit Lacedæmonijs Lycurgus 994 c
Relaxatio animi & corporis necessaria 707 a b
Rhea anus Attin pusionem amauit 145 d 153 d vbi colatur 3[illegible] e saltatione delectata 113 d Iouem occultauit . . 351 e
Rhodochares 443 b
Rhodope 908 c
Rhodus Soli sacra 1025 a
Risus in ambiguo dum viuimus 217 d
Roma omnibus scatens vitijs, quî esse possit virtutis palæstra 34 a
Romana saltatio 920 b
Romani luxus descriptio 32 & 33
Roxanes & Alexandri nuptiæ depictæ 623 c
Rufinus 1014 a
Rutillia 889 a
Rutillianus 860 c 883 a 905 e

S

Sacrificiorum derisio & cultus diuini 348 a eorum ritus 356 e 357 a & seq.
Sæculum quid sit 370 e
Sagittæ Scythicæ veneno, Curetum resina vngi solitæ 46 b
Sagittariorum Persarum & Scytharum mos 563 e
Salæthus 505 e
Salætho similia facere 505 e legem tulit in adulteros ibid.
Salij Romanorum 920 e
Salmoneus Ioui obtonuit 58
Saltare in tenebris 581 d
Saltationis ortus 913 a eius tria celeberrima genera 921 ab Homero & Hesiodo laudata 921 d In Tragœdia & Comœdia adhibebatur 923 e Augusti temporibus incrementum cepit 927 c quarum disciplinarum sit particeps 928 e eius vtilitates 945 a scopus 941 a
Saltatio cum Tragœdia & Comœdia comparatur 924 & seq.
Saltatio Phrygia petulans 927 e
Saltator celebris Neronis tempore 939 a Saltatoris improbatio 908 b Saltator quid debeat scire 929 b &c 930 931 eius apparatus 942 e tres animæ partes ostendit 943 d qualis esse debeat 945 e eius vitia 948 e 949 a &c. Itali saltatorem appellant Pantomimum 941 e

Saluere quid sit, eiusque vsus 518 e
Salus seu Sanitas Dea antiquissima 522 e
Sanguis pluit in Sarpedonis morte 721 d
Sanitas quid appellaretur Platonicis 521 b
Sapientem odi qui sibi non sapit 506 e
Sappho 1048 b
Sardanapalus qualis 271 b
Sardium arx 470 a
Satietatis incommoda 36 d
Saturnus execuit patrem & filios deuorauit 351 e
Satyrus Marathonius 314 a
Satyri Bacchi ministri 92 a
Scapha virgultea Ægæum transmittere 557 d
Scepticus philosophus quid teneat 381 c
Scintharus 738 e
Scipionis res gestæ 251 e
Scommate nihil fit deterius 395 a
Scorodomachi 717 e
Scythæ 563 e Scythæ humana carne vescuntur 152 homines mactant 357 e
Scythicæ sagittæ veneno inunguntur 46 b
In Secundis rebus non meminimus mortis 339 b
Selenitæ 722 c
Semele quæ? 140 a
Seminocales secundum locum obtinent inter literas 51 a
Senis decrepiti hypotyposis 228 a mortui non flentur 431 d
Seruorum miseria 455 &c. emptitij nudabantur 982 a
Seuerianus ab Othryade superatus 881 d
Sicinnis celeberrimum saltationis genus 921 a
Sidonius Rhetor 1004 b
Simia Cleopatræ 507 b
Simiæ tripudiantes 412 e
Simylus 233 d
Simonides ordine collocauit literas græcas 50 d
Sinopensis 659 d
Simmiche 446 e
Sirenes 909 d Sirenes fuisse dubium 23 d
Sirius 372
Sisyphus 311 a
Sobrius esto & memento diffidere 579 b
Socrates 9 d 274 &c. eius mores & doctrina 371 c 372 373 758 a 761 c eius vxores Xanthippe & Myrton 103 a Socrates confessus est se hoc scire, quod nihil sciret 580 c pugnauit apud Delium & fugit 761 c sapientissimus à Pythio dictus 922 e saltandi artem laudauit & didicit ibid. perstringitur ob puerorum amorem 1040 d 1066 a 1071 a
Saltationis autem didicit

922 e Alcibiadem amauit 1066 a
Sol apud Clymenen tardauit 145 c eius curſum inuenit Phaëton 990 d eius iacula 992 d
Sol & Luna incoluntur 716 b
Solœciſmus quid ſit in voluptate 42 c
Solonis & Cræſi colloquium de fœlicitate 331 b &c eius laudes 649 e & ſeq.
Somni regia 770 a
Somnium hyemale 12 b
Somniorum inſula 768 c & ſeq. Ne per ſomnium quidem 474 b eorum diuerſitas 770 c eorum obiecta miranda 11 a
Sophiſtæ ſimijs aſſimilantur 413 c
Sopolis medicus 967 d
Sororis nuptiæ apud Aſſyrios & Perſas licitæ 352 a
Sortis exemplum 572 a
Sortes Olympiorum 572 a
Soſtratus Gnidius 706 c 860 c
Soſtratus Bœotius qualis 997 c 295 b
Spadones 979 e
Sphæra ex calamo 23 a
Spei & metus effecta 337 d 864 b
Statuariæ deſcriptio 5 b eius oratio ibid. d
Steſichorus 755 a
Stoici quales 545 b quanti ſint 374 b & ſequentib. eorum dogmata, habitus & vitæ ratio 546 b nulli ſunt in beatis inſulis 757 a
Struthobalani 718 a
Studioſorum cum athletis comparatio 707 a
Supplex non occidendus 386 b
Sylla 629 e
Syllogiſmus celeberrimus 375 e varia ſyllogiſmi nomina 376 a & ſequentibus. ſyllogiſmus indemonſtrabilis, eiuſque vis 379 a

T

Tantalus 70 c 311 a 338 355 b 265 a
Taraxion 770 a
Tarichanes 737 c
Tartarus quid ſit 992 b
Taurus ab Ægyptiis colitur 986 e
Tauri fabuloſi 647 a Taurus Perilai Apollini dedicatus 848 b acceptus 851 c
Telephi factum ad medelam ſui 47 e
Teleſilla contra Spartam armata proceſſit 1048 a
Tellus Athenienſis pro patria mortuus 331 e
Ter beatus 22 a

Tereus 499 a
ex Iouis tabulis Teſtis 469 b
Teſtudinis inuentio 136 d
Thalaſſopotes 743 a
Thamyris 389 a
Thanatuſia 760 b
Thargelia 979 a
Theagenes 690 d ob ſcortum mortuus 432 c
Theano 1048 b
Theodotas Rhodius 634 b
Theognis 511 a locus eius 461 c
Theon 690 b
Theopompi culpa in hiſtoria 905 a
Theramenis cothurnus 1067 d
Therites 724 b
Therſites 312 a 759 d
Theſeus 578 e
Theſmopolis Stoicus 491 a
Theſpis tibicen donatur homine bicolore 17 e
Theſſalæ equæ 632 a
Theſſalię præſides, præſaltatores nuncupati 917 d
Theſſali equi 1061 b
Thomi Ægyptij vxor 862 c
Thraſycles philoſophus 93 a 244 c
Thucritus 227 a
Thucydides quo proœmio vſus ſit 702 a eius locus 21 b
Thyeſtes 498 e 989 a filios deuorauit 351 e eius aries aureus 989 a
Tibia ſaltatoris adminiſtra 924 a
Tibius 73 b
Tilliborus latro 859 a
Timarchus 508 d
Timocrates 845 a 943 c
Timocrates heracleotas 998 c
Timon Echecratidis filius 62 c eius liberalitas 61 a & ex ea calamitas 6 &c. odit deos & homines 80 b
Timotheus tibicen 638 a
Tireſias 317 e 318 a 988 c eius aſtrologica ſcientia 271 a eius de mulieris in coitu oblectatione dictum 1045 c
Tiſiphone 447 d
Tithonus 231 a annoſus 582 c
Titormus 690 a
Tityrus 311 a
Tomyris Cyrum truncauit 335 d
Totum ex partibus noſſe 586 a
Toxaris cur in Græciam venerit 674 pro mordace habitus 645 b eius ſepulchrum 646 c
Tragœdia ſpectaculis conuenit 909 a emmeleia proprium ipſi ſaltationis genus 923 e eius hiſtrionis deſcriptio 924 b
Tragœdum Ilienſium more in ſe excitare 415 a
Triangulus triplex, quid ſignificet 521 a
Tribades quid facerent 1046 d
Trigoniſtria 961 b

Tritonomendetes 737 d
Trophonij templum 319 a
quomodo vates 222 d
Triptolemus 9 c
Tyranniçidæ quid ineſſe debeat 794 e debetur præmium 783 & ſeq.
Tyrannos occidendos 783
metu potiùs quàm ſtudio coli 437 a
Tyro vitiata à Neptuno 209 b eius ditio 747 d
Tyroeſſa 762 e

V

Varietas rerum iucũda 284 a
Valere quid ſit, eiúſque vſus 521 a
Vates nihil ſani dicunt 393 c delphica vates, deguſtata ſacra aqua, vaticinatur 591 c
Vatiçinatio nihil poteſt 1010 d
ὕδατος μεταλαβεῖν 391 e
Venus 353 e vbi colatur 355 e quidnam ſit eius & Martis adulterium 992 e 155 a Anchiſen amauit 164 d cum Baccho iucundior 1029 c
Verberibus Homericis dignum 465 e
Venerem ſecundum naturam bruta ſeruant 1039 e
Verbis non verberibus res agendæ 402 d
Verecundia vtilitatis & damni Dea 1055 b
Veritas 396 e eius deſcriptio audientibus iniucunda, & à mendacio obſcuratur 583 a
Vinum tenue inſuetis quid efficiat 475 a Vini effectus in India 25 a abuſus quid faciat 158 a
Virgo cœleſtis 993 d cur virgo reſponſa daret delphis ibid.
Virtus 396 d in quo conſiſtat 612 b venalis apud Philoſophos 38 e eius ſtudium in quibus non conſiſtat 40 a virilis eſt 396 e eius via longa 531 d animi perturbatione liberat 537 b fingitur eſſe vera &c. 550 b in quo conſiſtat 612 b
Vitæ humanæ varia negotia 337 a poſt vitam quid ſit futurum ignoramus 217 d eam amant etiam miſeri & decrepiti 299 a vtra ſuauior ſit viri an fœminæ 291 d vita priuatorum aurea 301 d cum pompa comparatur 312 e cum hiſtrionibus 313 d priuatorum vita optima 318 c vitæ varietas 337 a longiſſima eſt centum annorum 582 d vitæ actiones aliæ oblectationem, aliæ vtilitatem pollicentur 944 b
Vites portentoſæ 712 e aquæ feraces 728 c lactis 747 b
Vitro Sidonio lucidius 1044 c
Vlyſſes fallit Cyclopas 190

191 parum animosus 190 a
socijs aures obturat 343 ad
inferos penetrat 994 a cur
descendit ad inferos 994 a
eius exemplum 346 men-
dacia 709 ad Calypsonem
epistola 771 d Vlysse cal-
lidior 74 a prudētior 236 a
Vmbilici aurei librorū 498 e
Vmbram relicto corpore ve-
nari 613 a de asini Vmbra
digladiari 603 a
ex Vngue leonis magnitudi-
nem æstimauit Phidias
585 d
Vniuersum Cupido forma-
uit 1049 d
in Vino viro aleā iacere 642 c
Vocales primum locum te-
nent inter literas 512
Vociferatio causas dicenti-
bus vtilis 65 c
Vologesus 671 b
Voluptas communicata iu-
cundior 1045 a quæ sit
suauior 465 a eius ianuæ
quæ 32 c
Vrbes moriuntur vt homines
346 c
Vredines 957 a fiunt in ve-
hementi frigore ibid.
Vulcanus fornacarius 352 e
hominem composuit 548 e
de cælo deiectus 321 d vt
conceptus 352 e eius vxo-
res 150 e fuit pocillator
Iouis 129 a eius officinæ
sedes 354 d
Vulgus gaudet cauillantibus
404 a laudat proceres
641 a
Vulneris ab eo qui vulnera-
uit petenda medela 47 e
Vxores communes ex Socra-
te 372 c

X

Xanthippe & Myrton Socra-
tis vxores 103 a
Xanthus exustus 205 d
Xenophon 12 e
Xerxis facta 271 a

Z

Zamolxis Scytharum Deus
648 e
Zenodotus 759 a
Zenophantes parasitus quo-
modo mortuus 230 d
Zeuxis hippocentaurum fœ-
minam pinxit 629 b Auto-
boream & Tritonem
pinxit 93
Zopyrion 480 c.

FINIS.

BIBLIOTHÈQUE DE LA VILLE LYON 1894

Errata primi Tomi, Prior numerus paginam alter lineam denotat.

Pag. 37. l. 30. scribe μετειώτερον. 55. 5. ἀναρέπειν. 79. 21. ἀπεχθομαι. 85. 6. πυις. 135. 21. ἅ. 151. 5. ἔχοντε. 181. 5. δουλεύοντες. 229. 11. παίτων. 245. 15. ἔδει. 307. 21. διεπορθμευσε. 344. 27. ἐκείνοις. 380. 5. τὸν καλὸν, τὸν πλέ-. 387. 24. μόνον ἐξ 415. 2. ὑμεῖς. 427. 1. 2. ὅ, τε γὲ αὖ τλας. 449. 31. ἀὴρ. 499. 11. ἐναυδὴς. 551. 25. κλαυθμυρίζομέ-νων 561. 8. λευκὸς. 598. 15. ἐξ ὧν. 621. 16. τοιούτῳ. 690. 25 ὑποδέσιν. ibid. 33. ἀποφαίνῃ. 705. 14. ἀγ μὲν. ibid. 31. ἐ-δὲν. 732. 8. πολλάκις. 740. 2. περὶ τὸ. 750. 32. ἐδίκασε. 761. 30. νενικημένους. 766 33. ἠκέετο. 786. 30. ἀγ τὸ μ̓. 792. 6. ὅπως. 800. 15. ὀπιθοφώλμος 820. 2. τότε, ὅτε. 826. 26. ἄρ ἀὖ πε. 864. 8. ἀσχιερώτατοι. 871. 24. κεφαλὼ. 892. 32. μεγάλη 908. 16. μυύλμον. 944. 21 τερπνότερον. 955. 13 νεοχμὸν 962. 6. ὑποδήματα. 967. 6. εἰργασμένε. 1004. 3. ἐλθὼν. 1023. 26. δικερότων. 1035. 20. τῇ. 1048. 12. ἔπος αὖ. 1069. 9. τὸ βεαχὺ τῆτο.

Pag. 25. lig. 14. scrib. eam. 108. 35. adde, & ignem furtum esse. 109. 16. sc. miserit. 138. 1. adde, Pereo enim præ doloribus, qui mihi cerebrum inuertunt. 141. 14 longa. 176. 34. veneris. 209 5. optabat: tu. 240. 32. adde, Merc. Rectè di. cis: hanc etiam depone. 245 19 erat. 252. 39. porrò. 266. 10 supplicij. 268. 4 Menippe. 280. 35. præferatur. 294 20 ha. bendis. 299. 26. Etenim. 366. 19. Euripidis. 386. 31. atrociter 387. 2. lacessiuisti. 395. 35 fuerit. 415 39. aduoca. 439. 35. dele. Non. 460. 4. scr. operæ. 461. 27. plectenda. 479. 35. milémque. 503. 15. illuc. 512. 5 rationes. 550. 3. ac. 587. 1. cognoscces. 593 36. angustum. 605. 38. inflammantur. 618. 12. sapis. 626. 19 suffecerit. 632. 9. 10. satyricis. 645. 33. multo. 653. 31. dispiciebam. 657. 10. obsedit. 697. 10. particeps. 727. 36. ita. 774 10. viginti. 779 1. 2, mœsto. ibid. 8. duo. 816. 14. tuúmque 832. 28, tota 36, 26. ctus 861. 12. ijs. 879. 29. naturam. ibid. 40. ludicra. 891. 5. osculandam. 929. 26. dixit Thucydides. 935. 20. ibi. 951. 13. soleis. ibid. 25. saltabant. ibid. 30. sit. 968. 3. tandem. ibid. 7. labare. 970. 5. tem. 978. 33. cebat. 1003. 9. reri.

BIBLIOTHEQUE DE LA VILLE LYON 1894